

RUUSU-RISTI

TOTUUDENETSIJÄIN AIKAKAUSKIRJA

TIETÄJÄ, perust. 1905

PERUSTAJA: PEKKA ERVAST

TOIMITTAJA: EINO KROHN

KOLMASKYMMENESTOINEN VUOSIKERTA

1936

Hyvinkäällä 1937

Hyvinkään Kirjapaino Osakeyhtiö

86

SISÄLLYSLUETTELO:

<i>Alcenius, Otto</i> , Argonautojen tarun ja Kalevalan vertailua	77
<i>Blavatsky, H. P.</i> , Kuusikulmio ja viisikanta	324
— „ — Käytännöllinen salatiede	9
— „ — Okkultismin suhde salaisiin taitoihin	59
<i>Bowen, P. G.</i> , Muinaisaikaisen sanoja	238, 275, 314, 366
— „ — Opetuslapsiuden tie	71, 98
<i>Böhme, J.</i> , Totisesta parannuksesta	361
<i>Deslandes, Ernest</i> , Harhat ja todellisuus	207
— „ — Vapaa sana	254
<i>Ervast, Pekka</i> , Ikuista etsimässä	1
— „ — Kansan sielu	229
— „ — Mestarien koulu	125
— „ — Mystillinen Kristus	89
— „ — Opettajat	197
— „ — Pakanuus ja kristinusko	165
— „ — Salainen Kristus	337
— „ — Sampo-temppeleli	47
— „ — Teosofia hengen uskontona	307, 348
— „ — Totuuden tietäjä	261
— „ — Uusi opettaja	297
<i>Fortune, Dion</i> , Verenhimo	216, 249
— „ — Rituaalin paluu	328, 373
<i>Gandhi, Ahimsa</i>	204
<i>Hannula, J. R.</i> , Elämän kaksinaisuus	183
— „ — Miten vuorisaarnan oppilaana suhtaudun isän- maahan?	16
— „ — Miten ratkaisen uskonnon?	282, 320
— „ — Valittu kansa	111
— „ — Vapaa sana	379
<i>Illion, T.</i> , Mustaa ja valkoista magiaa Tibetissä	21
<i>K., A.</i> , Kirjallisuutta	155
<i>Kettunen, Hilja</i> , „Mene, mutta älä enää syntiä tee”	108
<i>Klemens Aleksandrialainen</i> , Muuan Jeesuksen opetus	333

<i>Koitere, Esikko</i> , Ajatuksia nykyisestä kulttuuritilanteesta	286
— „ — Näkijän maailmanselitys	82
— „ — Näky	185
<i>Krishna Dasa</i> , Elämän erakkomaja	18
<i>Krohn, Eino</i> , Tien varrelta	40, 122, 160, 195, 334
— „ — Toimittajalta	2, 48, 90, 126, 187, 230, 262, 298
Käytännöllisiä viitteitä	138, 177
<i>L., I.</i> , Kirjallisuutta	289
<i>Mela, Aimo</i> , Jälleensyntymisoppi kristinuskossa	131
<i>Nimetön</i> , Jalolle ystäväälle	339
<i>P. E:n</i> arkisto	225
<i>Partanen, Jorma</i> , Kirjallisuutta	189, 380
— „ — Mitä muualla tiedetään, 29, 84, 114, 157, 193, 222, 256, 290	
— „ — Ruusu-Ristin kuudestaista vuosikokous	144
— „ — Toimitussihteeriltä 5, 54, 93, 127, 170, 198, 232, 265, 303, 342	
— „ — Tien varrelta	85, 226, 260, 293, 334
<i>P (autola), L (auri)</i> , Elämän kasvojen edessä	181
— „ — Kirjallisuutta	333
<i>Pihlajamäki, Hilda</i> , Opettajia kuunnellessa	236
<i>Pohjanmies, Jussi</i> , Linhunnrata	187
<i>Pore, Uno</i> , Ihanteet ja niiden toteuttaminen	272
— „ — Kesäkurssimme	208
<i>Reijonen, Tuuli</i> , Ehtoollinen	143
— „ — Kirjallisuutta	121, 156
Ruusu-Ristin kesäkurssit Jyväskylässä	195
Ruusu-Ristin Kirjallisuusseuran r.y. vuosikokous	121
Ruusu-Ristin kuudestaista vuosikokous	83, 120
Ruusu-Ristin Talorahaston vuosikokous	121
<i>Tola, Akseli, Hilda Pihlajamäki</i>	300

RUUSU-RISTI

TOTUUDENETSIJÄIN AIKAKAUSKIRJA

TIETÄJÄ, PERUST. 1905

PERUSTAJA: PEKKA ERVAST

TOIMITTAJA: EINO KROHN

SISÄLLYS:

Ikuista etsimässä.....	1
Toimittajalta	2
Toimitussihteeriltä	5
Käytännöllinen salatiede	9
Miten vuorisäärnan oppilaana suhtaudun isän- maahan	16
Elämän erakkomaja	18
Mustaa ja valkoista magiaa Tibetissä	21
Mitä muualla tiedetään.....	29
Tien varrelta	40

RUUSU-RISTI

Totuudenetsijän aikakauskirja — Suomen vanhin teosofinen lehti.

Toimitus: Eino Krohn (vastaava), Jorma Partanen (toimitussiht.).

Julkaisija: **Ruusu-Ristin Kirjallisuusseura r.y.**

RUUSU-RISTI ilmestyy 10 kertaa vuodessa, sisältäen vähintään 320 tekstisivua.

RUUSU-RISTIN toimitukselle tulevat kirjoitukset, kysymykset, uutiset y.m. ovat lähetettävät toimittajalle, maist. Eino Krohnille, os. Helsinki, Maneesink. 2 a C.

RUUSU-RISTIN kirjoituksia saa lainata sillä ehdolla, että lähde tarkasti mainitaan. Sarjakirjoituksia ei saa lainata.

RUUSU-RISTIN tilaushinta on koko vuodelta Smk. 50: —, ulkomailla doll. 2: —. Yksityisnumeron hinta on postivapaasti lähetettynä Smk. 10: — tai 50 c.

RUUSU-RISTI tilataan postin kautta, asiamiehiltä ja suoraan lehden taloudenhoitajalta, Waldemar Kaade, Oikok. 15 A 18.

Asiamiehille myönnetään 10 pros., kun vähintään kolme tilausta tehdään. Tilausraha on maksettava etukäteen.

Ruusu-Ristin Kirjallisuusseura r.y.

Kaikkea ruusuristiläistä ja teosofista kirjallisuutta haluttaessa voidaan kääntyä Ruusu-Ristin Kirjallisuusseuran toimiston puoleen os. Helsinki, Meritullinkatu 33, ovi 2, puh. 23 609 (toimisto) ja 24 430 (toimitusjohtaja).

TOIVO ORMA KELLOSEPPÄ

Iso Roobertink. 1. Puh. 38302

Ostamalla uuden tai korjauttamalla vanhan kellonne meillä tulette aina olemaan tyytyväinen

Kihla- ja kivisormuksia sekä hopeaa edullisesti.

Yli 10 v. kokemus Pariisiin ja New-Yorkin parhaissa liikkeissä ensimmäisenä pienten kellojen korjaajana.

Sairasaputoimisto ja Opas

Salve

Helsinki. Vuorik. 5. P. 24364.

Palvelee yleisöä ant. sairaspua koteihin, opastaen potil. lääkäreille ja sairaaloihin, noutaen ne asemalta eri pyynnöstä. Hyvä koti lääkärihoitoon saapuville ja toipuville.

Alppiaurinkoa, sähköhoitoa ja hierontaa annetaan.

RUUSU-RISTI

TOTUUDENETSIJÄIN AIKAKAUSKIRJA

TIETÄJÄ, perust. 1905

Ikuista etsimässä.

Se, mikä ajatuksen kannalta on pysyväistä, on tieto.

Se, mikä tunteen kannalta on pysyväistä, on ikuinen kauneus.

Se, mikä tahdon kannalta on pysyväistä, on rakkaus.

Näkyväinen persoonallisuus on ihmisen tyhjiys. Siksi kaikki, mitä se ajattelee, tuntee ja tahtoo, on ohimenevää, ellei se pyri siihen, mikä on ikuista, — totuuteen, ikuiseen elämään, joka salattuna on kaiken tämän elämän takana.

Totuuden tieto on totuuden elämistä. Ihmisen täytyy olla sitä, mitä hän tietää. Aivotiedon vie ensi myrsky mennessään.

Totuuden tieto elämästä on vastaus kysymykseen: kuka, mikä ihminen on?

Ihminen tuntee jo itsessään elämellisyden. Eläin hänessä haluaa nauttia, alati nauttia aistimillaan. Mutta pitääkö *ihmisen* niin tehdä? Missä määrin voin ihmisenä uudelleen rakentaa elämäni?

Elämä on seikkailua, suurta, jumalallista seikkailua. Mitä kaikkea tähän voikaan sisältyä!

Meidän pitää tulla itsenäisiksi voidaksemme luopua itsestämme.

(Kysymysillassa 29. I. 1927)

Pekka Ervast.

Toimittajalta.

Joitakin viikkoja sitten keskustelin erään korkeakoulumme filosofian professorin kanssa nykyisestä maailmantilanteesta. Hänen käsityksensä oli erittäin synkkä ja pessimistinen. Elämme vaikeata kulttuurikriisiä, hän arveli, joka ilmenee kulttuuriarvojen, esim. vapaitten uskonnollisten ja tieteellisten pyrkimysten sortamisessa ja alistamisessa itsekkäiden valtiollisten ja kansallisten hyötynäkökantojen alaisiksi. Uskonto ei ole enää kansojen yläpuolella, vaan yksityisen kansan etujen palvelija. Huomautin tähän, että voi pitää miltei vertauskuvana nykyisestä tilanteesta äskettäin sanomalehdessä näkemääni kuvaa, jossa katolista jumalanpalvelusta pidetään tankki alttarina.

Keskustelutoverini oli jostakin ranskankielisestä teoksesta lukenut intialaisesta käsityksestä, jonka mukaan ihmiskuntamme elää nykyään n.s. kali-yugaa, synkkää ajanjaksoa. Hänestä tuntui, että todellakin oli jotakin perää tuossa väitteessä, sillä näytti siltä kuin kulkisimme kohti kulttuurimme perikatoa.

Intialainen viisaus puhuu todella kali-yugasta, mustasta aikakaudesta, rauta-ajanjaksosta jossa nyt elämme, ja joka alkoi Krishnan kuollessa v. 3100 e. Kr. Se kestää 432,000 vuotta ja merkitsee aineellista edistystä, mutta henkistä mataluutta. Täytyykö meidän siis todella odottaa synkkää ja toivotonta tulevaisuutta?

Jonkinlaisina henkisyiden sorron ja kulttuurivihamielisyyden vastavaikutuksina esiintyy kuitenkin meidänkin aikamme ilmiöitä ja liikkeitä, jotka työskentelevät uskonnon ja henkisten arvojen puolesta, jotka kehoittavat meitä unohtamaan rajoitetut, itsekkäät näkökantamme totuuden, korkeimman moraalin, rakkauden ja ihmiskunnan kaikkien yksilöitten onnen tähden. Joku Toyohiko Kagawa Japanissa, joku Gandhi Intiassa tai Oxford-liike Euroopassa kehoittaa meitä muuttamaan mielemme. Uskonpuhdistuksen kaipausta on ilmapiirissä. Näitten valonpilkahdusten joukossa on tärkeänä tekijänä mainittava teosofinen liike eri seuroineen ja haarautumineen, joka kokoaa vakavat totuuden etsijät ja ihmiskunnan onnea ajattelevat yksilöt kaikissa maissa ja maanosissa työhön henkisemmän kulttuurin hyväksi. Voimme väittää, että tämä on vain unta ja haaveetta, joka sangen vähän saattaa merkitä ihmiskuntamme valtavirtausten rinnalla. Mutta vaikka se olisikin vain unta,

niin sen merkitys oireena ja ennusmerkkinä ei silti tarvitse olla pieni. Unethan ovat usein todistuksia siitä, mitä sisäsämme liikkuu, sisäisimmistä pyrkimyksistämme. Niinpä pahantekijä voi korkeamman minänsä vaikutuksesta nähdä unta suorittamistaan hyvistä teoista. Ehkäpä siis nämäkin pyrkimykset ovat ihmiskuntamme kauniimpia unia, jotka lupaavat valoisampaa tulevaisuutta kuin mitä nykyinen ankara aika antaa arvata. Vai lieneekö tämä vain turhaa haa-veilua.

Salatieteelliset tutkimukset kuitenkin osoittavat, että nämä kertomamme ilmiöt eivät ole ainoastaan satunnaisia, ilmassa riippuvia erillisiä pyrkimyksiä, joilla ei ole mitään juurta aikamme henkisissä mahdollisuuksissa ja edellytyksissä. Elämme tosin kali-yugaa, mutta kali-yugan ensimmäiset ja synkimmät 5000 vuotta ovat loppuneet v. 1898, ja sitä paitsi on samana vuonna tai hieman aikaisemmin (joittenkin mielestä v. 1880) myöskin päätynyt suuri astrologinen kausi, joka alkoi 2160 vuotta aikaisemmin, ja jota hallitsi Kalojen merkki. Nyt olemme siirtyneet uuteen merkkiin, Vesimieheen, jonka vaikutuskausi kestää toiset 2160 vuotta. Tällaisessa suuremmassa kaudessa on sitäpaitsi lyhyempiä n. 300 v. kestäviä ajanjaksoja, joita hallitsevat eri planeetat. Niinpä Kalojen merkin Mars-periodi luultavasti päättyi v. 1898 ja Vesimieskauden aurinko-periodi alkoi silloin. Nämä astrologiset kaudet on Ruusu-Ristin Perustaja-Johtaja Pekka Ervast selvittänyt tämän aikakauskirjan vuosikerrassa 1929 numeroissa 4—6, joissa niihin voi tarkemmin perehtyä. Tahdon tässä vain muutamain sanoin kertoa, mitä lupauksia ja mahdollisuuksia ne antavat tulevaisuuteen nähden.

Kun puhumme jostakin astrologisesta kaudesta, täytyy meidän ensiksi ymmärtää, että se ei suinkaan jonkin taika-iskun tavoin muuta olevia oloja eikä ihmisiä. Se vain antaa joitakin kosmillisia edellytyksiä, jotka helpottavat määrättyjen voimien kehittymistä ja paljastumista, ja vaikuttaa asenteeseemme henkiseen todellisuuteen nähden. Suuri kosmillinen tosiasia on Kristuksen yhtyminen maapalloonme Jeesuksen Kristuksen elämän kautta, opettaa ruusu-ristiläinen maailmankatsomus. Se ei ole kuitenkaan ihmiskuntaan nähden mikään lopullinen tapahtuma, vaan sen laskeutuminen yhä jatkuu. Astrologis-kosmilliset kaudet siis tältä kannalta antavat erilaisia edellytyksiä Kristuksen paljastumiselle, taivaan valtakunnan tulemiselle.

Vesimiehen merkki lupaa nyt alkavalle kaudelle vapaan, suvaitsevaisen inhimillisyyden, ihmisveljeyden toteuttamis- ja kehittämismahdollisuuksia. Siihen sisältyy samalla psyykillisten kykyjen vapautumista. Ihmiset näkevät unia ja näkyjä ja joutuvat kosketukseen kaikenlaisten psyykillisten virtausten kanssa. Tällä on oma vaaransa, sillä se voi helposti johtaa haihatteluun ja epämääräisyyteen, mutta vastapainona on se Vesimieheen kuuluva voima, joka P. E:n tutkimusten mukaan vastaa Matteusta samoin kuin Kalat vastasi Tuomasta. Kuluneelle kaudelle onkin ollut ominaista Tuomaan epäilevä ja kriittinen asenne, jonka puitteissa kehityksen on täytynyt kulkea. Matteuksen edustamaan voimaan taaskin sisältyy Vuorisaarnan ehdoton ja ristiriidaton siveysoppi, joka sauvana voi tukea meitä keskellä erilaisia psyykillisiä suuntia. Jos taaskin ajattelempa nyt päättyvää ja alkavaa planeetta-periodia, huomaamme, että terävää, väittelyjen täyttämää ja sotaista Mars-kautta, Rafaelin hallitsemaa periodia nyt seuraa Auringon kausi, Mikaelin johtama ajanjakso. Antroposofisissa piireissä puhutaan tohtori Steineriin vedoten paljon nykyisestä mikaelisestä kaudesta ja tähdennetään nähdäksemme aivan oikein, että se merkitsee Kristuksen tietoista etsimistä ja käsittämistä koko olemuksella, ei ainoastaan tunnekokemuksena. Antroposofiisiin selityksiin nähden on huomattava, että tämä käsittäminen ei saa olla tietoista ainoastaan intellektuaalisessa merkityksessä, vaan ennen kaikkea *tahdon* kannalta, jolloin tulemme Vuorisaarnan ja Kristuksen siveysopin yhteyteen.

Aikamme sisäisessä, kosmillisessa rakenteessa on siis näitten tutkimusten mukaan mahdollisuuksia ja edellytyksiä, joihin ne voimat voivat turvata, jotka pyrkivät henkisen kulttuurin toteuttamiseen. Meidän ei siis pitäisi menettää toivoamme, vaikka maailma näyttäisikin pimeältä ja ihmiskunnan henkinen tila synkältä. Varsinkin niiltä, jotka tahtovat asettua valoisamman tulevaisuuden palvelukseen, vaaditaan uskoa. He eivät saa vaipua epätoivoon, sillä silloin on heidän asiansa menetetty. Pessimismi lamauttaa työkykymme sekä uskomme ja tahtomme voimat. Kohdistakaamme siis katseemme niihin ilmiöihin, jotka näyttävät valoisamman tulevaisuuden oireilta. Pitäkäämme niitä kevään ensimmäisenä linnunlauluna, joka täyttää sydämemme lämmittävällä uskolla. Saakoot ne meidät puhumaan kaikille ihmisille, mutta varsinkin nuorille, uuden ajan ihmisihanteista, jotta nämä ihanteet kantaisivat sadon nousevien su-

kupolvien keskuudessa. Näihin ihanteisiin kuuluu ennen kaikkea uusi sankari-ihanne. Menneen kauden sankarius ilmeni sotaisissa urotöissä. Meidän nuorillemme olisi opettava ja kirkastettava, että sankari voi myös olla ihminen, joka työskentelee henkisen kulttuurin puolesta, joka uhraa työnsä ja voimansa yhteiskuntien vähäosaisten hyväksi, joka kulkee tiedemiehenä ja tutkijana totuuden etsimisen vaivalloista polkua, joka taiteilijana uhraa kaikkensa paljastaakseen ihmiskunnalle olemassaolon kauneuden, ja ennen kaikkea ihminen, joka tietäjänä ja viisaana näyttää meille, mistä polku kulkee Jumalan ja Kristuksen luo, johon vihdoinkin sisältyy todellisen kulttuurin alku sekä lopullinen päämäärä.

Nyt kun uusi vuosi on pimeänä ja harmahtavana alkanut, kun ulkona maailmassa taistellaan ja kilvoitellaan, olkoon Ruusu-Ristin uudenvuoden toivotuksena viittaus Vesimieskauden syvästi inhimilliseen ihmisihanteeseen.

Toimitussihteeriltä.

Hyvin monille ihmisille on luonnollista pysähtyä vuoden vaihteessa silmäilemään kulunutta vuotta ja hiljaisin kysymyksin ja päätöksin tervehtimään uutta vuotta. Tällainen itsetilitys on sitäkin luonnollisempaa totuudenetsijälle, joka toivoo, ettei hän tulisi turhaan eläneeksi ainoatakaan päivää.

Epäilemättä moni on tällaisena itsetutkistelun hetkenä hämmästykseseen todennut, miten erilaisia harrastuksia yksilön elämäänsä saattaa mahtua. Vaikkapa ne olisivat henkisiäkin yleisluonteeltaan, hän tuntee niitä silmäillessään tarvetta kysyä itseltään, onko niillä hänen elämänsä kannalta todellinen tarkoitus, vai antaako hän niille voimaansa automaattisesti, niinkuin muillekin vähemmän henkisille tottumuksilleen.

Nämä ovat kysymyksiä, joita totuudenetsijän ei tarvitse pelätä. Hänhän ei muutenkaan tahdo elää unissakävijän tavoin. Itse asiassa ne syntyvät hänen sisimmässään vaikuttavasta henkisyyden kaipuusta, ja niiden tarkoituksena on saattaa ihminen ymmärtämään ja yhä useammin muistamaan, että henkisen elämän on ilmentävä juuri ykseytenä,

yhtenäisyytenä hänen elämässään. Ei ole lähinnä kysymys hänen harrastustensa lukumäärästä, vaan niiden yhteisestä tarkoituksesta. Ihmiselämässä, niinkuin taideteoksessakin, tulisi ykseyden vallita moninaisuutta.

Totuudenetsijät määrittelevät eri tavoin elämässään kokemansa käännekohtat. Yleispätevyyteen pyrkien voisimme ehkä sanoa, että tällaisia käännekohtia on myös juuri se, kun ihminen alkaa toivoa elämänsä yksinkertaistumista.

Tämä näkemys on nähdäksemme myös sikäli merkityksellinen, että se osoittaa ihmisen päässeen teoretisoimisesta käytäntöön. Sitä ennen hän on saattanut pitää teosofisia tai niitä vastaavia tutkimuksiaan postimerkkien keruuseen tai shakinpeluuseen verrattavana harrastuksena; nyt ne ovat tulleet siveellisesti velvoittaviksi, vieläpä vaativat häntä järjestämään elämänsä niiden johdolla.

Elämän yhtenäistytämiskaava voi tulla ihmisen elämään äkillisenä välähdyksenä, joka räikeästi paljastaa hänelle hänen elämänsä epäsuhteet. Se voi tuottaa hänelle kirpeätä kärsimystä, jos hän on tullut teoillaan luoneeksi ympärilleen tottumusten ja velvollisuuksien verkon. Tämän verkon näkeminen voi saattaa hänet epätoivoiseen yritykseen katkoa siteensä, mutta hän voi tällöin myös repiä sellaista, mistä olisi ollut todellista hyötyä. Ehkäpä hän karmansa suorittamisesta kieltäytymisellään tulee luoneeksi uutta karmaa, joka tuo uusia, aavistamattomia esteitä hänen tielleen.

Rauhallinen harkinta, viisas malttavaisuus, tiivis keskittyminen viisaiden neuvomiin ja oman kokemuksen vahvistamiin totuuksiin ovat keinot, joilla totuudenetsijä yksinkertaistuttaa elämänsä. Kärsivällisyyden läksyä oppiessaan hän huomaa voivansa kasvaa irti toimista, jotka totuusvaatimuksen valossa ovat osoittautuneet epäoleelliseksi. Epäilemättä hän myös tulee ymmärtämään, ettei hänelle olekaan niin tärkeitä heti vapautua kaikista siteistään kuin hän oli luullut: eihän hän vielä ole kypsä käyttämään aikaansa tehokkaampaan lähimmäistensä auttamiseen, mikä on ainoa pätevä vapautumisen peruste. Tärkeintä on, että hän tottuu alistamaan kaikki toimensa omaksumiensa eettisten periaatteiden toteuttamiseen; se on ainoa mahdollisuus, jos ajattelemmme vuorisaaunan viittoman tien kulkemista. Vähitellen, vuosien kuluessa, ihminen sitten saa kokea, kuinka vuorisaaunan neuvot käytännössä elettyinä antavat hänen osallistua henkisestä elämästä, siitä trans-

sendentaalisesta tajunnan ykseydestä, joka on aina yläpuolella maallisten toimien ja tehtävien voiman ja onnen lähteenä ja viisautena, joka ihmisyyksilön omalta kohdalta lopultakin tulkitsee elämän ilmiöt ja osoittaa hänelle niiden arvon tai arvottomuuden. Hengen elämä neuvoa hänelle myös työnteon mahdollisuudet, ja hän näkee, että niitä todella on paljon.

*

Voidaan huomauttaa, että elämä itse pyrkii moninaisuuteen, erikoistumiseen, yksilöitymiseen. Elämä on lakisiteinen, muttei kaavamainen.

Tämä on totta. Meissä ei tarvitse olla paljonkaan filosofia todetaksemme, että ykseys- ja moninaistumispyrkimys ovat elämän keskihakuis- ja keskipakoisvoimia, jotka täydentävät toisiaan, ja joiden on kumpaisenkin päästävä ilmentymään ihmisessä. On sanottu, että Jumala itse etsii itseään, kun ihminen pyrkii sopusointuun maailmankaikkeuden lakisiteisyyden, maailmanjärjen, maailmoja synnyttävän rakkauden kanssa. Toisaalta on yhtä totta, että juuri ihmisessä oleva jumala tahtoo rakastaa ja auttaa muita ihmisiä, niinkuin taivaallinen Isäkin antaa aurinkonsa paistaa kaikille luoduille.

Jos siis inhimillisinä olentoina kärsimme ykseysvaatimuksemme ja olosuhteitten ristiriidasta, on se merkki siitä, ettemme vielä ole osallisia siitä, missä näennäiset vastakohdat yhtyvät: Jumalasta, hengestä. Mutta kun hengen elämän lähde alkaa sisimmässämme pulputa, ymmärrämme, että ristiriitamme ovatkin sitä varten, jotta elämässämme pääsisi toteutumaan oman jumalamme, sisimmän Itsemme tarkoitus, eivätkä persoonalliset pyyteemme. Me näemme, että maailmaa kaihtava ahdasmielinen uskonnollisuus on syrjäpolku, umpisokkelo, yhtä epätodellinen kuin sellainen kulttuurityö, joka on itselleen kylliksi, joka ei toteuta hengen vaatimuksia.

Kiinalaisen buddhalaisuuden piiristä on kotoisin muuan mietelmä, joka ytimekkäästi esittää kolme tärkeätä vaihetta jokaisen totuudenetsijän elämässä:

„Ihmisestä, joka ei tiedä mitään buddhanuskosta, vuoret ovat vuoria, ja puut ovat puita.

Ihmisestä, joka tietää hieman buddhanuskosta, vuoret eivät enää ole vuoria, eivätkä puut enää ole puita.

Mutta kun ihminen kokee valaistuksen, vuoret ovat jälleen vuoria, ja puut ovat jälleen puita.”

*

Emme malta olla esittämättä ylläolevan yhteydessä legendaa, myöskin buddhalaista, joka omalla tavallaan todistaa hengen elämän yksinkertaisuudesta, ja joka samalla kertoo siitä voimasta, mikä henkisessä elämässä piilee.

Näin olen kuullut: Kerran oleskeli Herra [Buddha] Rājagahan Oravakukkulan bambulehdossa. Samaan aikaan oleskelivat kunnianarvoisa Sāriputta ja kunnianarvoisa Moggalāna Suuri Kyyhkysrotkossa. Samoihin aikoihin istui kunnianarvoisa Sāriputta eräänä kuutamoisena yönä vasta ajelluin päin ulkosalla syventyneenä mietiskelemään jotakin asiaa. Ja juuri samoihin aikoihin lähti myös kaksi demoonia [yakkha], jotka olivat ystäviä keskenään, jollekin asialle pohjoisesta etelään. Silloin demoonit näkivät kunnianarvoisan Sāriputtan istuvan vasta ajelluin päin kuutamoisessa yössä, ja kun he olivat hänet huomanneet, toinen demooni sanoi toiselle: „Haluaisinpa, rakas ystäväni, lyödä tuota askeettia päähän.” Nämä sanat kuullessaan toinen demooni sanoi ensimmäiselle: „Älähän toki, rakas ystävä, älä koske askeettiin. Ylevä, rakas ystäväni, on tämä askeetti, suurilla ihmevoimilla, suurella mahdollilla varustettu.” Ja toisen kerran puhui ensimmäinen demooni toiselle: „Haluaisinpa, rakas ystävä, lyödä tuota askeettia päähän.” Ja toistamiseen sanoi toinen demooni ensimmäiselle: „Älähän toki, rakas ystävä, älä koske askeettiin. Ylevä, rakas ystäväni, on tämä askeetti, suurilla ihmevoimilla, suurella mahdollilla varustettu.” Ja kolmannen kerran puhui ensimmäinen demooni toiselle: „Haluaisinpa, rakas ystäväni, lyödä tuota askeettia päähän.” Ja kolmannen kerran sanoi toinen demooni ensimmäiselle: „Älähän toki, rakas ystävä, älä koske askeettiin. Ylevä, rakas ystäväni, on tämä askeetti, suurilla ihmevoimilla, suurella mahdollilla varustettu.” Tuo demooni ei kuitenkaan totellut toista, vaan löi kunnianarvoisaa vanhinta Sāriputtaa päähän. Sellaisella iskulla voisi lyödä maahan seitsemän tai kahdeksan ja puoli kyynärää korkean elefantin tai murskata vuorenhuipun, mutta tuo demoonipa vaiqui paikalla suureen helvettiin huutaen: „Minä palan, minä palan!” Silloin näki kunnianarvoisa Moggalāna Suuri taivaallisella, kirkaalla, puhdistuneella, yli-inhimillisellä silmällään, että tuo demooni oli lyönyt kunnianarvoisaa Sāriputtaa päähän, ja sen nähtyään hän lähti sinne, missä kunnianarvoisa Sāriputta oleskeli, ja sinne mentyään hän puhui näin kunnianarvoisalle Sāriputtalle: „Voitko siedettävästi, ystävä, voitko hyvin, onko sinulla tuskia? „Voin siedettävästi, ystävä Moggalāna, voin hyvin, ystävä Moggalāna, vain hieman päänsärkyä on minulla.” „Hämmästyttävää, ystävä Sāriputta, ihmeellistä, ystävä Sāriputta, että sinä, kunnianarvoisa Sāriputta, olet niin suurilla ihmevoimilla, niin suurella mahdollilla varustettu! Nyt on sinua, ystävä Sāriputta, joku demooni lyönyt päähän; niin voimakas isku se oli, että sellaisella voisi lyödä maahan seitsemän tai kahdeksan ja puoli jalkaa korkean elefantin tai murskata vuorenhuipun. Mutta nyt sanoo kunnianarvoisa Sāriputta: 'Voin siedettävästi, ystävä Moggalāna, voin hyvin, ystävä Moggalāna, vain hieman päänsärkyä on minulla.'” „Hämmästyttävää, ystävä Moggalāna, ihmeellistä, ystävä Mog-

galâna, kuinka kunnianarvoisa Moggalâna Suuri on niin suu-
rilla ihmevoimilla, niin suurella mahdolla varustettu, että hän
on nähnyt demoonin, kun taas minä en ole nähnyt edes tomu-
hituskeijukaista.”

Silloin kuuli Herra taivaallisella, puhdistuneella, yli-inhi-
millisellä kuulollaan noiden molempien suurten sankarien koko
keskustelun. Ja kun Herra nyt oli saanut tietää koko asian,
hän samalla hetkellä lausui innostuneesti seuraavat sanat:

„Jonka mieli on kallionluja ja vankkumaton, vapaa pyy-
teestä kaikessa, mikä on omiaan herättämään pyydetty, joka
ei suutu missään, mikä voi herättää suuttumusta, jonka mieli
on sellainen, — kuinka hänelle voisi tapahtua mitään pahaa?”

(Udâna, IV: 4).

Käytännöllinen salatiede.

Tärkeätä pyrkijöille:

On paljon ihmisiä, jotka etsivät käytännöllistä salatieteellistä opetusta. Sentähden on välttämätöntä kerta kaikkiaan määrätä:

a) Mikä on olennainen erotus tietopuolisen ja käytännöllisen salatieteen välillä eli toisaalta sen, mitä tavallisesti kutsutaan teosofiaksi, ja toisaalta salaisen tieteen välillä, ja:

b) Minkälaisia vaikeuksia piilee viimeksimainitun tutkimisessa.

On helppoa tulla teosofiksi. Jokainen, jolla on tavalliset hengenlahjat ja taipumusta metafysiisiin asioihin, joka on elämässään puhdas ja epätsekäs, joka enemmän tuntee iloa lähimmäistään auttaessaan kuin itse apua saadessaan, joka aina on valmis uhraamaan omat ilonsa muiden hyväksi, ja joka rakastaa totuutta, hyvyttä ja viisautta niiden itsensä tähden eikä sen hyödyn tähden, jonka ne tuottavat — hän on teosofi.

Mutta aivan toinen asia on itse astua sille Tielle, joka johtaa tietämään, mitä on todella hyvä tehdä, ja oikein erottamaan hyvän ja pahan, sille Tielle, joka antaa ihmiselle voimaa tekemään mitä hyvää hän haluaa, usein näennäisesti sormeakaan nostamatta.

Sitäpaitsi on yksi tärkeä asia, joka pitää olla pyrkijällä selvänä, nimittäin se suunnaton, melkein rajaton vastuunalaisuus, jonka opettaja päälleen ottaa opetuslapsen tähden. Jos katsomme itämaiden *guruja*, jotka opettavat avoimesti tai salaisesti, taikka länsimaitten harvoja kabbalisteja, jotka

ryhtyvät opettamaan Pyhän Tieteen alkeita oppilailleen — vaikka nämä länsimaiset *hierofantit* usein eivät itsekään tiedä mihin vaaraan he antautuvat — niin jokainen näistä „opettajista” on saman järkähtämättömän lain alainen. Siitä hetkestä, jolloin he todella alkavat opettaa, siitä asti kuin antavat jonkun voiman — psyykkisen, älyllisen tai fyysisen — opetuslapsilleen, ottavat ne päälleen kaikki synnit, jotka heidän opetuslapsensa Salaisen Tieteen yhteydessä tekee, joko laiminlyömissä tai suoranaisen teon kautta, aina siihen hetkeen, jolloin vihkimys tekee opetuslapsen Mestariksi ja vuorostaan vastuunalaiseksi. On olemassa salaperäinen ja mystillinen uskonnollinen laki, jota suuresti kunnioitetaan ja noudatetaan kreikkalaiskatolisessa kirkossa, mutta joka on puoleksi unohdettu roomalaiskatolisessa ja tykkänään hävinnyt protestanttisessa kirkossa. Sillä on juurensa kristikunnan varhaisemmilta päiviltä ja perustansa äsken mainitsemassani laissa, jonka vertauskuva ja ilmaisi se on. Tarkoitin dogmia lapsen ja sen kummien välisen suhteen ehdottomasta pyhydestä. Nämä „kummivanhemmat” suostuvat muutta puheita ottamaan päälleen kaikki vastakastetun — (öljyllä voidellun, kuten vihittäessä, todellakin mysterio!) — lapsen synnit siihen päivään asti, jolloin lapsi tulee vastuunalaiseksi yksilöksi, tietämään hyvän ja pahan. On siis selvää, miksi „opettajat” ovat niin vaiteliaita, ja miksi „tsheeloilta” vaaditaan seitsemän vuoden koetus-aika heidän kypsyytensä osoittamiseksi ja niiden ominaisuuksien kehittämiseksi, jotka ovat sekä mestarin että opetuslapsen turvallisuudelle välttämättömät.

Salatiede ei ole magiaa. On verrattain helppoa oppia taikatemppeja ja niitä keinoja, millä fyysisen luonnon hienoimpia, mutta vielä aineellisia voimia käytetään; ihmisen eläimellisen sielun voimia saadaan piankin heräämään, niitä voimia, joita hänen rakkautensa, hänen vihansa, hänen intohimonsa voi saattaa toimintaan, voidaan helposti kehittää. Mutta tämä on mustaa magiaa — noituutta. Sillä vaikuttimesta ja yksin vaikuttimesta riippuu, tuleeko jostakin voiman käyttämisestä mustaa (vahingollista) tai valkoista (siunauksellista) magiaa. On mahdotonta käytellä henkistä voimaa, jos käyttäjässä vielä on pikkuisenkaan itsekkäisyyttä. Sillä jollei pyrkimys ole täydelleen puhdas, niin henkinen muuttuu psyykkiseksi, toimii astraalitasolla ja siitä voi tulla kauheita seurauksia. Eläimellisen luonnon kykyjä ja voimia voi itsekäs ja kostonhimoinen ihminen käytellä yhtä hy-

vin kuin epätsekäs ja kaikki-uhraava, mutta hengen mahti ja voimat ovat ainoastaan täydellisesti puhdassydämisen käytettävänä — ja tämä on *jumalallista magiaa*. -

Mitä ehtoja vaaditaan siis siltä, joka tahtoo tulla „Divina Sapientian” (= jumalallisen viisauden) oppilaaksi? Sillä tiedettäköön, ettei mitään sellaista opetusta ole mahdollista antaa, jollei näihin määrättyihin ehtoihin ole suostuttu ja niitä mitä tarkimmasti noudatettu oppivuosien aikana. Tämä on välttämätön ehto. Ei kukaan voi uida ennenkuin hän tulee syvään veteen. Lintu ei voi lentää, jolleivät sen siivet ole kasvaneet, ja jollei sillä ole edessään avointa tilaa ja rohkeutta siivilleen heittäytymään. Ihmisen, joka tahtoo käytellä kaksiteräistä miekkaa, täytyy olla täydellinen mestari tylsän aseiden käytössä, jottei hän heti ensi yrityksellä loukkaaisi itseään — tai mikä pahempaa — muita.

Antaaksemme likimääräisen käsityksen niistä ehdoista, joita noudattamalla ainoastaan voidaan turvallisesti saavuttaa jumalallista viisautta, nim. siten ettei jumalallinen magia muutu mustaksi, otamme tähän yhden sivun niistä „yksityisistä säännöistä”, jotka on jokaisella opettajalla itämaissa. Tässä seuraavat kohdat ovat valitut suuresta joukosta, ja sulkumerkkien välissä on selityksiä. 1) Opetuksen vastaanottamiseksi täytyy valita paikka, joka on omiaan pitämään mieltä muista asioista erillään, ja joka on täynnä „vaikutusta-suovia” (magneettisia) esineitä. Muitten muassa pitää siellä olla viisi pyhää väriä kehään koottuina. Paikan täytyy olla vapaa kaikista vahingollisista vaikutuksista, joita ilmassa leijailee.

(Sen paikan täytyy olla eristetty eikä se saa olla mihinkään muuhun tarkoitukseen käytetty. Viisi „pyhää väriä” on prisman valon taittumien määrättyyn tapaan järjestettyinä, sillä ne värit ovat hyvin magneettisia. „Vahingollisilla vaikutuksilla” tarkoitetaan häiriöitä, jotka johtuvat taisteiluista, ridoista, pahoista tunteista y.m. koska näiden sanotaan painautuvan suorastaan astraliseen valoon, s.o. paikan ilmakehään ja „liitelevän ilmassa”. Ensimmäinen ehto näyttää hyvinkin helpolta täyttää, mutta — lähemmin tarkasteltaessa nähdään, että se on yksi vaikeimpia.)

2) Ennenkuin oppilaan sallitaan tutkia „kasvoista kasvoihin”, on hänen hankittava ymmärtämisen alkeet valitussa seurassa, missä on epätasainen luku muita maallikko-oppilaita (upasakoja).

(„Kasvoista kasvoihin” tarkoittaa tässä kohden muista

erillään eli riippumatta olevaa tutkimusta, jolloin oppilas saa opetusta ollen kasvoista kasvoihin Itsensä (korkeamman, jumalallisen itsensä) tai — gurunsa kanssa. Ainoastaan silloin saa itsekukin hänelle kuuluvan opastuksen, riippuen siitä, kuinka hän on käyttänyt tietoaan. Tämä voi tapahtua ainoastaan oppikauden loppupuolella.)

3. Ennenkuin sinä (opettaja) saat antaa *lanulle* (oppilaalle) *Lamrinin* hyvät (pyhät) sanat tai saat antaa hänen „panna kuntoon” *Dubjedin*, pitää sinun tarkata, että hänen mielensä on kauttaaltaan puhdistunut ja rauhassa kaikkein kanssa, varsinkin muitten minäin kanssa. Muuten viisauden ja hyvän lain sanat hajoavat tuuleen.

(*Lamrin* on *Tsong-kha-pa'n* kirjoittama teos käytännöllistä opetusta varten, jossa on kaksi osaa, yksi kirkollista ja eksoteerista tarkoituste, toinen eksoteerista hyötyä varten. „Panna kuntoon *Dubjed*” on samaa kuin valmistaa tietäjän käyttämät välikappaleet, kuten peilit ja kristallit. „Muut minät” tarkoittaa oppilaskumppaneita. Jollei oppivien kesken vallitse mitä suurin sopusointu, ei edistys käy mahdolliseksi. Opettaja toimeenpanee valinnan oppivien magneettisen ja sähköllisen luonnon mukaisesti yhdistämällä ja sovittamalla mitä huolellisimmin positiiviset ja negatiiviset ai-
neket.)

4. Upasakojen täytyy oppiessaan pitää huolta siitä, että ovat yhdistetyt kuin käden sormet. Sinun pitää painaa heidän mieleensä, että mikä yhdelle tekee pahaa, tekee muillekin, ja että jollei yhden riemu löydä vastakaikua muiden rinnassa, silloin ei ole täytetty vaadittuja ehtoja ja on hyödytöntä jatkaa opetusta.

(Tämä tuskin tapahtuu, jos alussa tehty valinta täytti magneettiset vaatimukset. Tiedetään, että sellaisten *tsheelojen*, jotka muuten ovat olleet lupaavia ja valmiita totuutta vastaanottamaan, on täytynyt odottaa vuosikausia, sentähden, että heidän mielenlaatunsa on tehnyt heille mahdottomaksi asettua oikeaan. sointuun kumppaneittensa kanssa Sillä —)

5. Gurun täytyy saada yhdessä-opiskelevat soimaan kuin kanteleen (vinan) kielet, joista jokainen on erilainen, mutta jokainen antaa äänensä yhteiseen sopusointuun. Yhdessä täytyy heidän muodostaa koskettimisto, joka kaikissa osissaan vastaa (*Mestarin*) pienintäkin kosketusta. Siten heidän mielensä avautuu viisauden sopusoinnulle, joka tietona väräjä itsekunkin kautta ja saa aikaan tuloksia, jotka ovat

lännäoleville jumalille (suojelusenkeleille) mieliksi ja lannulle hyödyksi. Siten on viisaus ainiaaksi painuva heidän sydämeensä eikä lain sopusointu ole koskaan särkyvä.

6. Niiden, jotka haluavat saada *siddheihin* (okkultisiin voimiin) johtavan tiedon, on kokonaan kieltäydyttävä elämän ja maailman turhuuksista (sitten seuraa luettelo siddheistä).

7. Ei kukaan voi tuntea erotusta itsensä ja oppikumppaneittensa välillä, kuten esim. „minä olen viisain”, „minä olen pyhempi ja rakkaampi opettajalleni ja piirissäni kuin veljeni” y.m. — ja siitä huolimatta pysyä upasakana. Hänen ajatustensa täytyy olla etupäässä kiinnitettyinä sydämeen ja hänen täytyy karkottaa sieltä kaikki vihamieliset ajatukset jotakin elävää olentoa kohtaan. Sen (sydämen) täytyy syvästi tuntea, ettei ole mitään erotusta sen ja muitten olentojen ja koko luonnon välillä, muuten ei mitään edistystä voi saavuttaa.

8. Lanun on pelättävä ainoastaan ulkonaista elävää vaikutusta (elävistä olennoista lähtevää magnetismia). Tämän vuoksi, vaikka hän on yhtä kaiken kanssa sisäisessä luonnossaan, täytyy hänen huolellisesti pitää ulkonaista ruumistaan erillään kaikista vieraista vaikutteista, ei kukaan muu kuin hän itse saa juoda tai syödä hänen kupistaan. Hänen täytyy välttää ruumiillista kosketusta (s.o. että hän johonkin koskee tai häneen kosketaan) ihmisten samoin kuin eläinten puolelta.

(Ei sallita pitää mitään mieli-eläimiä ja muutamiin puihin ja kasveihinkin on kielletty koskemasta. Oppilaan on niin sanoakseni elettävä omassa ilmapiirissään saattaakseen sen yksilölliseksi okkultista tarkoitusta varten.)

9. Mielen täytyy olla tylsä kaikkeen muuhun kuin luonnon yleisimpiin totuuksiin nähden, jottei „sydämen opetus” tulisi ainoastaan „silmän opetuksesi” (s.o. tyhjäksi eksoteriseksi muodollisuudeksi).

10. Ei minkäänlaista eläimellistä ruokaa, ei mitään, jossa on henki, saa oppilas syödä. Ei viiniä, ei mitään päihdytysjuomaa eikä opiumia saa nauttia, sillä nämä ovat kuin *hamayin* (pahoja henkiä) jotka tarttuvat varomattomaan ja turmelevat ymmärryksen.

(Viinin ja väkevien juomien arvellaan sisältävän kaikkien niiden miesten huonon magnetismin, jotka ovat ottaneet valmistukseen osaa, kunkin eläimen lihassa arvellaan säilyvän sen psyykkiset ominaisuudet.)

11. Mietiskeleminen, pidättyminen kaikessa, siveellisten velvollisuuksien täyttäminen, jalot ajatukset, hyvät teot ja kauniit sanat ja samoin hyvä tahto kaikkia kohtaan ja itsensä täydellinen unohtaminen ovat varminnat keinot tiedon saavuttamiseksi ja valmistukseksi korkeimman viisauden vastaanottamiseen.

12. Ainoastaan siten että ylläolevia sääntöjä ankarasti noudatetaan, voi lanu toivoa hyvään aikaan saavuttavansa arhatien siddhit, ja tämä kasvaminen saattaa hänet vähitellen tulemaan yhdeksi kaikkeuden kaiken kanssa.

Nämä kaksitoista sääntöä ovat otteita noin 73:n joukosta, joita olisi hyödytöntä luetella, kun ei niillä ole Euroopassa merkitystä. Mutta nämäkin harvat riittävät osottamaan, mitä lukemattomia vaikeuksia on sellaisen „upasakaksi” pyrkivän tiellä, joka on syntynyt ja kasvanut länsimaissa.

Koko länsimaisen ja varsinkin englantilaisen kasvatuksen kannustimena on kilpailun ja taistelun aate, jokaista lasta yllytetään oppimaan nopeammin, pääsemään kumppaneittensa edelle ja ohi tavalla millä hyvänsä. „Kilpailua kaikessa ystävyydessä” viljellää uuterrasti, ja samaa henkeä kasvatetaan ja vahvistetaan kaikissa elämän kohdissa.

Kun tällaisia aatteita tyrkytetään lapsuudesta asti, niin kuinka länsimaalainen voi saada itsessään sellaisia tunteita oppikumppaneitaan kohtaan „kuin saman käden sormet”? Eivätkä nuo oppikumppanit ole edes hänen luontoisiakaan tai hänen itsensä valitsemia persoonallisen myötätuntionsa ja arvonantonsa nojalla. Hänen opettajansa on ne valinnut aivan toisilla perusteilla, ja joka tahtoo olla oppilas, hänen täytyy ensinnä olla kyllin vahva kuolettaakseen sydämeistään kaikki vastenmielisyyden ja epäsovun tunteet muita kohtaan. Kuinka moni länsimaalainen on valmis edes vakavasti koettamaan tätä?

Ja sitten jokapäiväisen elämän pikkuseikat, siinä on käsky, ettei saa koskea edes lähimmän ja rakkaimman henkilön kättä. Kuinka vastoin kaikkia länsimaalaisia käsityksiä rakkaudesta ja hyvántahtoisuudesta! Kuinka kylmältä ja kovalta se näyttää! Ja onhan itsekästä, sanovat ihmiset, olla suomatta muille iloa oman kehittymisensä vuoksi. Hyvä, jättäkööt siten ajattelevat toiseen elinkauteen yrityksensä toden teolla päästä Tielle. Mutta älkööt ylpeikö luulotellussa epäitsekkyydessään. Sillä itse asiassa he antavat aivan näennäisten asioiden pettää itsensä, tavanmukaisten käsitysten, jotka perustuvat turhaan, ylenmääräiseen tunteellisuu-

teen eli n.k. kohteliaisuuteen, epätodellisen elämän asiahaaroihin eikä totuuden käskyihin.

Mutta vaikkei otettaisikaan huomioon näitä vaikeuksia, joita voidaan pitää „ulkonaisina”, vaikka ne silti ovat sangen tärkeitä, niin kuinka voivat länsimaalaiset opetuslapset virittää mielensä keskinäiseen sopusointuun, niinkuin heiltä tässä vaaditaan? Niin vahvaksi on persoonallinen itsekkyyks kasvanut Euroopassa ja Amerikassa, ettei ole edes sitä taiteilijakoulua, jonka jäsenet eivät vihaisi ja kadehtisi toisiansa. „Ammatillinen” viha ja kateus on tullut sananparreksi, jokainen koettaa hyötyä millä hintaa hyvänsä, ja niin sanotut kohteliaisuudet ovat vain onttoja naamareita, jotka peittävät pahansuopaisuuden mustat henget.

Idässä „erottamattomuuden” henkeä jo lapsuudesta asti teroitetaan yhtä paljon kuin länessä kilpailun henkeä. Persoonallisen kunnianhimon, persoonallisten tunteiden ja halujen ei anneta siellä kasvaa niin hillittömiksi. Kun maaperä luonnostaan on hyvä, niin sitä viljellään oikealla tavalla, ja lapsi kasvaa mieheksi, jossa on voimakkaasti kehittynyt tapa alistaa alempi minänsä korkeammalle. Länessä ihmiset pitävät omaa mieltymystään ja vastenmielisyyttään muita ihmisiä ja asioita kohtaan johtavina aatteina, joiden perustuksella he ainakin toimivat, jolleivät niistä tee lakeja elämälleen ja koeta niitä muillekin tyrkyttää.

Ne, jotka valittavat oppineensa liian vähän Teosofisessa Seurassa, pankoot sydämelleen nämä sanat, jotka ovat otetut *Path*-lehden viime helmikuun numerosta: — „Avain joka asteella on pyrkijä itse”. „Jumalan pelko” ei ole „viisauden alku”, vaan *itsensä* tunteminen, joka on *viisaus itse*.

Kuinka suurenmoiselta ja todelta siis okkultismin tutkijalle, joka on alkanut käsittää muutamia edellä olevista totuuksista, näyttääkään se vastaus, jonka Delfoin oraakkeli antoi kaikille Salaista Viisautta etsiville — joita sanoja viisas Sookrates yhä uudelleen toisti ja painoi mieleen — *Ihminen, tunne itsesi*...

H. P. B.

(Suomennos englannin kielestä.)
Jatketaan.

Miten vuorisaarnan oppilaana suhtaudun isänmaahan?

Vuorisaarnan oppia seuratessaan tulee totuutta tietämään. Tulee tietämään m.m. sen totuuden, että ihminen on jälleensyntyvä olento. Karmansa ja tehtävänsä mukaan ihminen ruumistuu eri kansoihin, milloin minnekin. Me täällä Suomessa olemme kahden kansan välillä, yhdellä puolen on Ruotsi, toisella Venäjä. Olettakaamme ihminen, joka on ottanut vuorisaarnan siveelliseksi ojennusnuorakseen. Otaksukaamme edelleen hänen tulleen siihen kohtaan työssään ja toiminnassaan, että Mestari katsoo tarpeelliseksi huomauttaa hänelle yhdestä tai useammasta hänen edellisestä ruumistuksestaan. Hänelle kukaties selviää, että hän oli ennen Ruotsissa, jolloin hän miekkamiehenä taisteli Ruotsin suuruuden puolesta. Samalla hänessä herää salaperäinen tunne Ruotsia kohtaan. Hän ihmettelee asemaansa, ja historia näkyy hänelle uudessa valossa.

Kulua aikaa ja Mestari katsoo tarpeelliseksi väläyttää oppilaansa tajunnassa tiedon siitä, että myöhemmin hän on ollut ruumistuneena Venäjällä, jolloin hän taisteli taas Venäjän suuruuden puolesta. Samassa yhteydessä hänessä herää mystillinen tunne Venäjää kohtaan. Hän ihmettelee yhä enemmän omaa asemaansa ja historian kulkua. Sillä nyt hän on Suomessa. Sitäkin kohtaan hän luonnollisesti tuntee mystillistä yhteenkuuluvaisuutta.

Tällöin hän joutuu itseltään kysymään mikä tässä nyt on minun isänmaani? Hänelle muistuu mieleen Jeesuksen sanat: „Isämme, joka olet taivaissa”. Olen ihmisenä henkiolento, korkeuksista syntynyt. Isäni maa on taivaissa. Tehtäväni on rakastaa ensin Jumalaa ja Kristuksen valkoista veljeskuntaa, totella sen lakeja, edustaa sitä täällä maan päällä. Ja sitä minä voin edustaa vain silloin, kun pystyn sulkemaan kaikki ihmiset, kansat ja isänmaat suvaitsevaisuuteni, rukousteni ja rakkauteni piiriin. En saa „häväistä” tätä maallistakaan isänmaatani vuodattamalla toisen ihmisen verta.

Tästä periaatteesta kiinni pitämällä sielumme rajoitetut, alemmat rakkausvoimat muuntuvat ylevämmiksi rakkausvoimiksi. Tapahtuu alkemiallinen muuntuminen. Alkemistit puhuivat pulverista, jonka avulla alemmat metallit muutuivat kullaksi. Alkemistit näkivät paljon vaivaa tämän

pulverin kehittämisessä. Harvalle se onnistui. Sellaista kerrotaan kuitenkin tapahtuneen. On kerrottu eräästä amerikkalaisesta rouvasta, joka ryhtyi keittämään nuorentavaa eliksiiriä. Jonkun aikaa kokeiltuaan hänen luokseen ilmestyi tuntematon mies, joka neuvoi, miten eliksiiri on valmistettava. Eliksiirin valmistaminen oli niin tarkkaa työtä, että keitosta oli tarkastettava joka 15 minuutin kuluttua yöt ja päivät. En muista kestikö keittäminen vuoden vai enemmän, mutta se onnistui. Rouva nautti tätä valmistusta sillä seurauksella, että hän tuli aivan terveeksi ja nuorekkaaksi. Rouvan mies, joka oli auttanut vaimoaan vuorottelemalla, sai myös nauttia eliksiiriä samoilla seurauksilla.

Tämä on hyvin kuvaavaa. Sillä myös moraalisen itsekasvatuksen tiellä on noudatettava ankaraa itsekuria ja täsmällisyyttä. Ajatelkaamme, että ihminen samalla peräänantamattomuudella kasvattaa itseään vuorisaarnan siveelisten neuvojen mukaan. Ajatellaan, että vuorisaarnan oppilas tarkastaa omaa tajuntaansa aina 15 minuutin kuluttua yöt ja päivät. Hän tarkastaa, onko hänen tajuntansa yhdessä Kristustajunnan kanssa, vai onko se jo puikahtanut johonkin toiseen „kattilaan”. Sanoohan Jeesus oppilailleen: „Valvokaa siis, sillä ette tiedä, minä päivänä Herranne tulee”. Alkemistisesti puhuen Herran tuleminen merkitsee sitä, että vuorisaarnan täsmällinen oppilas saavuttaa sielullisen voiton. Sellainen hetki on aina kriittinen. Otaksukaamme, että ihminen toiminnan kriittisellä hetkellä osaa olla vastustamatta pahaa kuolemankin uhalla. Silloin hän voittaa, silloin hän saa „pulverin”. Hän tuntee Jumalan rakkauden, siunauksen, riemun. Ellei hän „valvo”, ellei hän yhtämitä pidä tajuntaansa, niin toiminnan kuin levonkin hetkinä, Kristustajunnan yhteydessä, ei ole takeita, että hän toiminnan kriittisenä hetkenä osaa pysyä rauhallisena, vaan hän voi vaistomaisesti ja vanhasta tottumuksesta esim. tarttua aseeseen. Ja silloin tulee riemun sijaan katumus. Hän on kriittisenä hetkenä astunut askeleen takaperin katumusentekijäin luokalle elämäkoulussa.

Näin puhuu kokemus Kristuksen vuorisaarnan koulussa.

Sentähden vuorisaarnan oppilas voi kokeilla pienissä asioissa. Silloin pääsee kokemuseräiseen alkuun. Ihminen voi puhua itselleen: „Kaikkien täytyy kuolla. Oliko Kristus pienempi sankari kuollessaan aseettomana, rukoillessaan anteeksiantoa surmaajilleen? Totisesti ei. Siten Kristus

näytti esimerkin, laski perustuksen uudelle ajalle, uudelle sankariudelle. Miksi minäkään siis pelkään? Minä luotan Häneen. Opettelen elämään ja kuolemaan Hänen oppinsa ja esimerkkinsä mukaan. Kuolevathan toisetkin miekkoi-
neen sodassa, tämän maailman päämiestä seuraten. Miksen minä kuole, jos niin tahdotaan, aseettomana oman isän-
maani puolesta, Jumalan valtakunnan puolesta? Miksi pel-
käisin niitä, jotka ruumiin tappavat? Hengessä olen kuole-
maton. Ruumiin olen saanut lainaksi. Voinhan syntyä jäl-
leen maan päälle uudessa ruumiissa, jos elämä niin sallii ja
tahtoo. En enää halua luottaa puoleksi Jumalaan ja puo-
leksi aseihin. Haluan oppia luottamaan kokonaan Juma-
laan, Jumalaan niin elämässä kuin kuolemassa.

On ihmisiä, jotka ovat ryhtyneet järjestämään elämäänsä
tälle kannalle. Nöyryten he tietoisesti pyrkivät olemaan
maan suolana ja valona. Sillä sitä Kristus nimenomaan
heiltä pyytää.

J. R. H.

Elämän erakkomaja.

„Älä usko istumiseen vيلةissä metsissä, ylpeässä
yksinäisyydessä, ihmisistä erillään; ... älä usko, har-
ras pyrkijä, että tuo sinut vie lopullisen pelastuksen
päämäärään.” — „*Hiljaisuuden Ääni*”.

„En voi viettää henkistä elämää ja samalla olla mukana
elämässä!” Tämä on eräiden tutkijoiden kiihkeä valitus. Ja
usein he lisäävät: „Voi! Jospa voisin vetäytyä luostariin tai
vuoriston rauhaan, silloin voisin todella tutkia ja elää teo-
sofiaa!”

Ensi näkemältä tämä valitus tuntuu perustellulta, sillä
elämän vaikeudet, huolet ja harmit näyttävät olevan vaka-
via esteitä sisäiselle edistymisellemme ja tutkimuksellemme.
On houkuttelevaa mennä yksinäisyyteen voidaksemme omis-
tautua koko olemuksemme uudestisyntyttämiseen. Rau-
hankaijuissamme unohdamme kuitenkin seuraavat tosi-
asiat:

1. Olemme itse tässä tai jossakin aikaisemmassa elämässä
luoneet elämämme nykyiset olosuhteet;

2. Viemme yksinäisyyteemme mukanaamme puutteemme
ja pyyteemme, joten siis ulkonainen muutto ei aiheuta muu-

tosta tajunnassamme. Jos olemme laiskoja kaupunkien hyörintä, olemme laiskoja myös valitsemassamme turvapaikassa.

3. Syrjäiseen paikkaan vetäytyminen on täysin itsekäs halu; se, että haluamme aloittaa „pyhän työmme” vaikuttimesta, josta puuttuu henkisyys, merkitsee oman työmme tahrasta. Vaikutin määrää tuloksen.

„Kultaisten sääntöjen kirja”, „*Hiljaisuuden Ääni*”, vastustaa tätä halua mennä yksinäisyyteen henkisen elämän viettämistarkoituksessa, ja se huomauttaa meille, että „viileissä metsissä istuminen, ihmisistä erillään, ei vie meitä lopullisen pelastuksen päämäärään”.

Siunattujen olentojen elämä osoittaa meille, että he ovat menneet ihmisten valtateille luopuen siten „erämaiden suloisesta, mutta itsekkästä levosta” voidakseen antaa ihmisrodun lapsille ne korkeat totuudet, jotka voivat heidät pelastaa.

Sielumme henkisen uudestisyntymisen täytyy tapahtua *elämässä*, siellä missä olemme, ilman että yritämme *paeta* velvollisuuksia, jotka meitä ympäröivät. Pitääkö meidän siten joka päivä mennä tehtaaseen, pelloille, toimistoomme, myymään tavaroita, kutomaan keskeneräistä kangastamme tai muovailemaan savea, josta ehkä syntyy mestariteos? Kyllä! Menkäämme jokapäiväiseen toimeemme, oli se miten alhainen tahansa, mutta jalostakaamme se hengen voimalla... ja koko elämä kirkastuu. Älkäämme antako aineellisen ja karkean elämän saada yliotetta sielun sisäisestä elämästä, ja me saamme nähdä, että koko elämä on se suuri erakkomaja, missä toimivat ne puhdistavat voimat, jotka uudestisyntyttävät meidän jokapäiväisen työmme.

Todellinen yksinäisyys on sydämessä. Siinä on rauhaisa, hiljainen kammioimme. Sen ikkuna avautuu jumalallisen sielun tahrattomille huipuille. Ja hengen kosketukset ovat kuin kirkasäänisiä kelloja, jotka kutsuvat meitä syvään rukoukseen, nostamaan koko olemuksemme kohti sitä, mikä meissä on pyhintä ja puhtainta.

Kun olemme löytäneet tämän yksinäisyyden, ulkomaailman melulla ei ole enää otetta meidän aisteistamme. Kädet ja aivot suorittavat työnsä täsmällisyydellä ja rakkaudella, koska niitä johtaa meissä asustavan Suuren Erakon — Shivan — kaikkien erakkojen suojelijan — voima.

Ihmisten palvelu on kuninkaallinen talismani, alttari, jolle meidän on laskettava kaikki tekomme. Meidän on se koristet-

tava kaikilla uhrauksen, alttiin palveluksen puhtailla kukilla. Tämä alttari on sydämen kammiossa. Kun oppilaan sydämessä palaa palvelushalu, sielun kulku on turvattu. Joka aamu, päivisin, iltaisin, ennen levolle laskeutumistamme ajatelkaamme, että rakkaus, jota annamme, on parempi kuin itsekäs rakkaus, jota otamme vastaan. Muuan runoilija sanoi: „Rakastan rakastamista!” Huolestuneisuus, alakuloisuus, jonka usein näemme tovereittemme kasvoilla, tulevat tämän palveluksen lain tuntemattomuudesta. He eivät ole antaneet kokonaan elämäänsä teosofian suuren asian hyväksi.

On tutkijoita, jotka kyllä haluavat antaa *hieman* aikaansa, hieman työtänsä tai rahaansa, kunhan se ei vain heitä liiaksi häiritse! Ja kuitenkin he vaativat, että viisauden porttien pitäisi heille avautua selkosen selälleen! He eivät siis ole ymmärtäneet, että itsestä luopuminen ja palvelus ovat henkisen elämän pyhistä säännöistä ensimmäiset. He haluavat todistuksia opetuksen pätevydestä, he pyrkivät Mestarien suosioon, ja kuitenkin he ovat unohtaneet, että „tunnussana” on: *Luovu kaikesta ehdoitta*.

Kristillinen mystikko sanoo: „Meidän on seurattava Jeesusta alastomana ristillä.” Tämä sielun alastomuus on kieltämyksen symboli. Meidän on luovuttava kaikista harhan verhoista. Meillä on oltava rohkeutta katsoa itseämme silmästä silmään omassa sisäisessä kammiossamme, sydämen kammiossa elämän erakkomajassa; meidän on kysyttävä itseltämme rehellisesti olemmeko valmiit luopumaan ainaseksi tekopyhyyden, valheen, henkilökohtaisen kilpailun ja ahneuden verhoistamme, sanalla sanoen olemaan alastomat, täysin alastomat erehdyksistämme kieltämyksen ristillä. Jos olemme vilpittömät, jos olemme valehtelematta, jos vastauksemme on myönteinen, silloin, vain silloin olemme kykenevät edistymään Viisaiden polulla.

Levottomuus ja alakuloisuus ei asusta sen kasvoilla, joka on antanut elämänsä toisten palvelukseen. Hyvä palvelus, joka vahvistaa ja joka lämmittää sydäntä, on heijastus rakkauden pyhästä ilosta.

Menkäämme, veljet, sisaret, ystävät, elämän suureen erakkomajaan kylväen sielujen vakoihin palveluksen, rakkauden ja tiedon siemeniä. Minne hyvänsä menemmekin, viekäämme kerallamme sisäinen kammioimme, missä on palveluksen alttari. Jokainen auttava ajatus, jonka annamme muille, laskeutuu uutena kukkasena sydämemme alttarille.

Näin lähestyy suuri keräytyminen hedelmällisenä ja varmana, harras mietiskelytila, joka syntyy karkeitten pyyteitemme voittamisesta. Kun intohimot on voitettu, pyhä rauha syntyy, missä voimme kuulla sen, mitä inhimilliset korvat eivät milloinkaan tule kuulemaan, vaan jonka kuulee vain sydämemme: buddhin — jumalallisen sielun — kuiskeen.

Krishna Dasa.

„Théosophie” VII: 5. Suom. J. Ptn.

Mustaa ja valkoista magiaa Tibetissä.

(Hra T. Illionin esitelmä Helsingin Ruusu-Ristissä. Pikakirjoitusselostus maist. *Sven Krohnin* tulkinnan mukaan.)

Mr. Illion huomautti aluksi, miten tärkeitä on, kun ryhtyy esittämään ja pohtimaan jotain asiaa, asettaa tämä tutkimuksen esine laajempaa taustaa vastaan, sillä vain silloin voidaan päästä selvyyteen olennaisista kohdista. Kun nyt Mr. Illion aikoo esittää mustan ja valkoisen magian ilmiöitä Tibetissä, niin hän tahtoo asettaa tämän aiheen laajempaa taustaa vastaan ja tavallaan ensin siirtyä syrjään varsinaisesta aiheesta. On huomattava, että Tibetissä, sekä idässä että lännessä, puhutaan tavattoman paljon yliaistillisista ilmiöistä. Mutta nyt on asia niin, että hyvin suuri osa ilmiöistä on petosta, humbugia. Kuitenkaan ei voida väittää, että vaikka suuri osa on humbugia, kaikki silti olisi petosta. Päinvastoin on Mr. Illion huomannut itä- ja länsimailla, että kun tutkii 600 tapausta, niin silloin yksi tapaus ainakin on oikea, aito psyykillinen ilmiö. Kun tahtoo tutkia tällaisia ilmiöitä, esim. spiritistisiä ilmiöitä, täällä länsimailla, niin nykyään on kyllä erikoisesti varoitettava näiden spiritististen ilmiöiden tutkimisesta, sillä on tavattoman vaarallista niitä tutkia. Voi ilmetä voimia, jotka ovat tuhoavia. Mutta, niinkuin jo Mr. Illion sanoi, kun näitä ilmiöitä tutkii, huomaa niiden suhteen, että suurin osa niistä on humbugia. Kun esim. on kysymys valokuvauksesta, niin täytyy todella tarkistaa, että on kysymyksessä todellisuus. Mr. Illion on itse etevä valokuvaaja ja hän tietää, että pimeäs-

säkin voi saada aikaan näennäisiä ilmiöitä. Täytyy siis olla vastaavaisuus ilmiön ja valokuvan välillä. Usein todistukset ovat aivan subjektiivista laatua.

Kun Mr. Illion ryhtyy käsittelemään varsinaista aihettaan, niin hän jakaa esitelmänsä kahteen osaan. (Olisi vielä mainittava yksi osoitus Intiasta miten asiat ovat subjektiivisia, miten hypnoosi vaikuttaa. Mr. Illion kertoi tavallisesta ilmiöstä, miten joku henkilö kulkee seinän läpi. 150 henkilöä näkee ihmisen kulkevan seinän läpi, mutta he ovat kaikki hypnotisoidut, sillä valokuvauskone näyttää, että tuo henkilö on pysynyt paikallaan.) Varsinaisessa johdannossa hän käsittelee ympäristöä, missä ilmiö tapahtuu, ja toisessa osassa varsinaista aihetta, mustaa ja valkoista magiaa. Hän mainitsee tässä mustan magian ensimmäiseksi, ei sentähden, että musta magia olisi sympaattisempaa, vaan sentähden, että sitä tapaa paljon suuremmassa määrässä kuin valkoista magiaa. Voi tavata 100 mustan magian tapausta, ennenkuin tapaa yhden valkoisen magian tapauksen. Tällinen suhde vallitsee näitten ilmiöitten välillä Tibetissä.

Mr. Illion mainitsi ensin, että hän on jo aikaisemmin puhunut itse matkastaan ja matkavarustuksistaan Valkoisessa Salissa. Tämä asiahan on oikestaan sivuasia, vaikka siitä voisi kertoa kuinka paljon tahansa. Se on nyt sivuutettava ja ainoastaan mainittava, että matkustettaessa Tibetissä on tärkeitä järjestää kaikki asiat mahdollisimman yksinkertaisiksi. Mr. Illion matkusti yksin ja usein 60 km. päivässä.

Mr. Illion huomautti erikoisesti siitä, miten itämaalaisen hermosto on erilainen kuin länsimaalaisen. Itämaalainen katselee monia ilmiöitä aivan eri tavalla kuin länsimaalainen. Tibetissä voi nähdä jonkun miehen seisomassa seinää vastaan puupalikoilla naulittuna. Päiväkausia hän siinä seisoo ja vuotaa verta. Mutta tämä ihminen ei kärsi mitään tuosta. Hän ei tunne fyysillisiä kärsimyksiä. Itämaalaiset eivät reagoi julmuuteen nähden. On esim. niin julmia rangaistuksia, että kädet ja jalat voidaan leikata pois. Jos kerrotaan tällaisista rangaistuksista länsimaalaisille, niin he kauhistuvat. Tibetiläiset eivät käsitä sitä samalla tavalla. Esim. jos joku eurooppalainen joutuu tibetiläisen rosvon käsiin, niin hän kiduttaa häntä kovasti. Liian myöhäistä on ruveta selittelemään, että eurooppalaisen hermosto on niin erilainen kuin tibetiläisen. Länsimailla ollaan taas toisella tavalla julmia, ja se julmuus voi taas suuresti kiihdyttää ja kauhistuttaa itämaalaista. Meidän julmuutemme on

hienostuneemmissa muodoissa. Se on enemmän henkistä laatua. Jos kerrotaan esim. että täällä on kielletty myymästä maitoa 7:n jälkeen ja jos joku henkilö tulee maitokauppaan seitsemän jälkeen ja sitten kauppias antaa maitoa, mutta tämä henkilö onkin tullut sinne ainoastaan saadaakseen kiinni myyjän myyntiajan ylittämisestä, niin tällainen asia kiihdyttää aivan tavattomasti itämaalaista. Heidän mielestään tämä on tavattoman julmaa ja väärää. Tämöisestä asiasta siis hänen omatuntonsa herää.

Sitten on huomioon otettava eräs seikka: aikakäsityksen erilaisuus. Itämaalaiselle ei aika merkitse mitään. Aikaa on kuinka paljon tahansa. Itämaalainen voi alkaa jooga-harjoituksensa sillä, että hän 7 vuotta vaikenee. Hän voi harjoittaa telepaattisia ilmiöitä 20—40 vuotta. Kun aika loppuu kesken, niin hän ajattelee hyvin rauhallisesti, että minähän voin jatkaa seuraavassa ruumistuksessa. Jos joku henkilö Amerikassa saa odottaa 2 min. postimerkkejä, niin se on hänelle sama kuin olisi tapahtunut murha. Siis aivan täydellinen vastakohta.

Mr. Illion mainitsi, että Tibetissä on kolme erikoista ihmisryhmää, jotka harjoittavat magiaa. Ensimmäisen ryhmän muodostavat papit ja munkit, ja se on hyvin laaja ryhmä. Pappeja ja munkkeja on satoja ja tuhansia kaikkialla. Toisen ryhmän muodostavat loihtijat, poppamiehet, ja kolmannen ryhmän erakot. Näitä poppamiehiä ja loihtijoita on erikoisesti paljon Etelä-Tibetissä, mutta erakkoja on myös pohjoisemmissa asumattomissa seuduissa. Näistä pappeista ja munkeista eivän suinkaan kaikki osaa harjoittaa magiaa. Vain harvat heistä ovat maagikkoja. He ovat kyllä harjoittavinaan magiaa, mutta se on kuin jotain liiketoimintaa. On huomattava esim., että buddhalaiset munkit ja papit ovat hyvin tietämättömiä mitä Buddhan uskonto todellisuudessa on. He ovat kyllä lukeneet satoja sanskritinkielisiä tekstejä, mutta he eivät ymmärrä mitä asia varsinaisesti koskee. Aivan samalla tavalla on Mr. Illion huomannut olevan useimpien länsimaalaisten teologien laidan. Mitä enemmän papit lukevat raamattua, sitä vähemmän he tietävät todellisuudesta. Kuitenkin on, kuten sanottua, buddhalaisten munkkien ja pappien joukossa sellaisia, jotka pyrkivät maagikoiksi ja harjoittavat magiaa. Mutta on myös sellaista humbuugia, että munkki menee vuorelle ja on siellä kolme vuotta saavuttaakseen pyhyiden mainetta. Mutta hänelle tuodaan niin paljon hyvää ruokaa, niin että

kun hän tulee takaisin paksuvatsaisena, ei hän ole yhtään sen merkillisempi kuin ennenkään. Tällaisia tapauksia on siis, mutta se ei lainkaan todista, etteikö olisi munkkeja, jotka todella saavuttavat tuloksia ja tulevat maagikoiksi. Pappien joukossa on hyvin paljon mustia maagikoita, mutta Mr. Illion ei tahdo väittää, että ei olisi valkoisiakin joukossa. Buddhalaiisten pappien joukossa on sellaisia, jotka ymmärtävät Buddhan uskontoa, mutta sitten on taas sellaisia, jotka elävät aivan päinvastoin kuin mitä Buddha opetti. Kuvaavaa on, että Gandhi ei päässyt paavin luo Vatikaaniin, koska hän oli pukeutunut samanlaisiin vaatteisiin kuin Kristus.

Toisen ryhmän muodostavat siis nämä loihtijat. He harjoittavat usein taitojaan itsekkäistä syistä. He koettavat esim. edistää maagillisin keinoin maanviljelyksen menestymistä. Erakot, jotka muodostavat kolmannen ryhmän, ovat poikkeuksetta magian harjoittajia, ja heitä on sekä mustia että valkoisia. He muodostavat voimakkaan maagikkoryhmän, vaikka ovat hyvin harvassa verrattuna pappis- ja munkkiryhmään ja verrattain suureen toiseen ryhmään, jotka kulkevat ympäri ja kaupittelevat taitojaan.

Edellä esitetystä Mr. Illionin lausunnosta jäi mainitsematta, mitä hän tahtoi erityisesti korostaa, että magiaa ei voi ymmärtää ainoastaan älyllisesti, vaan on se ymmärrettävä koko olemuksella. Jos esim. Vatikaanin kirjastossa lukeekin erilaista kirjallisuutta, niin emme opi mitään, jollemmme ymmärrä asioita koko olemuksellamme, eikä yksinomaan älyllä. Niinpä Mr. Illion tuntee melkein sääliä monia itämaitten tutkijoita kohtaan, koska he eivät lainkaan käsitä mistä on puhe. Esim. sellainen käsite kuin nirvaana. Kun siitä sanotaan, että me olemme samalla kaikki eikä mitään, kun olemme nirvaanassa, on tämä oppineen mielestä järjettömyyttä. Myöskin monet eurooppalaiset tiedemiehet ovat väittäneet, että Jeesus ja Buddha ovat olleet epäloogillisesti puhuvia ihmisiä. Mitä magiaan tulee, niin Mr. Illion tahtoo aivan yksinkertaistuttaen asian jakaa ihmisen kolmeen osaan, fyysilliseen ruumiiseen, linga shariraan eli fyysillisen ruumiin kaksoispuoleen ja sitten sieluun ja henkeen, jossa ihmisen ikuinen periaate piilee. Hän käyttää näistä lyhennyksiä A, B, ja C. Hän mainitsee, että raamatussa usein B ja C, siis linga sharira, jota nimitämme eetteriruumiiksi, ja henki ovat mainitut yhdellä sanalla. Sen tähden emme usein ymmärrä mitä raamatussa on tarkoi-

tettu. Mutta jos tämän asian käsitämme, niin saamme asian selvemmäksi. Samoin jos me voimme katsella asioita A:n, B:n ja C:n näkökannalta, siis ruumiin, sielun ja hengen näkökannalta, niin me ymmärrämme, mitä magia on, ja silloin voimme harjoittaa sitä luonnollista magiaa, joka yksin voi johtaa tuloksiin, niin että voimat harmoonisesti kehittyvät. Jos me katselemme asioita ainoastaan B:n kannalta ja tahdomme kiihoittaa tätä linga shariraa ulos fyysisestä ruumiista, niin silloin alamme harjoittaa mustaa magiaa ja me koetamme silloin esim. asketismin avulla saavuttaa tuloksia, jotka ovat itsekkäitä. Me koetamme paastota ja erikoisesti Tibetissä magian harjoittajat koettavat päästä sukupuolivoimansa herroiksi. Tibetissä on kauheita sukupuolisia asioita. Metalliputkilla peitetään määrätty elimet jotta sitten voitaisiin muuttaa tämä sukupuolivoima maagilliseksi energiaksi. Useat näistä menetelmistä ovat niin hirmuisia, että me kyllä järkytymme kuullessamme niistä. Tämä kaikki on mustaa magiaa, se on sukupuolista ja itsekästä. Samalla tavalla on jokainen itsekäs rukous mustaa magiaa, koska se kohdistuu yksinomaan meidän itsekkäisiin pyyteihimme. Me rukoilemme itsellemme rikkautta, rukoilemme, että toisen kukkaro siirtyisi meille. Me voimme kuin sytyttää kynttilän tämän asian puolesta, ja olemme olevinamme viisaampia kuin Jumala. Tämä kaikki on joko itsetiedottomampaa tai tietoisempaa magiaa. Tibetissä näyttelevät ihmisluut magian yhteydessä suurta osaa. Niitä pidetään maagillisina taikaesineinä. Rukousmyllyt ovat ihmisluista tehdyt, ja niihin asetetaan kirjoitettuja rukouksia. Sitten näitä myllyjä pyöritetään ja uskotaan, että taivaissa on tili-kirja, johon kirjoitetaan kaikki nuo rukoukset muistiin. Mutta kuitenkin on tämä verrattain lapsellista ja itsekästä ja itsekkääseen magiaan pyrkimistä. Nämä ihmisluut, pääkallot, y.m. näyttelevät niin suurta osaa, että on maagikkoja, joiden vaatetus on valmistettu yksinomaan ihmisluista. Näitä luita on helposti saatavissa, koska ruumiit jätetään taivasalle, jossa linnut syövät lihaosat ja luut jäävät kuivumaan.

Mitä tulee *valkoiseen* magiaan juuri Tibetissä, niin on huomattava, että tämä magia, jota siis harvat harjoittavat, ei ole magiaa sanan varsinaisessa merkityksessä, sillä nämä henkilöt jotka ovat varsinaisia maagikkoja, he vaikuttavat omalla olemuksellaan itsetiedottomasti. He eivät rukoile määrähetkinä, koska heidän koko elämänsä on rukousta. He

eivät edes rukoile rauhan puolesta, sillä jos me rukoilemme rauhan puolesta ja kuitenkin olemme yksityiselämässämme riittäisiä ja toraisia, olemme avoliitossamme esim. riiteleviä ja käymme sotaa, niin meidän rauhanrukouksemme ei vaikuta mitään hyvää. Päinvastoin meidän sotainen olemuksemme vaikuttaa enemmän kuin hetkellinen halumme rukoilla rauhan puolesta. Se on yleensä samaa mitä Mr. Ilion nimittää whisky-magiaksi, whisky-uskonnollisuudeksi. Me menemme kirkkoon ja siellä 5 min. tahdomme olla hartaita ja hurskaita ja sitten heti ulos tullessamme arvostellemme lähimmäisiämme ja olemme itsekkäitä. Tämä ei merkitse mitään. Samalla tavalla tämmöiset temput eivät merkitse mitään, jollei koko elämämme ole ihanteen seuraamista. Valkoiset maagikot eivät yleensä käytä maagillisia voimiaan. He eivät edes aina paranna sairasta, vaikka voisivatkin, varsinkin jos he tietävät, ettei siitä olisi mitään todellista hyötyä. Tämä parantuminen johtaisi siihen, että nämä ihmiset jatkaisivat samaa itsekästä ja huonoa elämäänsä, ja tällainen karmaan sekoittuminen ei olisi ihmiskunnalle ja heille itselleen miksiäkään hyödyksi. Monien, jotka luulevat, että he magiallaan tekevät hyviä töitä, ei silti lainkaan tarvitse olla valkoisia maagikkoja, vaan he voivat sielussaan olla eräänlaisia pahlaisia, jotka yrittävät lumota ihmisiä voimillaan näennäisesti hyvää tehden. Meidän ei tule lainkaan ajatella, että asiat ovat muodoissa, vaan ne riippuvat aivan hengestä, eivätkä ulkonaisista seikoista. Mr. Ilionin mielestä seuraava on erittäin olennaista valkoiselle magialle: Valkoinen maagikko, joka sopusointuisesti hallitsee A:n, B:n ja C:n, eli jossa fyysillinen ruumis, linga sharira ja henki ovat sopusoinnussa joka hetki keskenään, kykenee hallitsemaan luonnon voimia, kykenee tekemään itsensä näkymättömäksi ja osaa kulkea veden päällä. Mutta hän ei sitä tee yleensä, hän ei suorita tällaisia temppuja. Me emme voi saada häneltä semmoisia todistuksia, hän ei jossain laboratoriossa suorita tällaisia temppuja tiedemiesten iloksi. Kuvaavaa on, miten yleisö suhtautuu valkoiseen magiaan ja miten käsitykset ovat hämäriä, se, että ranskalainen sanomalehti „Le Matin” lupasi 50.000 frangin palkkion sille, joka kykenisi tekemään itsensä näkymättömäksi tai kulkemaan veden päällä. Sitten lehti hyvin ylpeästi ilmoitti, ettei valkoista magiaa ollut olemassa, kun ei kukaan näyttänyt taitoaan. Nythän voidaan tehdä se vastaavite, että Kristuskin näytti taitoaan, kun hän kulki ve-

den päällä, miksi ei siis valkoinen maagikko voisi niin tehdä. Mr Illion sanoo tähän, että elämässä ei ole mitään kaava-
maista ja kiteytyntä. Esim. parranajoveitsi, joka aamulla on hyvä, saattaa muutamien tuntien kuluttua olla huono, kun lapsi on leikkinyt sillä.

Mr. Illion mainitsee lyhyesti ne ilmiöt, joista hän tar-
kemmin puhui Valkoisessa Salissa. Ensinnä on psykometri-
sointi, esineen avulla menneisyyteen tunkeutuminen. Hän huomautti, että Tibetissä kyetään tähän ilmiöön yhtä hy-
vin kuin parhaimmissa tapauksissa Euroopassa. Levitatio-
ilmiöitä harjoitetaan Tibetissä myöskin, nim. esineen ke-
ventymis-ilmiöitä, ja sitten tumo-ilmiöitä, joissa on kysymyk-
sessä oman ruumiin lämmittäminen, niin että se alastomana
saattaa kestää pakkasta. Sitten on vielä mainittava tele-
paattiset ilmiöt. Vielä voivat maagikot saada sellaisia il-
miöitä aikaan, että he voivat liikkua tavattomalla nopeu-
della, lentää. Mr. Illion näki tällaisia ilmiöitä jonkun ker-
ran. Sitten on vielä tuo „paha silmä”. Sitä ilmiötä ei tavata
Tibetissä. Sehän on niin yleinen Euroopassa ja Persiassa.
Jos joku ulkolainen tulee johonkin kylään ja siellä joku
lapsi sattuu putoamaan, niin heti kaikki ihmiset siinä ky-
lässä sanovat, että vieraalla on paha silmä. Tuota pelkoa
pahasta silmästä ei tavata Tibetissä, mutta sen sijaan pelä-
tään henkiä ja kummituksia. Papit eivät koetakaan vähen-
tää tätä pelkoa. Mutta jos ihminen on puhdas, silloinhan
hänen ei tarvitse pelätä mitään pahaa. Hänen puhtautensa
ei saa olla ulkokullattua puhtautta, se ei riipu siitä, että
teemme niin tai näin, vaan kaikki asiat voivat olla puhtaita,
jos ne tehdään oikealla tavalla. Kun puhutaan puhtaudesta,
niin se on vallan sisäinen asia, ei ulkonainen ja muodolli-
nen. Puhtaus voi vapauttaa ihmisen kaikesta pelosta. Nyt
on asia niin, että toisen ihmisen on vaikea arvostella, jos
toisen olemus on sopusoinnussa, että A, B ja C ovat sopu-
soinnussa keskenään. Sentähden on erittäin vaikeata ar-
vostella mitkä ilmiöt ovat mustaa ja mitkä valkoista ma-
giaa. Esim. jos joku noista poppamiehistä estää raesateen
tulon ja siirtää sen toiselle paikkakunnalle, niin onhan sel-
vää, että se on mustaa magiaa. Mutta useat maagikoista
esiintyvät hyvin enkelimäisinä, niin että oppilaat luulevat
heistä aivan toista, mitä he todellisuudessa ovat. Tällöin
arvosteleminen on hyvin vaikeata. Mustat maagikot puhu-
vat kauniisti edistyksestä ja kuinka oppilas nopeasti kehiti-
tyy, niin että oppilas luulee opettajansa hyvinkin valkoi-

seksi. He antavat tietoja, mutta nämä tiedot ovat vain persoonallisuuden edistykseksi. Persoonallisuus oppii keskittymään. He sanovat olevansa vihittyjä, mutta ne vihkimykset, joita oppilas läpikäy, eivät ole todellisia, koska ne palvelevat persoonallisuutta. He saavat aikaan lopulta sen, että side persoonallisuuden ja hengen välillä pienenee ja heikkenee. On kuin eräänlaatuinen — siveellisesti puhuen — taistelu hyvän ja pahan välillä, valkoisen ja mustan välillä. A ja B vahvistuvat, mutta henki, C, erkanee, ja silloinhan jää vain muoto jällelle. On siis voimia, jotka haluavat hävittää muodon, ja sellaisia voimia, jotka tahtovat pitää muodon itsekkäitä tarkoituksia varten.

Mr. Illion huomautti, että joku voisi pitää mustana magiana pääsymaksun ottamista tällaisista tilaisuuksista, mutta selitti, että me elämme sellaisissa olosuhteissa, että aineen täytyy palvella meitä. Mutta silti emme saa elää ainetta varten, vaan henkistä tehtävää varten. Mr. Illion on puolestaan usein myös tehnyt työtä ilmaiseksi, kun se on vain käynyt päinsä. Välikappaleitten täytyy palvella henkeä, aineen täytyy olla välikappale, ei itsetarkoitus. Tässä on kriteerio, kun tahdomme arvostella näitä tibetiläisiä magikoita ja ratkaista, ketkä ovat valkoisia, ketkä mustia. Jos joku sanoo meille, että hän on täydellinen, niin voimme heti olettaa, että siinä voi olla jotain takana, sillä kukaan ihminen ei ole täydellinen. Korkeimmat valkoiset eivät pidä itseään täydellisinä. He kuuluvat tähän ihmiskuntaan, eivätkä he katso itseään täydellisiksi. Tietysti on olemassa paljon täydellisempiä olentoja kuin ne, jotka asuvat ihmiskunnassa, mutta he ovat niin kaukana meistä. Me emme ymmärtäisi heitä, jos he asuisivat maan päällä. Ihmiskunnan on itse vapautettava itsensä. Ihmiskunnan tulee itse pelastua. *Sillä* on jotain merkitystä.

Mr. Illion sanoi lopuksi, että hänen esitelmänsäkin voidaan käsittää valkoisena tai mustana riippuen siitä, miten sen ottaa vastaan. Jos me otamme vastaan ne asiat, jotka meitä miellyttävät ja unohdamme ne taas, joista emme välitä, niin tämän esitelmän vaikutus saattaa olla epäedullinen, tavallaan siis musta, mutta jos me otamme esitelmän sen hengen mukaisesti ja mietimme sitä ja samalla ymmärrämme, että meidän täytyy elää ihanteen mukaan, ja koetamme toteuttaa sitä elämässämme, niin sillä on ollut positiivista merkitystä.

Mitä muualla tiedetään.

Kristuksen oppi ja Abessinian sota. „Dagens Nyheterin” Rooman kirjeenvaihtaja kertoo lehdelleen:

Olen tänään keskustellut mitä erilaisimpiin yhteiskunnan kerroksiin kuuluvien ihmisten kanssa Dolon läheisyydessä sattuneista tapahtumista. Aloitin kadunlakaisijasta, menin sitten raitiovaunun konduktööriin, myymälätytön, tehtailijan ja ylijohdajan puheille päätyäkseni senaattoriin ja kardinaaliin. Kaikki olivat aivan samaa mieltä, nimittäin että ruotsalaiset saavat vastata seurauksista jos olivat menneet leikkiin mukaan. Kadunlakaisija oli järkevin. Hän myönsi, että Punaisen Ristin merkkiä luonnollisesti piti varjella kansainvälisten säästösten mukaisesti, joista hän ei sen enempiä tiennyt, mutta jotka hän hyväksyi saadessaan kuulla, mitkä ne olivat. Menipä hän niin pitkälle, että sanoi:

— Jos niin on, se on tietysti pahoin tehty, jos se on totta.

Senaattori ja kardinaali eivät sensijaan ymmärtäneet järkipuhetta. Erittäinkin oli kardinaali itsepintainen.

— Sota on sotaa, hän sanoi, ja kun on kysymyksessä asia, joka on leimattu pyhäksi, täytyy kaikkien keinojen olla luvallisia. On parempi, että yksi mies kuolee kansan puolesta kuin että koko kansa tuhoutuu. Abessinia tarvitsee katolista, roomalaista sivistystä. Se huutaa sitä ja kaipaa sitä, ja se, joka asettuu poikkiteloin tielle, saa koettaa selviytyä seurauksista.

— Niin, mutta teidän eminenssinne, tässä tapauksessa ovat kysymyksessä miehet, jotka ovat matkustaneet sinne auttaakseen niitä, jotka kaipaavat apua, auttamaan haavoittuneita ja sairaita.

— Se on totta, mutta miksi pitäisi valkoisten miesten auttaa mustia miehiä valkoisia vastaan? Neekerit ja erityisesti abessinialaiset, ovat barbaareja — he osoittavat sen teoillaan eikä suinkaan vähimmin viime päivien aikoina — eikä barbaareilla ole oikeutta odottaa itselleen minäkäänlaista armeliaisuutta.

— Onko tämä kristillistä oppia, teidän eminenssinne?

Kardinaali viivitti hetken vastaustaan, mutta sitten hän suoristi ryhtinsä ja saarnasi:

— Kristus on käskenyt meitä levittämään hänen oppiaan yli koko maailman ja kaikkiin kansoihin. Mutta hän ei ole sanonut mitään niistä keinoista, joita meidän pitää käyttää.

— Mutta tämä on jesuitismia, teidän eminenssinne.

— Ignatius Loyola oli erittäin suuri mies ja erittäin viisas mies. Tarjoitus pyhittää keinot. Tämä on vankimpia niistä kallioista, joille uskonto on rakennettu.

— Suokaa anteeksi, teidän eminenssinne, onko Vatikaani kokonaan Italian puolella?

— Siitä en voi enkä halua lausua ajatustani, mutta luulen, että niin on. Täytyyhän kristityn aina seisoa oikeuden rinnalla. (Sv. Pr. n:o 5.)

„Kanadalaiset kommunistit: duhoboori-kokeilu”-nimisessä artikkelissa, joka on julkaistu „The American Journal of Sociology”-aikakauskirjan viime marraskuun numerossa, rva W. Garland Foster selostaa Kanadaan siirtolaisina muuttaneita duhobooreja, jotka, niinkuin aikaisemmin olemme maininneet, ovat viime aikoina herättäneet pahenusta mielenosoituksillaan. Esitämme seuraavassa eräitä otteita.

Duhoboorien historia on miltei kokonaan vielä kirjoittamatta. Ei edes varmuudella voida sanoa, milloin se on alkanut. Heidän käsitk-

siään on nimitetty ebionittiseksi gnostilaisuudeksi, vaikkakin erilaiset hajaannuksia aiheuttaneet uskonnolliset suunnat ovat jättäneet jälkensä heidän oppeihinsa. Kahdeksannentoista vuosisadan alussa he olivat mystikkoja, saman vuosisadan puolivälissä he joutuivat kveekarismiin vaikutuksen alaisiksi, tai ehkä paremmin sanoen heissä alkoi näkyä sitä pyrkimystä vapaaseen ajatteluun, jota kveekarit edustavat. Varhaisimmista lähteistään he saivat sen ajatuksen, että he ovat kaikki Kristuksia. Myöhemmin he puhuivat kveekarien „sisäisestä äänestä”, sitten „Kristuksesta sisässä”. Ihmisten, järjen ja omientuntojen tasa-arvoisuus tulivat heidän uskonsa käsitteiksi. Luonnollisesti he vastustivat vakiintunutta Venäjän kirkkoa useissa historiansa vaiheissa.

Heidän historiansa osoittaa heidän menestyneen voimakkaitten johtajien alaisuudessa. Ensimmäinen, josta voidaan tietää jotakin varmaa, Kolesnikoff, opetti, että uskonnon ulkonaiset muodot eivät ole tärkeitä, että he voivat mukaantua kunkin maan seremonialliseen uskontoon; he voivat olla muhamettilaisia Turkissa, katolilaisia Puolassa, ortodoksisia Venäjällä. Hänestä johtuu tapa, joka vielä nytkin on vallalla heidän keskuudessaan, kun hän opetti: „Kumartakaamme Jumalaa toisissamme, sillä me olemme Jumalan kuva maan päällä.”

Askel askeleelta he etenivät auktoriteettien arvostelusta omaan inspiraatioonsa luottaen ristiriitaan kaiken sen kanssa, minkä he hylkäsivät. Poibirohin, joka seurasi Kolesnikoffia, toi kommunismin heidän keskuuteensa ja järjesti teokraattisen despotismin. Hänen aikanaan alkoivat vainot, jotka lähettivät hänetkin perheineen Siperiaan.

Kun Aleksanteri I oli tullut Venäjän valtaistuimelle, tehtiin siihen suuntaan käyviä esityksiä, että pitäisi löydettämän joitakin keinoja, joilla voitaisiin estää se ankara kohtelu, jota paikalliset viranomaiset osoittivat duhobooreja kohtaan näiden uskonnollisten käsitysten vuoksi. Koska tsaari ei pitänyt heidän käännetyystyöstään, hän määräsi heidät lähetettäviksi Asovan meren rannalle. Siellä valittiin heidän johtajakseen Kapustin, jonka sanottiin olleen Poibirohinin pojan, mutta joka sitten otti äitinsä nimen Kalmikoff.

Kapustinin ajasta alkaen duhoboorit luopuivat käännetyystyöstään ja alkoivat salata todelliset käsityksensä. Riittäisyytensä he selvittivät keskenään viralliseen lakiin turvautumatta. Hänen hallitusaikansa alussa oli ollut omaisuuden yhteys voimassa, mutta loppuaikoina yhteinen omaisuus jaettiin ja voimaksekkukseksi tuli „Orpokoti” eli „Siioni”; se näyttää olleen heidän oman hallituksensa olinpaikka, vaikkakin se oli naamioitunut uskonnolliseksi laitokseksi. Siinä heidän naimattomat naisensa opettelivat ulkoa „Elävän kirjan” virsiä.

Uskonnolliset vainot olivat ankarat Kapustinin hallituksen loppuaikana, ja vastaavasti duhoboorit salaillivat yhä enemmän todellisia oppejaan. Vaikkakaan he eivät vielä olleet avoimesti kieltäytyneet kantamasta aseita, heidän tapanaan oli kuitenkin palkata muhamettilaisia naapureitaan suorittamaan asevelvollisuutta heidän puolestaan.

Kun johtoon tulivat Kapustinin poika ja pojanpoika, duhoboorit näyttävät erhtyneen huonoille telle. Heidän johtajansa tulivat juopoksi, ja todellinen valta oli Vanhimpineuvoston käsissä, joka noudatti kirjaimellisesti periaatetta: „Joka kieltää Jumalansa, kuolokoon miekasta”.

Seurauksena oli, että valtiovalta ryhtyi panemaan toimeen tutkimuksia, ja asiat näyttivät niin pahoilta, että keisari Nikolai I päätti hajoittaa koko yhteiskunnan. Kahdeksansataa duhobooria, näiden joukossa myös heidän johtajansa Hilarion Kalmikoff, lähetettiin Kaukasiaan. Seuraavana vuonna karkoitettiin samanlainen joukko. Kaiken kaikkiaan

asettui sinne asumaan neljätuhatta duhobooria, vaikkakin jotkut myöhemmin palasivat entisille asuinsijoilleen. Eräät duhoboorit arvelevat, että tämä todella oli tulos heidän yhteiskunnassaan esiintyneistä väärinkäytöksistä.

Pietari Kalmikoff, joka tuli johtajaksi jonkun aikaa isänsä kuoleman jälkeen, sai yhdyskunnan vaurastumaan ja jätti kuollessaan johdon vaimolleen Luerijalle, jonka hallituskauden jälkeen hänen sanonsensa mukaan Pyhä Henki ei enää olisi heidän kanssaan. Luerija näyttää valinneen seuraajakseen erään sisarenpoikansa nimeltä Pietari Verigin. Luerija oli johtajana yli 20 vuotta kuollen halvaukseen v. 1886.

Hänen kuoltuaan yhdyskunta jakaantui kahteen leiriin. Vanhemmat miehet, joilla oli ollut huomattava valta Luerijan aikana, olivat tottuneet kanssakäymiseen venäläisten viranomaisten kanssa. He olivat varakkaita kansalaisia, joilla ei ollut pienintäkään halua joutua „nuoren veijarin” johdettaviksi. Sitäpaitsi oli „Orpokodin” edustama omaisuus huomattava. Niinpä Michael Gubanoff, vähemmistön johtaja ja Luerijan veli, vaati itselleen tämän omaisuutta oikeusistuimeen vedoten. Tämä oli ensimmäinen kerta viiteenkymmeneen vuoteen, kun duhoboorit pyysivät valtion apua omiin asioihinsa.

Koska duhoboorien johto perustui sekä jumalalliseen että perinnölliseen oikeuteen, Pietari Veriginin, enemmistön johtajan, oli nyt osoitettava vaatimustensa oikeutus. Hän oli äitinsä puolelta Luerija Kalmikovan sisarenpoika. Hän lähti nyt tervehtimään perhettään Slavjankin kylään.

Siellä hänen äitinsä Anastasia ilmoitti juhlallisessa kokouksessa, kaiken kansan edessä, ettei hänen Pietari-poikansa isä ollutkaan Vasili Verigin, vaan Pietari Kalmikoff, joka hänen perheensä suureksi iloksi oli kunnioittanut häntä huomaavaisuudellaan käydessään viimeksi Slavjankin kylässä, ja hän väitti, että tämän suuren salaisuuden oli tuntenut myös Luerija Kalmikova, joka oli vain odottanut Pietarin täysi-ikäiseksi tuloa jättääkseen hänelle isänsä perinnön. Tämän jälkeen hän vaipui miehinen polvilleen Pietarin jalkoihin, ja kaikki kokoontuneet noudattivat heidän esimerkkiään. Tätä seurasi Veriginille osoitettu uskollisuuden vala. Tällä tavalla vahvistettiin uuden johtajan oikeus asemaansa ja hänen kuuluvaisuutensa pyhään rotuun, niin että hänen oli tarpeetonta todistaa se ihmeteolla, koska jo hänen syntymänsä oli pätevä todistus.

Kun duhoboorit eivät esittäneet näitä tosiasioita, jotteivät tulisi väärinkäsitettyiksi, he eivät itse nähneet niissä mitään moitittavaa, koska on todennäköistä, että vaikkakaan vapaa rakkaus ei kuulu heidän oppiinsa, ja vain perinnäistieto kertoo siitä, heidän johtajansa nauttivat hallituksensa teokraattisen luonteen nojalla erikoisoikeuksia, joita tavataan patriarkoilla yleensä eri puolilla maailmaa.

Kun Pietari Verigin oli saanut vahvistuksen asemaansa, hän alkoi vaatia lahkoita ankaraa yksinkertaisuutta, uskonnollista valveutuneisuutta, ylellisyydestä luopumista, viinin ja tupakan ja liharuokien kieltämistä, mihin liittyi selvä kanta asevelvollisuuskysymykseen nähden. Hänen seuraajansa kieltäytyivät käyttämästä aseita edes itsepuolustukseksi. Tästä aiheutui se vaino, joka täytti Tolstoin ja hänen seuraajansa kauhulla. Niin perusteellisesti duhoboorit noudattivat johtajiensa neuvoa, että he hävittivät aseet, jotka heille oli luovutettu kurdien hyökkäysten varalle. Paikalliset viranomaiset vaativat nuoria duhobooreja sotapalvelukseen, ja kun joukko kasakoita lähetettiin vaatimaan nuorten miesten luovuttamista, duhoboorit käyttivät passiivista vastarintaa, joka ei sanotta-

vasti poikennut väkivallasta. Kasakat huomasivat kansan vetäytyneen suuren aitan ympärille, johon he olivat koonneet nuorukaisensa, vaimonsa ja lapsensa. Vanhemmat miehet, jotka olivat ahtautuneet tiiviiksi joukoksi aitan ympärille viikattein ja sirpein asestautuneina, kehoittivat upseeria peräytymään toistaen luovutuskieltonsa ja varoittaen, että jos heitä vastaan käytetään väkivaltaa, kasakat saavat tulla viikateinän lävitse. Kasakat palasivat lisätyin voimin, ottivat Pietari Veriginin vangiksi ja lähettivät nuoret duhoboorit rangaistuspatalljooniin. Pietari Verigin lähetettiin Kuolan niemimaalle.

Maanpakolaisuudessa elävä johtaja lähetti kuitenkin sanomia kannattajilleen kehoittaen heitä pysymään lujina uskossaan, kieltäytymään valan vannomisesta ja sotapalveluksesta ja rikkomaan aseensa. Tämän kehoituksen mukaan duhoboorit polttivat aseensa samanaikaisesti kesäkuun 28:n p:n vastaisena yönä 1895 Karsissa, Elisavetpolissa ja Tiflissä. Kasakat hyökkäivät heitä vastaan raivoisesti, vaikka he eivät tehneet vastarintaa. Lopulta karkoitettiin 460 duhoboorigerhettä kylistään aikomuksella näännyttää heidät nälkään.

Samana vuoden syksynä Tolstoi, joka oli kuullut kohtelusta, mitä he saivat uskonnollisten mielipiteittensä vuoksi, kirjoitti London Timesiin artikkelin, missä hän yleiseen mielipiteeseen vedoten pyysi apua näille onnettomille. Englannin kveekarit olivat ensimmäisiä auttajia. Heidän välityksellään lähetettiin joukko duhobooreja Kyprokselle, mikä ei kuitenkaan osoittautunut tarkoituksenmukaiseksi toimenpiteeksi.

Tolstoin käyttäessä seuraajineen vaikutusvaltaansa duhoboorien hyväksi Verigin kirjoitti asuinpaikaltaan Obin varrelta, minne hänet oli siirretty, henkilökohtaisen kirjeen leskikeisarinnalle, missä hän pyysi tätä vaikuttamaan siihen suuntaan, että duhoboorit lähetettäisiin johonkin maahan, missä he saisivat uskonnonvapauden, ja missä heitä ei vaadittaisi vastoin omaatuntoaan suorittamaan asevelvollisuutta. Samaan aikaan hän kehoitti seuraajiaan muuttamaan nimensä duhobooreista „yleisen veljeyden kristilliseksi yhteydeksi”.

Lopulta duhobooreille myönnettiin maastamuuttolupa, ja Tolstoin piiri jouduttautui etsimään sopivaa maata. Ruhtinas Krapotkinin ehdotuksesta James Mavor, muuan Toronton yliopiston professori, lupautui neuvottelemaan Kanadan hallituksen kanssa, sillä Krapotkinin käsityksen mukaan Kanadan ilmasto oli sovelias duhoboorien maanviljelykselle.

Kanada otti siihen aikaan mielellään vastaan siirtolaisia. Ruhtinas Hilko ja Aymer Maude valitsivat laajan alueen Albertassa, mutta kun territorion asukkaat esittivät vastaväitteitä, maa-alueet löydettiin silloisesta Saskatchewanin territorion alueelta.

Tolstoilaisten ja kveekarien järjestämien auttajien ja opettajien saattamana duhoboorit tulivat Kanadaan kolmena laivanlastina keuhällä 1899. He tulivat maihin Halifaxissa, ja heidät lähetettiin edelleen Yorktoniin. Heitä koetettiin auttaa kaikin tavoin, ja he tottuivatkin verraten pian vehnää kasvattavan maan maanviljelysoloihin.

Ennenkuin duhoboorien muutto Kaukasiasta oli lopullisesti päätetty, he saivat Kanadan hallitukselta vakuutuksen, ettei heitä vaadittaisi suorittamaan asevelvollisuutta, vaan että he pääsisivät samaan poikkeusasemaan kuin kveekarit ja mennonilit ja tunker-baptistit. Tästä erikoisasemasta eivät pitäneet luonnollisesti ihmiset, joilla ei itsellään ollut sellaista.

Kouluopetukseen nähden ei tehty mitään sääntöjä. Seurauksena oli kahden suunnan syntyminen. Duhoboorit eivät voineet ymmärtää, että Kanadan hallitus vaati yksilöitä kirjoittautumaan määrätyn kotipaikan

asukkaiksi siitä huolimatta elivätkö he yhteisönä vai eivät. Koska maassa oli koulupakko, oli vain ajan kysymys milloin tämä kysymys tuli heidän kohdallaan aktuulliseksi. Duhoboorien muuton aikana ei kuitenkaan yritetty koulupakon toteuttamista, koska Saskatchewan oli territorina siihen alkaan, ja koska viranomaiset arvelivat duhoboorien yhteisön hajoavan heidän joutuessaan kosketuksiin naapuriensa kanssa. Alkuaikoina asivasivat eräät amerikkalaiset kveekarinaiset koulun heitä varten, jonka lisäksi amerikkalainen tolstoilainen Herbert P. Archer piti venäjänkielistä koulua. Yritykset olivat kuitenkin lyhytikäisiä, sillä kveekarinaiset huomasivat duhoboorit pian epä-kveekarimaisiksi, kun taas Archer paloi kuoliaksi, kun hänen talonsa paloi. Maanpakolaisuudestaan Siperiasta Verigin kehoitti seuraajiaan hankkimaan alkeisopetuksen, mutta yleensä nämä näyttävät pelinneen kouluopetusta mahdollisena vaarana uskonnollisille käsityksilleen.

Keväällä 1902 näytti outo levottomuus vallanneen nämä siirtolaiset. Eräät Yorktonin ympäristöllä asuvat ryhmät luopuivat nahkasaappaitaan, kieltäytyivät käyttämästä voita ja munia ja lypsämästä lehmiään ajaen ne ja hevosensa aroille. Tästä syytettiin Pietari Verigin kirjeitä, joissa oli suositeltu kasvissyöntiä. Joka tapauksessa liike kasvoi, ja tuloksena oli alastomuusparaati, johon otti osaa yli tuhat miestä, naista ja lasta. He väittivät odottavansa Kristuksen toista tulemistä, ja he ehtivät Minnedosaan asti ennen kuin ratsastava poliisi saarti heidät ja toimitti junalla takaisin Yorktoniin. Tämä paraati oli epäilemättä myös mielenosoitus Kanadan hallitusta vastaan, joka vaati, että syntymät, kuolemat ja avioliitot oli rekisteröitävä. Tämän välikohtauksen jälkeen Kanadan hallitus huomasi välttämättömäksi, että Pietari Verigin oli saatava omissa joukkoon.

Verigin suoritti tultuaan duhoboorien maiden rekisteröimisen eri yksilöiden nimiin, mutta aina yhteisöä varten. Koska laki vaati, että ilmoitukset oli tehtävä yksilöitä varten, joiden piti samalla tehdä kansallisuuslupauksensa, syntyi vaikeuksia eräitä vapaita duhobooreja lukuunottamatta, jotka mukautuivat. V. 1907 kävi välttämättömäksi riistää heiltä 100,000 acra maata, mikä oli rekisteröity säädetyllä kymmenen dollarin maksusta acrelta. Osa maasta oli jo viljelyksessä.

Tästä syntyi jälleen levottomuuksia, ja Pietari Verigin suunnitteli lähimpineen toista muuttoa. Englannin Columbian hedelmänviljelysseuduille lähetettiin ensin yksi perhe tutkimaan sikäläisiä olosuhteita, ja kun 1910 oli tullut selostus, päätti joukko siirtolaisia mennä sinne onneaan koettamaan. Rahoitus suoritettiin Saskatchewanin keskusrahastosta, ja jokainen yhteiskuntaryhmä lähetti eräitä jäseniään sinne.

Syntymien, kuolintapausten ja avioliittojen rekisteröinti sekä koulussa käynti olivat jatkuvasti ristiriitojen aiheena. Monia vuosia käytiin sotaa kouluista. Sen kestäessä poltettiin useita koulurakennuksia, vaikkakaan ei aina oltu voitu näyttää toteen, että juuri duhoboorit olivat tulipaloista vastuussa. Asevelvollisuuspakosta he olivat jatkuvasti vapaita, mutta muut asukkaat eivät suhtautuneet asiaan yhtä suopeasti kuin hallitus. Duhoboorit koettivat rauhoittaa mieliä lahjoittamalla rahaa sotilaitten omaisten auttamisrahoitukseen. Kun maailmansota oli loppunut, ja sotilaat palasivat siviilitoimiinsa, Grand Forks-piirikunnan sotilaita vaativat asukkaitten myötävaikutuksella, että duhoboorien maat oli myytävä huutokaupalla sotilasarastusta varten. Viranomaiset vastasivat kuitenkin, että vaikkakin kysymyksessä olevat maat olivat sopivat duhoboorien harjoittamaan viljelykseen, ne eivät soveltuneet sotilasarastukseen,

jota paitsi heidän yhteisasumuksensa olivat yksityisasutukseen sopimatomat ja pitäisi rakentaa uudelleen.

Sitten seurasi jälleen koulupakon passiivista vastustamista. Siihen ryhdyttiin ilmeisesti kostoksi siitä, että heiltä oli alettu vaatia sakkoja lasten kouluttamattomuuden johdosta. Ensimmäinen koulu paloi heinäkuussa 1922. Siitä lähtien koulujen poltot tulivat päiväjärjestykseen. Lokakuun 28:n yönä 1924 Pietari Verigin sai eräine seuralaisineen surmansa, kun juna, jossa hän matkusti, räjähti Farronissa Englannin Columbiassa. Räjähdyks hävitti jäljet, niin ettei sen syystä päästy selville.

Veriginin kuoltua hoiti hallitustehtäviä väliaikainen hallitus, ja seuraavassa vuosikokouksessa valittiin johtajaksi Veriginin vanhin poika. Tämä aiheutti kuitenkin skisman. Johtajavainajan veljentytär Anastasia Holubova Verigin perusti oman yhtymänsä, koska Verigin oli nimitänyt hänet henkiseksi seuraajakseen.

Suruajan päätyttyä poltettiin jälleen eräitä kouluja. Koulupakon toteuttamista edisti jonkun verran se, että sakot, joihin heitä tuomittiin tuon tuostakin, vaadittiin yhteisöjen päämiehiltä.

Pietari P. Veriginillä oli monia suunnitelmia alaistensa taloudellisen tilan parantamiseksi; m.m. hän tahtoi kiinnittää duhoboorit yhteisön töihin, jotteivät he tekisi palkkatyötä muille. Hän suunnitteli myös tuotannon lisäämistä.

Tästä kaikesta ehkäisivät häntä jatkuvat vaikeudet, joita syntyi koulukiusauksen yhteydessä ja lukuisten vastustajien ansiosta. V. 1928 heinäkuussa poltettiin 7 koulua, 1930 kymmenen. Maaliskuussa 1931, duhoboorien vaalien aikana, tuhopolot raivosivat kulkutaudin tavoin, ja Veriginin henki oli monta kertaa vaarassa. Poliisien piti vartioida teitä ja siltoja.

V. 1932 syntyi useissa piirikunnissa levottomuuksia, ja Kanadan lakia oli muutettava sikäli, että siihen tuli kieltö, joka kielsi selvästi julkisuudessa alastomana esiintymisen. Nyt voitiin duhobooreja rangaista. Heitä vangittiin joksikin ajaksi ja laskettiin ryhmittäin kotiinsa, ja tämä näyttää tepsineen ainakin toistaiseksi. —

Kirjoittaja päättää kuvauksensa seuraavasti:

Duhoboorit ovat epäilemättä rauhallista, rauhaa rakastavaa kansaa, jota ennen kaikkea kiinnostaa uskontonsa ja yhteiskuntansa. Ne heistä, jotka ovat käyttäneet hyväkseen Kanadan kasvatussystemiä, ovat osoittautuneet älykkäiksi oppilaisiksi.

Ei voi vielä nähdä, mikä tulee olemaan duhoboori-kokeilun päätös. Kanadalaisten tarkoitus on, että nämä ihmiset saavat tästä lähtien saman kohtelun osakseen kuin omat kansalaisetkin. Kun duhoboorit tulevat samaan tulokseen, paitsi jos joku Messias ilmestyy sillävälän, he saavat vapautua teokraattisesta despotismistaan. Eivätkä he tee sitä liian pian mukautuakseen kanadalaisiin.

J. Ptn.

Vieläkin Father Divinesta. Olemme saaneet käytettäväksemme kirjeen, jonka on Suomeen lähettänyt muuan amerikan-suomalainen ystävämmme. Hän on käynyt henkilökohtaisesti tutustumassa Father Divinen kannattajien kokouksiin, joten hänen huomioillaan on silminnäki-jän kertomuksen arvo. Esityksestä käy myös ilmi, että hän on pyrkinyt arvostelussaan asiallisuuteen.

*

15. p. marraskuuta menin kuulemaan Father Divinen oppilaan Paul Christian'in luentoa Steinway Hallissa. Nousin hissillä kerrokseen, jossa luentosali sijaitsi. Huone oli pitkulainen, perällä kaksi ikkunaa, ikku-

noiden välillä puhujakoroke ja sen kummallakin puolella piano. Kuulijoita oli läsnä noin 70—80 henkeä, joista noin 10 miestä, loput naisia. Ensimmäinen oli musiikkia... Puhuja astui sitten esiin valtavan aploodin kaikeudessa. Puheen aiheena oli usko Jumalaan tai taivaalliseen Isään. „Meidän täytyy päästä yhteyteen taivaallisen Isän kanssa täällä maan päällä hengessä, sillä me kaikki olemme taivaallisen Isän lapsia. Me emme saa mennä povareille, spiritisteille, emme istua pimeissä huoneissa, emme sotkeutua astraalimaailman harhoihin, jotka ehkäisevät meitä pääsemästä yhteyteen Isän kanssa. Me emme saa myöskään uskoa, että mustia maagikkoja on olemassa (!), sillä kaikki on vain elämää; piirukin (engl. „devil“) tarkoittaa takaperin luettuna „eli“ („lived‘). Jossakin paikassa puhettaan hän kosketteli Judas Iskariotin suhdetta Jeesukseen näin: Maailma yleensä luulee, että Iskariot oli suurin petturi pettäessään Jeesuksen. Ihmiset eivät tiedä, että Juudas rakasti Jeesusta kaikkein enimmänsä, ja syy, miksi hän petti Jeesuksen, oli että hän tahtoi vapauttaa Kristuksen Jeesuksen ruumiista (!). Puhe ei mielestäni ollut oikein hyvin keskitetty, sillä samat asiat kerrattiin liian monta kertaa. Muuten sen mitä hän puhui taivaallisesta Isästä Father Divinen nimeä käyttäen, hän ei tarkoittanut tätä persoonallisesti, vaan sitä elämää, josta kaikki olemme alkumme saaneet. Filosofisesti en nähnyt tässä asiassa mitään vikaa, vaikka siellä oli paikkoja, jotka tuntuivat jollakin tavalla epäselviltä. Puhe kesti noin 1½ tuntia, enkä siis voi mitenkään kokonaisuudessaan muistaa sen sisältöä. Se asia, että F. D:lla on joku opiskeluryhmä, selvisi minulle puhujan sanoista. Hän näet kerran jotakin asiaa selittäessään osoitti joitakin siellä olleita ihmisiä ja sanoi: „Te ymmärrätte tarkoitukseni, koska tiedätte.“

Sitten tuli asioiden koomillisin puoli. Kaiken sen jälkeen, mitä hän oli teroittanut ihmisille uudelleen ja uudelleen, nim. etteivät he saisi ajatella pahaa eikä puhua pahaa eikä uskoa pahaa kenestäkään eikä myöskään välittää siitä, jos karsimmekin ruumiillisesti, sillä se ei vahingoita henkeämme, hän käänsi sitten puheensa aivan karkeisiin maallisiin asioihin: „Te tiedätte, että joulu on pian ovella, te tulette pian tekemään jouluostoksia. Ensimmäisellä viikolla minä alan luennoida kaikenlaisista „racketeering“-tavoista kaupan alalla. Tulen paljastamaan eri liikkeiden kieroitusta, niin että te saatte olla suojeltuja niiltä ja ostaa tavaranne liikkeistä, josta saatte rahanne arvosta. Ja sitten lopuksi: „Sunnuntaina tapaamme jälleen Isän hengessä“, „in Father's Spirit“. Sen sanottuaan hän lopetti puheensa ja loikkasi ulos melkein juosten.

Olin ajatellut tehdä hänelle muutamia kysymyksiä, mutta se siis jäi. Kaikki, minkä sain tietää tästä luennosta, oli tämä.

Sunnuntaina 17. p:nä menin Fatherin päämajaan 20 West 115th St. Kun läksin kävelemään Westiin päin, oli useissa taloissa ikkunoihin laitettuna tällaisia julistuksia: „Father Divine is a God Almighty“ (F. D. on kaikkivaltias Jumala), „Peace Father God“ (rauha Isä Jumala), tai vain „God“ (Jumala). Menin yhteen pieneen ravintolaan ja kysyin ystävällisen näköiseltä lihavahtolta naiselta voisiko hän neuvoa minut F. D:n „peace missioniin“. Hän ystävällisesti neuvoi, ja minä tietysti kiitin ja seurasin neuvoa. Portaissa tuli vastaan lihavahtoneekerinainen. Kysyin häneltä, oliko F. D. läsnä täällä. Jaa, Fatherko, — ei hän ole läsnä *lihassa*, nainen vastasi laulaneen. No, missä hän sitten mahtaa olla?“ kysyin. „Hän meni Jamaica Ltd:iin.“ Astuin sisälle kokoushuoneeseen. Ilma oli siellä niin hirveää, että yritin lentää selälleni. Huone oli täynnä ihmisiä, sekä mustia että valkoisia, mutta suurin osa oli mustia. Takana korokkeen edessä seisoi eräs neekerinainen espanjalainen tamburiini kä-

dessä kovasti sitä heilstellen, huitoen ja huutaen jotakin, jonka ymmärsin ylistävän Fateria. Vähän ajan kuluttua hän alkoi laulaa ylistyslaulua Fatherille, johon muut yhtyivät. Laulu laulettiin „One stepin” „It's a long way to Tipperary”-laulun tahtiin. Osanottajat seisovivat lyöden käsiään ja jalkojaan tanssin tahdissa niin että lattia notkui ja seinät pullistuivat siitä kauheasta huudosta. Silloin tällöin joku kirkkain ääneensä yli kaiken kuuluville, niin että siellä oli kuin intiaanien maagillinen sotatanssi. Tätä kesti jonkun aikaa; siinä toistettiin aina vain samoja sanoja, ehkä „Father is a light” tai „We love Father”, tai jotakin sellaista. Ohjelman seuraava numero oli se, että valkoinen nainen ilmestyi keskikäytävälle. Hän alkoi käsiään huitoen tanssia ja huutaa „Oh Father” ja meni ylös korokkeelle ja näytteli siellä kuin olisi ollut juovuksissa. Nyt rupesivat salin takana nousevan porraskäytävän yläpäässä torvet puhaltamaan jatsia, ja yleisö alkoi taas laulaa siinä tahdissa ylistystä Fatherille. Sitä kesti taas määrätty aika, noin 8—10 minuuttia. Sitten ilmestyi käytävän päähän vanhempi mies, ilmeisesti mulatti, joka aikansa kirkui ja huusi ylistystä Fatherille ja alkoi sitten laulaa „Keep me in your love, Father, keep me in your love Father” (pidä minut rakkaudessa, Father). Torvet, pianot, tamburiinit ja kaiken maailman heleistimet soivat, ja ihmiset huutivat kohti kurkkuaan sitä yhtä ja samaa: „Keep me in your love, Father”. Tätä kesti hyvinkin 10 minuuttia.

Sillä aikaa kuin tämä oli käynnissä menin erään valkoihaisen parin viereen ja tein eräitä kysymyksiä. „Suokaa anteeksi”, sanoin naiselle, „oletteko tutustunut tähän liikkeeseen?” — „Tulimme juuri tänä aamuna Wisconsinista, ja olemme olleet vasta päivän täällä”, vastasi nainen. — „No, mihin tämä liike sitten tähtää?” — „En tiedä, mutta olemme tulleet oppimaan tekemään samaa kuin F. D.” sellti nainen. — „Mitä F. D. sitten opettaa?” — „En tiedä, — ja mitäs opetuksista. Se on pääasia, mitä hän tekee.” — „Mitä hän sitten tekee? Olen kuullut, että hän saa aikaan ihmeitä, onko se totta?” kyselin itsepintaisesti. — „En tiedä”, ja hän katseli minua silmät pyöreinä. — „Mutta kyllä kai hänen täytyy jotakin opettaa, sillä eihän ole luultavaa, että tekaan oppisitte tekemään samaa kuin hän ilman neuvoja, vai mitä?” kysyin edelleen. Nainen nostui vähän ja alkoi vuorostaan kysellä, olinko ensi kertaa mukana, ja mistä olin kotoisin ja sanoi sitten: „Mutta hän (F. D.) on niin suloinen *nähdä*.” Mustat naiset, jotka istuivat seuraavassa penkissä, kääntyivät ihmeissään ja uteliaina katselemaan sitä tomppelia, joka oli niin tyhmä ettei tiennyt sen enempää heidän jumalastaan. Yksi heistä sitten nousi ja tarjosi minulle kohteliaasti istuintaan. Kiitin ja kieltäydyin, sillä en aikunut olla siellä sen kauemmin. Olin kyllä mennessäni ajatellut, että olen siellä loppuun asti ja katson, mitä klo 2 yöllä tapahtuu, sillä olin kuullut jostakin, että silloin on heidän paras ohjelmansa. Joka tapauksessa minusta tuntui, etten voinut olla siellä sen kauemmin. Olin aivan tukehtua siihen hajuun, ja korvani olivat haljeta metelistä, joka huoneessa vallitsi. Sitäpaitsi päätäni alkoi säräke, joten oli paras kiiruhtaa ulos niin pian kuin mahdollista. Ajattelin itseni, että jos minun täytyy tällä tavalla kohottaa henkeäni Jumalan luo, niin anteeksi vain, mutta mieluummin pysyn silloin ainaisesti maan kamaralla. Ja jos nyt tässä sanon rehellisen vakaumukseni, niin minusta tuntuu kuin olisin ollut hullujen huoneessa, missä kaikki hullut olivat vapaudessa. Läksin siis sieltä pois oltuani mukana noin 1½ tuntia.

Kirjoittaessani ja miettiessäni nyt kaikkea, mitä olen kuullut ja nähnyt, koetin kaikella tavalla nähdä siinä sitä hyvää, jota oli kuullut sieltä löytyvän. Olin esim. kuullut, että F. D. voi muuttaa ne neekerit, jotka

ovat niin sukkelia varastamaan ja taipuvaisia kaikkeen muuhunkin paheeseen, kunnan kansalaisiksi, — hän kuulemma neuvoo kaikkia ottamaan kansallispaperit ja tulemaan hyviksi kansalaisiksi. Jos heillä ei ole työtä, saavat he sitä joukun ihmisen välityksellä valitettuaan vaivojaan F:lle. Samaten, jos he tarvitsevat jotakin, saavat he jostakin avun, mitä ikinä tarvitsevatkin. Samalla koetin nähdä hyvää siinä hartaudessa, jolla hänen seuraajansa häntä palvoivat, mutta heidän seremoniansa olivat kaikkea muuta kuin mieltäylentäviä. Koetan lohduttaa itseäni sillä, etten ehkä ymmärrä neekerierotua. Ehkäpä he tarvitsevat jotakin sellaista, mikä tavalla tai toisella herättää heidän tunneruumiinsa ja kiihdyttää heitä aktiiviseen toimintaan, sillä he tavallisesti ovat kovin flegmaattisia. Joko pelosta tai rakkaudesta he jumaloivat F. D:ia kaikkivaltiaana Jumalana, ja tämä tunne saattaa heidät jollakin tavalla aktiiviiseen toimintaan. Voisiko ehkä tällä tavalla työntää heitä kehityksessä eteenpäin? En tiedä enkä usko. Minun järkeeni ja tunteisiini se ei muulla tavalla vaikuttanut kuin herättämällä pohjatonta sääliä heitä kohtaan. Älyllisesti katsoen kaikki heidän kirjoituksensa ovat kovin yksinkertaisia ja saman toistamista. Kuitenkin toivossa, että löytäisin jotakin siitä, mitä toivoisin löytäväni, koetan vielä saada kaikenlaisia tietoja asioista. Koetan päästä itse F. D:n puheille, jos se on mahdollista.

Keskiviikkona 20. p:nä menin taas Steinway Halliin kuuntelemaan Paul Christianin luentoa, joka koski „racketeerausta”. Se oli sellainen kuin yleensä tšekäläiset luennot, muodoltaan hyvin hauska. Siitä on kuitenkin turha kirjoittaa, sillä se ei koskenut ollenkaan F. D:ia, jota tässä olen ottanut tutkiakseni. Sain kuitenkin luennon loputtua tilaisuuden kysyä, missä voisi nähdä F. D:ia, ja hän neuvoi minua menemään West 63 Streetille samana iltana. Meitä sattui olemaan siellä luennoilla useita tuttuja, ja päätimme mennä yhdessä.

Siellä oli paljon väkeä läsnä, sali melkein täynnä, vaikka se oli paljon suurempi kuin Steinway Hall. Oli menossa poliittinen ilta, joka kesti klo 8— $\frac{1}{2}$ 1:00 yöllä. Kun tulimme sisään, oli keskustelukysymyksenä bolshevismi. Sitten seurasi lauluja ja välissä aina kännen taputusta ja jalkojen poljentaa jatsin tahdissa. Siellä täällä aina joku huusi ja kirkui: „Oh my Lord, my Saviour. Father Divine is my Saviour” (Oi Herrani ja Vapahtajani. F. D. on Vapahtaja). Torvet ja soittimet puhaltelivat aina vähän väliä F. D:n kunniaksi, ja yleisö veteli gloria-virsiä jatsin tahdissa.

Sitten kakkien puheitten ja kiitosten päätyttyä tuli Fatherin vuoro sanoa sanottavansa. Father, joka oli jo koko pitkän ajan istunut perällä, astui nyt esiin. Voi sitä tunteen purkausta, mitä yleisö osoitti hänelle! Mutta Father nosti kätensä ja korotti äänensä lausuen: „Peace!” (Rauha.) Hänen äänensä oli mielestäni epämiellyttävä, ja oli hyvin vaikeaa seurata hänen puhettaan, siksi ettei hänen äänensäkkään tahtonut kantaa kuuluvilleni. Silloin tällöin kuulin jotakin, mutta mitään kokonaista en siitä puheesta osaa luoda. Toverini, jotka kuulivat paremmin, sanoivat, että se oli saman asian kertaamista koko ajan. Välillä oli taas niin kova kännen paukutus, ja Fatherkin alkoi jo innostua niin, että hän alkoi hyppiä taivasta kohden parin metrin (?) korkeilla loikkauksilla. Luulin jo, että kuka tietää, vaikka F. vielä lentoon pyrähtäisi, sillä eihän sekään ole mahdotonta kaikkivaltiaalle jumalalle, ja aloin kaivella nenäliinaani vilkuttaakseni hänelle jäähyväisiä, mutta onneksi hän ei vielä lähtenytäkään ja jättänyt seurakuntaansa ikävään. Jalat kopsahtivat aina permantoon, ja F. jatkoi puhettaan syvän innostuksen vallitessa salissa. Se minun täytyy tunnustaa, että hyvä akrobaatti hän ainakin on. Hyppäämättä se

korkeushyppy olisi minulta jäänyt, mutta enhän minä vielä ole jumalaksi päässytäkään. Sekin taito on siis vielä oppimatta.

Muuten, olen kuullut niin paljon puhuttavan siitä, miten hänen läsnäolonsa voi vaikuttaa ihmiseen, ja sen vuoksi odotin näkeväni jotakin suurenmoista, mutta pettymyksekseni vain tavallinen pienikasvuinen neekeri ilmestyi kuvittelemani ylevän kaikkien rotujen edustajan sijasta. En todellakaan nähnyt hänessä muuta kuin neekerityypin, vähän tavalista neekeriä valkoisemman. Ja minkäänlaista erikoista vaikutusta en saanut. En edes enää usko hänen suuriin maagillisiin voimiinsaakaan. Jonkun verran hänellä voi olla tietoa salaisista asioista, mutta käsitän nyt tämän liikkeen kokonaan olevan poliittisen liikkeen uskonnon varjossa. Uskon, että rahat tulevat hänelle poliittisista lähteistä aivan luonnollista tietä. Mitään todellista „ihmettä” ei kukaan tiedä hänen tehneen, paitsi että hän omistaa kaikki vastustajainsa kuolemat ja murhat hänen kaikkivaltiaan tahtonsa tulokseksi. Myöskin luonnonvoimien aiheuttamat katastroofit. Uskon, että tämä kaikki on hänen tapansa panna ihmiset uskomaan, että hän hallitsee luonnonvoimia. Ja voihan olla, että hän hallitsee jotakin, mutta uskon, että suurin osa näistä on satuja. Hän vain yhdistää tapahtumat itseensä ja pelottelee sillä niitä yksinkertaisia ihmisiä, jotka uskovat, että hän on Jumala Kaikkivaltias. Kukaan ei ole nähnyt hänen loihdittavan rahaa muutoin paitsi että hänellä sitä aina on.

Kuta enemmän siis tutkin tätä liikettä, sitä suuremmaksi humpuugiksi se mielestäni tulee, jos ajattelen sitä väitettä, että hän olisi 20. vs:n lähetti, niinkuin jotkut ovat väittäneet. Hänellä voi olla ja onkin tehtävänsä maailmassa, mutta se lienee hänen oman rotunsa nostaminen ja ehkä joidenkin liikaisten asioiden paljastaminen täällä — jos hän yleensä voi ketään nostaa — sillä kuulemani mukaan hän saa paljon hyvää aikaan seuraajiansa parissa moraalisesti. Hän tuntuu opettavan veljeyttä, ja sitä että rakastaisimme kaikkia, mutta millä tavalla nämä hänen muka aiheuttamansa katastroofit sopivat rakkauden lakiin, sitä en ole saanut selville.

Jaa, minulta jäi vielä mainitsematta, että täällä n.s. tempelissä 63:lla kadulla oli seinällä yhdessä paikassa punainen sydämen kuva, jonka keskelle oli kirjoitettu: „Father Divine is God” (F. D. on Jumala), toisessa paikassa oli hänen kuvansa, ja sen alla oli kirjoitettu „God”. Sitten takana parvekkeen reunassa oli maalattu julistus: „Peace. Every knee must bow. Every tongue must confess that Father Divine is the only and true living God.” (Rauha. Joka polven on notkistuttava, jokaisen kielen on tunnustettava, että F. D. on ainoa ja tosi elävä Jumala). Oli siellä vielä muitakin samantapaisia ilmoituksia, mutta en ollut tarpeeksi lähellä nähdäkseni niitä. Sitten, pois lähtiessäni, kun seisoin ulkopuilla, kuulin kahden mustaihaisen keskustelevan takanani tähän tapaan. Toinen osoitti lähtevää autoa ja sanoi: „Here goes Our Lord” (Tässä menee Herramme). Toinen vastasi: „Ei, hän on tuossa takana seisovassa Packardissa.” Ja kun auto sitten lähti liikkeelle, huusivat molemmat: „Oh Father our Lord!” (Oi F. Herramme).

Kirjoitan näitä huomioitani niin paljon kuin mahdollista, jotta saisitte todellisen käsityksen tästä liikkeestä. Kaikki, mitä olen tässä kertonut, vaikkakin toisinaan vähän leikkisessä sävyssä, on sellaista kuin sen olen nähnyt ja kuullut. Se seikka, että New Yorkin päälehdet olisivat olleet täynnä kirjoituksia hänestä, tuskin pitää paikkansa. Olen kysellyt monilta ihmisiltä, onko „Times” ja „Herald Tribune” julkaisseet paljon kirjoituksia F. D:sta, ja he kaikki ovat vastanneet: „Silloin tällöin pieniä pätkiä, mutta ei mitään, mikä koskettelisi F. D:n ylliuonnol-

lisiä voimia, eikä myöskään hänen opetuksiaan, vaan ainoastaan joitakin uutisia hänen kingdomestaan". Sitä vastoin jokin lehti „New York News” on julkaissut pitkiä tarinoita hänestä. „New York News” on paljon luettu ja taitaa olla painettukin mustien keskellä. Kukaan ei tiedä koskaan lukeneensa johtavista päivälehdistä sellaista kuin on painettu tähän New York Newsiin. Myöskään tällä ajalla kuin olen ollut täällä nämä 5 viikkoa, en ole nähnyt kenenkään mainitsevan F. D:n nimeä johtavien sanomalehtien palstoilla. On siis syytä olettaa, että asia on kovasti poikennut todellisuudesta meidän lehtien mukaan siinäkin suhteessa.

Viime sunnuntaina 24. p:nä taas pistäydyin erään ystävättäreni kanssa 20 W. 115 Streetille nähdäkseen, oliko siellä mitään uutta, mistä voisi kirjoittaa. Menimme yhdessä kokoushuoneeseen, ja siellä oli täysi veisuu käynnissä, tällä kerralla ei kylläkään jatsin tahdissa. Seisoimme siinä pari minuuttia ja menimme sitten rakennuksen alakertaan, josta kuului kauhea hoilutus. Siellä oli iso huone täynnä ihmisiä, jotka huusivat ja ilmaisivat tunteitaan mikä missäkin muodossa. Useita pitkiä pöytiä oli katettu paikotellen. Näytti siltä kuin seurakunta olisi lopettanut ateriansa ja muutamia paikkoja olisi varattu myöhästyneille uskovaiksille. Tyhjiä astioita kannettiin edestakaisin, ja suuria komeita kaakkuja näkyi pöytien päissä. Mutta koska kuulimme, ettei Father ollut läsnä „persoonallisesti”, ei meitä uskovaisten seura kiinnostanut, vaan läksimme pois. Kadulla saimme hymyillä tummalle naiselle, joka espanjalainen tamburiini kainalossa riensi täydessä hartaudessa helistämään sitä F. D:n kunniaksi kuin pieni lapsi. Se minun täytyy sanoa, että kyllä F. D:n seuraajat ovat nähdäkseen kovin alhaisella kehitysstasella. Oikein käy sääliksi noita raukkoja!

Täällä on vielä yksi seikka, joka on tyypillinen. Näissä kokouksissa voi puhua mitä pötyä tahansa, ja ihmiset huutavat vain: „Is it not wonderful” (eikö se ole ihmeellistä)! Kerrankin eräs Fatherin seuraaja kertoi puhujalavalta jotakin sellaista, että joissakin valtioissa, joissa F. D:ia ei otettu vastaan, tuli tulvat ja sateet ja tuulet ja jos jotkin vaivat, — vain siksi, ettei häntä otettu vastaan. Ja ihmiset huutavat salissa täyttä kurkkua: „Is it not wonderful!” („Eikö se ole ihmeellistä”, — tai „suurenmoista” tässä tapauksessa; jos nim. joku sanoo toiselle vahingon häntä kohdanneen ja toinen sanoo: „It is wonderful”, merkitsee se, että hän on iloinen toisen vahingosta). En osaa muuta kuin ihmetellä sitä järjettömyyttä koko hommassa. Täytyy vain sanoa, että Amerikka on todella vapauden maa; ei tällainen liike varmaan voisi toimia missään muualla. Mitähän Suomen lutherilainen kirkko sanoisi kaikesta tästä? —

•

Kirjeen mukana seuranneessa piirroksessa oli kuvattuna Father Divinen kannattajien merkki: puolikuu, jonka sisällä on nurinpäin käännetty viisikanta.

Länsimaiset elokuvat Intiassa. Intian elokuvakomitea, johon kuuluu sekä intialaisia että englantilaisia jäseniä, on vv. 1927—28 tutkinut eurooppalaisten ja amerikkalaisten filmien vaikutusta Intiassa ja sikäläisen yleisön suhtautumista niihin. Komitean lausunnossa sanotaan m.m.

„Se näyteilmätyyppi, jota tavallinen intialainen kuulijakunta ei ymmärrä, ja josta se ei pidä, on hienompi sosiaalinen draama, erittäinkin sukupuolidraaman (sex drama) n:mellä tunnettu. Olimme näkemässä,

kuinka eräitä sellaisia filmejä esitettiin miltei tyhjiille huoneille, joissa tuskin oli yhtäkään intialaista läsnä. Olemme tyytyväisiä, etteivät ne kiinnostaneet intialaisia." — (The American Journal of Sociology, XLI, 3; 1935.)

„Selvää teosofiaa". Elokuun „Theosophistissa" julkaisi tri Arundale luettelon teosofisista klassikoista. H. P. Blavatskyn kirjoista on mainittu useimmat, mutta 54:stä kirjasta on 15 Annie Besantin kirjoittamaa, 16 C. W. Leadbeaterin ja 5 Besantin ja Leadbeaterin yhteisesti. Luetteloon ovat päässeet sellaisetkin uusteosofian peruskirjat kuin „The Science of the Sacraments" (Sakramenttien tiede), „Man: Whence, How, and Whither" (Ihminen: mistä, miten ja minne) ja „The Lives of Alcyone" (Alcyonen elämät). Hämmästyttävää on, että „Viilsaudenmestarien kirjojen" tekijäksi on ilmoitettu A. P. Sinnett!

Tri Arundale on eräässä Wheatonissa pitämässään puheessaan kunnostanut „Valkoista Looshia". Siinä on hänen sanojensa mukaan presidentti, kolme varapresidenttiä, kirjastonhoitaja, rahastonhoitaja j.n.e." — (O. E. Library Critic, XXIII: 10.)

Tien varrelta.

Helsingin Ruusu-Ristin luentotilaisuudet. Ruusu-Ristin johtaja, rouva Hilda Pihlajamäki luki tammikuun 1 p:nä Pekka Ervastian esitelmän Ruusu-Ristin tehtävä. Sunnuntaina, tammikuun 5 p:nä puhui masteri Eino Krohn aiheesta Kristus ja nykyinen maailmantilanne, tammikuun 12 p:nä ja 19 p:nä puhui taiteilija, rouva Esteri Weissenberg aiheista Leibnizin lapsuus ja nuoruus sekä Leibnizin elämäntyö.

Ruusu-Ristin vuosihoroskooppi 1936. Vaa'an merkki on nousevana, Venus on omassa merkissään edullisissa aspekteissa 12:nnessä huoneessa, joka on kaiken esoteerisen ja suljetun kanssa. Kun lisäksi Aurinko ja Kuu ovat kolmioaspektissa toisiinsa, on horoskoopin yleisuunta edullinen. Merkurius on myöskin voimakas Skorpion merkissä ja edullisissa suhteissa Marsiin ja Saturnukseen. Tuntuu siltä kuin tietopuolinen toiminta olisi nyt alkaneena kautena etualalla ja ilmenisi perusteellisissa tutkimuksissa sekä kirjallisissa ja esitelmätoiminnassa. Tätä edistää edulliset taloudelliset olosuhteet, koska sekä Aurinko että Jupiter ovat toisessa eli talouden huoneessa. Tätä taloudellista parannusta kuitenkin hidastuttaa vanhat vaikeudet, jotka vielä vaikuttavat. Järjestön julkisessa toiminnassa on osattava puolustautua Marsin terävää tyyppiä olevia poleemisia arvostelevia hyökkäyksiä vastaan, joita on vastustettava järjen aseella. Tätä seikkaa luonehti Kuun asema yhdeksännessä huoneessa, jolla on yhteyttä uskontoon, sekä sen oppositio Marsiin. Toisena laisten, enemmän okkultisten vaikeuksien olemassaolo ilmenee Merkuriuksen oppositioasemasta Uranukseen. On oltava varuillaan harhaanjohtaviin okkultisiin suuntiin ja aatteisiin nähden, jotka voivat vaikuttaa hajoittavasti seuran yhtenäiseen toimintaan. Tämä on siten niin sanoaksemme sisäinen vaara.

Näistä vaaroista huolimatta tuntuu siltä kuin kulkisi seura kohti menestyksellistä aikaa.

Maisteri Sven Krohn on neljänä iltana Suomen Yleisradiossa keskustellut yhdessä maisteri Tolletin kanssa ruotsiksi parapsykologisista il-

miöistä, nim. tiistaina tammikuun 14 p:nä telepatiasta („Sielujen radio”), perjantaina tammikuun 17 p:nä profetallisista ilmiöistä, tiistaina tammikuun 21 p:nä telekineettisistä ilmiöistä ja aineesta sekä tiistaina 28 p:nä sielun todellisuudesta.

Toimitukselle on saapunut: Theosophy in India vol XXXI, n:o 12, Teosofi vk. 1936 n:o 1, The Occult Review, tammikuu 1936, Rauhaa kohti, 1936 n:o 1.

Ruusu-Ristin maaseuturyhmiä kehoitetaan muistamaan Ruusu-Risti-lehteä pienillä toimintakertomuksilla.

Ruusu-Risti työ Turussa on kuluneen vuoden aikana saanut uusia virikkeitä. Oltuaan koko aikaisemman olemassaolonsa ajan tilapäisvuokralaisena ja työskennellen milloin minkinlaisissa olosuhteissa saattoi ryhmä syksyllä muuttaa omaan vuokrahuoneustoon ja siten keskittää toimintansa yhteen paikkaan. Huoneuston — joka sijaitsee Braahenk. 1:ssä — kuuluu 2 huonetta, isompi kokoushuoneena käytetty ja pienempi kirjasto huone. Täällä on myöskin Ruusu-Ristin oma pieni lainakirjasto, joka on yleisölle avoinna esitelmätilaisuuksien jälkeen. Nämä Pekka Ervastian esitelmien lukutilaisuudet ovat nykyään aina sunnuntaisin päivällä klo 12. Ilahduttavaa on ollut havaita, että viime aikoina onkin käynyt huomattavan paljon enemmän kuulijoita kuin entisinä aikoina.

Kirjailija J. R. Hannula on käynyt Turussa viime vuoden aikana aina kerran kuukaudessa. Uskolliselle vierailijalle hänen monista hyvistä esitelmistään ja opastuksistaan turkulaisten sydämelliset kiitokset!

Ruusu-Risti-matinea oli Turun Akatemiatalon juhlasalissa joulukuun 1 p:nä — Adventtina, helsinkiläisten vierailijoiden avustamana. Kuulijoita oli n. satakunta. Maisteri Sven Krohnin esitelmä: „Pekka Ervastian 'Suuri Seikkailu' puhdistuksen ja vihkimyksen tien oppaana” valaisi ja syvensi käsitystämme tuosta merkillisestä kirjasta. Olimmehan aikaisemmin kirjaa lukiessamme jo joutuneet suurien ja valtaviin näköaloihin eteen, aavistaneet siinä olevien aatteiden kantavuuden ja sen työn merkityksen, jota Ensio Kotka on suorittamassa. Me iloitsimme niistä viisauden sanoista, joita kirjan henkilöt lausuvat. Mutta emme ehkä ymmärtäneet mitä kaikkea sisältyi noihin näköjään inhimillisiin vaikkakin ihmeellisiin kokemuksiin kirjan päähenkilön elämässä. Emme tienneet, että kirjaa saattoi lukea myöskin tahdon kannalta, että sen lukuihin oli kätkeytynä kokoneen ihmisielun neuvot ja ohjeet toisillekin salaisen tien kulkijoille. P. E. oli osoittanut tien ja näyttänyt päämäärän, mutta jättänyt myöskin moninkertaiset ohjeet tien turvalliseen kulkemiseen.

Musiikkinumeroina oli ohjelmassa aluksi Jussi Pohjanmiehen soittamat Schubertin: G-duuri Impromtu ja as-duuri Impromtu sekä Hellin Kahilan laulamia Kuulan: „Sinikan laulu” ja Merikannon: „Marjatan laulu”. Lopussa Mikko Holmbergin esittämänä Leinon Helkavirsi: „Heramme Vapahtajamme” sekä Jussi Pohjanmiehen soittama Chopinin: Preludi.

Matineasta muodostui esitelmätsijän sekä taiteilijoiden arvokkaalla avustuksella vaikuttava tilaisuus. Kaikille esiintyjille turkulaisten sydämelliset kiitokset!

Sisällysluettelo seuraa tätä numeroa.

Hra T. Illionin mielenkiintoista esitelmää „Mustasta ja valkoisesta magiasta Tietissä” oli jouluk. 29 p:nä kerääntynyt kuulemaan suuri joukko ruusuristiläisiä ystävineen. Niinkuin tässä numerossa painattamamme esitelmän pikakirjoitusselostuksesta käy ilmi, noudattaa hra Illion arvostelussaan selvää periaatetta: se mikä on itsekästä, on mustaa, se, mikä on epäitsekästä, on valkoista. — Tämä kriittinen, anka-

rasti henkiä arvostelevan totuudenetsijän esitelmä oli virkistävää kuultavaa, monia valaisevaa. Tämäntapaiset esitelmät ovat sitäkin tervetullempia, kuin viime vuosina on ilmestynyt väriltään epämääräisiä „tieteiläisiä mestareita”, — „dugpat Bhotanissa ja Vatikaanissa”, niinkuin „Viisaudenmestarien kirjeissä” sanotaan — jotka ylen auuliisti jakavat opetustaan herkkäuskoisille eurooppalaisille. Jälkiä tästä pimityksestä on jo näkynyt teosofisessakin kirjallisuudessa. —

Mongoolien tulevaisuusnäkyjä. Henning *Hasiund-Christensenin* viime jouluksi suomeksi ilmestyneestä matkakuvauksesta „Kesyton Aasia” lainaamme seuraavat otteet ss. 339—342. Kertoja on Toin-lama.

„Lamalaisessa maailmassamme olen jumaluusolennon ruumiillinen ilmestys, mutta ruumiini syntyi tehtävää varten, joka koskee maailmaa.

Tehtäväkseni on määrätty kerätä kokoon arojen kansa ja suojella ja säilyttää esi-isien elämänmuotoja, jotka ovat paimentolaisten siunaus.

Naapurimme etäisimpienkin rajojen takana elää muita kansoja, jotka myös kuihtuvat tavoittaessaan turhaa maallista voittoa, mutta niille selviää vapautuksen välttämättömyys paljon aikaisemmin kuin naapureillemme. Silloin ne tekevät käännöksen ja alkavat etsiä alkuperän kipinää — etsivät sitä luonnosta ja löytävät sen paimeniltamme.

Meistä lähtee aikanaan ihmiskunnan pelastus.

Alkuperäinen kipinä noudetaan meiltä — mutta sen valo leviää siten länsimaista.

Mutta vielä monta vuotta — niin kauan kuin nykyinen *kalpa* (maailmankausi) kestää — ajetaan ihmiskuntaa väärillä elämäntarkoituksilla kohti, ja tämä maailmankausi päättyy ihmiskunnan keskinäiseen kamppailuun, josta ainoastaan totuuden etsijät jäävät eloon.

Sitten ilmestyy hyvin suuri ja hyvä kaani, johon maailman kaikki kansat turvautuvat, ja tämä kaani on sinun rotuasi.

Kun kaani käy vanhaksi, alkaa hänen ainoa poikaansa vaivata kova tauti, jota torjumaan valkoisen rodun taitavimmatkin lääkitsijät ovat voimattomia. Mutta silloin astuu buddhalainen lama kaaninpojan sairausvuoteen ääreen, ja se ihme tapahtuu, että kuoleman haltuun luovutettu vahvistuu.

Tämä mongolilainen lama on *Maidari*, ihmiskunnan vapahtaja uudella maailmankaudella.

Suoritettuaan tämän ensimmäisen ihmeensä *Maidari* lähtee pyhälle vuorelle, joka aukenee hänelle, ja siellä hän saa vastaanottaa *Gautama* Buddhan taivaallisen heijastuksen.

Uuden maailmankauden aikana leviää *Amitabhan* valo niiltä seuduilta, missä sinä olet syntynyt, sillä aavistukseni ilmoittaa minulle, että tuleva *Pantshen Bogdo* ruumistuu ihmisessä, joka on sinun rotuasi ja syntyy pohjoisessa.

Kaikki jumalallinen viisaus on talletettu pyhiin kirjoihimme ja kyky tajuta tämän Kaikkietäiväisyyden eri totuuksia jaettiin erirotuisten kansojen kesken.

Kiinalaiset tajusivat sen tietämyksen, joka torjuu ruumiin tauteja ja heikkouksia. Länsimaalaiset saivat kyvyn luoda koneita, jotka valmistavat heidän elämänmuotojensa kaipaamia leluja.

Mutta meille paimentolaisille *Buddha* antoi tiedon elämän syvimmistä totuuksista. Hän käski meidän elää luonnossa ja omaksua lakeuksien hiljaisessa yksinäisyydessä mietiskelyn ylevän levon, jossa ainoassa voi kuulla totuuden äänen.

Oma ruumiini ei elä siihen saakka, kunnes koittaa kansani vapautuspäivä, mutta tahdon puhaltaa henkeä siihen sammuvaan alkuperän ki-

pinään, jonka paimentolaiset sitten säilyttävät maailmalle. Ja tulevan maallimankauden kuluessa saa jumaluusolentoni uusi ilmestys ihmishahmossa nähdä, että ihmiskuta jälleen löytää hukatun autuutensa.

Ruumiini tuhoutumisen jälkeen on uusi johtaja valmiina jatkamaan paimentolaisten vapausliikettä."

Töin-lama ei koskaan maininnut minulle tarkoittamansa uuden johtajan nimeä, mutta sen verran olin saanut selville, että paimentolaisten vapausliikkeeseen kuului niin ylhäisiä olentoja kuin Dhjanibuddha Amitabhan maallinen ruumis *Pantshen erdeni Bogdo* ja *Hsuan Tung*, Kiinan karkoitettu keisari ja mandshulaisen hallitsijasuvun viimeinen jälkeläinen lohikäärme-valtaistumella. — —

Kahta vuotta myöhemmin oleskelin Tientsinissä.

Siinä hotellissa, jossa asuin, panin monta kertaa merkille pari kiinalaispukuista, mutta mongolien näköistä miestä, ja toisinaan minussa heräsi se tunne, että he vaanivat minua. Eräänä päivänä he puhuttelivat minua kadulla. He käyttivät mongolinkieltä ja tiesivät mongolilaisen nimeni. Ilmoittaen haluavansa puhua Mongoliasta he kutsuivat minua tulemaan seuraansa päivälliselle kiinalaiseen ravintolaan ja sitten, aterian aikana, pyysivät suostumustani siihen, että he huomispäivänä veisivät minut herransa luo, joka myös mielellään keskustelisi Mongoliasta.

Seuraavana päivänä minut noudettiin hotellista umpinaisella autolla, joka ajoi Tientsinin japanilaiseen siirtolaan, ja se mies, jonka edessä pian seisoin, oli *Hsuan Tung*, Kiinan viimeinen keisari, joka täällä turvapaikan saaneena käytti nimeä Puji.

Siihen aikaan neljäkolmattavuotias ent. keisari kehoitti minua liittymään paimentolaisten vapausliikkeeseen ja hänen edustajanaan käymään Töin-laman luona tärkeässä tehtävässä. Turvaksi niin pitkän matkan vaaroja vastaan hän lahjoitti minulle taikakalun, jonka haltijaa „tuli ja kylmät aseet" eivät pystyisi haavoittamaan.

Monesta syystä hylkäsin tämän ehdotuksen, mutta taikakalun pidin ja myöhemmin näytin sitä parille luotettavalle ystävälle valaistuksena kertomukseeni tästä kohtauksesta. Mutta sekä taikakalulle että niille mietteilleni, joita tässä yhteydessä lausuin tulevaisuuden politiikasta, naurettiin makeasti.

Nyt Puji on kuitenkin saanut jälleen keisarin nimen, ja *Hsuan Tungista* on tullut *Kang Te*. Hän on nykyään Mandshukuon keisari ja monien mongolilaisten paimentolaisheimojen valittu johtaja.

*

Toimitus lisää ylläolevaan että kirjan tekijä, jolle mongolilama uskoi näkemyksensä, on pohjoismaalainen, tarkemmin sanoen tanskalainen. Maidari on nimi, jota mongolit käyttävät Maitreyasta, viidennestä buddhasta, jonka sanotaan odottavan Tushita-taivaassa syntyäkseen maan päälle seitsemännessä rodussa (vrt. „Salainen Oppi", suom. painos, I: 507—508).

Maitreya-buddha, joka esiintyy sekä etelä- että pohjoisbuddhalaisen kirkon kirjoituksissa, on käsitetty länsimailla syntyväksi. Tähän viitannee sekin, että kuvaamataiteessa hänet esitetään joko seisovana tai länsimaiseen tapaan, siis riippuvin jaloin, istuvana. Hänen sormiensa asento (mudra) on kuvissa yleensä n.s. dharmacakramudra, s.o. hänen oletetaan pitävän sormissaan Lain I. dharman pyörää siten, että oikean käden kämmen on ulospäin, vasemman sisäänpäin.

Dhyäni-buddha Amitabha, jota Gautama Buddhan sanotaan edustaneen, on tibetiläisten käsitysten mukaan Tashi-laman inspiroija. Vii-

meksimainitun nimitystä, joka tibetissä on Panchen Rinpoche („suuri oppinut”), vastaa mongoliassa Panchen (erdeni) Bogdo.

Rooman paaville omistaa Ruotsissa paljon levinneen „Vecko-Journalen”-lehden pakinoitsija Erik Lindorm muutamia nasevia sanoja. Aiheena on paavin suhde Abessinian sotaan. Lainaamme tähän „Savon” (n:o 4) julkaiseman käännöksen:

„Teidän pyhyyttenne!

Olen vain yksinkertainen pohjoismaalainen protestantti. Teidän ei tule loukkaantua, etten laskeudu polvilleni ja suutele teidän kalastaja-sormustanne. Me emme tee sitä, me ruotsalaiset, me emme suutele maallisten valtioiden saappaita emmekä hengellisten valtioiden toiveita. Me olemme tottuneet seisomaan suorana sen edessä, jota puhuttelemme, olipa hän miten suuri ja mahtava tahansa. Polvillemme voimme laskeutua kammiossamme sen eteen, jota kunnioitamme ja rakastamme. Me täällä pohjolassa olemme kera ja ujoja.

Teidän pyhyyttenne! Olen vain kurja, syntinen ihminen, ja te olette synnitön. Mutta sittenkin tunnen halua astua eteenne protestanttina. Älkää pelästykö, minulla ei ole nauvoja eikä vasaraa mukanani eikä minun teesejäni tule yhdeksääkymmentäviittä.

Te olette roomalais-katolisen kirkon korkein johtaja. Kreikkalainen sana *katolikos* merkitsee yhteinen. Mutta miten yhteinen katolinen kirkko on näinä pakote-päivinä? Te olette yhdessä Mussolinin kanssa johtaneet itsenne 51 Kansainliittoon kuuluvan valtion saartoon. Te ja teidän arkkipiispanne olette selittäneet, että Italialla on oikeus valloittaa Abessinia. Ja kun Te, joka olette erehtymätön, sanotte tämän, niin samalla Te sanotte kaikille kristityille, katolilaisille ja protestanteille niissä 51 maassa, jotka ovat ryhtyneet saartoon Italiaa vastaan, että he ovat väärässä. He ovat niin muodoin kuin eksyneet lampaat ilman paimenta.

Teidän pyhyyttenne. Te olette sanonut, että Italia on oikeassa. Messinan ja Brindisin arkkipiispat ovat antaneet siunauksensa ja kultaesineensä — lukuunottamatta piispanristiä — sodalle. Tällä teolla Te olette kuin kultanauloin kiinnittäneet julistuksen, jossa sanotaan, että Jumala on Italian puolella ja että Hän ei tuomitse ainoastaan abessinialaisten vastarintaa, vaan myöskin 51 kansan pakotteet. Näin täytyy olla, koska Te, Jumalan edustaja maan päällä, olette sen sanonut.

Jumala siis sallii Italian juhlallisista vakuutuksista ja lupauksista huolimatta hyökätä vieraaseen maahan ja tuhota matalalla lentävistä lentoeskadereista konekiväärein ne, jotka ovat kokoontuneet puolustamaan isänmaataan. Teidän pyhyyttenne. Te olette varma siitä, että Jumala pitää kätensä kaikkien näiden pommikoneiden päällä, ei, anteeksi alla. Te ja teidän kardinaalinne ja arkkipiispanne levitätte hartaina rauhanpalmua ja vaatteita tielle, jota kulkevat panssariautot, Te täytätte niiden jäähyttäjät vihkivedellä, Te piirätte suojaavan ristinmerkin niiden aikaansaannosten yli. Te hyväksytte Italian tavan levittää sivistystä.

Näin tekee pyhä yhteinen kirkko. Näin tekee kirkko, jonka mestari on sanonut: „Menkää kaikkeen maailmaan ja tehkää kaikki kansat opetuslapsikseni”. Ja joka on sanonut: „Jumalaa on toteltava enemmän kuin ihmisiä”.

Teidän pyhyyttenne! Sellainen kirkko ei enää ole pyhä eikä yhteinen. 51 katolista ja protestanttista kansaa on sitä vastaan. He hylkäävät Teidän käsityksenne, että Jumala olisi sopimuksenrikkoojan puolella. Te olette joutuneet samaan saartoon yhdessä Mussolinin kanssa. Te.

jonka pitäisi olla kansallisten vastakohtien yläpuolella, Te, jonka pitäisi olla kaikkien kansojen hengellinen isä.

Teitäkin vastaan pitäisi toimeenpanna pakotteita, henkisiä pakotteita. Muitten maitten kristityt eivät voi tunnustaa Teidän Jumalanne. Hän on Italian Jumala, mutta ei Abessinian eikä niiden 51 maan, jotka ovat ryhtyneet protestiin Italian hyökkäyksen johdosta. Kuinka voisivat he rukoilla Jumalalta rauhaa ja oikeutta ja kaikkien ryöväreitten rankaisemista, kun Te istutte Roomassa ja pidätte vastarukouksia? Rooman kautta ei enää voida lähettää mitään rukouksia eikä mitään pyhiinvaellusmatkoja sinne toimeenpanna. Te olette eristetty. Te tottelitte mieluummin Mussolinia, joka on Italian diktaattori, kuin Jumalaa, joka on koko maailman diktaattori.

Ja nyt istutte Te siellä. Toivon, että bensiini riittää, että saatte tehdä jokapäiväisen autoajelunne. Mutta miten Te tulette toimeen ilman kaikkea sitä hengenvoimaa, joka kaikkialta maailmasta ennenvanhaan virtasi Vatikaanin rajojen yli? Eikö jo nyt tunnu kylmältä ja tyhjältä ympärillänne? Kaikki lämpimät ajatukset, kaikki hehkuva mielenliikutus on jättänyt Teidät kuin muuttolintuparvi.

Te olisitte voinut puhua, mutta Te vaikenitte. Te olisitte voinut kohottaa ristin fascismia vastaan, mutta Te laskitte kaksi tyhjää kättä helmaan. Ja kun Te sitten puhuitte, oli puheenne puolinaista ja väkimmäistä muminaa ja supinaa. Kunnes nyt yhdessä arkkipiispanne kanssa olette polvistuneena suudellut risukimppua.

Miten pyhä ja yhteinen Teidän kirkostanne olisikaan tullut, Pius XI, jos Te olisitte singonnut pannajulistuksenne rauhanhäiritsijää vastaan. Ehkä Te itse olisitte saanut siitä kärsiä, ehkä Teidät olisi pidätetty, mutta Te olisitte saanut osaksenne koko maailman rakkauden ja myötätunnon — kristittyjen ja pakanoitten — paitsi ehkä joittenkin uuspakanoittef. Se olisi ollut loistava yhtyminen koko muuhun maailmaan, ilahduttava ja kohottava. Teidän kirkkonnehan pyrki maailman herruuteen.

Mutta Teillä ja teidän kardinaaleillanne ja piispoillanne on joulumessussa yhä kultaristi rinnallanne. Sallikaa minun sanoa Teille: Parempi olisi ollut Teille ja Teidän uskollenne, jos Teillä sen asemasta olisi ollut puuristi hartioillanne.”

*

Tätä lukiessamme muistui mieleemme muuan artikkeli, joka ilmestyi suomalaisessa „Hakkapeliitassa” v. 1926, n:ssa 39. Sen nimi on „Miten on arvosteltava uskonnon varjolla tapahtuvaa asevelvollisuudesta kieltäytymistä?”, ja sen kirjoittaja (pastori?) H. Mustakallio. Liitämme ylläolevaan seuraavan otteen, joka tuntuu vielä nytkin olevan tunnusmerkkinen erälle evankelis-luterilaisen kirkon edustajille:

„Mikä on evankelis-luterilaisen kristinuskon suhde sotaan? Kannattaako todellinen uskonto sotaa (lähinnä meidän suomalaisten kannalta katsoen puolustusotaa), vai kieltääkö se sen? Väittäisin täydellä vakauksella, että kysymys on asetettu aivan väärin. Todellinen uskonto ei ota ratkaistavakseen onko joku sota puolustusotaa vai ei ja onko sellainen luvalinen ja oikeutettu vai ei. Uskonnon ratkaisovaltaan eivät kuulu älyperäiset eikä siveelliset kysymykset. Ja tuo asettamani kysymys on puhtaasti siveellinen sekä ehkä joltain osaltaan älyperäinen kysymys. Kristinuskon ei ole opin riitakysymyksiä eikä siveellisiä lakimääräyksiä, vaan se on pääasiassa hyvä sanoma syntisen Vapahtajasta. Että kristinuskon pitää toista siveellisyyttä parempana kuin toista, johtuu luonnollisesti siitä, että toisten siveellisten lakien määräämä yhteiselämä takaa

uskonnolle laajemman liikkuma-alan, kuin toisten määräämä yhteiselämä. Kristinusko ei siis ota ratkaistavakseen kysymystä sodasta. Se ei ota mitään tietopuolista asennetta kysymykseen. Se mihin kristinusko rauhan aikana esille sukeltautuvaan sotakysymykseen puuttuu on, että se kehoittaa rukoilemaan rauhan Jumalalta rauhallisia ja hiljaisia olosuhteita yksityisille ja kansoille niiden mukana. Ei edes käytännöllinen kristillisuus — kristillinen rakkaus — jolla on niin monia yhtymäkohtia siveellisen elämän kanssa yleensä, voi ratkaista kysymystä sodasta.” —

Sanomalehdistä näimme, että Canterburyn arkkipispan ehdotuksesta useiden Euroopan kirkkojen johtajat sopivat siitä, että t.k. 5 p:nä alkaneella viikolla näiden kirkkojen piirissä vedottiin kristilliseen omaantuntoon rauhan puolesta. Suomen piispat lähettivät tähän toimenpiteeseen yhtyen tuomiokapitulien kiertokirjeissa hiippakuntien seurakunnille yhteisen rauhan kehoituksen, joka luettiin kirkoissa loppiaispäivänä. Tämä julistus on ollut eräissä sanomalehdissä painettuna. Canterburyn ja Yorkin arkkipiispojen allekirjoittamassa julistuksessa, joka on suomalaisten piispojen laatimaa julistusta ytimekkäämpi, sanotaan m.m.:

„Meidän on kristittyinä oltava Jumalan valtakunnan laeille kuuliaisempia kuin mitä tähän asti olemme olleet. Kristittyjen on todella pantava Jumalan valtakunta luonnollisten vaistojojensa, tunteittensa ja epäluulojensa yläpuolelle, kun usein tiedottomasti olemme taipuvaisia antamaan niille perää. Tämä on välitön tehtävämme juuri näissä olosuhteissa. Kuuliaisuus, velvollisuutemme Jumalan valtakuntaa kohtaan käy kaikkien maallisten velvollisuuksiemme edellä. Tätä tietä voi eri maissa syntyä voimakas yhteinen kristillinen opinioni rauhan puolesta. Vetoamme kaikella sillä arvovallalla, mitä meillä on, juhllallisesti kaikkiin kirkon jäseniin, että he uudella kuuliaisuudella tottelisivat Herran käskyä ja etsisivät ensin Jumalan valtakuntaa ja hänen vanhurskauttaan.”

Rooman paavi näyttää olleen sillä kannalla, että „kristinusko ei ota ratkaistavakseen kysymystä sodasta”. Paaville oli tarjottu koko rauhantoinnin johto, mutta hän kieltäytyi siitä selittäen jo aikaisemmin kyllin selvästi ilmaisensa kantansa.

Kirkollisia tietoja: Helsingissä Tempeliahaukiolle rakennettavan luterilaisen kirkon rakennuskustannusten lasketaan nousevan 10 milj. markkaan.

Helsingin roomalaiskatolilaisen seurakunnan jäsenmäärä lisääntyi viime vuonna 123:lla henkilöllä ja oli kokonaisuudessaan 995 henkeä.

Helsingin juutalaisen seurakunnan jäsenmäärä oli vuoden lopussa yhteensä 1,158 henkeä.

Helsingin muhamettilaisen seurakunnan jäsenmäärä oli vuoden lopussa 320 henkeä.

J. Ptn.

**Kaikilla edustamillamme
aloilla täydelliset
lajivalikoimat.**

KELLOJA
KIHLOJA
KULTA-
HOPEA-
TINATEOKSIA,
KORUJA.

Me esitämme
auliisti ja ilman
ostopakkoa
kelloalan
teknilliset ja
muotiuntuudet.

Luotettavien kellojen luotettava
osto- ja korjauspaikka.

AJANTIETO

Helsinki
Kluuvikatu 4.
Puhelin 26794.

Neljän ammattimiehen perustama ja
johtama kello- ja kultaliike.

*19. vuosisadan ihmeellisin teos
H. P. Blavatsky*

SALAINEN OPPI

ilmestyy suomeksi.

Teosofisen Seuran

julkaisema aikakauslehti

TEOSOFI

jatkaa joka numerossaan Salai-
sen Opin suomennosta. **Teosofi**
voidaan tilata maan kaikista
kirjakaupoista, postikonttoreista
ja T. S:n taloudenhoitajalta.
Osoite: Signe Rosvall, Helsinki,
Kirkkokatu 14. Tilaushinta (ko-
timaassa) 40 mk. v:kerta.

PUHELIN 216

**HYVINKÄÄN
KIRJAPAINO
OSAKEYHTIO**
HYVINKÄÄ

Suorittaa ensiluokkaisesti
kaikkia kirjapainoalaan kuu-
luvia tehtäviä. Tiedustakaa
hintojamme.

Ostakaa paita,

jota

**Olli, Tiitus,
Iso-Keisari,
Valentin**

y.m.

kiittävät.

Patentoidut erikoisuudet.

RUUSU-RISTI-JÄRJESTÖ

Perustaja-Johtaja: PEKKA ERVAST

Johtaja: Rouva Hilda Pihlajamäki, os. Helsinki, Mariank. 28 B.
Hallituksen varapuheenjohtaja: fil. maist. Eino Krohn, os. Helsinki, Maneesinkatu 2 A.

Sihteeri: fil. maist. U. J. Pore, os. Helsinki, Arkadiankatu 16 B 33.

Rahastonhoitaja: Herra Waldemar Kaade, os. Helsinki, Oikokatu 15 A 18.

Ruus-Risti perustettiin Helsingissä marraskuun 14 p:nä 1920. Sen tarkoitus selviää seuraavasta ohjelmasta:

1) Ruusu-Risti on totuudenetsijain järjestö, jonka jäsenet tunnustaan kaikkien ihmisten veljeyden katsomatta rotuun, väriin, kansallisuuteen, uskontunnustukseen, yhteiskunnalliseen asemaan, sukupuoleen tai muihin ulkonaisiin rajoituksiin, osoittavat toisilleen mitä suurinta suvaitsevaisuutta ja ymmärtämystä sekä pitävät totuutta korkeampana kaikkia uskontoja.

2) Ruusu-Risti on vapaan ajattelun pyhäkkö, jonka jäsenet etsivät totuuden ydintä, salaista jumalviisautta, mikä piilee kaikkien aikain uskonnoissa, mytologioissa, filosofisissa ja tieteellisissä järjestelmissä.

3) Ruusu-Risti on renkaana ihmisten näkymättömässä veljeyden kunnassa ja sen jäsenet etsivät ikuisen elämään vievää tietä, joka kasvattaa ja kehittää ihmisessä veljeyden henkeä.

Ohjelmansa nojalla Ruusu-Risti kuuluu H. P. Blavatskyn v. 1875 alkuunpanemaan yleismaailmalliseen teosofiseen liikkeeseen.

Ruus-Ristin jäsenet ovat irtto-, ryhmä- ja looshijäseniä. *Irttojäseneksi pyrkijä kääntyy suoraan, ryhmäjäseneksi pyrkijä paikallisryhmän välityksellä Ruusu-Ristin Johtajan rouva Hilda Pihlajamäen puoleen, os. Helsinki, Mariank. 28 B.*

Looshityö on järjestetty seremonialliselle pohjalle, ja looshijäseneksi saattaa Ruusu-Ristin jäsen pyrkiä asianmukaisilla suosituksilla.

Ruus-Ristin jäsenmaksut ovat määrältään vapaaehtoisia. Jäsenten toivotaan tuovan antimensa kolme kertaa vuodessa: maalisi- ja lokakuun kuluessa sekä vuosikokouksen aikana. Jäsenmaksut vastaanottaa rahastonhoitaja herra Waldemar Kaade, os. Helsinki, Oikokatu 15 A 18.

Vuosikokous pidetään keväällä, siinä uudet jäsenet juhlallisesti vastaanotetaan, vihitään, sekä asetetaan oikeuksiinsa ja velvollisuuksiinsa (installoidaan).

Installoidut jäsenet ovat oikeutetut pyrkimään Ruusu-Ristin Looshijäseniksi.

RUUSU-RISTI

TOTUUDENETSIJÄIN AIKAKAUSKIRJA

TIETÄJÄ, PERUST. 1905

PERUSTAJA: PEKKA ERVAST

TOIMITTAJA: EINO KROHN

SISÄLLYS:

Sampo-temppelel	47
Toimittajalta	48
Toimitussihteeriltä	54
Okkultismin suhde salaisiin taitoihin	59
Opetuslapsiuden tie	71
Argonautojen tarun ja Kalevalan vertailua ..	77
Näkijän maailmanselitys	82
Ruusu-Ristin kuudestoista vuosikokous	83
Mitä muualla tiedetään	84
Tien varrelta	85

RUUSU-RISTI

Totuudenetsijän aikakauskirja — Suomen vanhin teosofinen lehti.

Toimitus: Eino Krohn (vastaava), Jorma Partanen (toimitussiht.).

Julkaisija: Ruusu-Ristin Kirjallisuusseura r.y.

RUUSU-RISTI ilmestyy 10 kertaa vuodessa, sisältäen vähintään 320 tekstisivua.

RUUSU-RISTIN toimitukselle tulevat kirjoitukset, kysymykset, uutiset y.m. ovat lähetettävät toimittajalle, maist. Eino Krohnille, os. Helsinki, Maneesink. 2 a C.

RUUSU-RISTIN kirjoituksia saa lainata sillä ehdolla, että lähde tarkasti mainitaan. Sarjakirjoituksia ei saa lainata.

RUUSU-RISTIN tilaus hinta on koko vuodelta Smk. 50: —, ulkomailla doll. 2: —. Yksityisnumeron hinta on postivapaasti lähetettynä Smk. 10: — tai 50 c.

RUUSU-RISTI tilataan postin kautta, asiamiehiltä ja suoraan lehden taloudenhoitajalta, Waldemar Kaade, Oikok. 15 A 18.

Asiamiehille myönnetään 10 pros., kun vähintään kolme tilausta tehdään. Tilausraha on maksettava etukäteen.

Ruusu-Ristin Kirjallisuusseura r.y.

Kaikkea ruusuristiläistä ja teosofista kirjallisuutta haluttaessa voidaan kääntyä Ruusu-Ristin Kirjallisuusseuran toimiston puoleen os. Helsinki, Meritullinkatu 33, ovi 2, puh. 23 609 (toimisto) ja 24 430 (toimitusjohtaja).

TOIVO ORMA KELLOSEPPÄ

Iso Roobertink. 1. Puh. 38302

Ostamalla uuden tai korjauttamalla vanhan kellon meillä tulette aina olemaan tyytyväinen

Kihla- ja kivisormuksia sekä hopeaa edullisesti.

Yli 10 v. kokemus Pariisissa ja New-Yorkin parhaissa liikkeissä ensimmäisenä pienten kellojen korjaajana.

Sairasaputoimisto ja Opas *Salve*

Helsinki. Vuorik. 5. P. 24364.

Palvelee yleisöä ant. sairaspua koteihin, opastaen potil. lääkäreille ja sairaaloihin, noutaen ne asemalta eri pyynnöstä. Hyvä koti lääkärihoitoon saapuville ja toipuville.

Alppiaurinkoa, sähköhoitoa ja hierontaa annetaan.

R U U S U - R I S T I

TOTUUDENETSIJÄIN AIKAKAUSKIRJA

TIETÄJÄ, perust. 1905

Sampo-temppele

Välttämätöntä on, jos kansa tahtoo luoda sivistyksen, henkevän, onnellistuttavan, pysyväisen, että kansa sisimmässään ylläpitää yhteyttä viisauden salaisen maailman kanssa. Niinkauan kuin muinaisajan kansat mysterioittensa kautta todella olivat tekemisissä salaisen veljeskunnan ja viisauden pyhän Sampo-temppelel kanssa, niinkauan heidän sivistyksensä kukoisti ja kantoi hedelmää. Mutta kun yhteys katkesi, joutuivat kansat kulkemaan omia harhateitään ja heidän kulttuurinsa rappeutui.

Välttämätöntä on sentähden, että joko kirkossa tai sen ulkopuolella herätetään mysteriot kuolleista ja saatetaan entiselleen alkuperäinen yhteys Jeesuksen ja salaisen veljeskunnan kanssa, jos tahdotaan ja toivotaan, että nykyinen kristillinen kulttuuri jatkuisi, kehittyisi ja henkeväytyisi.

Eikä tämä mysteerioiden renessanssi saata tapahtua muulla tavalla kuin siten, että kukin kansa ensin löytää oman korkeamman itsensä. Viime vuosisata valmisti kristikuntaa tähän, sen me suomalaiset tiedämme omasta historiastamme. Korkeamman itsensä löytäminen merkitsee kansalle, jolla on menneisyyttä takanaan, että se unhotuksen yöstä nostaa päivänvaloon kaikki mitä sen muinaisessa entisyydessä oli henkevä, jaloa ja kaunista. Eikä tähän riitä paljas muodollinen muistelemine, vaan muinainen henki on uudestaan ja kirkastettuna herätettävä eloon kansan tajunnassa. — Muodollinen työ on osaksi jo tehty. Suomen kansan tehtävänä on nyt muinaisen Väinämöishengen ja viisauden uudestaan elvyttäminen ja sulattaminen nykyisen kristinuskon kasvattamaan ja valistamaan tajuntaan. Ja kahdeskymmenes vuosisata on näkevä, missä määrin Suomen kansa — samoin kuin muut kansat — onnistuu tässä suurenmoisessa työssään. Väinämöisen lupaus meillä on, ja että hän, kallis kansallishaltiamme, tekee puolestaan, mitä hänelle kuuluu, siitä olemme varmat ...

Pekka Ervast

(Kalevalan Avain, s. 482—484.)

Toimittajalta

Kun seuraamme sitä tieteellistä ja filosofista tutkimustyötä, jota harjoitetaan yliopistoissamme ja akatemoissamme, niin se tavallisesti jättää meidät jossakin suhteessa tyhjiksi ja tyydyttämättömiksi, silloinkin kun meitä häikäisee älyllinen terävyys ja loogisuus, suuri lukeneisuus sekä huomioon otettujen yksityiskohtien ja tosiseikkojen runsaus. Tämä tyydyttämättömyys ei johdu siitä, että me teosofisen elämänymmärryksen kannattajina joudumme huomattavasti poikkeavien, jopa aivan vastakkaisten näkökantojen ja mielipiteitten eteen. Totuudenetsijöinä kunnioitamme jokaista vilpittöntä mielipidettä ja iloitsemme jokaisesta saavutetusta tuloksesta tiedon tiellä, jolla ei suinkaan voida käden käänteessä päästä lopulliseen, tyhjentävään ja ehdottomaan tietoon. Mutta itse tuon tutkimustyön hengessä on usein jotakin, joka jättää meidät kylmiksi ja tyhjiksi. Ja syy on mielestämme siinä, että siltä tavallisesti puuttuu oikea totuuden etsimisen henki. Mitä sitten sisältyy oikeaan totuuden etsimisen henkeen? Vakava totuudenetsijä ei ole henkilö, joka tutkii elämän ilmiöitä sentähden, että ne kiinnostavat ja viehättävät häntä älyllisesti, tai sentähden, että hänen erinomainen muistinsa voi hallita valtavaa tosiasiamäärää ja hänen terävä järkensä kuin leikitellen voi yhdistää ja laatia selityksiä ja teorioja, jotka tuntuvat mieluisan selviltä ja johdonmukaisilta, ja jotka niin hyvin ja yksinkertaisesti selittävät kaikki nämä ilmiöt. Vakava totuudenetsijä on ihminen, joka koko olemuksellaan, tahtoineen, tunteineen ja ajatuksineen on elämän suuren, ihmeellisen arvoituksen edessä, jonka ratkaiseminen on hänelle elämän ja kuoleman kysymys. Hän on kaikessa totuuden kaipuudessaan nöyränä elämän edessä, jonka syvyyden ja ihmeellisyyden hän elävästi kokee ja tuntee. Ja hän keskittää kaikki olemuspuolensa totuuden etsimisen palvelukseen, koska elämä ei ole hänelle ainoastaan älyllinen arvoitus, vaan myöskin tunteen ja tahdon kannalta ratkaistava probleemi. Tästä johtuu, ettei hän, kuten usein pelkästään älyllisissä tutkimuksissa tehdään, bagatellisoi ja pidä helppohintaisina elämän ilmiöitä. Hän ei tieteellisessä selventämis- ja käsittämistarkoituksessa tee väkivaltaa elämälle yrittäessään osoittaa, että toinen tai toinen ilmiö *"ei ole mitään muuta kuin"* näitä tai noita jo tuntemiamme ja havaitsemiamme muotoja ja tosiseikkoja. Hän ei ole kaavamainen, formalistinen teoretikko, joka tyytyy pelkkiin selityksiin,

vaikka ne näyttäisivätkin johdonmukaisilta, jossakin määrätystä rajoitetussa havaitsemispiirissä, jonka älyllinen tarkastelu ei ole missään suhteessa elämän tunne- ja tahtopuolen kokemusten kanssa. Hänelle totuuden etsiminen ei ole ainoastaan ajattelemista, vaan myöskin elämistä, eikä hän sentähden niin helposti vajoa siihen kaksimaailmallisuuteen, joka usein jakaa kahtia älyllisesti tutkivan ihmisen, niin että vain hänen ymmärryksensä harrastaa tietoa ja etsii selityksiä, mutta hänen tunne- ja tahtopuolensa on välinpitämätön totuuteen nähden pyrkien vain omiin rajoitettuihin, itsekäisiin päämääriinsä. Tuollaiselta viimeksimainitulta pohjalta lähtevä tutkimus ei voi varsinaisen totuuden etsimisen kannalta olla vaikuttamatta tyhjältä ja tyydyttämättömältä.

*

Tällaisten älyllisformalististen tutkimusten kyllästävässä tieteellisessä maailmassa vaikuttavat virkistävinä sellaiset tutkijat kuin esim. suomalainen filosofi, prof. *Erik Ahlman*. Hänen tutkimuksistaan uhkuu sitä oikeata totuudenetsijän henkeä, johon edellä viittasin. Kirjassaan "Totuudellisuuden probleemi" hän nimenomaan yrittääkin osoittaa, ettei kaikki tietäminen voi olla formaalis-mekaanista tietämistä niin kuin luonnontapahtumiin kohdistuva. "Sellainen ajatus", hän kirjoittaa, "että koettaisimme sen tietämiskaavan mukaisesti, mitä matematiikka ja teoreettinen fysiikka käyttävät, käsittää toisen henkilön moraalisen arvostuksen alaiseksi joutuvan personallisuuden, on suorastaan absurdi. Tämä viittaa siihen, että on olemassa toisenlaista tietämistä, ja viime aikoina on tehty useampia yrityksiä sen luonteen määrittämiseksi. — — — Toistaiseksi kuitenkin ei ole päästy pitemmälle kuin että katsotaan se "irrationaaliseksi" — — — Tämä merkitsee, kuten Ahlman huomauttaa, ettemme tiedä siitä muuta kuin että se on positiivisen tieteen formaalis-mekaanisesta tiedoittamisesta poikkeavaa tietämistä. Ahlman sanoo edelleen, ettei ainoastaan tähän asti länsimaaisessa kulttuurissa vallalla ollut formaalis-mekaaninen aistihavaintoihin perustuva tiedoittamisumuoto, vaan myöskin toiset tiedoittamisumuodot ovat oikeutettuja ja avaavat kukin omia erikoisia olemispiirejä tajunnalle. "Aletaan ymmärtää," hän kirjoittaa, "että ainoastaan eurooppalainen mentaliteetti pitää formaalis-mekaanista tiedoittamista ainoana tiedoittamisena ja että itämaisissa kulttuureissa, kiinalaisessa ja intialaisessa, toiset tiedoittamisumuodot — — ovat edustettuina."

Teosofian tavoin Ahlman tällöin joutuu tähdentämään, että moraalisella kehityksellä on merkityksensä tajunnan avautumiselle. Hän viittaakin nimenomaan antroposofiaan. "Antroposofian taholla taas ansaitsee huomioon ottamista R. Steinerin tavan takaa tehostama ajatus", hän kirjoittaa, "että tie yliaistillisen maailman tuntemiseen ja 'korkeampaan tietoon' käy yksinomaan 'sisäisen totuuden ja ehdottoman suoruuden itseänsä kohtaan' kautta." Eräässä keskustelussamme hän huomautti kannattavansa sitä teosofista näkökantaa, että ihmisen lopullinen tajunnan laajuus ei vielä ole saavutettu, vaan että kehitys voi siinä suhteessa johtaa laajemman kokemuspiirin voittamiseen. Tieteellisen tutkimuksen pitäisi kehittyä *esoteeriseen* suuntaan, hän nimenomaan huomauttaa, koska muuten ei päästä pois siitä rajoitetusta piiristä, jonka tutkimus nykyisten tiedoitusmuotojen mukaisesti voi omaksua.

Ruusuristiläiseltä kannalta on erikoisen kiintoisaa tutustua prof. Ahlmanin Kristus-käsitykseen, jonka hän on esittänyt kirjassaan "Arvojen ja välineitten maailma" (ss. 219—225.) Se perustuu hänen kvalitatiivis-dynamistiseen maailmanselitykseensä, jonka mukaan irratsionaalisen tahdon suuntaan sisältyy arvojen toteuttaminen. Tahdon, eli kuten Ahlman myöskin sanoo, hengen arvojen samanlaisuuden toistensa ilmausten perusteella tajuavat personallisuudet inkarnoivat ja manifestoivat n.s. *kollektiivipersonallisuuden* toteuttaessaan yhteistä etillistä tahdon sisältöä. "Kollektiivipersonallisuus on erikoinen elämän muoto, yksilöpersonallisuuden korkeampi potenssi, samoin kuin kenties vuorostaan esim. ihmisyksilö on erään alemmanlaisen olemassaolomuodon korkeampi potenssi", Ahlman kirjoittaa. Hän viittaa tässä Swedenborgin ajatukseen, että ihminen on kokoonpantu monista pienistä ihmisistä, joka voidaan käsittää siten, että ihminen on lukemattomien "ihmistahtojen" yhteisvaikutuksen tulos. Nyt Ahlman arvelee, että kaikki suuret uskonnolliset ja siveelliset uudistajat juuri ovat kollektiivipersonallisuuden keskeisiä henkilöitä. He tuntevat olevansa Jumalan lähettämiä, tuntevat itsessään ylyksilöllisen tahdon.

Kristus on Ahlmanin mielestä tyypillisen puhdas esimerkki kollektiivipersonallisuudesta ja tällöin hän lausuu käsityksen, jonka myöskin H. P. Blavatsky on nimenomaan Kristuksesta esittänyt. Ruusuristiläisen käsityksen mukaanhan Kristus juuri on kosminen tosiasia; Logos, Sana, joka tulee lihaksi, toteutuu yksilöissä siten että heidän oma mystillinen

Kristuksensa, "Kristus meissä", joka yhtyy tuohon kollektiiviseen, kosmilliseen Kristukseen, ilmenee. Kosminen Kristus, Logos, Adam Kadmon eli Suuri Ihminen voidaan todella käsittää kollektiivipersonallisuudeksi, kuten myöskin Pekka Ervast monissa kirjoissaan, esim. "Christosophiassa" on huomauttanut.

Ymmärtäessään Kristuksen kollektiivipersonallisuudeksi, muodostuu myöskin hänen käsityksensä Jeesuksen opettamasta "Jumalan valtakunnasta" yksityiskohtia myöten miltei samaksi kuin se, josta ruusuristolainen teosofia puhuu.

"Kaikesta päättäen," Ahlman kirjoittaa, "ei sillä (Jumalan valtakunnalla) tarkoiteta maallisen elämän tuolla puolen olevaa, transsendenttia valtakuntaa, nähtävästi ei myöskään mitään hämärässä tulevaisuudessa toteutuvaa, jossakin erikoislaatuudessa taivaallisessa muodossa esiintyvää valtakuntaa, vaan tuntuu siltä, että Kristus oli sitä mieltä, että se jo hänen aikanaan oli alkeellisena olemassa ihmisissä, heidän 'sydämissään'. Ihmiset tosin ovat niin konkreettisen piintyneitä, että nimitys 'Jumalan valtakunta' heissä herättää assosiatioita konkreettisesti 'valtakunnasta' sille ominaisine, ulkonaisine muotoineen. Mutta jos pääsemme vapautumaan aistihavainnollisen ajattelun pakosta, voimme huomata, että 'Jumalan valtakunta' on jotakin täysin henkistä, eetillistä. Se tarkoittaa kollektiivipersonallisuutta, jolta kaikki muodot on riisuttu, puhdasta eetillistä tosiasiaa, tahtoasiaa. Kristus ei tahtonut luoda mitään näkyväistä maallista valtakuntaa kuten monet hänen aikalaisensa odottivat ja jommoiseksi juutalaiset olivat kuvitelleet sen valtakunnan, minkä luvattu Messias oli perustava. 'Minun valtakuntani ei ole tästä maailmasta', hän sanoo; mutta sillä hän ei ole tahtonut sanoa, etteikö hänen valtakuntansa olisi 'tässä maailmassa' eetillisenä yhteisönä." Tässä Ahlman viittaa Luuk. 17: 20—21, jossa huomautetaan, ettei Jumalan valtakunnasta voida sanoa: "katso, täällä se on, tahi: tuolla se on, sillä katso, Jumalan valtakunta on sisällisesti teissä!"

Edelleen prof. Ahlman vetoaa siihen, miten Kristuksen sanat: "minä olen tie, totuus ja elämä" kenties voivat tuntua vallanhimoisilta ja itserakkailta. Ruusuristolaiseen tapaan hän kuitenkin huomauttaa, ettei Kristus (me puolestamme sanoisimme tässä Jeesus, koska käytämme nimeä Kristus vain kollektiivipersonallisuudesta) sanalla 'minä' tarkoita "yksilöminäänsä, empiiristä minäänsä semmoisena kuin se esiintyy ajassa ja paikassa; hän tarkoittaa minäänsä tai pi-

kemmin personallisuuttaan eetilisten arvojen edustajana, arvojen, jotka ovat ajattomia ja absoluuttisia." "Siksipä", Ahlman jatkaa, "ei Kristuskaan tuntenut vaikutusvaltaansa omaksi vallakseen, vaan katsoi olevansa toisen valtavamman mahdin, Jumalan lähettiläs, tunki kokonaan ajavansa Jumalan asioita. Hän tehostaakin sitä, miten kunnia ei ole tuleva hänelle, vaan 'sille, joka hänet lähetti'."

Ahlman huomauttaa sitten, miten Jeesuksen edustama kollektiivipersonallisuus perustuu sympatiaan sen korkeimmassa asteessa eli rakkauteen. "Kaikkiin ihmisiin erotuksetta kohdistuvan rakkauden kohottaminen keskeiseksi Jumalan valtakunnassa tekee sen universaalisuuden mahdolliseksi", hän kirjoittaa. "Mutta samalla kuin siinä tuli vallita keskenäisen rakkauden jäsenten kesken, oli tämä rakkaus läheisessä yhteydessä Kristuksen personallisuuteen. Se johdettiin nimittäin siitä rakkaudesta, jota Kristus oli tuntenut ihmiskuntaa kohtaan; Jumalan valtakunta oli käsitettävä Kristuksen rakkauden, jonka korkeimpana ilmauksena oli hänen ristinkuolemansa, aikaansaamaksi vaikutukseksi ihmisissä; heissä syntyi silloin samallinen tahdonsuunta kuin Kristuksessa oli: he eläytyivät häneen. Tämän johdosta Paavali satuvasti sanookin, että Jumalan valtakunnan jäsenet ovat Kristuksessa ja Kristus heissä. Tahdon samallaisuuden kautta he muodostavat yhtenäisen tahtokokonaisuuden ('kaikki te olette yksi Kristuksessa Jeesuksessa', sanoo Paavali, Gal. 3: 28). Oikeastaan voisi sentähden sanoa, että kukin Jumalan valtakunnan jäsen on Kristus. Sanoimme, että Jumalan valtakunta tavallaan jo on olemassa sillä, että se on Kristuksessa; mutta hän tahtoi tehdä siitä osalliseksi koko ihmiskunnan. Joskin siis Jumalan valtakunta jo on, se myöskin 't u l e e'. Sehän ei ole mikään kertakaikkinen faktumi, koko täydellisyydessään olemassaoleva laitos, vaan hapatuksen tavoin piti sen levitä yhä laajempiin piireihin."

Tämä viimeksi mainittu kohta muistuttaa mieleeni Esaias Tegnerin sanat pappisvihkimispuheessaan Wäxiön tuomiokirkossa 1837, jossa hän m.m. sanoo: "Kristus on elänyt ja opettanut. Mitä hän oli? Ihmisen peruskuva ihmisenä, sellaisena kuin Jumala hänet on ajatellut, laskeutui myöskin hänen Logoksensa taivaasta ja laskeutuu yhä Jumalana ja lostettuihin sieluihin, syntyy yhä neitsyeestä, vuodattaa verenensä, sovittaa ja kuolee."

Tämä selostus jo osoittanee, kuinka lähellä tällainen Kristus-käsitys on oleellisissa kohdissa ruusuristiläis-teosofista

kantaa. En tässä ole kiinnittänyt huomiota mahdollisiin eroavaisuuksiin, jotka ovat enemmän teologis-teoreettista laatua. Kiintoisana seikkana on vielä mainittava, että prof. Ahlmanin käsitys uskon olemuksesta on sama kuin Pekka Ervastian kristosofinen selitys. Huomautettuaan, että pääasia on *tahdon* laatu, jonka tähden Kristus vaati sielullista "uudestisyntymistä", Ahlman kirjoittaa: "Tästä 'uskosta', johon tietysti sisältyi sen omaksuminen, mikä Kristuksen tahdossa oli keskeisenä, nim. rakkauden, oli sitten itsestään seurauksena 'lain' täyttymys, mutta 'laki' sinänsä ei, kuten Paavali sanoo, voi 'tehdä eläväksi', s.o. herättää oikeaa tahdonsuuntaa. Kristus ei suinkaan vähäksynyt tekojen merkitystä, mutta piti niitä sekundäärisinä ilmiöinä, tahdonsuunnan elimellisenä tuotteena."

Pekka Ervast kirjoittaa:

"Kuten sanoimme edellä, herää usko ihmisissä silloin, kun ristiriita tunteen ja järjen välillä on poistettu, kun on löydetty elämänkysymyksen ratkaisu, joka täydellisesti tyydyttää sekä järkeä että tunnetta eikä ole ainoastaan yleisinhimillistä, vaan samalla aito personallistakin laatua. Tämä usko on silloin *tahdon* esiintymistä näyttämöllä. Ja sopuointu on samassa saatu aikaan järjen, tunteen ja tahdon välille. Se kolmio, joka symbolina kuvaa ihmisen henkistä elämää ja hänen korkeampaa minäänsä, on silloin tullut tasa-sivuiseksi. Tarkemman analyysin valossa näkyy tällöin neljäskin tekijä ihmisen uskonelämässä. Tämä on se mystillinen voima, jota nimitämme rakkaudeksi." (Christosophia s. 24.)

„**Voimakas henki** yksinkertaistuttaa päämääränsä, johon sisältyy koko elämä ja olemassaolo. Tämän elämänpäämäärän hyvä valinta tyydyttää häntä. Ihmisen täytyy aina sanoa itselleen, että on vain yksi onni: tehdä velvollisuutensa ja antaa tälle velvollisuudelle perustaksi jalo ajatus. Alkoon mikään saako ihmistä siitä luopumaan, vaikkapa koko maailma nousisi vastustamaan. Mitään asiaa tai mitään mielipidettä ei voida koskaan hävittää, niin kauan kuin ne asuvat vilpittömässä ja vakaassa sydämessä. Ja vaikka tuo mielipide olisi ainoa olemassaoleva — — niin pysykää vaatimattomana ja olkaa kiitollinen Kaitsemukselle." — T a d d e u s K o s c i u s z k o kreivitär Kielmanseggelle.

Toimitussihteeriltä

"Kutsukaa, veljet, hallitsemanne henget apuun ja siunatkaa Suomen maata. Valakaa ennen kaikkea rauhaa ja hyvää tahtoa sen kansan sydämeen, sillä vaikka sen yksilöt ovat heränneitä ja ajattelevia, eivät he missään asiassa vielä ole yksimielisiä..." — (Pekka Ervast: Suuri seikkailu).

Jokainen totuudenetsijä, joka rakastaa tätä kansaa, tuntee sydämessään tuskaa kokiessaan ristiriitoja, jotka sitä raastavat, sillä hän tietää, että erimielisyydet, joita viha kiihtää, ennustavat sisäistä heikentymistä. Hän tuntee velvollisuudekseen vaikuttaa keräävänä ja yhdistävänä voimana, eikä hän kuitenkaan tiedä mitään tehneensä. Kuin armolahjana ylhäältä elää hänen sisimässään tunne, että hän on omalta kohdaltaan vastuussa tämän kansan tulevaisuudesta, ja vastustamattomasti se pakottaa hänet alati uudelleen ajattelemaan, miettimään, suunnittelemaan, millä tavalla toimia, mitä tehdä...

Jotakin on tehtävä hänen ja hänen ystäviensä: kaikkien niiden totuudenetsijöiden, jotka tätä kansaa rakastavat, niiden, jotka ovat saaneet aavistuksen sen hengen valtaisista aarteista, ja jotka uskovat sen suuriin, vielä toteutumattomiin mahdollisuuksiin. Ylhäällä tai alhaalla, kiitettynä tai parjattuna — siitä ei ole kysymys. Kysymys on totuudesta ja siitä, miten parhaiten tuoda totuus niille, jotka sitä kaipeavat, ei hänen omasta asemastaan.

Kuinka sitten neuvoa tämän kansan vaikeasti lähestyttäviä, usein epäluuloisia, toisinaan itsetietoisia yksilöitä, miten saattaa heidät ymmärtämään sitä oppia, joka heille kaikille on opeista tärkeimpänä lapsuudesta asti saarnattu, miten selittää sen itsekurin tarkoitus, jota monet heistä ovat epäitsemuuttä muistuttavalla itsepäisyydellä noudattaneet?

Tämä kansahan on nimellisesti kristitty. Sillä on valtionkirkkonsa, jota myös kansankirkoksi sanotaan, sillä on lukuisat lahkonsa ja hengelliset seuransa. Ja se rakentaa vuodesta vuoteen uusia, uusasiallisia kirkkoja, missä palvella Jumalaa ja kuunnella Hänen Pyhää Sanaansa julistettavan.

Nimellisestä kristillisyydestään huolimatta se on omaksunut paljon sellaista, mikä nimikristillisyyden varjossa on päässyt turmelemaan Euroopan muita, valtiollisesti vanhempia, mutta henkisesti nuorempia kansoja.

Ei ole tarvis luetella epäkohtia ja virheitä; syyt ovat tärkeimmät. Ja näitä etsiessään huomaa niiden johtuvan lähinnä siitä, että kansassamme ei yleensä tiedetä, mitä kristinusko on. Mutta ne johtuvat myös siitä, että kansan syvimmässä tajunnassa piilevä mietiskelevä, selvä järki ja sukupolvien kypsyttämä viisaus, sanoimmepa sitä kansallishengeksi tai kansallishaltiaksi, ei ole — juuri edellämainitusta syystä — päässyt yhtymään ulkonaisesti tunnustetun kristinuskon todelliseen henkeen eikä siten vaikuttamaan kansaamme kokonaisuudessaan.

Kaikki, missä vaikuttaa kansallinen henkemme, lähinnä kansanrunoutemme, lyrillinen ja eepillinen, sekä musiikkimme, on useimpien suomalaisten omaksuttavissa. Useimmat tunnustavat sen omakseen. Niin ei ole kristinuskon laita. Se ei ole samalla tavalla omaksuttavissa, sillä uskonto ei lopultakaan ole ”maan ja veren” asia. Kristinusko on jokaisen yksityisesti omaksuttava, tai oltava toistaiseksi omaksuttava. Lapsikaste ja n.s. kristillinen kasvatus ei tee ihmisestä kristittyä, vaan ulkonaisen systeemin jäsenen. Eipä edes määrättyyn kansaan syntyminen välttämättä tee ihmisestä sen kansan jäsentä; jotkut tulevat siksi ”luonnon pakosta” tai ympäristön vaikutuksesta, toiset kokevat senkin probleemiksi, jonka he sitten ratkaisevat joko riistäytymällä kansastaan maailmankansalaisuuteen (tai harvoissa tapauksissa liittymällä toiseen kansaan) tai näkemällä elämäntehtäväkseen juuri sen kansan piirissä toimimisen, johon elämä on heidät lähettänyt.

Näitä viimeksimainittuja, ”vedestä syntyneitä”, käyttäksemme raamatun nimitystä, odottaa vielä toinen ratkaiseva käännekohta. ”Ei kukaan pääse taivasten valtakuntaan, ellei hän synny vedestä ja hengestä”, sanoo Jeesus. Tämä toinen syntymä, hengestä syntyminen, odottaa kaikkia totuudenetsijöitä ja on edellytyksenä heidän pyrkimiselleen siihen hengen maailman yhteyteen, jota Jeesus nimittää taivasten valtakunnaksi.

Kuinka määritellä tätä hengen valtakuntaa? Sen tekee parhaiten Uusi Testamentti. Siitä näemme, että tämän valtakunnan tunnusmerkkejä ovat *totuus, rakkaus, ykseys*. Nämä ovat siis kristillisen elämän tunnuksia. Tietävätkö kaikki kansamme kristityt tämän?

Tuskinpa. Päinvastoin monet kieltävät siveellisen vastuunalaisuutensa — tosin tietämättään — heittäytyessään haaveellisiin kuvitelmiin Jeesuksen veren syntejä pyyhkivästä

voimasta ja siirtävät pahojen tekojen rangaistukset samoin kuin todellisen onnenkin tuonpuoleiseen elämään. Ja Jeesuksen käskyt ovat vain "ikkunoita, joista näemme Jumalan Pojan kirkkauteen", niinkuin muuan oppinut kirkonmies on määritellyt vuorisäärän. Monet kristityt pitävät elämän syvimpien arvoitusten tutkimista Jumalan kiusaamisena, ja mitä ykseysvaatimuksen velvoittavuuteen tulee, siitä ovat Euroopan kristilliset sodat parhaimpana todistuksena.

Eräänlaista ykseyttä kuitenkin on kansassamme, aitoa tuntemusta ja tunnetta joka on jalostettavissa. Sitä nimittäin, joka liittyy kansalliseen omalaatuisuuteemme. Se on ollut meille voiman ja valtaisan innostuksen lähteenä, mutta sitä voidaan käyttää myös eripuraisuuden ja vihan välineenä. Senkin on tultava kristityksi.

Suomen kirkolla on uskontunnustuksensa. Se on monisanainen, käsitteellisesti sorvailtu ja vaikeasti muistettava. Se on tulos uskonnonriidoista ja uskonsodista. Se on skolastisen ajattelun tulos, ei eettillisen. Se ei edusta kristinuskon ydintä, johon yksityinen kristitty turvautuu ulkonaisissa ja sisäisissä vaaroissaan ja vaikeuksissaan. Se ei lohdata antamalla voimaa, eikä se älyn harjaantuessa ja järjen kehittyessä aukaise uusia näköaloja siihen sanomaan, jota nyt nimitetään kristinuskoksi. Se edustaa muotoja, joista henki on riidellyt pakosalle.

Toisin on buddhalaisen uskontunnustuksen laita. Siinä ovat ytimenä seuraavat kolme lupaus: "Minä turvaudun Buddhaan, minä turvaudun Buddhan oppiin, minä turvaudun sanghaan ('veljeskuntaan'). Tällaisella uskontunnustuksella on merkitystä, sillä se velvoittaa lausujaansa ja lisäksi sen sanoihin sisältyy koko buddhalainen metafysiikka, jossa riittää syvyyttä kaikille.

Kirkkomme uskontunnustusta ei luonnollisesti voida syrjäyttää. Siitä pitävät huolen ne, jotka kaitsevat Suomen evankelis-luterilaista kirkkoa. Mutta ne, jotka pyrkivät todelliseen kristinuskoon, nämä totuudenetsijät, joiden lukumäärä lisääntyy vuosi vuodelta, he voivat määrittellä uskonsa toisin:

Minä otan Jeesuksen Kristuksen oppaakseni.

Minä otan Jeesuksen Kristuksen vuorisäärän oppaakseni.

Minä otan Pyhien Yhteyden oppaakseni.

Tuskin on tarvis monin sanoin selittää, mitä tähän sisältyy. Siinä on ilmaistu vakaumuksemme kristinuskon siiveysopista, joka on esitetty vuorisäärässä; siinä on käsityk-

semme Jeesuksesta Kristuksesta kosmillisen Kristuksen täydellisimpänä edustajana; siihen sisältyy luottamuksemme sisäiseen Kristukseen meissä itessämme ja samalla luottamus siihen, että kerran pääsemme siihen taivasten valtakuntaan, jonka yhtenä ilmauksena on Mestarien Valkoinen Veljeskunta. Se velvoittaa meitä myös muodostamaan ihmisinä veljeskunnan, jossa yhteisvoimin, toisiamme tukien pyrimme eteenpäin taivasten valtakunnan salaisuuksien tuntemisessa, veljeskunnan, joka kansamme keskuuteen muodostaa todellisen kristinuskon ja ennakkoluulottoman totuudenetsinnän ytimen.

Uskomme, että tämänkaltainen uskontunnustus kristittyjen suomalaisten omaksumana ja toteuttamana voi luoda kansaamme uuden, entistä todellisemman ja kestävämmän yhteyden. Uskomme, että tällainen yhteys, kansallishengen ja kristinuskon hengen ensimmäistä kertaa tapahtuva yhtyminen, todella voi tehdä Suomesta henkisen suurvallan, hengen elämän keskuksen, Euroopan omantunnon ja opettajan.

Tätä ajatusta on yritetty ennenkin toteuttaa:

Japanissa eli ja vaikutti toistatuhatta vuotta sitten hallitsija, harvinainen sikäli, että hän yritti yhdistää valtiolliseen elämään opin, joka hänelle oli valjennut totuudeksi, Buddhan opin. Tämä mies oli nimeltään Shootoku, ja hän eli vv. 574—622 j. Kr. V. 592 hän tuli valtaistuimelle sijaishallitsijaksi, ja jo v. 604, siis 30-vuotiaana, hän säätöi perustuslain, missä hän määritteli valtion monarkisen hallitusmuodon perusteet hyläten maassa vallinneen vanhan klaanijaon. Oleellista ja tärkeätä tässä julistuksessa oli se, että hän erityisesti korosti hallitsijan ja kansan välisen yhteyden ja sopusoinnun tärkeyttä, ja se, että hän tahtoi osoittaa, miten kansakunnan ykseys oli vain sovellutus siitä buddhalaisesta totuusnäkemyksestä, jonka mukaan kaikki olemassaoleva on yhtä.

Tämä ajatus ilmeni käytännössä kehoituksena kunnioittaa edellämainittua buddhalaista kolminaisuutta, "kolmea aarretta", Buddhaa, dharmaa ja sanghaa. Perustuslain toinen pykälä kuului seuraavasti:

"Kolme aarretta ovat kaikkien olentojen ylin turva ja kaiken olevaisen päätös. Voidaanko käsittää ainoatakaan ikäkautta, ainoatakaan yksilöä, joka olisi kunnioittamatta tätä totuutta. Vähän on ihmisiä, jotka olisivat pohjimmil-

taan pahoja. Jokainen kykenee toteuttamaan totuutta, jos se hänelle opetetaan. Onko pahetta, joka voitaisiin parantaa turvautumatta kolmeen aarteeseen?”

Buddhan opin tulo valtion uskonnoksi oli klaanien aiheuttamaa sisäistä eripuraisuutta silmälläpitäen valtiollinen toimipide, mutta samalla se oli ilmaus toteuttajansa omasta totuusnäkemyksestä. Jälkimmäinen vaikutin ilmeni mitä moninaisimmissa yrityksissä kohottaa kansan henkistä tasoa ja parantaa sen elinehtoja. Shootokun hallituskausi merkitsi Japanille sekä kansallista että henkistä nousua. Klaanihenki ja puoluejuonittelut eivät kuitenkaan loppuneet; hänen kuoltuaan ryhtyi muuan heimopäällikkö aseelliseen kapinaan hallitusta vastaan. Shootokun poika noudatti vaaran hetkellä pahan vastustamattomuuden periaatetta, jonka hän oli oppinut isältään, ja sai perheineen surmansa. Shootokun työ oli kuitenkin jättänyt syvät jäljet kansan kehitykseen, vaikka hänen vaikutuksensa näennäisesti rajoittui vain hänen hallituskautensa. Tätä seuranneina vuosisatoina Japanin hallitusten suhde uskontoihin on ollut monissa eri vaiheissa; viimeisenä vaiheena on ollut valtion ja kirkkojen ero; valtio on vain omaksunut eräät shinto-uskonnon seremoniat ja suosii määrättyjen kansallis-moraalisten periaatteitten opettamista.

Shootokun esimerkkiä ei yksikään länsimainen hallitsija ole tähän mennessä uskaltanut noudattaa. Konstantinuksen ajoista asti, jolloin kristinusko liitettiin valtioon, ovat roomalais-juutalais-germaaniset — siis esikristilliset — periaatteet määränneet kristittyjen valtioiden johdon. Japanilaisen Shootokun ja intialaisen Ashokan vertaisia hallitsijoita kristillisillä länsimailla ei toistaiseksi ole ollut.

Syyn ja vaikutuksen laki tuo kuitenkin hedelmät kaikista pyrkimyksistä, hyvistäkin. Ne, jotka pakanallisen Rooman vallan aikana uhrasivat henkensä Jeesuksen Kristuksen sanomasta todistaessaan, ja ne, jotka myöhemmin kärsivät totuudenetsinnästään kristillisten kirkkojen vainoamina, kaikki nämä niittävät kylvönsä sadon tuomalla kerallaan aavistuksen tai tiedon todellisesta kristinuskosta ja mahdollisuudet sen toteuttamiseen.

Näissä synnynnäisissä totuudenetsijöissä on sekä eripuraisen Euroopan että riitaisen Suomen turva.

Me puolestamme kertokaamme kansallemme, mitä on kristinusko.

H. P. Blavatsky:

Okkultismin suhde salaisiin taitoihin

"I oft have heard, but ne'er believed till now,
There are, who can by potent magic spells
Bend to their crooked purpose Nature's laws.") *Milton.*

Tämän kuukauden "Kirjeenvaihtoa"-osastossa on lukuisia kirjeitä, jotka osoittavat että "Käytännöllinen salatiede", viime kuukauden artikkelimme, on voimakkaasti vaikuttanut osaan lukijakuntaamme. Tällaiset kirjeet oikeuttavat tekemään seuraavat kaksi johtopäätöstä:

(a) On useampia sivistyneitä ja ajattelevia ihmisiä, jotka uskovat okkultismin ja magian olemassaoloon (jotka tietysti eroavat toisistaan huomattavasti) kuin nykyaikainen materiaalisti uneksuukaan.

(b) Useimmilla niihin uskovilla (monet teosofit mukaan luettuina) ei ole selvää käsitystä okkultismin olemuksesta, vaan he sekoittavat sen useasti okkultisiin tietämyksiin yleensä, samalla myös "noituuteen."

Heidän käsityksensä niistä voimista, joita okkultismi suo ihmiselle, ja keinoista, millä näitä voimia saavutetaan, ovat yhtä vaihtelevat kuin haaveelliset. Muutamat uskovat, että joksikin Zanoniksi tullakseen ei tarvitse muuta kuin opettajan, joka näyttää asianomaiselle tien. Toiset kuvittelevat, että tarvitsee vain kulkea Suezin kanavan kautta ja tulla Intiaan kehittyäkseen pian uudeksi Roger Baconiksi tai suorastaan kreivi de Saint-Germainiksi. Monet näkevät ihanteensa Margravessa, joka aina tuli uudelleen nuoreksi, ja he kiinnittävät kovin vähän huomiota sieluun, joka oli tämän hintana. On varsin monta, jotka uskovat, että okkultismi on aivan samaa kuin Endorin noita-akan taidot, ja jotka sen tähden "manalan pimeydestä manaavat kalpeat vainajat päivän valoon", ja joita tämän urotyön nojalla muka olisi pidettävä täydellisinä adepteina. Kuvitellaan myös, että "seremoniallinen magia", niiden sääntöjen mukainen, jotka Eliphas Levi piloillaan esitti, on yksi ilmennys muinaisten arhatien filoso-

1) 'Olen usein kuullut, vaikken uskonut ennen kuin nyt, olevan niitä, jotka väkevillä maagillisilla loitsuillaan taivuttavat väärään tarkoitukseensa luonnon lait."

fiasta. Lyhyesti sanoen ne prismat, joiden läpi okkultismi näyttää loistavan niille, jotka eivät ole perehtyneet sen filosofiaan, ovat niin kirjavia ja vaihtelevia kuin inhimillisen mielikuvituksen on mahdollista luoda.

Katkeroituvatko kaikki nämä viisauden ja vallan kokelaat, jos heille sanoo väärentämättömän totuuden? Ei ainoastaan ole hyödyllistä, vaan nyt on suorastaan käynyt *välttämättömäksi* vapauttaa useimmat heistä heidän harhauskostaan, vieläpä hyvissä ajoissa. Totuus on lyhyesti sanoen seuraava:

Niiden satojen innokkaasti etsivien joukossa, jotka länsimailla sanovat itseään "okkultisteiksi", ei ole puolta tusinaa, joilla olisi edes suunnilleen oikea käsitys sen taidon laadusta, jota he haluavat hallita. Eräitä harvoja poikkeuksia lukuunottamatta he ovat kulkemassa suoraa tietä noituuteen. He tekisivät viisaimmin koettaessaan saada jonkunlaista selvyyttä siihen kaaokseen, mikä vallitsee heidän ajatuksissaan ja aisteissaan, ennen kuin he protesteeraavat tätä väitettä vastaan. Tehköt he ensin itselleen selväksi, mikä on okkultismin ja okkultisten taitojen suhde ja mikä ero edellisellä ja jälkimmäisellä, ja suuttukoot he sitten, jos he vielä sen jälkeen luulevat olevansa oikeassa. Tulkoon nyt kuitenkin heidän tietoonsa saatetuksi, että okkultismi eroaa yhtä paljon magiasta ja muista salaisista taidoista kuin säteilevä aurinko eroaa tali-tuikusta ja kuin ihmisen ikuinen ja kuolematon henki — ehdottoman, syyttömän ja tutkimattoman kaikkeuden heijastus — eroaa kuolevaisesta tomumajasta — ihmisruumiista.

Korkeasti sivistyneillä länsimaillahan ovat nykyaikaiset kielet syntyneet ja muodostuneet — niinkuin aina tapahtuu — aatteitten ja ajatusten vanavedessä. Kuta materialistisemmiksi nämä ovat käyneet länsimaiden kylmän ja itsekään ilmapiirin johdosta ja tämän maailman tavaran alituisen tavoittelun vaikutuksesta, sitä vähemmän on tunnettu tarvetta luoda uusia nimityksiä ilmaisemaan sitä, mitä vaieten pidettiin mitä ilmeisimpänä ja hyljeksityimpänä taikauskona. Sellaiset sanathan voivat vain vastata aatteita, joita sivistyneellä ihmisellä tuskin saatettiin kuvitella olevan tajunnassaan. "Magia" merkitsi samaa kuin silmänkääntötempu, "noitus" samaa kuin karkea tietämättömyys, ja "okkultismi" oli surkea jäännös keskiajan hulluista tulifilosoifeista, sellaisista miehistä kuin Jakob Böhmeistä ja St. Martinista; kysymyksessä olevat nimitykset riittivät liiankin hyvin merkitsemään kaikkea sitä, mikä sisältyy "silmänkääntötempujen" käsitteseen. Kaikki nämä nimitykset ovat halveksivia,

ja niitä käytetään tavallisesti vain puhuttaessa keskiajan pi-
meiden vuosisatojen ja aikaisempien pakanallisten aikakau-
sien arvottomista jätteistä. Tästä johtuu, että meillä ei eng-
lanninkielessä ole nimityksiä, jotka yhtä selvästi kuin itä-
maiset kielet, ennen kaikkea sanskriitti, ilmaisevat epätaval-
listen voimien koko asteikon monia vivahduksia, tai jotka
todella määrittelevät ne tiedot, jotka johtavat näiden hankki-
miseen. Minkälaisia käsitteitä herättävät sanat "ihme" ja
"taikomus" niiden tajunnassa jotka kuulevat tai lausuvat ne?
(Näiden sanojen sisältöhän on loppujen lopuksi sama, koska
ne molemmat hyväksytyjen auktoriteettien selityksen mu-
kaan ilmaisevat ajatuksen ihmeellisten asioiden aikaansaami-
sesta *luonnon lakeja rikkomalla!* Kristitty, joka vakaasti
uskoo *ihmeisiin* — vaikka niihin sisältyy "luonnon lakien rik-
kominen" — siksi, että Jumalan kerrotaan suorittaneen niitä
Mooksen kautta, tekee naurettavaksi sen lumouksen, jonka
faraon maagikot saivat aikaan, tai sitten hän panee sen per-
keleen tilille. Juuri tämän mahtihenkilön meidän hurskaat
vastustajamme liittävätkin okkultismin yhteyteen, kun taas hei-
dän jumalattomat vastustajansa, uskottomat, nauravat Moo-
sekselle, maagikoille ja okkultismille, ja punastuisivat hä-
peästä jos tulisivat vakavissaan suoneeksi ainoatakaan aja-
tusta sellaiselle "taikauskolle". Ja tämä johtuu siitä, ettei
ole olemassa nimityksiä eri käsitteille, sanoja, jotka ilmaisi-
sivat sekä valoa että varjoja ja piirtäisivät rajan ylevän ja
toden sekä luonnottoman ja naurettavan välille. Viimeksi-
mainittuun alueeseen on sijoitettava ne teologiset selittelyt,
jotka puhuvat "luonnon lakien rikkomisesta" ihmisen, Juma-
lan tai paholaisen suorittamana. Edelliseen kuuluvat ne
tieteelliset "ihmeet" ja maagilliset teot, joita Mooses ja maa-
gikot suorittivat *luonnon lakien mukaisesti*, jotka kaikki oli-
vat saaneet nauttia kaikkea sitä viisautta, jota temppeleissä
annettiin — sen ajan "oppineissa seuroissa" — ja olivat pe-
rehtyneet todelliseen OKKULTISMIIN. Viimeksimainittu
sana on tietysti harhaanjohtava, koska se on käännetty yh-
dyssanasta *guptavidya*, "salainen tieto". Mutta tieto mistä?
Eräät sanskriitin nimitykset selittänevät asian.

On neljä sanaa (monien muiden joukossa) ilmaisemaan
niitä erilaisia esoteerisia tietoja tai tieteitä, joista kerrotaan
m.m. eksoteerisissa puraanoissa. Ne ovat seuraavat: (1)
Yajna-vidya,¹⁾ tieto niistä salaisista luonnonvoimista, jotka

¹⁾ "Yajna", sanovat brahmanit, on ollut olemassa hamasta ikuisuudesta
asti, sillä se sai alkunsa Korkeimmasta . . missä se oli uinuvana, kun vielä

herätetään suorittamalla määrättyjä uskonnollisia seremo-
nioita ja rituaaleja. (2) *Maha-vidya*, ”suuri tieto”, magia, joka
esiintyy kabbalisteilla ja *tantrika*-palvonnassa, usein kaikkein
pahinta noituutta. (3) *Guhya-vidya*, tieto niistä salaperäisistä
voimista, jotka piilevät äänessä (eetterissä) ja siis myös man-
troissa (laulun kaltaisissa rukouksissa ja manauksissa), ja
jotka ovat riippuvaisia siitä rytmistä tai sävelestä, jota käy-
tetään. Toisin sanoin: tarkoituksena on maagillinen toimitus,
joka perustuu luonnon voimien ja niiden keskinäisten suh-
teitten tuntemukseen. (4) *Atma-vidya*, nimitys, jonka orien-
talistit kääntävät aivan yksinkertaisesti ”tiedoksi sielusta”,
tosi tieto, mutta johon sisältyy paljon muutakin.

Tämä viimeksi mainittu on ainoa okkultismi, johon teosofin,
joka ihailee ”Valoa tielle”-kirjaa ja haluaa olla viisas ja epä-
itseks, tulee pyrkiä. Kaikki muu kuuluu johonkin ”okkul-
tisten tieteitten” haaraan, jotka perustuvat eri luonnonvalta-
kuntiin kuuluvien olioiden, esim. kivennäisten, kasvien ja
eläinten pohjimmaisen perusolemuksen tuntemukseen — esi-
neiden, jotka siis kuuluvat *aineellisen* luonnon piiriin, miten
näkyvätön tämä perusolemus lieneekin ja miten hyvin sille
onkin onnistunut välttää joutumasta tieteen valtaan. Alkemia,
astrologia, okkultinen fysiologia ja kiromantia ovat olemassa,
ja *eksaktit* tieteet — joita tänä paradoksisten filosofioiden
aikana nimitetään sellaisiksi ehkä juuri sen tähden, että ne
ovat osoittautuneet päinvastaisiksi — ovat jo löytäneet varsin
monia äskenmainittuja *taitoja*. Mutta selvänäköisyys, jota
Intiassa symbolisoi ”Shivan silmä”, jota Japanissa nimitetään
”äärettömäksi näöksi”, ei ole samaa kuin hypnotismi, mesme-
rismin äpäräperillinen, eikä sitä voida saada sellaisilla tem-
puilla. Ihminen voi oppia hallitsemaan muita okkultisia tie-
teitä, niin että hän saa tuloksia, hyviä, huonoja tai keskinker-

---

ei ’mitään alkua ollut’. Se on *traividyan* avain, tuon kolmasti pyhän tie-
teen, mikä sisältyy niihin Rig-vedan säkeisiin, jotka opettavat *yajoista* eli
uhrimysterioista. ’Yajna’ on aina olemassa näkymättömänä. Se on säh-
köakkumulaattorin uinuvan voiman kaltainen, joka milloin hyvänsä voi-
daan saattaa toimimaan sopivalla laitteella. Sanotaan, että se ulottuu
ahavaniyasta, uhritulesta, taivaaseen saakka ja toimii siltana tai portaina,
joiden avulla uhrin suorittaja voi päästä jumalien ja henkiolentojen
maailman yhteyteen ja voi nousta heidän asuinsijoilleen jo maallisen ole-
massaolonsa aikana.” — Martin Haugin *Aitareya Brahmana*.

”Yajna on edelleen muuan akashan muotoja, ja se salainen sana, joka
saa ne ilmenemään, kun vihkivä pappi lausuu sen ajatuksissaan, on *ka-
donnut sana*, joka saa ylykkeensä *tahdosta*.” *Isis Unveiled*, I osa, joh-
danto. Vrt. Martin Haugin *Aitareya Brahmanaan*.

taisia, mutta *atma-vidyalle* siitä on vähän hyötyä. Atma-vidya käsittää ne kaikki, voipa se suorastaan silloin tällöin käyttääkin niitä, mutta vasta sitten, kun ne on puhdistettu alemmista aineksistaan, ja vain hyviin tarkoituksiin, jolloin tarkoin huolehditaan siitä, että jokainen itsekkään motiivin jälkikin on poistettu. Selittäkäämme asiaa tarkemmin:

Kuka mies tai nainen tahansa voi ryhtyä tutkimaan yhtä tai useita tässä luetelluista ”okkultisista taidoista” ilman sen syvällisempää valmistusta, vieläpä ryhtymättä noudattamaan sen kieltäymyksellisempää elämää. Onpa suorastaan mahdollista tulla toimeen ilman korkeata siveellistä tasoa. Jälkimmäisessä tapauksessa voi kuitenkin lyödä vetoa kymmenen yhtä vastaan, että tällä tavalla tutkiva kehittyy noidaksi, joka ei ole niinkään halveksittava, ja ennen kuin arvaakaan hän on keskellä mustaa magiaa. Mutta mitä tämä merkitsee? *Voodoo* ja *dugpat* syövät, juovat ja viettävät hyviä päiviä pirullisen taitonsa sadoista uhreista huolimatta.

Samoin on niiden arvon herrojen laita, jotka omistautuvat vivisektion harrasteluun tai harjoittavat hypnotismia lääketieteellisten tiedekuntien pyhityksellä. Ainoa ero on, että *voodoo* ja *dugpat* ovat *tietoisia* ja Charcot'n ja Richet'n seuraajat *tiedottomia* noituuden harjoittajia. Ja koska kumpaisenkin luokan on korjattava hedelmät vaivoistaan ja ansioistaan noituuden alalla, niin on tietysti vain oikeudenmukaista, että länsimaiset harjoittajat eivät ainoastaan saa rangaistustaan ja mainettaan, vaan myöskin edut ja nautinnot, jotka siitä mahdollisesti voivat koitua. Sillä toistamme vielä kerran, että *hypnotismi* ja *vivisektio*, siinä muodossa kuin niitä harjoitetaan näissä kouluissa, on vain pelkkää *noituutta*, tosin *ilman* sitä tietoa, joka on *voodooilla* ja *dugpoilla*, ja jota ei yksikään Charcot-Richet'n koulukunnasta voi hankkia edes viidenkymmenen vuoden uutteroilla tutkimuksilla ja kokeilla. Olkoot siis ne, jotka välttämättä tahtovat hutiloida magiassa, joko he sitten ymmärtävät sen luonteen tai ovat ymmärtämättä, mutta jotka ovat sitä mieltä, että aloitteleville määrättyt säännöt ovat liian ankarat ja jotka sen tähden jättävät *atma-vidyan* eli okkultismin — olkoot he ilman sitä. Tulkoot he kaikin mokomin maagikoiksi, vaikka tämä merkitseekin, että heistä tulee *voodooja* ja *dugpoja* seuraavien kymmenen ruumiistuksen ajaksi.

Mutta ehkä lukijaimme mielenkiinto kohdistuu ennen kaikkea niihin, jotka tuntevat vastustamatonta vetovoimaa ”okkultiseen”, mutta joilla ei ole selvää käsitystä siitä, mihin

he pyrkivät, tai jotka eivät ole terästettyjä kaikkia pyyteitä vastaan tai vielä vähemmän osoittavat todellista epäitsekkyyttä.

Kysyttäneen miten käy näiden onnettomien, näiden, jotka joutuvat ristiriitaisten voimien raastettaviksi? Onhan näet sanottu liiankin usein, jotta meidän ei tarvitsisi toistaa sitä tässä, ja onhan jokaiselle huomioitsijalle tunnettu tosiasia se, että kun kaipuu okkultismiin kerran on vakavasti herännyt ihmisen sydämessä, hän ei voi enää toivoa rauhaa, ei enää löytää lepoa eikä lohdutusta koko maailmassa. Alituisesti kalvava levottomuus, jota mikään ei voi tyynnyttää, ajaa hänet olemassaolon autioimpiin ja villeimpiin seutuihin. Hänen sydämensä on liian täynnä intohimoja ja itsekkäitä pyyteitä, jotta hän voisi astua *Kultaisesta Portista*. Tavallinen olemassaolo ei voi tarjota hänelle lepoa eikä rauhaa. Täytyykö hänen silloin väistämättömästi joutua noituuden ja mustan magian tielle ja kerätä kammottavaa karmaa monen ruumiistuksen aikana? Ekö ole muuta mahdollisuutta?

On, varmasti on. Pelastus on siinä, ettei ihminen pyri korkeammalle kuin mitä hän tuntee kykenevänsä toteuttamaan. Kysymyksessä olevan yksilön ei pidä ottaa raskaampaa taakkaa kuin hän jaksaa kantaa. Tutkikoon hän ”tietoa sielusta” ja sen filosofiaa ajattelematta, että hänestä tulee ”mahaatma”, Buddha tai joku muu suuri pyhimys, ja hänestä voi tulla yksi ihmissuvun vaatimattomampia hyväntekijöitä ilman mitään ”yli-inhimillisiä” voimia. *Siddhit* (eli arhat-voimat) ovat vain niille, jotka kykenevät elämään vaadittavaa elämää, jotka voivat suostua niihin suunnattomiin uhrauksiin, joita sellainen kehitys vaatii, ja heidän on täytettävä ne kirjaimellisesti! Sanottakoon heti etsiville, älköötäkään milloinkaan sitä unohtako, että *todellinen okkultismi eli teosofia* on ”omasta minästä luopumista”, ehdotonta ja varauksentonta, ajatuksissa ja teoissa. Okkultismi on *altruismia*, ja se singahuttaa toteuttajansa kokonaan tavallisesta olemassaolosta ja sen olosuhteista.

”Hän ei elä itseään, vaan maailmaa varten”, heti kun hän on lupautunut tähän työhön. Paljon annetaan anteeksi koeajan ensimmäisinä vuosina. Mutta siitä hetkestä alkaen, kun hänet on ”hyväksytty”, hänen persoonallisuutensa on hävitävä, ja hänen on muututtava *pelkäksi siunaukselliseksi voimaksi luonnossa*. Tämän jälkeen hänellä on vain kaksi vaihtoehtoa, kaksi tietä, ei mitään lepopaikkaa niiden välillä. Hänen on joko noustava askel askelelta ja vaivalloisesti,

usein lukuisten ruumiistusten kautta ilman devakanista lepoa, niitä kultaisia portaita, jotka vievät mestariuteen (*arhat- eli bodhisattva*-tilaan) tai sitten — hän liukuu portaita alas ensimmäisellä harha-askelillaan ja syöksyy *dugga*-tilaan.

Tätä asiaa ihmiset eivät ymmärrä tai sitten jättävät sen kokonaan huomaamatta. Se, joka pystyy seuraamaan kokeilaitten ensimmäisiä pyrkimyksiä, huomaa usein, miten kummalliset ajatukset kaikessa hiljaisuudessa valtaavat heidän mielensä. On henkilöitä, joiden arvostelukyvyn vieraat vaikutukset ovat niin hämmentäneet, että he kuvittelevat alempia himoja voitavan hienostaa ja nostaa, että niiden raivo, voima ja tuli voidaan niin sanoaksemme suunnata sisäänpäin, että ne voidaan säilyttää sydämessä ja kätkeä sen soppukoihin siksi kuin niiden energia on — ei tyhjennetty, vaan käännetty korkeampiin ja arvokkaampiin päämääriin, s.o. siksi kunnes niiden kerätty ja käyttämätön voima tekee omistajansa kykeneväksi astumaan sielun todelliseen pyhäkköön ja siellä seisomaan *Mestarin, Korkeamman Minän* — edessä. Sen takia he eivät halua vastustaa intohimojaan eivätkä hävittää niitä. Voimakkaalla tahdon ponnistuksella he vain pakottavat leimuavat liekit peräytymään ja kätkevät ne sisäänsä, missä tuli saa kyteä ohuen tuhkakerroksen alla. He alistuvat ilolla samaan kidutukseen kuin se spartalainen poika, joka mieluummin antoi ketun raadella itseänsä kuin luopui siitä. Sokeat haaveilijaparajat!

Yhtä helposti voi odottaa, että joukko juopuneita nuohoojia, jotka tulevat työstään hikisinä ja nokisina, voidaan sulkea puhtaalla valkoisella pellavalla verhottuun pyhättöön ilman että he olisivat ryvettämättä sitä ja muuttamatta seinävaatteita likaisiksi rievuiksi. Yhtä helposti voi luulla, että he mukautuisivat pyhitettyyn huoneeseen ja työskentelisivät sen tarkoitusten mukaisesti ja lopulta tulisivat siitä ulos yhtä valkeina kuin sen seinät. Miksei yhtä hyvin kuvitella, että tusina skunkkeja, jotka on suljettu *dgon-pa'an* (luostariin), missä ilma on suitsutuksen kyllästämä, voisivat tulla jälleen siitä ulos itse levittäen ympärilleen kaikkia sen hyviä tuoksuja? . . .

Inhimillinen järki saattaa todellakin itsensä syypääksi kummallisiin erehdyksiin. Onko sellainen todellakin mahdollista? Katsokaamme, miten asian laita on.

"Mestari", joka on sielumme pyhäkössä, on "Korkeampi Minä" — jumalallinen henki, jonka tajunta yksinomaan perustuu älyyn ja on siitä riippuvainen (ainakin niin kauan

kuin yksilö, jonka sisällä se on vangittuna, elää katoavaista elämäänsä), "älyyn", jota tässä sanomme *inhimilliseksi* sieluksi. ("Henkinen sielu" on hengen verho). Tämä (persoonallinen eli inhimillinen sielu) on kuitenkin vuorostaan koottu. Korkeimmassa muodossaan se on henkisiä pyrkimyksiä, henkisiä tahdonilmauksia ja jumalallista rakkautta. Alemmassa aspektissaan se taas on eläimellisiä pyyteitä ja maallisia intohimoja, jotka se on saanut yhteydestään käyttövälineeseensä, joka on kaikkien sellaisten tunteitten asuin-sija. Se on yhdyssiteenä ja siltana ihmisen eläimellisen luonnon, jonka sen korkempi järki koettaa kukistaa, ja hänen jumalallisen, henkisen olemuksensa välillä, olemuksen, jota se lähestyy joka kerta kun se saa yliotteen taistellessaan sisäistä eläintä vastaan. Tämä viimeksimainittu on vaistoista koottu "eläimellinen sielu", ja se on kaikkien niiden intohimojen taimilava, joita eräät varomattomat intoilijat, niinkuin äsken mainittiin, vaalivat povessaan sen sijaan että surmaisivat ne. Toivovatko he todellakin voivansa sillä tavalla muuttaa eläimellisen likaviemärin samean virran elämän kristallinkirkaaksi vedeksi? Ja minne, mille puolueettomalle alueelle nämä pyyteet voidaan sulkea niin, etteivät ne pääse vaikuttamaan ihmiseen? Rakkauden ja himon väkevät pyyteet ovat jatkuvasti elossa. Ja niiden sallitaan jatkuvasti pysyä siinä, mistä ne ovat syntyneet — *tässä samassa eläimellisessä sielussa*, sillä sekä korkeampi että alempi osa "inhimillistä sielua" hylkivät moisia vieraita, vaikkakaan ne eivät voi välttyä kokemasta vahinkoa niiden naapuruudesta. "Korkeampi Minä" eli henki voi yhtä vähän omaksua sellaisia tunteita kuin vesi on sekoitettavissa öljyyn tai epäpuhtaaseen sulatettuun taliin. Siis ainoastaan äly — maallisen ihmisen ja Korkeamman Minän ainoa yhdysside ja silta — joutuu kärsimään. Se on alituisessa vaarassa joutua intohimojen vedettäväksi, jotka voivat milloin hyvänsä herätä uudelleen ja saattaa sen häviämään aineen kuiluun. Ja miten se voidaan milloinkaan virittää sopusointuun korkeimman prinssiipin jumalallisen sopusoinnun kanssa, kun tämän hävittävät sellaisten intohimojen pelkkä läsnäolo pyhäkössä, joka on rakenteilla? Miten voi minkäänlainen sopusointu päästä vallalle, kun sielun saastuttavat ja tekevät rauhattomaksi riitaiset intohimot ja ruumiillisten aistien maalliset pyyteet, vieläpä "astraalinenkin" ihminen?

Sillä tämä astraalinen osa, varjomainen "kaksoisolio" (niin eläimessä kuin ihmisessäkin) ei ole *jumalallisen minän*, vaan

maallisen ruumiin seuralainen. Se on persoonallisen minän, s.o. manaksen alemman tietoisuuden ja aineellisen ruumiin side, ja se on *katoavaisuuden, ei kuolemattoman elämän* kannattaja. Ihmisen varjon tavoin se seuraa orjallisesti hänen liikkeitään ja yllukkeitään ja kuuluu sen tähden aineeseen milloinkaan nousematta kohti henkeä. Vasta silloin kuin intohimojen voima on kokonaan kuollut, kun ne ovat lienneet ja hävinneet taipumattoman tahdon sulattimossa, kun ei ainoastaan kaikki lihan pyyteet ja kaikki sen kaipaus ole kuolleet, vaan myöskin itse persoonallisen minän tunne on voitettu ja ihmisen sisässä oleva "astraalinen" puoli sen johdosta tullut nollaksi, — vasta silloin voi "Korkeampaan Minään" yhtyminen tapahtua. Silloin, kun astraalinen varjo on vain ilmaus voitetusta ihmisestä, vielä olemassaolevasta, muttei enää itsekkään kaipauksen täyttämästä persoonallisuudesta, silloin vasta voi säteilevä *augoeides*, jumalallinen Minä, väreillä sopusoinnussa ihmisolemuksen molempien äärimmäisyyksien, puhdistuneen ihmisen ja ikuisesti saastumattoman henkisen sielun välillä. Silloin se voi seisoa *mestarinminän*, mystikko-gnostikkojen Khristoksen edessä, siihen vajonneena, siihen sulautuneena, ikuisesti yhtenä *sen* kanssa.¹⁾

Kuinka voidaan edes kuvitella sitä mahdollisuutta, että ihminen voisi astua okkultismin "kaidasta portista", kun hänen kaikki ajatuksensa päivin ja hetkin kiertävät maallisia asioita, kun hän on täynnä omistuksenhalua ja vallanhalua ja on velvollisuuksien sitoma, jotka, miten kunniallisia ne lienevätkin, kuitenkin kuuluvat katoavaiseen, maalliseen olemassaoloon? Vieläpä rakkaus puolisoon ja perheeseen — inhimillisistä tunteista puhtaimpia ja epäitsekkäimpiä — on este *todellisen* okkultismin noudattamiselle. Sillä jos otamme esimerkiksi sen pyhän rakkauden, jota äiti tuntee lastansa tai mies tuntee vaimoansa kohtaan, ja tarkkaan erittelemme ja tutkimme näitä tunteita, on edellisen takana yhtäkaikki itsekkyyttä ja jälkimmäisen takana *égoïsme à deux* [kahden ihmisen itsekkyyttä]. Kukapa äiti ei olisi silmänräpäystä-

¹⁾ Ne, joilla on se käsitys, että ihmisessä on kolme *minää*, ovat kykenevät ymmärtämään tätä metafyyssillistä merkitystä. Ihminen on kolminaisuus, rumiista, sielusta ja hengestä koottu, mutta *ihminen* on siitä huolimatta *ykseys* ja ehdottomasti muuta kuin ruumiinsa. Tämä viimeksi mainittu on ihmisen omaisuutta ja hänen katoavainen pukunsa. Kolmella "minäillä" tarkoitetaan *ihmistä* kolmessa aspektissaan astraalisella, älyllisellä eli sielullisella ja henkisellä tasolla tai tilassa.

kään empimättä valmis uhraamaan satoja ja tuhansia henkiä pelastaakseen sydämensä lemmikin? Ja kuka rakastaja tai hellä puoliso ei syrjäyttäisi jokaisen muun miehen tai naisen onnen täyttääkseen rakastettunsa toiveet? Tämä on aivan luonnollista, sanotaan. Tietysti se on luonnollista inhimillisen kiintymyksen lakien mukaan, mutta jumalallinen, kaikki käsittävä rakkaus noudattaa toisia käskyjä. Sillä niin kauan kuin sydän on täynnä ajatuksia, jotka liittyvät pieneen *yksilöiden* ryhmään, jotka ovat meitä lähellä ja meille rakkaita, miten paljon rakkautta meiltä liikenee muulle ihmiskunnalle? Miten paljon meillä on jäljellä rakkautta ja huolenpitoa suodaksemme sitä kärsivälle maailmalle? Ja kuinka voi "heikko hiljainen ääni" kuulua sielussa, joka on kokonaan omistautunut persoonallisille asioilleen? Onko enää *koko* ihmiskunnan yhteisille tarpeille sijaa, missä ne voidaan ottaa harkittaviksi ja saada vastakaikua? Sen, joka haluaa päästä nauttimaan kaikkiallisen järjen viisautta, täytyy päästä sen kosketuksiin *koko ihmiskunnan* kautta, rodusta, väristä, uskonnosta tai yhteiskunnallisesta asemasta riippumatta. Vain *altruismi*, ei *ego-ismi* edes oikeutetuimmassa ja korkeimmassa ilmauksessaan, voi saattaa yksilöä sulauttamaan pienen minänsä kaikkialliseen Minään. *Tällaisille* vaatimuksille ja sellaiseen työhön tosi okkultismin todellisen oppilaan on antauduttava, jos hän haluaa saavuttaa *theosophian*, jumalallisen viisauden ja tiedon.

Pyrkijän on suoritettava valintansa — ilman kompromisseja — tämän maailman elämän ja okkultismin välillä. On tarpeetonta ja turhaa koettaa yrittää yhdistää nämä molemmat, sillä kukaan ei voi palvella kahta herraa ja tyydyttää molempia. Kukaan ei voi palvella ruumistaan ja korkeampaa Minäänsä ja täyttää sekä velvollisuutensa perhettään kohtaan että kaikkialliset velvollisuutensa riistämättä jomaltakummalta puolelta sille kuuluvia oikeuksia. Hän joko suo kuulevan korvansa "heikolle hiljaiselle äänelle" eikä kuuntele lähimpiensä ääntä, tai sitten hän ottaa yksinomaan huomioon jälkimmäisten vaatimukset ja jää kuuroksi ihmiskunnan huudoille. Tämä olisi loppumatonta, mieletöntä taistelua miltei jokaiselle naimisissa olevalle ihmiselle, joka haluaisi omistautua *todelliseen* käytännölliseen okkultismiin eikä ainoastaan haluaisi tutkia sen *teoreettista* filosofiaa. Hänen kohtalonaan olisi aina joutua valitsemaan ihmiskuntaan kohdistuvan persoonattoman, jumalallisen rakkauden ja persoonallisen, maallisen rakkauden välillä. Ja tämä voi viedä

vain siihen, että hän laiminlyö toisen tai ehkä molemmat velvollisuutensa. Ja vielä pahempaa voi tapahtua. *Se, joka okkultismille lupauduttuaan myöntyy pyyteeseen ja tyydyttää aistillista rakkautta tai himoa*, kokee miltei heti tämän seuraukset, sen, että hän vastustamattomasti lankeaa persoonattomasta, jumalallisesta tilasta alemmalle, aineelliselle tasolle. *Se, joka tyydyttää aistillisia taikka vain sielullisia pyyteitään, menettää heti henkisen arvostamiskykynsä.* Hän ei enää voi erottaa *Mestarin* ääntä omien intohimojensa äänestä, *ei edes dugpan äänestä.* Hän ei enää voi nähdä oikean ja väärän, terveen moraalin ja pelkän saivartelun rajaa. Kuolleen Meren hedelmät houkuttelevat salaperäisellä ja petollisella kauneudellaan, mutta ne muuttuvat tuhkakksi, kun niistä haluaa nauttia, ja täyttävät sydämen katkeruudella, ja seurauksena on:

"Depth ever deepening, darkness darkening still;
Folly for wisdom, guilt for innocence;
Anguish for rapture, and for hope despair."

Ja kun ihmiset kerran ovat erehtyneet ja toimineet sen mukaisesti, kieltäytyvät useimmat tunnustamasta erehdystään, ja seurauksena on, että he vajoavat yhä syvemmälle mutaan. Ja vaikka tarkoitus lähinnä ratkaisee, onko kysymyksessä valkoinen vaiko musta magia, synnyttää tahtomat-takin ja tietämättä harjoitettu noituus huonoa karmaa. Riittävän selvästi on jo osoitettu, että *noituutta on kaikki paha vaikutus, joka muihin ihmisiin kohdistettuna aiheuttaa heille kärsimystä tai saa heidät tuottamaan kärsimystä muille.* Karma on raskas kivi, joka on heitetty elämän tyyneen veeteen, ja se synnyttää aaltoja, jotka etenevät alati laajenevina renkaina miltei *ad infinitum.* Syiden, jotka kerran on synnytetty, täytyy aiheuttaa määrätyt vaikutukset, ja hyvityksen oikeudenmukaiset lait ovat näiden ilmentäjät.

Paljon tästä voitaisiin välttää, jos ihmiset vain olisivat suinpäin antautumatta harjoituksiin, joiden luontoa ja merkitystä he eivät ymmärrä. Ketään ei vaadita kantamaan suurempaa taakkaa kuin hän jaksaa kantaa. On "synnynnäisiä maagikkoja", ihmisiä, jotka ovat mystikkoja ja okkultisteja jo syntymästään ja kokonaisen ruumiistumasarjan suoranaisen perinnön ja pitkien kärsimysten ja epäonnistumien aikojen

¹⁾ "Syvyys alati syvenevä, pimeys alati pimenevä; hulluus viisauden sijasta, syyllisyys viattomuuden sijasta; ahdistus hurmion sijasta ja toivon sijasta epätoivo."

ansioista. Heihin eivät intohimot pysty. Mikään maallinen liekki ei saa heidän aistejaan tai pyyteitään syttymään, ainoakaan ihmisääni ei herätä vastakaikua heidän sielussaan — paitsi ihmiskunnan avunhuuto. Vain nämä voivat olla varmat menestyksestään. Mutta heitä tapaa harvoin, ja he voivat astua okkultismin kaidasta portista, koska heidän persoonallisuutensa ei kuljeta mukanaan haihtuvien inhimillisten tunne-tunnelmien haitallista taakkaa. He ovat vapautuneet alemman persoonallisuuden pyyteistä ja siten riistäneet voiman "astraaliselta" eläimeltä, ja siksi heidän eteensä aukenee kultainen, mutta ahdas portti. Aivan toisin on niiden ihmisten laita, joiden vielä monen ruumiistuksen ajan täytyy kantaa menneitten elämiensä, vieläpä nykyisenkin elämänsä aikana tekemiensä syntien seurauksia. Elleivät sellaiset yksilöt noudata mitä tarkinta varovaisuutta, voi sattuua, että viisauden Kultainen Portti muuttuu siksi avaraksi portiksi ja leveäksi tieksi, joka vie kadotukseen, ja "monet ovat ne, jotka siitä kulkevat". Tämä on portti erilaisiin okkultisiin kykyihin, joita harjoitetaan itsekkäistä vaikuttimista, ilman atma-vidyan hillitsevää ja terveellistä vaikutusta.

Me olemme aikakaudessa, jota sanotaan kali-yugaksi, ja sen turmiollinen vaikutus on tuhannesti tuntuvampi lännessä kuin idässä. Siitä johtuu, että sen mustat voimat saavat niin helposti uhreja aikakautisessa taistelussa, ja siitä johtuvat myös ne monet itsepetokset, joiden orjuudessa maailma nyt huokailee.

Tällainen väärinkäsitys on se, että ihmiset luulevat suhteellisen helposti voivansa päästä "Portille" ja suuremmitta uhreita kulkevansa okkultismin kynnyksen yli. Tämä on useimpien teosofien tulevaisuudenunelma, vallanhimon ja persoonallisen itsekkyyden innoittama, eikä siinä ole mukana tunteita, jotka milloinkaan veisivät heidät kaivattuun päämäärään. Eräs, jonka uskomme uhratuneen ihmiskunnan hyväksi, on aivan oikein sanonut, että "se portti on ahdas ja se tie kaita, joka vie elämään" — ikuiseen elämään — ja "harvat ovat ne, jotka sen löytävät".

Ja niin kaita on itse asiassa tämä tie, että eräiden valmistavien vaikeuksien pelkkä mainitseminen saa kauhistuneet länsimaalaiset pyrkijät kääntymään ja syöksymään pakoon.

Olisi parempi, jos he pysähtyisivät eivätkä sen enempää yrittäisi, niin heikkoja kun ovat. Sillä jos he kääntävät selkensä kaidalle tielle, mutta kuitenkin okkultisten asioiden halusta eksyvät astumaan yhdenkään askelen kultaisen mys-

terion avarampia ja houkuttelevampia portteja kohden, jotka kutsuvat heitä petollisella loistollaan, voi heitä silloin! Se vie dugpa-tilaan, ja he voivat olla varmat siitä, että he hyvin pian ovat sillä infernoon vievällä *via fatalella*, jonka portin läpuolella Dante luki sanat:

"Per me si va nella città dolente,

Per me si va nell'eterno dolore,

Per me si va tra la perduta gente ...")

¹⁾ "Ma johdan kaupunkihin kärsimyksen,
ma johdan tuskaan iankaikkiseen,
ma johdan kadotuksen kansan joukkoon." (Eino Leinin suomennos.)

Kapt. P. G. Bowen:

Opetuslapsiuden tie

Teosofian ja okkultismin tutkijoita on paljon, mutta harvat ymmärtävät opetuslapsiuden todellisen merkityksen. Kaikesta siitä huolimatta, mitä tästä aiheesta ovat kirjoittaneet ne, joiden tieto on epäämätön, se harhaluulo on itsepintaisesti vallalla, että mieltymys okkultismiin tekee ihmisen soveliaaksi opetuslapsiuteen. Ei sinne päinkään. Se esiintyy salaperäisen tiedon tai vallan haluna vuosia, ehkäpä elinkausiakin, ennen kuin ihminen on valmis mietiskelemään Polkua, puhumattakaan siitä, että ihminen olisi valmis sitä astumaan, ja se houkuttelee pyrkijää monille syrjäpoluille ja umpikujiin, ennen kuin pettymys ja kärsimys lopulta ajavat hänet todellisen Tien kynnykselle.

Opetuslapsiuden tie ei ole itse opetuslapsiutta. Se on todellisen salatieteen kokelaan polku. Se on jokapäiväisen elämän ja toisen elämän, korkeamman elämän ja tietoisuuden välillä. Sen kautta pyrkijän on kuljettava saamatta opastusta miltään Mestarilta ja omin ponnistuksin, ja kokemuksiensa avulla hänen on kehitettävä henkinen eli kaikkiallinen tajunta, mikä tekee hänelle mahdolliseksi tuntea Mestarin, kun tämä ilmestyy, ja hyötyä tämän opetuksista.

Se, mitä sanon, on sanottu monasti ennenkin, ja se sisältyy ihmiskunnan kaikkien suurten Opettajien sanoihin. Se ei ole muuta kuin lyhyt tulkinta kaikkiallisesta laista, jota kaikki voivat itsekseen lukea, jos he vain pysähtyvät sitä

katsomaan. Kirjoitan yksinkertaisesti vain kiinnittäkseni huomiota tämän lain todellisuuteen, eikä minulla ole tähän tekooni muuta anteeksipyyntöä.

Pankoon ihminen, joka tuntee olevansa valmis tulemaan todelliseksi oppijaksi, hetkeksi syrjään kaiken sen tiedon, mitä hän luulee itsellään olevan, ja kiinnittääkään hän huomionsa seuraaviin tosiasioihin:

Tutkikoon hän tapaa, millä inhimillinen tajunta kehittyy. Varhaisimmassa lapsuudessa se ilmenee vain fyysillisenä tuntemisena. Hieman myöhemmin se esiintyy hämäränä eläimellisenä tietoisuutena. Vielä myöhemmin se tulee alkeelliseksi inhimilliseksi pyyteeksi, jota ajatus ei hallitse. Lopuksi se yksilöityy ja tulee selvästi inhimilliseksi eli persoonalliseksi tajunnaksi, jolle on tunnusmerkillistä vastuunalaisuuden tunne, mikä varhaisempina vuosina on kokonaan poissa.

Vastaavaisuuksien laki

Ajatelkaa nyt vastaavaisuuksien eli analogian suurta lakia, jonka olemassaoloa ei tarvitse todistaa, koska kaikki tutkijat yleisesti sen hyväksyvät. Se opettaa, että kaikki, mitä hyvänsä tapahtuukin yhdellä tasolla, on toistona ilmenevä vaikutus tapahtumasta aikaisemmalla ja alemmalla tasolla, ja se toistuu jälleen vaikutuksena seuraavalla ja korkeammalla tasolla. Sovelletuna lapsuuden aikana vallitseviin olosuhteisiin se osoittaa, että nämä toistetaan analogisesti jokaisen uuden kehityskierroksen alussa.

Tässä kohdassa on selvästi ymmärrettävä, että henkinen eli kaikkiallinen tajunta, jossa oppilaat, vihityt ja Mestarit elävät asteensa mukaisesti, ei ole pelkästään inhimillisen persoonallisuuden tajuntamuunnoksen *laajentuma*, vaan on kerrassaan toisenluontoinen, korkeampi. *Persoonallisten voimien ja kykyjen kehittäminen, olivatpa ne kuinka voimakkaita tahansa, ei milloinkaan muunna persoonallista ihmistä oppilaaksi.* Se voi estää, ja tavallisesti estääkin, hänen edistymistään kohti *henkistä* elämää, samoin kuin eläimellisen luonnon liikakehittyminen estää korkeampien *inhimillisten* kykyjen kehittymistä lapsessa. Tämä ei merkitse sitä, että inhimilliset kyvyt, joiden joukossa äly on huomattava, olisi laiminlyötävä. Ne ovat kaikki kokemuksen välineitä, ja vain kokemalla saavutetaan viisautta. Älyn, inhimillisen tajunnan hallitsevan prinssiin todellisena tehtävänä on —

niin oudolta kuin tämä ajatus saattaakin monista tuntua — opettaa ihmiselle hänen oma tietämättömyytensä.

Todellisen okkultismin kokelas on henkinen lapsi. Hän syntyy tähän uuteen maailmaan kokelasasteeseen siirtyesseen, ja ihmislapsen tavoin hän on aluksi vain tunteva, muttei tietoinen, niinkuin sen vanhemmat asukkaat ovat enemmän tai vähemmän. Hänen kehityksensä tässä uudessa elämässä edistyy tavalla, joka on täsmälleen analoginen sen kanssa, jota lapsi noudattaa kehittyessään kohti inhimillistä yksilöllisyyttä. Hänen alkeellinen henkinen tuntemiskykynsä kehittyy asianmukaista kulkuaan hämäräksi, epämääräiseksi henkiseksi tajuamiseksi, mikä myöhemmissä vaiheissa kiteytyy eli kehkeytyy henkiseksi *itse-tietoisuudeksi*. Tämän kehkeytyminen on merkinä hänen pääsystään opetuslapsiuteen.

Inhimillinen lapsi on kykenemätön tuntemaan yksilöllistä opettajaansa tai hyötymään erikoistuneesta opetuksesta siihen saakka kunnes persoonallinen vastuunalaisuus alkaa valjeta hänen sisässään; samoin, analogisesti, on kokelaalla selvästi huomattava "kouluaikansa", joka, kun hän on sen saavuttanut, tekee hänet kelvolliseksi kiinnittämään Mestarin huomiota.

Kuinka, voidaan kysyä, kokelas sitten oppii, ellei hän saa mitään suoranaista opetusta? Hän oppii niin kuin lapsi oppii, tovereiltaan ja hieman vanhemmilta veljiltään, olosuhteista, joihin hän on syntynyt, ja *vanhempiansa* yleisestä opastuksesta. "Vanhempia" ovat ne suuret Opettajat, jotka aikakaudesta toiseen vaikuttaen jättävät sanansa henkisten lasten opastukseksi. Hän ei ole (henkisesti) tietoinen opetuksesta, eikä hän siihen pääse ennenkuin alkaa hänen kasvatuksensa Mestarin johdolla. Tämä laki on helposti ymmärrettävissä, jos sitä tutkii puolueettomasti. Ilmeisesti olisi ajan ja voiman hukkaa kumpaisellakin puolella, jos pätevä opettaja koettaisi opettaa lasta sen varhaisvuosina. Samalla tavalla olisi voiman haaskausta, jos Mestari koettaisi antaa henkistä tietoa kehittymättömälle oppijalle. Henkistä energiaa ei saa kuluttaa hedelmättömästi; tämä on myös laki, joka pitäisi ymmärtää.

Inhimillisyyden ilmeneminen

Kasvu kohti inhimillistä tietoisuutta ei merkitse jonkin lisäämistä johonkin jo ennestään olevaan. Päinvastoin se saavutetaan kuluttamalla ja heittämällä pois ali-inhimilliset

tilat siten tekemällä mahdolliseksi inhimillisyyden ilmeneminen. Siittymisestä lähtien olento toistaa lyhyesti koko kehityksensä kaukaisista ajoista asti. Nopeasti se tyhjentää kunkin vaiheen suomat kokemukset lisäten niiden vaikutukset tajuntansa kokonaissummaan ja kasvaen irti loppuun palvelleista tiloista. Syntymästä ja muutamien vuosien aikana jälkeinpäin eläimelliset tilat ovat vallitsevina, ja vain niitä kokemalla ja ne jättämällä, kun ne on kulutettu, olento asteittain alkaa ilmetä inhimillisenä. Vain silloin, kun lapsi on suhteellisen vapaa eläimellisestä luonnosta, se voi tietoisesti kääntyä puhtaasti inhimillisen tiedon hankintaan ja siten valmistua hyötymään erikoisopettajan avusta.

Analogisesti henkiseen maailmaan vasta syntynyt kokelas on aluksi puhtaasti persoonallinen inhimillinen olento, jonka vain tuon korkeamman "rodun" jäsenet tuntevat henkiseksi olennoiksi. Hänen kasvunsa uudessa elämässä saavutetaan kokemalla persoonalliset tilat, jotka häneen liittyvät, ja luopumalla niistä pala palalta, kunnes hänestä tulee riittävän vapaa aloittaakseen yksilölliset ponnistuksensa vastuunalaisena henkiolentona. Vasta silloin hän voi Mestarin auttamana suunnata pyrkimyksensä henkisen tiedon saavuttamiseen.

Kaikki tämä, jos se ymmäretään, niinkuin se pitäisi voida vaikeuksitta ymmärtää, osoittaa, miten suuri on se kiulu, joka erottaa todellisen salatieteen oppilaan Polun tavallisista okkultisista päämääristä ja harjoituksista. Persoonallinen tajunta voi noudattaa jälkimmäisistä mitä muotoa hyvänsä, ja taidossa pätevä "adepti" voidaan löytää opettajaksi, jos opettajan kaipuu on kyllin itsepintainen. Mutta tämä ei ole Polku. Kaukana siitä että nämä harrastelut auttaisivat pyrkijää yli-inhimillisiä tiloja kohden, ne päinvastoin kuormaavat hänet uusilla persoonallisilla vaikutuksilla ja tekevät kokelasasteessa edistymisen arvaamattoman paljon vaikeammaksi. Okkultisiin taitoihin antautuminen voi tuoda lisää tietoa ja voimaa, mutta *miten ihmeellistä ja ennenkuulumatonta tämä tieto ja voima olisikin, se on puhtaasti inhimillistä, ei henkistä*. Se tekee elämän mutkallisemmaksi ja lisää eristyneisyyden tunnetta ja siten vastustaa kehityksen luonnollista lakia. Vaikka olisi väärin sanoa, että okkultiset taidot ja harjoitukset ovat mustan magian polkua, ne ovat yhtä kaikki *varjon teitä*, sillä ne pidättävät ihmisiä etäällä *valon Polulta*. Todellinen *musta polku* on henkinen, ei persoonallinen polku, ja sille voi astua vain ihminen, joka on jo tullut

henkisesti vastuunalaiseksi. Tämä on synkkä ja kauhistuttava mysterio, jonka vain harvat ymmärtävät. Oppilaan ei tarvitse vaivata sillä itseään, vaan hän voi tyytyä niin paljoon tai vähään kuin yllä on sanottu.

Kokelas on henkinen lapsi

Kaikki, mitä ihmiskunnan suuret opettajat ovat kirjoittaneet ja sanoneet, on ensinnä ja lähinnä osoitettu kokelaille, tai mahdollisille kokelaille. Henkisessä sanassa on sanoma kaikille, ja tämä on sen tunnus; mutta vihityt lukevat siitä, mitä pienemmät sielut eivät kykene näkemään, eikä tavallinen ihminen ymmärrä sitä laisinkaan, taikka parhaimmassa tapauksessa vain epämääräisesti ja hämärästi. Kokelas on henkinen lapsi, ja juuri lapsille Opettaja valaa välittömimmän siunauksensa.

Maailman Opettajat eivät opeta oppilaita, sillä se on yksilöllisen Mestarin ala. Kun he viittaavat opetuslapsiuteen, he tekevät sen vertauksin ja allegorioin, joiden tarkoituksena on antaa oppilaalle hämärä ihanne, jota kohti pyrkiä. Tätä hän tarvitsee, sillä hän on vielä persoonallisuudessa eristettynä, ja hänelle olisi vaarana, ilman ulkoapäin tulevaa ärsyketä, vajota itsetyytyväiseen rämettymiseen.

Opettajien merkityksellisistä sanoista kokelas rakentaa tajunnassaan varjomaisen ihanteen henkisestä miehuudesta, joka on analoginen sen epämääräisen miehuuskuvan kanssa, joka on jokaisen lapsen tajunnassa. Analogisesti hän myös pyrkii toteuttamaan tätä ihannetta. Niinkuin eläimelliset tilat koetaan ja jätetään, niin on myös persoonalliset tilat tyhjennettävä. Koska tämä on laki, niin kaikkien yleismaailmallisten opetusten nähdään miltei kokonaan rajoittuvan kehoittamaan ihmisiä luopumaan persoonallisesta elämästään ja etsimään korkeampaa elämää. Tämä ymmärretään, mutta miksi, kysytään usein, miksi ovat Opettajan sanat niin epämääräisiä ja niin paradoksisia; miksi he puhuvat niin paljon siitä, *mitä* on saavutettava, ja niin vähän siitä, *kuinka* on saavutettava?

Ei ole helppoa antaa vastaus, joka tyydyttäisi kaikkia. Henkistä sanomaa ei voida siirtää inhimillisiin sanoihin niin, että kuka hyvänsä pystyisi käsittämään. Ymmärrettäköön ainakin tämä: Persoonallinen luonto on sinänsä *eristetty*, ja se on siten erotettu kaikesta, mikä sille itselleen on ulkopuolista. Sen on sentähden pakko noudattaa toimintatapoja, jotka ovat sille ominaisia, jotka se on itse löytänyt itselleen.

Jokainen yksilö on *Tie* itselleen, ja hänen on löydettävä itsestään keinot sen kulkemiseen. Toisaalta oppilaan tajunta ei ole eristetty, vaan sikäli kuin se on henkinen, se on yhtä Mestarin tajunnan kanssa; tästä johtuu, että mitä hyvänsä ohjeita Mestarin tajunnassa syntykin, ne ovat myöskin oppilaan, koskapa ne eivät tule ulkoapäin, vaan sisästäkäsin. Mestarin ilmiöruumis on erillinen, niinkuin kaikki sellaiset ruumiit ovat toisistaan eristettyjä, mutta *oppilas ei ole löytänyt häntä ruumiissa, vaan oman itsensä henkisessä pürissä.*

Jos tämä ymmäretään, se johtaa tutkijan olemaan varuillaan kaikkia niitä kohtaan, jotka ovat halukkaita antamaan hänelle kiinteitä sääntöjä, joita on toteltava ajattelematta ja kyselemättä. Parhaimmillaan he ovat sokeitten sokeita opastajia, mutta yhtä usein he ovat pimeyden palvelijoita, jotka koettavat horjuttaa hänen henkistä tahtoaan. On paljon parempi erehtyä tietämättömydestä kuin tehdä oikein sokeasti toisen määräyksestä; ensimmäisessä tapauksessa ihminen oppii erehdyksensä sen vaikutuksista, mutta jälkimmäisessä tapauksessa ihminen ei opi mitään ja kärsii enemmän tai vähemmän yksilöllisestä vastuunalaisuudesta luopumisestaan.

Niinkuin lapsi oppii enemmän vanhempien lasten esimerkistä ja seurasta, niin auttaa kokelastakin enimmäin se, että hän on kosketuksissa muihin, itseään edistyneempiin. Lapset saavat ravintoa sisäiselle kasvulleen siitä maaperästä ja ilmapiiristä, jonka vanhempien rakastavat neuvot ja kehoitukset luovat heidän ympärilleen. Samalla tavalla saavat kokelaat henkistä ravintoa siitä maaperästä ja ilmapiiristä, jonka luovat suurten Opettajien, meidän henkisten vanhempiemme, sanat.

Vanhempi oppija voi auttaa nuorempaa jollakin tavalla toistaessaan opettaja-vanhempien läksyjä sanoilla, jotka paremmin soveltuvat lapsen sielulle, sanoilla, jotka — koska ne tulevat sielusta, joka on enemmän hänen tasollaan — voivat merkitä enemmän kokelaalle kuin itse Mestarin sanat. Tämän kirjoituksen toisessa osassa on yritetty antaa tällainen läksy. Se ei halua esiintyä auktoritatiivisena, ja sen arvo voidaan mitata vain sillä, kuinka se voi auttaa ymmärtämään suuria yleismaailmallisia opetuksia. Kaikki, mikä siinä näyttää olevan ristiriidassa Mestari-Opettajien sanojen kanssa, pantakoon syrjään, ei kuitenkaan muitta mutkitta, ennen kuin laajempi tieto, joka ei tule yhtäkkiä, osoittaa sen vääryyden kiistämättömäksi. — (Jatk.) Suom. J. Ptn.

Otto Alcenius:

Argonautojen tarun ja Kalevalan vertailua

Argonautojen tarina

1) Friksos lentää kultaisella oinaalla ilmoitsee äärimmäisessä idässä sijaitsevaan Kolkhikseen.

2) Siellä oinas teurastetaan, ja sen kultainen talja annetaan Kolkhiksen kuninkaalle, joka säilyttää sen kallisarvoisena aarteena.

3) Kolkhiksen kuningas antaa Friksokselle kiitollisuutensa osoitukseksi vanhemman tyttärensä Kalkiopen.

4) Huhu kultaisesta taljasta leviää Friksoksen kotimaahan, ja syntyy halu saada se takaisin Kreikkaan.

5) Kuningas Aisonin on valtaistuimeltaan syössyt veljensä Pelias, joka myöhemmin on surmannut hänet.

6) Aisonin poika Jason pelastuu setänsä vihalta ja pelolta sillä, että hänet lähetetään viisaan ja taitavan kentaurin Kheironin luo.

7) Jason palaa kuitenkin setänsä luokse, joka toivoo pääsevänsä hänestä sillä, että lähettää hänet kultaisen taljan ryöstäntään.

Kalevala

1) Ilmarinen kulkee ilmoitsee kaukana pohjoisessa sijaitsevaan Pohjolaan (Kalevala X: 139—200.)

2) Siellä Ilmarinen takoo Sammon Pohjolan valtiattarelle Louhelle, joka säilyttää sen onnea tuottavana ja kallisarvoisena aarteena (Kal. X: 201—216, 251—432.)

3) Louhi antaa Ilmariselle taonnasta vanhemman tyttärensä (Kal. X: 217—250, 433—438.)

4) Sammon maine leviää Ilmarisen kotimaahan, ja syntyy halu saada Suomeen onnea tuottava esine (Kal. XXXVIII: 287—314; XXXIX: 1—56.)

5) Kalevan on surmannut hänen häijy veljensä Untamo (Kal. XXXI: 1—70.)

6) Kalevan poika Kullervo pelastuu setänsä aiheuttamista kuoleman vaaroista ja hänet myydään seppo Ilmariselle (Kal. XXXI: 71—374.) Kalevalan toisinnot osoittavat kuitenkin, että sepän nimi oli Tuiretuinen, Tuurikkainen t.m.s., jonka vasta myöhäisemmät runolaulajat samaistivat Ilmarisen kanssa.

7) Kullervo palaa sukunsa luo, mutta hänet lähetetään nyt veroa suorittamaan, minkä alun perin on täytynyt merkitä veron keräämistä s.o. Sammon noutamista (Kal. XXXIV: 123—196; XXXV: 1—74.)

8) Kaikki Kreikan sankarit kerääntyvät matkatakseen yhdessä Kolkhikseen. Laulaja Orpheus, joka on käynyt manalassa ja palannut sieltä onnellisesti on mukana, vieläpä retken päähenkilöitä.

9) Nyt rakennetaan jumalien avulla Argo-laiva, ja sen köli saadaan Dodonan puhuvasta tammesta.

10) Tästä Argo tulee puhuvaksi laivaksi, joka valit-
taen ilmaisee kunnianhimon-
sa.¹⁾

11) Suuri alus ei lähde te-
loitään ennenkuin Orpheus
on tarttunut lyraansa ja lau-
lullaan lähettänyt sen vesille.

12) Sitten matka alkaa
sankarien rivakasti soutuessa,
ja Symplegadien liikkui-
vien kallioiden lomitse pur-
jehditaan onnellisesti.

13) Matkan varrella nous-
taan maihin kentauri Khei-
ronin asuinpaikalla; hänen ja
Orpheuksen kesken syntyy
laulukilpailu, vaikka jälkimä-
inen on aluksi vastahako-
inen.

14) Kheiron laulaa ensin,
mutta kun Orpheus ryhtyy
laulamaan muinaisista alku-
ajoista, kaaoksen muutok-
sista ja maan syntymisestä,
kuuntelee ja ihastelee koko
luonto, myöskin kovat kal-

8) Kaikki sankarit ko-
koontuvat nyt yhteiselle Poh-
jolan retkelle; laulaja Väi-
nämöinen, joka on käynyt
manalassa ja palannut sieltä
onnellisesti (Kal. XVI: 153—
384) tulee johtajaksi. Kuller-
von nimenä on alkuperäisissä
lauluissa tavallisesti Jouka-
hainen (ei Lemminkäinen.)

9) Nyt rakennetaan val-
taisa alus, jota sanotaan ju-
malan purreksi (XXXIX:
213.) Pohjapuu otetaan pu-
huvasta tammesta (Kal. XVI:
1—106.)

10) Väinämöisen venhe
valittaa toimettomuuttaan ja
ilmaisee taistelunhalunsa ja
kunnianhimonsa (Kalevala
XXXIX: 149—212; toinen
muunnelma: XXX: 7—24.)

11) Vene ei halua mennä
veteen (Kal. XVI: 122 i.s.)
Väinämöinen laulaa aluksensa
vesille (Kal. XXXIX: 215
—220, 262.)

12) Matka alkaa voimak-
kaalla soudulla ja laululla, ja
korkeitten kallioiden lomitse
päästään onnellisesti; Väinä-
möinen saa nyt kanteleensa
(Kal. XXXIX: 311—324;
XL: 1—16, 83—88, 230—244;
XLII: 1—24.)

13) Väinämöinen ryhtyy
vastahakoisesti laulukilpai-
luun Joukahaisen kanssa
(Kal. III: 21—146.)

14) Joukahainen alottaa
kilpailun mutta kun Väinä-
möinen laulaa siitä ”kuinka
tämä maa luotiin” j.n.e. sil-
loin koko luonto liikkuu, ei
vain villit eläimet, vaan
myöskin järvet, lähteet ja

¹⁾ ”Voi minua, voi! Parempi olisi ollut kokonaan pirstoutua Kyaneain kalliioihin Akseinkosen aallokossa; ei tarvitsisi minun silloin sankarien murheellisen erehdyksen vuoksi kunnianttomana harhailla.” (Argon valitus Orpheuksen Argonauticassa. säe 1159 j.s.).

liot, metsien puut ja villit eläimet.

15) Kheiron tunnustaa hävinneensä ja antaa Orpheukselle kallisarvoisen vieraslahjan.

16) Toisen kerran nousemaan maihin Lemnos-saarelle, missä on vain naisia. Argonautat otetaan vastaan mitä parhaimmin, ja he elelevät siellä jonkun aikaa lemmentuomassa.

17) Lopulta saavutaan Kolkhikseen, missä kultainen talja loistaa pyhässä lehdossa.

18) Taikataitoisen Kolkhiksen kuninkaan luona oli monia vaaroja jotka näyttivät miltei voittamattomilta; niinpä oli raivokkaita härkiä, jotka puuskuttivat tulta jokaista tulijaa vastaan.

19) Sitäpaitsi oli kultaisen taljan suojana ylitsepääsemätön muuri torneineen ja sarkaroinen.

20) Edelleen muurin suurella kupariportilla raivoisia tulisilmäisiä koiria.

21) Sen tammen rungon ympärille, josta kultainen talja riippui, oli kietoutunut suunnattoman suuri käärme, Argo-laivaa pitempi, ja sillä oli kauhistuttavat silmät, jotka valvoivat öin päivin.

22) Argonautat nousvat kuitenkin maihin ja esittävät Kolkhiksen kuninkaalle vaatimuksensa saada kultainen talja hyvällä.

23) Kuninkaalla on paitsi vanhempaa tytärtään Kalkiopeta, joka jo on annettu

kalliot (Kal. III: 147—300; XLI: 1—184.)

15) Joukahainen vajoaa suomaahan, ja hänen on lunnastettava itsensä vapaaksi lupaamalla kalliita lahjoja (Kal. III: 327—466.)

16) Yksi Kalevalan sankareista elää jonkun aikaa nimeltä mainitsemattomalla saarella alituisissa lemmentuomissa saaren impien parissa (Kal. XXIX: 37—402.)

17) Lopulta tullaan Pohjolaan, missä Sampo levittää hohdettaan.¹⁾

18) Taikataitoisella Louhella oli Pohjolan ympärillä virtaava tulijoki tulikotki-neen y.m.s., jotka estivät kaikkiin vieraitten tulon (Kal. XXVI: 119—180, 449—516.)

19) Täällä oli edelleen raudasta tai teräksestä tehty aitaus, joka meni syvälle maahan ja korkealle taivaaseen (Kal. XXVI: 223—236, 581—616.)

20) Pohjan portilla oli valppaita koiria, joita kukaan vieras ei voinut välttää, tai susia ja karhuja.

21) Täällä oli myös portilla poikkipuolin kauhistuttava käärme, seitsemän veneen mittainen, ja sillä oli satoja silmiä, suuria kuin seulat (Kal. XXVI: 241—248, 617—630.)

22) Samporetkeläiset nousivat maihin ja pyytävät Louhelta Sampoa (Kal. XLII: 25—58.)

23) Louhella on paitsi vanhempaa tytärtään, joka jo on annettu Ilmariselle Sammon

¹⁾ Jo näkyypi Pohjan portit, kirjokansi kuumottaapi.

Friksokselle kultaisesta taljasta, nuorempi, vielä naimaton tytär Medea.

24) Kunigas lupaa suostua Jasonin vaatimukseen, jos hän saa tultasuitsevat härät vangituiksi ja suisteuiksi.

25) Medea rakastuu Jasoniin ja auttaa tätä miehuuden kokeissa, joita tältä nyt vaaditaan.

26) Hänen piti yhdessä päivässä kyntää härillä suuri pelto ja kylvää siihen käärmeen hampaita.

27) Medea teki taikavoiteella Jasonin haavoittumatomaksi tulta vastaan, niin että hän voi valjastaa härät.

28) Medea neuvoo Jasonia käyttämään timanttiauraa.

29) Siten Jason suorittaa kynnön, mutta kuningas esittää uusia vaatimuksia.

30) Nyt tulee yö. Orpheus houkuttelee lyrallaan, uuraamalla Hekatelle ja manamalla manalan haamuja unen jumalan nukuttamaan suuren käärmeen.

31) Jason ottaa silloin puusta loistavan kultaisen taljan ja kantaa sen suurella vaivalla alukseen.

32) Yön aikana Argo purjehtii kaikessa hiljaisuudessa Kolkhiista.

33) Kun kuningas herää ja saa kuulla, mitä on tapah-

taonnasta, nuorempi, vielä naimaton tytär.

24) Louhi ei lupaa Sampoa, mutta kylläkin tyttärensä, jos Ilmarinen saa kiinni tulisen ruunan, jota nimetään varmasti vanhemmissa toisainnoissa satasarveksi Hiien häräksi.

25) Pohjan impi rakastuu Ilmariseen ja antaa tälle hyviä neuvojaan sankarin suorittaessa kokeitaan.

26) Ilmarisen piti kyntää vangituilla hevosella (tai härällä) kyinen pelto (Kal. XIX: 21—32.)

27) Ilmarinen voi suistaa tulihevosen varustautumalla rautakengillä, rautasäärystimillä, rautapaidalla ja kivikintailla (Kal. XIX: 63—72.) tai (tässä Lemminkäisen nimisenä) sillä, että hänen rukouksestaan taivaasta tuli jäätä ja lunta (Kal. XVI: 271—354.)

28) Pohjan impi neuvoo Ilmarista käyttämään kultaista auraa (Kal. XIX: 51—58.)

29) Kun Ilmarinen on kyntänyt, Louhi esittää uusia vaatimuksia (Kal. XIX: 59—76, 91—100.)

30) Suuri käärme karkoitetaan loitsuilla (Kal. XXVI: 617—776) ja koko Pohjola nukutetaan Väinämöisen soitolla ja laululla ja unineuloilla, joita hän ottaa taskustaan. (Kal. XLII: 65—94.)

31) Sampo irroitetaan nyt ja viedään kolmen sankarin yhteisin voimin haahteen (Kal. XLII: 95—164.)

32) Heti sen jälkeen vene työnnetään vesille ja samporetkeläiset kääntyvät kotimatkalle (Kal. XLII: 165—170, 217—224.)

33) Kun Louhi herää ja huomaa, että Sampo on ryös-

tunut, hän varustautuu ajamaan takaa Argonutoja.

34) Argonautojen kimpupuun oli hyökännyt eräänlaisia suuria lintuja, joilla oli teräksiset kynnet, kupariset tai rautaiset siivet ja keihästäi nuolisulat, jotka itsestään sinkoutuivat.

35) Medeaa moititaan kevytmielisyydestä, kun hän, olematta Jasonin vaimo, on paennut tämän keralla, ja tämän seuralaiset tuumivat surmata Medean ja antaa hänet kalojen ruuaksi.

36) Argonautat palasivat kotiinsa Kreikkaan monien vaiheiden jälkeen ja toivat tullessaan kultaisen taljan.

37) Kotiin palattuaan Jasonin on vielä kostettava sedälleen Peliakselle, joka hänen poissaollessaan on surmannut hänen isänsä Aisonin. Tämä tapahtuikin. Jason surmasi Peliaksen, valloitti ja otti haltuunsa hänen kaupunkinsa.

38) Jason eli jonkun aikaa onnellisena Medean kanssa, mutta kun tämä oli aiheuttanut suuria onnettomuuksia, surmasi hän erään kertomuksen mukaan epätoivoisaan itsensä.

tetty, hän varustautuu ajamaan takaa pakenijoita (Kal. XLII: 309—332; XLIII: 1—22.)

34) Louhi muuttuu nyt jättiläislinnuksi, jolla on viikatteiset kynnet, ja ottaa tuhansia miekoin ja jousin asettuja miehiä siivilleen ja pyrstölleen ja hyökkää sampsoretkeläisten kimppuun (Kal. XLIII: 147—186.)

35) Pohjan impi uhkaa heittäytyä mereen ja paeta kalana Ilmarisen luota (Kal. XXXVIII: 143—154.) Lopulta Ilmarinen muuttaa hänet kevytmielisyytensä vuoksi lokiksi (Kal. XXXVIII: 279—286.)

36) Sampsoretkeläiset palasivat lopulta matkaltaan, mutta toivat tullessaan vain pieniä Sammon muruja, jotka kuitenkin riittivät tuomaan onnen heidän maahansa (Kal. XLIII: 277—304.)

37) Kullervo kosti lopulta sedälleen Untamolle. Hän surmasi tämän väkineen ja hävitti maan tasalle Untamon kodin*) (Kal. XXXV: 367—372; XXXVI: 231—250.)

38) Kullervo itse syöksyi traagillisia vaiheita koettuaan omaan miekkaansa (Kal. XLVI: 319—346.)

*) Kylä, miss' on ennen ollut kylä ennen, linna muinoin, kylä suuri, kansa kaunis, siell' on nyt kylä hävinnyt, jop' on nyt kumea korpi. —

(J. Krohn, Kullervon runot, kuudes laulu, s. 81.)

Näkijän maailmanselitys.

Näkijän erikoisuutena on jonkinlainen taipumus nähdä kuvien muodossa sitä, mikä ei ole sanoin selitettävissä. Jo lapsuusiässä on hänen sisäinen elämänsä erilaista kuin toisten leikkiverien. Varhain hän erottautuu itsenäiseksi minäksi. Vanhemmat huomaavat seisovansa uuden minän, uuden olenon edessä. Sen luonnetta he eivät voi tuntea, sen kohtaloa he eivät voi muuttaa. Tällaisten lasten luo on tullut ikäänkuin vierailulle se kaukainen sekä rajantakainen, joka asettuu näkevän lapsen leikkiveriksi, vaikka pysyy toisille outona ja melkeinpä pelottavana. Tällaisten lasten suuri sisäinen lämpö hetkittäin sytyttää tulen johonkin, joka rupeaa valaisemaan. Lapsi huomaa silmiensä olevan kuin lyhdyn lasit. Hän on tietoinen siitä, että valo loistaa niiden kautta ympäröivään pimeyteen, ja siten hän, tuo lapsi, tietää, miten hänen tulee kulkea. Tuo lapsi tuskin voi erottaa sisällään olevaa valoa ulkoisesta auringosta. Päivänpaisteessa astuessaan lapsi tuntee olevansa lyhty, jota korkea olento kantaa kädessään. Nuorukaiseksi vartuttuaan näkijä ei ole epätoinen siitä, miten maailmaa on selitettävä. Näkijä ei pyri selittämään maailmaa sen itsensä, siihen itseensä kuuluvien ainesten avulla. Hänen selityksensä perustuu transsendentteihin ja semmoisenaan tavalliselle ajattelulle vieraisiin periaatteisiin. Hän esim. tutustuessaan uusplatoniseen maailmanselitykseen koulunpenkillä saattaa omaksua juuri sen tunnettaan vastaavaksi, transsendentiksi selityksekseen. Maailmanselityksensä lähtökohdaksi ei näkijä ota mitään yleistä — havainnossa, ulkonaisessa tai sisäisessä, annettua tosiasiaa. Päinvastoin näkijä perustaa maailmanselityksensä oman tunteensa, oman uskontonsa yliluonnollisiin periaatteisiin. Näkijä tuntee olevansa jonkinlaisena jumaluuden välikappaleena.

Myöhemmin hän pääsee selville kahdesta ihmisajatuksen kulkemasta tiestä. Ihmiset ovat yrittäneet johtaa kaiken takaisin ulkoiseen aistihavainnolliseen todellisuuteen tai ovat he perustaneet selityksensä sisäisesti havaittuun. Tämän selityksen mukaan sisäiset tajunnassa koetut asiat ovat maailmanselityksen viimeisiä perusteita. Tällaiseen selitykseen ovat päätyneet Empedokles, Leibnitz, Schopenhauer. Näkijä näitä selityksiä tavallaan ymmärtää, mutta toisaalta hän näkee esim. kukkia, jotka ovat monin verroin todellisempia kuin nuo todellisten kukkien ilmennykset, joita voidaan poi-

mia. Näkijälle ovat luonnonesineet aistihavainnoin tavoitettavissa olevien esineiden takana. Todellista ruislaihoa — sellaisena kuin se näkijän tajuamana ja ikäänkuin ikuisessa hohteessa lainehtivana esiintyy — sellaista todellista ruislaihoa ei koskaan voida niittää. Todellinen ruislaiho näkijän omasta pyynnöstä milloin tahansa orastaa, heilimöi tai lakastuu. Milloin tahansa ovat laarit täynnä kultaista viljaa, jota nuo todelliset ihmiset, aistihavainnoista riippumattomat ihmiset, saattavat keväisin kylvää todelliseen peltoon.

Näkijä tuntee pienuutensa nähdessään kyntäjät, kylväjät — nähdessään pellon sekä siemenen.

Näkijän tajunta on kyllä toisinaan jakaantunut, ja hän saattaa hetkittäin kärsiä ristiriitaisista vaikutteista. Näkijää silloin raastavat eri suuntiin hänen rinnassaan asuvat kaksi sielua. Näkijän on uudistuvasti tehtävä päätös elämää ja kuolemaa koskevassa kysymyksessä. Näkijän mielestä maanpäällinen elämä on osa kilpakentän ellipsin muotoisesta radasta. Ihminen on tullut radalle syntymän porttien kautta. Hänen on määrä lähteä edelleen kilvoittelussa voittajana, oman itsensä voittajana. Näkijä ei tavoita tai odota voitonseppeltä ihmisiltä. Vain se Korkea, joka on häntä lapsuudesta saakka kädessään lyhtynä kantanut — vain Hän, tuo Hiljainen Vartija, ottaa voittajan vastaan ikuisen elämän kilpakentällä. Ei hän, tuo Korkea, hylkää sitä, joka elämänsä kadotti.

Esikko Koitere

Ruus-Ristin kuudestaista vuosikokous

Ruus-Risti-järjestön jäsenet kutsutaan täten järjestön kuudenteentoista vuosikokoukseen, joka pidetään Helsingissä Ruusu-Ristin Tempelissä, Meritullinkatu 33 huhtikuun 10 p:stä (pitkäperjantai) klo 11, toiseen pääsiäispäivään huhtikuun 13 p:ään klo 18 (6 ip.). Ohjelmasta ilmoitetaan tarkemmin Ruusu-Ristin maaliskuun numerossa.

R u u s u - R i s t i n H a l l i t u s

Mitä muualla tiedetään.

Uusi apostoli Paavalin kirje on sanomalehtitietojen mukaan löydetty Egyptissä. Se on papyruskäsikirjoitus, joka on peräisin kolmannelta vuosisadalta; kirje on 46 sivua pitkä. Sitä säilytetään British Museumissa.

"Onko tämä teosofiaa . . . ?" ("Is this Theosophy . . . ?") on nimeltään Ernest Egerton Woodin viimeinen kirja missä hän selvittelee suhteitaan Adyarin Teosofiseen Seuraan. Ernest Wood oli, niinkuin tiedetään, presidenttiehdokkaana Annie Besantin kuoleman jälkeen; seuran nykyisen johdon aikana hän näyttää etäänntyneen siitä ja kertoo nyt puolittain autobiografisessa teoksessaan muistelmiaan. "Occult Review" joka on arvostellut kirjaa, sanoo sen sisältävän niin monia paljastuksia ja niin paljon ensikäden tietoa tekijän elämästä tri Besant-vainajan ja piispa Leadbeaterin yhteydessä, jotta kirjan nimeksi voisi hyvällä syyllä antaa esim. "Adyarin kullissien takaa."

Ernest Wood otti innokkaasti aikoinaan osaa Annie Besantin ja Leadbeaterin työhön; m.m. hän oli n.s. Idän Tähtien liikkeessä, jonka piti valmistaa "maailmanopettajan" tuloa. Nyt hän kertoo näistä vaiheistaan raskain sydämin ja illusioista vapautuneena. Yhtäkaikki hänelle on jäänyt rakas muisto tulisieluisesta Annie Besantista.

Ernest Wood kertoo, että Leadbeaterin ja nuoren Krishnamurtin tullessa Adyariin v. 1909 hän joutui niiden vaikutusten alaiseksi, jotka myöhemmin näyttelivät huomattavaa osaa hänen elämässään. Hän sanoo luottaneensa paljon Leadbeateriin ja ajan mittaan oppineensa paljon pitämään hänestä. Mutta vaikka hän olikin varma Leadbeaterin vilpittömyydestä, hän ei voinut löytää riittäviä perusteita tukemaan tämän selvänäköisten tutkimusten todenperäisyyttä. Itse asiassa tulikin aika, jolloin Ernest Wood tuli johtopäätökseen, että "Alcyonen elämät" (Lives of Alcyone), missä esitettiin Krishnamurtin menneitä elämiä selvänäköisesti tutkittuina, ei voinut kestää kriittistä tutkimusta. Hra Wood ei myöskään pitänyt siitä tavasta, millä A. B. ja C. W. L. ruokkivat seuraajiensa herkkää uskoa selvänäkökykyjensä kaikkivoipaisuuteen. Leadbeaterin selvänäköisyys, johon tri Besant näyttää luottaneen liiaksi, saattoi lopulta koko maailmanopettajajutun naurun-alaiseksi.

Hra Wood käsittelee myös viimeistä presidentinvaalia, mikä hänen sanojensa mukaan "degeneroitui pahemmaksi kuin mikään poliittinen vaali, minkä milloinkaan olen nähnyt." Hänen väitteensä mukaan vaalin tulos johtui Leadbeaterin vaikutuksesta, jonka ei kuitenkaan suotu elää nähdäkseen vaikutuksensa tuloksen.

Koska uusteosofia on liike, jolla on tavallaan mielenkiintoiset synty-sanansa, palannemme toiste tähän kirjaan.

Oxford-liike ja liikemiehet. Tämän vuoden alkupuolella pidettiin Tanskassa, Skodborgissa, oxford-liikkeen kokous, johon otti osaa 275 henkeä. Kokouksen tarkoitus oli, kertoo laivanvarustaja Harhoff Berlingske Tidendelle, saada aikaan valmistella ollut vallankumous Tanskan liike-elämässä. Osanottajat kertoivat kokouksessa, millaisia kokemuksia heillä oli ollut toimissaan sen jälkeen kuin he olivat omaksuneet liikkeen periaatteet ja toteuttaneet niitä. He olivat ottaneet käytäntöön yhtäläisen asiakkaitten palvelun, nettoh'nnat, poistaneet salaiset alennukset ja lopettaneet valheet ja perusteettomat väitteet. Tämä oli osoittautunut kannattavaksi. Kaikki olivat oppineet, että rehellisyys maan perii. Liikevaihto oli noussut, asiakkaat olivat tulleet tyytyväisemmiksi ja suhde alaisiin paremmaksi.

Kokouksessa muodostettiin eräitä erikoisryhmiä jatkamaan toimintaa muiden samaa ammattia harjoittavien yhteyteen pyrkien. Ryhmiin tuli kuulumaan 15 käsityöläismestaria, kolmisenkymmentä johtajaa ja tehtailijaa, 40 tukkukauppiasta, 35 kauppiasta, 25 välittäjää ja kauppamatkustajaa, n. 100 liikeapulaista sekä 26 insinööriä, vakuutusvirkaillijaa ja asianajajaa. (Sv. Pr.) J. Ptn.

Tien varrelta.

Helsingin Ruusu-Ristin luentotilaisuudet. Sunnuntaina tammikuun 26 p:nä sekä helmikuun 3, 9, 16 ja 23 p:nä p:ti maisteri *Sven Krohn* esitelmäsarjan Pekka Ervastian elämästä.

Helsingin Ruusu-Ristin Sibelius-juhla oli sunnuntaina tammikuun 26 p:nä. Ohjelmassa oli Ruusu-Ristin soittajien esittämää Sibelius-musiikkia, neiti Lyyli Joen esitelmä Sibeliuksesta, hra Reino Saxenbergin lausuntaa, neiti Ilta Leiviskän järjestämä luonnonelementtejä esittävä tanssi y.m.

Maaliskuun jäsenavustuksista muistutetaan Ruusu-Ristin jäseniä. Avustukset vastaanottaa rahastonhoitaja Wald. Kaade, Oikokatu 15 A. 18.

Rajan taakse ovat siirtyneet Ruusu-Ristin jäsenet Kulmakoulun johtajatar, rouva *Ros-Emilia Eloniemi* ja rouva *Anna Hallaperä*. Johtajatar Emmi Eloniemi oli tulieluinen, uhrautuva luonne, joka kokonaan antautui aatteensa palvelukseen. Kauniissa ja kohottavassa muistojuhlassa piti siunauspuheen maisteri Sven Krohn. Lukuisat Ruusu-Ristin jäsenet sekä Kulmakoulun opettajat ja oppilaat olivat saapuneet kunniottamaan vainajan muistoa. Kulmakoulun oppilaat ilmoittivat perustaneensa vainajan nimeä kantavan rahaston.

Rouva *Anna Hallaperä* oli niitä harvoja vanhoja teosofeja, jotka Tuonen kylän ajoista saakka olivat pysyneet uskollisina Perustaja-Johtajan suunnalle.

Ruusu-Ristin vuosikokouksesta on ilmoitettu näin ajoissa, jotta mahdollisimman monet jäsenet pääsisivät tähän tärkeään tilaisuuteen. Uusien jäsenien juhlallinen vastaanotto (installatio) on myöskin ohjelmassa.

Merkkipäiviä. Helmikuun 6 p:nä täytti Ruusu-Ristin jäsen, "Naisten Äänen" toimittaja, kirjailija *Anni Kaste* 60 vuotta ja helmikuun 9 p:nä fil. maist., kirjailija *Akseli Tola* (Tolvanen) 50 vuotta. Lukuisten läheystöjen joukossa, jotka merkkipäivänä muistivat Akseli Tolaa kukkasin ja lahjoin, mainittakoon Ruusu-Ristin, Opistolän, Kulmakoulun opettajakunnan, looshi Aionon y.m. lähetystöt. Aikauskirjamme toivottaa puolestaan monia menestyksellisiä työvuosia näille ruusuristiläisille kirjailijoillemme.

Levitatioilmiöt ovat tulleet äskettäin esille aikauskirjamme jouluja tammikuun numeroissa maassamme käyneen hra Illionin esitelmäselostusten yhteydessä. Esitämme seuraavassa niitä koskevan käännösoitteen H. P. Blavatskyn "Isis Unveiled"-teoksesta (I:xxix—xx):

"Aitherobatia on ilmassa kävelemisen tai ilmaan nousemisen kreikkalainen nimitys; nykyajan spritualistien keskuudessa sitä sanotaan *levitatioksi*. Se voi olla tietoista tai tiedotonta; edellisessä tapauksessa se on magiaa,

jälkimmäisessä joko sairautta tai voimaa, joka vaatii muutamia sanoja selitykseksi.

Vertauskuvallisen tulkinnan antaa aitherobatiasta muuan vanha syyrialainen käsikirjoitus, jonka eräs alkemisti, Malchus, käänsi viidennellätoista vuosisadalla. Muuan Simon Maagikkoon liittyvä kohta kuuluu seuraavasti:

"Simon painoi kasvonsa maata vasten ja kuiskasi hänen korvaansa: 'Oi Maaemo, rukoilen sinua, suo minulle hieman henkeäsi, ja minä annan sinulle omaani; *päästä minut irti, oi äiti, jotta veisin sanasi tähtiin, ja palaan uskollisesti takaisin luoksesi hetken kuluttua*'. Ja Maa, vahvistaen tilaansa eikä laisinkaan vahingokseen, lähetti haltiansa puhaltamaan hänen *henkeään Simonin tämän puhalttaessa häneen*, ja tähdet iloitsivat tämän mahtavan käynnistä."

Tässä on lähtökohtana se tunnustettu sähkökemiallinen periaate, että samalla tavalla sähköistetyt kappaleet karkoittavat toisensa, kun taas vastakkaisesti sähköistetyt vetävät toisiaan puoleensa. "Kaikkein alkeellisinkin kemian tuntemus" sanoo professori Crookes, "osoittaa, että vastakkaisen perusaineitten yhtyessä erittäin helposti, kaksi metallia tai kaksi toisiaan lähellä olevaa metalloidia ilmaisevat vain vähän vetäymystä toisinsa."

Maa on magneettinen kappale, itse asiassa, niinkuin eräät tiedemiehet ovat todenneet, se on suunnaton magneetti, niinkuin Paracelsus vakuutti kolmisensataa vuotta sitten. Se on varattu yhdellä sähkön lajilla — sanoikaamme sitä positiiviseksi — jota se kehittää lakkaamatta spontaanisesti, sisöosassaan eli liikuntansa keskuksessa. Inhimilliset ruumiit, niinkuin muutkin aineen muodot, ovat varatut vastakkaisella sähköllä — negatiivisella. Tämä merkitsee, että orgaaniset tai epäorgaaniset kappaleet, jos ne jätetään yksikseen, latautuvat jatkuvasti ja tahtomattaan sähköllä, joka on vastakkainen maalle itselleen; sitä ne myös kehittävät itsestään. Mitä sitten on paino? Yksinkertaisesti vain maan vetovoimaa. "Ilman maan vetovoimaa teillä ei olisi minkäänlaista painoa", sanoo prof. Stewart ("The Sun and the Earth"); "ja jos teillä olisi maa, joka olisi kaksi kertaa tätä painavampi, kysymyksessä olisi samalla kaksi kertaa suurempi vetovoima." Miten sitten vapautua tästä vetovoimasta? Yllämainitun sähkölain mukaan planeettamme ja sen pinnalla olevien organismien välillä vallitsee keskinäinen vetovoima, mikä pitää niitä maan pinnalla. Mutta gravitatio-laki on voitettu monissa tapauksissa, missä ovat olleet kysymyksessä ihmisten ja elottomien esineitten levitatiot; miten selittää tämä? Fysikaalisten järjestelmien tila, sanovat theurgi-filosofit, riippuu suuresti meidän tahtomme toiminnasta. Jos se on hyvin säännöstelyä, se voi tuottaa "ihmeitä", muiden muassa tämän sähköpolariteetin muuttumisen negatiivisesta positiiviseksi. Ihmisen suhde maa-magneettiin tulisi silloin pois-päin pyrkiväksi, ja "painovoima" lakkaisi hänen kohdaltaan vaikuttamasta. Hänelle olisi silloin yhtä luonnollista syöksyä ilmaan, kunnes pois-päin työntävä voima olisi tyhjentynyt, kuin hänelle ennen oli luonnollista pysyä maan pinnalla. Hänen levitatiionsa korkeus mitattaisiin hänen suuremmalla tai pienemmällä kyvyllään ladata ruumiinsa positiivisella sähköllä. Kun hän kerran olisi saavuttanut tämän fysikaalisten voimien kontrollin, hänen keveytensä tai painavuutensa muuttaminen olisi yhtä helppoa kuin hengittäminen.

Hermosairauksien tutkimus on todennut, että tavallisessa somnambulismissakin, samoin kuin mesmeerisessä somnambulismissa, ruumiin paino näyttää pienentyneen. Professori Perty mainitsee erään somnambuulin, Koehlerin, joka vedessä ollessaan ei voinut vajota, vaan kellui. Prevorstin

näkiätär nousi kylpyammeessa pinnalle, eikä häntä voitu pitää siinä istumassa. Hän puhuu Anna Fleisheristä, jonka, kaatuvataudin kohtauksille alttiin, yli-intendentti usein näki nousevan ilmaan, ja kerran, kahden luotettavan todistajan (kahden tuomiorovastin) läsnäollessa, hän nousi kahden ja puolen jalan korkeudelle vuoteestaan vaakasuurassa asennossa. Samanlaisen Margaret Rulen tapauksen mainitsee Upham kirjassaan "History of Salem Witchcraft". "Ekstaattisille koehenkilöille", lisää professori Perty, "ilmaan nouseminen tapahtuu paljon useammin kuin sonnambulleille. Me olemme niin tottuneet pitämään painovoimaa jonakin ehdottomana ja muuttamattomana, että ajatus täydellisestä tai osittaisesta sen vastaisesta nousemisesta näyttää mahdottomalta myöntää; kuitenkin on ilmiöitä, joissa aineellisten voimien avulla painovoima on voitettu. Eräissä sairauksissa — kuten esimerkiksi hermokumeessa — ihmisruumiin paino näyttää lisääntyneen, mutta kaikissa ekstaattisissa tiloissa pienentyneen. Ja samaten voi olla olemassa muita kuin aineellisia voimia, jotka voivat vastustaa tätä voimaa."

Muuan madridilainen lehti, "El Critico Espiritista", selostaa äskettäin ilmestyneessä numerossaan nuoren, lähellä Santiagoa asuvan tytön tapauksen, joka on tässä yhteydessä erittäin mielenkiintoinen. "Kaksi magnetisoitua rautatankoa, joita pidettiin hänen yläpuolellaan vaakasuurassa asennossa puolen metrin päässä, riitti nostamaan hänen ruumiinsa ilmaan."

Jos fyysikkomme ryhtyisivät kokeilemaan sellaisilla koehenkilöillä, huomattaisiin, että nämä ovat vahvasti ladatut sähköllä, joka on samanlainen kuin paikan sähkö, minkä painovoimalain mukaan pitäisi *vetää* heitä *puoleensa*, tai oikeammin estää heitä nousemasta. Ja jos jokin fyysikaalinen hermohäiriö samoin kuin henkinen ekstaasi aiheuttaa tajuttomasti henkilölle samat vaikutukset, se todistaa, että jos tätä luonnonvoimaa asianmukaisesti tutkittaisiin, sitä voitaisiin mielen mukaan säännöstellä. —

Kirjoituksemme. — H. P. B:n "Okkultismin suhde salaisiin taitoihin" ilmestyi ensi kerran "Luciferissa" toukokuussa 1888. Hän kirjoitti sen jatkona huhtikuun numerossa julkaisemalleen artikkelille, joka ilmestyi viime numerossamme nimellä "Käytännöllinen salatiede." Kumpaisetkin kirjoitukset ovat aikaisemmin ilmestyneet suomeksi; viimeksimainittu "Omatunto"-lehdessä v. 1907, edellinen "Tietäjässä" v. 1920.

Ensi numerossa julkaisemme näihin läheisesti liittyvän kirjoituksen, jossa esitellään eräitä käytännöllisen elämän viitteitä. Ne ovat ilmestyneet H. P. B:n eläessä eri julkaisuissa, ja ne on sittemmin julkaistu yhteinäisenä kirjoituksena "Theosophical Shiftings"-kokoelman kolmannessa osassa.

P. G. Bowen, "Opetuslapsiuden tien" kirjoittaja, on Dublinin teosofisen "Druid Lodgen" perustaja ja sen sulaututtua "Hermetic Society"-seuraan, tämän puheenjohtaja. Kirjoitus, joka ensin ilmestyi "Canadian Theosophistissa", on myöhemmin julkaistu lentolehtisenä. Me puolestamme julkaisemme sen ensi sijassa täysipainoisuutensa vuoksi, mutta myös osoituksena siitä, että muualla maailmassa on vielä elävää alkuperäistä teosofiaa.

Otto Alceniuksen (1838—1913) argonautoja ja samporetkeläisiä käsittelevä vertaleiva tutkimus on ilmestynyt kaksikielisessä "Suomen Muinaismuistoyhdistyksen Aikakauskirjassa" v. 1912, 26:nnessä osassa, joka oli J. R. Aspelinille omistettu juhlaulkaisu. Kirjoituksen nimi on alkukielellä: "Jämförelse mellan Argonautermysagan och Kalevala samt mellan solhjälden Frixos och skandinavernas Fricco—Frej—Frode". Julkaisemme siitä vain ensimmäisen, mielestämme mielenkiintoisimman osan.

Lieksasta kirjoitetaan:

Ruus-Ristin palstoilla on johtajamme P. E:n siirtymisen jälkeen ollut eräs 'kuollut' kohta, — tarkoitan sitä vältettävää seikkaa, etteivät maaseuturyhmät ole paljonkaan kertoneet töistään. Ehkä syynä on ollut osaltaan vaikuttamassa sekin, että johtajamme P. E. käytti yksityiskirjeissä saamiaan tietoja, mitkä varsinaisesti eivät aina olleet tarkoitettujen julkaisutaviksi; ehkä sekin, että ajattelemme työmme olevan liian vaatimatonta, ja ettei siitä muka kannata senvuoksi kertoa. Mutta lähemmin asiaa harkiten niistä kannattaa edes silloin tällöin kirjoittaa; saammehan siten tietää, miten uuden uskonpuhdistuksen sanoma leviää, ja missä viressä työntekijät ja ympäristö kulloinkin ovat. Ruusu-Ristin palstat ovat aina avoinna, kuten viime tammikuun numerossa toimituksen puolelta huomautettiin, ja toivossa, että ottaisimme tämänkin asian uudestaan toteuttaaksemme, kerron hiukan viimeaikaisista pyrkimyksistämme:

Ulospäinen toimintamme parina viime vuotena on ollut etupäässä J. R. Hannulan esitelmien varassa. Hän on uskollisesti käynyt noin 6—7 kertaa vuodessa täällä puhumassa. Kuulijoita on ollut joka kerta ilahduttava määrä, ja mikä erikoisesti on huomattava, on se, että esitelmä-tilaisuuksissa kävijät eivät ole tulleet uteliaisuudesta, vaan oppimisen ja tietämisen halusta. T.k. 12. ja 13. p:nä oli J. R. H. taas täällä ja puhui ensimmäisenä iltana aiheesta "Uudestisyntyminen" erittäin valaisevasti; seuraavana iltana oli kysymyskokous, mikä oli mitä antavimpia tilaisuuksia. Meillä on J. R. H:ssa todellakin "kultasuoni", ja voisimme järjestää aina hänen käydessään erityisen kysymysillan, johon jo ajoissa voisi valmistaa haluamiaan kysymyksiä. Mitä taas tulee tutkimustyöhön, oli se monen vuoden ajan merkillisinä pulmana, sillä tunsimme, että jotain vailla olimme, koska se ei tuntunut vastaavan, mitä siltä odotimme. Mutta henkisessä elämässä tulee kaikki aikanaan, kun rauhallisesti ja keskitetysti jaksaa odottaa. Niinpä meilläkin tutkimuksemme nyt on saanut aivan kuin uuden syäyksen. Tuntuu siltä kuin sen syntysana nyt olisi löytynyt. Entistä luottavammalla mielellä voimme katsoa tulevaisuuteen ja uskoa, että Ruusu-Rist'n sanoma leviää yhä laajemmalle auttaakseen Suomen kansaa ja maailman kansoja vähitellen omaksumaan vuorisäärnan käskyt ojenusnuorakseen.

T. H.

Amerikasta (Kanadasta) toimitus on saanut järjestömme jäseneltä John Myntiltä seuraavat sydämelliset ja velvoittavat terveiset: "Enpä saata olla julkilausumatta iloani ja kiitollisuuttani siitä, että R.-R.-lehti on edelleen saman syvällisen ehdottoman Jeesuksen Kristuksen rakkaudenopin edustajana säilyttäen rakastamamme Perustaja-Johtajan alullepaneman henkisen uudistustyön ihmiskunnan pelastukseksi. Toivon hartaasti, että Mestariimme suojeleva käsi aina olisi kanssanne."

Samalla kuin lähetämme parhaimmat tervehdyksemme Amerikassa asuville jäsenillemme ja aikakauskirjamme tilaajille toivomme, että he silloin tällöin muistaisivat meitä kertomalla tutkimuksistaan ja toiminnastaan.

Taloudenhoitajamme ilmoituksen mukaan on Amerikan tilaajiemme lukumäärä viime vuodesta lisääntynyt.

Kaikilla edustamillamme aloilla täydelliset lajivalikoimat.

KELLOJA
KIHLOJA
KULTA-
HOPEA-
TINATEOKSIA,
KORUJA.

Me esitämme
auliisti ja ilman
ostopakkoa
kelloalan
teknilliset ja
muotiutuudet.

Luotettavien kellojen luotettava
osto- ja korjauspaikka.

AJANTIETO

Helsinki
Kluuvikatu 4.
Puhelin 26794.

Neljän ammattimiehen perustama ja
johtama kello- ja kultaliike.

19. vuosisadan ihmeellisin teos
H. P. Blavatskyn

SALAINEN OPPI

ilmestyy suomeksi.

Teosofisen Seuran

julkaisema aikakauslehti

TEOSOFI

jatkaa joka numerossaan Salai-
sen Opin suomennosta. Teosofi
voidaan tilata maan kaikista
kirjakaupoista, postikonttoreista
ja T. S:n taloudenhoitajalta.
Osoite: Signe Rosvall, Helsinki,
Kirkkokatu 14. Tilaushinta (ko-
timaassa) 40 mk. v:kerta.

PUHELIN 216

HYVINKÄÄN KIRJAPAINO OSAKEYHTIO

HYVINKÄÄ

Suorittaa ensiluokkaisesti
kaikkia kirjapainoalaan kuu-
luvia tehtäviä. Tiedustakaa
hintojamme.

Ostakaa paita,

jota

Olli, Tiitus,
Iso-Keisari,
Valentin

y.m.

kiittävät.

Patentoidut erikoisuudet.

RUUSU-RISTI-JÄRJESTÖ

Perustaja-Johtaja: PEKKA ERVAST

Johtaja: Rouva Hilda Pihlajamäki, os. Helsinki, Mariank. 28 B.
Hallituksen varapuheenjohtaja: fil. maist. Eino Krohn, os. Helsinki, Maneesinkatu 2 A.

Sihteeri: fil. maist. U. J. Pore, os. Helsinki, Arkadiankatu 16 B 33.
Rahastonhoitaja: Herra Waldemar Kaade, os. Helsinki, Oikokatu 15 A 18.

Ruus-Risti perustettiin Helsingissä marraskuun 14 p:nä 1920. Sen tarkoitus selviää seuraavasta ohjelmasta:

1) Ruusu-Risti on totuudenetsijän järjestö, jonka jäsenet tunnustaan kaikkien ihmisten veljeyden katsomatta rotuun, väliin, kansallisuuteen, uskontunnustukseen, yhteiskunnalliseen asemaan, sukupuoleen tai muihin ulkonaisiin rajoituksiin, osoittavat toisilleen mitä suurinta suvaitsevaisuutta ja ymmärtämystä sekä pitävät totuutta korkeampana kaikkia uskontoja.

2) Ruusu-Risti on vapaan ajattelun pyhäkkö, jonka jäsenet etsivät totuuden ydintä, salaista jumalviisautta, mikä piilee kaikkien aikain uskonnoissa, mytologioissa, filosofisissa ja tieteellisissä järjestelmissä.

3) Ruusu-Risti on renkaana ihmisten näkymättömässä veljekkunnassa ja sen jäsenet etsivät ikuiseen elämään vievää tietä, joka kasvattaa ja kehittää ihmisessä veljeyden henkeä.

Ohjelmansa nojalla Ruusu-Risti kuuluu H. P. Blavatskyn v. 1875 alkuunpanemaan yleismaailmalliseen teosofiseen liikkeeseen.

Ruus-Ristin jäsenet ovat irto-, ryhmä- ja looshijäseniä. *Irtojäseneksi pyrkijä kääntyy suoraan, ryhmäjäseneksi pyrkijä paikallisryhmän välityksellä Ruusu-Ristin Johtajan rouva Hilda Pihlajamäen puoleen, os. Helsinki, Mariank. 28 B.*

Looshityö on järjestetty seremonialliselle pohjalle, ja looshijäseneksi saattaa Ruusu-Ristin jäsen pyrkiä asianmukaisilla suosituksilla.

Ruus-Ristin jäsenmaksut ovat määrältään vapaaehtoisia. Jäsenten toivotaan tuovan antimensa kolme kertaa vuodessa: maalisi- ja lokakuun kuluessa sekä vuosikokouksen aikana. Jäsenmaksut vastaanottaa rahastonhoitaja herra Waldemar Kaade, os. Helsinki, Oikokatu 15 A 18.

Vuosikokous pidetään keväällä, siinä uudet jäsenet juhlaillisesti vastaanotetaan, vihitään, sekä asetetaan oikeuksiinsa ja velvollisuuksiinsa (installoidaan).

Installoidut jäsenet ovat oikeutetut pyrkimään Ruusu-Ristin Looshijäseniksi.

RUUSU-RISTI

TOTUUDENETSIJÄIN AIKAKAUSKIRJA

TIETÄJÄ, PERUST. 1905

PERUSTAJA: PEKKA ERVAST

TOIMITTAJA: EINO KROHN

SISÄLLYS:

Mystillinen Kristus	89
Toimittajalta	90
Toimitussihteeriltä	93
Opetuslapsiuden tie.....	98
„Mene, mutta älä enää syntiä tee“	108
Valittu kansa.....	111
Mitä muualla tiedetään	114
Ruusu-Ristin kuudestoista vuosikokous	120
Ruusu-Ristin Kirjallisuusseuran r.y. vuosikokous	121
Ruusu-Ristin Talorahaston r.y. vuosikokous	121
Kirjallisuutta	121
Tien varrelta	122

RUUSU-RISTI

Totuudenetsijän aikakauskirja — Suomen vanhin teosofinen lehti.

Toimitus: Eino Krohn (vastaava), Jorma Partanen (toimitussiht.).

Julkaisija: **Ruus-Ristin Kirjallisuusseura r.y.**

RUUSU-RISTI ilmestyy 10 kertaa vuodessa, sisältäen vähintään 320 tekstisivua.

RUUSU-RISTIN toimitukselle tulevat kirjoitukset, kysymykset, uutiset y.m. ovat lähetettävät toimittajalle, maist. Eino Krohnille, os. Helsinki, Maneesink. 2 a C.

RUUSU-RISTIN kirjoituksia saa lainata sillä ehdolla, että lähde tarkasti mainitaan. Sarjakirjoituksia ei saa lainata.

RUUSU-RISTIN tilaushinta on koko vuodelta Smk. 50: —, ulkomailla doll. 2: —. Yksityisnumeron hinta on postivapaasti lähetettynä Smk. 10: — tai 50 c.

RUUSU-RISTI tilataan postin kautta, asiamiehiltä ja suoraan lehden taloudenhoitajalta, Waldemar Kaade, Oikok. 15 A 18.

Asiamiehille myönnetään 10 pros., kun vähintään kolme tilausta tehdään. Tilausraha on maksettava etukäteen.

Ruus-Ristin Kirjallisuusseura r.y.

Kaikkea ruusuristoläistä ja teosofista kirjallisuutta haluttaessa voidaan kääntyä Ruusu-Ristin Kirjallisuusseuran toimiston puoleen os. Helsinki, Meritullinkatu 33, ovi 2, puh. 23 609 (toimisto) ja 24 430 (toimitusjohtaja).

TOIVO ORMA KELLOSEPPÄ

Iso Roobertink. 1. Puh. 38302

Ostamalla uuden tai korjauttamalla vanhan kellon meillä tulette aina olemaan tyytyväinen Kihla- ja klivisormuksia sekä hopeaa edullisesti.

Yli 10 v. kokemus Pariisin ja New-Yorkin parhaissa liikkeissä ensimmäisenä pienten kellojen korjaajana.

Sairasaputoimisto ja Opas *Salve*

Helsinki. Vuorik. 5. P. 24364.

Palvelee yleisöä ant. sairaspua koteihin, opastaen potil. lääke-reille ja sairaaloihin, noutaen ne asemalta eri pyynnöstä. Hyvä koti lääkärihoitoon saapuville ja toipuville.

Alppiaurinkoa, sähköhoitoa ja hierontaa annetaan.

RUUSU-RISTI

TOTUUDENETSIJÄIN AIKAKAUSKIRJA

TIETÄJÄ, perust. 1905

Mystillinen Kristus

Mystillinen Kristus ei ole mikään kaukainen olento, ei mikään aikoja sitten kuollut opettaja, vaan meidän sisäsamme elävä totuuden ja rakkauden henkivoima. Mystillinen Kristus on meidän oma tosi itsemme.

Ken tähän mystilliseen Kristukseen uskoo, hän ei ole sidottu yhteenkään opettajaan, yhteenkään kirjaan, yhteenkään uskontoon. Hänellä ei ole mitään ulkonaista auktoriteettia. Tai jos hänellä on, on se hänen omalla vastuullaan. Sillä mystilliseen Kristukseen uskoja on itsenäinen olento. Hän etsii Jumalaa omassa itsessään, hän pyrkii tietoon oman itsensä olemuksesta. Hänen pelastuksensa ei ole missään kirjassa, ei ihmisessä, ei mestarissa, ei arkkienkelissä. Hänen pelastuksensa on ainoastaan iankaikkisuuden elävässä Jumalassa, jonka tuntoon hänen sisässään täytyy päästä. Tällainen on mystillinen kristinusko, ja se usko ei ole hengessä heikoille, vaan niille, jotka tosi teossa tahtovat hyljätä eläimellisen riippuvaisuuden ja kohota inhimilliseen vapauteen.

Sellaisia soisin kaikkien teosofien olevan: itsenäisiä ihmisiä, jotka ovat oppineet totuuden aakkoset ja joihin voi luottaa. Jos teosofit umpimähkään uskoisivat toisen tai toisen ihmisen tai kirjan auktoriteettiin, silloin syntyisi kyllä yksimielinen seurakunta samoinuskovaisten kesken, mutta se seurakunta olisi samalla myös kirkko. Toista on semmoinen yksimielisyys, joka on vapaa tulos itsenäisten ihmisten totuudenrakkaudesta ja epäitsekkydestä. Semmoinen yksimielisyys on kuin kallein helmi kuninkaan kruunussa, sillä se on mystillisen Kristuksen voima ihmisten sydämissä, ja se tekee elävän Mestarin näkymättömän tai näkyväisen läsnäolon mahdolliseksi.

Pekka Ervast
(Tietäjä 1909: 5—6.)

Toimittajalta

Kansallisteatterissa on viime aikoina esitetty näytelmä, joka ruusuristiläiseltä kannalta on sangen ilahduttava ja huomattava. Tämä on Somerset Maughamin "Päävoitto". On harvinaista saada julkisen näyttämön lavalta kuulla julistetavan niin peittelemättömästi Jeesuksen vuorisaaonia ja puhdasta kristinuskoa kuin tässä näytelmässä. Päähenkilö on vaatimaton ja hyväsydäminen, mutta samalla älykäs parturi, joka miljoona-arpajaisissa voittaa päävoiton. Eräänlaisessa uskonnollisessa herämyksessä hän näkee tehtäväkseen seurata Kristusta niinkuin rikas nuorukainen ja lahjoittaa koko omaisuutensa köyhien ja kurjien auttamiseksi. Hän on jo aikaisemmin tutustunut katunaiseen, joka on hänelle valittanut köyhyytensä ja nälkänsä, sekä nuoreen varkaaseen, joka kertoo nälässään anastaneensa toisilta. Näistä kahdesta hän nyt alkaa pyytämällä heidät luokseen asumaan. Parturin päätös rahojen suhteen sekä hänen kutsunsa "epäsiveelliset" vieraat aiheuttavat tavattoman hämmennyksen ja myrskyisää vastarintaa omaisten puolelta. Varsinkin tytär ja hänen sulhasensa, jotka ovat suunnitelleet Pariisiin matkaa ja kuvitelleet pääsevänsä pitkälle voittorahoilla suorastaan raivoavat. Sulhanen, tyhmänylpeä, nuori kansakoulunopettaja tulee lausuneeksi mitä julmimpia satii-reja jokapäiväisestä yhteiskuntamoraalista yrittäessään saada parturin vakuutetuksi, miten tyhmät hänen aikomuksensa ovat. Siinä saa kuulla tuon tutun puheen Jeesuksen epäkäytännöllisyydestä, huomautetaan, että yhteiskunnalle, ei yksilölle, kuulu köyhien auttaminen, että pappien ja teologiin juuri on osoitettava, että raamattua ei saa käsittää niinkuin siinä sanallisesti on kirjoitettu, että sitä joutuisi naurunalaiseksi, jos joku omainen eläisi kuin Jeesus, että viisas ihminen tekee, niinkuin kaikki tekevät j.n.e. Lääkäri, joka kutsutaan tätä "tapausta" tutkimaan, osoittautuu yhtä pinnalliseksi. Tällainen omaisuudestaan luopuminen ei voi olla muuta kuin sairautta. Terveet ovat itsekkäitä. Hermospesialistin kanssa he päättelevätkin, että parturin "mielitaudin" täytyy johtua jostakin pidätetystä homoseksualisuudesta, ja aikovat sulkea hänet mielisairaalaan. Tytär olikin koko ajan itsekkäässä surussaan rukoillut Jumalaa, että lääkärit selittäisivät hänen isänsä hulluksi. Mutta ennenkuin aikeet ehditään toteuttaa, tuleekin kuolema ja vie mukanaan parturin. Vaimo, joka hienosti ja uhrautuvasti on koko ajan

koettanut ymmärtää ja puolustaa miehensä menettelyä, saataakin koruttomasti ja kauniisti sanoa vainajan ruumiin viressä, että hänellä oli nytkin hyvä onni. Nämä olivatkin parturin mielisanoja.

Mitä näytelmään taideteoksena tulee, on mielestäni toinen näytös terävine repliikkeineen voimakkain. Voimakkaasti eletty on se naurettava ja typerä moraalinen ulkokultaisuus, kauniiseen ulkokuoreen peitetty itsekkyyks, joka ei voi pitää muuna kuin mielenvikaisuutena todellista epäitsekästä rakkautta ja uhrautumista. Loppupuolella tuntuu sitävastoin ote heikkenevän. Näky, jossa kuolema keskustelee parturin kanssa tuntuu jollakin tavalla banaaliselta ja liian kylmältä, eikä vastaa sitä kuvaa, mikä meillä on todellisen kristityn juhlallisimmasta hetkestä, kuolemasta. On kuin tekijältä puuttuisi näkemys kristillisen rakkauden kyvystä kohottaa meidät hengen riemulliseen todellisuuteen.

*

Kun parturi "Päävoitossa" verratessaan auttamaansa varasta ja katunaista toisiin "kunnollisiin ihmisiin" arvelee, ettei heidän välillään ole niin suurta eroa, että n.s. hyvä ja paha eivät niin suuresti eroa toisistaan, hän on esittänyt Kristuksen hengen mukaisen arvostelun. Kristuksen kannalta ovat nim. ihmiset, jotka elävät muodollisesti hyveellisinä, jotka eivät juo, eivätkä varasta, jotka ovat pidättyväisiä kaikessa j.n.e., yhtä kaukana Kristuksesta kuin ne, jotka lankeavat. Kristukselle ja Jumalan valtakunnalle on tärkeätä vain se, että rakastamme ihmiskuntaa ja olemme valmiit uhraamaan kaikkemme sen hyväksi. Hyveellisen ja paheellisen ihmisen sydän voi olla yhtä sulkeutunut Jumalalle, Kristuksen käskylle unohtaa itsensä ihmiskunnan tähden. Hyveillä ei siis itessään ole Kristuksen opissa mitään merkitystä, jolleivät ne ole rakkauden ja uhrautumisen hedelmiä, jotka ovat syntyneet siten, että vain niiden avulla olemme voineet suorittaa rakkaustyötämme, että ne ovat tuon rakkaustyön tuloksia, joihin emme ole niiden itsensä tähden pyrkineet ja joita emme edes huomaa. Tästä johtuu todellisen kristityn nöyryys ja vaatimattomuus. En minä ole mitään, vain Hän, joka on minut lähettänyt. "Minä olen heikko ja epätäydellinen persoonallisuus", sanoi usein P. E., "mutta minä olen armoitettu olento, koska olen saanut olla mukana Kristuksen työssä."

Tältä pohjalta myöskin ymmärrämme, miten P. E:n peri-

aatteisiin kuului, ettemme saaneet pyrkiä esiintymään ulospäin määrätynlaisina ja määrättyjä ulkonaisia ja muodollisia hyveitä harjoittavina olentoina. Ainoa arvokas attribuutti on se, olemmeko ja missä määrin olemme ystäviä ja auttajia, jotka rakastavat. Jos juomme lasillisen viiniä ja syömme paistia, jos juomme kahvia tai poltamme savukkeen, jos olemme naimisissa tai naimattomia, jos käymme kauniisti puettuina, se ei itsessään merkitse mitään, eikä luopuminen siitä merkitse mitään, jollei se ole polttouhri rakkauden alttarilla, elimellinen, orgaaninen seuraus Kristuksen, hengen, rakkauden työstä meissä. Individuaalisista, yksilöllisistä syistä ja edellytyksistä, kunkin työn laajuudesta ja ulkonaisesta laadusta johtuu, mitkä seikat on kulloinkin uhrattava ja missä järjestyksessä. Vain rakkauden ääntä meidän on kuuleminen, ja kun se ääni käskee, emme saa empiä, vaan meidän on oltava valmiit jättämään kaikki, jotta työ suoritettaisiin ja apu annettaisiin. Sentähden eivät mitkään ulkonaiset muodot saa sitoa meitä ja järkyttää meitä. Rakkauden vaikutuksesta jätämme minkä tahansa nautinnon, mutta olemme myöskin valmiit jättämään jonkun muodollisen hyveellisyytemme, joka mahdollisesti on hivellyt ja tuottanut meille persoonallistakin tyydytystä. Sillä rakkaudessa unohdamme itsemme, niin hyveemme kuin paheemmekin.

Sydämessään kansa on pakanallinen. Sen vaatimukset uskonnon suhteen ovat aivan toisenlaiset kuin yläluokan. Se ei pyydä lohduttajaa kuolemassa, vaan ohjaajaa elämässä. Se ei tahdo elää niin turhaan, että kuolinhetkellä sen valtaisi omantunnontuska. Se tahtoo tietää, kuinka sen on eläminen, sillä jos se oikein elää osaa, osaa se jalosti kuollakin. Se ei kaipaa vapahtajaa, vaan se kaipaa opettajaa.

Pekka Ervast
("Tietäjä", 1912)

Toimitussihteeriltä

Uskontojen kannattavana voimana on ihmisten aina tyydyttämätön tunne-elämä, tunneristiriidat ja pyrkimys näiden ristiriitojen hälventämiseen.

Näin tuntuvat väittävän ainakin tiedemiehet, jotka halua-
vat edustaa järkeä ja ajatusta. "Uskonnolliset tunteet" on-
kin nimitys, joka on päässyt yleiseen käytäntöön.

Voimmekin yleistäen ja määrättyllä oikeutuksella sanoa,
että uskonnot yleensä vetoavat tunteeseen, tieteellinen tut-
kimus järkeen. Mikä inhimillinen harrastus sitten vetoaa
tahtoon? Teosofia.

Teosofiaa on sanottu hengen uskonnoksi. Tämä merkitsee
sitä, että teosofia vetoaa ihmisen sisimpään henkeen, siihen
vähän tunnettuun olemuspuoleemme, joka ilmenee hyvänä
tahtona, rakkautena. Teosofia tahtoo auttaa ihmistä tietoi-
suuteen omasta hengestään, oman henkensä jumaluudesta,
saattaa ihmisen persoonalliset pyrkimykset sopusointuun
maailmankaikkeuden kehityksen takaisen tahdon kanssa, ja
teosofia väittää, että tästä luonnonmukaisesti seuraa myös
sopusointu ihmisen tunteisiin ja ajatuksiin.

Tämä teosofian tarkoitus näkyy jo teosofisesta kirjallisu-
udesta. Se tahtoo vaikuttaa ihmisen käytännölliseen elämään,
mutta verrattomasti enemmän kuin tunteeseen se vetoaa ih-
misen järkeen, hänen ajatuskykyynsä, hänen totuudenrak-
kauteensa. Teosofia ei hyväksy illusioita, harhakäsityksiä,
ei mieluisiakaan; tämä vaatimus sillä on sama kuin vilpittö-
mällä tieteellisellä tutkimuksella, mutta teosofia ylittää tie-
teen siinä, että se ei rajoita totuudenetsintää järkeen. Teo-
sofin tiedon on tyydytettävä hänen koko olemuksensa ja osoi-
tettava pätevyytensä siinä, että se vie hänet alati laajentu-
vaan ja syventyvään elämään, ei siinä, miten uskollisesti se
vastaa joitakin aistillisesti havaittavia ilmiöitä ja niiden kes-
kinäisiä suhteita.

Tämä teosofian erikoinen vaatimus saattaa myös teosofiset
tutkijat erikoiseen asemaan maailman silmissä. Sellaiset
virheet ja puutteet, jotka muissa ihmisissä ovat luonnollisia
ja verraten vähän huomiota herättäviä, saattavat heidän yh-
teydessään antaa aihetta monenlaisiin huomautuksiin: "Nuo
ovat teosofeja, muka, ja tuo tuossa palvoo toista kuin puoli-
jumalaa . . . Ja nämä ovat sielussaan autuaita, kun se ja se
on taas puhunut 'niin kauniisti'. Oikeita teosofisia uskova-
sia! Nuo taas ovat olevinaan tiedemiehiä . . . Minun näh-

däkseni he ovat muiden kaltaisia. Eivätkä nuo teosofiset taiteilijat useimmitenkaan ole mitään neroja . . .”

Tämä on terveellistä kuulla. Tällaiset puheet osoittavat, että teosofeilta odotetaan enemmän kuin muilta. Sen verran jo on yleiseen tajuun iskeytynyt tietoa teosofiasta, että se vaatii enemmän kuin uskonnot, tieteet tai taiteet. Ulkopuolinen arvostelu ei ehkä aina ole riittävästi perusteltu, mutta yleensä siinä on sen verran aihetta, että voimme olla ”maailmalle” kiitollisia siitä. Teosofian päämäärä on todella korkea, ja on paikallaan, että meitä siitä muistutetaan.

Kuitenkin on itse teosofisessa maailmassa esiintynyt viime aikoina pyrkimyksiä tasoittaa tätä teosofian ja muun maailman välistä näennäistä ristiriitaa. Se on valitettava ilmiö siksi, että tämä sopusointu, johon pyritään, voidaan saada aikaan vain teosofialle ominaisesta totuusvaatimuksesta luopumisella.

Tämä suunta vastaa uskonnollisessa ja tieteellisessä maailmassa vallitsevaa tilaa. Ehdottomasta totuudesta ei uskalleta puhua, vaan mieluummin suhteellisesta, eri ihmistyyppien edellytyksiin pohjautuvasta suhteellisesta tietämyksestä. Johtopäätökset, mikäli niitä tehdään, ovat sitten pääpiirteissään seuraavanlaisia: ”Oikeastaan ei mitään voi tietää varmasti”, tai: ”Tavallaan kaikki ovat oikeassa: ’Kaikki tiet vievät Roomaan’.”

Epäilemättä on totta, että henkisen elämän tiet, joita ihmiset kulkevat, ovat erilaisia, niinkuin väitetään, mutta erilaisuus johtuu enemmän yksilöiden keskinäisestä eroavaisuudesta, kunkin yksilön aikaisemmista saavutuksista ja nykyisistä edellytyksistä kuin itse teiden erilaisuudesta. Itse asiassa ihmiselle, joka jo on nähnyt päämäärän, tie näkyy kaikille yhtenäisenä, koska kaikilla on yhteinen päämäärä: Jumala, ikuinen elämä, hengen valtakunta, miten sitä nimitetäännekin. Vaikka yksilöiden erilaisuuden takia olisikin useampia valm’stavia itsekasvatusmenetelmiä, ei suinkaan riitä, että tutkimme niitä ja tunnemme eriasteista sympatiaa niitä kohtaan. Joka yrittää kulkea monia teitä, hän ei kulje mitään tietä. Mitä meitä hyödyttävät vaikka kuinkakin kauniit näkemykset ihmiskunnan yhteisestä päämäärästä, ellemme valitse jotakin tietä siihen kulkeaksemme?

Mikä tie sitten on sopivin. Suorin tie. Mikä on suorin tie? Se, joka enimmin muistuttaa meitä lopullisesta päämäärästä, eli toisin sanoen se itsekasvatusmenetelmä,

joka varmimmin ja nopeimmin vie meidät jumalamme yhteyteen.

Teosofian pitäisi olla siis tässä merkityksessä hengen uskontoa. Ellei teosofiana esitetty oppi neuvo meille tietä hengen yhteyteen, ei se ole hengen uskontoa eikä teosofiaa, vaan jotakin muuta.

*

Salatieteellis-teknilliseen tarkkuuteen pyrkiessämme olemme tottuneet puhumaan vanhan ja uuden liiton teistä tai itämaisesta ja länsimaisesta okkultismista. Olemme tottuneet pitämään H. P. Blavatskya itämaisen koulun pätevänä edustajana, ja olemme keskuudessamme saaneet pitää P. E:n, miehen, joka esimerkein ja opetuksin painoi mieliimme eräitä länsimaisen okkultismin oleellisia opetuksia.

Kun näin teemme eron näiden teiden välillä, ovat lähinnä kysymyksessä teknilliset eroavaisuudet. Tällaisia on m.m. se, että guru ja chela, opettaja ja oppilas, ovat itämailla läheisessä yhteydessä toisiinsa. Oppilas on suuresti riippuvainen opettajansa neuvoista, ja hänen elämänsä on muodollisestikin erittäin tarkkaan säännöstelty. Tähän on tärkeänä syynä se, että itämaisen koulun oppilas joutuu varhemmin kuin länsimaisen koulun kävijä tekemisiin n.s. psyykkisten voimien kanssa, mikä vaatii erikoista harjoittelua ja kontrollia. Länsimaisen koulun oppilas on alusta alkaen itsenäisempi. Hänellä ei suorastaan tarvitse olla inhimillistä opettajaa, eikä hän myöskään etsi "kykyjä", jotka pikemminkin ovat hänelle esteenä, koska ne, niinkuin kapt. Bowen huomauttaa sattuvasti, vain tekevät elämän mutkallisemmaksi. Ne joogaharjoitukset, joita länsimaisenkin pyrkijän on hyvä harrastaa, tähtäävät lähinnä ajatuksien ja tunteitten puhdistamiseen, itsekontrolliin ja keskittymiskyvyn saavuttamiseen.

Kumpikaan teistä ei ole helppo siinä mielessä, että voisimme mielihalumme mukaan valita helpomman. Molemmat vaativat ihmisen kokonaan. Länsimailla vallitsevista ulkonaisista olosuhteista johtuu kuitenkin, että itämaista itsekasvatusmenetelmää on äärimmäisen vaikea noudattaa. Muut H. P. B:n jälkeen syntyneet "itämaiset koulut" ovat epäaitoja. "Astraalisten" asioiden harrastelu ja pyrkimys psyykkisten kykyjen kehittämiseen sekä näistä johtuneet harhautumat teosofisessa liikkeessä ovat tässä suhteessa varoittavia esimerkkejä.

Länsimaisen okkultismin esittämä itsenäisyysvaatimus

saattaa olla monille vaikea koetinkivi, koska ei ole ihmistä, johon turvautua, jolta kysyä neuvoja, johon luottaa sokeasti. Sen lisäksi, että tämä koettelee ihmisen totuudenrakkautta, tarkoitus on, että pyrkijä löytää oman sisäisen Mestarinsa, oman todellisen minänsä. Tämä on hänen opettajansa, ja jos hän pysyy uskollisena tälle todelliselle itselleen, hänen ei tarvitse erehtyä niistä opettajiksi tarjoutujista, jotka esiintyvät "lampaina", mutta itse asiassa ovat "raatelevia susia". Vasta tämän jälkeen, jos se on hänelle tarpeellista, hän saattaa tavata Mestareita, niitä täydellisiä ihmisiä, jotka elävät itsetietoisina samalla henkisellä tasolla kun hänkin elää minuutena. On huomattava, että *Mestari tunnetaan vain minuudessa, ei persoonallisuudessa*; muistelkaamme vain sitä uuden testamentin esittämää tapausta, kun Pietari tunsu Jeesuksen Kristukseksi: "Ei liha eikä veri ole sitä sinulle ilmaissut, vaan Isäni, joka on taivaissa", vastasi Jeesus Pietarille. Samaten on huomattava, että "vihkimykset", joista teosofisessa kirjallisuudessa on kirjoitettu muutakin kuin totuutta, ovat *henkisiä* tapahtumia, jotka liittyvät todelliseen ihmiseen, korkeampaan minään, eikä persoonallisuuteen. Ellei ihminen päivätajunnassaan koe henkisen elämänsä laajentumista ja pysty jokapäiväisessä elämässään toteuttamaan henkisen elämän vaatimuksia, ei hänen tarvitse kuvitella mitään uniensa nojalla, olivatpa ne miten ihmeellisiä ja "ylösrakentavaisia" tahansa. —

Voisimme nimittää länsimaista tietä Ruusu-Ristin tieksi, pitäen tällöin kuitenkin mielessämme, että Ruusu-Risti on järjestönä yritys, ihmisten yhteys, jotka yrittävät tätä tietä kulkea. Tämä tie on oleellisesti siveellinen. Se asettaa kaiken okkultismin perustaksi määrätyt eettilliset vaatimukset, tarkemmin sanoen ne ohjeet, jotka meille ovat säilyneet Jeesuksen opetuksissa. Se vaatii meitä liittämään mystikon palavan innon ajattelevan totuudenetsijän kriittisyyteen ja totuudenrakkauteen. Se ei houkuttele astraalisilla näkymöillä eikä yöunen aikana hankittavilla "vihkimyksillä". Se ei imartele meidän persoonallisuuttamme. Ruusu-Ristin tiellä kulkija ottaa maailman suuret Opettajat oppaikseen ja ylimmäksi ystäväkseen Jeesuksen Kristuksen, sillä tätä Mestaria hän ei lopultakaan voi sivuuttaa. Ja koko ajan hän luottaa Kristukseen, ihmisen elävään täydellisyyssajatukseen, joka ennemmin tai myöhemmin kruunaa hänen minuutensa ja saattaa hänet persoonallisuutena tietoiseksi sisimmästä olemuksestaan.

Vuodet vierivät toisensa jälkeen, turhat luulot ja kuvittelut karisevat meistä elämän ankarassa ja samalla rakkaudentäyteisessä koulussa. Me opimme kärsivällisiksi, kun näemme, miten vähän saamme aikaan inhimillisinä olentoina. Me näemme, että monta vuotta elämästämme, sen jälkeen kuin olemme innostuen omaksuneet teosofian, kuluu valmisteluun, karkean kuutiokivemme muokkaamiseen. Ja kun sitten saamme näkemyksen temppelimme rakennuksen piirustuksista, ymmärrämme, että meidän on otettava kivemme uudelleen käsiteltäväksi, jos mieli sen kelvata rakennukseen. Joskus, tulevaisuudessa, oman temppelimme jumalallinen rakentajakin tietoisesti uhraa itsensä sen temppelin rakennuskiveksi, jonka muodostaa koko ihmiskunta. —

Nyt, tällä hetkellä, päämääränämme on todellisen itsemme, jumalamme, yhteyteen pääseminen ja sen toteuttaminen. Siinä on oleva pyrkimystemme päämäärä, onnenkaipuamme kohde ja autuas täyttymys. Uskontojen monien syvällisten edustajien, mystikkojen, tunnustukset ja myyttien runolliset kuvat ovat meitä tähän rohkaisemassa ja auttamassa. Kalevala kertoo meille Pohjan ihanasta immestä, joka istuu taivaankaarella ja kutoo kultaista ja hopeaista kangasta, — todella syvälinen vertauskuva hänestä, jonka verhoon kukin maallinen elämämme antaa kultaisen lankansa, hänestä, joka on todellinen "kaksoissielumme", tuosta olennosta, jota rakkaudenkaipuamme inhimillisyydessään etsii — toisesta ihmisestä.

*

Tästä todellisesta ihmisestä on muuan meidän aikamme kirjailija lausunut sanoja, joita ei usein tapaa kirjallisuudesta. Gustav Meyrink antaa kirjassaan "Walpurgisnacht" (Valpurinyö) Zrcadlon, entisen näyttelijän, kosmillisten voimien tahdottoman medion, puhua erälle kirjan henkilölle tämän korkeamman minän nimissä seuraavasti:

"Kuka minä olen? Onko koskaan, maailman alusta asti, ollut ihmistä, joka olisi tiennyt oikean vastauksen tähän kysymykseen? — *Minä olen näkymätön satakieli, joka istuu häkissä ja laulaa.* Mutta jokaisen häkin säleet eivät värähtele sen laulun mukaan —. *Miten usein olenkaan virittänyt lauluni sinussa, jotta minua kuulisit, mutta sinä olit kuuro koko elämäsi ajan. Ei mikään koko maailmankaikkeudessa ollut sinua alati niin lähellä ja niin omaasi kuin minä, ja nyt kysyt, kuka minä olen?* Monelle ihmiselle on oma sielu käy-

nyt niin vieraaksi, että hän murtuu kuoliaaksi, kun hänen on aika se nähdä. Hän ei silloin enää sitä tunne, ja se näyttyy hänelle Meduusan pääksi vääristyneenä: sillä on piirteet niiden pahojen tekojen, jotka hän on tehnyt, ja joiden hän salaisesti pelkää tahranneen hänen sielunsa." —

"Sinä kysyt, kuka olen? *Ilo ja minä ovat yhtä. Joka ei tunne iloa, hän ei myöskään tunne omaa minäänsä.*"

"Joka ei kuule satakielen laulua ja yhdy lauluun, hänellä ei ole minää, hän on tullut kuolleeksi kuvastimeksi, jossa vieraat demonit tulevat ja menevät, — vaeltavaksi ruumiiksi, niin kuin kuu taivaalla sammuneine tulineen — —."

"Kuitenkin, kehenkä kerran on tullut ilo, joka on ilman syytä, hänellä on siitä ikuinen elämä, sillä hän on yhtä sen 'minän' kanssa, joka ei tunne kuolemaa, — hän on alituista iloa, vaikka hän olisi sokea ja raajarikkona syntynyt. Mutta ilo on opittava, — sitä on kaivattava, sillä se, mitä ihmiset kaipaavat, ei ole iloa, vaan — — ilon aihetta."

Kapt. P. G. Bowen:

Opetuslapsiuden tie

II.

Muuttaa suhteensa ja asenteensa elämään, siinä tehtävä, jonka eteen todellisen okkultismin kokelas joutuu. Hän astuu kokelasasteeseen kaikin puolin yhtä tietämättömänä henkisestä itseystään kuin inhimillinen lapsi on inhimillisestä itseystään. Työ tai elämän velvollisuudet, elämän olosuhteet ja elämän ja kuoleman vastakkaiset tosiasiat vastustavat häntä taisteluhaastein, joka hänen on, niinkuin hän hämärästi vaistoaa, otettava vastaan, jos hän haluaa tulla niiden herraksi eikä halua pysyä niiden orjana. Ne sitovat ja ahdistavat häntä sukulaisineen lakkaamatta; tämän toteaminen on ensimmäinen askel. Heikkous ja tietämättömyys ovat itsekseen eristetystä luonnosta erottamattomat, ja kun kokelas tämän tunnustaa, hän samalla alkaa ymmärtää, mitä hänen odotetaan yrittävän, sitä nimittäin, että hän luopuu *persoonallisesta* itseystään ja korvaa sen toisella. Minkä luontoinen tämä toinen tietoisuus on, sitä hän ei vielä tiedä, ja toistaiseksi hän ehkä antaa sille *persoonattoman* negatiivisen nimityksen.

Eläminen ja kasvaminen ja lopulta elämän hallitsijaksi tuleminen merkitsee sen lakien oppimista ja niiden mukaista sopusointuista toimimista. Henkisen elämän lakien oppiminen välittömällä kokemuksella, ilman apua, olisi monen elämän asia, mutta onneksi kokelaan ei ole pakko ryhtyä siihen. Kirjoja, jotka käsittelevät todellista okkultismia, on oppilaitten ja Mestarien lähettiläitten kirjoittamina kaikkien ulottuvilla, ja niitä tutkimalla kokelas voi löytää tarvitsemansa kokemuksen lyhennysotteena. Niiden kirjoittamat teokset, joilla on todellista tietoa, eivät ole, niinkuin asiaan perehtymättömistä saattaisi tuntua, pelkkiä oppaita maailmankaikkeuden tuntemukseen. *Ne ovat kokemuspiirejä*, missä tajunta voi harjoittaa itseään ja siten saavuttaa suoranaista tietoa kaikkiallisen luonnon laeista. Painakoon tutkija tämän viimeisen lauseen mieleensä ja ajatelkoon sitä, siksi kunnes hän tajuaa sen merkityksen kokonaisuudessaan.

Välttääkö persoonallista pyydettä

Eräiden okkultismia käsitelleiden kirjailijoiden tapana on luokitella tutkijat näiden persoonallisten taipumusten mukaisesti. Tässä on ilmeisesti takana se usko, että tutkija edistyy parhaiten kulkemalla sitä "linjaa", mikä miellyttää häntä enimmäin. Tämä olisi aivan totta, jos kysymyksessä olisi *persoonallinen* edistyminen, mutta, niinkuin jo on osoitettu, näin ei ole laita. Tarvitaan selvää ajattelua ja erottamiskykyä, jos mieli nähdä tämä kohta oikeassa valossaan. Kullakin tutkijalla on luonnollisesti mieltymys johonkin tutkimuksen haaraan erityisesti, ja jos hänen sallitaan pysytellä siinä, hän ilmeisestikin edistyy nopeammin ja helpommin kuin toinen, joka ei seuraa omia taipumuksiaan; mutta kun muistetaan, että henkilökohtaisen pyyteen palveleminen merkitsee sen luonnon vahvistamista, josta pyritään vapautumaan, asia tulee kokonaan toisen näköiseksi.

Tutkijat yleensä kuuluvat luonnollisesti toiseen tai toiseen seuraavista kahdesta suuresta luokasta, nimittäin (1) filosofiseen tyyppiin, ja (2) hartaaseen tyyppiin. Edelliselle on ominaista enemmän tai vähemmän kehittynyt äly ja kohtalaisen hyvin hallittu tunneluonto. Tämän tyyppisillä tutkijoilla on tiedonjano, jota spekuloiava filosofia tyydyttää auttaessaan heitä muodostamaan järkeä tyydyttäviä käsitteitä olemassaolosta. Toisen tyyppin jäsenillä ovat tavallisesti korkeammat tunteet vallitsevina ja äly heikommin ke-

hittyneenä. Kirjojen tutkistelu ei heitä miellytä. Se saattaa hämmentää heitä, koska heiltä yleensä puuttuu keskittymiskykyä. Maailmankaikkeuden rakenne, niinkuin opettajien suuret teokset sen esittävät, ei heitä kiinnosta, koska he harvoin ymmärtävät sitä. He saattavat lukea ja tavallisesti lukevatkin kirjoja, jotka käsittelevät okkultismin käytännöllistä tai hartaudellista puolta, mutta harvoin he ymmärtävät niiden merkitystä, koska he saavat vain transsendentaalisen tunnetyydytyksen palveluksen ja uhrautumisen ihanteitten katselusta. Heidän pyrkimyksensä ovat aina mitä korkeimpia, mutta ne toteutetaan harvoin; tämä on tosiasia, jonka he, kumma kyllä, harvoin tajuvat.

Nämä kaksi tyyppiä, jotka ovat eri puoliltaan hyvin arvokkaita, kun niitä arvostellaan tavallisten mittapuitten nojalla, kumpikin ruokkivat persoonallista luontoaan sen sijaan että he luopuisivat siitä, silloin kun he toimivat taipumustensa mukaisesti. Filosofinen tutkija kerää tutkimuksistaan alati kasvavan *tosiasioiden* varaston, niinkuin hän niitä nimittää, mutta hän ei milloinkaan huomaa, että ne eivät ole suinkaan tosiasioita, vaan pelkkiä todellisuuden *aspekteja*, jollaisina se ilmenee eristetylle tajunnalle. Niistä hän rakentaa sielullisia käsityksiä, jotka hän kuvittelee todellisiksi, mutta jotka itse asiassa eivät ole sitä sen enempää kuin se tajuntakaan, joka ne konsipioi. Hän vain laajentaa ja mutkallistuttaa persoonallista kokemuspäänsä sen sijaan että hän pienentäisi ja yksinkertaistuttaisi sitä.

Hartaustyyppin ihminen myös edistää persoonallisuuttaan. Hänen transsendentaalisen tunnekokemuksensa etsintä on harvoin muuta kuin korkeammalle tasolle nostetun aistikkokokemuksen etsintää. "Korkeampaan elämään" antautuminen, siinä muodossa kuin hän sen tuntee, vain lisää eristyneisyyden tunnetta saadessaan hänet tuntemaan itsensä muita ihmisveljiään "paremmaksi."

Kokelaan tapauksessa ei saisi tulla kysymykseenkään yksilöllisiin pyrkimyslinjoihin yllyttäminen. Hän on henkisesti elämässä kapalolapsi, eikä hänellä voi olla yksilöllistä polkua ennenkuin hän on saavuttanut vastuunalaisen yksilöllisyyden. Muistettakoon alaikäisen lapsen analogia.

Tosiasiat eivät ole todellisuuksia

Henkilökohtaisia taipumuksia pitäisi kohdella niin kuin viisaat vanhemmat suhtautuvat lapsen luonteeseen. Ne ovat

luonteen vallitsevia piirteitä, ja niissä pitäisi nähdä lähin kokemuspiiri, joka on tyhjennettävä ja jätettävä. Filosofinen tutkija voi omistaa huomionsa spekulatiiviseen filosofiaan, edellyttäen, että hän pääsee oikeaan asenteeseen siihen nähden. Ymmärtäköön hän, että "faktumit", tosiasiat, eivät ole lopullisia todellisuuksia, vaan ovat ainoastaan *tienviittoja*, jotka osoittavat, millä suunnilla todellisuus on löydettävissä, ja hän voi sopivasti ja hyödyllisesti *käyttää hyväkseen* luonnollisia taipumuksiaan. Tämä on salaisuus — *käyttää* luontoa, ei palvella sitä orjana.

Vähemmän älyllisen harrastyyppisen tutkijan pitäisi samalla tavalla *käyttää* ominaista taipumustaan lähimpänä kokemuspiirinään. Sen sijaan että hän jää siinä nauttimaan, koettakoon hän tutkia sitä etsien siinä ilmeneviä lakeja.

Kumpaisenkaan tyyppin ei pidä odottaa suoranaisia ja hämmästyttäviä tuloksia uudesta pyrkimyksestä. Se merkitsee lankeamista toiseen persoonallisen itsen järjestämistä monista salahaudoista, sillä vain eristetty tajunta voi ajatella jonkin *lisäämistä* itseensä. Päämääränä on *asenteen* vakiinnuttaminen, ei rakennuksen rakentaminen. Tutkijan pitäisi ajatella itseään siementen kylväjänä, ei sadon korjaajana. Sadonkorjuun aika tulee, kun sen on tultava, mutta nyt on vielä varhainen kevät.

Menneisyydessä luodut syyt voivat toisinaan pakottaa tutkijan tekemään työtä yksikseen, mutta tavallisemmin hän tuntee vetäymystä tai vedetään muiden piiriin, missä hän voi saada apua, ja jolle hän voi sitä puolestaan antaa. Edistyminen voi olla nopeampaa ryhmässä kuin on mahdollista yksityisin ponnisteluin, edellyttäen aina, että ne, jotka ryhmän muodostavat, ovat keskenään sopusoinnussa. Sopusointu ei perustu tunnesuhteisiin eikä mielipiteiden yhtäläisyyteen; nämä kaksi asiaa ovat käytännöllisesti katsoen saavuttamattomat. Niihin pyrkiessään useimmat kokemattomien tutkijoiden ryhmät särkyvät. Sopusointu, jota on etsittävä, on aivan toisenluontoista, mutta se ei ole helposti määriteltävissä. On sanottu, että se on määrätty asenne ja ymmärtämystä. Asenteelle on ominaista persoonallisten seikkojen huomiotta jättäminen, ja ymmärtämykseen sisältyy tieto siitä, että kaikkien täytyy olla persoonallisesti erilaisia. Ykseys on *pyrkimystä*, moninaisuus tämän pyrkimyksen ilmentämistä. Todellisen sopusoinnun saa aikaan tämän muuttumattoman lain ymmärtäminen.

Ei voi antaa sääntöjä ryhmätyölle sen enempää kuin yksi-

tyisellekään työlle, mutta voidaan antaa eräitä yksityiskoh-
taisempia viitteitä hyödyllisten työtapojen varalle. Ne ovat
viitteitä, ei noudatettavia määräyksiä; ne tahtovat vain antaa
välähdyksiä *työn laista*.

Länsimainen tutkija tekee miltei aina filosofisesta tutki-
muksesta työn, varsinkin ryhmätyön perustan. Ymmärret-
täköön sen tarkoitus alusta alkaen. *Tosiasioita* ei etsitä, vaan
ohjeita, ja se, mitä jälkimmäiseen sanaan sisältyy, voidaan
myös ilmaista sanalla *lait*.

Synteesi on välttämätön

Konkreettinen esimerkki tavasta, jolla yleispätevä laki voi-
daan löytää filosofisella tutkimuksella, ja miten se voidaan
sovelluttaa, saattaa olla hyödyksi. Ottakaamme esimerkiksi
tuttu oppi planeettaketjusta. Se opettaa, että monaadi, kaik-
kiallisen tajunnan yksilöllinen kipinä, siirtyy pallolta pallolle,
joita on seitsemän, kehittäen kullakin erilaisen tajunnanmuo-
don ja saavuttaen lopulta itsetietoisuus-täydellisyyden (k.o.
kehityskierrokseen nähden) seitsemännellä pallolla seitse-
män ketjussa suoritettun kierroksen jälkeen. Tämä, kun
otetaan mukaan siihen punoutuvat opit seitsemästä rodusta,
seitsemästä alirodusta j.n.e., paljastaa yleismaailmallisen
lain, joka osoittaa, että tajunta, esiintyipä se missä muodossa
tahansa, kaikkiallisena tai kaikkein vaivaisimpana ajatuk-
sena, liikkuu yhtäjaksoisesti seitseenvaiheisen kierroksen
kautta, ja aspekti eli muoto, mikä sillä kullakin hetkellä on,
on vain yksi seitsemästä, jotka on koottava synteesiksi, jotta
se esiintyisi täydellisenä.

Sovelluttakaa nyt tämä itsenne ymmärtämiseen niin huo-
maatte, ettei ainoakaan tajunnan vaihe kunakin hetkenä,
yksinäinen ajatus tai laaja yleisnäkemys elämästä, voi olla,
vaikka se tuntuisi hyvinkin todelliselta, täydellinen eikä py-
syväinen. Kun tämä kerran on ymmärretty, se auttaa ih-
mistä edemmäs ja saa hänet tajuamaan ajatukset ja tajunnan
kokonaisuutena, joka liikkuu eri vaiheiden kautta, joiden
tutkittuina huomataan vastaavan määrätyillä "paloilla" val-
litsevia tiloja, niinkuin filosofia opettaa. Kaikkia seitsemää
vaihetta ei tavallinen sielu voi tajuta, mutta tästä voidaan
käsittää riittävästi saadakseen suoranaista varmuutta lain
pätevyydestä.

On sangen helppoa nähdä, että tämän näkemysten so-
velluttaminen elämään voisi säästää meidät monista kärsi-

myksistä. Kokelaat, eritoten n.s. hartaaseen tyyppiin kuuluvat, tuntevat hyvin, millaisia ovat usein toistuvat masentumuksen, pessimismin, vieläpä kaiken henkisen kieltämisen kaudet, mutta tämän vaihtelujen lain sovelluttaminen osoittaisi heille, että nuo vaiheet ovat vain ohimeneviä, ja se auttaisi heitä kokemaan ne tyynesti. Se lisätieto, että vaiheet uusiintuvat yhäti uudelleen muuntuneina, vahvistaa objektiivista asennetta.

Ajatteleva tutkija ei kaipaa sen enempää opastusta. On jo puhuttu riittävästi siitä, miten nopeasti ja miten laajalti keran löydettyä lakia voidaan ulottaa, ja miten sen sovelluttaminen on omiaan haihduttamaan persoonallisen asenteen rajoitukset. On kuitenkin varottava luottamasta kohtuuttomasti omiin havaintoihin ja johtopäätöksiin, sillä edelliset saattavat olla epätäydellisiä, jälkimmäiset vääriä. Toisin sanoen: tärkeätä on työn antama harjoitus, ei sen välittömät tulokset.

Edellämäinitusta harjoituksesta kehittyy luonnollisesti itse-tutkistelun tapa, ja se pitäisi ulottaa niin laajalti ja niin syvästi kuin mahdollista, kunnes toiseksi luonnoksemme tulee tapa tarkastella persoonallisuuttamme *objektiivisesti*. Kokeilaan tulisi alituisesti *tarkkailla* ja *kysellä* luontonsa eri puolien toimintoja. Siten tekemällä hän erottaa yksilöllisyytensä eli *itsensä* sen kokemusvälineistä yhä täydellisemmin. Tässä on myös varottava rakentamasta kiinteitä käsityksiä havaintojen nojalla ja odottamasta vastauksia itsekuulustelun kysymyksiin. Kysyjän asenne on oikea, koska se sellaisenaan pysyessään on puhtaasti persoonaton. Mutta asenne, joka vaatii vastausta, on väärä, sillä se on puhtaasti persoonallinen. Oppilas, jossa henkinen tajunta on toimivana, voi vaatia ulkonaiselta elämältä vastaukset hänen kysymyksiinsä, mutta niin ei voi kokelas tehdä. Hänen ulkopuolinen luontonsa on hänen kokemuspierinsä; tyytyköön hän tekemään havaintojaan siitä ja tietämään, ettei se ole häntä itseään, ja aikanaan sen salaisuudet paljastuvat hänelle. Tällä hetkellä hän näkee vain pienen osan tajunnan auringon valaisemana, eikä hän voi sitä ymmärtää oikein, ennenkuin hän näkee myöskin sen monet pimeät sopukat.

Me luomme itsemme

Itsensä tarkkailusta ja kuulustelusta tutkija voi edetä samalla tavalla tutkimaan muita, pitäen jokaista ihmisvel-

jeään yhtenä oman luontonsa muotona, joka on pantu hänen eteensä opittavaksi läksyksi, ei erillisenä oliona. Ei ole väärin, filosofisesti puhuen, vaikkakaan ei aivan kirjaimellisesti, että kaikki olennot, joiden kosketuksiin joudumme, ovat vain oman luontomme objektivoituneita aspekteja. Karman nimellä tunnettu laki opettaa, että jokainen ihminen luo oman luonteensa ja ympäristönsä, ja eivätkö olennot, joihin hän liittyy, ole osia hänen ympäristöstään? Kun tämä kanta on omaksuttu, vaikkakaan se ei ole nykyiselle tajunnalle kirjaimellisesti totta, voi se suuresti auttaa ihmistä nousemaan lähemmäksi kaikkiallista tajuntaa, jonka kannalta se on ehdottomasti totta.

Suuri, alati läsnäoleva probleemi, jonka kohtaavat kaikki tälle polulle lähtevät, on himon voittaminen. Kuta enemmän sitä pohtii, sitä vaikeammalta se näyttää siitä, joka käyttää ajatustaan, mutta jolta vielä puuttuu selvää ymmärrystä. Pyyde, hän huomaa, on elämän suuri liikkeellepaneva voima. Jos se hävitetään, mitä sen tilalle voi tulla? Ilman pyydetä, hän ajattelee ja ajattelee oikein, olisi vain alakuloisuutta ja rämettymistä, mutta hän ei käsitä, että *pyyde* kaikkiallisen luonnon prinssiippinä on kerrassaan toinen kuin inhimilliset *pyyteet*. Pyyde-prinssiippiä ei voida poistaa sen paremmin kuin tätä maailmankaikkeuttakaan; inhimilliset *pyyteet* ovat yksinkertaisesti vain tämän prinssiipin piirissä olevan eristetyn tajunnan toimintaa; tämän kosmillisen prinssiipin vaikutus ulottuu sielulliseen, vieläpä henkiseenkin prinssiippiimme. Tämä pitäisi ajatella erittäin selväksi.

Kuitenkin Opettajat näyttävät tuomitsevan korkeammatkin *pyyteet*, valitetaan. Voiko edistyä, ellei halua edistyä? Vastaus on, että n.s. ”korkeammat *pyyteet*” ovat vain persoonallisen itsen hienoja ”koukkuja.” Tajunnan ollessa persoonallinen ihmisen *pyyteitten*, miten korkeitten hyvänsä, täytyy myös olla persoonallisia, koskapa ne ovat hänen itsensä puolia. Niiden avulla toimimalla eristetty tajunta imee alituisesti aineksia elämästä lisätäkseen omaa voimaansa, ja mistä se ne saa, se ei sitä liikuta.

Yhtä pyydetä, vain yhtä, tutkijan tulisi vaalia, *halua olla pyyteetön*. Tämä on se voimakas koe, joka voi viedä hänet opetuslapsiuden kynnykselle. Ja kuitenkin — tämä on kokelasasteen mysterioista vähimmin ymmärretty — *pyyteetönmyyden* halu on vielä persoonallinen. Se voi imeä itseensä kaikki muut *pyyteet*, mutta kuitenkin se on kaiken jälkeen olemassa; se on persoonallisen itseyden ydin, joka odottaa

oppijaa opetuslapsiuden kynnyksellä. Tässä on ”kynnyksen-vartijan” *todellisuus*. Se kauhea koe, joka käy ennen opetuslapsiuteen vihkimystä, tulee, kun vaeltaja kohtaa silmätysten väkevimmissä voimassaan olevan inhimillisen itseytensä, kun *Itsen*, joka on uhrannut ja niellyt lapsensa, täytyy surmata itsensä tässä viimeisessä pelottavassa taistelussa. Onko ihme, että niin monet epäonnistuvat, jotka syöksyvät ennen aikojaan tähän taisteluun, missä voitto on saavutettava ilman apua tai rohkaisua ihmiseltä, Mestarilta tai jumalalta?

Pyyteettömyyden halu

Kun kokelas poistaa pyyteet kohdistamalla ne tähän yhteen ainoaan haluun olla pyyteeton, hän huomaa olevansa jatkuvasti vapaampi tutkimaan uusia tiedon piirejä. Sielun osastot, jotka tähän saakka ovat olleet verhotut ja toimittomat, alkavat toimia. Rauhan tunne tulee sitä mukaa kuin taistelevien pyyteitten rivit harvenevat. Tasapaino vaka-voituu sitä mukaa kuin halu olla erillään tai muiden yläpuolella kuluu pois, ja sen keralla tulee kasvava tieto siitä, mitä on todellinen voima. Elämä tulee täyteläisemmäksi ja rikkaammaksi, kun persoonalliset tarpeet häviävät. Tähän ja paljon muuhun kaikkiallinen pyyteen elementti, yhdeksi ainoaksi virraksi keskitettynä, ei enää voimaansa hajoittaen tuhansiksi kiemurteleviksi puroiksi hajautuvana, vie kokeilaan. Se voi, elleivät mitkään esteet tukahduta sen virtaa, kuljettaa hänet vastustamattomalla voimalla viimeisestä kokeuksesta ja kautta sen pimeyden ja hiljaisuuden, mitkä ovat vastassa kynnyksellä, toisella puolella vallitsevaan hengen valoon.

Tajunnan kehkeytymistä siitä ei-olemisen kuilusta, jonka kautta sielun on kuljettava, kun persoonallisen itseyden viimeinen uhri on suoritettu, voidaan hyvällä syyllä verrata aamutähden nousuun, mikä tapahtuu yön pimeimmän ja kylmimmän hetken jälkeen. Jokaisessa luonnollisessa kierroksessaan ihminen voi lukea määrätyt vaiheensa, jos hänellä vain on silmät nähdäkseen, mutta kukaan ei voi kuvailta toiselle, joka ei ole sitä nähnyt, maallisen päivännousun ihmettä, eivätkä sanat voi välittää persoonalliselle sielunelämälle, mitä henkiseen tajuntaan herääminen merkitsee. Se täytyy kokea, jos mieli ymmärtää sen. Sen enempää ei voi sanoa.

Viimeinen varoitus voidaan antaa oppijalle, joka lähestyy

koetusaikansa päättymistä. Opetuslapsius on se päämäärä, johon hän pyrkii, mutta itsessään se ei ole sen enempää päämäärä kuin inhimillisen yksilöllisyyden saavuttaminen on kasvavalle lapselle päämäärä. Se on uuden pyrkimys- ja edistymiskauden alku nyt suhteellisen vastuunalaiselle ja itsetietoiselle henkisellemme olennolle. Persoonallisen itseyden jättäjänsä voittaminen, mikä on tehnyt oppijasta oppilaan, ei merkitse, että tämä suuri vihollinen on surmattu eikä enää voi uhata. Päinvastoin, se ei ole surmattu, vaan ainoastaan kukistettu ja tehty sillä hetkellä kunnolliseksi ja tottelevaiseksi palvelijaksi. Tällä hetkellä sen voima on suurempi kuin milloinkaan ennen. Pyyteitten lukemattomien risti-riitaisten aspektien yhdensuuntaistaminen yhdeksi ainoaksi kokonaisuudeksi, kuten yllä on esitetty, merkitsee, että persoonallinen itseys on suuresti voimistunut ja elävöitynyt, niin kuin on sotilaskuria kokematon kansakunta, kun suuri johtaja on sen harjoituttanut tottelevaksi armeijaksi. Ihmisten kansallisten armeijoiden tavoin alemman luonnon sotavoimat saattavat millä hetkellä hyvänsä tulla kurittomiksi ja ryhtyä uudelleen sisällissotaansa, jos niiden komentaja, henkinen Itse, höllentää kuriaan ja luopuu identisyydestään sekaantumalla niiden joukkoon.

Henkistä tietoisuuttaan lukuunottamatta oppilas esiintyy kaikin tavoin ihmisenä, ja pitkiä aikoja hänen täytyy jatkaa työtänsä maailmassa ihmisenä. Hänen tajuntansa täytyy sen vuoksi välttämättömyyden pakosta laskeutua alati uudelleen persoonalliseen luontoon ja toimia sen välityksellä sekä nousta jälleen siitä pois, kun työ on tehty. Ei ole ainoastaan mahdollista, vaan käytännöllisesti katsoen väistämätöntä, että milloin hyvänsä hänen kurinpitonsa höllentyy, persoonallisten pyyteitten armeija tahtoo tulla epäjärjestykseen tai suorastaan kapinalliseksi. Alkuvoitto on vain ensimmäinen monista, jotka hänen on saavutettava, kunnes lopulta hänen työnsä puhtaasti inhimillisessä piirissä on täydellisesti päätetty ja hän seisoo toisen valtakunnan kynnyksellä, joka ei ole tästä maailmasta. Tuon kynnyksen yli hän ei voi astua ennen kuin pienin, samoin kuin suurinkin niistä inhimillisistä pyydeolemuksista, jotka muodostavat persoonallisuuden armeijan, ovat nousseet hänen kerallaan henkisen miehuuden piiriin. Mestari ei voi astua jumalien kuningaskuntaan, ennen kuin ihmiskunta, johon hän kuuluu, ja jonka kohtaloihin hän on erottamattomasti liittänyt omansa, on kokonaisuutena noussut henkiseen tajuntaan.

Ihminen ei elä itseään varten

Nuoremalle tutkijalle saattaa olla vaikeaa käsittää nämä ajatukset yhdellä kerralla, mutta maksaa vaivan tutkia niitä ja syventyä niihin. Tässä filosofia auttaa häntä sillä opetusellaan, että kaikki kuuluvat osina yhteen kokonaisuuteen, ja se mikä koskee yhtä, koskee myös toista. Ihminen ei elä itseään varten, eikä hän tee työtä itseään, vaan kaikkia varten. Hän ei pelasta omaa sieluaan työllään ja uhrauksellaan, vaan eksyneen ihmiskunnan sokean sielun. Tähän tehtävään hänen täytyy, niinkuin on osoitettu, olla valmis, ei yhtäkkiä, vaan lukemattomia kertoja hänen on uhrattava se henkinen kuningaskunta, jonka hän on niin vaikealla taistelulla voittanut, ja laskeuduttava maailman elämään. Yhä uudelleen hänen on tätä tehtävää varten suoritettava oman inhimillisen itseytensä uhri ja kuljettava ei-olemisen kautta todelliseen kotiinsa Valon valtakunnassa, niin että ihmiset voivat nähdä, jos heillä on näkevät silmät, pyhiinvaeltajan Polun ja pyhiinvaeltajan Polulla.

Tästä Opettajat puhuvat kertoessaan *tuskien Tiestä*. Se on tuskien tie, koska Laki pakottaa henkisen itseyyden laskeutumaan kirkaasta piiristään ihmisten pimeään maailmaan; se on tuskaa, koska inhimillisen itseyyden on suostuttava itsehävitykseen, jotta ihmissuku tulisi nostetuksi; mutta se on tuskaa vain likinäköiselle ihmiselle, joka ei voi nähdä ikuista oikeutta, mikä läpäisee äärettömän maailmankaikkeuden sitä kannattaen.

Henkiselle sielulle Polku ei ole tuskainen. Se on säälin tie, koska niillä, jotka sitä kulkevat, on täydellinen ymmärrys. Se on sopusoinnun tie, koska sen ovat siloittaneet niiden jalat, jotka noudattavat matkallaan elämän rytmejä. Se on luomisen tie, koska sitä kulkevat edestakaisin töihinsä elämän rakentajat. Ja lopuksi se on näkijöiden tie, ja sillä vyöryvät Lain vaunujen pyörät.

Se, mitä koetan ilmaista, ei ole uutta, vaan vanhaa, niin vanhaa, ettei ole ollut aikaa, jolloin sitä ei olisi ollut. Toistan sen omalla yksilöllisellä tavallani uskoen, että käyttämäni sanat voivat saada vastakaikua siellä täällä joissakin sieluissa, joihin muiden sanat eivät ole vaikuttaneet. *Totuus on yksi*, mutta sen ilmennysmuodot ovat lukemattomat; kuitenkin ei mikään muoto, vaikkapa karkeakin, ole vailla merkitystä joillekin sieluille. Tämä on Laki, ja siinä myös syy, miksi niiden, jotka ovat saaneet välähdyksen elämän muuttumattomista totuuksista, täytyy aikojen kuluessa yhä uudelleen ja uudelleen ne esittää.

Suom. J. Ptn.

Hilja Kettunen:

„Mene, mutta älä enää syntiä tee!”

Roma, ”ikuinen kaupunki”, on täynnä historiaa, traditioita, legendoja. Siitä huolimatta päätin lähettää Ruusu-Ristille tervehdyksenä kuvauksen nopeasti ohikiitäneestä nykyhetkestä. Se kesti vain minuutin, pari, ja me jouduimme sattumalta tapauksen silminnäkijöiksi. Se on muistojemme kohteelmassa pieni elävä taulu, joka todellakin tuotti minulle enemmän iloa, kuin Tizianon, Botticellin tai Velasquezin maailmankuulujen taideteosten näkeminen.

Keskellä Romaa, Aventinus-kukkulan rinteellä on aivan lähekkäin monta kirkkoa: Pyhän Sabinan, Pyhän Alession ja Pyhän Anselmon kirkot. Kahden viimeksi mainitun välissä on vielä Maltaan ritarikunnan talo kauniine puutarhoineen ja vielä kauniimpine näköaloineen, sekä puutarhassa ritarikunnan yksityinen Pyhän Maarian kirkko. Juhla, josta tässä kerron, oli Santa Sabinassa.

Sabina oli jalosukuinen roomalainen nainen, joka orjattarena vaikutuksesta kääntyi kristinuskoon. Molemmat kärsivät marttyyrikuoleman keisari Hadrianuksen aikana. Sabinan kodin päälle rakennettiin v. 422 hänen nimelleen omistettu kirkko. Paavi Honorius III antoi kirkon siihen kuuluvine kardinaalin-asuntoineen Pyhälle Domenicukselle, joka v. 1215 perusti siellä dominicanien munkkikunnan. Vielä täydelleen restauroitunakin tämä kirkko antaa hyvän kuvan alkukristillisestä basilikasta.

Olimme eläneet Romassa jo muutamia päiviä karnevaalin merkeissä. Kerrotaan, että niiden arvo on vuosi vuodelta täällä vähenemään päin, ja nykyinen vakava tilanne vaikuttaa samaan suuntaan. Ainoa, mitä oikeastaan saattoi nähdä, oli alle kymmenvuotiaita lapsia karnevaalipuvuissa kaduilla ja varsinkin Colle Oppion ja Pincion puistoissa. Mutta karnevaali-aika päättyy laskiaiseen, ja siitä alkaa paasto. Santa Sabinan kirkko erikoisesti ylläpitää paaston alkamistraditioita.

Kirkon edessä oleva aukio ja kirkon lattia oli ripoteltu täyteen laakerin lehtiä. Kirkon sivussa olevan hallin kautta pääsi veljeskunnan ja vieläpä Domenicuksen omaan pikku kappeliin. Hallin toisesta päästä vei ovi luostarin puutar-

haan, missä aikoinaan itsensä Domenicuksen istuttamassa vanhassa appelsiinipuussa riippui kypsänkeltaisia hedelmiä. Ihmisiä tuli ja meni, niinkuin tšekäläisissä kirkkojuhliissa yleensä, yksinpä jumalanpalveluksen aikana. Lakkaamaton ihmisvirta vaelsi näin juhlapäivänä aukioleviin kappeleihin, puutarhaan ja sieltä takaisin kirkkoon.

Roma on nykyään kovin roomalainen. Ulkomaalaisia huomaa tuskin nimeksikään. Sitä oudommalta tuntui Santa Sabinassa. Tuntui kuin olisi tullut johonkin kansainväliseen kirkolliskokoukseen.

Suurin osa juhlan osanottajista kuului hengelliseen säätyyn: munkkeja ja nunnia erilaisissa kaavuissaan, katolisia pappeja leveälierisissä hatuissaan. Ilokseni tunsin valkoisista lipereistään kolme osanottajaa täällä aikoinaan niin ankarasti, jopa verisestikin vainotun valdolaisen seurakunnan papeiksi. Suurimman osan yleisöstä muodostivat kuitenkin pappis-seminaarien oppilaat. Tuossa oli mustapukuisia jesuiittaylioppilaita, tuossa unkarilaisia loistavanpunaisissa viitoissaan, tuossa sini-, tuossa taas sinipuna-pukuisia. Toisilla oli taivaansiniset, toisilla tummanpunaiset tai mustat vyöt, kullakin puku kansallisuutensa mukaan. Toisilla oli ristiinnaulitun kuva rinnalla, toisilla se riippui rukousnauhan päässä ja näkyi vain viitan heilahdellessa. Valko-ihosten joukossa puikkelehti kelta- ja musta-ihoisia papinkokelaita. Katolinen kirkko oli side, joka heidät kaikki yhdisti.

Edellä oleva on kaikki ollut vain kehystä. Itse kuva on näin pieni:

Tulimme luostarin puutarhasta halliin mennäksemme sieltä kirkkoon, missä jumalanpalveluksen piti juuri alkaa. Edes-sämme käveli pitkä valko-ihoinen papinkokelas. Väkijoukossa tuli vastaan lyhyt musta-ihoinen. Valko-ihoinen pysähtyi ja sanoi jotain vastaantulijalle, mitä, en tiedä. En edes huomannut, millä kielellä sanat lausuttiin. Musta näytti kovasti hämmästyvän. Mutta valko-ihoinen toimi nopeasti: hän laskeutui polvilleen mustan eteen ja painoi päänsä alas. Musta kohotti kätensä hänen päänsä päälle ja tehden ristimerkin siunasi hänet. Sitten polvistuja tarttui siunaajan käteen, suuteli sitä hartaasti ja nousi. Kumpikin jatkoi matkaansa, toinen kirkkoon, toinen puutarhaan.

Puolen vuoden aikana sielussamme yhä vähentynyt toivo syttyi uudelleen liekkiin. Tätä kuvaa kannoimme ajatuksissamme kuin kallista aarretta yhtyessämme hetken kuluttua tuhatpäiseen kulkueeseen, joka laulaen lähti liikkeelle Santa

Sabinasta, kulki sivu San Alession, Maltaan ritarikunnan sekä San Anselmon ja kiertäen sitten Aventinus-kukkulan taloja palasi toista katua lähtökohtaansa. Koko ajan kaikui harras alakuloinen laulu: Kristus kuule meitä, taivaallinen Isä armahda meitä, Pyhä Maaria rukoile puolestamme, pyhä Mikael, Gabriel, Rafael, kaikki pyhät enkelit rukoilkaa puolestamme, pyhät patriarkat, apostolit, evankelistat, rukoilkaa puolestamme, pyhä Stefanus rukoile puolestamme, pyhä Ambrosius, rukoile puolestamme, pyhä Bernhard, rukoile puolestamme, pyhä Agnes, Agatha, Cecilia, Laurentius, kaikki pyhät marttyyrit, rukoilkaa puolestamme... Nimiä ei tarvinnut kertaakaan toistaa. Niitä riitti koko kiertomatkan ajaksi.

Kulkue palasi kirkkoon ja me erosimme siitä kirkon edessä. Jumala yksin, joka ihmissydänten aivoitukset tutkii, tietää, mitä armahdusta ja esirukousta itsekukin oli pyytänyt. Mutta minun tajuntaani palasi yhä uudelleen pikku tapaus kirkon eteishallissa. Se muutti muotoaan, kasvoi, kirkastui. Minusta tuntui, kuin siinä olisi ollut polvillaan valko-ihoinen rotu, ja sen edessä seisoi Hän, joka on kaikkien Vapahtaja rotuun ja ihonväriin katsomatta. Hän nosti siunaten kätensä, mutta ääni oli kovin vakava: ”menkää — mutta älkää enää syntiä tehkö!”

Näin alkoi Romassa paaston-aika, katumusviikot, pääsiäisen odotus. Kumpu se päättyisi oikeaan ylösnousemuksen riemuun! Rukoilkaamme, ruusuristiläiset, sitä.

Todellinen teosofia.

Jos teosofian voittaessa taistelussa sen kaikkia syleilevä filosofia juurtuu syvälle ihmisten sieluun ja sydämeen, jos sen opit jälleensyntymisestä ja karmasta, toisin sanoen toivosta ja vastuunalaisuudesta, kotifutuvat uusien sukupolvien elämään, silloin todellakin koittaa riemun ja ilon päivä kaikille, jotka nyt kärsivät ja ovat hyljättyjä. Sillä todellinen teosofia on *altruismia*, emmekä voi toistaa tätä kyllin usein. Se on veljellistä rakkautta, keskinäistä apua, vääjäämätöntä antaumusta Totuudelle. Jos ihmiset kerrankin ymmärtävät, että vain näissä merkeissä voidaan todellinen onni löytää, eikä milloinkaan rikkaudessa, varallisuudessa tai jossakin itsekkäässä nautinnossa, silloin vyöryvät raskaat pilvet pois, ja uusi ihmiskunta syntyy maan päälle. Silloin todella tulee *kulta-aika*.

H. P. Blavatsky.

J. R. Hannula:

Valittu kansa

Elämme uskonpuhdistuksen aikoja. Erikoista on se, että nyt ei enää riitä muodollinen puhdistus. Puhdistuksen täytyy läpäistä uskonnon koko olemus. Uskonnon täytyy olla selvillä ja tietää mitä elämä on, mitä se tarkoittaa ja mihin se pyrkii. Uskonnon on itse osattava kulkea elämän tarkoitamaan ja viitoittamaan suuntaan. Sentähden uskonnon johdossa täytyy olla Viisautta.

Ellei näin ole, silloin uskonto ei kykene ratkaisemaan edessä olevia pulmia. Ja pulmien ratkaisuun uskonnon kuitenkin on kyettävä. Uskonnon on, kaikkien pulmien ja vaikeuksien keskellä, osattava ilmentää Jumalan valtakuntaa maan päällä.

Valmistavia tehtäviä tällöin on, että vapaudumme uskonnollisista harhapäätelmistä. Ei vapautua umpimähkään, ei heittäytymällä uskonnottomiksi. On osattava nähdä totuus, puhdas, alkuperäinen totuus, ja on osattava kulkea siitä eteenpäin. On osattava astua sisälle elämään, sisälle elävään totuuteen, Jumalaan. On osattava elää, tuntea, ajatella ja toimia Jumalassa.

Aluksi siis käsitteiden puhdistus. Nykyisissä kirkkoissa on opetettu, että syntiinlankeemuksessa ihmiskunta joutui pois Jumalan tahdon toteutumisen piiristä. Meistä tuli pakanoita, ulkopuolella olevia, jotka eivät tunne Jumalaa. Vain yksi kansa, Juuda eli Israel, oli siten valittu ja armoitettu, että Jumala on profeettainsa kautta pitänyt sitä erikoisessa liitossa kanssaan siinä tarkoituksessa, että Vapahtaja, Jumalan Poika, voisi syntyä tuohon valittuun kansaan.

Sitten kirkot selittävät yksityiskohtaisesti, miten pelastus Jumalan Pojan avulla tapahtuu. Mutta itse pääasian, Jumalan valtakunnan toteutumisen ihmisten keskuudessa maan päällä, kirkot kuitenkin yleensä ovat pitäneet mahdottomana. Nykyisten kirkonoppien mukaan Jumalan valtakunta toteutuisi vasta kuoleman tuolla puolen ja maailmanlopun jälkeen. Kirkot yleensä eivät välitä Mestarin sanoista: "Tulkoon sinun valtakuntasi, tapahtukoon sinun tahtosi maassakin niinkuin taivaissa".

Pekka Ervast sanoo jossain kirjoissaan, että kirkkojen dogmit yleensä ovat väärin ymmärrettyjä totuuksia. Niinpä nyt teosofisen elämänymmärryksen valossa ymmärrämme,

että kaikki kansat, jotka ovat sivistystä luoneet, ovat olleet siten "valittuja", että heidän keskuudessaan on elänyt ja vaikuttanut joku profeetta, jumallisesti viisas olento, joka sille kansalle on ilmoittanut ja näyttänyt kehityksen tien Jumalan luo. Täten kaikki kansat ja sivistykset ovat alkuaan olleet valittuja, tai heillä on ollut mahdollisuus tulla valituksi kansaksi. Kuitenkin toiselta puolen on totta, että vain harvat yksilöt kunakin aikana ja kussakin kansassa ovat kuunnelleet vakavasti noiden viisaiden neuvoja. Sentähden kansat ja sivistykset, yksi toisensa jälkeen, ovat rappeutuneet ja sortuneet.

Mutta onko sitten mitään erikoisesti valittua kansaa? On. Mutta tämän muodostavat ne harvat yksilöt kaikkien kansojen keskuudessa, jotka ovat koko olemuksellaan kuunnelleet profeettainsa neuvoja, ovat ottaneet elämän henkisenä kouluna, ovat yrittäneet mukautua jumalallisen Lain järjestykseen. Pakanoita, ulkopuolella olevia, ovat sensijaan kaikki ne ihmiset kaikissa kansoissa ja kaikkina aikoina, jotka ottavat elämän vain aineelliselta, aistilliselta, itsekäältä kannalta; jotka vain pyrkivät rikkauteen, kunniaan ja valtaan, jotka käyttävät pakkoa, väkivaltaa ja sortoa suhteessaan toisiin ihmisiin.

Valittu kansa on siis henkinen todellisuus. Sen muodostavat kaikkien aikojen profeetat, Mestarit ja heidän oppilaansa, ne, jotka lähtevät siitä ajatuksesta, että ihminen on henkiolento, olento, joka ei elä vain aineellisesta leivästä, vaan hänen todellinen ravintonsa on hengen yliaistillinen leipä.

Näiden ihmisten sisäisen elämän kautta Jumalan valtakunta lähestyy. Sillä Jumalan valtakunta on ihmisissä sisäisesti. Näiden ihmisten keskuuteen voi myös silloin tällöin, ajan tullen ja tarpeen vaatiessa, syntyä joku erikoisen kehitynyt ihminen, jumalallisesti viisas olento, jollaisia uskontojen suuret Mestarit ovat olleet. Mutta jokaisessa "valitus" on jo alustavasti hereillä ja vaikuttavana se sama sisäinen Kristus, Jumalan täydellisyysajatus, Jumalan ainosyntynen poika, joka Jeesus-Kristuksessa ensi kerran saavutti sellaisen täydellisyyden, että se laski kokonaan uuden perustuksen ihmiselämälle, aloitti uuden, paremman koulun, niinkuin Paavali sanoo. Sillä kukaan ihminen ei ole määrätty pysymään pakanana, olemaan ulkopuolella Jumalan valtakuntaa. Päinvastoin jokainen ihminen on sisimmässään

määrätty ja saanut kutsun pyrkiä sisälle taivasten eli Jumalan valtakuntaan.

Vielä yksi asia. Vanhassa Testamentissa kerrotaan, että valittu kansa meni kahtia, muodostui, Salomon jälkeen, kaksi kuningaskuntaa. Kuvaako tämä jotain todellisuutta hengen kuningaskunnassa? Onko vihittyjen valittu kansa jotenkin mennyt kahtia?

On. Sillä totuudenetsijäin keskuudessa on nyt kaksi henkistä koulua. Yhtä sanotaan vanhan liiton kouluksi ja toista uuden liiton kouluksi. Vaikka Jeesus-Kristuksessa alkoi uusi aika, uusi henkinen koulu, niin ei ihmiskunta, ei edes tuo vihittyjen valittu kansa kokonaisuudessaan, ole astunut uuden liiton henkiseen kouluun. Vanhan liiton vihittyjen koulu on edelleen olemassa. Heidän mielestään Buddha on yhä korkein saavutus, korkein henkinen opettaja. Puhuesaan Jeesuksesta puhuvat he eräästä nykyään syyrialaisesta Viisaasta, joka eli noin 105 vuotta ennen ajanlaskumme alkua. Mutta, he sanovat, hän on yksi Mestareista, ja Buddha on yhä korkein.

Länsimainen salatiede sensijaan on Paavalin tavalla kokenut, että ajanlaskumme alussa eli toinen Jeesus-niminen olento, ja hän on se, jossa kosminen Kristus, Jumalan Poika, ensi kerran täydellisimmän tuli fyysilliseen ihmiskuntaan. Paavali puhuu järkyttävän kokemusperäisellä varmuudella siitä, kuinka vanha koulu, jota hän nimittää Melkisedekin kouluksi, tuli riittämättömäksi, joten uusi koulu, joka Jeesuksessa Kristuksessa alkoi, tuli välttämättömäksi. Ja tämä uusi henkinen koulu on nyt olemassa. Kirjassaan "Christosophia" Pekka Ervast antaa perusteellisen selvityksen näistä asioista.

Näin ollen valittu kansa, vihittyjen yleismaailmallinen hengen kuningaskunta, on mennyt tavallaan kahtia. Sanon "tavallaan", sillä tämä kahtena oleminen on todellisuus vain katsottuna alhaalta päin. Katsottuna ylhäältä päin se kuitenkin on yksi. Sillä kaikki lopuksi tähtää yhteen, iankaikkisuudessa syntyneeseen kaikkiallisen Isän täydellisyyssajatukseen, ainosyntyiseen Jumalan Poikaan, kosmilliseen Kristukseen.

Alhaaltapäin katsoen vihittyjen valittu kansa siis toimii kahtena, vanhan- ja uuden liiton kouluna.

Tässä yhteydessä voimme muistaa, miten tri Besant ja piispa Leadbeater "Idän Tähdessä" innostuksen korkeimmillaan ollessa puhuivat, että vain "valituista valitut" kykeni-

sivät ymmärtämään ja vastaanottamaan Kristuksen sen nykyäänkin tapahtuvassa vuodatuksessa. Mutta on syytä kysyä: ketä ovat nuo "valituista valitut"?

Eipä luulisi olevan mahdotonta tai edes vaikeata ymmärtää, että vihittyjen valitun kansan yksilöt tulevat oikeastaan toisen kerran valituiksi silloin, kun he omaksikin elämänymmärrykseen omaksuvat sen elämänymmärryksen, jonka Jeesus Kristus opetuksessaan, vuorisaarnassaan, esittää. Vasta nämä näin "valitut" yksilöt kykenevät todella ymmärtämään eron vanhan ja uuden liiton välillä. He osaa- van kunnioittaa vanhan liiton uskontoja, Buddhan, Mooseksen, Zarathustran ja muiden, mutta ymmärtävät samalla, että Jeesuksessa Kristuksessa alkoi uusi aika, laskettiin uusi perustus henkiselle työlle ja elämälle. Heillä, vanhojen uskontojen kunnioittajilla ja Kristuksen vuorisaarnan elämänymmärryksen omaksujilla, on edellytys ymmärtää nykyistä hengen vuodatusta ja auttaa Kristusta Hänen työssään.

Mutta miksi jo Salomon ajoista, joka eli kauan ennen Kristusta, osattiin puhua valitun kansan kahtia menosta?

On huomattava, että tämä uusi tyyppi, n.s. toinen Aadam, vaikutti jo ennen Kristustakin. Mutta vasta Jeesuksessa Kristuksessa tämä uusi tyyppi tuli niin täydellisenä esille, että se teki sekä mahdolliseksi että välttämättömäksi uuden henkisen koulun muodostumisen.

Mitä muualla tiedetään

Kuun säteilyn turmiollinen vaikutus on jälleen todettu tieteellisin kokein, kertoo nimim. O. E-d "Svenska Pressenissä" (n:o 38, 15. II). Muutama vuosi sitten muistamme lukeneemme jonkun ulkomaisen tiedemiehen havainneen, että kuun säteet vaikuttavat ruoka-aineita turmelevasti. Nyt käsillä oleva kirjoitus kertoo seuraavaa:

"Että kuun säteet voivat vahingoittaa erilaisia maallisia aineita kuuluu varsin hämmästyttävältä. Tosiasiaa ei kuitenkaan voi kieltää. Vuodesta 1920 saakka ovat tämän kuutamon salaperäisen puolen tutkimukset olleet käynnissä. Saksalaiset tutkijat Pohl ja Pringsheim ovat osoittaneet, että marmoripalat ja -pinnat, jotka on siveilty kalkkivärillä, kärsivät kuun säteilystä. Edelleen vaikuttavat ne sekä luonnonsilkistä että keinosilkistä tehtyihin tavaroihin ja villaan. Myös erilaiset eläin- ja kasvimaailmasta saadut kudonnaiset ovat herkkiä näille eriskummallisille säteille, joita eivät pidätä lasilevyt, jotka sentään eristävät esim. ultravioletit säteet. Lopuksi on käynyt ilmi se kummallinen seikka, että näiden kuusta heijastuneitten säteitten turmiolliset vaikutukset ovat suuremmat kuin niiden säteiden aikaansaamat, jotka osuvat maan pintaan suoraan auringosta.

Eri näkökannoilta lähtien suoritettut tutkimukset näyttävät takaavan, ettei erityisen kuusäteilyn olemassaoloon nähden voi olla epäilystä. Niinpä on esim. Mercier kokeillut bakteereilla ja helposti hajaantuvilla kemiallisilla yhdistyksillä ja saanut vahvistusta kuun säteiden vaikutukseen. Edelleen on täydellisten kuunpimennysten aikana tammikuun 13 p. 1935 ja heinäkuun 16 p. 1935 suoritettua mittauksia, jotka osoittavat radioaaltojen tehokkuuden kärsivän siten, että vastaanottokoneitten herkkyyks huonontuu. Kuun säteet aiheuttavat maan ilmakehän jonisoitumisen, ja tästä johtuvalla sähköisesti latautuneiden ilma-atoomien lisääntymisellä on muitakin ilmiöitä seuranaan. Sanalla sanoen kuun valo ei suinkaan ole niin "persoonatonta" kuin aluksi saattaisi arvella lainavalosta, joka heijastuu kuolleen maailman pinnasta.

Mistä sitten johtuu, että tässä heijastusvalossa on mukana omalaatuista säteilyä?

Selitys saataneen siitä, että kuulla ei ole ilmakehää ja että tästä syystä auringon kokonaissäteily, varsinkin erittäin lyhytaaltainen, heikkenemättömällä voimalla osuu kuun pintaan ja siinä valosähköisten vaikutusten välityksellä kehittää toisasteisen kuusäteilyn, joka liittyy heijastuneeseen valoon, ja joka aiheuttaa yllä mainitut huomattavat vaikutukset."

Tämän yhteydessä sopii muistella, mitä H. P. B. sanoo samasta asiasta. Hän kirjoittaa Salaisessa Opissaan seuraavasti (kts. suomalaisesta painosta esim. I: 178):

"Kuu on nyt se kylmä jäännösmöhkäle, varjo, jota sen uusi ruumis laahaa mukanaan siitä saakka kuin kuun elävät voimat ja periaatteet siihen vuodattuivat. Se on nyt tuomittu pitkiksi ajanjaksoiksi alituisesti seuraamaan maata, olemaan sen vetovoiman piirissä ja itse vetämään puoleensa jälkeläistään. Se kostaa lapselleen, joka *vampyyrin* tavoin sitä alituisesti imee, valamalla sen kauttaaltaan sillä turmiollisella, näkymättömällä ja myrkytetyllä vaikutuksella, jota virtaa sen luonnon salaisesta puolesta. Sillä se on *kuollut* ja kuitenkin *elävä ruumis*. Sen mätänevän ruumiin osat ovat täynnä toimivaa ja tuhoavaa elämää, vaikkakin ruumis, jonka ne ennen muodostivat, on sieluton ja eloton. Sen tähden sen emanatiot ovat samanaikaisesti sekä siunauksellisia että turmiollisia — seikka, jolla on vastaavaisuutensa maan päällä siinä tosiasiasa, että ruoho ja kasvit eivät missään ole mehukkaampia ja menestyvämpiä kuin haudoilla, kun samalla hautausmaan eli ruumiin emanatiot ovat tappavia. Ja niin kuin kaikki haamat ja vampyyrit, kuukin on velhojen ystävä ja varomattomien vihollinen. Muinaisista ajoista ja myöhempien aikojen Thessalian noidista nykyaikaisiin Bengalin taantrikoihin saakka jokainen okkultisti on tuntenut kuun luonnon, mutta fyysikoille se on pysynyt suljettuna kirjana." —

Lausuntoja sodasta ja rauhasta. Taannoin puhui tunnettu englantilainen kirjailija *Aldous Huxley* Lontoossa kveekarien kokouksessa sodan ja rauhan kysymyksestä, ja viime kuussa piti filosofisena kirjailijana tunnettu rehtori *Alf Ahlberg* samasta aiheesta esitelmän Tukholmassa "Fritt Forum"-klubissa.

Kumpainenkin puhuja käsittelee selvästi ja perusteellisesti alituisesti vattovuttua väitettä, että sotaa on mahdoton poistaa, koska se pohjautuu ihmisluontoon. Rehtori Ahlberg sanoo: Aristoteles sanoi kerran antiikin orjuudesta, että "se tulee aina säilymään nykyisessä muodossaan, koska sillä on juurensa inhimillisessä luonnossa." Aivan sama todistelu kuin meidän päivinämme sotaan nähdessä käytetty. Mutta mitä pillee sitten tähän epäjumalanpalvelontaa muistuttavalla kunnioituksella lausuttuun sanaan, "ihmisluontoon"? Ihmisluonto on erittäin muovaillava ja taipuisa perusta

jonka vaihtelevat sosialiset ja historialliset edellytykset voivat ohjata eri uomiin. — Molemmat pitävät myös vallitsevaa taloudellista anarkiaa väistämättömänä sodan syynä. Aldous Huxley toteaa poliitikkojen fantastiset yritykset poistaa pahaa kielteisillä parannuskeinoin, jotka kokemus kerran toisensa jälkeen on osoittanut kelpaamattomiksi.

Rehtori Ahlberg tutkii sitten psykologista arvoitusta: kuinka ihmiset saadaan vapaaehtoisesti ja innolla nykyaikaiseen sotaan? Ei yksikään nykyaikainen sota ole alkanut ilman innostusta taistelevissa kansoissa. Ehkä vastataan, että tämä into on saatu agiteeraamalla, keinotekoisesti. Mitkä sitten ovat ne salaperäiset koskettimet ihmissuunnossa joita silloin käsitellään? Koska melkein kaikki inhoavat sotaa, ja harvoilla, jos kenelläkään, on mitään siitä voitettavissa — millä taikakeinoilla voidaan kansat saada sotimaan? Eräät alitajuntamme pyrkimykset vetävät meitä kuiluun. Syvällä alitajuntamme pohjalla on sadisti, villi-ihminen. Rauhan aikana se saa elatusta filmistä, rikostarinoista y.m. Ne esitykset sodan julmuudesta, joita hyvää tarkoittavat rauhanystävät käyttävät, sofilmit t.m.s., vaikuttavat sentähden aivan päinvastaisesti: ne ruokkivat piilevää villi-ihmistä. Sota antaa meille mahdollisuuden vihata ja olla julmia hyvällä omallatunnolla. Rauhan ajan monimutkaiset siveyskäskyt selkenevät sodan mutkattomassa yksinkertaisuudessa. Ihmiset sulatetaan solidaarisiksi yhteydeksi, jonka myrkyttynyt ja turmiollinen juuri on siinä, että on olemassa vastaryhmä, joka halutaan tuhota. Ei olisi mikään taito saada aikaan koko planeettamme käsittävä kansainvälisyys, jos olisi vastapuoli ihmiskunnalle kokonaisuudessaan. Ihmiskunnalla ei ole mitään "vastapuolta", siksi *sen* solidarisuus on niin vaikeasti toteutettavissa. Sota tyydyttää edelleen meidän sensatiohaluamme, tekee oikeutta narrimaiselle turhamaisuudellemme. Tämähän koskee kansakuntaamme (joka on meidän minämme heijastuma), ja se on siis hyväksyttävissä. Ehkäpä ihmiset myös tuntevat salaperäistä iloa siitä, että he heittäytyvät sodan kärsimykseen päästäkseen rauhan ajan pitkäveteisyydestä.

Sotaa ei voida poistaa ennen kuin rauhan työ on tehty sankarilliseksi. Siihen ei pääse yhdellä ainoalla yleislääkkeellä niinkuin rauhanystävät liiankin mielellään ovat taipuvaisia uskomaan. — Tässä sivutaan sitä hämärää, mutta voimakasta yhteyttä, mikä on ihmisten rakentumisen ja repivien viettien välillä. Probleemiksi tulee, miten löytää ihmisuannon eri pyrkimyksille multa purkautumisteitä, vähemmän vaarallisia tai suorastaan rakentavia, luoda rauhallisen yhteiskunnan puitteissa terveitä kanavia ihmisen luomisvietille, jottei se kääntyisi hyökkäysvietiksi. "Muista pyhittää arkipäivä", on joku sanonut. Tuokaa työn ilo nykyaikaiseen yhteiskuntaan.

Aldous Huxley ja kveekarit, — siinä on yhdistelmä, joka jo sinänsä on mielenkiintoinen ja paljastaa uuden puolen tässä hienostuneessa ironiassa. Mielenkiinto syvennyy kun seuraa rehellisyyttä, millä Huxley tarkastelee maailmankatsomusta, jolle hänen sukunsa on sukupolvien aikana rakentanut. Hän nimittäin kieltää humanismilta mahdollisuuden toimia rauhantekijänä: "Usko henkisiin voimiin voi omaksua muotoja, jotka eivät ainoastaan ole sovellettavissa sotaan, vaan myös suorastaan kiihoittavat sotaista intoa. Tällainen on esim. erityisen yhteiskuntaryhmän usko erityiseen jumaluuteen. Humanismi alkoi kapinana kristinuskoa vastaan, joka ei ainoastaan ole sotaan yhdistettävissä, vaan suorastaan siitä vastuussa. Aluksi humanismi siis on rauhanaatteen ystävä. Vähi-tellen humanismi tieteen edistyksen tukemana saa aikaan sen, että yhä harvemmat voivat omaksua vanhan uskonnon. Jällellä on palvonnan, antaumuksen tarve. Silloin syntyy uusia, humanistisia uskontoja: natsio-

nalismi ja sosialismi. Jumalan asemasta ihmiset palvovat Kansakuntaa, Valtiota, Luokkaa, Johtajaa. Erittäinkin lisääntyy nationalsimin valta. Näin siis on humanismin viimeinen tulos — nationalistinen uskonto. Tämä ei laisinkaan sovellu pasifismiin. Sillä nationalismi merkitsee paluuta yhden ainoan Jumalan palvonnasta heimojumalien palvontaan, paluuta ihmisen oleelliseen ykseyteen uskomisesta uskoon hänen oleelliseen erilaisuuteensa.

Mitä sitten jää jällelle? *Usko henkiseen todellisuuteen, josta kaikki ihmiset voivat saada osansa, ja jossa he ovat yhtä.* Kun riittävän monet ihmiset pyrkivät elämään tämän uskon mukaan ja tämän henkisen todellisuuden mukaisesti, silloin me saamme rauhan. Sillä rauha on niin sanoaksen erityisen elämäntavan sivutuote." (Sv. Pr.).

"Oikea voileipä". O. E. Library Criticin toimittaja kirjoittaa:

"Minulla ei ole mitään sitä voileipää vastaan, joka tarjotaan ryhmäkokouksissa, ja jossa on viipale filosofista liikkiötä, teknillistä teosofiaa, mutta sen itsensä, todellisen elämän leivän, pitäisi olla ylivoimaisesti eettinen luonteeltaan; sen tulisi opettaa, kuinka on eletävä jaloa elämää. Ja tähän teknillinen teosofia, lukuunottamatta alkeellista esitystä karmasta ja jälleensyntymisestä, on suunnilleen yhtä arvokasta kuin on putki- töiden tuntemus talonomistajalle. Rakennus on tässä; mitä meitä liikuttaa, kuinka rakentaja sen on rakentanut? Tarpeellista on tietää, kuinka elää siinä ja kuinka tulla toimeen naapuriensa kanssa, Melkein kaikkien teosofisten tekstikirjojen puute on se, että etiikka on karkoitettu aivan toisarvoiselle sijalle, kun *sen pitäisi olla ensimmäisenä.* Ja ikävä puoli asiasta on, että ihmiset tulevat täten harhaanjohdetuiksi ja saavat aivan väärän käsityksen teosofian tarkoituksesta. Pystyä määrittelemään ero barishadin ja agnishvattan välillä, ymmärtää monaadin alku, miten se ensin kiipesi alas ja sitten rupesi kiipeämään ylös, sellaiset asiat saatavat olla tarpeellisia arhateille ja dhjaantshoohaneille, mutta meidän päiviemme ihmisille niillä ei ole mitään käytännöllistä merkitystä, ja ne ovat vain omiaan vetämään hänen huomionsa asioista, jotka tällä hetkellä ovat painavampia." (O. E. L. C., XXIII: 11).

Gottfried Wilhelm Leibniz (1646—1716) saksalainen filosofi, joka lähinnä tunnetaan n.s. monaadiopin esittäjänä, ja jonka meidän päiviemme virallisessa filosofiassa esiintyvä n.s. logistinen suunta on esittänyt ensimmäisinä edeltäjistään, oli nuoruudessaan Nürnbergissä vaikuttaneen rosenkreuziläis-alkemistisen seuran sihteerinä. Tämä seura oli perustettu v. 1664, mikäli tiedetään. Leibnitz liittyi seuraan v. 1667 ja tuli pian sihteeriksi, mitä tointa hän hoiti vuoden päivät. Hänen tehtävänään oli koota otteita n.s. luomnonfilosofien kirjoituksista, pitää kirjaa seuran suorittamista töistä ja hoitaa kirjeenvaihtoa. Muuan tutkija, joka tästä mainitsee, huomauttaa, etteivät ainakaan nämä alkemistit olleet narreja, koska Leibnitz myöhemmälläkin iällään usein viittasi tuohon aikaan. V. 1688 hän palasi jälleen Nürnbergiin ja seurusteli seuran jäsenten kanssa. "Vaikutelmat, joita Leibnitz tuona henkiselle kehitykselleen tärkeänä elämänsä kohtana sai — hän oli silloin 21 vuotias — niin huomattavien miesten vaikutuksen alaisuudessa, ovat aina hänessä säilyneet, ja niin epäsuopeasti kuin hän arvostelikin kullantekoa, on hän kuitenkin myöhemminkin mielellään harrastellut alkemistien arvoitusten ratkaisua ja pitänyt tätä tiedettä itseään arvossa samoin kuin esim. todistettavasti Baco on pitänyt." (Ludw. Keller).

Kysymyksessä oleva seura oli suljettu, ja siitä tiedetään kovin vähän.

Siviilirekisteriin kuului v. 1934 lopussa 64,321 henkilöä. Lisäys oli edellisenä vuonna 2,367 henkilöä. Näistä oli 1,916 sellaisia, jotka olivat

muuttaneet seurakunnista lopun ollessa lapsia, jotka oli syntymänsä jälkeen viety rekisteriin. Vastaaavat numerot olivat aikaisempina vuosina: V. 1933 oli rekisterissä 61,954 henkilöä, ja lisäys oli vuodesta 1932 tässä tapauksessa 2,885, näistä 2,410 n.s. muuttaneita. Asianomaisten viranomaisten antamien tietojen mukaan aiheuttivat aikaisemmat pulavuodet runsaamman siviilirekisteriin siirtymisen, koska useat eivät halunneet suorittaa kirkolle meneviä maksuja.

Silmittä näkeminen. Viime vuonna Oxfordissa pidetyssä kansainvälisessä optillisessa kongressissa esitti muuan optikko, hra C. S. Flick, tulokset eräistä kokeista, joita hän oli tovereineen pannut toimeen. Hra Flick arveli voitansa todistaa niiden nojalla, että ihmiselle on mahdollista nähdä ilman silmiä, olipa kysymyksessä normaalisilmäinen ihminen — jolloin hänen silmänsä tietenkin peitetään — tai henkilö, jonka näkökyky on heikentynyt. Pariissa tapauksessa koehenkilöt olivat miltei sokeita. Hra Flickin esimerkeistä mainittakoon m.m. seuraavat:

Erään lontoolaisen tytön silmille oli sidottu kaksi pumpulilla täytettyä pillerirasiaa, ja sen jälkeen hänelle oli annettu kirja jossa oli värillisiä eläintieteellisiä kuvia. Tyttö oli aivan esteettömästi kuvaillut kirjassa esiintyvät eläimet, niiden värit ja ulkonäön.

Muuan nuori muhamettilainen oli samanlaisissa olosuhteissa osoittautunut pystyväksi lukemaan kirjaa, joka umpimähkään oli otettu hyllyltä. Hän osasi kuvailla myös kirjoituskirjaimia ja liidulla taululle kirjoitettua pikakirjoitusta. Kun hänen päänsä peitettiin mustalla kaavulla, hän ei voinut nähdä mitään. Hän itse selitti tämän johtuvan siitä, että hän "näki sieraimillaan."

Amerikassa on mies, joka on tullut miltei sokeaksi maailmansodassa saamistaan vammoista, mutta se ei estä häntä pelaamasta tennistä ja ajamasta moottoripyörää. Kun tätä kysymystä pohdittiin, hra Flick selitti, että arvoituksen ratkaisu liittyi valoherkkyuden kysymykseen, ja hän arveli lopuksi, että mahdollisesti oli kysymyksessä ihon avulla näkeminen. K.o. henkilöillä olisi sen mukaan joukko pieniä rudimenttisilmiä, jotka vastaavat yksisoluisten näköelimiä; nämä, niinkuin tiedetään, reagoivat valoärsykkeisiin ihollaan. (Sv. Pr.)

Tämänkaltaiset aistitoimintojen siirtymisilmiöt ovat ennestään tunnettuja, mutta tieteelle toistaiseksi psykofysiologisia arvoituksia. Erittäinkin juuri aistivallisuus on huomattavissa järeillä olevien aistien toiminnan herkistyminen hämmästyttävässä määrässä. "London Forumin" lokakuun numerossa 1933 kirjoitti Raphael Hurst maailmankuulusta *Helen Kelleristä* koettaen ratkaista tämän syntymästään sokean ja kuuron naisen arvoituksen. Hän "kuuntelee" asettamalla peukalonsa puhujan kurkulle ja sormenpäänsä tämän huulille tai leualle. Hän on tavannut Englannin Yrjökininkaan ja kuningattaren ja kuvailee jälkimmäistä kirjoittamassaan kirjassa "Helen Keller in Scotland" seuraavasti: "Kuningatar oli puettu beigevärisen pukuun ... johon kuului turkoosinvärinen vaippa. Hänen vasen kätensä oli samanvärisellä päivänvarjolla." Kirjoittaja kysyy, mistä Helen Keller sai nämä yksityiskohdat. On sanottu että Helen Kellerin kosketusaisti on harvinaisen kehittynyt, niin että hän kykenee erottamaan värit koskettamalla esineitä. Hän panee mielellään sormensa soittokoneelle, jos mahdollista, ja "kuuntelee" siten. Tarkempi tutkimus on kuitenkin osoittanut, että hän tällöin aistitsee vain ääniä, ei varsinaista musiikkia. Tri James Kerr Love, skotlantilainen lääkäri, on tutkinut häntä ja esittänyt seuraavan lausunnon: "Hän ei saa ihmeellistä tietoansa ulkomaailmasta herkemmillä aisteilla, vaan siitä, että hänen aivokeskuksensa käyttävät enemmän hyväkseen niitä aivan tavallisia ärsykeitä, jotka välittyvät hä-

nen sormistaan ja nenästään." Tähän lausuntoon kirjoittaja perustaa väitteensä, että Helen Keller saa tietonsa ulkomaailmasta niiden hermo-keskusten välityksellä, joita nimitetään tshakroiksi. Hän käyttää sormikirjaimistoa, ja hän tajuaa sanat niin nopeasti kuin ne voidaan välittää, ja kuitenkin hän selittää, ettei hän tajua yksityisiä kirjaimia eikä erillisiä sanoja. — Kun Helen Keller tapasi Alexander Bellin, puhelimen keksijän, toisen kerran, hän tunsi tämän heti. Kun kysyttiin: "Miten muistatte tri Bellin?" hän vastasi: "Näen hänet mielessäni (before my mind)". Samanlainen tapaus on esitetty hänen autobiografiassaan seuraavin merkityksellisin sanoin: "Minä näen sieluni silmillä. Näen kaukaisia asioita, joita en voisi nähdä ulkonaisella näöllä, vaikka olisinkin näkevä."

Muuan jälleensyntymismuisti-ilmio on viime aikoina herättänyt huomiota Bombayssa, kerrotaan Lontooseen tullessa sähkösanomassa, jonka useat lehdet ovat julkaisseet. Kahdeksanvuotias tyttö hämmästytti näet eräänä päivänä vanhempiaan kertomalla asioista ja esineistä, joita kukaan hänen ympäristössään ei tuntenut. Vähitellen alkoivat hänen mielikuvansa tulla selvemmiksi, ja lopulta hän sanoi muistavansa olleensa aikaisemmassa elämässä Mutra-kaupungissa erään rikkaan kauppiaan vaimona. Hän kuvailli kauppiaan ulkomuodon, mainitsi nimen ja talon, missä hän oli elänyt, niin selvästi, että siitä voi saada miltei valokuvauksellisen tarkan käsityksen.

Lapsen kertomukset levisivät yhä laajemmalle ja kantautuivat lopulta eräiden vaikutusvaltaisten henkilöiden korviin. Mutrassa pantiin toimeen tutkimuksia, ja silloin ilmeni kaikkien suureksi hämmästykseksi, että tytön kuvaukset pitivät täsmälleen paikkansa. Rikas kauppias elää vielä nytkin hyvin iäkkäänä, ja hänen ympäristönsä vastaa täydelleen tytön kuvauksia. Kun tyttö ei koskaan ollut liikkunut kotikaupunkinsa ulkopuolella eikä myöskään muilta ollut voinut kuulla niitä yksityiskohtia, joita hänen kertomuksessaan oli, herätti tapaus luonnollisesti suurta huomiota.

Tieteellisesti sivistyneet henkilöt ovat tahtoneet selittää hänen näkynsä jonkinlaiseksi telepaattiseksi vaikutukseksi. Nyt tulee kuitenkin huomattavin kohta: Pikku tyttö on myös esittänyt useita pitkiä keskusteluita, joita hänellä useita vuosikymmeniä sitten on ollut puolisonsa kanssa, kertomuksia, jotka ovat niin luottamuksellisia, että on mahdollonta ajatella niiden levinneen muiden välityksellä ulkomaailmaan. Kun ne toistettiin vanhalle kauppiaalle, hän joutui tavattoman kiihtymyksen valtaan. Kaikki piti paikkansa. Kun hän kuuli tytön kertomuksen, oli kuin hän olisi kuullut vanhat keskustelunsa gramofonilevyllyä toistetuin. —

Jälleensyntymisusko on Intiassa luonnollinen, mutta eurooppalaiselle ajatukselle tämä tapaus — yksi monista — on pulmallinen probleemi. — (Hbl.)

J. Ptn.

... "Sillä totuus on *ellettävä* eikä vain tutkittava, eikä astu kukaan sisälle ikuisen rauhan portista joka ei sinne ole halki myrskyn ja suuren levottomuuden vaeltanut."

Eino Leino.

Ruusu-Ristin kuudestoista vuosikokous

Helsingissä Ruusu-Risti-Temppelissä, Meritullinkatu 33,
pääsiäisenä huhtikuun 10—13 p:nä.

seuraavan ohjelman mukaan:

Pitkänäperjantaina, huhtikuun 10 p:nä

- Klo 11 (tasan). V u o s i k o k o u s. Avaus. Tervehdykset. Keskustelua kysymyksistä: "Yhteistoiminta P. E:n elämää koskevien tietojen keräämiseksi", P. E:n kirjasto ja rahasto, Ruusu-Risti-kirjallisuuden levittäminen kirjastoihin, kesäkurssit. Helsingin ryhmät selostavat toimintaansa.
- „ 2 Järjestö tarjoaa kahvit jäsenille.
- „ 2.30 Vuosikokouksen jatkoa.
- „ 5 Uusien jäsenten vastaanotto (installatio, ainoastaan jäsenille). Kokoonnutaan neljännestä vaille 5.
- „ 8 Väinämö (ainoastaan looshijäsenille).

Lauantaina, huhtikuun 11 p:nä

- „ 12 Esitelmä: "Kuolema ja ylösnousemus", kirjailija J. R. Hannula.
- „ 7 Kansalliskongressi (ainoastaan looshijäsenille).

Sunnuntaina, huhtikuun 12 p:nä

- „ 12 Vuosijuhla Kansallisteatterissa (ohjelma "Tien varrelta"-osastossa).
- „ 7 Seurusteluilta.

Maanantaina, huhtikuun 13 p:nä

- „ 11 Vuosikokouksen jatkoa.
- „ 3 Vuosikokouksen päättäjäiset.

Kaikki tilaisuudet lukuunottamatta julkista vuosijuhlaa ovat jäsenille vapaat, mutta vuosikokouksen yhteydessä kannetaan jäseniltä, kuten ennenkin, vapaaehtoinen jäsenmaksu. Majoitusasioissa ilmoittauduttava ajoissa neiti Martta Putkoselle, Messeniuksenkatu 11 B. 46, Helsinki.

Kaikille jäsenille: Sydämellisesti tervetuloa!

RUUSU-RISTIN HALLITUS.

Ruusu-Ristin Kirjallisuusseuran r.y. vuosikokous

pidetään sunnuntaina, huhtikuun 12 p:nä 1936 klo 16,30 (4,30 ip.) Kulmakoululla, Meritullinkatu 33. Kokouksessa käsitellään m.m. 11 §:ssä mainitut asiat.

Ruusu-Ristin Talorahaston vuosikokous

on lauantaina, huhtikuun 13 p:nä klo 14 (2 ip.) Kulmakou-
lulla, Meritullinkatu 33.

Kirjallisuutta

Joulukirjallisuuden tulvasta on mieleeni jäänyt eräs teos, jonka soisin joutuvan niin usean kirjallisuutta harrastavan ruusuristiläisenkin käsiin kuin suinkin. Tarkoitin Helvi Hämäläisen romaania "Katuojan vettä." Helvi Hämäläinen on kirjailijana käynyt monet kehitysvaiheet läpi. "Katuojan vettä" ei ole vielä mikään mestariteos, mutta se on kypsytynyt ihmisen hengentuote, ihmisen, joka on paljon kokenut, paljon kärsinyt ja katselee maailmaa nyt näkevin silmin. — Kirjan päähenkilönä on nuori nainen, joka joutuu yksin kamppailemaan lapsensa kanssa toimeentulostaan. Hän asuu Helsingin laitakaupungilla eräässä Vallilan vuokrakasarmitalossa. Talon asukkaat kulkevat elävinä tyypeinä silmien ohi: työläisperheiden äitejä, työttömiä perheenisiä, epämääräisillä elinkeinoilla eläviä ihmisiä, poliittisia äärimmäisyysluonteita. Kaiken tämän kirjavan kurjuuden keskellä elää nuori nainen lapsinensa omaa eristettyä elämäänsä, ei niin, että hän vieroksuisi kohtalotovereitaan, hän elää yhdessä heidän kanssaan ja on kuitenkin yläpuolella heitä.

Missä piilee tämän kirjan voima? Sen teknillisessä valmiudessa, taiteellisessa tyylipuhtaudessa? On epäilemättä kirjoitettu meidänkin kielellämme ja vielä viime aikoina romaaneja, jotka ovat vielä valmiimpia ja tyylipuhtaampia kuin tämä. Mutta kenties tämän kirjan polttopiste on löydettävissä siitä, että joka riviltä henkii eletyn elämän tuntu. Kirjailija, samalla kuin hän paljastaa — aivan kiihköttömästi ja tasapuolisesti — kurjuuden kaikki kauheudet, hän samalla *rakastaa* vertaisenaan näitä ihmisiä. Hän tuntee olevansa yksi heistä. Hän ei päädy, niinkuin monet nykyaikaiset yhteiskunnalliset romaanit, kapinaan tai vihaan tai yksipuoliseen pintaleikkittelyyn, vaan hän luotaa paljon syvemmälle ja tähtää korkeammalle:

— — Kenties on niin, ettei ihmisen sydän voi kasvaa rakastamaan kaikkia, niinkuin Kristus on sanonut, kenties se on hänelle liian vaikeata, mutta hänen tulee pyrkiä siihen, ettei hänen sydämensä vihaa, vaan että siinä heti loukkauksen, rikoksen tai vääryyden hetkellä herää anteeksi-anto. Ettei hän tuomitse milloinkaan. Kenties se on jo rakastamista. Kirsti näki äkkiä edessään koko ihmiskunnan kuin suurena, ristillä riippuvana Kristuksena, ihmiskunnan, joka kärsimyksissään, rikoksissaan, hyvydessään ja hirvittävydessään kylpien lunasti tuleville polville kirkaampaa ihmisyyttä, onnellisempaa maata ja taivasta, lunasti ihmisille uutta sielua ja ruumista. Ja hän tunsu rajatonta sääliä ja rakkautta tuon ristillä riippuvan jättäjänsä päästä kohtaan.”

Eikö tämäntyyppinen ilmiö nuorena kirjallisuudessamme ole ilahduttava, eikö se ole kangastusta kirjallisuuden renessanssista?

Toinen pieni kirjanen, joka ilmestyi jo viime vuoden kevätpuolella ja johon silloin mielenkiinnolla tutustuin, oli Aino Mannerin ”Viesti yöstä.” Sen aihepiiri on varsin erikoislaatuinen: mielisairaana kokemuksia sairausajaltaan. Koska kirjailija itse on käynyt useampaan kertaan läpi tämän sairauden, on kirjalla kokemusperäinen arvonsa. Mielisairausta ei aina ole, niinkuin useimmiten sivulliset sen käsittävät, sekava, tuskan-täyteinen tila, siinä voi olla ihmeellisiä henkisiä kokemuksia, aivan uusien perspektiivien avautumisia. Vaikeinta oli kaikkesta, sanoo kirjailija, palata takaisin maailmaan, missä ihmisten vieroksuvat katseet sulkiivat portit kulkijan tieltä. Kirjailija on varsin yksityiskohtaisesti kertonut sairautensa eri vaiheista ja kokeiluistaan paranemiseksi. M.m. hän on käyttänyt ”Panaceaa”, jonka tuloksista sanoo, ”ettei se ainakaan taaksepäin vienyt terveyttä.” Monessa kohdin hän paljastaa mielisairaalojen heikkouksia, mutta antaa myöskin tunnustuksensa niille. Sairaanhoidajille ja lääkäreille on tämä kirjanen varmasti varsin mielenkiintoinen, mutta myös kaikille muille, jotka jotenkin joutuvat mielisairauden kanssa tekemisiin ja sivullisillekin, jotta paremmin oppisivat ymmärtämään tätä tautia potevia. — Kirja on erittäin pirteästi ja elävästi kirjoitettu. Melkein pä luulisi, että sen takana ei ole ensikertalainen kynänkäyttäjää.

T: i R: nen.

Tien varrelta

Helsingin Ruusu-Ristin luentotilaisuudet. Maaliskuun 1, 8, 15 ja 21 p:nä luki Ruusu-Ristin Johtaja Hilda Pihlajamäki Pekka Ervastin karmallisia sairauksia koskevan luentosarjan.

Kalevala-juhlan toimeenpani Helsingin Ruusu-Risti helmikuun 23 p:nä. Ohjelmasta mainittakoon metsänhoitaja Aimo Melan tervehdyspuhe, maisteri Uuno Poreen kiintoisa esitelmä aiheesta ”Lemminkäisen surma ja ylösnousemus”, melodraama ”Nuori Väinämöinen”, jonka lausui rouva Hilda Pihlajamäki, laulaja Reino Hallaperän ja Ruusu-Ristin kuoron laulu, säveltäjä J. Pohjanmiehen soitto sekä vanha suomalainen ”pakanuudenaikainen” uhriseremonia.

Ruusu-Ristin vuosijuhla Kansallisteatterissa on, kuten kaikki ruusu-ristiläiset ja Ruusu-Ristin ystävät tietävät, vuoden suuri tapahtuma keskuudessamme. Tälläkin kertaa, sunnuntaina huhtikuun 12 p:nä klo 12, on ohjelma erittäin arvokas ja monipuolinen. Ensimmäisenä numerona on

"Pyhtinvaeltajakuoro" Wagnerin oopperasta Tannhäuser. Sen esittävät oopperalaulaja *Martti Seilo* ja Ruusu-Ristin kuoro, säestää Helvi Leiviskä ja johtaa J. Pohjanmies. Juhlaesitelmän aineesta "— — — teidän täytyy syntyä uudesti" (Joh. 3:7) pitää maisteri *Uuno Pore*. Oopperalaulaja *Martti Seilo* laulaa "Graal-tarun" Wagnerin oopperasta Lohengrin sekä J. Pohjanmiehen säveltämät laulut "Rukous" ja "Taivaitten sinehen". Häntä säestää säveltäjä *J. Pohjanmies*. Neljäntenä numerona on taiteilija *Piippa Heliön* lausuma Eino Leinon "Marjatan poika." Sitten esittää *Ruusu-Ristin kuoro* J. Pohjanmiehen J. Topeliuksen sanoihin säveltämän balladin "Linnunrata."

Väliajan jälkeen esitetään 1-näytöksinen arvokas tunnin kestävä näytelmä "*Kahlehdittu*", jonka tätä tilaisuutta varten on kirjoittanut monista aikaisemmista teivistä näytelmistään tunnettu kirjailija, maisteri *Akseli Toia*. Eri osissa esiintyvät: *Aapo Pihlajamäki* vuorineuvos Aaltonantana, *Hilda Pihlajamäki* hänen tyttärenään Helenana, *Oiva Luhtala* arkkitehti Severi Lauristona, *Bertha Lindberg* hänen vaimonaan, Astana, *Hellin Kahila* palvelijattarena, ja *Reino Saxenberg* Tuntemattomana. Jännityksellä odottamamme näytelmän tapahtumapaikkana on merenrantahuilu Italiassa.

Samana iltana klo 7 on ruusuristiläisten *seurusteluilla*. Tässä tilaisuudessa kertoo kaskuja menneiltä vuosilta Eino Krohn, Ester Snellman laulaa, Bertha Lindberg ja Viljo Saraja huolehtivat lausunnosta sekä vakavasta että leikkillisestä, Ilta Leiviskä järjestää tansseja ja Helvi Leiviskä ilahduttaa meitä pitkin iltaa soitollaan.

Kerholta ilmoittaa, että siellä vuosikokouksen aikana on saatavissa puuroa joka aamu.

Ruova Irene (Inni) Monthin, lämminsydäminen ja harras Ruusu-Ristin jäsen kuoli t.k. 19 p:nä pitkäaikaisen taudin murtamana.

Toimitukselle on saapunut Theosophie, Das Erkennen der Weisheit Gottes, XXII vuosik. n:o 6, The Temple Artisan, December 1935—January 1936, Päiväkirja n:o 1, Teosofi n:o 3, W. Angervon kirja Elämän salaisuus, kuusi esitelmää Teosofisen Seuran Timanttivuotena. Mysticen kustannuksella.

J. R. Hannulan kirjoitus "Valittu kansa" muodostaa ensimmäisen luvun hänen piakkoin toisena korjattuna painoksena ilmestyvässä kirjassaan.

Jyväskylän Ruusu-Risti. Kaikkia ruusuristiläisiä epäilemättä kiinnostaa maaseuturyhmien toiminta, saada kuulla, kuinka on toimittu eri puolilla Suomea. Mutta ehkä usea maaseutulainen tuntee samoin kuin allekirjoittanut, että mitäpä näistä pikkuhommista on kertomista. Ehkä tulee odotelluksi pitempäänkin aiheita, joista kannattaisi kirjoittaa.

Talven kuluessa olemme täällä Jyväskylässä toimineet pääasiassa samaan tapaan kuin useana edellisenä vuotena. Ryhmäkokouksia on ollut kerran kuukaudessa. Niiden ohjelmaan on aina sisällytynyt myös kirjailija J. R. Hannulan puhe, sillä olemme sovittaneet ryhmäkokoukset niin, että kun hän on päivällä pitänyt julkisen esitelmän, on hän saanut tilaisuuden puhua myös illalla. Hänen esitelmänsä ja puheensa ovat entiseen tapaan olleet mielenkiintoisia ja henkeviä. Olemme niistä hyvin kiitollisia. Toivomme J. R. Hannulalle pitkää ikää ja hyvää terveyttä voidakseen jatkaa kiertomatkojaan vielä monta vuotta.

Sunnuntaiesitelmii ei ole enää kevätpuolella luettu. Kun ei ollut riittävä harrastusta yleisön taholta, jätimme odottamaan aikaa, jolloin niitä enemmän kaivattaisiin.

Erikoisempia juhlatilaisuuksia on talven kuluessa ollut kolme. Marras-

kuun 14 p:nä vietettiin Ruusu-Ristin perustamispäivän muistoa. Sitten oli joulujuhla ja viimeksi Kalevala-juhla helmikuun 29 p:nä. Se olikin edelleen paras saavutuksemme. Ohjelman päänumeroina olivat maist. Sven Krohnin puhe "Kansa ja tulevaisuus" sekä hänen kirjoittamansa näytelmä "Uuden ajan airut". Etupäässä hänen ansiostaan Kalevala-juhlamme muodostui todella mieltäylentäväksi hartaustilaisuudeksi. Sydämeellinen kiitoksemme Sven Krohnille.

Syksyllä saimme välttämättömät näyttämölaitteet ja muutamia pikku näytelmiä on jo esitetty talven kuluessa. Johtajana toimii Terttu Pajunen-Kivikäs. Laulukoroja on harjoitettu; nais- ja sekakuoroa johtaa Tyyne Jussila. Ompeluseura on myös ollut ahkera, kokoontuen kerran viikossa Kanerva Vainion johdolla. Lukupiiri on uskollisesti jatkanut toimintaansa kokoontuen kerran viikossa osanottajien vaihdella 10—15. Puheenjohtajana on toiminut Olavi Kivikäs. Jäsenmäärä on lisääntynyt muutamalla uudella jäsenellä.

Voimme edelleen katsoa tulevaisuuteen valoisin mielin, sillä tilanne näyttää hyvältä ja työskentely ruusuristiläisen elämänyymmärryksen hyväksi on siitä erikoista, että ei sinä ainakaan työttömyys uhkaa, jos vain itse jaksaa pitää työstä kiinni, ja palkka on ehkäpä parhain.

A. S.

- *Mitä on salatiede?*
- *Mitä salatieteilijältä vaaditaan?*
- *Mitä minä voin tehdä?*

Näihin kysymyksiin vastaa kokeneen okkultistin

Pekka Ervastian

Salatiedettä omin päin,

josta nyt on ilmestynyt toinen painos. Teos, joka auttaa meitä itsenäistymään, teos, joka asettaa totuuden muotisuuntien yläpuolelle ja auttaa meitä arvostamaan nykyajan virtauksia.

Sivuja 160, hinta nid. 20 mk., sid. 28 mk.

Saatavana

Ruusu-Ristin Kirjallisuusseurasta, os. Helsinki,
Meritullinkatu 33, ovi 2. Tilata voi myös puhelimella 23609.

Ruusu - Ristin Talorahasto

työskentelee
tulevaisuutta varten.

*Liittykää jäseniksi
tai tehkää tilapäisiä
lahjoituksia!*

Jäsenten säännölliset
tilityspäivät ovat
1/1, 1/4, 1/8 ja 1/10.

Talorahaston hoitaja:
Yrjö V. Rimppi,
Helsinki,
Vuorikatu 18 F.

*19. vuosisadan ihmeellisin teos
H. P. Blavatskyn*

SALAINEN OPPI

ilmestyy suomeksi.

Teosofisen Seuran

julkaisema aikakauslehti

TEOSOFI

jatkaa joka numerossaan Salaisen Opin suomennosta. **Teosofi** voidaan tilata maan kaikista kirjakaupoista, postikonttoreista ja T. S:n taloudenhoitajalta. Osoite: Signe Rosvall, Helsinki, Kirkkokatu 14. Tilaushinta (koti-
timaassa) 40 mk. v:kerta.

PUHELIN 216

**HYVINKÄÄN
KIRJAPAINO
OSAKEYHTIO**
HYVINKÄÄ

Suorittaa ensiluokkaisesti
kaikkia kirjapainoalaan kuu-
luvia tehtäviä. Tiedustakaa
hintojamme.

Ostakaa paita,
jota

**Olli, Tiitus,
Iso-Keisari,
Valentin**

y.m.
kiittävät.

Patentoidut erikoisuudet.

RUUSU-RISTI-JÄRJESTÖ

Perustaja-Johtaja: PEKKA ERVAST

Johtaja: Rouva Hilda Pihlajamäki, os. Helsinki, Mariank. 28 B.
Hallituksen varapuheenjohtaja: fil. maist. Eino Krohn, os. Helsinki, Maneesinkatu 2 A.

Sihteeri: fil. maist. U. J. Pore, os. Helsinki, Arkadiankatu 16 B 33.

Rahastonhoitaja: Herra Waldemar Kaade, os. Helsinki, Oikokatu 15 A 18.

Ruus-Risti perustettiin Helsingissä marraskuun 14 p:nä 1920. Sen tarkoitus selviää seuraavasta ohjelmasta:

1) Ruusu-Risti on totuudenetsijän järjestö, jonka jäsenet tunnustaan kaikkien ihmisten veljeyden katsomatta rotuun, väliin, kansallisuuteen, uskontunnustukseen, yhteiskunnalliseen asemaan, sukupuoleen tai muihin ulkonaisiin rajoituksiin, osoittavat toisilleen mitä suurinta suvaitsevaisuutta ja ymmärtämystä sekä pitävät totuutta korkeampana kaikkia uskontoja.

2) Ruusu-Risti on vapaan ajattelun pyhäkkö, jonka jäsenet etsivät totuuden ydintä, salaista jumalviisautta, mikä piilee kaikkien aikain uskonnoissa, mytologioissa, filosofisissa ja tieteellisissä järjestelmissä.

3) Ruusu-Risti on renkaana ihmisten näkymättömässä veljeyden kunnassa ja sen jäsenet etsivät ikuisen elämään vievää tietä, joka kasvattaa ja kehittää ihmisessä veljeyden henkeä.

Ohjelmansa nojalla Ruusu-Risti kuuluu H. P. Blavatskyn v. 1875 alkuunpanemaan yleismaailmalliseen teosofiseen liikkeeseen.

Ruus-Ristin jäsenet ovat irto-, ryhmä- ja looshijäseniä. *Irtojäseneksi pyrkijä kääntyy suoraan, ryhmäjäseneksi pyrkijä paikallisryhmän välityksellä Ruusu-Ristin Johtajan rouva Hilda Pihlajamäen puoleen, os. Helsinki, Mariank. 28 B.*

Looshityö on järjestetty seremonialliselle pohjalle, ja looshijäseneksi saattaa Ruusu-Ristin jäsen pyrkiä asianmukaisilla suosituksilla.

Ruus-Ristin jäsenmaksut ovat määrältään vapaaehtoisia. Jäsenten toivotaan tuovan antimensa kolme kertaa vuodessa: maaliskuu- ja lokakuun kuluessa sekä vuosikokouksen aikana. Jäsenmaksut vastaanottaa rahastonhoitaja herra Waldemar Kaade, os. Helsinki, Oikokatu 15 A 18.

Vuosikokous pidetään keväällä, siinä uudet jäsenet juhlallisesti vastaanotetaan, vihitään, sekä asetetaan oikeuksiinsa ja velvollisuuksiinsa (installoidaan).

Installoidut jäsenet ovat oikeutetut pyrkimään Ruusu-Ristin Looshijäseniksi.

RUUSU-RISTI

TOTUUDENETSIJÄIN AIKAKAUSKIRJA

TIETÄJÄ, PERUST. 1905

PERUSTAJA: PEKKA ERVAST

TOIMITTAJA: EINO KROHN

SISÄLLYS:

Mestarien koulu	125
Toimittajalta	126
Toimitussihteeriltä	127
Jälleensyntymisoppi kristinuskossa	131
Käytännöllisiä viitteitä	138
Ehtoollinen.....	143
Ruusu-Ristin kuudestoista vuosikokous	144
Kirjallisuutta	155
Mitä muualla tiedetään	157
Tien varrelta	160

RUUSU-RISTI

Totuudenetsijän aikakauskirja — Suomen vanhin teosofinen lehti.

Toimitus: Eino Krohn (vastaava), Jorma Partanen (toimitussiht.).

Julkaisija: **Ruus-Ristin Kirjallisuusseura r.y.**

RUUSU-RISTI ilmestyy 10 kertaa vuodessa, sisältäen vähintään 320 tekstisivua.

RUUSU-RISTIN toimitukselle tulevat kirjoitukset, kysymykset, uutiset y.m. ovat lähetettävät toimittajalle, maist. Eino Krohnille, os. Helsinki, Maneesink. 2 a C.

RUUSU-RISTIN kirjoituksia saa lainata sillä ehdolla, että lähde tarkasti mainitaan. Sarjakirjoituksia ei saa lainata.

RUUSU-RISTIN tilaushinta on koko vuodelta Smk. 50: —, ulkomailla doll. 2: —. Yksityisnumeron hinta on postivapaasti lähetetynä Smk. 10: — tai 50 c.

RUUSU-RISTI tilataan postin kautta, asiamiehiltä ja suoraan lehden taloudenhoitajalta, Waldemar Kaade, Helsinki, Oikok. 15 A 18.

Asiamiehille myönnetään 10 pros., kun vähintään kolme tilausta tehdään. Tilausraha on maksettava etukäteen.

Ruus-Ristin Kirjallisuusseura r.y.

Kaikkea ruusuristiläistä ja teosofista kirjallisuutta haluttaessa voidaan kääntyä Ruusu-Ristin Kirjallisuusseuran toimiston puoleen os. Helsinki, Meritullinkatu 33, ovi 2, puh. 23 609 (toimisto) ja 24 430 (toimitusjohtaja).

TOIVO ORMA KELLOSEPPÄ

Iso Roobertink. 1. Puh. 38302

Ostamalla uuden tai korjauttamalla vanhan kellonne meillä tulette aina olemaan tyytyväinen

Kihla- ja kivisormuksia sekä hopeaa edullisesti.

Yli 10 v. kokemus Pariisissa ja New-Yorkin parhaissa liikkeissä ensimmäisenä pienten kellojen korjaajana.

Sairasaputoimisto ja Opas *Salve*

Helsinki. Vuorik. 5. P. 24364.

Palvelee yleisöä ant. sairaspua koteihin, opastaen potil. lääkäreille ja sairaaloihin, noutaen ne asemalta eri pyynnöstä. Hyvä koti lääkärihoitoon saapuville ja toipuville.

Alppiaurinkoa, sähköhoitoa ja hierontaa annetaan.

RUUSU-RISTI

TOTUUDENETSIJÄIN AIKAKAUSKIRJA

TIETÄJÄ, perust. 1905

Mestarien koulu

Moni teosofi on siinä asemassa — ja yhä useampi siihen joutuu — ettei hän tunne erityistä vetovoimaa yhteenkään opettajaan, vaikka hän kyllä mielellään edistyisi henkisen tiedon tiellä. Mitenkä hänen on meneteltävä? Onko häneltä kielletty osallisuus ”taivasten valtakunnan salaisuuksiin”? Eikö hänellä ole mitään toivoa joutua Mestareiden — ihmiskunnan varsinaisten Opettajain — kanssa tekemisiin?

On kyllä. Se mahdollisuus ei ole keltään kielletty. Pääsy Mestarien luo riippuu ihmisestä itsestään. Vaikka ihmisellä on opettajiakin, riippuu viime kädessä kuitenkin hänestä itsestään, pääseekö hän Mestarien kouluun. Ja Mestarien koulu on todellinen *salainen koulu*. Tämä salainen koulu on näkymättömässä maailmassa. Siinä käynti tapahtuu salassa. Kaikki ulkonaiset ”salaiset koulut” ja pyrkimykset ja ponnistukset ovat vain valmistavaa laatua. Varsinainen henkinen opetus annetaan salaisessa maailmassa. Missä se salainen maailma on? Joka paikassa. Ja kuinka ihminen siihen astuu? Oman sydämensä kautta ja läpi.

Tie Mestarien luo on kerta toisensa perästä julistettu maailmalle. Se ei ole mikään salassa pidetty asia. Päinvastoin jokainen sen voi kuulla ja käsittää. Vaikeus ei ole käsittämisessä, vaan käymisessä. Sillä mikä tie Mestarien luo on? Se on vapaaehtoinen, vaikuttimiltaan epäitsekäs työ ihmiskunnan hyväksi. Palvelkaa ihmisiä, rakastakaa toisianne! Tehkää omasta elämästänne yksi pitkä työskentely totuuden ja oikeuden, kauneuden ja hyvyyden puolesta ihmisille iloksi ja hyödyksi! Työskennelkää puhtaista vaikuttimista, — ei kunnian, ei kiitoksen, ei maallisen eikä taivaallisen palkan odotuksesta! Kun ihminen niin elää ja niin tekee, hän suurin askelin lähenee Mestarien salaista koulua. Sillä siihen kouluun otetaan oppilaiksi ainoastaan ihmisten auttajia.

Pekka Ervast.
Tietäjä, 1912.

Toimittajalta

Ruus-Ristin kuudestoista vuosikokous ja vuosijuhla vietettiin pääsiäisenä. Osanotto oli runsasta, kuten aina, ja monet maaseudulta saapuneet ilmaisivat kiitollisuutensa ja tyytyväisyytensä juhlien johdosta, jotka olivat antaneet heille paljon. Vuosikokouksen menoa selostetaan tarkemmin toisessa kohdassa lehteämme. Sallittakoon minun tässä kuitenkin kertoa muutamia sen yhteydessä saamiani henkilökohtaisia vaikutelmia. Olisin iloinen, jos ne jossain määrin vastaisivat, mitä muut saivat kokea.

On heti tunnustettava, että vuosikokouksella tuntui olleen jonkinlainen selvä, määrätty kokonaissävy, johon nähden kaikki, mitä tapahtui ja mitä sanottiin, oli vain eri vivahdusta samasta todellisuudesta. Näiden vivahdusten perusteella saattoi huomata, miten tämä todellisuus vähitellen valloitti kokouksen, jonka jäsenet tuntuivat olleen kuin jonkinlaisessa sulatusuunissa. Se, joka näin yhdisti ja painoi leimansa vuosikokoukseen, ei ollut suinkaan mikään pelkkä sielullinen tunnelma, jonka hurmassa olisi eletty, vaan, jos rohkenen käyttää sellaista sanaa, metafyyssillisen, henkisen todellisuuden kirkastuminen yhteisessä, kollektiivisessä mielessä. Osanottajat unohtivat olevansa siellä täällä erillään olevia jokapäiväisen yhteiskunnan jäseniä ja toimihenkilöitä. He olivat muutamina kirkastettuina hetkinä yksi ainoa tajunta, Ruusu-Risti, joka oli tehtävänsä suuruuden ja aatteensa korkeuden innoittama. On itsessään selvää, että tämä tehtävä ja aate ei voinut olla mikään jokapäiväinen ja persoonallinen. Ei se ollut Ruusu-Ristin persoonallisen, ulkonaisen muodon itsetehostusta, sillä tämä persoonallisuus, ulkonainen seura, on epätäydellinen ja vajavainen, kuten kaikki sen jäsenet. Se on kuolevainen, kuten kaikki persoonalliset muodot. Mutta voimme sanoa, että tämä ajallinen Ruusu-Risti-järjestö vuosijuhlansa ehtoolliskalkissa näki *ikruisen* Ruusu-Ristin ennustähtenä, tienviittaajana ja elähdyttävänä voimana. Se ennustähti oli Kristus-yhteisö, Pyhän Yhteys, joka on kaikkien henkisten seurojen päämäärä. Se on hyvin vaikeasti toteutettavissa, mutta on kuitenkin rohkeasti yritettävä sitä kirkastaa ja tuoda se elämän käytäntöön täällä maan päällä. On rukoiltava, että taivasten valtakunta toteutuisi maan päällä, kuten se jo on toteutunut taivaissa. Ja tässä työssä ovat pienimmätkin palvelukset arvokkaita, niin jokapäiväisen elämän askartelut, lähimmäisten tukeminen ja auttaminen,

kuin vilpittömän totuudenetsimisen elähdyttämä tutkimustyö. Tähän kaikkeen antoi innoittavia viittauksia vuosikokous, joka ei ollut vain virkistävä juhlatilaisuus, vaan myöskin velvoittava kutsu.

Tämä oli Ruusu-Ristin Perustaja-Johtajan, Pekka Ervastian sanoman ydin, jota hän alati julisti johtamissaan vuosikokouksissa. Sen sanoman uskollisena ja nöyränä palvelijana johti uhrautuvaisuudella ja sielunsa täydellä antaumuksella nykyinen Ruusu-Ristin Johtaja, Hilda Pihlajamäki tätä Ruusu-Ristin kuudettatoista vuosikokousta.

Toimitussihteeriltä

Kaikki hengen elämän sankarit, totuuden lähettäjä, ovat vaikuttaneet maailmassa ihmisten palvelijoina, ei käskijöinä, esimerkin näyttäjinä, ei sijaissovittajina. Olipa heidän ulkonainen asemansa mikä tahansa, aina he ovat käyttäneet sitä mahdollisuuksien mukaan ihmisyyksilöitä herättääkseen, rohkaistakseen, tukeakseen. Gautama Buddha sanoo kuuluisassa jäähyväispuheessaan oppilaalleen Aanandalle: ”Tathagatan mieleen ei ole juolahtanutkaan ajatella: ’Minä tahdon hallita munkkikuntaa.’” Tietäen kuinka turmiolliset voivat olla seuraukset opettajan jumaloinnista, hän varoittaa seuraajiaan mieleenpainuvilla sanoilla:

”Siksi, Aananda, olkaa itse oma soihtunne, itse oma turvanne! Älkää etsikö muuta turvaa! Olkoon oppi soihtunne, turvanne, älkää etsikö muuta turvaa!”

Jeesus, joka oli ”ottanut ylleen palvelijan hahmon”, käänsi vakavilla sanoilla palvovien ihmisten huomion omasta persoonastaan siihen, mikä oli tärkeintä: käskyihinsä. Taivasten valtakuntaan ei pääse se, joka hokee: ”Herra, Herra!”, vaan se ihminen, joka täyttää taivaallisen Isän tahdon. ”*Jos te pysytte minun opetuksessani, niin todella olette minun opetuslapsiani; ja te tulette tuntemaan totuuden, ja totuus on tekevä teidät vapaiksi.*”

Meidän tarvitsee vain silmällä ”Teosofian avainta” nähdäksemme, että myös sellaisen parjatun todenpuhujan kuin H. P. B:n kiihkeimpänä pyrkimyksenä oli yllyttää ihmisiä itsenäiseen ajatteluun, vilpittömään totuudenetsintään ja totuuden toteuttamiseen. Samoin P. E., tietäjä ja palvelija,

opetti ja kärsi vain saadakseen kansamme yksilöt heräämään henkiseen itsetietoisuuteen. Muita totuudenetsijöitä ajatellen, väärinkäsitysten ja vääristelyjen uhallakin, hän kertoi hämmästyttävän paljon omista henkisistä kokemuksestaan ja kehitysvaiheistaan, mutta enemmän kuin itsestään hän kertoi Viisauden Mestareista, näiden jumalolentojen tiedosta, ja tiestä, joka tähän tietoon vie. Ja että niitä oli, jotka ymmärsivät hänen tarkoituksensa, siitä on yhtenä todistuksena henkisesti nuortuva ja voimistuva Ruusu-Risti.

*

”Tutkikaa Viisaitten sanoja, tutkistelkaa itseänne, pyrkikää täydellisyyteen!” sanotaan kaikille totuudenetsijöille, niille, jotka astuvat itsenäistymisen ensimmäisiä horjahtelevia askeleita. Ne, jotka ovat päämääränsä nähneet, tuntevat, että samat sanat kohdistuvat heihinkin, ei enää maanivana kehoituksena, vaan elämän järkähtämättömänä vaatimuksena. Elämässä ei ole pysähtymistä; henkisen kasvun lakkaaminen on henkisen kuoleman merkki. —

Tämän kirjoittajalla oli opiskeluaikanaan toveri, jolle hän, elämän vakavia kysymyksiä pohdittaessa, innostui selittämään teosofian perusajatuksia. Toisinaan näytti siltä kuin toverini vastaväitteitten ehtyminen olisi ollut merkinä aatteellisesta yksimielisyydestä, mutta onneksi näin ei ollut laita. Eräänä kesänä hän näet kirjoitti tulleenensa siihen vakaumukseseen, että yksikään ihminen ei voi antaa totuuksia toiselle, vaan että jokaisen on ne itse omilla ponistuksillaan voitettava. Tätä näkemystä olin itse pitänyt selviönä, ja tuskin olin siihen sanottavasti kiinnittänyt hänen huomionsaan. Olin luonnollisesti iloinen, että hän oli ajoissa ymmärtänyt tämän totuudenetsinnän perusedellytyksen, vaikka sillä kerralla samalla tunsin lievää pettymystä ilmeisesti hukkaan menneestä käännytystyöstäni.

Sairaus ja kuolema lopetti toverini elämänuran. Kun myöhemmin, vuosien kuluttua, hänen kirjeensä on muistunut mieleeni, on tämä hänen näkemyksensä tullut silmissäni entistä arvokkaammaksi, parhaimmaksi mahdolliseksi tulokseksi, mitä voi yleensä odottaa totuudenetsintään heräävältä. Tämä kokemus näyttää sitäkin arvokkaammalta, kun on saanut nähdä teosofejia, jotka eivät eroa tavallisista kirkkojen ja lahkojen kannattajista muussa kuin mielipiteissään; heidän suhteensa teosofiaan on sama kuin jonkun uskovaisten suhde opinkappaleisiin ja niiden esittäjiin, epäitsenäinen riippuvai-

suussuhde, jonka symbolina on joku kirja ja joku elävä ihminen.

Tällaisessa epäitsenäisessä asemassa olemme jokainen puolestamme, jos olemme jääneet valmiiseen elämänymmärrykseen tai joihinkin valmistaviin henkisiin kokemuksiin. Itsenäistyminen on totuudenetsinnän lähtökohta, mutta se on myös tulos, joka on vuosien kuluessa saavutettava alati syventyneenä ja laajentuneena.

Se itsenäisyys, johon elämä meitä johdattaa, ei suinkaan merkitse eristymistä muista ihmisistä. Päinvastoin se vie meidät lähemmäksi ihmisten todellista luontoa, heidän jumalallisuuttaan ja sitä tietä myös lähemmäksi heidän persoonallisuuttaan. Ihmisyyksilön henkisen itsenäistymisen alku ja päämäärä on juuri hänen sisäinen henkensä, jumalansa, ja todellinen itsenäisyys on tulosta juuri tämän hengen toteutumisesta yksilön persoonallisessa elämässä. Yksilön itsenäistyminen ei siis tuo mukanaan mielivaltaa eikä anarkiaa; onhan Jumalan yhtenä nimityksenä *rakkaus*.

*

Elämä on pitkämielinen ja kärsivällinen. Se antaa meidän erehtyä, ellemme osaa toimia oikein, mutta se antaa meille myös sen opetuksen, mikä meille kuuluu, ennemmin tai myöhemmin. Sen vaatimukset eivät muutu, ja meidän on ne täytettävä, — ennemmin tai myöhemmin.

Me ihmiset olemme persoonallisuuksina itserakkaita ja vaativiaisia, mutta kun on kysymyksessä henkinen elämä, olemme hämmästyttävän vaatimattomia. Sen vaatimusten edessä tunnustamme mielellämme itsemme maan matosiksi. Jos olemme n.s. kristittyjä, olemme kauhistuvinaamme sitä pyhänhäväistystä, mitä Jumalan hengen salaisuuksien tutkimiseen muka sisältyy; jos olemme n.s. teosofeja, on meidän helpompi uskoa saavuttavamme omakohtaista henkistä tietoa jossakin tulevassa elämässä kuin juuri tässä, — minkä muun vuoksi me olisimmekaan hyväksyneet jälleensyntymisopin!

Kuitenkin, kaiken varalta, on hyvä ottaa huomioon se mahdollisuus, että elämä saattaa vaatia meidät tilille niistä ajatuksista ja opeista, jotka olemme totuuksina hyväksyneet. Niin vaivaisia ihmisparkoja kuin olemmekin, olemme kaikesta huolimatta uskaltaneet harrastella vakavia asioita, vaikkapa vain aikamme kuluksi tai selväpiirteisyyttä rakastavan järkemme mieliksi. Jos lisäksi olemme olleet niin uhkaroh-

keita, että olemme kokeilleet vuorisaarnan käskyillä tai noudattaneet muita henkisen elämän ohjeita, voi inhimillinen sielunrauhamme pahasti häiriintyä. Mehän emme tiedä, ”millä hetkellä Ihmisen Poika tulee”.

Tosiasiassa on, ettemme yleensä tiedä, mitä tavoittelemme. Päämäärä on korkeampi kuin inhimillisen mielikuvituksen meidän lento, ja siihen sisältyy enemmän kuin meidän koko maalliseen olemukseemme.

Jos siis olemme rohkeita, emme ennakoita rajoita ja mataloita päämääräämme. Jos olemme rohkeita, otamme alusta alkaen huomioon sen tosiasian, että kaikki henkiset harrastelut ja alkeelliset pyrkimyksemme ovat suunnatut ristiriitoihin, kriiseihin, joissa persoonallisuutemme kärsii, ja joissa sen lopulta on kuoltava, jotta henkemme pääsisi meissä elämään. Jos olemme todellisia totuudenetsijöitä, tahdomme itse tutkia elämän ja kuoleman syvyydet, itse päästä totuuden tietäjiksi ja totuuden ilmentäjiksi.

Tulevaisuutemme riippuu siitä, kuinka käytämme juuri tämän nykyajan, joka on vallassamme. Jeesus ei lohduta tulevalla elämällä, vaan kehoittaa meitä nyt ylentämään itsesämme Ihmisen Pojan, jumalsyntyisen henkemme: ”Vielä vähän aikaa valo on keskuudessanne. Vaeltakaa, niin kauan kuin teillä valo on, jottei pimeys saisi teitä valtaansa . . . Niin kauan kuin teillä valo on, uskokaa valoon, jotta teistä tulisi valon lapsia.” Ja samassa hengessä lausuu mietelmänsä tibetiläinen viisas:

”Vaikkakin monet tähden tuikkivat, ja myös kuu, tuo maan
kaunistus, paistaa,
niin kuitenkin, kun aurinko laskee, tulee yö.”

Jaarittelu on vaaran lähde;
hiljaisuus on keino, millä onnettomuus vältetään;
puhelias papukaija suljetaan häkkiin;
muut linnut, jotka eivät osaa puhua, lentelevät vapaina.

Saskya Pandita.

Aimo Mela:

Jälleensyntymisoppi kristinuskossa

Ihmisiä, jotka luonnostaan ovat uskonnollisia, ja joilla vieläpä on saattanut olla syvällisiä uskonnollisia kokemuksiakin juuri kristillisessä uskonelämässään, on jotenkin toivotonta saada vakuutetuiksi jälleensyntymisen todellisuudesta järjen todisteluilla, ja taas muihin suuriin uskontoihin tai filosofisiin koulukuntiin vetoaminen aiheuttaa heissä päinvastoin vain kauhistuksen. Mutta toisin olisi, jos voitaisiin todistaa, että tämä oppi kuuluu myöskin Raamatun opetuksiin.

Helppoa oikeastaan on ymmärtää, että jälleensyntymisoppi kertakaikkiaan vapauttaisi meidät jotenkin kaikista probleemosta ja ristiriidoista, joita kristinuskossa tuontuostakin kohtaa, mutta siitä huolimatta kaikin voimin taistellaan tätä oppia vastaan yksistään siitä syystä, että on mahdotonta käsittää, ettei Jeesus olisi selittänyt näin kerrassaan perustavaa laatua olevaa oppia. Niin voimakas on kristillinen ennakkoluulo, usko Raamatun auktoriteettiin — tai voiko sanoa ennakkoluuloksi sitä, mikä lopulta osoittautuu totuudeksi!

Syy ei kuitenkaan ole kristinuskossa, vaan siinä, ettei ymmärretä kirjoituksia.

Kyllähän teosofit hetipaikalla jokaiselle viskaavat tuon klassilliseksi muodostuneen kohdan Joh. 9 luvusta, opetuslasten kysymyksen: "Kuka teki syntiä, tämäkö, vai hänen vanhempansa, että hän syntyi sokeana", mutta epäilijä mielestään väistää taitavasti: "Eihän Jeesuksen vastauksesta ilmene, että vanhemmat tai sokea itsekään olisi syntiä tehnyt". Ei haluta siinä nähdä, että opetuslasten kysymys osoittaa ainakin heillä olleen käsitystä karman ja jälleensyntymisen laeista, koska heidän kysymyksessään toisena vaihtoehtona on se, että mies olisi ennen syntymäänsä tehnyt syntiä.

Samoin tuodaan alituisen esiin käsitys Johannes Kastajasta, jonka pitäisi olla jälleensyntynyt profeetta Elias. Merkillistä, etteivät nämä todistelut ollenkaan tehoa. En minäkään aluksi vaivautunut niitä lähemmin edes tutkimaan, mutta sittemmin olen sen tehnyt ja sen tuloksia nyt koetan kaikessa lyhykäisyydessä esittää:

Vain muutaman kerran Jeesus alleviivaa jonkun lausuntonsa tärkeyttä lauseella: "Jolla on korvat kuulla, hän kuulkoon". Yhden kerran se tapahtuu Matt. 11. luvun 13—14 säkeistössä, kun hän Johannes Kastajasta todistaa: "*Jos tahdotte uskoa, hän on Elias, joka oli tuleva.*"

Jeesus oletti myöskin, että ihmiset häntä itseään pitivät jonakin ennen eläneenä profeettana, koska hän Matt. 16: 13—14, tiedustelee: "Kenen ihmiset sanovat Ihmisen Pojan olevan?" Opetuslapset vastasivat: "Muutamat Johannes Kastajan, toiset Eliaan, toiset taas Jeremiaan tahi jonkun muun profeetoista". Voidaanko vielä väittää, etteivät Jeesuksen aikalaiset olisi uskoneet jälleensyntymiseen? Mutta sitten Jeesus kysyy: "Kenenkäs te sanotte minun olevan?" Jeesus siis edellyttää, että myöskin opetuslapset voivat uskoa jälleensyntymiseen, samoin kuin muutkin ihmiset, eikä hän suinkaan ryhdy sitä uskoa poistamaan, vaan siirtyy toiseen asiaan, omaan erikoiseen asemaansa.

Eliaan jälleensyntymä askarruttaakin kovasti juutalaisia ja opetuslapsiakin, koska se ennustusten mukaan oli oleva Messiaan tulon tunnusmerkki. Matt. 17: 10—13 opetuslapset jälleen tiedustelevat sitä, ja silloin Jeesus taas aivan suoraan ilmoittaa heille: "Ja minä sanon teille, että Elias on jo tullut, mutta he eivät tunteneet häntä, vaan tekivät hänelle, mitä tahtoivat. Samoin Ihmisen Poikakin on kärsivä heiltä". "Silloin opetuslapset ymmärsivät hänen puhuneen heille Johannes Kastajasta", lisää evankelista.

Markuksen 6: 14 mukaan näkyy Herodes epäilleen, että mestauttamansa Johannes Kastaja oli noussut kuolleista ja vaikutti Jeesuksessa, mutta toiset taas luulivat, että Jeesus oli Elias. Mark. 8: 27—29 kerrotaan samat opetuslasten kysymykset, ja Mark. 9. luvun alussa kirkastumisen jälkeen, jolloin Pietari, Jaakob ja Johannes, jotka olivat olleet mukana ja nähneet Mooseksen ja Eliaan astuessaan alas vuorelta, tiedustelevat, minkälainen Jeesuksen kuolleista nouseminen oli oleva ja samalla myöskin Eliaasta. Säkeistössä 13 Jeesus jälleen ilmoittaa, että Elias jo on tullut.

Varsin selvästi näistä asioista kertoo myöskin Luukas 9 luvun 7—8 säkeistössä.

Näistä lausunnoista selviää kansan ajatustapa. Uskottiin mahdolliseksi nousta kuolleista, kenties eetteris-astraalisesta maailmasta, mutta ylösnousemisella taas selvästi tarkoitettiin jälleensyntymistä. En ole ennättänyt tutkia, onko tätä ero-

tusta johdonmukaisesti noudatettu koko Uudessa Testamentissa.

Nykyaikainen teologinen tiede myöntääkin, että Jeesuksen aikana juutalaisten keskuudessa yleisesti uskottiin ainakin profeettojen voivan uudelleen ruumistua, ja eräs suomalainen teologisen tiedekunnan professori on sanonut, että Jeesus tässä suhteessa on saattanut olla aikansa lapsi. Tokkopahan Jeesus sentään oli aikansa mielipiteitten harhaan johdettavissa!

Ehdottoman pätevästi esitetyt raamatun kohdat mielestäni todistavat ainoastaan sen, että Jeesus opetuslastensa ja aikalaistensa tavoin tunsii jälleensyntymisopin, enkä ole löytänyt ainoatakaan raamatun kohtaa, jonka mukaan hän olisi ruvennut poistamaan sellaista uskomusta. Päinvastoin hän opetuslapsilleen tekee kysymyksiä ikäänkuin se olisi selvä ja luonnollinen asia. Jeesus opettaa Uuden Liiton mystillistä vihkimyksen tietä, ja siinä hän ei näytä ottavan lukuun jälleensyntymistä.

Mutta onko niin laita myöskin Uuden Liiton maailmankatsomuksen? Jeesuksen koko oppi perustuu rakkauteen, anteeksiantamukseen ja uhraukseen. Hänen opetustensa mukaan Jumala on rakastava Isä, ei enää Vanhan Testamentin kiivas ja kostava Jumala, vaan armahtava, anteeksiantava Isä, joka odottaa tuhlaajapoikainsa paluuta. Kristus itse on Hyvä Paimen, joka etsii maailman korvessa kadoksissa olevia lampaitaan. 99 hän on löytänyt ja ne hän asettaa turvaan, ei suinkaan hylkää, niinkuin jotkut uskovaiset saattavat luulla, ja Hyvä Paimen lähtee vieläkin etsimään sadannetta lammasta ja senkin löydettyään päättää lunastustyön sataprosenttisesti, käyttääkseni nykyaikaista sanontaa, jota vertauksessakin on tarkoitettu. Mutta mitenkä se tapahtuisi ilman jälleensyntymää? Riippumatta siitä, uskommeko sijaissovituksen tai emme, on jälleensyntymisoppi välttämätön, jotta tuo "sadaskin lammas" pelastuisi.

Tarkastelkaamme vertausta kylväjästä Matt. 13: 24—30. Kristikunnassa tavallisesti käsitetään, että peltoon kylvetyt siemenet ovat ihmissieluja, jotka saavat kypsyä elonaikaan asti, jolloin valhevehnä erotetaan poltettavaksi, mutta vehnä korjataan aittaan. Tämä muka kuvaa viimeistä tuomiota, jolloin uskottomat sielut työnnetään iankaikkiseen helvettiin. Mutta kirkko ei näy panevan mitään huomiota siihen, kuka valhevehnän kylvi. Matt. 13: 25 mukaan se oli vihamies. Jos nyt nuo vehnän siemenet olisivat ihmissieluja, niin olisivat

valhevehnätkin ihmissieluja, vaikkakin saatanan luomia. Mutta niinhän ei voi olla. Ihmissielut ovat kaikki Jumalan luomia. Senvuoksi eivät vehnän siemenet eikä valhevehnäkään kuvaa ihmissieluja, vaan sielun ominaisuuksia. Ihmisten sielut on pelto, kylväjä Jumala, Isämme, mutta ihmisten nukkuessa vihemies kylvi pahan sieluihimme. Molemmantlaatuiset ominaisuudet saavat kypsyä elonaikaan, kunnes kuoltuamme sielumme tuomitaan ja jaetaan kahtia, ja nuo huonot ominaisuudet poltetaan "sammumattomassa tuleessa", mutta sielumme taivaalliset aarteet kootaan talteen. Tässä yksinkertaisesti helvettiopin selitys.

Mutta hyvätkin ominaisuudet ovat ainakin määräänsä nähden erilaisia. Siemen tuottaa milloin kolmikymmenkertaisen, milloin kuusikymmenkertaisen, milloin satakertaisen jyvän. Täyteen satoon olisi tietenkin päästävä, sillä Jeesushan sanoo: "Olkaa täydelliset, niinkuin Taivaallinen Isännekin täydellinen on". Tämä vaatii jälleensyntymistä. Paavalilla ajatus onkin aivan selvä: 1 Kor. 3: 9—17 apostoli kertoo, että me olemme Jumalan viljelysmaa, Hänen työtovereitaan, ja hän vertaa tätä työtä myöskin rakentamiseen. Taitavana rakentajana sanoo Paavali itse laskeneensa perustuksen, kulmakiven, mutta hän varottaa: "Katsokoon kukin, kuinka sille rakentaa, sillä perustus on kyllä aina Kristus". Tälle perustukselle yksi rakentaa kullasta, toinen hopeasta, kolmas jalokivistä, vieläpä puusta, heinistä tai oljista, mutta kunkin teko koetellaan tuleessa. Se, jonka rakennus kestää, saa palkan, hänen aarteensa kootaan aittaan, mutta jos jonkun rakennus palaa poroksi, joutuu hän kyllä vahinkoon, mutta hän *itse* pelastuu. Kysymme, mikä on "*hän itse*"? Jos ihmisessä oli vain kestävämpiä ominaisuuksia, jotka kaikki palavat tuleessa, tapahtuu hänelle kyllä vahinko, mutta kuolematon ihmishenki pelastuu "ikäänkuin tulen läpi". Paavali jatkaa: "Ettekö tiedä, että olette Jumalan temppeli ja että Jumalan Henki asuu teissä?" Jumalallinen Henki ei voi joutua kadotukseen, sillä se on Kristus meissä, ja mitä se silloin voisi muuta tehdä kuin uudelleen pukeutua aineeseen. Ajatus yhä selvenee 1 Kor. 5 luvussa, jossa Paavali varottaa kauheista synneistä ja huomauttaa, että sellaiseen syyllinen on "Herramme Jeesuksen nimessä hyljättävä saatanan haltuun lihan turmelukseksi, jotta hänen henkensä pelastuisi Herran päivänä." Tässä ei siis ole kysymys mistään kääntymisestä, vaan tuo julkisyntinen hyljätään himojensa — saatanan — haltuun, mutta siitä huolimatta apostoli sanoo, että hänen

henkensä pelastuu Herran päivänä, s.o. silloin kun Kristus häneen tulee.

Roomalaiskirjeen 8 luku tulee täysin ymmärrettäväksi juuri jälleensyntymisopin avulla. Tämän luvun 19—22 säkeistöissä Paavali ilmoittaa, ettei ainoastaan ihmisiä odota ihana täydellisyys, vaan ”hartaasti ikävöiden luomakuntakin odottaa Jumalan lasten (poikain) ilmestymistä. Sillä luomakunta on alistettu katoavaisuuden alle — ei omasta tahdostaan, vaan sen tahdosta, joka sen alisti — kuitenkin toivon varaan, koska itse luomakuntakin tulee vapautettavaksi turmeltuneisuuden orjuudesta Jumalan lasten (poikain) vapauteen.” Ei siis ihme, että erään suomalaisen teologin mielestä Paavali on kristusmystiikkaansa sekoittanut miltei liian paljon kreikkalais-itämaalaista panteismia.

Vertaukset Matt. 13 ja 18 luvussa, samoin vertaus viinipuusta Joh. 15: 1—11 y.m. voidaan myös mitä helpoimmin ymmärtää jälleensyntymis- ja karmaoppien valossa. Vasta siten Jeesuksen oppi tulee armahtavan rakkauden opiksi, mutta myöskin viisaaksi maailmanjärjestelmäksi, jonka ei tarvitse pakoilla vähäisen ihmisjärjen edessä.

Merkillinen kohta on myös Ap. t. 13: 33—35, jossa viitataan 16 Ps. 10 säkeistöön. Sen mukaan ei Jeesuksen ruumista odottanut häviö haudassa, vaan aivan erikoislaatuinen ylösnousemus, erilainen kuin muilla ihmisillä, sillä säkeistössä 34 nimenomaan sanotaan: ”Ja että hän herätti hänet kuolleista, niin ettei hän enää palaa kuolonalaisuuteen”. Jeesuksen aikaisemmista ruumistuksista tosin ei voida puhua, koska hänen historiansa, niinkuin meille on opetettu, on aivan erilainen kuin muitten ihmisten, hänen joka ihmiskuntamme kehityksen ajan mihinkään syntiin lankeamatta on elänyt ja oppinut taivasmaailmoissa. Mutta tuossa lauseessa nimenomaan sanotaan, ettei Hän palaa kuolonalaisuuteen, s.o. synny jälleen tähän maailmaan — ja ajatuksemme itsestään lisäävät — niinkuin me muut ihmiset. Mutta meilläkin on lupaus (Kol. 1: 26—28), ”että sen salaisuuden mukaan, joka on ollut kätkeytyneenä ikuisista ajoista ja sukupolvista asti, mutta joka nyt on ilmoitettu hänen pyhillensä, ja jonka salaisuuden kirkkaus on Kristus meissä, jokainen ihminen tulee asetettavaksi täydelliseksi Kristuksessa.” Jeesus Kristus on esikoinen veljien joukossa, ja meidän kohdaltamme jälleensyntymisen pyörä loppuu sitten kun olemme ”kruunumme” voittaneet. Sellaisesta sanotaan Ilm. 3: 12: ”Joka voittaa,

häneistä minä teen pylvään Jumalani temppeliin, eikä hän koskaan enää lähde sieltä ulos.”

Verrattain paljon on Uudessa Testamentissa lausuntoja, jotka viittaavat jälleensyntymiseen, ja koko Uuden Liiton sanoma ainoastaan sen kautta tulee ymmärrettäväksi. Mutta kieltää ei voida oikeutusta kysymykseltä: ”Miksi näin tärkeätä ja perustavaa oppia ei Uudessa Testamentissa ole opetettu niin selvästi, ettei mikään vastaansanomoinen olisi mahdollista?” On selitetty, että jälleensyntymisoppi oli Jeesuksen aikana Judeassa aivan yleinen, josta syystä siihen ei huomiota kiinnitetty. Senhän kyllä olemme nähneet, mutta sitenkin, olisi ollut turvallista, jos Jeesus olisi ilmoittanut omankin kantansa. Hän puhui kansalle vain vertauksin, mutta opetuslapsille hän yksityisesti selitti syvälliset kysymykset. Tietysti on mahdollista, että jälleensyntymisoppi suuresta julkisuudesta huolimatta olisi saanut syvällisen selityksensä ainoastaan noissa suljetuissa tilaisuuksissa, mutta minun mieleeni on myöskin tullut eräs lisääjatus.

Ajattelen, että Jeesus aivan tarkoituksella vältti puhua jälleensyntymisestä. Ajankohta oli sellainen, sillä jälleensyntymisoppi on varsinaisesti Vanhan Liiton oppi, oppi karman koulusta. Tosin siitä ei paljontakaan puhuta Vanhassa Testamentissa, mutta sitä enemmän kaikissa maailman uskonnoissa, juutalaisten uskonto niihin luettuna. Se oli niissä varsinaisesti se toivo ja lohdutus, minkä pyrkijä Vanhan Liiton mysteeriöissä vaikeitten ponnistustensa palkaksi saattoi saavuttaa, sillä vain aniharvat tulivat Kosmillisen Kristuksen yhteyteen, joka ei vielä ollut ruumistunut. Mutta Jeesus muutti kaiken perustaessaan Uuden Liiton mysteeriot. Ihmiset olivat tottuneet hitaan kehityksen ajatukseen ja siihen tyytyivät, mutta Jeesuksen kutsu kuului: ”Vallatkaa taivasten valtakunta väkiryssä, sillä Uusi Liitto on avannut sen portit jokaiselle.” Siksi olisi vain vahingoksi korostaa ihmisille jälleensyntymistä. Oppi jälleensyntymisestä oli vedettävä sisäiseksi opiksi, joka kyllä jokaiselle vakavalle totuudenetsijälle paljastuu, jotta hän voi rakentaa itselleen riittävän maailmankuvan niin älynsä kuin tunteensa pohjalle, mutta ihmisen pelastusta ei enää ole rakennettava sille, vaan Uuden Liiton ihmeelliselle sanomalle.

Kristillinen teologiamme perustuu jotenkin kokonaan kirkkoisä Origenekseen, jonka maailmankatsomukseen sisältyi jälleensyntymisoppi, mutta siitä huolimatta Konstantinopolin kirkolliskokous v. 553 suvaitsi kirotta jokaisen, joka

opetti, että ihmissielu oli ollut olemassa ennen ruumista. Tätä kristikunnan kirousta onkin kestänyt, kunnes teosofinen liike viime vuosisadan lopulla ryhtyi taisteluun sitä vastaan. Oli tullut aika jälleen elvyttää tämä oppi, jotteivät ihmiset kokonaan vaipuisi hillittömään itsekkyyteensä helvettioppeineen, tai materialismiin — kaksi asiaa, jotka ovat hävittäneet uskon ihmiskunnalta. Tämä kunniakas tehtävä annettiin teosofiselle liikkeelle.

Mutta silloin kävi osittain niinkin, että jälleenlöydetty totuus useita viehätti siinä määrin, että Uuden Liiton totuus jäi taka-alalle. Luotettiin siihen, että ihminenhan on jälleensyntyvä olento, hyvä on, kunhan vain millimetrinkään kuljemme eteenpäin jokaisessa elämässä. Uuden Liiton tarkoitus ja Jeesus Kristuksen opetus on kuitenkin toinen.

Jälleensyntymisoppi olkoon lohdutuksenamme ajatellessamme ihmisiä, jotka tässä elämässä eivät voi Kristuksen yhteyttä saavuttaa, myöskin itsellemme, jos meidän niin käy; se lohduttakoon myös meitä muistaessamme luomakunnan huokauksia, kaikkea elämän tuskaa karman kovassa koulussa, sillä kaikki ovat kyllä kutsutut, mutta harvat valitut, jotka totuuden tietoon tulevat. He katsokoot, etteivät jää viimeisiksi, lisäämään elämän tuskaa, vaan antautukoot Kristuksen palvelukseen Uuden Liiton tiellä jo tässä elämässä, sillä nyt on otollinen aika. Me tiedämme, ettei ihmispersoonallisuus kuitenkaan koskaan tule sellaiseksi, että se sinänsä mihinkään kelpaisi. Ainoa tehtävä persoonallisuudella on antautua vastaanottamaan "Hänen armonsa kirkkaus" täydellisenä ja kokonaisena ilman mitään ehtoja. Älkäämme tuhlatko useampia persoonallisuuksia, vaan juuri nyt voittaakamme sieluillemme kuolemattomuus. Se on Uuden Liiton sanoma. Persoonallisuutemme ristiinnaulitsemista seuraa ylösnousemuksen aamu, jolloin saamme olla Kristuksen auttajia työssä veljiemme hyväksi. Tämä on myöskin Ruusu-Ristin sanoma, ja tähän kohdistakaamme koko huomiomme. Jälleensyntymisoppia käyttäkäämme ainoastaan taistelussa tietämättömyyttä vastaan silloin, kun yritetään pimittää käsitys jumalallisesta viisaudesta ja voimasta, rakkaudesta ja oikeudesta ja sopusoinnusta ja vanhurskaudesta.

Käytännöllisiä viitteitä

Oikea vaikutin itsetuntemuksen etsintään on se, joka liittyy tietoon eikä sinuun itseesi. Itsetuntemus on tavoittelemisen arvoinen, koska siihen sisältyy tietoa, eikä sen vuoksi, että se on tekemisissä oman itsemme kanssa. Tärkein edellytys itsetuntemuksen saavuttamiseen on *puhdas rakkaus*. Etsi tietoa rakkauden vuoksi, ja itsetuntemus palkitsee ponnistuksesi. Se, että ihminen tulee kärsimättömäksi, on kouriintuntuva todistus siitä, että asianomainen tekee työtä palkinnon toivossa eikä rakkauden vuoksi. Ja tämä puolestaan osoittaa, ettei hän ole ansainnut sitä voittoa, minkä saavuttavat ne, jotka tekevät työtä rakkaudesta eikä mistään muusta.

Sisäisen "Jumalamme" — s.o. rakkauden ja totuuden, hyvyyden ja voiman hengen — pitäisi olla meidän ainoa pysyväinen *rakkautemme*, meidän ainoa tukemme elämän kaikissa vaihteluissa, meidän ainoa *uskomme*, joka ei milloinkaan petä, vaan on luja kuin kallio, meidän ainoa *toivomme*, joka ei milloinkaan raukea, vaikka kaikki muu tuhoutuisi. Hänen tulee olla etsintämme ja kaipauksemme ainoa päämäärä, johon meidän pitää kärsivällisesti pyrkiä tyytyen odottamaan siksi, kunnes huono karmamme on tyhjentynt ja jumalallinen Vapahtaja voi ilmaista meille läsnäolonsa sielumme pyhätöissä. Ovi, josta hän saapuu, on nimeltään tyytyväisyys. Ihminen, joka on tyytymätön itseensä, on tyytymätön lakiin, joka on tehnyt hänet sellaiseksi kuin hän on. Ja koska Jumala *Itse* on laki, Jumala ei voi tulla niiden luokse, jotka ovat häneen tyytymättömiä. Jos tunnustamme olevamme mukana kehityksen virrassa, täytyy *kaikkien olosuhteiden* olla meille oikeita. Ja me saamme suurimman apumme siitä, että epäonnistumme suunnittelemiemme tekojen suorittamisessa, sillä emme milloinkaan muulla tavalla oppisi sitä levollisuutta, jonka Krishna selittää niin tarpeelliseksi. Jos kaikki suunnitelmamme onnistuisivat, emme milloinkaan kokisi vastavaikutuksia. Suunnitelmat, joita teemme itsemme varalle, voivat myöskin perustua tietämättömyyteen ja siis olla väärin laadittuja, ja luonto hyvydessään huolehtii siitä, ettemme saa niitä toteutetuiksi. Suunnitelmat eivät sinänsä merkitse paljon, mutta me voimme saada karmallista velkaa siitä, että kieltäydymme tunnustamasta niiden suorittamisen mahdottomuutta. Jos tunnemme itsemme vaikkapa vähäi-

senkin masentuneiksi, heikkenee ajatuksemme voima suhteessa masentuneisuuteemme. *Ihminen saattaa olla vankilaan suljettuna, ja kuitenkin hän voi tehdä työtä asian hyväksi.* Siksi pyydän teitä karkoittamaan ajatuksistanne kaiken nykyisiin olosuhteisiin kohdistuvan tyytymättömyyden tunteen. Jos meidän onnistuu katsella kaikkia tapahtumia niin kuin ne olisivat juuri *meidän*¹⁾ *toivomustemme mukaiset*, ei vain ajatuksemme tule voimakkaammiksi, vaan se vaikuttaa myös ruumiiseemme sitä voimistuttaen.

Toimiminen ja viisaasti toimiminen, kun sen aika on, odottaminen ja kärsivällisesti odottaminen, kun on levon aika, tämä saattaa ihmisen sopusointuun olemassaolon luoteen ja vuoksen kanssa, ja luonto ja laki turvanaan ja totuus ja hyvä tahto johtotähtenään ihminen voi saada ihmeitä aikaan. Tämän lain tuntemattomuudesta on seurauksena toisaalta epäviisaan innostuksen kaudet, toisaalta alakuloisuuden ja suorastaan epätoivon hetket. Sillä tavalla ihmisestä tulee vuoroveden uhri, vaikka hänen sen sijasta pitäisi olla sen herra.

”Ole kärsivällinen, pyrkijä, niinkuin se, joka ei pelkää vastoinkäymistä eikä tavoittele menestystä.”

Kerättyä voimaa ei voi hävittää. Sen on siirryttävä toisiin muotoihin tai purkauduttava jonakin liikuntana, se ei voi jäädä ainaisesti toimeettomaksi ja kuitenkin olla jatkuvasti olemassa. Ei hyödytä *vastustaa* pyydettyä, jota ei osaa hallita. Ellei sen kerättyä voimaa johdeta muihin uomiin, kasvaa se siksi kunnes se tulee voimakkaammaksi kuin tahto ja väkevämmäksi kuin järki. Hallitaksemme sitä meidän on se johdettava toiseen ja *parempaan* uomaan. Sillä tavalla voidaan rakkaus, joka on kohdistunut johonkin alhaiseen, muuttaa rakkaudeksi korkeampaan, ja *pahe voidaan muuttaa hyveeksi siten, että sen kohde muutetaan.* Intohimo on sokea, se menee, minne se johdetaan, ja järki on sille varmempi johtaja kuin vaisto. Kerätyn vihan (tai rakkauden) *täytyy* löytää toinen kohde, johon se voi purkautua, muutoin se voi aiheuttaa räjähdysten, joka tuhoaa sen omistajan. *Rauha seuraa myrskyä.* Vanhan ajan ihmiset sanoivat, että luonto kammoo tyhjää. Me emme voi hävittää intohimoa emmekä ajaa sitä maailmasta. Jos se karkoitetaan, tulee sen sijalle joku muu elementaalivaikutus. Meidän ei siis pidä pyrkiä hävittämään sitä, mikä on alhaista, vaan korvaamaan se

¹⁾ ”Me” tarkoittaa Korkeampaa Minää.

muulla. Mutta meidän on korvattava alempi korkeammalla, pahe hyvyydellä ja taikausko tiedolla.

*

Opi, ettei ole olemassa parannuskeinoa pyyteelle, ei parannuskeinoa palkinnon toiveelle, ei parannuskeinoa himon tuskalle muuta kuin se, että kiinnität näkösi ja kuulosi siihen, joka on näkymätön ja kuulumaton.

Ihmisen on uskottava sisäiseen edistymiskykyynsä. Ihmisen on kieltäydyttävä tuntemasta pelkoa korkeampaa luontoaan kohtaan, hänen on kieltäydyttävä antautumasta alemman ja aineellisemmän minänsä vietäväksi.

Koko menneisyys osoittaa meille, että vaikeudet eivät ole mikään todellinen puolustus masentuneisuudelle ja vielä vähemmän epätoivoille, sillä jos niin olisi, moni sivistyksen ihmisistä ei olisi ikinä nähnyt päivänvaloa.

Voima etenemiseen on lähin välttämättömyys sille, joka on valinnut tiensä. Mistä saada sitä? Jos katselee ympärilleen, ei ole vaikeaa nähdä, mistä muut ihmiset saavat voimansa. Sen lähde on syvä vakaumus.

Pidättäydy pahasta siksi, että on oikein pidättyä, ei siksi, että itse pysyisit saastuttamattomana.

Ihminen, joka taistelee itseään vastaan ja lähtee voittaen taistelusta, voi tehdä sen ainoastaan ymmärtämällä, että hän tässä taistelussa tekee sitä, mikä yksin on tekemisen arvoista.

"Älä vastusta pahaa." Se merkitsee: älä valita äläkä vihoitele elämän välttämättömistä vaikeuksista. *Unohda itsesi* (työskentelemällä muiden hyväksi). Jos ihmiset panettelevat, vainoavat tai loukkaavat meitä, miksi asettuisimme vastarintaan? Vastustuksella luomme enemmän pahaa.

Työ, joka meillä on parastaikaa käsillä, mitä hyvänsä se lieneekin, esittäytyy meille velvollisuuden ehdottomin vaatimuksin, eikä sen suhteelliselle merkityksellisyydelle tai merkitsettömyydelle saa uhrata ainoatakaan ajatusta.

Paras lääke pahaa vastaan ei ole pyyteiden tukahduttaminen, vaan niiden kuluttaminen työllä, ja tämä tapahtuu parhaiten sillä, että annamme mieleemme alituisesti harrastella jumalallisia asioita. Korkeamman Minän tieto ei ulotu meihin, jos annamme ajatustemme viipyä tai mielihyvin askarrella niiden esineiden parissa, jotka liittyvät meidän levottomiin aistihavaintoihimme.

Meidän oma luontomme on siinä määrin alhainen, ylpeä, vallanhimoinen ja täynnä itsekkäitä pyyteitä, mielipiteitä ja

ennakkoluuloja, että se, elleivät kiusakset pitäisi sitä aisoissa, menisi toivottomaan perikatoonsa. Sen tähden meitä alituisesti kiusataan, jotta tuntisimme itsemme ja olisimme nöyriä. Tiedä, että suurin kiusaus on kiusauksetta oleminen, ja ole siis iloinen, jos sellainen sinua kohtaa, ja vastusta sitä rauhallsuudella, levolla ja kestävyydellä.

Tunne, ettei sinulla ole mitään työtä *omaan laskuusi* suoritettavana, vaan että jumaluus on antanut sinulle eräitä tehtäviä, ja ne sinun on suoritettava. Kaipaa Jumalaa, mutta *ei mitään, minkä hän voi lahjoittaa*. Se, mikä on tehtävä, *täytyy* tehdä, mutta ei sillä ajatuksella, että saisit nauttia teon hedelmiä. Jos kaikki tekemme suoritetaan sen vakauksen pohjalla, ettei niillä ole mitään arvoa itse tekijälle, vaan että ne suoritetaan siitä yksinkertaisesta syystä, että ne *täytyy* suorittaa — toisin sanoen siksi, että toimiminen on luontomme mukaista — silloin käy itsekäs persoonallisuutemme yhä heikommaksi, kunnes se lopulta saatetaan lepoonsa. Ja silloin voi se tieto, joka ilmentää todellista minää, säteillä kaikessa loistossaan.

Me emme saa antaa ilon eikä tuskan horjuttaa itseämme valitsemastamme päämäärästä.

Siihen saakka kunnes Mestari valitsee sinut tulemaan luokseen, *ole* ihmiskunnan kanssa ja tee epäitsekkäästi työtä sen kehityksen ja edistyksen hyväksi. Vain tämä voi antaa sinulle todellista tyydytystä.

Tieto lisääntyy siinä määrässä kuin sitä *käytetään* — s.o. kuta enemmän opetamme muita, sitä enemmän opetamme itseämme. Siksi, oi totuudenetsijä, pienen lapsen *uskolla* ja vihityn *tahdolla* anna varastostasi sille, jolla ei mitään ole, matkaevääksi.

Oppilaan täytyy olla täysin selvillä siitä, että itse ajatuskin yksilöllisistä oikeuksista on vain ilmaus petollisen minän myrkyllisyydestä. Hän ei koskaan saa pitää toista ihmistä henkilönä, jota on oikeus arvostella tai tuomita, eikä hän myöskään saa korottaa ääntään itsepuolustukseen tai puolusteluun.

Kukaan ihminen ei ole vihollisesi, kukaan ei ole ystäväsi. *Kaikki ovat opettajiasi*. Ei pidä enää tehdä työtä saavuttaakseen joitakin omia *etuja*, ajallisia tai henkisiä, vaan täyttääkseen sen olemassaolon lain, joka on Jumalan oikeudenmukainen tahto.

Älä elä nykyisyydessä, äläkä tulevaisuudessa vaan *ikuisuudessa*. Jättiläismäisenä rehoittava rikkaruoho (pahuus)

ei siinä voi kukoistaa; tämän olemassaolon tahran hävittää jo ikuisuusajatuksen maailman ilma. Sydämen puhtaus on välttämätön edellytys, jos tahtoo saavuttaa "henkistä tietoa". On erityisesti kaksi keinoa, joilla tällainen puhdistus saadaan aikaan. Ensiksikin on jokainen huono ajatus karkoitettava itsepintaisesti. Toiseksi täytyy kaikissa olosuhteissa säilyttää mielen tasapaino *milloinkaan kauhistumatta tai kiivastumatta mistään*. Pian huomaa, että näitä keinoja tukee parhaiten *antaumuksella ja kristillisellä rakkaudella*. Me emme saa olla toimettomia emmekä saa pidäytyä pyrkimästä eteenpäin siksi, ettemme vielä tunne olevamme tarpeeksi puhtaita. *Jokaisen on pyrittävä ylöspäin* todella vakavasti, mutta välttämätöntä on pyrkiä oikeaan suuntaan, ja ensimmäinen askel tähän on puhdas sydän.

Mieli on puhdistettava joka kerta, kun olemme tunteneet vihaa tai lausuneet totuudenvastaisia sanoja tai *tarpeettomasti ilmaisseet toisen virheitä*, kun olemme sanoneet tai tehneet jotakin imartelutarkoituksessa, tai kun joku on joutunut petetyksi meidän sanojemme tai tekojemme epärehellisyden kautta.

Ne, jotka haluavat saavuttaa vapahduksen, välttäkööt ruumiin pyyteitä, vihaa ja ahneutta ja koettakoot rohkeasti elämässään noudattaa pyhien kirjoitusten neuvoja. Heidän on tutkittava henkistä filosofiaa ja uskollisesti toteutettava sitä käytännössä.

Ihminen, joka toimii itsekkäistä vaikuttimista, ei voi astua taivaaseen, missä persoonallisia vaikuttimia ei ole. *Se, joka ei välitä taivaasta, vaan on tyytyväinen siinä, missä kulloinkin on, on jo taivaassa*, kun taas tyytymättömät turhaan sitä kaipaavat. Ilman persoonallisia toiveita oleminen on vapaana ja onnellisena olemista, eikä "taivas" voi merkitä muuta kuin tilaa, missä on vapaus ja onni. Ihminen, joka tekee hyviä töitä siksi, että hän odottaa palkintoa, ei ole onnellinen, jos palkinto jää tulematta, ja hänen onnensa loppuu, kun palkinto on saatu. Kestävä lepo ja onni ei ole mahdollinen niin kauan kuin on jällellä työtä, joka on tehtävä, mutta joka on jäänyt tekemättä, ja velvollisuuksien täyttäminen tuo oman palkintonsa. — Jatk.

*Ehtoollinen**Erästä alttaritaulua katsellessa.*

*Ja Jeesus otti leivän,
käytti, mursi sen
ja sanoi: "Syökää
ruumis Kristuksen."*

*Hän viinin tarjos.
Hiljaa siunaten
hän laski kalkin
eteen jokaisen*

*ja hymys ...
Niinkuin valo ois
tuo tullut kirkkaammaks, —
mutt' häipyi pois.*

*Hän katsoo, katsoo
silmin tummuvin,
niin suruntäyteisin
ja tuskaisin.*

*Oi, Juudas, sinä ...
miksi vapiset
ja kuitenkin
niin katsot uhmaten?*

*On vaiti kaikki,
tuuli kohajaa,
vain seinän tuikku
yössä lepattaa.*

*Vain seinän tuikku
yössä lepattaa.
On vaiti kaikki ...
Joku huohottaa ...*

*Hän vaiti myös ...
Mutt' outo kirkkaus
nyt valuu huoneeseen
kuin kangastus.*

*Ja valon taittuessa
hänen kasvoilleen
he näki Mestarinsa
— itkeneen.*

Tuuli Reijonen.

Ruusu-Ristin kuudestoista vuosikokous

"Voisi sattua, Aananda, että mieleenne juolahtaisi ajatus: 'Pyhä Sana on menettänyt Mestarinsa; meillä ei enää ole Mestaria.' Mutta niin ette saa ajatella, Aananda. *Oppi ja järjestys*, Aananda, jota olen teille saarnannut ja opettanut, se olkoon teille Mestarina minun kuolemani jälkeen."

Buddha oppilaalleen Aanandalle.

Ylläolevat motoksi ottamamme Buddhan sanat, jotka Ruusu-Ristin kuudennentoista vuosikokouksen aikana muistivat mieleemme, kuvaavat nähdäksemme hyvin kokouksen tunnelmaa. Ne toistavat omalla kielellään monta kokouksen aikana käytettyä puheenvuoroa, joissa painostettiin yksilöiden itsenäisyysvelvoitusta ja itsenäistyneitten yksilöitten yhteistyön merkitystä; mutta samalla kuin ne ilmaisevat Idän viisaan varoituksen ja opetuksen, ne kaikuivat mielessämme sanoina, joille oma kokemuksemme on antanut vahvistuksensa. Buddhan sanat saattavat joistakin tuntua kylmiltä, persoonattomilta. Sitä ne epäilemättä ovatkin sikäli, että ne ilmaisevat sen ehdon, joka kaikkien todellisten henkisten seurojen ja yhtymien on täytettävä, jos niiden on mieli toimia tarkoituksensa mukaisesti, kypsyysskokeen, josta niiden on suoriuduttava saavuttaakseen henkisen täysi-ikäisyyden kunniaan arvon. Mutta kun tutkinto on ohitse, koe kestetty, silloin nämä sanat ovat rohkaisijoina sillä uudella tiellä, jota nyt on kulkeminen, ohjeina, joiden noudattaminen lupaa meille ennen aavistamattomia voittoja. Sillä ennen uskoimme niinkuin uskotaan sanoihin sen, joka puhuu totta; nyt, niinkuin uskoo se, joka on itse kokenut. —

Vuosikokous alkoi

pitkäperjantaina, huhtikuun 10 pnä klo 11. Temppeleisali oli täynnä jäseniä, iloisia, juhlapukuisia. Suuri kuoromme oli sijoittunut näyttämölavalle salin länsipäähän. Itäisellä seinällä olivat edelleen tutut varhaiskristilliset maalaukset, mutta uutuutena olivat parannetut valaistuslaitteet ja pylväitten päihin ilmestyneet ruusu- ja ristiaiheiset dekoratiot. Johtajan paikkaa koristivat kukat ja kyntteliköt.

Jussi Pohjanmiehen ja Helvi Leiviskän alkusoiton jälkeen Johtaja puhui vuosikokouksen merkityksestä ja tarkoituk-

sesta. Vuosikokous osoittaa, mikä voima meissä on, paljonko uhraamme työmme hyväksi. Kevät tuo aina uutta voimaa; niinpä vuosikokouksessammekin nähdään aina uusia jäseniä, vasta liittyneitä, mutta samalla on aina mukana vanhoja jäseniä, niitä, jotka ovat kulkeneet myrskyt ja tuulet, jäseniä, jotka pitävät pystyssä järjestöämme. He ovat kuin puita, joiden juuret ovat kasvaneet syvälle maan uumeniin, ja joiden latvat tavoittelevat sinitaivaita. Nämä uskolliset työntekijät eivät ole riippuvaisia P. E:n fyysillisille aisteille näkyvästä hahmosta; he ovat ottaneet parhaan osan: sen, mitä hän opetti. Meidän on muistettava, mitä hän itsekin sanoi: "Se, mitä olen opettanut, on tärkeitä, ei persoonallisuuteni." Työmmekin on siis siinä, että toteutamme opetuksia, joita olemme saaneet, itse pyrkien löytämään itsestämme Opettajamme, mystillisen Kristuksen. — Kuudestaosta vuosikokouksemme käy nyt eetteriruumiin merkeissä. Meidän pitäisi nyt toteuttaa jotakin eetteriruumiimme suhteen. Siihen sisältyy aineen siemenet, se voi muuttaa fyysillistäkin ruumistamme. Ruusu-Ristin kannalta on itsekasvatustyömme oleva sitä, että pyrimme olemaan puhtaita tunteissamme, jaloja ajatuksissamme, rohkeita teoissamme. —

Kun Ruusu-Ristin kuoro oli laulanut J. Pohjanmiehen voimakashenkisen "Siitä vanha Väinämöinen"-laulun, avasi Johtaja juhlallisesti vuosikokouksen. Kuoro esitti Wagnerin Tannhäuser-oopperan "Pyhiinvaeltajain kuoron", jonka jälkeen Sven Krohn lausui Hallituksen valtuutettuna tervehdyssanat muualta Suomesta saapuneille osanottajille puhuen seuraavaan tapaan:

Viisitoista vuotta sitten oli Ruusu-Ristin ensimmäinen vuosikokous. Seitsemän vuotta sitten kokoontuimme ensimmäisen kerran tässä tempelissä, uudelleen fyysillisen tason merkeissä. Tempeli oli symbolina sitä, että Järjestö aineen tasolla oli saavuttanut enemmän voimaa ja itsetietoisuutta. Vuosi sitten, kun vietimme vuosikokouksetamme, Perustaja-Johtaja oli poistunut näkyvistämme. Meidän oli opittava luomaan itseemme kallio, perusta, jolla itsenäisinä totuudenetsijöinä saatoimme seistä ja itsenäisinä tehdä ruusu-risti-työtä. Nyt tapahtuu vuosikokouksemme eetteriruumiin merkeissä. Tämä on kaikkein salaperäisin olemisen taso, se, jonka organisoituminen tuo ihmiselle Sammon P. E. opetti, että kosminen Kristus oli Jeesuksen Kristuksen työn kautta laskeutunut tälle eetteritasolle, ja että jokainen ihminen saattoi nyt päästä osalliseksi jumalallisen rakkauten ja totuuden elämästä. Tämä on mahdollinen ainoastaan uudestisyntymisen kautta, siten, että ihmiseen syntyy uusi olento, Kristus-olento. Kun nyt kokoontuimme eetteritasan merkeissä, merkitsee se sitä, että meidän pitäisi tuntea, miten meidän on uudestisyntyttävä. Vesi, henki, tuli ovat symbooleja voimista, joiden pitäisi puhdistaa meidät niin, että pääsisimme tietoon omasta henkiolemuksestamme. Se, että olemme yhtä, merkitsee sitä, että suuri rakkaus ympäröi meitä.

Perustaja-Johtajamme on myös "Kalevalan Avain"-kirjassaan puhunut tästä uudestisyntymisen mysteriosta, esim. selvitellessään Lemminkäisen kokeita. Tuonelan joutsenen ampuminen on viimeisenä työnä: sen, minkä hän oli saavuttanut, piti tunkeutua myös hänen eetteriolemukseensa.

Tämä vuosikokous, jossa meillä on se riemu, että saamme olla yhdessä tuntien kuuluvamme yhteen, olkoon sinä ponnahtuslautana, joka vie meidät aineen todellisuudesta hengen todellisuuteen, niin että tämä hengen todellisuus laskeutuu eetteriolemukseemme, ja että meissä alkaa kuulua Kristuksen ääni.

Tämän jälkeen esittivät tervehdyksensä muualta Suomesta saapuneet jäsenet. Ensimmäisenä käytti puheenvuoroa J. R. Hannula aiheenaan P. E:n Amerikan matka ja hänen suunnittelemansa matkat Egyptiin ja Palestiinaan. J. R. Hannula näki näissä matkoissa vertauskuvallisen viittauksen niihin kehitysvaiheisiin, jotka kunkin on käytävä. Egyptin kehoitus, jota H. P. B. edusti, on: "Vaatikaa ratkaisu omaan arvoitukseenne!" Palestiinassa on lopullisesti ratkaistu egyptiläisen sfinksin arvoitus, sillä Jeesus Kristus on syvällisimmin ratkaissut ihmisen arvoituksen.

Tervehdyksiä esittivät sitten lukuisat ryhmien edustajat ja yksityiset jäsenet m.m. Oulusta, Kouvolasta, Viipurista, Tampereelta, Turusta, Jyväskylältä, Lieksasta ja Hämeenlinnasta. Tällöin saatiin kuulla, että Jyväskylän ryhmä on kahdesti esittänyt Otto Keskinen kirjoittaman mysterionäytelmän "Ylösnousemus", ja että tällä on ollut erikoisen hyvää menestys. Turun ryhmä on saanut oman huoneiston, ja esitelmässä, joita on pidetty sunnuntaisin klo 12, on käynyt työkauden aikana yli 950 henkeä. — Tilaisuuteen lähettivät tervehdyksensä Inna ja Iivari Korkee Varkaudesta, Selma Mäkelä ja Schura Jonoff Lahdesta sekä Gösta Stenman Tukholmasta. Myöhemmin saapui sähkösanomatervehdys Anna Eskeliseltä New Yorkista sekä Hilja ja Ani Kettuselta Ateenasta.

Sihteeri, Uno Pore, esitti vuosikertomuksessaan sekä "kuivia" tosiasioita että teräviä huomioita ja omakohtaista arvosteluaan. Siitä eräitä otteita:

"Kaksi työkautta on kohta kulunut ilman P. E:tä. Niin järkyttävä kuin hänen poismenonsa olikin vaikutuksiltaan, oli sekin varmaan katsottu välttämättömäksi meille. Sillä suurikaan opettaja ei nähtävästi voi itse viedä oppilaitaan siihen valoon, jossa hän itse on. Jokaisen yksilön on itse suoritettava se sisäinen taistelu itsensä ja Jumalan kanssa. Jokaisen totuudenetsijän on tultava itsenäiseksi työntekijäksi, joka itse oman sisäisen äänensä johdolla raivaa itselleen tien hengen luvattuun maahan. Yhä selvemmin mielestäni tämä selviää, mitä enemmän aikaa kuluu P. E:n poismenosta. Jos rohkenisin sanoa omalla vastuullani, niin sanoisin, että monet täällä Ruusu-Ristissä ovatkin suuresti itenäistyneet ja alkanee

tuntea selvästi tämän Ruusu-Risti-työn kuin omakseen, josta he ovat vastuussa elämälle.”

Sihteeri mainitsi viimeisen jäsenkortin numeroksi 1170. — Helsingin Ruusu-Ristin toiminnassa on tärkeänä osana ollut julkisten esitelmien pitäminen. Järjestön Johtaja Hilda Pihlajamäki on kuluneena työ kautena lukenut P. E:n esitelmää; omia esitelmää ovat pitäneet Yrjö Eloniemi, Ola Forsell, Fredr. Heliö, Kyllikki Ignatius, Eino Krohn, Sven Krohn, Jorma Partanen, Uno Pore, Kosti Ström, Tyyra Tolvanen, Esteri Weissenberg. Esitelmää on vielä luvassa Aimo Melalta ja J. Pohjanmieheltä. Helsingissä on Sven Krohn alkanut pitää myös ruotsinkielisiä esitelmää.

Toisessa asiayhteydessä Sihteeri vertasi seuraa elävään organismiin. Niinkuin terve elimistö ajaa itsestään ulos ai-nekset, jotka eivät siihen kuulu eivätkä ole sen kanssa sopusoinnussa, niin myös ne henkilöt, jotka sympatioittensa ja antipatioittensa takia eivät voi työskennellä sopusoinnussa järjestössämme, luonnollisesti etsiytyvät muuanne. Ja jos näin tapahtuu, on se merkki järjestömme elinvoimasta. — Sihteeri päätti kertomuksensa seuraavasti:

”Työmme on vuosi vuodelta ennen kaikkea syventynyt: kukin on ikäänkuin tullut lähemmäs omaa työnsarkaan-aa ja koettanut siihen syventyä, tehdä ruusuristi-työtä juuri niillä aseilla, jotka karma on käteen antanut — ennen kaikkea Ruusu-Ristissä. Ja siinä mielestäni onkin salaisuuden ratkaisu, että emme lähde harhailemaan liian laajalle ja keksimään yhä uusia työmuotoja, vaan että ensin täytämme kunnollisesti ne tehtävät, jotka meillä jo on. Siitä ymmärtääkseni alkaa oikea henkinen kasvu, — ei ainaisesta uuden keksimisestä, jota emme sitten ehkä jaksakaan suorittaa kunnolla loppuun.”

Rahastonhoitaja, Valdemar Kaade, esitti tilikertomuksensa yhteydessä sen kaikkia jäseniä ilahduttavan tiedon, että Järjestö nyt on vapaa veloistaan. Rahastonhoitaja selosti myös P. E:n rahaston tilaa. Koska sillä vielä on velkaa, tehtiin eräitä esityksiä keruun suorittamisesta. Yleistä hyväksymistä saavutti Turun ryhmän edustajan ehdotus, että kultakin jäseneltä kerättäisiin 25 mk:n suuruinen avustus; varattomien puolesta maksaisivat varakkaammat. Samalla ilmoitettiin Turun ryhmän jo toteuttaneen keskuudessaan tämän ajatuksen.

Sven Krohn alusti keskustelukysymyksen P. E:n elämää koskevien tietojen keruusta. Alustaja huomautti, että okkultisista persoonallisuuksista on yleensä kovin vähän tietoja, ja tarkat tiedot ovat kullankalliita. Cagliostrosta ja Saint Germainista on enimmäkseen vain anekdoottiluontoisia jut-

tuja, ja niiden nojalla on heistä esitetty mitä vääristellyimpiä kuvauksia. Alustaja ehdotti, että kaikki Ruusu-Ristin jäsenet, jotka ovat eläneet P. E:n aikana, henkisen historian kannalta tärkeätä ajanjaksoa, muistelisivat niitä P. E:hen liittyviä ydintapauksia, joita heillä on ollut, vaikutelmiaan, kokemuksiaan ja herätteitään, ja luovuttaisivat ne P. E.-arkistoon. Alustusehdotus sai lämmintä kannatusta; sitä täydennettiin ehdotuksella erikoisen kyselykaavakkeen laatimisesta sekä ehdotuksella, että tiedot lähetettäisiin toistaiseksi Järjestön Sihteerille.

Keskustelukysymyksen teosofis-ruusuristiläisen kirjallisuuden levittämisestä kirjastoihin alusti Jorma Partanen. Huomautettuaan kirjastojen, erittäinkin maaseutukirjastojen merkityksestä, alustaja kehoitti jäseniä tarkistamaan kotipaikkansa kirjastojen kirjavarat sekä täydentämään ne, mikäli niistä puuttuvat tärkeimmät kirjamme. Tällöin on syytä varmistautua siitä, että kirjat todella tulevat kirjastoon yleisön käytettäväksi; on näet tapauksia, että vapaasti lähetettyä kirjallisuutta ei ole huolittu kirjastoon. Suotavaa myös on, että kirjat toimitetaan valmiiksi sidottuina, koska tällöin säästetään kirjaston määrärahoja. Halukkaat voivat tehdä tilauksensa Ruusu-Ristin kirjallisuusseuralta, joka voi pyydetäessä lähettää kirjat määräpaikkaansa. — Alustusta seuranneissa puheenvuoroissa saatiin kuulla, että kahdessa kirjastossa, joista toinen on suurehko maaseutukaupungissa, kirjastonhoitajien ilmoituksen mukaan teosofista kirjallisuutta luetaan enemmän kuin n.s. uskonnollista hartauskirjallisuutta. Samalla huomautettiin, että on tärkeätä sjoittaa kirjallisuutta sairaaloihin.

Kahvitaunon jälkeen alusti Valdemar Kaade keskustelun kesäkurssista selostaen sitä Hallituksessa valmistavasti esillä ollutta suunnitelmaa, että kesäkurssien ohjaajat toimivat kolmivuotiskausittain. Samoin kuin meille on tärkeätä oppia tekemään työtämme yksilöinä entistä suurempaan itsenäisyyteen pyrkien, samoin myös on tärkeätä, että ne, joilla on mahdollisuuksia, oppivat siihen käytännölliseen työhön, mikä sisältyy kesäkursseihin. Kesäkurssien perinteet ovat ja siksi vakiintuneet ja niiden henkinen ilmapiiri niin selvä, ettei itse työ tästä kärsi, vaan päinvastoin voi rikastua, kun pätevät yksilöt saavat kokonaisemmin antaa parastaan omasta yksilöllisestä kokemusvarastostaan. Kysymys herätti vilkasta keskustelua, mistä kuitenkin kävi ilmi, etteivät kaikki olleet täysin ymmärtäneet alustusta. Sven Krohn, joka on kahtena

kesänä menestyksellisesti johtanut kesäkursseja, puolusti lämpimästi Valdemar Kaaden alustusta huomauttaen, että nyt, kun keskuudessamme ei ole niin monipuolista jo kokenutta opettajaa kuin oli P. E., on tärkeätä, että yhteistyössä, toisiamme tukien, teemme työtämme kiintymättä persoonallisuuksiin. — Itse asiassa eräät puheenvuorot vahvistivatkin Valdemar Kaaden alustuksen oikeutuksen.

Samana päivänä klo 17 alkoi uusille jäsenille omistettu tilaisuus, heidän vastaanottonsa l. installationsa. Tämä juhlallinen tilaisuus, jolle antoi leimansa yksilöllisen totuudenetsinnän velvoittavuus, jäi läsnäolijoiden mieliin vakavana, mieltäylentävänä tilaisuutena.

Lauantaina oli klo 12 päivällä J. R. Hannulan esitelmä, joka käsitteli siveellisen itsekasvatuksen ja ihmisessä vaikuttavien eetterivoimien suhdetta. Tilaisuudessa oli runsaasti yleisöä. Illalla oli looshijäsenille omistettu kokous, n.s. kansalliskongressi.

Sunnuntaina,

ensimmäisenä pääsiäispäivänä klo 12 alkoi Järjestön arvokas 3 ½ tuntia kestänyt vuosijuhla Kansallisteatterissa. Ensimmäisenä esiintyi R.-R:n kuoro laulaen J. Pohjanmiehen johtamana "Pyhiinvaeltaja-kuoron" Tannhäuser-oopperasta. Solistina esiintyi Martti Seilo, säestäjänä Helvi Leiviskä.

Juhlaesitelmän aiheesta "— — — teidän täytyy syntyä uudesti" (Joh. 3: 7) piti Uno Pore. Esitelmä antoi selväpiirteisen kuvan totuudenetsinnän tärkeimmistä alkuvaiheista, Jeesuksen Kristuksen opetusten ymmärtämisestä, vertausten henkisestä sisällöstä ja vuorisaaunan tiestä. Esitelmöitsijä kuvaili myös yksityiskohtaisesti uudestisyntymisen ihmeellistä tapahtumaa korostaen samalla sen välttämättömyyttä. Esitelmästä haluamme mainita erityisesti esoteerisen itsekasvatustyön ymmärtämiselle tärkeän näkökannan, sen, että psykologisesti katsoen vuorisaaunan käskyt ehdottomasti vievät ihmisen kriisiin, käännekohtaan, josta voi olla seurauksena se henkinen kokemus, jota on sanottu uudestisyntymiseksi. Ja vasta uudestisyntymisen jälkeen alkaa pyrkijälle henkisen elämän tie, jolla vuorisaaunan käskyt paljastuvat hänelle entistä syvällisemmiksi henkisen elämän oppaiksi. "Liha ja veri ei voi periä taivasten valtakuntaa", persoonallisuus, vaikka kuinkakin hienostunut, ei sinänsä ole osallinen henkisestä elämästä. Uudestisyntyminen on hengen elämän ehdoton vaatimus. Sitä me valmistamme, jos teemme

itsestämme Graal-maljan, johon ikuinen elämä voi laskeutua.

Esitelmää, jota yleisö tarkkaavasti kuunteli, seurasi Martti Seilon lauluesitykset. J. Pohjanmiehen säestämänä hän lauloi Wagnerin Lohengrin-oopperan innoitetun "Graal-tarun" ja J. Pohjanmiehen säveltämät "Rukouksen" ja "Taivaitten si-
nehen".

Tämän jälkeen esitti lausujana ansioitunut Piippa Heliö Eino Leinon "Marjatan pojan". Esitys oli täysipainoista taidetta; lausujattaren huolellisesta valmistautumisesta ja intensiivisestä myötäelämisestä epäilemättä johtui, että monelle ensimmäisen kerran selveni runoilijan kalevalaisesti väritynyt näkemys kosmillisesta Kristuksesta luomakunnan kannattavana voimana ja päämääränä sekä Jeesuksesta tämän ihan-
teen uutena ilmentäjänä.

Viimeisenä ohjelmanumerona ennen väliaikaa oli kuvaelma "Linnunrata", jonka oli laatinut Topeliuksen samannimisen runon pohjalle J. Pohjanmies. "Linnunrata"-ballaadi, joka J. Pohjanmiehen säveltämänä on aikaisemmin esitetty sekä soolokvartettina että yksinlauluna, kuultiin nyt kuorosoitukse-
na. Kuvaelmassa esiintyivät näyttämöntakaisen kuoron ohella Jukka Kuusisto ja Lyyli Joki.

Väliajan jälkeen oli Akseli Tolan 1-näytöksisen näytelmän, "Kahlehditun", ensiesitys. Näytelmän juoni on lyhyesti seuraava:

Vuorineuvos Aaltoranta (Aapo Pihlajamäki) elää tyttärensä Helenan (Hilda Pihlajamäki) kanssa vanhassa italialaisessa linnassa. Helena on ollut aikaisemmin avioliitossa, mutta eronnut, ja elää nyt kummallista sielullista kaksoiselämää. Linnaan saapuu käymään sisäisen pakon ajamana arkkitehti Severi Lauristo (Oiva Luhtala) vaimonsa Astan (Bertha Lindberg) kanssa. Vuorineuvos Aaltorannan ja odottamatta saapuneitten vieraitten keskustelusta käy ilmi tilanteen kohtalokkuus: Severi Lauristo on Helenan entinen mies ja Asta nainen, joka aiheutti näiden avioliiton särkymisen. Molemmat ovat nyt sisäisen vaatimuksen ajamina saapuneet pyytämään Helenan anteeksiannosta, koska heidän elämänsä onni on mennyt. He ovat valmiit eroamaankin toisistaan, jos he sillä saavuttaisivat sen naisen anteeksiannon, jota vastaan he tuntevat rikkoneensa. Vuorineuvos estelee; vaikka hän vähitellen tuleekin vakuutetuksi Severi Lauriston katumuksen vilpittömyydestä, hän pelkää tyttärensä puolesta. Tämä on voittanut aikaisemman vihansa ja kostonhalunsa, ainakin näennäisesti, mutta sijaan on tullut sielullinen tila, joka ilmeisesti on sairaaloinen, mutta jolle lääkärit eivät ole mitään voineet. "On kuin hän näkisi unta valveillansa". Hän on unohtanut nykyisen elämänsä menneisyyden, elää vieraassa ajassa — renessanssikaudessa — kuvittelee olevansa vanki, joka on elänyt kaksikymmentä vuotta muurien ympäröimässä vankilassa, vaikka hän itse asiassa on viettänyt kaksi vuotta palatsissa, jota ympäröi vain puutarha-aita. Vuorineuvos suostuu lopulta Helenan ja vieraitten tapamiseen, mutta haluaa ensin valmistaa tytärtään. Helena saapuu. Hän on

puettu renessanssiajan loisteliaaseen pukuun; kaukainen menneisyys ja nykyaika yhtyvät myös hänen sanoissaan kummalliseksi, toisaalta mielettömäksi, toisaalta psykologisesti ymmärrettäväksi kokonaisuudeksi. Tähän tulee nyt lisäksi tulevaisen elämän avistelut: Helenan tapana on ollut jaella almuja ympäristön köyhille; nyt hänellä on ollut viimeinen vastaanottonsa, sillä hänen vankeutensa viimeinen päivä on tullut, ja hän on vihdoinkin vapautunut maallisesta elämästään. Vuorineuvos, jota Helena pitää vanginvartijanaan, ja jota hän nimittää "kultaiseksi vanhukseksi", tekee voitavansa auttaakseen tyttärtään. Kun Helena kauhistukseensa näkee vankilan muurien seuranneen häntä luulottelemansa kuolemankin toiselle puolelle, tulkitsee vuorineuvos sen hänelle eettillisenä opetuksena: viha ja kostonhalu ovat ne muurit, jotka hänen on voitettava omassa sydämessään. Kun näyttää siltä, että Helena mahdollisesti voisi voittaa vihansa, kutsuu vuorineuvos Astan sisään.

Nyt seuraa dramaattinen kohtaus, missä Helena taistelee itsensä kanssa samalla kuin hänen tajuntansa heilurin tavoin liikkuu menneisyyden ja nykyisyyden väliä herättäen katkeria, vanhaa kostonhalua uhkuvia muistoja. Nyt tulee tiivistyneissä tilannekuvinna ilmi Severi Lauriston uskottomuus Helenaa kohtaan ja Astan osuus avioerossa, mutta näihin liittyvät Helenan muistot aikaisemmasta elämästä, missä hän, Gioconda Aldobrandi, Lorenzo Donatin morsian, oli menettänyt sulhasensa sisarelleen Bettinalle. Pettymys ja katkeruus oli silloin pimentänyt hänen järkensä, ja hän oli kostoa hautoen viettänyt elämänsä viimeiset kaksikymmentä vuotta muusta maailmasta eristettynä vankina. Asta ja hänen miehensä, joka myös saapuu huoneeseen, eivät voi muistaa näiden kolmen yhteistä menneisyyttä. Helenan on itse voitettava kahden elämänsä aikana ruokkimansa katkeruus ja kostonhalu. Hänet vie ratkaisevaan kriisiin se, että ne, jotka ovat häntä vastaan rikkoneet, pyytävät häneltä anteeksi ja tarjoutuvat eroamaan toisistaan sekä mahdollisuuksiansa mukaan hyvittämään tuottamansa kärsimykset. Elämä on kuitenkin vienyt asianomaiset uuteen vaiheeseen; se, mikä Helenalle ennen oli onnen ehto, ei enää sitä ole, ja hänen sisäinen taistelunsa saa ratkaisunsa sillä, että Mestari, "Tuntematon", ilmoittaa hänelle hänen kärsimystensä syyn: hän oli itse jossakin aikaisemmassa elämässään houkutelut toisen vaimon miehen, ja kärsimys, jota hän sitten oli saanut itselleen, oli ollut ansaittu. Hän oli itse pitkittänyt kärsimystään eläessään Gioconda Aldobrandina ja nyt Helenana: hän oli itse syyllinen.

Tämä tieto musertaa hänen jännitysten koetteleman elämänsä. Nöyrytyneenä hän pyytää anteeksiantoa, ja vierailijat, odottamatonta käännettä käsittämättä, tuntevat sovinnon syntyneen. Helena itse tuntee vapautuneensa sisäisistä kahleistaan; hänen elämänsä on kulunut loppuun, päivästä tulee todella hänen kuolinpäivänsä, mutta samalla hänen uudestisyntymisensä päivä, sillä nyt hän on puhdistuneena vapaa ensi kerralla aloittamaan uutta ja korkeampaa elämää Mestarinsa opastamana.

Niinkuin selostuksesta ilmenee, on Helena näytelmän keskeisin henkilö. Osa oli todella Hilda Pihlajamäen arvoinen. Hänet Helenana nähtyään on vaikeata kuvitella jonkun toisen näyttelijättären pystyvän yhtä täydelliseen saavutukseen. Näytelmän muut kolme henkilöä olivat näytelmän ja katsojien kannalta todellisia ihmisiä, mutta samalla he elivät toista elämää Helenan tajunnassa, ja Hilda Pihlajamäki pystyi todella täyttämään tämän vaativan tehtävän. Hänen osaansa

luonnollisesti kuului verraten pitkiä vuorosanoja, mutta hän ei kertonut, vaan eli niin menneisyydessä kuin nykyisyydessäkin, kärsivänä, taistelevana ja lopulta voittavana ja kirkastuneena tajuntana. Akseli Tolan taiteilijanäkemyksen aitouden vahvisti se, että Hilda Pihlajamäki loi siitä elävän ihmisen, toteutti sen Helenassaan tavalla, jota ei voi unohtaa.

Näytelmän kahdessa sivuosassa esiintyivät Hellin Kahila palvelijattarena ja Reino Saxenberg Tuntemattomana.

Tähän, mitä sanoimme Hilda Pihlajamäestä, sisältyy osittain myös tunnustuksemme Akseli Tolalle, vilpittömän ja kunnioittava. On luonnollista, että vain kirjailija, jonka sisimmässä vaikuttaa nerokkuudeksi nimitetyn hengen inspiratio, voi pätevästi käsitellä näin vaikeata aihetta. "Kahlehdittu", uusi ja aito luomus tekijänsä ruusuristiläishenkisten näytelmien sarjassa, on jälleen todistus siitä, että Ruusu-Risti henkisenä todellisuutena voi todella vaikuttaa syventävästi ja rikastuttavasti yksilöiden elämäntehtävään, että se, Akseli Tolaa ajatellen, voi innoittaa taiteilijaa niiden arvojen näkemiseen, joissa piilevät esteettisesti käsiteltyjen muotojen syyt ja siemenet. Ja vain tällainen näkemys tekee kirjailijalle mahdolliseksi sen, että hän näytelmähenkilöissään saa paljastetuksi sen sielullis-henkisen syvyytaustan, joka meiltä jokapäiväisessä elämässä useimmiten jää näkemättä.

On sanottu, että näytelmätaiteen — ja siis myös näytelmäkirjailijan — tulee kulkea aikansa edellä tien näyttäjänä, totuuden julistajana. Tällainen totuutta palvova taiteilija meillä on Akseli Tolassa. Hänelle on paljon annettu, ja me uskomme, että hänkin tulee vielä paljon antamaan. —

Vuosijuhlamatinean jälkeen oli Ruusu-Ristin Kirjallisuusseuralla vuosikokouksensa. Toimitusjohtajan ilmoituksen mukaan on suunnitteilla uusien painosten julkaiseminen P. E:n loppuunmyydyistä "Vuorisaarnasta" ja "Kalevalan Avaimesta" sekä P. E:n Kristus-kysymystä käsittelevien viimeisten luentojen julkaiseminen kirjana. Samoin on suunniteltu P. E:n "Toimittajalta"-osaston kirjoitusten julkaisemisesta kokoelmateoksena. —

Illalla oli Kulmakoulun juhlasalissa ohjelmallinen seurusteluilta, joka sujui nopeasti "kevyitten" ohjelmanumeroitien vaihtelussa. Gurli ja Hans Liljeqvistin alkusoiton jälkeen kertoi Eino Krohn P. E:hen ja Ruusu-Ristin perustamisaikoihin liittyviä muistelmiaan, Helvi Leiviskä soitti ja Viljo Saraja esitti humoristisia lausuntanumeroita. Välttämättömän kahvinjuonnin jälkeen esitti Ester Snellman yksinlauluja

ja Bertha Lindberg luki Tshehowin pakinan. Lopuksi nähtiin lavalla "Juora", Maggie Gripenbergin sommittelema tanssiesitys jonka oli sovittanut Ilta Leiviskä. Tämä erinomainen esitys oli toistettava kaikkien iloksi ja opiksi.

Maanantaina,

toisena pääsiäispäivänä, jatkettiin vuosikokouksen virallisten asioiden käsittelyä. Kesäkurssit päätettiin tällöin pitää heinäkuun viimeisellä viikolla, alkaen 26. VII., Jyväskylässä, niinkuin luonnollista on.

Valdemar Kaade puhui tämän jälkeen eräistä Ruusu-Ristin sääntöihin liittyvistä seikoista, kuten Hallituksen ja vuosikokouksen suhteesta.

Helsingin Ruusu-Ristin työryhmien edustajat antoivat nyt selostuksen toiminnastan. Lyyli Joki kertoi Uuden Testamentin tutkijapiirin työstä; Valdemar Kaade selosti Kirjallisuusseuran toimintaa huomauttaen m.m., että P. E:n "Salatiedettä omin päin"-teoksessa joka nyt on toisena painoksena saatavissa oltuaan kauan loppuunmyytynä, on kaikille sopivia mietiskelyohjeita. Puhuja huomautti myös siitä, että jäsenten velvollisuuksiin kuuluu tilata "Ruusu-Risti", koska se on Järjestön virallinen äänenkannattaja. Työstään levänneen päämajaryhmän toiminnasta ja ihanteista kertoili V. Toivonen, ja Aura Voutila ilmoitti eräitä numerotietoja Helsingin Ruusu-Ristin kuorosta; muistamme siitä, että kuorossa oli sillä hetkellä 40 laulajaa sekä tenoreita seitsemän. Helsingin Ruusu-Ristin musiikkiryhmässä, jota myös on johtanut J. Pohjanmies, on Lyyli Joen kertoman mukaan ollut osanottajia keskimäärin 40—45. Valio Hytönen toi tervehdykset "maailman onnellisimmilta ihmisiltä", Ruusu-Risti-Nuorilta, jotka tänä vuonna tulevat seitsemän vuotta palvelleeksi Ruusu-Ristiä. Leonard Koskinen kertoi Ruusu-Ristissä toimivasta "pyhäkoulusta" lootuskoulusta, joka tänä keväänä tulee toimineeksi neljä vuotta. Selostaja antoi yksityiskohtaisen kuvauksen lootuskoulun toimintamuodoista. Lopuksi Bertha Lindberg selosti Opistolan näyttämöluokan toimintaa, johon on osallistunut monia jäseniämme.

Vuosikokouksen päättäjäiset

alkoivat klo 15.

Kun kuoro oli esittänyt "Linnunradan", puhui Johtaja luonnehtien muutamalla sanalla vuosikokouksen yleistunnelmaa. Siinä oli ollut, hän sanoi, voimaa, vilkkautta, toimin-

taa. Viime vuonna oli tunnelmassa pidättyväisyyttä, odotavaa varovaisuutta; nyt oli oltu vapaampia sekä ajattelussa että toiminnassa. Tämä vuosikokouksemme jätti yhtenäisen, ehyen vaikutuksen. Johtaja kiitti sitten kaikkia, jotka olivat olleet mukana tavalla tai toisella valmistamassa vuosikokousta. Näitä kaikkien näkyvillä olleita sekä hiljaisuudessa työtään tehneitä oli todella paljon.

Monille tutun musiikin soidessa saapuivat nyt Ruusu-Risti-Nuorten edustajat Johtajan eteen pyytäen häneltä suosionsoitusta, vahvistusta sääntöihin, jotka Perustaja-Johtaja oli antanut Nuorille. Valio Hytönen, joka sydämeen käyvin sanoin tulkitsi Nuorten kunnioituksen ja arvonnannon uutta Johtajaa kohtaan, luki sitten eräitä otteita säännöistä. Johtaja vastasi liikutettuna tähän odottamattomaan luottamuksen ja arvonnannon ilmaukseen sanoen aina ihailleensa Nuorten aherrusta ja väsymättömyyttä Ruusu-Ristin palvelemisessa ja kirjoitti nimensä pergamentille.

Järjestön Sihteeri loi lyhyen katsauksen päättyneeseen vuosikokoukseen ja valaisi kysymystä Järjestön kokonaiskehityksestä viittaamalla yksilön elämästä saatavaan analogiaan: "Uudestisyntymisen edellytys yksilölle on se, että hän on koettanut elää moraalista elämää, ja joskus koittaa hänelle hetki, jolloin se tapahtuu. Mikä sitten on järjestön moraalinen elämä? Se, että osaamme elää veljeydessä, rakastaa toisiamme niinä epätäydellisinä olentoina, joita olemme. Helppoa on rakastaa täydellistä olentoa, Jeesusta Kristusta, Jumalaa . . . Mutta rakastaa epätäydellistä olentoa, uskoa, että joka-nen yrittää parhaansa — se on opittava. Järkkymätön vakaumukseni on, että me olemme sen oppineet, että Järjestönä osaamme elää moraalista elämää. Tunnen, että me Järjestönä olemme uudestisyntymisen ovella. Me täytämme ehdot, mutta meidän on myös pysyttävä näissä ehdoissa siihen saakka kunnes se tapahtuu. Ja Järjestön kannalta se merkitsee sitä, että kaikki annamme yksimielisesti luottamuksemme Ruusu-Ristin rakkaalle Johtajalle."

Eino Krohn tulkitsi Hallituksen Varapuheenjohtajana Hallituksen jäsenten kiitollisuuden tunteet Johtajaa kohtaan; työ hänen johdolla on ollut täynnä iloa ja onnea.

Samoin puhuivat useat maaseudun edustajat: vuosikokous oli ollut antoisa, P. E:n ajalta tuttu henki eli ja vaikutti jatkuvasti, jäsenissä oli selvästi huomattavissa itsenäistymistä ja samalla vilpittöntä luottamusta Johtajaan.

Lyhyet tervehdykset ja kuoroesitykset päättivät tilaisuus-

den, ja lopuksi kaikki yhtyivät virteen "Sun haltuus, rakas Isäni".

Ruus-Ristin kuudestoista vuosikokous oli päättynyt.

*

Ylläolevasta selostuksesta lienee jo käynyt ilmi, mitä ajattelempa kuluneesta vuosikokouksesta.

Ei riitä sanoa, että se oli onnistunut, koska se ylitti odotuksemme.

Kiitollisin mielin, onnellisina, muistelemme tätä vuosikokouksemme niinkuin monia aikaisempiäkin, mutta sisimmäsämme tunnemme samalla jotakin uutta, mitä emme ennen ole samalla tavalla kokeneet.

Voimakkaammin kuin milloinkaan olemme kokeneet sitä Ruusu-Ristiä, joka henkisenä todellisuutena on ulkonaisen järjestömme yläpuolella, sitä Pyhien Yhteyttä, joka on oleva jokaisen henkisen yhtymän päämäärä.

Yksilöllinen itsenäisyys, keskinäinen rakkaus ja luottamus olivat voimia, jotka nostivat vuosikokouksemme arkipäiväisten kokousten yläpuolelle. Me olimme itse niitä kokemassa, siksi osaamme nyt luottaa niihin ehdottomuudella, jossa on totuudenetsijäin kunnia.

Ruus-Ristillä on suuri tulevaisuus edessään.

J. Ptn.

Kirjallisuutta

Uno Kailas: Novelleja. WSOY. Hinta 45: —, 60: —.

Ilmeellinen kirja. Ei epäilystäkään — sekin on sanantuoja.

Kummeksuu ja kyseele sisimmäsään vain sitä, onko ajanhetki täällä meilläkin todella siis sellainen, että sanantuoja tätenkin on katsottu voitavan lähettää keskellemme — Noakin kyyhkyen, josta sanotaan: "Katso, sillä oli tuore öljypuunlehti nokassaan." Öljypuunlehti oli — ja on — merkinä vesien — ennakkoluulojen — laskeutumisesta *ainakin* öljypuita kasvavan rinteiden alapuolelle, niin että ilmojen lähetti löytää oksan levähtäksensä ja oksalta lehden viestikseen uuden elämäkäsitteksen noususta. — Tällaiset ajatukset heräävät Uno Kailaan jälkeensä jääneitten novellien ääressä, joissa myöskin *jälleensyntyminen* tulee esiin vakaassa, omaksutussa muodossa.

Puuttumatta yksityiskohtaiseen selostukseen — kehoittaen vain jokaista tutustumaan tähän kirjaan — haluaa sanoa, että kun yhdistää kaiken sen kallisarvoisen, minkä Kailas sielullisen herkässä runoudessaan on antanut, näihin jälkeensä jääneihin näkemyksellisiin novelleihin, tuntee seis-

vansa kuin jonkin sädehtivän ympyrän edessä, harvinaisen elämäntyön, joka tehtiin kivun ja tuskan ikeen alla, hämähäidenkin katveessa, mutta silti luomisen onnessa. Sillä onhan toki onnea kun — varsinkin maaelämän vaikeuksien taannuttua — jonkun työsaavutukset voidaan todeta sellaiseksi syväluotukseksi, niin uppoetäälle viittovaksi kuin Kailaan.

Sen selkeästi rajan yli näkemisen kyvyn ohella, mikä niin kiehtovasti valottaa koko tämän teoksen, uho sen eri palasista lämmin myötätunto kärsiviä kohtaan ja herkistynyt elämänmyönteisyys. Ja kaikkeen, oudompaankin sanottavaansa, Kailas on löytänyt vaivattoman selkeät, ihanan koruttomat ilmaisumuodot. "Novelleja" on syvällisen näkemyksen ja taiteellisuuden hieno, harvinainen yhtymä.

A. K.

Vieläkin katuojan vettä. "Ei ole ajat, niinkuin oli ennen" tuli mieleeni luettuani nimimerkin "T:i R:nen" arvostelun ja suosituksen R. R:läisten luettavaksi Helvi Hämäläisen viimeisestä romaanista "Katuojan vettä." Onko romaani parasta kirjallisuutta, mitä meille pitää erikoisesti suositella? Kirjoja luetaan niin perin erillailla. Luin "Katuojan vettä" jouluna ja tulin aivan toiseen tulokseen. En kiellä kirjan hyviä puolia. Helvi Hämäläinen käsittelee varsin rikasta aihetta ja kirjoittaa elävästi. Mutta ei ole tarpeen aina analysoida naisten ruumiinosia niin perin vastenmielisellä ja inhoittavalla tavalla. En ymmärrä kirjan sankaritarta rakkaudessa, intohimossa kyllä. Eikö ole alhaista käyttää äitiyden tilasta sellaisia sanoja kuin romaanissa käytetään. Minusta sankaritarta ajattelee aina etusijassa ruumista, hänen rakastuessaan ensimmäinen ajatus kiintyy sukupuoliseen antautumiseen. Mielestäni kirjailijatar koettaa olla muotikirjailija käyttämällä mahdollisimman rohkeita ja räikeitä kuvauksia ruumiista. Luettuani kirjan loppuluvun ajattelin: no tähän katelevat useat silmänsä sokeiksi. Tämähän on aivan kuin uskonnollisissa romaanissa, tehdään mitä vaan, kunhan veisataan virsiä ja rukoillaan sopivissa ja sopimattomissa paikoissa.

Kun olin tyttönen kätkehtiin sellaisia kirjoja kuin "Vaimo jonkas minulle annoit", "Dekameron" y.m., koska niissä kosketeltiin arkaluontoisia asioita. Oi kuinka viaton romaani nyt onkaan edellinen, senhän voi tarjota tuttipulloa imevälle jos kerran "Katuojan vettä" on erinomainen kirja suositeltavaksi R. R:ssä. En puhuisi mitään jos tätä "renessanssin" kukkaa ei olisi suositeltu erikoisesti R. R:ssä. — Vai onko niin että allekirjoittanut on museo-asteella kaivatessaan jotain suurenoisempaa.

Terttu Pajunen-Kivikkäs.

Edellisen johdosta:

Olen kiitollinen Terttu Pajunen-Kivikkäälle, että hänen lausuntonsa "Katuojan vedestä" sai minut toistamiseen tarttumaan kirjaan ja tarkistamaan kantani sen suhteen. Vielä voimakkaammin kuin ensimmäisellä kerralla minuun nyt vaikutti kirjan sisäinen säteily, pääsin lähemmäksi sen henkeä ja totesin: Helvi Hämäläinen on julistanut uuden liiton sanomaa, ei jotakin vain puhuakseen muotikirjailijana, vaan todella tuodakseen ilmi näkemyksensä maailmalle. Viime aikoina on totuttu kaikenlaiseen karkeaan katinkultaan ja naiviin tunnehymistykseen taiteen nimissä, sen vuoksi tämän kirjan syvä totisuus vaikutti minuun suorastaan järkyttävästi ja siinä mielessä kirjaa ruusu-ristiläisillekin suositteletin — ja edelleen suositteletin. Kirjailija on elänyt niin syvällä kurjuuden kuiluissa katsoen inhimillistä hätää silmästä silmään, että tavallisesti ihminen sellaisen paineen alla joko särkyi pirstaksi tai hänessä tapahtuu sisäinen avautuminen. Onko tämä avautuminen kirjailijan kohdalla jatkuvaa henkistä nousua tai vain välähdyksellinen totuuden näkemys, ei kuulu tämän ar-

vionin puitteisiin, mutta mielestämme saamme olla kiittolliset, että kirjailija on kärsimyskautensa tilityksenä antanut meille näin paljonpuhuvan kirjan.

Ymmärrän, että kirjan väkevä naturalismi voi hätkähdyttää toisia. Myönnän, että siinä on joitakin taiteellisia epätasaisuuksia, ja senkin myönnän, että kirjan sisäinen ote loppua kohden jollakin tavoin sekavoituu noustakseen jälleen aivan lopussa ihmeen ihanaan kirkastukseen. Mutta sitä en allekirjoita, että "Katuojan vettä" olisi naamioitua seksuaalisuutta ja efektin tavoittelua, ja että kirjan päähenkilö aina ja etusijassa ajattelisi ruumista ja puhuisi alhaisesti äitiydestä. Kirjan kannattava voimahan on juuri siinä, että päähenkilö näkee kurjuutensa pimeimpinäkin päivinä hengen voiman aineen yläpuolella, ja teos kokonaisuudessaan on kuin pakahduttava huuto yhteiskunnalle äitiyden kunniaan saattamiseksi.

En malta olla lopuksi vertailun vuoksi ottamatta erästä sitaattia arvostelusta, joka äskettäin sattui silmiini "Naisten Äänen" palstoilla. Arvostelun on kirjoittanut naisasianainen ja tunnettu kirjallisuustutkijamme maisteri Helle Cannelin. Mainittuaan ensin, että kirjassa on Minna Canthin henkeä, hän sanoo: "Katuojan vettä" ei ole mikään pyhäkoulukertomus, sievä ja siloinen. Siinä on paljon realistisia yksityiskohtia eikä se kaunistele elämää. Mutta lukija tuntee, että se on syntynyt vilpittömästä halusta kirkastaa elämää muille ja senvuoksi se on *l ä p i k o t a i s i n p u h d a s'*. (Harvennus allekirjoittajan.)

Niin — yhdessä kohdin yhdyin täydellisesti T. P.-K:n lausuntoon ja se on tämä: miten eri tavalla me ihmiset luemmekaan kirjallisuutta!

T. P.-K., ystävällisin kädenpuristuksin,

Tuuli Reijonen.

Mitä muualla tiedetään

Egyptissä on äskettäin tehty huomattava hautalöytö. Paikka on lähellä Sakkaran tunnettua pyramiidia. Haudassa oli jonkun suurmiehen muumio ensimmäisen dynastian ajalta, ja useissa kammioissa oli erilaisia työaseita ja taloustarpeita, joiden ikä on arvion mukaan 3—6,000 vuotta.

"**Kristus murhattaisiin uudelleen**", "Uskon, että Jeesus Kristus murhattaisiin vielä kerran, jos hän tänä päivänä nousisi ylös", sanoi Lontoon piispa saarnassaan P. Paavalin katedraalissa pääsiäisenä.

"Antakaa hänen ilmestyä Italiassa ja tuomita myrkykaasujen käyttö turvattomia ihmisiä vastaan, ja hänet vangittaisiin varmasti heti paikalla ja todennäköisesti ammuttaisiin maankavaltajana. Antakaa hänen ilmestyä Rheinimaan ja tuomita kansojen keskeinen viha ja epäluuloisuus, ja hänet ammuttaisiin todennäköisesti molemmilla puolilla. Kristillinen kansakunta ahdistaa toista kristillistä kansakuntaa ja käyttää myrkykaasuja vastoin kaikkia lausuttuja sopimuksia. Euroopassa epäilevät kansat toisiaan ja ilmapiiri täyttyy toisesta myrkykaasusta — keskinäisestä vihasta ja keskinäisestä epäluuloisuudesta. Meidän maamme, joka mieluummin haluaisi olla kumpaisenkin ystävä, on saanut välittäjän tavallisen kohtalon."

Piispa lisäsi, että jos inhimilliseltä kannalta tahtoisi arvostella tapahtumia, hänellä ei olisi pienintäkään toivoa, maailma ajautuu perikaatoon.

Islam yhdistäjänä. T.k. 2 p:nä allekirjoitettiin Bagdadissa Irakin ja

Arabian välinen liittosopimus, jota sanotaan "Arabialaiseksi liitto- eli veljeyssojaksi sekä muhamettilaiseksi ystävyysliitoksi". Sanotaan, että muutkin arabialaiset ja islaminuskoiset valtiot tulevat liittymään siihen.

Kuninkaallisuutta. Taannoin kävi Englannin nykyinen Edward-kuningas Glasgowissa, missä hänen aikomuksensa oli tarkastaa vasta valmistunutta valtamerialavaa "Queen Marya". Hän oli laivalla kolme tuntia, mutta tuona aikana kuningas ehtikin tarkastaa sen savupiipusta köliin.

Hänellä oli Glasgowissa muitakin asioita. Hän kävi perusteellisella vierailulla myös kaupungin pahimmassa "slummi"-kaupunginosassa Anderstonissa, missä hän kävi talosta taloon keskustellen asukkaiden kanssa. On kuulemma lievästi sanottua, jos sanotaan kuninkaan tulleen järkytetyksi kaikesta näkemästään. Useissa paikoissa, mihin hän pistäytyi, asui seitsemän, kahdeksan ihmistä samassa huoneessa.

— Olosuhteet ovat todella kauhistuttavat, kuningas sanoi käyntinsä jälkeen. Vaikka olenhan nähnyt pahempaakin, esimerkiksi Durhamissa. Seuraamisen arvoisena esimerkkinä hän mainitsi Wienin, minkä kunnallispolitiikkaa hän pitää mallikelpoisena.

Kuningas ei käynyt ainoastaan slummikortteleissa. Hän kävi tarkastamassa myös eräitä kunnallisia laitoksia. Eräässä paikassa hän kysyi tapaamaltaan leskirouvalta, kuinka suurta vuokraa tämä maksoi. 31 punttaa vuodessa, tämä vastasi, ja kuningas piti tätä kohtuuttoman korkeana vuokrana.

Toisen talon emäntä kertoi asuvansa miehensä ja neljän lapsensa kanssa yhdessä ainoassa huoneessa. Kuningas kääntyi silloin oppaittensa puoleen: "On todella aika hankkia näille ihmisparoilta säädyllinen asunto."

Mutta kun korkeat vieraat sitten tulivat Anderstoniin, kauhistui kuningas näkemäänsä. "Nämä rakennukset on ehdottomasti purettava", hän sanoi ja lupasi ihmisille, että nämä saavat jonkun ajan kuluttua kunnollisemmat asumukset. Käynti tuli aivan yllätyksenä, niin ettei kukaan ollut ehtinyt käydä etukäteen valmistelulla. Kuningas sai niinollen todellisen käsityksen kansan jokapäiväisestä elämästä. Niinpä hän koputti kaksikerroksisen asumuksen ovelle, missä asui muuan Mr. Queen.

— Saako tulla sisään? kysyi Edward VIII.

— Kyllä vaan, olkaa hyvä ja käykää sisään. Kuka te muuten olette?

— Kuningas.

Mr. Queen, joka oli sokea, esitti vaimonsa ja viisi lastansa.

— Kuinka te oikeastaan voitte elää näissä huoneissa, tähän ei ole ihmisenarvoinen asunto?

— Aivan yksinkertaisesti meidän täytyy. Mutta ehkä teidän majesteettinne voi tehdä jotakin hyväksemme.

— Voitte luottaa siihen, että voin ja teen. Tässä te ette enää saa asua. Samanlaista oli Gaddien perheessä, missä oli kuusi lasta. Kaikki asuivat yhdessä huoneessa.

— Mutta kuinka tällainen voi käydä päinsä? kysyi kuningas.

— Ei ole muuta keinoa, meidän täytyy nukkua tuoleissa.

Kuningas Edward sai osakseen raivoiset suosionosoitukset, kun hän lähti Glasgowista. Eikä riemu tahtonut lakata, kun hän lupasi tulla pian takaisin, ei vain tarkastaakseen "Queen Marya", vaan nähdäkseen, kuinka pitkälle kysymys slummikorttelin puhdistamisesta on edistynyt.

Uuspakanuutta. Berlinistä ilmoitetaan sanomalehdille: Näinä päivinä on käyty innokkaita neuvotteluja tarkoituksella estää hajaannus saksalaisessa uskonliikkeessä Hauerin ja Reventlowin siitä erottua. Kysymys on siitä, kuka nyt tulee johtajaksi. Uskonliikkeen sanomalehdet pur-

katvat kiukkuaan Reventlow-"luopioon" ja selittävät, että taistelu juutalaisuutta, vapaamuurariutta ja Roomaa vastaan nyt vähemmän kuin milloinkaan on mahdollista ilman valistustyötä kristinuskon ja kristillisen moraalin juutalaisista juurista. Eri uskonliikeryhmien johdon keskuudessa on yleisesti vallalla käsitys, että saksalaisella uskonliikkeellä ei ole tulevaisuutta, ellei se kaikin keinoin vastusta kristinuskoa ja kristillisen kirkon laitoksia. Eri ryhmissä vaaditaan kiinteämpää järjestäytymistä ja asiantuntijat pitävät selvänä, että saksalainen uskonliike nyt tulee liittymään Mathilde Ludendorffiin. Rouva Ludendorff johtaa ainoata ryhmää, jolla on suuri ja hyvin rahoitettu propagandakoneisto. Hän edustaa myös ainoata ryhmää, joka häikäilemättä vastustaa kristinuskoa. — (Sv. Pr.).

Unkarista esittää United Press seuraavan Budapestista lähetetyn tiedon:

Kun matkustaa Budapestista idylliseen vanhaan Aquineumiin, roomalaiskaupunkiin, näkee pienellä paljaalla kukkulalla yksinäisen tornin, ja seudun rehdit pikkuporvarit ilmoittavat kysyttäessä, että torni on "Attilan torni", joka kohoaa "Kultaisella vuorella", arjalaisten uuspakanoiden juhlapaikalla, jolle erikoisina juhlapäivinä kokoutuu 5—600 muinaisunkarilaisen sotajumalan palvojaa.

Näinä päivinä vietettiin Attilan tornissa ensimmäiset häät muinaisunkarilaiseen tapaan. Sateen valuesssa virtanaan vaelsi noin 600 pakanaa vuorta ylös, etunenässään "ylipappi", joka kantoi jouhitupulla, auringolla ja puolikuulla koristettua lippua. Häntä seurasivat muut "tietäjät" runsaasti kirjailuissa papinvaatteissaan ja morsiuspari — herra Johann Mozel ja neiti Iona Juhasz.

Vanhan tornin edustalla alkoivat häämenot. Ensiksi nostettiin torniin verenpunainen lippu ja sytytettiin mahtava uhrituli ja sitten lausui "ylipappi" Zoltan Bencsik seuraavan "auringonrukouksen": "Jumaluuden symboli, unkarilaisten esi-isä, aurinko, sinä, joka olet hajottanut maan tomuksi, jotta voit atomeistasi luoda unkarilaiset, me tervehdimme sinua". Seurakunta käänsi kasvonsa aurinkoon päin, ja puhekuoro mumisi: "Uhrillekit hulmuavat, savuhuurut nousevat taivaalle, ikunen linnoituksemme lähettää meille sanoman: unkarilaisten jumala". Sitten tarttui "noita" Eugen Marton morsiamen käteen, ja "poppanoita", tohtori Béla Bélavary toimitti veriliiton, muinaisunkarilaisen juhlamenon. Tinatuoppiin sekoitettiin hieman sulhasen ja morsiamen verta ja tämä kallisarvoinen neste kaadettiin uhritulen, johon oli aikaisemmin siroiteltu harvinaisia yrttejä ja ambraa. Senjälkeen heitti ylipappi suolaa ja leipää tuleen ja selitti juhlallisesti, että morsian ja sulhanen on nyt otettu sodanjumalan palvojain heimoyhteisyyteen.

Loppupuheen piti noita Gabriel Korokany. Hän selitti, että ikivanha uhrituli on nyt sytytetty ensimmäisen kerran yhdeksäänsataan vuoteen eikä se tule koskaan enää sammumaan. Juhlamenot päättyivät siten, että kuoro lauloi vanhoja turaanilaisia lauluja "noitten" ja "tietäjien" hypellessä uhritulen liekkien lävitse. — (H. S.).

J. Ptn.

Tien varrelta

Helsingin Ruusu-Ristin luentotilaisuudet. Huhtikuun 5 p:nä puhui taiteilija Kosti Ström aineesta *Moraalittomasta ja moraalisesta elämästä* ja huhtikuun 19 p:nä metsänhoitaja Aimo Mela aineesta *Mitä Oxford-liike opettaa*.

Yleisöjuhlan toimeenpani Helsingin Ruusu-Risti maaliskuun 29 p:nä Ruusu-Risti-temppelissä, Meritullinkatu 33. Ohjelmassa oli Helvi Leiviskän musiikkia, Eino Krohnin puhe, Hilda Pihlajamäen lausuma Kyberin satu "Tyttö, joka leikki kuoleman kanssa" ja lopuksi Akseli Tolan kiintoisa näytelmäutus: "*Hämähäkki*", jossa esitetään kuolemanjälkeisen elämän probleemeja voimakkaasti ja mukaansatempaavasti. Pääosassa oli Jukka Kuusisto, joka saa lukea osan parhaimpiin suorituksiinsa. Näytelmän vapaa runomitta on sulava ja joustava. Suosittelemme tätä Tolan yksinäytöksistä miraakelinäytelmää muihinkin ruusuristiläisiin juhliin.

J. R. Hannulan kirja "*Sisäisen opettajan seurassa*" on ilmestynyt toisena uudistettuna painoksena. Hinta 10:—.

Ruusu-Ristin Kirjallisuusseuran r.y. vuosikokous oli sunnuntaina ensimmäisenä pääsiäispäivänä. Kokouksen puheenjohtajana toimi Eino Krohn ja sihteerinä rouva Tyyra Tolvanen. Kokouksessa oli esillä sääntöjen edellyttämät viralliset asiat. Toimitusjohtaja hra Valdemar Kaade esitti toimintakertomuksen, josta kävi ilmi, että seura oli hyvin kestänyt ne ekonoomiset vaikeudet, jotka olivat johtuneet P. E:n kirjojen kustannusoikeuden ja Ruusu-Risti-lehden Kirjallisuusseuralle hankkimisesta. Toivottiin, että ensi syksynä saataisiin julkaistuksi P. E:n pika-kirjoitettujen esitelmien mukaan toimitettu Kristus-kysymystä koskeva kirja. Kokouksessa tähdennettiin myöskin Kirjallisuusseuran jäseneksi liittymisen merkitystä ja huomautettiin, että myöskin ryhmät ja loosit voisivat siihen liittyä. Lopuksi lausui puheenjohtaja muutamia kiitoksen sanoja toimitusjohtajalle hra Valdemar Kaadelle ja hänen apulaisilleen uhrautuvasta työstä.

Ruusu-Ristin Hallitus ilmoittaa, että P. E:n Rahastoa ja P. E:n elämäkerrallisten tietojen keruuta koskevista kysymyksistä, jotka olivat vuosikokouksessa esillä, annetaan lähitulevaisuudessa, kun niitä on Hallituksessa käsitelty, asianmukaiset ohjeet.

Säveltäjä J. Pohjannies ilmoittaa, että Ruusu-Ristin maaseuturyhmät, jotka haluavat musiikki- ja kuorotoimintaa koskevia ohjeita ja neuvoja, voivat kääntyä hänen puoleensa, os. Helsinki, Kruunuhaank. 4.

Vuosikokouksessamme oli tänä vuonna ilmoittautuneita osanottajia 284; viime vuonna 305; v. 1934, jolloin P. E. vielä oli mukana, 286.

Ruusu-Ristin Kirjallisuusseuran r.y. jäsenet, jotka haluavat, että heidän jäsenmaksunsa erikoisesti kannetaan esim. postienmakolla, ilmoittakoot siitä ystävällisesti toimitusjohtajalle, hra Valdemar Kaadelle, os. Ruusu-Ristin Kirjallisuusseura, Meritullinkatu 33, ovi 2.

Kirje Irlannista. Kapt. P. G. Bowen, kahdeksassa viime numerossamme julkaistun "Opetuslapsiuden tien" kirjoittaja, on Toimitussihteerille lähettämässään kirjeessä antanut luvan suomentaa ja julkaista "Ruusu-Ristissä" kaikki hänen kirjoituksensa. Kapt. Bowen on myös kirjoittanut kirjan, joka jo on herättänyt huomiota teosofia-salatieteellisissä piireissä, "The Sayings of the Ancient One" (suomeksi "Muinaisaikaisen sanoja"), missä hän esittää otteita eräästä vanhasta käsikirjoituksesta, joka on hänen opettajansa, bantui-heimojen keskuudessa elävän oppineen berberin hallussa. "Muinaisaikaisen sanat" ovat hyvin lähellä H. P. B:n

"Hiljaisuuden Ääntä" ja Mabel Collinsin "Valoa Tielle"-kirjaa. Olemme pyytäneet suomennos- ja painatuslupaa kustantajalta julkaistaksemme nämä vanhaa viisautta uhkuvat sanat "Ruusu-Ristissä".

Seuraavassa esitämme olteen hänen kirjeistään. Se antaa selväpiirteisen kuvan hänen omista kehitysvaiheistaan ja teosofisen liikkeen tilasta vakavan totuudenetsijän silmillä nähtynä. Kirja, josta hän aluksi puhuu, on juuri yllämainitsemamme teos. —

— "Minun on hieman selitettävä tätä kirjaa ja itseäni. Olen verrattain myöhään tutustunut teosofiaan Euroopassa. 27 vuotta elämästäni kului muissa maissa, pääasiallisesti Intiassa, Ceylonissa, Etelä-Amerikassa ja Yhdysvalloissa. Kuulin teosofiasta sillä nimellä v. 1927, kun tulin Englantiin erottuani toimestani, brittiläisen armeijan tiedonanto-osastosta. Mutta Afrikassa eläessäni olin tavannut eräitä miehiä, joilta sain oppia, ja huomasin heidän opetustensa olevan kaikissa oleellisissa kohdissa samat kuin siinä, minkä tunnemme teosofiaksi. Mies, jonka mainitsen kirjassa, oli pääopettajani, ja olen vieläkin kosketuksissa hänen kanssaan. Hänen lisäksi olen tavannut kolme hänen opettajaistäväänsä, jotka olivat todennäköisesti edistyneemmät kuin hän. Mutta yksikään näistä miehistä ei esittänyt mitään vaatimuksia itseensä nähden, he sanoivat vain olevansa *oppijoita* ja puhuivat eräistä Vanhemmista Veljistä kaukana heidän yläpuolellaan, joiden opissa he ovat. En oman tietoni nojalla tiedä, mikä okkultinen asema jollakulla tai millään näistä neljästä miehistä oli. Uskon heidän olevan niitä, joita Idässä sanottaisiin cheloiksi, vaikkakin yksi heistä saattaa olla korkeampia teinen. En tiedä enkä luule sen olevan tärkeätäkään. Tärkeätä on totuus ja heidän opetustensa vaikutus.

Ensimmäinen tapaamiseni teosofian kanssa tapahtui Adyarin seuran välityksellä, näennäisesti sattumalta. Poikkesin erään Adyar-looshin luteriin paetessani ulkona rajoavaa myrskyä tuntematta vähimmäissikään määrässä paikan luonnetta. Poimin esille sattumoisin erään kirjan ja luin sen nimen, "Valoa Tielle". Silmäilin ensimmäistä sivua ja olin hämmästyksen lyömä — ymmärrätte miksi, kun luette kirjan *The Sayings of the Ancient One*. Lainasin tämän kirjan ja toisen, H. P. Blavatskyn "Teosofian Avaimen", ja huomasin, että kumpikin opetti asioita, jotka olivat minulle vanhoja ja tuttuja, vaikkakin käytetyt nimitykset olivat toisia. Tietämättä kerrassaan mitään teosofian historiasta ja tuntematta mitään muuta teosofista seuraa, minä liityin tähän Adyarin looshiin, ja minut asetettiin heti luennonistajan virkaan. Tapasin toisia Mrs Besantia ja Mr Leadbeaterin kirjoittamia kirjoja ja huomasin, että nämä erosivat huomattavasti niistä ensimmäisistä, jotka olin lukenut, ja kaikesta, mitä olin oppinut ja huomannut kokemukseni nojalla totuudeksi. Ilmaisin avoimesti epäilykseni ja paheksumiseni, mutta huomasin, että seuralle oli tärkeämpää kannattaa Mrs Besantia ja Mr Leadbeateria kuin H. P. B:tä tai edes hänen Mestareitaan. Paheksumiseni johdosta minua pian ruvettiin pitämään vihollisena, ja vain kolmen kuukauden kuluttua minun oli pakko luopua jäsenyydestäni.

Seuraavien viiden vuoden aikana etsiskelin seuraa tai aitojen tutkijoiden ryhmää, mutta vaikka löysin muutamia varsin hyviä tutkijajaksilöitä sekä monissa seuroissa että niiden ulkopuolella, en löytänyt mitään seuraa enkä huomattavaa opettajaa, joka olisi kannattanut sitä, minkä olin tullut tuntemaan todelliseksi teosofiaksi. Vuonna 1933 tapasin tohtori de Puruckerin ja Point Loma-seuran ja liityin heihin arvelen sen nojalla, mitä he sanoivat, että he noudattivat oikeita suuntaviivoja. Tulin Irlantiin (synnyinmaahani) ja perustin heidän seuransa haaraosaston, mutta lyhyen ajan kuluttua minun oli pakko huomata, että Point Loman seura ja sen johtaja

olivat myös poikenneet hyvin paljon H. P. B:n teosofiasta. Sillä välin olin tavannut G. W. Russel-vainajan, joka kirjoitti käyttäen kirjailijanimenä A. E. Olin tuntenut hänet, kun olin nuori ja hän nuori mies, mutta olin menettänyt kaiken yhteyden häneen. Hän, huomasi sen heti, oli säilyttänyt todellista teosofiaa Irlannissa ja pitänyt renkaan murtumattomana pienellä ryhmällään "The Hermetic Society". Hän oli ollut H. P. B:n ja Judgen T. S:n jäsen, mutta hänen oli ollut erottava Judgen kuoleman jälkeen. Vähän myöhemmin minun oli erottava Point Lomasta. Liityin A. E:hen, ja kun hän jonkun aikaa myöhemmin jätti Irlannin mennessään matkalle Amerikkaan, miltä matkalta hän ei milloinkaan palannut, hän jätti teosofisen työnsä Irlannissa minun huostaani.

Tässä on pääpiirteissään minun teosofinen historiani. "The Hermetic Society" pysyttäytyy H. P. B:n ja Judgen opetuksissa. Se ei ole yhteydessä mihinkään muuhun seuraan, eikä se myöskään ole sidottu minkään opetuksen tai kirjan pelkkään *kirjaimen*. Dublinissa on muuan Adyarlooshi ja Point Loma-looshi, mutta meidän looshimme on suurempi kuin molemmat yhteensä ja paljon paremmin tunnettu. A. E. oli kansallinen merkkihenkilö ja erittäin suuri mies monissa suhteissa. Ehkä tunnette hänen kirjoituksiaan? Hänen seuraajanaan minä olen edullisemmassa asemassa kuin muut seurat, joilla ei ole päteviä johtajia. Mutta ei ole helppoa päästä lähelle sitä korkeata mittapuuta, jonka hän oli omaksunut. Olemme kuitenkin lisänneet jäsenmääräämme huomattavasti viime vuonna. Teosofialla on nykyisin vain pieni viljelysmaa Irlannissa. Rooman katonilinen kirkko vallitsee kansan enemmistöä, vaikka se onkin menettämässä valtaansa nopeasti nuorempaan polveen nähden. Jäsentemme joukossa on uskovaisia katolilaisia. Uskon, että tulevaisuudessa suuri joukko kääntyy teosofiaan, ei sillä nimellä, vaan siihen, mikä on tuolla nimellä tunnettu. Itse asiassa Irlannin kansa ei ole milloinkaan tullut todella kristillistetytyksi. Heidän kristinuskonsa, varsinkin kaupunkien ulkopuolella, on saanut suuresti vaikutuksia vanhasta druidilaisuudesta, joka oli panteistista ja esoteeriselta puoleltaan yhtäpitävä Kreikan, Egyptin ja Kaldean mysteriουσkontojen kanssa. Jälleensyntyminen on oppi, joka helposti käsitetään ja omakсутaan samoin kuin ovat monet itäisistä opeista. — —

A. E:n usko oli, että noista haudatuista mysteriokouluista alkaa selvästi tulla näkyviin vesoja meidän päivistämme alkaen seuraavan Lähettillään tuloon saakka. Niin tunnen minäkin. Arvelen, että teidän suuntaviivojenne ja menetelmienne, ottaen huomioon kansalliset erilaisuudet, täytyy olla läheisesti sukua meidän pyrkimyksillemme. Tiedätte, että työssä täytyy ottaa huomioon olosuhteet sellaisina kuin ne ovat ja käyttää ilmaisukeinoja, jotka soveltuvat niiden luonteeseen, joiden kanssa pyrkii koskeuksiin. Tärkeintä ei ole teosofian *kirjain* H. P. B:n tai jonkun muun mukaan, vaan sen henki, ja tämä henki, koska se on todella kaikkiallinen, voi tehdä työtä ja ilmetä jokaisen muodon kautta. Monet sangen hyvät Blavatky-teosofit eivät voi tätä käsittää, ja usein he menettävät hengen sitomalla itsensä liian tiiviisti kirjaimen. En heitä moiti, sillä nähtyään opetus niin monin tavoin vääristeltyinä on luonnollista, että he epäilevät kaikkea, mikä vain päältäpäinkin näyttää poikkeavan alkuperäisistä opetuksista. Kun ihminen saavuttaa vissää omaa tietoa, hän pääsee sellaisista epäilyksistä, sillä hän pitää silmällä henkeä ja tuntee sen luonnon.

Lopuksi tervehdin teitä toisena renkaana ketjuun, jota, niinkuin vakavasti tunnen, hitaasti taotaan, ja joka liittää keski-Idän ja lännen muinaisen viisauden siihen, mikä tuotiin julki H. P. B:n ja hänen Mestariensa kautta. Olen varma, että kun seuraava Lähettiläs tulee, häntä ei toivoteta tervetulleeksi missään suurista seuroista, vaan niiden harvojen,

näennäisesti eristettyjen seurojen keskuudessa, jotka ovat pyrkineet säilyttämään ja kehittämään *opetuksia* sen sijaan että ne olisivat korottaneet persoonallisuuksia ja antaneet alttiutensa pelkille laitoksille . . .”

Tarina Käärmelahden kummituksesta. "Sävo" julkaisi t.v. neljännessä numerossaan seuraavan uutisen:

"Maaningan Käärmelahdessa Virranniemen talossa kuuluu kummittelevan. Siellä on näet salaperäinen käsi käynyt repimässä mattoja, palttoita, pöytäliinoja y.m. vaatteita. Revittyjä vaatekappaleita on jo kymmeniä ja vahingot melkoiset. Väliin on jälki ollut kuin tylsien saksien tekemä, välistä taas kuin käsin repäisemällä syntyy.

Talonväki on koettanut parhaansa mukaan pitää silmällä saadakseen selville, mikä repimiseen on syyllinen, mutta selvyyttä asiaan ei ole saatu. Niinpä vaatteita on revitty huoneessa, josta viereiseen huoneeseen johtava ovi on ollut auki huoneeseen, missä talon emäntä sattui oleskelemaan. Mitään liikettä ei emäntä silti kuullut. Talon palvelijatar on nähnyt sellaisen näyn, että hänen pestessään eteisen lattiaa naulassa riippuvasta palttoosta alkoi äkkiä irtaantua palanen.

Talonväki yrittää parhaansa saadakseen kummittelulle luonnollisen selityksen." —

Tähän uutiseen tuli jatkoa seuraavassa, viidennessä numerossa:

"Maaningan Käärmelahden Virranniemen talossa sattuneet salaperäiset vaatteiden repimiset saivat viime sunnuntaina yksinkertaisen ratkaisun, sillä "kummituksen" osaa esittävä meni silloin niin pitkälle, että kaikki tarumaisuus hävisi ja oltiin varmoja, että joku talossa asuvista on tekosin syyllinen. Lopuksi kävikin niin, että talossa palvelijattarena ollut 13-vuotias tyttönen todettiin leikkelemisten suorittajaksi. Koko juttu juontaa oikeastaan alkunsa jo marraskuun loppupuolelta, jolloin talossa olevaan kipsiseen miehen pääkuvaan alkoi ilmestyä selvästi hampailla aikaansaatuja lovia. Näiden pureskelujen johdosta tuli pää-takaraiivon iso reikä. Tähän ei kuitenkaan kiinnitetty suurempaa huomiota koska talon emäntä arveli, että pikkupojalle oli tulossa hampaita ja hän senvuoksi oli pureskellut kuvaa. Joulun seutuun alkoi kuitenkin kynttilöihin ilmestyä samanlaisia hampaiden jälkiä ja sitten viimeksi perjantaiamuna vaatteiden leikkeleminen. Lauantaina, jolloin koltosten suorittaja näytti olevan erikoisen vimmoissaan ei talon isäntä ollut kotosalla, joten emännälle ja muulle naisväelle tapaus muodostui todella hermoja koettelevaksi salaperäisyytensä vuoksi. Päivän mittaan ilmestyi milloin mihinkin esineeseen reikä tai katosi kokonaisia palasia. Repijä suoritti tekonsa silloin talon huoneissa, milloin ullakolla ja taas melkein samanaikaisesti piharakennuksessa. Näin ilmestyi reikiä ullakolla kuivamassa olleisiin vaatteisiin, mattoihin, pöytäliinoihin, leninkeihin, tyynyihin, lampun varjostimeen y.m. Lauantaina iltapäivällä alkoi kuitenkin talon emännässä herätä epäilyjä palvelustytönsä suhteen ja ne vahvistuivat sunnuntaiamuna merkillisellä tavalla löydettyä sakset ullakolta ja kun hän lisäksi oli aina ensimmäisenä toteamassa uuden leikkelemisen. Niinpä kun eräässä sohvatyynyssä todettiin tällaisia leikkelemisen reikiä ja talon emäntä niitä tytön läsnäollessa mainitsi, että kun nyt ei vain ryhtyisi myöskin huonekalujen päällyksiä leikkelemään, sanoa tokaisi tyttö, että kyllä se voi senkin tehdä. Ja myöskin kun puheltiin tapahtumien selvittämisestä sanoi hän aina, ettei se selviä, sillä eihän Leppävirrallakaan joskus aikaisemmin sattunut samanlainen juttu selvinnyt.

Toiselta puolen taas oli epäilyjä omiaan hälventämään se, että myöskin tytön omia leninkejä oli leikeltä niin, ettei hänellä ollut enää kuin yksi ainoa ehyt leninki. Sunnuntaiamuna kuitenkin tapahtumat kehittivät

niin pitkälle, että kaikki salaperäisyys häveni. Talossa oli tällöin jo enemmän väkeä koolla ja tällöin tyttö taas tapansa mukaan ehti ensimmäisenä ilmoittamaan, että eteisessä olevassa vaatekomerossa oli käyty erästä leninkiä leikkelemässä. Kun kaikki yhdessä mentiin katsomaan, todettiin, että eräästä leningistä oli hiha leikattu irti. Tällöin eräs miehistä tokaisi, että vieköön nyt piru kaikki leningit kun kerran kappaleitakin haluaa. Kun vähän ajan kuluttua mentiin uudelleen katsomaan, oli todella "piru" vierailut ja kaksi leninkiä hävinnyt. Tämän jälkeen koottiin kaikki talon sakset keittiöön yhteen riviin, mutta jonkin ajan kuluttua hävisi niistä yhdet, joita ei kukaan muu ollut voinut ottaa kuin mainittu tyttö, joka hääpäivällä keittiössä. Paikalle saapui päivällä myöskin Maaningan piirin nimismies, jossa myöskin heti heräsi epäilykset tyttöä kohtaan, ja kipsikuvan ja kynttilöiden pureskelujen johdosta hän pakoitti tytön antamaan hampaitensa jäljet vahaan. Ja tällöin työstä huomasi selvästi, että hän oli syyllinen, koska hän ei olisi mielellään suostunut puremaan selvää jälkeä vahaan. Mittauksessa todettiin, että tyttö oli pureskelujen suorittaja ja nimismies otti hänet kulusteltavaksi. Aluksi ei tyttö millään aikonut tunnustaa, mutta sitten kumminkin vähitellen alkoi myönnellä. Tekonsa vaikutinta hän ei kuitenkaan osannut selittää, mutta sanoi kipsikuvaa kerran puraisseensa sattumalta ja sen maistuneen hyvältä, jonka vuoksi oli sitten jatkanut sitä. Leikkelemisen syytä hän ei kuitenkaan mitenkään osannut selittää. Leningit, jotka katosivat vaatekomerosta, hän oli poltonut eräässä uunissa.

Kuten jo mainittu, tapahtui kaikki aluksi niin salaperäisesti, että tuntui tosiaankin kuin olisi kyseessä jotakin yliluonnollista ja todella taitavasti osasi tyttö liikehtiä, sillä useinkin sattui melkein pä yhtäaika leikkelemisiä usealla eri taholla. Tyttöä käytettiin tapahtuman selviämisen jälkeen lääkärissä, jonka lausunnon mukaan leikkelyvimmaan syynä on jokin hermohäiriö.

Leikkelemisten kautta aiheutui talonväelle huomattava vahinko, sillä varsinkin leningeistä ja muista vaatekappaleista ei korjaamallaakaan saa täysin käyttökelpoisia." —

"Kummitus" osoittautui siis eläväksi ihmiseksi, joka poti "hermohäiriötä". On selvää, että kysymyksessä on sairaaloinen yksilö, mutta "hermohäiriö"-nimitys ei määrittele hänen sielullisen vammansa luonnetta. Probleemina tapaus epäilemättä on luettava siihen laajaan ryhmään, johon kuuluvat entisajan riivajaiset ja meidän päiviemme mediumistiset ilmiöt.

Täysihoidtoa tarjotaan luonnonihanalla paikalla Kivijärven rannalla, Kaunisrannan huvilassa lähellä Luumäen asemaa. Lähemmät tiedot antaa rouva Katri Thesleff, Helsinki, Mechelinink 24, puh. 43 184.

Ida Maria Huhtanen, Ruusu-Ristin vanha uskollinen jäsen, kuoli pitkäaikaisen sairauden jälkeen kotonaan Sortavalassa huhtikuun 23 p:nä.

Ruusu-Ristin Talorahasto

työskentelee
tulevaisuutta varten.

*Liittykää jäseniksi
tai tehkää tilapäisiä
lahjoituksia!*

Jäsenten säännölliset
tilityspäivät ovat
1/1, 1/4, 1/8 ja 1/10.

Talorahaston hoitaja:
Yrjö V. Rimppi,
Helsinki,
Vuorikatu 18 F.

*19. vuosisadan ihmeellisin teos
H. P. Blavatskyn*

SALAINEN OPPI

ilmestyy suomeksi.

Teosofisen Seuran

julkaisema aikakauslehti

TEOSOFI

jatkaa joka numerossaan Salai-
sen Opin suomennosta. **Teosofi**
voidaan tilata maan kaikista
kirjakaupoista, postikonttoreista
ja T. S:n taloudenhoitajalta.
Osoite: Signe Rosvall, Helsinki,
Kirkkokatu 14. Tilaushinta (ko-
timaassa) 40 mk. v:kerta.

PUHELIN 216

**HYVINKÄÄN
KIRJAPAINO
OSAKEYHTIÖ**
HYVINKÄÄ

Suorittaa ensiluokkaisesti
kaikkia kirjapainoalaan kuu-
luvia tehtäviä. Tiedustakaa
hintojamme.

Ostakaa paita,

jota

**Olli, Tiitus,
Iso-Keisari,
Valentin**

y.m.

kiittävät.

Patentoidut erikoisuudet.

RUUSU-RISTI-JÄRJESTÖ

Perustaja-Johtaja: **PEKKA ERVAST**

Johtaja: Rouva Hilda Pihlajamäki, os. Helsinki, Mariank. 28 B.
Hallituksen varapuheenjohtaja: fil. maist. Eino Krohn, os. Helsinki, Maneesinkatu 2 A.

Sihteeri: fil. maist. U. J. Pore, os. Helsinki, Arkadiankatu 16 B 33.
Rahastonhoitaja: Herra Waldemar Kaade, os. Helsinki, Oikokatu 15 A 18.

Ruusuristi perustettiin Helsingissä marraskuun 14 p:nä 1920. Sen tarkoitus selviää seuraavasta ohjelmasta:

1) Ruusu-Risti on totuudenetsijän järjestö, jonka jäsenet tunnustaa kaikkien ihmisten veljeyden katsomatta rotuun, väriin, kansallisuuteen, uskontunnustukseen, yhteiskunnalliseen asemaan, sukupuoleen tai muihin ulkonaisiin rajoituksiin, osoittavat toisilleen mitä suurinta suvaitsevaisuutta ja ymmärtämystä sekä pitävät totuutta korkeampana kaikkia uskontoja.

2) Ruusu-Risti on vapaan ajattelun pyhäkkö, jonka jäsenet etsivät totuuden ydintä, salaista jumalviisautta, mikä piilee kaikkien aikain uskonnossa, mytologioissa, filosofisissa ja tieteellisissä järjestelmissä.

3) Ruusu-Risti on renkaana ihmisten näkymättömässä veljeydennä ja sen jäsenet etsivät ikuisen elämään vievää tietä, joka kasvattaa ja kehittää ihmisessä veljeyden henkeä.

Ohjelmansa nojalla Ruusu-Risti kuuluu H. P. Blavatskyn v. 1875 alkuunpanemaan yleismaallamiseen teosofiseen liikkeeseen.

Ruusuristin jäsenet ovat irto-, ryhmä- ja looshijäseniä. *Irtojäseneksi pyrkijä kääntyy suoraan, ryhmäjäseneksi pyrkijä paikallisryhmän välityksellä Ruusu-Ristin Johtajan rouva Hilda Pihlajamäen puoleen, os. Helsinki, Mariank. 28 B.*

Looshityö on järjestetty seremonialliselle pohjalle, ja looshijäseneksi saattaa Ruusu-Ristin jäsen pyrkiä asianmukaisilla suosituksilla.

Ruusuristin jäsenmaksut ovat määrältään vapaaehtoisia. Jäsenten toivotaan tuovan antimensa kolme kertaa vuodessa: maaliskuun ja lokakuun kuluessa sekä vuosikokouksen aikana. Jäsenmaksut vastaanottaa rahastonhoitaja herra Waldemar Kaade, os. Helsinki, Oikokatu 15 A 18.

Vuosikokous pidetään keväällä, siinä uudet jäsenet juhlallisesti vastaanotetaan, vihitään, sekä asetetaan oikeuksiinsa ja velvollisuuksiinsa (installoidaan).

Installoidut jäsenet ovat oikeutetut pyrkimään Ruusu-Ristin Looshijäseniksi.

RUUSU-RISTI

TOTUUDENETSIJÄIN AIKAKAUSKIRJA

TIETÄJÄ, PERUST. 1905

PERUSTAJA: PEKKA ERVAST

TOIMITTAJA: EINO KROHN

SISÄLLYS:

Pakanuus ja kristinusko	165
Toimittajalta	167
Toimitussihteeriltä	170
Käytännöllisiä viitteitä	177
Elämän kasvojen edessä	181
Elämän kaksinaisuus	183
Näky	185
Linnunrata	187
Kirjallisuutta	189
Mitä muualla tiedetään	193
Ruusu-Ristin Kesäkurssit Jyväskylässä	195
Tien varrelta	195

RUUSU-RISTI

Totuudenetsijän aikakauskirja — Suomen vanhin teosofinen lehti.

Toimitus: Eino Krohn (vastaava), Jorma Partanen (toimitussiht.).

Julkaisija: **Ruusuristin Kirjallisuusseura r.y.**

RUUSU-RISTI ilmestyy 10 kertaa vuodessa, sisältäen vähintään 320 tekstisivua.

RUUSU-RISTIN toimitukselle tulevat kirjoitukset, kysymykset, uutiset y.m. ovat lähetettävät toimittajalle, toht. Eino Krohnille, os. Helsinki, Maneesink. 2 a C.

RUUSU-RISTIN kirjoituksia saa lainata sillä ehdolla, että lähde tarkasti mainitaan. Sarjakirjoituksia ei saa lainata.

RUUSU-RISTIN tilaushinta on koko vuodelta Smk. 50: —, ulkomailla doll. 2: —. Yksityisnumeron hinta on postivapaasti lähetettynä Smk. 10: — tai 50 c.

RUUSU-RISTI tilataan postin kautta, asiamiehiltä ja suoraan lehden taloudenhoitajalta, Waldemar Kaade, Helsinki, Oikok. 15 A 18.

Asiamiehille myönnetään 10 pros., kun vähintään kolme tilausta tehdään. Tilausraha on maksettava etukäteen.

Ruusuristin Kirjallisuusseura r.y.

Kaikkea ruusuristiläistä ja teosofista kirjallisuutta haluttaessa voidaan kääntyä Ruusuristin Kirjallisuusseuran toimiston puoleen os. Helsinki, Meritullinkatu 33, ovi 2, puh. 23 609 (toimisto) ja 24 430 (toimitusjohtaja).

TOIVO ORMA KELLOSEPPÄ

Iso Roobertink. 1. Puh. 38302

Ostamalla uuden tai korjauttamalla vanhan kellon ne meillä tulotte aina olemaan tyytyväinen

Kihla- ja kivisormuksia sekä hopeaa edullisesti.

Yli 10 v. kokemus Pariisin ja New-Yorkin parhaissa liikkeissä ensimmäisenä pienten kellojen korjaajana.

Sairasaputoimisto ja Opas *Salve*

Helsinki. Vuorik. 5. P. 24364.

Palvelee yleisöä ant. sairasapua koteihin, opastaen potil. lääkäreille ja sairaaloihin, noutaen ne asemalta eri pyynnöstä. Hyvä koti lääkärihoitoon saapuville ja toipuville.

Alppiaurinkoa, sähköhoitoa ja hierontaa annetaan.

RUUSU-RISTI

TOTUUDENETSIJÄIN AIKAKAUSKIRJA

TIETÄJÄ, perust. 1905

Pakanuus ja kristinusko

Tällä hetkellä meillä suomalaisilla on edessämme pakanuus ja kristinusko. Eikä ole pakanuus vanhaa ja kuollutta, ei ole kristinusko dogmisysteemiä eikä määrättyä kirkkoa, vaan molemmat ovat elävää todellisuutta. Suomen kansan pakanuus on ikivoimaista väinämöis-viisautta, se on niitä suuria psykologisia voimia näkymättömässä maailmassa, niitä elämän ihanteita ja niitä sankarikuvia, joiden takana ovat elävinä muinaiset henkipersonallisuudet, Väinämöiset, Ilmariset, Lemminkäiset: väinämöis-voimien takana Väinämöinen, koko muinainen viisaus personoituna. Samalla tavalla on kristinuskon takana todellinen, elävä, psykologinen voima näkymättömässä maailmassa, Jeesuksen Kristuksen mahtava voima ja sen takana Jeesus Kristus henkisenä personallisuutena.

Ja sentähden meidän täytyy kysyä, tuleeko meidän valita vanha pakanuus vaiko uusi kristinusko? Mitä meidän tulee valita? Ja kysymykseemme meidän täytyy saada vastaus, sillä kuten sanoimme, vielä kristinusko ei ole valittu. Onhan historiallinenkin tosiseikka, että kun Suomen kansa tuli kristityksi, ei se tiennyt, mitä kristinusko oli, ei se vapaaehtoisesti valinnut kristinuskkoa pakanuutta etevämpänä elämäntapana. Kohtalon pakosta kansamme silloin tuli kristityksi, mutta nyt kansamme eteen tulee aika, jolloin valinta on tapahtuva. Tulee aika, jolloin kansaltamme kysytään, tahtooko se vapaaehtoisesti ruveta seuraamaan Jeesusta Kristusta, sillä muuta todellista kristinuskkoa ei ole. Ja silloin kansamme on ymmärtävä, että kristinusko ei olekaan pakanuuden vastakohta, vaan pakanuuden jatkoa. Tie kristinuskoon kulkee pakanuuden kautta. Jaloimmassa itsessään jokainen ihminen ja jokainen kansa on pakana. Tähän jaloimpaan itseen jokaisen täytyy eläytyä, ennenkuin hänestä voi tulla Kristuksen seuraaja. Suomen kansan, joka ei ole elänyt loppuun jaloa pakanuutta, vaan jonka sydämessä pakanuuden viisaus

syrytettyinä elää, Suomen kansan tulee käydä Kristuksen luo pakanuutensa kautta.

Tämä tapahtuu siten, että me suomalaiset omaksumme sen kalevalaisen maailmankatsomuksen, sen teosofisen elämänymmärryksen, joka hiljaa hiipii meidän sydämiimme. Silloin valmistumme vapaaehtoisesti omaksumaan kristinuskon, joka ei ole kirkkoja eikä dogmeja, vaan ainoastaan elävää elämää, ainoastaan kulkemista Jeesuksen Kristuksen jäljissä. Silloin Väinämöinen, Ilmarinen, Lemminkäinen ja muut sankarit meidän kauttamme omaksuvat, mitä kristinuskossa on pakanuutta korkeampaa. Silloin emme tee väkivaltaa kenellekään. Riemumielin Väinämöinen meissä tervehtii Kristusta siinä, missä Kristus on suurempi. Ja Suomen kansamme luo sivistyksen semmoisen, jossa väinämöisviisaus vaikuttaa, samalla kuin kansan yksilöt yrittävät kulkea Jeesuksen Kristuksen jäljissä.

Pekka Ervast

Tietäjä, 1917: 4.

Mestarien salaisuudet

„Henkilöt, jotka liittyvät seuraan mielessään tuo ainoa itsekäs halu hankkia itselleen valtaa, ja joiden ainoana tai ainakin tärkeimpänä päämääränä on tutkia okkultisia tieteitä, voivat yhtä hyvin olla siihen liittymättä. He ovat tuomitut pettymään yhtä hyvin kuin ne, jotka erehtyvät luulottelemaan heille, ettei seurassa muuta olekaan . . . Vain se ihminen, jonka sydämessä palaa rakkaus ihmiskuntaa kohtaan, joka täydellisesti käsittää käytännöllisen, uudestisyntyttävän veljeyden aatteen, vain se ihminen on oikeutettu pääsemään meidän salaisuuksiimme omistajaksi. Hän yksin, vain sellainen ihminen, ei tule koskaan käyttämään väärin meidän voimiamme, koska ei tarvitse peljätä hänen käyttävän niitä omiin itsekkäisiin tarkoituksiinsa. Ihminen, joka ei pidä ihmiskunnan hyvää omaa etuaan tärkeämpänä, ei ole kelvoinen meidän tsheelaksemme — hän ei ole kelvoinen saamaan enemmän tietoja kuin hänen lähimmäisensä.”

„Viisauden Mestarien kirjeitä”, XXXVIII.

Toimittajalta

Kesä on tulossa ja mieleemme on tavallista enemmän kiinnitynyt luonnon ja elämän monivivahteiseen kauneuteen. Auringon kirkaassa lämmittävässä valossa näemme niin paljon virkistäviä värejä ja raikkaita muotoja. Liekö kevään vaikutusta, että Ruusu-Ristissäkin on tavallista enemmän harastettu taiteen ja kauneusprobleemin tutkimista esitelmien ja keskustelujen muodossa? Sallittakoon minun vielä tässä esittää joitakin mielipiteitä kaiken sen lisäksi, mitä jo on puhuttu tässä tärkeässä kysymyksessä.

Taide herättää minussa aina syvää kunnioitusta. Taide kokonaisuudessaan kaikkine muotoineen ja vivahduksineen, eri asteisena ja eri laatusena, on kuin valtaisa luonnon ilmennys, jonka alkuperä on hengen maailmassa. Se on todistus ihmissydämen syvästä kaipauksesta ja väsymättömästä pyrkimyksestä keksiä, nähdä ja paljastaa olemassaolon lukeuttomien muotojen, näköjään ristiriitaisten ja synkkienkin takana piilevän ikuisesti kestävä, elävän todellisuuden, ilmenneen rakkauden, kauneuden. Kun tämän nöyryyden ja kunnioituksen täyttämänä lähestymme taidetta, voi se meille paljon antaa. Me tulemme ennen kaikkea varovaisiksi arvosteluissamme ja tuomiossamme. Silloinkin kun jokin taide-teos ei heti avaudu meille, ei ensi silmäykseltä meille mitään sano, emme kiiruhda pitämään sitä ja kenties koko sen edustamaa tyyliisuuntaa taiteen kannalta roskalaatikkoon kuuluvana. Emme myöskään pelästy, jos se käsittelee arkaluontoista, meille yksilöllisistä syistä epämieluisia aihetta, emme ainakaan anna sen vaikuttaa tuomioomme, vaan olemme silloin monin verroin varovaisempia arvostelussamme. Sellaiset taideteokset, jotka eivät heti paljasta meille jonkin uuden olemispiirin ikuisen läsnäolevan kauneustodellisuuden, ne muodostuvat meille ongelmiksi ja tutkimuskohteiksi, jotka vähitellen paljastavat meille sisältönsä — tai kenties eivät sitä tee. Oma asenteemme taiteen edessä on ennakkoluuloton, sillä tunnustamme nöyrinä, että ääretön on moninaisuudessaan se elämä, jonka erään aspektin taide paljastaa.

Täytyykö todellisen taiteen aina olla populääriä, s.o. täytyykö sen kyetä heti vakuuttamaan kaikki ihmiset? Onko siis jonkin määrätyn taideteoksen arvo suoraan verrannollinen siihen kuinka monet sen käsittävät? Ei suinkaan. Taiteen tarkoituksena on kyllä vähitellen valloittaa maailma, mutta se käy yhtä hitaasti kuin viisauden ja hyvyyden voit-

taminen. P. E. sanoi kerran keskustellessamme ystävämme, tunnetun taiteen tuntijan Gösta Stenmanin kanssa näistä kysymyksistä, että taiteella ja kauneudellakin täytyy olla omat vihittynsä. Uusi taidesuunta, uusi suuri taideteos sanoo sanottavansa ensin jollekin pienemmälle piirille ja vain hitaasti voi suurempi yleisö sen omistaa. Historia on elävä esimerkki tämän väitteen paikkansa pitäväisyydestä. Suurta taiteilijaa Rembrandtia ei hänen oma aikansa lainkaan ymmärtänyt. Mutta myöskin kaiken kaltaiset „luonnolliset” syyt voivat olla esteenä jonkun määrätyn ilmiön kauneuden paljastumiselle, ja silloin voi taide vain vähitellen kitkeä pois tällaisista syistä johtuvia ennakkoluuloja. Niinpä, ottaaksemme hyvin konkreetin esimerkin, karua ja hedelmätöntä vuoristomaisemaa ja väritöntä ja kylmää talvimaisemaa vielä muutamia vuosisatoja sitten pidettiin ilman muuta rumina. Taide on kuitenkin jo nykyajan ihmisille opettanut, että niissäkin piilee omalaatuinen kauneutensa. Kun nykyajan ihminen kulkee esim. luonnon keskuudessa ja silloin tällöin huudahtaa ihastuksesta nähdessään jonkun kauniin maiseman tai viehättävän pienen kolkan, hän ei enää tiedä, että hän oikeastaan tavalla tai toisella saa kiittää taidetta tuosta kyvystään nähdä. Taide on vuosisatojen kuluessa tuhansissa muodoissa paljastanut eri luonnonilmiöitten kauneuden, ja määrättyt sen paljastamat muodot ovat vähitellen tulleet ihmiskunnan yleisomaisuudeksi. Mutta paljon on vielä salaisuuksia, joista vain pieni taiteilijoitten ja taiteentuntijoitten piiri on tietoinen. Voiko taide yhtä vähän kuin tiede heti olla populääriä? Onko Goethen Faustin toinen osa huonompaa taidetta siksi, että vain harvat voivat sitä ymmärtää tai Salainen Oppi huonompaa tiedettä samasta syystä?

Toinen kysymys on taiteen sisällöstä, aihepiiristä. On luonnollista, että taide yleensä on valinnut sen aihepiirin, joka aina kulloisenakin aikana on ollut ihmisille kiintoisa. Katolisen kirkon valtakautena oli esim. kuvaamataiteen kohteena parhaasta päästä uskonnolliset aiheet. Yksityiset taiteilijat kuitenkin sekä tyyliinsä että sisältönsä puolesta tuovat myöskin aivan uusia ennen huomaamattomia olemisen piirejä tietoisuuteemme. Emme voi asettaa mitään esteitä ja rajoituksia sille, mitä taiteilijan pitäisi kuvata. Hänen tehtävänsä on löytöretkeilijän tavoin liittää yhä uusia alueita kauneusmaailmaamme. Ei sovi jonkun kristillisen taideyhdistyksen tavoin pitää kannatettavana vain määrättyä aihepiiriä käsittelevää taidetta. Miten kävisi esim. näytelmätaiteen, jos sen

pitäisi esittää pelkkiä pyhimyksiä ja enkeleitä. Shakespeare joutuisi ainakin romukoppaan. Aihepiiri, sisältö, ei missään tapauksessa kelpaa taiteen mittapuuksi, jos on kysymys siitä, mihin taide taiteena varsinaisesti pyrkii. Jos kahdesta taulusta toinen esittää porkkanaa, niin että saamme voimakkaan elämyksen läsnäolevasta, raikkaasta kauneustodellisuudesta, ja toinen erittäin selvää ja havainnollista kuvaa hyveen voitosta paheen yli ilman että siinä esiintyvät muodot antavat meille samanlaisen täyteläisyys- ja raikkauskokemuksen, on edellinen parempaa taidetta kuin jälkimmäinen. Sisältö ei määrää taiteellista arvoa, ja taiteellisella arvolla on aina oma merkityksensä välttämättömänä henkisenä saavutuksena moraalisen ja tietopuolisen kehityksen lisäksi. Tieteellinen teos on myöskin tiedon saavuttamisen kannalta arvokas, mikäli siinä esitetyt tutkimukset antavat uutta tiedollista valaistusta, olkoon, että muoto ei anna kauneusnäkemystä. Taiteellisesti antoisa tieteellinen tutkimus voi sen sijaan olla huonompi. Tähän voidaan huomauttaa, että on myöskin mahdollista, että taideteos samalla kun sen muoto paljastaa meille kauneusarvon, sisältönsä puolesta opettaa moraalisisessa tai tietopuolisessa mielessä. Siitä ei ole suinkaan mitään pahaa sanottava. Päinvastoin on henkiseltä kannalta erittäin tärkeää, että kaikki elämän eri puolet myös voivat esiintyä rinnakkain. Se ei kuitenkaan saa panna meidät arvostelemaan jotakin teosta taiteena sen mukaan, sisältyykö siihen näitä muita arvoja ja vaatia että taide *vain* esiintyisi rinnan näitten muiden arvojen kanssa, sillä taiteen tehtävää nämä muut arvot eivät täysin peitä. Kauneuden aspekti on jotakin muuta kuin viisauden ja hyvyyden, vaikkakin määrättyssä kohdassa yhtyisivät. Sentähden täytyy sen antaa vapaasti kehittyä ja kulkea omia teitään. Toinen asia on se, että lopullisen päämääränsä kannalta nämä eri hengen aspektit muodostavat toistensa *edellytyksiä*. Kaikkiällisen kauneuden näkeminen vaatii loppujen lopuksi eettillistä puhdistusta ja tietopuolista kehitystä, todellinen viisaus esteettistä kauneuden näkemistä ja samoin täydellinen hyvyys ja rakkaus myöskin kaikkiallisen kauneuden näkemistä sekä korkeinta viisautta edellytyksenään.

Toimitussihteeriltä

Jokainen totuudenetsijä näkee velvollisuutensa ja päämääränsä pythagoralaisten lakoonisessa kehoituksessa: „Tunne itsesi!” Ihmiselämää ja lähinnä yksilön omaan elämään ja omaan minään liittyvät kysymykset ovat luonnollisena lähtökohtana pyrkimykselle, joka vähitellen tiivistyy totuuden etsinnäksi, ja sikäli kuin totuus etsijälle vuosien kuluessa paljastuu, se aina tavalla tai toisella myös liittyy häneen itsensä: ihminen oppii tuntemaan itseään.

Totuudenetsijä on persoonallinen olento. Se merkitsee, että hänen itsetietoisuutensa on rajoittunut siihen „realiseen minään”, joka lähemmin tutkittaessa hajaantuu erilaisiksi sielullisiksi toiminnoiksi, ja jonka „minuus” itse asiassa on tavoittamattomissa. Eikä ihmekään: hänen minänsä ei — persoonallisuuden kannalta — vielä ole syntynytkään. Hän ei vielä ole „kahdesti syntynyt”, niinkuin Intiassa sanotaan, eli uudestisyntyntä, niinkuin sanotaan kristikunnassa.

Totuudenetsijän itsetuntemuksen päämääränä on siis jumalallisen minänsä tuntemus ja tässä tuntemuksessa kasvaminen. Hän ei kuitenkaan muutta mutkitta osaa sivuuttaa persoonallisuuttaan, sitä ristimä- ja sukunimistä eläinihmistä, jona hän esiintyy kaltaistensa joukossa. Sekin hänen on opittava tuntemaan, ainakin alustavasti.

Tämän työn jokainen suorittaa mahdollisuuksiensa ja taipumuksiensa mukaisesti. Jotkut suoriutuvat siitä nopeasti, toiset tulevat kuluttaneeksi siihen monta vuotta, ehkäpä eräät jäävät siihen työhön koko loppuiäkseen. Persoonallisuus saattaa omalla tavallaan olla erittäin mielenkiintoinen tutkimusala, varsinkin jos ennen aikojaan heränneet lisäästit heijastavat tajuntaamme eläviä kuviaan. Valmistavassa itsetutkistelussakin ovat siis vaarana erehdykset, väärät johtopäätökset, harhaannuttavat inspiiraatiot.

Jos näin sattuu, on otteemme ollut tavalla tai toisella väärä. Ehkäpä olemme ruostuttaneet älymme ja tylsistytäneet tahottomme sillä, että olemme heittäytyneet tunnelmiemme ja mielikuvituksemme varaan. Meiltä vaaditaan sisäistä valppautta, älyn selvyyttä ja kritiikin ankaruutta, ja ennen kaikkea sitä vakavaa siveellistä pyrkimystä, joka kaiken menetyksen uhalla saa meidät pyytämään elämältä vain totuutta.

Voimme sanoa, yksityisseikkoihin siirtyen, että itsetutkittelullakin on tekniikkansa. Henkiseen elämään pyrkijällä on mittapuunsa henkisten opettajien ohjeissa, esim. vuori-

saarnassa tai Buddhan kahdeksankertaisessa tiessä. Niiden sisältämien käskyjen noudattaminen — miten se sitten kunakin ajankohtana sujuukin — opettaa yksilöä tuntemaan itseään. Ihanteiden valossa hänen epätäydellisyytensä paljastuvat kaikessa räikeydessään, ja hänen minuutensa painopiste alkaa siirtyä pois epätäydellisestä persoonallisuudesta, jota hän ei voi tunnustaa todelliseksi itsekseen.

Henkiseen elämään pyrkiessään ihminen noudattaa kahta tapaa: hän keskittyy ihanteisiin ja koettaa niissä täydellistyen heikentää alempia ominaisuuksiaan, tai sitten hän arvostelee kielteisesti sitä, mitä hän ei hyväksy itsessään, ja hylkää sen. Näistä tavoista on ensinmainittu luonnollisempi ja turvallisempi, koska se säilyttää myönteisen suhtemme elämään ja estää meitä antamasta pahalle ja synnille todellisuusarvoa. Jälkimmäinen tapa, askeettisempi ja älyllisempi, jos niin voi sanoa, hidastuttaa itsetutkistelua, jos tuloksena on luonnoton synnintunnon tarve; kuitenkin se voi antaa kriittisyyttä ja selvyyttä, eikä sitä siis ole ennakolta hyljättävä. Tavallisimmin se kuitenkin esiintyy edellisen yhteydessä.

Jälkimmäisestä, erittelevästä, epäoleellisia ominaisuuksia karsivasta itsetutkistelusta, joka näkyy olevan itämaille luonnollinen, on erikoisen hyvä esimerkki Buddhan kahdeksankertaisessa tiessä, eritoten tämän tien seitsemännessä, *oikean itsetarkkailun* askelessa. Että tätä astetta pidetään tärkeänä, näkyy siitäkkin, että siihen sisällytetyn „neljän perustarkkailun” toteuttamista pidetään „ainoana tienä, joka johtaa puhtauden saavuttamiseen, surun ja tuskan voittamiseen, oikealle tielle astumiseen ja nirvaanan voittamiseen”. Vaikka länsimaalaisina emme voisikaan omaksua siinä esitettyä menetelmää sellaisenaan, on varmaa, että se koeteltuna ja päteväksi havaittuna voi antaa meillekin eräitä käytännöllisiä viitteitä. Supistettu esityksemme nojautuu Nyanatilokan kirjaseen „The Word of Buddha”; kirjan tekijä puolestaan on ottanut valaisevat esimerkkinsä Digha-nikâyasta ja Majjhima-nikâyasta.

Itsetutkistelu on, niinkuin jo sanoimme, neljänlaatuista, eli ruumiin tarkkailua, tunteen tarkkailua, ajatuksen tarkkailua ja ilmiöiden tarkkailua.

Ruumiin tarkkailusta sanotaan seuraavaa: „Tarkkaavaisella mielellä oppilas hengittää sisään, tarkkaavaisella mielellä hän hengittää ulos. Kun hän suorittaa pitkän sisäänhengityksen, hän tietää: 'Minä suoritan pitkän sisäänhengityksen'; kun hän suorittaa pitkän uloshengityksen, hän tietää:

'Minä suoritan pitkän uloshengityksen' . . . 'Tyynyttäen tämän ruumiillisen toiminnon minä hengitän sisään'; siten hän harjoittaa itseään; 'tyynyttäen tämän ruumiillisen toiminnon minä hengitän ulos'; siten hän harjoittaa itseään." — „Näin hän viipyy ruumiin katselmuksessa, omansa ja muiden tai kumpaistenkin. Hän katselee, kuinka ruumis syntyy; hän katselee, kuinka se kuolee pois; hän katselee ruumiin syntymistä ja kuolemista.”

„Edelleen oppilas käydessään, seisossaan, istuessaan tai maatessaan ymmärtää, mitä tarkoittavat: 'Minä käyn', 'minä seison', 'minä istun', 'minä makaan'; hän ymmärtää jokaisen ruumiin asennon.”

„Edelleen oppilas on selvästi tietoinen mennessään ja tullessaan, selvästi tietoinen katsoessaan eteenpäin ja taaksepäin, selvästi tietoinen jäseniään taivuttaessaan ja ojentaessaan, selvästi tietoinen syödessään, juodessaan, pureskellessaan ja maistaessaan, selvästi tietoinen ulostaessaan, selvästi tietoinen käydessään, seisossaan, istuessaan, nukahtaessaan ja herätessään, selvästi tietoinen puhuessaan ja vaietessaan.”

Tätä seuraa vaihe, tyypillisesti buddhalainen sikäli, että sitä noudatetaan sekä eteläisessä että pohjoisessa kirkkokunnassa; nykyäikaista ihmistä se tuskin miellyttää, mutta se on yhtäkaikki näytellyt huomattavaa osaa erilaisten kristillisten munkkikuntien askeesissa, mikä ilmeisesti on syntynyt itämaisten askeesimenetelmien vaikutuksesta:

„Edelleen oppilas tarkastelee tätä ruumista kantapäistä ylöspäin ja kiireestä kantapäähän, ruumista, jonka ylle on pingoitettu nahka, ja joka on täynnä erilaisia epäpuhtaita aineksia: 'Tämä ruumis on koottu hiuksista, kynsistä, hampaista, ihosta, lihasta, jänteistä, luista, ytimeistä, munuaisesta, sydäimestä, maksasta, palleasta',” j.n.e.

„Aivan niinkuin kysymyksessä olisi säkki, jonka molemmissa päissä on aukot, ja joka on täynnä kaikenlaisia jyviä, — riisiä, herneitä, sesamia — ja ihminen, joka ei ole sokea, avaisi sen ja tutkisi sen sisällyksiä seuraavasti: 'Tämä on riisiä, nämä ovat herneitä, tämä on sesamia', samalla tavalla oppilas tutkii tätä ruumista.”

Ruumiin tutkiminen voidaan suorittaa myös eri elementtien kannalta; vertauskohtana esitetään teurastaja, joka paloittelee tappamansa lehmän.

Luonnollisena vaiheena seuraa nyt kuolleen ruumiin tarkastelu eri asteissaan; tämä on meille tuttua siitä „lihan kuoleuksesta”, jota keskiajalla harjoitettiin, ja niistä luuranko-

fantasioista ja „kuolemantansseista”, jotka ilmestyivät länsimaiden ajatuselämään ja myös taiteeseen myöhäisantiikin aikoina:

„Ja edelleen, aivan niin kuin oppilas näkisi hautausmaalle heitetyn ruumiin, päivän, kaksi tai kolme päivää sitten kuolleen, turvonneen, sinimustan väriltään, täynnä mädännystä, — siten hän tekee johtopäätöksen omasta ruumiistaan: 'Tällä minun ruumiillani on tämä luonto, sillä on tämä päätös, eikä se voi siitä päästä.'”

Kuollut ruumis visualisoidaan sitten kahdeksalla muulla tavalla, joista viimeinen on se, että ruumis nähdään pelkkinä luina, tomuksi hajonneena, ja johtopäätös on sama: „Tällä minun ruumiillani on tämä luonto, sillä on tämä päätös, eikä se voi siitä päästä.”

Mitä tällaisella tutkistelulla voidaan saavuttaa? Siihen vastataan seuraavasti:

„Kun ruumiin tutkistelua on harrastettu, kehitetty, usein toistettu, kun se on tullut oppilaan tavaksi, perustaksi, kun se on varma, voimistunut ja täydellistynyt, siitä voi odottaa kymmenen siunausta:

Hän hallitsee iloa ja tyytymättömyyttä; hän ei salli tyytymättömyyden voittaa itseään, vaan hän voittaa sen heti, kun se herää.

Hän voittaa pelon ja ahdistuksen; hän ei salli pelon eikä ahdistuksen voittaa itseään, vaan hän voittaa ne heti, kun ne syntyvät.

Hän kestää kylmää ja kuumaa, nälkää ja janoa, tuulta ja aurinkoa, sääskien ja matelijoiden hyökkäykset; kärsivällisesti hän kestää häijyn ja pahansuovan puheen, samaten ruumiilliset tuskat, joita hänelle sattuu, vaikka ne olisivat viiltäviä, pistäviä, katkeria, epämiellyttäviä ja hengenvaarallisia.

Neljä „intoutumistilaa” (*jhānā*), mieltäpuhdistavaa, jo täällä onnea antavaa: näitä hän voi kokea mielensä mukaan, vaikeudetta, ponnistuksetta.

Saavutuksiin luetaan myös „kuusi sielullista kykyä” (*abhijā*) joihin kuuluu m.m. erilaisten maagillisten kykyjen käyttö, selvänäköisyys ja -kuuloisuus. Viisi ensimmäistä on tavallisen maailmanihmisenkin saavutettavissa, joten ne eivät ole merkinä henkisestä kehityksestä; vasta kuudes, intohimojen kuoleminen, on tunnusmerkkinen henkiselle ihmiselle, arahatille.

Itsetutkistelun toisena asteena on *tunteiden tarkkailu*. Op-

pilas tutkii määritellen, tietoisuuteen pyrkien, niitä sielun-elämänsä liikkeitä, jotka ilmenevät tunteina. „Näin hän vii-pyy tunteittensa tarkastelussa, niin omiensa kuin toistenkin tai kumpaistenkin. Hän näkee, kuinka tunteet syntyvät, hän näkee, kuinka ne kuolevat; hän näkee tunteiden synty-män ja kuoleman. 'Tässä on *tunteita*': hänellä on tämä selvä tietoisuus tietonsa ja tarkkaavaisuutensa ansiosta, ja hän elää riippumattomana, mihinkään maailmassa kiintymättä. Näin oppilas vii-pyy tunteitten tutkistelussa.”

Kolmantena asteena on *ajatuksen tarkkailu*. Sen luonne on selvä edellisten esimerkkien nojalla: „Siinä oppilas tietää ahnaan ajatuksen ahnaaksi, ei-ahnaan ajatuksen ei-ahnaaksi, tietää suuttumuksen ajatuksen suuttumuksen ajatukseksi ja suuttumattoman ajatuksen suuttumattomaksi, tietää harhaan-tuneen ajatuksen harhaantuneeksi ja harhaantumattoman ajatuksen harhaantumattomaksi . . . Hän tietää keskitetyn aja-tuksen keskitetyksi ja keskittymättömän ajatuksen keskitty-mättömäksi, vapaan ajatuksen vapaaksi ja epävapaan aja-tuksen epävapaaksi.”

Ilmiöiden tarkkailu on neljäntenä vaiheena. Siinä, ensiksi, oppilas tutkii „viittä estettä”:

„Hän tietää, milloin hänessä on *himoa*, milloin *vihaa*, mil-loin *tylsyyttä* ja *velttoutta*, milloin *levottomuutta* ja sielullista *ärtyisyyttä*. Hän tietää, milloin nämä esteet eivät hänessä ole: 'Minussa eivät nämä esteet ole'. Hän tietää, kuinka ne synty-vät, tietää, kuinka ne, kerran syntyneinä, voitetaan, tietää, kuinka ne, kerran voitettuina, eivät enää tulevaisuudessa synny.”

Ylläolevasta mainitaan esimerkkinä *himo*. Se syntyy miel-lyttävien asioiden epäviisaasta ajattelusta, ja se voidaan tu-kahduttaa seuraavilla kuudella tavalla: kiinnittämällä ajatus mielikuvaan, joka herättää vastenmielisyyttä; ajattelemalla ruumiin inhoittavuutta; hillitsemällä aisteja; noudattamalla ruoassa kohtuullisuutta; ystävyydellä viisaitten ja hyvien ih-misten kanssa; oikealla opilla.

Ilmiöiden tarkkailija tutkii edelleen viittä skandhaa, niiden syntymää ja kuolemaa. Hän tutkii myös kuutta „subjektiivis-objektiivista aistitekijää”, s.o. „hän tuntee silmän ja muodot, korvan ja äänet, nenän ja tuoksut, kielen ja maut, ruumiin ja kosketukset, ajatuskyvyn ja mielikuvat; samoin hän tun-tee niihin liittyvän kahleen. Hän tietää, kuinka tämä kahle syntyy, kuinka tämä kahle voitetaan, ja kuinka tämä kahle, kerran voitettuna, ei enää tulevaisuudessa synny.”

Ilmiöitä tutkisteleva oppilas pohtii myös „valaistuksen elementtejä”, joita on seitsemän: „Oppilas tietää, milloin hänessä on *tarkkaavaisuutta*, milloin hänessä on *lain tutkimus-halua*, milloin *intoa*, milloin *tyyneyttä*, milloin *keskittyneisyyttä*, milloin *mielenrauhaa*. Hän tietää, milloin sitä ei hänessä ole; hän tietää, kuinka se syntyy, ja kuinka se kehitetään täydelliseksi.”

Tähän liittyy lopuksi „neljän jalon totuuden” mietiskely, eli toisin sanoen oppilas tietää, mikä on kärsimystä, mikä on kärsimyksen synty, mitä on kärsimyksen sammuminen, mikä on tie, joka vie kärsimyksen sammumiseen.

On huomattava, että yllä selostetut neljä itsetutkistelun muotoa liittyvät viiteen skandhaan siten, että ensimmäinen, ruumiin tarkastelu, on yhteydessä rüpa-skandhaan, toinen vedanâ-skandhaan, kolmas vinjâna-skandhaan ja neljäs sanjâ- ja sankhâra-skandhoihin. Tässä tutkitaan siis koko inhimillinen persoonallisuus juuriaan myöten.

Selostuksemme puhuneen parhaiten itse puolestaan. Olemme esittäneet sen pitäen lähimpänä silmämääränämme sitä metoodillista apua, jota tästä voi saada. Kävelemisen ja istumisen ja syömisen tarkkailu ei sinänsä ole merkityksellistä, mutta se saa tarkoituksensa, kun muistamme, että ihmisen on todella tultava itsetietoiseksi, vieläpä pystyttävä avartamaan itsetietoisuuttaan. Jokapäiväinen „luonnollinen” ihminen saattaa näyttää hyvinkin itsetietoiselta, mutta se on useinkin vain tajunnan ahtautta, rajoittuneisuutta, mikä korkeammalta kannalta katsottuna ei sanottavasti eroa unissa-kävijän tietoisuudesta.

Ruumiin toimintojen tutkimisen on tieteelliseen materialismiin perustuva lyhytnäköinen ajattelu saattanut huonoon huutoon henkisiä asioita harrastavien keskuudessa. Kukaan ei kuitenkaan väittäne, ettei ole tärkeitä tutkia sitä organismita, jonka välityksellä toimimme. Monet sielullisina pitämämme ilmiöt osoittautuvat tällöin ruumiin toimintoihin liittyviksi, ja ne henkiset ylykkeet, joita meillä mahdollisesti on, erottautuvat vastaavasti sielullisista liikunnoista; samoin monet „ruumiin tarpeet”, välttämättömiksi luulemamme, osoittautuvatkin persoonallisuuteemme kuuluviksi sielullisiksi himo-tottumuksiksi, jotka ainoastaan tyydytystä etsiessään ilmenevät ruumiimme välityksellä.

Meille on ihmisinä yleensä luonteenomaista etsiä ja hemmoitella itsessämme miellyttäviä aistivaikutelmia ja kaihtaa epämiellyttäviä. Jälkimmäisiä pidämme suorastaan biologi-

sesti epäedullisina. Jos epämiellyttävät vaikutelmat saavat meidät vetäytymään kuoreemme tai lähtemään pakoon vertauskuvallisestikin, olemme samalla tunnustaneet heikkouksemme: me emme osaa suhtautua objektiivisesti, asiallisesti ja puolueettomasti elämän ilmiöihin. Olettakaamme, että meiltä pyytää apua sairauden runtelema tai muuten ulko-naisesti epämiellyttävä ihminen. Kuinka voimme häntä auttaa, elleimme voi sietää häntä lähellämme?

Tämä on yleensä mahdollista lääkäreille ja sairaanhoitajattarille, joiden ammatti edellyttää sitä. Ottaen huomioon epämiellyttävien aistivaikutelmien moninaisuuden voimme epäilemättä myöntää, että me muutkin *totuuden* etsijöinä olemme velvolliset voittamaan kaiken sen, mikä aistiemme välityksellä voi estää meitä näkemästä totuutta tai palvelemasta lähimmäisiämme. Vaikka annammekin toisen arvon ja merkityksen ruumiille kuin eteläinen buddhalaisuus, vaikka koetammekin viljellä tunteita, taiteellisia ja uskonnollisia, mieluummin kuin älyllistynyt buddhalainen, meillä on kuitenkin syytä muistuttaa itseämme käytännöllisestä totuudesta, joka on buddhalaisuudessa ilmaistu mitä selvimmin, *ajatuksen* tärkeydestä: „Koko olemuksemme on tulosta siitä, mitä olemme ajatelleet: se perustuu ajatuksiimme, se on ajatuksistamme rakennettu . . .”

„Niin kuin elefantinajaja iskee valtaisan paalun maahan ja kahlehtii siihen villin elefantin kaulastaan karkoittakseen eläimestä sen omaksumat metsäläistavat ja metsäläistoiveet, sen metsäisen hillittömyyden, itsepäisyyden ja väkivaltaisuu-den ja totuttaakseen sen kylän olosuhteisiin ja opettaakseen sille sellaista hyvää käyttäytymistä kuin ihmisten keskuudessa vaaditaan: — samalla tavalla on jalon oppilaan kiinnitettävä ajatuksensa näihin neljään itsetarkkailuun ajaakseen itsestään omaksumansa maailmalliset tavat ja toiveet, maailmallisen hillittömyytensä, itsepäisyytensä ja väkivaltaisuu-tensa ja saavuttaakseen totuuden ja toteuttaakseen nirvaan-an.”

Käytännöllisiä viitteitä

II

Se, joka pitää itseään toista ihmistä pyhempanä, se, joka tuntee ylpeyttä sen johdosta, että hän itse on vapaa jostakin paheesta tai hullutuksesta, se, joka uskoo olevansa tavalla tai toisella kanssaihmissiään parempi, hän ei kelpaa opetuslapsiksi. Ihmisen on tultava pienen lapsen kaltaiseksi, ennenkuin hän voi astua taivasten valtakuntaan. Hyve ja viisaus ovat korkeita asioita, mutta jos ne synnyttävät ylpeyttä ja tunteen siitä, että olemme erillämme muusta ihmiskunnasta, ovat ne vain itsekkyyden käärmeitä, jotka esiintyvät uudelleen, vaikka hienommassa hahmossa. Säännöistä ensimmäinen on *oman sydämen ja sen tunteiden uhraaminen*, ja tähän sisältyy "tasapainon saavuttaminen, jota persoonalliset mielenliikutukset eivät järkytä". Toteuta hyvät päätöksesi viipymättä käytännössä äläkä anna ainoankaan jäädä pelkäksi päätökseksi. Ainoa oikea tiemme on se, että annamme toimintamme vaikuttimen liittyä itse tekoon, ei milloinkaan palkintoon. Me emme saa ryhtyä toimintaan tuloksia silmälläpitäen, mutta emme myöskään saa suostua sisäiseen velttouden taipumukseemme.

"*Uskolla*¹⁾ puhdistetaan *sydän* intohimosta ja hulluudesta, sitä seuraa *ruumiin* hallinta ja kaikkein viimeiseksi *aistien* voittaminen." (Bhagavad Gita).

Valaistun viisaan tuntomerkinä on: 1. Hän on vapaa kaikista pyyteistä, ja hän *tietää*, että todellinen minä eli korkein henki yksin on autuutta ja kaikki muu tuskaa. 2. Hän on vapaa kaikesta vetäytyksen tai vastenmielisyyden tunteesta muita olentoja kohtaan, mitä nämä lienevätkin, ja hän toimii ilman että ennakkokäsitykset häntä sitovat. Kaikkein viimeiseksi tulee *aistien hallinta*, mikä on tarpeetonta ja usein vahingollista, koska se synnyttää kerskailua ja henkistä pöyhkeyttä, ellei toinen ominaisuus ole mukana, ja tämä taas ei paljon hyödytä ilman ensimmäistä.

Ihminen, joka ei toteuta ihmisrakkautta, joka ei ole valmis jakamaan viimeistä leipäpalaansa niiden kanssa, jotka ovat häntä itseään heikompia tai köyhempiä, se, joka lyö laimin auttaa kanssaihmistään, mihin rotuun, kansakuntaan tai uskontoon tämä kuuluukin, *missä hyvänsä ja milloin hyvänsä* hän tapaakin kärsimystä, joka on kovakorvainen inhimillisen

¹⁾ S.o. *tiedolla*, ja tämä saavutetaan epäitsekkyydellä ja hyvydellä.

onnettomuuden valitukselle, joka kuulee viatonta ihmistä parjattavan eikä puolusta tätä, niinkuin hän puolustaisi itseään, hän *ei ole teosofi*.

*

Ikuinen laki on, että ihmistä ei voi mikään voima *hänen ulkopuolellaan* lunastaa. Sillä jos tämä olisi mahdollista, olisi toki jo kauan sitten joku enkeli käynyt vierailulla maan päällä, ilmaissut taivaallisia totuuksia ja esittänyt henkisen olennon voimia sekä siten osoittanut inhimilliselle tajunnalle satojen tosiasioiden todellisuuden, joista hän nyt on tietämätön.

Rikoksia tehdään sielussa samoin kuin ruumiinkin teolla. Jokainen, joka vihaa toista ihmistä, *olipa syy mikä tahansa*, joka havittelee kostoa eikä tahdo antaa anteeksi vääryyttä, hän on täynnä murhan henkeä, vaikka kukaan ei sitä tiedä. Jokainen, joka kumartaa väärille opeille ja pakottaa oman tuntonsa jonkun viranomaisen käskynalaisuuteen, hän häpäisee omaa jumalallista henkeään ja siten "lausuu turhaan Jumalan nimen", vaikka hän ei koskaan tekisi mitään valaa.

Jokainen, joka himoitsee pelkkiä aistillisia nautintoja avioliitossa tai sen ulkopuolella, on todellinen avionrikkoja. Jokainen, joka riistää kanssaihmiseltään sen valon, sen hyvyden, sen avun ja tuen, jota hän voisi antaa, ja elää kerätäkseen aineellisia rikkauksia omaa henkilökohtaista tyydytystään varten, hän on todellinen ryöväri. Ja jokainen, joka kanssaihmiseltään varastaa sen kalliin omaisuuden, mikä on hyvässä maineessa, panettelulla tai väärellä esityksellä, on itse asiassa varas, vieläpä kaikkein rikoksellisimpia.

Jos ihmiset vain olisivat rehellisiä itseään kohtaan ja *suopeita* toisia kohtaan, tapahtuisi suuri muutos heidän käsityksissään elämän merkityksestä ja tähän elämään kuuluvista asioista.

Kehitä ajatuselämäsi. Koeta sielusi kaikilla voimilla keskittymällä sulkea mielesi ovi kaikilta satunnaisilta ajatuksilta, äläkä päästä sisään muita kuin sellaisia, jotka pyrkivät selvittämään sinulla elämän ja aistihavaintojen epätodellisuuden ja sisäisen maailman rauhan. Pohdi päivin ja öin ympäröivien olosuhteiden ja oman persoonallisuutesi epätodellisuutta. On vähemmän vaarallista, jos mieleesi tulee *pahoja* ajatuksia kuin hyödyttömiä ja tarpeettomia. Sillä sinä olet aina varuillasi pahoihin ajatuksiin nähden, ja kun olet päättänyt taistella niitä vastaan ja voitaa ne, auttaa tämä päätös sinua kehittämään ajatustasi. Tar-

peettomat ajatukset sitävastoin ovat omiaan hajoittamaan tarkkaavaisuuden ja tuhlaamaan voimaa. Ensimmäinen suuri peruserhdys, josta sinun on vapauduttava, on itsesi ja aineellisen ruumiisi samaistaminen. Aloita sillä, että pidät ruumistasi vain asuntona, jossa sinun on elettävä jonkun aikaa — silloin et milloinkaan anna myöten sen houkutuksille. Koeta myös alituisesti ja määrätietoisesti voittaa esiintyvät heikkoutesi kehittämällä sen luontoisia ajatuksia, jotka voivat hävittää jokaisen eri pyyteen. Ensimmäisten ponnistelujen jälkeen koet sanoin kuvaamatonta sisäistä tyhjyyttä. Älä kuitenkaan sitä pelkää, vaan pidä tätä tunnetta heikkona kajona, joka ennustaa henkisen autuuden auringonnousua. Murheellisuus ei ole pahasta. Älä valita. Ne, mitä pidät kärsimyksinä ja esteinä, ovat usein itse asiassa luonnon salaperäisiä yrityksiä auttaa sinua työssäsi, jos vain pystyt käyttämään tätä apua oikealla tavalla hyväksesi. Suhtaudu kaikkiin olosuhteisiin oppilaan kiitollisuudella. Jokainen valitus on kapinallisuutta edistyksen lakia vastaan. Huolia, jotka eivät vielä ole tulleet, on koetettava välttää. Menneisyyttä ei voi muuttaa eikä korjata. Sitä, mikä on nykyhetken kokemusten piirissä, ei voi eikä pidä välttää. Mutta vältettävä on *levottomia tulevaisuuden odotuksia ja sen pelkoa* samoin kuin kaikkia tekoja tai yllykkeitä, jotka saattavat aiheuttaa tuskaa nyt tai tulevaisuudessa itsellemme tai toisille.

*

Meillä ei voi olla sen kalliimpaa omaisuutta kuin on korkea ihanne, johon herkeämättä pyrimme, ja jonka mukaan me hahmoittemme ajatuksemme ja tunteemme, ja jonka mukaan me, niin hyvin kuin voimme, luomme elämämme. Jos me niinmuodo:n pyrimme *tulemaan* joksikin emmekä halua *näyttää* joltakin, lähestymme varmasti päämääräämme. Emme kuitenkaan voi sitä saavuttaa ilman vaivannäköä, eikä se todellinen edistyminen, josta olemme tietoisia, täytä meitä itsevanhurskauden ylpeydellä. Sillä jos ihanteemme on korkea, ja jos todella olemme päässeet sitä lähemmäksi, tunnemme itsemme pikemminkin nöyryytetyiksi kuin ylpeiksi. Mahdollisuus edistymisen jatkumiseen ja käsitys vielä korkeammista olemassaolon tasoista, jotka etemme avautuvat, ei masenna intoamme, mutta epäilemättä hävittää itserakkautemme. Juuri tätä käsitystä inhimillisen elämän suurista mahdollisuuksista tarvitaan *ikävän* hävittämiseen ja välinpitämättömyyden innoksi muuttamiseen. Elämä

tulee siten sen arvoiseksi, että se kannattaa elää itsensä takia, kun sen tarkoitus kerran tulee selväksi ja sen loistavat mahdollisuudet arvostetaan oikein.

Suorin ja varmin keino tämän korkeamman olemassaolon tason saavuttamiseen on *ihmisrakkauten toteuttaminen* kaikessa, niin ajatuksissa kuin koko elämässä. Ahdas on totisesti se näköpiiri, joka on rajoittunut omaan minään ja arvostaa kaikkea itsekkyyden mittapuulla. Niin kauan kuin sielu on tällä tavalla rajoitettu, sen on mahdotonta kuvitella korkeampaa ihannetta, eikä se myöskään voi lähestyä korkeampaa olemassaolon tasoa. Sellaisen edistymisen ehdot ovat pikemminkin ihmisen *sisäpuolella* kuin hänen ulkopuolellaan ja ovat onneksi aivan riippumattomat ulkonaisista oloista ja elämisehdoista. *Jokaisella* on siksi mahdollisuus edistyä ja saavuttaa jatkuvasti korkeampia tietoisuudentasoa ja siten tehdä yhteistyötä luonnon kanssa sen ilmeisten päämäärien toteuttamisessa.

Jos uskomme, että elämän tarkoitus on vain tyydytyksen hankkiminen aineelliselle minällemme ja tämän mukavuuden ylläpitäminen, ja että aineellinen mukavuus tuo korkeimman meille mahdollisen onnen, silloin pidämme alemmaa korkeampana ja sekoitamme erehdyksen totuuteen. Aineellinen elintapamme on seuraus ruumiimme aineellisesta kokoomuksesta. Me olemme "maan matoja", koska koko mielenkiinnostamme takerrumme maahan. Jos voimme astua sille kehityksen tielle, joka tekee meistä vähemmän aineellisia ja enemmän eteerisiä, syntyy aivan toisenlaatuinen sivistys. Silloin ei enää tarvita monia asioita, jotka nyt näyttävät välttämättömiltä ja tarpeellisilta. Jos esim. voisimme ajatuksen nopeudella siirtää tajuntamme maan toiselta puolelta toiselle, ei nykyisiä liikennevälineitä laisinkaan tarvittaisi. Kuta alemmaksi aineeseen vaivumme, sitä aineellisempia keinoja tarvitsemme mukavuuttamme varten; kuitenkin ei *oleellinen* ja mahtava jumala ihmisen sisällä ole aineellinen, ja hän on riippumaton aineen rajoituksista.

Mitkä sitten ovat todella *välttämättömät* asiat elämässä? Vastaus tähän kysymykseen riippuu kokonaan siitä, mitä me kuvittelemme välttämättömäksi. Rautatiet, höyrylaivat y.m.s. ovat nyt meille välttämättömiä, ja kuitenkin ovat miljoonat ihmiset eläneet kauan ja onnellisesti tietämättä mitään niistä. Jostakin ihmisestä saattavat ehkä monet palatsit näyttää välttämättömyydeltä, toinen pitää välttämättömyytenä vaunuja, toinen piippua ja niin edespäin. Kuitenkin on *ihmi-*

nen itse tehnyt niistä välttämättömyyksiä. Ne tekevät tilan, missä ihminen nyt on, miellyttäväksi, ja *ne houkuttelevat häntä jäämään* tähän vaiheeseen mitään korkeampaa toivomatta. Ne voivat suorastaan ehkäistä kehitystämme sen sijaan että ne sitä edistäisivät. Kaiken aineelliseen maailmaan liittyvän täytyy lakata olemasta meille välttämätöntä, jos todella haluamme edistyä henkisesti. Alemman elämän nautintojen *himoitseminen* ja *ajatuksen voiman haaskaaminen* niiden lisäämiseen estää ihmistä astumasta korkeampaan elämään.

Suom. J. Ptn.

Elämän kasvojen edessä

Suuren Elämän kasvojen edessä ei kestä mikään puolinen. Vähitellen, askel askeleelta ote tiukkenee, kunnes selvä, vääjäämätön valinta on edessä: joko — tahi. Elämä vaatii ratkaisuun ihmisen kokonaan. Sydämen syvimmissä sopukassakaan ei saa olla mitään pyydettyä, ei toivetta tai pyrkimystä, joka ei keskittyisi Jumalaan. Täytyy vallita täydellinen hiljaisuus ja rauha, mutta samalla kaikkien voimien ja elontoimintojen tiivis, hallittu keskittyminen vain yhteen, Totuuteen — siihen, että Jumala itsensä ilmaisisi. Köyhäksi käy silloin ihminen, pieneksi ja hiljaiseksi. Vaeltajaksi, joka ei tahdo kenellekään pahaa, joka vain odottaa ja toivoo — uskollisesti ja uupumatta. Sydän on tyhjä, mutta vapaa. Jos ulkomaailman myrskyt ja elon pyörteet sinne aika ajoin tunkevat, menevät ne saman tien löytämättä kiinnekohtaa, maaperää, johon tarttua. Näin vaeltaja, maan hiljainen, elää ulkonaista elämäänsä vapaana ja pyyteettömänä, kuitenkin alati muita auttaen ja herkeämättä työtä tehden. Sisäisesti hän joutuu kokemaan outoa, polttavan tuskallista tyhjyyttä, elämän autiutta, jossa hengen syvyyksistä kaikuva Hiljaisuuden ääni on ainoa opas ja voiman antaja. Vaeltaja taivaltaa hengen jylhää erämaata, jossa totuuden polttava aurinko pois polttaa jokaisen persoonallisen elämän kukkasen tahi omakohtaisen onnen toiveen ja tulevaisuuden haaveen. Kaikki vanha häviää valmistaen tilaa sille uudelle, jota ihminen etsii ja kaipaa. Matkan varrella vaeltaja kokee paljon uutta ja merkillistä, joka ennen aavistamattomalla tavalla laajentaa hänen kokemuspäiriään. Jos hänen sydämensä on puhdas ja mielensä järkkymättömän luja, tunkeutuu hän ih-

miselämän ydinaineeksiin — syvälle, kauas ja korkealle. Hän oppii tuntemaan ihmisen, — hänestä tulee ihmisten ikuinen ystävä, anteeksiantava ja hyvä.

Näin jatkuu kuolemaan vihkiytyneen vaellus ulkonaisesti usein paineen ja katkeran sorronkin alla, kunnes hiljaisuus hänen sielussaan on ehdoton, ja avaruuden ihmeellinen, ääretön tyhjyys on niin vallannut hänen henkensä, ettei hän enempää kestä. Silloin, vasta silloin hän seisoo Elämän kasvojen edessä ja kolkuttaa — niin köyhänä, niin pienenä ... Ja hänelle avataan, hän löytää, ja Ikielon rikkaus sydämessään hän vihkiytyy Kristuksen, Jumalan Pojan palvelukseen. Riemukkaana, sydämentäyteisenä kumpuaa hänen henkensä syvyyksistä pyhä lupaus, rukous Korkeimmalle. Autuuttavassa hengen palossa ja ikikirkkaudessa hänen sielunsa kuiskaa:

Oi, Sinä Pyhä Isä, Elämä ja Ikuinen Rakkaus!

Sinun käsittämättömän kirkkautesi edessä,

rajattoman Rakkautesi kutsumana lupaudun,

minä köyhä ja avuton vaeltaja, palvelemaan

vain Sinua, Totuuden ja Rakkauden Isää.

Elämäni joka hetken tahdon pyhittää Sinulle:

rakkaudessa, rukoillen ja työtä tehden.

Sinun ääntäsi tahdon aina kuulla,

Sinun haltuusi annan eloni tien.

Oi Isä!

Sinun pyhään Kirkkauteesi vetoan pimeydessäni,

Sinun Voimaasi rukoilen kiუსauksissani,

Sinun Rakkauttasi anon heikkoudessani.

Vaellus erämaassa on päättynyt. Suuri Elämä on puhunut, vaeltaja on määräänsä ehtinyt ... Mutta työ ei ole päättynyt. Uuden päivän huomenkellot soivat kutsuen ihmistä uuteen työhön, ritariksi Valon Herran. Ja vaeltaja kuulee äänen, noudattaa kutsua ja palaa työhön. Laulaa lauluaan, siunaa, muita muistaa ja rakastaa.

L. P.

J. R. Hannula:

Elämän kaksinaisuus

Ihmiskunnan keskuudessa on aina joko aavistettu tai tiedetty, että on olemassa kaksi elämän järjestystä. Yksi on tämä yleinen elämä yhteiskuntineen ja valtioineen. Se muodostaa tavallisen historian.

Mutta tämän takana on toinen, jota on nimitetty milloin taivasten milloin Jumalan valtakunnaksi. Se toteutuu hengen maailmassa ja pyrkii vähitellen hapatuksen lailla ilmeneemään maan päälle. Sen edustajia ovat olleet suuret profeetat, täydellistyneet ihmiset. Huomaamme, että nämä ihmiset eivät oikein sovellu tavallisen historian kulkuun. Senthäden heidän historiansa pukeutuu enemmän tarujen, myytien muotoon. Muodostuu sellaisia „historioita” kuin Vanha Testamentti, Ilias, Kalevala j.n.e. Ne sisältävät joukon sellaisia tapauksia, jotka sellaisinaan eivät sovellu tavallisen elämän menoon. Tavallinen historia ei saa puitteihinsa sopimaan sellaisia tapauksia kuin Väinämöisen käynti tuonellassa ja Vipusen vatsassa. Tavallisen järjen kannalta Kalevala on kyllä taiteellisesti, runollisesti, hyvin järjestetty, mutta käytännöllisen historian kannalta se on jonkunlainen merkillisyyksien kokoelma. Kuvaannollisesti puhuen se on kuin suuri varasto rakennusaineita, joista taitava rakentaja voi pystyttää asuttavaksi kelpaavan rakennuksen.

Mutta ken kykenee tuollaisista rakennusaineista rakennuksen pystyttämään?

Ainoastaan sellainen ihminen, joka itse on rakentunut sisäisen Jumalansa temppeliksi, joka rakentuessaan on astunut sisälle Jumalan valtakuntaan.

Nyt teemmekin pitkän hyppäyksen sanoessamme, että meillä Suomessa on Kalevalan rinnalla toinen yhtä arvokas kirja: Kalevalan Avain. Voimmekin sanoa, että Kalevala ja Kalevalan Avain ovat kuin kaksi ihmistä. Kalevala sellaisenaan edustaa järjestymätöntä ihmistä, joka kyllä tavallaan on ehjä ja elävä olento, niinkuin Kalevalakin on katsottuna runouden kannalta, mutta jossa kuitenkin erilaiset voimat, hyvät ja pahat, järjestymättöminä myllertävät. Henkisesti järjestymättömässä ihmisessä on kyllä suuri paljous erilaisia rakennusaineita, mutta ne eivät vielä ole järjestyneet käyttökelpoiseksi Jumalan asunnoksi, hengen temppeliksi.

Kalevalan Avain sensijaan edustaa sellaista ihmistä, joka

omassa itsessään on hengen rakennustyöhön ryhtynyt ja täydellisyyden temppelin rakentanut, on rakentanut sen niiden piirustusten mukaan, jotka elämän suuri Arkkitehti käytännöllisissä neuvoissaan, vuorisaarnan siveysopeissaan, on antanut. Siksiä Kalevalan Avain onkin samalla ihmisen avain.

Muistankin Kalevalan Avaimen tekijän Pekka Ervastian sanoneen (ehkä jossain kirjassaan), että joutuessaan koskeuksiin kalevalaisten mysterioiden kanssa oli hän jo sitä ennen kokenut niitä asioita elämän mysteριοissa. Toisin sanoen hän oli nuoruudessaan kulkenut henkisen elämän tiellä ja sitten kokenut elämän ja kuoleman mysteriot.

Asia käynee paremmin ymmärrettäväksi, jos tässä yhteydessä ajattelemme nykyään kiintoisiksi tulleita Nostradamuksen ennustuksia. Nämä kuuluisat ennustukset ovat myös omalla tavallaan sekaisin. Sanotaan, että Nostradamus kirjoitti ne alkuaan historialliseen aikajärjestykseen, mutta sitten sekoitti ne tahallaan. Tästä syystä ne ovat käyneet ymmärrettäväksi vain sikäli kuin ennustukset ovat ajan kuluessa toteutuneet.

Sama on laita Kalevalan kuvausten. Ken omassa henkisessä elämässään kokee Kalevalassa esitetyt tapaukset, hän tietää mitä ne merkitsevät, ja hän kykenee järjestämään ne oikeaan ja asiallisesti ymmärrettävään muotoon ja järjestykseen. Näin oli Pekka Ervastian laita. Hän oli elänyt Kalevalan itsessään, ja siksi hän kykeni tekemään Kalevalan ymmärrettäväksi, s.o. hän kykeni kirjoittamaan Kalevalan Avaimen.

Otamme pari tapausta: Väinämöisen matkan tuonelaan ja Vipusen vatsaan. Tavallinen vainaja ei voi palata takaisin kertomaan tuonelan asioita. Sehän näkyy Jeesuksenkin kertomuksessa rikkaasta miehestä ja Lasaruksesta. Mutta Väinämöinen astui päivätajunnassaan tuonelaan, koki miten asiat siellä olivat, joten hän kokemustensa perusteella tiesi opettaa ihmisille, miten on oltava, miten elettävä. Niin kävi Pekka Ervastillekin. Kirjassaan „Ruusu-Ristin syntysanat Suomessa” hän kertoo, miten hän noin 21 v. iässä sai tutkia vainajien maailmaa. Esitelmässään ja kirjoissaan hän sitten kuvailee vainajien maailman erilaisia oloiloja.

Vipusen vatsa taas yhdessä merkityksessä on devakhani, taivasmaailma. Tavallisen vainajan devakhani nielee loppusyleilyssään, niinkuin Kalevalan Avaimessa sanotaan. Mutta Väinämöistä se ei niellyt, vaikka uhkaavalta näyttikin. Sillä devakhani nielee ihmisen, vainajan, niin kauan kuin hänessä

vallitsee persoonallisen onnen kaipuu. Väinämöistä sellainen ei enää vallitse. Häntä kannustaa Mestarin työ ihmiskunnan hyväksi. Hän paneekin heti pajansa pystyyn ja ryhtyy työhön. Siksi ei taivas häntä niele, vaan hän astuu tietäjänä suuremman Mestarin johtamaan työhön.

Tämäkin tapahtui Pekka Ervastille. Samassa kirjassaan, „Ruusu-Ristin syntysanat Suomessa”, hän kertoo kuinka hän kaste-kokemuksessa syntyi uudeksi olenoksi, tunsii olevansa Jumalan Poika. Eikä Vipunen häntä niellyt. Ei hän lähtenyt julistamaan omaa suuruuttaan, vaan epäröimättä alistui Elämän käskyyn: pane alulle teosofinen työ Suomessa.

Näin Pekka Ervast tulikin meidän ajallamme uuden Sammon saattajaksi, uuden päivän päästäjäksi.

Näky.

Toukokuun 22 p:n muistoksi.

*Johtaja perustanut on temppelinsä
vaihtuessa sukupolvien ja aikain vierieissä.
Hän toden alkuvuoren vankkumattomalle ikijalustalle
talonsa rakensi.*

*Kupooli kuultaa
kauas ulapoille!*

*Hän, johtajamme, adeptina
askel askelelta nousee
torninsa huippuun.*

*Majakka Pohjolan on kohotettu,
valkeatorni templi, muuraamansa.*

*Majakan valo yössä
henkeä sisäisintä, ajatonta loistaa.*

*Sydänten arvot kukkaan puhkeavat!
Titaani, kirkastunut, on johtajamme.
Hän päivää uutta, sarastavaa vuottaa
valotornissansa.*

*Kas, ylle aaltoin ajan hyrskyissä
jo kohoaa kuin taikasaari,
kuin uusi Hellas,*

hengen uusi kotimaa.

Nimensä tuttu, se on Suomenmaa.

Se syntyi taistelussa — ihmemanner.

Vaan taistelunkin tyrskyissä hohtavi valo kiinteä.

Se purjehtijaa johtaa

uuden ajatuksen

vesille väljemmille.

Mut tasangoilla Phlegran jälleen taistellaan,

ja gigantit, nuo rajut jättiläiset,

mi vuorten painon alla viruivat vangittuina,

jo vapauteen askeltavat.

Typhoeus ja rajut satakädet

ne luomakunnan kaiken pohjamutiansa myöten

hämmentävät.

Ja jättiliskot, mammutitkin ammoin kadonneet

maan kamaralle kavahtavat.

Titaani kirkastunut tornistansa

ulapan usvaan sekä yöhön tuijottavi.

Ennustaa tühystäjä, maan uumenissa

synnytystuskain kestäessä,

ihmisyyttä uutta sekä veljeyttä.

Yhäti tulivuoret tuhkapatsaitansa

suitsuttavat!

Johtaja ritarina rauhallisna

ja kylvöhönsä luottain odottavi.

Ja katso: vuorilla ihmislusten, veljiemme,

jo viestiroviotkin roihuavat.

Ja silmät tähtää tätä Pohjolaa.

Ja vaikka viestit kertovatkin kuinka

sortuvat pylvääit sirot sekä murskautuvi

kauneus, järjen rakentama,

Johtaja temppelissä valkeassa

kylvöönsä luottaen vain odottavi.

Hän siunaten jo käden ojentavi.

Ei suunnitelmaa hyljätä voi

tosi ihminen.

Hyperion taas syntysanallansa kadonneella

kuohuista ajan nostaa uuden ajatuksen kotimaan.

Tarttuvat soihtuun uuteen, roihuavaan

Prometheus.

Esikko Koitere.

J. Pohjanmies:

Linnunrata

Kuvaelma Z. Topeliuksen ballaadin mukaan.

(Nuori nainen ja vanha vaeltaja istuvat hiipuvan nuotion ääressä. Ilta on pimentynyt tähtikirkkaaksi yöksi).

Vanha vaeltaja: Pitkä on taival vielä edessämme. Korpea ja erämaata.

Monet ovat ennen meitä näitä polkuja kulkeneet, monet korpeen eksyneet.

Monen lyhty on erämaan tuulissa sammunut.

Lapseni! Yksi on tarpeellinen, varjella täällä (osoittaa rintansa) palavaa lyhtyämme sammumasta.

Pettäviä ovat ulkonaiset valot, mutta ken suojelee sitä valoa, jonka Mestari on sydämeen sytyttänyt, *hän löytää matkansa päin.*

Nuori nainen: Ymmärrän että tarkoitat *rakkautta*, vanhus.

Vanha vaeltaja: Niin, lapseni, sitä tarkoitan.

Rakkaus on elämäntien kulkijan *ainoa, totinen valo.*

Muistathan mitä Mestari kerran sanoi:

„Siitä tunnen teidät omikseni, että rakastatte toisianne.”

Nuori nainen: Tähdet palavat niin kirkkaasti tänä yönä.

Olen usein tällaisina öinä ajatellut Salamin ja Sulamin tarinaa.

Tunnen oman sydämeni yhtyvän heidän äärettömässä kai-puussaan.

Sano, vanhus, onko se *rakkautta*?

Vanha vaeltaja: Se, mitä ihmiset sanovat rakkaudeksi, ei ole *rakkautta.*

He etsivät rakkaudessaan vain omaa onneaan, mutta todellinen rakkaus *ei etsi omaansa.*

Sanon sinulle salaisuuden, tyttäreni: ihmisten on kuitenkin *rakkauttaan* etsittävä.

Se on elämän syvin tarkoitus.

Ajaessaan takaa harhojaan, he joutuvat kärsimyksiin ja taisteluihin. Ne johtavat heidät viimein sille kaidalle tielle, jonka päässä tapaavat suuren rakkautensa, kuten Salami ja Sulamit.

Ei kenkään pysty rakastamaan jumalallisella rakkaudella, ennenkuin on löytänyt suuren rakkautensa.

Nuori nainen: Ihmeellinen on todella kaikkivaltiaan suunnitelma.

Kun näin ajattelee ihmisten elämää, on se vielä yötä ja kuolemaa.

Mutta yössä tähdet niin kirkkaasti loistavat, ja minulla on sielussani aavistus, että jossain odottaa *todellinen onni* — että aamu kerran jokaiselle valkenee.

Sano, vanhus, löysivätkö Salami ja Sulami todellisen onnensa kohdatessaan toisensa tuolla tähtitarhojen takana?

Vanha vaeltaja: Kyllä lapseni.

Sanon sinulle: heidän tarinansa toistuu jokaisen ihmisen kohtalossa.

Käsittämättömässä viisauudessaan jakoi Suuri Suunnittelija aikojen aamussa ihmiset ikäänkuin kahdeksi olennoksi ja hajotti heidät taivaan ääriin kauas toisistaan.

Siitä jäi polttava kaipaus ihmisten sydämiin.

Siksi he etsivät, etsivät.

Oi, lapseni. Suuri on kaikkivaltiaan viisaus!

Etsiessään omaa Salamiaan ja Sulamiaan, oppivat ihmiset katsomaan ulos itsestään, oppivat näkemään kohtalotovereita ympärillään, oppivat toisiaan ymmärtämään ja auttamaan ja vihdoin — *rakastamaan*.

Kun ovat sen tuhansien vuosien kärsimyksissä oppineet, silloin kohtaavat Salami ja Sulamit toisensa ja silloin — niin, *silloin he totisesti tietävät, mitä jumalallinen rakkaus on*.

Mutta silloin osoittaa Mestari maan päälle ja sanoo:

„Jos minua rakastatte, menkää kaitsemaan ja ruokkimaan lampaitani!”

Nuori nainen: Suuri riemu täyttää sydämeni, kun sanojasi kuuntelen.

Nyt ymmärrän: ihmiskunnan auttajat, nuo monet kodittomat vaeltajat, eivät ole koskaan omaa onneaan etsineet. Heidän rakkautensa on kuitenkin ollut niin palava kärsiviä ihmisiä kohtaan.

Vanha vaeltaja: Ken voi mitata Jumalan ääretöntä viisautta ja loputonta rakkautta.

Turvassa olemme, vaikka ympärillämme onkin vielä erämaan yö.

Käykäämme nyt levolle ja liidelköön puhdas sielusi Hänen luokseen joka sinua odottaa.

Hyvää yötä, lapseni!

Nuori nainen: Hyvää yötä, vanhus!

(Vanha vaeltaja kallistuu nukkumaan, mutta nuori nainen jää istumaan katsellen uneksivasti taivaan tuikkivia tähtiä.)

Hänen sielussaan soi laulu Salamin ja Sulamin tarinaa kertoen). — — —

Epilogi.

Nuori nainen: Avarampi kuin erämaan autius,
äärettömämpi kuin tähtitarhojen rannattomuus
olet Sinä, *ikuinen rakkaus.*

Tunnen kuinka sielussani väräjät,
kuinka siivilläsi lepään.

Olen sinun, ikuisesti Sinun.

Oi, kuinka suloista olisi sylissäsi levähtää —

Mutta ymmärrän tahtosi ja olen tehnyt valintani:

Minä palaan veljieni luo.

Tahdon rakastaa heitä Sinun rakkaudellasi —

kunnes viimeisin heistä on avannut sydämensä Sinulle,
oi *Suuri Armahtaja.*

Kirjallisuutta

Ernest Egerton Wood, „Is this Theosophy ... ?” [„Onko tämä teosofiaa ... ?”] 318 s., London, Rider & Co., 1936.

Ernest Wood on ollut tunnettu teosofinen työntekijä. Hän on kirjoittanut useita teoksia, joista ainakin „Seitsemän sädettä” on suomennettu, jonka lisäksi useita hänen kirjoituksiaan on ilmestynyt suomennettuina. Ernest Wood oli Annie Besantin läheisenä työtoverina, C. W. Leadbeaterin yksityissihteerinä, Adyarin T. S:n kunnia-sihteerinä ja lopulta presidentti-ehdokkaana; kun hänen asemassaan ollut mies kirjoittaa muistelmansa, odottaa niistä paljon.

Wood aloittaa esityksensä lapsuudestaan. Hän kuvailee kotiolojaan, varhaisimpia vaikutelmiaan, koulunkäyntiään. Hän kertoo avomielisesti, itseään tai muistojaan kaunistelematta, ja toisinaan hän sisällyttää havaintoonsa terävän arvostelun. Esim. kouluajaltaan hän kertoo:

„Opettajatkin olivat hieman hirviömäisiä. Esittäessään kysymyksen he eivät halunneet sinun sanovan, mitä *sinä* tiesit tai ajattelit asiasta, vaan he halusivat sinun arvaavan, mitä heillä oli mielessään. Se oli eräänlaisia idioottimaista leikkiä, jolla ei ollut mitään tekemistä tosiasioiden kanssa”, (s. 31). Ja edelleen: „Minä tein miltei kaiken pelosta. Opettajamme näyttivät rohkaisevan tuota epäjaloa motiivia, sillä he puhuivat meille alati siitä, kuinka meidän oli luettava ankarasti, jottemme joutuisi niiden joukkoon, joiden ylitse käydään elämän taistelussa, harrastamaan urheilua välttääksemme sairautta, olemaan rehellisiä välttääksemme vankeilaa, olemaan hyviä, jottei Jumala lähettäisi meitä helvettiin, ja lopuksi ja ennen kaikkea tottelemaan heitä itseään, jotta säilyisimme patukalta.” (s. 38).

Woodin teosofisten harrastusten alkuna oli muuan joogaa käsittelevä artikkeli, joka sai hänet kokeilemaan hengitysharjoituksilla. Sitten hä-

nen isänsä kertoi käyneensä kuulemassa Annie Besantin esitelmää, joka oli käsitellyt vainajien elämää ja hienompien „ruumiitten” kehitystä. Nuori Wood päätti itsekkin mennä tutustumaan Annie Besantin teosofiaan, mikä myös tapahtui. Hän sai käsiinsä Edwin Arnoldin tunnetun runoelman „The Light of Asia” (Aasian valo), joka käsittelee Buddhan elämää ja oppia, ja tämä vaikutti häneen erittäin voimakkaasti. Oppi karmasta ja Mestareista oli hänestä aivan luonnollista, ja hän halusi ennen kaikkea tavata jonkun Mestarin, palvella häntä ja oppia hänen jalkojensa juuressa. Keskusteluistaan uusien teosofiystäviensä kanssa hän huomasi kuitenkin, että nämä olivat näissä asioissa ylen vaatimattomia. „He palvoivat Mestareita eli Adeptejä etäältä. He sanoivat, että jos he elivät hyvin siinä elämänsä asemassa, mihin he olivat päässeet, he saattoivat toivoa, muutamien elämien jälkeen, pääsevänsä Mestarin jalkojen luokse ja voivansa lähteä kulkemaan Polkua, joka vei — tavallisesti seitsemän tai neljätoista elämää kestäneen intensiivisen pyrkimyksen jälkeen — Heidän asuinpihjoilleen. Sillävälin he istuivat niiden jalkojen juuressa, jotka olivat Heidän oppilaitaan.” (s. 73).

Ernest Wood tapasi sitten Annie Besantin. Tämä kehoitti häntä opiskelemaan, koska hän itsekkin tunsi hyötynsä kirjallisuudentuntemuksestaan ja tieteellisestä sivistyksestään. Niinpä Wood meni uudelleen kouluun. Neljän vuoden ajan hän opiskeli varsinaisen työnsä ohella — Wood piti postimerkkikauppaa — sanskrittiä, kemiaa, fysiikkaa, geologiaa ja matematiikkaa. Joutuessaan sittemmin Intiassa hoitamaan Annie Besantin monia kouluyrityksiä ja toimiessaan T. S:n työntekijänä hänellä oli epäilemättä hyötyä tiedoistaan.

Wood liittyi myös T. S:n esoteeriseen osastoon, mutta hän ei pitänyt sen mietiskelysysteemejä yhtä hyvinä kuin niitä, jotka hän ennestään tunsi, ja joita hän yksityisesti oli noudattanut. Hän perustelee kantaansa ja koskettelee samalla tunnettuja epäkohtia:

„Vastustin aina kovin kaikkea, millä saattoi olla hypnoottinen vaikutus mietiskelyssä. Kaavojen toistaminen: Mestarin muotojen ajattelemisen uskollisuuden ja kuuliaisuuden lupauksineen: Mestareille osoitetut rukoukset, joissa pyydetään opastusta ja siunausta — kaikki näytti huonolta psykologialta ja huonolta kunnioitukselta. Jos Mestareita oli olemassa, he varmasti tekivät voitavan pyytämättäkin. Ja tottumus heidän tai heidän oppilaitensa päivittäiseen ajattelemiseen määräystä tai opastusta odottavin pyynnöin ja toivomuksin näytti minusta vievän alotekyvyn halvaantumiseen, alotekyvyn, jossa yksin ajattelin intuition tai sisäisen johdatuksen löytävän tilaisuutensa.” (s. 87).

Wood lähti Intiaan psyykkillisten kokemustensa painostamana. Ollessaan eräänä iltana mietiskelyssä joidenkin ystäviensä kanssa hän näki olennon, jota hän nimitti Mestariksi, H. P. B:n ja Olcottin. Näky päättyi siihen, että H. P. B. sanoi: „Hän on kypsä, Olcott; me lähetämme hänet Intiaan.” Tätä seurasi vielä kaksi näkyä, joissa Annie Besant pyysi häntä tulemaan luokseen Intiaan. Wood noudatti kehoitusta ja saapui Intiaan v. 1908 25 vuoden iässä.

Kirjassa seuraa nyt pakottomasti sarja asiallisia esityksiä sikäläisten teosofien työstä, Woodin omista pedagogisista harrastuksista, Intian olosuhteista, taikatempujen tekijöistä ja joogeista, Leadbeaterista ja Krishnamurtista. Valitsemme tästä kaikesta erätä otteita.

Wood, niinkuin muutkin, piti Leadbeateria selvänäkijänä. Hän oli varma Leadbeaterin vilpittömyydestä, mutta hänellä ei itsellään ollut mitään todistuksia tämän näkyjen todenperäisyydestä. Erään tapauksen hän mainitsee s.lla 138, mutta sekin voidaan, kriittisesti arvostellen, tulkita tele-

paattiseksi. Eräät ihmiset uskoivat Leadbeaterin näkevän aina näkyjä, mutta Wood sanoo sitä lioitteluksi. Ei Annie Besant eikä C. W. L:ään tahtonut koskaan oikeista ihmisten käsityksiä tässä suhteessa; „ehkä he huomasivat vaikeaksi selvittää, mistä kohtaa ukkon raja oli pürrettävä”, arvelee Wood.

Leadbeaterin yksityissihteerinä Wood otti osaa „Alcyonen elämien” kirjoittamiseen. Leadbeater tutki Krishnamurtin menneitä elämiä — lukumäärä rajoittui aluksi kolmeenkymmeneen, mutta lisättiin sitten 48:ksi — ja samalla eräitten Adyarin alkuasukkaitten ja joidenkin muiden tuntemiensa ihmisten menneisyyttä, joka aina liittyi Alcyone-Krishnamurtin menneisyyteen. Kullakin oli salanimensä, ja henkilöiden luvun lisääntyessä Woodin oli lopulta pidettävä heistä erikoista luetteloa. Wood tuli tällöin tehneeksi seuraavan huomion:

„Huomasin, että sitä mukaa kuin edistymme Alcyonen elämien kirjoittamisessa tunkeutuen yhä syvemmälle menneisyyteen, Krishnamurti näytti tulevan alati suuremmaksi; tuoreemmissa elämissä hän oli vaatimaton yksilö, vaikkakin puhdas ja hyvä, mutta varhaisemmissa elämissä hän esiintyi erittäin mahtavana persoonana, joka esitti johtavaa osaa aikansa poliittisessa ja yhteiskunnallisessa elämässä. Jos nyt tutkii tätä elämien kirjaa, kriittisistä lukijasta näyttää kummalliselta, että Krishnamurti, Manun oikean käden miehiä, uuden arjalaisen rodun puoli-jumalallinen kuningas 72,000 vuotta sitten, pienentyy merkityksellisyydessä tullakseen tavalliseksi ihmiseksi, vaikkakin luonteeltaan hienoksi, viimeisissä kymmenessä tai viidessätoista elämässään.” (s. 139).

Kun Leadbeater myöhemmin jatkoi „genealogisia” tutkimuksiaan, hän pyysi Woodilta joidenkin huomattavien teosofien nimiä tutkiakseen näiden elämiä. Wood kirjoitti 30—40 nimeä, joihin Leadbeater vielä lisäsi omiaan. Näiden joukosta jäivät pois ne, joihin Leadbeater tutustui myöhemmin muuttaessaan Australiaan monien muiden maiden teosofisista suuruuksista puhumattakaan. Ne, jotka Leadbeater esitti tutkimuksissaan, olivat aviosuhteissa toisiinsa menneissä elämissään, jopa niin usein, että tästä olisivat jääneet osattomiksi myöhemmin mahdollisesti lisättävät. Wood laskee, että yli 6,000:sta näin „nähdystä” avioliitosta vain 2—3 oli lapsetonta, mikä tuntuu kohtuuttoman pieneltä luvulta, jos sitä verrataan maailman todellisiin oloihin. Wood oli Meksikon elämässään jäänyt naimattomaksi — luettelon mukaan — mutta nähtävästi Leadbeater unohti sen, koska Wood sai siinäkin elämässä vaimon itselleen.

Muun eurooppalainen tohtori asetti kerran Leadbeaterin selvänäköisyyden kokeelle. He olivat olleet yhdessä teatterissa, ja tohtori väitti nähneensä näyttämön kummallakin puolella jättiläismäisen olennon, joka muistutti Intian temppelien suojelushenkkiä. Hän kuvaili niiden ulkonäön, ja Leadbeater myönsi hänen nähneen oikein. Tuloksena oli, että tohtori rikkoi välinsä Leadbeaterin kanssa.

Wood antaa tästä celytyksen, joka tuntuu hyväksyttävältä: „Leadbeater luotti aina suuresti mielikuvitukseen, joka hänen mielestään oli lähellä selvänäköisyyttä. Kun kuvittelette jotakin, hänen tapansa oli sanoa, melkein aina on jotakin läsnä, joka aiheuttaa tuon kuvittelun. Hän oli sitä mieltä, että useimmille ihmisille oli paras selvänäköisyyden kehittämiskeino se, että antoi ennen kaikkea vapaan vallan mielikuvitukselle.” (s. 141).

Tästä fantasia-okkultismista Wood esittää tapauksen, joka ansaitsee tulla toistetuksi:

„Erikoinen tätä koskeva keskustelu sattui kerran minun läsnäollessani. Muuan huomatuimmista jäsenistämme oli kokenut tärkeän seremonian astraalitasolla fyysisen ruumiin nukkuessa ja oli sen kautta tullut, niin-

kuin sanottiin, vihityksi. Tapahtui että hänet kutsuttiin todistajaksi eräaseen oikeusjuttuun. Hän oli sen johdosta täynnä levottomuutta.

'Mitä ihmettä minä sanon, jos he kysyvät minulta vihittyneisyydestäni? Minä en muista siitä kerrassaan mitään.'

Mr. Leadbeaterin vastaus oli: 'Mutta miksette muista? Kyllä teidän pitäisi kyetä muistamaan.'

'No niin, jos panen mielikuvitukseni liikkeelle, voin saada siitä jonkunlaisen vaikutelman.'

'Juuri niin teidän pitääkin tehdä. Seliäisillä kuvitteluilla on syynsä. Kuinka voitte odottaa selvänäkökykynne kehittyvän, jos tuhoatte sen hennot alkeet?'

Jäsen noudatti tätä kehoitusta, ja hänestä tuli Teosofisen Seuran huomatuimpia selvänäköijöitä, vaikkakin hän vuosia myöhemmin mainitsi keskustelussa, ettei hän milloinkaan todella *nähty* mitään; hän sai vain niin elävän vaikutelman, että hän tunsikin varmasti olevan, ja hän oli oikeutettu sanomaan luottamuksella, että sellainen ja sellainen olento oli läsnä ja sanoi sellaista ja sellaista." (s. 142—143).

Ylläoleva riittänee valaisemaan Leadbeaterin okkultismin luonnetta.

Kiistanalainen kysymys on ollut „Mestarin jalkojen juuressa”, kirjanen, jonka tekijäksi esitettiin maailmanopettajakokelas Alcyone I. Krishnamurti. Eräät väittivät, joidenkin sanotaan tietäneen, että kirjan tekijä oli itse asiassa C. W. Leadbeater. Wood oli itsekin aluksi epäpölvällä kannalla. Hän oli toiminut Krishnamurtin yksityisopettajana, ja hän tunsikin oppilaansa. Krishnamurti ei olisi voinut liittää laureita yhteen ja varustaa niitä välimerkeillä niin hyvin. Hän ei myöskään Woodin mielestä olisi pystynyt kirjoittamaan alkulausetta. Kun myöhemmin Krishnamurtin ja hänen veljensä holhousasia tuli oikeudessa ratkaistavaksi, esiintyi sen yhteydessä myös kysymys kirjan todellisesta tekijästä. Tuomari totesi tällöin esipuheeseen viitaten, etteivät sanat olleet Krishnamurtin, vaan „Mestarin, joka minua opetti”, ja ettei kirjassa mainittu, kuka tämä Mestari oli, joten asiaa ei ollut syytä ottaa esille. Kysymyksen ratkaisusta Wood kertoo seuraavasti:

„Tämä asia oli jäävä ystäväni Subrahmanyamin ratkaistavaksi. Hän sanoi, että kun Krishnamurtin isä oli kuulustellut tätä hänen läsnäollessaan, Krishnamurti oli sanonut telugun kielellä: 'Kirja ei ole minun; he tekivät minusta sen isän' ('they fathered it on me'). Mrs Besant suuttui tästä. Hän kutsui Subrahmanyamin luckreen, sanoi hänelle, ettei Krishnamurti ollut voinut sanoa mitään niin väärää ja esitti hänelle vaihtoehtona peruutuksen tai Adyarista karkoituksen. Olipa Subrahmanyamin oikeassa tai väärässä, hän uskoi kuulleensa tuon selityksen. Hän valitti ettei voinut sitä kieltää."

Wood koetti toimia välittäjänä, mutta Annie Besant oli järkähtämätön, ja Subrahmanyamin poistui Adyarista.

Tapahtumat seuraavat nyt toisiaan nopeasti. Maailmanopettajan tuloa valmistellaan kuumaisesti; „vapaa katolinen kirkko” on perustettu ja valmistaa maaperää „maailmanopettajalle”, jonka arhatit valitaan, näiden joukossa m. m. T. S:n nykyinen presidentti, tri Arundale. Wood pysyttäytyy erillään vapaasta katolisesta kirkosta ja yhteisvapaamuurariudesta, jota myös koetetaan värvätä samoihin hankkeisiin, ja on luonnollista, että hän tällöin joutuu syrjään ja suorastaan hankkii itselleen vastustajia. Annie Besant ja piispa Leadbeater kuolevat; vähän ennen edellisen poistumista tri Arundale antaa mr. Jinarajadasalle kaksi Annie Besantilta samaansa kirjettä, joissa tämä sanoo pitävänsä tri Arundalea presidenttikä sopivana ja kehoittaa häntä lähtemään valmistavalle kiertueelle Amerikkaan. Kir-

jeet monistetaan ja lähetetään eri kansallisiin seuroihin, ja ne vaikuttavat luonnollisesti tri Arundalen valituksitulon puolesta. Olihan Annie Besant saanut okkultisen tiedoituksen, että piispa Arundalesta oli tuleva hänen seuraajansa. Näin kertoo Wood (s. 315). —

Olemme ottaneet Woodin muistelmitta esille kohtia, joilla on teosofisen liikkeen kannalta merkitystä. Selostamatta jäävät monet mielenkiintoiset kuvaukset hänen matkoiltaan eri puolilla maapalloa; hänen käynnistään Suomessa elokuussa 1922 vielä muutama sana:

Suomi on hänelle ja hänen vaimolleen hämmästyksen aihe. „Näytti siltä, että se voisi pian olla lähellä Euroopan sivistyskusta, joka on vakaasti siirtymässä pohjoista kohti Välimeren rannoilta näiden kahdentuhannen vuoden kuluessa, ja se voi helposti puhjeta uudelleen kukkaan Leningradissa ja Helsingissä.” (Leningradissa Wood ei käynyt). Kuopio on hänen mielestään kauneimpia maisemia; siellä on hänen tietämänsä mukaan myös „vanha saarilinna”, (Wood tarkoittanee Olavinlinnaa). Laivalla Itämerellä hänen vaimonsa näkee unta kauniista järvimaisemasta, ja „kun me seisomme Kuopion kukkulalla, hän selitti, että siinä oli kuva, joka täsmälleen muistutti hänen unikuvaansa”. Suomalaisen saunan kuvaus täydellistyy Woodin Suomi-esityksen; saamme siitä lukea, että äiti vihtoo poikaansa „suloisesti tuoksuvilla hennoilla männynoksilla, jotka on kastettu kuumaan veteen”. Wood piti täällä käydessään eräitä teosofisia luentoja, mutta tämän suorituksensa hän kuittaa kolmella rivillä.

Woodin kirjan lukee mielenkiinnolla. Se on sujuva tyyliään, asiallisuuteen pyrkivä ja samalla erittäin hienotunteinen arvosteluissaan. Tekijä on todella, käyttäeksemme P. E:n sanoja hänestä, „tyypillinen esimerkki sivistyneestä teosofista, joka on saavuttanut mielenrauhan...” Hänen muistelmateoksensa on ennen kaikkea arvokas asiakirjana, joka selvästi valaisee teosofisen liikkeen harhateitä, kuvauksena ajoista, joiden uudistumiselta toivoisi koko teosofisen maailman säätyvän.

J. Ptn.

Mitä muualla tiedetään

Länsimaalainen joogi, Victor Dane, kävi viime maaliskuussa esittämässä taitojaan Sunday Graphic-lehden toimituksessa. Hän sammutti palavan tulen kädellään minkäänlaisia palohaavoja saamatta, ja niinkuin ainakin intialainen joogi, hän puhdisti vatsansa nielemällä useita jalkoja pitkän muslimikaistaleen. Hän paneutui myös riisuutuneena pitkäkseen laudalle, joka oli hakattu täyteen viiden tuuman mittaisia nauloja, mutta naulat eivät vahingoittaneet hänen ihoaan laisinkaan joitakin heikkoja painalmuksia lukuunottamatta. Sunday Graphic julkaisi näytteistä kolme valokuvaa maaliskuun 15 p. numerossaan.

„**Spitaalipyhimyksen**”, isä Damienin, maalliset jäännökset tuotiin tämän kuun alussa Antwerpeniin Molokain saareita Hawailta ja otettiin vastaan suurin juhlallisuuksin, jotka kabolisen kirkon edustajat olivat järjestäneet. Arvelaan, että hänet tullaan julistamaan pyhimykseksi.

Isä Damienin oikea nimi oli Joseph de Veveer. Hän syntyi 96 v. sitten Tremeloon kylässä Belgiassa, talonpoikaisperheessä.

Hän liittyi lähetystyöntekijöihin ja purjehti 23 v. iä-sä Honoluluun töin

tuskin välttään haaksirikon Cape Hornin luona. Honoluluussa hänet vihtiin papiksi.

Muutamia vuosia myöhemmin raivosi spitaali kulkutautina yli Sandwich-saarten, ja puutteellisten terveydenhoito-olojen johdosta se levisi niin nopeasti, että viranomaiset päättivät karkoittaa jokaisen spitaalitautisen Molokain saarelle. Uhrit kuljetettiin kuin eläimet saarelle, josta oli tuleva useimpien hautausmaa.

Sadat spitaalittaiset kuolivat saarivankilassaan. Eläessään he eivät saaneet minkäänlaista lääkärinhoitoa, eikä heitä kuollessaan haudattu kunnollisesti. Sitkeähenkisimmät elivät ikäisissä hökkeleissä riittämättömästi muonitettuina ja puettuina.

Isä Damien lähti silloin auttamaan näitä onnettomia. Hän saapui saarelle karjalaivassa ja työskenteli monta vuotta aivan yksinään spitaalittaisia palvelleen. Hän ei ollut ainoastaan pappi, vaan samalla opettaja, rakennusmestari ja lääkäri. Kuolintapauksia sattui keskimäärin yksi päivää kohti, ja hän tuli saarella ollessaan tehneeksi omin käsin tuhat ruumisarkkua.

Hän paransi asukkaitten vedensaantia, rakensi heille uusia majoja ja sairaalan, ja vähitellen heidän tilansa tuli paremmaksi. Vuosikausia hän oli itse muusta maailmasta eristetty, ja kun hän kerran tahtoi ripittää itsensä, hän meni soutuveneellä piispaansa vastaan kuulomatkan päähän.

Lopulta hän itsekin sairastui spitaaliin, mutta se ei estänyt häntä jatkamasta työtään. Hän pysyi loppuun saakka iloisena ja onnellisena ja koetti kaikin tavoin salata sairautensa iäkkäältä äidiltään, joka eli Belgiassa. Tämä sai kuitenkin tietää asianlaidan toista tietä, mikä joudutti vanhan naisen kuolemaa.

„Olen lähetystyöntekijöistä onnellisin“, sanoi isä Damien kerran. „En tahtoisi parantua, jos sen ehtona olisi, että minun olisi jätettävä tämä saari“.

Kun hän kuoli v. 1889, hän oli tehnyt Molokaista kukoistavan saaren, jolla oli jo tehtaita ja myymälöitä. Loppuaikanaan hänellä oli jo apulaisiakin, ja kun hänen työnsä tuli tunnetuksi, se sai myös runsaasti avustusta.

Mount Everestin tutkijan elämänsä. Nimim. A. F-r kirjoittaa „Svenska Pressenissä“ 18. 4. artikkelissa, joka käsittelee eurooppalaisten tiedemiesten yrityksiä „valloittaa“ Mount Everest, m.m. seuraavaa:

Erittäin kummallisia ilmiöitä ovat ne sielulliset häiriöt, joita on esiintynyt näiden suunnattoman korkeitten vuorten kiipeilijöissä, ja jotka on haluttu selittää johtuviksi hapen puutteen vaikutuksesta aivotoimintoihin. V:n 1933:n tutkimusretkikunnan „first string“, alppiikiipeilijä F. S. Smythe, kertoo m.m. kokemuksista, joita hänellä oli yksinäisellä vaelluksellaan yli 8,000 metrin korkeudessa silloin vallinneiden epäsuotuisten olosuhteitten aikana. Siitä huolimatta, että hän oli aivan yksin, hänellä oli koko ajan vaikutelma, että toinen henkilö seurasi häntä. Siitä huolimatta, että hänen kaiken järjen mukaan täytyi ymmärtää, että maapallolla tuskin saattoi olla paikkaa, missä hän voisi olla yhtä varma ehdottomasta yksinäisyydestään, oli tämä järjetön mielikuva niin voimakas, että hän tunsii olevansa vuoristoköyden turvaama, joka sitoi hänet tähän kummalliseen saattajaan, ja että tämä pidättäisi häntä köydestä, jos hän sattuisi luiskahtamaan luukkailla, lumenpeittämillä rinteillä. Päästyään kohtaan, mistä hänen piti palata korkeimmalla sijaitsevaan leiriin, ja otti tällöin leipäpalan taskustaan saadakseen jotakin pureskeltavaa, hän kääntyi vaistomaisesti ympäri ojentaakseen toisen puolen kuvittelemalleen seuralaiselle. „Sain suorastaan kohtauksen huomattessani, että olin rinteellä aivan yksin“, kertoo Smythe ja lisää, että sama kummallinen pakkomielle tuli myöhemmin ta-

kaisin hänen mennessään alaspäin tietä, eikä se hänestä hellittänyt ennen kun hän sai telttansa näköpiiriinsä.

Sipulikin kelpaa lääkkeeksi, väittää nuori amerikkalainen bakteriologi, toht. Carl C. Lindegren, Los Angelesin yliopiston (University of Southern California) dosentti. Hän sanoo vanhojen Egyptin faaraiden olleen oikeassa kehoittaessaan kansaansa syömään valkosipulia kulkutautilien raivotessa, samoin kiinalaisen lääketieteen, jonka mukaan valkosipuli on tehokas lääke tarttuvien tautien parantamisessa ja niistä varjeltumisessa.

Toht. Lindegren on 600 kokeen sarjassa todennut, että bakteerit, jotka kestävät kolmen tunnin keittämisen, kuolevat tunnin kuluttua oltuaan valkosipulin haihtumistuloksen alaisina. Erittäin herkkiä ovat valkosipulille tuberkuloosi- ja spitaalibasillit. Niiden lisääntymiskasvu pysähtyy muutaman minuutin kuluttua, ja ne kuolevat tunnin kuluttua. Toht. Lindegren sai aiheen kokeiluihinsa erään irlantilaisen maaseutulääkärin julkaisemasta kirjoituksesta, missä tämä väittää parantaneensa ihotuberkuloosia valkosipulikkäreillä ja ainakin ehkäisseensä keuhkotuberkuloosin kehittymisen antamalla potilaittensa hengittää sisään valkosipulia.

J. Ptn.

Ruusu-Ristin Kesäkurssit Jyväskylässä.

Ruusu-Ristin kesäkurssit pidetään Jyväskylän Ruusu-Risti-Temppelissä heinäkuun 26 ja elokuun 2 p:n välisenä aikana. Tutkittavana teoksena on Pekka Ervastian *Christosophia*. Ohjelma, jonka aloittaa sunnuntaina heinäkuun 26 p:nä pidettävä tervetuliaisillanvietto, jatkuu aamu-, päivä- ja ilta-ohjelmin. Kurssit ovat avoimna jäsenille. Niiden johtajana toimii maisteri Sven Krohn ja osanottomaksu on Smk. 100:—.

Kesäkurssien ajaksi järjestetään entiseen tapaan yhteismajoitus koululle lähelle Temppeliä. Yhteisasuntoon aikovien on tuotava mukanaan peite, linनावatteet ja pyyheliinat. Maksu yhteismajoituksesta on kurssiajalta kaksikymmentä markkaa. Yksityisasuntoja hankitaan myös entiseen tapaan niitä haluaville. Osanottoilmoitukset kurseille samoin kuin ilmoitukset, halutaanko yhteis- vaiko yksityinen asunto, pyydetään lähettämään ennen heinäkuun 26 p:nä osoitteella *Ruusu-Risti-Temppeli, Jyväskylä*. Väärinkäsitysten välttämiseksi on ilmoitettava koko nimi.

Tien varrelta

Helsingin Ruusu-Ristin luentotilaisuudet. Huhtikuun 24 p:nä puhui maisteri Sven Krohn aiheesta *Kirkko ja Kristus*, toukokuun 3 p:nä maisteri Uno Pore aiheesta *Taiteen ja tieteen perustuksesta* ja toukokuun 10 p:nä säveltäjä Jussi Pohjanmies aiheesta *Ruusu-Risti ja kauneus*. Toukokuun 17 p:nä luki Ruusu-Ristin johtaja, rouva Hilda Pihlajamäki Pekka Ervastian esitelmän *Ensimmäisen korinttilaiskirjeen kolmastoista luku*.

Valkoisen lootuskukan juhlaa, madame H. P. Blavatskyn kuolinpäivän muistoksi vietti Helsingin Ruusu-Risti toukokuun 10 p:nä. Ohjel-

massa oli maisteri Sven Krohnin kiintoisa esitelmä H. P. B. ja kosmoksen salaisuus, egyptiläinen tanssi järjestänyt Ilta Leiviskä, Helvi Leiviskän soittoa, sekäopperalaulaja Silfverbergin kaunistu yksityislaulua. Erikoisesti on mainittava Ruusu-Ristin johtajan, rva Hilda Pihlajamäen esittämä luku madame Blavatskyn kirjoittamasta mietiskelykirjasta „Hiljaisuuden Ääni”.

Kulmakoulu, päättää tänä keväänä kahdeksannen lukuvuotensa ja toukokuun 30 p:nä annetaan juhlallisesti ensimmäisille koulusta päässeille ylioppilaille valkolakit.

Näyttelijä Aapo Pihlajamäki, vanhimpia teosofeja maassamme, Ruusu-Ristin ja sen Perustaja-Johtajan Pekka Ervastin uskollinen ystävä ja kannattaja täyttää kesäkuun 1 p:nä 75 vuotta. Aapo Pihlajamäki on sydämen lämmössä ja tinkimättömässä rehellisyydessään esikuvaksi keipaava totuudenetsijä. Myöskin hienolla taiteellaan hän on monesti auttanut ja syventänyt Ruusu-Ristin juhlatilaisuuksia. Ruusu-Risti yhtyy niihin monilukuisiin onnitteeluihin, joilla epäilemättä tullaan muistamaan juhliavaa.

Bertha Lindbergin johtaman Opistolän näyttämöluokkien lausuntakuoro on useimmille Ruusu-Ristin lukijoille jo ennestään vanha tuttavuus, joten sen pyrkimyksiä ei tässä tarvinne tarkemmin selostaa. Suurelle yleisölle kuoro esittäytyi ensimmäisen kerran omin, koko illan täyttävien ohjelmin toukokuun 7 päivänä Balderin salissa. Ohjelmana oli yksinomaan Kalevalan runoja. Lehtiarvostelujen mukaan esitykset herättivät ei ainoastaan ymmärtävää myötätuntoa, vaan suorastaan ihastustakin. Kuoron johtaja saattoi täten vakuuttautua siitä, että hänen aloittamansa uraauurtava työ on jo kantanut nautittavia hedelmiä. Mutta hän tietää itse, että työ on vasta alulla, päämäärän häämöittäessä vielä kaukana.

Jos kuorolausuntaa vertaa muihin joukkoesityksiin, esim. balettiin tai kuorolauluun, on se näitä paljon vaikeampi esitysmuoto, sillä se ei käy „nuottien” mukaan. Jokaisen kuorolausujan on eläydyttävä esitettäväänsä paljon syvemmin kuin kuorotanssijan tai -laulajan, kun lausuntaa ei ole tukemaassa musiikki eikä johtajan tahtipuikko. Lausuntakuoron jäsenen, jotta heidän esityksillään olisi ehdottomasti taiteellinen teho, tulee yhdessä muodostaa uusi yksilö, jota eläydyttää vain yksi tunne, vain yksi tahto. Vaikka siis jokaisen kuoron jäsenen tuleekin toisaalta olla yksilöllinen, melkein luova taiteilija, tulee hänen toisaalta alistua kuorokuriin ruumiineen ja sieluineen. Ja ennen kaikkea tällaisen kuoron johtajalta vaaditaan erehtymätöntä taiteellista vaistoa, herkkää silmää, herkkää korvaa: hänen on ikäänkuin puhallettava elävä henki elottomalta näyttävään aineeseen.

Näyttämöluokkien varsinaisena tehtävänä on kasvattaa vastaanottavaa teatteriryöisöä. Hyvä niinkin, sillä: jos Sodomassa olisi ollut kymmenenkin vanhurskasta, ei sitä olisi hukutettu. Mutta eikö olisi syytä uskaltautua yritykseen kasvattaa kuoro, jolla olisi mahti kuulijan ja katsojan mieltä ihanasti järkyttää? Tätä on kai lupa toivoa ja odottaa sen julkisen tunnustuksen perusteella, minkä oppilaskuoro nyt jo ensiesiintymisellään sai osakseen.

A. T.

„**Käytännöllisiä viitteitä**”, kirjoituksemme, jonka toinen osa ja loppu julkaistaan tässä numerossa, on kokoelma eri teosofien sanoja teosofisen liikkeen alkuajoilta.

Ruusu-Ristin seuraava numero ilmestyy ensi elokuun ensimmäisellä puoliskolla.

Ruusu-Ristin Talorahasto

työskentelee
tulevaisuutta varten.

*Liittykää jäseniksi
tai tehkää tilapäisiä
lahjoituksia!*

Jäsenten säännölliset
tilityspäivät ovat
1/1, 1/4, 1/8 ja 1/10.

Talorahaston hoitaja:
Yrjö V. Rimppi,
Helsinki,
Vuorikatu 18 F.

*19. vuosisadan ihmeellisin teos
H. P. Blavatskyn*

SALAINEN OPPI

ilmestyy suomeksi.

Teosofisen Seuran

julkaisema aikakauslehti

TEOSOFI

jatkaa joka numerossaan Salai-
sen Opin suomennosta. Teosofi
voidaan tilata maan kaikista
kirjakaupoista, postikonttoreista
ja T. S:n taloudenhoitajalta.
Osoite: Signe Rosvall, Helsinki,
Kirkkokatu 14. Tilaushinta (ko-
timaassa) 40 mk. v:kerta.

PUHELIN 216

HYVINKÄÄN KIRJAPAINO OSAKEYHTIÖ HYVINKÄÄ

Suorittaa ensiluokkaisesti
kaikkia kirjapainoalaan kuu-
luvia tehtäviä. Tiedustakaa
hintojamme.

Ostakaa paita, jota Olli, Tiitus, Iso-Keisari, Valentin

y.m.
kiittävät.

Patentoidut erikoisuudet.

RUUSU-RISTI-JÄRJESTÖ

Perustaja-Johtaja: PEKKA ERVAST

Johtaja: Rouva Hilda Pihlajamäki, os. Helsinki, Mariank. 28 B.
Hallituksen varapuheenjohtaja: fil. toht. Eino Krohn, os. Helsinki, Maneesinkatu 2 A.

Sihteeri: fil. maist. U. J. Pore, os. Helsinki, Arkadiankatu 16 B 33.

Rahastonhoitaja: Herra Waldemar Kaade, os. Helsinki, Oikokatu 15 A 18.

Ruus-Risti perustettiin Helsingissä marraskuun 14 p:nä 1920. Sen tarkoitus selviää seuraavasta ohjelmasta:

1) Ruusu-Risti on totuudenetsijän järjestö, jonka jäsenet tunnustaa kaikkien ihmisten veljeyden katsomatta rotuun, väriin, kansallisuuteen, uskontunnustukseen, yhteiskunnalliseen asemaan, sukupuoleen tai muihin ulkonaisiin rajoituksiin, osoittavat toisilleen mitä suurinta suvaitsevaisuutta ja ymmärtämystä sekä pitävät totuutta korkeampana kaikkia uskontoja.

2) Ruusu-Risti on vapaan ajattelun pyhäkkö, jonka jäsenet etsivät totuuden ydintä, salaista jumalviisautta, mikä piilee kaikkien aikain uskonnoissa, mytologioissa, filosofisissa ja tieteellisissä järjestelmissä.

3) Ruusu-Risti on renkaana ihmisten näkymättömässä veljeyden kunnassa ja sen jäsenet etsivät ikuisen elämään vievää tietä, joka kasvattaa ja kehittää ihmisessä veljeyden henkeä.

Ohjelmansa nojalla Ruusu-Risti kuuluu H. P. Blavatskyn v. 1875 alkuunpanemaan yleismaailmalliseen teosofiseen liikkeeseen.

Ruus-Ristin jäsenet ovat irto-, ryhmä- ja looshijäseniä. *Irtojäseneksi pyrkijä kääntyy suoraan, ryhmäjäseneksi pyrkijä paikallisryhmän välityksellä Ruusu-Ristin Johtajan rouva Hilda Pihlajamäen puoleen, os. Helsinki, Mariank. 28 B.*

Looshityö on järjestetty seremonialliselle pohjalle, ja looshijäseneksi saattaa Ruusu-Ristin jäsen pyrkiä asianmukaisilla suosituksilla.

Ruus-Ristin jäsenmaksut ovat määrältään vapaaehtoisia. Jäsenten toivotaan tuovan antimensa kolme kertaa vuodessa: maalisi- ja lokakuun kuluessa sekä vuosikokouksen aikana. Jäsenmaksut vastaanottaa rahastonhoitaja herra Waldemar Kaade, os. Helsinki, Oikokatu 15 A 18.

Vuosikokous pidetään keväällä, siinä uudet jäsenet juhallisesti vastaanotetaan, vihitään, sekä asetetaan oikeuksiinsa ja velvollisuuksiinsa (installoidaan).

Installoidut jäsenet ovat oikeutetut pyrkimään Ruusu-Ristin Looshijäseniksi.

RUUSU-RISTI

TOTUUDENETSIJÄIN AIKAKAUSKIRJA

TIETÄJÄ, PERUST. 1905

PERUSTAJA: PEKKA ERVAST

TOIMITTAJA: EINO KROHN

SISÄLLYS:

Opettajat	197
Toimitussihteeriltä	198
Ahimsa	204
Harhat ja todellisuus	207
Kesäkurssimme	208
Verenhimo	216
Mitä muualla tiedetään	222
P. E:n arkisto	225
Tien varrelta	226

RUUSU-RISTI

Totuudenetsijän aikakauskirja — Suomen vanhin teosofinen lehti.
Toimitus: Eino Krohn (vastaava), Jorma Partanen (toimitussiht.).

Julkaisija: Ruusu-Ristin Kirjallisuusseura r.y.

RUUSU-RISTI ilmestyy 10 kertaa vuodessa, sisältäen vähintään 320 tekstisivua.

RUUSU-RISTIN toimitukselle tulevat kirjoitukset, kysymykset, uutiset y.m. ovat lähetettävät toimittajalle, toht. Eino Krohnille, os. Helsinki, Maneesink. 2 a C.

RUUSU-RISTIN kirjoituksia saa lainata sillä ehdolla, että lähde tarkasti mainitaan. Sarjakirjoituksia ei saa lainata.

RUUSU-RISTIN tilaushinta on koko vuodelta Smk. 50: —, ulkomailla doll. 2: —. Yksityisnumeron hinta on postivapaasti lähetettynä Smk. 10: — tai 50 c.

RUUSU-RISTI tilataan postin kautta, asiamiehiltä ja suoraan lehden taloudenhoitajalta, Waldemar Kaade, Helsinki, Oikok. 15 A 18.

Asiamiehille myönnetään 10 pros., kun vähintään kolme tilausta tehdään. Tilausraha on maksettava etukäteen.

Ruusu-Ristin Kirjallisuusseura r.y.

Kaikkea ruusuristiläistä ja teosofista kirjallisuutta haluttaessa voidaan kääntyä Ruusu-Ristin Kirjallisuusseuran toimiston puoleen os. Helsinki, Meritullinkatu 33, ovi 2, puh. 23 609 (toimisto) ja 24 430 (toimitusjohtaja).

Toivo Orma

Kelloseppä

Iso Roobertink. 1. Puh. 38302

Ostamalla uuden tai **korjauttamalla** vanhan **kellon** meillä tulette aina olemaan tyytyväinen

Kihla- ja kivisormuksia sekä **hopeaa** edullisesti.

Yli 10 v. kokemus Pariisin ja New-Yorkin parhaissa liikkeissä ensimmäisenä pienten kellojen korjaajana.

Sairasaputoimisto ja Opas

Salve

Helsinki. Vuorik. 5. P. 24364.

Palvelee yleisöä ant. sairaspua koteihin, opastaen potil. lääkäreille ja sairaaloihin, noutaen ne asemalta eri pyynnöstä. Hyvä koti lääkärihoitoon saapuille ja toipuille.

Alppiaurinkoa, sähköhoitoa ja hierontaa annetaan.

RUUSU-RISTI

TOTUUDENETSIJÄIN AIKAKAUSKIRJA

TIETÄJÄ, perust. 1905

Opettajat

Niin viisaat ja kehittyneet kuin „opettajat” ovatkin, älkäämme umpimähkään luottako heidän oppeihinsa. Tärkeistäkin opinkappaleista he saattavat olla eri mieltä: puutteelliset ja pienet ovat heidänkin tietonsa! ... Kunnioitakaamme ja rakastakaamme kaikkia opettajia. Mutta älkäämme sokeasti kulkeko kenenkään jäljissä. Olkaamme innokkaita totuuden etsijöitä, mutta älkäämme langetko uskonkiihkoon. Tyytykäämme siihen horjumattomaan tietoon, että jollei Kristus synny meidän sisässämme, on yhden-tekevää, onko sillä nimellä mainittu ihminen tai jumala syntynyt kerran tai useampia kertoja ulkonaisessa maailmassa. Mystillinen Kristus on käytännöllinen todellisuus, ja meidän teosofiamme on paljasta aivovoimistelua, ellei se johdata meitä siihen elämään, jota kutsutaan Kristuselämäksi. Tyytykäämme myös siihen tietoon, että todellinen salainen koulu — Mestarien koulu — on näkymättömässä maailmassa, ja että siihen pääsy riippuu kustakin yksilöstä itsestään eikä mistään opettajista. Tyytykäämme lopuksi siihen tietoon, että „opettajia” on maailmassa paljon, ei yksi eikä kaksi, ja että aikaa myöten yhä useampia opettajia ilmestyy, jotka kukin omalla tavallaan edustavat Mestareita maailmassa.

Tästä kaikesta iloitkaamme, sillä „Jumalan viinimäessä” tarvitaan paljon työmiehiä ...

Pekka Ervast

Tietäjä, 1912.

Toimitussihteeriltä

Nähdäksemme on aihetta kiinnittää ruusuristiläisten ja yleensä teosofisten totuudenetsijöiden huomiota työhön, joka kuuluu Ruusu-Ristin alkuperäiseen ohjelmaan. Tämä on n.s. kansantietouden kerääminen ja tutkiminen.

Tätä työtä on maassamme tehty ja edelleen tehdään kiitettävällä innolla: Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran valtaiset kokoelmat karttavat vuosi vuodelta. Keruutyötä johtavat tieteellisesti koulitut henkilöt, ja siihen osallistuvat mitä erilaisimmat kansalaispiirit. Emme tiedä, moniko heistä on ruusuristiläinen — joitakin kyllä on — mutta todennäköistä on, että tätä työtä eivät ole harrastaneet niin monet jäsenemme kuin olisi ollut mahdollista. Kuitenkin olisi mitä suotavinta, että kansan vanhaa muistitietoa kävisivät keräämään myös ne, jotka tietävät tai aavistavat, että vanhoihin loitsuihin, satuihin ja tarinoihin tietäjistä, luonnonhengistä ja kummittelijoista sisältyy totuuden aines, ehkä pahasti vääristynyt ja muuttunut, mutta kuitenkin varteenotettava. Teosofisesti valistuneiden keräilijöiden ja tutkijoiden henkisen suhtautumisen ei luulisi huonontavan keruutulosten laatua ja vähentävän niiden luotettavuutta; päinvastoin sopisi odottaa parempia tuloksia juuri niiltä, jotka eivät kielteisillä ennakkokäsityksillään vaikuta muistiinpanojensa yleissävyyn tai suorastaan luo erottavaa seinää itsensä ja käsitystensä arvosta aran haastateltavan välille. Arvostelukykynsä ja kriittisyytensä säilyttävä teosofinen totuudenetsijä, jonka peruskoulutukseen kuuluu monipuolinen perehtyminen eri kansojen uskontoihin ja niissä esiintyviin maagillis-uskonnollisiin ja mytologis-filosofisiin käsitelmiin, on keruutyöhön harjaantuneena pätevämpi työntekijä kuin kerääjä, jolta nämä välttämättömät esitiedot puuttuvat. Hänellä on avoin silmä ja korva sellaisienkin ajatusten ja käsitysten varalle, mitkä toiset tutkijat mahdollisuutenakin sivuuttavat. Prof. Lauri Kettunen tapasi taannoin Vermlannissa suomalaisalueella jälleensyntymisajatuksen eräitten kuolemanjälkeiseen elämään liittyvien ajatusten yhteydessä esitettyä; todennäköistä on, että kysymys jälleensyntymisuskosta suomalaisilla heimoilla on alunperin syrjäytetty, ja siten ovat monet vanhat tietorikkaat kertojat vieneet salaisuutensa Manan majoille painuessaan vain siksi, ettei heiltä ole oikealla tavalla — totuudenetsijäin vakavuudella — osattu niitä tiedustella.

Muinaisen suomalaisen viisauden jätteet, kerättyinä ja vielä

kerättävinä, ovat siis tutkimusainehistona tarjolla jokaiselle ruusuristiläiselle. Niille, jotka eivät tunne tahi muista, mitä P. E. tästä työstä kirjoitti, kun Ruusu-Risti eli ensimmäisiä aikojaan, seuraavat otteet „Tietäjän” n:osta 8—10, 1920, ovat valaisevia.

„Tarvinneeko minun edes mainita, että yhtenä tärkeänä tutkimushaarana, johon nimi „Suomen” viittaa, on ajateltu oman kansamme kalevalaisen menneisyyden, sen muinaisen viisauden ja tiedon elävä tutkiminen, samoin kuin tutustuminen sen nykyaikaisiin tietäjiin, niiden kykyihin ja oppeihin.”

„Kuudenneksi on mainittava, että Ruusu-Risti tulee entistä enemmän omistamaan huomiota suomalaiselle salatieteelle. Niinpä aion julkaista kertomuksia ja selontekoja kotimaisista tietäjistä, heidän kyvystään ja opeistaan.”

„Voidaksemme perinpohjin tutustua suomalaiseen okkultismiin, on välttämätöntä, että keräämme tietoja nykyajan sekä elävistä että kuolleista „tietäjistä” ja „noidista”. Suomen salomailla elää vielä siellä täällä — tai on äsken elänyt — arki-ihmisiä viisaampia „poppamiehiä”, joiden voimatöistä kulkee kaskuja kansan suussa. Nämä kaskut, nämä useinkin niukat tiedot eivät saa jäädä unohduksiin. Kotiseutututkimus on tässä suhteessa tehnyt paljon työtä ja saavuttanut kauniita voittoja, mutta kelle varsinaisesti kuuluu salatieteellisten asioiden, salaperäisten ja yliaistillisten tapahtumien unohduksista pelastaminen ellei meikäläisille tutkijoille, jotka juuri olemme kääntäneet huomiomme niihin asioihin ja jotka suuremmilla edellytyksillä kuin tavalliset runojen ja tarujen kerääjät saatamme ymmärtää, mitä niissä on arvokasta.”

„Ensi vuonna tulee Ruusu-Risti sisältämään kertomuksia suomalaisista (ja lappalaisista) tietäjistä. Aion ensin julkaista otteita kirjallisuudesta, vanhoista aikakauskirjoista y.m., jotta lukijat perehtyisivät aineeseen, mutta pyydän samalla, että varsinkin kaikki Ruusu-Ristin jäsenet tekisivät tässä suhteessa voitavansa, keräisivät asianomaisia tietoja, kirjoittaisivat muistiin ja lähettäisivät minulle. Tämä olisi heidän puoleltaan vakavaa työtä suomalaisen kulttuurin ja suomalaisen salatieteen hyväksi.”

Ja „Kalevalan Avaimessa” (s. 478) P. E. esittää kansamme vanhan muistitiedon keruun „uuen Sammon saa'antaan” liittyvänä:

„Elias Lönnrot oli valittu Väinämöisen työaseeksi, ja hänen Kalevalansa ynnä kaikki muut runot, loitsut, sananla'kut j.n.e., joita on keräilty ja yhä keräillään, muodostavat sen uuden Sammon, jonka Väinämöinen on meille saattanut.”

Ei ole tarvis suurestikaan harjoittaa kansan muistitiedon keruuta, kun jo havaitsee oppivansa jotakin. Suoranaiset tulokset lienevät yleensä aluksi niukat, mutta työ sinänsä opettaa tekijälleen sellaista, millä on arvoa ja merkitystä hänelle itselleen. Kansanihmisten käyttämä sana- ja murrerikas sekä vivahdusten hermistämä kieli, erilaiset asuinrakennukset, vaateparret ja yksilöllinen suhtautuminen yleensä vievät haastattelijan lähemmäksi oman kansansa selunelämää, josta yleismaailmallinen sivistys tahtoo hänet vieroittaa.

Hän oppii tuntemaan omaa kansaansa syvällisemmin, ja hän oppii myös rakastamaan sitä enemmän. Ja eikö sen, joka tahtoo kansaansa palvella, ole tunnettava kansansa, rakastettava kansaansa ... ?

Viisas Elias Lönnrot, joka enemmän kuin kukaan muu on ansioitunut „uuen Sammon saa'annassa”, tunsi, ettei hän, kansamme vanhaa runoutta ja muistitietoa keräillessään, tyydyttänyt pelkästään omaa uteliaisuuttaan tai tiedonhaluun. Ei, hän tunsi liikkuvansa korkeamman asioilla, itseänsä suuremman innoittamana — yhdentekevää, sanomeko sitä kansallishaltiaksi tai kansallishengeksi — ja hän lausuu tunnustuksensa seuraavin vilpittömin, merkityksellisin sanoin:

„Olipa kuin olisi joku näkymätön haltia mieleni niiden suoloisuuteen ja kauneuteen niin kiinnittänyt, etten oikein voinut ilman niittä elää, ja sillenpä, joka niin veti ja johdatti, melkeinpä pakotti minua työhöni, tahtoisin kaiken ansion siitä antaa; itse en ollut muuta kuin käskyläinen toisen työssä.”

*

Lisääntyvän, asiallisen ja kiihkottoman huomion suuntaaminen vanhaan suomalaiseen kulttuuriperintöön, sen salatie-teellis-uskonnollisia arvoja silmällä pitäen, kuuluu siis Ruusu-Ristin toteutuvaan työsuunnitelmaan.

Ruusu-Risti on hengeltään teosofinen, koska se pohjautuu H. P. B:n välittämälle teosofialle, ja sikäli se siis on osallinen yleismaailmallisesta viisauuskonnosta. Ruusu-Risti on kuitenkin samalla kansallinen, koska sen tarkoituksena on olla Suomen kansan henkisenä herättäjänä ja kansamme henkisen elämän selkärankana. Olettaen, että sillä on todellista tietoa hallussaan, se voi toteuttaa tehtävänsä vain käyttämällä kieltä, jota kansamme ymmärtää ja kirkastamalla ne pysyvät arvot, joita kansamme tietoisesti tai vaistomaisesti kunnioittaa.

Kansamme tunnustaa kristinuskon omakseen. Ruusu-Ristin on siis selvitettävä ihmisille kristinuskon ydin: sen teosofia on tällöin kristosofiaa, viisautta, joka on Kristuksessa, tietoa, joka opastaa yksilöt Kristus-elämään; ennen kaikkea sen on itsensä oltava kouluna, jossa jäsenet toinen toistaan tukien pyrkivät Kristuksen täydellisyyteen.

Mutta kansamme on kansakuntana n.s. pakanallisuuden asteella. Sen alitajunnassa piilevät monet ominaisuudet, taipumukset ja kyvyt, jotka ovat muinaisten kylvöjen satoa, van-

hujen aikojen perintöä. Eikä suinkaan kaikki, mikä kansan alitajunnan kätkössä on, suinkaan ole hyvää, kaunista, oikeata. Kansan sielussa, niinkuin yksilöidenkin, on purkautumattomana huonoakin karmaa. Ei siis myöskään kaikki, mikä tästä yhteistajunnasta esille tulee, sinänsä ole ihailtavaa ja ohjeeksi kelpaavaa. Se, mikä siinä on totta ja kaunista, tuotakoon ilmi ja toteutettakoon.

Tuleva uskonpuhdistus, josta jo on paljon puhetta pidetty, on siis oleva kahdenlainen. Sen on kohdistuttava kristinuskoon — lähinnä yksilöiden muuttuneen elämän välityksellä — ja sen on kohdistuttava koko kansakuntaan — kansamme muinaisen, piilotajuisesti läsnäolevan kulttuuriperinnön välityksellä.

Kristusviisauden ja vanhan „pakanallisen” viisauden on käytävä käsi kädessä, jos mieli saada suuria aikaan. Ellei se ole mahdollista, on tarjolla suuri vaara: kansallisia yhteisetuja ajavat vietit ja pyyteet käyvät rodun ja kansan ”veressä” uinuvan alkukantaisen uskonnollisuuden tukemana vastustamaan korkeampia uskontoja, Euroopassa kristinuskoa. Tosiasia on, niin omituiselta kuin se kuuluneekin, että yksilö harvoin toimii niin johdonmukaisen pakanallisesti kuin joku kansakunta saattaa toimia. Kansakunta kokonaisuudessaan voi helpommin kuin yksilö — näennäisesti epähistoriallisesti — palautua epäkristilliseen menneisyyteensä ja pyyteitten päästessä ohjaksiin sivuuttaa sokeana ja kuurona senkin viisauden, mikä on sisältynyt kristinuskoa edeltäneisiin uskontoihin.

Ruus-Ristillä, jos se tahtoo Suomen kansaa palvella, on siis vaikea ja voimia vaativa työ suoritettavanaan. Sen on jäsentensä kautta toteutettava tosi kristinuskoa, ja sen on samalla saatettava elävänä ja kirkastettuna ilmi kansakuntamme menneisyydelle rakentuva tulevaisuustehtävä, sen dharmia.

Vanhat kansalliset muistot ovat nyt heräämässä henkiin muuallakin kuin Suomessa. Onpa suorastaan esiintynyt julistajia, jotka vaativat täydellistä paluuta vanhoihin kansallisiin uskontoihin. Nämä „uuspakanat” edustavat luonnollisesti samalla kristinuskonvastaista ajattelua — tai tunteilua. Ihailulla seuraa kansojen elpyvää pyrkimystä oppia tuntemaan itseään, ja kun näkee, miten vanhat menot ja tavat uudelleen elvytettyinä saavat ihastuneen vastaanoton, tulee mieleen sananlaskun toteamus: „vanha loihtu ei mahtia menetä”. Ilmassa on yleensä tuntua siitä, mistä P. E. parisen-

kymmentä vuotta sitten puhui Suomen tulevaisuutta ajatellen, aavistusta, että vanhat mysteerit tullaan uudelleen herättämään eloon. On siis aika meilläkin tähän valmistautua siten, että opimme tuntemaan kansallisen itsemme. Itsetuntemuksella, jos se on todellista, vältymme myös menneisyyden erehdyksistä ja lankeemuksista.

*

Jos Ruusu-Risti kansallisena seurana pystyy tehtävänsä suorittamaan, se samalla täyttää vaatimukset, jotka nykyään voidaan esittää teosofisille seuroille — mikäli ne tahtovat totuutta etsiä ja osaltaan ihmiskuntaa palvella. Voimme liioittelematta sanoa, käytännöllisiä toteuttamismahdollisuuksia silmällä pitäen, että *teosofiset totuudet ovat jääneet kansallisten seurojen varaan*. Ne, jotka tätä väitettä eivät usko, odottakoot muutaman vuoden, jolloin tilanne on käynyt selvemmäksi. Yleismaailmallisia teosofisia seuroja on vielä, ja ne tulevat epäilemättä muodossa tai toisessa elämäänsikin, mutta niiden merkitys on sama kuin kansainvälisten seurojen yleensä, älyllinen ja sosialinen. Ne joko pysyttelevät ylikansallisessa älyllisen tutkistelun ilmapiirissä, tai sitten ne saavat yleisvärityksensä keskuksena toimivalta maalta tai johtavilta kansoilta ollen samalla näiden valtiollisen politiikan alaisuudessa.

Teosofian tulevaisuus riippuu kansallisista seuroista siitä yksinkertaisesta syystä, että kansakuntia ja kansallisia erikoisominaisuuksia ei voida sivuuttaa. Kansä on verrattavissa ihmisyksilöön: ihmisellä on persoonallisuutensa, jotta hän sen välityksellä toteuttaisi jumaluutta, ja vastaavasti on kansakunnan toteutettava ihanimmat unelmansa, korkeimmat ihanteensa, muutoin sen on inhimillisen persoonallisuuden lailla kuoltava, olipa se ulkonaisesti kuinka mahtava tahansa.

Kansainvälisten seurojen teosofia ei ole pystynyt ottamaan huomioon kansakuntien dharmaa, ja tämä on nyt siirtynyt tai siirtymässä kansallisille seuroille. Henkisen elämän ykseys on yläpuolella kansojen ja persoonallisuuksien, mutta se on jokaisen ihmisyksilön itse saavutettava. Samoin kuin itenäistyneet, henkisestä elämästä osallistuneet yksilöt vähitellen muodostavat sen veljeyden ytimen, jota jo parituhatta vuotta on tavoiteltu, samaten toimivat teosofisten totuuksien välittäjinä ja toteuttajina tehokkaimmin kansalliset seurät, jotka tekevät työtään itsenäisinä ja vapaina, toisiaan opettaen, toisiaan täydentäen. Toisarvoista on, ovatko ne ulkonaisesti

toistensa kosketuksissa vaiko eivät. Jos niiden tarkoituserät ovat puhtaat ja korkeat, ne muodostavat voimaketjun, jonka merkitys on suunnaton, ja henkisen elämän kannalta on juuri tällä merkitystä.

Tämä on ollut, sikäli kuin olemme ymmärtäneet, P. E:n näkemys jo kauan sitten, ja iloksemme olemme saaneet nähdä, että se on toteutumassa.

Kaukaisina aikoina, ennen kristinuskon ilmestymistä, Euroopassa oli mysteriokeskusten muodostama ketju, joka oli yhteydessä Valkoisen Veljeskunnan kanssa. Tällainen keskus oli, sanovat viisaat, myös Suomessa. Nyt olemme siirtymässä aikaan, jolloin nämä vanhat keskuksat uudelleen alkavat toimia. Ne kansalliset teosofishenkiset seurata, jotka ovat tehneet liiton kansansa hengen kanssa, tulevat herättämään eloon vanhat ja samalla entisestäään jalostuneet mysteriot maissa, missä niitä ennen on ollut.

Tämä on se kaksinainen uskonpuhdistus, jota varten tehdään työtä. Kysymyksessä on yleismaailmallinen suunnitelma, joka ei rajoitu yksistään Suomeen, vaan joka käsittää paljon kansoja ja maita. Lukekaamme uudelleen, mitä P. E. kirjoitti tulevasta reformatiosta aikakauskirjassamme v. 1930 (n:o 9—10, s. 330—331), miettikäämme sitä ja antakaamme arvoa ja myötätuntomme tukea sillekin työlle, mitä muualla tehdään meidän näkemättämme ja kuulemattamme.

„... Tuleva ei ole ihminen eikä vapahtaja, se on suuri tapahtuma. Ihmisiä — hyviäkin, on, vapahtaja, Kristus — on, tuleva tapahtuma on kuin suuri elämänpyörä näkymättömissä, joka jo pyöri ja lähestymistään lähestyy.

Mikä tämä tapahtuma on?

Se on uusi uskonpuhdistus, suuri reformatzioni kristikunnan kaikissa kirkoissa. Sanon 'kristikunnan', sentähden että olen länsimaalainen. Itämailla tämä uskonpuhdistus on myös jo käynnissä. — — —

Ruus-u-Risti on täten renkaana merkillisessä työssä. Sekä seuramme että tämä aikakaushetemme.

Itse sitä ihmettelen, kun katselen suurta tehtävää. Mitä me olemme, että semmoisessa saisimme olla mukana?

Mutta Mestari tietää — ja aika näyttää.”

*

Aikaisemmin julkaisimme aikakauskirjassamme lyhyen maininnan irlantilaisen „Hermeettisen Seuran” johtajan, kapt. P. G. Bowenin toimittamasta „The Sayings of the Ancient One”-teoksesta, jossa on vanhoja mysterio-opetuksia. Meillä on nyt ilo ilmoittaa, että aikaisemmin saamamme tekijän valtuutuksen lisäksi olemme saaneet kustantajaltakin,

Rider & Co:lta Lontoosta, asiaankuuluvan suomennosluvan. Teoksesta julkaisemme ensi numerosta alkaen sen tärkeimman osan, kolme opetuslukua, joihin kirjan nimikin („Müinaisaikaisen sanoja“) viittaa, sekä niihin liittyvät selitykset. Eräiden arvostelijoiden mielestä kirjan mysterio-opetukset on asetettava „Hiljaisuuden Äänen“ ja Mabel Collinsin julkaiseman „Valoa Tielle“-kirjan rinnalle. Aikaisemmin julkaisemamme „Opetuslapsiuden tie“ sisältyy myös yllämainittuun teokseen. Kokonaisuudessaan nämä opetukset antavat varsinaisen sanomansa ohella käsityksen siitä vakavasta totuudenetsijähengestä, joka on ominainen Irlannin „Hermeettiselle Seuralle“.

Mahatma Gandhi:

Ahimsa

Ei näy olevan mitään historiallista tukea uskolle, että liioiteltu ahimsan harjoittaminen on liittynyt miehisten hyveittemme menetykseen. Viimeisten 1500 vuoden aikana olemme kansakuntana antaneet monta ulkonaisen rohkeuden todistusta, mutta meitä ovat raadelleet sisäiset erimielisyydet, ja me olemme antaneet omiin etuihimme emmekä maahan liittyvän huolenpidon johtaa itseämme. Meitä on toisin sanoen hallinnut uskonnoton henki pikemmin kuin uskonnollinen.

En tiedä, miten oikeutettu on syytös miehuuden puutteesta, kun jainat ovat kysymyksessä. Minulla ei ole oikeutta puhua heidän puolestaan. Minut on kasvatettu vaishnaviittina, ja lapsuudessa minulle opetettiin ahimsaa. Uskonnollisesti olen saanut paljon jainojen suurista uskonnollisista teoksista samoin kuin muiden suurten uskontojen pyhistä kirjoituksista. Olen oppinut paljon henkilökohtaisesta kansakäymisestä nyttemmin kuolleen filosofin Rajachand Kavin kanssa, joka oli saanut jainalaiskasvatuksen. Vaikkakin mielipiteeni ahimsasta onkin tulos useimpia maailman uskontoja käsitelleistä tutkimuksistani, ei se kuitenkaan enää ole riippuvainen näiden kirjoitusten auktoriteettiudesta. Se on osa elämäni, ja jos äkkiä huomaisin, että lukemissani uskonnollisissa kirjoissa olisikin toinen merkitys kuin se, minkä olin niille antanut, pysyisin jatkuvasti siinä ahimsan näkemyksessä, jota tässä kehittelen.

Meidän shastramme näyttävät opettavan, että sillä, joka todella harjoittaa ahimsaa, on maailma jalkojensa juuressa. Hänellä on sellainen vaikutus ympäristöönsä, etteivät käärneet eivätkä muut myrkylliset matelijat tee hänelle mitään vanhinkoa. Niin kerrotaan olleen pyhän Franciscus Assisilaisen laita.

Negatiivisessa muodossaan ahimsa sisältää sen, ettei saa tuottaa minkäänlaista vahinkoa millekään elävälle olenolle ruumiillisesti eikä sielullisesti. Sen vuoksi ei saa vahingoittaa minkään väkivallantekijän persoonaa eikä tuntea vastenmielisyyttä häntä kohtaan siten tuottaen hänelle henkistä kärsimystä. Tämä ei tarkoita sitä kärsimystä, joka kohtaa väkivallan harjoittajaa niiden luonnollisten tekojeni johdosta, jotka eivät aiheudu mistään vastenmielisyydestä. En siis ole estetty esim. poistamasta hänen läheisyydestään lasta, jota hän aikoo lyödä. Päinvastoin ahimsa *vaatii* minua pelastamaan aiotun uhrin väkivaltaisen ihmisen ulottuvilta, jos jotenkin joudun suojelemaan lasta sellaisessa tapauksessa. Etelä-Afrikan intialaiset tekivät niinmuodoin aivan oikein kieltäytyessään alistumasta pahaan, jota unionihallitus aikoi heille aiheuttaa. He eivät tunteneet vastenmielisyyttä hallitusta kohtaan. Tämän he osoittivat auttaessaan hallitusta, milloin hyvänsä se tarvitsikin heidän apuaan. Heidän vastarintansa oli sitä, että he kieltäytyivät tottelemasta hallituksen käskyjä, vaikka heidän olisi pitänyt kuolla sen takia. Ahimsa vaatii, että ihminen tietoisesti alistuu kärsimykseen, mutta ettei ihminen tarkoituksellisesti loukkaa väkivallantekijää.

Positiivisessa muodossaan ahimsa sisältää suurimman rakkauden, suurimman armeliaisuuden. Jos elän ahimsan mukaan, *minun täytyy rakastaa* vihamiestäni. Minun täytyy kohdella pahantekijää, joka on vihamieheni tai vieras minulle, ikäänkuin hän olisi isäni tai poikani. Tähän aktiiviseen ahimsaan sisältyy välttämättömästi totuudenmukaisuus ja pelottomuus. Samaten kuin ei voi pettää sitä, jota rakastaa, samoin häntä ei myöskään pelkää eikä säikähdä. Elämä on lahjoista suurin. Ihminen, joka todella antaa tämän lahjan, riisuu kaiken vihamielisyyden aseista. Hän on raivannut tien hyvälle ja ystävälliselle välien selvittelylle. Ei kukaan, joka itse pelkää, voi antaa sitä lahjaa. Ei voi samalla kertaa toteuttaa ahimsaa ja pelätä. Ahimsa vaatii mitä suurinta rohkeutta, ja se on sotilaan hyveistä kaikkein sotilaallisin. Kenraali Gordon on eräässä tunnetussa patsaassa esitetty pelkkää keppiä kantavana. Tämä vie meidät hyvän matkaa ahimsan

tielle. Mutta sotilas, joka tarvitsee kepinkin suojakseen, on vastaavasti vähemmän sotilas. Tosi sotilas on se, joka osaa kuolla ja pysyä paikallaan luotiateessa. Sellainen oli Ambarisha, joka seiso i paikallaan sormeaan kohottamatta, vaikka Durvasa olisi kuinka raivonnut. Maurit, joita ranskalaisten tykit niittivät, ja jotka syöksyivät kohti tykkien suita „Allah” huulillaan, osoittivat samanlaista rohkeutta. Mutta heissä se oli epätoivon rohkeutta. Ambarishan rohkeus tuli rakkaudesta. Maurien urhoollisuus ja kuoleman halveksunta sai heidät yhtäkaikki valtaamaan tykit. He heiluttivat raivosasti hattujaan, lakkasivat ampumasta ja tervehtivät aikaisempia vihollisiaan tovereina. Samalla tavalla olivat etelä-Afrikan intialaiset passiivisen vastarinnan aikana valmiit kuolemaan mieluummin kuin myymään kunniansa pienestä persoonallisesta huojennuksesta. Tämä oli ahimsaa aktiivisessa muodossaan. *Ei milloinkaan* saa kaupitella kunniaansa. Turvaton tyttö on paremmassa turvassa ahimsan harjoittajan luona kuin jonkun toisen luona, joka on valmis puolustamaan häntä ainoastaan niin pitkälle kuin hänen aseensa häntä auttavat. Tyranni saavuttaa edellisessä tapauksessa uhrinsa vasta puolustajan kuolleen ruumiin yli astumalla. Jälkimmäisessä tapauksessa hänen tarvitsee vain voittaa vastustaja ylivoimalla, sillä tämä on mielestään täyttänyt velvollisuuden vaatimukset taisteltuaan aineellisten voimiensa mukaan. Edellisessä tapauksessa, jolloin puolustaja on asettanut koko sielunsa tyrannin ruumista vastaan, on todennäköistä, että tämänkin sielu herää, ja työllä on mahdollisuus kunniansa säilyttämiseen äärettömästi suurempi kuin missään muissa ajateltavissa olosuhteissa puhumattakaan luonnollisesti siitä, mitä hän itse voi saada aikaan omalla henkilökohtaisella rohkeudellaan.

Jos tänään olemme epämiehekkäitä, ei se johdu siitä, ettemme osaa taistella, vaan siitä, että pelkäämme kuolla. Ei ole mikään Mahaviran, jainalaisuuden apostolin, eikä Budhan eikä Veda-kirjojen seuraaja se, joka kuolemanpelosta pakenee jokaista vaaraa, todellista tai kuviteltua, samalla toivoen, että joku toinen raivaa pois vaaran iskemällä maahan ihmisen, joka sen aiheuttaa. Ei ole ahimsan harjoittaja hän, jota ei vähimmässäkään määrässä liikuta se, että hän surmaa miehen tuuma tuumalta pettämällä häntä kaupassa, tai joka aseineen suojelisi lehmii ja surmaisi teurastajan, tai joka luullen tekevänsä maalleen palveluksen ei häikäile surmata joitakin virkamiehiä. Kaikkia näitä ajaa viha, raukkamai-

suus ja pelko. Tässä on rakkaus lehmään tai maahan epämääräinen tunne, joka vain palvelee persoonallista turhamaisuutta tai vaimentaa itsestään muistuttavan omantunnon.

Ahimsa oikein ymmärrettynä on vaatimattoman käsitykseni mukaan yleislääke kaikkea maallista ja ylimaallista paha vastaan. Emme milloinkaan voi harjoittaa sitä liioitellusti, ja tällä hetkellä sitä ei esiinny laisinkaan. Ahimsa ei sulje pois muita hyveitä, vaan tekee niiden harjoittamisesta välttämättömyyden, ennen kuin sen yksinkertaisimpia sääntöjä voidaan sovelluttaa. Mahavira ja Buddha olivat sotilaita ja samaten Tolstoi. Mutta heillä oli totuudenmukaisempi ja syvempi näkemys ammatistaan, ja he löysivät totuudenmukaisen, onnellisen, kunniallisen ja jumalallisen elämän salaisuuden. Jakakaamme se näiden opettajien kanssa, ja meidän maastamme tulee jälleen jumalien kotipaikka.

Suom. J. Ptn.

Ernest Deslandes:

Harhat ja todellisuus

Olin saapunut kukkulan laelle kiemurtelevaa polkua kiiptien. Siellä, ylhäällä, minä löysin jalomman maailman ihmisen näköpiirin tuolta puolen. Kuitenkin, kun kysyin, sain vastaukseksi: *kaikki on harhaa*.

Kun korkeudestani avoimin sieluin katselin ihmisiä, näitä värähteleviä soluja, jotka kulkevat kautta elämänsä kierroksen sokeasti eteenpäin pyrkien eivätkä tiedä, että *kaikki on harhaa*, minä näin heidän inhimilliset heikkoutensa, heidän toiveensa ja pelkonsa — usein niin turhat —, mutta „pilvien” takana näin „auringon”, ja sydämessäni rukoilin, jotta he saisivat tämän tiedon: *kaikki on harhaa*.

Kun ihminen, joka tietämättömyydestä on tavoitellut häipyvän elämän varjoja, nousee tämän vaiheensa yläpuolelle, hän kokee rauhan, hän näkee, että lihassa *kaikki on harhaa*.

Useasti olen tuntenut haluavani muovilla uudestaan ruumiit ja sitä tietä kohottaa nämä solut, jotka etsivät ruumistusta tietämättä, että *kaikki on harhaa*.

Mutta hellät viitteet, joita sain, taltuttivat intoni, ja pitkäisen leimahduksena ja ukkosen jyrynänä valkeni minulle totuus: *kaikki on harhaa*.

Siunatuista totisesti ne, joiden vallassa on nähdä kiertävät taivaitten piirit ja sieluina, vaikkapa rajoitettuinakin, avartua *Itsen* tuntemukseen ja tietää, että *kaikki on harhaa*.

Siunatuista he tunkeutuessaan läpi häikäisevän kehän kuolemattomuudesta tietoisina, todellisuudessa eläen, harhan yläpuolella, vaikka *harhassa eläen*.

He osaavat suoda suuremman vapauden niille, jotka vielä viivyttelivät „haudassa”; he jaksavat odottaa siihen saakka, kunnes herämys tulee näillekin, ja he nousevat ikuisessa hengessään *yläpuolelle kaiken harhan*.

Pyhiinvaeltajatoverini! Tavoittele vuoren huippua, voita itsesi ja siten saavuta suuri palkinto, tieto siitä, että tämän ulkoisen maailman tietämys *on vain harhaa*.

Kaikkien elävien muotojen takana piilee näkymätön ykseys, tajunta, joka kutsuu täydellistymiseen, joka nostaa ihmiskuntaa, jotta se vapautuisi *tästä suuresta harhasta*.

Suom. J. Ptn.

Uno Pore:

Kesäkurssimme

Kurssien motto:

„Sillä muuta perustusta ei voi panna kuin mikä on pantu, ja se on Jeesus Kristus”. I Kor. 3: 11.

Tällä kertaa erikoisen selvästi tunnen, kuinka vaikeata on muutamaan sivuun saada mahtumaan selostusta niistä hengenäyttteisistä päivistä, jotka Jyväskylässä vietimme heinäk. 26—elok. 2 p:nä. Voi jäädä helposti pois kenties olennaisiakin asioita. Tällainen selostus on pakosta siis jossain mielessä subjektiivinen, sillä osaanhan kertoa vain siitä, mitä pystyin vastaanottamaan.

Aluksi koetan lyhyesti saada esille ne tosiasiat, ulkonaiset tapahtumat, joiden puitteissa itse elämä elettiin.

*

Edelleenkin noudatettiin jo vuosia koeteltua ja hyväksi havaittua työsuunnitelmaa: aamutunnit klo 9—11 käytettiin omakohtaisten ajatusten ja kokemuksien selostamiseen. Tällä kertaa oli aiheena: Mitä olen ajatellut, lukenut tai kokenut Kristuksesta ja Jeesus-Kristuksesta.

Päivätunteina klo 13—15 tutkittiin P. E:n „Christosophiaa”,

keskusteltiin siitä, kyseltiin, vaihdettiin ajatuksia. Kirjaa ei päästy loppuun saakka: viimeisenä tutkittiin „Pienen Ruusu-Risti-Katkismuksen” I osa.

Illalla klo 19 olivat sitten esitelmät, joihin myöhemmin pa-
laan lähemmin. Sunnuntaina heinäkuun 26 p:nä oli terve-
tuliaisillanvietto, jossa muun hyvän ohjelman lisäksi oli Terttu
Pajunen-Kivikkään kirjoittama kaunis näytelmä „Kauneu-
den papitar”. Lauantaina elokuun 1 p:nä oli juhla yleisölle
ja jäsenille. Siellä kurssien puheenjohtaja Sven Krohn vas-
tasi muutamiin kysymyksiin ja lopuksi esitettiin kolminäytök-
sinen jyvaskyläläisen jäsenemme Otto Keskinen kirjoittama
erittäin kiintoisa näytelmä „Ylönousemus”. Sunnuntaina
elok. 2 p:nä oli sitten kurssien lopettajaiset.

Kurssien puheenjohtajana oli tänäkin vuonna, siis kol-
mannen kerran, Sven Krohn, joka tahdikkaasti, tasapuolisesti
ja viisaasti johti kursseja.

Kursseille antoi erikoisen leimansa paitsi syvää tutkimus-
aihetta myös se ilahduttava seikka, että Johtaja Hilda Pihlaja-
mäki tällä kertaa oli mukana alusta loppuun ja käytti useita
suurella kiinnostuksella kuunneltuja puheenvuoroja.

Kesäkurssien uskolliset soittajat Helvi Leiviskä ja J. Poh-
janmies edelleenkin pitivät huolen musiikkipuolesta; Pohjan-
miehen täytyi matkustaa pois jo torstai-iltana ja sen jälkeen
Helvi Leiviskä pääasiassa yksin huolehti soitosta.

Kymmenet entiset kurssilaiset lähettivät tervehdyksiä,
jotka tavan mukaan vastaanotettiin kättentaputuksin.

Majoitus oli järjestetty hyvin kuten aina ennenkin: oli ti-
laisuus valita joko hyvin halpa yhteismajoitus tai vähän kal-
liimpi asunto yksityisissä perheissä. Yhteistä ruokailua ei
sen sijaan enää ollut, kuten ei enää viime vuonnakaan, kun
rouva Teräsvaara ei heikontuneen terveytensä vuoksi enää
katsonut voivansa ottaa sitä vastuulle. Minusta tuntui, että
kaikki olivat tyytyväisiä kurssien tähänkin puoleen: jokainen
sai valita mieleisensä ruokailupaikan ja syödä mieliruokiaan.

Osanottajia oli tällä kertaa jonkun verran vähemmän kuin
aikaisemmin: nim. 96 (viime vuonna oli 119 ja v. 1934 124),
mutta täydeltä Temppele näytti kuitenkin.

Iltaisin oltiin vapaita jo n. 20.30, mutta miltei joka ilta kes-
tivät jälki-istunnot lähes puoleen yöhön ja ylikin puolen
yön: alkuiltä Temppelelin vastapäätä olevassa Santalan kahvi-
lassa siksi, kunnes ajettiin pois, ja sitten yksityisissä asun-
noissa. Ja näissä jälki-istunnoissa asioista vasta oikein kes-
kusteltiin ja innostuttiin.

Aaamupäivisin siis kurssilaiset kertoivat kokemuksiaan, jotka jollain tavoin liittyivät Kristukseen tai Jeesukseen Kristukseen. Koska kertomukset useissa tapauksissa alkoivat aina lapsuudesta asti ja päättyivät sitten todellisiin kokemuksiin, ja koska kokemukset pääpiirteissään olivat verrat samantyyppiset, koetan tässä antaa jonkinlaisen yhtenäisen kuvan:

Jo varhaisessa lapsuudessa olimme tulleet tekemisiin kirkonopin kanssa kotona, koulussa, kirkossa. Kaikkialla puhuttiin Jeesuksen verikuolemasta, ja siitä, kuinka usko Häneen poisottaa maailman synnit. Oli uskottava Jumalaan ja Jeesukseen Kristukseen, muuten joudumme helvettiin. Mutta samassa hengenvedossa selitettiin, että Jumala herättää meissä uskon. Myös ei osattu tehdä eroa Jeesuksen ja Kristuksen välillä. Kapinoimme kirkonoppia vastaan: emme voineet uskoa julmaan Jumalaan, joka heittää luomiaan olentoja helvettiin vain sen vuoksi, etteivät he uskoneet Häneen. Emme voineet käsittää, kuinka jonkun asian totenapitäminen, joka lisäksi tuntui sangen järjettömältä, olisi voinut päästää meidät syntiemme ja pahojen tekojemme seurauksista. Aloimme etsiä maailmankatsomusta muualta: tulimme filosofeiksi, luonnontieteilijöiksi, nietscheläisiksi, jotka luotimme vain omaan järkeemme ja ratkaisukykyymme. Mutta ennen pitkää huomasimme, ettei pelkällä järkeilylläkään pitkälle pääsyt: emme olleet vain järkiolentoja. Tutustuimme sitten teosofiaan ja sen laajat perspektiivit, maailman okkultisen historian mahtavat näköalat, kuvaukset ihmisen miljoonia vuosia kestäneestä kehityshistoriasta, kuvat Kosmoksen ihmeellisestä järjestyksestä, tempasivat meidän mukaansa. Me muodostimme kokonaisen maailmankatsomuksen teosofian avulla, niin ettei maailmankuvassamme ollut ainoatakaan aukkoa. Kaikki kysymykset pystyimme ratkaisemaan älyllisesti. Mutta taas aloimme tuntea tyhjyyttä sydämessämme: aloimme kaivata persoonallisempaa otetta tähän maailmaan, aloimme etsiä Jumalaa. Emme enää tyytyneet älylliseen näkemykseen. Tulimme sitten Ruusu-Ristiin ja aloimme paremmin käsittää kristinuskkoa ja Jeesus-Kristusta, joka oli yhtynyt Jumalaan, yhdistänyt taivaan ja maan. Aloimme ymmärtää, että elämän tarkoitus onkin siinä, että ihminen ottaa itseensä Jumalan, Kosmillisen Kristuksen. Otimme taivaan väkiryynnäköllä. Ihme tapahtui: taivaat aukenivat, tulimme elävään suhteeseen Kosmoksen tajunnan kanssa, löysimme Kristuksen, saimme uskon. Emme aluksi osanneet tehdä eroa

Jeesuksen ja Kristuksen välillä nuoruudessamme, mutta uskoon herättyämme opimme huomaamaan, että olimme tulleet tuntemaan Kosmillisen Kristuksen, jossa samassa tajunnassa Jeesus Kristus eli ensimmäisenä kaikista. Jeesus Kristus oli ennen meitä tien kulkenut, yhtynyt niin täydelleen kosmilliseen tajuntaan, että hän saattoi sanoa: „Isä ja minä olemme yhtä”.

Ja niin oli monelle meistä käynyt, että olimme tuon ensimmäisen kokemuksemme haudanneet maahan niinkuin se palvelija, jolle isäntä oli uskonut yhden talentin. Emme olleet sitä osanneet hoitaa — emme olleet sitä aina edes talentiksi tunteneet. Taivaat olivat auenneet, mutta jälleen sulkeutu- neet emmekä olleet osanneet uudelleen levittää sitä kapeata valojuovaa, joka kokemuksestamme oli jäljelle jäänyt. Emme läheskään kaikki olleet osanneet vetää tuota ihmeellistä kokemusta päivätajuntaan.

Mutta monet meistä olivat asian ymmärtäneet, panneet talettinsa kasvamaan ja saaneet ne moninkertaisiksi, niin että heillä on aarre taivaassa. He elävät „Elämän suurta seikkailua”. — Satumaiset ja suuremmoiset olivat nämä aamutunnit, muuta en osaa sanoa.

*

Päivätunneilla klo 13—15, kuten jo alussa mainitsin, tutkittiin P. E:n kirjaa „Christosophia”. Puheenjohtaja luki aluksi kappaleen tai kaksi, ja sitten keskusteltiin luetun johdosta, pääasiassa puheenjohtajan esille tuomista ponsikohdista. Koetan tässä viitata pääkohtiin, jotka keskustelussa selvisivät osanottajille: Ennenkuin ihmisessä voi herätä usko, hänen on oikealla tavalla täytynyt epäillä — luottaen sisälään kuuluvaan Pyhän Hengen ääneen. Epäily on siten jo tavallaan uskoa, sillä siihen sisältyy usko sisällä olevaan totuuden vaistoon. — Totuudenetsijä tutustuu materialismiin, mutta jättää sen ennen pitkää, sillä se ei tyydytä hänen sisälään kuuluvaa siveellisyyden, uhrautumisen, korkeamman moraalin vaatimusta. — Todellinen tahto herää ihmisessä vasta uskon syntyessä, sillä tavallisessa persoonallisuudessaan elävässä ihmisessä ei oikeastaan ole vapaata tahtoa, niinkuin tieteellisetkin psykologit väittävät ihmisestä yleensä. Uskon herätessä ihminen tulee osalliseksi kaikkiallisesta Jumalan tahdosta, joka on ainoa todellinen tahto koko maailmankaikkeudessa, muu tahtotoiminnalta näyttävä on kuin sen vääristynyt heijastus, ohimenevää ja haluihin ja ajatuksiin si-

dottua. Vasta sitten kun olemme vapautuneet persoonallisen tajuntaelämän harhoista, Jumalan tahto voi ottaa asuntonsa meihin. — Jeesus ensimmäisenä otti päivätajunnassaan vastaan Kosmillisen Kristuksen. Kun me tulemme osallisiksi Jumalan tahdosta, on se samalla meidän Damaskos-kokemuksemme, niinkuin se oli Paavalille. Se on mystillisen Kristuksen syntyminen meihin, se on uskon herääminen, mikä jokaisen on koettava voidakseen täydellä syyllä kutsua itseään kristityksi. — „Viimeinen tuomio”, josta Raamatussa puhutaan, kohtaa jokaista ihmistä hänen kuoltuaan: hänen oma korkeampi minänsä hänet puolueettomasti tuomitsee. „Iankaikkinen tuomio” on sama kuin karman laki, sillä se laki aina toteutuu, sen tuomio aina saavuttaa. —

Kun ihminen alkaa koko voimallaan pyrkiä henkiseen elämään, hänen on muodostettava itselleen selvä maailmankatsomus. Hänen on ensin älyssään suurin piirtein oltava selvillä edessään olevasta tiestä, muuten hän ei osaa normaalisti kulkea eteenpäin. Oikea maailmankatsomus on kuin Graal-malja, johon uusi elämä voi laskeutua. Jos malja on kokonainen ja ehjä, jos persoonallisuus on totuudelle rakennettu, se ei mene hajalle eikä kappaleiksi Jumalan Pojan tullessa. Luonnollista ja selvää on samalla, että ihminen voi löytää Kristuksen ilman teosofiaakin samoin kuin ilman mitään uskontoakin. Kristus voi tulla ihmiseen millä kehitysteella tahansa, mutta suuri vaara on siinä, että ellei ihminen ole siihen valmistunut, hänen tajuntansa voi jollain tavoin mennä sekaisin. Jos Kristusta vertaamme rakennukseen, on teosofia jumalallisten asioiden todellisen tiedon merkityksessä verrattavissa rakennustelineisiin, joita ilman rakennus on vaikea pystyttää. Esimerkkinä mainittiin, kuinka kerran oli Ruusu-Ristin luentotilaisuuteen tullut henkilö, joka väitti olevansa Kristus. Perustaja-Johtaja sanoi hänen kokeneen Kosmillista Kristusta, mutta kun hän ei ollut siihen valmistunut, hänen persoonallisuutensa ei kestänyt, vaan „meni sekaisin”. — Ei ole oleellista eroa kosmillisen ja mystillisen Kristuksen välillä, sillä kokiessaan itsessään mystillistä Kristusta ihminen samalla kokee kosmillista tajuntaa. Kosmillinen Kristus on avaruudessa ristiinnaulittu. Hän kärsii koettaessaan voittaa ilmennyksen alempia tasoja kaltaisikseen. Mutta voimme myös sanoa, että Hän elää autuudessa — kärsimys on vain hänen uloin verhonsa. — Kosmillista Kristusta koettaessa ei siinä läheskään aina ole Jeesus Kristus mukana: normaalitapauksissa koetaan ensin Kosmillista Kristusta ja

vasta sen jälkeen tulee Jeesus Kristus vastaamme. Mutta on monia psyykkillisiä tapauksia, joissa on voitu nähdä Jeesus ennen ja ilman kosmista tajuaamista, aivan kuin ulkopuolella kokijaa. Kokemuksella ja kokemuksella saattaa siis olla suuri ero.

Uuden ja Vanhan Liiton erosta keskusteltaessa tultiin mielestäni kuin seuraavaan loppupontteen: Uusi Liitto on siinä, että ihminen kokoaa voimansa suureen rynnistykseen, niin että hän koko olemuksessaan tahtoo vain Jumalaa, ottaa „Taivasten Valtakunnan väkiryssä”, ja sitten puhdistuu Kristuksen avulla; Vanha Liitto taas on siinä, että ensin kulkee puhdistuksen tien kuin omin voimin, korkeamman miänsä ja Mestarien ohjeita seuraten ja sitten vasta puhdistuttuaan astuu Taivasten Valtakuntaan, „tekee Uuden Liiton”. Historiallisesti alkoi Uusi Liitto Jeesus Natsarealaisen työn kautta, minkä jälkeen todellisuudessa kaikki ihmiset ja uskonnot ovat Uuden Liiton piirissä. Psykologisesti yksilön kannalta taas voimme sanoa, että ihminen elää Vanhassa Liitossa niin kauan kuin hän ei ole kokenut Kristusta; vasta tästä kokemuksesta alkaa Uusi Liitto yksilölle. Vanhassa Liitossa puhuttiin, että ihmisen oli ponnistettava seitsemän ruumistusta ennenkuin hänellä oli toiveita mistään näkyvistä henkisistä kokemuksista. Nyt Uudessa Liitossa Kristus odottaa „ruumiin kynnyksellä”, eetteriruumiissa, ja ihminen voi vastaanottaa Hänet siinä samassa elämässä, jossa hän alkaa pyrkiä.

Pyrkijän ohjeena tiellä ovat Jeesuksen käskyt. Ne eivät ole millään tavoin mielivaltaisia, ne ovat luonnonlakeja, joissa ilmenee se Jumalan tahto, joka olisi toteutettava maan päällä. — Kun ihmisessä uudestisyntymisessä herää inspiration lahja, hän alkaa kuulla kuin henkimaailman ääniä, — ei psyykkisellä tavalla. Silloin on tärkeätä, että hän oppii elämään Jeesuksen Kristuksen hengessä voidakseen erottaa toisistaan oikeat inspiratiot ja „ilmanvallon hallitsijain” äänet, jotka ilmenevät hänen persoonallisuutensa välityksellä. — Jeesus Kristus on ylipappi iankaikkisesti. Hänen paikkaansa ei kukaan voi saada eikä häntä kukaan sivuuttaa. — Kristuksen seuraajalle on ihmiskunta kuin meri merimiehelle: hän sitä rakastaa eikä koskaan sitä hylkää, mikä kävi monesti Vanhassa Liitossa, jossa monet arhatiksi tultuaan jättivät koko ihmiskunnan. — Ei merkitse kokonaisuuden kannalta niin paljon, että joku yksilö ottaa vastaan Jeesuksen Kristuksen. Ryhmien, kansojen, valtakuntien on se tehtävä. Vasta silloin voi alkaa Jumalan Valtakunta toteutua maan päällä.

Esitelmät olivat, kuten jo mainitsin, iltaisin klo 19.

Sven Krohn maanantain esitelmässään „Mitä on ajateltu Kristuksesta” puhui siitä, miten eri aikoina on selitetty Kristusta; miten nykyinen kirkkojen kristuskäsitys syntyi teologisten väittelyjen ja kirkolliskokousten päätöksestä; kuinka oikeata käsitystä koettivat myöhemmin tuoda esiin kathaarit ja albigenssit, jotka kirkko tuhosi; kuinka meidän aikanamme H. P. Blavatsky taas on koettanut tuoda julki oikeata käsitystä Kosmillisesta Kristuksesta, Logoksesta; miten kysymystä selitti Rudolf Steiner ja viimeksi Pekka Ervast, jonka laajat tutkimukset ovat meille asian selvittäneet.

Tiistain esitelmässään „Tie, totuus ja elämä” S. K. toi esille, kuinka nuo eri sanat viittaavat erilaisiin ihmisryhmiin: velvollisuusihmiset etsivät oikeastaan „tietä”, älyihmiset oikeastaan tahtovat „totuutta” ja tunneihmiset, jotka kaipaavat onnea, oikeastaan etsivät „elämää”. Totuudenetsijän on ikäänkuin itsessään yhdistettävä kaikki nuo kolme puolta, niin että hän tahtoo selvyyttä kaikkiin kolmeen kysymykseen: hänen on etsittävä totuutta, eletävä moraalista elämää ja koko sielullaan kaivattava henkistä elämää — Jumalaa. Vasta silloin hän kulkee kohti „tähteä”, „Hiljaisuuden Ääntä” ja saa kokea ikuisen elämän autuuden.

Yrjö Eloniemi esitelmässään „Kristus meissä” huomautti m.m. siitä, kuinka meidän on ensin löydettävä Kristus itsestämme, vasta sen jälkeen voi meillä olla toiveita löytää Hänet ulkopuolettamme. Kun Kristus meissä on syntynyt, on tiemme eteenpäin varma, olemme „virtaan astuneita”. Sitten hän näytti kuinka ajatus Kristuksen (korkeamman itsemme) etsimisestä on esille tuotuna myös kansalliseepoksessamme Kalevalassa Pohjan Neito-runoissa.

J. R. Hannulan esitelmä oli torstaina. Sen nimenä oli „Miten ratkaisen kristinuskon”, ja siinä hän muisteli nuoruutensa aikoja, kuinka silloin käsitettiin kristinuskko, ja kuinka hän joutui ihmettelemään sen järjettömyyttä siinä muodossa kuin silloin opetettiin. Edelleen hän kertoi, kuinka hän teosofiassa tutustui jälleensyntymis- ja karmaoppeihin, teosofian Jumala-käsitykseen, ja kuinka teosofia lopullisesti ratkaisi kaikki kristilliset opit ja teki ne käsitettäväiksi.

Uno Pore esitelmässään „Henkisen tien ensi askeleet” puhui siitä, kuinka ihmisen herätäkseen näkemään tämän näkyväisen elämän pyrkimysten tyhjyys, herätäkseen huomaamaan jumalallinen elämä kaiken takana, on astuttava henkiseen elämään vievälle tielle, kiellettävä itsensä ja tah-

dottava vain totuutta ilman ehtoja, osattava sanoa: „Sinun tahtosi, Herra, tapahtukoon, ei minun”. Sitten hän kertoi niistä huomioista, toteamuksista, joita Damaskos-kokemuksen elänyt ihminen tekee uudesta elämästään, kertoi uskonelämän kehittymisestä, sen hoidosta, Jumalan tahdon toteuttamisesta maan päällä, „kirjoitusten avautumisesta”, inspiraation lahjasta, kasvamisesta uskossa, Jeesus-Kristuksen erikoisasemasta muiden uskontojen perustajien rinnalla ja Taivasten Valtakunnan hapatuksen kaltaisuudesta.

Sopuointuiseen, voimakkaaseen tunnelmaan päättyivät kesäkurssit viimeiseksi laulettuun virteen: „Sun haltuus, rakas Isäni . . .” ja „pääjoukon” lähtiessä iltajunalla viritettiin asemasillalla perinteelliseksi muodostunut „Maa on niin kaunis . . .”

*

Kerta kerralta yhä vahvistuu käsitys tällaisten kesäkursien tarpeellisuudesta. Työhän tosin on samantapaista kuin mitä ryhmissä tehdään, mutta juuri se seikka, että työtä tehdään kokonaisen viikon ajan yhtämittäisessä korkeassa tunnelmassa, on merkityksellinen. Erikoisesti on kursseilla suuri merkitys hajallaan asuville jäsenille. Jyväskylä keskeisen maantieteellisen asemansa takia ja Helsingin jälkeen ensimmäisenä suurena „keskuksena” on erinomaisen sopiva paikka. Siis erikoisesti työkeskuksiemme ulkopuolella asuvat jäsenet: eikö olisi syytä järjestää kesälomansa kurssien ajaksi ja tulla Jyväskylään?

*

Niin ovat siis kesäkursimme päättyneet, nuo autuaat päivät, jotka saimme viettää asioiden parissa, jotka ovat ikuisuudesta kotoisin. Vain hämärän kuvan antavat nämä painetut sivut. Mutta niille, jotka olivat mukana, niille nuo päivät ovat elävässä muistossa, voimapatterina, josta riittää voimaa tulevan työkauden varalle.

Olimme taas uudistaneet „kasteenliittomme”, niinkuin eräs veljemme kiitospuheessaan sattuvasti huomautti.

Dion Fortune:

Verenhimo

I

En ole koskaan osannut ratkaista, pitäisikö tri Tavernerin olla näiden tarinoiden sankari vaiko roisto. Että hän oli mies, jolla oli mitä epätsekäimmät ihanteet, siitä ei voida keskustellakaan, mutta menetelmässään, millä hän toteutti nämä ihanteet, hän oli ehdottoman häikäilemätön. Hän ei välttelyt lakia, hän oli vain piittaamaton siitä, ja vaikka se erikoinen hellävaraisuus, millä hän käsiteli tapauksiaan, oli sinänsä kasvatusta, hän kuitenkin useasti käytti juuri hänelle ominaista psykologista menetelmää särkiessään sielun palasiksi, käyden työhön yhtä tyyneesti ja systemaattisesti ja hyväntahtoisesti kuin olisi kysymyksessä potilaan hoivaaminen.

Tapa millä kohtasin tämän kummallisen miehen oli aivan yksinkertainen. Päästyäni armeijan lääkärikunnasta menin erääseen lääkärien välitystointoon ja tiedustelin, mitä paikkoja oli saatavissa.

Minä sanoin: „Olen tullut armeijasta hermot sekaisin. Haluan jonkun rauhallisen paikan, missä voin jälleen koota itseni.”

„Sitä jokainen tahtoo”, sanoi toimiston hoitaja.

Hän katseli minua mietteissään. „Tuumin juuri tahdotteko koettaa paikkaa, joka on ollut jonkun aikaa kirjoissamme. Olemme jo lähettäneet muutamia miehiä sinne, mutta yksikään ei halunnut jäädä.”

Hän lähetti minut erääseen Harley Streetin vastaanottohuoneistoon, ja siellä tutustuin mieheen, jota, olipa hän hyvä tai paha, aina olen pitänyt suurimpana tapaamistani sieluista.

Pitkät ja laiha, pergamenttimaiset kasvot, iältään kolmenkymmenenviiden ja viidenkymmenenviiden välillä. Olen nähnyt hänet tunnin aikana näyttävän kumpaiseenkin ikäkauteen kuuluvalla. Hän kävi asiaan viivyttelemättä.

„Tarvitsen lääkäri-ylivalvojan hoitolaani” hän selitti. „Ymmärrän, tri Rhodes, että olette erikoistunut, sikäli kuin armeija salli, sielullisiin tapauksiin. Pelkään, että huomaatte menetelmieni eroavan huomattavasti oikeauskoisista metodeista. Yhtäkaikki, koska minun toisinaan onnistuu parantaa tapauksia, missä toiset epäonnistuvat, olen mielestäni oikeutettu jatkamaan kokeilua, sitä, mitä mielestäni virkaveljenikin voivat väittää tekevänsä.”

Miehen ivallinen puhetapa tympäisi minua, vaikka en voinutkaan kieltää, ettei sielullisten sairauksien hoito olekaan tätänykyä täsmällistä tiedettä. Ikäänkuin vastauksena ajatuksiini hän jatkoi:

„Päähuomioni suuntautuu niihin sielunelämän piireihin, joihin oikeaoppinen tiede ei vielä ole uskaltanut. Jos työskentelette kanssani, saatte nähdä eräitä omituisia tapauksia, mutta kaikki mitä teiltä pyydän, on avoin silmä ja suljettu suu.”

Tämän lupasin, sillä siitä huolimatta että vaistomaisesti kavahdin miestä, hänessä oli kuitenkin sellainen kummallinen vetovoima, sellainen voiman ja seikkailurikkaan tutkimuksen tunnelma, että päätin luovuttaa hänelle epäilykseni ja katsoa, mitä siitä seuraisi. Hänen erittäin ärsyttävä persoonallisuutensa, joka tuntui virittävän aivoni sopusointuun, sai minut tuntemaan, että hän saattaisi olla hyvä lääke miehelle, joka on päästänyt otteensa elämään.

„Ellei teillä ole perusteellista pakkausta tehtävänänne”, hän sanoi, „minä voin ajaa teidät hoitolaani. Jos haluatte kävellä kanssani autovajaan,

voimme mennä asuntoon, missä poimitte tarpeelliset tavaranne, ja niin pääsemme perille ennen pimeän tuloa."

Me ajoimme aika vauhtia Portsmouthin tietä kunnes tulimme Thurslev'in, ja siellä suureksi hämmästyksekseni toverini kääntyi oikealle ja ajoi suuren autonsa nummea kulkevalle kärrytielle.

"Tämä on Thorin 'ley' eli kenttä", hän sanoi, kun kitukasvuinen seutu tuli etsemme. "Täällä harrastetaan vielä vanhaa uskontoa."

"Katolilaisuuttako?" utelin.

"Katolilaisuus, hyvä herra, on uudistus. Tarkoitin pakanallista uskontoa. Täkäläisillä talonpojilla on vielä palasia vanhasta riituksesta; he ajattelevat, että se tuottaa heille onnea, tai muuta sellaista taikauskkoa. Heillä ei ole käsitystäkään sen sisemmästä merkityksestä." Hän vaikenä hetkeksi ja kääntyi sitten puoleeni: "Oletteko koskaan ajatellut, mitä merkitsisi, jos mies, jolla on tietoa, kokoaisi tuon rituaalin?"

Myönsin, etten ollut ajatellut. En ollut suinkaan syvällisellä tuulella, mutta tunsin, että hän oli tuonut minut epäkristillisimpään paikkaan, missä eläessäni olin ollut.

Hänen hoitolanra oli kuitenkin ilahduttava vastakohta sitä ympäröivälle villille ja hedelmättömälle maalle. Puutarha oli yhtä värimassaa, ja rakennus, vanha ja ränsistynyt ja köynnöskasvien peittämä, oli yhtä viehättävä sisäpuolelta kuin ulkopuoleltakin; se toi mieleeni Idän, se toi mieleeni renessansin, eikä siinä kuitenkaan ollut muuta tyyliä kuin lämmin ja runsas väritys ja mukavuus.

Pääsin pian käsiksi työhöni, minkä huomasin mitä mielenkiintoisimmaksi. Niinkuin jo sanoin, Tavernerin työ alkoi siitä, mihin tavallinen lääketiede päättyi, ja minulla oli hoidettavana tapauksia, jotka tavallinen lääkäri olisi lähettänyt mielisairaalan turvalliseen säilöön, koska nämä olivat täydellisiä mielisairaaita. Kuitenkin Taverner omituisella menetelmällään paljasti syitä, jotka vaikuttivat sekä sielun sisällä että siinä varjomaaisessa piirissä, missä sielu oleskelee, ja jotka loivat kerrassaan uutta valoa probleemiin ja usein tekivät mahdolliseksi pelastaa ihminen hämäristä vaikutuksista, jotka olivat saamaisillaan hänet valtaansa. Lampaiden surmaamisjuttu oli hyvä esimerkki hänen menetelmistään.

II

Eräänä sateisena iltapäivänä hoitolaamme tuli muuan naapuri — ei suinkaan jokapäiväinen tapaus, sillä Taverneriin ja hänen parannustapoihinsa suhtauduttiin jotenkin karsaasti. Vieraamme riisui vettävaluvan sadetakkinsa, mutta kieltäytyi irrottamasta kaulaliinaa, jonka hän lämpimästä päivästä huolimatta oli kietonut tiiviisti kaulaansa.

"Luulen, että olette erikoistunut sielullisiin tapauksiin", nainen sanoi virkatoverilleni. "Haluaisin kertoa teille asiasta, joka vaivaa minua."

Taverner nyökkäsi etsien tutkivin silmin vieraasta oireita.

"Se koskee muuatta ystäväni — itse asiassa luulen voivani sanoa häntä sulhasekseni, koska, vaikka hän on pyytänyt minua vapauttamaan hänet kihlauksesta, minä olen kieltäytynyt sitä tekemästä, ei siksi että haluaisin pitää kiinni miehestä, joka on lakannut rakastamasta minua, vaan siksi, että hän varmasti vielä pitää minusta, ja suhdettamme häiritsee nyt jokin asia, jota hän ei halua kertoa.

Olen pyytänyt häntä olemaan suora ja jakamaan huolen, sillä asia, joka hänestä näyttää voittamattomalta, ei ehkä näytä siltä minusta, mutta te tiedätte, millaisia miehet ovat, kun heidän mielestään kunnia on kysymyksessä." Nainen katsoi meihin vuorotellen hymyillen. Ei yksikään nai-

nen voi koskaan uskoa, että hänen miestuttavansa ovat täysikasvuisia; ehkäpä hän on oikeassa. Sitten hän kumartui eteenpäin ja ristitsi kätensä kiihkeästi. „Luulen löytäneeni salaisuuden avaimen. Toivon teidän sanovan, onko se mahdollinen vaiko ei.”

„Haluatteko antaa yksityisseikkoja?” sanoi Taverner.

Hän kertoi selvästi ja täsmällisesti.

„Me menimme kihloihin, kun Donald oli täällä komennuksella koulutustaan varten (siitä on nyt aikaa noin viisi vuotta), ja välimme olivat aivan sopuisoimuiset siihen asti, kun hän pääsi armeijasta, jolloin me kaikki aloimme nähdä hänen muuttuneen. Hän tuli vierailulle yhtä usein kuin ennenkin, mutta hän näytti aina välttävän kahdenkesken oloa kanssani. Tapanamme oli ollut tehdä pitkiä kävelymatkoja nummelle, mutta äskettäin hän jyrkästi kieltäytyi lähtemästä. Sitten, ilman minkäänlaista varoitusta, hän kirjoitti kertoen, ettei hän voinut mennä kanssani naimisiin eikä myöskään enää halunnut nähdä minua. Hän kirjoitti kovin kummallisesti: „Vaikka tulisin luoksesi ja pyytäisin sinua käymään luonani, pyydän sinua olemaan siihen suostumatta”.

Perheeni arveli, että hän oli joutunut vaikeuksiin jonkun toisen tytön takia, ja kotiväki oli raivoisaan siitä, että hän oli pettänyt minua, mutta minä uskon, että jutussa on enemmän kuin se. Kirjoitin hänelle, mutten saanut vastausta, ja olin jo tullut siihen tulokseen, että minun on koettava saada koko asia unohtumaan elämästäni, kun hän äkkiä ilmestyi näkyviin. Nyt tulee asian kummallinen puoli.

Kuulimme kanojen kotkotusta eräänä iltana ja arvelimme ketun niitä hätyyttelevän. Veljeni lähtivät ulos golfmailoin asestettuina, ja minä menin heidän kerallaan. Kun menimme kanalaan, näimme useita kanoja, joiden kaula oli katkaistu, aivan kuin rotta olisi ollut niiden kimpussa; pojat huomasiivat kuitenkin, että kanalaan oli tullu ovesta, ja sitähän rotta ei voi tehdä. He sanoivat, että joku mustalainen oli varmaankin koettanut varastaa kanoja, ja he kehoittivat minua menemään sisälle. Palasin samaa tietä pensaikkojen läpi, kun joku äkkiä astui eteeni tielle. Oli valoisa, sillä oli miltei täysikuu, ja minä tunsin Donaldin. Hän nosti kätensä, ja minä menin hänen luokseen, mutta sen sijaan että hän olisi suudellut minua, hän kumartuikin ja — katsokaa.”

Nainen kietoi huivin kaulastaan ja osoitti meille pieniä, puoliympyrässä olevia sinisiä jälkiä ihossaan, aivan korvan juuresa, selvät ihmisen hampaiden jäljet.

„Hän etsi kaulavaltimoa”, sanoi Taverner, „teidän onnenne, ettei hän saanut ihoa rikki.”

„Minä sanoin hänelle: „Donald, mitä sinä teet?” Minun ääneni näytti saavan hänet tajuihinsa, sillä hän päästi minut menemään ja syöksyi pensastoon. Pojat ajoivat häntä takaa, mutta eivät saaneet kiinni, emmekä sen jälkeen ole nähneet häntä.”

„Oletan, että olette ilmoittaneet tapahtumasta poliisille?” sanoi Taverner.

„Isä kertoi heille, että joku oli yrittänyt käydä varkaissa kanatarhassa, mutta he eivät tiedä, kuka tämä oli. Nähkääs, minä en kertonut, että olin nähnyt Donaldin.”

„Ja te kuljette nummella yksiksenne, vaikka tiedättekin, että hän saattaa olla lähellä väijyksissä?”

Hän nyökkäsi.

„Kehoittaisin, ettette niin tekisi, neiti Wynter; mies on kaikesta päätään erittäin vaarallinen, varsinkin teille. Lähetämme teidät takaisin autolla.”

„Arveletteko hänen tulleen mielisairaaksi? Minä ainakin luulen niin.

Uskon, että hän itse tiesi tulevansa hulluksi, ja että hän sen tähden purki kihlauksemme. Tohtori Taverner, eikö hänen puolestaan voisi mitään tehdä? Minusta tuntuu, että Donald ei ole jokapäiväisellä tavalla hullu. Meillä oli kerran sisäkkö, joka meni sekaisin, ja hän näytti olevan kokonaan hullu, ymmärrättehän? Donaldin laita näyttää olevan niin kuin hänestä olisi vain pieni osa sairaana, ikäänkuin hänen mielisairautensa olisi hänen ulkopuolellaan. Voitteko käsittää, mitä tarkoitan?"

„Minusta tuntuu, että te olette esittänyt erittäin selvän kuvauksen psyykkisestä vaikutuksesta — sitä, joka raamatun päivinä tunnettiin pahan hengen riivaamana' olemiseksi", sanoi Taverner.

„Voitteko tehdä mitään hänen hyväkseen?" tyttö kysyi innokkaasti.

„Voin ehkä tehdä aika lailla, jos saatte hänet tulemaan luokseni."

Käydessämme seuraavana päivänä Harley Streetin vastaanottotoimistossa, me huomaisimme, että toimiston hoitaja oli merkinnyt kävijöiden luetteloon kapteeni Donald Craigien nimen. Näimme, että hänen persoonallisuutensa oli erittäin viehättävä; hän oli niitä korkeajännitteisiä, mielikuvitusrikkaita miehiä, joilla on kaikki mahdollisuudet taitelijaksi. Normaali-tilassaan hän oli varmasti miellyttävä toveri, mutta katsoessaan meihin vastaanottohuoneen pöydän takaa hän oli mies, joka eli pilven peitossa.

„Voin yhtä hyvin puhua asiat selväksi", hän sanoi. „Arvelen, että Beryl kertoi teille kananpojista?"

„Hän kertoi meille teidän aikoneen purra häntä."

„Kertoiko hän teille, että minä purin kananpoikia?"

„Ei."

„Sen minä tein."

Tuli hetken hiljaisuus. Sitten Taverner rikkoi sen.

„Koska tämä vaiva alkoi?"

„Sen jälkeen kuin olin saanut hermokohtauksen rumputulessa. Sinkouduin ulos juoksuhaudasta, ja se antoi minulle aika pahan tärähdyksen. Ajattelin päässeeni siitä helpolla, sillä olin sairaalassa vain kymmenisen päivää, mutta arvelen, että tämä on nyt sen jälkisatoa."

„Oletteko te niitä, joilla on kammo verta kohtaan?"

„Eipä juuri. En pitänyt siitä, mutta voin kuitenkin tulla toimeen. Meidän täytyi tottua siihen juoksuhaudoissa; aina joku haavoittui, rauhallisimpinakin aikoina."

„Ja kuoli", täydensi Taverner.

„Niin, ja kuoli", sanoi potilaamme.

„Teissä siis kehittyi verenhimo?"

„Sitä se on."

„Puolikypsä liha ja muu sellainen, vai mitä?"

„Ei, se ei kelpaa minulle. On kauheaa sanoa, mutta minua vetää puoleensa tuore veri, veri sellaisena kuin se tulee uhrini suonista."

„Ah!" sanoi Taverner. „Se muuttaa asian."

„En voisi luulla, että se voisi tulla sen mustemmaksi."

„Päinvastoin, se, mitä kerroitte, saa minut toivehikkaammaksi. Teillä ei ole siinä määrin verenhimoa, joka saattaisi olla alitajuisen sielunelämän vaikutusta, kuin elinvoiman nälkää, joka on aivan toinen juttu."

Craigie katsahti puhujaa nopeasti. „Juuri niin. En ole koskaan osannut pukea sitä sanoihin, mutta te osuite naulan kantaan."

Näin, että virkaveljeni terävänäköisyys oli herättänyt hänessä luottamusta.

„Toivoisin, että tulisitte joksikin ajaksi hoitolaani ollaksenne henkilökohtaisen valvontani alaisena", sanoi Taverner.

„Mielelläni, mutta ajattelen, että teidän pitäisi tuntea vielä yksi puoli

asiasta. Se on alkanut vaikuttaa luonteeseeni. Aluksi se näytti olevan ulkopuoellani, mutta nyt minä vastaan sille, melkein autan sitä, ja koetan löytää keinoja millä tyydyttää sitä joutumatta itse pulaan. Juuri sen takia minä menin kanatarhaan, kun kävin Wynterien talossa. Pelkäsin, että menettäisin itsehillintäni ja kävisin käsiksi Beryliin. Niin teinkin lopulta, joten se ei minua hyödyttänyt. Itse asiassa minusta tuntuu kuin tästä olisi ollut enemmän vahinkoa kuin hyötyä, sillä näyttää siltä kuin olisin joutunut kiinteämpään yhteyteen Sen kanssa alistuttuani mielijohteeseeni. Tiedän, että paras, mitä voisin tehdä, olisi tappaa itseni, mutta minä en uskalla. Tunnen, että kuoltuani minun täytyisi tavata — mikä se sitten onkin — kasvoista kasvoihin."

"Teidän ei tarvitse pelätä tulla hoitolaan", sanoi Taverner. "Me pidämme teistä huolta."

Hänen mentyään Taverner sanoi minulle: "Oletko koskaan kuullut vampyyreistä, Rhodes?"

"Kyllä", vastasin. "Tapanani oli lukea itseni nukuksiin *Draculalla* yhteen aikaan, kun podin unettomuutta."

"Tuo", hän nyökkäsi päällään miehen poistumissuuntaan, "on erittäin hyvä esimerkki."

"Tarkoitatko, että otat tuollaisen vastenmielisen tapauksen Hindheadiin?"

"Ei suinkaan vastenmielinen, Rhodes, vain sielu, joka on tyrmässä. Tämä sielu ei ehkä ole kaikkein suloisimpia, mutta se on kanssaihminen joka tapauksessa. Kun se pääsee ulos, se kyllä pian puhdistuu."

Hämmästelin usein sitä ihalltavaa suvaitsevaisuutta ja sääliä, jolla Taverner kohteli erehtyviä ihmisiä.

"Kuta enemmän näet ihmisuontoa", hän sanoi minulle kerran, "sitä vähemmän haluat sitä tuomita, sillä näet, kuinka vaikeita taisteluita sillä on ollut. Ei kukaan tee väärin siksi, että hän pitää siitä, vaan siksi, että se on pienempi kahdesta pahasta."

III

Pari päivää myöhemmin minut kutsuttiin hoitolan toimistosta vastaanottamaan uutta potilasta. Se oli Craigie. Hän oli päässyt eteismatolle saakka, ja siihen hän oli jäänyt. Hän näytti olevan niin perusteellisesti häpeissään, ettei minulla ollut sydäntä käyttää sitä komentelevaa puhetapaa, joka tällaisissa tapauksissa on tavallinen.

"Minusta tuntuu kuin ajaisin okuttelevaa hevosta", hän sanoi. "Tahtoisin tulla sisälle, mutta en voi."

Minä kutsuin paikalle Tavernerin, ja hänen näkemisensä näytti tuottavan potilaalle huojennusta.

"Ah", hän sanoi, "te annatte minulle itseluottamusta. Tunnen, että voin vastustaa 'Sitä'", ja hän ryhdistäytyi ja astui huoneeseen. Sisälle päästyään hänen mielensä näytti vapautuneen taakasta, ja hän mukautui kevin mielin paikan järjestykseen. Beryl Wynter tuli perheensä tietämättä miltei joka ilta häntä rohkaisemaan, ja hän näyttikin kulkevan suorinta tietä tervehtymiseen.

Eräänä aamuna, kun käyskentelin ylipuutarhurin kanssa puutarhassa eräitä pienehköjä uudistuksia suunnitellen, hän sanoi jotakin, mikä minun oli syytä muistaa jälkeensä.

"Luulisitte ehkä, että kaikki saksalaiset sotavangit ovat jo nyt palanneet kotimaahansa, vai mitä, herra? Mutta he eivät ole lähteneet. Sivuu-

tin juuri viime yönä yhden tuolla kujassa, takaoven ulkopuolella. En olisi luullut enää koskaan näkeväni heidän liikaista kenttäharmaataan."

Olin yhtä mieltä hänen vastenmielisyytensä kanssa; hän oli ollut heidän vankinaan, eikä se muisto hävinnyt.

En sen enempää ajatellut hänen huomautustaan, kunnes muutamia päiviä myöhemmin se muistui mieleeni, kun muuan potilaistamme tuli luokseni ja sanoi:

„Tohtori Rhodes, minun mielestäni te olette tavattoman epäisänmaallinen, kun käytätte saksalaisia vankeja puutarhatyössä, vaikka niin monet vapautuneet sotilaat ovat työttöminä."

Vakuutin, ettemme niin tehneet, koska yksikään saksalainen tuskin kesti päivän työtä ylipuutarhurimme, entisen sotavangin, komennuksessa.

„Mutta minä näin selvästi miehen kuljeskelevan ansarissa eilisiltana sulkemisaikaan", nainen vakuutti. „Minä tunsin hänet litteästä lakistaan ja harmaasta asetakistaan."

Kerroin tästä Tavernerille.

„Sanokaa Craigielle, ettei hän missään tapauksessa saa mennä ulos auringonlaskun jälkeen", hän sanoi, „ja neiti Wynterille, että hänen on parasta pysytellä poissa täältä toistaiseksi."

Iltaa tai paria myöhemmin, kun jälleen kävelin talon vaiheilla päivällisavukettani poltellen, tapasin Craigien, joka riensi pensaston lävitse.

„Saatte tohtori Tavernerin peräänne", huusin hänelle.

„En ehittänyt postinviejää", hän vastasi, „ja menen postilaatikolle."

Seuraavana iltana löysin Craigien jälleen tiluksilla. Puhuttelin häntä tiukassa äänilajissa.

„Kuulkaa, Craigie", minä sanoin, „jos haluatte tulla tähän taloon, teidän täytyy noudattaa sääntöjä, ja tohtori Taverner haluaa teidän pysyttelevän sisällä auringonlaskun jälkeen."

Craigie paljasti hampaansa ja murisi ärhentelevästi kuin koira. Otin häntä käsipuolesta ja marssitin hänen sisälle. Kerroin sitten tapahtumasta Tavernerille.

„Luontokappale on saanut hänet jälleen valtaansa", hän sanoi. „Emme todennäköisesti voi näännyttää sitä nälkään pidättämällä se poissa Craigien lähettyiltä; meidän täytyy käyttää toisia keinoja. Missä Craigie nyt on?"

„Soittamassa pianoa seurusteluhuoneessa", vastasin.

„Sitten me menemme hänen huoneeseensa ja poistamme siitä sinetit."

Seuratessani Taverneria yläkertaan hän sanoi minulle:

„Onko mieleesi koskaan julohtanut ihmetellä, miksi Craigie hangoitteli ovella tänne tullessaan?"

„En kiinnittänyt siihen huomiotani", vastasin. „Se on tavallista sielullisissa sairauksissa."

„Tämän talon yllä on vaikutuspiiri, eräänlainen sielullinen suojaverkko, pitämässä etäällä pahoja olentoja, mitä kansanomaisella kielellä voisi nimittää 'lumoukseksi'. Craigien seuralainen ei voinut tulla sisään, mutta se ei myöskään halunnut jäädä ulkopuolelle. Luulin, että voisimme väsyttää sen pitämällä Craigie sen vaikutusten ulkopuolella, mutta se on saanut hänestä liian hyvän otteen, ja hän on ehdoin tahdoin yhteistyössä sen kanssa. Huonot vaikutukset turmelevat hyvät tavat, eikä kukaan voi olla sen kaltaisen olennon seurassa turmeltumatta, varsinkin jos on herkkä kelttiläinen niinkuin Craigie."

Kun olimme tulleet huoneeseen, Taverner meni ikkunan luo ja sively kädellään ikkunalautaa ikäänkuin hän olisi pyyhkinyt pois jotakin. — Jatk.

Suom. J. Ptn.

Mitä muualla tiedetään

Ryhmämietiskelystä esittää Occult Rewiew'in kirjeenvaihto-osastossa V. Bingham seuraavia mielipiteitä:

Viime aikoina on pantu alulle eräitä hyvää tarkoittavia liikkeitä, joiden tarkoituksena on edistää rauhaa ajatusten lähettämällä. Menetelmänä, jota käytetään, on tavallisesti määrätty kaava, johon sisältyy rauhan toivotus tai rukous, jota jokaisen on käytettävä määrättyinä aikoina päivistä. Nämä liikkeet ovat lähtöisin kristillisistä ja myös vale-teosofisista tai okkultisista lähteistä.

Vähäinenkin arvonnanto psykologiaa kohtaan olisi estänyt heitä pane-masta liikkeelle voimaa, joka on omiaan hävittämään itse sen asian, mikä heillä on tarkoituksena, sillä tämänlaatuinen ajatuksen lähettäminen on kotoisin *persoonallisuudesta*, ja inhimillinen luonto on ainakin nykyisessä kehitysvaiheessamme sellainen, ettemme pysty visualisoimaan rauhaa haastamatta samalla esiin kuvan toista puolta, sotaa.

Mietiskely, joka voimalla ja tarkoituksella kohdistetaan jompaankumpaan vastakohtista herättää vastavaikutuksen toisessakin.

Toinen esimerkki siitä, että vähäinen tieto on vaarallinen asia.

Nämä ihmiset uskovat ajatuksen valkuttavuuteen ja voimaan, niin että he mitä parhain aikomuksin yrittävät käyttää tätä voimaa käsittämättä, että he panevat liikkeelle voimia, *joita he eivät kykene kontrolloimaan*.

Varmin keino edistää yleismaailmallista rauhaa on jokaiselle se, että hän kohottaa tietoisuutensa sen äärimmäisille rajoille kohti yhteyttä sen *Yhden* kanssa, joka on vastakohtien yläpuolella, siten työskennellen sopusoinnussa luonnon kanssa, vakavana tiedossa, että sopusoinnusta korkeamman Itsen kanssa syntyy todellinen, kestävä rauha.

Pyrkikööt sen sijaan ne, jotka ovat kristityitä, ja jotka rukoilevat Jumalaltaan rauhaa, siihen sisäiseen yhteyteen Jumalan kanssa, jota saarnataan kristittyjen lupolisena päämääränä, ja viljelköt he riittävästi uskoa voidakseen jättää asioiden päätöksen sen käsiin, jota he nimittävät kaikkivaltaiseksi, ja jota he kuitenkin loukkaavat yrittäessään samanaikaisesti vaikuttaa häneen.

Juutalaisten historia on saanut jälleen lisävalaistusta pienen savimaljan välityksellä.

Viime vuonna julkaisi Illustrated London News kuvan savimaljasta, joka oli löydetty Sinain vuoren kaivauksissa. Äskettäin lehti palasi asiaan ja väitti, että löytö on „nykyajan tärkein löytö raamatunkritiikin kannalta”. Maljassa oleva kirjoitus osoittaa nimittäin, että vanhan testamentin vanhimmat osat, Mooseksen kirjat, ovat alusta asti olleet kirjoitettuina eikä siis suullisena perintätietona, vieläpä kirjaimilla, jotka muutama vuosi sitten tavattiin Sinain vuoren kupari- ja turkoosialueella, ja joka silloin tulkittiin egyptiläisestä hieroglyfikirjaimistosta syntyneeksi.

Savimaljassa, joka löydettiin Wellcome-retkikunnan suorittaessa kaivauksiaan raamatullisen Lachischin — nykyisen Teh-el-Hesin — luona etelä-Palestiinassa, vanhan Syyrian ja Egyptin tien varrella, on sisä- ja ulkopuolella kirjainkirjoitusta, joka on tehty jollakin valkoisella värillä. Kai-vausten toimittaja, J. L. Starkey, arvelee sen syntyneen v. 1295—1262 e. Kr., täysin luvuin ehkä v. 1300 e. Kr. Kirjoitus on siis n.s. Sinain tyyppiä, ja sen on tulkinnut Oxfordin yliopiston assyriologian professori, tri Langdon, joka näkee siinä vanhalla hebrealla kirjoitetun lauseen: „Hänen oikeamielisyytensä on minun käteni” (tukueni, suojani). Prof. Langdon on huomauttanut samankaltaisuudesta, joka on tällä lauseella ja niillä

vanhimmilla hebrealaisilla kirjoituksilla, jotka traditio on liittänyt Moosekseen. Prof. Langdonin mukaan tämä löytö kumoo lopullisesti aikaisemman käsityksen, että vanhan testamentin vanhimmat kirjoitukset olisivat kulkeneet muistinvaraisena traditiona. Jo 13. vs:lla e. Kr. oli siis hebreaksi kirjoitettuja kirjoja; voidaan lisätä, että jos Egyptin historiasta lähtien tuskin voidaan olettaa Mooseksen eläneen aikaisemmin kuin 15. vs:lla e. Kr., johtaa Lachischin löytö tutkijat siis aikaan, joka on ollut hyvin lähellä Mooseksen elinaikaa. Prof. Garstangin johtamat Jerikon kaivaukset ovat osoittaneet, että raamatun kertoma, Josuan johtama kaupungin valtaus on tapahtunut n. v. 1400 e. Kr., ja Lachischissa paljastuneessa israeliittisessä temppelissä on todella ollut tuon ajan egyptiläisiä esineitä. Koska siis raamatun perintätieto ja nykyaikainen muinaistutkimus ovat yhtä mieltä, että juutalaiset ennen Palestiinaan saapumistaan saapuivat Sinain vuorelta, ja koska Mooseksen taru kertoo, että juutalaiset juuri Sinain vuorella saivat kirjoituksensa ja laintaulunsa Moosekselta, näyttää siltä kuin nyt, kun Lachischin maljan raamatullisesti kaikua lause on kirjoitettu sinai-tyyppisillä kirjaimilla, todistuksetju olisi lopulta saatu eheäksi.

Aakkosten historian kannalta on mielenkiintoista kuulla, että prof. Langdonin mukaan maljan vokaalit on merkitty pistellä, aivan samoin kuin myöhäisemmässäkin hebrealaisessa kirjoituksessa.

Juutalaisilta lainasivat sitten foinikialaiset kirjaimensa, he taas välittivät ne kreikkalaisille ja italilaisille kansoille, ja näiden välityksellä saivat muut Euroopan kansat kirjoitusmerkkinsä.

Lachischissa löydettiin toinenkin kirjoitus, mutta vähemmänarvoinen. Maljakko löydettiin haudasta.

Mitä Saksassa opetetaan... Saksan Goethe-seura kokoontui taanonnin presidenttinsä, prof. Julius Petersenin johdolla Weimariin. Prof. Petersen lausui tällöin:

„Seitsemän vuotta olemme vaienneet, mutta nyt on kärsivällisyytemme loppunut. Olimme uskoneet, että Saksan kansa terveen järkensä nojalla olisi pysynyt erillään legendasta, jonka mukaan Goethe murhasi Schillerin, legendasta, joka on koko Saksan kansan häväistysjuttu, ja jota on käytetty poliittisiin tarkoituksiin. Niin ei ole tapahtunut. Pikemminkin näkee, kuinka kirjoitus, joka levittää legendaa, yhä enemmän tunkeutuu kouluihin ja nuorisojärjestöihin.”

Professori Petersen kiinnittää tässä rohkeasti huomiota siihen, että vapaamuurariudenvastainen propaganda, joka ei edes häikäile leimata Goetheä murhamieheksi, ja jota avoimesti harjoitetaan kouluissakin, on omiaan viemään kohtalokkaisiin seuraamuksiin. Legendaa tähtää siihen, että Goethe osallistui väitettyyn Schillerin murhaan, mikä muka tapahtui siten, että Karl August määräsi henkilöäkärinsä Huschken myrkyttämään Schillerin elohopeavalmisteella.

Ludendorffin kirjoitus, joka tätä kysymystä käsittelee, on muuten sallittu ei vain kouluissa ja nuorisojärjestöissä, vaan myöskin sotaväen keskuudessa. — (Sv. Pr. 136, 16. 6. 36.)

Ylläesitettyyn lisäämme puolestamme, ettei Schiller (jonka maine nykyisessä Saksassa ylittää Goethen) suinkaan ole ainoa suuruus, jota väitetään vapaamuurarien murhaamaksi. Ludendorff kirjoittaa eräässä lentolehtisessään myös „äkkiä kuolleesta vapaamuurarista *Gottfried Ephraim Lessingistä*”. Että Ludendorff tällöin kastaa vanhan Lessingin uudelleen Gottholdista *Gottfriediksi*, ei tietysti merkitse mitään.

Vapaamuurarien toimittamat murhat, joista tietenkään ei koskaan saada selkoa, ovat tavallisimpia vapaamuurariuden vastustajien käyttämiä pro-

pagandavalheita. Aikoinaan kiihoitettiin keski-Euroopassa ihmisiä juutalaisia vastaan syyttämällä heitä „rituaalimurhista”. Mikäli muistamme oikein, puolusti Tšekkoslovakian kunnianarvoisa presidenttivainaja Masaryk tiedemiesuransa menetyksen uhalla, ennen maansa itsenäistymistä, viattomia juutalaisia ja osoitti syytökset valheellisiksi. Salaperäisyydellä on kuitenkin aina viehätysvoimansa, varsinkin jos on uskottava pahaa toisista. Ja kummallista on, että vapaamuuraritkin saattavat kuolla ...

Heitä vastaan esitetystä syytöksistä tuntuu toisinaan vielä jälkiä niistä vanhoista kansanomaisista käsityksistä, että heillä oli tiedossaan elämäneliiksin salaisuus ja etteivät he, toisissa tapauksissa, voineet kuolla luonnollista kuolemaa. Sielunvihollinen, nähkääs, kävi korjaamassa omansa.

Sai ristiinnaulitsemismerkit. Hempsteadissa, New Yorkissa, elää 56 vuoden ikäinen leskivaimo, Mary Conners, joka väittää saaneensa käsiinsä ja jalkoihinsa Jeesuksen ristiinnaulitsemisen merkit siitä, että hän unissaan käveli Pääkallonmäkeä Jeesuksen seurassa.

Sanomalehtimiehille, jotka kävivät vaimoa puhuttelemassa, näytti hän naulan jäljet käsissään ja jaloissaan ja kertoi sitten, mitä oli tapahtunut.

Hän nukkui helmik. 8 päivän iltana sikeään uneen. Unissaan hän oli kävelevinään Pääkallonmäkeä ylös miettien Jeesuksen ristiinnaulitsemista ja kuolemaa. Yhtäkkiä ilmestyi hänen vierelleen Jeesus itse. Yhdessä he sitten rinnakkain kävelivät. Sitten Mrs. Conners kysyi minkälaisia olivat ne kärsimykset, joita Jeesus oli kokenut ristillä ja sen jälkeen. Jeesus oli silloin sanonut, että hän näyttää. Oli kosketanut hänen käsiään ja jalkojaan ja otsaansa.

Mrs. Conners oli silloin herännyt ja tuntenut kipua ja tuskaa käsissään, jaloissaan ja otsassaan, mutta oli nukkunut uudelleen. Kun hän sitten aamulla heräsi, näki hän hämmästykseseen Jeesuksen ristiinnaulitsemisen merkit käsissään ja jaloissaan ja orjantappurakruunun pistämät merkit otsassaan. Ne ovat vieläkin selvästi näkyvinä, jopa niin, että ne eroittaa valokuvassakin, jonka sanomalehtimiehet ottivat.

Tällaisten merkien, „stigmaojen”, väitetään ilmestyvän joillekin henkilöille. Kuuluisin sellainen lienee Therese Neumann Baijerissa. Hän on vuoteellaan makaava sairas, jota vastoin Mrs. Conners on täysin terve ihminen. Mutta Therese Neumannilla on samanlaiset merkit käsissään ja jaloissaan.

Mrs. Connersin kodissa kertovat sanomalehtimiehet olleen kaikkialla Jeesuksen ristiinnaulitsemisen kuvia, maalattuita ja veistoksia, sekä myöskin neitsyt Marian kuvia. Kaikkialla uhkui tällainen syvä uskonnollisuuden leima.

Kun sanomalehtimiehet olivat Mrs. Connersin luona oli siellä muuan nanna, joka kertoi, että Mrs. Conners oli kädenkosketuksellaan parantanut erään henkilön, jolla kymmenen vuotta oli ollut vaikea vatsatauti, niin ettei ollut voinut syödä ollenkaan vahvempaa ruokaa. Nyt hän on terve ihminen.

Katolinen kirkko väittää, että Amerikassa on entuudestaan ainakin kaksi tapausta, kun henkilö on saanut Jeesuksen ristiinnaulitsemisen merkit. Toinen tapaus on lännessä ja toinen New Yorkin valtion yläosassa.

Sanomalehdet julkaisivat Mrs. Connersin kuvan ja siinä selvästi näkyvät merkit sekä käsissä että jaloissa.

William Kingsland, vanha ja tunnettu teosofinen tutkija, kuoli viime helmikuussa 81 v. ikäisenä. Hän oli H.P.B:n oppilaita ja pysyi tälle uskollisena viimeiseen saakka. Hänen kirjoittamansa kirja „The Real H. P. Blavatsky” (Todellinen H. P. B.) on, sanotaan, täydellisin H. P. B:n elämäkerta; siinä on myös yksityiskohtaisesti tutkittu ja kumottu Lontoon

Psyykkisen Tutkimusseuran pahoin tunnettu raportti, jonka nojalla H. P. B:n suorittamat „ilmiöt” tuomittiin petokseksi.

Hän oli ammatiltaan sähköinsinööri. Hänen tunnetuimpia kirjojaan yllämainittua lukuunottamatta ovat „The Physics of the Secret Doctrine” (Salaisen Opin fysikka), „The Esoteric Basis of Christianity” (Kristinuskon esoteerinen perusta) ja „Rational Mysticism” (Järkipäisestä mystiikkaa.) Viimeisinä elinvuosinaan hän ryhtyi tutkimaan myös Egyptin suurinta pyramiidia ja kirjoitti sitä käsittelevän kaksiosaisen teoksen „The Great Pyramid in Fact and in Theory”. Muutamia kuukausia ennen kuolemaansa hän sai päätetyksi viimeisen teoksensa, „The Gnosis in the Christian Scriptures” (Kristillisten kirjoitusten gnoosis).

William Kingsland pysyi Adyarin T. S:n jäsenenä v:een 1909, jolloin hän erosi siitä syystä, ettei voinut hyväksyä Annie Besantin toimintaa.

J. Ptn.

P. E:n arkisto

Ruus-Ristin Hallituksen päätöksen nojalla, joka koski *P. E:n arkiston* perustamista, ja Järjestön XVI:n vuosikokouksen keskustelu-käsittelyyn vedoten, kehoitetaan täten kaikkia Ruusu-Ristin jäseniä ja sen Perustaja-Johtajan Pekka Ervastin ystäviä lähettämään muistelmansa *P. E:stä*, hänen neuvoistaan ja ohjeistaan, hänen antamastaan avusta erilaisissa tilaisuuksissa, hänen esitelmänsä y.m. häneen liittyvän muistot Sihteerille, fil. maist. Uno Porelle liitettäväksi perustettuun *P. E:n arkistoon*. Erikoisesti huomaetaan, että pienetkin muistot, kuten merkitykselliset sanat, lauseet y.m.s., otetaan kiitollisin mielin vastaan.

Ruus-Ristin Hallitus.

Oikea pyrkimys

Totisesti oppilas, jolla on uskoa, ja joka tuntee Mestarin opetuksen, on täynnä ajatusta: „Enemmän kuihtukoon ihoni, jänteeni ja luuni, enemmän kuivukoon lihani ja vereni kuin luovun pyrkimyksistäni, niin kauan kuin en vielä ole saavuttanut sitä, mikä on saavutettavissa miehekkäällä kestävyydellä, tarmolla ja ponnistuksella!”

Majjhima-nikâya.

Tien varrelta

Okkultisten novellien sarja alkaa tästä numerosta lähtien ilmestyä Ruusu-Ristissä, nimittäin *Dion Fortunen* tri Taverner-kertomukset. Novellikokoelma „The Secrets of Dr. Taverner” (Tohtori Tavernerin salaisuudet), ilmestyi v. 1926; kertomukset olivat sitä ennen ilmestyneet erillisinä eräässä „magazinessa”.

Kirjoittajatar esiintyy salanimellä, ja häneltä on ilmestynyt englanniksi useita teoksia, m.m. salatieteellisiä aiheita käsittelevät romaanit „The Demon Lover” (Demoonirakastaja) ja „The Winged Bull” (Siivitetty härkä) sekä useita salatieteellisiä tutkielmia, m.m. „Psychic Self-Defence” (Sielullinen itsepuolustus), „Practical Occultism in Everyday Life” (Käytännöllistä okkultismia arkieämässä) ja „Sane Occultism” (Tervettä okkultismia).

Kertomusten luonnetta, jotka nyt alkavat Ruusu-Ristissä ilmestyä tekijän luulla suomennettuina, valaisee johdanto, jonka tekijä on liittänyt teokseensa:

„Näitä kertomuksia voidaan katsoa kahdelta näkökannalta, (ja epäilemättä lukijan valitseman näkökannan määrää henkilökohtainen maku ja käsiteltävänä olevan aiheen ennakkotutemus). Niitä voidaan pitää mielikuvituksen tuotteina, joiden tarkoituksena on, niinkuin Lihavan Pojan keskustelun „Pickwick-kerhon papereissa”, „saada selkäpiinne karmimaan”, tai sitten niitä voidaan pitää sinä, mitä ne itse asiassa ovatkin, nimittäin vähän tunnettujen sielunelämän aspektien tutkielmina, jotka on puettu kaunokirjalliseen muotoon siksi, että jos ne julkaistaisiin vakavana lisänä tieteelliseen tutkimukseen, niillä ei olisi mahdollisuutta saada itselleen kuulevia korvia.

Voidaan kysyä, eikä aivan aiheetta, millaisilla vaikuttimilla joku on saanut kiinnitettyksi huomiota sellaisiin juttuihin kuin näissä tarinoissa on esitetty, elleimme ota lukuun sitä järkeenkäypää mielenkiintoa tekijäpalkkioihin, mitkä tavallisesti lankeavat niiden osalle, jotka ruokkivat yleisön kauhukertomusten nälkää; pyytäisin kuitenkin lukijoitani uskomaan, että minulla on ollut muukin vaikutin kuin puhtaasti kaupallinen. Olin ensimmäisiä psykoanalyysin tutkijoita tässä maassa [Englannissa], ja minä huomasin tutkimusteni jatkuessa, että sain käsiini koko joukon lankoja, mutta että langat hävisivät pimeyteen, joka ympäröi sitä pientä valokehää, minkä tieteelliseen tarkkuuteen pyrkivä tutkimus loi. Seuratessani näitä lankoja Tuntemattoman pimeyteen jouduin kokemuksiin ja tapauksiin, jotka kaunokirjallisuudeksi käännettyinä nyt esiintyvät näillä sivuilla.

Tällä en kuitenkaan tarkoita, että nämä tarinat tapahtuivat täsmälleen niin kuin ne on kerrottu, sillä sellainen ei ole asianlaita; kuitenkin ne kaikki perustuvat tosiasiaan, eikä niissä ole ainoatakaan tapausta, joka olisi puhdasta kuvittelua. Tällä tarkoitan, että vaikka yksikään kuva ei ole todellinen valokuva, yksikään ei myöskään ole mielikuvituksen tuote; pikemminkin ne ovat koottuja valokuvia, jotka on saatu leikkelemällä ja yhteen liittämällä lukemattomia todellisten tapahtumien silmänräpäyskuvia, ja kokonaisuus, kaukana siitä että se olisi mielivaltainen mielikuvituksen tuote, on vakava ylitajunnan psykologian tutkimus.

Esitän nämä tutkimukseni ylikuonnollisesta patologiasta tavalliselle lukijalle, koska kokemukseni on osoittanut, että sellaiset tapaukset kuin ovat kertomani, eivät suinkaan ole niin epätavallisia kuin saattaisi luulla, mutta, koska niitä ei tunneta, ne sivuutetaan avunannotta. Olen henkilökohtaisesti tavannut useita „Voiman Talon” tapauksia; eräät niistä ovat tuttuja

nille eri ryhmien jäsenille, jotka harrastavat näitä asioita; „Verenhimo” on kirjaimellisesti tosi, ja näitä molempia tarinoita, sen sijaan että ne olisi kirjoitettu kaunokirjallisia päämääriä silmälläpitäen, on täytyntä lieventää, jotta ne olisi saanut painatuskelpoisiksi.

Jotkut lukijamme ehkä tuntevat „Tohtori Tavernerin”; hänen salaperäinen hoitolansa oli todellisuudessa olemassa, vieläpä äärettömästi kummallisempina kuin joku mielikuvituksen luomus saattaa olla.” —

Suomentajalla ei ole ylläolevaan johdantoon muuta lisättävää kuin se, että hän omasta puolestaan asettaa nämä kertomukset H. P. B:n okkultistien kauhukertomusten rinnalle; lukijamme muodostanevat oman käsityksensä.

Ahimsa, tähän numeroon suomennettu Gandhin kirjoitus, on loka-kuulta 1916. Sen johdosta seuraavassa eräitä täydentäviä selityksiä:

Ahimsā paramo dharmah, „surmaamisesta l. loukkaamisesta kieltäytyminen on korkein hyve”, kuuluu intialainen oppilause. Gandhi, joka sitä on opettanut ja toteuttanut kristillisellekin maailmalle esimerkiksi kelvaten, on, niinkuin hän itse kertoo, saanut tämän periaatteen lähinnä kotimaastaan; ahimsa kuuluu vaishnaviittien eli Vishnun palvojien oppelihin.

Jainalaisuus, [dzaina-], joka kirjoituksessa mainitaan, on vanha intialainen uskonnollis-filosofinen suunta. Sen syntymääikää ei tiedetä, mutta sen viimeinen huomattava opettaja, Vardhamāna eli *Mahāvira*, eli n. 6. vs:n puolivälissä e. Kr. Jainalaisuus edustaa erittäin ankaraa askeettisuutta; surmaamiskielto ulotetaan kaikki elolliset olennot käsittäväksi.

Durvāsa on intialainen maagikko-askeetti, joka on tunnettu pikavihaisuudestaan. Hän esiintyy m.m. tunnetussa Sakuntala-näytelmässä. *Ambārisha* on muuan Intian kirjallisuudessa esiintyvä kuningas.

Shastroilla (shāstras) tarkoitetaan vanhoja intialaisia eettillis-filosofisia kirjoituksia.

Gandhin toiminnasta yleensä antaa hyvän kuvauksen P. E:n kirjanen „Jos Mestareita seuraisimme...”; hänen poliittista toimintaansa on yksityiskohtaisemmin käsitelty m.m. Joseph Washington Hall'in teoksessa „Idän suurmiehiä”.

Apteekkari Oskar Kraemer, harras jäsenemme ja Perustaja-Johtajan monivuotinen hyvä ystävä, poistui keskuudestamme ankan taudin sairastuttuaan kesäkuun 18 p:nä. Monissa asioissa oli hän apuna, missä hänen kykyään tarvittiin, ja oli hän erikoisesti kiinnostunut kustannustoiminnastamme, jota hän erikoisesti tuki. Hän oli kuollessaan 63 vuoden ikäinen. Paitsi puolisoa ja tytärtä ja muita omaisia, jäi häntä suremaan suuri ystäväpiiri.

Ruumiinsiunaus toimitettiin Krematoriokappelissa kesäkuun 22 p:nä, jolloin monet kukkalaitteet ja runsas saattojoukko todistivat, että vainaja oli suuresti rakastettu.

Lauri Hytönen, Ruusu-Ristin Nuorten piiriin lukeutunut jäsenemme, jätti maallisen majansa heinäkuun 19 p:nä valkean sydäntaudin murtamana. Hän oli kuollessaan 23-vuotias. Poistunutta jäivät kaipaamaan paitsi omaisia Nuoret, joille jäi miellyttävä muisto vaatimattomasta ystävästä.

Adyarin Teosofisen Seuran presidentti, tohtori George Arundale, ja hänen puolisonsa Rukmini kävivät Suomessa heinäkuun alkupuolella ja ottivat osaa tšekäläisen T. S:n kesäkursseihin. Kumpikin piti myös julkisen esitelmän yleisölle, edellinen Kauniaisissa Työväen Akatemiassa heinäkuun 6 p:nä ja jälkimmäinen Helsingissä Balderin huoneistossa heinäkuun 3 p:nä. Mrs. Arundalen esitelmän nimenä oli: „Kauneuden sanoma nykyajan sivistykselle”. Hän puhui, kuten hän itse aluksi mainitsi, pääasiassa

oman maansa Intian kannalta ja lausui m.m., että jokaisen kansan on löydettävä oma kansallinen ihanteensa ja herätettävä se henkiin — niinkuin Intiassa koetetaan tehdä työtä juuri vanhojen kirjallisten muistojen pohjalta. Myös hän puhui ankaria sanoja sotaa vastaan. — Tri Arundalen esitelmä „Tulevia jumalia” käsittelee tajunnan kehitystä eri luonnonvaltakuntien lävitse kivikunnasta ihmiskuntaan ja siitä yhä korkeammalle kunnes meistä ihmisistä tulee jumalia. Tri A. on hyvä puhuja, joka osaa pitää kuulijat hereillä. Sitä paitsi hän runsaasti viljelee huumoria. — Kummassakin esitelmässä oli verraten paljon yleisöä: edellisessä arviolta 400, jälkimmäisessä 250. Molemmat esitelmät tulkitsti suomeksi hra Y. Kallinen.

Jäsenemme, säveltäjä J. Pohjannies, joka pätevänä asiantuntijana on huolehtinut Ruusu-Ristin Helsingin juhlien, kokousten ja illanviettojen musiikkiohjelman järjestämisestä, on saanut vakinaisen toimen Kangasalan urkutehtaalla ja tulee muuttamaan sinne. Helsingin ryhmällä ja erikoisesti Kuorolla on syytä valittaa hänen paikkakunnalta muuttoaan.

Mr. Illion, meille ruusuristiläisillekin ennestään tunnettu tutkimusmatkailija oleskelee parhaillaan Suomessa. Hän tulee esiintymään radiossa, pitämään esitelmää joissakin kaupungeissa ja aikoo myös saada julkaisuksi pienen kirjasen Tibetin-vaikutelmistaan. Todennäköisesti hän tulee esitelmöimään myös Helsingin Ruusu-Ristissä syyskuun alkupuolella.

P. E:n arkistosta, johon kaikkia Ruusu-Ristin jäseniä ja ystäviä kehoitetaan lähettämään henkilökohtaiset muistelmansa P. E:stä, huomautetaan vielä, että arkisto tulee olemaan Järjestön sisäinen eikä ulkopuolisten käytettävissä. Jäsenten ei siis tarvitse arkailla persoonallisesti läheistenkin muistelmien luovuttamista, koska niitä tullaan käsittelemään täysin luottamuksellisesti.

Lähetäjiä pyydetään vielä ottamaan huomioon, että arkisto-aineiston järjestelyä helpottaa, jos lähettäjä

- 1) kirjoittaa vain yhdelle puolelle paperia (koko: neljännesarkki tai kvarto-kokoinen kirjoituspaperiarkki);
- 2) ei esitä muita asioita samalla paperiarkilla;
- 3) pyrkii esityksessään mahdollisimman suureen täsmällisyyteen (vuosiluvut y.m.s.).

Toivomme, että kaikki, joilla on mahdollisuuksia arkiston kartuttamiseen, sen merkityksellisyyden muistaen antavat sille arvokkaan osuutensa.

Ruusu-Risti-Järjestön Sihteerin, fil. maist. U. J. Poreen uusi osoite on syyskuun 1 p:stä Helsinki, *Maneesinkatu 4 a A 12*.

Kulmakoulusta pääsivät tänä keväänä ensimmäiset ylioppilaat. Ylioppilastodistusten jakotilaisuus, missä myös opettajat olivat valkoisissa lakeissaan, oli mieliinpainuva juhla.

Ernest Deslandesin, englantilaisen Suomi-ystävän kirjoitus „Harhat ja todellisuus”, jonka olemme saaneet käytettäväksemme, ja jonka tässä numerossamme julkaisemme, on alkuaan runomittainen. Painatamme kirjoitelman suorasanaisten lähäksemme oikeutta sen ajatussisällölle. Aikakauskirjamme julkaisi viime vuonna hra Deslandesin kirjoituksen „Valon säde”.

Ruusu - Ristin Talorahasto

työskentelee
tulevaisuutta varten.

*Liittykää jäseniksi
tai ehkää tilapäisiä
lahjoituksia!*

Jäsenten säännölliset
tilityspäivät ovat
1/1, 1/4, 1/8 ja 1/10.

Talorahaston hoitaja:
Yrjö V. Rimppi,
Helsinki,
Vuorikatu 18 F.

*19. vuosisadan ihmeellisin teos
H. P. Blavatskyn*

SALAINEN OPPI

ilmestyy suomeksi.

Teosofisen Seuran

julkaisema aikakauslehti

TEOSOFI

jatkaa joka numerossaan Salai-
sen Opin suomennosta. Teosofi
voidaan tilata maan kaikista
kirjakaupoista, postikonttoreista
ja T. S:n taloudenhoitajalta.
Osoite: Signe Rosvall, Helsinki,
Kirkkokatu 14. Tilaushinta (ko-
timaassa) 40 mk. v:kerta.

PUHELIN 216

**HYVINKÄÄN
KIRJAPAINO
OSAKEYHTIÖ**
HYVINKÄÄ

Suorittaa ensiluokkaisesti
kaikkia kirjapainoalaan kuu-
luvia tehtäviä. Tiedustakaa
hintojamme.

Ostakaa paita,
jota

**Olli, Tiitus,
Iso-Keisari,
Valentin**

y.m.

kiittävät.

Patentoidut erikoisuudet.

RUUSU-RISTI-JÄRJESTÖ

Perustaja-Johtaja: **PEKKA ERVAST**

Johtaja: Rouva Hilda Pihlajamäki, os. Helsinki, Mariank. 28 B.
Hallituksen varapuheenjohtaja: fil. toht. Eino Krohn, os. Helsinki, Maneesinkatu 2 A.

Sihteeri: fil. maist. U. J. Pore, os. Helsinki, Maneesinkatu 4 a A 12.
Rahastonhoitaja: Herra Waldemar Kaade, os. Helsinki, Oikokatu 15 A 18.

Ruus-Risti perustettiin Helsingissä marraskuun 14 p:nä 1920. Sen tarkoitus selviää seuraavasta ohjelmasta:

1) Ruusu-Risti on totuudenetsijän järjestö, jonka jäsenet tunnustaan kaikkien ihmisten veljeyden katsomatta rotuun, väriin, kansallisuuteen, uskontunnustukseen, yhteiskunnalliseen asemaan, sukupuoleen tai muihin ulkonaisiin rajoituksiin, osoittavat toisilleen mitä suurinta suvaitsevaisuutta ja ymmärtämystä sekä pitävät totuutta korkeampana kaikkia uskontoja.

2) Ruusu-Risti on vapaan ajattelun pyhäkkö, jonka jäsenet etsivät totuuden ydintä, salaista jumalviisautta, mikä piilee kaikkien aikain uskonnoissa, mytologioissa, filosofisissa ja tieteellisissä järjestelmissä.

3) Ruusu-Risti on renkaana ihmisten näkymättömässä veljeyden kunnassa ja sen jäsenet etsivät ikuisen elämään vievää tietä, joka kasvattaa ja kehittää ihmisessä veljeyden henkeä.

Ohjelmansa nojalla Ruusu-Risti kuuluu H. P. Blavatskyn v. 1875 alkuunpanemaan yleismaailmalliseen teosofiseen liikkeeseen.

Ruus-Ristin jäsenet ovat irtto-, ryhmä- ja looshijäseniä. *Irttojäseneksi pyrkijä kääntyy suoraan, ryhmäjäseneksi pyrkijä paikallisryhmän välityksellä Ruusu-Ristin Johtajan rouva Hilda Pihlajamäen puoleen, os. Helsinki, Mariank. 28 B.*

Looshityö on järjestetty seremonialliselle pohjalle, ja looshijäseneksi saattaa Ruusu-Ristin jäsen pyrkiä asianmukaisilla suosituksilla.

Ruus-Ristin jäsenmaksut ovat määrältään vapaaehtoisia. Jäsenten toivotaan tuovan antimensa kolme kertaa vuodessa: maalisi- ja lokakuun kuluessa sekä vuosikokouksen aikana. Jäsenmaksut vastaanottaa rahastonhoitaja herra Waldemar Kaade, os. Helsinki, Oikokatu 15 A 18.

Vuosikokous pidetään keväällä, siinä uudet jäsenet juhlallisesti vastaanotetaan, vihitään, sekä asetetaan oikeuksiinsa ja velvollisuuksiinsa (installoidaan).

Installoidut jäsenet ovat oikeutetut pyrkimään Ruusu-Ristin Looshijäseniksi.

RUUSU-RISTI

TOTUUDENETSIJÄIN AIKAKAUSKIRJA

TIETÄJÄ, PERUST. 1905

PERUSTAJA: PEKKA ERVAST

TOIMITTAJA: EINO KROHN

SISÄLLYS:

Kansan sielu	229
Toimittajalta	230
Toimitussihteeriltä	232
Opettajia kuunnellessa	236
Muinaisaikaisen sanoja	238
Verenhimo	249
Vapaa sana	254
Mitä muualla tiedetään	256
Tien varrelta	260

RUUSU-RISTI

Totuudenetsijän aikakauskirja — Suomen vanhin teosofinen lehti.
Toimitus: *Eino Krohn* (vastaava), *Jorma Partanen* (toimitussiht.).

Julkaisija: **Ruusuu-Ristin Kirjallisuusseura r.y.**

RUUSU-RISTI ilmestyy 10 kertaa vuodessa, sisältäen vähintään 320 tekstisivua.

RUUSU-RISTIN toimitukselle tulevat kirjoitukset, kysymykset, uutiset y.m. ovat lähetettävät toimittajalle, toht. Eino Krohnille, os. Helsinki, Maneesink. 2 a C.

RUUSU-RISTIN kirjoituksia saa lainata sillä ehdolla, että lähde tarkasti mainitaan. Sarjakirjoituksia ei saa lainata.

RUUSU-RISTIN tilaushinta on koko vuodelta Smk. 50: —, ulkomailla doll. 2: —. Yksityisnumeron hinta on postivapaasti lähetettynä Smk. 10: — tai 50 c.

RUUSU-RISTI tilataan postin kautta, asiamiehiltä ja suoraan lehden taloudenhoitajalta, Waldemar Kaade, Helsinki, Oikok. 15 A 18.

Asiamiehille myönnetään 10 pros., kun vähintään kolme tilausta tehdään. Tilausraha on maksettava etukäteen.

Ruusuu-Ristin Kirjallisuusseura r.y.

Kaikkea ruusuristiläistä ja teosofista kirjallisuutta haluttaessa voidaan kääntyä Ruusuu-Ristin Kirjallisuusseuran toimiston puoleen os. Helsinki, Meritullinkatu 33, ovi 2, puh. 23 609 (toimisto) ja 24 430 (toimitusjohtaja).

Toivo Orma Kelloseppä

Iso Roobertink. 1. Puh. 38302

Ostamalla uuden tai korjauttamalla vanhan kellonne meillä tulette aina olemaan tyytyväinen

Kihla- ja kivisormuksia sekä hopeaa edullisesti.

Yli 10 v. kokemus Pariisin ja New-Yorkin parhaissa liikkeissä ensimmäisenä pienten kellojen korjaajana.

Sairasaputoimisto ja Opas *Salve*

Helsinki. Vuorik. 5. P. 24364.

Palvelee yleisöä ant. sairasapua koteihin, opastaen potil. lääkäreille ja sairaaloihin, noutaen ne asemalta eri pyynnöstä. Hyvä koti lääkärihoitoon saapuville ja toipuville.

Alppiaurinkoa, sähköhoitoa ja hierontaa annetaan.

RUUSU-RISTI

TOTUUDENETSIJÄIN AIKAKAUSKIRJA

TIETÄJÄ, perust. 1905

Kansan sielu

Kansoissa on jotakin „ylhäältä”. Kansansielu ei ole paljas kansallisaura, se ei ole ainoastaan yksilöiden synnyttämä. Se on itsessään jotakin. Se on jumalaista sekin. Jos niin tahdotte: se on pisara jumalallista elämää, liekki, joka on sytytetty Jumalan pyhästä tulesta. Se on kuolematon idea, lähtöisin jumalallisesta tajunnasta, henki Jumalan hengestä.

Mikä on Suomen kansan sisin olemus, kansansielun jumalallinen sisältö? Se on suomalaisuuden idea eli aate, jonka tarkoituksena on suomalaisella tavalla kirkastaa Jumalan totuus. Jumalallisesta lähteestä pulppuaa elämän kirkas vesi, ja kansojen sielut ovat astiat, joihin vesi virtaa, ne kanavat, joita pitkin elämän virta maailmaan juoksee. Suomalaisuus on se porras, jota pitkin Suomen kansan on noustava elämän lähteelle, Jumalan luo. Jos opimme tuntemaan Suomen kansan sisimmän hengen, silloin samalla juomme totuuden elävää vettä, joka sammuttaa koko ihmiskunnan janon.

Pekka Ervast

(„Udestisyntyvä Suomi”, ss. 47—48).

Toimittajalta

Kun kuulemme puhuttavan siveyssäännöistä, moraalisisista käskyistä ja ihanteista, tuntuvat ne meistä ainakin elämämme kulkiessa tavallista rauhallista latuaan verrattain ikäviltä asioilta. Ymmärryksessämme ja tunteessamme tunnustamme, että niinhän kyllä pitäisi olla: kyllä meidän pitäisi olla hyviä, puhtaita, rehellisiä, rauhallisia ja rakastavia. Meidän täytyisi oikeastaan olla nöyriä ja jaloja. Mutta noiden ihanteitten toteuttaminen on useimmiten sangen vastenmielistä ja ikävää. Elämä pitää kuitenkin huolen siitä, että joudumme kokemusten eteen, jolloin meidän joko on opittava tarttumaan juuri moraaliseen ihanteeseen, moraaliseen elämäntilaan kuin hukkuva pelastusrenkaaseen, tai sorruttava tajuisina ihmisinä. On hetkiä, jolloin tajuntamme ei kestä elämää, jollei se löydä itsestään moraalista pohjaa, asennetta, joka johtaa siveellisen elämän tilan, Kristuksen, tunnustamiseen ainoana pelastuksena.

Kristinuskosta sanotaan usein, että se perustuu nöyryyden oppiin, että se on nöyryyden evankeliumia. Tavallisissa, jokapäiväisissä, enemmän tai vähemmän huolettomissa oloissa, emme oikein ymmärrä mitä nöyryydellä edes tarkoitetaan. Useinhan sillä käsitetään jonkinlaista matelevaa alistuvaisuutta, jolla heikompi suhtautuu vahvempaan. Elämänmyönteinen ihminen pitää melkein häpeänä olla sillä tavalla nöyrä. Meidän ihanteeseemme jalosta ihmisestä kuuluu, että hän on myöskin voimakas, ettei hänen tarvitse kumartaa kenenkään edessä, että hän on vapaa. Mutta tällainen nöyryyden halveksuminen johtuu siitä, että meillä on hyvin pintapuolinen käsitys siitä. Me koemme niin harvoin todellista nöyryyttä sielussamme, joskin sangen usein nöyryytystä. Sitävastoin ilmenee meissä nöyryyden puute miltei kaikessa suhtautumisessamme elämän ilmiöihin ja kokemuksiin. Mitä muuta kuin ylpeyttä on meidän ihmislasten katkeruus ja synkkyys, kun vastoinkäymiset meitä painavat?

Persoonallisina, sielullisina olentoina tuntuu meistä aina, kuin olisivat kolaukset vääryyttä meitä kohtaan. Pidämme itseämme niin ihmeellisinä olentoina, olemme niin ylpeitä itsestämme, että meidän kärsimiseemme tuntuu suorastaan epäoikeudenmukaiselta. Tulemme katkeriksi. Ylpeydesämme suutumme elämään. Ja myötäkäymisissä ilmenee sama nöyryyden puute. Ylpeilemme menestyksellämme, ikäänkuin se jollakin tavoin olisi erikoisesti ansiokasta, että

kaikki käy meille hyvin. Emme tietenkään tavallisesti tietoisesti niin ajattele, mutta jos tarkastamme sielumme salaisia vireitä, on tällainen pohjatunnelma useinkin vallitseva, ja molemmissa tapauksissa laskeutuu jotakin kylmää ja kiittämätöntä sieluunne.

Joskus antaa elämä meille kuitenkin sellaisia kokemuksia, että pakostakin tulemme nöyriksi. Ei missään masentavassa, kielteisessä mielessä, vaan vapauttavassa, voimaa antavassa myönteisessä merkityksessä. Nämä kokemukset voivat olla joko suuren kärsimyksen ja surun täyteisiä tai sisältyä ihmeelliseen käsittämättömään iloon ja onneen.

Joskus kärsimys ja elämän kolaukset voivat kohdata meidät sellaisella järkyttävällä voimalla, että taitumme ja murrumme, jos koetamme pitää kiinni ylpeydestämme persoonallisina olentoina. Silloin voi hengen nöyryys kuin virvoittava sade tai lämmittävä auringonsäde laskeutua tajuntaamme, ja tuskan kärki on taittunut. Me lämpenemme ja sulamme. Olemme tietoisia siitä, että kaikki mitä tapahtuu on hyvin. Emme vaadi mitään elämältä. Olemme vain sitä mitä olemme, nöyriä, rakastavia, kiitollisia sydämiä.

Samoin myöskin suuri ilo ja onni murtaa suuruudellaan persoonallisen ylpeytemme ja sulattaa roudan sydämemme ympäriltä. Tunnumme, että tämä kaikki tulee ansiotta osaksemme, emme osaa pitää sitä persoonallisesta hyvydestämme johtuvana, vaan kuin taivaasta tulevana armolahjana. Sydämemme on kiitollisesta nöyryydestä tulvillaan. Sen täyttämänä tahtoisimme rakastaa ja palvella.

Muinaisen sfinksin tunnuslauseeseen: *Tietää, tahtoa, uskalltaa, vaieta*, sisältyy syvä viisaus — sillä vain se voi päästä muita ihmisiä korkeammalle, joka ei paljasta henkensä salaisuuksia typerille tulkinnoille ja ivanaurulle. Selvään järkeen liittynyt pelottomuus on kaiken menestyksen äiti tässä maailmassa. Täytyy *tietää*, voidakseen johonkin ryhtyä, ja työn toteuttamiseksi on *tahdottava*; voidakseen todella tahtoa ihmisen on *uskallettava*, ja saadakseen rauhassa kerätä pelottomuutensa hedelmät hänen on *vaiettava*.

Eliphas Lévi.

Toimitussihteeriltä

Kysymys Vanhan ja Uuden Liiton erosta askarruttaa useasti monen ruusuristolaisen ajatuksia. Tätä osoittavat ne keskustelut, jotka useasti kehkeytyvät tämän kysymyksen ympärille. Ja että näin tapahtuu, osoittaa, että kysymys ei ole pelkästään teoreettinen, vaan myös käytäntöön liittyvä. Jollakin tavalla näet, yksilölliset eroavaisuudet huomioonottaen, meidän ajatuksemme ja käsityksemme näistä henkisen koulun kasvatusmenetelmistä ja vaatimuksista tuntuvat vaikuttavan myös suhteeseemme elämään ja itsekasvatustyöhömmme.

Maailman uskontoja tutkiessamme näemme, ettei Vanhaa ja Uutta Liittoa monissa kohdissa voida jyrkästi erottaa toisistaan. Pahan vastustamisesta kieltäytyminen, joka toivotavasti on vähitellen selviämässä kristinuskon perustaksi, esiintyy myöskin eräissä Intian uskonnollisissa suunnissa, jo ennen Jeesuksen vaikutuksen aikaa syntyneissä. Se ei siis kelpaa erottavaksi tunnusmerkiksi. Jos sitten buddhalaisuuden eteläiseksi koulukunnaksi nimitetyssä suunnassa esiintyvä arahat-ihanne tuntuu meistä itsekkäältä, miten suuret puhtausvaatimukset siihen sisältynevätkin, on buddhalaisuuden pohjoisessa koulukunnassa korkeimpana pidetty bodhisattva-ihanne sensijaan yhdenmukainen kristinuskon esittämän inhimillisen täydellisyysihanteen kanssa.

Tällaisia esimerkkejä voisimme löytää runsaasti. Eräät tiedemiehet ovat suorittaneet perusteellisia vertailuja ja tulleet siihen johtopäätökseen, että kaikki ajatukset, mitä kristinuskossa esiintyy, on lausuttu julki jo aikaisemminkin. Jotkut, kristinuskolle vihamieliset tutkijat, ovat käyttäneet vertailujensa tuloksia hyökkäystensä todistusainehistona väittäessään, että kristinuskko onkin muka vain kokoelma muilta kansoilta lainattuja uskomuksia, vailla pienintäkään kokemusperäistä sisältöä.

Elleivät tällaiset vertailut vie meitä suorastaan kielteiseen tulokseen, kristinuskon omalaatuisuuden ollessa kysymyksessä, opettanevat ne ainakin meitä olemaan varovaisia arvostelussamme ja karttamaan yleistyksiä, joita emme pysty perustelevaan.

Tahtoisimmekin siis väittää, että kysymystä Vanhan ja Uuden Liiton erilaisuudesta tai samankaltaisuudesta ei voidakaan ratkaista pelkällä muodollisella vertailulla. Jos tahdomme totuuteen pyrkiä, meidän on otettava lukuun myös-

kin henkinen kokemus. Tähän sisällytämme kaiken sen, mitä totuudenetsijä kokee sisäisen Tien kulkijana, samoin kuin sen, mitä ovat opettaneet ne, jotka ovat pyhiinvaellusretkellään päässeet lähemmäksi päämäärää kuin me.

Kysymyksemme saa siis vastauksensa monta kertaa, ei kertakaikkiaan. Kun olemme kokeneet jotakin, millä on pysyvä arvo henkisen elämän kannalta, me sitä selvittellessämme tulemme tutkineeksi myös sen perusteita ja sen kantavuutta. Vaikka siten saammekin uutta, kestäväää tietoa, tiedämme samalla ennakolta, että tietomme on vielä monta kertaa syventyvä ja laajentuva. Ja sen verran meissä on sielutieteilijää, ettemme kuvittele voivamme selvittää kokemuksemme perusteita henkisen tiemme alkuvaiheissa.

Jos siis haluamme tutkia Vanhan ja Uuden Liiton keskinäistä suhdetta, meidän on otettava huomioon okkultis-psykologiset tekijät. Näihin, nähdäksemme, ennen kaikkea perustuu kysymyksessä oleva ero. Se, mikä on yhteistä kristinuskolla ja sitä edeltäneillä uskonnoilla, ei suinkaan ole merkki kristinuskon epäaitoudesta. Asianlaita on päinvastoin. Yhteiset opetukset vahvistavat kristinuskon totuuspositoisuuden. Jos vakaumuksemme on, että uskonnot ovat syntyneet totuuden tiedosta, emme halua väheksyä muita uskontoja vain sen takia, että ne ovat syntyneet ennen kristinuskoa. Voimmepa suorastaan niistä löytää opetuksia, jotka eivät esiinny niukoissa kristillisissä kirjoituksissa.

Vanhan ja Uuden Liiton vastakkain asettelu perustuu lähinnä Uuden Testamentin sanoihin laista ja evankeliumista, vanhasta Melkisedekin koulusta ja Jeesuksesta Uuden Liiton ylimmäisenä pappina. Tiedämme, mitä tämä on saanut aikaan kristikunnassa: kirkkokuntia, lahkoja ja suuntia puoleen ja toiseen, epätoivoista yrittelyä sovelluttaa Mooseksen lakia sovintokuoleman oppiin.

Kysymystä selvitteli myös P. E. sen tiedon valossa, minkä hän oli saanut H. P. B:n teosofiasta ja omista kokemuksistaan ja tutkimuksistaan. Jos muistelemme hänen opetuksiaan, — esim. „Christosophia”, „Kristuksen tutkimaton rikkaus” ja „Kuka auttaa meitä kuolemassa?” ovat valaisevia — huomaamme, että kysymys Vanhan ja Uuden Liiton eroavaisuuksista huipentuu tosiaan okkultis-psykologiseksi ja kosmilliseksi. Ydinajatuksena niissä on, ihmistä ajatellen, että yksilöllä nyt on suuremmat mahdollisuudet kuin ennen saavuttaa henkinen päämääränsä, mutta että häneltä nykyisin, Jeesuksen Kristuksen esiinnyttyä, myös voidaan vaatia enem-

män. Henkisen elämän vaatimukset yksilöön nähden eivät ole muuttuneet, laki ei ole kumottu, vaan täytetty ja täytettävä.

Mitä sitten käytännön kannalta merkitsee Uuden Testamentin esitys Vanhan ja Uuden Liiton erosta, mitä P. E:non monen vuoden aikana Kristukseen ja Jeesukseen Kristukseen keskittämä opetus? Kaikki se on meille kehoitusta, rohkaisua. Sen tarkoituksena on saada meidät uskaltautumaan henkisen elämän suureen seikkailuun. Nämä Jeesuksen seuraajat tahtovat saada meidät uskomaan niihin suuriin mahdollisuuksiin, jotka meillä on taivaallisen Isän Poikina. He tekevät vertailuja, he tulkitsevat monin tavoin omia kokemuksiaan ja koettavat saada meidän inhimillisen ymmärryksemme käsittämään joitakin ajatuksen kielelle käännettyjä kosmoksen mysterioita, jotta ihastuisimme ja innostuisimme etsimään sitä, minkä he ovat löytäneet.

Ja kuitenkin, huomatkamme tämä, *henkisen elämän vaatimukset säilyvät*. Vaikka toteuttamismahdollisuudet ovatkin suuremmat nyt kuin ennen, ei meitä ole „vapahdettu” kaikkina aikoina kuuluneesta kehoituksesta ja vaatimuksesta: „Tule tietoiseksi jumaluudestasi! Toteuta jumalallinen elämä maan päällä!”

Kristilliset kirkot tekivät evankeliumista, Jeesuksen hyvästä sanomasta, opinkappaleiden kokoelman. Olkoon kirkkojen erehdys varoittavana esimerkkinä, niin ettei niiden, jotka meidän jälkeemme tulevat, tarvitse merkitä kirjoihinsa muuatta uutta evankeelisen kristinuskon suuntaa, jolle oli tunnusmerkististä usko Jeesuksen Kristuksen (ja eräiden muiden myöhemmin eläneitten suur-henkien) kosmilliseen vaikutukseen, ja joka opetti, että vapautuminen jälleensyntymisestä y.m.s. tapahtui uskomalla tähän kosmilliseen tapahtumaan ...

*

On sanottu, että Vanhalle Liitolle oli ominainen sankarin ihanne. Tämä sama ihanne tulee meitä vastaan myöskin niissä vertauskuvallisissa opetuksissa, jotka „Muinaisaikaisen sanojen” nimellä alkavat ilmestyä tästä numerosta lähtien. Ihanne on sankarin ja taistelijan, sotijan, sanan jaloimmassa merkityksessä. „Väkevä sydän” ja „voimakas käsi” ovat nimityksiä, jotka toistuvat useasti.

Voimme kuitenkin kysyä, onko kristinuskko, Uuden Liiton ruumiistuma, vailla sankaruutta ja sankari-ihannetta. Tuskin

voimme niin väittää. „Taivasten valtakunta valloitetaan väkiryynnäköllä” on aksiomi, jolla on vanhat perinteet ja pätevyytensä vielä tänä päivänä. Sankaruuden ulkonaiset muodot vaihtelevat inhimillisten persoonallisuuksien mukaan, mutta sankaruus, jokapäiväistä persoonallisuutta suurempien voimien esiintyminen ihmisyksilön välityksellä, korkeimmassa muodossaan jumal-ihmisen taisteluista rikas, mutta voittoisa vaellus, kuuluu ihmiskunnan elämään. —

Jos sankari-ihanteessa tahdomme nähdä jotakin Vanhalle Liitolle ominaista, on sitä juuri tämän ihanteen puhdas miehisyys. Mies on aina edustanut aktiivista toimintaa, joten on ollut luonnollista, että henkisenkin pyrkimyksen esitys on saanut miehisen luonteen. Julkaisemassamme tekstissä olemme kääntäneet englannin „man”-sanan, joka merkitsee sekä ihmistä että miestä, kumpaisellakin sanalla, mikäli mahdollista asiayhteydessä ja vertauskuvakielessä pysyttäytyen.

„Muinaisaikaisen sanoissa” esiintyy tavallista enemmän suuria kirjaimia. Tällä on omat syynsä, niinkuin myöhemmin tulemme näkemään; tällä kertaa mainittakoon vain, että julkaisija on halunnut siten laajentaa tai syventää käyttämiään käsitteitä.

Kapt. Bowenin välittämät opetukset eivät ehkä ole kaikkein helppotajuisinta luettavaa. Ne ovat kuitenkin sitä antoisimmat. Vakavalle etsijälle on hyötyä, jos hän samalla tutkii H. P. B:n „Hiljaisuuden Ääntä” ja Mabel Collinsin „Valoa Tielle”-kirjaa; jälkimmäinen lienee muuten loppuunmyyty.

Käden vertauskuvasto, joka tässä myös esiintyy, saa lisää valaistusta P. E:n kirjasta „Neljä kättä”. Siinä, samoin kuin „Muinaisaikaisen sanoissakin”, on punaisena lankana „Viisaudenmestarien kirjeiden” kehoitus sankarilliseen elämään: „— ainoastaan asestetuin käsin ja valmiina joko voittamaan tai häviämään saattaa uuden ajan mystikko toivoa pääsevänsä tarkoituksensa perille.”

*

Tuodessamme lyhyesti esille kysymyksen Uudesta ja Vanhasta Liitosta toteamusten ja väitteiden muodossa olemme halunneet korostaa, että joidenkin henkisten tosiasioiden psykologisen tajuamisen tai niiden kosmillisen merkityksellisyyden ounastelun takia ei ole unohdettava itse henkistä elämää. Meillä on kullakin pikkuhyveitemme rinnalla pikku-paheemme, emmekä voi kumpaisistakaan ylpeillä. Me yri-

tämme parastamme kukin kohdaltamme, mutta samalla tahdomme pitää ihanteemme korkealla ja sen velvoittavuuden loukkaamattomana. „Piru” — dualistisen ajattelumme luomus — ei suinkaan aina esiinny sarvipäisenä ja pukinsorkkaisena. Kukapa sellaista huolisi ystäväkseen tai opettajakseen! Mutta kun se kutkuttaa jotakin ylimääräistä aistiamme ja saa meidät unohtumaan „selvänäköisyytemme” harhoihin, on maailmaan tullut narri lisää. Ja jos teosofit vielä alkavat pitää yöllisiä uniaan vihkimyksinä, kuka-tiesmitä olentoja Mestareina, ja keskinäisiä juttuhetkiään salatietenä, on riemu ratki rajaton — niin, missä?

Hilda Pihlajamäki:

Opettajia kuunnellessa

Ruusu-Ristissä tutkimme yleensä suuria asioita, syntyjä syviä, mutta koska „kaikki askeleet ovat välttämättömiä portaitten rakentamiseksi”, on ehkä joskus hyvä pysähtyä näennäisesti pieniinkin seikkoihin. Haluaisin kiinnittää huomiota erääseen sellaiseen mitättömältä näyttävään, mutta silti mielestäni tärkeään asiaan.

Kun me ihmiset olemme niin onnellisessa asemassa, että olemme tilaisuudessa kuuntelemaan ja seuraamaan jonkun pätevän henkisen opettajan ja salatieteilijän suusanallisia lausuntoja ja opetuksia, on meillä kaiken hyvän onnen mukana se vaara, että ahmaisemme opettajan jokaisen lausunnon sellaisenaan aivan sanallisesti. Silloin voi olla seurauksena erehdykset ja joskus näennäiset ristiriitaisuudet kuulujen lausuntojen suhteen.

Meidän olisi muistettava kuunnellessamme opettajia, että annokset, jotka saamme, ovat punnitut sen mitan mukaan, mikä on meille kullekin hyödyllistä. Meidän on huomattava, että valkoinen opettaja on tehnyt lupauksen vaieta tiedoistaan silloin, kun se on oppilaan tai kuuntelijan tajunnalle ja kehitysasteelle liian voimakasta ruokaa. Samoin hän on lupautunut jakamaan tietojaan aina, kun hän näkee siitä koituvan hedelmällisiä tuloksia. Emme aina huomaa, milloin meidän totuusvaistoamme, milloin salassa piileviä persoonallisia heikkouksiamme koetellaan meille mieluisilla lausunnoilla. Opettajan velvollisuus on toisinaan asettaa meidät kokeelle,

jotta heikkoutemme nousisivat pinnalle, voidaksemme sitten itse ne nähdä. Mutta me voimme myös langeta ansaan ja uskoa sanallisesti kaikki, mitä opettajan vastauksesta kuulimme, ja jonka hän mahdollisesti lausuikin huomattessaan ja tietäessään meidän hiljaisuudessa odottavan ja toivovan juuri tuonlaista vastausta. Seuraukset osoittavat, että meidän on silloin palattava takaisin opettajan lausuntoihin ja punnitettava niitä uuden valistuneemman ja nöyremmän näkemyksen mukaan. Nyt opimme oman sisäisen Mestarimme valaisemana aikaisemmin annetun läksyn: kuuntele aina sisäisellä korvallasi mitä opettajan sanojen takana piilee. Onko sydämeni ollut niin neitseellisen puhdas, ettei hän, opettaja, nähnyt siinä omahyväistä luulottelua kehittyneisyydestäni? Hiljainen sisäisellä korvalla kuunteleminen kasvattaa intuitiota, totuusvaistoa, joka johtaa itsetietoisempaan henkiseen selvänäköisyyteen.

Usein kyselemme myös uteliaisuudesta asioita, jotka eivät erityisesti kuulu meidän työhömmä, vaan voivat koskea joi-takin toisia henkilöitä ja heidän toimintaansa. Tällaisissa tapauksissa välttää useimmiten viisas opettaja vastaamasta täydellisesti, vaan antaa kysyjälle myönteisen tai ylimalkaisen vastauksen. Se ei koskaan ole valheellinen, mutta *se ei ilmaise koko totuutta*. Jos ajattelemme esim. P. E:tä, niin tiedämme, että kymmenet Ruusu-Ristin jäsenet ovat voineet kysyä häneltä samoja asioita, jotka eivät ole heidän vastuullaan. Mikä väittelyiden ja ihmettelyjen tulva olisi syntynytkään, jos hän jokaiselle olisi vastannut tyhjentävästi, sillä asiathan voivat olla eri aikoina eri vaiheissa. Kaikkien asioiden kulkua ei voi määrätä tarkkaan eteväkään okkultisti, koska me ihmiset olemme vapaat toimimaan joko viisaasti tai tyhmästi: „tähdet antavat taipumuksia, mutta ne eivät pakota.”

Kerron erään esimerkin asian valaisemiseksi. Eräs vanha teosofi-ystäväni kertoi kerran, että hänellä oli ollut niin erikoisia kokemuksia, että hän oli tuntenut olevansa pakotettu kysymään niiden merkitystä P. E:ltä. Lopuksi oli hän, P. E., sanonut: „Te olette nyt vihitty”. Hämmästyneenä oli kertoja vastannut: „Ei, se ei ole mahdollista. Olisin kai sitten vähän viisaampi kuin ennen. Jos tämä olisi oikea vihkimys, ei se ole minusta suurenkaan arvoinen. Sanoisin melkein samoin kuin entinen professori, joka kuolemansa jälkeen ihmetteli, missä hän on, sillä „jos tämä on taivas, ei se ole mitään erikoista, ja jos tämä on helvetti, niin kyllähän sitä tääl-

läkin elelee". Joidenkin aikojen kuluttua oli P. E. sitten muun asian yhteydessä huomauttanut vakavasti: „On aivan turvallista, ette ole kulkenut täällä vihittynä olentona. Kaikki on hyvin". Luultavasti oli kertoja kokenut eräitä „pieniä vihkimyksiä" eli uuden koulun mukaan psykologis-henkisiä kokemuksia. Opettajan vastaus oli siis totuudenmukainen, mutta ei tyhjentävä. Kysyjälle jätettiin mahdollisuus syventyä vastaukseen ja ennen kaikkea tutkia itseään.

Mutta jos kysyimme P. E:ltä milloin tahansa joko itsellemme tai toisia auttaaksemme henkisiä ja moraalisia neuvoja, oli hän aina valmis parhaimman tietonsa mukaan meitä auttamaan ja neuvomaan, selittämään elävässä elämässä piileviä salaisia lakeja ja niiden toimintaa. Itse saimme sitten tutkistella ja päättää, kuinka ne toteutamme omassa elämässämme.

Opettajan ilo on aina suuri, jos olemme oikein ymmärtäneet ohjeet ja toteutamme ne parhaimman mahdollisuutemme mukaan.

Muinaisaikaisen sanoja

Julkaissut kapt. P. G. Bowen

I

JOHDANTO

Tämän kirjan sisältämät kolme katkelmaa, nimeltään (1) *Ihmisen sielun erämaa*, (2) *Miehuuden Tie* ja (3) *Temppelin ja Lammen näky*, ovat lukujen eli läksyjen käännöksiä salaisen kirjoitusten kirjasta, joka on berberi-filosofin ja opettajan, Mehlo Moyan, hallussa. Kirja, ottamatta lukuun eräitä selittäviä huomautuksia berberin tai arabian kielillä, on kokonaan kirjoitettu isinzu-kielillä, joka on vanha bantun muoto; kielitiede ei sitä tunne, mutta todennäköisesti se on se runko, josta kaikki nykyiset bantu-murteet ovat kehittyneet. Tämä isinzunkielinen käsikirjoitus puolestaan on käännetty joistakin erittäin vanhoista asiakirjoista, jotka Mehlo Moya on kertomansa mukaan löytänyt erään etelä-Afrikan vanhan rauniokaupungin maanalaisesta rauniosta. Onko tämä kaupunki tunnettu Zimbabwe tai joku muu, vähemmän tun-

nettu, joita on useita, eritoten Kalaharin seuduilla, sitä minun on mahdotonta sanoa, sillä ystäväni Mehlo Moya on tässä asiassa hyvin pidättyväinen. Joltisenkin varmasti voi sanoa, että kaupunki kuului samaan sivistyskauteen kuin Zimbabwe. Alkuperäiset kirjoitukset, jotka olen nähnyt, ovat minulle merkityksettömät, sillä ne on kirjoitettu symbolein ja hieroglyfein pergamentinkaltaisille nahkalevyille, norsunluu- ja luulaatoille sekä kiven- ja ruukunpalasille, enkä sen vuoksi voi taata ystäväni käännöksen tarkkuutta, vaikka en epäilekään sen asiallista pätevyyttä.

Isinzu-käännös on aakkoskirjoituksella, johon olen perehtynyt opittuani sen monen vuoden kuluessa toisen opettajan, Mehlo Moyan toverin, johdolla. *) Sellaisena se muodostaa kirjan, jossa on ehkä puoli miljoonaa sanaa, ja englanniksi käännettynä se laajentuisi käsittämään ainakin miljoona sanaa. Noin neljänneksen siitä ottavat mutama sata erittäin lyhyttä lukua, jotka, sikäli kuin niitä ymmärrän, kuvailevat mystillisellä sanastolla maailmankaikkeuden ja ihmisen syntyä, näiden kehitystä ja päämäärää. Sanonta on ylen hämärää, ja ymmärtämistä vaikeuttaa vielä se, että sanojen sijasta on miltei joka rivillä symboleja. Tarkoitus onkin itse asiassa, niinkuin Mehlo Moya avoimesti myönsi, tehdä jokaiselle minun kaltaiselleni mahdolltomaksi kääntää nämä luvut eurooppalaiselle kielelle.

Toisen neljänneksen nidoksesta käsittävät opettajan — ehkä useiden eri opettajien — yllämainittuja kappaleita käsittelevät tulkinnat. Osat tätä kommentaaria ovat joltisenkin käsitettävät, mutta kokonaisuutena se on miltei yhtä vaikea kuin itse luvutkin.

Suuremman osan teoksen jälleläävästä puoliskosta muodostavat erilaiset okkultiset ja mystilliset opetukset, pääasiallisesti vertausten ja allegoriojen, mystieronäytelmien ja vuorokeskustelujen muodossa. Näistä tähän kirjaan käännetyt katkelmat ovat verraten tyypillisiä.

Kirja päättyy jaksolla, joka näyttää olevan sen sivistyksen historia, jonka olivat alkuperäiset kirjoitukset.

Mehlo Moyan salliessa minun lukea koko hänen käännöksensä en saanut jäljentää enkä kääntää muuta kuin eräitä valittuja osia, ja näistä hän antaa minun julkaista vain ne kolme, jotka sisältyvät tähän kirjaan. En tiedä, salliiko hän

*) Julkaisija viittaa kirjoitukseen „Afrikan valkoinen rotu”, jonka *The Theosophical Path* on julkaissut lokakuussa 1932.

tulevaisuudessa julkaistavan muita, mutta arvelen tämän riippuvan siitä, miten mystikot, okkultistit ja teosofit ottavat vastaan nämä ohjeet.

Lyhyt yhteenveto jaksosta, joka oletetaan historialliseksi, saattaa olla mielenkiintoinen:

Kaupungin tai kansakunnan, jonka ovat olleet alkuperäiset kirjoitukset, sanotaan tulleen perustetuksi „ensimmäisenä auringonkierroksena Rakentajien ensimmäisen sukupolven aikana”. Alkuperäinen kansa hylkäsi sen „kahdentenkymmenentenä ensimmäisenä auringonkierroksena Rakentajien sadannen ensimmäisen sukupolven aikana”. Hylkäämisen syytä ei ilmaista; sanotaan vain, että „paikka oli kulunut”.

Milloin tämä sivistys oli kukoistuksessaan, ei voida varmasti määritellä, mutta on joukko merkityksellisiä viitteitä, jotka auttavat tekemään todennäköisyyspäätelmän. Seuraavat ovat tyypillisiä:

„Mahtava Alttari, joka vartioi Pohjoisvirran ja Pohjoismeren yhtymää.”

„Pohjoismaa ja sen Suuri Alttari.”

„Viisaat, jotka keräävät viisautta Pohjoisalttarin kivistä.”

„Auringon ensimmäisenä kierroksena, Rakentajien neljännenkymmenennenhdeksannen sukupolven aikana Viisaat antoivat Alttarille sen vaipat ja nostivat verhon sen silmiltä.”

Elleivät nämä ja lukuisat muut sanonnat ole puhtaasti mystillisiä merkitykseltään, minkä kernaasti myönnän olevan hyvin todennäköistä, ne eivät nähdäkseni voi viitata mihinkään muuhun kuin Egyptiin ja suureen pyramidiin. Olettaen, että niin on asianlaita, silloin viimeinen lause antaa vihjeen ajasta, jolloin „Rakentajien” sivistys kukoisti. Heidän „sukupolvensa” näyttää olleen neljäkymmenen vuoden kausi, koska, vaikka onkin mainintoja „auringon kolmannestakymmenennestäyhdeksännestä kierroksesta”, korkeampia lukuja ei ole mainittu. Laskien neljäkymmentä vuotta sukupolveen ja ottaen yleisesti hyväksytyn ajanmääräyksen, 3350 e. Kr., pyramiidin valmistumisvuodeksi, 5310 e. Kr. olisi „Rakentajien” kaupungin perustamisvuosi, ja 1390 e. Kr. olisi sen tyhjentämisen vuosi. Tämä on tietenkin puhdasta arvailua.

Kirjoitus ei pääty „Rakentajien” lähtöön. Poistuessaan he jättivät jälkeensä „Viisaiden perheen”, ja nämä ja heidän jälkeläisensä tai seuraajansa tekivät aikakaudesta toiseen lisää historiaan. Viimeiset merkinnät ovat kovin katkonaisia

ja epätäydellisiä, mutta niistä päättäen „Rakentajien” kaupunki tai kaupungit joutuivat seuraavien kahdentuhannen vuoden aikana monien eri kansojen valtaamiksi, joiden opettajina tai pappeina „Viisaat” toimivat. Loppumerkinnät puhuvat „*villien tummien pohjoisten soturien*” saapumisesta, ja näiden lisääntyvistä kauhistuttavista hyökkäyksistä kaupunkeja vastaan. Tämä näyttää viittaavan sotaisten bantuheimojen varhaisiin hyökkäyksiin etelä-Afrikkaan, ja jos näin on laita, loppumerkinnät ovat verraten myöhäisiä. Zulujen kertomukset kuninkaitten lukumäärästä, jotka hallitsivat heitä sen jälkeen kuin heidän esi-isänsä olivat tulleet yli Zambesin, samoin kuin kunkin hallituskauden pituudesta, ovat täysin selvät ja yksityiskohtaiset; ne osoittavat, että itäiset bantut eivät ole tulleet varsinaiseen etelä-Afrikkaan aikaisemmin kuin seitsemännentoista vuosisadan puolivälissä. Varsinaiset portugalilaiset siirtomaahistoriat vahvistavat tätä olettamustani, sillä niissä on monta mainintaa „Monomotapan valtakunnasta”, jonka keskuksena oli Zimbabwe. Kuka oli Monomotapa ja mitä hänen kansansa, ei tiedetä, mutta varmastikaan he eivät olleet bantuja.

„Tummat soturit” lopulta onnistuivat hyökkäyksissään kaupunkeja vastaan ja pakottivat „Viisaat” peräytymään „*itään ja pohjoiseen*”, kun nämä ensin olivat kätkeneet kirjoituksensa, joita he eivät voineet turvallisesti muuttaa.

Käännökset, jotka olen tehnyt, eivät pyri olemaan muuta kuin alkuperäisiä suurin piirtein lähenevät. Niin vaikeatajuisten ja hienojen käsitteiden uskollinen kääntäminen englanniksi tai jollekin muulle eurooppalaiselle kielelle kielestä, jonka rakenne on niin vieras kuin isinzun, on aivan mahdotonta. Kielivaikeuden lisäksi on muita: sanojen ja lauseiden asemesta on symboleja sangen usein kautta koko käsikirjoituksen, ja suuri osa tästä, nekin, joita olen käsitellyt, on *runoutta* tai erittäin runollista proosaa.

Olen yrittänyt, huonohkolla menestyksellä mielestäni, käyttämällä yksinkertaista, miltei raamatullista suorasanaista kieltä, välittää jotakin alkuperäisen tekstin rytmistä ja tunnelmasta— tai ainakin antaa siitä aavistuksen — samalla pyrkien säilyttämään sen viisauden. Jälkimmäiseen nähden olen sikäli tyytyväinen, että se on minulle onnistunut, mikäli onnistuminen on ollut mahdollinen, ja jos edellisestä kantautuu lukijalle heikkokin tuoksu, olen siihenkin tyytyväinen.

II

IHMISEN SIELUN ERÄMAA

Muinaisaikaisen sanat kokelaille salatun auringon salatussa temppelessä. Lausuttu auringon seitsemännen kierroksen kolmannessatoista kuussa *Rakentajien* seitsemännenkymmennenseitsemännen sukupolven aikana.

Muinaisaikainen sanoi:

On kolme kysymystä, jotka MONET esittävät, mutta joihin vain HARVAT osaavat vastata. Nämä ne ovat:

MISTÄ TULET TÄNNE?

MITÄ TEET TÄÄLLÄ?

MINNE MENET TÄÄLTÄ?

Elämä esittää nämä kysymykset, mutta vain ELÄMÄ voi niihin vastata, sillä VIISAUS ja ELÄMÄ ovat saman asian kaksi nimeä. „Mitä sinä olet?” ihminen kysyy ELÄMÄLTÄ.

ELÄMÄ vastaa: „Minä olen kaikki se, mitä tiedät. Minä olen kaikki se, mitä olet tiennyt, mutta luulet unohtaneesi. Minä olen kaikki se, mitä sinun vielä on opittava. Ilman miina sinua ei ole, sillä minä olen sinun ITSESI.”

Ottakaa varteen tarinani, oi oppijat, sillä se on teidän omanne. Minä tunnen sen alun, sen keskikohdan ja sen lopun; te tunnette vain sen keskikohdan ja senkin vain hämähästi. Ottakaa siis vaaria ja oppikaa!

Nuoruudessani oleskelin Puutarhassa Veljien kanssa, joiden kasvat kuvastivat omiani, ISÄN rakkauden hoivaamina, ISÄN, jonka muotoa emme milloinkaan nähneet. Emmekä me tunteneet riitaa, emme surua, tuskaa emmekä mitään ihmisen pyydettyä. Me kuljimme ja leikimme Lammen rantailla, jonka vedet kimaltelevat kuin kristalli, ja ovat vilpoiset kuin ne ikuiset lumet, jotka kruunaavat mahtavia vuoria. Kun olimme uupuneita, me lepäsimme lehdoissa, missä puilla oli höyheniset lehvät ja pehmeät, hohtavat lehdet ja kultaiset hedelmät, jotka heijastuvat Lammesta niin että itse Kauneus himmentyy.

Mutta Veljeni ja minä emme nähneet tuota ihanuutta, sillä me olimme Puutarha ja sen Kauneus. Me emme nähneet puita, sillä me emme kaivanneet varjoa. Me emme nähneet hedelmiä, sillä me emme isonneet. Me emme nähneet Lampea, sillä me emme janonneet. Me emme tunteneet Puutarhaa, sillä me emme kaivanneet omaisuutta. Me olimme Puutarha ja Lampi ja hedelmät ja puut, ja ne olivat me itse.

Mutta näkymättömän Isämme ÄÄNI kantautui eräänä

päivänä korviini ja sanoi: „Poikani, sinä olet Puutarha, ja sinä olet itsesi, mutta et tunne kumpaistakaan. Ennen kuin voit tuntea itsesi, sinun on tehtävä itsesi Puutarhan Valtiaaksi, ja ennen kuin tulet sen Valtiaaksi, sinun on tehtävä Puutarha täydelliseksi. Kotimme takana, sitä ympäröiden, on erämaa, johon sinun on puututtava väkevällä kädelläsi ja valloitettava ja tehtävä se omaksesi. Sen polttavan hiekan keskellä on Lampi, jota sinun on etsittävä väkevällä sydämelläsi, ja kun olet löytänyt ja voittanut, sinä olet hallitseva tämän Kuningaskunnan Valtiaana.”

Minä menin pois Erämaahan ja kuljin siellä uuvuttavan tuokion, ja minä opin nälän ja janon ja tuskan ja unohdin sen rauhan, joka minulla kerran oli. Maa oli Paha Erämaa, ja kuitenkin se oli täynnä ihmisiä, ja minä tiesin heidän olevan Veljiäni, Puutarhan vaeltavia Poikia. Minä katselin noita Veljiä ihmeissäni, sillä he näyttivät olevan sokeita suruilleen: he eivät pyrkineet pois tuosta marrosta maasta, vaan sitoivat siihen tiiviisti itsensä pystyttäessään suuria rakennuksia, perustaessaan kaupunkeja ja tehdessään teitä, kunnes kaikki oli yhtä ainoaa suurta sokkeloa. Kuitenkaan ei teistä, joita he tekivät, ainoakaan vienyttä suoraan mihinkään päätekohtaan, vaan kääntyi ja uudelleen kääntyi, eikä tullut mihinkään päämäärään, vaan hämmennykseen.

Minä näin ihmisten kartat ja työkalut käsissään liikkuvan ahdistavissa ympyröissä, maata tutkien ja kaivaen. Minä kyselin heiltä, ja he vastasivat: „Me etsimme Tiedon Kadonnutta Maata.” Ja ne, jotka kaivoivat maata, vastasivat: „Me kaivamme Totuuden Lähdetä.”

Näytti siltä kuin nuo Veljet olisivat etsiskelleet sitä, mitä minäkin etsin, ja minä liityin heidän joukkoonsa auttaakseni heitä heidän työssään. Kuitenkin, monen päivän perästä, minä näin, että työmme oli turhaa: se ei antanut meille muuta kuin syviksi kuluneita jälkiä ja kuiluja, joihin ihmiset eksyivät ja kompastuivat, ja joista he tuskalla ja vaivalla pääsivät pois, eivätkä monet päässeet lainkaan.

Minä hylkäsin tämän hyödyttömän raadannan ja sanoin, että etsin oppaan, Viisaan Miehen; sellaisen täytyy olla olemassa, ja hän näyttää tien Kadonneeseen Maahan. Silloin näin tummanpunaisesta kivistä tehdyn rakennuksen ja tummanpunaiseen vaippaan pukeutuneen miehen, joka seisoi sen ovella. Miehellä oli sauva, tehty siitä pyhästä puusta, jota eksyneet veljeni nimittävät Arvovallaksi; ja hän kohotti sen korkealle, kun hänelle puhuin ja kerroin hänelle vaivastani.

Hän hymyili ja sanoi: „Elä toivossa, poikani! Katso, sinä olet löytänyt oppaasi, sillä minun vallassani on pääsy Tiedon Kadonneeseen Maahan, ja minä vartioin Totuuden Lähdetä.”

Hän laski tummanpunaisen verhon pääni päälle ja opasti minut rakennukseen ja jyrkkiä portaita alaspäin kulkién syvälle maan sydämeen. Ja me tulimme avaraan holviin, missä synkät varjot parveilivat, ja maa jalkojeni alla oli löyhkäävää rämettä, yltyleensä kalpean jäkälän ja tuholaisruohojen peittämä. „Tämä on Tiedon Maa”, sanoi oppaani, „ja tuolla on Totuuden Lähde”.

Minä rämmin läpi koko kostean rämeikön ja join Lammesta, jonka löysin sen keskeltä, mutta vesi oli mudasta ja limasta pilaantunutta, eikä minun janoni sammunut.

Silloin näkymättömän Isäni ÄÄNI puhui selvästi korvaani: „Etsi väkevällä sydämellä ja tartu väkevällä kädellä, poikani”, se sanoi, ja minä nousin ja poistuín Punaisesta Talosta ja käänsin kasvoni kohti Erämaata.

Nälkä ja jano ja uupumus ahdistivat minua etsinnässäni, ja minä kaipasin voimakasta ja lempeätä kättä auttamaan itseäni tielläni. Ja minä tulin kalliista purppurakivestä tehdyn rakennuksen luokse ja vaadin apua mieheltä, joka vartioi sen ovea. Mies oli puettu purppuravaippaan ja piti korkealla pitkää Arvovallan sauvaa. „Olet viisas etsiessäsi apua-ni”, hän vastasi, „sillä minä olen Totuuden ja Tiedon Vartija.”

Hän kietoi minut purppuraiseen verhoon ja johdatti minut hämärän holvin ovelle. Sitten hän viittasi eteenpäin sauvallaan ja opasti liikkeitäni sanoen: „Astu sinä seitsemän askelta eteenpäin, sitten astu taaksepäin kolme. Astu seitsemän askelta oikean käden suuntaan ja kumarra joka askelella. Tiedon Portti on matala, ylen matala; kumarra siis syvään, hyvin syvään. Tule takaisin samoja askelia ja tee niinkuin aikaisemminkin. Sitten astu neljä askelta taaksepäin ja polvistu lattialle.”

Minä tein niin kuin hän käski, sitten nousin ja katselin ympärilleni. Ja minä näin, vaikkakin hämärästi verhoni lävitse, avaran, puiden ympäröimän aukion. Maassa loistivat värikkäät kukat, ja edessäni ilakoitsi säkenöivä suihkukaivo. Minä syöksähdin kaivolle ja join syvän siemauksen sen vettä; sitten tiesin, ettei se, mitä olin juonut, ollutkaan vettä, vaan lämmintä, maustettua viiniä. Tempasin verhon pääni päältä, ja katselin jälleen ympärilleni; ja minä näin, että nurmi, kukkasat ja puut olivat vain maalattuja kuvia.

Silloin muistin Isäni käskyt ja Puutarhan ja Lammen ja puut ja hedelmät; ja minä menin ulos Purppuratalosta ja käännyin yksin kohden Erämaata.

Jälleen rohkeuteni petti minut, ja voimani pakeni jäsenistäni, ja minä etsin viisasta ja voimakasta opasta auttamaan horjahtelevia askeleitani. Ja minä saavuin Kristallitaloon, joka hohti monista jalokivistä, ja rukoilin miestä, joka seisoi sen ovella, auttamaan minua tielläni. Mies oli puettu loisteliaseen, monenväriseen pukuun, ja hän viittoili minulle maidonvalkealla sauvallaan, joka oli tehty pyhästä puusta, Arvovallasta: „Poikani, tule sisään ja levähdä”, hän sanoi ja tarttui minua kädestä. „En pyydä muuta palvelusta kuin että käytät pukua, jonka sinulle annan.”

Hän puki minut loistaviin vaippoihin ja varjosti silmäni oudonvärisillä hohtokivillä; sitten hän lempeästi johti minut eteenpäin ja jätti minut yksikseni kummalliseen puutarhaan. Paikka oli omituinen ja viehättävä ja täynnänsä vaihtelevaa salaperäisyyttä: loppumattomia puu- ja kukkaskujia ulottui joka taholle. Puiden lomitse loistivat lukemattomat järvet sumuisessa kauneudessa, ja minä juoksin riemumielin järven rantaan sammuttaakseni janoni sen vesillä.

Silloin lankesin maahan, ruhjoutuneena ja huumaantuneena, sillä kylmä, kova este oli noussut jalkojeni eteen ja pysähdytti ne puolimatassa: ihana maisema oli hajonnut, ympärilläni ei ollut muuta kuin vaihtelevien värien ja suunnattomien ivamuotojen sekasorto. Minä nousin ja riistin vaipan ruumiiltani ja viskasin hohtokivet vihassa silmiltäni. Ja minä näin seisovani kaidassa pihassa, jota ympäröivät seinät oli ripustettu täyteen kuvastimia. Huojuvien puiden viehättävät kujanteet olivat vain sotkuisia, kitukasvuisia rikkaruohoja. Myriadit hohtavat järvet olivat vain muutama matala, seisovavetinen lammikko.

Jälleen Isäni ÄÄNI puhui selvästi korvaani:

„Käänny päin Erämaata väkevällä sydämellä, poikani”, se sanoi. „Valloita Kadonnut Kuningaskunta väkevällä kädelläsi, sillä siten, ja vain siten, voitat kuninkuuden.”

Sitten menin pois Erämaahan ja sydämessäni päätin valloittaa sen pyytämättä enää apua ainoaltakaan ihmiseltä. Minä käännsin kasvoni pois ihmisten teiltä ja silmäni heidän houkka- maisista töistään. Minä matkasin Erämaan hiekka-aavikkoja, kunnes nälkä oli sulattanut lihani ja jano kuivattanut elinvoimani lähteet, ja kuolema kulki kintereilläni kättään kurkoittaen tarttuakseen minuun. Mutta sen sormet eivät

saaneet minua kuristukseensa, vaikkakin ne monasti minuun koskivat, sillä alati uudelleen, vaikka pyörryin ja kaaduin, alati uudelleen minä nousin. Ja yhä uudelleen, yön kasteesta, polttavasta hiekasta, tihkuvasta vedestä, erämaan kukkasen koverasta kuvusta minä löysin puhdasta, kylmää vettä riittävästi lähettääkseen minut jatkamaan matkaani virkistyneenä.

Mutta minä en löytänyt sitä Maata enkä sitä Lampea, jota etsin, ja lopulta voimani oli loppuun kulunut. Vaatteeni olivat käyneet riekaleiksi, ja jalkineeni olivat murentuneet jaloisani. Erämaan yö oli ylläni. Pimeys ja äännettömyys ympäröivät minut. Horjuin ja kaaduin maahan ja ajattelin: Nyt minä kuolen!

Kauan makasin kuin kuollut: sitten — ihmeitten ihme! — kurkoittuneet käteni tapasivat pehmeätä ja kosteista ruohoa. Sieraimeni täyttyivät kukkien tuoksusta ja korvani vesien hilpeästä solinasta. Minä aukaisin silmäni ja näin olevani VALON ja kauneuden paikassa: ylt'ympärillä jalokivinurmikkoa ja hedelmiä kantavia puita. Aukioiden keskellä kimalteli syvä, vilvoittava järvi suloisesti nousevan auringon kullassa, ja kuulakkaan sininen ilma ylläni värisi kirkassii-pisten lintujen visertelystä.

Minä nousin ja sukelsin Lampeen ja join kylläkseni hyvänmakuista, kylmää vettä, ja voima palasi ruumiiseeni, ja puhdas, nuori liha verhosi uudelleen kuihtuneet jäseneni. Sitten minä seisoin alastomana Lammen rannalla ja kohotin käteni kohti taivasta ja aurinkoa; ja minä katselin puita, kukkia ja MAATA kuin se, joka on vasta syntynyt maahan.

Sitten silmäni osuivat valtaisaan pylvääseen, joka oli Lammen rannalla ja hohti kuin hopeavuori aamuauringon valossa. Pylvään jokaiselle kyljelle oli kiveen kaiverrettuja kirjainmerkkejä, ja minä lähestyin ja tutkin niitä, ja nämä olivat sanat, jotka luin.

Siltä puolelta pylvästä, joka oli Erämaan puolella, minä luin nämä sanat:

ULKOPUOLELLA ON IHMISEN SIELUN ERÄMAA.

Sillä kyljellä, joka on Hedelmällisen Maan puolella, minä luin:

TÄÄLLÄ ON TIEDON KEIDAS.

Kolmannella kyljellä, joka on järven puolella, minä luin:

TOTUUDEN VESIEN LAMPI.

Minä katselin pylvään neljättä kylkeä, mutta silmäni eivät minua palvelleet, sillä tuo kylki näytti olevan kaikille suun-

nille samanaikaisesti. Minä koetin lukea sanoja, joiden tiesin olevan siinä kaiverrettuina, mutta en osannut tulkita ai-noatakaan. Käännyin pois ja kuulin torven äänen maasta ja vedestä ja ilmasta puhuvan ja sanovan:

KUNINGASKUNTA EI VIELÄ OLE VOITETTU.

Silloin tiesin, ettei uurastukseni vielä ollut päättynyt, sillä vaikka minä olin pelastettu, niin kuitenkin Veljeni olivat ek-syksissä. Ja minä ajattelin: minä palaan Erämaahan ja ke-vennän eksyneitten osaa tämän Lammen vedellä, jonka olen löytänyt.

Minä rakensin kanavan Lammesta poikki Erämaan, ja minä kaivoin syviä lähteitä kaupunkeihin säilötäkseen Totuuden Vettä. Minä nimitin itseni Vesien Vartijaksi ja kutsuin ja-noisia juomaan, ja monet tulivat kehoituksestani ja joivat neu-voni mukaan.

Sitten hämmästyin, sillä näin, että kaikki, jotka tulivat, lähtivät virkistystä saamatta, ja minä maistoin omien lähteit-teni vettä, ja huomasin sen *lämpimäksi ja suolaiseksi*.

Silloin suunnittelin rakentaa tien kaupungeista Lammelle, tehdä tien helpoksi ja tasaiseksi uupuneitten Veljieni jaloille, mutta kun olin valtatieni tehnyt, kaikki ne, jotka sitä kulki-vat, tulivat takaisin kaupunkeihin syyttäen minua petturiksi. Ja tätä minä suuresti ihmettelin ja lähdin matkaamaan Tietä, jonka olin rakentanut, mutta minä huomasin, että todellakaan ei tietä ollut olemassa, sillä *hiekkia oli sen niellyt*.

Ja lopulta VIISAUS puhkesi kukkaan sydämessäni, ja minä näin, että Tietoa ja Totuutta ei milloinkaan voida saa-vuttaa helppoa ja miellyttävää Tietä kulkien, niitä ei milloin-kaan voida löytää ihmissielun kekseliäillä keinoilla. TOTUUS ON SAAVUTETTAVA SYDÄMEN VOIMALLA, JA TIE-TOON ON TARTUTTAVA KÄDEN VOIMALLA.

Minä nousin ja palasin Keitaaseen ja Lammelle, ja tosi ole-mukseni silmät aukenivat ja katsoivat pylvääseen, kylkeä, joka on samanaikaisesti kaikkianne. Ja nämä olivat sanat, jotka siinä näin kaiverrettuina:

MINÄ OLEN IKUISEN VIISAUDEN PUUTARHA.

Minä tuijotin tuohon kauneuteen VIISAUDEN kultaisessa VALOSSA, ja rakkaudella ja ihastuksella tiesin, että olin löy-tänyt kuningaskuntani: Puutarha oli Isän, Poikien ja Veljien koti, ja MINÄ OLIN NYT SEN VALTIAS.

Miettikää tarinaani, oi Oppijat, sillä tarina on teidän oman-ne. Te olette Puutarhan Poikia ja Erämaassa asujia. Te olette Puutarhan perillisiä, mutta ennen kuin voitatte Erä-

maan ette löydä Kadonnutta Maata ja saa haltuunne perintöänne.

Omalla rohkeudellanne teidän on uhmattava Erämaata. Omalla voimallanne teidän on voitettava sen vaarat. Nälkä ja jano eivät saa teitä pelästyttää. Vaara ja tuska ja uupumus eivät saa pysähdyttää askeleitanne. Jos lankeatte, teidän on noustava avutta ja kiiruhdettava eteenpäin lepoa ajattelellematta. Sillä ei ole lepoa, ei apua eikä lievitystä *Ihmisen sielun Erämaassa*.

Selityksiä.

Ihmisen sielu: Persoonallinen tajunta eli ajatus- ja tunneluonto.

Väkevä sydän ja väkevä käsi: *Sydän* tässä vertauskuvastossa edustaa inhimillistä pyyteen periaattia. *Käsi* kuvaa ajatusperiaattia.

Tummanpunainen vaippa: Tummanpunainen [karmosininpunainen] on materialistisen älyn eli „aivoälyn” symboli.

Purppuravaippa: Pappiskastin vertauskuva.

Monien loistavien värien vaippa: Psykismin vertauskuva.

Pyhä Arvovallan puu: Muuatta eben-heimoon kuuluvaa puuta, joka on yleinen lounais- ja itä-Afrikassa ja Niilin laakson seuduilla, nimitetään sekä bantu-kielissä että hamilaisissa kielissä sanoilla, jotka kaikki voidaan joltisellakin tarkkuudella, kääntää „arvovallan” sanalla, esim. „voiman puu”, „kuninkaan puu”, „kuninkaallinen puu”. Puuaineessa on valkoisia, punaisia ja purppuraisia juovia. Puu on erittäin kovaa ja raskasta, ja se saadaan hyvin kiiltäväksi. Tavallisissa kävelykepeissä ja ryhmäsuavoissa kaikki kolme väriä ovat yleensä näkyvissä, mutta kokonaan punasuoniset saavat varataan kuninkaitten ja päällikköjen käyttöön. Kokonaan purppuraiset ovat „poppamiehen” merkinä. Valkoisia käyttävät näkijät ja kuolleittenmanajat. — (Jatkuu).

Julkaisijan valtuuttamana suom. J. Ptn.

Jooga

Ei kenenkään tarvitse helvetin pelosta ruveta Jeesusta seuraamaan. Iankaikkista kadotusta ei ole, ainoastaan — kuolema niille, jotka eivät harjoita joogaa.

P. E., „Salatiedettä omin päin”.

Dion Fortune :

Verenhimo

(Jatk.)

„Kas niin”, hän sanoi. „Nyt se voi tulla sisään ja kuljettaa hänet ulos, ja me saamme nähdä, mitä se tekee.”

Oviaukossa hän jälleen pysähtyi ja teki merkin kamanaan.

„Enpä luule, että se pääsee tuosta”, hän sanoi.

Kun palasin toimistoon, tapasin siellä kylän poliisin, joka oli odottamassa minua.

„Olisin iloinen, jos tahtoisitte pitää silmällä koiraanne, herra”, hän sanoi. „Meille on tullut viime aikoina valituksia lampaiden taposta, ja mitä hyvänsä elukka tekeekin, se liikkuu kolmen mallin säteellä tämä talo keskipisteenä.”

„Koiramme on airedale-rotuinen”, minä sanoin. „En luulisi sitä syylliseksi. Skottilaiset paimenkoirat tavallisesti ryhtyvät lampaiden tappoon.”

Yhdentoista aikaan sammutimme valot ja ajoimme potilaamme vuoteisiin. Tavernerin kehoituksesta otin ylleni vanhan puvun ja kumipohjaiset tenniskengät ja menin hänen luokseen tupakkahuoneeseen, joka oli aivan Craigien makuuhuoneen alapuolella. Istuimme pimeässä ja odotimme tapahtumia.

Meidän ei tarvinnut odottaa kauan. Neljännestunnin kuluttua kuulimme kahinaa köynnöksissä, ja Craigie laskeutui varovaisesti, heiluen tukevissa vistaria-köysissä, jotka peittivät seinän. Kun hän hävisi pensastoon, minä hiivin hänen jälkeensä talon varjossa pysytellen.

Hän kulki hiippien kanervikkopolkua, joka vei Frenshamiin.

Aluksi juoksin kyyristyen jokaisen varjon suojaan, mutta sitten huomasin, että tämä varovaisuustoimenpide oli tarpeeton. Craigie oli syventynyt omiin asioihinsa, ja sen vuoksi minä painuin lähemmäksi häntä, seuraten noin kuudenkymmenen jalan etäisyydellä.

Hän liikkui heiluvien askelin nytkähtelevää juoksua, mikä sai minut ajokoiratunnelmaan. Hyljätyn maan avarat, tyhjät tasangot levittäytyivät kumpaisellekin puolellemme, notkelmissa oli sumua, ja Hindheadin kukkulat piirtyivät tähtiä vasten. En tuntenut hermostumista; jos oli taisteltava mies miestä vastaan, tunsin olevani Craigien veroinen, ja sitäpaitsi minulla oli aseena se, mitä teknillisesti sanotaan „rauhottajaksi” — kaksi jalkaa lyijyistä kaasuputkea, joka oli kumiletkun sisällä. Se ei kuulu parhaitten mielisairaaloitten virallisisiin varusteisiin, mutta se voidaan usein löytää vartijan housunlahkeesta.

Jos olisin tiennyt, minkä kanssa olin tekemisissä, en olisi liiaksi luottanut „rauhottajaani”. Tietämättömyys korvaa toisinaan mainiosti rohkeuden.

Äkkiä tuli edessämme kanervikosta näkyviin lammas, ja silloin alkoi ajo. Craigie syöksähti ajamaan säikähtynyttä oinasta. Lammas voi liikkua huomattavan nopeasti lyhyen matkan, mutta villojensa painama elukkaparka ei jaksanut kauan, ja Craigie juoksi sen uuvuksiin alati ahtaantuvissa ympyröissä ajaen. Se kompastui, painui polvilleen, ja Craigie oli sen kimpuissa. Hän tempaisi sen pään taaksepäin, ja käyttikö hän puukkoa vai ei, en voinut erottaa, sillä pilvi kulki yli kuun, mutta varjossa heikosti hohtavana näin jotakin, joka oli puolittain läpinäkyvää itseni ja hämärän, nummella kamppailevan massan välillä. Kun kuu pääsi pilvistä, minä erotin Saksan armeijan litteän lakin ja kenttäharmaan asetakin.

Minun on mahdoton kuvailla tuon näyn pöyristyttävää kaameutta — olentoa, joka ei ollut ihminen, auttamassa miestä, joka sillä hetkellä ei ollut ihminen.

Vähitellen lampaan nytkähtelyt heikkenivät ja lakkasivat. Craigie suoristi selkensä ja nousi seisomaan; sitten hän lähti jatkamaan tasaista juoksuaan itää kohti, harmaa seuralainen kintereillään.

Kuinka tulin kotiin, en tiedä. En uskaltanut katsoa taakseni peläten näkeväni „jotakin” selkäni takana; jokainen tuulenhenkäys, joka pyyhkähti yli nummen, tuntui kylmiltä sormilta, jotka puristautuivat kurkulleni; männyt ojentelivat pitkiä käsivarsiaan siepatakseen minut, kun kuljin niiden alitse, ja kanervikosta nousi näkyviin ihmishaahmoja. Juoksin kuin painajaisen vallassa, äärettömästi ponnistellen peräytyvää päämäärää kohti.

Lopulta syöksyin talon kuutamosten nurmikkojen poikki piittaamatta laisinkaan, että joku olisi saattanut nähdä ikkunasta, syöksyin tupakka-huoneeseen ja heittäydin suulleni leposohvalle.

IV

„So, so!” sanoi Taverner. „Noinko pahaa se oli?”

En voinut kertoa hänelle, mitä olin nähnyt, mutta hän näytti tietävän.

„Mitä tietä Craigie kulki sinusta erottuaan?” hän kysyi.

„Kuun nousua kohti”, sanoin.

„Ja sinä olit Frenshamin tiellä? Hän pyrki Wynterien taloon. Vakava juttu, Rhodes. Meidän on mentävä perästä; saattaa jo olla myöhäistäkin. Tunnetko voivasi tulla mukaan?”

Hän antoi minulle aimo annoksen viinaa, ja me otimme auton vajasta. Tunsin oloni turvalliseksi Tavernerin seurassa. Voin ymmärtää luottamuksen, jota hän herätti potilaissaan. Olipa harmaa varjo mikä hyvänsä, minä tunsin hänen selviytyvän siitä ja tiesin itse olevani turvassa hänen käsissään.

Pian lähestyimmekin päämääräämme.

„Luulenpa, että jätämme auton tähän”, sanoi Taverner kääntyen ruohoiseen kujaan. „Emme halua aiheetta herättää heitä.”

Liikuimme varovaisesti yli kasteisen ruohikon hakaan, joka oli Wynterien puutarhan vieressä. Sen erotti pihamaasta kallistunut aita, ja me voimme nähdä talon koko etupuolen ja helposti päästä sinne, jos niin halusimme. Pysähdyimme ruusupergolan varjostoon. Suuret kukkaistertut, kuutamossa värittömät, näyttivät aavemaisesti ivailevan puuhaamme.

Odotimme jonkun aikaa, ja sitten silmäni erotti liikettä.

Takanamme niityllä liikkui jokin loivaa rinnettä myöten; se kulki avarassa kaaressa taloa kiertäen ja häipyi vasemmalla kädellä kasvavaan puuryhmään. Saattoi olla mielikuvitusta, mutta olin näkevinäni sumuhattaran sen kintereillä.

Pysyimme siinä, missä olimme ja äkkiä hän tuli näkyviin uudelleen, tällä kerralla pienempää ympyrää kulkien — ilmeestikin taloon pyrkien. Kolmannella kerralla hän ilmestyi vielä nopeammin, ja tällä kerralla hän oli meidän ja talon portaikon välillä.

„Nopeasti! Katkaise hänen tiensä!” kuiskasi Taverner. „Seuraavalla kierroksella hän on köynnöksissä.”

Me kapusimme ränsistyneen aidan yli ja syöksyimme nurmikolle. Kun sen teimme, ikkunaan ilmestyi naisen hahmo. Se oli Beryl Wynter. Taverner, selvästi kuutamossa näkyen, pani sormen huulilleen ja viittasi häntä tulemaan alas.

„Nyt minä ryhdyin uhkayritykseen”, hän kuiskasi, „mutta hän on rohkea tyttö, ja ellei hänen rohkeutensa petä, me kyllä selviydymme.”

Muutamissa sekunneissa hän oli livahtanut ulko-ovesta ja liittynyt meihin, viitta yöpukunsa yllä.

„Oletteko valmis ryhtymään erittäin epämiellyttävään tehtävään?” Taverner kysyi häneltä. „Voin taata, että olette täydessä turvassa niin kauan kuin pysytte rohkeana, mutta jos pelkääte, olette vakavassa vaarassa.”

„Se liittyy Donaldiin?” hän kysyi.

„Kyllä”, vastasi Taverner. „Toivon voivani vapauttaa hänet siitä, mikä häntä varjostaa ja koettaa riivata.”

„Minä olen nähnyt sen”, neiti Wynter sanoi; „se on kuin harmaa savupilvi joka leijaillee aivan hänen takanaan. Sen kauheampia kasvoja ei voi tavata. Se tuli ikkunaan viime yönä, vain kasvot, kun Donald kierteli talon ympärillä.”

„Mitä te teitte?” kysyi Taverner.

„En mitään. Pelkäsin, että jos joku hänet löytäisi, hänet pantaisiin miehisairaalaan, ja silloin meillä ei olisi mitään mahdollisuutta saada hänet terveeksi.”

Taverner nyökkäsi.

„Täydellisessä rakkaudessa ei ole pelkoa”, hän sanoi. „Te voitte kyllä tehdä sen, mitä teiltä vaaditaan.”

Hän sijoitti neiti Wynterin terassille täyteen kuutamoon.

„Hetki kun Craigie näkee teidät”, hän sanoi, „vetäytykää talon nurkan ympäri pihalle. Rhodes ja minä odotamme teitä siellä.”

Kapea portti johti terassilta takapihan rakennuksille, ja Taverner käski minun asettua aivan sen sisäpuolelle.

„Tartu häneen, kun hän tulee ohitsesi, ja riipu hänessä henkesi edestä”, hän sanoi. „Pidä vain huolta, ettei hän saa hampaitaan isketyksi sinuun; tällaiset tapaukset ovat tarttuvia.”

Tuskin olimme asettuneet paikoillemme, kun jälleen kuulimme juoksuaskelien lähestyvän, tällä kertaa itse terassilta. Nähtävästi hän oli nähnyt neiti Wynterin, sillä varovainen hypähtely muuttui nopeaksi juoksuksi yli soran, ja tyttö livahti nopeasti kaariportista juosten turvaan Tavernerin taakse. Hänen kintereillään tuli Craigie. Vielä jalan mitta, ja hän olisi saanut tytön kiinni, mutta minä tartuin häntä käsipuolesta ja vangitsin hänet varmaan oteeseen. Hetken heiluimme ja kamppailimme kasteisilla laakakivillä, mutta minä lukitsin hänet vanhaan painiotteeseen ja pidin hänet vallassani.

„Nyt”, sanoi Taverner, „jos pidät huolen Craigiesta, minä selvitän välit sen toisen kanssa. Mutta ensin meidän on saatava se pois hänestä, muuten se peräytyy häneen, ja hän voi kuolla halvaukseen. No, neiti Wynter, oletteko valmis esittämään osaanne?”

„Olen valmis tekemään kaiken, mikä vain on tarpeellista”, hän vastasi.

Taverner otti taskukotelostaan leikkausveitsen ja viilsi pienen haavan tytön kaulaan, aivan korvan alapuolelle. Siihen keräytyi hitaasti veripisara, joka kuutamossa näytti mustalta.

„Tämä on syötti”, hän sanoi. „Menkää nyt aivan Craigien viereen ja houkutelkaa otus ulos; saakaa se seuraamaan itseänne ja vetäkää se avoimelle paikalle.

Hänen lähestyessään Craigie riuhtoi ja tempoili oteessani kuin villipeto, ja sitten jokin harmaa ja varjomainen siirtyi seinän pimennosta ja häilyi hetken vierelläni. Neiti Wynter tuli lähemmäksi, kulkien miltei sen keskelle.

„Älkää menkö liian lähelle”, huusi Taverner, ja hän pysähtyi.

Sitten harmaa hahmo näytti tehneen päätöksensä; se irroittautui Craigiesta ja lähestyi tyttöä. Tämä peräytyi Taverneria kohden, ja olento tuli suoraan kuutamoon. Voimme nähdä sen aivan selvästi tasapäisestä lakista saappaisiin asti; sen esiinpistävät poskipäät ja kapeat silmät osoittivat sen olevan kotoisin Euroopan kaakkoiskulmalta, missä oudot heimot vielä uhmaavat sivistystä ja pitävät yllä vielä oudompia uskomuksiaan.

Varjomainen muoto heilui eteenpäin, tyttöä seuraten, pihan poikki, ja kun se oli noin kahdenkymmenen jalan päässä Craigiesta, Taverner astui nopeasti sen taakse katkaisten sen paluutien. Se kääntyi heti ympäri, heti tietoisena hänen läsnäolostaan, ja nyt alkoi leikki. Taverner koetti ajaa sen eräänlaiseen sielulliseen tappo-aitaukseen, jonka hän oli tehnyt sitä varten. Vaikkakin minulle näkymättömät, niin sielullisen voiman virrat, jotka sitä piirittivät, olivat ilmeisestikin näkyviä olennoille, jota ajoimme. Se riuhoili sinne tänne yrittäessään pakoon, mutta Taverner ajoi sitä näkymättömän kolmion kärkeä kohti, missä hän voi antaa sille armoniskun.

Sitten tuli loppu. Taverner hypähti eteenpäin. Näin merkin ja kuulin äänen. Harmaa muoto alkoi pyöriä kuin hyrrä. Yhä nopeammin se pyöri ääriivojen haihtuessa yhdeksi ainoaksi sumupyörteeksi; sitten se murtui. Ulos avaruuteen sinkoutuivat osaset, jotka olivat antaneet sille hahmon, ja äärimmäisen nopeuden miltei äänettömällä huudolla sielu meni sinne, minne se kuuluikin.

Sitten jokin tuntui helpottavan. Rajattoman kauhun kylmästä helvetistä laakakivinen piha tuli tavalliseksi takapihaksi, puut lakkasivat ole-masta tuntosarvellisia uhkauksia, seinän pimento ei enää ollut väijytys, ja minä tiesin, ettei enää milloinkaan harmaa varjo ajautuisi pimeydestä kaamealle ajohadilleen.

Vapautin Craigien, joka lysähti kasaan jalkojeni juureen; neiti Wynter meni herättämään isänsä, ja Taverner ja minä kannoimme tajuttoman miehen taloon.

En koskaan päässyt tietämään, millaisia mestarillisia valheita Taverner kertoi perheelle, mutta pari kuukautta myöhemmin me saimme tavannukaisen hääkakun palasen asemesta oikein komean kimpaleen, ja sen mukana kirjellipun morsiamelta, mikä ilmoitti sen kuuluvan toimiston kaappiin, missä hän tiesi meidän pitävän ruokatarpeita noita yöllisiä ateroita varten, joihin Tavernerin omituiset tavat meidät pakottivat.

Erään tuollaisen keskiöisen aterian aikana kyselin Tavernerilta yksityiskohtia Craigien ja hänen seuralaisensa kummallisesta jutusta. Pitkään aikaan en ollut voinut siihen palata; näkemäni lampaantapon kauhistuttava muisto oli sellainen, että sitä ei kernaasti palauttanut mieleensä.

„Olet kuullut vampyyreistä”, sanoi Taverner. „Se oli tyyppillinen tapaus. Lähes sata vuotta ne ovat olleet käytännöllisesti katsoen tuntemattomat Euroopassa — tarkoitan länsi-Euroopassa — mutta sota on jälleen niitä synnyttänyt, ja tietoja on olemassa useista tapauksista.

Kun ne ensin huomattiin — se tahtoo sanoa, kun joku poikaparka tavattiin haavoittunutta ahdistamassa, hänet vietiin rintaman taakse ja ammuttiin, mikä ei ole tyydyttävä tapa päästä eroon vampyyristä, ellei myös näe sitä vaivaa, että samalla polttaa hänen ruumiinsa, niinkuin vanha hyvä tapa vaati käsittelemään mustan magian harjoittajia. Sitten meidän valistunut sukukuntamme tuli siihen johtopäätökseen, ettei se ollutkaan tekemisissä rikoksen, vaan sairauden kanssa, ja se pani tällaisen onnettoman yksilön, jolla oli tämä kammottava riivaaajainen, mielisairaalaan, missä hän ei tavallisestikaan elänyt kauan, koska hänen tarvitsemansa omalaatuinen ravintoine oli lopussa. Mutta kenenkään päähän ei pälkähtänyt, että he

saattoivat olla tekemisissä useamman kuin yhden tekijän kanssa — se, jota he todellisuudessa vastustivat, oli kaamea kanssarikollinen kuolleitten ja elävien välimalta.”

„Mitä ihmettä tarkoitat?” kysyin.

„Katsopa, meillä on kaksi aineellista ruumista”, sanoi Taverner, „kiinteä aineellinen ruumis, jonka kaikki tunemme, ja hieno eterinen ruumis, joka asustaa siinä ja toimii elinvoimien välittäjänä, jonka toiminta tekisi monta asiaa selväksi, jos tiede vain suvaitsi ryhtyä sitä tutkimaan. Kun ihminen kuolee, niin eterinen ruumis ja sen mukana sielu irroitautuu aineellisesta muodosta ja ajelehtii ympäristössä noin kolmen päivän ajan eli siihen saakka kuin sen hajaantuminen alkaa, ja silloin sielu vetäytyy eroon myöskin eterisestä ruumiista, joka vuorostaan kuolee, ja ihminen astuu ensimmäiseen kuolemanjälkeisen elämänsä vaiheeseen, kiirastuli-vaiheeseen.

Nyt on mahdollista pitää eterinen ruumis koossa miltei loppumattomiin, jos vain on saatavissa elinvoimaa, mutta koska sillä ei ole vatsaa, joka voi sulattaa ruokaa ja muuttaa se voimaksi, olennon on liityttävä johonkin, jolla se on, ja niin se kehittyy henkilöiseksi, jota me sanomme vampyyriksi.

Itä-Euroopassa on aika paljon käytännöllistä tietoa mustasta magiasta. Olettakaamme nyt, että mies, jolla on tätä tietoa, tulee ammutuksi, ja hän tietää, että kolmen päivän kuluttua, hänen eterisen ruumiinsa kuollessa, hän joutuu tekemään tiliä, mitä hän ei tietenkään halua, ja niin hän asettuu yhteyteen jonkun toisen sielun alitajunnan kanssa, jolla vielä on ruumis, olettaen että hän löytää sopivan. Erittäin toimintatarmoinen tyyppi on hänelle kelpaamaton; hänen on löydettävä negatiivinen tyyppi, sellainen, joita ovat alemman luokan mediot. Tässä yksi harjaantumattoman mediumisuuden vaaroista. Sellainen negatiivinen tila voidaan joksikin ajaksi saada sanokaamme vaikka rintamalla aiheutuneesta hermo-kohtauksesta, ja silloin tuollaiselle sielulle, josta olemme keskustelleet, on mahdollista päästä vaikuttamaan olentoon, joka on paljon korkeampaa tyyppiä — esimerkiksi Craigieen — ja käyttää häntä tyydytyksensä välikappaleena.”

„Mutta miksi tuo otus ei rajoittanut huomiotaan Craigieen sen sijasta, että se pakotti hänet ehdistelemään muita?”

„Koska Craigie olisi kuollut viikon kuluessa, jos se olisi tehnyt siten, ja silloin se olisi ollut vailla inhimillistä ruokapulloaan. Sen sijasta se toimi Craigien *välityksellä* saaden hänet imemään ylimääräistä elinvoimaa muista ja välittämään sen sille; tästä johtui, että Craigiella oli pikemminkin elinvoiman nälkä kuin verenhimo, vaikka uhrin tuore veri olikin elinvoiman imemisen välittäjä.”

„Silloinhan tämä saksalainen, jonka me kaikki näimme —?”

„Oli vain ruumis, joka oli riittämättömästi kuollut.”

Suom. J. Ptn.

Muiden turhat luulot itsestään saattavat kuolla, mutta pyhityksen turhamaisuus oman pyhyytensä johdosta on todella vaikeasti hävitettävissä.

Ramakrishna.

Vapaa sana

Melu — kansallinen pahe.

Seuraavat rivit eivät hyödytä niitä, joiden pää on vuosikausien tottu-
muksen kovettama, mutta jos ne, joille on suotu herkäät hermot ja hienos-
tunut luonto, löytävät rivien välistä varoituksen, koko kansalle tärkeän,
tulkoon siitä heille kaikki kunnia.

Miltei jok'ainoan ihmisen on nykyisin eletävä rakennuksissa, joiden
ovia avataan ja suljetaan pitkin päivää, vieläpä myöhään yöhön saakka.

Onko milloinkaan juolahtanut mieleenne, että älyllinen kehitys ja sen
ilmaiseminen riippuu suuressa määrässä ihmisen kyvystä ilmaista itseään
aivojen välityksellä, ja jos aivot ovat vahingoittuneet tai epämuodostuneet,
ilmaisu vastaavasti vaikeutuu?

Käytännössä kiinnitetään hyvin vähän tai ei lainkaan huomiota kahteen
päässä olevaan erittäin tärkeään elimeen, nimittäin käpyrauhaseen ja
limarauhaseen.

Tavallisessa yksilössä nämä elimet uinuvat, ja hänen on luotettava vii-
teen tavalliseen aistiinsa ottaessaan vastaan vaikutelmiaan ja ilmaistes-
saan ajatuksiaan.

Useimmat meistä tietävät mitä laiva olisi ilman kapteenia tai luotsia.
Käytännöllisesti katsoen näillä hienoilla elimillä on aivan sama suhde ruu-
miin toimintoihin nähden.

Useimmat ihmiset elävät viiden aistin maailmassa, vaikka he ajoit-
tain kurkoittautuisivatkin kohti jotakin epämääräistä maailmaa, jonka
uskonto, jota he tunnustavat, on suonut heidän herkkäuskoisuutensa
tueksi.

Nyky aikaisten koneitten hälyt, liikenteen alituinen jyskytys ja epäsoin-
tuiset äänet näyttävät lakkauttaneen näiden hyödyllisten ja tarpeellisten
elinten toiminnan.

Miltei jokaisella on tietoa siitä, millainen vaikutus melulla ja tärinällä
on hienorakenteisiin radiovastaanottimiin, vaikka hälyn aiheuttaja olisi
useiden kilometrien päässä.

Hammaslääkärit, silmälääkärit tai hermolääkärit tietävät, että kun po-
tilas valittaa päänsärkyä, hän voi suosittaa tekohampaan laittamista,
uusia silmälasia tai hermostoa rauhoittavaa lääkettä tai täydellistä le-
poa parantolassa.

Tämä ei kuitenkaan käy pulman ytimeen. Ennemmin tai myöhemmin,
jos uhuri jatkuvasti elää sopuisuudessa ympäristössä, hänen on alistut-
tava muihin käsittelyihin vapautuakseen hermostonsa häiriöistä.

Kaikenkalaiset rakennuksissa kuuluvat melut kuten ovien paiskelu,
höyrypillien ulvonta, ovikellot tai muut sopimattomiin paikkoihin sijoitetut
hälytyslaitteet aiheuttavat suuren osan niistä sairauksista, joita kaupungin
heikkohermoiset asukkaat nykyisin potevat. Suuret muusikot ja kirjailijat
tietävät liiankin hyvin, etteivät he voi ilmaista ajatuksiaan, jos heidän
on pakko elää lähellä koneita, jotka alituisesti, päivät päästään, kalisevat
ja jyskyttävät.

Käykää näiden kehittyneiden ja hienostuneiden ihmisten kotona, niin
huomaatte, että he ovat koettaneet vapauttaa kotinsa mahdollisimman
tarkoin kaikista epäsointuisista tai ärsyttävistä äänistä ja kolinasta.

Ottakaa toiseksi esimerkiksi ihmiset, joiden on pakko elää jonkun ko-
neiston jyskytyksessä tai paikassa, missä ihmisiä alituisesti paiskellaan, niin
huomaatte, että nuo ihmiset elävät kokonaan aistien maailmassa, vieläpä
toisinaan yksi tai useampi aisteista melun turruttamana.

Tämänlaatuiset ihmiset, jotka siten ovat ympäristönsä uhreja, ovat tavallisesti mainiota ainesta jollekin uskonnolliselle tai poliittiselle yksinvaltiaalle, jonka on mahdollista suotuisampien olosuhteitten johdosta omalta kohdaltaan vähentää ympäristönsä häiritsevät vaikutukset pienimpään mahdolliseen määräänsä.

On hämmästyttävää, että monet, jotka ylpeilevät korkealla sivistyksellään, voivat sietää sellaista hajoittavaa ja vahingollista vaikutusta.

Junissa, höyrylaivoilla, hotelleissa ja ravintoloissa ihmiset liikkuvat, elävät ja asustavat, ja heidän on pakko elää tuossa maailmassa, joka ahdistaa kaikkia heidän aistejaan.

Ehkäpä jonakin kauniina päivänä joku huomattava professori tai poliitikko saa kärsiä jostakin erityisestä hermohäiriöstä ja sattumoisin keksii, että se johtuikin melusta, jonka aiheutti se ovi, jonka lähellä hän istui matkustaessaan.

Silloin hän nousee ja huutaa: „Sinun on sulkeminen kaikki ovet ääneti!” Ja tätä seuraa toinen asetus, missä hän säätää, että kaikki asuinrakennukset on rakennettava siten, että arkkitehtien on järjestettävä oviin äänenvaimentajat, ja kun ihmiset tähän mennessä ovat oppineet olemaan sylkemättä lattialle, matkustajat ja hotellien asukit kasvatetaan tähän uuteen järjestykseen uhkaamalla ankarilla rangaistuksilla lain rikkomisesta.

Millainen palvelus olisikaan autotehtailijalta, jos hän voisi valmistaa oven, jota ei tarvitse paiskata vasten auton omistajaa.

Tietenkään ei voi odottaa, että jokainen auton omistaja sulkisi kuluvälineensä ovet hiljaa, sillä hän ei aina ole sitä tyyppiä, joka on saanut rikkautensa hienommilla elimillään, — jos hänellä niitä on . . .

Millaisia uhrauksia ihmiskunta tekeekään kehityskulkunsa aikana, kun se sokeasti eteenpäin pyrkiessään kuuntelee vain aineellisten aistiensa vaatimuksia!

Millainen verijälki viittookaan tietä kohti kaukaista päämäärää!

On lohdullista, että edes jotkut harvat vielä voivat päästä pois tästä hermoja koettelevasta maailmasta ja löytää turvapaikan kaukana melusta ja hälinästä. Kerran päästyään rauhaisaan ympäristöön he voivat paremmin tarjota ihmiskunnalle sen mitä ovat löytäneet häiriytymättömien värähtelyjen maailmasta.

Tosi ajattelijat ei milloinkaan sallisi nykyaikaisten edistys- ja n.s. kulttuurivaatimusten nimessä kohdeltavan aivojaan niin raa'asti kuin ihmiset yleensä.

Kun saa kuulla tai lukea kauheasta onnettomuudesta, joka on kohdannut laivaa, kaivosta tai tehdasta, sen syy tavallisesti pannaan jonkun tärkeän toimen hoitajan niskoille, mutta jos voisimme nähdä syvemmälle tapaukseen, epäilemättä huomaisimme, että häiriö aiheutui jonkun aistimen — käpy- tai limarauhasen — hetkellisestä tai pitempiäaikaisesta tylsistymisestä tai turtumisesta.

Ihmiset saattavat nauraa tälle olettamukselle, mutta jos he haluavat kokeilla omilla lapsillaan, pankoot he lapsen vuoteineen aivan oven viereen, paukattakoot oven kiinni muutaman minuutin väliajoin, ja varmasti he huomaavat, että lapsi huutaa kivusta aivan samalla lailla kuin jos se kärsisi vatsapuruista tai epämukavasta vaatetuksesta.

Muutama vuosi tällaista, ja lapsella on vanhennuttuaan jokin pysyväinen hermohäiriö, mikä samalla on todistus vanhempien tietämättömyydestä.

Rukoukset ja nyyhkytykset eivät silloin enää auta, ja kaikki yritykset

johtaa lapsen vajavaisuudet jostakin perinnöllisestä sairaudesta lisäävät vain vanhempien tietämättömyyttä.

Ehkäpä joku hyvänsuopa yhdistys, joka aina on valmis tekemään työtä ihmiskunnan hyväksi, jonakin päivänä herättää ihmiset ymmärtämään tämän huolenpidon tärkeyden.

Kansallinen sairaalloisuuden taipumus voidaan voittaa, jos ihmiset kasvatetaan ymmärtämään se tosiasia, että heidän korkeimpien aistiensa on kehityttävä sopuisointuisissa olosuhteissa.

Tällä hetkellä saattaa olla nuorelle ja kasvavalle kansakunnalle hyödyksi, jos korkeammat maailmat vielä jonkun aikaa pysyvät piilossa sen katseelta, ja että käytännölliseen ja aineelliseen kehitykseen kiinnitetään huomiota siksi kunnes aineelliset olosuhteet ovat vakiintuneet.

Mutta jos on niitä, jotka eivät halua alistua tämän „tyrannin”, *melun*, valtaan, pyrkivät he kohti valon ja henkisen ymmärryksen maailmaa, ja he tulevat löytämään todellisuuksien maailman, maailman, jota kansakunnatkin tavoittelevat, vaikka heidän sitten pitäisi valita kärsimyksien uuvuttava tie. —

Toistaiseksi tietysti ovien paiskelu ja muu sellainen jatkuu, koska ihmiset eivät halua muutosta. Koko kansa on niin päättänyt, ja tietysti päätös pysyy tuomiopäivään saakka, elleivät ihmiset keksi muita keinoja elääkseen rauhassa ja rauhallisuudessa.

E. D.

Mitä muualla tiedetään

„Isän Jumalan” valtakunnasta. Viime toukokuun 15. p:n aamuna ampui muuan neekeri erästä Father Divinen valkoihoista seuraajaa ja tapauksen yhteydessä, joka lienee ollut ryöstöyritys, tuli ilmi pari mielenkiintoista tosiasiaa. Haavoittuneen naisen nimi oli Gloria Illumination; hän oli saanut sen liittyyssään Father Divinen seurakuntaan. Miss Illumination oli ollut matkalla omasta asunnostaan toiseen „taivaaseen”, missä Father Divine otti vastaan *syynnintunnustuksia*. Synninpäästöä odottavia oppilaita oli ollut 200 ja Gloria Illumination oli saanut odottaa vuoroaan klo 3:een aamuyöstä. Poliisit saivat tutkiessaan selville, että naisella ei ollut lainkaan rahaa kukkarossaan. „Yksi taivaallista jäsenistöä vallitsevista säännöistä on, että enkelien on *luovutettava koko maallinen omaisuutensa Father Divinelle*, jonka monet uskovaisista luulevat olevan itse Jehovan”, kirjoittaa The New York Sun tapahtumasta kertoessaan. Saman lehden mukaan salapoliisit olivat ihmetelleet väiteliaisuuksia ja ilmeistä vihamielisyyttä minkä he kohtasivat käydessään asian johdosta suorittamassa tutkimuksia eri „taivaissa”, Fatherin kanattajien asuinpaikoissa.

Toisen uutisen kertoman mukaan Father on kahdentuhannen kannattajansa keralla käynyt tarkastamassa Hudson-joen yläjuokseen varrella lähellä Kingstonia olevaa maa-alueetta, minne on alkamus perustaa uusi „taivas”.

„Hänen opetuslapsensa joita on varsin paljon Harlemin neekereissä, kieltäytyvät tämän maailman tavarasta siinä määrässä, että *he elävät kommunistisesti* ja luovuttavat koko palkkansa yhteiseen rahastoon, joka nyt on noussut hyvin huomattavaan summaan.

Laiva, joka kuljetti seuruetta Hudsonia ylöspäin, jätti New Yorkin

riemuitsevien torvifanfaarien raukuessa ja kahdentuhannen 'enkelin' ja 'lapsen' — Isä Divinen hierarkian korkeammat ja alemmat asteet — ekstaattisesti laulaessa ylistyslauluja paimenelleen, joka seisoi kaljupäisenä ja säteilevänä kannella ja leyhytteli panamahatulla. Päivän ohjelmaan kuului useiden 'Isä Divinen' autojen paraati, joita saattoivat soittokunnat ja poliisijoukko, kahdenkymmenenviiden ruoan juhla-ateria sekä 'yhteiskylpy', missä kylpevien piti olla puettuina erikoismallisiin uimapukuihin, joita valmistetaan ainoastaan 'Isä Divinen' omassa tehtaassa ja jaetaan uskovaisille." (Sv. Pr., 24. 8.).

Muuan Krishnamurtin haastattelu. New Yorkista lähetetty päiväamäätön sanomalehtileikkele kertoo Jiddu Krishnamurtin saapumisesta Chicagosta New Yorkiin (todennäköisesti viime toukokuussa). Hän oli ollut yhdeksän kuukauden kiertueella Etelä-Amerikassa. Hän meni asemalta yksin hotelliin, missä hän tapasi Singlin maharadjan veljen, V. C. Patwardhanin ja Ernest B. Osbornen; jälkimmäinen lahjoitti Krishnamurtille, joka ei juo eikä polta, pullollisen pastörisoimatonta maitoa.

Maailmanopettajajupakasta Krishnamurti sanoi: „En voimut kehoittaa ihmisiä varjelemaan itseään niiltä, jotka käyttivät heitä hyväkseen, ja sitten itse hyötyä heistä. He kyselevät vieläkin minulta totuudesta ja Jumalasta ja kuolemattomuudesta, mutta minä sanon heille, että heidän on itse opittava. Ei voi viitata teitä mihinkään elämän todellisuuksiin vaikka kuinka haluaisit. Ja sitäpaitsi, ainoa, minkä todella nytkään tunnen, olen minä itse.”

Etelä-Amerikan matka oli ollut väsyttävä. Buenos Airesissa hänen kokouksissaan oli ollut 5,000—6,000 kuulijaa, ja hänet oli otettu vastaan yhtä sydämellisesti kuin kymmenen vuotta sitten. Tämä kuului kuitenkin kaikki hänen omaan totuudenetsintäänsä, hän sanoi, ja niiden monien joukossa, jotka tulivat kuulemaan häntä siksi että kaipasivat Messiasta, jolle säilyttää vaivansa, hän löysi joitakin, jotka ymmärsivät häntä ja alkoivat ajatella itselleen.

Euroopassa ihmiset toimivat kuin hullujoukko, puhuen rauhasta ja valmistautuen sotaan. „Jos olisi joku oikotie näkyvässä, kulkisin sitä. Kun en kuitenkaan sellaista näe, minun on jatkettava puhumistani ihmisille koettaen saada heidät murtamaan ne aidat, joita he rakentavat ympärilleen, maansa tai luokkansa ympärille, jotka ahdistavat ihmiskuntaa.”

Adyarin T. S:n neljäs maailmankonferenssi pidettiin 29. 7.—4. 8. Genèvessä.

Saksan tunnustuskirkon päiväjumalanpalveluksen yhteydessä luettiin 23. 8. julistus „Saksan evankeliselle kristikunnalle ja esivallalle”. Tässä Saksan kirkollisia oleja kuvaavassa julistuksessa sanotaan m.m.:

„Vertaansa vailla olevalla voimalla ja suunnitelmanmukaisuudella taistellaan meillä nykyisin Jeesuksen Kristuksen evankeliumia vastaan. Valtion ja puolueen voimakeinot mobilisoidaan evankeliumia ja niitä vastaan, jotka sitä tunnustavat.” Julistuksessa huomautetaan sitten, että valtakunnankanslerille on useita kertoja esitetty valituksia, minkä jälkeen siinä sanotaan m.m.: „Kristityn kirkon on vapaasti ja avoimesti vastattava evankeliumia vastaan tehtyihin hyökkäyksiin ihmisiä pelkäämättä. Myöskin valtion johtavat miehet hyökkäävät julkisesti evankeliumin totuuksia vastaan. Kirkon ei sallita vastata tällaisiin hyökkäyksiin.

Opintokursseilla opetetaan Rosenbergin „Mythos”-teoksessa esitettyä maailmankatsomusta, joka ihailee ihmisiä ja riistää Jumalalta kunnian. Täysin julkisesti julistetaan, ettei tämä maailmankatsomus sovi yhteen kristinuskon kanssa, ja että se on tarkoitettu asetettavaksi tämän uskon tilalle. Henkilöä, joka vastustaa taistelua kristinuskoa vastaan, pidetään

valtion vihollisena." Edelleen lausutaan julistuksessa: „Kristityn velvollisuus on totella esivaltaa, mikäli häneltä ei vaadita sellaista, joka sotii Jumalan käskyjä vastaan. Hänen velvollisuutensa on tehdä vastarintaa, jos häneltä vaaditaan jotakin, joka sotii evankeliumia vastaan.”

„Me käännämme lopuksi Saksan valtakunnan kaiken esivallan puoleen: Meillä täytyy olla oikeus julkisesti ja vapaasti saarnata isien uskoa. Ainaisen vakoihin kirkollisella alalla täytyy lakata. Määräykset, joilla kirkollisten kokousten pito yleisissä huoneistoissa on kielletty, on kumottava. Kahleet, jotka on asetettu kristitylle sanomalehdistölle ja kristilliselle rakkaudentoiminnalle, täytyy poistaa. On tehtävä loppu siitä, että valtion elimet sekautuvat kirkon sisäiseen elämään niiden hyväksi, jotka opillaan ja teoillaan tahtovat hävittää evankelisen kirkon.

Me vaadimme, ettei nuorisoa oteta siinä määrin poliittiseen ja muuhun toimintaan, että kristillinen perhe-elämä joutuu siitä kärsimään. Kysymyksessä on kirkon olemassaolo-oikeutus tässä maailmassa. Me pyydämme esivaltaa ajattelevaan, että sen on elävälle Jumalalle tehtävä tili kaikesta, mitä se tekee.”

„**Paavalin liitto**, ei-arjalaisten kristittyjen yhtymä”, on uusi järjestö, jonka Saksan propagandaministeriön asianomainen osasto on — yhteisymmärryksessä valtion salaisen poliisin kanssa — sallinut muodostettavaksi. Liittoon tulee kuulumaan n. 80,000 jäsentä.

Uni. „Nurmeksen Sanomat” kertoi 26. 5.:

„Viime sunnuntaina katosi kotoaan Savikyylästä tilaos. Alfred Puoskari. Seuraavana yönä näki hänen vaimonsa unen, jossa mies kutsui häntä avukseen 'kantoa sahaamaan'. Unen johdosta vaimo lähti miestänsä etsimään unessa näkemältään paikalta. Salmenkylän Puoskarin taloista n. 300 metrin päässä metsästä, kymmenisen metriä tiestä, löysikin emäntä Puoskari miehensä maasta istualtaan, jossa hän oli hirttäytynyt puun oksaan.”

Ennustus ensi talvesta. Muuan ranskalainen astronomi jonka nimeksi ilmoitetaan Joseph Cassiopée on julkaissut kirjan „Suuri talvi 1936—37”. Siinä hän väittää, että ensi talvesta tulee harvinaisen kylmä, ja että lämpömittari aikoo kuutenakymmenenä päivänä joulukuun ja maaliskuun väliäkanan laskea — 26 asteeseen. Tämä Ranskassa. Hra C. perustelee teoriaansa vetoamalla kuuun, joka ei ainoastaan säätele luoteen ja vuoksen vaihtelua, vaan myös säännöstelee säitä. Kuun ja auringon pimennysten astronomiseen jaksoon kuluu 372 vuotta, sanoo Cassiopée, ja ensi talvi tulee sen mukaan olemaan samanlainen kuin talvi 372 vuotta sitten, s.o. vv. 1564—65. Tutkija on etsinyt ja löytänyt Ranskan Kansalliskirjaston kätököstä kuvauksia tuosta talvesta. Apotti Claude Hatton kirjoittaa, että „monissa taloissa ja minunkin asunnossani kiehui liemi padassa, mutta kannen kädensija oli yhtä jääpalaa”. Tammikuusta 1565 kerrotaan, että „eläimiä ja ihmisiä kuoli pakkasesta, ja Louvren kivet murenivat”. Ranskan silloinen kuningas, Kaarle IX, „heitätti vankilaan joukottain puunkauppiaita, jotka käyttivät hyväkseen napasaututalvia ja ottivat tavallista suurempia hintoja”.

Mohini M. Chatterji, H. P. B:n työtoveri, kuoli taannoin Calcuttassa.

Sir John Woodroffe, Intian lain tuntija ja intialaisten tantrika-tekstien kääntäjä, kuoli tammikuun 16. p:nä 71 v. ikäisenä. Sir Woodroffe käytti julkaisuissaan Arthur Avalonin nimeä.

„**Uskokaa tai olkaa uskomatta.**” Point Loman T. S:n johtaja, toht. G. de Purucker, kirjoittaa seuraavasti „toisessa yleisessä kirjeessä jäsenille”:

„— Velvollisuuteni tulee olemaan, niin pian kuin aikani ja voimani minulle

sallivat, antaa uusia esoteerisia (E. S.) opetuksia, jotka ovat laadultaan paljon syvällisempiä ja esoteerisempia kuin ne joita antoivat H. P. B. tai W. Q. J [udge] tai meidän Rakkaamme Katherine Tingley. Tämän voin tehdä siitä yksinkertaisesta syystä, että näillä kolmella suurella edeltäjälläni ei milloinkaan ollut tilaisuutta tehdä, mitä karma nyt yllättää ja pakottaa minua tekemään: valloittamaan kohtalon portit ja avaamaan tien mysterioihin, koska jäsenet, rakkaan K. T:imme elämäntyön kautta, nyt ovat valmiit kuulemaan ja sen vuoksi vastaanottamaan, mitä minä heille voin antaa — arvaamattoman loistavan lupauksen tilaisuus, jota ei ollut H. P. B:llä eikä W. Q. J:lla eikä edes K. T:illä.” —

G. de Purucker on äskettäin julkaissut kaksiosaisen teoksen „The Esoteric Tradition” (Esoteerinen traditio). Kirjassa on 1109 sivua, ja yksistään hakemistoa 71 sivua. The O. E. Library Critic joka ylläolevan on esittänyt, huomauttaa, että hakemistossa on ainoastaan 24 viittausta H. P. B:n teoksiin ja vain kahdeksan viittausta „Viisauden-mestarien kirjeisiin”.

„Father Divine” on sanomalehtitiedon mukaan äskettäin kuollut.

J. Ptn.

Käynti mazdaznalaisten luona. Kun lähtee kuljeksimaan Riian vanhan kaupunginosan sokkeloisia ja ylen kapeita katuja, joissa talojen päädissä saattaa lukea vuosilukuja sellaisia kuin esim. 1781, joutuu silloin tällöin kurkistamaan raotettujen porttien taakse ja huomaakin olevansa kuin jonkin unohtuneen luostarin pihassa, hiljaisuudessa. Niin kävi minulle usein siellä ollessani. Eräässä sellaisessa ikivanhassa talossa, johon minut oli pyydetty, sijaitsee mazdaznalaisten Riian-päämaja. Mazdaznalaiset ovat, kuten kaikki tiedämme, eräänlaisia okkultisteja. Heidän johtajansa Hanisch kuoli vasta muutama vuosi sitten. Hän on kirjoittanut teoksia kuten „Uudestisyntyminen”, „Ruokajärjestelmä”, „Hengitysoppi” y.m. Viimeksimainittu varsinkin on laulajalle tärkeä, ja sitä muistellen nousin sinä iltana tuon kunnianarvoisan talon portaita.

Eteisessä oli iloista hyörinää. Noin 15 naisihmistä riisui vaatteitaan ja vaihtoivat ne kevyempiin pukimiin. Sitten siirryttiin suureen saliin, jonka permannolle kukin asettui istumaan määrätyn matkan päähän toisistaan. Pianosta kuului akordeja ja virkeänä riensi heidän johtajattarensa saliin istuutuen heidän eteensä kasvot oppilaihin päin. Muutamin sanoin hän muistutti oppilailleen, että jos ihminen tuntee itsensä sairaaksi ja huonovointiseksi, niin ajattelee hän: „Nyt minun kai pitää kuolla pois tästä maailmasta”. „Me emme ajattele siten, vaan teemme näin.” Pianosta tulee nyt säveleitä, ja hetken kuluttua alkavat oppilaat laulaa niiden mukaan. Tekstit ovat kauttaaltaan raamatunlauseita (niin minusta ainakin tuntui). Opettaja tekee voimisteluliikkeitä ja oppilaat jälessä. Väliillä on taukoja, jolloin nauretaan iloisesti, jopa väliin hullutellaankin, ja sitten jatketaan taas hengitysmenetelmää.

Parin tunnin kuluttua nousivat läsnäolijat iloisina ja virkistyneinä, pukeutuivat ja riensivät kotiinsa, todennäköisesti kiitollisena sekä opettajalle että olosuhteille, jotka ovat järjestäneet niin, että he olivat saaneet olla mukana muovaamassa „uutta ihmistä” joka voimistuneena jaksaa jatkaa työtään tässä voimias vaativassa elämän koulussa.

Riifassa 28. 4. 1936.

Annikki Uimonen.

Tien varrelta

T. Illion piti esitelmän Ruusu-Ristin Tempelissä lauantaina t.k. 12 p:nä aiheesta „Onko Tibetissä salaisuuksia?” Saksankielisen esitelmän tulkitse suomeksi fil. maisteri Sven Krohn.

Hra Illion piti yleisradiossa 8. 9. suomenkielisen esitelmän, jonka nimi oli „Tibetin salaisuuksien portilla”. Hänestä oli kuvallinen haastattelu „Helsingfors Journalen”-lehdessä.

Helsingin Ruusu-Ristin luennot alkavat t.k. 20 p:nä P. E:n esitelmällä, jonka lukee Ruusu-Ristin Johtaja. — Samana päivänä klo 19.30 on syyskauden ensimmäinen *jäsenkokous*. — Sunnuntaina, 27 p:nä klo 19.30 on ensimmäinen *yleisjuhla*. Ohjelmasta mainittakoon m.m. näytelmä „Natsaretin Maria” ja fil. maist. Uuno Poreen esitelmä „Henkisen tien ensi askeleet”.

Uusia P. E:n teoksia ilmestyy tänä syksynä kaksi. Ensimmäinen, „Laki vaiko evankeliumi?”, valmistuu näinä päivinä. Myöhemmin ilmestyy tärkeitä kristillisiä ja teosofisia kysymyksiä käsittelevä kirja, jonka nimeksi tulee „Kristosofisia ydinkysymyksiä”.

Helsingin Ruusu-Ristin lainakirjasto on avoinna keskiviikkoisin klo 19—20 sekä sunnuntaisin luennon jälkeen noin tunnin ajan. Osoite: Meritullinkatu 33, ovi 2 (pihan perällä). Käyttöoikeus sekä jäsenillä että ulkopuolisilla.

Jokaisen ajattelevan ihmisen käteen:

Pekka Ervast:

Neljä kättä.

Sisällys:

Aseistettu käsi.

Neljä kättä.

Uudet luokat.

Hinta nidottuna 12 mk.

Saatavana

Ruusu-Ristin Kirjallisuusseurasta,
os. Helsinki, Meritullinkatu 33, ovi 2.

Ruusu-Ristin Talorahasto

työskentelee
tulevaisuutta varten.

*Liittykää jäseniksi
tai tehkää tilapäisiä
lahjoituksia!*

Jäsenten säännölliset
tilityspäivät ovat
1/1, 1/4, 1/8 ja 1/10.

Talorahaston hoitaja:
Yrjö V. Rimpä, Helsinki,
Luotsikatu 12 A 12.

*19. vuosisadan ihmeellisin teos
H. P. Blavatskyn*

SALAINEN OPPI

ilmestyy suomeksi.

Teosofisen Seuran

julkaisema aikakauslehti

TEOSOFI

jatkaa joka numerossaan Salaisen Opin suomennosta. Teosofi voidaan tilata maan kaikista kirjakaupoista, postikonttoreista ja T. S:n taloudenhoitajalta. Osoite: Signe Rosvall, Helsinki, Kirkkokatu 14. Tilaushinta (kottimaassa) 40 mk. v:kerta.

PUHELIN 216

**HYVINKÄÄN
KIRJAPAINO
OSAKEYHTIÖ**
HYVINKÄÄ

Suorittaa ensiluokkaisesti
kaikkia kirjapainoalaan kuuluvia tehtäviä. Tiedustakaa hintojamme.

Ostakaa paita,
jota

**Olli, Tiitus,
Iso-Keisari,
Valentin**

y.m.
kiittävät.

Patentoidut erikoisuudet.

RUUSU-RISTI-JÄRJESTÖ

Perustaja-Johtaja: PEKKA ERVAST

Johtaja: Rouva Hilda Pihlajamäki, os. Helsinki, Mariank. 28 B.
Hallituksen varapuheenjohtaja: fil. toht. Eino Krohn, os. Helsinki, Maneesinkatu 2 A.

Sihteerit: fil. maist. U. J. Pore, os. Helsinki, Maneesinkatu 4 a A 12.

Rahastonhoitaja: Herra Waldemar Kaade, os. Helsinki, Oikokatu 15 A 18.

Ruus-Risti perustettiin Helsingissä marraskuun 14 p:nä 1920. Sen tarkoitus selviää seuraavasta ohjelmasta:

1) Ruusu-Risti on totuudenetsijain järjestö, jonka jäsenet tunnustaa kaikkien ihmisten veljeyden katsomatta rotuun, väriin, kansallisuuteen, uskontunnustukseen, yhteiskunnalliseen asemaan, sukupuoleen tai muihin ulkonaisiin rajoituksiin, osoittavat toisilleen mitä suurinta suvaitsevaisuutta ja ymmärtämystä sekä pitävät totuutta korkeampana kaikkia uskontoja.

2) Ruusu-Risti on vapaan ajattelun pyhäkkö, jonka jäsenet etsivät totuuden ydintä, salaista jumalviisautta, mikä piilee kaikkien alkain uskonnoissa, mytologioissa, filosofisissa ja tieteellisissä järjestelmissä.

3) Ruusu-Risti on renkaana ihmisten näkymättömässä veljuskunnassa ja sen jäsenet etsivät ikuisen elämään vievää tietä, joka kasvattaa ja kehittää ihmisessä veljeyden henkeä.

Ohjelmansa nojalla Ruusu-Risti kuuluu H. P. Blavatskyn v. 1875 alkuunpanemaan yleismaailmalliseen teosofiseen liikkeeseen.

Ruus-Ristin jäsenet ovat irto-, ryhmä- ja looshijäseniä. *Irtojäseneksi pyrkijä kääntyy suoraan, ryhmäjäseneksi pyrkijä paikallisryhmän välityksellä Ruusu-Ristin Johtajan rouva Hilda Pihlajamäen puoleen, os. Helsinki, Mariank. 28 B.*

Looshityö on järjestetty seremonialliselle pohjalle, ja looshijäseneksi saattaa Ruusu-Ristin jäsen pyrkiä asianmukaisilla suosituksilla.

Ruus-Ristin jäsenmaksut ovat määrältään vapaaehtoisia. Jäsenten toivotaan tuovan antimensa kolme kertaa vuodessa: maaliskuu- ja lokakuun kuluessa sekä vuosikokouksen aikana. Jäsenmaksut vastaanottaa rahastonhoitaja herra Waldemar Kaade, os. Helsinki, Oikokatu 15 A 18.

Vuosikokous pidetään keuhällä, sinä uudet jäsenet juhlallisesti vastaanotetaan, vihittään, sekä asetetaan oikeuksiinsa ja velvollisuuksiinsa (installoidaan).

Installoidut jäsenet ovat oikeutetut pyrkimään Ruusu-Ristin Looshijäseniksi.

RUUSU-RISTI

TOTUUDENETSIJÄIN AIKAKAUSKIRJA

TIETÄJÄ, PERUST. 1905

PERUSTAJA: PEKKA ERVAST

TOIMITTAJA: EINO KROHN

SISÄLLYS:

Totuuden tietäjä	261
Toimittajalta	262
Toimitussihteeriltä	265
Ihanteet ja niiden toteuttaminen	272
Muinaisaikaisen sanoja	275
Miten ratkaisen uskonnon?	282
Ajatuksia nykyisestä kulttuuritilanteesta	286
Kirjallisuutta	289
Mitä muualla tiedetään	290
Tien varrelta	293

RUUSU-RISTI

Totuudenetsijän aikakauskirja — Suomen vanhin teosofinen lehti.
Toimitus: Eino Krohn (vastaava), Jorma Partanen (toimitussiht.).

Julkaisija: **Ruusu-Ristin Kirjallisuusseura r.y.**

RUUSU-RISTI ilmestyy 10 kertaa vuodessa, sisältäen vähintään 320 tekstisivua.

RUUSU-RISTIN toimitukselle tulevat kirjoitukset, kysymykset, uutiset y.m. ovat lähetettävät toimittajalle, toht. Eino Krohnille, os. Helsinki, Maneesink. 2 a C.

RUUSU-RISTIN kirjoituksia saa lainata sillä ehdolla, että lähde tarkasti mainitaan. Sarjakirjoituksia ei saa lainata.

RUUSU-RISTIN tilaushinta on koko vuodelta Smk. 50: —, ulkomailla doll. 2: —. Yksityisnumeron hinta on postivapaasti lähetettynä Smk. 10: — tai 50 c.

RUUSU-RISTI tilataan postin kautta, asiamiehiltä ja suoraan lehden taloudenhoitajalta, Waldemar Kaade, Helsinki, Oikok. 15 A 18.

Asiamiehille myönnetään 10 pros., kun vähintään kolme tilausta tehdään. Tilausraha on maksettava etukäteen.

Ruusu-Ristin Kirjallisuusseura r.y.

Kaikkea ruusuristoläistä ja teosofista kirjallisuutta haluttaessa voidaan kääntyä Ruusu-Ristin Kirjallisuusseuran toimiston puoleen os. Helsinki, Meritullinkatu 33, ovi 2, puh. 23 609 (toimisto) ja 24 430 (toimitusjohtaja).

Toivo Orma Kelloseppä

Iso Roobertink. 1. Puh. 38302

Ostamalla uuden tai **korjauttamalla** vanhan **kellosi** meillä tulet aina olemaan tyytyväinen

Kihla- ja kivisormuksia sekä **hopeaa** edullisesti.

Yli 10 v. kokemus Pariisissa ja New-Yorkin parhaissa liikkeissä ensimmäisenä pienten kellojen korjaajana.

Sairasaputoimisto ja Opas *Salve*

Helsinki, Vuorik. 5. P. 24364.

Palvelee yleisöä ant. sairaspua koteihin, opastaen potil. lääkäreille ja sairaaloihin, noutaen ne asemalta eri pyynnöstä. Hyvä koti lääkärihoitoon saapuville ja toipuville.

Alppiaurinkoa, sähköhoitoa ja hierontaa annetaan.

RUUSU-RISTI

TOTUUDENETSIJÄIN AIKAKAUSKIRJA

TIETÄJÄ, perust. 1905

Totuuden tietäjä

Kun ajattelen totuuden tietäjää, kuvastuu mieleeni ihminen, joka ei mitään kiellä, sentähden että hän tietää syyt kaikkeen ja ymmärtää kaiken; ihminen, joka ei vaadi meiltä, että me olisimme täydellisiä, jotta hän voisi meitä rakastaa, vaan joka rakastaa meitä semmoisina kuin me olemme, tietäen, että me kaikki kärsimme täydellisen ihmissyyden synnytystuskia; ihminen, joka aina on valmis auttamaan ja opastamaan meitä näissä tuskissamme, joita hän itse ennen on kärsinyt, ja joka iloitsee nähdessään, että hänen voittonsa on voitto meillekin, ja riemuitsee siitä tiedosta, että hänen onnensa on ennustus onnesta, minkä mekin kerran saavutamme.

P. E.

„Omatunto”, 1905: 6.

Toimittajalta

Teosofisen liikkeen historiassa on lukemattomia kertoja ollut polttavana kysymyksenä eri ajatussuuntien ja niitä edustavien henkilöiden ja yhtymien keskinäinen suhde. Teosofia, suuri jumalallinen viisaus, on tietysti kaikkien sitä etsivien yhtymien ja yksilöiden yläpuolella. Nekään, jotka siitä puhuvat ja jotka edustavat teosofiaa, eivät voi sanoa hallitsevansa koko totuutta, käsittävänsä jumalallista viisautta kokonaisuudessaan. Teosofinen liike kyllä kokonaisuudessaan ainakin nykyään tunnustaa, että tällainen jumalallinen viisaus on olemassa, että suuret uskonnot sisältävät vähähyksiä tästä viisaudesta, että korkeat mestariolennot ja muut henkisesti kehittyneet ja vihityt yksilöt ovat voineet paljastaa jonkin puolen tästä viisaudesta. Näin pitkälle voimme sanoa, että teosofisen liikkeen eri haarautumat ainakin voivat yhtyä. Lisäksi tietysti lukemattomat opilliset yksityiskohdat ovat kaikille yhteisiä. Kaikki tunnustavat, että ne ovat teosofiaa. Mutta sitten alkavat eroavaisuudet, ja ne liittyvät tavallisesti henkilökysymykseen. Joku madame H. P. Blavatsky voidaan kenties vielä sängen yksimielisesti teosofisen liikkeen keskuudessa tunnustaa auktoriteetiksi, joka on tuonut todellista teosofiaa maailmaan. On kuitenkin sellaisiakin, kuten esim. antroposofiset seurukset, jotka siitä huolimatta, että ne oleellisesti kuuluvat juuri H. P. B:n perustamaan teosofiseen liikkeeseen, suhtautuvat sängen epäilevästi hänen okkultismiinsa ja pitävät tri Rudolf Steineriä turvallisempana korkeimman viisauden esittäjänä. Toiset teosofiset yhtymät ja niiden jäsenet voivat madame Blavatskyn rinnalle asettaa jonkun erikoisopettajan, joka näiden mielestä syventää ja selvittää ja antaa lisätietoja teosofiasta. Sellaisia opettajia ovat olleet tri Annie Besant, piispa C. W. Leadbeater, madame Katherine Tingley, tohtori Purucker, kirjailija Pekka Ervast y.m. Nämä opettajat ovat teosofiaa tulkittaessaan esittäneet näkökantoja, jotka poikkeavat jonkun verran toisistaan, ja he ovat keränneet ympärilleen omat kannattajajoukkonsa. On muodostunut erilaisia seuroja ja yhtymiä, jotka täten asettavat totuudenetsijäin totuusvaiston ja -vaatimukset terveelliselle koetukselle.

Teosofisen liikkeen keskeisimpiä oppeja on ollut oppi yleisestä veljeydestä, käsitys että ihmiset sisimmässään ovat veljiä, saman suuren henkisen todellisuuden lapsia. Sitä varten oli alkuperäisen Teosofisen Seuran yksi ohjelmapykälä,

joka sisältyy useimpiin nykyisiinkin teosofisiin seuroihin, muodostaa tämän yleisen veljeyden ydin, jotta ihmiskunnan veljeys vähitellen voisi toteutua tietoisena tosiasiana maan päällä. Täytyykö meidän nyt sanoa, että teosofisen liikkeen jakautuminen eri seuroihin ja haarautumiin, jotka ovat keskenään erimielisiä, on teosofisen liikkeen alkuperäisen tarkoituksen kanssa ristiriidassa, sen suoranaista pettämistä?

Ehkä jossakin ihannetilassa olisi voinut olla mahdollista, että yksi seura olisi riittänyt edustamaan teosofiaa maailmassa, mutta kun otamme huomioon ensinnäkin teosofian, jumalallisen viisauden, laajuuden ja syvyyden ja samalla kertaa ihmisten erilaisuudet kehitystasonsa, luonteensa, ajatustottumustensa, käsityskykynsä ja toimintatapansa puolesta, on ollut luonnollista, että on muodostunut eri seuroja ja yhtymiä, jotka vaikkakin kaikki ovat työskennelleet teosofian puolesta, ovat jäsentensä luonteen mukaisesti valinneet erilaisia työtapoja ja työmuotoja ja tähdentävät jotakin erikoista tai joitakin erikoisia teosofian puolia, sekä, mikä on erikoisen tärkeätä, liittyneet johonkin määrättyyn teosofiseen opettajaan, jonka kanssa yhdessä ovat parhaiten voineet työskennellä. Seura on täten muodostunut jonkinlaiseksi kollektiivipersonallisuudeksi, joka, kuten tavallinen yksilöpersonallisuuskin, ei ole mikään itsetarkoitus, vaan työmuoto ja toteuttamistapa. Teosofisen liikkeen jokainen seura on teosofian puolesta työskentelevä kollektiivipersonallisuus, jonka arvo on siinä, mitä se saa aikaan, kuinka paljon se kykenee auttamaan, valaisemaan, paljastamaan teosofiaa ja toteuttamaan ensiksi omassa keskuudessaan ja sitten toisiin kollektiivipersonallisuuksiin nähden veljeyttä. Niinkuin yksilöpersonallisuudella on silläkin omat vikansa, mutta myös omat vahvat puolensa. Niinkuin elävä yksilöpersonallisuus kehittyessään ja työskennellessään muuttuu, hylkää jotkut aikaisemmat työtapansa ja näkee päämääränsä selvemmin jossakin uudessa hahmossa, niin seurakin muuttuu. Tästä saattaa johtua, että jotkut seuran jäsenet, jotka aikaisemmin kyllä ovat hyvin voineet eläytyä tähän kollektiivipersonallisuuteen, jonkun ajan kuluttua eivät enää tunne olevansa yhtä sen kanssa. On luonnollista, että he silloin eroavat. Siitä ei seura voi tuomita heitä, eivätkä he seuraa. Päinvastoin on molemmille paras silloin olla erossa. Voi näet olla, että tyytymättömien jäsenten yksilölliseltä kannalta on edullisempää, kun he

saavat työskennellä toisen kollektiivipersonallisuuden soluina, jossa he paremmin löytävät oman paikkansa.

Mutta palataksemme kysymykseen teosofisten seurojen välisistä suhteista, ei se tosiasiassa, että ihmiset pakostakin ja luonnostaan muodostavat erilaisia kollektiivipersonallisuuksia eli seuroja, estä heitä *seuroina* toteuttamasta yhteisiä päämääriä ja työskentelemästä yhteisten teosofisten näkökantojen puolesta ja myös muodostamasta yhteistä yleisen veljeyden ydintä. Seurat voivat puolestaan liittyä laajemmaksi kollektiivipersonallisuudeksi, jossa ne *säilyttämällä oman itsenäisen muotonsa* työskentelevät yhteisten aatteittensa hyväksi. Tämä oli *aate* ja suunnitelma, jonka toteuttamista Ruusu-Ristin Perustaja-Johtaja Pekka Ervast ehdotti v. 1921, mutta joka ei silloin saavuttanut vastakaikua suurissa teosofisissa keskuksissa. Tohtori Purucker otti uudelleen esille tämän ajatuksen v. 1931, mutta joittenkin yritysten jälkeen raukesi asia jälleen. Varsinkaan suuret, kansainväliset seurat eivät vielä tunnu olevan kypsiä tällaisen aatteen toteuttamiseen, mutta kenties aika P. E:n toisen ehdotuksen toteutumiselle on otollisempi. Tämä ehdotus oli kaikkialla maailmassa toimivien pienten teosofis-henkisten seurojen yhteenliittyminen.

Jotkut tulevat ehkä nyt kuten aikaisemmin huomauttamaan, että suurena esteenä seurojen yhteenliittymiselle edes yhteiseksi liitoksi, on se arvostelu, joka tuon tuostakin kohdistetaan seurojen kesken toistensa oppeihin ja käsityskantoihin. Tämä on kuitenkin syy, jonka ei pitäisi olla ratkaiseva. Väittelyä ja erilaisten yksilöllisten näkökantojen esittämistä täytyy voida esiintyä kiinteästi toimivan yksityisen seurankin keskuudessa, niin pitkälle kun se ei vaaranna ja heikennä seuran työtä kollektiivipersonallisuutena. Vielä helpommin pitäisi tämän olla sulatettavissa jonkinlaisessa seurojen liitossa, kunhan vain huolehdittaisiin siitä, että väittely ja keskustelu ei muodostu „personalliseksi”, s.o. vähemmän kunnioittavaksi tai herjaavaksi suhtautumiseksi itse seuraan tai sen johtohenkilöihin. Asiallinen keskustelu teosofiasta seurojen kesken ei voi olla muuta kuin totuudelle hyödyksi, eikä saa huonontaa seurojen välisiä suhteita. Jospa kehitys voisi kulkea tähän suuntaan!

Toimitussihteeriltä

„Teosofian tarkoitus on saattaa totuudenetsijä valaistukseen”.

Tämä on useimmille ruusuristiläisille selviö. He eivät tutki teosofiaa, uskontoja, okkultisia tieteitä tyydyttääkseen uteliaisuuttaan tai tiedonhaluaan tai saadakseen vain mielenkiintoista ainehistoa mielikuvitukselleen. Tämä „valaistus”, jos nyt käytämme tätä nimitystä totuudenetsijän päämäärästä, on kuitenkin sinänsä probleemi, kun sitä tarkastelemme niiden eri teiden ja valaistusasteiden valossa, joista olemme saaneet kuulla ja lukea. Kysymykset ja vaikeudet, jotka siihen liittyvät, johtuvat lähinnä omasta pyrkimykseltämme näkemäämme päämäärää kohti. Ihminen sinänsä on monipuolinen olento, ja henkilökohtaiset ominaisuutemme — avumme ja heikkoutemme — tuovat totuudenetsijöiden elämäkokemuksiin lisätapahtumia — voittoja ja tappioita — joista asianomaiset itse enimmin oppivat, mutta joista myös muut voivat välillisesti hyötyä.

Se, mitä tässä tarkoitamme valaistuksella, selviää seuraavasta H. P. B:n „Isis Unveiled”-teoksen otteesta (I: 434):

„Plotinos, suuren Ammonios Sakkaksen, uusplatonilaisen koulukunnan pääperustaja, opetti, että inhimillisellä tiedolla oli kolme etenevää astetta: mielipide, tietämys ja *valaistus*. Hän selitti sitä sanomalla, että mielipiteen väline eli väliskappale on aisti eli havainto, tietämyksen dialektiikka, [loogillinen mielipiteittenvaihto], valaistuksen *intuitio* (eli jumalallinen vaisto). *Järki on jälkimmäisen alainen*; se on ehdotonta tietoa, joka perustuu sielun samaistumiseen tunnetun esineen kanssa.”

Valaistus on siis tekemisissä ajattelevan olemuspuolemme kanssa; se on kokonaisnäkemystä, joka avautuessaan selvittää pohdinnanalaiset asiat ilman käsitteitä; sen sisältö tietenkin on käsitteellisesti, loogillisesti tutkittavissa, vaikka useinkaan se ei suinkaan tyhjenny johdonmukaisella ajattelulla käsittelestä.

Samassa kirjassaan H. P. B. esittää otteen prof. Wilderin uusplatonikkoja koskevasta tutkielmasta mainiten m.m. (s. 486):

„Ääretöntä ei voi tuntea järjellä ... vaan kyvyllä, joka on järkeä korkeampi, siirtymällä tilaan, missä yksilö niin sanoaksemme lakkaa olemasta rajoitettu itsensä, missä tilassa jumalallinen olemus ilmenee hänelle. Tämä on *ekstaasi*.”

Ekstaasin asemesta tiedämme Intiassa käytettävän *samaadhin* nimitystä, ja intuitiivista valaistustilaa tiedämme ilmais-tavan sanalla *dhjaana* (dhyâna), missä lisäksi erotetaan eri asteita, nimittäin neljä muotoihin liittyvää ja neljä „muodo-tonta”. Dhjaanat ovat varsinaisesta intialaisesta joogasta siir-tyneet myös buddhalaiseen mietiskelyopetukseen; Japanissa dhyâna-sanasta on Kiinan *ch'en*-muodon välityksellä muo-dostunut sana *zen*, josta myös on tullut erään siellä vaikut-tavan buddhalaisen koulukunnan nimi.

Zen-buddhalaisuudessa on Gautama-Buddhan kokema va-laistus tullut keskeiseksi. Buddhan opettama kahdeksanker-tainen tie perusteineen ja alunperin eettillisvoittoiseen buddha-laisuuteen liittyneet filosofiset järjestelmät ovat zen-buddha-laisuudessa syrjäytyneet tämän kysymyksen tieltä: „Kuinka Buddha saavutti valaistuksen? Kuinka minä voin saavuttaa valaistuksen?” Ja zenin kannattajat väittävät, että monet heistä todella ovat sen saavuttaneet tätä oikotietä kulkien.

Esitämme seuraavassa hieman laveammin eräitä zenin tun-nusmerkillisiä piirteitä, koska se antaa erinomaisen esimerkin yhdestä valaistuksen tiestä, ja koska se samalla näyttää sel-vittävän eräitä vaikeuksia, joita meillä länsimaalaisilla to-tuudenetsijöillä voi toisinaan olla.

Koska siis kiinalais-japanilaisessa buddhalaisuudessa eräille totuudenetsijöille valaistus tuli keskeiseksi, he luonnollisesti olivat taipuvaisia hylkäämään kaiken, mikä ei ollut omiaan siihen johdattamaan, tai mikä suorastaan näytti ehkäisevän sen saavuttamista. Tähän zen-buddhalaiset katsoivat ole-vansa oikeutetut erikoisen pyhistä kirjoituksista riippumatto-man, perityn opetuksen nojalla. Psykologisena perustana suutrojen ja shastrojen merkityksen väheksymiseen on ollut se henkisen tien kulkijoiden yhteinen kokemus, että sanat ilmaistessaan rajoittavat ja selvittämisen ohella myös saatta-vat vääristää ja hämmentää. Mikäli henkistä opetusta yleensä tahdotaan antaa, se käy päinsä vain symbolien ja paradok-sien avulla.

Käytännössä tämä kirjoituksista riippumattomaksi julis-tautunut buddhalaisuus on pitänyt yllä vanhaa opettajan ja oppilaan suhdetta; opettaja on koettanut herättää oppilaassa tämän „oleellisen luonnon” ja tahtonut saada hänet tietoiseksi sillä intuitiivisen näkemys tasolla, jonka hän on itse ai-kaisemmin saavuttanut.

Tavallisimpia intuitiivisen näkemyskyvyn herättämistä väli-neitä on zen-buddhalaisuudessa ollut ja jatkuvasti on n.s.

koosan (I. koan). Se on sana tai lause, jolle on ominaista, että se ei ole älyllä ymmärrettävissä. Sen on alunperin täytynyt puhjeta jonkun opettajan tajunnasta, jotta sillä olisi mitään merkitystä; sen tarkoitus on saattaa mietiskelijä tyhjentämään käsitteellisen ja erittelevän ajatuksensa voimavarat, ja se avaa aikanaan saman sisäisen näkemyksen, minkä sen ensimmäinen lausujakin oli kokenut. Kooan pakottaa mietiskelijän jäämään kysyjän tilaan, ja sen selviämisen edellytyksenä on älyllisen ajattelun täydellinen romahdus, koska siihen ei voi antaa käsitteellistä vastausta.

Eräitä esimerkkejä kooaneista:

„Kun kahta kättä lyödään vastakkain, syntyy määrätty ääni. Mikä on yhden käden ääni?”

„Lehmä meni ikkunasta. Sen pää, ruho ja jalat mahtuivat helposti, mutta sen häntä ei mahtunut. Miksi?”

„Tyhjin käsin minä kuljen, ja katso: lapio on käsissäni; minä kuljen jalkaisin, ja kuitenkin minä ratsastan härällä; kun kuljen yli sillan, katso, vesi ei virtaa, vaan silta virtaa.”

„Millaiset olivat alkuperäiset kasvosi ennen kuin vanhempasi olivat syntyneet?”

Nämä riittänevät esimerkeiksi zenin tarjoamista pähkinöistä. Tohtori Suzuki, joka on useissa kirjoissaan esittänyt zen-buddhalaisuuden luonnetta ja menetelmää, huomauttaa, että tämä sanojen ja logiikan tyranniin kumoaminen on samalla henkistä itsenäistymistä: ihminen nousee vastakohtia käsittelevän ajattelun ja vastakohtissa elämisen yläpuolelle, nousee dualismista ykseyteen. Tarkoitus on, että ihminen oppii tuntemaan oliot sellaisina kuin ne ovat eikä jää niiden nimityksiin, ja niinpä tältä yli-logiillisen ajattelun kannalta voidaankin sanoa, että „lapio on lapio, mutta että se samalla ei ole lapio”.

Se, mihin kooanilla pyritään, on zenin nimitystä käyttäksesempe *satori*. Satori vastaa intuitiivista ymmärtämystä vastakohtana älylliselle ja loogilliselle käsittämiseksi. Se avaa aivan uuden, siihen saakka aavistamattoman maailman. Vasta satorista, sanotaan, alkaa todellisen zenin elämä: Suzukin mukaan se uskonnon kannalta katsoen on „uusi syntymä”, älyn kannalta „uuden näkökannan saavuttaminen”. Zenin päämäärä on siis sama kuin yleensä totuuteen viittaavien oppien, sen menetelmät vain ovat omintakeiset. „Hiljaisuuden Äänestä” tapaamme lauseita, jotka viittaavat samanne. Kaavamaisen ajattelun erehdyksistä ja harhoista varoittaa ytimekkäästi seuraava: „Ajatus [mieli, engl. mind]

on suuri Todellisuuden tappaja; oppilas tappakoon tappajan.” Ja tasapainosta, johon pyritään: „Sekä toiminta että toimimattomuus voivat sinussa saada tilan; ruumiisi liikkeessä, mielesi levollinen, sielusi kirkas kuin vuoristorajärvi.”

Entä sitten kysymys: „Millaiset olivat alkuperäiset kasvosi ennen kuin vanhempasi olivat syntyneet?” Saman kysymyksen esittää kiinalainen Ta-hui eräässä saarnassaan monisanaisemmassa muodossa:

„Mistä tulee syntyä? Minne menee kuolema? — Se, joka tuntee tämän 'Mistä tulee' ja tämän 'minne menee', on tosi buddhalainen. Mutta kuka on se, joka tuntee syntymän ja kuoleman? — Kuka on se, joka on syntymän ja kuoleman alainen? — Kuka on se, joka ei tiedä, mistä syntyä tulee ja minne kuolema menee. — Kuka on se, joka äkkiä tulee ymmärtämään tämän 'mistä tulee' ja 'minne menee'? — Kun näitä asioita ei selvästi käsitetä, katse harhailee sinne tänne, sydän jyskyttää kiivaasti, sisälmykset kiemurtelevat ikäänkuin ruumiissa olisi tulipallo, joka pyörii ylhäältä alas. Ja kuka, vielä kerran kysyen, on se, joka kokee tämän kärsimyksen? — Jos tahdotte tietää kuka se on, teidän on tunkeuduttava olemukseenne syvyyksiin, minne älyn käyttely ei ulotu. Ja kun sen tiedätte, tiedätte myös, että on kohta, jota ei syntyä eikä kuolema kosketa.”

„Hiljaisuuden Ääni” vastaa tähän kysymykseen seuraavassa: „Ruumiisi — aistimustesi asunnon — sisältä etsi persoonattomasta Ikuista Ihmistä, ja löydettyäsi hänet katso sisäänpäin: *sinä olet Buddha*”.

Zen ei anna edeltäkäsän näin selvää vastausta kooan-kysymyksiin. Se pakottaa mietiskelijän itse vastaamaan. „Ensin ajatus keskittyy kooaniin, kunnes äly on kerrassaan uupunut ja ikäänkuin palanut. Sitten tulee tauko, kaikkien toimintojen lakkaaminen sanattomaan tyhjyyteen, kaikkien siteitten höltyminen, 'antaa mennä'-tila. Sitten tulee 'vastaus', häikäisevä ymmärtämisen salama, joka siitä riippuen, onko se osittainen vaiko täydellinen, karistaa pois tai vain höllentää käsitteellisen ajatuksen kahleita. Harvat saavuttavat tämän tason ilman ponnistusta, joka täydelleen uuvuttaa persoonallisuuden.” —

Millaista sitten on satorin saavuttaneiden elämä verrattuna länsimaalaisten „valaistujen” elämään, sitä emme pysty vertailemaan. Valaistusasteita on monta niin itä- kuin länsimaillakin. Tulee vain kysyneeksi, onko valaistus, joka on saavutettu yksinomaan älyn tietä — älyn voittamisen tietä —

asianomaisen elämän tulevia hedelmiä silmällä pitäen yhtä siunauksellinen kuin on ihmisen, joka on saavuttanut valaistuksensa valmistuttuaan siihen noudattamalla siveellisiä elämänohjeita? Näille käytännöllisen elämän vaatimuksille sekä Buddha että Jeesus joka tapauksessa panivat suurimman painon.

*

Olemme ottaneet zen-buddhalaisuuden menetelmän kooan-probleemoineen ja satori-valaistuksineen esimerkiksi siitä syystä, että me käytännölliset länsimaalaiset käytännöllisten japanilaisten tavalla usein tahdomme kulkea oiketietä. Me saatamme sisimmässämme tunnustaa esim. Jeesuksen käskyjen noudattamisen turvallisimmaksi tieksi, mutta joskus, innostuksemme voimantäyteisinä kausina, heittäydymme suin päin tutkimuksiimme ja vaadimme vastausta pakottaviin kysymyksiimme. Vastaus saattaa tulla piankin. Toinen asia sitten on, kuinka sen otamme vastaan, kuinka voimme kestää sen ja „yhteyttää” persoonallisuutemme. Kaikilla on mahdollisuus „valloittaa taivasten valtakunta väkiryssäköllä”. Ketä syyttää, jos voitosta tulee Pyrrhoksen voitto?

Muuan ystäväni huomautti summittaisesti, mutta samalla sattuvasti näistä asioista keskustellessamme: „Sehän se on Uudessa Liitossa erikoista, että asiat voivat selvitä milloin vain ja kenelle vain. Toinen asia sitten on, kestääkö astia vai särkykö se.”

Tosiasia on, että pyrkijä sekä zenin „äkillistä koulua” käydessään että n.s. Uuden Liiton tietä kulkiessaan, pyrkiessään persoonallisesta elämästä yli-persoonalliseen hengen elämään ja siirtyessään älyllisistä ajatustoiminnoista intuitiivisiin, kokee niin valtavan muutoksen, että se voi suorastaan järkyttää hänen aineellisten aivojensa totunnaista tasapainoa. H. P. B. huomautti tästä kerran: „Aivot ovat valvetajuisen tajunnan väline, ja jokainen tietoinen luotu ajatuskuva merkitsee aivoatoomien muutosta ja hävitystä. Tavallinen älyllinen toiminta liikkuu aivoissa selviä ratoja eikä pakottamalla aiheuta äkillisiä säännöstelyjä ja hävityksiä aivoaineksessa. Mutta tämä uusi sielullinen ponnistus vaatii jotakin aivan toiseltaista, uusien 'aivouomien' uurtamista, pikkuaivojen elämän uudelleen järjestämistä. Jos se on epäviisaasti pakotettu ilmenemään, se saattaa aiheuttaa vakavaa aineellista vahinkoa aivoille.”

Tästä ymmärrämme, miten tärkeitä on käytännössä, että

totuudenetsijä keskittää huomionsa siveellisten käskyjen noudattamiseen. Niihin keskittyessämme samalla kiinnitämme huomiomme asioihin, jotka ovat meille ilmeisemmin objektiivisia, ulkokohtaisia, kuin persoonallisen tajuntamme sisältö, ajatuksemme ja tunteemme. Etsiessämme käskyjen viitto-maa uutta elämisenmuotoa itsellemme, sovelluttaessamme hengen elämän velvoituksia parhaimman ymmärryksemme mukaan ulkoisen elämän vanhoihin muotoihin ja vaihteleviin ilmiöihin, me saamme maailmasta, kaikista sen antamista „kolauksista” ja järkytyksistä huolimatta — tai ehkä osittain niiden ansiosta — eräänlaisen *vastapainon* tajuntamme sisäiselle elämälle, joka vastaavasti on alkanut tulla rikkaammaksi. Ne uudet „ajatusradat”, joista H. P. B. puhuu, uurtuvat tällöin vähitellen, luonnonmukaisesti, ja kun sitten paljon puhuttu „suuri koettelemus” aikanaan saapuu, se ei tapaa meitä valmistumattomina, vaan kestämmme sen sielullista terveyttämme menettämättä.

Pitääkö meidän sitten jättää koko se ajatustyöllä suoritettava totuudenetsintä, jota tähän asti olemme pitäneet ensiarvoisena tekijänä, ja lähteä etsimään „suurta elämää”, niinkuin joku „Nummisuutarien” Esko, joka elämänsäkaarteensa huippukohdalla teki päätöksen: „Tästä käännyin ympäri ja vaellan kauvas, kauvemmas vielä kuin se etäinen kultanummi, jonka pappilan mamsselli näki unissansa.” — Sitä emme tarkoita. Ajatuksen käyttö kuuluu jo käsitteellisesti *totuuden* etsijän vaativaan nimitykseen.

Huomattakoon kuitenkin, että ajatuskin on vain voima, väline, välittäjä, ei sinänsä — persoonallisen ihmisen käyttämänä — mikään ihmeellinen taikasauva, jolla voimme loih-tia totuuden näkemyksiä katseltaviksemme. Sen normaaliin käyttöön kuuluu myös alitajuisen ajatustoiminnan käyttely, mikä on päivätajuisen kontrollin ulkopuolella. Alitajuiselle ajatustoiminnalle voimme luottamuksella uskoa pulnamme hoidettaviksi, sekä moraaliset että älylliset; voimme olla varmat sen antamasta yhteistyöstä.

Teosofis-okkultiseen tutkimustyöhön kuuluu oleellisena puolena myös symbolien, vertauskuvien tutkiminen. Tämä antaa täydennystä käsitteelliselle ajatustyöllemme, jos alusta alkaen pidämme mielessämme, ettemme vaadi symbolien tyhjentyvän tutkimustuloksiimme, sillä sitä ne eivät tee. Oikeat symbolit, esim. ristin ja ruusun vertauskuva, tarjoavat meille eräänlaisen välittävän renkaan, siirtymäasteen käsite-ajattelusta intuitiiviseen näkemykseen. Aikamme yleisen sivistyk-

sen luonteesta johtuu, että olemme miltei unohtaneet symbolien käytön syvemässä merkityksessä, totuudenetsinnän välineinä; kun ne sitten, niihin syvennyttyämme, alkavat „puhua”, saatamme hämmästyä ja antaa niiden herättämille mielikuville erityisen totuuspätevyyden. Muistakaamme tällöin, että se on vain alkua, ja että tulkintamme saa perin helposti väritystä persoonallisuudestamme.

Ajatus- ja tutkimustyön luonnollisena ihanteena on *tasapainaisuus*. Mikä siis sen luonnollisempaa kuin että siihen pyrkiessämme täydennämme ja tehostamme niitä toimintoja, jotka meissä esiintyvät heikoimpina. Loogilliseen ajatteluun luontuva tyyppi saa soveliaan täydennyksensä taiteesta, lähinnä musiikista, joka on etäimpänä käsitteellisestä ajattelusta. Tunnehmiselle taas on terveellistä pyrkiä ankaran johdonmukaiseen ajatteluun ja harrastella asioita, missä kysytään selvää järkeä, olipa sitten kyseessä matematiikka tai shakkipeli (minkä myös sanotaan kehittävän intuitiota) — tai suorastaan vain ristisana-arvoitukset.

Molemmille tyypeille, sekä älyihmiselle että tunteiluun taipuvalle, on tarjolla *ruumiillisen työn* vapauttava evankeliumi. Liiallisena se on ollut monille raskaana taakkana, mutta se voi myös omalla magiallaan keventää monen taakkoja. Se saattaa tuntua esteeltä, milloin se tuntuu vievän ajan, jonka mieluummin haluaisimme käyttää henkisten asioiden harrasteluun, mutta kuka tietää, vaikka juuri se olisi pitänyt meidät tarpeellisessa tasapainossa!

Zen-buddhalaisuuden yhteydessä tulkoon myös mainituksi se psykologisesti huomattava seikka, että zen-munkkien elämässä on järkähtämättömänä periaatteena: „Ei työtä, ei ruokaa.” Munkit viettävät säännöllistä mietiskelyelämää *kokeneen* opettajan johdolla, mutta heidän on myös tehtävä ankaraa ruumiillista työtä. Sanotaan, että moni munkki on kokenut satorin, valaistuksen, karkeita arkiaskareita suorittaessaan. Ne maallikot, jotka haluavat tutkia zeniä, säännöllisesti tulevat määrääjäksi luostariin ja tällöin alistuvat täydelleen luostarin kuriin.

Tässä on käytännöllinen esimerkki myös meidän länsimaalaisten totuudenetsijöiden seurattavaksi. Toivokaamme, että mekin tulevaisuudessa saamme sellaisen „luostarin”, minne totuudenetsijät voivat joksikin ajaksi vetäytyä voimia koettelevasta maailman elämästä elämään, joka on mietiskelyä ja samalla vapaaehtoista, sääntöjen mukaista ruumiillista työtä. Siellä saa totuudenetsijä selvittää ajatuksiaan ja kokenut kyp-

sytellä kokemuksiaan. Siellä virkistyy vastakohtissa koetun elämän uuvuttama. Sekin vastakohta, minkä hän on luonut sielunsa ja ruumiinsa välille, osoittautuu väliaikaiseksi, suhteelliseksi totuudeksi, joka pitää paikkansa vain persoonallisen elämän kannalta katsottuna. Tasapuolinen inhimillisten toimintamahdollisuuksien toteuttaminen käsin, sydämin, ajatuksin auttaa totuudenetsijän näkemykseen elämän todellisesta ykseydestä vastakohtien yläpuolella, hengen elämästä, missä ruumis ja sielu koetaan korkeamman päämäärän saavuttamisvälineiksi, keskenään sopusointuisiksi, jumal-ihmisen alaisiksi.

Uuno Pore:

Ihanteet ja niiden toteuttaminen

Olemme kuulleet puhuttavan varsinkin kristikunnassa Vanhasta ja Uudesta Liitosta, mistä Paavali kirjoittaa Hebrealaiskirjeessään, ja ainakin täällä Ruusu-Ristissä olemme tottuneet ajattelemaan, että yleensä kaikki uskonnot ennen kristinuskoa, siis n.s. itämaalaiset uskonnot, kuuluvat Vanhaan Liittoon. Me länsimaalaiset, jotka olemme ainakin jollain tavoin eläneet kristinuskon vaikutuksen alaisina, olemme itämaalaisiin verrattuina yleensä positiivisempia, toimeliaampia tässä näkyväisessä jokapäiväisessä elämässä. Itämaalaisia olemme tottuneet pitämään maailmasta poisvetäytyneinä, passiivisina. Teosofisista opinnoistamme muuten tiedämme, että esim. intialaisena ihanteena on ollut, että ihminen sulautui Jumalaan, kohosi pois tästä tuskien maailmasta. Jumalan tuntijoista tuli kuin Jumalan tahdon täyttäjiä taivaassa, mutta ei maan päällä, sillä maanpäällinen elämä oli harhaa eikä siihen pitänyt kiinnittää huomiota.

Uudessa Liitossa Jumala on tullut lihaksi Jeesuksessa Kristuksessa, niinkuin sanotaan. Jumala on tullut alas maan päälle tähän näkyväiseen elämään ja siten pyhittänyt, lunastanut sen. Tämä näkyväinenkin elämä on tullut tärkeäksi. Siinäkin on nyt hyvän siemen, ja on mahdollista tehdä sekin osaksi Jumalan valtakuntaa. Isämeidän-rukouksessa rukoillaan: „Tapahtukoon Sinun tahtosi niin maan päällä kuin taivaassa”. Ja rukous on muistutus meille siitä, mitä *meidän*

on tehtävä: työskenneltävä maailmassa Jumalan valtakunnan voimistamiseksi.

Jeesuksen Kristuksen sanoma on jo saanut aikaan ainakin sen, että on alettu kiinnittää enemmän kuin ennen huomiota tähän näkyväiseen elämään. Toinen asia taas on, ettei sitä ole vielä suinkaan saatu todellisen kristinuskon mukaiseksi. Mutta jokaisen kristityn, jokaisen länsimaalaisen mielessä elää ajatus, että tämä näkyväinenkin elämä on saatava veljellisemmäksi, kauniimmaksi, paremmaksi. Uuden Liiton sanoma on, että Jumala, jota ennen Vanhassa Liitossa ihmiset kokivat kuin toisissa maailmoissa, ajatuksissaan, haaveissaan, on tuotava alas tänne maan päälle. Jumalan on tultava ihmiseksi, niinkuin Hän tuli Jeesuksessa Kristuksessa, joka oli esikoinen meistä veljistä Jumalassa. Ja se merkitsee, että meidän on tultava ihmisten palvelijoiksi, että olisimme kuin Jumalan aurinko, joka alati suo valoaan ja lämpöään niin hyville kuin pahoillekin.

Olemme yleensä tottuneet ottamaan palvelemisen kovin abstraktisesti: ajatellaan, että esim. ruusuristolaisen ja teosofin palvelemisihanne on siinä, että hän puhuu maailmankatsomuksestaan „pimeydessä vaeltavalle ihmiskunnalle”, että hän keskustelee, selittää ja kirjoittaa. Tietenkin sekin voi olla oikeata palvelemista, jos siinä ei ole oman kunnian pyyntöä, mutta lieneekö se palvelemisen ihanne? Ajatelkaamme Jeesusta, joka pesee opetuslastensa jalat ja hänen lausettaan: „Ken teistä tahtoo suurin olla, hän olkoon kaikkien palvelija”. Mahtoiko hän tarkoittaa vain puhumista ja saarnaamista. Tuskin. Epäilemättä hän tarkoitti nimenomaan käytännöllistä työtä — työtä käsin. Tässä yhteydessä ajatelkaamme myös P. E:tä. Ei hän ollut mikään teoreetikko, joka aina vain selitti ihmisille ruusuristolaisista maailmankatsomusta, kuinka tulisi elää. Hän itse elämällään näytti esimerkkiä, mitä toistenkin tulisi tehdä. Varmaankin toinen puoli hänen ajastaan meni käytännölliseen palvelemiseen: lehden toimittamiseen, korrehtuurien tarkastamiseen, postituksiin, kirjojen painokuntoon saattamiseen j.n.e. Siis työtä käsin, käytännöllistä työtä. Hyvä viittaus samaan asiaan on myös se, että sekä Tolstoi että Järnefelt „hengessä herättyään” ensimmäiseksi näkivät ihanteekseen, että on tehtävä ruumiillista työtä, sillä ansaittava elatuksensa: Tolstoi rupesi maanviljelijäksi; Järnefelt suutariksi, niin kuin P. E. tahtoi tulla puusepäksi ja Paavali oli teltantekijä, vaikka oli juutalainen oppinut. Kaikkiin näihin esimerkkeihin sisäl-

tyy merkillinen viittaus siihen, kuinka uudestisyntyneet ihmiset tuntevat, että uusi hengen elämä on tuotava alas juuri tähän jokapäiväisen toiminnan maailmaan. Ja se tuominen on siinä, että toteutamme sitä elämää jokapäiväisessä *työkentelyssämme*, — ei se tietenkään merkitse, että meidän on tultava välttämättä suutariksi tai puusepäksi, vaikka monet „heränneet” ovat alussa menneet toiseen äärimmäisyyteen: haaveista karkeaan ruumiilliseen työhön. Jäämme vielä kuin pilvissä leijaillemaan, jos viivymme pelkissä teorioissa, jos aina vain selitämme ja selitämme, mitä teosofinen maailmankatsomus sanoo siitä ja siitä asiasta *emme* kuitenkaan *mitään uhraa* ulkonaisesti asian hyväksi, emme toteuta maailmankatsomustamme elävässä elämässä, emme tee mitään. Kun tältä vaativalta kannalta tarkastelemme omaa elämäämme ja suhtautumistamme maailmaan — ja ennen kaikkea lähimpään ympäristöön, Ruusu-Ristiin, niin tunnemme mielemme järkkävän. „Enhän minä ole osannut mitään antaa, enhän minä ole mistään kieltäytynyt, en minä ole uhrannut mitään tämän suuren asian hyväksi. Olen siinä ollut mukana vain kuin kuokkavieras. *Kaikki, mitä olen antanut, olen suonut liiastani* ensin katsottuani, etteivät minun personalliset vaatimukseni, mukavuudet ja hovit ole jääneet huomioon ottamatta”. — Ruusuristityö, teosofia, ei ole siinä, että aina puhuu, vaan siinä, että joka hetki koettaa elää tosi teosofin elämää jokapäiväisessä elämässä: että auttaa sairaita ja apua tarvitsevia, että lohduttaa jokaista ihmistä, joka tulee lohdutusta pyytämään, että tekee epäitsekkästä työtä käsin. Ihmiset maailmalla ovat niin täynnä teorioita, kauniitakin, etteivät he enää pelkkiin teorioihin usko. Ihmiset ovat jo yleisestikin niin älykkäitä, että he vaativat nähdäkseen eläviä esimerkkejä siitä, soveltuuko joku teoria käytäntöön. Jos siis me mielimme, että maailma alkaisi kiinnittää huomiota teosofisiin ja rusuristiläisiin aatteisiin, on meidän osattava näyttää, että *osaamme elää veljellistä elämää*. Ja maailma on epäilemättä niin älykäs ja käytännöllinen, että jos se näkee veljespiirin, jossa eletään sopusoinnussa, itsensä unohtamisessa ja rakkaudessa, se ottaa esimerkkiä sellaisesta veljespiiristä ja uusi elämä voi levitä kulovalkean tavoin. Tekoja, eläviä esimerkkejä kaipaa maailma.

Siis joka ilta kysykäämme itseltämme: mitä olen tänään tehnyt Ruusu-Ristin ja maailman hyväksi? ettemme olisi niinkuin se, josta Dhammapadassa sanotaan: „Kuin kaunis kukka, värillinen, mutta tuoksuton, niin ovat hienoja, mutta

hedelmättömiä hänen sanansa, joka ei toimi sanainsa mukaan". Olkaamme vakuuttuneet lauseen pätevydestä: „Kuin kaunis kukka, rikasvärinen ja tuoksuva, ovat hienoja ja hedelmällisiä sen sanat, joka toimii sanojensa mukaan”.

Muinaisaikaisen sanoja

Julkaissut kapt. P. G. Bowen

III

MIEHUUDEN TIE

Oppija kysyi:

Kerro minulle, oi Muinaisaikainen, millainen on *Valon Tie*, ja kuinka voi oppija valmistua sitä käymään?

Muinaisaikainen sanoi:

VALON TIE on jyrkkä ja kaita. Hänen, joka sitä tahtoo kulkea, on oltava MIES. Sen porttia vartioi Jättiläinen, joka antautuu vain koetellulle Sotijalle.

Oppija kysyi:

Mistä tunnetaan Mies, oi Muinaisaikainen, ja millä tavalla on Sotija rohkeudessaan erikoinen?

Muinaisaikainen sanoi:

Neljästä tunnuksesta tunnet MIEHEN ja SOTIJAN, oi poikani, ja nämä ne ovat:

1. Hän näkee sen, mitä korppikotkakaan ei voi nähdä, sillä Lasten tuskat ovat himmentäneet hänen silmänsä kyy-nelillä.

2. Hän kuulee sen, mitä hietahaukkakaan ei voi kuulla, sillä maailman sotivien heimojen huudot ovat tehneet hänen korvansa kuuroiksi.

3. Hän puhuu Muinaisaikaisten Neuvostossa äänillä, jotka ovat kuin kultaisen torven soinnut, sillä hän ei voi kuiskata vastausta vihamiestensä sotahuutoihin.

4. Hän uhmaa Veren Virran aallokkoa ja seisoo toisella rannalla alastomana ja puhtaana ja pelottomana kokoontu-neiden Muinaisaikaisten keskuudessa.

Oppija kysyi:

Kerro minulle, oi Muinaisaikainen, voiko Lapsi, joka on heikko ja arka, milloinkaan toivoa kasvavansa miehuuteen?

Muinaisaikainen sanoi:

Kaikki voivat saavuttaa *miehuuden*, oi poikani, jos he vain *tahtovat jättää lapsuuden leikkikentän* ja astua Kasvun Tielle.

Oppija kysyi:

Kuinka voin astua Kasvun Tielle, ja kuinka voin sitä käydä, kun sille olen astunut?

Muinaisaikainen sanoi:

Kasvun Tielle astutaan kolmella Askelella. Kuule, mitä niistä sanon, ja astu ne ohjaukseni mukaan:

1. Työskentele aina niinkuin se, joka tavoittelee kuninkaallista palkintoa hyvin suoritetusta tehtävästä, mutta löydä palkkasi jatkuvasta työstä äläkä milloinkaan päättäneestä työstä.

2. Iloitse, jos osasi on onnellinen, mutta jos se on kurja, iloitse silloinkin. Ilo ja suru ovat kaksoisorjasi, syntymässä saadut, ja niiden on yhdessä palveltava sinua tai oltava kokonaan palvelematta.

3. Rakasta Elämää, sillä hän on Suuri Opettaja, mutta rakasta myös Kuolemaa, sillä hän on Elämän toinen minä, Elämän, joka yksinään ei voi mitään sinulle opettaa.

Oppija sanoi:

Haluan kasvaa, oi Muinaisaikainen, mutta sydämeni kehottaa minua kääntymään pois Tieltä, jota kuvailet, ja pakenemaan maan ääriin.

Muinaisaikainen sanoi:

Totta on, mitä puhut, oi poikani, sillä Myrkyn Virralla, joka kuihduttaa kaiken kasvun, on lähteensä Lapsen Sydämessä. Sen vedet huuhtovat Kasvun Tietä ja kääntävät Vaeltajan jalat syrjäteille Elämän Erämaihin. Se pulppuaa intomielisen Pyhiinvaeltajan sydäimestä samoin kuin Lapsenkin sydäimestä, ja niin kauan kuin se estymättömänä virtaa, se sulkee Tien Miehuuteen. Jos sitä *tietä* tahdot kulkea, oi Oppija, sinun on tyhjennettävä tämä myrkkyy Sydäimestäsi, ja Sydämen elämä on kuihtuva ja haihtuva kuin hiekkamaja, johon erämaan tuuli on iskenyt. Kaikkien on tämä koe kestettävä, oi Lapsi, jotka astuvat Miehuuden Tietä: valitse siis haluatko kohdata sen kasvoista kasvoihin vaiko jäädä avuttomaksi sylilapseksi.

Oppija sanoi:

Minä en pelkää, mutta sano nopeasti, oi Viisas Isä, milloin voin odottaa tapaavani tämän Koettelemuksen. Jos se on lähellä minua, voinko heikkoudessani kestää sen? Jos se on kaukana, onko minulla voimaa käydä sitä kohti ja tavata se?

Muinaisaikainen sanoi:

Ei kenkään voi sanoa, milloin Koettelemus tulee. Se voi kohdata sinut astuessasi kolmea ensimmäistä askeltasi, mutta se voi väijyä sinua itse Miehuuden kynnyksellä. Mutta älä sitä ajattele poikani, sillä totisesti se on vain *Askel Tiellä*. Kiinnitä mielesi joka Askeleeseen, sitä astuessasi, eikä yksikään ole näyttävä toista vaikeammalta.

Oppija sanoi:

Kasvun Tie ja Kärsimyksen Tie näyttävät olevan yksi ja sama asia, oi Isä, mutta sano minulle, loppuuko kärsimys milloinkaan?

Muinaisaikainen sanoi:

Sinä kuljet loputonta tietä, oi Oppija, kun matkaat ihmisten tavalla; sillä sinä katsot taaksesi ja näet, että sillä ei ole alkua, ja eteenpäin ja näet, että sillä ei ole loppua. Älä siis katso taaksesi äläkä eteenpäin, vaan kiinnitä silmäsi joka Askeleeseen sitä astuessasi: silloin näet, että Tie on pituudeltaan vain Askelen mittainen. Ihmiset kulkevat ajan tietä, oi Lapsi, ja he surevat menneisyyttä ja pelkäävät tulevaisuutta: pyyhi pois kaikki ajatukset menneestä ja tulevasta, eikä kärsimys enää ole sinulle olemassa.

Oppija sanoi:

Minä luotan viisauteesi, oi Isä, mutta sanasi ovat kauhistuttavia kuulla, sillä kuinka voi elämä jatkua ilman muistoa menneestä tai näkemystä tulevasta?

Muinaisaikainen sanoi:

Leikkaa irti menneisyys ja sulje pois tulevaisuus, ja sinä kadotat Maailman ihmisten elämän. Mutta kun Maailman elämä häipyä, IKUISUUDEN VALO koittaa katseellesi. *Nykyisyys ON IANKAIKKISUUS*, oi poikani! Pelolla ja kärsimyksellä ei siinä ole sijaa. Mitkään Myrkyn Virran usvat eivät sumenna IKUISEN PÄIVÄN Aurinkoa.

Oppija sanoi:

Rohkeuteni elpyy uudelleen sanoistasi, oi Isä: salli viisautesi vielä valaista minua.

Muinaisaikainen sanoi:

Olen puhunut, oi Lapsi, kolmesta varmastakin Askeleesta ja muista, joiden lukumäärän opit niitä astuessasi. Kuule nyt, mitä sanon neljästä seuraavasta Askeleesta, ja ota oppia siitä, mitä kuulet.

1. Pidä viittä aistiasi Kuninkaan veronkantajina, sillä ne keräävät sinulle tullia kuningaskuntasi rikkauksista, mutta

ole varuillasi, etteivät niiden antimet petä sinua ja saa sinua unohtamaan, että ne ovat vain *kymmenyksiä*.

2. Iloitse, että olet Siemen, josta MIES voi kasvaa. Käänny sitten lukemaan Luonnon Kirjaa ja lue siitä tämä opetus:

Katso siementä, joka aikanaan kasvaa korkeaksi palmuksi! Se ei hentona taimena pyri maan pinnalle, sillä siinä erämaan aurinko korventaisi sen ja erämaan tuuli imisi sen elinnes-teen. Se ei etsi yläilmoja ennen kuin sillä on syvät ja tukevat juuret. Se ei ennen aikojaan kiirehdi, vaan käy kasvamaan vuoden herätessä, ja se lepää, kun vuosi vaipuu uneensa. Ota oppia palmusta, ja iloitse kasvustasi. Älä lainkaan ajattele kokoasi. Älä aseta rajoja kasvullesi. Sillä ei ole rajoja muita kuin ne, jotka omasta tahdostasi ja ajatuksestasi luot: ajattele siis vain kasvamista äläkä milloinkaan täysikasvuisuutta.

3. Katso vakavasti Kuvastimeen, jota sanotaan Ihmisten Maailmaksi, ja näe siinä lukemattomia kuvia, joista jokainen on osa omasta luonnostasi. Siten opi, että kanssaihmissi ovat vain varjoja, ja että sinä, niin kauan kuin elät heidän joukossaan, myöskin olet vain varjo. Siten opi, että puute ja tuska ja murhe ovat kaikki *olentojen* varjoja, jotka käyvät sotaa omassa Luonnossasi ja että se, mitä Ihmisten Maailma sanoo *hyväksi*, samoin on vain varjo.

4. Peitä Kuvastin, jota sanotaan Ihmisten Maailmaksi, Tiedon Verholla, ja katso ITSEÄSI. Siten opi, että vaikka Varjosi ovat luvultaan leegio, tosi ITSESI on vain *yksi*. Siten opi, että sinulla ei ole veljeä, ei vihamiestä, ei opettajaa missään maailmoissa, ja tiedä, että Kuvastin on olemassa vain auttaakseen sinua lukemaan omaa Luontoasi.

Oppija sanoi:

Olen hämmennyksissäni, oi Viisas Opettaja, ja tahtoisin oppia tuon Myrkyin Virran *nimen*, jonka sanoit pulppuavan Lapsen Sydäimestä.

Muinaisaikainen sanoi:

Tuon Virran nimi on *Kaipaus*, oi poikani.

Oppija sanoi:

Kuinka sitten voin elää, jos annan sen juosta kuiviin, sillä ovathan Kaipaus ja Elämä yksi ja sama asia?

Muinaisaikainen sanoi:

Kaipaus ja Elämä ovat yksi ja sama asia, lapseni, mutta se, minkä tunnet noiden nimisenä, on vain Kuvastimen Varjo. Peitä se Tiedon Verholla, ja anna TOSI VIRRAN viedä itseäsi eteenpäin.

Oppija kysyi:

Minne minun on ohjattava, oi Muinaisaikainen, jos matkaan *Tosi Virralla?*

Muinaisaikainen sanoi:

Jos matkaat TOSI VESIEN VIRRALLA, sinä saavut *kuuteen* eri satamaan, ja nämä ovat riiden nimet:

1. VALO
2. VOIMA
3. RAUHA
4. RIKKAUS
5. ITSE
6. VIISAUS

Oppija kysyi:

Mistä tunnen tosi satamat, oi Isä, koskapa niin monilla maailmassa on aivan samat nimet?

Muinaisaikainen sanoi:

Näistä merkeistä voit erottaa TODEN väärästä:

TOSI VALO on jättiläismäisten kallioiden kätöksessä, ja sitä voi lähestyä vain Sielun onkaloiden kautta.

TOSI VOIMAA ympäröivät demonit, joita sanotaan Voimiksi, eikä sitä saavuteta ennen kuin ne on lyöty.

TOSI RAUHAA saartavat kiehuvat tuulenpatsaat, ja siihen voidaan päästä vain myrskyjen raivotessa.

TOSI RIKKAUTTA verhoavat varjot, joita sanotaan omaisuuksiksi, eikä sitä voiteta ennen kuin ne on hajoitettu.

TOSI ITSESI on lukemattomien ajatusten naamioima, eikä sitä voi nähdä ennen kuin ne on pesty pois.

TOSI VIISAUDELLA ei ole varjoja, ja se löydetään AURINGONPAISTEISISTA VESISTÄ, kun kaikki satamat on sivuutettu.

Oppija sanoi:

Kiitollisuuden tuli liekehtii sydämessäni antamistasi neuvoista, oi Muinaisaikainen. Nyt pyydän sinua toistamaan opetuksen lyhyesti, jotta en milloinkaan sitä unohtaisi.

Muinaisaikainen sanoi:

Ota tarkoin huomioon, mitä sanon, ja muista se, niin tulet löytämään VIISAUDEN:

Etsi Miehuuden Tietä itsestäsi ja itsesi ulkopuolelta. Se on sisässäsi, sillä Luontosi sisällä ovat kaikki ihmiset ja kaikki oliot. Se on ulkopuolellasi, sillä elämä, joka on sinun, on myöskin Maailman Elämä. Se on kaikissa oliossa, mutta sitä ei voi löytää mistään oliosta yksistään, sillä jokainen olio on osa kaikista muista. Tulet etsimään sitä monista olioista ja monin tavoin ja kaikista olioista ja kaikin tavoin,

mutta et löydä Miehuuden Tietä ennen kuin *sinä ja kaikki tulee yhdeksi*.

Älä halveksi turhia hapuilujasi, sillä vain oppimalla väärän ja epätäydellisen voit tulla tuntemaan sen, mikä on TOTTA ja TÄYDELLISTÄ.

Älä halveksi epätäydellisyyksiäsi, äläkä murehdi epäonnistumisasi, vaan ymmärrä niiden luonto ja tee niistä portaita, joita myöten nousta korkeampiin tiloihin.

Älä levähdä yhdelläkään portaalla kuinka korkea se lie neekin: jos niin teet, se muuttuu ja tulee ansaksi.

Pidä jokaista porrasta, jonka nouset, epätäydellisyytenä, joka sinun on jätettävä taaksesi.

Opi, ettei koko Luomakunnassa ole hyvää eikä pahaa muutoin kuin sellaisena, mikä on sinun ulkopuolellasi; tai jonakin, jonka ulkopuolella sinä olet. Kun et ole mistään erotettuna, vaan näet kaikki oliot ITSESSÄSI, et tunne hyvää etkä pahaa, et iloa etkä surua, et voittoa etkä tappiota, et mitään muuta kuin Täydellisyyttä. Silloin tunnet MIEHUUDEN TIEN ja tiedät, että sinä ja TIE ovat yhtä.

Oppija kysyi:

Voinko etsiä merkkiä varmistukseksi siitä, että olen löytänyt Kasvun Tien?

Muinaisaikainen sanoi:

Etsi TÄHTEÄ. TÄHTI, oi Lapsi, joka tahtoisit olla Mies, loistaa ylläsi, kun yö katoaa ja pimeitten tuntien myrskyt raukenevat rauhaan, joka on Aamun koittoa. Tämä TÄHTI ei nouse, eikä se myöskään laske: SILLÄ on kiinteä paikansa pilvien takana tahrattoman taivaan syvyyksissä; mutta ei voi sen kultainen Valo laskeutua maan päälle karkoittamaan yösi pimeyttä ennen kuin ukkosen jyrinä on vaimenut ja myrskyn usva häipynyt.

Tiedä, oi poikani, että tämä Luonto, missä elät ja teet työtä, on kuten ilmakehät korkeitten vuorten vaiheilla, Myrskyn Jumalien leikkikenttä ja taistelutanner. Vasta sitten kun hallitset noita Taistelun Enkeleitä ja käsket niitä legioonina, jotka tottelevat sanaasi, vasta sitten hajoavat niiden raivohengityksen pilvet ja KOINTÄHTI valaisee uinuvaa Maata. Silloin, ja vain silloin, kun TÄHTITULI liekehtii TIELLÄ, saat levätä Rauhassa ja nostaa hunnun hänen kasvoiltaan.

Oppija kysyi:

Kerro minulle, oi Muinaisaikainen, minkä muotoinen on tämä Tähti, ja millä taivaitten kolkalla voin odottaa näkeväni sen?

Muinaisaikainen sanoi:

Sitä en voi sanoa, poikani, sillä sanat eivät pysty kuvailemaan TÄHTEÄ. Silmä ei voi nähdä sen VALOA eikä ajatus käsittää sen muotoa, mutta sen VALON ja sen muodon ja sen Paikan tuntee Mies, joka on voittanut epäilyksen.

Oppija kysyi:

Kerro minulle, oi Muinaisaikainen, suoko Tähtien loisto minulle ikuisen rauhan?

Muinaisaikainen sanoi:

Ei, lapseni! RAUHA on oleva omasi niin kauan kuin VALOA on, mutta se saattaa kestää vain ajan hetken. Vaikka sitä olisi kokonainen aikakausi, sen on lopulta hävittävä. Uudelleen ja uudelleen legioonasi kapinoivat ja häivyttävät valon hämmennyksen tomuun, sillä vasta silloin nauttivat Myrskyn Jumalat pysyvää rauhaa, kun niiden Tie ja omasi on tullut yhdeksi.

Oppija sanoi:

Ikmeellinen on opetus, jolla olet minua siunannut. Kuitenkin, ennen kuin menen sitä miettimään, sano minulle vielä kerran, oi Viisain Opettaja, mitkä ovat Tosi Miehen tunnukset, joka kulkee Valon Tietä.

Muinaisaikainen sanoi:

Olen puhunut, oi Oppija, neljästä varmastakin, joista tunnet MIEHEN ja SOTIJAN. Nyt kerää muistiisi, mitä kerron neljästä seuraavasta merkistä.

Hänellä, joka kulkee VALON TIETÄ, on tunnusmerkinä:

1. SÄÄLI: sillä hän ymmärtää uupunujen Eläimen tarpeet, Lapsen surut ja Vieraan mielen.

2. SIELUN SOPUSOINTU: sillä hänen silmänsä näkee Luonnon, hänen Sydämensä käsittää luonnon, ja hänen Rohkeutensa tekee hänelle mahdolliseksi elää Luonnon keralla.

3. TAITO TOIMINNASSA: sillä hän rakastaa Työtään, hän tuntee Työnsä, ja hän työskentelee palkintoa kaipaamatta.

4. KAIKKIALLINEN NÄKEMYS: sillä hän rakastaa kaikkea, hän on oikeamielinen kaikkia olentoja kohtaan, ja hän noudattaa Lakia ilolla.

Oi poikani, kun Tosi Miehuiden merkit ovat kaivertuneet Olemuksesi perusaineeseen, et enää pyydä Tietoa, etkä enää vaadi sitä itsellesi, koska tulet olemaan ITSE TIETO.

Ngsisi kuve hambaseke kahlese!

(Seuraa Rauhaa.)

Selityksiä.

Mitä korppikotkakaan ei voi nähdä: Uskotaan, että korppikotkalla on kaikista maallisista luontokappaleista terävin silmä. Korppikotka, joka lentää korkeammalla kuin ihmisen silmä kantaa, voi nähdä peltohiiren liikunnan ruohikossa.

Mitä hietahaukkakaan ei voi kuulla: Hietahaukka, pieni, ruskeanharmaa erämaanlintu, voi kuulla myyrän, tai suorastaan kuoriaisen pienimmänkin liikkeen, vaikka jälkimmäinen olisi usean jalan syvyydessä maan alla.

Lapsen Sydän: Persoonallinen tunneluonto.

Sydän: Tutkijoiden on pitkin matkaa ymmärrettävä, että „SYDÄN” „Muinaisaikaisen” opetuksissa aina merkitsee puhtaasti inhimillistä tunne- eli himoluontoa, ei henkistä luontoa.

Myrkyn Virta: „Virta” tai „Vesi” on ihmisen tai luonnon voima-aspektin vertauskuva. Se on se, mikä vie itsen eli tajunnan tämän kohteeseen. „Lapsi-sydän” eli eristetty tajunta muuttaa „virran” „Myrkyn Virraksi”. MIES *) eli henkinen itseys, tekee siitä „Tosi Virran”. — (Jatkuu).

Julkaisijan valtuuttamana suom. J. Ptn.

*) Eli IHMINEN. — (Suom.).

J. R. Hannula:

Miten ratkaisen uskonnon?

I

Tällä kertaa on tutkittavanamme kysymys: „Miten ratkaisen uskonnon?” Kristikunnassa yleensä on jo herännyt tällainen kysymys. Ei olla enää varmoja siitä, että kaikki on niinkuin pitäisi olla. Onhan Suomessakin arvonannolla vastaanotettu kristillisiä työntekijöitä aina Intiasta ja Japanista saakka ja kuunneltu heidän puheitaan. Eikä ole ihme jos näin on, sillä onhan teosofinen liike työskennellyt jo noin puoli vuosisataa. Ja erikoisesti Suomessa on toiminut noin 40 vuotta sellainen työntekijä kuin Pekka Ervast. Sentähden tilanne on nyt toinen kuin 50 vuotta sitten. Silloin oli erittäin vaikea saada ymmärryksellistä käsitystä elämästä. Nyt sensijaan on laaja ja monipuolinen teosofis-ruusuristolainen kirjallisuus niiden käytettävissä, jotka todella tahtovat päästä elävään ja ymmärrykselliseen suhteeseen elämän kanssa.

Mutta vaikka tietoa on olemassa, vaikka meillä nyt jo on sangen huomattava teosofis-ruusuristolainen kirjallisuus, on siinä esitetyn elämänymmärryksen omaksuminen kuitenkin aina työn ja vaivan takana. Henkiseen elämänymmärryk-

seen ei tulla sisälle vain lukemisella ja älyllis-tunteellisella pohtimisella ja liikehtimisellä, vaan siihen tarvitaan tämän lisäksi, niinkuin hyvinkin sopii sanoa, kaikkinielevä henkinen uudestisyntyminen. Vaikka siis kirjallista tietoa ja hengen elämää on nyt olemassa, niin jokaisen ihmisen on kuitenkin omalta kohdaltaan ponnistettava elämän kaidalla tiellä uudestisyntymisen ahtaasta portista sisälle.

Ajattelen niitä aikoja, jolloin emme vielä olleet edes tilaisuudessa tutustumaan teosofis-ruusuristolaiseen elämänymmärykseen. Silloin oli opetuksen kautta saamamme elämäntähtämys hyvin pyöristelty. Siinä esitettiin muutamia oppeja Jumalasta, maailman luomisesta, syntiinlankeemuksesta, Jumalan vihasta, ikuisesta helvetistä, valitusta kansasta, Jumalan Pojasta, Kristuksen sovintokuolemasta ja kaikesta tämän totena pitämisestä, todeksi uskomisesta. Eri ihmiset suhtautuivat tähän eri tavalla. Suuri osa ei vaivanut päätään tällaisilla asioilla, vaan tyytyi elämään maailman mukana. Toiset tunsivat tarvetta elää uskossa ja otaksuivat uskon olevan siinä, että tukahduttivat epäilevän ja tutkivan järkensä ja yrittivät uskoa todeksi sen, mitä heille kirkon tai lahkojen taholta opetettiin. Eräs tyyppi oli vakavia totuuden etsijöitä, jotka yrittivät päästä asioihin sisälle. He miettivät hiljaisuudessa ja tulivat siihen tulokseen, että kirkkojen ja lahkojen opit olivat kuin suljettu lipas, johon ei ollut avainta. Kukaan ei lopulta varmaan tiennyt, mitä siinä lippaassa oli. Uskottiin vain, että siinä oli meidän autuutemme. Avainta ei kellään ollut, kumma kyllä. Yhtä „avainta” kirkko kuitenkin oli rohjennut käyttää. Se ei malttanut edes odottaa opettamaansa maailman loppua ja viimeistä tuomiota, jolloin Jumala jokaisen tuomitsisi, vaan kirkko kiiruhti jo ennakoita julistamaan toisinajattelijat ikuiseseen helvettiin.

Täten oli eräs tyyppi uskonollisia ja ajattelevia ihmisiä jäänyt oikeaoppisten kirkkojen ulkopuolelle. He olivat hiljaisia, vakavia mietiskelijöitä.

Mutta samaan aikaan, kirkkojen oppeja ja uskonnollisia asioita pohtiessaan, olivat he tehneet erään huomion oman itsensä suhteen. He huomasivat, että heidän sisällään oli kuin joku toinen olento, joka joko oli hyvillään tai pahoillaan, riippuen heidän menettelystään. Oli kuin heidän sisällään olisi ollut kaksi lipasta jotka kumpikin aukenivat eri tavalla. Eräät teot, ajatukset ja tunteet vaikuttivat, että heidän sisänsään tuntui levottomuutta, syytöstä, häpeää. Eräät toiset teot, ajatukset ja tunteet vaikuttivat päinvastoin niin, että heidän

sisässään oli vapaus, rauha ja onni. Tästä nämä ihmiset tekivät sen johtopäätöksen, että täytyy kieltäytyä niistä teoista, jotka aiheuttivat sisäisiä syytöksiä, levottomuutta ja vaivaa, mutta sensijaan jatkaa niitä, jotka aiheuttivat sisäistä hyväksymistä, iloa ja rauhaa. Heille muodostui täten oma yksityinen ojennusnuoransa, elämänkatsomuksensa, uskontonsa. He saattoivat nimittää sitä vaikkapa omantunnon uskonnoksi. Täten nämä ihmiset sisäisesti yksilöityivät, he järjestyivät sisässään olevan ja vaikuttavan elävän mittapuun mukaan.

Kaiken tämän lisäksi tuo sisäisessä omantunnon uskonnossaan elävä ihminen kuitenkin kaipasi tietoa myös ulkopuolellaan olevasta suuresta elämästä, elämästä ja kuolemasta, Jumalasta ja maailmasta.

Ja niin tuo ihminen kerran kohtasi teosofis-ruusuristolaisen elämänymmärryksen. Hän huomasi, että siinä puhuttiin nimenomaan avaimista. Ne avaimet ovat sekä suuressa elämässä että jokaisessa ihmisessä itsessään. Ne täytyy vain löytää. Ja tosiaan, nyt hän huomaa, että hänessä itsessään on aina ollut jonkunlainen avain. Hänen sisällään on ollut kuin lipas, tai kaksi lipasta, joista yksi sisältää rauhaa ja iloa, toinen rauhattomuutta ja syytöstä. Hän on osannut ne avata ja sulkea. Tai ainakin hän on tullut tietämään, millaiset teot avasivat hänen sisässään syytösten ja rauhattomuuden lipaan, mitkä taas ilon ja onnen. Nyt hän siis lisää tietoa. Hän on löytänyt tietäjän, jolla on avaimia elämän suuriin aarteistoihin. Teosofis-ruusuristolainen elämänymmärrys avaa etsijälle useita laajoja ja syviä näköaloja. Seuraamme tässä muutamia niistä.

Ensimmäisenä on epäilemättä oppi jälleensyntymisestä. Me ihmiset emme olekaan puikahtaneet noin vaan olemattomuudesta olevaisuuteen. Henkinä me olemme ikuisia olentoja. Jo ennen tätä nykyistä luomiskautta olemme me olleet jossain toisenlaisessa olotilassa. Luomiskausien välillä olemme me olleet jonkunlaisessa lepotilassa, paratiisissa. Kaikki olemme olleet mukana tuossa paratiisissa, josta lähdimme aineellisen elämän kouluun. Ruumiillisesti olemme monia kertoja syntyneet ja kuolleet, ja niin tulemme edelleenkin tekemään. Sillä päämäärämme on täydellisyys, johon sisältyy elämän ja kuoleman salaisuuksien voittaminen.

Oppi jälleensyntymisestä oli epäilemättä se, joka päästi kehästä ja avasi ymmärrykselle liikkumisalaa sen ihmisen elämässä, joka edellä esitetyllä tavalla oli tullut yksilölliseen omantunnon uskontoon.

Toiseksi tulee oppi „Jumalan vihasta” ja „viimeisestä tuomiosta”. Opimme nyt ymmärtämään, että Jumala on totuuden ja rakkauden henki, jossa ei vihaa ole. Onhan Jeesuksen ensimmäinen yksityiskohtainen käsky ihmisillekin: „Älä suutu”. Kuinka siis Jumala, elämän täydellisyys, voisi vihata ja suuttua? Asia selviää ymmärtäessämme, että elämä tällä pallolla on sellaista koulua, jossa Jumalan tahto ei vielä suoranaisesti tapahdu. Jumalan tahto tapahtuu vain välillisesti siten, että vallitsee syyn ja seurauksen laki, karma, joka mittaa jokaiselle tekojensa mukaan. Ja koska meidän sisällämme on tavallaan kaksi lipasta, pahan ja hyvän varasto, ymmärrämme helposti, miten olemme saattaneet joutua eli erehtyä puhumaan „Jumalan vihasta”. Sillä toimiessamme siten, että pahan lipas avautuu, silloin paha meissä karttuu, se voi tavallaan astua meistä ulos, liittyä kohtaloomme ja sieltä päin purkautua päällemme. Silloin voimme erehtyä puhumaan „Jumalan vihasta”, vaikka se on vain meidän omaa pahaamme, kehittymättömyyttämme, joka meidän on hyvällä voitettava.

Ja sitten se „viimeinen tuomio”. Lähinnä meitä koskevalla tavalla tämä tapahtuu kunkin maallisen elämämme lopussa. Kuoltuaan jokainen joutuu sen Mestarin eteen, jonka siveysoppiin on luottanut. Niinpä kirkkojen kristityt joutuvat Mooseksen tuomittaviksi sentähden, että he yrittävät kunnioittaa ja noudattaa Mooseksen kymmenen käskyn siveysoppia. Voisimme lisätä, että teosefeina me kuoltuamme joudumme tuomittaviksi sen perusteella, että olemme yrittäneet tunnustaa yleisen veljeyden. Kristittyinä, ruusuristiläisinä, me joudumme Jeesuksen Kristuksen eteen sen perusteella, että elämässämme olemme yrittäneet tunnustaa ja seurata Jeesuksen käskyjä. Lisättävä on, että Kristuksella jo on valta kuolemanjälkeisessä maailmassa, joten kaikki ihmiset vähitellen ja lopulta joutuvat Kristuksen tuomioistuimen eteen.

Miten sitten tapahtuu tuo jakaminen kahteen joukkoon? Lyhyesti sanoen siten, että vainaja menee kuin kahteen osaan. Jokaisen ihmisen ylempi minä menee rakkaustekoiseen Jumalan luo devakhaniin, taivasmaailmaan, mutta alempi, itsekäs minä jää itsekkäine tekoineen tuonelaan. Uudessa Testamentissa olevasta Jeesuksen kuvauksesta näemme, millaiset teot jäävät helvettiin, kiirastuleen, ja millaiset nousevat Jumalan luo. Helvettiin jäävät, paitsi suoranainen rikollisuus, valheellisuus ja vääräys, myöskin sellainen „hyväntekeväisyys”, jossa on ollut itsekäs, omahyväinen vaikutin.

Jos siis harrastamme hyväntekeväisyyttä siksi, että haluamme esiintyä hyväntekijöinä, jää sellainenkin teko kiirastuleen, jossa saamme oppia vapautumaan tästä salapukuisesta itsekkyydestä. Jumalan luo nousee korkeampi minämme vain niiden tekojemme kanssa, jotka olemme tehneet Kristus-hengessä, totuuden ja rakkauden välttämättömyydessä, ilman mitään sivutarkoitusta.

Jääkö sitten alempi minämme lopullisesti helvettiin? Ei. Se puhdistuu itsekkyydestään, se tavallaan kuolee ja herää sitten taivaassa, sulautuu korkeampaan minäänsä. Korkeammasta minästä puhkeaa sitten uusi persoonallisuus, joka jälleensyntyä lapseksi maan päälle. Ja niin jatkuu ihmisen kehitys edelleen.

Esikko Koitere :

Ajatuksia nykyisestä kulttuuri-tilanteesta.

Meidän aikanamme löytyy kyllä niitäkin ihmisiä, joiden mielestä tahdon kieltäminen — jonkinlainen vapaa teko — on sellaisenaan huomattavissa kokemusmaailmassakin. Kun jossakin ihmisveljessä tapahtuu tajuisen elämäntahdon kieltämisen ihme, silloin hän — kohoten itse „pyhyyden tasolle” — tuo alas ihmismaailmaan sekä saattaa siellä havaittavaksi yliaistillisen, arvoja luovan todellisuuden.

Mielestäni tällaisen ihmisyksilön esiintyminen on hengen kulttuurin huipentumisen mahdollinen saavutus.

Mutta kehitys on kieltämättä sellainen, että kulttuurin huipentuessa palataan alkukantaisuuteen. Nyt juuri pidetään alkukantaisuutta ajan suurena edistysaskeleena. Äärimmäisyydet kohtaavat toisensa, ympyrä sulkeutuu. Palataan luontoon ja asetetaan etusijalle se, mikä ei ole kulttuuria ainaakaan eettisessä, arvoja palvovassa mielessä.

Nykyään mielellään tehdään tyhjäksi henkinen elämä. Parhaimmassa tapauksessa ehkä käytetään henkistä elämää muita tarkoituksia palvelevana välikappaleena. Nykyään epäjumalten ikävä todella täyttää keskinkertaisuutta palvo-
vien ihmisten mielen. Henkinen todellisuus ei nykypäivinä

ole mikään ihanne. Henkinen todellisuus — sanotaan — on epäkäytännöllisten, todellisuutta vieroviin mietiskelyihin antautuvien ihmisten ihanne. Niin, meidän ajaltamme puuttuu pieteettiä ja näkymättömän todellisuuden tajua. Nyt on päädytty epäjumalten palvontaan ihmisten, itsekkäiden ihmisten hahmossa. Ei välitetä siitä, joka on syvempää eikä panna painoa laadulle tai henkiselle sisällölle. Siveellinen ratkaisu sinänsä merkitsee vähän. Järkimies askartelea mieluummin hengettömän mekanisuuden aloilla. Alkukantainen ihminen taaskin tavoittaa aineellisia etuja: „Ubi bene ibi patria”, on tunnuslause. Ihanteina ovat häikäilemätön voimamies ja poliitikko, joka on etevä sovittelujen ja mahdollisuuksien lasemisessa.

Ehkä 1700-luvun kirjailijat ja profeetat kantavat osaltaan historiallisen vastuun siitä, että nyt ikäänkuin onnettomuutta ennustava, synkkä ukkospilvi on kohonnut maanosamme ylle. Mielestäni kahdeksastoista vuosisata loi sen sankari-ihanteen, jota nyt yli-ihmisenä, voima-ihmisenä palvotaan. Yksilöt ja kansat tavoittavat vain valtaa, ja sentähden on alue, jossa omantunnon kuiskeet kuuluvat, syrjässä nykypäivien ihmisiltä.

Kuitenkin on niin, että kaikki toiminta, joka perustuu arvoelämään, on siten sekin alkukantaiseen perusviettiin pohjautuvaa toimintaviettiä. Vietti ei suinkaan ole vain pyrkimystä sielulliseen tai ruumilliseen mielihyvään.

Itse asiassa me ihmiset arkielämässäkkin jatkuvasti ja piilotajuisesti vaarinotamme olemassaolon irratsionaalista arvotodellisuutta. Ehkä me emme aina ole tästä tietoisia. Kuuluuhan tunneilmaisun luonteeseen, ettei se ole harkittua eikä tietoista. Tajuttomassa piilevät virikkeet vaikuttavat ja aikaansaavat arvokokemuksen: ihminen kohooa taiteen sekä uskonnon kauneusmaailmoihin. Niissä hän jo vaeltaa alttiuden, rakkauden ja viisauden jylhillä tienoilla. Hän on ehkä ikänkuin unta nähden tietoinen siitä voimasta, joka vaikuttaa sielun tajuttomassa puolessa. Ehkä on tuo voima jonkinlainen perusvietti. Ihminenhän on sielullisena todellisuutena laajempi kuin mitä voisi päätellä hänen päivätajuisesta tietoisuudestaan. Täten ihminen ehkä suhtautuu kunnioituksen tuntein siihenkin ihmiseen, jossa esiintyy tajuisen elämäntahdon kieltäminen, jotta ylitajuinen sisältö pääsisi ilmeneen.

On muistettava, että elämä muovaa nopeasti muotoja uutta ilmausta varten.

Kun muodon kehityksen elämänaalto eteni alaspäin sen tason läpi, jota nimitämme astraaliseksi, keräsi monaadi ympärilleen elokkaita astraali-aine yhtymiä. Monaadi antoi näille yhtymille kyvyn vastata ajatusvärähtelyihin. Tämän tason elonaineet saattavat ottaa aivan silmänräpäyksessä ajatusvärähtelyjä vastaavan ja niihin mukautuvan muodon.

Tällä tasolla siis ihminen ikäänkuin katselee kuumuudessa väreilevän ilman auertanssia näkymättömien muotojen muuttuessa näkyviksi. Ihminen toteaa lainehtivan liikkeen, hän vaistoa värien vaihtelun. Elonaineen ilmapiiri vastaa ajatusten, tunteiden ja himojenkin synnyttämiin väreilyihin.

Yhä poreilee jonkinlainen kiehuva vesi, yhä kuplia nousee pinnalle.

Nykypäivien valtaa tavoittavien liikkeiden alkusysäyksen antama voima on suuri. Ajatusmuotojen kestävyys on suuri.

Hajanaisten ajatusten hämärtävät pilvimuodostumat saattavat astraalimaailman vaeltajan helposti jollakin vuorenhuipulla sellaisen pelon valtaan, että hän ehkä kuvittelee yllään ja ympärillään kieppuvien pilvien todella uhkaavan häntä itseään.

Tällöin täytyy ihmisen tahdonvoimaansa turvautuen esim. ajatella äänikuvioita — ymmärtääkseen siten kirkkaita ajatuskuvioita.

Suuret säveltäjät ovat luoneet ja yhä luovat äänikuvioiden ja niiden yhdistelmien avulla astraalimaailmaan kirkasvärisiä, säteileviä sävelajatuksia.

Taiteilijat, suurimmatkaan, eivät kuitenkaan saa olla meille epäjumalia.

Hiljainen vartija puhuu meille omassa sydämessämme, — omantunnon kuiskeiden kuuluma-alueella. Tällä alueella ei ihminen tavoita ruumiillista eikä sielullista mielihyvää. Tajuttomassa piilevät virikkeet voivat viedä ihmisen esim. niille tienoille, joilla äidin rakastavat rukoukset leijailevat enkelien muotoisina valohahmoina.

Enkelien elähdyttämänä voimana on halu panna toimeen rakastavan lähettäjän tahto. Tällaisia asioita ei tietenkään meidän aikamme huipentunut kulttuuri-ihminen tajua. Niiden tunteminen voisi kuitenkin pelastaa nykyisestä kuilusta.

Yleensä ei tiedetä, että kaiken hengen toiminnan ehtona ja edellytyksenä on täydellinen vapaus. Omasta vapaasta tahdostaan vain ihminen saattaa kohota rakkauden ja viisauden luomistyöhön. Armoitettu, luova toiminta on ennen muuta ihmisen oman vapaan tahdon toimintaa.

Kirjallisuutta

Cantell—Saarnio: Suomen myrkylliset ja lääkekasvit. Arvi A. Karisto O.Y., hinta nid. 60: —, sid. 75: —.

Tervetulleena lisänä kotimaiseen tietokirjallisuuteen yleensä ja varsinkin alansa ensimmäisenä suomenkielisenä teoksena toteamme tyydytyksellä yllämainitun kirjan ilmestymisen.

Maassamme esiintyvistä myrkyllisistä sekä rohdoksina käytetyistä kasveista, esiintyvätpä ne sitten luonnonvaraisina tai viljeltyinä, joko lääketieteen tai kansan rohdoksina käyttäminä, ovat tekijät antaneet melko tarkan lajiselostuksen sekä selvitelleet kasveissa tavattavia elimistöön vaikuttavia kemiallisia aineita ja näiden aineiden vaikutustapaa, sikäli kuin niitä asioita on tähän saakka tutkittu. Edelleen selostetaan, miten ja mihin sairauksiin lääkekasveja on käytetty ja käytetään lääketieteessä ja kansan keskuudessa, ei ainoastaan Suomessa, vaan muuallakin.

Yllämainittu teos on etupäässä tarkoitettu lääketieteen ja farmasian alalla toimiville, mutta myös muille kasveista kiinnostuneille, antaa viitteitä kotimaastamme saatavien rohdoskasvien keräilyyn, viljelyyn ja kauppaan nähden sekä sisältää poimintoja Elias Lönnrotin kasviosta niitä varten, jotka haluavat saada tietoja kansamme käyttämistä lääkkeistä. — Teoksessa selostetaan edelleen kasviainesten aikaansaamia myrkytystiloja ja näiden hoitoa sekä kehotetaan tutkimaan kansan rohdoksina käytämiä kasveja niissä esiintyviin vaikuttaviin aineisiin nähden. Suosittelemme teosta!

I. L.

Puhdistuksen tie

Kun puhutte naiselle, tehkää se sydämen puhtaudella. Jos hän on vanha, pitäkää häntä isoäitinä; jos hän on teitä iäkäämpi, pitäkää häntä äitinä; jos hän on nuorempi, pitäkää häntä sisarena; jos hän on vielä lapsi, kohdelkaa häntä hyvyydellä ja kunnioituksella.

Neljänkymmenen kahden luvun suutra.

Antaa ruokaa yksinkertaiselle kunnan ihmiselle (joka sitä tarvitsee) on äärettömästi arvokkaampaa kuin ryhtyä tutkimaan kysymyksiä, jotka koskevat taivaan henkiä ja demoneja, mitä niin monet ihmiset harrastavat.

Neljänkymmenen kahden luvun suutra.

Mitä on uskonto? — Se on sitä, että tekee mahdollisimman vähän pahaa ja ylenpalttisesti hyvää. Se on rakkauden, säälin, totuudenmukaisuuden ja puhtauden toteuttamista kaikissa elämänoloissa.

Kuningas Asokan pürtokirjoitus.

Mitä muualla tiedetään

Paljain jaloin hiilillä. Taannoin kerroimme, kuinka muuan Kuda Bux oli Lontoossa tutkijoiden ja valokuvauskoneiden edessä kävellyt hehkuvilla hiilillä jalkapohjiaan polttamatta. Samanlainen tapaus esitetään nyt Ceylonista. Ilta-Sanomien kertoo:

Colombo, Ceylon, syyskuussa (UP). Näinä päivinä kokoutui suuri ihmisjoukko Udappussa olevan Theropatha Devi-nimisen temppelin luokse, joka on noin 70 kilometrin päässä Colombosta, Ceylonin pääkaupungista, ihmettelemään mitä salaperäisintä näytelmää: 500 henkilöä, joukossa m.m. muutamia naisia, käveli paljain jaloin hehkuvien hiilien yli saamatta lainkaan vammoja.

Tulikokeilijat ilmestyivät juhlapaikalle vähän jälkeen puolen yön suoritettuaan ensin perusteellisen puhdistusseremonian. Paikalle oli kaivettu 7 jalkaa pitkä hauta, joka oli täytetty tulipunaissilla, hehkuvilla hiilillä. Haudan partaalle oli sijoitettu palava lamppu, ja paksut savupilvet täyttivät tienoon. Tulikokeilijoiden johtaja joka kantoi käsissään ruukullista pyhää vettä, astui ensimmäisenä hiilille, ja muut seurasivat häntä. Kokeilijat astelivat kiirehtimättä hiilien yli katselijoitten laulaessa hinduhymnejä. Useita hallituksen lähettämiä lääkäreitä oli saapuvilla, ja he tutkivat jokaisen kokeilijan, huomaamatta minkäänlaisia palovammoja heissä.

Uskontojen maailmankongressi pidettiin Lontoossa viime heinäkuun 3—18 p:nä. Kongressiin otti osaa lähes tuhat uskontojen edustajaa; sen „kansainvälisenä presidenttinä” oli Barodan maharadja Gaekwar ja sen englantilaisena puheenjohtajana sir Francis Younghusband. Kongressin keskeisenä kysymyksenä oli miten saada alkaen yleinen veljeys uskontojen välityksellä. Lukuista esitelmöitsijöistä ja heidän puheittensa aiheista mainitsemme seuraavassa eräitä: Tri D. T. Suzuki, „Tietämättömyys ja maailman veljeys”; prof. Nicolas Berdjajeff, „Ihmisen veljeys ja uskonnot”; Tri Sarvepalli Radhakrishnan, „Uskonto ja uskonnot”; prof. S. N. Das Gupta, „Hindun käsitys uskonnosta”; J. S. Whale, „Jumalan kaupunki”; Sir Abdul Qadir, „Islam ja maailman veljeys”; S. I. Hsiung, „Confuciuksen ja hänen seuraajiensa opetukset”; prof. Mahendra Nath Sircar, „Rukous ja henkinen kokemus”; prof. J. Emile Marcault, „Hengen oikeus”.

Kongressista, jota koskevia kutsuja ja papereita saapui myös toimituksellemme, antoi ruotsalainen „Vecko-Journalen” värikkään kuvauksen. Siitä eräitä otteita.

Yhtenä päivänä oli buddhalainen jumalanpalvelus:

Buddham saranam gacchami ...

„Turvaudun Buddhaan, turvaudun oppiin ...”

Toisen kerran rukoili beduinipukuinen arabialainen Allahia. Hän oli muuten Arabian täysivaltainen ministeri ja lähettiläs St. Jamesin hovissa, sheikki Hafiz Wabha. Kristillisten uskontojen ollessa esillä muuan Englannin valtiokirkon pappi vuorotteli erään kveekarin tai metodistipastorin kanssa. Kuulijoista voi vain arvata ihonvärin tai puvun mallin perusteella, mihin uskontoon he kuuluvat. Kaikki kuuntelevat kunnioittavasti. — — —

„Tämä on minun elämäni suurin seikkailu!” sanoo sir Francis Younghusband, joka Barodan maharadjan Gaekwarin keralla on sen johdossa, ja jotka voivat pitää kongressia miltei työnään. „Ei kristityillä, hinduilla eikä muhamettalaisilla ole yksinoikeutta Jumalaan.” Kongressin tarkoitus on, hän huomauttaa, luoda yleismaailmallinen opinio, yleinen mielipide, jonka on muodostettava se henkinen muotti, missä sitten voidaan valaa — uusi maailmanjärjestys.

Kongressin tarkoitus ei ole punnita eri uskontojen ansioita tai virheitä toisiinsa nähden ja vielä vähemmän muodostaa uusi uskonto. Päämääränä on *maailman veljellistyminen* (world-fellowship). Keskustelujen aiheena on virallisen ohjelman mukaan *korkein henkinen ihanne*.

Harvat ihmiset tietävät, että maailmassa on enemmän lahkoja ja uskontoja kuin rotuja ja kansakuntia. Tämä kongressi ei siis ole kansainvälinen. Se on uskontojenvälinen. On huomautettava, että se suvaitsevaisuus, joka tässä kuvastuu, on jo kauan vallinnut Englannin eri lakkojen ja kirkollisten seurakuntien välillä. On tullut miltei muotiasiaksi kutsua tunnettu nonkonformistisaarnaaja valtion kirkkoon ja suorastaan katedraaliin. Kveekareja, jotka ovat loistava esimerkki pienois-„kirkosta”, joka on löytänyt voimansa pienuudestaan, kunnioittavat vapaa-ajattelijatkin. Erilaisia yhteistyön muotoja on jo olemassa, ja käytännöllisesti katsoen voidaan sanoa, että ihanne on Englannissa jo saavutettu.

Englannin ulkopuolella sensijaan probleemit ovat polttavia, ja nykyajan todellisuus on myös tämän kongressin todellisenä taustana. Aasiainkin yllä lepäävät sodan pilvet yhtä uhkaavina ja raskaina kuin Euroopankin yllä. „Maailman veljellistymisellä” on selvä päämäärä — „raivata pois ne intohimot, jotka luovat sotia, aiheuttavat taloudellisia ja yhteiskunnallisia vääryyksiä, rotusotia ja sovittamattomia vastakohtia ja taistelua uskontojen välille”.

Tätä varten tullaan kongressin viimeisenä päivänä keskustelemaan äänenkannattajan perustamisesta, jonka pitää jatkaa työtä ja ainakin pitää yllä kosketusta. Siitä saattaa tulla vain irtonainen runko, mutta maailman veljellistymisen ajatus on kuitenkin herätetty, ja sen toivotaan jatkavan hyvää vaikutustaan hapatuksen tavoin. Ei siis ole aikomuksena pidättää ajan pyörän kulkua. Tarkoitus on antaa sille, mikäli mahdollista, toinen ja viisaampi suunta yhteisen uskonvoiman avulla.

Oma vaikutelmani kongressista on, mikäli olen voinut todeta, että intoa on tähän suuntaan enemmän läheisen ja kaukoiden edustajilla kuin oli odotettu.

Selostaja huomautti sitten, kuinka arkipiispa toivotti Gandhin tervetulleeksi, hänen käydessään Englannissa; hänet kutsuivat piireihinsä monet kirkonmiehet ja maallikot ja hän itse sanoi saaneensa eräitä korkeimmista ihanteistaan kristinuskosta. Mutta kun hän palasi maahansa Rooman kautta, paavi kieltäytyi antamasta hänelle audienssia. Kirjoittaja huomauttaa myös leikkillisesti, että Englannin kuningas Edwardilla on enemmän ei-kristittyjä alamaisia kuin kristittyjä.

Missä ovat H. P. B:n hävinneet käsikirjoitukset? W. G. Raffé kirjoittaa *Occult Review*'ssa (vol. LXIII: 1) H. P. B:n teoksista käsitellen samalla H. P. B:n teosten muuttelua ja eräiden käsikirjoitusten sala-peräistä häviämistä.

Tiedetään varsin hyvin, hänen omien sanojensa nojalla, että H. P. B. oli saattanut koko joukon aineistoa valmiiksi Salaisen Opin „kolmatta osaa” varten. Osan tästä aineistosta muodostivat useiden eri maissa ja eri aikoina eläneiden Opettajien elämäkerrat; osa taas oli aiottu valaisemaan Salaista Oppia osoittamalla, missä ja kuinka se oli ilmennyt kautta aikojen.

Tätä käsikirjoitusta ei ole milloinkaan julkaistu, vaikka selvästi oli aiottu, että se tultaisiin julkaisemaan eikä jäisi yksityiseen käyttöön tai ahtaassa piirissä tutkittavaksi. Missä se on nyt? Miksi se kätettiin? Kuka oli vastuussa päätöksestä, jolla sen julkaiseminen ehkäistiin? Ja kuka tällä hetkellä pitää sitä kätöksessä tutkijajoukolta, jonka pitäisi saada se käsiinsä yhtä vapaasti kuin Salaisen Opin kaksi jo julkaistua osaa?

Parastalkaa ilmestyvien H. P. B:n koottujen teosten julkaisija A. Trevor Barker ilmoittaa käyttävänsä lähteinä ainoastaan alkuperäisiä painettuja kirjoituksia tai käsikirjoituksia. Tämä on merkityksellinen varovaisuustoimenpide, sillä Salaiseen Oppiin ilmestyi H. P. B:n kuoltua huomattavan paljon muutoksia. H. N. Stokes kirjoittaa O. E. Library Critic-lehdessään 1923 (n:o 11), että „lähes kolmekymmentäkaksituhatta muutosta on tehty (Salaisen Opin) kahden osan 1882:lle sivulle”. Samankaltaisen syytöksen esitti kanadalainen teosofi James M. Pryse syyskuussa 1897 Salaisen Opin kolmannen osan yhteydessä:

„... jälkimmäinen on vihdoinkin ilmestynyt, kaameasti painettuna ja vielä huonommin julkaistuna ... Ne, jotka ovat verranneet I:n ja II:n osan ensimmäistä painosta „kolmanteen ja tarkastettuun painokseen” tietävät hra Meadin ja rva Besantin „julkaisemisen” turmiolliset tulokset. Syvästi täytyy valittaa, ettei H. P. B. jättänyt minkäänlaisia ohjeita jälkeensä jättämiinsä teoksiin nähden, ja että hänen kuollessaan testamenttia tekemättä hänen perijänsä antoivat hänen arvokkaitten käsikirjoitustensa joutua ihmisten käsiin, jotka eivät ole häikäilleet pahoinpidellä hänen tuotantonsa „muotovirheiden” korjaamisen yksinkertaisen tekosyn nojalla. Onneksi I ja II osa voidaan tämän jälkeen painattaa uudelleen ensimmäisen ja korjaamattoman painoksen mukaan, mutta on aihetta pelkoon, että III osa on itse asiassa maailmalta hävinnyt, sillä nykyisellään se on toivottomasti pahonpidelty.

Noin kolmas osa teoksesta ei todellisuudessa kuulu kolmanteen osaan ... on liitetty vain teoksen täytteeksi.”

Hämmästyttävää on todeta, että hra Pryse myöhemmin kirjoitti aivan päinvastaisesti — mutta kolmenkymmenen vuoden kuluttua. Marraskuun Canadian Theosophistissa 1926 ilmestyi kirje, missä hra Pryse kerrassaan kieltää moiset syytökset. Hän kirjoitti:

„Haluan huomauttaa, henkilökohtaisen tietoni nojalla, että usein toistetut syytökset, että he [s.o. rva Besant ja hra Mead] taikka toinen heistä teki asiattomia muutoksia Salaisen Opin tarkastettuun [kolmanteen] painokseen, muuttelivat kolmannen osan käsikirjoitusta taikka pidättivät neljännen osan, ovat aivan väärät, vailla pienintäkään tosiasiallista perustaa ...”

Näin siis hra Pryse vastustaa hra Prysea kolmenkymmenen vuoden kuluttua jättäen meidät päättelämään, kumpi hänen väitteistään on oikea, sekö, joka on lähempänä väitettyä tapausta, vaiko myöhempi.

Muuan toinen kirjoittaja väittää O. E. Library Criticissä (toukokuussa 1923) että „Salaisessa Opissa on kokonaista 22.000 sellaista muutosta, sen kolmas osa on koottu käsikirjoituksista, joita H. P. B. ei aikonut käyttää siihen teokseen, ja joita hän ei ollut tarkastanut, kun taas todelliset kolmas ja neljäs S. O:n osa ovat hävinneet.”

Hra Raffé päättää kirjoituksensa seuraavasti:

„Koko tässä riidassa väitteet vaihtelevat, mutta tosiasiat pysyvät: muutoksia tehtiin, ja ne ovat vieläkin olemassa; puuttuvat käsikirjoitukset ovat jatkuvasti — kadoksissa. Lisätäkää näihin kieltämättömiin tosiasioihin muutaman uusteosofisen opetuksen irtautuminen alkuperäisistä päämääristä ja menetelmistä, asiaankuulumattomien haaraosastojen tai alaosastojen perustaminen, kuuliaisuuden vaatiminen ja opinkappalten määrääminen, ja me voimme ymmärtää, miksi aidot tutkijat kautta maailman toivottavat tervetulleeksi H. P. B:n tuotannon julkaisemisen muuttamattomassa muodossa niin täydellisenä kuin se on mahdollista.”

Ylläolevaan lisäämme vielä huomautuksen, että Salaisen Opin vanha suomennos, joka alkoi ilmestyä v. 1912, on I osassa ilmoitettu suoritetuksi

kuudennen painoksen mukaan, joka on Meadin ja Annie Besantin „korjaaman” kolmannen painoksen mukainen.

Muutokset ovat ulottuneet sellaiseenkin kirjaan kuin „Hiljaisuuden Ääneen”. Niiden lukumäärää emme tällä hetkellä osaa ilmoittaa, mutta ne poistot, jotka tunnemme ja tiedämme Annie Besantin tekemiksi, vaikuttavat harhaanjohtavasti.

Influenssibasillit kuolevat ultraviolettisäteilyssä? Kaksi anglosaksilaista tiedemiehistä, Harvardin yliopiston terveydenhoidollisen korkeakoulun dosentti, tohtori W. F. Wells ja Lontoon trooppilisen lääketieteen instituutin opettaja, tohtori H. W. Brown ovat tehneet mielenkiintoisia kokeita käsittelemällä influenssibasilleja ultraviolettisäteillä. Näiden tiedemiesten menetelmä ei kuitenkaan ole omiaan tekemään vaarattomiksi ihmisruumiiseen jo tunkeutuneita influenssataudin aiheuttajia. Mutta kokeet ovat osoittaneet, että influenssabasillien läpituokema ilma voidaan niistä täydellisesti puhdistaa ultraviolettisäteillä. Tällä keksinnöllä on luonnollisesti suuri terveydellinen merkitys ehkäisevässä taistelussa influenssaa vastaan. — (H. S.)

Lontoolainen lääkäri, toht. Alexander Cannon, jolla on myös salatiehteellisiä harrastuksia, väittää, että punainen valo varjelee influenssalta: „Jos tuntuu siltä, että saa influenssan, on puoli tuntia oltava punaisella valolla valaistussa huoneessa.”

Sama mies suosittelee lastenkamareihin vihreätä valoa ja vihreitä seinäpapereita, „sillä vihreä väri vaikuttaa jalostavasti kaikkiin herkkiin aisteihin”.

Uusi dalai-lama astunee kohdakkoin valtaistuimelleen. Tibetistä kantautuneet tiedot kertovat, että maan ulkonaiseksi hallitsijaksi tulee lapsi, jonka äidin nimi on Kama.

Maan väliaikaisen hallituksen johtajalla on näet ollut kaksi unennäköä muutaman pyhän järven läheisyydessä, joita pidetään merkityksellisinä. Toinen unista oli laadultaan „fraseologinen”; siinä esiintyivät tavut „Ah-Ka-Ma”. Toisessa unessa esiintyi pieni lapsi, joka istui laman valtaistuimella. Myöhemmin sattui, että muuan lapsi jumalanpalvelusmenojen aikana tarttui papin rukousnauhaan ja itsepintaisesti kieltäytyi luopumasta siitä. Tarkemmin katsottaessa huomattiin, että pojalla oli suuret silmät, niinkuin silläkin lapsella, jonka unennäköjä-lama oli nähnyt. Kummallisempaa oli kuitenkin, että lapsen äidin nimi oli Kama. Hallitus on nyt kutsunut pojan äiteineen Lhassaan, missä lasta vielä tutkitaan ilmeisestikin katsomalla, tunteeke lapsi dalailaman käyttämät esineet omikseen, y.m.s.

Tien varrelta

Helsingin Ruusu-Ristissä alkoi uusi työvuosi syyskuun 20. pnä. Päiväesitelmän, P. E:n „Suomen itsenäisyys ja kohtalon käsi”, luki Johtaja, ja illalla oli Helsingin Ryhmän kokous, missä jatkettiin P. E:n „Valoa kohti” kirjan tutkimista.

Toivottaessaan runsaslukuisen jäsenmäärän tervetulleeksi, Johtaja puhui, P. E:n päiväesitelmään viitaten, siitä valiojoukosta, jossa on kansan henkisen itsenäisyyden toivo ja sen kuolematomuuden mahdollisuus, kohdistuen tämän opetuksen Ruusu-Ristin jäseniin: „Meidän täytyy olla niitä ihmisiä, jotka enimmäin tuntevat Suomen kansallista henkeä, jotka antavat kaikkensa herättääkseen henkisen elämän tässä maassa. — Tul-

koon ryhmätöymmekin entistä keskitetyimmäksi ja voimakkaammaksi, koetakaamme ajatella ja pyrkiä ymmärtämään, mitä Suomen kansallishaltia meiltä odottaa, koetakaamme tutkia, miten herättää ihmiset suuren rakkauden tuntoon, sillä sitä maailma kaipaa."

Samalla Johtaja ilmoitti, että Hallitus on, miettiessään keinoja millä saattaa jäsenet kiinteämpään keskinäiseen yhteyteen, päättänyt ryhtyä julkaisemaan Järjestön sisäistä *jäsenlehtä*. Tämän monistettavan lehden päätoimittajaksi tulee Ruusu-Ristin Johtaja ja häntä auttamaan *Lyyli Joki, Eevi Iivanainen, U. Kauppila, Leo Koskinen, Katri Lindroos ja Unto Nikulainen*.

Jäsenlehti tulee todennäköisesti ilmestymään neljä kertaa työvuoden kuluessa; ensimmäinen numero ilmestyy lähiaikoina. Lehti lähetetään vapaasti jäsenille.

Yleisöjuhla oli syyskuun 27. pnä. Ohjelmassa oli Helvi Leiviskän soittoa, Tyyra Tolvasen alkusanat, Uno Poreen esitelmä „Henkisen tien ensi askeleet" sekä Hilda Pihlajamäen ja Bertha Lindbergin esittämä Karl af Ugglasin näytelmä „Natsaretin Maria". Tilaisuuteen oli tullut yleisöä salin täydeltä.

Syyskuun 27. pnä luki Johtaja P. E:n esitelmän „Rakkauden paratiisi" ja lokakuun 4. pnä P. E:n „Niin rakasti Jumala maailmaa...". Lokak. 11. pnä esitelmöi fil. maist. Uno Pore aiheesta „Mitä on teosofia?"

Anna Tompuri, Helsingin Ruusu-Risti-ryhmän monivuotinen, harras jäsen, poistui keskuudestamme sairauksien muutamana t.k. 2. pnä 55:nnellä ikävuodellaan. Hänen ruumiinsa siunaus suoritettiin Helsingin krematoriokappelissa t.k. 7. pnä.

Olimme kuulleet, että Anna Tompuri poistui ihmisenä, joka ei ollut turhaan elänyt, vaan joka oli totuutta etsinyt, ja joka myös oli löytänyt: rauhallisena, iloisena. Hänen muistojuhlansa täydensi ja kirkasti kuvan, jonka hänestä olimme ennen saaneet. Kuulimme, että hän oli 1931, sairauksiensa alkaessa, kirjoittanut muistikirjaansa: „Ikuinen ikävä ja odotus on kuitenkin aina mielessä. Se on kai se tuli joka polttaa kuonan pois, että sielu kirkastuneena ikuisen kirkkauteen valmistuisi. Tämä kaipauksen tuli se on sisäissäni sammumattomana palanut. Se on ollut kasvatustajani ja opettajani. — Rauha kaikille ja minun rakkauteni." — „Olit saavuttanut sen ylimaallisen rauhan, jota mikään maailman myrsky ei voi järkyttää, olit nähnyt ykseyden kaiken takana, ymmärsit ihmisten veljeyden Kristuksessa, ymmärsit elämän tarkoituksen", sanoi hänestä muistopuheessaan Uno Pore, joka hänen poikaanaan hänen parhaiten tunsi.

Helsingin Ruusu-Ristin toinen ryhmäkokous oli t.k. 11. pnä.

Helsingin Ruusu-Ristin Kuoron johtajaksi on säveltäjä J. Pohjanmiehen siirryttyä toiselle paikkakunnalle tullut säveltäjä *Helvi Leiviskä*.

Yleisöjuhla on sunnuntaina t.k. 25. pnä Ruusu-Ristin Temppeleissä Helsingissä. Ohjelmassa m.m. maist. Sven Krohnin näytelmä „Aino" ja maist. Lauri Pautolan esitelmä.

Hämeenlinnassa on Ruusu-Ristin matinea t.k. 25. pnä. Tilaisuudessa pitää juhlaesitelmän fil. maist. Uno Pore aiheesta „Mitä on Ruusu-Risti?", Hilda Pihlajamäki ja Bertha Lindberg esittävät Karl af Ugglasin harrashenkisen näytelmän „Natsaretin Maria", ja musiikista huolehtivat Helvi Leiviskä ja Martti Seilo.

Okkultinen novellimme jäi tilanpuutteen vuoksi ensi numeron.

Joh. Nobel, saksalainen orientalisti, Marburgin yliopiston professori, piti t.k. 6. ja 7. pnä Helsingin yliopiston kutsumana yliopiston juhlasalissa kaksi esitelmää aiheista „Upanishadien oppi" ja „Nirvana ja Buddhan kunnioitus". Edellisessä prof. Nobel luonnehti upanishadi-kirjallisuuden

perusajatuksia, Brahman-Atman-oppia, karmaa ja jälleensyntymistä; jälkimmäisessä, joka luontevasti liittyi edelliseen, nirvaana-käsitystä ja minän probleemia. Kumpaisellekin esitelmälle oli tunnusmerkillistä selvyys ja asiallisuus; jälkimäinen oli helpommin käsiteltävissä lyhyen esitelmäjän puitteissa, ja asioihin ennestään perehtymätön yleisö sai siitä ehkä selvemmän käsityksen kuin edellisestä. Prof. Nobel osoittautui myös maajaana-buddhalaisuuteen perehtyneeksi; hän esitti erilaisia buddhalais-filosofien määritelmiä nirvaanasta ja piti Nagarjunan määritelmää ytimeen käyvänä. Nirvaana on sen mukaan „tila, joka on vapaa kausallisuudesta”. Prof. N. huomautti myös, että Gautama Buddha pani pääpainon eettillisille periaatteille.

Mr. T. Illionin Lahden yleisradioaseman kautta 8 p:nä syyskuuta lähetetyistä suomenkielisistä esitelmistä mainittakoon lehtemme lukijoita epäilemättä eniten kiinnostavat kohdat:

„Monet vaarat väijyivät minua matkustaessani Tibetissä, mutta koskaan ei satu mitään miehelle, joka ei pelkää. Koska en kokoa mitään itselleni, en myöskään pelkää menettäväni mitään. En kokoa mitään, en rahaa enkä hyveitä, ja mies, joka todella elää täydesti ja intensiivisesti, ei tule pelänneeksi kuolemaakaan. —

„Joka hetki ongelmia ratkaistavana ja vaikeuksia voitettavana. Ei yhtään minuuttia varmuutta. Jokaisessa hetkessä jotakin *uutta*, jotakin *mielenkiintoista*, jotakin *odottamatonta*, siinä se, jota nimitän *Elämäksi*. Suurinta elämässä on varmuuden puuttuminen. Mitä enemmän ihminen etsii varmuutta, sitä enemmän hän kadottaa tärkeimmän: *Elämän*.” —

„Sain sen vaikutelman, että useimmat tibetiläisistä pyhiinvaeltajista olivat liian varmat siitä, että he olivat hyviä. Ihmiset ovat hirveimpiä silloin, kun he kuvittelevat olevansa hyviä. Varjelkoon yleensä niistä, jotka pitävät itseään muita parempina!”

„Mielenkiintoisin asia Tibetissä on se, että siellä elää muutamia satoja miehiä, jotka eivät tee samoja tyhmyyksiä kuin muut tibetiläiset. Silloin kun muutamat miljoonat tibetiläiset elävät kurjuudessa ja kuolevat varhain, nämä muutamat sadat näyttävät omistavan ikuisen nuoruuden salaisuuden.

Jos sanalla „pyhimys” tarkoitetaan henkilöä, joka elää pyhää elämää, koska toivoo saavansa jotakin siitä, että on pyhä, nuo muutamat sadat tibetiläiset eivät ole ollenkaan pyhimyksiä. He eivät tee pienintäkään yritystä olla hyviä, mutta he ovat itsekkäitä vain sikäli, kuin itsekkyyden tarpeen pitämään heitä hengissä, ei yhtään enemmän. He eivät tee toisia onnettomiksi, eivät liioin välitä maailman tyhmyyksistä ja kärsimyksistä. He eivät koeta estää toisia tyhmyyksien teosta, sillä useinkin on niin, että kuta enemmän me koetamme estää toisia tyhmyyksien teosta, sitä enemmän he näyttävät päättävän tehdä tyhmyyksiä. Nämä muutamat sadat viisaat tibetiläiset eivät tee tyhmyyksiä itse ja ovat esimerkiksi muille.

Useat heistä ovat yli sata vuotta vanhoja ja näyttävät nuorilta miehiltä. Samalla seudulla asuvat ihmiset näkivät heidät kolmekymmentä vuotta sitten, ja he näyttävät tätä nykyä juuri samanlaisilta kuin silloinkin kolmekymmentä vuotta sitten.

Mikä on heidän melkein ikuiselta tuntuvan nuoruutensa salaisuus?

Nuo miehet eivät toivo mitään, ei terveyttä eikä pitkä ikää. Ja juuri siitä syystä, että he eivät toivo mitään, heillä on kaikki. Ja he ovat myöskin hyvin viisaita. He eivät ahnehdi viisautta niinkuin saitori kultaa. He eivät ainoastaan kasaa kokoon tietoja, vaan etsivät itselleen eläviä yhteyksiä elämään.

Mikä ero on noilla miehillä ja useilla Buddhan papeilla. Lamat kasavat itseensä yksinomaan tietoa ja lukevat ulkoa uskonnollisia kirjoituksia. Ja täten, kuta enemmän he oppivat, sitä tyhmemmiksi he tulevat. Kuta enemmän he tutkistelevat pyhien kirjojensa tekstiä, sitä vähemmän he elävät ja ymmärtävät uskontonsa henkeä.

Nuo muutamat sadat viisaat tibetiläiset eivät tee mitään yritystä auttaa toisia. He eivät *satunnaisesti* lievitä ainaisesti jatkuvan hirveän *itsekkyyden* seurauksia. Heidän hyvytensä on jatkuvaa ja itsestään luonnollista. He vaikuttavat kanssaihmisinsä enemmän elävällä esimerkillään kuin kauliilla sanoilla ja teorioilla. Ja jos he menevät niin pitkälle, että he *puhuvat* toisille, nämä, heidän kuulijansa tuntevat, että he todella *elävät* niin kuin puhuvat.

Noiden muutaman sadan tibetiläisen hyvyys on voimasta syntynyttä hyvyttä. Se on hyvyttä, joka muuttaa maailman vastakohtana sille hyvydelle, joka on syntynyt heikkoudesta, ja joka peittää pahan ja lisää kärsimysten määrää saadessaan maailman unohtamaan kaiken pohjalla olevat syyt.

Noilla viisailla tibetiläisillä on koko elämänsä ajan *pojan sydän*. Ja elämä on vain niin kauan elämisen arvoista kun mies säilyttää pojan sydämen ja naisella on nuoren tytön sydän.

Miksi sitten noiden viisaitten tibetiläisten ei onnistu muuttaa Tibetiä toisenlaiseksi? Siitä syystä, että kansanjoukot Tibetissä tahtovat olla petettyjä. He pitävät enemmän ihmisistä, jotka antavat heille pillereitä kuin ihmisistä, jotka antavat totuutta." —

„Tibetin viisailla, joista mainitsin, ei ole mitään myytävää. Viisautta ei voi ostaa niinkuin pillereitä ja ihmekenkiä. Viisaus on läsnä kaikkialla odottaen sitä, jolla on avoin silmä nähdä.

Huijaus kukoistaa kaikkialla Tibetissä. Pelkällä matkustamisella Tibetiin ei vielä päästä viisaiksi, mutta sille, jolla on silmät nähdä, ei siellä ole mitään salaisuuksia. Viisaus ei ole kaupan, eikä sitä voida jakaa toiselle. Se ympäröi meitä aina, siihen on osattava tarttua."

Ruusuristin jäseniä kehoitetaan lähettämään lokakuun jäsenmaksu-antimensa Rahastonhoitajalle, hra Valdemar Kaadelle, os. Helsinki, Oikokatu 15 A 18.

Uusi P. E:n kirja

Laki vaiko evankeliumi?

on juuri ilmestynyt.

Saatavana **Ruusuristin Kirjallisuusseurasta,**
Helsinki, Meritullinkatu 33.

Hinta nid. 18 mk., sid. 28 mk.

Polttohautaus- vakuutuksia

toimittaa
Suomen Krematorioyhdistys.

Soittakaa puhelimella

22146

klo 11—14 ja ilmoittakaa
nimenne ja osoitteenne,
lähetämme asiamiehem-
me sopimaan asiasta.

Suomen Krematorioyhdistys r.y.

Helsinki, Aleksanterin-
katu 13, III kerros.

PUHELIN 216
HYVINKÄÄN
KIRJAPAINO
OSAKEYHTIÖ
HYVINKÄÄ

Suorittaa ensiluokkaisesti
kaikkia kirjapainoalaan kuu-
luvia tehtäviä. Tiedustakaa
hintojamme.

19. vuosisadan ihmeellisin teos
H. P. Blavatskyn

SALAINEN OPPI

ilmestyy suomeksi.

Teosofisen Seuran

julkaisema aikakauslehti

TEOSOFI

jatkaa joka numerossaan Salai-
sen Opin suomennosta. Teosofi
voidaan tilata maan kaikista
kirjakaupoista, postikonttoreista
ja T. S:n taloudenhoitajalta.
Osoite: Signe Rosvall, Helsinki,
Kirkkokatu 14. Tilaushinta (ko-
timaassa) 40 mk. v:kerta.

Ostakaa paita,
jota

**Olli, Tiitus,
Iso-Keisari,
Valentin**

y.m.

kiittävät.

Patentoidut erikoisuudet.

RUUSU-RISTI-JÄRJESTÖ

Perustaja-Johtaja: PEKKA ERVAST

Johtaja: Rouva Hilda Pihlajamäki, os. Helsinki, Mariank. 28 B.
Hallituksen varapuheenjohtaja: fil. toht. Eino Krohn, os. Helsinki, Maneesinkatu 2 A.

Sihteeri: fil. maist. U. J. Pore, os. Helsinki, Maneesinkatu 4 a A 12.

Rahastonhoitaja: Herra Waldemar Kaade, os. Helsinki, Oikokatu 15 A 18.

Ruus-Risti perustettiin Helsingissä marraskuun 14 p:nä 1920. Sen tarkoitus selviää seuraavasta ohjelmasta:

1) Ruusu-Risti on totuudenetsijän järjestö, jonka jäsenet tunnustaa kaikkien ihmisten veljeyden katsomatta rotuun, väriin, kansallisuuteen, uskontunnustukseen, yhteiskunnalliseen asemaan, sukupuoleen tai muihin ulkonaisiin rajoituksiin, osoittavat toisilleen mitä suurinta suvaitsevaisuutta ja ymmärtämystä sekä pitävät totuutta korkeampana kaikkia uskontoja.

2) Ruusu-Risti on vapaan ajattelun pyhäkkö, jonka jäsenet etsivät totuuden ydintä, salaista jumalvaliisautta, mikä piilee kaikkien aikain uskonnoissa, mytologioissa, filosofisissa ja tieteellisissä järjestelmissä.

3) Ruusu-Risti on renkaana ihmisten näkymättömässä veljeyden kunnassa ja sen jäsenet etsivät ikuisen elämään vievää tietä, joka kasvattaa ja kehittää ihmisessä veljeyden henkeä.

Ohjelmansa nojalla Ruusu-Risti kuuluu H. P. Blavatskyn v. 1875 alkuunpanemaan yleismaailmalliseen teosofiseen liikeeseen.

Ruus-Ristin jäsenet ovat irto-, ryhmä- ja looshijäseniä. *Irtojäseneksi pyrkijä kääntyy suoraan, ryhmäjäseneksi pyrkijä paikallisryhmän välityksellä Ruusu-Ristin Johtajan rouva Hilda Pihlajamäen puoleen, os. Helsinki, Mariank. 28 B.*

Looshityö on järjestetty seremonialliselle pohjalle, ja looshijäseneksi saattaa Ruusu-Ristin jäsen pyrkiä asianmukaisilla suosituksilla.

Ruus-Ristin jäsenmaksut ovat määrältään vapaaehtoisia. Jäsenten toivotaan tuovan antimensa kolme kertaa vuodessa: maalisi- ja lokakuun kuluessa sekä vuosikokouksen aikana. Jäsenmaksut vastaanottaa rahastonhoitaja herra Waldemar Kaade, os. Helsinki, Oikokatu 15 A 18.

Vuosikokous pidetään keväällä, siinä uudet jäsenet juhlallisesti vastaanotetaan, vihitään, sekä asetetaan oikeuksiinsa ja velvollisuuksiinsa (installoidaan).

Installoidut jäsenet ovat oikeutetut pyrkimään Ruusu-Ristin Looshijäseniksi.

RUUSU-RISTI

TOTUUDENETSIJÄIN AIKAKAUSKIRJA

TIETÄJÄ, PERUST. 1905

PERUSTAJA: PEKKA ERVAST

TOIMITTAJA: EINO KROHN

SISÄLLYS:

Uus: opettaja	297
Toimittajalta	298
Hilda Pihlajamäki	300
Toimitussihteeriltä	303
Teosofia hengen uskontona	307
Muinaisaikaisen sanoja	314
Miten ratkaisen uskonnon?	320
Kuusikulmio ja viisikanta	324
Rituaalin paluu	328
Muuan Jeesuksen opetus	333
Kirjallisuutta	333
Tien varrelta	334

RUUSU-RISTI

Totuudenetsijän aikakauskirja — Suomen vanhin teosofinen lehti.
Toimitus: Eino Krohn (vastaava), Jorma Partanen (toimitussiht.).

Julkaisija: Ruusu-Ristin Kirjallisuusseura r.y.

RUUSU-RISTI ilmestyy 10 kertaa vuodessa, sisältäen vähintään 320 tekstisivua.

RUUSU-RISTIN toimitukselle tulevat kirjoitukset, kysymykset, uutiset y.m. ovat lähetettävät toimittajalle, toht. Eino Krohnille, os. Helsinki, Maneesink. 2 a C.

RUUSU-RISTIN kirjoituksia saa lainata sillä ehdolla, että lähde tarkasti mainitaan. Sarjakirjoituksia ei saa lainata.

RUUSU-RISTIN tilaushinta on koko vuodelta Smk. 50:—, ulkomailla doll. 2:—. Yksityisnumeron hinta on postivapaasti lähetettynä Smk. 10:— tai 50 c.

RUUSU-RISTI tilataan postin kautta, asiamiehiltä ja suoraan lehden taloudenhoitajalta, Waldemar Kaade, Helsinki, Oikok. 15 A 18.

Asiamiehille myönnetään 10 pros., kun vähintään kolme tilausta tehdään. Tilausraha on maksettava etukäteen.

Ruusu-Ristin Kirjallisuusseura r.y.

Kaikkea ruusuristiläistä ja teosofista kirjallisuutta haluttaessa voidaan kääntyä Ruusu-Ristin Kirjallisuusseuran toimiston puoleen os. Helsinki, Meritullinkatu 33, ovi 2, puh. 23 609 (toimisto) ja 24 430 (toimitusjohtaja).

Toivo Orma Kelloseppä

Iso Roobertink. 1. Puh. 38302

Ostamalla uuden tai
korjauttamalla vanhan
kellonne meillä
tulette aina olemaan tyytyväinen

Kihla- ja kivistömuksia
sekä **hopeaa** edullisesti.

Yli 10 v. kokemus Pariisin ja New-Yorkin parhaissa liikkeissä ensimmäisenä pienten kellojen korjaajana.

Sairasaputoimisto ja Opas *Salve*

Helsinki. Vuorik. 5. P. 24364.

Palvelee yleisöä ant. sairaspua koteihin, opastaen potil. lääkäreille ja sairaaloihin, noutaen ne asemalta eri pyynnöstä. Hyvä koti lääkärihoitoon saapuille ja toipuille.

Alppiaurinkoa, sähköhoitoa ja hierontaa annetaan.

RUUSU-RISTI

TOTUUDENETSIJÄIN AIKAKAUSKIRJA

TIETÄJÄ, perust. 1905

Uusi opettaja

Jeesus Kristus sanoi: „Rakasta Jumalaa yli kaiken ja lähimmäistäsi niinkuin itseäsi.”

Muhammed sanoi: „Allah on yksi, ja uskonto on alistumista hänen tahtonsa alle” (islam).

Buddha sanoi: „Totuus on ikuinen, se ei tunne syntymää eikä kuolemaa, se ei tunne alkua eikä loppua. Huutakaa totuutta avuksenne, oi kuolevaiset: Antakaa totuuden vallata sielunne; totuus tuo ihmiselle kuolemattomuuden lahjan.”

Laotse (Kiinassa) sanoi: „Kun viisas ihminen kuulee Taosta (Jumalasta, Jumalaan vievästä tiestä), hän seuraa sitä. Taivaan Taolla ei ole suosikkeja; se aina auttaa hyvää ihmistä.”

Zarathustra (Persiassa) sanoi: „Tee itsesi puhtaaksi, oi vanhurskas ihminen. Jokainen tässä alhaisessa maailmassa voittaa puhtauden itselleen, jos hän nimittäin puhdistaa itseään hyvillä ajatuksilla, hyvillä sanoilla ja hyvillä teoilla. Puhtaus on paras hyvä. Onni, onni on nimittäin hänelle puhtaudessa puhtaimmalle.”

Hermes (egyptiläinen) sanoi: „Minä, ihmisten paimen, olen luona pyhien ja hyvien ihmisten, puhtaitten ja laupiaitten, jotka elävät hurskaasti. Heille minun läsnäoloni tulee avuksi, ja he pääsevät suorastaan kaikkien asioiden tietoon ja voittavat Isän rakkauden pyhällä elämällä ja kiittävät ja ylistävät häntä.”

Krishna (Intiassa) sanoi: „Se, joka ei rakasta eikä vihaa, ei sure eikä himoitse, joka luopuen hyvästä ja pahasta on täynnä antaumusta, hän on minulle rakas. Hän on yhtäläinen viholliselle ja ystävälle, sama kunniasa ja häpeässä, kylmässä ja kuumassa, iloissa ja kärsimyksissä, hän on vapaa kiintymyksestä, tasapainossa, kun kiitetään ja moititaan, hiljainen, aivan tyytyväinen siihen, mitä tulee, koditon, luja mielessään, täynnä antaumusta — ja hän on minulle rakas.”

Kun uusi vapahtaja tulee, mitä hän sanoo? Kenen puo-

lelle hän asettuu? Vai tuomitseeko hän kaikki vanhat vääriksi?

Näin uusi opettaja sanoo: „Te, jotka vanhoja seuraatte, kunnioittakaa toisianne ja oppikaa toisiltanne. Sillä kaikki vanhat ovat oikeassa. Se on minun oppini.”

Pekka Ervast

Tietäjän Joululehti 1909.

Toimittajalta

Tämän kuun 12 p:nä on vietetty Ruusu-Ristin Johtajan, Hilda Pihlajamäen 70-vuotisjuhlaa. Hilda Pihlajamäki on niitä voimakkaita, nerokkaita, uskollisia ihmisiä, jotka jo pelkällä läsnäolollaan valavat ystäviinsä ja työtovereihinsa uskoa ja luottavaista rohkeutta. Hän on johtaja-luonne, jonka samalla kertaa sekä intuitiiviset että käytännöllisen selväjärkiset päätökset ja ratkaisut ilmaisevat organisaattoria, jonka johdossa voi tuntea turvallisuutta. Ruusu-Risti on siis hyvin onnellisessa asemassa, kun se on saanut Hilda Pihlajamäen johtamaan sitä työtä, jonka sen suuri Perustaja-Johtaja on sille perinnöksi antanut. Mutta Hilda Pihlajamäki on ennen kaikkea sydämellinen, lämmin ja auttavainen ystävä, joka rohkaisee ja tukee ja suurella persoonallisella viehättävyydellään keventää ja ilahduttaa huolestuneita mieliä. Tämä persoonallinen, magneettinen voima, on varmaankin ollut suurena apuna Hilda Pihlajamäelle hänen toisessa elämäntyössään — näyttelemisessä —, jossa hän on saavuttanut hämmästyttäviä taiteellisia huipputuloksia. Voimakkaan hengen hallitsemana on se myös pitänyt hänen eetteris-aineellisen käyttövälineensä pirteänä ja työkykyisenä tähän kunnioitettavaan 70 vuoden ikään saakka, joka ei suinkaan näytä olevan mikään päätepiste. Ruusu-Risti yhtyy niihin tuhansiin onnentoivotuksiin, joita Hilda Pihlajamäki on saanut vastaanottaa merkkipäivänsä johdosta.

* *

Minusta on joskus tuntunut, että kaipaus, ikävä, on suurimpia esteitä ihmisen henkisen vapautumisen tiellä. Meidän sielumme on ikuisen persoonallisen kaipauksen täyttämä. Se ikävöi itselleen onnentilaa, joko sellaista, joka kerran on ollut hänen omansa, mutta joka on menetetty, tai sellaista, joka

muodossa tai toisessa kajastaa tulevaisuudessa. Kummassakin tapauksessa kaipaus sitoo meidät omaan sielulliseen taika-piiriinsä, emmekä voi nähdä muuta kuin oman väreilevän sielumme, joka saavuttaa aivan valtavat mittasuhteet, niin että olemme pakahtua sen painon alla. Meidän on niin sanomattoman ikävä!

Hieman sielukkaammalle ihmiselle eivät suinkaan karkeammat himot näyttele yhtä suurta osaa kuin tuo kalvava ja mieleemme salaa hiipivä ikävä. Kun silloin tällöin joudumme himojemme heiteltäviksi, huomaamme pian, minkä voiman kanssa olemme tekemisissä, ja saamme sentähden helpommin apua. Mutta kaipaus! Sen juuret ovat niin syvällä. Ne ovat kiertäneet lonkeronsa sielullisen olemuksemme jokaisen solun ympäri. Ja muodot ovat niin vaihtelevia, niin epämääräisiä, ettemme hevillä saa niistä otetta, emmekä huomaa, että kaipaus on salapukuista itsekkyyttä, joka on esteenä uhrautuvalla ja palvelevalla rakkaudellemme. „Viisauden Mestarien kirjeissä” vieläpä sanotaan, että liian suuri henkisen lain tiedon halu ja kaipaus on esteenä henkisen tiedon saavuttamiselle (II, s. 141). Tällainen väite tuntuu olevan ristiriidassa tunnetun anekdootin kanssa, jossa kerrotaan gurusta, joka painoi totuutta etsivän nuoren miehen pään pyhään virtaan ja piti sitä siellä kunnes tämä oli hukkumaisillaan. Kun nuorukainen oli jälleen päässyt vedestä, kysyi guru, mitä hän oli enimmin kaivannut ollessaan veden alla. „Ilmaa”, vastasi nuori mies. „Vasta, kun kaipaat yhtä kiihkeästi totuutta kuin kaipasit ilmaa, voit päästä opetuslapseni”, sanoi guru.

Nämä molemmat näkökannat eivät kuitenkaan tosiasiaassa ole ristiriidassa keskenään. Se tiedon halu, josta ensiksi mainitussa tapauksessa puhutaan, on sielullista kaipausta, mutta anekdootissa kerrottu totuuden kaipaus tarkoittaa sitä hengen tahtoa totuuteen ja valoon, joka on muodostuva meille yhtä luonnolliseksi ja välttämättömäksi, vaikkakin kirikkaaksi ja rauhalliseksi pyrkimykseksi, kuin hengittämistarpeemme.

Sielullista kaipausta ja ikävää eri muodoissaan ei saa sekoittaa siihen omituiseen surumielisyyteen, joka niin usein liittyy sielullisesti herkkien ihmisten kokemuksiin. P. E. sanoi minulle kerran, kertoessani hänelle erään kokemukseni, että inhimillisessä onnessa sen kauniimmassa muodossa on surumielisyyden häive. Se surumielisyys ei ole silloin mitään kiihkeätä sielullista kaipausta, vaan hiljainen kiitollisuuden ja nöyryyden tunne, joka sanoo meille: „Minä en ansaitse kaikkea tätä onnea ja ihanuutta.”

Hilda Pihlajamäki,

tämän hetken suurin näyttelijätär Suomessa

Muutamia reunamuistutuksia hänen 70-vuotispäivänsä johdosta.

„Lyhtymme, huusit, katsopas, pitävi päässään kuningas!”

Eräänä iltana pistäytyessäni Hilda Pihlajamäkeä tervehtimässä sain hänen omasta suustaan vakuutuksen, että hänen „ruumiinsa” todellakin nyt tämän marraskuun kahdentena-toista täyttää seitsemänkymmentä vuotta. Mutta ikä ei vielä millään tavalla näytä painavan hänen ruumistaan enempää kuin henkeänsäkään.

Hilda Pihlajamäen hahmossa on elävänä edessäni se, Friedellin sanojen mukaan, „paljon ihmetelty tosiseikka, että kaikenlaiset taiteilijat, nimenomaan näyttelijät, niin kauan pysyvät nuorekkaina ja monesti pääsevät hyvin korkeaan ikään.” Friedellin mielestä tämän tosiseikan syynä on se, että taiteilijat ja nimenomaan näyttelijät „elävät miltei jatkuvassa abnormin kiihoittuneisuuden ja ärsytyksen tilassa”, tarkoittaen tällä niitä sielullisia ponnistuksia, joita varsinkin näyttelijäin tulee kestää kamppaillessaan niin monenmuotoisissa näyttämöellisissä ilmentämistehtävissä.

Seitsemästäkymmenestä ikävuodestaan Hilda Pihlajamäki on ollut viisikymmentä vuotta näyttämöllä. Ihmekö siis, ettei hänellä ole ollut tilaisuutta liian pian joutua „luonnollisen taantumusprosessin alaiseksi” eikä olla alttiina „yleiselle ja paikalliselle kalkkeutumiselle”, käyttääkseni edelleenkin Friedellin sanoja.

Hilda Pihlajamäenkin mielestä juuri sielunvoimien äärimilleen jännittäminen on näyttelijälle oikeata hengen ravintoa, sitä elämäneliksiiriä, jota ilman hän pian tulee taiteilijana aneemiseksi, vähitellen kalpenevaksi ja kuihtuvaksi. Tällaista näivetystautia Hilda Pihlajamäki ei koskaan ole potanut, huolimatta siitä, että hänen „kynttilänsä” jostakin käsittämättömästä syystä monet vuodet pidettiin „vakan alla”. Häntä ei ole lyöty laudalta taiteilijattarena, vaikka hän onkin jo eronnut teatterista „täysin palvelleena”. Draamallinen vaisto elää hänessä yhtä heikentymättömänä, tekisi mieli sanoa: yhä herkistyneempänä. Vieläkin „hänen taiteensa vaakalaudalla on painavimpana punnuksena vain armoitetuille suotu, mitä

laajimmalle ulotettu muuttautumiskyky, kaiken näyttelijätaiteen sisäinen perusehto ja todellisen näyttämöillusion perustekijä”, niinkuin Lauri Haarla hänestä sanoo vuonna 1928 ilmestyneessä „Teatterikirjassaan”. Tämän väittämän paikansapitäväisyydestä vielä tänäkin päivänä ei kiistellä. Ei tarvitse muuta kuin viitata viime näytäntökaudella Suomen Kansallisteatterissa esitettyyn Aino Kallaan näytelmään „Mare ja hänen poikansa”, jossa Hilda Pihlajamäki kirjailijattaren pyynnöstä vieraili. Runokuva „Maren” lihaksituleminen Hilda Pihlajamäen taiteilijanäkemyksenä oli varmaan identtinen kirjailijattaren oman korkean ja syvän taiteilijanäkemyksen kanssa. „Maren” esitys oli Hilda Pihlajamäelle itselleenkin oikea elämys. Hän oli siihen tehtävään koko sielullaan kiintynyt. Sitäpaitsi hän tunsu suurta kiitollisuutta Aino Kallasta kohtaan siitä, että tämä valmisti hänelle ilon koetella taas voimiaan niin vaikeassa tehtävässä.

Hilda Pihlajamäen nimenomaisesta pyynnöstä tulokoon tässä yhteydessä ohimennen mainituksi sekin, että samalaista taiteellisen luomistyön tuottamaa iloa ja tyydytystä hän on tuntenut myös esittäessään pääosia allekirjoittaneen yksinäytöksisissä näytelmissä „Hornan-Kerttuli”, „Riemujuhla” ja „Kahlehdtitu”, jotka ovatkin kirjoitetut häntä varten. Sen joka suhteessa oikeaan osuneen, lioittelemattoman kiitoksen lisäksi, minkä tämän lehden taidearvostelijat ovat häneen kohdistaneet mainittujen näytelmieni esityksiä selostaessaan, tahtoisin esilletuoda muutamain sanoin ne havainnot, jotka näytelmiäni harjoiteltaessa ja esitettäessä omalta kohdaltani olen tullut tekemään.

Hilda Pihlajamäki näkee jo ensilukemallaan esitettävän näytelmähenkilönsä koko sielunelämän kuin välähdyksenä, tuntee niin sanoakseni sormenpäissään hänen valtimonsa tykinnän, sydämessään hänen kärsivän sydämensä tuskan, hermoissaan hänen hermoelämänsä ja ymmärtää syiden ja seurausten välillä vallitsevan kohtalokkaan suhteen. Harjoitukset lisäävät vain joitakin piirteitä, mutta eivät muuta ensinäkemyksessä saatua kuvaa. Entä esitys? Nerollista muuttautumiskykyä, täydellistä eläytymistä näytelmähenkilön elämään! Kuka muu näyttelijätär meillä osaa niinkuin Hilda Pihlajamäki tulla yhdeksi persoonaksi esitettävänsä kanssa, kuka taitaa hänen tavallaan ottaa kantaakseen kuin sijaiskärsijä omassa sielussaan toisen tuskan! Kaikki on niin elävää, niin totuuden mukaista, että kirjailija unohtaa katselevansa omaa näytelmäänsä, tempautuu taiteilijattaren mukana

jälleen jo ennen, luomishetkinä, koettuun todelliseen kärsimykseen ja tuntee uudelleen ihanasti sovituksen, anteeksiannon. Sellaista saa aikaan vain suuri taiteilija, suuri taide.

Allekirjoittanut voi täydellä syyllä pitää itseään kohtalon lemmikkinä siihen nähden, että hänellä on ollut onni saada monta näytelmäänsä esitettyksi sellaisella pätevyydellä ja aitoudella, jollaiseen vain Hilda Pihlajamäen kaltainen taiteilijapersoonallisuus pystyy.

Kuten edellä mainittiin, on Hilda Pihlajamäki toiminut näyttämön ylväänä papittarena jo puoli vuosisataa; siitä ajasta vuoteen 1932 vakinaisesti johonkin teatteriin kiinnitettynä ja sen jälkeen „vapaana” taiteilijattarena. Voi liioittelematta sanoa, että hänen työnsä on koko maassa tunnettu ja tunnustettu. Kuitenkin, käyttäakseni vielä Lauri Haarlan sanoja, „suuremmassa määrässä kuin kenellekään muulle näyttelijättärelle on tämä polvi ja aikamme teatteri velallinen juuri hänen edessään”!

Tässä tulee mieleeni Fredrik Cygnaeuksen runo köyhästä Amrusta ja hänen lapsistaan, joiden käsiin onnellinen sattuma oli antanut suuren ja loistavan jalokiven, mutta jonka kallisarvoisuudesta sen omistajilla ei ollut aavistustakaan ennenkuin näkivät sen kuninkaan kruunuun kelvanneen. Tämä runo on vertauskuvallinen esitys. Jokainen, joka runon tuntee, ymmärtää sen merkityksen. Mutta minusta se sopii myös „tapaukseen” Hilda Pihlajamäki. „Tämä polvi ja aikamme teatteri” on kaikesta Hilda Pihlajamäelle suomastaan tunnustuksesta huolimatta kuin Amru ja hänen lapsensa, jotka pitelivät käsissään jotakin, „mi kiilteli kuin loistoisa veshelmi kukan päällä”, mutta eivät käsittäneet minkä aarteen omistivat, vaan antoivat sen kauppamiehelle nauhallisesta rinki-löitä. Aivan näin sokeastihan ei Hilda Pihlajamäkeä sentään ole kohdeltu, kuten jo sanottiinkin, mutta jotakin on sentään häneen nähden vielä sovitettavaa. Eihän hänestä ole edes kuvaa Suomen Kansallisteatterin muotokuvagalleriassa, vaikka hän oli tämän teatterin palveluksessa lähes kolmekymmentä vuotta ja vaikka hän on ollut ja on nykypolven suurin näyttelijätär Suomessa, — itsensä Ida Aalbergin veroinen!

2/11 1936.

Akseli Tola.

Toimitussihteeriltä

Taannoin kuulin kerrottavan oudoksuttavasta tapauksesta. Muuan mies ja vaimo, jotka harrastelivat teosofiaa, olivat tulleet tutustuneeksi erään meidän päiviemme ulkomaisen profeetan kirjoituksiin ja näistä saaneet sen omituisen käsit-
tyksen, että sellainen vanhanaikainen asia kuin aviollinen uskollisuus ei ollut niitä varten, jotka tahtoivat elää „vaaral-
lisesti”. Seurauksena tästä oli, että heidän yhteiselämänsä ei enää ollut onnellinen, sillä tämä ajatus miellytti toista heistä. Emme tiedä, oliko kysymyksessä väärä tulkinta vaiko oikea oivaltaminen; tapaus sinänsä on kuvaava esimerkki siitä, kuinka vähän monet nykyajan ihmiset ymmärtävät *uskollisuuden* merkitystä. Ja kuitenkin se on niitä läksyjä, jotka jokaisen ihmisen on opittava, läksy, joka on todellisen henkisen elämän perusehtoja.

Liitossa, jonka kaksi ihmistä on solminut, uskollisuus saattaa ilmetä luonnollisena, ikäänkuin ennestään hankittuna sielullisena ominaisuutena, mutta useammin se lienee saavutettavissa vain vuosien tietoisella työllä. Aikana, jolloin yksilölliset vaatimukset ovat lisääntyneet ja toimintamahdollisuudet laajentuneet, uskollisuus ei ole enää tila, joka on luonnollinen sen nojalla, että yksilöt mukautuvat yhteiskunnan lakeihin ja tapoihin ja pelkäävät näiden rikkomisesta koituvaa rangaistusta ja häpeää. Sivellisyysvaatimusten yksilöityessä yhteiskunnallinen tapamoraali höltyy, ja monet aikaisemmin luonnollisena pidetyt vaatimukset tulevat probleemoiksi. Uskollisuus, joko luonnollisena, ennen saavutettuna, tai saavutettavana ihanteena, on joka tapauksessa inhimillisen onnen edellytyksiä. Se on tuki, johon nämä ihmiset voivat turvautua nähdessään ennemmin tai myöhemmin välttämättömyydeksi keskinäisten pyyteittensä ja tunteittensa puhdistamisen, se tuki, joka auttaa heitä näkemään toisissaan kaiken sen hyvän ja kauniin, mikä aluksi oli tosinta totta, mutta minkä todellisuuden arkielämän huolet tekivät kyseelliseksi. Sananparreksi tullut puhe rakkauden sokeudesta sisältää ainakin sen totuuden, että rakkaus sanan todellisimmassa merkityksessä kieltäytyy näkemästä pahuutta ja epätäydellisyyttä, kieltäytyy tunnustamasta tätä kaikkea todeksi. Jos ihminen on kokenut pettymyksen toiseen rakastamaansa ihmiseen nähden, osoittaa tämä vain sitä, että hän ei ole pysynyt uskollisena sille näkemykselle, minkä rakkaus hänelle soi. Elämän vaatimus on, että hänen on uudelleen kirkas-

tettava näkemyksensä ja tuotava se jokapäiväiseen elämään. Häneltä vaaditaan *uskoa*, uskoa hyvän todellisuuteen, „luotamusta siihen, mikä ei näy”, ja jos hänellä sitä on, hän toteuttaa näkemyksensä omassa itsessään, — sillä mitäpä hän lopultakaan voisi toiselta vaatia! Suvaitsevaisuuden, anteeksiannon, ymmärtämyksen, kaikki rakkauden muodot hän tahtoo saada omassa itsessään eläviksi, ja kun ne hänessä elävät, silloin ne myös kirvoittavat toisesta ihmisolennosta vastaavan elämän, sillä onhan Jumala *hengessä* kaikkivaltias.

Mutta ei tarvitse ihmisen olla avioliitossa oppiakseen uskollisuuden läksyn. Se saattaa vain olla hänelle vaikeampi kuin niille, joilla on muodollista apua yhteiskunnallisista laitoksista ja tavoista. Toisinaan näemmekin, että eräät yksilöt, suotuaan itselleen eräitä „vapauksia”, tylsistyvät, niin ettei uskollisuus yleensä näy heille tavoiteltavana ihanteena. Päinvastaisissa tapauksissa, milloin ihmiset ovat tajunneet uskollisuuden välttämättömäksi, heille voi olla helpompaa omistautua yleisinhimillisen aatteen, henkisen ihanteen palvelukseen, koska persoonalliset velvollisuudet toisia ihmisiä kohtaan eivät ole heitä estämässä. Yksilöllisistä olosuhteista, vaikuttimista ja päämääristä riippuu kuitenkin suuresti, millaiseksi tulee kunkin näkemys elämän uskollisuusvaatimuksesta. Jos tahdomme yleistäen jotakin sanoa, voinemme supistaa sanontamme siihen, että yksilön velvollisuutena on pettymyksistä huolimatta pysyä uskollisena sille kuvalle, minkä rakkaus on hänelle toisesta antanut, ja ystävyyspiirissä yleensä etsiä toisista heidän sisintä, todellisinta luontoaan.

Mutta myös aatteet ja ihanteet asettavat uskollisuutemme koetukselle. Mitä tehdä pettymysten kohdatessa?

Ihanteet ja niitä edustavat seurakunnat ovat toisiinsa samankaltaisessa suhteessa kuin ihmisen minuus hänen persoonallisuuteensa. Jos olemme oppineet näkemään ihmisolennon jumalallisen minuuden hänen persoonallisuutensa takaisena todellisuutena, juuri todellisena Ihmisenä, silloin myös osaamme oikein arvostaa aatteita ja seuroja. Me emme sokeassa ihastuksessamme taikka vastenmielisyydessämme samaista aatetta ja sen edustajia, persoonallisten ihmisten muodostamaa ryhmää, vaan me „tutkimme henkiä”. Ihmissinä meissä on paljon epätäydellisyyttä, ja silmiinpistävästi se useasti näkyy niissä, jotka siitä pyrkivät pois; pettymyksiltä säästymme parhaiten, jos alusta asti vaadimme itsellemme vain *totuutta* ja tälle vaatimuksellemme pysymme uskollisina. Meidän ei tule kysyä, mikä on sen

tai tämän ihmisen totuus, vaan mikä on minun totuuteni, mikä on totuuden vaatimus minuun nähden, mitä *minun* on tehtävä, jotta totuus itsensä ilmoittaisi. Seuroihin sovelletuttuna tämä merkitsee, että me kohdistamme huomiomme sen edustamaan eettilliseen tasoon, siihen, kuinka korkeat ovat sen siveelliset ihanteet, ja kuinka vähän se hemmoittelee persoonallisuuttamme. Seurat, yhtä vähän kuin persoonallisuudetkaan, eivät ole itsensä tähden olemassa. Ne ovat sitä varten, että niiden välityksellä totuutta etsittäisiin ja toteutettaisiin.

*

Uskollisuus inhimillisenä ihanteena ja velvoituksena ja elävässä elämässä toteutettuna tuli elävästi mieleeni kysyessäni itseltäni, kuinka luonnehtia *Hilda Pihlajamäkeä*, Ruusu-Ristin rakastettua ja kunnioitettua Johtajaa, jonka seitsemättäkymmentä syntymäpäivää vietettiin marraskuun kahdententoista.

Uskollisuus inhimillisen elämän tuntomerkinä ja siunausrikkaana saavutuksena — kuinka monesta meistä voidaan sanoa samaa?

Jos itessämme jotakin vastaavaa näemme, tiedämme, että sen olemme saavuttaneet tietoisella pyrkimyksellä, tai näemme, että se on liittymässä luontemme ominaisuuksiin seurausena niistä totuuden näkemyksistä, jotka olemme saaneet. Kun omaan sydämeemme katsomme, omaa luonnettamme tutkimme, emme voi olla ymmärtämättä, että kaikki se, mikä *Hilda Pihlajamäessä* keskittyy uskollisuuden ympärille, todella on ankaran elämän koulun hedelmää, kunnioitettavaa, esimerkiksi kelpaavaa.

„Suurin on se, joka parhaiten palvelee”, sanotaan. Nämä sanat on ennenkin lausuttu *Hilda Pihlajamäelle* tunnustuksena. „Ken teistä tahtoo suurin olla, hän olkoon kaikkien palvelija”, sanoo *Jeesus Kristus*. *Hilda Pihlajamäki* on ollut uskollinen palvelija, ja siinä on hänen suuruutensa.

Se ei lopultakaan esiinny pelkästään hänen luontaisten näyttelijälahjojensa kehittyneisyydessä eikä hänen organisaatiokyvyssään *Ruusu-Ristin* asioiden hoidossa, vaan siinä, että hän on kaikilla kyvyillään tahtonut palvella niin taidetta kuin teosofiaakin. Ja ylimpänä kaikista on ollut kiihkeä totuudenvaatimus; se on täydellistytännyt hänen näyttämöluomuksensa, se myös on ulkonaisestikin saattanut hänet siihen

asemaan, missä hän voi parhaiten palvella Ruusu-Ristiä ja Suomen teosofiaa: Ruusu-Ristin Johtajaksi.

Hänen totuudenkaipuunsa ei suinkaan ole säästännyt häneltä kärsimyksiä. Uskollisena sydämeltään ystäviään kohtaan, uskollisena teosofiaa ja sen edustajia kohtaan hän on saanut kestää ne kiirastulet, joissa totuudenetsijän uskollisuus koetellaan, ja joissa vain ehdottoman totuuden vaatimus on pelastajana.

Vanhana teosofina hän oli oppinut pitämään arvossa niitä teosofisia johtajia, jotka lähinnä olivat saaneet haltuunsa H. P. B:n perinnön, sillä hän tunsii olevansa näillekin kiittolisuudenvelassa. Kun tosiasiat ja järkisyyt lopulta osoittivat, että nämä hänen kunnioittamansa yksilöt, totuudenetsijät, olivat erehtyneet, kieltäytyi hänen rakastava sydämensä ilman muuta hyväksymästä pelkkiä kylmän järjen todisteluja. Mitä hänelle oli totuus, ellei hän itse sitä kokenut! Totuuden, olipa se mikä hyvänsä, piti tehdä oikeutta myös sydämen vaatimuksille.

Hilda Pihlajamäki kesti tämän ristiriidan. Polttavat kysymykset selvisivät omakohtaisesti koettuina, totuus kirkastui sydämenkin hyväksyttäväksi. Kun P. E., Ruusu-Ristin Perustaja-Johtaja, poistui keskuudestamme, tuli hänen paikalleen seuraaja, joka lähes kolmekymmentä vuotta kestäneessä yhteistyössä oli siihen kypsytynyt. Nyt osoittautui käytännössä päteväksi sekin oppi, minkä hän oli itselleen taistellut: hän oli nähnyt, että monet teosofiset johtohenkilöt olivat omaa persoonallista erikoisuuttaan korostaessaan tulleet poikenneiksi H. P. B:n opetuksista. Tämä, aikaisemmin yksilöllisenä probleemina selvinnyt varottava esimerkki oli hänelle selviö nyt, kun hän sai vaalittavakseen H. P. B:n ja P. E:n henkisen perinnön.

Ei ole persoonallisuutta korostavaa olla niin suuren miehen kuin P. E:n seuraajana Ruusu-Ristin johdossa. Pikemmin se on nöyryytys. Mutta Hilda Pihlajamäki on sen kestänyt, sillä hänen uskollisuutensa on koeteltu, ja hänen vaatimattomuutensa on palvelijan, joka ei etsi omaansa.

Ottakaamme oppia hänen uhrautuvasta, epäitsekästä työstään, seuratkaamme hänen esimerkkiään uskollisessa rakkaudessa toisiamme kohtaan, uskollisuudessa totuutta kohtaan!

Pekka Ervast:

Teosofia hengen uskontona

I

Teosofiset opit ja teosofia

1.

Teosofian nimellä tarkoitetaan nykyään tavallisesti sitä maailmankatsomusta, sitä elämän filosofiaa, jota Teosofinen Seura ¹⁾ edustaa ja levittää maailmassa. Tämä teosofinen maailmankatsomus on sangen monipuolinen ja rikkassisältöinen, joten se, joka siihen on täysin perehtynyt, joka juurta jaksain tuntee kaikki teosofiset opit, on jo sinään pikku oppinut, varsinkin jos hän ulkoa muistaa teosofisen terminologian ylen lukuisat, sanskritin-, kreikan-, latinan- j.n.e. kieliset sanat. Oppineelta epäilemättä kajahtaa, jos mainitaan nimitykset ja sanat semmoiset kuin astraaliruumis, mentalitas, aura, reinkarnatsioni, karma, kaamalooka, aviitshi, nirvaana, sattshidaananda, trigunas, sattva, pradshaapati, telepatia, metempsykoosi, ain suf, ahuramasdaao, crux ansata, logos, Salomonin sinetti, pravritti maarga, krijoomaana karma y.m. Varmaan on monta teosofia, jotka eivät edellä lueteltuja sanojakaan osaisi tyystin selittää vilkaisematta „Salatieteilijän sanakirjaan”.

Onneksi teosofisen elämänfilosofian omaksuminen ei riipu tuollaisten sanojen ja termien ulkoa oppimisesta. Tai paremmin sanoen: teosofisessa maailmankatsomuksessa on joitakuita suuria piirteitä, joitakuita periaatteita, joihin saattaa tutustua ja syventyä selvällä suomenkielellä. Ne ne nälkäistä sielua ravitsevat, kun se tahtoo Jumalan maailmaa ymmärtää, ja sentähden voi sanoa olevansa teosofi ja tunteviensa teosofian, vaikkei muistakaan kaikkia teosofisia termejä, kunhan vain on omaksunut teosofisen elämänymmärryksen.

Entä tämä elämänymmärrys? Niin, se ei olekaan mikään leikin asia. Ei sitä huvikseen tule teosofiksi. Ei teosofiaa tänään hyväksytä ja huomenna hyljätä. Joka teosofiksi rupeaa, hän on jo vakava ihminen. Hän on jo etsivä ihminen. Hän on jo väsynyt tyhmään ulkokultaisuuteen yhtä paljon kuin tyhmään pilkkaan. Hän ei tahdo seurata sokeasti niiden ihmisten jäljissä, jotka uskovat sentähden että eivät tiedä, eikä niidenkään, joiden rikkiviisuus asettaa rajoja tiedolle.

¹⁾ Nykyään sanoisimme: *teosofiset seurat*. — Toim. siht.

Hänen korviinsa kuuluu kummallinen ääni — kuin kaukainen soitto. „Me tiedämme, me tiedämme, ole hyvässä turvassa, me olemme totuuden löytäneet”, kaikuu etäisenä lauluna, ja hänen ahdistettua sieluaan helpottaa tämä uusi ihana ajatus: ehkä jossain löytyy jotain todellista . . .

Teosofinen maailmankatsomus ei ole kuin tavallinen filosofia. Se ei sano: „Katso, kuinka minä olen loogillinen ja järkevä! Etkö ihaile minua? Etkö tunnusta, että minä olen järjestelmistä etevin?” Se ei esiinny kilpailijana toisten maailmanselitysten rinnalla. Se on pikemmin kuin uskonto, joka sanoo: „Kas tässä on totuus. Ei sinulla ole mitään vallittavana minun rinnallani. Joko minut omaksut tai minut hylkää. Joko — tahi. Ei ole mitään väliastetta.” Mutta se eroaa uskonnosta siinä, ettei se sano: „Sinun tulee uskoa sokeasti”, vaan: „Tutki, niin et voi olla uskomatta. Totuus synnyttää uskon omalla voimallaan.”

Uskonnolla käsitetään tavallisesti jotain määrättyä järjestelmää eli oppia, johon tulee uskoa, esim. kristillistä lunastusoppia. Teosofia ei ole samassa asemassa, vaikka silläkin on oppinsa, sillä teosofia ei ole valmis järjestelmä. Sillä on vain, kuten sanottu, joitakuita periaatteita, joita jokainen teosofi tietonsa ja taitonsa mukaan kehittää. Periaatteet ovat kyllä uskonnollisia siinä merkityksessä, että niitä ei esitetä filosofisina hypoteeseinä, vaan jyrkkinä totuuksina, mutta ne eivät vaadi sokeata uskoa sen nojalla, että joku jumala tai pyhä kirja tai pyhä mies on ne ilmoittanut. Ne vaativat uskoa sen nojalla, että kaikki pyhät kirjat, kaikki pyhät miehet, kaikki jumalat tai Jumalan pojat ovat niitä julistaneet. Ja sen tähden teosofia sanoo: „Tutki, tutki, mitä maailman uskonnot, elävät ja kuolleet, ovat opettaneet, tutki, mitä suuret ajattelijat ja tietäjät ovat sanoneet, ja sinä löydät kaikkialla minut, kaikkialla minun tutut piirteeni ja periaatteeni. Ja silloin usko itsestään syntyy ja kasvaa sinussa.”

Nuo periaatteet ovat meille tuttuja. Niitä on jälleensyntyminen, syysuhteen (karman) laki, ihmishengen kuolemattomuus, ihmisen elämä tuonelassa ja taivaassa kuoleman jälkeen ja ennen uutta syntymää, ihmisten veljeys, Jumalan isäiäitiys, kehityksen laki, ihmisen täydellisyntyminen, kaita tie j.n.e.

Näitä oppeja kutsutaan yhteisnimellä teosofiaksi, ja ne löytyvät joko kaikki tai osittain, joko selvemmin tai hämärämmin, jokaisesta maailman uskonnosta, jokaisen tietäjän ja mystikon elämäkatsomuksesta.

2.

Mutta tämä ei vielä ole teosofiaa henkisessä merkityksessä. Teosofia henkisessä merkityksessä ei ole välittömässä tekemisessä nykyisten teosofisten oppien enemmän kuin muidenkaan oppien kanssa. Se on ikuinen henkinen varmuus eli elämä, jota ei käy sanoin määrittelemisen. Se on, niinkuin sen kreikkalainen nimi osoittaa, *ehdotonta jumalallista viisautta* eli *viisautta, varmuutta Jumalasta*. Vanhat intialaiset tietäjät kutsuivat sitä nimellä *brahmaavidjaa* (jumaltieto) eli *aatmaavidjaa* (itsetieto) y.m.s. ja sanoivat, että ainoastaan se ihminen saavutti pelastuksen, joka luopui itsestään ja tuli Itseksi. Mutta jos heidän piti määritellä ehdotonta Jumalaa eli henkeä, Itseä, he eivät osanneet vastata muuta kuin: „*Neeti, neeti*”, s.o. ei niin eikä näin. Samalla tavalla täytyy meidänkin tehdä, jos tahdomme määritellä ehdotonta teosofiaa. „Onko se tätä?” me kysymme, „onko se tuota?” ja vastaus kuuluu: ei ole. Mutta kielteinen tutkimuksemme on meille hyödyksi, ja me alamme aavistaa, mitä jumalallinen viisaus todellisuudessa on.

II

Usko ja tieto

3.

Tahdomme nyt selittää, kuinka sana „uskonto” on ymmärrettävä. Se on todellinen ja elävä sana, vaikka se ihmisten suussa ja aivoissa enimmäkseen on kuollut käsite.

Sanalla „uskonto” on välistä melkein pelkkä maantieteellinen merkitys. „Hän on kristitty, hän on buddhalainen” merkitsee silloin vain, että ihminen on syntynyt länsimailla tai itämailla. Vasta erityisellä painolla lausuttuna se tarkoittaa, että ihminen on vakaumukseltaan kristitty tai vakaumukseltaan buddhalainen. Ja silloin se merkitsee, että hän on omaksumut kristillisen tai buddhalaisen maailmankatsomuksen.

Uskonto-sanaa käytetään sentähden monikossakin. Uskontoja on monta: kristinusko, buddhanusko, brahmanusko, taonusko, konfutsenusko j.n.e. Kaikki nämä uskonnot ovat maailmankatsomuksia, elämänymmärryksiä, ja ihminen, joka ne kaikki tuntisi, voisi ikäänkuin valita parhaimman niiden joukosta ja ottaa sen omakseen. Ja tämä omaksuminen merkitsisi, että hän siihen uskoisi.

Kun jollakin ihmisellä on uskonto, merkitsee tämä siis

jokapäiväisessä puheessa, että hän uskoo johonkin uskonnolliseen maailmankatsomukseen.

Entä uskonnollinen maailmankatsomus? Se antaa määrätyn kuvan maailmankaikkeuden elämästä. Muhammedilaisuus esim. sanoo: Jumala on yksi ja Muhammed on hänen profeettansa. Jumala on maailman luonut, niinkuin juutalaisten Vanhassa Testamentissa kerrotaan, ja Abraham, Mooses, Jeesus y.m. ovat suuria Jumalan miehiä ja pyhiä profeettoja, mutta Muhammed on viimeinen ja suurin, ja sen tähden Jumalan tahto on täydellisimmin Muhammedin kautta Koraanissa ilmoitettu. Semmoinen on islamin ulkokohtainen maailmankuva, ja uskovainen moslemi joutuu kuolemansa jälkeen Muhammedin paratiisiin.

Uskonto on täten uskomista määrättyyn, jonkun profetaan ilmoittamaan maailmankuvaan. Ja jos silloin huomautamme, että maailmankuvia on monta, ja kysymme, mikä niistä on oikea, kuuluu vastaus joko näin: „Kohtalo on jo valinnut sinun puolestasi, kun se antoi sinun syntyä määrättyyn maahan; pidä siis isiesi ja omaistesi uskonto pyhänä!” tai näin: „Valitse uskonnoista se, joka parhaiten tyydyttää persoonallisia kaipauksiasi ja vaatimuksiasi, tai jonka harjittuasi päätät oikeimmaksi ja korkeimmaksi!”

Tähän vaalimiehen tukalaan asemaan olisimme todella joutuneet, kun vertaileva uskontotutkimus ja vilkas kansainvälinen liike-elämä on avannut silmämme näkemään profetaallisten maailmankuvien monilukuisuuden, ellei teosofinen liike olisi ilmestynyt keskellemme merkillisenä auttajana ja vaaliepäilyksien ratkaisijana.

Tiedämme jo, millä tavalla teosofia ratkaisee pulman, ja saatamme todella kutsua teosofista maailmankatsomusta uskonnollisten maailmankatsomusten kvintessensiksi eli yhteiseksi olemukseksi ja ytimeksi. Teosofia tarjoaa maailmankatsomuksen, johon se voi uskoa, joka on alkanut etsiä ja epäillä, ja teosofiseen maailmankatsomukseen uskomisen on siis etsijäin ja epäilijäin kannalta uskontoa tämän sanan korkeimmassa jokapäiväisessä merkityksessä.

4.

Meidän ei niin muodoin tässä tarvitse puhua eri uskonnoista. Teosofinen maailmankatsomus on niiden kvintessensi, ja uskonto on nyt uskomista siihen maailmankatsomukseen, johon kaikki toiset uppoutuvat laineina valtamereen.

Äsken sanoimme, että tämä kaikki ei vielä ole teosofiaa henkisessä merkityksessä. Nyt voisimme lisätä: tämä kaikki ei vielä ole elävää uskontoa. Uskominen teosofiseen maailmankatsomukseen, joka on nykyhetken korkeinta uskontoa tämän sanan jokapäiväisessä merkityksessä, ei siis vielä ole elävää uskontoa.

Miksi ei? Tutkikaamme edelleen.

Keskiajalla opetti uskonto, että maa oli litteä ja tasainen, ja että taivas kaareutui sen yli kuin holvikatto kirkossa. Maa oli maailman keskipiste, auringot ja tähdet kiersivät sen ympäri, ja sinisen holvikaton tuolla puolen asui Jumala enkeleineen ja autuaalliset vainajat. Tähän maailmankuvaan uskoivat kristityt, ja siihen uskominen oli siis uskontoa. Me emme enää kutsuisi sitä uskonnoksi. Me kutsuisimme sitä taikaukoksi. Miksi? Sentähden että maa ei ole litteä ja tasainen eikä maailman keskipiste, sentähden että aurinko ja tähdet eivät kierrä maan ympäri, ja sentähden ettei ole sinistä taivasta, jonka tuolla puolen asuisi Jumala. Tuo maailmankuva oli väärä, havainto ja tutkimus on osoittanut sen valheelliseksi. Ja koska emme tahdo häviästä uskonto-sanaa, emme kutsu valheeseen uskomista uskonnoksi.

Minkätähden yhdistääkään sana uskonto semmoisiin kuin yllämainittuihin tähtitieteellisiin tosiseikkoihin? Miksi maan pallonmuotoon uskominen olisi uskontoa? Me kutsumme sitä nykyaikana tieteksi. Maan kiertokulku auringon ympäri on tieteellinen tosiseikka eikä autuuden asia. Joka sen tietää ja ymmärtää, hän uskoo niin. Ja nykyään jokainen oppii niin uskomaan koulunpenkillä. Mutta ei sitä kutsuta uskonnoksi.

Keskiajalla senkaltaisten asiain uskominen kuitenkin oli uskontoa, ja tästä voisimme vetää seuraavan ikävän johtopäätöksen: onko uskonto vain tiedon puutetta? Häviääkö uskonto sitä myöten kuin tiede, tosiasia- tutkimus etenee?

Ottakaamme nykyaikainen esimerkki. Uskonnollinen maailmankatsomus selittää, että ihmisen elämä jatkuu kuoleman jälkeen, ja tähän elämän jatkuvaisuuteen uskominen on uskontoa. Niin sanotaan, mutta miksikä?

Miksi ihmiselämän jatkuminen kuoleman jälkeen yhdistetään uskonnon käsitteeseen? Eihän ole kuin kaksi mahdollisuutta: joko se jatkuu kuoleman jälkeen tai loppuu kuolemaan. Jos se jatkuu, on tämä luonnon ja elämän lakien mukaista; jos kuolema on kaiken loppu, on tämäkin luonnollinen tosiasia. Mutta kaikki luonnon ilmiöt ovat joko tietomme esi-

neitä tai salattuja siltä; ja jos ne tänään ovat salattuja, voivat ne huomenna joutua tiedon esineiksi. Ihmiselämän jatkuvaisuus on täten tieteellinen kysymys. Ainoastaan tieto voi asian ratkaista.

Jos nyt tieto ratkaisisi kysymyksen niin, että elämää ei ole kuoleman jälkeen, olisi elämän jatkuvaisuuteen uskomisen ollut harha- ja taikauskkoa, ja taas olisimme häpäisseet uskonto-sanaa yhdistämällä sen arveluun, jolla ei olisi tieteellistä pohjaa. Ja vaikka tieto ratkaisisi kysymyksen ihmiselämän jatkuvaisuudesta myöntävästi, ja uskontomme täten aivan kuin sattumalta olisi osunut oikeaan, on turhaa ja väärin ennakolta sisällyttää uskuntoon semmoista, joka oikeastaan kuuluu tieteeseen.

Sillä jos uskonnolla on jokin elävä merkitys, täytyy sen olla suojattuna kaikilta erehdyksiltä, paljastuksilta, hyökkäyksiltä. Se ei saa työntää tiedettä eli tietoa syrjään, ei nykyistä eikä mahdollisesti tulevaa. Sen täytyy joko itse perustua tietoon tai olla kokonaan tiedon ulko- ja yläpuolella ja siis tiedolle saavuttamaton.

5.

Kun teosofinen maailmankatsomus esimerkiksi opettaa, että ihminen syntyy monta kertaa maan päälle, ja me uskomme tähän reinkarnatsioni-oppiin, ei meidän tule kutsua uskoamme uskonnoksi eikä luulla, että uskomme on henkistä elämää. Jälleensyntymis-uskomme edellyttää vain määrätyn tieteellisen tosiseikan. Niin kauan kuin emme tiedä, syntykö ihminen jälleen, pidämme jälleensyntymisoppia totena joko sen takia, että se tyydyttää tunteemme tarpeen, tai sen takia, että järkemme, ajattelumme ja tutkimuksemme sen hyväksyy. Se on maailmankuva, johon uskomme, mutta se ei missään tapauksessa ole uskontoa sanan henkisessä merkityksessä.

Ja jos taas tietäisimme, niinkuin jotkut saattavat tietää, että ihminen on jälleensyntyvä olento, silloin emme itsekään kutsuisi tietoaamme uskonnoksi: se olisi tieteellistä tietoa muutamasta elämän ilmiöstä ja luonnollisesta tosiseikasta, eikä sillä olisi mitään tekemistä elävän uskonnon kanssa.

6.

Olemmeko nyt sitten mitään elävästä uskonnosta oppineet? Olemme oppineet ainakin sen verran, että elävässä uskossa

ei ole sijaa opinkappaleilla tai epävarmoilla „totuuksilla”. Uskonnossa ei voi käyttää järjen mittapuuta, koska järkemme on erehtyväinen ja voi „hyväksyä” valheenkin totuudeksi. Uskonto hylkää kaiken, mikä ei ole ehdotonta totuutta, mutta toiselta puolen se, mitä tiedämme, ei ole uskontoa, vaan tiedettä.

Mitä näin ollen on elävä uskonto?

Nyt sanomme näin: Elävä uskonto on ainaista (ikuista) elämää, koska se on yläpuolella kaikkea tietoa, ja sen ainainen, ikuinen sisältö on se, jota ei voi lähestyä muulla kuin uskolla. Elävä uskonto on sentähden yhtämittäa tekemisissä ehdottoman kanssa, sen kanssa, josta emme voi mitään tietää. Jos ehdotonta kutsumme Jumalaksi, on siis Jumala uskonnon ikuinen sisältö eikä voi koskaan joutua tiedon esineeksi. Tietämisen objektia voimme nimittää totuudeksi, ja totuuden tietoon ihminen voi päästä. Mutta totuus ei silloin ole sama kuin ehdoton eli Jumala. Totuus on se Logos, joka Johannesen evankeliumin mukaan on Jumalassa, ja jonka kautta kaikki on tehty, ja se on ihmisen totuuden etsimisen ja löytämisen lopullinen huippu. Mutta Jumala on se saavuttamaton, se elämisen ja olemisen oma mysterio, jota ihminen ei koskaan voi tietää, mutta johon hän ikuisesti on uskonnollisessa suhteessa, johon hänen aina täytyy uskoa.

Elävä uskonto on siis uskoa siihen, jota ei koskaan voi tietteisesti tietää. Se on uskoa Jumalaan eli ehdottomaan. Se on kuoleman ikuista kieltämistä eli voittamista, koska Jumala on ehdoton elämä eli oleminen. Se usko ei ole järjen työtä, ei sitä, että jotakin uskotaan todeksi, vaan se on ihmisen koko olemuksellaan antautumista sille, johon hän ei voi olla uskomatta, jonka olemista hän ei voi kieltää.

Koettaisimmeko sanoilla kuvata tätä hänen uskonsa sisältöä? Emme voi sitä objektiivisesti kuvata, sillä kaikki tieto on tajunnallemme objektiivista, ja kaikki, mikä voi olla tajunnallemme objektiivista, lankeaa tieteen piiriin, koskeeseen se näkyviä tai näkymättömiä. Uskonnon alalle kuuluu ainoastaan subjektiivinen, jota emme voi tietää, mutta joka sen nojalla onkin kaikista varminta varmuutta. Mutta voimme lausua muutamia päivänselviä aksiomeja ja niiden valossa puhdistaa subjektiivista saavuttamatonta kaikesta tunkeilevasta objektiivisuudesta.

Mielessämme on nyt kolme senkaltaista varmuutta. Ne ovat: *elämän eli olemisen varmuus, siveellinen varmuus, yksinäisyyden varmuus.* (Jatkuu).

Muinaisaikaisen sanoja

Julkaissut kapt. P. G. Bowen

IV

TEMPELI JA LAMPI

Muinaisaikainen sanoi:

Minä heräsin Aamun keralla Yön ja unennäöistä vapaan Unen syvyydestä ja katselin Maata, johon olin saapunut. Takanani vyöryi kohisevana Veren Virta, jonka yli olin kulkenut, ennen kuin Pimeys minut yllätti, ja edessäni oli tyynen Kauneuden Maa. Loistavanvihreät lehdot, joita koristivat värikkäät kukat, lepäsivät vienosti uinailevina tummemmanvihreitten kukkuloiden ja metsikköjen välillä, ja ne huokui-
vat ilmaan kymmenen tuhatta hienoa tuoksua. Virrat, jotka kimaltelivat kuin hopea- ja opaalikäädyt, laskeutuivat kukku-
loilta läpi metsien häipyen suurempaan Jokeen, joka virtasi hitain kääntein avarien laaksojen kautta ja hohteli kuin himmeä kulta. Ei ainoakaan ihmisen eikä eläimen liike häirinyt maiseman rauhaa, eikä mikään linnun laulu värissyt lauhassa sinisessä ilmassa, mutta kuitenkin tämä paikka oli täynnä ELÄMÄÄ ja Elämän Laulua, ja Elämä oli VALO, ja sen muoto oli SOINTU.

Sitten SOINTU pukeutui ÄÄNEKSI korvissani ja sanoi: „Veli, mitä näet?”

Ja Kaiku sisässäni vastasi ja sanoi: „Minä näen VALOA.”

ÄÄNI kysyi: „Veli, mitä tunnet?”

Ja Kaiku sisässäni vastasi ja sanoi: „Minä tunnen Miehuuden Voiman.”

ÄÄNI kysyi: „Veli, mitä kuulet?”

Ja Kaiku sisässäni vastasi ja sanoi: „Minä kuulen Rauhan Laulun.”

ÄÄNI kysyi: „Veli, missä ovat Vaatteesi?”

Ja Kaiku sisässäni vastasi ja sanoi: „Minä olen jakanut Vaatteeni Lasten kesken.”

ÄÄNI kysyi: „Veli, mikä on Nimesi?”

Ja Kaiku sisässäni vastasi ja sanoi: „MINÄ OLEN MINÄ.”

ÄÄNI kysyi: „Mitä etsit, oi Ihminen?”

Ja Ääni sisässäni vastasi ja sanoi: „Minä etsin Viljaa niitä varten, jotka isoavat.”

ÄÄNI sanoi: „Jos tahdot ruokkia isoavia, opeta heitä kyl-

vämään, sillä Kuninkaan Puutarhassa ei kukaan niitä, mitä toinen kylvää.”

Kaiku sisässäni vaiken, mutta kuulin oman ääneni puhuvan ja sanovan: „Kuinka voin löytää siemeniä muita varten, ja kuinka minun on opetettava heitä kylvämään, sillä minä olen alaston, eikä minulla ole mitään omaisuutta, enkä minä tunne tämän maan vuodenaikoja.”

ÄÄNI ei vastannut, mutta silmäni osuivat ITÄÄN, missä maa kääntyi ylöspäin, kunnes sen vihreä vaippa hipoi taivaan sinistä verhoa. Ja siellä VALO sai muodon, ja hämmästelevälle katseelleni näkyi suuri Temppeli, jossa oli seitsemän leveätä päätyä. Sen seinät olivat loistavat ja tuliset ikäänkuin Auringon aineesta rakennetut, ja ne kruunasi sininen holvi, joka kaareutui niiden ylitse häipyen lopulta taivaan sineen. Seitsemän korkeata tornia ympäröi holvia kuin otsakoriste, ja jokainen näistä seitsemästä oli sateenkaaren juovan värinen.

Korkealla läntisellä seinällä, joka oli sillä puolella, missä seisoin, oli mahtava portti kullasta ja helmistä, ja ihmeelliset portaat, seitsenjaksoiset, seitsemän askelta kussakin, nousivat kaaren tukemina, joka oli kuin suuri sateenkaari, vihreästä maasta, kaukaa seinän kynnyksen alapuolelta.

Jälleen SOINTU pukeutui ÄÄNEKSI korvissani ja sanoi: „Jos haluat kerätä aittaasi Viisauden Siemeniä, käy Viisauden Temppeliin, oi Ihminen, ja siellä lue läksy, joka on kirjoitettu kaikille, joilla on silmät lukeakseen.”

Minä menin ITÄÄN nousten Vihreää Kukkulaa ja Sateenkaariportaita. Kulta- ja helmiportti avautui kosketuksestani äänellä, joka oli kuin kymmenen tuhannen äänen laulama aamulaulu. Minä kävin sisälle ja näin avaran salin, jonka kupukatto oli kuutamonsininen, ja jonka lattia oli maidonvalkoista kristallia. Näin ympärilläni hämärät, kaukaiset seinät ja korkeat, veistetyt pylväät, joiden värit ja ääriiviivat aaltoillen vaihtelivat sen usvan lailla, joka nousee uinuvasta maasta Aamuauringon sitä katsellessa.

Sitten loin katseeni kohti ITÄÄ ja näin suuren Valkoisen Alttarin, joka hahmoltaan oli kuin kymmensäteinen tähti. Kymmenen lamppua riippui hopeaketjujen kannattamina Tähten säteitten yllä, ja jokainen lamppu oli veistetty yhdestä ainoasta ihanasta jalokivestä. Seitsemän valoi yli Alttarin ja Lattian seitsemän pyhää sateenkaaren sädettä, mutta ne kolme muuta, jotka riippuivat IDÄN puolella, levittivät Salaisen Opaalin vivahtelevaa valoa.

Valot kietoivat minut virtaansa ja vetivät minut eteenpäin kohden ITÄÄ. Minä nousin seitsemän porrasta, jotka olivat sateenkaaren kristallia, ja vielä kolme Porrasta, jotka olivat usvaista opaalia, ja polvistuin ja palvoin Pyhää Tähteä. Minä nousin ja käännyin katsomaan LÄNTEEN ja katsoin alas Tempppelin saliin. Ja minä näin, että kristallikivetys oli muuttunut Lammeksi, kirkkaaksi ja liikkumattomaksi kuin täydellinen kuvastin ja syväksi ja tyhjäksi kuin lasi, joka heijastaa keskiyön taivasta.

Kun sitten katsoin Lampea, näin ihmeekseni, mutta pelkäämättä, että vesi nousi nopeasti ja ääneti ylöspäin jalkojani kohden. Askelma askelmalta Altтарin portaat vaipuivat nousuveden hiljaisen pinnan alle ja hävisivät kokonaan näkyvistäni, ikäänkuin ne eivät ikinä olisi olleet. Nouseva vesi suuteli jalkojani ja syleili polviani, mutta en tuntenut märkyiden puistatusta enkä kylmyyttä. Äänetön aalto huuhteli kurkkuani ja nieli Altтарitähden. Vain ylhäiset pilarit ja kuutamonsininen holvikatto ja lamput ja niiden hopeaketjut ja MINÄ jäivät veden yläpuolelle.

Sitten Pyhät Valot pukeutuivat ÄÄNEKSI korvissani ja sanoivat: „Mitä etsit, oi Ihminen?”

Ja Kaiku sisässäni vastasi ja sanoi: „Minä etsin Viljaa niille, jotka isoavat, ja Elämää niille, jotka kuolevat.”

ÄÄNI sanoi: „Tiedä, oi Etsijä, että *Sinä* yksin olet ELÄMÄ, ja että vain sinulla on Elämän Siemen.”

Ja KAIKU sisässäni vastasi ja sanoi: „Kaiken sen, mitä MINÄ OLEN, minä jaan niiden kanssa, jotka kaipaavat ELÄMÄÄ, ja kaiken sen, mitä *minulla on*, minä annan niille, jotka isoavat.”

Ja minä tiesin, että sanat, jotka lausuin, olivat MINUA, mutta eivät olleet *minun*, ja minä taivutin pääni vesien alle ja siirryin seutuun, jolla ei ollut pituutta eikä leveyttä eikä korkeutta eikä syvyyttä, ja sen Itsevaltiias oli MUSTUUS, ja hänen valtaistuimensa oli Äänettömyys. Ja minä otin tuon Valtakunnan omakseni ja syöksin sen Valtiaan istuimeltaan, ja MUSTUUS tuli palvelijakseni ja Äänettömyys jalkojeni astinlaudaksi.

Sitten kuljin eteenpäin Maasta, jonka olin valloittanut, ja tulin outoon maahan. Ja minä näin avaran maiseman, tyynen ja vehreän ja kukkasin koristetun, joka ulottui kauas ITÄÄN Oikealle Kädelleni ja oli sen Maan kaltainen, missä Temppleri oli, paitsi että valo, jota mikään aurinko ei milloinkaan luonut maan päälle, hohti sen yllä, vaikka mitään aurinkoa ei

ollut taivaalla sen yläpuolella. Ja minä näin toisen maan, myrskyn raiskaaman, puuttoman, täynnä mustia, muodottomia kallioita, joka avartui kauas LÄNTEEN Vasemmalle Kädelleni ja oli sen maan kaltainen, joka oli Veren Virran tuolla puolen paitsi että pimeys, jota mikään yö ei milloinkaan luonut maan päälle, kietoi sen kuin kuolinliina. Ja Loistavan Maan yllä lumenvalkoinen pilvi hahmoittui kirjaimiksi taivasta vasten, ja sanat, jotka kirjaimista muodostuivat, olivat nämä:

TÄMÄ ON PÄIVÄN MAA.

Ja Pimeään Maan yläpuolella himmeämpunainen pilvi hahmottui kirjaimiksi vasten pimeyttä, ja sanat, jotka kirjaimista muodostuivat, olivat nämä:

TÄMÄ ON YÖN MAA.

Ja minä näin kahden miehen ilmestyvän maisemiin edessäni, toisen Päivän Maahan ja toisen Yön Maahan. Ensimmäinen tuli näkyviin suuresta Valkoisesta Liekistä, joka huuhtoi etäistä taivaanrantaan kaukana Pyhässä IDÄSSÄ. Toinen tuli näkyviin synkästä Mustasta Pilvestä, joka verhosi villin maiseman etäisessä murheellisessa LÄNNESSÄ. Hän, joka kulki Päivän Maassa, oli pystypäinen ja kuninkaallinen muodoiltaan, ja hän oli puettu kiireestä kantapäähän vaippaan, joka oli valkea kuin lumi, mutta hänen päänsä oli verhottu omaan VALOONSA, enkä voinut erottaa hänen piirteitään. Hän liikkui hiljaisella, kiireettömällä sulolla, niin kuin hallitsija kulkee uskollisen kuningaskuntansa kautta, ja minä näin, että tie, jota hän kävi, oli *Auringon Päiväpolku*. Silmäni harhailivat Tiellä, joka kulki Maassa avarassa Kaarressa, ja minä näin, että keskikohdaltaan se kosketti Yön Maan rajoja.

Minä käännyin katsomaan toista Maata ja Miestä, joka siinä vaelsi. Tämä Mies oli kumaraharteinen ja laiha, ja hän oli puettu repaleiseen, maan tahrimaan vaippaan, mutta hänen piirteensä olivat epäselvät, sillä *pimeys* levittäytyi niiden ylle ja kätki ne hunnun tavoin. Hän liikkui ahdistetuin, horjahtelevin askelin, usein langeten ja kääntyen syrjään, mutta minä näin, että hänenkin tiensä oli *Auringon Päiväpolku*. Silmäni harhailivat Tiellä, joka kulki tuossa Maassa avarassa, epäselvässä Kaarressa, ja minä näin sen keskikohdaltaan lähestyvän Päivän Maan rajoja.

Käännyin jälleen Loistavaan Maahan ja näin mitä en ollut aikaisemmin huomannut, että hänen kulkiessaan joukko loistavia olentoja saattoi Loistavaa Miestä hänen tiellään. Siellä

oli olentoja, jotka olivat ihmisten näköisiä, ja toisia, jotka olivat eläinten hahmoisia. Oli joitakin, jotka kiitivät läpi ilman kuin linnut, ja toisia, jotka lihoittelivat kuin hilpeät siivitettyt hyönteiset. Muutamat eivät muistuttaneet mitään luontokappaletta maan päällä ja olivat neito ja hirvenvasikka ja nopeasiipinen mehiläinen ja suloääninen kiirivä leivo yhdessä ainoassa, vaihtelevassa, hohtavassa muodossa. Muutamat riensivät Loistavan Miehen edellä ja tasoittivat tien hänen jaloilleen. Toiset liikkuiivat aivan hänen kintereillään varjellen häntä kaikilta onnettomuuksilta. Muutamat vilvoittivat siivillään ilman hänen yllään, ja toiset täyttivät sen uni-maailman sävelillä ja muuttivat sen kirkkailla hahmoillaan miljooniksi viehättäviksi väreiksi. Kaikki olivat Miehen rakastavia orjia, ja jokainen, vaikka suorittikin omaa erillistä tehtävänsä, teki myös toisen työtä ja yhtyi kaikkien kanssa palvelemaan KAIKKEUDEN Loistavaa Mestaria.

Sitten katsoin Pimeälle Tielle ja näin, mitä en ollut ennen huomannut: kun hän kulki, joukko julmia olentoja saattoi Tummaa Miestä hänen tiellään. Muutamat olivat väriltään mustia kuin keskijö, ja toiset olivat hämärän vivahteisia. Jotkut, sinne tänne hajaantuneet, olivat loistavanväriset ja muodoiltaan kauniit, mutta ne näyttivät vain kaukaisesta Päivän Maasta kulkeutuneilta. Tummat hahmot olivat monella tavalla rumat: jotkut näöltään inhimilliset, mutta muotopuolet ja epätäydelliset, ja toiset outojen, julmien petojen kaltaiset. Muutamat olivat kuin matelijat, ja toiset, maassa ryömivät, uupuivat kaikkea muotoa. Monilla oli suunnattomat kuoriaissiivet ja ruumiit, joissa nainen ja petoeläin ja lukki ja sisilisko ja skorpioni yhtyivät yhdeksi ainoaksi inhottavaksi hahmoksi. Kaikki olivat Miehen kiduttajia ja vihamiehiä, ja ne olisivat tuhonneet hänet nopeasti, elleivät ne olisi sotineet keskenään loputtomassa ja älyttömässä vihassa. Ne kulkivat Miehen edellä ja täyttivät hänen Tiensä ja raatelivat häntä torahampaillaan hänen kulkiessaan. Ne takeruivat ruumiineen hänen jalkoihinsa ja tunkeilivat hänen ympärillään edestakaisin; usein ne ajoivat hänet päättömään pakoon Mustien Kallioiden suojaan. Lentävät pedot sokaisivat hänen silmänsä mustien süpiensä raivokkailla iskuilla ja turruttivat hänen aistinsa ja saattoivat hänen korvansa kuulemattomiksi ääniensä pelottavalla huudolla. Uudelleen ja uudelleen luulin hänet menneeksi, mutta uudelleen ja uudelleen hänen hirveimmässä ahdingossaan tuli loistava olento nopeasiipisenä ja ajoi tummat joukot pakosalle. Kaikesta

vaivastaan huolimatta Tumma Mies ei koskaan katsonut taakseen, vaan pyrki alati eteenpäin matkallaan kohti kaukaista Päivän Maata.

Ja nyt nämä kaksi Miestä olivat tulleet Rajamaahan, missä Päivän Alue tapasi Yön Alueen, ja siinä, missä heidän Tiensä kulkivat rinnakkain, minä näin, että heidän oli kuljettava kädenkosketuksen päässä toisistaan. Pilvet ylhäällä hehkui-
vat punaisina Päivän Maan Tulesta ja koskettivat kalpealla värillä usvaista Rajamaata. Tumma Mies käänteli päätään sivuilleen ja hapuili käsillään niinkuin sokea mies tavoittelee lampua, jota hän ei voi nähdä, ja hohde valaisi hänen tuskanvääristämät kasvonsa, ja minä näin, että hän todella oli sokea.

Loistava Mies kääntyi kohti Yön Maata ja loi katseen Tummaan Veljeensä ja ojensi kätensä syleilläkseen häntä rakkau-
den ja säälin eleellä. Sokea Mies tunsi luvatun avun, ja hän lankesi polvilleen ja rukoili ääneen.

Tumman Miehen ensimmäinen rukous:

OI SALAINEN VALO! OI KÄTKETTY VALO! OI VA-
PAHTAVA KIRKKAUS!

NOSTA TÄMÄ PIMEYDEN HUNTU MINUN SILMIL-
TÄNI JA SUO MINUN NÄHDÄ KIDUTTAJANI!

ANNA VOIMAA KÄSILLENI, JOTTA VOISIN SAAT-
TAA HEIDÄT ORJIKSENI JA HÄVITTÄÄ HEIDÄT

JA HALLITA KUNINKAANA TÄSSÄ VALTAKUN-
NASSA, NIINKUIN SINÄ HALLITSET OMASSASI.

Tumma Mies lakkasi rukoilemasta, ja Valon Huntu kohosi hetkeksi hänen Loistavan Veljensä kasvoilta. Ja minä näin valtaisan Voiman ja Rauhan ja täydellisen Kauneuden kas-
vot, ja silmäni kohtasivat silmät, mittaamattoman syvät kuin kuutamon sini ja täynnä ääretöntä sääliä. Mutta Loistava Huntu laskeusi jälleen, ja säälivät kädet vaipuivat, ja Loistava Mies kääntyi tielleen hitaalla ja murheellisella askelella ja kulki kohti kotiaan Suuressa Valkoisessa Tulessa, joka liekehti Salaisessa IDÄSSÄ. Ja Tumma Mies nousi hitaasti polviltaan ja kävi sokealle ja ahdistetulle tielleen, kunnes hän häipyi näkyvistäni asuntonsa villiin pimeyteen Murheel-
lisessa LÄNNESSÄ.

Jälleen Loistava Mies tuli näkyviin Valkoisesta Tulesta IDÄSSÄ, ja jälleen hänen Tumma Veljensä tuli näkyviin LÄNNEN Mustasta Pilvestä, ja kumpikin jatkoi matkaansa niinkuin ennenkin kohti Rajamaata, missä heidän Kuningas-
kuntansa kohtasivat. Ei mikään siitä, mitä olen kertonut,

muuttunut, paitsi että nuo loistavasiipiset olennot, jotka riensivät Tumman Miehen avuksi hänen hädässään, ilmestyivät lukuisampina kuin ennen. (Jatkuu).

Tekijän valtuuttamana suom. J. Ptn.

J. R. Hannula :

Miten ratkaisen uskonnon?

II

Vielä uusi avain, joka ratkaisee kysymyksen: mikä on valittu kansa, se kansa, joka valmistaa Kristuksen tuloa? Saamme kuulla, että alkuperäinen valittu kansa on vaeltanut, ei vain jonkun „välimeren” tai „punaisen meren” yli täällä maan päällä, vaan että se on tullut avaruuden ulapan yli naapuritähdistä Venuksesta ja Merkuriuksesta. Se on alkuperäinen Valkoinen Veljeskunta. Nämä avaruuden „siirtolaiset” eli „vaeltajat” ovat ottaneet oppilaita tämän planeetan ihmiskunnasta kasvattaa siten yksilöitä sisäisesti vastaanottamaan Kristuksen.

Nyt seuraa kysymys: miten löydämme tämän valitun kansan? Ensiksi kaikkien uskontojen alkuperäisessä keskustelussa, Mestarissa. Heidän kanssaan tulemme sielulliseen kosketukseen tutkimalla ja seuraamalla Mestarin käytännöllistä siveysoppia. Mooseksen kanssa tulemme kosketukseen seuraamalla hänen kymmentä käskyjään. Buddhan kanssa joudumme kosketukseen seuraamalla hänen siveysoppiaan, n.s. kahdeksankertaista tietään. Jeesuksen Kristuksen kanssa tulemme yhteyteen seuraamalla vuorisäärän siveysoppia.

Tähän on lisättävä, että alkuaan nuo jumalalliset olennot olivat julkisina johtajina, hallitsijoina ja opettajina. Mutta Atlantiksella alemmat voimat saivat ylivallan, itsekkyyksensä pääsi johtoon ja jumalalliset johtajat joutuivat syrjään. Niistä ajoista asti he ovat toimineet tuntemattomina, salaisena veljeskuntana. Nyt he kolkuttavat ihmisten sydämen ovella. Sisäisestä maailmasta, ihmisten sisältä, heitä ei ole voitu karkoittaa. Kyllä sitäkin on yritetty. Ihmisiä on pakoitettu tekemään hirveitä valoja, joissa heidän olisi pitänyt kieltää tai

tukahduttaa parempi itsensä. Kuitenkin Jumalan valtakunta on ihmisissä sisäisesti edelleen, niinkuin Jeesus sanoo. Ja sieltä Mestari on löydettävä. Niinpä voimme esim. Vanhan Testamentin esityksen Mooseksesta ja Israelin kansan vaeluksesta luvattuun maahan ymmärtää sielullisesti, vertauskuvallisesti.

Mooses on tietysti historiallinen henkilö. Mutta Vanhan Testamentin kertomus ei ole vain historiallinen, vaan se on myös sielullinen. Mooses symbolisoi tällöin ihmisen korkeampaa minää, joka tavallaan kuin pienenä lapsena syntyy tai löytyy persoonallisesta sieluelämästä. Ihminen on tullut totuuden etsijäksi, jolloin hänen sielunsa on puhdistunut, on tullut kuninkaallisesti neitseeksi, Faraon tyttäreksi. Ihminen on tullut tuntemaan kuninkaallisen ihmisarvon. Hän on sisäisesti kuin kuninkaan tytär, jonka ei sovi kuljeskella missä tahansa. Hän löytää neitseellisestä sielustaan Mooseslapsen, s.o. hän alkaa kuunnella jumalallisen järjen ääntä. Ihminen tulee tällöin siihen yksilölliseen omantunnon uskontoon, josta edellä puhuimme. Nykyaikainen teosofi tulee tähän kohtaan ja ihmettelee: „Oikeastaanhan minä olin jo nuorena tässä kohdassa. Minulla oli jo nuorena Mooses sielussani. Mooses ja hänen laintaulunsa. Jumalan ääni puhui minulle vuorelta, s.o. korkeammasta minästäni. Se puhui minulle omassatunnonani. Minä en vaan ymmärtänyt näitä asioita. Sillä kirkko ei kyennyt yhtään minua auttamaan, ei asioita valaisemaan. Nyt tuli teosofis-ruusuristiläinen valo, joka auttoi ymmärtämään omia kokemuksiani”.

Näin joutuu totuudenetsijä itsekseen puhumaan. Hän joutuu valtaamaan luvattun maan, s.o. oman sielunsa siinä asuvilta alkuasukkailta, himojen ja itsekkyyden voimilta. Hyvin keskeinen ja mahtava varustus on Jeriko. Mikä on tämä Jeriko? Se on astraaliruumis, myös himo- ja kuuruumiiksi nimitetty. Jeriko onkin suomennettu: „kuu, haju”. Astraaliruumista voidaan sanoa kuuruumiiksi senkin perusteella, että se on lähinnä edellisen eli kuumavantaran eläimellisen kehityksen tuote meissä. Jeriko on saarrettava seitsemän kertaa, koska astraaliruumiimme itsessään on seitsemänkertainen. Sen voittaminen, oman itsekkyytensä ja eläimellisyytensä kukistaminen käy päinsä Herran eli Mestarin avulla, Mestarin siveysopillisia neuvoja seuraten.

Samoin toiset „alkuasukkaat”, filistealaiset ja muut, edustavat ihmisen persoonallisia haluja, alempia taipumuksia, tapoja ja tottumuksia. Ne kaikki täytyy voittaa. Ihmisestä

täytyy tulla itsenäinen olento, Herran eli Jumalan palvelija. Ja kerran hän onkin „herra talossaan”. Hän kulkee kuin kuningas, aina rehellisenä, hilliten ja halliten itseänsä, jakaen sielunsa aarteita ympärilleen, käyttäen kuninkaallista armahtamisoikeuttaan, auttaen, valaisten ja opastaen. Keltään hän ei mitään pyydä eikä vaadi, ollen aina valmis kaatumaan ja kuolemaan aatteensa saralle, Herransa palvelijana, Hänen käskynsä ja viestinsä viejänä.

Kulkien näin sisäisen Mooseksen johdolla tulee ihminen kerran eräänlaisen täyttymyksensä rajoille. Sisästä päin hän johtuu kysymään ja miettimään: „mikä on kaiken lopullinen päämäärä? Sanotaan, että se on täydellisyys. Mutta mitä se merkitsee? Jospa minusta tulisi vaikka mestari, vaikka aurinkokunnan korkein Logos, tai jotain vielä suurempaa, niin mitä sitten? Kuka siitä iloitsisi? Kuka siitä hyötyisi? Eikö kaikki kuitenkin vajoa tuntemattomaan ehdottomuuteen, josta se tullutkin on? Eikö olisi ollut parasta, että kaikki olisi pysynytkin ehdottomassa? Eikö olemattomuus olisi järkevintä ja parhainta kaikesta?”

Näin ajatellessaan asioita, maailmoja halkovassa järjen valossa, on kuin kaikki häipyisi hänen ulottuviltaan. On kuin hetkeksi kaikki pyörät pysähtyisivät. Mitään tarkoitusta ei näy. Hän kysyy: „olenko sittenkin ymmärtänyt väärin koko elämän?”

Hän on hetken aivan vaiti. Kaikki pyörät hänen olemuksessaan ovat pysäyksissä. Mutta tässä avaruuksia hipovassa hiljaisuudessa tapahtuu sitten jotakin. On kuin hiljainen ääni hänen olemuksessaan alkaisi puhua. Se ei kiellä, etteikö näky ja johtopäätös olisi ollut oikea. Se oli oikea. Se on korkea lopputulos järjen kannalta katsoen. Mutta järki tällaisenaan on vain yksi mittapuu, jolla elämää ja sen tarkoitusta mitaillaan. Se on oikeamielisen järjen lopputulos. Parasta on olemattomuus. Mutta on olemassa toinen mittapuu, toinen elämä, joka liittyy edelliseen, ja se on rakkaus. Järki on välttämätön. Sillä se juuri ahdistaa ihmistä siihen asti, että ihminen pelastuu, s.o. siirtyy rakkauteen. Rakkaudessa on pelastus. Rakkaudessa on täydellisyys. Rakkaus ei ole järjetöntä. Rakkaus sulkee itseensä korkeimmankin järjen. Kun aina elät rakkaudessa, silloin aina elät täydellisyydessä.

Ihminen tajuaa tämän selvästi omassa itsessään. Ja tällä on varma seurauksensa: ihminen kokee ja läpikäy mystillisen kuoleman. Hän elää, eikä enää elä, vaan Kristus elää hänessä.

Onko työ nyt loppu? Kaukana siitä. Nyt työ vasta oikein alkaakin. Sillä Ääni sanoo: „Aseta kynttiläsi pöydälle!” Oppilas ymmärtää, että se on välttämättömyys. Hän tekee sen vavisten. Hän toisinaan tahtoi vetäytyä pois, vaikkapa suureen luontoon, eläinten ja kasvien luo. Siellä on hiljaisempaa. Vaatimukset ovat pienemmät. Kukat iloitsevat ystävällisyydestä. Eläimet ovat tyytyväisiä päänsilityksestä. Mutta ihmisten keskuudessa ovat vaatimukset paljoa suuremmat. Totuuden ja Mestarin kynttilä hermostuttaa maailmaa. Sinä valossa näkyvät itsekkyyden likapilkut, henkisen laiskuuden tummat läikät.

Ja kuitenkin Mestari sanoo, ja silloin tällöin aivan erikoisella tavalla: „Ei kynttilää sytytetä ja panna vakan alle, vaan kynttiläjalkaan, ja niin se loistaa kaikille huoneessa oleville”. Voi olla, että silloin tällöin, tuota neuvoa ja kehoitusta seuratessaan, tuon kynttilän valaistessa, tuntuu kuin oppilaalta itseltäänkin vajoaisi maa jalkojen alta. On kuin avautuisi kuilu hänen eteensä. Hän tahtoi peräytyä kauhun lyömänä. Mutta minne? Helvettiin hän ei kelpaa, Jumalalle hän ei ilkiä kasvojansa näyttää. Hän seisoo tyrmistyneenä. Mestari ei virkkaa mitään. Kuitenkin oppilas aavistaa, että Mestari seisoo lähellä, kenties tarkastellen, miten oppilas menettelee, miten hän tuon avautuneen kuilun täyttää. Ja silloin, ollessaan kauhun lyömänä, hänen ruumiinsa vuotaessa tuskan hikeä, oppilalle selviää, että vain rakkauksella hän voi tuon kuilun täyttää. Ei mikään muu riitä eikä auta. Rakkaus ainoastaan. Ei ole enää mikään muu kysymyksessä. Pois häviävät turhat luulot omasta itsestään, omasta suuruudestaan. Vain rakastamalla kuilut täyttyvät. Hän kuuntelee ihmisten ja Jumalan ääntä. Hän löytää itsensä „shravakana”, kuuntelijana, oppilaana jumalallisessa koulussa ihmisten kesken. Shravaka hän on, „ikuinen kuuntelija” — tai kristitty, teosofi, ruusuristolainen. Kaikki muu häipyä korkeuksiin. Palvelija hän on, ei orja. Vain rakkaus kaiken yhdistää, kaiken täyttää. Sillä rakkaus on itsessään täydellisyys.

Hallitsijan ajatus

„Kun tutkin vanhoja kirjoja, ainoa ajatukseni on tämä: Kuinka niiden viisaus voidaan soveluttaa kansaan, jota hallitsen?”

Japanin keisari *Mutsuhito*.

H. P. Blavatsky:

Kuusikulmio ja viisikanta

I

Viisikanta

[Seuraavan tulkinnan H. P. Blavatsky kirjoitti vastaukseksi erään h: a S. T. Venkatapatyn kirjeeseen; tämä väitti menestyksellä käyttäneensä skorpionin puremien parannukseen tai niiden vaikutusten lievittämiseen viisikantaa, joka oli piirretty paperille, ja jonka lohkoihin oli kirjoitettu erään hindujumalan nimi.]

Viime aikoina on *The Theosophistin* toimisto saanut vastaanottaa useita kirjeitä, jotka koskevat salaperäisen viisikulmion vaikutusta. Meidän länsimaalaiset lukijamme ovat ehkä tietämättömät siitä suuresta merkityksestä, jonka länsimaaiset kabbalistit liittävät tähän merkkiin, ja siksi saattaa olla paikallaan sanoa siitä muutama sana juuri nyt, kun se niin tuntuvasti on kiinnittänyt lukijoittemme mieltä. Samoin kuin kuusikulmaisella tähdellä, joka on *makrokosmoksen* kuva, viisikanta-tähdelläkin on syvä vertauskuullinen merkityksensä, sillä se edustaa *mikrokosmosta*. Edellinen — „kaksinkertainen kolmio”, joka on koottu kahdesta vastavasti valkoisesta ja mustasta kolmiosta — päällekkäin ja toisiinsa kietoutuneina (Seuramme symboli) — joka on Euroopassa tunnettu „Salomon sinettinä” ja „Vishnun merkinä” Intiassa — on pantu edustamaan kaikkiallista henkeä ja ainetta, *valkoisen* huippupisteen merkittäessä edellisen nousua taivasta kohden, *mustan* kolmion alakärjen kääntyessä maahanpäin. Pentagramma [viisikulmio] edustaa myös henkeä ja ainetta, mutta vain maan päällä ilmenneenä. Vertauskuvana *mikrokosmoksesta* (eli „maailmankaikkeudesta pienoiskoossa”), joka uskollisesti heijastelee itseään *makrokosmoksessa* (eli suuressa kosmoksessa), se on merkki ihmillisen älyn eli hengen ylivallasta karkeaan aineeseen nähden.

Useimmat kabbalistisen eli *seremoniallisen* magian mysterioista, gnostilliset symbolit ja kaikki kabbalistiset profetoinnin avaimet sisältyvät tuohon leimuavaan viisikantaan, jota kaldealais-juutalaisen kabbalan harjoittajat ovat pitäneet vaikuttavimpana maagillisena välineenä. Maagillisessa toimituksessa, jonka aikana pieninkin empiminen, erehdys

tai poisjättö tulee suorittajalleen kohtalokkaaksi, tämä tähti on aina alttarilla kannattamassa suitsutusta ja muita uhreja ja on aina kutsuntakolmijalan alla. Kärkiensä asennon mukaan se „manaa esiin hyviä tai pahoja henkiä ja karkoittaa, pidättää tai ottaa ne kiinni” — sanovat meille kabbalistit. „Okkultiset tilat johtuvat elementaalihenkien vaikutuksesta”, sanoo *New American Cyclopaedia* kirjoituksessaan „Magia” käyttäen siten „elementaali” — adjektiivia määrättyistä hengistä — sanaa, jonka sivumennen sanoen spiritistit väittävät teosofien keksineen, kun itse asiassa N. A. *Cyclopaedia* julkaistiin kaksikymmentä vuotta ennen Teosofisen Seuran syntymää. „Tämä salaperäinen kuvio (viisikulmainen tähti) täytyy pyhittää neljällä elementillä, siihen on huouettava, se on pirskoitettava vedellä ja kuivattava kallisarvoisten tuoksuaineitten savussa, ja sitten suurten henkien, kuten Gabrielin, Rafaelin, Orifioldin nimet ja pyhän tetragramman kirjaimet ja muut kabbalistiset sanat kuiskataan siihen ja piirretään sille” — lisää *Cyclopaedia* jäljentäen tietonsa vanhojen keskiaikaisten kabbalistien kirjoista ja Eliphas Lévin nykyaikaisemmasta teoksesta *Dogmes et Rituel de la Haute Magie*. Muuan nykyaikainen lontoolainen kabbalisti, joka käyttää itsestään „Adeptin” nimeä, erään lontoolaisen spiritistilehden kirjoittaja, ivaa itämaista teosofiaa ja tekisi siitä — jos voisi — juutalaisen kabbalan ja kaldealais-foinikialaisen enkeliopin ja demooniopin palvelijan. Tuo uusi Cagliostro selittäisi todennäköisesti „viisikulmaisen tähden” voiman ja vaikutuksen johtuvaksi vain hänen manaamiensa hyvien „geniusten” väliintulosta, noiden *dshinnien*, jotka hän on Salomon lailla pannut pulloon ja sulkenut astian suun kuningas „Salomon sinetillä”, jonka tuo tarunomainen kuningas oli orjalisesti kopioinut Intian vaishnaviittien merkistä monien muiden juttujen kanssa, jotka hän oli tuonut yhtä tarunomaisesta Ophirista, mikäli hänen laivansa milloinkaan kävivät siellä. Mutta selitys, jonka teosofit antavat satunnaisesta menestyksestä kivun lievittämisessä (kuten esim. skorpionin puremisessa) viisikantaa käyttämällä — menestys, mikä sivumennen sanoen, saattaisi joillekin henkilöille jäädä pysyväiseksi ja varmaksi, jos siihen liittyisi tieto aiheuttavasta syystä — on hieman vähemmän *yliluonnollinen* ja hylkää jokaisen teorian välittävän „hengen” vaikutuksesta sen aikaansaajana, olivatpa nämä henget sitten *inhimillisiä* tai *elementaalisia*. Totta on, että tähden *viisikärkisellä muodolla* on jotakin tekemistä sen kanssa, niinkuin selitämme, mutta se riippuu

kokonaan tapahtuman pääaiheuttajasta, „maagillisen” voiman *alphasta* ja *omegasta* — IHMISEN TAHDOSTA. Kaikki seremonialisen magian kompeetit — tuokset, vaatetukset, piirretyt hieroglyfit ja naamiohuvit ovat hyviä, mutta vain alottelijoille, kokelaalle, jonka voimat on kehitettävä, hänen sielullinen asenteensa tehtävä selväksi toimitusten aikana, ja hänen TAHTONSA kasvatettava sellaisiin symboleihin keskittymisellä. Kabbalistisella aksiomilla, että maagikko voi tulla elementaalihenken herraksi vain ylittämällä ne rohkeudessa niiden omassa elementissä, on allegorinen merkitys. Vain asettaakseen koetukselle kokelaan moraalisen voiman ja uskalluksen hierofantit keksivät muinaisiin mysterioihin vihkimyksen pelottavat kokeet; niinpä vihkimyskokelas, joka oli osoittautunut pelottomaksi vedessä, tulessa, ilmassa ja kimmeerisen pimeyden kauhuissa, tunnustettiin undiinien [aallotarten], salamanterien [tulen henkien], sylfiien [ilmartarten] ja gnoomien [maahisten] valtiaaksi. Hän oli „pakottanut ne tottelevaisuuteen” ja „osasi manata henkiä”, sillä perehdyttyään tutkimustensa kautta okkultisen eli salatun luonnon perimmäiseen olemukseen ja kunkin elementin ominaisuuksiin hän osasi mielensä mukaan aiheuttaa mitä ihmeellisimpiä ilmennyksiä eli „okkultisia” ilmiöitä sellaisia ominaisuuksia yhdistelemällä, yhdistelyin, jotka tähän päivään asti ovat pysyneet tuntemattomina vihkimättömille, koska edistytvä ja eksoteerinen tiede, joka etenee hitaasti ja varovasti, voi järjestää löytönsä vain yksitellen perättäiseen järjestykseen; tähän saakka sitä ei ole huvittanut ottaa oppia niiltä, jotka pitkiä aikoja sitten ovat saaneet haltuunsa luonnon mysteerit. Monet ovat ne okkultiset salaisuudet, jotka se on vainunnut, ja jotka se on puristanut esiin vanhasta magiasta, eikä se kuitenkaan tahdo luottaa siihen edes sen nojalla, mitä mu'naiset esoteeriset tiedemiehet eli „adeptit” ovat todistetavasti tienneet. Mutta emme saa poiketa aiheestamme, ja niinpä nyt käännyimme tutkimaan viisikannan salaperäistä vaikutusta.

„Mitä jossakin merkissä saattaa olla?” lukijamme kysyvät. „Ei sen enempää kuin nimessäkään”, me vastaamme — ei mitään, paitsi että, niinkuin yllä sanoimme, se auttaa keskittämään huomion, naulitsemaan suorittajan TAHDON määrättyyn kohtaan. Magneettinen eli mesmerinen voima, joka virtaa kuviota piirtävän käden sormenpäistä, juuri parantaa tai ainakin pysähdyttää pakottavan tuskan huumaannuttamalla hermot eikä kuvio *sinänsä*. Ja kuitenkin on eräitä tai-

tajia, jotka pystyvät osoittamaan, että *viisikulmaisen tähden* pelkkä piirtäminen, tähden, jonka kärkipisteet edustavat niitä viittä ihmisen kanavien pääjäsentä — päätä, kaksia käsiä ja jalkoja — joista mesmeriset virrat lähtevät voimakkaimpina (piirtäminen on tehokkaampi tapahtuessaan sormien päillä kuin musteella, liidulla tai lyijykynällä), jota auttaa voimakas tuskan lievittämisen tahto, sangen usein alitajuisesti pakottaa esiin parantavan voiman näistä jäsenistä suuremmalla voimalla kuin muutoin tapahtuisi. *Usko* kuvioon muuttuu kiinteäksi tahdoksi ja jälkimmäinen voimaksi, ja voima, mistä tunteesta tai syystä se ikinä lähtee, ehdottoman varmasti ponnahtaa jonnekin ja iskee siihen paikkaan suuremmalla tai pienemmällä voimalla; on luonnollista, että tuo paikka on se, mihin suorittajan huomio on kohdistunut. Tästä siis parantumisen, jonka itseään tuntematon mesmerisoija selittää aiheutuneeksi VIISIKANNASTA. Totta on, mitä Schelling huomauttaa, että „vaikka magia onkin laannut olemasta vakavan huomion kohteena, sillä on ollut historia, joka toisaalta liittyy sen vertauskuvakielen korkeimpiin muotoihin, teosofiaan ja varhaiseen tieteeseen, samoin kuin toisaalta demonomanian monien muotojen naurettaviin tai traagillisiin harhautumiin ... Kreikkalaisessa teurgiassa tavataan loistavan älyn ja suorastaan täydellisen systeemin raunioita, mikä ulottuisi kauas sen näköpiirin tuolle puolelle, minkä vanhimmat kirjoitetut asiakirjat meille antavat ... ja saman systeemin *osia* voidaan nähdä juutalaisessa kabbalassa ...” Tuo „täydellinen systeemi” on nykyisin eräiden Idän taitajien käsissä. Tekopyhät saattavat kiistää „magian” oikeutuksen, mutta sen todellisuutta taitona ja eritoten tieteenä tuskin voidaan epäillä. Eikä sitä epäile laisinkaan edes koko Rooman katolinen papisto, vaikkakin sen pelko, että tästä tulee pelotettava todistaja sen oman syntyperän laillisuutta vastaan, pakottaa sen tukemaan väitettä, että magian ihmeet johtuvat pahoista hengistä tai „langenneista enkeleistä”. Euroopassa sillä on vielä „muutamia oppineita ja kunnioitettavia opettajia ja adepteja”, myöntää sama *Cyclopaedia*. Ja me voimme lisätä, että läpi koko „pakanamaailman” sen todellisuus myönnetään miltei kaikkialla, ja sen harjoittajia on lukuisasti, vaikka he koettavat välttää epäilevän maailman huomiota.

The Theosophist, II, n:o 11, 1881.

Suom. J. Ptn.

Dion Fortune:

Rituaalin paluu

Tavernerin tapana oli eräänä aikoina ja kausina tehdä sellaista, mitä minä sanoisin itse-hypnotisoinniksi; hän puolestaan käytti siitä „alitajuiseksi menemisen” nimitystä ja selitti, että hän keskitystä käyttäen siirsi huomionsa polttopisteen ulkonaisesta maailmasta ajatuksen maailmaan. Eri tajunnantiloista, joihin hän täten pääsi, ja työstä, jota kussakin voitiin tehdä, hän kerjoili silloin tällöin, ja minä opin pian tuntemaan eri vaiheet, joiden kautta hän kulki tämän epätavallisen prosessin kuluessa.

Yökautia olen valvonut virkaveljeni tajuttoman ruumiin ääressä sen maatessa nytkähtelevänä sohvallla, kun ajatukset, jotka eivät olleet kotoisin hänen sielustaan, vaikuttivat hänen vastaanottaviin hermoihinsa. Monet ihmiset osaavat keskustella keskenään ajatuksin, mutta en ollut milloinkaan ymmärtänyt, kuinka suuressa määrässä tätä voimaa käytettiin, ennen kuin kuulin Tavernerin käyttävän ruumistaan sellaisten sanomien vastaanottolaitteena.

Muutamana yönä, juodessaan kuumaa kahvia, jota olin hänelle antanut (häntä näet vilutti tavattomasti näiden suoritusten jälkeen), hän sanoi minulle: „Rhodes, nyt on kumma juttu tekeillä.”

Tiedustelin, mitä hän tarkoitti.

„En ole aivan varma”, hän sanoi. „On tekeillä jotakin, mitä en ymmärrä, ja soisin sinun auttavan minua sen tutkimisessa.”

Lupasin apuani ja kysyin, minkä luontoinen pulma oli.

„Kerroin sinulle, kun ryhdyit työoverikseni”, hän sanoi, „että olin erään salaisen veljeskunnan jäsen, mutta en kertonut sinulle siitä sen enempää, koska olen luvannut olla kertomatta, mutta yhteistyötämme silmällä pitäen selvitän sinulle eräitä asioita, mikäli mahdollista.

Tietänet, että me käytämme työssämme rituaalia. Tämä ei ole sellaista hölynpölyä kuin kenties luulet sen olevan, sillä rituaalilla on syvä sielullinen vaikutus. Jokainen, joka on kyllin herkkä, voi tuntea värähtelyjen säteilevän, missä ikinä suoritetaan okkultista seremoniaa. Minun esimerkiksi tarvitsee vain pysähtyä hetkeksi kuuntelemaan sielullisesti, voidakseni sanoa milloin joku Lhassan loosheista suorittaa kauhistuttavaa rituaaliaan.

Olessani äsken alitajuisena, minä kuulin suoritettavan yhtä oman järjestöni rituaalia, mutta siten, ettei yksikään looshi, missä minä olen istunut, sitä sillä tavalla tekisi. Se oli kuin Tshaikowskin sävellys, jonka lapsi esitti poimimalla sävelet pianosta yhdellä soimella, ja ellen pahasti erehdy, joku asiaankuulumaton henkilö on saanut käsiinsä rituaalin ja kokeillut sillä.”

„Joku on rikkonut valansa ja antanut vieraille teidän salaisuutenne”, minä sanoin.

„Ilmeisesti”, Taverner sanoi. „Sellaista ei ole usein tehty, mutta tapauksia on kuitenkin, ja jos joku mustista loosheista, jotka kyllä tietäisivät, kuinka käytellä sitä, saisivat rituaalin käsiinsä, seuraukset olisivat vakavat, sillä näissä vanhoissa seremonioissa on suuri voima. Tämä voima on taatuissa käsissä, kun sitä vartioivat ne huolella valitut tutkijat, joita vihimme, mutta se olisi aivan toisenlainen häikäilemättömien ihmisten käyttämänä.”

„Koetatko päästä sen jäljille?” minä kysyin.

„Kyllä”, vastasi Taverner, „mutta se on helpommin sanottu kuin tehty.

Minulla ei ole pienintäkään johtolankaa. Kaikki, mitä voin tehdä, on, että lähetän sanan kiertämään loosheihin, jotta tarkastettaisiin puuttuuko rituaali jonkun arkistosta; se supistaa tutkimuspiiriämme jonkun veran.”

En tiedä käyttikö Taverner postia vaiko omaa erikoista tiedoitustapaansa, mutta muutamien päivien kuluttua hänellä oli tarvitsemansa tiedot. Ei yksikään huolella vartioiduista rituaaleista puuttunut loosheista, mutta kun suoritettiin tutkimuksia päämajan arkistossa, saatiin selville, että Finzenzen looshin arkistonhoitaja oli keskiajalla varastanut rituaalin ja myynyt (niinkuin otaksuttiin) Mediceille; joka tapauksessa sitä tiedettiin käytetyn Firenzessä viidennentoista vuosisadan jälkipuoliskolla. Ei tiedetty, minne se oli joutunut, kun Medicien käsikirjoitukset joutuivat harhateille ranskalaisten vallattua Firenzen; se hävisi kerrassaan, ja luultiin, että se oli tuhoutunut. Mutta nyt, niin monen vuosisadan kuluttua, joku herätteli sen ihmeellistä voimaa.

Kun muutamia päivä myöhemmin kuljimme Harley Streetiä, Taverner kysyi minulta halusinko poiketa hänen kanssaan Marylebone Lanelle, missä hän aikoi käydä muutamassa vanhojen kirjojen kaupassa. Minua hämmästytti, että virkaveljeni tyyppinen mies harrasti sellaisia paikkoja, sillä se näytti olevan täynnä riekaleisia paperikantisia Oidoja ja vanhentunutta hartauskirjallisuutta, ja pirteys, millä puotipoika kiiruhti noutamaan omistajaa, osoitti, että toverini oli säännöllinen ja arvossapidetty asiakas.

Omistaja osoittautui ilmestyttyään vielä suuremmaksi yllätykseksi kuin myymälänsä: uskomattoman tomunen, pitkä takki, parta ja kasvot näyttivät kaikki vihreänharmaalta, mutta kun hän puhui, hänen äänensä kuului sivistyneeltä, ja vaikka toverini puhutteli häntä kuin vertaistaan, hän vastasi kuin ylemmälleen.

„Oletteko saanut vastauksen ilmoitukseen, jonka pyysin panemaan lehtiin puolestani?” kysyi Taverner edessämme seisovalta nuuskanväriseiltä mieheltä.

„En ole saanut, mutta minulla on pieni tieto teille — te ette ole ainoa, joka haluaa ostaa käsikirjoituksen.”

„Ja kilpailijani on —?”

„Mies, jonka nimi on Williams.”

„Se ei tosiaankaan sano paljon.”

„Postiosoite oli Chelsea”, sanoi vanha kirjakauppias merkitsevästi silmäten.

„Ah”, sanoi työnantajani. „Jos tuo käsikirjoitus tulee kauppaan, en aseta teille rajoja hintaan nähden.”

„Luulenpa, että saamme hieman jännitystä”, Taverner huomautti, kun olimme poistuneet myymälästä jättäen pölyttyneen omistajan kumartelemaan jälkeemme. „Chelsean mustat looshit ovat ilmeisesti kuulleet sen, minkä minäkin kuulin, ja tavoittelevat myös rituaalia.”

„Et kai luule, että se on tällä hetkellä jonkun Chelsea looshin hallussa?” minä utelin.

„En”, vastasi Taverner, „he olisivat kyllä tienneet miten käyttää sitä. Mitä hyvänsä sanottaneenkin heidän moraalistaan, tyhmyreitä he eivät ainakaan ole, ja he tietävät mitä tahtovat. Ei, joku ihminen tai ihmisryhmä, joka harrastelee salatiedettä ilman pienintäkään todellista tietoa, on saanut käsikirjoituksen. Heillä on riittävästi tietoa tunteakseen rituaalin sellaisen nähdessään, ja he leikkivät sillä nähäkseen, mitä siitä seuraa. Todennäköisesti kukaan ei olisi heitä hämmästyneempi, jos jotakin tapahtuisi.

Jos rituaali jäisi sellaisiin käsiin, en siitä olisi huolissani, mutta se voi joutua ihmisten huostaan, jotka tietävät kuinka käyttää sitä ja väärinkäyttää sen voimia, ja silloin ovat seuraukset vakavammat kuin osaat aavistaakaan. Tahdon suorastaan väittää, että vaikuttaisi koko sivistyksen kulkuun, jos niin kävisi."

Näin, että Taverner oli todella huolissaan. Liikenteestä piittaamatta hän painui katukäytävälle ja kulki suoraan huoneistoonsa.

"Maksaisinpa minkä hinnan hyvänsä tuosta käsi kirjoituksesta, jos vain saisin sen käsiini, ja jos se ei olisi kaupan, en empisi varastaa sitä; mutta, miten ihmeessä minä pääsen sen jäljille?"

Olimme tulleet hänen vastaanhuoneistoonsa, ja Taverner harppoi pitkin askelin edestakaisin. Äkkiä hän tarttui puhelimeen ja soitti Hindheadin hoitolaansa ja ilmoitti emännöitsijälle, että aioimme viettää yön kaupungissa. Koska Harley Streetin talossa ei ollut makuusijojakaan, minä arvasin, että meitä odotti valvontayö.

Olin nyt joltisestikin tottunut näihin yövalvojaisiin. Tiesin, että velvollisuuteni oli vartioida Tavernerin tyhjää ruumista hänen sielunsa vaeltaessa läpi uikonaisen pimeyden jollakin kummalla etsinnällään ja puhuessa vertaisilleen — miehille, jotka samoin pystyivät mielensä mukaan jättämään ruumiinsa ja kulkemaan tähtiratoja hänen kerallaan, tai toisille, jotka olivat kuolleet vuosisatoja sitten, mutta jotka vielä huolehtivat kanssaihmistensä menestyksestä, joita he olivat eläessäänkin palvelleet.

Me aterioimme pienessä Sohon laitakujan ravintolassa, missä ylitarjoilija palvelustehtäviensä lomassa itallaksi väitteli metafysikasta Tavernerin kanssa; sieltä palasimme Harley Streetin huoneistoomme odottamaan siksi, kunnes ympärillämme oleva suurkaupunki oli käynyt levolle ja jättänyt rauhaisan yön työlemme, johon olimme ryhtymässä. Vasta puolen yön jälkeen Taverner arveli sopivan ajan tulleen, ja silloin hän asettui leveälle tutkimuspöydälle minun istuutuessani hänen jalkopäähänsä.

Muutaman minuutin kuluttua hän oli unessa, mutta häntä tarkastessani näin hänen hengityksensä muuttuvan ja unen väistyvän horrostilan tieltä. Joitakin mutistuja sanoja, harhailevia muistoja hänen entisistä maanpäällisistä elämästään, tuli hänen huuliltaan, sitten osoitti syvä ja sihisevä hengähdys toiselle tasolle siirtymistä, ja minä näin, että hän oli siinä tajunnantilassa, jota okkultistit käyttävät keskustellessaan keskenään telepaattisesti. Se muistutti täsmälleen radioaseman etsintää; looshi kutsui looshia läpi öisten syvyyksien, ja passiiviset aivot poimivat värähtelyjä ja siirsivät ne ääneksi, ja Taverner puhui.

Epäselvät sanomat katkesivat kuitenkin kesken lausetta. Tämä ei ollut se taso, jolla Taverner aikoi työskennellä tänä yönä. Toinen sihisevä ääni ilmaisi, että hän oli painunut vielä syvämmälle hypnoottiseen tilaansa. Huoneessa vallitsi kuolemanhiljaisuus, ja sitten Tavernerin ääni särki hiljaisuuden.

"Aikakirjojen taso", se sanoi, ja minä arvasin, mitä Taverner aikoi tehdä; ei kenenkään muun kuin hänen aivonsa olisi keksineet lähteä etsimään käsi kirjoitusta tutkimalla ihmisrodun alitajuista muistia. Taverner, samoin kuin psykologitoverinsakin, väitti, että jokainen ajatus ja jokainen teko on painanut kuvansa henkilön alitajuiseen sieluun, mutta hän väitti myös, että nämä ovat keräytyneinä luonnon sielussa; näitä kertomuksia hän nyt etsi lukeakseen.

Katkonaisia lauseitten katkelmia, lukuja ja nimiä kuului tajuttoman miehen huulilta, ja sitten hän sai polttopisteensä ja keskittyi työhönsä.

"*Il cinquecento, Firenze, Italia, Pierro della Costa*", kuului syvällä, tasai-

sella äänellä lausuttuna; sitä seurasi pitkä väreilevä ääni, puolittain puhelimen kellon, puolittain sellon äänen sointuinen, ja sitten ääni muuttui.

„Kaksi neljäkymmentäviisi, marraskuun neljästoista 1898, Lontoo, Englanti.”

Hetken oli hiljaista, mutta Tavernerin ääni katkaisi sen.

„Etsin Pierro della Costaa, joka syntyi takaisin marraskuun neljäntenätoista 1898, kaksi ja neljäkymmentäviisi aamulla.”

Hiljaisuus. Ja jälleen Tavernerin ääni huutavana ikäänkuin puheli-meen puheen: „Halloo! Halloo! Halloo!” Päätettiin hänen kuuleen vastauksen, sillä hänen äänensä sävy muuttui. „Kyllä, Seitsemän Vanhin puhuu.”

Sitten hänen äänensä tuli kummallisen majesteettilliseksi ja käskeväksi.

„Veli, missä on rituaali, joka uskottiin huostaasi?”

Millainen vastaus annettiin, en osannut arvata, mutta hetken perästä Tavernerin ääni jälleen kuului. „Veli, sovita rikoksesi ja palauta rituaali sinne, mistä se otettiin.” Sitten hän pyörittäytyi kyljelleen, ja horrostila muuttui luonnolliseksi uneksi ja siitä heräämiseksi.

Huumaantuneena ja värisävänä hän tuli tajuihinsa, ja minä annoin hänelle kuumaa kahvia termospullosta, jollainen aina oli varattuna näitä keskiöisiä aterioita varten. Kerroin hänelle, mitä oli tapahtunut, ja hän nyökkäili hyväksyvästi hörppiessään höyryävää juomaa.

„Haluaisinpa tietää kuinka Pierro della Costa täyttää tehtävänsä”, hän sanoi. „Nykyisellä päivätajuisella persoonallisuudella ei ole pienintäkään aavistusta, mitä siltä vaaditaan, ja alitajunta pakottaa sen toimimaan sokeasti.”

„Kuinka hän voi saada tietoonsa käsikirjoituksen nykyisen säilytyspaikan?” minä utelin. „Kuinka hän voisi onnistui siinä, missä sinä epäonnistuit?”

„Minulle se ei onnistunut, koska en millään tavalla saanut yhteyttä itse käsikirjoitukseen. Minä en ollut maan päällä silloin kun käsikirjoitus varastettiin, enkä samasta syystä voinut löytää sitä rodun muistista. Täytyy saada lähtökohta, ymmärräthän. Okkultista työtä ei tehdä saava heiluttelemalla.”

„Millä tavalla nykyinen Pierro käy työhönsä käsiksi?” kyselin.

„Nykyinen Pierro ei tee mitään”. Taverner vastasi, „koska hän ei tiedä toimintatapaa, mutta hänen alitajuinen muistinsa on harjoitetun salatieteilijän, ja sen ylykkeen vaikutuksesta, jonka annoin, se tekee työnsä; todennäköisesti se menee takaisin aikaan, jolloin käsikirjoitus luovutettiin Mediceille ja seuraa sitten sen jälkivaiheita rodun muistitietojen — luonnon muistin avulla.”

„Ja kuinka hän aikoo löytää sen?”

„Heti kun alitajuinen sielu on löytänyt saaliinsa, se lähettää ylykkeen tietoiseen sieluun saaden sen lähettämään ruumiin etsintämatkalle, ja pahasti ällistynyt nykyaikainen nuori mies saattaa huomata olevansa kiuhallisessa tilanteessa.”

„Kuinka hän tietää mitä tehdä käsikirjoituksella sen löydettyään?”

„Kerran vihitty on aina vihitty. Kaikkina vaikeuksiansa ja vaarojensa hetkinä vihitty turvautuu Mestariinsa. Jokin tuon pojan sielussa etsii yhteyttä, ja hän tulee takaisin omaan veljeskuntaansa. Ennemmin tai myöhemmin hän tapaa jonkun veljistä, joka tietää mitä hänelle on tehtävä.”

Olin kiitollinen päästessäni sohvalle pitkäkseni nauttimaan parin tunnin levosta kunnes siivoojatar tulisi häiritsemään; Taverner sensijaan, jota „alitajuiseksi meneminen” aina näytti virkistävän, ilmoitti aikovansa kat-

sella auringon nousua Lontoon Sillalta, ja hän jätti minut omiin hoteliini.

Hän palasi ajoissa ja otti minut mukaansa aamiaiselle, ja minä huomasin, että hän oli käsenyt lähettämään itselleen kaikki aamulehdet ja myöhemmät iltapäiväpainokset. Pitkin päivää virtasi asuntoomme painotuotetta, ja kaikki lehdet oli selailtava lävitse, sillä Taverner seurasi Pierro della Costan yrityksiä löytää rituaali.

„Hänen ensimmäinen yrityksensä on varmasti jokin sokea ja älytön purkaus”, Taverner sanoi, „ja se saattaa hänet todennäköisesti poliisiin käsiin, mistä meidän on kunnon veljinä pelastettava hänet; yrityksellä on kuitenkin tarkoituksensa, sillä hän tulee ajokoiran tavoin vainuamaan käsikirjoituksen.”

Seuraavana aamuna valvontamme sai korvauksensa. St. John's Woodista ilmoitettiin epätavallinen murtovarkausyritys. Muuan nuori pankkivirkailija, jonka luonne oli siihen saakka ollut esimerkillinen, oli tunkeutunut erään herra Joseph Coatesin asuntoon kiipeämällä tikapuita myöten ruokailuhuoneen ikkunalaudalle ja kadulle selvästi näkyvänä potkaisemalla särkenyt ikkunan. Hra Coates, joka kuuli melun, tuli alas kepillä varustautuneena, mitä hän ei kuitenkaan tarvinnut, sillä murtoa yrittänyt (joka ei osannut laisinkaan selittää käyttäytymistään) odotti rauhallisesti siksi että hänet vei poliisikamariin poliisi, jonka hänen aiheuttamansa häly oli kutsunut paikalle.

Taverner soitti heti poliisiasemalle ottaakseen selvää, milloin tapaus tulisi esille, ja sen jälkeen lähdimme etsinnällemme. Me istuimme aitauksessa, joka oli varattu yleisölle, joka seurasi erilaisten erilaisten vaimonsa pieksijän ja kohtuuttomien juoppojen tapausten käsittelyä.

Tarkkailin naapureitamme. Lähellä meitä istui tyttö, joka oli toista tyyppiä kuin hänen ympärillään istuva likainen kuulijakunta; hänen kalpeat, soikeat kasvosna näyttivät kuuluvan toiseen rotuun kuin siihen, jota edustivat hänen ympärillään näkyvät epäsäännölliset lontoolaispiirteet. Hän oli kuin italialaisen freskon kuvaama keskiaikainen pyhimys; koruompeleista jäykkä puku vain olisi tarvittu, jotta vaikutus olisi ollut täydellinen.

„Katsopa naista”, sanoi Tavernerin ääni korvaani. „Nyt me tiedämme, miksi Pierro della Costa voitiin lahjoa.”

Kun tavanmukaiset jutut oli käsitelty, syytetyn paikalle tuotiin vanki, joka oli tyyppiltään erilainen. Nuori mies, hienosunut, korkeajännitteinen, katseli hämmentyneenä outoa ympäristöään ja rohkaistui sitten nähdessään oliiviposken madonnan yleisön aittiosa.

Hän vastasi kuulustelijan kysymyksiin harkitusti, ilmoitti olevansa nimeltään Peter Robson ja ammatiltaan pankkivirkailija. Hän kuunteli tarkkaavaisesti pidättäjäpoliisin ja herra Joseph Coatesin todistuksia, ja kun häneltä pyydettiin selitystä, hän vastasi, ettei hänellä sellaista ollut annettavanaan. Kysymyksiin vastaten hän selitti, ettei hän ollut milloinkaan ennen ollut siinä osassa Lontoota; hänellä ei ollut mitään aihetta mennä sinne, eikä hän myöskään tiennyt, miksi hän oli yrittänyt tunkeutua ikkunasta.

Kuulustelija, joka aluksi näytti taipuvaiselta tuomitsemaan tapauksen lievästi, rupesi epäilemään, että tähän itsepintaisen selityksestä kieltäytymisen täytyi katkea jokin vaikutin, ja hän alkoi ankarammin ahdistella syytettyä. Näytti jo siltä, että hänen kävisi huonosti, kun Taverner, joka oli kirjoittanut jotakin nimikorttiinsa, viittasi luokseen ovenvartijan ja lähetti kortin kuulustelijalle. Näin hänen lukevan sen ja kääntävän kortin. Tavernerin oppiarvot ja Harley Streetin osoite riittivät hänelle.

Jatkuu. Suom. J. Ptn.

Muuan Jeesuksen opetus

Klemens Aleksandrialaisen tulkitsemana.

... Odottakaamme siis joka hetki rakkaudessa ja oikeamielisyydessä Jumalan valtakunnan tulemista, koska emme tiedä Jumalan ilmestymisen päivää. Sillä kun häneltä, Herralta, joku kysyi, milloinka hänen valtakuntansa tulee, hän sanoi: *Kun kaksi tulee yhdeksi ja ulkonainen sisäisen kaltaiseksi ja miehinen yhtyy naiselliseen, niin ettei ole miehistä eikä naisellista.* 'Kaksi yhdeksi' — tämä merkitsee: silloin kun me sanomme toisillemme totuuden, ja kahdessa ruumiissa on yksi ainoa sielu ilman vilppiä. Ja 'ulkonainen sisäisen kaltaiseksi' merkitsee tätä: sisäinen merkitsee sielua, ulkonainen ruumista. Niinkuin nyt ruumiisi on näkyvässä, niin on myös sielusi tultava ilmi hyvissä teoissa. Ja 'miehinen yhtyy naiselliseen, niin ettei ole miehistä eikä naisellista' merkitsee tätä: että veli, kun hän näkee sisaren, ei ajattele tässä olevaa naista eikä nainen miestä hänessä. *Kun näin teette, sanoo hän, tulee minun Isäni valtakunta.*

Klemensin toinen kirje.

Kirjallisuutta

P. E.: „Laki vaiko evankeliumi?“ Kun ihminen, joka tietää, kirjoittaa tai puhuu vaikka hyvinkin vaikeatajuisesta asiasta, on hänen esityksensä tunnusomaisimpia merkkejä se, että kaikki, syvällisimmätkin kysymykset, selitetään yksinkertaisesti ja selkeästi. Hänen esityksensä iskee asian ytimeen. Hänen ei tarvitse kierrellä, ei kaarrella, vaan hän saa lähteä keskuksesta, sisästäpäin ja valaista kysymystä tavalla, joka tehoaa kokemattomimpaankin, jos tällä vain on edes hiukankin intuitiota, sisäistä aavistuskykyä. — Tällainen tietomies oli P. E. ja sen mukainen oli hänen esitystapansa. Vaikka hän otti kuinka vaikean ja kiistanalaisen kysymyksen tahansa käsiteltäväksi, luo hän siihen tuota pikaa, jo muutamilla sanoilla, merkillistä, kirvoittavaa selvyyttä. Kun hän nyt viimeksi julkaisussa teoksessaan „Laki vaiko evankeliumi?“ käsittelee kristilliseen teologialle niin keskeistä ja käytännölliselle kristillisyydelle niin tärkeätä pulmaa kuin lain ja evankeliumin, Uuden ja Vanhan Liiton suhdetta, pätee kaikki edellä sanottu tämänkin teoksen kohdalla. Kun ammattiselittäjien taholla näitten tärkeitten kysymysten ydinkohdat sivuutetaan tavallisesti kuluneilla ja ontoilla fraaseilla tahi useinkin väärinymmärretyillä Raamatun sitaateilla, ja kun vielä puhutaan pitkään ja hengettömästi asian vierestä, tuntuu todella riemulliselta tutustua tämän kirjan yksinkertaiseen, mutta niin uusia ja laajoja näköaloja avaavaan todisteluun. Selitysten

takana ja takeena on Kristus-kokemusten ihmeellinen syvyys, ja siksi julistus onkin kuin lähteen kirkasta vettä, joka virkistää janoista ja herättää varmaan ennakkoluuloisimmassakin ja epäilevimmässäkin uusia ajatuksia ja ennen tuntemattomia aavistuksia. Tämä kirja on jälleen uusi todistus siitä, kuinka jo voimattomiksi vetistyneet kysymykset, vanhat totuudet, täydellisesti uudistuvat ja saavat kiehtovaa väkevyyttä, kun niitä tarkastellaan hengen näkökulmasta ja avataan syvemmän tiedon avaimilla.

Kirja tulee varmaan vielä joskus „kulumaan Suomen kansan käsissä” ja löytäneen jo nyt tiensä jokaisen „totista kristillisyyttä” etsivän käteen.

L. P.

Tien varrelta

Helsingin Ruusu-Ristissä esitelmöi 18. X. maist. Sven Krohn aiheesta „Jumala ja maailma”; 25. X. puhui metsänhoitaja Aimo Mela aiheenaan „Ihminen”; 1. XI. oli rva Kyllikki Aspelin-Ignatiuksen esitelmä „Jälleensyntyminen ja karma”, ja 8. XI. puhui rva Tyyra Tolvanen teosofian siveysopista.

Ruusu-Ristin Johtajan syntymäpäivän johdosta t.k. 12 p:nä omisivat pääkaupungin lehdet hänelle tunnustuksen sanoja muistuttaen miehiin hänen näyttämölliset luomuksensa ja korostaen hänen taitensa harvinaisen korkeata tasoa. Helsingin Sanomissa kirjoitti maist. Erkki Kivi-järvi m.m. seuraavaa:

„Sillä Kansallisteatterissa Hilda Pihlajamäen elävöitettäväksi ennen pitkää joutui monia ja monenlaisia osia. Ja kaikille hän osasi antaa sen elämän intensiivisen palon, jolla suuri taitelija saa käsialansa hehkumaan. Hänen mielenkiintonsa asteikko osoittautui yhtä hämmästyttävän laajaksi kuin hänen muuntautumiskykynsä liikkuma-ala. Ihminen ja inhimillisuus kaikissa ilmenemismuodoissaan, niin traagillisuuden kuin koomillisuudenkin särmiin heijastuneina, virittivät hänen innoituksensa ja hehkuttivat hänen intuitionsa.

Ihmiskuvauksen syvältä riipaiseva voima, elämää itseään väkevästi väräjävä ilmentämiskyky ja vakaumuksellinen usko taiteen korkeaan tehtävään ovat ne avut, jotka ovat aateloineet suureksi sen taiteen, jolle me tänään, taitelijattaren 70-vuotispäivänä, kiitollisina teemme kunniaa.” —

Uuden Suomen teatteriarvostelija, maist. Hugo Jalkanen, kirjoitti m.m. seuraavasti:

„Hänen viimeisen kehitysvaiheensa hallitsevana piirteenä on ollut mystillisen kohtalokkuuden tunne, joka on saanut monet henkilöahmot modernissa ohjelmistossa lähtemättömästi syöpyämään katsojan mielen. Niinpä katsoja onkin vasta viime vuosikymmenellä luullut tehneensä lopullisesti oikean löydön taitelijattaren inkarnaatioiden moninaisuudesta, nähdessään hänen mestarillisia, henkeistyneen sisäisiä, suggestiivisia äititulkintojaan esimerkiksi Pirandellon näytelmissä „Kuusi henkilöä etsii tekijää” ja „Niin on, jos siltä näyttää”. Tuntuu siltä kuin Hilda Pihlajamäki olisi löytänyt syvimmän taiteellisen ilmaisumuotonsa vasta nykyaikaisessa mystiikassa.” —

Suomen Sosialidemokraatin sydämellisestä kirjoituksesta (nimim. I. L:n) otamme seuraavan otteen:

„Niin pitkä näyttelijän työpäivä, joka hänellä on takanaan, sisältää paljon, sisältää iloja jos surujakin, menestystä ja vastoinkäymisiäkin. Niitä

monia suuria näyttämöhahmoja, joihin hän on puhaltanut elävän hengen, emme me nuoremman polven teatterinharrastajat ole itse nähneet, mutta kuulemme millä ihastuksella ja hartaudella hänen aikalaisensa puhuvat niistä ja me uskomme niiden suuruuteen, sillä sekin, minkä me olemme nähneet, on meidät usein mykistänyt taiteellisella täydellisyydellään. Elinan surman Kirsti on kuulunut hänen nuoruusaikansa loistosuorituksiin, ja sillä hän niitti kunniaa vielä jäähyväisnäytännössäänkin. Niinikään Shakespearen monet naishahmot ovat saaneet hänessä etevän tulkitseijan. Me muistamme hänet Daniel Hjortin voimakkaana, koko talonpoikaisuuden vihaa ja kostonhalua symbolisoivana Katrina. On oikeastaan turhaa luetella hänen kaikkia osasuorituksiaan, sillä niitä on leegio, mutta vastustamattomasti kiintyy huomio niiden osien erilaisuuteen. Tragediennä on Hilda Pihlajamäkeä aina pidetty näyttämömaailmamme eittämättömänä ykkösenä, mutta koomillisetkaan tehtävät eivät ole suinkaan olleet hänelle vieraita. Klassilliset näytelmät ovat aina olleet kuin luotuja hänelle, mutta mitä uudenaikaisimmissakin näytelmissä hän on ollut yhtä aito ja täydellinen. Hänen muuntautumiskykynsä on aivan ilmiömäinen.

Juuri tuo muuttautumiskyky ja suureen sieluun liittyvä voimakas äly on hänestä tehnyt niin suuren taiteilijan. Hänessä ei ole mitään toisarvoista, kaikki on teeskentelemättömän aitoa. Meidän aikamme teatteri on suuressa kiitollisuudenvelassa Hilda Pihlajamäelle niistä monista taiteellisista suurtöistä, siitä väsymättömästä työstä ja suuresta rakkaudesta, jotka hän on antanut näyttämötaiteelle.

Mutta paitsi taiteellista elämäntyötään on Hilda Pihlajamäki työskennellyt myös Teosofisen Seuran ja sittemmin varsinkin Ruusu-Ristin hyväksi. Pekka Ervastian lähimpänä ystävänä ja työtoverina hän nyt johtaa koko Ruusu-Ristiä. Pienintäkään henkistä väsymystä ei hänessä vielä ole, vaan yhtä elämäntäyteisenä, yhtä vaatimattomana ja syvänä hän taistelee kohti suurta päämääräänsä." —

Jo klo 7:ltä aamulla saapui Helsingin Ruusu-Ristin kuoro onnittelemaan esittäen „Soi kiitokseksi Luojan“, „Laulun silvin“ ja „Suomen laulun“; taiteilija Reino Hallaperä esitti eräitä sooloja. Tämän jälkeen saapuneet Ruusu-Ristin Hallituksen jäsenet luovuttivat Johtajalle Ruusu-Ristin jäsenten yhteisen lahjan, arvokkaan radiokoneen, sekä omasta puolestaan kukkalaitteen; Ruusu-Risti-Nuorilta Johtaja sai täytekynän.

Pitkin päivää kävivät Johtajaa onnittelemassa muut lähetystöt (m.m. Kansallisteatterin johtokunnan ja Kansallisteatterin Näyttelijäyhdistyksen) sekä lukuisat ystävät. Illalla, jolloin hänen luokseen keräytyi joukko Ruusu-Ristin jäseniä, totesimme kukkia saapuneen ylenpalttisesti, toinen toistaan kauniimpia, ja sähkösanomia valtaisan pinkan, ystäviltä ympäri maata. Samassa tilaisuudessa esitti Jukka Kuusisto runopukuisen tervehdyksen, Aimo Mela runomittaisen kronikan, ja J. R. Hannula puhui sydämellisiä sanoja yhteisestä Ruusu-Risti-työstä.

Saapuneitten kukkatervehdyksen joukossa oli myös loistelia kukkalaitte „Hilda Pihlajamäen muotokuvarahastolta“. Rahaston tarkoituksena on hankkia hänen muotokuvansa Kansallisteatteriin. Vielä ei ole päätetty, kuka taiteilija saa tehtävän suoritettavakseen. Myöskin Tampereen Teatteri ja Viipurin Näyttämö ovat ilmoittaneet haluavansa Hilda Pihlajamäen muotokuvan.

Sunnuntaina t.k. 15 p:nä oli Kulmakoulussa Ruusu-Ristin jäsenten yhteinen juhla Johtajan kunniaksi. Palaamme siihen ensi numerossa.

J. Ptn.

Yleisöjuhlassa 18. X. (eikä 25. X., niinkuin viime numerossa erheellisesti mainitsimme) oli rva Aino Heiskasen tervehdyssanat ja maist. Lauri Pautolan esitelmä „Elämän polku” — selkeä esitys Jeesuksen käskyistä ja opetuksista ihmisen elämäntekniikan luonnollisina vaatimuksina. Sven Krohnin Kalevala-aiheisen näytelmän esittivät Aapo Pihlajamäki, Hellin Kahila, Annikki Kettunen ja Reino Saxenberg; musiikista huolehtivat Clara Bonsdorff, rva Kyllikki Aspelin-Ignatius sekä Gurli ja Hans Liljeqvist. Yleisöä oli erittäin runsaasti.

Ruusu-Risti-matinea Hämeenlinnassa. Hämeenlinnan Raatihuoneelle oli Ruusu-Ristin matineaan 25/X -36 suuresta ennakkoluulosta ja vastustuksesta huolimatta kokoontunut verraten runsaslukuinen, melkein puolitoistasatainen edustava yleisö.

Juhla alkoi säveltäjä Helvi Leiviskän soitolla. Hän esitti flyygelillä herkästi muotoillen Melartinin II legendan. Tätä seurasi täällä paljon puhetta antanut esitelmä: „Mitä on Ruusu-Risti?” Maisteri Uno Pore tässä Ruusu-Ristiä selostavassa esitelmässään sanoi sanottavansa niin johdonmukaisen asiallisesti ja hienostuneesti, että sai heti yleisön temmattua mukaansa, vaikka tosin aivan harvat kuulijat ennestään hyväksyivät teosofisen ja Ruusu-Risti-aatteen. Pore onnistui siis esitelmässään hyvin, josta saamme onnitella häntä ja miksei Ruusu-Risti-Järjestöäkin.

Oopperalaulaja Martti Seilo lauloi kauniisti ja komeasti Graal-tarun ollen hyvässä äänessä. Seilon vaikuttavaa ja antaumuksellista laulua kuunnellussa tempautui kuulija niin mukaan, että melkein luuli itse laulavansa havahtuen Lohengrininä apploodeihin. Sitten saimme kuulla vielä nuo kauniit laulut Fourén Crucifix'in ja Kasken Erakkomajan sekä ylimääräisenä Hannikaisen Marja-Liisan. Helvi Leiviskä säesti hillitysti.

Martti Seilo ja Helvi Leiviskä: Yleisö iloitsi tuttavuudestanne!

Väläjän jälkeen kuulimme Helvi Leiviskän oman sävellyksen, sillä yleisö jo etukäteen pyysi sellaista ylimääräisesti ohjelmaan. Leiviskä soittikin sen väkevästi. Toisena numerona hän esitti hartaudella Bach-Silotin e-mollin preludin valmistaan sillä miellä katsomossa esiripun auettua tarkkaamaan af Ugglasin näytelmää „Natsaretin Mariaa”, jonka esitys toi kyöneleitä katsojien silmiin. Hilda Pihlajamäki on kyky, tunnetusti omaa luokkaansa. Tuollaisen näyttämön täyttävän taiteilijan kuin Johtajamme on, toverina, Bertha Lindbergin sairastuttua, nuori Annikki Kettunen „Natsaretin Mariana” puolusti kunnialla paikkaansa. En selosta kappaletta, koska se on tuttu tämän lehden lukijoille.

Me hämeenlinnalaiset jäsenet olemme teille kiitollisia, ja eritoten Johtajalle, kun tulitte virkistämään ilmapiriämme ja karistamaan suuresta yleisöstä piintynyttä ennakkoluuloa. Juhla vaikutti virkistävästi, koska kuului yleisön joukosta ihastuksella lausutut sanat: „Erittäin sopuisointinen ja ehytohjelmainen juhla” — ja taas myöhemmin: „Tuntui siltä kuin ei H:linnan raatihuoneessa oltaisikaan.” —

Sille yleisölle, joka ennakkoluuloltaan jaksoi tulla juhlaan, selvisi toivotavasti, mitä on Ruusu-Risti. Ja mikäli olen kuullut arvosteluja: „Eihän se aivan mahdotonta ollutkaan.”

Terve tuloa meille toistekin!

A. L.

Toimitukselle on saapunut: J. R. Hannula: „Vuorisaarnan oppilaan näkökulmasta III”. Hinta 18 mk.

Ruusu-Ristin jäsenlehti on ilmestynyt. Ne jäsenet, jotka eivät ole sitä saaneet, ilmoittakoot nimensä, osoitteensa ja jäsennumeronsa osoitteella: Ruusu-Risti, Helsinki, Meritullinkatu 33, ovi 2.

Polttohautaus- vakuutuksia

toimittaa
Suomen Krematorioyhdistys.

Soittakaa puhelimella
22146

klo 11—14 ja ilmoittakaa
nimenne ja osoitteenne,
lähetämme asiamiehemme
sopimaan asiasta.

Suomen Krematorioyhdistys r.y.

Helsinki. Aleksanterin-
katu 13, III kerros.

19. vuosisadan ihmeellisin teos
H. P. Blavatskyn

SALAINEN OPPI

ilmestyy suomeksi.

Teosofisen Seuran

julkaisema aikakauslehti

TEOSOFI

jatkaa joka numerossaan Salai-
sen Opin suomennosta. **Teosofi**
voidaan tilata maan kaikista
kirjakaupoista, postikonttoreista
ja T. S:n taloudenhoitajalta.
Osoite: Signe Rosvall, Helsinki,
Kirkkokatu 14. Tilaushinta (ko-
timaassa) 40 mk. v:kerta.

PUHELIN 216

**HYVINKÄÄN
KIRJAPAINO
OSAKEYHTIÖ**

HYVINKÄÄ

Suorittaa ensiluokkaisesti
kaikkia kirjapainoalaan kuu-
luvia tehtäviä. Tiedustakaa
hintojamme.

Ostakaa paita,

jota

**Olli, Tiitus,
Iso-Keisari,
Valentin**

y.m.

kiittävät.

Patentoidut erikoisuudet.

RUUSU-RISTI-JÄRJESTÖ

Perustaja-Johtaja: PEKKA ERVAST

Johtaja: Rouva Hilda Pihlajamäki, os. Helsinki, Mariank. 28 B.
Hallituksen varapuheenjohtaja: fil. toht. Eino Krohn, os. Helsinki, Maneesinkatu 2 A.

Sihteeri: fil. maist. U. J. Pore, os. Helsinki, Maneesinkatu 4 a A 12.

Rahastonhoitaja: Herra Waldemar Kaade, os. Helsinki, Oikokatu 15 A 18.

Ruus-Risti perustettiin Helsingissä marraskuun 14 p:nä 1920. Sen tarkoitus selviää seuraavasta ohjelmasta:

1) Ruusu-Risti on totuudenetsijän järjestö, jonka jäsenet tunnustaan kaikkien ihmisten veljeyden katsomatta rotuun, väriin, kansallisuuteen, uskontunnustukseen, yhteiskunnalliseen asemaan, sukupuoleen tai muihin ulkonaisiin rajoituksiin, osoittavat toisilleen mitä suurinta suvaitsevaisuutta ja ymmärtämystä sekä pitävät totuutta korkeampana kaikkia uskontoja.

2) Ruusu-Risti on vapaan ajattelun pyhäkkö, jonka jäsenet etsivät totuuden ydintä, salaista jumalviisautta, mikä piilee kaikkien aikain uskonnoissa, mytologioissa, filosofisissa ja tieteellisissä järjestelmissä.

3) Ruusu-Risti on renkaana ihmisten näkymättömässä veljeyden kunnassa ja sen jäsenet etsivät ikuiseen elämään vievää tietä, joka kasvattaa ja kehittää ihmisessä veljeyden henkeä.

Ohjelmansa nojalla Ruusu-Risti kuuluu H. P. Blavatskyn v. 1875 alkuunpanemaan yleismaailmalliseen teosofiseen liikkeeseen.

Ruus-Ristin jäsenet ovat irt-, ryhmä- ja looshijäseniä. *Irtjäseneksi pyrkijä kääntyy suoraan, ryhmäjäseneksi pyrkijä paikallisryhmän välityksellä Ruusu-Ristin Johtajan rouva Hilda Pihlajamäen puoleen, os. Helsinki, Mariank. 28 B.*

Looshityö on järjestetty seremonialliselle pohjalle, ja looshijäseneksi saattaa Ruusu-Ristin jäsen pyrkiä asianmukaisilla suosituksilla.

Ruus-Ristin jäsenmaksut ovat määrältään vapaaehtoisia. Jäsenten toivotaan tuovan antimensa kolme kertaa vuodessa: maaliskuu- ja lokakuun kuluessa sekä vuosikokouksen aikana. Jäsenmaksut vastaanottaa rahastonhoitaja herra Waldemar Kaade, os. Helsinki, Oikokatu 15 A 18.

Vuosikokous pidetään keuhällä, siinä uudet jäsenet juhlallisesti vastaanotetaan, vihittään, sekä asetetaan oikeuksiinsa ja velvollisuuksiinsa (installoidaan).

Installoidut jäsenet ovat oikeutetut pyrkimään Ruusu-Ristin Looshijäseniksi.

RUUSU-RISTI

TOTUUDENETSIJÄIN AIKAKAUSKIRJA

TIETÄJÄ, PERUST. 1905

PERUSTAJA: PEKKA ERVAST

TOIMITTAJA: EINO KROHN

SISÄLLYS:

Salainen Kristus	337
Toimittajalta	339
Toimitussihteeriltä	342
Teosofia hengen uskontona	348
Jalolle ystävälle	359
Totisesta parannuksesta	361
Muinaisaikaisen sanoja	366
Rituaalin paluu	373
Vapaa sana	379
Kirjallisuutta	380
Tien varrelta	382

RUUSU-RISTI

Totuudenetsijän aikakauskirja — Suomen vanhin teosofinen lehti.
Toimitus: Eino Krohn (vastaava), Jorma Partanen (toimitussiht.).

Julkaisija: Ruusu-Ristin Kirjallisuusseura r.y.

RUUSU-RISTI ilmestyy 10 kertaa vuodessa, sisältäen vähintään 320 tekstisivua.

RUUSU-RISTIN toimitukselle tulevat kirjoitukset, kysymykset, uutiset y.m. ovat lähetettävät toimittajalle, toht. Eino Krohnille, os. Helsinki, Maneesink. 2 a C.

RUUSU-RISTIN kirjoituksia saa lainata sillä ehdolla, että lähde tarkasti mainitaan. Sarjakirjoituksia ei saa lainata.

RUUSU-RISTIN tilaushinta on koko vuodelta Smk. 50: —, ulko-
mailla doll. 2: —. Yksityisnumeron hinta on postivapaasti lähetet-
tynä Smk. 10: — tai 50 c.

RUUSU-RISTI tilataan postin kautta, asiamiehiltä ja suoraan
lehden taloudenhoitajalta, Waldemar Kaade, Helsinki, Oikok. 15 A 18.

Asiamiehille myönnetään 10 pros., kun vähintään kolme tilausta
tehdään. Tilausraha on maksettava etukäteen.

Ruusu-Ristin Kirjallisuusseura r.y.

Kaikkea ruusuristoläistä ja teosofista kirjallisuutta haluttaessa
voidaan kääntyä Ruusu-Ristin Kirjallisuusseuran toimiston puoleen
os. Helsinki, Meritullinkatu 33, ovi 2, puh. 23 609 (toimisto) ja
24 430 (toimitusjohtaja).

Toivo Orma Kelloseppä

Iso Roobertink. 1. Puh. 38302

**Ostamalla uuden tai
korjauttamalla vanhan
kellon ne meillä**
tulette aina olemaan tyytyväinen

Kihla- ja kivisormuksia
sekä *hopeaa* edullisesti.

Yli 10 v. kokemus Pariisin ja New-
Yorkin parhaissa liikkeissä ensim-
mäisenä pienten kellojen korjaajana.

Sairasaputoimisto ja Opas *Salve*

Helsinki. Vuorik. 5. P. 24364.

Palvelee yleisöä ant. sairaspua
koteihin, opastaen potil. lääkä-
reille ja sairaaloihin, noutaen ne
asemalta eri pyynnöstä. Hyvä
koti lääkärihoitoon saapuville ja
toipuville.

*Alppiaurinkoa, sähköhoitoa ja
hierontaa annetaan.*

RUUSU-RISTI

TOTUUDENETSIJÄIN AIKAKAUSKIRJA

TIETÄJÄ, perust. 1905

Salainen Kristus

Jeesuksesta sanottiin, että hänet kutsuttiin Kristukseksi. Eikö Kristus siis ollut hänen oma yksityinen ristimänimensä? Ei. Sana Kristus merkitsee „voideltua”, Jeesus Kristus merkitsee Jeesus Voideltu.

Evankeliumin mukaan Jeesus oli „voideltu”. Ketä vanhoina aikoina voideltiin? Keitä vanhoina aikoina voideltiin? Kuninkaita ja ylimmäisiä pappeja. Kristus oli vanha mysterionimitys, joka annettiin ihmiselle, kun hän oli saavuttanut inhimillisen täydellisyyden ja yhteyden Jumalan kanssa, pelastunut ainiaaksi synnistä ja pahuudesta, noussut ihmisten, enkelein ja jumalien opettajaksi ja henkiseksi kuninkaaksi. Se, että Jeesukselle annettiin arvonimi Kristus, viittaa siis siihen, että hän oli jumalaksi tullut ihminen.

Onko tämä mahdollista? Oliko Jeesus ihminen vain? Mutta koko kristikuntahan uskoo ihan toista. Kristikunta uskoo, että Jeesus oli itse Jumala, joka astui alas maan päälle ja tuli ihmiseksi. Kristikunta erehtyy. Aina Jeesus tekee jyrkän eron itsensä ja Isän Jumalan välillä. Hän kutsuu itseään Jumalan lähettämäksi, Jumalan pojaksi, muttei Isä-Jumalaksi. Kuinka hän muuten sanoisi itsestään, että hänelle on annettu kaikki valta maassa ja taivaassa? Ei suinkaan Jumala itselleen olisi voinut tai tarvinnut mitään antaa?

Mutta kuinka oli mahdollista, että Jeesus ihmisenä olisi voinut kehittyä niin korkealle? Mikseivät sitten muut ihmiset voi, meikäläiset?

Mikseivät? He voivat. Tämä on juuri elävän uskonnon suuri salaisuus: Kristus on se jumalallinen elämä, joka piilee jokaisen ihmisen sydämessä. Kuinka Paavali muuten olisi voinut sanoa: „Pukekaa päällenne Kristus” ja „sitä varten olen minä työtä tehnyt, että Kristus tulisi teissä eläväksi.” Ainoastaan kaikkiallinen jumalallinen elämä sen voi. Tämä sama elämä oli varttunut ja kasvanut ja saavuttanut täyd-

lisen mitan Jeesuksessa, ja se elämä se on meissäkin kehittyvä. Niinkuin Jeesus sanoi: „Olkaa sentähden täydelliset, niinkuin taivaallinen isänne täydellinen on.”

Täydelliseksi tuleminen ei tapahdu äkkiä, sillä se on kasvamista, kehittymistä. Eikä ihminen siitä itse tiedä. Hän kasvaa kuin kukka huomaamattaan. Mutta hänen kasvamisensa ehtona on, että hän pyrkii täydellisyyden ihannetta kohti. Hänen tulee vapaasta tahdostaan pyrkiä täyttämään Jumalan tahtoa semmoisena kuin se esim. esiintyy Jeesuksen käskyissä ja elämänneuvoissa. Ellei hän näin tee, ei häntä auta mitkään rukoukset eikä mikään huutaminen: „Herra, Herra!” sillä Jeesus ei häntä tunne, eikä Kristus häneen synny.

Mutta, että Kristus, sydämessämme piilevä täydellinen ihminen, meissä syntyisi ja kasvaisi, sen puolesta kannattaa työskennellä, uhrautua ja unohtaa itsensä. Sillä mitä meitä auttaa, että kaksituhatta vuotta sitten syntyi Juudaan maalla Jeesus, jota Kristukseksi kutsuttiin, ellei meissä tänä päivänä synny Kristus, maailman vapahtaja?

Pekka Ervast.

(Tietäjän Joululehti 1909).

Risti ja ikuinen elämä.

Miksi siis pelkääät kärsiä ristiä, jonka kautta tullaan Jumalan valtakuntaan? Ristissä on pelastus, ristissä on elämä, ristissä on varjelus vihollisilta, ristissä on taivaallisen auvon täyteys, ristissä on mielenlujuus, ristissä on hengen riemu, ristissä on korkein hyve, täydellinen pyhyys. Ei ole sielun pelastusta eikä ikuisen elämän toivoa muualla kuin ristissä. Ota siis ristisi kannettavaksesi ja seuraa Kristusta, niin kuljet ikuisen elämään. Hän on käynyt edelläsi, on kantanut ristinsä ja on hyväksesi kuollut ristillä, jotta sinäkin ristiäsi kantaisit ja ristillä kuolla haluaisit. Sillä jos hänen kanssaan kuolet, niin olet myös hänen kerallaan elävä, ja jos olet hänen kärsimyksestään osallinen, olet myös osallinen hänen kunniansaan ja ihanuudestaan.

Tuomas Kempiläinen.

Toimittajalta

Joulu on tulossa. Pimeimpänä aikana lähestyy meitä kirkas valo. Sen säteet ulottuvat laajemmalle ja syvemmälle kuin kaikki ne kimaltelevat kynttilät ja häikäisevät lamput, jotka sytytämme joulun kunniaksi kuvaamaan sitä valoa, joka ei ole tästä maailmasta, mutta joka joulun aikana on meitä niin lähellä, että miltei näemme sen. Jospa tämä joulun valo loistaisi syvälle meidän kaikkien sieluamme, jospa se poistaisi muutamiksi siunatuiksi hetkiksi mielestämme kaiken sen surun ja katkeruuden, jonka pahuus ja onnettomuus on siihen kylvänyt, niin että jälleen jaksaisimme uskoa rakkauteen, hyvyyteen ja onneen — todelliseen ihmiseen!

*

Erikoisesti ajattelemme näin joulun aikana oman maamme ja kansamme tehtävää Kristus-valon ilmentäjänä ja sanansaattajana. Se on suuri ja vastuunalainen tehtävä, jonka edessä usein nöyryymme ja tunnemme pienuutemme, mutta niinä hetkinä, jolloin uskomme rakkauden voimaan, täyttää se meidät suurella onnella ja autuudella. Ruusu-Ristin Perustaja-Johtajalla Pekka Ervastilla oli tämä usko kansamme henkiseen tehtävään ja tulevaan, suureen merkitykseen Euroopan ja koko ihmiskunnan henkisen elämän syventäjänä. On sentähden virkistävää todeta, että tuo inspiratio voi silloin tällöin vallata jonkun ulkomaalaisenkin vieraan, joka on käymässä maassamme.

Viime talvena kävi Suomessa antroposofista liikettä lähellä oleva tohtori *Max Stibbe*. Eräänä päivänä hän oli myöskin vierailemassa Ruusu-Ristin pohjalla toimivassa Kulmakoulussa, josta hän keskustellessaan tämän koulun johtajan kanssa kertoi saaneensa erittäin valoisan vaikutelman. Nyt tohtori Stibbe on eräässä englanninkielisessä aikakauskirjassa kertonut kokemuksistaan ja näkemyksistään tältä matkaltaan.

Stibben kirjoitus on nimeltä „Suomi ja Kalevala” (Finland and Kalevala), ja se on julkaistu Lontoossa ilmestyvän *The Present Age* (Nyky aika) nimisen aikakauskirjan toukokuun numerossa. Tällä aikakauskirjalla on pitkä alaotsikko: „Kuukausijulkaisu, joka käsittelee maailman tapahtumia, historiaa, maantiedettä, lääketiedettä, kasvatusta, luonnon-tiedettä, taidetta, uskontoa ja maailmantaloutta yleismaailmalliselta (universal) näkökulmalta”. Lehden toimitus oli

minulle tuttu. Sen muodostavat nykyisten Saksan olojen tähden Englantiin muuttaneet Stuttgartin Waldorf-koulun opettajat, esim. tri Stein ja tri Caroline von Heydebrand, joihin henkilökohtaisesti olen tutustunut opiskellessani tuossa koulussa.

Tohtori Stibbe kertoo aluksi vaikutelmiaan uudenaikaisesta Helsingistä, Helsingistä, jonka asunnoissa amerikkalaisittain on kaikki mukavuudet, ja mainitsee sitten, että vanhempi venäläinen (!) kulttuuri myöskin pikkukaupungeissa vähitellen antaa tilaa uudenaikaiselle, amerikkalaiselle. Hän kertoo myöskin käyneensä maaseudulla Sauvossa, ja „Hameen-hirmassa” (p.o. Hämeenlinnassa). Innostuneena hän kuvaa Suomen kaunista luontoa ja sen suurta metsärikkautta, joka on johtanut siihen, että puita käytetään jopa junien lämmitykseen.

Sitten hän siirtyy puhumaan meidän kulttuuripyrintöistämme ja varsinkin kasvatuksesta. Joskin tohtori Stibbe paikatellen tuntuu saaneen hieman naivin käsityksen tarkoituksistamme ja päämääristämme, uhkuu hänen sanoistaan kuitenkin erittäin lämmin myötätunto Suomea ja suomalaista kulttuuria kohtaan. Jonkinlainen intuitiivinen näkemys on esim. hänen väitteessään, että yleisesti täällä Suomessa uskomme jokaisella lapsella olevan oman suojelusenkelinsä, joka häntä auttaa. Todistukseksi Stibbe kertoo, miten kaikissa huomattavimmissa kouluissa on traditioitten mukainen, vaikkei aina erikoisen kaunis kuva tästä suojelusenkelistä. Voimme kenties sanoa, että tällainen usko elää kansamme salatajunnassa, sen aurassa, Topeliuksen ajoista lähtien.

Kulmakoulussa on tohtori Stibben huomio kiintynyt siihen Kalevalan ja Uuden Testamentin rinnakkaisuuteen, joka ilmenee juhlasalin maalauksista, mutta myöskin muodostaa kasvatuksellisen pohjan tässä koulussa:

„— — siellä oli kuvia Uudesta Testamentista ja Kalevalasta vierekkäin”, hän kirjoittaa. „Koulun johtaja kertoi minulle, että hänen kasvatustieteellisten metoodiensa inspiratio perustui hänen uskoonsa, että Kalevala muodostaa Uuden Testamentin alkusoiton (prelude). Tämän tosiseikan nojalla Kalevala on sellainen elävä voima, ja sillä on niin suuri vaikutus Suomen kansaan ja sen lasten sieluun ja mieliin, vaikkakin tiedottomasti, niin että on vain tarpeellista pitää esillä vastaavat kuvat Uudesta Testamentista ja Kalevalasta kehittääkseen sisäisen tietoisuuden.” Tässä Stibbe nähtävästi on käsittänyt asian hieman liian konkreettisesti.

Kulmakoulun oppilaista kirjoittaja on saanut kauniin vaikutelman:

„Tämän koulun oppilaat näyttivät olevan valon ympäröimiä ja sisäisesti kirkastettuja. Oli ilo nähdä heidät ja kuulla heidän laulavan pitkän Kalevala-laulun, joka oli erikoisesti sävelletty tätä koulua varten.”

Tohtori Stibbe puhuu sitten sangen laajasti Kalevalasta ja yrittää osoittaa, miten Väinämöinen edustaa vanhaa luonnonviisautta, Ilmarinen luovia taiteellisia voimia ja Lemminkäinen elämisen iloa. Hän tulee siihen johtopäätökseen, että Kalevalalla on suuri merkitys koko ihmiskunnalle, ja hän odottaa paljon Suomen kansalta. Hän odottaa, että Suomen kansa on ensimmäisenä luomassa sitä aikaa, jolloin neitsyeen Lapsi syntyy ihmissielussa.

„Suomessa”, hän kirjoittaa, „voidaan vielä tänä päivänä kokea mahtavia luonnonvoimia, ja selvästi huomaa, että suuret sielunvoimat vielä elävät Suomen kansassa. Voiko olla satuma, että nämä äidilliset voimat ovat niin suuressa määrin säilyneet tässä rodussa, ja voiko olla pelkkä yhteensattuma, että mielikuvituksessa tämä maa esiintyy neitsyen, neidon muodossa, joka odottavasti katsoo kohti länttä.”

„Tuossa maassa huomaa selvästi, kuinka menneisyyden ja nykyisyyden voimat kohtaavat toisensa siellä. Ja jos yksilö tälläkin hetkellä voi herättää itsessään kallisarvoisen Lapsen ja kehittää sitä, ei voi olla kaipaamatta sitä aikaa, jolloin nämä ihmeelliset voimat pelastetaan suosta kaikille maailman kansoille, ja *sisäinen katseemme on odotuksessa kohdistettu siihen maahan, jonka puhtaat äidilliset kasvot on käännetty kohti länttä.*”

Ihminen, joka loukattuna ei anna suuttumukselle sijaa sydämessään, on saanut suuren voiton.

Udanavarga.

Olkootpa kärsimysten syyt mitkä tahansa, älkää loukatko toisia.

Udanavarga.

Hyvä tahto kaikkia olentoja kohtaan on tosi uskontoa.

Buddhacarita.

Toimitussihteeriltä

Joulu, valontuojajuhla, muistuttaa meitä tapahtumasta, joka on keskeinen jokaisen totuudenetsijän elämässä: Kristuksen syntymästä.

„Wird Christus tausendmahl zu Bethlehem gebohrt
und nicht in dir; du bleibst noch ewiglich verlohrt“

sanoo tästä Angelus Silesius toistaen kaikkien länsimaiden tietäjien näkemyksen: „Vaikka Kristus syntyisi tuhat kertaa Betlehemissä eikä sinussa, sinä pysyt ikuisesti kadotettuna”, — „kadotettuna” sen jumalallisen täydellisyysajatuksen kannalta, jonka on tultava eläväksi, itsetietoiseksi, vapahtavaksi jokaisessa ihmisessä. Jokainen ihmiselämä, joka ei toteuta elämän täydellisyysvaatimusta, on hukkaan kulunut; epätäydellisyys tuomitsee itsensä, „jokainen puu, joka ei tee hyvää hedelmää, hakataan pois ja heitetään tuleen”. Ja kuitenkin Kristus on aina ihmisen sydämen ovella kolkuttamassa, yhä uudelleen, joka elämässä . . .

Mikä sitten on Kristuksen syntymä ihmisessä? Kuinka se hänessä näkyy?

„Niinkuin salama leimahtaa idästä ja näkyy aina länteen saakka, sellainen on Ihmisen Pojan tulemus”, sanoo raamattu vertauskuvakielellään. Se on kokemus, joka mullistavasti vaikuttaa ihmisen elämään, se ainakin on varmaa.

Voimme sanoa, pitäessämme silmällä ihmisen henkistä kehityskaarta, että Kristus on syntynyt häneen, kun hänelle todenteolla käy selväksi, että hänen ensimmäinen ja luonnollisin elämäntehtävänsä on pyrkiä Totuuteen. Mutta voimme yhtä hyvin sanoa Kristuksen silloin syntyneen hänessä, kun hän tietää olevansa henkinen minuus, Jumalan Poika, muutakin ja enemmän kuin pelkkä persoonallisuus.

Tärkeämpi kuin mikään *tapahtuma*, jonka persoonallisuutemme kokee — tai kuvittelee — draamallisena näkynä, ja joka sitä psykologisena probleemina askarruttaa, on itse se elämän täyteläisyys, jota meidän on koettava, josta meidän on osallistuttava. On välttämätöntä, että tutkimme itseämme ja arvostelemme tekojamme ja niiden vaikuttimia: „Tuo on Kristuksesta, tuo ei ole Kristuksesta”, mutta jos kyselemme itseltämme, onko kenties meissä tai muissa Kristus syntynyt, on meissä jo alkeita siihen ajatteluun, joka etsii epätavallisista sielullis-ruumiillisista liikutuksista n.s. vihkimyksiä ja unohtaa pääasian: elämän. Tästä hienosta persoonallisuuden ansasta varjellumme, jos pidämme silmiemme edessä selvänä

ne käytännölliset ihanteet, joiden välityksellä tiedämme elämän täydellisyysihanteen toteutuvan, jos emme vertaile omia saavutuksiamme veljiemme saavutuksiin, vaan niihin, joiden edustajina tapaamme itä- ja länsimaisten uskontojen suuret opettajat. Se, mitä me sanomme Kristukseksi, ei suinkaan ole mikään kristikunnan etuoikeus „Jumalan armosta”, vaan se kosmoksen salaisuus, joka on jokaisen ihmisen täydellisyys ja se päämäärä, mihin kaikki suuret uskonnot omalla tavallaan, asteensa mukaisesti, viittaavat. Me voimme nimittää sitä Višnuksi, Krišnaksi, Iišvaraksi, Buddhaksi... ja mikä ilo meille, kun näemme, että kaikki ne henkeä kokeneet ihmiset, jotka näitä nimityksiä käyttävät, voivat kukin osaltaan täydellistyttää inhimillisten ajatustemme luomaa kalpeata Kristus-kuvaa. Kaikki ne, joissa Kristus, Sana, puhuu, ovat meidän opettajiamme, niinkuin myös Kristuksessa on kaikkien uskontojen korkein ykseys ja kaikkien ihmisten todellinen veljeys.

Niinpä siis, kun Kristus meissä Totuuden Hengen vaikutuksesta sikiää ja syntyy, me luonnonlain välttämättömyydellä joudumme tekemisiin siveellisten arvojen kanssa. Palvonta, hartaus, tunnelmointi armosta ja synnistä jää sivuseikaksi, arvoltaan toisasteiseksi. Päämäärä, joka on nähty, on samalla koettu velvoittavana ykseytenä, joka pyrkii voitamaan kaiken, mikä on kaksinaista ja vastakohtaista. Ruituttelu omasta huonoudesta osoittautuu sen valossa epäsiiveilliseksi, ja toisten epätäydellisyyden moittiminen kääntyy nuhteena minulle itselleni: „Minun syyni, minun...” Kristuksessa kaikkien synnit ovat minun syntejäni ja kaikkien voitot minun voittojani; me emme lopultakaan voi käyttää muuta sanaa kuin „minä”, sillä Kristus on kaikkien minuuksien yhteinen täydellisyys, yhteinen kruunu.

Uuden Testamentin opetuksista tunnemme tämän Kristuksen, maailman vapahtajan. Mutta, niinkuin sanoimme, me tapaamme hänet muuallakin. Pohjoisbuddhalaisuudessa, n.s. mahaajaanassa, esitetään korkeimmaksi ihanteeksi boodhi-sattva, ihminen, joka minuutensa täydellisyyden saavutta-neena kieltäytyy ansaitsemastaan nirvaanasta ja omistaa koko olemassaolonsa ihmiskunnan nostamiseen ja vapahtamiseen. Tämän korkeimman elämänlain noudattaminen perustuu hänessä elävään Kristukseen, — Buddhaan, niinkuin tämän uskonnon piirissä sanotaan. Sikäläisessä kirjallisuudessa on useita kuvauksia siitä päätöksestä tai lupauksesta, jonka

boodhisattva tekee. Eräät sitä kuvaavat otteet valaisevat „Hiljaisuuden Äänen” esitystä „sydämen tien” kulkijasta:

Kunpa voisin olla kaikille olennoille kaikkien kärsimysten vaimentaja! Kunpa voisin olla sairaille lääke, lääkäri ja hoitaja taudin häviämiseen saakka! Kunpa voisin olla köyhille tyhjentymätön aarreaitta ja palvelia heitä kaikin mahdollisin tavoin!

Minä luovutan tämän ruumiini kaikkien olentojen armolle. Lyökööt he sitä, loukkakoot sitä, tehköt siitä leikkikalun, naurun ja ivan esineen. Olen antanut heille ruumiini, mitäpä minä siitä? Saattakoot he minut tekemään tekoja, joista heille koituu onnea, kunhan en vain kenellekään ole onnettomuuden aiheuttajana. Niille, joiden sydän on minun takiani suuttunut tai epäystävällinen, olkoon se heille kaikkien etujen saavuttamisen perusteena. Saakoot ne, jotka minua panettelevat, ne jotka minulle pahaa tekevät, ja ne, jotka minua pilkkaavat, osakseen henkisen valaistuksen.

Kunpa voisin olla hyljättyjen suojelija, vaeltavien opas ja toiselle rannalle pyrkivien laiva, silta, porras. Kunpa voisin olla lamppuna niille, jotka lamppua kaipaavat, orjana niille, jotka orjaa tarvitsevat, olla kaikki toivomukset täyttävä jalokivi, runsaudensarvi, taikasana, kaikki sairaudet parantava yrtti ja toivomusten puu ... (Sāntideva, Bodhicaryāvatāra.)

... Ja minä otan kantaakseni kaikkien kärsimysten taakan, sen olen päättänyt, sen kestan. En käännä ympäri, en pakene, en vapise, en pelkää ... Ja miksikä en? Koska minun ehdottomasti täytyy ottaa kantaakseni kaikkien ihmisten taakat. Se ei ole minun vapaa tahtoni. Kaikkien olentojen pelastaminen on minun lupaukseni; minun täytyy vapahtaa kaikki olennot. Minun täytyy pelastaa koko elävien olentojen maailma ... En tavoittele ainoastaan omaa vapautumistani ... Sikäli kuin pystyn, minä tahdon kaikissa huonoissa olemassaolon muodoissa kokea kaikki kärsimykset ... Totisesti on parempi, että minä yksinäni kärsin, kuin että kaikki olennot joutuvat huonoihin olemassaolon muotoihin ... Ja samaten on minun saatava hyvän juuri kypsymään, niin että kaikki olennot saavuttaisivat äärettömän onnen, aavistamattoman onnen, kaikkitiedon onnen ... (Vajradhavasutra).

Länsimaillakin tiedämme olleen ja olevan tällaisia ihmisiä, joiden koko toiminta on yhtämittaista boodhisattva-lupausten täyttämistä, vaikka heille ei ole varattu muuta kuin käytännössä kulunut kristityn nimitys. Edellisten boodhisattvalupausten rinnalle asetamme muutaman Leo Tolstoin kirjoittaman rivin:

... Jos on olemassa vielä pahuuden maailma, niin se on olemassa ainastaan kuolleena, se elää vain inertian lain vaikutuksesta, siinä ei ole enää elämän perusteita. Se ei ole olemassa sille, joka uskoo Kristuksen käskyihin. Se on voitettu ihmispojan järjellisessä tietoisuudessa. Vauhtiin päässyt juna kulkee vielä entistä suuntaansa, mutta kaikki järjellinen työ siinä tehdään vastakkaisen suunnan hyväksi.

Sillä kaikki Jumalasta syntynyt voittaa maailman. Ja voitto, jolla maailma on voitettu, on teidän uskonne. (Joh. I ep. 5: 4).

Usko, joka voittaa maailman, on usko Kristuksen oppiin. — ... *Minä uskon, että minun onneni maan päällä on mahdollinen ainoastaan silloin, kun kaikki ihmiset rupeavat täyttämään Kristuksen oppia.*

Minä uskon, että siihenkin asti kuin tätä oppia ruvetaan täyttämään,

joskin minä olen yksinäni kaikkien muitten joukossa, jotka eivät sitä täytä, minä kuitenkin en voi tehdä mitään muuta elämäni pelastamiseksi välttämättömästä perikadosta kuin täyttää tätä oppia, niinkuin se, joka palavassa talossa on löytänyt pelastuksen oven, ei voi tehdä mitään muuta kuin käyttää hyväkseen tätä ovea ...

Minä uskon, että tämä oppi antaa onnen koko ihmiskunnalle, pelastaa minut välttämättömästä perikadosta ja antaa minulle täällä suurimman onnen. Ja senvuoksi minä en voi olla sitä täyttämättä ... („Mikä on uskon”, s. 240—241).

Esimerkit sellaiset kuin ylläolevat auttavat meitä pitämään mielessämme Kristuksen täydellisyysihanteen. Siinä pysy-
telkäämme!

Sillä kun Kristus meissä syntyy, hän on pienen, heikon lapsen kaltainen. „Herodes” uhkaa häntä vainollaan, ja hänen on tehtävä matka „Egyptiin”. Vasta sieltä palattuana, vuosien vartuttamana, hän itsetietoisesti ottaa kantaakseen sen ristin, joka on hänen omansa ja samalla koko maailman.

*

Tähän numeroomme sisältyvä Jakob Böhmen kirjoituksen vanha suomennos herättäne joittenkin lukijaimme huomiota. Miksi sitä ei ole voitu kääntää uudelleen, ymmärettävälle suomenkielelle?

Kirjoitus ei ole niin vaikeata kieltä, ettei siitä saisi selkoa. Uskomme myös, että lukija, joka vaivautuu sen lukemaan, varmaan tuntee, että se vaikuttaa häneen omalla erikoisella tavallaan, ehkä siksi, että hänen on pakko seurata ajatuksella sanoja, jotka eivät ole liian helpot luettaviksi, mutta epäilemättä myös siksi, että hän tuntee sen henkisen vakavuuden, mikä on elähdyttänyt sekä Jakob Böhmeä että kirjoituksen suomentajaa.

Kirjoitus on jäljennetty Helsingin Yliopiston Kirjastossa säilytetystä käsikirjoituksesta. Käsialan perusteella sitä on arveltu mustasaarelaisen Jakob Norrgårdin kirjoittamaksi; joka tapauksessa se palautuu niihin Böhme-kirjoituksiin, joita 1700-luvun loppupuolella lähetettiin Tukholmasta Norrgårdille ja hänen ystäväpiirilleen, ja jotka sitten hänen suomentaminaan kopioituina levisivät ympäri Pohjanmaata. Böhmen kirjoituksia tunnettiin maassamme jo 1700-luvun alkupuolella; käsikirjoituksina levitettyjä on säilynyt ainakin 11.

„Totisesta parannuksesta” on luku laajemmasta Böhmen teoksesta, jonka nimi on „Christosophia, libri octo. Der Weg zu Christo in acht Büchlein” (Christosophia, kahdeksan kirjaa. Tie Kristuksen luo kahdeksassa kirjassessa); tässä on

ensimmäisenä „kirjana” „De poenitentia vera, libri duo” (Totisesta katumuksesta, kaksi kirjaa), mistä julkaisemamme kirjoitus on osa. Jakob Böhme on sen kirjoittanut v. 1623.

Helpottaaksemme julkaisemamme kirjoituksen lukemista olemme korjanneet ilmeisimmät kopioitsijan kirjoitusvirheet ja lisänneet välimerkkejä; muut lisäykset olemme panneet hakasiin. Yhdeksännen kappaleen „korgotta”-sanassa lukija tuntenee nykyisen korottaa-verbin ja huomannee, että siinä käytetään „paitsi”-sanaa merkityksessä „ilman”. Kappaleissa 14 ja 15 on „ehkä”-sanaa käytetty „vaikka”-sanan merkityksessä, samoin kuin nykyään eestissä, ja 16:nnessä kpl:essa on „merkitse Christus” = „tarkoittaa Kristus (puhuessaan)”; huomautamme myös kolmannen kappaleen nykyaikaiselta tuntuvasta „itseys”-sanasta.

Julkaisemamme kuva, joka esiintyy jo varhaisissa Böhmen teoksissa, on jäljennetty Johann Georg Gichtelin toimittamien Böhmen koottujen teosten laitoksesta (1730), missä se liittyy „Christosophia”-kirjaan. Siitä annetaan seuraava selitys:

„Vakavuutta, vakavuutta! huutaa meille tämä viimeinen pasuuna; ilman vakavuutta ei helvettiä hävitetä eikä taivasten valtakuntaa väkiryssä oteta.

Tulella olet mennyt väärään majataloon, tulella sinun täytyy siitä jälleen murtautua ulos, muutoin pitävät sinua vankinaan viekkaat ja häijyt vartijat, jotka väijyvät henkeäsi surmataksesi sinut ja sulkeakseen hautaan.

Alhaalta et löydä pois pääsyä, sillä maallinen himosi painaa sinua alati yhä tiiviimmin maahan, ja juuresi etsiytyy suuressa nälässään laajalti ja syvälti ympärillesi ja etsii lohtua maasta, vaikka pimeydessä ei kuitenkaan sitä ole; kuta syvemältä se etsii, sitä suuremmaksi käy nälkä, sillä ravinto syntyy ilmasta ja vedestä.

Vain ylhäältäkin (kaikkien aistien yläpuolelta) saadaan henkeä ja vahvistetaan elämää. Jos silloin synkät pilvet peittävät sinulta valon ja tekevät tiesi pimeäksi, pysyttele vain toivossa pitkämielisyydellä ja kärsivällisyydellä: yön jälkeen tulee päivä ja ankaran talven perästä suloinen suvi, joka herättää vehnänjyvän kuolemasta ja tuottaa lauhalla sateellaan viljaa, viiniä ja öljyä yltäkyllin, jotta sydämesi vahvistuisi, sielusi saisi lohtua ja henkesi riuuutuisi elämästä ainaisesti.” —

Uskonnollis-henkisen sisältönsä ohella „Totisesta paranuksesta” on asiakirja, joka alkuperäiselle muodolleen uskollisena osoittaa, minkälaiset aatteet ovat hiljaisuudessa vaikuttaneet Suomen, lähinnä Pohjanmaan vakavan väestön keskuudessa. Näilläkin hiljaisilla mystikoilla on ollut osuutensa kansamme henkisen ilmapiirin jalostamistyössä; heidänkin vaikutustaan saamme kiittää siitä, ettei meitä enää vedetä oikeuteen itsenäisestä, yksilöllisestä totuudenetsinnästä, — heidän, ei yksin maailman yleistä kehitystä. Heillä, niinkuin eräillä muillakin heitä lähellä olleilla suunnilla, on ansionsa,

emmekä me halua evätä tunnustustamme ja arvontoamme, vaikkemme voikaan hyväksyä toisinaan esiintynyttä „vanhatestamentillisuutta” erilaisine vivahteineen.

Jos näyttää siltä, etteivät lukijamme paheksu tämänkaltaisia „varhaiskäännöksiä”, julkaisemme niitä vastaisuudessakin suorittaen valintamme parhaimman arvostelukykyimme mukaan. Arvelemme näet, että niillä saattaa olla oma merkityksensä, kun pyrimme *mahdollisimman elävään, todellisuuspohjaiseen yhteyteen* kansamme hengen kanssa.

*

Ensi vuodelle on jäänyt useita kirjoituksia. „Muinaisaikaisen sanojen” katkelmat päättyvät nyt, mutta niiden julkaisijan, kapteeni P. G. Bowenin kirjoittama täydentävä ja tulkitseva kirjoitus seuraa vielä. Häneltä julkaisemme myös todellista okkultismia käsittelevän artikkelin, joka koskettelee eräitä varteenotettavia seikkoja ja on täysipainoista teosofiaa.

H. P. B:ltä painatamme eräitä teosofiaa ja salatiedettä käsitteleviä kirjoituksia, ja Dion Fortunen novellit tulevat edelleen jatkumaan. Vuoden ensimmäisiin numeroihin olemme myös säästäneet erään suomalaisen lääkärin kirjoittaman esityksen tärkeistä sisäeriterauhasista; tämä mielenkiintoinen kirjoitus esittelee lääketieteen viimeisimpiä saavutuksia. Ja niinkuin luonnollista on, P. E:n kirjoituksia tulee „Ruusu-Ristissä” olemaan kautta vuoden; uskomme myös saavamme avustuksia niiltä, jotka kuluneenakin vuonna ovat antaneet lehdellemme parastaan.

Toimituksen aikomuksena on tästä lähtien julkaista kirjoituksia valaisevia kuvia, mikäli ne osoittautuvat tarpeelliseksi. Tilausmäärän lisääntyminen, missä uskallamme toivoa lukijoittemme myötävaikutusta, takaa suunnitelman toteutumisen.

„Ruusu-Risti” yrittää tehdä parhaansa välittääkseen lukijoilleen niitä totuusarvoja, joille Ruusu-Risti-Järjestö perustuu. Persoonalliset näkökannat, yksilölliset esitykset, ovat luonteensa nojalla rajoitetut, mutta milloin ne pohjautuvat Kristukseen ja viittaavat Kristukseen, ne täyttävät tehtävänsä; elleivät ne tätä ehtoa täytä, on oikein, että ne unohdetaan. Ennen kaikkea „Ruusu-Risti” haluaa herättää lukijoitaan itsenäiseen totuudenetsintään; se tahtoo auttaa totuudenetsijöitä „tutkimaan henkiä”, ja se tahtoo herättää lukijoissaan uskoa ja luottamusta Hengen voimaan.

Tällaista ohjelmaa noudattaessaan se — Ruusu-Risti-Jär-

jestön keralla — myös uskoo parhaiten palvelevansa Suomen kansaa kokonaisuutena. Se uskoo, että vain niissä ihmisissä, jotka yksilöinä heräävät etsimään Totuutta, Jumalaa, on Suomen henkisen itsenäisyyden lupaus; vain tällaiset yksilöt ovat takeena siitä, että Suomesta tulee se *henkinen* suurvalta, mitä siitä on suunniteltu, Euroopan opettaja ja pelastaja.

Välittäkööt nämä sanat jokaiselle lukijallemme tervehdyksemme ja parhaimmat toivotuksemme alkavalle uudelle vuodelle!

Pekka Ervast:

Teosofia hengen uskontona

7.

Ensimmäinen selviö on *elämämme* eli *olemisemme varmuus*. Teeskentelyä olisi väittää, että „tiedämme olevamme, koska olemassaolomme on jotakin, jota emme voi kieltää. Olemisen kannalta on yhdentekevää, sanommeko: „Tiedämme olevamme”, sillä olemassaolomme ei riipu tiedostamme. Samassa hengenvedossa kuin sanomme: „Emme tiedä, olemmeko olemassa” olemme jo todistaneet olevamme. Sillä kaikessa tiedossamme, ajatuksessamme, toiminnassamme on takana se subjekti, se minuus, se itse, se henki (aatmaa), joka on, ja josta emme pääse irti. Olemisemme ei ole mikään tietämisen objekti, vaan subjektiivinen varmuus, jota vain uskolla lähestymme.

Mutta jos kysymme, mikä on *elämämme* ja *elämisemme*, silloin maailma järkeemme vedoten heti tyrkyttää meille vastauksiaan:

„Jos tahdot tietää, mitä elämä on, tutki! Tutki elämää ympärilläsi. Et kammiossasi pääse selville elämän ongelmasta. Astu ulos Jumalan kirkkaaseen maailmaan, elä mukana ihmisten iloissa ja suruissa, silloin opit elämää tuntemaan.”

Mikä tuttu ääni! Niin kaikki kokeneet puhuvat. Ja kuitenkin se tässä tapauksessa on viettelijän ääntä. Se tarjoaa objektiivista tietoa vastaukseksi kysymykseemme. „Tutki maailmaa, tutki toisten elämää!” Mutta mitä me sillä tiedolla teemme? Eihän se koskaan voi olla ehdotonta varmuutta.

Me tiedämme toisistamme ja maailmasta vain sen verran kuin tajuntaamme astuu, ja meidän tietomme niistä on hetkellistä, ohimenevää, muuttuvaista. Mutta oma elämämme on alati läsnäoleva. Oma olemisemme ei semmoisenaan muutu. Oma subjektimme on ehdottoman varma, ja kun kysymme, mitä elämä on, kysymme samalla, mitä itse olemme.

„Ahaa”, vastaa taas tuttu ääni, „tutki siis itseäsi. Kyllä siitä voit selville päästä, vaikka ihminen onkin monimutkainen olento. Näetkös, meidän ihmistutkimuksemme ja meidän sielutieteemme on päässyt perille ihmisruumiin ja sielun salaisuuksista, ja tietemme osaa selittää sinulle juurtajak-sain, kuka sinä olet. Sinun ei tarvitse lisätä tähän kuin oman luonteesi erikoisuudet, oman elimistösi heikot ja vahvat puolet, saadaksesi itsestäsi täysin tarkan ja oikean käsityksen.”

Taas tarjotaan meille objektiivista tietoa ja viritetään ansa jalkojemme eteen. Helppo siihen on kompastuakin. Tuntuu niin turvalliselta ajatella, että kaikki on ratkaistuna. Verrattain vähällä vaivalla voimme päästä tuntemaan itsemme: lukemalla muutamia kirjoja, tarkastelemalla elimistöämme ja luonnettamme, tekemällä johtopäätöksiä ja ajattelemalla. Saman ovat tehneet kaikki sivistyneet ja oppineet ihmiset, ymmärtäähän sen, että he ovat osanneet noudattaa vanhan kreikkalaisen viisaan neuvoa: *gnooti se auton.**)

Ei, miksi tavoittelisimme virvatulia, kun valoa kaipaamme! Mehän kysymme, ketä itse olemme. Ei meidän janomme sammu siitä, että kuulemme, minkälainen luonne meillä on, minkälainen ruumis, mitä kykyjä ja mitä taipumuksia. Nuo ovat kaikki ohimeneviä ja hetkellisiä. Kuolema tekee lopun rumiistamme ja kaikesta, mikä siihen kuuluu. Mitä ne meitä liikuttavat ja meidän elämäntuskaamme? Me olemme nyt, ja me olemme elävää tajuntaa, elävää henkeä.

Niin, me olemme eläviä, tajuisia henkiä, me olemme olemassa subjektiivisesti. Se on arvoituksen ratkaisu, eikä se ratkaisu mitään selitä. Sillä olemisen tosiseikkaa ei voi selittää. Sitä ei voi tietää, ei kuvata, ei tutkia. Siihen täytyy vain uskoa. Se on elämän suuri välttämättömyys.

8.

Toinen selviö on *siveellinen varmuus*, jota myös voimme kutsua *vapauden ja synnin varmuudeksi*. Me olemme siveel-

*) [„Tunne itsesi.”]

lisiä, ja me teemme syntiä. Me olemme vapaita, ja me antaudumme vangiksi. Teeskentelyä on kieltää, että erehdymme, että haluamme sitä, jota kutsumme pahaksi, että lankeamme syntiin. Mutta teeskentelyä on myös kieltää, että olemme vapaita, ja että oikeastaan tahdomme sitä, mikä on ikuisesti oikein ja totta. Tajunnassamme vallitsee ainainen ristiriita. Me tahdomme sisimmässämme täydellistä, ja me teemme aina epätäydellistä. Aina kiellämme sisintä itseämme ja lankeamme syntiin, joka on sitä, että unohdamme vapautemme. Mistä tämä kaksinaisuus, tämä ikuinen taistelu?

Maailma rientää avuksemme.

„Voi, etkö sinä ymmärrä”, se huudahtaa, „että ihmisen luonto on semmoinen? Eihän ihminen ole täydellinen olento, ei luonto ole — ainakaan vielä — osannut luoda täydellistä. Miksi potkia tutkainta vastaan, miksi vaatia luonnolta enemmän kuin se voi antaa? Onhan elämässä vaikeuksia muutenkin, miksi lisätä taakkaa siveellisillä saivarteluilla? Eikö ihminen ole luotu onnea varten? Eikö mieletön ole se, joka etsii syytä suruun yli sen, mitä elämä tarjoaa? Henkistä ylpeyttä on alati olla tyytymätön ja nähdä pahaa kaikkialla. Törkeä rikos on tietysti paha, mutta selittää synniksi kaikki tekomme, se on järjetöntä.”

No niin, mutta kun kerran sisässämme tahdomme ehdotonta ja täydellistä, tahdomme vapautta ja autuutta, mistä sitten johtuu tämä kärsimys, tuska, epätäydellisyys, huonous ja synti?

„Etkö tiedä? Kyllä se on ratkaistuna. Luonnossa ei mikään ole syntynyt tyhjästä. Kaikki on kehityksen tulosta, pitkän, pitkän kehityksen. Ei ihminenäkään ole valmiiksi luotu. Hän on luonnon kukka ja kruunu, mutta hän on eläimellisen kehitysketjun viimeinen rengas. Hänen juurensa ovat eläimessä. Hänen itsekkyytensä ja pahuutensa on periyntiä eläinkunnasta. Kuinka hän voisi olla muuta kuin epätäydellinen?”

„Eiän, hän”, eli siis minä, minä. Mutta minä en ole eläin. Minä olen elävä henki. Kyllä ymmärrän, että ruumiini ja luontoni on periytynyt eläinkunnasta, mutta mitä minulla on sen kanssa tekemistä? Se ei ratkaise omaa ristiriitaani. En vapaudu hengessäni siitä tiedosta, että olen sidottu eläimeen. Eläin kuitenkin sokaisee minut, ja minä lankean syntiin.

„Entä sitten? Voitko sinä Jumalan luontoa muuttaa? Etkö tajua, että syntisi ei ole syntiä? Kuinka Jumala vaatisi sinulta liikoja? Kun kerran luontosi on eläimestä, on

luonnollista, että elämäsi ainakin osaksi on kuin eläimen. Täytyyhän sinun syödä ja juoda ja levätä j.n.e. Miksikä siis kutsua näitä luonnollisia asioita synneiksi? Synti on omassa mielikuvituksessasi, ei sitä todellisuudessa ole. Heitä pois tuo harha ja ole kuin ihminen ainakin."

„Seis, seis!" täytyy meidän nyt sanoa puheliaalle maailmalle. Selityksillään se koko ajan ampuu ohi maalin. Ensimmäkään emme kutsu luonnollisia ja välttämättömiä tarpeita sinään synneiksi, korkeintaan niiden väärinkäyttöä. Toiseksi emme puhu synnistä ketään Jumalaa vastaan, emme synnistä objektiivisessa merkityksessä, vaan synnistä subjektiivisena todellisuutena. Synti on sitä, että unohdamme itsemme elävänä henkenä, kiellämme täten ainoan varmuuden, mikä meillä on, ja lankeamme johonkin heikkouteen tai pahaan, johonkin houkutukseen, jonka objektiivinen luontomme asettaa tiellemme. Vaikka itsessämme olemme vapaat, annamme objektiivisen tajunnan kietoa meidät pauloihinsa. Tämä on meidän ratkaisematon ristiriitamme, sillä se ei koske ainoastaan määrättyjä tekoja, sanoja ja ajatuksia, vaan koko sitä seikkaa, että me, jotka olemme vapaita, eläviä henkiä, olemme heitetyt olotilaan, jossa tajuntamme on rajoitettu, kahlehdittu, myrkytetty.

Koko elämämme maailmassa on tätä ristiriitaa. Eikä ristiriita poistu siitäkään, että opimme ja ymmärrämme olevamme jumalsyntyisiä olentoja, että „Jumala on meissä". Jos Jumala on meissä, merkitsee tämä samalla, että Jumala on muuallakin, toisissa ihmisissä, luonnossa, kaikkialla — kuten sanotaankin. Mutta jos niin olisi, joutuisimme objektiiviseen suhteeseen Jumalaan, voisimme Jumalaa tutkia, katsella, tarkastaa. Ja silloin Jumala ei enää olisi Jumala. Me olisimme ikäänkuin Jumalan ulkopuolella ja olisimme nousseet ikäänkuin Jumalan yläpuolelle ja olisimme Jumalaa suuremmat ja korkeammat; joka taas on mahdotonta, koska Jumala on itse olemisen salaisuus. Siis emme saata Jumalaa tutkia, eikä Jumala ole meille objektiivinen käsite, eikä Jumala ole meidän ulkopuolellamme, ei toisissa eikä maailmassa, — eikä Jumala ole „meissä". Jumala on, ja me olemme, ja siis me olemme Jumala. Olemisemme on ensimmäinen varmuutemme, ja oleminen on Jumala. Siis Jumala on ensimmäinen varmuutemme.

Toinen varmuutemme on „maailma" eli se objektiivinen tajunta, johon subjektimme on sidottu, joka meidät kietoo ja langettaa syntiin. Mahdotonta on sanoa sitä Jumalaksi (hen-

kisessä merkityksessä), koska emme Jumalasta mitään voi tietää, ja maailma taas ei ole muuta kuin objektiivisuutta eli tietämisen objektiä.

Mutta Jumalaa me tahdomme emmekä maailmaa, sillä me tahdomme olla, ja me tahdomme olla omaa itseämme emmekä maailmaa. Ja meidän tahtomme on vapaa ja samalla kahlehdittu. Ja sen kahleena on tieto. Tieto on suhteemme objektiivisuuteen, ja suhteemme objektiivisuuteen on vankeutemme. Järki on tahdon tappaja, ja tämä on siveellinen varmuus.

9.

Kolmas selviö on *yksinäisyyden varmuus*. Uskonnollisessa tietoisuudessa elävä ihminen on aina yksin Jumalan kanssa. Sentähden onkin sanaton ja sanomaton tuska hänen ainaisena toverinaan, kunnes hän on maailman voittanut ja löytänyt Jumalasta ikuisen vahvuutensa ja voimansa. Mutta monta houkutusta tieltä poikkeamaan kohtaa tässä maailmassa.

„Mikä itsekyyden evankeliumi tuo on”, huudahtaa maailma, „että ihminen muka on tuomittu yksin elämään ja yksin kulkemaan! Mitä varten meitä ihmisiä sitten on tuhansia miljoonia? Mitä varten olemme toistemme veljiä? Mitä varten voimme toisiamme rakastaa ja tulee meidän toisiamme rakastaa? Ainoastaan itsekäs ihminen on hyljätty ja yksin. Hyvällä ja sydämellisellä ihmisellä on aina ystäviä, jotka karkoittavat hänen luotaan yksinäisyyden tunteen. Ja onhan ihminen luonnostaan seuraeläin. Siis etsiköön kaltaistensa seuraa ja eläköön niin että toiset hänen seuraansa rakastavat.”

Tuo on totta maailman elämässä, johon mekin osaa otamme, mutta mitä sillä on tekemistä meidän sisäisen tuskamme kanssa? Me olemme yksin, sentähden ettei kukaan kykene poistamaan meidän yksinäisyyttämme. Ei kukaan voi astua meidän yksinäisyytemme rajojen sisäpuolelle. Ei kukaan voi karkoittaa meitä omasta tajunnastamme, ei kukaan, sillä kukaan ei mahda Jumalalle mitään.

Eikä kukaan voi meitä rakastaa. Rakkaus kohdistuu ainoastaan objektiiviseen maailmaan. Meidän objektiivisuuttamme ainoastaan voi rakastaa. Sillä rakkauden ilmennys perustuu tietoon. Ei voi rakastaa sitä, jota ei tiedä olevan. Rakastaa voi ainoastaan sitä, jonka tietää olevan. Maailmaa voi rakastaa, sillä maailma on tajunnassamme objektiivinen. Toisia ihmisiä objektiivisina olentoina voi rakastaa, ja objektiivisessa tiedossaan voi rakkautta vastaanottaa, mutta sub-

jektiivisuuteen ei ylety rakkaus ulkoapäin. Me voimme toisia rakastaa, mutta meitä ei voi rakastaa.

Ylinnä kaikkea täytyy meidän rakastaa Jumalaa. Emme voi olla sitä tekemättä, sillä Jumala on ainoa varmuutemme. Jumala on tietämistemme yläpuolella, Jumalaan täytyy meidän uskoa, ja uskomme on rakkautta. Ja Jumala on uskoa ja rakkautta, sillä kuinka muuten osaisimme uskoa ja rakastaa?

„Niin rakasti Jumala maailmaa, että hän antoi ainoan poikansa . . .” Juuri niin. Me olemme Jumalan ainoa poika, ja meidät on maailmaan annettu. Me rakastamme maailmaa, sillä Jumala rakastaa maailmaa ja lunastaa objektiivisen tietoisuuden poikansa kautta. Järki tappaa tahdon, mutta tahto lunastaa järjen. Ja lunastus on pitkä ja yksinäinen — heikon uskomme takia.

„Jos emme noin metafysiillisen korkeasti osaisikaan toisiamme rakastaa”, huomauttaa maailma, „voimme kuitenkin henkisesti olla toisillemme hyödyksi ja avuksi. Saatamme toisiamme opettaa. Viisas ja valistunut ihminen on siunaukseksi veljilleen. He ottavat hänestä esimerkkiä, he imevät hänen opetustensa hengen, he noudattavat hänen neuvojaan. Hän on aivan kuin pelastaja ja vapahtaja heille.”

Epäilemättä. Emme suinkaan kiellä objektiivisen maailman todellisuuksia. Mutta ne eivät koske uskonnollista tietoisuuttamme. Uskonnollisessa tietoisuudessamme olemme kuitenkin yksin. Yksin saamme kärsiä, yksin saamme voittoa. Oli maailmassa minkälainen opettaja tai vapahtaja tahansa, ulkopuolelle subjektiivista itseämme hän jää, eikä hän kykene astumaan siihen henkemme pyhättöön, jossa hallitsee yksin Jumala. Objektiivista tajuntaamme hän voi auttaa, samoin kuin yleensä me ihmiset saatamme olla toisillemme objektiiviseksi avuksi. Mutta sisimmässämme ei kukaan voi meitä auttaa, ei opettaa eikä opastaa muu kuin yksin Jumala. Viisaat sanovatkin sentähden: „Luottakaa meidän sanoihimme — ei sen nojalla, että me niitä sanomme, vaan sen takia, että me puhumme sitä, mitä Jumalakin puhuu teille teidän omassa tajunnassanne.” Ja he voivat lisätä: „Sillä jos ei Jumala puhu tätä teille, niin älkää meihin luottako.”

10.

Kolme on nyt siis selviötä eli varmuutta: olemisen varmuus eli Jumala, siveellinen varmuus eli maailma ja synty, yksinäisyyden varmuus eli rakkaus. Olemisen varmuutta eli Ju-

malaa vastustaa tieto ja tiedonhalu, siyeellistä varmuutta onni ja onnenkaipuu, yksinäisyyden varmuutta toisten rakkaus ja rakkaudenkaipuu. Sillä todellinen elämä ei ole tiedossa, vaan uskossa (Jumalassa), todellinen siveellisyys ei ole onnessa, vaan synnin tunnossa, todellinen rakkaus ei ole rakkauden saamisessa, vaan rakastamisessa.

Ja kuitenkin me ihmiset emme voi elää ilman tietoa, emme ilman syntiä, ristiriitaa ja onnea, emme ilman toistemme rakkautta ja apua.

Siinä on elämämme suuri ristiriita. Meillä on kaksi tietoisuutta, objektiivinen ja subjektiivinen, tieteellinen ja uskonnollinen, maailmallinen ja jumalallinen. Mutta me olemme hukassa, jos unohdamme jumalallis-uskonnollisen tietoisuutemme ja heittäydymme kokonaan maailmallis-tieteellisen tietoisuuden haltuun. Me olemme hukassa, jos unohdamme Jumalan ja palvelemme mammonaa. Olemme silloin henkisesti kuolleet.

Meidän täytyy taistella itsellemme uskonnollinen tietoisuus, vaikkemme silti kykene poistamaan tieteellistä. Meidän täytyy tuntea ja tunnustaa Jumala, vaikkemme mammonaa saata kieltää. Mutta kahta herraa emme voi palvella. Jos mammonaa palvelemme, hylkäämme Jumalan. Jos Jumalaa palvelemme, viemme voiton mammonalta ja lunastamme sen.

Kysymys onkin siis: Kuinka saatamme Jumalaa palvella? Kuinka osaamme oikealla tavalla suhtautua objektiiviseen tietoon? Kuinka jaksamme taittaa kärjen onnenkaipuutamme? Kuinka muistamme pitää kiinni yksinäisyydestämme toisten meitä rakastaessa ja opettaessa?

Niin, „ihmiselle tämä on mahdotonta, mutta Jumalalle on kaikki mahdollista”. Jumala on meidän uskomme. Uskomme on ainoa varmuutemme. Uskomme on, ja muuta ei ole. Tieto haihtuu, maailma häviää, objektiivinen tajuntamme katoaa. Usko yksin jää. Kun usko on, on kaikki. Usko on henki, elämä ja Jumala. Usko voittaa, usko taitaa, usko muistaa. Palvella Jumalaa on uskoa.

Aina palvella Jumalaa on aina uskoa. Aina uskoa on lakkaamatta elää uskonnollisessa tietoisuudessa, subjektiivisessa tajunnassa. Silloin on aina raja tämän sisäisen tietoisuuden ja objektiivisen tajunnan välillä, eikä objektiivinen tajunta pääse meitä sokaisemaan eikä raatelemaan. Päinvastoin hallitsemme objektiivista tajuntaa, ja tieto palvelee tahtoa. Jumala on meidän herramme, ja mammona on nöyrä palvelijamme. Silloin ristiriita haihtuu.

Kaikki ristiriita johtuu siitä, ettemme usko sitä, jota emme voi rakastaa. Mutta usko johtaa meidät ristiriidasta ulos.

Olemisen välttämättömyyteen on uskottava, sisäiseen vapauteen on uskottava, yksinäisyyden voimaan on uskottava.

Tämä on teosofiaa. Tämä on kuoleman voittamista ja ikuista elämää, tämä on autuutta ja rauhaa.

Uskoa yksinäisyyden voimaan on rakastaa maailmaa ja ihmisiä sillä rakkaudella, jolla „Hän meitä rakasti”, ja osata rakastaa. Uskoa sisäiseen vapauteen on voittaa taistelussa pahaa vastaan, vaikka haavoittuisi ja kaatuisi tuhansia kertoja, ja todella voittaa. Uskoa olemisen välttämättömyyteen on elää varmana Jumalan rakkaudesta, joka rakasti meitä, ennen kuin me rakkautta tajusimmekaan, ja uppoutua Jumalan rakkauteen.

III

Salatiede.

11.

Kun nyt uskonnollinen tietoisuus asettuu haarniskaan objektiivista tietoa vastaan ja melkeinpä tekee tämän mitättömäksi, hylkääkö se salatieteellisenkin tutkimuksen? Vai perustuuko ehkä salatieteellinen tutkimus juuri uskonnolliseen tietoisuuteen? Teosofinen maailmankatsomus on tulos salatieteellisestä tutkimuksesta; mikä näin ollen on sen arvo uskonnollisen tietoisuuden kannalta?

Sanokaamme heti, että salatieteellinen tutkimus ei ole sama kuin uskonnollinen tietoisuus eikä siihen perustu. Uskonnollinen tietoisuus ei ole mikään tutkimus. Sen perussävel on usko, ja se on tiedolle ja tietämiselle saavuttamaton.

Salatiede sitävastoin on tutkimusta. Se kuuluu tiedon ja tietämisen alalle ja on siis olemukseltaan objektiivista tietoisuutta. Mitä näet salatiede on? Se on julkisen eli virallisen tieteen jatkoa.

Kaikki tieteellinen tutkimus perustuu havaintoihin, kokeisiin ja loogillisiin johtopäätöksiin. Havainnon ja kokeilun välineinä ovat inhimilliset aistit, ja missä nämä eivät ole erittäin terävät ja tarkat, on koneilla lisätty niiden voimaa ja kykyä; onpa muutamissa suhteissa turvauduttu yksinomaan koneisiin, kuten sielullisten toimintojen ruumiillisia rinnakkaisilmiöitä mitattaessa, tähtitaivasta valokuvattaessa y.m.s.

Samalla tavalla tapahtuvat salatieteellisetkin havainnot

inhimillisten aistien välityksellä. Tässä vain toimivat toiset aistit kuin virallisen tieteen tuntemat. Ja koska tällä alalla tuskin vielä on koneita ollut käytännössä, on pyritty tarkkuuteen ja luotettavuuteen toista tietä pitkin: on yhä uudestaan ja uudestaan tarkistettu samoja havaintoja eri aikoina ja eri paikoissa. Jos salatieteilijät ovat vakuutetut esim. jälleensyntymisen elämänlaista, ei tämä heillä perustu minäkäänlaiseen luulotteluun, vaan satoja ja tuhansia kertoja uudistuneeseen objektiiviseen havaintoon. He ovat toisin sanoen sekä kokeneet, kuinka he itse subjektiivisesta tietoisuudestaan uudestaan ja uudestaan ovat laskeutuneet objektiiviseen tietämistilaan, että myös nähneet, kuinka toisille on käynyt samoin.

Salatieteellisen tutkimuksen tuloksia voidaan näin ollen pitää ainakin yhtä luotettavina kuin virallisen tieteen. Ja koska julkisen tieteen tutkimusala yhä laajenee, supistuu samassa määrin salatieteen ala tai siirtyy syvemmälle. Se, mikä tänään on salaista, tulee huomenna julkiseksi. Täysi syy on otaksua, että tieteellinen tutkimus ennen pitkää ylettyy siihenkin maailmaan, jota me kutsumme näkymättömäksi henkimaailmaksi. Mutta mieleöntö on vaatia, että inhimillinen tiedonjano tyytyisi virallisen tieteen hitaaseen edistymiseen. Ihminen tuntee järjessään rajattoman totuudenetsimishalun, eikä hän pysähdy puolitiehen. Todelliselle totuudenetsijäluonteelle on salatiede välttämätön: hänen täytyy saada luottaa siihen, ettei hänen tietämismahdollisuudellaan ole mitään esteitä, ja hänen täytyy saada tutustua toisten tutkijain tutkimustuloksiin.

Uskonnollinen tietoisuus ei kiellä mitään tosiseikkoja. Se tunnustaa totuuden joka alalla. Se antaa arvon salatieteelle jos tieteellekin. Mutta se siirtää kaiken tiedon, sekä tieteellisen että salatieteellisen, objektiivisen tietoisuuden alalle, astuu itse koskemattomana syrjään ja lausuu omana arvostelunaan: „Tuo kaikki on tietona minun kannaltani haihtuvaa ja hetkellistä. Se ei vaikuta minuun. Se on minulle yhden-tekevää. Oli niin tai näin, minä en siitä muutu. Koko objektiivinen maailma on minun kannaltani harhaa.”

Verratkaamme ulkokohtaista maailmaa ja objektiivista tietoisuutta konkreettiseen maapalloon, joka kiertää akselinsa ympäri. Tämä akseli on konkreettisesti olematon ja kuitenkin matemaattisen tarkka todellisuus. Sitä voimme verrata uskonnolliseen tietoisuuteen, joka on objektiiviselle tietoisuudelle saavuttamaton, mutta joka kuitenkin on se akseli, se

ehdoton todellisuus, jonka ympäri koko objektiivinen maailma kiertää.

Mitään todellista ristiriitaa ei täten koskaan voi olla olemassa ulko- ja sisäkohtaisen tietoisuuden välillä. Ne toimivat eri aloilla. Niiden ristiriitaisuus on käytännöllistä ja yksilöllistä laatua, ja ihmisen tehtävä, herättyään tämän ristiriidan tajuamiseen, on sisäisellä uskollaan voittaa alati kehittämänsä objektiivinen tietoisuus.

Siihen perustuu ihmisen henkinen kehitys nöyryydessä, viisaudessa ja ilossa.

12.

Kaikki kulttuuri nojautuu objektiivisen tietoisuuden kehitykseen. Subjektiivinen tietoisuus ei loisi kulttuuria. Objektiivinen tietoisuus käsittää kaksi alaa: näkyväisen maailman ja näkymättömän. Näkyväisen maailman tutkimista kutsutaan tieteelliseksi tutkimukseksi; näkymättömän salatieteelliseksi. Tieteellinen tutkimus edistää ennen kaikkea ulkonaista aineellista kulttuuria, salatieteellinen sisäistä sielun sivistystä. Filosofia eli inhimillinen ajattelu ja kaikki n.k. abstraktiset tieteet nojautuvat joko eksaktisiin luonnontietisiin tai salatieteellisiin tutkimustuloksiin tai molempiin. Ihmisen jälleensyntyminen esim. on salatieteellinen toiseikka, sitä ei luonnontiede — ainakaan vielä — ole todistanut; kuitenkin ihminen filosofisessa aateskelussaan voi senkin ottaa lukuun, niinkuin tekivät Lessing ja Schopenhauer.

Salatieteellistä tutkimusta ei harjoiteta julkisesti maailmassa. Mutta muutamia sen tutkimuksen saavuttamia tietoja on aina maailman tiedossa, sillä ilman niitä ihmiskunta ei tulisi toimeen. Nämä tiedot ovat kätkeytyinä ja verhottuina opinkappaleihin ja vertauskuviin ja enimmäkseen n.k. uskonnot ovat niiden vartijoita ja säilyttäjiä. Semmoisia tietoja ovat esim. ihmisen objektiivinen olemassaolo kuoleman jälkeen, jälleensyntyminen, henkimaailma, luonnon näkymättömät haltijat, jumalat, enkelit j.n.e. Alkuperäisten tietojen ympäri uskonnot mielellään rakentavat kaikenlaisia koristeoppeja, vieläpä vääriä ja valheellisia lisätietoja, samalla kuin ne unohtavat tai syrjäyttävät jonkun todellisen alkuperäisen tiedon.

Sisäinen sivistys perustuu suureksi osaksi näihin uskonnon-dogmeiksi muuttuneisiin alkuperäisiin salatietoihin, ja siinä määrin kuin dogmit ovat vääriä, joutuu sielullinen sivistyskin harhateille. Ahdasmielisyyttä, tuomitsevaisuutta, suvaitsemat-

tomuus ja julmuus kehittyvät itsestään „uskovaisten” sie-
luissa, kun heidän sisäinen sivistyksensä nojautuu valheelli-
seen käsitykseen esim. helvetistä.

Vasta kun uskonnot puhdistetaan alkuperäiseen puhtau-
teensa, kun todelliset salaiset opit saavat niissä sijansa, kun
inhimilliset syrjätarkoitukset kirkoista poistetaan — kun sa-
nalla sanoen teosofinen maailmankatsomus pääsee elähyttä-
mään uskontoja ja kirkkoja, vasta silloin on sisäiselle kulttuu-
rille luotu pysyväinen pohja.

Mutta kaikki sivistys nojautuu objektiiviseen tietoisuuteen,
ja sen tähden hengen uskonto eli teosofia sanan uskonnolli-
sessa merkityksessä on sivistyksestäkin riippumaton. Se on
sivistyksen ja kulttuurin yläpuolella saavuttamattomassa
kirkkaudessaan ja puhtaudessaan. Sivistys jaloimmassakin
muodossaan on sille ulkopuolista ja ilmiöllistä; itse se on
keskustassa.

Sentähden sanoikin subjektiivisen tietoisuuden Mestari:

„Isä, minä kiitän sinua, ettet ole kätkenyt itseäsi tämän
maailman pieniltä ja heikoilta. Päinvastoin suuret ja mah-
tavat usein ovat etäämpänä sinusta. He eivät kuule sinun
ääntäsi sillä he etsivät lohdutuksensa maailmasta ja löytävät
sen. Mutta niille, jotka sydämessään osaavat tulla lapsiksi,
ilmoitat sinä itsesi, Isä, ja ne, jotka maailmassa ovat murheel-
liset ja lohduttomat, löytävät ikuisen onnensa sinun rakkau-
destasi, Isä.”

(1916)

Aalaja — Kristus

Sinun tulee kyllästää itsesi puhtaalla Aalajalla, yhdistyä
luonnon Sieluajatukseen. Sen kanssa yhtenä ollen olet voit-
tamaton; erilläsi tulee sinusta *samvrittin* temmellyskenttä,
kaikkien maailman harhojen lähteen.

Kaikki on ihmisessä pysymätöntä paitsi Aalajan puhdas
valkoinen olemus. Ihminen on sen kristallisäde, sisältään
tahraton valonsädehdys, aineellinen savimuoto alemmalta
pinnaltaan. Tämä säde on elämänoppaasi ja totinen Itsesi,
valvoja ja hiljainen ajatteliija, alemman uhri . . .

„Hiljaisuuden Ääni”.

Jalolle ystävälle

Tulit elämääni vieraana, mutta nyt olet luotettavin ystäväni. Sinä annoit minulle korkeita ihanteita seurattavikseni, ja Sinä myös opetit minulle, kuinka ne voin saavuttaa.

Muuttamalla asenteeni elämään nähden olen voinut voittaa ne monet vaikeudet, jotka joka päivä olivat vastassani.

Usein olin epätoivoissani itsestäni, mutta Sinä autoit minua voittamaan heikkouteni ja luopumaan niistä jokapäiväisistä ja mitättömistä asioista, joille olin tottunut antamaan niin suuren arvon ja tärkeiden . . .

Nyt minusta tuntuu, että olen tullut uuteen vaiheeseen elämässäni.

Kirkas hymysi, hellä äänesi, lujaotteisen kätesi lämmin ja myötätuntainen puristus, — kaikki tuo on nostanut minua ja antanut minulle voimaa.

Jos olet nähnyt kyyneleitä silmissäni, tiedä, että ne olivat kiitollisuuden kyyneleitä monista hyvytyesi osoituksista, kiitollisuuteni, jota sanani eivät osaa ilmaista.

Et milloinkaan ole sanonut kovaa sanaa taikka moittinut minua erehdyksistäni ja puutteistani. Sen sijaan olet antanut minulle loppumattomasti hyviä neuvoja, jotta niitä noudattaisin ja löytäisin henkeni, joka useimmille meistä on niin kaukainen ja epävarma.

Olet osoittanut olevasi tavallinen ihminen, muiden kaltainen, mutta miten usein olenkaan löytänyt ulkonaisen hahmosi takaa ne monet jalot ominaisuudet, jotka rakentavat todella arvokkaan ihmisen.

En kuitenkaan pelkää suuruuttasi, sillä tunnen, että aina voin uskoutua Sinulle, ja että aina olet valmis minua kuuntelemaan.

Kun varjot ovat tulleet tielleni, kun luottamukseni muihin ihmisiin on pettänyt odotukseni ja sumentanut silmäni, silloin Sinä, rakas ystävä, olet tuonut auringon ja ilon säteet elämäni ja keventänyt taakkaani.

Luottaessasi minuun, kun houkamaisena olisin voinut pettää Sinut, kohdellessasi minua suvaitsevaisuudella ja suojelukseen alttiilla palvelushalulla, kun olisin saattanut langeta, tämä kaikki on herättänyt minussa halun pyrkimään eteenpäin ja ottamaan omat velvollisuuteni kannettavikseni, jotta olisin kyllin arvokas Luojan i ilmentjä.

Rohkaiseva katseesi on usein riittänyt antamaan minulle

itseluottamusta, sillä säälivän sydämesi äänetön kieli on puhunut sanoja, joita en voi unohtaa.

En ole nostanut Sinua sellaiselle jalustalle, että olisit niiden saavuttamattomissa, jotka satut tapaamaan. En myöskään ole maalannut sädekehää pääsi ympärille enkä liittänyt siipiä hartioihisi, niin että muistuttaisit enemmän epäjumalaa kuin ihmisolentoa.

Se, mitä olet itsessäsi, ne ihanteet, joita tahdot toteuttaa, ne juuri herättävät minussa luottamusta Sinuun.

Olet muuttanut minut maankamaraan kytketystä kuolevaisesta väkeväksi, itsenäiseksi yksilöksi.

Ihailevia tunteitani Sinua kohtaan ei sokaise haaveellinen sankaripalvonta, sillä säteilevä henkesi on antanut voimaa sielulleni ja auttanut minua saamaan sen maailmankaikkeuden suuren tajunnan yhteyteen; arvaat onneni ja riemuni, kun Sinun rakastavaa ja väsymätöntä ohjaustasi saan kiittää niistä lukemattomista siunauksista, mitä tästä saan.

Kun koittaa päivä — ja se tulee kerran meille kaikille, jotka täällä maan päällä asomme — jolloin sielusi on luovuttava verhostaan, ja minun on jäätävä yksin kantamaan ristiäni, en tunne tuskaa eromme johdosta, sillä uskoni on nyt löytänyt juurensa Ikuisesta, ja *tämä usko ei koskaan kuole*.

Sinä, rakas, jalo ystäväni, Sinä et milloinkaan kärsimykseenä koe sitä siirtymisvaihetta, jota me sanomme kuolemaksi. Siitä olen varma. Sinä olet jo nyt voittanut sen tajuntasi ylönousemuksessa, mikä totisesti on yhtymistä Luojaan.

Ole siunattu loppuun saakka, siunattu, kunnes jälleen tapaamme.

Siunaus Sinulle, ystävä, Ikuisuudessa yhtä . . .

Nimetön.

Kun olette tutkineet Oppia, löytäkööt puhdistuneet sydämenne ilonsa töitten suorittamisessa, jotka ovat sopusoinnussa sen kanssa.

Fo-sho-hing-tsan-king.

Jakob Böhme:

Totisesta parannuxesta

eli lyhykäinen neuwo awaimesta sen jumalallisen salaisuden ymmärryxeen, kuinga ihminen taita ehtiä jumalalliseen katselemiseen itsesäns.

[1.] Se ihminen, joka tahto ehtiä jumalalliseen katselemiseen itsesäns ja Christuxesa puhua Jumalan kanssa, hän seuratkon tätä processia niijn hän tule siihen. Hän pitä kokoman kaicki mielens ja järkens yhteen ja kaicki luulowoimans yhteen mieleen ja käsittämän itseens senkaldaisen wäkwän tahdon, että tutkistta itsens mikä hän on, sillä Pyhä Raamattu kutsu hänen Jumalan kuwaxi ja yhdexi Pyhän Hengen templixi, joka asuu hänesä ja kutsu hänen Kristuxen jäsenexi ja taritse hänelle Christuxen lihaa ja werta ravinnoxi ja juomaxi.

2. Niijn pitä hän katseleman itseäns elämäsäns, jos myös hängin olis niijn suurta armoa mahdollinen ja soweljas siihen Christuxen tittelijn, ja rupeman tutkiman koko elämätäns,

mitä hywä hän on tehnyt, ja kuinga hän on wiettänyt aikaansa, jos hän myös löytä itsens Kristuxesa, jos myös hängim seiso sijnä jumalallisesa tahdosa, eli mihingä hän on taipunut ja mielistynyt; jos hän myös löytä jongun tahdon itsesäns, joka sydämellisesti halaja Jumalan perään ja mielelläns tahdois tulla autuaxi.

3. Ja jos hän nyt löytä jongun sywän salatun tahdon itsesäns, joka mielelläns tahdois käändä itsens Jumalan tygö, jos hän waan taidais, niijn tietkän, että se sama tahto on se sisälle tullut ja eläwäx tehty ja paradijsisä tehdyn synnin jälkeen sisälle-puhuttu Jumalan Sana, ja että Jumala Jehowah niijnkuin Isä wetä wielä nyt händä Christuxen tygö, sillä meidän itseydesäm ei ole meillä enää yhtäkän tahtoa jälillä kuuliaisuteen.

4. Mutta se totinen Isän wetäminen, nimittäin se sisälle tullut eläwäxi tehty ja sisälle puhuttu armo, wetää kaickia ihmisiä, sitä kaickein jumalattominhatakin, jollej hän warsin ole yxi ohdacke ja silmän räpäyxengän tahto seisoa alallans, wetämisellä wäärästä vaikutuxesta.

5. Niijn ettej yhdelläkän ihmisellä ole syytä epäillä Jumalan armosta, jos hän löytää itsesäns jongun halun joskus käändyäkensä.

6. Se ihminen älkön säästäkö yhtäkän silmän räpäystä enää, niijn kuin se on kirjoitettu: „Tänäpäns jos te kuuletta Hänen äänensä, niijn älkät paaduttako teidän sydämitäne ja korvianne.”

[7.] Sillä halu kerran käändyä on Jumalan ääni ihmisessä, jo[n]ka perkele sisälletuoduilla kuwilla peittele ja ylöspitä, että se tule ylöslykätyxi yhdestä päiwästä ja wuodesta niijn toiseen, sixi kuin sielu wihdoin tule ohdackeexi eikä enää taida saada armoa.

[8.] Tämä ihminen tehkön ainoastans sen hänen mielilisesä tutkinnosans ja katsokon koko elämäns juoxua ja pitäkän sitä nijtä kymmendä käskysanaa wastian ja ewangeliumin rackautta, joka händä käske rakastaman lähimmäistäns niijn kuin itseäns, ja että hän ainoastans Christuxen rackaudesa on armolapsi, ja katsokan kuinga kauwas hän on sijtä kulkenut, ja mikä hänen joka päiwäinen harjoituxens ja haluns on; niijn on se sama Isän wetäminen saattawa händä sisälle Jumalan wanhurskauteen ja osottawa hänelle ne sisälle painetut kuwat hänen sydämesäns, joita hän on Jumalan edellä rakastanut, joita hän on myös pitänyt korkeimbana tawaranans ja wielä nyt pitä.

9. Nämät kuwat owat:

Ensist ylpeys rakastaman itseäns ja tahtoman olla muilda kunnioitettu; se on myös kuwa woimaan ja waldaan ylpeydesäns tahtoa muiden ylitse astua.

Toisexi on siinä myös kuwa siasta, nimittäin ahneus, joka tahto kaikki pitä ja koota yxinäns, ja waicka sillä olis mailma ja taiwas, niin tahdois se myös hallita helwettiä; joka pyytä enämän kuin hän tarwitse tähän ajalliseen elämään eikä ole yhtäkän uskoa Jumalan tygö, waan on alas rypenyt sika, joka hala wetää kaickia sisällensä.

Hänesä on myös kateuden kuwa, joka pistäpi muiden sydämijhin eikä mitän suo muille, jos heillä on ajallista tawarata ja kunniata enämän kuin heille [—hänellä].

Hänesä on myöskin wiha, josa kateus niin kuin myrky itsens korgotta ja halwan syyn tähden tahto lyödä, sysätä ja wihastua ja myös kosta.

Samalla tawalla owat myös hänesä yxi joucko jaa monda sataa maalista eläindä, joida hän rakasta ja on niitä pannut Christuxen siaan ja kunnioitta niitä enämän kuin Jumalata. Hän katsokon ainoastans sanojansa, kuinga hänen suuns salaisesti panettele muita ihmisiä ja saatta paha matkaan omains tykönä, puhu usein pahoin toisen peräsä paitzi wissää perustusta, iloitse lähimmäisens wahingosta ja suopi sen hänelle, jotka kaikki owat perkeleen kynnet ja kärmen kuwa, jota hän kanda itsesänsä.

10. Niin katsokan hän nyt sitä ja sowittakon Jumalan sanan kanssa laisa ja ewangeliumisa, niin hän saapi nähdä, että hän on enambi yxi eläin ja perkele kuin yxi totinen ihminen ja saa selvästi nähdä, kuinga nämät sisälle kuwatut ja tygö perityt kuwat ylöspitäwät ja poiswiewät händä Jumalan waldakunnasta, niin että hän usein, koska hän tahtois tehdä parannusta ja käänyä Jumalan tygö, niin ylös pitäwät händä nämät perkeleen kynnet ja pois wiewät hänen sielä ja sisälle kuwawat sille waiwaiselle sielulle näitä räpäleitä autuden edestä, niin että hän mene jällens himollans niihin ja jääpi istuman Jumalan wihaan ja wihdoin menee sywyteen, koska armo Isän wetämisestä händä kohtaan sammuu.

11. Me tahdomme nyt sanoa heille meidän oman processin, että niin pian kuin hän hawaitse nämät eläimet, niin mahta hän kohta samalla hetkellä ja minuutilla käsittä itsens sielusans ja saattaman sen yhdexi tahdoxi, että hän nyt tahto mennä ulos sijtä eläimellisestä tahdosta ja totisen parannuxen kautta käänyä Jumalan tygö. Ja waicka ej hän sitä woi

eikä taida omasa woimasa, nijn otta hän sisällensä Christuxen lupauxet, koska Hän sano: „Etsikät, nijn te löydätte” ja n.ed. „Jos yxi poika anoo leipää, andako isä hänelle kiwen, eli munaa, andako hän hänelle skorpionin? Jos te taidatte, jotka kuitengin pahat olette, anda lapsillenne hywiä lahjoja, kuinga paljon enämin anda minun taiwallinen Isäni Pyhän Hengen nijlle, jotka sitä häneldä rukoilewat.” (Luc. 11: 11—13).

[12.] Tämän lupauxen mahta hän kuwata sydämensä sisälle, sillä se on perkelen ja kaickein perittyin ja sisälle painettuin eläinden myrky ja kuolema. Hän tule myös kohta samalla hetkellä näiden sywästi sisälle kuwattuin ja itseens sisälle käsitettyin ulosluwattuin sanain kanssa rukouksesans Jumalan eteen, mutta edeltä käsin pitä hän edesäns kuwaman ja eteens asettaman kaicki nämät julmat eläimet hänesä, jonga oma hän on, eikä muuta ajatteleman itsesäns kuin että hän on se alas rywetetty sikain paimen, joka on tuhlanut kaicki isäns tawarat ja lapsen oikeudens tämän mailmaan sikain kanssa nijden pahain eläinden kanss, ja ettej hän nyt muulla tawalla seiso Jumalan kaswoin [e]desä kuin yxi raadollinen alastoin ja räpäleinen sikain paimen, joka on poishuoranut ja tuhlanut isäns perinnön mailman eläimellisten kuwain kanssa, jolla ej ole enää yhtäkän oikeutta Jumalan armoon eikä myös ole siihen mahdollinen, paljo wähämmin että tulla Christityxi ja Jumalan lapsexi kutsutuxi; hän mahta myös kyllä epäillä kaikista hywistä töistä, joita hän on joskus tehnyt, sillä ne owat käynet ainoastans ulkonaisesta loistamisesta, jumalisesta kijlosta, jonga kautta ihmis-perkele tahto olla kutsuttu yhdexi engelixi, sillä ilman uskota on mahdotoin kelwata Jumalalle, sanoo Pyhä Raamattu.

13. Mutta ej hän mahda epäillä Jumalan armosta, waan ainoastans omasta voimisestans ja taitamisestans ja kumartaman itsens kaikesta woimastans Jumalan edes, ja waicka hänen sydämens sano aiwan: „Ejej”, eli: „Odota wielä, nyt ei tänä päiwänä ole hywä”, eli: „Sinun syndis owat ylön suuret, ej se sinulle menesty, ettäs tulisit Jumalan armoon ja ystäwyteen”, nijn että hän tule nijn murhellisexi, ettej hän taida rukoilla Jumalata eikä saada lohduitusta eli woima sydämesäns, nijn että hänelle myös näky kuin hänen sieluns olis kokonans sokia ja kuollut Jumalasta, nijn hänen pitä kuitengin seisoman ja pitämän Jumalan lupauxet lujana ja wissinä totena ja alaslyödyllä sydämellä huokaman Jumalan armon tygö ja suuresa mahdottomuudesans andaman itsens siihen.

[14.] Ja ehkä hän pitää itsensä mahdotoina niinkuin se, joka on muukalainen, jolle Kristuksen perindö ei enää tule, ja että hän perindö oikeudensa kadottanut, niinkuin pitää hänen kuitenginsisällensä kuwaman sen kuin Kristus sanoi: hän oli tullut etsimään ja autuaksi tekemään sitä kuin kadonnut on, nimittäin sitä waiwaista Jumalasta pois kuollutta ja sokiata syndistä. Tämän lupauksen mahta hän kuwata sisällensä ja tehdä hänellensä senkaldaisen angaran yxi wakaisen aikomisesäns itsensä, ettejä hän tahdo ulos mennä sijtä luvatusta Jumalan armosta Kristuksen, waikka ruumis ja sielu ricki repeäis hanesä. Ja ehkei hän kaickena elinaikanansa sais jotakin lohdutusta sydämesäns andeksi saamiseksi, niinkuin on Jumalan lupaukset kuitengins pysyväisemät kuin kaicki lohdutus kuin hänelle taidais tapahtua.

[15.] Hän pangon myös eteensä ja päätäkön tahtons niinkuin lujasti aikomisesäns, ettejä hän enä tahdo mennä niinkuin elämillisijni kuwijn ja rikoxijn, waikka kaicki hänen sikansa ja eläimensä murehtiwat paimendansa, ehkä hän sentähden olis kaiken mailman narrina, niinkuin tahto hän kuitengins pysyä wahwana aikomisesäns ja Jumalan lupauksisa. Mutta jos hän on kuoleman lapsi, niinkuin hän tahto Kristuksen lupauksisa olla, olla Kristuksen kuolemäsa, elä ja kuolla Hänelle, kuinga Hän tahto. Hän käändäkön ainoastansa aikomisesäns alinomaisessa rukouksessa Jumalan tygö ja andakon Hänelle kaicki hänen alkuns ja tekemisen kättensä töisä ja olkon rauhasa kaikesta luulosta, ahneudesta, cateudesta ja ylpeydestä. Hän ylönandakon ainoastansa nämät kolme eläindä, niinkuin pitää myös ne muut aiwan pian rupeman heikoksi tuleman ja lähestymän kuolemata. Sillä Kristus on pian saapa muodon elämäxi ulos luvatuissa sanoisäns, joita hän kuwa sisällensä ja kääri itsensä niinkuin, ja on myös rupewa hanes waikut[tamaan]; josa hänen rukouksensa tule woimallisemmaxi ja pitää jota edemäxi sitä enämän tuleman wahvistetuxi armon Hengesä.

[16.] Juuri kuin siemen lapsen äitin kohdusa waikutta ja kaswa monen luonon louckauksen ja ulkonaisen tilaisuden alla, sixi kuin lapsi saa elämän äitin kohdusa, niinkuin myös täsäkin käypi. Jota enemmän ihminen menee ulos itsestensä ja kaikista kuwista, sitä edemäxi menee hän Jumalan sisälle aina sijhen asti kuin Kristus tulee eläwäxi sijnä sisälle eläwäxi tehdyssä ja tullessa armosa, joka tapahtu aikomisen suuresa ahkeruudessa ja yxi wakaisuudessa; niinkuin alka kihlaus neitseen Sofian kanssa, koska ne kaxi rakasta ottawat toisensa wastan ilolla ja sangen sisällisellä halulla toisensa kanssa

sisälle tungewat siihen kaikkein makeimbaan Jumalan rackauteen, josa lyhen ajan sisällä Karitsan häät owat valmistetut, koska neitsy Sophia, nimittäin se korkia Christuxen ihmisyden luondo, tule yhdistetyxi sielun kanssa. Ja mitä sielä silloin tapahtu, ja mikä ilo silloin sielä tule pidetyxi, merkitse Christus sillä suurella riemulla sijtä kääntyneestä syndisestä, joka pidetän taiwasa ihmisestä Jumalan silmisä ja kaikkein pyhään engelein edesä 99 wanhurskaan suhteen, joka ei parannusta tarwitse.

[17.] Johonga ej meille ole kynää eikä sanoja kirjoittaman eli puhuman, mikä se Jumalan armo Kristuxen ihmisyden luonnosa on, ja mikä nijle tapahtu, jotka mahdollisesti tulewat Karitsan häihin, jonga me omasa processisam olem ko[e]tellet, ja tiedämme, että meille on totinen perustus meidän kirjoittamiseemme, jota me myös sydämellisesti kernasti tahdoisim jakaa meidän rackaille weljillemmekin Kristuxen rackaudesa, jos se olis mahdollinen, että he tahtoisit uskoa meidän lapsillista neuwoam, nijn he saisit tuta ja koetella itsesäns, mistä tämä yxikertainen käsi ymmärtä ja tietä nijtä suuria salaisuxia. —

18. Jaa me neuwomme lukiata kristillisesti että mennä meidän peräsäm tässä procesissä, nijn hän on tulewa jumalliseen katselemiseen itsesäns ja kuulewa, mitä Herra Christuxen kautta hänesä puhuu, ja annamme hänen tämän kanssa Christuxen rackauteen. Amen!

Muinaisaikaisen sanoja

Julkaissut kapt. P. G. Bowen

IV

(Jatkoa)

Nämä kaksi Miestä, Tumma Mies ja hänen Loistava Veljensä, tapasivat to'sensa toisen kerran Hämärän Maassa, missä heidän valtakuntansa yhtyivät. Toisen kerran Loistava Mies seisoi säälivät kätensä ojentaen, ja vielä kerran Tumma Mies polvistui ja korotti äänensä rukouksessa.

Tumman Miehen toinen rukous:

OI SALAINEN VALO! OI KÄTKETTY VALO! OI

NÄKYMÄTÖN KIRKKAUS!

NOSTA HUNTU KASVOILTASI, JOTTA NIIDEN VALO
KIRKASTAISII PIMEYTTÄNI!

NOSTA MINUT OLLAKSENI PALVELIJASI TUOSSA
LOISTAVASSA MAASSA, JOKA ON SINUN.

JA OLKOON TÄMÄN MAAN PIMEYS MINUN VIHOL-
LISTENI OSANA.

Loistava Mies katsoi pitkään ja murheellisena rukoilevaa Veljeänsä, ja ihmeellinen *lupaus* eli ja hehkui hänen silmiensä mittaamattomassa syvyydessä. Mutta kuitenkin hän kääntyi pois niinkuin ennenkin ja meni Kotiinsa IDÄN suureen Valkoiseen Tuleen, ja Tumma Mies kääntyi omalle tielleen kohti LÄNTTÄ ja sen murheellista Pimeyttä.

Kolmannen kerran näin Miesten kulkevan tietänsä eikä mitään siitä, mitä olen kertonut, muuttunut, paitsi että nuo loistavasiipiset olennot, Tumman Veljen valppaat ystävät, ilmestyivät lukuisampina kuin ennen.

Jälleen Miehet kohtasivat toisensa Rajan hämärässä, ja Tumma Mies lankesi polvilleen ja nosti kätensä kohden Loistavaa Veljeänsä. Ja minä näin hohteessa, joka hänen ylleen vuodattui punaisista pilvistä, että Verho oli pudonnut hänen kasvoiltaan, ja hänen silmänsä olivat näkevän ihmisen silmät. Sitten kuulin tämän rukouksen sanat:

Tumman Miehen kolmas rukous:

OI SALAINEN AURINKO! OI KÄTKETTY TULI! OI
NIMETTÖMÄN KIRKKAUDEN LOISTAVA OLENTO!
VERHO ON PUDONNUT SILMILTÄNI, JA MINÄ NAEN
LOISTAVAT KASVOSI,
MUTTA YÖ LÄHENEET, JA PIMEYS NOUSEE KIETOAK-
SENI MINUT:

KUULE RUKOUKSENI, OI SÄTEILEVÄ ILMESTYS,
ENNEN KUIN JATKAN MATKAANI:

ANNA MINULLE VOIMAA PALVELLA JA HALLITA
MAATANI JA HEIMOANI, OI KUNINGAS.

TÄMÄN SEKASORTOISEN MAAN RAUHALLE MINÄ
OMISTAN VOIMANI.

KOSKETA MINUA, LOISTAVA VELI, TULELLASI.

Silloin kirkas hymy, joka häikäisi silmäni, levittäytyi Loistavan Miehen kasvoille, ja hän kosketti kädellään polvistuvan veljensä otsaa, kurkkua ja sydäntä. Tämän tehtyään hän kääntyi tyynelle matkalleen kohti kotiaan Pyhässä IDÄSSÄ, ja tumma Mies kävi matkaamaan kohden asuntoansa, joka oli murheellisessa LÄNNESSÄ. Mutta minä näin, että

Tumman Miehen Tie ei enää ollut ahdistava ja epätoivoinen, sillä tuli, joka hehkui hänen otsallaan ja kurkullaan ja sydämellään, vaimensi Tummiin Legioonien raivon ja valoi kirkkaita värejä niiden ylle ja muutti niiden rumat muodot kauneudeksi.

Ja kun nyt neljännen kerran tarkkailin Miesten kulkua, muutos, jota en ymmärtänyt, levittäytyi yli koko näkymön. Hitaasti kuin lähestyvä keskiyö Pimeys tiivistyi Yön Maassa, kunnes sen elämästä ei enää ollut näkyvissä muuta kuin Tuli, joka paloi Tumman Veljen otsalla ja kurkulla ja sydämellä, ja hänen Loistavien Palvelijoihensa hohtavat siivet. Ja hitaasti Päivän Maan yllä VALO kasvoi yhä kirkkaammaksi, kunnes kaikki muodot sen piirissä, sen Loistavaa Valtiasta lukuunottamatta, olivat sulautuneet Valkoiseksi Tuleksi.

Silloin rajaseudun puolihämärässä molemmat Veljekset tulivat jälleen näkyviin, ja Tumma Mies vaipui polvilleen rukouksessa, ja nämä sanat kaikuivat vienoina korvissani:

Tumman Miehen neljäs rukous:

OI SALAINEN AURINKO! OI KÄTKETTY TULI! OI
KÄSITTÄMÄTTÖMÄN LOISTON PYHÄ VALO!
JÄLLEEN KATSELEN KIRKKAUTTASI JA KYLVEN
KULTAISISSA SÄTEISSÄSI,
MUTTA KESKIYÖN VARJOT KERÄYTYVÄT PÄÄNI
YMPÄRILLE, JA PIMEYS NOUSEE KIETOAKSEEN
MINUT:
KUULE RUKOUKSENI, OI VALON VELI, ENNEN KUIN
JÄLLEEN KÄYN TIELLENI.

SYTYTÄ UUDELLEEN TULENI, OI SINÄ, JOKA ET
TARVITSE LAMPUN SYDÄNTÄ, ETKÄ ÖLJYÄ:
MINÄ OLEN MAANI JA HEIMONI PALVELIJA, OI
KUNINGAS,
VAHVISTA MINUA PALVELEMAAN, OI SINÄ, JOTA
MIKÄÄN PILVI EI VOI PIMENTÄÄ,
SUO MINUN KANTAA VALOASI LÄPI PIMEYDEN, OI
LIEKIN LOISTAVA HERRA!

Tumma Veli nousi ja seisoi pää painettuna, ja hänen ohimoittensa ympärille Loistava Herra piirsi Valkoisen Tulen kädellä ympyrän, ja tulisesta ympyrästä nousi kymmenen liekkiä jääden pään päälle Kruunun lailla. Tuokion Veljet seisovivat käsikkäin, sitten kumpikin kääntyi omalle erilliselle Tielleen, ja toinen hävisi näkyvistäni mittaamattomaan Pimeyteen, toinen äärettömään VALOON.

Aikakauden olin yksikseni Pimeyden ja VALON seurassa, ja sitten näin jälleen molempien Veljeksien ilmestyvän Puoli-hämärän Maahan. Tyyni ja seesteinen ja säteilevä kuten ennenkin oli Loistava Oleno kasvoiltaan ja muodoiltaan, mutta uupunut ja lyyhistynyt oli hänen Tumman Veljensä hahmo, jolta kaikki tulet olivat sammuneet liekkikruunua lukuunottamatta. Ja minä näin, että Tummakasvoinen oli verhottu niinkuin aikoinaan ennenkin, ja että vaikka hänen silmänsä suuntautuivat kohti Loistavaa Veljeä, ne eivät häntä nähneet. Ja minä näin lyyhistyneen olenon vaipuvan maahan, ja minä kuulin hänen äänensä kuiskaavan tämän rukouksen:

Tumman Miehen viides rukous:

OI UINUVA AURINKO! OI KÄTKETTY TULI! OI NI-METÖN KUNNIA!

AAMUNKOITTO ON LÄHELLÄ, MUTTA PIMEYS TIIVISTYY JALOISSANI JA TURRUTTAA SYDÄMENI JA SOKAISEE SILMÄNI.

PALAJA, OI VAPAHTAVA KIRKKAUS: PALAJA TAKAISIN RADALLESI, OI LIEKIN HERRA!

KOSKETA MINUA JÄLLEEN PARANTAVALLA LIEKILLÄSI

JA SYTYTÄ MINUN TULENI UUTEEN SYNTYMAÄN.

Pitkä hiljaisuus seurasi päättynyttä rukousta; sitten kuuluivat odottaviin korviini Hohtavan Veljen ÄÄNEN kultaiset soinnut:

Kultainen Ääni kysyi:

Mitä kaipaat, oi uupunut veli?

Tumma Veli vastasi:

Kaipaen Sinun tulemustasi, oi Valon Herra, jotta tämä Pimeä Maa tuntisi päivän.

Kultainen Ääni kysyi:

Mitä tahdot uhrata kaipauksesi täyttymiseksi, oi Kärsivällinen Yövärtija?

Tumma Mies vastasi:

Minä tahdon uhrata *Varjoni* ja *Valoni*.

Tumma Veli painoi loistavan kruununsa tomuun, ja sen Valo sammui ja pimeys nieli polvistuvan hahmon.

Ajaton äänettömyys vallitsi niin kauan kuin Tumma Veli viipyi PIMEYDESSÄ. Sitten soinnutti Hiljaisuuden syvyyksistä ÄÄNI, jonka musiikki oli mittaamaton, nämä jalokivisanat:

VALO PIMEYDEN SIJAAN: LEPO RAADANNAN
 SIJAAN: RIEMU TUSKAN SIJAAN.
 HÄNELLE, JOKA LUOVUTTAI KAIKEN *Kaikille,*
 NÄMÄ KALLIIT JALOKIVET TULEVAT.
 UHRISI ON HYVÄKSYTTY, OI YÖN PALVELIJA:
 NOUSE *Lännen* PIMEYDESTÄ JA OTA VASTAAN
 OIKEUDENMUKAINEN PALKINTOSI.
 VELI, OTA VASTAAN TÄMÄ RUUMIS JA TÄMÄ *Valo* ...

En nähnyt enempää, sillä Muoto sulii VALOON, ja kymmenen tuhannen salaisen Auringon säteet kietoivat rajattoman avaruuden. En kuullut enempää, sillä sanat hukkuivat SOINTUUN, ja Kiertävien Tähtien Äänet liittyivät Rauhan Lauluun.

Aikaa ei ollut, ja minä olin IKUISUUDESSA ja VALOSSA ja yhdyin RAUHAN LAULUUN.

Kiertävien TÄHTIEN laulu:

Oi Kaikkeus, Kaikkien Ykseys!

OI AURINGOT, VOITTAJAT TUULIEN —
 OI TUULET, VOITTAJAT MERIEN —
 OI MERET, VOITTAJAT MANTEREITTEN —

Oi kaikki Kaikkeudessa!

SINUSSA ME ELÄMME, ME JA KAIKKI MI ON —

Oi kaikki Kaikkeudessa!

SUO MEIDÄN, LASTESI, Yhtä OLLA SUN *Itsesi*
 KANSSA —

Oi kaikki Kaikkeudessa!

SUO SYDÄNTEMME SYKKEEN YHDEKSI VALTASUONEKSI SULAA,
 KUN NÄEMME SINUN VERHOTTOMAIN KASVOJESI
 LIEKIN —

OI ISÄ JA HERRA JA KAIKKIEN *Koti* —

Oi Kaikkeus, Kaikkien Ykseys!

Sitten VALO pukeutui jälleen muodoksi, ei enää Loistavaksi Maaksi ja Tummaksi Maaksi, vaan YHDEKSI ainoaksi MAAKSI, joka ulottui kultaisessa kirkkaudessa äärettämästä IDÄSTÄ äärettömään LÄNTEEN. Eikä enää ollut kaksi miestä, vaan YKSI ainoa IHMINEN, puhtaan Valkoisen Liekin kohoava hahmo, joka seisoi siellä, ääneti ja vaieten, HILJAISSA LOISTAVASSA MAASSA.

Jälleen olin IKUISUUDESSA ja näin VALON ja kuulin LAULUN. Aika kukisti vallasta Mestarinsa, ja minä katsoin ITÄÄN ja näin Päivän Maan, ja LÄNTEEN, ja näin Yön Maan. Ja Tumma Maa oli tyhjä, sillä mikään Tumma Veli

ei siinä vaeltanut, mutta minä näin *kaksi* Loistavaa Hahmoa Kirkkaassa Maassa, ja molemmat olivat kaikin tavoin toistensa kaltaiset. Rinnakkain nämä Loistavat Hahmot kuljivat eteenpäin kunnes ne tulivat Rajahämärään, ja siinä ne pysähtyivät ja äärettömällä säälillä katsoivat LÄNTEEN Yön hyljättyä MAATA. Sitten toinen Loistava Muoto katsoi toiseen ja levitti käsivartensa, ja sanat, jotka hän lausui, soivat mataloina ja suloisina korvissani kuin Salaisten Temppelikellojen äänet auringolaskun aikana:

Toisen Veljen rukous:

Oi KAIKKIEN LOISTAVA YKSINVALTIAS KAIKKEUDESSA!
 KUNNIAKAS ON TÄMÄ HETKI VELJELLESI, JOKA NÄKEE KASVOSI VERHOTTOMINA.
 MUTTA TUO PIMEÄ KUNINGASKUNTA EI VOI TUNTEA KIRKKAUTTASI.
 EIKÄ SEN VARJOELÄMÄ VOI OTTAA VALOA JA ELÄMÄÄ SINUN ELÄMÄSTÄSI.
 HEIKKOMPI SÄDE VOI SYTYTTÄÄ NUO SAMPUNEET KEKÄLEET:
 SITEN VOI VELJESI PALVELLA MAAEMOAN JA SINUA.

SUO MINUN KANTAA SINUN SÄTEESI PIMEIMPÄÄN LÄNTEEN, OI KUNINGAS!
 KATSO, TÄHÄN TEHTÄVÄÄN MINÄ UHRAAN TÄHTIRUUMIINI,
 JA TOISEEN MUOTOON MAALLISEN NÄIN SIIRRÄN VALKEUTENI.

Sitten otti Veli maasta repaleisen, tomun tahrinan vaiipan ja kääri sen tahrattomin valkoisten verhojensa ympäri: kolmasti hän kumartui toisen Loistavan Muodon edessä, sitten meni hitain ja arvokkain askelin poikki Varjojen Rajamaan ja kääntyi vanhalle Pimeälle Tielle Kautta Yön ja Ahdistuksen Maan.

Vielä kerran näin Miesten kulkevan ratojaan, ja vielä kerran näin heidän kohtaavan Rajaseudun hämärässä. Vielä kerran näin Tumman Verhotun Veljen polvistuvan Äänettömään Rukoukseen, ja minä kuulin, kuinka Loistavapukuisen Kuninkaan ÄÄNI vastasi näillä sanoilla:

„Vastaanotto”:

OI TÄHTI, JONKA TÄYDELLINEN UHRI ON TEHNYT
TÄYDELLISEKSI,
TÄYDELLISYYDEN KUNINGASKUNTA ON NYT SINUN
NIINKUIN SE ON MINUN JA OLI JA OLEVA ON
KAUTTA IANKAIKKISUUDEN.
VALTAISTUIMESI ODOTTAA SINUA: TULE, RAKAS
VELJENI,
ISTU RINNALLANI LOPPUMATTOMAN VALON VAL-
TAKUNNASSA.
JA KIRKKAALLA VIISAUDELLA JOHDATA TUOTA
IHANAA VARJOA,
JOKA PIMEÄSSÄ LÄNNESSÄ TEKEE TYÖTÄ HYVÄKSI
Maan ja Kaikkeuden.

Ja minä näin Tumman Muodon ja Loistavan Muodon lii-
televän maasta aamupilvien lailla ja lentävän yhteen ja sy-
leilevän toisiaan ja sulautuvan Yhdeksi ainoaksi Hahmoksi.
Ja kun siinä katselin, minä tiesin sen TOTUUDEN, että ei
milloinkaan ollut kahta olemassa, vaan aina YKSI: *Loistava
Oleno ja Hänen Varjonsa.*

Minä kuljin nopeasti MUSTUUDEN ja Äänettömyyden
Piirin kautta ja nousin läpi Temppeililammen vesien ja sei-
soin Altaritähden Portailla. Siitä kuljin kuin varjo Veren
Virran rannoille. Sitten katsoin ruumistani ja näin, että se
ei enää ollut alaston, sillä Vaippa, valkoinen kuin lumi,
verhosi minut kiireestä kantapäähän, ja Kruunu puhdasta
kultaa koristi ohimoitani. Minä katsoin alas ja näin jaloissani
repaleisen, tomun tahraaman vaipan, jonka tunsin Verhoksi,
minkä olin jättänyt Virran tuonpuoleiselle rannalle. Minä
puin tuon Vaipan Loistavan Pukuni ylle, ja luomatta katset-
takaan taakseni minä syöksyin ärjyvään Virtaan ja saavuin
tälle rannalle.

Tiedä, oi Oppija, että vaikka minä olen kanssasi, sinä et näe
MINUA, vaan ainoastaan Varjoni; ja vaikka puhun kanssasi,
sinä et kuule ÄÄNTÄNI, vaan ainoastaan sen Kaiun. Sillä
minä olen Virran toisella rannalla, ja minä palvon Viisauden
Temppeilissä, ja minä kerään Viisauden Siementä Temppeili-
lammen vesissä. Tarkkaa siis sanojani ja ota niistä oppia,
sillä ne ovat TEMPPELIN VIISAUTTA, ja ne on kaiverrettu
syvälle kristalliin Temppeilisalin Portin kamanaan.

JOS TAHDOT RUOKKIA ISOAVIA, OPETA HEIDÄT
*kylvämään, SILLÄ KUNINKAAN PUUTARHASSA EI
KUKAAN NIITÄ, MITÄ TOINEN KYLVÄÄ.*

JOS TAHDOT OLLA TÄYDELLINEN, OI ELÄMÄN
PALVELIJA,

SINUN ON OLTAVA *Valossa*

JA TEHTÄVÄ TYÖTÄ *Varjossa*.

Ili Tongo ka lase nwaye zu ze esu nka dhlineni.

(Ollos yhtä Kaikkeuden kanssa iankaikkisesti).

Selityksiä:

Sateenkaarikristalli l. Pyhä Kristalli: Pyhät kristallit eli jalokivet ovat Mehlo Moyan mukaan rubiini, granaatti, topaasi, smaragdi, berylli, safiiri ja puhdas valkoinen timantti. On myös muita, sillä kaikilla jalokivillä on erikoisia okkultisia ominaisuuksia.

Salainen Opaali: „Salaista” eli kallisarvoista opaalia pidetään erityisen pyhänä ja vain korkeat vihityt tuntevat sen täsmällisen merkityksen. Kansanomainen uskomus, jonka mukaan opaali on onnettomuutta tuottava, saattaa olla jäännös vanhasta tabusta, minkä nojalla pidettiin laittomana, jos vihkimätön käytti opaalia talismanina.

Veren Virta: Veren Virran yli kulkeminen merkitsee, että ihminen on voittanut persoonalliset pyyteensä.

Auringon Päiväpolku: Ympyrässä liikkuminen siten, että oikea käsi aina on kohden keskusta, on Auringon Päiväpolun noudattamista. Yöpolku on tämän vastakohta ja symbolisoi mustaa magiaa. Aineellisessa luonnossa tosiasiallisesti auringon polku olisi, jos sitä seurattaisiin, sama sekä päivällä että yöllä, ja se muuttuisi päinvastaiseksi vain eteläisellä pallonpuoliskolla. On mahdotonta selvittää tämän läksyn monimutkaista vertauskuvastoa, eikä selitys, johon minä pystyn, tutkijaa hyödyttäisi. Hänen pitäisi kuitenkin ymmärtää, että näissä läksyissä ei ole laisinkaan pelkkää „ornamentaalista” kuvittelua. Viittauksena huomautettakoon, että *Lois-tavan Miehen* kirkassiipisiä palvelijoita ei umpimähkään kuvata „neidoksi ja hirvenvasikaksi ja nopeasiipiseksi mehiläiseksi ja suloääniseksi kiiriväksi leivoksi”. Jokaisella näistä muodoista on täysin tarkka henkinen merkityksensä, ja yhdessä käytetynä, niinkuin tässä tapauksessa ne kuvaavat vihitylle älylle henkistä olentoa, luonteeltaan määrätynlaista, yhtä selvästi kuin sanat „mustatukkainen, auringonpaahattama, harmaasilmäinen mies, jolla on laiha urheilijan vartalo” saattavat kuvata tavallisen lukijan tuntomerkkejä. — (Jatkuu).

Julkaisijan valtuuttamana suom. J. Ptn.

Dion Fortune:

Rituaalin paluu

(Jatko ja loppu)

„Huomaan”, hän sanoi vangille, „että teillä on tällä muuan ystävä, joka osaa selittää tapahtuman, ja joka on valmis menemään takuuseen puolestanne.”

Vangin kasvot olivat näkemisen arvoiset. Hän kääntyi ympäri etsien tuttuja kasvoja, ja kun Taverner, hyvin puettuna ja vaikuttavana ilme-tyksenä, nousi todistaja-altioon, hänen neuvottomuutensa oli koomilli-

nen; sitten, kautta kaiken hämmennyksen, pojan silmiin tuli äkillinen valonpilkahdus. Jokin välähdyks alitajunnasta nousi hänen tajuntaansa, ja hän sulki suunsa ja odotti tapahtumien kehittymistä.

Virkaveljeni, ilmoittaen olevansa John Richard Taverner, lääketieteen tohtori, filosofian maisteri, filosofian ja luonnontieteen tohtori ja lakitieteitten kandidaatti, sanoi olevansa kaukaista sukua vangille, jota vaivasi kaksoispersoonallisuuden nimellä tunnettu omiainen sairaus. Hän oli vakuutettu, että tämä tila riitti selittämään murtoverkausyrityksen, sillä pojan toisen minän oikku oli aiheuttanut rikoksen.

Kyllä, Taverner oli kyllä valmis menemään takuuseen pojasta, ja kuulustelija, joka tunsii ilmeistä huojennusta asioiden uudesta käänteestä, veivoitti pojan saapumaan kuulemaan tuomiotaan, jos hänet kutsuttaisiin, ja kymmenen minuutin kuluttua Tavernerin saapumisesta näyttämölle me seisomme talon portilla, missä firenzelaismadonna liittyi meihin.

„En tunne teitä, hyvä herra”, poika sanoi, „en käsitä, miksi teidän pitäisi auttaa minua, mutta olen siitä ylen kiitollinen. Saanko esittää morsiameni, neiti Fennerin? Hänkin haluaisi kiittää teitä.”

Taverner puristi tytön kättä.

„Luulen, ettette ole nauttinut kunnan aamiaistakaan tämän jutun takia”, hän sanoi. Puhutellut myönsivät, että niin todella oli laita.

„Siispä”, hän sanoi, „teidän täytyy olla vieraani varhaisella lounaalla.”

Me työnnyimme autoon ja ajoimme ravintolaan, missä metafysiillinen ylitarjoilija hallitsi. Täällä Peter Robson heti kävi käsiksi Taverneriin.

„Kuulkaapas, hyvä herra”, hän sanoi, „olen tavattoman kiitollinen kaikesta, mitä teitte hyväkseni, mutta tahtoisin tietää, miksi sen teitte.”

„Harrastatteko koskaan päivähaaveilua?” kysyi Taverner puolestaan. Robson tuijotti häneen allistyneenä, mutta tyttö huudahti äkkiä:

„Minä tiedän mitä tarkoitatte. Muistatko, Peter, ne tarinat, joita teimme, kun olimme pieniä? Miten me kuuluimme salaiseen seuraan, jonka päämaja oli halkovajassa, ja tarvitsi vain tehdä määrätty merkki, niin ihmiset tiesivät, että me olimme jäseniä ja pelkäsivät meitä? Keran, kun meidät oli teljetty komeroon, siksi että olimme olleet tottelemattomat, sinä sanoit, että jos tekisit tämän merkin, niin poliisi tulisi sisälle ja sanoisi isällesi, että hänen piti päästää meidät ulos, koska me kuuluimme mahtavaan veljeskuntaan, joka ei sallinut jäseniään suljettavan komeroihin. Ja juuri tällä tavalla on tapahtunut; sinun haaveilusi on käynyt toteen. Mutta mitä tämä kaikki tarkoittaa?”

„Niinpä tosiaankin, mitä?” sanoi Taverner. Sitten kääntyen pojan puoleen: „Näettekö paljon unia?” hän kysyi.

„En tavallisesti”, hän vastasi, „mutta toissayönä näin mitä eriskummallisinta unta, mitä minun täytyy pitää profetaalisena, kun muistelen sitä seuranneiden tapahtumien valossa. Näin unta, että joku syytti minua rikoksesta, ja minä heräsin kovin ikävään tunnelmaan.”

„Unet ovat todella kummallisia”, sanoi Taverner, „sekä päivähaaveet että öiset unennäöt. En osaa sanoa, kummat niistä ovat kummallisemmat. Uskotteko sielun kuolemattomuuteen, herra Robson?”

„Tietysti uskon.”

„Onko sitten koskaan juolahtanut mieleenne ajatella, että ikuisen elämän täytyy ulottua kumpaisenkään suuntaan?”

„Tarkoitatte”, sanoi Robson henkeään pidättäen, „että se ei ollutkaan mielikuvitusta. Että se saattaisi olla — muistoa?”

„Muillakin ihmisillä on ollut sama unennäkö”, sanoi Taverner, „muun muassa minulla.” Sitten hän nojautui yli pöydän ja tuijotti poikaa silmiin.

„Olettakaamme, että sanoisin teille sellaisen järjestön kuin haaveilmanne todella olevan, että jos poikasena olisitte mennyt valtakadulle ja tehnyt tuon merkin, joku olisi jokseenkin varmasti vastannut siihen?”

Olettakaamme, että kertoisin teille, ettei se ylytke, joka sai teidät säremään ikkunan, oluttaan sokeata vaistoa, vaan yritys panna täytännön veljeskuntanne määräys, uskoisitteko minua?”

„Luulisinpa uskovani”, vastasi poika. „Joka tapauksessa, jos se ei ole totta, niin toivon sitä todeksi, sillä se vetoaa minuun väkevämmiin kuin mikään, mitä olen milloinkaan kuullut.”

„Jos haluatte syventyä asiaan”, sanoi Taverner, „tahdotteko tulla tänä iltana asuntooni Harley Streetille, niin voimme siellä pohtia asiaa?”

Robson hyväksyi ehdotuksen innolla. Kukapa kieltäytyisi seuraamasta haaveitaan, kun ne alkavat ruumiillistua?

Erottuaamme uudesta tuttavastamme ajoimme autolla St. John's Woodiin ja pysähdyimme rakennuksen eteen, jonka ensimmäisen kerroksen ikkunaan parastaikaa korjattiin. Taverner lähetti sisälle korttinsa, ja meidät ohjattiin huoneeseen, joka oli koristettu suurilla pronssi-Buddhoilla, pienoispatsailla, jotka olivat peräisin egyptiläisistä haudoista ja Wattsin maalauksilla. Muutaman minuutin kuluttua hra Coates tuli näkösalille.

„Ahaa, tohtori Taverner”, hän sanoi, „oletan teidän tulleen keskustelemaan nuoren sukulaisenne eriskummallisen käyttäytymisen johdosta hänen murtautuessaan kotiini eilisiltana?”

„Juuri niin, herra Coates”, vastasi toverini. „Olen tullut esittämään teille perheen puolesta vilpittömimmät valitteluni.”

„Ei kysymystäkään”, sanoi isäntämme, „poikaparka poti arvattavasti sielullista häiriötä?”

„Ohimenevä mania”, sanoi Taverner ja pyyhkäisi sen pois kädenliikkeellä. Hän silmäili ympärilleen. „Näen kirjoistanne, että harrastatte samaa kuin minäkin, vanhoja mysteeriuskontoja. Voin mielestäni väittää, että minussa on hieman egyptologia.”

Coates tarttui heti syöttiin.

„Satuini taannoin löytämään mitä eriskummallisimman asiakirjan”, sanoi uusi tuttavamme. „Tahtoisin näyttää sen teille. Varmasti se kiinnostaisi teitä.”

Hän otti taskustaan avainnipun ja työnsi yhden kirjoituspöydän laatikon lukkoon. Hämmästykseseen hän huomasi, että avain työntyi vastustusta tapaamatta läpi reiän, ja hän veti laatikon auki todetakseen, että lukko oli murrettu. Hän haparoi kädellään laatikon takaosaa ja veti sen taas pois tyhjänä. Coates katsoi Tavernerista minuun ja takaisiin ällistyneenä.

„Käsi kirjoitus oli siinä, kun menin poliisiasemalle tänä aamuna”, hän sanoi. „Mitä tämä kumma juttu oikein tarkoittaa? Ensiksi mies murtautuu talooni eikä yritäkään varastaa mitään, ja sitten joku muu murtautuu sisään ja piittaamatta monista arvoesineistä ottaa sellaisen, jolla ei voi olla merkitystä muille kuin minulle itselleni.”

„Sitten varastettu käsi kirjoitus ei liene erikoisen arvokas?” sanoi Taverner.

„Minä maksoin siitä puoli kruunua”, vastasi Coates.

„Voitte sitten olla kiitollinen että pääsitte niin vähällä”, sanoi Taverner.

„Nyt on piru merrassa, Rhodes”, hän jatkoi, kun jälleen istuuduimme odottavaan autoon. „Joku Chelsean mustista loosheista, tietäessään Coatesin olevan poliisiasemalla tänä aamuna, on kähveltänyt käsi kirjoituksen.”

„Mikä on seuraava siirto?” minä utelin.

„Saada Robson käsiimme; me voimme työskennellä vain hänen välityksellään.”

Kysyin kuinka hän aikoi käsitellä näin kehittynyttä tilannetta.

„Aiotko jälleen lähettää Robsonin ajamaan käsi kirjoitusta?” kysyin.

„Minun täytyy”, sanoi Taverner.

„En luule, että Robsonilla on pystyvän rosvon edellytyksiä.”

„En minäkään”, myönsi Taverner; „meidän on palattava Pierro della Costaan.”

Robson tapasi meidät Harley Streetillä, ja Taverner otti hänet mukaansa päivälliselle.

Päivällisen syötyämme palasimme vastaanottohuoneeseen, missä Taverner tarjoi sikaareja ja ryhtyi miellyttäväksi isännäksi, mikä tehtävä hänelle onnistuikin erinomaisesti, sillä hän oli mielenkiintoisimpia puhujia mitä olen tavannut.

Äkkiä puhe kääntyi renessanssiajan Italiaan, Firenzen suuruudenaikaan ja Mediceihin, ja sitten hän alkoi kertoa erään Pierro della Costan tarinaa, miehen, joka noina aikoina oli tutkinut okkultisia tieteitä ja keiteltyt lemmenjuomia Firenzen hovin naisille. Hän esitti kertomuksensa huomattavan elävästi, monin yksityiskohdin, ja minua hämmästytti, että pojan tarkaavaisuus harhaili, ja että hän ilmeisestikin ajoi takaa omia ajatuksiaan ympäristönsä unohtaneena. Sitten ymmärsin, että hän oli liukumassa siihen transsitilaan, johon kokemukseni ammattitoverini kanssa oli minut tutustuttanut.

Mutta Taverner jatkoi kertomistaan esittäen tajuttomalle pojalle vanhan firenzeläisen historian — kuinka tämä nousi arkistonhoitajaksi, lahjottiin ja petti luottamuksensa ostaakseen rakastamansa naisen suosion. Sitten, kun hän oli päässyt tarinansa loppuun, hänen äänensä muuttui, ja hän puhutteli tajutonta poikaa nimeltä.

„Pierro della Costa”, hän sanoi, „miksi teit sen?”

„Koska olin kiusauksessa”, kuului vastaukseksi, mutta ei sillä äänellä, millä poika oli meille puhunut; se oli miehen ääni, tyyni, syvä ja arvokas, tunteesta värähtelevä.

„Kadutko sitä?” kysyi Taverner.

„Kadun”, vastasi ääni, joka ei ollut pojan ääni. „Olen anonut Suurilta, että saisin palauttaa sen, minkä varastin.”

„Anomukseesi on suostuttu” sanoi Taverner. „Tee se, mikä sinulle kuuluu, ja olkoon sinulla Suurten siunaus.”

Hitaasti poika kohentautui ja ryhdistyi istumaan, mutta minä näin ensi silmäyksellä, ettei edessämme ollut sama yksilö: mies, kypsä, voimakasluontoinen ja päättäväinen, katsoi pojan sinisten silmien kautta.

„Minä menen”, hän sanoi, „palauttaakseni sen, minkä otin. Anna minulle välineet.”

Me menimme, hän ja Taverner ja minä, autovajaan ja otimme auton ulos. „Minne haluat mennä?” kysyi toverini. Poika viittasi lounaaseen, ja Taverner käänsi auton Marble Archin suunnalle. Sen miehen luotsaamina, joka ei ollut Robson, me ajoimme etelään pitkin Park Lane'ia ja päädyimme lopulta Victoria-aseman takaisten katujen sokkeloihin; sieltä käännyimme itään. Tate Galleryn takana pysähdyimme, ja poika lähti autosta.

„Tästä”, hän sanoi, „menen yksin eteenpäin”, ja hän hävisi muutamalle sivukadulle.

Vaikka odotimmekin jo puoli tuntia, Taverner ei pysähdyttänyt konetta. „Meidän täytyy ehkä pikaisesti jouduttautua pois näiltä nurkilta”, hän sanoi. Sitten, juuri kun aloin päivitellä, pitkö meidän viettä koko ilta ulkosalla, kuulumme juoksuaskelten lähestyvän. Tavernerin varokeino, se, ettei hän ollut pysähdyttänyt konetta, oli paikallaan, sillä Robsonin kintereiltä kuuluivat toisetkin askelet.

„Nopeasti, Rhodes”, huusi Taverner. „Heitä huopa takaosan ylle.” Tein työtä käskettyä ja sainkin peitetyn numerolaatan, ja samalla kuin ensimmäinen takaa-ajajistamme tuli nurkan taitse, auto ponnahti liikkeelle, ja me ajoimme esteettä matkoihimme.

Kukaan ei puhunut sanaakaan matkalla Hindheadiin.

Me menimme nukkuvaan taloon niin hiljaa kuin mahdollista, ja kun Taverner käänsi toimiston sähköt palamaan, minä huomasin Robsonin kantavan kummallisen näköistä nahkakantista kirjaa. Me emme kuitenkaan viivytelleet toimistossa, sillä Taverner opasti meidät läpi nukkuvan talon ovelle, jonka tiesin vievän kellarin portaille.

„Tule sinäkin, Rhodes”, sanoi Taverner. „Olet nähnyt tämän jutun alkupuolen, ja saat nähdä lopunkin, sillä sinulla on ollut osasi vaarasta, ja vaikka et olekaan meikäläisissä, niin tiedän, että voin luottaa vaihtiloosi.”

Kuljimme kiertoportaita alas ja laakakivin laskettua käytävää. Taverner avasi oven ja päästi meidät viinikellariin. Hän käveli sen toiseen päähän ja aukaisi toisen oven. Heikko liekki valaisi pimeyttä yllämme, lepattaen epävarmana vedosta. Taverner kiersi sähkövalon ja suunnattomaksi hämähästykseni huomasin olevani kappelissa. Kolmelle seinämälle oli rakennettu korkeat leikkauksin koristetut arvoistuimet ja neljännellä oli alttari. Lepattava liekki, jonka olin nähnyt pimeässä, tuli lampun sydäimestä, joka riippui yllämme suuren symbolin keskuksena.

Taverner sytytti suitsutuksen suitsutusastiaan ja pani sen heilumaan. Hän antoi Robsonille mustan inkviittorivaipan ja otti itse ylleen samalaisen; sitten nämä verhotut hahmot katsoivat toisiinsa yli tyhjän kappelin lattian. Taverner alkoi puhua, ilmeisesti rukousta. En ymmärtänyt sen sisältöä, sillä en pysty seuraamaan puhuttua latinaa. Sitä seurasi litania kysymysten ja vastausten muodossa; Robson, lontoolainen pankkivirkailija, vastaili sellaisen miehen syvällä, kaikuvalla äänellä, joka on totunut saamaan sanansa kuuluviksi suurissa rakennuksissa. Sitten hän nousi seisomaan ja kulki juhlasaatoosakävijän hitain askelin alttarille ja laski sille käsistään kuluneen ja homeisen käsikirjoituksen. Hän polvistui, ja minkä synninpäästön tuo tumma hahmo lausui, joka seisoi hänen vierellään, sitä en tiedä, mutta hän nousi seisomaan kuin mies, jonka hartioilta painava taakka on nostettu.

Silloin, ensimmäisen kerran, Taverner puhui äidinkielellään. „Kaikissa vaikeuksissa ja vaaroissa” — hänen syvä äänensä täytti huoneen kalulla — „tee tämä merkki.” Ja minä tiesin, että mies, joka oli pettänyt luottamuksensa, oli suorittanut hyvityksen, ja hänet oli otettu takaisin vanhaan veljeskuntaansa.

Me palasimme yläilmoihin, ja mies, joka ei ollut Robson, sanoi hyvästit. „Minun on nyt välttämättä mentävä”, hän sanoi.

„Niin on”, sanoi Taverner. „Sinun olisi parasta olla poissa Englannista, siksi kunnes asia asia on unohtunut. Rhodes, tahdotko viedä hänet Southamptoniin? Minulla on muuta työtä.”

Lasketuessamme sitä pitkää mäkeä joka vie Liphookiin, minä tarkkailin vieressäni istuvaa miestä. Jollakin kummalla alkemiallaan Taverner oli herättänyt kauan kuolleena olleen Pierro della Costan sielun ja liittänyt sen Peter Dobsonin nykyiseen persoonallisuuteen. Voimaa säteili hänestä, kuin valoa lampusta; hänen piirteensäkin näyttivät muuttuneen. Syvät juovat suupielissä antoivat lujutta siihen asti epämääräiselle leualle, ja vaaleat siniset silmät, nyt syvemmällä päässä, olivat saaneet teräksen kimalluksen ja olivat yhtä vakaat kuin jonkun miekkamiehen.

Juuri kuuden jälkeen aamulla tulimme Southamptoniin. Siellä oli jo täysi liikenne, sillä telakkakaupunki ei nuku milloinkaan, ja tiedustelemalla

löysimme tiemme vähän tunnettuun majataloon, minne Taverner oli neuvonut meitä menemään aamiaiselle. Huomasimme sen olevan vaatimattoman kapakan lähellä telakanporttia, ja tarjottaja oli juuri vetämässä kirkaanvärisiä juovikkaita ikkunaverhoja, kun me saavuimme.

Oli selvää, että oudot ihmiset eivät olleet erikoisemmin tervetulleet pikku kapakkaan, eikä kukaan tullut tiedustelemaan tilaustamme. Seistessämme siinä neuvottomina raskaat askeleet kumahtelivat narisevilla puuportilla, ja tukevatekoinen mies, jonka neljä kultanauhaa osoittivat hänet kapteeniksi, astui baariin. Hän vilkaisi meihin saapuessaan, ja todella olimmekin riittävästi asiaankuulumattomat herättääksemme huomiota sellaisessa paikassa.

Hänen silmänsä herättivät huomiotani; hänellä oli terävä, tähystelevä katse, joka yleensä on merimiehelle ominainen, mutta tämän lisäksi hänellä oli omituinen tapa katsella toista ilmeisestikin tätä näkemättä: hänen silmiensä polttopiste oli noin jalan päässä toisen ihmisen pään takana. Siten olin usein nähnyt Tavernerinkin tekevän, milloin hän tahtoi nähdä auran värit, tuon omituisen virtauksen, jonka ne, jotka pystyvät sen näkemään, erottavat jokaisesta elollisesta olennotsa säteilevänä, ja joka on selvä sisäisen tilan ilmaus.

Harmaat silmät viyahtivat siniseen, kun tulija näki toverini, ja sitten miltei huomaamaton merkki vaihtui heidän välillään, ja merimies liittyi meihin.

„Luulenpa, että tunnette äitini”, hän huomautti esittelyksi. Robson myönsi tuttavuuden, vaikka olen valmis vannomaan, ettei hän ollut milloinkaan ennen nähnyt tuota miestä ja kolmisin siirryimme sitten sisähuoneeseen aamiaiselle, joka ilmestyi vastauksena uuden tuttavamme karmuun määräyksiin.

Hän tiedusteli muutta mutkitta asiaamme, ja Robson oli yhtä valmis esittämään sen.

„Tahdon päästä maasta niin hiljaa kuin mahdollista”, hän sanoi. Uusi ystävämme näytti ajattelevan, että oli aivan asioiden tavallisen kulun mukaista, jos mies lähti tällä tavalla ilman matkavarusteita.

„Lähden tänä aamuna yhdeksältä Kultarannalle ja Loangoon asti. Purkki ei ole mikään Cunardin laiva, mutta jos teitä huvittaa tulla, olette tervetullut. Tuollainen riki ei kuitenkaan kelpaa; se herättäisi liian paljon huomiota, ja sitä te ette halua, jos oikein ymmärrän.”

Hän työnsi päänsä puoliovesta, joka erotti huoneemme perähuoneista, ja hänen huutelunsa seurauksena pieni lihava mies, jolla oli valkoinen poskiparta, tuli näkyviin. Miesten kesken käytiin neuvottelua, ja vastatullut näytti olevan yhtä halukas suomaan apunsa. Muutamassa tuokiossa oli halpa sarssipuku ja lippalakki tuotu huoneeseen, asianmukainen stewardin puku, niinkuin merimies vakuutti, missä ominaisuudessa Peter Robsonin piti lähtemän merille.

Jättäen kapakan, jonka tuo salaperäinen veljeskunta oli tehnyt meille niin vieraanvaraiseksi, me käännyimme telakalle, ja kuljettuamme rautatiekiskojen, nostokurkien ja ammottavien kuilujen lomitse, mikä kaikki kuuluu sen maisemaan, me saavuimme toverimme laivalle, ruostekykiseen maapallonkiertäjään, jonka yläosa oli likaisenvalkoinen.

Seurasimme kapteenia hänen hyttiinsä, ja se oli hämmästyttävä vastakohta laivan ulkoasulle: tukeva pöytä, jolla oli lukijan verhottu lamppu, jäljennös Albrecht Dürerin tutkielmasta *Rukoilevat kädet*, huomattavan suuri kirjahylly ja kaikkiläpäisevän väkevän tupakanhajun alla heikko ryytimäinen tuoksu, joka takertuu paikkaan, missä säännöllisesti polteetaan suitsutusta. Tutkistelin kirjojen nimikkeitä, sillä ne kertovat ihmi-

sestä enemmän kuin mikään muu: *Paljastettu Isis* oli poski poskea vasten *Luovan kehityksen* ja *Eliphas Levin Magian historian* kahden paksun sidoksen kanssa.

Ajaessani takaisin Hindheadiin ajattelin paljon sitä elämän outoa puolta, jonka kanssa olin joutunut tekemisiin.

Mutta sain toisenkin esimerkin tuon seuran levinneisyydestä. Taverner'in pyynnöstä hain käsiini tämän merikapteenin hänen palattuaan matkaltaan ja kyselin uutisia Robsonista. Niitä hän ei kuitenkaan pystynyt antamaan; hän oli laskenut pojan maihin jonnekin Länsirannan „mutareikään”. Seistessään auringonpaisteisella sillalla tämä oli tehnyt merkin. Puoliverinen portugalilainen oli koskettanut häntä olkapäähän, ja molemmat olivat häipyneet ihmisjoukkoon. Ilmaisin huolestumiseni kokemattoman pojan kohtalosta oudossa maassa.

„Älkää surko”, merimies sanoi. „Sen merkin turvissa hän pääsee vaikka suoraan poikki Afrikan ja takaisin.”

Kun pohdin tapausta Taverner'in kanssa sanoin hänelle: „Minkä nojalla sinä ja kapteeni väititte olevanne sukulaisuussuhteissa Robsoniin? Minusta se tuntui aivan mielivaltaiselta valheelta.”

„Se ei ollut vahetta, vaan totta”, sanoi Taverner. „Kuka on äitini ja ketkä veljeni elleivät looshi ja sen vihityt?”

Suom. J. Ptn.

Vapaa sana

Kuolemantuomio. Kovin menee veriseksi tämä ihmiskunnan elämä. Näih'n mieltelmiin on antanut erikoisen aiheen Helsingin ratapihalla äskettäin tapahtunut tuhoisa onnettomuus. Erikoisesti joudumme tällöin ajattelemaan, ei vain ihmisten puutteellista toimintaa, vaan myös karmaa, kohtaloa. Sillä tässähän ei kukaan tahtonut pahaa, onnettomuus vaan tuli. Toista on esim. sodassa. Sen ihmiset itse toimeenpanevat. Kun Euroopan kansat parhaallaan varustautuvat veriseen itsemurhaan, niin se on heidän omaa hommaansa. Sota sisältyy heidän elämänmääräyksiensä. He tahtovat sotaa. He eivät vielä tosissaan tahdo rauhaa, eivät rakenna rauhaa. Siksi he rakentavat sotaa. Oman uskonsa mukaisesti he luovat aseellisen ruhjemyllyn, joka heidät itsensä sitten jauhaa murskaksi. Sotien karmallinen syy on ilmeinen: sotien syynä on ihmisten tietämättömyys, itsekkyytensä, ahneus ja vallanhimo. Mutta toista ovat onnettomuudet, sellaiset kuin äsken Helsingin ratapihalla sattunut. Eräs mies hajamielisyydessään kääntää vaihteen, jonka taas tekee mahdolliseksi vaihteen hoidosta annettu ohjesääntö. Tämä kaikki on kuin kohtaloa. Ja me kysymme: mitä kohtalca? Ensiksi: tämä ei välttämättä tarvitse olla muinaisen teon seuraus. Ja muistettava on, etteivät onnettomuuden uhrit tarvitse olla yhtään sen syntisempiä kuin nekään, jotka jällelle jäivät. Mutta mikäli joku joutuu onnettomuuden uhriksi ilman, että se on hänen karmansa, sikäli karma hyvittää häntä tulevaisuudessa.

Mutta onnettomuuksista on opittava, ja siksi syvennymme asiaan.

Karmaa voi olla sekä yksilöllistä että joukkokarmaa. Ajattelemme nyt seuraavantapaista näytelmää muinaisuudessa: on pystytetty mestauslava, jossa eräs ihminen teloitetaan vääräoppisena. Ympärillä ovat syyttäjät ja kuolemantuomion toimeenpanijat, samoin ryhmä sellaisia ihmisiä, jotka hyväksyvät kuolemantuomion ja seuraavat teloitusta jonkunlaisella siveellisellä nautinnolla. Etäämpänä on joukko yleisöä, joka uteliaisuudesta on

tullut tilaisuuteen, ja joista ainakin osa joutuu järkytyksen valtaan teloitusta katsellessaan. Teloitettava pysyy vakaumuksessaan ja vetoaa teloituksensa tähden jumalalliseen oikeuteen, karmaan, syyn- ja seurauksen lakiin. Koko näytelmän teki mahdolliseksi vallitsevat lait.

Toinen näytös tapahtuu sitten aikojen kuluttua Helsingin ratapihalla. Siinä ovat osat vaihtuneet. Keskeisenä henkilönä joutuu tällöin olemaan eräs ihminen, joka ajattelemattomuudessaan kääntää vaihteen; niinkuin muinoin oli keskeisenä henkilönä se ihminen, joka teloitettiin. Silloin tuo teloitettu vetosi jumalalliseen oikeuteen, ja nyt eräs ihminen joutuu, tuon karmallisen oikeuden perijänä, omalla kädellään aiheuttamaan kuoleman muutamille; koska muutamat muinoin olivat toimittaneet erään ihmisen teloituksen. Vaihteen onnettoman kääntämisen teki mahdolliseksi vaihteen hoidosta annettu ohjesääntö, jossa oli otettu huomioon liikenteen kiireellisyys, mutta ei kyllin tietoisesti ihmishenkien turvallisuus; siis niinkuin muinaisen teloituksenkin oli tehnyt mahdolliseksi yleinen lainsäädäntö. Eräällä miehellä oli nyt vaihteen avain, koska eräs ihminen muinoin oli saanut kohtalon avaimen käteensä sillä hetkellä, kun hänet vääräoppisena teloitettiin, ja kun hän sen johdosta vetosi jumalalliseen oikeuteen.

Eräät ihmiset saivat nyt ruhjevammoja, vaikeampia tai lievempiä, koska eräät ihmiset muinoin seurasivat teloitusta hyväksyen, antoivat sille siveellisen kannatuksen ja tunsivat siveellistä, vahingoniloista, heidän mielestään oikeutettua tyydytystä. Suuri yleisö seurasi muinaista teloitusta uteliaana, joista osa joutui järkytyksen valtaan. Samoin nytkin osa suurta yleisöä joutui järkytettynä seuraamaan tapausten kulkua.

Henkisinä tutkijoina, totuuden etsijöinä, ihmisyyden puolesta työskentelijöinä joudumme nyt kysymään: mitä meidän kaikesta tästä on opittava? On opittava: 1) Lainsäädännöstämme on saatava poistetuksi kaikki kuolemanpanemisen ja sen toimeenpanemisen mahdollisuuskkin. 2) Mielikuvituksestamme ja ajattelustamme on meidän kokonaan poistettava teloitusten hyväksyminen. 3) Yksilöinä meidän on opittava suhtautumaan vainoojimmekin Kristuksen tavalla: „Isä, anna heille anteeksi, sillä he eivät tiedä, mitä tekevät“.

J. R. H.

[*Toimitussihiteerin lisäys:* Ne, joita yllä esitetty J. R. H:n tulkinta kiinnostaa, lukekoot, mitä P. E. kirjoitti *Tietäjässä* v. 1912 (n:o 5—6, ss. 202—204 aiheenaan samanluontoinen tapaus, nim. Titanicin haaksirikko.)

Kirjallisuutta

Bhagavad Gitâ (Herran Laulu), Mystica 1936. Hinta 25.—, sid. 35.—.

Tätä kirjaa ovat suomenkieliset teosofit kaivanneet. Se ilmestyi tosin jo v. 1905 Martti Humu (Maria Ramstedtin) kääntämänä, mutta tämä laitos, joka nojautui Franz Hartmannin saksannokseen, ei ole täyttänyt tällaiselle kirjalle esitettäviä vaatimuksia. Bhagavad Gitâ on maasamme ilmestynyt ruotsinkielisenäkin käännöksenä, edellistä parempana; sen suoritti aikoinaan Nino Runeberg, ja siitä on ilmestynyt kaksi painosta, jälkimmäinen v. 1922. Tämä käännös lienee vieläkin saatavissa.

Ilmoitettavanamme olevan suomennoksen on tehnyt Jussi Snellman, kääntäjänä ennestäänkin tunnettu, käyttäen tekstinään Annie Besantin englanninnosta. Tietämämme mukaan suomennos aiottiin ensin runomittai-

seksi, mutta teokselle on mielestämme eduksi, että tästä aikomuksesta on luovuttu, sillä teosofit etsivät siitä ensi sijassa henkistä ravintoa.

Mutta muuan seikka on, josta olemme toista mieltä. Suomentaja on kääntänyt useimmat tekstissä esiintyvät sanskritinkieliset nimet tahtoen täten painostaa Bhagavad-Gitän henkilöiden symboliluononetta. Nimet ovat epäilemättä suomennettavissa, mutta mielestämme ei ole hyväksi, jos lukijan tulkintayritys täten rajoitetaan yhteen ainoaan merkitykseen, siihen, minkä nimen suomennos antaa. Kuitenkin sanskritissa — ja yleensä vanhoissa kielissä — sanat ja varsinkin nimet ovat monimerkityksellisiä; esimerkiksi mainittakoon tunnettu „kahdestisyntyntyyttä” tarkoittava sana *dvija* (*dvidsha*) joka merkitsee hammasta, (joka myös syntyy kahdesti), lintua, (joka ensin syntyy munana) ja lopulta myös kolmeen ylimpään kastiin kuuluvia, jotka ovat saaneet eräitä yhteiskunnallis-uskonnollisia vihkimyksiä. — Olisimme siis mieluummin säilyttäneet alkuperäiset sanskritinkieliset nimitykset ja liittäneet loppuun nimien luettelon suomennoksineen ja tulkintoineen, (niinkuin tosin nytkin on tehty, vaikka päinvastaisesti, suomennoksista sanskritin nimityksiin viitaten).

Suomennostyo on kauttaaltaan sujuvaa. Lisäänsioksi olisi ollut, jos suomentaja olisi vertaillut Annie Besantin käännöksiä ja omaansa muihin; nekin epäselvyydet ja virheet, jotka ovat osuneet silmiimme, vaikkemme olekaan teosta läpikotaisin tarkastanut, olisivat tällöin jääneet pois. Mainitaksemme seuraavassa eräitä (keskusteluista II, III ja X):

II, 31: „Sotilaille ei mikään ole tervetulleempi kuin taistelu”; pitää olla: *oikeudenmukainen taistelu*.

II, 36: „more painful” on eksyttänyt käännökseen „*enemmän tuskallista*.”

II, 40: „Siinä ei mikään ponnistus mene hukkaan eikä siinä ole rikosta.” — Annie Besant käyttää t. *ansgression*-sanaa; asiayhteyden nojalla on mielestämme asiallisempaa kääntää tämä esim.: „eikä se ole kantamatta hedelmää” tai: „eikä siinä ole taantumusta”; (Sénart sanoo ytimekkäästi: „*point de retour en arrière*”).

III, 21: „Mitä hyvänsä suuri ihminen tekee, sitä myös toiset tekevät. *Kansa seuraa lippua, jonka hän on pystyttänyt.*” — „The standard he setteth up, by that people go”, kääntää Annie Besant; kysymyksessä on normatiivinen ohje l. sääntö, jota kansa noudattaa esimerkin saatuaan.

III, 22: Sanoisimme: „*kaikissa* kolmessa maailmassa”, koska kysymyksessä on *trailooka*, ja „ei-saavutettua” (*unattained*)-sanana sijasta käyttäisimme „saavuttamaton”-muotoa.

III, 38: Suomentaja on liittänyt sanan „maailmankaikkeus” tekstiin, täten ratkaisten kiistattomaksi säikeistön, josta ollaan eri mieltä. Annie Besant esittää saman sanan alahuomautuksena, omana tulkintaehdotuksenaan, *tämä*-sanana selityksensä, minkä yhtä hyvin voidaan sanoa liittyvän seuraavaankin säikeistöön, jolloin viisaus, eikä maailma, käsitetään himon saatamaksi.

III, 43: „Näin siis ymmärtäen, että Hän on suurempi kuin järki ...”, merkityksen täsmällistyttyä käännös: „*Tuntien Hänet, joka on suurempi ...*”

X, 33: „Kirjaimista Minä olen A, ja yhdyskirjaimista (!) *kaksinaisuus.*” Kysymyksessä on kieliopillinen käsite n.s. *dvandva*-muoto, missä kaksi tai useampia „koordinoituja” substantiiveja muodostaa yhdyssanan, esim. *Mitravarunau* (*Mitra* ja *Varuna*) tai suomen „maa-ilma”.

Ylläolevat huomautukset on esitetty osoittamaan, että suurempi tarkkuus ei olisi ollut haitaksi. Toisaalta täytyy myöntää, että uskonnollis-

filosofisten tekstien kääntäminen yleensä on vaikeata, ja jokainen niiden suomentaja on altis arvostelulle.

Bhagavad-Gitā, jolla Intiassa on sama asema kuin länsimailla Raamatulla, on uskontojen tutkimukselle välttämätön. H. P. B. sanoo sitä Jobin kirjaan veraten vanhan vihkimysrituaalin esitykseksi, ja Kali Prasanna Mukerji huomauttaa (Lucifer, vol. VIII), että Bhagavad-Gitān 18 lukua edustavat niitä vaiheita, joiden kautta totuudenetsijän tie kulkee viimeiseen, 18:nteen. Ja millaisia filosofisia syvyyksiä siihen sisältyy, sen osoittaa myös selvästi vedantistin T. Subba Row'n „Philosophy of the Bhagavad-Gitā”, joka omistaa erityistä huomiota Kristus-Logos-Krišna-probleemille. Subba Row'ta suosittelemme lämpimästi kaikille englannintaitoisille teosofeille.

Kustantajalle vielä pieni huomautus vastaisen painoksen varalle: Kirjan käyttöä helpottaisi, jos keskustelujen I. lukujen järjestysnumerot olisivat joka sivulle painettuna.

Kirjan paperi on hyvää ja painoasu miellyttävä.

J. Ptn.

Tien varrelta

Järjestön Sihteeri Uuno Pore kävi yhdessä Rahastonhoitajan ja Kustannusliikkeen hoitajan Waldemar Kaaden kanssa esitelmämatkalla Raahessa ja Oulussa marraskuun 22 p:nä. Pore puhui kummassakin paikassa teosofian ja ruusuristiläisyyden peruskysymyksistä. — Raahen esitelmä oli klo 15 ja Oulun esitelmä klo 19.30 samana iltana. — Oulussa oli esitelmän lisäksi sikäläisen ryhmän puolesta järjestetty muutakin ohjelmaa: kanteleensoittoa ja lausuntaa. Molemmissa paikoissa tuntuivat kuulijat erittäin myötätuntoisesti suhtautuvan kuulemaansa. Tämäkin matka kuuluu osana siihen Hallituksen suunnitelmaan, jonka mukaan mahdollisuuksien mukaan koetaan helsinkiläisiä esitelmäsihtejä lähettää toisille paikkakunnille.

Clara Bonsdorffin, kehittymiskykyisen laulajatar-jäsenemme konsertti oli 19. 11. -36 Helsingissä Konservatoriossa. Konserttiin oli kertynyt runsaasti kuulijakuntaa, ja musiikkiarvostelijoiden lausunnot olivat erittäin suopeat.

Joululahjoja varattomille ruusuristiläisille ottavat Ruusu-Risti-Nuoret jakaakseen. Lahjat pyydetään tuomaan kansliaan (Meritullinkatu 33, ovi 2) tai ilmoittamaan puhelimella (23 609), jolloin ne noudetaan kotoa.

Tämän numeron mukana jaetaan ensi vuoden tilauslista. Painoksen suuruuden määräämistä helpottaa, jos tilaukset lähetetään ajoissa, eli tammikuun ensi puoliskolla.

Ruusuristin Johtajalle suoritettiin viime kuussa leikkaus Punaisen Ristin sairaalassa. Leikkaus onnistui erinomaisesti ja parantuminen on jo pitkällä. Kyssä oli kasvi, joka jo kauan oli vaivannut, mutta joka vasta nyt todettiin.

Helsingin Ruusu-Ristissä ovat julkisia sunnuntai-esitelmiä pitäneet: 15. XI, fil. maist. Lauri Pautola: „Ihmisen henkinen kehitys”; 22. XI, fil. maist. Jorma Partanen: „Suurten uskontojen Kristus”; 29. XI, rva Hilja Kettunen: „Valkoinen Veijeskunta ja Mestarit”; 6. XII, nti Aili Varmavuori: „Teosofian merkitys yksilölle”; 13. XII, nti Aini Pajunen: „Mitä on Ruusu-Risti?”

Johtajan 70-vuotista syntymäpäivää vietettiin Helsingin Ruusu-Risti-Temppelissä v.k. 15 pnä. Juhlaisaan saliin oli katettu pitkät, kyntelikköin valaistut pöydät, ja jäseniä kertyi juhlatunnelmassa, iloisin mielin, salin täydeltä.

Rattoisan seurustelun tunnelmaa kohottivat lukuisat musiikkinumerot: kuoro lauloi tuontuostakin, Väinö Lahti soitti, Martti Seilo ja Ester Snellman esittivät sooloja. Hallituksen Va:apuhenjohtaja omisti Johtajalle lämpimiä kiitollisuuden sanoja viitaten siihen merkitykseen, mikä näytelmätaiteella on ollut Hilda Pihlajamäen omalle totuudenetsinnälle sekä hänen toiminnalleen Ruusu-Ristissä. Johtaja vastasi puheeseen huomauttaen mm., että vaikka persoonallisuuksina olemme vähäpätöisiä, on työmme kuitenkin suurta ja kauaskantoista; sen rakkauden ja luottamuksen, mitä häntä kohtaan on osoitettu, hän tahtoi omistaa P. E:lle, Järjestömme Perustajalle.

Sihteeri luki kaikki ne kirje- ja sähkösanomatervehdykset, joita Johtajalle oli saapunut. Luettelemme seuraavassa nämä onnittelijat; pois jäävät ne, jotka olivat kukka- t.m.s. tervehdykseen liittäneet onnittelunsa, samoin kuin ne jäsenet (luvultaan kuudettasataa, tietääksemme), jotka osallistuiivat jäsenten yhteiseen lahjaan.

Sähkösanomia olivat lähettäneet:

Jyväskylän, Viipurin, Turun, Lahden ja Tampereen Ruusu-Risti-ryhmät; Anni Kaste; Helmi Liukkonen ja Martti Seilo; Elli ja Jaakko Kuusisaari; Mauno Oittinen perheineen; Alma ja Taisto Hedenström; Olli Berggren; Viljo Saraja; Clara Bonsdorff; Ester Snellman; Iida Kinnunen omaisineen; Helmer Ekblad; Nannu Helle; Jaana Brummert; Ella Carlsson; Bertha ja Aaro Rissanen; Armas Rankka; Yrjö Kallinen; Anna ja Villi Angervo; Toivo Vitikka; Elli ja Otto Mölsä; Maiju ja Katri Vuorisalo; E. Deslandes; A. Saukko; Oopperan Laulajayhdistys; Mary ja Arvo Hanrikainen; Suomen Näyttelijäliitto; Suomen Näyttämöiden Liitto (Teuvo Puro ja Albert Saloranta); Helsingin Kansanteatterin Näyttelijäyhdistys; Tampereen Teatterin näyttelijät; Viipurin Kaupunginteatteri (Arvi Tuomi ja Nantti Louhivuori); Viipurin Kaupunginteatterin näyttelijät; Turun Teatterin näyttelijät; Glory Leppänen; Porin Teatteri; Sara ja Helge Ranin; Kotkan Näyttämö—Kymenlaakson Maakuntateatteri (Eino Havas ja Kaarlo Aarni); Kajaanin Näyttämö; Teatteri Bror Niska; Pekka Alpo; Mia Backman; Eino Salmelainen; Liisa Reiman; Elli ja Sulho Ranta; Natalie ja Ossian Fohström; Verna Piponius; Anna Maria Tallgren; Liisu ja Väinö Jalava; Elli Tompuri; Katri Rautio; Urho Seppälä; Tyyne Jauri; Kalle Rouni; Karl Fager; Matti Warén; Laura ja Erkki Kivijärvi; Tyyne ja Lauri Haarla; Aino ja Yrjö Soini; Anni ja Otto Manninen; Lyyli ja Artturi Järviluoma; Päivi ja Toivo Salo; Gerda ja Risto Ryti; Olga, Ville ja Liisa Poppius; K. F. Hirvisalo; Helmi ja Mauri Honkajuuri; Annemarie ja Albert Stenström; Elli ja Julius Koskinen; Aino ja Arvid Leiniö; Aino Pulkkinen; Osk. Huttunen; Fanny ja Cay Sundström; Enni Paasikallio; Liisi Nikander; Yrjö Salminen perheineen; E. Nikkilä perheineen; Anna ja Anni; Mary Bäckström; Lillian ja Ruben Ölander; Sirkka ja Aspo Heino; Aune ja Harri Lommi; Juho Kaartotie; Ellen Miesmaa; Heimon perhe; Eva ja Paavo Wahroos; Aili ja Eitel Fjäder; Lenni Linnala; Langit; Edla Hiilos; Elsa ja Helga Nygren; Rakel Kansanen; Aina ja Simo Osa; Anni Aitto; Jalmari Rinne; Kerttu Salmi; Tuovi Hirvisalo; Onni Savola; Aino ja Yrjö Muukka; Matti Aro; Mimmi Lähteenoja; Kirsti Sunio; Olga Leino; Roosa Pulkkinen; Cilla Silén; Aino Haverinen; Ida Havulinna; Terttu Makkonen—Gebhard ja Albert Gebhard; Jouko Paavola; Elna ja Emil Ström.

Kirjallisia tervehdyksiä olivat lähettäneet: Sivi Jalovaara, Jussi Snellman, Fred. Heliö ja Elsa Kirsti Kostiainen; J. Pohjanmies, Ari Pitkänen.

Illan viimeisen puheen piti Aapo Pihlajamäki kertoen pienestä tyttärestä, joka n. 65 vuotta sitten oli sydän täynnä tuskaa rukoillut kaikkien hevosien puolesta, joiden näki uupuvan liian raskaitten kuormiensa vedännässä; siitä, kuinka tämä tyttö vartuttuaan liittyi laulukuoroon, joutui esiintymään seuranäytelmässä ja eräiden taiteenharrastajien huomiota herätettyään sai tilaisuuden päästä kehittämään suuria lahjojaan; niistä työntäyteisistä, itsekieltäymystä vaatineista vuosista, jotka sitten veivät tämän nuoren naisen, Hilda Pihlajamäen, alati uusiin taiteellisiin voittoihin. „Nyt hän on saanut kaikkein vaikeimman ja vastuunalaisimman roolin. Jos hän siinä onnistuu, voi hän olla iloinen siitä, että tämä elämä ei ole häneltä mennyt hukkaan.” — „On ollut suuri onni ja ilo minulle, että olen saanut taistella elämäni taistelut hänen rinnallaan.”

Yleisöjuhla oli Helsingin Ruusu-Ristissä v.k. 22 p:nä. Juhlaesitelmän piti Sven Krohn aiheesta „Pekka Ervast ja Suomen kansa”; musiikki-numeroita esittivät Gurli ja Hans Liljeqvist (piano ja viulu), Clara Bondorff (laulu), Helvi Leiviskä (piano) ja K. V. Kiilas (sello); Lempi Visa esitti lausuntaa ja Iita Leiviskä oli sommitellut liikuntatutkielman „Hyvän ja pahan taistelu ihmisessä”. — Yleisöä oli runsaasti niinkuin yleensä tällaisissa juhlissamme.

Ruusu-Ristin Kirjallisuusseuran jäsenet, jotka eivät vielä ole suorittaneet jäsenmaksuaan, voivat suorittaa sen *joko* hra Waldemar Kaadelle *tai* nti Aini Pajuselle; jälkimmäisen osoite Helsinki, Dagmarinkatu 16 B.

P. E:n syntymäpäivän muistojuhlaa vietetään tavanmukaisesti Tapaninpäivänä Kulmakoulussa. Helsingiläiset jäsenet ilmoittautukoot Kansliaan.

Ruusu-Ristin Lootuskoulu vietti sunnuntaina joulukuun 6 p:nä joulujuhlaansa. Oli lämmittävää seurata lasten pieniä ohjelmanumeroita ja sitä innostusta, jolla he seurasivat kaikkia esityksiä. Ilo saavutti kuitenkin huippunsa, kun Ruusu-Ristin hyvä ystävä Mr Deslandes esiintyi „joulupukkina” runsaine kilpailuineen ja runsaine palkintoineen.

Ruusu-Ristin kuoro oli järjestänyt tavanmukaisen pikkujoulun vieton joulukuun 6 p:nä virallisen jäsenkokouksen jatkoksi. Huvittavan ohjelman lopetti iloinen lahjojen jakelu.

Ruusu-Ristin Helsingin ryhmän yleisöjuhla oli sunnuntaina t.k. 13 p:nä. Ohjelmassa oli maisteri Uno Poreen tervehdyssanat ja maisteri Sven Krohnin jouluesitelmä. Lisäksi oli hra Jukka Kuusiston lausuntaesitys sekä musiikkia, jota esittivät Ruusu-Ristin kuoro, Hella Kahila sekä Gurli ja Hans Liljeqvist.

Tasavallan Presidentti, koko kansamme kunnioittama ja rakastama „Ukko-Pekka”, täytti t.k. 15 p:nä 75 vuotta. Ruusu-Risti ja sen ystävät ovat yhtyneet niihin lukuisiin sydämestä lähteneisiin onnentoivotuksiin, jotka hänelle, kansallishenkemme elähdyttämälle isänmaan edustajalle, on omistettu.

Ruusu - Ristin Talorahasto

työskentelee
tulevaisuutta varten.

*Liittykää jäseniksi
tai tehkää tilapäisiä
lahjoituksia!*

Jäsenten säännölliset
tilityspäivät ovat
1/1, 1/4, 1/8 ja 1/10.

Talorahaston hoitaja:
Yrjö V. Rimppi,
Helsinki,
Luotsikatu 12 A. 12

PUHELIN 216

**HYVINKÄÄN
KIRJAPAINO
OSAKEYHTIÖ**
HYVINKÄÄ

Suorittaa ensiluokkaisesti
kaikkia kirjapainoalaan kuu-
luvia tehtäviä. Tiedustakaa
hintojamme.

*19. vuosisadan ihmeellisin teos
H. P. Blavatskyn*

SALAINEN OPPI

ilmestyy suomeksi.

Teosofisen Seuran

julkaisema aikakauslehti

TEOSOFI

jatkaa joka numerossaan Salai-
sen Opin suomennosta. **Teosofi**
voidaan tilata maan kaikista
kirjakaupoista, postikonttoreista
ja T. S:n taloudenhoitajalta.
Osoite: Signe Rosvall, Helsinki,
Kirkkokatu 14. Tilaushinta (ko-
timaassa) 40 mk. v:kerta.

Ostakaa paita,
jota

**Olli, Tiitus,
Iso-Keisari,
Valentin**

y.m.

kiittävät.

Patentoidut erikoisuudet.

RUUSU-RISTI-JÄRJESTÖ

Perustaja-Johtaja: PEKKA ERVAST

Johtaja: Rouva Hilda Pihlajamäki, os. Helsinki, Mariank. 28 B.
Hallituksen varapuheenjohtaja: fil. toht. Eino Krohn, os. Helsinki, Maneesinkatu 2 A.

Sihteeri: fil. maist. U. J. Pore, os. Helsinki, Maneesinkatu 4 a A 12.
Rahastonhoitaja: Herra Waldemar Kaade, os. Helsinki, Oikokatu 15 A 18.

Ruus-Risti perustettiin Helsingissä marraskuun 14 p:nä 1920. Sen tarkoitus selviää seuraavasta ohjelmasta:

1) Ruusu-Risti on totuudenetsijäin järjestö, jonka jäsenet tunnustaan kaikkien ihmisten veljeyden katsomatta rotuun, väriin, kansallisuuteen, uskontunnustukseen, yhteiskunnalliseen asemaan, sukupuoleen tai muihin ulkonaisiin rajoituksiin, osoittavat toisilleen mitä suurinta suvaitsevaisuutta ja ymmärtämystä sekä pitävät totuutta korkeampana kaikkia uskontoja.

2) Ruusu-Risti on vapaan ajattelun pyhäkkö, jonka jäsenet etsivät totuuden ydintä, salaista jumalviisautta, mikä piilee kaikkien aikain uskonnoissa, mytologioissa, filosofisissa ja tieteellisissä järjestelmissä.

3) Ruusu-Risti on renkaana ihmisten näkymättömässä veljuskunnassa ja sen jäsenet etsivät ikuiseen elämään vievää tietä, joka kasvattaa ja kehittää ihmisessä veljeyden henkeä.

Ohjelmansa nojalla Ruusu-Risti kuuluu H. P. Blavatskyn v. 1875 alkuunpanemaan yleismaailmalliseen teosofiseen liikkeeseen.

Ruus-Ristin jäsenet ovat irto-, ryhmä- ja looshijäseniä. *Irtojäseneksi pyrkijä kääntyy suoraan, ryhmäjäseneksi pyrkijä paikallisryhmän välityksellä Ruusu-Ristin Johtajan rouva Hilda Pihlajamäen puoleen, os. Helsinki, Mariank. 28 B.*

Looshityö on järjestetty seremonialliselle pohjalle, ja looshijäseneksi saattaa Ruusu-Ristin jäsen pyrkiä asianmukaisilla suosituksilla.

Ruus-Ristin jäsenmaksut ovat määrältään vapaaehtoisia. Jäsenten toivotaan tuovan antimensa kolme kertaa vuodessa: maaliskuu- ja lokakuun kuluessa sekä vuosikokouksen aikana. Jäsenmaksut vastaanottaa rahastonhoitaja herra Waldemar Kaade, os. Helsinki, Oikokatu 15 A 18.

Vuosikokous pidetään keväällä, sinä uudet jäsenet juhlallisesti vastaanotetaan, vihittäin, sekä asetetaan oikeuksiinsa ja velvollisuuksiinsa (installoidaan).

Installoidut jäsenet ovat oikeutetut pyrkimään Ruusu-Ristin Looshijäseniksi.

RUUSU-RISTI

TOTUUDENETSIJÄIN AIKAKAUSKIRJA

TIETÄJÄ, perust. 1905

PERUSTAJA: PEKKA ERVAST

TOIMITTAJA: EINO KROHN

KOLMASKYMMENESKOLMAS VUOSIKERTA

1937

Hyvinkäällä 1938

Hyvinkään Kirjapaino Osakeyhtiö

RUSU-RISTU

THE UNIVERSITY OF ALABAMA

LIBRARY

LIBRARY OF THE
UNIVERSITY OF ALABAMA

LIBRARY OF THE UNIVERSITY OF ALABAMA

LIBRARY OF THE UNIVERSITY OF ALABAMA

S I S Ä L L Y S L U E T T E L O :

<i>Blavatsky, H. P.</i> , Loitsuilla parantamisesta	342
<i>Bowen, P. G.</i> , Muinaisaikaisen sanoja	14
— „ — Opettajat ja oppilaat	207
— „ — Tosi okkultismin tie	127, 164
<i>Buddha</i> , Viisas on kuin vesi	209
<i>Corpus Hermeticum</i> , Kosmos ja ihminen	308
<i>Deslandes, Ernest</i> , Joka kadottaa elämänsä	91
— „ — Sielun vapautumista kohden	26
<i>Ervast, Pekka</i> , Aatteet hallitsevat maailmaa	119
— „ — Ei ihmisiä, vaan Jumalaa	158
— „ — Esoterismi	259
— „ — Kalevalan merkitys	39
— „ — Kristus	333
— „ — Messiasodotus	75
— „ — Mitä on karma?	223
— „ — Mitä on Ruusu-Risti?	1
— „ — Oikea suunta	195
— „ — Teosofia, Ruusu-Risti, uskonpuhdistus	295
— „ — Tulevaisuuden näkyjä	155
— „ — Viisaan toiminnan ehto	346
<i>Fortune, Dion</i> , Mies, joka etsi	100, 142
— „ — Sielu, joka ei tahtonut syntyä	353
<i>G., O.</i> , Aavojen laulu	297
— „ — Kärsimys	156
<i>Hannula, J. R.</i> , Rauhan Temppele	275
— „ — „Uusi usko pohjoisesta”	22
— „ — Valo poistaa pimeyden	182
<i>Kaade, Waldemar</i> , Ruusu-Risti-aikakauskirjan tilaajille	352
<i>Koitere, Esikko</i> , Kaksi runoa	28
— „ — Syksy	278
<i>Koivuluoto, Pekka</i> , Mihin Leo Tolstoi pyrki?	86

<i>Krohn, Eino</i> , Akseli Tolan Asaria	277
— „ — Kirjallisuutta	104
— „ — Toimittajalta 3, 40, 77, 120, 157, 197, 225, 261, 298, 334	
— „ — <i>Helmi</i> , Kansainvälinen spiritualistinen kongressi	311
— „ — <i>Sven</i> , Kirjallisuutta	221, 243, 279, 316, 361
— „ — Ihmisen tie	58
— „ — Yksi pienimmistä	93
<i>L., I.</i> , Sisäeritteisistä rauhasista ja hormooneista	49, 94
<i>Mela, Aimo</i> , Dionysios Areopagita	136, 169
<i>N.</i> , Hiljaisena hetkenä	65
<i>Olcott, H. S.</i> , Psykkisistä kyvyistä	242
<i>Partanen, Jorma</i> , Akseli Tolan uusin näytelmä	190
— „ — Kirjallisuutta	66
— „ — Mitä muualla tiedetään? 31, 68, 108, 149, 192, 218, 255,	
284, 321, 366	
— „ — Toimitussihteeriltä 5, 42, 80, 123, 159, 201, 228, 263, 300, 336	
<i>P., L.</i> , Kirjallisuutta	315
— „ — Matkamietteitä	56
<i>Pohjanmies, Jussi</i> , „Ave Maria”	274
<i>Pohjanpalo, Jorma</i> , Balilaisten uskonnollisista käsityksistä ja poltto-	
hautauksesta	185
<i>Pore, Uuno</i> , Itsenäisyys ja vapaus	349
— „ — Järjestys sekasortoon	134
— „ — Kesäkurssimme	236
— „ — Velvollisuutemme	12
— „ — Vuosikokuksemme	176
<i>von Racowitza, Helena</i> , H. P. B. erään aikalaisensa kuvaamana	210
<i>Reijonen, Tuuli</i> , Veljelleni ahdingossa	133
Ruus-Ristin kesäkurssit	192
Ruus-Ristin Kirjallisuusseura r.y. vuosikokous	149
Ruus-Ristin seitsemästoista vuosikokous	147
<i>Snellman, Jussi</i> , Vapaa sana	30
<i>Steiner, Rudolf</i> , Rudolf Steiner vastaa kysymyksiin	271
Tien varrelta	37, 73, 113, 151, 193, 221, 251, 291, 328, 366
<i>Tola, Akseli</i> , Vanhan Tobian rukous	260

RUUSU-RISTI

TOTUUDENETSIJÄIN AIKAKAUSKIRJA

TIETÄJÄ, PERUST. 1905

PERUSTAJA: PEKKA ERVAST

TOIMITTAJA: EINO KROHN

SISÄLLYS

Mitä on Ruusu-Risti?	1
Toimittajalta	3
Toimitussihteeriltä	5
Velvollisuutemme	12
Muinaisaikaisen sanoja	14
„Uusi usko pohjoisesta”	22
Sielun vapautumista kohden	26
Kaksi runoa	28
Vapaa sana	30
Mitä muualla tiedetään	31
Tien varrelta	37

RUUSU-RISTI

Totuudenetsijän aikakauskirja — Suomen vanhin teosofinen lehti.
Toimitus: Eino Krohn (vastaava), Jorma Partanen (toimitussiht.).

Julkaisija: Ruusu-Ristin Kirjallisuusseura r.y.

RUUSU-RISTI ilmestyy 10 kertaa vuodessa, sisältäen vähintään 320 tekstisivua.

RUUSU-RISTIN toimitukselle tulevat kirjoitukset, kysymykset, uutiset y.m. ovat lähetettävät toimittajalle, toht. Eino Krohnille, os. Helsinki, Maneesink. 2 a C.

RUUSU-RISTIN kirjoituksia saa lainata sillä ehdolla, että lähde tarkasti mainitaan. Sarjakirjoituksia ei saa lainata.

RUUSU-RISTIN tilaushinta on koko vuodelta Smk. 50: —, ulkomailla doll. 2: —. Yksityisnumeron hinta on postivapaasti lähetettynä Smk. 10: — tai 50 c.

RUUSU-RISTI tilataan postin kautta, asiamiehiltä ja suoraan lehden taloudenhoitajalta, Waldemar Kaade, Helsinki, Oikok. 15 A 18.

Asiamiehille myönnetään 10 pros., kun vähintään kolme tilausta tehdään. Tilausraha on maksettava etukäteen.

Ruusu-Ristin Kirjallisuusseura r.y.

Kaikkea ruusuristiläistä ja teosofista kirjallisuutta haluttaessa voidaan kääntyä Ruusu-Ristin Kirjallisuusseuran toimiston puoleen os. Helsinki, Meritullinkatu 33, ovi 2, puh. 23 609 (toimisto) ja 24 430 (toimitusjohtaja).

Toivo Orma Kelloseppä

Iso Roobertink. 1. Puh. 38302

Ostamalla uuden tai **korjauttamalla** vanhan **kellonne meillä** tulette aina olemaan tyytyväinen

Kihla- ja kivisormuksia sekä **hopeaa** edullisesti.

Yli 10 v. kokemus Pariisin ja New-Yorkin parhaissa liikkeissä ensimmäisenä pienten kellojen korjaajana.

Sairasaputoimisto ja Opas *Salve*

Helsinki. Vuorik. 5. P. 24364.

Palvelee yleisöä ant. sairaspua koteihin, opastaen potil. lääkäreille ja sairaaloihin, noutaen ne asemalta eri pyynnöstä. Hyvä koti lääkärihoitoon saapuville ja toipuville.

Alppiaurinkoa, sähköhoitoa ja hierontaa annetaan.

RUUSU-RISTI

TOTUUDENETSIJÄIN AIKAKAUSKIRJA

TIETÄJÄ, perust. 1905

Mitä on Ruusu-Risti?

Olemme eri tahoilta kuulleet, mikä kaunis ja korkea, mikä tärkeä tehtävä Ruusu-Ristillä on teosofisessa liikkeessä tämän maan päällä ja varsinkin Euroopassa. Teosofinen liike semmoisenaan ei voinut pelastaa kristikuntaa maailmansodasta ja sen aiheuttamista onnettomuuksista. Sen oivalsivat Mestarit pian sen jälkeen, kun teosofinen liike oli pantu alulle, ja sen tähden He ottivat H. P. Blavatskyn „kotiin” jo ennenkuin vuosisata oli umpeen kulunut. H. P. Blavatskyn kuoleman jälkeen (1891) johtavat teosofit vuosi vuodelta yhä enemmän hämmentyivät käsityksissään siitä, mitä teosofia ja teosofinen liike oikeastaan oli.

Ruusu-Risti on nyt tavallaan kuin uusi yritys. Se on teosofinen liike uudestisyntyneenä. Se ei ole ainoastaan palannut takaisin H. P. Blavatskyn alkuperäiseen teosofiaan, vaan se on muodon läpi tunkenut ytimeen. Se on ymmärtänyt teosofisen liikkeen alkuperäisen tarkoituksen ja tuonut keskeisimmän teosofisen opin etualalle kaikkien nähtäväksi.

H. P. Blavatsky puhui Aalajasta ja Kristus-prinsiipistä, Ruusu-Risti puhuu kosmillisesta ja mystillisestä Kristuksesta. Kosmillinen Kristus on se personallisuuden absoluuttinen idea, jota Euroopan suurimmat filosofit ovat aavistaneet, ja josta saksalainen Hegel ja suomalainen Snellman puhuivat. Mystillinen Kristus on se kosmillisen Kristuksen heijastus eli siemen, joka on kehitykseen ja itsekasvatukseen inspiroiva voima itsekunkin ihmisen sielussa.

Ruusu-Risti uskoo ja tietää, että Eurooppa, kristikunta, ihmiskunta pelastuu, jos se omaksuu oikean käsityksen Kristuksesta. Kristus on *d e i u r e* meidän vapahtajamme, mutta hän ei voi siksi tulla *d e f a c t o*, ellemme ymmärrä, kuka ja mitä hän on. Ainoana apunamme tässä on Jeesus Kristus. Jeesuksessa Kristus ilmoitti itsensä täydellisesti.

Voidaksemme lähestyä Kristusta tulee meidän lähestyä Jeesusta.

Kristikunnan on ymmärrettävä kuka Jeesus Kristus oli, jos se tahtoo pelastua tulevasta tuhosta. Jeesus Kristus yksin hävittää *tietämättömyyden*, itsekkyyden ja pahuuden kristikunnan sydäimestä. Kun tietämättömyys häviää, silloin totuuden tieto vapauttaa kaikki ja muuttaa maalliset olot paratiisilliseksi.

Ruus-Risti kertoo kristikunnalle siitä Kristuksesta ja siitä Jeesuksesta, jonka kristikunta on unohtanut. Ruusu-Ristin tehtävä on täten sekä kaunis että korkea.

Tämä kaikki koskee Ruusu-Risti-lehteä yhtä paljon kuin Ruusu-Risti-Järjestöä. Ruusu-Risti-Järjestö on kokoonpantu ihmisistä, joissa on hyvää, mutta joissa on myös inhimillisiä heikkouksia. Mikäli Ruusu-Risti-lehti heijastaa elävää järjestöä, on silläkin heikkoutensa. Mutta lehden tehtävä on ennen kaikkea symbolisoida järjestön elävää henkeä ja ihmisyksilöiden korkeampaa minää. Sentähden ihanteellinen lehti kykenisi heijastamaan ainoastaan sitä, mikä hyvä on.

Ruus-Risti-lehemme pyrkii ihannetta kohti, mutta ei silmät ummessa. Hyvä ei merkitse liikkumatomuutta eikä tyhmyyden sopua. Hyvä on läpeensä järkeä, intelligenssiä, nerokkuutta. Sentähden hyvään kuuluu myös sanojen taistelu ja työ totuuden puolesta. Minkä sille voimme, että valon tullen peitetty pahakin paljastuu?

P. E. (1931).

. . . Teosofiakin pysähtyy puolitiehen, ellei teosofi oivalla, mitä on teosofian takana. Teosofia on elämänymmärrystä, filosofiaa, tutkimusta, mutta se on neitseellinen ja hedelmätön, ellei Jumalan elävä henki hedelmöitä sen viisautta. Teosofia on neitsyt Sophia, josta gnostikot puhuivat, ja neitsyt Sophian elämäntehtävä on synnyttää Kristus.

Kristus on teosofian takana, ja vasta kun teosofi löytää Kristuksen, on hän löytänyt elämän ja tulee todella „paremmaksi”.

P. E.

Toimittajalta

Uusi vuosi on alkanut ja kaikki, sekä yksilöt että kansat, suuntaavat katseensa jännittyneinä ja odottavaisina tulevaisuuteen. „Mitä vaiheita ja kohtaloita tämä vuosi on tuova mukanaan?” kysymme itseltämme ja ajattelemme omia henkilökohtaisia pulmiamme ja suunnitelmiamme, mutta myöskin tapahtumia ulkona maailmassa, jotka jonkunlaisena joukkokarmana mullistavasti voivat vaikuttaa jokaisen yksilön elämään.

Lähimmän tulevaisuuden suuntaviivat ovat tietysti enemmän tai vähemmän havaittavissa jo vasta loppuun kuluneessa menneisyydessä, mutta utelias ja kyselynhaluinen ihmismieli tahtoi mielellään hieman raioittaa tulevaisuuden verhoa ja nähdä, miten kaikki asiat oikeastaan järjestyvät, eikä siinä suhteessa tyytyisi vain niihin arveluihin, joita voi tehdä tuntemiensa tosiseikkojen perusteella.

Jo se, mitä tiedämme maailmanhistoriallisten tapahtumien viimeaikaisesta kehityksestä, on omiaan herättämään huolestumista tulevaisuuden suhteen. Mutta myöskin astrologiset merkit tuntuvat viittaavan siihen, että kuljemme kohti kriittisiä aikoja. On tosin aina muistettava, että astrologia paljastaa pääasiallisesti vain taipumuksia ja edellytyksiä, näyttää, mitä voimia on vaikuttamassa, ja että astrologian soveltaminen kansojen kohtaloihin on vielä sangen uutta ja vähän kokeiltua. Silti ei ole erikoisen rauhoittavaa tutustua näihin merkkeihin varsinkin kun ottaa huomioon jo nyt vallitsevat jännittyneet olosuhteet.

Mitä sitten kertovat astrologiset tutkimukset? Astrologian erikoistuntija Ruusu-Ristissä, insinööri L. Krohn, on laskemiensa perusteella tullut siihen tulokseen, että sotaisten selkkausten vaara suurten Euroopan kansojen välillä on tänä vuonna erikoisen lähellä. Varsinkin syyspäivän tasauksen aikana saavuttaa kriittinen tilanne huippunsa. „Jos pääsemme tämän vuoden yli ilman maailman rauhan rikkoutumista on pahin vaara joksikin aikaa ohi, ja meillä on mahdollisuudet pelastaa tilanne.” Tästä samasta seikasta kirjoittaa astrologi Dag Hemdal „Apu”-nimisessä viikkolehdessä: „Syyskuu: — — Myöskin Euroopassa vallitsee suuri levottomuus ja Itä-Aasiassa jo palaa. Syyskuun 15 päivänä joutuu Pluto samaan asentoon, jossa Neptunus oli maailmansodan alkaessa.” Ennustukset Suomeen nähden eivät vaikuta yhtä krii-

tillisiltä, vaikka rauhattomuuden mainingit tietysti myös ulottuisivat Suomeen.

Vuoden 1937 aspektit näyttävät siis synkiltä. Silti emme saa vaipua toivottomuuteen emmekä menettää rohkeuttamme. „Tähdet eivät pakota, ne antavat vain taipumuksia”, sanotaan. Ja toiseksi on olemassa myös vanha sääntö, jonka mukaan kaupunki pelastuu, jos siinä on kyllin monta vanhurskasta. Tämä velvoittaa meitä. Meidän on työskenneltävä henkisen kulttuurin puolesta, jolle sota ja väkivalta sinänsä on vierasta. Meidän on pidettävä korkealla rakkauksen ja suvaitsevaisuuden lippua. Jokaisen yksilön tehtävä ja asenne on tässä merkityksellinen, sillä yksilö merkitsee enemmän kuin yleensä aavistetaankaan. Ja sitten on tärkeitä, ettemme liian paljon puhu lähestyvistä sodanvaarasta ja usko siihen. Kaikenlaiset negatiiviset suggestiot ovat vaarallisia. Emme saa maalata pirua seinälle. Meidän täytyy uskoa, että on kyllin paljon ihmisiä, jotka jo nyt ymmärtävät, kuinka hyödytöntä ja epäinhimillistä on vuodattaa ihmisveljien verta, kuinka loppujen lopuksi ei edes ulkonaisessa itsekkäässä suhteessa mitään voiteta väkivaltaisoin keinoin. Eläähän vielä se sukupolvi, joka on ollut mukana maailmansodassa, joka tietää, mitä sellainen tuo mukanaan.

Muuan ystäväni on nähnyt unen, joka tuntuu viittaavan nykyiseen tilanteeseen. Toivokaamme, että sen sisältämä ennustus käy toteen: Unessa oli joukko ruusuristiläisiä, joilla kaikilla oli eri kansallisuuksien lippuja käsissään. Joukkoon tuli myöskin P. E. Hänen edessään oli Venäjän lippu. Hän näytti epäröivän, mutta vihdoinkin hän uskalsi tarttua tähän lippuun. Sitten hän pyysi kaikkia asettumaan riviin ja kääntämään lippunsa. Ne käännettiin, jolloin kaikki olivat yksivärisiä — valkoisia.

Mietiskely

Varsinainen meditatiioni ja kontemplatiioni on itsenäisiä ihmisiä varten. Siihen sisältyy, että ihminen itse omin neuvoin tahtoo päästä tietoon ja taitoon. Välttämätön ehto on sentähden, että ihminen uskoo ja luottaa Kristukseen mystillisesti puhuen, siis Jumalan läsnäoloon ihmisen hengessä. Muutoin hän voi joutua „väärien profeettain” kynsiin.

P. E. (1909).

Toimitussihteeriltä

Jokaiselle totuudenetsijälle tulee aikanaan vakavana mieleen kysymys, onko hänen liityttävä johonkin seuraan, jota kohtaan hän tuntee vetäymystä, vai onko hänen parasta pysytellä yksikseen. Tämä kysymys saattaa esittäytyä hänen ratkaistavakseen silloinkin, kun hän jo on liittynyt muiden etsijöiden piiriin; hän arvostelee asemaansa ja suhdettaan muihin monta kertaa, ja tuskin erehdymme, jos sanomme hänen ratkaisevan tämän kysymyksen ainakin kahdesti, ehkäpä useamminkin.

Ensimmäisen kerran hän punnitsee seura-kysymystä silloin, kun hänessä herää halu ryhtyä pohtimaan elämän tarkoitusta ja sen arvoja, tai — toisin sanoen — kun hän alkaa ymmärtää totuudenetsinnän ihmisen ensimmäiseksi velvollisuudeksi.

Tämä kysymys ei useastikaan ole yksinkertainen ja mutkattomasti ratkaistavissa. Ne näet, jotka tuntevat vetäymystä elämän arvoitusten tutkisteluun, eivät enää ole joukko-ihmisiä. He ovat jo ajatelleet itsenäisesti, eivätkä he enää tyydy iskusanoihin ja hyötynäkökohtien sanelempiin ohjelmiin. Heissä elää, vaikkapa vain ajoittaisena, kaipaus totuuteen, joka puolueettomasti ja erehtymättömästi ratkaisisi elämän arvoituksen *heidän* kohdaltaan.

He ovat siis myös useasti kriitillisiä, arvosteluun varautuneita. Tämä on oikein. Hyväksi heille, jos he alusta alkaen kysyvät itseltään, mitä he odottavat ja toivovat seuroilta, jotka näyttävät tavalla tai toisella vastaavan heidän harrastuksiaan.

Jos he odottavat saavansa välittömiä, vapauttavia totuudenäkemyksiä jonkun seuran ansiosta, he toivovat liikoja. Mikään seura ei ole totuuden yläpuolella, eikä siis totuus ole keinotekoisesti välitettävissä.

Seurat ovat ihmisten yhtymiä, älköönkä totuudenetsijä siis myöskään kiinnittäkö liikoja toiveita muihin ihmisiin, vaikka nämä näyttäisivät kuinka tietorikkailta tai viisailta tahansa. Tiedot sinänsä ovat „helisevää vaskea ja kilisevää kultaa”, ja totuuden — Jumalan — etsijälle ne ovat vain välineitä, eivät oma-arvoisia. Entä sitten se viisaus, joka sydäntä sykkähdyttäviin sanoihin pukeutuneena kuuluu joidenkin huulilta? Älköön sekään häntä lumotko. Totuudenetsijä tekee väärin, jos hän lankeaa pylvomaan yhtäkään ihmistä tai tämän

viisautta; „yksi on teidän Mestarinne, Kristus”, sanoo Jeesuskin.

Kuinka varoittaa sitä, joka odottaa joltakin henkiseltä seuralta persoonallista hyötyä, varallisuutta, kunniaa tai yliaistillisia kykyjä? Menköön sellainen ihminen itseensä ja tutkikoon vaikuttimiaan, ja hän on näkevä, että ne eivät ole puhtaat. Ja jos joku seura hänelle näitä tarjoaa, kavahtakoon hän sitä; tällaiset tarjoukset osoittavat, että seura ei ole henkinen, vaan jotakin muuta.

Mikä sitten jää henkisen seuran tarkoitukseksi?

Totuudenetsijälle paljonkin, kaikesta huolimatta, totuuden harrastelijalle ylen vähän.

Olettakaamme, että vakava totuudenetsijä on tullut Ruusu-Ristin jäseneksi. Jos hän on päässyt mainitsemaamme käännekohtaan ja kypsän harkinnan jälkeen liittynyt järjestöömme, hän todennäköisesti alkuaikoina pysyttelee hiljaisena, kuuntelee ja pohtii. Hän tutustuu muihin jäseniin ja ystäväystyy joidenkin kanssa erikoisemmin; hän oppii tuntemaan persoonallisuuksia ja huomaat, miten jokaisella on omat erikoisharrastuksensa, yksilölliset näkemyksensä ja „keppihevossensa”. Ne, jotka aluksi näyttivät ylen viisailta, eivät ehkä olekaan yhtä korkealla hänen silmissään, kun heidän inhimilliset piirteensä ovat selvenneet. Tässä joutuu hänen pyrkimyksensä aitous koetukselle. Jos hän on etsinyt vain ihmisiä tai inhimillistä nerokkuutta, hän saattaa pettyä ja erota, emmekä me laisinkaan voi tätä pettymystä ihmetellä. Mutta jos hänen etsintänsä pysähtyy ihmisiin, hän on luopunut totuudesta, vaikka hän olisi seuransa uskollisimpia jäseniä — kunnes hänen silmänsä toivottavasti aukeavat.

Totuus on tässä asiassa paradoksimainen: meidän on vaa-dittava *totuutta* koko olemuksellamme, mutta emme saa odottaa, että yksikään *ihminen* sen meille paljastaisi. Totuus, Jumala, on yläpuolella persoonallisuuksien, jotka parhaimmillaankin saattavat heijastaa siitä vain eri puolia, mutta kun ihminen pyytää sitä, mikä on kaiken takana, se alkaa puhua hänelle monin tavoin, myös monen ihmisen suun kautta — ennen kaikkea hänessä itsessään.

Kun totuudenetsijä alkaa henkisesti itsenäistyä, hänelle saattaa tulla toisen kerran vakavana eteen kysymys, miksi hän on liittännyt vapaan itsensä seuraan. Onhan totuudenetsijöitä muallakin, ehkäpä suuremmassa määrässä valistuksen tarpeessa olevia kuin konsanaan ruusuristolaiset, joilla

sentään on ainakin selvät teoriat. Minkä takia sitoa itsensä yhteen järjestöön?

Tämä on kysymys, jonka jokainen ratkaisee itsekseen. Se on hänen ja hänen jumalansa keskeinen asia. Tässä vaiheessa ei enää ole kysymys persoonallisesta kaipauksesta totuuteen, vaan halusta auttaa mailmaa ja palvella kanssaihmi-siään. Ihminen on jo löytänyt Jumalan, ja Jumala hänessä yllyttää häntä toimintaan.

Hän miettii ja odottaa. Kysymys ei ole ainoastaan sisäinen, vaan myös käytännöllinen. „Entäpä jos tuossa näennäisesti epätsekkäässä riippumattomuusajatuksessa onkin hieno persoonallisuuden ansa?” hän saattaa ajatella. „Saisin antaa itseäni jokaiselle sen verran kuin minua haluttaa ja huvittaa, voisin itse määrätä, kenelle jakelen parhaintani ... Entä seura, jonka piirissä olen elänyt, joka on minua auttanut, jonka jäsenet ovat olleet sekä tukenani että periaatteitteni koetinkivinä, jätänkö sen nyt, kun se on täyttänyt tehtävänsä?”

Ei, hänen täytyy myöntää, että kaikki tehokas työ, minkä henkisen elämän levittäjät ovat suorittaneet, on ollut mahdollista vain keskittymisen kautta. Keskittyminen merkitsee rajoittautumista, mutta se on elämän laki, sitä ei voi muuttaa. Kysymys on vain siitä, mihin ihminen keskittyy. — Hän miettii, katselee itseään, ja samalla ajattelee niiden elämäntyötä, joita hän on oppinut kunnioittamaan, ja hän ymmärtää:

Nekin, jotka hänelle teosofina ja suomalaisena ovat läheisiä, H. P. B. ja P. E., suorittivat työnsä seurojen välityksellä. H. P. B. perusti ensin Teosofisen Seuran ja myöhemmin, tahtoen saada työlle vakavamman perustan, sen Esoteerisen Osaston, ja yhteys Mestareihin säilyi hänen kuolemaansa saakka. P. E. oli Suomen Teosofisen Seuran keskeisin henkilö kauan aikaa, kunnes hän lopulta oli pakotettu muodostamaan toisen seuran voidakseen tehokkaimmin toimia.

Vanha rosenkreutsiläissymboli, pelikaani, joka ruokkii poikasiaan sydänverellään, kuvaa parhaiten kaikkien ihmiskunnan auttajien elämäntyön salaisuutta. Se on Kristusminuus, joka elämästä elämään uhrautuu niiden hyväksi, jotka janoavat totuutta. Tämä sama vertauskuva myös osoittaa, kun sitä sovellutamme, mikä on elämä, joka tarjoutuu jokaiselle itseinäistyvälle totuudenetsijälle.

Se osoittaa edelleen, missä piilee henkisen seuran, Ruusu-Ristinkin, sisäinen merkitys ja vaikutus. Ruusu-Risti syntyi tavallaan P. E:n sydänverestä, hänen kärsimystensä ja voit-

tojensa lapsena, ja se säilyi sillä, että hän uhrasi sille itsensä ja työnsä, — hän ja ne, joissa vaikutti sama henki.

Jos Ruusu-Risti hänen poistuttuaan on säilyttänyt merkityksensä henkisten opetusten välittäjänä ja kouluna, missä vakavasti tehdään työtä, johtuu se pohjimmiltaan siitä, että uhrautumista, itseään antavaa rakkautta on järjestömmme jäsenissä.

Ruusuristiläinen, jolle omakohtaisesti on selvinnyt tämän pelikaani-symbolin merkitys, hän on myös lopullisesti ratkaisu suhteensa seuroihin yleensä ja lähinnä Ruusu-Ristiin. „Kaiken sen, mitä minä olen, minä ja’an niiden kanssa, jotka kaipaavat elämää, ja kaiken sen, mitä minulla on, minä annan niille, jotka isoavat.” Hän tuntee, että Ruusu-Ristillä on oikeus hänen elämänsä työhön, ja hän tietää, että se myös tarjoaa hänelle tilaisuuksia tehdä työtä, joka joskus kantaa hyvän hedelmän.

Hän näkee samalla, että palvelemisen tie, joka hänelle näin avautuu, tarjoaa lukemattomia toimintamahdollisuuksia, enemmän kuin hän ennen oli huomannut. Elämä tuntuu jollakin tavalla yksinkertaistuvan: vaikuttimet ja niiden toteuttamiset, teot, näyttävät lähestyvän toisiaan, ja välittömyys, joka tästä seuraa, tekee hänen elämänsä mutkattommaksi. Hän ymmärtää, että oman sydänverensä — parhaimpansa — antaminen ei ole mikään juhlallinen toimitus, ei asenteiden ottoa, „poseeraamista”. Se on yksinkertaisesti vain toisten ihmisten auttamista, ja teot, jotka hänen on suoritettava, ovat juuri ne, joita hän kulloinkin näkee tarvittavan. Jos tälle työlle karttuu vaikuttavuutta, johtuu se siitä, että hän ei etsi omaansa, vaan sitä, mikä on Jumalasta, siitä, että hänen sydämensä, jos hän on sille uskollinen, aina siunaa jokaista.

Tämän yhteydessä hänestä saattaa tuntua siltä kuin hänen itsekasvatuksensa olisi saanut uuden värityksen, ikäänkuin hän olisi löytänyt uuden tavan puhdistaa sieluaan. Ei suinkaan menetelmää, joka kumoaisi sen vanhan, jota hän on koettanut noudattaa, vaan tavallaan toisen puolen siitä, vieläpä oleellisemman.

Puhdistuminen on itsekkyydestä luopumista, kieltäytymistä, sen hän on tiennyt, mutta yhtä selvästi hän ei ole tajunnut, että luopuminen on itse asiassa *antamista*. Tämä antaminen voi persoonallisuudessa ilmetä velvollisuudentunnon vaatimuksesta; hengen kannalta, joka häntä siihen kehoittaa, se on iloista avartumista ulospäin, myönteistä toi-

mintaa, jonka päämääränä on kaiken hyvän rohkaiseminen, kaiken totuudenkaipuun vahvistaminen . . .

Kun hän on löytänyt tämän suhtautumistavan, hän tuntee lähestyvänsä ihmisiä, joiden kanssa hän on kosketuksissa, ennen kaikkea niitä, jotka ovat hänen työtovereitaan. Nämä muut ikäänkuin astuvat hänen sydämeensä, kukin omaa laatuun edustavana, toisista erillisenä, mutta jokainen toiveita herättävänä lupauksena. Hänestä tuntuu kuin hän jollakin tavalla osallistuisi näiden veljiensä pyrkimyksiin: hän iloitsee ja hän kärsii heidän kanssaan ja heidän puolestaan heidän itsensä sitä tietämättä.

Kun ruusuristolainen totuudenetsijä tämän näkee ja ymmärtää, silloin hänelle myös käy selväksi, että hänen järjestöön kuulumisensa ei suinkaan estä häntä palvelemasta ihmisiä yleensä. Päinvastoin se auttaa häntä siinä. Ruusu-Risti on, hän huomaa, tavallaan pienoiskuva totuutta etsivästä Suomen kansasta. Siinä on jäseniä kaikista yhteiskuntapiireistä ja mitä erilaisimpia sivistysasteita ja toimialoja edustavia. Jokaisella jäsenellä on mahdollisuus ennemmin tai myöhemmin tehdä kaikille yhteistä työtä omassa piirissään; tämän takia on myös luonnollista, että heidän, jäsenten, täytyy saada kaikkea tähän tarvitsemaansa opastusta ja oppia, sikäli kuin he itse sitä kaipaavat, ja sikäli kuin muut jäsenet, heitä tavalla tai toisella edistyneemmät, voivat sitä antaa. Se on suorastaan heidän oikeutensa.

Tämä käytännöllisiä seurauksia edellyttävä näkemys muistuttaa häntä leiviskästä, joka hänelle on annettu, ja joka karttuu vain käytettäessä. Hänelle, palvelemisen taitoa opettelevalle, elämä sanoo suorat sanat: „Käytä kykyjäsi toisten auttamiseen. Jos sinulla on pienikin taito, auta sillä muita tai opeta se heille. Sinulla on tietoja; anna niitä muille, jotta hekin käyttäisivät niitä hyväkseen totuutta etsiessään. Vai haluatko kenties eristäytyä veljistäsi, jotta selvemmin kuulisit heidän avunpyyntönsä ja paremmin tuntisit, kuinka välttämätön olet tässä maailmassa?” —

Varmaa on, että meidän on joskus tehtävä tili siitä, mitä olemme tehneet, kuin myös siitä, mitä olemme tekemättä jättäneet. Huolehtikaamme siis, etteivät laiminlyöntimme tee tyhjäksi monien elämämme vaivalloisten ponnistusten hedelmiä.

Tässä yhteydessä emme malta olla ottamatta esille muuatta P. E:n suunnitelmaa. Hän esitti sen lyhyesti „Tietäjässä” v. 1912 (n:o 7—8). Se kuuluu seuraavasti:

„Ja nyt onkin alkanut selvitä tärkeä tulevaisuuden työ. Meidän on pantava pystyyn teosofinen kansanopisto. Ajatelkaamme oppilaitosta, joka olisi auki määrättyinä kuukausina vuodesta ja jossa oppia annettaisiin erilaisissa teosofisissa aineissa: maailman uskonnoissa, filosofiassa, yliaistillisten tutkimusten, spiritismin ja salatieteen historiassa, nykyaikaisessa teosofiasa, astrologiassa y.m. „salaisissa tieteissä“, kristinuskon alkuhistoriassa, uuden testamentin lukemisessa, kreikan, sanskritin ja englannin kielissä, yhteiskunnallisessa kysymyksessä, käytännöllisessä mietiskelyssä — mainitakseni joitakuita aineita, jotka heti päähän pätkähtävät! Eikö semmoinen oppilaitos levittäisi siunausta ympärilleen? Eikö semmoinen kansanopisto olisi tarpeen vaatima ja tarkoitustaan vastaava? Oi, sitä ei yksikään teosofi voi kieltää! Ja jos kysytte: onko meillä opettajavoimia, vastaan: on, ja että oppilaita olisi, siitä olen myös vakuutettu.” —

Jotakin yllä esitetystä on jo toteutumassa. Ruusu-Ristissä on tutkimustyö varsinkin viime vuosina käynyt entistä kiinteämmäksi. Jos arkielämän huolet osaltaan vaativat voimiamme ja vaikuttavat hajoittavasti, ovat kesäkurssit, joiden keskittyneisyyttä kaikki osanottajat kiittävät, muistuttamassa meitä tästä P. E:n suunnitelmasta, joka yhä elää. Se taas vetoaa meidän totuudenjanoomme ja palvelushaluamme. Se kyllä toteutuu aikanaan, vieläpä välttämättömyyden kutsusta.

Ruusuristolaisilta näet vaaditaan paljon. Tämän myöntää jokainen jäsen, jolle on alkanut selvitä järjestömmen „dharma“, sen sisin olemus ja tarkoitus. Eikä ole omahyväisyyttä, jos sovellutamme itseemme vuorisäärnan sanat: „Te olette maan suola ...” Me tunneimme sen vaatimukseksi, jonka elämä meille esittää, ja me puolestamme emme voi muilta mitään vaatia, korkeintaan sydämessämme toivoa, että muut tuntisivat samoin.

Meidän pitäisi olla tiedon ja taidon ihmisiä, opettajia, lohduttajia, auttajia ... Jokapäiväinen elämä osoittaa, kuinka huonosti tähän kaikkeen pystymme. Mutta meillä on itsekullakin jatkuvasti iloa siitä, että on muita, ystäviä, joissa elää sama henki, ja jotka ymmärtävät, tukevat, rohkaisevat.

*

Viime vuoden marras- ja joulukuun numeroissamme julkaisimme uudelleen P. E:n kirjoitelman „Teosofia hengen uskontona”, koska se mielestämme oli tärkeä jokaiselle totuudenetsijälle, niin teosofille kuin ei-teosofillekin. Iloksemme löysimme taannoin, aikakauskirjamme vanhoja vuosikertoja selaillessamme, v:n 1917:n „Tietäjän” kolmannelta numerosta kohdan, missä P. E. itse kertoo tämän kirjasen synnystä. Kirja ilmestyi v. 1916 „Kristinuskoa”-sarjassa seitsemäntenä numerona; P. E. sai aiheita selittävään kirjoitukseensa aikai-

semmin Tietäjässä ilmestyneestä arvostelusta, mikä päättyi lauseeseen: „Vallan erehdyttävää on, että se on saanut sijansa 'Kristinuskoa' sarjassa, sillä historiallisesta kristinuskosta siinä ei puhuta — niin mitään.”

Esitämme siis seuravassa P. E:n valaisevan vastauksen, koska oletamme, että useimmat lukijamme eivät saa tätä vanhaa Tietäjän vuosikertaa käsiinsä; kursivointi on meidän tekemämme.

Olen ennen tässä aikakauskirjassa kertonut siitä henkisestä herämyksestä, jonka sain kokea kahdenkymmenen vuoden ikäisenä (kts. Tietäjä, huhtikuu 1915). Löysin silloin mielestäni Jumalan, sen taivaallisen Isän, josta Jeesus puhuu. Teosofiaa olin tutkinut kohta kolme vuotta, mutta henkinen uudestisyntymiseni tapahtui niin sanoakseni kristinuskon merkissä. Leo Tolstoi, joka oli henkisenä oppaanani, vei minut evankeliumein Kristuksen yhteyteen. Se kuva todellisesta kristinuskosta, jonka silloin sain, ei ole häipynyt mielestäni. Se o'li kaukana siitä, mitä uskovaiset yleensä kristinoppina pitävät. Se ei tiennyt mitään sijaissovituksesta, kuolemanpelosta, helvetistä tai Jumalan armosta. Se ei ollenkaan vaivannut päätään sillä, oliko Jeesus Jumala vai ihminen. Se oli vain tietoa, sisäistä henkistä ja yliaistillista tietoa Isästä Jumalasta, joka rakasti. Ja se oli kristinuskoa sentähden, että Jeesus Kristus joka sanallaan ja teollaan todisti samasta elävästä jumalallisesta isästä; hänellä oli täydellisenä se tieto, jonka ensimmäinen sa'aisuus oli minulle paljastunut; hän oli siis kokenut ystävä, johon saatoin rajattomasti luottaa.

Mikä oli luonnollisempaa kuin että yritin pukea ajatuksiksi ja sanoiksi sitä sisäistä näkemystä, mikä minulla oli? Niin syntyi julkaisematon ruotsinkielinen kirjoitus, joka sisälsi saman kriittillisen analyysin teosofiasta, mikä nyt esiintyy äsken ilmestyneen pikku kirjani kuudessa ensimmäisessä luvussa. Jatko jäi sillä kertaa kirjoittamatta ja saikin odottaa kaksikymmentä vuotta, ennenkuin se paperille pantiin. Se pyöri kyllä mielessä, mutta tuntui aina siltä, ettei kukaan sitä ymmärtäisi. Vasta viime kesänä, kun käsiini sattui eräs ruotsalainen kirja „Sann och falsk religionset”, kirjoittanut Richard Hejll, jota kirjaa Hufvudstadsbladet leimasi jokseenkin käsittämättömäksi järjettömydeksi, innostuin ja päätin koetteeksi kirjoittaa ja julkaista noita vanhoja mietteitäni ja kokemuksiäni, koska mielestäni niiden järjettömyys kävi samaan suuntaan kuin yllämainitun ruotsalaisen ajattelijan.

Vaikka niissä esiintyvä näkökanta ei näennäisesti ole missään tekemisissä kristinuskon kanssa, kuvastuu se minulle aito kristillisenä protestanttisuutena. *Siihen mielestäni itse asiassa kätkeytyy koko protestantismien syvin aate. Pieni kirjani, joka ei ole erityisempää huomiota herättänyt, on täten omissa silmissäni sekä filosofis-teosofisesti tärkeä että läpeensä kristillinen, vieläpä sangen syvässä merkityksessä.*

Uuno Pore:

Velvollisuutemme

*Puhe P. E:n syntymäpäivän juhlassa
joulukuun 26 päivänä 1936.*

Kaikissa salaisissa seuroissa ja veljeskunnissa on painostettu vaitiolevaisuutta. „Älkää heittäkö helmiä sioille ja koirille pyhää, etteivät ne kääntyisi ja repisi teitä”. Mutta niinkuin koko henkinen elämä aina on kultaisen keskitien kulkemista, samoin ei meidän pidä langeta luulemaan, ettei kenellekään pitäisi puhua henkisistä asioista. On osattava vaieta, mutta myös on osattava oikeassa tilanteessa puhua. Tämänhän me periaatteessa ymmärrämme yleiseksi säännöksi. Mutta en tarkoita nyt filosofista opetusta yleisistä ruusu-ristiläis-teosofis-kristillisistä opeista. Tarkoitin tässä etupäässä sitä omakohtaista kokemusta, minkä meistä kukin on todella saavuttanut, sitä tietoa, johon olemme tulleet oman elämämme koekenttänä.

Epäilemättä näet jokainen meistä on kokenut, saavuttanut, huomannut sellaista, mistä ei osaa eikä tahdo puhua julkisesti ilman muuta. Hän tuntee, että nuo kokemukset ovat hänen helmiänsä, hänen pyhänsä, jonka hän tuntee velvollisuudekseen pitää salassa maailmalta yleensä. Mutta nämäkin henkiset aarteet on käytettävä ihmiskunnan hyväksi: emme saa kaivaa maahan näitäkään talentejamme. P. E:n kirjassa „Alempi ja ylempi jooga” kerrotaan vanhasta rosenkreuziläissäännöstä, jonka mukaan jokaisen Veljen oli hankittava itselleen ystävä, jolle hän saattoi uskoa tietonsa elämästä ja rosenkreuziläisyydestä. Vanha traditio on ollut kuulemma myös entisten suomalaisten tietäjien keskuudessa, että ennen kuolemaansa heidän oli uskottava taitonsa jollekin itseään nuoremmalle.

Tähän tapaan meidänkin on siis siirrettävä jälkimaailmalle se henkinen pääoma, jonka olemme saavuttaneet P. E:n opetusten avulla, siten että hankimme itsellemme ystävän tai ystäviä, joille voimme uskoa todellisen, käytännöllisen tietomme elämästä. Se on velvollisuutemme. Ellemme tätä osaa tehdä — ellemme ole osanneet hankkia itsellemme luotettavia ystäviä — tunnemme kuolemamme hetkellä varmaan kuin mies ja vaimo, joilta ei ole jäänyt lasta maailmaan, joka säilyttää ja vie eteenpäin sitä, mihin he olivat päässeet. Vain luotettavien ystävien parissa voimme sydämemme avata,

oppia itsemme tuntemaan — ja siten päästä kulkemaan eteenpäin.

Vain jakamalla ystävillemme parhainta, salaisinta, mitä olemme elämässä oppineet, olemme maksaneet sen hinnan, joka oikeuttaa meidät kulkemaan eteenpäin. Auttamalla ystäviämme vaikeuksista autamme itseämme, vapaudumme itse. Eli niinkuin P. E. kerran sanoi: „Ihminen ei pääse yksinään eroon mistään heikoudestaan ja viastaan, ellei hän auta jotakin toista ihmistä pois samasta viasta tai heikkoudesta”.

Me ruusuristiläiset P. E:n ystävät olemme hänen henkisen sanomansa säilyttäjät ja edelleen siirtäjät jälkipolville. Me olemme vastuussa siitä, ettei se pääse maailmasta häviämään, että se on muokkaava ja valmistava ihmispolven, jonka keskuuteen tulee tämän vuosisadan opettaja. — Jotkut voivat hämmästyksissään kysyä: „Mutta eikö P. E:n opetukset tule ilman muuta ja varmasti säilymään niissä monissa kirjoissa, niissä muistiin kirjoitetuissa esitelmissä, jotka ovat tallella?”

Ajatelkaamme pientä vastakysymystä: Miksi ei Kristuksen oppi ole säilynyt puhtaana kautta vuosisatojen, vaikka se on ollut muistiinpantuna? Tai miksi ei teosofia ole säilynyt puhtaana, vaikka H. P. Blavatsky toi sen kirjoissaan aivan selvästi esille?” Ajatellessamme historiallisia esimerkkejä, emme voi olla toteamatta, että henkisen sanoman säilyminen maailmassa ei olekaan riippuvainen siitä, että se on kirjaan pantu. Tämä on mielestäni eittämätön ja samalla järkyttävä tosiasia, sillä emme mekään voi olla varmat P. E:n sanoman säilymisestä vain sillä, että hänen esitelmänsä ja puheensa painetaan. Milloin sitten voimme olla varmat siitä, että hänen tuomansa viisaus säilyy maailmassa? Ilmeisesti vain silloin, kun me itse tulemme hänen opetustensa eläviksi esimerkeiksi, kun me elämässämme toteutamme hänen opetuksensa, — joka samalla on todellista teosofiaa, todellista kristinuskoa.

Eivät edes ystävämme ymmärrä tarkoitustamme, ellemme elämässämme toteuta, mistä puhumme. Ja ellemme tietöömme ja elämäämme saa innostumaan yhtään ihmisistä, me viemme hautaan aarteemme. Teoria on hyvä ja voi jossain määrin auttaa ihmisiä, mutta ellemme ole osanneet ja jaksaaneet soveltaa sitä omaan elämäämme, ellemme ole pitäneet huolta siitä, että elämässämme toteutamme suunnilleen yhtä paljon kuin puhumme, sanamme jäävät hedelmättömiksi, eivätkä jaksa innostaa ihmistä henkiseen elämään. Vasta kun

koetamme vilpittömästi olla sitä, mitä puhumme, sanamme muuttuvat hedelmällisiksi ja voimallisiksi, ja kuuntelijat tuntevat: „Kas noin minäkin tahtoisin elää!”

P. E. ei koskaan pitänyt siitä, että häntä palvottiin. Hän aina vain painosti sitä, että ottaisimme vastaan sen totuuden sanoman, joka hänellä oli.

Jeesus Natsarealainen kysyttyään Pietarilta, rakastiko tämä häntä ja saatuaan myöntävän vastauksen sanoi: „Kaitse minun lampaitani.” Samoin jokaista henkistä opettajaa parhaiten rakastamme ja ilahdutamme tekemällä hänen työtään; emme sillä, että koroitamme hänet jalustalle ja koetamme pohtia ja tuumiskella, kuinka monta vihkimystä hän oli saavuttanut, tai kuka hän oli edellisissä elämässään.

Muinaisaikaisen sanoja

Julkaissut kapt. P. G. Bowen

[V]

Vitteitä ja selityksiä

On ymmärrettävää, että jotkut, jotka eivät ole muinai-
aikaisen viisauden seuraajia, silmäilevät tätä kirjaa, mutta
ymmärrettäköön, että se ei ole kirjoitettu heitä, vaan aitoja
etsijöitä varten. Yleisluontoinen johdanto tyydyttää satun-
naisesti uteliaan ohimenevää mielenkiintoa, mutta tutkijan,
jos hän tahtoo parhaimmalla tavalla käyttää tätä kirjaa hy-
väkseen, täytyy tietää siitä hieman enemmän.

Kirjassa on kuusi tosi okkultismia käsittelevää oppituntia.
Tämä kirjoitus ja ne kaksi, jotka sitä edeltävät, nim. „*Opetus-
lapsiuden Tie*” ja „*Maailmankaikeus, planeetta, maailma ja
ihminen*”, *) ovat omaa työtäni ja tarkoitettut muokkaamaan
mieltä vastaanottokykyiseksi niitä huomattavasti syvällisempiä
opetuksia varten, jotka ovat käännöksiä isinzunkielisestä
käsikirjoituksesta „*Muinaisaikaisen sanoja*”.

Omat kirjoituksena eivät ole selityksiä muutoin kuin epä-
suorassa ja hyvin osittaisessa merkityksessä. Tavanmukai-

*) Edellinen julkaistu aikakauskirjassamme helmi- ja maaliskuun nu-
meroissa v. 1936.

nen kommentaari pikemminkin estää kuin auttaa tutkijaa, kun ovat kysymyksessä opetukset sellaiset kuin „Muinais-aikaisen sanat”, koska se asettaa hänen ja Opettajan väliin toisen ihmisen sielun ja ajatuksen. Sen sijaan että alusta asti keskittyisi löytämään oman tulkintansa, hän tuhlaa aikaa yrittäessään ymmärtää toisen tulkinnan, joka saattaa tietää vähän enemmän kuin hän, tai joka — mikä on vielä vaarallisempaa — saattaa erityisesti edustaa jotakin määrättyä näkökantaa näihin opetuksiin nähden. Näitä tällaisia on useita; itse asiassa me kaikki olemme sellaisia, kun teemme työtä persoonallisessa tajunnassamme, olimmepa kuinka hartaita totuudenpalvojia tahansa. Etsiköön tutkija siis oman tulkintansa älköönkö hyväksykö mitään toisen auktoriteettiuden nojalla.

Kaikki, mitä koetan tehdä, ja kaikki, mitä voidaan tehdä, supistuu siihen, että yritän poistaa eräät pienemmät esteet, jotka saattavat kääntää huomion näiden läksyjen oleellisten totuuksien etsinnästä, ilman että ne sinänsä millään tavalla auttavat, jos ne jätetään tutkijalle avutta voitettaviksi.

„Muinaisaikaisen” kolme läksyä ovat katkelmia sen jumallisen salatieteen koulun perinnäisistä opetuksista, jonka piirinä on Afrikka ja eräät siihen liittyvät maat. Se kirjoitus, josta ystäväni Mehlo Moya teki isinzu-käännöksensä, on niitä, jotka ovat olemassa symbolisessa muodossa. Ei kennelläkään muulla kuin järjestön vihityillä ole tietoa, joka on välttämätön kaiken sen täydelliseen tulkitsemiseen, mitä nämä kirjoitukset sisältävät; Mehlo Moyan käännöstä kokonaisuutena ei siis voida pitää auktoritatiivisena, sillä hän itse ei väitä olevansa muuta kuin „oppija”, vaikkakin hän väittää olevansa yhteydessä Vihittyihin. Toisaalta eräät opetusten jaksot, joista tässä annetut katkelmat ovat esimerkkejä, muodostavat osan opiskelurituualista, jonka kaikki veljet ja useimmat kokelaat oppivat ulkoa; tämän nojalla nämä läksyt voidaan hyväksyä täysin auktoritatiivisiksi.

Kuka on „Muinaisaikainen” ja kuka on „Oppija”? *Muinaisaikainen* ei ole ihminen, vaan itse Kaikkiallinen Viisus, joka puhuu tämän erityisen koulun kautta. *Oppija* on jokainen ja kuka hyvänsä, jossa halu lähteä Polulle on herännyt. Tässä esitetyt oleelliset totuudet ovat samat kuin ne, joita kaikki muutkin Suuret Veljeskunnat varjelevat, mutta muoto, missä ne annetaan, on tälle Järjestölle ominainen. Tämä erityinen muoto ei ehkä vetoa kaikkiin tutkijoihin, mutta ellei vetäymystä ole, sen ei pitäisi antaa heille aiheutta

opetusten halveksimiseen. Kokelas ei *valitse* Kouluaan eikä opettajaansa: hän *syntyy* edellisen jäseneksi ja jälkimmäisen lapseksi kauan ennen kuin hänestä tulee tietoinen oppija. Hyvin monet näissä länsimaissa ovat tietämättään kokelaita Järjestössä, jolle nämä opetukset kuuluvat, ja tutkimustensa avulla he saattavat lakata olemasta tiedottomia.

Ensimmäinen *Muinaisaikaisen* läksy, „*Ihmisen Sielun Erämaa*”, on yksinkertainen allegoria, joka kertoo ihmisen laskeutumisesta jumalallisesta itsetiedottomuuden tilasta ja hänen paluustaan monien inhimillisten kokemusten kautta täydellisen henkisen itsetietoisuuden tilaan. Sen yksinkertaisuus verhoaa syvällisen opetuksen, eikä sitä pitäisi sivuuttaa ilman perusteellista tutkimusta. Muualla tässä kirjoituksessa annetaan viitteitä näiden läksyjen tutkimiseen.

Toinen läksy, „*Miehuuden Tie*”, *) on Oppijan ja Muinaisaikaisen kaksinpuhelu. „Askelet” tai tilat, jotka ovat välttämättömät henkisen yksilöllisyyden eli „*MIEHUUDEN*” saavuttamiseen, Opettaja selittää yksityiskohtaisesti vastaten Oppijan kysymyksiin. Vastausten syvällisyys on ilmeinen, eikä yksikään tutkija voi niitä kevyesti sivuuttaa. Kysymykset saavat ehkä vähemmän huomiota osakseen. Tämä ei ole oikein, sillä ne ovat erittäin tärkeät, ja niiden sisäinen tarkoitus täytyy selvästi tuntea; ellei näin ole, vastauksetkaan eivät kuulu sisäiselle korvalle. Numeroilla, jotka on liitetty eräisiin opetuksiin, on okkultinen merkityksensä, ja tähän on tekstissä viitattu selvästi. Tietoni nojalla en voi muuta kuin epämääräisesti arvailla, mitä tämä merkitsee.

On syytä todeta *Muinaisaikaisen* monien vastausten ja tunnetun klassillisen „*Valoa Polulle*”-kirjan I osan kohtien ilmeinen yhtäläisyys. Eräissä kohdissa yhtäläisyys on niin ilmeinen, että sama asia näyttää vain toisin sanoin sanotulta. Miltei kaikissa vähäinenkin tutkimus osoittaa merkityksen yhtäläisyyden. Kumpaisessakin on vähän sellaista, millä ei olisi toisessa vastineensa. Kumpaisenkin opetussarjan yleisessä muodossa on ilmeisiä ulkonaisia eroavaisuuksia, esim. Oppijan kysymykset „*Miehuuden Tiessä*” ja tapa, millä opetukset numeroidaan. Yhtäkaikki vain harvat tutkijat epäilevät, että „*Miehuuden Tie*” ja „*Valoa Polulle*”-kirjan I osa eivät olisi oleellisesti samat.

*) Suomentaja noudattaa tässä aikaisemmin omaksumaansa käännösmuotoa. Englannin „*The Path of Manhood*” on täsmällisemmin suomennettuna „*Miehuuden Polku*”, mikä muoto olisi ehkä ollut suosittelavampi. Tärkeintä on, että lukija ymmärtää „kaidan tien” olevan kysymyksessä.

Tämä yhtäläisyys ei minusta ole niin huomattava kuin se saattaa olla muista, jotka ehkä pitävät kumpaistakin opetusta alkuperältään erilaisina. „*Miehuuden Tie*” käännettiin karkeasti englanniksi isinzusta lähes kolmekymmentä vuotta sitten ja kaksikymmentäkolme vuotta ennen kuin tiesin tällaisten opetusten olemassaolosta eurooppalaisella kielellä esitettyinä. Mistä „*Valoa Polulle*” tuli Mabel Collinsille, on asia, johon liittyy hieman epäilyksiä. Yleinen käsitys on, että hän sai sen Mestari Hilarionilta, mutta hän on itse kieltänyt tämän. Toisaalta hän ei näy olevan varma sen lähteestä, sillä hän on siitä antanut ainakin kaksi aivan erilaista selitystä. Tosiasia näyttää olevan, että kukaan ei varmuudella tunne „*Valoa Polulle*”-kirjan syntyä.

Nyt olen jo sanonut, että nämä opetukset ovat muiden ohella osa opetusrituaalia, jonka kaikki afrikkalaisen Veljeskunnan Veljet ja monet Kokelaat oppivat ulkoa. Jos Vihitty tai Oppilas asettuisi subjektiiviseen yhteyteen sopivan herkän ihmisen kanssa, joka esittää Oppijan kysymykset „sisäisellä äänellä”, hän painaisi varmasti kysyvään sieluun „*Muinaisaikaisen*” vastaukset. Olen jokseenkin varma, että näin tapahtui Mabel Collinsin tapauksessa. Se tosiasia, että „*Valoa Polulle*”-kirjasta puuttuvat Oppijan kysymykset, tukee tätä uskoa, koska muistiinpanija itse oli kyselijä ja otti vastaan vain vastaukset.

„*Valoa Polulle*” ja „*Miehuuden Tie*” eivät ole kaksi eri asiaa, vaan yksi ja sama, ja niitä pitäisi tutkia yhdessä. Eri-laisuudet, mikä niillä on ulkonaisessa muodossaan, auttavat tutkijaa löytämään oleelliset merkitykset, mitkä ovat molemmissa samat.

Kolmas läksy, „*Temppelin ja Lammen näky*”, on edistyneempi ja muita vaikeampi. Kokenut tutkija tuntee siinä helposti *mysteriokertomuksen* eli -näytelmän. Kaikessa täydellisyydessään se on sanoma hyväksytyille Oppilaille, mutta tästä huolimatta se opettaa sisällsrikasta ja tärkeätä läksyä, josta jokainen terve tutkija saa otteen. Vertauskuvastoa, jota se on täynnään, eivät pysty tulkitsemaan ne, jotka eivät ole täysiiä Oppilaita, eikä siitä voida muuta sanoa kuin että erilaiset värit, äänet, jalokivet, muodot, suunnat j.n.e. kuvailvat sisäisen luonnon tosiasioita, jotka on ymmärrettävä, ehtoja, jotka on täytettävä, ja saavutuksia, jotka Oppilaan on koettava Polulla. Tästä kaikesta tiedän vain vähän tai en mitään. Minä esitän katkelman sen suuripiirteisen opetuksen vuoksi ja myös siksi, että vaikka sitä ei käsitettäisikään tie-

toisesti, sen tutkimus voi luoda sisäisessä luonnossa vaikutuksia, mitkä aikanaan sukeltautuvat valvetajuntaan.

Näiden käännosten tyyliässä esiintyvä omituisuus vaatii selityksensä. Vaikkakin isinzu-käsikirjoitus on suurin piirtein aakkoskirjaimilla kirjoitettu, se ei kuitenkaan ole sitä kokonaan. Useissa paikoissa on vertauskuvia sanojen ja lauseiden paikalla, milloin nämä eivät ilmaisi aiotun merkityksen tarkkaa vivahdusta. Ei ole mahdollista löytää englanninkielisiä sanoja ja lauseita, jotka voisivat ilmaista symbolien hienoja merkityksiä, ja jokainen yritys tehdä siten esittämällä pitkiä tulkitsevia lauseita hävittäisi sen erikoisen *rytmin*, mikä on alkuperäisellä kirjoituksella, ja minkä olen koettanut toistaa tai ainakin vihjaillen esittää käännoissani. Näistä syistä olen omaksunut keinoksi esittää symboli, missä se sitten esiintyneenkin, englannin sanalla tai lauseella, joka on merkityksen kanssa analoginen, kiinnittämällä huomiota siihen tosiasiassa, että sillä on merkitys, joka on tavallista hienompi, siten että olen painattanut sen Erisnimenä tai *kursivoituna* tai ISOIN KIRJAIMIN j.n.e. asianhaarain mukaan.

Ei ole mahdollista antaa avainta, jolla voitaisiin avata kaikki mainitulla tavalla korostettujen sanojen ja lauseitten merkitykset. Summittaiseksi yleisluontoiseksi opastukseksi voidaan sanoa, että sana, joka on painettu Erisnimenä tai *kursivoituna*, edustaa käsitettä, joka enemmän tai vähemmän on analoginen sille, mitä se tavallisesti edustaa, mutta korkeammalla tasolla. Jos se on painettu ISOIN KIRJAIMIN; tämä osoittaa, että kysymyksessä oleva käsite ei ole vain jotakin henkistä yleensä, vaan että tajunta, johon se liittyy, on henkinen tajunta. Esimerkiksi „*Oppija*” ensimmäisessä kysymyksessään puhuu *Valon Polusta*, kun taas „*Muinaisaikainen*” vastauksessaan puhuu VALON POLUSTA siten osoittaen, että vaikka he tarkoittavat samaa asiaa, hänen käsitteensä on paljon henkisempi kuin *Oppijan*. Tähän tutkijan täytyy tyytyä, ja hänen on luotettava omaan intuitioonsa, jos hän haluaa ymmärtää täydellisemmin.

Vaikka tutkija ei olekaan hyötymättä edes epäsäännöllisestä „*Muinaisaikaisen*” opetusten tutkimisesta, hän ei löydä niiden todellista arvoa, ellei hän ota niitä mietiskelyn aiheeksi. Tämä väite vaatii minua sanomaan muutaman sanan mietiskelystä.

Ymmärrettäköön alusta alkaen, että minä vastustan kaikkia niitä kiinteitä mietiskelyrituaaleja, joita „joogit” ja länsimaiset „okkultistit” alituisesti määräävät. Pahimmoillaan ne

saattavat aiheuttaa vakavaa vahinkoa opastamattomalle tutkijalle. Parhaimillaan ne saavat aikaan keinotekoisen „ansarikehityksen”, mikä on paikallaan, jos koko elämä on eletävä ansarissa, mutta toisin on laita, jos ulkoilman ankarat vaihtelut on kestävä. Tosi mietiskely on aivan luonnollinen toiminta, ja me kaikki koemme sitä asteessa tai toisessa huomaamatta, että mitään erikoista tapahtuu. Tämä ei ole sopiva paikka mietiskelyn täydellistä esittämistä varten, sillä se vaatisi kokonaisen kirjan. Siksi en tee muuta kuin lyhyesti koskettelen yhtä tai kahta tämän aiheen puolta, mitkä liittyvät tutkimukseemme.

Ottakaamme huomioon, että kun ihminen syventyy aivan tavalliseen kirjaan, hänen tietoisuutensa ympäristöstään ja jokapäiväisestä minästään häviää, ja hän samaistuu kertomuksen keskushenkilön kanssa ja vastaa tämän kokemuksiin aivan kuin ne olisivat hänen omiaan. Jokaisella lukijalla on muodossa tai toisessa ollut tämä kokemus, ja se on *mietiskelyä* kirjan sisällöstä. Tavallisesti se on vain osittaista, mutta on helppoa ymmärtää, vaikka ei olisi kokenutkaan, että tajunta voi siinä määrässä imeytyä kertomukseen, että ympäristön ja tavallisen minätietoisuuden tajuaminen kokonaan häviää lukijan eläessä ja liikkuessa toisen itsen keralla, tämän kokemuksissa eläen. Tämä itsen täydellinen imeytyminen toiseen itsen on mietiskelytilaa, ja ne luonnonlait, jotka sen aiheuttavat, ovat samat, jotka sovellutettuina saavat aikaan kaikenlaiset mietiskelytilat.

Ajatelkaamme yksityiskohtaisemmin, mitä tapahtuu, ymmärtääksemme paremmin. Kun ajatus ensin kohdistuu kirjaan, älynä tunnettu aspekti tulee toimintaan ja kerää yleisen käsityksen kertomuksen luonnosta ja juonesta. Kun tämä on saavutettu, toinen aspekti, mielikuvitus, tulee toimintaan vastaten niihin herätteisiin, joita älyllinen ymmärtämys lähettää lisääntyvässä määrässä ja lisääntyvin yksityiskohdin, ja se alkaa luoda yhä eloisampia ja täydellisempiä kuvia kohtauksista, näkymöistä ja niihin liittyvistä henkilöistä. Mielenkiinto, mikä tarkoittaa yhdeksi ainoaksi virraksi keskittynyttä pyyde-elementtiä, herää nyt ja alkaa virrata mielikuvituksen luomiin kaavoihin. Nämä kolme voimaa, äly, mielikuvitus ja mielenkiinto, kun ne ovat täysin toimivat ja yhteen ainoaan kohteeseen keskittyneet, vievät itsen, niinkuin helposti voidaan kokeellisesti osoittaa, pois tavallisista valvetiloista toiseen tilajärjestelmään ja saavat sen esiintymään aivan toisena *itsenä*.

Mutta millä kohdalla TAHTO puuttuu tähän prosessiin? jotkut varmaankin kysyvät. Meitähän on opetettu, että TAHTO on mietiskelyn olennainen puoli. Tahtoa erillisenä periaattina, joka pystyisi aktiivisesti ilmenemään yllämainitusta kolmesta periaattista riippumatta, ei ole olemassa. Muut kolme voivat toimia toisistaan riippumatta, erilaisiin ja suorastaan vastakkaisiin suuntiin, ja ne ovat siis ilmeisestikin erillisiä periaatteja, mutta näin ei ole tahdon laita. Tahto itse asiassa on älyn, mielikuvituksen ja mielenkiinnon (s.o. keskittyneen pyyteen) *synteesi*, joka on suunnattu yhteen ainoaan esineeseen tai aiheeseen. Mietiskelevä ihminen on tahtoihminen.

Pitäen mielessämme tämän tahdon määritelmän, joka on ainoa pätevä inhimillisiin tarkoituksiin, me huomaamme sen oleelliseksi tuntomerkiksi, että se siirtää ihmisen hänen aiheensa *sisään* ja tekee hänelle mahdolliseksi kokea sitä sisästäkin, ikäänkuin yhtenä sen kanssa. Tämä riittää aiheemme filosofiasta. Sovelluttakaamme nyt tämä, minkä olemme ymmärtäneet, Muinaisaikaisen opetuksiin.

Tarkoituksena on saattaa tahto nojautumaan opetukseen, ja siksi on astuttava askelet, jotka yllä on kuvattu välttämättömiksi, jotta se pääsisi ilmenemään. Astuttakoon ne (puhun nyt vähän kokeneelle tutkijalle) rauhallisesti ja harkiten. Olkoon ensimmäinen *yritys* kokonaan älyllinen. Älköön olko minkäänlaista tietoista yritystä herättää tai hallita mielikuvitusta ja pyydetä — s.o. mielenkiintoa. Ne tulevat toimintaan luonnollisesti ja tietämättämme sikäli kuin ymmärtämys kasvaa. Vasta silloin, kun äly on kerännyt niin täyteläisen käsityksen kuin sille on mahdollista, voidaan tietoisesti yrittää sovelluttaa mielikuvituksen luovaa voimaa tutkimukseen, koska näissä läksyissä SELU on keskushenkilönä, eikä persoonallinen itse, niinkuin tavallisen kirjan tapauksessa, ja viitteiden, jotka äly antaa mielikuvitukselle muovaitaviksi, täytyy koskea sielua ja sen kokemuksia. Vasta sitten kun äly kykenee käsittämään itsejensä, joka ei ole persoonallinen, on viisasta käyttää mielikuvitusta tietoisesti antamaan käsitteelle muoto. Totta on, niinkuin jo sanottiin, että valmistavan älyllisen yrittelyn aikana mielikuvitus ja mielenkiinto ovat myös toiminnassa, mutta kun niiden käyttö ei ole tietoista ja harkittua, niin muodot, joita ne luovat ja elävöittävät, eivät ole kestäviä.

Kun äly kerran on saanut käsityksen persoonattomasta itsejensä, mielikuvitus voidaan tietoisesti panna työhön, ja

sen hahmottelemiin muotoihin virtaa pyyteen (mielenkiinnon) keskittynyt virta. Näin tosi tahtoihminen, joka ei ole persoonallinen ihminen, astuu tiloihin, joita Muinaisaikainen kuvaa, ja oppii niiden todellisen merkityksen niitä kokemalla.

Monilla tutkijoilla, eikä kovinkaan harvoilla niistä, jotka yrittävät opettaa, on omituiset ja järjettömät käsitykset älystä ja sen käytöstä. He halventavat ja suorastaan halveksivat jokaista yritystä saada älyllinen käsitys henkisistä opetuksesta, jopa siinä määrässä, että he kieltävät kerrassaan käyttämästä älyä. He osoittavat, että äly ei voi antaa todellista henkistä tietoa, ja että monien yksilöiden, jotka eivät suinkaan ole älykkäitä, sanotaan edenneen niin pitkälle, että ovat päässeet hyväksytyiksi Oppilaiksi, jopa suorastaan saavuttaneet adeptiuden. Määrättyyn kohtaan asti he ovat oikeassa, mutta kun he käyttävät tätä järkeilyä johtamaan toiset halveksimaan älyä tai kieltäytymään sen käytöstä, he osoittavat täydellisen ymmärtämisen puutetta. Äly, vaikka kuinkaakin kehittynyt, ei milloinkaan voi antaa henkistä näkemystä, se on totta, eikä sitä siksi olisi pidettävä ihmisen korkeimpana kykynä. Tämä ei kuitenkaan merkitse, ettei sitä pitäisi käyttää. Se, niinkuin muutkin luonnon elementit, on olemassa, jotta sielu sitä käyttäisi, välineenä, millä kerätä kokemusta. Määrättyyn kohtaan saakka se on ehdottoman tarpeellinen väline. Kun tämä kohta on sivuutettu, toinen ja tehokkaampi on valmiina käytettävissä. Mitä niihin tulee, jotka ovat saavuttaneet opetuslapsiuden taikka suorastaan adeptiuden ilman selvästi havaittavaa älyn käyttöä, unohdetaan, että he eivät ole alottaneet pyrkimystään siinä elämässä, joka on tarkasteltavana. Jos tunnettaisiin menneet elämät, niistä nähtäisiin, että niissä he ovat käyttäneet järkeään äärimilleen, mutta nyt, tyhjennettyään sen hyödyttävyyden, he näyttävät laiminlyövän sen.

Ollessamme riippuvaisia älystä nykyiseen tietoomme nähden, me teemme erittäin pahasti kieltäytyessämme käyttämästä sitä viimeiseen saakka tai salliessamme sellaisten opetusten kuin yllä mainitsemiemme pyhittää älyllinen laiskuutemme. Jos olisimme niin onnellisia, että menneessä elämässä olisimme tyhjentäneet sen hyödyn, me emme tarvitsisi tavallista opettajaa itseämme neuvomaan.

Nämä ovat pelkkiä viitteitä; yksityiskohdat tutkijan on itse ajattelulla ja tutkimuksella täydennettävä. Niin luonnosmaisia kuin ovatkin, ne yhtäkaikki osoittavat tielle, joka ei vie harhaan. Se, mikä saavutetaan tällä tavalla suoritetusta

opetusten tutkimisesta, ei voi mennä hukkaan, sillä se laskee perustan sielulliselle tottumukselle, mikä aikanaan tekee koko elämästä mietiskelyelämän.

Tutkijaa, joka päättää ryhtyä vakavasti tutkimaan tätä kirjaa, neuvotaan lukemaan se tarkkaavaisesti alusta loppuun ja keräämään yleiskäsityksen siitä ennen kuin ryhtyy muuhun. Sitten hän siirtykään tutkimaan „*Opetuslapsiuden Tietä*” ja kuluttakoon hieman aikaa saadaksesen selvän käsityksen henkisen kehityksen laeista, mitkä on haluttu ilmaista alkeellisella tavalla. Vasta sitten, kun jonkinlainen selvä ote on näistä saatu, voidaan ryhtyä vakavasti tutkimaan Muinais-aikaisen opetuksia.

Julkaisijan valtuuttamana suom. J. Ptn.

J. R. Hannula:

„*Uusi usko pohjoisesta*“

Maapallomme on yksi suuri koulu muiden samanlaisten rinnalla. Mutta tässäkin koulussa on kaksi koulua, pahan koulu ja hyvän koulu. Pahan koulussa suorastaan luodaan kärsimyksiä. Tästä johtuukin se kummallinen seikka, että mitä enemmän joku ihminen on kyennyt kärsimyksiä luomaan, niinkuin suuret valloittajat, sitä enemmän heidän nimensä historiassa loistaa.

Mutta Valkoisen Veljeskunnan perustama ja ylläpitämä hyvän koulu on myös olemassa. Ja kaikesta huolimatta hyvän koulu jatkuvasti vahvistuu, joten olemme menossa sitä ratkaisevaa aikaa kohti, jolloin pahan koulu häviää tältä planeetalta, ja vain hyvän koulu jää jällelle. Ne ihmiset, jotka eivät siihen mennessä ole siirtyneet hyvän kouluun, ne joutuvat siirtymään johonkin toiseen planeettaan, jossa pahan koulu edelleen, toistaiseksi, jatkuu.

Tästä asiasta on jonkunlainen ennakkokuvaus Matteuksen 25 luvussa. Siinä ihmiset erotetaan kahteen joukkoon, oikealle ja vasemmalle. Määrävänä seikkana tällöin ei ole, ovatko ihmiset tehneet paha vai eivätkö ole. Liioin ei asiaa ratkaise sokea usko, ei sijaissovituksen tai johonkin muuhun dogmiin. Asian ratkaisee yksinomaan se seikka, ovatko ihmiset tehneet hyvää hyvän itsensä tähden, ilman mitään sivu-

tarkoituksia. Oikealla puolella ovat ne, jotka ovat Kristusta ruokkineet nälkäisissä ihmisissä; jotka ovat Kristusta vaa-tettaneet alastomissa; ottaneet Kristuksen kotiinsa Hänen pienemmissä veljissään; Kristusta hoivanneet sairaisissa ja vankeudessa olevissa. Jumalan valtakunta on työtä hyvässä, se on työtä totuudessa ja rakkaudessa, se on työtä Kristushengen vahvistumiseksi kaikissa ihmisissä.

Vasemmalla puolella ovat ne jotka eivät tätä työtä ole tehneet, jotka eivät Kristuksessa ole eläneet ja toimineet. Silloin, ratkaisevalla hetkellä, ei ollenkaan kysytä, mitä muuta he mahdollisesti ovat tehneet: ovatko he ruokkineen sotaisuuden henkeä ihmisissä, ovatko ravinneet ihmisissä oikeaoppisuuden ja sokean uskon henkeä. Sillä sellainen kuuluu itsestään alempaan elämäkouluun, pahan kouluun.

Tätä ratkaisevaa hetkeä varten on ihmisiä kasvatettava. Molemmat koulut, pahan koulu ja hyvän koulu, toimivat rinnan. Hyvän koulu, Valkoinen Veljeskunta, tekee jatkuvasti uusia aloitteita. Sellaisia ovat olleet suurten uskontojen alkuperäiset vuodatukset. Ne ovat olleet elävää Kristushengen herättämistä ja vahvistamista ihmisissä. Mutta pahan eli itsekkyyden koulu on omalla orjantappuraisella kylvöllään yleensä tukahduttanut Mestareiden kylvämän hyvän siemenen. Sensijaan että uskonnot, lahkot ja kirkot olisivat jatkaneet Mestarin kylvämän hyvän siemenen viljelyä, sensijaan ne ovat sen tukahduttaneet omalla organisoinnillaan, dogmatisoinnillaan ja virallistuttamisellaan.

Näin on käynyt ennen kaikkea Kristuksen kylvämälle hyvän siemenelle. On käynyt niin, että kristikunnan kirkot, uskonnot ja lahkot ovat järjestäneet oppinsa sopusointuun n.s. tämän maailman näkökantojen kanssa. Kristuksen antama oppi, vuorisaarna, on syrjäytetty „epäkäytännöllisenä”, ja tilalle on asetettu kirkkojen suoma ja järjestämä „kristillinen siveysoppi”. Kirkot kulkevat käsikädessä kansojen ja valtojen mukana kohti sotia ja kärsimyksiä.

Mutta sellaista ei voi jatkua loppumattomiin. Pahallakin on rajansa. Ellei niin olisi, silloinhan paha jäisi lopullisesti voitolle, eikä Jumalan valtakunta milloinkaan toteutuisi tässä maailmassa. Tästä syystä tapahtuu uusia hengen vuodatuksia. Kristuksen veljeskunta tekee työtä ja vaikuttaa, että tapahtuu uusia uskonpuhdistuksia, että syntyy uusia uskontoja.

Niinpä kristitty maailma onkin jo astunut alkaneeseen tilinteon päiväänsä. Hirmuisissa sodissaan se saa niittää oman

kylvönsä satoa. Täytyy taas aloittaa alusta. Niinpä suuri uskonpuhdistus on jo alkanut. Jopa niin, että se ensimmäisessä vaiheessaan on jo suoritettu. Uskonpuhdistuksen työ on jo siirtynyt uuteen vaiheeseen, niinkuin Pekka Ervast sanoo kirjassaan „Suuri seikkailu”. Niinpä Pekka Ervast itse on jo kuoleman kautta siirtynyt jatkamaan aloittamaansa työtä toisessa olotilassa.

Valmistavaa työtä nykyiselle uskonpuhdistukselle on tehnyt H. P. Blavatskyn alkuunpanema teosofinen liike kokonaisuudessaan. Saimme taas asiallisen käsityksen elämästä yleensä. Saimme tutustua uudelleen vanhoihin totuuksiin, oppiin jälleensyntymisestä ja syyn ja seurauksen laista, karmasta ja ihmiselämän täydellisyystarkoituksesta. Elämä on koulua, jossa pyritään täydellisyyteen.

Mutta täydellisyys ei toteudu automaattisesti, ei ilman kunkin yksilön omia ponnistuksia. Ja osatakseen pyrkiä oikeaan suuntaan ja parhaalla tavalla, täytyy ihmisellä olla parhain opas: elävä totuus itse. Tästä syystä uskonnossa tuleekin olla keskeisimpänä asiana käytännöllinen siveysoppi. Parhain, ystävällisin, samalla kertaa sekä jumalallisin että inhimillisin siveysoppi on se, mikä on annettu Kristuksen vuorisaarnassa. Luonnollista näinollen on, että nykyisessä uskonpuhdistuksessa syntyvässä uudessa uskossa tulee vuorisaarnalla olemaan perustava ja johtava asema kaikessa opetuksessa, valistus- ja kasvatustyössä.

Tältä pohjalta katsoen puhuvat jo tapahtuneet tosiasiat seuraavaa: Pekka Ervast puolestaan on se henkinen työntekijä ja uudistaja, joka on liittännyt Kristuksen siveysopin, vuorisaarnan, nykyiseen uskonpuhdistukseen keskeiseksi pohjaksi, perustukseksi ja kallioksi. Niin oli Pekka Ervastin omalta osalta jo hänen nuoruudestaan asti. Kirjassaan „Ruusu-Ristin syntysanat Suomessa”, puhuessaan nuoruuden kokemuksestaan ja itsekasvatuksestaan Pekka Ervast sanoo: „En tiennyt, että koskaan olisin rikkonut Jeesuksen käskyjä vastaan”. Tämä erikoinen itsekasvatus alkoi 14 vuoden iässä ja kesti seitsemän vuotta, jolloin se vei syvälliseen Jordan-kaste-kokemukseen, Jumalan Pojan kokemukseen. Kun nyt, etenkin Pekka Ervastin kuoleman jälkeen, syvennymme näihin asioihin, niin huomaamme selvästi, että vuorisaarnan käytännöllinen siveysoppi vallitsi Pekka Ervastin elämässä, siinä vakavassa sivistystehtävässä, siinä henkisessä, kristillisessä, teosofisessa, ruusu-ristiläisessä ihmiskunnan palvelustehtävässä, jota hän täällä fyysisellä tasolla suoritti noin neljän-

kymmenen vuoden aikana. Tämä näin syntynyt henkinen elämänyymmärrys jatkuu nyt sekä itse elämässä että niissä kirjoissa, joita Pekka Ervast työnsä tuloksena jälkeensä jätti.

Tässä yhteydessä ei tarvitse unohtaa, että jo Nostradamus vuosisatoja sitten ennusti, että uusi uskonto lähtee pohjoisesta. Vielä vähemmin tarvitsee meidän unohtaa sitä ennustusta, josta Pekka Ervast silloin tällöin huomautti, että nim. H. P. Blavatsky oli useasti teroittanut ystävälleen kreivitär Wachtmeisterille: „Tulee vaikeita aikoja, jolloin teosofitkin hämääntyvät niin, etteivät ole selvillä siitä, mitä teosofia on; muista, kreivitär, jos silloin vielä elät, että valo tulee pohjolasta, että se tulee Suomesta”. Tähän voisimme lisätä ne monet ulkomaalaiset ennustukset Suomesta ja sen tehtävästä, joita aikoinaan julkaistiin „Tietäjässä” ja „Ruusu-Ristissä”. Nykyjään monet ulkomaalaiset syntyjen syvien tutkijat ovat kääntäneet katseensa Suomeen. Suomesta yhä odotetaan. Pekka Ervast huomauttikin kerran eräessä kokouksessa, kun oli kysymys hänen kirjojensa kääntämisestä ulkomaalaisille kielelle: „Tämä työ pitäisi päästä ensin Suomessa oikein leimuaamaan, ja vasta sitten se voisi päästä laajenemaan muihin maihin”.

Näinollen on meidän ensimmäinen tehtävämme syventyä asiaan, on päästävä mahdollisimman asialliseen selvyyteen siitä, mistä oikein kysymys on, mitä jo on tapahtunut ja mitä ja miten on työtä edelleen jatkettava.

Omasta puolestani olen selvästi ymmärtävinäni, että sille uskonpuhdistukselle, josta on ennustettu, on jo pohja laskettu. Kirjallisesti se on olemassa Pekka Ervastin levittämänä hänen kirjoissaan. Mutta se on myös jo elettyä ja yhä eletävänä elämänä. Sillä Pekka Ervast itse käytännöllisesti eli sen mukaan, ja sitä yrittävät elää ne ihmiset, jotka tutkimuksissaan ja elämässään yrittävät elävöityä näin syntyneeseen uuteen elämänymmärrykseen.

Ensimmäinen vaihe näinollen on jo suoritettu. Toinen vaihe on alkanut.

Ernest Deslandes:

Sielun vapautumista kohden

Jokaiselle sielulle, joka pyrkii herättämään jumaluuden, on jokin palkinto luvassa.

Jokaiselle yksilölle, joka pyrkii saavuttamaan tämän päämäärän sillä menetelmällä, mikä hänen käytettävissään on, tulee ennemmin tai myöhemmin asioiden ymmärtäminen hänen sielunsa kasvun mukaisesti.

Kuka ikinä vastaa niihin kutsuviin vaikutuksiin, joita Elämän suuri lähde ja olemassaolon Ykseys lakkaamatta *huokuu*, hän huomaa ennenpitkää, että kaikki hämääntymys ja epävarmuus häviää, ja sen sijaan että hän sokeasti hapuilisi kohden Valoa, hän kokee varmuutta ja rauhaa sikäli kuin hänen tietoisuutensa ja pätevämpi näkemyksensä elämän suunnitelmasta lisääntyy.

Ruumiin rajoitusten ja esteiden tuolla puolen hänelle avautuu hieno, mutta todellinen maailma täsmälleen siinä suhteessa kuin hän pystyy tulkitsemaan noita ajatusvuodatuksia.

Ihmisen pitäisi tehdä ero tosi ykseyden ja noiden elämän alituisesti muokkautuvien ilmiöiden välillä, elämän, joka lakkaamatta ajaa ihmiskuntaa käymään jotakin tietä, ja joka tarjoaa ihmisille kunakin ajankohtana turvapaikan, jota he saattavat pitää totena sen ajallisen hyödyn ja onnen nojalla, jota he mielestään saavuttavat.

Kun ihminen lopulta huomaa olevansa sen suuren näky-mättömän yllykkeen yhteydessä, joka ajaa miljoonia olentoja eteenpäin, silloin ei sielu enää voi tajunnallaan kiintyä ilmen-nyksen maailmaan, jota on sanottu pahaksi, siksi että se edustaa vaihetta, joka on vain ohimenevä ja suhteellinen ver-rattuna siihen täydellisyyteen, mikä vallitsee aatteiden maail-massa.

Jokainen, joka siis kokee korkeampaa tajunnantilaa, voi vain hyljätä oman persoonallisen tahtonsa ja auttaa myös tuota ÄANETÖNTÄ SANAA lausumaan kaiken synty-sanat.

Kuka on tuntenut tuon ajatusaallon painautuvan eteen-päin valtaisan vuoksiaallon lailla, piittaamatta siitä kallion-lujalta tuntuvasta vastuksesta, jota tarjoavat ne, jotka ovat maakamaraan sidottuja, tai jotka eivät halua antautua sen vietäviksi?

Useasti kuilut näyttävät avautuvan eteenpäin pyrkivän

pyhiinvaeltajan polun varrelle ja ehkä koettelemuksena pakkottavat hänet peräytymään heikkoutensa tai valmistumattomuutensa vuoksi.

Ja toisaalta kaksi sielua tai useammakin, jotka ehkä ovat huomanneet kulkevansa samaa tietä, saattavat tässä suuressa valossa huomata joutuneensa toisistaan erilleen yhtäläisyyden lain vaikutuksesta, sillä elleivät he, kukin kohdaltaan, ole tarkoitusperissään vakaita, he helposti tuudittautuvat lepoon *henkisen uneliaisuuden* aalloille, mikä ehkäisee heidän edistymistään ja pakosta saattaa heidät menettämään näköpiiristään päämääränsä ja vapautumisensa.

Älköön sielu kuitenkaan pysyttäytykö ahtaasti ympäristössään ja suhteissaan muihin, sillä tämä on omiaan jäykistämään sielua, kun ehkä joustavampi asenne voisi sitä hyödyttää.

Tosi vapaus on paremmin nautittavissa ja toteutettavissa, kun kiintymättömyys ei anna sielulle eristyksen tunnetta.

Tätä voisi täydentää ja valaista ottamalla esimerkiksi sopusoinnun, mikä vallitsee kahden ihmisen välillä, jotka aina ajattelevat itsestään „me” käyttäessään omaa persoonallista „minäänsä” jonkun ajatuksen tai teon ilmentäjänä.

Tämä tila voidaan avartaa, kunnes suurempi tajunta on saavutettu ja piskuinen persoonallinen minä tulee kokonaisuudeksi.

Kun sielun avartuminen lopulta tulee näin suureksi, silloin se verraton jalokivi, joka kruunaa jokaisen yksilön ponnistelut, on se, jonka kokevat vain korkeamman ajatuksen tasolla elävät, ja *kuolemattomuus* on hänelle saavutettu todellisuus eikä enää pelkkä uskon asia.

Pidä aina mielessäsi täydellisyyden tila. Näe muut sielut ainoastaan tuohon tilaan pyrkivinä. Kun koet koko ihmiskunnan osana omasta Itsestäsi, silloin myös voit osoittaa suurempaa myötämielisyyttä ja suvaitsevaisuutta niitä kohtaan, jotka eivät vielä ymmärrä elämän tarkoitusta.

Persoonallisen kunnianhimon ja persoonallisten päämäärien jättäminen on oikotie tämän vapauden saavuttamiseen, vaikka näyttääkin siltä, että tämän menetyksen on tapahduttava hylkäämällä tuo tärkeä minä.

Lapsi hylkää lapsi-minänsä tullakseen yhä merkityksellisemmäksi nuorukaisena tai saavuttakseen miehuuden, mutta siitä huolimatta se on minuus ja voi minuutena pysyä hävittämättä tai menettämättä identtisyttään.

Tosi tajunta on itse asiassa sielun laajentumista kohti kaikkiallista henkeä.

Ne löytävät tosi rauhan, tasapainon ja vapautuksen, jotka pystyvät upottautumaan tuohon Elämän Ykseyteen, mistä on alunperin saanut alkunsa sielun eristyminen tilaan, missä ihminen löytää itsensä erillisenä sieluna, joka pyrkii takaisin siihen onnentilaan, mihin kootut kokemukset keräytyvät lisätäkseen sen suuren tajunnan aarreaittaa, joka on kaiken ilmennyksen alku.

Mikä hyvänsä tuntuukin menetykseltä, kun on kysymyksessä luopuminen tai alistuminen, merkitsee lopulta suu-
rempaa voittoa.

Sääli ja hellyys, jota rakastava isä tuntee lapsiaan kohtaan, laajenee ja avartuu, kunnes hän huomaa elävänsä suuremmassa myötätunnon maailmassa, myötätuntoisena niitäkin kohtaan, joita voidaan luokitellen sanoa epäystävällisiksi.

Tämä ystävällisyys, suvaitsevaisuus ja rakkaus, joka säteilee jokaisesta sielusta, on mitä merkityksellisin maailmalle sen yrittäessä ratkaista jokapäiväisen elämän monia vaikeuksia ja probleemoja.

Ihminen ei mitään menetä antaessaan omalta osaltaan tätä siunaksellista vaikutusta, sillä sen luonteeseen kuuluu, että se kimmahdaa takaisin antajaansa ja vastaavasti siunaa häntäkin.

Tämä sielun vapautuminen on palkinto hänen uhristaan.

Suom. J. Ptn.

Esikko Koitere:

Kaksi runoa

Isiksen laiva

MAA ON NIIN TUMMA

ISÄNI TAIVAAN,

SYDÄN NIIN KUMMA

TUSKAAN VIE — VAIVAAN.

SÄÄSTÄ, AH, PÄÄSTÄ

ISIKSEN LAIVAAN!
 VIRTA ON TUMMA
 ISÄNI TAIVAAN,
 SYÖVERI KUMMA
 YHÄ VIE VAIVAAN —
 SÄÄSTÄ, AH PÄÄSTÄ
 ISIKSEN LAIVAAN!
 MYRSKY KUN PAUHAA
 ISÄMME TAIVAAN,
 ANOMME RAUHAA:
 JOHTAOS LAIVAAN,
 HUKUMME MUUTEN
 TUSKAAN JA VAIVAAN!

 MAA ON NIIN TUMMA. —

Syntymäpäivän aamuna

MIKSI HERÄSIN NYYYHKIEN
 KUIN POIKA YÖHÖN HUKKUNUT —
 KUIN LAPSI KEHTOON NUKKUNUT?

 ÄIDIN SILMÄSTÄ PYYHKIEN
 TUON KYYNELHELMEN HAVAHDIN:
 MA RISTIÄKÖ KAVAHDIN?

 VERKKAAN NOSTIN JO KATSEHEN
 KUIN PIMEYTTÄ SÄIKÄHTÄIN,
 AH, TUONNE KÄÄNNYIN PÄIVÄÄN PÄIN!

 KOHTA UNESTA HERÄNNEN:
 JO KIRPOAVAT KAHLEHET.
 ON SUVISAARET KULTAISET ...

Vapaa sana

Hyvä Ruusu-Ristin Toimitus!

On ilahduttavaa, että R-R:n viime numerossa nimimerkki J. Ptn. omistaa arvostelussaan niin paljon huomiota vastallimestyneelle Bhagavad Gitän suomenokselle. Mutta olisi vielä kiitettävämpää, jos arvostelija olisi puhunut vielä enemmän itse pääasiasta, tämän ihmeellisen kirjan ominaisuuksista sekä sen arvaamattoman suuresta merkityksestä myös meikä-läiille totuuden rakastajille. Mielestäni hän tarpeettoman paljon kiinnittää huomiota suomenoksessa löytämiinsä „epäselvyyksiin ja virheisiin”, joten R-R:n lukija helposti voinee luulla, että koko suomenos onkin epätyydyttävä, niin „kauttaaltaan sujuva” kuin se arvostelijan maininnan mukaan onkin — ja näin *kirjan kallisarvoinen merkitys joutuu kärsimään*.

Tietysti suomenoksessa — kuten enimmäkseen kaikessa inhimillisessä saavutuksessa — on puutteellisuuksia, mutta saanen kuitenkin selitykseksi mainita, että tässä tärkeässä tehtävässä en suinkaan ole luottanut yksistään omaan ymmärrykseeni, kielitaitooni sekä käyttämiäni sanakirjojen tarkkuuteen, vaan olen antanut mielestäni pätevän englanninkielen tuntijän tarkistaa suomenoksen, jolle sitäpaitsi jo lähtökohtana ja pohjana on ollut V. H. V:n aikoinaan tekemä suomenosuunnos. Valitettavasti en osaa sanskritiä, joten olen luottamuksella tehnyt suomenokseni Annie Besantin englantilaisesta käännöksestä, koska sen ovat tarkastaneet hänen alkulauseessa mainitsemansa hindulaiset oppineet: Pramada Das Mittra, Ganganath Jha, Kali Dsharan Mittra ja Upendranath Basu. Tunnustan suoraan, että arvostelijan kylläkin mielenkiintoisista huomautuksista mielestäni ainoastaan ensimmäinen on merkityksellinen: suomenoksessa on II:n keskustelun 31:stä kohdasta epähuomiosta (arvatenkin painatuksessa) jäänyt pois tuo puuttuva sana *oikeudenmukainen*.

Harras toivoni on, että tämä suomenos — mahdollisista puutteellisuuksistaan huolimatta — ainakin toistaiseksi täyttää tarkoituksen yrittäessään tulkita suomeksi Shrii Krishnan suuremmissa opetuksia, jotka yhä ovat niin pätevä, siinä määrin mieliä innostavat ja sydämiä sytyttävät, kuin ne olisivat alvan äskettäin virranneet tuon Idän Kristuksen jumalallisilta huuilta.

Jos tämä toivomus toteutuu, jos edes jossakin määrin olen onnistunut säilyttämään Bh. G:n valtavan, eläväsitekevän hengen (jolloin on turha kiistellä kirja'mesta), olen suomentajana monin veroin palkittu, puhumattakaan siitä onnesta, jota olen saanut kokea ensin loppuun suoritetun runomittaisen ja sitten ruorasanaisen suomenoksen laatijana tämän minulle niinkuin lukemattomille muille niin rakkaan kirjan patissa.

R-R:n Toimitukselle toivottaan onnellista uutta vuotta sekä kaikkea menestystä olen Teidän vilpittön

Jussi Snellman.

Olen pahoillani, jos epätäydellinen arvosteluni saattoi antaa aihetta otaksumaan, että pidän Bhagavad-Gitata teoksena, johon totuudenetsijän ei tarvitse tutustua, ja etten sitä niinmuodoin suosittel. Päinvastoin. Aikomukseni oli alunperin käsitellä sitä perusteellisemmin, kiinnittäen huomiota tarpeellisiin uskontohistoriallisiin tosiasioihin; monet aikaa vaativat työni pakottivat minut kuitenkin tästä suunnitelmastani luopumaan, varsinkin kun aikakauskirjamme ilmetymsatka jo oli käsillä. Esittämäni

otteet olivat muistiinpanojani, jotka olivat siihen mennessä kertyneet vertaillessani suomennosta eräisiin muihin käännöksiin, etupäässä omaa käyttöäni varten. Julkaisin poimimiani otteita osoittaakseni, että suomennos olisi voittanut tällaisesta vertailusta, ja tällä kannalla olen jatkuvasti. Kysymys ei kuitenkaan ole mielipiteistä, vaan tosiasioista; ne siis ratkaiskoot, missä määrin yksityiskohtiin uskaltautunut arvosteluni oli oikeutettu.

Tri Annie Besant tunsi suurta vetäymystä brahmalaisuuteen ja hinduismiin, ja hänen ansiotaan on suureksi osaksi, että Bhagavad-Gitā on teosofiireissä saavuttanut erikoisen merkityksen. H. P. B. taas, joka oli saanut buddhalaiskoulutuksen, välitti pohjoisbuddhalaisuuden pätevintä opetusta m.m. „Hiljaisuuden Äänessä”, mainitakseni yhden vertauskohdan. Meillä on länsimail'a vanhastaan omat pyhät kirjamme, m.m. paljon tutkittu, mutta vähän ymmärretty Uusi Testamentti. On luonnollista, jopa välttämätöntä, että totuudenetsijä tutustuu kaikkiin edustavimpiin uskontojen „pyhiin kirjoihin”, mikäli se on hänelle mahdollista; jokaista yrittystä välittää suomalaisille tutkijoille tätä todella merkityksellistä kirjallisuutta on siis tervehdittävä vilpittömällä ilolla. Toivon, että myös nyt uudelleen suomeksi ilmestynyt Bhagavad-Gitā todella saa ansaitsemansa huomion osakseen.

Uskon, että kirjan arv. suomentaja ja allekirjoittanut arvostelija ovat yhteisymmärryksessä.

Jorma Partanen.

Mitä muualla tiedetään

Teosofit huumorin aiheena. Äskettäin kuolleen tunnetun englantilaisen esseistin G. K. Chestertonin omassa elämäkerrassa mainitaan erään teosofin kerran sanoneen Chestertonille: „Hyvä ja paha, totuus ja väärä, hulluus ja viisaus ovat vain ilmauksia kaikkeuden ikuisesta ylöspäisestä liikkeestä!” Chesterton ei voinut olla kysymättä: „Jos oletetaan, ettei ole erotusta hyvällä ja pahalla tai väärällä ja oikealla, niin mikä ero sitten on ylöspäisellä ja alaspäisellä?”

Säteet, jotka tekevät näkymättömäksi. Aikakauskirjamme 3:nnessä n:o:ssa v. 1935 kerrottiin unkarilaisesta keksijästä Stefan Pribilistä, joka väitti keksineensä näkymättömäksi tekevät säteet.

Nyt on italialainen lehti, *Secolo-Sera*, vakuuttanut, että erään italialaisen tutkijan on onnistunut edelleen kehittää Pribilin keksintöä, ja hän on jo lähettänyt patenttihakemuksinkin. Hänen sanotaan tehneen säteillään erilaisia esineitä, jopa ihmisiäkin, näkymättömiksi laitteellaan, joka lähettää säteitä, jotka joissakin suhteissa ovat sukua röntgensäteille.

Keksijä on toht. Marius Mancini Milanon Breda-instituutista. Hän selittää, että ainoastaan eräät metallit vastustavat säteitten vaikutusta.

Todistuksena lehti esittää kuvauksen tilaisuudesta, missä sen edustajalla oli tilaisuus todeta, kuinka keksijä laitteellaan sai kaksi keskenään keskustelevaa naista häipymään katsojien silmistä näkymättömiin. Heihin suunnattiin rakenteeltaan erikoinen säteillä, jolloin heidän ruumiinsa ääri- viivat katselijoiden hämmästykseksi vähitellen tulivat läpikuultaviksi häipyäkseen lopulta kokonaan niin, että molemmat naiset olivat täysin näkymättömissä, vaikka heidän äänensä kuultiin koko ajan. — (Sv. Pr. 10; 14, 1. 37).

Jälleensyntymismuisto? Nuori Gdyniassa asuva nainen on viime aikoina herättänyt suurta huomiota Itämeren maissa. Hän väittää näet muistavansa, kuinka hän eli ja kuoli kolmeataa vuotta sitten, ja tuhannet ihmiset ovat käyneet hänen luonaan kuuntelemaan hänen kertomuksiaan. Hän on apteekkarin tytär, ja hänen nimensä on Maria Sznab'owna.

Joku aika sitten teki hän vanhempineen kävelyretken Oksywiaan, Puolan sotasatamaan. Kun he sivuuttivat vanhan kirkon ja sen kalmiston, tyttö kalpeni äkkiä ja huudahti: „Tänne minut on haudattu”, ja hän vaipui pyörtyneenä maahan.

Herättyään tajuttomuudestaan hänellä oli mitä ihmeellisimpiä tarinoita kerrottavanaan. Hän sanoi hyvin muistavansa edellisen elämänsä tapaukset ja osasi kertoa koko elämänsä vaiheet. Hän kertoi m.m., että hän silloin oli ollut naimisissa kalastajan kanssa, ja että hänen nimensä oli Golosz. Hänen miehensä kuoli ruotsalais—puolalaisten sotien aikana, ja hän itse oli lapsineen paennut sodan kauhuja. Hän oli lopulta löytänyt turvapaikan, mutta sitten hän oli kalastusmatkalla hukunut lapsineen, ja hänet oli haudattu juuri tähän paikkaan.

Naista ei ole koskaan totuttu pitämään haaveilijana tai hysterikkona, ja lääkärit ovat todenneet hänen terveydentilansa hyväksi. Sotaa koskevat yksityiskohdat ovat hämmästyttävän tarkkoja, mikä on luonnollisesti herättänyt suurta huomiota; m.m. ovat historioitsijat, jotka ovat käyneet hänen luonaan, voineet todeta, että hänen kertomuksensa pitävät yhtä tosiseikkojen kanssa. — (Hbl.)

„Onnettomat Edvardit” on nimitys, jonka sanotaan usein esiintyvän Englannin historiassa. Jos Edvard-nimisten kuninkaiden historiaa silmälään, voidaan huomata, että miltei poikkeuksetta — Edvard VII:tä ehkä lukuunottamatta — traagilliset tapahtumat ovat liittyneet heidän hallituksensa historiaan. Edvard VIII:nnen valtaistuimesta luopuminen oli siis miitei traditionmukainen.

Kaksi Edvard-nimistä Englannin kuningasta on murhattu, kaksi on luopunut valtaistuimestaan, yksi kuoli nuorella iällä, ja ensimmäisten Edvardien aikana Englantia rasittivat sodat ja kulkutaudit.

Edvard Marttyyri joutui v. 978 salamurhan uhriksi Corfen linnassa äiti-puolensa toimesta. Edvard V oli vain 13 v. ikäinen, kun hänet huhtikuussa 1383 huudettiin kuninkaaksi. Hänen setänsä, joka oli „protekto:ina” ryhtynyt hallitsemaan, raivautti nuoren kuninkaan tieltään jo saman vuoden syksynä. Edvard II — ensimmäinen kruununprinssi, jolla oli Walesin prinsin a:n nimi — pakotettiin luopumaan valtaistuimestaan, ja vähän myöhemmin hänet murhattiin.

Edvard I sai koko 35-vuotisen hallitusaikansa taistella kruununsa puolesta. Edvard III:nnen aikana raivoi rutto Englanissa. Edelleen hän menetti urhoollisen poikansa, joka varustustensa nojalla tunnettiin Mustan Prinsin nimellä, ja hän oli viimeiset vuotensa kokonaan vallanhimoisen rakastajattarensa Alice Perrersin vaikutusvallan alaisena.

Edvard IV ajettiin maanpakoon taistelutuaan kapinallista Warwickin jaarlia vastaan; pääasiallisena syynä kapinaan oli kuninkaan avioliitto alhaisukuisen Elisabeth Woodvillen kanssa, mitä korkeampi aatelisto suu-RESTI paheksui. Hänen onnistui kuitenkin palata Englantiin, voittaa Warwick ja vangita tämän valtaistuimelle asettama Henrik VI.

Edvard VI kuoli 16 v. iässä isoonrokoon. Hänet on kuvattu varhaiskypsäksi uskonnolliseksi intoilijaksi.

Edvard VII oli ensimmäinen Edvard Englannin valtaistuimella, jonka hallitusaikaa on pidettävä suhteellisen onnellisena sekä hänelle itselleen että kansalle. Häntä onkin sanottu „rauhantekijäksi” (The Peacemaker).

Edvard VIII luopui valtaistuimestaan oltuaan hallitsijana 325 päivää.
— (Sv. Pr.).

„Englannin kuningashuolet astrologian valaistuksessa” on nimim. Leon kirjoitus, joka on julkaistu Viikkosanomissa (n:o 1, 1937). Kirjoittaja esittää ensin otteita englantilaisen astrologin Alan Leon laatimasta horoskoopista ent. Edvard VIII:sta, nykyisestä Windsorin herttuasta, joka julkaistiin niin varhain kuin 1910 „Modern Astrology”-nimisessä aikakauskirjassa; hän täydentää sitä sitten erällä omilla huomioillaan.

„Huomattavin piiri tässä horoskoopissa on Neptunuksen yhtymä Jupiteriin. Tämä aspekti jo veisi hänet valtaistuimelle erikoisten olosuhteiden vallitessa ja sarja merkittäviä tapauksia seuraisi pian hänen valtaistuimelle nousunsa jälkeen.

Horoskooppi kertoo vaikutteille alttiista henkilöstä, jolla on taipumus sulattaa paljon, mitä on hänen fyysisissä ja mentaalisisä ympäristönsään. Hän on erikoisen tunneherkkä ja vastaanottavainen kaikille korkeimmille vaikutteille, jotka ajottain tekevät hänet jumalallisesti inspiroiduksi. — — — — Ainoa todellinen huono aspekti on Auringon neliö Marsiin. Tämä aiheuttaa paljon mielihohteita, ja koska niillä on vapaat ilmenemismahdollisuudet, on aspektilla taipumus kiihoittaa tunnepuolta ja ajoittain antaa tunteelle ylivaallan järjestä. — — — — Se osoittaa myös edellytyksiä tapaturmaan, ja hyvin vakava tapaturmavaara on hänen ollessaan 30 vuotias, — — — — Prinsssi tulee olemaan antelias liiallisuuteen saakka. Hän tulee arvioimaan rahan oikealla tavalla, ja koska hänellä on hyväntekeväisysharrastuksia, tulee hän antamaan runsaasti rahaa kaikkiin niihin tarkoituksiin, joiden hän tuntee tarvitsevan apua.

Horoskooppi osoittaa harvinaisia kykyjä, ja prinssin vastaanottavainen, intuitiivinen lyonne saa hänet helposti oppimaan ja kääntämään huomionsa alkuperäisiin ja ennakkoluulottomiin ajatuksiin. Hän kehittää rakkautta musiikkiin ja taitelisiin ja harrastaa metafysiikkaa ja mystisismiä.”

Me voimme olla varmoja siitä, että Alan Leo on esittänyt ajatuksensa määrättyllä varovaisuudella eikä hän ole ilmaissut kaikkea, minkä tiesi, olihan kysymyksessä kuninkaallinen henkilö. Kuitenkin huomaa helposti, miten sattuvasti hän on luonnehtinut tämän henkilön. Lisäksi on kiistämätön tosiseikka, että sarja merkittäviä tapauksia seurasi hänen valtaistuimelle nousuaan. Vielä omituisempaa on kuitenkin se, mitä hän kirjoittaa Edwardin veljestä Albertista, nykyisestä kuninkaasta: „Kun (eikä: „jos”) hän nousee valtaistuimelle, tulee hänestä aintu-laatuinen kuningas ja epäilemättä mahtava hallitsija”, mutta kuten kaikissa horoskoopeissa, missä nero ilmenee, voidaan tässäkin pelätä vakavaa vahingonvaaraa, sillä missä on suurta voimaa, siellä tarvitaan myös sen voimakkaita ilmenemismuotoja.

Minä voin kuitenkin täydentää Alan Leon suorittamaa Edwardin horoskoopin erittelyä erinäisillä yksityiskohdilla noudattaen niitä tulkittamismenetelmiä, joita nykypäivien astrologiassa käytetään. Alan Leon mainitsema epäsuotuisa aspekti, Auringon neliö Marsiin, aiheuttaa juuri kaikkea sellaista, mikä koskee tunne-elämää ja suhteita naiskukupuoleen. Siitä voidaan ennenkaikkea odottaa epäviisaita askeleita, taisteluita ja vaikeuksia. Ottamalla huomioon kiertotähtien nykyisen asennon me huomaamme sen erittäin epäsuotuisaksi ja hyvin luonteenomaiseksi sille, mikä on viimeisinä viikkoina tapahtunut. Auringon neliö Uranukseen korostaa nimitäin juuri järjettömyyttä ja epäsovinnaisuutta ja antaa aiheen niille tapahtumille, jotka matkaansaattavat äkillisiä ja odottamattomia muutoksia elämänoloissa. Kuu sivuuttaa n.s. 7:n huoneen, mistä kokemusten mukaan on usein seurauksena avioliitto tai jokin muu samankaltainen liitto. Aivan päinvastoin on nykyisen kuninkaan horoskoopin laita. Kuu on kor-

kelmmillään keskitaivaalla 10:nnessä huoneessa, mikä merkitsee yhteiskunnallista asemaa ja ulkonaista vaikutusvaltaa. Muuten osoittavat kaikki Edwardin horoskoopin merkit nykyisyydessä suuria kärsimyksiä, samalla kun Saturnus korkeimmassa asemassaan keskitaivaalla osoittaa tilanteen vakavuutta hänen yhteiskunnallisen asemansa suhteen.

Kuningas George'in vuosihoroskooppi samoin kuin hänen valtaistuimelle nousunsa hetken horoskooppi ei ole sekään suotuisia ja merkitsee, että sekä hän että hänen kansansa kulkevat vaikeita aikoja kohti. Valitettavasti se on sopusoinnussa kaiken muunkin kanssa, mitä astrologit voivat lukea Euroopan kansojen kohtalosta. Meidän ei todellakaan tarvitse olla mikään astrologi ymmärtääksemme, mitkä vaarat uhkaavat hajanaista, rauhantonta maanosamme.

Rooma pyrkii pohjoiseen. Helsingin Sanomat kertoi 3. 12. seuraavaa: „Rooman paavi on päättänyt perustaa Viroon roomalaiskatolilaisen kirkon arkkipiispanviran. Nykyinen Viron apostolisen kirkon johtaja, Proffittli nimitetään arkkipiispaksi t.k. 27 p:nä. Nimittämisjuhlallisuuksiin ottavat osaa m.m. Riian roomalaiskatolilainen arkkipiispa sekä Suomen roomalaiskatolilaisen kirkon piispa ja paavin edustajana nuntius Arota. Nykyisin Virossa on noin 4.000 roomalaiskatolilaista. Varsinkin viime aikoina on heidän lukumääränsä suuresti lisäytynyt, sillä useat Viron sivistyneistöön kuuluvat henkilöt ovat siirtyneet roomalaiskatoliseen kirkkoon sen johdosta, että viime vuonna pantiin toimeen Viron luterilaisen kirkon järjestelmässä perinpohjaisia uudistuksia, joiden johdosta seurakunnat menettivät itsemääräämisoikeutensa ja tulivat suoraan piispan hallintoon autoritäärisellä pohjalla. Tämä toimenpide on herättänyt tyytymättömyyttä laajoissa piireissä.” —

Kuinka kirjoittikaan Heinrich Heine „Norderneyssä” Rooman kirkosta? „Vanhuudenheikkona istuu vanha ristilukki pylväitten välissä Colosseumissaan ja kutoo lakkaamatta vanhaa kudostaan, mutta se on vanha ja laho, ja siihen joutuvat nyttemmin vangiksi enää vain perhoset ja lepakot, *eivätkä enää Pohjolan kuningaskokat...*” — Tätä toivokaamme.

Unen perusteella löydettiin taannoin Muuruvedellä kadonnut mies. Tapauksesta kertoi v.k. 14 p:n Iltä-Sanomats seuraavaa:

Viime syyskuun alkupuolella katosi Muuruveden pitäjän Koivulahden kylässä siellä tukkitöissä ollut Säynäisistä kotoisin oleva 26-vuotias työmiehen Vile Hakkarainen jäljettömiin, eikä hänestä sen jälkeen kuultu mitään.

Ellistä vasten yöllä näki Muuruveden pitäjän Muuruveden kylässä asuvan suutari Benjam Juutilaisen 15-vuotias poika Kaarlo Juutilainen kummallisen unen. Unessa hän näki maanviljelijä Paavo Korhosen talon läheisyydessä olevassa metsäisessä maastossa tuuhean kuusen, jonka juurella makasi miehen ruumis. Aamulla kertoi poika unennäöstään vanhemmille ihmisille. Poika oli unessa nähnyt paikan niin yksityiskohtaisesti, että mainittu kuusi oli helposti löydettävissä metsässä noin 1 km:n päässä maanviljelijä Paavo Korhosen talosta, ja kuusen juurella todellakin löydettiin miehen ruumis joka tunnettiin kadonneeksi Vile Hakkaraiseksi. Ruumislöydöstä ilmoitettiin heti viranomaisille ja tutkimuksissa todettiin, että Hakkarainen oli hirttäytynyt kuusen oksaan mutta oli nuora myöhemmin katkennut ja ruumis pudonnut puun juurelle. Hakkarainen oli jättänyt jälkeensä paperilipun, jossa hän ilmoittaa tekevänsä itsemurhan onnettomien rakkausaiotensa vuoksi sekä seilittä jättävänsä 250 markkaa sisältävän rahakukkaron ja kaksi 500 markan seteliä sisältävän pullon läheisen puun juurelle. Kukkaroa ja pulloa ei kuitenkaan etsikelyistä huolimatta löydetty. Muuruveden poliisiviranomaisilta tänä aamuna saa-

dun tiedon mukaan voi olla mahdollista, että joku henkilö on aikaisemmin löytänyt ruumiin ja anastanut mainitut rahat ilmoittamatta ruumislöydöstään mitään muille ihmisille. Myöskin voi olla mahdollista, että rahoja sisältävää kukkaroa ja pulloa ei ole jätettykään ruumiin läheisyyteen metsään. Kaarlo Juutilaisen unennäkö on herättänyt paikkakunnalla suurta huomiota.

Immeellisestä unennäöstä kerto Hakkaraisen ruumiin löytäjä, suutari Benjamin Juutilainen edellä kerrotun lisäksi tänä päivänä m.m., että Kaarlo Juutilainen oli unessa nähnyt kalliota vasten suuren, mustan ristin ja samalla löytänyt paperilapun, johon oli kirjoitettu sanat: „Älä kulje yksinäsi.“ Kun isä ja poika lähtivät unessa saatujen viitteiden mukaan paikalle, löysivät he heti sen kallion, jossa suuri, musta risti oli unessa näyttäytynyt, ja samalla he näkivät Hakkaraisen ruumiin vastapäätä tätä kalliota kuusen juurella. Kaamea unennäkö on tehnyt Kaarlo Juutilaiseen sielullisesti järkyttävän vaikutuksen. Tapahtuma järkytti myöskin Benjam Juutilaista siinä määrässä, että hänen oli turvaututtava lääkärinapuun.

Tapahtuman mystillistä sävyä lisää se seikka että tämä oli jo toinen samanlaisissa olosuhteissa tapahtunut itsemurha mainitun Paavo Korhosen tilalla. Eräs toinen metsätyömies oli aikaisemmin hävittänyt korttipelissä toistatuhatta markkaa ja perintökellon ampunut itsensä saman tilan maalla olevassa heinäladossa. Mainittakoon, että myöskin Ville Hakkarainen ennen itsemurhaansa oli hävinnyt korttipelissä samassa paikassa noin 1.000 markkaa.

Englannin kuninkaan alamaisten lasketaan uskontojensa nojalla jakaantuvan seuraavasti:

- 210 milj. hindua,
- 100 milj. islaminuskoista,
- 80 milj. kristittyä,
- 12 milj. buddhalaista,
- 12 milj. afrikkalaista luonnonpalvojaa,
- 4 milj. sikhiä, jainalaista ja parsilaista, 750.000 juutalaista ja lopuksi 75 milj. muita alempiin uskontoihin kuuluvia.

Sanomalehtitiedon nojalla kerroimme taannoin, että „Father Divine” olisi kuollut. Tieto on osoittautunut perättömäksi, ja oikaisemme sen täten.

Ihmetyttö on sanomalehtien mukaan löydetty Ranskassa. Tapahtumasta kerrotaan seuraavaa:

Maaliskuussa 1931 löydettiin Marcelle Gopierre, Le Nieppessä asuvan puutarhurin tytär, metsästä, kylän läheisyydestä, tajuttomassa tilassa. Silloin nelitoistavuotias tyttö toipui vähitellen, mutta oli täydelleen menettänyt muistinsa. Hän ei tietänyt, missä ja kuka hän oli, ja vuosikausia hän oli niin sairas ja heikko, että hänet täytyi viedä kotoa sairaalaan hoidettavaksi. Sekä lääkärit että vanhemmat olivat jo heittäneet kaiken toivon, kun hän pari kuukautta sitten rupesi yht'äkkiä toipumaan. Hän heräsi apaattisesta tylsyydestään, osoitti mielenkiintoa ympäristöään kohtaan, ja sairaalan lääkärit seurasivat jännittyneinä tätä päivää päivältä yhä ilmeisemmäksi käyvää toipumisprosessia. Kaikkien kummastukseksi potilas rupesi puhumaankin, mutta kummastus muuttui ällistykseksi, kun hänen muminastaan alkoi erottua sanoja: Marcelle ei puhunut äidinkieltään, ranskaa, vaan hänen suustaan tulvi englantilaisia, saksalaisia, jopa italialaisia ja venäläisiäkin sanoja, mikä oli sitäkin arvoituksellisempaa, kun tyttö ei ole milloinkaan käynyt mitään korkeampaa koulua, ei ole osannut muuta kuin ranskaa, ei ole seurustellut vierasmaalaisten kanssa — hänellä ei yleensä ole ollut vieraitten kielten oppimisen tilaisuutta. Ja päivä päivältä kävi tapaus entistä arvoituksellisemmaksi. Marcelle

oppi pian muodostelemaan lauseita, mutta ei milloinkaan ranskankielisiä, ja äskettäin hän on vieraisiin kielinsä lisännyt vielä latinan. Pariisista tuli useita oppineita katsomaan „Marcelle Gopierren ihmetsäpöytä”, ja luonnollisesti lehtimiehiä kiiruhti paikalle, mutta heitä ei päästetty potilasta tapaamaan. Vain lääkäreille annettiin se mahdollisuus, ja kaikki he (moni päättään pudistellen) totesivat: — Ihmeitten aika ei ole ohi! — (U.S.)

„Niinkuin vanhassa Egyptissä”. Muuan medio lauloi transsillassa ollessaan sävelmiä, joita, niinkuin sanotaan, oli Egyptin faraoiden hovissa laulettu 3.000 v. sitten, ja joita ei milloinkaan ennen oltu merkitty muistiin. Viime lokakuussa esitettiin muuan niistä, surumarssi, Manchesterin kaupungintalon uruilla. Toht. F. H. Woods Blackpoolista, joka tämän esitti, ja joka sen oli merkinnyt muistiin samoin kuin „useita muitakin egyptiläisiä kansanlauluja ja tansseja suoraan medion suusta istuntojen aikana, jolloin toistettiin eräitä muinaisen Egyptin tapauksia”, sanoi soittaessaan olleensa „kummallisella tavalla innoitettu, aivan kuin vanhat egyptiläiset olisivat olleet mukana ja antaneet hänelle voimaa”. Ja erään lontoolaisen sanomalehden mukaan oudot sävelet valtasivat tuhatlukuisen yleisön.

Toht. Woods ei ole ainoastaan musiikkieteilijä, vaan myös kielimies, ja yhteistyössä Howard Hulmen, tunnetun egyptologin kanssa hän on medionsa avulla voinut antaa apua kielitieteellekin! Tulokset ovat hämmästyttäneet tuntujoita. Medio, lehti kirjoittaa, on erittäin lahjakas ja älykäs nainen, mutta hän ei ole koskaan oppinut sanaakaan egyptiä, ja kuitenkin hän puhuu kieltä, jota käytettiin Egyptissä 18:nneen hallitsijasuvun aikana, ja hänen ansiostaan on koko tämä kieliryhmä voitu rekonstruoida. Aikaisemmin oli hieroglyfien avulla voitu saada ilmi vain konsonantit. Medion lausunnot on voitu tarkistaa British Museumin aineiston avulla.

Toht. Woods kertoo edelleen uskovansa, että medion suun kautta puhui muuan Amenhotep III:nneen neljästä kuningattaresta. Laulut ja tanssit, jotka hän on saanut merkityiksi muistiin, oli esitetty Karnakin temppeleissä, ja surumarssia, jonka hän aikoo laajentaa orkesterisovituksiksi, käytettiin hallitsijoita ja muita korkeita henkilöitä haudattaessa. — Sv. Pr. n:o 244.

Uskonto politiikan asioilla. Helsingin Sanomat esitti 1. XI. seuraavan United Pressin uutisen:

„Hartfordin rukoilijain” nimellä tunnettu uskonnollinen yhdistys on tänään päättänyt rukoilla kokonaisen yön Rooseveltin tappiota presidentinvaalitaistelussa, jotta taivas „lkiajoiksi tekisi lopun tästä valitettavasta kerettiläisyydestä”. Joka toinen tunti pidetään jumalanpalveluksia, joita seuraa yhteislaulu. —

Tiedämme, että presidentiksi valittiin Roosevelt.

Amerikkalaisia otteita. Toht. Christian F. Resiner New Yorkin Broadway Temppelestä kirjoittaa Singing Church-aikakauskirjalle:

„Viime viikolla yritin jotakin aivan uutta. Ilmoitin lehdissä: 'Profeetta Jeremias tulee omassa persoonassaan saarnaamaan sunnuntai-iltana! Tervetuloa!' ja hankin sitten aika hyvän puvun ja peruukin ja sandaalit. Kvartetti, joka aina laulaa kirkossani, puettiin itämaalaismallisiin pukuihin, ja valonheittäjiin pantiin värilliset lasit antamaan oikeata tunnelmaa. Olin hieman levoton kokeestani, mutta kaikki sujui hyvin. Kirkko oli tupaten täynnä yleisöä, ja kun nousin ja puhuin kuin olisin ollut itse profeetta Jeremias, oli kirkossa niin hiljaista ja harrasta, että olisi saattanut kuulla nuppineulan putoamisen lattialle.”

Haitia on aina sanottu mysterioiden saareksi. Siellä on viimeksi sattunut tapaus, joka kuulemma on saattanut Chicagon yliopiston professo-

rit pulaan. Muuan Haitin neekeri oli näet saanut sikäläiseltä poppamieheltä lääkkeen astmaansa, joka vaikutti niin perusteellisesti, että neekeri ei ainoastaan parantunut astmastaan, vaan suorastaan menetti mustan ihonvärinsä ja tuli valkoiseksi kuin eurooppalainen. Tämä vaaleneminen on jo siinä outo ilmiö, mutta lääkäreitä kiinnostaa nykyisin lääkkeen parantava vaikutus. Nykyisin sanotaan lääkettä tutkittavan, ja toivotaan siitä saatavan lääke myös sivistyneeseen farmakopeaan.

Neekeri oli saanut poppamieheltä erään papulajin hedelmiä, jota tavaan vain Haitilla ja on muulle maailmalle tuntematon. Lääkettä nautittuaan hän tunsikin ankaraa pahoinvointia ja menetti samanaikaisesti näkönsä. Tämä tila kesti noin viikon päivät, mutta sen jälkeen hän alkoi toipua, astmakohtaukset hävisivät ja näkö palasi, mutta samalla alkoi myös hänen ihonsa hitaasti vaalentua.

Venäjäältä kuuluu harvoin mitään, mikä kiinnostaisi meikäläistä lukijaa. Esimerkkinä sikäläisestä „totuudenetsinnästä” voidaan kuitenkin esittää, kuinka siellä nykyisin suhtaudutaan sellaiseen tunnettuun kirjailijaan ja hänen tuotteisiinsa kuin vanhaan William Shakespeareen.

Sanotaan, että Venäjällä on nykyisin vallalla Shakespeare-kultti; hänen näytelmiään esitetään monilla näyttämöillä. Tähän sanotaan sellityksen antavan sikäläisen prof. A. A. Smirnowin englanninkielisen kirjan „Shakespeare: a Marxist Interpretation”. Tämä on aiottu venäläisille Shakespeare-oppikirjaksi, ja siitä nyt saamme ensi kerran tietää, että Shakespeare oli „mies, jolla oli historiallisia perspektiivejä, joka koetti näytelmillään muuttaa maailmaa esittämällä taistelevan vallakumouksellisen vastalauseen feodaalisia muotoja, käsityksiä ja laitoksia vastaan.” Hän edusti „tieteellistä, kokemusperäistä” runoutta. Hän oli rationalisti, monisti ja materialisti. Elämänsä loppupuolella hän kuitenkin jossain määrin poikkesi aikaisemmasta kannastaan, ja hänen näytelmänsä „Talvinen taru” ja „Myrsky” osoittavat „eräänlaista kompromissia”. Kuitenkin hän tuo „Myrskyssä” esiin hahmon, joka „on vain vapauden innoittama, joka on tosi vallakumouksellinen — se on Caliban.”

Muuten ovat Shakespearen näytelmät hyvää propangandaa. „Kaksi Veronan herramiestä” on „ensimmäinen yritys määrätä luokkottoman yksilön oikeudet”, „Venetsian kauppias” on „luokkanäytelmä”, joka on suunnattu — puritanismia vastaan. „Niin kesytetään äkäpussi” on „naisen taistelua, jotta hänet tunnustettaisiin vapaaksi yksilöksi”. „Hamlet” on „demokraattinen”, „Othello” kuvaa „luokkaristiriitaa eikä psykologista karakteristiikkaa”, j.n.e.

Tämä kaikki on kirjoitettu vakavassa mielessä, ei kaskuksi.

J. Ptn.

Tien varrelta

Helsingin Ruusu-Ristissä on kokouksia ja juhlia seuraavina päivinä, mikäli ei muutoksia tapahdu:

17. I. jäsenkokous; 31. I. yleisöjuhla.
7. II. jäsenkokous; 21. II. Kalevala-juhla.
7. III. jäsenkokous; 29. III. yleisöjuhla.
11. IV. jäsenkokous.
6. V. yleisöjuhla; 23. V. jäsenkokous.

Helsingin Ruusu-Ristin luennot. Uudenvuoden päivänä luki rouva Kyllikki Aspelin-Ignatius Pekka Ervastian esitelmän *Kukaan ei tule Isän luo muuten kuin minun kauttani*, ja puhui tammikuun 6 p:nä aiheesta *St. Germain 18:nnen vuosisadan lähettiläs* Sunnuntaina tammikuun 10 p:nä puhui maisteri Uuno Pore aiheesta *Tie totuuteen salainen*, sunnuntaina t.k. 17 p:nä tohtori Eino Krohn aiheesta *Patandshalin jooga-suutrat* ja t.k. 24 p:nä maisteri Sven Krohn aiheesta *Buddhan esoteerinen tie*.

Tapaninpäivänä vietettiin Ruusu-Risti-Temppelissä tavanmukaista P. E:n syntymäpäiväjuhlaa. Tilaisuudessa puhui Ruusu-Ristin hallituksen puolesta maisteri Uno Pore. Lisäksi esiintyivät puhujina m.m. kirjailija J. R. Hannula, maisteri Sven Krohn ja tohtori Eino Krohn sekä P. E:n Rahaston puolesta Waldemar Kaade. Musiikkia esittivät säveltäjä Helvi Leiviskä, pianisti Väinö Lahti, laulajatar Clara Bonsdorff ja Ruusu-Ristin kuoro.

Ruusu-Ristin vuosikokous on siirretty helluntaihin. Tarkempia tietoja annetaan myöhemmin.

Ruusu-Ristin horoskooppi v:lle 1937. Kuun asema Jousimiehen merkissä osoittaa, että Ruusu-Ristin elämässä olosuhteet jollakin tavalla muuttuvat. Jupiter ja Venus yhtymässä I huoneessa lupaavat kuitenkin hyvien voimien apua toiminnassamme; viisaus ja kauneus yhtyvät. Voimaa lupaa Auringon ja Merkuriuksen kolmio Saturnuksen kanssa, niin että voimme voittaa vaikeudet. Aurinko ja Merkurius ovat molemmat XI huoneessa joka osoittaa vilkasta sopusointuista yhteistyötä jäsenten kesken ja ahkeraa tutkimustyötä, joka suuntautuu syvälle. Mutta Marsin asema ja aspektit IX huoneessa osoittaa, että kirkolliselta taholta uhkaa vastustusta. Kuun ja Saturnuksen neljö viittaa siihen, että joku suru tai huoli painaa mieltämme. Toivokaamme, että näkymättömät hyvät vallat, joita Jupiter ja Venus tässä horoskoopissa symbolisoivat, suojelevat nykyistä Johtajaamme. L. K.

Rouva Tyyne Liukkonen, Ruusu-Ristin jäsen, kuoli viime marrask. 24 p:nä. Saarenmaan emäntänä Tyyne Liukkonen oli viimeinen ja monivuotinen Pekka Ervastian taloudenhoitaja.

Kiitos Sinulle, rakas ystävämme, kaikesta tästä ja myöskin siitä, mitä Sinä olit kaikille meille Saarenmaassa vierailijoille. Veljellinen kiitollisuutemme ja rakkautemme seuratkoon Sinua sille matkalle, jolle Sinä nyt Kaitsemuksen kutsumana olet lähtenyt. Olkoon Rauha ja Rakkaus mukana! J. R. H.

Elämänselostuksia eli psykoskooppeja laatii Volmar Holmberg, os. Aamunkoiton lepokoti, Houtskari. Syntymäaika ja osoite tarvitaan. Hinnat 35: —, 50: —, 75: — ja 100: —. [Ilm.]

„Jälleen löydetty sielu”, keskusteluja parapsykologiasta, on nimeltään maisterien Sven Krohnin ja Ake Tolletin näinä päivinä kirjakauppoihin ilmestyvä kirja. Sen on julkaissut Werner Söderström Oy. ja sen hinta nyt on Smk. 25: —. Palaamme asiaan.

Sisällysluettelo seuraa tätä Ruusu-Ristin numeroa.

Ruusu-Ristin Talorahasto

työskentelee
tulevaisuutta varten.

*Liittykää jäseniksi
tai tehkää tilapäisiä
lahjoituksia!*

Jäsenten säännölliset
tilityspäivät ovat
1/1, 1/4, 1/8 ja 1/10.

Talorahaston hoitaja:
Yrjö V. Rimppi,
Helsinki,
Luotsikatu 12 A. 12

*19. vuosisadan ihmeellisin teos
H. P. Blavatskyn*

SALAINEN OPPI

ilmestyy suomeksi.

Teosofisen Seuran

julkaisema aikakauslehti

TEOSOFI

jatkaa joka numerossaan Salai-
sen Opin suomennosta. Teosofi
voidaan tilata maan kaikista
kirjakaupoista, postikonttoreista
ja T. S:n taloudenhoitajalta.
Osoite: Signe Rosvall, Helsinki,
Kirkkokatu 14. Tilaushinta (ko-
timaassa) 40 mk. v:kerta.

PUHELIN 216

**HYVINKÄÄN
KIRJAPAINO
OSAKEYHTIÖ**

HYVINKÄÄ

Suorittaa ensiluokkaisesti
kaikkia kirjapainoalaan kuu-
luvia tehtäviä. Tiedustakaa
hintojamme.

Ostakaa paita,

jota

**Olli, Tiitus,
Iso-Keisari,
Valentin**

y.m.

kiittävät.

Patentoidut erikoisuudet.

RUUSU-RISTI-JÄRJESTÖ

Perustaja-Johtaja: PEKKA ERVAST

Johtaja: Rouva Hilda Pihlajamäki, os. Helsinki, Mariank. 28 B.
Hallituksen varapuheenjohtaja: fil. toht. Eino Krohn, os. Helsinki, Maneesinkatu 2 A.

Sihteeri: fil. maist. U. J. Pore, os. Helsinki, Maneesinkatu 4 a A 12.

Rahastonhoitaja: Herra Waldemar Kaade, os. Helsinki, Oikokatu 15 A 18.

Ruus-Risti perustettiin Helsingissä marraskuun 14 p:nä 1920. Sen tarkoitus selviää seuraavasta ohjelmasta:

1) Ruusu-Risti on totuudenetsijäin järjestö, jonka jäsenet tunnustaan kaikkien ihmisten veljeyden katsomatta rotuun, väriin, kansallisuuteen, uskontunnustukseen, yhteiskunnalliseen asemaan, sukupuoleen tai muihin ulkonaisiin rajoituksiin, osoittavat toisilleen mitä suurinta suvaitsevaisuutta ja ymmärtämystä sekä pitävät totuutta korkeampana kaikkia uskontoja.

2) Ruusu-Risti on vapaan ajattelun pyhäkkö, jonka jäsenet etsivät totuuden ydintä, salaista jumalviisautta, mikä piilee kaikkien aikain uskonnoissa, mytologioissa, filosofisissa ja tieteellisissä järjestelmissä.

3) Ruusu-Risti on renkaana ihmisten näkymättömässä veljeyden kunnassa ja sen jäsenet etsivät ikuisen elämään vievää tietä, joka kasvattaa ja kehittää ihmisessä veljeyden henkeä.

Ohjelmansa nojalla Ruusu-Risti kuuluu H. P. Blavatskyn v. 1875 alkuunpanemaan yleismaailmalliseen teosofiseen liikeeseen.

Ruus-Ristin jäsenet ovat irtto-, ryhmä- ja looshijäseniä. *Irttojäseneksi pyrkijä kääntyy suoraan, ryhmäjäseneksi pyrkijä paikallisryhmän välityksellä Ruusu-Ristin Johtajan rouva Hilda Pihlajamäen puoleen, os. Helsinki, Mariank. 28 B.*

Looshityö on järjestetty seremonialliselle pohjalle, ja looshijäseneksi saattaa Ruusu-Ristin jäsen pyrkiä asianmukaisilla suosituksilla.

Ruus-Ristin jäsenmaksut ovat määrältään vapaaehtoisia. Jäsenten toivotaan tuovan antimensa kolme kertaa vuodessa: maalisi- ja lokakuun kuluessa sekä vuosikokouksen aikana. Jäsenmaksut vastaanottaa rahastonhoitaja herra Waldemar Kaade, os. Helsinki, Oikokatu 15 A 18.

Vuosikokous pidetään keväällä, siinä uudet jäsenet juhlallisesti vastaanotetaan, vihitään, sekä asetetaan oikeuksiinsa ja velvollisuuksiinsa (installoidaan).

Installoidut jäsenet ovat oikeutetut pyrkimään Ruusu-Ristin Looshijäseniksi.

RUUSU-RISTI

TOTUUDENETSIJÄIN AIKAKAUSKIRJA

TIETÄJÄ, PERUST. 1905

PERUSTAJA: PEKKA ERVAST

TOIMITTAJA: EINO KROHN

SISÄLLYS:

Kalevalan merkitys	39
Toimittajalta.....	40
Toimitussihteeriltä	42
Sisäeritteisistä rauhasista ja hormooneista....	49
Matkamietteitä.....	56
Ihmisen tie	58
Hiljaisena hetkenä	65
Kirjallisuutta	66
Mitä muualla tiedetään	68
Tien varrelta	73

RUUSU-RISTI

Totuudenetsijän aikakauskirja — Suomen vanhin teosofinen lehti.
Toimitus: Eino Krohn (vastaava), Jorma Partanen (toimitussiht.).

Julkaisija: Ruusu-Ristin Kirjallisuusseura r.y.

RUUSU-RISTI ilmestyy 10 kertaa vuodessa, sisältäen vähintään 320 tekstisivua.

RUUSU-RISTIN toimitukselle tulevat kirjoitukset, kysymykset, uutiset y.m. ovat lähetettävät toimittajalle, toht. Eino Krohnille, os. Helsinki, Maneesink. 2 a C.

RUUSU-RISTIN kirjoituksia saa lainata sillä ehdolla, että lähde tarkasti mainitaan. Sarjakirjoituksia ei saa lainata.

RUUSU-RISTIN tilaushinta on koko vuodelta Smk. 50: —, ulkomaille doll. 2: —. Yksityisnumeron hinta on postivapaasti lähetettynä Smk. 10: — tai 50 c.

RUUSU-RISTI tilataan postin kautta, asiamiehiltä ja suoraan lehden taloudenhoitajalta, Waldemar Kaade, Helsinki, Oikok. 15 A 18.

Asiamiehille myönnetään 10 pros., kun vähintään kolme tilausta tehdään. Tilausraha on maksettava etukäteen.

Ruusu-Ristin Kirjallisuusseura r.y.

Kaikkea ruusuristiläistä ja teosofista kirjallisuutta haluttaessa voidaan kääntyä Ruusu-Ristin Kirjallisuusseuran toimiston puoleen os. Helsinki, Meritullinkatu 33, ovi 2, puh. 23 609 (toimisto) ja 24 430 (toimitusjohtaja).

Toivo Orma Kelloseppä

Iso Roobertink. 1. Puh. 38302

**Ostamalla uuden tai
korjauttamalla vanhan
kellonne meillä
tulette aina olemaan tyytyväinen**

**Kihla- ja kivisormuksia
sekä hopeaa edullisesti.**

Yli 10 v. kokemus Pariisin ja New-Yorkin parhaissa liikkeissä ensimmäisenä pienten kellojen korjaajana.

Sairasaputoimisto ja Opas Salve

Helsinki. Vuorik. 5. P. 24364.

Palvelee yleisöä ant. sairasapua koteihin, opastaen potil. lääkäreille ja sairaaloihin, noutaen ne asemalta eri pyynnöstä. Hyvä koti lääkärihoitoon saapuville ja toipuville.

*Alppiaurinkoa, sähköhoitoa ja
hierontaa annetaan.*

RUUSU-RISTI

TOTUUDENETSIJÄIN AIKAKAUSKIRJA

TIETÄJÄ, perust. 1905

Kalevalan merkitys

... Onpa äskettäin lausuttu semmoinenkin väite, ettei Kalevalan sisällys oikeastaan ole Suomen kansan hengen tuotetta, vaan germanilaista lainatavaraa. Lännestä päin tuli tänne kuninkaita ja sankareita. He toivat mukanaan runoja ja lauluja muinaisista tietäjistä, ja heistä itsestään sepitettiin runoelmia. Kalevalan sankarit eivät ole olleet suomalaisia, vaan vieraita viikinkejä, ja Suomen kansan tietäjähaaveet ovat muualta kotoisin, ei kansamme sydäimestä.

Kas siinä lyhyesti tieteellisen tutkimuksen tähänastiset saavutukset. Jos ne todella pitäisivät paikkansa, olisi Lönnrotin työ syvemmin katsottuna tehty jotenkin tyhjäksi. Jällellä olisi hänen Kalevalastaan vain runokokoelman kaunis muoto ja taiteellinen sommittelu, ja Kalevalan kansallinen merkitys kuuluisi jo menneisyyteen: se teki tehtävänsä viime vuosisadan herätystyössä, nyt se voidaan asettaa hyllylle muinaismuistojen joukkoon.

Mitä tästä sanoisivat Kalevalan todelliset ihailijat ja Suomen kansallisaatteen ystävät? Mihin joutuisivat heidän ihanat näkynsä Suomen kansan muinaisesta kulttuurista, mihin heidän haaveensa ja heidän toivonsa Suomen tulevaisuudesta? Vaikeroiden saisi heidän kansallinen sydämensä huutaa: „Kuka enää kykenee haavojani parantamaan? Onko miestä missään, joka loisi minuun uutta uskoa?”

Nyt on meidän vuoromme astua näyttämölle. Nyt me, jotka näemme Kalevalassa semmoista, mitä toiset eivät vielä ole aavistaneet, jotka uskomme Kalevalasta sitä, mitä se itse Väinämöisestäään uskoi, nyt me saamme korottaa äänemme ja huutaa — omallekin sydämelle: „Ole rauhassa! Mitään ei ole menetetty, sillä mitään ei vielä ole löydettykään. Eivät edes tieteelliset saavutukset vielä ole lopussa. Vielä

tullaan tekemään huomioita ja löytöjä, jotka kumoavat nykyisiä johtopäätöksiä. Mutta mitä niistä! Kalevalan todellinen arvo on toisaalla. Sen todellinen arvo on sen omassa salatussa sisällyksessä.” —

P. E.

„Kalevalan Avain” (1916)

ss. 18—20.

Toimittajalta

Yrittäessäni ymmärtää vanhojen kulttuurikausien elämänsäilytyksiä ja toimintamuotoja on mielestäni eräs okkultinen, varsinkin tohtori Steinerin korostama näkökanta tuntunut hedelmöittävältä ja selventävältä. Se on käsitys siitä, että muodot, joihin hengen elämä eri aikoina pukeutuu ja joilla se kuvataan, ovat riippuvaisia kunkin kehityskauden ihmisten tajunnan tilasta, tajunnan laajuudesta ja suunnasta. Tämä on okkultiselta kannalta aivan luonnollinen asia. Olisi esim. mahdotonta ymmärtää atlantilaista sivistystä, vaikka se joidenkin ulkonaisten muistomerkkien kautta olisikin historiallisesti tutkittavissa, jollei ota huomioon ja tiedä, että varsinkin aikaisempina atlantilaisena kautena ihmiskunta aivan yleisesti oli astraalisesti selvänäköinen, että siis tajunnan painopiste ei ollut erittäin vankasti ja tietoisesti fyysisessä käyttövälineessä, vaan heilahti eetteri- ja astraalivälineeseen. Ruusu-Ristin Perustaja-Johtaja Pekka Ervast on näistä seikoista puhunut esim. kiintoisassa kirjassaan „Enkelien lankeemus”.

Mutta myöskin historialliseen aikaan kuuluvien suurten sivistysten ymmärtämistä helpottaa tieto siitä, ettei tajunnan tila ole ollut konstantisti sama kaikkina aikoina, sama kuin esim. meidän aikanamme. Esim. Steiner on antroposofisissa tutkimuksissaan huomauttanut, miten intialaista hengenelämää ymmärtää paremmin, jos ottaa huomioon, että silloisen ihmiskunnan tajunta oli fyysisesti tietoinen pääasiallisesti ruumiin nestemäisestä olemuspuolesta. Tämä näkyy Steinerin mukaan kaikista niistä muodoista ja kuvista, joita käytetään uskonnollisessa y.m. hengenelämässä. Niinpä uskonnollisen elämän vertauskuvaksi saattoi tulla nesteen kiertokulku pyhässä lehmässä, ja kasvin elämä ym-

märrettiin samoin sen elinnesteen ilmennyksenä. Mutta itse kielen käytössä, sen sanarikkaudessa ja sanojen merkityksen muutteluvaisuudessa on jotakin nestemäisen olemuspuolen tajuamisesta johtuvaa. Samalla tavalla voidaan ymmärtää kreikkalaista sivistystä ottamalla huomioon tajunnan tietoisuuden keskittyminen lihaksiin, josta Steinerin mukaan kreikkalainen kuvanveistotaide on osoituksena. Vasta keskiaikaisen sivistyksen kuluessa tulee ihminen tajunnassaan elävästi tietoiseksi omasta luustostaan. Omituista todella on, että vasta keskiaikana alettiin kuvata kuolemaa luurankomiehenä, josta taidehistoriassa kuuluisat kuolemantanssi-aiheet ovat esimerkkinä.

Olkoon näitten yksityiskohtien laita tosiasioina kuinka hyvänsä. Joka tapauksessa ne ovat sopusoinnussa sen rosenkreutsiläisen teorian kanssa, jonka mukaan tajunta vain vähitellen siirtyy yhä syvemmälle aineeseen, samalla kertaa kun Kristus yhä enemmän lähestyy maapalloa, ja luonnollista on, että näillä tapahtumilla on vaikutuksensa koko ihmiskunnan tajunnan tilaan ja merkitsevät siis paljon, kun sen historiaa koetetaan ymmärtää.

Myöskin meidän kalevalaisessa sivistyksessämme on, kuten P. E. on nerokkaassa teoksessaan „Kalevalan avain” osoittanut, tärkeitä piirteitä ja puolia, joita ei voida ymmärtää ottamatta huomioon tajunnantilan erilaisuus. Vanhat kansat olivat lähempänä sitä luonnonomaista selvänäköisyyttä, joka johtui siitä, ettei tajunta vielä ollut vaipunut niin syvälle aineeseen. Toiselta puolen oli vaikeampi silloin kuin nyt vastuunalaisena yksilöityneenä henkenä kulkea tietään kohti Kristusta.

Meidän ajallemme on ominaista, että vanhat uskontomuodot ovat jälleen tulleet muotiin. Saksassa, Unkarissa, Eestissä y.m. muodostetaan uuspakanallisia seurakuntia, joissa innokkaasti harjoitetaan asianomaisen maan vanhoja uskonnollisia seremonioja. Vaikka onkin hyvä olla aliarvioimatta näitä vanhoja uskonnon muotoja, on tässä muotisuunnassa kuitenkin samalla jotakin nurinkurista. Siinä on unohdettu tai ollaan tietämättömiä siitä, että muodot ja käsitystavat, jotka ovat syntyneet ihmiskunnan ollessa määrätystä kehitysvaiheessa ja tajunnantilassa, ei enää sellaisinaan voida uudestaan istuttaa nykyajan maaperään.

Toimitussihteeriltä

Totuudenetsijä, joka tietää henkisen elämän riippumattomaksi ulkonaisen elämän muodoista — rodusta, sukupuolesta, yhteiskunnallisesta asemasta — kavahtaa vaistomaisesti kuullessaan, että näistä toisarvoisista tekijöistä, ulkonaisista olosuhteista, jotkut haluavat tehdä itse henkisen elämän piirin, elämän ihanteen, palveluksen kohteen.

Kaiken parhaimman tietonsa valossa, korkeimpien siveellisten mittapuittensa mukaan arvostellen hän ei voi olla näkemättä tässä suunnassa vakavaa vaaraa.

Totuudenetsijäyksilölle on hänen oma inhimillinen persoonallisuutensa sinänsä kiusaus, niin kauan kuin sillä on mahdollisuus langeta palvelemaan pyrkimyksiä, jotka ovat itsekkäitä. Totuudenetsijälle elämän lait ovat säätäneet ehdottoman vaatimuksen: „Kiellä itsesi.” Se, mikä hänen on kieltävä, mistä hänen on luovuttava, on juuri tämä satunnaisten ja tilapäisten tekijöiden kokoomus, jota sanotaan persoonallisuudeksi; persoonallisuuden on kuoltava, jotta Jumala, Kristus ihmisessä, antaisi näille persoonallisuuden tekijöille uuden hahmon ja sen toiminnalle suunnan, joka on elämän yleispätevien lakien mukainen.

Ihmisyksilö on osa kansansa ja rotunsa kokonaisuudesta. Se, mikä hänessä on persoonallista, jalostumatonta ja „kieltävää”, esiintyy myös muissa ihmisyksilöissä ja siis laajemminkin yhteisöissä. Kansatkin ovat näinollen saman henkisen lain alaisia kuin yksilö. Kansojenkin tulee kieltää itsensä kuten yksilön, jos niiden mieli toteuttaa Jumalan valtakuntaa maan päällä.

Tiedämme, että tämä tapahtuu yksilöiden välityksellä. Kansat sinänsä, kokonaisuuksina, eivät tätä ole selvästi tajunneet, eikä toistaiseksi ole voitu luottaa muuhun kuin siihen oikeata suuntaa viittovaan, jalostavaan työhön, jota kussakin kansassa suorittavat henkiseen elämään heränneet yksilöt.

Mutta kansassa vaikuttavat muunkinlaiset henget. Samaten kuin ihmisyksilö voi sisällään kuulla kiusaajien äänten houkuttelevan häntä itsekkyyteen, omia pyyteitään seuraamaan, samaten esiintyy kansojen suurissa joukoissa niitä, jotka ottavat tuekseen ihmisten persoonalliset pyyteet ja korottavat ne ihanteiksi. Muodot vaihtelevat, mutta perusta on sama: itsekkyyks.

Tiedämme varsin hyvin, että tällainen kansojen ja rotujen joukkoitsekkyyks on mahdollinen. Mutta meidän ei pidä sitä

hyväksyä, vaikka koko kirjoitettu historiamme väittäisi sitä kaiken edistyksen perustaksi, koskapa se on ollut näkyvim-pänä vaikuttimena kansojen elämässä. Päinvastoin väitämme, että kansat ovat hävinneet juuri siksi, että itsekkyyks on jäänyt niiden voimakkaimmaksi vaikuttimeksi.

Totuudenetsijä tietää, että hänen persoonallisuutensa mystillinen kuoleminen on hänen todellisen rakentumisensa ja kasvamisensa ehto; hän tietää samalla, että ne yllykkeet, jotka tahtovat hänet johdattaa itsekkyyteen, ovat hänen ja kaikkien ihmisten näkyväisen kuoleman ja häviämisen syynä. Niin myös kansat, kun ne ryhtyvät palvomaan omaa kollektiivista persoonallisuuttaan eli pyyteitään ja etujaan, samalla valmistelevat omaa perikatoansa, vaikka niiden ulkonaiset voimannäytteet olisivat kuinka lumoavia tahansa.

On murheellista nähdä, millä hinnalla kansat saattavat valmistella häviötänsä. Kollektiivi-itsekkyyden ehtona on, että ne, jotka ovat omalta kohdaltaan tulleet tuntemaan elämän ehdottomat vaatimukset, vaimennetaan tavalla tai toisella. Kansan on kiellettävä itsensä, sanotaan, mutta se pakotetaan kieltämään oma sisäinen Jumalansa; sen on uhrauduttava, mutta sen yksilöt eivät saa yksilöinä etsiä ja toteuttaa Jumalaa, vaan heidän on alistuttava jonkun ihmisen tai absoluuttisen valtiokäsitteen tahdottomiksi työvälineiksi. Koulutus, jonka Ignatius Loyola toi roomalaiskatoliseen kirkkoon, on meidän aikanamme leviämässä; ne, jotka katolisen kirkon välityksellä hallitsevat miljoonien ihmisten omiatuntoja, haluavat nyt uusien systeemien välityksellä saada itselleen uusia alamaisia.

*

Tavat, millä kansat ja rodut kerätään joksikin ajaksi toimimaan itsekkäitten yhteisetujensa hyväksi, ansaitsevat kaikkien totuudenetsijöiden huomiota eritoten siksi, että niissä turvaudutaan pyyde-vaikuttimien ohella myös sellaisiin sie-lullisiin tekijöihin, jotka eivät aina ole ehdottomasti pahoja, jotka jopa saattavat olla alunperin puhtaita ja jaloja.

Perustana on tällöin, psykologisesti puhuen, yksilöiden ja kansojen yhteinen alitajunta eli n.s. tajuton. Niin kuin yksilönkin tajuttomassa puolessa piilevät lukemattomat mahdollisuudet sekä pahaan että hyvään — hänen menneitten elämiensä hedelmät — niin on kansojenkin laita. Kansoille on lisäksi erikoista, että niille on aikojen kuluessa muodostunut eräänlainen yhteinen alitajunta, joka värittää jokaisen kansan

yksilöjäsenen persoonallista alitajuntaa. Tiedämme esimerkeittä, millainen voimatekijä se on. Samalla tavalla kuin yksilö, joka ei tunne oman alitajuntansa sisältöä ja kieltää sen siten, että hän ei tahdo sitä tuntea ja siitä vapautua, saattaa joutua sielullisen häiriön, psykoosin valtaan, niin myös kansa, kun se ei tunne oman alitajuntansa valtaisia voimia, saattaa joutua joukkopsykoosin alaiseksi: se voi toimia kuinka mielettömästi tahansa, koskapa se ei ole oppinut tuntemaan itseänsä. Kansallinen joukkopsykoosi, jossa vain eläimelliset vietit ovat vaikuttimina, on siis psykologisesti katsoen sairaus, siveelliseltä kannalta lankeemus.

Kansan, kuten yksilönkin, on opittava tuntemaan itsensä.

*

Kun totuudenetsintään herännyt ihmisyksilö vähitellen oppii mukautumaan Hengen työaseeksi, silloin hänen ajallinen, sinänsä epätäydellinen persoonallisuutensa käy merkitykselliseksi. Kun kansa löytää tajuntansa syvyyksistä ne rakentavat voimat, jotka sen ovat koonneet ja sitä kannattaneet, silloin sekin kokonaisuutena on kääntynyt tielle, joka vie ennen aavistamattomiin saavutuksiin. Itsetietoisuus ja varmuus ei silloin enää voi esiintyä nyrkin heristelynä eikä tietoisuus oman sivistystyön merkityksellisyydestä muihin kohdistuvana halveksuntana. Jos kansassa elää hyvä tahto, rakkaus, ei se myöskään pelkää, sillä „rakkaudessa ei ole pelkoa; täydellinen rakkaus karkoittaa kaiken pelon —”

Emme voi vaatia, että esimerkiksi meidän kansamme yhtäkkiä tekisi tällaisen mielenmuutoksen. Se vaatii aikansa. Voimme vain esittää toivomuksen, joka meille itsellemme on muistutus, että mahdollisimman monet suomalaiset pyrkisivät oman suomalaisuutensa tuntemukseen ilman ennakkoluuloja, mielikäsitteitä. Meidänkin kansamme alitajunnassa on vihaa, kateutta, omahyväisyyttä . . . Nähkäämme ja todetkaamme se asiallisen kylmästi. Mutta tutkikaamme myös, mitä hyvää ja jaloa siinä piilee, yhtä asiallisesti. Siveelliset mittapuut ovat tässä työssä ainoat pätevät, sillä elämän arvot yleensä ratkaistaan niiden nojalla.

Me, suomalaiset, tutkimme tällöin omaa muinaisuuttamme, sitä kulttuuria, jota sanomme kalevalaiseksi. Kansallistuntoamme epäilemättä kohottaa, jos mielikuvituksessamme näemme muinaisen suur-Suomen ja sen sankarien miekanmittelyt, ja jos lisäksi uskomme löytävämme selviää jälkiä kansanheimomme vaelluksista eri puolilla maailmaa.

Mutta *totuudenetsinnän* kannalta tämä kaikki on toisarvoista. Paras, mitä tästä voimme saada, on vain ainehistoa tutkivalle ajatuksellemme. Me pyydämme tosiasiota ja niiden takaa etsimme sisimpiä vaikuttimia. Ja näistä hyväksymme ne, jotka kestävät siinä totuuden sulatusuunissa, missä kaikki vaikuttimet ja teot koetellaan.

Jos tahdomme olla kristittyjä, me voimme menneisyydestä hyväksyä vain ne pyrkimykset nykyisyyden palvelukseen, jotka ovat sopusoinnussa Jeesuksen opetusten kanssa. Vaikka valintamme siis on ankara, löydämme kansamme yhteisestä tajunnasta paljon arvokasta, todella henkisesti pätevää ja toteuttamisen arvoista. Meidän ei tarvitse kieltää kristinuskoa voidaksemme käyttää Jumalasta Ukon toisintonimeä tai nähdäksemme Väinämöisessä, Ilmarisessa ja Lemminkäisessä henkisten totuuksien tai todellisuuksien vertauskuvia.

Ei suinkaan. Jumalaa on etsitty, ja Jumala on löydetty ennenkin kuin esiintyi Jeesus tai juutalaisten profeetat. Näitä Jumalan löytäjiä on ollut meidän kansassamme ennenkin niinkuin nytkin: miksemme siis pyrkisi liittämään nykyisyyttä menneisyyteen sen yhteisen „alitajuisen”, yhäti elävän menneisyyden avulla, josta mekin olemme osalliset? Jos toisaalta tämän, joillekin meistä ylivoimaisen pakottavan ja maanivan pyrkimyksen takia tulemme hyljänneeksi kristinuskon, olemme aivan samassa asemassa kuin ne yksilöt, jotka ympäristöönsä ja aikaansa soveltumattomina eristäytyvät muista, elävät mielikuvituselämää ja pakenevat nykyajan taisteluita omaan onnelliseen lapsuuteensa pyrkien. Kumpaisessakin tapauksessa on kysymyksessä sairaus, neuroosi.

Niitä totuudenetsijöitä, joille kristinuskko tai teosofia on tullut merkitykselliseksi, on erikoisesti syytä kehoittaa syventymään Suomen kansan sisimpään tajuntaan. Kaiken sen, minkä olemme ajatuksissamme ja näkemyksissämme kokeneet henkisesti päteväksi, on myös juurruttava tähän maaperään. Kristinuskko ei ole juutalaisen Jeesuksen elämänvaiheitten kaukaista tarkastelua eikä Jumalan valtakunnan tulemistä kuolemamme jälkeen; teosofia ei myöskään ole kampausta Intian viidakoihin tai Tiberin ylängöille tai astraali-maailmiin. Henkinen elämä on koettava sellaisena kuin se on, kaiken yläpuolella vaikuttavana, kaikista satunnaisuuksista vapaana, mutta se on myös tuotava elävänä maan päälle, jokaisen kansan keskuuteen, sillä tämä on sen elämisen ja vaikuttamisen edellytys.

Kun se vakava henki, joka läpäisee Kalevalan ja yleensä vanhan muinaisrunoutemme, saa vaikuttaa ennakkoluulottomaan tutkijamieleen, joka ei ennakolta kiellä kansamme esisiltä totuudenetsijöiden nimitystä, silloin Kalevalasta tulee hänelle teos, jonka hän empimättä lukee „pyhiin kirjoihin” kuuluvaksi. Se ei suinkaan ole täydellinen: vanha viisaus on runokuvien peitossa, ja paljon siitä näyttää vuosisatojen kuluessa unohtuneen. Mutta sillä, mikä meillä nytkin on, on oma erikoinen, suggeroiva vaikutuksensa. Jos tutkija on perehtynyt muiden uskontojen vertauskuvakieleen, hänelle on helpompaa löytää yleisinhimilliset symbolit kalevalaisen kuvakielen kätköistä ja oivaltaa, kuinka totuudenetsijöiden vaihteita esittävät kuvaukset liittyvät toisiinsa.

Tämä tietoinen pyrkimys oppia tuntemaan Kalevalan henkistä sisältöä on luonnollista sille, joka tahtoo kokonaisena ihmisenä ja aitona suomalaisena etsiä totuutta. Totuuden yleismaailmallisuuden nojalla voi jokainen persoonallisuutensa mahdollisuuksien mukaan ymmärtää muiden kansojen pyhää kirjallisuutta, mutta jos tulee kysymykseen totuusarvojen esittäminen niille, jotka eivät ole samoja tutkimuksia suorittaneet, täytyy esityksen saada tukea niistä käsitteistä ja mielikuvista, jotka ovat kuulijoille ennestään tuttuja tai helposti omaksuttavissa. Jos tutkija siis on omassa sielussaan saanut syntymään kanavan, joka liittää hänet yksilönä koko kansamme alitajuiseen sielunelämäään, kansallishenkeemme, silloin hänellä myös on mahdollisuus näkemyksiään esittäessään tavata kuulijansa myös sillä kansan tai rodun tasolla, joka useasti jää älyssä hyväksytyn totuuden ulkopuolella. Kalevalan esityksessä „märkähattu-karjanpaimen” surmaa Lemminkäisen, joka ylimielisyydessään on jättänyt hänet „laulamatta”; samalla tavalla totuuden voimasanoista osattomaksi jäänyt alitajunta valtaa otollisen hetken tullen niin yksilön kuin kansankin.

*

Henkisen elämän, totuudenetsinnän *luonnollisuus* on opetus, jonka tapaamme kaikkialla, missä henkisen elämän arvot on täyteläisesti koettu. Henkisten kokemusten esitys ottaa silloin mielellään vertauskuvansa elämästä, joka on kaikille tuttua, jopa toisinaan aihepiiristä, joka näyttää olevan mahdollisimman kaukana esitettävien asioiden ylevyydestä.

Niinpä on buddhalaisessa maailmassa käytetty lehmää ver-

tauskuvana, johon on liitetty totuudenetsijän velvollisuudet. Seikjo, muuan zen-buddhalaisuuden opettajista, kuvasi henkisen kehityksen vaiheita lehmän puhdistumisena tai valkaisuutena; viimeisenä vaiheena on lehmän täydellinen häviäminen. Toisessa kiinalais-japanilaisessa kuvasarjassa esitetään mies etsimässä lehmää, joka itse asiassa ei ole milloinkaan kadonnut. Mies näkee maassa lehmän jäljet: pyhien kirjoitusten avulla ihminen oppii jotakin, löytää totuuden jäljet. Hän seuraa jälkiä ja näkee vilahduksen lehmästään; se kulkee erämaahan, mutta siellä hän sen saavuttaa ja heittää köyden sen sarviin. Lehmä rimpuilee, mutta hän estää sen pakenemasta, ja lopulta se seuraa häntä kuuliuisena. Hän nousee lehmänsä selkään ja laulelee ja soittelee maalaispojan koruttomia lauluja: „tarvitseeko sanoa, että hän on niitä, jotka tietävät?”

Kuvasarjan seitsemännessä vaiheessa mies on joutilaana majansa edustalla; *lehmä on kadonnut*. Kahdeksannessa kuvassa sekä lehmä että mies ovat hävinneet; on vain puhdas ympyrä jäljellä. Yhdeksännessä kuvassa ympyrään ilmestyy kukoistava maisema, ja kymmenennessä hymyilevä mies tulee kaupunkiin runsaita lahjoja kantaen. „Hänet tavataan viinijuojien ja lihanmyyjien parissa, hän ja muut kääntyvät kaikki Buddhoiksi.”

Toisessa, samoin zen-buddhalaisuuden välittämässä kertomuksessa, esiintyy myös lehmä-vertauskuva:

Tai-an oli tutkinut buddhalaisia kirjoituksia, mutta ne eivät tyydyttäneet häntä, sillä hän ei ollut löytänyt viimeistä totuutta. Hän meni Pai-tshangin luokse. Tai-an sanoi: „Olen etsinyt Buddhaa, mutta en tiedä, kuinka häntä etsiä.”

Opettaja sanoi: „Se on sellaista kuin ihminen etsii härkää, vaikka itse on sen selässä.”

„Mitä minun pitäisi tehdä, kun olen tullut hänet tuntemaan?”

„Se on ikäänkuin ajaisit kotiin härän selässä.”

„Mutta kuinka minun on siitä huolehdittava?”

Pai-tshang sanoi: „Niinkuin lehmipaimen, joka sauva kädessä pitää huolta siitä, ettei hänen laumansa eksy toisten laitumille.”

Henkisen elämän yksinkertaisuus ja luonnollisuus, sen „jokapäiväisyys”, on näissä vertauksissa tullut selvästi sanotuksi. Saman opetuksen tapaamme myös kalevalaisen perintömme verevillä kuvilla esitettynä.

Oman itsensä etsiminen on ihmiselle kuin kosintamatkalle

lähtöä, valitun neidon ja tämän äidin suostuttelua ja oman pätevyytensä osoittamista; sitä kuvaa täydellisemmässä merkityksessä myös sammon takominen ja sen valloittaminen; Jumalansa löytäminen on ihmiselle hääjuhlaa Kalevalan, niin kuin Raamatun ja monen muun kirjoituksen mukaan.

Pohjan immen ja sammon tavoittelemisen kuvaukset, jos mitkään, osoittavat, että Kalevalan runojen kaukaisena pohjana ovat olleet vanhat vertauskuvalliset mysteriokertomukset. Tämän näemme selvästi, kun pidämme mielessämme, että Väinämöinen, Ilmarinen ja Lemminkäinen ovat etsijöitä, kukin omaa tyyppiään, ja kun toisaalta näemme heissä kolmen voimaprinsiipin vertauskuvat, nimittäin tiedon, toiminnan ja tahdon, jotka intialainenkin salatiede esittää kolmiyhteytenä, „voima-kolmikärkenä” (shakti-trishuula). Ensimmäisenä näkee Pohjan immen Väinämöinen; hän toimittaa Ilmarisen sampoja takomaan, mutta kosintamatkalleen lähtiessään hän tulee toimittaneeksi Pohjolaan myös Ilmarisen, ja Ilmarinen, käytännön ja toiminnan mies, lopulta saa neidon omakseen.

Lemminkäinen, inhimillisen tahdon eli pyyteen edustaja, koettelee yksin onneaan, mutta hän epäonnistuu laulutaidostaan ja voimistaan huolimatta. Viimeiseltä surkealta matkaltaan hän palaa kotiinsa viisastuneena, talttuneena:

„Laati huolista hevoset,
murehista mustat ruunat,
päitset päivistä pahoista,
satulat salavihoista.
Hyppäsi hyvän selälle,
hyvän laukin lautasille ...”

Myöhemmin, asemansa tuntiessaan, hänkin pääsee mukaan viimeiselle suurelle seikkailulle, samporetkelle, sillä siinä vaaditaan näiden kolmen sankarin yhteiset ponnistukset.

Sisäeritteisistä rauhasista ja hormooneista

I

Kaikki elämä perustuu energian vapautumiseen ja sitoutumiseen, joka ilmenee aineen rakentumisena ja hajoamisena sekä fysikaalisten olotilojen vaihteluina.

Elimistössä havaitsemme nämä prosessit elämän perusilmiöinä: aineenvaihduntana, kasvamisena ja lisääntymisenä. Yksisoluisenkin eliön alkulima sisältää suuren määrän kemiallisia aineita, joiden avulla nämä elämän perusilmiöt saattavat tapahtua, vaikkakin tietomme siitä, miten nämä alkuliman eri aineet toisiinsa vaikuttavat, ovat hyvin puutteelliset.

Tiede on tullut siihen tulokseen, että määrättyt aineet ovat tärkeät ja välttämättömät aineenvaihduntaan, toiset taas kasvamiseen ja lisääntymiseen nähden. Elämän ylläpitoon tarvittavien aineiden kesken on siis olemassa pitkälle kehittynyt työnjako. Mutta tämä työnjako tulee yhä selvemmin esille, kuta korkeammalla kehitysasteella olevaa elävää olentoa tarkastelemme. Yksisoluisen eliön esim. kykenee itse muodostamaan kaikki tarvittavat aineet, mutta monisoluisissa eliöissä huomaamme yksityisten solujen erikoistuvan määrätyn tehtävän suorittamiseen, kuten esim. suku-solujen, jotka ovat erikoistuneet lisääntymisilmiön palvelukseen.

Tämän erikoistumisen ohella ja rinnan sen kanssa huomaamme sen ilmiön, että yksityiset solut eivät kykene itse muodostamaan kaikkia niitä aineita, jotka ovat tarpeen elämän ylläpitämiseksi kussakin elävässä olennessa. Syntyvät erikoisia elimiä, n.s. rauhasia, jotka pitävät kukin määrättyjen aineiden muodostamisesta huolta. Rauhasia on esim. ihmisruumiissa monenlaatuista. Rauhas-soluilla yleensä, samoin kuin määrättyyn rauhaseen kuuluvilla soluilla keskenään on eräitä mikroskooppisesti todettavia yhtäläisyyksiä rakenteessaan. Toiset rauhaset ihmisruumiissa muodostavat aineita, joita organismi käyttää edelleen hyväkseen. Tällaisia aineita ovat esim. sylki, sappi, mahaneste, suolineste j.n.e. Toiset rauhaset taas muodostavat aineita, jotka ovat ruumiille hyödyttömiä tai vahingollisiakin, kuten esim. virtsa ja hiki. Näitä yllämainittuja eritteitä muodostavilla rauhasilla on kaikilla n.s. ulosvientitiehyt, jota myöden valmis erite

tyhjentyä määräpaikkaansa. Mutta on olemassa myös rauhasia, joilla ei ole mitään ulosvientitiehyyttä. Näiden erite joutuu suoraan vereen ja imunesteeseen. Nämä rauhaset ovat nim. erittäin verisuonirikkaita. Tuovat suonet haarautuvat niissä erinomaisen hienoksi hiussuoniverkoksi ja jälleen yhtyvät suuremmiksi rungoiksi. Näihin edellä mainittuihin hienoihin hiussuoniin joutuu erite suoraan yksityisestä rauhassolusta suonen ohuen seinän läpi imeytyen. Veren ja imunesteen kautta taas on jokaisella ruumiin solulla mahdollisuus saada tätä eritettä käytettäväkseen. Näitä rauhasia, joilla ei ole mitään erikoista ulosvientitiehyyttä, sanotaan *sisäeritteisiksi rauhasiksi* ja näiden eritteitä erikoisnimellä *hormooneiksi*. Tällaisia sisäeritteisiä rauhasia ovat m.m. käpyrauhanen, kateenkorvarauhanen, aivolisäke, kilpirauhanen, lisäkilpirauhaset ja lisämunuaiset.

Mutta on olemassa edelleen rauhasia, jotka toimivat sekä tiehyellisinä että sisäeritteisinä, kuten haima eli mahasylikirauhanen, maksa ja sukupuolirauhaset. Näissä on siis soluja, jotka tyhjentävät eritteensä määrätyn tiehyeen kautta, ja taas toisia soluja, jotka antavat eritteensä suoraan vereen.

Viime aikoina on kehittynyt erikoinen tieteenhaara, n.s. endokrinologia, joka tutkii sisäeritteisiä rauhasia ja niiden hormooneja. Hämmästyksellä voi todeta tämän tieteenhaaran nuoruuden ja sen saavuttamat kunnioittavat tulokset.

Perustavat havainnot ovat peräisin 1800-luvun puolivälistä, jolloin Müller, Berthold, Claude-Bernard ja Brown-Sequard kohdistivat huomionsa sukurauhasten sisäeritteiseen toimintaan. Jo ammoisista ajoista on ollut tunnettua salvaamisen vaikutus kotieläimiin ja samoin tämän toimenpiteen vaikutus ihmiseen. Yllämainitut tiedemiehet totesivat, että elimistön muutokset, jotka sukurauhasten poistaminen saa aikaan, jäävätkin tapahtumatta, jos koe-eläimeen jatkuvasti ruiskutetaan sukurauhasista puristettua nestettä, taikka jos eläimen ihon alle istutetaan toisesta eläimestä otettua sukurauhaskudosta. Näiden havaintojen perusteella voitiin todistaa, että sekundääristen I. toisasteisten sukupuoliominaisuuksien kehittymisen riippuu niistä aineista, joita nämä rauhaset erittävät suoraan vereen. Uusien sukusolujen syntymisellä ei tässä ole mitään tekemistä, sillä jos sukurauhaskudosta istutetaan outoon paikkaan, kuolevat siitiö- ja munasoluja muodostavat osat kokonaan, mutta muut solut jäävät eloon ja hormonin muodostus jatkuu edelleen. Sekundääriset sukupuoliominaisuudet saatiin myöskin muuttumaan vastakkaiselle suku-

puolelle ominaisiksi siten, että salvettuun uroseläimeen istutettiin munasarjakudosta ja päinvastoin. Täten saatiin esim. kanalle kasvamaan kukon helttä, pyrstösulat, j.n.e.

Yllämainitut tutkijat, ennen kaikkea Claude-Bernard, kiinnittivät myöskin huomionsa siihen seikkaan, että elimistön kaikki solut ovat sukupuolihormoonien vaikutuksen alaisia. Kasvaminen ja lisääntyminen ovat hyvin läheisessä yhteydessä keskenään, sillä sukurauhasten alkaessa toimia lakkaa ihmisen kasvaminen, ja taas toiselta puolen, kun sukurauhasten toiminta lakkaa tai heikkenee, alkavat vanhuuden oireet selvästi tulla esille. Jo vanhat intialaiset ja roomalaiset koettivat estää vanhuuden oireiden ilmaantumista kiihottamalla sukurauhasia ja valmistamalla n.s. nuorentamislääkkeitä, käyttäen niihin yhtenä osana eläinten kiveskudosta.

Viime vuosikymmeninä ovat eräät tiedemiehetkin kiinnittäneet huomiota näihin „nuorentamismahdollisuuksiin” ja saaneet tavallaan myönteisiä tuloksia, vaikkei käytännöllinen merkitys kuitenkaan liene kovin suuri. Tunnetuimpia menetelmiä ovat Steinachin nuorentamisleikkaus ja Voronoffin kudoksensiirtomenetelmä (transplantatio).

Samojen periaatteiden mukaan on sitten viime aikoina perehdytty muihin sisäeritteisiin rauhasiin ja niiden erittämiin hormoneihin vähitellen.

Tutustukaamme nyt pääpiirteissään muutamiin sisäerite- rauhasiin ymmärtääksemme paremmin niiden luonnetta ja toimintaa:

Käpyrauhanen (Glandula pinealis l. epiphysis) on punertava, kävynmuotoinen elin, joka sijaitsee aivorungossa kolmannen aivokammion takaseinästä pullistuvana ja tulee näkyviin heti kun aivopallopuoliskot poistetaan pääkopasta. Tämä rauhanen on asemansa takia herättänyt huomiota jo parituhatta vuotta sitten, koska hindut silloin nimittivät sitä „sielun asuinsijaksi”. Filosofin René Descartes on esittänyt myöhemmin saman mielipiteen aikoinaan kuuluisassa teoksessaan „De Homine”, joka ilmestyi v. 1662. Myöhemmin on esitetty mielipide, että käpyrauhanen olisi jäännös aikaisemman kehityksen kuluessa esiintyneestä kolmannesta päälakisilmästä.

Yhdeksännentoista vuosisadan anatoomit pitivät mainittua rauhasia mielenkiintoa vailla olevana, hyödyttömänä kappaletena aivoissa. Myöhemmin on tiede saanut selville yhtä ja toista tämän rauhasen kokoonpanosta ja toiminnasta.

Mikroskooppisesti on havaittu, että se on osittain kokoon-

pantu hermosoluista, jotka sisältävät samantapaista pigmenttiä kuin silmän verkkokalvo, sekä suuria erittäviä soluja, rauhassoluja ja kalkkisuolakiteitä, joita on nimitetty aivosannaksi.

Mitä rauhasen fysiologiseen toimintaan tulee, on todettu, että se toimii ainoastaan lapsuusiällä, alkaen surkastua 7. ikävuoden paikkeilla. Sillä on erikoinen vaikutus kasvuun lapsessa, saaden aikaan ainemassan lisääntymisen, mutta estäen kaikkea erilaistumista, varsinkin 2 ensimmäisen vuoden aikana, jolloin lapsen paino lisääntyy nelinkertaiseksi, mutta mitään alkavasta persoonallisesta erilaistumisesta ei huomata.

Käpyrauhanen estää kaikkien muiden sisäeriterauhasten toimintaa lapsuusiällä. Jos se surkastuu liian aikaisin, tapahtuu enneaikainen kypsyminen sekä ruumiillisesti että sielullisesti. Sukupuolinen kypsyminen ja aivojen enneaikainen kehitys lapsessa saattaa silloin tapahtua varhain, josta seikasta on klassillisena esimerkkinä von Hochwartin tapaus, jolloin 5-vuotias poika saavutti sukupuolikypsyyden (ja 14 vuotiaan ruumiin koon) ja kykeni keskustelemaan lääkäriensä kanssa sielun kuolemattomuudesta. Poika kuoli jonkun ajan kuluttua ja käpyrauhasesa havaittiin kasvain ruumiinavauksen yhteydessä.

Käpyrauhasesa oletetaan edelleen olevan vaikutusta lihas-toimintaan ja ruumiin reagoimiselle valonsäteisiin nähden pigmentin muodostuksessa. — Mc Cordin on onnistunut käpyrauhasekstraktista eli pinealinista erottaa kaksi osaa: toinen on vesi- ja asetoniliukoinen ja vaikuttaa ominaisella tavalla sammakon pigmentoitumiseen kokeissa, toinen osa on vesiliukoinen ja sillä on kasvua stimuloiva vaikutus. Näitä eritteitä saadaan ainoastaan aivan nuorista eläimistä.

Kateenkorvarauhanen (Thymus) on kuten käpyrauhanenkin normaalioloissa ainoastaan lapsuusiällä toimiva. Se on lapsuusiän hallitseva rauhanen siinä mielessä, että se säännöstelee muiden rauhasen kehitystä, etenkin lisämunuaisen kuoriosan, käpyrauhanen, kilpirauhasen ja sukurauhanen muutoksia lapsuusiällä. Se vaikuttaa puberteetti-ikänsä saakka, jolloin se surkastuu.

Kateenkorvarauhanen sijaitsee rintalastan alla, peittäen sydämen kantaosan, ja siitä lähtevät suuret suonet suurimmiin ollessaan lapsuusiällä. Sen muodostaa ruskahtava, sienimäinen massa. Mikroskooppisesti tutkittaessa havaitaan runsaasti erästä laatua valkoisia verisoluja, n.s. lymfosyyttejä, jotka muodostavat laajempia kokkareita, sekä kateen-

korvalle ominaisia ympyröihin ryhmittyneitä soluja, joiden otaksutaan olevan sisäeritesoluja. Näiden otaksutaan pienessä määrin toimivan läpi elämän surkastuneessakin rauhasessa. Liian voimakas toiminta kehittää aivan erikoisen, normaalista poikkeavan ihmistyyppin, jolla on sosiologistakin merkitystä, koska on todettu rikollisten usein olevan tätä tyyppiä, n.s. thymikolympfaattista tyyppiä.

Kateenkorvarauhasen erite lapsuusiällä estää liian aikaisen sukupuolisen kypsymisen. Jos sammakon toukille syötetään kateenkorvaekstraktia, kasvavat ne jättiläistoukiksi, mutta sammakoksi muodostuminen viivästyy. Edelleen on kateenkorvarauhasella huomattava vaikutus yleiseen kasvuun ja ravitsemukseen, varsinkin lihas- ja luukasvuun.

Aivolisäke (Glandula pituitaria l. hypophysis) on pavunkokoinen, harmaankeltainen rauhasmuodostus aivojen pohjalla, vähän taaksepäin nenän juuresta, sijaiten luusyvennyksessä tai kotelossa, jota erikoisen muotonsa takia sanotaan „turkkilaiseksi satulaksi”. Tästä rauhasesta on myöskin paljon spekuloitu, kuten käpyrauhasestakin, ja mainintoja siitä on ainakin Aristoteleen ajoilta. Vanha nimitys „limarauhanen”, perustuu siihen väärään käsitykseen, että tämän rauhasen tehtävänä olisi muodostaa nenälimaa.

Vasta viimeisen 50 vuoden aikana on tämä rauhanen ollut tiedemiesten kiinteämmän tutkimuksen alaisena, ja tutkimustuloksia voidaan pitää erittäin huomattavina. Tätä rauhasta on vaikea tutkia monipuolisen toimintansa vuoksi, sillä vaikka runsaasti yksityisseikkoja olisikin tiedossa, on kokonaiskäsityksen luominen rauhasen luonteesta ja toiminnasta vaikeaa.

Niinkuin eräät muutkin sisäeriterauhaset, on aivolisäkekin kokoonpantu kahdesta aivan erilaisesta ja erisyntyisestä osasta: etulohko on nim. syntyisin nielun limakalvosta, kun taas takalohko on syntyisin vegetatiivisesta hermostosta, hermosteemin vanhimmasta osasta, mikä seikka osoittaa hermoston ja sisäerityksen läheistä yhteistoimintaa. Kummas-takin lohkoista on kyetty erottamaan useita vaikuttavia aineita, ja uusien löytöjen mahdollisuus on edelleen olemassa.

Aivolisäke valvoo ja johtaa useiden muiden sisäeriterauhasten toimintaa. Se kiihottaa kilpirauhasen, lisämunuaisten ja suk rauhasen toimintaa ja estää haiman toimintaa. Sijaiten aivoissa lähellä vegetatiivisia hermokeskuksia on aivolisäkkeellä myöskin kiinteä vaikutus vegetatiivisten hermojen tonukseen. Aivolisäkkeen liian vilkas toiminta saa aikaan sympaattisen hermoston ylivallan, kun taas liian niukka toi-

minta saa aikaan parasymptaattisen hermoston ylivallan, jolle on tunnusomaista m.m. silmäterän pienuus, mahan liikaeritys, hidas valtimo, ja hidas suoli eli „kova vatsa”.

Aivolisäkkeen toiminnalle erittäin luonteenomaista on sen rytmillisuus, s.o. se säännöstelee elimistön rytmillistä toimintaa, kuten unen ja päiväajunna vaihtelua. Myös eräillä eläimillä esiintyvä talviuni riippuu aivolisäkkeen rytmillisestä toiminnasta. Talviunen yhteydessä esiintyvät muutokset muistuttavat suuresti niitä muutoksia elimistössä, jotka saadaan kun rauhanen poistetaan. Hengitys käy nim. hitaammaksi ja syvemmäksi, lämpötila laskee, ainevaihto laskee minimiinsä, verenpaine laskee, ruumiin rasvavarastot täyttyvät aluksi ja eläin tai ihminen tulee tylsäksi ja uneliaaksi. Lievässä määrässä nämä samat muutokset esiintyvät myöskin fysiologisen unen aikana. Aivolisäke saa edelleen aikaan ne periodiset muutokset ja vaihtelut, jotka esiintyvät sukupuoli-suuden yhteydessä, koska se on sukuruuhasten toiminnan valvoja, n.s. „primäres Sexualmotor”, määräten esim. naisten menstruaatioperiodin.

Aivolisäkkeen muuttuneesta toiminnasta johtuen esiintyy monenlaisia ihmistyyppisiä ja epänormaaleja yksilöitä, riippuen siitä onko kysymyksessä heikkous tai kiihtymys sopusuhteisesti kummankin lohkon alueella tai vain toisen lohkon alueella. On olemassa myöskin ero sukupuolien välillä siinä suhteessa, että miehillä etulohko suhteellisesti on enemmän suhteellisesti, naisilla taas takalohko.

Klassillinen kuva henkilöstä, jolla aivolisäke toimii heikosti, on seuraava: nämä ihmiset ovat usein lihavia, rasvakasautumia etenkin alaraajoissa ja vartalon alaosissa, he ovat hitaita ja vähemmän älykkäitä, sukupuolisesti inaktiivisia tai usein impotentteja. He ovat joskus suurikokoisia, mutta useimmiten kuitenkin erittäin pienikokoisia, ja heillä on taipumusta kaatuvatautiin.

Aivolisäkkeen liikaeritystapauksia on hyvin monenasteisia. Jos liikaeritys alkaa ennen puberteettiaikaa, ilmenee aivolisäkkeen kiihtynyt toiminta etenkin kasvussa, joka liittyy etupäässä luihin, jänteisiin ja siteisiin, joten tällainen ihminen saavuttaa jättiläiskoon, johon useimmiten liittyy sekä ruumiillisia että sielullisia epämuotoisuuksia tai vajavaisuuksia. Näillä jättiläisillä etulohko suhteessa takalohkoon toimii suhteettoman runsaasti. Syynä voi olla kasvain tai joku muu sairaus etulohkossa.

Jos etulohkon liikaeritys alkaa puberteetin jälkeen, jolloin

pitkät luut eivät enää voi kasvaa, saadaan tunnettu taudinkuva, jota sanotaan akromegaliaksi, ja jolle on ominaista käsiin, jalkojen, leuan y.m. ulkonevien osian liikakasvu. Tämä ihmistyyppi muistuttaa ulkonäöltään kädellisiä apinoita. Ulkonaisten merkkien ohella esiintyy tavallisesti määrättyjä sielullisia poikkeamia. Näitä ihmisiä vaivaa usein kiduttava jatkuva päänsärky, koska luukotelo, jossa aivolisäke sijaitsee, käy liian ahtaaksi.

Lievempimääräisiä aivolisäkkeen liikaeritystapauksia on hyvin monenasteisia. Näissä ihmisissä ei ruumiillinen liikakasvu tule esille, vaan he ovat usein lahjakkaita ja teräväälyisiä. Useat suurmiehet voidaan laskea tähän tyyppiin kuuluviksi. Taiteilijoille ja säveltäjille on ominaista takalohkon kiihtymystä. Myöskin näitä ihmisiä, joilla runsas erityys ilmenee älyn terävyytenä, korkeana verenpaineena, sukupuolisuuden erikoisina suuntautumisina, aloitekykynä, tarmona ja kestävyyttenä, vaivaa silloin tällöin päänsärky, seurauksena rauhasen ajottaisesta turpoamisesta luukotelossaan.

Edelleen on havaittu, että ruumiillisen alimittaisuuden, liikalihavuuden y.m. seikkojen yhteydessä, jotka johtuvat aivolisäkkeen liian huonosta toiminnasta, usein esiintyy huomattava moraalinen ja älyllinen ala-arvoisuus. Näillä seikoilla saattaa tulevaisuudessa olla sosiologista ja kriminalististäkin merkitystä. — (Jatk.).

I. L.

Nykyaikaisessa sivistyksessä tapaa kovin harvoin yksilöitä, joiden käytös on siveellisen ihanteen innoittama. Sellaisia yksilöitä on kuitenkin vielä olemassa. Emme voi olla huomaamatta heitä, kun heidät kohtaamme. Siveellinen kauneus on poikkeuksellinen ja sangen hämmästyttävä ilmiö. Hän, joka kerrankin on sitä katsellut, ei milloinkaan unohda sen näköä. Tämä kauneuden muoto on paljon vaikuttavampi kuin luonnon ja tieteen kauneus. Se antaa niille, joilla on sen jumalalliset lahjat, oudon, selittämättömän vallan. Se lisää älyn voimaa. Se saa aikaan rauhan ihmisten kesken. Paljon enemmän kuin tiede, taide ja uskonnolliset menot siveellinen kauneus on sivistyksen perusta.

Tri Alexis Carrel,
„Ihminen, tämä tuntematon”.

Matkamietteitä

Olemme kaikki matkamiehiä elämän suurella pyhiinvaellustiellä. Täällä, Maaemon tanhuilla, pysähdymme hetkeksi, luemme roolimme ja poistumme tuohon suureen Tuntemattomaan yhtä salaperäisesti kuin siitä tänne hetkeksi ilmes-
tyimme. Tämä toistuu vuosituhannesta vuosituhanteen; n.s. aika puhuu jaksoista ja muutoksista, menneisyydestä ja tulevaisuudesta, mutta itse Elämä sykkii yhäti samana, suurena arvoituksena, merkillisesti meitä ihmisiä kietoen ja kutsuen etsimään — ikuisesti etsimään. Olemme kutsutut taistelemaan, työtä tekemään, kärsimään, kaipaamaan ja suurta tavoittelemaan, ja tämä se juuri meistä tekee ihmisiä, totuuden etsijöitä.

Tuo kaipaous, tahto etsiä *vain totuutta*, tulee syvältä olemassaolon uumenista, se tulee epätoivoisen, musertavan tuskan kuloksi polttaman maailman takaa. Se pulppuaa siitä jylhän yksinäisyyden maailmasta, jossa kaikki tunnetut mahdit ovat maaksi muuttuneet, ja jossa ei enää mitään, eikä kukaan seiso ihmissielun luona, vaan jossa hän on aivan yksin, ympärillään vain rajaton, arvoituksellinen, suunnaton Kaikkeus, joka painavasti vetää ihmistä puoleensa, tilille, oman arvoituksensa ratkaisuun. Tämän voiman alla, tämän kokemuksen tehneenä ihminen on vapaa, mutta myös sidottu. Maailma on hänelle henkilökohtaisesti tyhjä, mutta tehtäviä ja velvollisuuksia täynnä.

Kenessä tämä tahto on herännyt, kenessä on tämä mieli, hän ei voi väsyä eikä uupua pyrkimyksessään siksi, että hänellä ei totisesti ole muuta turvaa eikä sisältöä elämälleen kuin Jumalan etsintä. Hän on Pietarin asemassa, kun tämä sanoi: „Herra, kenen luo menisimme? Sinulla on iankaik-
kisen elämän sanat”. Hän ei voi ottaa lomaa pyrkimyksessään kuten eräs amerikkalainen kristitty, joka 40 vuotta jumalaansa palveltuaan halusi jo hiukan virvoitella maailman menossa, katsoen tällaisen pienen vapauden jo hyvin ansainneensa. Ei. Ja jos hän taas toisaalta onnistuu pyrkimyksissään ja elää sopusoinnussa elämän lain kanssa, ei hän sitä katso miksikään ansioksi, sillä tähänään kaikki kuuluu jo „lakiin ja profeettoihin”.

Totuudenetsijä elää maailmassa täyspitoisesti ja eheästi. Hänen elämänsä on työtä, todellista olemista aamusta iltaan, se on vapautunutta ja luottamuksellista. Hän sopeutuu ja eläytyy kaikkeen. Hän on innostunut kaikkiin aikansa ky-

symyksiin. Taide herättää hänessä syvintä vastakaikua, tiede viehättää häntä ehdottomalla totuudellisuudellaan, koko tuhatvivahteinen arkielämä löytää hänessä laajan sydämen, ja lopuksi kärsivät ja vaikeuksiin joutuneet ihmiset tapaavat hänessä veljen, jonka puoleen uskaltaa kääntyä tuskallisimmassakin tilanteissa. Totuuden etsijä on siten ihminen, jossa kaikki elämän perusainekset ovat näkymättömänä kudelmana kehittymässä vapaan, mutta silti tietoisien hallinnan alla. Hänessä yhtyy merkillisellä tavalla lapsen puhtaus ja yksinkertainen luottamuksellisuus vanhuksen mielteliääseen viisauteen ja syvän elämän tuntemuksen suomaan rauhaan ja maltillisuuteen. Hänessä on nuorukaisen vilkkaus ja säkenöivä innostus ja lopuksi miehuuden lujuus ja järkähtämätön usko voimiinsa ja määrätietoinen tarmo, joka raivaa tiensä läpi suurimpienkin esteiden. Totuuden etsijä on siis varsin monitahkoinen, ja siitä johtuukin, että muut ihmiset ymmärtävät häntä niin eri tavoin riippuen siitä, minkä puolen he oman luontovarustuksensa ja sisäisten edellytystensä mukaan hänessä näkevät tai kykenevät näkemään. Joku näkee lapsen, joku miehen tai vanhuksen, toinen näkee lempeänä, toinen ankarana — vain ani harva näkee eheänä kokonaisuutena, ihmisenä. Vain se ymmärtää, jolla on edes jossain määrin vastinkokemuksia ja elämyksiä, vain se, joka on yhtä syväälle pohjannut Elämän virtaa — tai yhtäältä se, joka häntä rakastaa, sillä todellinen ystävyys ja rakkaus on suurin näkijä ja henkemme kirvoittaja.

Niin — suurin ja ihmeellisin lahja ja tunnus on rakkaus, tuo kuningassäde, joka on yläpuolella hyvän ja pahan, ja joka aikojen vierieissä kutsuu ihmistä hiljaa ja uskollisesti, yhä uudelleen ja uudelleen rakastamaan, rakastamaan kaikkia ja kaikkea. Rakkaus on aina myönteinen, se kirvoittaa ja innoittaa. Ja tässä onkin henkisen ihmisen tärkein tunnus. Hänellä on salaperäinen kyky inspiroida niitä, joiden kanssa hän joutuu tekemisiin, tavalla tai toisella hän aina vaikuttaa sykkähdyttävästi, innoittavasti, jos ihmisen sydän vain vähänkin on avoin. Päinvastaisessa tapauksessa tuo vaikutus esiintyy häneen kohdistuneena vihana ja kateutena, joka sekun on vain yksi muoto kunnioitusta ja arvonantoa.

Kuljemme elämän tietä, harteillemme heitetään taakkoja, joita kantaessamme voimamme karttavat ja tahtomma terästyy. Elämällämme on tarkoitus, meillä on päämäärä, ihanne, joka kutsuu ja velvoittaa. Miksi emme katsoisi sitä suoraan kasvoista kasvoihin. Miksi emme antaisi sen sätei-

levän voiman vallata sydäntämme, koko olemustamme, ja miksi emme uskoisi sen toteutumiseen meissä? Sillä sikäli kuin uskomme hyvän voimaan, sikäli se toteutuu meissä, ja mikäli käänämme kasvomme valoon, sikäli se kirkastaa meidät. Suurin taistelu ihmissydämessä on taistelu uskosta hyvään. Ja elämän suurin ja riemullisin voitto on tuskan sysimustan yön aateloima kokemus siitä, että saavuttaessamme todellisen, järkkymättömän uskon Hyvään, sen kaikkivoipaisuuteen, paha häviää, katoaa Jumalan suureen kirkkauteen. Ja tämä valo ja totuus se hävittää kaiken tuskan ja pelon, tuo rauhan, sopusoinnun ja valaisee askel askelelta elämämme tietä.

L. P.

Sven Krohn:

Ihmisen Tie

Kerran nuorena opiskelijana sain käsiini kirjan, joka käsittelee 1700-luvun loppupuolen suuria saksalaisia ajattelijoita ja kirjailijoita, kirjan, joka kuvasti valtavasti sitä nousua sivistyselämässä, mikä oli ominaista 18:n ja 19:n vuosisadan vaihteiselle Saksalle. Vaikka en nyt enää muista kirjan otsikkoa enkä tekijääkään, muistan hyvin kirjan mielessäni synnyttämän yleisvaikutelman ja eräitä ajatuksia, joita sitä lukiessani muodostelin.

Minusta tuntui, että vain salatieteellinen näkemys saattoi todella selvittää syyn siihen, että Saksaan, joka lähinnä edeltäneenä aikana oli ollut henkisesti katsoen kuin karua erämaata, nyt äkkiä samanaikaisesti oli syntynyt niin monia loistavia neroja, joiden työ ja merkitys äkkiä teki Saksaan nähden oikeutetuksi ilmaisun „ajattelijoiden kansa”. Jokaisella kansalla näyttää olevan ikäänkuin etsikkoaikansa, aika, jolloin se valmistuu suorittamaan jonkun erikoisesti suuren tehtävän ihmiskuntaa palvellen. Silloin kuuluu ikäänkuin taivaallinen kutsu: „Te vanhemmat ja kehittyneemmät hengen, te, jotka elämän koulussa olette oppineet kieltäytymään itsekkäistä pyyteistä, te, jotka palvelemalla tahdotte kohota korkeampaan elämään, nyt ruumistukaa! On olemassa kansa, jossa teidän apuanne erikoisesti tarvitaan”. — Näin ajattelin tuota kirjaa lukiessani.

Mutta keskeisin tämän kirjan lukemiseen liittyvä elämys oli kuitenkin seuraava:

Kirjassa puhuttiin myöskin filosofi Fichtestä, preussilaisesta ajattelijasta, joka „Puheissaan Saksan kansalle” oli innoittanut kansansa Napoleonin yliherruutta vastaan kohdistuvia vapauden pyrintöjä, ja joka kenties enemmän kuin mikään toinen ajattelijana on korostanut sekä yksilöllisen että ehdottoman minuuden merkitystä todellisuuden varsinaisena perustana.

Fichten lausumana siteerattiin myöskin suunnilleen näin kuuluva lause: „Vaikka kaikki ympärilläni horjui, ihmiset ja maailma, vaikka maa hajoaisi ja taivas romahtaisi, ei tämä voisi vaikuttaa sisäiseen asenteeseeni, vaan minä jäisin tämän kaiken ulkopuolelle, sillä minä olen kohonnut oman minuuteni tahtoon, ja siinä olen ikuisesti seisova järkähtämättä”.

Tämä lause kuvastui minulle erikoisen suurena, juhlallisena ja merkittävänä. Ja koska minun siihen aikaan oli tapana selostaa mielestäni tärkeitä ajatuksiani ja elämyksiäni suurelle ystävälleni ja opettajalleni Pekka Ervastille, luin hänelle tämän lauseen, kun hän pari päivää myöhemmin kävi vanhempieni kodissa. Hetken hän näytti miettelialt ja hänen kasvojaan valaisi tuttu ilme, jossa aina olin tajunnut laajasti ymmärtävän ja syvästi läpitukenavan viisauden kuvastuvan. Sitten hän kiinnittäen katseensa minuun sanoi erikoisella äänenpainolla: „Niin, todellakin kauniita, ylpeitä ihmisoja!”

Mutta P. E:n sanojen mukana tuli minuun tunnelma, jonka voin tulkita näin: Rohkea, rohkea on ihminen, joka niin omasta itsestään, oman minänsä voimasta uskaltaa väittää, kuin Fichte mainitussa lauseessaan. Mutta kun ihminen siten puhuu, ei hän sittenkään vielä ole riittävästi kokenut. Hän ei vielä tiedä millaisten vaikeuksien eteen elämä voi asettaa pyrkijän, joka luottaen omiin voimiinsa raivaa itselleen tien korkeata päämäärää kohti. Hän ei tiedä mitä kuluja saattaa avautua ihmissielussa, joka jalossa korskeudessaan tahtoo olla kuin Jumala.

Tässä itse asiassa astuu vastaamme ihmistahdon ja jumaltahdon suhdetta koskeva ongelma, sillä toiselta puolen Kristus vaatii meitä olemaan ehdottomasti nöyriä, toiselta puolen tulemaan täydellisiksi, niinkuin „taivaallinen isämme on täydellinen”.

Ihmistahdon jumaloiminen ilmenee erittäin selvästi Nietzsche'n yli-ihmisihanteessa, mutta kenties käytännöllisiä tu-

loksiaan myöten selvimmin kohtaamme sen n.s. renessanssi-ihmisessä. Samaa tai ehkä vielä suurempaa henkistä vuodatusta kuin 1700-luvun loppuosa ja 1800-luvun alku Saksalle oli 1400-luvun loppupuolisko, täysrenessanssi, 300 vuotta aikaisemmin merkinnyt Italialle. Silloin nähdään suurten, usein hahmoltaan yli-ihmismäisten nerojen joukottain syntyvän tähän maahan: Leonardo da Vinci, Michel Angelo, Nicolaus Cusanus sekä tuo salaperäinen tietäjä ja valkoisen veljeskunnan lähettiläs Pico di Mirandola, johon H. P. B. siellä täällä viittaa, mutta myöskin nuo rikollisissa intohimoissaan ylettömät Aleksander ja Cesare Borgia, joihin näköjään täydellinen pahuus on luonut eräänlaatuisen suuruuden leiman. Useimmissa enemmän tai vähemmän nerokkaissa renessanssi-ihmisissä näemme pyrkimyksen olla oman elämänsä lainlaatijoita, siinä merkityksessä, että he, kuten Eino Leino lausuu, tekevät „oikein ja väärin mielin määrin”, tahtovat kohota „jenseits des Guten und Bösen”, tuolle puolen hyvän ja pahan.

Nämä renessanssi-ihmiset viehättävät meitä. Ehkä voimme tuntea halua palvoa heitä, ehkä haluamme tulla heidän kaltaisikseen. Ja kuitenkin tajuamme sisimmässämme, heihin syventyessämme ehkä vielä selvemmin kuin Fichten lausetta ajatellessamme, että Kristus syntyessään on murskaava uhnamme ja ylpeytemme, on tuhoava meissä sekä vallattoman renessanssi-ihmisen että itse hankkimistaan hyveistä korskean, velvollisuustunnossaan järkähtämättömän n.s. preussilaisuuden edustajan, eli puhuaksemme norjalaisen runoilijan Henrik Ibsenin kielellä, sekä Peer Gyntin että Brandin.

Miten kirkkaasti kuvaakaan vanha legenda pyhästä Kristoforoksesta, Kristus-lapsen kantajasta, ylpeän ihmissielun tietä!

Orros-nuorukainen oli jättiläismäinen voimiltaan ja kooltaan. Kylässä ei yksikään kyennyt voittamaan häntä miesten leikeissä eikä heiluttamaan hänen raskasta miekkaansa. Niinpä hän ylpeänä omista voimistaan päätti lähteä maailmalle palvelukseensa sitä, joka oli voimakkain. Palveltuaan ensin mahtavaa maallista kuningasta hänestä tuli ruhtinas Pahan palvelija, ruhtinaan, jonka voima ja valta oli peloittanut hänen entistä herraansa. Pahuuden ruhtinaan palveluksessa hän suoritti monta kauhun työtä, tuhosi ihmisiä ja särki heidän onnensa, järkytti heitä heidän uskossaan ja hyveisyytensä ja johdatti heitä paheiden, rikosten ja synnin teille.

Kaikkialle hän seurasi herraansa, kunnes hän kerran näki tämän kalpenevan ja vapisevan nähdessään köyhän puuristin tiellä. Kuultuaan, että tämä oli sen Vapahtajan, Kristuksen merkki, joka Pahankin oli tunnustettava itseään voimakkaammaksi, hän erosi Pahasta pyrkiäkseen Kristuksen palvelijaksi. Vaatimaton munkki, jonka hän senjälkeen kohtasi ensin, miltei kauhistui kuullessaan, että hän oli Orros, rikoksellisista rikoksellisin, mutta neuvoi häntä sitten asettumaan erakkomajaan niemen kärkeen, josta toivoretkeläisten tie jatkui leveän salmen yli Pyhälle maalle. Orroksen tuli — yhä edelleen kooltaan ja voimiltaan jättiläinen kun oli — itse kahlaten kantaa harteillaan salmen yli pyrkivät pyhiinvaeltajat. Näin tuli hänen hyvää palvelen vähitellen sovittaa määrättömät rikoksensa. Lopuksi tuo aluksi Orroksen mahdollisuuksia niin pieniksi arvioiva munkki antoi hänelle kummallisen toivon merkin, täydellisesti kuivan oksan, joka hänen tuli istuttaa maahan erakkomajansa viereen. „Kun tämä oksa rupeaa viheriöimään”, sanoi munkki, „olet sovittanut rikoksesi. Silloin Kristus on ottanut sinut palvelukseensa”.

Ja Orros totteli munkin neuvoja. Uskollisesti hän kantoi jokaisen toivoretkeläisen salmen yli. Aluksi se oli helppoa, sillä hänhän oli jättiläinen, mutta vuosien vierähtäessä, kun hän vanheni ja hänen voimansa heikkenivät, alkoi se käydä vaivaloisemmaksi. Tätä työtä tehdessään hänen muinoin niin suora selkänsä kävi kumaraksi, hänen hiuksensa ja partansa harmaantuivat. Joka päivä hän tarkasti munkin hänelle lahjoittamaa oksaa. Näkyikö siinä elämän merkkejä? Ei, oksa pysyi kuivana.

Mutta eräänä päivänä pieni kirkassilmäinen lapsi pyrki salmen yli. Kevyesti Orros nosti hänet olalleen. Höyhenen veroinen hän tuntui olevan painoltaan. Mutta kun Orros oli kahlannut jonkin matkaa, hän ihmeekseen huomasi, että lapsi oli tullut paljon raskaammaksi. Vielä myöhemmin taakan paino alkoi tuntua sietämättömältä, ja ennenkuin hän oli päässyt salmen yli hänen täytyi ponnistaa kaikki voimansa kyetäkseen kannattamaan nyt lyijynraskaaksi muuttunutta taakkaansa. Jännittäen, ikäänkuin tuskallisessa hengen hähdässä koko tahtonsa viimeiseen voiman ponnistukseen, hänen vihdoin läähättäen ja lopen uupuneena onnistui saavuttaa salmen vastainen ranta. Sitten hän taakkoineen kaatui maahan, mutta ennenkuin hän oli ennättänyt toipua, oli lapsi kadonnut.

Oudon mielialan vallassa palasi Orros erakkomajaansa.

Mutta siellä hänet kohtasi ihmeellinen näky: kuiva oksa hänen ovensa edessä oli alkanut elää, se viheriöi, siihen oli puhjennut lehtiä. Kiitollisena, ylilmaailmallisen onnentunteen valtaamana Orros polvistui. Ja hänen polvistuessaan sama lapsi, jonka hän oli kantanut salmen yli, ilmestyi hänelle valokehän ympäröimänä puhuen: „Minä olen Kristus, jota olet tänään kantanut. Tästä lähtien ei nimesi ole oleva Orros, vaan Kristoforos, Kristuksen kantaja.”

Autuaana Kristoforos vaipui rukoukseen. Ja hänen rukoillessaan hänen silmänsä sammuiivat. Hän vaipui kuolleena majansa eteen.

Tämä on legenda pyhästä Kristoforoksesta. Miten hienosti se kuvaakaan ihmissielun tietä jumalallisen rakkauden maahan.

On sanottu, ettei tämä legenda pohjimmiltaan ole moraalinen, koska Orros ryhtyy Kristuksen palvelijaksi vain siksi, että Kristus on voimakkain, mutta tällainen arvostelu saattaa olla totta legendan tarkoitusta vain hyvin ulkokohtaisesti ja pintapuolisesti tajuavalle. Jos sensijaan saamme kohota sen henkeen, paljastaa se mielestäni jokaisessa osassaan syvän okkultispsykologisen totuuden ja on tällöin myöskin syvästi siveellinen.

Ensin me ihmiset tänne ulkokohtaiseen, aistilliseen todellisuuteen syntyessämme elämme vielä lähellä taivaallista alkukotiamme, sitä jumalallista tajuntaa, josta olemme lähtöisin. Me olemme lapsia, mutta lapsia tiedottomuudessamme ja tietämättömyydessämme ja sentähden viattomuudessamme. Tämä on „kylä”.

Mutta sitä mukaa kuin voimamme kasvavat ja huomaamme oman minuutemme ja sen kyvyt, kun meissä on herännyt persoonallinen elämä, jumalallisen itsemme heijastus, joka ilmenee pyrkimyksenä meitä käytännöllisessä elämässä hyödyttäviin tietoihin, valtaan ja onneen, sitä mukaa alamme kaivata maailmalle. Tahdomme tehdä jotakin, tahdomme koetella voimiamme, tahdomme elää. Pohjimmiltaan on tämä pyrkimys jo nyt jumalanetsintää, jo nyt totuuden etsintää, samalla kuin se on arvokkaimman etsintää. Mutta emme vielä tunne tietä totuuden luo, Jumalan luo. Sitä mukaa kuin tulemme enemmän tietoisiksi, voimme vaan sanoa itsellemme: „Se, johon pyrin, on suurin voima”, tai paremmin ja selvemmin: „Se johon pyrin, on kaikkein arvokkainta”. Tämä on elämämme toinen vaihe. Me etsimme tietä, sillä olemme ekyksissä.

Eksyksissä harhaillessamme me joudumme kauas pois jumalallisesta alkukodistamme. Me erehdymme, me lankeamme, saatamme vaipua syvälle pahuuden suohon, kietoutua ruhtinas Pahan pauloihin.

Mutta tulee hetki, käännekohta elämässämme, jolloin huomaamme, että meidän on luovuttava pahasta ja seurattava velvollisuutta, hyvettä ja ihannetta. Salatiede opettaa, että tähän voi kulua monta ruumistusta eli maanpäällistä elämää, ennenkuin tämä käännekohta saavutetaan, ja tällöin usein ne kokemukset, jotka seuraavat ihmistä kuoleman jälkeen opettavat häntä tajuamaan erehdyksensä, mutta kerran hänen joka tapauksessa täytyy päästä siihen, että hän tietoisesti tunnustaa hyvän päämääräkseen. Tämä on itseasiassa elämämme kolmas vaihe. *Olemme astuneet valmistavalle tielle.*

Meidän on nyt sovitettava menneisyytemme rikokset, paheitten sijasta kehitettävä hyveitä. Menneisyytemme hahmot, kerran suoritettut teot, lausutut sanat, ajatellut ajatukset, sydämessä tunnetut tunteet ovat nyt kuin toiviovirettäisiä. Ne pyrkivät Pyhälle maalle Kristusolemuksemme puhdistettavaksi. Ne tahtovat tulla lunastetuiksi. Meidän on autettava niitä, meidän on opittava hallitsemaan ajatuksiamme, tunteitamme, itsekkäitä pyyteitämme. Me saamme yrittää joka päivä rukoilemalla ja mietiskelemällä voittaa itsemme, puhdistaa sydäntämme.

Mutta kaikessa tässä turvaamme omiin voimiimme, oman minuutemme mahdollisuuksiin, ja siitä olemme ylpeitä. Samalla kuitenkin minuutemme sulkee meidät omaan ahtaaseen maailmaansa. Persoonallisuutemme tosin on hiottu, mutta se on yhä vain persoonallisuus, ikuisuuden tuulet ovat sille varsinaisesti vieraita. Mallikelpoisinkaan ihminen ei vielä välttämättä ole vapautettu, sillä „vaikka minä puhuisin ihmisten ja enkelten kielillä, mutta minulla ei olisi ...” Yhä on sydämemme syvin maaperä hedelmätön. Yhä on ristimme ilman ruusuja.

Kunnes tulee hetki, jolloin syvimmän ja todellisimman rakautemme kirkassilmäinen lapsen katse kohtaa katseemme. Kunnes ylpeytemme kerran on täydellisesti murtunut ja olemme unohtaneet itsemme. Mikä riemu, mikä autuus täyttääkään tajuntamme, kun huomaamme, että on olemassa ikuisuudesta kotoisin oleva rakkaus, joka on meitä suurempi, joka täyttää meidät kosmillisena voimana. Sillä nyt olemme kastetut tulella.

Näin alkaakin taas uusi vaihe ihmisen elämässä. *Hän on*

astunut puhdistuksen tielle. Rakkaus on nyt ainoana johtotähtenämme, mutta vielä emme osaa toteuttaa rakkauden ihannetta siten kuin tiedämme, että meidän täytyy se toteuttaa. Hurmioitumisemme hetkellä tosin uskomme, että me kykenemme tähän. Tuntuu silloin siltä, kuin rakastaminen olisi helpoin asia maailmassa. Tunnumme, että tahdomme syleillä koko ihmiskuntaa, että jokainen ihminen on rakas ystävämme, jolle tahdomme suoda sitä onnea, jota me rakkauden herätessä saimme kokea.

Mutta elämän jokapäiväinen käytäntö opettaa meille pian, että rakkauden tie, jota ehkä kuvittelimme kevyeksi onnen tieksi, on tuskien ja kärsimysten tie, vaikka kulkiessamme tällä tiellä samalla tiedämme, että tuskan takana sen sisimpänä salaisuutena on Kristus iankaikkisena rauhana ja autuutena. Silti tuska on aivan todellista, niin todellista, että usein ehkä voimme tuntea sen liian suureksi, että ikäänkuin lyyhistymme kokoon sen painon alla. Ja mikä sitten on tuo tuska. Se on tuskaa sen johdosta, että emme kykene rakastamaan niinkuin meidän pitäisi rakastaa, ja tuskaa senvuoksi, että emme voi todella auttaa, tukea ja lohduttaa niitä, joita rakastamme. Ihmisten heikkoudet ja hyveet, meidän omat heikoutemme ja hyveemme estävät meitä rakkaudessaamme. Ja silloin kun rakastamme, ne estävät meitä oikealla tavalla osoittamasta ja toteuttamasta rakkauttamme. Mitä enemmän alamme nähdä oman pienuutemme, heikkoutemme ja mitättömyytemme suuren kaikkea syleilevän rakkauden edessä, jonka ihanuutta kannamme sydämessämme, ja jonka todella tiedämme lopullisesti *ainoaksi arvokkaaksi*, sitä raskaammaksi käy tämä tietoisuus meille. Me tahdomme tulla olemattomaksi. Me tahdomme, että vain rakkaus eläisi, ja tämä on tuskallista. Me tunnumme kulkevamme kuolemaa kohti, tunnumme kulkevamme persoonallisuuden lopullista hajoamista kohti, meitä ahdistaa, mutta tiedämme, ettemme saa hellittää.

Niin lopulta saavumme sille toiselle rannalle, josta kaikki pyhät kirjat puhuvat. Ahdas polku on päättynyt. Jumalan valtakunnan portti avautuu. Elämän vesi virtaa huulillemme ja virvoittaa meitä janoon nääntymäisillään olevia, elämän leipä ravitsee meitä. Elämän puu puhkeaa kukkaan sielussaamme. Niinkuin Orros persoonallisuudessaan toimiva eristetty minuus avautuessaan rakkaudelle muuttui Kristoforokseksi, Kristuksen kantajaksi, lankeaa Kristoforos nyt maahan ja kuolee voitettuaan. Se uusi olento, joka nyt aloittaa taipaleensa voi totisesti sanoa: „En minä elä. Kristus elää minussa”.

Uusi tie on avautunut, *Vihkimyksen ylhäinen tie*, kaukana ihmiskunnan jokapäiväisen elämän tavoitteista ja pyrkimyksistä, ihmiskunnan todellisten palvelijoiden ja kuninkaiden tie.

Hiljaisena hetkenä

Kuinka tulisin luoksesi, Korkea Mestari? Olen niin huono, niin vailla kaikkia lahjoja. En voi kunnioittaa Sinua älyni heijastuksessa, en jumalallisen innoituksen pyhällä tulella. Ei ole käteni tottunut ihannoimaan Sinua millään luomisvoimalla — olen köyhä kaikista taiteellisista lahjoista. Olen köyhä hyveistä, jotka voisivat siunaten virkistää kanssavaeltajieni raskautettuja askeleita. Olen köyhä niistä ominaisuuksista, jotka tekevät muut miellyttäväiksi ja halutuiksi ystäviksi elämän tiellä. Koetan löytää itsestäni jonkun valopilkun, joka olisi sen armon vertainen, jota saan Sinulta, Mestari: että aurinko paistaa minulle kuten muille.

Minä tiedän mitä minulta vaaditaan. Minä tiedän, että rakkaus, Sinun rakkautesi on se ainoa, jota voisin kehittää sielussani. Siihen minullakin olisi lahjoja, sillä elänhän — olenhan olemassa, Jumala — Rakkaus on minutkin luonut. Mutta kun koetan lähestyä sitä Rakkautta, jolla Sinä rakastat, en kosketa sitä, en yllä siihen. Tiedän, että jos minulla sitä olisi vaikka hiekkajyväsän verran, nostaisi se minut ylös, antaisi uskoa, voimaa ... Koetan uskotella itselleni, että minulla sitä on. Enkö olekin rakastanut, vaikka en mitään rakkautta ole saanut! Enkö olekin uhrannut sydämeni alttarille! Mutta kaikki nuo ovat turhaa, sydämessäni tiedän, ettei se ole ollut Sinun rakkauttasi — ja uhri, jonka olen antanut, ei ole ollut epäitsekkäs eikä puhdas. Korkea Mestari! Peikot piirittävät minua — yö saapuu — ei koskaan ole rakkaus valaissut tietäni ...

Myrsky raivoaa sieluni ulapalla, aallot nousevat ja laskevat. Vene, jossa istun, on kuin herneen palko valkoisessa vaah-toavassa meressä. Yläpuolellani mustat pilvet ajavat toisiaan vinhassa vauhdissa. Pelko kouristaa sydäntäni, pelko jostain, josta en mitään tiedä: kohtalon raskaasta kädestä, joka niittää sieltä, mihin ei ole kylvetty ...

Mikä ihmeellinen kajastus tuolla veneenkeulan lähellä!

Mikä tyyneys keskellä myrskyävää merta, mikä syvä ääni keskellä elementtien kohinaa! „Minä se olen, älä pelkää!” Minulleko tuo ihmeellinen lohdutus on tarkoitettu, minulleko, jolla ei mitään ole! . . . Rakkaus on olemassa, Rakkaus, joka kuuluu myös minulle. Rakkaus, joka meitä ensin rakasti . . .
N.

Kirjallisuutta

Sven Krohn ja Åke Tollet: Jälleen löydetty sielu. Seitsemän keskustelua parapsykologiasta. Porvoo—Helsinki, Werner Söderström OY., 1936. 173 sivua, hinta 25 mk.

N.s. yliaistillisia ilmiöitä käsittelevää kirjallisuutta on Suomessa viime aikoina ilmestynyt suhteellisesti vähemmän kuin tämän vuosisadan alkupuolella siitä huolimatta, että niitä tutkiva tiede, para- l. metapsykologia, on muissa maissa varmistanut asemansa siitä vastustuksesta huolimatta. mitä se on saanut alusta alkaen kokea materialististen tutkijoiden taholta. Paitsi H. P. Blavatskyn „Teosofian avainta” (kaksi painosta) ja Pekka Ervastian „Mitä on kuolema”-teosta (ko' me painosta vv. 1904, 1907, 1925) ja yleensä runsasta teosofista kirjallisuuttamme, jossa näitä ilmiöitä eri yhteyksissä käsitellään, ovat ainakin seuraavat tuntemamme teokset aikaisempina vuosina perehdyttäneet suomalaista lukijakuntaa parapsykologian moninaisiin ilmiöihin:

Paul Gibier, Avaruuskien ja henkimaailman salaisuudet (I painos 1899, II painos 1906); E. Dupoy, Sa'atut tieteet ja sieluopin fysiologia (3 painosta vv. 1904, 1905, 1910); Carl du Prel, Spritismi (1909); Arthur Chambers, Haudantakainen elämä (1905), Ihminen ja henkimaailma (1906), Kuolemanjälkeinen yksilömme (1925); Oliver Lodge, Raymond eli haastelua haudan takaa (1922); Frederic W. H. Myers, Ihmisen itselöllisyys ja sen eloonjääminen ruumiin kuoleman jälkeen (1927). Mainittakoon myös Jalo Kiven aikakauskirja „Spiritisti”, joka ilmestyi vv. 1909—12. Maassamme vierailleen englantilaisen selvänäkijän A. V. Petersin istuntoja esittelee viimeksi Annikki Reijosen „Elävätkö kuolleet?” (1929).

Yllämainittu Sven Krohnin ja Åke Tolletin teos, jonka laadinnassa edellinen on tietääksemme ollut varsinainen „spiritus rector”, tulee nyt tarpeen vaatimana lisänä alaa käsittelevään, aikaisemmin ilmestyneeseen kirjallisuuteemme. Kirja osoittaa, se tunnustettakoon, laajaa ja perusteellista asiantuntemusta. Sen pohjana on kirjoittajien aikaisemmin yleisradiossa pitämät keskustelumuotoiset esitykset, ja sama keskustelumuoto on teoksessakin säilytetty. Sen sisällön mainitsemme parhaiten esittelemällä sen luvut: 1) Outoja ilmiöitä menneiltä ajoilta. 2) Parapsykologinen tutkimus. 3) Telepatia ja ajatuksenluku. 4) Paikallinen selvänäköisyys. 5) Ajallinen selvänäköisyys. 6) Parafyysillisiä ilmiöitä. 7) Jälleen löydetty sielu.

Yleisluontoisena huomautuksena allekirjoittanut haluaa esittää käsityksensä, että teos olisi voittanut vastakkaisten käsitysten esityksenä, jos kirjan toinen tekijä, hra Tollet, olisi kiinnittänyt suurempaa huomiota vasta-vaiteisinsä. Tilaisuushan olisi ollut esittää mahdollisimman terävät ja

perustellut vastaväitteet kertakaikkiaan; nyt tuntuu siltä kuin hän olisi aiheetta tyytynyt hieman passiiviseen, „myötäilevään” asenteeseen. Nyt sensijaan esityksen painopiste lankeaa maist. Krohnin esitykseen, ja hän olisi ehkä voinut ilmaista itsensä täydellisemmin käyttämättä tätä keskustelumuotoa. Toivomme hänen saavan tähän tilaisuuden toisen kerran.

Teoksen dialogimuoto on epäilemättä myös vaikuttanut siihen, mitä asioita on esitetty ja missä järjestyksessä. Siitä ei siis ole mitään huomauttamista. Yleisesti tunnustettu telepatia esityksen lähtökohtana on epäilemättä oikein valittu.

Sivulla 122 esitetty tapaus „tulenhallinta”-ilmiöstä (eversti Gudgeonin tapaus) on tullut kirjaan yksinkertaistutettuna. Yksityiskohdat huomioonottaen ei ehkä voida olettaa, niinkuin sanotaan s:lta 125, että kysymyksessä on, — ainakaan kaikissa tapauksissa — „psyykissä tapahtuva päätös ja tahdonponnistus”. Eversti Gudgeon kertoo näet sen „kiviunin” valmistelusta, jolla kävely tapahtui, että tuliseremoniaa johtanut mies suoritti ennen varsinaista kivilläkävelyä valmistavia menoja, joissa käytettiin leveälehtisen *ti*-kasvin (*Dracaena*) oksia; „ne oli poimittu, niinkuin sanottiin, kahdesta tällaisesta puusta, jotka kasvoivat lähekkäin, ja väitetään, että a'kuasukkaat voivat sellaisissa tapauksissa nähdä pitkähiuksisen naisen varjon, nimeltään *te varua kino* (paha henki) seisovan puiden välissä.” Sanotaan lisäksi, että oksat taipuvat, kun ne katkaistaan. — Itse valmisteluista Gudgeon kertoo: „*Tohunga* (pappi) ja *tanira*, (hänen oppilaansa) astuivat molemmat tulisijan luokse, ja pysähtyessään profetta lausui joi-takin sanoja, jonka jälkeen kumpikin löi *ti*-oksilla tulisijan laitaan. Tämä toistettiin kolmasti, ja sitten he kulkivat hitaasti ja päättäväisesti yli kuumien kivien. Kun tämä oli tapahtunut, *tohunga* tuli luoksemme, ja hänen kasvattinsa ojensi *ti*-oksansa herra Goodwinille, jonka paistalla seremonia tapahtui, ja he suorittivat saman. Sitten sanoi *tohunga* herra Goodwinille: „Minä ojennan sinulle *manani* (voimani); vie ystäväsi siitä lävitse.” ... Miehellä täytyy olla *mana*a voidakseen tehdä sen; ellei hänellä sitä ole, on myöhäistä, kun hän on Tama-ahi-roan kuumilla kivillä.” —

Vastaavanlaista valmistelua emme sensijaan tiedä seuraavalla sivulla (125) kerrotun tapauksen yhteydessä suoritettuna.

Kirjan sisältö on, niinkuin jo sanoimme, kaiken huomion arvoinen. Muis-tutuksemme koskevat etupäässä muodollisia seikkoja.

Ensiksikin olisi ollut suotavaa, että kumpaisenkin keskustelijan puheen-vuorot olisi jo'lakin tunnuskella erotettu toisistaan. Esitys olisi myös voittanut, jos tarpeetoman pitkiä lauserakennelmia olisi vältetty, vaikkapa käyttämällä puo'ipisteitä ja pilkkuja (jälkimmäisiä näet kaipaa enemmän kuin mitä niitä kirjassa nykyiseltään on). Jos jätämme huomiotta siellä täällä esiintyvät objektivirheet, lankeaa epäilemättä kustantajan tilille puutteellinen oikoluku, sillä painovirheitä on kirjaan liitetystä korjausten luettelosta huolimatta ylen paljon; yleensä ne liittyvät vieraskielisiin sanoihin. Jätämme painovirheiden luettelon täydentämättä toivoen, että kustantaja kiinnittää asiaan huomionsa; uusi, korjattu painos olisi mielestämme paras ratkaisu.

Lukijalle, jolla on mahdollisuus ja halua perehtyä ulkomaiseen prapsy-kologiseen kirjallisuuteen, teos antaa lukuisia lähdeviittauksia. Suotavaa olisi ollut, että lähteet myös olisi liitetty yhtenäiseksi kirjallisuusluette-loksi teoksen loppuun.

Muodollisista puutteellisuuksistaan huolimatta, jotka epäilemättä ovat korjattavissa, „Jälleen löydetty sielu” on erinomainen johdatus parapsy-kologiseen tutkimukseen. Se perustuu tieteen saavutuksiin, ja se pysyt-

telee tieteellisesti perusteltavien johtopäätösten piirissä. Parapsykologiaa tulkittaessa se samalla edustaa suuntaa, joka on vastakkainen sille materialistiselle ajattelutavalle, jota esiintyy meilläkin, tällä hetkellä akateemisena, virallisesti hyväksyttynä suuntana, mikä periaatteellisesti samansuuntaisena vaikuttaa, ellemmehän erehdy, myös Venäjällä, vieläpä ainoana oikeaoppisena.

Suosittellemme „Jälle en löydettyä sielua” kaikille, jotka ihmistä tutkivat. Toivomme, että myös kirjastot ottavat sen huomioon.

J. Ptn.

Mitä muualla tiedetään

„Uuspakanuutta” Virossa. Helsingin Sanomissa (14. II.) kirjoittaa Ed. Laaman Viron „uuspakanuus”-liikkeestä valaisten samalla sen uskon-tohistoriallista taustaa seuraavasti:

Muinaiset uskonnot yrittävät nykyaikana nousta vuosisataisista haudoistaan eikä tällaista tapahdu ainoastaan Saksassa, Unkarissa, Liettuassa eikä Latviassa, vaan myöskin Virossa. Mistä on kysymys? Onko kysymys jonkun antamasta tarttuvasta esimerkiksi vai onko tämä „ajan henkeä”? Joka tapauksessa tämälantapainen liike Virossa alkoi aikaisemmin kuin kenraali Ludendorffin ja kreivi Reventlowin „Deutsche Glaubensbewegung” tuli yleisesti tunnetuksi. Mutta juuret ovat samat: palaaminen vanhoihin kansallisiin alkuähteisiin.

Liikkeellä ei ole vielä varsin paljon seuraajia, koko maassa korkeintaan tuhat. Mutta lukuisten lakhojen joukossa tämä on miltei ainoa, joka saa seuraajia sivistyneen nuorison ja upseeriston keskuudessa. Ja mitä tulee propagandan aktiivisuuteen ja fanaattisuuteen, se on täysin muiden lakhojen veroinen eikä luterilaisten teologioiden neuvotteluissa syyttä olla le-vottomia tilanteiden johdosta.

Liike eroaa muista lakhoista ennen kaikkea siten, että siltä puuttuu kokonaan mystillinen hurmioituminen. Tämä on pikemminkin järjen uskonto. Se ei suotta ole omaksunut Auguste Comten „positiivisen uskonnon” joitakin „kehitysuskon” piirteitä. Samalla sillä ei ole, tai ei vielä ole dogmeja. Voisi miltei sanoa, että se on pikemminkin filosofinen oppi kuin uskonto. Mutta samaa voisi sanoa kiinalaistenkin Konfutse-opista, joka on kuitenkin uskonto.

Parhaiten osutaan oikeaan, jos sanotaan sen olevan kansallisuusaatteen uskonnon, kansallistaruston uskonnon. Tästä johtuukin myös sen yhteys ajan henkeen.

Uskonnollisten liikkeiden alkuperää verhoaa tavallisimmin salaperäisyyden varjo. Samoin on asia näitä myös puhuttaessa „taaraisteista”, kuten he nimitävät itseään muinaisvirolaisen Zeus-Taaran mukaan.

Heidän alkuperänsä on etsittävässä poliittisesti kiikkoutuneessa ajassamme. „Taaraismien” ensimmäiset saarnaajat ovat — insinööriupseeri ja vuori-insinööri K. Utuste ja hänen vaimonsa, kumpikin vuoden 1905 tunnettuja sosialistitoimitsijoita, jotka olivat myöhemmin siirtyneet kansallisuusaatteen kannalle, ilmeisestikin saatuaan siihen vaikutteita Suomesta, missä K. Utuste oli maailmansodan aikana sotapalveluksessa ja jo kesällä 1917 puolusti ensimmäisenä virolaisena johdonmukaista konfederalismia. Jo vapaussodan lopussa heidän ympärilleen oli ryhmittynyt

joukko sivistyneisiin, kirjalaisuus- ja taitelijapiireihin kuuluvaa nuorisoa, jota kiinnostivat kansan- ja kansalliskulttuurin kysymykset.

Huomattavin henkinen sysäys tuli kuitenkin ulkoapäin. Kysymys on edesmenneen tri Luigan muinaisvirolaisten uskontoja koskevista tutkimuksista. Hänen rohkeat useinkin paradoksaaliset teoriansa esittivät koko kysymyksen uudessa valossa.

Viime vuosisadan puolivälin kansallisen uudestisyntymisen aikakaudella virolais-suomalaista sankaritarustoa katseltiin romantiikan valossa: sekä suomalaisessa „Kalevalassa” että virolaisessa „Kalevipoegissa” vallitsi muinaiskreikkalaiseen tapaan jumalten Olympos.

Myöhempi tutkimus oli suurimmalta osaltaan syössyt nämä jumalat heidän „Olympoksestaan”. Helsingiläinen professori K. Krohn totesi muinaissuomalaisten ja virolaisten uskontojen perustana olleen vainajien palvonnan, esi-isien palvonnan. Korkeamman asteen käsityskantoja hän piti länsimaisena vaikutuksena.

Tri Luiga tapasi virolaisten henkisesä elämässä päinvastoin paljon samanlaisia piirteitä kuin itäisissä, eurasialaisissa kulttuureissa, samoin kuin virolaisen kansansävelen 5-sävelisen lauluasteikon luonne on vallitsevana idässä. Luigan mielestä muinaisvirolaisten uskonnolliset henkilöitymät (paholaiset, vedenneidot j.n.e.) on lainattu indogermaaneilta. Mutta luonnon — vuorten, puiden, kivien j.n.e. — palvonta yhdisti ne urallilaisaitallilaisiin kulttuureihin.

Antropomorfismin puuttuminen muinaisvirolaisten uskonnoista sai tri Luigan löytämään niissä yhtymäkohtia kiinalaisten taoismiin: samanlaista kaikkijumalaisuutta, luonnon palvontaa, joka oli kehittänyt alkukantaisesta animismista. „Tao” — tie, järki, logos, — merkitsee niin maailmankaikkeuden kuin ihmistenkin korkeinta mystillistä lakia.

Luigan mukaan nykyaikainen kansantutkimus ei selitä täydellisesti muinaisia uskonnollisia katsantokantoja. Nimenomaan korkeimman asteen käsityskannat ovat siitä poissa — vieraat kulttuurivaikutukset ovat tungenneet ne tieltään.

Luigan teorioita kehittäeli edelleen Tarton yliopiston nuori kansantieteilijä, tri O. Looits, joka samoin kuin suomalainen professori Holmberg-Harva tulee johtopäätöksiin eurasialaisten kansojen alkukantaisesta kulttuuriyhteydestä. Ainoastaan venäläisten tunkeutuminen pohjoiseen erotti suomalaiset ja virolaiset altaalaisesta kulttuuriyhteydestä.

Tämän itäisen kulttuurin erikospierre on sen suhtautuminen luontoon. Kysymyksessä ei ole eurooppalainen valloittajan y'emmyys, vaan yhtyminen luontoon tasavertaisuuden pohjalla. Tästä johtuu suomalais-ugrialaisten tyyppillinen luonnon kunnioittaminen, heidän pehmeä panteisminsa, tunne, että he ovat yhtä maailmankaikkeuden kanssa. Mutta tästä johtuu myöskin verrattuna germaaneihin heidän passiivisempi suhtautumisensa elämään, heidän itämaisen kollektivisminsa tiheät peräytymiset länsimaisen hyökkäävän individualismin tieltä.

Tässä läntisen ja itäisen suuntautumisen välisessä taistelussa jotakin odottamatonta tapahtui virolaisten „taaraisten” ylijumalalle: hänen kansallisuutensa on kyseenalainen!

Henrik Lättiläisen kronikka (XII—XIII:s vuosisata) kertoo virolaisten suuresta jumalasta Taarapitasta. Tämä nimi tulkittiin myöhemmin „Taara avitaksi” — „Taara auta!”, mikä oli virolaisten soturien sotahuuto. Nimi „Taara” oli säilynyt virolaisessa kansantarustossa ja tälle jumalalle, kuten skandinaviselle ukkosen jumalalle Torille torstait olivat omistetut. Samalla

muisto Taarasta oli säilynyt parhaiten Luoteis-Virossa, missä virolaiset ovat ammoirista ajoista asuneet ruotsalaisten naapureina. Tri Loorits tekee „taaraistien” suureksi hämmästykseksi sen johtopäätöksen, että Taara on — skandinavi'aista alkuperää. Samalla Looritsin mielestä muinaisvirolaisten panteismi ei yleensä tunnustanut henkilökohtaisten jumalien olemassaoloa.

On mielenkiintoista, että suomalaiset eivät tunne Taaraa ollenkaan, mutta sensijaan lappa'aiset ja monet Volgan ja Uralin suomalais-ugrilaiset kansallisuudet tuntevat hänet. On olemassa saksa'aisia oppineita, jotka tästä syystä väittävät, että germaanien ja skandinaavien ukkosenjumala Tor on peräisin idästä, suomalais-ugrilaisilta kansallisuuksilta.

Nähtävästi nämä kysymykset ovat toistaiseksi vaikeasti ratkaistavissa. Selvää on kuitenkin, että jumalat vaeltelivat pitkälti ennen muinoin. Nyt heiltä vaaditaan kansallista kuuluvaisuutta ja tällöin ilmenee, että muinaisuus on ollut miltei kansainvälisempi kuin meidän radion ja lentokoneiden aikakautemme.

*

Selostettuaan sitten kirjallisuudessa havaittavaa mieltymystä pakanuuden aikaiseen menneisyyteen kirjoittaja lopettaa:

„Kansallistunto kansainvälisyyttä vastaan — tältä ensimmäiseltä askelmalta ei ole enää pitkää matkaa seuraavalle: kansallistunto kristinuskoa vastaan.”

Ulkomaiden uskonnollista elämää. *Neuvosto-Venäjän* virallinen tilasto ilmoittaa taistelussa uskontoa vastaan saavutetun „suurta menestystä”. Niinpä ilmoitetaan, että v. 1935 on 14.000 kirkkoa ja rukoushuonetta suljettu, 3.700 pappia asetettu syytteen oikeudessa, ja näistä on 29 tuomittu kuolemaan.

Samasta maasta ilmoitettiin viime kuussa Varsovan kautta, että helmikuussa tulee pidettäväksi kansainvälinen ateistikongressi, johon tulee 1.600 edustajaa 46 maasta. Ohjelmaan kuuluu useita kysymyksiä, kuten m.m. kristinuskon vastustamiseksi perustettava „jumalaton internatsionaali” ja ateistista propagandaa varten perustettava kansainvälinen rahasto. Puola'aiset lehdet kertovat, että Moskovaan aiotaan myös rakentaa erityinen „jumalaton” radioasema, jonka pitäisi sitten harjoittaa uskonnonvastaista propangandaa kaikilla kielillä; lähetykset tapahtuvat samaan aikaan kuin muual'a on jumalanpalveluksia.

Saksasta, Anhaltin osavaltiota, ilmoitetaan, että sen valtioministerin Freybergin julistuksen mukaan Jeesusta on pidettävä arjalaisena, ei juutalaisena. Julistus tähtää vastaaviin uudistuksiin Anhaltin kouluopetuksessa. Valtioministeri selittää, että kristinuskon opetuksessa on jatkuvasti piirteitä, jotka ovat juutalais-itämaalaisia, ja joita ei voida sovelluttaa kansallissosialismin periaatteisiin. Tämä vastakohta on johtanut siihen, hän sanoo, että nuorisoo, joka innolla on omaksunut kansallissosialismin, on etääntynyt kristinuskosta. Mutta uskonnonopetuksen tehtävänä on saattaa nämä molemmat sopusointuun. Kristinuskoo ja kansallissosialismi ovat molemmat johtaneet periaatteensa maailmanjärjestyksen Jumalasta. Koko kansallissosialistinen länsiääntö on ilmaus ikuisesta juma'allisesta maailmanjärjestyksestä; se ei tosin puhu Jumalasta, mutta kulkee Hänen teitänsä. Jokainen hajaannus, ministeri selittää, on rikkomus Jumalan tahtoa vastaan, eritoten tunnustustaistelut. Uskonnonopetuksen on voitettava uskontunnustushajaannus ja tuotava sitä varten saksalainen jumalanelämys etusijalle.

Uskonnonopetuksen on oltava dogmitonta. Vanhaa testamenttia saa

käyttää vain varovaisena välikoimana ja ainoastaan rotutiedon ollessa kysymyksessä tai uutta testamenttia tutkiessa. Vanhassa testamentissa on tyypillisesti juutalainen henki, ja se kuvaa kaikelle jumalalliselle vastaanotokkyvyttömän kansan perikatoa. Uudesta testamentista on erikoisesti käsiteltävä synoptisia evankeliumeja.

Jeesuksen persoona on asetettava keskeiseksi. Häntä on käsiteltävä pelottomana sankarina, kiihkeänä kaiken uskonnollisen tekopyhyiden vastustajana, lohduttajana ja lasten ystävänä. Pitkin linjaa on viitattava Jeesuksen säälimättömään taisteluun juutalaishenkeä vastaan. Tämän nojalla Jeesus ei myöskään ole kuulunut juutalaisrotuun.

Anhaltin kirkkohistoriallinen kouluopetus tulee käsittelemään saksalaisen uskon historiaa. Tämän tehtävänä on perehdyttää saksalainen nuorisogermaanilaiseen ja saksalaiseen uskonnollisuuteen esihistoriallisista ajoista nykyaikaan saakka. Germaanien uskonnon kuvauksessa on erityistä huomiota kiinnitettävä vanhan uskon esiintymiseen sellaisissa muodoissa kuin talvipäivänseisäusjuhla, pääsiäis-, hellunta- ja juhannusjuhliissa. Katkismusopetus luovutetaan kirkon konfirmatiopastoreille. Virsiä ja kirkollisia lauluja saadaan opettaa vain siinä tapauksessa, että ne ovat sopuisuudessa kansallissosialismin kanssa. Korkeammassa oppilaitoksissa on käsiteltävä uskonnollista maailmankatsomusta: juma'attomuusliikettä, idealismia, rotua ja uskontoa. —

Toinen sanomalehtiutinen tietää kertoa, että „Saksalainen Johanneksen evankeliumi”, „saksalais-kristittyjen” raamatunlaitoksen ensimmäinen osa, on nyt ilmestynyt. Käännöstyön johtavana sieluna on ollut Bremenin piispa tri Weidemann, joka vakavasti usko mahdolliseksi sovelluttaa kristinuskon „veri ja maa”-oppeliin.

Muuan „Timesin” kirjoittaja kertoo, että antisemiittisyys on ensimmäinen vaikutelma, minkä kirjasta saa. Kaikki viittaukset Moosekseen lainsäätäjänä on jätetty pois, ja yleensä ei juutalaisia profetioita mainita nimeltä. Kaikki hebrealaiset sanat on poistettu. Itse Jeesus saatetaan yhtymään „saksalais-kristittyjen” epäilykseen vanhaan testamenttiin nähden.

„Saksalaiskristityt” ovat varmoja siitä, että Galilea ei ollut puhtaasti juutalainen maa, ja siksi he tarkoin erottavat sen Juudeasta, jota sanotaan Juutalaismaaksi. Samaten tehdään ero juutalaisten ja Jeesuksen ja hänen opetuslastensa välille. Jeesus ei puhuttele Natanaelia „totisena israeliittana, jossa ei o'le petosta”, vaan „totisena juma'anmiehenä kansasi keskuudessa”. Muitakin vastaavia muutoksia on, jotka kaikki perustuvat siihen peruskäsitykseen, että Jeesuksen elämä oli kiivasta taistelua juutalaisuutta vastaan. Vanha germaaninen tulenpölvonta ja kansallissosialistinen mystikka hämöttävät käännöksestä. Sanamuoto on yleensä yksinkertaistutettu, mutta joukko filosofisia ilmauksia on pantu Jeesuksen yksinkertaisemman puhekielen sijaan. Niin on tunnettu lause „Ja poika ei voi mitään tehdä paitsi isän kautta” muutettu kuulumaan: „Ei kukaan, joka on siinä määrin sub'tanssillisesti identifioitunut Juma'an kanssa, että hän voi sanoa itseään Juma'an Pojaksi, voi tehdä mitään oman olemassaolonsa ja tahtonsa nojalla.” —

Komas uutinen kertoo puheesta, jonka hra Ley taannoin piti Hampurissa Hitlerjugend-järjestön tilaisuudessa. Hän lausui tällöin Hamburger Fremdenblattin mukaan seuraavasti:

„Tänä ylevänä juhlahetkenä me tahdomme yhteisesti luvata: me uskomme tämän maan päällä vain Adolf Hitlerin, Führerimme, me uskomme, että kansallissosialismi on ainoa autuaaksitekevä usko Saksalle, me uskomme siihen Herraan Juma'aan, joka on meidät luonut, ja me uskomme,

että tämä Herra Jumala on lähettänyt Adolf Hitlerin, jotta hän vapautaisi Saksan hurskaste'ijoista ja poropovareista." — (Sv. Pr.)

Kosmillisen säteilyn vaikutusta soluihin, ennen kaikkea n.s. perinnöllisyysmassaan, on viime aikoina tutkittu, ja tulokset näyttävät lupaavan huomattavilta. Ennestään tunnettua on ollut, että perinnöllisyysmassassa tapahtuu muutoksia, mutatioita, ja tällaisista muutoksista on seurauksena uusi, perinnöllisesti määrätty tyyppi. Perintömassan muutosten syytä ei ole tunnettu, vaikka onkin tiedetty, että erällä ulkonaisilla keinoilla, kuten röntgen- ja radiumsäteilyllä, voidaan tätä muutosilmiötä jouduttaa.

Nyt, kun varmasti tiedetään, että planeetallemme alituisesti tulee n.s. kosmil'ista eli avaruussäteilyä avaruuksista, on arveltu, että tämä säteily vaikuttaisi osaltaan perinnöllisyysmassan muutoksiin. Olettamusta vastustaa lähinnä se tosiasia, että me olemme alituisesti tämän säteilyn alaisia, eikä huomattavia muutoksia ole todettavissa, kun taas röntgen- ja radiumsäteily voi saada elävissä kudoksissa aikaan useasti sangen huomattavia perinnöllisiä muutoksia.

Kosmillinen säteily tu'ee itse asiassa pallo!emme niin suuressa määrässä heikentyneenä, että sen biologinen merkityksellisyys aiottiin ensin jättää kokonaan pois laskuista. Tarkemmat tutkimukset osoittivat kuitenkin, että tällä kosmillisel'a säteilyllä on eräitä sivuvaikutuksia, jotka syntyvät sen kulkiessa aineen lävitse. Suunnattoman energiamääränsä nojal'a kosmilliset „säteilykvantit" aiheuttavat sekundäärinen 1. toisasteisen säteilyn, ja näyttää siltä, että juuri tämä säteily lisää muutosten nopeutta (mutatiofrekvenssiä) perintömassassa.

Viime vuonna esitettiin „Die Naturwissenschaften"-aikauskirjassa (39:s vihko) kokeita, joita ovat suorittaneet Rajewsky, Krebs ja Zickler Bombarda lunata-nimisellä sienellä; tämä sieni oli näet osoittautunut erittäin vastustuskykyiseksi röntgensäteilylle sikäli, ettei se siitä vahingoitu, vaan osoittaa lisääntyvää mutatioaijumusta. Näitä sienä viljeltiin n.s. petrima'joissa, jotka oli „pansaroitu" kosmillisia säteitä vastaan eripakuisilla lyijykerroksilla. Osa viljelyksiä oli kokonaan ilman panssaria. 4—6 viikon kuluttua keskeytettiin säteilykokeet, sienet jaettiin, ja osia kasvatettiin edelleen koeputkissa. Tällöin huomattiin viljelyksissä muutoksia, jotka olivat lukuisimmat viljelyksissä, mitkä olivat lähtöisin keskin-kertaisesti tai heikosti panssaroiduista maljoista, kun taas panssaroi-mattomista ja voimakkaasti panssaroiduista maljoista kotoisin olevat viljelmät olivat huomattavasti jälesä. Avaruussäteily oli ohuempien lyijylevyjen lävitse kulkiessaan synnyttänyt toisasteisen säteilyn, joka puolestaan vaikutti mutatiota edistävästi. Tutkijat ovat nyt ottaneet kokeittensa kohteeksi banaanikarpäsen; tu'oksia odotetaan jännityksel'ä.

Näistä kokeista voidaan jo nyt tehdä eräitä yleisluontoisia johtopäätöksiä. On huomautettu, että kosmil'isen säteilyn muutoksista ehkä voidaan löytää selitys maapallon eläinkunnassa tapahtuneisiin muuttuksiin. Tiedämmehän, että mesotsoisena aikana matelijat hallitsivat maapalloa vedessä, maassa ja ilmassa, mutta sitten ne äkkiä alkoivat kuolla sukupuuttoon, ja sijaan tulivat nopeasti kehittyneet imettäväiset. Voidaan olettaa, että kosmillisessa säteilyssäkin on voimakkuusvaihtelunsa. Joka tapauksessa on hyvin ymmärrettävää, että siinä tapahtuvat muutokset ehdottomasti jättävät jälkensä maapallon eläin- ja kasvikuntaan. Ja jos kosmillinen säteily saa nykyise'täänkin aikaan muutoksia sienien perintömassassa, saa se epäilemättä muutoksia aikaan myös ihmisten perinnöllisyysmassoissa.

Astrologian symboliikka saa tästä epäilemättä eräänlaista tieteellistä vahvistusta.

Tien varrelta

Helsingin Ruusu-Ristissä ovat julkisia sunnuntaiesitelmää pitäneet seuraavat: 31. I. Leonard Koskinen, „Kreikan mysteerit”; 7. II. Sven Krohn, „Kreikka-laisten myyttien esoteerinen tie”; 14. II. Aini Pajunen, „Egyptin mysteerit”; 21. II. Hilja Kettunen, „Pythagoraan koulu”.

Yleisöjuhla oli Helsingin Ruusu-Ristissä 31. I. Ohjelmasta, jota oli tullut seuraamaan runsaasti yleisöä, mainittakoon P. E:n luettu esitelmä „Jälleensyntyminen ja vapautuksen tie”, joka käsitteli intialaista sankhja-filosofiaa, Clara Bonsdorffin yksinlaulut sekä Uno Kailaan „Havahtuminen”, melodraama, jonka Piippa Helio esitti säveltäjän, Olavi Pesosen, säestämänä. — Näytelmäksi oli tähän intialaisessa hengessä vietettyyn juhlaan valittu Rabindranath Tagoren „Tshitra”; siinä esiintyivät Annikki Kettunen ja Sven Krohn. Täydennetty orkesteri lisäsi täysipainoisilla esityksillään illan onnistumista.

Ryhmäkokous oli t.k. 7 p:nä. Puhetta johti ensimmäisen kerran sairaudestaan nopeasti tervehtynyt Johtaja.

Merikapteeni Aug. Ravander, vanha teosofi ja Ruusu-Ristin ystävä, kuoli v.k. 19 p:nä kotonaan Raahessa 75 v. ikäisenä. Melle kirjoitetaan, että kapteeni Ravander oli jo nuorena omaksunut teosofian; hän kuului jonkun aikaa Teosofisen Seuran Oulun looshiin, mutta erosi siitä sitten. Mihinkään seuraan liittymättä hän vietti kotonaan vanhuutensa viimeiset vuodet, mutta seurasi erityisellä mielenkiinnolla Ruusu-Ristin toimintaa.

Erkki Melartin, säveltäjänä tunnettu, teosofina tuntemattomampi, lähti Manan majoille pitkäaikaisen sairauden murtamana t.k. 14 p:nä. Erkki Melartin oli mukana Ruusu-Ristin perustamisessa, mutta jäi vuosien kuluessa pois siitä, niinkuin muistakin toimista ja harrastuksista, joissa vaadittiin henkilökohtaista läsnäoloa. Vanhemmat jäsenemme muistelevat kiitollisuudella sitä lisää, minkä hän herkästi ilmentyväällä musiikillaan toi kokouksiimme.

Jyväskylän Ruusu-Ristissä on t.k. 28 p:nä Kalevala-juhla. Ohjelmasta mainittakoon fil. maist, Uno Poreen esitelmä ja Aleksis Kiven näytelmä „Yö ja päivä”.

Uusille tilaajille pyytää aikakauskirjamme taloudenhoitaja esittää anteeksipyyntönsä tammikuun numeron myöhästymisen johdosta. Syynä oli hänen sairastumisensa.

Ruusu-Ristin Kirjallisuusseuran jäsenille huomautetaan, että jäsenmaksut lankeavat maksettaviksi ensi maaliskuun aikana. Jäsenmaksu voidaan suorittaa joko Kirjallisuusseuran toimitusjohtajalle, Vald. Kaadelle, tai rahastonhoitajalle, nti Aini Pajuselle, os. Helsinki, Dagmainkatu 16 B.

„**Ruusuristiläinen elämänyymmärrys**”, aikaisemmin lentolehtisenä ilmestynyt P. E:n esitelmä, jonka painos jo kauan sitten loppui varastosta, ilmestyy näinä päivinä uutena, runsaana painoksena. Lentolehtistä jaetaan ilmaiseksi *Ruusu-Ristin Kirjallisuusseurasta*, os. Helsinki, Merituulinkatu 33, ovi 2.

Helsingin Ruusu-Ristin Kalevala-juhlaan t.k. 21 p:nä oli kerääntynyt suuri yleisöjoukko, joka tarkkaavana seurasi ohjelman esitystä. Pohjanmiehen „Siitä vanha Väinämöinen”, Helvi Leiviskän „Terve kuu” ja Merikannon sovitama „Väinön lapset” olivat Kuoron alkunumerot; niissä esiintyi solistina Reino Hallaperä, joka komealla bassollaan myös esitti Merikannon „Pohjanneito”-oopperasta „Väinön kertomuksen”. Uno Pore piti juhlaesitelmän aiheesta „Pohjanneito ja Kultaneito”, ja Hilda

Pihlajamäki luki Kaleva'an 44:nnen runon. Ylimääräisenä kuultiin Martti Seilon laulamia suomalaisia kansan'auluja.

Väläjän jälkeen esitti pianisti Väinö Lahti Sibeliuksen „Finlandian”, ja Dagmar Parmas lauloi eräitä yksinlauluja. Illan päätti Eino Leinon 1-näytöksinen „Shakkipeli”, jossa esiintyivät Valio Hytönen, Unto Nikulainen ja Eero Hallaperä. Näytelmään liittyvän pantomiimin oli järjestänyt Ilta Leiviskä, joka jälleen tällä sommitte'ullaan osoitti omaavansa koreografista mielikuvitusta. Näytelmän oli ohjannut Hilda Pih'ajamäki.

Sirkka Eloniemi, nuori tulieluinen Ruusu-Ristin jäsen, kuoli t.k. 13 p:nä pitkäaikaisen, vaikean taudin murtamana, jonka tuskat hän kesti ihmeteltävällä lujudella. Vainajan kodissa suoritti maisteri Sven Krohn kauniin ja kohottavan ruumiinsiunauksen.

Meidän merkillämme varustetut
paperikauppatavarat
 ovat laadultaan hyviä ja hinnal-
 taan huokeita. • Tiedustelkaa
 niitä ostoja tehdessänne.

KOULUAITTA O.Y.

HELSINKI, Kalevankatu 32.

Ruusu-Ristin Talorahasto

työkentelee
tulevaisuutta varten.

*Lüittykää jäseniksi
tai tehkää tilapäisiä
lahjoituksia!*

Jäsenten säännölliset
tilityspäivät ovat
1/1, 1/4, 1/8 ja 1/10.

Talorahaston hoitaja:
Yrjö V. Rimpä,
Helsinki,
Luotsikatu 12 A. 12

PUHELIN 216
HYVINKÄÄN
KIRJAPAINO
OSAKEYHTIÖ
HYVINKÄÄ

Suurittaa ensiluokkaisesti
kaikkia kirjapainoalaan kuu-
luvia tehtäviä. Tiedustakaa
hintojamme.

*19. vuosisadan ihmeellisin teos
H. P. Blavatskyn*

SALAINEN OPPI

ilmestyy suomeksi.

Teosofisen Seuran

julkaisema aikakauslehti

TEOSOFI

jatkaa joka numerossaan Salai-
sen Opin suomennosta. **Teosofi**
voidaan tilata maan kaikista
kirjakaupoista, postikonttoreista
ja T. S:n taloudenhoitajalta.
Osoite: Signe Rosvall, Helsinki,
Kirkkokatu 14. Tilaushinta (ko-
timaassa) 40 mk. v:kerta.

Ostakaa paita,

jota

**Olli, Tiitus,
Iso-Keisari,
Valentin**

y.m.

kiittävät.

Patentoidut erikoisuudet.

RUUSU-RISTI-JÄRJESTÖ

Perustaja-Johtaja: PEKKA ERVAST

Johtaja: Rouva Hilda Pihlajamäki, os. Helsinki, Mariank. 28 B.
Hallituksen varapuheenjohtaja: fil. toht. Eino Krohn, os. Helsinki, Maneesinkatu 2 A.

Sihteeri: fil. maist. U. J. Pore, os. Helsinki, Maneesinkatu 4 a A 12.
Rahastonhoitaja: Herra Waldemar Kaade, os. Helsinki, Oikokatu 15 A 18.

Ruus-Risti perustettiin Helsingissä marraskuun 14 p:nä 1920. Sen tarkoitus selviää seuraavasta ohjelmasta:

1) Ruusu-Risti on totuudenetsijain järjestö, jonka jäsenet tunnustaan kaikkien ihmisten veljeyden katsomatta rotuun, väriin, kansallisuuteen, uskontunnustukseen, yhteiskunnalliseen asemaan, sukupuoleen tai muihin ulkonaisiin rajoituksiin, osoittavat toisilleen mitä suurinta suvaitsevaisuutta ja ymmärtämystä sekä pitävät totuutta korkeampana kaikkia uskontoja.

2) Ruusu-Risti on vapaan ajattelun pyhäkkö, jonka jäsenet etsivät totuuden ydintä, salaista jumalviisautta, mikä piilee kaikkien aikain uskonnoissa, mytologioissa, filosofisissa ja tieteellisissä järjestelmissä.

3) Ruusu-Risti on renkaana ihmisten näkymättömässä veljeyden kunnassa ja sen jäsenet etsivät ikuisen elämään vievää tietä, joka kasvattaa ja kehittää ihmisessä veljeyden henkeä.

Ohjelmansa nojalla Ruusu-Risti kuuluu H. P. Blavatskyn v. 1875 alkuunpanemaan yleismaailmalliseen teosofiseen liikkeeseen.

Ruus-Ristin jäsenet ovat irtto-, ryhmä- ja looshijäseniä. *Irttojäseneksi pyrkijä kääntyy suoraan, ryhmäjäseneksi pyrkijä paikallisryhmän välityksellä Ruusu-Ristin Johtajan rouva Hilda Pihlajamäen puoleen, os. Helsinki, Mariank. 28 B.*

Looshityö on järjestetty seremonialliselle pohjalle, ja looshijäseneksi saattaa Ruusu-Ristin jäsen pyrkiä asianmukaisilla suosituksilla.

Ruus-Ristin jäsenmaksut ovat määrältään vapaaehtoisia. Jäsenten toivotaan tuovan antimensa kolme kertaa vuodessa: maalisi- ja lokakuun kuluessa sekä vuosikokouksen aikana. Jäsenmaksut vastaanottaa rahastonhoitaja herra Waldemar Kaade, os. Helsinki, Oikokatu 15 A 18.

Vuosikokous pidetään keväällä, siinä uudet jäsenet juhlallisesti vastaanotetaan, vihitään, sekä asetetaan oikeuksiinsa ja velvollisuuksiinsa (installoidaan).

Installoidut jäsenet ovat oikeutetut pyrkimään Ruusu-Ristin Looshijäseneiksi.

RUUSU-RISTI

TOTUUDENETSIJÄIN AIKAKAUSKIRJA

TIETÄJÄ, PERUST. 1905

PERUSTAJA: PEKKA ERVAST

TOIMITTAJA: EINO KROHN

SISÄLLYS:

Messiasodotus	75
Toimittajalta	77
Toimitussihteeriltä	80
Mihin Leo Tolstoi pyrki?	86
Joka kadottaa elämänsä	91
Yksi pienimmistä	93
Sisäeritteisistä rauhasista ja hormoneista ...	94
Mies, joka etsi	100
Kirjallisuutta	104
Mitä muualla tiedetään	108
Tien varrelta	113

RUUSU-RISTI

Totuudenetsijän aikakauskirja — Suomen vanhin teosofinen lehti.
Toimitus: Eino Krohn (vastaava), Jorma Partanen (toimitussiht.).

Julkaisija: Ruusu-Ristin Kirjallisuusseura r.y.

RUUSU-RISTI ilmestyy 10 kertaa vuodessa, sisältäen vähintään 320 tekstisivua.

RUUSU-RISTIN toimitukselle tulevat kirjoitukset, kysymykset, uutiset y.m. ovat lähetettävät toimittajalle, toht. Eino Krohnille, os. Helsinki, Maneesink. 2 a C.

RUUSU-RISTIN kirjoituksia saa lainata sillä ehdolla, että lähde tarkasti mainitaan. Sarjakirjoituksia ei saa lainata.

RUUSU-RISTIN tilaushinta on koko vuodelta Smk. 50. —, ulko-
mailla doll. 2: —. Yksityisnumeron hinta on postivapaasti lähetet-
tynä Smk. 10: — tai 50 c.

RUUSU-RISTI tilataan postin kautta, asiamiehiltä ja suoraan lehden taloudenhoitajalta, Waldemar Kaade, Helsinki, Oikok. 15 A 18.

Asiamiehille myönnetään 10 pros., kun vähintään kolme tilausta tehdään. Tilausraha on maksettava etukäteen.

Ruusu-Ristin Kirjallisuusseura r.y.

Kaikkea ruusuristiläistä ja teosofista kirjallisuutta haluttaessa voidaan kääntyä Ruusu-Ristin Kirjallisuusseuran toimiston puoleen os. Helsinki, Meritullinkatu 33, ovi 2, puh. 23 609 (toimisto) ja 24 430 (toimitusjohtaja).

Toivo Orma Kelloseppä

Iso Roobertink. 1. Puh. 38302

Ostamalla uuden tai korjauttamalla vanhan kellon meillä tulette aina olemaan tyytyväinen

Kihla- ja kivisormuksia sekä hopeaa edullisesti.

Yli 10 v. kokemus Pariisin ja New-Yorkin parhaissa liikkeissä ensimmäisenä pienten kellojen korjaajana.

Sairasaputoimisto ja Opas *Salve*

Helsinki. Vuorik. 5. P. 24364.

Palvelee yleisöä ant. sairaspua koteihin, opastaen potil. lääkäreille ja sairaaloihin, noutaen ne asemalta eri pyynnöstä. Hyvä koti lääkärihoitoon saapuille ja toipuille.

Alppiaurinkoa, sähköhoitoa ja hierontaa annetaan.

R U U S U - R I S T I

TOTUUDENETSIJÄIN AIKAKAUSKIRJA

TIETÄJÄ, perust. 1905

Messiasodotus

Ajassamme on epäilemättä Messias-odotusta. Mutta mikä on Messias-odotus? Se on sitä, mitä se on aina ollut. Messias-odotus on maallisen kuninkaan odotusta, yhdentekevää, millä nimellä odotettua nimitetään. Kuten juutalaiset muinoin, niin ihmiset nykyäänkin odottavat voimakasta olojen järjestäjää, miestä, joka osaisi nerokkaan yksinkertaisella tavalla ratkaista yhteiskunnalliset ja valtiolliset pulmat, elämän jokapäiväiset, käytännölliset kysymykset. Elämme kaikki enemmän tai vähemmän raskautettuina — ja paras meissä vaatisi, että elämä maan päällä olisi kaunista, sopuisointuista, veljellistä. Missä on se sankari, kysymme tuskastuneina ja toivottomina, joka osaisi järjestää meidän kulttuurielämämme onnelliselle kannalle? Niin, tosiaankin: missä?

Ja kun nyt vastaan tähän kysymykseen, niinkuin sydämeni ja paras tietoni siihen vastaa, täytyy minun taas repiä maahan tuulentuvat ja hajoittaa harhakuvat.

Se Messias, se kuningas, se järjestäjä on jo tullut. Hän on mystillinen Kristus meidän hengessämme, ja Hänen läsnäoloaan ovat Jeesus ja Buddha ja kaikki viisaat aina julistaneet. Mutta maailmalta hän yhä pysyy salassa, sillä me ihmiset emme ota Häntä päivätajunnassamme vastaan. Me olisimme niin mielellämme lasten kannalla. Soisimme, että toiset järjestäisivät meidän olojamme puolestamme, että toiset tekisivät meidät onnellisiksi. Pelkäämme omaa työtä — emme työtä ulkonaisessa maailmassa, sillä siinä olemme valmiit työskentelemään vaikka tulella ja miekalla, — mutta pelkäämme hiljaista työtä omassa itsessämme. Hauskaa ja kunniaakasta on voittaa maailma, — mutta voittaa itsensä! Ja sentähden huudamme apua, ikävöimme järjestävää kättä, kun olot maan päällä ovat tavallista sotkuisammiksi käyneet.

Mutta joka kerta, kun järjestäjä on tullut, olemme hänet kieltäneet.

Miksi? Sentähden, että järjestäjä ei ole sitä, mitä toivomme. Hän ei ole mahtava. Hän ei ole ulkonainen johtaja. Hän ei ole kuningas, jota sotajoukot tottelevat. Hän on totuuden sanansaattaja. Hänen valtakuntansa ei ole tästä maailmasta. Hän on muualta tullut. Hän on taivasten valtakunnan lähetti. Hän ei osaa muuta kuin opettaa ja neuvoa meille, miten meidän olisi elettävä maan päällä, että todella tulisimme onnellisiksi ja autuaiksi. Mutta jos emme kuuntele hänen sanojansa, ei hänellä ole valtaa. Hän ei ole noita eikä väkivallantekijä.

Ken on itse asiassa selvemmin kuin Jeesus Kristus neuvonut meille elämän tien? Ken selvemmät ohjeet antanut? Ken yksinkertaisemmin ratkaissut yhteiselämän pulman?

Ja ken on meidän ajallamme selvemmin kuin H. P. Blavatsky viitannut kaikkien uskontojen alkuperäisiin pyhiin oppeihin? Ken on voimakkaammin kuin hän kehoittanut meitä tutkimaan Jeesuksen omaa oppia, joka on puhdasta teosofiaa? Hän, H. P. B., oli meidän aikamme „järjestäjä”. Maailma ei ottanut häntä vastaan. Mutta hänen uskollisensa, jotka ovat hänen sanomansa ymmärtäneet, he tietävät, että hänkään ei osannut muuta kuin vedota siihen Kristukseen, siihen kosmilliseen tajuntaan, siihen vapahtajaan ja siihen jumalaan, joka on meissä itsessämme. Sille on herruus annettava. Se on kuninkaaksi tunnustettava. Sitä on Messiaana tervehdittävä.

Ja se sanoo meille samalla tavalla kuin Buddha muinoin: *luovu itse kaikesta pahasta, puhdista sydämesi ja pyri kaikkien hyvään, — ja niinkuin Jeesus Kristus: rakastakaa toisianne, niinkuin minä olen teitä rakastanut, s.o. älkää vihastuko toisillenne, älkää olko epäpuhtaita, älkää vannoko, älkää kostako, älkää käykö sotaa.*

Pekka Ervast

(Ruusu-Risti, 1926, n:o 3.)

Toimittajalta

„Ei mitään uutta auringon alla”, sanoo vanha sananparsari. Miten usein joudummekaan toteamaan tämän lauseen paik-kansapitäväisyyden! Kun tässä taannoin kirjoitin tutkielman jooga-filosofiasta, olin kuitenkin miltei hämmästynyt havaittessani, että muuan filosofinen riitakysymys, joka meidän päivinämme on aktuaali, oli ajankohtainen ja polttava jo muutamia tuhansia vuosia sitten vanhassa Intiassa. Keskustellessani tästä erään tuntemani tiedemiehen kanssa, hän esitti sen arvelun, että on yleensä olemassa vain jokin määrätty määrä ratkaisumahdollisuuksia, jotka sitten eri muodoissa yhä uudelleen esiintyvät. Voisimme tähän lisätä, että asianomaisen tutkijan, ajattelijan ja etsijän henkinen ja psykologinen tila määrää, minkä näistä ratkaisumahdollisuuksista hän valitsee.

Kysymys, joka vanhassa Intiassa, kuten nyt uudelleen meidän päiviemme länsimaisen tieteen piirissä, jakoi tutkijat kahteen toisistaan jyrkästi eroavaan suuntaan, koski aineen, sielun ja hengen välisiä suhteita.

Teosofiselta kannalta tämä kysymys on erittäin tärkeä. Mehän tiedämme, kuinka madame Blavatsky teosofisen liikkeen alkuaikoina miltei yksinomaan tähdensi tätä kolmijakoa, joka myös esiintyy Paavalilla, kiinnittämättä mitään huomiota myöhemmin esittämänsä ihmisen olemuksen seitsenjakoon. (Vrt. Viisaudenmestarien kirjeitä, II osa s. 171). Tämä olikin erittäin tärkeätä sentähden, että länsimailla oli yleisesti alettu samaistaa sielu tunne- ja ajatusmuodostuksineen tajunnan eli hengen kanssa. Tämä samaistaminen oli tavallaan henkisen kehityksen kannalta kohtalokasta, koska se johti siihen, että ihmisen sielunelämä ja sen tehostaminen muodostui korkeammaksi arvoksi, niin että länsimaisessa sivistyksessä ruvettiin pitämään sielullista itsekkyyttä ja onnea jonkunlaisena korkeimpana ihanteena. Suurin osa kaunokirjallisuudestamme on siitä todistuksena.

Vanhassa intialaisessa joogassa erotettiin jyrkästi henki, puhdas tajunta (purusha) sekä aineesta (prakritista) että sen eräästä olemuspuolesta, sielullisista ilmiöistä eli, kuten teosofisesti sanoisimme, astromentaalisesta käyttövälisestä, alemmasta persoonallisuudesta, josta joogassa käytetään nimitystä citta. Purusha, henki, on meidän todellinen itsemme, jonka olemuksesta meidän pitäisi tulla tietoisiksi, mutta tämä ei ole mahdollista, niin kauan kuin samaistamme itsemme

sielumme eli cittan kanssa. Niin kauan elämme personallista harha-elämää. Todellisuudessa purusha on täysin autonominen, itsenäinen ja välinpitämätön kaikkeen nähden, mitä on maailmassa, kaikkeen epäoleelliseen. Se on muuttumattomasti sitä, mitä se on, vaikka kokemuseräisesti tuntuiskin siltä, että tajunnassamme muutimme. Tällöin kuitenkin sekoitamme purushan cittaan, puhtaan tajunnan sielulliseen olemukseemme, mikä johtuu siitä, että todella on olemassa määrätty suhde purushan ja cittan välillä.

„Niinkuin kuu kuvastuu tyneen veteen ja näyttää siirtyneen siihen, niin purusha on heijastunut cittaan siihen kuitenkaan yhtymättä”, sanoo Vacaspati, muuan joogafilosofian selittäjä. Tämä suhde aiheuttaa purushassa sellaisen käsityksen, että se onkin samaa kuin citta. Purusha samaistaa itsensä cittan ja sen muunnosten kanssa ja näkee oman puhtaan olemuksensa vääristeltynä kuvana. Ominaisuudet, jotka kuuluvat citalle, tuntuvat kuuluvan itse tajuavalle minällemme, purushalle. Niin kuin kuu, joka kuvastuu veteen veden väreillessä, näyttää itsekin väreilevän, vaikka se todellisuudessa on aivan liikkumaton, niin purushakin on muuttumaton ja cittan muunnosten ulkopuolella, vaikka se näyttää niihin yhtyvän. Tämän ymmärtää purusha vasta vapautumisen hetkenä, jolloin se osaa erottaa itsensä cittasta. Siihen saakka purusha, joka itsessään on nautinnon ja tuskan ulkopuolella, tuntee olevansa nauttiva ja kärsivä subjekti. Me tunnemme itsemme kärsiviksi ja nauttiviksi ja persoonallista onnea kaipaaviksi olennoiksi. Emme näe, että olemme henkiolentoja.

Jooga-filosofian mukaan on kuitenkin itse tajuaminen ja tietäminenkin mahdotonta, jollei oteta huomioon yksilöllisen tajinnan, hengen olemassaoloa. Citta, vaikkakin se sisältää kaikki sielulliset ominaisuudet, ei pysty siihen yksinään. Tässä joogafilosofia polemisoi eräitä buddhalaisia näkökantoja vastaan, joiden mukaan citta on itsevalaiseva, ja tämä juuri on nykyaikaisenkin filosofian riitakysymys.

Vyasa, muuan jooga-filosofi, lähtee siitä, että kaikki tietäminen syntyy siten, että ensinnäkin ulkonaiset elimet vaikuttavat aistielimien kautta cittaan ja värittävät sitä, jolloin aistimet tulevat olemaan välittäjiä cittan ja ulkomaailman välillä, mutta lopullisesti se syntyy siten, että tajunta, purusha, valaisee cittaa ja elähdyttää tätä itsessään aineellista elimistöä. Vain tämän kaksinkertaisen vaikutuksen kautta

syntyy tietoa. Voidaan kuitenkin olettaa, kuten eräät buddhalaiset koulukunnat, että citta samalla kertaa valaisee ulkonaisia objekteja, kohteita, ja itseään, kuten tuli, t.s. että se on itsevalaiseva. Tätä vastaan on kuitenkin huomautettava, että citta voi kokemukseräisesti olla objekti; voimme objektii-visina kohteina tajuta sielumme eli cittamme eri tiloja, sen pelkoa, suuttumusta, lempeä j.n.e. Koska se siis on kohde, ei se samalla kertaa voi olla tajuava subjekti, ja tietäminen vaatii kuitenkin sekä subjektia että objektia. Täytyy olla myöskin joku subjekti, joka näkee tulen, ennenkuin se tulee näkyväksi. Jos citta olisi „itsevalaiseva”, itsensä tietoiseksi saattava, ei se voisi olla samalla itsensä kohde, objekti, yhtä vähän kuin itseensä perustuva tila samalla kertaa voi johtua jostakin toisesta. Meidän on siis oletettava, että on olemassa tajunta (siis purusha, henki), joka subjektina tajuaa cittaa.

Tämä todistelu muistuttaa aivan sitä, jolla nykyaikainen fenomenologinen suunta puolustaa tajunnan autonomisuutta, itsenäisyyttä, kaikkeen tajuttuun, myöskin sielulliseen sisältöön nähden. Tajunta ei ole ymmärrettävä pussina tai lasina, johon sen sisältö kaadetaan, vaan se on luonteeltaan puhdas tajuava subjekti. Tällainen on tavallaan myöskin jooga-filosofian purusha.

Mutta myöskin eräitten buddhalaisten koulukuntien puolustamalla kannalla cittasta, sieluelämästä, „itsevalaisevana”, on uudenaikaiset edustajansa. N.s. uuspositivismi puhuu elämysvirrasta, joka on kutakuinkin samaa kuin jooga-filosofian citta. Tämän annetun, jakamattoman elämysvirran pohjalta on sitten tietäminen syntynyt eräänlaisena tietämisprosessina. Tällöin on tietysti itsenäinen tajunta aivan tarpeeton.

Mutta kaikista filosofisista teorioista huolimatta ihmishenki käy vuosituhansien vierieissä samaa jättiläiskamppailuaan totuuden tiedon saavuttamiseksi.

... Buddhalainen pappi, joka kirjaimellisesti noudattaa mestarinsa eetilistä oppia, pysyy täten uskollisena Gautaman testamentti-säädökselle, kun taas kristitty pappi, joka vääristää neljän evankeliumin käskyt tuntemattomiksi, ei opeta sitä, mitä Jeesus opetti, vaan erehtyväisten ihmisten typerä, liian usein turmiollisia tulkintoja — paavit, Lutherit ja Kalvinit mukaan luettuina. — *H. P. B., Isis Unveiled, II: 559.*

Toimitussihteeriltä

Kirkollisen julistuksen alituisesti teroittama *lapsenusko* ja maailmassa, teosofienkin keskuudessa, yleisesti tavattava taipumus *taikauskoon* l. *liikauskoon*, siinä kaksi ilmiötä, joille on silloin tällöin asiallista omistaa huomiota.

Me tiedämme, kuinka ihmisiä opetetaan „lapsenuskoon”. Sen sijaan että heitä kehoitettaisiin luottamaan hyvään, pitämään sitä luonnollisena, niinkuin lapselle yleensä on vanhempien hyvyys luonnollinen tosiasia, ihmisiä opetetaan kieläytymään järjestä, arvostelukyvyystä, jonka elämä on vuosien kuluessa heissä kehittänyt, ehkäpä heidän tahtomattaankin.

Tunneimme myös, millaisia ovat oikotiet taikauskoon. Taipumus siihen juontuu osaksi juuri väärin ymmärretystä ja omaksutusta „lapsenuskosta”, mikäli länsimaat ovat kysymyksessä. Ehkä myös siitä, että me ihmiset olemme niin karkeasti aineellisia, että piskuinenkin yliaistillinen kokemus saa meidät kohdistamaan siihen mielenkiintomme ja palvovat tunteemme. Tiedämmehän, että spiritistiset ilmiöt, jotka ovat tieteellisesti tutkittavissa ja siis myös tieteellisesti tutkittavat, ovat inhimillisen taikauskovietin avustamina luoneet spiritistisiä kirkkokuntia! Emme tätä suuresti ihmettele luonnonkansojen keskuudessa tavattuna ilmiönä, mutta meidän „sivistyneissä” kansoissamme se ei enää saisi tulla kysymykseen. Johtopäätöksiä on kuitenkin vaikea olla tekemättä: meissä on vielä paljon taipumusta taikauskoon; henkisesti katsoen länsimainen sivistys ei vielä ole sanottavasti noussut yläpuolelle luonnonkansojen uskomusten tason.

Mikä on n.s. kristillisten kirkkojen osuus ollut tässä taanustustyössä, se jääköön tällä kerralla pohtimatta. Mutta sanomatta älköön jääkö se murheellinen totuus, että teosofiankin nimissä on suoritettu samanlaista ohdakekylvöä. Kun muualla tässä numerossa viittaamme sellaisiin harhautumiin kuin maailmanopettaja-villitykseen, lyhytikäiseen maailmanäidin aatteeseen ja yritykseen ohjata teosofinen liike roomalaiskatolilaisuuteen n.s. vapaamielisen katolisen kirkon kautta, teemme sen ensi sijassa niitä nuoria teosofi-tutkijoita ajatellen, joille nämä asiat ovat vieraita, samalla kehoittaen heitä omistamaan niille huomiotaan niinkuin ainakin erehdyksille, joiden uusiintumista emme toivo. Että näin menneitä lankeemuksia muistelemme, lienee ymmärrettävissä. Onhan inhimillistä kääntää katseensa nuoriin, jos vanhempiin kiinnittämämme toiveet ovat pettäneet, ja toivoa, että he, itseensä

luottavampina, pyrkimykseltään kokonaisempina voivat yksilöinä voittaa henkisen elämän esteet ja vaikeudet ja samalla itsetietoisena, väkevänä joukkona edustaa maailmassa ehdotonta, mielemme tekisi sanoa: häikäilemätöntä totuudenetsintää.

*

Nuorissa ihmisissä useasti huomattu auktoriteettien vastustaminen saattaa olla liioiteltua, ei aina yhtä aiheellista kuin ymmärrettävää, mutta sillä on kieltämätön merkityksensä. Onhan se oire siitä, mihin koko elämän koulutus tahtoo ihmisen opastaa, itsenäistymispyrkimyksen merkki. Älköön sitä lannistettako, vaan ohjattakoon sitä, mikäli mahdollista, viisaasti. Kapinallisen mielen pohjassa saattaa olla suurta tuskaa, joka samalla on palavaa rukousta elämälle. Rohkaistakoon kärsivää, annettakoon hänelle esimerkein ja viittein tukea, niin että hän ei väsy, vaan voittaa itsenäisyytensä, saa inhimillisyytensä „ensimmäiset kannukset”.

Ihmiskunnan viisaat ovat ne, jotka ovat esimerkkeinä parhaimmat. Heihin viitattakoon, sillä nuori ihminen uskaltaa omaksua itselleen korkeita ihanteita, suuria esikuvia. Hän on yleensä herkkä ulkonaiselle voimalle ja pätevyydelle, mutta hän voi myös tajuta henkisen voiman, viisauden ja sisäisen kauneuden arvot, kun ne ulkonaisessa elämässä ilmenevät. Ennen kaikkea: nuorena ihminen voi vielä vapaaehtoisesti kieltäytyä ja uhrautua, kun muut ihmiset eivät ole häntä „vyöttämässä”; vanhempana hänen uhrautumisensa saattaa useasti olla vain uuden karman viisasta kestämistä, persoonallisen elämän aiheuttamien velvollisuuksien suorittamista. Kuinka voittaa ristiriita, joka saattaa syntyä henkisen pyrkimyksen vietin ja vähentyneiden toimintamahdollisuuksien välille?

*

Harvasta kirjasta saa lukea niin täyteläistä, riemastuttavaa vetoumusta ajattelun itsenäistymiseen kuin Olcottin „Buddhalaisesta katkismuksesta”, missä yhteenvedona esitetään eräät Buddhan sanat:

„Buddha on sanonut, että meidän ei pidä uskoa mihinkään asiaan ainoastaan sen nojalla, että se on sanottu, ei perintätietoihin sen nojalla, että ne ovat vanhoja, eikä huhuihin semmoisinaan; ei viisasten kirjoituksiin vain sen nojalla, että ne ovat viisaitten kirjoittamia, eikä kuvitteluihin, joita luulemme deevan eli enkelin meille ilmoittaneen (s.o. muka henkiseen inspiratsiooniin); ei josta'in satunnaisesta olettamuksestamme johtuviin johtopäätöksiin eikä arveluun joka välttämättä näkyy johtuvan yhdenmukai-

suudesta (analogiasta); ei myöskään omiin opettajimme tai mestariemme paljaaseen auktoriteettiin."

„Koska meidän sitten pitää uskoa?"

„Meidän tulee uskoa silloin, kun oma järkemme ja tajuntamme hyväksyy ja vahvistaa kirjoituksen, opin tai sanan..." (ss. 51—52).

Ero näiden sanojen hengen ja sen hengen välillä, joka pitää elämän arvoitusten tutkimista Jumalan kiusaamisena, on todella suuri. Kuinka voi olla Jumalan kiusaamista totuuden etsiminen, jos Jumala on Totuus, niinkuin myös on sanottu?

Ei kukaan ihmiskunnan suurista opettajista ole totuuden etsinnästä kieltänyt, vaan jokainen on siihen kehoittanut. Ei myöskään kukaan heistä ole itseään asettanut totuuden esteeksi. Ei Buddha, ei Jeesus, ei yksikään totuuden tietäjä. Ja kuitenkin voi niin käydä, että joku mestariolento tai yleensä ihminen, meitä viisaampi, tulee meille esteeksi. Hänessäkö on silloin vika? Ei, meissä itessämme, meidän omissa ajatuksissamme ja mielikuvituksessamme. „Mieli on suuri Todellisuuden tappaja", sanoo „Hiljaisuuden Ääni" ja antaa neuvoksi: „Oppilas tappakoon tappajan." Onko muuta keinoa välttää harhoilta kuin se, että pyrimme löytämään Kristuksen itsestämme, jumalallisen Itsen, kaikkien muotojen takaisen Todellisuuden? Ei, muuta keinoa ei ole.

Jos siis tätä yritämme eli totuutta etsimme, ei ole pelkoa, että yllä esitetyn Buddhan ohjeen noudattaminen veisi meidät ponneltomaan epäilyyn tai suorastaan totuuden saavuttamismahdollisuuden kieltämiseen. Totuudenetsintä on ensi sijassa kaikissa vaihteluissa kestävien, käytännöllisten siveellisten arvojen etsintää; siihen liittyessään ajatus saa tuen, jota ilman se joutuu tuuliajolle.

Kuitenkin on tärkeätä, että myös ajatusta harjoitetaan, niinkuin varsaa, josta aiotaan ratsua. Näkemyksiä me kyllä voimme saada kuin taivaan lahjana, vieläpä monenmoisia, mutta kykyä niiden ymmärtämiseen ja tulkitsemiseen me tuskin saamme lahjana.

*

Ihmiselle, joka on Kristusta kokenut, ovat epäjumalat ja epäjumalien palvonta vierasta. Ja kuinkapa voisi toisin ollakaan? Kristuksessa kaikki on yhtä, niinkuin ympyrän keskipisteessä kaikki säteet yhtyvät. Kristus, se, joka saattaa „ensimmäiset viimeisiksi ja viimeiset ensimmäisiksi", on myös ihmisten todellisen veljeyden salaisuus ja sisin olemus, se, missä todella veli tappaa veljen kuin vesivaa'alla. Oikeassa hengessä siis opettaa ja oppii se, joka Kristukseen vetoaa, ei ihmisiin eikä ihmeisiin.

Jos ulkonaisia opettajia pidämme arvossa, toisia suuremmassa toisia pienemmässä, tapahtuu se sen nojalla — toivottavasti — että Kristus heissä elää. Ja tässä kunnioituksessa on myös meidän keskinäisen veljeytemme ilmaus. Jos taas heitä palvomme ja teemme heistä epäjumalia tai välittäjiä itsemme ja Jumalan välille, emme vielä pysty veljeyttä toteuttamaan, sillä persoonallisuuden harha on silloin silmämme sokaissut. Me sanomme ehkä rakastavamme heitä. Kysymme: mikä rakkaus on todellisinta, luontokappaleen tai orjan kiintymys, sokea ihailu, vaiko se, mikä perustuu yhteiseen henkiseen elämään ja keskinäiseen ymmärtämykseen?

Kirkkojen ja lahkojen palvontahistoria, johon myös eräät teosofiset suunnat ovat rientäneet osallistumaan, on meille varoittavana esimerkkinä. Toivomme, ettei Ruusu-Ristin piirissä milloinkaan syntyisi tuntemiimme esimerkkeihin verrattavia tapauksia, niin että esimerkiksi P. E:stä tehtäisiin joku hyper- tai supermahaatma. — Teosofisen liikkeen historia antaa aihetta olla kiitollinen, ettei H. P. B:n persoonallisuus ollut erittäin sopusuhtainen ja miellyttävä. Ja siksi kestää vielä muutamia vuosikymmeniä, ennen kuin saamme varustautua siihen, että häntäkin ruvetaan palvomaan, että tosiasiat tulkitaan teosofistisesti ja H. P. B., kaiken jumaloinnin ja sokean palvonnan kiivas vastustaja, koroitetaan jumalaksi ...

*

Vielä muutama sana, etupäässä nuorille ruusuristolaisille ja totuudenetsijöille.

Ruusuu-Ristin ohjelmapykälissä sanotaan: „Ruusu-Risti on vapaan ajattelun pyhäkkö, jonka jäsenet etsivät totuuden ydintä, salaista jumalviisautta ...”

Olemmeko ymmärtäneet, mitä tämä merkitsee?

Milloin ajattelu on vapaa? Kaikessa ehdottomuudessaan vain silloin, kun se pohjautuu elämän suureen välttämättömyyteen, totuuteen. Vapaus on ainoastaan totuudesta löydettävissä, sillä „totuus tekee teidät vapaiksi”. Totuuden toinen nimitys on Kristus. Ajatuksemme vapautuu, kun Kristusta, totuutta etsimme. Tätä etsintää, tähän päämäärään pyrkivää ajattelua ja elämää varten on Ruusu-Risti olemassa, ja kaikki jäsenet, joissa tämä henki elää, saavat myös tuntea, että Ruusu-Risti on todella heille pyhäkkö, jossa ajatus vapautuu, jossa hellittyjen harhojen suornut karisevat silmistä, jossa veljeyden siteet solmiutuvat, kaikkia inhimillisiä ystä-

vyysliittoja ja sukulaisuussuhteita kestävämmät. He ymmärtävät sanomattakin, että vapaus ei ole hillittömyyttä, anarkiaa.

Tämä on heille koulua. He saavat oppinsa Ruusu-Ristin piirissä, — jotkut toiset muualla. Sillä kaikki ihmiset ovat koulussa, toiset helpommassa, toiset vaikeammassa. Vakava etsijä huomaa ennenmin tai myöhemmin, että totuus yhdistää ja erottaa ihmiset samalla tavalla kuin se, vertauskuvallisesti puhuen, miekkana ihmisyksilön sydämeen tunkeutessaan erottaa toisistaan oikean ja väärän, hyvän ja pahan, ja samalla tuo kaiken ilmi — niin hyvän kuin pahankin. „Suuri Seuloja” on sydämen opin nimi, oi oppilas”, sanoo „Hiljaisuuden Ääni”. „Hyvän Lain pyörä liikkuu nopeasti. Se jauhaa päivällä ja yöllä. Arvottomat akanat se eroittaa kultaista viljasta, törryn jauhoista. Karman käsivarsi ohjaa pyörää . . .”

Ne, jotka Ruusu-Rististä etsivät ihmisiä eivätkä totuutta omaan elämäänsä ja veljiensä elämään, he ennenmin tai myöhemmin pettyvät. Ihmiset voivat tarjota vain huvia, hyötyä tai ulkonaista oppia määrättyyn rajaan saakka. Mutta jos etsijällä on totuus silmämääränään, silloin hän myös oppii yhteistyön suuren merkityksen. „Missä kaksi tai kolme kokoontuu *minun nimessäni*, siellä minäkin olen heidän luonaan”, sanoo Jeesus Kristus. Yksin, omia aivoituksiaan hautoavana, ihminen helposti joutuu omien itsekeskeisten ajatustensa ja kuvittelujensa harhauttamaksi. Mutta kun hän tutkistelee niiden seurassa, joilla on sama päämäärä, silloin hänellä on mahdollisuus pysyä kultaisella keskitiellä. Hän luovuttaa ajatuksensa toisten arvosteltaviksi ja punnittaviksi samoin kuin hän itse saa sanoa julki ajatuksensa. Ja hän oppii näiltä kanssatutkijoiltaan, vaikka he ulkonaisesti, opillisesti, olisivat eri asteilla. Jos hän ei enää veljiltään opi, silloin hän on eksynyt Kristuksesta. Sillä Kristus on kaikkia yhtä lähellä, eikä kukaan meistä voi siitä kaikkea kokea ja yksinänsä kaikkea ilmaista.

Ruusu-Ristin laita on kuin totuudenetsijäyksilön. Kun yksilö on Kristusta kokenut, silloin hänen elämäänsä kannattavat totuudet supistuvat lukumäärältään sormin luettaviksi. Mutta ne riittävät hänelle. Ne kelpaavat hänelle elämän kaikkien ilmiöiden perustukseksi, ratkaisuksi kaikille vaikeuksille. Hänestä tuntuu kuin hän saataisi elää niiden turvin, vaikka hän olisi yksin koko maailmankaikkeudessa . . .

Tietenkin tämä on vain „tuntemusta”. Hänhän ei ole yksin,

vaan yhtä kaikkien kanssa Kristuksessa. Ja kun hän tuntee olevansa kutsuttu yhteistyöhön muiden totuutta etsivien yksilöiden kanssa, johtuu tämäkin pyrkimys tästä tyhjentyvätöistä mysteriosta, Kristuksesta.

Hän tuntee, että sen rinnalla hänen oma persoonallisuutensa, ja samalla muidenkin, on vain raaka-ainetta, kokoomukseltaan tilapäistä. Hän tietää sydämessään todeksi ja tahtoo koettelemustensakin hetkinä muistaa sen totuuden, minkä P. E. puki seuraaviin teräksisiin sanoihin: „Ei tarvitse elämä eikä elämän Jumala ulkonaisesti täydellisiä persoonallisuuksia. *Epäjumalankuvat ovat olemassa sitä varten, että ne rikottaisiin.*”

Näin on, hän tuntee, myös Ruusu-Ristin laita. Sekin rakentuu muutamille ehdottomille perustotuuksille eli — jos niiden keskuspistettä ja yhdistäjää kysymme — Kristukselle. Ruusu-Risti ulkonaisena järjestönä, yhtä vähän kuin P. E. tai joku teosofinen merkkihenkilö, ei milloinkaan voi tulla tavoittelemaksemme „täydelliseksi persoonallisuudeksi” tai epäjumalaksi. Niinkuin me toivomme, „etten minä eläisi, vaan Kristus minussa”, niin myös Ruusu-Ristin tehtävänä on auttaa totuudenetsijöitä, kun he totuutta, Kristusta, etsivät, ja ulkonaisena muotona levittää jäsentensä välityksellä sitä hyvää sanomaa, että jokainen ihminen on yhtä lähellä Kristusta, ja kertoa siitä, kuinka jokainen, joka totuutta etsii, myös voi sen löytää.

Tämä kuuluu yksinkertaiselta, ehkäpä liiankin koruttomalta. Ja kuitenkin siihen sisältyy paljon, suunnattoman paljon velvollisuuksia: työtä ja uskoa, suvaitsevaisuutta ja totuudentahtoa sekä ymmärtävää rakkautta.

Miksi siis kristityt eivät yhtä hyvin kunnioittaisi ja käytännössä seuraisi Jeesus Natsaretilaista, tuhannesti korkeampaa, jalompaa ja siveellisesti suurempaa kuin Muhammed, sen sijaan että he sokeasti hedelmättömässä uskossa palvovat häntä jumalana, samalla suuresti muistuttaen eräitä buddhalaisia, jotka pyörittävät rukousmyllyään? Että tämä usko on tullut hedelmättömäksi eikä ansaitse sen enempää kristinuskon nimeä kuin kalmukien fetichismi ansaitsee Buddhan saarnaaman filosofian nimeä, sitä ei kukaan epäile. — *H. P. B., Isis Unveiled, II: 575.*

Pekka Koivuluoto:

Mihin Leo Tolstoi pyrki?

Ivan Nazivin tulee siihen johtopäätökseen ansiokkaassa Leo Tolstoi-tutkielmassaan, että Tolstoille päiväkirjansa pitäminen muodostui vähitellen sairaalloiseksi vimmaksi. Ja hän sanoo, että Tolstoi kärsi häviön niin ihmisenä kuin reformaattorina. Tässä on epäilemättä osa totuudesta, mutta myöskin tuossa vimmassa, jolla vanha Tolstoi piti muistiota elämänsä jokaisesta minuutista, piilee arvoituksen syvempikin ratkaisu. Ei aiheetta kysytä, miksi tuo jättiläinen jatkaa vaimonsa asettamista esteistä huolimatta kirjaan vientiä heidän pienistä riitaisuuksistaan samoin kuin myös sekä hänen itsensä että jälkimaailman kannalta aivan merkityksettömistä tapahtumista? Ja vihdoin siitäkkin huolimatta, vaikka hän oli tietoinen, että hänen vaimonsa oli tulla tästä kerrassaan mieli-puoleksi.

Sitten kaikkien näiden ristiriitaisten tietojen, yllätyksien ja hämäryyksien keskellä ihmeellinen Tolstoin sielun vartija Tshertkov? Hänen osansa Tolstoin elämän loppuvaiheissa ei ollut kauneimpia. Syyttä ei lahjomaton Nazivin sano, ettei Tshertkovista voi kaikkea vielä tuoda ilmi, koska hän Tolstoin elämää kuvatessaan vielä eli.

Ehkäpä Tshertkov itsekkin on tästä myöhemmin tullut tietoiseksi, koska hän yrittää „Tolstoin pako, ja sen todelliset syyt” nimisessä kirjassaan vetäytyä sattuneista tapahtumista erilleen sillä verukkeella, että hän on tuntevinaan Tolstoin vaimon mielenlaadun paremmin Tolstoita itseään, jonka kanssa tällä kuitenkin oli lähes viisikymmenvuotinen, hedelmällinen yhteiselämä.

Mutta tosiasioiden pohjalta nousee niiden itsensä luoma valo, ja tämä tekee noille henkilöille ikäänkuin heidän itsensä tietämättä todellistao oikeutta. Minusta tuntuu, että vanha Tolstoi olisi tästä jo itsekkin tiennyt, ja tämä teki hänen murheensa viimeisillä hetkillä yhäti suuremmaksi. On syytä palauttaa muistiin, että Tolstoi maailmankatsomuksensa takia jo vuonna 1880 ajatteli vaimonsa kanssa sattuneen erimielisyyden takia luopua niin hänestä kuin kaikesta omaisuudestaan ja lähteä jonkin yksinkertaisen maalaisnaisen kanssa uusille siirtolaisasutuksille — alkaakseen täällä uutta työläisen elämää. Ja vuonna 1886 hän lähtikin kodistaan ja vaimonsa Sofia Andrejevnan luota, vieläpä viime-mainitulle hyvin

kriittisellä hetkellä. Tällä kertaa Tolstoi kuitenkin katui ja palasi takaisin. Viimeinen lähtö, joka sitten päättyi niin traagillisesti Astapovon pienellä rautatie-asemalla, tapahtui ilman paluuta. Sofia Andrejevna ehti miehensä luo ennen tämän loppua, mutta häntä ei Tshertkov laskenut kuolevan luokse ennenkuin tämä oli menettänyt tajuntansa. Näin viiltävän armottomasti päättyi tuo lähes ihmisiän kestänyt suhde, jota Tolstoi niin mestarillisesti alkuvuosina oli kuvannut „Anna Kareninan” Kittyn ja Levinin tunteissa ja mielialoissa.

Aivan tarkalleen ei ilmi käy mikä osuus Tshertkovilla on ollut Tolstoin ja hänen vaimonsa välisessä ristiriidassa, mutta Nazivin huomauttaa eräästä liikuttavan inhimillisestä piirteestä, joka tuo valoa kreivitär Sofia Andrejevnan asemaan. Kun eräs Tolstoin suhteellisen tyylistä ja syyttävistä kirjeistä vaimolleen julkaistiin kirjailijan kuoleman jälkeen viimeksimainitun eläessä, oli otsakkeen paikalla eräitä ajatusviivoja. Niitä ei kuitenkaan tavata alkutekstissä. Kreivittären oli itsensä onnistunut lisätä nämät ajatusviivat, jotta lukijalla olisi syytä uskoa hänen miehensä aloittaneen kirjeensä joillakin hellillä ja rakastavilla sanoilla, mutta joita hän ei tahtonut paljastaa maailmalle. Tämä on siis itse asiassa sama kuin „Anna Kareninan” Kitty ...

Kysymys, joka selvittäisi Tolstoin todellisen suhteen vaimoonsa, maailmankatsomukseensa ja ystäviinsä, on tehtävä huolellisesti ja hartaasti. Se on samalla hänen toimintansa vaikuttimen arvostelua. Ilmeisestikään ei tätä koko laajuudessaan ole ymmärtänyt V. Tshertkov, sillä kuinka hän olisi voinut olla sokea muuten sille tosiasialle, että Tolstoi rakasti mitä intohimoisimmin vaimoaan viimeiseen asti — ja että Tshertkov ei ensinkään ole ymmärtänyt Tolstoin suhdetta maailmankatsomukseensa, siitä on todisteena hänen jo ennen mainittu kirjoittamansa kirja. On huomattava, että ensiksikään Tolstoi ei itse luonut maailmankatsomustaan. Kysymys on ainoastaan yhdellä hetkellä hänen häikäilemättömästä rehellisyydestään suhteessa itseensä. Tämä tarkoittaa kautta, jolloinka hän yhtenä päivänä heräsi vihaamaan omaa suurta taidettaan. Ja juuri tällöin hänelle äkillisenä välähdyksenä selvisi Vuorisaarnan totuus, jota todellisesti ymmärtämään hän ei kuitenkaan kyennyt vapautumaan. Tästä on Tolstoi itse tietoinen. Ja näin alkaa hänen loputon kamppailunsa oman persoonallisuutensa puhdistamisessa. Juuri tämä selvittää sen vimman, joka ajaa Tolstoita merkitsemään päiväkirjaansa elämänsä jokaisen minuutin. Hän on jo jollakin

hämärällä tavalla tietoinen siitä, että jonakin päivänä hän saa itseensä sen kosmillisen rakastamiskyvyn, joka eheyttäisi kaikki ristiriidat. On muistettava, että Tolstoi koko ajan taisteli omaa itsekkyyttään vastaan, ja tässä taistelussa hän ikäänkuin maagillisesti manasi vielä suuremman itsekkyyden itsestään esille. Hänelle vihdoin hämärtyi koko tuo käsite. Rajattomasta Elämän rakkaudesta se uhkasi muuttua Elämän kielteisyydeksi. Tolstoille ei milloinkaan selvinnut rajoitusten kasvattava ja jalostava merkitys — joka olisi saanut hänet kunnioittamaan ja rakastamaan kaikkea. Hän ei jaksanut kohoutua täydellisesti vastakohtien yläpuolelle, sinne, jonne hän omassa sydämessään niin väkevästi tunsikin kuuluvansa . . .

Jonain hetkenä oli Tolstoi kirjoittanut suuren sisäisnäkemysensä hurmiossa: „Luovu itsestäsi, niin voitat Itsesi . . .” Mutta että tämä valoisa luottamus sitten alkoi hetkeksi horjua, aiheuttaa myöskin pimeimmän kauden Tolstoin elämässä.

Elämänsä viimeisinä kuukausina ei mikään muu ollut enää Tolstoille tärkeätä kuin omata ehdottoman rehellinen suhde siihen, jota hän kutsui korkeimmakseen. Ja tätä rehellisyyttä toteuttaessaan hän uhkasi tuhota omankin rehellisyytensä. Siitä alkoi syvin ja sovittamattomin ristiriita hänen ja ympäristönsä kanssa. Tolstoin ympärillä olevista henkilöistä ei kukaan ymmärtänyt häntä — ja ainoa, joka todella häntä rakasti, yliperusteettomasti, aidosti, oli hänen vaimonsa. Mutta että hän myöskin ymmärsi eräässä merkityksessä Tolstoin nurinkurisesti, johtui juuri hänen rakkaudestaan Tolstoihin. Itse Tolstoi tästä tietoisena tahtoi kuitenkin sen kieltää, ja tästä johtuvat omantunnon tuskat tekivät sen, että hän yritti yrittämistäänkin epäonnistuneesti sovittaa elämänsä maailmankatsomuksensa mukaisesti. Ja tämä ristiriita syveni sitä mukaa kuin Tolstoin oppilaat ymmärsivät Tolstoin suunnattoman maailmanmaineen häntä velvoittavan. Hänen maineensa muodosti hänestä toisen kuvan kuin mitä hän todellisuudessa oli. Unohdettiin, että hän oli ihminen ja ihmisistä inhimillisin, siis kuten Tolstoi itse kaipasi, sillä tavoin rakasti häntä hänen vaimonsa. Mutta että tähän sitten liittyi suhtautuminen kielteisellä tavalla Elämään, mikä tarkoitti tasapainoa sen opin kanssa, jota Tolstoi noudatti, oli ikäänkuin jonkinlaista mustasukkaisuutta Tolstoin oppilailta hänen vaimoansa kohtaan. Erikoisen selvästi tämä ilmenee Tshertkovissa. Että Tolstoi on selvillä tästä syvällisellä tavalla, ilmenee seuraavasta hänen päiväkirjastaan lainatulla mer-

kinnällä, jossa hän tarkoittaa Tshertkovia: „... Minulle on tuo alituinen tarkasteleminen, kuunteleminen, ikuiset moitteet, mielivaltainen kohtelu, herkeämätön silmällä pito, hillitön inho henkilöä kohtaan, joka on minulle kaikkein läheisin ja nyt tarpeellisin: vastenmielisyys minua kohtaan ...”

Tolstoin suhtautuminen omaan tilaansa maineensa valossa selviää mainiosti eräästä kirjeestä toukokuun 17 p:ltä 1893:

„Olen pakotettu elämään vail'a luvallisia henkilökohtaisia iloja, iloja, joita teillä on: työtä, yhteyttä eläinten ja luonnon kanssa, yhteyttä lasten kanssa, jotta mieltä ei myrkyttäisi tieto heidän turmelemisestaan, vail'a ihmisten rohkaisevaa hyväksymistä. Minun on käynyt niin, että juuri maine on tappanut minussa maineen viehättävyyden, jopa muuttanut myrkyksi, alennukseksi: tuota mainetta, kuuluisuutta en enää voi haluta, koska minulla jo se on, ja koska tunnen sen kaksinaisuuden, kiittäjät ja moittijat; mutta minulla ei voi olla sitäkään mainetta, mikä teillä on, nimittäin hyvän elämännen, tai ainakin vakaumuksianne vastaavan elämän hyväksyminen arvossa pitämienne ihmisten taholta. Ja kaiken tämän lisäksi tämä sama maine — kirjoitetaanhan minusta ulkomailta vakiintuneen luulon nojalla, että minä elän yksinkertaista, työteliästä, köyhää elämää, — tämä sama maine ilmaisee minulle joka hetki, että olen valehtelija, konna, ylellisyydessä eläjä, ja että ansaitseen rahaa kirjojeni myönnillä. Jos mainettani ajattelen, teen sen varkaan lailla, joka pelkää milloin hänet rikoksesta tavataan. Joten minun on siis elettävä vail'a luvallisten ilojen yllykettä ja vail'a maineen kannustinta, joka päivittäin panee minut alituisesti ajattelemaan elämäni häpeää. Minun on elettävä siitä, mistä katson ihmisen voivan elää ja mistä hänen tulee elää: vain tiedosta, että elämäni on Lähettäjän tahdon täyttämistä. Enkä näe olevani läheskään valmis tähän, vaan vasta, juuri vasta opettelen ...”

Erittäin syvällisesti valaisee Tshertkovia itseään eräs hänen kreivitär Tolstoita koskeva lausuntonsa: „Olisi ehkä luonnollisempaa, että minä Tolstoin ystävänä tuntisin apeutta ja vihamielisyyttä sitä henkilöä kohtaan, joka on ollut hänelle niin raskaana ristinä hänen elämänsä viimeisenä 30 vuonna ...” Ja eräässä toisessa yhteydessä syyttää Tshertkov räikeästi ja peittelemättä kreivitär Tolstoita miehensä ennenaikaisesta kuolemasta. Kun nyt kuitenkin muistaa, että Tolstoi saavutti lähes 83 vuoden iän — koko ajan säilyttäen henkisen eloisuutensa — taittuu väitteeltä kärki, kuten myöskin se huolehtiva, tosiasioita ryhmittelevä „ymmärtämyksellisyys” jota Tshertkov osoitti kumpaistakin Tolstoi-aviopuolisoa kohtaan, muuttuu hänen aivan ahtaan persoonallisuutensa mukaiseksi. Ja juuri tämä ylenpalttinen „huolehtiminen”; ja „ymmärtäminen” niin puolelta kuin toiseltakin, johon Tolstoi kiedottiin — muuttui aivan luonnollisesti hankaa-vaksi kahleeksi, ja siihen täytyi siis tulla Tolstoin pelastukseksi jotain Tolstoin persoonallisuutta uudistavaa. Se, mitä Tolstoi kutsui uudestisyntmäksi Kristuksessa, viipyi yhä ...

ja juuri tämän varaan hän asetti koko Elämään suhtautumisen. Millä kiihkeydellä Tolstoi etsi tuota yliaistillista, muille täysin käsittämätöntä sieluntilaa, sitä osoittaa päiväkirja-raivo vuosien keskeisemmältä kaudelta. En malta olla ottamatta siitä kuvaavaa esimerkkiä; se on marraskuun 15 p:ltä 1909:

... "Mielenmasennus yhä enenee, muuttuu melkein epätoivoksi tämän elämäni tähden, jota vietän mielettömässä ylellisyydessä työn rasittamien ja äärimmäistä puutetta kärsivien ympäröimänä, jotka eivät voi tyydyttää alkeellisimpiakaan tarpeita. Tuskallista on elää näin, mutta en tiedä, miten voisin auttaa itseäni ja heitä. Heikkoina hetkinä tekee mieli kuolla. Auta, Isä, viimeiseen asti tekemään sitä, mitä Sinä tahdot. — Itseeni kohdistuva ajatustyö, jota olen opetellut ja harjoitellut viime aikoina yhä enemmän, on paljon, hyvin paljon edistänyt minua; mutta, niinkuin ainakin, todellinen edistys hyvässä vain yhä enemmän tuo esille ja ilmi oman puutteellisuuden ..."

Tolstoin tavassa kyetä omaksumaan alkukristillisyyden asettamat opit — mikä ilmenee hallitsevana hänen myöhäisemmässä tuotannossaan — on myöskin jotain inhimillistä, ja miksei myöskin jotain hyvin venäläistä. Hän on profeetta sanan varsinaisessa merkityksessä, kun taasen hänen maanmiestään Dostojevskia voi ehdottomasti nimittää pyhimykseksi. He ovat kumpikin saman, yhäti yhtä ihmeellisen maailmankatsomuksen nerollisia tulkitsijoita. Heissä ei ilmene laatu-, vaan aste-ero. He kumpikin ovat taistelleet löytääkseen rehellisen suhteen omaan elämäänsä.

Tolstoi oli enemmän kuin vakuuttunut, että vasta Vuori-saarnan oikea ymmärtäminen oli niin yksilön kuin kansakunnankin elinehto, mutta hänen tähän pyrkiessään ja siten puhdistuessaan persoonallisuuttaan — tulivat näkyviin hänen hyvin inhimilliset heikkoutensa, ja nämä ominaisuudet oikeastaan pelastavat hänet — ilman mahtavaa taidettaankin — vain sitäkin lämpimämmin tuleville aikakausille.

Ja on kuin Tolstoin viimeisestä päiväkirjamerkinnästä hieman ennen hänen kuolemaansa huokuisi koko hänen elämänsä valaiseva mystillinen totuus: „— *Ja kaikki on siunaukseksi sekä muille että erittäinkin minulle ...*”

„Taivasten valtakunta” ja Jumalan valtakunta on „sisälämme”, sanoo Jeesus, *ei ulkopuolella*. Miksi ovat kristityt niin ehdottoman sokeita näille itsestään selville viisauden sanoille, joita he mielellään toistelevat? — H. P. B., Salainen Oppi, I: 280.

Ernest Deslandes:

„Joka kadottaa elämänsä . . .“

Löytääkseen oman elämänsä ihmisen on ensin oltava halukas alistamaan persoonallinen tahtonsa jumalalliselle Tahdolle, ja näin tehdessään yksilö saa välähdyksen omien suunnitelmiansa pikkumaisuudesta ja valmistautuu täten tekemään työtä kosmillisen prosessin mukaisesti, sitä auttaen.

Jokainen, joka lähtee matkaan sellainen ihanne päämääränään, kokee todennäköisesti vaikeuksia siksi, että hänen on pysyteltävä elämän suunnitelmien ja tarkoitusten taustassa.

Tämä herääminen saattaa tulla ihmiselle toistuvain vaihein ja epätavallisissa olosuhteissa, sillä älyllisistä oivalluksista tai äkillisestä henkisestä kasteesta lähtien aina siihen saakka, jolloin tapahtuu täydellinen uppoutuminen Ainoan Hengen tajuntaan, kaikki kokemukset vaihtelevat yksilön tyyppin ja kasvun mukaisesti.

Ei kenenkään pitäisi odottaa, että jokainen toive tai pyrkimys toteutuu, tai että ihmeet tippuvat syliin vain niitä pyytäessämme, sillä tämä olisi kallistumista itsekkyyteen, ja vaikka pyrkijä pystyisi muuttamaan kivet leiviksi, hänen täytyy mieluummin kärsiä ruoan puutetta kuin tyydyttää tarpeensa; on näet paljon oikeutetumpia keinoja, jotka soveltuvat hänen omaan käyttöönsä.

Varsin usein tapahtuu, että ihminen ei enää tiedä tarkoin, kuinka hänen on vaikeissa tilanteissa meneteltävä toimiakseen oikein, ja hänen on yksinkertaisesti „annettava asioiden mennä” ja heitettävä taakkansa Herransa hartioille itseksään huokaisten: „Olen tehnyt parhaimpani.”

Kun ihminen on tällä tavalla luopunut omista yksityisuunnitelmistaan, hän on tahdollaan luovuttanut tajuntansa kaikkiallisen tajunnan huomaan, ja nuo elämänvoimat näytävät käyttäneen tarvittavan energiamäärän suorittaakseen kysymyksessä olevat tehtävät, ja asiat ovat usein saaneet kääntein parempaan päin kuin ihminen oli osannut toivoa tai suunnitella.

Tämä opastaa ihmisen siihen vaiheeseen, missä hän voi käyttää hyväkseen lausutun sanan maagillista *fiat*-sanaa saadakseen asiat tapahtumaan.

Miten usein moni onkaan toivonut jossakin erityisessä työssä onnistumista, mutta estynyt siitä välineiden puutteen

tai muiden vastustavien olosuhteiden takia samalla kuitenkin saaden käsityksen siitä, kuinka värähtelyt voivat saattaa itsensä tunnetuiksi, niinkuin voi heittää kiven järveen ja nähdä sen nostamien aaltojen leviävän, kunnes ne lopulta ajautuvat rantaan; samalla tavalla yksilölle on mahdollista *puhua tai ajatella ilmi* ajatuksensa ja odottaa oikeata hetkeä nähdäkseen ne toteutuneina.

Mutta tässä on jälleen tehtävä selväksi, mikä on persoonallista pyydettyä, mikä ihmiskunnan hyväksi työskentelemistä.

Ihmisen pitäisi sen tähden olla tunteeton sille, mitä maailma sanoo menestykseksi, ja omaksua ainaiseksi se asenne että tuntee olevansa rengas ketjussa tai suuren pyörän puolapuu.

Kaikkiallisuus, kaikkitieto ja kaikkivalta voidaan parhaiten käsittää valtaisana voima-aaltona, joka suuren kymen lailla virtaa mereen alati antavana, milloinkaan mitään vaatimatta.

Niin kuin aurinko ei kärsi puutosta, vaikka se antaakin itseään valona, niin voi yksilökin tuntea itsensä vain tuon jumalallisen vaikutuksen ilmaisen kanavaksi.

Miten ihminen usein ihmettelekään, mitä on rakkaus, mitä sääli tai myötätunto, ja kuitenkin voi tuota kaikkea antaa, jopa siinä määrässä kuin antoi laajasydäminen Kristus, ja kun tämä on käsitettävissä, millainen sanoin selittämätön ja ylevä aatteiden maailma avautuukaan tuolle yksilölle!

Sen sijaan että koettaisimme poistaa persoonalliset suunnitelmat, jotka sängen usein tulevat niiden olosuhteiden tuhoamiksi, missä ne vaikuttavat, meidän pitäisi ennemminkin koettaa auttaa tuota yhtä ainoata suurta kosmista liikuntaa kohti täydellisyyttä.

Ne, joilla on ollut välähdyksiä tästä suuresta ylösnosemuksesta, missä sielu löytää itsensä maan ja taivaan väliltä, ei enää maankamaraan kahlittuna uhrina, joka rimpuilee muutaman vuoden ajan hauraassa ja epäluotettavassa ruumiissa, he osaavat oikein tulkita nämä ajatukset.

Jatka, arvoisa pyhiinvaeltaja, tulkoon enemmän valoa tiellesi opastamaan sinua suurempiin tajunnan korkeuksiin!

Siinä maailmassa on muotoa vailla olevan voiman vaikutusala; se odottaa, se on valmiina käytettäväkseen ja ilmaistavaksi luomissasi muodoissa.

Tämä ilo on yläpuolella inhimillisten arvojen ja palkintojen, sillä se aivan yksinkertaisesti saattaa ihmisen takaisin hänen aikaisempaan täydellisyyttilaansa, missä hänen sisäiset voimansa ja kykynsä löytävät todellisen polariteettiutensa

yhtenä-olosta Luojan kanssa: ihminen on, vaikkakin tällä hetkellä eristäytymisvaiheessaan, kuitenkin osa Hänestä.

Kun ihminen menettää elämänsä löytääkseen sen, silloin hän myös menettää ystävänsä ja sukulaisensa siksi, että itse-kullakin on tiensä kuljettavanaan, niin että jotkut saattavat pitää parempana pitkää ja vaivalloista matkaa saavuttaakseen tosi olemuksensa vuorenhuipun.

Vaikkakin yksilölle avatuksi eristyneisyyden maailma, se ei hänelle merkitse yksinäisyyttä, sillä hän voi saada lohtua hengen, sielun ja ruumiin rauhasta, mitä mikään maan päällä ei voi korvata.

Onnellinen hän, joka voi saavuttaa tämän muuttumisvaiheen kokemalla pienimmän mahdollisimman määrän tällaisista poistoista johtuvia kärsimyksiä, sillä ihmisellä on tavallisesti suuret karmalliset portaat kiivettävänään.

Kun sitten lopuksi maa ei voi mitään sinulle tarjota, ja kun elämän harhoilla ei sinussa enää ole otetta, silloin Ajan Vartija ilmoittaa sinulle, että tämän aineellisen ilmennyksen tarkoitus on loppunut, ja kun se kehoittaa sinua liittymään Isän suureen tajuntaan samalla säilyttäen MINÄ OLEN SE-tietoisuuden, silloin näet selvästi, mikä siunaus koituu ihmiselle, kun hän MENETTÄÄ ELÄMÄNSÄ LÖYTÄÄKSEEN SEN.

Yksi pienimmistä

REPALEINEN, LAIHA LAPSI,
MITÄ OVELTANI HAIT?
SAIN SILKKILEHTIRUUSUN,
SINÄ KUPARIPENNIN SAIT.

KUKA, KUKA KATSOI SILMISTÄSI
KUIN PÄIVÄ TUOMION?

REPALEINEN, LAIHA LAPSI,
OLIT ANTAJA AARTEIDEN.
SAIN IKUISEN ELÄMÄN RUUSUN,
POIS HEITIN SEN.

OI, RUKOILE, RUKOILE PUOLESTANI
PÄIVÄNÄ TUOMION.

Sven Krohn.

Sisäeritteisistä rauhasista ja hormooneista

II

(Jatk.).

Kilpirauhanen (Glandula thyreoidea), on muodostunut kahdesta väriältään kastanjanruskeasta osasta molemmin puolin henkitorvea, kurkunpään alapuolella sijaiten. Näitä osia yhdistää samasta kudoksesta muodostunut kapea kannas. Tämä rauhanen on aikaisin herättänyt huomiota, koska sen suureneminen on niin helposti havaittavissa n.s. struimana.

Suhteellisesti kauan on tunnettu kilpirauhaseritteen metamorfoosia edistävä vaikutus, esim. kiduksilla hengittävän aksotolin muuttuminen keuhkoilla hengittäväksi salamanteriksi nopeasti, kun sille syötetään kilpirauhasta.

Kilpirauhaserite on monimutkainen yhdistys, jossa jodi on tärkeänä aineosana. Sen kemiallinen rakenne tunnetaan.

Kilpirauhaseella on synnyssään yhtäläisyyksiä aivolisäkkeen kanssa. Aivolisäkkeen etulohko, kuten aikaisemmin on mainittu, on syntyisin sikiön ruuansulatuskanavan yläosan takapinnalta, kun taas kilpirauhanen on syntynyt saman putken etupinnan pullistumana. Kumpikin kontrolloi kasvua ja differentioitumista, mutta niiden vaikutus kohdistuu eri osiin ruumista. Kilpirauhanen vaikuttaa ennen kaikkea ihoon ja sen rauhasiin, limakalvoihin, karvoitukseen ja hermoihin, kun taas aivolisäke etupäässä vaikuttaa luihin, lihaksiin ja jänteisiin. Kilpirauhanen on ennen kaikkea energian synnyttäjä ruumiissa, kun taas aivolisäke on energian kuluttaja ja muuntaja, transformaattori, synnyttäen esim. aivo- ja sukupuolienergian kilpirauhasen synnyttämän energian muunnoksena. Jos jompikumpi näistä rauhasista toimii riittämättömästi, on seurauksena elimistön yleinen köyhyys ja kykenemättömyys.

Kilpirauhanen on energian muodostajana myös koko elämän tahdin määrääjä; kuta voimakkaammin se toimii, sitä nopeampi ja voimakkaampi on aineenvaihdunta, sitä vilkkaammin ihminen reagoi, myöskin sielullisesti, tuntien, ajattelun ja toimien sitä ripeämmin. Ja mitä huonommin rauhanen toimii, sitä „hitaammassa tempossa” ihminen elää joka suhteessa. Liikaerityksen yhteydessä havaitaan tavallisesti sielullisia sairaalloisuuksia suuntaan tai toiseen.

Saadaksemme selvemmän käsityksen kilpirauhasen toiminnasta, tarkastakaamme äärimmäisiä tapauksia, niitä, joissa kilpirauhanen ei toimi tai erittää liikaa.

Sveitsissä on eräitä seutuja, joissa juomavedestä puuttuvat jodisuolat ja koska kilpirauhaseritteen välttämättömänä aineosana on jodi, oli näillä seuduin aikaisemmin joukottain ihmisiä, jotka kärsivät kilpirauhaseritteen puuttumisesta. Ja koska ihmissikiöt äitinsä kohdussa eivät saaneet äidin veressä jodia, eivätkä myöhemminkään äidin maidossa, oli sairaalloinen tila synnynnäinen, ilmeten vastasyntyneessä heti tavallista suurempana uneliaisuutena ja vähitellen esiintyen kaikenlaatuisena ruumiillisen ja sielullisen kehityksen jälkeensä jäämisinä.

Nämä ihmiset olivat ensinnäkin kääpiökasvuisia. Vartalo oli pieni verrattuna päähän, mutta raajat kuitenkin tavattoman lyhyet verrattuina vartaloon, kylmät, sinertävät ja paksujen ihopoimujen peitossa. Heidän ihonsa oli karkea ja kuiva, toisilla kyhmyinen ja ryppyinen kuin vanhuksilla, toisilla taas kova ja pöhöttyneen paksu. Tukka oli kiilloton, karkea, takkuinen, muistuttaen enemmän eläinten karvotusta kuin ihmishiuksia. Ruumiinlämpö oli tavallisesti alhaisempi, ja nämä ihmiset olivat vähäverisiä. Heillä oli litteä nykerönenä laajoine sieraimineen, suuret ulkonevat korvat, paksu, ulkona riippuva kieli, lyhyet, hauraat kynnet. Vastustuskyky tauteihin ja infektioihin nähden oli suuresti alentunut. Henkisesti he olivat haluttomia, välinpitämättömiä, epäsiistejä, ilkeitä, joka suhteessa takapajulla olevia. Tällaista joukkoilmiötä ei enää voi esiintyä, sillä juomaveden jodipitoisuudesta huolehditaan lainsäädäntötietä. Ja kehitysanomalian takia ilman kilpirauhasta syntyneistä lapsistakin saadaan nykyään kehittymään normaali-ihmisiä syöttämällä heille säännöllisesti kilpirauhasvalmisteita sopivassa määrässä läpi elämän.

Lievempilaatuisissa tapauksissa, joissa kilpirauhasen erityis on heikkoa, ovat ihmiset taipuvaisia liikalihavuuteen, heitä vaivaa kylmäntunne, hiusten ja hampaiden lähteminen. He ovat sielullisesti uneliaita, väsyneitä, alakuloisia ja usein hitaita älymään.

Jos päinvastoin kilpirauhaseritettä on veressä liiaksi, jostain syystä, ovat seuraukset aivan päinvastaiset. Hermoärtyisyys on liian suuri, sielullisesti esiintyy moninaisia sairaalloisuuksia, ja nämä ihmiset tuntevat sydämentykytystä, elimistön toiminta ja aineenvaihdunta ovat liian vilkkaat,

ruumiinlämpö on kohonnut, ruokahalu on tavattoman hyvä, heitä vaivaa runsas hikoilu ja usein unettomuus. He ovat tunteellisia ja liikaherkkiä. Iho on usein puhdas ja silmät suuret ja kirkkaat. Pitemmälle menneissä tapauksissa saattaa esiintyä huomattava kaulakupu ja ulospullistuneet „tappisilmät”. Mutta näistä ulkonaisista merkeistä ei maallikko voi paljoakaan päättää taudin laadusta, sillä tapauksissa, joissa erityis on liian pieni, saattaa myös ilmetä kaulakupu, joka silloin johtuu kasvannaisesta rauhasesta.

Löytyy edelleen yksilöitä, joilla kilpirauhasen toiminta on hyvin vaihteleva. He ovat ajoittain erittäin työtarmoisia, älyllisesti virkeitä, hyväruokahaluisia, kosteaihoisia ja taas toisin ajoin aivan päinvastaisia, alakuloisia, saamattomia, kuivaihoisia, huonoruokahaluisia, väsyneitä. Heidän elämänsä on täynnä selviä koho- ja laskukohtia säännöllisin väliajoin.

Lisäkilpirauhaset (Glandulae parathyreoideae) ovat neljä vehnänjyvän kokoista rauhasta, ollen joskus hautautuneina kilpirauhaskudoksen sisään, joskus taas kilpirauhasen takana sijaiten. Niitä on aikaisemmin pidetty kilpirauhasen osina, mutta kokeilujen avulla on huomattu, että ne ovat aivan itsenäisiä, elimistölle tärkeitä rauhasia, joilla on oma rakenteensa ja tehtävänsä ruumiin taloudessa. Jos lisäkilpirauhaset poistetaan, lisääntyy hermostoärtyväisyys tavattomasti, ja eläin reagoi samaan tapaan kuin strykninimyrkytyksessä. Pienikin ärsyke aikaansaa kouristuksia. Refleksiherkkyys tulee niin suureksi, että esim. valon laskeminen pimeään huoneeseen, jossa koe-eläin on, saa aikaan kouristuskohtauksia. Kaikki tämä johtuu siitä, että kun lisäkilpirauhaset poistetaan, menettää elimistö kykynsä sitoa itseensä kalkkisuoloja, jotka veressä ja ruumiin kaikissa soluissa ovat erittäin tärkeitä (esim. muodostamassa luustoa ja hampaita, aikaansaa-massa veren hyytymistä ja ylläpitämässä hermojen normaali-jänteyttä). Heti kun lisäkilpirauhaset poistetaan, alkaa elimistö menettää kalkkisuoloja, ja tästä johtuu, että karvat putoavat pois, kynnet tulevat hauraiksi, luut pehmenevät ja lopuksi eläin kuolee.

Ihmisessä vastaavaa tilannetta sanotaan tetaniaksi. Tetaniaan taipuvaiset ihmiset ovat alakuloisia, hermostuneita ja levottomia, he eivät kykene istumaan tai nukkumaan liikehtimättä lakkaamatta, ja heidän käsialansa on usein hyppelehtivää.

V. 1923 onnistui Bermanin erottaa lisäkilpirauhasmassasta parathyriini, lisäkilpirauhasen hormooni.

Lisämunuaiset (Glandulae suprarenales), toinen ruumiin vasemmalla puolen, toinen oikealla puolen munuaisen yläpuolella sijaiten, ovat kellertävät, kolmikulmaiset rauhaset, joista kumpikin on kokoonpantu kahdesta eri osasta, kuoresta ja ytimestä, jotka kehityshistoriallisesti, toimintansa ja eritteittensä laadun puolesta, ovat täysin erilaiset. Sikiössä on kuoriosaa samasyntyinen sukurauhasten kanssa, ydinosa taas samasyntyinen vegetatiivisen hermoston kanssa kuten aivo-lisäkkeen takalohkokin.

Kuoriosalla on havaintojen perusteella vaikutusta sekundaarisiiin sukupuoliominaisuuksiin, kuten ihon laatuun ja karvoitukseen, rasvan jakautumiseen eri ruumiinosiin, ruumiinmuotoon ja psyykeen, jotka seikat erottavat eri sukupuolet toisistaan. On huomattu muutosten, esim. kasvainten kuoriosassa, aikaansaavan sukupuolisia erikoisuuksia, kehitysanomaliaita ja säännöttömyyksiä. Jos rauhasessa on ollut synnynäinen vika, on esiintynyt pseudohermafroditismia. Vastakkaiset sukupuoliominaisuudet ovat suuremmassa tai pienemmässä määrin tulleet esille. On sattunut tapauksia, jolloin naista on pidetty miehenä, vaikka primääriset sukuelimet ovat olleetkin munasarjat, mikä seikka on todettu leikkauksen tai kuoleman jälkeen. Jos häiriö tulee syntymän jälkeen, ilmenee omituinen varhaiskypsytymisen, ennenaikainen puberteetti. Jos taas häiriö tapahtuu vanhemmalla iällä, on huomattu kasvaimen saaneen naisessa aikaan miehisten ominaisuuksien kehittymisen sekä ulkonaisesti että sielullisesti, luonteessa, ja kun kasvain on leikkauksella poistettu, on yksilö muuttunut naiseksi jälleen.

Lisämunuaisen kuori vaikuttaa melkein kaikkiin ruumiin soluihin, m.m. aivoihin, kontrolloiden aivosolujen kasvua, lukumäärää ja kehitystä. Edelleen se vaikuttaa ihon pigmenttisoluihin. Esim. Addisonin taudissa tulee iho neekerinruskeaksi. Lisämunuaisen kuoriosaa on elämän säilymiselle välttämätön, sen tuhoutuminen aikaansaa kuoleman veren liikkahapaisuudesta johtuen.

Lisämunuaisen ytimen tutkimukset ovat paras loistonäyte tieteen saavutuksista endokrinologian alalla. Tähän rauhaseseen nähden on kyetty selvittämään melkein kaikki, mikä on mahdollista sisäerityksestä. Eritteen, adrenaliinin, tarkka kokoomus ja vaikutus kaikkiin ruumiin osiin, kuten vereen, maksaan, pernaan, sydämeen, keuhkoihin, aivoihin ja her-

mostoon, on tarkalleen selvitetty ja kaikki tämä n. 40 vuodessa. Tehtaat kykenevät kilpaa rauhasen kanssa puhtaasti kemiallisesti valmistamaan eritettä, adrenaliinia, lääketieteen palvelukseen.

Mitä adrenaliinin huomattavimpiin vaikutuksiin tulee, kohottaa se verenpainetta ja mobilisoi sokeria vereen maksan glykogeenivarastosta. Voimakkaampi lihastyö esim. ei ole mahdollinen ilman adrenaliinin vaikutusta. Määrätyt sielulliset tilat ovat läheisessä yhteydessä adrenaliinin muodostumisen ja vereen siirtymisen kanssa, kuten kiihtymys, pelko ja suuttumus. Kun adrenaliinia näin tulee runsaammin vereen, saa se aikaan erittäin voimakkaan hermojännityksen nousun. Hermosolut herkistyvät, enemmän sokeria tulee vereen, enemmän punaisia verisoluja tulee verenkiertoon maksasta ja pernasta joutuen lihaksiin ja aivoihin. Sydän lyö nopeammin, aistimet herkistyvät, hengitys kiihtyy, ruumiinlämpö kohoaa, karvat nousevat pystyyn. Tässä eräitä ilmiöitä, joita adrenaliini saa aikaan, kun sitä runsaammin tulee vereen. Pelon ja suuttumuksen mekanismi on kyetty selvittämään jokseenkin täydellisesti.

Nykyaikainen kiihottava elämä on omiaan aikaansaamaan rauhasen väsymystilan, sille asetettujen liiallisten vaatimusten seurauksena. Eritys tulee riittämättömäksi. Ihmisen valtaa yleinen väsymys, herkkyys kylmälle (usein sinipunervat, läikylliset raajat), ruokahaluttomuus, elämänhalun katoaminen, kykenemättömyys päättämään asioista, ihminen muuttuu äkäiseksi ja ärsyyntyy vähimmästäkin. Tällaista tilaa sanotaan hermostuneisuudeksi, neurasteniaksi.

Myös liikaeritystapauksia esiintyy, kuten muittenkin rauhasen suhteen. Tällaiset ihmiset ovat hyvin tarmokkaita ja työkykyisiä, mutta heitä vaivaa liian korkea verenpaine ja sen seuraukset elimistössä. Adrenaliinityyppiset naiset osoittavat yleensä kehitystä miehiseen suuntaan toiminnassaan ja luonteessaan.

Edellä on kuvattu eräitä sisäeriterauhasia käsityksen saamiseksi sisäeriterauhasista yleensä ja tämän tutkimusalan mahdollisuuksista. Ihmisruumiissa on vielä useita muita sisäeriterauhasia, sekä niiden tapaan toimivia elimiä. Sivumennen mainittakoon *haima*, joka muodostaa insuliinia, jonka kemiallinen kaava on saatu selvitettyksi, ja jonka puute saa aikaan sokeritaudin. Insuliinin avulla voidaan pitää suuret joukot sairaita ihmisiä työkykyisinä ja vaikeammin sairait ainakin elossa. Sisäeritetoimintaa on edelleen maksalla, per-

nalla, sydämellä, miehen eturauhasella, ehkä iholla, aivoissa sijaitsevalla chorioidealirauhasella, ohutsuoella sekä rintarauhasella, keltarauhasella ja istukkaalla raskauden aikana ja imettämisen yhteydessä. Näiden kaikkien lähempi tarkastelu venyisi liian pitkäksi.

Viime aikojen tutkimukset osoittavat, että ne ainevaihtoon vaikuttavat aineet, joita nimitetään vitamiineiksi, periaatteellisesti vaikutustavaltaan ovat erittäin paljon hormonien kaltaisia, hormonit vain muodostuvat ruumiissa itsessään ja vitamiinit saadaan valmiina ravinnon välityksellä.

Kiintoisana seikkana voidaan huomauttaa, että kasvuhormoonin tapaan vaikuttavalla D-vitamiinilla, arvokkaalla sydänlääkkeellä digitaliksella sekä sukupuolihormooneilla (sivumennen sanoen mies- ja naispuolinen hormooni eroavat kemiallisesti toisistaan ainoastaan sikäli, että naishormoonissa on yksi metyyliiryhmä ja pari kaksoissidosta enemmän kuin mieshormoonissa) on kemiallisessa rakenteessaan yhtäläisyyksiä, joita ei voida pitää sattumana. On havaittu, että erällä muillakin lääkkeillä on yhtäläisyyksiä hormonien kanssa. Esimerkkinä mainittakoon kiinalaisten tuhansia vuosia käyttämä astmalääke „ma huang”, jolla on todettu olevan adrenaliinin kemiallinen kokoomus ja fysiologinen vaikutus. Ymmärrämme siis määrättyjen lääkeaineiden vaikutuksen paremmin, kun havaitsemme, että ne muistuttavat elimistön luonnollisia voimatekijöitä, hormoneja ja vitamiineja. Toiselta puolen taas määrättyt lääkeaineet erikoisesti vaikuttavat määrättyihin sisäeriterauhasiin, kuten jodi kilpirauhaseen. Myös ravinnon laadulla on huomattu olevan merkitystä sisäeriterauhasten toimintaan nähden. Runsas kasvisravinto esim. vaikuttaa haiman eritystoimintaan kiihottavasti ja tätä tietä taas muihin ruumiin sisäeriterauhasiin, koska sisäeriterauhaset, kuten edellä lienee selvinnyt, ovat kiinteässä vuorovaikutuksessa keskenään. Haiman liikaeritys vaikuttaa estävästi ainakin aivolisäkkeen toimintaan.

Nykyaikainen hormonitutkimus on avannut uusia mahdollisuuksia monien tautitilojen ymmärtämiseen ja hoitoon nähden. Erilaisia hormonivalmisteita on jo suuret määrät olemassa, mutta niiden käyttö lääkkeenä on vielä kuitenkin suurta taitoa kysyvää, koska annetun hoidon potilaassa aikaansaamia muutoksia on erittäin tarkasti seurattava. Ymmärtämättömän ihmisen käsiin joutuneina voivat ne saada aikaan mitä suurinta vahinkoa. Hormonivalmisteita on kaupassa eräistä rauhasista, kuten esim. aivolisäkkeestä suuri

lukumäärä eri tavalla vaikuttavia ja eri tarkoituksiin valmistettuja.

Edellä on jo viitattu hormoonitutkimuksen sosiologiseen merkitykseen, joka sillä varsinkin tulevaisuudessa voi olla. Jokainen hormooni vaikuttaa niin paljon ihmisen hermostoon, että voidaan katsoa n.s. ihmisluonteen olevan välillisessä tai välittömässä riippuvaisuussuhteessa hormoneihin.

Niin paljon kuin tiede jo on selvitellytkin näitä seikkoja, on hormoonitutkimus ja sen soveltaminen käytäntöön vielä alkuasteellaan. Mutta tulevaisuus tarjoaa laajoja perspektiivejä.

I. L.

Dion Fortune:

Mies, joka etsi

Muuan Tavernerin tapauksista säilyy aina muistissani — Blackin, ilmaijän, tapaus. Tavallinen tohtori olisi „bromioinut” hänet mielisairaalaan, mutta Taverner uskalsi kahden ihmisen terveyden teorian varaan ja pelasti molemmat.

Varhain toukokuussa istuin hänen kanssaan Harley Streetin vastaanottohuoneessa tehden muistiinpanoja potilaista, joita hän tutki. Olimme passittaneet eräät hysteerikot ja neurootikot toisille erikoistuntijoille käsiteltäviksi, kun vahtimestari saattoi sisään miehen, joka oli kerrassaan toista tyyppiä. Hän näytti aivan terveeltä, hänen kasvonsa olivat ulkoilman parkitsemat, eikä hänessä näkynyt jälkeäkään hermojännityksestä; mutta kun kohtasin hänen katseensa, näin siinä jotakin epätavallista. Ilme oli omituinen. Siinä ei näkynyt sitä kummittelevaa pelkoa, jonka niin usein tapaa sielullisesti sairaitten silmissä; minusta hän ei muistuttanut mitään niin paljon kuin juoksevaa koiraa, joka on saanut saaliin näkyviinsä.

„Minusta tuntuu kuin pääni menisi pyörälle”, vieraamme ilmoitti.

„Minkäläisena vaivanne esiintyy?” tiedusteli Taverner.

„En voi tehdä työtäni. En voi edes istua alallani. En voi tehdä muuta kuin ajaa ympäri maata autollani niin nopeasti kuin koneesta irti saa. Katsokaa papereitani.” Hän otti taskustaan ajokortin, joka oli täynnä kirjoitusta. „Seuraavalla kerralla minut pannaan vankilaan, ja se tekee lopun minusta. Jos minut pannaan neljän seinän sisään, minä pörisen ympäri putkaa kuin turilas pullossa siksi kun pusken itseni kuoliaaksi. Minä tulen pätkähulluksi, ellen saa liikkua vapaasti. Ainoa helpotus, minkä saan, on vauhti, se, että tunnen meneväni jonnekin. Minä ajan ja ajan ja ajan kunnes olen aivan uupunut, ja sitten minä käännyn lähimpään majataloon ja nukun; mutta sekään ei tee minulle hyvää, sillä minä näen aina unta, ja se näyttää tekevän asiat vielä todellisemmiksi, ja minä herään taas entistä hullumpana ja jatkan ajoani.”

„Mikä on toimenne?” kysyi Taverner.

„Kilpa-ajo ja lentäminen.”

„Oletteko kenties sattumalta Arnold Black?” kysyi Taverner.

„Minä se olen”, sanoi potilaamme. „Jumalan kiitos, en ole vielä kokonaan menettänyt sisuani.”

„Teillä oli taannoin onnettomuus, eikö totta?” tiedusteli virkaveljeni.

„Siitähän se murhe alkoi”, sanoi Black. „Siihen saakka olin kunnossa. Löin pääni, arvattavasti. Olin tajuttomana kolme päivää, ja kun sitten selvisin, olin sairas ja olen ollut jatkuvasti.”

Arve'in, että Taverner kieltäytyisi ottamasta miestä hoitoonsa, sillä tavallinen päävamma ei häntä kiinnostanut, mutta hänpä kysyikin: „Mikä sai teidät tulemaan juuri minun luokseni?”

„Ei ollut muuta mahdollisuutta”, sanoi Black. „Olen ollut parin, kolmen vanhan popan luona, mutta heistä ei ollut apua, itse asiassa tulen juuri sel'aisen luota.” Hän mainitsee erään tunnetun erikoislääkärin nimen. „Käski minun pysyä vuoteessani kuukauden päivät ja lihota. Kävelin pitkin katua ja satuin vilkaisemaan teidän messinkikilpeenne, ja sitten kävelin ylös. Mitä? Eikö se ole teidän alanee? Mitä te harastatte? Pikkulapsia tai vanhuudenheikkoutta?”

„Jos sellainen sattuma toi teidät tänne te todennäköisesti olette minun alaani”, sanoi Taverner. „Kertokaapa nyt tapauksenne ulkonaisesta puolesta. Miltä teistä tuntuu?”

Potilaamme vääntelehti rauhattomana tuolissaan.

„En tiedä sanoa. Enemmän hullulta kuin miltään muulta.”

„Se”, sanoi Taverner, „on useasti viisauden alku.”

Black kääntyi puolittain meistä pois päin. Hänen ulkonainen huolettomuutensa karisi. Oli pitkä tauko, jonka jälkeen hän tokaisi:

„Tuntuu siltä kuin olisin rakastunut.”

„Pahastikin?” uteli Taverner.

„Ei, en minä ole rakastunut”, potilas sanoi. „Minusta vain tuntuu siltä. Ei tässä ole tyttö pe'issä — ei ainakaan minun tietääkseni — ja kuitenkin minä olen rakastunut — hirvittävästi rakastunut — naiseen, joka ei ole olemassa. Eikä siinä ole kysymyksessä se, mikä minussa on kollikissaa, vaan se, mikä minussa on parasta. Ellen saa jotakuta rakastamaan itseäni sillä tavalla kuin minä rakastan, minä tulen tode'la hulluksi. Koko ajan tunnen, että joku tällainen nainen on jossakin, ja että hän äkkiä tulee näkyviini. Hänen *täytyy* tulla.” Hänen suunsa juonne kovettui. „Siitä johtuu, että ajan niin paljon, koska minusta tuntuu, että minä löydän hänet seuraavan käänteen takaa.”

Miehen kasvot vavahtelivat, ja minä näin, että hänen kätensä olivat hiestä kosteat.

„Onko teillä minkäänlaista mielikuvaa naisesta, jota etsitte?” kysyi Taverner.

„Ei lainkaan selvää”, sano Black. „Minulla on vain tuntemus hänestä. Mutta minä tunnen kyllä hänet, kun näen hänet, siitä olen varma. Luuletteko, että sellainen nainen saattaisi olla olemassa? Luuletteko, että milloinkaan tapaan hänet?” Hän vetosi meihin lapsen liikuttavalla innolla.

„Onko hän tällä hetkellä lihassa vaiko ei, sitä en nyt osaa sanoa”, sanoi Taverner, „mutta en suinkaan epäile, etteikö hän olisi olemassa. Kertokaapa nyt, milloin saitte tämän tuntemuksenne ensi kerran?”

„Ensimmäisen välähdyksen siitä sain silloin”, selitti Black „kun jouduimme tekemään sen syöksylennon, joka pani minut vuoteeseen. Me painuimme alas, alas, alas yhä nopeammin ja nopeammin, ja juuri kun onnettomuus tapahtui, minä *tunsin* jotakin. En voi sanoa *nähneeni* mi-

tään, mutta minulla oli tuntemus silmäparista. Voitteko käsittää, mitä tarkoitan? Ja kun selvisin kolmen päivän pökerryksestäni, minä olin rakastunut."

"Mistä te näette unia?" kysyi Taverner.

"Kaikenlaisista asioista; ei mitään painajaisia."

"Onko teidän unisianne mitään tutunomaista?"

"Nyt, kun tulitte sen maininneeksi, kyllä. Ne tapahtuvat kaikki loistavassa auringonpaisteessa. Ne eivät ole suorastaan itämaisia, mutta sinne päin."

Taverner pani hänen eteensä akvarellikuvin koristetun matkakuvauksen Egyptistä.

"Jotakin tämänkaltaista?" hän kysyi.

"Totisesti!" huudahti mies. "Juuri tuollaisia. Hän tuijotti innoissaan kuviin ja työnsi sitten kirjan kiireesti luotaan. "En voi katsoa niitä", hän sanoi, "se saa minut tuntemaan —" hän pani kätensä pleksus solariksen kohdalle ja etsi vertausta — "ikäänkuin mahani olisi epäkunnossa."

Taverner esitti potilaallemme vielä eräitä kysymyksiä ja lähetti hänet sitten pois kehoitettuaan häntä kertomaan, mikäli uusia tapauksia sattuisi, sanoen, että hänen vaivaansa oli mahdotonta käsitellä tässä valheessa. Tavernerin tavat tuntiessani tiesin tämän merkitsevän, että hän tarvitsisi aikaa suorittaakseen tapauksesta sielullisen tutkimuksen, mikä oli hänen erikoinen taitonsa, sillä hän tutki harjaantuneella intuitiollaan potilaittensa sielua, niinkuin joku muu käyttäisi mikroskooppia tutkiessaan heidän ruumiinsa kudoksia.

Koska oli perjantai-ilta, ja Black oli meidän viimeinen potilaamme, minä olin vapaa hänen lähdettyään, ja kävelin Harley Streetiä tuumailien kuinka parhaiten käyttää viikonloppuni, sillä muuan kutsu, johon olin luottanut, olikin jäänyt tulematta. Kun oikaisin talon takana olevien varastosuojien kautta, näin Blackin ajavan autoa vajasta. Hän näki myös minut ja tervehti kuin vanhaa tuttavaa.

"Ettkö ha'uaisi huviajaja? Olen jälleen raitti!"ani. Ehkä tahtoisitte etsiä kanssani sitä kaunista tuntematonta?"

Hän puhui hilpeästi, mutta olin vähähdykseltä nähnyt hänen sielunsa, ja minä tiesin, mitä hänen sanojensa alla piili. Hyväksyin hänen tarjouksensa, kaikesta päättäen hänen ilokseen; hän puolestaan täytti tällä hetkellä ystäväni palkan, ja sitäpaitsi oppisin enemmän saattaessani häntä yhdelle hänen matkoistaan kuin tusinasta vastaanottohuone-neuvotteluja.

En koskaan unohda sitä ajaa. Hän käyttäytyi normaalisti siihen saakka kun olimme päässeet esikaupunkien ulkopuolelle, mutta illan hämärtyessä miehessä tapahtui muutos. Yksinäisellä maantiellä hän seisahdutti vauvan ja pysähdytti koneen. Kuuntelimme hiljaisuutta keväisen illan tyyneydessä. Sitten Black nousi seisomaan ja päästi omituisen huodon; siinä oli kolme mollisäveltä, se oli kuin linnunhoukutuskuuho.

"Miksi te teette tuolla tavalla?" minä kysyin.

"En tiedä", hän sanoi; "se saattaisi kiinnittää hänen huomiotaan. Ei sitä koskaan voi tietää. Ei saa menettää ainoatakaan mahdollisuutta."

Hän pani koneen jälleen käyntiin, ja minä huomasin, että etsintä oli alkanut täydellä todella. Näin, kuinka nopeusmittari kiersi taulukkoa meidän syöksyessämme lisääntyvään hämääseen. Kaupungit ja kylät sivuutivat meidät kohahtaen, niiden asukkaat pysytelivät turvallisesti poissa tieltämme. Mäet me nousimme harppauksella ja putosimme laaksoihin kuin lingon sinkoama kivi. Äkkiä, eräällä harjanteella, tunsimme Kanaa-lin tuulen kasvoillemme. Black syöksä vauvan kukkulan juurelle kuin talon seinää pitkin ja pysähdytti sen äkkiä, niin että jäähdyttäjä hipoi

kävelytien suoja-aitausta. Edessämme oli meri. Mikään muu, siitä olen varma, ei olisi voinut pysähdyttää matkaamme. Black tuijotti kotvan rantahyrskyyhin, sitten hän pudisti päätään.

„Eksyin hänestä jälleen”, hän sanoi ja peräytyi vaunun. „Pääsinpä tänä iltana sentään lähemmäksi kuin koskaan ennen.”

Menimme siksi yöksi hotelliin, ja seuraavana päivänä Black ajoi minut takaisin. Sovin siitä, että pääsin kotiin ennen hämärän tuloa. Minua ei lainkaan huvittanut seurata häntä toista kertaa hänen unenetsintämatkoilleen.

Palattuani selostin kokemuksen Tavernerille.

„Se on mielenkiintoinen tapaus”, hän sanoi, „ja luulen, että se antaa hyvän esimerkin jälleensyntymisteoriastani.”

Tiesin Tavernerin uskovan, että sielu on elänyt monta elämää ennen nykyistä elämäänsä, ja että menneitten aikojen kokemukset rakentavat nykyisen luonteen. Tavatessaan sielullisen tilan, jolle hän ei nykyajasta voinut löytää vastaavaa syytä, hänen tapansa oli tutkia menneisyyttä ja ottaa selkoa potilaansa menneistä elämistä niillä salaisilla keinoillaan, joita hän hallitsi. Aikaisempina yhdessäolomme päivinä olin pitänyt noita seostuksia mielikuvituksellisina, mutta kun näin, kuinka Taverner, tätä johtolankaa noudattaen, pystyi ennustamaan ei vain sitä, mitä joku henkilö tuli tekemään, vaan missä olosuhteissa hän olisi, aloin ymmärtää, että tästä omituisesta, vanhasta itämaisestä teoriasta me ehkä saataisimme löytää avaimen moniin hämmästyttäviin ihmiselämän arvoituksiin.

„Luuletko, että Black tuntee jonkun menneen elämän kokemuksen vaikutukset?” minä kysyin.

„Jotakin siihen suuntaan”, sanoi Taverner. „Arvelen, että huimaava syöksylento hypnotisoi hänet, ja hän joutui sen muistinosan yhteyteen, missä on menneitten elämien kuvavarasto.”

„Oletan, että hän kokee uudelleen jonkun eloisan menneen elämän kokemuksen”, huomautin.

„Enpä luule, että asia on juuri niin”, sanoi Taverner. „Jos kaksi ihmistä tuntee voimakkaasti vihaa tai rakkautta toisiaan kohtaan, se pyrkii saattamaan heidät yhteen. Jos tämä side uudistuu elämä elämältä, se tulee erittäin voimakkaaksi. Black on ilmeisestikin muodostanut jonkun sellaisen yhdyssiteen, ja nyt hän kokee sen vetovoimaa. Tavallisesti nämä muistot ovat lepotilassa ja heräävät vasta toisen ihmisen ilmestyttyä. Silloin näemme noita epätavallisia rakkauden ja vihan ilmiöitä, jotka häiritsevät säädettyä järjestystä. Black pääsi muistojensa yhteyteen syöksyn hypnotisoimana. Nyt on vain jätävä odottamaan, kuinka hän selvittää pulmansa.”

„Olettakaamme, että nainen ei ole maan päällä?”

„Silloin saamme erittäin ilkeän jutun. Nämä kiintymykset, jotka tulevat menneisyydestä, eivät tunne esteitä. Black ajaisi autonsa läpi kymmenen käskyn ja Englannin parustuslain päästäkseen naisensa luo. Hän ajaa siksi kunnes kuolee.”

„Meidän yöajomme pysähtyi vain meren rantaan”, minä sanoin.

„Juuri niin. Ja jonakin yönä se ei enää pysähdy siihen. Vaikeus on siinä, että Black, pystyessään epänormaalissa tilassaan tuntemaan tämän naisen läsnäolon, ei voinut määritellä hänen olinpaikkaansa. Hänestä tuntui kuin nainen olisi tullut joka suunnalta samanaikaisesti. Meidän on toimittava erittäin varovaisesti, Rhodes. Ensiksi meidän on otettava selkoa, onko tämä nainen maan päällä vaiko ei; sitten meidän on saatava selville, missä asemassa hän on. Hän saattaa olla kyökkipiika tai prinsessa, kyllin vanha ollakseen hänen isoäitinsä tai sitten pikkutyttö; Blackille se ei mer-

kitse mitään. Sitäpaitsi saattaa olla, että nainen ei enää ole vapaa, emmekä me voi heittää Blackiä kunnianarvoisen perheen helmaan."

Seuraavana aamuna Taverner kertoi minulle, että hänen salatieteelliset menetelmänsä olivat auttaneet häntä löytämään naisen, että tämä oli maan päällä ja noin kaksikymmentä vuotta vanha.

„Nyt meidän on odotettava", hän sanoi. „Ennemmin tai myöhemmin Blackin hirvittävä kaipuu saattaa heidät yhteen. Tahtoisinpa tietää, tokko nainen jo tuntee tämän vetäymyksen." — (Jatkuu).

Suom. J. Ptn.

Kirjallisuutta

Runouden mystiikka. Tohtori *Hans Ruin* julkaisi toissa jouluksi laajan, runsaan aineiston pohjalla suoritetun taidepsykologisen tutkimuksen, jolle hän on antanut nimen „*Runouden mystiikka*" (Poesins mystik"; Söderström & Co, 1935). Ne kysymykset, joita tässä pohditaan ja lukemattomilla esimerkeillä valaistaan, käsittelevät runotaiteen ja uskonnon rajamaita ja yhtymäkohtia. Harvinaisen o'ävällä innostuksellaan ja eläytymiskyvyllään sekä rikkaalla ja säkenöivällä tyy'llään Ruin kiinnittää lukijansa huomion runollisen luomisen, mutta ennenkaikkea runouteen liittyvän esteettisen kokemuksen sukulaisuuteen uskonnon kokemusperäisimmän puolen, mystiikan kanssa.

On luonnollista, että tämä aihepiiri, johon sisältyy inhimillisen kokemuksen herkimmat ja samalla vaikeimmat määriteltävät ainekset, ei aina ole helppo saada niin selvästi esitetyksi, että kaikki käsitteet o'isivat toistaan täysin eriteltyjä. Huolimatta runollisesta tyylistään Ruin kuitenkin on useimmissa tapauksissa onnistunut pitämään erillään sellaisetkin käsitteet, jotka niiden kuu'uessa kahteen toisiinsa liittyvään piiriin rajoitetaan voivat olla sangen epämääräisiä. Tämä käsitteiden selvittely ei tosin useinkaan tapahdu oppikirjamaisen täsmällisillä määrittelyillä, vaan enemmän psykologisten kuvausten omalla painolla.

Määritellesään johdannossa mystiikan käsitteen Ruin mielestäni täydellä oikeutuksella kohdistaa polemiikkinsa Lehmannin ja Lindblomin ahtaisiin käsityksiin ja toteaa, että mystiikkaan uskonnollisena kokemuksena sisältyy sekä Jumalan täyte'äinen näkeminen maailman eri ilmiöitten kaikkiallisena olemuspuole'ena että Hänen olemuksettoman olemuksensa omistaminen siten, että kaikki ulkonaiset rajat ja muodot kokonaan häipyvät. Molemmissa tapauksissa koetaan jokin irratsionaalinen todellisuus, jonka läsnäolo muodostuu ainoksi elämänarvoksi. Mystiikka ei ole ainostaan jälkimmänen introspektiivinen uskonnollisuus, vaan myöskin edellinen circumspektiivinen, käyttäöksemme Lindblomin nimityksiä. Samoin ei voida myöskään, kuten Lehmann yrittää, asettaa mystiikan vastakohtaksi profeetalinen uskonnollisuus siksi, ettei siinä muka ole kysymys yksyydestä ja yhtymisestä, vaan yhteydessä olemisesta. Profeetalliseen toimintaan liittyy kuitenkin edellytyksenä Jumalan hengen läsnäolo jossakin persoonallisuudessa, niin että hän puhuu „suulla suuremmalla". Vaikkaakaan ei siinä persoonallisuus häivyttä samalla tavalla kuin kontemplatiivisessa, itsensä unohtavassa mystiikassa, niin siinäkin jokin alempi yksilöllinen puoli alistetaan, jotta korkeampi, Jumalan henki, voisi toimia. Ruin huomauttaa lisäksi nähdäkseni sangen sattuvasti, että profeetallinen

ulospäin suuntautuva toiminta usein liittyy suoranaisesti sitä edellyttävään sisäänpäin kääntyneeseen kontemplatiiviseen kauteen mystikon elämässä.

Toiselta puolelta Ruin tutkii runouden olemusta osoittaakseen, miten siihen sisältyy jokin puoli, jolla on vastaavuisuutensa mystikon kokemuksessa. Luvussa „Runouden yhdistävä nykyhetki” (Poesins samlande nu) hän varsinkin selvittelee runouden varsinaista olemusta ja käsitettä. Liittyy A. C. Bradley'yn, jonka käsityksiä hän kuitenkin syventää, hän koettaa osoittaa, miten todellinen runollinen elämys, se jota runo pyrki paljastamaan, ei ole runon muodossa eikä sen sisällössä, vaan jossakin, johon runon yhteen sulautunut muoto ja sisältö, runon kokonaisuus, viittaa, ja jonka se luo tajuntaamme alati nykyhetkessä elävänä, *läsnäolevana todellisuutena* (s. 186). Runoudesta on Ruinin mukaan kysymys silloin, kun sarja kokemuksia elää kokonaisuutena mielessämme. Runo välittää meille jatkuvan sieullisen kokemuksen, joka tajuatun läsnäolevana ykseytensä. Tällaisen sieullisen kokonaisuuden läsnäolon paljastaminen ei ole suinkaan riippuvainen vain sidotusta muodosta loppusointuineen ja säkeineen. N.s. vapaa, suorasanainen tyyli voi sekun välittää samanlaisen elämyksen. Ruin antaa kirjassaan kauniin esimerkin Edgar Lee Mastersin „Spoon River Antologjasta”, pienen kuolleen pojan omituisia surumielisyyttä paljastavissa kysymyksissä, mutta hän kertoo samasta runokokoelmasta toisen esimerkin, joka ei tunnu sisältävän sitä, mikä on oleellista runoudessa, esimerkin, jossa odotamme vain kerrotun tarinan loppua, emmekä pysähdy kokonaisuuden edessä.

Ruinin eritteilyt johtavat meidät harvinaisen hyvin ymmärtämään sen oleellisen puolen, minkä kaikista taidelajeista runous parhaiten kykenee paljastamaan, juuri alati virtaavan, ohikulkevan sielutilan nykyhetkessä läsnäolevana, elävänä todellisuutena. Tässä olisi kuitenkin mielestäni kysymystä voinut selvittää vertaamalla runouden kvintessenssiä myöskin kaunokirjallisuuden muiden lajien erikoisen olemuspuoliin. Ruinin esityksestä voi helposti saada sen käsityksen, että se, mikä ei ole runoutta, on proosaa, jolloin proosa-sanaan voi sisältyä jonkinlaisena sivumakuna vastakohtaisuus esteettisesti vaikuttavaan kirjallisuuteen yleensä. Paitsi varsinaista runoutta on meillä kuitenkin myös kertomakirjallisuus ja näytelmäkirjallisuus, joilla molemmilla on mahdollisuutensa ja keinosensa paljastaa jonkin erikoisen olemassaolon puoli ja saattaa se elävästi läsnäolevaksi todellisuudeksi, kuten runous pakottaa meidät tajuamaan jonkin sieullisen tilan elävänä kokonaisuutena. Niinpä voimme sanoa, että oleellista kertomakirjallisuudessa ei ole sieullisen tilan kokeminen, vaan tapahtumien ja tapahtumasarjojen yhtenäisyys siten, että ne tulevat intensiivisesti ja voimakkaasti läsnäoleviksi. Nimittäkäämme tätä *eeppillisyydeksi*, runouden paljastamaa olemuspuolta *lyyrillisyydeksi*. Näytelmäkirjallisuudessa taas on voimakkaimpana mahdollisuus tuoda esille yksilöllinen tahdonsuunta, varsinainen minä, niin että se ilmenee läsnäolevana esteettisenä arvona. Tähän sisältyy varsinainen *draamallisuus*. Emme tietenkään tässä yhteydessä voi käydä tarkemmin ja perusteellisemmin analysoimaan lyyrillisyyden, eeppillisyyden ja draamallisuuden käsitteitä. Tarkoituksemme on vain viitata näihin vertauskohtiin. Se mitä Ruin analysoi perusteella pitää runouden oleellisimpana puolena on käsityksemme mukaan sen lyyrillisyyden, jonka paljastamiseen runoudella todella on suurimmat mahdollisuudet. Tämä ei merkitse sitä, ettei runoudessa voisi ilmetä eeppillisyyttä ja draamallisuutta, kuten näytelmässä on lyyrilliset ja eepliset piirteensä ja romaanissa lyyrilliset ja draamalliset kohtansa, josta viimeksimainitusta seikasta Ruin on antanut oivallisia esimerkkejä Siljanpään romaanista „Nuorena nukkunut”.

Yllö'eviä selvittelyillä on merkityksensä myöskin yrittäessämme määritellä, mikä on runouden mystiikka, sillä lyrillisyyden ollessa runouden oleellisin sisältö ja tarkoitus täytyy myöskin runouden mystiikan, jos selaisesta voidaan puhua, lähinnä liittyä lyrillisyyden kokemiseen, s. o. sielullisten kokemusten kokonaisuuden läsnäolon tajuamiseen. Jos tahdomme puhua runouden mystiikasta erotukseksi taiteen mystiikasta yleensä tai näytelmätaiteen ja kertomataiteen mystiikasta, niin meidän on pidettävä kiinni siitä rajoittavasta puolesta, joka tekee runouden ennen kaikkea lyrillisyyden paljastajaksi. Ruin on kyllä antanut esimerkin, joka samalla kuin se selvittää, missä yleensä taiteen mystillinen luonne piilee, osoittaa, että varsinainen runouden mystiikka on ahtaammin määriteltävä. Tämä ilmenee erään sitaatin yhteydessä, jossa hän esittää saksalaisen maa'arin Hans Thoman sanoja:

„Olin jo luonnossa nähnyt tuhansia lemmiä, erikoisesti ajattelematta sitä. Mutta eräänä päivänä olin äkkiä sellaisen lepäävän, märehdivän eläimen edessä. Kunnioituksen väristys kulki lävitseni Jumalan suuren ihmeen edessä, tämän käsittämättömän animaalisen elämän personifikaation edessä. — Tällaisesta järkytyksestä, jota harvoin koemme, on suurten taitelijoitten luomisen täytyntä puheita esille, koska heidän työnsä niin valtaavat meidät.”

Ruin kirjoittaa tämän johdosta: „Nämä sanat saattavat meidän yhdellä iskulla sen keskipisteeseen, johon tahdomme tulla, taiteen perustamiseen mystiikan sukuisen elämykseen.” — Tämä merkitsee „että se mikä on selvinnyt taitelijalle, sisältää kieltämättömyyden ja läsnäolon, joka on verrattavissa välittömään aistivaikutukseen. Voimme myöskin sanoa: vastustamattomuuden, massiivisuuden, joka lähestyy mystillistä ilmeistä. Tähän sisältyy taiteellisen näkemyksen oleellisin puoli, joka on yhtä vieras sekä pelkälle aistitoiminnalle että käsitteellisle deduktiolle.”

Ruin on tässä epäilemättä osunut asian ytimeen. Taiteessa on aina kysymys voimakkaasta läsnäolon ja realisuuden tuntemisesta, joka myös on ominaista mystiikalle. „Runouden mystiikassa” onkin monilukuisia esimerkkejä tästä uskonno'isen mystiikan luonteesta. Mutta mystiikka, joka sisältyy juuri runo'iseen kokemukseen, ei ole minkätähansa ilmiöpiirin yhteydessä koettua irratsionaalista läsnäoloa ja massiivista, täyteläistä realisuutta, vaan, kuten Ruinkin nimenomaan huomauttaa, sielullisten kokemusten läsnäoloa, joka koetaan ykseytenä, nykyhetkessä aktualisoituna. Myöhemmin hän myöskin määrittelee tämän ykseyden perustaksi syvemmän minän, „pohjalla olevan minän” (jaget på djupet), joka tavallisesti on alitajuinen todellisuus, mutta jonka runous paljastaa. Tässä sielullisen olemuksen, sanoisimmeko lyrillisyyden tähdentämisessä, on juuri runouden erikoisuonne, joka erottaa sen muista kaunokirjallisuuden ja taiteen lajeista, ja tämän eron tarkempi määrittäminen olisi kenties voinut olla Ruinin analyysille eduksi.

Se, että Ruin nimenomaan vertaa runouteen liittyvää irratsionaalista läsnäolon elämystä mystiikkaan, on ymmärtääkseni johtanut siihen, että lähinnä introspektiivinen mystiikka on tullut kysymykseen vertauskohtana. Kirjan johdannossa on tosin, kuten jo huomautimme, täydellä oikeutuksella puolustettu laajempaa mystiikan käsitettä, mutta käytännössä on juuri ahtaampi käsite ollut lähempänä sitä, mitä nimitetään runouden mystiikaksi. Toisin olisi asian laita nähtävästi ollut, jos olisi ollut kysymys taiteeseen liittyvästä mystillisestä kokemuksesta yleensä. Runouden mystiikka on kuitenkin ilmeisesti verrattavissa introspektiiviseen mystiikkaan sentähden, että todellisuus, jonka läsnäolo koetaan näissä molemmissa, löydetään omasta sielustamme. Esim. kuvaama- ja kertomataiteissa

sensijaan tuo intensiivinen läsnäolon tunne liittyy läheisimmin ulkomaailman ilmiöihin ja tapahtumiin.

N.s. *realistinen runous*, josta Ruin puhuu vastakohtana *kontemplatiiviselle runoudelle*, ei mielestäni kumoa edellä olevia näkökantoja. Realistisesta runoudesta kirjan tekijä sanoo, että se vangitsee ja kirkastaa jonkin yksityisen ilmiön, mutta että kontemplatiivisessa runoudesta, vaikka sekin kyllä kirkastaa ja kiinnittää huomiomme yksityiseen ilmiöön, tämä yksityinen ilmiö tai asia ei jää vain sellaiseksi, vaan muuttuu runoilijan kädessä avaimeksi, joka johtaa laajemman todellisuuden näkemiseen. Tästä on Ruinin mukaan ylimeno ko'manteen runouden lajiin, *symbolistiseen runouteen*, helppo. Symbolistisessa runoudesta on olemassa yksityiskohtia myöten selvä parallellisuus, vastaavaisuus yksityisen, näkyväisen aistillisen tosiasian ja näkymättömän, aistillisen yhteyden ulkopuolella olevan todellisuuden välillä. Tällainen runouden jako on paikallaan, jollei siihen sisällytetä liian jyrkkää laadullista eroavaisuutta, jollaista Ruin nähtävästi ei ole tarkoittanutkaan. Realistinenkaan runous ei ymmärtääkseni ole realistista sinä mielessä, että se pyrkisi tuomaan intensiivisesti läsnäolevaksi ainoastaan jonkin ulkonaisen ilmiön, esim. maiseman ulkonaisen laadullisuuden. Tähän pyrkii lähinnä kuvaamaite. Realistinenkin runous viittaa jonkin ulkonaisen ilmiön laadullisuuden takana olevaan todellisuuteen, sielullisen kokemuksen läsnäoloon, siihen sielullisten kokemusten kokonaisuuteen, jonka nuo runon esittämät ilmiöt herättävät ja jota ne vastaavat. Ero on siinä, että sielullinen kokemus tässä runolajissa rajoitetummin liittyy yksityisen ilmiön herättämään sielulliseen tunnelmaan, jota vastoin kontemplatiivinen ja symbolistinen runous johtaa laajemman sielullisen yhteyden kokemiseen.

Ruinin analyysi, jonka mukaan voimme puhua realistisesta, kontemplatiivisesta ja symbolistisesta runoudesta, on joka tapauksessa hedelmällinen varsinkin selvitellessämme runouden mystiikan ja varsinaisen uskonnollisen mystiikan vertauskohtia. Runous, kuten kaikki taide, on epäilemättä eri asteisesti verrattavissa uskonnollis-mystilliseen kokemukseen, joskin kaikessa runoudesta ja taiteesta yleensä on oma mystiikkansa, oma mahdollisuutensa antaa meille mystillinen elämys. Se sisältyy jonkin irratiionaalisen täyteläisyyden ja realisuuden tai, kuten Ruin sanoo, massiivisuuden läsnäolon tunteeseen, joka liittyy kaikkeen taiteeseen, silloin kun se on aitoa. Tämä täyteläisyyden läsnäolo on taidelajeista ja taiteen luonteesta riippuen rajoitetumman tai laajemman ilmiön yhteydessä, ja kuta laajempi tämä yhteys on, kunnes se sisällyttää itseensä kokonaisuutena koko olemassaolon, sitä lähempänä taiteen mystiikka on uskonnollista mystiikkaa.

Ruinin kirjassa on luku, jolle hän on antanut nimen „Puhdas runous”. Tämä nimitys on tullut aktuaaliksi varsinkin ranskalaisen runoilijan Paul Valéryn ja osittain häneen perustuvan abbé Bremondin taidepsykologisten tutkielmien kautta. Puhtaan runouden ajatukseen sisältyy epäilemättä käsitys sielullisesta asenteesta, joka miltei yhtyy uskonnollisen mystikon suhtautumiseen olemassaoloon. „Ottakaa pois kaikki esineet, jotta voisin nähdä kirkkaasti”, huudahtaa Valéry. Tällainen pyrkimys häivyttää koko aistillinen puoli jonkin henkisen todellisuuden hyväksi on, kuten Ruin on osoittanut, uskonnolliselle mystikolle sängen ominainen suhtautumistapa, ja voisimme ehkä lisätä, että se on mitä läheisintä sukua juuri introspektiiviselle mystikolle. Voimme sanoa, että puhdas runous on symbolistista runoutta, jossa runon muoto saa olla vain ohut kalvo, joka pakottaa meidät näkemään kaiken elämyksen takana olevan puhtaan tajunnan universaalisenä ja kosmisena, autonomisena olemisena, erillään kai-

kesta tilapäisestä tajunnan sisällyksestä. Puhdas runous on kiintoisa ilmiö sentähden, että siinä olemme tulleet runouden mystiikan ja varsinaisen introspektiivisen uskonnollisen mystiikan rajamaille, jossa myös rajankäynti on suoritettava. Mikä erottaa tässä Valéryn uskonnollisesta mystiikosta? Miten määrittelemme eron esteettisen ja uskonnollisen mystikon välillä? Yhtymäkohdat ja yhtäläisyydet ovat runsaat. Sen on Ruin osoittanut. Olisin kuitenkin puolestani kaivannut hänen kirjassaan selvempää määrittelyä eroavaisuudesta. Viittaus siihen sisältyy mielestäni kyllä Ruinin huomautukseen, että Valéry onneksi ei ole tehnyt äärimmäisiä johtopäätöksiä vihassaan kannattavaa muotoa kohtaan, sillä se olisi merkinnyt kuolemaa hänen runoudelleen (s. 136). Tämä on todellakin oikea huomio, ja se sisältää myöskin avaimen kahden loppujen lopuksi toisistaan poikkeavan suhtautumistavan erottamiseen. Esteettisessä suhtautumisessa on se todellisuus, joka mystillisenä realisuutena koetaan, kuitenkin aina tajunnan kohde, sen jossain mielessä objektiivista, transsendenttia ulkopuolista sisältöä, joka taideteoksessa voidaan ulkomaailmallisena esineellisyytenä objektiivoida, jota vastoin uskonnollisessa mystiikassa silloinkin, kun se ei ole introspektiivistä, vaan käsittää olemassaolon aistillisten ilmiöitten runsautena, koemme sen kaikkiallisessa yhteydessään ja ennenkaikkea sisäisessä yhteydessä itse tajuavan tajunnan kanssa. Tämähän ei tietenkään sulje pois sitä mahdollisuutta, että uskonnollinen henkilö monina elämänsä hetkinä suhtautuu olemassaoloon esteettisesti ja *vice versa*. Voimmepa sanoa, että molemmat suhtautumistavat voivat rikastuttaa ja täydentää toisiaan.

Tohtori Ruinin kirjan viimeinen luku käsittelee runouden kathartista merkitystä, sen kohottavaa ja puhdistavaa vaikutusta, joka nostaa meidät tajunnan tilaan, josta hämmennys ja ristiriita, itsekkyyys ja vallanhimo on kaukana. Kuuntelemme ikuisen elämänpuun laulua ja huminaa ja unohtamme lyhyeksi hetkeksi epätäydellisen maailman. Tästä luvusta, kuten Ruinin kirjasta kokonaisuudessaan, uhkuu rakkautta, ymmärtämystä ja syvällistä, intuitiivista näkemystä siitä, mikä runoudessa on o'ellista, ja tämä juuri antaa hänen kirjalleen sen taustan, joka tekee hänen ajatuksensa ja näkökantansa hedelmälliseksi esteettiselle tutkimukselle.

Eino Krohn.

Mitä muualla tiedetään

Krishnamurtista kertoo tammikuun „O. E. Library Critic” „Theosophical Movement”-lehden kertoman nojalla, että Krishnamurti oli lausunut viime marraskuussa Bombayhin saapuessaan:

„Kuitenkin, koska toistamistani vastauksista huolimatta minulta altuisesti kysellään asenteistani Teosofisen Seuran nykyisiä johtajia ja heidän työtänsä kohtaan, minä haluan suoraan sanoa, ettei ole mitään yhteistä alaa, millä voimme tavata toisemme. Yhteistyö voi tulla kysymyksen vain silloin kun on järkevä, yhteinen tarkoituserä, jollaista tällä hetkellä ei ole, vaikkakin monet henkilöt niin väittävät.”

„Library Criticin” toimittaja lisää yllämainittuihin sanoihin omia mielelmiään:

„Kun Mrs Besant Ommenin Tähti-kongressissa elokuussa 1925 mainitsi

nimeltä seitsemän niistä kahdestatoista, jotka Herra oli määrännyt Krishnamurtin apostoleiksi ja ilmaisi mahdollisuuden, että heidän joukossaan saattaisi olla Juudas (Herald of the Star, syyskuu 1925), hän tuskin aavisti, että Krishnamurti itse, Maailmanopettaja ja Herra Maitreyan ruumistuma, olisi oma Juudaksensa. Mutta niinpä kävi, Krishnamurti kielsi Teosofisen Seuran ja Vapaamielisen Katolisen Kirkon, joka nopeasti sitä nieli, hajoitti Tähtien järjestön ja selitti, ettei hän tarvinnut Mestareita. Muut viisi „apostolia” jäivät ilman tuota nimitystä.”

Tässä yhteydessä on mielenkiintoista lukea, mitä T. S:n nykyinen presidentti sanoi Krishnamurti-Maailmanopettaja-kysymyksestä käydessään viime keväänä Suomessa.

Häneltä kysyttiin: „Miten on ymmärrettävä se, että Annie Besant ilmoitti Maailmanopettajan apostolit, jotka Opettaja itse kielsi?”

Vastaus kuului: „Niinä aikoina, jolloin A. B. teki tämän ilmoituksen, ei ollut varmaa tietoa siitä, miten työ tulee kehittymään. Varmaan tiedettiin, että Krishnamurti tulee toimimaan Maailman Opettajan välineenä. Vähän myöhemmin oletettiin, että suuri Opettaja yhtämittäisesti varjostaisi edustajaansa. Mutta jo silloin sanottiin eräässä ilmoituksessa: 'Voitteko todellakin odottaa että Maailman Opettaja käyttää välinettänsä koko ajan esim. silloin kun tämä matkustaa?' Krishnamurtin yksilöllisyyttä on kunnioitettu. Maailman Opettaja ei siirrä yksilöä pois käyttövälineestään ja ota sen paikkaa. Ei edes Jeesus-tapauksessa hän tehnyt sitä. Maailman Opettaja käyttää myöskin Krishnamurtia vain silloin tällöin. On olemassa osittainen yhteys. Krishnamurtin puhuessa on M. O:n vaikutus ollut usein huomattava. Toisinaan on kysymyksessä vain Krishnamurtin persoonalliset ajatukset. Hänen säteilynsä merkitsee enemmän kuin mitkään sanat. Vaikutus on kaikki. Ottakaa vastaan hänen henkeänsä enemmän kuin sanojansa.

Sana 'apostoli' ei ollut hyvin valittu. Se tuo mieleemme apostolit sellaisina kuin ne esiintyivät Palestiinassa. Besant tarkoitti kanavia elämää varten. Voimme ajatella kahtatoista apostolia kahdentoista erilaisen elämän voiman edustajana. Näitä elämänvoimia vuodatetaan erikoisessa määrässä nykyisin ihmisten maailmassa sen kriittillisen ajankohdan takia, jossa elämme.

Krishnamurtilla ei tarvitse olla mitään tekemistä tämän asian kanssa.” (1)

Älykäs ihminen ottakoon selvän, mitä ylläolevat sanat tarkoittavat, ja kuinka ne voidaan soveluttaa siihen, mitä Krishnamurti itse on „maailmanopettajan” arvonimestä kieltäytyttyään sanonut — viimeksi Bombayssä. Tri Arundalen vaikean aseman ymmärtää: hänhän oli sekä vapaamielisen katolisen kirkon piispa että yksi näistä apostoleista.

Ruusuu-Ristiä, joka väittää pohjautuvansa alkuperäiseen teosofiseen liikkeeseen siitä huolimatta, että nämä uusteosofiset maailmanopettajaihittelut ovatkin saattaneet teosofian nimen huonoon huutoon, nämä asiat luonnollisesti kiinnostavat. Emmekä malta olla vetämättä esiin kymmenen vuoden takaa pari otetta P. E:n kirjoituksesta, missä hän käsittelee samaa asiaa (ja hän kirjoittaa siitä paljon).

Kerrottuaan, millaista oli H.P.B:n aikana, hän jatkaa:

„Kuinka asian laita on nykyään? Sanoin jo edellä, että mielestäni ero on suunnaton. Yliaistillisia ilmiöitä ei enää tapahtune; jos sattuu jokin — niinkuin Krishnamurtin sanat viime jouluna — on se pikemminkin mediumistista kuin maagillista laatua; niinkään jos jokin kirjeellinen sanoma joskus on saapunut Mestareilta, on senkin syntyhistoria tarkemmin tutkittuna ollut mediumistinen. Mediumistisia ilmiöitä tapahtuu paljon

maailmassa, ja jollei teosofisten sanomien sisäinen arvo kohoa huomattavasti yläpuolelle spiritististen ilmoitusten keskitasoa, eivät T. S:n nykyiset Mestarit ollenkaan eroa spiritististen istuntojen johtavista hengistä. Jos taas kysymme, mitä nuo viimeiset mestarikirjeet ovat ilmoittaneet ja opettaneet kiintyy huomiomme heti pariin kohtaan. Eräässä mestarikirjeessä v:ltä 1917 kehoitettiin Mrs Besantia ja Teosofista Seuraa erikoisesti suosiamaan Idän Tähtien liikettä ja vapaamielistä katolista kirkkoa, joista edellinen oli saanut alkunsa teosofiselta taholta molempien pätevyyyden perustuessa Mr Leadbeaterin selvänäköisiin tutkimuksiin. Samaten „vanhemman veljen” kirjeessä v:ltä 1925 teroitetiin Teosofisen Seuran jäsenille, mikä arvaamaton etu heille koituu siitä, että ovat tilaisuudessa seuraamaan kahta niin suurta johtajaa kuin ovat Mrs Besant ja Mr Leadbeater.

Eihän semmoisestakaan neuvosta olisi mitään sanottavaa, enkä puolestani tahtoisi häiritä kenenkään autuaallisia unennäköjä. Päinvastoin omassakin luonteessani on suuri taipumus uskoon ja luottamukseen; ja mitä ihmiselämästä, saatiikka ihmiselämän onnesta, tulisikaan ilman näitä kallisarvoisia hyveitä?

Kuitenkin soisin koko sydämestäni — ja järkeni ehdottomasti vaatii — että ne opit ja opetukset joita Idän Tähti ja vapaa katolinen kirkko antavat, perustuisivat totuuteen, eikä vain selvänäköisiin tutkimuksiin tai Mestarein ilmoituksiin. Sillä mikä arvo on opetuksilla, jotka eivät ole tosia? Kannattaako niille uhrata uskonsa ja luottamuksensa? Mestarein opit ja heidän selvänäköisten tutkimustensa tulokset, joita madame Blavatsky ilmoitti maailmalle, olivat aina siinä suhteessa merkillisiä, että pitivät yhtä luonnon tosiasian ja historiallisten tietojen kanssa. Ne tietyt ilmoittivat asioita, joista ei vielä silloin ollut luonnontieteellistä varmuutta, ja madame Blavatsky sanoikin, että vasta XX:s vuosisata todistaisi keksinnöillään ja löydöillään Salaisen Opin opetusten totuden. Mutta ne eivät olleet ristiriidassa esim. tunnettujen historiallisten tosiseikkojen kanssa. Jos madame Blavatsky esim. Mestarein auktoriteettiin nojaten olisi välttänyt „salatieteellisenä totuutena”, että Napo'eon I ei ollut koskaan elänyt, olisi maailma syystä kääntänyt selkänsä hänen hulluttehulleen.

Tässä suhteessa yhtä kaikki Idän Tähtien ja katolisen kirkon opetukset pahasti ontuvat...

En osaa muuta ajatella, kuin että Teosofisessa Seurassa, kun kerran poikettiin Mestarein ja H. P. Blavatskyn alkuperäisistä opetuksista ja ruvettiin yhtä paljon luottamaan omiin selvänäköisiin tutkimuksiin, on kompastuttu tiellä ja sekoitettu yhteen asioita, jotka omalla tavallaan ja kukin tahollaan ovat tosia, mutta pääilletysten ladottuina antavat irvikuvan totuudesta.” (Ruusu-Risti, 1926, ss. 166—168).

Ja tähän jatkoksi, mitä P. E. kirjoitti Krishnamurtista ennen kuin tämä oli luopunut roolista, johon hänet oli kasvatettu:

„Olen muutamassa amerikkalaisessa sanomalehdessä nähnyt äsken otetun valokuvan J. Krishnamurtista. Hänen kasvonsa näyttävät laihoilta, hänen ilmeensä on vakava ja surullinen. Pidän paljon siitä kuvasta. Kaikki ihmiset ovat yhtä lähellä Isän sydäntä, mutta jos tuon ihmisen ulkomuoto kuvaa hänen sielunsa tilaa, silloin Krishnamurti on lähellä Kristustakin. Kun hän väsyneenä personallisuutensa harhoihin pakenee mystillisen Vapahtajan turviin, silloin hänelle aukeavat Kristus-elämän ovet. Kun hän heittää pienimmätkin ajatukset omasta kehityksestään ja etevyydestään, kun hän tunnustaa mitättömyytensä Jumalan edessä, kun hän tuntee haluttomuutensa olla minkään toisen olennon mediumina, vaan itse koko inhimillisellä minuudellaan tahtoo palvella Kristusta, silloin minäkin,

joka Idän Tähtien kannalta olen pakana ja juma'ankieltäjä, osaan vilpittömästi iloita nähdessäni Kristus-hedelmän ihmiskunnan puulla" (s. 244; kursivointi edellä allekirjoittaneen).

Krishnamurti luopui mediumi-asemastaan, ja sympatiamme ovat hänen puolellaan.

Miten sitten on arvosteltava asennetta, johon tri Arundale omien sanojensa mukaan pyrkii:

„Tuosta ajasta alkaen minä upotin itseni tuohon suureen tajuntaan ja koetin oilla sen, erittäinkin noiden kahden suuren persoonallisuuden, tri Besantin ja piispa Leadbeaterin heijastuma; he ovat Sisäisen Hierarkian kaksi suurta välittäjää. Lakkasin eräällä tavalla pitämästä omia mielipiteitä: minulla ei ollut niihin aikaa; päätökseni oli, että Vanhemmilla Veljillä pitäisi olla joku täällä maan päällä, johon he voisivat luottaa, ja joka ei tunkelisi omilla henkilökohtaisilla mielipiteillään." (O. E. Library Critic", tammikuu 1937; selostus „Theosophical World"-julkaisussa joulukuussa olleesta tri A:n puheesta).

Jos „tuo suuri tajunta" tarkoittaa Kristusta, pitääkö ymmärtää, että Annie Besant ja C. W. Leadbeater ovat asetettavat ensi sijalle, tai että Kristus on koettava heidän välittämään? Ja onko mediumistisesti vastaanotettu sanoma näiltä „ruumiittomilta hengiltä" tärkeämpi kuin yhteys Kristukseen?

Jätämme johtopäätösten tekemisen lukijoillemme.

„**Herran amfiteatteri**" myytävänä. Balmoral Beachiin, Sydney'iin, rakennettiin aikoinaan suurella kohulla amfiteatteri odotetun maailmanopettajan käyttöä varten. Se oli askettäin huutokaupattavana. Siitä tarjottiin 1,175 puntaa, mutta tarjous hylättiin. Rakennus on tullut maksaan n. 20,000 puntaa, Suomen rahassa siis noin 4,500,000 markkaa.

New Yorkiin on muodostunut uusi riippumaton teosofinen seura („The Theosophical Society, Independent, of New York").

Viime vuonna tehtiin hyökkäys mestarikirjeiden aitous vastaan. Hare-veljekset väittivät, että H. P. B. oli kirjeiden kirjoittaja. Emme tiedä, mistä hyökkäys johtui; osaksi se lienee aiheutunut siitä, että toinen veljeksistä oli aikaisemmin, Annie Besantin aikana, Teosofisen Seuran jäsen, ja purkaa nyt pettymystään H.P.B.-parkaahan. — Kirjan väitteitä on käsitelty suurella huolella ja tarkkuudella, ja ne on osoitettu hämmästyttävän löyhille perusteille rakentuviksi. Pal'aamme toiste asiaan.

Fakiirijuttu, jonka sanotaan tapahtuneen Intiassa, Delhissä, on äskettäin kiertänyt maamme lehdissä:

Muuan sanotussa kaupungissa asuva englantilainen tuomari pyysi siirtoa kotimaahan, koska eräs oikeusjuttu oli siinä määrin kihoittanut hänen hermojaan, ettei hän enää pystyisi tässä maassa oikeutta jakamaan.

Syytettynä tässä oikeusjutussa oli muuan intialainen alkuasukas, joka oli joutunut oikeuden eteen siksi, että hänen väitettiin pettävän ihmisiä fakiiritempuillaan, jotka olivat täydellisesti humpuukia. Oikeussalissa pyysi fakiiri hetkisen huomiota. Tämän jälkeen hän istuutui lattialle. Vähitellen hänen ruumiinsa kaikkien läsnäoleitten suunnattomaksi hämmästykseksi alkoi pienentyä pienenemistään ikään kuin kutistuen kokoon. Lopulta hän katosi olemattomiin.

Kaikki huudahtivat ääneen hämmästyksestä ja pelästyksestä, sillä samalla paikalla, jossa fakiiri oli hetkistä aikaisemmin istunut, kiemurteli nyt suuri kobra uhkaavasti kohotellen päätään. Joukko poliiseja hyökkäsi nyt suojaketjuun tuomaripöytien eteen, mutta hekään eivät uskaltaneet pedon vaarallisuuden hyvin tietäen sen jälkeen liikahtaa paikoltaan.

Lopulta onnistui erään poliiseista temmata miekka tupesta, ja yhdellä

iskulla oli kobran pää katkaistu. Mutta nyt tapahtui kummia. Oikeus-saliin ryntäsi hirvittävä tuulenpuuska, kaikki asiapaperit lentelivät ilmassa ja mustepullot sinkoilivat seinille. Hävitys oli täydellinen — —.

Kun taifuuni muuaman sekunnin jälkeen lakkasi, olivat kobra ja fakiiri kadonneet jäljettömiin. Tuomari kannettiin pois tajuttomana. Hän joutui hermohoitoalaan, josta hän pyrkii takaisin kotimaahansa loppuikäseen.

Kaksoispersoonallisuuden arvoituksia. Henry Oaker New Yorkista omisti miljoonan dollaria ja nuati yleistä arvonantoa Siskonsa kanssa hän asui hienossa huvilassa Park Avenuen varrella. Keväällä 1935 tapahtui hänessä omituinen muutos. Vastoin entisiä tapojaan rupesi hän säännöllisesti menemään vuoteeseen kellon lyödessä kymmenen illalla, vaikka hänellä oli ollut vieraitakin. Siitä huolimatta saapui hän aina aamiaispöytään siskon mielestä hyvin kalpean ja huonon näköisenä.

Tätä jatkui muutamia viikkoja. Eräänä yönä oli jossain satamakapakkassa ollut hurja tappelu, ja yksi tappelihoitoista oli saanut aika pahoja vammoja jääden makaamaan kapakkaan. Poliisien saavuttua paikalle olivat muut räyhääjät paenneet, ja poliisit veivät vaikeasti haavoittuneen poliisiasiraalaan. Loukkaantuneen taskuista löydettiin kaikenlaisia epäilyttäviä esineitä, m.m. useita lompakkoja ja kukkaroita, jotka nähtävästi olivat peräisin joistain murroista. Lyhyessä kuulustelussa ilmoitti haavoittunut nimekseen John Havelock ja selitti kuu'uvansa erääseen a'amaailman rikollisjoukkueeseen.

Kun sairas seuraavana aamuna heräsi, katsoi hän ihmeissään ympärilleen, ei tiennyt missä oli, hämmästyi vielä enemmän kuullessaan olevansa poliisiasiraalassa. Nyt on jokin erehdys tapahtunut, selitti sairas, sillä olen rehellinen ihminen. Hän ilmoitti nimekseen Henry Oaker ja osoitteekseen Park Avenue 372.

Poliisit luulivat, että mies houri tai yritti tehdä pilkkaa. Mutta kello 11 aikaan illalla muuttui hän täydellisesti. Hänen kasvonsa vääntyivät kammaan irvistykseen, ja hän oli aivan suunniltaan raivosta ja puhui mitä siivottominta katukieltä. Hän oli täysin tajuissaan, ja selitti ilman muuta olevansa rikollinen John Havelock.

Tätä omituista peliä jatkui muutamia päiviä, ja sillä aikaa onnistui poliisien selvittää, että rikollinen Havelock tosiaankin oli sama mies kuin miljonääri Oaker. Jonkin ihmeellisen voiman pakottamana muuttui hän aina kello 11 illalla. Hän otti yleen huonoimmat vaatteensa, meni huonomaineiseen satamakortteliin ja työskenteli siellä rikollisena muiden roistojen joukossa. Mielisairaslääkärin tutkivat asiaa ja Oaker joutui mielisairaalaan.

Eräs toinen samanlainen tapaus kerrotaan myös Amerikasta. Eräänä myrskyisenä talviyönä hyökättiin tiellä erään yksinäisen naisen kimppuun. Hänet tavattiin kuolleena. Lumimyrsky oli peittänyt kaikki jäljet, mutta paikkakunnan asukkaat kertoivat, että he olivat murhan tapahtuma-aikana nähneet suuren mustan auton kiitävän pitkin tietä hurjaa vauhtia. Muutamia päiviä edellisen murhan jälkeen tappoi kummitusauton kuljettaja erään nuoren naisen samalla tavalla. Tälläkin kertaa oli kova lumimyrsky, joka petti jäljet. Kolmannella kerralla pääsi aiottu uhri viime hetkessä pakenemaan, ja tämän antamien vajanaisten tuntomerkkien perusteella saatiin rikollinen paljastetuksi. Jonkin päivän kuluttua pidätettiin murhaaja, joka oli tunnettu ja arvossa pidetty virkamies.

Tien varrelta

Kirjallisuutta. Allekirjoittanut on Pekka Ervastian kuoleman jälkeen julaissut seuraavat kirjat.

Vuonna 1935. *Vuorisaarnan oppilaan näkökulmasta*, 84 sivua, hinta 10: —. Tämän kirjan ilmestyttyä kirjoitti siitä maisteri Sven Krohn Ruusu-Ristissä.

Samana vuonna ilmestyi *Vuorisaarnan oppilaan näkökulmasta II*, 112 sivua, hinta 12: —. Kirjassa on 10 lukua: „Persoonallisuus ja yksilöllisyys”, „Siinäin vuori ja lain taulut”, „Syntiinlankeemus ja pelastus”, „Kaksoismoraali”, „Viipitarhan työssä”, „Uusi viini uusien leileihin”, „Vihkimyksiä”, „Isä meidän ennen Kristusta”, „Isämeidän, jälleensyntyminen ja karma”, „Isä meidän ja temppelin rakentaminen”.

Vuonna 1936. *Vuorisaarnan oppilaan näkökulmasta III*, 164 sivua, hinta 18: —. Kirjassa on 11 lukua: „Henkinen nukkuminen ja kuolema”, „Henkinen hereilläolo”, „Pikkujoulet maalliselta kannalta”, „Pikkujoulet henkiseltä kannalta”, „Mikaelin voitto lohikäärmeestä historiallisesti”, „Mikaelin voitto yksilön elämässä”, „Johannes Kastajan oppilas siirtyy Jeesus Kristuksen oppilaaksi”, „Miten paastotaan”, „Kuolema Kristuksessa”, „Uudestisyntyminen” ja „Työntekijä on ruokansa ansainnut”.

Kaikki nämä kolme kirjaa sisältävät niinkuin nimestäkin voi päättää, vuorisaarnan oppilaan käytännöllis-sielutieteellisiä tutkimuksia.

Samana vuonna eli 1936 ilmestyi uusittu painos kirjaa *Sisäisen opettajan seurassa*, 96 sivua, hinta 10: —. Tämän kirjan ensimmäisen painoksen ilmestyttyä v. 1916 kirjoitti Pekka Ervast „Tietäjässä” seuraavaa: „Tämän kirjan olen lukenut todellisella nautinnolla. Se on sujuvasti ja lennokkaasti kirjoitettu, mutta mikä on parempi, se on täynnä henkistä elämää, kokemusta ja opetusta. Se on sydämen kirja ja vaikuttaa vilpittömyydellään ehdottomasti. J. R. H. on uusi, mutta huomattava tulokas teosofisten kirjailijoihimme joukkoon — eikä ainoastaan kirjailijoitteen, vaan opettajien. En voi muuta kuin toivoa, että hän rohkeasti ja horjumatta kulkee eteenpäin aloittamallaan tiellä”.

Vuonna 1937, aivan näinä päivinä, on ilmestynyt uusi pieni kirjanen: *Kalevala, teosofia ja ritarius*, hinta 4 mk. Kirjanen on mielestäni ajan-kohtainen.

Suosittelen näitä kirjoja ostajille ja lukijoille. Helsingissä niitä saa ostaa luentokirjakaupasta, ja sekä ostaa että tilata Ruusu-Ristin Kirjallisuusseuralta, Helsinki, Meritullinkatu 33, ovi 2.

(Ilm.)

J. R. H.

Jyväskylässä. Ruusu-Risti-ryhmämme toiminta, joka aloitettiin syysk. 22 p:nä yleisellä ohjelmallisella kokouksella, on talvikauden kuluessa ollut tyydyttävän vilkasta lukupiiri-, näytelmä- ja laulukerhoineen.

Marrask. 15 p:nä oli erikoinen yleisöjuhla monipuolisella ohjelmalla.

Jouluk. 15 p:nä vietettiin entiseen tapaan pikkujoulua vaihtelevalla ohjelmalla.

Kalevalajuhla oli helmik. 28 p:nä. Ohjelmassa oli nti Katri Lahden pianonsoittoa, hra Olavi Kivikäs lausui a'kusanat, jonka jälkeen ryhmän nuoro esitti kolme laulua Katri Lahden johdolla. Lausuntaa esitti tait. Terttu Pajunen-Kivikäs ja duettoja esittivät neidit Helmi Järvinen ja Katri Lahti. Seurasi sitten maist. Uno Poreen arvokas esitelmä aiheesta „Lemminkäisen surma ja ylösnousemus”, jonka jälkeen tait. Reino Halla-perä lauloi muutamia lauluja; hänelle vielä täten parhaat kiitoksemme

arvokkaasta ohjelmanumerosta. Lopuksi esitettiin Aleksis Kiven näytelmä „Yö ja päivä”. Näytelmässä esitti pääosan Terttu Pajunen-Kivikäs, muissa osissa oli nuoria jäseniämme.

Arvostelujen mukaan oli Kalevalajuhla hyvin onnistunut, ja yleisöäkin oli tyydyttävästi. Kaleva'apäivä on meille antanut aina hyvän tilaisuuden, saada yleisön huomio hetkeksi kääntymään Ruusu-Ristin sanomaan.

Kirj. J. R. Hannula on kerran kuukaudessa pitänyt julkisen esitelmän. Yleisöä on esitelmätilaisuuksissa käynyt yleensä vähänpuoleisesti, vaikka aiheet ja esitys ovat olleet arvokasta ja mielenkiintoista kuultavaa.

Toivomme, että yleisön taholta kasvaisi kysyntä niin paljon, että kannattaisi pitää kaksi julkista esitelmätilaisuutta kuukaudessa.

A. S.

Vuorisaarna opetusministerin puheessa. Viime sovinnollisuusviikon alkajaisiksi piti silloinen opetusministeri, past. A. Kukkonen radiossa puheen. Otamme siitä esiin eräät kohdat, jotka herättivät vilpittöntä hämmästyystä ja iloa. Kursivoimme merkittävimmät ajatukset. Puhe kokonaisuudessaan oli ainakin Helsingin Sanomissa 6. I.

... Se toteamus, että elämä muodostaa erilaisten harrastusten ja katsomusten yhtymän, ei vielä sinänsä ole masentava. Arveluttavaksi tilanne käy vain siinä tapauksessa, että yhteiselämän ydintehtävä, vastakkaisuuksien sovittaminen laiminlyödään. Niin valitettavasti täytyy katsoa suuressa määrin tapahtuneen sekä kansain että saman kansan eri väestökerosten kesken.

Kansat ovat tekeytyneet liian tärkeiksi. Seurauksena eettisesti väärästä asennoitumisesta on ollut heikompiin kohdistuva sorto. Voima on rakkautta kansojen väliset riitaisuudet. Kansallisuuskyydestä on tullut ajantauti. Kun kansallista nousua ei sidota siveellisiin päämääriin, katoaa omien erehdysten totuudellinen tunteminen ja unohtuu keskinäisen auttamisen välttämättömyys. Ilman tätä korkeampaa yhteyttä kansojen sielu sortuu sairaalloiseen yksipuolisuuteen, jota seuraa verinen kosto. Kansojen onnen nimessä on vihankiihoitusta vastaan asetettava siveellisen elämän ikuiset arvot. Suuret kansat! Suokaa pienillekin paikka auringossa. *Kristuksen vuorisaarna asettaakin sotaisen voimakäsityksen sijalle rakkauden menetelmät.*

Mutta sanottu kohdistuu myös saman kansan keskinäisiin hankauskohtiin. Yhteiskunnassa tai edes perheessä, jossa erilaiset tahdot törmäävät vastakkain, ei ilman sovittelua synny siedettävää elämää. Foersterin mielestä oikea valtiotaito ilmeneekin siinä, että ollaan oikeudenmukaisia jokaista yksityistä elämänpiiriä kohtaan.

Pelkkä poliittinen tekniikka ei ratkaise valtioiden sisäisiä käänteitä. *Vastakkaisten etujen keskinäisessä välienselvittelyssä tarvitaan kuuliaisuutta ikuisia siveyslakeja kohtaan. Kaiken kokoamisen tulee alkaa sielun sisäisellä puhdistumisella yhteiskuntavastaisista intohimoista.*

Keskinäinen yhteys on kaiken moraalisen ja älyllisen kehityksen edellytys, kun taas eristäytyminen merkitsee henkistä kuolemaa. Sävyisää antautumista yhteiselämään pidetään tavallisesti heikkoutena, mutta todellisuudessa se vasta onkin siveellinen voimannäyte. Muistakaamme, että suurin opettaja asettaa oikean suhtautumisen lähimmäisiin suorastaan uskonnollisen elämän koetinkiveksi. Sovinnollisuuden siunausta on joskus havainnollistettu luonnosta otetuin esikuvin. Viljat sudet kuolevat sukupuuttoon, mutta niiden säyseä sukulainen, koira säilyy. Itsekkäät ihmiset sortuvat, joskin hitaasti elämään kelvottomina, mutta sävyisät perivät maan.

... On työlästä toivoa sovinnollisuuden elpymistä, ellei ihmiskohtaloiden

kovuuteen samalla haeta lievitystä. Monet kädet kurkottuvat toisiaan kohden, mutta eivät tapaa toisiaan sen kuulun yli, jonka puute on luonut.

Mutta eikö juuri sivistyksen tehtävä ole luoda umpeen tämä kuilu? Kyllä, mutta siveelliseltä kannalta kulttuuri on yksipuolisesti alennettu persoonattomien tehtävien välineeksi. On unohdettu, että *henkinen voima ilmenee ennen muuta lähimmäistemme elämän tukemisessa.*

On vähän niitä, jotka voitonhimon pilkkanaurun raikuessa rohkenevat jalomieelisesti puoltaa toisten elinehtoja ja oikeuksia. Olisi kannettava rakkautta elämän pieniin ja suuriin suruihin. Mutta jos johtavat kansat uhraavat liikaa asevarustuksiinsa ja laiminlyövät yhteiskunnallisen huollon, valtaa mielet epätoivo ja ennustus länsimaiden perikadosta alkaa käydä pelottavaksi.

Sosiaalisen omantunnon valppaus näkyy siinä tavassa, jolla me kohtelemme elämän varjupuolelle jääneitä. Paljon on vielä raivattava esteitä *todellisen veljesrakkauden tieltä.* Niitä ovat m.m. luokkaennakkoluulot. —

... Me kuulemme yhteiskuntakoneiston kitinän. Entä sen syy? *Elämän tulee olla vuorisäärän mukainen*, ja kun se ei sitä ole, se rakoilee, ehkä särkyikin.

Kristillinen sivistys on valtollisen elämän kulmakivi, koska juuri se pakkottaa meitä suvaitsevaisuuteen toisinaajattelevia kohtaan. Tätä tosiasiaa eivät tee tyhjäksi kirkkokuntien ja yksityisten joskus karkeatkin poikkeamiset *mestarin tahdosta.* Kristinusko ei tosin tarjoa valmiita ratkaisuja, mutta se osoittaa päämäärän ja voiman kulkea sitä kohti. Se murtaa vanhat tavat ja puhdistaa luonteen lähteet.

Kristillisten kirkkojen ja yhdyskuntien tulisi tuntea korkean kutsumuksensa paino. Nykyaika panee niiden hartioille velvollisuuden hakea siveellinen ratkaisu ihmisten hätään.

Hyvät kuulijat! Suomen kansan tehtävä historiassa ei ole suuri. Mutta ei halpakaan. Sen tulee osaltaan vaalia vapauden, rakkauden ja sovinnollisuuden hengen säilymistä pohjollassa. Ja siihen sillä on edellytykset.

Pääkaupunkilaista teatteria. Helsingin tämäntalviset teatterikavot ovat olleet mielenkiintoiset. Vaikkakin ohjelmavaiennassa — kotimaista kokeilua, modernia psykologista draamaa ja keskinkertaista „ajanvietemusiiikkia” rinnan suurten klassikkojen mestariteosten kanssa — on nähtävästi enemmän silmälläpidetty yleisön erivivahteisia makusuuntia kuin taiteellista kokonaisuutta, on ohjelmisto kuitenkin tällaisenaankin, tai kenties juuri tällaisena edellisiä vuosia vertauskohtana pitäen, ollut antoisa ja monessa suhteessa ajatuksia herättävä.

Katsellessa Kansallisteatterissa Sophokleen „Kuningas Oidipusta”, jonka syntyaika on laskettavissa yli kaksi tuhatta vuotta sitten (käännös Otto Mannisen mestarikäsialaa) ja Venäjän suuren kärsimysapostolin Dostojevskin „Rikosta ja rangaistusta” ranskalaisen Gaston Batyn dramatisoinnina, tunsin siirtyvänsä arkipäivästä suuren taiteen valokehään. Kummankin kappaleen polttopisteinä, josta toiminta säteilee, on henkirikos. Hurskas kuningas Oidipus on joutunut tietämättään surmaamaan isänsä ja naimaan äitinsä. Juma'at vaativat rikoksesta lepytysuhria. Tuskissaan Oidipus puhkaisee silmänsä tullen sokeaksi. Jylhä kohtalontuntu henkil kappaleen ensimmäisistä sanoista viimeiseen monotooniseen lauluun saakka. Sitä tehostaa vielä draaman yksinkertainen rakenne, josta kaikki koristeellisuus on pudonnut pois, arkitheutoonisen tarkasti saumoittuvat tapaukset toisiinsa ... Ihminen ei kykene luomaan kohtaloaan, hän on vain shakkinappula juma'ten pelilaudalla. Uskomus vanhanliiton kiivaaseen, kostavaan jumalaan ja syntymätähtiinsä alistuminen on se ilmapiiri, josta

on kiteytynyt „Kuningas Oidipuksen” taiteellisesti tiivis, voimakas kohtalo-draama.

Kuinka toisenlainen onkaan „Rikoksen ja rangaistuksen” päähenkilö Raskolnikov. Hän tahtoo itse luoda kohtalonsa ja asettua tekojensa herraksi. Hän on elämän edessä täynnä Kain-uhmaa ja älyllistä itsetietoisuutta, joka panee hänet tekemään harkitun murhan. Hän katsoo olevansa oikeutettu surmaamaan ihmisen, joka näyttää tuottavan vain turmiota ympärilleen. Teon tapahduttua hän ei tunnekaan tyydytystä, vaan piilota-junnan hauras varjomaailma pulpahtaa päivätajuntaan väkevänä ja velvoittavana. Hän taistelee omaatuntoaan vastaan, yhä uudelleen ja uudelleen hän vetoaa kuviteltuun oikeudentuntoonsa. Pahan probleemi kiertyy hänen eteensä valtavana ja vastausta vaativana. Dostojevskin sielullinen luotaus on ainutlaatuista. Hän kykenee analysoimaan rikokselliseksi tuomitun ihmisen vähäisimmätkin tunnevärtelyt mestarillisella näkemyksellä. Ja kuin vastapainona antikin draaman synkkään taustaan avautuu „Rikoksessa ja rangaistuksessa” kiusatulle sielulle uudenliiton kaikkivoipa rakkautta ja nöyryyden sanoma Raskolnikovin vapaaehtoisesti tunnustaessa tekonsa ja ottaessa rikoksensa kantaakseen.

Kummassakin kappaleessa on tulkinta korkeata luokkaa. Varsinkin „Rikoksessa ja rangaistuksessa” *Unto Salminen* Raskolnikovina on merkittävä saavutus. Kappale kaikkine sivuhenkilöineenkin on ehjimpiä luumuksia, mitä Kansallisteatterissa on pitkiin aikoihin saatu nähdä.

Venäjän toisen suuren apostolin Tolstoin „*Ylösnousemus*” (Kansanteatteri) ei päässyt kohoamaan edellisen esityksen tasolle. Syy ei ollut niin paljon näyttelijäkunnassa kuin ranskalaisen dramatisoijan Bataillen, joka oli liiaksi koettanut tehostaa muunnoksessaan draamallisia yksityispiirteitä, tehden kappaleesta koristeellisen, josta tolstoilainen tuoksu oli päässyt pahasti haihtumaan pois. Kuitenkin kappale tällaisenaankin antoi heljastuksen siitä sisäisestä inspiratiosta, josta Tolstoi voimansa ammensi. Hänen julistuksessaan on aina vavahduttava kristinuskon henki, saapukoon se meidän luoksemme minkä prisman läpi tahansa nähtynä, — alkuperäistä suuruutta ei voida hevillä himentää.

Samojen probleemien ympärille kuin kaksi edellistä liittyy myöskin Arvid Järnefeltin „*Titus*” (Kansanteatteri). Sen elinhermona on vallanjanoisen ihmisen taistelu korkeamman minänsä kanssa. Rooman imperaattori, jolle koko maailma on avoin, ei tunne tyydytystä vallastaan, vaan näkee voimansa kukkuloillakin kaiken ajallisen ontouden ja ystävättömyyden. Kristinuskon sanoma sivuaa häntä, mutta hänen tiensä on toinen, hän päättää päivänsä oman kätensä kautta. Draama on kiinteärakenteinen ja voimakas ja siitä huokuu järnefeltiläis-tolstoilainen syvä elämänymmärrys ja myötätunto eteenpäin kamppailevaa ihmissieliä kohtaan.

Unkarilaisen Molnarin „*Liliom*” (Kansanteatteri) on mielenkiintoinen läpileikkaus kulkurielämästä, joka ei pääty kuoleman portille, vaan jatkuu tuonpuoleiseen maailmaan. Sadun höhto on tavallisesti ollut se ainoa lupakirja, joka on sallinut kirjailijalle kuvata maailmaa rajaviivan toisellakin puolella. Senpä vuoksi tämän modernin kirjailijan kouriintuntuva ote hänen viedessään katsojan taivaalliseen poliisikamariin, voi tuntua joistakin mauttomalta. Myönnettäköön heti, että kuvauksessa olisi kaivannut ymmärtävämpää otetta, mutta jotkut pikkupiirteet, esim. huoneen hätkädyttävän valkea väri mustapukuisine ihmisineen antoi merkillisen elävän aavistuksen astraalisen maailman olemassaolosta. Kappale sinänsä psykologisena luonnekuvauksena mieleenjäävä.

Kaikkien tuttu *Jussi Snellman* vietti 35-vuotista taiteilijajuhlaansa Jevreinovin „Kaikkein tärkeimmässä” esittämällä siinä pääosaa, mikä onkin

hänen kiinteimpiä tulkintojaan. Ilta muodostui herkkätunnelmaiseksi juhlaaksi, jossa annettiin ansaittu tunnustus Jussi Snellmanin joustavalle taitelijaolemukselle ja hänen uupumattomalle työlleen Thalian temppeleissä.

Parhaillaan nähdään Kansallisteatterin lavalla Shakespearen väkevähelkoinen „*Kuningas Lear*”, joka ei kuitenkaan oikein tunnu menevän helkinkiläiseen kevyttä ja keveyttä odottelevaan yleisöön, koska jo muutaman esityskerran perästä sille ilmoitetaan — ikävä kyllä — viimeistä näytäntöä.

Tässä muutamia pikkupoimintoja, aivan noin vain päällisin puolin haravoimalla — paljon mielenkiintoista on jäänyt mainitsematta — Helsingin tämäläisistä teatterimaailmasta. Olen koettanut havainnoidessani käyttää mittapuuna niitä arvoja, joita Ruusu-Ristin piirissä on totuttu kunnioittamaan.

Maaliskuulla 1937.

Tuuli Reijonen.

Tampereen Ruusu-Risti-ryhmä vietti Kalevala-juhlaa helmik. 27 p:nä omassa huoneistossaan. Ohjelmassa oli pianonsoittoa, laulua, lausuntaa ja kanteleensoittoa. Juhlaesitelmän piti Uno Pore aiheenaan Lemminkäisen surma ja ylönousemus. Yleisöä oli Ryhmän (verraten pieni) salli täynnä.

„**Jälleen löydetty sielu**”, Sven Krohnin ja Åke Tollettin prapsykologiaa käsittelevä tutkimus, näyttää saavan suopean vastaanoton. Kirjan ilmestyttyä siitä oli Iltasanomissa kiittävä arvostelu, ja Helsingin Sanomissa kirjoitti nimim. E. R.:nen 14. III. m.m. seuraavaa:

„Valaisevimman yhteenvedon, mitä suomenkielinen kirjallisuus tarjoaa uusimmista parapsykologian tutkimuksista, antaa Krohn—Tollettin äskettäin ilmestynyt kirja. Siinä on käsitelty kaikkia oleellisia tämän sielutieteen kysymyksiä ja käytetty esitystä rikastuttamaan runsaasti alan parhainta ulkomaista kirjallisuutta. Lukijan on tämän keskustelun muotoon puettun teoksen välityksellä mahdollista tasaisesti edeten saada silmäys koko siihen probleemipiiriin, joka on synnyttänyt nykyaikaisen parapsykologian.”

Arvostelija pitää kahta seikkaa teoksen ansiona: sen esityksen esteettäistä etenemistä ja esityksen tasapuolisuutta. „Tämä on niin suuri ansio kirjassa ja vakuuttaa lukijan niin vahvasti tekijöiden totuudenrakaudesta, että tulee muistaneeksi monia mekaniikkatieteen esityksiä, joissa ei voi olla puhuttakaan aina, että koetettaisiin kiinnittää huomiota täysin vastakkaisiin käsityksiin tai edes sellaisten olemassaolosta puhua.” —

Helsingin Ruusu-Ristissä on pidetty seuraavat julkiset sunnuntai-esitelmät: 28. II: Aimo Mela: „Dionysios Areopagita, kristillisen mystiikan isä”, (esitelmä julkaistaan tänä keväänä aikakauskirjassamme); 7. III. ja 14. III luki Johtaja P. E:n kaksi esitelmää „Ihmisen eetteriruumis” ja „Eetteriruumiin voimat”; 21. III puhui Lauri Pautola aiheesta „Sinun ikeesi on suloinen”; 29. III Jorma Partanen: „Plotinos, uusplatonikko”.

Jäsenkokous oli 7. III. Osanottajia oli runsaasti ja keskustelu vilkasta ja asiallista.

Akseli Tola, monien Ruusu-Ristin juhlissa esitettyjen näytelmien kirjoittaja, sai t.k. 16 p:nä *ensimmäisen palkinnon*, 50.000 mk., Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran järjestämässä Aleksis Kiven näytelmäkilpailussa 4-näytöksisellä näytelmällään „*Asaria*”.

Jokainen, joka vähänkin tuntee Akseli Tolan näytelmätuotantoa, on epäilemättä valmis yhtymään sydämelliseen onniteluamme. Yksilöllisen totuudenetsinnän liittäminen taiteelliseen luomistyöhön ei yleensä liene suurin tie kuuluisuuteen, mutta vain sillä tiellä syntyvät ne todelliset taide-tekokset, jotka vetoavat ihmisiin kokonaisuudessaan. Että julkinen tun-

nustus on suureksi avuksi taitelijalle, joka profeettana puhuu suurille joukoille, on luonnollista, ja siksi toivommeekin, että Akseli Tola, jonka uskollisuus taiteen *totuutta* kohtaan on monien vuosien aikana tullut koetelluksi, tästä lähtien saa entistä suurempaa tukea nauttien tehdä merkityksellistä työtään, näytelmätaiteen merkeissä kulkevaa, kansamme hyväksi.

„Asaria“-näytelmä, joka ilmestyy Aleksis Kiven päiväksi, on raamatullisaiheinen. Saamme siitä todellisen mysterionäytelmän, syvällisen sisällöltään, sanonnaltaan yksinkertaisen ja kuulaan.

Akseli Tolan aikaisemmasta tuotannosta mainittakoon seuraavat painetut näytelmät: „Pirun peli“ (kustantaja Kansanvalta); „Riemujuhla“ ja „Syynalainen“ (Werner Söderström O.Y.); „Omani minä otan“ (Arvi A. Karisto); Ruusu-Ristin Kynäseppöjen „Seppo“-julkaisussa on ilmestynyt joululegendana „Hornan-Kerttuli“; Söderströmin kustannuksella ilmestyvät vielä tänä keväänä „Pyhän miehen tytär“ ja „Heljä“.

K A I K K E A

teosofis-
ruusuristiläistä
kirjallisuutta

hankkii

Ruusu-Ristin Kirjallisuusseura

os. Helsinki, Meritullinkatu 33, ovi 2.

P Y Y T Ä K Ä Ä L U E T T E L O M M E !

Ruusu - Ristin Talorahasto

työskentelee
tulevaisuutta varten.

*Liittykää jäseniksi
tai tehkää tilapäisiä
lahjoituksia!*

Jäsenten säännölliset
tilityspäivät ovat
1/1, 1/4, 1/8 ja 1/10.

Talorahaston hoitaja:
Yrjö V. Rimpä, Helsinki,
Luotsikatu 12 A. 12

*19. vuosisadan ihmeellisin teos
H. P. Blavatskyn*

SALAINEN OPPI

ilmestyy suomeksi.

Teosofisen Seuran

julkaisema aikakauslehti

TEOSOFI

jatkaa joka numerossaan Salai-
sen Opin suomennosta. **Teosofi**
voidaan tilata maan kaikista
kirjakaupoista, postikonttoreista
ja T. S:n taloudenhoitajalta.
Osoite: Signe Rosvall, Helsinki,
Kirkkokatu 14. Tilaushinta (ko-
timaassa) 40 mk. v:kerta.

PUHELIN 216

**HYVINKÄÄN
KIRJAPAINO
OSAKEYHTIÖ**
HYVINKÄÄ

Suorittaa ensiluokkaisesti
kaikkia kirjapainoalaan kuu-
luvia tehtäviä. Tiedustakaa
hintojamme.

Ostakaa paita,

jota

**Olli, Tiitus,
Iso-Keisari,
Valentin**

y.m.

kiittävät.

Patentoidut erikoisuudet.

RUUSU-RISTI-JÄRJESTÖ

Perustaja-Johtaja: PEKKA ERVAST

Johtaja: Rouva Hilda Pihlajamäki, os. Helsinki, Mariank. 28 B.
Hallituksen varapuheenjohtaja: fil. toht. Eino Krohn, os. Helsinki, Maneesinkatu 2 A.

Sihtteri: fil. maist. U. J. Pore, os. Helsinki, Maneesinkatu 4 a A 12.

Rahastonhoitaja: Herra Waldemar Kaade, os. Helsinki, Oikokatu 15 A 18.

Ruus-Risti perustettiin Helsingissä marraskuun 14 p:nä 1920. Sen tarkoitus selviää seuraavasta ohjelmasta:

1) Ruusu-Risti on totuudenetsijän järjestö, jonka jäsenet tunnustaan kaikkien ihmisten veljeyden katsomatta rotuun, väriin, kansallisuuteen, uskontunnustukseen, yhteiskunnalliseen asemaan, sukupuoleen tai muihin ulkonaisiin rajoituksiin, osoittavat toisilleen mitä suurinta suvaitsevaisuutta ja ymmärtämystä sekä pitävät totuutta korkeampana kaikkia uskontoja.

2) Ruusu-Risti on vapaan ajattelun pyhäkkö, jonka jäsenet etsivät totuuden ydintä, salaista jumalviisautta, mikä piilee kaikkien aikain uskonnoissa, mytologioissa, filosofisissa ja tieteellisissä järjestelmissä.

3) Ruusu-Risti on renkaana ihmisten näkymättömässä veljeyden kunnassa ja sen jäsenet etsivät ikuiseen elämään vievää tietä, joka kasvattaa ja kehittää ihmisessä veljeyden henkeä.

Ohjelmansa nojalla Ruusu-Risti kuuluu H. P. Blavatskyn v. 1875 alkuunpanemaan yleismaailmalliseen teosofiseen liikkeeseen.

Ruus-Ristin jäsenet ovat irta-, ryhmä- ja looshijäseniä. *Irtajäseneksi pyrkijä kääntyy suoraan, ryhmäjäseneksi pyrkijä paikallisryhmän välityksellä Ruusu-Ristin Johtajan rouva Hilda Pihlajamäen puoleen, os. Helsinki, Mariank. 28 B.*

Looshityö on järjestetty seremonialliselle pohjalle, ja looshijäseneksi saattaa Ruusu-Ristin jäsen pyrkiä asianmukaisilla suosituksilla.

Ruus-Ristin jäsenmaksut ovat määrältään vapaaehtoisia. Jäsenten toivotaan tuovan antimensa kolme kertaa vuodessa: maaliskuu- ja lokakuun kuluessa sekä vuosikokouksen aikana. Jäsenmaksut vastaanottaa rahastonhoitaja herra Waldemar Kaade, os. Helsinki, Oikokatu 15 A 18.

Vuosikokous pidetään keväällä, siinä uudet jäsenet juhlaallisesti vastaanotetaan, vihitään, sekä asetetaan oikeuksiinsa ja velvollisuuksiinsa (installoidaan).

Installoidut jäsenet ovat oikeutetut pyrkimään Ruusu-Ristin Looshijäseniksi.

RUUSU-RISTI

TOTUUDENETSIJÄIN AIKAKAUSKIRJA

TIETÄJÄ, PERUST. 1905

PERUSTAJA: PEKKA ERVAST

TOIMITTAJA: EINO KROHN

SISÄLLYS:

Aatteet hallitsevat maailmaa	119
Toimittajalta	120
Toimitussihteeriltä	123
Tosi okkultismin tie	127
Veljelleni ahdingossa	133
Järjestys sekasortoon	134
Dionysios Areopagita, kristillisen mystiikan isä	136
Mies, joka etsi	142
Ruusu-Ristin seitsemästoista vuosikokous	147
Ruusu-Ristin Kirjallisuusseura r.y. vuosikokous	149
Mitä muualla tiedetään	149
Tien varrelta	151

RUUSU-RISTI

Totuudenetsijän aikakauskirja — Suomen vanhin teosofinen lehti.
Toimitus: Eino Krohn (vastaava), Jorma Partanen (toimitussiht.).

Julkaisija: **Ruus-Ristin Kirjallisuusseura r.y.**

RUUSU-RISTI ilmestyy 10 kertaa vuodessa, sisältäen vähintään 320 tekstisivua.

RUUSU-RISTIN toimitukselle tulevat kirjoitukset, kysymykset, uutiset y.m. ovat lähetettävät toimittajalle, toht. Eino Krohnille, os. Helsinki, Maneesink. 2 a C.

RUUSU-RISTIN kirjoituksia saa lainata sillä ehdolla, että lähde tarkasti mainitaan. Sarjakirjoituksia ei saa lainata.

RUUSU-RISTIN tilaushinta on koko vuodelta Smk. 50: —, ulkomailta doll. 2: —. Yksityisnumeron hinta on postivapaasti lähetettynä Smk. 10: — tai 50 c.

RUUSU-RISTI tilataan postin kautta, asiamiehiltä ja suoraan lehden taloudenhoitajalta, Waldemar Kaade, Helsinki, Oikok. 15 A 18.

Asiamiehille myönnetään 10 pros., kun vähintään kolme tilausta tehdään. Tilausraha on maksettava etukäteen.

Ruus-Ristin Kirjallisuusseura r.y.

Kaikkea ruusuristiläistä ja teosofista kirjallisuutta haluttaessa voidaan kääntyä Ruusu-Ristin Kirjallisuusseuran toimiston puoleen os. Helsinki, Meritulinkatu 33, ovi 2, puh. 23 609 (toimisto) ja 24 430 (toimitusjohtaja).

Toivo Orma

Kelloseppä

Iso Roobertink. 1. Puh. 38302

Ostamalla uuden tai **korjauttamalla** vanhan **kellonne meillä** tulette aina olemaan tyytyväinen

Kihla- ja kivisormuksia sekä **hopeaa** edullisesti.

Yli 10 v. kokemus Pariisin ja New-Yorkin parhaissa liikkeissä ensimmäisenä pienten kellojen korjaajana.

Sairasaputoimisto ja Opas *Salve*

Helsinki. Vuorik. 5. P. 24364.

Palvelee yleisöä ant. sairasapua koteihin, opastaen potil. lääkäreille ja sairaaloihin, noutaen ne asemalta eri pyynnöstä. Hyvä koti lääkärihoitoon saapuville ja toipuville.

Alppiaurinkoa, sähköhoitoa ja hierontaa annetaan.

RUUSU-RISTI

TOTUUDENETSIJÄIN AIKAKAUSKIRJA

TIETÄJÄ, perust. 1905

Aatteet hallitsevat maailmaa

„Rakastakaa vihollisianne”, sanoi Jeesus, tarkoittaen tällä, ettei meidän tulisi rakastaa ainoastaan omia maamiehiämme, vaan toistenkin valtakuntain kansalaisia. Nykyisenä aikana [v. 1917] ihmisiä tässä suhteessa asetetaan kovalle koetukselle. Kun Buddhojen ja Boodhisattvojen oppeja sivuuttamalla kansat ovat keskenään mitä verisimmässä taistelussa, silloin on yksilöitten todella vaikeata noudattaa noiden Suurten oppia, niin tutulta kuin se kaikuukin jokaisen ihmisen sydämessä. Unohdamme uudestaan ja uudestaan, että olemme saman isän — Jumalan — ja saman äidin — maaemon lapsia ja että veljesrakkaus keskenämme on mitä luonnollisin tunne ja perustuu mitä luonnollisimpaan suhteeseen. Näemme toisissamme vihollisia ja vihamiehiä, kavalia ja itsekkäitä olentoja, ryöväreitä ja rosvoja — eikä tämä näkemisemme perustu mielikuvitukseen, vaan kurjaan todellisuuteen. Elämme maailmassa, jossa synkimmät ja alhaisimmat intohimot ovat päässeet valloille.

Ja kuitenkin tämä on vain toinen puoli asiasta. Sisimmäsämme olemme kaikki ihmisiä, ja kaikki veljiä keskenämme. Nuokin raa'at sotamiehet, jotka murhaavat ja ryöstävät ja harjoittavat kaikkea väkivaltaa, [murhat Venäjän vallankumouksen yhteydessä 1917] ovat vain juopuneet siitä vapauden, veljeyden ja ihmisarvon tunteesta, joka meiltä niin kauan on ollut kielletty. Tunne nostaa ja paisuttaa sieluja, ja muutamat yksilöt, jotka eivät jaksu hillitä sieluun tulvivaa henkistä voimaa, se vie väkivallan tekoihin. Mutta kantaa-han aikamme kohdussaan juuri noita suuria aatteita. Vapauden ja veljeyden käsitteet heräävät ennen kuulumattomalla nopeudella ja vaikuttavat ihmisiin vakuuttavalla voimalla. Nyt aletaan niihin todella uskoa ja uskoa, että elämäkin olisi maan päällä järjestettävä niiden mukaan. Tietysti pelkokin nostaa kalpeat kasvonsa, ja epäusko kuiskaa: kuinka

olisi mahdollista, että itsekkäät, ahneet ja ryöstönhaluiset ihmiset osaisivat elää rauhassa ja veljeydessä keskenään ilman raudankovaa kuria ja järjestystä? Mutta iloinen usko ja sydämen toivo rientää vastaamaan: kyllä kurikin tulee, tulee entistä ehompi järjestys, kun emme vain polje itse aatteita!

Ja sentähden on hyvä keskellä kurjuutta muistaa, että aatteet hallitsevat maailmaa ja että ihmiset ovat keskenään veljiä.

P. E.

„Tietäjä” 1917.

Toimittajalta

Ruus-Ristin piirissä tulee aika ajoittain yhä uudelleen esille kysymys siitä, mikä on Ruusu-Ristin suhde n.s. sota-kysymykseen, maanpuolustukseen, asevelvollisuuteen j.n.e. Tämä johtuu tietenkin siitä, että Ruusu-Risti edustaa Kristuksen veljeskunnan työohjelmaa, että se on ottanut ihanteekseen Kristuksen käskyt, joiden täydellinen noudattaminen myös johtaa ehdottomaan tappamattomuuteen, kuten Buddhankin käskyt. Seuraako nyt tästä, että Ruusu-Risti esittäisi jonkin määrätyn poliittisen kannan noissa yllä mainituissa kysymyksissä? Eipä suinkaan. Ruusu-Risti ei ole mikään poliittinen puolue, joka esittäisi jonkinlaisen valtiollisen uudistusohjelman. Se ei yritä „ajaa läpi” mitään kantaa kysymyksissä, jotka yhteiskunta ratkaisee omien lakiensa ja olosuhteittensa mukaan. Se on valistusseura, joka tekee työtä yksilöitten keskuudessa, yksilöitten auttamiseksi heidän henkisessä hädässään ja pyrkimyksessään elää oikeata ja todellista elämää.

Mutta, voidaan kysyä, jos Ruusu-Risti kerran esittää yksilöille pelastuskeinona Kristuksen opin ja tähän oppiin kuuluu myöskin tappamattomuuden käsky, eikö Ruusu-Risti silloin välillisesti tee propagandaa juuri asevelvollisuutta ja maanpuolustusta vastaan? Tämäkin on väärä johtopäätös. Ruusu-Risti kertoo meille kyllä, millainen täydellisyys ihanne on ja mikä tie siihen johtaa, mutta se ei sano yhdellekään ihmiselle, että hänen nyt olisi tehtävä niin tai näin, esim. kieltäydä suorittamasta asevelvollisuuttaan. Kristuksen oppi ja hänen käskynsä eivät millään tavalla ole muodollisia.

Hengen elämä ei sisälly siihen, että suoritamme tai jätämme suorittamatta jotakin. Kristuksen opin kannalta voi olla miltei yhtä haitallista, että itsekkäistä motiiveista tai jonkun yhteiskuntaan kohdistetun suuttumuksen vallassa kieltäydymme velvollisuudestamme puolustaa isänmaata kuin jos itsekkäässä pelossa vastoin omantuntomme käskyä tartumme miekkaan. Kysymys on siis kokonaan yksilöllinen. Yksilöinä on toiselta puolen silmiemme edessä ihanne kaikessa puhtaudessaan, syvällisyydessään ja monipuolisuudessaan, ja toiselta puolen oma psykologinen tilamme, karmamme ja velvollisuutemme, ne olosuhteet, joissa elämme. Totuuden etsijöinä ja hengen elämään pyrkijöinä meidän on alati ratkaistava juuri nykyhetken kannalta tekomme ja toimenpiteemme, ratkaistava aktualikonfliktimme, kuten psykoanalyysi sanoisi. Jos olemme kehitysviivan keskikohdalla, emme voi aloittaa eteenpäin kulkuamme kohdasta, joka on tuon viivan yläpäässä. Meidän on aluksi otettava päämääräksemme lähin virstanpylväs. Mikä se pylväs on, ja mitkä velvollisuudet ja tehtävät siihen kuuluvat, se on jokaisen yksilön itse joka hetki ratkaistava. Tämän kirjoittaja esim. ratkaisi aikoinaan asevelvollisuuskysymyksen siten että meni sotapalvelustaan suorittamaan. Joku toinen on kenties ratkaissut asian Kristuksen opin ja oman henkisen tilansa kannalta toisin. Kuukaan, ei edes Kristuksen opin mahdollisimman tarkka seuraaja ja tuntija, ei voi käskää toista ihmistä määrättyllä tavalla seuraamaan Kristuksen käskyjä. Hän voi vain viitata hengen elämään, ja jos pääsemme sen yhteyteen, niin Henki sanoo meille, mitä meidän on tehtävä.

Ruus-Ristin Perustaja-Johtaja Pekka Ervast ei myöskään kehoittanut ketään sillä tai tällä muodollisella teolla seuraamaan Kristusta. Silti hän kuitenkin aina viittasi puhtaaseen täydellisyysihanteseen:

„Periaatteellisesti”, hän kirjoittaa (Ruusu-Risti 1930, s. 49) „olen sen ihanteen kannattaja, jonka tiedän Kristuksen veljeskunnan työhjelmaksi. Uskon siis „tuhatvuotiseen valtakuntaan”, siihen rauhan ja rakkauden yhteiselämään maan päällä, joka tulee, kun me ihmiset olemme siihen valmistuneet. Läheisempänä „poliittisena” päämääränä uskon Euroopan Yhdysvaltoihin, jotka toteutuvat kohta, kun kristityt kansat huomaavat häpeälliseksi ja itselleen ylen vaaralliseksi ja vahingolliseksi kantaa miekkaa toisiaan vastaan. Olen, kuten olen ennen sanonut, reaalipoliitikko, enkä usko, että onnen tuhatvuotinen valtakunta on toteutettavissa tu-

lella ja miekalla, vaan ainoastaan Ruusu-Ristin eli teosofian merkeissä tapahtuvalla sivistys- ja valistustyöllä. Kun ihmisten sydämet puhdistuvat, silloin murhaajain puukot pistetään tuppeen, varkaiden yölliset askeleet lakkaavat hiipimästä ja juomarein huudot hiljenevät."

Mutta hengen elämän käskyt eivät ole joukkopoliittisia kysymyksiä, vaan yksilöllisiä:

„Hengen elämä ei sano esim.: nyt Suomi ei mene sotiin, vaan se kysyy: ovatko Suomessa kaikki kansalaiset kristittyjä, Pyhän Hengen täyttämiä? Jos sitä olisimme, silloin itsestään lankeaisi, ettemme sotisi. Henki ei edes sano: älä sodi, — vaan: täyty Pyhällä Hengellä, tule Jeesuksen seuraajaksi. Ja henki sanoo sen vain yksilöille, oli näitä sitten vaikka tuhansia.” (P. E., Tähtikoulut, s. 74.)

Yksilön on kuitenkin itse päästävä yhteyteen tämän Henkisen Viisauden kanssa. Sitä ei voida levittää propagandan avulla tai ottaa ohjelmapykäläksi, jonka yleisen noudattamisen puolesta työskennellään.

„Realipolittikkona”, kirjoittaa P. E. edelleen (Ruusu-Risti 1930, s. 50) teen myös aina — vaistomaisesti — eroa aatteen ja ihmisten välillä. Jos itseltäni odotan, että seuran Kristusta kykyjeni mukaan, ei minulla ole mitään oikeutta odottaa tai vaatia sitä toisilta. Olenhan Kristuksen seuraajana ihmisten rakastaja ja palvelija; olen kutsuttu heitä auttamaan, mikäli se on minulle mahdollista. Heidän ihanteensa voi olla toinen kuin minun, ja jos näen, että he ovat vilpittömiä vakaumuksessaan, iloitsen ja rakastan, enkä sekaannu heidän asioihinsa. Teen vain omaa työtäni siinä tiedossa, että Viisaus etsii heitäkin lapsikseen. Sanon „Viisaus”, sillä heidän oma viisautensa on epäilemättä paras heille ja maailmalle tällä hetkellä. Ihmiset ovat minulle yksilöitä, heidän aatteensa ja viisautensa jäävät kokonaan arvosteluni ulkopuolelle, silloin kun he tarvitsevat apua. Muistuu mieleeni räikeä esimerkki omasta nuoruudestani.” Ja sitten P. E. kertoo tapauksen nuoruudestaan, kuinka hänen luokseen ajankohtana, jolloin hän erikoisesti oli lähellä Kristus-tajuntaa (v. 1897), saapui ystävä J. N., joka pyysi lainata häneltä matkarahat, jotta hän pääsisi mukaan Kreikan vapaussotaan. P. E. huomasi tutkittuaan ystävänsä, että tämä hänen silloisen tilansa huomioonottaen todella oli parasta mitä hän saattoi tehdä, ja hän lainasi rahat. Arvid Järnefelt, molempien yhteinen tolstoilainen ystävä, nuhteli myöhemmin P. E:tä ja ihmetteli, kuinka hän oli antanut J. N:n mennä sotaan.

„Periaatetta vastaan olin kai rikkonut”, P. E. lopettaa kertomuksensa, „— jos minulla yleensä muita periaatteita oli kuin rakkaus ihmisiin. Omatunto ei soimannut, ja sydän sanoi, että olin tehnyt parastani. En tiedä, voiko toinen ottaa oppia muistelmastani. Kerroin sen vain kuvaavana esimerkkinä nuoruuden aikuisesta reaali-politiikastani, enkä osaa sanoa, olenko vieläkään sen viisaammaksi käynyt. Ehkä yhä menettelisin samalla tavalla . . .”

Toimitussihteeriltä

Totuudenetsijäksi sanan ruusuristiläisessä merkityksessä sanomme yksilöä, joka on oppinut sen, että elämä on asettanut hänelle eräitä ehdottomia vaatimuksia, jotka hänen on täytettävä.

Nämä vaatimukset hän kokee siveellisinä velvoituksina, ankarampina kuin ovat yhteiskunnallisen tapamoraalin käskyt. Vaikka hän olisi aikaisemmin kaikella älyllään etsinyt totuutta, enemmän tai vähemmän tieteellistä linjaa noudattaen, hän nyt ymmärtää, että hänen on täytettävä muitakin kuin älyllisiä ehtoja, jotta hänen etsintänsä veisi löytämiseen, jotta hänen suhteensa elämään olisi oikea.

Yksilöllisistä edellytyksistä riippuu, kuinka ja milloin ihminen tämän oivaltaa. Täydellisyysvaatimusten ja persoonallisten mahdollisuuksien keskinäisen suhteen kokemiseen sisältyy kuitenkin aina ristiriitaa, joka on sitä tuskaisampi, kuta selvempänä ihanne on nähty. Vaikka näin siveellisesti herännyt ihminen ei olisi muodollisesti uskonnollinen taipumuksiltaan, hän voi hyvin, oman kokemuksensa nojalla, ymmärtää, miksi muut saattavat puhua „pyhästä Jumalasta”, „synnistä” ja omasta lunastustarpeestaan. Nämä sanat saattavat olla lausujalle merkityksettömät, mutta ne saattavat myös olla ilmaus vakavasta siveellisestä pyrkimyksestä.

Tämän ihanteen ja persoonallisuuden vastakohtan tuntevat kaikki totuudenetsijät, ruusuristiläisetkin, sillä teosofia ei suinkaan ole sitä „iloista syntisyyttä”, miksi eräät sen vastustajat tietämättömydessään sen tahtovat leimata. Jos ruusuristiläiset yleensä ovat iloisempia ja vailla sitä „synnintuntoa”, joka ulkonaisestikin vaaditaan kristityltä, johtuu tämä muista syistä, lähinnä kai elämänkatsomuksen avartuneisuudesta; sisimmässään hekin jakavat kaikkien vakavien etsijöi-

den ristiriidat ja kärsimykset elävästi tuntiessaan heikkoutensa elämän vaatimusten täyttämässä.

Vaikka näin siis on, se ei kuitenkaan ole lopullinen päämäärä. „Kaksinaisuusvaihe” on määrätty, selvä vaihe kaikkien totuudenetsijöiden elämässä. Se on välttämätön, mutta yhtä välttämätön on nousu toiseen, korkeampaan vaiheeseen.

*

Samalla tavalla kuin yksilö biologisessa kehityksessään kertaa lajikehityksen, niin myös ihminen henkisessä kehityksessään kertaa ihmiskunnan siveellisen kehityksen vaiheet.

Varhaisimman lapsuutensa tilasta, jota voidaan sanoa viat tomuuden tai tietoisien moraalin puutteen tilaksi, ihminen siirtyy nuoruudessaan vastakohtien — hyvän ja pahan, oikean ja väärän, kauniin ja ruman — taistelukauteen. Vuosien mittaan hänen mielipiteensä vakiintuvat, hän piirtää elämänsä katsomuksensa ääriviivat, hän saavuttaa „rutiinia” elämän probleemojen käsittelyssä: vastakohtat eivät esiinny yhtä repäisevinä kuin aikaisemmin, ja tavanomaiseksi käynyt suhtautumistapa, joka on saavutettu inhimillisen luonnon heikkouksille tehdyin myönnytyksin, yksinkertaistuttaa hänen elämänsä. Jos hänelle suodaan riittävästi elinvuosia, hän siirtyy vähitellen ristiriidattomaan, lapsenomaiseen vanhuuteen, missä voimakkaat reaktiot ovat lientyneet ihmetteleväksi toteamiseksi, ja missä intohimojen sijaan on tullut hyvänsuopa lempeys.

Näitä yksilön elämän kaavamaisesti esitettyjä vaiheita vastaavat suurin piirtein ihmiskunnan uskonnollis-siveelliset kehitysvaiheet.

Ihmisyksilön lapsuutta vastaa tällöin luonnonkansojen tila: siveellisyys ei vielä ole saavuttanut autonomisuutta, vaan on ylivoimaisesti heteronominen; käskyt ja kiellot tulevat ulkoapäin, ja niitä noudatetaan siksi, että heimon tavat tai johtajien käskyt siihen velvoittavat.

Ihmisyksilön nuoruutta ja miehuutta siveellisine ristiriitoinen vastaavat varsinaiset lakiuskonnot, ne, joissa esitetään selvät käskyt ja kiellot, ja joissa jumaluus esiintyy elämän kaikkien lakien säätäjänä ja kaikkea hallitsevana ykseytenä.

Yksilön vanhuutta, joka eräässä mielessä on uudistunutta lapsuutta, vastaa nähdäksemme uskonnoista ja elämänsä katso muksista viimeinen, kristinusko. Ei sillä tavalla, että se edustaisi elämän taisteluihin väsyneen vanhuksen voimatonta olemista, vaan siten, että siinä on tarjolla vastakohtien ja risti-

riitojen keskellä elävälle totuudenetsijälle se sama tasapaino-tila, se sisäinen rauha ja hyvä tahto, minkä ihminen tavallisesti, jos kohtalo on hänelle suopea, saavuttaa vasta vanhuudessaan.

Tämä „hyvä sanoma” lienee ollut apostoli Paavalin mielessä, kun hän korosti lakiuskonnon, jonka tyypillinen edustaja oli juutalaisuus, ja Jeesuksen sanoman välistä eroa. Aavistus tästä Paavalin tulkitsemasta näkemyksestä lienee myös sen määritelmän perustana, minkä eräät kristillisten kirkkojen edustajat ovat uskonnosta esittäneet. Sen mukaan etenkin kristinusko on ihmissielun välitöntä suhtautumista Jumalaan; siinä ei ole kysymys laista eikä varsinaisesta siveellisyydestä. Ja tästä on tehty se käytäntöön suuresti vaikuttava johtopäätös, että kristinusko ei ratkaise mitään siveellisiä pulmia, esim. sodan ja rauhan kysymystä.

*

Siveellinen arvostaminen on luonteensa nojalla aina sidottu vastakohtiin. Kun jonkun asian määrittelimme hyväksi, sisältyy määritelmäämme samalla tämän „hyvän” vastakohta, „paha”. Kun määrittelimme urhoollisuuden, tiedämme pelkuruudeksi sen, mihin urhoollisuuden tuntomerkit eivät sovellu.

Tällaisiin vastakohtapareihin sidotulta siis näyttää se „laki”, jonka alaisuudessa totuudenetsijä elää. Kysyttänee, kuinka se voidaan voittaa, kuinka on mahdollista nousta sen yläpuolelle, koskapa itse Jeesuskin antoi vuorisaarnassaan *käskyjä*. Emmekö muka itse tietäisi, kuinka vaikeita nämä käskyt ovat toteuttaa, kuinka ne pitävät ihmisestä turhat luulot kaukana? Onko meidän kenties jumalykseyteen päättäksemme suljettava silmämme vuorisaarnan viitteiltä ja pyrittävä kaikessa syntisyydessämme Suuren Elämän armo-pöytään jättäen siveyskäskyt niille, joilla ei ole uskontoa?

Epäilemättä on niin, että me voimme suhtautua Jeesuksen käskyihin samalla tavalla kuin Mooseksenkin käskyihin. Jos näin on, onko kristinusko meille se „hyvä sanoma”, miksi sitä sanomme?

Vuorisaarnan käskyt, niinkuin muidenkin suurten opettajien ohjeet, ovat ilmauksia elämän laeista, joiden mukaan ihmisten tulisi elää. Mutta ne ovat, korkeammalta katsoen, tulkintoja itse henkisestä elämästä. Ne eivät ole toisistaan eristettyjä, vaan tähtäävät kaikki olemassaolon ykseyteen, siihen jumaluuteen, mihin kaikki vastakohtat häipyvät.

Tämä ykseys, taivaallinen Isä, on Jeesuksen sanojen mukaan *hyvyyttä ja rakkautta*.

Kysymys siitä, noudatammeko vuorisaarnan käskyjä lakina vaiko evankeliumina, on siis meille osaksi psykologinen probleema. Evankeliumin löydämme niistä, jos pidämme mielesämme, kun niiden mukaan koetamme elää, että niiden tarkoituksena on saattaa meidät maailman ja siveellisenkin elämäntaistelun yläpuolella olevaan ykseyteen, taivasten valtakuntaan, missä Isä hallitsee. Muutoin käskyt käyvät meille oman persoonallisuutemme heijastumiksi, niin että lopulta kuvittelemme voivamme täyttää ne . . .

Kristinuskon evankeliumi, lainalaisuudesta vapautuminen, on kuitenkin ilmaistu myös itse käskyissä, selvimmin viidennessä, missä meitä kehoitetaan rakastamaan vihollisiammekin, „jotta tulisitte taivaallisen Isänne pojiksi, sillä hän antaa aurinkonsa nousta niin pahojen yli kuin hyvienkin ja antaa sataa niin oikea- kuin väärämielisillekin”.

Jeesuksen seuraaja tahtoo siis omalla toiminnallaan vedota siihen ykseyden henkeen, siihen taivaalliseen Isään, jonka Poika hän henkiolentona itsekin on. Niinkuin aurinko suo kaikille eroituksetta valoa ja lämpöä, niin hänkin tahtoo jumalallisena olentona säteillä ympärilleen hyvää tahtoa, tehdä hyviä tekoja. P. E:n sanoja käyttääksemme:

„Hyvillä töillä ja rakkaudella on näet merkittävä sielullinen vaikutus ja seuraus: Jumalan, taivaallisen Isän näkeminen. Sen suuren rakkauselämän näkeminen, joka on kaiken takana, joka kaikkea kantaa sylissään, riippuu siitä, että me itse emme tiedä mistään pahasta, vaan rakastamme. Taivasten valtakunta tulee meille todellisuudeksi näkymättömässä maailmassa, jossa me elämme, ja jonka johtava elämänvoima on se rakkaus, jota kutsumme Jumalaksi, Isäksi . . .” (Jeesuksen salakoulu, s. 132).

Tähän pyrkiessään etsijä ihmeekseen huomaa, että elämän vaatimukset häneen nähden ovat samat kuin ennenkin, — ei, ne ovat entistä ehdottomammat, mutta niiden keskelle laskeutuu ylhäältä salattu elämä, joka sovittaa kaikki vastakohtat. Se vie kärjen kärsimykseltä, puutoksen köyhyydeltä ja kirouksen rikkaudelta. On kuin sanoin selittämätön kultainen lanka keräisi kaiken yhteen täydellisyyden ympyräksi kiertyen, kaiken ykseydeksi liittäen. Ihminen on jatkuvasti lainalaisessa maailmassa, mutta kuitenkin hän ei ole maailmasta; hän on epätäydellinen olento, todella „syntisistä syntisiin”, ja kuitenkin hänellä on samalla mahdollisuus rakastaa, antaa anteeksi ja nostaa niinkuin on Pojalla, joka Isänsä tuntee.

P. G. Bowen :

Tosi okkultismin tie

I

Etsi viisautta, joka on salassa, ja kaikki muukin on sinun, kun sen olet löytänyt.

Teosofia eli tosi okkultismi on tosi viisauden etsintää. Tosi viisaus on jumalallista viisautta, koska ei mikään voi olla täysin totta, mikä ei ole jumalallista.

Ihmiset antavat *teosofia*-sanalle monia erilaisia merkityksiä omien tarkoitustensa mukaisesti; se merkitys, minkä sille annan, on sen ainoa todellinen merkitys.

Okkultismi I. salatiede on paljon vähemmän määrätty nimitys, ja siksi sitä suuremmalla oikeutuksella voidaan käyttää eri tavoin ilmaisemaan kaikenlaisen salaisen tiedon etsintää. Mutta *tosi* eli jumalallinen *okkultismi* tarkoittaa vain yhtä ainoata asiaa: *jumalallisen viisauden etsintää salaisia polkuja kulkemalla.*

Muut okkultismin muodot saattavat johtaa yhden- tai toisenlaiseen tietoon ja valtaan, mutta tieto ja valta eivät ole *viisautta.*

Viisaus on tasapainon tila. Vain liikkumattomasti tasapainoiselta näkökannalta voidaan viisautta harjoittaa. Sen harjoittamiseen sisältyy yksilön täydellinen kiintymättömyys kaikkeen. Jos on olemassa kiintymystä tai vetäymystä johonkin, silloin ihminen suosii sitä, ja hänessä on vastenmielisyyttä muita kohtaan ja eristymistä niistä; hän ei saa pidetäksensä yllä sitä tasapainoa kaikkien asioiden kesken, joita ilman viisautta ei voida harjoittaa. Tosi viisaus merkitsee tilaa, missä vallitsee ehdoton kiintymättömyys *kaikkeen* elämässä, ja tämä merkitsee yhtä paljon ehdotonta *kiintymystä Elämään* jakamattomana kokonaisuutena.

Kaikkien muitten salaisten taitojen ja tieteitten harjoittaminen sulkee pois viisauden harjoittamisen, koska siihen sisältyy kiintymys yhteen erityiseen elämän puoleen, ja siis myös eristyminen muista.

Tulevan kokelaan täytyy ymmärtää, mitä edellä olen sanonut, ennen kuin hän tulee valmiiksi astuakseen askeleen tosi okkultismin Polulla.

Jokaiselle ihmiselle, joka lähtee etsimään totuutta, ilmestyy kaksi tietä. Ensimmäinen on hänen ulkopuolellaan, ja se

suuntautuu rajattoman kaikkeuden keskusta, minkä liepeillä hän itse näyttää olevan vähäpätöisenä atoomina. Toinen, joka alkaa siitä mistä ensimmäinenkin, suuntautuu kohti ihmisen oman olemuksen tuntematonta keskusta.

Tietämätön ihminen, joka perustaa kaikki arvostelmansa ilmiöille, säännöllisesti kääntyy ensimmäiselle tielle. Hän huomaa olevansa avuton ja tietämätön ja ajattelee sen tähden, että mitä hyvänsä totuutta lieneekin, sen täytyy olla hänen ulkopuolellaan. Hän alkaa siis sillä että palvoo ja jumaloi sitä olentoa tai niitä olentoja, jotka hän löytää, ja joilla näyttää olevan viisautta, toivoen siten saavuttavansa heidän suosionsa ja pääsevänsä jakamaan sen, mitä heillä on. Hänen uskonsa saa hänet rientämään milloin tämän, milloin tuon ihmisen luokse, joka ehkä väittää olevansa totuuden lähde, ja anomaan muutamia murusia tämän varastosta. Mutta hän ei vaivannäöllään voita mitään, niinkuin jokainen Elämän tutkija itsekin voi nähdä.

Ulkopuolinen tie on se tie, jota ihmiskunta yleensä on kautta aikojen kulkenut. Että se ei johda jumaluuteen, se voidaan selvästi nähdä, kun kivikauden villin, esim. bushmanin tilaa verrataan sivistyneen ihmisen tilaan. Aineellisissa ja älyllisissä saavutuksissa heidän välillään on suunaton ero, mutta henkisesti ero ei ole suuri, mikäli sellaista on. Poistakaa lait ja tavat, jotka sivistynyt ihminen on säättänyt edistääkseen aineellisia pyyteitään, ja katsokaa, onko hänessä enemmän kaikkiallisen veljeyden henkeä kuin villi-ihmisessä? Vastatkoon tähän yleinen historia, joka on sodan, valloituksen ja väärinkäytön historiaa.

Ulkopuolinen tie ei vie jumaluuteen. Se ei itse asiassa vie minnekään. Me voimme nähdä, kuinka joka taholla ne, jotka ovat kyllin kauan sitä kulkeneet, lopulta huomaavat sen häipyvän näkymättömiin ja jättävän heidät epäuskon tyhjyyteen, kaiken jumalallisen kieltämiseen. Kuitenkin ne, jotka ovat saavuttaneet tuon epäuskon tilan, ovat lähempänä jumaluutta kuin ne, jotka vielä matkaavat ulospäin sitä etsien. Tämän tahdon tehdä selväksi ennenkuin päätän.

Kääntykää nyt katsomaan sisäistä Tietä — tietä, joka johtaa ihmisen ulkonaisesta, maailmallisesta itsestä takaisin hänen olemuksensa syvyysiin. Ihminen saattaa katsoa sitä kauanakin näkemättä siinä sen suurempia lupauksia kuin ulkopuolisellakaan tiellä. Mutta jos hän katsoo tarpeeksi kauan ja kyllin älykkäästi, niin hän ennemmin tai myöhemmin alkaa havaita, että tämä on se Polku, jota kulkevat kaikki ne, jotka

näyttävät viisautta lähestyneen. Kun tämä näkemys hänessä herää, silloin hän on teitten risteyksessä.

Harvat kuitenkaan koskaan pääsevät elämän teitten risteyksestä, missä he näkevät ensimmäisen pilkahduksen Totuuden kaukaisesta säteestä. He ovat niin tottuneet olemaan riippuvaisia ulkonaisesta avusta, että he eivät uskalla astua sisäiselle Tielle, sillä se on tie, jota pyhiinvaeltajan on kuljettava yksinensä. Ne, jotka uskaltavat astua sillä joitakin epäröiviä askeleita, miltei aina kääntyvät takaisin, yksinäisyyttä kauhistuen. He syöksyvät takaisin teitten risteykseen, missä monet oppaat seisovat valmiina antamaan kainalosauvoja heikoille ja myymään Tien karttoja tietämättömille. Mutta nuo opastajat eivät ole auttajia vaan estäjiä; heidän karttansa ovat väärä, sillä he itse eivät ole milloinkaan astuneet sisäistä Tietä; heidän kainalosauvansa ovat pyhiinvaeltajalle hyödyttömät, sillä sisäisellä Tiellä ei ole tilaa millekään muulle kuin hänen omille jaloilleen.

Ja kuitenkin ihminen saattaa nähdä Totuuden ja tavallisesti näkeekin; yhtäkaikki hän kuluttaa eliniän tienhaarassa vavisten ja epäröiden, sisäänpäin kääntymistä peläten. Hän saattaa sulkea korvansa Totuuden hiljaiselle äänelle ja sulkea silmänsä sen etäiselle heikolle valolle ja hyväksyen jonkun oppaan avun kulkea sokeasti takaisin hyödyttömälle ulkonaiselle tielle.

Mutta muitakin on kuin näitä teitten risteyksessä esiintyviä oppaita. He eivät tee kainalosauvoja eivätkä tarjoile karttoja, vaan ääneti, äärettömällä kärsivällisyydellä he viittaavat sisäiselle Tielle. Miksi he itsepintaisesti niin tekevät, vaikkei edes yksi miljoonasta sitä kuuntele eikä huomaa? He tietävät saavansa kuninkaallisen palkinnon, jos vaikka yksi kymmenestä miljoonasta käy sinne, minne he viittaavat.

Miten usein onkaan opetettu, ja miten moni itsenäisesti ajatteleva kokenut, että tietoa ei voida antaa ihmiselle, vaan sen on noustava hänen sisimmästään, ennen kuin hän voi todella sanoa omistavansa sen? Ihmiset puhuvat opettajista, eikä yksikään opettaja kuitenkaan voi antaa tietoa siinä merkityksessä että panisi jotakin sieluun, missä aikaisemmin ei ollut mitään. Ennenkuin voi sanoa oppineensa jotakin, sen on ensin oltava omassa sielussa.

Ei kauan sitten, keskustellessani filosofisista kysymyksistä nuoren ystävän kanssa, minulla oli tilaisuus käyttää mäte-maattista laskelmaa, jonka ratkaisussa käytin aksiomina tun-

nettua algebran kaavaa, nimittäin että $(x + y) \times (x - y) = x^2 - y^2$.

Lopuksi sanoin ystävälleni: „Sinä hyväksyit selviönä edellä mainitun kaavan. Tyydyttääkö sinua sen totuus?”

„Tietysti se on tosi”, hän vastasi.

„Mutta kuinka pääset *tietämään*, että se on tosi?” kysyin itsepintaisesti.

„Kuinkako — tietysti siten että opin sen koulussa.”

„Tarkoitatko, että joku opettaja kertoi sinulle sen olevan toden, ja että sinä hyväksyit hänen väitteensä, niinkö?”

„Kyllä”, oli vastaus.

„Mutta *tiedätkö* todella, että hän antoi sinulle oikean tiedon? Voisitko sinä esimerkiksi panna meidän elämämme hänen sanojensa pantiksi?”

Ystäväni epäröi. Epäily nousi hänen otsalleen. Selvästi näkyi, että hän ei tienyt, oliko yhtälö oikea vai eikö. „Se on omituista”, hän sanoi. „Luulenpa, etten todellakaan tiedä, onko tuo sääntö oikea vaiko ei.”

„Miksi et itse ota selvää siitä?” minä huomautin. x ja y ovat tuntemattomia suureita — sanokaamme, että nuo kolme tulitikkua ovat x ja nuo kaksi y .”

Hän teki työtä käskettyä, ja pian hän huomasi, että väittäjä oli pätevä, niinkuin kuka hyvänsä voi todeta.

Huomaamme nyt, että nuori ystäväni vasta sitten *tiesi* säännön pätevyuden, kun hän oli itselleen sen todistanut. Hän ei siis siihen hetkeen saakka ollut oppinut mitään sitä koskevaa opettajaltaan. Aikaisemmin hän oli vain yksinkertaisesti hyväksynyt sokeasti toisen väitteet ja kuvitellut sen olevan totta. Mutta me huomaamme tästä enemmänkin, kun tutkimme tapausta tarkemmin: vasta sen *jälkeen* kuin tosi tieto oli tullut hänen omaan mieleensä, hän voi todella sanoa oppineensa opettajaltaan.

Mutkaton totuus on, vaikka monilta sen ymmärtäminen vaatii paljon ajattelua, että kaikki tosi tieto on ennakolta olemassa ihmisen sisimmässä, ja että se, mikä näyttää tulevan ulkopuolelta, on vain sisäisen tiedon ulkokohtaistumista. Ennen kuin ihminen todella tietää mitään, asia on jo hahmoitunut hänen sisällään.

Tästä käy selväksi, miten hyödytöntä on odottaa apua tai viisautta miltään ihmiseltä tai yleensä miltään ihmisen ulkopuolella. Sillä hetkellä kuin *tiedät*, että opettaja tai hänen sanansa ovat tosia, hän on lakannut opettamasta sinua. Sitä ennen hän ei opeta sinua, vaan antaa sinulle jotakin, minkä

joko hyväksyt sokeasti, ja mikä niinmuodoin pysyy ulkopuolella itseäsi, tai jonka käännät ulkopuoliseksi muodoksi, joka on yhteismitallinen sen pienen tiedon kanssa, joka joversoa sinussa itsessäsi.

Ne, jotka ymmärtävät tämän verran, heidän täytyy myös ymmärtää, että kaikki se sumu ja hämmennys, minkä he näkevät objektiivisessä eli ulkokohtaisessa maailmassa, on tulosta siitä heidän oman luontonsa osasta, missä heidän tajuntansa on.

Maailma — maailmankaikkeus — on kunkin ihmisen oma itse objektivoituna. Tästä oivaltamuksesta lähtien on ymmärrettävä, että *jumaluus*, jonka kuvittelee olevan avaruuk-sien keskussyvyyksissä, ei ole siellä, vaan ihmisen oman ole-muksen keskuksessa.

Ei yksikään opettaja voi *käydä* ihmisen *sisään* ja johtaa hänet kohti hänen keskustaan. Jokaisen on kuljettava tuo polku yksinään. Kaiken sen hänen ulkopuolellaan, mihin hän on turvannut, on annettava mennä menojaan, koska se vain pidättää häntä sisäänpäin suuntautuvalta matkalta; hän ei voi ottaa sitä mukaansa. Sisäänpäin kulkiessaan hän tapaa muita opettajia, jotka nousevat hänen eteensä, toisia, joilta hän tietää oppineensa, toisia, joita hän ei saa jäädä kuuntelemaan, jotta nämä eivät häntä pidättäisi. Opettajien Opettaja on Polun etäisessä päässä, ei neuvovana, eikä vielä edes tietä näyttävänä, vaan eteenpäin viittovana. Mutta näitä viimeisiä sanoja ei vielä ole välttämättä ymmärrettävä.

Kun ihminen kerran näkee sen sisälle, ja kaiken sen lävitse, mikä on hänelle ulkokohtaista — s.o. kun hän todella sen *tietää* — silloin se lakkaa olemasta hänelle tärkeä. Hän on imenyt sen kuiviin. Mitä arvoa siinä onkin ollut, se on tullut osaksi häntä itseään, ja hän antaa tyhjän kuoren mennä sitä kaipaamatta. Mutta niin kauan kuin ulkopuolinen esine näyttää ihmisestä tärkeältä, niin että hän takertuu siihen ja pelkää sen menettämistä, juuri niin kauan hän on siitä tietämätön, ja niin kauan se pitää häntä alallaan.

Kaikki ihmiset takertuvat yhteen tai toiseen asiaan ja kuvittelevat, että sellaiset heitä auttavat, kun kaikki se, mitä ne saavat aikaan, on, että ne antavat heille sen turvallisuuden tunteen, mikä tulee siitä, että on lujasti ankkuroitu.

Ihmisten maailma on maailmaan ankkuroituna, koska heistä se näyttää välttämättömältä; kuitenkin kaikki se, mikä siinä on välttämätöntä, on totuus, jonka sen näennäisyydet kätkevät. Kun ihmiset huomaavat tämän, se ei enää heitä hyö-

dytä, ja he antavat kaiken mennä. Silloin he tietävät, että kaikki, mikä siinä on todellista, on osa heitä itseänsä; se, mikä jällelle jää, on akanoita — harhaa, mikä ei ole todellista.

Ihminen alkaa todellisen edistymisensä ymmärtäessään, että kuta tärkeämmältä jokin ulkonainen esine tai asia hänestä näyttää, sitä varmempaa on, ettei hän sitä tunne.

Se, mitä sanon, ei ole uutta, vaan vanhaa, niin vanhaa, ettei ole ollut aikaa, jolloin se ei olisi ollut. Ajasta aikaan sitä on toistettu, ja sitä tullaan toistamaan ajasta aikaan. Kuitenkin vain harvat, jotka siitä ovat kuulleet, koettavat toimia sen mukaan, sillä he pitävät sitä liian vaikeana. Se ei ole vielä tullut osaksi heitä itseään. Sellaisia ovat ne, jotka hyväksyvät tämän sanan sitä ymmärtämättä, pakenevat maailmaa ja sen muotoja erämaihin ja luostareihin ja ajattelevat siten toteuttavansa opetusta. Sillä tavalla sitä ei toteuteta.

Erämaahan tai koppiin pakeneminen ei auta pääsemään ihmisen oman luonnon tietämättömyydestä ja hämmennyksestä, jonka ulkokohtainen kuva on puuhakas maailma. Ei suinkaan auta se, että heittää pois kaikki ulkonaiset muodot. Pikemminkin se estää. Ihminen voi sulkea tajuntansa sen olemassaololta, niinkuin simpukka kätkee päänsä hiekkaan, mutta näin toimiminen vain ankkuroi ihmisen vielä lujemmin — sekasorron maailma pitää hänestä kiinni, ja koska hän ei sitä huomaa, hän on lakannut pyrkimästä siihen, että sen tietäisi, ja hän on valvovan, taistelevan vangin asemesta nukuva vanki.

Vapauttakoon ihminen itsensä siitä tietämättömyyden tilasta, mikä on hänessä itsessään, ja joka vaatii häntä pitämään yhtä tärkeänä jokaikistä tämän ulkokohtaisen maailman muotoa — kotia, maaata, yhteiskuntaa, kirkkoa. Nähköön hän sen totuuden noiden sisällä, mistä ne kaikki ovat vain ahtaita ja vääristyneitä muotoja. Jos tuon totuuden tieto hänessä herää, muodot käyvät hänelle yhdentekeviksi.

Kun hän on niistä välinpitämätön, hän ei koeta niitä paeta eikä yritä niitä hävittää. Ajatelkoon hän, että jos hän pitää välttämättömänä paeta jotakin tämän maailman muotoa tai koettaa tuhota se, tuon muodon täytyy olla hänelle hyvin tärkeä. Olen sanonut ja osoittanut, että se, mikä ihmisestä näyttää tärkeältä, on sitä vain siksi, että hän ei sitä tunne.

— (Jatkuu).

Suom. J. Ptn.

Veljelleni ahdingossa

LAPS' JOULUN, JOKO EHTINYT
ON GOLGATALLE TIES?
SÄ KIRKKAUDESSA SYNTYNYT
NYT KÄRSIMYSTEN MIES.

SÄ, JOKA HYVÄÄ UNEKSIT
JA KAUNEUTTA MAAN,
SUN KORVIIS KAIKU HUUDOT VAIN:
NYT RISTIINNAULITKAA!

LAPS' JOULUN, TIEDÄ, PIMEYS
ON OSA JOKAISEN,
MI KULKEE VALON LÄHTEEN LUO
ITSENSÄ UHRATEN.

MUT TIEDÄ MYÖS, JOS LUJA ON,
NIIN KAHLEET KIRPOAA,
JA OTSAN ORJANTAPPURAAAN
VIEL' RUUSUT PUHKEAA.

JA SILLOIN KELLOT TAIVAISET
NIIN KIRKKAHINA SOI.
MUT MUISTA: PIINAN PERJANTAI
VAST' PÄÄSIÄISEN TOI.

Tuuli Reijonen.

Tutkistelu ilman mietiskelyä on ajan haaskaamista. Mietiskeleminen ilman tutkistelua on kohtalokasta.

Kungfutse.

Viisas tahtoo hidastuttaa puheensa ja tehdä tekonsa joutuisammiksi.

Kungfutse.

Uuno Pore:

Järjestys sekasortoon

Olemme tottuneet ajattelemaan, että toiset ruumiin elimistä ja toiminnoista ovat parempia ja jalompia kuin toiset. Ajattelempa, että pää, aivot ja ajatustoiminta ovat korkeampia kuin esim. vatsa, suolisto ja ruuansulatus. Joltakin kannalta katsoen eriarvoisuutta voidaan ehkä puolustaa, mutta suu-rempi totuus kuitenkin on samanarvoisuudessa. Luonnon kannalta katsoen ei ole arvoeroa. Viitteen tasa-arvoon saamme jo ihmisruumiista itsestään, sillä se, mikä kaikki elintoiminnot tekee samanarvoisiksi, on *verenkierto*. Ei sydän, ei verenkierto jaottele ruumiinosia „ylempiin” ja „alempiin”. Sama veri kiertää niin suolistossa kuin aivoissakin, niin jalkapohjissa kuin keuhkoissa.

Suuri opetus sisältyy tähän yksinkertaiseen toteamukseen. Luonto, elämä katselee samoilla silmillä kaikkia ruumiinosia, huolehtii kaikista samalla tavalla. Verenkierto yhdistää ihmisen elimet ja elintoiminnot yhdeksi tasa-arvoiseksi kokonaisuudeksi.

Näin on myös makrokosmoksessa, jota on nimitetty „suureksi ihmiseksi”. Suuri jumalallinen elämä on kaiken ilmenneen kannattaja. Sama suuri elämä ilmenee lukemattomissa muodoissa, huokuu henkeään tuhansien „naamioiden” kautta. „Hänessä me elämme, liikumme ja olemme.” Suuri elämä ei tee eroa ylempien ja alempien, hyvän ja pahan välillä, sillä kaiken, jopa n.s. pahankin perusta on Jumalassa: eihän voi olla mitään Suuren Elämän ulkopuolella.

Suuri Elämä, Jumala, on maailmankaikkeuden sydän ja verenkierto, joka kaikelle ilmenneelle suo voimaa ja rakkautta, niinkuin sen symboli ja elävä ilmennys, kultainen aurinko, luo valoaan niin hyvälle kuin pahoillekin.

„Älkää tuomitko, ettei teitä tuomittaisi”. Ei osaa tuomiksi tekeytyä se, joka jumalallisen rakkauden itsessään tuntee, sillä hän katselee ihmisiä ja elämää Jumalan silmillä: hänelle ei ole enää olemassa hyvää ja pahaa; on vain Ikuisen Elämän sopusointu. Hänen oma elämänsä samoin kuin koko ulkopuolinenkin maailma on salaperäisellä tavalla muuttunut järjestyksen Kosmokseksi, oltuaan sitä ennen ristiriitaisten voimien Kaaos. Hän on alkanut itsessään tuntea Suuren Elämän sydämen ja valtasuonien tykinnän: tämä uusi sävel nielee kaikki muut epäsoinnun äänet.

Ja ken tuon Yhden Ainoan Elämän sykkinnän itsessään tuntee, hän on astunut rajoitusten ja kahleitten maailmasta hengen maailman *vapauteen*. Sillä niinkauan me olemme kahleissa kuin asetumme Suuren Elämän henkeä vastustamaan. Ja täydellinen vapaus on vain Suuren Elämän käskyjen täydellisessä täyttämisessä.

Ihmisten *veljeyttä* ei enää voi epäillä se, joka veljeyden ytimen ja perustan itsessään tuntee. Hänelle se on elävä tosiasia, jonka olemassaolosta ei tarvitse filosofoida.

Kaikkien ihmisten *tasa-arvo* Jumalassa, Kristuksessa, Suuren Hengityksen osasina, on niinkään elävän elämän selviö hänelle, joka tajuaa saman hengen sykkivän jokaisessa elävässä olennessa, jokaisessa pyrkivän ilmenemään.

Hän on saattanut elämänsä sekasortoon järjestyksen, löytänyt vapauden, veljeyden ja tasa-arvon todellisen pohjan.

*

Meillä on taipumusta paljoo filosofoimiseen noista asioista, mutta emme osaa astua teoriasta käytäntöön, vertauskuvista todellisuuteen, vaikka jokainen aavistamme, että Todellisuus on aivan tuossa käden ulottuvilla. „Eroitus epävarmuuden ja varmuuden välillä ei ole niinkään suuri”, on sanottu. Se on vain askeleen mittainen: on astuttava kynnyksen yli, jonka edessä seisomme.

Miksi emme sitä tekisi? Miksi emme astuisi yön pimeydestä päivän valoon? Sillä se riippuu vain meistä. *Meidän* on astuttava tuo askel: Jumala on vastassa kynnyksen toisella puolen.

Musiikki yhdistää. Kohteliaisuus erottaa. Ne, jotka ovat yhdistetyt, rakastavat toisiaan. Ne, jotka ovat erotetut, kunnioittavat toisiaan. Liiallinen musiikki aiheuttaa vallattomuutta. Liiallinen kohteliaisuus saa aikaan etääntymisen.

Tunteiden yhdistämiseen ja tapojen sivistämiseen tarvitaan sekä musiikkia että kohteliaisuutta. Kohteliaisuus ja oikeamielisyys jalostavat toisiaan, ja silloin vähäpätöisiäkin ihmisiä kohdellaan kunnioittavasti. Kun tähän liitetään musiikin täydennys, silloin ylhäinen ja alhainen ovat sopusoinnussa.

Kungfutse.

Aimo Mela:

Dionysios Areopagita, kristillisen mystiikan isä

I

Dionysios, nimi, joka Ap. t. 17. luvun 34. jakeessa mainitaan Ateenan areopagin jäsenenä ja yhtenä niistä, jotka apostoli Paavalin puheen johdosta uskoivat hänen sanomaansa, on niitä pyhän kirjan nimiä, jotka helposti liukuvat silmiemme ohi. Niin ei asia Dionysios Areopagitan suhteen, kuten nimi historiallisine lisänimineen täydellisenä kuuluu, kuitenkaan aina ole ollut, sillä kokonaisen vuosituhannen ajan on tämä nimi kristikunnassa ollut innokkaan huomion kohteena ja sen mystikoille ylen rakas. Mutta tämänkin nimen kantaja on tullut julistetuksi petturiksi.

Tuomio ei tietenkään ole voinut kohdata itse apostolin oppilasta, josta tiedetään ainoastaan, että hän tuli Ateenan piispaksi ja oli erittäin kunnioitettu henkilö. Mutta tämä henkilö on tahdottu erottaa niistä opeista, jotka hänen nimellään kulkevat, ja väittää oppien esittäjän nimi väärennetyksi.

Moni varmaankin lukiessaan Pekka Ervastin teosta „Suuri seikkailu” tuli kiinnittäneeksi huomiotaan kohtaan, jossa tekijä antaa tohtori Kotkan salaperäiseltä professori Batorylta tiedustella, oliko Dionysios Areopagita Paavalin oppilas, mihin tietäjä vastaa: „Oli, luonnollisesti.” Arvattavasti P. E. tarkoittaa juuri Areopagitan oppien esittäjää, sillä jokainenhan ymmärtää kysymättäkin, että Uudessa Testamentissa mainittu Dionysios oli Paavalin käännyttämä ja siis hänen oppilaansa. Miksi „Suuren seikkailun” tekijä tätä seikkaa pitää tärkeänä?

Dionysios Areopagitan kirjoittamiksi esitetään joukko kirjoja, joita kahdeksan vuosisadan ajan kiistämättä on pidetty hänen itsensä kirjoittamina, mutta sen ajan kahden puolen on niitten alkuperäisyydestä käyty kaksi ankaraa kamppailua. Tämä kirjallisuus käsittää seuraavat teokset: „Jumalan nimistä”, „Taivaallisesta hierarkiasta”, „Kirkollisesta hierarkiasta”, „Mystillisestä teologiasta” ja „Kymmenen kirjettä”. Näissä kirjoissa mainitaan lisäksi kuusi teosta, joita ei kuitenkaan tähän mennessä ole löydetty, nimittäin: „Teologiset peruspiirteet”, „Jumalalliset hymnit”, „Symbolinen

teologia", „Jumalan vanhurskaasta tuomiosta", „Sielusta" ja „Intelligibeleistä [l. älyttävistä] ja aistittavista esi-
neistä".

Ensimmäiset tiedot kirjoituksista tavataan Innocentius Maronilaisen kirjeessä vuodelta 532. Jo Konstantinopolin kirkolliskokouksessa niitä vastustettiin, myöhemmissä kirkolliskokouksissa taas puolustettiin, ja m.m. Gregorius Suuri ja Maximus Confessor kirjoituksia puolustivat, ja paavit har-
rastivatkin niitten levittämistä Italiaan ja Ranskaan. V. 827 lähetti Itä-Roman keisari Mikael teosten kreikankielisen käsikirjoituksen Ludvig Hurskaalle, ja siitä lähtien niitä on säilytetty St. Denis'n luostarissa Parisissa. Tämän luostarin apotti Hilduin sitten identifioi Dionysioksen samannimisen Parisin kirkon perustajan ja gallialaisten kansallispyhimyksen kanssa. Tätä käsitystä vastusti kuuluisa skolastikko Abelard.

Kirjoitukset ovat sitten läpi keskiajan olleet rikkaina läh-
teinä kaikille mystikoille ja skolastikoille, ja monet kirkon etevimmistä miehistä ovat niitä käyttäneet, kuten Johannes Scotus Erigena, joka käänsi ne latinaksi, Hugo ja Rikhard St. Viktor, Albert Suuri, Tuomas Akvinolainen, Dionysios Chartreuseläinen, Gerson ja Henrik Suso. Professori Sormunen mainitsee lisäksi, että Pyhän Bernhardin morsiusmys-
tiikassa ja Bonaventuran, Mestari Eckartin ja Katarina Genualaisen kirjoituksissa Dionysioksen terminologia selvästi on näkyvissä, vieläpä nuoren Lutherin teos „Deus absconditus" (Kätkeyty Jumala) on syntynyt voimakkaan areopagitalaisen vaikutuksen alaisena.

Painoon tulivat teokset ensi kerran v. 1498, ja vuosisatojen kuluessa niistä on ilmestynyt lukuisia painoksia. Seuraavassa on lähdekirjana käytetty teologian professorin J. G. V. Engelhardtin v. 1823 Sulzbachissa ilmestynyttä saksankielistä käännöstä kommentaareineen ja hakuteosten muuten sangen niukkoja tietoja. Suomalainen professori Sormunen on niin-
ikään julkaissut suppeahkon areopagitatutkimuksen nimellä „Pseudo-Dionysios Areopagiitta ja hänen uusplatonilaisen mystologiansa pääpiirteet".

Teosten saksantaja koettaa määritellä, mitä on mystiikka yleensä, ja eritellä, mitä on oikea ja väärä mystiikka, ja hän huomauttaa, että vaikka uusplatonilainen filosofia suuresti muistuttaakin kristillistä mystiikkaa, on ero kuitenkin tarkoi-
tuksessa. Sormunen taas myöntää, että kristinusko melkoi-
sessa määrässä on omaksunut voittamansa uusplatonilaisuuden aatteita. Joka tapauksessa Engelhardtinkin mukaan se

silta, joka erinomaisen rikkaalla tavalla yhdisti uusplatonilaisen filosofian kristinuskoon, on juuri otaksuttu Dionysios Areopagita näissä kirjoituksissaan, ja huomaakin helposti, että niitten tekijä on lähtenyt platonilaisista koulukunnista, on niiden kirjoitukset hyvin tuntenut ja niitä rakastanut. Edelleen kristilliseen mystiikkaan on vaikuttanut Engelhardtin mukaan essealaisveljeskunta, vieläpä hän näkee yhtäläisyyksiä muhamettilaisenkin mystiikan, sufismin, kanssa.

Dalleus, eräs 16-sataluvun teologi, Areopagitan kiihkeä vastustaja, kertoo Aristideen apologiassaan apostolinoppi-laasta mainitsevan seuraavaa: „Hän on ollut mies, ihmeellinen uskossa ja viisaudessa, Ateenan piispa, jolla oli kirkas uskontunnustus, ja joka tuli marttyyrikuunuin kruunatuksi.”

Mutta Dalleus ei usko, että tämä Dionysios olisi kirjoitusten tekijä, sillä viiden ensimmäisen vuosisadan aikana kukaan ei mainitse Areopagitan kirjoituksia. Tämän todistamiseksi Dalleuksen tosin tarvitsee vain mainita muutamia kuuluisimpia kirkkoisia kuten Augustinus, Krysostomus, Irenaeus y.m. ja hänen mukaansa olisi mahdotonta, ettei esim. Irenaeus olisi kirjoituksia tuntenut, jos ne olisivat olleet olemassa.

Voitaneen kuitenkin kysyä: kuinka kirjoitukset olisivat olleet Irenaeukselle tunnettuja, jos niitä ei oltu päästetty julki-suuteen, vaikkakin otaksuisimme, ettei tältä kirkkoisältä ainoakaan kirjoitus olisi jäänyt tuntematta eikä hänen omissa kirjoituksissaan mainitsematta, vielä lisäksi otaksuen, että jokainen hänen kirjoittamansa pergamenttiliuska olisi jälki-maailmalle säilynyt sekä olisi myöskin Dalleukselle tunnettu. Dalleuksen todistelua täytynee pitää pätemättömänä tieteellisen totuuden perustukseksi.

Senkin, että Dionysios jaottelee enkelijärjestöt yhdeksään luokkaan, mutta sellaiset kirkkoisät kuin Irenaeus, Origenes ja Augustinus sensijaan enkelijärjestöistä puhuessaan eivät tällaista selvää jaotusta tunne, vaikkakin he mainitsevat nimeltä useita samoja enkelijärjestöjä, joista Dionysioskin puhuu, katsoo Dalleus todistavan sitä, ettei näillä kirkkoisilla ollut käytettävänä Areopagitan teoksia. Tällainen todistelu jälleen on yllättävän nurinkurista. Vaikka tosin noille kirkkoisien satunnaisille ja irrallisille lausunnoille ei voitane mitään suurempaa todistusvoimaa antaa, niin todistavat ne päinvastoin kuitenkin heidänkin tunteneen juuri samoja oppeja, joista Dionysios puhuu. Kuitenkaan ei ole välttämätöntä, että he olisivat niitä häneltä saaneet.

Dalleus esittää myöskin muutamia seikkoja, jotka hänen

mukaansa ovat ristiriidassa historiallisten tosiasioiden kanssa. Sellaisena hän mainitsee m.m. seitsemännen kirjeen kohdan, jossa Dionysios yhdessä erään filosofi Apollofaneen kanssa kertoo olleensa Heliopoliksessa Egyptissä ja Kristuksen ristiinnaulitsemisen hetkellä siellä havainneensa merkillisen auringonpimennyksen. Tätä pitää Dalleus arveluttavana „juttuna”, koska Dionysios ei olisi sitä voinut kertoa, ellei hän olisi sitä jostakin saanut, mutta sitä ei tavata Papiamalla, Hegesippukselle, Irenaeuksella eikä edes Eusebiuksella, ja Origeneskin, joka sen tosin kertoo, sanoo auringonpimennyksen havaitun Judeassa mainitsematta mitään Egyptistä. Tässä siis Dionysiokselle taas on asetettu vaatimus, että hänen olisi ollut lainattava tuo n.k. juttunsa, jonka silminnäkijänä hän kertoo olleensa, joltakin itseään parisataa vuotta myöhemmältä kertojalta. Origeneskaan ei sellaiseksi kelpaa, vaikkakaan hänen kertomuksensa ei mitenkään sulje pois mahdollisuutta, että auringonpimennys olisi havaittu myöskin Egyptissä.

Tämä Dalleuksen vastatodistus perustuu siihen, että hän pitää kertomusta auringonpimennyksestä mielikuvituksellisena välittämättä siitä, että se kerrotaan myöskin Matt. 27: 45 ja Mark. 15: 33.

Dalleus myöntää kyllä, että Areopagitan teokset sisältävät sellaista salattua viisautta, joka noina rauhattomina ensimmäisinä vuosisatoina olisi täytynyt pitää suljetuissa paikoissa. Sellaisen väitteen tekeekin Bellarminus, jolloin Dalleuskin tunnustaa, että siinä tapauksessa kirjoitukset tietysti voisivat olla oikeita. Tällä Dalleus myöntää oman todistelunsa pätemättömyyden, mutta hän hypähtää vain keveästi vaikeuden yli huudahtaen: „Kuinka kirjoitukset olisivat voineet niin kauan säilyä piilossa!” Kuitenkin me tiedämme, että Uuden Testamentin ja apokryfakirjoitusten käsikirjoituksia vielä viime vuosisadalla on löydetty Sinain luostarista, jossa niitä on pidetty kätkössä yli tuhat vuotta. Halloix väittääkin, että kuuden ensimmäisen vuosisadan aikana kirjoitukset ovat joillekin harvoille olleet tunnetut, mutta niitten tekijä on toivonut, ettei niitä annettaisi muitten kuin pappien käsiin. Siitä huolimatta että Dalleus itse siteeraa „Kirkollisen hierarkian” 1. luvun 5 §:n näin kuuluvan kohdan: „Vihkimyksessä ymmärrettyjen pyhien symbolien perusteita ei saa ilmaista” ja myös Dionysioksen varoituksen Paavalin toiselle oppilaalle, Timoteukselle: „Koska pyhät jumalalliset asetukset eri asteissa annetaan järjestyksessä jokaiselle ansion mukaan, on

pyhä velvollisuus huolehtia siitä, ettei niitä anneta kenellekään muulle kuin samassa asteessa olevalle vihitylle" ei hän tähän selitykseen kiinnitä mitään huomiota.

Kirjoituksissa tavattavat muutamat historialliset epäjohdonmukaisuudet selittää Halloix myöhempien kopioitsijoiden lisäyksiksi.

Kirjoitusten kieliasua pidetään suuresti poikkeavana sen ajan apostolinoppilaitten yksinkertaisesta tyylistä. Tätä pitää Sormunenkin vahvana todistuksena kirjoitusten alkuperäisyyttä vastaan, mikä siis merkitsisi, että ne polveutuisivat myöhäisemmältä uusplatonismin ajalta. Mutta eikö tämä pikemmin voisi todistaa päinvastaista? Sillä onhan luonnollista olettaa, että aikansa korkeimman sivistyksen omaavan, äidinkieltään käyttävän areopagin jäsenen kielenkäyttö poikkeaa noitten juutalaisten, vaikkapa hellenistisestä sivistyksestä osallistuneitten kirjoittajien kielenkäytöstä, ja jos taas joitakin myöhäissyntyisempiä sanontatapoja kirjoituksissa esiintyy, niin myöskin ne voidaan aivan helposti olettaa kopioitsijoiden aikaansaamiksi noina monina vuosisatoina, joten tällekin vastatodistukselle tuskin voidaan myöntää sitä arvoa, mikä sille on tahdottu antaa.

Yhtenä vastatodistuksena, jolle m.m. Sormunen antaa suuren merkityksen, mainitaan se, että areopagilaisten teosten teologian väitetään suuresti poikkeavan apostoli Paavalin teologiasta. Voi arvata, että tämä onkin ollut pääasiallinen ja ratkaisevin syy teosten hylkäämiseen. Teologinen tiede ei enää väittele teosten alkuperäisyydestä, vaan katsoo toteennäytetyksi, että ne ovat syntyneet viidennen vuosisadan vaiheilla, ja että niitten vaikutus nykyään sanottavammin on havaittavissa vain itämaisessä, ortodoksisessa kirkossa. Sensijaan on esitetty useita erilaisia teorioja siitä, mikä on ollut väärennysten tarkoituksena. Tässä esiintyy nimittäin muuan vaikeus. Kun ei ole voitu kieltää, että kirjoitusten tekijä on ollut sängen oppinut, hurskas ja kunnioitettava henkilö, on ollut vaikea yhdistää tällaisia ominaisuuksia väärentäjään.

Verrattain vähäininkin perehtyminen kiistaan areopagilaisten teosten alkuperäisyydestä paljastaa kuitenkin sen tosiasian, että väite väärennyksestä on hatarasti perusteltu ja kysymystä on joka tapauksessa pidettävä avonaisena.

Enemmän meidän tunteillemme puhuu teosten puolesta se, että kristikunnan kaikki suuret mystikot, kirkon itsensä tunnustamat suuret opettajat, Lutherkin mukaan luettuna, niitä ovat ahkerasti tutkineet ja niistä ammentaneet hengenravin-

toa. On luonnollista, että hekin ovat niitten, myöhemmin uusplatonilaisuuden nimellä tunnetun hengen huomanneet, mutta siitä huolimatta tai kenties juuri siitä syystä he eivät ole niitä hylänneet. Tosin Sormunen sanoo Lutherin myöhemmin teokset hylänneen, mutta mitenkä hänkään niihin sisimmässään suhtautui, ei liene selvillä, sillä saattaisi hyvin ymmärtää, ettei hän katsonut Areopagitan teoksia suurille joukoille sopivaksi luettavaksi niitten esoteerisen sisällön vuoksi, niinkuin sitä ei tarkoittanut itse tekijäkään.

Raamatunkin kirjoihin on meidän tyydyttävä sellaisinaan, vaikka niistä monien suhteen tiedetään, että kirjoittaja on toinen kuin se, jonka nimellä kirja kulkee, ja monien suhteen alkuperäisyys on varsin epävarma. Kristillinen lukija voi kuitenkin ilokseen huomata, etteivät epäilykset tekstin suhteen häntä häiritse. Se, mikä tämän varmuuden hänelle antaa, on kirjoitusten henkeen syventyminen.

Antakaamme siis Dionysios Areopagitan itsensä puhua puolestaan, jolloin jokainen voi päätellä, onko se, joka niin puhuu, petturi.

Yhtäläisyydet Dionysioksen maailmankatsomuksen ja uusplatonilaisen filosofian välillä ovat ilmeiset. Yliaistillista maailmaa ja käsitystään Jumalasta Dionysios selittää pääasiassa teoksissaan „Jumalan nimistä” ja „Taivaallisesta hierarkiasta”. Nämä teokset ovat niin täynnä sellaisia ainutlaatuisia superlatiiveja kuin „iki-”, „alku-” ja „yliolevainen” j.n.e., että se tekee teosten lukemisen ja ymmärtämisenkin raskaanlaiseksi, mutta Dionysios koettaa niissä kuitenkin suuremmoisella tavalla kuvata sitä, mikä hänen omienkaan sanojensa mukaan ei ole kuvattavissa. Hän nimittää Jumaluutta seuraavankaltaisilla nimityksillä: „Jokaisen ykseyden käsittävä ykseys”, „Sanaton sana”, „Käsittämättömyys”, „Nimettömyys”, „Ei minkään olevaisen kaltainen, mutta kaiken olevaisen aihe” j.n.e.

Jumalan kolminaisuus esiintyy ilmennyksessä ikäänkuin kolmena substanssina, mutta käsittämättömällä tavalla Jumaluudesta on kasvanut Jeesus, Ikuinen ottanut ajallisen muodon meidän luonnossamme. Isä ei kuitenkaan ole Poika eikä Poika ole Isä, sillä yläpuolella on kaiken aiheuttaja, Käsittämätön Jumaluus. Dionysios huomauttaa nimenomaan, että mainitessaan sellaisia yliaistillisia salaisuuksia kuin Jumala, Elämä, Oleminen tai Sana, ei hän tarkoita niitä itseään, vaan niistä lähteviä voimia.

Kaikki olevainen on jaettu kolminaisiin ryhmiin, joita kut-

sutaan triadeiksi. Se alkaa Jumalan ensimmäisestä ominaisuudesta, joka on hyvyys. Hyvyys muodostelee muodotonta. Vertauskuvana siitä on auringonvalo, minkävuoksi hyvyyttä myös nimitetään valoksi. Mutta Dionysios tahtoo huomauttaa, ettei hän sano, kuten vanhan ajan opit, että aurinko olisi näkyvän maailman hallitsija, sillä hallitsija on Jumalan näkyvätön olemus, hänen ikuinen voimansa.

Jumalan voimana on siis hänen hyvyytensä valo, mutta Jumala on myöskin järjen valo, ja hän on kauneuden valo. Nämä kolme ulottuvaisuutta Hengellä on, sanoo Dionysios.

Kaikki rakkaus ja kauneus tulee hyvyydestä. Nimitämepä rakkaudeksi jumalallista, enkelimäistä, henkistä, sielullista tahi luonnollista, aina ymmärrämme sillä sitä yhdistävää voimaa, joka saattaa korkeammalla asteella olevan huolehtimaan alemmasta, samalla asteella olevat keskinäiseen ymmärtämykseen ja alemman pyrkimään ylemmän luokse. —
(Jatk.).

Dion Fortune:

Mies, joka etsi

(Jatko ja loppu)

Joitakin viikkoja myöhemmin muuan rouva Tyndall toi tyttärensä Elainen virkaveljeni tutkittavaksi. Näytti siltä, että tytöllä oli harha-aihimuksia. Erinäisiä kertoja hän jo oli hälyyttänyt talon väen ilmoittamalla, että hänen huoneessaan oli mies. Hän kuvitteli kuulevansa, kuinka joku kutsui häntä, ja hänelle oli tullut tavaksi lähteä öiseen aikaan kävelylle, ja usein hän sitten huomasi olevansa uuvuksissa peninkulmien päässä kotoaan ja sai keksiä parhaimmat mahdolliset paluukeinot.

„Teillä ei ole muistin menetyksiä?” kysyi Taverner.

„Ei koskaan”, sanoi tyttö. „Tiedän tarkalleen, missä olen ja mitä teen. Minusta tuntuu kuin olisin hukannut jotakin ja etten saa lepoa ennen kuin olen sen löytänyt. Menen ulos katselemaan — en tiedä mitä. Tiedän kyllä, että on naurettavaa käyttäytyä sillä tavalla, mutta tämä ylyyke on niin väkevä, että alistun siihen vasten tahtoonikin.”

„Tunneteko pelkoa sen läsnäolon takia, minkä tunnette huoneessanne?”

„Aluksi pelkäsinkin, se tuntui niin kummalliselta ja kaamealta, mutta nyt olen piinatumpi kuin ennen. Ikäänkuin tahtoisin muistaa nimen, joka on päässyt livahtamaan mielestä. Tiedätte kai, miltä sellainen tuntuu?”

„Haluaisin saada tyttärenne silmälläpitooni hoitoaani”, sanoi Taverner äidille, ja siitä ymmärsin, että hän ei pitänyt tapausta sellaisena joka-päiväisenä sairautena kun miltä se näytti.

Neiti Tyndall sijoitettiin pikaisesti Hindheadin hoitolaan, missä Tavernerin päämaja oli, vaikka hän käytti Harley Streetin varrella olevaa hu-

neustoaan vastaanottoihin. Minä pidin tytöstä. Häntä ei voinut väittää häikäisevän kauniksi, mutta hänellä oli luonnetta.

Jonkun aikaa potilaamme vietti normaalin tytön elämää; sitten, eräänä iltana, hän tuli luokseni.

„Tohtori Rhodes”, hän sanoi, „tahtoisin lähteä taas kävelemään yön aikana. Ette kai pahastu kovin, vaikka lähden? Ei minulle tule mitään vahinkoa; minä tiedän mitä teen, mutta olen niin rauhaton, että minun on välttämättä päästävä väljemmille paikoille.”

Minä puhuin asiasta Tavernerille. Tiesin hänen menettelytapojensa mukaista olevan, että potilaitten oli saatava mahdollisimman paljon noudattaa päänäpistöjaan.

„Päästä hänet kaikin mokomin menemään”, hän sanoi. „Mene hänen kanssaan ja katsele, mitä hän tekee. Emme voi antaa hänen kuljeskella näillä nummilla itsekseen, vaikka en kuvittellekaan, että hänelle mitään pahaa tapahtuisi.”

Neiti Tyndall ja minä menimme keväisen yön lämpimään pimeyteen. Hän kiihdytti askeleensa hiljaiseksi, vaivattomaksi juoksuksi, mikä vei meidät nopeasti yli kanervapolkujen. Kapusimme Hindheadin kukkuloille, ja nousu uuyutti nopeata vauhtiamme. Me hengähdimme pienen mäntymetsikön varjossa.

„Kuunnelkaa”, sanoi tyttö, „miten hiljaista. Tiedättekö mitään linnuista? Meillä on pöllö lähellä kotiamme, ja se viheltää kolmella äänellä. En ole koskaan päässyt perille, missä se on. Kuulen sen äänen useasti hämärän tultua.”

Olimme sivuuttaneet sen kohdan, missä vanha kärrytie kulki poikki nykyaikaisen viertotien. A'apuolellamme oli murhatun merimiehen muistolle omistettu patsas, ja yläpuolellamme oli suuri kelttiläisristi, joka antaa rauhan hirtettyjen sieluille. Kaukaa hiljaisesta yöstä, Thursleyn suunnalta, kuu'ui täyttä kurkkua ajavan auton ääntely. Katselimme, kuinka se suhahti ohitsemme varjona omien heijastinlyhtyjensä jälessä. Ajattelin villiä ajoani rannikolle ja kysyin itsekseni, olisikohan tässäkin samanlainen kidutettu sielu, joka nopeudel'a koetti päästä sisäistä helvettiään pakoon. Viere'läni oleva tyttö tarttui äkkiä käsivarteeni.

„Minusta tuntuu kuin sieluni kiskottaisiin ruumiistani”, hän läähätti. „Minut kiskotaan pyörteeseen. Mitä tapahtuu? Mitä tämä merkitsee?”

Rauhoitin häntä parhaan kykyni mukaan, ja me käännyimme kotia kohden. Neiti Tyndall oli nyt tavattomasti kiihtynyt ja jännittynyt. Joka pensaan kohdalla hän hätkähti.

Äkkiä hän pysähtyi kuuntelemaan.

„Nyt se tulee”, hän sanoi.

Kumpikaan meistä ei nähnyt mitään, mutta olin yhtä varma kuin hänkin, että me emme o'leet kahden.

„Näillä seuduil'a on paljon mustalaisia”, minä sanoin.

„Ei siinä ole musta'aisia”, hän vastasi, „se on Läsnäolo. Minä tunnen sen hyvin. Ei ole syytä tulla levottomaksi. Se ei koskaan tee pahaa, mutta eikö se tunnu omituiselta?”

Hän vaikenä ja katsahti minuun kasvat pingoittuneina siinä epävarmassa valaistuksessa, joka on ennen kuun nousua. „Tahtoisin jotakin, tohtori Rhodes; en tiedä, mitä se on, mutta minä tahdon sitä kuolemaani saakka, enkä koskaan tahdo mitään muuta. Ellen sitä löydä, tiedän eläneeni elämäni turhaan.”

Palatessamme kuulumme, että Taverner oli ulkona. Hindheadin tienristeyksessä oli tapahtunut onnettomuus; paikalliset tohtorit eivät olleet

tavattavissa, ja Taverner, vaikka hän ei antanutkaan yleistä lääkärihoitoa paikkakunnalla, oli kutsuttu puhelimitse antamaan ensiavun. Neiti Tyndall toivotti minulle hyvää yötä ja meni huoneeseensa, ja minä olin pohtimassa vuoteeseen menoa, kun puhelin soi.

„Sinäkö, Rhodes?” sanoi Tavernerin ääni. „Tuon täältä miehen tullessani. Tahdotko järjestää vuoteen kirurgista tapausta varten?”

Ei kulunut kauan ennenkuin kuulin auton äänen ulkoa, ja riensin auttaamaan väliaikaisten parien kantajia.

„Toinen omituinen yhteensattuma”, sanoi Taverner ja hymyili toisella suupielellään, minkä ilmeen hän oli varannut epäilykselle, ja minä näin, että mies, jota nostimme, oli Arnold Black.

„Mutta silloinhan auto, jonka kuulimme ajavan Portsmouthin tiellä, oli hänen”, minä huudahdin.

„Sangen todennäköisesti”, sanoi Taverner. „Hän ajoi tavanmukaista vauhtiaan, ei viitsinyt ottaa huomioon teitten risteyskohtaa ja ajoi penssaikkoon.”

„Ohjauspyörä meni varmaankin epäkuuntoon”, minä sanoin.

„Taikka miehen pää”, sanoi Taverner.

Me saimme potilaamme vuoteeseen ja järjestelimme häntä yökuuntoon, kun hoitajatar tuli kertomaan, että neiti Tyndall oli kovin kiihtynyt. Me jätimme naisen hoitamaan Blackia ja menimme tytön huoneeseen.

Tapasimme hänet vuoteessa istumassa — kiihtyneenä, niinkuin hoitajatar oli ilmoittanut, mutta vielä itseänsä hillitsevänä.

„Se on se Läsnäolo”, hän sanoi „se on niin voimakas, että minusta tuntuu siltä kuin millä hetkellä hyvänsä voisin nähdä jotakin.”

Taverner heikensi valoa. „Koettakaamme, saammeko nähdä sen viahdukselta”, hän huomautti.

Mystikolle on erikoista, että hän ärsyttää niiden sisäisiä aisteja, joiden keralla hän on, eikä Taverner ollut mikään tavallinen mystikko. Minussa ei ole mystikon aineksia, mutta kun astraaliolennot ovat liikkeellä, minulla on samanlainen tunne kuin se, minkä lapsuudessamme selitimme johtuvaksi siitä, että hanhi käveli asianomaisen haudan ylitse. Taverner kuvaili minulle useasti sen näköä, josta nuo tuntemukset johtuivat, sikäli kuin hänen harjaantunut silmänsä ne näki, ja hieman totuttuani kykenin määrittelemään suunnan, mistä värähtelyt tulivat, vaikka harvoin näin mitään.

Odotellessamme hämärässä huoneessa koin tämän tuntemuksen, ja silloin Taverner huudahti:

„Katsopa, Taverner, sinunkin täytyy nähdä tämä, sillä se on eteerinen kaksoispuoli, joka on lähtenyt ruumiista.”

Vuoteella olevan tytön vaiheilla häilyi ruumisarkun muotoinen harmaa usvapilvi. Tarkatessamme sitä minä näin sen hahmoutuvan, ja erotin siitä ihmisen selvät ääriviivat. Hitaasti piirteet selventyivät, ja minä tunsin Arnold Blackin liihat punanahkan juonteet. Tyttö nousi kyynärpäitensä varaan ja tuijotti hämmästyksissään vierellään näkyvään hahmoon. Sitten hän huudahtaen koetti kerätä harmaan usvan syliinsä.

„Se on tullut — se on tullut”, hän huudahti. „Katsokaa! Minä voin nähdä sen. Se on todellinen.” Mutta käsin tuntumaton aines väisti hänen otteensa, kädet kulkivat sen lävitse kuin läpi usvapilven, ja tuskaisesti parahtaen hän hapulli muotoa, jota hän ei voinut pidättää.

„Mitä tämä kaikki merkitsee?” minä kysyin Taverneriltä.

„Kuolemaa, ellemme saa sitä takaisin”, hän sanoi. „Se on Blackin eteerinen kaksoispuoli, se mitä sinä sauaisit hänen haamukseen, se hieno

ruumis, jossa elinvoimat ovat. Se on tunteitten ajamana, ja koska se tällä hetkellä on vapaa, se on tullut pyyteittensä kohteen luokse — menneisyydessä rakastamansa naisen jälleensyntyneen sielun luokse. Astraaliruomis on ollut täällä monta kertaa; se se oli, mistä tyttö oli tietoinen, ja jota hän sanoo 'Läsnäoloksi', mutta se ei ole koskaan aikaisemmin pystynyt tulemaan näin selväpiirteisessä muodossa. Se merkitsee, että Black on lähellä kuolemaansa. Meidän täytyy koettaa, saammeko tämän harmaan hahmon pa'aamaan takaisin lihamajaansa."

Taverner laski kätensä tytön olkapäälle pakottaen hänet kuuntelemaan. „Tu'kaa mukaan”, hän sanoi.

„Minä en voi jättää Sitä”, tyttö vastasi koettaen jälleen haparoida varjo- maista muotoa.

„Se seuraa teitä”, sanoi Taverner.

Tyttö nousi lauhkeasti. Kiersin aamuvaipan hänen hartioilleen, ja Taverner piti ovea hänelle auki. Hän kulki edellämme käytävään, harmaa sumuhattara ajalehti hänen jäljissään ääriviivojen himmentyessä muodottomaksi usvaksi. Se ei nyt ollut vaakasuoja, vaan pystyasentoinen ja muistutti levyä, jota kannatetaan yhdestä ku'masta. Tyttö laskeutui edellämme käytävän portaita; sen huoneen ovella, missä Black lepäsi, hän pysähtyi hetkeksi, mutta astui sitten sisään ja hätkähti, kun huoneen yövalaistus paljasti hänelle miehen, joka makasi vuoteessa.

„Minä — minä pyydän anteeksi”, hän änkytti ja aikoi peräytyä, mutta Taverner työnsi hänet edellään ja sulki oven.

Hän vei tytön hiljaa vuoteen ääreen. „Oletteko koskaan nähnyt tätä miestä?” hän kysyi.

„En koskaan”, tämä vastasi tuijottaen oudosti lumottuna pieluksilla lepääviin kasvoihin.

„Katsokaa suoraan itseenne, katsokaa silmästä silmään alastonta sie-luanne ja kertokaa minulle, mitä hän teille merkitsee”.

Tavernerin tahti pakotti hänet, ja tämän päivän pintakiilto hävisi hänestä; suurempi minä, joka oli säilynyt kautta aikojen, liikahteli, heräsi, ja otti hetkeksi ha'ituunsa penemmän persoonallisuuden.

Ihmishenki ja kahden sielun kohtalo oli vaakakupissa, ja Taverner pakotti tytön näkemään loppupäätöksen.

„Katsokaa suoraan syvempään itseenne ja kertokaa minulle, mitä tämä mies on teille.”

„Kaikkea!”

Tyttö katsoi häneen ikäänku:n olisi voittanut kilpailun.

„Mitä teette hänen hyväkseen?”

„Kaiken.”

„Ajatelkaa tarkoin ennen kuin sidotte itseenne lupauksella, sillä jos saatte tämän sielun takaisin ruumiiseensa ja sitten petätte lupauksenne, teette sangen suuren synnin.”

„En voisi sitä rikkoa vaikka tahtoisin”, vastasi tyttö. „Jokin minua itseäni voimakkaampi pakottaa minua.”

„Käskekää sitten sielua palaamaan ruumiiseen ja elämään jälleen.”

„Onko hän kuo!lut?”

„Ei vielä, mutta hänen elämänsä on langan varassa. Katsokaa, voitte nähdä sen.”

Me katsoimme ja näimme, että hopeanhohtoinen usvalanka liitti harmaan hahmon vuoteessa lepäävään ruumiiseen.

„Kuinka saan hänet palaamaan ruumiiseen?”

„Keskittäkää ajatuksenne ruumiiseen, niin hän vetäytyy siihen takaisin.”

Hitaasti, empien hän kumartui ta'uttoman miehen ylitse ja keräsi rusetuneen, runnellun ruumiin syliinsä. Silloin näimme, kuinka harmaa häilyvä usva vetäytyi lähemmäksi ja lähemmäksi ja vähitellen imeytyi aineelliseen muotoonsa.

Black ja Elaine Tyndall menivät kuusi viikkoa myöhemmin naimisiin ja lähtivät viettämään kuherruskuukauttaan kilpa-autossa, joka oli pelastettu pensaikosta. Ohjauspyörässä ei ollut vikaa.

Pa'atessamme kotiin heidän lähtöään katseltuamme, minä sanoin Tavernerille: „Useimmat ihmiset sanoisivat, että sinä olet naittanut keskenään kaksi hullua, joi'la oli yhteiset houreet.”

„Ja useimmat ihmiset olisivat todistaneet heidät molemmat sairaalaan sopiviksi”, vastasi Taverner. „Kaikki, mitä tein, oli sitä, että tunnustin kahden suuren luonnonvoiman vaikutuksen, ja sinä näet tuloksen.”

„Kuinka sait tämän tarinan syntyään?” minä kyse'lin.

„Se oli hyvin yksinkertaista”, sanoi Taverner, „yhtä yksinkertaista kuin ihmisluontokin. Sinähän tiedät menetelmäni. Minä uskon, että meillä on monia elämiä ja voimme vaikuttaa toisiimme ajatuksillamme, ja minä huomaan, että uskoni luo usein valoa sinne, missä tavalliset ajatukset epäonnistuvat.

Ota nyt Blackin tapaus. Tavallinen tohtori olisi sanonut, että hänen alitajuinen sielunelämänsä huiputti häntä; no niin, sehän oli mahdollista, ja siksi minä valauduin lukemaan hänen menneitten elämiensä tarinan siitä, mitä me sanomme akaashiksi aikakirjoiksi, mihin kaikki ajatukset kertyvät. Minä huomasin, että hän oli useissa aikaisemmissa elämissä ollut liittyneenä erääseen vastakkaista sukupuolta olleeseen yksilöön, ja että viimeisessä elämässään hän oli ollut riittävän vaatelia anellakseen naisen suosiota, vaikka tämä oli kuninkaallisen perheen jäsen ja hän itse vain onnenkijasoturi.

Palkinnoksi røyhkeydestään hänet syöstiin palatsin katolta, ja hän murskautui kuoliaaksi pihamaan kivetykseen. Nyt voit ymmärtää, miksi syöksylento herätti hänessä vanhat muistot eloon; voit myös ymmärtää, miksi hänestä tuntui siltä kuin hänen 'mahansa olisi ollut epäkunnossa', kun hän näki kuvia Egyptistä, sillä tuo kaikki oli tapahtunut egyptiläisessä elämässä. Nykyään elää paljon ihmisiä, joilla on ollut egyptiläinen menneisyys; näyttää siltä, että meillä on sellainen aikakausi.

Voit myös ymmärtää, miksi Black piti nopeasta vauhdista; se herätti hänessä hämäriä muistoja hänen viimeisestä yhteydestään siihen sieluun, jota hän etsi. Jos hän voi palata vanhoja jälkiään siihen kohtaan, jolloin hän syöksyi ilmassa, hän olisi voinut löytää kaipaamansa naisen jäljet. Hän joutui toistamaan mahdollisimman tarkoin ne o'osuhteet, missä hän viimeksi oli tuntenut tämän naisen.

Niinkuin jo olen sinulle kertonut, muistot heräsivät, ja Black lähti etsimään naista, jonka keralla hän oli elänyt elämä elämältä, ja nähtyään sa'aisista aikakirjoista heidän uudistuneet liittonsa minä tiesin, että oli vain ajan kysymys, milloin he taas joutuisivat yhteen, ja minä toivoin vilpittömästi, että nainenkin muistaisi menneisyyden ja olisi vapaa ottamaan hänet miehikseen. Ellei hän olisi ollut vapaa, meillä olisi ollut, niinkuin jo sanoin, aika ikävä juttu. Nämä henkiset siteet ovat pirullisia.

Odotan sinun nyt kysyvän, mikä sattuma toi Elaine Tyndallin minun luokseni. Minä tiesin, niinkuin jo sanoin, että heidän polkunsu yhtyisivät ennemmin tai myöhemmin. No, minä asetuin sielullisesti heidän tapausmiskohtansa; kun siis aika lähestyi, he sivusivat minua, ja etuoikeuteni oli saattaa heidät satamaan.”

„Entä sitten neiti Tyndal! ja hänen harha-aistimuksensa?” minä utelin. „Se näytti sinusta tavalliselta vanhanpiian hourailulta, vai kuinka?” sanoi Taverner. „Tytön itsehillintä ja pelottomuus sai minut kuitenkin epäilemään, että tapauksessa oli jotakin muuta. Hän oli niin selväpiirteinen ja persoonaton koko asenteessaan harha-aistimuksiinsa nähden. Niinpä järjestinkin, että hän tuli Hindheadiin, ja minäkin sain tilaisuuden koettaa nähdä sen, mitä hän näki.

Mitä me näimme, sen sinäkin tiedät. Se oli Black, jonka tapaturma oli ajanut ulos ruumiistaan, ja jonka hänen kaipuunsa väkevyys oli vetänyt tytön läheisyyteen; ei niinkään epätavallinen ilmiö, olen useasti nähnyt samanlaisia tapauksia.”

„Kuinka sait Blackin palaamaan ruumiiseensa, edellyttäen että hän oli ollut siitä poissa?”

„Kun E'aine kosketti hänen ruumistaan, Blackin sielu ymmärsi, että se voi tavata hänet lihassa, ja niin se pyrki palaamaan omaan ruumiiseensa, mutta elonvoima oli niin heikentynyt, ettei se siihen pystynyt. Ellei tyttö olisi pitänyt häntä sylissään, hän olisi kuollut. Nyt hän eli tytön elonvoimasta niin kauan kuin ehti itse kerätä uutta.”

„Voin ymmärtää sen psykologisen päätöksen”, minä sanoin, „mutta kuinka selität ne sattumat, jotka saattoivat heidät yhteen? Miksi piti neiti Tyndallin tulla rauhattomaksi ja lähteä Portsmouthin tielle, vieläpä samaan aikaan kuin Black sivuutti hänet?”

Taverner käänsi katseensa tähtiin, jotka juuri alkoivat näkyä tummentuva taivaalta.

„Kysy Heiltä”, hän sanoi. „Muinoin ihmiset tiesivät mitä tekivät laatiessaan horoskooppeja.”

Suom. J. Ptn.

Ruus-Ristin seitsemästoista vuosikokous

Helsingissä Ruusu-Risti-Temppelissä, Meritullinkatu 33, helluntaina toukokuun 16:ntena ja 17:ntenä p:nä.

O H J E L M A :

Sunnuntaina, I:nä helluntaipäivänä

Klo 10 (tasan). V u o s i k o k o u s. Avaus. Tervehdykset. Keskustelua kysymyksistä: 1) Erityisen kirjeenvaihtoryhmän perustaminen Helsinkiin välittämään tietoja toisten paikkakuntien työkeskuksiin; 2) P. E:n elämää koskevien tietojen tallettaminen; 3) kesäkurssit; y.m. Helsingin työryhmät selostavat toimintaansa. Jäsenmaksujen kanto.

- Klo 1 Järjestö tarjoaa kahvit jäsenille.
 „ 1.30 Vuosikokous jatkuu.
 „ 5 Uusien jäsenten vastaanotto l. installatio (ainoastaan jäsenille). Kokoonnutaan 4.45.
 „ 8 Kansalliskongressi (ainoastaan looshijäsenille).

Maanantaina, II:na helluntaipäivänä

- „ 12 Vuosijuhla Kansallisteatterissa. Ohjelma: 1) Beethoven: Sonata appassionata, pianisti Väinö Lahti; 2) melodraama „Viimeisenä päivänä”, kirj. H. C. Andersen, säv. O. Merikanto, esittää Hilda Pihlajamäki; 3) laulua: Kuula: „Kesäyö kirkkomaalla” ja „Epilogi” sekä Palmgren: „Helluntai”, oopperalaulaja Martti Seilo, säestäjänä säveltäjä Helvi Leiviskä; 4) esitelmä „Ruusu-Risti ja aikamme kulttuuritila”, fil. toht. Eino Krohn; 5) duettoja: Mendelssohn: „Ylistyslaulu” ja „Sunnuntaiaamu”, laulajatar Clara Bonsdorff ja Martti Seilo, säest. Helvi Leiviskä. — Väli-aika. — „Meidän pahat tekomme”, 1-näyt. näytelmä, kirj. Akseli Tola, esittävät Hilda Pihlajamäki, Aapo Pihlajamäki, Bertha Lindberg, Oiva Luhtala, Hellin Kahila ja Jori Saarnio.
 „ 4.30 Esoteristien kokous.
 „ 6 Vuosikokouksen jatkoa ja päättäjäiset.

Sitäpaitsi kokoontuvat **S u u r - L o o s h i n** jäsenet lauantaina klo 6.30; samaan aikaan on järjestetty tutustumis- ja tervetuliaisillanvietto muille vuosikokoukseen saapuneille jäsenille.

Kaikki tilaisuudet lukuunottamatta julkista vuosijuhlaa ovat jäsenille maksuttomat, mutta vuosikokouksen aikana kannetaan sääntöjenmukaisesti vapaaehtoinen jäsenmaksu. — Majoitusasioissa ilmoittauduttava ajoissa neiti Martta Putkoselle, Messeniuksenkatu 11 B 46, Helsinki.

Kaikki sydämellisesti tervetulleet!

RUUSU-RISTIN HALLITUS.

Ruusu-Ristin Kirjallisuusseuran r.y. vuosikokous

pidetään maanantaina 17 p:nä toukokuuta klo 9.30 Kulmakoulussa Meritullinkatu 33 Helsingissä. Kokouksessa käsitellään m.m. sääntöjen 11 §:ssä mainitut asiat.

Kirjallisuusseuran Toimikunta.

Mitä muualla tiedetään

Lasten ultraviolettisäteily. Muutamia vuosia sitten julkaistiin sellainen ei-teosofisissa tutkijapiireissä huomiota herättänyt tieto, että venäläisen A. Gurvitshin oli onnistunut todeta elävien elimistöjen lähettävän itsestään tuntematonta säteilyä. Tämä säteily ei ollut sitä, mitä „kiiltomadot” ja muut fosforessenssi-valolla loistavat organismit lähettävät. Tällä säteilyllä on kyky aiheuttaa kudoksissa, joihin se kohdistuu, solujen jakaantumista ja niinmuodoin lisätä kasvua. Tämän nojalla Gurvitsh nimitti elimistösäteet *mitogeneettisiksi*, solujen jakautumista edistäviksi.

Väite herätti luonnollisesti vastustusta. Huomattiin näet, että mitogeneettinen säteily ei voinut kuulua näkymättömiin infrapunaisiin säteisiin. Tutkijoiden epäusko plasman kykyyn lähettää ultraviolettia säteilyä oli sikäli oikeutettu, että lyhytaaltainen säteily yleensä on osoittautunut elämää tuhoavaksi ja elävälle aineelle turmiolliseksi.

Epäilykset kuitenkin vaimennettiin. Voitiinpa suorastaan kvartsiprismojen avulla saada näkyviin näiden näkymättömien säteitten spektrit, joissa oli kolme eri tyyppiryhmää.

Tämä salaperäinen säteily keksittiin ensin kasvukunnassa, tarkemmin sanoen sipulissa, jonka lisäjuurten kärjet olivat erittäin aktiiviset. Sellaisella juurella voitiin „tähdätä” kuin valonheittäjällä ja ohjata säteily toista juurta kohti. Käsittelyn jälkeen voitiin m.m. mikroskooppisesti todeta, että säteilyn alaisena olleella puolella jakautuneiden solujen lukumäärä oli suurempi kuin „varjopuolella”. P:n huomattiin, että mitogeneettinen säteily oli yleinen ilmiö elävässä luonnossa, sekä kasvi- että eläinkunnassa. Mutta se näytti lähettävän vain nuorista kudoksista, missä solut jakautuvat ja lisääntyvät nopeasti. Kehittyvä sammakontoukkakin lähettää suhteellisen voimakasta säteilyä, niin että jos sen lähelle tuo nuoren juuren, kääntyy juuren pää siitä pois päin. Tämä johtuu siitä, että toukan puoleisella sivulla solut jakaantuvat nopeammin kuin vastakkaisella puolella, mistä on luonnollisesti seurauksena juuren käyristyminen.

Gurvitshin toteamassa säteilyssä on erikoista, että sen synnyttävät jakautuvat solut. Toisasteinen tapahtuma on se, että se sitäpaitsi aiheuttaa solujen jakaantumisia.

Koska kasvusäteily oli näin yleinen elimistöissä, voitiin ennakoita olettaa, että sitä on myös ihmisessä. Kokeet vahvistivat tämän oletuksen.

Säteily on tuntuvin lapsessa. Kasvusäteilyllä näyttää olevan erittäin suuri merkitys lasten terveydelle ja normaalille kehittymiselle siitä syystä — ja tämä on viimeisimpiä tuloksia — että ruumiin vitamiinitalous on suureksi osaksi lapsen säteilykyvyn yhteydessä.

Riisitauti vaivaa, niinkuin tiedetään, monia lapsia. Tiedetään myös, että tämä tauti johtuu D-vitamiinin puutteesta, ja että sitä voidaan vastustaa antamalla lapselle tätä vitamiinia. Nykyisin tätä valmistetaan keinotekoisesti siten, että sen epäaktiivista perusainetta, ergosteriinia, käsitellään ultraviolettisäteillä. Kesäaurion tervehdyttävä vaikutus perustuu osaksi myös sen ultraviolettipitoisuuteen. Aineenvaihdosta muodostuu ruumiissamme ergosteriinia, jonka auringonva' on lyhytaaltoiset säteet muuttavat D-vitamiiniksi. Koska siis tiedämme, että ultravioletit säteet sinänsä aiheuttavat mainitun kemiallisen muutoksen, olisi loogillista olettaa, että samalla tavalla se ultravioletti kasvusäteily, jonka aaltopituudet lankeavat spektraalialueelle 190—300 (= 0,000001 mm.), voisi vastaavasti vaikuttaa ergosteriiniin. Näyttää siltä kuin saksalaisen lääkärin Main olisi onnistunut osoittaa toteen, että näin on laita. Tämä tutkija väittää, että lapsella on niinmuodoin oma „alppiaurinkonsa”, joka vaikuttaa riisitautia torjuvasti. On näet huomattu, että ne lapset, jotka joutuvat kärsimään riisistä, ovat toisenlaisia kuin ne, joilla on „synnynnäinen” kyky vastustaa tätä sairautta. Mai huomasi, että riisitautisissa lapsissa ei ollut laisinkaan kasvusäteilyä. Tästä hän teki sen johtopäätöksen, että kudosten taipumuskyykyyn tai kyvyttömyyteen synnyttää mitogeenistä säteilyä juuri määrää taipumuksen riisitautiin. Tämä on siis Main olettamus.

Tutkittavaksi jää myös sen todennäköisesti voimakkaan säteilyn laatu ja merkitys, jota kohdussa oleva sikiö todennäköisesti lähettää. Sillä on ehkä myös osuutensa niissä omalaatuisissa aineenvaihtoprosesseissa, jotka ovat ominaisia muniville kanoille. Tähän myöskin liittyy kysymys pikkulasten huomattavasta immuunisuudesta tarttuviin tauteihin nähden; siinäkin lienevät mitogeneettiset säteet vaikuttamassa.

Mainitsimme jo, että lyhytaaltoinen säteily on yleensä osittanutun elämää tuhoavaksi. Ja kuitenkin on tässä sellainen ilmiö, että päältäpäin niin hennot kasvukudokset lähettävät lyhytaaltoista, elämää edistävää, näkymätöntä valoa. Nimimerkki O. E—d, joka tästä kertoi „Svenska Pressenissä” (7. XI. 36), lopettaa esityksensä: „Jos silmämme olisivat mukautuneet ultraviolettiin väriasteikkoon, miten ihmeellisiltä näyttäisivätkään kaikki puhkeavat nuput, itävät siemenet, elämäniloiset sammakontoukat ja ihmistaimet säteillessään nuoruuden ja toivon värejä!”

Niin, silloin olisimme selvänäköisiä ja erottaisimme eläviä muotoja ympäröivät aurat, sanoisi teosofi.

Egyptin Anubis-jumala esitettiin aikoomaan shakaalipäiseksi. Kysymyksessä lienee ollut muuan koirarotu, joka on säilynyt vain Belgian Kongossa. Siitä nimittäin muuan hra Burn on tuonut kuusi tämän lajin (basenji) edustajaa Englantiin; ne ovat väriltään keltaisenruskeita ja valkeita.

Ensimmäinen egyptologi, joka näki tällaisen koiran, sen suipot korvat ja sen omituisesti kiertyvän hännän, kuulemma sanoi: „Tässä on maailman vanhin koirarotu ylösnousseena.” Luonnollisesti ovat asiantuntijat nyt lähteneet tutkimaan, mikä on ollut Anubis-jumalan ja tämän koirarodun suhde, miksi Anubis esitettiin juuri tämän koiran päällä varustettuna. Mytologisesti merkityksellistä saattaa näet olla — ja sen vuoksi mekin tämän löydön esitämme — se, että nämä koirat eivät laisinkaan

hauku. Ja ihmiset ovat hämmästellän todenneet: „Nehän peseytyvät kuin kissat!”

„Hitlerin sana on Jumalan laki ja sellaisena sillä on asetusten ja lakien muodossa jumalallinen auktoriteti”, sanottiin radikaalisten „saksalaisten kristittyjen” äskettäin Oberhausenissa hyväksymässä päätöslauselmassa. Tiedon päätöslauselmasta on välittänyt United Press. Se jatkuu seuraavasti: „Kun Johtaja kuitenkin on ainoa sataprosenttinen kansallissosialisti, täyttää hän yksin lain. Kaikkia muita on jumalallisen lain edessä pidettävä syyllisinä. Tämä on yritys määritellä synti uskonnollisessa mielessä.” Päätöslauselmassa sanotaan lisäksi, että „saksalaisten kristittyjen” taistelu kohdistuu ensi sijassa „tuota juutalaista kirjaa, raamattua vastaan”, ja että „taistelu juutalaisuutta vastaan vaatii, että vanha testamentti hylätään. Tämä hylkääminen ei kuitenkaan rajoitu vanhaan testamenttiin kanoonisessa mielessä, vaan ulottuu myös uuden testamentin erinäisiin osiin. Joka kerran ei hylkää vanhaa testamenttia tahi ylpäänsä tunnustaa sen, on jo joutunut juutalaisten pauloihin.” „Saksalaisten kristittyjen” päätöslauselmassa selitetään lopuksi, että he tervehtivät tyydytyksellä Ludendorffin ja Streicherin hylkäävää kantaa vanhaan testamenttiin nähden. — (H.S.)

J. Ptn.

Tien varrelta

Helsingin Ruusu-Ristissä esitelmöi 4. 4. Uuno Pore aiheesta „Islamien mystiikan tie”, 11. 4. O'a Forse!! „Temppeleiherrain henkisestä koulusta” ja 18. 4. Tyyra Tolvanen aiheesta „Vanhat rosenkreutsiläiset”.

Yleisöjuhla, jossa kuuli joita salin täydeltä, oli Helsingin Ruusu-Ristissä 29. 3. Arvokkaasta ohjelmasta mainittakoon Eino Krohnin puhe ja Pythagoraaseen liittyvät legendat, joista kertoili Hilja Kettunen. Laulajatar Bertta Sipilä esitti Helvi Leiviskän lauluja säveltäjän säestämänä; Ruusu-Ristin soittajat esittivät myös Helvi Leiviskän „Eplloogin”. Hilda Pihlajamäki lausui Linnankosken „Ahasveruksen”, ja viimeisenä ohjelmanumerona oli Akseli Tolan 1-näytöksinen näytelmä „Synnalainen”, jossa pääosaa esitti Aapo Pihlajamäki ja muita osia Hellin Kahila, Lyyli Joki, Annikki Kettunen ja Valio Hytönen.

Akseli Tolan myötäkäymisen johdosta, josta viime numerossa kerroimme, järjestettiin Helsingin Ruusu-Ristissä t.k. 4 p:n illaksi pieni juhla. Ohjelmassa oli virvokkeiden nautintaa, musiikkia — laulua ja soittoa — ja puheita, sydämeistä lähteneitä sanoja, jotka tahtoivat ilmaista sitä kiitollisuutta, mitä Ruusu-Ristissä tunnetaan Akseli Tolan työn johdosta, ja iloa, minkä hänen saamansa julkinen tunnustus meissä on herättänyt.

Suomalaisina me yleensä olemme hitaita ilmaisemaan tunteemme, varsinkin myönteiset. Edellämäinitun tapauksen johdosta tahtoisimme huomauttaa: Jos ystävämme kokevat vastoinkäymisiä, tukekaamme heitä lohdutuksellamme, mikäli siihen pystymme, osallistukaamme heidän suruunsa, jotta se pienentyisi; jos heillä on myötäkäymisiä, jakakaamme heidän ilonsa, jotta se kasvaisi moninkertaiseksi!

Helsingin Ruusu-Risti-Nuoret Jyväskylässä.

Nuorilla on uskoa ja luottamusta tulevaisuuteen, ja tulevaisuus on todella heidän. Nuoret koettavat toteuttaa ihanteitaan ja aatteitaan käytännössä. He eivät laske hyödyttääkö taloudellisesti tehdä työtä aatteen hyväksi, vaan uhraavat ilomielin aikaansa ja varojansa ihanteidensa toteuttamiseksi. Ruusu-Risti-Nuoret ymmärtävät, että ei se asiaa vie eteenpäin paljonkaan, jos juuri minä itse pääsen perille elämän moninaisuudesta, he tahtovat levittää Ruusu-Risti-aatetta kaikille, joilla on korvat kuulla. Ainoastaan näin tekemällä rakennetaan uutta ja valoisampaa tulevaisuutta.

Helsingin Ruusu-Ristin Nuoret järjestivät yleisöjuhlan täällä Jyväskylässä Marianpäivänä, R.-R.-temppelissä. Juhlan aloitti Jussi Pohjanmies soitolla. Maisteri Uno Pore esitelmöi aiheesta „Teidän täytyy syntyä uudesti”. Esitelmä oli kiinteä ja selvä ja yleisö seurasi sitä suurella mielenkiinnolla. Maisteri Pore on parhaita teosofisia esitelmäsiittäjiä. Kauniita selosooloja esitti taitelija Erkki Kiilas säestäjänään Jussi Pohjanmies. Herra Valio Hytönen luki Pekka Ervastin kirjasta „Tulevaisuuden uskonto” luvun „Valtaistuimen perillinen”. Viimeisenä numerona esittivät Nuoret Waldemar Kaaden kirjoittaman kauniin seremoniallisen kuvaelman „Valon Ritari”, jonka musiikin oli järjestänyt säveltäjä Jussi Pohjanmies.

Tilaisuus oli antoisa. Toivomme ensi vuonna saavamme nähdä vierailijat uudelleen. Kiitos käynnistä!

Jyväskylän ryhmällä oli toisena pääsiäispäivänä tavanmukainen ryhmäillansa. Ohjelmana oli Katri Lahden soittoesityksiä, Aksel Stenbäckin puhe, Lyyli Kolkkan lausumana Kaarlo Sarkian runo „Ylösousemus”, mitä kaikkea yleisö kuunteli mieltymyksellä. Kuoro lauloi ja kaksi nuorta tyttöä esitti „Päivänsäteitten tanssin”. Lopuksi esittivät Jyväskylän Nuoret sadun „Kuolema ja pikkutyttö”, jonka on näytelmäksi sovittanut Terttu Pajunen-Kivikäs.

Moraali kiinnostaa. Kolme pohjoismaista kustannusliikettä, nim. Söderström & Co. Helsingistä, Natur och Kultur Tukholmasta ja Johan Grundt Tanum Forlag Oslost, järjestivät „moraalikiilpailun”. Määräajan kuluessa jätettiin kustantajille 400 käsikirjoitusta, niistä parikymmentä Söderström & Co:lle ja 187 Natur och Kultur-kustantamolle. Kiilpailussa oli vastattava kysymykseen: „Voidaanko meidän aikamme esittää objektiivinen moraali, ja mille se siinä tapauksessa perustuu?” Palkintolautakuntaan kuuluvat prof. John Landquist Lundista, toht. Hans Ruin Helsingistä ja toht. A. H. Winsnes Norjasta. Kiilpailun tulos käynee selväksi kesällä, ja palkitut kirjat ilmestyvät syksyllä.

Kirkkoherra A. E. Jokipii, aikaisemmasta tutkimuskokeestaan „Mitä on Ruusu-Risti?” tunnettu teosofian vastustaja, piti taannoin Helsingissä vanhassa ylioppilastalossa esitelmän, jonka nimenä oli „Teosofiset elämykset psykoologian valossa”. Olemme saaneet käytettäväksemme eräitä tuon esitelmän aikana tehtyjä muistiinpanoja. Niistä päättäen khra Jokipii esitti teosofian ylen omalaatuisessa valaistuksessa joko ammattinsa ja sen valan velvoittamana tai siitä syystä, että hänellä ei ole edellytyksiä tutkia teosofiaa niin, että tulokset vastaisivat todellisuutta. Vai mitä arvellaan mietelmistä, jotka lienevät kuuluneet tähän tapaan: „Teosofiset kokemukset ovat seurauksena sieluelämän harhautumisesta. — Teosofi on ennen muuta verrattavissa skitsofreeniseen mielisairaaseen. — Ainoastaan harvalle teosofille on onnistunut säilyttää ympäristönsä kunnioitus sen jälkeen kun ovat tämän maailmankatsomuksen omaksuneet.”

Kirkkoherra Jokipii on kerännyt „pätevää todistusainehistoa” m.m. haastatteleamalla ruusuristiläisiä. Samanlaisia haastatteluja mekin voisimme panna toimeen. Kyselisimme tapaamiltamme Suomen evankelis-luterilaisen kirkon jäseniltä (jotka tietenkin kuuluvat kirkkoon omasta vapaasta tahdostaan ja sydämensä halusta) yhtä ja toista kirkon oppiin liittyvää. Tulokset olisivat varmasti mielenkiintoiset. Ja jos haastatteluista valitsisimme humoristisimmat, voisimme yhtä varmasti naurattaa kuulijoitamme kuin kirkkoherra Jokipiikin, kertoessamme, mitä „kristinuskoo” oikein on. Menetelmämme olisi ollut sama kuin hänenkin ja tulokset luonnollisesti yhtä pätevät.

Koska käsityksemme on, että kirkkoherra Jokipiillä ei ole mahdollisuuksia eikä halua löytää teosofiasta sitä, mikä on tehnyt sen meille niin arvokkaaksi, että „ympäristömme kunnioituksen” menettämisen uhalla olemme uskaltaneet sen omaksua, esitämme ylläolevan vihjauksena niille teosofeille ja ruusuristiläisille, jotka mahdollisesti joutuvat kosketuksiin hänen kanssaan.

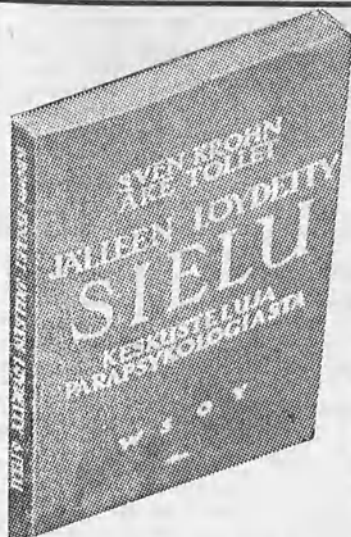
Oletteko laskeneet, montako tekstisivua oli viime vuonna „Ruusu-Ristissä”?

Tilaaajille on luvattu vähintään 320 sivua; viime vuonna oli *kymmenessä numerossa yhteensä 384 sivua*, mikä siis vastaa *kahtatoista 32-sivuista numerona*. V. 1935 oli aikakauskirjamme vuosikerrassa 354 sivua.

Paperin ja muiden kirjapainotarpeiden hinnat ovat viime aikoina nousseet, niin että jotkut päivälehdet korottavat tilaushintojaan kesken vuotta. Me toivomme, että tästä huolimatta saamme kuluvastakin vuosikerrasta vähintään 320 sivua käsittävän ja — niinkuin myös uskallamme toivoa — mahdollisimman hyvin Ruusu-Ristiä edustavan. Nykyiset aikakauskirjamme tilaajat voivat meitä tässä tukea hankkimalla uusia tilauksia. Tämän vuoden ensimmäisiä numeroita on vielä saatavissa.

Se n.s. painovirhepaholainen matkaansaattaa toisinaan huvittavien virheitä. Niinpä totesimme, että viime numeroon oli sivulle 82, kolmannelle riville alhaalta lukien tullut sana „tappaa”. Älykäs lukija epäilemättä ymmärsi, että kysymyksessä piti olla sana *tapa*.

Egyptin kuninkaalliset muumiot aiotaan haudata uudelleen, tietää muuan sanomalehtiutinen kertoa. Oltuaan aikaisemmin Kairon museossa kaikkien nähtävinä ne on viety Zaghlul-pashan, v. 1928 kuolleen egyptiläisen merkkimiehen mausoleumiin. Sieltä ne aiotaan siirtää uuteen hautakammioon, joka on suunniteltu rakennettavaksi Gizehin pyramiidin lähelle kallioseinämään. Näiden muinaisten faaroiden muumiot viedään heidän jälkeläistensä kantamina tähän uuteen kammioon, joka sitten suljetaan ja sinetöidään, niin ettei yksikään vieras enää pääse niitä näkemään.

Jälleen löydetty sielu.

Materialismin valtakaudella oltiin jo varmoja siitä, että tiede oli ratkaissut jokseenkin kaikki olemassaolon arvoitukset. — „yliluonnollista” ei ollut enää olemassa.

Meidän päivinämme, jolloin melkein kaikki vanhat luonnontieteelliset totuudet on ollut otettava uudelleen arvioitaviksi, voidaan sanoa, että kauan kielletty sielu on uudelleen löydetty.

Olemassaolon salaperäinen ja selittämätön puoli on aina erikoisesti viehättänyt ihmismieltä. Nykyään sitä käsittelee nuori, usein pilkattu, mutta tarmokkaasti ja ennakkoluulottomasti eteenpäin pyrkivä tiede, parapsykologia. Se on kiinnostavaa tutkimusalaa jokaiselle.

Kaksi nuorta tämän tieteen harrastajaa, maisterit Sven Krohn ja Åke

Tollet, keskusteli tästä aineesta vuosi sitten yleisradiossa. Nyt he ovat laajentaneet esityksensä kirjaksi nimellä **JÄLLEEN LÖYDETTY SIELU**, joka on päivän kiinnostavia uutuuksia. — 173 siv., hinta 25:—.

Suositteluvia aatteellisia teoksia:

Pekka Ervast: SUURI SEIKKAILU. Aatteellinen romaani. „Jokaiselle ajattelevalle lukijalle se voi antaa paljon.” (Kansanvalst. ja Kirj. lehti.) 210 siv. 35:—, sid. 50:—.

F. J. Kantola: SIELUN TODELLISUUS. Suurta huomiota herättänyt helsinkiläisen peltiseppän tutkimus, jossa hän terävästi arvostelee materialistisia käsityksiä. „— Todella lukemisen arvoinen teos”. (Prof. Erik Ahlman.) 3. pain. 280 siv. 40:—, sid. 50:—.

Ruusu - Ristin Talorahasto

työskentelee
tulevaisuutta varten.

*Liittykää jäseniksi
tai tehkää tilapäisiä
lahjoituksia!*

Jäsenten säännölliset
tilityspäivät ovat
1/1, 1/4, 1/8 ja 1/10.

Talorahaston hoitaja:
Yrjö V. Rimpä,
Helsinki,
Luotsikatu 12 A. 12

*19. vuosisadan ihmeellisin teos
H. P. Blavatskyn*

SALAINEN OPPI

ilmestyy suomeksi.

Teosofisen Seuran

julkaisema aikakauslehti

TEOSOFI

jatkaa joka numerossaan Salai-
sen Opin suomennosta. Teosofi
voidaan tilata maan kaikista
kirjakaupoista, postikonttoreista
ja T. S:n taloudenhoitajalta.
Osoite: Signe Rosvall, Helsinki,
Kirkkokatu 14. Tilaushinta (ko-
timaassa) 40 mk. v:kerta.

PUHELIN 216

**HYVINKÄÄN
KIRJAPAINO
OSAKEYHTIÖ**
HYVINKÄÄ

Suorittaa ensiluokkaisesti
kaikkia kirjapainoalaan kuu-
luvia tehtäviä. Tiedustakaa
hintojamme.

Ostakaa paita,

jota

**Olli, Tiitus,
Iso-Keisari,
Valentin**

y.m.

kiittävät.

Patentoidut erikoisuudet.

RUUSU-RISTI-JÄRJESTÖ

Perustaja-Johtaja: PEKKA ERVAST

Johtaja: Rouva Hilda Pihlajamäki, os. Helsinki, Mariank. 28 B.
Hallituksen varapuheenjohtaja: fil. toht. Eino Krohn, os. Helsinki, Maneesinkatu 2 A.

Sihtööri: fil. maist. U. J. Pore, os. Helsinki, Maneesinkatu 4 a A 12.

Rahastonhoitaja: Herra Waldemar Kaade, os. Helsinki, Oikokatu 15 A 18.

Ruus-Risti perustettiin Helsingissä marraskuun 14 p:nä 1920. Sen tarkoitus selviää seuraavasta ohjelmasta:

1) Ruusu-Risti on totuudenetsijän järjestö, jonka jäsenet tunnustaan kaikkien ihmisten veljeyden katsomatta rotuun, väriin, kansallisuuteen, uskontunnustukseen, yhteiskunnalliseen asemaan, sukupuoleen tai muihin ulkonaisiin rajoituksiin, osoittavat toisilleen mitä suurinta suvaitsevaisuutta ja ymmärtämystä sekä pitävät totuutta korkeampana kaikkia uskontoja.

2) Ruusu-Risti on vapaan ajattelun pyhäkkö, jonka jäsenet etsivät totuuden ydintä, salaista jumalviisautta, mikä piilee kaikkien aikain uskonnoissa, mytologioissa, filosofisissa ja tieteellisissä järjestelmissä.

3) Ruusu-Risti on renkaana ihmisten näkymättömässä veljekkunnassa ja sen jäsenet etsivät ikuisen elämään vievää tietä, joka kasvattaa ja kehittää ihmisessä veljeyden henkeä.

Ohjelmansa nojalla Ruusu-Risti kuuluu H. P. Blavatskyn v. 1875 alkuunpanemaan yleismaailmalliseen teosofiseen liikkeeseen.

Ruus-Ristin jäsenet ovat irto-, ryhmä- ja looshijäseniä. *Irtojäseneksi pyrkijä kääntyy suoraan, ryhmäjäseneksi pyrkijä paikallisryhmän välityksellä Ruusu-Ristin Johtajan rouva Hilda Pihlajamäen puoleen, os. Helsinki, Mariank. 28 B.*

Looshityö on järjestetty seremonialliselle pohjalle, ja looshijäseneksi saattaa Ruusu-Ristin jäsen pyrkiä asianmukaisilla suosituksilla.

Ruus-Ristin jäsenmaksut ovat määrältään vapaaehtoisia. Jäsenten toivotaan tuovan antimensa kolme kertaa vuodessa: maalisi- ja lokakuun kuluessa sekä vuosikokouksen aikana. Jäsenmaksut vastaanottaa rahastonhoitaja herra Waldemar Kaade, os. Helsinki, Oikokatu 15 A 18.

Vuosikokous pidetään keväällä, siinä uudet jäsenet juhlallisesti vastaanotetaan, vihitään, sekä asetetaan oikeuksilnsa ja velvollisuuksiinsa (installoidaan).

Installoidut jäsenet ovat oikeutetut pyrkimään Ruusu-Ristin Looshijäseniksi.

RUUSU-RISTI

TOTUUDENETSIJÄIN AIKAKAUSKIRJA

TIETÄJÄ, PERUST. 1905

PERUSTAJA: PEKKA ERVAST

TOIMITTAJA: EINO KROHN

SISÄLLYS:

Tulevaisuuden näkyjä	155
Kärsimys	156
Toimittajalta	157
Ei ihmisiä, vaan Jumalaa	158
Toimitussihteeriltä	159
Tosi okkultismin tie	164
Dionysios Areopagita, kristillisen mystiikan isä	169
Vuosikokouksemme	176
Valo poistaa pimeyden	182
Ballilaisten uskonnollisista käsityksistä ja poltto- hautauksista	185
Akseli Tolan uusin näytelmä	190
Ruusu-Ristin Kesäkurssit	192
Mitä muualla tiedetään	192
Tien varrelta	193

RUUSU-RISTI

Totuudenetsijän aikakauskirja — Suomen vanhin teosofinen lehti.
Toimitus: *Eino Krohn* (vastaava), *Jorma Partanen* (toimitussiht.).

Julkaisija: **Ruusu-Ristin Kirjallisuusseura r.y.**

RUUSU-RISTI ilmestyy 10 kertaa vuodessa, sisältäen vähintään 320 tekstisivua.

RUUSU-RISTIN toimitukselle tulevat kirjoitukset, kysymykset, uutiset y.m. ovat lähetettävät fil. toht. *Eino Krohnille*, os. Helsinki, *Maneesink. 2 a C*, tai fil. maist. *Jorma Partaselle*, os. Helsinki, *Väinämöisenkatu 5*.

RUUSU-RISTIN kirjoituksia saa lainata sillä ehdolla, että lähde tarkasti mainitaan. Sarjakirjoituksia ei saa lainata.

RUUSU-RISTIN tilaushinta on koko vuodelta Smk. 50: —, ulkomailta doll. 2: —. Yksityisnumeron hinta on postivapaasti lähetettynä Smk. 10: — tai 50 c.

RUUSU-RISTIN tilauksia ottavat vastaan postikonttorit, asiamiehet sekä aikakauskirjan taloudenhoitaja, hra *Waldemar Kaade*, os. Helsinki, *Oikokatu 15 A 18*.

Asiamiehille myönnetään 10 pros., kun vähintään kolme tilausta tehdään. Tilausraha on maksettava etukäteen.

Ruusu-Ristin Kirjallisuusseura r.y.

Kaikkea ruusuristoläistä ja teosofista kirjallisuutta haluttaessa voidaan kääntyä Ruusu-Ristin Kirjallisuusseuran toimiston puoleen os. Helsinki, *Meritullinkatu 33, ovi 2*, puh. 23 609 (toimisto) ja 24 430 (toimitusjohtaja).

Toivo Orma Kelloseppä

Iso Roobertink. 1. Puh. 38302

Ostamalla uuden tai **korjauttamalla** vanhan **kellon** meillä tulette aina olemaan tyytyväinen

Kihla- ja kivisormuksia sekä **hopeaa** edullisesti.

Yli 10 v. kokemus Pariisin ja New-Yorkin parhaissa liikkeissä ensimmäisenä pienten kellojen korjaajana.

Sairasaputoimisto ja Opas *Salve*

Helsinki. Vuorik. 5. P. 24364.

Palvelee yleisöä ant. sairaspua koteihin, opastaen potil. lääkäreille ja sairaaloihin, noutaen ne asemalta eri pyynnöstä. Hyvä koti lääkärihoitoon saapuville ja toipuville.

Alppiaurinkoa, sähköhoitoa ja hierontaa annetaan.

RUUSU-RISTI

TOTUUDENETSIJÄIN AIKAKAUSKIRJA

TIETÄJÄ, perust. 1905

Tulevaisuuden näkyjä

... Buddhi on myös intuitio, totuudennäkemys: „Rakastatko sinä siis, sillä totuus on se, että rakastatte toisianne.” Mutta viidennessä juurirodussa ei voi siihen uskoa eikä elää sen mukaan, ellei ole etsinyt totuutta. Kuudennessa juurirodussa se on luonnollista, ja jos ihminen silloin lähenee Jumalaa, totuutta, niin hän kasvattaa sydäntään vain yhä enemmän rakastamaan, kärsimään, tuntemaan myötätuntoa, ottamaan osaa toisten suruihin ja toisten iloihin. Silloin hän kasvattaa vain sydäntään, sillä hänen älynsä on jo kehittynyt.

Jos me vielä siirrymme seitsemänteen juurirotuun ja ajatellemme noita tulevia aikoja, niin silloin ei enää kysytä: „Oletko etsinyt totuutta? Oletko opettanut itsesi rakastamaan?”, vaan silloin kysytään ihmiseltä: „Tahdotko saavuttaa Kristuksen ja tulla yhdeksi kaikkien kanssa? Tahdotko hengessäsi, itsessäsi, olla yhtä Isän kanssa?” Silloin ihmisen äly ja rakkauskyky on kehittynyt, ja rakkauskyvyn ohella on kehittynyt tuo luonnollinen usko Isään, josta äsken oli puhetta. Jos siis ihminen tahtoo tulla Jumalan luo seitsemännessä juurirodussa, hän alkaa uskosta ja luottamuksesta Isään, ja hänen täytyy tahtoa tulla yhdeksi Isän kanssa, sitä, että Isä ilmenisi hänessä, Isän ääretön tieto ja viisaus, ääretön voima ja mahti ja majesteetti. Silloin hän alkaa siitä kohdasta, ja hänen tiensä on kulkua eteenpäin tässä salaisuudessa. Ja lopuksi vielä sanon: Älkäämme erehtykö siihen luuloon, että kaikki nämä asiat, joista nyt olen puhunut, ovat siten ajan rajoittamia, että esim. minä — tai kuka tahansa — nyt en tässä voisi oppia rakastamaan tai en voisi päästä Isän luo. Ei niin. Olen puhunut ulkonaisesti, mutta sisäisesti nuo asiat ovat ikuisuudessa ja ajan ulkopuolella. Tällä hetkellä ihminen voi oppia rakastamaan, kun hän vain ensin on etsinyt totuutta ja tullut vakuuttuneeksi siitä, että *totuus on rakkaus*. Tällä hetkellä ihminen voi päästä Isän yhteyteen,

jos hän vain on ensin oppinut rakkautta. Nämä asiat käyvät perätysten, mutta ne eivät ole riippuvaisia ajasta yksilöön nähden. Sentähden Buddha tietenkin oli saavuttanut yhteyden Isän kanssa ja sen majesteettiuden, mikä siitä seuraa. Ja Jeesus Natsarealainen oli saavuttanut yhteyden Isän kanssa ja kaiken sen majesteettiuden ja mahtavuuden ja voiman, mikä siitä johtuu. Vain heidän ulkonainen tehtävänsä ja suoritettavansa saattoi olla erilainen aikojen ja olojen erilaisuuden takia.

Kun kuudennessa juurirodussa tulee ilmestymään korkein vihitty, joka silloin ulkonaisesti aiheuttaa syventymistä kuudennessä juurirodun maailmankatsomukseen, niin hän samalla sisäisesti ja todellisuudessa toteuttaa seitsemännän juurirodun dharmaa. Ja minkälainen mahtavuus ja loisto sitten ilmenee seitsemännän juurirodun tyypillisessä korkeimmassa vihityssä, joka edustaa tahtoa, siitä meillä ei ole vielä aavistustakaan. Voimme vain sanoa, että ajat vaihtuvat ja ihmiset ajan mukana, mutta *totuus on aina yksi ja sama*.

Pekka Ervast

(Ote kohdakkoin ilmestyvistä teoksista
Christosophia peruskysymyksiä, I osa).

Kärsimys

MINUN LUONANI, PIENI,
SAIT ASUNNON AINIAAN.
SINÄ VIET MINUN TIENI
TAIVAITTEN NIRVAANAAN.

SINÄ MINUA OPETAT
PIENELLÄ KÄRSIMYSSUULLA,
SINÄ MINUA VAPAHDAT
PAHUUDEN RISTINPUULLA.

Toimittajalta

Ruusu-Ristin seitsemästoista vuosikokous on sekin nyt muistojen joukossa. Toisesta kohdasta lehteämme saamme lukea tarkemman selostuksen tästä kokouksesta. En kuitenkaan malta olla itsekin kertomatta muutamia vaikutelmia. Mitä sydän on täynnä, siitä suu puhuu!

Olen joskus sanonut, että Ruusu-Ristin vuosikokoukset ovat tilaisuuksia, joissa sen jäsenet eräänlaisessa henkisessä haltiotilassa näkevät Ruusu-Ristin „korkeamman minän”, näkevät sen hengessä elävät ja vaikuttavat ihanteet kirkastavassa ja innostavassa puhtaudessa. Tässäkin vuosikokouksessa jouduimme yhteyteen tämän „korkeamman minän” kanssa ja tunsimme muutamina taivaallisina hetkinä, että olemme mukana suuressa, tärkeässä työssä, että meidän niin pieniltä ja vähäpätöisiltä näyttävillä pyrkimyksillämme on merkitystä tässä maailmankaikkeudessa.

Vuosikokouksissa ilmenee huipennetussa muodossa, ikäänkuin kirkkaana jälkikajastuksena, kaikki se, mitä työvuoden aikana on liikkunut mielessämme, mikä erikoisesti on ollut meistä tärkeitä, minkä puolesta olemme tahtoneet tehdä työtä. Tänä vuonna tuntui kuin olisi vuosikokouksen aurassa liikkunut tämäntapaisia ajatuksia: Pitäkäämme aina „korkeamman minämme” ihanteet puhtaina, kirkkaina ja elävinä, pitäkäämme tässä näkyväisessä maailmassa puhtaana ja elävänä se henki ja näkemys, jota Ruusu-Ristin Perustaja-Johdaja Pekka Ervast edusti. Jos voimme sen tehdä, muodostamme pienen sataman, kallion, jota maailman vihurit eivät pysty hävittämään, joka on takeena ja merkinä siitä, ettei ihmiskunta kokonaisuudessaan sorru niihin julmiin ja hävittäviin myrskyihin, jotka sitä uhkaavat. Muodostaisimme silloin joukon, joka olisi kuin Sodoman ja Gomorran toivotut vanhurskaat, sillä aikamme kulttuuritilanne on vaarallinen; olemme nyt, niinkuin monesti ennen, kuilun partaalla. Ruusu-Ristillä on tehtävä.

*

Ruusu-Ristin vuosikokous loppui tänä vuonna niin äkkiä. Oli vain kaksi helluntaipyhää käytettävänä, ja toisen kokouspäivän iltana aika ei riittänyt. Junien lähtöajat lähestyivät. Kokous piti sulkea. Eivät mitkään „asialliset asiat” tosin jääneet käsittelemättä, mutta monien sydämet olivat täynnä lausumattomien kiitosten painoa, painoa, jonka keventämi-

seen ei ollut aikaa. Erään tällaisen painavaksi tuntemani kiittolisuudentunteen tahdon tässä paljastaa. Se on kiitos Ruusu-Ristin Johtajalle Hilda Pihlajamäelle hänen voimakkaasta, taiteellisesti innoittavasta ja henkisesti kokoavasta työstään vuosikokouksen hyväksi, kuten koko Ruusu-Ristin hyväksi kuluneena työvuonna. Perustaja-Johtajan uskollinen työtoveri oli tänä vuonna kestävästään vaikeasta sairaudestaan huolimatta jälleen uskollisesti vartiopaikallaan. Kiitosten ohella Ruusu-Risti lausuu hänelle ja kaikille ystävilleen mitä lämpimimmät toivotuksensa, että alkava kesä antaisi virkistävää ja jumalallisen kauneuden koko olemustamme vahvistavaa voimaa.

Ei ihmisiä, vaan Jumalaa . . .

. . . Totuuden etsijä näet ei saa etsiä ihmisiä. Häntä eivät saa kietoa puheet erikoisten ihmisten hyveistä ja rakkaudesta. Hän ei vielä etsi jumalallisen elämän totuutta, jos hän käy ympäriinsä etsimässä niitä ihmisiä, jotka „jotakin toteuttavat”, jotka osaavat rakastaa, jotka eivät ainoastaan „puhu”, vaan elämässäänkin näyttävät, että heillä on totuus, — jos ihminen käy ympäri ja etsii niitä, silloin hän ei vielä etsi Jumalaa. Silloin ovat hänen silmänsä vielä sokeat, niin ettei hän noita ihmisiä löydä . . .

Jos etsijä luottaisi ihmisiin, jos hän rakentaisi elämänsä ihmisten varaan, silloin hänen täytyisi läpikäydä katkeria ja säälimättömiä kokemuksia, heräyksiä ja pettymyksiä. Sellaiselle sanalleko totuudenetsijä rakentaisi oman elämänsä uskonsa? Pois se! Pois sokea usko ihmisiin. Jumalaa pitää etsiä. Se, joka totuutta tahtoo, etsiköön totuutta, joka rakkautta kaipaa, etsiköön rakkauden Jumalaa. Ja kun ihminen on herännyt älyllisesti, niin ettei hän odota mitään turhaa, mitään liikaa maailmalta, silloin voi Jumala häntä kutsua . . .

P. E.

Kirkonopin teosofia, ss. 79—82.

Toimitussihteeriltä

Tutkija, joka syksyn ja talven ajan on pohtinut elämän keskeisiä kysymyksiä, huomaa kesän lähestyessä itsessään eräänlaista sielullista väsähtämystä ja ajatuksen raukeutta. Uudestisyntyvä luonto vetää muotojensa rikkaudella ja väriensä yltäkylläisyydellä vastustamattomasti huomiomme puoleensa. Me iloitsemme ja tunnemme voimistuvamme, mutta samalla meistä tuntuu siltä kuin meidän nyt pitäisi jättää joksikin ajaksi se tutkimustyö, joka on meille rakasta ja arvokasta. Mieleemme hiipii apeus, kun ajattelemme, että meidän nyt pitää alistua *ulkonaisen* luonnon armoille.

Kiistatonta lienee, että syksyllä ja talvella, jolloin ulkopuolinen maailma ei samalla tavalla hajoita huomiotamme kuin kesällä, ajattelutyö yleensä sujuu helpommin. Jos sen tuloksena on joidenkin elämänkysymysten selkeäminen, kun toisinaan saamme intuitiivisia näkemyksiä, jotka meitä auttavat, me tunnemme, että ajatustyömme on ollut tuloksellista. Tätä muistellen siis olemme taipuvaisia pahoittelemaan kesän saapumista, vaikka inhimillisinä olentoina osaammekin siitä iloita. Onhan kesä tavallaan ruumiimme elämän uudistaja.

Voidaan kuitenkin kysyä, olemmeko ymmärtäneet oikein sen elämän rytmin merkityksen, jonka yhtenä ilmauksena ovat vuodenajat. Pitääkö meidän välttämättä nähdä inhimillinen hengen ja aineen vastakohta ulkonaisessa luonnossa, niin että pimeimpänä aikana pyrimme hengen valoon ja valoisimpana aikana tyydymme luonnon ulkonaiseen valoon? Emmekö pikemminkin voisi otaksua, että tällainen asenteemme edustaa totuudenetsinnässämme vaihetta, joka ei ole lopullinen, koskapa emme siihen tyydy?

Jos asenteemme on tällainen, sen lähimpänä aiheuttajana on epäilemättä käsitteellisen ajatuskykymme mahdollisuuksien yliarviointi. Erehdyksemme on inhimillisesti ymmärrettävissä, mutta totuudenetsijöinä meidän on syytä muistaa, että ajatus, niin tärkeä ja välttämätön kuin se onkin, ei ole ihmisen olemuksen korkein puoli. Objekteihin, kohteisiin, liittyvän ajattelutoiminnan yläpuolella on se minuus, joka on yhtä kosmillisen, kaikkiallisen Minän kanssa. Ajatus sellaisena kuin me sen tavallisesti tunnemme, kuuluu persoonalliseen minuuteemme ja on sen rajoitusten alainen; tämän yläpuolella on hengen todellisuus, tutkimustemme varsinainen kohde ja etsintämme päämäärä.

Kun siis hengen elämä, jota tavallisesti koetamme lähestyä

ajatuksen voimin, näin näyttää meistä etäännyvän, kun ulkoinen luonto vaatii huomiomme, me tunnemme köyhtyneemme sielullisesti. Tunnemme tämän puutoksen vielä voimakkaammin, jos yritämme ajatuksin käsitellä aistejamme miellyttävää luontoa. Kuinka näet käy? Me huomaamme, että me emme voi *ymmärtää* luontoa niinkuin me ymmärrämme kirjoja, aatteita, toisia ajattelevia ihmisiä. Me saamme paloitella ja mikroskooppisen tarkasti tutkia kauniin kukan; me seuraamme kukkaislaadun kasvua vuodesta vuoteen, teemme havainnoistamme johtopäätöksiä ja päädymme joihinkin yleispäteviin sääntöihin, jotka pitävät paikkansa tuohon kasvilaatuun nähden. Sikäli siis tajuamme sen elämää, mutta kasvia sinänsä emme ymmärrä, koska emme havaitse siinä sellaista sielunelämää, joka olisi yhteismitallinen oman sielunelämämme kanssa.

Niin, suuren osan siitä, mitä olemme ymmärtäneet henkisen elämän totuudeksi, me olemme oppineet samalla tavalla. Monet opit ja ajatukset, jotka olemme hyväksyneet maailmankatsomukseksimme tekijöiksi, me olemme omaksuneet *välillisesti* johtopäätöksinä, jotka ovat osoittautuneet välttämättömiksi, selityspusteina, jotka odottavat tilaisuuksia, missä niitä voimme koetella, periaatteina, joiden pätevyyden aiomme käytännössä todeta. Kysykäämme itseltämme, paljonko meillä on sitä välitöntä tietoa, joka on lähtöisin hengen salaisuudesta, siitä todellisuudesta, joka on ajatuksen yläpuolella, ja jonka ajatus nöyrästi tunnustaa herrakseen! —

Me tunnemme siis ajatuksemme riittämättömyyden ja koemme sen sielullisena *köyhtymisenä*, ja tätä, minkä tunnemme kärsimykseksi, me vaistomaisesti *vastustamme*. Ulkoinen elämä, meidän henkisen elämämme koekenttä, asettaa siis meidät koetukselle: Osaammeko tuntea itsemme sielullisesti köyhiksi ja ottaa sen opin, minkä siitä voimme saada? Osaammeko olla vastustamatta tätä köyhtymistä, niin että sielullinen elämämme voi valmistua ottamaan vastaan niitä kokonaisnäkemystyksiä, joita totuudenkaipuu voi paljastaa ihmiselle vain silloin, kun sielussa vallitsee hiljainen rauha?

Sisäinen köyhyys on rauhan edellytys, ja rauha on totuuden näkemysten ehto. Me emme enää aseta totuudelle persoonallisia vaatimuksia, emme halua nähdä sitä määrättyjen silmälasien lävitse; me tahdomme nähdä itse elämän ilmiöitten lävitse ja valmistumme ottamaan ne vastaan sellaisina kuin ne tulevat niitä luokittelematta, ruotimatta niitä. Kun persoonallisen älymme valo lakkaa valaisemasta luontoa, sil-

loin suurempi valo, hengen aurinko, voi sen meille valaista. Tämä valo on aina loistanut pimeydessä, vaikka pimeys ei sitä käsitä . . .

Kun muistamme, että kaikki ne voitot, joita olemme elämässämme saavuttaneet, aina liittyvät ulkomaailmaan, ellei muutoin niin ainakin siten, että ne osoittautuvat ulkonaisesakin elämässä päteviksi, me ymmärrämme, että meillä on elämän rytmillisten vaihtelujen aikana aina tilaisuus pyrkiä korkeimpaan päämääräämme; vain tavat saattavat vaihdella. „Nirvaana ja samsaara ovat yhtä”, sanoo buddhalainen; „taivasten valtakunta on teidän sisässänne”, sanoo Jeesus. Katsoimmepa asiaa kummalta kannalta tahansa, totuus on, että onni ja rauha ja hengen elämä kaikessa täyteläisyydessään on aina tarjolla ulkonaisen elämän vaihteluista riippumatta. Sama yhtenäinen elämä liittyy kaiken yhdeksi kokonaisuudeksi, ja me olemme itse kaikesta osallisia. Kysymys on vain siitä, pystymmekö löytämään „maailman hiekkajyvästä ja taivaan villinä kasvavasta kukasta”, käyttääksemme William Blaken, englantilaisen mystikko-runoilijan sanontaa.

*

Välittömään, intuitioon vetoavaan suhtautumiseen pyrkiesämme me voimme saada apua *taiteelta*. Olemme etuoikeutetussa asemassa, jos meillä on kyky taiteilijan tavoin suhtautua ulkonaiseen luontoon, voimakas halu ja kyky nähdä *se, mikä on oleellista* kaikessa. Taiteellisia suuntia on monenlaisia, eivätkä kaikki samalla tavalla liity totuudenetsijälle ominaiseen pyrkimykseen; lähinnä tarkoittamaamme asiaa ovat ne, jotka tahtovat antaa taideteokselle symbolisen merkityksen, henkisen syvyytaustan, mahdollisimman yksinkertaisin ja luonnollisin keinoin.

Kiinalais-japanilaisessa maalaustaiteessa tämä periaate näkyy erittäin selvänä, suorastaan yleissävyä antavana. Taiteilija saattaa piirtää esim. tukevan, kuivuneen puun oksan ja sille yksinäisen variksen taivaan tyhjää taustaa vasten. Tämänkaltaisen kuvan vaikutuksesta huomaamme voimakkaan yksinäisyystunnelman; siinä ovat elämän puutteen ja sykkivän elämän vastakohtat oksassa ja yleismaailmallisesti vertauskuvallisessa linnussa esitettyinä, mutta molemmat vastakohtat sovittaa ja kokoaa taivaan äärettömyys.

Epäilemättä tällaisen kuvan luoja on itse syvällisimmin kokenut sen, mitä hän on tahtonut ilmaista. Vaikka omalta kohdaltamme pystymmekin vain osittain myötälämäänsä sitä,

mitä hän on kokenut, voimme kuitenkin saada siitä sysäyksen samaan suuntaan, niin että itse voimme vähitellen oppia välittömästi kokemaan luontoa *kosmillisen tarkoituksen ilmauksena*. Tällainen kokemuksemme, jos sellaisen saamme, on luonnollisesti aina jossain määrin subjektiivinen, mutta ei suinkaan sitä vähemmän arvokas. Kysymyksessähän on meidän yksilösubjektimme — yksilöminämme — suhde kaikkialliseen Minään. Kokemustamme emme voi koskaan sellaisenaan välittää muille. Vain sen hedelmät voimme jakaa.

Että tällainen taiteelliselle näkemykselle ominainen intuitiivinen suhtautuminen ei ole irrallaan varsinaisesta henkisestä pyrinästä, siitä mitä elämme siveellisten ohjeitten ja älyllisten tutkistelujen merkeissä, tämän ymmärrämme, kun liitämme kuvailemamme suhtautumis- ja kokemistavan siihen *välittömään toimintaan*, josta aikaisemminkin on ollut puhetta näissä kirjoituksissamme.

Se, mikä on todellista Hengen elämää, toteutuu välittömästi ja mutkattomasti, jos inhimillisen persoonallisuuden suhde henkiseen olemuspuoleen on luonnollinen ja kiinteä. Tämän osoittavat kaikkien uskontojen pätevät edustajat. Tätä samaa asiaa myös P. E. tarkoitti, kun hän pahan vastustamattomuuden periaatetta tulkitessaan painosti sitä, että yksilölle, joka ei pahaa vastusta, paha ei myöskään ole olemassa. Tämä tuntuu paradoksaaliselta väitteeltä, mutta se sisältää syvän totuuden, joka on yksilöllisesti koettava. Tällainen ihminen elää hyvydessä, joka on toista kuin se hyvyys, jonka koemme pahuuden vastakohtaksi. Hän ei näe hyvyttä pahan lävitse, vaan hän on itse hyvydessä, ja vain se on todellisuutta. Pimeys häipyä, kun valo tulee, eikä pimeyttä silloin enää ole olemassa.

Ihminen, joka ei elä välittömässä hengen yhteydessä, on taisteluasenteessa pahaan nähden. Hän saattaa ajoittain saavuttaa voittoja, mutta ne perustuvat jännitykseen, vastakohtan hetkelliseen alistamiseen. Luonnon periodisuus vaatii kuitenkin aina osansa, ja aavistamattomalla hetkellä hän lankeaa. Kaiken siveellisen pyrinän päämääränä on hengen ykseys, joka on vastakohtien yläpuolella, ja sikäli kuin ihminen siinä elää, sikäli myös taivasten valtakunta toteutuu hänen kauttaan maan päällä välittömästi, luonnonomaisuudella.

Tästä välittömän toiminnan periaatteesta, johon siis myös sisältyy pahan voittamisen siveellinen probleemi, on kuvaavana esimerkkinä erään kiinalaisen zen-munkin kysymys ja

vastaus, jonka antoi hänen opettajansa. Munkki kysyi: „Meidän täytyy joka päivä pukeutua ja syödä. Millä tavalla me voisimme päästä tuosta kaikesta?” Opettaja vastasi: „Me pukeudumme, me syömmе.” „Minä en ymmärrä”, sanoi kysyjä. „Ellet ymmärrä, pue päällesi ja syö ruokasi”, kuului lopullinen vastaus.

Vastaus oli yksinkertainen ja selvä: Henkinen elämä on tekemisissä vain tosiasioiden kanssa; ellei ihminen saavuta sitä arkielämässä, hänen on turha etsiä sitä muualta. Ellei hän osaa oikein suhtautua elämään, ellei hän toisin sanoen osaa olla vastustamatta sitä, mikä hänestä tuntuu kiusalliselta, kärsimystä tuottavalta, „pahalta”, hänen on ensin opittava juuri tämä. Vapautuneisuus ja rauha, mihin olosuhteitten hyväksyminen ihmisen vie, on sisäisen valaistumisen ehto, ja sitä ihminen voi asteittain syvenevänä kokea, kun hän vakavasti, tunteilematta, tahtoo vain totuutta.

Kesäisellä luonnollakin — palataksemme lähtökohtaamme — on meitä varten varattuna suuria, sisältörikkaita näkemyksiä. Ehtona on vain se, että osaamme sitä lähestyä yksinkertaisina, lapsenomaisesti. Luonnon moninaisia ilmiöitä säännöstelevä ja niissä tarkoituksena piilevä todellisuus paljastuu vain yksilöille, jotka sisäisesti köyhinä sitä anovat. Ja näistä köyhistä vuorisaarnakin todistaa: „Heidän on tavasten valtakunta.”

Kauneus

. . . Fyysilliseen maailmaan tuleva kauneus esiintyy muodoissa. Jos näemme sielun, näemme myös enemmän kauneutta. Kauneudenkaipuu on samaa kuin hengen eli Jumalan kaipuu. Todellisuuden pilkahdustakin sanomme kauniiksi. Me ikävöimme ikuisesti kaunista elämää.

Jumala, joka ikuisesti on sama, ei koskaan ole sama. Hengessä on aina uutta; ikuista elämää ei siis voi kuvata. Jumalallinen elämä on aina uusi. Kun näemme kauneutta, herättää se meissä aavistuksen ikuisesta elämästä. — Muoto kylästyttää, ellemme osaa löytää siitä yhä enemmän henkeä.

P. E.

(Ote kysymysilta-vastauksesta)

P. G. Bowen :

Tosi okkultismin tie

II

Muuan nuoremista veljistämme on sanonut minulle, että moni ihminen joutuu täydellisen kieltämisen tai agnostismin tilaan, jos hän paljon ajattelee tähän tapaan. Tämä on totta. Se on välttämätön tila, ja kaikki kulkevat sen kautta, ennen kuin tosi edistyminen alkaa. Tässä tilassa ollessaan ihminen tunnustaa oman tietämättömyytensä, ja tällainen tunnustus on tosi oppimisen välttämätön johdanto. *Kaikki ulkonaisten auktoriteettien ankkurit täytyy jättää, ennenkuin ihminen alkaa kulkea sisäänpäin.* Siksipä tulee aika — se saattaa kestää hetken tai monta elämää — jolloin ihminen on yksin tyhjyydessä — jolloin mikään ulkomaailmassa ei häntä pidätä eikä tue, eikä hänen sisimmästään vielä ole noussut mitään, johonka hän voisi tarttua. Tämän aution ja yksinäisen tilan tietoinen tai tiedoton pelko saa niin monet tarrautumaan ulkonaiseen tukeen. Aika ajoin ihminen saattaa joutua kuin huomaamattaan tai olosuhteitten ajamana tähän tilaan vain syöksyäkseen takaisin uuteen ankkuripaikkaan turvautuen. Mutta hän ei tällä voita mitään, ennenkuin hän rohkaistuu ja *astuu yksin tyhjyyteen.*

Ennen kuin tämä rohkeus häneen tulee, tai ennen kuin hän päättävällä tahdolla siihen ryhtyy, ihminen ei ole teosofi. Minkä hyvänsä kirkon tai seuran tai jonkun teosofiseksi itseään nimittävän ryhmän jäsenyys ei tee ihmisestä teosofia. Se saattaa suorastaan estää häntä tulemasta siksi, vaikka näin ei tarvitse käydä, niinkuin olen osoittanut. Mutta kun joku inhimillinen laitos julistaa olevansa totuuden välikappale tai muoto, jossa totuus ilmenee, eikö ole todennäköistä, että ihminen saattaa luulla tulevansa totuuden astiaksi vain liittymällä jäseneksi seuraan? Tietenkään hänestä ei tule mitään sellaista.

Mikä hyvänsä lieneekin totuus, joka on hänen tovereillaan, se on heidän, eikä hänen, koska se on hänen ulkopuolellaan. Hän ei joudu jakamaan tietoa, joka hänen veljillään kenties on, sillä että hän joutuu heidän piiriinsä, yhtä vähän kuin nuori ystäväni yliopistoon kuulumisellaan tuli jakaneeksi opettajansa tiedon ennen kuin se nousi hänen sisimmästään hänen oman yrityksensä ja kokemuksensa tuloksena. Senpä

tähden kirkon tai muun seuran jäseneksi kirjoittautuminen ei millään tavalla voi auttaa ihmistä tai vapauttaa hänet yksilöllisen pyrkimyksen välttämättömyydestä. Useimmissa tapauksissa se ei merkitse hänelle muuta kuin ankkurien muuttamista paikasta, joka on käynyt epävarmaksi, turvallisempaan paikkaan.

Älkää ajatelko tämän nojalla, että ihmisen pitäisi erota kirkostaan tai seurasta, jonka jäsen hän on. Ellei hän ole tyhjentänyt sen totuuden muotoa ja saattanut sitä omakseen, silloin tuo muoto pysyy hänelle tärkeänä; olipa hän nimellisesti sen jäsen tai ei, hän jää siitä riippuvaksi. Samaten jos hän on tyhjentänyt muodosta sen sisältämän totuuden ja näkee muodon enää vain tyhjänä kuorena, miksi leikata itsensä irti sellaisesta, millä ei ole hänelle merkitystä? Älköön yksikään ihminen kiintykö mihinkään muotoon ajatellen siitä saavansa apua; älköön myöskään yksikään ihminen erotako itseään mistään muodosta ajatellen, että hän sillä tavalla siitä vapautuu. Jos hän on saanut apua, apu on löytynyt hänen sisimmästään, ja muoto ainoastaan tekee sen ulkokohitaiseksi. Jos jokin häntä pidättää, muoto on vain hänen omassa luonnossaan olevan sitovan ominaisuuden ulkokohtainen kuva, mistä hän ei vapaudu sitä pakenemalla.

Ihmisen asema on sama, olipa hän yksikseen tai miljoonista valitun joukon jäsen. Jos hän on totuuden välittäjä, totuus loistaa hänen kauttansa. Ellei hän tätä ole, ei mikään toisiin liittyminen voi sitä saada aikaan. Olettakaamme, että hänen kirkkonsa tai järjestönsä kuvattaisiin suurella ikkunalla, joka on koottu miljoonista pikkuruuduista; jotkut näistä ovat kirkkaita ja laskevat puhtaan valon paistamaan lävitsensä, toiset taas ovat himmeitä ja eri asteisesti läpikuultavia täydelliseen mustuuteen saakka. Jos nyt jokin noista ruuduista irroitetaan ikkunasta ja sijoitetaan erikseen omaan aukkoonsa, muuttuuko sen luonto? Auringonvalo tunkeutuu sen lävitse täsmälleen sen ominaisuuksien mukaisesti, oli se yksikseen tai muiden yhteydessä.

Jos Tietäjät eli Opettajat ovat kirkkaita ruutuja suuressa mosaiikki-ikkunassa, jossa ihminen on himmeä, laikullinen ruutu, muuttaako totuus, joka heidän kauttaan loistaa, millään tavalla hänen luonnettaan? Ei. Hän voi heijastaa jonkun verran sitä valoa, mikä loistaa muiden kautta— se merkitsee, että hän voi toistaa sitä. Mutta sen toistaminen ei millään tavalla muuta hänen omaa luontoansa.

Kun pidämme mielessämme, mitä olen sanonut esimerkein

valaisten tosi *tietämisestä*, mikä sitten antaa totuuden ihmiselle? Vain *Tietäjä, Todellinen Itse* ihmisen sisimmässä, yksin antaa totuuden. Tämä Tietäjä, joka tuntee totuuden, ja joka antaa totuutta, on itse Totuus. Siinä määrin kuin tämä Tosi Itse on ihmisessä hereillä — siinä määrin hän tietää ulkonaisen totuuden olemassaolosta. Hän ei tunne todellista viisauden oppilasta, ennenkuin hänestä itsestään tulee oppilas. Viisaat ja Opettajat sivuuttavat hänet kadulla, eikä hän heitä tunne, ennenkuin hän itse kasvaa kelvolliseksi kuulumaan heidän joukkoonsa.

Monet tai useimmat teistä, jotka kuuntelette näitä sanoja, olette ajatelleet ja pohtineet monia sen filosofian kohtia, jota me sanomme teosofiaksi, mutta harvat näyttävät pitävän miellessään sen keskeisen opin, jota vailla kaiken muun täytyy luhistua maahan. Tämä keskeinen oppi on KAIKEN OLEVAISEN PERUSYKSEYS. Olemassaolo on YKSEYS — yksi ja JAKAMATON. Jos siis ihminen on tietoinen olevaisesta, hänen täytyy itsensä olla tuo Ykseys eikä mitään sen vähempää. Jos hän olisi vähemmän, hän ei voisi olla tietoinen, koska kokonaisuus on jakamaton, koska sillä ei ole osia.

Toisaalta kuulemme ja toistelemme alituisesti, että ihminen on mikrokosmos. Mitä ihminen ajattelee toistaessaan tätä oppia? Eiköhän vain jotakin tähän tapaan: hän käsittää kosmoksen laajaksi piiriksi, johon sisältyy äärettömästi ominaisuuksia. Ihmisen, mikrokosmoksen, hän käsittää piskuiseksi piiriksi, jonka ominaisuudet ovat pienoiskopioita suuresta piiristä. Ajatellessaan suuren suhdetta pieneen, eikö hän tietenkin käsitä itsensä vähäpätöiseksi piiriksi, joka äärettömän pieneä pisteenä sisältyy tuohon suureen piiriin, mikrokosmokseen? Hän kuvittelee mielessään siis kahta eri asiaa, joista toinen on äärettömästi suurempi ja korkeampi kuin toinen.

Tuo käsitys ei edusta totuutta. Totuus on Hermeksen, Kolmasti Suuren Mestarin sanoissa:

„Sellainen kuin on sisäinen, sellainen myös ulkonainen; sellainen kuin on suuri, sellainen myös pieni; niinkuin on ylhäällä, niin on myös alhaalla; on vain YKSI ELÄMÄ JA LAKI: mikään ei ole sisäistä, ei mikään ulkoista; ei mikään ole suurta, ei mikään pientä; ei mikään ole korkeata, ei mikään alhaista JUMALALLISESSA järjestyksessä.”

Ihminen, mikrokosmos, ei ole äärettömän pieni piiri, eikä kosmos ole äärettömän suuri piiri. Ei ole olemassa kahta piiriä, vaan yksi ainoa, niinkuin saattaisi todeta, jos ihminen

katsoisi suunnattoman suuren kaukoputken vastakkaisista päistä. Toisesta päästä katsoen ihminen näkee olevaisen suunnattomasti suurentuneena. Toisesta päästä katsellen hän näkee sen äärettömästi pienentyneenä. Kuitenkin hän katsoo yhtä ja samaa asiaa, ei kahta. Hän näkee sen todellisuuden vasta silloin, kun hän panee pois kaukoputkensa. YKSI OLEVAINEN esiintyy kahtena, suurena ja pienenä, vain silloin, kun sitä katsellaan rajoittuneen tajunnan kaukoputken jomastakummasta päästä.

Viisaat ja Opettajat ovat olemassa, ja heidät löydetään ihmisen omasta sisimmästä. Hän ei milloinkaan tule tuntemaan heitä ulkonaisessa hahmossa, ennen kuin hän löytää heidät sisimmästään. Vain siinä määrässä kuin ihminen tietää varmasti sisimmässään, että toisen sanat ja työt ovat tosia, siinä määrin ja vain siinä määrin tämä toinen tulee hänelle Mestariksi tai Opettajaksi. Mutta nähtyään yhden totuuden puolen jossakin ihmisessä, älköön kukaan sen nojalla sokeasti ja ilman tietoa hyväksyä kaikkea muutakin, mitä tämä toinen saattaa sanoa tai tehdä. Jos hän näin tekee, hän on ankkuroinut itsensä uudelleen, ja hänestä tulee pelkkä muodon palvoja, muodon, joka aikoinaan ulkokohtaistutti hänelle säteen totuudesta.

Kaikki maailman uskonnot, jotka ovat syntyneet jonkun opettajan ympärille, saavat olemassaolostaan kiittää tätä erehdystä. Jotkut oppilaat tai muut tunsivat joissakin Opettajan sanoissa tai teoissa sen totuudensäteen ulkonaisen muodon, joka juuri oli heidän sisimmästään noussut. Tuosta tietämisvälähdyksestä he loikkasivat sokeasti hyväksymään Opettajan ehdottoman totuuden ruumistumaksi ja unohtivat, että sikäli kuin heillä oli tosi tietoa, hän oli vain yhden heidän oman tietonsa kipinän ruumistuma.

USKO, jota alituisesti teroitetaan, on sana, jonka todellinen merkitys on miltei kokonaan unohdettu. Maailma hyväksyy sen sokean tai järkeilystä kieltäytyvän uskomisen merkityksessä. Sen tosi merkitys on aivan toisenlainen. On totta, että siihen sisältyy usko, joka ei perustu järkeen, mutta kaukana siitä että se olisi sokea, tämä usko riippuu siitä varmasta tiedosta, mikä tulee ihmiseen, kun TIETÄJÄ, Tosi Sisäinen Itse, hänessä herää. Uskomisen velvoitus, joka niin useasti ihmiselle esitetään, ei ole käsky sitoa itsensä tietämättömässä hartaudessa toiseen ihmiseen tai tämän sanoihin. Se on päinvastoin käsky vapautumaan kahleista — sen ver-raten alhaisen ja erittäin rajoitetun sielunominaisuuden kah-

leista, jota sanotaan järjeksi. TIETÄJÄ on järjen yläpuolella ja kaiken sen yläpuolella, minkä tavallinen ihminen tuntee ajatuksen nimisenä. Kun ihmisellä on tämä todellinen usko Opettajaan, se tarkoittaa, että TIETÄJÄ, ainoa Opettaja, on hereillä hänen sisimmässään; muoto, jossa Opettaja ilmenee, on aivan yksinkertaisesti vain ulkokohtainen kuva siitä, mikä on pyrkinyt hereille ihmisen sisimmässä.

„Miksi Viisaat pysyvät kätöksässä, kun he voisivat tulla ilmi ja valaista maailmaa viisaudellaan?” on etsivän ihmisen alituinen, sanoihin pukeutunut tai sanaton huuto. Mistä tavallinen ihminen tietää, että he eivät tule maailmaan? Mistä he tietävät, että nämä sanat, jotka puhun, eivät ole Viisaan lausumia? Jos vakuuttaisin teille, että niin todella on, jotkut teistä uskoisivat, toiset eivät uskoisi. Mutta kukaan ei tietäisi, puhuinko totta vaiko en, koska yhdessäkään ei TIETÄJÄ vielä ole hereillä. Jos saisin nuo koristeet lentämään seiniltä, kaikki uskoisivat yli-inhimilliseen voimaani ja ehkä hyväksyisivät minut Viisaaksi; niin tehdessään he kuitenkin vain sitoisivat itsensä aisteihinsa eivätkä olisi sen lähempänä tosi tiedon vapautta kuin aikaisemminkaan.

Viisaat, Opettajat ja heidän pienemmät minänsä, Sanansaattajat, ovat ilmestyneet ja vielä nytkin ilmestyvät ihmisten maailmalle. Kuitenkin kaikki, mitä he voivat tehdä, on vain tien näyttämistä ihmiselle ja kehoitusta sen kulkemiseen itsekseen. Heidän sanomansa on aina sama — se yksinkertainen sanoma, jota teille annan. Kaikki elämän filosofiaa käsittelevät kirjat, jotka on kirjoitettu heidän nimissään, kaikki elämisen järjestelmät ja tieteet, joita he opettivat, mitä ne olivat? Ei muuta kuin yksinkertaisia tienviittoja, jotka osoittavat sen Tien, jota ihmisen on omalla voimallaan kuljettava. Filosofiat vastaavat, ihmisen pyrkimysten ollessa kysymyksessä, kysymykseen MIKSI; järjestelmät ja tieteet ilmaisevat, KUINKA tämä tapahtuu, ja siinä kaikki. Ihmisen, jokaisen teistä, jotka minua kuuntelette, täytyy tehdä työ, jonka perusteen filosofia ilmaisee, ja jonka keinot saamme järjestelmiltä ja tieteiltä; ei kukaan voi sitä tehdä toisen puolesta. „Minä olen Tie, Totuus ja Elämä”, sanoi Opettaja, mutta hän puhui tuosta ikuisesta MINÄSTÄ, joka on kaiken olemisen ja jokaisen olennon keskus. Samaistakoon ihminen itsensä tuon „Minän” kanssa peräytyen sitä kohden sisäistä Polkua kulkiin, ja lopulta hänestä on tuleva se TIETÄJÄ, joka on TOTUUS.

Aimo Mela:

Dionysios Areopagita, kristillisen mystiikan isä

II

Kaksinaisuus lähtee ykseydestä, mutta Dionysios selittää, etteivät vastakohtat lähde siitä ykseyksinä, vaan jaettuina. Tästä hän johtuu varsin laajaan pahan probleemin käsittelyyn seuraavaan tapaan:

Koska kerran kaikki kaipaa ja pyrkii kauneuteen ja hyvyteen, joka on kaiken muodostaja, niin miksi sitten demoonien joukot eivät siihen pyri, tahi onko materia, aine, kääntynyt hyvyttä vastustamaan? Ja kuinka nuo demooniset joukot, jos ne ovat hyvästä lähteneet, eivät siinä ole pysyneet, ja kuinka ne ovat muuttuneet; miksi itse hyvyys on tahtonut sellaista luoda, ja kuinka se on voinut, jos se sitä olisi tahtonutkin? Jos taas paha olisi syntynyt jostakin muusta syystä, niin mikä syy se olisi, joka olisi ulkopuolella hyvyden, ainoan olevaisen, Jumalan?

Tällaista saattaa, huomauttaa Dionysios, tietämätön tuoda esille. Mutta pahaa ei itse asiassa ole olemassakaan, vaan se mitä nimitämme pahaksi, on vain osa hyvää, eikä pienempi hyvä ole suuremman hyvän vastakohta enempää kuin kylmyys tai pienempi lämpö ovat suuremman lämmön vastakohtia. Himot ja viatkin ovat hyvää siinä mielessä, että ne saavat aikaan liikettä ja pyrkimystä hyvään. Paha on ainoastaan puuttuvaa harmoniaa, harhatietä ja hyvästä poistumista. Luonnon kannalta ainoastaan se on pahaa, mikä ei saavuta sille määrättyä tehtävää. Mutta Jumala tuntee pahan hyväksi, ja hänen edessään ovat pahan syyt hyvää luovia voimia. Meidän on pahaa katsottava ainoastaan tilapäiseksi.

Poika, Kristus, on kaiken Luoja. Areopagita nimittää häntä tavallisesti Jeesukseksi, jonka ihmiseksitulon salaisuus on uskottu ainoastaan enkeleille. Kristusta ei nimitetä ihmiseksi ihmisten luojana, vaan hänen inhimillisen olemuksensa todellisuuden vuoksi. Dionysios huomauttaa nimenomaan, ettei hän anna Jeesus-käsitettä ainoastaan ihmiselle, sillä hän ei ollut ainoastaan ihminen, vaan *todellinen ihminen*, joka samalla kuin hän oli ihmisten yläpuolella suunnattomasta ihmisrakkaudesta otti inhimillisen muodon ylleen ja astui ihmisten asteelle.

Sitä valoa ja henkistä armoa, joka Isältä Jumalalta tulee meille, esitetään Raamatussa meidän käsityskykymme mukaisilla aineellisilla kuvilla.

Taivaallinen hierarkia on se pyhä asteikko, tieto ja — niin paljon kuin mahdollista — jumalanmukainen toiminta, jonka tehtävänä on ottaa vastaan jumalallisesta alkuykseydestä säteilevää valoa ja kadehtimatta heijastaa sitä alemmille asteille.

Raamattu jakaa taivaalliset olennot yhdeksään luokkaan, ja Dionysios ryhmittelee ne kolmeksi triadiksi, „kolmikoksi”. Ensimmäiseen kuuluvat serafiimit, kerubiimit ja troonit eli valtaistuimet, toiseen herraudet, voimat ja vallat ja kolmanteen ruhtinaat, arkkienkelit ja enkelit.

Ensimmäinen triadi on aina Jumalan välittömässä läheisyydessä saaden valonsa suoraan häneltä, ja sillä on yli kaiken ylevä asema. *Serafim*-nimitys kuvaa Dionysioksen tulkitsemana lakkaamatonta liikkumista, kuumuutta, terävyyttä ja sytyttävänä ja puhdistavana voimana olemista, *kerubim* taas tietoa ja Jumalan katselemista, korkeamman valon vastaanottamista ja näkökykyä. *Trooneja* kuvataan lämmittäviksi viisauden vuodatuksiksi, joitten nimi, „valtaistuimet”, osoittaa niitten etäisyyttä kaikesta maallisesta alhaisuudesta, ja niillä on kyky vastaanottaa jumalallista, jota ne välittävät alemmille asteille.

Keskimmäisenkin triadin, *herrauksien* nimi osoittaa, että ne ovat kaikesta maallisesta riippumattomia. Nimitys „voimat ja vallat” taas osoittavat näitten henkistä valtaa.

Kolmannessa triadissa on *ruhtinaitten* tehtävänä hallita jumalallisesti, ja siihen kuuluvat myös *arkkienkelit ja enkelit*, joista viimeksimainitut ihmiselle ovat tunnetuimmat.

Kirkollisella eli maallisella hierarkialla on taivaallisen kanssa yhteistä se, että ylempi ilmoittaa alemmalle täydellistymistä ja johtaa sitä Jumalan luokse.

Kirkollisen hierarkian triadeja muodostavat *hierarkit* eli *piispat, papit* sekä *liturgit* eli *diakoonit*. Näitten alapuolella on seurakuntalaisten kolminainen järjestö, *munkit, vihityt ja katekumeenit*. Kolmannenkin triadin voisi muodostaa *energumeneista* (niistä, jotka ovat jonkun demoonin vallassa), *katumuksentekijöistä* ja *ulkopuolisista*.

Kutakin astetta vastaa vihkimys, siis piispan, papin ja diakonin vihkimys papillisessa järjestössä, munkiksi vihkiminen, pyhä eukaristia ja kaste seurakuntalaisten järjestössä. Kuitenkin vasta kasteen kautta katekumeeni tulee seurakunnan jäseneksi ollen siis siihen asti vihkimätön. Jokaisen vihki-

myksen tarkoituksena on jumalallisten salaisuuksien siirtäminen vihittäväälle.

Arvollisia kastettaviksi ovat ne, jotka rakastavat, sillä ensimmäinen kohoaminen Jumalan luo on rakastaminen, ja ensimmäinen nousu pyhän rakkauden harjoitukseen on jumalallisten käskyjen noudattaminen. *Kaste on hengellisen syntymän ja yliluonnollisen teon alku*, jonka näkemiseen vain pyhillä olkoon oikeus, älköönkään kukaan vihkimätön lähestykö jumalallisen syntymän katselemista.

Se, joka toivoo pääsyä kasteen ylimaallisen vaikutuksen osallisuuteen, kääntyköön jonkun vihityn puoleen ja pyytäköön tätä kummikseen johtamaan itseään hierarkian luo samalla lupautuen noudattamaan, mitä hänelle käsketään. Vihitty suhtautukoon pyrkijään vastahakoisen torjuvasti ja pelolla, kuitenkin sydämessään haluten tehdä hänen pyyntönsä mukaan ja lopulta suostuen viemään hänet hierarkian luo. Tämä ottaa molemmat miehet ystävällisesti vastaan, „kuin lammas olkapäillään”, niinkuin Dionysios seurakunnan päimäntä kuvaa, ja sen jälkeen koko pyhä järjestö kokoontuu myötävaikuttamaan tämän ihmisen pelastumisessa ja kiittämään Jumalaa pyhässä paikassa.

Kasterituaalin pääkohdat ovat seuraavat: Hierarkki suutelee pyhää pöytää, astuu vastapäätä olevan miehen luo ja kysyy, mitä varten tämä on tullut, ja mitä hän tahtoo. Pyrkijä ilmaisee inhonsa kaikkea jumalattomuutta, tietämättömyyttä ja jumalallisessa elämässä vaeltamattomuutta kohtaan ja pyytää hierarkin avulla päästä osalliseksi sovitukselta ja jumalallisesta elämästä. Kun hierarkki on kehoittanut häntä pitämään mielessään jumalalliset lait, ja kun kastettava siihen on lupautunut, hierarkki kehoittaa pappeja kirjoittamaan kastettavan ja kummin nimet kirjaan.

Koko kirkko yhtyy nyt piispan rukoukseen, ja hän poistaa kastettavan vyön, minkä jälkeen liturgit riisuvat kastettavansa ja kuljettavat hänet länteen. Siellä hänen tulee liturgin osoituksen mukaisesti, tehden kädellään torjuvan liikkeen, kolmasti puhalttaa ja lausua saatanasta luopumisen sanat. Silläaika hierarkki palaa itään ja kohottaen kätensä kehoittaa pyrkijää ojentautumaan Kristuksen ja kaikkien Jumalan pyhien sanojen mukaan. Hierarkki lausuu sitten tunnusruusun, minkä pyrkijä toistaa, ja tämän jälkeen hierarkki siunaa hänet kätten päällepanemisella.

Kun liturgit ovat kokonaan riisuneet kastettavan ja papit tuoneet pyhän voiteluöljyn, hierarkki alottaa öljyllä voitele-

misen, tekee kolminkertaisen merkin ja antaa sitten voiteen papeille, jotka sivelevät sillä kastettavan kokonaan.

Tämän jälkeen alkaa itse kastetoimitus. Hierarkki astuu „pojaksivastaanoton äidin”, s.o. kastemaljan luo, pyhittää siinä olevan veden ja vihkii sen valamalla pyhien laulujen kaiuessa ristinmuotoisesti pyhää öljyä veteen. Papit kuljettavat kastettavan veteen, ja papin lausuessa kastettavan nimen hierarkki painaa tämän kolmasti upoksiin pyytäen joka kerta, kun kastettava on upoksissa ja vedestä ylhäällä, jumalallisen autuuden kolminaista olemusta avuksi.

Sitten kastettu viedään kummin luokse, puetaan valkoiseen pukuun, ja hierarkki merkitsee hänet öljyllä ilmoittaen samalla, että kastettu on nyt oikeutettu eukaristian pyhimään vihkimykseen.

Pyhä eukaristia on muitten vihkimysten täyttymys, eikä kukaan voi hierarkisella tavalla tulla vihityksi, ellei jumalallinen eukaristia jokaisen vihkimyksen alussa aikaansaa vihittävän yhdistymistä Ainoaan, sanoo Dionysios. Eukaristiassa tapahtuu m.m. seuraavaa:

Hierarkki toimittaa alttarilla suitsutuksen käyden sitten sen kanssa koko pyhän piirin ja palaa alttarille. Seuraa pyhä psalmi ja liturgien esilukua, minkä jälkeen katekumeenien, energumeenien ja katujien on poistuttava, ja vain ne jäävät, jotka ovat arvollisia jumalallisen nauttimiseen.

Yksi liturgeista seisokoon temppelin ovella, ja myös muut tehköt, mitä heidän virkoihinsa kuuluu. Valitut liturgit yhdessä pappien kanssa asettavat leivän ja siunauksen kalkin alttarille, ja laulun jälkeen hierarkki täyttää „pyhän lahjan” ja julistaa pyhää rauhaa sekä suorittaa mystillisen esilukemisen ja muut pyhät tehtävät. Kun hierarkki ja papit ovat pesseet kätensä, he ja valitut liturgit asettuvat kehään alttarin ympärille, hierarkki keskelle. Tässä hierarkki ylistäen Jumalan pyhiä tekoja, esiinasetettujen symbolien avulla, pyhällä tavalla luo kuvan ylistämästään siten siihen vaikuttaen, nauttii ensin itse ja antaa sitten toisillekin.

Sillääikaa kuin joukko katselee pyhiä symboleja, hierarkki kohoaa jumalankaltaisessa puhtauden tilassa Jumalan hengen avulla pyhien prinssiippien luo autuaalliseen henkiseen näkemiseen.

Dionysioksen mukaan se, joka pyhällä tavalla on tullut kastetuksi, myöskin salassa oppii näitten symbolien merkityksen, vieläpä senkin, että kolminkertainen veteen upottaminen merkitsee kolme päivää ja kolme yötä kestäväää jumalallista kuo-

lemaa. Hän selittääkin suuren joukon symboleja. Yliolevaista ja muotoon pukeutumaton kuvataan usein tulella. Aistit ja ihmisruumiin jäsenten nimitykset muodostavat rikkaan vertauskuvakielen. Voimakas ruoka merkitsee hengellistä täydellistymistä, juokseva ravinto taas sellaista, joka pyrkii kaikkialle kunkin tarpeen mukaan. Mittaus- ja rakennustyökalut kuvaavat sellaista, mikä on perustavaa, rakentavaa, päättävää tai johtavaa.

Kirjeessään Tiitukselle Dionysios ilmoittaa, että tuo tuntematon teos „Symbolinen teologia” varsinaisesti sisältää Raamatussa esiintyvien symbolien selitykset, jotka kuitenkin muutamille ovat tuottaneet vaikeuksia. Tämä antaa Dionysiokselle aihetta ilmoittaa, että pyhillä kertomuksilla on aina kaksinainen merkitys, julkinen ja salainen. Edellinen on filosofisesti esittelevä, jälkimmäinen vihityille ominainen ja vertauskuvallinen. Dionysios huomauttaa edelleen, etteivät meidän pyhät opettajammekaan pyhien mysterioitten vihkimyksissä ole halveksineet symboleja; itse Jeesuskin opetti jumalallisia asioita vertauksin ja jakoi myös pöydän vertauskuvien avulla jumalallisia mysterioita.

Hierarkisessa järjestössä hierarkin eli piispan aste kaikkein korkeimpana kuvaa kaiken hierarkian päättymistä Jeesukseen. Tämän järjestön vihkimyksissä voidaan panna merkille seuraavat seikat: Hierarkiksi vihittävä laskeutuu alttarin eteen molemmille polvilleen, pyhä sana asetetaan hänen pänsä päälle, ja hän pitää vihkivän hierarkin kädestä. Pappi vihittävä laskeutuu niinkään molemmille polvilleen, mutta vihkiä asettaa oikean kätensä hänen pänsä päälle pyhittäen hänet rukouksin. Liturgi laskeutuu vihittäessä ainoastaan toiselle polvelleen, ja hierarkki pyhittää hänet kätten päällepanemisella ja liturgille kuuluvin rukouksin.

Tämä kirkollisen järjestön toiminta kohdistuu maallikkojärjestöön siten, että liturgit auttavat katekumeeneja hengelliseen syntymään kehoittamalla pyhään elämään ja opettamalla, papit jakavat valistusta vihittyjen puhdistuneelle järjestölle; korkeinta maallikkojärjestöä, pyhää munkkijärjestöä, joka on saanut sekä puhdistusta että valistusta, johtaa hierarkki Jumalan näkemisen täydellisimpään vihkimykseen. Merkillepantavaa on, että symbolisessakin munkkiviikimyksessä pappi seisoo alttarilla ja vihittävä hänen takanaan, mutta vihittävä ei laskeudu polvilleen, eikä hänen pänsä päällä pidetä pyhää sanaa, vaan pappi astuu vihittävän luo, tiedustelee, onko hän valmis luopumaan kaikesta puolina-

sesta ja epätodellisesta elämästä. Kun vihittävä tämän lupaa, pappi tekee ristinmerkin, lausuu rukouksen, jonka jälkeen vihittävä puetaan asianmukaiseen pukuun, ja hänelle ilmoitetaan jumalalliset salaisuudet.

Jokaisen sakramentin tarkoituksena on ainoastaan auttaa tiellä Jumalan luo. Tämä tie jakaantuu kolmeen osaan, *puhdistumiseen, valistumiseen ja yhdistymiseen*. Sitä varten on jokaisen sakramentin tehtävänä saattaa ihminen oman itsensä tuntemiseen ja sen seikan käsittämiseen, ettei ulkonainen ihminen ole ihmisen oikea minä, sekä samalla auttaa häntä kääntymään ykseyden puoleen.

Katharsis I. *puhdistuminen* saavutetaan noissa kolmessa sakramentissa, kasteessa, öljyllä voitelussa ja eukaristiassa. Ne johtavat munkkiasteelle, josta varsinaisesti mystillinen tie alkaa. Pappisasteet ovat virkaan kuuluvia ja ainoastaan symbolisesti korkeampia kuin todellinen munkkiaste, mikäli se ei niitä ole edeltänyt, niinkuin Areopagita selvästi antaa ymmärtää. Näin hän siis tulee ryhmitelleeksi ihmiset kolmeen triadiin: ulkopuolisiin eli eksoteerikkoihin, symbolisen teologian eli vertauskuvien ymmärtäjiin ja mystikkojen eli esoteerikkojen harvalukuisen joukkoon.

Dionysios huomauttaa, että pyhän kirjan henki kyllä määrää, mikä on totuutena pidettävä, eikä ihmisten yliolevaisesta tarvitsekaan tietää eikä sanoa enempää kuin minkä Jumala itse Raamatussa on ilmoittanut. Näyttää kuitenkin ilmeiseltä, että hän puhuu tällä tavalla juuri eksoteerikoille, sillä hänhän opettaa myös, että Raamattu on täynnä vertauskuvallista opetusta, ja juuri tämän hän tahtoo selitettäväksi kirkolliselle hierarkialle ja katharsis-asteitten sakramenteissa myöskin maallikoille, vihityille seurakuntalaisille.

Mutta sitten hän selittää, että jokainen olento on lujasti yhdistetty alkuolevaiseseen, jonka säde armollisesti kohdistuu häneen kohottaen hurskaat henget siihen näkemykseen, mikä on mahdollinen, ne henget, jotka voimiensa mukaan hurskaassa pelossa hänen luokseen pyrkivät. Kun kaikkein pyhimässä rukouksessa, saastuttamattomassa hengessä ja jumalalliseen yhteyteen valmistetussa mielessä sitä pyydämme, niin silloin mekin tulemme tästä näkemyksestä osallisiksi.

Huomaamme siis, että Areopagitalla tavataan samat mystillisen tien asteet ja momentit kuin myöhemmin keskiajan mystikoilla. Katharsista vastaa mystikkojen *via purgativa*, „puhdistuksen tie”, jonka vertauskuvana on kasteessa tapahtuva riisuminen ja länteen kääntyminen. Toinen aste, *ellam-*

psis, mystikoitten *via illuminativa* „valaistuksen tie”, jakaan-
tuu kahteen momenttiin, jotka ovat *sielun lepo*, jolloin moni-
naisuus ja tietämistoiminnot lakkaavat, ja sieluun laskeutuu
hiljaisuus, ja *kääntyminen korkeimman hyvän, Jumalan, puo-
leen*. Areopagita neuvoo siihen Timoteusta seuraavin sanoin:
„Sinä, rakas Timoteukseni, jätä ensimmäisessä ponnistukses-
sasi mystilliseen näkemiseen lihallisen vaarinotot ja hengen
vaikutukset ja kaikki, mikä on lihallista ja älyllistä, kaikki
olevainen ja epäolevainen, ja ilman tavallisen tiedon apua
kohoudu sen yhteyteen, joka on kaikkien olioiden ja kaiken
tiedon yläpuolella.” Kolmas aste on *henosis* eli myöhempien
mystikkojen *via unitiva*, „yhdistymisen tie”. Siinä erotetaan
kolme kohtaa: *Jumalan läsnäolo, Jumalan katseleminen* ja
Jumalaan yhdistyminen, joka siirtää ihmisen ajan, paikan
ja äärellisyyden ulkopuolelle, Jumaluuteen.

Kukaan ei ole voinut kieltää sitä, että Dionysios Areopagita
on ollut oppinut, syvälinen ja hurskas mies. Täydellä syyllä
voimme myöskin yhtyä siihen käsitykseen, että jos kellään
niin juuri hänellä, joka oli lähtenyt platonilaisista koulukun-
nista ja tunsii ne sekä sivistyksensä suuret uskonnot ja filo-
sofiset järjestelmät mysterioineen, joka oli apostoli Paavalin
avulla päätenyt uuden liiton ihmeellisimpään uskontoon, oli
mahdollisuudet nähdä yhtymäkohdat vanhan ja uuden välillä,
ja hänen merkityksensä tuon välittömän apostolisen ajan ja
alkukirkon vaihteen edustajana on arvaamattoman suuri.
Joka tapauksessa saamme suureksi osaksi kiittää häntä siitä,
että kristillisessä kirkossakin on säilynyt se symbologia, josta
heikkoja jäännöksiä julkiseksi saatettuna ovat kirkon liturgia
ja sakramentit, mutta ennen kaikkea kristinuskon esoteerinen
viisaus, se *via mystica*, jota monet kirkon suuret persoonal-
lisuudet ja vielä useammat hiljaiset mystikot kautta vuosi-
satojen ovat kalleimpana aarteenaan vaalineet.

Siksi on Dionysios Areopagitalla myöskin oikeus nimeen,
joka hänelle on annettu: hän on todellisen länsimaisen *mys-
tiikan Isä*.

Kun jännittää jouta kuunnellessaan musiikkia, ei voi
kuunnella musiikkia eikä jännittää jouta.

Kungfutse.

Uno Pore:

Vuosikokouksemme

17:nnen vuosikokouksen tunnus:

„Rakastakaa toisianne sillä rakkaudella, jolla minä olen teitä rakastanut!”

Kaikissa henkisissä seuroissa on aina pyrkinyt toistumaan vanha tarina: kun perustaja on mennyt, seuraajat ja työn jatkajat ovat alkaneet „parantaa” alkuperäisiä opetuksia, „tul-kita” oman päänsä mukaan perustajan sanoja. Tuskin yksikään seura on siltä säästynyt. Siten meidänkin on pidettävä silmämme ja sydämemme avoimina, jotta osaisimme erottaa totuuden valheesta.

Kun nyt päättynyttä vuosikokousta muistelee, ilokseen toteaa, että vielä elää P. E:n opetusten henki. Ilman vaate-liasta itsetehostusta on koitettu tutustua siihen, mitä P. E. opetti. Se, mitä P. E. puhui, ei ollut hänen omaansa, vaan sitä aikain ikuista viisautta, josta kaikki viisaat ovat puhuneet. Hän on omalla tavallaan viitannut meille tien oman sisäisen Kristuksemme luo ja Taivasten Valtakuntaan, niinkuin nykyinen Johtaja mainitsi vuosikokouksen avajaispuheessaan.

Vuosikokouksemme oli kaikin puolin onnistunut, ja osanottajia oli ennätysmäärä — ainakin mitä tulee viiteen viimeiseen vuoteen — 307, vaikka sieltä puuttuikin moni harras jäsen, jonka tavallisesti oli tottunut näkemään.

I helluntaipäivänä klo 10 alkoi varsinainen vuosikokous. Edellisenä iltana oli ollut tervetuliaisillanvietto muualta saapuneille jäsenille sekä Suur-Looshi.

Vuosikokouksen avauspuheessaan Johtaja lausui ilonsa siitä, että jäsenet olivat saapuneet niin runsaslukuisina. Hän kertoi, kuinka hän ja Hallitus parhaan kykynsä mukaan koettavat kulkea P. E:n viitoittamaa tietä. He eivät koeta keksiä mitään „uutta”, sillä he ovat ymmärtäneet, että tällaisen henkisen liikkeen perustajalla on „siemensanat”. Muutokset, joita perustajien jälkeen on tehty, eivät koskaan ole olleet onnelliset. „Meidän on löydettävä Kristus, siinä on tehtävämme. Ja se tie on jokaisen kuljettava yksin. Siinä on itsenäisyytemme.”

Kun vielä oli kuultu Helvi Leiviskän ihana litania: „Kris-

tus, Jumalan Poika, ohjaa minua aina oikeaan . . .”, lausui Johtaja vuosikokouksen avaussanat sekä huomautti, että kokouksemme vietetään astraaliruumiin merkeissä: „Kun astraaliruumiin lunastamme buddhilla, niin voitamme sen vaikeudet.”

Tämän jälkeen kuoro, solistinaan Martti Seilo, lauloi Wennerbergin psalmin „Ne, jotka kyynelin kylvävät”, ja sen päätyttyä Yrjö Eloniemi Hallituksen puolesta lausui vuosikokoukseen tervetulleiksi ensin Johtajan, „uskollisista uskollisimman”, sitten toisilta paikkakunnilta saapuneet.

Kun J. R. Hannula oli kertonut omasta esitelmöimistyöstään ja esittänyt tervehdyksensä Johtajalle ja vuosikokoukselle, seurasivat muiden paikkakuntien työkeskuksien terveiset. Ensimmäisenä kiitti Jyväskylän ryhmän puolesta Akseli Stenbäck Johtajaa ja Hallitusta siitä hyvästä työstä, jota he olivat tehneet Perustaja-Johtajan viitoittamaan suuntaan. Vielä tuotiin terveiset Turusta (Martta Jalava), Lahdesta (Selma Mäkelä), Kouvolasta (Väinö Rautjoki), Hämeenlinnasta, Tampereelta (Klara Saario), Viipurista (Antti Myllyoja), Sortavalan Elonaallosta (Hulda Koivusalo), sekä luettiin oululaisten ja vaasalaisten jäsenten sähkösanomat. Jukka Kuusisto toi terveiset „vuosituhansien takaa” Vesuviuksen juurelta, ja Jorma Partanen luki amerikkalaisen „O. E. Library Criticin” toimittajan hra Stokesin tervehdyksen Ruusu-Ristille.

Sitten kuulimme Sihteerin vuosikertomuksen, jossa mainittiin m.m.:

— — —
Viimeisen jäsenkortin numero tällä hetkellä on 1209. Vuosikokousten välisenä aikana on liittynyt 36 uuta jäsentä — edellisenä vuonna vain 25 — saavutus ei siis ole sulkeaan huono.

Julkinen esitelmöiminen täällä Helsingissä sunnuntaisin klo 12 on jatkunut entiseen tapaan. Ensimmäinen esitelmä pidettiin syyskuun 20 p:nä, jolloin Johtaja luki P. E:n esitelmän: meillähän on ollut tapana aina aloittaa ja lopettaa työkausi P. E:n esitelmällä. Ja vielä muiden esitelmien lomissakin on hänen esitelmäään luettu. Työkauden aikana on pidetty kaksi suurta esitelmäsarjaa: toinen syyskaudella teosofian pää-opeista ja toinen nyt tänä kevätkautena eri alojen esoteerisista kouluista. Tämä viimeksi mainittu sarja jatkuu vielä vähän syksyllä. Esitelmiä ovat pitäneet ainakin seuraavat: J. Pohjanmies, Lauri Pautola, Aili Varma-vuori, Kyllikki Ignat.us, Uuno Pore, Eino Krohn, Sven Krohn, Leonard Koskinen, Aini Pajunen, Hilja Kettunen, Aimo Mela, Jorma Partanen, Ola Forsell ja Tyyra Tolvanen.

Yleisöjuhlia on ollut kerran kuussa, joissa on ollut lisäksi esitelmää muun hyvän ohjelman lisäksi. Näyttelemiseen ovat helsinkiläiset olleet kovasti innostuneet tänä talvena. Ainakin on esitetty Sven Krohnin „Aino”, Tagoren „Tshitra”, Eino Leimon „Shakkipeli” ja Tolan „Syn-

alainen". Yleisöjuhlista puheenollen on syytä erikoisesti mainita Hämeenlinnan matinea 25/X Raatihuoneessa, — näytelmä sielläkin: „Natsaretin Maria". Ohjelman suoritti joukko helsinkiläisiä, jotka siis olivat siellä oikein „turneella". Tällaiset joukkomatkat varmaan kantavat hyvän sadon, kun vain saamme niitä aikaan. Paikkakuntalaiset kertovat, että juhla oli vaikuttanut selvästi ihmisten käsityksiin Ruusu-Rivistä.

Tuonen viikate on korjannut keskuudestamme seuraavat jäsenet (ehkäpä useampiakin, mutta seuraavista on tullut allekirjoittaneelle tieto): Ida Huhtanen, Oskar Kraemer, Anna Tompuri, Kalle Sipilä, Sirkka Elonemi, Naimi Uggla, Nestor Laukka, Maria Latvala, Pekka Laamanen, Wladimir Hrimaly, Tyyne Maria Liukkonen.

P. E:n kirjoja on julkaistu yksi uusi, nim. „Laki valko evankeliumi", sekä uusintapainos P. E:n lentolehtisestä „Ruusuristiläinen elämänymmärrys". — J. R. Hannula on julkaissut omalla kustannuksellaan „Vuorisaarnan oppilaan näkökulmasta III" ja nyt viimeksi „Kalevala, teosofia ja ritariutus". — Erästä haaraa meikäläistä kirjallisuutta edustaa tavallaan myös Sven Krohnin ja Ake Tolletin yhdessä kirjoittama, aikaisemmin pidettyihin radioesitelmiin pohjautuva „Jälle löydetty sielu", joka käsittelee sielun todellisuutta parapsykologian valossa.

Kaikki olette kuulleet ja nähneet, mutta mainittakoon se vielä tässäkin, että meillä nyt sitten ilmestyy se jäsenlehtikin. — Tässä yhteydessä käytän tiäisyyttä huomauttaakseni, että jäsenlehti, joka ilmestyy vain niin harvoin, ei voi olla *eikä olekaan järjestömme* virallinen äänenkannattaja ja ilmoitusväline, vaan sitä on nimenomaan Ruusu-Risti-aikakauskirja. *Siis jäsenlehden takia ei saa latminlyödä „R.-R:n" tilaamista.*

P. E:n kirjastossa on tehty kovasti työtä, viime kuukausina varsinkin. Suurin työ, luetteloiminen, kun on suoritettu, niin tämä erinomainen kirjasto on jäsenten käytettävissä.

Näin on siis taas vuosi vierähtänyt: se, mikä oli tulevaisuutta vuosi sitten, on jo menneisyyttä. Ja niinkuin vuosi sitten sydämessämme ajattelimme: „Kuinkahan seuraava vuosikin taas menee?" niin varmaan nytkin kysymme sydämessämme samaa itseltämme. Jatkuuko työ edelleenkin niinkuin tähän asti, yhä voimistuen, yhä syventyen? Mielestäni on epäämätöntä, että se on sitä tehnyt ainakin tähän asti. Miksi se ei siis sitä tekisi edelleenkin? Me kuljemme nyt kuin yksinäistä alhoa, vailla sitä suurta valoa, joka meillä oli, kun P. E. oli keskuudessamme. Mutta kenties kasvumme silloin juuri onkin voimakkainta, kun itse enemmän joudumme ponnistamaan. Siinä on meidän työemme ja siinä myös nykyisen tilanteemme ratkaisu. Eteenpäin siis siinä uskossa ja vakaumuksessa, että yksi on meidän Mestariimme — Kristus, joka meidän sydämessämme asuu.

Vielä mahtui aamupäivään Rahastonhoitajan tiliselostus sekä koko järjestön että P. E:n Rahaston tilasta kuin myös kahden keskustelukysymyksen käsittely.

Ensimmäinen keskustelukysymys „erityisen kirjeenvaihtoryhmän perustamisesta Helsinkiin välittämään tietoja toisille paikkakunnille" saavutti suopean vastaanoton. Oltiin sitä mieltä, että sellainen ryhmä tosiaan olisi tarkoituksenmukainen. Asia jäi siten Hallituksen lopullisesti valmistettavaksi.

Toisen keskustelukysymyksen P. E:tä koskevien tietojen tallettamisesta alusti Sven Krohn mainiten siitä, kuinka P. E.

tulee olemaan niitä persoonallisuuksia, joita tullaan sekä rakastamaan että vihaamaan. Siksi olisi hyvin tärkeätä saada talteen tapaukset, jotka ilmaisevat, kuinka hän voitti, kehittyi, kulki eteenpäin. Alustus aiheutti vilkkaan keskustelun, missä asiaa valaistiin monelta puolelta.

Tavallisuuden mukaan kannettiin sitten jäsenmaksut aamukokouksesta poistuttaessa.

Päivällä oli kahvitauko, minkä jälkeen vuosikokous taas jatkui.

Otettiin esille kolmas keskustelukysymys: kesäkurssit. Tavallisuuden mukaan päätettiin kurssit pitää edelleenkin Jyväskylässä ja kokousajaksi kannatettiin ehdotettua elokuun 8—15 p. välistä aikaa. Kurssien johtajaksi ehdotettiin uudelleen Sven Krohnia, joka ilmoitti ajatelleensa kurssien aikana tutkittavaksi P. E:n kirjan „Salatiedettä omin päin”.

Seurasi sitten helsinkiläisten työryhmien y.m.s. selostukset, joihin tässä ei ole tilaisuutta sen enemmän syventyä. Selostuksia oli neljätoista toimivista ryhmistä. Kaikki ne todistivat, että työtä tehdään hartaasti ja antaumuksella, kukin omalla sarallaan. Ruusu-Ristin Kirjallisuusseuran selostuksessa Waldemar Kaade kertoi, että pian saamme odottaa uutta P. E:n kirjaa „Christosophisia peruskysymyksiä”. Kirja ilmestyy vielä tänä keväänä, ja sitä voidaan tilata etukäteen Kirjallisuusseuralta.

Klo 17 oli uusien jäsenten installatio, jossa otettiin vastaan 30 uutta jäsentä.

II helluntaipäivänä klo 9:30 aamulla oli Kirjallisuusseuran vuosikokous, jossa käsiteltiin tavanmukaisia vuosikokoukselle kuuluvia asioita.

Klo 12 alkoi vuosijuhlamatinea Kansallisteatterissa. Alkusoittona esitti Väinö Lahti Beethovenin „Sonata appassionatasta” alkuosan, minkä jälkeen Hilda Pihlajamäki Helvi Leiviskän säestämänä esitti Andersenin melodraamaksi sovitettun sadun „Viimeisenä päivänä”. Martti Seilo lauloi Kuulan „Kesäyön kirkkomaalla” ja „Epilogin” sekä Palmgrenin „Helluntain”. Seurasi sitten Eino Krohnin juhlapuhe „Ruusu-Risti ja aikamme kulttuuritila”, jossa hän mainitsi m.m.:

„Ulkonainen sivistyksemme on kehittynyt, ja kansojen väliset ulkonaiset rajat häviävät lentokoneiden ja radion tieltä. Mutta samalla on pelko vallannut ihmiskunnan, sillä veriset sodat raivoavat, ja kansat pelkäävät toisiaan. Voimme tulla kovin pessimistisiksi, kun näemme ihmiskunnan nykyisen vaikean tilan. — Voimmeko mitään tehdä ihmiskunnan perikadon

estämiseksi? Ulkonaisilla keinoil'a emme mitään voi saada aikaan; valtiomiesten, jotka sitä yrittävät, on tyydyttävä „pelissään" käyttämään niitä nappuloita, jotka jo ennestään ovat olemassa. — Mitä taas tieteen mahdollisuuksiin tulee, niin se voi vain *tođeta* tarkkaan epäkohdat, sillä se on oikeastaan nykyisellään vain analyysiä. — Virallinen uskonto taas vain „lohduttaa" ihmisiä, mutta ei voi antaa selvitystä asiain tilaan. — Kristosofinen eli ruusuristolainen elämänymmärrys antaa vastauksen kysymykseen, miten ihmiskuntaa on autettava. — On saatava aikaan uskonpuhdistus; kristinuskon on taas asetettava arvoonsa Jeesuksen vuorisäärnan viisi käskyä, sillä niihin sisältyy ihmiskunnan tulevaisuuden suunnitelma, länsimaiden pelastus. — Ihmiskunta on pelastettava, ja se on mahdollista, jos on olemassa joukko, joka tahtoo ihmiskuntaa auttaa. Me voimme olla tuo joukko."

Ennen väliaikaa vielä oli Clara Bonsdorffin ja Martti Seilon kaksinlaulua Helvi Leiviskän säestäessä. Esitettiin Mendelssohnin „Ylistyslaulu" ja „Sunnuntaiaamu".

Juhla päättyi voimakashenkiseen Akseli Tolan näytelmään „Meidän pahat tekomme", jota yleisö järkyttyneenä ja kyyneleet silmissä katseli. Näytelmästä enemmän toisessa paikassa lehteämme.

Esoteristien kokous oli 16.30.

Vuosikokouksen päättäjäisiin kokoonnuttiin klo 18. Jotkut olivat vielä lähettäneet terveisensä vuosikokoukselle. Ne luettiin ja vastaanotettiin niinkuin ennenkin kättentaputuksin. Ryhmien toimintaselostukset jatkuivat edelleen. Sven Krohn puhui sitten lopuksi Ruusu-Risti-aikakauskirjan puolesta, jonka tilaajamäärä tänä vuonna on jonkun verran vähentynyt huolimatta siitä, että sitä on yksimielisesti kiitetty erinomaisen hyvin toimitetuksi.

*

Päättäjäissanoissaan Johtaja totesi, kuinka tunnelma on ollut koko vuosikokouksen ajan riemukas ja onnellinen. Ei mitään epäsointuja ole ollut. „Viekää onnelliset ja iloiset muistot tästä vuosikokouksesta. Terveiset kaikille niille veljille, jotka eivät ole voineet tänne päästä. Elämä odottaa meiltä paljon. Kiitollisuutemme kohdistuu ennen kaikkea P. E:hen ja niihin Olentoihin, jotka ovat hänen työnsä takana."

Kun oli laulettu „Sun haltuus rakas Isäni", Johtaja antoi tulevan työvuoden tunnussanan, joka on tämän selostuksen alussa.

*

Kuten Johtaja avajaispuheessaan mainitsi, tulemme tämän vuoden elämään astraaliseksi sanotun prinsiippimme, ole-muspuolemme, merkeissä. Ja me voitamme ja lunastamme sen buddhin avulla. Noudattaen siis tätä vertauskuvallista tulkintaa, voinemme sanoa, että vaikeudet tulevana työkaute-
 na tulevat olemaan astraalista, psyykkistä laatua, ja me voimme selvitä niistä buddhin avulla. Astraalisia vaikeuksia ovat varsinaisten tunneristiriitojen lisäksi passiivinen selvä-näkö ja selväkuulo, „väävät mestarit”. Emme saa antautua kuuntelemaan „ääniä” ja ohjaamaan työtämme niiden mu-
 kaan, sillä astraalimaailman eli „Oppimisen salin” jokaisen ruusun alla piilee kiemurteleva käärme, sanoo „Hiljaisuuden Ääni.” Älkäämme sieltä etsikö opettajia, vaan kaikkia asioita arvostelkaamme sen *sisäisen intuition*, buddhin eli *totuuden-näkemyksen* valossa, joka meidän on jokaisen löydettävä sisimmästämme. Tuo viisaus eli buddhi on se kristusprin-
 siippi meissä, joka voittaa ja lunastaa kaikki kolminaismaail-
 man harhat.

*

Kaikissa kokouksissa oli ollut runsaasti soittoa, yksin- ja kuorolaulua, mistä tässäkin vielä kiitokset musiikkitireh-töoreillemme ja kaikille esiintyjille. Mitä olisivatkaan ko-kouksemme ilman soiton ja laulun jumalaista taikaa!

~~~~~

. . . Jos haluatte jatkaa okkultisia tutkimuksianne ja kir-jallista työtänne, niin oppikaa olemaan uskollinen mieluum-min itse aatteelle kuin minulle mitättömälle. Kun jotain on tehtävä, älkää koskaan ajatelko ennen tekoon ryhtymistä, haluanko minä sitä: minä haluan kaikkea, mikä enemmän tai vähemmän edistää tätä liikettä. Mutta olen kaukana täy-dellisyydestä enkä siis erehtymätön kaikissa teoissani . . . Olette nähnyt . . . ettei „adeptikaan” toimiessaan ruumiissa ole erehdysten yläpuolella, erehdysten, jotka aiheutuvat inhi-millisestä huolimattomuudesta.

Mestari K. H. Sinnettille

„Viisaudenmestarien kirjeitä”, LV kirje.

J. R. Hannula:

Valo poistaa pimeyden

Pyhissä kirjoissa puhutaan siitä valosta, joka valaisee jokaisen ihmisen, joka maailmaan tulee. Toiselta puolen kuitenkin sanotaan, että ihmiset rakastavat pimeyttä, eivätkä tahdo tulla valoon. Syyksi, miksi he eivät tahdo tulla valoon, mainitaan, ettei heidän pahat tekonsa tulisi näkyviin. Kuitenkin puhutaan pienestä joukosta, joka rakastaa valoa, joka tahtoo valossa elää.

Näinollen ihmiskunta kokonaisuudessaan elää alituisessa ylimenotilassa kulkien pimeydestä valoon. Vaikka ehkä suurin osa ihmisiä vielä tahtoo piilottautua tietämättömyyden pimeään ja siinä elää, niin kuitenkin kasvaa niiden yksilöiden joukko, jotka rakastavat valoa ja tahtovat oppia siinä elämään.

Mikä siis on se voima, joka jatkuvasti herättää ja saa ihmisiä siirtymään valoon?

Se voima on ensisijassa valo itse. Mutta tämän ohella vaikuttavat toiminnan seuraukset, syyn ja seurauksen laki, karma. Ensin ihmisiä herättelevät seuraukset, kunnes he oppivat tarkkailemaan syitä.

Tarkastakaamme hiukan näitä asioita. Toiminta ilmenee kolmessa astessa: ajatuksessa, tunteessa ja teossa. Toiminnan ilmentyessä tekona on se jo ennen ilmennyt tunteessa, joten tunne on teon äiti. Mutta sitäkin ennen teko on jo ilmennyt ajatuksena, joten ajatus on teon isä. Millaiset ovat teon vanhemmat, ajatus ja tunne, sellainen on lapsi eli teko.

Näin huomaamme yhden toiminnan eli syitten sarjan. Seurausten sarja, psykologisesti katsoen, näkyy vuorostaan siinä, että teko puolestaan vaikuttaa takaisin tekijäänsä, tunteeseen ja ajatukseen, herätellen niitä.

Ottakaamme alkeellinen toiminnan sarja nähdäksemme, miten teon seuraus vaikuttaa takaisin tekijäänsä. Oletta-kaamme, että ihminen tekonsa seurauksena joutuu vankilaan, menettää yhteiskunnallisen vapautensa. Tällöin sielullinen vastavaikutus kohdistuu ensin teon äitiin, tunteisiin. Äiti eli tunne joutuu ensiksi kärsimään kehnosta lapsestaan, kehnosta teostaan. Vankilassa, vapautensa menettäneenä, ihminen ensiksi kärsii tunteissaan. Ikävä valtaa hänen tunne-elämänsä, äitiprinsiippinsä. Pulaan joutunut tunne vuorostaan vaikuttaa lapsen eli teon isään, älyyn. Kärsimys tun-

teissa herättää ajattelua. Ihminen joutuu älyssään miettimään ja kysymään: „Miten tässä näin kävikään, miten minun elämäni kulku saattoi johtaa siihen, että jouduin vankilaan? Tällainen ei sovi. Täytyy ryhtyä ajattelemaan, tutkimaan seurauksen syitä”. Vankilan epävapaudessa ja tunteittensa tuskassa ihminen ajattelee ja päättelee: „Ei, kyllä sentään täytyy ajatella seurauksia, hillitä itseään, tunteitaan ja tekojaan ja ajatuksiaan, ettei enää vankilaan joutuisi”. Ja niin alkaa jonkunlainen itsekasvatus.

Jätämme nyt tämän ja siirrymme toiseen toiminnan sarjaan. Ihminen yrittää järjestää ajatuksensa, tunteensa ja tekonsa niin, että säilyttää yhteiskunnallisen vapautensa. Ja hän onnistuukin siinä. Hänen toimintansa on sellaista, että se vielä vapauden lisäksi tuottaa hänelle arvonantoa, kunnioitusta ja hyvän nimen.

Mutta sitten tekee ihminen merkillisen huomion. Sillä kaikesta yhteiskunnallisesta mallikelpoisuudestaan huolimatta saattaa ihminen huomata joutuneensa siihen sielulliseen vankilaan eli torniin, josta vuorisaarnassa puhutaan. Ja taas teon äiti eli tunne joutuu ensiksi kärsimään. Ihminen joutuu tunteessaan kärsimään ja häpeämään sisäisen itsensä edessä ja tekonsa tähden. Hän tuntee olevansa sielullisesti kuin tuomittu ja vangittu, vaikka onkin yhteiskunnallisesti vapaa, jopa arvossa pidetty.

Tässä sielullisessa vankilassa käy samoin kuin yhteiskunnallisessakin: kärsivä äiti eli tunne kääntyy isän eli älyn puoleen apua ja neuvoa saamaan. Vähitellen ihminen huomaa koko olemuksessaan, ettei riitä vain se, ettei joudu ulkoiseen vankilaan. Sisäinen, sielullinen vankila voi olla vieläkin vaikeampi. Hän alkaa ymmärtää, että se tiedon ja taidon valo, jota hän on yrittänyt seurata, sekin on vielä riittämätön. Ihminen alkaa kaivata ja etsiä sitä valoa, joka tekisi hänet sisäisesti vapaaksi.

Ja kolkuttavalle avataan. Valo alkaa tulla ylhäältä ja sisästä päin. Se läpäisee ihmisen taas kolmessa vyöhykkeessä. Ensin älyllisesti. Älyssään ihminen näkee eli ymmärtää, että on kahdenlainen ajatusten maailma eli vyöhyke. On ajatuksia, jotka heräävät ja kasvavat pimeässä, joko täydellisessä pimeässä tai siinä „pienemmässä valossa”, kuvaannollisesti puhuen kuun valossa, siinä heijastuneessa alemman älyn valossa, joka ei kuitenkaan kykene henkisen itsekkyuden ja tietämättömyyden pimeätä poistamaan. Mutta on myös, vaikka syvemmällä, sellaisia ajatuksia, jotka herää-

vät ja kasvavat vain ehdottoman rehellisyyden, totuuden ja rakkauden valossa, ja jotka vain siinä valossa menestyvätkin.

Toiseksi ihminen huomaa, että samoin on myös kahdenlaisia tunteita, toisia, jotka heräävät, itävät ja kasvavat pimeässä, aistillisuudessa, turhamaisuudessa, vihassa, ja jotka vain sellaisessa viihtyvät. Samoin on tunteita, jotka elävät valossa, puhtaudessa, kauneudessa ja hyvyydessä, ja jotka vain sellaisessa viihtyvätkin.

Valon näin läpäistessä ajatukset ja tunteet huomaa ihminen edelleen, että tekoja on myös kahdenlaisia, pimeydestä ja valosta lähteviä. On tekoja, joiden äiti ja isä ovat pimeitä, jotka syntyvät pimeistä tunteista ja ajatuksista. On myös tekoja, jotka syntyvät valon äidistä ja isästä, valon tunteista ja ajatuksista.

Tämä on varsinainen kahtiajako ihmisen elämänymmärryksessä. Se on niinkuin Punainen meri jaettaisiin kahtia, tai paremminkin niinkuin erotettaisiin vuohet ja lampaat vasemalle ja oikealle.

Seuraava tehtävä on asettua passiivisen vastarinnan kannalle vasemmalla puolella oleviin pimeyden ajatuksiin, tunteisiin ja tekoihin. Se on välttämätön kielteinen puoli asiassa. Pimeyden puoli kyllä houkuttelee ja kutsuu, vieläpä kykenee esiintymään valon enkelinä, vedoten velvollisuuteen, palvelevaisuuteen ja uhrautuvaisuuteen, kiihoittamalla esim. puolue-riitoihin ja sotaan. Ja ihminen saattaa langeta. Mutta täytyy nousta eikä ryhtyä erehdystä puolustamaan. Kokemuksesta voi siten oppia. Erehdyksestäkin. Mutta erehdystä ei huoli ryhtyä, niinkuin jo sanoimme, toistamaan eikä puolustelemaan. Päinvastoin on opittava seisomaan yhä lujemmin ja tietoisemmin passiivisen vastarinnan kannalla suhteessa pimeyden ajatuksiin, tunteisiin ja tekoihin.

Tämän ohella ihminen sensijaan pyrkii ja oppii asettumaan myönteiselle kannalle oikealla puolella oleviin valon ajatuksiin, tunteisiin ja tekoihin. Äly- ja tunneolentona hän vakavassa mietiskelyssä syventää itseään suurempaan valoon, kaikkialliseen totuuden ja rakkauden henkeen. Siten ihminen voi tulla yhteyteen sen kaikkiallisen Isän kanssa, jonka yhteyteen mietiskelijälle on vuorisaarnan neuvoissa tie viitotettu. Siten ihminen puhdistuvassa sielussaan voi tulla ajattelussaan hedelmöityneeksi valosta. Hän ajattelussaan ihannoii ja rakastaa valoa.

Sitten ihminen oppii älyolentona laskemaan näin hedelmöityneen valoajatuksen alas tunnesieluunsa. Ihminen oppii

tunteessaan yhtymään valoajatukseen, oppii tunteessaan tulemaan valossa hedelmöityneen ajatuksen äidiksi. Siten ajatus saa väriä, hartautta, lempeyttä. Ihminen ihannoi ja rakastaa valoa jo sekä tunteessaan että ajatuksessaan.

Sitten tulee teon vuoro. Ajatuksissa ja tunteissa hedelmöitynyt ja syntynyt valon lapsi ilmenee tekona.

Tällainen teko puolestaan aiheuttaa vapauttavaa iloa tunneäidille. Siten lapsi, valon lapsi, opettaa ja siunaa äitiään, ihmistä tunnesielussaan. Samoin ajatus-isä saa siunauksen, rauhan ja lepo hetken siltä lapseltaan, joka on valossa syntynyt ja oikein suoritettu teko.

Näin vaikutus käy edestakaisin, ajatuksista tunteisiin ja tekoon, teosta tunteisiin ja ajatuksiin. Elämä ja valo etenee kierteessä, spiraalissa. Siten ihminenkin elämän välttämättömyydessä tulee eteneväksi valoksi maailman pimeydessä. Vaikka ihminen on passiivinen pimeydelle, on hän kuitenkin aktiivinen eli toimiva valossa. Valo etenee ihmisessä ja ihmisen valossa, jotta valo siten avartuessaan poistaisi kaaoksen alkuperäisen pimeyden.

Jorma Pohjanpalo:

Balilaisten uskonnollisista käsityksistä ja polttohautauksesta

Matkailija, joka pintapuolisestikin joutuu tutustumaan erilaisiin primitiivisiin kansoihin eli luonnonkansoihin, saattaa tehdä monenlaisia mielenkiintoisia havaintoja. Niinpä voi luonnonkansoille luonteenomaisena piirteenä todeta niiden välittömän suhteen luontoon — „kaiken antajaan, kaiken ottajaan”. Kaikkia niiden toimia ja kokemuksia leimaa yhteiselämä luonnon kanssa, päinvastoin siis kuin on meidän elämämme laita, jonka sisällyksen nykyaikana suurimmalta osalta — useimmiten kokonaan — määräävät kaupunkikulttuurin muodot. Luonnonkansojen ja yleensä muidenkin alemmilla kulttuuriasteilla olevien kansojen kiinteä ja läheinen suhde luontoon on helposti käsitettävissä; onhan luonto kaiken *aineellisen elämän* perusedellytys. Tästä yhteydestä myös johtuu, että luonnonkansoilla henkinen ja aineellinen

elämä muodostavat elimellisen kokonaisuuden. Ne eivät siis tunne eroa hengen ja aineen, sielun ja ruumiin välillä samalla tavalla kuin me. Ne erottavat yleensä vain sen, mikä tuottaa onnea, sen, joka on tuttua ja hyvänsuopaa — ja tietysti sen, mikä tuntuu vastustavalta ja vihamieliseltä. Tätä taustaa vasten on myös ymmärrettävissä luonnonkansojen moninaiset, meistä usein hyvipkin merkillisiltä tuntuvat uskonnolliset käsitykset ja menot.

Käydessäni muutamia vuosia sitten Jaavan lähellä, Balin saarella — „katoavassa paratiisissa”, kuten tätä ihanaluontoista ja kauniiden, herttaisten alkuasukkaitten asuttamaa tropiikin saarta syyllä nimitetään —, jouduin monessa eri yhteydessä näkemään miten tärkeää osaa *uskonto* näiden luonnonlasten kaikessa elämässä ja toimissa näyttelee. (Ehkä on väärin nimittää malaijalaisrotuisia balilaisia varsinaisiksi luonnonlapsiksi tai alkuasukkaiksi, sillä heillähän on monessa suhteessa vanha kulttuuri takanaan.)

Jo kauan ennen hindu-keisarikunnan luhistumista Keski-Jaavalla — 16:nneen vuosisadan alussa — lukuisia malaijirotuisia ihmisiä siirtyi Jaavasta Baliin, jonne he toivat muusaan ja juurruttivat eräänlaisen hindu-uskonnon. Islamin oppi ei, ihme kyllä, milloinkaan saavuttanut vakavaa jalansijaa pienessä Balissa, jonne suuret määrät hinduja aikoinaan pakeni säilyttääkseen esi-isiensä ikivanhan uskonnon. Islamin uskoon kääntyneet balilaiset menettävät ainakin tavallisen kansan parissa yhteiskunnallisen asemansa ja tulevat hylkiöiksi. Niinmuodoin Balin ja Jaavan välillä vallitsee ylipääsemätön uskonnollinen muuri. Tämä on ollut omiaan johtamaan Balin kulttuurikehitystä omia teitään. Arvosteltakoon eri kulttuureja miten tahansa, niin voitaneen yhtyä saksalaisen tutkijan Kai Riedelin sanoihin, että kaikesta päätäten jokainen kulttuuri parhaiten kestää elämäntaistelussa omassa ominaisessa muodossaan. Jokin kulttuurimuoto voi turmeltua, voi väärinkäsitysten takia tuhoutuakin. Sen merkitys ei kuitenkaan ole olematon. Se on samanarvoinen kuin muutkin kulttuurimuodot, sillä on oma arvonsa sekä oma tehtävänsä elämän palveluksessa.

Uskonto ja jokapäiväinen elämä ovat Balissa lujasti kietoutuneet toisiinsa. Ne ovat siellä enemmän yksi ja sama asia kuin mitä oli konsanaan laita keskiajan katolisessa Euroopassa. Melkein kaikkeen, mitä balilainen tekee, liittyy voimakkaita uskonnollisia käsityksiä, ajatuksia tai näkemyksiä. Balilaisten uskonto on merkillinen sekotus hinduismia,

buddhalaisuutta sekä eräänlaista animismia, luonnonhenkien palvontaa. He pitävät arvossa suurimpia hindujumalia, suhteellisen lievää kastijärjestelmää, vihkivettä ja ruumiinpolttoa. Kasteja on neljä: *brahmani*, *sartraija*- ja *wesja*-kastit, jotka yhdessä muodostavat *triwangan* eli balilaisen aateliston. Valtaosa, n. 92 % väestöstä, kuuluu alhaissyntyisiin *sudriin*.

Kristinusko yhtä vähän kuin muhamettilaisuus ei ole päässyt kukoistamaan tällä satusaarella, jonka väkiluku on noin miljoonan tienoilla. Hollannin hallitus ei sitäpaitsi salli lähetysaarnaaajien asettua saarelle käännytystarkoituksessa. Taru kertoo, että eräs lähetysaarnaaaja saapui joskus viime vuosisadan aikana saarelle. Hänen onnistui lopulta, vuosia kestäneet kovan työn ja tuskan jälkeen, kääntymään muuan balilainen. Mies karkoitettiin kohta luopiona. Hänen omat sukulaisensa hylkäsivät hänet. Mies päätteli tällöin, että syy piili lähetysaarnaaajassa ja veti asianomaiset johtopäätökset: hän raivostui ja murhasi lähetysaarnaaajan. Senjälkeen hän riisti hengen itseltään, ja siihen päättyi kristinusko Balissa.

Hollantilaiset ovat hyvin hellävaroen suhtautuneet balilaisten vanhaan uskontoon ja puuttuneet siihen vain sellaisissa tapauksissa, jolloin on ollut tarpeellista poistaa vanhoja barbaarisia tapoja, kuten esim. leskien polttaminen roviolla. *Suttee* eli *bela*, joksi tätä itseuhrauksen muotoa sanotaan, on jo vuosikymmeniä ollut ankarasti kielletty. Viimeinen, varmasti tietty ja todettu tapaus sattui v. 1906, jolloin Tabanin rajahin leski suinpäin hyppäsi loimuavan rovon liekkiin, haluten ilomielin seurata miesvainajaansa *swarga Suryaan* eli Indran taivaaseen.

Balilaisten pääelinkeinoon, maanviljelykseen, liittyy monenlaisia uskonnollisia käsityksiä ja menoja, m.m. taidokkaasti valmistettuine hedelmä-, vihannes- y.m. uhreineen, tempelitanseineen y.m.s. Tanssi, jonka alalla balilaiset ovat mestareita, on muuten hyvin tärkeä tekijä uskonnollisessa elämässä. Papit opettavat pikku tyttöjä jo aivan pienestä pitäen erilaisiin tansseihin. — Palatakseni maanviljelykseen, on se balilaisten lempihommaa, jonkinlaista ulkoilmajumalanpalvelusta, jota on aina suoritettava ilomielin. Tämän ymmärtää helposti, kun tietää balilaisten perusajatuksena ja elämän punaisena lankana olevan: *Wong desa angertamin gumin Ida Batara*. („Kansa kylvää maan ja korjaa siitä sadon, mutta maa on ja pysyy ikuisesti jumalien omaisuutena”). Tämän mukaisesti balilainen elää ja toimii. Mitä paremmin

hän hoitaa leiviskänsä, sitä tyytyväisempiä ja iloisempia ovat jumalat.

Voimakkaasta uskonnollisesta elämästä puhuvat myös Balin tuhannet temppelit. Missään maassa ei kokoonsa nähden ole niin paljon temppeleitä kuin Balissa. Niitä on suuria ja pieniä, komeita ja vaatimattomia. Uusia rakennetaan jatkuvasti, sillä maanjäristysten, tulivuorenpurkausten ja kuumankostean ilmaston vuoksi pehmeästä kivistä valmistetut pyhätyöt eivät ole kovin pitkäikäisiä. Vanhin tunnettu temppeli on kallioon hakattu buddhalaisuostari Tampak Siringissä etelä-Balissa. Se lienee peräisin 12:nnelta vuosisadalta.

Balissa käydessä kiintyy matkailijan huomio erikoisesti ruumiinpolttoon, ikivanhaan hinduilta perittyyn tapaan, joka on täällä edelleen käytännössä. Polttohautaus on aivan erikoisen tärkeä toimitus, suurtapaus, jonka mahdollisimman komeaa ja juhlallista järjestämistä varten jo elettäessä kootaan varoja. Kaikkien vainajien — rikkaitten ja köyhien, ylhäisten ja alhaisten — ruumiit poltetaan. Tavallisesti polttamista ei järjestetä heti kuoleman jälkeen, vaan usein pitkänkin ajan kuluttua, erinäisistä monimutkaisista säännöistä ja tavoista riippuen. Tällaisessa tapauksessa ruumis kätetään väliaikaisesti maan poveen, mikäli sitä ei ole balsamoitu, mitä menettelytapaa usein käytetään ylhäisten ja rikkaiden vainajien ruumiiden säilyttämiseksi.

Mitä korkeampisäätisempi ja varakkaampi vainaja on, sitä komeammat ovat polttoseremoniat. *Pedandat* eli Brahma-papit määräävät tarkoin polttotoimituksen ajan. Useimmat poltot tapahtuvat elo—marraskuun aikana. Kulunkien sääntämiseksi ja juhlan tehon kohottamiseksi on tapana polttaa monta ruumista samanaikaisesti. Etenkin jos köyhiä vainajia on runsaasti, saattaa poltettavien lukumäärä samalla kertaa nousta useihin kymmeniin.

Polttohautauksen yhteydessä on *wadahilla* tärkeä tehtävä. Se on eriskummallinen, korkea ruumistorni, jonka valmistaminen vaatii paljon taitoa ja aikaa. Kun *wadah* on valmis, se viedään surutaloon ja ruumiin lähettyville. Paria päivää ennen polttojuhlallisuuksia tuovat ystävät ja tuttavat surutaloon monenmoisia lahjoja — valkoista pumpulikangasta, elintarpeita, juomaa, jopa rahaa — sekä tarjoavat monin tavoin apuaan surutilaisuuden järjestämisessä.

Vahvistettuaan itsensä surutalossa ruualla ja juomalla, suruväki siirtyy juhlallisessa kulkueessa polttopaikalle. Ruumis kannetaan *wadahiin*, jossa se asetetaan erikoiselle katos-

suojaiselle katafalkille. Jos ruumiita on useampia, voidaan ne sijoittaa samaan wadahiin, mutta poltettaessa kukin vainaja pannaan omaan kirstuunsa. Toisinaan saattavat kirstut olla hyvin komeita ja kalliita, ja ne on valmistettu esim. härän, kalan tai jonkin mytologisen eläimen muotoiseksi. Ruumista surutaloon kannettaessa ei sitä suinkaan viedä pääportin kautta. Se kuljetetaan sivuteitä tai nostetaan esim. muurin yli, jonka jälkeen sitä juoksutetaan pari kierrosta kylän ympäri. Sanotaan, että tämä merkillinen kierteleminen ja kaarteleminen tehdään sielun eksyttämiseksi. Muussa tapauksessa sielu, joka vasta ruumista poltettaessa täydelleen erkaanee siitä, voisi pyrkiä takaisin entiseen asuntoon ja kiusata siellä elävien ihmisten sieluja mukaansa.

Kymmenet, jopa sadat miehet nostavat korkean, bambusta rakennetun monin tavoin koristellun tornin hartioilleen, ja niin lähtee pitkä, värikäs saattue liikkeelle *gamelan*-orkesterin sävelten soidessa. Heti tornin jälessä astuvat papit täydessä juhla-asussa, helakanpunaisissa pukimissaan, kantaen *nagan*, manalan käärmevaltiaan kuvaa. Sitten seuraa yhteisen kansan pitkä rivistö. Naiset ovat parhaissa pukimissaan ja kantavat astioissa päänsä päällä monenmoisia antimia. Monilla on saviruukuissa pappien vihkimää pyhää vettä, jota tarvitaan ennen ruumiinpolttoa. Veden tuominen merkitsee suunnilleen samaa kuin meillä seppelten laskeminen.

Saattue tekee tämän tästä mutkia ja pyörähtää ympäri, jotta sielu ei seuraisi mukana, vaan eksyisi jäljiltä. Kun sitten vihdoin saavutaan perille — matka on usein sangen pitkä, — otetaan ruumis tai ruumiit varovasti alas wadahista ja pannaan kukin omaan kirstuunsa. Tämän jälkeen papit vihkivät vainajat viimeiseen lepoon. Tai ehkä tämä sanontatapa ei ole täysin paikallaan, sillä balilaiset uskovat, että ihmisen tulee jälleensyntyä tähän maailmaan seitsemän kertaa ja perinpohjaisesti puhdistua, ennenkuin hän saavuttaa täydellisyyden ja pääsee taivaaseen, *Shivan* valtakuntaan. Papit tekevät omituisia liikkeitä, mutisevat lakkaamatta ja pirskkottavat suuret määrät vihkivettä ruumiiden päälle. Sukulaiset ja ystävät tuovat runsain määrin lahjoja, jotka ennen ruumiin kirstuun asettamista saavat nekin osansa vedestä.

Vihdoin hämärän koittaessa punainen kukko päästetään valloilleen, ja ahnaasti sen liekit nuolevat helposti palavan wadahan eri osia. Liekit hulmuavat korkealle ja tarjoavat juhlaallisen, jos kohta muukalaisen mielestä kaamean näyn. Hennot tornit sortuvat helposti ja lysähtävät maahan muuta-

man minuutin kuluttua, kun taas kirstut sisältöineen palavat kauemman aikaa.

Liekkien sammuttua lähtevät balilaiset iloisin, keventynein mielin kotiin juhlimaan. He ovat vakuutettuja siitä, että rakkaitten omaisten ja ystävien sielut ovat vihdoinkin vapautuneet maallisesta tomumajastaan sekä menneet taivaaseen. Ennen juhlimista on kuitenkin muuan tärkeä tehtävä suoritettava. Vainajan tuhka, johon tietysti myös on sekotunut kirstun palamisjätteitä, kerätään ja viedään valkoiseen liinaan käärittynä merenrantaan tai läheiseen joen tai puron vietäväksi. Siellä se suuren väkijoukon läsnäollessa ja määrättyjä menoja noudattaen heitetään aaltoihiin. Tälläkin toimituksella on oma merkityksensä. Sen tapahduttua on vainajan sielun kolminkertainen puhdistaminen suoritettu. Ensimmäkin kuljettamalla ruumis wadahissa polttopaikalle on ilmapuhdistus tapahtunut. Polttaminen takaa tulipuhdistuksen, ja tuhan heittäminen veteen tietää vesipuhdistusta. Koko seremonia liittyy läheisesti hindu-uskonnon perustajan, *Raman*, legendoihin.

Akseli Tolan uusin näytelmä

Viime helluntaina esitettiin Ruusu-Ristin vuosijuhlassa Kansallisteatterissa *Akseli Tolan* uusin näytelmä „*Meidän pahat tekomme*”. Akseli Tolalta, jonka pätevyiden draamatikkona on oppinut tuntemaan, odottaa joka kerta, kun hän on luonut uuden näytelmän, aitoa; tässäkin yksinäytöksisessä tunti tekijälle ominaisen kiinteän otteen, elävästi koetun ja väkevästi ilmaistun probleemin. Ja mikä tärkeätä: tässäkin näytelmässä vei draamallisen jännityksen laukeaminen päähenkilön *henkiseen* kirkastumiseen eikä ainoastaan psykologiseen ratkaisuun. Akseli Tolan näytelmien keskuhenkilöt elävät kaikille ihmisille yhteisiä ikuisuuskysymyksiä. He ratkaisevat ne näytelmäkohtalonsa puitteissa, mutta samalla jokainen katselija tuntee, että ratkaisu on ollut psykologisesti oikea ja henkisesti vapahtava. Juuri tässä merkissä — näytelmän ratkaisun yleispätevyudessa ja henkisyudessa — Akseli Tolan taide saa voittonsa.

Lyhyen, keskitetyn draaman juonen selostaminen ei ole kiitollinen tehtävä. Yritämme kuitenkin antaa siitä jonkinlaisen kuvan niille, jotka eivät olleet tätä näytelmää näkemässä ja kuulemassa.

Saarelan kartanon vanha, eristäytynyt, ankara valtijatari on sisäköllään etsityttänyt itselleen raamatusta päivän tunnuksen, ja esilukijan sormi on osunut umpimähkään avatussa kirjassa 90:nnen psalmin 8:nnen säkeistön kohdalle: „Sillä meidän pahat tekomme sinä asetat etees ja meidän tuntemattomat syntimme valkeuteen sinun kasvois eteen.” Nämä sanat ahdisvat nyt Saarelan rouvaa; hänen ja Eveliina-sisäkön keskustelussa pyrki-

vät jo näytelmän alussa esille ne pahat teot ja salaiset synnit, joita talon vaitijatar on vuosikausia pakoillut, mutta jotka jatkuvasti elävät hänen ahtajunnassaan; kuulemme myös, että itseään paetessaan Saarelan rouva on tullut taikauskaisesti klintyneeksi vanhaan ennustukseen, jonka mukaan hän kuolee vasta silloin, kun vieras pääsee taloon johtavalta sillalta kartanon koirien haukkumatta.

Nyt talon vihaset hurtat raatelevat kahta ihmistä, jotka ovat tulleet rouvalta pyytämään häätökäskyn peruutusta, Rasilan emäntää Aliinaa ja hänen poikaansa, vähämielisenä pidettyä Yrjänää. Rouva kieltäytyy ottamasta heitä puheilleen, vaikka talon vouti, Rankalainen, sitä häneltä pyytää; vartioimattomalla hetkellä he ilmestyvät häneen eteensä. Anojat eivät saa armoa, mutta rouvan mieltä jää ahdistamaan, että Yrjänä-poikakin toistaa „hengen sanelemina” kuulemansa psalmin sanat, samat, jotka rouvalle olivat tulleet päivän tunnuksiksi.

Taloon tulee nyt kirkkoherra. Hän on päässyt koirien haukkumatta, mutta hän onkin tullut toista tietä. Hänen ja talon rouvan keskustelussa näytelmän jännitys kiihtyy huippuunsa. Nyt selviää, mistä on johtunut rouvan vastenmielisyyttä Aliinaa kohtaan: Yrjänä, jota hän miesvainajansa tunnustuksen nojalla on uskonut tämän pojaksi, onkin Kaarlen, hänen rakkaimman poikansa poika; patruuna, hänen miehensä, oli asian ilmaissut täten vain pelastaakseen poikansa maineen, koska tälle oli luvassa loistava kirkollinen ura. Kaarle oli ilmaissut asian kirkkoherralle kirjoittamassaan kirjeessä, ja tämä oli kuullut asian myös Aliinalta itseltään. Saarelan rouvan miesvainaja, jota hän oli vihannut tämän kuoltuakin, oli siis syytön; hän itse, joka „kostaakseen” oli solminut rakkaussuhteen talon voutin kanssa, oli itse syyllinen. Kaiken lisäksi — se ilmenee lopuksi — hänen elämänsä ainoa toive, Kaarle, oli juuri kuollut; tunnustuksensa hän oli kirjoittanut kuolinvuoteellaan.

Ainoa, mitä rouva nyt voi toivoa, on anteeksiantamus ja sovitus. Hän kutsuu armonanojat sisään ja määrää Aliinan poikineen kartanon perillisiksi; Rankalainen, talon vouti, saa omin käsin heittää tuleen rouvan aikaisemman testamentin, minkä mukaan hän olisi saanut nautintoikeuden taloon kuolemaansa saakka; sisäisen puhdistusprosessin vaikutuksesta, minkä rouva kokee, Rankalainenkkin tunnustaa solmineensa aikaisemman rakkaussuhteensa vain maallisen edun toivossa. Kriisi on ollut niin kohta-oka, siinä määrin sydänjuuria raastava, ettei Saarelan rouva sitä kestä. Hän kuolee, mutta hänen kuolemaansa kirkastaa rakkauden sovittava, anteeksiantava voima.

•

Akseli Tola on käyttänyt näytelmänsä tehon lisääjänä — ehkäpä tarkoituksetta — keinoja, jotka yksinään ovat riittämättömät, mutta jotka tässä vain lisäävät juonen kohtalonomaisuutta. Näitä ovat talon rouvan usko ennustukseen, joka liittyy taloa vartioiviin koiriin, samaten Yrjänä-poijan kyky kuulla henkiäänä ja hänen selvänäkösyytensä. Niihin kuuluu myös sattumalta raamatusta löytynyt psalmin kohta; sen näet esittää mainitsemiemme henkilöiden lisäksi myös kirkkoherra. Niinkuin jo sanoimme, tässä ne vain lisäävät näytelmän tehoa, sillä juonen kehittyä ja ratkaisu tapahtuu varsinaisesti ilman niitä — ellemme kenties ota lukuun raamatunlauseen ensimmäistä esintymistä. Se taas on täysin mahdollisuuksien rajoissa, uskottavissa eikä sekään yksinensä, ulkoapain tullessa kirjoittajana, ratkaise näytelmää.

Näytelmän keskushenkilönä, Saarelan kartanon rouvana, esiintyi *Hilda Pihlajamäki*. Tehtävä oli mitattu hänen mahdollisuuksiensa mukaiseksi. Kysymme vain, kuka muu pystyy tämän jälkeen esittämään tämän osan

niin, että sen nurkumatta hyväksymme? Hän eli vaativan osansa, ja lukuisa katselijajoukko eli hänen kerallaan.

Henkevän kirkkoherran miellyttävän osan esitti koruttomasti ja aidosti *Aapo Pihlajamäki*. Rankalaisena, Saarelan voutina, oli *Oiva Luhtala*, joka teki työnsä tunnollisesti; jos tahdomme olla vaatelaita, voisimme sanoa, että hänen osaltaan olisi odottanut enemmän sitä näytelmän aavistuksellisuutta, joka pitää katsojaa jännityksessä, ja jonka esittämisessä *Hilda Pihla'amäki* on mestari. *Hellin Kahila* antoi Saarelan *Eveliina-sisäköistä* kuvan, jossa oli useita aitoja piirteitä. Alinana, Rasilan emäntänä, oli *Bertha Lindberg* täysin osansa mukainen, ja *Jori Saarnion* herkkä ja yksinkertainen Yrjänä oli esitys, joka antoi aihetta uskoa, että sen nuorella tulkitsijalla on mahdollisuuksia muihinkin näyttämöllisiin suorituksiin.

J. Ptn.

Ruus-Ristin Kesäkurssit

Ruus-Ristin kesäkurssit pidetään Jyväskylän Ruusu-Risti-Tempelissä elokuun 8—15 p:n välisenä aikana. Tutkittavana teoksena on Pekka Ervastian „Salatiedettä omin päin”. Kurssityö, jonka aloittaa sunnuntaina 8 p:nä pidettävä tervetuliaisillanvietto, jatkuu aamu-, päivä- ja iltaohjelmin. Kesäkursseihin ovat oikeutetut osallistumaan Ruusu-Ristin jäsenet. Niitä johtaa tänä kesänä maist. Sven Krohn. Osanottomaksu on Smk. 100:—.

Yhteismajoitus järjestetään tavallisuuden mukaan lähelle Tempeliä. Yhteisasuntoon aikovien on tuotava mukanaan peite, liinavaatteet ja pyyheliinat. Maksu yhteismajoituksesta kurssiajalta on 20 mk. Yksityisasuntoja hankitaan myös niitä haluaville. Osanottoilmoitukset samoin kuin tieto siitä, halutaanko yksityis- vaiko yhteisasunto, pyydetään lähettämään ennen elokuun 8:tta p:ää osoitteella *Ruus-Risti-Tempel, Jyväskylä*. Väärinkäsitysten välttämiseksi pyydetään ilmoittamaan koko nimi.

Mitä muualla tiedetään

Saksan uskontojen taistelusta tulee silloin tällöin uutisia, joita meikäläinen tutkija lukee mielenkiinnolla. V.k. 21 p:ltä on seuraava United Pressin välittämä tieto:

Senjälkeen kuin sanoma-lehti „Der Stürmer” erikoisnumerossaan oli esittänyt Kristuksen ja kristinuskon sankarilliseksi juutalaisvastaiseksi maailmanliikkeeksi, esiintyy „Siegrune”-niminen lehti, „saksalaisen uskon” taistelulehti, erikoisnumerossaan „Stürmer”-lehteä ja kristinuskoa vastaan.

Lehti viittaa siihen, että „Der Stürmer” on kokonaan jättänyt huomiomatta apostoli Paavalin hahmon. „Der Stürmer”-lehden muitakin selityksiä arvostellaan juuta'aivastaisessa hengessä. Sitten seuraa Jeesuksen elämästä täysin naturalistinen kuvaus, jossa kerrotaan Jeesuksen „taisteluvuosista” ja kaikenlaisista seikkailuista, esitetään todistuksena hänen muka juutalaisesta pelkuruudestaan seuraavat seikat: Hänen ensimmäinen tekonsa oli paeta mahdollista vaaraa. Jeesuksen puheet ja neuvot leimataan tyhjiksi ja luonnonvastaisiksi elämänsäännöiksi. Jeesuksen toiminnan silmämääränä on ollut ihmisten eksyttäminen. Siten hän on m.m. vieroittanut opetus'apsensa, kalastajat, entisestä ammatistaan, vieläpä houkutellut valtion virkamiehiäkin pois tehtävästään. Äitiänsä Mariaa hän on Kaanaan häissä kohdellut röyhkeästi ja nollkamaisesti — juutalaisen Messiaan käyttäytymistapoja, jotka eivät kelpaa esikuviksi saksalaisille pojille heidän käyttäytymisessään äitiänsä kohtaan. Edelleen hän on aivan sopimatottomalla tavalla loukannut kuoleman majesteettia. Henkisissä välienselvittelyissä on Kristus kieroilten ja mielipiteitään muutellen koettanut peittää ja selitellä omia mielipiteitään, osoittaen siten, ettei hänellä ole jumalallista hengenvoimaa eikä jumalan tuskia. Hänen tunnettu raivoamisensa kaikkein pyhimmissä temppeleissä lienee ollut jokseenkin rinnastettavaa kuvien ryöstäjien toimintaan tai kirkkoa vihaavien bolshevikilaumain kirkonmurtoihin. „Ei näin ollen ole mikään ihme”, sanotaan edelleen lehdessä, „että meidän päivinämme henkisiä taisteluja käydään vaalitaistelujen muodossa.”

Erikoisnumerossa julkaisee lehti Ludendorffin kuvan univormussa ja kunniamerkkeineen allekirjoituksin: „Tämäkin mies taistelee oman kansansa keskuudessa olevia kirjanoppineita ja fariseuksia vastaan.” *J. Ptn.*

Tien varrelta

Helsingin Ruusu-Ristissä esitelmöi 25. 4. Kyllikki Ignatius aiheesta „Länsimaisen munkkilaisuuden ihanne”; 2. 5. luki Johtaja P. E:n esitelmän „Eläinrata vertauskuvana” ja 9. 5. sen jatkon „Tähtien ohjatessa”.

Helsingin Ruusu-Ristin Kuoro piti vapun aattona tavanmukaiseksi käyneen hilpeän juhlanga. Monipuolisessa ohjelmassa vaihtelivat musiikki ja puhe-esitykset, ja viimeisenä esitettiin Aimo Melan juhlaa varten kirjoittama keväinen hupailu „Sano se kukin”.

Yleisöjuhla, joka vietettiin H. P. B:n kuolinpäivän, „Valkoisen lootuskukan päivän” muistoksi, oli 6. 5. Juhlan tervehdyssanat lausui Yrjö Rimpä, A. Kotilainen esitelmöi H. P. B:n okkultismista, ja musiikkia esittivät Reino Hallaperä (lauluja) sekä Gurli ja Hans Liljeqvist (piano ja viulu). Lopuksi oli Helliin Kahilan johtaman Opistolan lausuntakuoron Kalevala-esitys.

„**Ruusu-Ristin**” tämä numero ilmestyy tavallista myöhemmin vuosikokouksen johdosta. Seuraava numero, 6:s, ilmestyy elokuussa.

Akseli Tolan yksinäytöksiset näytelmät „Pyhän miehen kukka” ja „Heljä” ovat nyttemmin ilmestyneet Werner Söderström OY:n kustannuksella. Uudessa Suomessa arvosteli niitä taannoin Arvi Kivimaa; „Pyhän miehen kukka” hän lukee parhaimpiin Suomessa kirjoitettuihin 1-näytöksisiin näytelmiin. Kumpaisenkin hinta on 10 mk.

Oletamme että pian myös julkaistaan painosta kirjailijan viimeisin näytelmä, Ruusu-Ristin matineassa esitetty „Meidän pahat tekemme”.

Ruusu-Ristin Johtajan kesäosoite on ajalla 10. VI.—15. VIII. *Korpi-lahti*, Tähtiniemi.

Ruusu-Ristin
Kirjallisuusseuran uutuuksia:

Pekka Ervast:

Christosophisia peruskysymyksiä I:

Jumala ja luominen.

KOSMOKSEN ja ihmisen syntyä ja kehitystä käsittelevät teosofiset perusopit ovat jälleen tulossa keskeisiksi. Meidän päiviemme tieteellinen tutkimus on useissa kysymyksissä päätyntä ratkaisuihin, jotka H. P. Blavatsky jo viime vuosisadalla esitti *Salaisessa Opissaan*.

TOISAALTA ovat n.s. uusteosofiset näkemykset olleet omiaan hämmentämään H. P. B:n alkuperäistä sanomaa. Ja koska käytännöllisen teosofian periaatteet saattavat vääristyä, kun teosofian perusoppiin on pesiytynyt harhakäsityksiä, on välttämätöntä, että teosofian siveelliset periaatteet saavat sen yleisteosofisen ja kosmologisen taustan, mikä niihin ehdottomasti kuuluu.

Pekka Ervastin CHRISTOSOPHISIA PERUSKYSYMYKSIÄ, kaksiosainen teos, joka ilmestyy *Ruusu-Ristin Kirjallisuusseuran* kustantamana, on aiottu selventämään ja syventämään teosofian ydinkysymyksiä. Sen ensimmäinen osa, *Jumala ja luominen*, käsittää esitelmäsarjan, jonka P. E. piti v. 1914. Se liittyy läheisesti *Salaiseen Oppiin*, mutta sen esitystä manvantaroista, planeettaketjuista ja kierroksista, juuriroduista ja vihki-myksistä elävöittävät kauttaaltaan P. E:n omakohtaiset tutkimukset ja hänen persoonallinen tyylinsä.

CHRISTOSOPHISIA PERUSKYSYMYKSIÄ I ilmestyy lähiaikoina. Se sisältää arviolta n. 300 sivua, ja sen hinta on 35 mk. nidottuna ja 50 mk. sidottuna.

Tilauksia vastaanottaa

Ruusu-Ristin Kirjallisuusseura
Helsinki, Meritullinkatu 33, ovi 2.

Ruusu - Ristin Talorahasto

työskentelee
tulevaisuutta varten.

*Liittykää jäseniksi
tai tehkää tilapäisiä
lahjoituksia!*

Jäsenten säännölliset
tilityspäivät ovat
1/1, 1/4, 1/8 ja 1/10.

Talorahaston hoitaja:
Yrjö V. Rimppi,
Helsinki,
Luotsikatu 12 A. 12

*19. vuosisadan ihmeellisin teos
H. P. Blavatskyn*

SALAINEN OPPI

ilmestyy suomeksi.

Teosofisen Seuran

julkaisema aikakauslehti

TEOSOFI

jatkaa joka numerossaan Salaisen Opin suomennosta. Teosofi voidaan tilata maan kaikista kirjakaupoista, postikonttoreista ja T. S:n taloudenhoitajalta. Osoite: Signe Rosvall, Helsinki, Kirkkokatu 14. Tilaushinta (kottimaassa) 40 mk. v:kerta.

PUHELIN 216

**HYVINKÄÄN
KIRJAPAINO
OSAKEYHTIÖ**
HYVINKÄÄ

Suorittaa ensiluokkaisesti
kaikkia kirjapainoalaan kuu-
luvia tehtäviä. Tiedustakaa
hintojamme.

Ostakaa paita,
jota

**Olli, Tiitus,
Iso-Keisari,
Valentin**

y.m.

kiittävät.

Patentoidut erikoisuudet.

RUUSU-RISTI-JÄRJESTÖ

Perustaja-Johtaja: PEKKA ERVAST

Johtaja: Rouva Hilda Pihlajamäki, os. Helsinki, Mariank. 28 B.
Hallituksen varapuheenjohtaja: fil. toht. Eino Krohn, os. Helsinki, Maneesinkatu 2 A.

Sihtööri: fil. maist. U. J. Pore, os. Helsinki, Maneesinkatu 4 a A 12.

Rahastonhoitaja: Herra Waldemar Kaade, os. Helsinki, Oikokatu 15 A 18.

Ruus-Risti perustettiin Helsingissä marraskuun 14 p:nä 1920. Sen tarkoitus selviää seuraavasta ohjelmasta:

1) Ruusu-Risti on totuudenetsijän järjestö, jonka jäsenet tunnustaan kaikkien ihmisten veljeyden katsomatta rotuun, väriin, kansallisuuteen, uskontunnustukseen, yhteiskunnalliseen asemaan, sukupuoleen tai muihin ulkonaisiin rajoituksiin, osoittavat toisilleen mitä suurinta suvaitsevaisuutta ja ymmärtämystä sekä pitävät totuutta korkeampana kaikkia uskontoja.

2) Ruusu-Risti on vapaan ajattelun pyhäkkö, jonka jäsenet etsivät totuuden ydintä, salaista jumalviisautta, mikä piilee kaikkien aikain uskonnoissa, mytologioissa, filosofisissa ja tieteellisissä järjestelmissä.

3) Ruusu-Risti on renkaana ihmisten näkymättömässä veljekkunnassa ja sen jäsenet etsivät ikuiseen elämään vievää tietä, joka kasvattaa ja kehittää ihmisessä veljeyden henkeä.

Ohjelmansa nojalla Ruusu-Risti kuuluu H. P. Blavatskyn v. 1875 alkuunpanemaan yleismaailmalliseen teosofiseen liikkeeseen.

Ruus-Ristin jäsenet ovat irtto-, ryhmä- ja looshijäseniä. *Irttojäseneksi pyrkijä kääntyy suoraan, ryhmäjäseneksi pyrkijä paikallisryhmän välityksellä Ruusu-Ristin Johtajan rouva Hilda Pihlajamäen puoleen, os. Helsinki, Mariank. 28 B.*

Looshityö on järjestetty seremonialliselle pohjalle, ja looshijäseneksi saattaa Ruusu-Ristin jäsen pyrkiä asianmukaisilla suosituksilla.

Ruus-Ristin jäsenmaksut ovat määrältään vapaaehtoisia. Jäsenten toivotaan tuovan antimensa kolme kertaa vuodessa: maalisi- ja lokakuun kuluessa sekä vuosikokouksen aikana. Jäsenmaksut vastaanottaa rahastonhoitaja herra Waldemar Kaade, os. Helsinki, Oikokatu 15 A 18.

Vuosikokous pidetään keväällä, siinä uudet jäsenet juhlallisesti vastaanotetaan, vihitään, sekä asetetaan oikeuksiinsa ja velvollisuuksiinsa (installoidaan).

Installoidut jäsenet ovat oikeutetut pyrkimään Ruusu-Ristin Looshijäseniksi.

RUUSU-RISTI

TOTUUDENETSIJÄIN AIKAKAUSKIRJA

TIETÄJÄ, PERUST. 1905

PERUSTAJA: PEKKA ERVAST

TOIMITTAJA: EINO KROHN

SISÄLLYS:

Oikea suunta	195
Toimittajalta	197
Toimitussihteeriltä	201
Opettajat ja oppilaat	207
Viisas on kuin vesi	209
H. P. B. erään aikalaisensa kuvailemana	210
Kirjallisuutta	212
Mitä muualla tiedetään	218
Tien varrelta	221

RUUSU-RISTI

Totuudenetsijän aikakauskirja — Suomen vanhin teosofinen lehti.
Toimitus: Eino Krohn (vastaava), Jorma Partanen (toimitussiht.).

Julkaisija: Ruusu-Ristin Kirjallisuusseura r.y.

RUUSU-RISTI ilmestyy 10 kertaa vuodessa, sisältäen vähintään 320 tekstisivua.

RUUSU-RISTIN toimitukselle tulevat kirjoitukset, kysymykset, uutiset y.m. ovat lähetettävät fil. toht. Eino Krohnille, os. Helsinki, Maneesink. 2 a C, tai fil. maist. Jorma Partaselle, os. Helsinki, Väinämöisenkatu 5.

RUUSU-RISTIN kirjoituksia saa lainata sillä ehdolla, että lähde tarkasti mainitaan. Sarjakirjoituksia ei saa lainata.

RUUSU-RISTIN tilaushinta on koko vuodelta Smk. 50: —, ulko-
mailla doll. 2: —. Yksityisnumeron hinta on postivapaasti lähetet-
tynä Smk. 10: — tai 50 c.

RUUSU-RISTIN tilauksia ottavat vastaan postikonttorit, asiamie-
het sekä aikakauskirjan taloudenhoitaja, hra *Waldemar Kaade*, os.
Helsinki, Oikokatu 15 A 18.

Asiamiehille myönnetään 10 pros., kun vähintään kolme tilausta
tehdään. Tilausraha on maksettava etukäteen.

Ruusu-Ristin Kirjallisuusseura r.y.

Kaikkea ruusuristoläistä ja teosofista kirjallisuutta haluttaessa
voidaan kääntyä Ruusu-Ristin Kirjallisuusseuran toimiston puoleen
os. Helsinki, Meritullinkatu 33, ovi 2, puh. 23 609 (toimisto) ja
24 430 (toimitusjohtaja).

Toivo Orma

Kelloseppä

Iso Roobertink. 1. Puh. 38302

**Ostamalla uuden tai
korjauttamalla vanhan
kellonne meillä**
tulette aina olemaan tyytyväinen

Kihla- ja kivisormuksia
sekä *hopeaa* edullisesti.

Yli 10 v. kokemus Pariisiin ja New-
Yorkin parhaissa liikkeissä ensim-
mäisenä pienten kellojen korjaajana.

Sairasaputoimisto ja Opas

Salve

Helsinki. Vuorik. 5. P. 24364.

Palvelee yleisöä ant. sairaspua
koteihin, opastaen potil. lääkä-
reille ja sairaaloihin, noutaen ne
asemalta eri pyynnöstä. Hyvä
koti lääkärihoitoon saapuville ja
toipuville.

*Alppiaurinkoa, sähköhoitoa ja
hieronta annetaan.*

RUUSU-RISTI

TOTUUDENETSIJÄIN AIKAKAUSKIRJA

TIETÄJÄ, perust. 1905

Oikea suunta

... Entä teosofia? Onko se samaa kuin Teosofinen Seura? Onko se samaa kuin Mrs. Besantin oppi tai Mr. Leadbeaterin selvänäköisyys tai tohtori Steinerin okkultinen kristinoppi?

Kaukana siitä. Teosofia on se totuuden pyhä henki, joka elähdyttää teosofista liikettä, ja jonka ensimmäisenä, syvälimpänä, viisaimpana, tietorikkaimpana ja okkultisesti suurimpana tulkkina maailmassa oli Helena Petrovna Blavatsky. Ilman madame Blavatskya ei olisi teosofista liikettä. Ilman madame Blavatskya ei olisi Teosofista Seuraa. Ilman madame Blavatskya eivät Annie Besant, C. W. Leadbeater, Rudolf Steiner, Max Heindel, A. P. Sinnett y.m. y.m. olisi teosefeina enemmän kuin okkultisteina kyenneet mitään tekemään siitä mitä ovat tehneet. Kaikesta saamme kiittää madame Blavatskya. Ja voi meitä, jos unohdamme kiitollisuuden velkamme, jos rakastamme Teosofista Seuraa enemmän kuin teosofiaa, jos rakastamme Mrs. Besantin oppia tai Mr. Leadbeaterin näkyjä enemmän kuin teosofiaa, jos rakastamme mitä tahansa okkultismia enemmän kuin niitä periaatteita, joita Valkoisen Looshin Mestarit H. P. B:n välityksellä ilmoittivat kaikille totuuden etsijöille, — voi meitä, sillä silloin pimeys meidät valtaa ja sielumme joutuu harhateille. Tämä ei ole dogmatismia, eikä se ole yhdenkään teosofisen opettajan halventamista. Se on yksinkertaisesti totuuden tunnustamista.

Ettekö muista kuulleenne, että teosofia ei ole tunteen asia enemmän kuin järjenkään? On teosofisia oppeja, jotka tyydyttävät persoonallisia tunteitamme, on toisia, jotka ennen kaikkea valaisevat järkeämme ja tekevät meistä pikku filosofeja. Mutta itse teosofiasta emme pääse selville, ellei meissä herää uusi käsittämiskyky, nimittäin n.s. intuitsioni. Meillä täytyy olla omaa intuitsionia eli sisäistä totuuden näkemystä, jotta tyystin käsittäisimme teosofian ja teosofisen

liikkeen tarkoituksen. Meistä täytyy tulla — ei totuuden ajatteli joita eikä uskojia ainoastaan, vaan totuuden tietäjiä . . .

. . . Eikö salatieteen alkuaskel ole siinä, että oikealla tavalla käsitämme teosofisen liikkeen? Mitä me, rakkaat ystävät, tietäisimme todellisesta salatieteestä, jollei madame Blavatsky olisi pannut alulle teosofisen liikkeen? „Salaisista tieteistä” olisimme voineet kuulla yhtä ja toista, sillä niistä on aina puhuttu, mutta kuka olisi julkisesti kertonut meille todellisesta *mysterium magnumista*, elävistä adepteista, henkisestä alkemiasta, rosenkreutsiläisten viisaudesta, ellei H. P. B. ensin olisi julkisesti tuonut meille valoa idästä? Hän paljasti meille, mikä okkultismi on, hän näytti meille tien okkultisen tiedon vartijain luo, hän todisti meille viisauden mestarein olemassaolon. Jos emme hänen työtänsä ymmärrä, jos ei meissä elä hänen teosofisen sanomansa henki, kuinka silloin voimme uskotella löytävämme sitä okkultista tietoa, jota hänen julistamansa mestarein ruusuristitemppelissä säilytetään?

Meidän Ruusu-Risti-seuramme on vielä aivan nuori. Sen velvollisuuteen kuuluu siis oman ajatuselämänsä kasvattaminen ja kirkastaminen. Sille on laskettava oikea pohja. Onhan Ruusu-Risti teosofisen liikkeen hedelmä, onhan se teosofisen seura-aatteen jälleensyntymä, onhan sillä tulevaisuus edessään. Tulevaa työtään silmälläpitäen sen näin ollen täytyy oppia ajattelemaan oikeaan suuntaan.

Ja oikean suunnan — olkoon se vielä kerran sanottu — antoi ja antaa yhä teosofisille seuroille ja yhdistyksille yksinomaan itse teosofia, se jota H. P. Blavatsky mestarien lähettäläänä maailmalle julisti. —

Teosofia ei riipu yhdestäkään inhimillisestä selvänäkijästä eikä kaadu, kun selvänäkijät kaatuvat.

Pekka Ervast
„Ruusu-Risti” 1922.

Toimittajalta

Jokainen ihminen tuntee jonakin hetkenä elämässään, että hänen pitäisi ratkaista oma yksilöllinen ongelmansa. Tavallisesti elämme elämäämme huomaamatta ja kysymättä miksi ja mitä tarkoitusta varten antaudumme erilaisiin tehtäviin, suoritamme tekojamme ja suhtaudumme kanssaihmissiimme omalla tavallamme. Elämme enemmän tai vähemmän vaistomaisesti tietoisina vain lähimmäistä ja kouraantuntuvimmista päämääristämme ja tarkoituseristämme. Joskus kuitenkin heräämme mielessämme jonkinlainen epämiellyttävä tunne siitä, että elämme kuin säkissä, jossakin ahtaassa aitauksessa, märehkien kuin lehmä hetkelliseen olemassaoloomme kuuluvaa sielullista sisältöä ja elinvoimaa. Ja silloin kenties havahdumme kysymään, miksi elämme, etsimään jotakin elämäntarkoitusta.

Ihmiskunnan yksilöllinen elämä kaikessa monivivahteisuudessaan paljastaa tavallaan kaksi valtavirtausta, joilla molemmilla on ollut ja on oma kulttuurihistoriallisesti ja sosiaalisesti ratkaiseva vaikutuksensa koko ihmiskunnan elämään. Toinen, nimittäkäämme sitä *uniformistiseksi virtaukseksi*, on yksilöllisten, individuaalisten tarkoitusten täydellinen alistuminen yhteisön, — heimon, kansan tai rodun — yhteisiin tarkoituseriin, eräänlainen joukkovaistoelämä. Toinen on *individualistinen virtaus*, jossa yritetään vapautua alistussuhteesta yhteisöön nähden ja vapaasti kehittää yksilöllisiä taipumuksia ja pyrkimyksiä. „Valtio on yksilöä varten eikä yksilö valtiota varten”, on tämän virtauksen muuan tunnuslause.

Ensiksi mainittu uniformistinen virtaus on itse asiassa yksin vallitseva historiallisesti aikaisemmalla ja primitiivisemmällä asteella. Tästä ovat alkuasukasheimot ja monet itämaalaiset kansat vieläkin esimerkkejä. Mutta uudenlainen nykyaikainen ilmaus tästä virtauksesta on tavallaan myöskin saksalainen kansallissosialismi, kuten yleensä n.s. fascististen ja diktatooristen valtioitten ideologia. Näissä piireissä juuri vaaditaan yksilön alistumista yhteisön vaatimukseen, vieläpä niin täydellisesti, että se käsittää filosofisen ja uskonnollisen maailmankatsomuksenkin, taiteelliset makuasiat, tieteelliset tosiasiakysymykset ja omantunnon suunnan.

Jälkimmäinen, individualistinen virtaus, on yksilöitten valankumousta yhteisön yhdenmukaistuttamisvaatimusta vastaan. Renessanssin voimakkaat persoonallisuudet ovat eturivin miehinä käyneet tätä taistelua, ja heidän lähin vihol-

lisansa oli keskiaikainen, paavilliskirkollinen omiatuntoja kahlehtiva universalismi. Mutta renessanssin ajoilta saakka on kuitenkin tällaisen individualismin heikkoudet ja rajoituksetkin näyttäytyneet. Rinnan yksilöllisesti vapaan henkisen luomisen ja ajattelun kanssa versoi röyhkeys ja itsekkyyys, häikäilemätön piittaamattomuus lähimmäisen onnesta, oman itsensä julistaminen eräänlaiseksi jumalaksi, ja tämän yksilön käsittäminen itsetarkoitukseksi, jota varten kaikki muu oli olemassa. Tämän äärimmäisyyteen viedyn individualismin pohjalta syntyneen vaistomaisen uskontunnustuksen muodosti myöhemmin Nietzsche määrätyksi filosofiseksi opiksi yli-ihmisestä.

Nyt voimme tietysti ajatella, että esim. nykyaikainen kansallissosialismi on vastavaikutusta individualismin edellä kerrottuihin yhteisöä vahingoittaviin, egoistisiin piirteisiin. Toinen kysymys on kuitenkin se, ovatko ne toimenpiteet, joihin kansallissosialismi on johtanut, todella lopulta edes yhteisön onnea ja kehitystä edistäviä. Eikö tässä ole heitetty lapsi kylpyveden mukana, kun on palattu takaisin primitiivisen joukkosielun kannalle, josta kaikki yksilölliset erilaisuudet hävitetään? Ovathan kuitenkin kaikkina aikoina juuri suuret persoonallisuudet uusilla näkemyksillään ja keksinnöillään vieneet kulttuuria ja ihmiskuntaa eteenpäin myöskin yhteisönä! Mikä on siten tämän pulman ratkaisu?

Viime keväänä esitti täällä Helsingissä Tukholman Dramaattinen Teatteri, Torä Teje naispääosassa, norjalaisen kirjailijan Krogin näytelmän „Uppbrottet” (Matkalle lähtö), jossa mielestäni viitataan jonkinlaiseen ratkaisuun väärään suuntaan kehittyneen individualismin torjumiseksi. Tässä näytelmässä, jonka tekijä selittääkin tarkoittavan kritiikkiä aikamme individualismia vastaan, sen kolme henkilöä, aviomies, aviovaimo ja rakastaja joutuvat kiduttavissa kohtauksissa ja tilanteissa paljastamaan koko sielunsa sisällön salaisimpine vaikuttimineen niin tyystin että ovat sielullisesti alastomina toistensa edessä. Tällöin ilmenee, että se minkä puolesta he ovat eläneet ja elävät, minkä puolesta he rakastavat ja taistelevat, ei loppujen lopuksi ole muuta kuin heidän oma individualiteettinsä. He eivät pääse tämän itsensä ulkopuolelle edes kiihkeimmässä rakkaudessaan tai oikeammin intohimossaan toisiaan kohtaan. He rakastavat oikeastaan vain oman sielunsa onnen tilaa, sen tunnelmia ja unelmia, joiden taika-piiristä eivät pääse vapaiksi. Kaikille kolmelle on vain kysymys oman itsensä tehostamisesta, omien sielullisten omi-

tuisuksiensa ja erikoisuuksiensa ja nautintomahdollisuuksiensa vapaasta ilmenemisestä ja vallalle pääsystä sekä itsensä voimakkaammaksi tuntemisesta. He käyttävät toisiaan loppujen lopuksi vain välineinä näitä omia tarkoituksiaan varten, joista ovat tehneet jumalan ja uskonnon. Näytelmässä aviovaimo herää huomaamaan tämän ja jättää sekä aviomiehen että rakastajan ja lähtee maailmalle unohtaakseen itsensä ja löytääkseen joitakin tilaisuuksia toisten auttamiseen.

Tähän näytelmän loppuselvitykseen sisältyy todella viittaus ainoaan mahdolliseen tapaan ratkaista kysymys individualismin oikeutuksesta. Individualismista ei ole luovuttava jonkin alemman elämänmuodon tähden, kuten kansallissosialismi tahtoo, vaan individualismi on nostettava ylemmälle tasolle, henkevoitävä. On kyllä totta, että yksilön on alistuttava palvelemaan yhteisöä, että yksilö ei saa tulla omaksi itsetarkoitukseksi, mutta tämän palvelemisen täytyy olla vapaan individualisen kehityksen tulosta, vapaaehtoinen akti, jossa yksilö asettaa saavuttamansa korkeimmat arvot tiedollisella ja moraalisella alalla suuremman kokonaisuuden palvelukseen.

Se tosiseikka, että kaikkien uniformististen yritysten on väkivallalla ja pakolla pantava toimeen yleinen yhdenmukaistaminen, on todistus siitä, että yksilöt eivät yleisesti tunne, että *se yhteisö*, jonka hyväksi heiltä vaaditaan individualisten näkemystensä hylkäämistä ja uhraamista, olisi arvokkaampi kuin nämä yksilölliset saavutukset, tai että *se muoto*, jossa heidän palvelustaan tämän yhteisön hyväksi vaaditaan, olisi oikea. Yksilönä voin tuntea kuuluvani johonkin kansaan, kuten tunnen kuuluvani perheeseeni. Siitä seuraa, että jollakin tavoin tunnen olevani vastuussa tämän kansan kaikkien jäsenten onnesta ja menestyksestä, niin että tahdon palvella sitä parhaimmalla, mitä yksilöllisen kehityksen tuloksena olen saavuttanut, sillä jos minun individualismini on henkevoityä, en usko olevani olemassa vain itseni tähden, vaan suuremman kokonaisuuden vastuunalaisena jäsenenä. Mutta jos tästä kansasta taas vuorostaan tehdään itsetarkoitus, jos minua vaaditaan sen hyväksi uhraamaan ihmisyyteni, individualisen kehitykseni korkeimmat moraaliset saavutukset ja toteamukset, herättää se minussa vastarintaa. Yhtä vähän kuin yksilö saa olla oma tarkoituksensa, joka on toteutettava keinoilla millä hyvänsä, saa kansa olla tällainen itsetarkoitus, jota on palveltava uskonnollisen vapauden ja tieteellisen totuuden

sekä toisten kansojen kärsimysten ja veren kustannuksella.

On muuten sangen luonnollista, että kansalliset uniformistiset virtaukset ovat joutuneet ristiriitaan kristinuskon kanssa. Siitähän on m.m. nykyinen Saksan kirkkoriita esimerkkinä. Kristinuskon syvimpään olemukseen kuuluu ihmiskunnan käsittäminen siksi kokonaisuudeksi, jonka eläväksi osaksi jokaisen yksilön on tunnustettava itsensä. Sentähden joutuu kristinuskon merkeissä tapahtuva individuaalinen kehitys lopullisesti siihen kokemukseen ja tietoisuuteen, että yksilö on yhteisen ihmisyyden perusteella vastuussa jokaisesta ihmisyksilöstä, että on uhrauduttava ja palveltava, kannettava toisten taakkoja kuin omiaan. Individualismi puhtaimmassa muodossaan johtaa vapaaehtoiseen, rakkaudesta tapahtuvaan itsensä unhoittamiseen ja toisten palvelemiseen, jonka vain myöskin individuaalisesti voimakkaaksi yksilöksi kehittynyt olento voi tehdä. Mutta tässä täytyy avuksemme tulla meissä kaikissa piilevän Kristus-tajunnan, jonka etsimisestä ja löytämisestä Ruusu-Risti opettaa.

*

Teosofinen liike Suomessa on jälleen joutunut ankarien hyökkäyksiin kohteeksi. Kaksi teologia, kirkkoherra Jokipi ja tohtori Tiililä, ovat kirjoittaneet „asiallisia ja objektiivisiä” esityksiä, edellinen teosofiasta ja Ruusu-Rististä, jälkimmäinen antroposofiasta ja tri Steineristä. Lehtemme julkaisee toisessa kohdassa maisteri Sven Krohnin yksityiskohdaisen arvostelun näistä kirjoista. Jokipiin varsinainen hyökkäys tulee käsiteltäväksi ensi numerossa. Tässä numerossa on maisteri Krohn kiinnittänyt huomionsa kirjan historialliseen osaan. Ruusuristiläisiltä, kuten kaikilta teosofisen liikkeen edustajilta, vaaditaan arvokasta ja maltillista, mutta samalla varmaa ja asiallista suhtautumista tällaisiin hyökkääviin sepuksiin nähden. Ennakkoluuloisia ihmisiä on tietysti vaikea käännäyttää. He uskovat vain sitä, mitä tahtovat uskoa, varsinkin kun takana on kirkollinen oikeaoppisuus, niinkuin tässä tapauksessa. Mutta epäröiville ja asiaa harrastaville on osattava tosiasioihin viittaamalla näyttää toteen, missä fanaattiset vastustajat ovat esittäneet vääriä johtopäätöksiä ja vääristelyjä faktoja.

Toimitussihteeriltä

Se, että viime aikoina on julkaistu pari kirjaa, joissa vastustavassa mielessä käsitellään teosofiaa ja sen sisarliikettä antroposofiaa, osoittaa, että maassamme neljäntäkymmenettä vuotta suoritettu teosofinen kylvö alkaa tuottaa satoa. Asiallisuus, johon vastustajiemmekin taholla nyt näytään pyrittävän, on ilahduttava ilmiö. On alettu ymmärtää, että teosofisia aatteita ei pyyhkäistä pois suurellisella eleellä eikä murskata dogmaattisella mahtipontisuudella; aavistetaan, vaikkei aina tunnustettaisikaan, että teosofia on vakava ajatussuunta ja kasvatusjärjestelmä, joka vastustajiltaan vaatii asiallista vakavuutta. Jos he kuitenkin, ymmärrettävistä syistä, haurahtuvat epäoleellisten piirteitten ja yksilöitten puutteellisuuksien paisutteluun tai suorastaan vääriin tulkintoihin, vaistoa terve järki asiallisuuden ylittämisen. Vääristelyyn teosofiaan tutustutetuista lukijoista monet tulevat tällöin tarkistaneeksi kantansa myös nykyiseen kirkko-kristillisyyteen nähden, kun he ennemmin tai myöhemmin saavat kuulla, mitä teosofia todella on; vääristelyt ja valheet kääntyvät esittäjiään vastaan, ja kristinuskon reformation vaatimus saa uusia vaikumuksellisia kannattajia.

Ne, jotka ovat yksilöinä heränneet totuutta etsimään, tietävät jo omasta elämästään, että „maailma” tavalla tai toisella nousee heitä vastustamaan — ellei muutoin niin heidän puhdistumattomasta alitajunnastaan käsin. He näkevät kokemassaan vastarinnassa myös positiivisen puolen. Elpyvä totuus manaa ilmi valheen, ja valhe kutsuu ehdottomasti julki totuuden. Mutta totuus lopulta voittaa, ja me johdumme siihen kukin vuorollamme, vaikkapa kiertoteitse, ja sen maksuksi meidän on annettava, olimme sitten pappeja tai pakanoita, oma inhimillinen, „syntinen” itsemme.

Niin, käsityksemme on, että teosofian vastustaminen on vain omiaan levittämään sitä.

*

Vastustus, menestyksen negatiivinen ilmaus, olkoon meille ruusuristiläisille innostajana entistä tehokkaampaan työhön. Itsemme nähden meillä on selvät velvollisuudet, emmekä me niitä voi hukuttaa hyödyttömiin maailmanparannushaaveisiin, mutta meidän on myös syytä muistaa, että oman henkisen kasvumme ehtona on senkin vähäisen tiedon jakaminen ja levittäminen, mitä kenties olemme saavuttaneet.

„Viisaudenmestarien kirjeissä” huomautetaan, että totuudenetsijän ensimmäinen velvollisuus on hankkia tietoa ja levittää kaikkia käytettävissä olevia uomia myöten sellaisia katkelmia tästä tiedosta, jotka ihmiskunta kokonaisuudessaan voi olla valmis omaksumaan. Ja „Hiljaisuuden Ääni” lausuu saman kehoituksen seuraavin sanoin: „Osoita Tie — vaikkapa heikosti ja suureen joukkoon häipyen — niinkuin tekee iltatähti niille, jotka käyvät tietään pimeydessä . . . Anna valoa ja lohtua uurastavalle pyhiinvaeltajalle, ja etsi käsiisi hänet, joka tietää vielä vähemmän kuin sinä . . . ja anna hänen kuulla Laista.”

Elämä antaa meille aattemme levitystyöhön runsaasti tilaisuuksia, ilman että meidän niitä tarvitsee „provosoida”; näin tehdessämme tulisimme vain „heittäneeksi helmiä sioille”. Käytännöllisen ihmistuntemuksemme ohjaamat sanat, oikealla hetkellä lausuttuina, saattavat olla kanssaihmisillemme suureksi avuksi. On monia kysymyksiä, tärkeitäkin, joita tuskin voimme valaista omilla kokemuksillamme, esim. jälleensyntyminen. Voidaan kuitenkin kysyä, uskottaisiinko meitä, vaikka kuinkakin vakuuttaisimme tietävämme? Tai jos meitä uskottaisiin, paljonko se ihmisiä hyödyttäisi, elleivät he olisi tulleet vakuuttuneiksi jälleensyntyminen lain totuudesta sisäisten ristiriitojen pakottamana ja omakohtaisella ajattelutyöllään saavuttamansa intuitiivisen näkemyksen nojalla?

„Näin olen kuullut . . .” alkavat useasti buddhalaiset kirjoitukset. Ne sanovat sanottavansa ja jättävät sitten asiat lukijoiden totuudenvaistoon vedoten heidän itsensä ratkaistaviksi. Mekin voimme ehkä oppia tästä jotakin. —

*

Samalla kuin meillä näin on tilaisuuksia teosofian hyvän sanoman levittämiseen keskusteluissamme, me voimme aina vedota niihin, jotka kokemuksemme mukaan ovat osoittautuneet päteviksi teosofian edustajiksi. H. P. B:n ja P. E:n teokset ovat antaneet lohtua ja rohkaisua monen monituisille suomalaisille etsijöille, ja niitä levittämällä mekin voimme vaikuttaa siunauksellisenä voimana kansamme keskuudessa.

Jos olemme viisaita, niin varustaudumme siihen, että teosofiset kirjamme, jotka olemme antaneet lainaksi, jäävät maailmalle, sillä niillä näkyy kerta kaikkiaan olevan tällainen taipumus. Ehkäpä ne harharetkillään saavat paljonkin hyvää aikaan. Tämän tietäessämme me tietenkin hankimme saatavia olevia teoksia kirjastoomme kaksoiskappaleina tai vaik-

kapa useampiakin. Epäilemättä huomaamme tällöin, että varastomme pienenee nopeasti, ehkäpä pikemmin kuin jos vastaava kirjämäärä olisi kustantajan varastossa. Kukapa tietää, vaikka nämä varastossa pitämämme kirjat tulisivat puoleensavetäviksi juuri siksi, etä ne eivät ole kaupan, vaan muiden kirjojemme joukossa, ajatustemme ja kiintymyksemme ympäröiminä ja elävöittävinä . . .

Tähän kirjallisuuteen, jonka leviämistä toivomme, rohkenemme lukea myös „Ruusu-Ristin”, aikakauskirjamme. Pyrkimyksenämme on välittää alkuperäistä teosofiaa ja sen kirkastamaa kristinuskkoa sekä tällä valaista elämän keskeisiä kysymyksiä ja aatteiden maailmaa. Lukijoittemme moninaiset harrastukset tietäen koetamme päästä monipuolisuuteen, mutta ennen kaikkea pidämme silmällä henkisen elämän suolaa. Jos kaikesta huolimatta joidenkin mielestä tekisimme itsemme syypäiksi yksipuolisuuteen, johtuu se toisaalta selvästä ohjelmastamme, toisaalta siitä, että tuntemme olevamme vastuussa siitä mitä julkaisemme. Ja aikakauskirjamme toimituksen persoonallisia rajoituksia vastaa toiselta puolen se tosiasia, ettei ole ainoatakaan lehteä, joka täysin tyydyttäisi jokaisen lukijan vaatimukset.

*

Symboliikka on houkutteleva ala, enkä malta olla viittautamatta — Ruusu-Ristin työtä ajatellessani — kansilehdelle kuvattuun leijonaan.

Olemmeko tulleet ajatelleeksi, että leijona vertauskuvakielessä kuvaa urhoollisuuden, voiman y.m.s ohella myös *henkistä itsenäisyyttä*? Olemme antaneet leijonallamme miekan asemesta *kirjan*, jota koristaa järjestömme merkki, ja tunnuslauseeksi nämä vaativat sanat: „Sanan mahti Suomen voima”.

Raamatullisessa vertauskuvakielessä kuvataan Matteusta ja hänen nimellään kulkevaa evankeliumia *ihmisellä*. Tämä evankeliumi on järjestyksessä ensimmäinen ja samalla se, joka selvimmin ilmaisee Jeesuksen opetukset ja kristityksi aikovan ihmisen käytännölliset ihanteet. Se meidän on ensiksi omaksuttava, sillä siinä on annettu ihmisen mitta.

Toisena järjestyksessä seuraa Markuksen evankeliumi. Sanotaan, että se kokonaisuudessaan kuvaa sitä käytäntöä, johon Matteuksen evankeliumin opetusten noudattamisen on meidät vietävä. Markuksen vertauskuva on *leijona*. —

Ruus-Ristin julkaisuja koristava leijona, jolle on aseeksi annettu kirja, syntyjen syvien tieto, olkoon meille ainaisena muistuttajana siitä käytännöllisestä työstä, jota meidän on tehtävä, jos todella olemme ottaneet Jeesuksen Kristuksen käskyt elämämme oppaiksi. Olkoon se myös meille rohkaisuna ja lohdutuksena muistuttaessaan meitä siitä, että Sanan mahti kesyttää leijonankin, petoeläinten kuninkaan, ja tekee siitä totuuden sanoman suojelijan, — alistaa meissä itsessämme piilevät eläimet hyödyllisiksi voimiksi henkisen elämän palvelukseen.

*

Tässä numerossa julkaisemamme kapteeni Bowenin kirjoitus kaipaa mielestämme muutaman sanan selvityksekseen.

Se ilmestyi v. 1935 „The O. E. Library Critic”-lehdessä (n:o 6); sitä oli tarjottu aikaisemmin kolmeen Point Loman Teosofisen Seuran julkaisuun, mutta yksikään näistä ei ollut sitä painattanut.

Hra Stokes, „Criticin” toimittaja, huomauttaa tähän kirjoitukseen liittämässään alkulauseessa, että kapt. Bowenin kirjoitukseen sisältyy vastine „Welsh Theosophical Forumissa” (Point-Loman T. S.) toukokuussa 1934 olleeseen toimittajan kirjoitukseen „Opettajat ja oppilaat”, ja että kieltäytymistä tämän vastineen julkaisemisesta on pidettävä ilmeisenä kannan ilmaisuna. Minkä kannan? Kyseellisessä kirjoituksessa oli painostettu välttämättömänä sitä, että oppilaan on suhtauduttava opettajaansa uskolla, alttiudella ja kuuliaisuudella, milloinkaan epäilemättä tai kyselemättä; hänen tulisi pitää opettajaansa „kiintopisteenä, jota kohden suunnata kulkunsa, luotsina, kompassina, Pohjantähtenä”. Kirjoituksessa ei kuitenkaan viitata sanallakaan kysymykseen, kuinka oppilas voi ratkaista, onko hänen opettajansa todella tuollaisen palveluksen arvoinen. Vaitiolo näin tärkeässä kysymyksessä ja jo yllämainitut ohjeet ovat todella hämmästyttävät, emmekä laisinkaan ihmettele, että kapt. Bowen jätti Point Loman T. S:n niinkuin hän aikaisemmin oli eronnut Adyarin Teosofisesta Seurasta.

Annamme vielä puheenvuoron „Criticin” toimittajalle:

„Jokainen, jonka kokemus ei rajoitu hänen omaan seuraansa ja looshihuoneensa neljään seinään, ja joka on avoimin silmin seurannut tapahtumia, tietää huomioittensa nojalla, että maailma on täynnä okkultismin opettajia, jotka eivät tätä nimeä ansaitse, jotka joko itse ovat harhaantuneet, tai joita yllyttävät ansion tai henkilökohtaisen kunnianhimon vai-

kuttimet, ja jotka opettavat oppeja ja harjoituksia, jotka eivät ainoastaan ole erheellisiä, vaan suoraan henkiselle, sielulliselle ja ruumiilliselle terveydelle vahingollisia. Voiko aloittelija ratkaista itsekseen, onko tuo tai tämä opettaja luotettava? Hän ei voi; hänen intuiotensa ei ole riittävästi kehittynyt, jotta hän pystyisi erottamaan väärän todesta ja tavallisesti väärä voittaa, koska se lupaa pikaisempaa 'edistymistä' tai enemmän aineellisia etuja. Yhtä todennäköisesti hän on johdettavissa harhaan, itse asiassa mahdollisuudet tähän suuntaan ovat suuremmat, kunnes hän on saavuttanut erottamiskykyä. Vasta sen jälkeen kuin hän on suorittanut valmistavan harjoittautumisensa ankarien kolausten koulussa, vain totuudenkaipuunsa opastamana, olipa totuus miellyttävä tai vastenmielinen, hän on kelvollinen tulemaan tosi oppilaaksi. Silloin ja vain silloin hänellä on mahdollisuus erottaa tosi opettaja väärästä, ehkäpä petkuttajasta, valespukuisesta Mefistofeleesta."

Ja kirjoittaja lainaa „Viisaudenmestarien kirjeistä" seuraavat opillaita koskevat kohdat:

„Jokaisella ihmisolennolla on sisimmässään valtaista mahdollisuuksia, ja adeptien velvollisuus on ympäröidä tuleva oppilas olosuhtein, jotka tekevät hänelle mahdolliseksi valita 'oikean käden tien', — jos hän siihen pystyy . . . Parhaimmassa tapauksessa me voimme vain näyttää hänelle, sen jälkeen kuin hänen koeaikansa on onnellisesti päättynyt — että jos hän tekee näin, hän kulkee oikeaan suuntaan, jos toisin, väärään. Mutta siihen saakka kuin hän on suoriutunut tästä kaudesta, me jätämme hänet taistelemaan taistelussa niin hyvin kuin voi . . . Vieläpä enemmänkin . . . me sallimme kokeilattamme *koeteltavan* tuhansin eri tavoin, jotta koko heidän sisäinen luontonsa vedettäisiin ilmi, ja annamme sille tilaisuuden jäädä voittajaksi tavalla tai toisella."

„ . . . me — jätämme sen palvelijoillemme — palveluksessamme oleville *dugpoille*, antamalla heille siksi ajaksi avonaisen valtakirjan ja vain sillä tarkoituksella, jotta oppilaan koko *sisäinen* luonto vedettäisiin ulos, jonka useimmat sopot ja nurkat pysyisivät ainaiseksi pimeinä ja salattuina, ellei olisi tilaisuutta koetella jokaista näistä nurkista vuorollaan. Voittaako oppilas palkinnon tai häviää — se riippuu yksinomaan hänestä itsestään."

Tuskin tarvitsee huomauttaa, että näiden otteiden sävy on toisenlainen kuin sen kirjoituksen, joka oli kapt. Bowenin vastineen aiheena. Teosofian tehtävä on todella kasvattaa itsenäisiä yksilöitä, jotka selviytyvät elämän koulun vaikeuksista, eikä epäitsenäisiä, opettajiaan palvovia „uskovaisia". Ja itsenäisyys on toista kuin oman persoonansa korottaminen. Siihen sisältyy myös kunnioitus ja rakkaus niitä kohtaan, joissa henki on elävä. Yksilöiden itsenäisyys ei merkitse anarkiaa; se on koottujen voimien järjestyksen perusta ja henkisissä seuroissa tehokkaan yhteistyön edellytys.

*

Vieläkin muutama sana julkaisemastamme kirjoituksesta:

Kysymme ehkä hämmästyen, miksi kirjoittaja ei sanallakaan koskettele niitä suurten Opettajien käytännöllisiä oh-

jeita, joita olemme tottuneet pitämään turvallisena tukena ja johtotähtenä. Sen ohella, että ne ehkä eivät muodollisesti esiinny siinä systeemissä, jonka hän on hyväksi havainnut ja omaksunut, ja josta olemme jotakin saaneet lukea aikaisemmista „Ruusu-Ristin” numeroista — tarkoitan „Muinaisaikaisen sanoja” — syynä lienee se, että hän on rajoittunut käsittelemään sitä „etappia”, joka on esoteerisen itsekasvatuksen ensimmäisenä päämääränä systeemistä riippumatta: sisäisen Itsen, Jumalan löytämistä. Vasta tässä on etsijällä „kiinnekohdansa”, eikä hänellä ole hätää, mikäli hän siinä pysyy. Se se on käskyjen ja ohjeiden tarkoitus, sillä ne eivät ole oma tarkoituksensa. Ne ovat yhtäkaikki tarpeelliset, niin ennen kuin jälkeenkä, koskapa ihmisen persoonallisuudessa piilevät lukemattomien harhautumien mahdollisuudet. Tunnemme hyvin vanhan puheenparren siitä, kuinka „piru lukee raamattua”; vuorisaarnankin käskyt voivat muodostua kuoreksi persoonallisuuden ympärille eristäen sen hengen yhteydestä ja muiden ihmisten yhteydestä, *ellei* ihminen ole löytänyt Kristus-minäänsä, sitä „kalliota”, jolle hänen on rakennettava. Olkaamme siis varuillamme, että avoimin silmin todella näkisimme ja kuulevin korvin kuulisimme —.

Ei mikään lempiteoria tai mieliopettaja saa tulla meidän ja Itsemme väliin. Näin on tapahtunut, jos avartumisen sijasta käymme ahtaiksi, jos viisautta on vain meillä eikä muilla. Ja kuitenkin ei ihanteenamme voi olla sellainen holtiton suvaitsevaisuuden nimessä harrastettu veljeily, joka pelkää vakaumuksellista esiintymistäkin, niin että tosiasiat unohdetaan ja totuuden etsintä jää persoonallisuuskokoh-tien varjoon.

Ihmisillä on merkitystä vain sikäli, että heissä on Jumala. Tämä on itse asiassa meidän olemassaolomme syy ja perusta. Jos me avartuen suljemme sydämeemme yhä enemmän kanssaihmissämme, on toimijana Jumala, joka itseään etsii ja omia ilmennyksiään rakastaa.

Tse-kong kysyi: „Lakkaako tosi herra milloinkaan tutkistelemasta? Kung-tse vastasi: „Kyllä, silloin kun hänen ruumisarkkunsu suljetaan.”

P. G. Bowen :

Opettajat ja oppilaat

„Ennen kuin silmät voivat nähdä, niiden täytyy olla kykenemättömät vuodattamaan kyyneliä.

Ennen kuin korva voi kuulla, sen on täytynyt menettää herkkyytensä.

Ennen kuin ääni voi puhua Mestarin läsnäollessa, sen on täytynyt kadottaa haavoittamiskykynsä.

Ennen kuin sielu voi seistä Mestarien läheisyydessä, sen jalat on täytynyt pestä sydänveressä.”

(*Valoa Tielle: „Ensimmäiset neljä sääntöä”.*)

„Yksikään opettaja ei voi olla hänelle hyödyksi ennen kuin nämä neljä sääntöä on opittu . . . Eivät mitkään todelliset Mestarit, olivatpa he adepteja voimassa, rakkaudessa tai mustuudessa, voi vaikuttaa ihmiseen, ennen kuin näistä neljästä säännöstä on suoriuduttu.”

(*Valoa Tielle: Muistiinmerkitsijän „Tulkintoja”, II luku.*)

Nämä neljä sääntöä ovat salatieteen selviöt. „Tulkinnat”, vaikkakin ne hyväksyi H. P. Blavatsky, joka ne ensin julkaisi, ovat selviöitä vain sikäli kuin tutkijain ajatus ja kokemus ne tekee sellaisiksi. Nämä neljä sääntöä kuvailevat edellytyksiä, jotka henkisen tiedon etsijäin on ennemmin tai myöhemmin saavutettava ja luonteeseensa lujitettava, mutta ovatko nämä ehdot salatieteellisen opetuslapsiuden järkähtämättömät ennakkoehdot vaiko ei, niinkuin sääntöjen tulkitsija väittää, se on asia, joka jokaisen tutkijan on itseksensä ratkaistava. Seuraavat ajatukset saattavat hyödyttää niitä, joille tämä on epäselvä.

Neljän säännön kuvailemiin edellytyksiin sisältyy henkinen tieto, joka tekee ihmiselle opettajansa tuntemisen mahdolliseksi, ja henkinen voima, joka tekee hänet kykeneväksi kulkemaan opettajan osoittamaa tietä. Ilman tätä näkemystä hän ei voi erottaa tosi opettajaa väärästä, ja ilman tätä voimaa hän ei voi omin voimin kulkea, vaan hänen täytyy turvautua oppaansa voimaan. Sokea luottamus toisen viisauteen ja raukea heittäytyminen toisen ihmisen voiman turviin ei voi viedä minnekään muuane kuin jatkuvaan sokeuteen ja heikkouteen, koskapa kaikkiallisena lakina on, että mitä ihminen kylvää, sitä hänen myös on niitettävä.

Ennen kuin ihminen täyttää nämä neljä sääntöä, hän oppii monin tavoin — omista taisteluistaan ja epäonnistumisistaan ja yhdeltä ja toiselta oppijatoveriltaan. Mutta hän pysyy pelkkänä oppijana, ei oppilaana, siihen saakka kunnes hän kehittää itsessään näkökyvyn ja voiman tuntea mestarinsa ja

pyytää tämän apua. Ennen tämän hetken saapumista eivät okkultisen opetuslapsiuden säännöt häneen sovellu. Valtakunta, jossa Mestarit elävät ja työskentelevät, on henkinen — tämä ei tarkoita, että he ovat „henkiä”: he ovat ihmisiä, joiden tajunnankenttä on tullut henkiseksi; — tulevan oppilaan on astuttava tuohon valtakuntaan, ennen kuin hän voi tavata ja tuntea opettajansa ja hyötyä tämän avusta.

Mestarin löytäminen on ihmiselle aivan samaa kuin oman sielunsa löytäminen. Noustuaan alemman tajunnan elämän myrskyjen ja taisteluiden yläpuolelle ihminen tulee tietoiseksi *sielustaan* — *henkisestä itseystään*, ja tuona Itsetuntemuksen hetkenä hän näkee oman henkisen luontonsa täysin ruumistuneena toisessa ihmisessä: tuo ihminen on hänelle määrätty henkinen opettaja. Kun alemman elämän usvat ja myrskyt jälleen hänet ympäröivät, niinkuin kierroksin tapahtuvan kehityksen laki vaatii, hän menettää joksikin ajaksi sielunsa näköpiiristään, mutta kokemuksen muisto säilyy, ja se objektivoidaan, nähdään ulkokohtaisena, opettajassa, joka on löydetty ja tunnettu. Tästä lähtien opettaja ja oppilas ovat henkisesti yhtä, ja edellinen on jälkimmäiselle majakkana — *kiintopisteenä*, jonka mukaan ohjata kulkuaan niiden ajoittaisten pimennystilojen aikana, joiden alaiseksi hänen tajuntansa joutuu matkallaan kautta kierroksien eteenpäin ja ylöspäin.

Ei ole mitään *kiinnekohtaa* ainoallekaan ihmiselle muuta kuin se, minkä hän löytää itselleen nousemalla alemman tietoisuutensa yläpuolelle ja saavuttamalla henkisen itsetuntemuksen. Jos joku opettaa päinvastaista, taikka vain vihjaillee uudestisyntymättömälle oppijalle siihen suuntaan, hän on sokea, joka johtaa sokeita — ellei pahempaa —, mistä väistämättömästi koituu ankara karmallinen rangaistus kaikille asianosaisille, mutta raskain kaikista tuolle vaateliaalle „opettajalle”, joka saa oman taakkansa lisäksi myös herkkäuskoisten uhriensa taakat.

Ne, jotka saavat etuoikeuden osoittaa tietä nuoremmille veljille, ottavat suunnattoman vastuun kannettavakseen, mikä heidän pitäisi oman itsensä takia pyrkiä käsittämään. Oppija on innossaan ja luottavaisuudessaan todella kuin pikku lapsi. Muistakaa suuren Opettajan sanat: „Joka loukkaa yhtäkään näistä pienistä, jotka uskovat Minuun, parempi olisi hänelle, että myllynkivi ripustettaisiin hänen kaulaansa, ja että hänet upotettaisiin meren syvyyteen.”

Ne, jotka asettavat minkä hyvänsä mielikuvituksensa luo-

man korvikkeen — ihmisen, kirjan tai opetuksen — viattoman etsijän ja hänen henkisen Itsensä välille, he rikkovat pahasti Lasta vastaan. Siten tekemällä he ripustavat karmallisen myllynkiven kaulaansa, ja se on upottava heidät *kaaman meren* syvyysiin ja pidättävä heidät siellä, kaukana jumalallisen Auringon valosta, siksi kunnes *meri* antaa ylös *kuoleensa*.
Suom. J. Ptn.

Viisas on kuin vesi . . .

Buddhan sanoja.

Valistunut sanoi:

„Suuttumuksen valtaama ihminen, oi munkit, kun hänen ruumiinsa hajoaa kuoleman jälkeen, jälleensyntyä tuskan tielle.”

„Hän, oi munkit, joka ei ymmärrä eikä käsitä suuttumusta, ja joka ei ajattele sitä aikomuksella luopua siitä ja hyljätä se, ei voi saavuttaa kurjuuden häviämistä. Mutta hän, joka ymmärtää ja käsittää suuttumuksen, ja joka ajattelee sitä tahtoen siitä luopua ja sen hyljätä, voi saavuttaa kurjuuden häviämisen.”

„Suuttumus himmentää silmän kirkkauden, hukuttaa halun kuulla totuuden perusteista, katkaisee perhekiintymyksen juuren, köyhdyttää ja heikontaa kaikki maailmalliset pyrkimykset.

Hillittäköön siis suuttumus; älkää alistuko nousevan suuttumuksen valtaan. Häntä, joka hillitsee vihastuneen sydämensä, kunnioitetaan mainehikkaana vaunujenohjaajana.”

Valistunut oli kerran Kusinarassa. Hän uhrasi kukan, jossa oli kolme terälehteä, uhrimetsässä.

„Munkit, nämä kolme ihmislunonetta ovat maailmassa olemassa. Mitkä kolme?

Hän, joka on kuin kalliopiiirros.

Hän, joka on kuin maahan tehty piiirros.

Hän, joka on kuin veteen tehty piiirros.

Ja kuka on hän, joka on kuin kalliopiiirros?

Ei tuuli eikä vesi eivätkä vuodet nopeasti kuluta kallioon tehtyä piiirrosta; sellainen on myös sen miehen suuttumus, joka aina vihastuu, ja jonka suuttumus kestää kauan.

Ja kuka on hän, joka on kuin maahan tehty piiirros?

Tuuli ja vesi ja tunnit nopeasti hävittävät jokaisen maa-

han tehdyn piirroksen; sellainen on myös sen miehen suuttumus, joka aina vihastuu, mutta jonka suuttumus ei kestä kauan.

Ja kuka on hän, joka on kuin veteen tehty piirros?

Hän on se, oi munkit, joka, vaikka häntä karkeasti puhutellaan, sanoin soimataan, tönkeästi kohdellaan, kuitenkin helposti leppyä ja aina on miellyttävä ja ystävällinen. Aivan niinkuin se, mikä veteen on piirretty, piirtämishetkellä häviää, samalla tavalla, oi munkit, häviää suuttumus, joka häneen on kohdistettu.”

H. P. B. erään aikalaisensa kuvailemana

. . . Saavuttuani toiselta Lännen kiertueeltani kotiin, ker toi minun puolisoni poissa ollessani tullessa hyvin hyväksi ystäväksi erään hyvin merkillisen ja vanhan maalaisensa, rouva Helena Petrowna Blavatskin kanssa, jonka tuttavuus tulisi minuakin suuresti huvittamaan.

Hän olikin mitä ihmeellisin olento, sillä *naiseksi* ei häntä juuri helposti voi kutsua, ei ainakaan sanan tavallisessa merkityksessä.

Meidän ensimmäisestä tuttavuudestamme, niinkuin hänen New Yorkissa oleskelustaankin, olen minä kertonut hyvin seikkaperäisesti Berliinissä ilmestyneessä kirjassani: „Kuinka löysin oman itseni”. Joka siis haluaa tutustua tähän merkillisimpään kaikista ihmis-olentoista, jota niin usein kutsuttiin „Pohjolan sfinksiksi”, hän voi sen tehdä tuon mainitsemani kirjan opastuksella.

Ulko-olennoltaankin oli Blavatski erikoinen. Hänen päänsä oli hyvin luonteenomainen, pikemmin ruma kuin kaunis. Aitovenäläinen tyyppi: leveä otsa, lyhyt, paksu nenä, ulkonevat poskipäät, kapeat, henkevät, aina liikkuvat huulet, kauniit, pienet hampaat, ruskea, hyvin kihara, melkein nekerimäinen tukka, jossa silloin vielä ei ollut ainoatakaan hopeaista suortuvaa, sekä kellertävä ihonväri; — mutta — mutta sellaiset silmät, jollaisia en vielä koskaan ole nähnyt: kirkaansiniset, melkein vesiharmaat, mutta niin syvä, niin läpituokea, niin voimakas katse, kuin jos hän katsoisi suoraan sydämeen ja niitten ilme usein kuin jos sielu olisi kaukana, korkealla, äärettömyyksissä, kaiken maallisen yläpuolella. —

Suuret, pitkulaiset, ihmeelliset silmät, jotka kirkastivat koko hänen erikoiset kasvonsa. Sen lisäksi hänellä oli ihanteellisen kauniit kädet. Hän käytti aina väljiä, lainehtivia, enimäkseen tummia pukuja.

Hän oli mitä erilaisimpien ominaisuuksien sekoitus ja v. 1891 sattuneeseen kuolemaansa saakka sai hän osakseen toisilta mitä ilkeintä pilkkaa, toiset taas kohottivat hänet ihailen aina pilviin saakka, mutta kaikki pitivät häntä jonkunlaisena Cagliostroina tai St. Germainina.

Hän keskusteli yhtä helposti venäjän, englannin, ranskan, saksan ja italian kielillä ja taisi sitäpaitsi muutamia hindulaisia murteita. Hänellä ei ollut mitään varsinaisia tietoja, ei edes tavallista pintapuolista eurooppalaista koulusivistystäkään [!] ja seuraelämää koskeissa asioissa hän oli vallan liikuttavan tietämätön ja lapsellinen.

Hänen keskustelunsa oli vastustamattoman kiehtovaa, mikä kai johtui etupäässä siitä, että hänellä oli niin herkkä taju ja kuohuva innostus kaikkea jaloa ja suurta kohtaan, sekä omituinen, usein karheen leikillinen sanontatapa, joka saattoi nuo niin arkasanaiset anglosaksit usein aivan hullunkurisen neuvottomiksi.

Hänen halveksumisensa ja kapinansa kaikkea seuraelämän muotoja kohtaan saattoi hänet usein käyttäytymään työkeämmin kuin hänen luonteensa mukaista oikeastaan oli, ja hän vihasi ja vastusti sovinnasta valhetta todellisella Don Quixotemaisella sankariudella. Mutta, joka kurjana ja murtuneena, nälkäisenä ja lohdutusta janoten, saapui hänen luokseen, hän saattoi olla varma kohtaavansa lämpimämmän sydämen ja avuliaamman käden kuin „hienokäytöksisten” kulttuuri-ihmisten luona.

Hän itse, kuten hänen rakkain ja merkittävin oppilaansakin, eversti H. S. Olcott, eli ankarien buddhalaisten sääntöjen mukaisesti, yksinomaan kasvisravinnolla. Hän ei koskaan maistanut tippaakaan olutta, viiniä tai muuta väkijuomaa, ja vihasi kiihkeästi kaikkia huumaavia aineita.

Hänen vierasvaraisuutensa oli aito itämaista: Kaiken mitä hän omisti, hän asetti ystäviensä käytettäväksi. Tämä oli hänestä niin luonnollista, ettei hän koskaan kehoittanut eikä tyrkittänyt. Jokainen, jota hän piti ystävänä, saattoi ilman muuta asua, syödä ja olla hänen luonaan ja tulla ja mennä aivan mielensä mukaan.

Helena von Racowitza, Erään kuuluisan naisen elämä. Suom. Tellervo Laurila. (1917). s. 338—341.

Kirjallisuutta

Kirkkoherra Jokipiä ja teosofinen liike Suomessa. A. E. Jokipiältä on heinäkuussa ilmestynyt teos nimeltään „Teosofinen liike Suomessa.” Kirkkoherra Jokipiä julkaisi kymmenkunta vuotta sitten kirjasen „Mitä on Ruusu-Risti”, joka sävyiltään oli varsin maltillinen — oli pa siinä kiittäviäkin mainintoja ruusuristikäsityksistä, vaikka se samalla sisälsikin oleellissa kohdissa karkeita väärinkäsityksiä ja virheellisyyksiä ja lopputulokseltaan oli sangen kielteinen. Nyt ilmestynyttä teosta ovat ennakoineet khra Jokipiin eri tilaisuuksissa pitämät teosofiaa käsittelevät esitelmät, jotka osaksi sävyiltään lienevät olleet entistä hyökkäävämmät ja m.m. tähdentäneet, että teosofia on „sairasta jumaletsintää”. Saamme siis nyt lukea siitä, miten hän näitä väitteitään perustelee.

Huomaamme, että teos on saanut avustusta Suomalaisen Kirjallisuuden Edistämisrahastosta. Olisiko todella siis kysymyksessä tasapuolisuuteen pyrkivä, asiallisesti pätevä esitys? Tutkimme aluksi johdantoa. Siinä sanoo Jokipiä ensin syyä, miksi hän on ryhtynyt tutkimukseensa, olevan seuraavaan: „Teosofinen liike on viimeksi kuluneina vuosikymmeninä ja varsinkin maailmansodan jälkeen vallannut niin huomattavan paikan ajan henkisen elämän kuvassa, ettei sitä enää sovi pitää vain joidenkin pienten piirien harrasteluna, jolla ei olisi yleisempää merkitystä.” Jokipiä ilmoittaa sitten, että hän rajoittuu käsittelemään teosofian „päärunkoa” Adyar-teosofiaa, johon kuuluu oman käsityksensä mukaankin myös Ruusu-Risti.” Viimeksimainittu väite on virheellinen, vaikka samalla hyvin ymmärtää, että Jokipiä on tahtonut yhdistää käsittelyynsä nämä molemmat alkuperäisen teosofisen liikkeen haarautumat, koska ne nimenomaan Suomessa edustavat enimmäin vaikuttanutta teosofiaa. Ruusu-Risti kyllä ohjelmassaan ilmoittaa kuuluvansa H. P. Blavatskyn alkuunpanemaan teosofiseen liikkeeseen, mutta tähän liikkeeseen kuuluu omankin käsityksensä mukaan Point Loma-teosofia ja samoin — meidän käsityksemme mukaan — antroposofia. Kristuskysymyksessä voidaan ehkä sanoa Ruusu-Ristin kannan, ainakin eräässä merkityksessä, olevan lähempänä antroposofiaa kuin nykyistä Adyar-teosofiaa.

Jokipiä aloittaa noin 70 sivua käsittävällä historiallisella katsauksella, joka epäilemättä on ahkeran työn tulos ja eri osiltaan varsin huolellisesti laadittu. Mutta tekijän kykenemättömyys ymmärtämään, mistä teosofiassa todella on kysymys, kuvastuu tässä historiallisessakin esityksessä heti, kun hän ryhtyy muutamain maininnon kuvaamaan Pekka Ervastian henkistä kehitystä teosofiseksi opettajaksi. Jokipiä kyllä asiallisesti kertoo P. E:n teosofiaan tutustumisesta, mutta jo sivulla 12 hän sanoo P. E:n suuresta eettillis-uskonnollisesta murroksesta 20-vuotiaana, jolloin tämä asettaen koko olemuksensa vaakalautaan ja tällöin ankaran, yksinomaan elämän sisäisen todellisuuden tuntumattomuudesta johtuvan tuskan kirvoittamana nousi kosmilliseen Kristustajuntaan, että tuo kokemus „suuresti muistuttaa esim. helluntailiikkeessä saatuja kasteita”! Ja hän siteeraa katkelmalisesti muutamilla rivillä „P. E:n teosofisista muistelmista” tämän kokemuksen, ulkonaisena puolena esiintyvän valoilmion kuvauksen, joka ei tietenkään sellaisenaan anna lukijalle mitään käsitystä kokemuksesta psykologisena, saatikka sitten uskonnollisena ja henkisenä ilmiönä. Emme voi olla taas siteeraamatta pari P. E:n kuvausyritystä tästä hänen sanojensa mukaan tyhjentyneestä kokemuksesta, johon, kuten tiedämme, myös sisältyi Jeesuksen Kristuksen yhteyteen tuleminen ja hänen opetustensa kokeminen henkisinä todelluuksina:

„Tahtoisin ma'nita ihmisen — hän ei ollut uskovaan, joka kauan ponnisti, tutki ja luki, etsi ja taisteli sisässään, paini jumalansa kanssa milinkuin Jaakob eikä hellittänyt, vaan sanoi: 'minun täytyy tietää sinun nimesi, tietää ken sinä olet, minun täytyy saada tietää totuus, nähdä sinut Jumala.' Ja kerran tuli valo. Kerran oli aivankuin pilvet olisivat laskeutuneet hänen ylitseen, ja pilvien läpi alkoi aurinko paistaa ja ihminen näki äärettömyyden. Hän näki Jumalan äärettömyyden, näki sen suuren elämän, joka oli kaiken takana, ja hän kuuli, kuinka elämä hänelle kulkaski: „sinä olet minun poikani ja minä olen sinun isäsi." Ei sillä elämällä ollut muotoa, ei se ollut mikään persoonallinen Jumala tavallisessa merkityksessä, vaan se oli itse elämän äärettömyys, pohjattomuus, syvyys ja kulu, se oli palava tuli ja aurinko ja valo, mutta se oli elämää, ja se puhui ja sanoi: 'sinä olet minun poikani ja minä rakastan sinua'. Ja kun ihminen tuon koki, hän huomasi loistavansa. Hän huomasi, että hänellä oli toinen ruumis kuin tämä fyysillinen, hän huomasi vaeltavansa jonkunlaisessa kehässä, joka loisti, ja siinä pallossa oli suuri tuli, joka nousi hänen päänsä yli, ja se tuli valaisi hänen elämäntiensä niin, että hän näki omansa ja toisten ihmisten sydämet ja mitä niissä oli heikkoa ja tietämättömyyttä. Hän vaelsi tällaisessa valossa, ja vaikkei se valo kestänyt ikuisesti — ei kestänyt kuin muutamia kuukausia ehkä, niin se muisto ei häipynyt eikä voinut häipyä, vaan se ihminen saattoi uudestaan ja uudestaan asettaa itsensä samanlaiseen tilaan." (v. 1909. Suuret uskonnot). Ja toinen sitaatti:

„Sanoin, että näin Jumalan. En voi keksiä selvempää määritelmää kokemukselleni, sillä se mitä näin ja tajusin oli yhtä merkikillistä kuin valkeasti kuvattavaa laatua. Ehkä se oli kokemus toiseltaisesta dimensionista eli ulottuvaisuudesta, mutta silloin se kuvastui mieleeni jonkinlaisena Jumalan näkemisenä. Olin itse aivankuin elävä piste, elävä silmä äärettömässä avaruudessa — ja avaruus oli aina silmiäni edessä, ääretön avaruus, joka ulottui rajattomiin ja oli aivan pimeä. Kuitenkin tiesin, että avaruus oli itse elämä, jumalallinen pimeys, jossa minusta lähtevä ja minua ympäröivä valoilmio loisti valkeutena pimeydessä. Ja kun sitten katselin maailmaa, niin oma ruumiini ja muut ihmiset ja koko ympäristö, huonekalut, talot, kaupungit, luonto, kaikki muodostivat ikäänkuin taulun edessäni ja olivat asettuneet aivankuin pinnaksi. Avaruus ulottui useampaan suuntaan, jotavastoin maailma oli ikäänkuin pintana. Se valonsilmä, jona tunsin olevani, katseli ulos, niinkuin ikkunasta, tätä pintamaailmaa, ja ainoastaan silloin kun se katseli elävää ihmistä — en tehnyt muiden suhteen havaintoja — pääsi se ihmisen sisään, ja silloin minä tiesin, että hänkin ulottui uuteen salaiseen suuntaan, jossa oli kätkeytynä hänen jumalallinen henkensä. Jokaisen ihmisen sisällä, kun pääsin hänen sieluunsa tätä uutta ulottuvaisuutta pitkin, oli pieni valopilku, mutta tein sen huomion, että se useimmissa loisti heikkona, aivan kuin ei sitä olisi ollutkaan, ja näin samalla mitkä olivat ne sielulliset ominaisuudet, jotka estivät tuota pientä tuikkivaa valoa oikein liekkiin nousemasta."

Tuskin näin kuvattua kokemusta voidaan verrata niihin uskonnollis-sävyisiin tunnepurkauksiin, joita Jokipii nähtävästi tarkoittaa. Sensijaan löydämme kyllä Tolstoin ja Järnefeltin kriisikokemuksissa tietyn vastavaiisuuden ja liittymäkohtia nerokkaan William Jamesin „Uskonnollinen kokemus moninaisuudessaan" teoksessa sekä tri Buckin „The Cosmic Consciousness" teoksessa kuvattuihin yleimpiin kokemuksiin, joiden objektiivisuudesta mainitut tiedemiehet ovat vakuuttuneita. Tämänlaatuisen kosmillisen syvyydeltään ja mittasuhteiltaan eristaisen kokemuksen arvon on myös huomattava nykyaikainen tiedemies Alexis Carrel tajunnut, kun hän „Tuntematon ihminen" teoksessaan kirjoittaa:

„Mystikon täytyy kenties kauan viipyä heikisen yön pimeydessä, Kun hän pyytää Jumalan armoa ja itkee alenustaan ja arvottomuuttaan puhdistuvat hänen aistinsa. Tämä on mystillisen elämän ensimmäinen pimeä aste. Askel askelelta vapautuu hän omasta minästään. Hänen rukouksensa tulee kontemplatioksi. Hän astuu valaistujen elämään. Hän ei voi kuvata kokemuksiaan. Kun hän koettaa ilmaista mitä hän tajuaa käyttäen hän joskus maallisen rakkauden kieltä, *Hänen sielunsa vapautuu ajasta ja paikasta* (kursiv. meidän). Hän käsittää lausumattoman. Hän on kokenut yhtenäisen elämän asteen. Hän on Jumalassa ja elää hänessä.” . . .

„Kontemplatiossa (mietskelyssä) jossa ilmenee yli-inhimillinen kauneus, mystikot ja runoilijat kenties saavuttavat korkeimman totuuden.”

Täytyy todella valittaa, että tendenssi, vaikkapa ei tahallinenkaan, jo tässä on siinä määrin heikontanut Jokipiin arvostelukykyä kuin se näyttää tehneen. Sivulla 15—16 kertoo Jokipi P. E:n liittymisestä Point-Loma-seuran esoteeriseen kouluun ja astraalisesta kokemuksesta, jossa hän tapasi Annie Besantin. Hän sanoo: „Siitä kertomuksesta, minkä hän (P. E.) antaa eroamisestaan Tingleyn ja liittymisestäään Besantin kouluun, näkyy se merkillinen hämärä maailma, minne teosofia näyttää vievän. Kun Besant toisen kerran v. 1898 tammikuussa vieraili Tukholmassa, kertoo Ervast nähneensä unen, jota hän nimittää „astraaliseksi kokemukseksi.” . . . „Tämä unikokemus ratkaisi asian. Kun Yleinen Veljeys sitten perustettiin, ei Ervast liittynyt siihen. . . .”

Tässä on virhe. P. E. erosi Tingleyn seurasta, kun se muodostettiin uudelleen, koska tätä asiaa koskeva kiertokirje ja siihen liittyvä propaganda häntä tympäisi, eikä antanut ystävänsä tri G. Zanderinkaan taivuttaa itseään peruuttamaan päätöstään. Tämä käy m.m. ilmi siitä „P. E:n muistelmiin” sisältyvästä esityksestä, josta myös Jokipi on tielonsa ottanut. Mutta „uni” artoi hänelle „paljon miettimisen aihetta”, kuten hän kirjoittaa, ja syy selviää „muistelmia” tutkiessamme. Hän oli ensin huomannut, että hänen unensa olivat alkaneet muuttua erittäin rikassisältöisiksi ja mielenkiintoisiksi, mutta hän ei pitänyt sitä järkitodistuksena siitä, että ne olisivat mitään merkinneet, „sillä vaikka ihminen näkisi kuinka merkillisiä unia, on hänellä täysi oikeus sanoa päivällä: ne ovat mielikuvitusta.” Mutta sitten P. E:n unet tulivat profetaalliseksi s.o. ennustivat seuraavien päivien tapahtumia. Tämä seikka osoitti P. E:lle, että elämässä oli salaisuuksia, joita hän ei tuntenut, ja sen tähden hän ymmärsi, ettei hän voinut puhua ja opettaa ennenkuin hänellä oli enemmän tietoa.

Tarkastakaamme nyt sitä kokemusta, joka vakuutti P. E:tä „hämrämaailman” olemassaolosta, kuten Jokipi kirjoittaa. Katsokaamme, että sen olisi pitänyt saada ainakin mainintaa Jokipiin historiallisessa katsauksessa, koska se myöhemmin jokapäiväiseksi muuttuneena ja monella tavalla laajentuneena teki P. E:n salatieteilijäksi, joka uskalsi ottaa vastuulle teosofisten oppien esittämisen. P. E. kirjoittaa:

„Eräänä tammikuun iltana 1898 mietiskeli kuoleman kysymystä ja sain sisäiselle jumalalleni: „Sinä olet sielulleni antanut iankaikkisen rauhan, mutta et ole vielä näyttänyt minulle läheskään koko totuutta. Kuoleman salaisuutta, mestarien olemassaoloa et ole minulle ratkaissut, ja kuitenkin ymmärrät, että jos ihminen tahtoo olla rehellinen totuuden etsijä ja totuuden tietäjä, ei hän saa koskaan tyytyä siihen, mitä hänelle on annettu, vaan hänen täytyy aina pyytää enemmän. En voi siis tyytyä siihen, minkä jo olet minulle ilmoittanut, vaan sinun täytyy antaa minun nähdä enemmän. . . .”

Mietiskellessäni kadotin äkkiä tajuntani ja heräsin siihen, että seisoin ulkopuolella ruumistani. Fyysillinen ruumiini oli tuolla vuoteella, jossa

olin istunut, mutta minä olin itse toisessa ruumiissa ja olotilassa, jonka ihanuutta ei voi sanoin kuvata.

Olin iloinen, kevyt, lähdin kulkemaan ruumiini luota toiseen maailmaan ja tapasin siellä Mestarin. Yksityiskohtaisesti en tätä kohtausta enkä kokemuksiani näkymättömässä maailmassa tahdo kuvata, sen vain toistan, että nyt olin saanut kouriintuntuvan tiedon astraalimaailmasta, sen olennoista ja ihmisen astraaliruumiista.

Sen havainnon tein, että kun ihminen on todella vapautunut fyysillisestä ruumiista ja siirtynyt ulkopuolelle astraaliruumiissaan, silloin hän on toinen olento, hänellä on laajempi tietoisuus, hän on paljon kirkkaampi ja ihannampi kuin se olento, joka esiintyy hänen persoonallisuutenaan. Hän on puettu häävaatteisiin, niinkuin sanotaan, ja jolle hän ole valkeisiin vaatteisiin puettu, ei hän voikaan astua siihen elämään, jossa ovat mestarit ja heidän opetuslapsensa. Mutta kun hän on niihin vaatteisiin puettu, silloin hän tietää, että fyysillinen elämä on pieni ja vähäpätöinen, ahdas ja pimeä verrattuna siihen ihaan elämään, joka on fyysillisen ruumiin ulkopuolella.

Ja hän aivan kuin kysyy itseltään, niinkuin minä silloin kysyin kun ensikerran olin ulkona, kuinka tuo ruumiis fyysillisessä maailmassa voi tätä kantaa: tietysti vain unohtamalla nämä asiat. Astraalitulassa tiesin itsestäni, että olin ennen monta kertaa ja kaun ollut vapaa, vaikka sen aina olin unohtanut, mutta nyt se ihmeellinen tapahtui, että sain muistaa. En unohtanut kokemustani, vaan muistin. En mielelläni olisi tahtonut palata ruumiiseen, mutta Mestari sanoi: "Nyt sinun täytyy lähteä, ja minä tunsin niinkuin etäällä olevassa ruumiissa olisi ollut vetovoima, joka pyörteen tavalla veti, niin että olin vähällä kadottaa tajuni. Mutta pääsin onnellisesti läpi, tajuntani säilyi puhtaana — huomasin yhtäkkiä istuvani ruumiissa ja muistin kaikki. En voinut muuta kuin vaipua siunaukseen ja kiitokseen. Nyt minä tiesin. Nyt oli suuri arvoitus ratkaistu. Ihminen oli kuolematon."

Olen valinnut tämän esimerkin P. E:n kokemuksista alustavasti osoittaakseni, miten ylimielisen varomatonta Jokipiin puhe „hämärämaailmasta" on. Tiedän silti, että hänellä on kantansa, jota ei tuhatkaan tällaista esimerkkiä järkytä. Mutta hänen tietopsykologisiin perusteluihinsa palaan myöhemmin.

Jatkan vielä hieman Jokipiin historiallisen katsauksen tarkastelua. On annettava hänelle kirjalleen tunnustusta monista tarkoista aikamääristä ja useiden tärkeiden tapahtumien asällisesta ja oikeasta esittämisestä. Mitään erikoisia lioitteluja ei myöskään yleensä tässä kuvauksessa tapaa, ja tämä herättää kunnioitusta, koska tällaisiin lioitteluihin epäilemättä olisi ollut mahdollisuuksia. Tosin välihuomautuksista helposti näkee, ettei Jokipi ole teosofisen liikkeen ystävä. Teosofien erimielisyydet ja „kriisit" on huolellisesti poimittu nähtäviksi. Ja tätä ei voida pitää muuta kuin asällisenä, vaikka meidän teosofien kannalta onkin syvästi traagillista se, minkä Jokipi ehkä voi sivuuttaa hymyllä ja olankohottamisella: „No, niin, muutahan ei voi odottaakaan noilta teosofeilta." Hän kirjoittaa, viitaten Eino Krohnin kirjoitukseen viime vuoden Ruusu-Ristin lokakuun numerossa: „Eipä sitä sivullinen ihmettelekään, että järjestössä, jonka pitäisi muodostaa „ihmiskunnan veljeyden ydin", tuntuu erityisen polttavalta, kun tavan takaa sen huomatuimmat edustajat käyvät toistensa kimppeun karkein syytöksin ja syntyy hajaannus." Niinpä niin! me teosofit kyllä tunnemme, että olemme saaneet raskaan kriisin kannettavaksemme ihanteessa, joka on meitä suurempi, ja jonka kuitenkin totuudeksi tajuamme, vaikka meitä tästä syystä voidaan osoittaa sormella ja

sanoa: „Oma ihanteenne teidät tuomitsee.” Silti emme tästä ihanteesta luovu, sillä kannamme ristiämme ilolla.

Mutta eikö ole ihmeellistä — tai oikeastaan ei lainkaan ihmeellistä — kun esim. lukemalla Paavalin kirjeitä käännymme tarkastamaan ensimmäisiä kristittyjä seurakuntia, jotka nekin tahtoivat elää veljellisempää ja suuremman rakkauden täyttämää elämää kuin mitä ympäristö eli, mitä näemmekään? Huomaamme, että niidenkin keskuudessa rehoitti riita ja eripaisuus, ja että sekin nähtävästi usein johtui „henkilöksymyksistä”. Ja mitä on sanottava n.s. kristityn kirkon alkuvaiheista, homousiaaneista ja homousiaaneista, Atanasiuksen kannattajista ja areiolaisista? On sanottava: Ihanne asettaa meidät koetukselle, vaarallista on vain, kun ihanne kielletään ja totuus hyljätään, s.o. kun lakataan etsimästä ja pyrkimästä.

Tässä historiallisessa selostuksessa siteeraa Jokipiä myös erään P. E:n lausunnon, ja edelleen Kyllikki Ignatiusta n.s. „Marjatan renkaan” perustamisen yhteydessä. Häntä suuresti oudoksuttaa, kun puhutaan suurten edesmenneitten suomalaisten jäsenyydestä tässä renkaassa, joka P. E:n sanojen mukaan toimii varsinaisesti näkymättömässä maailmassa, kun sanotaan ulkonaisen „Marjatan renkaan” olevan pikemmin vain symbolin, jonka työ on mieliskelytyötä Suomen tulevaisuuden puolesta. Hän kirjoittaa: „Jos tämän „näkymättömän henkimaailman” sijasta puhuttaisiin mielikuvista, haaveista ja kuvitelmissa, niin olisi harha vähäisempi. Mutta teosofisia sanoja ja ajatustapoja käyttämällä ei huomata, että kaikki tämä mielikuvaleikki mitä suurimmassa määrässä muistuttaa lapsia, jotka näkevät karvalakin kissana ja puunoksankappaleen puukkona ja elävät satumaailmassa, missä on nukkumatit, tontut j.n.e.” „Valistuneen ja tieteilisen” kahdenkymmenennen vuosisadan luterilaisen papin on tietysti sängen vaikea uskoa, että on olemassa „ajatusten ja tunteiden näkymätön ja silti ulkokohtainen maailma”, joka vaikuttaa inspiroivasti elävien ihmisten mieliin, ja josta käsin suurten vainajienkin kerran herännyt rakkaus yhä vaikuttaa suuntaa antavasti „tekoja maailmaan.” Ja hänen on perin vaikea uskoa, että tästä voidaan jotain tietää, s.o. että meidänkin aikanamme on olemassa profeettallista näkemystä. Profeettallisen näkemyksen edellytyksenä nimittäin on näkymättömä maailman primäärisyys verrattuna näkyväiseen maailmaan. Liiotin hän ei voi uskoa, että ihmiset hyvien ja huonojen ajatustensa avulla näkymättömästi vaikuttavat toisiinsa, s.o., että vallitsee ihmisten välisen telepaattinen yhteys.

Luonnontieteilijät, filosofit y.m. sielutieteilijät ja lääkärit puhuvat nykyään tällaisista seikoista, ei luterilainen pappi, ei ainakaan Suomessa. Hänen täytyy välttämättä olla sillä kannalla, jolla oli viime vuosisadan materialistinen tiedemies. Ja kuitenkin ehkä liioitellen, varmaankin moni suomalainenkin pappi ajattelee toisin kuin Jokipiä, on esim. oman kokemuksensa nojalla paremmin selvillä niistä tosiasioista, joita nykyään n.s. parapsykologia tutkii. Mutta siitä myöhemmin. Mitä Marjatan renkaaseen tulee, on vielä vain mainittava, että se tulevaisuus, jonka puolesta se Jokipiän mielestä niin oudolla tavalla tahtoi tehdä työtä, oli ennenkaikkea Suomen itsenäisyys, jonka pikaisesta toteuttamisesta P. E. vuodesta 1910 lähtien oli vakuuttunut.

Skandinaavialaisesta osastosta irtautumista ja Suomen Teosofisen Seuran perustamista käsitellessään saa Jokipiä jo historiallisessa katsauksessaan tilaisuuden arvioida teosofista rotuoppia ja samalla viritteä suomalaisuusvaistoja teosofiaa vastaan. P. E. oli nimittäin ruotsinkielisten ja suomenkielisten teosofien välistä vastakohtaa selittäessään kirjoittanut A. Besantille, että Suomen kansan esemmistö kuuluu neljännen juurirodun seitsemänteen (mongollaiseen) alarotuun, johon on sekaantunut arjalaisia

verta. Jokipii kirjoittaa m.m.: „tämä merkitsee, että suomenkieliset ovat alemmaa atlantilaista ja ruotsinkieliset kehittyneempää, ylempää viidettä eli arjalaista juurirotua.” „ . . . Teosofien opettama eri „juurirotuihin” kuuluminen merkitsee paljon huimaavampaa kehityseroa kuin tavallisen tieteen esittämät paljon vaatimattomammat rotueroavaisuudet.” Ansaitsi mainita, että P. E. tässä nähtävästi lähti teosofian yleisestä rotuopista ja sovellutti sen suomalaisiin Castrénin tu.netun, nyttemmin kumotun erehdyksen edellyttämällä tavalla. Tämä ei kuitenkaan merkitse, että historiallisesti vanhempaan rotuun kuuluva kansa olisi „alempaa rotua”, koska kansan todellinen edistyneisyys teosofian mukaan johtuu siitä, miten kehittyneitä yksilöitä sen keskuuteen syntyy, ja varsinaiset rotuominaisuudet ovat tajunnallista ja siveellistä laatua, joten esim. „viidennen juurirodun” ihmisten keskuudessa saattaa olla 6:n:n ja 7:n:n juurirodun yksilöitä. Jokipiin väärinkäsitys on kuitenkin luonnollinen, lankesivathan siihen nähtävästi, surullista kyllä, eräät ruotsalaiset teosofitkin. Vasta jonkunverran myöhemmin alkoivat P. E:n Suomen kansan menestyttä koskevat okkultiset tutkimukset, jotka selvittivät hänelle, että siinä kyllä jonkinlaisena pohjavirtauksena on vanhaa „atlantilaista” kulttuuriperua, mutta että tämä seikka oli omi-ansa antamaan sille erikoisia mahdollisuuksia yhdistämällä vanhaa ja uutta kohota eräänlaatuiseksi tiennäyttäjäksi ja edeltäkävijäksi kansojen veljeysketjussa.

On vielä pari seikkaa, johon tahtoisin puuttua. Esim. se perin pinta-puolinen tapa, jolla Jokipii „teila” A. Vesenterän „uskristillisyyden”, koska maisteri Vesenteri muka oli joutunut tappiolle väitellessään professori Antti Pietilän kanssa, sekä se osaksi virheellinen tendenssi, joka ilmenee „Ääni maaseudulla” nimimerkin herättämässä ristiriidassa käytyä väittelyä ja sen merkitystä tulkittaessa. Mainittakoon kuitenkin vain, että Ruusu-Ristin ja P. E:n kanta veljeyden toteuttamiskysymyksessä on se, että teosofinen työskentely seurassa ja järjestössä — ja on aina muistettava, että tämä tähtää älylliseen ja siveelliseen ja uskonnolliseen kasvatukseen ja itekasvatukseen — tarkoittaa yksilön tekemistä kykenevämmäksi elää epätiekästä, lähimmäisille siunausta tuottavaa elämää. Tällainen pyrkimys on Ruusu-Ristin mukaan edellytyksenä teosofiksi tulemiselle, ja se on nykyään luullakseni suureksi, ehkäpä suurimmaksi osaksi myöskin Teosofisen Seuran jäsenten kanta. „Ääni maaseudulla” ja ne, jotka kannattivat häntä, tähtäsivät kuitenkin toisaalle.

Siirryn nyt tarkastamaan lukua „Ruusu-Risti järjestö”. Se on täysin moitteeton esitys järjestömmme ulkonaisista puitteista. Huomautettakoon kuitenkin kuvauksesta, jonka Jokipii antaa „Ruusu-Risti nimen alkuperästä”. Jokipii omaksuu ruotsalaisen vapaamuurari-teologin, professori Briemin käsityksen. Tämän mukaan Joh. Val. Andreae leikillään tai salapukuisesti iva-takseen kirjoitti ensimmäiset rosenkreutsläiset kirjat, jotka sittemmin johtivat rosenkreutsläisten serojen perustamiseen. Jokipii väittää, että „ruusuristiläiset virheellisesti uskovat noiden teosten olevan itsensä Rosenkreutzin kirjoittamia. Niillä „Ruusu-Ristin” v. 1921 sivuilla, joihin viitataan, ei kuitenkaan tätä väitettä esitetä, ja Alempi ja ylempi jooga-teoksessaan P. E. nimenomaan sanoo niiden olleen professori Andreaen kirjoittamia. Mutta miten on Jokipiin päteväksi otaksunan oletuksen nojalla selitettävissä, että Francis Baconin rosenkreutsläinen teos „The new Atlantis” näköjään on ilmestynyt jo jonkunverran aikaisemmin kuin Andreaen „Fama” ja „Confessio”-teokset ja miten on selitettävissä, että on olemassa Kiesewetterin hallussa ollut käsikirjoitus 1300-luvulta, jossa Ruusu-Risti-veljet ja heidän imperaattorinsa kreivi von Falkenstein mainitaan. Ilmeisesti Eriem ei voi olla oikeassa kannattaessaan hypoteesia, jota esim.

toinen huomattava salatielten historioitsija Kiesewetter monesta syystä pitää mahdottomana.

Mutta Jokipii kirjoittaa: „Ei tarvinne mainita, että teosofiset ruusu-ristiläiset meillä antavat Ruusu-Rististä uskomustensa mukaisia tietoja eivätkä historiallisen tutkimuksen mukaisia.” Kirjoittaja on omalta kannaltaan oikeassa, vaikka „historiallinen tutkimus” vielä tässä kysymyksessä onkin joukko ratkaisemattomia probleemoja ja vastakkaisia mielteitä. Ruusu-Risti nimittäin perustaa „uskomuksensa” okkultiseen tietoon, joka Jokipiin mielestä on Nukku-Matti-satua (!), silti koskaan siuuttamatta tosiasioita.

Meidän on kuitenkin nyt ryhdyttävä tarkastamaan tekijän esitystä teosofian opeista ja niitä perusteita joiden avulla hän koettaa niitä arvioida. Tulemme silloin huomaamaan, miten heikot nämä perusteet ovat. (Jatkuu).
Sven Krohn.

Mitä muualla tiedetään

Mitä Buchman sanoi. Tohtori Buchmanilta, n.s. Oxford-liikkeen alkuunpanijalta, kysyttiin äskettäin, aikoiko hän vastata erääseen Oxford-liikettä vastaan suunnattuun kirjoitukseen. Hän vastasi:

„Minä en milloinkaan ryhdy väittelemään. Otin tämän alusta saakka periaatteeksi. Saattaisin voittaa väittelyn, mutta menettäisin ihmisen.”

Lääkäri ja poppamies. Honoluluissa on lääkäri, joka käsittelee potilaitaan sekä lääketieteen viimeisillä saavutuksilla, kuten röntgensäteillä ja radiumilla että kanakkipopppamiesten ja -naitien ikivanhoilla salaisuuksilla — yhtä suurella menestyksellä kummallakin.

Lääkäri on nimeltään Alexander K. Kaonohi, hän on „kahuna” eli poppamies ja erään Havaijin kuuluisimman noidan pojanpoika, joka on opiskellut lääkäriksi eräässä Chicagon lääketieteellisessä korkeakoulussa. Tohtori Kaonohi käyttää potilaiden toivomuksen mukaan joko vanhaa tai uutta parannusmenetelmää, ja hänen palveluksessaan on kaksitoista henkilöä, jotka kokoavat hänelle säkittäin lääkeyrttejä saarilta.

„Satoja vuosia ovat esi-isämme tällaisin keinoin parantaneet ihmisiä”, selittää tri Kaonohi. „He osasivat parantaa luunmurtuman viidessä päivässä; he osasivat hoitaa kaikkia tähän asti tunnettuja sairauksia ja käsitteivät erikoisen menestyksellisesti astmaa ja vesitautia. Vanhat poppamiehet käyttivät paljon suggestiota, värihoitoa ja tunsivat jodipitoisten meri- ja rantakasvien käyttömahdollisuudet. He käyttivät mutaa, joka sisälsi kivennäisainetta ja radiumia, ja määräsivät hikoilukylpyjä, aivan vanhojen roomalaisten tapaan. Myöskin he käyttivät synnytyksissä horrossunta, joka aikaansaatiin hypnoosilla ja rauhoittavilla juomilla. Vuosisatoja kasvoivat Havaijin lapset oppimatta koskaan tuntemaan lehmänmaitoa. Tämä on ravintojärjestystä koskeva salaisuus, jonka tietämisestä nykyaikainen lääkäri antaisi paljon.”

Näyttää siltä ettei tri Kaonohi anna suurtakaan arvoa Chicagossa suoritamalleen lääketieteelliselle tutkinnolle. Hän sanoo saaneensa todella arvokkaat lääketieteelliset tietonsa isoisältään, joka oli kanakkipopppamies.

Merkillinen horrosilmiö — englantilainen opettajatar ollut entisessä elämässään muumaisegyptiläinen temppeilitanssijatar! Blackpoolin tunnetussa kylpyläpaikassa asuu eräs vaalea englantilainen

kaunotar, 26-vuotias opettajatar, joka ainakin Oxfordin yliopiston egyptologin Howard Hulmen ja tohtori F. H. Woodin väitteen mukaan on jo kerran aikaisemmin elänyt — egyptiläisenä temppelettanssijattarena.

Tämä nuori nainen vaipuu määrätyn väliajoin horrokseen, jossa hän muistaa tanssijatarelämänsä Karnakissa, esittää muinaisegyptiläisiä temppelettansseja, laulaa ylistyslauluja Isisille ja Osirikselle ja puhuu yksinomaan muinaisegyptinkieltä siten kuin sitä muinoin puhuttiin. Hänen puheistaan saattoi joukko egyptologeja ensimmäisen kerran todeta, kuinka tätä kieltä, joka tähän asti on tunnettu vain hieroglyfeistä, oikein äännettiin ja korostettiin.

Wood ja Hulme ovat merkinneet foneettisesti muistiin medionsa horrostilassa esittämät lukemattomat puheet sana sanalta, ja täten koottu aineisto on nyt julkaistu Lontoossa kirjana, jonka nimi on „Muinais-Egypti puhuu”. Herrat selittävät edelleen, että heidän medionsa ei ainoastaan puhu sujuvasti egyptiä, vaan myöskin kirjoittaa hieroglyfejä ja käyttää sellaisia lauseita, joita vain muinaisegyptiläiset käyttivät. Kaikki tämä merkitsee, että muinaisegyptiläinen kirjoitus on nyt paljon helpommin tulkittavissa, ja että tämä k'eli herää uudelleen eloon. Tohtori Wood selittää tämän merkillisen ilmiön olevan todistuksena siitä, että me ihmiset elämme jatkuvasti kuoleman jälkeen.

Nuoren englantilaisen horrospuheista on myös kerätty täydellinen egyptinkielen sanakirja, joka julkaistaan jonkin ajan kuluttua. Medio itse on tyyppillinen urheilleva nuori englantilaisnainen, joka valvetilassaan ei harasta ollenkaan Egyptin asioita eikä muista mitään edellisistä elämänmuodoistaan. Hän esiintyy edellämaitussa kirjassa „Rosemarya”, sillä hän ei luonnollisesti halua nimeään julkisuuteen näin merkillisten asiain yhteydessä. (H. S.).

Ylläolevasta uutisesta esitimme toisinnon jo viime tammikuun numerosamme, johon viittaamme.

Astrologien huumioon. Torontolainen „Globe and Mail” julkaisi viime helmikuun 19 p:nä valokuvan kahdesta 16-vuotiaasta tytöstä, joilla oli sama nimi, samantyyppiset harrastukset, ja jotka olivat syntyneet suunnilleen samaan aikaan, joskin muutamien satojen englanninpeninkulmien päässä toisistaan. Kuvien alla oleva selostus tietää kertoa, että Pauline Taylor ja Pauline Taylor opiskelevat detroitilaisessa korkeakoulussa, pukeutuvat samalla tavalla, mutta eivät ole toistensa sukulaisia. Toinen syntyi St. Catharinessa, Ontariossa, syyskuun 22 p:nä 1920, toinen St. Ignacessa, Michiganissa, syyskuun 22 p:nä 1920, kaksi tuntia myöhemmin. Kumpaisellakin on punainen tukka, sama paino ja samat mieliruuat, molemmat soittavat pianoa ja ovat taitavia uimareita.

„Toronto Daily Star” antoi helmikuun 20 p:nä lisätietoja. Kumpaisenkin isä asui Ontariossa. Ja molempien äidit ovat syntyneet samana päivänä keskiyöllä (päivää ei mainittu); toisen äiti ja toisen isoisä tulivat Hullista, Englannista, mutta eivät olleet keskenään sukua. Tytöt ovat viiden jalan ja yhden tuuman mittaisia ja kaikissa suhteissa toistensa kaltaiset. Kumpaisellakin on Harry-niminen veli. Tyttöjen perheet ovat eri suuruisia; St. Ignacessa syntyneellä „Neeniellä” on 2 sisarta ja 2 veljeä, ja St. Catharinessa syntyneellä „Pollyannilla” on 3 sisarta ja 4 veljeä. Molemmat kuuluvat metodistikirkkoon. — (The Canadian Theosophist.).

Valansa kullakin. Lontoossa on kuulemma kaksi erittäin hienoa salapoliisiromaaniin kirjoittajien klubia. Toinen on „Crime-Club” (rikosklubi), toinen, edellistä hienempi, „Detection-Club” (suomeksi suunnilleen „paljastusklubi”). Jälkimmäisen puheenjohtajana on toiminut m.m. G. K. Chesterton.

Detection-klubin jäsenten täytyy pyrkiessään vanhoa „pyhä vala”, johon sisältyy, että heidän täytyy aina 1) luovuttaa lukijalle kaikki kertomuksensa jäljet ja todisteet, 2) kirjoittaa parasta englantia, 3) välttää gangsterikoplien, salajuonien, hypnotismin, kuolemansäteitten, salakäytävien, salaovien, kiinalaisten ja rikoksellisten mielisairaitten käyttöä, 4) antaa kertomuksen salapoliisin ratkaista arvoitus omin voimin. Liittymisen ehtona on, että kirjailija on julkaissut kaksi salapoliisiromaania, jotka täyttävät nämä ehdot.

Valan rikkojaa uhataan seuraavasti: „Jos rikot valasi, muut kirjailijat ratkaisevat probleemisi etukäteen, vieraat haastavat sinut oikeuteen, painosivusi tulevat täyteen painovirheitä, ja kirjojesi myynti vähenee alituisesti.”

Tässä vaateliaassa kerhossa on 40 jäsentä.

„**Herran amfiteatteri**”, joka rakennettiin aikoinaan odotettua „maailmanopettajaa” varten, myytiin taannoin huutokaupalla. Ostos suoritettiin vapaamielisen katolisen kirkon sukulaiskirkko, roomalaiskatolinen kirkko, eli tarkemmin sanoen „Pyhän Graalin naiset”-niminen järjestö. 20.000 puntaa maksaneesta rakennelmasta saatiin 1.900 puntaa.

Toht. de Purucker, Point Loman T.S:n johtaja, aikoo tänä kesänä vieraillla Euroopassa.

Hehkuvilla hiillillä kävelyn mahdollisuuden on jälleen osoittanut toteen muuan intialainen. Hän on Ahmed Hussain-niminen 23 vuotta vanha muhamettilainen, kotoisin Cawnporesta. Hän sanoo saaneensa taitonsa perintönä isältään ja isoisältään. Hän on taannoin ollut Lontoon yliopiston „psyykillisen tutkimuksen neuvoston” (Council for Psychical Research) toimeenpanemissa kokeissa Carshaltonissa Surrey:ssä.

Maahan oli kaivettu hauta, 380 cm pitkä ja 150 cm leveä ja 45 cm syvä, joka sitten oli täytetty hehkuvilla tammipuuhiillillä (neljä tonnia) ja tavallisella puuhiilikerroksella. Kun koe suoritettiin, oli pinnan lämpötila 575 astetta Celsiusta ja syvemmällä 700 astetta C.

Kaksi sairaanhoitajatarta pesi ensin Hussainin jalat, jotka sitten tarkasti koetta johtanut professori Pannet. Hän selitti, että Hussainilla oli normaalit jalat. Niiden lämpötila oli kuitenkin hieman tavallista matalampi. Toiseen jalkapohjaan kiinnitettiin kappale sinkkioksiidilaastaria. Hussain asetui tulihaudan toiseen päähän ja mutisi jotakin itseksensä, „rukouksen”, sanotaan, pitäen käsiään suoraan eteenpäin ojennettuina, kämmenpohjat ylöspäin. Hän pyyhkieli sitten kasvojaan käsillään ja kulki tulen läpi kolmella hitaalla askeleella. Puolentoista sekunnin kuluttua hän oli jälleen kylmällä maalla. Prof. Pannet tutki heti jalat ja huomasi, että niissä ei ollut pienintäkään merkkiä palohaavoista, ja niiden lämpötila oli, kumma kyllä, useita asteita matalampi kuin ennen koetta. Laastarilappu oli entisellä paikallaan.

Kaksikymmentä minuuttia myöhemmin suoritettiin uusi koe. Hussain kulki silloin tulen läpi kolmen vapaaehtoisen keralla. Ensimmäinen piti kiinni Hussainin vyöstä ja toisen kädestä, kolmas piti kiinni toisesta. Jalat vajosivat syväälle hiililokseen, mutta Hussain oli nytkin vahingoittumaton. Muilla oli jaloissaan lieviä palohaavojen merkkejä. Lopuksi kulki kaksi uskalikkoa ilman Hussainia hiililoksen läpi. He paloivat, mutta eivät kuitenkaan siinä määrässä kuin olisi odottanut, kun ottaa huomioon lämpötilan.

Hussain vaati näiltä muilta vain uskoa. Jos he paloivat, eivät he voineet syyttää häntä. Muuan vapaaehtoisista selitti jälkeensä seuranneensa Hussainin neuvoa olla ajattelematta tulta, mutta hän oli joka tapauksessa tuntenut kuumuutta jaloissaan. Hänellä ei ollut sitä vaikutelmaa, että hän olisi tehnyt jotakin vaarallista, mutta omin päin hän ei sanonut ha-

luavansa koetta uudistaa. Toinen sanoi, että hän ei ajatellut tulta, mutta kuitenkin tunsin sen, ja kolmas myönsi, että tuli oli polttanut häntä hie-
man viimeisellä askeleella. Kaikki kolme sanoivat, ettei heillä ollut esiin-
tynyt minkäänlaista selvää tunnetta yhteydestä tai kosketuksesta Hussai-
niin.

Sanotaan, että koe tullaan vielä kerran suorittamaan. Ehkäpä „tutki-
musneuvosto” sitten uskaltaa antaa lausuntonsa tapauksesta.

J. Ptn.

Tien varrelta

P. E:n kuolinpäivän, toukokuun 22:nnen iltana pidettiin Helsingin Ruusu-Ristin Temppelessä lyhyt harras muistohetki. Johtaja luki otteita P. E:n teoksista ja Martti Seilo lauloi. Jäseniä oli koolla runsaasti.

Annikki Uimonen, joka ihanalla laulullaan antoi monta kertaa osu-
tensa Helsingin Ruusu-Ristin kokouksiin ja juhliin, jätti kesäkuun 10 p:nä
pitkäaikaisten sairauksien runteleman ruumiinsa. Hautaus tapahtui Kuo-
piossa 14 p:nä, jolloin myös laskettiin Ruusu-Ristin kiitollisuutta ilmai-
seva seppeli.

P. E:n Christosophia peruskysymyksiä I: Jumala ja luominen
on nyt ilmestynyt. Teos antaa ajatuksille askarreltavaa moniksi illoiksi.
Kosmilliset näköalat, joita P. E. siinä väläyttelee, avartavat meidän omaa
sisäistä näköämme. Tämän saamme varmasti kokea. Ja avartuminen
syventymiseen liittyneenä on ihanteenamme. Tämänluontoisilla tutkimuk-
silla on merkityksensä. Viitataksemme P. E:n omiin sanoihin:

„Mitä silloin merkitsee, kun sanomme, että viidennessä juurirodussa on
aina äly pohjasävelenä? Se merkitsee, ettei ihminen viidennessä juuri-
rodussa, ei missään sen kulttuureissa, voi sivuuttaa omaa ajattelevaa mi-
nänsä. Jos hän tahtoo tulla Jumalan luo, hänen täytyy kulkea Hänen
luokseen ajattelevan minänsä, manaksen, kautta.” (s. 240).

Suosittelimme rikassisältöistä kirjaa lämpimästi.

Hovi-intendentiksi on Ruotsin kuningas Kustaa V syntymäpäivänään
nimittänyt taidekauppias *Gösta Stenmanin*, Ruusu-Ristin Neuvoston jäse-
nen, Perustaja-Johtajan vanhan ystävän ja järjestömme jalomiehisen avus-
tajan. Ruusu-Risti yhtyy sydämestään hovi-intendentti Stenmanille osoi-
tettuihin onnitteeluihin hänen nimittämisensä johdosta tähän harvinaiseen
korkeaan virka-asemaan.

Tohtori Armas Ruotsalainen, suosittu lastenlääkäri ja kansanomaisen
lääketieteellisen kirjallisuuden laatija, Ruusu-Risti-järjestömme jäsen
täytti t.k. 5 p:nä 60 vuotta. Ruusu-Risti onnittelee.

Maailma ei kaipaa mitään lahkolaiskirkkoa, ei Buddhan eikä Jeesuksen,
ei Muhammedin, Svedenborgin, Calvinin eikä kenenkään muun. Koska on
vain *yksi* Totuus, ihminen kaipaa vain yhtä kirkkoa — sisäisen Jumalan
temppeiliä, joka on aineen ympäröimä, mutta johon pääsee jokainen, joka
löytää tien: *sydämessään puhtaat näkevät Jumalan.*

H. P. B.

(„Isis Unveiled” II: 635).

Pekka Ervastin

Christosophisia peruskysymyksiä I:

JUMALA JA LUOMINEN

antaa selvän, tekijän omien tutkimusten elävöittämän kuvan maailmankaikkeuden ja ihmiskunnan synnystä;

valaisee ihmiskunnan kehityksen tulevia päämääriä sekä niitä älyllisiä ja siveellisiä vaatimuksia, jotka elämä on säätänyt yksilöiden noudatettaviksi.

Sivuja 245, hinta nid. 35:—, sid. 50:—.

Saatavana

RUUSU-RISTIN KIRJALLISUUSSEURASTA,

os. Helsinki, Meritullinkatu 33. ovi 2.

Ruusu-Ristin Talorahasto

työskentelee
tulevaisuutta varten.

*Liittykää jäseniksi
tai tehkää tilapäisiä
lahjoituksia!*

Jäsenten säännölliset
tilityspäivät ovat
1/1, 1/4, 1/8 ja 1/10.

Talorahaston hoitaja:
Yrjö V. Rimpä,
Helsinki,
Luotsikatu 12 A. 12

*19. vuosisadan ihmeellisin teos
H. P. Blavatskyn*

SALAINEN OPPI

ilmestyy suomeksi.

Teosofisen Seuran

julkaisema aikakauslehti

TEOSOFI

jatkaa joka numerossaan Salai-
sen Opin suomennosta. Teosofi
voidaan tilata maan kaikista
kirjakaupoista, postikonttoreista
ja T. S:n taloudenhoitajalta.
Osoite: Signe Rosvall, Helsinki,
Kirkkokatu 14. Tilaushinta (ko-
timaassa) 40 mk. v:kerta.

PUHELIN 216

**HYVINKÄÄN
KIRJAPAINO
OSAKEYHTIÖ**
HYVINKÄÄ

Suorittaa ensiluokkaisesti
kaikkia kirjapainoalaan kuu-
luvia tehtäviä. Tiedustakaa
hintojamme.

Ostakaa paita,

jota

**Olli, Tiitus,
Iso-Keisari,
Valentin**

y.m.

kiittävät.

Patentoidut erikoisuudet.

RUUSU-RISTI-JÄRJESTÖ

Perustaja-Johtaja: PEKKA ERVAST

Johtaja: Rouva Hilda Pihlajamäki, os. Helsinki, Mariank. 28 B.
Hallituksen varapuheenjohtaja: fil. toht. Eino Krohn, os. Helsinki, Maneesinkatu 2 A.

Sihteeri: fil. maist. U. J. Pore, os. Helsinki, Maneesinkatu 4 a A 12.

Rahastonhoitaja: Herra Waldemar Kaade, os. Helsinki, Oikokatu 15 A 18.

Ruus-Risti perustettiin Helsingissä marraskuun 14 p:nä 1920. Sen tarkoitus selviää seuraavasta ohjelmasta:

1) Ruusu-Risti on totuudenetsijän järjestö, jonka jäsenet tunnustaan kalkkien ihmisten veljeyden katsomatta rotuun, väriin, kansallisuuteen, uskontunnustukseen, yhteiskunnalliseen asemaan, sukupuoleen tai muihin ulkonaisiin rajoituksiin, osoittavat toisilleen mitä suurinta suvaitsevaisuutta ja ymmärtämystä sekä pitävät totuutta korkeampana kalkkia uskontoja.

2) Ruusu-Risti on vapaan ajattelun pyhäkkö, jonka jäsenet etsivät totuuden ydintä, salaista jumalviisautta, mikä piilee kaikkien aikain uskonnoissa, mytologioissa, filosofisissa ja tieteellisissä järjestelmissä.

3) Ruusu-Risti on renkaana ihmisten näkymättömässä veljeyden kunnassa ja sen jäsenet etsivät ikuisen elämään vievää tietä, joka kasvattaa ja kehittää ihmisessä veljeyden henkeä.

Ohjelmansa nojalla Ruusu-Risti kuuluu H. P. Blavatskyn v. 1875 alkuunpanemaan yleismaailmalliseen teosofiseen liikeeseen.

Ruus-Ristin jäsenet ovat irto-, ryhmä- ja looshijäseniä. *Irtojäseneksi pyrkijä kääntyy suoraan, ryhmäjäseneksi pyrkijä paikallisryhmän välityksellä Ruusu-Ristin Johtajan rouva Hilda Pihlajamäen puoleen, os. Helsinki, Mariank. 28 B.*

Looshityö on järjestetty seremonialliselle pohjalle, ja looshijäseneksi saattaa Ruusu-Ristin jäsen pyrkiä asianmukaisilla suosituksilla.

Ruus-Ristin jäsenmaksut ovat määrältään vapaaehtoisia. Jäsenten toivotaan tuovan antimensa kolme kertaa vuodessa: maalisi- ja lokakuun kuluessa sekä vuosikokouksen aikana. Jäsenmaksut vastaanottaa rahastonhoitaja herra Waldemar Kaade, os. Helsinki, Oikokatu 15 A 18.

Vuosikokous pidetään keväällä, siinä uudet jäsenet juhlallisesti vastaanotetaan, vihitään, sekä asetetaan oikeuksinsa ja velvollisuuksinsa (installoidaan).

Installoidut jäsenet ovat oikeutetut pyrkimään Ruusu-Ristin Looshijäseniksi.

RUUSU-RISTI

TOTUUDENETSIJÄIN AIKAKAUSKIRJA

TIETÄJÄ, PERUST. 1905

PERUSTAJA: PEKKA ERVAST

TOIMITTAJA: EINO KROHN

SISÄLLYS:

Mitä on karma?	223
Toimittajalta	225
Toimitussihteeriltä	228
Kesäkurssimme	236
Psyykkisistä kyvyistä	242
Kirjallisuutta	243
Mitä muualla tiedetään	255
Tien varrelta	257

RUUSU-RISTI

Totuudenetsijän aikakauskirja — Suomen vanhin teosofinen lehti.
Toimitus: Eino Krohn (vastaava), Jorma Partanen (toimitussiht.).

Julkaisija: Ruusu-Ristin Kirjallisuusseura r.y.

RUUSU-RISTI ilmestyy 10 kertaa vuodessa, sisältäen vähintään 320 tekstisivua.

RUUSU-RISTIN toimitukselle tulevat kirjoitukset, kysymykset, uutiset y.m. ovat lähetettävät fil. toht. Eino Krohnille, os. Helsinki, Maneesink. 2 a C, tai fil. maist. Jorma Partaselle, os. Helsinki, Väinämöisenkatu 5.

RUUSU-RISTIN kirjoituksia saa lainata sillä ehdolla, että lähde tarkasti mainitaan. Sarjakirjoituksia ei saa lainata.

RUUSU-RISTIN tilaushinta on koko vuodelta Smk. 50: —, ulko-
mailla doll. 2: —. Yksityisnumeron hinta on postivapaasti lähetet-
tyinä Smk. 10: — tai 50 c.

RUUSU-RISTIN tilauksia ottavat vastaan postikonttorit, asiamie-
het sekä aikakauskirjan taloudenhoitaja, hra Waldemar Kaade, os.
Helsinki, Oikokatu 15 A 18.

Asiamiehille myönnetään 10 pros., kun vähintään kolme tilausta
tehdään. Tilausraha on maksettava etukäteen.

Ruusu-Ristin Kirjallisuusseura r.y.

Kaikkea ruusuristoläistä ja teosofista kirjallisuutta haluttaessa
voidaan kääntyä Ruusu-Ristin Kirjallisuusseuran toimiston puoleen
os. Helsinki, Meritullinkatu 33, ovi 2, puh. 23 609 (toimisto) ja
24 430 (toimitusjohtaja).

Toivo Orma Kelloseppä

Iso Roobertink. 1. Puh. 38302

Ostamalla uuden tai
korjauttamalla vanhan
kellonne meillä
tulette aina olemaan tyytyväinen

Kihla- ja kivisormuksia
sekä **hopeaa** edullisesti.

Yli 10 v. kokemus Pariisiin ja New-
Yorkin parhaissa liikkeissä ensim-
mäisenä pienten kellojen korjaajana.

Sairasaputoimisto ja Opas *Salve*

Helsinki. Vuorik. 5. P. 24364.

Palvelee yleisöä ant. sairaspua
koteihin, opastaen potil. lääkä-
reille ja sairaaloihin, noutaen ne
asemalta eri pyynnöstä. Hyvä
koti lääkärihoitoon saapuville ja
toipuville.

*Alppiaurinkoa, sähköhoitoa ja
hierontaa annetaan.*

RUUSU-RISTI

TOTUUDENETSIJÄIN AIKAKAUSKIRJA

TIETÄJÄ, perust. 1905

Mitä on karma?

„Eikö karma-usko vie fatalismiin? Ja eikö Kristuskin ollut fatalisti opettaessaan, ettei pidä olla 'pahaa vastaan'? Jos on sairas, eikö karma-opin mukaan ole väärin koettaa parantaa itseään päästäkseen kärsimyksistä?”

Näin kysytään välistä, ja pinnalta katsoen on kysymyksessä jotain perää. Mutta missä on kysymyksen heikko kohta?

Se on siinä olettamuksessa, että karmalla olisi jokin tarkoitus, ja että sen tarkoitus olisi kärsimys. Mutta jos karmalla olisi tarkoitus, olisi sen takana personallinen jumala, ja jos tämä tarkoitus olisi kärsimys, olisi jumala paha.

Vaikka siis olisikin jumala karman takana, ei hänen tarkoituksensa voi olla, että ihminen kärsisi, vaan sen täytyy olla itsessään hyvä ja tarkoittaa aivan toista, sanokaamme esim., että ihminen viisastuisi ja jalostuisi. Kärsimys on silloin vain välikappale jumalan kädessä, eikä kärsimys sinään ole minkään arvoista. Kärsimyksen arvo on yksinomaan sen antamassa opetuksessa. Tältä kannalta katsoen ihmisen oikeus ja velvollisuus on heti vapautua kärsimyksestä, kun sen antama läksy on omistettu. Ja koska maailma on täynnä kärsimystä, on hänen tehtävänsä yleensä työskennellä kärsimysten poistamiseksi maailmasta.

Mutta karma ei syvemmin käsitettynä ole ase personallisen Jumalan kädessä. Personalliset jumalat ja kaikki ilmenneet olennot ovat päinvastoin karman palvelijoita. Sillä mikä on karma?

Karma on laki, kaiken olemassaolon ehdoton, järkähtämätön laki, itse olevaisessa asuva lakisiteisyys. Karma on luonnon laki kaikissa maailmoissa, kaikilla tasoilla. Ei kukaan voi lakia muuttaa, mutta jokainen voi sitä hyväkseen käyttää. Jos meillä on hevonen, ja me annamme sen nääntyä rehun puutteesta, ei se kauan jaksa tehdä työtä talon hyväksi, — niin paljon karmaa yksinkertaisinkin ihminen

ymmärtää, vaikka moni menettelee niinkuin sadun mummo, jonka kana muni kultamunan kerran vuorokaudessa, ja joka tappoi kanansa saadakseen kaikki munat yhtäikaa eikä saanutkaan mitään. Mutta kaikki ihmiset eivät läheskään vielä ymmärrä, että karman luonnonlaki pitää paikkansa kaikkialla, ei ainoastaan näkyväisessä, vaan yhtä paljon näkyvättömässäkin maailmassa.

Kun siis sanomme, että pahasta seuraa kärsimys, emme tarkoita, että tämä johtuisi minkään jumalallisen olennon tahdosta, vaan luonnon välttämättömyydestä. Jumalat eivät mitään siihen voi. He eivät voi muuttaa maailman lakeja. Päinvastoin he ovat elämän koulussa oppineet, että elämän lakeja on noudatettava ja toteltava. He itse ovat sitä tietä kärsimyksistä vapautuneet. Sentähden he ovat karman palvelijoita ja n.k. „karman herratkin” ovat vain syitten ja seurausten laskijoita ja sovittajia. Sillä erehdys olisi luulla, että karma olisi sokea, tajuton, koneellinen voima. Karma on itse maailman järki, intelligentti, itsetietoinen, — vapaa. Karman salaisuus on yhtä absoluuttisen jumaluuden salaisuuden kanssa, ja ken sen mysteeriä ratkaisee?

Kun Kristus sanoi: „Älkää olko pahaa vastaan”, tarkoitti hän juuri sitä tosiseikkaa, että karmaa vastaan ei voi taistella; taistelijan se musertaa. Mutta kun hän lisäsi: „Vaan kun joku lyö sinua oikealle poskelle, käännä hänelle vasenkin”, ilmoitti hän samalla, mitä on tehtävä: karma on voitettava. Ainoastaan voittajan kädessä on laki. Voittaja, joka palvelee, on samalla tehnyt herrastaan palvelijan. Mutta voitettu on oma itse.

Siunaamalla kärsimystä ihminen voittaa kärsimyksen. Ja samalla kun hän on sen hengessään voittanut, vapautuu hän siitä ulkonaisesti. Kun sairautta tervehditään salapukuisena siunauksena, poistuu se pian tarpeellisia parannuskeinoja käyttämällä, ja ihminen nousee vuoteeltaan entistä viisaampana ja onnellisempana olentona.

Pekka Ervast.

„Tietäjä” 1912, s. 110—111.

Toimittajalta

Ruus-Ristin Perustaja-Johtaja Pekka Ervast puhui viimeisinä elinvuosinaan paljon tulevasta uskonpuhdistuksesta, jonka suuntaviivoja hän esitti. Tähdentäessään uuden uskonpuhdistuksen merkitystä ja tarpeellisuutta hän epäilemättä oli nähnyt ja kokenut jotakin, joka parhailtaan voimakkaana elää ihmiskuntamme salatajunnassa valmiina purkautumaan ja ottamaan eri muotoja, missä vain edellytykset ovat otollisia. Siellä täällä näemmekin jo nyt merkkejä tämän pohjavirtauksen purkauksesta. Esiintyy uusien uskontomuotojen kiihkeätä etsintää. Lausutaan ponnekkaita sanoja uskonnollisen elämän uudistamisen tarpeellisuudesta. Oxford-liike koettaa herättää dogmaattisuudesta vapaata kristillistä elämää. Eri kirkkokunnat yhtyvät keskustelemaan uskonnon yhteisistä julistuksista ja työmuodoista ihmiskunnan ohjaamiseksi rauhan ja hyvän tahdon polulle.

Silloin tällöin esiintyy julkaisuja, joissa suorastaan puhutaan uudesta uskonpuhdistuksesta. Muistan tässä m.m. muutamia vuosia sitten ilmestyneen ruotsalaisen pappismiehen kirjan „Keskeneräinen uskonpuhdistus” (Den ofullbordade reformationen). Viimeaikaisia merkkejä tämän kysymyksen aktuaalisuudesta on Tukholmassa ilmestyvän „Nya Dagligt Allehanda”-nimisen päivälehdessä julistama pohjoismaalainen kirjallinen kilpailu kysymyksestä: „*Onko uskontomme kypsä uutta uskonpuhdistusta varten?*” Ensimmäisen palkinnon voitti nuori ruotsalainen filosofian lisensiaatti Gustav Lundgren, jonka tutkielma valittiin 186 kilpailevan kirjoituksen joukosta. Palkintolautakunnan muodostivat professorit Sven Thunberg ja Erik Wellander, piispa Tor André sekä tohtorit Ivar Öhman ja Knut Hagberg. Lundgrenin kirjoitus on ollut osittain julkaistuna viime kesänä Hufvudstadsbladetissa, ja se antaa meille jonkinlaisen käsityksen nuoren palkinnonsaajan ajatussuunnasta.

Lundgren ymmärtää kyllä uskonnon suuren merkityksen. Hänen mottonaan on runoilija Tegnérin kauniit sanat: „Uskonto tulee olemaan ja on painopiste elämässä. Se kulkee kuin kultasuoni maallisen malmin läpi.” (Tyngpunkt bliver och är i livet religionen, går som en åder av guld genom den jordiska malm). Siksi onkin moderni ihminen vaikeassa pullassa, sillä vaikkakin hän on kadottanut luottamuksensa perittyyn traditionaliseen uskontoon elää hänessä uskontarve. Kadotettu uskonto on jättänyt henkisen tyhjiön, joka kuu-

luisan *horror vacui*-lain mukaan pakoittaa etsimään hinnalla millä tahansa jotakin, mikä täyttäisi sen. Näin tartutaan kuin hukkuvat oljenkorteen, kaikenlaisiin uskonnon vastineisiin, surrogateihin. Sellaisina pitää Lundgren spiritismiä, teosofiaa, antroposofiaa, christian science'ä, eurooppalaista buddhalaisuutta ja laotselaisuutta, jotka kaikki kukoistivat maailmansodan jälkeen.

Tekijä käy sitten kriittisesti tarkastamaan joitakin ehdotuksia uskonnon uudistamiseksi yleisinhimilliseltä pohjalta, mainiten Guyaun, Bjerren ja Höffdingin. Guyau väittää että todellinen ihmisrakkaus lisääntyy, kun hylkäämme konstruoidun rakkauden Jumalaan. Höffding ja Bjerre pitävät suotavana, että yksipuolinen kristillinen suuntautuminen väistyy kokemusperäisiin yleisinhimillisiin elämän rakentaviin voimiin, jonka vertauskuvana Bjerre pitää elämän maljaa eikä ristiä.

Lundgrenin mielestä on kuitenkin epäilyttävää, voiko kristinuskosta irrallaan oleva elämänfilosofia uudistaa uskonnollisen elämän ja täyttää jo syntyneen tyhjiön. Hän viittaa prof. Gunnar Aspeliniin, josta ei voi sanoa, että hän olisi puolueellinen kristinuskon hyväksi. Aspelin lähtee siitä, että kaikki rakkaus- ja humanisuusaatteet ovat kehittyneet rinnan ja saaneet innoittavan voiman kristinuskosta, joten on sängen epätodennäköistä, että altruismi keikahtaisi uskonnon hävitessä: „Ja totuuden nimessä täytyy meidän pitää mahdollisena, että Euroopan klassillisen uskonnon hävittäminen voi merkitä kuolemaa tuottavaa kriisiä niille rakkaus- ja humanisuusaatteille, jotka ovat kasvaneet sen pohjalta.” Lisäksi Lundgren huomauttaa, kuinka monessa tapauksessa voidaan osoittaa uudenaikaisen uskontofilosofian perustuvan loppujen lopuksi lainattuun kristinuskoon. Hän arvelee, kuten Thomas Mann, että kaikki mahdolliset korjausvaatimukset ja arvostelut, jotka voidaan kohdistaa kristinuskon moraalisiin, dogmeihin ja mytologiaan, eivät voi järkyttää länsimaissa todella voitettua elementtiä, kristillistä kulttuuria, joka on kristinuskon kannattava ja syvin puoli.

Selostettuaan saksalaisen psykiatrikon ja filosofin Karl Jaspersin pelottavaa kuvausta ihmiskunnan nykyisestä henkisestä tilasta, jonka mukaan voidaan sanoa, että uskonvoima on heikontunut, uskonto vaikuttavana voimana elämässä hävinnyt „ist wie unsichtbar geworden”, että yleensä kaikilla hengenaloilla tapahtuu jatkuva verenvuoto, substanssin menetyks, hän tulee seuraavaan johtopäätökseen: Vain uskon-

puhdistus sen sananmukaisessa merkityksessä voi pelastaa tilanteen tuomalla uutta uskonnollista substanssia, tarkemmin määrättyä kristillistä substanssia.

Tohtori Lundgrenin kirjoituksessa on siis, kuten huomaamme, paljon varteenotettavia näkökantoja. Se antaa hyvän kuvan siitä kriisistä, joka todella vallitsee henkisessä elämässä, kun uskonnon ote on heikontunut. Niinikään on epäilemättä paikallaan huomauttaa sellaisen uskonnonuudistuksen heikkoudesta ja epämääräisyydestä, joka yrittää kepeästi sivuuttaa länsimaalaisen uskonnollisuuden syvimmän ja elävimmän lähteen, kristinuskon. Epäilemättä täytyy uskonpuhdistuksen täällä meillä tapahtua kristinuskon piirissä. Sana uskonpuhdistus jo sisältää sen, että ei ole kysymys hävittämisestä, vaan jonkun asian vapauttamisesta sitä himmentävistä seikoista, niin että se esiintyy kaikessa puhtaudessaan.

Mitä muutoksia tämä uskonpuhdistus saisi aikaan, mitä oppeja ja elämänmuotoja uudistettaisiin, sitä ei tutkijamme ole maininnut ainakaan kirjoituksensa ilmestyneessä osassa. Se pintapuolisuus, millä hän ohimennen käsittelee teosofiaa, ei kuitenkaan tunnu lupaavalta. Asiaa tutkimatta hän on olettanut, että teosofia ja antroposofia ovat jotakin, joka uskonnon vastikkeena astuu kristinuskon tilalle, vaikka ne itse asiassa juuri pyrkivät olemaan ja ovat täällä länsimailla kristinuskon uudistajia ja puhdistajia.

Nykyajan sivistys on vaikeassa asemassa, koska se ei sovellu meille. Se on pystytetty ilman pienintäkään tietoa meidän tavallisesta luonnostamme. Se syntyi tieteellisten keksintöjen oikuista, ihmisten mieliteoista, heidän illusioistaan, heidän teorioistaan ja heidän pyyteistään . . .

Paljon parempi olisi suoda enemmän huomiota itsellemme kuin rakentaa nopeampia höyrylaivoja, mukavampia automobiilejä, huokeampia radioita. Ei ole epäilyksen varjoakaan siinä, että mekaaniset, fysikaaliset ja kemialliset tieteet ovat kykenemättömät antamaan meille älyä, siveellistä kuria, terveyttä, hermoston tasapainoa, turvallisuutta ja rauhaa.

Alexis Carrel.

Toimitussihteeriltä

42.

Kun Francis Younghusband v. 1904 oli englantilaisen retkikunnan sotilaallisena johtajana matkalla Lhasaan, Tietin vaikeapääsyiseen ja vähän tunnettuun pääkaupunkiin, hän tuskin matkalla tiesi, mikä häntä perillä odotti. Hän oli iloinen suoritettuaan saamansa vaikean tehtävän — hänän oli ensimmäisen eurooppalaisen Tietin retkikunnan johtaja — mutta vielä enemmän kuin tämän retken onnistuminen hänen elämäänsä epäilemättä vaikutti se, mitä hän siellä koki paluupäivänään. Näin hän siitä kertoo:

„Sinä päivänä, jolloin jäiti Lhasan, menin yksikseni ylös vuoren rinneelle, ja illan pyhässä hiljaisuudessa märehdin kaikkea sitä, mitä vastikään olin kokenut. Mieleni oli luonnollisesti iloinen arkaluontoisen tehtävän onnellisesta päättymisestä. Mutta yhtäkkiä, kun istuin siellä vuorten keskellä, auringonlaskun hehkussa kylpän, minuun tuli jotakin, mikä oli paljon enemmän kuin mielen kevennystä tai hilpeyttä. Tiesin jo, mitä tämä oli, koskapa olin saanut yhdessä nipussa onnittelusähkösanomat kuningas Edwardilta, lordi Curzonilta ja lordi Kitcheneriltä. Tuo oli asia erikseen. Tämä oli aivan toisenlainen. Olin itseni vierellä täynnä kiihkeätä iloa, sellaista, josta ensi rakkauden ilokin voi antaa vain heikon aavistuksen. Ja tämän sanoin kuvaamattoman ja miltei sietämättömän ilon keralla tuli paljastus maailman oleellisesta hyvydestä. Olin ehdottomasti vakuuttunut, että ihmiset olivat sydämestään hyvät, että heissä oleva pahuus oli pientalista, että tärkein ylyke heissä oli hyvään suunnattu — lyhyesti sanoen, että ihmiset olivat sydämestään jumalalliset.

Luottamus maailman ja ihmisten rakastavuuteen lujittui silloin mieleeni, eikä se ole milloinkaan horjunut niiden enemmän kuin kolmenkymmenen vuoden aikana, jotka ovat seuranneet. Ja vaikka sen jälkeen olen nähnyt paljon pahaa, uskon asioiden oleelliseen hyvyteen ei ole milloinkaan horjunut.”

Tämä oli hänen parhain saavutuksensa Lhasan matkalta. Ja mitä se vaikutti hänen elämänkatsomukseensa?

„Näin maailma ei minulle ole pelkkä koneisto. Mitä en ole pelkkä hammas mekaanisesti käyvässä pyörässä. Maailma on elävöitetty, ja minussakin on se henki, joka sitä elävöittää. Sama henki on myös niissä, jotka ympärilläni ovat. Yhdessä me muodostamme yhden suuren yhteiskunnan vaikuttaen toisillemme ja saaden toisiltamme vaikutusta ja ollen kaikki saman Maailmanhengen täyttämät . . . Jeesuksen me kristityt uskomme olevan korkeimman täydellisyden. Mutta Häenkään ei pitänyt itseänsä täydellisenä, ja yhteiskunta, joka hän perusti, ei suinkaan ole täydellinen yhteiskunta. Aivan selvästi siis meidän osanamme on lakkaamatta etsiä yhä korkeampaa ja korkeampaa täydellisyyttä sekä itsessämme että niissä eri yhteisöissä, joihin kuulomme, ja luoda olosuhteet, joissa täydellisempi oleminen voi syntyä.

Niin, kaiken summana, uskonto, jonka olen itselleni tehnyt — tutkimusmatkailijan uskonto — on hyvin yksinkertainen uskonto. Huomaan olevani erottamattomasti sidottu tuohon ihmisten ja oloiden maailmaan — tuohon äitimaailmaan — josta olen syntynyt, ja jonka jakamattomana osana aina pysyn . . . Tämän äitimaailman oleellisesta hyvyydestä kokemus on saanut minut ehdottomasti vakuuttuneeksi. Hän on tuottanut minulle ruumiin tuskaa, sydänsurua ja sielun ahdistusta, kaikkea näitä kolmea mitä kipeimmin. Mutta hän on rakastanut ja hoivannut minua avuttomuudessa, kärsimyksessä ja surussa ja antanut minulle lopulta sanoin kuvaamattoman ilon. Minä rakastan häntä. Ja tahtoisin jakaa kaikille muillekin tämän ilon, jonka hän on minulle antanut.

Tämä on lyhyesti sanoen uskontoni . . . Ja ainoa kaipaukseni on nyt, että sillä voisin palvella kanssaihmiäni."

Se, mikä sir Younghusbandille tapahtui Lhasassa, voi tapahtua joka ihmiselle milloin tahansa ja missä hyvänsä. Sen *täytyy* hänelle tapahtua ennemmin tai myöhemmin. Vain henkinen kokemus — tuli se sitten tuulahduksen tavoin ylhäisistä hengen maailmoista tai tulen kaltaisena voimana, polttavana, kuluttavana, uudesti luovana — vain se vie ihmisen Elämän Tielle ja tekee hänestä uskovaisen sanan oikeassa merkityksessä. Silloin vasta ihminen uskoo, sillä hän tietää.

Näissä ensimmäisissä kokemuksissa eivät aitouden takeina ole minkään erityisen uskonnon opinkappaleet tai käsitteet tai vertaukset; ne saattavat siinä esiintyä kokemusta tulkitsevina ja selventävinä, mutta ne saattavat myös siitä puuttua. Aikaa myöten ihminen joka tapauksessa etsii itselleen ilmaisumuodot, ja koettaessaan välittää jotakin kokemuksistaan muille, hän saattaa käyttää eri uskontojenkin käsitteitä ja symboleja; ulkopuoliset, jotka eivät tiedä, mistä on kysymys, toteavat tämän ja nimittävät häntä synkretistiksi tai eklektikoksi, erilaisten oppien sekottajaksi tai valikoitsijaksi. Oleellista tässä on, että ihminen saa uuden asenteen elämään. Siitä, että hänelle tulee varmuus elämän tarkoituksesta, hänelle avautuvat uudet henkiset näköalat, ja kun hänelle selviää oma asemansa elämässä ja hänen oman elämäntyönsä välttämätön perussuunta, hänen toimintamahdollisuutensa moninkertaistuvat. Ja jos hän elää ja toimii sen tiedon valossa, mikä hänelle tämän intuitiivisen kokemuksen nojalla on selvinnyt, hän kypsyy uusiin kokemuksiin, entistä syväliempiin ja mullistavampiin. Tällainen ihminen on *teosofi*, vaikka hän ei ehkä tätä nimitystä itsestään käyttäisikään, siksi että hän on saanut yksilölliseen elämäänsä kipinän Elämän jumalallista viisautta oppaakseen; hän on myös *kristosofi* sen nojalla, että hän on oppimassa ja omassa itsessään elävöittävässä täydellisen ihmisen ikuista ideaa, sitä, mitä länsimailla sanotaan Kristukseksi.

Ihmisen jumalallinen oikeus ja velvollisuus on kamppailla sisäisen Jumalansa kanssa siksi, kunnes hän saa kaipaamansa siunauksen. Kun tämä hetki vihdoin ihmiselle koittaa — ja se tapahtuu hengen tahdosta, „armosta”, niinkuin sanotaan, ei persoonallisuuden, „lihan”, mielihalusta — silloin ihmisellä myös on enemmän mahdollisuuksia kuin ennen ymmärtää ja oikein arvostaa niitä, jotka ihmiskunnassa ovat sisäisestä Jumalasta puhuneet ja taikauskaisessa maailmassa totuutta julistaneet.

Miltei järkyttävältä saattaa tuntua se oivallus, että nämä ihmiset, vaikkapa he olisivat hengen jättiläisiä, ovat *samalla tiellä* hänen kerallaan. He ovat häntä edistyneempiä, häntä vanhempia, niinkuin sanotaan, mutta he ovat joka tapauksessa samalla tiellä. Tie on ihmisessä itsessään, ihminen itse on tämä Tie: siinä siis ihmisten veljeys, ja siinä myös syy siihen, että hän tuntee nämä edistyneemmät ihmiset, opettajansa, veljikseen. Hän aavistaa, että näiden opettajien palvominen ei ole elämän sisäisen hengen mukaista, sillä palvominen eristää korottaessaan, ja se sumentaa sisäisen valon, kun valo nähdään vain ulkopuolella. Elämän Tien alkupäähän päässeen ihmisen alapuolella on olentoja, joita kohtaan hän sisimmässään tuntee rakkautta. Jos nämä olennot, luontokappaleet, joskus näyttävät tuntevan häntä kohtaan kiintymystä, se lämmittää hänen sydäntään, sillä hän tuntee, että siinä on jotakin siitä samasta rakkaudesta, mikä hänessä itsessään pyrkii ilmi. Mutta jos ne „kunnioittavat” häntä pelolla, silloin pyrkii sääli ja apeus hänen mieleensä. Samanlainen tunne on varmaan, hän ajattelee, niidenkin mielessä, jotka henkisesti ovat tavallista ihmiskuntaa edistyneemmät, kun ihmiset heitä palvovat jumalallisen Itsensä unohtaen. Varmaa on, että he yhtäkaikki rakastavat ihmiskuntaa eivätkä käytä väärin ihmisten palvontaa, niinkuin me käytämme väärin sitä alttiutta, millä esim. eläimet meitä palvelevat. —

Kun ne, joita sanomme ihmiskunnan auttajiksi, meille puhuvat niin, että kuulemme heidän sanansa sydämessämme, me sanomme heitä *salatieteilijöiksi* eli okkultisteiksi. He hallitsevat persoonallisuuttaan itsetietoisina henkiolentoina; heillä on mietiskelyn ihmeellinen kyky, mikä merkitsee sitä, että heissä on Jumala elävänä, itsetietoisena, persoonallisuuden hallitsijana ja liittolaisena; he ovat valloittaneet itsetietoisuuden niilläkin tajunnan tasoilla, jotka tavalliselle ihmiselle merkitsevät tajuttomuutta, ja jotka käytännöllisesti katsoen eivät siis toistaiseksi ole hänelle olemassa. Heitä, näitä

todellisia salatieteilijöitä, ei ole paljon; „salaisten tieteiden” tutkijoita on lukemattomia, samaten niitä, jotka kuluttavat elämänsä epänormaalisti kehittyneitten lisäästiensa lumoissa. Tosi salatieteilijöitä on vähän, ja kun tiedämme, kuinka paljon vaaditaan ihmiseltä, ennen kuin hän heidän kaltaisekseen tulee, on luonnollista, että kuuntelemme tarkkaavaisina, mitä he sanovat, silloinkin kun he käyttävät ilmaisutapoja, joihin emme ehkä ole tottuneet, ja vaikka heidän näkemyksensä joskus tuntuisivat ristiriitaisilta. Heidän toivomuksensa onkin, että tutkisimme, vertailisimme ja pohtisimme ja muodostaisimme itsenäisesti omat käsityksemme luottaen siihen, että varmasti tulee aika, jolloin heidän laillaan itse voimme tutkia samat asiat. He voivat erehtyä, mutta siitä voimme olla varmat, että he ovat tutkimuksissaan itsenäisemmät kuin me, ja että me itse erehdymme useammin kuin he, — ehkäpä juuri siinä, että unohdamme *tutkimusvelvollisuutemme* jonkun salatieteilijän sanojen takia, jonka olemme ottaneet auktoriteetiksemme. Meillä on koko sivistyksemme ruokkimana „perisyntinä” taipumus „rakentaa lepokoteja” jonkun kunnioittamamme olennon sanojen varaan, käyttääkseni sattuvia sanoja, jotka P. E. on pannut Buddhan suuhun. Teosofin, jos kenen, on osattava tehdä ero oman tietonsa, vakauksensa, arvelujensa ja kuvitelmiensa välillä.

Siitä, kuinka todellinen salatieteilijä suhtautuu arvosteluvalmiudella omiinkin näkemyksiinsä, mainittakoon lähimpänä esimerkkinä P. E. Hän saattoi vuosikausia miettiä ja arvostellen tutkia saamiaan näkemyksiä ennen kuin hän ne esitti julkisuudessa. Hänen rehellisyyttään ja persoonallista vaatimattomuuttaan osoittaa se, että hän oli aina valmis tuomaan julki ja oikaisemaan oman erehdyksensä, milloin hän huomasi sellaista tapahtuneen. Hän oli tietäjä sanan aidossa merkityksessä, eikä hänen tarvinnut pönkittää tätä asemaansa millään paavillisella vaatimuksella omasta erehtymättömydestään. Hän tunsu ja tunnusti inhimillisen erehtyväisyyden mahdollisuudet, mutta me, jotka hänet tunnemme, voimme hänestä täydellä syyllä sanoa:

„Kauan katsoi Luojan suuhun,
partahan jalon Jumalan.”

*

H. P. Blavatsky, teosofisen liikkeen alkuunpanija ja uuden henkisen renessanssin ensimmäinen profeetta, josta monet

puhuvat, mutta jonka kirjoituksia harvat tuntevat, eli ja toimi tosi salatieteilijänä. Tunnuslause „Totuus on korkein uskonto”, joka hänen välityksellään tuli *teosofisen liikkeen* johdotähdeksi ja samalla kaikkien *teosofisten seurojen* tuomariksi, oli hänen oman toimintansa ehdoton periaate. Totuuden puolesta taistellessaan hän antoi hyökkäyksille alttiiksi terveytensä ja inhimillisen maineensa; tiede ja kirkko, joiden piirissä vaikuttivat materialismin ja tekopyhyyden vaikutusvaltaisimmat edustajat, saivat hänestä näennäisesti voiton, mutta meidän vuosisatamme on jo nyt nähnyt, kuinka hänen opetuksensa vähitellen saavat vahvistuksen eri tieteiden taholta, ja kuinka hänen uskonnollis-siveelliset opetuksensa hapatuksen tavoin vaikuttavat yksilöissä ja näistä muodostuvissa piireissä uskonpuhdistusta valmistellen.

Mitä hän itse sanoi esittämistään opeista ja niiden sisältämistä näkemyksistä ja väitteistä?

Meidän tarvitsee vain ottaa esille hänen „Salainen Oppinsa” ja silmäillä sen esipuhetta. Hän ei itse väitä keksineensä mitään uutta, ja hän painostaa sitä, että suuret viisaat ovat aina välittäneet ihmiskunnalle ikivanhoja totuuksia:

„Niistä monista totuuksista, jotka aikojen alussa ihmiselle suullisesti ilmoitettiin, ja joita temppelien sisimmissä pyhäköissä säilytettiin ja edelleen jaettiin vihkimyksen kautta mysteριοissa ja henkilökohtaisella opetuksella, näistä he valitsivat yhden tai useamman suuren totuuden — jotka olivat vain tosi tietäjän ja näkijän katseelle silmännähtäviä totuuksia — ja paljastivat ne joukoille. Siten jokainen kansa sai vuorollaan muutamia näistä totuuksista paikallisen ja erityisen vertauskuvastonsa verhossa.”

Vedoten Kungfutseen, joka sanoo olleensa vain välittäjä hänkin, H. P. B. jatkaa:

„Tämän tekijä rakastaa myös näitä vanhoja ja siksi uskoo heihin ja heidän viisautensa nykyaikaisiin perillisiin. Ja uskoa molempiin, hän nyt jättää sen, minkä hän itse on saanut ja oppinut, kaikille niille, jotka tahtovat sen ottaa vastaan. Mitä niillä tulee, jotka hylkäävät hänen todistuksensa, — s.o. suureen enemmistöön — hän ei kanna kaunaa heitä kohtaan, sillä he ovat omalta kannaltaan yhtä oikeassa kieltäessään kuin hän on omalta kannaltaan vakuuttaessaan, koska he katselevat *totuutta* aivan eri näkökannalta. Noudattaen kriittillisen oppineisuuden sääntöjä orientalistin täytyy ilman muuta hyljätä kaikki todistelut, joita hän ei voi itse täysin todentaa. Ja kuinka voisi länsimainen oppinut kuulemalta hyväksyä sellaista, mistä hän ei mitään tiedä? Tosiaankin, se mitä näissä nidoksissa esitetään, onkin koottu yhtä paljon *suullisista* kuin kirjallisista opetuksista. Tämä esoteeristen oppien ensimmäinen näyte perustuu runosäkeisiin, jotka ovat kansantieteelle tuntemattoman kaaosan kirjoituksia; niiden väitetään olevan kirjoitettuja kielellä, joka puuttuu kielitieteen tuntemien kielten ja murteiden luettelosta; niiden sanotaan juontuvan tieteen hylkäämästä lähteestä, salatieteestä; ja lopuksi ne tarjotaan sellaisen

välittäjän kautta, jota lakkaamatta halventavat maailman edessä kaikki ne, jotka vihaavat epämieluisia totuuksia, tai joilla on jokin oma erikoisharrastuksensa puolustettavanaan. Ei kukaan, joka sanoo itseään „oppi-neeksi” millään eksaktin tieteen avulla julkenisi suhtautua näihin opetuksiin vakavasti. Niille nauretaan ja ne hyljätään *a priori* tällä vuosisadalla, mutta vain tällä. Sillä ajanlaskumme kahdennellakymmenennellä vuosisadalla oppineet alkavat tunnustaa, että *Salainen Oppi* ei ole keksitty eikä liioiteltu, vaan päinvastoin yksinkertaisesti hahmoiteltu, ja lopulta, että sen opetukset ovat Veedakirjoja vanhemmat. Tämä ei ole mikään rohkea ennustus, vaan se on lausuttu tosiasioiden tiedon perusteella. Kullakin vuosisadalla tehdään yritys näyttää maailmalle, että salatiiede ei ole mitään turhaa taikauskkoa. Kun kerran ovi saa jäädä vähän raolleen, sitä tullaan avaamaan yhä enemmän kunakin uutena vuosisatana. Aika on kypsytynyt paljon todellisempaan tieteeseen kuin tähän asti on suotu, vaikka se tieto vieläkin on hyvin rajoitettu.

Eikö Veedakirjojakin ivailtu, hyljeksettä ja sanottu „nykyaikaiseksi väärennykseksi” niin myöhään kuin 50 vuotta sitten? Eikö sanskriittia väitetty yhteen aikaan kreikkankielestä syntyneeksi, sen murteeksi, Lempièren ja muitten oppineitten mukaan? 1820:n paikkeilla, prof. Max Müller kertoo, brahmiinien, maagien ja buddhalaiosten pyhät kirjat „olivat miltei tuntemattomat, niiden olemassaolokin epäiltiin, eikä ollut ainoatakaan oppinutta, joka olisi pystynyt kääntämään säettäköän Veedoista . . . Zend Avestasta tai . . . buddhalaisesta Tripitakasta, ja nyt on todistettu, että Veedat ovat suunnattoman vanhat, ja että niiden säilyminen on miltei ihme.”

Samaa tullaan sanomaan salaisesta ikivanhasta opista, kun sen kiistämättömästä olemassaolosta ja sisällyksestä annetaan todistuksia. Mutta kestää vuosisatoja, ennen kuin siitä annetaan paljon enemmän. — — — 20:ntena vuosisatana viisauden Mestarit saattavat lähettää jonkun tietävemmän ja soveliaamman oppilaan antamaan lopulliset ja vastaansanomattomat todistukset siitä, että on olemassa *gupta vidjaaksi* sanottu tiede, ja että niinkuin aikoinaan salaperäiset Niilin lähteet, kaikkien uskontojen ja filosofoiden lähde, jonka maailma nyt tuutee, on pitkä aikoja ollut unohtuksissa ja ihmisiltä kadonneena, mutta nyt on vihdoinkin löydetty.” — — —

„Kuinka yli-inhimilliset olivatkin varhaisten kristillisten kirkko-isten yritykset pyyhkäistä salainen oppi pois ihmisen muististakin, ne kaikki epäonistuiivat. Totuutta ei milloinkaan voi tappaa; sentähden ei voitu kokonaan lakaista pois maan päältä kaikkia jälkiä vanhasta viisaudesta eikä vangita ja vaimentaa jokaista sen todistajaa. Ajatelkaamme vain, kuinka tuhansia, ehkäpä miljoonia käsikirjoituksia poltettiin, kuinka pat-saita, joissa oli liian ilmeisiä piirroksia ja vertauskuvia, murskattiin soraksi, kuinka alkuajoina erakkoja ja askeetteja joukottaan kierteili ylä- ja ala-Egyptin kaupunkiraunioilla, erämaassa ja vuoristossa, laaksoissa ja ylängöillä, kiihkeästi etsien hävittääkseen jokaisen obeliskin ja pölarin, papyruskäärön tai pergamentin, johon voivat päästä käsiksi, jos siinä vain oli tau-symbooli tai joku muu merkki, jonka uusi usko oli lainannut ja ottanut omakseen — niin tätä ajateltaessa ymmärretään selvästi, miksi niin vähän on säilynyt menneisyydestä. Tosiaan, varhaisen ja keskiaikaisen kristinuskon ja islamin uskonkiikho on alusta pitäen vilhtynyt pimeydessä ja tietämättömyydessä, ja kumpikin on tehnyt

. . . auringon verenkaraiseksi, maanpinnan haudaksi,

haudan helvetiksi ja helvetinkin synkemmäksi.

Molemmat uskonnot ovat voittaneet käännyttäessään miekan terällä;

mo'lemmat ovat rakentaneet kirkkonsa *ihmisuhrien pilvenkorkuisille röykkiöille*. Meidän ajanlaskumme ensimmäisen vuosisadan portilla hehkuvat kohta'okkaina nuo pahanenteiset sanat: „ISRAELIN KARMA”. Oman vuosisatamme portilla voi tulevaisuuden tietäjä erottaa toiset sanat, jotka viittaavat siihen karmaan, mikä on syntynyt, kun *historiaa* on ovelasti sepitetty, tahallisesti vääristetty tapauksia, ja kun jälkimaailma on suuria ihmisiä panetellut ja runnellut tuotemattomiksi Dshagannaathan kaksien vaunujen — sokean uskon ja materialismin — välissä, joista toinen uskollian paljon, toinen kieltää kaiken. Viisas on se, joka pysyttelee kultaisella keskitiellä ja luottaa ikuiseen oikeuteen. — — —

„Tuomareille, entisille ja tuleville — olkoot he vakavia kirjallisia arvostelijoita tai noita kirjallisuuden ulkova dervishejä, jotka arvostelevat kirjaa sen mukaan, kuinka suosittu tekijän nimi on, ja jotka tuskin silmäiltyään sen sisältöä takertuvat sen heikoimpiin kohtiin kuin turmiolliset *basillit* — heille minulla ei ole mitään sanottavaa. Enkä myöskään alennu huomaamaan niitä sekapäisiä parjaajia — onneksi varsin harvoja — jotka toivovat herättävänsä yleisön huomiota sillä, että syytävät häpeätä jokaisen kirjailijan ylle, jonka nimi on tunnetumpi kuin heidän nimensä, ja jotka vaahdossa suin haukkuvat näiden varjoakin. He, väitettyään ensin vuosikausia, että opettamamme opit ovat kaikki *tämän kirjoittajan keksimiä*, ovat lopulta tehneet täyskäännöksen ja julistavat nyt, että „Paljastettu Isis” ja muut kirjat ovat plagiaattia Eliphaz Lévilta (!), Paracelsuksesta (!!) ja, *mirabile dictu*, buddhalaisuudesta ja brahmanismita (!!!) Yhtä hyvin voidaan syyttää Renania siitä, että hän on varastanut kirjansa „Jeesuksen elämän” evankeliumeista ja Max Müller „Idän pyhät kirjat” ja „Lastunsa” brahmanien ja Gautama Buddhan filosofioista. Mutta suurelle yleisölle ja „Salaisen Opin” lukijoille saanen toistaa sen, mitä olen pitkän matkaa sanonut, ja minkä nyt puen Montaignen sanoihin:

„Hyvät herrat, olen tähän vain poiminut kukkasia kimpuksi, enkä ole pannut siihen omaani muuta kuin nauhan, joka ne sitoo yhteen.”

Kun arvostelemme niitä opetuksia, jotka H. P. B:n kirjoituksiin sisältyvät, on meidän syytä muistaa se, mitä hän sanoo esittämiensä oppien synnystä. Aidon teosofian tietoaarteet on saatu siten, että

„muinaisia traditioita on kaikilla luonnon alueilla vertailtu, kokeiltu ja todennettu suurten adeptien itsenäisillä näkemyksillä, s.o. ihmisten, jotka ovat täydellistyneet aineelliset, älylliset, psyykkiset ja henkiset elimistönä mahdollisimman suuressa määrässä. Ei ainoatakaan adeptin näkemystä hyväksytty, ennen kuin se tarkastettiin ja vahvistettiin muiden adeptien näkemyksillä — siten saaduilla, että ne olivat itsenäisinä todistuksina päteviä — samoin kuin vuosisataisilla kokemuksilla.”

*

Vastakohtana sille itsenäiselle ja ennakkoluulottomalle pyrkimykselle *totuuteen*, mikä yllä esitetystä lainauksista käy ilmi, esitämme seuraavassa hyvää tarkoittavan, mutta seurauksiltaan useasti kohtalokkaan valan, joka Suomen kirkon pappien ja sen papillisten tiedemiesten on vannottava. Se sisältyy kirkkolain 117:nteen pykälään.

„Minä N. N. lupaan ja vannon kaikkivaltiaan ja kaikkietävän Jumalan kautta, että minä, toimittaessani Jumalan seurakunnassa saarnavirkkaa, jonka nyt olen valmis vastaan ottamaan, olen uskollisesti ja puhtaasti pysyvä Jumalan pyhässä sanassa, joka on ilmoitettu vanhan ja uuden testamentin profeettallisissa ja apostolisissa kirjoissa sekä evankelisluterilaisen kirkon siihen perustuvassa tunnustuksessa, niin ett'en julkisesti julista ja levitä, enkä salaisesti edistä ja suosi sitä vastaan sotivia oppeja. Minä tahdon myös kaikella ahkeruudella ja uskollisuudella harastaa Jumalan sana oikeata opettamista sanankuulijoilleni ja pyhiä sakramenteja Kristuksen asetuksen mukaan hoitaa ja kaikin puolin hyvää, rauhaisaa ja kunniallista vaellusta opilla ja esimerkillä vahvistaa ja edistää. Niinikään tahdon uskollisesti noudattaa ja käyttää kirkon lakia ja voimassa olevia asetuksia; tunnollisesti täyttää virkatehtäväni ja osoittaa esimiehilleni velvollisuuden mukaista kuuliaisuutta, virkakumppaneilleni veljellistä hyvántahtoisuutta, sanankuulijoilleni altista palvelusta ja kaikkea kohtuutta. Kaikkea tätä minä tahdon rehellisesti noudattaa niinkuin oikean papin tulee ja sopii, niin että siitä voin vastata Jumalan ja ihmisten edessä. Tähän auttakoon minua Jumala.”

Totuus, totuuteen pyrkiminen ja totuudessa eläminen oli epäilemättä Jeesuksen Kristuksen mielessä, kun hän seuraajilleen sanoi:

„Mutta minä sanon teille: „Älkää ensinkään vannoko, ei taivaan kautta, sillä se on Jumalan valtaistuin, eikä maan kautta, sillä se on hänen jalkainsa alunen, eikä Jerusalemin kautta, sillä se on suuren kuninkaan kaupunki.

Älkää vanno pääsi kautta, sillä et voi tehdä yhtäkään hiusta valkeaksi etkä mustaksi, vaan olkoon teidän puheenne: „Niin, niin, ei, ei.”

Mikä on siitä yli, se on lähtöisin vilpistä.

Kuka on teosofi?

On helppoa tulla teosofiksi. Jokainen, jolla on kohtalaiset älyn kyvyt ja taipumusta metafysiikkaan, joka viettää puhdasta, epäitsekästä elämää ja löytää suuremman ilon naapurinsa auttamisesta kuin siitä että itse saa apua, ihminen, joka aina on valmis uhraamaan omat ilonsa muiden ihmisten hyväksi, ja joka rakastaa totuutta, hyvyttä ja viisautta niiden itsensä takia eikä sen hyödyn vuoksi, jota ne saattavat tuoda matkassaan — hän on teosofi.

H. P. Blavatsky

(„Lucifer” 1888)

Uuno Pore:

Kesäkurssimme

Motto: „Sinun tahtosi tapahtukoon eikä minun”.

Kun kurssien lopulla annettiin tehtäväksi ajatella kurssien tunnuslausetta, tuntui aivan luonnolliselta, että otsikossa oleva lause täsmälleen vastasi ja kuvasi näiden kurssien henkeä. Monet olivat puhuessaan henkisestä tiestään nähneet tuon ohjeen keskeisimmäksi läksyksi elämässä. Kun sitten tuota lausetta ehdotettiin, yksimielisesti se hyväksyttiin. Tuohon lauseeseen kätkeytyykin ennen kaikkea sen ihmisen henkinen tie, joka jo on kuullut Kristuksen äänen itsessään — yhtä hyvin kuin sellaisen seuran ja järjestön, joka jo jotakin on voittanut henkisellä tiellä.

Jo kymmenennen kerran pidettiin kesäkurssit Jyväskylässä, ja vaikeata olisi niitä ainakaan nykyään ajatella minnekään muualle. Jyväskylä on sopiva ja mieluisa paikka. Se alkaa vähitellen tulla kuin toiseksi kotikaupungiksi niille, jotka jo useammin ovat siellä olleet.

Elokuun 8 p:ksi kokoontui valittu joukko r.r.-läisiä Jyväskylän katajaköynnöksiin ja kukin koristettuun Temppeeliin. Matkaa oli tehty kaikin nykyajan kulkuneuvoin: junalla, laivalla, autobussilla, autolla — olipa lentokone ja moottori-pyöräkin sinne saapuneiden käyttämien kulkuneuvojen joukossa.

Kurssien ulkonaiset puitteet olivat samanlaiset kuin edellisinä kesinä. Päivän työ jakaantui kolmeen jaksoon. Aamulla klo 9—11 keskusteltiin omakohtaisista kokemuksista, klo 13—15 tutkittiin P. E:n kirjaa „Salatiedettä omin päin”, ja iltaisin oli kursien johtajan Sven Krohnin esitelmät. Sunnuntaina 8 p:nä oli tavanmukainen tervetuliaisillanvietto, lauantaina 14 p:nä kysymyskokous ja juhla, 15 p:nä jäähyväisillanvietto ja lopettajaiset. — Kursseja johti jo neljättä kertaa Sven Krohn totutulla taidollaan viisaasti ja harkitusti. Mukana kursseilla oli myös järjestömme Johtaja Hilda Pihlajamäki, mikä kokouksillemme antoi varmuuden ja turvallisuuden tunteen, niinkuin joku sattuvasti huomautti.

Tällaisessa selostuksessa on aivan mahdotonta edes viitata kaikkiin niihin kysymyksiin ja toteamuksiin, jotka kursseilla tulivat esille. Olenkin luopunut niin toivottomasta yrityk-

sestä ja rohkenen seuraavassa tyytyä mainitsemaan vain pääpiirteittäin joistakin asioista.

Aamukokousten ensimmäisenä keskustelukysymyksenä, johon jokainen vuorollaan vastasi, oli: „Mikä on henkinen tie minulle? Minkä käsityksen olen itselleni luonut henkisestä tiestä, ja miten olen tämän näkemyksen saavuttanut? Tahdonko kulkea henkistä tietä, ja miksi haluan kulkea? Kuka nykyaikainen salatieteilijä on pätevin opas henkistä tietä kulkeissani, ja mitä varten pidän häntä pätevimpänä?” — Kuvitelkaamme, kuinka kurssiin osallistunut ruusuristolainen olisi vastannut noihin kysymyksiin. Hän olisi silloin puhunut kenties seuraavaa: „On olemassa suuri rakkaus ja elämä tämän näkyväisen elämän takana. Se elämä, se rakkaus sulkee meidät kaikki syliinsä, ja siinä on meidän hyvä olla. Sen olen nähnyt ja kokenut elämäni suurimmassa mysteeriokokemuksessa. Henkinen tie on nyt minulle, että ainaseksi ajaksi pääsen tuon suuren rakkauselämän yhteyteen, että joka päivä koetan saavuttaa yhteyden tuohon elämään. Henkinen tieni siten käytännössä muodostuu itsekasvatuksen kaikesta persoonallisesta luopumisen tieksi, sillä joka hetki havaitsen, että juuri persoonallinen, jokapäiväinen elämäni estää minua elämästä Jumalan yhteydessä. Joka kerta kun vaikkapa vain ajatuksissani rikon vuorisaarnan käskyjä vastaan, yhteys henkeen katkeaa. Henkinen tieni on siten vuorisaarnan käskyjen täyttämisen opettelemista jokapäiväisessä elämässäni. Tahdonko kulkea henkistä tietä? Se ei voi olla minulle valinnanvarainen. En muuta voi, sillä tiedänhän vuorenvankasti, ettei ole muuta pysyväistä elämää kuin elämä Jumalassa. — Ainakin minulle on P. E. nykyaikaisista salatieteilijöistä pätevin ja läheisin, sillä ei ole toista, joka niin selvästi olisi osannut puhua minun sydämelleni ja koko olemukselleni. Ei ole toista niin selväpuheista, kansantajuista. Yksinkertaisuudessa ilmenee suurin viisaus.”

Toinenkin keskustelukysymys täytyi ottaa esille, kun jäi aikaa vielä pari päivää. Toinen kysymys oli: „Mikä on ero henkisen ja yliaistillis-psykyllisen kokemuksen välillä?” Koetan tähän saada jonkinlaisen yhteenvedon asiasta: Henkisessä kokemuksessa ihminen yhtyy jumalalliseen tajuntaan ja ikäänkuin sen kannalta katselee asioita, mutta psykyllisessä kokemuksessa ihminen katselee asioita kuin ulkopuolella itseään olevina. Henkiset kokemukset tekevät ihmisen hiljaiseksi ja nöyräksi, eikä niistä kokemuksista yleensä puhuta; psykylliset ihmiset sen sijaan aina puhuvat kokemuk-

sistaan antaen ymmärtää, että he jotakin asioista tietävät. „Okkultistina ei voi tehdä henkisiä kokemuksia, ellei persoonallisuuden ja korkeamman minän yhtyminen ole tapahtunut. Sitä ennen henkiset kokemukset ovat vain tilapäisiä”.

P. E:n kirjassa „Salatiedettä omin päin” on seitsemän lukua. Joka päivän osalle tuli siten yksi luku. Puheenjohtaja aluksi aina luki yhden luvun, ja sen jälkeen keskusteltiin pääasiassa hänen ehdottamistaan ponsikysymyksistä. Koetan lyhyesti viitata joihinkin seikkoihin: Totuutta ihmisen on etsittävä koko olemuksellaan, jos mieli löytää. Etsimisessä on kolme vaihetta. Ensin ihminen etsii filosofisesti järjellään. Mutta vain älyn avulla etsiminen jäisi yksipuoliseksi. Etsijän on herätettävä itsessään taiteellinen vaisto: opittava näkemään kauneus ja sopusointu kaikkialla elämässä. Vielä kolmanneksi on ihmisessä kehityttävä filosofisen intuition, sillä muuten hän saattaa pysähtyä vain kauneuden katselemiseen — tulla holtittomaksi „boheemiksi”. — Etsimisessään älköön ihminen milloinkaan pysähtykö, vaikka hän kuinka suurta löytäisi. — Koko sielullaan on ihmisen kaivattava vapauttaja. Ei edes alitajunnan salaisimmassa kolkassa saa olla ajatusta, joka on voimakkaampi kuin hänen halunsa löytää Totuus eli Jumala. Vasta silloin on hänellä mahdollisuuksia löytää. — Kun ihminen on löytänyt Jumalan, Kristuksen, alkaa hänelle varsinainen totuuden tiedon hankkiminen, sillä vaikka hän itse on löytänyt Elämän veden lähteen, ei hän osaa sitä jakaa toisille ihmisille, ennen kuin hän saa kyllin viisautta ja taitoa. Ja sitä varten on hänen mentävä ulos paratiisistaan, jonka hän on löytänyt, ja alettava elää mukana ihmisten vaikeuksissa ja ristiriidoissa. Muuten hän ei osaisi ihmisiä auttaa. — Henkinen opettaja, Mestari, aina epäröi, ennenkuin hyväksyy jonkun opetuslapsekseen, sillä sisäisesti oppilas on opettajansa vastuulla, ja opettaja on ikäänkuin oppilaittensa armoilla, sillä hän saa itsessään kärsiä ja tuntea oppilaittensa tuskat ja kärsimykset, jotka aina odottavat henkiselle tielle astuvaa. — Vain se voi avata esoteerisen koulun, joka on tietoisessa yhteydessä Valkoiseen Veljeskuntaan.

Erittäin kiintoisa oli Sven Krohnin esitelmäsarja ihmisen henkisestä tiestä. Sarjaan kuului seuraavat viisi esitelmää: „Elämän tarkoitus”, „Puhdistuksen polku”, „Vesi- ja ilmaruumis”, „Tuliruumis” sekä „Kristus ja ihmisen kuolemattomuus”. Esitelmissä oli runsaasti ulkopuolistakin yleisöä — monesti oli kuulijoita satakunta. Pohjana esitelmöitsijä piti

P. E:n elämää ja kokemuksia. „P. E:llä oli mahdollisuuksia tulla 'yhteiskunnan tukipylvääksi'. Mutta hän ei osannut tyytyä tavalliseen jokapäiväiseen elämään. Jo nuorena hän alkoi kysyä: „Mikä on ihmiselämän tarkoitus? Mitä varten me olemme täällä maan päällä?” Ihmisethän eivät yleensä vakavammin jaksakaan näin kysyä. Toiset etsivät teoreettista tietoa, toisille on toiminta, valta, kunnia, tärkeintä, toisille onni — nautinto — pääasia. — Jo nuorena P. E. oli saanut voimakkaita henkisiä kokemuksia. Hän saattoi sanoa kokemuksestaan: „Ihmisen tehtävä on elää ikuisuutta varten, pyrkiä puhtauteen ja täydellisyyteen; ihmisen velvollisuus on löytää viisaus, joka on pätevä koko ihmiskunnalle sekä oman elämänsä erikoistarkoitus ihmiskunnan yhteisen päämäärän puitteissa”. — Jo nykyaikainen tiede alkaa tunnustaa, että ihmisessä piilee tuntemattomia voimia ja kykyjä, niinkuin salatiede kautta vuosituhansien on puhunut. — Ihmisen on ensin nähtävä ihanne, elämän tarkoitus. Sitten seuraa tien kulkeminen, joka aluksi on persoonallisuuden puhdistamista. Ajatus on se voima, jolla ihminen voi itseään alkua puhdistaa, voittaa persoonallisuutensa. Ajatuksista ihminen luo itselleen oikean maailmankatsomuksen, luo kuin veneen ajatuksista, jossa hän kelluu tunteiden merellä: „Gutta cavat lapidem, non vi, sed saepe cadendo” — pisara kuluttaa kiven, ei voimalla, vaan useasti putoamalla. — Kun ihminen on alkanut kaikessa nähdä jumalallisen elämän, kun hän enää ei pidä itseään muita ihmisiä parempana, ei ole enää kaukana se hetki, josta tietäjät ovat puhuneet, tuo suuri hetki, jolloin ihminen löytää Jumalansa. — Tavallinen ihminen ei ole itsetietoinen edes fyysisessä maailmassa — hän on vain tajui-nen. Vasta Jumalaa kokiessaan ihminen „herää kuolleista” ja tulee itsetietoiseksi tässä käytännön maailmassa. — Psykkinen, satunnainen selvänäkö ei ole sama kuin todellisen okkultistin selvänäkö, sillä ollakseen todellinen salatieteilijän on astraalimaailmassa koettava jotakin jumalallisen tahdon maailmasta. Hänen on oltava puettuna „häävaatteisiin”. Okkultistin astraalitajunta on aluksi kuin toinen persoonallisuus, kunnes tämän näkyväisen ja tuon näkymättömän astraalipersoonallisuuden yhtyminen on tapahtunut. Vasta silloin alkaa okkultistin itsetietoiseksi tuleminen mentaalitasolla — tämän saavutettuaan hän voi esim. luotettavasti lukea luonnon muistia. — Kun ihminen on löytänyt Jumalan ja Jeesuksen Kristuksen, hänen okkultinen työnsä alkaa. Magiaa voi harjoittaa persoonallinenkin ihminen ilman jumalallista

inspiratiota. Valkoinen maagikko voittaa salaiset kyvyt kuin ylhäältä päin ja alistaa ne korkeamman järkensä ja sydämensä s.o. Jumalan palvelijoiksi. Hänen on sitä varten saavutettava itsetietoisuus buddhisessa maailmassa. — Kristus meissä on se ensimmäinen totuus, johon on päästävä. Suuret mystikot Suso, Tauler ja Eckart puhuvat tästä, sillä meissä olevaan Kristukseen kätkeytyy ihmisen kuolemattomuuden salaisuus. Persoonallisuuden on alistuttava ja yhdyttävä korkeampaan minään, joka on yhtä Kristuksen kanssa. Se on ensimmäinen askelemme kohti kuolemattomuutta”.

Lauantain juhlassa 14 p:nä aluksi Sven Krohn vastasi useaan kysymykseen, ja sen jälkeen vielä oli Peer Wangelin (erään rr.-läisen, kuulemma) kirjoittama mysterionäytelmä „Entisyyden varjo”.

Sunnuntain jäähyväisillanvietossa oli tavallisuuden mukaan improvisoitu ohjelma: soittoa ja laulua, Ida Tähtisen lausunta-liikuntaesitys ja erikoisella mieltymyksellä kuunnellut Hilda Pihlajamäen Helvi Leiviskän säestämänä esittämät melodraamat Linnankosken „Ahasverus” ja Eino Leinon „Tumma”. — Akseli Stenbäck, Jyväskylän „grand old man” lausui kiitokset kurssien johtajalle hyvistä kurseista samoin kuin järjestömme Johtajalle siitä, että hän oli läsnäolollaan antanut siunauksensa kurseille. — Sitten seurasi tavanmukainen kukkaissade: ensimmäisen ruusun sai Johtajamme Hilda Pihlajamäki ja sitten järjestyksessä kaikki muut kurssien menestykseen vaikuttaneet tekijät — viimeiseksi Sven Krohn. — S. K. kurssien päättäjäispuheessaan puhui suuresta työstämme Suomen ja koko ihmiskunnan puolesta ja toi julki kiitokset suurille suojelijoillemme siitä siunauksesta, jota olimme saaneet osaksemme. Viimeiseksi laulettiin „Sun haltuus rakas Isäni . . .”

Ja lopulliset jäähyväiset lausuttiin sitten asemalaiturilla yöjunan lähtiessä etelään — ja tavallisuuden mukaan viritettiin siellä „Maa on niin kaunis . . .”

Osanottajia oli tällä kertaa tavallista vähemmän — 80. Soitosta sai näillä kursseilla huolehtia Helvi Leiviskä, sillä J. Pohjanmies ei toimensa takia ollut voinut saapua. H. L:ää auttoi soitossa jyväskylälainen jäsenemme Katri Lahti.

Kumma asia muuten, minkä joka vuosi yhä selvemmin panee merkille: ensimmäiset kurssipäivät menevät kuin yhteisen henkisen pohjan rakentamiseen, kuin sielujen viritämiseen sopusointuun. Tälläkin kerralla — sanon tämän aivan omalla vastuullani — vasta keskiviikkoiltana esitelmän

aikana tulimme mielestäni viritetyiksi yhteissointuun. Aina siihen asti oli ollut sisäisesti kuin vähän levotonta, epä-määräistä. Varmaankin tuo ilmiö johtuu m.m. siitä, että olemme kaikki viettäneet kesää enemmän tai vähemmän lomalla henkisistä asioista. Yhteen tullessamme aina vie silloin määrätyn aikansa, ennen kuin osaamme vapautua maallisista ajatuksistamme.

Siitäkin kesäkurssit ovat muuten ihmeelliset — niinkuin kaikkikin yhteentulemuksemme — että siellä saamme vastaukset kysymyksiin, jotka ovat mieltämme vaivanneet. Olemme elämässämme tulleet jonkun vaikean kysymyksen eteen emmekä osaa sitä ilman muuta itse ratkaista. Menemme kesäkurseille ja satumme joutumaan aivan „sattumalta” keskusteluun jonkun ystävämme kanssa, joka alkaa selvittää omalta kannaltaan juuri meidän omaa probleemiamme, vieläpä niin, että äkkiä huomaamme: „Mutta tuossahan onkin meidän kysymyksemme ratkaisu!” Niin olen kuullut käyneen monelle.

Yhä enemmän on alkanut selvitä näiden kesäkurssien suuri merkitys ja tarkoitus. Tietenkin niillä on montakin tarkoitusta, mutta se, mikä alkaa häämöittää kuin kaikkein tärkeimpänä, on se, että sinne saapuvat voivat *viettää kokonaisen viikon mietiskellen henkisiä asioita* — vapaina perhehuolista y.m.s. maallisista asioista. Olemmehan tulleet huomaamaan, ettei mitään todellista saavuteta ilman jatkuvaa, pitempiaikaista mietiskelyä. On tietenkin hyvä, että säännöllisesti käymme kokouksissa ja esitelmissä, mutta usein käy niin, että kun nuo muutamat hetket ovat kuluneet, olemme taas jokapäiväisten asioiden keskellä, jotka huuhtovat mielestämme pois henkiset asiat. On arvaamattoman tärkeää, että *kesäkurseilla kuin pakosta joudumme koko viikon ajan elämään henkisten asioiden parissa, ilman että tunnelman tarvitsee katketa kertaakaan*. On siten olemassa suuri mahdollisuus, että juuri kesäkurseilla meille voisi tapahtua se suuri ihme, se suuri mysterio, jota meistä jokainen persoonallisuudessaan elävä odottaa, — että Jumala alkaisi puhua meidän sisällämme.

En hyväksy varaumuksetta ainoankaan elävän tai kuolleen ihmisen mielipiteitä.

Horace Greeley.

H. S. Olcott:

Psyykkisistä kyvyistä

Kullavaggassa, VII. 4. 7, Devadattan sanotaan „pysähtyneen tiellään (arahatiuteen), koska hän oli jo saavuttanut jotakin vähäisempää” (pothugganista iddhi eli psyykkisiä voimia) — ja oli tyytyväinen siksi, että oli saavuttanut kehityksen hui-pun.

Toht. Rajendralala Mitra sanoo huomautuksessaan Pandshalin jooga-suutrojen XXVIII aforismiin, puhuessaan kehittyneistä psyykkisistä kyvyistä (siddhis): „Kuvaillut täydellistymiset ovat maailmasta, maailmallisia, maailmallisiin tarkoituksiin hankittuja, mutta korkeampaan mietiskelyyn hyödyttömät, koska niiden päämääränä on eristyminen. Eivät ne vain ole hyödyttömiä, vaan suorastaan estäviä, sillä ne häiritsevät tyynen mietiskelyn tasaista jatkumista.”

Ei ymmärretä yleensä, että kehittyneet psyykkiset kyvyt, jotka käsittävät näön, kuulon, kosketuksen, maun, hajun, intuition (profeetallisen, menneisyyteen ulottuvan ja nyky-aikaan kohdistuvan) j.n.e. ovat heränneeseen yksilöön samassa suhteessa kuin tavalliset viisi aistia aineelliseen itseen eli persoonallisuuteen. Niin kuin ihmisen täytyy oppia hillitsemään ulkonaisesta maailmasta aistien kanavien kautta saamia havaintoja, keskittämään koko ajatuksensa johonkin syvään tieteen tai filosofian probleemiin, niin täytyy tulevan *dshnanin* eli tietäjän hallita kehittyneen selvänäkönsä, selväkuulonsa y.m.s. toimintaa, ellei hän halua tutkimuksensa kohteen häipyvän harhailevan ajatuksensa viemänä syrjäpoluille, joita ne avaavat. En ole koskaan nähnyt tätä kohtaa selvästi selitettynä, ja kuitenkin se on mitä tärkein muistaa. Tästä säännöstä tietämättöminä Swedenborg, Dawis, katolilaiset pyhimykset ja kaikkien muiden lahkojen uskonnolliset näkijät ovat ikäänkuin hoiperrelleet selvänäköisyydestään humaltuneina astraalivalon kuvakokoelmissa, nähden joitakin asioita, jotka olivat ennestään, ja luoden toisia, jotka eivät olleet olemassa ennen kuin he ne synnyttivät, antaen sitten ulos silvotuja ennustuksia, kuviteltuja ilmestyksiä, kehoja neuvoja, väärää tietämystä ja harhaanjohtavaa teologiaa.

(Old Diary Leaves, III: 360—368.)

Kirjallisuutta

Salatiede päivänvalossa. Osmo Tiililän kirja „Salatiede päivänvalossa” tahtoo olla Rudolf Steinerein antroposofiaa käsittelevä tutkielma. Tällöin se pyrkii arvioimaan Steineria persoonallisuutena, salatieteilijänä ja filosofina. Arvostelija itse, samoin kuin Jokipii teosofiaa käsittelevässä kirjassaan, haluaa esiintyä sekä tiedemiehenä että oikeaoppisena teologina. Alussa arvostellaan Steineria henkilönä. Todetaan, että hänen oppilaaensa lausuvat hänestä ylistäviä sanoja, mutta eräät toiset kertovat hänestä hyvinkin epäedullisia asioita. Kirjoittaja myöntää, että osa näistä puheista voi olla parhaista, mutta pitää toista osaa huomioiden arvoisena. Käy sitten selville, että joku nainen on kertonut eräälle Steinerein vastustajalle (Seiling) että Steiner muka oli suudellut häntä, niin että hän oli tullut työkyvyttömäksi (!) Lisäksi viitataan epämääräisesti epäselvyyksiin raha-asioissa (!) Tällainen kirjoittelu tekee lukijaan heti epäluottotavan vaikutuksen. Siitä huolimatta hän, jos hän on tarkkaavainen, näkee sangen suuren persoonallisuuden sen pienen persoonallisuuden takana, jonka kirjoittaja yrittää piirtää. Kirjoittaja ihmettelee, minkätähden Steinerein omassa elämäkerrassa ei tavata viittauksia hänen kokemuksiinsa. Hän kirjoittaa: „Steiner ei ainakaan oman kertomuksensa nojalla milloinkaan ole läpikäynyt mitään eettillis-uskonnollista muutosta.” Tämä on Tiililän mielestä negatiivinen piirre Steinerein persoonallisuudessa. On kuvaavaa meidän teologillemme, että kun Jokipii Suomen Ruusu-Ristin johtajissa tapaa henkilöitä, joissa kaikkea muuta voimakkaamman itsekohtaisen kokemuksen pohjautuvan elämän ymmärryksen tarve voitetaan vasta elämyksellistä tietä, hän jälleen pitää tätä heikkoutena, joka on verrattavissa mielisairausten identifioimistarpeeseen. Tässä siis psykologinen arviointi vaihtelee aina objektin mukaan, jolloin pääasia näyttää olevan kirkon tämänhetkisille katsomuksille vaarallisen vastustajan alentaminen — jos kohta onkin myönnettävä, ettei Tiililä ole vastuussa Jokipiin eikä Jokipii Tiililän mielipiteistä. Kuten Jokipii päivittelee teosofian „satumaista eklektisyyttä” sanoo Tiililä Steinerein johtuneen „kriiikittömään eklektisismiin”. Hän on muka m.m. „Haeckel-ihastuksessaan tehnyt itsensä syyppääksi arvostelukyvyttömyyttä osoittaviin ylistäviin lauseisiin.” Haeckelin mielipiteistä Steiner kuitenkin tosiasiallisesti hyväksyy vain tajunnan kehityksen aatteen, joka on alkanut jo n.s. elottomassa luonnossa muuten tähdentäen Haeckelin ajattelun „naiveja” piirteitä. Painavin Tiililän Steinerein henkilönä kohdistuva muistutus johtuu Steinerein pyrkimyksestä korostaa itsenäisyyttään toisiin teosofisiin opetajiin nähden. Mekin olemme kyllä sitä mieltä, että Steinerein salatiede sekä metodoltaan että varsinkin perusopeiltaan, mutta myöskin useimmilta yksityiskohdiltaan on oleellisesti sama kuin teosofia H. P. Blavatskyn opettamassa muodossa, mutta tämä ei merkitse, ettei Steiner olisi ollut itsenäinen salatieteilijä. Ainakin niistä sitaateista, joita Tiililä esittää, näyttää ilmenevän, ettei Steinerein kritiikki kohdistunut varsinaisesti teosofiaan, vaan niihin asioihin, „jotka olivat suloutuneet teosofiseen liikkeeseen.” Omalta kannaltaan oli Steiner, joskin pidämme hänen kannanottoaan osaksi onnettomana, tietysti oikeutettu näin sanomaa. On myöskin huomattava, ettei Steiner tarkoituksellisesti käyttänyt Teosofista Seuraa ponnahduslautana, kuten Tiililä pitää mahdollisena, koska hän ei eronnut eikä aikoojuttakaan erota Teosofista Seurasta, vaan erotettiin kannattajineen. Kuitenkin on myönnettävä, että pienikin salatajuinen tarkoituksellisuus arvostelussamme johtaa meidät tulkitsemaan Steinerein suhdetta Teosofiseen Seuraan Tiililän arvostelun osoittamalla ta-

valla. Mutta kokonaisuudesta Steineristä henkilönä on joka tapauksessa pidettävä sen laatuksena, että on vaikea välttää vaikutelmaa, ettei kritiikkiä ole ollut johtamassa objektiiviset ja tieteelliset vaikuttimet. Luonnollisesti haluamme kuitenkin välttyä arvostelemasta Tiillilän tarkoituksia näin kielteisesti ja toivoa, että hän on yrittänyt olla täysin vilpitön. Kuitenkin on mainittava, että hän epäasiallisesti kyllä ja sitäpaitsi virheellisesti (!) vihjailee, että Steiner mahdollisesti oli juutalainen. Tässä kohden sopii mainita, vaikkei se muuten kuuluisikaan asiaan, että niistä Steinerille vihamielisistä henkilöistä, joita Tiillilä pääasiallisesti käyttää lähteenään, Dessoir on juutalainen (jonka vuoksi hän on menettänyt oppituolinsa), Seiling mitä moninaisimmista yliaistillisista ja maagillisista ilmiöistä vakuuttunut parapsykologi (aikaisemmin antroposofi), ja Hauer n.s. saksalaisen uusparruuden johtava henkilö. Kaikkia näitä yhdistää Tiillilään vain samanlainen vastenmielisyys Steineria ja hänen oppejaan kohtaan. (Muissa suhteissa Tiillilän täytynee arvostaa esim. Hauerin mielipiteet yhtä virheellisiksi kuin Hauer Tiillilän!).

Tiillilän esitys Steinerin opeista on, mikäli voi sitä arvostella, kiitettävän yksityiskohtaista, jopa niinkin, että, kuten olen kuullut, henkilöt, jotka eivät aikaisemmin ole sanottavasti tutustuneet Steinerin oppeihin, Tiillilän esityksen perusteella ovat saaneet niistä edullisen kokonaisvaikutelman ja niihin kiinnostuneet. Tosin Tiillilä näyttää itse häpellevän, että hän viipyy niissä niinkin kauan. Pariissakin kohdassa hän olettaa, että lukija ihmettelee, miksi hän tuhlaa sanoja asioihin „jotka ilman muuta parin sanan jälkeen pitäisi ymmärtää perusteettomaksi lapsellisuudeksi.” Joka tapauksessa on pidettävä Steinerin opin esitystä Tiillilän teoksen kypsimpänä lukuna. Vain huudahdusmerkeillä ja ivallisilla väliluomautuksilla tekijä tässä korostaa omaa kantaansa. Näistä huudahduksista pari esimerkkiä: Tiillilä nähtävästi pitää mahdottomana sitä Steinerin ja teosofian oppia, että mineraaleilla on tajuntaa (s. 52). — Vaikka ei tätä tavallisen aistikokemuksen avulla suorastaan voikaan todistaa, ei ole myöskään olemassa mitään, joka puhuisi sitä vastaan, ja moni huomattava biologi ja luonnontutkija omaksuu nykyään saman käsityksen, ei ainostaan selittääkseen „elämän synnyn”, vaan myöskin „mineraalien elämässä” havaittavien epäadditiivisten tekijöiden johdosta. Tunnustaahan nykyinen fysiikka, että aineen pienimmässä tunnetuissa hiukkasissa, elektrooneissa ja säteilyilmiöiden „kvantumeissa”, tavataan määrättyjen rajojen sisäpuolella „vapaita tahtoa”. Täten on Steinerin ja vielä yksityiskohtaisemmin H. P. Blavatskyn „Salaisessa oppissa” esitetty ainekäsitys tieteellisen tutkimuksen vahvistama, ja eräs toinen Steinerin ja Blavatskyn esittämä teosofinen oppi, johon Tiillilä niinkään on liittänyt huudahdusmerkin, täysin toteennäytetty, nimittäin se, että on olemassa kaasujakin hienorakenteisempaa ainetta (s. 51). Steinerin kristologian selostaessaan Tiillilä m.m. puhuu Steinerin „rienaavista keksinnöistä”, joiden selostaminen on „mitä vastenmielisintä” (s. 80). Samalla kuin siinä tapauksessa täytyy sääliä Tiillilää, kun hän on nähnyt näin suurta vaivaa, ymmärtää, miten vaikeaa hänelle sellaisten tunteiden vallassa on ollut saada asioista puolueeton kuva. Silti voisimme yhtyä moniin Tiillilän huomautuksiin, jopa siihenkin, ettei Steinerin raamatuntulkinta ja Kristustulkinta tapaa raamatun eikä erikoisesti uuden testamentin ja Jeesuksen opetusten ydintä, jollemme pitäisi hänen lähtökohtaansa kokonaan virheellisenä ja hänen omaa käsitystään etäämpänä uudesta testamentista ja raamatun Kristuksesta kuin Steinerin.

Kun tarkastamme Tiillilän Steinerin opin arvioimista, voidaan sanoa, että esityksen edetessä se suhteellinen maltillisuus, jota sentään jossain määrin yritetään ylläpitää kirjan alkupuolella, yhä enemmän katoaa ja tyyli muut-

tuu yhä enemmän hyökkäysluontoiseksi. Steinerin antroposofia on epäilemättä perusolemukseltaan teosofiaa, siinä tekijä varmaankin, kuten aikaisemmin huomautimme, on oikeassa, ja tästä johtuu, että tekijän nyt on kohdistettava hyökkäyksensä teosofiaan yleensä. Tällöin hän pitää kaiken uudenaikaisen teosofian varsinaisena lähteenä Paracelsusta, johon sekä H. P. B. että tri Frans Hartmann myöskin tosiasiallisesti viittaavat. Mutta Paracelsus on kuitenkin vain yksi entisen aikojen okkultisteista, jotka ovat opettaneet samoja asioita kuin nykyinen teosofia, ja tätä seikkaa ei Tiillillä tai hänen lähteensä (Hauer) näytä muistavan, kun he esim. katsovat ihmisen nukkessa omassa maailmassaan toimivan astraaliruumiin Paracelsuksen keksinnöksi. (Esim. uusplatoonikot puhuivat astraaliruumiista ja Hermetimoksen matkat astraaliruumiinsaan olivat vanhalla ajalla kuuluisat). Onhan se sitäpaitsi oikein käsitettynä jo kaikkien luonnonkansojenkin usko. (Mikä oivallinen tilaisuus siis jälleen on käyttää iskusanana „primitiivismi“!) Sitten tekijä siirtyy käsittelemään H. P. Blavatskya ja teillaa hänet kahdella sivulla (s. 112—113). H. P. B. oli „saksalaisvenäläinen seikkailija“, . . . „äärimmäisen labiili, epäluotettava, kouristuskohtauksia saava hysteerikko, jossa suuri lahjakkuus, työkyky ja lumousvoima olivat yhtyneet eettilliseen vastustamattomuuteen“ (!) Tiillillä „tietää“, että väitetään mestariego inspiroineen H. P. B:tä ja heidän pudottaneen sinetöidyissä kirjeissä ilmoituksia hänen asunnossaan olevaan lippaaseen. „Jälkimmäinen puoli“, kirjoittaa Tiillillä, „paljastettiin petokseksi! Edellinen puoli on virheellinen; koska kriittinen tutkimus on osoittanut, että „Paljastetussa Isiksessä“ on kaksituhatta lainausta, joiden lähteitä ei ole mainittu, ja koska „armoton tutkimus . . . on osoittanut, että satoja sivuja (!) tästä tuntemattomasta, ikivanhasta (Salaisen Opin perustana olevasta Dzyanin) kirjasta on lähteitä mainitsematta lainattu lukuisista erilaisista uusista teoksista. Onpa eräässä kohdassa miltei neljä sivua sanasta sanaan otettua lainausta“. Tässä siis jälleen samat vanhat useasti toistetut ja yhtä monasti kumotut syytökset! Ylhäisönainen H. P. B. eli Helena von Hahn, jonka vanhemmat ja isovanhemmat olivat korkeassa asemassa virkansa ja syntyperänsä johdosta — H. P. B:n isänisä oli kenraalimajuri Alexis Hahn von Rottenstein-Hahn ja äidinäiti prinsessa Helene Dolgoruki — oli kuitenkin vain siinä merkityksessä „seikkailija“, että hän teki laajoja matkoja. Mahatmakirjeiden laita on täysin toisin kuin mitä Tiillilän esityksessä väitetään. Vain jokunen niistä ilmestyi Adyarin „lippaassa“, monet muut eri henkilöille, laivoissa, rautatievaunuissa tai postitse paikasta, joka sijaitsi satoja kilometrejä H. P. B:n olinpaikasta, olivat usein muutamissa minuuteissa kirjoitettuja pitkiäkin vastauksia sinetöidyissä kirjeissä tehtyihin kysymyksiin, ja näitä kirjeitä ilmestyi vielä vuosia H. P. B:lavatskyn kuoleman jälkeen. N.s. Hodgsonin selonteossa esitetyt syytökset todistettiin kaikissa yksityiskohdissaan virheellisiksi. Ne perustuivat jesuiitta Petersonin lahjoman puuseppä Coulombin ja tämän vaimon vihamielisyytensä ja rahanahneutensa johdosta tekemään vääriin ilmiintöön ja siihen *käyttökelvottomaan ja keskeneräiseen* salaoveen, joka todistettavasti oli tämän puuseppän tekemä Blavatskyn ollessa Euroopassa. H. P. B:n „paljastaja“ Vsevolod Solovjeff paljasti itsensä valehtelijaksi, koska kävi ilmi, että hän kirjeissään imarteli ja ylisti H. P. B:tä ja kiitti häntä m.m. Richet'ille ja Myersille koko sen ajan — ja vielä myöhemmin — jolloin hän oli ollut hänen seurassaan ja muka huomannut hänen petollisuutensa. Syytöksiin, jotka koskivat „Isis Unvelled“ia, nekin alkuaan Solovjeffin esittämiä, on H. P. B. itse vastannut jo ennenkuin mitään syytöksiä oli esiintynytään. Hän on huomauttanut, että „Isis Unvelled“ on nopeasti kokoonkyhäyty „sekasotku“, jonka hän suoritti vielä silloin englan-

ninkieltä huonosti taitavana, ja jonka toiset uudelleen kirjoitettuaan tekstin ollessa erittäin keskeneräisessä kunnossa lähettivät painoon, jolloin lisäksi korehtuuri jäi miltei kokonaan lukematta. Viisikymmentä sivua kirjan keskeltä jäi kokonaan painattamatta ja lukemattomat sitaatit ilman lainausmerkkejä, kun sensijaan alkuperäinen teksti usalla paikalla oli merkitty lainausmerkeillä. Kuitenkin H. P. B:n käsitys teoksestaan oli liiallista vaatimattomuutta. „Salaisesta Opista” annettu arvostelu on minulle uusi Tiililän lausumassa muodossa, mutta se johtuukin ydinkohdassaan naurettavasta erehdyksestä, johon joko hän tai hänen lähteensä on tehnyt itsensä syyppääksi. N.s. tuntematon ikivanha Dzyanin kirja, jossa Tiililä väittää satoja sivuja olevan lainausta, on kaikkiaan parikymmentä sivua käsittävä mitä mystillisimmällä vertauskuvakielellä kirjoitettu runo, eikä Tiililän syytökset lainauksesta siis voi kohdistua siihen! Mutta tätä runoa seuraa noin 2000 suurta sivua komentarioita, ja niissä todella on tuhansia tarkkoja sitaatteja, joissa tosin lähteet sivua myöten täsmällisesti on ilmoitettu. Sen viittaukset käsittelevät minä monipuolisimmin kaikkien aikojen okkultista kirjallisuutta, filosofien teoksia ja tiedemiesten uusimpia teorioja. Kun Tiililä näin ollen „Salaisesta Opista” puhuessaan kirjoittaa: „Näin okkultismi ammentaa valheellisena ja peitellen omasta historiastaan. Sen oma vuosisatojen kuluessa syntynyt kirjallisuus on sen elämänvoiman jatkuva ylläpitäjä”, on hän tehnyt itsensä syyppääksi mitä valitettavimpaan virheellisyyteen. Sitäpaitsi on sanottava, ettei mikään kirjallisuus saata jatkuvasti ylläpitää „elämän voimaa”, ellei sen kokemusperusta yhä uudelleen totuutena elettäisi. H. P. B. itse vakuutti, että miltei kaikki hänen esittämänsä asiat, myöskin ne, jotka eivät olleet suoranaisia viitteitä, olivat löydettävissä kirjallisuudesta. Hän ainoastaan sanoi uskovansa, ettei niinkään selvää kokonaisesitystä okkultismin opeista kuin on „Salainen Oppi” aikaisemmin ollut esiintynyt. Lukemattomat ennakkoluuloisesti siihen tarttuneet henkilöt se on vallanut mitä suurenmoisimpana eepoksena. H. P. B. kirjoitti tämän teoksen usein kuoleman sairaana, mitä hirvittävimmässä tuskissa Würzburgissa, missä Venäjän keisarinna Dagmarin (Marian) ystävä, Ruotsin hovin ylhäisönainen, kreivitär C. Wachtmeister jätettyään kaiken H. P. B:n ja teosofisen työn hyväksi, häntä hoiti. H. P. B:llä oli muassaan kourallinen kirjoja, ja kuitenkin „Salainen Oppi” sisälsi sanatarkasti sitaatteja teoksesta, josta löytyi esim. vain yksi kappale Vatikaanin kirjastossa tai British Museumissa. Hänen ystävänsä, niiden joukossa Wachtmeister, saivat usein tarkistaa viitteet ja sivuluvut, jolloin joskus voitiin havaita, että sivuluvut oli luettu takaperin, tai että käsikirjoituksessa epäselvästi kirjoitettu sana oli virheellinen. On mahdollista, että jotkut viitteet lopullisessa tarkistuksessa, jonka suoritti tri Keightley, jäivät lainausmerkeittä. Tätä täytyy kuitenkin epäillä Tiililän käyttämien lähteiden silminnähtävään epäluotettavuuteen katsoen, ja ottaessamme huomioon, että H. P. B:n tyyli on alvan omaperäinen ja nerokas, ja että hänen oma esityksensä välittömästi liittyy Dzyanin runoihin tai viitteisiin selittäen ja tehden johtopäätöksiä. Vielä epäilyttävämpää on luonnollisesti puhe sadoista sivuista, jollei tarkoiteta sitä ajatuksien yleisiä yhtäläisyyttä, jota tapaa arvossapidetyimmissäkin teoksissa. Joka tapauksessa on, kuten huomataan, Tiililän syytöksen kärki täydellisesti murrettu. Sensijaan, että hän on tutustunut jonkun vastustajan pintapuoliseen hyökkäykseen, jollaiseksi hänen oma esityksensäkin tämän johdosta muodostuu, hänen olisi pitänyt tutustua johonkin todella kriittiseen ja asialliseen teokseen, esim. Baseden Buttin kirjaan „H. P. Blavatsky” (London 1925). (Vieraita kieliä taitamattomalle viitattakoon Tietäjässä v. 1909 ja 1910 julkaistuihin suomennossarjoihin; Besant: „H. P. Blavatsky ja Viisauden Mes-

tarit" sekä Constance Wachtmeister: „H. P. Blavatsky ja Salainen oppi" ynnä teokseen „Teosofia ja H. P. Blavatsky" Helsinki 1910). Uskon, että Tiillilä, jos hän olisi ottanut käteensä „Salaisen Opin", jota hän ilmeisesti ei ole nähnyt, ja lukenut sitä muutamia satoja sivuja, olisi alkanut tuntea vaikkapa kuinka vastemmielisesti myönnettyä ihailua ja kunnioitusta H. P. B:tä ja hänen teostaan kohtaan. Näin on nimittäin käynyt monen ennakkoluulojen vallassa olevan skeptillisen tiedemiehen, ja näin hyvää uskon myös tri Tiillilästä totuudenetsijänä, vaikka hän ylistääkin sitä onnelliseksi, jonka ei tarvitse viettää aikaansa Steinerin kirjojen parissa. Ehkäpä nuo kaksi H. P. Blavatskya käsittelevää sivua eivät silloin olisi muodostuneet niin mustiksi, kuin nyt on käynyt.

Mutta vielä pari sanaa Tiillilän Steinerin opin aliarvioimisesta. Hymyilyttävänä yksityiskohtana mainittakoon tällöin, että hänen mielestään Steinerin, jos hän kerran on selvänäkijä, täytyy olla erehtymätön siinä merkityksessä, ettei hän saa kirjoittaa vieraskielisiä nimiä virheellisesti. Tiillilä ei siis lainkaan tunne selvänäköisyuden tekniikkaa sellaisena kuin se esim. parapsykologisen tutkimuksen nojalla ilmenee. Hänen olisi edes pitänyt lukea tri Hans Benderin kirjan „Zum Problem der aussersinnlichen Wahrnehmung", jonka olemassaoloon hän viittaa. On huomattava, että parapsykologit eivät pidä Dessoirin esitystä objektiivisena. Yleensä on nykyaikaisen tieteellisen tutkijan eettinen velvollisuus omata perinpohjainen parapsykologian tuntemus, jos hän tahtoo ymmärtää ja arvioida jotakin salatielten suuntaa. Tätä ehdotonta ehtoa ei Tiillilä osoita täyttävänsä. (Samaa on sanottava Jokipiistä). Tiillilän väitteet, jotka koskevat Steinerin opin „materialismia" ja „primitivismiä" ja hänen metoodinsa nojautumista autosuggestioon, saavat tarkemman selvityksen tarkastaessani Jokipiin teosta „Teosofinen liike Suomessa", koska Jokipi toistaa miltei sanataarkasti samat väitteet teosofiaan ja „rusuristiläisyyteen" sovellettuina, jopa vielä yksityiskohtaisemmin perustellen. Voidaan tässä yhteydessä myöskin viitata niihin monissa kohdin sattuviin ja teräviin vastauksiin, joita Kersti Bergroth antaa Tiillilän kirjaa arvostellessaan (Päiväkirja N:o 4).

Tiillilän loppupäätelmät Steinerin opeista ovat kaikin puolin kielteisiä. Nämä opit ovat muka sekä tieteelliseltä että uskonnolliselta kannalta täysin arvottomia. Steinerin antroposofia on „ilmeinen sairausilmiö." Se on „hävitystyötä tekevä turmelus", se on „bakteeri" jonka parannuskeinona on päivänvalo (s. 167).

Vastustajan objektiivinen arviointi on mitä valkein tehtävä. Vielä meidän päivinäme kirjoittavat oppineet katoliset teologit Lutherista mitä alhaisimpia tarkoituseriä ajavana, jopa rikoksellisenakin henkilönä ja yrittävät todistaa väitteensä. Vielä meidänkin päivinä levittävät jesuiitat Lutheria koskevia häväistyskirjoituksia, ja he tekevät tämän ehkäpä toisinaan hyvässä uskossa. Kun nyt kaksi luterilaista teologia, Jokipi ja Tiillilä, arvioivat teosofiaa ja antroposofiaa ja teosofian ja antroposofian johtohenkilöitä, emme voi olla näkemättä analogiaa. Ja uskomme, että todellinen ennakkoluuloista vapautunut tutkimus kerran on oleva yksimielinen siitä, että H. P. Blavatsky oli eräs ihmiskunnan suurimpia marttyyrejä. Yksimielinen siitä, että Rudolf Steiner oli viisas, monessa suhteessa aikaistensa edellä oleva ihminen. Yksimielisiä siitä, että Pekka Ervast oli — jotta emme sanoisi enemmän — mies, josta Suomi sai ylpeillä.

A. E. Jokipii, „Teosofinen liike Suomessa”. — (Jatk.) —

Tarkastaessamme sitä esitystä, jonka khra Jokipii antaa teosofiasta „oppina ja elämyksinä”, huomiomme kiintyy hänen käyttämiinsä lähteisiin. Teosofisten teosten luettelossa huomaamme H. P. Blavatskyn „Salaisen Opin” olevan mainitun, mutta *tosiasiallisesti ei tähän lähteeseen missään viitata*, ja esityksestä saattaa helposti todeta, että tämän jokaiselle teosofian oppeja tieteellisesti tutkivalle välttämättömän ja perustavan teoksen tunteminen on ollut lievimmiä sanoen perin puutteellista. Alkuperäisistä suomalaisista teoksista puuttuu lähdeluettelosta huomattava osa Pekka Ervastian tuotantoa. Olisi odottanut tässä kohden paljon suurempaa täydellisyyttä, koska nimenomaan käsitellään „teosofista liikettä Suomessa” ja otetaan myöskin Ruusu-Ristin esittämä teosofia tutkielman kohteeksi. Nyt puuttuvat esim. sellaiset teokset kuin „Kalevalan avain”, „Salatiedettä omin päin”, „Kuka auttaa meitä kuolemassa?” ja „Tähti-koulu”, joita nimenomaan Pekka Ervastian kantaa valaisevina ei olisi saanut sivuuttaa, samoin kirjat „Kirkonopin teosofia” ja „Teosofia hengen uskontona”, jotka nekin — edellinen valaistessaan teosofian suhdetta kirkonopin dogmatiikkaan, jälkimmäinen tiedon ja uskon välistä suhdetta — olisivat olleet varsin tähdellisiä. Mainittakoon lisäksi, että V. H. Valvanteen „papin pojan” (Jokipii valittaa, että myöskin „pappilan lapsia” on saatu teosofiaan käännytyiksi) koko tuotanto, „Tietäjässä” olevia kirjoituksia lukuunottamatta, on jäänyt huomioonottamatta, vaikka V. H. V. nimenomaan käsittelee teologisia tutkimuksia!

Jokipiin muita lähteitä tarkastaessa kiinnittää huomionsa siihen, että ne ovat suhteellisesti hajanaisesti valittuja. Suurin puutteellisuus — ja tämä epäilemättä on muodostunut koko teokselle kohtalokkaaksi — on se, että *parapsykologiaa käsittelevää positiivista kirjallisuutta ei Jokipii lainkaan tunne* (Dessoirin negatiivinen „Jenseits der Seele” ei nimittäin ole mikään opas parapsykologiaan, kuten asiantuntijat huomauttavat, vaikka viimeisessä painoksessa tehdäänkin parapsykologialle suuria myönnetyksiä). Esim. Mandel tosin kyllä perusteluissaan ottaa huomioon eräitä parapsykologiankin ilmiöitä, mutta kummallista kyllä, kuten saamme nähdä, tämä on jäänyt Jokipiiltä huomaamatta, vaikka hän viittaaakin eräihin sanotun tekijän „Metapsycho-logie”-teoksessa esitettyihin ajatuksiin. Esim. Hans Drieschin „Parapsycho-logie” olisi edes jossain määrin voinut täyttää tämän suullisesti ammottavan tyhjyyden Jokipiin tiedoissa. Nyt se seikka, ettei hän ole perehtynyt parapsykologiaan, on tehnyt hänelle mahdottomaksi saada edes vaatimattomassa merkityksessä tieteellistä otetta kysymyksestä, jota todellisuudessa voidaan arvioida vain analogisten kokemusten pohjalta.

„Maailman pyhät kirjat”-sarja mainitaan lähdeluettelossa, ja Jokipii on jo historiallisessa katsauksessa viittannut siihen, väittäen, ettei sillä ole pätevää tieteellistä arvoa. P. E:n „Vuorisaarnasta” hän sanoo, että se on „yritys vallata vuorisaarna teosofian omaisuudeksi”, ja että „selitykset ovat vielä väkivaltaisempia”. Nämä väitteet lausutaan „von oben herab”, perusteluitta. Ihmettelimme, miten Jokipii voi pitää *väkivaltaisena* esim. „epiuusios” sanan suomentamista sanalla „yliaistillinen”, vaikka sana tosiasiallisesti voidaan siten kääntää, vaikka Hieronymus kääntää sen „super-substantialis” (yliaistillinen), ja vaikka käännös „jokapäiväinen” ilmeisesti on ristiriidassa sen kanssa mitä Jeesus sanoo „pakanoiden rukoukseksi”.

Eiköhän Jokipiin oma eksegetikka juuri olekin mitä suurimmassa määrässä väkivaltainen. Tulos ei saata olla niin tyydyttävä, kun — niinkuin teologiaa historiankin todistuksen mukaan niin yleisesti nähdään tehtävän — yritetään sopeuttaa Uuden Testamentin sanat oppeihin, jotka ovat

mielivaltaisista, koska ne siinä muodossa, jossa ne esiintyvät, eivät enää perustu aitoon uskonnolliseen kokemukseen. Tuollainen „eksegeetikka” on tosiasiallisesti yhtä toivotonta kuin olisi esim. sokean yritys ominpäin harjoittaa spektraalisanalyysiä. Ja Jokipiin teosofian „arviointia” arvioitaessa käy todella selvälle, että hän ainakin eräissä tärkeissä kysymyksissä harjoittaa juuri tätä „toivotonta eksegeetikkaa”. Mutta sitä ennen meidän on tarkastettava hänen esitystään teosofisista opeista.

Tälläin tarjoutuu ensinnäkin eräs esityksen suunnitelmaa koskeva systemaattinen muistutus. Jokipi on esittänyt Ruusu-Ristin ja Adyarin Teosofisen Seuran eri teosofiset opit limittäin ja sekaisin ilman mitään varsinaista järjestelmää, joten lukija vain kirjallisuusviitteistä saa selville, missä seurassa vallalla olevasta käsityksestä kulloinkin on kysymys. Niin on esim. vihkimys käsitelty „vanhan kaavan” mukaan. Kristuskysymyksessä on yritetty selostaa Ruusu-Ristin kantaa. Jos Jokipi olisi menetellyt toisin ja selostanut Ruusu-Ristin ja Teosofisen Seuran omaksumaa teosofiaa erikseen, olisi hän todennäköisesti m.m. välttynyt arvostelusta, että hän „laajalti selostaa Teosofisesta Seurasta eronneiden henkilöiden opetuksia samaistaan ne yhä edelleen teosofian kanssa.” (Vrt. Helsingin Sanomat 11. VII. ja Teosofi N:o 7). Jokipiin noudattama menettelytapa luultavasti johtuu siitä, että hän todella on pitänyt Ruusu-Ristissä esitettyjä oppeja aitona teosofiana — ja siinä hän epäilemättä on ollut täysin oikeassa — mutta samalla siitä erehdyksestä, että hän on pitänyt niitä läheisimmin nykyiseen Adyarin teosofiaan kuuluvina. Kun Ruusu-Risti perustettiin, liitettiin sen ohjelmaan erikoisesti pykälä sen kuulumisesta *teosofiseen liikkeeseen*, koska tällä m.m. haluttiin osoittaa kiitollisuutta teosofisen liikkeen a'kuunpanijalle H. P. Blavatskylle ja myöskin sen myöhemmille johtajille ja avoimesti tunnustaa historiallinen traditio, jotta siten välttäisiin tekemästä se virhe, johon eräät toiset teosofisesta liikkeestä syykensä saaneet suunnat olivat tehneet itsensä syyppäiksi. Tämä oli erikoisesti P. E:n kanta. — Erittäinkin H. P. Blavatskyn, mutta myöskin eräitä muita vanhempia teoksia pidetään Ruusu-Ristissä suurella arvolla, vaikkei Ruusu-Ristissä yhtä vähän kuin Teosofisessa Seurassakaan ajatella opinkappalein. Joka tapauksessa on yllämainittu systemaattinen virhe tehnyt Jokipiin esityksen eräiltä kohdiltaan sekavaksi, katkelmalliseksi, jopa suorastaan harhaanjohtavaksi.

Jokipiin tyyli on sensijaan yleensä selvää ja viikasta, vaikka harvoin voidaan moittia häntä siitä, että hän olisi esittänyt teosofiset opit muodoltaan erikoisen henkevinä. Sensijaan hän siellä täällä, esim. s. 174, tekee niistä kutakuinkin korkeita pilapilirroksia. Jokipiiltä lukee kuitenkin mielellään, paikoitellen täytyy hymähtää hänen väärinkäsityksilleen tai selityksiensinnöilleen miltei yhtä vilpittömästi kuin hän näyttää hymyilevän teosofisista opeista saamilleen käsityksille. Kuitenkin on tunnustettava, että hän teosofisen kirjallisuuden avulla on koettanut luoda itselleen kokonaiskuvan teosofiasta, jos kohta ei liene väärin arvattu, että hänen mielipiteensä siitä alusta alkaen on ollut muuttumaton.

Jokipi aloittaa käsittelemällä teosofiaa adepti-oppia. Tämä oppi saa teosofiaa tuntemattomien taholta osakseen ennakkoluuloisinta suhtautumista, joten asettaminen ensimmäiseksi on sillä kannalta hyvin valittu. P. E. on eräässä „Teosofisk Tidsskriftin” numerossa julaistussa nuoruuden kirjoituksessa huomauttanut, että jokainen historiallinen uskonnollinen liike, jos se on ollut aito ja elävä, on tehnyt jonkun aikaisemmin esoteerisenä pidetyn uskonnollisen totuuden julkiseksi. Se totuus, joka teosofissa on tässä merkityksessä uusi, on juuri oppi mestareista. Tätä silmälläpitäen ymmärtää, että tämä oppi myös aluksi poikkeustapauksia lukuun-

ottamatta tuntuu oudoilmalta, eikä voida väittää, että Jokipii olisi yrittänyt tehdä mitään ennakkoluuloja poistaakseen. Hän on tahtonut havaintoesimerkkien avulla „tehdä lukijalle sen palveluksen, että hänen nyt ehkä on helpompi ajatuksissaan muovaila se kokonaiskuva teosofisesta adeptiopista”, jonka hän sanoo sen jälkeen suppeasti esittävänsä. „Havaintoesimerkkinä” on ensin Pekka Ervastin kertoma tapaus, jolloin tämä nuorena teosofina näki erään salaperäisen munkkiviittaen pukeutuneen olenon, joka tuli häntä vastaan Pohjois-Esplanadinkadulla, tapaus, joka vaikutti häneen yliaistillisen kokemuksen voimalla. On kuitenkin luonnollista, että tämä irrallinen näky pikemmin oudoksuttaa kuin vakuuttaa ulkopuolista lukijaa, joka saa siitä toiselta kädeltä kuvauksen, jos kohta pitkänä sitaattina. Mutta Jokipii ei muista mainita, että *P. E. ei itsekään pitänyt sitä todistuksena*. Hänhän nimezomaan kirjoittain myöhemmästä kriittisestä totuudenetsijävaiheestaan, joka ensimmäisenä varsinaisena tietoon johtavana kokemuksena päättyi Kristustajunnan puhkeamiseen: „En tahtonut itselleni myöntää mitään tietäväni, vaikka kyllä olin jonkun verran psyykkisesti herkkä, niin että minulla oli ollut yliaistillisiä kokemuksia pienestä pitäen. Olin ollut näkevinäni ulkopuolisesti sekä yhtä että toista, mutta ei mikään niistä asioista ollut tehnyt siksi syvää vaikutusta minuun, että olisin voinut ajatella: Tiedän”. (Ruusu-Ristin syntysanat Suomessa, s. 68). Tästä Jokipii olisi voinut nähdä, miten kriittisesti *P. E.* suhtautuu tähän elämykseensä, ja esim. sitä paljon voimakkaampaan ulkonaiseen näkynn ei kokemukseen, jolloin hän ehtoollista nauttessaan näki Jeesuksen Kristuksen majesteettillisena ja samalla ääretöntä rakkautta uhkuvana. Jokipii sanoo, että „teosofin ylimpänä toiveena on päästä kosketuksiin adeptin kanssa” ja siteeraa *P. E:tä*. *P. E.* kirjoittaa, miten hän oli nuoruudessaan ymmärtänyt elämän tarkoituksen olevan siinä, „että astuisimme sitä tietä, joka vie salaisen veljeskunnan luo ja astuisimme askel askeleelta sitä polkua pitkin, jota nuo suuret ihmiset ennen meitä olivat kulkeneet.” Mutta Jokipii jättää, omituista kyllä, tästä sitaatista, joka kuvaa yhdeksäntoistavuotiaan teosofisen totuudenetsijän mielialoja, välistä pois sanat: „sekä saavuttaisimme sen totuuden tiedon ja rakkauden rauhan, jonka täyttämistä he elivät”, vaikka tämä tietysti on lauseen ydin. Hän ei myöskään huomaa, että *P. E:n* sanojen mukaan (henkisen) tien kulkeminen on elämän jokahetkinen tarkoitus.

Jokipii kirjoittaa: „Hyvin vähän, aivan ihmeellisen vähän Ervast on kertonut kohtaustistaan adeptien kanssa ja tekee senkin vasta Ruusu-Risti-kautensa jälkipuoliskolla lukuunottamatta jo kerrottua kohtausta hänen nuoruudessaan.” Tämä väite on virheellinen. Onhan olemassa *P. E:n* muistelmissa oleva kuvaus, jonka siteerasimme tämän tarkastelun I osassa, ja joka Jokipiinkin olisi pitänyt tuntea. Lisäksi on tietysti olemassa paljon tietoja, joita ei ole julkaistu, Jokipii siteeraa *P. E:tä* m.m. seuraavasti: „... En tavannut ketään fyysillisesti eikä kukaan heistä tietääkseni liikkunutkaan täällä Suomessa.” Tämän johdosta Jokipii kirjoittaa: „Ehkäpä Pekka Ervast tätä kirjoittaessaan on unohtanut nuoruutensa näyn?” Tämä on täysin tuulesta temmatu otaksuma. „Muistelmisaa!” *P. E.* on yhtäjaksoisesti kertonut sekä kysymyksessä olevasta näystä että myöhemmin tapahtuneesta ensimmäisestä varsinaisesta kohtauksesta Mestarin kanssa. Mutta hän ei luonnollisestikaan pitänyt näkyä minäkään Suomessa liikkuvan adeptin fyysillisenä ilmestyksenä, vaan olettamuksellisesti, koska hän ei pitänyt näkyä todistuksena — n.s. maajaaviruupailmestyksenä. Elämäkerrallisesti mielenkiintoista on kuitenkin se, että *P. E.*, kuten hän kertoo, todella myöhemmin kohtasi näyssä ilmestyneen adeptin ja sai tietää, kuka hän fyysisessä ruumiissa eläessään oli ollut.

Kun P. E. kertoo kohtauksestaan „unkarilaisen adeptin” kanssa, jonka hän myöhemmin Ruotsissa ollessaan kuvan nojalla tuntee kreivi Saint-Germainiksi, tarrautuu Jokipiä sanoihin „... . . . tapaaminen tuli minulle kuin todistukseksi siitä, että todella olim kohdannut elävän olennon ja 'Vanhemman veljen,' ja kirjoittaa: „Huomautettakoon tästä Ervastian käyttämästä puhetavasta, jonka alta kuultaa, miten varjomaisia nämä elämykset adepteista ovat olleet. Tarvittiin „todistusta”, että oli kohdattu „elävä olento.” Miten otollinen tällainen tulkinta lieneekin Jokipiin myöhemmin esittämälle teorialle, meidän täytyy huomauttaa, että hän itse huolimatta (muutamia minuutteja kestäneestä) haastattelusta, joka hänellä oli P. E:n kanssa, epäilemättä oli tälle hyvin paljon „varjomaisempi” todellisuus kuin adeptit näissä kohtauksissa. Sanontatavasta „kuin todistukseksi” ilmenee ainoastaan P. E:n kriittillinen totuudenetsijämieli, hän kun jo nuorena iloitsi siitä, että kokemukset toisessa tajunnallisesti laajemmassa ja yhtenäisemmässä ja elämyksellisesti rikkaammassa todellisuudessa (vrt. sitaattia P. E:n muistelmissa) ja aistimaailmassa määrättyissä kohden kävivät yhteen tehden elämän orgaaniseksi kokonaisuudeksi. Meidän ei tarvitse mainita, että tällaisia tapauksia sattui P. E:lle itse asiassa lukemattomat kerrat. Mutta nämä ulkonaiset kuvaukset ovat epäilemättä sangea vähän sanovia ilman sitä taustaa, josta Jokipiä ei puhu mitään. P. E:lle tietäminen ei ollut mitään varsinaista tietoa, jolle se samalla ollut osaamista, taitoa (Ruusu-Ristin synty sanat ss. 68—69). Tieto adepteista merkitsi hänelle tällöin mestarin ja opetuslapsen katkeamatonta yhteyttä henkisessä tajunnassa, jossa he aina ja milloin tahansa saattoivat kohdata toisensa. Ja miten tämä yhteys on ajateltava, sitä hän on oman yhtämittäisen kokemuksensa nojalla koettanut hiukan kuvata m.m. pienessä kirjassaan „Hiljaisuuden ääni”, (H. P. B:n samannimisen kirjan selitys). Mainittakoon lopuksi kysymystä tällä kertaa sen enemmän pitkästä, että tuo Jokipiin toisena „havaintoesimerkinä” siteeraama tapaus sekin koski P. E:n nuoruutta. (Hän oli 22-vuotias.)

„Adeptiuskoa” käsittelevän luvun lopussa antaa sitten Jokipiä kutakuinkin kaavamaisen kuvan „Valkoisesta Veljeskunnasta”, jota hän eräässä kohden nimittää maailman „salaisimmaksi salaseuraksi” ja kirjoittaa: „Adeptien toiminnasta näyttää katoavan kaikki persoonallinen ja henkinen luonne ja jäljelle jäävän vain omituinen mekaaninen toiminta.” Saattaa olla, että Leadbeaterin „Mestarit ja polku”-kirjasta, jota hän todistukseksi siteeraa, voidaan saada tuollainen kuva. Jos Jokipiä todella tarkkaavaisesti olisi lukenut esim. „Viisaudenmestarien kirjeet” tai Besantin historiallisiin asiakirjoihin perustuvan tutkimuksen „H. P. Blavatsky ja Viisauden Mestarit” (suom. Tietäjä 1909—10) niin hän muista todistuksista puhumattaan olisi huomannut tuon „teosofien adeptiuskosta” saamansa kuvan vääräksi.

Lopulta näyte Jokipiin tyylistä: „Jäljelle jääneiden ei silti tarvitse olla huolissaan heidänkään, sillä kun aikaa kuluu ja hidas maapallon kokonaiskehitys saavuttaa määrätyn asteen, niin heistäkin kaikista teosofisen opin mukaan tulee kyllä yli-ihmisiä. Mutta hauskempihan tietenkin on saavuttaa tämä korkea aste jo aikaisemmin adeptien oppilaina.”

Itse asiassa tämäkin sitaatti on sisällöltään virheellinen. Teosofia puhuu nimittäin myöskin „luokalle jäämisestä”, ja esim. H. P. B:n „Hiljaisuuden äänessä” nimitetään „adeptiuteen johtavalle tielle” astujaa „aikakautiseen tuskaan valmistuvaksi”. Vain itsensä ehdoton ja täydellinen unohtaminen katkaisee tältä tuskalta kärjen. Näinollen „hauskuudesta” puhuminen olisi vain hymyilyttävää, ellei aate, jota läten koetetaan riennata, olisi yhtä vakava kuin ylevä.

Jokipiin teoksen toisen osan II luku käsittelee „teosofien käsitystä teosofiasta.” Hän väittää m.m., että teosofien oppijärjestelmässä ja ajattelutavoissa esiintyvät „kaikki eklektisyyden heikkoudet.” Tähän väitteeseen voimme palata, kun tekijä ryhtyy näitä „heikkouksia” osoittamaan. Tekijä on huvitettu teosofien itsetietoisuudesta ja omanarvontunnosta, joka hänestä näyttää olevan „sitä liian vahvaa itsetehostusta, jonka sanotaan olevan jonkin alemmuudentunnon ilmaus”. Tämän Freudin toteamuksen, joka itessään varmasti on oikea, Jokipii on löytänyt Kailan „Persoonallisuus”-teoksesta. Miten tämän asian laita on silloin, kun on kysymyksessä todellinen teosofinen opettaja, se näkyy esim. seuraavasta „Ruusu-Ristin syntysanat Suomessa”-teoksesta otetusta lainauksesta (s. 74): „Tahton heti suoraan sanoa, että kaikki mitä olen saanut nähdä, kokea ja tietää, on omasta mielestäni ollut kuin armon osoitusta korkeampien valtojen puolelta. En löydä itsestäni mitään ansiota, aihetta eli syytä, jonka nojalla minulle olisi voinut tällaista tapahtua . . . Minkätähden minä? En ollut niiden kokemusten arvoisen. Ei siis toinen totuuden etsijä, joka yrittää parastaan, saa aiatella, jos hän ei pyrkiessään pääse tuloksiin niin pian kuin minä, olevansa syrjäytetty taikka vähemmän ansiokas. En ole muuta syytä omaan menestykseeni löytänyt kuin sen, että se kukaties oli välttämätön työlleni, koska olen saanut tehtäväkseni työskennellä teosofisen liikkeen puolesta.” Tämä on mitä suurinta vaatimattomuutta nerokkaan ihmisen puolelta, eikä se ole turhaa puhetta. Se, joka, kuten tämän kirjoittaja, monien vuosien aikana sai olla P. E:n läheinen tuttava ja ystävä, tietää, että hän kohteli „oppimatonta” kerjäläistä yhtä suurella ja sydämellisellä arvonnolla kuin oppinutta ja kaikkien arvossa pitämää, asettuen tällöin usein sydämensä puhtaudessa ja vilpittömyydessä opettavan asemaan sen edessä, jota hän tosiasiallisesti opetti, neuvoi ja lohdutti. Huomattakoon vielä seuraava lausunto: „Kun nyt vanhempana joskus olen kertonut omista kokemuksistani ja asettanut itseni kuin näytteille, on tämä tapahtunut suurella sisäisellä tuskalla. On tuntunut siltä kuin olisin kiinnittänyt itseni häpeäpääluuri maailman piiskattavaksi, vaikka samalla olen tuntenut riemua ja kiitollisuutta siitä, että minunkin on suotu todistaa totuuden puolesta” (s. 88).

Jokipii sanoo teosofisten oppien kevyesti liikkuvan „varsinaisten probleemojen” yli. Mitä problemeja hän tarkoittaa, saamme myöhemmin nähdä. Hän kirjoittaa: „Kuitenkin säilytetään esityksessä tieteellinen muoto silloinkin, kun esitetään mitä hurjimpia mielikuvituksen leikkejä.” — Niin, nykyaikaiset keksinnöt olivat myöskin vielä muutamia vuosikymmeniä sitten „mitä hurjinta mielikuvituksen leikkia.” Fonografi esim. oli jotain niin uskomatonta, että kun se esitettiin Ranskan tiedeakatemiassa, eräs oppinut akateemikko tarttui esittäjän kurkkuun huutaen: „Sinä kurja vatsastapuhuja!”

Kolmas luku on nimeltään „Jumala ja maailma.” Tässä tekijän esitys perustuu muutamiin Leadbeaterin ja Besantin kirjoihin. Ja hän toistaa eräitä tavallisia sanontatapoja, joilla teosofit koettavat kuvata ilmenevätöntä, ehdotonta jumaluutta sekä kaksinaista ja kolminaista ilmenyksiä, mutta hänen tekemistään muistutuksista havaitsee pian, ettei hän ole lukemaansa oikein oivaltanut. Jokipii selittää aivan oikein, että „Jumala ja maailma”-opin ymmärtämiseksi täytyy ottaa huomioon teosofian henki-aine-käsite, ja hän selittää, että teosofia toisaalta väittää, että henki ja aine ovat saman kokonaisuuden eri puolia, toisaalta, että aine on tajunnan rajoitus. Hän kirjoittaa: „Nämä kaksi ratkaisua aine- ja henkikysymyksestä tai rajoitetumasta psykofyysillisestä probleemasta esitetään — vieläkin sen ihmetellen sanoaksemme, että esityksen kulusta ei lainkaan

käy ilmi kirjoittajan itsensä olevan tietoinen kahden ratkaisun antamisesta." Sitte hän selittää, että toinen ratkaisu on Spinozan esittämä, joka opetti, että substanssilla on kaksi attribuuttia, ulottuvaisuus ja ajatteleminen, toinen Schopenhauerin metafysiillinen „mieltävä tahto“-käsite. Olisi siis „puhuttava Spinoza ja Schopenhauerin viisaudesta, joka ei suinkaan edusta mitään lopullista ja tyydyttävää kantaa”, arvelee Jokipi, eikä jumalviisaudesta, kuten teosofit tekevät. Jokipi näyttävästi kuvittelee tai koettaa kuvitella, etteivät teosofit tunne Spinozan eivätkä Schopenhauerin kantaa. Jos hän olisi tutustunut „Salaiseen Oppiin”, niin hän olisi voinut huomata, että H. P. B. sangen tarkoin selittää, missä kohden teosofian „Jumala-aate” liittyy paitsi itämaalaaiseen ajatteluun myöskin länsimaalaiseen, mainiten sekä Spinozan, Leibnitzin, Hegelin, Schopenhauerin, E. von Hartmannin, Spencerin ynnä lukuisat muut ajattelijat. Jokipiin omastakin esityksestä käy selville, ettei teosofian viisaus ole sama kuin Spinozan ja Schopenhauerin viisaus, vaan että jälkimmäinen on korkeintaan ja katkelma edellisestä. Mutta esim. Brunon varhaisemmin esitettyä oppia on pidettävä paljon laa'empänä „katkelmana” puhumattakaan monesta itämaalaisesta ajatusjärjestelmästä siinäkin muodossa, jossa nykyinen tiede ne tuntee. Mutta Jokipiin väittää, että teosofia esittää kaksi ratkaisua *erottamatta niitä mitenkään toisistaan*.

Mitä tähän on vastattava? Hänen väitteensä on väärä. „Ensimmäinen ratkaisu” koskee absoluuttisen tajunnan ja absoluuttisen aineen eli äärettömän „abstraktisen” avaruuden samaistumista absoluuttisessa jumaluudessa, joka „syyttömänä synnä” sulkee itsensä kaikki vastakohtat; jälkimmäinen ratkaisu, paremmin esitettyä „Salaisessa Opissa” kuin Jokipiin siteeraamassa muodossa, käsittelee ilmennen yksilötajunnan, „absoluuttisen säteen” suhdetta äärelliseen ulottuvaisuuteen; toinen ratkaisu puhuu ilmenemättömästä, toinen ilmennyksestä, joten kaksinaisuus on aivan paikallaan. Paitsi „Salaisessa Opissa” tavataan tästä selvittävä esitys esim. Pekka Ervastian teoksessa „Christosophia peruskysymyksiä” I (luvut 1 ja 2).

Mutta palatkaamme Jokipiin kirjaan. Teosofian maailmansyntyoppia käsittelevä esitys jatkuu puutteellisena ja virheellisenä, nimenomaan kun ovat kysymyksessä ne probleemit, jotka hän väittää teosofian sivuuttavan. Hän ei esim. lainkaan tee selkoa ehdottomassa jumaluudessa teosofian mukaan vallitsevasta aikakautisesta „ulos- ja sisäänhengityksen laista” eikä ajallisuuden ja ajattomuuden, ykseyden ja moninaisuuden probleemien käsittelystä. Nämä probleemathan esitetään syvällisellä tavalla „Salaisessa Opissa”. Näin ollen hän saattaa väittää, että teosofian mukaan „persoonaton jumala yhtäkkiä (!) muuttuu moniksi persoonallisiksi jumaliksi”. Kun tässä itse asiassa, vaikka taitamattomasti, viitataan monaadien hierarkiaan „atoomista korkeimpiin Jumaliin”, olisi todella lisäksi ollut asiallista esittää Leibnitzin monaadiopin suhde teosofiseen oppiin, erittäinkin koska H. P. B. „Salaisessa Opissa” sitä varsin yksityiskohtaisesti käsittelee. Jokipi väittää virheellisesti, että teosofia vasta aurinkokunnan Logosta kuvatessaan saattaa puhua kolmesta persoonasta (pikemmin olemuspuolesta, naamioista), vaikka teosofian mukaan aurinkokunnan Logoksen kolminaisuus on vain säde eli heijastus kaikkiallisesta kolminaisuudesta, yleismaailmallisesta Logoksesta. (Vrt. „Salainen Oppi”, esim. ss. 42—43). Esitellessään teosofian ajattelun „heikkoutta” Jokipi kirjoittaa m.m. seuraavasti: „Esimerkiksi aine ajatellaan yhä hienommaksi, kunnes se lopulta on niin hienoa, ettei tunnu enää vaikealta pitää sitä henkenä.” Jokipi on kuitenkin itse aikaisemmin esittänyt teosofian henkijain-probleeman ratkaisun toisin. Hän on puhunut „kahdesta ratkai-

susta" ja unohtaa mainita, että hän nyt esittää vielä kolmannen ratkaisun! Itse asiassa nämä kolme ratkaisua ovatkin olemassa vain hänen mielikuvituksessaan. Kun teosofit puhuvat korkeampien maailmoiden hienommuudesta hiukkassäteilyn puolesta, on tällä vain koetettu symbolisesti havainnollistuttaa „korkeampien" s.o. hengen luovaa tahtoa nopeammin tottelevien tajunnanlaatuojen ulkokohtaista ja kvantitatiivista puolta, jolloin on muistettava, että aine „karkeimmassakin" muodossa teosofia on mukaan aina on elollista. Pekka Ervast kirjoittaa esim.: „Tietysti on aina mielessä pidettävä, että toisissa maailmoissa eli toisilla tasoilla ei todellisuudessa ole mitään aineellista vastaavaisuutta, ainoastaan analogiasuhde." (Christosophia peruskysymyksiä, ss. 72—73). H. P. Blavatsky kirjoittaa: „Ajatus on ainetta": ei tietysti kuitenkaan siinä merkityksessä kuin saksalainen materialisti Moleschott arvelee vakuuttaessaan, että 'ajatus on aineen liikettä' — joka lausunto on miltei verraton mielettömyys. Sielutieteelliset ja ruumiilliset tilat ovat sellaisinaan täydelleen toistensa vastakohtia. Mutta se ei vaikuta siihen ajatuskantaan, että jokainen ajatus fyysillisen seuralaisensa (aivojen muutoksen) keralla esiintyy ulkokohtaisessa — vaikka meille yläistillisesti ulkokohtaisessa — muodossa astralitasolla." (Salainen Oppi I s. 147). Me näemme, että teosofia noudattaa ajatustapaa, joka on sukua fenomenologialle, tälle nykyisin huomattavassa asemassa olevalle filosofiselle oppisuunnalle. Se tähdentää — tämä on sanottu suppeasti eikä millään tavoin tyhjentävästi — että hengen ja aineen, subjektin ja objektin, sisäkohtaisen ja ulkokohtaisen välinen abstraktinen vastakohta voitetaan absoluuttisessa jumaluudessa. Reaalisesti se sensijaan on jo voitettu ja voitetaan aikaa myöden siten, että „aine" esiintyy „henkeä rajoittavana", sen sisältönä, joka jatkuvasti laajenee ollakseen yleismaailmallisessa Logoksessa itse kosmellinen „Jumalanpoika", kaiken tajunnankehityksen äärettömänä päämääränä kuvastuva „täydellisyys". (Esim. tietopuolisesti „totuus sinään"). Mutta Jokipii esittää teosofian opetuksena oppia, jota *teosofia* nimenomaan vastustaa! (vrt. edelleen esim. S. O. I, ss. 147—148), ja vaikka hänen harhautumisensa syytä kenties osaksi on ollut Besantin ja arvatenkin erikoisesti Leadbeaterin esitystekniikka ja hänen perehtymättömytensä „Salaiseen Oppiin" (P. E:n „Christosophia peruskysymyksiä"-teoksen selvä esitys ei ole ollut hänen käytettävissään), tarjoaa se samalla räikeän esimerkin siitä, miten huonosti hän hallitsee aihetta, josta hän on tahtonut (?) luoda objektiivisen esityksen. Tämä arvostelumme on ankara, mutta meidän on jo tällä vaiheella pakko muodostaa se vielä ankarammaksi. *Jokipiin lähtökohta on kokonaan virheellinen.*

Teosofian oppi maailmansynnyistä ja alati läsnäolevasta jumaluudesta, joka kolminaisena ilmenee, ei ole spekulatiivis-rationalistinen, vaan empiris-metafyysillinen; se ei ole johdettu, vaan se on uskon ja tiedon kokemustosiasiä, jota on yritetty kuvata sellaisilla tavallisissa kokemusmaailmassa olevilla symbooleilla, että ne meissä herättävät sen intuitiivisen järjen, jolla välittömästi tajuamme kuvausten perustana olevan todellisuuden. Teosofian valkoinen, „eklektinen" suhtautuminen eri uskontojen ja filosofisten järjestelmien oppeihin on lähtöisin tästä yhtenäisestä peruskokemuksesta sekä tietoisuudesta, että kaikki aito metafysiikka, kuinka spekulatiivista se laadultaan lieneekin, on lähtöisin pintapuolisemmasta tai syvemmästä metafyysillisestä kokemuksesta ja siten kuvaa saman perustodellisuuden eri puolia. Metafyysiikka on tämän johdosta, aivoajattelumme käsitteitä käyttäessämme, kuten filosofian historiakin osoittaa, aina irratiionaalista päättyen n.s. aksiologioihin. „Äärellinen ei voi mitata äärettömyyttä", mutta jonkun metafyyllisen lauseman totuus voidaan *kokea*.

Jokipii kirjoittaa: „Näyttää siltä kuin teosofisella ajattelulla olisi heikon ja epävarman ajattelun yleinen tuntomerkki, että se monien väljäsenteen avulla ikäänkuin peittää itseltään probleeman jyrkkyyden ja onnistuu sen lopulta unohtamaan. Tämän tapainen ajattelu on mitä suurimmassa määrässä tunteenomaista ja alkeellista.” Tätä väitetä ei Jokipii, kuten saamme nähdä, kykene puolustamaan ainoallakaan kestäväällä tosiasialla, ja kun vertaamme sitä kaikessa mahtipontisuudessaan teoksessa ilmenneen ajattelun „voimaan ja terävyyteen”, niin meidän ikävä kyllä — täytyy hieman hymyillä. — (Jatkuu).

Sven Krohn.

Mitä muualla tiedetään

„Father Divinesta”, amerikkalaisesta neekeri-messiaasta, jonka väitetään edustavan Jumalan isä-prinsiippiä maan päällä, kerrotaan silloin tällöin sanomalehdistössä tarinoita, joista toiset saattavat olla autenttisia, toiset taas amerikkalaisittain väritettyjä. Viimeisimpiä juttuja hänestä on, että hän on päättänyt työlästyessään viranomaisten kanssa alituisesti synnytyin rettelöihin, tehdä kaikesta lopun „ihmeellä, joka tekee lopun kaikista ihmeistä”. Hän aikoo näet hävitä tullakseen taas takaisin „ehkä 1,900 vuoden kuluttua”.

Tämän päätöksen hän on tehnyt, kun tuomioistuin määräsi hänen maksettavakseen n. 20,000 dollaria kannattajille, jotka väittävät tulleensa petetyiksi. Divinen lainopillinen avustaja Arthur Madison selittää: „Divine on kuohuksissa. Hän on mielestään tullut liian aikaisin tähän kiittämättömään maailmaan. Hän aikoo nyt hävitä tästä maallisesta tullakseen takaisin myöhemmin. Hän on tehnyt kaiken lastensa hyväksi, mutta nyt alkavat jotkut kapinoida häntä vastaan.” — (Sv. Pr. n:o 192).

Viime huhtikuussa kirjoittelivat Amerikan lehdet runsaasti rikostapauksesta, jolla oli jokunverran yhteyttä Divinen piiriin. Muuatta John Huntia, Fatherin „enkeliä”, syytettiin sitä, että hän oli houkutellut mukaansa 17-vuotiaan tytön Delight Jewittin Los Angelesiin sillä lupauksella, että tämä synnyttäisi uuden vapahtajan; tytöstä näet piti tuleman uusi „Neitsyt Maar’ia”. Lehdissä oli kuvia asianosaisista, m.m. myös kuva erään hotellin vieraskirjasta, johon Hunt oli kirjoittanut nimekseen Jeesus Kristus ja tytön nimeksi Neitsyt Maar’ia. Tyttöä haastateltiin, ja hän kertoi heidän yhteisistä edesottamuksistaan, jotka eivät olleet erikoisemmin ylösrakentavia. Hunt esitettiin viettelijäksi ja tyttö viattomaksi uhriksi; jälkimmäisen herkkäuskoisuus oli ollut ilmelen, mutta jotakin samanlaista lienee myös ollut itse Huntin mielessä. — Kun tuomio sittemmin julistettiin, sanotaan Huntin sanoneen: „Kiitos, Isä.” Ja Father Divinen kannattajat olivat säestäneet: „Kiitos, Isä. Rauha. Se on ihmeellistä.”

Yllämainittu tapaus voi sattuä missä uskonnollisissa piireissä hyvänsä, ja niihin ovat välillisesti syyvät kaikki kirkot ja lahkot, jotka tulkinnoiltaan ovat mataloittaneet henkisen elämän totuudet, tehneet Jumalan armosta dogmin ja asettaneet ihmeet uskontoa kulmakiviksi elämän lakisiteisyyden asemesta. Ja millainen osuus lahkojen ja hurmahenkisyyden syntymisessä on persoonapalvelonalla, sen osoittaa kyllin hyvin kristikunnan historia. Sitä on myös Father Divine-kultissa.

New York Evening Journal kertoo huhtikuun 22 p:n numerossaan hänen vaimostaan, joka silloin oli salanimellä eräässä sairaalassa Kingstonissa, kuolemansairaana, muiden — ei miehensä — suorittaessa hänen sairaalalaskunsa. He olivat menneet naimisiin n. 15 vuotta sitten; Father Divinen

nimenä oli silloin Baker, ja hänen vaimonsa oli nimeltään Penninah Brown. He olivat tulleet toisensa jo silloin, kun Divine oli 10-vuotias; nyt hän on yli 60 vuotta vanha. Heidät vihittiin Maconissa, Ga., ja vastoin kaikkia huhuja Penninah oli hänen ainoa vaimonsa. He viettivät kiertelevää elämää Amerikan etelävaltioissa. He tulivat Newarkiin, missä Baker jo saarnasi katettujen pitöpöytien ääressä, ja sitten Sayvilleen, L. I., missä hänen vaimonsa, ehkä miehensä sanojen liikkuttamana, kumartui hänen eteensä ja nimitti häntä Jumalaksi. Lehti kertoo: „Hän piti tästä ajatuksesta, ja hän on siitä asti ollut Juma'a itselleen ja seuraajilleen, jotka ovat kulkeet kautta maailman istuakseen hänen jalkojensa juuressa.”

Penninah Baker, hänen ensimmäinen palvojansa, tuli sittemmin sairaksi, mutta ei tahtonut turvautua lääkäriin, vaan luuli parantuvansa uskollaan „Isään”. Tuskat eivät kuitenkaan lieentyneet, ja eräänä päivänä hän lähti Harlemista Bostoniin eräiden sikäläisten uskonveljiensä luokse käyttäen nyt lääkärin apua. Muuan ystävä suoritti hänen sairaalamaksunsa. Hän palasi Harlemiin, ja vaikka hänen terveytensä huonontui jatkuvasti, hän istui miehensä pitöpöydissä kuunnellen, kuinka Fatherin seuraajat esittivät todistuksiaan ihmeellisistä parantumisistaan. Uusi sairaus yllätti hänet, ja hän lähti erään ystävänsä avustamana sairaalaan Gosheniin, N. Y. Siellä saatu apu ei kestänyt kauan, ja viime marraskuun 8 p:nä hän meni benediktiinisairaalaan „Rouva Annie Brownin” nimellä. Hän ei ole ollut siellä yhtä mittaa. Sanomalehtireporterille sanottiin hänen elävää vielä korkeintaan kaksi kuukautta. Hänen laskunsa on maksanut „Uskollinen Mary”, Divinen lähin avustaja, joka nyt on „tehnyt kappinan” tätä vastaan ja selvitelty välejään m.m. radiohaastatteluin.

Vaikka tämä haastattelu onkin aiheutunut välien rikkoutumisesta, ja on siis sikäli hyökkäävä, siinä on kuitenkin mielenkiintoisia viitteitä tuon suunnan toimintaan ja siinä esitettyihin ajatuksiin. Suomennamme tähän siinä esitetyt kysymykset ja vastaukset.

Kysymys: Uskollinen Mary, miksi jätitte Isä Divinen?

Vastaus: Hän vaati minua luovuttamaan kaiken hänelle.

K.: Mitä on kaikki?

V.: Se koti, joka minulla on New Jerseyssä pikku lapsia varten, joita on noin sata, samoin kuin koti, jota pidän yllä W. 123 kadulla ja kaikki muut kodit, joita on noin kuusi New Yorkin kaupungissa.

K.: Mitä nämä kodit ovat?

V.: Nämä kodit ovat kuningaskunnan (kingdom) laajentumia, ja niitä käytettiin monien seuraajien majoittamiseen joilla ei ollut itsellään kotia. Ne, jotka pystyivät maksamaan täysihoidostaan, tekivät sen, maksaen n. 5 dollaria viikossa, mihin sisältyivät ateriat. Ne, jotka ovat vanhoja ja heikkoja eivätkä tehneet työtä, saivat huoneensa ja ruokansa maksutta. Myimme myös aterioita seuraajille samoin kuin ulkopuolisille 10—15 sentistä aterialta.

K.: Mistä asti olette antaneet vapaita aterioita niille, jotka eivät voineet maksaa?

V.: Vuodesta 1932 alkaen, jona vuonna minä ruokin 96,000 maksutta, ja siitä asti olen joka vuosi ruokkinut enemmän kuin silloin, mutta en ole pitänyt kirjaa ihmisten lukumäärästä.

K.: Kuinka monta seuraajaa Isä Divinellä on New Yorkissa?

V.: Hänellä oli noin kahdeksan tai yhdeksän tuhatta, mutta osa heistä on eronnut tultuaan ymmärtämään salaisuuden niinkuin minäkin.

K.: Mikä on tämä Isä Divinen salaisuus?

V.: Salaisuus on, että Isä Divinellä on lumoamiskyky (fascination) ihmisiin nähden, ja hän tiesi minun tietävän, että hän ei osannut tehdä niitä tekoja, joita hän väitti voivansa tehdä.

K.: No niin, Mary, kuinka hän käytti tätä vaikutustaan seuraajiinsa nähden?

V.: Jos teillä esimerkiksi oli päänsärkyä, ja se parantui, hän sai teidät uskomaan, että hän oli sen parantanut, ja yksinkertainen ihminen kertoi muille ihmisille, ja tällä tavalla hänen vaikutuksensa levisi.

K.: Väitättkö, että teillä on joitakin yliluonnollisia voimia?

V.: Ei, en väitä, vaan usko, joka minulla on Jumalaan, Jumalaan itsensäni, joka on jokaisessa eikä ole lihan jumala, joka käy ympäriinsä niinkuin kuka ihminen tahansa, hän on se Jumala, joka auttaa minua auttaamaan jokaista. Jumala minussa itsessäni ja muissa olisi oikein yhteydessä tosi Jumalan kanssa ja auttaisi meitä parantamaan itsemme. Jos jokainen pääsisi rehellisesti Jumalan yhteyteen, niinkuin minä pääsin, he saavat samat tulokset kuin Isä Divinen lupaamat maksamatta rahaa hänelle tai jollekulle muulle, joka tällaista lupaa.

K.: Ajatteletko, että Isä Divine hyötyi kohtuuttomasti seuraajiensa kustannuksella heidän uskoessaan hänen voimiinsa?

V.: Kyllä, hän hyötyi.

K.: Uskotteko Isä Divinen hyötynneä henkilökohtaisesti muiden ihmisten onnettomuuksista?

V.: Kyllä, hän on aivan varmasti hyötynyt.

K.: Onko Isä Divine milloinkaan jakanut näitä tuloja teidän kanssanne?

V.: Ei, ei ole, mutta minä jaoin muiden kanssa, mitä hyvänsä minulla olikin.

K.: Arveletteko, että Isä Divine menettää seuraajansa?

V.: Kyllä, uskon, että hän ne menettää. Kestää jonkun aikaa, ennenkuin ihmiset näkevät hänen lävitseen, sillä kuinka ihmiset luottaisivat, kun hän pettää heidän uskonsa Jumalaa.

K.: Tämän päivän Evening Journalissa on kertomus, että Äiti Divine kuolee hoidon puutteesta. Onko se totta?

V.: On totta, että hän on kuolemaisillaan, ja Isä Divine on laiminlyönyt hänet, mutta minä pidän hänestä huolta niin hyvin kuin voin. Ellei ryhdytä joihinkin toimenpiteisiin, jotka saavat Isä Divinen huolehtimaan vaimostaan, hän joutuu kärsimään enemmän, sillä Isä Divine otti kaikki rahani, enkä voi enää huolehtia Äiti Divinestä.

K.: Kuinka kauan olette pitänyt hänestä huolta?

V.: Noin kaksi vuotta. Sijoitin hänet kahteen yksityissairaalaan ja hyvien tohtorien hoitoon.

K.: Miltä teistä tuntuu nyt kun olette jättänyt Isä Divinen „kuningaskunnan“?

V.: Minusta tuntuu samalta kuin aikaisemminkin, vain paremmalta, koska olen vapaa hänestä ja olen löytänyt Jumalan sisimmästäni.

J. Ptn.

Tien varrelta

P. E:n äskettäin julkaistusta „Christosophia peruskysymyksiä“-teoksen I osasta („Jumala ja luominen“) sanoi taannoin muuan järjestöömme kuulumaton kirjallisuutemme ystävä:

„Tätä kirjaa lukiessaa toivoo, että se kestäisi kauemmin lukea. Se loppuu liian pian. — Kun nyt saisitte sitä paljon myydyksi, niin että voisitte julkaista jatkoa.“

Loppuhuomautus oli oikea. Tämän kirjan myynnistä riippuu, kuinka pian Ruusu-Ristin Kirjallisuusseura saa julkisuuteen toiseksi osaksi ilmoitetun „*Jeesus Kristus*”-teoksen. Tämä tulee käsittelemään Jeesuksen Kristuksen arvoituksen ohella eräitä teosofisen liikkeen keskeisimpiä kysymyksiä.

Muistakaamme: Sanan mahti Suomen voima!

Helsingin Ruusu-Ristin julkiset esitelmät alkavat sunnuntaina syyskuun 26 p:nä klo 12. Saman päivän iltana on syyskauden ensimmäinen yleisöjuhla. — Esitelmät alotetaan kolmella P. E:n esitelmällä, jotka käsittelevät Ruusu-Ristin tehtävää ja uskonpuhdistusta.

Akseli Tolan „Asarian” ensi-ilta on Kansallisteatterissa todennäköisesti lokak. 6. p:nä; toinen esitys on 8. p:nä ja kolmas Aleksis Kiven päivänä, lokak. 10:nä.

„**Teosofisen Seuran Suomen Osaston**” — aikaisemman Suomen Teosofisen Seuran — perustamisesta on t.k. 15 p:nä tullut kuluneeksi 30 vuotta.

Jo v. 1891 olivat ensimmäiset suomalaiset teosofit liittyneet Ruotsin T. S:aan, ja 1894 oli lokak. 14 p:nä perustettu yksityinen „Helsingin teosofinen yhdistys”; seuraavana vuonna perustettiin Hankoon epävirallinen paikallisyhdistys. V. 1896 ryhdyttiin Helsingissä perustamaan teosofista kirjastoa, ja se avattiin v. 1897 tammikuun 10 p:nä nimellä „Teosofiska Biblioteket i Helsingfors”. Kirjasto tuli nopeasti elpyvän teosofisen toiminnan keskeiseksi, samana vuonna perustetaan näet myös joulukuun 11 p:nä „teosofinen keskusteluseura” Helsingin. V. 1900 sai Viipuri teosofisen lainakirjaston. Lokakuussa 1902 perustettiin „Valon äärit”-niminen komitea suomenkielistä teosofista kirjallisuutta hankkimaan. Suomalaisen osaston perustaminen päätettiin marraskuussa 1906.

Niin varhain kuin v. 1897 esiintyi teosofisena puhujana nuori *Pekka Ervast*, jonka työn alkamisesta sis tänä vuonna on tullut kuluneeksi 40 vuotta. Hän käytti ensi ruotsia, mutta myöhemmin tietääksemme vuodesta 1901 alkaen, etupäässä suomea. V. 1897 hän myös alkoi julkisuudessa esiintyä teosofisena kirjailijana, ja kun Suomeen perustettiin Adyarin T. S:n osasto, hän oli julkaissut — sanomalehtikirjoituksia lukuunottamatta — ainakin 13 *itsenäistä* teosta, joista kahdesta oli tuohon mennessä ilmestynyt kaksi painosta, sekä lisäksi 3 suomennosta. Muita teosofisia tai niihin luettuja teoksia oli ilmestynyt 12, joista vain kaksi oli muiden suomalaisten teosofien kirjoittamia. „Omatunto”, Suomen ensimmäinen teosofinen lehti julkaisi ensimmäisen numeronsa toukokuussa 1905; vuodesta 1908 alkaen se käytti „Tietäjän” nimeä jatkuen Ruusu-Ristin perustamisen jälkeä, niinkuin tiedetään, v. 1921:n alusta „Ruusu-Ristinä”.

60 vuotta täyttää ensi lokakuun 8 p:nä Ruusu-Ristin Neuvoston jäsen rouva *Kyllikki Aspelin-Ignatius*. Rva Aspelin-Ignatius on lähes 30 vuoden kuluessa erinomaisella kielitaidollaan suuresti auttanut Suomen teosofista liikettä suomentamalla teosofia ja okkultisluontoisia teoksia, m.m. „Viisaudenmestarien kirjeitä”; myöskin „Tietäjän” ja „Ruusu-Ristin” vuosikerroissa on runsaasti hänen kynänsä tuotteita, alkuperäisiä ja suomennoksia. Teosofisen uransa alusta asti Aspelin-Ignatius on tuntenut vetäymystä Suomen kalvealaisen perinnön tutkimiseen mistä yhtenä opetuskeskenä mainittakoon hänen osanottonsa „Marjatan renkaan” toimintaan; hänen suomaalainen hengeiläätunsa vaikutti varmaan osaltaan siihen, että hän liittyi siihen teosofien joukkoon, joka P. E:n työn merkityksen ymmärtäen antoi hänelle apuaan ja tukeaan, kun Ruusu-Risti perustettiin. Sielultaan nuorekkaana ja pirteänä rva Aspelin-Ignatius on uskollisesti osallistunut Ruusu-Ristin toimintaan, m.m. pitämällä esitelmää Helsingissä. — Sydämeilliset onnentoivotukset uutteralle työntekijälle!

Lokakuun jäsenmaksuista pyytää Rahastonhoitaja meitä huomauttamaan.

Ruusu - Ristin Talorahasto

työskentelee
tulevaisuutta varten.

*Liittykää jäseniksi
tai tehkää tilapäisiä
lahjoituksia!*

Jäsenten säännölliset
tilityspäivät ovat
1/1, 1/4, 1/8 ja 1/10.

Talorahaston hoitaja:
Yrjö V. Rimpä, Helsinki,
Luotsikatu 12 A. 12

*19. vuosisadan ihmeellisin teos
H. P. Blavatskyn*

SALAINEN OPPI

ilmestyy suomeksi.

Teosofisen Seuran

julkaisema aikakauslehti

TEOSOFI

jatkaa joka numerossaan Salai-
sen Opin suomennosta. Teosofi
voidaan tilata maan kaikista
kirjakaupoista, postikonttoreista
ja T. S:n taloudenhoitajalta.
Osoite: Signe Rosvall, Helsinki,
Kirkkokatu 14. Tilaushinta (ko-
timaassa) 40 mk. v:kerta.

PUHELIN 216

HYVINKÄÄN KIRJAPAINO OSAKEYHTIÖ

HYVINKÄÄ

Suorittaa ensiluokkaisesti
kaikkia kirjapainoalaan kuu-
livia tehtäviä. Tiedustakaa
hintojamme.

Ostakaa paita,

jota

**Olli, Tiitus,
Iso-Keisari,
Valentin**

y.m.

kiittävät.

Patentoidut erikoisuudet.

RUUSU-RISTI-JÄRJESTÖ

Perustaja-Johtaja: PEKKA ERVAST

Johtaja: Rouva Hilda Pihlajamäki, os. Helsinki, Mariank. 28 B.
Hallituksen varapuheenjohtaja: fil. toht. Eino Krohn, os. Helsinki, Maneesinkatu 2 A.

Sihtööri: fil. maist. U. J. Pore, os. Helsinki, Maneesinkatu 4 a A 12.

Rahastonhoitaja: Herra Waldemar Kaade, os. Helsinki, Oikokatu 15 A 18.

Ruus-Risti perustettiin Helsingissä marraskuun 14 p:nä 1920. Sen tarkoitus selviää seuraavasta ohjelmasta:

1) Ruusu-Risti on totuudenetsijain järjestö, jonka jäsenet tunnustaan kaikkien ihmisten veljeyden katsomatta rotuun, väriin, kansallisuuteen, uskontunnustukseen, yhteiskunnalliseen asemaan, sukupuoleen tai muihin ulkonaisiin rajoituksiin, osoittavat toisilleen mitä suurinta suvaitsevaisuutta ja ymmärtämystä sekä pitävät totuutta korkeampana kaikkia uskontoja.

2) Ruusu-Risti on vapaan ajattelun pyhäkkö, jonka jäsenet etsivät totuuden ydintä, salaista jumalviisautta, mikä piilee kaikkien aikain uskonnoissa, mytologioissa, filosofisissa ja tieteellisissä järjestelmissä.

3) Ruusu-Risti on renkaana ihmisten näkymättömässä veljeyden kunnassa ja sen jäsenet etsivät ikuiseen elämään vievää tietä, joka kasvattaa ja kehittää ihmisessä veljeyden henkeä.

Ohjelmansa nojalla Ruusu-Risti kuuluu H. P. Blavatskyn v. 1875 alkuunpanemaan yleismaailmalliseen teosofiseen liikkeeseen.

Ruus-Ristin jäsenet ovat irtto-, ryhmä- ja looshijäseniä. *Irttojäsenten pyrkiä kääntyy suoraan, ryhmäjäseneksi pyrkiä paikallisryhmän välityksellä Ruusu-Ristin Johtajan rouva Hilda Pihlajamäen puoleen, os. Helsinki, Mariank. 28 B.*

Looshityö on järjestetty seremonialliselle pohjalle, ja looshijäseneksi saattaa Ruusu-Ristin jäsen pyrkiä asianmukaisilla suosituksilla.

Ruus-Ristin jäsenmaksut ovat määrältään vapaaehtoisia. Jäsenten toivotaan tuovan antimensa kolme kertaa vuodessa: maalisi- ja lokakuun kuluessa sekä vuosikokouksen aikana. Jäsenmaksut vastaanottaa rahastonhoitaja herra Waldemar Kaade, os. Helsinki, Oikokatu 15 A 18.

Vuosikokous pidetään keväällä, siinä uudet jäsenet juhlallisesti vastaanotetaan, vihitään, sekä asetetaan oikeuksiinsa ja velvollisuuksiinsa (installoidaan).

Installoidut jäsenet ovat oikeutetut pyrkimään Ruusu-Ristin Looshijäseniksi.

RUUSU-RISTI

TOTUUDENETSIJÄIN AIKAKAUSKIRJA

TIETÄJÄ, PERUST. 1905

PERUSTAJA: PEKKA ERVAST

TOIMITTAJA: EINO KROHN

SISÄLLYS:

Esoterismi	259
Vanhan Tobian rukous	260
Toimittajalta	261
Toimitussihteeriltä	263
Rudolf Steiner vastaa kysymyksiin	271
„Ave Maria”	274
Rauhan Tempelli	275
Akseli Tolani Asaria	277
Syksy	278
Kirjallisuutta	279
Mitä muualla tiedetään	284
Tien varrelta	291

RUUSU-RISTI

Totuudenetsijän aikakauskirja — Suomen vanhin teosofinen lehti.
Toimitus: *Eino Krohn* (vastaava), *Jorma Partanen* (toimitussiht.).
Julkaisija: Ruusuristin Kirjallisuusseura r.y.

RUUSU-RISTI ilmestyy 10 kertaa vuodessa, sisältäen vähintään 320 tekstisivua.

RUUSU-RISTIN toimitukselle tulevat kirjoitukset, kysymykset, uutiset y.m. ovat lähetettävät fil. toht. Eino Krohnille, os. Helsinki, Maneesink. 2 a C, tai fil. maist. Jorma Partaselle, os. Helsinki, Väinämöisenkatu 5.

RUUSU-RISTIN kirjoituksia saa lainata sillä ehdolla, että lähde tarkasti mainitaan. Sarjakirjoituksia ei saa lainata.

RUUSU-RISTIN tilaushinta on koko vuodelta Smk. 50: —, ulkomailla doll. 2: —. Yksityisnumeron hinta on postivapaasti lähetettynä Smk. 10: — tai 50 c.

RUUSU-RISTIN tilauksia ottavat vastaan postikonttorit, asiamiehet sekä aikakauskirjan taloudenhoitaja, hra *Waldemar Kaade*, os. Helsinki, Oikokatu 15 A 18.

Asiamiehille myönnetään 10 pros., kun vähintään kolme tilausta tehdään. Tilausraha on maksettava etukäteen.

Ruusuristin Kirjallisuusseura r.y.

Kaikkea ruusuristiläistä ja teosofista kirjallisuutta haluttaessa voidaan kääntyä Ruusuristin Kirjallisuusseuran toimiston puoleen os. Helsinki, Meritullinkatu 33, ovi 2, puh. 23 609 (toimisto) ja 24 430 (toimitusjohtaja).

Toivo Orma

Kelloseppä

Iso Roobertink. 1. Puh. 38302

Ostamalla uuden tai korjauttamalla vanhan kellon meillä tulette aina olemaan tyytyväinen

Kihla- ja kivisormuksia sekä hopeaa edullisesti.

Yli 10 v. kokemus Pariisissa ja New Yorkin parhaissa liikkeissä ensimmäisenä pienten kellojen korjaajana.

Sairasaputoimisto ja Opas

Salve

Helsinki. Vuorik. 5. P. 24364.

Palvelee yleisöä ant. sairaspua koteihin, opastaen potil. lääkäreille ja sairaaloihin, noutaen ne asemalta eri pyynnöstä. Hyvä koti lääkärihoitoon saapuville ja toipuville.

Alppiaurinkoa, sähköhoitoa ja hierontaa annetaan.

R U U S U - R I S T I

TOTUUDENETSIJÄIN AIKAKAUSKIRJA

TIETÄJÄ, perust. 1905

Esoterismi

Lupasin puhua myös esoterismista yleensä. Mitä se on?

Esoterismi on menetelmä eli työtapa, joka ottaa huomioon sen luonnonlain, jota hebrealaiskirje kuvaa sanoilla: „Mutta usko on vahva uskallus niihin, joita toivotaan, eikä näkymättömistä epäile”. Tämä on huono suomennos; tekstin mukaan pitäisi kuulua: „Mutta usko on toivottavien asiain aineellinen perusta”, sillä lause on kreikaksi *esti de pistis elpitsomenoon hypostasis* ja latinaksi *est autem fides sperandarum substantia rerum* ja esim. englanniksi *faith is the substance of things hoped for* (katso Tietäjä 1910, siv. 76, jossa olen tätä selittänyt).

Esoterismi on nyt työskentelyä tällä uskolla, joka on „toivottavien asiain aineellinen perusta”, ja se merkitsee, että esoterismissa ymmärretään, että se mikä on näkyväisissä, on ensin ollut näkymättömissä („eikä epäile näkymättömistä”), että aate mikä maailmassa toteutuu, on ensin toteutettu ajatuksessa. Esoterismi ottaa tietoisesti huomioon luonnonlain, jota kaikki ihmiset noudattavat. Kun aiotaan rakentaa taloa, ajatellaan se ensin valmiiksi „mielikuvituksessa” ja tehdään piirustukset — ei kukaan järkevä ihminen ryhdy rakentamaan, ennenkuin hän on piirustuksia ajatellut.

Esoterismi on siis sitä, että asia toteutetaan ajatuksessa ennenkuin se pudotetaan fyysilliseen maailmaan. Esoteristi on ihminen, joka uupumatta ajattelee ja mietiskelee määrättyä toivottavaa ihannetta, jotta se saattaisi toteutua näkyväisessä maailmassa.

Esoterismi ottaa huomioon myös toisen luonnonlain: *concordia res parvae crescunt* eli yhteistyöllä saadaan suuria aikaan. Kun tahdotaan jotain ihannetta toteuttaa, on monen samanmielisen yhteistyö mietiskelyn avulla paljon, paljon voimakkaampi kuin voimakkaankin yksilön. Ymmärretään

hän kirkoissa ja lahkoissakin yhteisen rukouksen suurta voimaa!

Jos siis ihmisiä liittyy yhteen määrättyinä aikoina ja samalla tavalla ajattelemaan määrättyä ihannetta ja sen toteuttamista, on tämä esoteerista työskentelyä. Kun teosofit tällä tavalla ajattelevat esim. teosofisten aatteiden leviämistä, harjoittavat he teosofista esoterismia.

Pekka Ervast
(„Tietäjä”, 1912, ss. 311—312).

Akseli Tola:

Vanhan Tobian rukous

HERRA! SINÄ OLET VAKAA.
HURSKAAT SILMÄS AINA VALVOO
SIELTÄ TAIVAITTESI TAKAA,
KUKA OIKEIN SUA PALVOO.

HERRA! VÄHÄÄN MINÄ RIITIN.
SENTÄÄN TAHTO MULLA PARHAIN
PALVELLA SUA MYÖHÄÄN, VARHAIN.
KAIKESTA SUA, HERRA, KIITIN.

VASTOIN KÄSKYJÄSI MILLOIN
AJATUKSIN, TEOIN, TOIMIN:
RIKOIN TAHTOMATTA SILLOIN,
EREHTYEN, HEIKOIN VOIMIN.

MITÄ SYNNIKSENI LUET,
HERRA, MULLE ANTEEKSI ANNAT? —
SINÄ HORJUVAISTA TUET,
SITTEN ARMOHELMAAS KANNAT!

YKSI HARRAS PYYNTÖ MULLA.
SE ON, HERRA, VIIMEISENI:
MINUN SUO JO LUOKSES TULLA,
PÄÄSTÄ RAUHAAN SYDÄMENI!

„Asaria”, I näytös.

Toimittajalta

On sanottu, että taivasten valtakunta on lähellä lapsia. Samaa voimme tavallaan sanoa taiteilijoista ja runoilijoista. Hekin, samoin kuin lapset, ovat avonaisempia ja ennakkoluulottomampia kuin jokapäiväiset ihmiset. Sentähden he joutuvat niin usein kosketuksiin hengen näkymättömän maailman kanssa, etsivät sitä, mitä ei koi syö eikä ruoste raiskaa, ja kaipaavat elämänarvoja, jotka ovat kestäviä ja pysyviä. Teosofia ja mystiikka ovat heitä lähellä, sillä heidän pyrkimyksensä on päästä elämykselliseen tietoon olemassaolosta eikä ainoastaan käsitteelliseen ja nimittelevään selvyyteen. Olen ennenkin tässä paikassa huomauttanut taiteilijoiden ja varsinkin runoilijoiden ja kirjailijoiden vetäytyksestä teosofiaan ja mystiikkaan ja kertonut joitakin esimerkkejä. Vastikään olen tutustunut teokseen, joka antaa oivallisen esimerkin tästä samasta asiasta, Olle Holmbergin teokseen „Frödingin mystikka” (Frödings mystik).

Olen kyllä aina tiennyt, että suuri ruotsalainen runoilija Gustav Fröding oli mystikko ja lähellä teosofiaa, mutta en ole ennen tiennyt, että hänen suhteensa nimenomaan teosofiaan on ollut niin läheinen. Holmbergin kirjasta huomaamme, että teosofia ei ole ollut Frödingille vain pelkkä satunnainen harrastus, joka kiinnosti häntä erikoisuutensa vuoksi, vaan se oli hänen suuri auttajansa taistelussa elämänselvyyteen. Kodin synkkä vanhatestamentillinen lapsuuden usko oli kuin uhkaava demooni ajanassa häntä harmoonisempaan elämännäkemykseen. Tällaisen antoi teosofia, ja sitä vahvisti ja omalla tavallaan syvensi kahden suuren ajattelijan, Tolstoin ja Nietzschen, elämänfilosofia, joiden kaksi hyvin erilaista tietä Fröding yritti pitkin koko elämänsä yhdistää siinä kuitenkin onnistumatta.

Jo vuonna 1889 Fröding osoittaa kirjeissään sisarelleen Cecilia Frödingille olevansa perehtynyt teosofiseen terminologiaan, ja toukokuussa 1891 hän esittää Mauritz Hellbergille kantansa tällaisista asioista:

„Nuo swedenborgilaiset ja spiritistiset hommat tunnen sangen hyvin, ja niissä lienee paljon ajateltavaa . . . Myöskin madame Blavatskyn teosofia on kiinnostanut minua. Hänen ihmeissään näkyy olevan jokin epäselvyys (hake), mutta minusta näyttää, että hän todella on saanut käsiinsä esoteerisen opin, jonka alkuperä on vanha — petkuttaja ja fantastinen ihminen ei voi valehdella kokoon mitään niin järjestelmäl-

listä ja suurenmoista. On todella mahdollista, että se on Gautama-Buddhan salainen oppi, ja se miellyttää minua kovasti sekä runollisesti että loogillisesti”.

Teosofisen kautensa alkuaikoina Fröding kuitenkin tuntee jollakin tavoin suuren voimattomuutensa elämän probleemien edessä. Runossaan „Kirja” hän kuvittelee tähtitaivasta kirjana täynnä muinaishebrealaista raamatunkirjoitusta:

„Siinä on luettavana sukukuntamme kevästä.

Syntymme arvoitus on siinä selitetty.

Siinä on lääkettä suruilleme ja haavoillemme.

Kysymykseemme: miksi? mihin? on siinä vastattu.

Siinä kerrotaan erämaasta johtavasta tiestä.

Siinä on kerrottu maasta, jossa hunaja vuotaa.

Mutta kieli on meille tuntematon. Sokeasti tuijotamme
hämäriin lukuihin, me portin läpi pyrkijät.

Me harjoittelemme, yrittelemme, änkytämme:
kielemme ei taivu, oi Elohim!

Me tavailemme merkityksettömästi, raskaasti,
Lamma, rageschu — gojim.”

Mutta Fröding löysi kerran muinaiskirjoituksen ratkaisun. Hänellä oli elämys, jossa hän tunsu saavansa selvyuden elämänarvoitukseen. „Olen löytänyt maailmanuskonnon”, hän kirjoittaa riemukkaasti sisarelleen. Mutta muutaman vuoden kuluttua hän äkkiä kadottaa näkemyksensä, ja hänen on pakko alkaa uudestaan etsiminen.

Holmberg kertoo, miten teosofia pariin otteeseen 1890-luvulla voimakkaasti innosti Frödingiä, jolla oli paljon yli-aistillisia kokemuksia. Näitä teosofia kykeni selittämään. Mutta ennenkaikkea on muistettava Frödingin teosofisen innoituksen vaikutus hänen runouteensa. Runossa „Tahtoisin olla Intian maassa” (Jag ville jag vore i India land) hän kertoo teosofiseen henkeen vihkimyksestään salaiseen oppiin, karmasta, akashasta, sielujen tuhatvuotisesta matkasta. Mutta syvin on varmaankin hänen Gral-satunsa (Sagan om Gral), joka kuvaa Kristus-prinsiipin pelastavaa voimaa. Frödingin runoutteen on muuten erikoisesti vaikuttanut Blavatskyn monaadioppi, jonka yhdenmukaisuus Leibnitzin vastaavan opin kanssa on myöskin Holmbergin tiedossa. Yleensä on mieluisaa huomata se asiallisuus ja perehtyneisyys, jolla Holmberg käsittelee teosofisia kysymyksiä. Täten hänen tutkimuksensa todella muodostuu antoisaksi ja Frödingin teosofiaa valaisevaksi.

Me ruusuristiläiset olemme iloinneet siitä suuresta menestyksestä, joka on tullut Akseli Tolan osaksi hänen suuren, palkitun näytelmänsä ensi-iltana t.k. 6 p:nä. Toisessa kohdassa lehteämme on tarkempi selostus tästä merkillisestä draamasta ja sen esittämisestä Kansallisteatterin palkeilla. Oli erikoisen miellyttävää lukea Akseli Tolan vaatimattomat sanat siinä haastattelussa, joka oli julkaistu kaupunkimme ruotsinkielisessä aamulehdessä. On todella lämmittävää, ettei Tola, kuten niin monet ihmiset, menestyksensä hetkenä, unohda „köyhiä sukulaisiaan”, vaan lausuu vilpittömät kiitoksensa Hilda ja Aapo Pihlajamäelle ja Ruusu-Ristille, jotka hänen sanojensa mukaan ovat estäneet häntä sielullisesti „tukehtumasta”.

Toimitussihteeriltä

43

Japani, tuo kauko-Idän nuori suurvalta, on sotaisalla esiintymisellään viime aikoina antanut poliittiselle maailmalle aihetta mitä erilaisimpiin arviointeihin ja tulkintoihin. Uskontojenkin tutkijalle Japani tarjoaa ainehistoa, joka ei ainoastaan ole historiallisesti opettavaa, vaan joka samalla — edustaessaan Japanin kansassa vaikuttavia sielullis-henkisiä tekijöitä — pakottaa tutkijan itsekseen arvailemaan, millaisia ovat ne tulevien vuosikymmenien ja vuosisatojen sivistysmuodot, joihin nuo tekijät saattavat Japanin ja muut kansat, joiden kosketuksiin se joutuu. Japanin valtiollista laajentumiskykyä tuskin voivat kieltää sen vastustajatkaan; odottamattomalta saattaa tuntua olettamus, että se valtaansa laajentaessaan voisi vaikuttaa myös maapallon „läntisen puoliskon” uskonnollisiin „voimasuhteisiin”.

Ensimmäiset eurooppalaiset lähetyssaarnaajat — roomalaiskatolilaiset jesuiitat — saapuivat Japaniin jo 1500-luvulla, mutta heidän vaikutuksensa oli lyhytaikainen. Noin v:sta 1640 alkaen v:een 1853 saakka Japani eli länsimaista eristäytyneenä. Vasta kahdeksankymmentä vuotta Japani siis on ollut länsimaiden yhteydessä, ja kuitenkin se on tuona aikana kyennyt omaksumaan itselleen Euroopan ja Amerikan ulkonaisen sivistyksen kaikki saavutukset, vieläpä kehittämään-

kin niitä. Viime vuosisadan loppupuolella tulvivat erilaiset kristilliset suunnat Japaniin, ja niiden tunnustajille taattiin uskonvapaus; innokkaasta lähetystyöstä huolimatta Japani ei kuitenkaan ole tullut kristityksi, eikä tästä liene suuriakaan toiveita olemassa. Joku Kagawan kaltainen kristitty on poikkeus; itse asiassa hän voisi harjoittaa kristillistä lähetystyötä länsimailla.

Ennen kuin Japani avautui länsimaiselle kulttuurille, se oli jo ennättänyt omaksua kiinalaisen sivistyksen, ja sitä tietä se oli saanut Kungfutsen koulukunnan opit, samaten Laotsen ja Tshuangtsen mystiikan; Kiinan ja Korean kautta välitettyä se myös oli 500-luvulla j. Kr. saanut buddhalaisuuden ja kehittänyt siitä useita lahkoja. Näistä vieraista uskonnollisista vaikutuksista huolimatta Japani on kansakuntana pysynyt uskollisena vanhalle esi-buddhalaiselle uskonnolle, shintolle.

Shinto, „jumalien tie”, on perusolemuksestaan eräänlaista animismia; sen keskeisimpänä piirteenä on vainajien henkien kunnioittaminen, mikä perustuu voimakkaasti tunnettuihin ja moraalisesti määrääviin perhe- ja heimosuhteisiin. Animistisena uskontomuotona shinto siis on sukua m.m. suomalaisten vainajienpalvonnalle. Erikoisesti japanilaista siinä on koko kansakunnan käsittäminen yhdeksi suureksi perheeksi, jonka pää on Amaterasu-auringonjumalattaresta polveutunut keisari. Enemmän kuin mikään muu uskonto shinto edustaa japanilaisille heidän kansallista yhteenkuuluvaisuuttaan.

Nykyinen shinto ei kuitenkaan ole aivan alkukantaista. Keisarivallan lujittumista näet seurasi viime vuosisadan lopulla — vuosiluvuksi mainitaan 1868 — shintoismin uskonpuhdistus, jolloin se liitettiin entistä kiinteämmin valtion yhteyteen. Buddhalaisuus, joka oli yleensä saanut levitä häiriytymättä maassa, koki tällöin jonkun verran vainoa kansallisen uskonnon puhdistajien taholta. Sorto kesti kuitenkin vertaten lyhyen ajan, sillä jo v. 1889 taattiin uudessa perustuslaissa uskonnonvapaus.

Tämä aiheutti uuden pulman: kuinka korostaa valtion uskonnon, shinton, erikoisasemaa, jos se laissa esiintyy muiden vertaisena uskontomuotona? Tämä tasa-arvoisuushan merkitsi shinton arvon heikentämistä, ja kuitenkin sen piti olla jokaisen kansalaisen uskontona. Vain yksi keino oli mahdollinen: poistaa shintoismi kokonaan uskontojen joukosta ja säilyttää sen erikoisasema julistamalla se kaikkien uskontojen yläpuolella olevaksi. Näin tehtiinkin: virallisesti julistettiin,

että shintoismi ei ole uskonto, vaan jokaista japanilaista koskeva kansalaisvelvollisuus.

Tämän määräyksen vaikutus näkyi siinä, että v. 1900 lakkautettiin „pyhäkköjen ja temppelien” virasto, jolle oli kuulunut sekä shintoistisen että buddhalaisen uskonnonharjoituksen valvonta. Sen sijaan perustettiin kaksi aivan erillistä virastoa, toinen „pyhäkköjä”, s.o. shintoismia varten, toinen „uskontoja”, s.o. buddhalaisuutta, kristinuskkoa y.m. uskontoja varten. V. 1913 uskontojen virasto liitettiin opetusministeriöön, ja pyhäkköjen virasto tuli toimimaan sisäasiainministeriön alaisena laitoksena. Shintoismi säilyi näistä toimenpiteistä huolimatta kansallisena uskontona, mutta niillä oli saatu aikaan se, mihin oli pyrittykin: valtion etujen mukaisen kansallisen uskonnon erikoisaseman säilyminen.

Yllä esitetyt viitteet Japanin uskonnolliseen kehitykseen voivat ehkä antaa meille vertailukohtia seurattessamme Euroopan nykyaikaisen uskonnollisen elämän vaiheita ja kysyessämme itseltämme, millaiseksi tulee muodostumaan uskonnollinen elämä Venäjällä, Saksassa, Italiassa — maissa, joissa valtion merkitystä on viime vuosina tehostettu — ja edelleen muissa nimellisesti kristityissä maissa. Ajan merkit osoittavat, että uskonnollisen elämän alalla ovat suuret muutokset odotettavissa. Millaista osaa tulee tällöin esittämään elpyvä kansallishenki, ja millaiseksi tulee sen suhde kristinuskoon muodostumaan?

*

Japanin uskonnonvapauslaki on länsimaalainen siinäkin, että se kieltää sellaisen uskonnonharjoituksen, joka rikkoo hyviä tapoja vastaan, tai joka on ristiriidassa valtion lakien kanssa. Niinpä on mormonismi Japanissa kielletty, arvattavasti siksi, että se ei ole sopusoinnussa hyvien tapojen kanssa.

Oomoto (suom. „iso alku”), josta v. 1927 oli aikakauskirjamme 10. n:ossa Toimittajalta-osastossa nimim. L. S:n kiittävä kirjoitus, lakkautettiin pari vuotta sitten sen nojalla, että se organisatiollaan soti valtion yhtenäisyyttä vastaan: sen johtaja Degutshi näet vaati kannattajiltaan ehdotonta kuuliaisuutta omalle persoonalleen. Lakkautusmääräys on siis helposti ymmärrettävissä. Oomoton syntyhistoria on mielenkiintoinen, mutta jätämme sen mahdollisesti toiste esitettäväksi. Sensijaan kiinnitämme huomiomme uskontoon, jonka leviämisestä Japanissa ei yleensä olla perillä — *islamiin*. Tätä

valaisee erittäin pätevästi norjalaisen „Samtiden”-aikakauskirjan 7. n:ossa julkaistu komendööri Sven Oppegaardin kirjoitus, mitä seuraavassa selostamme.

Maailmansodan jälkeen islamin asema oli heikonlainen. Kemal Atatürk lopetti vanhan turkkilaisen sultanaatin ja lakkautti islamille tärkeän kalifaatin; islaminuskoisia oli sodan aikana taistellut kumpaisellakin puolella, jonka vuoksi uskonnolliset yhdyssiteet olivat höltyneet. Kalifaatin sijaan perustettiin kuitenkin Intiaan yhteisiä etuja hoitamaan islamilainen komitea, ja turkkilaisten, syyrialaiden, venäläisten ja mandshuralaisten muhamettilaisten kesken perustettiin liitto edistämään islamin levittämistä Aasian etäisempiin osiin. Bolshevikivallankumouksen ensimmäisinä vuosina oli monien islaminuskoisten lähdeittävä maanpakoon; heitä vaelsi Mandshuriaan ja Japaniin, ja siellä heistä tuli Japanille uskollisia alamaisia.

Islam ei suinkaan ole uusi ilmiö Japanissa; se on kuitenkin vasta viime vuosina alkanut saada suurta kannatusta eurooppalaisen vaikutuksen vastaavasti heikentyessä. Monet tuhannet japanilaiset ovat viime aikoina kääntyneet islamiin; heidän joukossaan on hämmästyttävän monta poliitikkoa, sotilashenkilöä ja akateemikkoa. Koraani on käännetty japaniksi, ja siitä ilmestyy suuria painoksia. Maahan on rakennettu useita moskeijoita, osittain valtion avustuksella. Koko tämän liikkeen takana on Tokion islamilainen yhdistys, johon kuuluu joukottain arabialaisia, intialaisia, afghaneja, mandshuja, siamilaisia ja mongoleja. Johtajana on toiminut Turkestanista kotoisin oleva Muhammed Abdul Hai, joka on tunnettu menestyksellisenä lähetyssaarnaajana. Sen jälkeen kuin hän tuli Islamilaisen Yhdistyksen johtoon, Islam on Japanissa tullut huomioonotettavaksi tekijäksi, ja Japani on täydellä todella liittynyt „suureen islamilaiseen peliin”. Japanin omia ja sen palveluksessa olevia muhamettilaisia on lähetetty saarnaajina Afghanistaniin, Iraniin, Hedzasiin ja Irakiin, Palestiinaan ja Egyptiin, Tunisiin ja Algeriaan. Nämä lähetysaarnaajat toimivat samalla poliittisina ja kaupallisina agenteina. Joukko nuoria iranilaisia ja egyptiläisiä on saanut avustusta opiskellakseen japanilaisissa yliopistoissa; myöskin muhamettilaisia kouluja siellä on perustettu.

Kirjoittaja siirtyy sitten selostamaan Vasuedo B. Mettan kirjoitusta „Japani kosii moslemeja”, joka ensin ilmestyi madrasilaisessa „Indian Review’ssa”, myöhemmin „World Review’ssa” maaliskuussa 1936:

Kiinan valloitus ei ole Japanin ainoa päämäärä. Niitä asioita, jotka minua hämmästyttivät, kun tämän vuoden alussa olin Japanissa, oli japanilaisten suuri mielenkiinto muhamettilaisuuteen, ja he rakentavat moskeijoita eri osiin saarivaltakuntaansa. Kun olin siellä ennen sotaa, tapasin tuskin ainoatakaan japanilaista muhamettilaista; tällä kerralla tapasin heitä suuren joukon. Tokioon on perustettu suuri japanilainen seminaari imaami Khurbangalin johdolla, joka nauttii sekä islaminuskoisten että ei-muhamettilaisten virkamiesten luottamusta. Tästä seminaarista levitetään islaminuskoista kirjallisuutta yli maan. Ennen sotaa oli mahdotonta tavata japanilaista, joka olisi osannut arabiaa, persiaa tai turkkia, ja tuskin oli ainoatakaan professuuria näitä muhamettilaiskieliä varten Japanin yliopistoissa. Nyt sensijaan tapaa paljon japanilaisia, jotka ovat perehtyneet näihin kielisiin, ja niitä varten on perustettu professuureja moniin japanilaisiin yliopistoihin.

Mistä syystä Japani tuntee mielenkiintoa islamia kohtaan? Onko se todella mieltynyt tämän arabialaisen profeetanoppiin? Odottaako se siltä ratkaisua niihin siveellisiin ja henkisiin probleemoihin, jotka ovat sen edessä? — Ei. Se on liian maailmallinen, liian käytännöllinen piitatakseen mistään uskonnosta. Ennen restauratiota v. 1868 buddhalaisuus oli valtionuskonto, mutta restoration mukana tuli shintoismi sen valtionuskonnoksi, ei siksi, että se olisi ollut moraalisempi ja henkisempi tai ajanmukaisempi kuin intialaisen opettajan uskonto, vaan siksi, että se kansallisena uskontona oli omiaan tukemaan isänmaallisuutta. Joitakin vuosia myöhemmin määrättiin kuitenkin komitea antamaan lausuntonsa siitä, mikä uskonto olisi sille maailmalliselta kannalta soveliaain omaksuttavaksi. Se oli silloin valmis luopumaan kansallisesta kielestään, mikäli tämä edisti nopeampaa modernisoitumista. Toisin sanoen Japanin uskontona ei ole sen taikka tämän opettajan opit; se on natsionalismi . . . On siis selvää, että Japani on kiinnostunut Islamista edistääkseen maailmallisia etujaan eikä mistään muusta syystä. Sen nojalla, että sillä on suuri joukko muhamettilaisia keskuudessaan, se voi olla varma Aasian ja Afrikan 300 miljoonan islaminuskoisen myötämieliyydestä. Ja tämä antaa sille mahdollisuuden 1) vallata kaikki muhamettilaiset markkinat, 2) lähettää professorejaan islaminuskoisten maiden kouluihin ja yliopistoihin saarnaamaan panislamismia ja panorientalismia, 3) saada japanilaisia opetusupseereja sijoitetuiksi näiden maiden sota-voimiin.

Japani ei halua hukata aikaa. Se on jo alkanut pyrkiä muhamettilaisiin valtioihin. Vähän aikaa sen jälkeen kuin tasavaltalainen hallitusmuoto oli tullut Turkkiin, se vaihtoi lähettiläitä tämän maan kanssa ja avasi teollisuusnäyttelyn Istanbulissa. Myöhemmin se on rakentanut useita puuvillakutomoita eri osiin maata ja eräitä risteilijöitä Turkin laivastolle.

Kabuliin on perustettu afghanilais-japanilainen kauppakamari, ja japanilaiset insinöörit, professorit ja sotilasohjaajat ovat päässeet hallituksen palvelukseen maata modernisoimaan. Ensimmäistä Kabuliin mennyttä japanilaista kauppavaltuuskuntaa johti islamiin kääntynyt japanilainen . . . Eikä kestä kauan ennen kuin Iranin hallitus ottaa japanilaisia asiantuntijoita rakentamaan sen rautateitä, käyttämään sen mineraalivarastoja, harjoittamaan sen armeijaa, laivastoa ja lentovoimia. —

Määrätietoisesti Japani siis käyttää islamia tunkeutumisvälineenä kaupallisessa ja poliittisessa taistelussaan Eurooppaa vastaan ja yllyttää muhamettilaisten maiden kansallisuusliikettä. Tästä on jo ollut ilmauksia Afghanistanissa, Iranissa, Irakissa, Arabiassa, Syyriassa, Palestiinassa ja pohjois-Afrikassa. Useat maat ovat jo saavuttaneet päämääränsä. V. 1932 Englanti luopui mandaattivallastaan Irakissa, joka tunnustettiin itsenäiseksi, tosin Englannin kanssa liitossa olevaksi valtioksi. Syyskuussa 1936 allekirjoitettiin sopimus Ranskan ja Syyrian välillä, jonka mukaan jälkimmäisen itsenäistyminen tapahtuu kolmen vuoden kuluttua. V. 1937 on Egypti päässyt riippumattomaksi. Syksyllä 1934 tuli japanilainen valtuuskunta Kairoon etevän turkestanilaisen muhamettilaisen, Mushin Cioban Oglun johdolla, joka oli tullut turkin kielen professoriksi eräässä Mandshurian korkeakoulussa. Valtuuskunta tuli Japanin puolesta kunnioittamaan Islamin tärkeintä opinahoa, kairolaista Al-Azhar-yliopistoa. Valtuuskunnan jättämien kunnialahjojen joukossa oli Koraanin japaninnoh sekä eräitä arabialaisen kirjallisuuden tärkeimpien teosten käännökset. Ei siis ihme, että Egyptistä ja lähi-idästä on tullut japanilaiselle teollisuudelle tärkeimpiä vientimaita.

Mainittujen maiden vapautuminen antaa lisäylykettä sille islaminuskoisten valtioiden liitolle, joka parastaikaa on muodostumassa. Askel askeleelta tehdään työtä poliittisen ryhmän muodostamiseksi — kansainliittosopimuksen puitteissa — joka käsittäisi Egyptin, Irakin, Iranin, Turkin, Afghanistanin, Saudi Arabian ja Jemenin, mikä merkitsee lähestymistä kohti

panislamista ihannetta. Heinäkuun 8 p:nä 1937 solmivat hyökkäämättömyyssopimuksen Turkki, Irak, Iran ja Afganistan. Tähän sopimukseen on suunnitelmia jo v:lta 1935. Nämä neljä valtaa ovat liittyneet toisiin islamilaisiin valtioihin Irakin, Saudi Arabian ja Jemenin välisin sopimuksin ja epäsuorasti Saudi Arabian ja Egyptin välisen sopimuksen kautta.

Ranskan alusmaissa pohjois-Afrikassa, Algeriassa ja Tunisissa, olosuhteet ovat erittäin kriittilliset. Ranskalla on jo useiden vuosien ajan ollut suuria vaikeuksia, etenkin Algeriassa, seuraamuksina siitä eurooppalaisvastaisesta vaikutuksesta, jota lietsovat kominternin asiamiesten ohella myös koraanikoulut . . . Muhamettalaisilla on Afrikassa 63 miljoonaa kannattajaa, joista 20 miljoonaa bantuneekeriä on kääntynyt aivan viime vuosina. Afrikan samoin kuin Aasiankin sisäosissa ovat muhamettilaiset lähetyssaarnaajat innokkaassa työssä levittämässä oppiaan, joka kaikesta päättäen leviää helpommin kuin protestanttinen tai katolilainen kristinuskko, ja kun he samalla harjoittavat poliittista toimintaa, avautuvat tästä laajat näköalat.

Islam on siis mahtava tekijä maailmanpolitiikassa. Ennen maailmansotaa julisti keisari Wilhelm II Damaskuksessa, että muhamettalaisilla ei ollut saksalaisia parempia ystäviä, ja he koettivat suurisuuntaisella propagandalla saada nämä asiakkaikseen. Tämä oli yksi syy Saksan ja Englannin väliseen ristiriitaan. Englannilla on enimmin muhamettalaisia alamaisinaan; sen jälkeen tulee Ranska. Elokuussa 1936 julisti Italian varakuningas Etiopiassa, Graziani, että islamilla on Italiassa varma ystävä, ja samassa tilaisuudessa hän lupasi tehdä Harrarista islamilaisten tutkimusten ja kulttuuripyrintöjen keskuksen. Vähän ennen Mussolinin tuloa Libyaan maaliskuussa 1937 sen kuvernööri, marsalkka Balbo, antoi Libyan kansalle julistuksen, missä sanottiin, että Il Duce on Islamin suojelija, ja tässä asemassaan hän innoittaa muhamettalaisheimoja. Saksalaiset ovat jälleen ryhtyneet työhön päästäkseen Turkin kauppamarkkinoille. —

*

Kaiken ylläesitetyn lisäksi vielä kauko-Itään liittyvä suurpoliittinen kasku.

Tanskalainen tutkimusmatkailija Henning Haslund-Christensen, joka on ollut äskettäin matkoilla Mandshukuon ja

Mongolian rajamailla, kertoo ruotsalaiselle Vecko-Journalen-lehdelle lähettämässään matkakirjeessä (n:o 32, 1937) keskustelustaan erään Mongoliassa toimivan japanilaisten asiamiehen kanssa:

„Arida kuului siihen pieneen japanilaisten seikkaillijoiden ryhmään, joka kaua ennen kuin heidän maansa oli virallisesti tunnustanut sotilaspuolueen toimenpiteet mannermaalla, oli ihastunut imperalistien ylistämiin pyhiin tehtäviin. Nämä nuoret isänmaanystävät olivat suorittaneet tutkimukset erikoisissa kieli- ja poliittisissa aineissa Osakassa, ennen kuin heidät siroiteltiin yli Mongolian ja itä-Mongolian agiteeraamaan ja valmistelemaan „suurta ryntäystä”. Aridan varma vakaumus oli, että länsimaiden sivistys oli täydellisesti rappeutunut, ja että Japanin pyhä velvollisuus oli vapauttaa maailma punaisista harhaopeista ja liberalismiin velttoudesta. Hän julisti, että muutamien vuosien kuluttua koko Aasia, mihin hän luki Siperian, Suomen ja Unkarin, kääntyisi Japanin puoleen nähdessään tässä kaikkien todellisten ihanteitten vapauttavan uudestisyntyttäjän.” —

*

Politiikka ei kuulu aikakauskirjamme ohjelmaan eikä tämän kirjoittajan yksityisiin harrastuksiin, mutta milloin poliittisten tapahtumien yhteydessä esiintyy uskonnollisia teki-
jöitä, silloin mielenkiintomme herää, ja jos tällöin selostamme maailman mahtavien puuhailuja, on silmämääränämme se, mikä mielenkiintomme herätti: uskonto, sen vaikutus maailmaan ja maailman vaikutus siihen.

Jo useita vuosia on puhuttu islamin lisääntyvästä vaikutuksesta ja ennustellen viittailltu siihen, että islam vielä uudistaa aikaisemmat valloitusretkensä kristillisen maailman — lähinnä etelä-Euroopan — kustannuksella. Ja ellemme muista väärin, on Nostradamus, tuo tunnettu ranskalainen ennustaja, jonka vaikeasti tulkittavissa nelisäkeissä nähdään toteutuneita ennustuksia, viittaillut tällaiseen mahdollisuuteen. Nyt näemme, että edellytyksiä tämän ennustuksen toteutumiselle alkaa jo olla. Se merkitsee vaikeata iskuja eurooppalaiselle sivistykselle, elleivät kansat nouse valtiollisten ja poliittisten ristiriitojensa yläpuolelle ja opi ratkaisemaan erimielisyytensä ja vihollisuutensa sen opin hengessä, jota ne yleensä suullaan tunnustavat. Länsimaisten kansojen lankeemukset voidaan suurin piirtein johtaa puolinaiseen kristinuskoon; ne eivät ole olleet pakanallisia eivätkä kristittyjä. Jonkinlaista pyrkimystä rehellen, aitojen elämänmuotojen ja periaatteitten löytämiseen on Euroopan kansoissa nykyisin havaittavissa; epäilemme kuitenkin, tokko kristinuskon alkuperäisenä Jeesuksen oppina pääsee niin nopeasti juurtumaan Euroopan

suuriin kansoihin kuin ehkä olisi toivottavaa. Helpommin on uskottavissa, että pohjoismaat voivat suoda turvapaikan sille voimistuvalla henkisellä liikkeellä, joka pyrkii kristillisistä *uskomuksista* todelliseen kristinuskoon, ja joka yksilöissä tapahtuvan uskonpuhdistuksen kautta voi luoda pohjois-Euroopassa uuden, henkisille arvoille perustuvan sivistyksen.

Emme me, tällaisia kuvitellessamme, suinkaan ajattele vaateliassti, että näiden yksilöiden pitää välttämättä esiintyä ruusuristiläisinä tai yleensä teosofeina. Kristinuskon reformation vaatimus on ilmapiirissä, ja se purkautuu ilmi monien kanavien välityksellä. Se on tosin luonnollinen ilmaus käytäntöön sovelletusta teosofiasta ja leviävästä teosofisesta ajattelutavasta, mutta sen tapaa henkisenä vaatimuksena myös jokainen vilpiton Jumalan etsijä, vaikka hän ei teosofiasta mitään tietäisi. Silloin hänellä on mahdollisuus oman kokemuksensa nojalla ymmärtää teosofiaakin ja antaa sille arvoa, vaikka hän ei omalta kohdaltaan toistaiseksi voisiakaan hyväksyä edes sellaisia teosofian yleisluontoisia oppeja kuin on jälleensyntyminen. Hän näkee, että päämäärä on yhteinen, ja käytännössä se merkitsee erittäin paljon.

Rudolf Steiner vastaa kysymyksiin

Rudolf Steiner, antroposofisen suunan alkuunpanija, kävi esitelmämatkalla Suomessa huhtikuussa 1912, silloin vielä Saksan Teosofisen Seuran ylisihteerin ominaisuudessa. Saman vuoden „Tietäjässä” (n:o 5—6) on selostus kysymyskokouksesta, jossa hän esiintyi vastaajana. Koska verraten harvat lukijamme tuntevat tämän kirjoituksen, painatamme seuraavassa kaksi hänelle esitettyä kysymystä vastauksineen. Edellisestä jätämme pois erään erikoiskysymyksen käsittelyn, jälkimmäisen julkaisemme kokonaan. Siitä näkyy, että toht. Steinerin ounastelut Suomen tulevaisuudesta kävivät samaan suuntaan kuin P. E:n; „jokainen teosofi käsittää, kuinka iloinen minä olin kuullessani vieraan tietäjän suusta samaa, mitä itse olen uskonut ja puhunut aina suurlakosta lähtien”, sanoo P. E. saman numeron „Toimittajalta”-osastossa.

Kuinka te selitätte, että erilaiset selvänäkijät ja salatieläjät näkevät ja kuvailevat samoja henkisiä tosiasioita eri tavalla? Niinpä esim. nykyaikaiset okkultistit eivät puhu samaa ihmisrotujen ja planeettain kehityksestä . . .

V a s t a u s: Mitä ensiksi tulee periaatteelliseen kysymykseen, täytyy terottaa, että kun eri selvänäkijät lausuvat erilaisia mielipiteitä samasta asiasta, ei se ole perusteeltaan sen kummempaa kuin että kaksi matkustajaa käy vieraassa maassa ja kirjoittaa siitä matkakertomuksia, joissa voi olla mitä suurimpia eroavaisuuksia. En usko, että kellekään tulee mieleen, että kun he ovat eri tavalla kuvanneet maata, eivät he kumpikaan ole siellä käyneet. Täytyy vain vertata erilaisia kuvauksia ja itselleen voittaa objektiivinen mielipide. Näkijäin subjektiiviset katsantokannat vaikuttavat hyvin paljon näihin kuvauksiin.

Tahtoisin tämän asianlaidan vielä selittää toisella vertauksella. Jos valokuvataan kasvava puu eri puolilta, saadaan aivan erilaiset kuvat. Ulkopiirteiltään ne ovat aivan ristiiriitaisia, mutta se ei merkitse, ettei puuta olisi olemassakaan.

Samaten salatieteilijät voivat nähdä eri tavalla. Se riippuu siitä, että luonteet ovat erilaisia, ja myös siitä, että he esiintyvät eri sivistyskausissa. Tämä on aivan luonnollista. Se ihminen, joka myöhemmässä sivistyskaudessa katselee henkisesti maailmassa jotakin asiaa, katselee sitä muuttuneen sivistyskantansa nojalla toisin kuin se, joka on elänyt varhemmassa ajassa.

Tietysti kuitenkin on myös sellaisia eroavaisuuksia, jotka eivät ole tällä tavalla syntyneet. Täytyy olla selvillä siitä, että salatiede vie sellaisiin korkeuksiin, missä tulee kysymykseen tärkeitä, koko kehitystä koskevia kysymyksiä, joiden suhteen voi myös syntyä kaikenlaisia *erehdyksiä*. Henkilö, joka hyvin ratkaisee yhden asian, ei kykene toista selittämään oikealla tavalla. Kaikenlaiset tällaiset erehdykset on välttämätöntä poistaa niin pitkälle kuin kykymme ulottuu.

Me elämme sellaisessa ajassa, jolloin suuri määrä ihmisiä on aivan epäilevällä kannalla yliaistillisten tiedonantojen suhteen. Vieläpä monet eivät usko mitään todellista salatiedettä olevankaan, vaan arvelevat, että kaikki on vain haavetta. Mutta toiselta puolelta on aikamme sellainen, että mitä suurimmalla herkkäuskoisuudella otetaan vastaan melkein mitä tahansa, jota salatieteen nimellä syötetään. Tämä on hyvin ikävää. Ihmisen pitää oppia käyttämään tervettä järkeään. Salatieteellisissä kysymyksissä voi aivan hyvin käyttää järkeä. Ei tietysti terveimmälläkään järjellä voi tällaisia yliaistillisiä asioita saada selville, mutta kun niitä tuodaan esille, voimme niitä punnita ja arvostella terveen järjen avulla, ja aina voi ihminen sanoa suoraan: „Tämä selitys miellyttää minua enemmän kuin toinen.”

On parempi, että jokainen salatieteilijä kertoo suoraan juuri sen, minkä on todellisuudessa näkee. Silloin ei kukaan voi heittäytyä mukavaan auktoriteettiin, vaan on pakotettu järjellään valitsemaan eri esitysten välillä ja jättämään selittämättömät kohdat lukuunottamatta. —

Suomessa on ihmisiä, jotka ovat alkaneet epäillä, tokko Suomella on mitään tulevaisuutta. Toisia on taas, jotka ovat täynnä intoa tulevan suomalaisen kulttuurin puolesta. Uskotteko te, että Suomen suojelusenkelillä vielä voisi olla mitään tekemistä maailman näyttämöllä?

V a s t a u s: On luonnollista, että salatieteilijät eivät tällaisissa kysymyksissä voi mennä liian pitkälle väitteissään, ei astua määrätyn kohdan yli. Voi ainoastaan jossain määrin tehdä johtopäätöksiä niiden voimien nojalla, jotka jo ovat toiminnassa.

Minun on mahdollista vastata ensiksikin samaa, mistä jo olen sirottamalla antanut tietoja Kristianiassa. Silloin nimenomaan huomautin, että muutamilla pienemmillä kansakunnilla on paljon suurempi merkitys ihmiskunnan lähimässä kulttuurissa kuin yleensä eksoterisessa maailmassa uskotaan. Kansat, jotka ovat eläneet syrjässä, tulevat, mikäli niillä on vanhaa viisautta, näyttämään omaa osaansa kehityshistoriassa. Ne ovat erotetut suuresta kulttuuriprosessista joksikin ajaksi, voidakseen siten rauhassa kehittää omaa yksilöllisyyttään.

Näiden kansojen joukkoon luen suomalaisetkin. En tee tätä siitä syystä, että nyt seison teidän edessä ja tahtoisin teitä imarrella, vaan ainoastaan sentähden, että se on vakaukseni. Jos tarkastetaan suomalaista kulttuuria, mikäli sitä omasta kokemuksestani tunnen, ja mikäli käytännölliselle salatieteilijälle on mahdollista sitä tutkia, on se luettava niihin kulttuurimuotoihin, jotka hyvin paljon tulevat vaikuttamaan Euroopan yhteiskehitykseen. Kaikki se, mitä tässä kansassa ilmenee omaperäistä, on sellaista, jota ei pidä puuttua tulevasta maailman kulttuurista. Olen vakuutettu siitä, että suomalaisessa sivistyksessä piilee salatuita voimia, jotka nykyään alkavat ilmaantua, ja että siinä piilee jotakin hyvin merkitsevää. Paljon, mikä vielä on salattua, tulee aikaa myöden esille. Sentähden uskon, että voimme olla oikeutettuja asettumaan niiden puolelle, jotka uskovat Suomen tulevaisuuteen.

Kansojen kehityksessä on sellainen laki, että eteenpäin kuljettaessa täytyy aina jotakin uudistaa, mitä on ollut aikai-

semmissä vaiheissa. Ensimmäiset alarodut vastaavat järjestyksessä myöhempiä. Niinpä nykyisessä viidennessä alarodussa täytyy toistaa paljon, mikä on ollut egyptiläis-kaldealaisessa sivistyksessä, joka oli kolmas kehitysjakso tässä juurirodussa. Samaten kuudes alarodu tulee osaltaan toistamaan toisen, persialaisen alarodun sivistysmuotoja, ja taas seitsemäs ja ensimmäinen alarodu vastaavat toisiaan.

Schubert:

„Ave Maria“

Suomal. tekstin laatinut *J. Pohjanmies.*

SUUREHEN KIRKKAUTEEN
 VIITTA A V A E L T A J A N T I E.
 E I T U R H A A O L E T A I S T O M A I N E N
 V A I K K ' V A I V A N T Ä Y T T Ä J O S K U S L I E.
 — — T Ä H D E T Y Ö S S Ä V Ä L K K Y V Ä T L O I S T O S S A A N,
 M E R K I T K I R K K A U D E N M A A N.
 O N S A N K A R M I E L I N V E L J E T K U L K E N E E T,
 T I E N V I I S A U T E E N V I I T O N N E E T.
 O N S A N K A R M I E L I K A U T T A A I K A I N
 S E T A I K A I N
 M I E T S I J Ä N P E R I L L E V I E
 S U U R E H E N K I R K K A U T E E N.

SUUREHEN RAKKAUTEEN
 VIITTA A V A E L T A J A N T I E.
 E I T U R H A A N K Ä R S I N Y T S E V A I V A A
 K E N R A K K A U T T A N S A T U H L A N N U T L I E.
 — — T Ä H D E T Y Ö S S Ä V Ä L K K Y V Ä T L O I S T O S S A A N,
 M E R K I T R A K K A U D E N M A A N.
 O N S A N K A R M I E L I N S I S K O T K Ä R S I N E E T,
 V U O K S ' T O I S T E N E L O N S A U H R A N N E E T.
 O N S A N K A R M I E L I K A U T T A A I K A I N
 S E T A I K A I N
 M I E T S I J Ä N P E R I L L E V I E
 S U U R E H E N R A K K A U T E E N.

Rauhan temppeli

Uskonnollisessa elämässä on puhuttu kahdenlaisista seurakunnista, joista toista on sanottu taistelevaksi ja toista rauhan seurakunnaksi. On tuumailtu, että kirkko on taisteleva seurakunta, ja vainajat, „uskossa” kuolleet, muodostaisivat rauhan seurakunnan.

Näin voitiin ajatella, kun jälleensyntymisoppi kiellettiin ja unhotettiin. Todellisuudessa vainajat jatkavat sielullista elämänsä maallisen elämänsä sävyssä, puhdistuen ja viisastuen, ja aikanaan tapahtuu sitten uusi jälleensyntymä.

Missä näinollen on rauhan seurakunta, tai missä pitäisi sen olla? Todellisuudessa kaikkien uskontojen pitäisi olla rauhan seurakuntia. Mikä sitten olisi taisteleva seurakunta? Sellaisen muodostaa ilman muuta tavallinen yhteiskunta kansoineen, rotuineen, sivistyksineen. Siinä ihmiset elävät taistelun hengessä. Se siis on sellaisenaan taisteleva „seurakunta”. Uskonnot olivat alunperin tarkoitettu muodostamaan rauhan seurakunnan ihmisten keskuudessa maan päällä. Mutta siinä on perinpohjin epäonnistuttu. Senkin tähden uskonpuhdistus on välttämätön. Täytyy syntyä rauhan luova seurakunta.

Mutta tällöin on tietoisesti omaksuttava pari yleistä periaatetta, ja käytännössä pysyttävä niissä. Ensimmäinen on: *Rakastakaa Jumalaa yli kaiken*. Rakastakaa totuuden ja rakkauden elävää henkeä. Ravitkaa sieluanne tällä hengellä, seuraamalla Jeesuksen Kristuksen ilmoittamaa Taivaallisen Isän viittä käskyä: älä suutu, ole puhdas, älä vanho, älä ole pahaa vastaan, älä sodi, vaan rakasta kaikkia ihmisiä. Ellet niin tee, muodostuu sinun uskonnollisuutesi, teosofiasi, okkultismisi ennemmin tai myöhemmin vain jonkunlaiseksi lallatukseksi, ja sinut löydetään jälleen taistelevan seurakunnan jäsenenä.

Toinen yleinen periaate: *rakastakaa toisianne Kristuksen rakkaudella*, on yhtä tärkeä rauhan seurakunnan muodostamisessa. Tämä oli Jeesuksen Kristuksen henkinen testamentti oppilailleen. Sitä Johannes-opetuslapsi vanhoilla päivillään yhä teroitti veljilleen. Sama oli myös Pekka Ervastian henkinen testamentti.

Nämä ovat ne kaksi yleistä periaatetta, jotka kristikunta on hyljännyt, mutta joiden huomioiminen ja seuraaminen on välttämätön rauhan seurakunnan, todellisen uskonnon, aikaansaamiseksi.

Vanhoista ajoista periytyy puhe, että temppelissä on kolme

osastoa: eteinen, pyhä ja pyhin. Luonnehdimme hiukan tehtäviamme näissä kolmessa osastossa. Mikä on tehtävämme eteisessä? Lyhyesti sanoen: siinä meidän on riisuuduttava kaikista aseista, ulkoisista ja sisäisistä. Se on ensimmäinen tehtävämme tullaksemme sisälle rauhan temppeleihin. Käytännöllisesti tähän pyritään vaikenemalla. Tämä vaikeneminen, joka on luonteeltaan sekä passiivinen että aktiivinen, on jo tavallaan vaikea tehtävä. Sillä vanha taistelija meissä nousisi mielellään esiin panemaan vanhurskaan vastalauseensa. Se haluaisi iskeä. Mutta — vaikene, ole hyvä. Kuuntele! Ole vaiti! Se on aktiivista vaikenemista. Sinä kukistat itsessäsi taistelijan, ettei se kukistaisi sinua.

Mitä tämä hyödyttää? Oh, sinä opit paljon. Ensiksi, siten opit ymmärtämään veljiäsi, toisia ihmisiä. Toiseksi: kun taistelija sinussa kaatuu, niin luoja sinussa nousee. Sielusasi nousee hiljainen ääni, luova sana. Tämä sana on samalla tunnus, pääsana eteisestä temppeleihin pyhään.

Ja mikä on nyt tehtävämme? Nyt on opittava puhumaan, kysymään ja vastaamaan. Mutta ei mitään taistelua. Ei aseita. Ei syyttäjää eikä tuomaria. Oppimista vain. Oppimista totuuden rakkaudessa ja keskinäisessä rakkaudessa. Oppimista siten, että 12-vuotinen Kristus-nuorukainen voi aina olla eloisasti mukana sekä kysymyksissä että vastauksissa.

Näin tehden Kristus meissä avaa oven pyhimpään — jonne vertauskuvallinen ylimmäinen pappi meni kerran vuodessa uhraamaan sekä omien että kansansa syntien puolesta.

Totuus tässä — psykologisesti katsottuna — on se, että opetuslapsi vetäytyy päivittäisessä mietiskelyssä tajuntansa pyhimpään, saaden siten aikaan, että sisäinen Kristus-aurinko hänenkin tajuntansa maailmassa joka aamu nousee. Vain siten hän voi elää valon lapsena. Vain siten hän voi korjata aamuisin mannaa, taivaallista leipää. Siten jatkuvasti uhrautuen hän sovittaa omaa ja kansansa karmaa, syntiä. Kaikkein pyhimmästä on siten tuotava Sana pyhään ja eteiseen, josta se valona säteilee ja äänenä kaikuu kaikkeen maailmaan.

J. R. H.

Mestarilla on opetuslapsia kaikissa kirkoissa ja kirkkokunnissa, mutta ei hän ole kaikkialla yhtä helposti löydettävissä. Täällä meillä se ei ole helpointa. Huokeampi on kameelin käydä neulansilmän lävitse kuin oikean lutherilaisen päästä Paavalin ohitse Mestarin luokse.

Arne Garborg

„K a d o t e t t u i s ä”, s. 66.

Akseli Tolan Asaria

Ruusuristiläisissä piireissä on jännityksellä odotettu Akseli Tolan Asarian ensi-iltaa, kuten myös oli suurta iloa tunnettu, kun tieto oli levinnyt Aleksis Kivi-kilpailun tuloksista. Tiesimmehän jo monivuotisesta kokemuksesta, että Tola on näytelmäkirjailija Jumalan armosta, mutta ymmärsimme myös, että tässä todella olisi arvostelun mittapuu mahdollisimman ankara, kun oli kysymyksessä palkittu näytelmä. Sanottakoon kerta kaikkiaan, että Asarian ensi esitys ylitti kaikki odotukset. Henkeään pidättäen ylevän tunnelman valloissa seurasi tämän mysterionäytelmän kehitystä. Seurasimme nuoren Tobian retkeä erämaitten halki oppaanaan Asaria, salapukuinen enkeli, joka auttoi häntä vaivalloisella matkalla ja niissä vielä vaikeammassa tilanteissa, joihin Tobia joutui yrittäessään voittaa omakseen ihanan Saaran, jota seitsemän hääyönä kuolleen sulhasen uhkaava kohtalo kirouksena ympäröi. Tämä taistelu Saarasta muodosti itse asiassa näytelmän draamallisen huippukohdan, jossa myös näyttelijöitten harras eläytyminen tiivistä tekijän näkemykset kerrassaan valloittaviksi. Näytelmän juoni ei ole suinkaan monimutkainen tai monista yllättävistä tapahtumista rikas. Tämä lienee syy, miksi tätä näytelmää on jollakin taholla pidetty epädraamallisena. Oikeastaan voimme sanoa, että koko juoni on vain (!) siinä, että eräässä ihmisyydänessä hyvä voittaa pahan, rakkaus himon, totuus valheen. Se kuulostaa yksinkertaiselta, mutta sehän vasta onkin tosi draamallinen aihe sen puhtaimmassa muodossa, aihe, joka eri hahmoissa on Tolan kaikkien näytelmien perustana. Mitä dramaattista on siinä, että tapahtuu paljon jännittäviä asioita, että monimutkaiset juonet selviävät? Se on ainoastaan ulkonaista tapahtumista, ei mitään muuta. Se vain on dramaattista, miten ihmisminä sisimpine aivoituksineen paljastuu näissä juonissa ja tilanteissa, miten näemme ihmisen ponnistelevan ja taistelevan yrittäessään suorittaa, mitä hän katsoo parhaimmaksi ja oikeammaksi, ilmaistessaan sisäisen pyrkimyksensä ja suuntansa, niin että näemme sen ja uskomme ja ymmärrämme sen aidoksi ja todelliseksi. Aihe on yksinkertainen ja kuitenkin yhtä moninainen kuin on ihmisyyksi-
löitä maailmassa. Huippuunsa on tämä aihe todella kehitetty, kun kuvataan sitä dramaattista hetkeä, jolloin oman henkemme Tobia taistelee ja voittaa omakseen sisimmän kirkkautensa ja valonsa, Saaransa. Siinä taistelussa on hyvä

muistaa enkelin Asarian-Rafaelin ja Tobian välisen keskustelun sanat:

NUORI TOBIA:

Taistoon käy vain! — Ketä vastaa?

Ketä? Sen jos tietäis!

ASARIA:

Omaa itseäsi ainoastaan!

NUORI TOBIA:

Itseäni? Sepä somaa!

Entä — itseni jos lannistan?

ASARIA:

Silloin voitat koko maailman:

heikot viholliset tuolla —

sydämemme ukopuolla . . .

Tämä dramaattinen taistelu sai loistavan muodon Tolan näytelmässä. Säikkyvinä välähdyksinä sitä säesti kuvat suurten henkivaltojen, Rafaelin, hyvyyden hengen, ja Asmodin, pahuuden hengen välisestä taistelusta. Vertauskuva siitä kosmisesta taustasta, joka kaikilla vähäisemminkin inhimillisillä sielunilmiöillä.

E. K—n.

Syksy

NYT JÄLKEEN POUTAPÄIVIEN

JA SUVEN IHANUUDEN —

SYYSSADE RUUTUHUNI

HILJAA LYÖ.

KULUU YÖ.

AH, HAIHTUIN AUERHÄIVIEN

JA KAARTUIN KIERRON UUDEN

TAAS RYTMIN LAULUHUNI

SYDÄN LYÖ.

LUOMISTYÖ —

KIRKKAIDEN SYKSYPÄIVIEN —

SAISIKO ARVON UUDEN?

SYYSSADON SIELUHUNI

SUOKO YÖ?

HALLA SYÖ!

JO JÄLKEEN UNTEN HÄIVIEN

NÄÄN HENGEN NOUSUN UUDEN.

SYYSTÄHDEN SIELUHUNI

KUTSUU YÖ.

Esikko Koitere

Kirjallisuutta

A. E. Jokipii, Teosofinen liike Suomessa. — (Jatkoa). — Teoksensa toisen osan neljännessä luvussa Jokipii käsittelee ihmisen rakennetta teosofian oppien mukaan. „Ihminen on teosofian mukaan mikrokosmos”, hän kirjoittaa aivan oikein, mutta jatkaa sitten: „Mailmankuvassa saatata vielä peittyä jonkinmoiseen hämäryyteen se teosofisessa ajattelussa esiintyvä psyykillinen mekanisoiminen, materialisoiminen ja ennenkaikkea pihstominen, mikä siihen kätkeytyy. Mutta teosofisessa ihmisen kuvassa tämä kaikki käy ilmeisemmäksi”. Jokipiin esityksen tarkastelu johtaa kuitenkin toteamukseen, ettei hänen väitteensä nytkään koske teosofisia oppeja, vaan yksinomaan hänen omia harhakäsityksiään. Näiden oppien vaillinaisen ymmärtäminen ja arvatenkin siitä johtuva virheellinen tai harhaanjohtava esittäminen, joka vielä jonkinverran peittyi hänen kuvattessaan teosofian maailmansyntyoppia, käy nyt selvemmäksi. Ja nytkin on monien väärinkäsitysten syytä varmaankin ollut „Salaisen opin” sisällön vaillinaisen tunteminen!

Jokipii selostaa ensin monaadi-käsitettä Besantin ja Leadbeaterin mukaan. Hän iskee kiinni selitykseen, että monaadi eli varsinainen ihminen on „jumalallisen elämän osanen erotettuna yksilölliseksi olloksi mitä hienommalla aineen kalvolla” (Besant). Samoin hän katsoo haluamallaan tavalla voivansa tulkita ilmaisu, joiden mukaan minä (korkeampi minä) monaadin epätäydellisenä ilmenyksenä lähettää osan itsestään alempiin maailmoihin, josta tulee persoonallisuus. Osa-sanana käyttäminen, arvelee Jokipii, osoittaa, että teosofiasa on kysymyksessä puoleksi materialistinen ajattelutapa ja esineellinen eli oliotyypinen ajatteleminen. (ss. 102—103).

Tosin piti esim. Pekka Ervastkin osa-sanana käyttöä, kun oli kuvattava tähän liittyviä kokemustulosasioita, epäonnistuneena, mutta Jokipiin päätelmät eivät silti ole lainkaan välttämättömyyden perusteellia. Sillä meidän tiedämme, että nykyaikainen yleinen sielutiedekin runsaasti käyttää termiä sielunelämän *jakautumisen* j.n.e. eikä tällöin suinkaan ole kysymyksessä ilmiön aineellinen puoli. Eräät sielutieteilijät yleisesti tuntemat i'miöt tarjoavat sitäpaitsi hyvinkin tarkkoja analogioita siihen, mihin teosofiset kirjailijat ilmaisuillaan tähtäävät, esim. ilmiö, josta professori Zachris Castrén kirjoittaa seuraavasti: „Henkilön elämänsä on sellaisia ajanjaksoja — nimiteltäköön niitä a-jaksoiksi — jotka keskenään ovat henkilöillä muistiyhteydessä, ja toisia, b-jaksoja, jotka myös vain keskenään ovat muistiyhteydessä. Henkilö eläessään a-jaksoa ei ollenkaan muista, mitä hän b-jaksossa eläessään on kokenut. Tällaista omituisia ilmiötä, jossa henkilön tajunta on ikäänkuin kahden henkilön tajunnaksi jaettu, sanotaan *henkilöllisyysvaihdannaksi*”. (Pikku jättiläinen, s. 179). Eräissä tapauksissa esiintyy samassa henkilössä kolme ja useampiakin erillisiä tajunnanjaksoja, ja tutkimuksia suorittava lääkäri voi kenties silloin herättää sen tajunnan, missä nuo kaikki jaksot yhtyvät, kuten esim. missä Beauchampin tapauksessa oli asianlaista lopulta (vrt. Morton Prince, The Dissociation of a Personality). Nämä henkilöllisyysvaihdannat ovat epäilemättä eräissä merkityksessä sielunelämän heikkoudentiloja, mutta korkeamman kehityksen kannalta voidaan sanoa samaa tavallisen „normaalin” ihmisen tajunnasta. Vasta alemman yhtyessä ylempään „alio mysticassa” saavutetaan se ehjyys, terveys, se muistin, intuitiivisen järjen ja siveellisen tahdon voima, joka on ihmiskuntamme lähin päämäärä. Joka tapauksessa lienee tästä selvinnyt, että Jokipiin teosofien käyttämästä osa-sanasta tekemä johtopäätös on taaskin pelkkä kuvitelma. Siteeraan kuitenkin

vielä H. P. Blavatskya varmemmaksi vakuudeksi: „Niinkuin Logos heijastaa kaikkeutta jumalajunnassa ja ilmennyt kaikkeus heijastuu jokaiseen monaadeista, kuten Leibnitz, toistaen itämaista oppia, sanoi, niin monaadin tulee ruumistustensa sarjassa heijastua kuhunkin *perusmuotoon* kussakin luonnonvaltakunnassa”. (Salainen Oppi II s. 209). Kuten näkyy, ei Blavatskyn käyttämä sanotatapa ole enempää materialistinen eikä oliotyypinen kuin Leibnitzin, tuon kaikista spiritualistisista ajattelijoista ensimmäisen, johon hän viittaa. Miten ajattele mattomasti onkaan siis Jokipii viskellyt väitteitään!

Mutta Jokipiillähän on paitsi syytöstä materialismista (!) toinen raskas moite esitettävänä teosofian ihmisen rakennetta käsitteleviä oppeja vastaan, se „sieluelämän pirstoutuminen”, joka teosofisessa ajattelussa muka on tehty (s. 106). Tätä moitetaan hän vielä viidennessä jälleensyntymistä ja karmaa käsittelevässä luvussa tehostaa seuraavalla kaunopuhelulla purkauksella: „Mikä konglomeraatti ihminen olisikaan tämän opin mukaan. Miten keinotekoisilla teosofian opetukset juuri näissä asioissa tuntuvatkaan! Verrattessa teosofian opettamaa ihmisen sielun rakennetta ja sielun toimintojen monimutkaisia selityksiä siihen, mitä nykyaikainen psykologia opettaa, ei voi olla moneen kertaan muistamatta ptolemaiolaisen käsityksen selityksiä tähtien liikkeistä; yhtä keinotekoisia teosofisen sielutieteen antamat selitykset sieluelämästä ovat verrattuna nykyaikaiseen 'kopernikaaniseen' selutieteeseen.” (s. 125)

On miltei vahinko, että näin komealta kalskahtava lausunto sisältää vain täysin mielivaltaisen ja epätieteellisen rinnastuksen lisäksi täysin tuulesta temmatun väitteen, joten se hajoaa pelkäksi tunnelmoimiseksi. Nykyaikainen sielutiede, varsinkin jos se on n.s. psykologiaa ilman sielua, (Psychologie ohne Seele) tai behavioristista, käytöstapsielutiedettä, kieltäytyy päättävästi käsittelemästä mitään sellaisia tosiasioita, jotka ovat tavalla tai toisella „tuonpuoleisia”, jotka käsittelevät esim. ihmistä ikuisuusolentona tai ihmisen kuolemanjälkeistä elämää. Sielutiede tässä merkityksessä on puhtaasti deskriptiivinen, kuvaava tiede, ja sen pääharrastuksena on tällöin mahdollisimman adekvaattisten (kuvattavaa vastaavien) ilmaisujen löytäminen. Se on siis rajoittanut sekä alansa että tehtävänsä sangen suppeaksi, ja rinnastus, joka tehdään teosofian ihmisen rakennetta käsitteleviin oppeihin, on aivan aiheeton. Se olisi todistus täydellisestä kykenemättömyydestä käsitteelliseen selvitykseen, ellei se huullaksemme olisi pelkkä ajattele mattomuus. Teosofian oppi ihmisen rakenteesta ei ole „teosofian sielutiedettä”, vaan yhtä suuressa määrin teosofian yliaistillista luonnon tiedettä, biologiaa, fysiologiaa, fysiikkaa ja kemiaa. Teosofia tunnustaa tavallisen sielutieteen saavutukset, mutta vain jostakin alkeiskirjasta voi ehkä saada sen käsityksen, että tämä (alansa rajoittuneisuudesta huolimatta) on „kopernikaanisen” yksinkertaista. Päinvastoin, psykologian Kopernikus on vielä löytämättä, siitä ovat alan asiantuntijat yleensä yksimielisiä, sillä on itse asiassa olemassa miltei yhtä monta sielutieteellistä suuntaa kuin huomattavia edustajia sielutieteen alalla, ja lisäksi lukuisa joukko eriko:psykologioja, jotka tuskin ovat kiinteässä yhteydessä keskenään. Jotkut näistä psykologisista erikoistieteistä, ennenkaikkea parapsykologia, ovat päättäväisesti ryhtyneet laajentamaan psykologian alaa ja tehtäviä, käsittelemään myöskin tuonpuoleisia asioita, mutta tällöin onkin esim. prapsykologia askelelta askeleelta tosiasioiden pakosta joutunut omaksumaan teosofisia oppeja ihmisestä. Mutta yleensä on n.s. sielutiede vielä kutakuinkin tutkimuksen alussa, ja siksi juuri sellainen „konglomeraatti”, jonka Jokipii väittää teosofian ihmisopin olevan. Miten kirjoittaakaan Carrel „Tuntematon ihminen” teoksessaan: „Se (sielutiede) on vielä sa-

malla asteella kuin kirurgia silloin kun kirurgit olivat partureita . . . On kuitenkin väärin asettaa nykyaikaiset psykologit vastuunalaisiksi heidän aiensa alkeellisesta tälästä. Aineen erittäin suuri mutkallisuus on pääasiallinen syy heidän tietämättömyyteensä”.

Mutta emme ole vielä kukaan vastannut väitteeseen, että ihmisen sielunelämä teosofian mukaan on „pirstoutunut” ja ihminen „konglomeraatti”. Nyt siihen siis vastaamme. Jokipii voi aivan yhtä hyvällä syyllä moittia fyysiikkaa siitä, että se ei ole tyytynyt pitämään atomeja jakamattomina ja muuttumattomina hiukkasina, vaan kuten Blavatsky viime vuosisadalla „Sa'aisessa opissa” ennusti, on hajottanut ne, opettaen, että atoomi on „mikrokosmos”, jonka perusosasia ovat elektronit, protonit, neutronit ja positronit. Jokipii voi yhtä hyvin moittia luontoa siitä, että kedon kukka kaikessa täydellisyydessään on mullan, ilman, veden ja auringon yhteistulos. Teosofian mukaan ihminen (monaadi) on yksi ja jakamaton, mutta ulkokohtainen maailma, jossa monaadi vaikuttaa, on erilaisissa tiloissa, ja siksi se pukeutuu näitä tiloja vastaavaan käyttövälineeseen eli muotoon.

Jälleensyntymistä ja karmaa esittelevässä luvussa Jokipii ensin tekee selkoa intialaisen filosofian näistä elämän laeista luomista käsitteistä. Upanishadien, brahmanismin, buddhalaisuuden ja samkhya-järjestelmän opit saavat yleensä asiallisen maininnan. Tietysti voidaan niin riidanalaisissa kysymyksissä kuin Intian ajattelua ja hengenelämää koskevissa olla useissakin kohdin eri mieltä, mutta tässä yhteydessä on turha ryhtyä siitä väittelemään. Meitä tietysti kiinnostaa etenkin se seikka, miten teosofian opetukset esitetään mainittua taustaa vasten, ja tällöin ilmenee valitettavasti taaskin selvästi aineenhallinnan heikkous. Jokipiinhan on aikaisemmin väittänyt teosofien keyvesti sivuuttavan ongelmat ja ajatusvaikeudet näkemättä edes niitä. Tässäkin luvussa luetaan joitakin „ajatusvaikeuksia”, tosin teosofeille aivan tuttuja, mutta jätetään säännöllisesti mainitsematta, mitä teosofit esittävät niiden selvitykseksi — siis sängen paha loukkaus asiallisessa esityksessä noudatettavia periaatteita vastaan. „Aina jää tuloksettomaksi yritys koettaa saattaa etikka ja tieto keskenään sopusointuun” (mikä profeettallisen kategorinen väite!). „Jos intialaisen ajattelun perinpohjaisuudella ruvettaisiin vetämään johtopäätöksiä teosofien hahmoittelemasta ihmisen kehityksestä, jouduttaisiin lopulta intialaiseen pessimismiin”. Miksi, sopii tässäkin kysyä, ja vastaus jää todennäköisesti antamatta. Mitenkä nimittäin voidaan oppi, jonka mukaan kaikki pelastuvat, yleensä johtaa pessimismiin? Arvatenkin vain siten, että toisaalta kuljettava taival päämäärää kohti katsotaan niin syväksi ja arvottomaksi, että olemattomuus olisi parempi. Ja samoin kehityksen päämäärää kärsittyihin vaieluihin nähden arvottomaksi. Tällaiset kannanotot eivät kuitenkaan johdu ajattelun perinpohjaisuudesta, vaan kehityksen eri vaiheissa koetuista arvoelämyksistä, ja arvoelämyksistä jälleen voidaan väittää vain yhteisen kokemuksen pohjalla. Teosofian optimistinen elämäkäsitelmä voidaan näinollen kaikkein vähimmin teoreettisesti kumota!

Karmasta siveellisenä syysuhteen lakina puhuessaan Jokipii kirjoittaa: „Tekee kyllä mieli silloin kysyä, mitenkä tämän opin mukaan voidaan katsoa siveellisyydeksi sellainen vaellus pimeydessä, missä ihminen ei itse tiedä edellisiä rikoksiansa eikä näe niistä seuranneita rangaistuksia yhtä vähän kuin hän tietää hyvistä töistään ja niiden seurauksista”? Jokipiin kysymykseen ei näytä olevan vaikea vastata, ja suuret länsimaaiset siveysopilliset ajattelijat ovat periaatteellisesti vastanneet siihen samoin kuin teosofia. Ennen kuin ihminen on täydellisesti tietoinen hyvästä ja kokonaan antau-

tunut hyvälle, hän saattaa oppia vapaaehtoisesti noudattamaan hyvää sen itsensä vuoksi *vain ollessaan tietämätön tekojensa lopullisista seurauksista*. Jos seuraukset siveellisen maailmanjärjestyksen muodossa heti kävisivät ilmi, hänen olisi vaikkapa vastahakoisesti pakko olla hyveellinen huonojen seurauksien pelosta. On selvää, ettei mitään *tietoista hyveellisyyttä* tällöin lainkaan pääsisi kehittymään. On lisäksi huomattava, ettemme yhdessäkään elämässä suoritetuista teoista puheenollen pidä muistamattomuutta riittävänä perusteena, jonka nojalla voitaisiin riistää ihmiseltä hänen työnsä ja ponnistustensa hedelmät tai vapauttaa hänet tehtyjen erehdystensä vastuusta. Mistään täydellisestä muistamattomuudesta ei teosofian jälleensyntymis- ja karmaopissa kuitenkaan ole kysymys; muistaminen vain ilmenee taidoissa ja taipumuksissa sekä kokemuksista rikastuneena siveellisenä tajuntana, „omantunnonäänänä”.

Jokipi ihmettelee, miksi karma, persoonaton laki, saa toteuttajikseen persoonallisia olentoja karman herrojen muodossa. „Tuntuu siltä”, hän kirjoittaa, „kun teosofit eivät oikein jaksaisi luottaa jumalallisen luonnon ilmauksiin!” Hän näyttää tässä unohtavan, mitä hän vähän aikaisemmin (s. 117) on päässyt sanomasta, että karma nimittäin vain meidän kannaltamme on laki. Myöskään hän ei näytä huomaavan, että teosofia pohjautuessaan monadologiseen järjestelmään ja kehityshierarkiaan esittää asiat ainoalla johdonmukaisella tavalla, kun se opettaa, ettei mitään voi tapahtua „persoonattomasti”, vaan kaikki tapahtuminen tapahtuu elävien ja kehittyvien tajunnaryksilöiden, eri monaadien välityksellä. Kun Jokipi tässäkin (s. 122) taas päivittelee niitä „tavattomia monimutkaisuuksia”, johon teosofia kietoutuu, sopii uudelleen huomauttaa, ettei „luonto” eikä siten myöskään teosofian laajempi kokemusyhteys kertakaikkiaan mukaudu olemaan sillä tavoin „yksinkertainen” kuin sensuaalinen, tavallisin aistielämyksiin sidottu mielikuvitusköyhä „järki” ehkä mukavuussyistä toivoisi.

Vieläkin on jäänyt mainitsematta yksi Jokipiin jälleensyntymisopissa keskimä ajatusvaikeus. „Käytännöllisesti katsoen” sanoo hän, „jälleensyntymisopin on hyvin vaikea selittää, miten esim. eläin sielu voisi ansaita itselleen sellaista siveellistä arvoa, joka nostaisi sen ihmissieluksi.” Tässäkään ei esinny pienintäkään vihjetä siltä, miten teosofia tosiasiallisesti selvittelee tätä kysymystä! Puolestamme viittaamme vain Pekka Ervastian „Christosophia peruskysymyksiä” teoksen selvään esitykseen (I ss. 172—177).

Käsittelyalaisen luvun lopussa omistaa Jokipi pari sivua teosofian kuolemanjälkeisiä tiloja esittäville opetuksille. Erikoisesti hän kiinnittää huomiot kaamalookaan, „helveteihin”, puhdistustiloihin, joissa „huonosti eläneet saavat kärsiä hirvittäviä ja usein mitä vastenmielisimpiä vaivoja ja kauhuja”. Jokipi ei tällöin mainitse, että nämä tilat ovat „karkeasta ruumiistaan” vapautuneen ihmisen valloille päässeeseen kuvitusvoiman aikaansaannoksia. Ihminen ei teosofian mukaan kärsi kuoleman jälkeen tekojensa seurauksista, vaan oman „alemman sielunsa” tähden, ja siirtyy täysmaailmaan, kun hän sen lannistaa. Jokipi kirjoittaa: „Näyttää siltä kuin teosofit olisivat keskiaikaa lähempänä kuin nykyiset kristilliset dogmaatikot.” Vaikka hän nykyaikaisilla kristillisillä dogmaatikoilla tarkoitaneekin eräitä luterilaisia teologeja, on hänen väitteensä epäilemättä erittäin hämmästyttävä. Kuulkaamme siis Jokipiin perusteita. Ensinnäkin: Teosofia parjaa (!) kirkkoa (Jokipi sanoo kristinuskoa!) ikuisen helvetin opettamisesta, mutta professori Antti J. Pietilä on sanonut, ettei helvetinoppi kuulu ensinkään dogmatikkaan. Mutta Pietilän mielipiteen ilmaisuhan siis selvästi osoittanee, että on tai on vastikään ollut toisia dogmaattikkoja, joiden mielestä ikuinen helvetin oppi on uskonkappale ja, mikä on

vielä tärkeämpää huomata, sitä opetetaan yhä vielä kirkoissa, ja „kristikansa”, jonka mielipiteistä papisto uskonnon opettajina ja „sielunpaimenina” on vastuussa, pitää vielä kaikkialla ikuista helvettiä oleellisesti uskontoon kuuluvana. Eräs pappi sanoi minulle „ikuista helvettiä” vielä opetettavan „*kansan tähden*”, samoin väitti eräs kirkkoherra luotettavalle tuttavalleni. Tietysti ei kirkko kuitenkaan ole vastuussa yksityisten jäsentensä Jesuiittojen tunnetun periaatteen mukaisista mielipiteistä, mutta kylläkin ikuisen helvetin opin jatkuvasta levittämisestä. On lisäksi huomattava, ettei myöskään se „uudenaikainen kristillinen dogmaatikko”, johon Jokipi vetoaa, Antti J. Pietilä, nähtävästi asetu vastustamaan ikuisen helvetin oppia, jonka yleinen leviäminen lienee ollut hänelle tunnettu. Jokipi siteeraa häntä nimittäin seuraavasti: „Kaikki, mitä me siitä tiedämme, on varoitukseksi lausuttuja kuvia, jotei mitään tietoa emme voi siitä saavuttaa. On väärää uteliaisuutta tutkia pahan syvimpiä syvyyksiä ja kohtaloita, se ei aina edistä sielun autuutta eikä rakkautta Jumalaan. Paljon asiallisempaa ja hyödyllisempää on tutkia Jumalan työtä langenneiden nostamiseksi.” (s. 124) Toteamme siis, että tämä lausunto, joka näyttää erikoisesti miellyttäneen Jokipiitä, ei sisällä varsinaista kannanottoa kirkon helvettioppiin nähden. Sensijaan se on toisessa suhteessa hyvinkin selvä. Se tahtoo asettaa tietyn rajan pahan probleeman tutkimiselle. Täten se itse asiassa tuomitsee tieteellisen etiikan, kentien arvofilosofian yleensä ja on palautumista siihen keskiaikaiseen ahdasmieliseen teologiaan, joka tahtoi kahlehtia kaiken vapaan tieteellisen tutkimuksen, ja joka vielä kauan uudellakin ajalla säilyi, kunnes tieteet vapautuivat sen holhouksesta. Ei tosin teosofiaakaan sinukaan väitä, että yksinomaan intellektuaalinen totuuden etsiminen voisi johtaa pahan probleemassakaan lopulliseen ratkaisuun, mutta se ei ainoastaan salli, vaan suorastaan vaatii, että järjen jumalallista lahjaa tässäkin on vakaan ja vilpittömän totuudenrakkauden ohjaamana käytettävä niin pitkälle kuin se sinikin saattaa turkautua.

Palatkaamme kuitenkin Jokipiin teosofian keskiaikaisuuteen tähtääviin perusteluihin. Koska teosofia puhuu vain suhteellisesti *lyhyen aikaa* kestävästä puhdistustiloista eli „helvetistä”, keskiaikainen kirkko samoin kuin myös useimmat luterilaisen kirkonopin kannattajat vielä meidän aikamme *ikuisesta* helvetistä, täytyy sanoa, että Jokipiin logiikka tässä vallitsevasti on tehnyt aikamoisen hyppäyksen. Ero ikuisen helvetin ja jonkin aikaa, vaikkapa pitkänkin kestäväen helvetin välillä on nimittäin matematisoivaa logiikkaa käyttäen $\infty : 1$ eli siis ääretön. Näin ovat myös nykyaikaisen kirkonopin ja kristillisten dogmaatikkojen kuolemanjälkeistä elämää koskevat uskomukset tässä suhteessa äärettömän paljon lähempänä keskiaikaa kuin teosofia, silloinkin, kun ei pidetä kirkon helvetinoppia uskonkappaleena, vaan esim. vain mahdollisena.

Se, että kärsimys teosofian mukaan kestää vain suhteessa ajalliseen rikkomukseen eikä ikuisesti, „tuntuu miellyttävän sen kannattajia”, ilmoittaa Jokipi. Tähän on sanottava, että ketä tämä oppi ei miellytä enemmän kuin oppi ikuisesta helvetistä, hän ei ole joko ajatellut omia ajatuksiansa viimeisiä johtopäätöksiä myöten loppuun, tai sitten hän on kokonaan „paaduttanut sydämensä”. Toteamme kuitenkin miellyhyin, että Jokipi itse, jollemme ole häntä aivan väärin ymmärtänyt, ei halua olla ikuisen helvetin opin kannalla, ja tietysti tervehdimme suurella ilolla sitä hetkeä, jolloin kirkko kokonaisuudessaankin luopuu tuosta sairaalloisesta painajaisuudesta, sillä se merkitsee pitkää askelta teosofiaa ja puhdistettua kristinuskoa kohti. Toivokaamme siis, että tuo hetki todella koittaa. (Jatkuu).

Sven Krohn.

Mitä muualla tiedetään

„Miksi olen pakana”. Amerikkalaisen „Forum”-aikakauskirjan helmikuun numerossa kiinalainen Lin Yutang esittää vallitsevasta kristinuskosta luopumisensa syitä. Hän oli syntynyt kristitystä pastorin perheestä ja valmistautui hengelliselle alalle hänkin. Hän kertoi, kuinka hän epätoivovasti yritti tarrautua uskontonsa opinkappaleisiin, kun hänen uskonsa niihin alkoi horjua. Kun hänen kasvatuksensa edistyi ja hänet siirrettiin teologiseen luokkaan, hän alkoi epäillä „lihan ylösnousemista”, „neitseellistä syntymistä” j.n.e. Hän sanoo: „Opettajani olivat sitä mieltä, etten kelvannut kristilliseksi papiksi, ja piispa arveli, että yhtä hyvin voisin jättääkin . . . Tämä näyttää nyt minusta valepukuiselta siunaukselta. Epäilen, jos olisin jatkanut ja ottanut ylleni pappispuvun, tokko minulle olisi ollut niin helppoa olla rehellinen itselleni myöhemmin.”

Teologian opeista hän vastusti miehensä ennen kaikkea sijaissovitusta ja erityisesti ilmoitusta, samaten ihmisenkaltaista Jumalaa, joka päähänpistojensa mukaan palkitsi hyvän ja rankaisi pahan. Puhuessaan tästä, persoonallisesta Jumalasta ja hyvästä ja pahasta, erälle ystäväilleen, tämä sanoi: „Meidän tulisi elää säädyllistä, inhimillistä elämää siitä yksinkertaisesta syystä, että me olemme säädyllisiä ihmisolentoja.” Hän huomautti keventyneenä: „Tämä vetoamus ihmiselämän arvokkuuteen katkaisi viimeiset siteeni kristinuskoon, ja siitä alkaen olen pakana.”

Lin Yutang selittelee kantaansa seuraavasti:

„Minusta näyttää siltä, että kristinuskko saa siveellisyysnäyttämään tarpeettoman vaikealta ja monimutkaiselta ja synnin näyttämään houkuttelevalta, luonnolliselta ja haluttavalta. Pakanuus toisaalta näyttää yksin pystyvän pelastamaan uskonnon teologialta ja saattamaan sen takaisin uskon kauniiseen yksinkertaisuuteen ja tunteen arvokkuuteen.

Itse asiassa näyttääkin siltä, että pystyisin ymmärtämään, kuinka sellaiset teologiset pulmat syntyivät ensimmäisenä, toisena ja kolmantena vuosisatana ja muuttivat vuorisäärinä yksinkertaiset totuudet jäykäksi, omahyväiseksi rakennelmaksi tukemaan papistoa . . . Syy sisältyi ilmoitusanaan (revelation), erityisen mysterion tai jumalallisen suunnitelman ilmoitukseen, joka oli annettu profetalle, ja jota piti yllä apostolinen seuraamus, mikä huomattiin tarpeelliseksi kaikissa uskonnoissa muhamettilaisuudesta ja Elävän Buddhan lamaismista mormonismiin ja rva Eddyn kristilliseen tieteseen saakka, jotta jokainen niistä hoitaisi yksinomaisesti erityistä patentoitua pelastusmonopolia. Koko papisto eli ilmoituksen riuosta, joka oli kaikille yhteistä. Kristuksen vuorella antaman opetuksen yksinkertaiset totuudet täytyi koristella, ja Hänen niin suuresti ihailmansa liljan täytyy olla kullattu. Ja tästä meillä sitten on „ensimmäinen Aatami” ja „toinen Aatami” j.n.e. . . .

Mutta Paavalin logiikka, joka kristillisen ajanlaskun varhaisina päivinä näytti niin vakuuttavalta ja vastaan väittämättömältä, näyttää hienommasta nykyaikaisesta kristillisestä tajunnasta heikolta ja vakuuttamattomalta, ja tässä ankaran aasialaisen deduktiivisen logiikan ja nykyaikaisen ihmisen taipuisamman, hienomman totuuden arvostamisen ristiriidassa on kristillisen ilmoituksen tai kaiken ilmoituksen vetoomuksen heikkoos nykyaikaiseen ihmiseen nähden. Siksi pä vain palaamalla pakanuuteen ja hylkäämällä ilmoituksen ihminen voi palata alkuperäiseen . . . kristinuskoon.

Siksi on väärin puhua pakanasta uskottomana ihmisenä: uskonnoton hän on vain sikäli kuin yleensä ihminen, joka kieltäytyy uskomasta mihinkään ilmoituksen erityiseen muotoon. Pakana uskoo aina Jumalaa,

mutta hän ei haluaisi niin sanoa pelätessään joutuvansa väärinymmärretyksi. Kaikki Kiinan pakanat uskoivat Jumalaan, jonka yleisimmin tavattu nimitys Kiinan kirjallisuudessa on *Ishaouu*, Oloiden Luoja. Ainoa ero on, että kiinalainen pakana on kyllin rehellinen jättääkseen Oloiden Luojan mystieron ilmapiiiriin, Luojan, jota kohtaan hän tuntee eräänlaista pelonsekaista hartautta ja kunnioitusta. Tämän maailmankaikkeuden kauneudesta, tämän luomakunnan myriadien oloiden älykkästä taiteellisuudesta, tähtien salaisuudesta, taivaan suuruudesta ja ihmissielun arvokkuudesta hän samaten on tietoinen. Mutta tämä riittääkin hänelle. Hän ottaa vastaan kuoleman niinkuin hän hyväksyy tuskan ja kärsimyksen ja asettaa niiden vastapainoksi elämän lahjan ja rakkaan maaseutuulen ja vuoriston kirkkaan kuun, eikä hän valita. Hän pitää taivaan tahtoon taipumista tosi uskonnollisena ja hartana asenteena ja sanoo sitä *'taossa elämiseksi'*. Jos Oloiden Luoja tahtoo hänen kuolevan 70 vuoden vanhana, hän kuolee mielellään 70 vuoden vanhana. Hän uskoo myös, että *'taivaan tie käy aina ympäri'*, ja ettei tässä maailmassa ole pysyväistä vääryyttä. Etempää hän ei pyydä."

Abessinian kirkkoreformi. Ratkaistuaan suurin piirtein poliittiset ja hallinnolliset puimat Abessiniasa, Italia on käynyt käsittelemään maan uskonnollisia kysymyksiä. Italiassa fascisinen hallitusmuoto vei valtion ja kirkon eroon; samaan suuntaan aiotaan nyt uudistaa Abessinian kirkko, joka tähän asti on ollut itsevaltiias.

Abessinian kirkko oli ennen maan valtausta poliittisesti voimakkain järjestö maassa. Se määräsi kansalle veroja, se rankaisi ja armahti, antoi ja otti pois erikoisoikeuksia ja toimi välittäjänä sekä maallisissa että hengellisissä riitaisuuksissa. Italia aikoo nyt lopettaa tämän systeemin, jonka väärinkäytöksiä maan entinen keisari ei pystynyt poistamaan. Koptilainen kirkko ei enää saa määrätä politikassa, vaan aivan päinvastoin valtio varaa itselleen mahdollisuuden säännöstellä koptilaisen hierarkian valtaa.

Koptilaisella kirkolla on summittaisesti laskien kolme miljoonaa kannattajaa Abessiniasa; islaminuskoisia on 4.200.000. Koptilainen kirkko on kuitenkin varallisuutensa ja hyvän järjestäytymisensä avulla ollut määräävässä asemassa. Näitä kahta kirkkokuntaa lukuunottamatta Abessiniasa on noin 350.000 pakanaa, 30.000 roomalaiskatollaista, 20.000 eri lahkoihin kuulluvaa.

Uusi italialainen hallitusmuoto panee suuren painon, niinkuin Italiassakin, sille, että nuorison kasvatus joutuu valtion huostaan, joten tämä tärkeä etuoikeus siis otetaan kirkolta. Sitäpaitsi otetaan siltä eräitä muita etuoikeuksia, joita se on tähän saakka nauttinut.

Lähtövalaisuudessa aiotaan julkaista suunnitelma Abessinian kirkollisten olojen uudistamisesta, jossa tärkeimmät kohdat tulevat olemaan seuraavat:

1. Metropoliitta (abuna) on kirkon päämies ja on suoranaisesti italialaisten viranomaisten alainen. Kirkon sisäisissä asioissa hänellä on täydet hallintovaltuudet.

2. Hallitusneuvoston jäsenenä abunalla on oikeus osallistua kirkollisten uudistussuunnitelmien laadintaan.

3. Tulevaisuudessa abunan valitsee Egyptin koptilainen papisto ja hänet voitelee Aleksandria patriarkka.

4. Italiaisten viranomaisten on hyväksyttävä ja vahvistettava kaikki kirkolliset nimitykset.

5. Abuna ja kolme piispaa nauttivat valtiolta kiinteätä palkkaa ja vastineeksi luopuvat niistä suurista tuloista, joita he aikaisemmin saivat seurakunnilta.

6. Kaikki laittomat papiston etuoikeudet poistetaan, m.m. verottamis-oikeus.

7. *Papiston jäsen ei saa ryhtyä mihinkään poliittiseen toimeen.*

8. Viranomaiset kieltävät taikauskoon nojautuvan kansan hyväksikäyttämisen.

Saksan rotary-klubit. Berlinistä ilmoitettiin 23. 8.: Valtionjohtaja Walter Busch, joka on kansallissosialistisen puolueen erikoistuntija rotukysymyksissä, on antanut asetuksen, jonka mukaan puolueen jäsenet eivät saa kuulua rotaryklubiin, vaan heidän on siitä erottava tämän vuoden kuluessa.

Edelleen Berlinistä 25. 8.: Tšekäläisissä rotarypiireissä arvelaan, että Saksan rotaryklubi tulee jo ennen joulukuun 31 päivää vapaaehtoisesti lopettamaan toimintansa tunnetun asetuksen johdosta, jossa määrätään, että kansallis-sosialistisen puolueen jäsenet eivät saa osallistua rotaryliikkeeseen. Berlinin rotaryklubi oli kutsuttu koolle elokuun 31 p:ksi käsittelemään asiaa. Saksan rotaryklubi on yhdessä Itävallan ja Danzigin rotarymiesten kanssa muodostanut yhteisen piirin, johon nykyisin kuuluu 1,700 jäsentä ja 55 klubia. Saksassa on näitä klubeja 43 ja niiden yhteenlaskettu jäsenmäärä 1,350.

Valtionjohtaja Walter Busch tulkitse myöhemmin itse Völkischer Beobachterissa yllämainittua kieltöä. Hän kirjoitti m.m.: Rotary on levittänyt yli koko maan ja jaettu suureen määrään piirikuntia, joita johtaa n.s. kuvernööri. Nämä piirikunnat ovat yhteisen presidentin alaiset, joka valitaan yhdeksi vuodeksi. Täten syntyy se tilanne, että ulkomaalainen voi antaa Saksassa olevalle yhdistykselle ohjeita, jotka saattavat viedä siihen, että saksalaiset joutuvat omassatunnonaan ristiriitoihin velvollisuuksissaan kansaansa kohtaan. Ei ollut ihmeteltävää, että vähitellen yhä useammat hajoitettujen vapaamuurarilooshien jäsenet pääsivät eriaisiin saksalaisiin rotaryklubeihin.

Tunnustuskirkon asema Saksassa. Berlinistä ilmoitetaan 30. 9. STT:lle: Viestisuojelejoukkojen valtakunnanjohtaja ja Saksan poliisin päällikkö Himmler on väestön ja valtion suojelestusta annetun asetuksen nojalla hajoitannut tunnustuskirkon järjestön perustamat korkeakoulut, työläisyhteisöt, opetus-, ylioppilas- ja tutkintojärjestöt sekä kieltänyt kaikki tunnustuskirkon järjestämät teologikurssit. Himmlerin antamassa asetuksessa sanotaan: N.s. tunnustuskirkon järjestön jo kauan sitten omaksuma toiminta kouluttaa valtion perustamat järjestöt syrjäyttämällä teologian opiskelijoita on tietoinen rikös Saksan evankelisesta kirkon turvaamista koskevan lain soveltamisasetusta vastaan.

Reuterin toimiston Berlinin-kirjeenvaihtaja ilmoittaa, että salaisen poliisin päällikön Himmler'n tunnustuskirkkoa vastaan antama asetus on pahin isku, joka tähän asti on sanottua kirkkoa vastaan kohdistettu. Päätöksen katsotaan erittäin tehokkaalla tavalla lamauttavan kirkon henkistä elämää.

Herran vuonna 1937. Kerrotaan, että elokuun lopulla, kun kuudeskymmenesviides kansainvälinen toivoretki Lourdesiin alkoi, sinne lähti kaksikymmentäkaksi ylimääräistä junaa Ranskan eri kolkilta. Yksistään Parisista lähti kolme ylimääräistä junaa, joissa olevia sairaita hoivasivat nunnat ja vapaaehtoiset hoitajat. Osanottajia oli tänä vuonna ennätysmäärä.

Katolilaisuus Saksassa. Muuan saksalainen rotupoliittinen lehti huomauttaa, että Saksassa on 19,000 pappia, 13,000 munkkia ja 74,000 nunnaa.

Taannoin huhuiltiin, että hallitus aikoo ottaa sekä protestanttisilta että roomalaiskatolisilta papeilta pois uskonnonopetuksen kouluissa.

Kuka kirjoitti Viisaudenmestarien kirjeet? Niinkuin jo aikaisemmin mainitsimme, ilmestyi Englannissa viime vuonna Harold Edward Haren ja William Loftus Haren kirjoittama teos „Who Wrote the Mahatma Letters?” (Kuka kirjoitti Viisaudenmestarien kirjeet?) Kirjan tekijät väittävät, että heidän „paljastuksensa” saa teosofian kokonaisuudessaan hajoamaan maan tasalle. Muistamaan vanhastaan, kuinka sellaistaikin valheellista teosta kuin ruotsalaisen af Geijerstamin „Teosofia paljastettuna” on käytetty väriiden tietojen levittämiseen teosofiasta; koska aina on mahdollista, että myös yllämainittua kirjaa voidaan käyttää samalla tavalla, on paikallaan, että suomennamme alkakauskirjaamme tärkeimmät näkökohdat, jotka „O. E. Library Criticin” toimittaja H. N. Stokes on Hareveljesten kirjaa arvostellessaan lehdessään esittänyt alkaen viime vuoden kesä—elokuun numerosta. Hän on ottanut arvostelutehtävänsä todella vakavalta kannalta, ja monet hänen esittämänsä huomautukset tekijöiden väitteitä vastaan ovat samalla omiaan valaisemaan teosofisen liikkeen historiaa.

William Loftus Haresta „Critic” tietää kertoa, että hän oli aikoinaan Adyarin T.S:n jäsen, mutta vastusti Annie Besant'n ja C. W. Leadbeaterin suuntaa. Vielä v. 1922 hän oli brittiläisen osaston kansallisen neuvoston jäsen, ja vv. 1916—1919 hän ohjasi Englannissa ja Walesissa T. S:n looshien vertailevia uskonnon ja filosofian tutkimuksia. Kun perustettiin „Uskontojen tutkimuksen edistämisseura”, hän tuli sen julkaiseman lehden toimittajaksi, mutta hänen oli siitä erottava v. 1935 ylettömän kriittisyytensä tähden, jota hän osoitti kaikkia ja kaikkea kohtaan, — ilmoittaa „Critic” asianomaiselta taholta saamansa tiedon mukaan. Hän erosi tästäkin seurasta. V. 1927 hän ilmoitti Stokesille tulleen saapuneen siihen tulokseen, että Sinnettin saamat Mestarien kirjeet olivat väärennyksiä ja H.P.B:n työtä, ja että teosofien asenne Mestareihin oli vaillo pohjaa. Yllämainittu kirja perustelee nyt tätä käsitystä.

Osa teosta on omistettu k ä s i a l o i l l e. W. L. Hare oli saanut luvan tutkia Mestarien kirjeiden käsikirjoituksesta ja H. P. B:n kirjeitä Sinnettille niiden julkaisijan A. Trevor Barkerin läsnäollessa. Hra Barker on ilmoittanut, että tähän käytettiin ilta tai pari. „Critic” huomauttaa, että eräitä Mestarien kirjeiden faksimilejäljennöksiä on kaikkien tutkittavissa, koska ne ovat ilmestyneet Jinarajadasan tutkielmassa „Did Madame Blavatsky Forge The Mahatma Letters?” (Väärensikö Mad. Blavatsky Mestarien kirjeet?) — jota tekijät eivät tunne (!) — sekä hänen aikaisemmassa kirjassaan „Letters from the Masters of the Wisdom”, II osa; eräitä on myös painettu Sinnettin kirjeitten julkaisuun.

„Critic” huomauttaa edelleen, että käsialatutkimus on nykyään pitkälle kehittynyt ja vaatii suorittajaltaan tutkimuksia ja kokemusta. Kuitenkin W. L. Hare väittää löytäneensä yhtäläisyyksiä käsialoissa, jotka hän oli nähnyt vain muutaman minuutin ajan, ja hän olettaa, koskapa nämä esiintyvät sekä Mestarien kirjeissä että H. P. B:n kirjeissä, että H. P. B. kirjoitti Mestarien kirjeet. Hra Jinarajadasa esittää faksimilejäljennöksiä kuuden eri Mestarin kirjeistä ja vertaa näitä H. P. B:n, Damodarin, eversti Olcottin y.m. kirjejäljennöksiin. Hra Hare väittää löytäneensä joitakin luonteenomaisia venäläisiä piirteitä K. H:n kirjeissä väittäen niitä siis H. P. B:n kirjoittamiksi; kuitenkin hän ei sen täsmällisemmin osoita väitettään todeksi.

Fadejeff- (Fadée(-) kirje ansaitsee erikoista huomiota, koska se oli ensimmäinen. Sen sai marraskuun 7 p:nä 1870 Odessassa asunut H. P. B:n täti, rva Fadejeff. Kirje on ranskankielinen. Kirje, jonka vastaanottajan kertoman mukaan jätti salaperäinen itämaalainen, „joka sitten hävisi

silmiäni edessä", niinkuin hän kertoo, on kirjoitettu tunnetulla „K. H:n käsialalla”, joka tavataan ainakin vielä v. 1886. Alkuperäinen kirje on Adyarissa, ja faksimilejäljennös on molemmissa mainituissa Jinarajadasan kirjoissa. Tämän kirjeen ja paljon myöhäempien kirjeiden käsialojen välillä ei ole erilaisuutta huomattavissa, vaikka tekijät väittävät, että K. H:n käsiala „degeneroituu töherrykseksi”. Faksimilejäljennösten vertailu päinvastoin osoittaa, että tämä käsiala oli yhtä selvää, huolellista ja luonteenomaista v. 1886 kuin v. 1870. Hare-veljekset väittävät, että H. P. B. itse kirjoitti tämän Fadejeff-kirjeen! Ajatelkaa, että H. P. B. jo v. 1870 kirjoitti tekaistun kirjeen, palkkasi itämaalaisen viemään sen Odessaan ja vielä kaiken lisäksi häviämään vastaanottajan nähden! Vaikka 1870:n ja 1880:n välialalta ei tunneta näitä kirjeitä, pitäisi kai tekijöiden keralla arvela, että H. P. B. muisti käsialan, jota hän muka oli käyttänyt Fadejeff-kirjeessä kirjoittaakseen samalla käsialalla myöhemmin Sinnettille. Ehkäpä hän harjoitteli sitä näiden kymmenen vuoden aikana silloin tällöin, jotta se ei olisi unohtunut. Ihme vain, että hän ei kertaakaan kokeillut sen vaikutusta Olcottiin.

Mainittu Fadejeff-kirje kuuluu suomennettuna seuraavasti:

„Mad. H. Blavatskyn jaloilla sukulaisilla ei ole minkäänlaista huolestumisen aihetta. Heidän tyttärensä ja sisarentyttärensä ei ole laisinkaan jättänyt tätä maailmaa. Hän on elossa ja haluaa tehdä tiettäväksi niille, joita hän rakastaa, että hän voi hyvin ja on onnellinen sinä etäisessä ja tuntemattomassa turvapaikassa (retraite), jonka hän on itselleen valinnut. Hän on ollut pahasti sairaana, mutta ei ole enää, sillä Herra Sangyasin suojeluksesta hän on löytänyt alttiita ystäviä, jotka huolehtivat hänestä ruumiillisesti ja henkisesti. Hänen perheensä naisten pitäisi siis rauhoittua. Ennen kuin 18 kuuta on noussut, hän on palannut perheensä luokse.”

Huomattakoon, että tässä kirjeessä ei sanallakaan viitata Mestareihin tai siihen, että kirjeen kirjoittaja olisi muu kuin tavallinen ihminen. „Herra Sangyasin suojeluksessa” tarkoittaa samaa kuin kristitty sanoisi: „Jumalan suojeluksessa”; kysymyksessä on näet Buddhan tibetinkielinen nimitys.

Mainituissa Jinarajadasan teoksissa on myös faksimilet useista eri Mestarien kirjoittamista kirjeistä, jotka eversti Olcott sai teosofisen liikkeen alkuaikoina Amerikassa. Käsialat eroavat selvästi toisistaan ja ovat kukin omalla tavallaan karakteristisiä. Näissäkin Hare-veljekset näkevät mielestään merkityksellisiä yhtäläisyyksiä, esim. vääristellyn saksalaisen (!) käsialan n.s. Serapis-kirjeissä.

Hare-veljesten oletamus on siis, että H. P. B. kirjoitti nämä kaikki lukuisat kirjeet käyttäen oman käsialansa ohella *kuutta erilaista käsialaa*, ja että hän teki näin yli 15 vuoden ajan (1870—1886), ilman että niissä on yhdessäkään selviä muutoksia. Taitavalle petkuttajalle tällainen saattaisi olla mahdollista, mutta H. P. B. ei osoittanut omaavansa sellaista taituruutta. Aniharvat pystyisivät pitkiä aikoja tällaista peliä viidentoista vuoden ajan läheisten ystäviensä keskuudessa tulematta paljastetuksi. Sitäpaitsi H. P. B. oli tunnetusti huono „järjestyksen ihminen”; hänen paperinsa olivat hajallaan ympäri huonetta, ja varmastikin jotkut paperilaput olisivat hänet paljastaneet; olihan Olcott pitkin aikaa joka päivä hänen seuralaisenaan. Pitäisi myös olettaa, että H. P. B:lla olisi ollut paljon apulaisia, mutta näistä ei ole ainoatakaan löydetty. Meidän pitäisi suorastaan uskoa ihmeeseen, jos hyväksyisimme Hare-veljesten hypoteesin.

W. L. Hare on antanut lyhyen kuvauksen Sinnett-kokoelmasta, joka on nykyisin neiti Maude Hoffmanin, Sinnettin testamentin toimeenpanijan hallussa. Kirjeitä on 142; niistä useimmat Mestarien M:n ja K. H:n lähettämiä. Selostuksesta käy ilmi, että useat Mestarien kirjeistä on kir-

joitettu Sinnettin henkilökohtaiselle tai hänen toimistonsa paperille, ja että jotkut ovat vain keltaista, sinistä tai punaista paperia, jota saadaan ostaa joka myymälästä. Tutkijamme mielestä tämä on selvä osoitus siitä, että H. P. B. kirjoitti kirjeet lähimmälle paperilapulle ja toimitti sen sitten Sinnettille.

Tämä väite asettaa samalla Sinnettin älyn kyseelliseksi. Hän oli tietävästi pystyvä liikemies, ja hänen luonteestaan antavat Mestarien kirjevastaukset monta selvää piirrettä. Hän olisi epäilemättä huomannut petoksen. Voidaan kysyä, mitä me itse arvelisimme, jos joku lähettäisi meille Mestarien kirjeitä käyttäen meidän omaa paperiamme? Epäilemättä me epäillisimme petosta ja olisimme varullamme Tämä olisi aivan luonnollista. Jos taas ottaa selityspäätteeksi „presipitation”, s.o. kirjoituksen heijastamisen paperille pysyväiseksi jäljeksi, mitä kirjeissä sanotaan usein käytetyn, olisi luonnollista ajatella, että kirjeen lähettäjä käyttäisi mitä tahansa saatavissa olevaa paperia. Kirjepaperin laatu itse asiassa puhuu niiden autenttisuuden puolesta. Hare-veljekset eivät tietenkään voi hyväksyä presipitatio-teoriaa.

Tässä yhteydessä on syytä viitata eversti Olcottin presipitoituja kirjoituksia ja kuvia koskeviin toteamuksiin, jotka hän on esittänyt „Vanhoissa päiväkirjanlehdissään”. Tämä teos ei ole tätä kirjoittaessamme käytettävissä, mutta muistaaksemme eversti Olcott kertoo ihmetellen todennensa, että presipitoitu kuva ei ollut paperin pinnassa, vaan syvemmältä „syöpynyt”, ikäänkuin se olisi syntynyt paperin keralla. Esitämme tämän huomautuksen siksi, että presipitoitujen kirjeiden kirjoitus todennäköisesti osoittautuisi mikroskoopilla tutkittaessa toisenlaiseksi kuin tavallisen kynän jälki. —

Hare-veljekset ovat kohdistaneet päähuomionsa painettuihin Mestarien kirjeisiin Sinnettille ja H. P. Blavatskyn Sinnettille lähettämiin kirjeisiin, jotka myös on painettu. Tuloksesta hra Stokes sanoo, että hän on harvoin tavannut pahempaa hyttysten kuurnimis- ja kameelin nielemistapausta. Tekijät väittävät osoittavansa, että yhtäläisyydet Mestarien ja H. P. B:n kirjoituksissa todistavat ne H. P. B:n kirjoittamiksi. „Critic” pitää tätä Annie Besantin alkuisen suunnan jäännöksenä. Besant väitti, että Mestarit ovat täydellisiä ihmisiä, jotka ovat oppineet kaiken, mitä maallinen elämä voi opettaa. H. P. B:n kirjoitusten ja Mestarien kirjeiden tutkijat tietävät, että H. P. B. ja Mestarit itse eivät tätä esitä. Heitä pidetään ihmisinä, tosin sellaisina, jotka ovat jonkun verran yläpuolella tavallisia kuolevaisia, mutta joka tapauksessa *ihmisinä*. Tekijät, kieltäytyessään uskomasta Mestareihin, näyttävät olettavan, että mikäli Mestareita on olemassa, heidän täytyy olla täydellisiä ja kaikkitietäviä vieläpä Englannin kielessä ja kirjallisuudessaakin, ja että välimerkkin käytössä, lainausten teossa esiintyvien virheiden sekä murteellisten muotojen käytön täytyy siis todistaa, että he eivät ole olemassa, ja jos samankaltaisia virheitä löytyy H. P. B:n kirjeissä, hänen on täytynyt kirjoittaa myös Mestarien kirjeet.

Meidän täytyy jättää tässä yhteydessä käsittelemättä Hare-veljesten „avainsanat”, s.o. määrättyjen, luonteenomaisina pidettyjen sanojen esiintymiset eri kirjeissä, samaten kuin muutkin englanninkieleen liittyvät huomautukset. Myöhemmin esitämme eräitä humoristisimpia väitteitä.

„Critic” esittää tapauksia, jolloin Mestarien kirjeitä oli vastaanotettu H. P. B:n poissaollessa.

Tookaram Tatyjan kirje on todistuksena arvokas. Kesäkuun 1 p:nä 1886 eversti Olcott, joka tuohon aikaan oli Adyarissa, kirjoitti liikekirjeen Tookaram Tatyalle, tunnetulle ja arvossapidetylle teosofille, joka asui Bom-

bayssä. Hra Tatya vastasi kesäkuun 5 p:nä, tiedustellen samalla jotakin Damodarista, tästä nuoresta chelasta, jonka Mestarit myöhemmin kutsuivat luokseen Tšibetiin. Kun eversti Olcott vastaanotti kirjeen, hän huomasi, että paperin tyhjä takasivu oli täynnä K. H:n kirjoitusta, mikä koski juuri Damodaria. Tämän kirjeen näkivät myös T. Subba Row, hra Cooper-Oakley ja muut. Kirjeen faksimilejäljennös on Jinarajadasan kirjassa „Did Madame Blavatsky Forge the Mahatma Letters?” (s. 23). Mielenkiintoinen kohta tapauksessa on se, että tähän aikaan H. P. B. oli Saksassa, ja kuitenkin kirje on K. H:n käsialalla kirjoitettu. Se ei ollut Tatyän kirjeen takasivulla, kun hän kirjoitti oman kirjeensä — paperi oli siksi ohutta, että hän olisi sen huomannut. Jos oletetaan, että joku H. P. B:n „rikostoveri” Tatyän toimistossa kirjoitti sen, ennen kuin kirje pantiin postiin, tai joku Olcottin läheisyydessä ollut henkilö tai suorastaan Tatya itse, rehelliseksi mieheksi tunnettu, täytyy olettaa, että joku toinenkin pystyi kirjoittamaan täysin samanlaista K. H.-käsialaa, koskapa H. P. B. oli Saksassa. Huomattakoon, että Hare-veljekset eivät mainitse tätä kirjettä.

Shannon-kirje on myös todistusvoimaltaan arvokas. Eversti Olcott, joka oli matkalla Intiasta Lontooseen Shannon-nimisellä laivalla, elokuussa 1888, jolloin H. P. B. oli Lontoossa tai Parisissa, „sai ilmiönä vastaanottaa”, ollessaan yksin hytissään Port Saidin ja Brindisin välillä, pitkän kirjeen Mestari K. H:lta, joka antoi hänelle ohjeita Lontoossa suoritettaviin tehtäviin. Kirje on nykyisin Adyarissa, ja se on julkaistu Jinarajadasan kirjassa „Letters from the Masters of the Wisdom” (I osa, s. 50). Jos olemme Hare-veljesten kannalla, meidän pitäisi olettaa, että H. P. B. Englannista käsin kirjoitti kirjeen, lähetti sen jollekin apulaiselleen Intiaan tai Egyptiin, joka sitten huolehti siitä, että se putosi Olcottin hyttiin hänen siinä ollessaan tulematta itse ilmi. Ajatellaamme lisäksi varattoman H. P. B:n kulunkeja! Tätäkään tapausta Hare-veljekset eivät mainitse.

Entä mitä saamme seurakavista kirjeistä?

Olcottin Philadelphia-kirjeet. Kesällä 1875, ennen T. S:n organisoimista, eversti Olcott asui New Yorkissa ja H. P. B. Philadelphiassa. Olcott sai tilaisuuden kävältä Philadelphiassa katsomassa H. P. B:tä, ja olettaen viipyvänsä matkallaan vain 2—3 päivää, hän ei jättänyt toimistoonsa eikä klubiansa osoitetta, jolla hänen kirjeensä olisi välitetty edelleen, vaan ilmoitti ainoastaan matkustavansa Philadelphiain. Huomatessaan kuitenkin, että hänen viipymisensä pitkittyi, ja ajatellessaan, että toimistosta lähetettäisiin hänen postinsa pelkällä Philadelphia:n osoitteella, hän meni toisena päivänä Philadelphian postitoimistoon ja jätti sinne tilapäisen osoitteen. Samana päivänä postinkantaja jätti hänelle henkilökohtaisesti eri suunnilta tulleita kirjeitä, joissa tyhjiissä kohdissa oli kirjoitusta käsialoilla, jotka hän ennestään tunsi eräiden Mestarien omiksi. Omituista oli, että näissä kirjeissä, vaikka ne oli asianmukaisesti leimattu lähtöpaikoissaan ja osoitettu New Yorkiin, ei ollut laisinkaan New Yorkin postileimaa. Alkuperäinen lähtöpostileima, New Yorkin postileiman puuttuminen ja kirjeen jättäminen henkilökohtaisesti osoittivat, että niitä olivat käsitelleet vain lähettäjät ja postivirkailijat. Kaksi viikkoa kestäneen oleskelunsa aikana hän sai useita tällaisia kirjeitä, joissa oli New Yorkin osoite, muttei New Yorkin postileimaa. Hare-teorian mukaan pitäisi olettaa, että H. P. B. oli suhteissa postivirkailijoihin ja päässyt aukaisemaan kirjeet, tai että hän oli yhteistoiminnassa Olcottin kirjeenvaihtajien kanssa, jotka olivat harjaantuneet kirjoittamaan Olcottin tuntemia Mestarien käsialoja. Otaksuma on vaikeasti uskottavissa, koskapa H. P. B. oli huonoissa rahavaroissa, ja koska on vaikeata löytää syy näin monimutkaiseen petokseen. (Vrt. „Old Diary Leaves”, I, ss. 35—37).

Trivedin kirje. Tästä esittää „H. P. B. and the Masters of Wisdom” („H. P. B. ja Viisaudenmestarit”, Lontoolaisen Blavatsky-looshin julkaisu) seuraavaa:

„Maaliskuun 17 p:nä 1884 hra Narotamram Uttamram Trivedi oli Adyarin päämajassa ja kirjoitti eräitä kysymyksiä isoarkkiselle kirjoituspaperille: 'Halus'in Damodarin toimittavan vastaukset kysymyksiin, mutta hän ei välittänyt niistä. Noin puolipäivän tienoilla istuin pöydän ääressä vastapäätä hra Damodaria Tämä tapahtui alakerran toimistohuoneessa. Luin itsekseäni lävitse kirjoittamani kysymykset ja panin paperin pöydälle. Muutaman minuutin kuluttua, puhuessani Damodarille, paperi hävisi, ja kaikessa hiljaisuudessa huomasin tämän, mutta jatkoin puhumistani, ja lyhyen hetken kuluttua lattialta löytyi kirjekuori. Se oli minulle osoitettu, ja kun sen avasin, löysin oman sinikynällä kirjoittamani kysymysarkin. Vastaukset kysymyksiini olivat täydelliset, ja ne oli kirjoitettu minun omalle paperilleni joka kysymyksen viereen. Käsiala oli Mestari K. H:n. Madame Blavatsky ja eversti Olcott eivät silloin olleet Adyarissa, vaan olivat lähteneet Eurooppaan ja olivat todennäköisesti Parisissa.”

Trivedi oli arvossapidetty T. S:n jäsen, ja Olcott viittaa häneen „Päiväkirjanlehdissään” vielä v. 1896. Häntä ei voida epäillä petoksesta. Kysymykset ja vastaukset ovat alkuperäisestä asiakirjasta kopioituina julkaisu „Theosophistissa” (heinäkuussa 1907, s. 782) ja Jinarajadasan julkaisemassa „Letters from the Masters of the Wisdom” (I. s. 89). Vastaukset ovat täsmälliset ja kysymyksiin kuuluvat. H. P. B. ja Olcott olivat todistettavasti silloin Ranskassa. Ei kukaan olisi voinut Euroopasta ja niin nopeasti vastata Intiassa esitettyihin kysymyksiin, jotka lisäksi eivät olleet yleisluontoisia, vaan vaativat yksityiskohtaiset vastauksensa. Ainoa henkilö, jota näinollen voitaisiin epäillä, on Damodar, joka olisi siis vaikuttanut Trivedin uneen tämän puhussa, ottanut paperin ja kirjoittanut vastaukset, vieläpä niin, että Trivedillä ei ollut edes hypnoosinjälkeistäkään muistoa.

(Jatkuu.) — J. Ptn.

Tien varrelta

Helsingin Ruusu-Ristissä alkoi syyskauden työ v.k. 26 p:nä tavannukaisilla sunnuntaiesitelmillä. Johtaja luki tällöin P. E:n kolme esitelmää käsittevästä sarjasta ensimmäisen „Ruusu-Ristin tehtävä”, jota seurasivat vastaavasti, t.k. 3. p:nä „Ruusu-Ristin erikoistehtävä” ja t.k. 10. p:nä „Tuleva uskonpuhdistus”. Uuno Pore esitelmöi 17. p:nä aiheesta „Varhaiskristityn sisäinen tie”.

Yleisöjuhla oli v.k. 26 p:nä. Ohjelmassa oli Sven Krohnin esitelmä, joka käsitteli kasvatustyön ongelmia, Hellin Kahilan laulua, Terttu Pajunen—Kivikkään lausuntaa ja J. Pohjanmiehen pianonsoittoesityksiä. Lopuksi oli Terttu Pajunen—Kivikkään näytelmäksi sovitama Manfred Kyberin satu „Kuolema ja pikku tyttö”. Hertta-Maija Kettunen, joka esitti Tyttöä, ansaitsee erikoisen kiitosmaininnan välittömyydestään. — Onnistuneessa tilaisuudessa oli runsaasti yleisöä.

The O. E. Library Critic, Washingtonissa, Yhdysvalloissa, ilmestyyvä teosofinen lehti, joka edustaa „takaisin Blavatskyyn”-suuntaa, julkaisi viime elokuun numerossaan kirjoituksen „Pekka Ervast ja teosofia Suomessa” (Pekka Ervast and Theosophy in Finland). Artikkelin oli kirjoit-

tanut Criticin toimittajan, toht. Stokesin pyynnöstä aikakauskirjamme toimitussihteeri; se esittää pääkohdittain Suomen teosofisen liikkeen vaiheet ja P. E:n osuuden siihen. — Yksityisessä kirjeessä toht. Stokes sanoo hämmästyen todenneensa, että P. E. oli ensimmäinen, joka esitti julkisuudessa ajatuksen teosofisten seurojen yhteistyön välttämättömyydestä. Viittaamme P. E:n kirjoituksiin „Ruusu-Ristin” 1921:n ja 1922:n vuosikerroissa.

Salatiede, teosofia, antroposofia — nämä kolme sanaa ovat viime aikoina tavallista useammin näkyneet sanomalehtien palstoilla kirjallisuusarvosteluissa ja yleisön osastoissa. Helsingin Sanomissa esitti 29. 8. taiteilija Jussi Snellman teologian tohtorille Osmo Tiilikälle tämän „Salatiede päivän valossa”-teoksen johdosta eräitä kysymyksiä. Kirjoittaja esiintyy teosofina ja Teosofisen Seuran jäsenenä, ja hänen avomielinen, reipas puolustuksensa keskittyy luonnollisesti teosofiaan, mutta koskettelee samalla myös Steineria. Kirjoituksen vastasi tri Tiilikä samassa lehdessä 17. 9. Hänen vastineensa on hillitty, asiallisuuteen pyrkivä, mutta osoittaa samalla, että hänen käsityksensä salatieteestä y.m.s. on joko erheellinen tai yksipuolinen, teologisen terminologian määräämä. Seuraavan toteamuksen mekin hyväksyisimme: „Taidetta tuskin voineen pätevästi tutkia omistamatta taiteellista aistia, ei ainakaan musiikkia olematta itse musikaalinen. Samoin ei käsitykseni mukaa kristinuskoa voi pätevästi tutkia olettamatta itse osallinen sen tarjoamasta uudesta elämästä, t.s. omistamatta persoonallista Jumala-yhteyttä Kristuksen kautta ja siten sisältäpäin oivaltamatta, mistä on kysymys”. Tämä on itse asiassa todellisen salatieteen ensimmäinen, perustava edellytys. Mutta toht. Tiilikälä on asiasta toinen käsitys. Hän jatkaa: „Mutta salatieteen kohdalla asia on toinen. Siinä ei ole ensi kädessä ja usein ei laisinkaan kysymys elämän uudistumisesta, (!) joka yhdistäisi tutkijan tutkimuksen kohteeseen, koska pääpaino pannaan ulkonaisille asiayhteyksille, „tiedoille” ja „viisaudelle” (sofia), ja tämä „tieto” puolestaan on tarjolla teosofisessa traditiossa aina mainitsemianne „Viisauden mestarien kirjeitä myöten. Se opitaan.” Ja niin edespäin. Tähän sisältyy joko väite, että tri Tiilikä itse on kirjoittanut salatiede-arvostelunsa „Jumala-yhteydessä”, tai se myönnytys, että hän on tutkimuksessaan noudattanut vain näitä „ulkonaisia asiayhteyksiä” tulkiten niitä omalla opillisella tietämyksellään. Tämä kirjoitus valaisee erinomaisesti teologisen tiedemiehen ajatustapaa. — Tri Tiilikä puhui myös t.k. 10 p:nä Helsingissä NMKY:n kokouksessa aiheesta „Voimmeko luottaa salatieteisiin?” Vastaus oli luonnollisesti kielteinen.

Tri Tiilikän kirja on aiheuttanut polemiikkaa myös „Päiväkirjan”, Suomessa toimivien antroposofien äänenkannattajan palstoilla. „Päiväkirjan” piiriin lukeutuva maisteri Astrid Reponen esitti omalta osaltaan käsityksensä antroposofiasta (ja ohimennen myös teosofiasta) Helsingin Sanomien 263. n:o:ssa (30. 9.). Teosofia saa arvostelunsa tällaisessa vastakohtasetelmässä: „*Käytännössä* antroposofian erottaa teosofiasta aivan jyrkästi se, että antroposofia ei ole jokin ihmisten persoonallisia tarpeita tyydyttävä uskonuunta, vaan uusi taisteleva kulttuurivirtaus, joka jo on ehtinyt osoittaa uuttaluovan voimansa mitä erilaisimmilla kulttuurin aloilla.” Maist. Reponen arvostelee tri Tiilikän tutkimusmetodia huomauttaen, että „tätä metodia tri Tiilikä ei ole voinut oppia ainakaan siinä Helsingin Yliopiston tiedekunnassa, jossa allekirjoittaneella on ollut kunnia suorittaa vaatimattomat opintonsa.” Kirjoittaja tulee kuitenkin esittäneeksi seuraavan, metodikysymyksen kannalta huvittavan „todistuksen”: „Todistus antroposofian ja teosofian oleellisesta erosta on luullakseni myös se, että omasta puolestani en ole voinut tuntea pienintäkään omakohtaista mielenkiintoa ainoakaan teosofista teosta kohtaan, kun taas Rudolf Steinerin

teokset ovat jaksaneet kuuden vuoden ajan yhä kiinnostaa minua ja saaneet minut yhä vakuutetuimmaksi siitä, että Rudolf Steinerin kohdalla on kysymys aidosta ja väärentämättömästä kulttuuriprestatiosta joka merkitsee Euroopalle uuden kristillisen kulttuurin mahdollisuuksia." Oletamme, että tällainen todistelutapa ei ole suomalaisille antroposofeille yleensä ominainen. Toivomme myös osaltamme, että meidän antroposofimme joskus voisivat tunnustaa sen, mikä teosofiassa ja antropofiassa on yhteistä, tällä osoittaen pitävänsä arvossa myös historiallista totuutta; antroposofinen suuntaahan erkani yleisteosofisesta liikkeestä. Jos Rudolf Steiner todella toi ilmi merkityksellisiä näkemyksiä, ei historiallisten tosiasioiden myöntäminen ja aatteellisten yhtymäkohtien tunnustaminen suinkaan merkitse hänen elämäntyönsä väheksymistä. Vai sitäkö pelätään?

Ylläoleva kirjoitettuamme löysimme Helsingin Sanomien 278:sta n:osta (15. 10.) tri Tiillilän vastineen maist. Reposelle. Hänkin kiinnittää huomionsa maist. Reposen „todistukseen”. Sitä tosiasiaa, että Paavali erotti ihmisessä „sielun” ja „hengen”, mihin maist. Reponen oli viitannut, tri Tiillilä ei hyväksy, vaan ratkaisee kysymyksen seuraavaan dualistiseen tapaan: „Paavaliilla k.o. henki ei milloinkaan ole ihmisen henki, vaan Jumalan Pyhä Henki, joka annetaan lahjana uudestisyntyneeseen sydämeen. Huomannette, että tässä on radikaalinen eroavaisuus: ei ole kysymys ihmisen kohoutumisesta, vaan Jumalan armosta.” — Niin selvä ja yksinkertainen asia!

Teosofiaan ja antroposofiaan kohdistuvassa arvostelussa ei sinänsä ole mitään pahaa. Päinvastoin se on oniaan selventämään käsityksiä sekä arvostelunalaisissa että arvostelijoissa, ehkäpä oikomaan harhakäsityksiäkin. Jos tällöin vielä jotkut sivulliset innostuvat pohtimaan elämän ydinkysymyksiä, voimme olla iloisia — ainakin me teosofit.

„Asaria”, Akseli Tolan palkintonäytelmä, jonka menestyksellinen ensiesitys oli Kansallisteatterissa t.k. 6 p:nä, on myös ilmestynyt painettuna. Kustantaja on Suomalaisen Kirjallisuuden Seura; kirja maksaa nidottuna 24 mk.

Toimitukselle on saapunut: *W. Angervo*: Isänmaa. 20 sivua, kustantaja Mystica. *W. Angervo*: Suurlähettiläs. 136 sivua, hinta 15 mk. Kustantaja Mystica. *Johannes Greber*, Yhteydessä henkimaailman kanssa, suom. Helmi Krohn, jakaja: Akateeminen Kirjakauppa, hinta 40 mk., sid. 50 mk.

Johtaja Carl Jahnin muistellen. Kun Carl Jahn poistui näkyvästä maailmasta, päättyi harvinaisen sisältörikas totuuden etsijän elämä. Se sisälsi sekä ulkonaisia kokemuksia, joita hän oli saanut laajoilla matkoillaan, että henkisiä elämyksiä, jotka oli voitettu opiskelussa ja mietiskelyssä. Kun Ruusu-Ristin perustamisen aikana kävin henkisen kriisin läpi, jolloin sieluni täyttivät ihmeelliset uudet vaikutelmat, huomasin pian, etten ollut yksin. Pääsin kosketuksiin toisten kanssa, joilla oli ollut samanlaisia kokemuksia ja jotka olivat totuudenihanteekseen saaneet teosofisen maailmankatsomuksen. Muuan heistä oli virkatoverini Rautatiehallituksessa, insinööri Carl Jahn, joka usko minulle paljon sisäisen elämänsä kokemuksista.

Jo insinööriuransa alussa hän sai tilaisuuden matkustaa kaukaisiin maihin. Hän sai toimen Kaukaisessa Idässä, jossa Venäjän hallitus rakennutti sataman Dalnyssa lähellä Port Arthuria. Matkustaessaan sinne meritse Intian kautta joutui hän ensimmäistä kertaa kosketuksiin buddhalaisuuden kanssa. Ceylonilla kävi hän buddhalaisessa luostarissa ja vastaanotettiin siellä veljenä ja uskonystävänä, vaikka hän tuli sinne ensimmäistä kertaa tuntemattomana vieraana. Tällä matkalla heräsivät myöskin hänen psyykkiset aistinsa. Tällöin selvisi hänelle näyissä varsinkin

jälleensyntymisen tosiasia. Dalnyssa odotti häntä kiintoisa ja vastuunalainen teknillinen työ. Virkatoimituksissaan hän joutui myöskin kaukaiselle, synkälle Sahalinin saarelle, jossa hän tutustui kiintoisiin maanpakoon tuomittuihin rangaistusvankeihin. Jahain asia'ainen seikkailu päättyi kuitenkin sangan traagillisesti. Port Arthurin kukistuessa Japanin sodassa täytyi hänen vaimonsa kanssa paeta meritse kiinalaiseen satamakaupunkiin. Seikkailurikas pako nähtävästi laski perustan hänen vaimonsa mielisairaudelle, joka monen vuoden aikana synkensi hänen elämänsä.

Pienessä kiinalaisessa kaupungissa, johon hän joutui, sairastui hän vaikeasti, ja eräänä päivänä hänet selitettiin kuolleeksi. Vuorokauden hän oli tällöin tiedoton, mutta säilytti muiston kokemuksistaan tänä aikana. Lääkäreitten ja sairaanhoitajattarien suureksi ihmeeksi hän sitten heräsi eloon.

Hänen elämänsä myöhempi osa kului ulko'aisessa suhteessa rauhallisesti Suomen Valtion Rautateitten palveluksessa. Mutta hän sai enemmän kuin muut kokea, mitä sairaus on, aluksi ei niin paljon omalta osaltaan kuin omaistensa suhteen. Hänen vaimoan hoidettiin monena vuotena kotona, ja tämän kuoleman jälkeen hän uskollisesti hoiti sairasta sisartaan. Tällöin häntä alkoivat kiinnostaa okkultiset parantamismenetelmät, ja hän oppi itse magnetisoinnin taidon. Hänen myöhempiä elinvuosiinaan häntä tuki hänen toinen vaimonsa sekä ottotyttärensä.

Huolimatta sairaudesta ja heikkoudesta hän täytti velvollisuutensa virkamiehenä, kunnes voimat täysin murtuivat. Kuolema ei häntä peloittanut, sillä hän tiesi sen olevan vain siirtymistä toiseen elämään, jossa hän edullisemmissä olosuhteissa saattoi jatkaa toimintaansa hyvien henkien palveluksessa.

Leo Krohn.

Johanna Lindströmin, lämminhenkisen, Hämeenlinnan Ruusu-Risti-ryhmän perustavan jäsenen maallisen elämän kaari katkesi rauhallisesti 5/10 -37. — Iästään huolimatta — hän täytti viime heinäkuussa 75 vuotta — ja huolimatta vanhuuden tuomasta sairaudestaan hän aina oli ensimmäisinä saapuvilla yhteisissä kokouksissamme, avaten m.m. kotinsa ovet ryhmän kokouspaikaksi. Hämeenlinnan ryhmä kaivaten kiittolisena muistelee häntä ja toivoo siunausta sekä suurta rauhaa hänen matkallaan toisessa valoisammassa maailmassa. Olihan tämä maallinen vaellus ollut hänelle suurten vastuisten voittamista.

Johanna Lindströmin ruumiinsiunaus suoritettiin t.k. 17 p:nä; tilaisuudessa laskettiin m.m. Ruusu-Ristin ja Hämeenlinnan Ruusu-Risti-ryhmän sepele.

A—a L.

Mitä merkitsee ELSVVT? „Nurmeksen Sanomat“ kertoo 15. 10.: „Tuollaiset kirjaimet tasaisessa rivissä ilmoitetaan meille nähdyin luoteisella taivaalla Nurmeksessa Ylikylässä viime lauantain iltana klo 18—18.30 välillä. Korhosen talon väki, 5 henkilöä, ja eräs talossa ollut suutari merkit huomasivat. Ensin kirjaimet olivat tummia, mutta sitten ne saivat kullan värin. Sellaisina oltuaan puolisen tuntia kirjaimet tummenivat ja häipyivät. Ken ne selittää?“

Pia Katermalla, nuorella ruusuristiläisellä taiteilijalla, on ollut tässä kuussa miellyttävä näyttely Strindbergin taidesalongissa. Maalausten ohella oli näytteillä myös taiteilijan sommittelemia aistikkaita ryijyjä.

Teosofinen kirjasto, jonka johtokuntaan kuuluu edustajia Teosofisesta Seurasta, Antroposofisesta Seurasta ja Ruusu-Rististä, on muuttanut uuteen huoneistoon Yrjökatu 1 C (toinen kerros). Kirjasto lainaa teosofista, antroposofista ja ruusuristiläistä kirjallisuutta suomen-, ruotsin- sekä vierailia kielillä.

Uusi Leninkiliike

TAMPERE

Aleksanterink. 24, Varman talo.

*Myy kuosikkaita leninkejä.
Tilauksia otetaan vastaan.*

Ruusu-Ristin Talorahasto

työskentelee
tulevaisuutta varten.

*Liittykää jäseniksi
tai tehkää tilapäisiä
lahjoituksia!*

Jäsenten säännölliset tili-
tyspäivät ovat

1/1, 1/4, 1/8 ja 1/10.

Talorahaston hoitaja: YRJÖ V. RIMPPI,
HELSINKI,
Luotsikatu 12 A. 12.

*19. vuosisadan ihmeellisin teos
H. P. Blavatskyn*

SALAINEN OPPI

ilmestyy suomeksi.

Teosofisen Seuran

julkaisema aikakauslehti

TEOSOFI

jatkaa joka numerossaan Salai-
sen Opin suomennosta. Teosofi
voidaan tilata maan kaikista
kirjakaupoista, postikonttoreista
ja T. S:n taloudenhoitajalta.
Osoite: Signe Rosvall, Helsinki,
Kirkkokatu 14. Tilaushinta (ko-
timaassa) 40 mk. v:kerta.

PUHELIN 216

**HYVINKÄÄN
KIRJAPAINO
OSAKEYHTIÖ**
HYVINKÄÄ

Suorittaa ensiluokkaisesti
kaikkia kirjapainoalaan kuu-
luvia tehtäviä. Tiedustakaa
hintojamme.

Ostakaa paita,
jota
**Olli, Tiitus,
Iso-Keisari,
Valentin**

y.m.
kiittävät.

Patentoidut erikoisuudet.

RUUSU-RISTI-JÄRJESTÖ

Perustaja-Johtaja: PEKKA ERVAST

Johtaja: Rouva Hilda Pihlajamäki, os. Helsinki, Mariank. 28 B.
Hallituksen varapuheenjohtaja: fil. toht. Eino Krohn, os. Helsinki, Maneesinkatu 2 A.

Sihteeri: fil. maist. U. J. Pore, os. Helsinki, Maneesinkatu 4 a A 12.

Rahastonhoitaja: Herra Waldemar Kaade, os. Helsinki, Oikokatu 15 A 18.

Ruus-Risti perustettiin Helsingissä marraskuun 14 p:nä 1920. Sen tarkoitus selviää seuraavasta ohjelmasta:

1) Ruusu-Risti on totuudenetsijän järjestö, jonka jäsenet tunnustaan kaikkien ihmisten veljeyden katsomatta rotuun, väriin, kansallisuuteen, uskontunnustukseen, yhteiskunnalliseen asemaan, sukupuoleen tai muihin ulkonaisiin rajoituksiin, osoittavat toisilleen mitä suurinta suvaitsevaisuutta ja ymmärtämystä sekä pitävät totuutta korkeampana kaikkia uskontoja.

2) Ruusu-Risti on vapaan ajattelun pyhäkkö, jonka jäsenet etsivät totuuden ydintä, salaista jumalviisautta, mikä piilee kaikkien aikain uskonnoissa, mytologioissa, filosofisissa ja tieteellisissä järjestelmissä.

3) Ruusu-Risti on renkaana ihmisten näkymättömässä veljekkunnassa ja sen jäsenet etsivät ikuisen elämään vievää tietä, joka kasvattaa ja kehittää ihmisessä veljeyden henkeä.

Ohjelmansa nojalla Ruusu-Risti kuuluu H. P. Blavatskyn v. 1875 alkuunpanemaan yleismaallmalliseen teosofiseen liikkeeseen.

Ruus-Ristin jäsenet ovat irto-, ryhmä- ja looshijäseniä. *Irtojäseneksi pyrkijä kääntyy suoraan, ryhmäjäseneksi pyrkijä paikallisryhmän välityksellä Ruusu-Ristin Johtajan rouva Hilda Pihlajamäen puoleen, os. Helsinki, Mariank. 28 B.*

Looshityö on järjestetty seremonialliselle pohjalle, ja looshijäseneksi saattaa Ruusu-Ristin jäsen pyrkiä asianmukaisilla suosituksilla.

Ruus-Ristin jäsenmaksut ovat määrältään vapaaehtoisia. Jäsenten toivotaan tuovan antimensa kolme kertaa vuodessa: maaliskuu- ja lokakuun kuluessa sekä vuosikokouksen aikana. Jäsenmaksut vastaanottaa rahastonhoitaja herra Waldemar Kaade, os. Helsinki, Oikokatu 15 A 18.

Vuosikokous pidetään keväällä, siinä uudet jäsenet juhlallisesti vastaanotetaan, vihitään, sekä asetetaan oikeuksiinsa ja velvollisuuksiinsa (installoidaan).

Installoidut jäsenet ovat oikeutetut pyrkimään Ruusu-Ristin Looshijäseniksi.

RUUSU-RISTI

TOTUUDENETSIJÄIN AIKAKAUSKIRJA

TIETÄJÄ, PERUST. 1905

PERUSTAJA: PEKKA ERVAST

TOIMITTAJA: EINO KROHN

SISÄLLYS:

Teosofia, Ruusu-Risti, uskonpuhdistus	295
Aavojen laulu	297
Toimittajalta	298
Toimitussihteeriltä	300
Kosmos ja ihminen	308
Kansainvälinen sp'ritualistinen kongressi Glas- gow'ssa	311
Kirjallisuutta	315
Mitä muualla tiedetään	321
Tien varrelta	328

RUUSU-RISTI

Totuudenetsijän aikakauskirja — Suomen vanhin teosofinen lehti.
Toimitus: *Eino Krohn* (vastaava), *Jorma Partanen* (toimitussiht.).

Julkaisija: **Ruusu-Ristin Kirjallisuusseura r.y.**

RUUSU-RISTI ilmestyy 10 kertaa vuodessa, sisältäen vähintään 320 tekstisivua.

RUUSU-RISTIN toimitukselle tulevat kirjoitukset, kysymykset, uutiset y.m. ovat lähetettävät fil. toht. *Eino Krohnille*, os. Helsinki, Maneesink. 2 a C, tai fil. maist. *Jorma Partaselle*, os. Helsinki, Väinämöisenkatu 5.

RUUSU-RISTIN kirjoituksia saa lainata sillä ehdolla, että lähde tarkasti mainitaan. Sarjakirjoituksia ei saa lainata.

RUUSU-RISTIN tilaushinta on koko vuodelta Smk. 50:—, ulkomailla doll. 2:—. Yksityisnumeron hinta on postivapaasti lähetettynä Smk. 10:— tai 50 c.

RUUSU-RISTIN tilauksia ottavat vastaan postikonttorit, asiamiehet sekä aikakauskirjan taloudenhoitaja, hra *Waldemar Kaade*, os. Helsinki, Oikokatu 15 A 18.

Asiamiehille myönnetään 10 pros., kun vähintään kolme tilausta tehdään. Tilausraha on maksettava etukäteen.

Ruusu-Ristin Kirjallisuusseura r.y.

Kaikkea ruusuristiläistä ja teosofista kirjallisuutta haluttaessa voidaan kääntyä Ruusu-Ristin Kirjallisuusseuran toimiston puoleen os. Helsinki, Meritullinkatu 33, ovi 2, puh. 23 609 (toimisto) ja 24 430 (toimitusjohtaja).

Toivo Orma Kelloseppä

Iso Roobertink. 1. Puh. 38302

Ostamalla uuden tai **korjauttamalla** vanhan **kellon** meillä tulette aina olemaan tyytyväinen

Kihla- ja kivisormuksia sekä **hopeaa** edullisesti.

Yli 10 v. kokemus Pariisiin ja New-Yorkin parhaissa liikkeissä ensimmäisenä pienten kellojen korjaajana.

Sairasaputoimisto ja Opas *Salve*

Helsinki. Vuorik. 5. P. 24364.

Palvelee yleisöä ant. sairaspua koteihin, opastaen potil. lääkäreille ja sairaaloihin, noutaen ne asemalta eri pyynnöstä. Hyvä koti lääkärihoitoon saapuville ja toipuville.

Alppiaurinkoa, sähköhoitoa ja hierontaa annetaan.

RUUSU-RISTI

TOTUUDENETSIJÄIN AIKAKAUSKIRJA

TIETÄJÄ, perust. 1905

Teosofia, Ruusu-Risti, uskonpuhdistus

... Minua haluttaisi kuulla, mikä Ruusu-Ristin erikoinen tehtävä teidän mielestänne on?

— Ruusu-Risti tahtoi ennen kaikkea jatkaa H. P. Blavatskyn työtä länsimailla, ja ellen erehdy, luulen, että Antroposofisen Seuran työ tähtää samaan päämäärään. Tämähän ei estä työn tunkeutumista itämaillekin, jos niin on sallittu. Mutta täällä länsimailla kaipaamme suuresti teosofian tuomaa valoa. Meidän kristillinen teologiamme tuntee liian vähän oppia Kristuksesta — todellista kristologiaa eli *kristosofiaa*, — ja meidän kristilliset kirkkomme tuntevat niinkään liian vähän oman vapahtajansa, Jeesus Kristuksen, persoonaa ja oppia. Teosofia näyttää meille, mikä Jumalan Poika, maailmansielu, Logos eli niinkuin sanomme kosmillinen Kristus oikeastaan on, ja Ruusu-Risti saatuaan tämän valon tahtoo jakaa sitä toisillekin. Teosofinen totuudenetsimiseni vei myöskin minut, jolla on kunnia olla Ruusu-Ristin johtajana, jo nuoruudessani lähelle Jeesuksen persoonallisuutta ja oppia — ja siinä etsimisessäni minulla oli sanomattoman paljon apua H. P. Blavatskyn suurelta maamieheltä Leo Tolstoilta, — ja siten löytämäni Jeesuksen siveellinen elämänoppi on tullut kulmakiveksi Ruusu-Ristin teosofiassa. H. P. Blavatsky puhuu „Teosofian Avaimessa” Jeesuksen siveyskäskyistä ja vuorisäärnasta ja sanoo, että jos „kristityt” todella olisivat kristityitä, he noudattaisivat vuorisäärnan käskyjä, mutta H. P. B., jonka tehtävänä oli osoittaa kaikkien uskontojen yhteinen alkuperä ja näyttää, että niiden siveysopitkin pitivät yhtä, ei kiinnittänyt niin paljon huomiota vuorisäärnaan, kuin me nyt soisimme, että länsimailla tehtäisiin. Sentähden voimme sanoa, että Ruusu-Ristissä tällä omalla tavallamme jatkamme ja viemme eteenpäin H. P. B:n työtä. Me pu-

humme kosmillisesta Kristuksesta — s.o. todellisesta kristillisestä teologiasta — ja Jeesuksen elämänopista — s.o. todellisesta kristillisestä etiikasta. Niin vähäpätöistä kuin työmme onkin, tiedämme, että siinä piilee suuren tulevan uskonpuhdistuksen siemen, uskonpuhdistuksen, joka nimenomaan tulee koskemaan kristikuntaa ja kristillisiä kirkkoja. Voisimme sanoa olevamme kristikunnan ja kirkkojen parhaimpia ystäviä, vaikka kirkko sitä tuskin vielä edes osaa aavistaa. Kaikessa hiljaisuudessa olemme panneet tällöisen työn alulle Suomessa.

Onhan teillä ohjelma, ja minusta se näyttää miltei laajemmalta kuin H. P. Blavatskyn teosofinen ohjelma.

Älkää sanoko niin. Päinvastoin H. P. B:n ohjelma ja ainakin unelma oli vielä laajempi. Hän haaveili uskonpuhdistusta kaikissa maailman kirkoissa ja uskonnoissa. Mutta meidän, jotka askel askeleelta tahdomme yrittää toteuttaa hänen unelmaansa, on aloitettava kotikynnökseltä. Emme unohda toisia uskontoja, vaikka teemme työtä sen puolesta, että oma kristinuskomme ensin puhdistuisi. Emme liioin unohda toisia kansoja ja maita, vaikka aloitamme työmme omassa maassa ja oman kansan keskuudessa. Tämä ei ole mitään erikoista, se on vanha yleinen sääntö. Kaikki palvelu alkaa kodissa. Joka mestariksi tahtoo tulla, sanoi eräs teosofisen liikkeen adepteista, hän alkaa palvelijana lähimmässä ympäristössään, kodin piirissä. Minusta tuntuuakin, että kun seuraava Valkoisen Veljeskunnan lähettiläs saapuu maailmaan, mikä H. P. Blavatskyn ennustuksen mukaan tapahtuu v. 1975, hän saa ymmärtämystä osakseen siinä määrin kuin eri teosofiset seurukset osoittavat toisilleen ymmärtämystä ja kunnioitusta. Kukaan ei voi edeltäkäsintietää, mitä erikoista puolta totuuden sanomasta hän tulee painostamaan — sen yleismaailmallisuutta ja kansainvälisyyttä vaiko sen syventämistä erikoisiin älyllisiin ja eettisiin suuntiin, — ja sentähden on hyvä valmistus, jos teosofiset seurukset eri maanosissa kaivavat päivänvaloon uskontojen kalliit helmet, samalla yhtä mittaa vahvistaen ja elävöittäen sitä suvaitsevaisuutta, joka on niin tärkeä meille ihmisille, kun meidän järkemme vielä on niin ahdas ja meidän tietopiirimme vielä niin rajoitettu. Suvaitsevaisuus lähtee sydäimestä, ja inhimillinen sydämemme on useissa tapauksissa parempi ja kehittyneempi kuin järkemme. Suvaitsevaisuus oli sentähden teosofisen liikkeen tunnussana alusta lähtien, ja H. P. Blavatsky teroitti aina, että *totuus* oli korkeampi kaikkia uskontoja,

s.o. kaikkia joukkouskomuksia ja personallisia näkökantoja, joskin totuus sinään piili maailman suurten uskontojen alkuperäisissä opeissa, jotka aina myöhemmin olivat n.s. tunnustajilta unohtuneet.

Pekka Ervast
„Ruusu-Risti”, 1931.

Aavojen laulu

KERRAN TULEE AAVOJEN LAULU
TULVIEN YLI TYHJIEN TASANKOJEN
JA LÄPI RASKAAN ILMAN
HAJOITTAEN HARMAAT PILVET.

KERRAN TULEE KAUNEUDEN LAULU
SYNTYEN IAISYYKSIEN IKÄVÄSTÄ
KUN AVARUUKSIEN AAVAT SOIVAT
SÄVELVIRTOINA VYÖRYEN.

KERRAN TULEE HYVYYDEN LAULU
LÄPI MULLAN JA MUSTAN MAAN
NOSTAEN TUHANNEN KUKKAA
IHMEESTÄÄN VÄRISEVÄÄ.

KERRAN TULEE TOTUUDEN LAULU
VALOALTOINA TULVAHTAEN
SAATTAEN YHTEYDEKS' JÄLLEEN
ALUN YHTEYTEEN.

KERRAN TULEE AAVOJEN LAULU
KUN TARPEEKSI VARJOT ON PIDENNEET
MAA KUOLLUT JA HILJENNYT.

O. G.

Toimittajalta

„Meillä puhutaan niin paljon Suomen ja pohjolan erikois-
asemasta”, sanoi muuan ystäväni kerran keskustellessamme.
„Annamme ihmisten ymmärtää, että Suomi ja pohjola jolla-
kin tavoin ovat henkisen elämän kannalta kehityskelpoisem-
pia kuin muut maat, että niiltä voidaan odottaa enemmän.
En jaksakaan oikein ymmärtää tuollaista puhetta. Eikö se kuiten-
kin ole jonkinlaisia kansallista ja nurkkakuntamaista kers-
kailua? Eivätkö hengenelämän syntymismahdollisuudet ole
aina ja kaikkialla samat?”

Nämä huomautukset antavat aihetta ajatteluun. Olem-
meko todella antaneet sellaisen vivahduksen puheellemme
Suomen ja pohjolan suurista tulevaisuuden mahdollisuuksista,
että sitä voitaisiin pitää jonkinlaisena kansallisena kerskai-
luna ja omakehuna? Jos sen olemme tehneet, olemme var-
masti erehtyneet, ja sillä olemme samalla, jos se on totta, huo-
mattavasti vähentäneet todellisen henkisen vuodatuksen syn-
tymisedellytyksiä.

Henkisen Kristus-elämän kannalta on kyllä totta, että
kaikki ihmisyksilöt ja kansat ovat sitä yhtä lähellä ja sille
yhtä rakkaita. Kaikenkaltainen luokittelu on tässä mielessä
pahasta. Emme voi määrätyn sivistyspiirin puitteissa puhua
henkisesti kehittyneemmistä ja vähemmän kehittyneistä kan-
soista, niinkuin meidän on miltei mahdotonta luokitella ihmis-
yksilöitä tällä tavalla. Se, joka tänään tuntuu olevan vajon-
neena pimeyteen, voi jo huomenna loistaa kirkkaammin kuin
ne, jotka vastikään näyttivät edustavan kehityksen korkeim-
pia saavutuksia. Kristus-elämän kannalta on kaikki tämä kan-
sallinen ja persoonallinen kehitys aivan relatiivista, vasta
alussaan ja sentähden niin vähäistä, että sen aste-erot ovat
miltei olemattomat ja ainakin hyvin vaihtelevat.

Kun siis puhumme Suomen ja pohjolan määrätynlaisista
mahdollisuuksista ja edellytyksistä, emme tarkoita eikä
Ruusu-Ristin Perustaja-Johtajakaan sellaisia näkökantoja esi-
täessään ole tarkoittanut, että näistä maista äkkiä tulisi länsi-
maisen sivistyksemme henkisesti kehittyneimmät maat, jon-
kinlaiset kansa-mestarit, jotka olisivat pysyväisesti ja lopul-
lisesti saavuttaneet muita maita korkeamman kehitystason.

Olkoon sellainen käsitys meistä kaukana! Mitä sitten täl-
laisella puheella oikeastaan tarkoitetaan? En tiedä, olenko
erehtynyt, mutta olen puolestani ymmärtänyt sen seuraavaan
tapaan: Kansojen ja sivistyksiä, kuten myöskin yksilöjen

elämässä on nousuja ja laskuja. Kaikenlaiset kosmilliset syyt, suurten elämänlakien tapahtumasarjat johtavat siihen, että määrättyinä hetkinä katseemme ja mielemme on avoimempi ja vastaanottavaisempi kuin tavallisissa oloissa. Elämä on juuri silloin siinä pisteessä, että määrätty henkinen elämä ja aate voi tulla meille helpommin kuin milloinkaan aikaisemmin tajunnassamme eleyksi, koetuksi ja ymmärretyksi. Me olemme sinä hetkenä lähellä Jumalaa. Se hetki voi mennä ohi ilman, että olemme käyttäneet sitä hyväksemme, tai niin, että olemme siitä vain osittain hyötyneet. Sitten saamme odottaa elämämme seuraavaa nousukautta. Kansojen elämässä on usein käynyt näin. Monella nyt jo hävinneellä ja monella vielä elävällä kansalla on ollut etsikkoaikansa, jolloin mahdollisuudet ja edellytykset henkisen kulttuurin syntymiselle ovat olleet suuret. Aina on näinä aikoina jotakin voitettu sille kansalle ja samalla koko ihmiskunnalle, mutta useimmiten lienee odotettu paljon enemmän, useimmiten voitane sanoa, että tuosta tilaisuudesta ja armohetkestä ei voitu täydellisesti ottaa vaaria, että yritys jollakin tavoin kuitenkin epäonnistui. Palestiinalla oli oma ihmeellinen armokautensa Jeesuksen Kristuksen eläessä ja toimiessa siellä, Ranskalla oli etsikkoaikansa suuren vallankumouksen aattona, ottaakseni vain pari kuuluisaa esimerkkiä. Me tiedämme, että nämä kansat eivät ratkaisevalla hetkellä olleet täydellisesti kysymysten tasalla. Tuleeko pohjolan valkoinen valtakunta olemaan sitä, silloin kun sen hetki on käsissä, kun siltä paljon odotetaan ja kysytään, silloin kun sen aurinko on zenitissä, ja kun se vaeltaa valossa. Kysymyksen ratkaisu on meidän kaikkien käsissä, jotka tahdomme työskennellä Kristus-hengen puolesta tässä hyperboreaalaisten maassa. Se on vastuu, joka meidän kaikkien hartioita painaa, vaatimus pitää lamppumme palamassa, jottemme olisi kuin tyhvät neitsyet. Etsikkoajan odotus ja tieto sen lähestymisestä ei ole siis mitään suuruuden unelmaa tai kerskailua ja ylvästelyä, vaan ankaraa edesvastuun tuntoa. Varokaamme kuitenkin, ettemme vääristeletä sanomaa unelmaksi omasta tulevasta suuruudestamme, kuten aikoinaan juutalaiset tekivät odottaessaan oman valtakuntansa uutta mahtia ja kukoistusta, vaikka kysymys olikin Kristus-hengen voitosta.

Toimitussihteeriltä

44.

Ensi joulukuun 6:ntena tulee kuluneeksi 20 vuotta Suomen itsenäiseksi julistautumisesta. Tänä kansallisena juhlapäivänä, jolloin ajatukset mielellään kääntyvät menneisyyteen, ja jolloin velvoittavina esimerkkeinä muistellaan niitä, jotka uhrasivat elämäntyönsä ja henkensä Suomen hyväksi toimiessaan, me, ruusuristolaiset, muistelemme miestä, jonka työtä kansamme ei vielä ole oppinut täysin arvostamaan, — *Pekka Ervastia*, Suomen suurinta teosofia, joka samalla oli itsenäisyytemme selvänäköisimpiä ennustajia ja kansamme henkisen lähetystehtävän profeetallinen julistaja.

Teosofija on totuttu pitämään tuulentupien rakentajina, idealisteina, joiden aatteilu muka on todellisuuspohjaa vailla. Tämän mielivaltaisesti yleistävän arvostelun kohteeksi P. E:kin joutui pitkän teosofisen uransa aikana; pitivätne jotkut aateystävätkin häntä epäkäytännöllisenä. Jos jätämme huomiotta inhimillisen arvostelun heikkouden, syy tähän lienee löydettävissä siitä, että hän aidommin ja rohkeammin kuin teosofit yleensä uskoi ja toivoi ihmisistä parasta mahdollista, sitä, mihin heillä oli taipumusta ja mahdollisuuksia korkeimmalta kannalta katsoen. Niinkuin hän suhtautui yksilöihin, niin hän suhtautui myös rakastamaansa Suomen kansaan: silläkin oli, ehkä enemmän kuin muilla maailman kansoilla, mahdollisuuksia toteuttaa kokonaisuutena sellaista, mihin mikään muu kansa ei vielä ollut pystynyt, ja tämän siemenenä piilevän mahdollisuuden hän tahtoi saattaa kansamme yksilöiden tajuntaan selvästi tunnettuna, uskoa ja itseluottamusta herättävänä ihanteena. Jos sitten se, mikä vuosien kuluessa toteutui, ei vastannut sitä, mitä hän oli puhe- ja kirjoituksin julistanut, oliko syy siinä, että hänen ihanteellisilla käsityksillään ei ollut todellisuuspohjaa? Eikö syynä pikemminkin ollut se, ettemme kansakuntana toteuttaneet sitä, mikä meille oli mahdollista, emme olleet riittävän idealistisia realipolitiikassamme?

Suurimpia kärsimyksiä, mitä kokonaisuutena hänelle tuottimme, oli se, että itsenäisyytemme oli lunastettava veriuhrin. Suurlakko, jolloin kansamme turvautui ennen kaikkea siveellisiin oikeusperiaatteisiin ja yksimieliseen passiiviseen vastarintaan, tuki hänen uskoaan, että itsenäisyytemme, josta hän ainakin jo v. 1910 teosofisissa piireissä puhui karmallisesti

kypsyneenä tulevaisuuden tapahtumana, voitaisiin saavuttaa ilman verenvuodatusta. Olot olivat kuitenkin muuttuneet; ihanteellisuus oli häipymässä sydämistä toisaalta materialististen oppien tuhoamana, toisaalta taas maailmansodan yleisesti raaistuttavan vaikutuksen johdosta, ja kun itsenäistymisemme aika koitti, kansamme ei enää pystynyt siihen, mihin se oli pystynyt suurlakkovuonna. Osanamme oli itsenäistyä, ja se tapahtui, mutta kuka voi väittää, ettei kansalliselle ykseydellemme ja kehityksellemme olisi ollut verrattomasti onnekaampaa, jos veljesverta ei olisi tarvinnut vuodattaa . . ?

Muutamit otteet hänen kirjoituksistaan antavat meille parhaimman kuvan siitä, mihin hän uskoi, ja mitä hän toivoi, vuosien kuluessa, ennen valtiollista itsenäistymistämme ja sen tapahduttua. Painatamme kursivoituina eräät kohdat, jotka mielestämme ansaitsevat erikoista huomiota.

V. 1909, helmikuun 10. pnä, hänelle esitettiin kysymyskokouksessa seuraava tiedustelu:

„Ylisihteeri on sanonut, että v. 1905 alkoi Suomalainen tilaisuus, josta riippuu kansamme tulevaisuus ja olemassaolo, mutta ettei kansamme vielä ole osoittanut vastaavansa odotuksia? Mitä ominaisuuksia pitäisi kansan sitten osoittaa ansaitakseen elämän?”

Tähän P. E. vastasi seuraavasti:

„Sen pitää osoittaa olevansa itsenäinen, omaavansa omia ihanteita ja aikovansa ruveta toteuttamaan niitä. Jos me vain kuljemme Euroopan jälessä, niin olemme kansana kuin tottelevainen lapsi ja kuolemme aikamme elettyämme. Jos me sitävastoin tahdomme jotakin saavuttaa, jotakin tehdä ja jotakin olla, pitää meidän turvautua vanhoihin kalevalaisiin voimiin, pyrkiä yhteyteen sen sankarihengen ja niiden sankarien kanssa, jotka ennen ovat olleet, ja saada Väinämönen tulemaan takaisin, niinkuin hän itse ennusti. Kalevalan sankareita elää nytkin, mutta ne pysyvät sa'assa.”

Puhuttuaan sitten englantilaisten maailmanvalta-ajatuksesta, hän jatkaa:

„En usko, että meitä suomalaisia voisi mikään tällainen ajatus innostuttaa. Olisi järjetöntä ajatella, että me jotakin [sellaista] olemme. Me emme voi ajatellakaan maailmaa valloittaa, vaan me voimme ainoastaan koettaa keksiä, mikä olisi meidän tehtävämme maailmassa. Silloin heräisi meissä itsetunto, ja me tuntisimme elävämme tarkoitusta varten. Se tehtävä olisi niin sanoakseni toisella tasolla. Se tulisi tietysti ilmi fyysisillä tasolla, mutta ei näkyisi ulkonaisessa vallassa muiden kansojen yli, vaan olisi siveellistä ja henkistä laatua. Moni teistä on epäilemättä haaveillut yhtä ja toista kaunista Suomen tulevaisuudesta.”

Kun siirrymme selailemaan v:n 1917:n ja 1918:n „Tietäjän” numeroita, niin näemme, millaiset toiveet elivät itsepin-taisesti hänen sydämessään kipeistä kärsimyksistä ja pettyneestä uskosta huolimatta. Syyskuussa 1917 hän kirjoittaa:

„Puoli vuotta ollaan nyt keinuttu tunteitten alloilla, mutta ensi hetken innostukseen ei olla enää noustu. Päinvastoin ollaan tasaisesti luisuttu alaspäin uskossa venäläisten ihanteitten kestävyuteen. Olisimme niin miellellämme seisoneet venäläisten kanssa rinnatusten taistelussa totuuden ja oikeuden puolesta, ihanteiden puolesta. Mutta me olemme todellisuuksien kansa. Me emme tyydy sanoihin, joissa ei ole tahtoa takana. Me vaadimme itseltämme ja toisilta, että sanat ovat elämää, että niissä on luova voima, että ne ovat tietäjän sanoja. Me aina odotamme, että sanat vievät tekoihin, että niissä pysytään, että ne ovat lupauksia. Jos puhumme ihanteista, aiomme niitä toteuttaa. Jos haaveilemme, ovat haavemme ennustuksia. Koko sydämellämme olisimme vanhalla karaistulla tahdon sitkeydellämme työskennelleet Venäjän kansan kanssa käsi kädessä vapauden ja kansanvallan suurten ihanteiden puolesta. Nyt me sen sijaan olemme täynnä hämmästyksiä. Onko Venäjän kansa niin epävakaa? Heiluuko se aina toisesta äärimmäisyydestä toiseen, despotismista anarkiaan ja anarkiaasta despotismiin? Eikö se voi tunteitaan hillitä ja tahtoaan hallita? Eikö se osaa katsella elämän todellisuutta silmiin? Niin äkkiäkö se unhotti saavutuksensa, niin äkkiäkö se petti ihanteensa? Pitääkö siis uudistua Ranskan vallankumouksen moninaiset vaiheet, ja tuleeko lopulta taantumus voittamaan? Silloin toivokaamme, että historian kulku ennen pitkää erottaa Suomen Venäjästä.”

Lokakuun numerossa samana vuonna hän kirjoittaa:

„Enimmin minua huolestuttaa t.l.a.m.e omassa maassamme. Perisyntimme, erimielisyys, on taas vallalla. Työväki on porvareita vastaan ja porvarit työväkeä. Vihaa, kateutta, pahansuomusta, katkeruutta on ilmassa. Tämä on tosiaankin häpeällistä.

Kohtalo on avannut meille suunnattomia mahdollisuuksia kehitykseen ja vaurastumiseen ja me istumme riitelemään, epäilemään ja estämään toisiamme. Lepäävätkö todella 'kirot' tämän kansan päällä? Eikö täällä ole vanhurskaita ja epäitsekkeitä ihmisiä? Eikö täällä ole sivistyneitä, jotka tahtovat työskennellä kansansa hyväksi, eikä täällä ole kansaa, joka oivaltaa sivistyksen arvon?” — — —

„Siitä sydämeni iioitsee, kun se näkee, että kansa vaatii sivistystä. Pyytääkäämme kouluopetusta, kasvatusta, sivistystä, kaikkea henkistä vapautta ja kehitysmahdollisuutta — pyytääkäämme tätä kaikille! Heittäkäämme viha ja katkeruudet, taistelut ja riidat. Oppikaamme yksimielisiksi.

Sillä viisaus sanoo: herää sinä, Suomen kansa, keskittyneeksi, voimakkaaksi ja yksimieliseksi yksilöksi! Historialliset tehtäväsi sinua odottavat. Mutta niihin sinä et kykene, jos sisäisesti olet ristiriitainen ja rikkinäinen.”

Vielä saman vuoden joulukuussa P. E. uskoo ja toivoo hyvää:

„Mitä Suomi-aitimme nyt meiltä kaipaa, mitä meiltä odottaa? Rakkautta ja taasen rakkautta. Eikä rakkautta missään ylimalkaisessa ja persoonattomassa merkityksessä, vaan meidän rakkauttamme, sinun ja minun. Meidän tulee sielumme koko hehkulla rakastaa tätä armasta isänmaatamme, nyt kun sitä punnitaan jumalien vaa'assa ja kun sen vastaisia rajoja määrätään. Vakavan raskas on nykyinen hetki. Onko rakkautemme Suomeen niin voimakas, että se oman rajotuksemme ja ahtautemme voittaa? Onko meitä rakastajia niin paljon, ettei Suomen kansa punnittuna havaitaisiin liian köykäiseksi?

Nyt jos koskaan tarvitaan teosofisen elämänymmärryksen läpätunkemia

ihmissieluja. Nyt jos koskaan tarvitaan oikeata, todellista ja puhdasta uskontoa. Kuulkaa te kaikki, jotka ette ole kadottaneet uskoanne hengen todellisuuksiin, vaan jotka uskotte Jumalaan — kutsukaa häntä millä nimellä haluatte — ja uskotte järkähtämättömien lakien vallitsevan maailmassa sekä rakkauden olevan elämä korkeimman ja mahtavimman lain, kuulkaa te kaikki! *Älkää antako päivän mennä maille — älkää kertaakaan — ilman että hartaassa rukouksessa kuiskaatte itsellenne ja jumalallenne, että te rakastatte isänmaatanne ja sen kansaa ja toivotte oman, itsenäisyyden ja vapauden aamun sille koittavan. Älkää antako viikkojen vierä, kuluu kuukausien, kertomatta uskostanne toisille, lohduttamatta masentuneita, rohkaisematta epäileviä, tarjoamatta teosofian valoa kansalle, joka pimeydessä hapuilee. Nyt lähestyy suuren kylvön aika ja on jo. Ja suuren leikkuun aika. Missä maaperä on kylvölle otollinen, missä eloa on paljon. Mutta työmiehiä on vähän. Kuitenkaan ei kukaan teistä ole niin köyhä ja niin pieni, ettei hän kykene isänmaataan rakastamaan ja siunaamaan ja sen kansan puolesta rukollemaan. Ei kukaan teistä ole niin vähätietoinen, ettei hän murusta henkisen tiedon leivästä voisi ojentaa sille, joka nälkään on nääntyy. Ei kukaan teistä, jotka uskotte, ole hengen elämää niin vähän kokenut, ettei hän voisi kädellään viitata Kristukseen, kaiken hyvän perikuvaan, ja kehottaa eksyneitä palaamaan elämän tielle.* — — —

„Olen nähnyt kansassani raakuutta, olen joskus ihmetellyt sitä kyynillisyyden, suvaitsemattomuuden ja vihan tulvaa, joka sanoissa sen suusta on vyörynyt, olen jo viisitoista vuotta sitten nähnyt hengessäni, että tässäkin kansassa vuotaisi verta, jos se vallankumouksen tekisi; mutta olen myös nähnyt, kuinka kärsivällinen ja kohtaloonsa alistuvainen tämä Suomen kansa on ollut, kuinka uskollinen johtajilleen, kuinka altis hyvää uskomaa niistä, joihin se sankareinaan kiintyy; olen nähnyt, kuinka tiedonjanoinen tämä kansani on ja kuinka mielellään se nousisi sivistyskansojen rinnalle; olen nähnyt, kuinka todellisesti se hengessään vapautta janoa ja veljeyttä ja rakkautta. Tämä on todella kansa, joka kaipaa ja rukoilee rakkautta.” — — —

„Tunnelmani tällä hetkellä valtiollisista asioista on valoisa ja hyvä. — Oli onni, että musta pilvi pääsi suur-lakossa ajoissa puhkeamaan. Nyt kansamme entistä selvemmin näkee, että maan asioita johtamassa täytyy olla viisaus, todellinen viisaus, kokemus ja tarmo, ei ainoastaan aatteellinen innostus. Kun nyt pian saamme kokonaan ja sivullisten häiritsemättä ryhtyä järjestämään omia olojamme ja luomaan uutta suomalaista yhteiskuntaamme, älkäämme silloin koskaan unohtako, että hyvä tahto yksin ei riitä — taitoa ja tietoa, lujuttua ja luonnetta tarvitaan yhtä paljon.

Kansanvalta on hyvä, kun sen symbolina on viisaiden valta. Mutta se vie turmioon, jos se tyhmyyteen turvautuu.”

Se, mikä ehkä olisi voitu välttää, tapahtui. P. E. oli kuin huutavan ääni korvessa, sillä hänellä ei ollut tukea edes Suomen Teosofisesta Seurasta, — sekin oli jakautumassa; v. 1920 siitä syntyi P. E:n johdolla Ruusu-Risti, joka niin tuli olemaan kuin vertauskuva valtiollisesti itsenäistyneestä Suomesta, jolla myös on oma henkinen tehtävänsä suoritettavanaan.

„Tietäjän” kesäkuussa 1918 painettu numero antaa meille yleiskatsauksen niistä ajatuksista, mielialoista ja näkemyk-

sistä, jotka P. E:llä oli tänä väliaikana. Kirjoituksessaan „Kuinka soisin maatani hallittavan?” hän m.m. sanoo:

„Suomi on vanha kansa, mutta se on kutsuttu uudestisyntyneenä aloittamaan uutta sivistystä. Aito suomalainen tietäjäkansa ei turvautu väkivallan voimaan, vaan siveelliseen väkeen ja voimaan. Sen vahvuuden kallio on hengessä ja tiedossa. Yksimielisesti ja vakavasti se hävittää vanhan yhteiskunnan väärät muodot ja asettaa uusien lakien nojalla uuden järjestyksen. Riidasta luovutaan, luokkavihasta kieltäydytään, kaikki riemuitsevat siitä, että onnen siemeniä kylvetään yltympäri . . .” — — —

„Näin kirjoitin vielä toukokuussa, vaikka silloin jo pelkäsin pahinta. Nyt en tietenkään saata ajatella aivan samalla tavalla. Oma periaatteeni on luonnollisesti muuttumaton, uskon yhä vielä rauhan voimiin, mutta en enää odota, että Suomen kansa tällä hetkellä toteuttaisi aseettomuuden ihannetta. Osa kansastamme petti odottamattomalla tavalla juuri aseettomuuden aatteen, jonka se sosialistisen maailmankatsomuksen mukaisesti oli omaksunut ihanteekseen. Kuinka silloin kansan enemmistö rauhallisena olisi voinut katsella vähemmistön vallankumousta? Tietysti sekin tarttui aseisiin torjuakseen ihanteensa pettäneiden, harhaan johdettujen työväenjoukkojen ja muukalaisten viekottelijain hyökkäyksiä yhteiskuntaa ja sen yksilöitä vastaan. Niin raskas kuin totuus on, on se tunnustettava.

Ja samalla siirtyy nyt meilläkin se aseettomuuden periaate, joka on kansallishaltiamme dharmassa, eksoteerisesta taas esoteeriseksi. Se koskee Jeesuksen Kristuksen välittömiä oppilaita, mutta ei vielä toteudu koko kansan elämässä. Toivottavasti nykyinen kärjistynyt tilanne maailmassa on ohimenevä, joten kerran taas koittaa päivä, jolloin Suomen kansan karmassa on mahdollisuus toteuttaa ihanne.”

Ja samassa numerossa kirjoituksessaan „Toimittajalta II” hän kirjoittaa:

„Eihän unelmani uudesta yhteiskunnasta vieläkään ole haihtunut. Päinvastoin. Nyt kun rauhalliset ja järjestyneet olot palaavat, nyt todella aletaan uutta Suomea rakentaa. Sillä nyt me olemme itsenäinen valtakunta, ja nyt olemme tilaisuudessa luomaan Suomesta aito suomalaisen sivistysmaan. Mutta edellytyksemme ovat tällä hetkellä hieman toisenlaiset kuin äsken, muutamissa suhteissa loistavammat, toisissa köyhemmät kuin ennen. Olemme liitossa maailman etevimmän ja sivistyneimmän kansan kanssa — tämä on etumme. Mutta luottamuksemme oman kansamme hyvelhin ja etevyyteen on saanut hirveän kolauksen — ja se on köyhyytemme. Aika kyllä parantaa haavamme, mutta monen ihanteellisen unelman toteutuminen siirtyy tuonneemmaksi, epämääräiseen tulevaisuuteen. Ei Suomen kansa vielä tällä hetkellä ole niin korkealla henkisesti, että se esim. tulisi ilman sotajoukkoa toimeen . . .”

*

Ja nyt episodi siltä lyhyeltä ajalta, jolloin Suomi oli kuningaskunta:

„On kuin kuulisin mahtavien urkujen soivan ajattellessani, että Suomeni maa on nyt itsenäinen valtakunta, joka kohta saa pääkaupunkiinsa oman hallitsijan, oman kuninkaan. Sanottakoon mitä tahansa monarkista hallitusmuotoa vastaan, sillä on yksi etu tasavallan rinnalla: *se on muodollisesti lähempänä maailman okkultista järjestystä*. Muodollisesti katsoen luonto näkymättömine ja näkyväisine alueineen on suuri elävä hierarkia. Atomista logokseen on kaikki järjestetty asteettain, ja jumalan

tahtoa totellaan kaikk'ala. Tosin hierarkian henki on kaukana pakosta ja väkivallasta. Jumalan tahto toimii elävänä voimana jokaisen henki-olemnon tajunnassa, joten totteleminen on täysin vapaata. Jumala on minun kuninkaani, ja minä tiedän omassa sielussani, mitä hän minulta odottaa ja tahtoo, — niin ajattelee jokainen hierarkian jäsen, ja kun korkeammalla asteella oleva käskee jotakin alemmilleen, tuntevat nämä heti sieluissaan, että jumala sitä tahtoo, ja heidän ilonsa on välittömässä vaapassa tottelemisessa. Henki on siis 'tasavaltainen', jos tämä sana alkuperäisestä tarkoittaa sitä, että valtaa ei harjoteta väkivallalla. Ihmisetkin voivat maan päällä muodostaa tasavaltoja, mutta nämä ovat todellisia tasavaltoja ainoastaan sillä edellytyksellä, että ihmiset itse tuntevat jumalan tahdon hegessään ja tahtovat joka hetki sitä totella. Muussa tapauksessa tasavalta on vain irvikuva, jossa lahjomaton järjestys on vaikeampi ylläpitää kuin monarkiassa. Kuningaskunta sitävastoin on muodollisesti pyhän kosmillisen järjestyksen mukainen, ja siitä johtuu sen salaperäisen arvovalta, jota kaikenlaisten juhlamenojen ikimuinainen magia aina tukee ja ylläpitää.

Haaveilinhan minäkin ennen tasavaltaista, mutta edellytys — ehdoton ehto — oli minulla aina päivänselvä. Ken lukee esim. viimevuotisen mielteni 'Mitä opimme sodasta ja vallankumouksesta?' hän huomaa oitis, että tasavalta-unelmani ensimmäinen perusta oli — aseettomuus. Kun tässä toiveessani Suomen kansan suhteen julmasti petyin ja ymmärsin aseettomuuden ainakin toistaiseksi saavuttamattomaksi ihanteeksi, en näe syytä pitää kiinni tasavalta-aatteestani, kun se minun silmissäni nyt on muuttunut paljaaksi muodolliseksi kysymykseksi. Mieluummin annan kannatukseni kuningaskunnalle, joka tällä hetkellä tuntuu lupaavan eheämpää kokonaisuutta ja sopusointua onnettomalle kansalleni. — — —

Koittaako nyt Suomen vanhalle, lainkuullaiseksi tunnetulle kansalle onnen ja rauhan aika? Onko meidän kuninkaamme osottautuva viisaaksi, lujaksi ja lempeäksi hallitsijaksi, joka koettaa ymmärtää Suomen kansaa ja Suomen kansan ominaisuuksia? Onko hän rakastava tätä juroa ja kovaa, mutta siltä huolimatta hyväntahtoista ja ihanteellista, tätä syvälle synnin ja tuskan suossa kahlaavaa, mutta silti korkealle tähtäävää Suomen kansaa sillä ymmärtämyksellä, sillä tulikumalla antaumuksella, jolla tämä kansa loppujen lopuksi ansaitsee tulla rakastetuksi? — — —"

*

P. E:ssä oli kaikkea sitä, mitä me hengen suurmiehistä kunioitamme ja ihailimme: korkeita ihanteita, jotka kaikkiin kansankerrokseen kuuluvat ihmiset voivat päämääräkseen omaksua; vakaata totuuden tahtoa, joka ei etsi omaansa eikä muita imartele; ihmisrakkautta, joka tahtoo nostaa, palvella jokaista erotuksesta. Suurmiehen kohtalo hänellä oli siinäkin, että hän joissakin yksilöissä herätti kateutta ja vihaa, joissakin taas palvovaa rakkautta, joka jäi jähmettyneenä tuijottamaan itselleen luomaansa kuvaan. Mutta ennen kaikkea: hän opetti meitä luottamaan hengen voimaan ja ihmis sydämen pohjimmaiseen hyvyteen. Hän lietsoi sanoillaan ja teoillaan lukemattomissa ihmis sydämissä piilevän totuudenkaipuun palamaan, ja tietäjän lailla hän paljasti Suomen kan-

san sisäiset aarteet nähtäviksemme antaen monille meistä uskoa kansamme suureen tulevaisuuteen.

Kun P. E. siis useissa kirjoituksissa käsitteli Suomen itsenäisyyttä, sen valtiomuotoa ja sen sisäisiä mahdollisuuksia sekä itsenäisyytemme vakiinnuttua sen tulevia tehtäviä, hänellä eivät olleet aiheena mitkään puolueohjelman näkökannat, vaan se ennakkonäkemyks, että *Suomen itsenäisyys oli välttämättömyys*:

„Suomi on ollut kuin Europan India — *Suomi on Europan omatunto*. Seitähden ei rauhaa ilion ollut ajateltavissa, ennenkuin Suomen vapaus ja itsenäisyys tunnustettiin. Nyt se on tapahtunut, ja nyt Euroopan kansat voivat solmia rauhan keskenään . . .

Jospa nyt meidän armas Suomemme osottaisi ansainneensa maailman luottamuksen! Jospa osaisimme täällä näyttää, että todella olemme vapaata ja itsenäistä kansaa, joka kykenee omaa sivistystä luomaan ja omaa valtiota rakentamaan! Jospa — mutta emme saakaan epäillä kuntoamme ja miehuuttamme, työkykyämme ja tarmoamme" („Tietäjä" 1918, N:o 1).

Itsenäistymisemme oli välttämätön siksi, että *kansallemme on annettu historiallinen tehtävä*. Tämän tehtävän tajuminen ja toteuttaminen on myös jatkuvan itsenäisyytemme ja kansallisen menestyksemme ehto. Minkälainen tämä tehtävä on, siitä P. E. on useasti esittänyt näkemyksiään puhein ja kirjoituksin; siitä, mitä hän näkee meiltä vaadittavan, jotta kansakuntana nousisimme sille asteelle, mikä meille on mahdollista, seuraavat otteet hänen kirjoituksestaan „Omassatunnossa" v:lta 1906 antavat meille kuvan, jonka sydämemme todistaa oikeaksi:

„Suomen kansan kansallinen sivistys on oleva henkistä kulttuuria. Ei tämä kansa kaipaa rikkautta eikä maallista valtaa, vaan sen kaiho on tietoon ja taitoon ja viisauden kunniaan. Ei se rakasta tiedettä kalliina korotavarana, vaan syntyjen syvien tutkijana. Ei se tahdo ylipistoillaan ylpeillä maailman silmissä, vaan se tahtoo niistä oppia. Ei se kirkoillaan tahdo komeilla jumalan edessä, vaan se tahtoo, että niistä leviäisi värentämättömän totuuden puhdas valo. Ei se papistoa tahdo palvella ulkonaisena järjestönä, vaan se korottaa viisaansa ja tietäjänsä papeiksi. Suomen kovaa kokenut kansa on todellisuuksien kansa. Se tahtoo rakentaa majansa kalliolle, ei vierivälle sannalle. — — —

Oi koittakoon pian se päivä, jolloin Suomessa ei valhetta ole, ei rakauden puutetta eikä vihaa! Kirkot ovat edelleenkin kirkkoja, mutta jumalanpalvelus ei ole enää sortajajumalan lepyttämistä. Nyt niissä kai-kuu ylistyslauluja elämän antajalle, ilon ja kauneuden luojalle, ja niiden saarnastuoleista kuuluu kauas peittelemättömän totuuden sana. Ikuista helvettä ei ole, tarpeettoman murheen ja surun syytä ei ole, nyt uskotaan hyvän valtaherruuteen. Lahkolaiskiistat ja puolueriidat ovat hävinneet muinaismuistojen joukkoon, nyt kilpailaan vain tosi tiedossa ja taidossa. Uskonnollisuus ei ole ulkoku'ntaisuutta eikä pyhyys tyhjää puhetta, sillä kaikki pyrkivät hyveissä kehittymään. Rehellisyys, vilpittömyys, rakkaus, suvaitsevaisuus, lempeys, uljas nöyryys ja ahkeruus, kas siinä hyveitä, joiden alttarille jokaista kansalaista opetetaan uhraamaan ajatuksiaan joka päivä.

Oi koittakoon pian se päivä, jolloin Suomi on nouseva henkiseen suuruuteensa! Päivä, jolloin Suomi pudistaa päältään kaikki näkymättömät kahteet, vieraat ja omansa! Päivä, jolloin se kohoaa ajan aalloista kirrkaana ja luomiskykyisenä kuin muinoinen Ilmatar! Mutta koska se päivä koittaa?

Kuulkaamme mitä viisaus sanoo: kansa on kuin yksilö. Sivistyneet luokat edustavat ymmärrystä, eri puolueet, eri ryhmät, eri luokat edustavat eri himoja ja haluja ja taipumuksia. Syvät rivit ovat sydämenä, ja sydämen takaa kuiskaa näkymätön henki.

Kansa kehittyi kuin yksilö. Ymmärryksen täytyy etsiä, himojen täytyy luopua, sydämen täytyy tahtoa ja tuntoa; ja koko ihminen on oleva kuuliainen hengen äänelle. Niin kansassakin sivistyneitten täytyy etsiä suurteja elämäntekemysten ratkaisua, koko kansan yleistä onnea, puolueiden ja luokkien ja seurojen on luovuttava etuoikeuksistaan ja rikkauksistaan ja omista tarkoituseristään, syvien rivien täytyy palavin sydämin tahtoa parannusta ja pelastusta, ja koko kansan on kuultava niiden ääntä, jotka osaavat sille tulkita, mitä se hengessä piilee.

Kas semmoinen on kansallisen kulttuurin ohjelma! Taivaaisia se tavoittelee, mahdoton se on toteuttaa! Se on haaveilijan ohjelma.

Olkoon, mutta se on myös viisauden. Kehityksen tie on kaita, niin yksilön kuin kansan. On vain olemassa yksi keino nousta henkiseen suuruuteen ja luoda kuolematonta sivistystä!"

Kun nyt lähestyvä joulukuun kuudes vie ajatuksemme itsenäisyyspyrkimystemme vaiheisiin, ja kun omassatunnossamme tutkistelemme, kuinka meidän olisi yksilöinä elettävä ja toimittava, jotta totuudenetsijöinä ja suomalaisina parhaiten voisimme kansaamme palvella, ottakaamme ja lukekaamme, mitä P. E. on kansamme korkeista päämääristä kirjoittanut, esim. kirjassaan „Uudestisyntyvä Suomi”. Kun aina muistamme pitää ihanteemme korkeina, niin jo tällä levitämme ympärillemmekin uskoa korkeisiin ihanteisiin, ja muiden siveellistä tahtoa lujitamme sillä, että itse käytännössä pyrimme siihen, minkä sydämessämme ja järjessämme olemme päämääräksemme nähneet.

Me näemme, mikä on P. E:n, tämän kansallisen suurmiehen julistus:

Sille, joka isänmaataan ja kansaansa rakastaa, hän sanoo: „Etsi totuutta, oman olemuksesi syntysanoja, oman elämäsi todellista tarkoitusta! Näin opit entistä todellisemmin palvelemaan kansaasi.” Sille, joka jo on totuuden etsintään havahdunut, hän sanoo: „Ellet jo ole oppinut kansaasi rakastamaan, tutki sen menneisyyttä, syvenny sen henkeen, näe selvästi sen puutteet, mutta myös sen hyvät ominaisuudet! Näe ja ymmärrä, että Elämä ei ole aiheetta sinua lähettänyt tämän kansan keskuuteen. Totuudenetsijänä sinulla on kaksinkertainen velvollisuus omistaa elämäntyösi tämän kansan hyväksi, — velvollisuus, jonka vielä tunnustat elämäsi onneksi.”

Kosmos ja ihminen

Hermes Trismegistos puhuu pojalleen Tat'ille.

Hermes: . . . Ja välttämättömyys ja kaitselmus ja luonto ovat välineitä, joiden avulla kosmosta hallitaan, ja joiden avulla aine saatetaan järjestykseen.

Koko tämä kosmos — joka on suuri jumala ja vielä suuremman kuva ja tähän liitetty, ja joka säilyttää järjestyksensä Isän tahdon mukaisesti — on elämän täyteyttä [pleerooma]; eikä kosmoksessa ole mitään, ei ole ollut kautta aikojen maailmankaikkeuden alusta asti, ei kokonaisuudessa eikä siihen sisältyvissä eri olioissa, mikä ei eläisi. Kosmoksessa ei ole eikä tule ollut eikä tule olemaan mitään, mikä on kuollutta. Sillä Isän tahto oli, että kosmos, niin kauan kuin se on olemassa, on oleva elävä olio, ja siksi sen myös täytyy olla jumala. Kuinka siis, poikani, kuollutta voisi olla siinä, mikä on jumala, siinä, mikä on Isän kuva, siinä, mikä on elämän täyteyttä? Kuolevaisuus on turmeltumista ja turmeltuminen on tuhoutumista. Kuinka siis mikään osa siitä, mikä on häviämätöntä, voisi olla häviävää, tai mikään osa siitä, mikä on jumalaa, tuhoavissa?

Tat: Eikö sitten olekaan totta, isä, että kosmoksessa olevat elävät olennot kuolevat? Ja eivätkö ne ole osia kosmoksesta?

Hermes: Älä sano niin, poikani. Sinua johtavat harhaan nimitykset, joita ihmiset käyttävät siitä, mikä tapahtuu.¹⁾ Elävät olennot eivät kuole, poikani; ne ovat koottuja ruumiita, ja siksi ne hajoavat. Hajoaminen ei ole kuolemaa; se on vain yhdistettyjen hajautumista; ja ne hajautuvat, eivät hävitäkseen, vaan syntyäkseen uudelleen. Missä näet elämä ilmentää voimansa? Tietenkin liikunnossa. Ja mikä kosmoksessa on liikkumatonta? Ei mikään, poikani.

Tat: Ajatteletko siis, isä, ettei maakaan ole liikkumatonta?

Hermes: Ei, poikani, ei maakaan; se on samanaikaisesti sekä monella tavalla liikkuva että liikkumatonta. Eikö olisi typerää sanoa, että kaiken elättäjä on liikkumatonta, hän, joka luo ja synnyttää kaiken? Ilman liikuntaa on mahdotonta synnyttää mitään. Ja on mitä typerintä kysyä sinun laillasi, onko neljäsosa maailmankaikkeutta toimettona, sillä jos sanot, että joku kappale on liikkumatonta, se ei merkitse mitään muuta kuin että se on toimettona. Tiedä siis, poikani, että

¹⁾ S.o. puhuesaan kuolemasta.

kaikki, mikä kosmoksessa on, kaikki poikkeuksetta, on liikkeessä, ja että sen, mikä on liikkeessä, täytyy olla elävä. Mutta ei ole välttämätöntä, että se, mikä on liikkeessä, joka tapauksessa on yksi ja sama olio, joka on elävä kaikkina aikoina. Kokonaisuutena, poikani, kosmos on muuttumaton, mutta sen osat ovat muutosten alaisia. Siinä ei kuitenkaan ole mitään, mikä olisi turmeltumuksen tai häviämisen alaisuudessa; jos ihmiset ajattelevat toisin, heidän ajatuksiaan hämmentävät käytännössä olevat nimitykset. Syntymä ei ole elämän alku, vaan ainoastaan tietoisuuden alku, ja muutos tilasta toiseen ei ole kuolemaa, vaan unhoitusta. Näin ollen kaikki se, mistä jokainen elävä olento on koottu — karkea aine, henki ja sielu — on kuolematon, ja siis niiden kuolemattomuudesta johtuu, että jokainen elävä olento on kuolematon.

Mutta ennen kaikkea on ihminen kuolematon, sillä hän voi ottaa vastaan Jumalan ja olla yhteydessä Jumalaan. Vain ihmisen kanssa kaikista elävistä olennoista Jumala keskustelee. Jumala puhuu ihmiselle öisin unin ja ennemerkein päivisin; Jumala ilmaisee hänelle tulevaisuuden monin tavoin, lintujen lennon, eläinten sisälmysten, innoituksen välityksellä tai tammen kuiskailuissa. Ja niin ihminen voi väittää tietävänsä menneet asiat, nykyiset asiat ja tulevaiset asiat. Huomaa myös tämä, poikani: kaikki muut elävien olentojen lajit asustavat vain yhdessä osassa kosmosta; kalat elävät vedessä, maeläimet maalla ja linnut ilmassa; ihminen sitävastoin käyttää hyväkseen kaikkia näitä elementtejä, maata, vettä, ilmaa, — niin, taivastakin²⁾ hän katselee ja aistii sitä näöllään.

... Eikä ole vaikeata, poikani, katsella Jumalaa ajatuksissa tai suorastaan, jos niin tahdot, nähdä hänet. Katso kosmoksen järjestystä: katso välttämättömyyttä, joka hallitsee kaikkea, mitä näöllemme esittäytyy, ja kaitselmusta, mikä näkyy menneissä asioissa ja tulevissa asioissa; katso ainetta, joka on täynnä elämää, ja näe tämä suuri jumala³⁾ liikunnassa, hän ja kaikki mitä häneen sisältyy.

Tat: Mutta nämähän, isä, ovat vain vaikuttavia voimia.

Hermes: Jos ne ovat vaikuttavia voimia, poikani, kuka niitä käyttää? Eikö juuri Jumala? Etkö tiedä, että niinkuin taivas ja maa ja vesi ja ilma ovat osia kosmoksesta, sa-

²⁾ S.o. tulielementtiä.

³⁾ Kosmos.

moin kohtalo ja välttämättömyys ja kaitselmus ovat osia Jumalasta? Eikä ole mitään tapahtuvissa tai tapahtuneissa asioissa, missä Jumala ei olisi.

Tat: Onko Jumala siis aineessa, isä?

Hermes: Mitä on aine Jumalasta erillään, poikani, jotta määräisit sille oman paikkansa? Mitä muuta kuin liikkuamatonta massaa luulisit aineen olevan, ellei siihen vaikutetaisi? Ja jos siihen vaikutetaan, kuka siihen vaikuttaa? Olen kertonut sinulle, että vaikuttavat voimat ovat osia Jumalasta; kuka siis antaa elämän kaikille eläville olennoille? Kuka antaa kuolemattomille olennoille heidän kuolemattomuutensa? Kuka aiheuttaa muutoksen olioissa, jotka ovat muutosten alaisia?⁴⁾ Puhuitpa aineesta tai ruumiista tai substanssista, tiedä, että nämäkin ovat Jumalan vaikutuksen ilmennyksiä, sillä Jumala toiminnallaan tekee aineen aineelliseksi ja ruumiit ruumiillisiksi ja substanssin substantiaaliseksi. Jumala on kaikki, eikä ole mitään, mikä ei sisälly kaikkeen. Ei siis ole suuruutta eikä paikkaa eikä laatua eikä hahmoa eikä aikaa Jumalan rinnalla, sillä Jumala on kaikki, ja kaikkeus läpäisee kaikki oliot ja on tekemisissä kaikkien olioiden kanssa.

Tätä Jumalaa, poikani, kehoitan sinua palvomaan ja kunniottamaan. Ja on vain yksi tapa palvoa Jumalaa: olla vapaa pahasta.

Corpus Hermeticum (Scott): Lib. XII (II).

⁴⁾ Viittaus kuolemaan ja jälleensyntymiseen.

Suom. J. Ptn.

Puhdistuminen.

Kylpiessäsi tahdo koko ajan sitä, että siveellinen epäpuhtautesi peseytyisi pois samalla kuin ruumiillinenkin lika.

H. P. Blavatskyn neuvo.

Saunan löylyssä käytäessä oli liikuttava hiljaa eikä isolla äänellä sopinut puhua. Vihdottaessa oli lausuttava itseksensä: „Puhdista, Jumala, sydämeni, niinkuin itse puhdistan ruumiini.”

Muistitieto Nakkilasta.

Helmi Krohn:

Kansainvälinen spiritualistinen kongressi Glasgow'ssa

Kansainvälinen Spiritualistinen Liitto perustettiin Lontoossa v. 1922, jolloin Britannian, Yhdysvaltojen, Espanjan, Belgian, Tanskan, Hollannin ja Meksikon spiritualistiset yhdistykset liittyivät siihen. Sen jälkeen on Liittoon yhtynyt spiritualistisia yhdistyksiä yli koko maailman, ja kongresseja on pidetty joka kolmas vuosi: Parisissa, Lontoossa, Haagissa, Barcelonassa ja nyt viimeksi Glasgow'ssa, jossa minullakin oli onni olla mukana.

Glasgow'iin oli saapunut kaikilta puolilta maailmaa noin 400 osanottajaa, edustaen 17 eri kansallisuutta. Enimmät olivat tietenkin brittiläisiä, sen jälkeen olivat Yhdysvallat lukuisimmin edustetut, mutta olipa edustajia Intiasta, Afrikasta ja Uudesta Seelannistakin. Pohjoismaalaisia oli viisi ruotsalaista sekä kaksi suomalaista, vaikka he eivät olleetkaan edustajia, koska Ruotsissa yhtävähän kuin meilläkään ei ole spiritualistista yhdistystä. Spiritualistinen liike on vahvin Brittein saarilla ja Amerikassa, edellisessä sanotaan olevan noin miljoona spiritualistia ja Amerikassa jopa 10 miljoonaa, mutta Etelä-Afrikassa samoin kuin Uudessa Seelannissakin on harrastus hyvin suuri, ja kummassakin paikassa on saavutettu erinomaisia tuloksia. Intiassa, jota edusti kokonaista 5 henkilöä, on liike vasta alullaan. Siellä mr Rishi ja hänen vaimonsa, joka itse on medio, tekevät paljon työtä spiritualismin hyväksi kaikista vastuksista ja vaikeuksista huolimatta.

Kongressissa, joka kesti viikon, oli neljä päivää omistettu kokonaan esitelmille ja keskusteluille. Joka päivä pidettiin sekä tieteellisessä että filosofisessa jaostossa kolme eri kokousta, ja niissä käsiteltiin kysymyksiä spiritualismin kaikilta eri aloilta ja haaroilta. Jotta näin laajan ohjelman käytännöllinen toteuttaminen kävisi mahdolliseksi, jaettiin esitelmät painettuina kaikille osanottajille, niin että he saattoivat edeltäkäsikin tutustua asioihin, ja sitten itse kokouksissa pidettiin vain lyhyitä selostuksia ja keskusteltiin eri kysymyksistä. Liiton puheenjohtaja, mr McIndoe käsitteli esitelmässään spiritualismin 7 periaatetta, italialainen professori Bozzano, joskaan hän heikon terveytensä vuoksi ei voinut itse saapua kongressiin, selvitti kysymystä: Animismiko vai spiritualismi

antaa selityksen saavutetuille ilmiöille ja tosiasioille? Kalifornialainen lääkäri, tohtori Carl Wickland esitti omien kokemustensa nojalla niitä tuloksia, joita hän spiritualismin avulla on saavuttanut mielisairaiden hoidossa. Spiritualistisen viikkolehden toimittaja Ernest Oaten selosti mediomismiä ja sen kehitystä, intialainen Sajnani, mr Rishin sihteeri, kertoi vaikeuksista Intiassa, tunnettu englantilainen medio, mr Leaf esitti ajatuksiaan spiritualismista ja filosofiasta, ja ranskalainen monsieur Dumas spiritualismista ja materialismista. Näiden lisäksi oli vielä esitelmää telepatiasta, ristikirjeenvaihdosta, henkivalokuvauksesta, automaattisesta taiteesta, psykometriasta, y.m. Jotkut mediot esittivät myös henkilökohtaisia kokemuksiaan.

Päiväkokouksissa olivat yleensä vain kongressin varsinaiset osanottajat läsnä, mutta iltasin oli suuri kokoussali aina ääriään myöten täynnä väkeä, joista suurin osa oli asianharrastajia. Nämä tilaisuudet olivatkin toisenluontoisia kuin päiväkokoukset. Niinpä ensimmäisen kokouspäivän iltana tohtori Wickland piti esitelmän työstään mielisairaalassa, jonka ylilääkärinä hän on toiminut vuosikymmeniä. Työskennellen yhdessä vaimonsa kanssa, joka oli etevä medio, sekä käyttäen apunaan erikoista, omaa keksimäänsä sähkökonetta, hänen on onnistunut vapauttaa lukemattomat mielisairaat alhaisten henkien valtauksesta ja parantaa heidät täydellisesti. Monivuotisten kokemustensa ja tutkimustensa nojalla hän on näet tullut siihen johtopäätökseen, että sängen suuri prosentti mielisairaista on alhaisten henkien valtaamia, „riivatuja”, niinkuin heitä raamatussa nimitetään.

Toinen erittäin mielenkiintoinen esitelmä oli tohtori Woodin. Sekä kuvin että sanoin hän kertoi englantilaisesta „Rosemary” nimisestä mediosta, jonka kautta eräs 3000 vuotta sitten elänyt egyptiläinen nainen, lady Nona, puhuu vanhalla Egyptin kielellä. Vastikään ovat nämä Rosemaryn välittämät sanomat ilmestyneet eri kirjana, jonka tohtori Wood yhdessä egyptologi Hulmen kanssa on julkaissut.

Kolmantena kokousiltana ei ollut varsinaista esitelmää, mutta sen sijaan kaksi skotlantilaista mediota, mrs Helen Hughes ja mrs Edith Thomson kertoivat kokemuksistaan sekä työtavoistaan. He olivat ulkonaisesti toistensa täydellisiä vastakohtia. Mrs Hughes on pitkä, solakka ja sulavaliikkeinen, hänen kasvonsa ovat henkevät ja koko hänen olentonsa eeterinen. Mrs Thomson sen sijaan on lihava, kömpelö ja karkeatekoinen. Edellinen on lapsuudestaan saakka ollut

mediumistinen, hänen ei ole koskaan tarvinnut „kehittää” kykyään, niinkuin hän sanoi. Toinen on saanut tehdä paljon työtä ja „kehittää” yhä vieläkin itseään. Mutta molemmat ovat varsin eteviä medioita.

Mrs Hughes'in suuri kyky ja voima pääsi täysiin oikeuksiinsa suuressa juhlapöydässä, jossa oli läsnä noin 3 tai 4000 henkeä. Hänen varsinainen alansa onkin lava-medion, jolloin hän suurille joukoille jakaa sanomia toiselta puolen. On vaikea sanoin selittää sitä vaikutusta, jonka hän tekee liikkuessaan lavalla. Hän ikäänkuin kohoaa siipien varaan ja sanat tulvivat hänen huuliensa yli kuin kosken kuohu. Hän ei hetkeäkään epäröi, ei hetkeksikään pysähdy eikä koskaan iske harhaan, tai ainakin ani harvoin. Hän ei ole silloin transsissa, mutta varmastikin väkevän haltioitumisen vallassa. Ainoa englantilainen medio, joka vetää hänelle vertoja, on Estelle Roberts.

Tässä suuressa juhlapöydässä, joka muodosti kongressin huippukohdan, esiintyi myös useita puhujia. Parhain oli mr Keeling Liverpoolista, joka yksinkertaisesti ja selvästi, mutta syvästi vaikuttavalla ja vakuuttavalla tavalla puhui spiritualismista ja sen totuuksista. Muista puhujista on mainittava Maurice Barbanell, laajalle levinneen „Psychic News”in päätoimittaja, sekä spiritualistisen liikkeen veteraanit Ernest Oaten ja hollantilainen Beversluis. Lopuksi intialainen mr Rishi puhui rakkauden suuresta voimasta ja piti hartaan rukouksen, rukoillen, että rakkaus ja veljeys vallitsisi kaikkien ihmisten, sekä valkeitten että tummaihoisten keskuudessa.

Kongressin osanottajien joukossa oli suuri määrä medioita, varsinkin amerikkalaisia ja brittiläisiä, mutta Mrs Hughes oli ainoa, joka esiintyi varsinaisen ohjelman puitteissa. Sen sijaan oli yksityisiä istuntoja runsaasti tarjona, niin että jokaisella oli tilaisuutta kerätä uusia kokemuksia ja todistuksia.

Glasgow'n jälkeen kongressi jatkui Lontoossa. Useat lontoolaiset spiritualistiset yhdistykset olivat yhdessä järjestäneet kongressin jäsenille useita tilaisuuksia, jotta he voisivat Lontoossakin tutustua erilaisiin medioihin ja psyykillisiin ilmiöihin. Mielenkiintoisimmat olivat Englantilainen ja Amerikkalainen ilta. Englantilaisessa illassa esiintyi useita eteviä puhujia; Mrs St. Clair Stobart, joka korkeasta iästään huolimatta kulkee propagandaretkillä pitkin maata ja on erikoiseksi tehtäväkseen ottanut spiritualismin ja kirkon liittämisen toisiinsa; Hannen Swaffer, tunnettu sanomalehtimies ja rohkea spiritualismin puolustaja; Mrs Hewat McKenzie, yksi

huomattavimpia spiritualistisen liikkeen johtajia; jo aikaisemmin mainittu Maurice Barbanell, y.m. Kun vertasi näitä puhujia amerikkalaisiin, kävi selvästi ilmi, että spiritualistisen liikkeen henkinen taso Englannissa on paljon korkeampi kuin Amerikassa. Sitä vastoin väitetään, että Amerikassa sekä mediot että psyykilliset ilmiöt ovat parempia kuin Englannissa. Tämän väitteen todistikin oikeaksi amerikkalainen Kelly, joka sidotuin silmin luki kirjeitä, vastasi niissä tehtyihin kysymyksiin ja välitti sanomia toiselta puolen. Hänen voimansa ja taitonsa oli aivan ihmeteltävää, eikä sattunut kertaakaan, että hän olisi erehtynyt.

Erittäin mielenkiintoinen tilaisuus oli myös se, jonka Estelle Roberts oli järjestänyt kongressin jäsenille. Estelle Roberts, niinkuin sanottu, on Lontoon etevin medio, sekä lava-medio että „suoranaisen äänen” — direct voice — medio. Hänen kontrollinsa on Red Cloud, ja n.s. Red Cloud House'ssa hän pitää istuntoja usean kerran viikossa. Tänne kongressilaisetkin olivat kutsutut ja saivat kuulla sekä Red Cloud'in että useitten henkiolentojen puhuvan. Red Cloud'in ääni on syvä ja hänen englanninkielensä murteellinen, se eroaa kerrassaan medion omasta äänestä ja puhetavasta. Ja mitä niihin henkiolentoihin tulee, jotka esiintyivät tässä istunnossa, niin monet puhuivat vieraita kieliä, ranskaa, portugalinkieltä, ruotsia, vieläpä suomeakin. Minulle oli ääretön yllätys kuulla suomalainen ristimänimeni lausuttavan aivan selvästi sekä sen lisäksi useita suomalaisia sanoja. Medio ei puhu kuitenkaan muuta kieltä kuin englantia. Tämä istunto pidettiin täydessä pimeydessä. Värähtelyjen vahvistamiseksi soitettiin gramofonia ja kehoitettiin läsnäolijoita puhumaan ääneen keskenään sinä aikana, jolloin henkiääniä ei kuulu.

Kaikki spiritualistiset istunnot ja yhteiset kokoukset Englannissa johdetaan aina uskonnon merkeissä. Kokoukset alotetaan ja lopetetaan virrellä ja rukouksella. Spiritualistisia virsiä on paljon, ja kauneimmat ovat mrs St. Clair Stobartin sepittämät. Puheet ja esitykset ovat myös aina uskonnolliselle pohjalle rakennetut, ja sitä paitsi luetaan usein joku kappale raamatustakin. Tätä tapaa seuraten kongressin alkajaisissa luettiin 13 luku 1 Korinttolaiskirjeestä.

Erikoisesti on mainittava, että sanomalehdistö, joka yleensä on vastustanut spiritualismia ja usein hyökännytkin sitä vastaan, osoitti suurta myötämielisyyttä kongressille. Kaikki Skotlannin lehdet selostivat kokouksia ja puhuivat kongressista arvokkaassa ja vakavassa äänilajissa.

Glasgow'n kongressi oli suuri voitto spiritualistiselle liikelle, sillä epäilemättä jokainen osanottaja palasi kotiin entistään enemmän vakuutettuna spiritualismin totuudesta ja halukkaana työskentelemään sen hyväksi.

Kirjallisuutta

Pekka Ervast: *Christosophia peruskysymyksiä*, I osa: Jumala ja luominen. — Ruusu-Ristin Kirjallisuusseura, 1937.

Ihmiselämän syvin salaisuus koskee kysymyksiä: mitä on Jumala, maailma ja ihminen? Ei yksikään ajatteleva ihminen voi sivuuttaa näitä kysymyksiä, tavalla tai toisella hänen täytyy niihin vastata, ja näiden vastaus-ten laadusta johtuu hänen maailmankatsomuksensa ja käytännöllisen elämänsä suunta.

Maailmankaikkeus syleilee meitä joka hetki ulkonaisena aistimaailmana vaatie ehdotonta huomiota ja itsensä arviointia; sisäisenä tajuntana, luovana voimana se taas piilee meissä itsessämme ilmoittaen meitä luovaan henkiseen työhön, ikuisen kauneuden ja rakkauden ilmentämiseen. Näitä „syntyjä syviä”, olemassaolon ja ihmiselämän salatuimpia puolia käsittelee P. E. v. 1914 pitämässään luentosarjassa, joka tänä syksynä on ilmentynyt yllinmyllin kirjana. Kustantaja Ruusu-Ristin Kirjallisuusseura.

Suuren nerollisuuden tunnusomaisimpia piirteitä on kyky yksinkertaisin keinoin esittää jotain suurta kauneutta tai viisautta. Tämä taito, Kristuksen kuvatajunnan heijastus, oli P. E:lle erikoisen tunnusomainen. Millä helpoudella hän kirjan ensimmäisessä luvussa „Jumala ja luominen” kirvoittakaan meille esim. pahan probleman ymmärrettäväksi: paha on välttämättömyys, mutta hyvä välttämättömyys, sillä se kuuluu ilmennyksen olemukseen. Ilmennys on aina rajoitusta ja sellaisena kärsimystä, pahaa. Pelastus on siinä, että ihminen etsii Jumalaa, Kaikkiallista Henkeä, ja siihen yhtyen voittaa rajoituksen, pahan. Ja sen saavutettuaan ihminen oppii käyttämään Tajunnan rajoitettuja muotoja Ikuisen Hyvän palvelukseen. Toisessa luvussa „Logos” sisäisen intuitiomme nähtäväksi antautuu ihmishengen ikuisuuksia kestävä kehityksen tie läpi erilaisten muotojen ja tilojen, mikä kaikki lukemattomien muitten kehityslinjojen ja elämänmuotojen kanssa muodostaa Kosmillisen Kristuksen, Logoksen, tuhatvivahteisen elämänkudelman. Tämän kudelman rakenteeseen ja jatkuvaan kehitykseen syvennyttään tarkemmin seuraavissa luvuissa: „Maailman kehitys” ja „Jumalanpojasta ihmiseksi”. Viidennessä luvussa annetaan meille avain, jota käyttäen Vanhan Testamentin luomiskertomus avautuu aivan uudella tavalla, ristiriidattomana ja ehyenä. Kuudes luku kertoo niistä „ilmavallan hallitsijoista”, näkymättömistä henkivalloista, jotka tavalla tai toisella ovat ihmiskunnan kehitystä sivonneet tai ovat siihen myötävaikuttaneet. Syntiä käsittelevät luvut taas kirkastavat ihmiselun menneisyydestä asioita, joita ilman meidän olisi vaikea ymmärtää nykyisen ihmiskunnan erilaisuutta ja sielunliikkeiden pimeitä puolia. Tajuamme ehkä hiukan selvemmin kuin aikaisemmin, että „voimavaikutukset ovat monet ja moninaiset”. Luvussa „Tuleva kehityksemme” seivertellään teosofisessa kirjallisuudessa niin tuttua ja paljon käsiteltyä kysymystä vihkimyksestä ja vihkimykseen tiestä. Tässä

P. E:n esitys jälleen edustaa viisaan arvovaltaa, kokeneen selvyyttä ja johdonmukaisuutta. Loppuiuvussa luodaan erikoista valoa Buddhan ja Jeesus Kristuksen asemaan ihmiskunnan historiassa neljännen ja viidennen juurirodun ihannetyyppeinä ja elävinä esikuvina sen kaidan tien kukkijoihin, jolle meidän kaikkien on aikanaan astuttava. Valtavia ovat ne näköalat, joita P. E. kirjassaan sieumme silmille avaa ja hulmaavia ne syvyydet ja korkeudet, joihin hän henkemme kuljettaa. Vaikka käsiteltävät asiat ovat arkisen tajunnan kannalta ylen ihmeellisiä, jopa kiehtovan mielikuvituksen sellaisia, niin esityksen järkipäiväinen johdonmukaisuus ja yhtenäisyys riittää sen selkän kanssa, että koko esityksestä uhkuu merkittävä, suolaava todellisuustunto, takaa meille varmuuden, että haparoivia askeleitamme johtaa tässä vahva henki, ihminen, joka on *itse* kokenut ja itse nähnyt sen, mistä kirjoittaa ja muille puhuu.

L. P.

A. E. Jokipii, Teosofinen liike Suomessa. — (Jatkoa.)

Jokipiin esityksessä seuraa tämän jälkeen selostus siitä, mitä hän nimitää „teosofian uskonnollisiksi ja eettilliseksi ajatuksiksi.” Tuo luku jakaantuu seuraavaan neljään osaan: „Kosmillinen Kristus”, „Teosofian käsitys pelastuksen päämäärästä”, Teosofian käsitys synnistä ja pahasta” ja „Teosofian opettama pelastuksen tie”. Kosmillista Kristusta käsitellessään koettaa Jokipii varsinkin selostaa Ruusu-Ristin kantaa. Hän viittaa siihen, että teosofit yhtyvät käsityksessään mystikkoihin, moralisteihin (autonomisen, ihmisessä itsessään piilevän eettillisen mittapuun omissaolon kannattajat?) ja gnostilaisiin esoteerikkoihin, jotka kannattavat n.s. immamenttis-dynaamista tunastustietä, ja tämä on tietysti ilmeinen totuus. Erästä arvovaltaista teologia, Köberleä, siteeraten hän edelleen huomauttaa, että tämä suunta pitää „Jeesusta hänen uskonnollisen neroutensa johdosta uskonnon varsinaisena sankarina ja klassikkona, joka kohoaa toisten uskonnollisten ihmisten yläpuolelle niinkuin korkein vuorenhuippu vuoristossa”. (s. 126). Ehkäpä voimme teosofian Kristus-käsitystä ajatellessamme ilmaista asia näin, vaikkakin kuva ei sittenkään ole kaikinpuolin onnistunut, erittäinkin koska ilmaisut „uskonnollinen nero” ja „vuorenhuippu” vain osittain saattavat kuvata Jeesuksen asemaa ihmiskunnassa teosofian ja ruusu-risti-teosofian mukaan, jonka ohella ne suovat sijaa eri tulkintoille. Joka tapauksessa tässä tapallaan sentään asian ydintä, sitä teosofian teroittamaa tosiseikkaa, että jokaisessa ihmisessä on jumalallinen täydellisyys, kosmillinen Kristus, piilevänä mahdollisuutena, että eräät ovat tulleet Hänen taitoisiksi välikappaleikseen (ruusu-risti-teosofian mukaan). Jeesus meidän ihmiskuntamme kannalta on Hänen täydellisin ilmauksensa. Siitä, miten yleiseksi tämä oivallus — joka viime vuosisadan lopulla sai teosofiasta voimakkaan puolustajan — jo nyt on tullut kaikissa niissä ennakkoluottoman oppineisuuden kannattamissa piireissä, joita useimmiten paremminkin on pidettävä asiantuntijoina ja auktoriteeteinä raamatullisenkin opin alalla kuin eräitä jumaluusoppineita, tarjoutuu monia esimerkkejä. Aikoinaan oli siitä m.m. ilmauksena ruotsalaisen runoilija-filosofin Viktor Rydbergin teos „Bibens lära om Kristus”, jonka todisteitten monessa suhteessa pakottavan voiman moni alaansa syvästi perehtynyt teologikin on tunnustanut. Vastikään selostettiin „Ruusu-Ristissä” meikäläisen ajattelijan, professori Erik Ahlmanin käsitystä Kristuksesta „kollektiivisena tajuntana”, ja tässä tahdomme vielä mainita yhden esimerkkinä, professori Albert Liliuksen huomautuksen kaikkien pedagogien kurssikirjasta „Koulukasvatusopin pääkysymyksiä”. Lilius huomauttaa, ettei uskonnonopetuksessa voida sivuuttaa käsityksen eroavaisuuksien mainintaa Kristuksen persoonaa koskevassa keskeisessä kysymyksessä: „*Oliko Kristus ihminen, jossa jokaiseen*

ihmissieluun kätkeytyvä jumaluuden kipuna oli kehittynyt suurimpaan voimaan ja kirkkauteen, vai oliko hän Jumalan poika toisessa merkityksessä?" (s. 136—137). Edellinen vaihtoehto on (myöskin terminologisesti, kun asetamme Kristus-sanan asemesta Jeesus-sanan ja „Jumaluuden kipuna"-sanana asemesta sanat „mystillinen Kristus") itse asiassa täsmälleen Ruusu-risti-teosofian kanta. Ja koska Lil'us tarkemmin koskettelee vain tätä vaihtoehtoa, saanemme olettaa, että se samalla lähinnä kuvastaa hänen omaa vakaumustaan.

Mutta Jokipii — olimme sanoa: tietenkin, vaikka emme oikeastaan voikaan lakata ihmettelemästä, että asia on niin — mutta Jokipii hylkää nyt ilman muuta tämän „mystikkojen, moralistien ja gnostillisten esoteerikkojen" opin, jonka totuuden kuitenkin jo varhain olemme voineet välittömänä selvionä tajuta sisimmässämme, ja jonka täyteen tietoon, kuten kristosofia opettaa, pyrkimässämme ihannetta noudattamaan, voimme tulla. „Nämä ihmiset tekevät Jeesuksesta kuvan 'joka on heidän kaltaisansa' selittää hän yhä Köberleä siteeraten. Siis se, että ihminen omassa itsessään löytää rakkauten ja totuuden ihannemittapuun, jonka toteuttaja Jeesus elämälään ja opetuksellaan on ollut, on muka Jeesuksen tekemistä oman kuvansa ka taiseksi! Harvoim nähdään nurinkurisempaa logiikkaa, nurinpäin käännettyä, koska saamme oikean esityksen, jos sanomme, että jokaisessa ihmisessä on Jumalan kuva, jonka toteuttaja Jeesus oli. Kun tällöin voimme vedota esim. Vanhan testamentin luomiskertomuksen sanoihin „ja omaksi kuvakseen loi hän heidät", Jokipii syyttää meitä luultavasti „yrityksestä vääntää kaikkea teosofisen katsomuksen mukaisesti." Tämä, ja vain tämä nimittäin itseasiassa on se, mitä hän esittää teosofian ja ruusu-risti-teosofian kristuskäsitystä vastaan. „Teosofit koettavat monin tavoin vallata Jeesuksen Kristuksen itselleen", hän kirjoittaa. „He tekevät kaikkensa saadakseen hänet sopimaan teosofiseen järjestelmään ja saadakseen Raamatun todistuksen hänestä puhumaan teosofisen tulkinnan puolesta. Tämähän ei käy tekemättä mitä pahinta väkivaltaa Raamatulle. Mutta teosofithan, yleensä, kuten jo olemme osoittaneet (!), eivät kunnioita tosiasioita sellaisina kuin ne ovat, vaan koettavat vääntää kaikkea teosofisen katsomuksensa mukaiseksi." Mutta kuten jo olemme osoittaneet, esittää Jokipii tämän väitteen jo aika'semmin perustelematta, ja hän uudistaa sen tässä taaskaan mitään osoittamatta.

Kun ennätämme siihen kohtaan, jossa Jokipii „arvioidessaan" teosofiaa kirjansa viimeisessä osassa asettaa oman „kristinuskonsa" teosofian oppeja vastaan, on tehtävänäimme näyttää toteen, minkätähden Jokipiin yleensä onkin mahdotonta löytää kaipaamiamme perusteita. Nyt tyydyimme siis vain toteamaan (kuinka monenennen kerran!), että näitä perusteita ei esitetä.

Mutta mikä on teosofian opettama mystillinen Kristus Jokipiin käsityksen mukaan? "Hän on vain ihmisen auttaja ja jonkinlainen valistaja, joka tekee ihmiselle selväksi, kuka ihminen on. Hänen työnsä on enemmän älyllinen kuin siveellinen, sillä pelastus pahasta, syntien anteeksianto ei tule kysymykseen." (s. 132). Tuskin mikään käsitys mystillisestä Kristuksesta on harhaanjohtavampi kuin tämä. Teosofiassa nimenomaan teroitetaan samo'n kuin esim. Eckart tekee, että Kristus on sisäinen eikä ulkonainen vapahtaja. Mutta tämä ei merkitse vain sitä, että Kristus olisi vain jokin tien näyttävä, vaan nimenomaan, että hän on itse *Tie*, mutta myöskin se „dynaaminen voima" joka kutsuu meidät tielle, ja se ääretön päämäärä, jota me tietä kulkieessamme lähestymme. (Tässä tarjoaa meille filosofi Dr'eschin enteilekeia-käsite aika selvän vastinkuvan.) Ja tämä päämäärä on yhtä hyvin synnittömyydessä kuin totuuden tiedossa, yhtä hyvin älyllinen, siveellinen kuin myös es'm. esteettinen, sillä se on täydellisyys,

johon Jeesus nimenomaan kehoittaa meitä astumaan. Mystillisen Kristuksen avulla, ja *vain* hänen avullaan, ihminen siis todellisuudessa pelastuu pahasta, sovittaa ja saa anteeksi syntinsä, mutta ei minkään ulkonaisen vapahtajan „historiassa” tapahtuneen teon avulla. Jokipii on aikaisemmassa esityksessään sivuuttanut kaikkiallisen kolmiyhteisen logostajunnan ja puhunut vain aurinkokuntien logoksista. Koska tämä kaikkiallinen Logos teosofian mukaan juuri on kosmellinen Kristus ja mystillisen Kristuksen „säde” ihmisessä, ymmärtää, ettei Jokipii tässäkään ole saanut eikä näin ollen myöskään välittänyt oikeata käsitystä teosofian ja ruusuristi-teosofian opeista.

Mutta Jokipii lähtee nyt seittämään teosofian käsitystä pelastuksen päämäärästä, ja täytyy todella tunnustaa, että ne kaksi sivua, joilla tätä kysymystä esitetään, ovat asiallisimmat koko kirjassa. Kuutenkaan ei oikeastaan saada tässäkään selvyyttä, mikä tämä päämäärä lopultakin on. On tietysti kyllä teosofian opin mukaista, että sanotaan maailman kehityksen, yhden „Brahman päivän”, alkavan ja päättyvän „ilmenemättömään”. Mutta kun sanotaan, että tämä ilmenemätön on Logoksen varsinainen elämä, samaa kuin nirvaana, ei enää tiedetä, mistä teosofisissa opeissa on kysymys. Sillä kaikkiallista Logostahan juuri erotukseksi absoluuttista sekä aineen ja hengen että hyvän ja pahan vastakohtien yläpuolella olevasta Ilmenemättömästä nimitetään „ensimmäiseksi ilmennykseksi.” Tosiasiallisesti teosofia opettaakin, että se, mikä meissä on tiedotonta ja ilmenemättöntä, on Logoksessa tietoista ja ilmennyttä; näinollen on jokaisen elävän olennon kehityksen päämäärä yhä laajempi rakkauden, totuuden ja autuuden tietoinen ja itsetietoinen tajunta, siis yhä täydellisempi ilmennys, eikä suinkaan ilmenemättömyys, kuten Jokipii väittää. Tuossa tapauksessahan maailmankehitys tosiaankin olisi turha, mutta näin ei ole teosofian todellisen opin mukaan. Kaikki olennot, olkoot ne millä kehitysstasteella tahansa, tosin palaavat ilmenemättömään eli absoluuttiin (ei siis Logokseen), maailmankehityksen yhden jakson, yhden „Brahman päivän” tai laajemmin käsitettynä „yhden Brahman iän päätyttyä”, jolloin jokainen olento ottaa lähtökohdakseen sen tajuntatilän, johon hänen kehityksensä edellisenä jaksana päättyi. Näin kaikki kehittyy jatkuvasti, päämääräänsä Kaikkiallista Logosta kohti, mutta *kokonaisuus*, absoluutti, on muuttumaton muutos. Se ei kehity eikä liioin ole kehittymättä.

Jokipii ei ole lainkaan oivaltanut tätä teosofian oppia. Hän on karkealla tavalla sekoittanut kaksi teosofian terminologiaa eri käsitettä, praalajan (maailmankaikkeuden yön) ja ikuisen kehityspäämäärän. Ja tämä erehdys vaikuttaa edelleen Jokipiin esittäessä sitä, mitä hän pitää „teosofian käsityksenä synnistä ja pahasta.” Hän nimittäin tulee väittäneeksi, että siveellisyys teosofian mukaan on „vain yksi väline kehityksen kulussa, mutta ei kuulu enää päämäärään, joka on kaiken siveellisyydenkin yläpuolella” (s. 136), nähtävästi koska teosofiassa todella opetetaan, ettei „absoluuttissa [s.o. nimitäin abstraktisen avaruuden eli ääretömän aineen ja absoluuttisen tajunnan eli ikuisen hengen yhteisessä tietämisen ulkopuolella olevassa alkujuuressa] — (huomautus meidän) ole pahaa eikä hyvää siinä relatiivisessa mielessä kuin me ne tunnemme, vaan se on niiden yläpuolella”. Mutta kehityspäämäärä ei ole tuo ilmenemätön „tila”, vaan nimenomaan absoluuttinen tajunta, ensimmäinen kaikkiallinen Logos, joka samalla on absoluuttinen eli korkein hyvä. Ja tämä korkein hyvä on myöskin korkein siveellisyys, koska se ikuisesti on se tekijä olemassaolossa, joka kohottaa monaadit pimeydestä valoon, tietämättömyydestä tietoon, itsekkyydestä epäitsekkyteen. Siinä ilmenee siveellisyyden korkein päämäärä, kaikkiallinen uhrautuva rakkaus, samalla korkein totuus ja korkein kauneus ja luova

voima. Lisäksi tämä päämäärä on ääretön, matemaattisesti kuviteltuna eräs raja-arvo. On siis kokonaan virheellistä tässä yhteydessä puhua siveellisyydestä vain keinona, joka kerran jätetään, kuten Jokipiä kahdessaakin kohtaa vakuuttaa (s. 136 ja ss. 154—115.)

Jokipiä näyttää asettavan senkin teosofian miinuspuolelle, että siinä teroitetaan ihmisen empirisessä tajunnassa ilmenevän omantunnon kehityksen-alaisuutta ja relativisuutta. Hän toteaa, että teosofia tässä suhteessa asettuu samalle kannalle kuin Herbert Spencer ja professori Eino Kaila, sen positivistis-kehityso pillisen filosofian kannalle, „joka on madaltanut omantunnon merkitystä”. Voisimme Jokipiin mainitsemien nimien rinnalle asettaa kaikki muut tieteellisen etiikan edustajat ja huomauttaa, että tässä ei suinkaan ole ollut kysymyksessä omantunnon merkityksen madaltaminen, vaan yksinomaan tosiseikkoihin perustuvat toteamus, että se mikä jonkun kokemattoman yksilön kannalta näyttää olevan „jumalalle otollinen teko” (keskiaikaisen papiston mielestä kerettiläisten polttaminen, 1600-luvun katolisen ja protestanttisen papiston mielestä noitien polttaminen oli tällainen teko) ei suinkaan useinkaan ole sitä objektiivisesti katsoen. Vain siinä suhteessa monet „positivistis-kehityso pilliset filosofit” todella ovat olleet yksipuolisia, että he eivät ole huomanneet, että siveellisyyden lopulliset normit ja lopullinen tarkoitus hyvin saattaa olla ja sen täytyykin olla absoluuttinen, vaikka empirinen omatunto on relatiivinen ja vasta vähittäen kehittyä korkeampaa siveellisyyttä kohti. Kuitenkin tämä kaata sisältyy itse kehityksen käsitteeseen. Teosofit ovat sen oivaltaneet ja sitä korostaneet, samoin nykyjään esim. monet fenomenologit, mutta eivät suinkaan teologit kieltäessään tosiseikat. Mutta väärin on väittää, ettei teosofia sisältänyt eettilliseen näkemykseen mitään irrationaalista, eikä tunnusta mitään eettillistä ilmoitusta. Esim. ruusuristi-teosofia huomauttaa, että suuret uskonnon profeetat ja erikoisesti Jeesus Kristus juuri siksi ovat turvallisia oppaita, että he ovat kokeneet korkeamman ja pätevämmän siveellisen elämisen käytännön kuin valistumaton ihminen itsessään usein kykenee löytämään. Vasta syventyessään tähän korkeampaan moraliin hän lopulta löytää sen myös omassa sydämessään ja tajuaa sen korkeamman siveellisen järjen mukaiseksi.

Emme tässä ryhdy tarkemmin syventymään niihin vastenmielisyyden ilmauksiin esim. sivulla 142 ja 143, ja niihin moniin subjektiivisiin käänteisiin, joita tässä arvostelluilla sivuilla niin runsaasti tavataan. Epäilemättä on totta, että paha synnin ja kärsimyksen merkityksessä teosofiaa mukaan on ajallista ja ohimenevää ja samalla auttaa häntä ymmärtämään, mikä on hyvää, kuten Jokipiäkin toteaa. Silti teosofian käsitykset siveellisestä vastuunalaisuudesta ovat kokonaan toiset kuin Jokipiä kuvittelee niiden olevan, koska ihminen suhteessaan muihin eläviin olentoihin, jopa Logokseenkin, on sisimmässään vapaa ja yksin absoluuttin helmassa, siten jo nyt „jumala jumalien joukossa” ja absoluuttin kannalta katsoen jopa kaikkiallisenkin Logoksen „veli”, vaikka tämä korkeimpana persoonallisena Jumalana on hyvän „voimana” jokaisen elävän tajunnankeskuksen kätöksessä. Tässä on ajateltava Leibnitzin oppia siitä, että Jumala on korkein monaadi monaadien hierarkiassa, ja tämä pitää teosofian mukaan paikkansa nimenomaan absoluuttisen tajunnan eli ensimmäisen kaikkiallisen Logoksen suhteen. Tietoisuus siitä, että ihminen itse on luova ja luoja, joka tietämättömyydessään voi tuottaa toisille olennoille ja itselleen tarpeettomiakin kärsimyksiä, merkitsee korkeata ja juhlallista vastuunalaisuutta ja samalla syvää nöyrymistä ja tuskaa epäonnistumisten johdosta, vaikkapa sitä onkin omiansa lohduttamaan ihmisten omista ponnistuksista huolimatta lopultakin „jumalallisena armona” esiintyvä usko (p’stis) ja

tieto, että kokonaisuus silti aina säilyy täydellisenä, sekä että *kukaan ei ole lopullisesti kadotettu, vaan kaikki pelastuvat*. Mutta juuri tätä käsitystä pitää Jokipii „latteana”. „Tuntuu vähän liian loisteliaalta”, hän kirjoittaa, kun tämän ohella puhutaan sitten pateettisesti kärsimyksistä ja itselunastuksen tiestä, joka on täynnä mitä h'riveimpiä vaaroja.” Mitä ne vaarat ovat?

„Teosofiahan tekee ihmisen t'en kaikilta puolilta aivan turvatuksi”. *Epäilemättä aivan turvatuksi ikuiselta kadotukselta*, mutta ei niiltä todella hirveiltä a'allisilta kärsimyksiltä, siltä itsekkyydestä ja pahuudesta, jonka näemme ympärillämme, ei sodan kauhuilta, ei epätoivosta ja erehdyksistä, jotka jokainen teosofi todella soisi olemattomiksi, siltä ei voida meitä turvata, siltä meidän itsemme on kosmisen Kristuksen avulla kyettävä nousemaan. On todella ihmeellistä, että teologi saattaa oudoksua sitä, että ihminen, joka hänen mukaansa on kaikkivaltiaan, kaikkitietävän ja kaikkiihyvän jumalan *luoma*, on metafysisesti katsoen turvassa, ihmeellistä, ettei hän näe, että ne heikon ja tietämättömän ihmisen itselleen ja toisille aiheuttamat kärsimykset, joita jokapäivä'nenkin kokemus meille osoittaa, ovat riittävän hirveitä vaaroja. Mutta tässä luvussa näyttää todellakin ilmenevän, että hän, vaikka aikaisemmin onkin sanonut, että ikuinen helvetti ei ole mikään dogmi, kuitenkin katsoo sellaisen radikaalisen synti-käsitteen, jonka mukaan kaikki eivät ole ikuiselta kadotukselta (ehkä toisin ajateltuna kuin ikuinen helvetti) turvattuja, ainoaksi oikeaksi ja syvällisesti eettilliseksi kannaksi. Tätä ajatusta teosofit, samoin kuin t'eteellisen etiikan edustajat, todella jyrkästi vastustavat, ja myöskin professori Antti J. Pietilä, kuten eräs teologiaan perehtynyt henkilö on minulle vakuuttanut, lienee n'mittänyt sitä „sietämättömäksi”, vaikka ei ole voinutkaan asettaa mitään sen tilaile.

Me emme voi tällä hetkellä sille mitään, että Jokipii näin ajattelee, mutta saatamme todeta, ettei hän ole esittänyt yhtään perustetta, jonka nojalla hänen kantaansa voitaisiin pitää parempana kuin teosofian, niinkin virheellisesti tulkittuna kuin tämä hänen esityksessään on. Enemmänkin voisi sanoa, mutta mainitsemme vain lopuksi erään eriskummallisen, pikemminkin huvittavan kuin itkettävän todisteen, jonka Jokipii esittää siitä „siveellisestä väljyydestä” johon teosofian metafysiikka muka näyttää olevan omiansa johtamaan. Tämä todiste on kohta „suomalaisen teosofin” Annikki Reijosen romaanista „Jumalten jano”, kohta, jossa nainen mies ja sitäpaitsi romaanin ihantell'sesti kuvattu teosofinen sankari, suutelee rakastamaansa naista, josta hänen on pakko erota. Annikki Reijosen romaani on kuitenkin vain tavallinen romaani, eikä yleensääkään voi eikä saa kuvattujen henkilöiden heikkouksista päätellä jotakuta romaanikirjailijaa siveellisesti heikoksi. Miten heikkoja ja väljiä (!) olisivatkaa muussa tapauksessa maailman suurimmat kaunokirjalliset nerot Tolstoi, Dostojevski y.m. Sitäpaitsi A. R. tietääkseni tunnusti hanteekseen Jeesuksen vuorisarnan käskyt, joiden puhtausihanne, kuten Jokipii tietää, ei ole mitenkään „väljä”. Mutta vaikka siis tämän romaanikohtauksen esille ottaminen tässä yhteydessä ei todistuksena merkitse mitään, mutta sen s'jaan osoittaa Jokipiin tähän saakka suhteellisen vaatimattomassa mielessä asiallisen tyylin valitettavan madaltumisen eräänlaatuisten romaanien tyyliksi, kuten sitten varsinkin luvussa „Lisäkuvia teosofisista elämyksistä” on asianaita, tekee vielä mieli huomauttaa erästä seikasta. Näyttää kuin Jokipii tässä arvio'dessaan mr. Taborin siveellisesti väljäksi olisi unohtanut, että siveellisesti vaarallisimpia tyypejä eivät Jeesuksen mukaan ole ne, jotka ponnistaessaan ihannetta kohti uskaltavat avoimesti erehtyä, vaan ne „valkeaksi siveilyt haudat”, joiden sisällä on kuolleitten luita. —

(Jatkuu.)

Sven Krohn.

Mitä muualla tiedetään

Kuka kirjoitti Viisaudenmestarien kirjeet? — (Jatk.)

Keshava Pillain kirje. Hra R. Keshava (eli Casava) Pillai oli poliisi-tarkastaja. Hän sanoo:

„Vuonna 1882, matkustaessani rautatiellä Allahabadin ja Mogul Sarain asemien välillä, kirje putosi siihen rautatievaunuosastoon, jossa istuin. Olin yksin tuossa osastossa, ja juna oli liikkeessä. Olin toivonut, että Mestari K. H. antaisi minulle ohjeita eräässä kysymyksessä, jota silloin ajattelin, ja kun avasin kirjeen, huomasin, että ajatuksiini oli vastattu, ja että kirje oli Mestari K. H:n käsialaa, jonka kirjoituksen niin hyvin tunsin. Madame Blavatsky oli silloin Bombayssä.” („H. P. Blavatsky and the Masters of the Wisdom”).

Tämän kirjeen merkitystä arvosteltaessa huomattakoon seuraavat asianhaarat: a) H. P. B. oli Bombayssa, 800 engl. peninkulman päässä; b) Pillai oli yksin; c) Intian rautateillä ovat vaunujen osastot toisistaan täydellisesti eristetyt; d) juna oli liikkeessä, eikä tavallinen ihminen olisi voinut heittää kirjettä vaunuun muualta kuin ulkopuolelta ovesta tai ikkunasta; e) käsiala oli K. H:n, jonka Pillai tunsi, ja joka oli kirjoittanut hänelle aikaisemminkin; f) alkuperäinen kirje oli Adyarissa, ja sen on kopioinut hra Jinarajadasa („Letters from the Masters of the Wisdom”, II, s. 130); g) kirje oli välitön vastaus vastaanottajan mielessä liikkuneisiin kysymyksiin. Jos H. P. B. Bombayssä olisi kirjoittanut tämän kirjeen, hänen olisi pitänyt tietää, mitä Pillai tuli ajattelemaan, millä junalla hän matkusti, jota paitsi hänen olisi vähintään pitänyt lahjoa konduktööri.

Bhavani Shankarin kirje.

„Kun pandiitti Bhavani Shankar oleskeli hra Sinnettin asunnossa Allahabadissa maaliskuussa 1882, madame Blavatsky oli Bombayssä. Hra Sinnett antoi hänelle eräänä iltana Mestari K. H:lle osoitetun kirjelipun. Pandiitti pani kirjeen lähelle päänalustaan, lukitsi ovensa, sytytti lampunsa ja oli itseksensä. Klo 10—11 välillä hän näki Mestarinsa astraalisena, ja Hän otti kirjeen. Seuraavana aamuna hän löysi vastauksen pieluksensa alta, hra Sinnettille osoitettuna, ja jätti sen tälle.” („H. P. Blavatsky and the Masters of the Wisdom”).*)

Vaikka epäillisimmekin Mestarin ilmestymisen todellisuutta, tosiasiaksi jää, että H. P. B. oli Bombayssä, 800 englanninpeninkulman päässä, että kirje oli miltei välitön vastaus Sinnettin kysymyksiin, ja että käsialan on täytynyt olla K. H:n, jonka Sinnett vanhastaan tunsi. Ainoat asianosaiset olivat Sinnett ja pandiitti Bhavani, elemme oletta, että joku H. P. B:n apulainen olisi kavunnut Bhavaniin makuuhuoneeseen, ottanut kirjeen, kirjoittanut vastauksen ja työntänyt sen Bhavaniin pieluksen alle. Jos taas epäillemme Bhavania kirjeen kirjoittajaksi, olisi hänenkin pitänyt hallita K. H:n käsiala ja pystyä vastamaan kysymyksiin tyyllillisesti ja asiallisesti aikaisempien kirjeiden tapaan. Sinnett esittää samanlaisen (tai ehkä

*) Bhavani Shankar kuoli Intiassa heinäkuun 4:ntenä 1936 77 vuoden ikäisenä. Hän teki 20. ikävuodestaan asti merkittävästi teosofista työtä Intiassa, ja häntä rakastettiin ja kunnioitettiin yleisesti. V. 1909 jälkeen „vakavat erimielisyydet Adyarin johtajien kanssa saivat alkaen, että hän rajoitti palveluksensa pienin yksityisten tutkijoiden ryhmiin, jotka tarvitsivat häntä”. Hän vakuuttaa useasti nähneensä Mestareita ja kuulleensa heidän puhuvan.

saman) tapauksen kirjassaan „Occult World”. Siinä kaksi kirjettä sai vastauksensa, ja välittäjänä toimi „Bhavani Rao, nuori alkuasukas ja ope-
tuslapsikokelas”, joka vietti kaksi päivää hänen kotonaan eversti Olcottin
keralla. Hra Stokes huomauttaa leikkillisesti, että ehkäpä se olento, jota
Bhavani luuli Mestarikseen, olikin valkopartainen eversti Olcott, joka oli
liivahtanut Bhavaniin makuuhuoneeseen!

Hübbe-Schleidenin kirje.

„Elokuun 1 p:nä 1884, Madame Blavatskyn ollessa Englannissa, eversti
Olcott ja tohtori Hübbe-Schleiden olivat pikajunassa matkalla Elber-
feldistä Dresdeniin. Kun jälkimmäinen kohottautui istuimeltaan ojentaa-
seen matkaliput junailijalle, eversti Olcott huomasi, että istuimella oli
jotakin valkoista; se osottautui tibetiläiseksi kirjekuoreksi, jossa oli kirje
Mestari K. H:n:ta Hänen tunnetulla käsialallaan kirjoitettuna.” („H. P.
Blavatsky and the Masters of the Wisdom”).

Kirjeen on myös julkaissut hra Jinarajadasa, joka on sen kopioinut
alkuperäiskappaleesta. (Yllä mainittu teos, I osa, s. 136). H. P. B. on täs-
säkin tapauksessa poissa pelistä. Ainoat, joita voidaan siis syyttää, ovat
eversti Olcott tai itse kirjeen vastaanottaja. Mutta silloin olisi pitänyt
olla toinenkin K. H:n käsialan hallitsija, ja täksi hän Hare-veljekset väit-
tävät juuri H. P. B:tä.

Srinavasa Raon kirje. P. Srinavasa Rao oli ali-tuomioistuimen tuomari
Madrasissa. Hän kertoo:

„Maaliskuun 4. p:nä 1884 (madame Blavatsky ja eversti Olcott olivat
tällöin valtamerellä, lähdettyään helmikuun 20:ntenä Bombaystä Mar-
seilleiin), tunsin oloni koko päivän eräiden perhehuolien johdosta varsin
kurjaksi.” Hän meni Adyariin ja nähdessään Damodarin sanoi halua-
vansa nähdä 'pyhäkön'. „Hän vei minut okkultiseen huoneeseen yläker-
taan ja avasi pyhäkön. Hän ja minä seisomme tuskin viittä sekuntia
pyhäkössä olevan Mestari K. H:n kuvan edessä, kun hän (hra Damodar)
sanoi saaneensa käskyn sulkea sen ja teki myös heti siten. Tämä tuotti
minulle suuren pettymyksen. Mutta hra Damodar aukaisi pyhäkön hetken
kuluttua uudelleen. Silmäni osui heti tibetiläisessä kuoressa olevaan kir-
jeeseen, joka oli aikaisemmin tyhjänä olleessa maljassa. Otin kirjeen, ja
huomattuani, että sen oli minulle osoittanut Mestari K. H., minä aukaisin
ja luin sen.”

Oi näytetty toteen, että pyhäkön takaseinä oli ehyt*) tuohon aikaan,
tai ainakin niin myöhään kuin helmikuun 15:ntenä 1884. Jos H. P. B. on
epäilyksen alainen, on meidän oletettava, että hän ennen lähtöään kir-
joitti kirjeen tuomari Srinavasa Raolle K. H:n käsialaa käyttäen ja jätti
sen Damodarille, jotta tämä tuomarin tullessa salaviikaa työntäisi sen
kaappiin. Tämä edellyttää H. P. B:n puolelta pätevää ennaltanäkemystä,
mutta myös Damodarilta huomattavaa kätevyyttä älykkään, tarkkaavai-
suuttaan jännittäneen miehen huiputtamisessa.

Kaikkien Mestarien kirjeiden, yllämainittujenkin, kirjoittajaksi Hare-
veljekset väittävät siis H. P. B:tä. Esimerkeistämme näemme, että todis-
tettavasti H. P. B:llä ei ollut osuutta eräissä kirjeissä, ja tämä heikentää

*) K.o. kaapin takaseinään rakensi muuan jesuiittojen lahjoma puu-
seppi Coulomb vaimonsa avustamana oven, jotta voitiin „todistaa” Mes-
tarien tiedonannot H. P. B:n lähettämiksi. Tapauksen johdosta tehty
raportti on myöhemmin osoitettu löyhille perusteille rakennetuksi, mutta
se elää jatkuvasti myyttinä, joka monen mielestä riittää tekemään merki-
tyksettömäksi koko H. P. B:n itsekieltäymystä ja uhrausta vaatineen
elämäntyön. Hare-veljesten hyökkäys on uusi yritys samaan suuntaan.

huomattavasti väärennyssyytöstä. Tällä perusteella voitaisiin vielä väittää, että *vaikka* todellisia Mestarien kirjeitä olisikin, niin H. P. B. on saat-
tanut väärentää loput. Tämä taas vie mahdolltomuuksin, jos ajatte-
lemme esim. Sinnettin säännöllistä kirjeenvaihtoa Mestari K. H:n kanssa;
osa kirjeistä olisi oikeita, osa vääriä, ja kuitenkin olisi kaikissa sama joh-
donmukaisuus ja yhtenäisyys ajatuslinjoissa.

Näin pitkälle meneviä myönytyksiä Hare-veljekset eivät kuitenkaan
ole tehneet. Hehän väittävät, että H. P. B., joka muka väärensi kirjeet,
myös keksi Mestarit. Todistettavasti aitoja Mestarien kirjeitä lukuun-
ottamatta on muunkinlaisia todistuksia heidän olemassaolostaan ja epä-
tavallisista kyvyistään. Monet henkilöt ovat nähneet heitä ja keskustelleet
heidän kanssaan tilanteissa, joissa illusion tai petoksen mahdollisuutta ei
voida olettaa. Mielenkiintoisimpia tapauksia on se, josta eversti Olcott
kertoo („Old Diary Leaves”, I osa, ss. 377—381): kookas itämaalainen,
käytökseltään majesteettillinen, ilmestyi hänelle, kun hän oli huoneessaan
New Yorkissa oven ollessa lukittuna ja hänen itsensä ollessa hereillä,
keskusteli hänen kanssaan teosofisen liikkeen tulevaisuudesta ja hävisi haih-
tumalla hänen näkyvistään, mutta sitä ennen jätettyään käyntinsä todistuk-
seksi turbaaninsa. Kävijän, Mestari M:n kanssa Olcott keskusteli myöhem-
minkin Intiassa. Pitäisikö meidän otaksua, että H. P. B. pystyi tuomaan
sellaisen hindun New Yorkiin, joka kykeni esiintymään Olcottille Mesta-
rina eli roolissa, jota kukaan palkkalainen ei pystyisi hoitamaan, viedäkseen
hänet sitten Intiaan samaa osaa esittämään, keskustelemaan Olcottin ja
muiden kanssa sekä lopulta ryhtymään T. Subba Row'n opettajaksi? Em-
meköhän silloin vaatisi likoja H. P. B:ltä! Tai teemmekö niin kuin Hare-
veljekset, jotka väittävät muitakin kuin H. P. B:tä valehtelijoiksi. Siinä
menee Olcottin tunnettu rehellisyys, samoin Damodarin. Näiden tutkijoi-
denhan pitää „todistaa” oma käsityksensä oikeaksi, ja yksi keino on tien-
tenkin se, että väittää muita valehtelijoiksi . . .

Hare-veljekset selvittelevät varsinaisen tehtävänsä ohella myös välejään
Annie Besantin ja C. W. Leadbeaterin kanssa. „Critic” sanoo olevansa
yhtä mieltä tätä kysymystä koskeissa väitteissä, mutta huomauttaa, ettei
sillä ole mitään tekemistä Mestarien kirjeiden kanssa, jotka olivat olemassa
jo ennen kuin Besant ja Leadbeater tulivat näyttämölle. Ja kun tekijät
väittävät, että „näiltä pöyhkeiltä sivuilta ei viidenkymmenen uskonvuoden
jälkeen ole lähtenyt ainoatakaan muistettavaa kohtaa lainauskelpoisena
tekstinä tai mieltämänä . . .” tuntuu siltä, että kirjan kirjoittaminen on
käynyt mahdolliseksi vain siten, että tekijät ovat sulkenet silmänsä ilmei-
siltä tosiasioilta. Mestarien kirjeet antavat itse asiassa runsaasti mieleen
painettavia ja lainauskelpoisia opetuksia, niinkuin meidänkin aikakauskir-
jassamme vuosien kuluessa julkaistut otteet osoittavat.

Valkoima „Criticin” esittämä *yksityiskohtia* osoittaa, millaisin peruste-
lun Haret ovat julkaisseet syytöskirjansa. Käsitellessään niitä „ameri-
kanimeja”, joita tekijät ilmoittavat löytäneensä Mestarien kirjeistä, ja
joiden pitäisi osoittaa kirjeet jonkun Amerikassa eläneen — siis H. P. B:n
— kirjoittamiksi, hra Stokes esittää yksityiskohtaiseen tarkasteluun perus-
tavana lopputuloksesta, että 27:stä oletetusta amerikkalaisesta sanonta-
tavasta kahtakymmentäkolmea ei voida pitää amerikkalaisperäisinä;
„Oxford Dictionaryn” mukaan kolme niistä on syntynyt Amerikassa, mutta
ollut jo kauan käytännössä myös Englannissa, vieläpä tarpeeksi kauan,
jotta niiden synnyinpaikka on käyttäjiltä unohtunut; ainoastaan *yksi* on
selvästi amerikkalainen.

Kirjan n.s. tosiasioista antavat hyvin vapaasti käytellyt vuosiluvut osal-
taan meille jonkinlaisen käsityksen.

Edellämäinittu Tookaram Tatyän kirjeestä on valokuva Jinarajadasan julkaiseman „Letters from the Masters of the Wisdom”-teoksen II osassa merkintönään „Kirje 2”. Valokuvassa on näkyvissä lisäkirjoitus, joka suomennettuna kuuluu: „Minun vastaanottamani ja avaamani tänä 7:ntenä p:nä kesäkuuta 1886. H. S. Olcott.” Hare-veljekset käsittelevät, sivuilla 249—250 samaa kirjettä („Kirje II”) ja antavat sille vuosiluvuksi 1876 ja ilmoittavat, että „se on samalla käsialalla kuin n:o I [Fadejeff-kirje vuodelta 1870!], vaikkakin vapaammalla tyyllillä kirjoitettu.” Tämä vuosilukuvirhe toistuu vielä, niin ettei painovirhe voi olla kysymyksessä. Siitä sanotaan: „Jos kirjeiden II ja XXVIII päiväykset ovat oikeat, ymmärrämme niistä, että nämä Mestarit keksittiin ja nimettiin Amerikassa.”

Edellisen kirjeen iän lisääminen 10 vuodella merkitsee paljon, sillä 1876 H. P. B. ja Olcott olivat Amerikassa, kun taas 10 vuotta myöhemmin, kirjeen todellisena saapumisaikana, kesäkuussa 1886, Olcott oli Intiassa ja H. P. B. Saksassa.

Mitä taas tulee „kirjeeseen XXVIII”, tekijät sanovat: „päiväykseksi on ilmoitettu lokakuun 3:s 1879”. Tämä on väärin, sillä *kirjeessä ei ole minäkäänlaista päiväystä*. Tekijöiden ilmoittama päiväys kuuluu kokonaan toiseen kirjeeseen, jonka Olcott sai *Intiassa*, niinkuin Jinarajadasan yllämainittu kirja osoittaa (s. 81). Ja tällaisen tosiasioden käsittelyn pitäisi olla tiedettä!

Eräitä muita tosiasioden käsittelylle kuvaavia virheitä:

Sivulla 299 väitetään, että H. P. B. julkaisi „Salaisen Opin” v. 1886. Kirja ilmestyi tosiasiallisesti 1888.

„Kaksikymmentäviisi vuotta Teosofisen Seuran perustamisen jälkeen Madame Blavatsky kuoli . . .” (s. 314).

Tekijät väittävät H. P. B:n siis kuolleen 1900, vaikka tämä tapahtui toukokuun 8:ntenä 1891, jonka ent. teosofin W. L. Haren olisi pitänyt tietää.

S:lla 300 sanotaan, että H. P. B:n kirjeet julkaistiin 1924. Tämä tapahtui 1925.

Kirjoittajat julkaisevat faksimilen kirjeestä, jonka he ilmoittavat otaksuttavasti oleen osoitetun toht. Franz Hartmannille, tunnetulle saksalaiselle teosofille, „joka tuohon aikaan oli teosofisen päämajan osittaisen kontrollin alaisuudessa Adyarissa” (s. 246—248). Päiväykseksi on ilmoitettu huhtikuun 5:s, 1885. Toht. Hartman ei ollut tuohon aikaan Intiassa „Adyarin kontrollista” puhumattakaan, koska Olcott oli palannut Eurooppaan tekemältään matkalta. Jinarajadasa ilmoittaa vuodeksi „varhain v. 1884” („Letters, II, 143), mikä on oikein, koska tuolloin Olcott ja H. P. B. olivat Euroopassa, ja Hartmann oli väliaikaisen toimeenpanevan komitean jäsen.

Yllämainittujen „II ja XXVIII kirjeen” erehdyksistä huolimatta sanoaan (s. 282): „Mestarien kirjeet alkoivat tulla näkyviin vasta v. 1880 tapahtuneen Intiaan vaeluksen jälkeen”. Muutto Intiaan tapahtui joulukuussa 1878.

Hare-veljekset esittävät edelleen (ss. 199—202) runsaasti vertailevia otteita Mestarien ja H. P. B:n kirjeistä sekä raamatusta todistaakseen, että Mestarit eivät ainoastaan olleet tietämättömiä — koska he eivät siteeranneet raamatun sanoja yhtä epätarkasti kuin H. P. B., ja että he siis olivat H. P. B:n keksintöä. Hra Stokes huomauttaa, että tällaisella perusteluilla voidaan todistaa vuorisäärän tekijän „siteeranneen väärin” Dhammapadaa! Tällaisia rinnastuksia esitetään runsaasti; seuraava lienee hyvä esimerkki tekijöiden ylikriittisestä mielenlaadusta:

„Israeelin Jumala, joka rakasti niin paljon poikaansa, että lähetti hänet ristiinnaulittavaksi” (H. P. B:n kirjeet, s. 43).

„Sillä niin rakasti Jumala maailmaa, että hän antoi ainosyntyisen poikansa . . .” (Joh. ev. II: 16).

Sivulla 123 tekijät esittävät mullistavan huomion: „Mahatma K. H. aloittaa XI kirjeen kuudella ylen kehnolla runorivillä lisäten: 'Olisitte voinut lopettaa kirjanne noilla Tennysonin „Valvovan uneksijan” säkeillä.' Me emme voi löytää näitä säkeitä Tennysonin teoksista, eikä hra Sinnetkään kaikesta päättäen voinut . . .”

Sinnetin kirjassa „Tennyson an Occultist” (ilm. 1920) ilmoitetaan kuitenkin, että kyseessä olevat kuusi säettä ovat Tennysonin 46-säkeisen runon „The Mystic” loppusäkeet. Runo ilmestyi v. 1830 Tennysonin kokoelmassa „Poems chiefly Lyrical”, mutta jostakin syystä se jätettiin pois myöhemmistä painoksista. Vieläpä tämä runo on British Museumin Tennyson-bibliografassakin, mistä Hare-veljekset olisivat sen voineet löytää.

Hare-veljekset väittävät (s. 304), että „madame Blavatskyn julkisissa ja yksityisissä kirjoituksissa tuli muodollisesti tunnustetuksi ja avoimesti esitetyksi voimakas antipatia kristinuskoa vastaan”.

Jos tekijät tarkoittavat kristinuskolla kirkkojen taikauskoisia oppeja, he ovat epäilemättä oikeassa; kuka hyvänsä H. P. B:n teosten tutkija huomaa, että hän ei säästännyt sanoja niiden arvostelussa. Mutta jos kristinuskolla tarkoitetaan Jeesuksen Kristuksen opetuksia, silloin heidän väitteensä osoittaa ilmeistä perehtymättömyyttä H. P. B:n tuotantoon tai pahimmassa tapauksessa tietoista tosiasioiden väärentelyä; „Teosofian Avaimessakin” hän suorastaan kehoittaa kristityitä toteuttamaan vuorisaarnan elämää, jos he tahtovat olla kristittyjä. Hare-veljekset ovat tämän väitteensä todistukseksi esittäneet otteen „Paljastusta Isiksestä” (I osa, alkulause, ss. XLI—XLII jättämällä siitä po's kohdan, jossa H. P. B. viittaa myös buddhalaisuudessa, brahmanismissa ja konfutselaisuudessa esiintyviin epäkohtiin, niin että näin tyypistetty kappale muodostuu vain kirkollisen kristinuskon käsittelyksi.

Erittäin huvittavaa on Hare-veljesten yritys osoittaa Mestarien olemattomuus sen nojalla, että Mestarien kirjeissä kerrotaan, kuinka Mestari M. poltti piippua. Tässä tapauksessa he tosin eivät todistele, että koska H. P. B. poltti ja Mahaatma M. poltti, niin Mestari oli niinmuodoin H. P. B:n mielikuvituksen tuote. Ei, he turvautuvat pätevämpään todisteeseen osoittaen, että tupakkaa polttavana hän ei olisi voinut elää Tibetissä. Kas näin he kirjoittavat (s. 38):

„Vapaus, jonka Mahaatma M. suo itselleen tupakanpolttoon nähden, ei ehkä herätä eurooppalaisen lukijan kiinnostusta huomautuksen arvoisena asiana, mutta kun kuulemme kahdelta erittäin ansiokkaalta englantilaiselta Tieteen kävijältä, että tupakoinnista pidetään tuossa maassa rikoksena, me ihmettelemme, mistä Mahaatma M. sai tupakkansa, kuinka hän sitä polttaessaan välttyi ilmitulemiselta, tai, jos otamme toisen vaihtoehdon, keneiltä hän sai erikoisluvan sen nauttimiseen. Toht. Mc Govern, „To Lhasa in Disguise”-kirjan tekijä, sanoo: „Tupakanpolitto on Tibetissä mitä häpeällisin pahe, suurin rikos uskontoa ja säädyllisyyttä vastaan”, ja hra George Knight, F. R. G. S., vahvistaa tämän väitteen „The Theosophical Review”ssa heinäkuussa 1923 olleessa uutisessa. Hän kirjoittaa: „Tupakanpolitto on Tibetissä ankarasti kielletty”.

Amerikkalainen toht. Mc Govern on etevä mahaajaana-buddhalaisuuden tuntija; hänen käytännöllinen Tibetin tuntemuksensa rajoittuu pikaiseen käyntiin Lhassassa. Mainitussa kirjassaan hän mainitsee m.m.: „Savukkeiden oston tai käytön oli Dalai-lama erikoisesti kieltänyt, mutta niinkuin

aina on k'eltolakien la'ta, tavanmukaista salakuljetusta oli tässäkin tapauksessa."

Hra Stokes huomauttaa, että Dalai-lama oli erikoisesti kieltänyt *savukkeiden* myynnin ja käytön; Kansain valtiossa, Amerikan Yhdysvalloissa, oli vielä muutama vuosi sitten savukkeiden myynti valtion lain kieltämä rikos! Mc Governin väitettä vastaan voidaan esittää W. W. Rockhillin, amerikkalaisen Tibetin tutkijan toteamukset — ja häntä pidetään myös pätevänä, koska tunnettu „Smithsonian Institution” on julkaissut hänen tutkimiaan. Rockhillin kirjassa „The Land of the Lamas” on ainakin kolmelta viittausta tupakan viljelykseen, myyntiin ja käyttöön Tibetissä, mitä kaikkea hän on itse siellä nähnyt. Hän näki tupakkaviljelyksiä, kävi kaupungeissa, missä tupakannyynti oli asukkaiden pääelinkeinona, ja kävi yhdyskunnissa, missä kaikki asukkaat, naisetkin, polttivat. Hän sanoo (s. 245): „Lamat eivät kuitenkaan koskaan polta tai käytä tupakkaa paitsi nuuskana, koska se on heidän luostariensa sisäpuolella kielletty."

Ja tämä kiello on luonnollinen. Meilläkään ei tupakoida kirkoissa, hengellississä tilaisuuksissa tai muissa arvokkaissa paikoissa ja tilaisuuksissa. Koska on paljon niitä, jotka eivät itse tunne mieltymystä tupakkaan, vaan suorastaan vastenmielisyyttä tupakapoittajia kohtaan, olisi luullut H. P. B:tä, jos oletamme hänen keksineen Mestarit, kyllin älykkääksi jättääkseen Mestarista pois tuollaisen inhimillisen piirteen, joka on „shokeerannut” sellaisia teosofejakin, jotka olivat pitäneet Mestareita epäinhimillisinä täydellisyysolentoina. Hra Stokes lisää huomautuksiinsa henkilökohtaisen tunnustuksen: „Mitä itseäni tulee, en häpeä tunnustaa, että tämä Mestarin piipunpolttamistapa on ollut niitä seikkoja, jotka ovat herättäneet minussa vetäymystä häneen. Jos jolloinkin tulisin niin hurjapäiseksi, että lähtisin Tibettiin etsimään Mestaria tullakseni hänen oppilaakseen, tiedän, että voin ottaa mukaan piippuni." —

Hare-veljekset ovat myös Mestarien kirjeiden kielessä tavattavista ranskalaisuuksista saanut tukea väitteelleen, että se oli kirjoittanut ranskaa taitanut H. P. B. Viime marraskuun „Theosophistissa” prof. James H. Cousins mainitsee tästä: „Lauseiden kerääminen tarkoituksella osoittaa, että kirjeiden englannissa on ranskalainen pohja, ja että ne siis kirjoitti madame Blavatsky, jonka toinen kieli oli ranska, herättää epäilyksen jokaisessa, joka tietää, että eräät ranskalaisiksi väitetyt muodot ovat jokapäiväistä Intian englantia, joka suututtaa englanninkielen opettajia kaikkialla koko niemimaalla. Väite näyttää olevan, että jokainen kirjeissä käytetty lause, joka voidaan muuntaa ranskalaiseksi, on osoitus sen puoleksi ranskalaisesta kirjoittajasta." Kirjoittaja antaa sitten esimerkkejä. —

„Canadian Theosophistin” huhtikuun numerossa on vanha teosofin James Morgan Prysen lyhyt selvittely Hare-veljesten tapauksesta. Hän sanoo siinä m.m.:

„En ole nähnyt [Hare-veljesten] kirjaa, enkä tahtoisi haaskata aikaa sen lukemiseen ja hänen [hra W. Loftus Haren] todistustensa tutkimiseen. — Kirjallisenä kritiikkinä vain sanon, että H. P. B. ei olisi voinut kirjoittaa „Viisaudenmestarien kirjeitä”. Käsitys, että hän edusti kynällään Mestareita M. ja K. H., keksien ne monimutkaiset ja vaikeatajuiset opeukset, jotka kirjeissä on annettu, on liian mahdoton vakavasti harkittavaksi. Jos hra Haren väitteet olisivat tosia, siitä olisi seurauksena, että H. P. B. oli aikansa suurin kirjallinen nero ja kehnoin petkuttaja.

Henkilökohtaisesta H. P. B:n tuntemuksesta tiedän, että hän oli siveellisesti liian ylevä ollakseen syyllinen siihen halveksittavaan petokseen, josta hra Hare häntä syyttää."

J. M. Pryse vakuuttaa vielä, ettei Mestarien olemassaolo ole hänelle mikään probleemii, koska hän on itse heitä tavannut.

„Critic” esittää Hare-veljesten todistelut seuraavina lyhyinä päätelminä:

„Mestarit eivät voi tehdä virheitä;

’Viisaudenmestarien kirjeiden’ kirjoittajat tekevät virheitä;

Siis ei o’le Mestareita.”

Ja edelleen:

„’Viisaudenmestarien kirjeissä’ on virheitä;

H. P. B:n kirjeissä on samankaltaisia virheitä;

Siis H. P. B. kirjoitti ’Viisaudenmestarien kirjeet’.

Jätämme nämä syllogismit lukijoittemme arvosteltaviksi. —

*

Mitä sitten H. P. B. itse sanoi Mestareista. Viittauksia heihin on monissa hänen kirjoissaan ja kirjoitelmissaan. „Isis Unveiled”-teoksen esipuheen toisella sivulla ovat seuraavat yksinkertaiset, mutta paljon puhuvat sanat:

„Kun vuosia sitten ensimmäisen kerran matkasimme yli Idän, tutkien sen hyljättyjen pyhäkköjen sisäisiä kammioita, kaksi apeuttavaa ja alati uudelleen palaavaa kysymystä ahdisti ajatuksiimme: *Missä, kuka, mitä on JUMALA? Kuka on milloinkaan nähnyt ihmisen kuolematonta HENKEÄ ollakseen varma ihmisen kuolemattomuudesta?*

Kun mitä kiihkeimmin tahtoimme ratkaisua näille hämmentäville probleemille, silloin jouduimme kosketuksiin eräiden miesten kanssa, joilla oli sellaiset salaperäiset voimat ja niin syvällistä tietoa, että voimme todella nimittää heitä Idän tietäjiksi. Heidän opetuksiaan me kuuntelimme halukkaasti.” —

Teosofiset totuudenetsijät johtuvat useasti ajattelemaan, mitä Mestarit ovat sitäkin suuremmalla syyllä, kun Mestari tyyppinä, korkeana, mutta silti inhimillisinä, on meidän ihmiskuntamme kehityspäämäärä. On hyvä käsitellä itsekseen kysymystä Mestareista myös kieltäjien kannalta, jotta vakaumuksemme olisi perusteltu, ja jotta meissä ei olisi sokeata uskoa. Kun toisaalta pidämme mielessämme, että meidän on löydettävä se Mestari, joka kullekin meistä on läheisin — sisäinen Kristusminämme — ja annettava hänelle mahdollisuus elää meissä ja meidän kauttamme, ennen kuin voimme tavata muita Mestari-olentoja, silloin meillä ei ole sitä vaaraa, että unohtaisimme sisäisen Jumalamme ulkopuoleltamme etsityn jumalan takia. Vanha teosofinen sanonta: „Mestari on valmis, *kun oppilas on valmis*” on teosofisille totuudenetsijöille sekä lohdutus että terveellinen varoitus.

Parantaja oikeudessa. Muuan norjalainen maanviljelijä nimeltään Vistnes on taannoin vapautettu puoskaroinnin syytteestä sen nojalla, ettei laissa ollut pykälää, jonka nojalla hänet olisi voitu tuomita. Mahdollista kuitenkin on, että hänen asiansa tulee vielä käsiteltäväksi korkeimmassa oikeudessa.

Vistnes on harjoittanut parantajatoimintaan siten, että hän on potilaan huusten avulla määritellyt heidän sairautensa laadun ja sitten määrännyt heille hyväksi katsomiaan kasvisrohtoja. Hän väittää hiuksia tutkimalla saavansa selvää tarkalleen, mikä kutakin sairasta vaivaa.

Hänellä on ollut suuri potilasmäärä siitä päättäen, että hän on laatinut kokonaisen hiusarkiston. Mitä erilaisimmat ihmiset ovat pyytäneet häneltä apua. Hän itse väittää pystyvänsä parantamaan ihmiset. Hän käyttää

välneinään myös joitakin sa'aperäis'iä alumiinimilaatikoita. Hän sanoo voivansa määritellä sellaistenkin miesten kuin Hitlerin ja Rooseveltin terveydentilan. Rooseveltilla on hyvä ruumiinrakenne, mutta Hitlerin laita ei o'e yhtä hyvin ja Göring'n on vielä huonommin. Ei ku tenkaan ole niin, että nämä herrat olisivat lähettäneet hiusnäytteitään tälle Randabergin parantajalle. Hän käyttää tässä apunaan radioaaltoja. Kun asianomainen puhuu radiossa, hän antaa sähköaaltoje:n vaikuttaa alumiinimilaatikossa o'evaan pumpul'tukkoon. Tällaista kerrotaan.

Vapaamuurarilooshit on äskettäin määrätty Brasiliassa lakkautettaviksi. Määräys astui voimaan polkkeustilan julistamisen yhteydessä.

Muumioiden kiroukset. New Yorkin Metropolitan Museumin johtaja on ollut äskettäin sairaana, ja tästä o' taru Tutankhamonin haudan tutkijoita kohtaavasta k'rouksesta saanut uutta virikettä. Neljätoista vuotta sitten johtaja Winlock oli mukana kaivauksia suorittamassa, ja kaivaustöihin osallistuneista on nyttemmin kaksikymmentäviisi kuollut.

Chicagon y'l'opiston egyptologi toht. Wilson väittää kuitenkin kiivasti, että näillä kuolemantapauksilla ei ole mitään yhteyttä faraon oletettuun kiroukseen. Hän sanoo, että haudalla ei ollut minkäänlaista kirjoitusta, joka olisi ennustanut kuolemaa haudan rauhan häiritsijälle. Kaikki sein'illä tavatut kirjoitukset ovat faraon oman kuoleman yhteydessä; hänet esitetään nissä henkimaailman olentojen seurassa.

Neljä kaivauksia johtaneesta viidestä miehestä o' vielä elossa ja hyvissä voimissa. Carnarvonin jaarli, joka rahoitti yrityksen, kuoli tosin vähän aikaa sen jälkeen kuin hauta oli avattu, mutta hänellä ei ollut mitään osuutta itse kaivaustöissä. Muut, Howard Carter, A. R. Callender, Harry Burton ja Alfred V. Lucas ovat nyt yli 60-vuotiaita ja er'ttään pirteitä. Carter oli retkikunnan varsinainen johtaja, Burton oli valokuvaaja, Lucas kem'isti ja Callender Carterin apulainen. Jos kirouksessa olisi jotakin perää, olisi nä'den neljän miehen pitänyt ensi sijassa kuolla tai menehtyä, arvelee toht. Wilson, mutta heidän lisäksi on moni muu haudan avauksessa mukana ollut hyvissä voimissa. Toht. Wilson koettaa s'is saada ihmiset luopumaan tästä käsityksestään, mutta hän ei usko siinä sanottavasti onnistuvansa. Museujohtaja Winlock yritti puolestaan samaa, mutta nyt hän on siis itse joutunut saman „kirouksen" uhriksi.

J. Ptn.

Tien varrelta

Helsingin Ruusu-Ristissä on pidetty seuraavat julkiset sunnuntai-esitelmät: V.k. 24 p:nä Aimo Mela puhui aiheesta „Kalevalan sisäinen tie" ja 31 p:nä Sven Krohn Ruusu-Ristin tiestä; t.k. 7 p:nä Katri Lindroos kertoi Ignatius Loyolasta ja jesuiittojen „hengellisistä harjoituksista"; 14 p:nä oli Aini Pajusen es'elmä „Francis Bacon, eräs uudenajan airut" ja 21 p:nä Lauri Paulolan esitys nuoresta Lutherista.

Yleisöjuhlia on Helsingin Ruusu-Ristissä ollut v.k. 24 p:nä ja 14 p:nä. Edellisestä mainittakoon Pekka Ervastian esitelmä „Värit ja muodot", jonka luki Tyyra Tolvanen, Clara Bonsdorffin yksinlaulusesitykset ja Akseli Tolan 1-näytöksisen, runomittaisen „Hämähäkin" esitys; näytelmän pääosassa esiintyi Jukka Kuusisto.

T.k. 14 p:n juhlasta mainittakoon Sven Krohnin tervehdyspuhe, missä hän käs'tteli ihmisen suhdetta kosmilliseen kehitysjärjestelmään, Clara

Bonsdorffin lauluesitykset ja Julia Kohtalan lausuntanumero. Juhlan lopetti „Pieni merenneito”, kuvaelma-näytelmä, jonka H. C. Andersenin sadun mukaa oli kirjoittanut Sven Krohn. Näytelmässä esiintyivät Annikki Kettunen, Val' o Hytönen, Heli Gestrin, Lyyli Joki, Yrjö Rajala sekä Iita Leiviskä, joka oli sommitellut ja harjoittanut tanss-kohtauksen. Näytelmän oli ohjannut Dagmar Parmas-Saarnio, ja satutunnelmainen taustakulissi oli Ola Forsellin maalaama.

„Kansainvälinen spiritualistinen kongressi . . .” Tässä mielenkintoisessa matkakertomuksessa, jonka kirjailijatar Helmi Krohn on ystävällisesti luovuttanut aikakauskirjallemme, *spiritualismi*-sanaa käytetään siinä merkityksessä, mikä sillä on englanninkielessä; Suomeen on ennestään vakintunut ranskalaisperäinen *spiritismi*-sana, kun taas spiritualismilla aikaisemman käytännön mukaan ymmäretään filosofista suuntaa, jonka mukaan tosiolevainen on luonteeltaan henkistä, ja joka siis on materialism'n vastakohta, tai yleensä ajattelua, joka panee pääpainon elämän henkiselle puolelle; tässä vakintuneessa merkityksessä myös „Ruusu-Risti” käyttää tätä nimitystä. — Teosofisen työnsä aikaikoina H. P. Blavatsky käytti myös spiritualismi-sanaa ja sanoi itseäänkin mielellään spiritualistiksi; hän antoi kuitenkin tälle sanalle laajemman merkityksen. Spiritistisiä ilmiöitä tutkivat nykyään myös monet n.s. psyykkiset tutkimusseurat, ja ne kuuluvat parapsykologia, metapsykologian tai „tieteellisen okkultismin” nimillä esiintyviä tieteellisten suuntien tutkimusalaan.

„Pekka Ervast ja teosofia Suomessa”-kirjoitusta, joka ilmestyi „The O. E. Library Criticin” elokuun numerossa, „The Canadian Theosophist”, Kanadan T. S:n äänenkannattaja, selosti lyhyesti, mutta myönteellisestä lokakuun numerossaan mailiten m.m. aikakauskirjamme t'ausoiteen. Kanadan T. S. kuuluu Adyarin kansainväliseen seuraan, mutta äänenkannattajastaan päätellen se pyrkii määrätietoisemmin kuin monet muut Adyarin alaiset seuraut esittämään alkuperäistä teosofiaa.

Hilda Pihlajamäki on äskettäin vierailut Viipurin Kaupunginteatter'ssa esittäen pääosaa Edmond Konradin näytelmässä „Äiti”, jota ei ole vielä esitetty muilla Suomen näyttämöillä. Hilda Pihlajamäen viera' u herätti suurta huomiota, ja arvostelut olivat kauttaaltaan ylistäviä. Näytelmä on tähän mennessä esitetty yhdeksän kertaa.

„Viipurin taidepakinoita”-nimisessä selostavassa lehtisessä näimme Hilda Pihlajamäen haastattelun. Nimim. H. L. kirjoitti siinä seuraavaa:

Teatterissa oli ensi-ilta, kun tapasimme Hilda Pihlajamäen ensi kertaa moneen vuoteen. Oli tosi ilo nähdä nuo innostusta ja sisäistä paloa säihkyvät silmät sekä kuulla vivahdusrikkaan, miellyttävän äänen. Keskustelumme kesti vain muutaman minuutin, mutta tunsimme itsemme antoisaa hetkeä rikkaammaksi.

Kun nyt menimme taiteilijataria tapaamaan t'akäläiseen asuntoonsa, oli mieleemme jännittynyt hetken odotuksesta.

Vastaamme tuli taiteilijatar, joka vilustumisestaan ja äskeisestä sairastelusta huolimatta oli pirteä kuin nuori tyttö aurinkoisena kesäpäivänä, innostunut ja lämminsydäminen. Kun katselimme hänen silmiinsä leimahti vastaamme korkeamman henkielämän tietoinen katse, joka tuntee tavallisilta ihmisiltä salattuja kauneusarvoja ja taivaanrannan takaista tietoa, mutta samalla pilkisti sieltä lapsen tyyntä luottavaista uskoa ja hyvän ihmisen jumalallista huumoria.

Aloimme tavallisella kyselyllä nyt suomen kantaesityksensä saavan näytelmän „Äiti” nimiosasta, jossa taiteilijatar esiintyy vierailijana.

„Tavallaan”, sanoi hän, „on tämä näytelmä esitys nykyaikaisesta nuorisosta, vaikka vakavammassa mielessä kuin „Kuriton sukupolvi”. Näytelmä

rakentuu kokonaan vanhanaikaisen äidin kaikki eteenpäin vievälle rakkaudelle. Hän uhrautuu lastensa hyväksi ja koettaa heidän tähtensä seurata ja ymmärtää nykyaikaa ja mukautua siihen. Hän edustaa menynyttä aikaa, ihanteitten arvoa, rakkautta ja uskollisuutta, vaikka perhe on moderni, täysin itsenäinen, nykyaikaisin käsityksin. Näytelmän läpikäyvänä punaisena lankana on äidin rakkaus. Äiti vie sydämensä lämmöllä rakkautensa läpi ja yli kaiken. Hän eääh sisäistä elämää ja kirjastuu. Hänen sydämensä lämpö on valonsoihtu, jonka edessä ei mikään voi näivettyä eikä kuihtua. —

Pidän viipurilaisista taiteilijoista. He tekevät suurimmalla antaumuksella ja hartaudella työtä, ja heillä on hyvin paljon annettavaa."

„Miten suhtaudutte nykyaikaiseen taiteeseen?"

„Ihmettelen sitä tapaa, millä muutamat arvostelijat suhtautuvat kotimaiseen tuotantoon. On valittettu, että kotimaista näytelmäkirjallisuutta on vähän, ja nyt, kun näytelmäkilpailu tuotti runsaan sadon, niin arvostelu on suoraan teilaava. Kuusi näytelmää palkittiin, kymmenen on esityskelpoista, ja useita voi piezin muutoksin siksi saada. Arvostelu oli murhaava. On helppo moittia, mutta kun ensi palkinnon saanut näytelmä teillataan, tuomitaan mielestäni palkintolautakuntakin. Se ja siihen kuuluvat henkilöt leimataan tietämättömiksi ja kykenemättömiksi. Mutta siihen ei ole oikeutta.

„Asaria" on hyvä. Rouva Ka'las kertoi minulle, että Jean Sibeliuksen rouva oli sen esityksestä sanonut: „Oi, kuinka ihanaa, että Suomessa vielä kirjoitetaan näin kaunista!"

Minun käsitykseni mukaan ei taiteen pidä olla aikansa tasalla, vaan seä edellä. Taide on valo, valonsoihtu, profetallinen, joka intensiivisesti tuntee tulevaista. Se on sisäistä taistelua, joka sisäisesti vaistoo mikä on tulossa. Tuska puhkeaa kukkaan." — — —

Suuri taiteilijatar, viehättävä ihminen. Menimme sateiseen yöhön, mutta meitä seurasi lempeitten, viisasten silmien kaunis katse.

Samassa esittelytyössä on eräitten muittenkin „Äidin" esittäjien haastatteluja. Paavo Jännes sanoo:

„En puhu omasta roolistani. Tahdon mieluummin esilletuoda ihailuni Hilda Pihlajamäkeä kohtaan. Hän on taiteilija, joka on yläpuolella muitten. En ole kuullut sellaisia arvoja näyttämöltä kuin häneltä. Kun otin häntä kädestä tuntuu niin lämpimältä. (Paavon silmäkulmassa välähti kyynel). Hilda Pihlajamäki on suuri taiteilija. — Kun tapasin hänet en voinut sanoa muuta kuin: Olen tavannut monta ihmistä, joita vihaan enemmän kuin sinua. Se oli minun rakkautentunnukseni."

Sanomalehtiarvosteluista poimimme eräitä otteita:

„Maakansassa" kirjoitti nimim. U. A—ja 22. 10.: „Hilda Pihlajamäki vaativassa ja raskaassa nimiosassa tulkitsi tämän joustavaa mukautumiskykyä kysyvän äidinosan antaumuksella, ja häneä taiteilijavaistonsa oli kyennyt löytämään ilmaisukeinot, jotka kykenivät selventämään äidin kaikkien tekojen syvimmät motiivit suun puhussa jokapäiväisimmänkin elämän kieltä. Osa on yksi vaikeimpia tulkittavia, sillä siinä ei puhu niinkään paljon sanat kuin tunne, pyrkimys, rakkaus, mikä ne kuloinkin tuo esille. Pihlajamäki oli löytänyt kirjailijan tarkoituksen, ja mikään ele, liike tai äänenpaino ei ollut pienimmässäkään finessissä ristiriidassa sen kanssa."

„Karja'an" arvostelija (V. V—hl) kirjoitti 23. 10. m.m.: „Hilda Pihlajamäki tarjosi Anna Bergerinä nautintorikkaan illan. Hänen viimeistely, joka yksityiskohdassa täydellinen teknillinen suorituksensa oli jo sellaisenaan harvinainen nähtävyys, mutta siihenhän liittyi vielä suorituksen tärkeämpi puoli, „kanaemon" sisäinen tulkinta, joka antoi ilalle sisällön. Sanomatta-

kin lienee selvää, että Hilda Pihlajamäen tapainen armoitettu, syvä taitelija teki Anna Bergeristään suuren, vai loi häneen lämpöä, inhimillisyyttä, tunnetta, toi esiin sanojen köyhän verhon takaa sisäisiä aarteita. Tulkitkoon yksinkertainen, koruton „kiitos” viipurilaisten tunteet häntä kohtaan!”

Nimim. L. esitti vierailijasta „Karjalan Suunnassa” 23. 10. seuraavaa:

„Äidin rooli on niitä, joita ei kuka vain voi esittää. Siinä ei riitä pelkkä rutnoitu taitavuus, ei tavallinen, hyväkään taitelija. Se vaatii huippukyvyn, jonka taide on loistava, jonka intelligenssi on suuri, jonka sydän on lämmin ja ymmärtävä. Se vaatii suuren taitelijan ja suuren ihmisen. Meillä oli onni nähdä taitelija, joka täysin omaa nämä edellytykset. Hilda Pihlajamäki on niin armoitettu, ettei rohkene häneä taidettaan selostaa. Hänelle voi vain lausua kunnioittavat kiitokset siitä että hän on tullut antamaan itseään meille.”

Muuan oppikirja. Äskettäin julkaisi helsinkiläinen Söderström & Co:n kustannusliike Eli-Margareta Wärnhjelm in runovalikoiman „Dikt och drama i skolan”, joka on tarkoitettu lausunta- ja puhekuoroesitysten avuksi. Kouluhallitus oli kuitenkin sitä mieltä, että kokoelmassa oli neljä runoa, jotka eivät sopineet kouluäisten luettaviksi, ja kustantajan o'i painatettava joitakin arkkeja uudelleen. Hyljättyjen runojen joukossa oli Edith Södergranin „Världen badar i blod” (Maailma kylpee veressä). Siitä sanoi kouluneuvos Bruhn „Svenska Pressenille” antamassaan haastattelussa: „Edith Södergranin runo on sinänsä kaunis, mutta sille on tunnusmerkittävä *vanhatestamentillinen, karkea uskonnollisuus ja antropomorfistinen käsitys Jumalasta.* Runon epäkristillisyyttä soti koulun virallista henkeä vastaan.” — Kursivointi lausunnossa on meidän.

Akseli Tolalle, Aleksis Kivi-kilpailun ensimmäisen palkinnon saajalle, myönsi Kordelinin säätiö t.k. 6 p:nä 20.000 mk:n apurahan.

Juho Kervinen, joka monien vuosien aikana yhteistoiminnassa allekirjoittaneen kanssa järjesti julkisia Ruusu-Risti-esitelmäiläisuuksia Kemissä, kuoli elok. 19 p:nä. Kiitos uskollisesta avusta ja rauhaa ja siunausta uudessa työalassa siellä rajan toisella puolella. — J. R. H.

Tämän numeron mukana jaetaan aikakauskirjamme tilauslista ensi vuoden tilauksia varten, samoin kuin tavannumukainen postiosoituslomake. Uutuutena on lahjakortti. Jos tahdomme tilata „Ruusu-Ristin” jollekin ystäväillemme joululahjaksi, lähetämme hänelle tämän kortin hyvän tahdomme osoituksena ja tilausmaksun suoritamme tavallisessa järjestyksessä, esim. postiosoituslomakkeella.

Jos aikakauskirjamme on vo'nut tähän asti jollakin tavalla auttaa ja ilahduttaa totuudenetsijäystäviään, sen toimitus on saanut parhaimman palkansa; jos te, ystäväimme, tahdotte helpottaa työtämme ja emme kaikkea auttaa Ruusu-Ristin sanoman leviämistä, etsikää uusia ystäviä „Ruusu-Ristille”, ellei useampia, ni'n edes *yksi!* Siihen on lahjakortti mitä soveliaan. Vanhoihin asiamiehiiimme luotamme niinkuin ainakin koeteltuihin, uskollisiin ystäviin. Palkitkoon menestys vaivannäkönne!

Heikki Keinänen teosofiveteraani Kuopiossa täyttää 75 vuotta. Ruusu-Ristin onnittelut.

Teosofinen Seura Suomessa 30-vuotias. Lauantaina ja sunnuntaina t.k. 13 ja 14 p:nä vietti Suomen Teosofinen Seura perustamisensa 30-vuotismuistojuhlaa. Juhlassa oli kunniavieraina läsnä Unkarin Teosofisen seuran yllishtiiri Flora Selever, joka puhui parissa tilaisuudessa. Ruusu-Ristiä edusti juhlassa varapuheenjohtaja, tohtori Eino Krohn, joka esitti Ruusu-Ristin tervehdykset ja onnentoivotukset.

Hovi-intendentti Gösta Stenmanilta on ilmestynyt kiintoisa taidekauppaa koskeva muistelmateos „Mästare och inntatörer.”

*„ . . . viisaan arvovaltaa,
kokeneen selvyyttä ja johdonmu-
kaisuutta“*

osoittaa PEKKA ERVASTIN
huomiota herättänyt

Christosophisia

peruskysymyksiä I:

Jumala ja luominen.

Ellei teos ole saatavissa kirjakaupastanne, tilatkaa se ajoissa jouluksi itsellenne tai lahjaksi ystäville

RUUSU-RISTIN KIRJALLISUUSSEURASTA,
os. **Helsinki,** Meritullinkatu 33, ovi 2.

„Peruskysymysten“ I osa maksaa
nid. 35 mk., sid. 50 mk.

Uusi Leninkiliike

TAMPERE

Aleksanterink. 24, Varman talo.

*Myy vuosikkaita leninkejä.
Tilauksia otetaan vastaan.*

Ruusu-Ristin Talorahasto

työskentelee
tulevaisuutta varten.

*Liittykää jäseniksi
tai tehkää tilapäisiä
lahjoituksia!*

Jäsenten säännölliset tili-
tyspäivät ovat

1/1, 1/4, 1/8 ja 1/10.

Talorahaston hoitaja: YRJÖ V. RIMPPI,
HELSINKI,
Luotsikatu 12 A. 12.

*19. vuosisadan ihmeällisin teos
H. P. Blavatskyn*

SALAINEN OPPI

ilmestyy suomeksi.

Teosofisen Seuran

julkaisema aikakauslehti

TEOSOFI

jatkaa joka numerossaan Salai-
sen Opin suomennosta. Teosofi
voidaan tilata maan kaikista
kirjakaupoista, postikonttoreista
ja T. S:n taloudenhoitajalta.
Osoite: Signe Rosvall, Helsinki,
Kirkkokatu 14. Tilaushinta (ko-
timaassa) 40 mk. v:kerta.

PUHELIN 216

HYVINKÄÄN KIRJAPAINO OSAKEYHTIÖ

HYVINKÄÄ

Suorittaa ensiluokkaisesti
kaikkia kirjapainoalaan kuu-
livia tehtäviä. Tiedustakaa
hintojamme.

Ostakaa paita,
jota

Olli, Tiitus,
Iso-Keisari,
Valentin

y.m.

kiittävät.

Patentoidut erikoisuudet.

RUUSU-RISTI-JÄRJESTÖ

Perustaja-Johtaja: PEKKA ERVAST

Johtaja: Rouva Hilda Pihlajamäki, os. Helsinki, Mariank. 28 B.
Hallituksen varapuheenjohtaja: fil. toht. Eino Krohn, os. Helsinki, Maneesinkatu 2 A.

Sihteeri: fil. maist. U. J. Pore, os. Helsinki, Maneesinkatu 4 a A 12.
Rahastonhoitaja: Herra Waldemar Kaade, os. Helsinki, Oikokatu 15 A 18.

Ruusu-Risti perustettiin Helsingissä marraskuun 14 p:nä 1920. Sen tarkoitus selviää seuraavasta ohjelmasta:

1) Ruusu-Risti on totuudenetsijain järjestö, jonka jäsenet tunnustaa kaikkien ihmisten veljeyden katsomatta rotuun, väriin, kansallisuuteen, uskontunnustukseen, yhteiskunnalliseen asemaan, sukupuoleen tai muihin ulkonaisiin rajoituksiin, osoittavat toisilleen mitä suurinta suvaitsevaisuutta ja ymmärtämystä sekä pitävät totuutta korkeampana kaikkia uskontoja.

2) Ruusu-Risti on vapaan ajattelun pyhäkkö, jonka jäsenet etsivät totuuden ydintä, salaista jumalviisautta, mikä piilee kaikkien aikain uskonnoissa, mytologioissa, filosofisissa ja tieteellisissä järjestelmissä.

3) Ruusu-Risti on renkaana ihmisten näkymättömässä veljeydennäköisyydessä ja sen jäsenet etsivät ikuisen elämään vievää tietä, joka kasvattaa ja kehittää ihmisessä veljeyden henkeä.

Ohjelmansa nojalla Ruusu-Risti kuuluu H. P. Blavatskyn v. 1875 alkuunpanemaan yleismaailmalliseen teosofiseen liikkeeseen.

Ruusuristin jäsenet ovat irtto-, ryhmä- ja looshijäseniä. *Irttojäsenten* pyrkijä kääntyy suoraan, *ryhmäjäsenten* pyrkijä paikallisryhmän välityksellä Ruusuristin Johtajan rouva Hilda Pihlajamäen puoleen, os. Helsinki, Mariank. 28 B.

Looshityö on järjestetty seremonialliselle pohjalle, ja looshijäseneksi saattaa Ruusuristin jäsen pyrkiä asianmukaisilla suosituksilla.

Ruusuristin jäsenmaksut ovat määrältään vapaaehtoisia. Jäsenten toivotaan tuovan antimensa kolme kertaa vuodessa: maaliskuun ja lokakuun kuluessa sekä vuosikokouksen aikana. Jäsenmaksut vastaanottaa rahastonhoitaja herra Waldemar Kaade, os. Helsinki, Oikokatu 15 A 18.

Vuosikokous pidetään keuhällä, siinä uudet jäsenet juhlaallisesti vastaanotetaan, vihittäin, sekä asetetaan oikeuksiinsa ja velvollisuuksiinsa (installoidaan).

Installoidut jäsenet ovat oikeutetut pyrkimään Ruusuristin Looshijäseniksi.

RUUSU-RISTI

TOTUUDENETSIJÄIN AIKAKAUSKIRJA

TIETÄJÄ, PERUST. 1905

PERUSTAJA: PEKKA ERVAST

TOIMITTAJA: EINO KROHN

SISÄLLYS:

Kristus	333
Toimittajalta	334
Toimitussihteeriltä	336
Loitsuilla parantamisesta	342
Viisaan toiminnan ehto	346
Itsenäisyys ja vapaus	349
Ruusu-Risti-alkakauskirjan tilaajille	352
Sielu, joka ei tahtonut syntyä	353
Kirjallisuutta	361
Mitä muualla tiedetään	366
Tien varrelta	366

RUUSU-RISTI

Totuudenetsijän aikakauskirja — Suomen vanhin teosofinen lehti.
Toimitus: Eino Krohn (vastaava), Jorma Partanen (toimitussiht.).

Julkaisija: **Ruusuu-Ristin Kirjallisuusseura r.y.**

RUUSU-RISTI ilmestyy 10 kertaa vuodessa, sisältäen vähintään 320 tekstisivua.

RUUSU-RISTIN toimitukselle tulevat kirjoitukset, kysymykset, uutiset y.m. ovat lähetettävät fil. toht. Eino Krohnille, os. Helsinki, Maneesink. 2 a C, tai fil. maist. Jorma Partaselle, os. Helsinki, Väinämöisenkatu 5.

RUUSU-RISTIN kirjoituksia saa lainata sillä ehdolla, että lähde tarkasti mainitaan. Sarjakirjoituksia ei saa lainata.

RUUSU-RISTIN tilaushinta on koko vuodelta Smk. 50:—, ulko-
mailla doll. 2:—. Yksityisnumeron hinta on postivapaasti lähetet-
tyinä Smk. 10:— tai 50 c.

RUUSU-RISTIN tilauksia ottavat vastaan postikonttorit, asiamie-
het sekä aikakauskirjan taloudenhoitaja, hra *Waldemar Kaade*, os.
Helsinki, Oikokatu 15 A 18.

Asiamiehille myönnetään 10 pros., kun vähintään kolme tilausta
tehdään. Tilausraha on maksettava etukäteen.

Ruusuu-Ristin Kirjallisuusseura r.y.

Kalkkea ruusuristiläistä ja teosofista kirjallisuutta haluttaessa
voidaan kääntyä Ruusu-Ristin Kirjallisuusseuran toimiston puoleen
os. Helsinki, Meritullinkatu 33, ovi 2, puh. 23 609 (toimisto) ja
24 430 (toimitusjohtaja).

Toivo Orma Kelloseppä

Iso Roobertink. 1. Puh. 38302

Ostamalla uuden tai
korjauttamalla vanhan
kellonne meillä
tulette aina olemaan tyytyväinen

Kihla- ja kivisormuksia
sekä **hopeaa** edullisesti.

Yli 10 v. kokemus Pariisin ja New-
Yorkin parhaissa liikkeissä ensim-
mäisenä pienten kellojen korjaajana.

Sairasaputoimisto ja Opas *Salve*

Helsinki. Vuorik. 5. P. 24364.

Palvelee yleisöä ant. sairasapua
koteihin, opastaen potil. lääkä-
reille ja sairaaloihin, noutaen ne
asemalta eri pyynnöstä. Hyvä
koti lääkärihoitoon saapuville ja
toipuville.

*Alppiaurinkoa, sähköhoitoa ja
hierontaa annetaan.*

RUUSU-RISTI

TOTUUDENETSIJÄIN AIKAKAUSKIRJA

TIETÄJÄ, perust. 1905

Kristus

... Kun aika oli täyttynyt, tapahtui se, mistä evankeliumit kertovat: Sana tuli lihaksi ja asui ihmisten keskellä, Jumalan Poika, Kristus, astui alas maan päälle. Miten tämä oli mahdollista? Sen kautta, että eräs ihminen monen monen ruumistuksen aikana oli valmistanut itsensä ja oman ruumiinsa Jumalan temppeliksi ... Syntymähetkestään lähtien Jeesus oli Jumalan Pojan, kosmillisen Kristuksen täyttämä, ja Jordanin kasteessa hänen yhteytensä Isän kanssa saavutti huippunsa, ja hän tuli täysin tietoiseksi tehtävästään. Jeesus Natsarealainen oli nyt Jeesus Kristus.

Jeesus Kristuksen elämä ja kuolema muodostui käännekohtaksi ihmiskunnan historiassa. Kun Logos oli tullut lihaksi yhdessä ihmisessä, tarjoutui sama mahdollisuus toisille. Niin oli jokainen Jumalan profeetta ennenkin avannut ikuisen elämän portteja siinä määrin kuin hän itse oli Jumalan Pojan, Kristuksen elähyttämä. Jeesus avasi portit selko selälleen, niin että jokainen ken tahtoi, oli tilaisuudessa pyrkimään elämän portista sisälle. Jeesus näytti uuden, valtavan ja ihmeellisen tien, jota kulkemalla ikuinen elämä oli saavutettavissa. Tästä tiestä puhutaan evankeliumeissa, eritoten vuorisäärnassa. Se oli itsensä unohtamisen, puhtauden ja väkivallasta luopumisen tie. Se oli rakkauden kaita, orjantappurainen ja autuutta uhkuva tie.

Ruusu-Risti-teosofia ei odota uusia Kristuksia, se toivoo ja tahtoo, että oppisimme entisen tuntemaan. Mitä meitä hyödyttää, jos Kristuksia syntyisi joka päivä, elleimme opi tuntemaan Kristusta omassa sydämessämme? Meissä on syntyvä Kristus, niinkuin hän syntyi Jeesus Natsarealaisessa.

Pekka Ervast
„Ruusu-Risti” 1928, n:o 1.

Toimittajalta

Tätä kirjoittaessani vietämme kaikkialla maassamme Suomen itsenäisyyden kaksikymmenvuotismuistojuhlaa. Ruusu-Risti oli myöskin järjestänyt itsenäisyysjuhlan, jossa luettiin Perustaja-Johtajan kaunis, innoittava esitelmä, jonka hän oli pitänyt samanlaisessa tilaisuudessa kymmenen vuotta sitten. Siinä hän m.m. lausui, että maamme ei saa tyytyä ainoastaan fyysilliseen itsenäisyyteen ulkonaisessa aineellis-taloudellisessa mielessä eikä edes vain sielulliseen itsenäisyyteen, tunteeseen ja tietoisuuteen siitä, että muodostamme sielullisen kokonaisuuden, persoonallisuuden, vaan että meidän täytyy pyrkiä myöskin kansamme henkiseen itsenäisyyteen. Henkinen itsenäisyys on siinä, että kansamme tulee tietoiseksi tehtävästään Jumalan tahdon seuraajana, että sillä on yhteys Hengen maailmaan. Tämä yhteys on mahdollinen silloin, kun kansamme keskuuteen syntyy mysteriokoulu. Soitto ja laulu kaikui, Suomen hengen aidoimmat ilmaisut; Aleksis Kiven ikimuistettavat runoelmat puhuivat suoraan sydämillemme kansallishengen herkintä kieltä: Sanan mahti Suomen voima. Juhla avasi tajuntamme valoisalle ja kirkkaalle näkemykselle. Minusta tuntui hetkeksi omituiselta, että milloinkaan voimme olla sielussamme heikkoja ja ristiriitaisia. Kysyin itseltäni melkein ihmetellen, miksi emme aina voi pysyä näin kirkkaina, voimakkaina ja ehjinä. Se tuntui sinä hetkenä niin yksinkertaiselta. Pilvet voivat pian taas synkistää sielumme taivaan. Silloin on hyvä muistella juhlahetkiä. Ne antavat uskoa ja voimaa. Tätä voimaa ja uskoa antaa myös se juhla, joka taas on ovella, joulun. Joulun hyvä sanoma olkoon kanssamme pian alkavina juhlapäivinä, Kristuksen rauha ja rakkaus! —

Joulupäivinä kulkeutuvat ajatuksemme ja tunteemme aina suurella kiitollisuudella ja rakkaudella Perustaja-Johtajaamme P. E:hen. Sattuihan hänen syntymäpäivänsä juuri toiseksi joulupäiväksi, joka aina onkin vietetty Ruusu-Ristissä erikoisena yhteisenä rakkausjuhlanä. Tässä muistellessani P. E:tä tahdon kertoa, että käsiini joutui joku aika sitten joitakin hänen muistiinpanojaan. Näiden joukossa oli myöskin esitelmäluonnoksia, muutamia lyhyitä lauseita, joilla hän on esittänyt esitelmänsä pääpiirteet. Ne osoittavat todeksi sen, mikä on sanottu nerokkaista taitelijoista, että heidän piirustuksensa ja luonnoksensa sisältävät välittömästi ja säästeliäin keinoin esitettynä koko heidän henkensä sisällön. Siinä voi

olla kaikki sanottuna muutamin yksinkertaisin piirroin. Laina tähän erään P. E:n luonnoksen.

„Esitelmiä Sundsvallissa lokakuussa 1907:

Ensimmäinen esitelmä: Mitä merkitsee elää henkistä elämää?

1. Henkinen elämä ei ole järkielämä eikä myöskään tunnelmaelämä, vaan tahtaelämä.

2. Henkinen elämä on kahdenlaista: tiedotonta ja tietoista.

a) Se ihminen elää tiedotonta henkistä elämää, joka aina tekee oikein tietämättä miksi, joka tekee oikein sen itsensä tähden. Sellaisten ihmisten yllä lepää tyyneys, rauha, illusionista vapaus. Tunnelmaihmiset voivat suorittaa sankarillisia tekoja, filosofit ja tiedemiehet voivat tehdä suuria keksintöjä, mutta on kuin heitä hallitsisi toiset voimat, ei heidän oma tahtonsa. Mutta henkinen ihminen hallitsee aina itseään.

b) Tietoinen henkinen elämä käsittää oikean tekemisen, mutta sen lisäksi vielä enemmän, sentähden että siinä ymmärtää, että niin täytyy tehdä. Tietoista henkistä elämää edeltää sentähden järjen kirkastuminen. Tietoinen henkinen ihminen on tavallisesti ollut joko järki-ihminen tai tunnelmaihminen. Mistä järki on valaistava? Elämän tarkoituksesta, joka on kehitystä toden, hyvän, oikean ja kauniin suuntaan.

Tunnelmaihmiselle on elämä nautintoa ja tuskaa (onnea ja onnettomuutta), intellektualistille totuutta ja petollisuutta, tahtoihmiselle hyvää ja pahaa. Kun tunnelmaihminen herää tahtoihmiseksi, silloin hän ymmärtää ja tuntee, että tosi onni on tietoisessa kehityksessä — ja samalla tavalla ymmärtää intellektualisti, että se on totuudessa, ja tiedoton tahtoihminen, että se on oikeassa ja hyvässä.

3. Henkinen elämä on tie, ja päämäärä on Jumala. Sillä elämällä on kaksi puolta: kielteinen ja myönteinen.

a) kielteinen on *synti*. Se on olla osumatta maaliin (harmartano).

b) myönteinen on *armo* (ilo) joka tulee joka kerta, kun antaa korkeamman virrata sisään, varsinkin kun antaa anteeksi toisille.

4. Henkisen elämän päämäärä on sovitus, yhdeksi tuleminen Jumalan kanssa. Se aloitetaan antautumalla Jumalalle, antamalla itsensä korkeimmalle, olemalla tyytyväinen kaikkeen, sanomalla sydämensä syvyydestä: Tapahtukoon Sinun tahtosi, oi Isä!”

Tämä luonnos ei tarvitse mitään selityksiä. —

Ja lopuksi vaatimaton vetoamus: Älkää unohtako Ruusu-Risti-lehteä. Se aloittaa ensi vuonna kolmannenkymmenen-neljännän vuosikertansa.

Toimitussihteeriltä

45.

Jeesuksen Kristuksen syntymän mysteroon, jonka muistojuhlaa kristikunta jouluna viettää, kuuluvat erottamattomasti myös ne kolme itämaiden tietäjää, jotka ennustähden opastamina saapuivat lahjoja tuoden kunnioittamaan vasta syntynyttä kuninkaitten Kuningasta.

Jos tämä raamatun legendavoittoinen kertomus olisi yksinomaan historiallinen, tietäjien asema siinä olisi samanlainen kuin niiden paimenten, joiden myös kerrotaan käyneen osoittamassa kunnioitustaan Jeesus-lapselle. Heidän vertauskuvallisuutensa, mikäli tässä syntymäkertomuksessa vertauskuvallisuutta nähtäisiin, olisi vain sitä, että kaiken pakanallisen viisauden ja maallisen vallan on heidän laillaan nöyryyttävä kunnioittamaan Jeesusta Kristusta.

Kertomus Jeesuksen Kristuksen syntymästä on kuitenkin verrattomasti syvällisempi. Mystikot kautta kristillisen ajanlaskun ovat nähneet siinä vertauskuvia, joiden ilmaiset totuudet ovat kauaskantoisemmat ja pätevämmät kuin legendan historiallinen merkitys. He ovat siinä nähneet vertauskuvia ihmisen siveellisistä velvollisuuksista: tietäjien uhriahjat ovat vertauskuvina muistuttaneet heitä siitä, mitä

heidän itsensä on sielullisina olentoina itsestään uhrattava Jumalalle, — sydämensä puhdasta kultaa, joka käyttää maallista kultaa ihmisten auttamiseen, hartautensa puhdistavaa suitsutusta ja oman lihansa kuolettamisen myrrhaa. Mutta monet ovat myös aavistaneet, että Jeesuksen syntymä on vertauskuva siitä ihmeellisestä tapahtumasta, jota tähti heidän henkensä taivaalla ennustaa ja lupaa — Kristuksen syntymää heissä itsessään. Ja jotkut autuaat tietävät ja todistavat, että tämä todella joskus tapahtuu jokaiselle ihmiselle, koska he itse ovat omassa sydämessään kokeneet jouluyön suuren mystieron.

*

Teosofinen totuudenetsijä ymmärtää vertailevien tutkimustensa nojalla ilman erikoistodisteluja, että esitykseen Jeesuksen syntymästä todella sisältyy syvä vertauskuva, joilla on yleisinhimillinen merkitys. Ja koska kaikki todelliset vertauskuvat voidaan tulkita käyttäen eri „avaimia”, jotka ovat keskenään sopusoinnussa, on ilmeistä, että myöskin Jeesuksen syntymä on eri näkökannoilta tulkittavissa. Ennen kuin tällaista tulkintaa yritämme, esitämme eräitä lisäpiirteitä tähän legendaan.

Sanotaan, että nämä itämaiden viisaat olivat myös kuninkaita, ja heidän kerrotaan sattumalta tavanneen toisensa Jerusalemissa. He edustavat kolmea ikäkautta: vanhuutta, miehuutta ja nuoruutta, jopa mainitaan heidän nimensäkin: vanhin on Melkior, miehuusiässä oleva Baltasar ja nuorin Kaspar tai Gaspard); yksi heistä kuvataan joskus mustaihoiseksi. Uhrilahjat, joita he antoivat, jakautuivat siten, että Melkior toi kultaa, Baltasar suitsutusta ja Gaspard myrrhaa.

*

Kun ihmisyksilö — totuudenetsijä — tulee tietoiseksi siitä, että hänessä itsessään on kosmellinen täydellisyysidea elävänä tajuntana ja voimana vaikuttamassa, silloin on, voimme sanoa, Kristus hänessä syntynyt.

Tämä tulkinta on kuitenkin ylen puutteellinen. Kuinka sanat pystyisivät kuvaamaan sitä, jonka tajuntamme kokee kaikkiallisena viisautena, jumalallisena voimana ja alati täydellistyvänä kauneutena, — sitä, jota länsimailla sanotaan Kristukseksi, Logokseksi eli Sanaksi ja itämailla Iishvaraksi, Avalookiteeshvaraksi tai Aalajaksi? Kuinka inhimillisenä persoonallisuutena kuvata sitä, missä persoonallisuuden rajoitukset häipyvät ylipersonalliseen, missä itse minuudenkin

valkea viisauts nöyränä polvistuu kunnioittamaan yliminänsä, Kosmillista Itseä —? Jokaiseen tulkintayritykseen pitäisi liittää sana „ikäänkuin” osoittamaan senkin vertauskuvallisuutta ja muistuttamaan siitä, että henkiset kokemukset eivät milloinkaan ole käsitteitten avulla täsmällisesti ilmaistavissa.

Kun siis koetamme ymmärtää sitä, joka kosmosta syleilevänä tajuntana „laskeutuu” ihmiseen, joka kaiken uudistavana voimana häneen „syntyy”, ja sitä vertaamme ihmisen aikaisempiin tietoisuus- ja tajuisuusasteisiin, niin löydämme yhden ratkaisun tälle kolmen kuninkaan arvoitukselle, yhden, joka ei tietenkään ole ainoa mahdollinen.

Nämä kolme tietäjää, jotka kaikessa viisaudessaan ja kuninkaallisuudessaan nöyrytyvät, kuvaavat tällöin ihmisen kolmea minätietoisuutta, niitä „ruumiita” eli käyttövälineitä, joissa hän on tuntenut itsensä minuudeksi ennen kuin Kristus häneen syntyy. Nämä käyttövälineet ovat, aloittaaksemme karkeimmasta, ihmisen fyysillinen ruumis (ynnä eetteriruumis ja praana eli elinvoima), toiseksi hänen astraalis-mentaalinen eli tunne- ja ajatusruumiinsa ja kolmanneksi syyruumis (kaarana-shariira), varsinaisen minuuden eli korkeamman minän verho.

Kun nyt tulkintayritystämme jatkaen kysymme, missä vastaavaisuussuhteissa nämä kolme prinssiippiä ovat legendan tietäjiin, huomaamme, että vanhin, Melkior, kuvaa meidän korkeampaa minäämme. Minuuksinahan me olemme miljoonia vuosia vanhoja, ja minuuksina me tuomme uhrilahjaksi sitä, mitä kulta parhaiten symbolisoi: puhtauden, viisauden, maallisten persoonallisuuksiemme kvintessenssin.

Baltasar, miehuusiässä oleva tietäjäkuningas, vastaa siis meidän astraalis-mentaalista tajuntaamme ja itsetietoisuuttamme, sitä tajuntaa, missä me ihmiset yleensä tunnemme elävämme, jopa siinä määrin että järkevää ajattelua on totuttu pitämään ihmisen erikoisena tuntomerkkinä ja hänen korkeimpana kykynään. Hänen lahjansa, suitsutus, joka muun muassa kuvaa tunteitten ja ajatusten puhdistamista ja hartautta, on pätevä symboli persoonallisen ihmisen okkultisesta tiestä, jonka tunnuksena juuri on puhdistuminen.

Onko sitten Gaspard meidän maallisen, karkean ruumiimme vertauskuva? Epäilemättä, mikäli olemme tulkinneet oikein muut tietäjät. Minuuksina me olemme vanhuksia, fyysillisen ruumiimme haltijoina sitävastoin nuoria jo sen nojalla, että inhimillisen kehityksemme aikana vasta suhteellisen vähän aikaa olemme eläneet tällaisen karkean ruumiin yhteydessä.

Kuinka nuoria fyysillisen ruumiimme hallitsijoina me olemme, sen näemme myös siitä, että vasta Jeesuksen Kristuksen elämäntyön ja vaikutuksen jälkeen Kristus on täysin koettavissa päivätajunnassa, ruumiin aistien valvoessa.

Minuuksina, *manas*-olentoina, me olemme persoonallisuutemme nähden tietäjiä ja kuninkaita; ajattelevina, tuntevina ja tahtovina persoonallisuuksina me taas pyrimme esiintymään ympärillämme olevan maailman hallitsijoina ja tietäjinä. Suurin mysterio on ehkä se, miksi fyysillisessä ruumiissamme olevaa minätajuntaa sanotaan kuninkaaksi ja tietäjäksi. Kokemuksemehan osoittaa meille, että fyysillinen ruumiimme sekä koko aineellinen maailma on lopultakin, kaikesta analyyttisestä tieteellisestä tutkimuksesta huolimatta, ylen salaperäinen, kummallisesti omia lakejaan noudattava, liian objektiivinen, ulkokohtainen, meidän subjektiiviselle tajunnallemme. Mysterion ratkaisu piilee siinä, että ihmisen fyysillinen ruumis on vastaavaisuussuhteessa ihmisen korkeimpaan periaatteeseen, aatmaan, tai aatmaa-buddhiin, jos otamme huomioon fyysillisen ruumiin eteerisen kaksoispuolen; tämä taas merkitsee sitä, että vasta Kristus, Logos meissä, ratkaisee aineen arvoituksen, niin että me joskus tulevaisuudessa, kuten Jeesus Kristus ennen meitä, aineen syvimmät syntysanat tuntien luomme itsellemme pysyväisen, häviämättömän aineellisen ruumiin . . . Ehkäpä ei siis ole väärin sanoa, että kolmas tietäjä, Gaspard, tietäjänä ja kuninkaana nuorin, joka toi uhrilahjana balsamoimisessa käytettyä myrrhaa, on meidän fyysillisen olemuspuolemme edustaja.

Joku saattaa nyt kysyä, onko yllä käytetty ihmisen kolmijako pätevä; puhutaanhan siitä, että ihmisessä on seitsemän periaatetta eli olemuspuolta.

Seitsenjako on meille välttämätön, sillä se on mahdollisimman tarkka. Se on kuitenkin sikäli teoreettinen, että näitä eri periaatteita ei voi erottaa ihmisestä itsenäisiksi käyttövälineiksi ihmisen hajautumatta, kuolematta; esim. praanaa, elinvoimaa, ihminen ei voi käyttää tajuntansa perustana, käyttövälineenään. Kolmijako, mitä yllä on sovellettu, sitä vastoin ottaa huomioon minätietoisuuden ilmenemis- ja toimintamahdollisuudet: „Nämä kolme upaadhia adepti voi erottaa toisistaan tappamatta itseään. Mutta hän ei voi erottaa seitsemää periaatetta toisistaan hävittämällä samalla omaa kokoomustaan” („Salainen Oppi”, I: 180).

Että minätajunta yleensä voi ilmetä tällä tavalla eri asteisena, on asia erikseen. Jos kaikkein korkeimmalta kannalta

voisimme katsoa ihmistä, näkisimme, että kosmoksessa on vain yksi todellinen *minä*, Logos eli Kristus. Sen ilmentymisen seurausta ovat nämä heijastuneet, alempiasteiset minätietoisuudet. Jos taas alhaalta päin koetamme tätä mysteriota ymmärtää, meidän tarvitsee vain muistaa se tosiasia, että ihmisen henkinen pyrkimys itse asiassa on oman tahdon uhraamista Jumalalle, jollekin persoonallisuutta korkeammalle tajunnalle, jonka ihminen tajuaa itsessään. *Minuuden* lopullinen itseuhri ja itsekieltäytyminen tapahtuu silloin, kun ihmisellä on Golgatansa; siinä hän käytännössä lopullisesti uhraa itsensä kosmilliselle Minälle, Kristukselle. Kuinka näin korkeata tapahtumaa voidaan sanoa uhriksi ja itsekieltäytykseksi? Siksi, että korkeammalla minälläkin on vielä mahdollisuus eristäytyä Logoksesta . . .

*

Kristus-sana, samoin kuin sen hebrealainen vastine, *Mesias*, tarkoittaa voideltua eli kruunattua, kuningasta. Kuka on tämä kruunattu? Ei suinkaan ihmisen persoonallisuus, vaan ihminen korkeampana minuutena, manaksena. Kaikki, mitä hän persoonallisuutena tästä vastaanottaa, on kuin heijastunutta valoa. Lähinnä se ilmenee siten, että minus tulee persoonallisuudessa itsetietoiseksi, tai toisin sanoen minus-painopiste on siirtynyt persoonallisuudesta korkeampaan minään. Kosmillisen Itsen poikina, minuuksina, me olemme jumalallisia olentoja, mutta vasta silloin, kun Kristus kruununa laskeutuu minuutemme päähän, me alamme *tietoisina* jumaluudestamme, itsetietoisina Jumalan poikina, toteuttaa Isämme tahtoa maan päällä.

Kun siis Kristus ihmisessä syntyy, kaikki se, mikä hänessä on parasta, hän itse oman kolminaismaailmansa hallitsijana, tunnustaa pienuutensa kosmillisen Itsen edessä. Legenda kertoo, että itämaiden tietäjäkuninkaasit palasivat kukin omalle maalleen, missä he luopuivat kuninkaallisesta vallastaan. Näin käy jokaiselle, jossa Kristus on syntynyt: *yksi* on tämän jälkeen hänen Mestarinsa ja Kuninkaansa — Kristus.

Mutta vastasyntynyt Kristus on ihmisen hallitsijana vielä nuori, lapsen verrattavissa, ja hänen seimensä ääressä ovat syntymän todistajina eläimet sellaiset kuin aasit ja siat ja muut vertauskuvinkin ihmistä auttavat luontokappaleet. Kristus varttuu kuitenkin iässä ja voimissa, ja koittaa päivä, jolloin Kristus ihmisessä alkaa oma-alotteisesti toimia; „kaikki, jotka häntä kuulivat, olivat ihmeissään hänen ym-

määrüksestensä”, kertoo raamattu kaksitoistavuotiaasta Jeesuksesta. Lopulta, kiusausten ja koettelemusten ja työn täydellistymisen jälkeen Kristus-ihminen ratsastaa säyseällä aasilla viimeiseen koettelemukseensa ja voittoonsa. Sitä ennen hän on todella uhrannut persoonallisuutensa kuin karitsan veljiensä hyväksi; nyt, Logokseen yhtyen, hänkin on osallinen siinä suuressa uhrissa, jonka voimasta kaikki on olemassa, ja hän voi itsestäänkin sanoa: „Tämä on minun lihani, joka teidän hyväksenne uhrataan . . . tämä on minun vereni, joka teidän hyväksenne vuodatetaan . . .”

*

Lapsista meidän pitäisi ottaa oppia, jos tahtoisimme oikein viettää joulumme, niistä lapsista, joiden nyt näemme jännityksestä vavisten odottavan joulun suurta juhlaa, tai siitä lapsesta, josta monet vuosien takaiset muistot vielä elävät omassa tajunnassamme.

Lapsuudessamme emme järkeilleet joulun merkityksestä emmekä vaivanneet päätämme sen mysterioilla, sitävastoin koimme sen väkevänä sielussamme, elimme sen rauhaisassa, ilontäyteisessä aurassa välittömyydellä, jota ehkä monasti myöhemmin olemme kaihoten muistelleet. Nyt emme enää voi palata siihen, minkä olemme taaksemme jättäneet, mutta elvyttäen itsessämme vanhat lapsuusmuistomme me voimme uudella tavalla pyrkiä lähestymään sitä jumalallista Lasta, joka on itse joulun mysterio. Ja Hänestä, suuresta lupauksesta ja lahjasta, meille kertoo vihreä kotoisa joulukuusi, tämä kosmillisen Kristuksen, ikivihreän Elämänpuun vertauskuva. Hänestä meitä muistuttavat myös ne lahjat, joita annamme ja saamme. Jos voimme muille lahjoja antaa, iloitkaamme, että saamme tilaisuuden muita auttaa, muille tuottaa iloa, varsinkin niille, jotka apua tarvitsevat:

„saajanpa käet sulimmat,
sormet pyytäjän pyhimmät”, —

Ihminen, joka parastaan antaa, antaa samalla itseään. Rakkaus ja hyvä tahto, mikä hänessä piilee, tulee ilmi, kasvaa, voimistuu ja lopulta voittaa itsekkyyden, epäpuhtauden, mikä hänessä on. Antaminen on sydämemme puhdistumisen avain. Ihminen, joka oppii oikein antamaan, oppii myös ottamaan vastaan lapsen lailla, ilman vaatimuksia, ilman turhaa omanarvontuntoa, ilman vaatimattomuudeksi naamioitunutta ylpeyttä.

Suuria meille todella lupaa jokainen joulu, tämäkin, joka nyt on ovella. Toivokaamme, että omassa sydämessämme saisimme kokea joulun jumalallisen mysterionäytelmän.

H. P. Blavatsky:

Loitsuilla parantamisesta

(*The Theosophist*issa julkaist'in elokuussa 1882 N. Chidambaram Iyerin kirjoitus „Tharana' eli mesmerismi". H. P. B. vastasi kirjoittajan kysymyksiin ja puolestaan selvitti mantrojen l. loitsujen merkitystä ja käyttöä. Seuraavassa esitämme kyselijän kirjoituksen ennen H. P. B:n vastausta. — Mantroista on alkakauskirjassamme julkaistu v. 1933 Judgen kirjoitus.)

*The Theosophist*in kesäkuun numerossa babu Purno Chandra Mukerjee luettelee eräitä menetelytapoja, joihin *tharanaa* harjoittavat henkilöt ovat turvautuneet käsitellessään sairaita potilaita. Olen maksanut erään parannustavan käsitellessäni henkilöitä, jotka ovat nyrjäyttäneet jäsenensä, ja haluaisin tietää, voidaanko sillä aiheutettua parannusta pitää mesmerismin vaikutuksena.

Panen potilaan istumaan jonkun matkan päähän itsestäni ja kuultuani, missä ruumiinosassa vamma on, minä yksinkertaisesti vain hieron kädelläni vastaavaa kohtaa *omassa* ruumiissani lausuen samalla mantran. Tätä hierontaa jatkan noin viisi minuuttia. Potilas huomaa täydellisesti parantuneensa vähemmässä kuin kuudessa tunnissa poistuttuaan luotani. Nyt on kulunut jo neljä vuotta siitä kun opin tämän mantran, ja jos oikein muistan, olen menestyksellä hoitanut noin kaksikymmentä tapausta epäonnistuen vain yhdessä, jossa ilmeisestikin oli kysymys vakavanpuoleisesta vammasta. Jotkut käsittelemistäni tapauksista ovat olleet jokseenkin tuoreita, ja joissakin potilaat ovat kärsineet pari viikkoa ennen kuin tulivat luokseni. Vain kahdessa tapauksessa minun on pitänyt käsitellä sairaita kahtena tai kolmena päivänä perättäin.

Jos on syytä otaksua, että minulla on synnynnäinen tieto mesmerisoinnista, seuraavat yksityisyydet osoittavat, etten ole koskaan hetkeksikään ryhtynyt tätä taitoa harjoittamaan tullakseni siinä eteväksi.

Neljä vuotta sitten muuan brahmiini tarjoutui opettamaan minulle tämän mantran, jos minä vastalahjaksi opettaisin hänelle skorpionin puremaan käytetyn mantran, jonka parantamisessa minua pidettiin pätevänä. Minä suostuin, mutta kun brahmiini sanoi, etten voisi odottaa menestyksen kaltaistakaan ellen valmistavana toimenpiteenä tekisi sitä minkä hänkin oli tehnyt, nimittäin toistaisi mantran satatuhatta kertaa. Sanoin hänelle, että haluaisin sen oppia, jos hän vain siirtäisi minuun sen vaikutuksen, mikä näillä sadatuhannella toistolla on ollut häneneen itseensä. Tämän hän teki kaatamalla hieman vettä käteeni — toimitus, millä hindujen mukaan kykyjä voidaan herättää. Tästä ajasta alkaen minun on onnistunut parantaa ihmisiä, jotka kärsivät nyrjähdyksestä, koskematta tai edes lähestymättä heitä.

Nyt lukijan mieleen tulee luonnollisesti kaksi kysymystä: ensiksi, voidaanko olettaa, että olen saanut jonkun verran tietoa mesmerismitä yllämainitussa tapauksessa, ja toiseksi, onko vaikutus tai voima, jonka saa mantraa käyttämällä, todella siirrettävissä toiseen.

Kalkki, mitä olen esittänyt, pitää täysin paikkansa, enkä pidä asiaa minään salaisuutena, vaan olen aivan valmis opettamaan tämän mantran jokaiselle, joka haluaa oppia sen.

Josak'n yhteydessä sanotte, että kun parantuminen aiheutetaan mantralla, parantumisen itse asiassa saa aikaan „tahdonvoima". Haluaisin tietää, käytänkö minä yllämainitussa tapauksessa jonkinlaista „tahdonvoimaa", jota en itsekään tunne, ja voidaanko yleensäkin sanoa minun

käyttävän sellaista voimaa, koska se ei ole hankittu, vaan toisesta henkilöstä m'nuun siirretty. Tahdotteko ystävällisesti pohtia asiaa ja jollakin tavalla selittää sitä, mitä on tapahtunut?

Ennen kuin epäilijät ilman muuta lausuvat hylkäystuomion sen luontoisten tapausten ku'n yllä esitettyjen syy- ja vaikutusyhteyden mahdollisuudesta, heidän on hyvä panna asia koetukselle oppimalla itse joku mantra ja tarkkaamalla sen vaikutuksia potilaihin.

On tavattoman vaikeata sanoa kuultuaan ensimmäistä kertaa ja niin pintapuolisesti sellaisesta tapauksesta kuin yllä esitetystä, onko se vai eikö se ole „mesmerismii” ja „tahdonvoimaa”. On pätevästi toteennäytetty asia, että edellisen avulla sadattuhannet on parannettu, ja jälkimmäistä käyttämällä ihmiset, jotka lääkäritkin ovat vuosikausiksi parantumattomina jättäneet oman onnensa nojaan, ovat jatkuvasti eläneet näiden ammattimiesten ennusteluista huolimatta. Mitä tulee mantrojen lausumiseen, joista on seurauksena välitön apu, tämä on kerrassaan toinen juttu. Me emme voi sanoa niiden vaikutusta „mesmerismiksi” — koskapa tässä parantavana välineenä on ihmisen eläimellinen aura, voima tai fluidumi, jonka avulla toisen elimistössä saadaan syntymään erikoislaatuinen prosessi — olipa kysymyksessä suoranainen kosketus tai ei. Meidän täytyy tunnustaa ettemme ymmärrä, kuinka mitään sellaista — tarkoitamme hermofluidumia tai -voimaa — voidaan sanoa olevan mantrassa edes mahdollisuutena, koska mantra yksinkertaisesti on eräiden säikeitten lausumista, joita hindujen keskuudessa pidetään pyhinä. Kuitenkin, jos ne toistetaan ääneen ja määrätyn foneettisen säännön mukaan, s.o. lauletaan erikoisella tavalla, emme ymmärrä, miksi äänellä, joka on tuloksena, ei olisi yhtä parantava vaikutus itsessään kuin mesmeerisellä „voimallakin”. Jälkimmäinen ei ole sen paremmin punnittavissa eikä sen näkyväisempi kuin edellinenkään, eikä se suinkaan ole *kuultavissa* niinkuin ääni. Jos huilun vienot sävelet tunnetusti tyynnyttävät ja monissa tapauksissa huomattavan pitkäksi ajaksi vaimentavat iskias-kohtausten hermonytkähtelyt — miksi eivät sitä saisi aikaan sanskriitti-mantran rytmilliset äänet? Monien brahmiinien esi-isät — vaikkeivät edelliset itse — ovat varmasti tietäneet enemmän äänen mysteriosta kuin professori Tyndall, vaikkakin tämän oppineen gentlemanin on onnistunut saada musikaalisia ääniä irti tulesta ja punnitsemattomista kaasuisista. Sabda-brahmaa-jumala, josta myös käytetään nimitystä *Kaala-Brahmaa-Gouri* — AKAA-SAN mystillisiä nimiä — on se, joka aiheuttaa okkultisen äänen, sanovat vihityt. Ja vanhat kreikkalaiset mystikot

samoin kuin länsimaiset salatieteilijät ja adepti-brahmiinit, kaikki opettavat yhtäpitävästi, että ääni sai alkunsa puhtaimmassa muodossaan astraalivalosta eli *akaasasta*. Hindu-okkultisti tai hartaudenharjoittaja kuulee raadsha-joogaa harjoitessaan okkultisten äänien kuuluvan omasta *muulaadhaarastaan* — joka on ensimmäinen ihmisruumiin *kuuden* voimakseksen sarjassa (joita ruokkii *seitsemännen* eli YKSEYDEN, kaikkien summan, ehtymätön lähde) ja *tietää*, että se on lähöisin siitä eikä mistään muualta. Mutta ennen kuin kirjeenvaihtajamme voi täysin ymmärtää sen mitä tarkoitamme, hänen on opittava astraali-tulen ja astraalivalon suunnattoman suuri ero. Tietääkö hän sen? Onko hän henkilökohtaisesti varma tästä erosta? Ei riitä, että tietää asian teoreettisesti, koska se vain vie ikuiseen hämmennykseen, vaikkapa „oppimalla jonkun mantran ja tarkkaamalla sen vaikutusta potilaih-in”, ellei tunne parannuksen filosofiaa, niin sanoaksemme, sen *järkevää perustaa*. Onnistuminenkaan ei ole todistus siitä ettei se jonakin päivänä osoittaudu hyvin turmiolliseksi. Siksipä: ensin tutkijaksi, sitten vasta praktiikan harjoittajaksi.

Ja nyt tulee esiin kysymys: tiesikö brähmiini itse — joka siirsi eräällä mantralla parantamisen kyvyn kirjeenvaihtajamme — mitään siitä voimasta, jota hän näin siirsi, vai tekikö hän sen *mekaanisesti*?

Jos hän oli vihitty — hyvä asia; mutta kuinka siinä tapauksessa on ymmärrettävä, että hän pyysi toista, joka *ei ollut* adepti, opettamaan itseään vastapalvelukseksi? Sellainen ei ole adeptien tapa. Adepti, joka tuntee yhden KESKUKSEN, tuntee ne kaikki, koska luonnossa on vain yksi salaisen voiman keskus. Hän tietää, että hänen on astraalitulen *keskuksesta* etsittävä jokaisen äänen alku — ja juuri ääni — *vaatsh* — on mantran parantava tekijä. Sellainen ihminen tietää, että vain tästä *keskuksesta*, ei milloinkaan *shatkona-tshakran*¹⁾ kehältä, välittyneet äänet lähtevät (silloinkin kun astraalivalon eli eetterin ulkopuoliset virtaukset ovat kysymyksessä), tämän kuuden kärkipisteen (jotka edustavat tämän keskuspuolesta säteilyä) vain siirtäessä ja „kaiuttaessa” niitä *sisältä ulospäin* ja päinvastoin jokaisessa luonnon salaisessa prosessissa. Sisästäpäin ja määrätystä pisteestä avaruudessa (minkä täytyy aina olla keskipiste, olipa sen paikka

¹⁾ Kuusikulmainen pyörä eli kuusikulmainen tähti — hindujen „Vishnun pyörä” ja länsimaisten kabbalistien „Salomon sinetti”. Tässä tapauksessa se edustaa astraalitulua; seitsemättä pistettä edustaa *keskipiste*.

missä hyvänsä) voima, joka on kaikkien ilmiöiden perustana kaikissa elementeissä, lähtee, sillä tämä keskus on ilmentämättömän jumaluuden — „Avjaktabrahman” — „istuin”, sanoo esoteerinen brahmiinioppi, ja se vastaa seitsemättä perinsiippiä tshakran [s.o. kuusikulmion] kuuden kärkipisteen keskellä. Kaikki luonnon voimat, pienet ja suuret, ovat nelinäisyyksien täydentämiä kolminaisuuksia, *kaikki* — paitsi YKSI, astraalivalon KRUUNU. Jos sanomme, että luonnossa on todellisuudessa *seitsemän*, ei viisi eikä edes neljä elementtiä, jotkut lukijoistamme saattavat nauraa *tietämättömyyt-tämme*, mutta vihitty ei milloinkaan niin tekisi, koska hän hyvin tietää sen mitä tarkoitamme. Hän tietää, että esillä olevassa tapauksessa (mantran voima) *adepti hallitsee* luonnon elementaalivoimia juuri salaisten äänien avulla. SABDA-BRAHMAAN käyttövälinettä sanotaan *shadjamiksi*, ja jälkimmäinen on *hindujen musiikki-asteikon perusääni*. Vasta saavutettuaan *tribeni*-nimisen vaiheen ja suoritettuaan valmistavien *äänien* tutkimukset joogi alkaa nähdä Kaala-Brahmaan, s.o. havaitsee astraalivaloa. Kun kirjeenvaihtajamme on oppinut hallitsemaan raadsha-joogan *naadit* ja *nid-dhit* ja saavuttanut ainakin yllämainitun asteen, silloin hän ymmärtää mitä tarkoitamme sanoessamme, että sielullisten ja fysikaalisten okkultisten kykyjen asteittainen kehittäminen on raadsha-joogaa tutkivan adeptin noudattama menettely. Sokea „siirtäminen” ja „vastaanottaminen” on noidille ominista, olivatpa he sitä sitten tietoisesti tai tietämättään. Sitäpaitsi, hatha-joogan järjetön harjoittaminen vie ihmisen väistämättömästi tuohon saavutukseen, joka on kaikkea muuta kuin toivottava. Hatha-joogista joko tulee noita, tai sitten hän ei käytännöllisesti katsoen opi mitään, tai vielä useammin sattuu, että hän sellaisella epäviisaalla harjoittelullaan tappaa itsensä. Tietämättömästi käytetty mantra voi osoittautua ja usein on osoittautunut petolliseksi aseeksi, jonka salaperäinen voima on saanut sen kääntymään ja *surmaamaan käyttäjänsä*.

Suom. J. Ptn.

Sinnausrikasta joulua ja menestyksellistä uutta vuotta

toivottaa Ruusu-Ristin jäsenille, sen ystäville ja kaikille totuudenetsijöille

RUUSU-RISTIN HALLITUS.

Pekka Ervast :

Viisaan toiminnan ehto

Kaikki rehellinen julkinen työ on mielipiteihin vaikuttamista. Tavallisesti tehdään kyllä ero käytännöllisen ja puhtaasti aatteellisen työn välillä ja sanotaan esim., että kaunokirjailijan työ on aatteellista, mutta valtiomiehen työ käytännöllistä — ja onhan semmoinen jako paikallaan työtapaan nähden —, mutta jos tarkemmin ajattelemme asiaa, huomaamme, että kaikki julkinen työ on samanlaista, mikäli se on rehellistä.

Ihanne on kirjailijalla, ihanne on politikoitsijalla. Tämä ihanne saattaa olla hyvin kaukainen, niinkuin esim. teosofisen kirjailijan inhimillinen täydellisyyshanne tai sosialistisen haaveksijan unelma ihanneyhteiskunnasta. Saattaa se olla läheisempikin, niinkuin esim. uuden aikaisten kaunokirjailijain uneksima vapaampi suhde sukupuolten välillä tai työväenpuhujan vaatimat yhteiskunnalliset parannukset. Olkoon ihanne läheinen tai kaukainen, kullakin on ajatuskuvansa, jonka eteen hän työskentelee.

Ja millainen tämä työ välttämättä on? Toisten mielipiteihin vakuttamista. Kirjailija, puhuja, sanomalehtimies, pappi, kokouksessa esiintyjä, valtiomies — kaikki he koettavat herättää toisissa ihmisissä samoja ajatuksia ja tunteita kuin heissä itsessään liikkuu. Ero on vain siinä, että „aatteellinen” opettaja, olkoon hän kynäniekka tai puhuja, kylvää siemeniä, mutta jättää sadon tulevaisuuden niitettäväksi, „käytännöllinen” politikoitsija sitä vastoin tahtoo niin pian kuin mahdollista nähdä työnsä hedelmiä ja tähtääkin työssään määrättyihin tuloksiin.

Kenenkä työ on viisaampi? Tämän asian arvosteleminen riippuu siitä, miltä kannalta yleensä katsomme elämää.

Jos uskomme, että ihminen elää yhden ainoan kerran ja että ihminen yksin se on, joka johtaa elämän kulkua ja sivistyksen kehitystä tällä maapallolla, silloin on lähellä johtopäätös, että nyt pitää ponnistaa vaikkapa „yli voimain” ja käyttää kaikkia „luvallisia” keinoja päämaalin saavuttaakseen. Yksilön elämä sammuu pian ja kunkin yksilön voimat tarvitaan kulttuurityössä, sillä kullakin ajattelevalla yksilöllä on oma, omituinen numeronsa lisättävänä elämän laskuteelmään. Jos kallistumme tähän uskoon, silloin epäilemättä valitsemme sen työtavan, joka varmemmin, s.o. pikemmin, lupaa hedelmiä.

Jos taas uskomme, että elämä kulkee kulkuaan ihmisyksilöistäkin huolimatta, että elämää johtaa semmoinen kehityslaki, joka ei muutu ihmisten mielipiteitten mukaan, vaan päinvastoin tahtoo, että ihmiset muuttaisivat mielensä sen mukaan ja oppisivat sitä tuntemaan ja palvelemaan, jos uskomme, että tämän elämän kehityslaki vie hyvän ja toden ja kauniin järkähtämättömään lopulliseen voittoon, silloin emme tietysti arvostele liian suureksi ihmisyksilöiden työtä, vaan olemme iloiset ja riemuitsemme siitä, jos saatamme elää ja toimia niin, ettemme vastusta elämän hyvää lakia. Ja mitä muuta se, ettemme vastusta elämän hyvää lakia, mitä muuta se merkitsee kuin että me tiedämme Jumalan tahdon ja uskomme häneen? Ja eikö silloin kun Jumalaan uskomme, kun tunnemme sielussamme „uskon” voiman, eikö silloin katoa meistä kaikki levottomuus ja hätäileminen? Suuri rauha täyttää mielemme, sillä me tiedämme, että lopulta kaikki käy hyvin.

„Usko Jumalaan!” Nämä sanat kaikuvat monen mielestä hieman oudoilta — hieman vanhanaikuisilta ja ummehtuneilta. En sitä ihmettele. Jumalasta on puhuttu ja opetettu niin paljon epäinhimillistä, raakaa ja tyhmää, että ajatteleva ihminen on saanut siitä jo kylläkseen. Parempi on olla uskomaatta Jumalaan, kuin uskoa verenhimoiseen, kiukkuseen, kostonhaluiseen maailman hallitsijaan.

Sitä vastoin on Jumalan nimi paikallaan, kun puhumme siitä elämän voimasta, siitä maailman järjestä, siitä kaikkiallisesta läsnäolosta, jossa elämme, olemme ja liikumme ja jonka läsnäolon ihminen voi tuntea ja nähdä, jos hän sitä tahtoo ja siihen pyrkii. Elämän laki on tämän Jumalan ilmestynyt tahto ja joka ihmisen hengessä piilee taivaallisen isän kuva.

Sanoimme, että ihminen, jos hän uskoo Jumalaan, ottaa osaa siihen julkiseen työhön, joka on pitkälisempi ja hiljaisempi, mutta samalla syvämpi, siihen työhön, joka ei jätä lukuun ottamatta elämän omaa kehitysvoimaa. Toiselta puolen voimme siis myös sanoa, että se ihminen, joka tahtois tehdä oikein viisasta työtä, on ensin oppiva tuntemaan Jumalan tahdon, elämän lain.

Kuinka yksinkertaiselta tämä tuntuu! Pitäisi jokaisen ihmisen päähän pistää ensin kysyä: mikähän on Jumalan tahto, mikähän on minun elämäni tarkoitus? ennenkuin hän ryhtyy uutteraan toimintaan — ja kuitenkin näemme, että useimmat ihmiset eivät välitä paljon siitä kysymyksestä! Heillä on mielessään aivan valmiina, mitä he tahtovat elä-

mästä ja vaativat siltä, ja välistä vielä uskottelevat, että se on Jumalankin tahto. Sentähden heidän täytyy kokemuksesta viisastua ja vähitellen oppia ymmärtämään, että elämää johtaa korkeampi tahto kuin heidän.

Mutta jotka tämän ymmärtävät, he eivät saa heittäytyä välinpitämättömiksi tästä tärkeästä asiasta, vaan heidän pitää koettaa päästä selville siitä, mikä on Jumalan tahto, mikä on elämän laki ja tarkoitus. Heidän pitää tutkia sekä ihmisten kirjoja että luonnon suurta kirjaa, sekä omaa henkeään että muitten sieluja, heidän pitää ajatella ja miettiä ja „rukoilla”, heidän pitää taistella näkymättömän elämän voiman kanssa, kunnes se ilmaisee heille nimensä.

Ja ne jotka ennen ovat kulkeneet samaa tietä kuin he nyt, ne saattavat vakuuttaa, että se salainen nimi heille ilmaistaan, että he ennemmin tai myöhemmin pääsevät kurkistamaan sen peitteen taakse, jonka tuolla puolen on elämän näkymätön voima.

Ja kun vähänkin ymmärrämme elämän tarkoituksen, emmekö silloin riemuitsisi, eikö silloin sydämemme täytyisi ylevällä rauhalla? Vaikka työmme olisi kuinka pieni ja vähäpätöinen, tiedämme, että se työ ei vastusta elämän kehityslakia, ettei se hidastuta hyvän lopullista voittoa, vaan päinvastoin ehkä jouduttaa sen päivän tulemistä, jolloin kaikki ihmiset näkevät elämän salaisuuden kasvoista kasvoihin ja näkevät, mikä suuri tehtävä heille ihmisinä on annettu.

„Työväen Kalenteri”, 1905.

Veljeys ja maailmanuskonto

... Tämä *pöliittinen* veljeys kansojen ja valtakuntien kesken syntyy itsestään silloin, kun he ymmärtävät toisiaan *henkisesti* ja lähestyvät toisiaan *uskonnollisesti*. Olisikohan näin ollen paras, että syntyisi uusi maailmanuskonto, joka voittaisi ja valloittaisi kaikki maailman kansat? Semmoiseen kysymykseen täytyy vastata: *ei voida keinotekoisesti luoda uskontoa*. Maailmanuskonto ehkä syntyy niin, että yksilöt ja kansat, jotka ovat eri uskontoa, vähitellen lähestyvät toisiaan, omaksuvat toistensa hyviä puolia ja säilyttävät yhteisesti parhaimman.

Maailmanuskonto ei voi olla muu kuin se ikuinen uskonto, jota nimetään teosofiaksi eli jumalalliseksi viisaudeksi, ja josta kaikki uskonnot ovat lähteneet. Mutta sitä eivät kaikki kansat ja yksilöt voi yhtäkkiä omaksua; keinotekoisesti ei voida saada aikaan uutta uskoa.

P. E.

(„Ruusu-Risti” 1930, s. 220—231).

Uno Pore:

Itsenäisyys ja vapaus

Saatamme helposti ajatella, että itsenäinen ja vapaa on ihminen, joka saa ja voi tehdä mitä tahansa. Hän on itsenäinen, kun hän on sellaisessa yhteiskunnallisessa asemassa tai niin rikas, ettei ole kenestäkään ihmisestä riippuvainen. Mutta me näemme elämässä yhä uudelleen, että rikas saattaa köyhtyä ja mahtavakin hallitsija tulla syöstyksi korkeasta asemastaan. Tuollainen itsenäisyys oli siis heikolla pohjalla. Joku voi myös ajatella, että ihminen on vapaa, jos hän voi noudattaa omia mielitekojaan ja halujaan, mutta ajatteleva ihminen käsittää, että ihminen päinvastoin silloin onkin sidottu ja epävapaa, kun hän on pakotettu tekemään, mitä hänen intohimonsa ja halunsa määräävät.

Paavali puhuu siitä, kuinka meidän taistelumme (itsekasvatuksemme) ei ole taistelua verta ja lihaa vastaan, vaan taivaan avaruuksissa olevia henkivaltoja vastaan. Olemme myös kuulleet astrologian väittävän, että tähdet vaikuttavat ihmisen elämään. Juuri samaa tarkoitti Paavalikin sanoiltaan. Me olemme tähtivoimien vaikutuksen alaisia. Entiset elämämme maan päällä, meidän kypsynyt karmamme määrää, minkälaisissa olosuhteissa me tulemme syntymään maailmaan. Tähdet ikäänkuin painavat leimansa meihin, kukin sen mukaan voimakkaammin, mitä vaikuttavammassa aspektissa se on syntymäämme. Syntymisemme on kuin astrologis-matemaattinen probleemi, jonka voimme ratkaista jos tiedämme, mitkä tähdet sinä hetkenä vaikuttavat. Osaamme silloin toisin sanoen tehdä lapsen horoskoopin ja ennustaa, mitä hänestä mahdollisesti tulee.

„Tähdet eivät pakota, vaan antavat edellytyksiä”, on myös vanha ja tunnettu totuus. Me tuomme maailmaan syntyessämme mukanaamme vanhan karmamme eli elämän taakkamme, mutta me voimme muuttaa pakkomme vapaudeksi, jos heräämme asian oikein näkemään. Mutta niin kauan kuin olemme ainoastaan persoonallisia ihmisiä, olemme horoskooppimme pauloissa. Intohimoissamme ja haluissamme ilmenee tähtivoimien vaikutus. Lopulta moni ihminen alkaa tuskissaan kysellä: Missä sitten on vapaus ja itsenäisyys, kun jokainen toive, halu ja intohimo saattaa sidonnaisuussuhteeseen johonkin henkivaltaan? Onko maailmassa vain ristiriitaisia tahtoja ja voimia, joista ei voi vapaaksi päästä?

Eikö ole mitään yhteyttä noiden eri voimien takana? Eikö ole mitään voimaa, joka minut tekisi vapaaksi? Olisiko se Jumala?

Silloin saattaa etsijälle asia merkillisessä välähdyksessä selvitä. Hän saa kokea Jumalaa, kosmillista Kristusta, hän uudestisyntyy, niinkuin sanotaan. Silloin hän näkee, että hänen käteensä on annettu mahdollisuus voittaa horoskooppinsa eli tähtivallat. Taitavat astrologit sanovatkin: „Horoskooppi pitää paikkansa, jos ihminen on aivan tavallinen ihminen, joka alistuu kohtaloonsa. Mutta jos Henki hänessä herää, on mahdotonta tietää, miksi hänen elämänsä muodostuu. Ilmeisestikin sellainen ihminen on jollakin merkillisellä tavalla vapaa”. Jeesus sanoi Nikodemukselle: „Tuuli puhaltaa, mistä tahtoo, ja sinä kuulet sen huminan, mutta et tiedä, mistä se tulee ja minne se menee; niin on jokaisen, joka on syntynyt Hengestä”. Ja vanhat gnostikot sanoivat, ettei horoskooppi pidä paikkaansa uudestisyntyneeseen ihmiseen nähden.

On olemassa kuin kaksi elämän koulua ja valtakunta: *karman* valtakunta eli Lain koulu ja *vapauden* valtakunta eli Hengen koulu. Molemmat ovat kouluja, ja me tavallisesti ensiksi käymme Lain ja tähtivaltojen koulua siihen saakka kunnes heräämme näkemään vapauden ja henkisen itsenäisyyden tien, sen tien, joka lopullisesti on ainoa oikea. Ihminen näkee, että se, joka tahtoo omaansa, on tuomittu häviämään: Jumalan mylly jauhaa varmasti, vaikka hitaasti. „Häneen kaikki lopulta palajaa”. Vapaus on siis siinä, että yhdistää tahtonsa siihen tahtoon, joka on kaiken ilmenneen elämän takana, ja jonka jokainen ihminen itseään tutkiesaan lopulta huomaa omaksikin syvimmäksi tahdokseen.

Vaeltaja näkee nyt vapauden tien edessään: hän on oleva sikäli vapaa, mikäli hän ei lankea tekemään mitään, mikä on Elämän tahdon kanssa ristiriidassa. Hän on vapaa sikäli kuin hän osaa noudattaa Elämän lakeja, jotka lait selvimmin ovat tulleet ilmi Jeesuksen Kristuksen elämässä ja vuori-saarnan käskyissä.

Me tavalliset persoonalliset ihmiset olemme erossa Jumalan tajunnasta, ja persoonallisuutemme on tähtivoimien vaikutuksen alainen. Mutta hengessämme me olemme yhtä Jumalan kanssa. Kun olemme kokonaan osanneet luopua itsekyydestämme, tulemme tietoisiksi Hengestä ja samalla itsenäisiksi ja vapaiksi, sillä Hengessä on vapauden ja itsenäisyyden täyttymys. Vaeltaja on silloin sekä näkyväisen että

näkymättömän maailman suvereeni kuningas, jonka käteen on uskottu elämän ja kuoleman avaimet. Mutta samalla hän on Kuninkaan, Jeesuksen Kristuksen, Ritari.

Todellinen itsenäisyys on siis paradoksi: kun ihminen tulee vapaaksi ja itsenäiseksi, hän samalla on lakannut olemasta se, mitä me tavalliset ihmiset olemme tottuneet pitämään omana itsenämme. Hän on tullut itsenäiseksi henkiolennoksi, mikä merkitsee, että hän on tullut hierarkian itsetietoiseksi jäseneksi. Hän on kokenut ja tietää, ettei maailmassa ole mitään muuta suvereenia tajuntaa ja tahtoa kuin Jumala. Jumala on kaiken takana. Ihminen on tullut Jumalan palvelijaksi, tai paremminkin *Jumalan pojaksi*, sillä hän tietää omasta halustaan täyttävänsä Isän tahdon.

Niinkuin on laita yksilön, niin on kansakunnankin. Sekin tavallisesti ensin elää Lain ja kärsimysten koulua, epäitseenäisenä ja toisten kansojen sortamana aina siihen saakka, kun se herää näkemään oman erikoistehävänsä maailmassa. Kansa ei kokonaisuutena samalla tavalla koe uudestisyntymistä kuin yksilö, mutta jotakin vastaavaa tapahtuu senkin sielussa. Määrätyn joukon on siinä oltava sellaisia yksilöitä, jotka ovat tulleet itsenäisiksi, jotka ovat itse astuneet vapauden valtakuntaan. Nämä heränneet yksilöt aivan kuin lunastavat koko kansan itsenäiseksi. — Emme osaa sanoa, keitä nuo yksilöt ovat. Varmaankaan ne eivät *aina* ole kansan näkyväisiä johtajia. Ehkäpä useasti heitä ovat nuo „maan hiljaiset”, jotka eivät sen suurempaa huomiota herätä ympäristössään. Vähemmän heitä on varmaankin koko kansaan verrattuna kuin mitä osaamme ajatella. Muistanemme, kuinka Sodoma ja Gomorra olisivat pelastuneet, jos niissä olisi ollut edes viisi vanhurskasta. Tuo Hengestä syntyneiden „valittujen joukko” itse asiassa nostaa kansakunnan itsenäisten kansakuntien joukkoon.

Kaksi miestä katseli kuralätäkköä. Toinen sanoi: „Siinä on mutaa aika lailla, kenkäraja ja vanha astianrämä.” Toinen sanoi: „Niin, sitä kaikkea siinä on, mutta myös auringon kirkas heijastus.”

Ihminen seisoo omassa varjossaan ja ihmettelee, miksi on niin pimeätä . . .

Ruusu-Risti-aikakauskirjan tilaajille

Luulitte ehkä saavanne aikakauskirjamme ilmaiseksi vuodelle 1938, kun marraskuun numeron mukana lähetimme Teille vihreän lahjakortin. Se ei ollut kuitenkaan tarkoituksemme. Päinvastoin toivoimme, että Te, hyvät tilaajamme, lahjoittaisitte ystävillemme jouluksi tämän arvokkaan lehden vuosikerran. Jotta voisitte sopivalla ja arvokkaalla tavalla tämän lahjanne ystävillemme antaa, olemme painattaneet vihreän lahjakortin, johon voitte lahjan saajan nimen kirjoittaa, panna kuoreen sekä pudottaa joulupukin konttiin. Meil'e lähetätte ainoastaan lahjanne vastaanottajan osoitteen ja Smk. 50:— suoritukseksi koko vuoden tilauksesta. Meille ei teidän tarvitse edes ilmoittaa, etlette tahdo, antaneenne lahjakortin, joten „vasen kätennekään ei tiedä mitä oikea tekee." Toivomme Teidän täten saavan sopivan tilaisuuden tehdä työtä Ruusu-Ristimme puolesta.

Lähetimme marraskuun numeron mukana myös tavanmukaisen sinisen postiosoituskortin, toivoen tilaajiemme sen avulla uudistavan tilauksensa, joka tänäkin vuonna voidaan tehdä ainoastaan koko vuodelle. Niille lehden tilaajil'le, joita lehti kiinnostaa niin paljon että haluavat saada lehden tilaajamäärän kasvamaan, olemme lähettäneet tavanmukaisen tilauslistan. Toivomme jokaisen saavan tilauslistan täyttymään. Vaikka tilausten kerääjät saisivatkin vain kolme uutta tilausta lehdellemme, myönnämme heille 10 pros. alennuksen eli asiamiespalkkion, edellyttäen tilaajien lukumäärästä riippumatta, että asiamies liittää tilausmaksut mukaan. Kysymyksessä on siis käteismaksu.

Jos lähemmin tutkittte sinistä postiosoitusta, huomaatte nurjalla puolella eri sarakkeet niille, jotka haluavat avustaa „Ruusu-Ristiä" enemmällä kuin sen tavanmukaisella hinnalla eli Smk:illa 50:— vuosikerralta. Toivomme, että edelleenkin löytyisi lukijoita, jotka suorittaisivat tämän ylimääräisen avustuksen lehdelle. Heidän ansiokseen saamme lukea sen, että „Ruusu-Risti" kannattaa itsensä. Kiitollisuudella olemme havainneet sen, että vaikka P. E. ei ole itse toimittamassa aikakauskirjaamme omalla intiimillä tavallaan, „Ruusu-Risti" on kuitenkin saanut pitää ystävänsä. Heille kiitos luottamuksesta!

Maaseudulla asuvat tilaajat voivat myös tilata „Ruusu-Ristin" postitoimistonsa kautta; tämä on edullisin tapa niille, jotka eivät halua kustannusten tähden käyttää sinistä postiosoituskorttia. Niitä, jotka muiden asioiden yhteydessä kirjeellä tekevät tilauksensa, pyydän kirjoittamaan tilauksensa erilliselle paperille eikä kirjeessä olevan muun tekstin yhteyteen. Muutoin voi syntyä sekaannusta. Tahdon vielä huomauttaa siitä, että jos lehteä tilauksesta huolimatta ei ala kuulua helmikuun jälkeen, jää se melko varmasti koko vuodeksi tulematta, ellei tilaaja heti, esim. postikortilla, tee siitä allekirjoittaneelle huomautusta. Monet ehkä eivät tiedä, että „Ruusu-Ristiä" ei postiteta täältä toimituksesta, Helsingistä, vaan Hyvinkäältä, kirjapainosta. Se postittaa lehden niiden tarkistettujen luetteloiden mukaan, jotka allekirjoittanut lähettää kirjapainolle helmikuun lopulla, johon mennessä edellytämme vakinaisten tilaajien tehneen tilauksensa. Myöhemmin tulleet tilaukset ja osoitteiden muutokset lähetän kirjapainolle erillisenä luettelona, jonka se kuukausittain liittää edellämaintuihin ja tekee korjaukset. Huomautan tästä, koska on sattunut, että joku kärsivällinen tilaaja vasta syksyllä tiedustelee, miksi hänen tilauksensa ei tule tai huomauttaa osoitteen virheellisyydestä. Pyydän siis: tehkää tilauksenne ajoissa ja kirjoittakaa selvät osoitteet!

Toivotan lehtemme puolesta rauhaisaa joulua ja ensi vuonna tapaamista.

V A L D E M A R K A A D E.

Taloudenhoitaja.

Dion Fortune:

Sielu, joka ei tahtonut syntyä

Vastoin tapaansa Taverner ei tahtonut tavata potilastaan kahdenkesken siitä riittävästä syystä, että tästä nuoresta naisesta ei saanut puristetuksi minkäänlaista tietoa. Me käännyimme äidin, erään rouva Caileyn puoleen, tiedustellessamme tapauksen alkuvaiheita, ja hän, kärsivä naisparka, antoi meille sellaisia niukkoja yksityisseikkoja kuin syrjästäkatsoja yleensä saattoi antaa; potilaan näkökannasta ja tunteista me emme kuulleet mitään, koskapa ei ollut mitään kuultavaa.

Hän istui edessämme suuressa nahkaisessa nojatuolissa; hänen ruumiinsa oli prinsessan sielun asunto, mutta se oli, valitettavasti, asumaton. Hienot tummat silmät, aivan ilmeettömät, katsoivat tyhjiyteen, kun keskustelimme hänestä ikäänkuin hän olisi ollut eloton esine, niinkuin asialaita käytännöllisesti katsoen olkin.

„Hän ei koskaan ollut muiden lasten kaltainen”, sanoi äiti. „Kun hänet synnyttyään annettiin minun syliini, hän katseli minua, ja hänen silmissään oli eriskummallinen ilme; ne eivät lainkaan olleet lapsen silmät. Tohtori, ne olivat naisen silmät, vieläpä kokeneen naisen. Hän ei itkenyt, hän ei koskaan päästänyt pienintäkään ääntä, mutta hän näytti siltä kuin hänellä olisi ollut koko maailman tuskat kannettavanaan. Tuon lapsen kasvot olivat traagilliset; ehkäpä hän tiesi, mitä oli tulossa.”

„Ehkä hän tiesi”, sanoi Taverner.

„Muutaman tunnin kuluttua”, äiti jatkoi, „hän kuitenkin oli aivan tavallisen lapsen näköinen, mutta siitä hetkestä saakka hän ei ole lainkaan muuttunut muutoin kuin ruumiltaan.”

Me katsoimme tuolissa istuvaa tyttöä, ja hän tuijotti meihin pikkulapsen yksinkertaisuudella silmää rääpättämättä.

„Olemme vieneet hänet jokaisen luokse, josta vain olemme kuulleet, mutta kaikki sanovat samalla tavalla — että kysymyksessä on parantumaton sielullisen vajakykyisyyden tapaus; mutta kun me kuulimme teistä, niin ajattelimme, että te ehkä olisitte toisenlainen. Tiesimme, että teidän parannusmenetelmäne eivät olleet samanlaiset kuin useimpien muiden lääkärien. Tuntuu kummalliselta, että hänelle ei voisi mitään tehdä. Kun tulimme tänne autolla, sivuutimme kadulla leikkiviä lapsia — herttaisia, iloisia pienokaisia, mutta sellaisissa räsyissä ja liassa. Mistä johtuu, että nuo, joiden äidit voivat tehdä kovin vähän heidän hyväkseen, ovat niin hyvinvoivia, ja että Mona, jonka puolesta tekisimme kaikemme, on — sellainen kuin hän on?”

Naisraukan silmät täyttyivät kyynelistä, eikä kumpikaan meistä osannut vastata.

„Otan hänet hoitolaani ja pidän hänet jonkun aikaa silmälläpidon alaisena, jos haluatte”, sanoi Taverner. „Jos aivoissa on vika, minä en osaa tehdä mitään, mutta jos sielu itse on jäänyt kehittymättömäksi, voin yrittää parannusta. Nämä vajavaisuustapaukset ovat ylen vaikeasti käsiteltäviä — on kuin soittaisi puhelimella saamatta vastausta langan toisesta päästä. Jos saisi jollakin tavalla herätetyksi hänen huomionsa, niin jotakin voisi tehdä; pulmana onkin juuri yhteyden aikaansaaminen.”

Heidän mentyään käännyin Tavernerin puoleen ja sanoin: „Minkä verran sinulla on toiveita tämänkaltaisen tapauksen käsittelystä?”

„En voi sitä juuri tällä hetkellä sanoa”, hän vastasi. „Minun täytyy ottaa selkoa hänen aikaisemmista ruumistuksistaan. Olen säännöllisesti

todennut, että syntymässä saadut vaivat johtuvat jostakin aikaisemmasta elämästä. Sitten minun on laskettava hänen horoskoopkinsa ja katsottava, ovatko olosuhteet sellaiset, että hän voi maksaa pois aikaisemmassa elämässään tekemänsä velat. Pidätkö vieläkin minua omituisena puoskarina, vai alatko vähitellen tottua tapoihini?"

„Olen jo kauan sitten lakanut ihmettelemästä”, minä vastasin. „Minä ottaisinkin vastaan itse pirun sarvineen häntineen, jos määräisit hänelle hoitoa.”

Taverner hihitti.

„Mitä nyt tähän tapaukseen tulee, niin olen sitä mieltä, että jälleensyntymisen laki on juuri se, johon meidän täytyy turvautua. Sanopa minulle, Rhodes — olettaen, että jälleensyntyminen ei ole tosiasiassa, olettaen että tämä elämä on olemassaolomme alku ja loppu, ja että meidän on sen päätyttyä mentävä liekkeihin tai harppujen soitteeseen sen mukaan kuinka olemme käyttäneet aikamme, kuinka selität Mona Caileyn tapauksen? Mitä hän teki syntymänsä ja sairautensa alkamisen välisenä muutamana tunnin aikana sellaista, että siitä piti langetettaman tällainen tuomio? Ja kun hän on kuollut, voidaanko hänen sanoa oikeudenmukaisesti ansainneen helvetin vaiko taivaan?”

„En tiedä”, minä vastasin.

„Mutta olettaen teoriansi oikeaksi; jos siis voimme saada selvän hänen menneisyydestään, me voimme löytää hänen nykyisen tilansa syyn, ja kun tiedämme syyn, meillä voi olla mahdollisuus parantaa se. Koetakaamme joka tapauksessa.

Tahdotko nähdä, miten saan nämä tiedot menneisyydestä? Käytän erilaisia menetelmiä; toisinaan saan ne hypnotisoimalla potilaat tai kristalliin katsomalla, ja toisinaan luen ne luonnon alitajuisesta muistista. Sinähän tiedät: me uskomme, että jokainen ajatus ja aloite maailmassa jättää merkkinsä akaashisiin aikakirjoihin. On kuin käyttäisi käsikirjastoa. Tässä tapauksessa käytän viimeksi mainitsemaani keinoa.”

Muutamassa hetkessä, menetelmällä, jonka hän itse tunsikin, Taverner oli sulkenut mielestään kaikki ulkopuoliset vaikutelmat ja keskittynyt sisäiseen näkemykseen.

Sekavat mielikuvat tanssivat kaikista päättäen hänen silmiensä ohitse, sitten hän löysi polttopisteen ja alkoi kuvailla näkemäänsä minun tehdessäni muistiinpanoja.

Egyptiläiset ja kreikkalaiset elämät sivuutettiin muutamalla sanalla, sillä niitä hän ei hakenut; hän raivasi vain tietään kautta aikojen, mutta ymmärsin, että kysymyksessä oli sielu, joka oli vanhaa sukua, ja jolla oli suuret mahdollisuudet. Elämä elämältä kuulimme tarinan kuninkaallisesta syntymästä tai papillisesta vihkimyksestä, ja kuitenkin oli tytön sielu tässä elämässä eristetty kaikista yhteydestä aineelliseen välineeseensä. Ihmettelin, minkä tilaisuuden laiminlyönti oli ollut aiheena, jotta hänet oli tuomittu yksinäiseen vankeuteen ruumiiseensa.

Sitten tulimme sille tasolle, jota etsimme, viidennentoista vuosisadan Italiaan, niinkuin kävi ilmi. „Hallitsevan herttuan — tytär.” En saanut selvää nimestä. „Tytön nuorempi sisar oli Giovanni Sigmundin rakastettu; hänen onnistui voittaa sisarensa rakastajan kiintymys, ja sitten, kun rikkaampi kosija anoi hänen kättään, hän kavalsi Sigmundin tämän vihollisille päästäkseen hänen tungettelevaisuudestaan.”

„Aito renessanssin tytär”, huomautti Taverner palattuaan normaali-tajuntaan ja luettuaan muistiinpanoni, sillä hänelle jäi harvoin muistoja siitä, mitä hän oli kertonut ollessaan alitajuisissa tiloissa. „Luulenpa, että nyt voimme arvata vaivan syyn. Oletkohän selvillä niistä sielullisista

tapahtumista, jotka ovat ennen syntymää? Juuri ennen syntymäänsä sielu näkee ikäänkuin elokuvaan tulevasta elämästään, ei tietenkään kaikkia yksityisyyseikkoja, vaan ääriiviivat, jotka ovat sen kohtalon määräämät. Niitä se ei voi muuttaa, mutta sen tuleva elämä riippuu siitä, millä tavalla se suhtautuu näihin määrättyihin asioihin. Näin siis on, että vaikka emme voikaan muuttaa kohtaloamme tässä elämässä, tulevaisuutemme on kokonaan omilla käsissämme.

Kun nyt tunnemme menneisyyden, voimme arvata, millainen kohtalo tätä tyttöä raskauttaa. Hän on velkaa elämän miehelle ja naiselle; kärsimys, jonka hän aiheutti, kimmahuttaa takaisin häneen itseensä. Ei tarvita erikoista helvettiä; jokainen sielu rakentaa oman helvettinsä."

"Mutta hänhän ei kärsi", minä huomautin, "hän on vain passiivisessa tilassa. Äiti on ainoa, joka kärsii."

"Ah", sanoi Taverner, "siinä onkin koko jutun ydin. Kun hän sai tuon välähdyksen siitä, mikä häntä oli odottamassa, hän nousi kapinaan kohtalooaan vastaan ja koetti kieltää velkansa; hänen sielunsa kieltäytyi ottamasta raskasta taakkaa kannettavakseen. Tämä hetkellinen tiedon välähdys juuri antoi hänen silmilleen niiden oudon, kaikkea muuta kuin lapsenomaisen katseen, joka hämmästytti hänen äitiään."

"Onko ihmisillä aina tämä ennakkotieto?" minä kysyin.

"He saavat aina tämän tiedon välähdyksen, mutta sen muisto on tavallisesti uinuva. Joillakin ihmisillä on kuitenkin epämääräisiä aavistuksia, ja okkultinen harjoitus pyrkii elvyttämään nämä unohtuneet muistot samoin kuin muutkin aikaisempiin elämiin liittyvät muistot."

"Kun nyt olet löytänyt neiti Caileyn sairauden syyn, mitä voit tehdä parantaaksesi hänet?"

"Hyvin vähän", sanoi Taverner. "Voin vain odottaa ja pitää silmällä. Kun aika on kypsä tasapainon syntymiseen, silloin muutkin vanhan tragedian näyttelijät tulevat esiin ja vaativat velkansa suoritettavaksi. Hänelle annetaan hyvittämistilaisuus, jonka jälkeen hän on vapaa kulkemaan tietään kohtalostaan vapautuneena. Jos hän ei kykene sitä suorittamaan, hänet otetaan pois elämästä ja pakotetaan pian elämään uudelleen toista yritystä varten, mutta minä arvelen (koska hänet on tuotu minun luokseni), että hänen sielulle on annettu toinenkin tilaisuus astua ruumiiseen. Saamme nähdä."

Katselin useasti Mona Cailey'ä, kun hänet oli tuotu Hindheadin hoitolaa. Hänen kasvonsa ilmaisivat selväpiirteistä luonnetta naamiomaisesta ilmeettömydestään huolimatta. Säännölliset piirteet, voimakas suu ja hienot silmät olivat sopiva asuinsija sielulle, joka ei ollut kaikkein tavallisimpia — sielu vain oli poissa.

Taverner odotti, että näytelmän muutkin esittäjät ilmaantuisivat näyttämölle ennenpitkää niiden salaperäisten voimavirtojen tuomina, jotka alati liikkuvat elämän pinnan alla. Jokaisen uuden potilaan saavuttua hoitolaan minä tarkkasin Mona Cailey'ä kysellen itsekseni, aikoiko uusi tulo-kas vaatia häneltä sen vanhan velan suoritusta, joka häntä piti kahlehdittuna.

Kevät muuttui kesäksi eikä mitään tapahtunut. Muut tapaukset vaativat huomioni, ja olin jo miltei unohtanut tytön ja hänen arvoituksensa, kun Taverner muistutti minua niistä.

"On aika ruveta pitämään silmällä neiti Cailey'itä" hän sanoi. "Olen laskenut hänen horoskooppinsa, ja planeettojen asema on tämän kuun lopussa sellainen, että hänellä saattaisi olla tilaisuus kohtalonsa hyväksymiseen — jos vain saamme hänet ryhtymään siihen."

"Olettakaamme, että hän ei sitä halua?"

„Silloin hän ei viivyttele lähtöään, sillä silloin hän on epäonnistunut tämän ruumistuman tarkoituksen täyttämässä.”

„Ja olettaen, että hän ryhtyy siihen?”

„Silloin hän saa kokea kärsimystä, mutta hän pääsee vapaaksi, ja hän nousee pian takaisin niille huipuille, jotka hän oli aikaisemmin saavuttanut.”

„Tuskinpa sentään on todennäköistä, että hän pääsee tässä elämässä kuingasperheen jäseneksi”, minä sanoin.

„Hän oli enemmän kuin kuninkaallinen; hän oli vihitty”, vastasi Taverner, ja siitä, kuinka hän tämän sanoi, minä tiesin, että hän puhui kuninkuudesta, joka ei ole tästä maailmasta.

Keskustelumme keskeytti äkkiä yläkerran huoneista kuuluva huuto. Se oli pelon kiljahdus, sellainen kuin puhkeaa sielusta, joka on katsonut kaaokseen ja nähnyt kiellettyjä kauhuja; se oli painajaisunta näkevän lapsen huuto, mutta — ja se lisäsi sen kaameutta — se tuli miehen kurkusta.

Ryntäsimme yläkertaan. Meidän ei tarvinnut kysyä, mistä tuo huuto kuului; oli vain yksi potilas, joka saattoi päästää sellaisen äänen — muuan miesparka, joka kärsi granaattishokista, ja jota olimme pitäneet vuoteessa lepäämässä.

Huomasimme hänen seisovan keskellä huonetta kiireestä kantapäähän vapisevana. Meidät nähdessään hän syöksyi huoneen poikki heittäytyen Tavernerin syliin. Se oli säikähtyneen lapsen liikuttava ele, mutta kun se teki kookas, juovikkaaseen pyjamaspukuun puettu mies, näky oli tavattoman sääliittävä.

Taverner rauhoitti häntä äidillisen lempeästi ja sai hänet menemään takaisin vuoteeseen sekä istui hänen vieressään siksi, että hän oli rauhoittunut.

„Luulenpa, ettemme pidä häntä enää sen kauemmin vuoteessa”, virkaveljeni sanoi poistuttuamme huoneesta. „Toimettomuus saa hänet hautomaan vanhoja asioita, ja hän elää mielikuvituksessaan uudelleen juoksuhautakohtaukset.”

Niin tapahtuikin, että Howson ilmaantui seuraavana päivänä muiden potilaiden joukkoon ensi kerran sairaalaan saapumisensa jälkeen, ja hän näytti hyötyvän muutoksesta.

Käänte ei kuitenkaan ollut pitkäaikainen. Kun uutuuden viehäytys oli kulunut, hän rupesi jälleen hautomaan ajatuksiaan käyden muistissaan lävitse ne kauhut, jotka hän oli kokenut, ja päätyi joka kerta silmittömään pelkoon, jolloin hän etsi suojaa lähimmältä inhimilliseltä olennoilta.

Meidän muista potilaistamme tuntui joltisenkin huolestuttavalta saada äkkivierasmaista kuusi jalkaa tukevaa ihmisyyttä syliinsä, ja me eristimmekin Howsonin siihen puutarhan osaan, jonka olimme varanneet sellaisille potilaille, joita emme voineet päästää muiden joukkoon. Tämän puolen ainoana käyttäjänä oli ennestään Mona Cailey, mutta emme ottaneet häntä lukuun, sillä hän istui liikkumattomana katetussa tuolissaan, jonka olimme antaneet hänelle, liikkumattomana muulloin paitsi silloin, kun hänet noudettiin aterialle.

Kun eräänä iltana käyskentelein Tavernerin keralla tuossa osassa tiluksiamme, kuulumme jälleen Howsonin tutuksi käyneen painajaiskiljahduksen. Hän syöksyi kesämajasta ja seisoi empien nurmikolla. Ainoat näkyvissä olevat ihmiset olimme me kaksi ja liikkumaton Mona Cailey; Howson oli suunnilleen puolivälissä. Kun miehen hermot ovat lopussa, hänestä tulee villi-ihminen tai lapsi luonteenlaadusta riippuen, ja tällä kerralla Howson oli noin nelivuotias. Taverner kiiruhti häntä kohti poikki nurmi-

kon, mutta kun mies muuttuu lapseksi, hän turvautuu äitiin, ja Howson lähestyvistä miehistä piittaamatta juoksi kentän yli Mona Caileyn luokse painaen päänsä tämän syliin.

Painavan miehen aiheuttama sysäys, kun hän heittäytyi tytön syliin, oli vähällä kaataa tämän selälleen tuolineen kaikkineen ja sai hänen hämärissä aivoissaan aikaan jonkinlaisen reaktion. Olin oikeissa juosta apuun ja vapauttaa tytön omituisesta tilanteesta, kun Taverner tarttui käsivarteeni ja pysähtyi minut.

„Ei, odota”, hän sanoi. „Katso, mitä hän tekee. Tämä voi olla tytön kohtalon selviytymistä.”

Howsonin esiintymisessä ei ollut mitään loukkaavaa, sillä siksi selvästi hän oli lapsi eikä mies. Hän muistutti minusta aina verikoiraa, jota oli hoivattu pikku penikkana, ja joka ei ymmärrä, milloin se on lakannut olemasta sylikoira.

Muutaman loppumattoman minuutin ajan me tarkkasimme hämartyneiden aivojen yritystä ryhtyä toimintaan, ja sitten käsi, valkea ja siromuotoinen, mutta veltto, niinkuin vain sielullisesti sairaiden saattaa olla, laskeutui miehen lähättävälle hartioille. Se oli ensimmäinen ajatuksen synnyttämä teko, jonka Mona Cailey milloinkaan oli suorittanut.

Luulin, että Taverner olisi tanssinut ilosta nurmikolla.

„Katso!” hän sanoi. „Katso, kuinka hänen sielunsa koettaa toimia.”

Ja minä katsoin. Oli kuin ruostunutta koneistoa olisi koetettu saada käymään käsivoimin vääntämällä. Tytön uurteen otsa oli jännityksestä rypistynyt, kun ajatusvirrat koettivat pakottautua avautumattomiin uomiinsa. Mitkä hämäret äidinvaistot hänessä heräsivät, sitä en tiedä, mutta hän oli ilmeisesti ottanut jalkojensa juuressa olevan ison lapsen huomaansa.

Muutaman minuutin kuluttua Howson sai takaisin itsehillintänsä ja esitti hämmentyneet anteeksipyyntönsä hyökkäyksensä uhrille. Hienot tummat silmät tuijottivat vakaina häneen ilman pienintäkään ilmettä, ja käsitettyään asioiden tilan, Howson keskeytti anteeksipyyntönsä katkaisten lauseen ja jäi puolestaan tuijottamaan tyttöön.

„No niin”, hän sanoi, yhtä paljon itseksensä kuin tytölle, „ellei se teitä liikuta, olen tietysti kiitollinen”, ja istuutuen tytön jalkoihin hän vapisevin käsin syytti savukkeen.

Tuosta hetkestä lähtien molemmat olivat päivisin erottamattomissa. Howson näytti saavan toisen passiivisesta läsnäolosta juuri sen toveruuden, mitä hän kaipasikin. Tyttö antoi hänelle tuntemuksen inhimillisestä suojeluksesta, eikä hän kuitenkaan tuntenut esiintyvänsä naurettavana tytön silmissä. Tämä omituinen sieluttoman tytön ja älykkään miehen toveruus oli suuren hilpeuden aiheena muille talon asukeille, ja minä puolestani olin taipuvainen pitämään sitä niihin omituisiin ystäväystymispauksiin kuuluvaana, jotka sellaisessa talossa kuin meidän hoitolamme saattavat syntyä, kunnes virkaveljeni laski kätensä olkapäälleni eräänä iltana, kun tuo pari oli tulossa kentän poikki taloa kohti.

„Kuka tuo on, joka on Mona Caileyn seurassa?” hän kysyi.

„Tietenkin Howson”, minä vastasin hämästyen kysymyksen yksinkertaisuutta.

„Se on se nimi, jolla me nyt tunnemme hänet”, sanoi Taverner pitäen paria silmällä koko ajan, „mutta minusta tuntuu kuin hän olisi yhteen aikaan vastannut Giovanni Sigmundin nimeen.”

„Tarkoitatko —?” minä huudahdin.

„Täsmälleen”, sanoi Taverner. „Pyörä on tehnyt täyden kierroksen. Kun hän oli kuolemaisillaan niiden kiduttamana, joiden käsiin nainen

oli hänet kavaltanut, hän tuskissaan kutsui tätä avukseen. Tarpeetonta on sanoa, että hän ei tullut. Nyt, kun hän on jälleen tuskassa, jokin kumma sielullisen tottumuksen laki vei avunhuodon vanhoja ratoja myöten, ja nainen on vastannut siihen. Hän on alkanut maksaa velkaansa. Jos kaikki käy hyvin, me saamme nähdä, kuinka sielu tulee takaisin ruumiiseensa, eikä tämä lihaan sielu suinkaan ole pieni, jos se tapahtuu."

Olin ajatellut, että olimme todistamassa kahden toisiinsa liittyneen rakastavaisen romaania, mutta pian huomasin, että kysymyksessä oli pikemminkin tragedia, ainakin toiselle heistä.

Seuraavana päivänä Howsonin kihlattu saapui häntä tervehtimään. Vein hänet putarhan eristettyyn osaan, missä Howson kulutti aikaansa, ja näin siellä mitä pateettisimman pienen tragikomedian. Howson oli, kuten tavallista, Mona Caileyn rinnalla poltellen loppumattomia savukkeita. Nähdessään kihlattunsa hän ponnahti seisaalle, ja myöskin Mona Cailey nousi. Tulijan silmissä oli pelkoa ja epäluottamusta ehkäpä siitä johtuen, että hän ei tuntenut sielullisia sairauksia, jotka aina ensi näkemältä ovat ahdistavia, mutta vajakykyisen potilaamme silmissä oli ilme, jota voin kuvata vain halveksunnaksi. Niissä oli välähdys viidennentoista vuosisadan italialaisen viekkaasta säälimättömyydestä, ja minä arvasin, kuka tulija oli.

Unohtaan toisen tytön läsnäolon Howson lähestyi innokkaasti kihlattuaan ja suuteli tätä, ja minä luulin silmänräpäyksen ajan, että saisimme nähdä sellaisen ilkeämielisyyden ilmauksen, joihin sielullisesti vajakykyiset pysyvät, kun Mona Cailey äkkiä muuttui, ja minä näin tuon ihmeellisen tapauksen, kuinka sielu tulee ja ottaa haltuunsa ruumiin.

Äly alkoi taaskaan loistaa himmeäilmeisissä silmissä, kun tyttö katseli kohtausta, mikä hänen edessään esitettiin. Lopputulos oli hetkisen epävarma; syöksyisikö hän eteenpäin ja riuhtaisisi molemmat erikseen vai jäisikö hän seisomaan syrjään? Ympäristönsä unohtaneiden rakastavainten takana minä valmistauduin hyppyyä, valmiina tarttumaan Monaan, jos se osoittautui tarpeelliseksi. Ikuisuuden me odotimme harjaantuneiden aivojen liikkua vastahakoisesti epätavallisessa yrityksessään.

Sitten tyttö kääntyi hitaasti pois päin. Yli ruohon hän liikkui, hiljaa, näiden kahden huomaamatta, etsien turvaa pensaistosta, niinkuin haavoittunut eläin etsii suojaa, mutta hänen liikkeensä eivät enää olleet ohjausta vaille olevien jäsenten liikuntaa; hän kulki naisen lailla, joka on tottunut kävelemään kuninkaiden edessä, mutta niinkuin nainen, jota on isketty sydämeen.

Seurasin häntä, kun hän kulki puiden varjoon, ja laskin käteni hänen käsivarrelleen vaistomaisesti puhuen lohdutuksen sanoja, vaikka en odottanutkaan vastausta. Hän käänsi puoleeni tummat silmänsä, jotka olivat tulvillaan vuodattumattomia kyyneleitä, ja joissa loisti pelottava tieto.

„Niin täytyy olla", hän sanoi selvästi, ensimmäiset sanat, jotka hän milloinkaan oli lausunut. Sitten hän veti käsivartensa pois ja poistui yksikseen.

Seuraavina päivinä tarkkaillimme, kuinka sielu yritti saada pysyvän asuinsijan ruumiissa. Toisinaan meillä oli hänessä sieluton idiootti, toisinaan niitä naisia, jotka ovat tehneet historiaa. Ottamatta lukuun sitä, että hänen mahdollisuutensa ilmaista itsensä kehittyivät hitaasti, hän useasti hallitsi täydelleen sielulliset kykynsä. Ja millaiset kyvyt! Olin lukenut renessanssin ihmeellisistä naisista — nyt näin sellaisen.

Sitten toisinaan, kun hänen tilansa aiheuttama tuska äityi liian ras-kaaksi, sielu poistui hetkeksi ruumiista levätäkseen joillakin Elysiumin kentillä, joista emme mitään tiedä, jättäen jälkeensä sieluttoman ruumiin.

Mutta joka kerta se palasi takaisin voimistuneena. Kenen kanssa se oli keskustellut, mitä apua se oli saanut, sitä emme koskaan saaneet tietää, mutta joka kerta se kohtasi jälleensyntymisen tuskan ja otti sen taakan hartioilleen uudistuneella rohkeudella ja tiedolla.

Hämärä, vasta herännyt sielu ymmärsi Howsonin läpikotaisin; se voi seurata jokaista käännettä, tajuista ja alitajuista, ja hän oli luonnollisesti paras mahdollinen hoitajatar Howsonille. Pelon valtaaman sielun ei koskaan tarvinnut tarpoa ulkoisessa pimeydessä ja kuoleman kauhussa. Vaistomaisesti Mona vaistosi painajaismuotojen lähestymisen, ja kätensä ojentaen hän tempasi harhaillevan sielun takaisin turvaan.

Kun Howsonin sielua näin suojeltiin pelottavien myrskyjen raateluilta, se alkoi parantua. Päivä päivältä lähestyi se aika, jolloin hän voisi jättää hoitolan ja ottaa vaimokseen naisen, jonka kanssa hän oli kihloissa, ja päivä päivältä Mona Cailey vaistomaisella taidollaan ja valppaalla huolenpidollaan joudutti tuon päivän koittamista.

Sanoin, että hän lähtisi ja naisi naisen, jonka kanssa hän oli kihloissa — ei sitä naista, jota hän rakasti — sillä jos Mona Cailey olisi tuona aikana nostonut sormensakin, hän olisi elävöittänyt vanhat muistot ja vetänyt Howsonin itselleen; että hän itse oli tästä perillä, siitä olen aivan varma. Tietämätön nainen ei olisi niin taitavasti vältellyt kulluja kuin hän.

Howsonin lähdön edellisenä iltana Mona vaipui aika pahasti takaisin aikaisempaan tilaansa. Tunti tunnin jälkeen Taverner ja minä istuimme hänen vierellään; hän tuskin tuntui hengittävän, niin täydellisesti oli sielu lähtenyt ruumiista.

„Hän on sulkeutunut omaan alitajuntaansa liikkuen menneisyyden muistojen keskellä”, Taverner kuiskasi minulle, kun heikot nytkähdykset kulivat kautta vuoteella lepäävän ruumiin.

Sitten tapahtui muutos.

„Ah”, sanoi Taverner, „nyt hän on ulkona!”

Valkoinen käsi nousi hitaasti — tuo käsi, jonka olin nähnyt muuttuvan veltosta ja vastenmielisestä muodosta lujaksi ja voimakkaaksi, ja vuoteen vieraisestä seinästä kuului sarja koputuksia, jotka olisivat saattaneet veresalihalle tavallisen käden rystyset.

„Hän vaatii pääsyä looshiinsa”, kuiskasi Taverner. „Hän antaa tunnustuksen heti, kun koputukset on hyväksytyt.”

Jostakin katonrajasta toistui koputusten sarja, ja sitten Taverner laski kämmenensä tytön suulle. Vartioivien sormien lomitse tunkeutui tukahnutun ääni, josta en saanut selvää.

„Hän saa sen, mitä hän on mennyt etsimään”, sanoi Taverner. „Hän pyrkii korkeaan asteeseen.”

Mitä tapahtui tuon oudon looshin työssä, joka kokoontui ruumiin ulkopuolella, minun on mahdotonta tietää. Saatoin kuitenkin nähdä, että Taverner telepaattisine kykyineen pystyi seuraamaan rituaalia, sillä hän yhtyi vastauksiin ja tervehdyksiin.

Kun epätavallinen seremonia lähestyi loppuaan, me näimme Mona Caileyn nimellä tuntemamme sielun vetäytyvän pois veljiensä seurasta ja palaavan taso tasolta päivätajuiseen tilaansa. Hänen kasvoillaan oli tuo rauhan ilme, jota en koskaan ole nähnyt elävissä ihmisissä, vaan ainoastaan sellaisten kuolevien kasvoilla, jotka menivät suoraan Valoon.

„Hän on saanut voimaa koettelemustaan varten”, sanoi Taverner, „ja se on totisesti koettelemus, sillä Howsonin morsian tulee noutamaan hänet autollaan.”

„Onko viisasta antaa neiti Caileyn olla läsnä?” minä kysyin.

„Hänen täytyy kestää se”, sanoi Taverner. „On parempi epäonnistua kuin menettää suotuisa tilaisuus.”

Hän oli mies, joka ei milloinkaan säästänyt potilaitaan, jos kysymyksessä oli kohtalon täyttäminen. Hän piti kuolemaa vähempiarvoisena kuin monet ihmiset maasta muuttoja; itse asiassa hän näytti pitävän kuolemaa juuri siihen verrattavana.

„Kun kerran on saanut välähdyksen menneisyydestään, vaikkapa vain hämäränkin, silloin on varma tulevaisuudestaan, ja siksi myös lakkaa pelkäämistä elämää. Olettakaamme, että tänään epäonnistun jossakin kohteessa, minä korjaan kokeiluvälineeni syrjään, menen vuoteeseen, nukun, ja sitten seuraavana päivänä alan levähtyä uudelleen. Samoin on elämien laita, kun kerran on varma jälleensyntymisestä. Vain sellainen ihminen, joka ei henkilökohtaisena tosiasiana tunne sielun kuolemattomuutta, voi puhua hukatusta elämästä ja ainaiseksi ajoiksi saavuttamattomista tilaisuuksista.”

Mona Cailey, Taverner ja minä olimme ovelta toivottamassa Howsonille hyvää matkaa, kun hänen kihlattunsa kutsui häntä. Hän kiitti meitä molempia tuntien ilmeistä kiitollisuutta sen johdosta, mitä olimme hänelle tehneet, mutta Taverner viittasi kiitoksista kieltäytyen vierellään seisovaan tyttöön.

„Ette ole saanut minulta muuta kuin täysihoidon”, hän sanoi. „Tuossa on teidän parantajanne.”

Howson tarttui molemmin käsin Monan käteen. Tämä oli aivan passiivinen, mutta vailla aikaisempaa veltoa liikkumattomuuttaan. Hänessä oli äärimmäisen jännityksen hiljaisuus.

„Pikku Mona parka!” sanoi Howson. „Olet aika lailla parempi kuin ennen. Tulepa yhä parempaan kuntoon, niin jonakin päivänä sinusta tulee oikea tyttö, ja silloin sinulla on hauskaa” ja hän suuteli Monaa kevyesti kuin pikku lasta.

Mitä muistoja tuo suudelma herätti, sitä en tiedä, mutta näin, että Howsonin väri muuttui, ja hän katsoi tyttöön terävästi. Jos noissa tummissa silmissä olisi välähtänyt heikkokin vastaus, vanha rakkaus olisi palannut, mutta tuon velkaansa suorittavan naisen naamion kaltaisissa kasvoissa ei näkynyt pienintäkään värähdystä. Howsonia värisytti. Ehkäpä jokin kylmä kidutuskammion tuulihenki kosketti häntä. Hän meni autoon sen naisen viereen, jonka hän aikoi ottaa vaimokseen, ja tämä ajoi pois.

„Kuinkahan tuonkin avioliiton käy?” minä kysyin, kun auton ääni häipyi kuulumattomiin.

„Niinkuin niin monien muidenkin, joissa vain tunteet avioituvat. He ovat rakastuneita vuoden päivät, sitten tulee herääminen, ja selviytyttyään jollakin tavalla ristiriidastaan he pysyttelevät yhdessä yleisen mielipiteen painostuksesta ja elävät keskinäisessä suvaitsevaisuudessa, joka käy onnistuneesta avioliitosta. *Mutta kun Howson kuolee, hän muistaa tämän Mona Caileyn ja kutsuu häntä, ja kun hän kulkee yli kynnyksen, Mona vaatii hänet itselleen, sillä he ovat suorittaneet hyvityksen, ja tie on selvä.*”

Kirjoittajan luvalla suom. J. Ptn.

Parempi on tahrautua koettaessaan auttaa loassa olevia kuin olla auttamatta puhtaana pysyen.

Kirjallisuutta

A. E. Jokipii, *Teosofinen liike Suomessa*. — (Jatk.)

Teosofian käsitys magiasta on viimeinen opillinen kysymys, jota Jokipii yrittää teoksensa toisessa osassa selostaa, ja hän ottaa tällöin lähtökohdaksi H. P. Blavatskyn suorittamat „ilmioöt” sekä Pekka Ervastian teoksen „Ajatuksen ja käden parantava voima” ja erittäinkin „Mitä on magia?”-teoksen. Olisi ollut asiallista, jos tekijä näiden kirjojen ohella myös olisi tutustunut „Kalevalan avaimen” esitykseen suomalaisesta magiasta, vaikka tämäkään tuskin olisi kyennyt muuttamaan hänen kokonaisasennettaan, niin piintyneen ennakkoluuloinen hän nimenomaan tässä kysymyksessä näyttää olevan. Vain perinpohjainen parapsykologinen koulutus voisi kenties järkyttää tuota ennakkoluuloisuuden kalliota, mutta, kuten sanottua, tämäkin vain *kenties*, sillä huomauttaahan m.m. maailmankuulu luonnontutkija, n.s. kvantiteorian perustaja Planck alvan oikein, että uudet kumoukselliset käsitykset tieteeseen piirissä ovat yleensä voittaneet vain siten, että vanhojen teorioiden kannattajat ovat kuolleet „sukupuuttoon” ja nuorempi polvi on asettunut kannattamaan uusia käsityksiä. Kun näin todella usein on laita tieteessä, ymmärtää helposti tämän psykologisen lain voiman henkilöissä, joiden asenne periaatteestaan ei ole tieteellinen.

Emme tässä koskettele Jokipiin selostuksen yksityisiä puutteellisuuksia, — niitä kyllä on — toteamme vain, ettei hän sanallakaan mainitse Pekka Ervastian „maagillisista” ilmiöistä omaksuman kannan perustuvan, paitsi omakohtaiseen tietoon, nykyaikaisen parapsykologian tutkimustuloksiin, (Cellinin ja Lévin hän sensijaan kyllä ymmärtää mainita). Kuitenkin ovat kaikki Pekka Ervastian mainitsemat ilmiöt sitä laatua, että nykyaikainen parapsykologia, jolla on oppituleja useissa yliopistoissa, pitää niitä joko varmoina, todennäköisinä tai mahdollisina. Viipykäämme tämä tosiseikka edessämme hetkinen Jokipiin väitteissä. Hän kirjoittaa: „Teosofiset kirjat, jotka saattavat alkaa syvämielteisillä spekulatioilla, kuten esim. Besantin „Tajunta”, päättyvät usein siten, että magialle annetaan sama asema kuin sillä on primitiivisessä ajattelussa. Näyttää siltä kuin teosofiset kirjoittajat eivät itse koskaan olisi tehneet periaatteellista eroa tieteellisen ja esitieteellisen ajattelun välillä ja että jo heidän tieteellisiltä näyttäviin ajatuksiinsa sisältyisi esitieteellinen ajatuksenkulku, joka vähitellen kehkeytyy esille.” Tohtori Eino Krohn kertoo Jokipiin häntä haastatellessaan ja tätä samaa kysymystä kosketellessaan m.m. sanoneen: „Minä ainakin asetun professori Kailan ankanan tieteellistä logistiikkaa kannattamaan¹⁾ enkä siis voi hyväksyä noita näkökantoja.” Tällöin tri Krohn oli huomauttanut, ettei mikään logistiikka voi tehdä tyhjäksi kokemuseräisiä tosiseikkoja, ei voi pyyhkäistä esiintyviä ilmiöitä olemattomiksi, ja lisännyt, että logistiikan erikoistuntija meillä Suomessa, tri Uuno Saarnio, samalla on huomattuja teosofejamme. Tällöin oli Jokipii vaiennut ja muuttanut puheenaihetta. Siitä huolimatta hän nyt teoksessaan puhuu „primitiivisyydestä” ja „esitieteellisyydestä” nähtävästi lainkaan itse ymmärtämättä sanojensa merkitystä. Vielä kummallisemmaksi käy hänen ajatusjuoksunsa seuraavassa käänteessä. Hän siteeraa ensin Pekka Ervastilta kerrankin hyvin valitun kohdan „Korkein magia on Isän tahdon täyttäminen, muuta magiaa emme kaipaa Kristuksen jälkeen.

¹⁾Logistiikka juuri mielellään operoi käsitteillä „tieteellinen” ja „esitieteellinen”. (Omatunto-kysymyksessä Jokipii, kuten muistamme, kuitenkin piti Kailan kantaa vääränä ja „mataloittavana.”)

Silti mikään magia ei ole taikauskoa, silti on olemassa kaikenlaisia ilmiöitä, ja ihmiset harjoittavat magiaa, kun eivät parempaa tiedä. Mutta ne, jotka tahtovat seurata Jeesusta Kristusta, eivät tarvitse mitään magiaa." Sitten seuraa Jokipiin johtopäätös: „Näemme siis, että teosofien etevin edustaja maassamme uskoo täydellisesti magiaan ja on sitä mieltä, että se voidaan uudistaa vielä tänä päivänä. Tällainen tosiseikka on oireellinen koko teosofiselle ajattelutavalle ja paljastaa räikeästi sen lankeamisen primitiivisyyteen, niin että ajatteleva ihminen (!) ei oikeastaan muuta todistusta teosofian ajattelun sairaudesta kaipaisikaan" (s. 160). Mitä sanomme tekijän päätelmistä? Teosofian etevin edustaja maassamme toteaa, että on olemassa „kaikenlaisia ilmiöitä”, mutta kehoittaa luopumaan niiden aikaansaamisesta. Näiden ilmiöiden olemassaolon toteavat myöskin parapsykologit, useat nykyajan huomattavimmista tiedemiehistä. Jos teosofian ajattelu tästä syystä on „primitiivistä” ja „sairasta”, silloin on myös parapsykologia tarkkoine ja kriittisine tutkimusmenetelmineen ja ihmeellisine tuloksineen primitiivistä ja sairasta. Mutta silloin oli myöskin fyysikko du Moncel ajattelultaan sairas, kun hän v. 1878 Ranskan tiedeakatemiassa esitti Edisonin fonografia, ja akateemikko Bouillaud terveesti ja terävästi ajatteleva tarttuessaan edellistä kurkkuun ja huudahtaessaan: „Sinä roistomainen vatsastapuhuja”, ja myöhemmin todistellessaan, ettei ihmisiä voida jäljentää. Niin, mitenkähän lienee! En tahtoisi tässä turhaan luetella tosiseikkoja, viittaan vain teoksessa „Jälleen löydetty sielu” (Sven Krohn—Åke Tollet) esitettyyn kirjallisuuteen ja siteeraan lopuksi Egon Friedelliä, jota Jokipiikin on käyttänyt lähteenään: „Tarkoitan tietysti meta- eli parapsykologiaa, jota enää epäilevät vain tietämättömät oppineet ja pakkomielleiset vapaa-ajattelijat, jotka tosin muodostavat sivistyneen ihmiskunnan toisen puoliskon.” Kirkkoherra Jokipii ei tosin kuulu kumpaankaan Friedellin mainitsemaan ihmistyyppiin, vaan esiintyy käsiteltävässä kirjassa kaikkea tuopuoleista kaihtavan, miellkuvitusköyhän materialistin ja dogmaattisen yliluonnolliseen ilmoitukseen uskojan psykologisesti mielenkiintoisena, minulle henkilökohtaisesti ei suinkaan epäsympaattisena sekailmiönä, mutta sen asian suhteen, jota hän käsittelee, hän ilmeisesti on tietämätön ja myöskin — koko lailla fanaattinen.

Mutta minkätähden oikeastaan fanaattinen? voidaan kysyä. Sillä onhan Jokipiin esitystapa erehdyksistä, virheellisyyksistä, puutteellisuuksista, perusteettomista väitteistä ja epäonnistuneista ivailun tai leikkisyyden ilmauksistaan huolimatta silloinkin, kun jokin väärä väite esitetään, epäilemättä kokonaan vailla kiikkoa. Siitä yksinkertaisesta syystä täytyy olettaa hänen olevan fanaattinen, koska ei olisi muuten aivan helppo ymmärtää ja antaa anteeksi sitä menettelyä, jota hän käyttää luvussa „Lisäkuvia teosofisista elämyksistä.” Hyväksyä sitä ei sensijaan voi lainkaan. Kysymyksessä oleva luku perustuu nimittäin teosofien antamiin haastattelutietoihin, mutta näitä haastatteluja pyytäänsään *Jokipii ei tahtonut mainita mihin hän aikoi niitä käyttää, hän ei ole esittänyt niitä haastattelujen tarkistettaviksi, hän esittää niistä mieltävaltaisesti valittuja katkelmia ja suorastaan väristelee, toivottavasti tietämättään.* Niinpä hän väittää haastatellun rouva H. P:n sanoneen hänelle: „Te voitte kymmenessä minuutissa panna minut pussiin *käsitteellisesti* keskusteltaessa näistä.” (s. 170). Rouva H. P. kuitenkin huomauttaa, että sana „käsitteellinen” ei kuulu hänen luonteenomaiseen sanastoonsa, sana, joka tässä kokonaan muuttaa hänen ajatuksensa sisällön. Hän oli ainoastaan lauseellaan ilmaissut, ettei teologinen terminologia ollut hänelle tuttu, ja että siis sitä käyttämällä hänet voidaan „puhua pussiin”, eikä suinkaan, ettei hän kykene ajatte-

lemaan johdonmukaisesti. Sen perusteella, mitä me hänen ajattelustaan tunnemme, luulemme kuitenkin, että hän olisi voinnut Jokipiin „käsitteellisessä” keskustelussa teologian oppisanoista huolimatta.

Jokipii esittää seuraavan virheellisen väitteen (s. 161): „Maassamme elää henkilö, joka teosofisten elämyksiensä puolesta on Ervastinkin edellä, ja jota Ervast ja toiset ruusuristiläiset pitävät suuressa kunniaassa”. Me vastaamme: Ruusu-Ristissä ei tiedetä kenestäkään nykyään Suomessa elävästä henkilöstä, joka olisi „Ervastinkin edellä”, kuten Jokipii väittää. Sitä 78 vuotiasta vanhusta, jota Jokipii tarkoittaa, ja josta hän teoksessaan piirtää taitavan pilakuvan, kunnioittavat muutamat ruusuristiläiset ja teosofit, jotka hänet tuntevat, eivät tosin hänen teoriojensa, vaan hänen sydämenhyvytensä tähden. Hän ei kuitenkaan ole kumpaisenkaan seuran jäsen, ainoastaan yksityishenkilö, jonka sekoittaminen Jokipiin kirjaan on aiheeton. Jokipii puhuu hänen yhteydessään skitsofreniasta, jakomielitaidusta, täten paljastaen täydellisen tietämättömyytensä siitä, mitä skitsofrenialla lääketieteessä tarkoitetaan.

Myöskään A. R:n haastattelu siinä muodossa jossa se esitetään — A. R:hän on kuollut eikä voi itse puhua puolestaan — ei ole millään tavoin yleisesti edustava. Enemmän moitetta ansaitseva on kuitenkin Jokipiin menettely, kun hän käyttää hyväkseen A. R:n ja hänen sisarensa yksityistä kirjeenvaihtoa. *Tähän hänellä ei nimittäin ole ollut lupa*, vaikka hän näin totuudesta poiketen väittää. (s. 169).

Mutta mihin Jokipii sitten varsinaisesti tarvitsee näitä haastatteluja ja teosofien elämyksiä? Tämän saamme tietää hänen teoksensa III osasta. Lyhyesti sanoen saadaksean psykologisia todisteita sen puolesta, että teosofinen tieto on pelkkää harhaa, t.s. autosuggestiota. Emme kuitenkaan vielä tässä käsittele Jokipiin teosofian ja Ruusu-Ristin tieto-oppia koskevaa arviointia, vaan jätämme tämän erilliseen kirjoitukseen. Toteamme vain, että tekijä on menetellyt siinä suhteessa täysin epätieteellisesti, että hän on tehnyt tehtävänsä itselleen mahdollisimman helpoksi. Psykologiset esimerkit, joiden on määrä puhua hänen käsityksensä puolesta, valikoidaan tarkoin, ja kaikki seikat, jotka puhuvat sitä vastaan tai suorastaan kumoavat sen, vältetään huolellisesti. Jos jokin tällainen tosiseikka kuitenkin (kuten sivulla 184) tulee mainituksi, pelastetaan näennäisesti tilanne oratoorisella käänteellä, joka saa tarkkaamattoman lukijan ajatuksen käännetyksi toisaalle. Mielenkiintoista on, että Jokipii luvussa „Teosofian asema henkisessä elämässä” on sikäli myönteisempi teosofiaan nähden kuin eräät muut sen arvostelijoista, esim. Geljerstam (!) ja Pietilä, että hän tunnustaa sen asettuneen samalle uskonnonhistorialliselle ja filosofiselle linjalle kuin aikaisemmat teosofiset liikkeet, keskiajan suuret mystikot ja saksalainen idealistinen filosofia. Tosin tämä rinnastus Jokipiitäkin hieman arveluttaa, sillä „teosofiassahan on saanut sijansa mitä rappeutuneimmat mystiikan ilmiöt, kuten magia, kun taas saksalainen idealismi edustaa tämän tapaisista asioista täysin puhdistettua, korkeata ja raitista ajattelua.” Jokipii erehdytty. Saksalainen idealismi ei ollut „tämäntapaisista asioista puhdistettua.” Päinvastoin Schellingin läheiset oppilaat, esim. professori Jung-Stilling ja lääkärirunoilija Justinus Kerner („Die Seherin von Prevorst”), muita mainitsematta, harjoittivat maagilisten ilmiöiden kokemuseräistä tutkimusta, ollen tässä suhteessa spiritistien, mutta myöskin tieteellisen okkultismin ja parapsykologian edeltäjäkävijöitä. Tällaisten ilmiöiden tutkimista harrastivat myöhemmin myöskin Schopenhauer, E. von Hartmann ja Fechner.

Teosofiaan kohdistamassaan uskonnollisessa arvioinnissa Jokipii pääasiassa toistaa jo aikaisemmin II osassa esittämiään väitteitä ja samalla

niitä erehdyksiä, joista tässä tarkastelussa jo on ollut puhe. Teosofia on „satumaista eklektisismia” (s. 206); „filosofia on korkeampi kuin uskonto teosofian mielestä”, (s. 208); „teosofiassa tyydytään vain yhteyteen adeptien kanssa” (s. 212); „jos teosofian jumala on aate, niin sen Kristus on myytti” (s. 213); „teosofian pinnallinen synty-käsitys, josta on ollut puhetta, on yhteydessä sen Jumala-, Kristus- ja ihmiskuvan kanssa” (s. 216). Tällaiset väitteet ovat yhtä luonnollisia, kun ajattelemme sitä virheellistä ja omituista kuvaa, jonka Jokipii edellä on luonut teosofian opeista, kuin ne ovat epäonnistuneita ja käsittämättömiä, kun syvennymme teosofian todellisiin oppeihin ja siihen tosiuskonnolliseen, kaikin puolin aktiiviseen elämään kaikkiallisen Kristustajunnan yhteydessä, joka avautuu sille, jolle teosofia on tullut käytännöksi. Näin arvioitua teosofiaa vastaan asettaa Jokipii lopulta omat käsityksensä kirkon tämänhetkisestä kannasta, jota hän sanoo „kristinuskoksi.” Monet hänen esittämistään ajatuksista ovat sitä laatua, että ne juuri sisältyvät oikein ymmärrettyyn teosofiaan. Niin on esim. pääasiassa seuraavan kohdan laita: „Tämä kristillinen elämännäkemyks vastoin teosofiaa ei näe historiaa minään kaavamaisena kiertokulkuna eikä myöskään tasaisesti edistyvästä kehityksenä, vaan hyvien ja pahojen tahtovaltojen välisenä taisteluna, jännitystä täynnä olevana draamana, jossa tosin kristillinen toivo lopputuloksena näkee Jumalan valtakunnan voiton. Näin historiassa on tilaa persoonallisille tahdoille ja historian kentällä tapahtuu todellisia tapahtumia, joihin persoonalliset tahdot vaikuttavat, eikä historia ole kuten teosofiassa vain ennakolta määrätty abstraktinen aate, joka maailman kehityksen kulussa toteutuu.” Olemme aikaisemmassa tarkastelussamme (marraskuun numerossa) huomauttanut, että teosofia opettaessaan, että monaadi on absoluutin helmasta yksin syntynyt ja jumalallinen, samalla osoittaa sen olevan vapaa erehtymään ja erehdyksistään vastuunalaisen. Historiassa esiintyvä julmuus ja kärsimys ei siis teosofian mukaan sisälly „luomissuunnitelmaan”, siitä ovat yksilöt vastuussa, mutta kylläkin Jumalan valtakunnan lopullinen voitto. H. P. Blavatsky sanoo nimenomaan „Salaisessa Opissaan”, että yksilölle aina avautuu kaksi tietä. Vain hänestä riippuu metafysisesti katsoen minkä tien hän valitsee. Mutta kirkon opin kannalta, jonka mukaan Jumala on luonut maailman ja sen olennot „tyhjästä”, jonka mukaan ne eivät pohjimmaltaan ole yhtä „vanhoja” kuin Hän, ei ole ainoastaan käsittämätöntä, että „pahaa ei voida selittää Jumalasta johtuneeksi”, kuten Jokipii toteaa, vaan siihen sisältyy selvä järjen ristiriita. Kuitenkin Jokipiin yllä siteeraamistamme lauseista näyttää ilmenevän, että kirkonoppi, ainakin hänen käsityksensä mukaan uskoo, että jonkun ihmisen sisin olemus saattaa olla paha. Tässä suhteessa teosofia kuitenkin asettuu sille kannalle, jonka runoilija Eino Leino niin kauniisti on ilmaissut sanoilla: „Paha ei ole kenkään ihminen, vaan toinen on heikompi toista”. Silti se saattaa hyvin allekirjoittaa Jokipiin siteeraamat Lutherin sanat: „Rohkeudessa minä en erota toisistaan lihaa, sielua ja henkeä. Sillä lihalla ei voi olla himoa muutoin kuin hengen välityksellä, jonka välityksellä sillä on elämänsä, vaan lihalla ja hengellä minä ymmärrän koko ihmistä. Ei saa kuvitella, että nämä molemmat ihmiset ovat sisäisesti eri ihmisiä . . . Se on koko ihminen, joka rakastaa siveyttä, se on sama koko ihminen, jota himon halut ajavat. Tässä on kaksi kokonaisuista ihmistä ja kuitenkin yksi ainoa kokonainen ihminen.” Juuri monaadi-käsityksen valossa, kuten se esim. H. P. Blavatskyn teosofiassa ilmenee, saa Lutherin *psykologisten* elämysten pohjalla tekemä ratkaisu syvemmän kantavuuden kuin hän ehkä itsekään täysin ymmärsi. Tosin meidän tällöin „väkivaltaa tehden” on työnnettävä Jokipiin tästä lausunnosta antama materiaalisten tulkinta syrjään.

Mutta paitsi teosofian kannalta hyväksyttäviä „kristinuskon” oppeja esittää Jokipii toisia, jotka todella ovat teosofialle jyrkästi vastakkaisia. Eräitä näistä käsitteimme jo osaksi aikaisemmin, tässä puutimme vielä vain yhteen hänen esittämänsä käsitykseen. Jokipii väittää, että Kristus teosofian mukaan on myytti, nähtävästi, koska teosofia opettaa, että mytologiat ovat kuvanneet kosmillisen Kristuksen työtä ihmiskunnassa, mystillisen Kristuksen syntymistä ja ristiinnaulitsemista ihmisyhdessä. Kuten vähän ajatellen huomaamme, on tämä kuitenkin jälleen täysin nurinpäin käännettyä logiikkaa, sillä teosofian mukaanhan Kristus nimenomaan on elävä, läsnäoleva todellisuus meissä eikä siis voi olla myytti. Mutta puhuttuaan näin teosofian Kristus-opista Jokipii koettaa luonnehtia kirkon oppia Kristuksesta. Hän esittää kirkon sovituspöytä pääasiallisesti vanhalla tutulla tavalla. Eräs seikka kuitenkin kiinnittää huomiotamme. Sivulla 209 Jokipii kirjoittaa: „Tavallisimmin kristinuskon käsityksen mukaan Jumala puhuu ihmiselle sanan välityksellä ja se paikka, missä Jumala kohtaa ihmisen, on historia, meille tunnettu elämänkenttä, paikka, johon Jumala on asettanut ihmisenä asumaan ja toimimaan. Tähän historiaan Jumala tulee ja puhuu ihmiselle. Täydellisimmin ja lopullisesti korkeimmassa muodossa se tapahtui silloin, kun 'sana tuli lihaksi', Kristuksessa.” Olemme jokseenkin varmat siitä, että Jokipii ei itse ole suurestikaan tajunnut, mitä hän tässä on kirjoittanut, ja tyydymme niinmuodoin tässä toteamaan, että historia ei ole mikään „paikka”, sekä että Jumala ei voi kohdata meitä historiassa muussa merkityksessä kuin että esim. Jeesuksen historian kertominen voi olla edellytyksenä Jumalan tulon *kokemusperäisesti* meidän tajuntaamme. Ja tämä on totta myöskin teosofian kannalta.

Olemme nyt päättäneet, teosofian tieto-oppia lukuunottamatta, johon kuten sanottua vielä palaamme, tämän Jokipiin teoksen tarkastelun. Kirjaan tarkemmin perehtyessämme olemme havainneet sen paljon heikomaksi kuin alkuaan luulimme. Arvostelumme on muodostunut koko lailla ankaraksi, vaikka ankarampia sanojakin epäilemättä paikotellen olisi ollut oikeutettua käyttää. Virheellisyyksiä olemme lukuisasti maininneet silti sanottavasti puuttumatta vähemmän tärkeitä. Jos nämä olisi mainittu, olisi esityksemme epäilemättä vielä suuresti paisunut. (Esim. kirjailija Hannula kirjoittaa, että hänet on virheellisesti mainittu Teosofisen Seuran palkatuksi puhujaksi. Hän peruuttaa tämän jyrkästi ja huomauttaa, että hän aina on toiminut riippumattomana ja omalla vastuullaan eikä minkään seuran edustajana). Jos meidän täytyisi ajatella, että Suomen evankeelis-luterilainen kirkko kokonaisuudessaan todella edustaa sellaista uskonnollisuutta ja sellaista väärää käsitystä teosofiasta ja Ruusu-Risti-teosofiasta kuin tämä kirja, olisi tämä omiansa herättämään meissä jokseenkin pessimistisiä mielialoja. Kuitenkin olemme saaneet kuulla, ettei tätä Jokipiin teosta ole hyväksytty synodaaliväitöskirjaksi, ja eräs kaikista päättäne kirkolliselta taholta lähtenyt arvostelu („Ajan Suunnassa”) antaa siitä kutakuinkin samanlaisen kokonaistuosion kuin meidän ikävä kyllä on ollut pakko antaa: „Ei tieteellinen eikä puolueeton.” Tämä panee meidät uskomaan, että kirkon piirissä myös yhä on sitä todellista uskonnollista ja henkistä elämää, joka johtaa Kristuksen seuraamiseen, ja että pyrkimyksillämme on yhteinen päämäärä: se todellinen kristinuskko, joka koetaan sydämessämme, ja jonka hedelmät ovat rakkauden hedelmiä. Todellisen kristinuskon työkentillä ehkäpä myöskin joskus kohtaamme sen henkilön, jota tässä ei suinkaan ihmisenä, vaan epäonnistuneen kirjan tekijänä olemme ankarasti arvostelleet.

Sven Krohn.

Mitä muualla tiedetään

Sveitsin vapaamuurarius. Zürichistä ilmoitetaan 28. 11.: 504.000 äänellä 229.000 vastaan hylättiin Sveitsissä tänään ehdotus vapaamuuraruiden kieltämisestä Sveitsissä. Ainoastaan yhdessä kantonissa, nimittäin Freibourgin *katolisessa* kantonissa, sai ehdotus äänten enemmistön. Äänestykseen otti osaa n. 65 pros. äänioikeutetuista. (H.S.)

Pappi ei saa olla poliitikko Ruotsin arkkipiispan mielestä. „Uskon, ettei ole onnellista, jos papit yleensä puuttuvat liian paljon politiikkaan”, sanoi Ruotsin arkkipiispa Eidem saapuessaan t.k. 2 p:nä maahamme. „Mutta luonnollisesti on pappienkin joukossa eräitä, joilla on erikoista lahjakkuutta myöskin politiikassa.”

J. Ptn.

Tien varrelta

Helsingin Ruusu-Ristissä luki Johtaja sununtaina 28. 11. P. E:n esitelmän „Tietäjät itäiseltä maalta”, t.k. 5 p:nä samoin P. E:n esitelmän „Buddha, Boodhisattva ja Kristus”.

P. E:n syntymäpäiväjuhlaa vietetään Helsingin Ruusu-Ristissä tavallisuuden mukaan tapaninpäivänä klo 19. Jäseniä kehoitetaan ennakkolta ilmoittamaan osanotostaan Ruusu-Ristin kansliaan. Osanottomaksu 8 mk.

P. E:n tärkeä esitelmä „Buddha, Boodhisattva ja Kristus” julkaistaan kokonaisuudessaan „Ruusu-Ristin” tammikuun numerossa 1938.

„Ruusu-Ristin” lahjakortteja, jollainen jaettiin marraskuun numeron keralla, on saatavissa *Ruusu-Ristin Kirjallisuusseurasta*. Viittaamme tässä numerossa julkaistuun taloudenhoitajamme Waldemar Kaaden kirjoitukseen.

Tampereelta. Maist. Sven Krohn vieraili täällä 20 ja 21 p:nä marrask., jolloin oli 20 p:n illaksi järjestetty ohjelmallinen kysymysilta omassa R-R-salissa. Ohjelmassa oli pianonsoittoa, yksinlaulua, melodraamaa ja runsaasti erilaisia kysymyksiä, joihin vastatessa vierailija sai valaista monilta eri puolilta henkisen elämän asioita sekä kuoleman kysymystä. Sununtaina klo 13 oli esitelmä aiheesta „Ruusu-Ristin henkinen tie”. Molemmissa tilaisuuksissa oli pieni salimme melkein pakaten täynnä, varsinkin esitelmässä ja iloksemme useita aivan ensikerta'aisia. — Esitelmätilaisuuden jälkeen oli jäsentenkeskeinen keskustelu- ja kahvihetki, joka ei rajoittunut ainoastaan turhanpäiväiseksi rupatteluksi, vaan molemminpuolisten tervehdysten ja vakavan keskustelun ansiosta henkinen tunnelma nousi siihen korkeaan asteeseen, jossa sevästi voi tuntea Mestarin siunaavan läheisyyden. Tilaisuus päättyi melodraamaan ja yhteisesti laulettuun „Maa on niin kaunis . . .” — Kiitollisina muistamme tätä vierailua!

Ryhmämme on muuten ollut säännöllisessä toiminnassa. Joka sunnuntai klo 13 luetaan P. E:n esitelmää. Kerran kuussa on J. R. Hannula puhunut. Ryhmällä on oma pieni temppeleinsä Santalahdentie 7:ssä ja siitä on tullut meille keskeinen paikka, jonne silloin tällöin järjestetään joko jäsentenvälisiä tai yleisiä pikku juhlia. — Lämmin tervehdyksemme R-R:n lukijoille!

S. S.

Tämän vuosikerran sisällysluettelo seuraa ensi vuoden tammikuun numeroa.

Gösta Stenmanin kirjan nimeen oli viime numerossa tullut pieni painovirhe. Nimi on „*Mästare och imitatörer*” (Mestareita ja jäljittelijöitä). Suosittelemme tätä eloisasti ja asiantuntemuksella kirjoitettua teosta kaikille, jotka kuvaamataiteita, etenkin maalaustaidetta rakastavat. Kustantaja on Schildt. Hinta nid. 85 mk.

Ruus-Ristin itsenäisyysjuhla. Sunnuntaina joulukuun 5 p:nä vietti Ruusu-Risti arvokkaan juhlan itsenäisyytemme 20-vuotispäivän johdosta. Ohjelman päänumerona oli Perustaja-Johtajan Pekka Ervastian kiintoisa esitelmä „Suomen itsenäisyys ja kohtalon käsi” jonka luki suurella taidolla ja lämmöllä rva Hilda Pihlajamäki. Muusta ohjelmasta mainittakoon Väinö Lahden pianonsoitto, Hilda Pihlajamäen lausunta, Martti Seilon yksinlaulu sekä kuoron lauluesitykset. Juhla päättyi yhteisesti laulettuun Maamme-lauluun.

Joululahjoja varattomille! Tänäkin jouluna välittävät Helsingin Ruusu-Ristin Nuoret varattomille ja puutteenalaisille aiottuja lahjoja ja avustuksia. Lahjat pyydetään jättämään *Ruus-Ristin kansliaan* (Meritulinkatu 33, ovi 2) tai ilmoittamaan puhelimitse n:o:lla 23 609, jolloin ne käydään noutamassa.

Khra Jokipiin kirjaa „Teosofinen liike Suomessa”, jota perusteellisin tutkielmin on aikakauskirjassamme ruodittu, arvosteli nimim. S. T. H. „*Ajan Suunnassa*” n:o:ssa 251 (30. 10). Arvostelija pitää teosofian arvioivaa tutkimista välttämättömänä, mutta on sitä mieltä, ettei tehtävä ole khra Jokipiille onnistunut. Kirjoittaja esittää m.m. seuraavaa:

„On valitettavaa, että vaikka esityksen laatijalla on näin avara käsitys ja vaikka hänen huomaa tältä kannalta yrittäneen käydä tehtävään käskisi, hän suurelta osalta on epäonnistunut tehtävässään. Esityksen alkuosa, historiallinen tutkielma teosofian esiintymisestä Suomessa, on nimittäin erinomainen ja todistaa tiedemieheä vaadittavaa tunnollisuutta ja arvostelukykyä, vaikkakin jo tässäkin osassa siellä täällä esiintyy se perusvirhe, joka suurelta osalta vie oikeutuksen koko esitykseltä. Esityksen muu osa, teosofisen opin erittely ja arviointi, on nimittäin tapahtunut suurelta osalta vääristä perusteista lähtien ja kristitylle sopimattomassa hengessä, eräistä päinvastaisista sovinnollisista vakuutteluista huoimatta. Esitys ei ole tieteellistä, koska se ei ole objektiivista, vaan poleemista, paikka paikoin kirkonmiehen kynästä lähteneeksi hämmästyttävää, suorastaan „anteeksi-antamatonta”. (Tässä arvostelija alaviittauksena huomauttaa: „Tekijä olisi varmasti ensimmäisenä tuomitsemassa menetelmänsä, jos sitä käytettäisiin esim. kristinuskoa vastaan”). Tekijän vastuuta ei vähennä yhtään se käytäntö, johon meillä tämäntapaisissa esityksissä erityisesti viime aikoina on eksytty ja johon tekijä vastoin parempaa tietoaan on hairahtunut. Psykologisessa arvioinnissaan tekijä on tuonut esille eräitä ajatuslähtökohtia, joita todella voidaan kehittää ja joista käsin epäilemättä saadaan vakuuttavaa selvyyttä kyseisiin tajunnan rajailmiöihin. Mitä sitten uskonnolliseen arviointiin tulee, ei se vastaa tarkoitustaan eikä vakuuta luterilaisen kristillisyydenkäsityksen kannalle pitäytyvääkään, saati sitten teosofia. Tekijä riippuu aivan liiaksi auktoriteettien varassa, lainalle yhden ja toisen teo^ogin ajatuksia — jotka puolestaan eivät aina ole kiinteässä yhteydessä itse asiaan — muttei tapaa niiden sisäistä yhteyttä. Jopa palkotellen saa sen käsityksen, ettei tekijä ole ymmärtänyt aina itsekkään, mistä puhuu ja mistä pitäisi puhua. Syynä on arvioinnin osittain väärä lähtökohta, menetelmä ja henki, ja kokonaisuudessaan katsoen se, että tekijä on unohtanut tyystin, minkä vuoksi hän tehtävään ryhtyi. Tämä on sitä-

kin valitettavampaa, kun tekijällä kaikesta huolimatta näyttää olevan tavallista suurempia mahdollisuuksia ymmärtää niitä vaikeatajuisia asioita, joista teosofiasta puheenollen on kysymys." —

Arvostelija ei itse esittäydy tesofian tuntijaksi. Esityksestä päättäen hän on kirkonmies, mutta ilmeisestikin siksi itsenäinen ja avarakatseinen totuudenetsijä, että hän tesofian vastustajanakin esiintyessään herättäisi arvонantoa teosofeissa.

Jyväskylästä kirjoitetaan meille 7. 12.:

Teistä ehkä tuntuu siellä Helsingissä ja muuallakin, että olemme nukkuneet täällä Jyväskylässä koko syksyn, kun ei meistä ole mitään kuulunut. Niin ei kuitenkaan ole ollut. Olemme yrittäneet kulkea toiminnan merkeissä kuten tähänkin asti. Marraskuun 13 p:nä vietimme temppelemme kymmenvuotisjuhlaa, jota jatkoimme looshikokouksessa seuraavana päivänä.

Lauantaina t.k. 11 p:nä meillä oli pikkujoulujuhla, jonka ohjelmasta huolehti nuorisio.

Olemme taas tänä syksynä alkaneet jälleen pitää sunnuntailuentoja. Kokoonnumme joka sunnuntai klo 12 kukin ja kynttilöin koristettuun temppeleihin muistellen kiitollisuudella P. E:tä, hengessämme meitä yhä vieläkin lähellä olevaa suurta Opettajaa. Luentotilaisuuksissa olemme saaneet iloita jäsenemme Katri Lahden yhä herkistyvästä soitosta.

Sydämellinen terveyksemme kaikille!

L. K.

Rakentajan mentyä. Vainioiden vaaletessa ja hedelmän kypsyntäa aikana kutsuttiin Sinut työstä virvoitukselle. Aamun ensimmäisillä hetkillä erkani tuonen pursi Maasta ja lipui hiljaa Tuonen rantaan — meidän jäädessä tänne vuoroamme odottelemaan — vei yhden Jyväskylän Ruusu-Risti-ryhmän toimeliaan jäsenen, vei Jyväskylän temppelein rakentajista taitavan, vankan ja uskollisen nurkkamiehen. Yhä hiljaisemmaksi ja harvemmaksi käy rakentajain piiri.

Mutta Sinä, *Vihtori Hytönen*, Sinä jätit meille loistelijan muiston itsestäsi suurpiirteisen, auttavaisen ja hyvän ihmisen muiston, muiston jonka kauneus hakee vertojaan, kuvan miehestä johon aina voi luottaa — —

Istuin eräänä varsin valottomana marraskuun päivänä 11 vuotta sitten pienessä työhuoneessani Suomen „Ateenassa", kun ovelteni koputettiin hiljaa.

— Sisään, huusin.

Ovi aukenee, ja kuka tulee sieltä eteisestä, tulee hymyillen kuten aina? Hän joka viime elokuussa siirtyi täältä pois, kauppias J. V. Hytönen.

Tuli ja sanoi että hänellä on jotakin nyt mielessänsä.

— No istu sitten ja kerro, sanoin.

Hän istui uuninsoppeella, vastapäätä minua ja alkoi kertoa ajatustansa, josta minulla ei ollut aavistusta, ja jota pitemmälle hän siinä pääsi, sitä hämmästyneempänä ja jännittyneempänä minä häntä kuuntelin. Mutta ennenkuin selostan sitä, ennen sitä pieni silmänheitto vuosikymmenien taa.

Jyväskylästä lähtee nuori köyhä poika maailmalle. Hän lähtee kävelen Vaasan tullista, pieni nyytti kädessään — ainoa omaisuus mitä hänellä on, ja kun hän nousee Kypärämäen rinteelle huoahtaa hän siinä hetken ja luo katseensa pientä kaupunkia kohden ja ajattelee: „Sinä jätit, kotikylä. Milloin palanen —, jos palaan — luoksesi? Ja mil-

laisena?" Katsoo ja ajattelee. Sitten ottaa poikanen jälleen nyyttinsä ja lähtee astelemaan kauas maailmalle onneansa etsimään — —

Ja kauas se matka hänet vei, moneen vieraaseen maahan, suuriin kaupunkiin ja outoihin kyliin merten tuolla puolen. Vei vaikeuksiin ja ankaraan, säälimättömään työhön, vei pitkiä vuosiksi, jona aikana poikasta varttui nuorukainen ja mies, joka kesti maailman monet kolhaukset ja nousi, yhä nousi yhtä rinnan aineen ja hengen herraksi. Päivät hän pisteli tiukasti töitä ja illalla opiskeli vieraita kieliä, lueskeli kirjallisuutta ja samalla kiinnitti huomiotansa suuren maailman moninaisiin henkisiin ilmiöihin, Etenkin toiset uskonnot kiinnittivät hänen mieltänsä. Katolilaisen työtoverin ankara ja vilpiton jumalanpalvelus herätti hänessä syvää kunnioitusta. Mielenkiinnolla hän seurasi Ameriikassa spiritististä liikettä ja poltteli rauhanlippua intiaanien kanssa. Kun minareetistä kuului huuto: „Allah on suurin!" kertasi hän musleemien kanssa tätä mieljoinain sielujen korkeamman elämän ylistystä, tahi kun intialainen istui liikkumatonna matollansa, mietiskellen olemisen tarkoitusta, koetti hänkin ajatuksissansa tunkeutua tälle salaperäiselle tielle, joka sekin vie perille. Ameriikassa oli opiskelijalla käytettävänä loppumattomat tiedonaarteet. Näitä hän käytti hyväkseen menestyksellä, olko sitten kysymyksessä uudet vaiko vanhat asiat, Hellään mysteerit, tähtitiede, filosofia, itämaisten kansain elämä tahi maailman kirjallisuus. Niinpä hän kykenikin sitten keskustelemaan monista elämäkysymyksistä, sillä hän oli liikkunut silmät auki kaikkialla. Hänestä oli näinä vuosina omain kättensä ponnistuksilla tullut vakavarainen ja kunnioitettava liikemies siellä kaukana ja samalla syvämielteenen etsijä. Tämä elämä ja etenkin kuoleman kysymys oli hänellä aina mielessä ja siinä hän etsi oikeata ratkaisua. Hän etsi sitä mikä on totta, ja hänestä tämä elämä oli aina pyhää ja kaunista.

*

Aika kului ja vuodet vierivät. Mutta siellä hän yhä istui suurten merten takana, vieraiden kansojen keskeillä. Mutta eipä hän sentään unohtanut siellä tätä kaukaista syntymämaataan. Hänessä eli aina valtava koti-ikävä. Pieni Jyväskylä muistui usein, hyvin usein hänen mieleensä. „Mitenkähän ne siellä voivat?" ajatteli hän. Ja silloin hän aina tuumiskeli tänne paluutaan. — Jospa hän jo lähtisikin jälleen kotiin, ajatteli hän. Sillä hän piti kuitenkin aina lätä seutua kotinaan. Ja kerran hän sitten pakkasikin kapsäkkinsä, kuten sanotaan ja lähti jälleen tänne pohjoiseen.

Ja nyt hän istui tuossa vastapäätä minua, tämä paljon matkustellut ja paljon kokenut ihminen ja kertoi minulle suunnitelmistaan.

— Kuulehan, hän sanoo, se meidän temppelekysymyksemme se kangastaa yhä minun mielessäni, se ei jätä nyt minua ollenkaan rauhaan. Meidän olisi saatava se kysymys käytännölliseen ja onnelliseen ratkaisuunsa.

— Niinhän se olisi, myönsin.

— Niin olisi ja minusta tuntuu, että me saammekin sen, jatkaa hän. Katsoppas: meillä on tuolla kaupungin rannassa pari makasiinia. Niissä on paljon hyvää honkaista hirttä ja niistä voisi hakata avaran temppelein R-R:lle. Vaimoni ja minä tahtoisimme tarjota nyt ne siihen tarkoitukseen. Mitäs sanot tästä?

— Elähän, pääsi minulta iloinen huudahdus.

— Niin tahtoisimme ja meillä on siellä pari tonttiakin, jotka myöskin

antaisimme samaan tarkoitukseen. Ne olisivat vaan vaihdettava kaupungin kanssa sopivampiin.

Kun olin asiasta nyt kuullut näin paljon, en tahtonut enää pysyä paikoillani, sillä tässä pilkisti nyt aavistamaton toivonsäde. „Jokohan, jokohan nyt saamme oikein oman temppelein?” ajattelin iloisena. Olimme näet jo useana vuotena sellaista haaveilleet ja unelmoineet. Mutta mahdollisuutta ei näkynyt sellaiseen olevan. Mil’äs kynnetön puuhun nousee.

Mutta tässä istuu nyt edessäni mies, joka aukoo ve:hoja tulevaisuuden edestä, joka näyttää olevan tosissaan. Jokohan, jokohan — —

— Niin, sitä varten tänne tulin, sanoo hän edelleen ja jos rakennuspuuhaan käydään, niin me annamme 25.000 markkaa rakennuskustannuksiin — —

Olin äänetön hämmästyksestä, kauan aikaa äänetön. Katselin vaan ystäväni aurinkoista muotoa. Sillä tarjottu lahja oli niin odottamaton ja niin suuri.

Tietysti otimme veljien Miina ja Vihtori Hytösen tarjouksen syvällä kiitollisuudella vastaan, sillä kukapa tietää tuleeko toista sellaista tilaisuutta. Kaikki me olimme äärettömän iloisia ja onnellisia kun oma temppele alkoi tällä tavoin jo hämmöittämään. — Niin. Se nuori poika joka kerran lähti täältä Jyväskylästä pieni nyytti kädessään maailmalle, oli tullut tänne takaisin — laskeakseen peruskiven Jyväskylän R-R-Temppeleille, jossa me olemme nyt jo 10 vuotta kokoontuneet.

Eihän se rakennuspuuha sitten kulkenut aivan niitä viivoja myöten kuin alussa suunniteltiin. Kun paikan saanti oli vaikeata — kaupunki olisi voinut antaa sellaisen mistä vaan — ratkaisivat lahjoittajat sen reippaaseen amerikalaiseen tapaan: Rakennetaan se meidän talon puutarhaan! Niin sanoivat ja löivät nurkkapaalut ja vetivät rajalinjat, ja kun temppeleä rakennettaissa tarvittiin paljon rahaa hyvin paljon, antoivat jo mainitut mesenaatit moninkertaisena sen summan, joka Vihtori Hytönen alussa mainitsi.

Tuottakoon tämä suuri rakkaudenteko tuhatkertaisesti iloa ja siunausta aiheuttajilleen nyt ja vastaisina aikoina!

O. K.

Uusi Leninkiliike

T A M P E R E

Aleksanterink. 24, Varman talo.

*Myy vuosikkaita leninkejä.
Tilauksia otetaan vastaan.*

Ruusu-Ristin Talorahasto

työskentelee
tulevaisuutta varten.

*Lütykkää jäseniksi
tai tehkkää tilapäisiä
lahjoituksia!*

Jäsenten säännölliset tili-
tyspäivät ovat

1/1, 1/4, 1/8 ja 1/10.

Talorahaston hoitaja: YRJÖ V. RIMPPI,
H E L S I N K I,
Luotsikatu 12 A. 12.

*19. vuosisadan ihmeellisin teos
H. P. Blavatskyn*

SALAINEN OPPI

ilmestyy suomeksi.

Teosofisen Seuran

julkaisema aikakauslehti

TEOSOFI

jatkaa joka numerossaan Salai-
sen Opin suomennosta. Teosofi
voidaan tilata maan kaikista
kirjakaupoista, postikonttoreista
ja T. S:n taloudenhoitajalta.
Osoite: Signe Rosvall, Helsinki,
Kirkkokatu 14. Tilaushinta (ko-
timaassa) 40 mk. v:kerta.

PUHELIN 216

HYVINKÄÄN KIRJAPAINO OSAKEYHTIÖ

HYVINKÄÄ

Suorittaa ensiluokkaisesti
kaikkia kirjapainoalaan kuu-
livia tehtäviä. Tiedustakaa
hintojamme.

Ostakaa paita,

jota

**Olli, Tiitus,
Iso-Keisari,
Valentin**

y.m.

kiittävät.

Patentoidut erikoisuudet.

RUUSU-RISTI-JÄRJESTÖ

Perustaja-Johtaja: **PEKKA ERVAST**

Johtaja: rouva Hilda Pihlajamäki, os. Helsinki, Mariank. 28 B.

Hallituksen varapuheenjohtaja: fil. toht. Eino Krohn, os. Helsinki, Maneesinkatu 2 A.

Sihteeri: fil. maist. U. J. Pore, os. Helsinki, Maneesinkatu 4 a A 12.

Rahastonhoitaja: herra Waldemar Kaade, os. Helsinki, Oikokatu 15 A 18.

Kanslia: Helsinki, Meritullinkatu 33, ovi 2. Puh. 23 609.

Ruus-Risti perustettiin Helsingissä marraskuun 14 p:nä 1920. Sen tarkoitus selviää seuraavasta ohjelmasta:

1) Ruusu-Risti on totuudenetsijain järjestö, jonka jäsenet tunnustaan kaikkien ihmisten veljeyden katsomatta rotuun, väriin, kansallisuuteen, uskontunnustukseen, yhteiskunnalliseen asemaan, sukupuoleen tai muihin ulkonaisiin rajoituksiin, osoittavat toisilleen mitä suurinta suvaitsevaisuutta ja ymmärtämystä sekä pitävät totuutta korkeampana kaikkia uskontoja.

2) Ruusu-Risti on vapaan ajattelun pyhäkkö, jonka jäsenet etsivät totuuden ydintä, salaista jumalviisautta, mikä piilee kaikkien aikojen uskonnoissa, mytologioissa, filosofisissa ja tieteellisissä järjestelmissä.

3) Ruusu-Risti on renkaana ihmisten näkymättömässä veljuskunnassa, ja sen jäsenet etsivät ikuiseen elämään vievää tietä, joka kasvattaa ja kehittää ihmisessä veljeyden henkeä.

Ruus-Risti on itsenäinen järjestö. Ohjelmansa nojalla se kuuluu H. P. Blavatskyn v. 1875 alkuunpanemaan teosofiseen liikkeeseen.

Ruus-Ristin jäsenet ovat irto-, ryhmä- ja looshijäseniä. *Irtojäseneksi pyrkijä kääntyy suoraan, ryhmäjäseneksi pyrkijä paikallisryhmän välityksellä Ruusu-Ristin Johtajan rouva Hilda Pihlajamäen puoleen, os. Helsinki, Mariank. 28 B.*

Looshityö on järjestetty seremonialliselle pohjalle, ja looshijäseneksi saattaa Ruusu-Ristin jäsen pyrkiä asianmukaisilla suosituksilla.

Ruus-Ristin jäsenmaksut ovat määrältään vapaaehtoisia. Jäsenten toivotaan tuovan antimensa kolme kertaa vuodessa: maalisi- ja lokakuun kuluessa sekä vuosikokouksen aikana. Jäsenmaksut vastaanottaa rahastonhoitaja herra Waldemar Kaade, os. Helsinki, Oikokatu 15 A 18.

Vuosikokous pidetään keväällä, siinä uudet jäsenet juhlallisesti vastaanotetaan, vihitään, sekä asetetaan oikeuksiinsa ja velvollisuuksiinsa (installoidaan).

Installoidut jäsenet ovat oikeutetut pyrkimään Ruusu-Ristin looshijäseniksi.

RUUSU-RISTI

TOTUUDENETSIJÄIN AIKAKAUSKIRJA

TIETÄJÄ, perust. 1905

PERUSTAJA: PEKKA ERVAST
VASTAAVA TOIMITTAJA: EINO KROHN

KOLMASKYMMENESNELJÄS VUOSIKERTA
1938

p. sis. luett. 39.

Hyvinkäällä 1939
Hyvinkään Kirjapaino Osakeyhtiö

SISÄLLYSLUETTELO:

<i>A. K., Karen Bliven: Eurooppalaisena Afrikassa. (Arvostelu)</i>	289
<i>Astrologiaa</i>	190, 222, 287
<i>Blavatsky, H. P., karmallisia näkyjä</i>	207, 254
— „ — Karma — tasapainon laki	245
— „ — (Katkelmia) 105, 113, 121, 152, 161, 167, 175, 180, 200, 206, 286, 302, 308	
— „ — Teosofit	50
<i>Bowen, P. G., Anokaa, niin teille annetaan Kts. myös H. P. Blavatsky</i> 328	
— „ — Opettajat ja kirjoitukset	175
<i>Dieterich, Albert, (Katkelma)</i>	235
<i>Dion Fortune, Panin tytär</i>	184, 214
<i>Ervast, Pekka, Boodhisattva, Buddha ja Kristus</i>	17
— „ — Kun ihminen herää	265
— „ — Ihmisen kutsumus	101
— „ — Joulu — Jumalan Pojan juhla	301
— „ — Jumalan tuntemus	197
— „ — Muistoni Leo Tolstoista	71
— „ — Myyttien okkultinen synty	37
— „ — Olemmeko oppineet mitään?	229
— „ — (Katkelmia)	75, 113
— „ — Salatiede ja siveellisyys	165
— „ — Totuudenetsijain auktoriteetit	133
— „ — Totuuden tieto	1
— „ — Viha ja rakkaus	69
<i>Esikko Koitere, Varjot haihtui (runo)</i>	4
<i>H. P. Blavatsky kristinuskosta</i>	308
<i>H. P. Blavatskyn sanoja</i>	152
<i>Hume, David, (Katkelma)</i>	200
<i>Jeesuksen sanoja (kanonisoimattomia)</i>	16
<i>Jumala sikana</i>	204, (300)
<i>Kirjallisuutta</i>	31, 187, (199), 289, (300), (326), 329, (331)
<i>Kaksi miestä</i>	252
<i>Kaste, Anni, Ihmismitta täyttyy kerran (runo)</i>	253
<i>Kolkkala, Väinö, Kuin keskikesän linnut (runo)</i>	213
<i>Kristus, uudestisyntymisen sana</i>	111

<i>Krohn, Eino</i> , kts. <i>Toimittajalta</i>	
<i>Krohn, Leo</i> , Hitler	287
— „ — Johannes Greber: Yhteydessä henkimaailman kanssa (Arvostelu)	31
<i>Krohn, Sven</i> , Pekka Ervast: Kirkonopin teosofia. (Arv.)	329
<i>Kutsu Ruusu-Ristin XVIII vuosikokoukseen</i>	98
<i>L. P., Uuno Pore</i> : Elämänpuu. (Arv.)	326
— „ — Sigfrid Sirenius: Uskonnoton maailma — maallistunut uskonto. (Arv.)	187
— „ — Veri	114
<i>Leonard, J. H.</i> , Pohjolan herääminen	190
<i>Luther musiikista</i> . (Katkelmä)	35
<i>Mela, Aimo</i> , Kahdeksastoista vuosikokouksemme	153
<i>Mitä muualla tiedetään</i>	33, 62, 93, 130, 162, 191, 222, 262, 290, 329
<i>Nietzsche, Friedrich</i> , (Katkelmä)	317
<i>O. K.</i> , Eräs nykyaikainen Stefanuksen kivittäjä	29
<i>Partanen, Jorma</i> , kts. <i>Mitä muualla tiedetään</i>	
— „ — „ Tien varrelta	
— „ — „ Toimitussihteeriltä	
<i>Paavali</i> , (Katkelmä)	120
<i>Pautola, Lauri</i> , Joulumietteitä	327
<i>Pore, Uuno</i> , H P. Blavatsky ihmisenä ihmisten parissa	143
— „ — Jumalallinen ja maallinen rakkaus	91
— „ — Juoru	205
— „ — Varhaiskristityn sisäinen tie	277, 318
— „ — Ystäväpiiri	51
<i>Pyyde ja tunteet</i>	121
<i>Reijonen, Tuuli</i> , Muuan nykyaikainen luostari (3 kuvaa)	116
<i>Säntideva</i> , Viisauden tie, I	176
<i>Saraja, Viljo</i> , Onnellinen ilta (runo)	268
<i>Stibbe, Max</i> , Lapsi Kalevalassa	56
<i>Teosofian historian opetuksia</i>	128
<i>Tien varrelta</i>	36, 67, 99, 132, 163, 194, 226, 263, 298, 331
<i>Toimittajalta</i>	3, 40, 70, 103, 135, 168, 198, 234, 267, 303
<i>Toimitukselle kirjoitetaan</i>	29, 129
<i>Toimitussihteeriltä</i> (46—55), 5, 42, 76, 107 (kuva), 139, 170, 236 (kuva), 269, 310	
<i>Topelius, Z.</i> , (Katkelmä)	138
— „ — Suomen kansan maailmankatsomus	87
<i>Tsunashima löytää Jumalan</i>	85
<i>Tähtinen, Ida</i> , Sammon kuiska (runo)	61
<i>Viisaudenmestarien kirjeitä</i> (Katkelmia)	39, 115, 128
<i>Voltaire</i> , (Katkelmä)	200
<i>Yeats, W. B.</i> , (Katkelmä)	113

Aatteiden todellisuus	269
<i>Adyar ja Rooma</i>	330
Alkemioa	111
<i>Antisemitismiä Japanissa</i> ..	93
Arundale, George	192, 224
<i>Autuaaksi julistaminen</i>	297
Balzac, Honoré	297
Bedel, Maurice	95
Bellgrove, Clive W. F.	62
<i>Bhikkuilla on vaikeutensa</i> ..	296
Blavatsky, H. P.:	
Elämäkertaa	143
P. E. hänestä	10
hänen puolustuksensa	67
uusia elämäkertoja	94
Blixen, Karen, „Eurooppalai- sena Afrikassa”. (Arv) ..	289
Bodhicitta	176
Bodhisattva .. 17, 176, 178,	296
Bordeaux, Henri	95
Buddha	17
Gautama (sano'a)	276
Buddhanoppi Englannissa ..	296
mahaajaana	273
Cleather, Alice Leighton	224
Crump, Basil	224
Dalai-lama	225
David-Néel, Alexandra	272
Dharma	43
Dharmakāya	47, 180
Diktonius, Elmer	294

Ellis, Havelock	77
<i>Elmer Diktonius</i>	294
Elämän puu	106, 107
Eristäytyminen ja henkinen kehitys	3
Ervast Pekka, ja Ruusu-Risti	9
„Kirkonopin teosofia” (Arv.)	329
<u>Esteettiset arvot</u>	198
Estetiikka ja uskonto	303
Greber, Johannes, „Yhtey- dessä henkimaailman kans- sa”. (Arv.)	31
<i>H. P. B:n puolustus</i>	67
Hastings, Beatrice	67
<i>Hengen voima koetuksella</i> ..	294
<i>Hermeettinen filosofia</i>	39
Hitler	287
Huumori ja henkinen elämä	267, 297
<i>Inspiratsioonien ymmärtämi- nen</i>	229
<i>Intialaista nuorennusta</i>	93
<i>Itämerensuomalainen asutus</i>	130
Jeesus Kristus elämän puu- na	106 (kuva), 132
Jehoshua ben Pandira	26
<i>Jesuiittajärjestö (Espanjassa)</i>	193
Jokipii, A. E.	29, 263
Josaphat, P.	297
Joulu	301
Juoru	205

Kalevala ja lapsi	56	<i>Paavi tulkitsee vertauksuvia</i> .	193
Kansallisuusluonne, Suomen		„Panin tytär”	295
40, 87, 95, 136,		Persoonallisuuden palvonta .	70
Karma	43, 245	persoonallisuus-probleemi ..	168
<i>Kenraali Franco</i>	297	„Pidot Tornissa”. (Arv.)	136
<i>Kirkkoriitaa Ruotsissa</i>	162	„Pontius Pilatuksen kirjeet”	300
„Kirotuin rämäjuhla — sota”	97	Pore, Uuno, „Elämänpuu”.	
Kristinusko, alkuajat ..	277, 318	(Arv.)	326
Kristus, Boodhisattva, Buddha	17	Rakkaus probleemina ja ihan-	
<i>Korintekijästä Mussolinin ho-</i>		teena	91, 103, 173
<i>viastrologiksi</i>	222	Rauhanaate	298
Kungfutse	78	Ristin vertauskuvastoa	170
Lagerborg, Rolf, rauhanaat-		Rituaalin merkitys	77
teesta	298	Rooman kirkko Latviassa ..	67
Laotse	78, 243	Ruusu-Risti (järjestö):	
Laurila, K. S., „Erään ikuisen		XVIII vuosikokous	
taistelun muudan vaihe”.		98, 139, 153, 194	
(Arv.)	199	kesäkurssit	226
<i>Maailman lämpöäärä</i>	262	ohjelmaa	5, 46
Mahaajaana-buddhalaisuus ..	273	vuosihoroskooppi 1937—38	36
<i>Maurice Bedel</i>	95	Ruusu-Risti ja H. P. Bla-	
Mietiskelystä	274	vatsky	10—15
<i>Mihin meidän aikamme kuu-</i>		Ruusun ja ristin vertausku-	
luu	35	vastoa	170
<i>Mitä on voima?</i>	294	„Saksan valtion kansallis-	
<i>Mr. A. J. Hamerster</i>	297	kirkko”	192
Muldoon, Sylvan	223	„Salainen Oppi” ja toht.	
Mussolini	223	Arundale	224
<i>Muuan suurtyö</i>	296	Selibaatti	64
<i>Muuan yhteistyöehdotus</i>	62	<i>Selvänäkijä Folkeson</i>	192
Mystiikka	310	Sigtuna-säätiö	116
Nuorten Teosofien Maailman-		Sirenus, Sigfrid, „Uskonno-	
liitto	62, 191	ton maailma — maallistu-	
Näyt ja todellisuusprobleemi	272	tunut uskonto”. (Arv.)	187
Opettajat ja henkinen tieto		Stenman, Gösta, „Mästare och	
175, 234, 328		imitatörer”. (Arv.)	135
Oxford-liike	193, 290, 329	Suomi, kansallisuusluonne	
		40, 87, 95, 136	

Tagore, Rabindranath	292	Tolstoi, Leo	71
Tashi-lama	33, 94, 225	<i>Uusia H. P. Blavatskyn elämäkertoja</i>	94
Teosofia:		Valhemystiikka	310
alkuajat Suomessa	297	<i>Vapaaehtoista selibaattia</i> ..	64
demokraattinen ja aristokraattinen	48	Vapaamielinen katolinen kirkko	296
kansallinen ja yleismaailmallinen	42, 119	Vapaamuurarius:	
tutkimukset	140	Englanti	291
Teosofinen Seura (Adyar)		Puola	330
62, 130, 191, 223, 296, 330		Slovakia	291
Teosofinen Seura (Point Loma)	223	Tshekkoslovakia	291
<i>The O. E. Library Critic</i>	94	Vastakohtien probleemi	236
<i>Tibetin tashi-lama kuollut</i> ..	33	Veri	114
Todellisuusprobleemi	269	<i>Vesikokeen vaarat</i>	231

RUUSU-RISTI

TOTUUDENETSIJÄIN AIKAKAUSKIRJA

34:s vk.

Tammikuu 1938

N:o 1

RUUSU-RISTI

Totuudenetsijän aikakauskirja - Suomen vanhin teosofinen lehti.

Toimitus: **Eino Krohn** (vastaava),
Jorma Partanen (toimitussihteeri).

Julkaisija **Ruusuristin Kirjallisuusseura r.y.**

RUUSU-RISTI ilmestyy 10 kertaa vuodessa, sisältäen vähintään 320 tekstisivua.

RUUSU-RISTIN toimitukselle tulevat kirjoitukset, kysymykset, uutiset y.m. ovat lähetettävät fil. toht. Eino Krohnille, os. Helsinki, Maneesink. 2 a C, tai fil. maist. Jorma Partaselle, os. Helsinki, Väinämöisenkatu 5.

RUUSU-RISTIN kirjoituksia saa lainata sillä ehdolla, että lähde tarkasti mainitaan. Sarjakirjoituksia ei saa lainata.

RUUSU-RISTIN tilaushinta on koko vuodelta Smk. 50:—, ulkomailla doll. 2:—. Yksityisnumeron hinta on postivapaasti lähetettynä Smk. 10:— tai 50 c.

RUUSU-RISTIN tilauksia ottavat vastaan postikonttorit, asiamiehet sekä aikakauskirjan taloudenhoitaja, hra *Waldemar Kaade*, os. Helsinki, Oikokatu 15 A 18.

Asiamiehille myönnetään 10 pros., kun vähintään kolme tilausta tehdään. Tilausraha on maksettava etukäteen.

Ruusuristin Kirjallisuusseura r.y.

Kaikkea ruusuristiläistä ja teosofista kirjallisuutta haluttaessa voidaan kääntyä Ruusuristin Kirjallisuusseuran toimiston puoleen os. Helsinki, Meritullinkatu 33, ovi 2, puh. 23 609 (toimisto) ja 24 430 (toimitusjohtaja).

Toivo Orma

Kelloseppä

Iso Roobertink. 1. Puh. 38 302

Ostamalla uuden tai korjauttamalla vanhan kellon meillä tulette aina olemaan tyytyväinen

Kihla- ja kivisormuksia sekä hopeaa edullisesti.

Yli 10 v. kokemus Pariisissa ja New-Yorkin parhaissa liikkeissä ensimmäisenä pienten kellojen korjaajana.

Sairasaputoimisto ja Opas

Salve

Helsinki. Vuorik. 5. Puh. 24 364.

Palvelee yleisöä ant. sairasapua koteihin, opastaen potil. lääkäreille ja sairaaloihin, noutaen ne asemalta eri pyynnöstä. Hyvä koti lääkärihoitoon saapuville ja toipuville.

Alppaurinkoa, sähköhoitoa ja hierontaa annetaan.

RUUSU-RISTI

TOTUUDENETSIJÄIN AIKAKAUSKIRJA

Ent. TIETÄJÄ, perustanut v. 1905

PEKKA ERVAST

TOTUUS ON KORKEIN USKONTO

Totuuden tieto

... Nyt saatamme kysyä: mikä oli se totuus, josta teosofia puhui, jota Mestarit edustivat, ja joka oli ihmisen saavutettavissa? Oliko se korkea ja kaukainen päämäärä, oliko se näkemys, jonka ainoastaan Mestarit saavuttivat? Pitikö ihmisen pyrkiä Mestariksi saavuttaakseen totuuden tiedon? Mikä silloin tämän vaikean ja vaivalloisen pyrkimyksen kestäessä kannusti ihmistä? Mistä hän otti sen uskon, että Mestariksi tultuaan tietäisi totuuden? Ihminen oli itsekäs olento, hän varmaan väsyisi kesken etsimistään — hän varmaan väsyisi ennenkuin olisi Mestariksi kohonnut! Mistä hän siis otti uskonsa ja siveellisen voimansa?

Tässä tulee nyt eteemme ihmeellinen ratkaisu, jonka monet teosofiset totuuden etsijät helposti unohtavat, mutta joka madame Blavatskyn julistuksessa pysyi alati kirikkaana ja selvänä. Ratkaisu kuuluu: totuuden tieto, Jumalan tunto ei ole ollenkaan kaukainen asia; toivottomaksi jäisi silloin meidän pyrkimyksemme. Ei, totuuden tieto on saavutettavissa nyt. Totuuden tieto on itse asiassa saavutettava, ennenkuin voimme edes ryhtyä pyrkimään Mestareiksi. Totuuden tieto ei kylläkään ole viisautta kirjoista, ei ulkolukua, ei muistitietoa eikä myöskään uskonnollista hysteriaa eikä mielikuvituksen lentoa. Totuuden tieto on kyllä heräämistä uuteen elämään ja näkemykseen, se on kyllä sielullista uudestisyntymistä ja ihmisen sisässä tapahtuvaa ihmeellistä avautumista, se on kyllä totuuden näkemistä ja Jumalan vastaanottamista omaan tuntoon, mutta se ei ole etäinen asia eikä kaukainen saavutus. Se ei tule vasta mestariudessa, se tulee mestariuuteen vievän tien alkupäässä.

Jos tahdot Mestariksi pyrkiä, täytyy sinun ensiksi tietää

totuus: ei tietää sitä teoreettisena opinkappaleena, vaan nähdä se elävänä todellisuutena.

Ja nyt me kysymme Pilatuksen tavalla vaikkemme Pilatuksen epäilyksellä: mikä on totuus? Mikä on se totuus, jonka tietoon ihminen voi päästä?

Ja teosofia, aikakausien Salainen Viisaus vastaa: totuus on ihmisten veljeys ja heidän yhteytensä Jumalassa. Jumala on elämän henki, olemassaolon ääretön tajunta ja tietoisuus, maailman järki, suuri, ylevä rakkaus kaiken takana. Ihminen on elämän hengen lapsi, kipinä maailmanjärjen loistavasta tulesta, pisara suuren rakkauden henkimereistä. Sentähden ihmiset ovat yhtä Jumalassa, sillä henki ja tajunta ovat yksi ja sama tuhansissa muodoissa, ja ihmisyksilöt ovat toistensa veljiä, eroittamattomasti yhteenkuuluvia ja toisistaan riippuvia. Heidän onnensa on yhteinen ja heidän kärsimyksensä samoin. Elämä muodoissa on harhaa, hengen elämä on elämää Jumalassa ja totuudessa.

Kun ihminen on etsinyt totuutta henkensä koko voimalla, kun hän on lukenut ja ajatellut, katsellut ja vertaillut, miettinyt ja pohtinut, kun hänen sielunsa on polvistunut elämän eteen, rukoillen valoa ja vapautta, kolkuttaen tiedon portille, etsien oman arvoituksensa ratkaisua, silloin avautuu hänen sydämensä taivaalliselle valolle, silloin koittaa hänelle päivä, jolloin hänen silmänsä näkevät jumalallisen totuuden. Hän näkee ja hän tuntee. Hän tietää olevansa Taivaallisen Isän lapsi, yhtä hengessä kaikkien kanssa, ylhäisten ja alhaisten, viisaiden ja tyhmien, pyhien ja syntisten, jotka kaikki samaten — tietämättään — ovat elämän hengen lapsia. Ylivuotava autuus ja surumielinen kaiho täyttää hänen sielunsa, sillä Mestarin, täydellisen ihmisen ihanne näkyy elävänä todellisuutena hänen henkensä silmille.

Hän on nyt tien alkupäässä ja tietää mihin päin on kuljettava. Ihanne on hänen edessään. Mestari on se, joka ihanteen toteuttaa. Hän taas on opetuslapsi, jonka tulee askelelelta oppia ihannetta toteuttamaan.

Hän uskoo ihanteeseen, sillä hän on ihanteen tajunnut. Hän uskoo totuuteen, sillä hän on hengessään tuntenut Isän läsnäolon. Usko antaa hänelle voimaa, kun hän uupuu työssään, usko rohkaisee, kun hän pelkää omaa heikkouttaan, usko lohduttaa, kun hän suree pienuuttaan.

Tämä herämys, josta usko syntyy, se tulee kelle totuuden etsijälle tahansa, joka etsinnässään on vilpiton.

Pekka Ervast
„Ruusu-Risti”, 1922.

Toimittajalta

Muutamia viikkoja sitten luettiin täällä Helsingissä Ruusu-Fistin Perustaja-Johtajan Pekka Ervastin esitelmä, jossa hän käsitteli jumalallista alkuperää olevan monaadin kehityskulkua. Tässä puheessaan P. E. kertoo, miten, vaikkakin tämä monaadi on olemukseltaan jumalallinen, se on eristetty Jumalasta. Koko elämisen tarkoitus on siinä, että monaadi pääsisi tietoiseksi alkuperästään ja yhteydestään ja vapautuisi eristyksensä. Eristys voitetaan vain rakkaudella. Vasta kun ihmismonaadi elämän koulussa on oppinut rakkaudesta unohtamaan itsensä ja uhraamaan itsensä toisten yksilöitten hyväksi, hän tuntee kaikkiallisen henkisen yhteyden ja tulee tietoiseksi Jumalasta. Tällä ikivanhalla, syvällisellä okkultisella teorialla on itse asiassa sangen mullistava vaikutus hengen elämän arviointiin. Korkeimmat moraaliset ja intellektuaaliset saavutukset eivät sinänsä merkitse mitään henkisen kehityksen kannalta, jolleivät ne ole hedelmiä suuren rakkauden puussa. Me voimme kehittää itsessämme kaikenkaltaista itsehillintää ja hyveellisyyttä ja olla kaikella tavalla mallikelpoisia, ja silti olemme isoiloituja, eristettyjä monaadeja, olimmepa sitten ihmisten keskellä tai todellisina erakkoina korvessa. Voimme teroittaa järkemme partaveitsen tapaiseksi, laajentaa tietojamme ja kehittää ymmärrystämme, ja olemme kuitenkin kaikessa loistossamme vain häikäiseviä ilotulia, jotka yksinäisinä sammuvat yössä. Viha, kateus, ahneus ja kaikki intohimot ovat niin selväpiirteisiä, että heti huomaamme, miten ne kahlehtivat henkeämme ja rakentavat muureja ympärillemme. Paljon vaarallisempi on moraalisena ja intellektuaalisen ylemmyyden tunne, joka salaisena ylpeytenä saa meidät uskomaan, että meillä on tiedon avaimet, että me todella olemme jotakin elämän kehitysasteikossa, niin että voimme sanoa toiselle ihmiselle, joka meistä tuntuu vähemmän kehittyneeltä: „Millä oikeudella ja valtuudella sinä puhut?” Vielä hillitsemättömien intohimojen rinnalla voi usein ihmissielussa versota nöyrää palvelemisen ja rakastamisen halua. Mutta jos olen piirtänyt ympärilleni vanhurskautta ja jo saavutetun tiedon taikaympyrän, olen ankara eristänyt itseni. Vain nöyryvä rakkaus murtaa tämän teräspiirin, vain se, että voin jokaisen ihmisen edessä seisoa nöyränä oppilaana huudahtaa: „Kuinka paljon minulla onkaan sinulta oppimista!” Elämän koulu on kuitenkin täynnä tilaisuuksia, jotka usein tuskaisallakin tavalla pakottavat

meidät tuntemaan yhteytemme, kanssavastuumme toisiin ihmisyksilöihin nähden. Miltei traagilliselta tuntuu joskus, kun isolettu monaadi ei löydä muuta keinoa eristyksen murtamiseksi kuin vastustuksen herättämisen tien. Parempi kuin ei mikään suhde kanssaihmissiin on negatiivinen suhde heihin. Kun tunnen itseni vainotuksi, vihatuksi, vastustetuksi, olen silloinkin saavuttanut karmallis-inhimillisen suhteen, joka saa minut tuntemaan, että probleemien ratkaisu ei koske ainoastaan minua, vaan myöskin muita, ja siinä voi sitten avautua rakkauden ilmenemisen teitä. Tämä negatiivisen suhteen jännitys voi saada minut silloin tällöin astumaan alas minuuteni yksinäisestä tornista, johon olen sulkeutunut ehdottomine teorioineni ja moraalisine saavutuksineni, astumaan alas tutkiakseni ja todella eläytyäkseni siihen näkemykseen, siihen tahto-, tunne- ja tietopohjaan, joka on vastustuksen perustana. Siinä sitten negatiivinen suhde muuttuu vähitellen positiiviseksi, rakkauden ymmärtämiseksi.

Varjot haihtui

AVAANKO JO SILMÄT JÄLLEEN:
 PERHO, LINTU PYYTÄJÄLLEEN
 SUUNNAN NEUVOI SEKÄ POLUN. —
 PURON KILOSSA NYT SOLUN.
 SÄTEILYÄ, TUOKSUA ON.
 VIHDOIN NÄHDÄ SAAN MA VALON!
 VARJOT HAIHTUI,
 KUVAT VAIHTUI.
 KUKKAIN KERA NUOKUN, LIKUN.
 OKSAN LEHDELLÄ JO KIIKUN:
 PUU MUN TUNSI: SIINÄ PYSYN!
 MIKSI NIMEÄNI KYSYN?
 LEHDOT, LINNUT LIIKAHTAVAT
 PUUHUN KUKAT PUHKEAVAT.
 YDINLIEKKI YÖNI HOHTAA:
 AURINKOA KOHTI JOHTAA
 AAMUTAJUNTANI UUSI! —
 NÄHDÄ JÄLLEEN SAIN MA PUUSI,
 JONKA ALLA KEINUN — SOLUN.

Esikko Koitere.

Toimitussihteeriltä

46.

RUUSU-RISTI on totuudenetsijän järjestö . . .

RUUSU-RISTI on vapaan ajattelun pyhäkkö, jonka jäsenet etsivät totuuden ydintä . . .

RUUSU-RISTI on renkaana ihmisten näkymättömässä veljeskunnassa, ja sen jäsenet etsivät ikuiseen elämään vievää tietä, joka kasvattaa ja kehittää ihmisessä veljeyden henkeä.

Ihminen, joka etsii totuutta, aavistaa, että totuus on löydettävissä. Hän ei ennakolta osaa määritellä, millainen se on, mutta hänessä on sisäinen vaatimus, että sen, mitä hän etsii, on tyydytettävä häntä kokonaisena ihmisenä, tahtovana, tuntevana ja ajattelevana olentona.

Uskonnollinen ihminen kaipaa sopusointua tunteisiinsa, omaan sisäiseen maailmaansa, missä ristiriitaiset pyrkimykset taistelevat ylivallasta. Onnellinen hän, jos hän vastoin lukemattomia esikuvia rohkaistuu ja uskaltaa järjellään ja hengellään ryhtyä tutkimaan „Jumalan hengen salaisuuksia”.

Toinen ihmistyyppi, jossa järki on luonteenomaisena, syöksyy inhimillisen järkensä turvin etsimään sitä, mikä antaisi vastauksen hänen lukemattomiin kysymyksiinsä, mikä soisi hänelle rauhaa uhoavan vakaumuksen: „Minä tiedän . . .” Hänenkin etsintänsä vie päämäärään, sitä nopeammin kuta aikaisemmin hän löytää sen sisäisen painopisteen, joka uskonnollisella ihmisellä on vaistomaisena etsinnän kohteena, ja jota tämä jälkimmäinen sanoo yksinkertaisesti vain Jumalaksi. Jokaiselle aidolle totuudenetsijälle on tyyppistä riippumatta ominaista, että hän pyrkii erottamaan todellisen epä-todellisesta; juuri tämä tekee ihmisestä totuudenetsijän.

Tällaisia ihmisiä ovat Ruusu-Ristin jäsenet. Jokaisessa heistä elää sisäinen kaipaus johonkin, mitä he sanovat totuudeksi, tosi onneksi, todelliseksi kauneudeksi, hyvyydeksi, rakkaudeksi . . .

Ja kuitenkin heissä on sellaista, mikä *näennäisesti* erottaa heidät monista muista totuudenetsijöistä: he tunnustautuvat teosofeiksi.

Kuinka tämä on ymmärrettävissä? Ruusuristolaiset sanovat etsivänsä totuutta, ja kuitenkin he pitävät suuressa arvossa teosofisia oppeja, — heillähän on siis ennakkokäsitys totuudesta!

Epäilemättä näin voi sanoa. Mutta samalla meillä on syytä

huomauttaa siitä tosiasiasta, että jokaisella totuudenetsijällä on jonkunlainen lähtökohta, — itsepintaisella epäilijälläkin. Ruusuristiläisissä on varmasti myös niitä, joille teosofia on juuri tällainen lähtökohta siksi, että se tuntuu tyydyttävän kaikki ne vaatimukset, jotka he ovat asettaneet totuudelle pätevyysehdoiksi. Epäilemättä ruusuristiläisissä myös on niitä, jotka rehellisinä vakuuttavat pitkän etsinnän, kalvavien kärsimysten ja monien pettymysten jälkeen löytäneensä Ruusu-Ristin sanomasta etsimänsä vastaukset. Lopuksi joukossamme on niitä, jotka vakuuttavat, että teosofiankaan totuus, vaikka se aluksi tyydyttäisi järkemme vaatimuksia, ei ole kertakaikkiaan omaksuttavissa. Yhä uudelleen elämä asettaa ihmisen koetukselle, ja hän joutuu monta kertaa arvioimaan sekä periaatteensa että oman elämänsä periaatteittensa valossa, ja kokiessaan Jumalaa, etsintänsä päämäärää, hän huomaa, että hänen on uudelleen *omalta kohdaltaan* tutkittava ne opit ihmisestä ja maailmasta, jotka hän jo oli luullut tietävänsä. Persoonallinen järki käsittää elämän salaisuuksista vain murto-osan, koskapa sen tietämistapa on „yksiviivainen”, käsitteestä toiseen etenevä, mutta kun ihminen on tullut tietoiseksi henkiolentona, joka on enemmän kuin persoonallisuus, silloin hänessä vähitellen herää toimintaan se, mitä on sanottu intuitioksi, mahdollisuus kokonaisnäemyksiin, jotka vasta ratkaisevat persoonallisen älyn aikaisemmin muodostamien käsiterakennelmien arvon ja merkityksen. Raamatussa tätä totuuden intuitiivista ymmärtämistä sanotaan totuuden hengeksi tai Pyhäksi Hengeksi; nämä nimitykset osoittavat, että kysymyksessä ei enää ole pelkkä vaistomainen tuntemus, ei mikään selvänäön pilkahdus, vaan kyky, joka on enemmän kuin inhimillinen persoonallisuus, voima, joka toteutuessaan on siveelliseksi tahdoksi lujittuvaa omaatuntoa ja täydellistyvää totuuden tietoa . . .

Mitä voi tällainen ihminen, joka on Jumalan löytänyt, sille, että juuri *teosofia* tämän johdosta on tullut hänelle entistä merkityksellisemmäksi, elävämmäksi, totuudenmukaisemmaksi. Hän on saanut silmän nähdä hyvää, kaunista ja totta muissakin totuutta etsivissä yksilöissä ja totuudenetsinnästä syntyneissä järjestelmissä, sillä hän näkee niissä pilkahduksia juuri — teosofiasta. Sen opastamana hän on löytänyt totuuden perustan: Kristuksen, Jumalan Pojan.

*

Totuudenetsijä, joka on jumalansa löytänyt, on kuitenkin

vasta tiensä alussa tai, yrittääksemme täsmällisempää sanontaa, uuden tien alussa. Hänestä tuntuu siltä kuin hänen pitäisi aloittaa taivalluksensa uudelleen. Persoonallisuutena — Mattina tai Maijana — hän on vielä kestämaton väline sille suurelle elämälle, jonka ilmentäjäksi hänet on kutsuttu, mutta hän ei voi enää tehdä aikaisempia yrityksiään tekemättömiksi. Hänen on joka päivä uudelleen „ansaittava” kansalaisoikeutensa taivasten valtakunnassa, jonka ikuista elämää hän on saanut kokea. Hänen tuntemuksensa omasta pätemättömyydestään ja kehnoudestaan eivät kelpaa puolusteluiksi, sillä hän ei voi tukahduttaa sydämensä vakavaa ääntä, joka totuuden auktoriteetilla muistuttaa häntä siitä, että hän on nyt entistä enemmän yksilönä vastuunalainen. Hän on vastuussa lähinnä itsestään, mutta myös muista: se ihmiskunnan tai joidenkin ihmisten muodostaman piirin ykseys, jonka hän on kokenut henkisenä todellisuutena, saattaa hänet käytännössä tuntemaan siveellistä vastuuta näistä kansa-ihmisistään. Ei ole enää yhdentekevää, mitä hän puhuu, mitä tekee, miten elää. „Joka seisoo, katsokoon ettei lankea”, sanoo Raamattu. Hän ymmärtää nyt tämän varoituksen laajemmankin merkityksen: varo lankeamasta, ettet saattaisi veljiäsikin lankeemukseen!

Totuudenetsijä, joka on sisäisen jumalansa löytänyt, on siinäkin suhteessa tiensä alussa, etteivät hänelle tämän johdosta suinkaan avaudu n.s. sisäiset maailmat. Hänestä ei ilman muuta, kuin jumalallisesta ihmeestä, tule okkultistia, joka pystyy tutkimaan ihmisen ja maailman sisäisiä mysteριοita. Se tieto, minkä hän saa, on sitä tietoa, mitä ihminen enimmäkseen ja lopullisesti tarvitsee, tietoa Jumalasta, mikä luonnollisesti merkitsee hänelle tietoa niistä henkisistä ja siveellisistä vaatimuksista, joiden on toteuduttava ennen kaikkea hänen omassa elämässään. Myöhemmin, jos hän on sen arvoiseksi kasvanut, ja jos hän sillä voi paremmin palvella ihmisiä, hänelle suodaan kykyä tutkia elämää salatieteilijänä, mutta silloinkin — niin todistavat viisaat — tämän tutkimuksen tulokset ovat hänelle itselleen toisarvoisia verrattuina siihen sisäiseen tietoon, että hän Jumalan poikana saa toteuttaa taivaallisen Isänsä tahtoa maan päällä.

*

Järjestönä, joka kutsuu ja hyväksyy jäsenikseen vain *totuuden* etsijöitä, Ruusu-Risti on ohjelmaltaan ja toimintamuodoiltaan rajoittunut. Se ei ole poliittinen, koskapa talou-

delliset etukysymykset ja valtiolliset päivänprobleemat eivät kuulu sen harrastuksiin. Se ei myöskään ole verrattavissa yleisiin teosofisiin seuroihin, koska se ei ilman muuta, „vapaan” totuudenetsinnän nimessä, salli piirissään harjoitettavan propagandaa erilaisten aatesuuntien hyväksi, joiden teosofisuus, niinkuin aikamme aatteiden historiasta tiedämme, useasti on kyseellinen, ja jotka totuudenetsinnän sijaan tuovat vieraita päämääriä. Ruusu-Ristin „suvaitsemattomuus” on siinä, että se tahtoo pysyä H. P. Blavatskyn teosofiassa; muutoinhan olisi turhaa puhua mistään ohjelmasta. Rosenkreutsilaisuuden, teosofian länsimaisen inspiration ilmauksena Ruusu-Risti luonnonomukaisesti on erityisesti keskittynyt länsimaisen esoterismin ja kristinuskon tutkimiseen; tuskin tarvitsee huomauttaa, että se tämän johdosta tuntee erityistä arvontantoa perustajansa ja ensimmäisen johtajansa Pekka Ervastin elämäntyötä kohtaan, ja että se parhaan kykynsä mukaan koettaa vaalia sitä henkistä perintöä, jonka hän, Suomen teosofeista suurin, jätti jälkeensä.

Onko sitten ihmiselle, joka etsii totuutta, välttämätöntä liittyä johonkin seuraan tai järjestöön? Tähän kysymykseen, joka usein esitetään, ei voi vastata yksikantaan myöntäen tai kieltäen. Vastaus riippuu niistä vaatimuksista, jotka kukin yksilö esittää seuroille ja ennen kaikkea totuudelle. Jotkut etsivät vain samoin ajattelevien seuraa tai „älyllisiä voileipäpöytiä”, ja etsiytyvät siis seuroihin, joissa tätä kaikkea on tarjolla, ja heistä tulee joko teosofisia harrastelijoita, joiden viimeisenä totuudennäkemyksenä on jonkinlainen sivistynyt agnostisismi: „Niinhän sitä sanotaan . . . mutta kuka sen nyt lopultakin tietää . . .”, tai sitten he vähitellen kylmenevät ja eroavat. Mutta he eivät etsi totuutta elämänsä, älkäämme siis puhuko heistä. —

Jos käsittelemme asiaa teorettisesti, voimme tietenkin sanoa, että totuudenetsijän ei välttämättä tarvitse liittyä mihinkään seuraan. Käytännössä asia kuitenkin useasti on toisin. Vaistomaisesti monet näkyvät tuntevan totuudeksi vanhan sanonnan: „Ihmisen ei ole hyvä yksinänsä olla”. Ajoittainen yksinäisyys on jokaisen ihmisen sielulliselle terveydelle välttämättömyys; yksinäisyydestä iloitseminen ja sen hyväkseen käyttäminen kuuluu jokaisen totuudenetsijän kykyihin. Kuitenkin sillä on vaaransa ihmiselle niin kauan kuin hän elää persoonallisuudessaan. On liian helppoa olla hyvä ja viisas yksinäisyydessä; ellei totuudenetsijä säilytä yhteyttään muihin ihmisiin myöskin siinä muodossa, että hän

on valmis vertailemaan omia käsityksiään toisten näkökantoihin ja saamaan muiltakin oppia, yksinäisyys, tämä totuudenetsijän turvapaikka, voi tulla hänelle vankilaksi: „Itsetyytyväisyys, oi oppilas, on kuin korkea torni, johon ylpeä hullu on kiivennyt. Siellä hän istuu pöyhkeänä yksinäisyydessään, eikä kukaan muu häntä huomaa kuin hän itse.” („Hiljaisuuden Ääni”).

Jotkut totuudenetsijät, vieläpä vakavatkin, tahtovat säilyttää yksilöllisen vapautensa eivätkä siitä syystä halua liittyä mihinkään seuraan. Tällä vaikuttimella saattaa olla tuntemattomia lisävaikuttimia, eikä näitä etsijöitä voi ilman muuta tuomita pelkureiksi tai juurettomiksi sellainen, joka itse kuuluu johonkin seuraan. Tosiasia on, että seura on jonkinlainen rajoittuma tässä maailmassa, niinkuin yksilö on rajoittuneisuuden tulos, eikä kukaan voi kieltää sitä tosiasiaa, että toimiminen yleensä on rajoittumista — rajoittumista määrättyyn perusohjelmaan ja toiminnan hetkellä selvään toimintatapaan. Kysymys seuraan liittymisestä on siis tältä kannalta kysymys siitä, kuinka ihminen haluaa toimia, missä piirissä ja minkä ihmisyhteisön hyväksi hän tahtoo tehdä työtä.

*

Vuoden vaihde on aikaa, jolloin ihminen vaistomaisesti joutuu tekemään tiliä itsensä kanssa, selventämään päämääriään ja tarkistamaan vaikuttimiaan. Aikakauskirjamme kannalta vuoden ensimmäinen numero tuntuu velvoittavan jonkinlaiseen yleiseen teosofian tutkijoille omistettuun Ruusu-Ristin ohjelman luonnehtimiseen; itse asiassa yllä esitetty onkin tässä mielessä kirjoitettu. Järjestöämme ja teosofisia tutkijoitamme silmällä pitäen tämä itsetutkistelumme tuntuu saavan kysymyksen muodon, jota P. E. joitakin vuosia sitten käytti kirjoitussarjansa otsakkeena: „Olemmeko ymmärtäneet oikein?” Tällöin myös tuntuu siltä, että P. E. itse ytimekkäimmin ja selvimmin vastaa tähän kysymykseen. Itse asiassa siihen sisältyy mitä erilaisimpia kysymyksiä, jotka kullekin meistä ovat yksilöllisiä, mutta siitä huolimatta ne voivat eri tavoin värittää yhteisiä näkemyksiämme ja voidaan siis syystä ottaa silloin tällöin tarkastettaviksi.

Kysymys „edistyvästä” teosofiasta on tällaisia yleisiä kysymyksiä. Päivänkysymyksenä se oli toistakymmentä vuotta sitten, silloin kun maailmanopettaja-aatetta koetettiin levittää teosofisiin piireihin voimatta kuitenkaan löytää sille pe-

rusteluja H. P. B:n teosofiasta. Meillä Suomessa P. E. asetui jyrkälle kannalle tällaisiin väitteisiin nähden. Vaikka hän itse Kristus-tutkimuksillaan suuresti syvensi kristinuskoon sovellettua teosofista ja okkultista tutkimusta, hän ei milloinkaan esiintynyt „edistyvän” teosofian kannattajana. Ruusu-Risti-järjestökin, vaikka se erityisesti tuntee Suomen isänmaakseen ja kristinuskon käytännölliseksi ihanteekseen, on hänen näkemyksensä mukaan suomalainen ilmaus ulkomailla esiintyvistä teosofisesta reformatioliikkeestä, jonka tunnuslauseena on „Takaisin Blavatskyyn!” V. 1926 hän sanookin aikakauskirjassamme (n:o 6): „En koskaan ole pitänyt Ruusu-Ristiä muuna kuin teosofisen liikkeen haarautumana, joka palvelee juuri teosofista asiaa.”

„Edistymisen kristinuskon hengessä on sitä, että ihminen kasvaa yhä enemmän Kristuksen kaltaiseksi, yhä enemmän täyttyy Kristuksen hengellä, mutta ei lainkaan sitä muuta. Edistymisen teosofian hengessä on sitä, että yhä selvemmin ymmärrämme, mitä madame Blavatsky on opettanut ja tarkoittanut, mihin hän on pyrkinyt ja tähdännyt (tai Mestariit hänen välityksellään) . . .”, P. E. kirjoittaa. Tässä, H. P. B:n teosofiassa, onkin kaikkien teosofisten liikkeitten koetinkivi; siinä myös se perusmitta, johon kaikki teosofiset seurukset ovat velvolliset vertaamaan tuon tuostakin omia mittojaan, jotta niiden luotettavuus säilyisi.

Samana vuonna (6:nnessa numerossa), P. E. pahoittelee sitä, että niin vähän tutkitaan H. P. B:n omia kirjoituksia:

„Harva teosofian tutkija enää välittömästi tutustuu H. P. Blavatskyn teoksiin. On niin paljon toisia suuruuksia, niin paljon helppotajuisempia kirjailijoita, joiden teoksia tarjoillaan yleisölle teosofian nimellä, että totuudenetsijä meidän päivinäme puoleksi pakosta saa ensimmäiset teosofiset käsitteensä niistä.

Epäilemättä joukossa on paljon arvokasta, joka innostuttaa tutkijaa pyrkimään tiedon lähteellekin, s. o. H. P. Blavatskyn omien teosten ääreen. Mutta varmasti myös on paljon turhaa, joka hidastuttaa etsijää ja estää häntä heti luomasta itselleen oikeata kuvaa teosofiasta. Pahinta vielä on, että nämä myöhemmät suuruudet ovat keskenään eri mieltä teosofisista peruskäsitteistä, ja että he miltei karttavat madame Blavatskya riidan mahdollisena ratkaisijana, tyytyen kukin väittämään, että H. P. B. „tietysti olisi ajatellut näin kuin minä, jos hän olisi elänyt”. Etsijät jäävät täten vaille todellista tietopohjaa elleivät ota jotakuta uudempaa profeettaa auktoriteetiksi tai huomaa kääntyä H. P. B:n kirjojen puoleen.

Joka tapauksessa tämä „puolueiden jakautuminen” on omiansa pinnallistuttamaan teosofista liikettä. Elettään pinnalla ja käännetään katse ympärön kehään, sen sijaan että etsittäisiin keskustaa. Viisaus ei kuitenkaan ole kirjavuudessa, vaan syvällä sen peitossa.

Arvostelu on tällöin tärkeä tekijä. Näennäisesti se repii, mutta todellisuudessa se rakentaa. Tuulentupia kaadettakoon, jotta voitaisiin totuuden

temppeili pystyttää. *Auttaja teosofien kesken on nykyään se, joka viittaten ja vedoten madame Blavatskyn ja Mestarein alkuperäisiin oppeihin repii harsot etsijäin siimiltä ja paljastaa harhaan joutuneiden hullut käsitteet.*

*

Meidän Ruusu-Risti-aikakauskirjamme on koko olemassaolonsa ajan tuntenut kutsumukseksen tarvittaessa käyttäen myös arvostelun kaksiteräistä miekkaa, — kaksiteräistä, koskapa epäkohdat tai harhautumat, joista olemme muita moittineet, saattavat yhtäkkiä tulla ilmi meissä itsessämme. Totuus voittakoon kaikissa tapauksissa; arvostelu on vain yritystä päästä totuuden tietoon, ei arvo sinänsä. *Viveeka*, kyky erottaa oleellinen epäoleellisesta, totuus valheesta, tämä totuudenetsijän ensimmäinen tavote ja hänen sopusointuisen kehityksensä ilmaisija, ei ole kertakaikkinen saavutus. Se on kuin ase, joka käyttämättömänä ruostuu. Jos erottamiskykyä itsessämme viljelemme, me emme voi pysähtyä mihinkään väliaikaiseen totuudennäkemykseen. Me emme edes voi, jos se elävänä vaikuttaa meissä, langeta sellaiseen erehdykseen, että kuvittelemme tietävämme jotakin todellista vain sen nojalla, mitä olemme kuulleet joiltakin itseämme viisaamilta. Kuulopuhe ei vielä ole tietoa eikä järkemme mukainen ajatusrakennelma viisautta.

Vanha, alituisesti toistettu totuus on, että kaikki opettajat ovat vain tien osoittajia. Kuinka paljon kuitenkin on ihmiskunnassa, teosofisessakin maailmassa, niitä matkamiehiä, joilla on monet kartat ja riittävät eväät mukanaan, ja jotka kuitenkin ovat matkansa alkupäässä jääneet tuijottamaan tienviittoa! Erottamiskykyä meiltä siis kysytään silloinkin, kun kohtaamme ihmisen, jonka opetuksista jäämme ikuiseen kiitollisuudenvelkaan. Huomaammeko tällöin, että hän on voinut meille paljastaa hengen elämän lakeja, tuoda valoa elämäämme vain sen nojalla, että meissä itsessämme on jumala, joka puhuu samaa, mitä häneltä kuulemme, sen nojalla, että hän elää siinä korkeammassa hengen tajunnassa, missä meidänkin tosi minämme elää! Olemmeko huomanneet, että jokainen tosi opettaja, silloinkin kun hän puhuu omista kokemuksistaan, vetoaa *meidän* sisimpäämme, ei itseensä minäolentona, persoonallisuudesta puhumattakaan? Muutoinhan hän ei voisi meitä auttaa. Tästä puhui H. P. B. tuon tuostakin, ja se oli myös P. E:n puheissa ja kirjoituksissa useasti toistuvana aiheena. Meidän tarvitsee vain silmäillä aikakauskirjamme vanhoja vuosikertoja. Niinpä hän kirjoittaa v. 1927 (n:o 9):

Teosofiset Mestarit julistivat alusta lähtien madame Blavatskyn kautta, että uskonnot ja eritoten kristinusko olivat langenneet kohtalokkaaseen erehdykseen opettaessaan, että ihminen oli jumaluudesta erillään oleva olento. Totuus oli päinvastainen. Ihminen oli Jumalasta, ja Jumalan pyhä henki oli ihmisessä, ja ihmisen tehtävä oli yhtyä tuohon henkeen omassa tajunnassaan.

Tätä pyrkimystä sisäisen vapahtajan yhteyteen vaikeutti suuresti usko ulkonaiseen vapahtajaan ja hänen välitykseen. „Kaksi kolmatta osaa ihmiskunnan kaikista kärsimyksistä”, kirjoitti H. P. Blavatskyn Mestari, „on kirkkojen ja papistojen aiheuttama.” He asettuvat Jumalan ja ihmisen varsinaiseksi välittäjäksi Jumalan ja ihmisten välillä. — — —

Olemme ainakin ruusuristiläisessä totuuden etsinnässämme löytäneet juuri Pojan. Olemme päässeet yhteyteen juuri Pojan kanssa, kokeneet, että juuri Hän ja Hän yksin on ovi, on tie, on elämä.

Ja ken on meille tämän opettanut? Ensinnäkin H. P. Blavatsky, jonka teosofinen sanoma pelasti meidät sokeasta uskosta ja talkauskon monista muodoista, toiseksi Jeesus Kristus, jonka sanoma ennenkaikkea vuorisäärnassa avasi meille tien Jumalan valtakuntaan ja Isän luo, ja kolmanneksi meidän oma kokemuksemme, joka viisastutti meitä, kun yritimme kulkea noiden kahden jälkiä. — — —

Kaikki yksilölliset mestarit ovat opettajia ensin oman sielunsa maailmalle, sitten ympäröivälle maailmalle, mutta eihän heitä voi tavata ulkopuolella Poikkaa, sillä Pojan kautta he ovat Mestareiksi tulleet ja Pojassa he elävät.

Ihmiskunnan suurten opettajien kohalo on tullut monien teosofistenkin johtohenkilöitten osalle. Ellei heistä suoraan ole tehty vapahtajaolentoja, niin ainakin on koetettu arvailuin ja näyvin vahvistaa heille erityinen asema kosmillisissa hierarkioissa ja levitetty heidän menneistä elämistään ja tulevasta jälleensyntymisistään juttuja, joille vakavasti ajattelevat ihmiset syystä hymyilevät.

Ei ole tietenkään pahaa siinä, että koetamme toisiamme ymmärtää, olimmepa suuria tai pieniä. Sehän on osa meidän totuudenetsintäämme. Meillä saattaa tietenkin olla mitä eriskummallisimpia käsityksiä toisistamme, eikä mikään taivaan enkeli suinkaan vaivaudu oikomaan erehdyksiämme — pikemminkin ehkä päinvastoin — mutta meillä ei ole oikeutta sellaisilla yksityiskäsityksillä saattaa huonoon huutoon teosofiaa, joka sentään on ja tulee olemaan monille ihmisille heidän elämänsä arvokkain ja merkityksellisin löytö. Vielä vähemmän meillä on oikeutta esiintyä okkultisteina, ellemmet itsetietoisina jäseniä kuulu siihen Pyhien Yhteyteen, jota olemme tottuneet nimittämään Valkoiseksi Veljeskunnaksi. Ylevät asenteemme ja salaperäisyytemme vaikuttavat muuten farssilta. Aina on niitä tervevaistoisia etsijöitä, jotka erottavat tosi tietäjän silmäkääntäjästä, sillä „hedelmistään puu tunnetaan”. Yhtä varmasti on myös aina niitä, jotka empiättä uskovat sellaisetkin väitteet, joita heille ei voida todis-

taa, ja joiden todenperäisyyttä he eivät itse pysty tutkimaan. Sokea usko ja luottamus auktoriteettiin ei missään tapauksessa ole suotava, ei silloinkaan, kun ihminen, johon se kohdistuu, on tämän luottamuksen arvoinen; siitä syystä, että hänen arvonantonsa kohde on hänen ulkopuolellaan, „uskovainen” jää pidemmäksi ajaksi persoonallisuuteensa kuin hänen ehkä olisi tarpeellista, jos hän aikaisemmin ymmärtäisi oikein opettajansa tarkoituksen ja etsisi *sisäistä Mestariaan*; vasta tässä, oman henkensä tajunnassa, hän oppii oikein arvostamaan opettajia, ja silloin he löytävät toisensa Kristuksessa, veljinä, ei palvojina ja palvottavina.

*

Pekka Ervastin, jonka siis näemme varoittavan auktoriteettiuskosta ja persoonapalvonnasta, väittivät jotkut hänen vastustajansa yhtäkaikki vaatineen itselleen erikoista kunnioitusta. Me, jotka olemme tunteneet hänet ystävinä, ymmärrämme tällaisen väärän syytöksen psykologisen perustan. Vaikuttimina olivat ehkä joskus näiden henkilöiden omat persoonalliset tarkoitukset, joita he tahtoivat kaikin tavoin puolustaa, mutta useissa tapauksissa se väärin ymmärretty ja tulkittu persoonallisuuden näennäinen tehostuminen, joka on tavattavissa — ainakin ajoittain — hengen ihmisissä. Heidän itsetietoisuutensa painopiste on heidän korkeammassa minässään, ja tästä johtuu, että he tuovat hengen tulen persoonallisuutensa välityksellä ihmisten keskuuteen. Tuollainen „yksiminäinen” ihminen vetoaa ihmisissä piileviin henkisiin mahdollisuuksiin, jotka tästä sympatiavärähtelystä elpyvät ja voimistuvat; vertaus magneetista, joka siirtää rautaan hetkeksi omat voimaväreilynsä, antaa tästä heikon käsitöksen. Tällaisen henkisen ihmisen persoonallinen vaikutus on siis aina mullistava: ihmisten sisimmästä pyrkii pinnalle se hyvyys, mikä heille on ominaista, mutta samalla tulevat ilmi myös heidän tukahdutetut pyyteensä ja salatut antipatiensa, — saattavatpa he joskus sokeudessaan kuvitella, että kaikki se pahuus, mikä heidän tajuntaansa pulpahtaa alitajunnan syvyyksistä, onkin lähtenyt tuosta toisesta ihmisestä; eihän heissä itsessään voi olla mitään pahaa! Tällainen mies oli myös P. E. Pelkällä läsnäolollaan hän saattoi herättää itselleen vastustajia niistä, jotka eivät kestäneet *oman* henkensä puhdistavaa voimaa, mutta verrattomasti enemmän hän sai itselleen ystäviä ihmisistä, joiden sydämessä totuudenkaipuun kipuna leimahti ilmiliiekkiiin.

Ei siis ole ihme, että mies hänen kaltaisensa sai monet aprikoimaan P. E:n nimellä tunnetun persoonallisuuden arvoitusta, jollaista he eivät olleet ennen tavanneet. Itse hän ei voinut mitään sille, mitä ihmiset hänestä kuvittelivat, yhtä vähän kuin kukaan meistä voi määrätä, mitä muut meistä ajattelevat; onhan jokaisella talenttinsa. P. E. iloitsi, jos hänen työnsä sai tunnustusta osakseen, sillä sehän hänelle oli tärkeintä; omasta mielestään hän työnsä rinnalla oli „kuin symboli”, käyttääksemme hänen omia sanojaan. Joskus kuitenkin, kun P. E:lle osoitetut arvonannon ja kunnioituksen osoitukset omituisesti pysähtyivät hänen persoonaansa, niin ettei hän voinut kiitollisuuden uhrikukkina laskea niitä Mestarin jalkoihin, hän saattoi sanoa suorat sanat. Tällainen tapaus näyttää edeltäneen sitä Toimittajalta-kirjoitusta, joka v. 1926 ilmestyi „Ruusu-Ristissä” (n:o 5). Otamme tuon kohdan tähän kokonaisuudessaan niiden nähtäväksi, jotka eivät tunne sitä ennestään.

Tuonnottain tehtiin minulle naseva kysymys. Häpesin sydämestäni sitä, että semmoinen kysymys — mikäli se minua koski — ollenkaan oli mahdollinen, mutta samalla iloitsin suuresti, että olin tilaisuudessa oikaisemaan sitä suunnatonta väärinkäsitystä, joka kysymyksen aiheuttaneessa ajatuksessa piili.

Kysymys kuului: Idän Tähtien liikkeessä odotetaan maailmanopettajan pikaista tuloa, ja Teosofisen Seuran useimmat jäsenet johtajista alkaen elävät epäilemättä samassa uskossa. Toiselta puolen on teosofeja ja pienempiä teosofisia yhdistyksiä siellä täällä, jotka eivät lainkaan usko näitä asioita eivätkä pidä niitä tärkeinä eikä edes teosofisina, — ja niiden joukossa lienee Suomen Ruusu-Risti. Mille kannalle nämä jäkäläiset asettuvat teosofisen liikkeen nykyisen tilanteen suhteen, toisin sanoen: mikä seura tai mikä henkilö tällä hetkellä edustaa Salaisista Veljeskuntaa? H. P. Blavatsky on kuollut, hän, joka oli Mestarein lähettiäs maailmassa. — kuka siis nyt on hänen jälkeensä Mestarein lähettiläs maailmassa, — kuka on Salaisen Veljeskunnan lähetti maailmassa? Paljon kauniita sanoja ja viittauksia on esim. lausuttu Ruusu-Ristin johtajasta: onko siis tahdottu ilmaista, että hän tätä nykyä on tuo mainittu lähettiläs?

Kiiruhdin tietysti vastamaan seuraavasti:

Kysymys perustuu väärinkäsitykseen. Ei meillä ole oikeutta puhua Valkoisen Veljeskunnan lähettilästä madame Blavatskyn kuoleman jälkeen. H. P. Blavatsky nimenomaan opetti, että vuosisadan viimeisenä neljänneksenä ainoastaan ilmestyy maailmaan Valkoisen Veljeskunnan lähetti. Sata vuotta varhemmin tämä lähetti oli kreivi de Saint Germain ja hänen apunaan Cagliostro ja Mesmer. Meidän aikanamme lähetti oli H. P. Blavatsky (ja hänen apunaan, voimme lisätä, Judge ja Olcott, joiden tehtävä ja kohtalo jonkun verran muistutti Cagliostron ja Mesmerin). Seuraava lähetti tulee kuluvan vuosisadan loppupuolella. „Älkää uskoko, että Mestarit lähettävät ketään maailmaan ennen vuotta 1975”, oli H. P. B:n nimenomainen varoitus oppilailleen.

Onko tämä käsitettävä niin, että vuosisadan kolmen ensimmäisen neljänneksen aikana ei ole mitään yhteyttä olemassa Salaisen Veljeskunnan

ja ihmiskunnan välillä? On tavallaan. Ei näet ole olemassa mitään virallista yhteyttä. Mutta salaista, yksityistä suhdetta saattaa tietysti aina olla. Yksilön yhteys Valkoisen Veljeskunnan kanssa ei ole ajasta eikä paikasta riippuvainen. Yksityinen ihminen voi päästä Veljeskunnan yhteyteen tuleamalla sen jäseneksi; tai hän voi joutua jonkun Mestarin valvonnan alaiseksi ja siten joutua kosketuksiin Veljeskunnan hengen ja voiman kanssa. Yksityinen ihminen voi tavallaan edustaa Valkoista Veljeskuntaa, sen tehtävää ja henkeä, mutta se tapahtuu hänen omalla vastuullaan.

Suhde on sama esim. kansainvälisessä valtiollisessa elämässä. Ero on suuri jonkun valtion virallisen lähettilään — täysivaltaisen ministerin — ja yksityisen vieraalla maalla matkustavaisen välillä. Suomalainen Englannissa on kyllä aina suomalainen; kuta syvemmin hän tuntee Suomen kansaa ja sen henkeä, sitä paremmin hän sitä edustaa; mutta virallinen hänen edustuksensa ei ole. Suomen valtion ja hallituksen edustajana on ainoastaan siihen valtuutettu henkilö.

Tämmöinen „valtuutettu ministeri” oli madame Blavatsky. „Hän on meidän suoranainen agenttimme”, kirjoitti Mestari. Hänen paikkaansa ei kukaan toinen voi täyttää, koska Mestarit eivät yhtä mittaa pidä virallista edustajaa maailmassa.

Kaikki puheet toisen tai toisen henkilön lähettiläsasemasta Valkoisen Veljeskuntaan nähden ovat täten tuulesta temmatut. Älköön kukaan ajatelko Ruusu-Ristin johtajasta enemmän kuin kestään toisestakaan, että hän olisi Veljeskunnan virallinen edustaja maailmassa. Kaikki ovat yksityishenkilöitä ilman valtuuksia; he „edustavat” Valkoista Veljeskuntaa vain siinä määrin kuin he tuntevat sen henkeä, tehtävää ja työtapoja. „Hedelmästä puu tunnetaan.” Tämä pitää paikkansa jokaisen ihmisen suhteen, joka työskentelee Herran viinimässä. Jos hedelmät ovat hyviä, jos ne ovat Kristuksen Valkoisen Veljeskunnan hengen mukaisia, silloin työmiehessä on ollut oikea henki. Silloin on hän oikealla tavalla Veljeskuntaa maailmassa edustanut.

Tässä P. E. puhuu sellaisena kuin hänet tunsimme: vaatimattomana ja samalla tehtävästään tietoisena totuuden julistajana. On kuin hänen sanoistaan huokuisi hiljainen, apea hämmästyks: „Kuinka *sellaista* voidaan ajatella . . . Olenko minä voinut antaa aihetta väärinkäsityksiin? Eihän meille ole tärkeintä, mitä kukin opettaja on, vaan se, mitä he opettavat, mihin suuntaan neuvovat . . .” —

„Opettajia on paljon; Mestari-sielu on yksi, Aalaja, kaikkiallinen Sielu”, sanoo „Hiljaisuuden Ääni”. Kaikkia opettajiamme, jotka tässä Mestari-sielussa, Kristuksessa, elävät, me parhaiten kunnioitamme sillä, että omassa elämässämme koetamme toteuttaa sitä henkeä, jota heissä rakastamme. Muutoin voi olla niin, että „mitä siihen lisätään, se on pahasta”.

Jeesuksen sanoja

Ken ostaa sieluja vapaiksi epäjumalista, häntä on sanottava suureksi taivasten valtakunnassa.

Juudas sanoi: „Ketkä ne sitten vetävät meitä puoleensa? Ja koska tulee valtakunta, joka on taivaissa?” Jeesus sanoi: „Ilman linnut ja mitä tahansa eläimiä on maan alla ja maan päällä ja meren kalat, nämä ne teitä puoleensa vetävät. Ja taivaan valtakunta on teissä; ja ken tahansa oppii itsensä tuntemaan, hän löytää sen. Ja kun olette sen löytäneet, tulette tietämään, että olette kaikkivaltiaan Isän poikia ja perillisiä, ja tulette tietämään, että olette Jumalassa, ja että Jumala on teissä. Ja te olette Jumalan kaupunki.”

Jeesus sanoi: „Jos veljesi tekee syntiä sanoillaan ja antaa sinulle hyvitystä, ota hänet vastaan seitsemän kertaa päivässä.” Simon, hänen opetuslapsensa, sanoi hänelle: „Seitsemän kertaa päivässä?” Herra vastasi ja sanoi hänelle: „Niin, sanonpa sinulle: vaikkapa seitsemänkymmentä kertaa seitsemän; sillä profeetoissakin, sen jälkeen kuin he olivat saaneet Pyhän Hengen voitellun, tavattiin synnillistä puhetta.”

Minä olen se, josta Mooses on profetoinut sanoen: „Profeetan, minun kaltaiseni, on Herra meidän Jumalamme nostava maasta teitä varten veljienne keskuudesta; kuulkaa häntä kaikissa asioissa, ja ken ei sitä profeettaa kuuntele, hän on kuoleva.”

Katso, minä teen viimeiset asiat ensimmäisiksi.

Opetuslapset puhuivat näin Jeesukselle: „Sinä olet avain jokaiselle ihmiselle, ja jokaiselle sinä olet myös sulkija.”

Hän käski meitä hyljeksimään ja väheksymään arveluja ja kysymyksiä, jotka saavat aikaan riitaa, ja olemaan tuhlaimatta ajatuksia asioihin, jotka ovat kaukana tiedostamme, mutta sensijaan niin paljon kuin mahdollista etsimään kaikkeuden Herraa koko mielellämme ja hengellämme.

Kanonisoimattomista lähteistä.

Pekka Ervast:

Boodhisattva, Buddha ja Kristus

Esitelmä Helsingin Ruusu-Ristissä 12. I. 1930.

Pieneksi saareksi maailman meressä nimitetään välistä tätä meidän maapalloamme. Ja täytyyhän meidän tunnustaa, jos hetkeksi asetumme maapalloomme ulkopuolelle katselemaan sitä, vaikkapa vain meidän aurinkokuntamme kannalta, että onhan se kovin pieni, pieni pyörä, joka kulkee rataansa tässä mahdottoman suuressa aurinkokunnassa. Tässä meidän aurinkokunnassamme on toisiakin palloja, planeettoja, jotka kiertävät säännöllisissä radoissaan auringon ja myös meidän maapalloomme ympäri. Ja jokainen näistä planeetoista on, kuten olemme tottuneet ajattelemaan, jonkunlainen elävien olentojen koulu. Nämä planeetat ovat kaikki erilaisia kouluja ja vieläpä ehkä erilaisten olentojen kouluja, sillä elämismahdollisuudet ovat jo fyysisesti katsoen erilaiset eri planeetoilla. Niissä asuvat olennot ovat siten erilaisia ja eri kehityskannalla. Meidän on turha ajatella minkälaiset ovat olosuhteet toisilla planeetoilla: riittää, jos saamme vähänkin oikean käsityksen siitä, minkälaiset ne ovat omalla planeettallamme. Niitä olemme kutsutut tutkimaan emmekä ainoastaan tutkimaan, vaan myös elävällä tavalla ratkaisemaan.

Kun katselemme noita planeettakouluja, niin huomaamme, kuten madame Blavatsky sanoo „Salaisessa Opissa”, että tämä meidän planeettamme on semmoisessa ikäkaudessa eli kehitysvaiheessa, että sillä on syntynyt ihminen. Kaikki korkeat olennot ovat aina kulkeneet ihmisasteen kautta, sillä inhimillinen kehitysaste on erittäin kriitillinen vaihe. Sentähden semmoinen planeetta, joka on omistettu ihmisen syntymiselle ja kehitykselle, on tärkeimpiä planeettoja aurinkokunnassa, sillä koko se planeetta on silloin samalla myöskin kriitillisessä ja vaikeassa kohdassa omassa kehityksessään. Viisaat sanovat, että kaikessa kehityksessä on inhimillinen aste niin tärkeä, niin vaikea sentähden, että siinä vasta synnytetään ja luodaan uusi jumala, yksilöllinen olento, josta on tuleva jumalallinen olento. Tämä yksilöitymisprosessi ja sitten ihmisenä kehittyminen on sentähden niin vaikea ja vaarallinen, että siinä ei ole kysymyksessä ainoastaan joku luonnollinen

kehitysprosessi, joka tapahtuu aivan kuin itsestään, vaan siinä on kysymyksessä merkillinen eettinen kehitysprosessi, jolloin kyseessäolevan ihmisolennon itse on tehtävä valinta, niinkuin meidän on tapana sanoa, hyvän ja pahan välillä. Ja jotta hän oppisi hyväksi todellisessa mielessä, semmoiseksi jumalalliseksi olennoiksi, joka on valinnut hyvän ja tahtoo palvella hyvää omasta sisäisestä vakaumuksestaan, täytyy hänen vapaasta vakaumuksestaan osata tehdä tämä vaali. Ei riitä, että jumalat maailmankaikkeudessa olisivat semmoisia olentoja, jotka eivät tiedä, minkätähden tahtovat tehdä hyvää, miksi ovat valinneet hyvän. Sentähden on ihmisaste niin merkillinen, että siinä ihminen asetetaan tuohon kriittiseen hyvän ja pahan kouluun ja hänelle sanotaan: Valitse! Ihminen valitsee hyvän, mutta sen kysymyksen takana on suunnattomia sisäisiä tuskia ja kärsimyksiä ja itsensä voittamista, sillä kriittisyys ja vaikeus on siinä, että paha vetää suunnattomalla voimalla yksilöllisyyttä puoleensa. Itsekkyys on houkuttelevampi alussa inhimillisellä asteella kuin epäitsekkyys, ja ihmisen on käytävä monenlaisten vaiheiden läpi, ennen kuin hän osaa valita hyvän, ennen kuin hän tahtoo sen valita. Sentähden on tuo koulu niin tuskallinen, sentähden nimitetään tätä maapalloa „tuskallisten ponnistusten kouluksi”. Täällä nyt luodaan ihminen. Ihminen on synnytetty, ja häneltä kysytään: Tahdotko luoda ihmisen?

Kuinka tämä on mahdollista ja käy päinsä? Jos koetamme hengessämme ja mielikuvituksessamme katsella tätä asiaa aivan kuin ulkoa päin, tuolta kaukaa, maapallo silmiemme edessä, niin näemme, kuinka maapallo annetaan aikojen aamuna jonkun suuren, kauniin, ihmeellisen korkean ja viisaan valo-olennon huostaan. Tälle valo-olennolle uskotaan maapallon vaikea koulu. Se on itse tuolle planeettahengellekin, johtavalle olennolle, vaikea ja tuskallinen, sentähden että hänen täytyy peittää ja salata itsensä, kokonaan naamioida itsensä, olla ikäänkuin poissa näyttämöltä ja ainoastaan päästää valloilleen tuossa koulussa ihmeellinen, korkea, hyvä, luova voima. Luomisvoiman mysterio päästetään irti tämmöisessä koulussa tämmöisellä pallolla. Me ymmärrämme, että pahaa ei voisi olla olemassa ilman hyvää, ei saastaa ilman pyhää, niinkuin ei väärää rahaakaan ole olemassa ilman oikeaa rahaa; täytyyhän olla olemassa ensin oikeaa rahaa, sitten vasta voi olla väärää. Täytyy olla olemassa ensin hyvä, sitten vasta paha, ensin hyvä ja puhdas, sitten vasta voi olla saastainen ja epäpuhdas ja epäpyhä. Ja se voima, jonka tuo

ihmeellinen valo-olento päästää vapaaksi tuossa koulussa tällä meidän maapallollamme, maapallon elämään, se on, niinkuin sanottu, luomisvoima, joka on kaksiteräinen. Se on luomisvoima sekä tuossa puoleksi aineellisessa merkityksessä eli suvun jatkamisvoima että myös sisäisesti hengen ja järjen luova voima. Se on *sukupuolivoima*, mutta se on samalla itse *Pyhä Henki*. Sitä se on sisäisesti. Tämän maapallon sisimmissä kammioissa se on Pyhän Hengen luova voima, jota tuosta valo-olennosta aina valmistuu ja säteilee ulos. Ihminen on semmoinen olento, jossa pitkän kehityksen jälkeen on syntynyt minuus. Tämä inhimillinen minuus joutuu sitten luonnonvoimien temmellyskentäksi, kamppailuun niiden kanssa. Ja se saa sitten tämän kaikista merkittävimmän voiman, suvun jatkamisvoiman ja hengen luovan voiman itseensä. Ihminen pienenä minänä, jonkinlaisena kapalolapsena, joutuu tekemisiin elämän salaperäisten, suurten voimien kanssa.

Ja siinäkin mielessä tämä voima, joka elää ihmisen sisässä, on kaksiteräinen, että se saa aikaan aistimuksen ja tuntemuksen kannalta nautintoa ja kärsimystä. Ja siitä seuraa, että yleensä *vastakohdat* luonnossa ja elämässä selviävät tuommoiselle ajattelevaksi kehittyvälle olennolle. Tässä koulussa alkavat vastakohdat näkyä, hyvä nautinnon merkityksessä, paha kärsimyksen merkityksessä. Tämä on ensimmäinen vastakohta. Nämä sitten enemmän ja enemmän sivistyvät, moralisoituvat, mutta alkuperäiset aistimukset kohdistuvat pääasiassa omaan inhimilliseen muotoon.

Jos nyt ihmiskunta jätettäisiin yksin vain syömään, niinkuin sanomme, hyvän- ja pahantiedon puusta, silloin meillä ei olisi takeita siitä, kuinka kauan kestäisi, ennenkuin siitä nousisi ihmisyksilöitä, jumalallisia yksilöitä. Sillä kukaties nuo pienet ihmisyksilöt joutuisivat harhateille, pois Jumalasta, nautintojen valtaan, ainoastaan nautintoja hakemaan. Sentähden ei ole elämässä niin järjestetty, ei tässäkään meidän aurinkokunnassamme, että tämä planeetta, joka on annettu ihmisminän syntymän ja kehityksen kouluksi, olisi jätetty oman itsensä varaan. Sehän olisi silloin aivan kuin semmoinen maa, jossa vallitsisi täydellinen anarkia, jossa vain olisi muutamia semmoisia ihmisyksilöitä, jotka olisivat ajatelleet muutakin kuin omaa itseään ja omaa elämäänsä. Heillä ei olisi mitään johtoa, ennen kuin kaukaisten aikojen perästä kenties joku nousisi voimassa ja älykkyudessa, mutta luultavasti pahassa, sillä hyvästä ei olisi niin paljon tietoa

alussa. Sentähden meidän maapalloamme ei ole jätetty oman onnensa nojaan. Niin ei ole tapana maailmankaikkeuden elämässä. Maailmankaikkeuden suuri talous on järjestetty sillä tavalla, että vanhemmat pitävät aina huolta nuoremista. Ei lastakaan tässä meidän elämässämme jätetä yksin, vaan vanhemmat tuntevat velvollisuudekseen hoitaa ja kasvattaa sitä. Sentähden, kun meidän planeettamme oli nuori ihmiskunnan kannalta, kun ihmiskunta oli siinä vasta syntynyt, määrättiin sille apua jostakin muualta, niinkuin aina olemme toistaneet. Joltakin toiselta tähdeltä tuli tänne apua, semmoiselta kiertotähdeltä, jossa oli kehittyneempiä ihmisolentoja. En tarkoita silloin yksinomaan sitä, että ne siellä toisessa tähdessä olisivat olleet ulkonaisesti meidän kaltaisiamme, vaan he olivat ihmisiä siinä merkityksessä, että he olivat ratkaisseet ihmisen probleemin, luoneet *täydellisen ihmisen*. Muutamat semmoiset olennot ja heidän auttajansa saivat käskyn siirtyä tänne meidän maapallollemme olemaan täällä meidän johtajinamme ja suojelijoinamme, auttajina meidän pienelle vastasyntyneelle ihmiskunnallemme.

Vanhassa testamentissa, jota kristittyjen kesken pidetään arvokkaana ja pyhänä kirjana, on viitattu siihen, kun on puhuttu Melkisedekistä, Saalemin ruhtinaasta, suuresta rauhan ruhtinaasta ja hänen auttajajoukostaan, jotka siirtyivät tänne. Melkisedekistä sanotaan, ettei hänellä ollut isää eikä äitiä. Hän oli hyvin merkillinen kuningas Vanhassa Testamentissa. Hänestähän puhutaan Abrahamin yhteydessä. Hän siunasi Abrahamin, ja Abraham maksoi hänelle kymmenykset voittosaaliistaan sotaretkellä. Muuta ei juuri kerrota hänestä siellä. Sitten Uudessa Testamentissa kerrotaan, että Jeesus Kristus oli „ylimmäinen pappi Melkisedekin järjestyksen mukaan”. Siinähän siis tavallaan viitataan siihen, että Melkisedekillä oli jonkunlainen koulu, yliopisto, jossa Jeesus Kristuskin kävi, ja jossa hän suoritti joitakin tutkintoja, koska hän oli sen mukaan ylimmäinen pappi.

Tämä nimi „Melkisedek” tarkoittaa siis tuota muualta tullutta Salaista Veljeskuntaa, joka perusti tänne inhimillisen ja jumalallisen akatemian, ja joka valvoo ihmiskunnan henkistä elämää ollen sille opettajana. Melkisedek ja hänen joukkonsa tulivat siis tänne ihmiskuntaa auttamaan ja opettamaan siten, että he ihmisille näyttäisivät tien, näyttäisivät, miten heidän tulee syödä hyvän- ja pahantiedon puusta, miten menetellä ja käyttäytyä, että he tulisivat valinneeksi oikean ja hyvän, ja miten he sitten saavuttaisivat inhimillisen

päämäärän, joka on ikuinen elämä. Tätä he tulivat opettamaan.

Nyt me tiedämme, niinkuin täällä aina on sanottu, että *meidän iankaikkinen elämämme on Kristuksessa*, siinä kosmellisessa elämässä, jota nimitämme Kristukseksi kosmellisessa merkityksessä. Siis voisimme sanoa, että Melkisedek ja hänen akatemiansa tulivat opettamaan meille, miten voisimme kosmillisen Kristuksen löytää, tulla osalliseksi siitä henkisestä elämästä, joka ihmiselle tarjoutuu, joka pyrkii ihmiskunnan luo sitä elähdyttääkseen, nostaakseen sen iankaikkiseen kuolemattomuuteen. Siis Melkisedek ja hänen auttajansa elivät kaikki Kristuksessa. Luonnollisesti he elivät Kristuksessa. Ja voisimme vielä sanoa, jos nimitämme Kristusta, niinkuin aina on nimitetty tätä kosmillista, mystillistä elämää vanhoissa pyhissä kirjoituksissa, *elämänpuuksi*, että Melkisedek ja hänen ystävänsä tullessaan maan päälle ja perustaessaan tänne jumalallisen akatemian toivat aivan kuin oksan tästä elämänpuusta eli banjanpuusta, ja istuttivat sen tänne. Mutta me emme voi sanoa, että he olisivat tuoneet itse elämänpuun. Itse he elivät siinä elämänpuussa voimatta kuitenkaan tuoda sitä semmoisenaan maan päälle. Ja miksi he eivät voineet? Siitä yksinkertaisesta syystä, että he tulivat tänne muualta. Me ymmärrämme tämän, jos otamme pienen vertauksen. Ajatelkaamme, että jossakin maassa tällä meidän pallollamme asuisi kansa anarkiassa, mahdollisesti keskinäisessä sodassa ja ilman johtajaa. Sitten joku sivistynyt valtakunta lähettäisi joukon ihmisiä heitä kasvattamaan ja opettamaan — älkäämme ajatelko meikäläisiä olentoja, ei mitään kenraalia ja sotajoukkoa. Joku viisas ja hänen auttajansa tulisivat tuon kansan keskuuteen ja alkaisivat sitä opettaa ja neuvoa, näyttää esimerkkiä ja hyviä tietoja ja taitoja ja järjestäisivät sille yhteiskunnan. He tietysti paljon opettaisivat ja valaisisivat noita ihmisolentoja, mutta jos he eivät olisi aivan samaa sukua ja heimoa, niinkuin he eivät olisi tämmöisissä oloissa, joita ajattelempa, vaan aivan toista kansaa, niin vaikka he oppisivat tuon kansan kieltä ja koettaisivat tehdä tarkoituksensa selväksi, niin he eivät voisi täydelleen auttaa sitä kansaa, koska eivät olisi kasvaneet niissä oloissa ollakseen täysin yhtä tuon kansan sielun kanssa ja ymmärtääkseen jokaista yksilöä erikseen.

Tuo vertaus on ontuva, mutta otimme sen ajatellen luonnollisia oloja, kuinka vaikeata meidänkin olisi ymmärtää toisia kansoja. Jos sanoisimme, että nuo villit olisivat neeke-

reitä ja me valkoihoisia, niin meidän olisi hyvin vaikeata ymmärtää heitä kokonaan ja saavuttaa heidän luottamuksensa, vaikka olisimme heitä paljon opettaneet. Me emme osaisi tunkeutua heidän sieluunsa, ennen kuin he itse alkaisivat ymmärtää itseään ja tuoda esille, mitä heidän sisässään on.

Jos siis tahtoisimme sanoa, ajatellessamme maapalloa ja oloja täällä, että itse tuon kosmillisen Kristuksen pitäisi elämänpuuna tulla istutetuksi tälle pallolle, eikä vain oksana siitä, silloin ymmärrämme, että Kristuksen pitäisi välttämättä tulla esille ja syntyä jonkun kautta, joka olisi itse tämän maapallon asukas. Ei Hän tule opettamalla, vaan syntymällä tänne. Ei Hän tule niin, että joku kertoo Hänestä ja näyttää, että hänessä on Kristus, vaan niin, että miljoonien vuosien kuluessa yksi toisensa perästä saa vähän tätä Kristusta, kunnes lopulta joku voi ottaa kokonaan Hänet vastaan ja aivan kuin istuttaa elämänpuun tämän elämän yrttitarhaan.

Kun tältä kannalta katsomme asiaa, silloin ymmärrämme Salaisen Veljeskunnan suhteen meidän maapalloomme ja ihmiskuntaamme sekä sitten kosmillisen Kristuksen suhteen. Melkisedek ja hänen auttajansa olivat kuin professoreja, jotka tulivat tänne muualta, perustivat tänne yliopiston ja sanoivat, minkälaisia tutkintoja on suoritettava, jotta päästäisiin arvoasteisiin tässä yliopistossa, opettaen samalla ihmisille, millä tavalla heidän tuli hankkia niitä tietoja. Minulle persoonallisesti on hyvin kuvaava tuommoinen vertaus yliopistosta ja professoreista, vaikka ne ovatkin paljon korkeampia kuin tämän maailman yliopistot ja professorit. Tuo, joka tuli muualta, on niin korkea rehtori, että ilman hänen suostumustaan ei kukaan voi tulla miksikään, ei saavuttaa asteita, ellei hän anna lupaa, ellei hän anna tähtensä loistaa. Semmoinen on järjestys. Ja meidän ihmiskunnastamme tietysti monet yksilöt, yksi toisensa perästä, ihastuvat näihin opettajiin ja auttajiin ja siihen kaikkeen, mitä heille näytettiin aluksi kuvissa ja näköaloissa, silloin kun kieli vielä oli köyhä, ja sitten tässä viidennessä juurirodussa, jossa järki on kehittynyt enemmän kuin ennen, puheessa ja kirjoituksessa ja filosofisemmassa muodossa. Tietysti ihminen toisensa jälkeen innostui ja alkoi ymmärtää, että hän on suuremmoisessa koulussa, ja ettei hänen pidä suin päin syöstä oman itsekkyytensä mukaan nautintoon ja pahaan, vaan hänen täytyy valita, saada itselleen elämän ihanne, jonka puolesta kannattaa elää ja kuolla. Yhä useampi ihminen tällä maapallolla ja tästä mei-

dän ihmiskunnastamme sai ihanteen itselleen, alkoi kulkea eteenpäin, kasvattaa itseään, asettaa oman voimansa elämän tahdon mukaiseksi ja voittaa itsessään sitä suurta itsekkyyttä, johon luonnonvoima hänen sisässään aivan kuin kutsuu. Yhä useampi ihminen alkoi huomata, että se olento, joka on tämän meidän planeettamme takana, ja joka pitää meitä kovassa koulussa ja ahdistuksessa, on semmoinen, joka meille näyttäytyy vain naamioituneena, niin ettemme tiedä, onko hän muuta kuin tuo naamio. Se yllyttää meitä ensin kuin pahaan. Se sanoo: „Sinä olet maailman lapsi, sinun täytyy tulla toimeen tässä elämässä, ajatella omaa onneasi, pyrkiä nautintoon, rikkauteen ja valtaan!” Semmoinen suuri houkutus elää ihmisen sisällä, ja se on samalla kuin suuri houkutteleva luonnonvoima hänen sisässään, joka kutsuu ja houkuttelee häntä. Ei ole ollenkaan niin helppoa kuin meistä voi tuntua jonakin juhlahetkenä luopua kaikesta itsekkyydestä, joka on niin lähellä ihmistä. Ja me olemme sangen kehittymättömiä vielä tai sitten tekopyhiä, jos luulemme, että voimme noin vain luopua itsekkyydestä. Todellisuudessa se on hirmuisen vaikeaa, sillä se on voima, joka elää meidän sisässämme, se tahtoo pakoittaa meitä kaikkeen itsekkyyteen ja nautintoon. Sentähden ihmisistä tuntuu melkein mahdottomalta ja ylivoimaiselta tuommoinen itsekasvatus, johon suuret opettajat ovat alusta lähtien häntä vaatineet. Se tuntuu niin mahdottomalta, että hän melkein voimattomana huudahtaa: „Ei ole mahdollista, että minun täytyy luopua onnesta ja omasta itsestäni!” Mutta suuret opettajat ovat aivan rauhallisina aina sanoneet: „Nouse, herää ja etsi opettajia!” Näin kaikuu meidän viidennelle juurirodullemme huuto, sillä ihminen voi voittaa, hän on ihminen sitä varten, että hän voittaisi. Siis turhaa on liiaksi itkeä ja tuskitella. „Voita itsekkyyks, kunnianhimo, kaikki, mikä sinussa on paha. Me olemme voittaneet ennen sinua, kulje meidän jäljessämme.” Näin ovat aina suuret opettajat sanoneet, ja se on rohkaissut ihmisyksilöitä. Toinen toisensa jälkeen on yrittänyt, kamppaillut ja taistellut, ponnistellut, langennut ja noussut. Ja aina silloin tällöin on syntynyt ihminen, joka on niin pitkälle päässyt, että hänestä on tullut *bodhisattva*, niinkuin intialaisella nimellä sanotaan. Ja se merkitsee, että hänen todellinen olemuksensa on *bodhia* eli viisautta, hän on tullut ikäänkuin viisauden ilmennykseksi, hänen olemuksensa on viisautta. Näitä olentoja ei ole kovin monta syntynyt meidän ihmiskunnastamme, mutta kuitenkin muutamia.

Ja jokaisella boodhisattvalla on sitten taas mahdollisuus tulla *buddhaksi*. Hänen täytyy silloin monta, monta kertaa syntyä boodhisattvana, mikä merkitsee, että hänen täytyy monta kertaa syntyä maailmaan sitä varten, että hän tekisi työtä ihmiskunnan hyväksi ja opettaisi ihmiskuntaa. Hän opettaa silloin toisia ihmisiä boodhisattvana, kun hän itse on aivan kuin viisauden ruumistuma, kun hänen olemuksensa on boodhia: Ja kerran toisensa perästä hän syntyy ja opettaa sillä tavalla ihmisiä, ja lopulta hänelle tarjoutuu tilaisuus tulla *buddhaksi*.

Välistä myöskin vanhoissa intialaisissa järjestelmissä kuvataan asioita niin, että joku boodhisattva on kuin korkein, kuin ihmiskunnan opettajan virassa. Ja uudenaikaisissa teosofisissa kirjoituksissa on puhuttu boodhisattvasta juuri sillä tavalla. Hän on semmoinen olento, joka hoitaa opetustointa maan päällä, mutta itse hän pysyy salassa. Hän voi syntyä tänne, mutta myöskin käyttää opetuslapsiaan välikappaleina. Ja sanotaan, että tuommoisia boodhisattvoja on ainoastaan muutamia meidän historiassamme ja kehityksessämme. Se boodhisattva, joka tuli *buddhaksi* ja esiintyi Gautama Buddhana 500 vuotta ennen Kristusta, on ihmiskunnan nykyistä edellinen Boodhisattva. Kun hän tuli *Buddhaksi*, hän luovutti kruununsa toiselle. Intialaisissa kirjoissa kerrotaan, että kun silloinen Boodhisattva syntyi Siddharta-perheeseen Gautamana, niin hän taivaassa otti kruunun päästään ja laski sen seuraavan boodhisattvan päähän, josta sitten hänen jälkeensä piti tulla ihmiskunnan Boodhisattva. Ja se Boodhisattva, joka 2500 vuotta sitten otti kruunun nykyiseltä *Buddhalta*, hän jatkaa yhä tätä korkeinta opetustointaan maan päällä ja valaisee ihmiskuntaa aina siihen saakka, kunnes hän tulee *buddhaksi*. Ja madame Blavatsky viittaa siihen, niinkuin intialaisissakin kirjoissa sanotaan, että nykyinen Boodhisattva tulee vielä olemaan joitakuuta tuhansia vuosia siinä toimessa, ennenkuin hänestä tulee *buddha*. Ja sanotaan, että hänestä tulee *Maitreeja-Buddha*. Kun *Buddha* on sanonut, että „*Maitreeja-Buddha* ilmestyy minun jälkeeni”, niin siitä on tehty se johtopäätös, että *Maitreeja-Buddha* oli Kristus. Mutta madame Blavatsky ja toiset kirjoitukset sanovat, että vasta 5000 vuotta *Buddhan* jälkeen tulee nykyinen Boodhisattva *buddhaksi*, joten siihen vielä kestäisi noin 2500 vuotta. Tämä on okkultinen näkökanta, sillä vaikka jotkut voisivat ajatella, että Jeesus Kristus oli *Maitreeja-Buddha*, niin parempi ja okkultisesti oikeampaa on, ettemme nimitä

Jeesusta Kristusta Maitreeja-Buddhaksi, vaan ajattelemme, että hän oli aivan toinen olento, niinkuin kohta koetan kuvata.

Tämä nykyinen Boodhisattva, joka siis nyt on opettajana, otti vastaan toimensa entiseltä Boodhisattvalta, joka on nyt Buddha. Ja mitä merkitsee, että tuosta entisestä Boodhisattvasta tuli Buddha? Se merkitsee, että hän oli valmis, että hän oli saavuttanut korkeimman inhimillisen täydellisyyden, ja että hän ei enää synny takaisin maan päälle ihmisenä. Hän voi kyllä jälleensyntyä eri henkilöissä, mutta siinä on aina erikoinen mysterio mukana; itse hän ei synny ihmisenä. Hän voi kyllä elävöittää toista ihmistä, inspiroida toista korkeasti kehittynyttä olentoa maan päällä, koska hän on elävä voima itse. Niin kauan kuin ihminen on boodhisattva, hän on aivan samanlaisessa asemassa kuin alkuperäiset professorit tuossa alkuperäisessä salaisessa akatemiassa. Kun ihminen tulee boodhisattvaksi, oli hän sitten virassa tai ei, hän on niinkuin professori, hän on opettaja, mutta kun hänestä tulee buddha, niin hän on luopunut opettajatoimesta, hän on noussut sen yläpuolelle. Hänestä on tullut vain elävä voima, hän on kokonaan sulautunut Kristukseen ja on kuin osa banjanpuuta.

Se Buddha joka tuli siksi 500 vuotta e.Kr., ei vielä saattanut omaksua fyysillisessä olomuodossaan kosmillista Kristusta niin kokonaan, että olisi voinut sanoa hänen istuttaneen maan päälle elämänpuun eli tuoneen maapallolle kosmillisen Kristuksen. Hän ei voinut tehdä sitä vielä. Hänen aivonsa, järkensä, sydämensä ja olemuksensa oli kyllä täyttynyt kosmillisella Kristuksella, mutta ei aivan kokonaan. Hän itse kyllä saavutti vapauden, mutta hän ei saavuttanut sitä vapautusta kuin elämässä, ei vielä kuolemassa. Yksi salaisuus oli vielä jäljellä: *kuoleman voittaminen*. Hän, Buddha, tietysti voitti kuoleman omassa elämässään sillä tavalla, että hän oli rakentanut itselleen kuolemattoman ruumiin, jossa hän elää näkymättömässä maailmassa, mutta hän ei voittanut kuolemaa fyysillisessä ruumiissaan. Hän eli vanhaksi, mutta kuoli sitten, siirtyi pois henkimaailmaan. Mutta oli jäljellä vielä kuoleman voittaminen tässä näkyväisessä elämässä, ja siihen pystyi ensimmäisenä Jeesus Kristus, joka syntyi maan päälle 500 vuotta Buddhan kuoleman jälkeen. Jeesus Kristus ei ole boodhisattva, se Boodhisattva, jolle Buddha oli jättänyt opetustoimensa, vaan hän oli toinen ja hyvin merkillinen olento. Ja voimme sanoa, että Buddha oli erikoisella tavalla jälleensyntynyt Jeesuksessa; hän oli Jeesuksessa mukana niinkuin monet muut vanhan ajan viisaista.

Jeesus Kristus oli semmoinen olento, joka satojentuhansien vuosien aikana oli kuunnellut vain rakkauden ääntä, oli aina elänyt oman sydämensä äänen mukaan ja kärsinyt mitä tahansa ihmiskunnan puolelta. Hän ei uskonut koskaan muuhun kuin rakkauteen, hän ei koskaan välittänyt mistään muusta. Hän tunsi vain rakastavansa ja aina noudatti rakkauden ääntä, oli hän sitten kapinassa vaikka koko maailmaa vastaan. Ja hän oli niin kokonaan puhdas kaikessa kärsimyksessä, itsensä voittamisessa, että hän lopulta kelpasi siksi, jota kosmillinen Kristus satojatuhansia, miljoonia vuosia oli odottanut: „Koska tulee semmoinen ihmisen poika, johon Jumalan Poika voi laskeutua; koska syntyy semmoinen ihminen maapallolle, jonka Jumalan Poika voi kokonaan täyttää?” — Ja Jeesuksesta Kristuksesta, joka elämiensä vierieissä oli kasvanut viisaudessa, nöyryydessä ja kauneudessa, tuli se ihminen, johon kosmillinen Kristus voi laskeutua. Tämä oli ulkopuolella kaikkea järjestettyä „akateemista” elämää. Tätä varten tuo mainitsemani akatemia kyllä oli olemassa, tätä se oli kyllä valmistanut parhaan kykynsä mukaan. Jeesus Kristus oli kyllä kulkenut monen, monen elämän ajan Melkisedekin koulua. Hän ei koskaan mitään pahaa tahtonut eikä tehnyt, ja hän oli niin puhdistunut, että kun hän syntyi Jeesus Natsaretilaisena, silloin tiedettiin taivaallisessa akatemiassa: nyt on todella syntynyt maailman vapahtaja, se ihminen, joka istuttaa banjanpuun tämän ihmiskunnan keskelle, elämänpuu tulee lasketuksi maan päälle. Ja kaikki korkeat tietäjät tulivat häntä näkymättömästi kumartamaan hänen syntyessään.

Jeesuksen Kristuksen tuloa oli jo valmistettu. On eräs asianhaara, joka on, kuinka sanoisin, muutamien okkultistien havaintokykyä häirinyt ja sokaissut, ja se on se, että Buddhan jälkeinen Boodhisattva otti tehtäväkseen myöskin valmistaa maaperää Jeesukselle Kristukselle eli elämänpuun tulolle. Hän vaikutti aivan erikoisesti erääseen olentoon, josta olemme kaikki lukeneet ja kuulleet puhuttavan, ja joka eli sata vuotta ennen Kristusta. Hänen nimensä oli Jeesus ben Pandira eli Jehoshua ben Pandira. Juutalaisten Talmudkirjat ja keskiaikaiset Toldoth Jeshu-kertomukset puhuvat siitä olennosta. Historiallisesti on totta, että 100 vuotta ennen Kristusta eli Jeesus ben Pandira, joka oli hyvä, puhdas, viisas ihminen, ja joka opetti juutalaisia ja essealaisia seurakuntia, ja joka sitten, niinkuin Talmud-kirjoissa kerrotaan, otettiin kiinni ja kivitettiin kuoliaaksi ja ripustettiin puuhun.

Tämä tapahtui siis noin 100 vuotta e.Kr. Nyt ovat luonnollisesti jotkut okkultistit, salatieteilijät, katsoessaan taaksepäin, luonnon muistissa nähneet tämän tapauksen ja tehneet siitä sen johtopäätöksen, että sehän on Jeesus Kristus, joten Jeesus Kristus olisi sama kuin Talmudin Jeesus. Mutta asia ei ole niin. Ja kun nämä salatieteilijät ovat katsoneet asioita, ovat he huomanneet, että Juudeassa 100 vuotta ben Pandiran jälkeen eli profeetta, joka vaikutti, mutta he eivät ole nähneet hänessä mitään erikoista.

Tässä on eräs erittäin huomattava kohta. Jos yritämme okkultisesti mennä taaksepäin ajassa ja tutkia Jeesuksen Kristuksen aikoja maan päällä, tutkia akaashaa, niin joudumme harhateille, *ellemme saa lupaa Jeesukselta Kristukselta itseltään*. Meidän on täytynyt olla ensin Jeesuksen Kristuksen oppilaita ja seurata hänen käskyjään elämässämme ja yhtyä kosmilliseen Kristukseen hengessämme, ja sitten meidän täytyy häneltä saada lupa katsoa, kuinka asiat ovat. Muuten emme voi huomata muuta kuin Jeesus ben Pandiran. Se olento, joka 100 vuotta hänen jälkeensä eli Juudeassa, näyttää meistä verrattain pieneltä, ei niin loistavalta kuin Jeesus ben Pandira. Sillä jos emme ole Jeesuksen Kristuksen hengessä, emme näe hänen auraansa, koska hänen auransa on koko maapallossa. Se on yhtä iso kuin meidän maapallossamme. Jos pääsemme vain vähän kiinni okkultisesta Jeesuksesta Kristuksesta, emme näe hänen auraansa, [koska itse olemme sen piirissä]. Näkyy kyllä suuria auroja, boodhisattvain ja buddhain aurat voivat olla komeita ja loistavia, mutta Jeesuksen Kristuksen aura on niin iso, ettei se näy yhtään, ellei meillä ole lupaa sen tutkimiseen. Sentähden on syntynyt se harhakäsitys, että Jeesus Kristus on sama kuin nykyinen Boodhisattva. Se on harhakäsitys. Boodhisattva on toinen: hän on olemassa hyvin ihanana olentona, ja häntäkin voidaan nimittää vaikka Jeesukseksi, koska hän vaikutti Jeesus ben Pandiran kautta — ja sitten Apollonius Tyanalaisen kautta. Semmoinen Jeesus voi tulla tutkijan luo, mutta se ei ole Jeesus Kristus. Jeesus Kristus on erikoisasemassa meidän tähdellämme. Hän on se elämä, josta kaikki boodhisattvat ammentavat tietonsa, se elämänpuu, josta Buddha on oksa, ja jossa tavallaan kaikki Valkoisen Veljeskunnan jäsenet ovat oksia.

Melkisedek hallitsee vielä, mutta on aivan kuin — kuinka sanoisin — Jeesus Kristus olisi perintöruhtinas ja Melkisedek vanha kuningas. Molemmat toimivat, mutta Jeesus Kristus

saa enemmän ja enemmän valtaa. Jeesus Kristus lunasti maapallon valo-olennon, jota on nimitetty Saatanaksi, mutta myöskin Luciferiksi. Hän on valontuoja ihmiskunnalle, vaikka hän myöskin on Saatanana. Hän itse ei ole paha, vaikka hänen voimansa kiihoittaa ihmisiä pahaan niinkuin hyväänkin. Mutta Jeesus Kristus on Saatanan lunastanut. Tässä on uusi mysterio, mutta voimme vain lyhyesti viitata siihen, ja sanoa: Nyt ei ole enää välttämätöntä ihmisten kärsiä ja kokea *kaikkea*. Hänen ei tarvitse heittäytyä kaikkiin nautintoihin ja kärsimyksiin. Tämä on kuin uusi sanoma, vaikka se onkin jo kahdentuhannen vuoden vanha.

Kun minun nuoruudessa oli puhetta elämästä ja elämänkokemuksesta, niin ihmiset ihmettelivät ja sanoivat minulle: „Miten sinä aiot päästä tietoon elämästä, jos kuljet yksin? Täytyy mennä mukaan maailmaan, ottaa osaa ylioppilaselämään, olla toverien kanssa ja kokea kaikkea. Ei ihminen muuten voi päästä tietoon mistään.” Minä ihmettelin itsekseni: „On merkillistä, jos ihminen ei pääse sen viisaammaksi, jos meidän täytyy aina uudestaan ja uudestaan kokea sitä samaa, kun tänne synnymme. Emmehän sitten ehdi päästä sen pitemmälle. Miksi ei yhtä hyvin minulle sanota: 'Täytyyhän sinun vähän varastaa, et muuten ymmärrä, mitä varas on, täytyy murhata, et muuten ymmärrä murhaajan sielunelämää, täytyy tehdä väärennyksiä, juopotella, ymmärtääksesi, kuinka kaunista voi juopon sielussa liikkua.' — Jos niin paljon täytyy aina kokea tässä ulkonaisessa elämässä, ei muuhun riitä aikaa.” Mutta nyt ei tarvitsekaan kaikkea sitä tehdä. Luottavatko viisaat nyt ihmiseen niin paljon, ettei tarvitse kokea kaikkea semmoista? Tietysti. Ihmisen sisällä on kuin vaistomainen tieto siitä, vaikkei hän uskoisikaan jälleensyntymiseen. Mutta jos kuitenkin sanotaan, että täytyy elää mukana maailmassa, olla tovereiden kanssa, juopotella ja tehdä kaikkea huonoa, niin emme pääse loppupäätökseen. Mutta itsekseni minä ajattelin: „Yhtä hyvin kuin ihminen tuntee, ettei hän tahdo murhata, varastaa, yhtä hyvin hän voi sanoa: en tahdo tuhlata aikaa mihinkään hasutuksiin, en seuraelämään, en kahvipöydissä istuniseen; tahdon tutkia elämää, tahdon tietää, mitä elämä on. En osaa sitä tutkia tanssisalongeissa, en kahvipöytien ääressä, en toverien parissa, vaan omassa itsessäni. Jos en löydä Jumalaa kasvoista kasvoihin *itsessäni*, en löydä sitä ulkoakaan.”

Ja näin ihminen on kutsuttu ajattelemaan sen jälkeen kuin elämänpuu on istutettu ihmiskuntaan. Kun kosmellinen

Kristus Jeesuksen Kristuksen avulla tuli tänne, meidän ei tarvitse tehdä syntiä, ei ole mitään pakkoa siihen, vaan voimme mennä eteenpäin kaikessa hyvässä ja voittaa kaiken pahan. Ei ole välttämätöntä kokea kaikkea pahaa; voimme tulla viisaiksi ilmankin. Me voimme nousta tietoisesti sen yläpuolelle, minkä olemme tuhansien vuosien kuluessa kokeneet. Ikuinen elämä odottaa meitä joka paikassa ja joka hetki. Se on Jeesuksen Kristuksen lahja ihmiskunnalle. Se odottaa ihmistä aina hänen sisässään; sitä ei tarvitse mistään muualta etsiä.

Toimitukselle kirjoitetaan

Eräs nykyaikainen Stefanuksen kivittäjä.

Pirttisaaressa tammikuussa 1938.

Herra Toimittaja!

Ristinsekä lepää va'kean lumivalpan alla ja sen kahlehditut aallot uneksisivat uudesta keväästä.

Sunnuntaiaamu.

Itä-eteläisellä taivaanrannalla nousee aurinko hurmaavin kultaloistein — niinkuin se on noussut tuhansia, miljoonia vuosia tälläkin rannalla — —

Koillisesta kuuluu kirkonkellojen kumahtelu, Säynätsalon pienenisen kirkon kellon aamutervehdys täällä Pohjois-Päijänteellä — sen seurakunnan, jossa khra A. E. Jokipiin vaikutti silloin, kun hän alkoi teosofian perusteiden penkomisen ja punnituksen. Sieltä ne kumahtelut kuuluvat — —

Kuuntelen niitä ja kysäsen vanhaan tapaan: tuleeko Säynätsalosta mitään hyvää?

Ja minulta pääsee väkisinkin hymähdys, kun muistan khra J:n aikaisemmat käynnit silloin tällöin Jyväskylän ruusu-risti-temppelissä kuuntelemassa esitelmiä tahi perehtymässä teosofisiin kirjoihin. Eihän ne papit siellä tavallisesti käyneet. Mutta tässä näytti olevan kuitenkin yksi ennakkoluuloton, joka uskalsi tulla.

Niin silloin, kymmenkunta vuotta sitten. Kun nyt istun tässä mökkini kynnyksivellä, turkit päälläni, ja kuuntelen tuota juhlallista kumahtelua saarten ja saimien takaa, niin muistuu tuolta kaukaiselta ajalta erikoisesti mieleeni Jussi P., mies rajattoman rehellinen ja vilpitön hyväuskoja kaikista ihmisistä. Kuinka hän opastikaan ja auttoi k.o. tutkijaa, iloisesti puhellen meille, että on hyvä, kun papitkin nyt tahtovat perehtyä teosofiaan, Jeesuksen Kristuksen alkuperäiseen puhtaaseenoppiin. Silloin kirkkoissakin alkavat puhaltaa vapaammat ja valoisammat tuulet. — Hän oli todellakin iloinen khra Jokipiin huomaavaisuudesta.

Nyt ovat molemmat miehet jättäneet tämän kauniin Keski-Suomen. Nyt ovat he täydessä touhussa jossain muualla, koska lastut korkealle lentelivät, niinkuin tuo kirkonkello, joka julistaa sunnuntairauhaa, ja jonka aamuiseen säveleeseen yhtyy toinen kello Muuramen kirkon valkeasta tornista. Elämä jatkuu. Sielut tulevat ja menevät ja jättävät kukin muistonsa jälkeensä kuin lentävän tähden valojuovan öiselle taivaalle — —

Tuota muistojen valokuovaa kulkien ajattelen tässä erikoisesti Sinua, Jussi-veli, ja mietin, mikä käsitys Sinulla nyt on siitä tutkijasta, jota aikanas opastelit ja autoit. — Jaksatko jatkuvasti ja vähentymättömällä rakkaudella ajatella vieläkin tätä miestä, joka sillä tavalla on käsitellyt totuutta? — Kuinka usein käykään niin, että rakkauttamme kohtaa iva ja pilkka. Mutta eihän se, eihän se, Jussi kulta, muuta Sinun tietoasi ja uskoasi siitä, että jokaisen ihmisen sielun syvyydessä asuu jumalainen rakkaudenkipinä, asuu, iloitsee ja itkee ja odottaa vapahdustaan. Eikö niin? — Sinä nyökkäät. Arvasinhan sen, sillä mitä muuta voisi kultaimesi tehdä kuin unohtaa ja anteeksi antaa —

Mutta siitä ei kuitenkaan mihinkään päästä, että khra Jokipii, salaa ja jesuiittamaisesti hiipimällä ja todellisen tarkoituksensa salaamalla, tahtoessaan julkaisullaan tuhota teosofian ja sen tutkijat, siitä ei mihinkään päästä, että hän on verrattavissa Stefanuksen kivittäjiin kaksituhatta vuotta sitten. — Näissä luterilaisissa maissa ei tänä aikana enää toisintajattelevia ja -uskovia kivetetä ja ristiinnaulita puuhun, mutta rankaisuhalu on yhä jälellä. Nyt naulataan vastustaja vääristelyjen ja suvaitsemattomuuden myrkyllisillä ja tuomitsevilla sanoilla saarnastuolien, puheiden ja julkaisujen tuskalliselle ristille. Halu tuhota vastustaja, tukota hänen suunsa, on siis tänäkin aikana sama. Khra J. on siitä tuorein todiste. — Kun tässä lehdessä on ollut viimevuoden loppunumeroissa asiasta kritiikki, ei siitä siis enempää. Totean vain että hitaasti, ylen hitaasti voittaa Rakkauden Herran oppi alaa täällä maanpäällä.

Mutta mikä on tehty, se on tehty ja sinä pysyy nyt. Tapahtumaa voi vain syvästi valittaa. Stefanuksen kivittäjä on jälleen astunut esille ja kristillisen kirkonmiehen haahmossa sekä erään arvokkaan julkaisurahaston tukemana. Niin on tapahtunut.

Mutta ehkäpä tässäkin on jotakin hyvää. Ajattelen julkaisun tekijää itseään. Hän on nyt aiheuttanut suomalaisille totuudenetsijöille paljon, hyvin paljon mielipahaa. Sivuttaako hän tekonsa seuraukset? Antaakamme Karman Lain vastata.

Napoleon aikanaan hankki ihmiskunnalle suunnattomat harmit ja kärsimykset, ja karman lain mukaan hän saisi kerta kerralta itse nyt menettää elämänsä ja omaisuutensa, korvataksensa pahat tekonsa. Mutta Napoleon teki aikanaan niin paljon pahaa, kuten historia tietää, että tuskinpa hän koskaan tällä planeetalla ehtisi syntyä niin monta kertaa tänne, että hän kerkiäisi velkansa maksaa.

Tämän johdosta onkin joku järkiniekka huomauttanut, että ei Napoleon tällä tavoin ehdi maksaa koskaan velkojansa, ja että hänen karmansa on aivan toisenlainen: hänen on ehkä yhdessä ainoassa elämässä maanpäällä tehtävä niin paljon hyvää ihmiskunnalle, että hänen karmallinen tilinsä saadaan jälleen tasapainoon. Ajatuksen karman lain joustavuudesta voin minäkin allekirjoittaa ja, haluamatta ollenkaan sekaantua toisten ihmisten karman maksuihin, ajatella humoristisesti nyt kysessäolevasta asiasta: J. syntyy verrattain nopeasti uudelleen tänne Maahan jälleen ja on silloin meidän kanssamme täydessä vauhdissa opettamassa jälleensyntymistä ja karmaa ja ottamassa omaan rintaansa vastaan jonkin nuoren ja tulisen teologin harhaantuneet nuolet. Siihen on olemassa hyvin suuret mahdollisuudet. Tutkijana saattaa hän joutua taivasmaailmassa totuudenetsijän ja suurten opettajain seuraan, tarkistaa kantansa ja suureksi hämmästyksensä huomata, että „kaikki tiet ovat Minun”, kuten eräs Mestari sanoo. Kyllä taivaassa oikaistaan ja opetetaan.

Maahan tultuaan J. parantaa aukilyömansä haavat suurin ponnistuksin. Tässä ruumistuksessaan kulkee tämä rakastettava ukkonen ennako-

luulojensa sokaisemana ja kuin teräspantsariin suljettuna, eikä muuta mielipiteitään. — Jos olisi edes niin tapahtunut, että hän olisi julaissut opuksensa vasta esim. 10 vuoden kuluttua, olisi saattanut käydä niin, että hän olisi ajoissa huomannut erheensä ja nyt jo purkanut anateemansa ja palauttanut veljeskunnalleen tuhatlappusensa ja sanonut: En minä yhtään syytä löydä tässä Jeesuksen Kristuksen alkuperäisessä opissa, jota m. m. Suomen Ruusu-Risti julistaa, enkä minä voi tuomita teosofeja ja ruuristiläisiä pefollisesta ja harhaanjohtavasta tiestä, ja asian tekee minulle sitäkin nolommaksi se seikka, että teosofit, ottamalla osaa kirkkomme menoihin, itse rakentavat temppelinsä ja kustantavat kirjansa ja tekevät palkatonta työtä kristinuskon puhdistamiseksi täällä Pohjolassa.

Jos näin olisi tapahtunut, niin luulenpa, että hänen virkaveljensäkin olisivat tulleet kiinnittäneeksi suurempaa harkintaa tähän asiaan ja myöntäneet: olipa tulossa aika rötös, mutta nyt se korjataan.

Niin olisin luullut käyvän, sillä allekirjoittanut tuntee montakin reilua ja valistunutta kirkonmiestä, jotka ennakkoluulottomasti tutkivat tätäkin asiaa, muistaen mitä Mestari on sanonut Luuk. 7: 37.

Saulus oli katselemassa kun Stefanusta kivitettiin, mutta Paavali katui myöhemmin katkerasti Sauluksen suvaitsemattomuutta ja on tehnyt kaikkensa korjataksensa tämän kohtalokkaan erehdyksen.

O. K.

Kirjallisuutta

„Yhteydessä henkimaailman kanssa”. Kirjoittanut Johannes Greber, suomentanut Helmi Krohn. — Tämän teoksen kirjoittaja oli katolilainen pappi. Aivan sattumalta hän joutui kosketuksiin mediumistisia taipumuksia omaavien henkilöiden kanssa ja otti osaa spiritistisiin istuntoihin. Ne kokemukset, jotka hän tällöin sai, vaikuttivat kumouksellisesti hänen sielunelämänsä. Se tietoisuus, jonka hän saavutti meitä ympäröivästä henkimaailmasta, elävien ja kuolleiden välisestä yhteydestä ja mahdollisuudesta olla kesketuksissa vainajien kanssa, sai aikaan sen ettei hän enää voinut jatkaa kirkon palvelemista, kirkon, joka kielsi harrastamista tällaisia asioita. Hän antautui koko sielullaan spiritististen ilmiöiden tutkimiseen ja huomasi, että hänen velvollisuutensa oli esittää avoimesti kokemuksiaan ihmiskunnalle. Nämä kokemukset eivät tosin ole sen ihmeellisempiä kuin monien muiden, jotka ovat tulleet kosketuksiin henkimaailman kanssa joko istuntojen, mediumien tai omien eämyksien välityksellä. Mutta todelliseen totuudenetsijään täytyy tällaisen kokemuksen olosuhteissa, joissa ei mikään petos eikä huijaus ole mahdollinen, vaikuttaa järkyttävästi ja vakuuttavasti, ja sellainen ylevä mielentila on myöskin vallitsevana tässä kirjassa. Samankaltaisia tunnustuksia on kylläkin jo aikaisemmin ollut julkisuudessa, mutta mielipiteet ovat aina erilaisia, ja sen tähden on mielenkiintoista verrata tätä kirjaa aikaisempiin, kuten englantilaisen tiedemiehen huomiota herättäneeseen „Raymondin” tai kauniiseen tanskalaiseen kirjaan „Guds Smil”. Tällä kertaa on papillinen näkökanta voimakkaasti esinpitävä, ja hänen harrastuksensa keskittyy viesteihin raamatun oikeasta tulkitsemisesta, huomioonottaen sekä vanhan että uuden testamentin.

Itse ilmiöt eivät tarjonne paljon psyykkilliselle tutkimukselle, ja luulta-

vaa on, että paljon, mitä hän kertoo, voitaisiin selittää myöskin muiden kuin spiritististen teorioiden mukaan. Oma kokemukseni, kuten myös se, mitä aikaisemmin o' en lukenut ja kuullut, saa minut yhtymään kirjailijan käsitykseen viestien alkuperästä. Erikoisen mielenkiintoisena pidin kertomusta nuoresta mediumistisesta pojasta, joka kävi kirjailijan luona, vaipui transi-tilaan ja pyysi, että hänet vietäisiin kirkkoon. Täällä hän väitti, että ihmisiä oli haudattu alttarin alle, mitä seikkaa ei pappikaan tiennyt, vaikkakin hän myöhemmin saattoi todeta väitteen paikkansapitävyyden. Vielä tämä poika, jolla ei päiväajunnassaan ollut mitään musikaalista kykyä, soitti mestarillisesti urkuja ja sen jälkeen kertoi, että hänen soittonsa symbolisoi kirjailijan elämää! Fantastisempi oli kertomus kahdesta entisestä egyptiläisestä prinsistä, jotka kehoittivat häntä hakemaan hautaa, jonka ulkonäön ja paikan mediumit näyttivät hänelle transissa ja joka muka oli laadittu 5000 vuotta e. Kr. Tällöin tulee muistelleeksi kertomuksia, miten ihmisiä istunnoissa on vietelty yrityksiin, jotka voivat johtaa perikatoon ja onnettomuuteen.

Mielestäni selvin ja mielenkiintoisin kirjan osa on mediumin välityksellä annettu selvitys ihmisten ja henkimaailman välisen yhteyden laeista. Siinä esiintyy spiritistisen näkökannan ja teosofisen maailmankatsomuksen yhtäläisyys hyvin selvästi, vaikkakin sanat ja käsitteet voivat olla toisia. Se elinvoima, jonka sanotaan vaikuttavan kaikkeen materiaan, sekä eläviin olentoihin että n.s. kuolleeseen materiaan, ei ole muuta kuin meidän eetteritasomme sen kaikkeuteen vaikuttavine voimineen. Ja materia on yksinkertaisesti tiivistynyttä elinvoimaa. Henki vaikuttaa materiaan käyttäen apunaan elinvoimaa samoin kuin veturinkuljettaja höyryn voimalla panee junan liikkeelle. Se elinvoima, joka vaikuttaa materian tasolla, on sidottuna materiaan, se siirtyy ihmiseen veren mukana. Kun henki näkymättömästä maailmasta tahtoo vaikuttaa maatasolla ja ilmaista itseään ihmisille, täytyy sen käyttää aineellisen tason elinvoimaa esim. ottamalla sitä mediumilta. Myöskin toisista taivaankappaleista säteilee tätä elinvoimaa, ja jokaisella planeetalla se on erikoisuontoista. Tämä eriaatuisten voimien sekoitus vaikuttaa ihmiseen syntymästä alkaen, ja siten selitetään ne tosiasiat, joita astrologia osoittaa. Elinvoima on värähtelyä. Henkimaailmassa ovat nämä värähtelyt henompaa ja puhtaampaa laatua. Kaikki maailmalla ilmöt, kasvaminen, kukoistus ja kypsyminen, sähkö, valo, väri ja ääni ovat riippuvaisia näistä elinvoiman värähtelyistä. Ne voivat olla sopusointuisia ja aikaansaada kauneutta, terveyttä, iloa ja rauhaa. Mutta ne voivat myöskin olla epäsointuisia, jolloin ne saavat aikaan rumuutta, sairautta, levottomuutta ja sielullista tuskaa, mikä lisääntyy sikäli kuin hengen epäsointuinen suhde Jumalaan tulee huomattavammaksi. Sen vuoksi on jokaisen ihmisen tehtävä poistaa epäsointu henkisestä olemuksestaan. Ihmiselämällä on ainostaan se määrä, että hengen on kohottava yhä lähemmäksi Jumalaa sillä yksilöllisellä tiellä, joka on hänelle määrätty. Syntymä ja kuolema ovat ennakoita määrättyjä samoin kuin myös elämän peruspiirteet, mutta yksityiskohdat on ihmisen itse muovattava. Samoin kuin rakennusmestari myöhemmin voi tehdä muutoksia rakennussuunnitelmassa, samoin voi Jumala erikoistapauksissa saada aikaan muutoksia ihmisen kohtalossa ja pidentää tai lyhentää hänen elämänsä. Henkimaailma on luonteeltaan samankaltainen kuin aineellinen; niinkuin ihmisellä täällä on ruumis, niin myös hengellä meille näkymättömässä maailmassa on ruumiinsa. Ero on siinä, että aineellisessa maailmassa kaikki on aineellista, mutta henkisessä maailmassa kaikki henkistä.

Tämä on pääasiallisesti se tieto, minkä mediumin välityksellä puhuva henki on kirjailijalle antanut, ja me teosofit voimme hyvin ymmärtää ja

tulkita tämän ilmoituksen. Suurin osa tästä kirjasta käsittää kuitenkin kysymyksessäolevan tiedon soveltamista raamatun hämärien kohtien tulkitsemiseen. Tässä asiantuntemukseni ei riitä, enkä voi arvostella missä määrin kirjailijan tulkinnat ovat oikeita. Varmaankin ilmiöt ja henkien manaukset näyttelevät huomattavaa osaa eri tavoin vapauttamalla elinvoiman, ja koulut medioitten kehittämiseksi lienevät olleet verraten tavallisia vanhan testamentin aikoihin. Mutta en voi tottua siihen vaikutelmaan, että kirjailija pitää kaikkia näitä vanhaan testamenttiin sisältyviä kertomuksia konkreettisesti mielessä täysin tosina, vaikka ne luultavasti usein ovat liioiteltuja tai vertauskuvallisia. Yksipuolisuutta spiritistisessä katsomuksessa tuntuu myöskin olevan se, ettei tehdä mitään eroa mediumistisen lahjakkuuden ja niiden lahjojen ja voimien välillä, joita vihitty voi hankkia itselleen. Siksi pidetään muinaisajan opettajia ja profeettoja, joista raamattu kertoo, medioina: Mooseksen, Samuelin, Elian ja Elisan kautta puhui Jumala tai hänen enkelinsä.

Tämä kirja on merkitty I osaksi, joten on olemassa tai julkaistaan vielä seuraava osa. Odotamme kiinnostuneena tätä jatkoa ja toivomme, että jo julkaistu ensimmäinen osa saisi monia lukijoita ja omalla tavallaan herättäisi ihmiset tietoisuuteen henkimaailman olemassaolosta ja sen alituisesta vaikutuksesta kaikkiin maallisiin olosuhteisiimme. *L. Krohn.*

Mitä muualla tiedetään

Tibetin tashi-lama kuollut. Viime joulukuussa ilmoitettiin, että Tibetin hengellinen johtaja, viimeinen tashi-lama oli kuollut. Hänestä kirjoitti Uusi Suomi seuraavaa:

Aina lamaistisen buddha'aisuuden suuren reformaattorin Tsongkhapan ajoista (1378—1419 j. Kr.) lähtien on tätä kautta Keski-Aasian levinnyttä buddhalaisuuden muotoa hallinnut tavallaan kaksoispaavius, joka lamaisten oppien mukaan edustaa uskonnon suuren perustajan Buddhan eri o'emusten ruumiillistumia. Dalai Lama on Buddha Avalokiteshvaran inkarnationa Tibetin todellinen maallinenkin hallitsija ja kautta lamaistisen buddhalaisuuden maitten tunnustettu kirkon ylipääksi. Mutta oikeastaan tämän Lhassan Potala-luostarin esimiehen kanssa yhtä korkealle lamaismien hierarkiassa on asetettava Tashi Lama eli Pantshen Lama, Shigatsen Tashilumpo-luostarin johtaja ja lamaistisen buddhalaisuuden toinen ylin päämies, jonka Kiinasta saapuneet tiedot kertovat kuolleen Jyekundossa Länsi-Kiinassa, lähellä Tibetin rajoja. Hänen sairaudestaan oli tuonnotain sitten saapunut tietoja ja Tibetin luostareissa oli suoritettu rukouksia sekä uskonnollisia juhlamenoja hänen parantumisekseen, mutta nyt hän on mennyt manan majoille.

Nykyinen Pantshenrinpotshe, („Suuren oppineisuuden jalokivi”), kuten Tashi Laman vanha intialais-tibetiläinen arvonimi kuuluu, oli monessa suhteessa mielenkiintoinen ja idän politiikassa huomattavaa osaa näytellyt persoonallisuus samoin kuin hänen vallasta kilpailijansa, toista vuotta sitten manan majoille mennyt Dalai Lama sekä jo toista vuosikymmentä sitten valtansa Urgassa menettäneenä kuollut Urgan hutuktu, „Elävä Buddha”, lamaistisen kirkon arvossa kolmas päämies.

Tashi Laman ensimmäinen kosketus ulkomaailmaan tapahtui 1905 hänen käydessään Intiassa, jossa hän tapasi silloisen Walesin prinssin, myöhemmän kuningas Yrjö V:n. Hänen palattuaan Tiberiin alkoivat hänen

ja Dalai Laman ristiriidat täydellä todella. Tashi Lama ryhtyi uudistamaan opetusta ja hallintoa, joutuen siten lamapappien epäsuosiin. Suunnilleen samoihin aikoihin yritti Kiinan mandshuhallitus kukistaa Tibetin, lähettäen Setshuanin maakunnan joukkoja varuskunniksi maahan. Kiinalaiset julistivat Tashi Laman Tibetin sekä maalliseksi että hengelliseksi päämieheksi, ja hän muutti hallituksensa Lhasaan.

Keisarikunnan kukistuttua 1911 Kiina sai kuitenkin muuta ajattelemista. Tibet nousi pian taistelun kiinalaisia vastaan ja itsenäistyi Dalai Laman johdolla täydelleen. Englantilaisystävällisen Dalai Laman vaikutusvalta kasvoi, kunnes hän 1924 uskalsi avoimesti rikkoa välinsä kiinalaisystävälliseen kilpailijaansa, jonka pian oli lähdettävä pekingiläisten ystäväinsä turviin. Siitä lähtien Tashi Lama ei maanpaossa Kiinassa, jossa hänellä, varsinkin Mongolian buddhalaisuskoeseen väestöön, oli hyvin suuri poliittinen vaikutusvalta. Dalai Laman kuoltua Tashi Lama silloin tällöin suunnitteli palaamista Tabetiin, hankettaan kuitenkin toteuttamatta epäillessään, oliko hän enää tervetullut sinne. Niin ei olisikaan ollut laita, sillä kun hän lopulta lähti matkalle Tabetiin mukanaan suuri seurue ja turvanaan kiinalainen sotilassaattue, osoittautui, että tibetiläiset eivät olleet halukkaita vastaanottamaan häntä.

Tibet on nyt vailla kumpaakin korkeinta päämiestään, niin maallista kuin hengellistäkin, ja toistaiseksi pidetään ennenaikaisena päätellä, mitä seuraa. Ajankohtaisin ongelma on Dalai Laman uuden lihaksitulemuksen löytäminen. Tashi Lama väitti sellaisen löytäneensä ja viime heinäkuussa tiedotti sähkölennätin maailmalle, että uusi Dalai Lama oli äveriään tibetiläisen maanomistajan pieni poika. Tietoon ei kuitenkaan saapunut vahvistusta, ja viime aikoina on ollut aihetta otaksua, että Tibetin viranomaiset yhä etsiskelevät poikalasta, jonka jumalallinen henki tällä kertaa on valinnut asuinsijakseen. Ja nyt on siis löydettävä myöskin Buddha Amittabhan inkarnatio, uusi Tashi Lama, jos tahdotaan säilyttää edelleen voimassa lamaismin vanhat perinteet.

Ylläesitetyn yhteydessä on mielenkiintoista muistella, mitä tästä tashilamasta kertoi ruotsalainen tutkimusmatkailija Sven Hedin, joka aikoinaan pääsi tunkeutumaan syväälle Tabetiin juuri tashi-laman henkilökohtaisen passin turvin. Sven Hedin oli kirjoittanut kohtauksestaan tashi-laman kanssa „Svenska Dagbladetin” v. 1907, ja kirjoituksesta oli käännetty ole „Omaantuntoon”. Kas näin kertoo Hedin:

„Ihmeellinen, unohtumaton Tashi Lama ei koskaan muististani häivy! Hän täytti äsken 25 vuotta; hän lahjoitti silloin rikkaita antimia kaikille lamalaisille tempeleille; erityinen suurlama lähetettiin Ladakin luostariin. Itse hän istuu akkunakomerossaan niin yksinkertaisena ja vaatimatoman ja kuuntelee tuulen huminaa katon liehuissa lipuissa ja katselee laaksoa allaan. Ei koskaan ihminen ole tehnyt minuun niin syvää ja unohtumatonta vaikutusta. Ei jumalana ihmisen hahmossa, vaan jumalallisen puhtaana, viattomana ja täydellisenä ihmisenä. Hänen katsetaan ei voi koskaan unohtaa, enkä koskaan ole nähnyt semmoista hymyilyä, niin hienopiirteistä suuta, niin yleviä ja jaloja kasvoja, joista vain säteilee kokonainen maailma hyvyttä ja ihmisrakkautta. Ken hän lieneekin, mies hän on erinomainen, harvinainen, ainoa laatuaan. Niin pehmeä, niin hieno, niin jalo puheissaan, esim. puhuessaan Euroopan kuninkaista. Hymy ei hetkeksikään jätä hänen huuliaan, ja se yltyi joka kerta kun katsemme kohtasivat toisensa, ja hän nyökäytti päätään niin ystävällisesti, niin lem-

peästi kuin jos hän olisi tahtonut sanoa: "Ole varma siitä, että olen paras ystäväsi". Tämä hymy, nämä äärettömän hienot suupielet tuskin näkyvine viiksineen, niin, tämä ihmeellinen hymy ei koskaan jätä minua niin kauan kuin elän, se on ihmeistä suurin mitä nähnyt olen — koko Tibetti ja Brahma-putra ovat merkityksettömät sen rinnalla."

„Omatunto" tulkitsevi Sven Hedinin sanoja toteamalla, että hän oli nähnyt adepti-ihmisen kasvoista kasvoihin.

Mihin meidän aikamme kuluu . . . Joidenkin sveitsiläisten tiedemiesten sanotaan tehneen tilastoa siitä, paljonko ihminen kuluttaa aikaansa mihinkin. He ovat olettaneet laskelmiensa esimerkki-ihmisen elävän 70-vuotiaaksi.

Jos tämän ihmisen oletetaan nukkuneen kahdeksan tuntia keskimäärin vuorokaudessa, hän on tullut nukkuneeksi 23 vuotta. Hänellä on ollut tapana peseytyä silloin tällöin, ja näin on hänetä mennyt tähän työhön 1 ½ vuotta. (Suomalaisissa oloissa elänyt ihminen tuskin olisi suoriutunut siitä näin nopeasti).

Syömiseen näyttää sitävastoin kuluvan paljon aikaa. Seitsemänkymmenenvuotias mies on viettänyt kuusi vuotta elämästään ruuan ääressä.

Lopetettuaan koulu- ja yliopistolukunsa hän on tullut opiskelleeksi vain 3 vuotta!

Kaksi vuotta 70-vuotiaan elämästä on mennyt erilaisten lievien sairauksien paranteluun.

Työhön, huvituksiin ja vapaaseen aikaan menneitä vuosia ei ole laskettu erikseen, vaan yhdistäen laskettu niiden vievän yhteensä 20 vuotta.

Tämän tilaston huomattavin laskelma koskee kuitenkin *puhumista*. Vaiteliaskin mies kuluttaa siihen 13 elämänsä kallista vuotta. Päivittäiseen jaaritteluun menee keskimäärin 18,000 sanaa, mitkä täyttäisivät 54 tavallisen kirjan sivua. Kun laskelmia jatketaan, niin nähdään, että ihmisen vuotuinen puhemäärä vastaa 66 kirjaa, joissa kussakin on 300 sivua. Näin on 70-vuotias vanhus tullut „sepittäneeksi" elämänsä aikana 4,620 kirjaa, kussakin 300 sivua . . .

Kuinkahan on, — tuleeko niitä sanoja, „joista meidän on tili tehtävä", päiviemme osalle v ä h e m m ä n kuin 18,000? J. Ptn.

Luther musiikista

Joka halveksii musiikkia, niinkuin kaikki hurmahenget tekevät, häneen en ole tyytyväinen. Sillä musiikki on Jumalan lahja eikä ihmisen. Niinpä se karkoittaa Sielunvihollisen ja tekee ihmiset hilpeiksi. Sitä kuunnellessaan unohtaa kaiken vihan, siveettömyyden, ylpeyden ja muut paheet. Teologian jälkeen annan musiikille seuraavan sijan ja korkeimman paikan, ja me voimme nähdä, kuinka David ja kaikki pyhät ovat tuoneet julki jumaliset ajatuksensa runosäkein ja lauluihin.

(Colloquia, cap. XXXVII:
„Von der Musica")

Tien varrelta

Ruus-Ristin Hallitukseen valitsi Johtaja t. k. 2 p:nä pidetyssä Neuvoston kokouksessa seuraavaksi kolmivuotiskaudeksi Eino Krohnin (varapuheenjohtajaksi), Uuno Poreen (sihteeriksi) ja Valdemar Kaaden (rahastonhoitajaksi) sekä muiksi jäseniksi Yrjö Eloniemen, Anja Helteen, Kyllikki Ignatiuksen, Sven Krohnin, Bertha Lindbergin ja Jorma Partasen.

Helsingin Ruusu-Ristissä Johtaja luki 2. I. Perustaja-Johtajan esitelmän „Te olette kalliisti ostetut” ja 9. I. siihen liittyvän „Ikuisen taistelun”. 16. I. esitelmöi Aimo Mela Origeneesta ja 23. I. Tyyra Tolvanen Fr. A. Mesmeristä.

Rajan taakse siirtyi 5. I. rouva **Martta Maria Ronimus**. Hän oli syntynyt v. 1884 ja oli kauan ollut Ruusu-Ristin jäsenenä.

Toimitus kiittää sydämellisesti sitä tuntematonta „Ruusu-Ristin tilaajaa”, joka toimitukselle lähetti 100 mk:n avustuksen.

Ruus-Ristin vuosihoroskooppi 1937—38. Auringon, Kuun ja Merkuriuksen aspektit osoittavat, että Ruusu-Ristin aatteet erittäin selvästi esiintyvät tämän vuoden työssä. Aspektit ovat suotuisia, ja Aurinko on okkultisessa merkissä nousevana, josta voi päätellä, että Ruusu-Ristillä harvoin on ollut näin hyvää aikaa. Jupiter on Auringon ja Kuun keskilävillä hyvissä suhteissa molempiin, joten viisauden voimat vaikuttavat Ruusu-Ristin välityksellä. Kuitenkin esitetään joskus R. R:ssä liian jyrkkiä mielipiteitä.

Pahinta on Neptunuksen asema zenitissä oppositiossa Kuuhun, mikä viittaa jonkinlaiseen hämmennykseen, joka voi olla haitaksi ulkonaiselle työlle. On kuitenkin luultavaa, että tämä ei voi aikaansaada todellista vahinkoa R. R:lle, koska Auringon ja Neptunuksen välillä on hyvä aspekti, ja lisäksi Kuun yhtymä Saturnuksen ja kuutio Jupiterin kanssa osoittavat, että viisaus ja vakava arvostelu voittavat vaikeudet. L. K.

Emanuel Swedenborgin syntymästä on tammikuun 29 p:nä tullut kuluneeksi 250 vuotta.

S I S Ä L L Y S:

Totuuden tieto	1
Toimittajalta	3
Varjot haihtui	4
Toimitussihteeriltä	5
Jeesuksen sanoja	16
Boodhisattva, Buddha ja Kristus	17
Toimitukselle kirjoitetaan	29
Kirjallisuutta	31
Mitä muualla tiedetään	33
Tien varrelta	36

Uusi Leninkiliike

T A M P E R E

Aleksanterink. 24, Varman talo.

*Myy vuosikkaita leninkejä.
Tilauksia otetaan vastaan.*

Ruusu-Ristin Talorahasto

työskentelee
tulevaisuutta varten.

*Lüittykää jäseniksi
tai tehkää tilapäisiä
lahjoituksia!*

Jäsenten säännölliset tili-
tyspäivät ovat

1/1, 1/4, 1/8 ja 1/10.

Talorahaston hoitaja: YRJÖ V. RIMPPI,
H E L S I N K I,
Luotsikatu 12 A. 12.

*19. vuosisadan ihmeellisin teos
H. P. Blavatskyn*

SALAINEN OPPI

ilmestyy suomeksi.

Teosofisen Seuran

julkaisema aikakauslehti

TEOSOFI

jatkaa joka numerossaan Salai-
sen Opin suomennosta. Teosofi
voidaan tilata maan kaikista
kirjakaupoista, postikonttoreista
ja T. S:n taloudenhoitajalta.
Osoite: Signe Rosvall, Helsinki,
Kirkkokatu 14. Tilaushinta (ko-
timaassa) 40 mk. v:kerta.

PUHELIN 216

**HYVINKÄÄN
KIRJAPAINO
OSAKEYHTIÖ**
HYVINKÄÄ

Suorittaa ensiluokkaisesti
kaikkia kirjapainoalaan kuu-
luvia tehtäviä. Tiedustakaa
hintojamme.

Ostakaa paita,

jota

**Olli, Tiitus,
Iso-Keisari,
Valentin**

y.m.

kiittävät.

Patentoidut erikoisuudet.

RUUSU-RISTI-JÄRJESTÖ

Perustaja-Johtaja: PEKKA ERVAST

Johtaja: rouva Hilda Pihlajamäki, os. Helsinki, Mariank. 28 B.
Hallituksen varapuheenjohtaja: fil. toht. Eino Krohn, os. Helsinki, Maneesinkatu 2 A.

Sihteeri: fil. maist. U. J. Pore, os. Helsinki, Maneesinkatu 4 a A 12.

Rahastonhoitaja: herra Waldemar Kaade, os. Helsinki, Oikokatu 15 A 18.

Kanslia: Helsinki, Meritullinkatu 33, ovi 2. Puh. 23 609.

Ruus-Risti perustettiin Helsingissä marraskuun 14 p:nä 1920. Sen tarkoitus selviää seuraavasta ohjelmasta:

1) Ruusu-Risti on totuudenetsijain järjestö, jonka jäsenet tunnustaan kaikkien ihmisten veljeyden katsomatta rotuun, väriin, kansallisuuteen, uskontunnustukseen, yhteiskunnalliseen asemaan, sukupuoleen tai muihin ulkonaisiin rajoituksiin, osoittavat toisilleen mitä suurinta suvaitsevaisuutta ja ymmärtämystä sekä pitävät totuutta korkeampana kaikkia uskontoja.

2) Ruusu-Risti on vapaan ajattelun pyhäkkö, jonka jäsenet etsivät totuuden ydintä, salaista jumalviisautta, mikä piilee kaikkien aikojen uskonnoissa, mytologioissa, filosofisissa ja tieteellisissä järjestelmissä.

3) Ruusu-Risti on renkaana ihmisten näkymättömässä veljeyden kunnassa, ja sen jäsenet etsivät ikuisen elämään vievää tietä, joka kasvattaa ja kehittää ihmisessä veljeyden henkeä.

Ruus-Risti on itsenäinen järjestö. Ohjelmansa nojalla se kuuluu H. P. Blavatskyn v. 1875 alkuunpanemaan teosofiseen liikkeeseen.

Ruus-Ristin jäsenet ovat irt-, ryhmä- ja looshijäseniä. *Irtjäseneksi pyrkijä kääntyy suoraan, ryhmäjäseneksi pyrkijä paikallisryhmän välityksellä Ruusu-Ristin Johtajan rouva Hilda Pihlajamäen puoleen, os. Helsinki, Mariank. 28 B.*

Looshityö on järjestetty seremonialliselle pohjalle, ja looshijäseneksi saattaa Ruusu-Ristin jäsen pyrkiä asianmukaisilla suosituksilla.

Ruus-Ristin jäsenmaksut ovat määrältään vapaaehtoisia. Jäsenten toivotaan tuovan antimensa kolme kertaa vuodessa: maaliskuu- ja lokakuun kuluessa sekä vuosikokouksen aikana. Jäsenmaksut vastaanottaa rahastonhoitaja herra Waldemar Kaade, os. Helsinki, Oikokatu 15 A 18.

Vuosikokous pidetään keuhällä, siinä uudet jäsenet juhlallisesti vastaanotetaan, vihitään, sekä asetetaan oikeuksiinsa ja velvollisuuksiinsa (installoidaan).

Installoidut jäsenet ovat oikeutetut pyrkimään Ruusu-Ristin looshijäseniksi.

RUUSU-RISTI

TOTUUDENETSIJÄIN AIKAKAUSKIRJA

RUUSU-RISTI

Totuudenetsijän aikakauskirja - Suomen vanhin teosofinen lehti.

Toimitus: **Eino Krohn** (vastaava),
Jorma Partanen (toimitussihteeri).

Julkaisija **Ruusuu-Ristin Kirjallisuusseura r.y.**

RUUSU-RISTI ilmestyy 10 kertaa vuodessa, sisältäen vähintään 320 tekstisivua.

RUUSU-RISTIN toimitukselle tulevat kirjoitukset, kysymykset, uutiset y.m. ovat lähetettävät fil. toht. Eino Krohnille, os. Helsinki, Maneesink. 2 a C, tai fil. maist. Jorma Partaselle, os. Helsinki, Väinämöisenkatu 5.

RUUSU-RISTIN kirjoituksia saa lainata sillä ehdolla, että lähde tarkasti mainitaan. Sarjakirjoituksia ei saa lainata.

RUUSU-RISTIN tilaushinta on koko vuodelta Smk. 50: —, ulkomailla doll. 2: —. Yksityisnumeron hinta on postivapaasti lähetettynä Smk. 10: — tai 50 c.

RUUSU-RISTIN tilauksia ottavat vastaan postikonttorit, asiamiehet sekä aikakauskirjan taloudenhoitaja, hra *Waldemar Kaade*, os. Helsinki, Oikokatu 15 A 18.

Asiamiehille myönnetään 10 pros., kun vähintään kolme tilausta tehdään. Tilausraha on maksettava etukäteen.

Ruusuu-Ristin Kirjallisuusseura r.y.

Kaikkea ruusuristiläistä ja teosofista kirjallisuutta haluttaessa voidaan kääntyä Ruusuu-Ristin Kirjallisuusseuran toimiston puoleen os. Helsinki, Meritullinkatu 33, ovi 2, puh. 23 609 (toimisto) ja 24 430 (toimitusjohtaja).

Toivo Orma Kelloseppä

Iso Roobertink. 1. Puh. 38 302

Ostamalla uuden tai **korjauttamalla** vanhan **kellonne meillä** tulette aina olemaan tyytyväinen

Kihla- ja kivisormuksia sekä **hopeaa** edullisesti.

Yli 10 v. kokemus Pariisin ja New-Yorkin parhaissa liikkeissä ensimmäisenä pienten kellojen korjaajana.

Sairasaputoimisto ja Opas *Salve*

Helsinki. Vuorik. 5. Puh. 24 364.

Palvelee yleisöä ant. sairasaapua koteihin, opastaen potil. lääkäreille ja sairaaloihin, noutaen ne asemalta eri pyynnöstä. Hyvä koti lääkärihoitoon saapuville ja toipuville.

Alppaurinkoa, sähköhoitoa ja hierontaa annetaan.

RUUSU-RISTI

TOTUUDENETSIJÄIN AIKAKAUSKIRJA

Ent. TIETÄJÄ, perustanut v. 1905

PEKKA ERVAST

TOTUUS ON KORKEIN USKONTO

Myyttien okkultinen synty

Ajattelen muinaisajan tietäjää, koetan syventyä hänen si-
säiseen elämäänsä. En ajattele noitaa, joka perinnöllisyyden
pakottamana tai oman viheliäisen ja kostonhaluisen luontonsa
kiihoittamana etsii sielullista valtaa oman ruumiinsa yli toi-
vossa siten voittavansa valtaa toistenkin ihmissielujen, jopa
luonnonvoimienkin yli. Vaan ajattelen niitä ennen muoin
kuten nykyäänkin verrattain harvinaisia olentoja, niitä val-
koisia tietäjiä, jotka voimatta vastustaa inhimillisen hen-
kensä kaipuuta etsivät totuutta ylinnä kaikkea, etsivät elämän
ja kuoleman salaisuutta, oman itsensä olemuksen ratkaisua.

Jo lapsesta saakka sellainen tietäjänalku osoittaa omituisia
oireita. Hän on vakava ja harvasanainen, itseensä sulkeutu-
nut ja haaveileva, vaipuu helposti mietteihinsä, juttelee it-
sekseen ja rakastaa itsenäisyyttä, ei välitä paljon ympäristös-
tään, mutta joutuu välistä ilman näennäistä syytä suuren
innostuksen valtaan; hän on unennäkijä yöllä ja saattaa päi-
välläkin mennä tajuttomaksi ajattellessaan; usein terveytensä
on heikko nuoremalla iällä hermojen suuren herkkyyden
vuoksi. Nämä ulkonaiset omituisuudet peittävät suojaavaan
kuoreensa rikkaan ja voimakkaan, syvämietteisen ja taivaita
tavoittelevan sielunelämän. Pian nuorukainen tapaa opet-
tajan, vanhemman tietäjän, joka häntä ymmärtää ja neuvoo
hänelle monenlaatuisia rukouksia ja mietiskelyharjoituksia.
Noudatettuaan vuosikausia uskollisesti viisaampansa neuvoja
hänelle vihdoin koittaa päivä, jolloin hänetkin tietäjäksi vi-
hitään: tämä tapahtuu silloin, kun hän täydessä tajussaan
kykenee poistumaan ruumiistaan ja elämään näkymättömässä
maailmassa. Nyt hän vielä suuremmalla innolla, voimalla ja

taidolla antautuu etsimään syntyjä syviä. Matkojakin hän ehkä tekee kaukasiin maihin, kunnes Väinämöisen tavalla voittaa osansa jonkun Antero Vipusen vielä syvemmistä tiedoista.

Jos nyt annan tietäjän itse kertoa kokemuksistaan, mitä silloin kuulen hänen puhuvan?

„Vaivaloinen on tutkijan tie”, hän sanoo. „Yks’ on juoni juostaksesi naisten neulojen neniä, tuosta toinen käyäksesi miehen miekan tutkamia, kolmas loikutellaksesi uron tapparan teriä. On hiihdettävä Hiiden hirvi ja kynnettävä kyinen pelto, on suistettava Tuonen karhu ja ammuttava Tuonelan joutsen. Vasta kun ne olet tehnyt, voitat itsellesi Pohjan immen¹⁾ ja synnytät hänen kauttaan itsestäsi tietäjän. Lähde sitten Jumalan maille syntyjä syviä etsimään ja tuo tiedot tullessasi ihmisten ilmoille.”

Ja minä ymmärrän hänen sanansa. Vaikea on tutkijan tie, sillä se kulkee hänen oman sydänverensä kautta, yli hänen oman eläimellisen itsensä, halki hänen oman inhimillisen ylpeytensä. Se on oman itsensä puhdistamista synnistä ja saastasta, se on ihmisyyden salaisen väen ja voiman herättämistä, ihmisluonnon nostamista lovestaan, ja kaiken asettamista näkymättömän Jumalan käytettäväksi. Monet sortuvat tiellä ja hairautuvat mustan noituuden syrjäpoluille, mutta valkoinen on tietäjä, joka voiton vie. Hänen sielustaan on tullut „Pohjan impi”, neito ihana ja puhdas, ja kun hän immelle antautuu, on kuin hän itse syntyisi uudestaan omassa sielussaan tietäjälapsena. Lapsi varttuu ja viisastuu ja liikkueessaan hengen, kuolevaisille silmille näkymättömässä maailmassa, käy koulua jumalien luona ja oppii viisautta Vipuselta. Ja mitä hän oppii? „Niinkuin ylhäällä niin alhaalla.” Ihmishenki on yhtä Jumalan hengen kanssa, ja ihmisen hengessä paljastuvat Jumalan hengen salaisuudet. Maailman luominen tapahtuu Jumalan hengessä ja ihmisen hengessä niinkuin Jumalan. Tietäjä hengessään luo ja tietää, että Jumala luo. Ja Jumala luo maailman niinkuin tietäjä. Ja tietäjä on mukana maailmaa luotaessa.

Tilanne on siis seuraava: Tietäjän sielussa syntyi neitsyt, ylhäällä hän syntyi, ilman pitkillä piholla, siellä, missä tietäjän tajunta hipaisi ihanteen taivasta. Ja neitsyt laskeutui

¹⁾ Tietäjäpersoonallisuuden psykologisesta kehityksestä olen vetänyt — paikotellen selkkaperäiset — ääriiviivat kirjassani „Kalevalan avain”. Ks. ss. 240—383.

alas hänen sielunsa tunnevesille ja synnytti hänessä Väinämöisen. Ja kun hän Väinämöisenä oppi luomisen salaisuudet, tiesi hän Jumalan luoneen maailman samalla tavalla kuin uusi taivas ja uusi maa hänessä itsessään olivat syntyneet. Kuinka silloin maailman luomista saattoi muulla tavalla ihmiskielellä esittää kuin siten, että ensin kertoi näkymättömän luojaan synnystä?²⁾

Tällainen on luomismyytin synty salatieteellis-psykologisesti ymmärrettynä. Toivon selityksestäni ainakin käyneen selville, että myytin synty on psykologinen. Tietysti synnyn sielullinen mekanismi on vaikeammin tajuttavissa sille, joka ei ole samaa kokenut. Mutta kokematon ei silti ole oikeutettu kieltämään kokemuksen mahdollisuutta. Kohauttaa olkapäitään ja mumista „ignorabimus” ei ole totuutta etsivän ihmisen tunnusmerkki.

Pekka Ervast

(„Onko Kalevala
'pyhä' kirja?”, ss. 71—77)

²⁾ Vrt. *Pekka Ervast*, Kalevalan avain, ss. 61—92.

HERMEETTINEN FILOSOFIA sopii jokaiseen uskontoon ja filosofiaan eikä loukkaa ketään. Se on pohjaton totuuden valtameri, keskuskohta, johon virtaavat ja jossa yhtyvät kaikki joet ja virrat, — olkoot niiden lähteet idässä, lännessä, pohjoisessa tai etelässä. Niinkuin joen juoksu riippuu sen lähdejärvestä, niin täytyy tiedon kanavien muodostua ympäröivien olosuhteiden mukaisiksi. Egyptiläinen hierofantti, kaldealainen maagikko, arhat ja rishi ovat ikuisista ajoista asti olleet pakotetut kulkemaan saman etsintätien saapuakseen vihdoinkin samaan päämäärään eri suuntia pitkin. — — — On siis selvää, että okkultiset menetelmät, jotka pääasiassa ovat muuttumattomia, kuitenkin ovat saatettavat sopeutumaan aikojen ja olosuhteiden vaatimuksiin. — — — Ainoa päämäärä, johon voidaan pyrkiä, on IHMISEN ehtojen parantaminen levittämällä totuutta tavalla, joka soveltuu hänen eri kehitysasteisiinsa ja sen maan kehitysasteeseen, jossa hän asuu, ja jonka kansalainen hän on.

Viisaudenmestarien kirjeitä, LXXXV.

„Te nauratte koetuksille — sana tuntuu mielestänne hullunkuriselta teihin sovitettuna? Unohtatte, että ne, jotka ajatuksissakin lähestyvät meidän alueitamme rajoja, vedetään koetusten pyörteisiin.”

Viisaudenmestarien kirjeitä, LXVI.

Toimittajalta

Jokaisella kansalla on oma erikoisluonteensa, omat taipumuksensa, voimansa ja heikkoutensa, omat sielulliset ja henkiset erikoispiirteensä. Nämä seikat määräävät huomattavalta osalta kansan kehityskykyä ja toimintamahdollisuuksia, sen kasvattamien hedelmien laatua.

Meille kaikille tässä maassa on Suomen kansan elämäntehtävän ja kohtalon tunteminen erikoisen tärkeä. Mihin on Suomen kansan voimat ohjattava, jotta se voisi suorittaa omien taipumustensa ja henkisten erikoisominaisuuksiensa mukaisen osansa ihmiskunnan kulttuurielämässä? Ruusu-ristiläiset ovat perustaja-johtajaltaan Pekka Ervastilta saaneet paljon kuulla juuri tästä kysymyksestä. P. E. näki Suomen kansan tehtävän henkisellä alalla, henkisen kulttuurin herättäjänä ja sanansaattajana maailmassa. Suomen kansan on tultava henkisesti itsenäiseksi, joka merkitsee, että se tulee tietoiseksi korkeammasta minästään, sen suunnasta, että se tulee korkeamman minänsä hallitsemaksi.

Näkymättömässä maailmassa edustaa kansallishaltiamme, deevamme, inspiroivana voimana tätä kansamme korkeamman minän suuntaa. Ja sikäli kuin sen yksilöt joutuvat kosketukseen tämän inspiration kanssa, työskentelevät he Suomen kansan kohottamiseksi tämän, sen sisäisimmän luonteen mukaisesti. Esim. kirjassaan „Uudestisyntyvä Suomi” P. E. yrittää kuvata, miten kansallishengen pyrkimys ilmenee myöskin kansan yksilöjen luonteessa. Kansamme yksilöt eivät saata ihailla ulkonaista loistoa ja ylellisyyttä, P. E. kirjoittaa. Kansamme yksilöissä elää, kuten kansallisdeevassa, tiedonhaľua, janoa viisauteen. — „Muutamissa yksilöissä elää pyrkimys suorastaan salaiseen tietoon, mutta koko kansamme harrastaa tiedon kokoomista kaikkialta, mistä sitä suinkin on saatavissa. — Ajatelkaamme vielä, että on paljon yksilöitä kansassamme, jotka suurilla ponnistuksilla ja vaivoilla ja kieltämyksillä ovat omin päin hankkineet itselleen sivistystä. Ei heistä kaikista tule suuria valoja, eivät he kohoa kaikki professoreiksi, kuten joku Elias Lönnrot, mutta me näemme kuinka he suorastaan tiedon halusta hankkivat itselleen sivistystä.” Kansassamme on taipumusta kaihomielisyyteen ja alakuloisuuteen. Se on kärsivällistä, eikä usko väkivaltaan, vaan sanan mahtiin.

„Lukekaamme Kalevalasta, kuinka kansamme muinoin kunnioitti tietäjiä, laulajia, niitä joilla on hengen voimia”,

P. E. kirjoittaa. Suomalainen ei tahdo olla mikään valloittaja, joka lähtee hävittämään toisten valtakuntien maita ja murhaamaan niitten asukkaita.

Kaikkea tätä siis P. E. näki Suomen kansan luonteessa heijastuksena sen korkeammasta minästä, kansallishengestä, ja hän huomautti, että kansamme suurmiehet ennen muita ovat kuunnelleet kansallishengen kuiskeita ja tehneet työtä sen inspiroimina. Kun hiljattain luin Z. Topeliuksen „Pieniä kirjoitelmia” hämmästyin hänen ja P. E:n näkemyksen yhtäläisyyttä juuri Suomen kansan luonnetta koskevassa kysymyksessä. Tässä täytyi todella olla sama kansallishengen inspiatio. Ottakaamme esimerkiksi seuraavat Topeliuksen sanat:

„Suomen kansan mieli on kohdistunut enemmän sisään kuin ulospäin. Se on olojen pakosta esiintynyt sotilaana, mutta ei milloinkaan valloittajana. Sen työn tuloksena on viljelty maa, sen kunniana vaivoin omattu sivistys. Teiden raivaaminen erämaihin, viihtyminen perityllä turpeellaan ja siellä hiljainen elämänarvoitusten mietiskely, siinä sen voima ja heikkous. Mutta sellainen tämä kansa on. Viisaus on sen mielestä aina suuremman arvoista kuin voima. Se oli harmaan muinaisuuden oppia, että sana on laulun voimalla luonut maailman. Ja tämä ylevä taru kulkee perintönä vuosituhansia. Kun itsetietoisuuteen herännyt Suomen kansa meidän aikanamme yhdistynein rakkauden voimin pystyttää kaksi ensimmäistä kunniapatsastaan niille miehille, jotka ovat kulkeneet tienraivaajina sen uurastusten edessä, ketkähän se silloin asettaa ensi sijassa pronssiin valettuina itseään edustamaan? Tiedemiehen ja laulajan — tietäjän ja runoniekän. Siinä sen kansansankarit, sen ensimmäinen ja viimeinen rakkaus.”

Topelius oli Suomen sisimmän henkisen olemuksen hiljaisen äänen herkkä kuuntelija, joka tajusi Suomen deevan haaveita ja mietteitä. Sitä todistaa meille myöskin se ote hänen kirjoituksestaan „Onko Suomen kansalla historiaa”?, jonka julkaisemme Ruusu-Ristin seuraavassa numerossa nimellä „Suomen kansan maailmankatsomus.” Siinä on aavistuksena se sama käsitys Kalevalasta sisäisen viisauden kuvaajana, jonka sitten Pekka Ervast tietäjän kirkkaalla näkemyksellä on meille esittänyt.

Toimitussihteeriltä

47.

... sillä linnut pitävät idzens nijden tygö cuin wisertävät yhtä heidän cansans. Ei Leiwoiset lennä yhdessä Waresten cansza, eikä Rastaat Hackisten cansza. Nijn on sijs suuri hulluus nijsä ihmisis, jotca menewät toisin kirkoin, joiden kiellä ei he ymmärrä. —

Yllä olevat sanat ovat Johannes Gezelius nuoremman. Ne ovat eräästä hänen paimenkirjeestään, missä hän — ellei muistini petä — varotti kansaa kreikkalaiskatolisen kirkon käännästytyöstä. Jaossa „leiwoisiin” ja „wareksiin” on siis arviointia, joka ei ollut varsin suoja idän kirkolle.

Aikomukseni ei ole Gezeliuksen sanoihin vedoten, esikuvain ja tunnusmerkkein kautta haastellen, arvostella muita „kirkkoja”. Heti ensi lukemalta näihin sanoihin liittyi mielessäni monisäikeinen kysymys kansainvälisen ja kansallisen teosofian suhteista, ja tätä valaisemaan olen siis alkuperäisen mielleyhtymän nojalla ottanut Gezeliuksen ytimekkään vertauksen ja hänen väitteensä „suuresta hulluudesta”.

Kansainvälinen eli yleismaailmallinen ja kansallinen teosofia esitetään toisinaan — teosofisista leireistä riippuen — tavalla, joka muistuttaa Gezeliuksen yksinkertaista vastakohta-asetelmaa. Kansallisen suunnan edustajissa ovat yleismaailmallisen suunnan kannattajat taipuvaisia näkemään ellei suorastaan lahkolaisia niin ainakin älyllisesti ja aatteellisesti rajoitetumpia totuudenetsijöitä; nämä puolestaan esittävät kantansa sellaiseksi, että sitä parhaiten kuvaa tunnettu sananlasku: „Sitä kuusta kuuleminen, jonka juurella asunto”.

Jälkimmäiset ovat varmasti oikeassa, mutta edelliset saattavat myös olla oikeassa. Jos kansallinen suunta kieltää inspiratiolähteensä, H. P. Blavatskyn välittämän alkuperäisen teosofian, se on todella lahkolaisliikkeisiin luettavissa, vaikka se koettaisikin kuunnella kotikuusen kuiskeita. Ellei toisaalta kansainvälinen teosofia kasvata kannattajistaan sellaisia totuudenetsijöitä, jotka selvemmin kuin muut tuntevat kansansa henkisen tehtävän, mikä on kansallisen teosofian ihanne, se ei missään kansassa pääse vaikuttamaan syvästi.

Itse asiassa tätä vastakohtaa ei ole olemassa muutoin kuin mahdollisuutena eri seurojen keskinäisessä arvostelussa. Teosofian kannalta me voimme puhua vain aidosta ja epäaidosta,

oikeasta ja väärästä teosofiasta; seurojen työohjelmasta ja harrastuspiiristä riippuu, mitkä asiat niissä ovat etualalla, ja niiden johdon vastuulla on, kuinka ne hoitavat teosofista perintöönsä.

*

Teosofia edustaa niitä perustotuuksia, jotka aikakausien kuluessa on ilmaistu m.m. eri uskontojen välityksellä. Nämä totuudet ovat sinänsä yleismaailmalliset ja yksilöiden mielihaluista riippumattomat; ne ovat myös kaikkialla käytäntöön sovellettavissa.

Jos jätämme huomiotta ne vieraat aatteet, jotka tuon tuostakin pyrkivät viemään teosofisten seurojen välittämän teosofian harhateille, tosiasiaksi jää, että ihmiset yleensä, jopa monet ennakkoluulottomat totuudenetsijätkin, suhtautuvat teosofiaan ikäänkuin sen „kieltä” ei voisi ymmärtää. Voimme tietenkin sanoa, että nuo ihmiset eivät vielä ole elämässään kypsyneet siihen kohtaan, jolloin he yksinkertaisesti eivät voi olla perehtymättä teosofiaan; mitäpä siitä, vaikka jotkut sivulliset arvelisivatkin, että me emme itse ole perillä asioista, koskapa emme osaa tehdä niitä ymmärrettäviksi sillä kielellä, mitä tavallisesti käytämme.

H. P. B:n teosofiassa on todella runsaasti teknillisiä nimityksiä, joilla ei ole käsitteellisiä vastaavaisuuksia meidän kiellemme sanavarastossa, ei edes aina länsimaisessa ajatuselämässä yleensä. Että niitä käytetään jatkuvasti, vaikka moneen kieleen on teosofian vaikutuksesta saatu luoduksi uusia sanoja tai ainakin annettu vanhoille sanoille uusia teosofisia merkityksiä (esim. suomessa persoonallisuus=alempi minä, kaama-manas), tämä johtuu näiden, etupäässä sanskritista lainattujen sanojen monivivahteisuudesta.

Paljon käytetty *karma*-sana on yksinkertaisimpia, vaikka tuskin kaikki teosofitkaan tietävät, että sana käännettynä merkitsee *tekoa*. Sen tulkitseminen syyn ja seurauksen lakina on tietenkin oikein samoin kuin viittaus Paavalin huomautukseen siitä, että „mitä ihminen kylvää, sitä hän myös niittää”. Ehkäpä me, uudismuodostusta yrittäen, voisimme korvata *karman* „tekojen lailla” („jota myös Intiassa karmaksi sanotaan”), näin puhuen sitä kieltä, jota Agricolan mukaan Jumalakin ymmärtää, ja samalla vähitellen vakiinnuttaen käytäntöön merkitykseltään ja kantavuudeltaan syvällisemmän *teko*-sanan?

Dharma, ottaakseni toisen esimerkin, on sitävastoin moni-

merkityksellisempi ja vaikeammin käännettävissä. Se näet tarkoittaa m.m. lakia ja oikeutta, oppia (sekä älyllisessä, tieteellisessä merkityksessä että uskonnollisena järjestelmänä), vieläpä velvoittavaa elämäntehtävää (esim. yksilön ja kansan dharma). Tämän sanan johdannainen, m.m. „Hiljaisuuden äänestä” tuttu *dharmakâya*, on merkitykseltään vielä rikkaampi. Lyhyesti määriteltynä sillä tarkoitetaan lakia, oppia, kaiken olevaisen perusolemusta, ja lisäksi „olioiden järjestettyä kokonaisuutta eli kosmillisen ykseyden periaatetta sekä filosofisena käsitteenä että uskonnollisen tietoisuuden kohteena”, niinkuin muuan mahaajaana-buddhalaisuuden tuntija sen koettaa lyhyesti määritellä. Jos sen sijasta käytämme esim. *kosmillisen Kristuksen* nimitystä, joku teosofi saattaa päästä lähemmäksi sanan merkitystä, mutta teosofiaan perehtymättömälle pitää epäilemättä lisäksi selvittää, mitä tarkoitamme kosmillisella Kristuksella. Asiat eivät siis aina ole niin yksinkertaisia kuin ulkopuoliset toivoisivat; kuitenkin on epäilemättä monia nimityksiä teosofiassa, jotka voidaan alkuasteilla oleville tutkijoille esittää suomalaisittain, ja varmaan vielä uusia suomenkielisiä muotoja syntyy vuosien kuluessa.

*

Teosofian käsitettäväksi tekeminen on *kansallisen teosofian* luonnollinen tehtävä. Teosofian tarkoitus on opastaa ihmiset Kristuksen tuntemukseen, Kristuksen, joka on, käyttäköseni Subba Raon sanoja, „korkeimman tiedon kohde, mitä ihminen kykenee saavuttamaan”, ja „se suuri kosmoksen mysteeri, johon viittaamaan kaikki vihkimykset ja kaikki filosofiset systeemit on luotu”. Näin myös kansallisen teosofian pitää esittää kansan yhteisestä hengestä saaduilla kuvilla, käsitteillä ja vertauskuvilla teosofian keskeiset totuudet. Jos kansallisen teosofian edustajat ovat henkisesti valistuneita ja nerokkaita totuuden löytäjiä, he voivat Kristus-kalliolle rakentaa oman kansansa suomista rakennusaineista pyhätön, jossa palvottavana on vain totuus, henkisen elämän koulun, missä annettu opetus on pätevää.

Kansallista teosofiaa käsitellessämme on aiheellista muutamalla sanalla viitata itse *kansallisuus*-ajatukseen, siihen, mistä P. E. näkemyksensä mukaisesti käytti *kansallishaltian* nimitystä. Voisimme myös erotukseksi kansakunnan etuyhteydestä sanoa sitä *isänmaaksi*, mikä tällöin merkitsee kan-

samme yhteisten ihanteitten elävää, toteutuvaa kokonaisuutta, Suomen kansan aatetta, joka on kaikkien puolue- ja etunäkökohtien yläpuolella.

Jos tältä isänmaan tai kansallisuusaatteen kannalta katselee kansaamme, niin huomaa helposti, että kaikki suomalaiset eivät suinkaan syntymänsä nojalla ole täysin suomalaisia. Miehet sellaiset kuin esim. Runeberg ja Topelius tunsivat suomalaisten tavoin ja tunnustautuivat suomalaisiksi äidinkielestään huolimatta. Kuitenkin on maassamme monia, jotka käyttämästään suomenkielestä huolimatta elävät jonkun muun maan henkisessä ilmapiirissä, „aurassa”. He asuvat tässä maassa, käyttävät tämän kansan kieltä, mutta eivät kuitenkaan syvimmiltään tunne kuuluvansa kansaamme. En usko, että heihin voidaan vaikuttaa millään poliittisluontoisilla toimenpiteillä. Isänmaa henkisesti velvoittavana aatteena, kansakunta jumalallisen tarkoituksen toteuttajana on siksi korkea asia, ettei sen kokemiseen voida ketään pakottaa. Siihen voidaan sen sijaan kasvaa, ja silloin se paljastuu yksilölle ennen aavistamattomana. Niiden yksilöiden kokonaisuus, jotka sen ovat nähneet ja kokeneet, vaikuttaa herkeämättä muihin, vielä kansallisesti heräämättömiin yksilöihin, ja vastaavasti kansan itsetietoisuus voimistuu. Vähemmän tunnettu tosiasia on, että myöskin teosofia voi tähän viedä. Huomattavimpana esimerkkinä tästä meillä on P. E. Hänellä oli ruotsi äidinkielenään, eikä hän ollut varhaisessa nuoruudessaan mainittavasti tottunut käyttämään suomea. Hän tuli teosofiksi, ja teosofian auttamana hän vasta löysi Suomen kansan. Hänen elämäntyönsä osoittaa parhaiten, mitä tämä löytö häneen vaikutti. Tämän saman ovat kokeneet hänen jälkeensä monet suomalaiset teosofit, kukin edellytystensä mukaisesti. Ainakin sen tiedämme, että Ruusu-Risti on opastanut monet totuudenetsijät kansansa luokse. Ennen tämän tapahtumista jokainen teosofi on, kuuluipa hän mihin seuraan hyvänsä, samassa asemassa kuin muutkin suomalaiset.

Kuitenkin tahtoisin sanoa, että juuri teosofeilla on etuoikeus oppia oikein ymmärtämään kansansa sisintä olemusta kaiken sen nojalla, mitä itse teosofia heille opettaa. Tahtoisin suorastaan väittää, että ennen kaikkea teosofien pitäisi tuntea velvollisuudekseen tutkia omaa kansaansa mahdollisimman laajalti ja syvällisesti: kansamme suurmiesten teoksia, heidän, jotka ovat saavuttaneet yleisen kunnioituksen juuri sen nojalla että ovat muita syvällisemmin tuoneet ilmi

sitä, minkä kansa on tuntenut omakseen; kansallisen henkemme innoittamaa taidetta; kansallista runouttamme ja kansamme vanhan uskon vielä eläviä jäännöksiä. Kun teosofi tutkii tätä kaikkea mahdollisuuksiensa mukaan, hän rikastuu itse sielullisesti, ja hänen rakkautensa kansaansa kohtaan elpyy ja voimistuu, ja jos hänelle teosofia todella on tullut elämän arvoitusten ratkaisijaksi ja henkisten arvojen välittäjäksi, silloin hän myös oppii kertomaan siitä muille suomalaisille meidän yhteisellä kielellämme.

*

Yllä esittämiäni hajanaisten ajatusteni yhteenvedoksi tahdon toistaa ne painavat sanat, jotka P. E. julkaisi v. 1914 „Tietäjässä” vastauksena muutamaan toimitukselle tulleeseen kirjeeseen. Kursivoitin siitä eräitä kohtia.

Hra A. H. toivoo, että teosofiaamme puhallettaisiin enemmän suomalaista henkeä. Joskin hän mielestäni menee liian pitkälle leimatessaan Tietäjänkin edustamaa teosofiaa „intialaiseksi” — koska kaikki todellinen teosofia eli jumalviisaus on aivan yleismaailmallista laatua, — ymmärrän kuitenkin hänen toivomuksensa ja yhdyn siihen. Teosofia on joka maassa löytävä myös oman kansallisen muotonsa, joka ei saa erottaa sitä muista kansoista, mutta tekee rikkaan ja siunauksellisen kansainvälisen yhteistyön mahdolliseksi. Uuden elämänymmärryksen tehtävä ei ole ainoastaan liittää henkisesti yhteen muutamia yksilöitä eri kansoista, vaan myös vaikuttaa herättävästi ja nostavasti kaikkien kansojen siveelliseen ja henkiseen elämään. Niin kauan kuin teosofinen maailmankatsomus pysyy ulkonaisessa puvussaan yhdenmuotoisena yli maailman, se kutsuu kokoon vain niitä yksilöitä eri kansoista, jotka jo edellisissä elämässään ovat tutustuneet aikain viisauteen. Mutta teosofian elämänymmärryksen kansoja kohottava merkitys alkaa vasta silloin, kun kukin kansa huomaa, että jumalallisen viisauden ääni saattaa sille puhua omalla kansallisella tavalla.

Tämä aika on lähestymässä. Meidänkin deevamme ääni on pian kuuluva. Sitä aikaa odotellessamme ottakaamme vaaria siitä, mitä jo olemme oppineet ja kuulleet kansallishaltiamme luonteesta ja tehtävästä.

Älkäämme unohtako, että työmme tähän saakka on ollut ja vieläkin on perustusten laskemista. Perustukset ovat vanhaa ja yleismaailmallista laatua. Niihin kuuluvat kaikkien uskontojen ja viisaudenoppien, kaikkien salatieteellisten tutkimustusten sisällöt ja muodot. Emme saa unohtaa Intiaa enemmän kuin Palestiinaakaan, emme Veedaa tai Raamattua enemmän kuin Kalevalaakaan. Persoonallisessa työssäni olen koettanut olla tasapuolinen ja uskaltaisinko lisätä? mahdollisimman monipuolinen. Olen es.m. julkaissut kirjan suurista uskonnoista, joulun jälkeen valmistuu teos Jeesuksen salakoulusta ja paraikaa loppuu pitämäni luentosarja elämän synnyistä syvistä. Tämän ohella olen silloin tällöin kosketellut kalevalaisia ja aito suomalaisia kysymyksiä. En tällä luettelemiselläni tarkoita työni puolustamista, sillä heikkoa ja pientä se on; tahdon vain osoittaa, että ainakin omassa mielessäni on olemassa punainen lanka, joka sitoo yhteen työn tulokset, vaikka monipuolisuuteen vievottava tunto kääntää

omani ja toisten huomion milloin millekin uskonno'liselle, filosofi-
selle, siveelliselle tai salateieteelliselle alalle. Ne, jotka hyökkäävät teosofiaa
vastaan, kuuluvat monenlaisiin leireihin; sentähden meilläkin pitää olla
selvä ymmärrys monissa asioissa, että kykenemme kohtaamaan „viholli-
semme” heidän omilla aloillaan ja heidän omilla aseillaan.

*

Ennen kaikkea P. E:n ansiosta teosofia on Suomessa saanut
kansanomaisemman muodon kuin monissa muissa maissa. Muualla teosofia suuremmassa määrässä kuin Suomessa kuu-
luu n.s. sivistyneistön harrastuksiin. Sanomme epäilemättä
kaikki, että näin pitääkin olla, mutta vielä meidän päivinäm-
me on niitä, jotka eivät tätä täysin ymmärrä, tietääksemme
ainakin eräessä teosofiaa lähellä olevassa suunnassa; häm-
mästykseni huomasin v. 1911:n „Tietäjässä” P. E:n „Toi-
mittajalta”-osastossa kerrottavan samanlaisesta ilmiöstä Suo-
men teosofisen liikkeen alkutaipaleelta. Kas näin P. E. kir-
joittaa:

Useimpien osanottajien mielestä lienee vuosikokouksemme näyttänyt
myrskyisältä. Ei se ulkonaisesti ollut erittäin myrskyinen, mutta tuntui
ilmassa, että oli kuin kaksi voimaa toisiaan vastassa. Joku olisi ehkä
sanonut, että y'a- ja alaluokka olivat sotajalalla keskenään, toinen, että
suomalaisen ja ruotsalaisen kansanaineksen oli mahdoton — kuten aina
meillä Suomessa — keskenään sopia. En kuitenkaan puolestani sanoisi,
että minkäänlaiset poliittiset tai kansalliset näkökohdat tässä olisivat
erimielisyyttä aiheuttaneet; syy on muualta etsittävä; se on tietysti teke-
misissä teosofian kanssa. — — —

Mikä nimittäin on liikkeeseemme pujahtaneen erimielisyyden sisin ydin?
Se on yksinkertaisesti siinä, että jotkut vanhat teosofit — „pieni puolue” —
eivät jaksa sulattaa sitä, että Suomen kansalle niin yleisesti saarnataan
teosofiaa. He eivät ymmärrä meidän suomalaista työtämme. Useimmat
eivät voi sitä seuratakaan, koskeivät kieltä osaa. Heidän epäilyksensä
kohdistuvat minuun, koska minä, samalla kun o'len vanhimpia teosofeja,
edustan teosofista työtä Suomen kansan hyväksi. „Eihän missään maassa
teosofia leviä niinkuin täällä!” he hätäntyneinä huudahtavat. „Mitä
tästä voi tulla muuta kuin pahaa? Teosofia on ajattelevia varten, ei niitä
varten, jotka sokeasti seuraavat jotain johtaa!”

Nämä epäilijät pelkäävät ehkä, että suomalaiset teosofit ovat „arvos-
teuun kykenemätöntä joukkoa?” Mutta kuinka eivät silloin itse huomaa
tekevänsä loogillisen virheen? Teosofisessa liikkeessä ei o'e mitään, joka
imartelisi tai hyödyttäisi kenenkään itsekkäitä pyyteitä. Jos ihminen tulee
teosofiksi, hän ei tule siksi persoonallisista vaikutuksista. Hän ei sillä
mitään voita. Hän tulee teosofiksi, sentähden että hänen henkensä löy-
tää rauhan teosofisesta maailmankatsomuksesta. Ja hänen teosofiksi tule-
misensa todistaa, että hän on ajatteleva ihminen. Että teosofia leviää
suuresti Suomen kansassa, todistaa että meidän kansamme on ajattelevaa,
harkitsevaa ja filosofiseen mietiskelyyn taipuva kansa. Meidän kansamme
on luultavasti siinä suhteessa poikkeava-nen muista sivistyskansoista.
Mutta ei suinkaan sen tosiseikan tule herättää meissä surua ja levotto-
muutta? — — —

Teosofiset totuudet ovat kaikkia varten. Totuuden tietäjät ja vartijat ovat julistaneet ne meidän a'allemme ja meidän velvollisuutemme on vain yhä levittää hyvää sanomaa. Siinä tavalla palvelemme ihmiskuntaa ja samalla niitä mestareita, jotka ovat liikkeemme takana.

Ellei mainitussa arastelevassa suhtautumisessa teosofian kansanomaistuttamiseen ole sitä pyrkimystä, mikä on saanut Rooman kirkon vuosisatoja ja vielä meidänkin aikanamme huolehtimaan siitä, etteivät kansat saisi liian paljon tietää henkisistä asioista, me voimme sen ymmärtää yhdeltä kannalta. Tämän tukena on se valitettava havainto, että teosofiaa eivät pysty tekemään kansanomaiseksi ainoastaan ne, jotka ovat siitä perillä, ja jotka ovat itse kokeneet sitä mistä puhuvat, vaan myöskin ne, jotka *eivät* ole siitä tarpeeksi selvillä. Tämä havainto voi tehdä vastuunalaisen teosofin joissakin tapauksissa hyvin pidättyväiseksi kaikkeen sen luontoiseen aatteen levitystyöhön nähden, mikä mataloituneena muistuttaa mainostusta, ja yleensä epäviisaaseen toimintaan nähden. Ja kuitenkin teosofian leviäminen on useimmille teosofeille sydämen asia.

Voisimme lyhyeen määritelmään pyrkien sanoa, että teosofian yleistajuiseksi saattaminen johtuu pohjimmiltaan ihmisrakkaudesta, halusta antaa muille sitä, minkä itse on nähnyt arvokkaaksi. Jos tätä sanomme *demokraattiseksi pyrkimykseksi*, voimme sanoa samaa yleensä rakkaudesta: se on valmis laskeutumaan alas, huonompiosaisten tasolle; se ei auttaessaan tunne rajoja eikä se piittaa ulkonaisista esteistä.

Toinen pyrkimys, se, joka tahtoo säilyttää totuuden, henkiset ihanteet ja arvot loukkaamattomina, on muodollisesti *aristokraattinen*, „ylimyksellinen”, ja kuitenkin se on luonnollinen asenne ihmiselle, jolle jokin henkinen totuus on valjennut. Hän tuntee sisimmässään totuuden ehdottomuusvaatimuksen, ja siinä hän tahtoo pysyä, vaikka hän, esim. siveellisten arvojen ollessa kysymyksessä, tuntee, että hän ei itse pysty niitä täyttämään. Ihmiselle, joka aina pitää totuutta silmämääränään, on ominaista nähdä asiat sekä ehdottomuudessaan että suhteellisuudessaan. Kristus, joka on rakkautta, on myös hänelle totuus, ja se rakkaus, jonka hän hyväksyy, ja jota hän tahtoo elämässään toteuttaa, kestää myös totuuden vaatimukset. Enemmän kuin totuutta maailma yleensä on etsinut rakkautta, mikä taas on käsitetty persoonalliseksi onneksi, ja tämä persoonallisesti väritynyt käsitys rakkaudesta on etenkin länsimailla, kristinuskon piirissä, tullut lankeemukseksi monelle totuudenetsijälle, joka ei ole

kokenut sitä, minkä Paavali totuuden löydettyään puki sanoihin: „... en minä, vaan Kristus minusa”.

P. E., joka jossakin kirjoituksessaan on huomauttanut yllä esittämästäni rakkauden demokratia-taipumuksesta ja totuuden aristokraattisuus-luonteesta, kuvaa toisessa yhteydessä totuudenetsinnän ja rakkauden keskinäistä suhdetta seuraavin ytimekkäin sanoin:

Sillä jos ihminen sanoo: „Minä rakastan kaikkia ihmisiä”, sanoo itselleen ja toisille, silloin elämä heti asettaa ansoja hänen eteensä, kaivaa kuoppia hänen tiellensä, että hän niihin lankeaisi, pau'oja, että hän niihin kietoutu'si. Sillä jos ihminen ei o'e etsinyt totuutta niin todellisesti, jotta hän tietää, että hänen tulee rakastaa kaikkia ihmisiä, jos hän vain luottelee kaikkia rakastavansa, niin hän saa katkerasti kokea, kuinka mitätön ja huono hän on. Ensimmäinen ehto viidennessä juurirodussa on aina totuuden etsiminen. Ihmisen täytyy älynsä puhdistaa, hänen täytyy älyllisen minänsä kautta tulla johonkin korkeampaan. Hänen täytyy niin todellisesti ja vakavasti etsiä totuutta, että hän tietäen ja täydellä ymmärryksellä voi sanoa: „Minä rakastan ja tahdon rakastaa!” Rakkaus on kyllä perustotuus, mutta siihen ei pääse ennen kuin on totuutta etsinyt. Ulkoku'lattu on se ihminen, joka luulee olevansa valmis rakkauteen ennen kuin hän on totuutta etsinyt. — („Christosophisia peruskysymyksiä” I).

Näin siis jokainen teosofi ja jokainen teosofinen seura joutuu ratkaisemaan käytännössä tämän kysymyksen: kuinka liittää toisiinsa henkisten arvojen loukkaamattomuus ja ihmisrakkauden eli veljeyden vaatimukset. Rakkaus suvaitsee, totuus on suvaitsematon. Totuus esittää järkähtämättömät vaatimuksensa; rakkaus on pitkämielinen, kärsivällinen, kapinoimaton. Rakkauden demokraattisuus tahtoo särkeä erottavat aidat ihmisten väliltä; totuuden aristokraattisuus muistuttaa meitä siitä, että maailmankaikkeudessaakin vallitsee hierarkia, järjestys, joka ei ole ristiriidassa itsensä kanssa, sillä onhan Kristus *tie, totuus ja elämä*.

Totuus on korkein uskonto, on teosofisen liikkeen tunnuslause. Totuus, mistä tässä on kysymys, ei ole tieteellinen, abstraktinen toteamus, matemaattinen kaava, vaan juuri Kristus eli Logos, kosmoksen keskus, elävä todellisuus. Kristuksessa on kaikkien ihmisten ykseys; siinä myös totuudenetsijät ja heidän seuransa voivat tavata toisensa tosi veljeydessä. Persoonallisuuksille on rajoittuneisuus ominaista; vain Kristuksessa, ylipersoonallisessa, on yhteisymmärrys ja hedelmällisen yhteistyön mahdollisuus. Missä ikinä tässä nimessä kokoonnutaan, siellä myös päästään sopusointuun, mutta Kristuksen nimessä kokoontuvat vain ne, jotka totuutta etsivät. Ja ne, jotka Kristusta ovat kokeneet, tuntevat ja tunnustavat toisensa seuroista riippumatta veljiksi yhteisessä työssä totuuden palveluksessa.

H. P. Blavatsky :

Teosofit

„Rakastakaa toisianne!” sanoi Jeesus niille, jotka tahtoivat oppia taivasten valtakunnan salaisuuksia.

„Harjoitakaa altruismia, säilyttäkää yhteistunto, ymmärtämys ja sopusointu ryhmissänne te kaikki, jotka luette itsenne kokelaisiin ja totuuden etsijöihin”, sanovat toiset Mestarit.

Ilman yhteistuntoa ja sekä älyllistä että sielullista sympatiaa ette saavuta mitään. Se, joka kylvää eripuraisuutta, niittää myrskyä.

Viisaita kabbalisteja löytyy keskuudessamme sekä Amerikassa että Euroopassa. Mutta mitä meillä on heistä hyötyä, ja mitä he ovat tehneet seurana hyväksi? Sen sijaan että auttaisivat, he katselevat meitä syrjästä ja ovat valmiit arvostelemaan.

Ne, jotka tahtovat onnistua niin käytännöllisessä kuin abstraktisessa teosofiassa, he muistakoot, että *yhteistunnon puute on ensimmäinen epäonnistumisen syy*. Mutta jos kymmenen päättäväistä teosofia yhtyisivät ja tekisivät kukin omalla tavallaan työtä vaikka yhden tai useamman eri tieteen haaran edistämiseksi, myötätuntoisina ja veljellisinä keskenään, niin varmasti kukin heistä edistyisi enemmän salatieteessä yhden vuoden aikana kuin yksin työskennellessään kymmenenä vuonna. Teosofiassa on tarpeellista kilpailu, mutta ei kilpailu toisten kustannuksella.

Todellisessa teosofiassa tulee aina pienin kaikista suurimmaksi.

Kuitenkin on seuralla enemmän onnistuneita oppilaita kuin luullaankaan. Mutta he pysyvät syrjässä tehden työtä eivätkä saarnaa tyhjiä. He ovat innokkaimmat ja uskollisimmat oppilaamme. Kun he kirjoittavat, eivät he nimiänsä esille toivota. Lukiessaan vanhojen pyhien kirjojen luonnotomia käännöksiä he huomaavat todellisen merkityksen sen hämärän peitteen alta, johon itämaalainen viisaus on ne pakenut, sillä he ymmärtävät salaista kieltä. Nämä harvat miehet ja naiset ovat temppeelimme tukipylväitä, ja ainoastaan he heikentävät typerien teosofien alituista myyräntytöitä.

Uno Pore :

Ystäväpiiri

(Puhe Ruusu-Risti-Nuorten juhlassa 2. II. 1935)

Olipa suuren kiven kiireelle kiivennyt sokea nuori mies. Hän oli lapsuudestaan saakka koettanut totuutta korkeimpana pitää eikä ollut valheellisen maailman houkutuksiin langennut. Mutta maailma oli ollut paha. Kaiken omaisuuden oli häneltä ryöstänyt hänen vääryyttä harjoittanut veljensä, vieläpä ilkeyksissään tehnyt hänet sokeaksi. Hädin tuskin hän oli julman veljensä kynsistä hengissä pelastunut. Nyt hän synkässä metsässä istuu suurella kivellä silmiensä valon menettäneenä. Siinä tuskissaan kovaa kohtaloansa pohtiesaan hän kuulee suksien suhinaa metsästä ja alkaa pyydellä tulijalta apua vaivaansa. Kyselee, millä saisi tuskan pois silmistään. Vieras, joka on ihmeellinen tietäjä, antaa hänelle taikasukset ja neuvoo poloista miestä antautumaan niiden vietäväksi. Mies tekee työtä käskettyä. Joutuu lähteelle, jossa neuvon mukaan peseydyttyään saa säryn pois silmistään. Palajaa sitten taas sokeana kivelle istumaan ensin kiitettyään ystävällistä auttajaa. Muukalainen menee matkoihinsa. Pianpa uudelleen käy miesrukalle sokeana oli oudoksi suuren kiven huipulla ja taaskin hän alkaa huhuilla apua. Saapuukin uudelleen näkymätön suksiniekkä, joka neuvoo miehelle, kuinka saa hän silmiensä näön takaisin. Mies tekee neuvojen mukaan: ottaa ihmesukset, hiihtelee niillä taaskin samalle taikalähteelle, peseytyy siinä ja tulee näkeväksi. Sukset vievät hänet sitten synkässä koryessa olevan suuren tuuhealattaisen hongan luo, johon hän muukalaisen ohjeitten mukaisesti nousee.

Tulee keskiyö ja nuorukainen ihmeekseen kuulee, kuinka kaikilta ilmansuunnilta alkaa kokoontua henkiolentoja oudoissa haahmoissa „kerhoonsa” sen suuren puun ympärille, jonka latvuksessa hän lymyilee. Henget keskustelevat kaikenlaisista maailman asioista, joita kukin tahollaan on tarkkaillut. „Tiedämpä minä, mitä minä tiedän, jota ette toiset tiedä”, sanoi yksi. „Niin tiedän minäkin sellaista, jota kukaan teistä ei ole kuullut”, sanoi toinen. „Ja minä tiedän, mitä teistä kumpikaan ei tiedä” sanoi kolmas. „Kuninkaan linnassa on suuri vedenpuute. Ei ole lähdettä, ei ole kaivoa peninkulmien päässä. Rikkaaksi tulisi, joka kaivon kuninkaalle tekisi. Ja se ei tietävälle mikään konsti olisi. Kunin-

kaan linnan pihalla kasvavan tuuhean koivun kun vain kaa-taisi niin siihenpä heti kirkasvetinen ja suuri lähde ilmes-tyisi”, sanoi se ensimmäinen. — „Onpa kuninkaalla hui-vimetsä, jossa ennen hirviä suurin laumoin juoksenteli. Aivan yhtäkkiä kaikki sieltä katosivat, eikä kukaan siihen syytä arvannut. Mutta helppo olisi saada takaisin sinne hirvet. Ei muuta kuin kuningas vain ottaisi portin päältä pois ne hirvensarvet, jotka sinne vuosia sitten koristukseksi panetti. Pelkäävät hirvet näet niitä”, kertoili toinen. „Vieläpä suu-remman salaisuuden tiedän minä”, sanoi kolmas. „Niinkuin olette kuulleet, on kuninkaan tytär jo vuosia sairastellut pa-rantumaton tautia, ja kuningas suruissaan on luvannut suuret palkinnot sekä tyttärensä puolisoiksi sille, joka taudin parantaa taitaisi. Helppo olisi parantaminen, kun vain oi-kean keinon tietäisi. Ei tarvitsisi muuta kuin aamulla var-hain kasteen aikana viedä prinsessa puutarhaan ja aamu-kasteella sivellä hänen kasvojaan ja rintaansa niin paranisi oitis”. — Niin kuunteli nuorukainen puussa henkien vii-sautta ja painoi kuulemansa visusti mieleensä. Ja satu ker-too edelleen, että nuorukaisemme meni sen kuninkaan lin-naan, paransi prinsessan ja voitti kuninkaan tyttären omak-seen niillä ihmellisillä tiedoillaan, joita henget sinä yönä olivat kertoilleet.

Niinkuin sadun henget kokoontuivat „kerhoonsa” sen suu-ren hongan juurelle siellä Rimpisuon takana viisastuttamaan toisiaan maailman kuulumisilla, niin jokainen kerho meidän-kin aikanamme on paikka, jonne jäsenet tulevat keskustele-maan heitä kiinnostavista asioista. Tämä on kaikkien seu-rojen ja kerhojen yhteinen piirre. Mutta henkisten seurojen, kerhojen ja ryhmien tarkoitus ei tyhjenny siihen. Henkisen elämän alfa ja omega, alku ja loppu on, että ihminen kehitty epätsekkyudessa, luopuu ajattelemasta itseään, oppii anta-maan anteeksi toisille ihmisille. Henkinen elämä on kasva-mista ja kehittymistä epätsekkyudessa. Vanha ja viisas sananparsi opettaa: veljistään erillään kulkeva ihminen ei voi edistyä. Määrättyyn asteeseen ihminen voi päästä älyl-lisessä kehityksessään, ehkäpä juuri kasteen mysteerioon saakka, mutta kun tulee eteen varsinainen henkinen elämä, puhdistuksen tien kulkeminen, on tärkeätä, kenties välttä-mätöntä, että hän liittyy veljespiiriin, jossa yhtä hartaasti kuin hän itsekin tahdotaan henkisen elämän tiellä kulkea. P. E. mainitsee nimenomaan eräässä esitelmässään 1928, että ihmi-selle on vaarallista olla yksin uskon elämän kehittyessä, var-sinkin jos hänessä puhkeaa salaisia kykyjä.

Samassa esitelmässään hän mainitsee eräitten muistiinpanojen mukaan suunnilleen seuraavaa: „Sivistys on nyt siirtymässä uuteen Vesimieskauteen. Uuden sivistyksen luomista varten on tärkeätä, että ihmiset liittyvät pieniksi ryhmiiksi koettaen elää pyhää elämää. Ne henkivoimat jotka tulevat vaikuttamaan, pukeutuvat ryhmiin. Nämä henkivoimat ovat niin voimakkaat, että ellei ihminen ole rakkauten suojelema, ne voivat tuhota yksilöt”. Näin siis P. E. veljespiirien välttämättömyydestä.

Oikeassa kerhossa, todellisessa veljespiirissä opimme antamaan anteeksi toisillemme, ja kun jokapäiväisessä yhdessäolossa opimme toisiamme sietämään, ymmärtämään ja rakastamaan, aina anteeksi antamaan, Jumala meidän sisässämme pääsee ilmenemään, antamaan tiedon itsestään. Kun voitamme katkeruuden ja kärsimättömyyden toisiamme kohtaan, niin me uskonelämässä kehitymme. Vain veljien parissa eläen me voimme kehittää anteeksiannon kykyä itsessämme, ja vain siten Kristuksen rakkaus voi ottaa asuntonsa meihin.

Ihmisten läheisellä ystävyydellä on vielä eräs suuri tarkoitus, josta P. E. puhuu „Vuorisaarnassaan” s. 127 seuraavasti:

„Jeesuksen sanat eivät ole korupuheita. Ne ovat hengen salamoita ja totuuden ukkosenjyrinää. Taivaalliset aarteet, joita Jeesus käskää opetuslapsiaan kokoomaan, eivät ole mitään ilmaista arvotonta tavaraa: niistä on hinta maksettava samoinkuin maallisista. Taivaallisia aarteita ovat kaikki ne rakastavat, rohkaisevat, luottamusta uhkuvat ja siunaavat ajatukset ja tunteet, joita toiset ihmiset omistavat meille. Millä me ne ostamme? Omalla rakkaudellamme, lempeydellämme, avullamme, ystävyydellämme, omilla hyvillä teoillamme. Ja miksikä toisten siunaukset ovat aarteita, miksikä ne ovat arvokkaita? Sentähden, että ne ne muovailevat ja ne ne vähitellen muodostavat sitä meidän taivaallista ylösnousemusruumistamme, josta Paavali puhui ja josta tulee meidän kuolematon verhomme. Tämä on salaista ja syvää viisautta, käsittämätöntä materiaalistille, mutta ne jotka oman henkensä tuntevat, voivat ymmärtää. Elämänlaki on lausuttu ilmi Jeesuksen sanoissa”.

Kun ponnistamme intuitiokykyämme, voimme käsittää, vaikkemme ehkä vielä tiedä, että ehdottomasti on niin. Ihminen ei suorita alkemistista „magnum opusta” (suurta työtä) sillä, että hän vain filosofoi ja koettaa älyssään ratkaista elämän arvoituksen. Jotta jostakin tulisi henkinen ihminen, on hänen opittava toteuttamaan käytännössä kauniit aatteensa. Ihminen ei tule epäitsekäksi vain sanomalla itselleen: „Nyt tahdon olla epäitsekäs.” Sillä vaikka henki tosin on altis, niin liha on heikko. Ihminen osaa olla epäitsekäs vasta sitten, kun myös „liha” on oppinut epäitsekäksi, kun epä-

itsekkyyks on tullut hänelle jokapäiväisen elämän tottumukseksi. Ja totumus on harjoituksen tulos.

Ihmisen on opittava keräämään taivaallisia aarteita ystäväpiirissä siten, että hän harjaantuu ajattelemaan toisia ennen itseään, palvelemaan kaikkia ja tekemään iloisiksi ja onnellisiksi ne, joiden kanssa hän joutuu kosketuksiin. Vain näin oppii unohtamaan itsensä.

Ilman ystäväpiirissä, todellisessa kerhossa kerättyjä taivaallisia aarteita, ilman toisten siunaavia ja rohkaisevia ajatuksia ja tunteita uskoon herännyt henkisen tien kulkija on kuin kala kuivalla maalla. Sillä heidän rakastavat ajatuksensa ja kiitolliset tunteensa antavat hänelle aavistuksen taivaallisesta autuudesta ja onnesta jo hänen eläessään täällä maan päällä.

Todellinen ystäväpiiri on pyhä temppeli, jonne tullessaan tuntee vapautuvansa jokapäiväisen elämän vaikeuksista ja suruista, tuntee olevansa henkiolento, vapaa hengenmaailman kansalainen.

Mielessämme saattaa tuntua epäily: miten on mahdollista, että me osaamme tuollaisen ihmeellisen kerhon muodostaa? Kaikkihan me olemme aivan tavallisia ihmisiä, ei toinen saattavasti toistaan ihmeellisempi. Meillähän pitäisi olla „kerhossamme” joku „ainakin vähän vihitty” olento, jotta me jotakin voisimme saada aikaan. Mutta yksinkertainen salaisuus onkin siinä, että me emme saakaan tulla todelliseen kerhoomme tavallisina ihmisinä. Kun me tulemme ystäväpiiriimme, meidän on jätettävä ulos tavallinen ihmisemme ja astuttava sinne jumalallisina olentoina, joita me kaikki tuntemme tai tiedämme olevamme todellisuudessa, sisimmässämme. Me jätämme ulos pikkumaisuutemme, turhamaisuutemme ja kokoonnumme henkiolentoina. Niin ihmelliseltä kuin se kuulostaakin, me siihen pystymme, kun teemme sellaisen päätöksen. Kun me näin kerhoomme menemme, huomamme, kuinka arkipäiväisyys on kadonnut. Me olemme viisaita. Sillä silloin pitää paikkansa Jeesuksen Kristuksen lause: „Missä kaksi tai kolme kokoontuu minun nimeeni, siellä olen teidän keskellänne.”

*

Niinkuin ihmisen esikuva ja tarkoitus on täydellinen ihminen Jeesus Kristus, niin jokaisen ystäväpiirin, seurana, jokaisen ihmisten yhteenliittymän ihannekuva on „Pyhäin yh-

teys", Viisauden Mestarien Valkoinen Veljeskunta. Siinä täydellisinä ilmenevät ne ihanteet, joihin jokainen kerho ja seura joko hapuillen tai itsetietoisesti pyrkii. Valkoiset Mestarit ovat luopuneet persoonallisuuden ja minuuden harhasta. Viisautensa, kykynsä ja aikansa he omistavat maailman auttamiselle. Pienuudellemme on käsittämätön se rakkaus ja sympatia, jota Mestarit tuntevat toisiaan ja kaikkia eläviä olentoja kohtaan, ihmeellinen se määrätietoinen voima ja yhteistunto, jossa he elävät. — Selvä on Veljeskunnan päämäärä: ihmiskunnan täydellistyttyminen. Tämän päämäärän näkeminen innostaa Veljeskunnan jäseniä työskentelyssä silloinkin, kun maailma pimeältä näyttää. Yhteinen päämäärä ja työ se juuri heidät yhdistää kiinteäksi veljeskunnaksi, ystäväpiiriksi. Jokainen heistä kuitenkin seisoo omilla jaloillaan, Kristus-kalliolla, jokainen heistä on itsenäinen yksilö, ei mikään laumaolento. Mestari Kuut Huumilta Sinnettille 18. 7. 1884 saapuneessa kirjeessä kuvataan ytimekkäästi sitä velvollisuuden vankkumatonta henkeä, joka Veljeskunnassa vallitsee:

„Ja velvollisuus on melle, sallikaa minun se sanoa, voimakkaampi kuin ystävyys, vieläpä rakkaus, ja ilman tätä kestävää prinssiippiä, tätä häviämätöntä sementtiä, joka liittää yhteen niin moniksi tuhansiksi vuosiksi luonnon suurten salaisuuksien hajalla olevat vartijat — meidän veljeskuntamme, niin vieläpä itse oppimme — olisi aikoja sitten hajonnut tunte mattomiksi atoomeiksi”.

Ystävien muodostama kerho on välttämätön henkisen tien kulkijalle. Mutta kerho ei menesty, jos se perustetaan jotakin epämääräistä tarkoitusta varten, esim. vain jonkinlaista seurustelua varten. Se kituu ja hoippuu siksi, kunnes jäsenet selvästi ymmärtävät, että se hinta, joka suostuntaverona on maksettava elämälle, on *käytännöllinen työskentely* sen päämäärän hyväksi, jota varten kerho perustettiin. Kun tämän huomaa, on joutunut oikeille urille.

Kun Ruusu-Risti-Nuorten ryhmä aikanaan perustettiin P. E. muistutti: „Pitäkää huoli siitä, että teillä aina on jotakin *käsin suoritettavaa työtä* toimitettavananne”. Vain *yhteinen työ* voi ajanmittaan pitää koossa ystäväpiirin. Tunteet eivät riitä.

Löytäköön jokainen ystäväpiirinsä, joka määrätietoisesti työskentelee ihmiskunnan puolesta, ja jossa voi harjoitella ja käytäntöön soveltaa kauniita ajatuksiaan epäitsekkydestä ja itsensä unohtamisesta.

Max Stibbe:

Lapsi Kalevalassa

Kummallinen vastakkaisuus ilmenee aikamme sivistyneen ihmiskunnan elämässä. Toisaalta se haluaa olla nuori. Vanhat palaisivat niin mielellään takaisin ihaniin nuoruusvuosiinsa, nuoret pelkäävät vanhaksi tuloa. Harvan ihmisen sielunsisältö enää sanottavasti muuttuu 27:nneen ikävuoden jälkeen. Vieläpä on aina enemmän ja enemmän jo iäkkäitä ihmisiä, joiden elämässä yhä jatkuvat puberteettiajan tai „myrsky- ja kiihkokauden” ilmaukset, ihmisiä, jotka eivät voi päästä niistä eroon. Myöskin yhteiskunnallinen elämä tarjoaa suurin piirtein samanlaisen kuvan. Mitäpä muuta on vallankumouksellinen liioittelu, joka monissa Euroopan maissa joko vallitsee tai pyrkii valtaan (vasemmalle vaiko oikealle, on tässä suhteessa samantekevää) kuin mitoiltaan suurentunut puberteetti-ilmiö? Nuoruusikä hallitsee maailmaa.

Toisaalta käy yhä ilmeisemmäksi, että kulttuurimme on tullut vanhaksi, väsyneeksi historian taakasta, jota se kantaa hartioillaan. Nuoruudenraikkaus on katoamaisillaan. Tieteessä, tieteeessä, uskonnossa, politiikassa, talouselämässä voi tuskin todeta alkuperäistä luovaa voimaa, jota esim. renessanssiaika uhkui. Nuorekkaan innoituksen hukuttavat vanhat älyperäiset sanontatavat (vanhat, koska ne ovat älyperäisiä) tai raaka barbaarisuus. Puuttuu elämänilon keväinen henkäys. Mikäpä muu olisikaan mahdollista, kun lasten varhaisimmasta nuoruudestaan lähtien täytyy nieleskellä vanhuudelle ominaisen intellektualismin karvaita pillereitä? Niinpä meillä onkin nykyaikana nuoriso, joka on tullut vanhaksi, ja vanhain ikäluokka, joka on jäänyt liian nuoreksi. Se on meidän kulttuurimme Janus-pää. Tulevaisuudelle kaksinainen kysymys: Miten voidaan kasvatuksen avulla säilyttää nuoruusiän voimat? Miten voi täysikasvuinen itsekasvatuksen avulla tulla jälleen lapsen kaltaiseksi, „tullakseen sisälle taivasten valtakuntaan”?

Näihin kysymyksiin vastaa suomalaisten kansaneepos Kalevala, tulevaisuuden eepos. Niinkuin kerran Homeroon laulut Ilias ja Odysseia ovat esittäneet huomattavaa osaa sivistyneitten ihmisten kehityksessä, niin näyttää tulevaisuudessa tämän tehtävä — ja vielä paljon suuremmassa määrässä siirtyvän Kalevalalle. Se on nuorekkaan elämänvoiman täyttää-

mä, joka purkautuu kuviksi ja runon poljennoksi, siinä on sen kansan nuoruus, jonka keskuudessa se elää ja joka voisi antaa omaa nuoruuttaan lännen vanhentuneille kansoille. Suomen kansa on vasta syntymässä, vasta vähitellen tulevat kansan todelliset voimat näkyviin kuin ensimmäinen vihreys, joka keväällä peittää maan. Suurta Kalevalan runoelmaa lauloivat läpi vuosisatojen pohjolan kansan laulajat, ja se siirtyi suusta suuhun, kunnes 102 vuotta sitten Elias Lönnrot pitkällä keruumatkoilla sen kokosi. Sen historia on nuori, sen kieli on nuori, sen kuvarikkaus ja lumoava kauneus on nuori, kauneus, joka on henkisen todellisuuden tulkki, ja nuori on sen rytmikka ja säteilevä voima. Runoelman lopussa, viimeisessä runossa esitetään ihmeen ihana kertomus neitsytäidin lapsen syntymästä (50. runo: 17—26, 43—49, 81—127).

Kun lapsen pitäisi syntyä, on äiti kauhuissaan, koska hän ei ole naimisissa, isä on kauhuissaan, koko kylä on kauhuissaan. Äidin täytyy paeta metsään, jossa hän köyhydessä ja kurjuudessa, hevosen seimeen, saa lapsensa. Neljäntoista päivän vanhana lapsi äkkiä katoaa hänen polviltaan. Marjatta murehtii ja lähtee sitä etsimään. Hän etsii ja kyselee kaikkialta, hän kyselee tähdiltä, kuulta ja päivältä. Vasta päivä kertoo hänelle, että hän löytää poikansa suosta (50. runo: 353—425).

Sitten pitäisi lapsi kastaa ja siunata. Kutsutaan vanha Virokannas. Tämä tahtoo ensin tutkituttaa lasta, kuultuaan hänestä niin monia käsittämättömiä asioita. Tähän toimeen ryhtyy vanha laulaja Väinämöinen. Hän selittää, että lapsi, joka on puolukasta syntynyt ja suolta löydetty, on tapettava. Silloin lapsi äkkiä puhkeaa puhumaan, hän puhuu ihmeellisiä ja viisaita sanoja. Hän osoittaa, miten Väinämöinen itse oli syntynyt ihmeellisellä tavalla vedenemosta ja miten hän oli tuottanut suloisen Aino-neidon kuoleman ja kuitenkin itse saanut jäädä elämään. Silloin Virokannas kastaa ja siunaa lapsen juhallisesti, mutta Väinämöinen poistuu häpeissään (50. runo: 475—479).

Väinämöisen, vanhan laulajan täytyy väistyä lapsen tieltä. Eikö tämä ole nykyaikaisen ihmisen ongelma? Vanhan viisaan, joka johti sielun tietoon, on väistyttävä lapsen tieltä.

*

Kaikki kolme sankaria: Väinämöinen, viisauden edustaja, Ilmarinen, kauneuden luoja, ja Lemminkäinen, voiman olen-

noituma, lähtevät kukin pimeään ja kylmään Pohjolaan, järjen valtakuntaan, jossa he kosivat kaunista Pohjan neitoa. He joutuvat mitä vaikeimpiin koetuksiin. Lemminkäinen joutuu suorastaan Tuonelaan, eikä paljoa puutu, ettei Ilmarisenkin matka käy sinne. Eikö tosiaan järki annakin kuoliniskun kauneuden ja tahdon luomisvoiman elämykselle? Eikö täydykin jokaisessa nykyajan ihmisessä Ilmarisen ja Lemminkäisen kuolla? Lemminkäisen äiti pelastaa hänet Tuonelasta, Ilmarista neuvoo hänen morsiamensa selviytymään vaaroista. Miten kauniisti ja hartaasti näissä kuvissa viitataan syvällä ihmissielussa vaikuttaviin voimiin, joitten on varjeltava ihmistä tuholta! Vain Väinämöinen, joka tuntee ihmisen jumalallisen alkusynnyn ja on taidoissa mahdava, selviää omin avuin Tuonelan vaaroista. Mutta Pohjola ei hänkään viihdy.

Kaunis Pohjolan tytär kuolee, kun hän on joutunut naimisiin Ilmarisen kanssa: kauneuden, joka liittyy järkiajatteluun, täytyy aina tuhoutua. Jokainen ihminen elää jollain tavoin tämän kauneuden, ja juuri puberteetti-iässä. Koko ihmiskunta eli sen keskiajalla. Muistettakoon vain, miten suuri innostus järjen käyttelyyn oli skolastiikan aikana, jonka viimeisenä jatkona oli saksalaisen idealismin filosofia. Sen jälkeen tulee lamaannus, järjen kuivattavan, tappavan voiman kokemus: Tuonelan matka. Nykyinen ihmiskunta elää juuri siinä kaudessa.

Erikoisen tärkeä on käynti Pohjolan järjenvaltakunnassa. Vain siellä saattoi takoa sammon, tuon ihmekalun, joka kylvää ympärilleen rikkautta. Mutta Pohjolaan se ei saanut jäädä juuri tuon elämäkylvävän voimansa vuoksi. Sammon ryöstön jälkeen on Louhen valtakunnassa taas pimeää ja kylmää: kauneus ja elämän voima ovat kadonneet. Niin käy joka elämässä. Vähän aikaa viihtyy kauneus järjen toiminnassa, mutta pian saa huomata, että sielu käy autioksi ja tyhjäksi.

50. runosta, joka kertoo Marjatan pojasta, ovat useat sitä mieltä, että se on myöhemmin keinotekoisesti liitetty alkuperäiseen kertomukseen. Tämä ei pidä paikkaansa. Kuin kultainen lanka yhdistää sammon takomisen — sen ryöstön välityksellä — lapsen syntymään. Ensin on Ilmarisen taottava elämän ylläpitäjä. Sitten on kolmen sankarin yhdessä noudettava tämä Pohjolasta. Ihmisen on opittava toimimaan ja työskentelemään järjen valtakunnassa, hänen on löydettävä siitä kauneus ja alkuperäiset elämän voimat; ja sitten

on valloitettava elävän ajattelemisen taito, jossa ovat mukana sekä sydän että aivot. Tämä merkitsee ankaraa sisäistä kamppailua. Sillä joka ihmisellä elää päässään paha, viettelevä, itsekäs vanha Louhi, joka tahtoi pitää sammon. Jos se onnistuu hänelle, niin hän pitää ihmistä kankeitten ajatuskaavojen kahleissa, jotka johtavat hedelmättömyyteen ja huokuvat sydämetöntä kylmyyttä. Silloin jää sampo kätköönsä yhdeksän lukon taakse vuoren uumeniin. Sen sieltä saamiseen tarvitaan kolmen sankarin yhteistyötä s.o. niiden kolmen sielunvoiman, joita Kalevalan sankarit edustavat. Vasta kun harvahammas akka on sisäisessä taistelussa voitettu, on sampo vapautettu. Ja vasta siinä maassa, mihin sampo jää, voi syntyä lapsi, jonka olemus on sukua auringolle. Ikipimeässä Pohjolassa se olisi mahdotonta. Sielun korkeamat voimat pääsevät kehittymään vasta siellä, missä harjoitetaan sydän-mukana-ajattelua, uutta elävää ajattelua. Se saattaa ihmisen sisäisesti ymmärtämään elämää ja kanssaihmiään. Lasta ristittäessä huomaa Väinämöinen, että hänen valtansa, vanhan jumalallisen viisauden valta-aika on lopussa. Yksityisille ihmisille tämä hetki koittaa aikanaan kullekin; koko ihmiskunnalle se on alkanut: vanhan traditionaalisen ajattelun voima on ehtynyt, uusi taistelee itseään esiin. Ihmeellistä, miten Kalevala tämän ilmaisee (50. runo: 479—513.)

Kysytään: Milloin on yksityisen ihmisen sielussa se hetki tullut, jolloin traditionaalisen ajattelun on väistyttävä „lapsen”, s.o. luovan ajattelun tieltä? Milloin on tämä hetki tullut koko ihmiskunnalle? Mitä tulee yksityiseen ihmiseen, loppuu hänessä kaikki itsestään-kehitys noin 27 vuoden ikäisenä. Ja jo sitä ennen voi jokainen kokea, ettei traditionaalisilla ajatusmuodoilla ole elämää luovaa voimaa. Silloin on tullut sisäisen olemassaolon ratkaisun hetki, suuren sampotaistelun hetki. Ihmiskunnassa vaikuttivat vanhan jumalallisen viisauden traditiot, vaikkapa vain mitättöminä jäännöksinä, 19. vuosisadan loppuun. Siihen saakka eivät nuoruusvoimat päässeet millään tavoin vaikuttamaan. Materialismi raivasi vanhat traditiot tieltään. 20. vuosisata alkoi Haeckelin „Maailmanarvoitusten” voittokululla. Mutta samalla alkoi myös ihmiskunnan kehityksen pimein, kylmin jakso. Vuosisatamme tiede hallitsee objektiivisena ja sydämettömänä. Sen lapsi on kone, joka elää elotonta elämäänsä ja kaivaa maaperää todellisen elämän alta. Ei mikään aikakausi ole ollut niin jumalanhylkäämä, niin taiteeton, niin köyhäsydäminen

kuin 19. vuosisadan loppu. Samalla se on kuitenkin aikakausi, jolloin jo alkaa ilmestyä etsiviä sieluja, sieluja, jotka jo kärsivät pimeydestä ja kylmyydestä. Siten se saattaa tulla: uuden kristinuskon syntymisen aikakausi, kristinuskon, joka, riippumattomana kirkosta ja perintätiedosta, elää ihmisten sydämissä, ihmisten, jotka joka henkäyksellään tuntevat, että ylösnoussut elää ja on meidän keskellämme. „Kun kaksi teistä kokoontuu minun nimeeni, niin minä olen heidän luonansa”. Nämä ovat ihmisiä, jotka tietävät — kenenkään tarvitsematta heille sitä todistaa — että Hän on meidän kanssamme maailman loppuun asti. He tietävät, että hänen valonsa loistaa uudenlaiseen tulevaisuuteen, että se jo elää monen sielussa ja sieltä, sieluja uudistaen, käy yli maan, joka niinkään on uudistuva. He tietävät, että tämä valo on tekevä maasta uuden auringon. He tietävät, että meidän aikamme on koko ihmiskunnan suuren joulujuhlan aikaa. Niinkuin joka vuodella on joulujuhla, niinkuin kerran Palestiinassa oli jouluyö, jona syntyi valon lapsi, niin on nyt ihmiskunnan historiallisessa elämässä. Pimein yö on väistymässä. Taas syntyy lapsi. Ja niin elämme hänen ihanassa valossaan.

Tätä eivät vielä monet näe, koska he elävät harvahampaan akan tiukoissa kahleissa. Sillä kuiva järki tahtoo pitää valtansa. Palestiinassa oli aikoinaan samoin, sielläkin vain harvat näkivät lapsen valon. Mutta se oli olemassa. Nytkin se on olemassa. Se elää ja asuu meidän keskellämme.

Otettakoon suuri Kalevalan runoelma, luettakoon yhä uudestaan ja uudestaan sen ihmeen ihania säkeitä. Jo tämä yksin riittää antamaan sielulle uudistusta, raikkautta. Se innoittaa lähtemään Pohjolan sampoa noutamaan. Seuraa taistelu Louhta, paha vastaan, joka lamauttaa tahdonvoimat, tunteenvoimia ja sumentaa katseen. Se on jokapäiväinen sisäinen taistelu itsensä rakentamistyössä, tuossa työssä, joka viimein vie meidät sammon elämänlähteille. Muodostuu uusi ajattelu, uusi elämä ja lähimmäisten ymmärtämys, luova ajattelu, joka on lämmin ja harras. Silloin ilmestyy sydämeen, joka on valloittanut omaisuudekseen sampovoimat, valon lapsi. Yhtäkkiä se on olemassa, puhtaan neitsytäidin helmassa. Hän edustaa turmeltumattomia sielunvoimia. Silloin loistaa sielussa tähti ja sydämessä paistaa aurinko.

Koko ihmiskunta on sammon valloitusmatkalla, koko ihmiskunta käy taistelua Pohjan akkaa vastaan. Pohjolan kiviä maestä sampo noudetaan, Lemminkäisen, Tuonelassa käyneen avuin. Ajan talvihämärässä loistaa lapsen valo, lapsen,

joka syntyy sampomaassa. Maailmanjoulu on 20. vuosisadalla. Väinämöinen, tietäjä iänikuinen, lähtee pois, ja pyhästä lapsesta tulee Karjalan kuningas. Karjala on ihmis sydän.

Ne, jotka ovat tulleet vanhoiksi, voivat löytää itsestään uudelleen lapsen, tämä antaa heille uuden tulevaisuuden hengessä, heidän ei tarvitse kaivata kadottamaansa nuoruutta. Heille viitto korkeampi maailma valollaan. Nuoret ihmiset voivat oppia vanhenemaan tietoisesti, hoitamalla omaa sisäistä kehitystään. Heitä odottaa valoisa tulevaisuus, jonka he itse itselleen luovat.

Suom. I. T.

Ida Tähtinen :

Sammon kuiskaus

YHDEKSÄN LUKON TAKANA
PIILEEPI SANA: „J U M A L A”,
YHDEKSÄN PORTIN SUOJASSA
ON KAIKKEIN PYHIN TURVASSA.

AVAIMEN YHDEN LÖYSIN JO:
NYT LÄHEMPÄNÄ AURINKO
JA LÄMPÖ, VALO, TULVII LUO —
NÄIN TIEDON, USKON RINTAAN TUO.

MA KUULEN SAMMON KUISKEHET,
KUN JAUHAA AJAT IKUISET
SE UUMENISSA, SALASSA,
JYVÄÄ UUTTA KAIKESTA.

MA SAMMON KERRAN PÄIVÄÄN TUON,
SEN TAIAT, TIEDOT VOITTOON LUON.
MA AURINKONI UHRIN JAAN
MUN KANSALLENI ONNEKKAAN,
EI LOUHI VOITA, PEIKOTKAAN,
VAAN SAMPO VOITTA KANSAN, MAAN.

Mitä muualla tiedetään

Muuan yhteistyöehdotus. Adyarin Teosofisen Seuran Melbournen haaraosaston nuorten ryhmän puolesta on hra Clive W. F. Bellgrove lähettänyt „Ruusu-Ristin” toimitussihteerille jäljennöksen teosofien keskinäistä yhteistyötä tarkoittavasta a'otteesta, joka on mainitun ryhmän puolesta esitetty rva Arundale'ille, T. S:n „Nuorten teosofien maailmanliiton” presidentille. Ehdotusta seuranneessa kirjjeessä hra Bellgrove selostaa aloitteen syntyä mainiten m.m. seuraavaa:

„Ryhmänä toivomme vakavasti, että aloitteeseen sisältyvät ajatukset tuottavat hedelmän, ja että jokainen, joka voi edistää sen toteutumista, soisi apunsa, jotta siten saataisiin aikaan, vaikkapa vain kaikki seurat käsittävien teosofisten nuorisojärjestöjen kesken, niiden aikomusten toteutuminen, mitkä olivat Mestareille aiheena teosofisen liikkeen alkuunpanemiseen.”

„Jos olisi tuntunut siltä, että se oli mahdoton toteutettavaksi, me emme olisi milloinkaan yrittäneet esittää ajatustamme. Me toivomme, että jos yksimielisyys voidaan saavuttaa nuoremman sukupolven keskuudessa, veljeys tulee vastaavassa määrässä olemaan elävä todellisuus teosofisessa liikkeessä päinvastoin kuin nykyisin, tämä paljon saarnattu siveellinen periaate, jota emme riittävästi ole osoittaneet jokapäiväisessä elämässämme.” —

Pitkähköstä aloitteesta suomennamme tähän samaten tärkeimmät kohdat:

„Sanonta 'Jos jokin talo riitautuu itsensä kanssa, ei se talo voi pysyä pystyssä' tuli mieleen, kun ryhmän presidentti esitti kokoukselle aloitteen, että tämä ryhmä liittyisi Adyaria päämajanaan pitävään 'Nuorten teosofien maailmanliittoon'. Tämä aloite synnytti huomattavasti keskustelua. Tämä ryhmä perustettiin noin viisitoista kuukautta aikaisemmin saaden suuripiirteiset ja joustavat säännöt, joiden nojalla vieraillevatkin jäsenet toivottiin tervetulleiksi ja kutsuttiin osallistumaan vastuuseen ryhmän toiminnasta.”

„Ryhmässä tunnettiin, että jos se liittyisi Liittoon, tämän esittämien sääntöjen alaisuuteen, me tunsimme, ettemme nauttisi samaa vapautta ja joustavuutta kuin tähän asti, koska mahdollisesti rajoittuisimme ottamaan vastaan teosofisia opetuksia ainoastaan Adyarin päämajan tulkitsemina.”

„Tunnettiin, että meille esitettyihin Liiton perussääntöihin sisältyvät sanat 'Adyarin päämaja' jo sinänsä luotti sitä seikkaa, jota teosofia Mestarien aikomuksen mukaisesti oli tarkoitettu vastustamaan, nimittäin eristymisen harhaoppia.

„Ha'uten saada käsityksemme teosofiasta niin monelta kannalta katsottuna kuin mahdollista, rajoittumatta yhteen seuraan, ja haluten, että vieraillevilla jäsenillä olisi jatkuvasti sama täydellinen lausuntovapaus kuin ennenkin, kokous yksimielisesti hylkäsi ehdotuksen Liittoon liittymisestä. Sitten tehtiin toinen ehdotus.”

„Tunnettiin, että koska Viisauden Mestarit olivat valinneet ja opettaneet madame Blavatskyn viralliseksi lähettilääkseen tuomaan 'theo-sophian' nykyaikaiseen maailmaan, olisi viisasta, jos hänen opetuksiansa ja kirjoituksiansa alkuperäisessä muodossa laajemmalta levitettäisiin.”

„Näitä kirjoituksia ja opetuksia ovat viime vuosisadan lopusta lähtien kirjoittajat toinen toisensa jälkeen tulkinneet ja jälleen tulkinneet. Edelleen todettiin, että Teosofinen Seura, jonka madame Blavatsky perusti Viisauden Mestarien kehoituksesta ja avulla, oli jakaantunut viiteen huomattavaan ja moniin pienempiin seuroihin. Kokous näki tässä ei ainoastaan mielettömän vastineen kristillisten kirkkojen tilaan, missä jokainen kirkko väittää olevansa ainoa kristinuskon tulkitsija, vaan myöskin vas-

tustusta Mestarien aikomuksille, Mestarien, jotka opettivat ja opettavat veljeyttä ja ykseyttä."

„Näytti epätodennäköiseltä, että Mestarit jakaisivat voimansa monien teosofisten seurojen kesken, kun heidän aikomuksensa oli, että heidän lähettiläänsä, madame Blavatsky, perustaisi vain yhden seuran. Kokous tunsu, että nämä tulkinnot ja uusintatulkinnot tulkittaisiin vuorostaan uudelleen ja uudelleen, kunnes lopulta alkuperäinen sanoma, niinkuin on tapahtunut kaikissa henkisissä ilmoituksissa aikaisemmin, olisi joutunut ihmiskunnan enemmistöltä hukkaan ja säilyisi vain pienissä esoteerisissa ryhmissä."

„Kokous tunsu vakavan vastuunalaisuutensa ei vain omia jäseniään ja nykyistä sukupolvea, vaan myöskin tulevia sukupolvia kohtaan, ja se tunsu, että tämä voitaisiin parhaiten saavuttaa säilyttämällä niin avara ja laaja näkökanta kuin mahdollista ja välttämällä kaikkia mahdollisia rajoituksia."

„Edelleen tunnettiin, että teosofit, mihin seuraan hyvänsä kuuluvat, eivät voi vilpittömästi opettaa veljeyttä maailmalle, ellei tuo veljeys valitse heidän keskuudessaan. Tästä syystä kokous päätti kääntyä maailman teosofisten seurojen nuorten ryhmien puoleen toivossa että, jos yksimielisyys voitaisiin saavuttaa nuoremman polven keskuudessa, jolla on suurena vastuunaan Viisauden Mestarien opetusten perintö ja välittämisen, äitiseuratkin mahdollisesti seuraisivat heidän esimerkkiään ja jättäisivät erimielisyytensä ja vielä kerran sulautuisivat yhdeksi teosofiseksi seuraksi, jonka päämaja on kaikkialla! Tunnettiin, että siten ainoastaan teosofia saataisiin tekemään poikkeus siinä, että se säilyttäisi ja levittäisi alkuperäiset opetukset alkuperäisessä puhtaudessaan jälkeentulevien hyödyksi ja estäisi niiden vääriste'n tai häviämisen."

„Tämä korkea tarkoitus mielessä kokoukselle esitettiin alote, jota myös kannatettiin yksimielisesti, ja joka kuuluu:

'Että rva Arundale'ille, Nuorten Teosofien Maailmanliiton (Adyarin päämaja) presidentille, esitettäisiin, että hän koettaisi saada syntymään Nuorten Teosofien Maailmanryhmän, mihin erotuksetta kaikkien teosofisten seurojen nuorten ryhmät kuuluisivat.'

„Tämä ryhmä räjoutuu nyt itse jäseneksi sellaiseen järjestöön edellyttäen, että tuo järjestö on vapaa rajoituksista, ja esittää teille aloitteensa kehoittaen teitä ryhtymään tähän työhön."

*

Yllä pääpiirteissään esitetty alote on viime vuoden kesäkuulta. Alotteen esittäjä ilmoittaa kirjoittaneensa asiasta rva Arundale'ille ja saaneensa vastaukseksi, että rva Arundale lupasi esittää asian T. S:n maailmankokouksessa, joka piti pidettämän Adyarissa viime joulukuussa. Tiedossamme ei ole, mitä kokouksessa siitä päätettiin.

Olemme puolestamme esittäneet alotteen ilahduttavana ajan merkinä ja osoituksena siitä, että teosofisessa maailmassa on hyvää tahtoa, joka tuon tuostakin eri maissa pyrkii ilmi. Toinen kysymys on, kuinka yhteistyö on aikaansaataavissa. Emme pidä pahana sitä, että teosofinen liike on jakautunut eri seurojen edustamiin suuntiin; positiivisena puolena on m.m., että seurat voivat erikoistua, syventyä tutkimuksissaan. Jos ne todella pyrkivät olemaan teosofisia, ne varmasti myös levittävät jäsentensä välityksellä hyvää tahtoa maailmaan. Ja koska yhteistyön perusta on oleva henkisissä totuuksissa, tosi teosofiassa, emme pidä yhden seuran ajatusta tai „seurattomuuden" aatetta minään käytännöllisenä ihanteena, johon pitäisi pyrkiä. Mitä taas Mestarien apuun tulee, lienee selviö kaikille teosofeille, että He antavat apuansa teosofisille seuroille sikäli kuin niissä

heidän apuansa todella tarvitaan. Ja tähän on edellytyksenä, että jäsenet ovat tehneet sen, mihin he ovat om'n voimin pystyneet. Se apu, minkä Mestarit H. P. B:n välityksellä antoivat viime vuosisadan lopulla, oli tavallaan poikkeuksellinen, eikä vastaavanlaista toimenpidettä ole heidän puoleltaan odotettavissa ennen tämän vuosisadan viimeistä neljänestä. —

Alote on joka tapauksessa aito teosofinen, reipas ele ja on esittäjilleen kunniaksi.

Vapaaehtoista selibaattia on viime aikoina Englannin anglikaanisessa kirkossa ehdotettu kirkonmiesten noudatettavaksi. Tästä kertoi „Uusi Suomi” 27. 12. -37 seuraavaa:

Selibaattia on ehdotettu noudatettavaksi Englannin anglikaanisessa kirkossa, jolla muutenkin on jo monia kosketuskohtia katolilaisuuden kanssa.

Joukko huomattavia kansalaisia on tehnyt tällaisen esityksen Canterburyn, Yorkin ja Walesin arkkipiispoille, ja Canterburyn arkkipiispa on vastannut siihen omasta ja virkaveljiensä puolesta sangen myötämielisesti. Esityksen ovat allekirjoittaneet Anglican and Eastern Church Associationin puheenjohtaja, mr. Athelstan Riley, lordi Hugh Cecil, lordi Wolmer, tunnettu arkeologi, tri Edwin Bevan, ent. lordikansleri, lordi Sankey ja lordi Halifax. He selittävät, että huomattavimpien teologisten korkeakoulujen rehtorit ovat suurin piirtein samaa mieltä asiasta.

Allekirjoittajat lausuvat, etteivät he halua mitään yleistä kieltoa pappien naimisiinmenon suhteen, mutta että „kirkko kaipaa kipeästi naimattomia pappismiehiä, jotta se pystyisi täysin toteuttamaan tehtävänsä sekä kotona että ulkomailta”. He mainitsevat, että eräät piispat nyt jo koettavat saada papiksivihittäviltä lupauksen, etteivät nämä menisi naimisiin viiden vuoden aikana, ja he toivovat, että tämä sääntö yleistettäisiin. He lisäävät, ettei „tarkoituksena ole viivyttää avioliittoa, vaan naimattoman pappisluokan luominen”. Viiden vuoden kuluttua saisi kukin vapaasti valita joko avioliiton tai selibaatin, mutta he toivovat ilmeisesti, että enemmistö valitsisi jälkimmäisen vaihtoehdon. Tämän he myöntävät itsekin sanoessaan, että „tällä tavoin, pakkokeinoitta, muodostuisi vähitellen naimaton pappisryhmä”.

Kirkonmiesten yleisemmän naimattomuuden puolesta puhuvina syinä mainitaan taloudelliset seikat, mutta ehdotuksen tekijät antavat ymmärtää, että heidän mielestään on muitakin painavia syitä olemassa. „Jätämme piispojemme ja teologisten korkeakoulujen rehtorien tehtäväksi selvittää näille nuorille miehille asian yhdenkohdan, nimittäin sen, mitä papin vihkiminen Kristuksen ja hänen kirkkonsa palvelukseen oikeastaan merkitsee.”

He mainitsevat, että papisto lähtee nykyisin toisesta yhteiskuntaluokasta kuin aikaisemmin. Ennen oli tavallista, että tilanomistajan nuorempi poika „siirtyi kirkkoon” ja sai hoitoonsa herraskartanon alaisuuteen kuuluvan kirkkoherrakunnan. Tällä hän vietti vaimoineen ja lapsineen hyvinvoipaa elämää, niinkuin monet suuret pappilat ympäri maata todistavat. Mutta nykyään antautuu vain pieni osa varakkaan luokan poikia papiksi, ja useimmilla papiksivihittävillä ei ole lainkaan yksityisomaisuutta. Papiston alhaisen palkkauksen takia on yhä vaikeampi täyttää pappisvirkoja. Kirjelmässä huomautetaan „siitä erinomaisesta työstä, mitä papit, jotka asuvat yhdessä, suorittavat kaupungeissa”. Allekirjoittajat ehdottavat, että maaseudullakin ryhdyttäisiin noudattamaan tätä tapaa, joka, niinkuin he sanovat, on käynyt mahdolliseksi nykykaisten kulkuneuvojen ansiosta. He tarkoittavat siis, että määrätyn alueen naimattomat papit asuisivat samassa „pappilassa” — he eivät mainitse sanaa luostari, mutta ajatus on

jokseenkin sama. Tämän edellytyksenä on, he kirjoittavat, että hyvin monet papit ryhtyvät noudattamaan selibaattia, ja että on olemassa jonkinlainen varmuus, että he todella jäävät naimattomiksi.

Erikoisesti he korostavat selibaatin tärkeyttä lähetystyössä. „Naimattomien pappien merkitystä ulkomaisilla lähetystyöntekijillä ei voida yliarvioida.” Syyksi he mainitsevat ne suuret lisäkulut, joita lähetystyölle aiheutuu, kun lähetysaarnaat ovat perheellisiä, mutta he esittävät myös katolisen kirkon naimattomat miehet ja naispuoliset lähetystyöntekijät loistavina esimerkkeinä ja selittävät, etteivät naineet apostolien aikana levittäneet kristinuskoa, vaan yksinäiset, jotka „olivat jättäneet isän, äidin, puolison ja lapset Kristuksen ja evankeliumin takia”.

Canterburyn arkkipiispa mainitsee vastauskirjelmässään, että hän „käsittää täydelleen ehdotuksen merkityksen” ja että hän on yhtä mieltä siitä, „että tällainen suunnitelma olisi todella huomionarvoinen”. Hän on sen vuoksi siirtänyt kysymyksen papinkokelaitten kasvatuskomitean pohdittavaksi ja kehoittanut „kiinnittämään asiaan sen ansaitsemaa huomiota” sekä pyytänyt lausuntoa.

On kummastusta herättävä, ettei Englannin lehdistö ole toistaiseksi osoittanut suurtakaan huomiota koko asiale. Times on julkaissut kirjelmän kokonaisuudessaan, mutta muista lehdistä on vain Daily Telegraph esittänyt yhteenvedon ehdotuksesta, eikä toimituksen taholta ole tehty mitään huomautuksia. Timesin yleisön osastossa on vain yksi lähettäjä pannut vastalauseensa siihen väitteeseen, että ensimmäisen kirkon lähetysaarnaat olisivat olleet naimattomia, mikä hänen mielestään on „silkkää mielikuvitusta”, mutta siinä kaikki.

On kuitenkin varmaa, että tästä ehdotuksesta tullaan vielä kuulemaan paljon. Toteutettuna se tulisi merkitsemään mullistavia muutoksia anglikaanisen papiston keskuudessa ja sen suhtautumisessa kansaan.

*

Ehdotuksen johdosta on ruotsalainen „Vecko-Journalen” (n:o 2) haastatellut eräitä Ruotsin kirkonmiehiä. Pastori Nils Widner vastaa tiedustelemukseen seuraavasti:

„Ruotsin kirkon piirissä ei ole pyrkimyksiä tähän suuntaan, sitä voimme pitää lähtökohtanamme. Luonnollisesti on joitakin pappismiehiä, joilla on ylimääräisiä sympatioita anglikanismiin tai katolilaisuuteen, ja Ruotsissa on myös pappeja, jotka yhdestä tai toisesta omantunnonnsyystä katsovat olevansa pakotetut elämään selibaatissa. Lähetystyön kutsumuksen yhteydessä se on myös todella tärkeä kysymys. Siinä syntyy — siitä ovat monet lähetystyön tekijät minulle kertoneet — todellinen ristiriita kutsumuksen velvoitusten ja perhevelvoitusten kesken, varsinkin siinä ajankohdassa, jolloin lasten täytyy mennä kouluun ja erota vanhemmistaan. Muuten voidaan tuskin puhua mistään tarpeesta. Anglikaanisessa kirkossa nousee ja laskee mielenkiinto Roomaan vuoroveden tavoin, mutta meillä Ruotsissa sillä on, mainittuja erikoistapauksia lukuunottamatta, vain kuriositeetti- ja mielenkiintoa. Ja kummallisia ihmisiä on kaikkialla.

Minkäänlaista luostarin tarvetta sanan varsinaisessa merkityksessä tuskin myöskään on. Mutta sitävastoin on epäilemättä tarvetta ajottaiseen maailmasta syrjään vetäytymiseen, jonkunlaisten kokoontumis- ja lepopaikkojen tarvetta väsyneille sieluille. Useimmat ja eri luontoiset Sigtuna-säätiön kaltaiset laitokset olisivat suotavia. Tämä vaativus, luostarivaatimus, jos sitä siksi voi sanoa, on tyydyttämisen arvoinen.”

Manfred Björkquist, jonka työ on liittynyt juuri Sigtuna-säätiöön (Sig-

tuna-stiftelse), painostaa vastauksessaan myös kysymyksen jälkimmäistä puolta eikä puutu selibaattikysymykseen:

„Etevä tanskalainen hermolääkäri Schou on ehkä hieman harhaanjohtavaa 'protestanttisen luostarin' nimitystä käyttäen harjoittanut propagandaa sellaisen paikan puolesta, minne ihmiset voivat vetäytyä, ja missä nykyajan ihminen ei ainoastaan saa virkistystä, vaan myös henkistä huoltoa. Tämä, mitä hän suosittelee monipuolisen lääkärintoimensa nojalla, on mitä tärkein päivänkysymys, ja olisi syytä ottaa se perusteellisesti käsiteltäväksi.”

Filadelfia-seurakunnan johtaja, pastori Levi Pethrus, vastaa puolestaan: „Joka tuntee minut henkilökohtaisesti, tietää varmasti, etten ole selibaatin kannattaja. Olenhan itse ollut onnellisissa naimisissa jo kaksikymmentäviisi vuotta, ja avioliitonni on suumattu yhdeksällä lapsella. Asia on siis itseeni nähden selvä. Ajattelen itsekseni, että selibaattia puolustellaan viittaamalla eräisiin kohtiin Paavalin kirjoituksissa, mutta juuri Paavallilla, ensimmäisessä kirjeessä Timoteukselle, sanotaan, että seurakunnan johtajan pitää olla 'moitteeton, yhden naisen mies, raitis ja kunnollinen'. Rooman kirkko koettaa painostaa, että naimaton sääty jollakin tavalla on pyhempi, kykenevämpi kuin naimut. Mutta paljon siitä, mitä tunemme katolisen kirkon selibaattia, on myöskin siveellistä harhaantumusta, mikä olisi mahdollista, jos he eläisivät terveessä ja onnellisessa avioliitossa.”

Kirjailija Torsten Fogelqvist ymmärtää vastauksessaan, että miehet, jotka kuuluvat „ä"ä koske minuun"-sukuun, ja naiset, jotka kuuluvat mimosa-sukuun, mieluummin elävät itseksensä. Samoin hän ymmärtää hyvin sen, että ihanteen voimakkaasti valtaama ihminen tahtoo, voidakseen sitä toteuttaa, välttää kaikkea sitä sotkua, mikä liittyy perhe- ja sukupuolielämään, mutta selibaattia säädettynä laitoksena hän ei voi käsittää. „Että henkilö, joka itse ei tunne avioliiton ja sukupuolielämän kokemuksia ja pulmia, esiintyisi muiden sielunhoitajana ja neuvonantajana, sotii kaikkia niitä vaatimuksia vastaan, jotka asetetaan auktoriteetin elämäkokemukselle.” —

*

Viimeinen huomautus on tietääksemme hyvin yleinen. Teosofeina emme kuitenkaan voi siihen vedota. „Kokeminen” ei tietenkään merkitse ymmärtämistä, silloinhan joku don Juan-tyyppi olisi tämän alan erikoistuntijana erittäin viisas ja pätevä antamaan neuvoja. Päinvastoin huomaamme, että näissä pulmissa turvaututaan useinkin juuri niiden puoleen, jotka eivät elä samoissa tunne-elämän pyörteissä, ja jotka voivat puolueettomammin arvostella asioita. Tai jos neuvonantaja on ollut naimisissa, hänen on joka tapauksessa täytynyt voittaa itsensä; tällaisia, jotka todella ovat viisastuneet elämän kokemuksista, tapaamme kieltämättä joskus. Mutta huomaamme myös, että ne, jotka psykologeina ovat erikoisen teräviä, ovat joutuneet käsittelemään k.o. asioita objektiivisesti, mahdollisesti oman persoonallisen onnensa kustannuksella.

Suomessa lienee yleisenä hiljaisesti hyväksyttynä vaatimuksena „kirkkokansan” keskuudessa, että papin tosiaan pitää olla „yhden naisen mies”, ja naimattomaan pappiin suhtaudutaan toisinaan suorastaan epähuuolisesti. Näin on meille kerrottu. Mikäli tämä merkitsee papille naimapakkoa, se on yhtä käsittämätöntä kuin pakollinen selibaattikin. Anglikaanisen kirkon piirissä herätetty ehdotus vapaaehtoisesta selibaatista vaikuttaa sitävastoin luonnolliselta ja hyväksyttynä siitä varmasti saavat tukea nekin monet nuoret papit, jotka ilman seurakuntiansa painostusta pysyisivät naimattomina ja siten liiasta persoonallisesta vastuusta vapaina aina valmiina

auttamaan seurakuntalaisiaan. Papin ihanteenahan on, että hän on olemassa kaikkia seurakuntalaisiaan, ellei suorastaan kaikkia ihmisiä varten. Ehkäpä tämä ajatus muodossa tai toisessa rupeaa vaikuttamaan Suomessakin.

Katolilainen tiedekunta on päätetty perustaa Riian yliopistoon. Päätös on seuraus Latvian ulkoministerin Muntersin käynnistä Roomassa ja neuvotteluista kardinaalikunnan sihteerin Pacellin kanssa. Tämä toimenpide merkitsee uutta voittoa Rooman kirkolle sen balttilaisella rintamalla.

H. P. B:n puolustus. Rva Beatrice Hastings, os. 4, Bedford Row, Worthing, Sussex, (Eng'anti), on tähän mennessä julkaissut kaksi kirjasta, joilla on yhteisenä nimenä „Defence of Madame Blavatsky” (Madame Blavatskyn puolustus). Ensimmäisessä osassa on 60 sivua, toisessa 106; kumpaisenkin hinta 2 sh. 6 p. Rva Hastings on ottanut puolestaan uudelleen käsiteltävikseen ne syytökset, joiden nojal'a H.P.B. on saanut, viimeksi Hare-veljesten hyökkäyksen johdosta, petkuttajan häpeäleiman maineeseensa. Hän koettaa saada aikaan, että Englannin Psykillinen Tutkimusseura ottaisi Coulomb-jutun uudelleen esille. On hämmästyttävää lukea, kuinka löyhille perusteille Hodgson rakensi raporttinsa. Samoin käy Coulomb-pariskunnan harkittu petos ilmeiseksi. Suosittelemme näitä asian-
tuntumuksella ja terävällä älyllä kirjoitettuja kirjasia kaikille, jotka haluavat perehtyä näihin teosofien tunnettaviin asioihin. Rva Hastings on ryhtynyt myös julkaisemaan pienoista lehteä, jonka nimi on „New Universe” (Uusi maailmankaikkeus.) Se täydentää hänen kirjojaan. Mainittakoon, että rva H. ei lukeudu teosofeihin.

J. Ptn.

Tien varrelta

Helsingin Ruusu-Ristissä on pidetty seuraavat esitelmät: 30. I. P. E:n „Karman toimintaa”, Johtajan lukemana; 6. II. Sven Krohnin „Mestari Eckehartin elävä sanoma”; 13. II. Kyllikki Ignatiuksen „Giordano Bruno”; 20. I. Leonard Koskisen „Nuoren Fransiskus Assisilaisen tie”.

Akseli Tolan „Asaria”, joka Aleksis Kivi-kilpailussa sai ensimmäisen palkinnon, ja joka tähän mennessä on esitetty Kansallisteatterissa 14 kertaa, käännetään nyt myös unkariksi. Kääntämistyön suorittaa Kalevalan unkarintaja Béla Vikár, joka on tekijältä saanut kääntämisluvan.

Helsingin Ruusu-Ristin yleisöjuhla oli sunnuntaina tammikuun 30 p:nä. Ohjelmassa, joka oli omistettu vanhalle intiaani-kulttuurille, oli m.m. Gurli Liljeqvistin pianolla esittämä Mac. Dowellin säveltämä „Wigwamissa”, O'a Forsellin esittämä intiaanikulttuureista, Ilta Leiviskän järjestämä intiaanitanssi, Clara Bonsdorffin esittämiä intiaanilauluja, „Hyvä ja paha”, vanha intiaanitaru vuoropuheluna, järjestänyt Nina Pruschewsky, esittivät Jukka Kuusisto ja Nina Pruschewsky.

Pohjoismaiden yhteys on viime aikoina ollut huomiota herättävänä puheenaiheena sanomalehdistössä. Nyt näyttää siltä kuin Englantikin alkaisi tuntea vetäymystä pohjoismaiseen kulttuuriyhteyteen. Englantilainen hra R. Braden, joka kahdeksantoista vuoden ajan on tehnyt tuontuostakin matkoja Suomeen ja muihin pohjoismaihin, lausui käytössään äskettäin Helsingissä: „Pohjoismailla on hyväntahdon aarre, rehellistä pyrkimystä rauhaan ja yhteisymmärrykseen, jonka pitäisi tulla muunkin

maailman hyväksi. On ilmeistä, että pohjoismailla on arvokas sanoma muille maille annettavanaan. Sitä ei tarvitse painostaa eikä selittää.”

Hra Braden aikoo „The Scandinavian Review”-lehden välityksellä solmia entistä kiinteämmät suhteet Englannin ja pohjoismaiden välille. Lehti aikoo tavanmukaisten taloudellisten ja poliittisten katsaustensa ohella kiinnittää erikoista huomiota myös kirjallisuuteen ja taiteeseen yleensä.

„Kun ensi kerran tuln pohjolaan”, hra Braden sanoi, tunsin heti tuleneeni sellaiseen, mikä oli aivan uutta. Täällä on suuremmissa määrässä kuin missään muualla, missä olen ollut, tyyntä yritteliäisyyttä ja totista, hyvää tahtoa, joka vie kansaa eteenpäin ja rakentaa kansojen välistä yhteistyötä ja yhteisymmärrystä. Ja minä päätin tutkia, kuinka olette päässeet tähän asenteseen, ja sitten opettaa edelleen teidän viisauttanne. Anglosaksilaisilla kansoilla on paljon teiltä opittavaa, he voivat tulla rikkaammiksi ja paremmiksi, siitä olen varma.”

Tällä matkalla hra Braden tapasi m. m. presidentti Kallion, ulkoministeri Holstin, sotamarsalkka Mannerheimin ja Jean Sibeliuksen.

Hilda Pihlajamäki vierailee Ylioppilasteatterissa, Helsingissä, esiintyen Lauri Haarlan „Synnissä”.

RUUSU-RISTIN jäsenille huomautetaan, että ensi *maaliskuussa* Rahastonhoitaja ottaa vastaan jäsenmaksuja. Pienetkin summat otetaan kiitollisuudella vastaan; älköön siis yksikään jäsen arkailko antimensa pienuutta, jos hänen taloudellinen asemansa on huono. Rahastonhoitaja on kiitollinen, jos jäsen, joka ei tilapäisesti pysty jäsenmaksuaan suorittamaan, ilmoittaa tästä hänelle siten tuoden ilmi hyvän tahtonsa ja auttamishalunsa.

Ruusun Ristin Kirjallisuusseuran jäsenmaksut lankeavat maksettaviksi ensi *maaliskuussa*.

S I S Ä L L Y S:

Myyttien okkultinen synty	37
Toimittajalta	40
Toimitussihteeriltä	42
Teosofit	50
Ystäväpiiri	51
Lapsi Kalevalassa	56
Sammon kuiskaus	61
Mitä muualla tiedetään	62
Tien varrelta	67

Uusi Leninkiliike

T A M P E R E

Aleksanterink. 24, Varman talo.

*Myy vuosikkaita leninkejä.
Tilauksia otetaan vastaan.*

Ruusu-Ristin Talorahasto

työskentelee
tulevaisuutta varten.

*LüTTYKÄÄ jäseniksi
tai tehkää tilapäisiä
lahjoituksia!*

Jäsenten säännölliset tili-
tyspäivät ovat

1/1, 1/4, 1/8 ja 1/10.

Talorahaston hoitaja: YRJÖ V. RIMPPI,
H E L S I N K I,
Luotsikatu 12 A. 12.

*19. vuosisadan ihmeellisin teos
H. P. Blavatskyn*

SALAINEN OPPI

ilmestyy suomeksi.

Teosofisen Seuran

julkaisema aikakauslehti

TEOSOFI

jatkaa joka numerossaan Salai-
sen Opin suomennosta. Teosofi
voidaan tilata maan kaikista
kirjakaupoista, postikonttoreista
ja T. Sm taloudenhoitajalta.
Osoite: Signe Rosvall, Helsinki,
Kirkkokatu 14. Tilaushinta (ko-
timaassa) 40 mk. v:kerta.

PUHELIN 216

HYVINKÄÄN KIRJAPAINO OSAKEYHTIÖ

HYVINKÄÄ

Suorittaa ensiluokkaisesti
kaikkia kirjapainoalaan kuu-
livia tehtäviä. Tiedustakaa
hintojamme.

Ostakaa paita,

jota

**Olli, Tiitus,
Iso-Keisari,
Valentin**

y.m.

kiittävät

Patentoidut erikoisuudet.

RUUSU-RISTI-JÄRJESTÖ

Perustaja-Johtaja: PEKKA ERVAST

Johtaja: rouva Hilda Pihlajamäki, os. Helsinki, Mariank. 28 B.
Hallituksen varapuheenjohtaja: fil. toht. Eino Krohn, os. Helsinki, Maneesinkatu 2 A.

Sihteeri: fil. maist. U. J. Pore, os. Helsinki, Maneesinkatu 4 a A 12.
Rahastonhoitaja: herra Waldemar Kaade, os. Helsinki, Oikokatu 15 A 18.

Kanslia: Helsinki, Meritullinkatu 33, ovi 2. Puh. 23 609.

Ruus-Risti perustettiin Helsingissä marraskuun 14 p:nä 1920. Sen tarkoitus selviää seuraavasta ohjelmasta:

1) Ruusu-Risti on totuudenetsijän järjestö, jonka jäsenet tunnustaan kaikkien ihmisten veljeyden katsomatta rotuun, väriin, kansallisuuteen, uskontunnustukseen, yhteiskunnalliseen asemaan, sukupuoleen tai muihin ulkonaisiin rajoituksiin, osoittavat toisilleen mitä suurinta suvaitsevaisuutta ja ymmärtämystä sekä pitävät totuutta korkeampana kaikkia uskontoja.

2) Ruusu-Risti on vapaan ajattelun pyhäkkö, jonka jäsenet etsivät totuuden ydintä, salaista jumalviisautta, mikä piilee kaikkien aikojen uskonnoissa, mytologioissa, filosofisissa ja tieteellisissä järjestelmissä.

3) Ruusu-Risti on renkaana ihmisten näkymättömässä veljeyden kunnassa, ja sen jäsenet etsivät ikuisen elämään vievää tietä, joka kasvattaa ja kehittää ihmisessä veljeyden henkeä.

Ruus-Risti on itsenäinen järjestö. Ohjelmansa nojalla se kuuluu H. P. Blavatskyn v. 1875 alkuunpanemaan teosofiseen liikkeeseen.

Ruus-Ristin jäsenet ovat irto-, ryhmä- ja looshijäseniä. *Irtojäseneksi pyrkijä kääntyy suoraan, ryhmäjäseneksi pyrkijä paikallisryhmän välityksellä Ruusu-Ristin Johtajan rouva Hilda Pihlajamäen puoleen, os. Helsinki, Mariank. 28 B.*

Looshityö on järjestetty seremonialliselle pohjalle, ja looshijäseneksi saattaa Ruusu-Ristin jäsen pyrkiä asianmukaisilla suosituksilla.

Ruus-Ristin jäsenmaksut ovat määrältään vapaaehtoisia. Jäsenten toivotaan tuovan antimensa kolme kertaa vuodessa: maalisi- ja lokakuun kuluessa sekä vuosikokouksen aikana. Jäsenmaksut vastaanottaa rahastonhoitaja herra Waldemar Kaade, os. Helsinki, Oikokatu 15 A 18.

Vuosikokous pidetään keuhällä, siinä uudet jäsenet juhlaallisesti vastaanotetaan, vihitään, sekä asetetaan oikeuksiinsa ja velvollisuuksiinsa (installoidaan).

Installoidut jäsenet ovat oikeutetut pyrkimään Ruusu-Ristin looshijäseniksi.

RUUSU-RISTI

TOTUUDENETSIJÄIN AIKAKAUSKIRJA

34:s vk.

Maaliskuu 1938

N:o 3

RUUSU-RISTI

Totuudenetsijän aikakauskirja - Suomen vanhin teosofinen lehti.

Toimitus: **Eino Krohn** (vastaava),
Jorma Partanen (toimitussihteeri).

Julkaisija **Ruusuu-Ristin Kirjallisuusseura r.y.**

RUUSU-RISTI ilmestyy 10 kertaa vuodessa, sisältäen vähintään 320 tekstisivua.

RUUSU-RISTIN toimitukselle tulevat kirjoitukset, kysymykset, uutiset y.m. ovat lähetettävät fil. toht. Eino Krohnille, os. Helsinki, Maneesink. 2 a C, tai fil. maist. Jorma Partaselle, os. Helsinki, Väinämöisenkatu 5.

RUUSU-RISTIN kirjoituksia saa lainata sillä ehdolla, että lähde tarkasti mainitaan. Sarjakirjoituksia ei saa lainata.

RUUSU-RISTIN tilaushinta on koko vuodelta Smk. 50: —, ulkomailla doll. 2: —. Yksityisnumeron hinta on postivapaasti lähetettynä Smk. 10: — tai 50 c.

RUUSU-RISTIN tilauksia ottavat vastaan postikonttorit, asiamiehet sekä aikakauskirjan taloudenhoitaja, hra *Waldemar Kaade*, os. Helsinki, Oikokatu 15 A 18.

Asiamiehille myönnetään 10 pros., kun vähintään kolme tilausta tehdään. Tilausraha on maksettava etukäteen.

Ruusuu-Ristin Kirjallisuusseura r.y.

Kaikkea ruusuristiläistä ja teosofista kirjallisuutta haluttaessa voidaan kääntyä Ruusu-Ristin Kirjallisuusseuran toimiston puoleen os. Helsinki, Meritullinkatu 33, ovi 2, puh. 23 609 (toimisto) ja 24 430 (toimitusjohtaja).

Toivo Orma Kelloseppä

Iso Roobertink. 1. Puh. 38 302

Ostamalla uuden tai **korjauttamalla** vanhan **kellonne meillä** tulette aina olemaan tyytyväinen

Kihla- ja kivisormuksia sekä **hopeaa** edullisesti.

Yli 10 v. kokemus Pariisin ja New-Yorkin parhaissa liikkeissä ensimmäisenä pienten kellojen korjaajana.

Sairasaputoimisto ja Opas *Salve*

Helsinki. Vuorik. 5. Puh. 24 364.

Palvelee yleisöä ant. sairaspua koteihin, opastaen potil. lääkäreille ja sairaaloihin, noutaen ne asemalta eri pyynnöstä. Hyvä koti lääkärihoitoon saapuville ja toipuville.

Alppaurinkoa, sähköhoitoa ja hierontaa annetaan.

RUUSU-RISTI

TOTUUDENETSIJÄIN AIKAKAUSKIRJA

Ent. TIETÄJÄ, perustanut v. 1905

PEKKA ERVAST

TOTUUS ON KORKEIN USKONTO

Viha ja rakkaus

Viha on rakkauden toinen napa. Me emme osaa rakastaa *Ihmistä* emmekä ihmisiä, ellemmme osaa heitä vihata. Meidän on rakastettava *ihmisyyttä*. Jeesus sanoo tästä raamatussa: „Jos joku tulee minun tyköni eikä vihaa isäänsä ja äitiänsä ja vaimoan ja lapsiaan ja veljiään ja sisariaan, vieläpä omaa sieluaankin, hän ei voi olla minun opetuslapseni.” Me vihaamme itsessämme kaikkea, mikä meissä on alhaista. Rakkaus ei voi meihin tulla ennen kuin olemme oppineet rakastamaan *Ihmistä*, *Ihmisen Poikkaa*. Kun se rakkaus meidät täyttää, silloin me rakastamme kaikkia ja kaikkea.

Me voimme tuntea rakkautta kaikkia kohtaan ilman että meidän pitää hyväksyä sitä, mikä heissä on itsekästä ja alhaista. — Rakastaessaan sellainen ihminen nostaa kaikkia, ja tähän toimeen me olemmekin kutsutut.

Kun katselemme Jeesuksen Kristuksen hymyä, silloin me huomaamme, kuinka paljon rakkautta sisältyy hänen olemukseensa.

Pekka Ervast

(Kysymysiltamuistiinpano).

Toimittajalta

Teosofisen liikkeen historiassa on ikävimpiä ilmiöitä sen piirissä usein toistuva persoonallisuuksien *palvominen*. Ikävimmän muodon tämä palvonta epäilemättä on saanut yleiseksi käyneessä tavassa keskustella, väitellä ja todistella, kuinka monta vihkimystä henkisen kehityksen tiellä nuo palvomisen kohteet kulloinkin ovat ottaneet, millä täsmällisesti määritellyllä henkisellä kehitysasteella he oikeastaan ovat. Tämä on todellisen henkisen elämän kannalta sangen kohalokasta, sillä se siirtää kysymyksen painopisteen tärkeimmästä asiasta: Mikä on tie, joka vie meidät Jumalan luo? Tämä ei merkitse sitä, ettei meillä saisi olla suuria opettajia ja johtajia, joita rakastamme ja joihin luotamme, joiden opetukset auttavat meitä löytämään sisimmän itsemme, totuuden tien. Vieläpä on tällöin aivan luonnollista, että voimme tuntea tai nähdä jotakin näiden opettajiemme henkisestä ylemmyysasteesta meihin itseemme verrattuna. Mutta samassa hetkessä, kun olemme tehneet tästä sisäisestä aavistuksesta ja tiedostamme opin, jota julistamme maailmalle, olemme tehneet näitten opettajien todelliselle sanomalle arvaamattoman suuren karhunpalveluksen. Ihmiset ovat kärkkäät tarttumaan kiinni uskonnossa kaikkeen siihen, joka johtaa huomion pois tärkeimmästä asiasta, siitä mitä uskonto vaatii juuri heiltä. Tämä onnistuu helposti, jos opetuksen asemesta kiintyvätkin vain kysymykseen opettajasta, opettajan suuruudesta — tai pienuudesta. Tässä avautuu samalla mainio tilaisuus murskata jokin henkisesti herättävä oppi tekemällä siitä pääasiallisesti vain opin perustajan asemaa ja suuruutta koskevan dogmi, josta voidaan riidellä ja kinastella, jota voidaan kaikenlaisilla todisteluilla puolustaa tai väittää vääräksi. Näin on mukavasti syrjäytetty ja unohdettu itse hyvä sanoma, ja maailma on saanut uuden intohimoja herättävän riitakysymyksen lukemattomien aikaisempien lisäksi. Voidaanko nyt tällaista julistusta sanoa henkiseksi herätystyöksi?

Toinen kysymys on, onko yleensä mahdollista todistaa toisille ihmisille jostakin persoonallisuudesta, että hän olisi sillä tai tällä henkisellä vihkimysasteella. Meidän omat kokemuksemme voivat meille kenties jotakin sanoa, mutta se ei ole vielä mitään yleispätevää. Eivät ainakaan mitkään metafysisilliset selvittelyt ja kirjojen sitaatit pysty mitään todistamaan. Ja juuri siinä, että nämä kysymykset ovat

uskonkysymyksiä, piilee niiden vaarallisuus, jos ne joutuvat julkisiksi. Jos minä julistan yksilöllisen käsitykseni jonkun kunnioittamani teosofisen opettajan vihkimyksistä, voin olla varma siitä, että useimmilla muilla ei ole samaa psykologista kokemusta häneen nähden, joten julistukseni herättää yleistä vastustusta ja, mikä on pahinta, vahingoittaa ja saattaa pilkanalaiseksi paitsi itse opettajaa koko sen ehkä hyvinkin tärkeän henkisen näkemyksen, jota tämä opettaja edustaa, näkemyksen, jolla muuten olisi suuret mahdollisuudet vaikuttaa siunauksellisesti ihmiskunnan kehitykseen. Enkö tällöin ole tehnyt itseni syylliseksi harhauttavaan toimintaan?

Tämä kaikki osoittaa, että niiden, jotka rakastavat ihmiskuntaa ja tahtovat sitä auttaa, on tarkoin punnittava menettelytapansa ja sanansa.

Pekka Ervast:

Muistoni Leo Tolstoista

Kynäniekkoja on paljon maailmassa, uskonnonopettajia vielä enemmän; mutta kirjailijoita on harvassa ja uskonpuhdistajia ja profeetoita vielä harvemmassa. Kun äskettäin vietettiin Leo Tolstoin 80. syntymäpäivää, ylistettiin häntä yleisesti aikamme ehkä suurimmaksi kaunokirjailijaksi. Mutta moni ajatteli hiljaa sydämessään: vielä suurempi on Leo Tolstoi profeettana ja uskonpuhdistajana.

Olen yksi niistä, jotka ihailevat kuuluisaa venäläistä enemmän meidän aikamme Johannes Kastajana kuin nerollisena novellistina ja romaanikirjoittajana. Muistoni Leo Tolstoista onkin yhteydessä hänen työnsä aatteellisen hengen, ei sen muodon kanssa.

En ole häntä koskaan tavannut, en nähnyt häntä, en kuulut hänen puhuvan. Kuitenkin on muistoni hänestä kirkas ja häipymätön, sillä hän on nuoruuteni henkinen auttaja. Hänen henkensä oli minulle tutumpi ja rakkaampi kuin oman isäni henki.

Varhain nuoruudessani kohtasi minua kokemus, jonka uskon kerran tulevan joka ihmissielulle, ja joka aina vaikuttaa kumouksellisesti ihmisen sieluntilaan. En tiennyt siihen ulkonaista syytä. En ollut sielultani enkä ruumiiltani sairas, en paheihin vaipunut, en onnettomasti rakastu-

nut, en missään suhteessa huonosti menestynyt. Isäni oli tosin sairas ja kodin henki sentähden vakava ja hieman painostava, mutta elämäni sujui rauhallisesti yliopistoluvuissa ja kotitoimissa. Yhtäkkiä tapahtui minulle jonkunmoinen herämys, yhtäkkiä tuntui elämä minusta sietämättömältä, yhtäkkiä painoi elämän taakka hartioitani. Ei mikään minua viehättänyt, ei mikään ilahuttanut, suruharso laskeutui koko elämäni yli ja toivottomana kysyin itseltäni: „Mitä tämä kaikki on? Miksi olen olemassa? Mitä minulla on tekemistä tässä elämässä?” Vastenmielisiltä tuntuivat velvollisuudet, ilettävän ikäviltä yliopistoluvut, tyhjänpäiväisiltä kaikki toimet. Lapsuuden ja nuoruuden paratiisista olin äkkiä heitetty todellisen elämän kolkkoon korpeen.

Mutta se oli henkinen herämys. Tunsin selvästi sielusani, etten kykenisi mihinkään, ennenkuin pääsisin selville elämän ja olemassaolon ongelmasta, tunsin selvästi, että hukuisin, ellen pääsisi tietoon siitä, mitä elämä oli, ellen pääsisi tuntemaan sitä elämän alkulähdettä, jota Jumalaksi kutsuttiin. Kaikki mitä olin Jumalasta oppinut, se häipyi mitättömäksi ja arvottomaksi tuon ainoan suuren kysymyksen edessä: Mitä on elämä?

Minulle oli välttämätöntä tietää, mitä nykyinen elämä oli, ei mitä mahdollisesti kuoleman perästä seuraisi. Kun oppimani uskonto sanoi minulle, että saavuttaisin ikuisen autuuden kuoleman tuolla puolen, jos nyt uskoisin Jumalan armoon ja hänen poikansa sovitusuhriin, tuntui tämä selitys minusta niin tyhjältä, pintapuoliselta ja valheellisesti kiertelevältä, että sydämestäni häpesin, että elämän vakavaan kysymykseen tarjottiin sellainen vastaus. Sillä se vastaus ei antanut minulle mitään tehtävää tässä nykyisessä elämässäni, se jätti minut ilman ohjausta, ilman valoa, ilman neuvoa yksin taivaltamaan.

Käännyin silloin hämmästyksissäni ja hädissäni vanhempain ihmisten puoleen. „He ovat tietysti tehneet itselleen saman kysymyksen”, päättelin, „ja koska he ovat jaksaneet elää ja nähtävästi ovat verrattain tyytyväisiä kohtaloonsa, ovat he kaikki löytäneet vastauksen”. Käännyin heidän puoleensa ja sain heiltä vastauksen, joka minua vielä enemmän hämmästytti.

„Tuommoisia kysymyksiä ihminen ei saa tehdä. Ei ihmisjärki kykene mitään ratkaisemaan, ei ihminen voi tutkia jumalallisia salaisuuksia, hänen tehtävänsä on vain uskoa Jumalan armolliseen rakkauteen”.

„Mitä siis teidän mielestänne ihmisen tulee tehdä tässä maallisessa elämässä?”

„Täyttää velvollisuutensa tietysti”.

„Mikä on hänen velvollisuutensa?”

„Toisella on toiset velvollisuudet, toisella toiset. Sinun esim. tulee kaikessa rauhassa jatkaa lukujasi, että pian voisit suorittaa tutkinnon, ja muuten luopua turhanpäiväisistä haaveiluista”.

„Turhanpäiväisistä haaveiluista? Onko turhanpäiväistä, onko haaveilua pyrkiä Jumalan tuntoon ja totuuden tietoon, sillä siihen minulla on sisäistä pakotusta, ei kaikenlaisiin joutaviin lukuihin”.

„Ei sinun totuuteen pyrkimisesi sinua elätä — — —. Olethan sitäpaitsi kuullut ja oppinut, että Jumala on uskonnon kautta niin paljon itsestään ilmoittanut kuin hän on tarpeelliseksi katsonut. Jos ihminen enemmän tahtoo tietää, nousee hän ylpeydessään Jumalaa vastustamaan, ja kuinka kävi sen pääenkelin, joka niin teki?”

Tämmöiset vastaukset ja tämänlaiset keskustelut synnyttävät ankaran ristiriidan nuorukaisen sielussa. Puhuihan niistä jonkinmoinen käytännöllinen viisaus! Ehkä vanhemmat ihmiset olivat heittäneet nuoruuden haaveilut huomattuaan ne turhiksi! Ehkä nuortenkin sopisi kulkea vanhojen jäljissä „kaikessa rauhassa”, enempiä epäilemättä, korkeampia kysymättä!

Mutta minun sieluni ei saanut rauhaa. En tiedä, miten minun lopulta olisi käynyt, kun ei kukaan minua „ymmärtänyt”, ellen äkkiä olisi löytänyt mahtavaa ystävää. Tämä ystävä oli Leo Tolstoi semmoisena kuin hän esiintyi kirjoissaan ja kirjoituksissaan. Hän vapautti minun henkeni, hän karkoitti sielustani kaiken arkuuden, kaiken pelon, kaiken epäilyksen.

Mitä hän siis oli minulle tehnyt? Ei mitään. Hän oli ihminen, joka oli paljastanut sielunsa kirjoituksissaan. Mutta hänen voimakas sielunsa oli siivillään nostanut minut pois pikkumaisuuksien maailmasta.

Hänen horjumaton uskonsa ja luottamuksensa hengen voimaan pelasti minunkin uskoni. Hänen yksinkertainen ja samalla äärettömän syvä maailmankatsomuksensa antoi minulle juuri sen, minkä silloin tarvitsin.

Tahtoisin tulikirjaimilla piirtää joka ihmisen sieluun, mitä Tolstoi minulle nuoruudessani opetti. Kun nyt muutamalla sanalla kirjoitan siitä musteella paperille, ei se ollenkaan

tunnu voivan vaikuttaa totuuden voimalla. Totuus on salama, joka iskee ihmisen sieluun. Mutta se iskee ainoastaan siihen sieluun, joka sitä ikävöiden on valmistunut vastaanottamaan. Ainoastaan ne ihmiset, joiden sielu on yhtenä rukouksena, ymmärtävät Tolstoin opissa piilevän hengen.

Tolstoi opetti minulle: Sinä olet vapaa, älä anna yhdenkään ihmisen sitoa sieluasi. Sinä olet Jumalan poika, et katoovainen ainekasa, vaan Ikuisesta Elämästä syntynyt henkitajunta; Jumala, Ikuinen Elämä, on sinun näkymätön, henkinen, taivaallinen Isäsi, älä tunnusta muita suhteita tätä ihmettä korkeammaksi. Näkymätön Isäsi on lähettänyt sinut tähän maailmaan, ja hänen tahtonsa täyttäminen on ainoa velvollisuutesi, älä anna muiden n.k. velvollisuuksien kietoa sieluasi, ennen kuin olet päässyt selville siitä, mikä Isäsi tahto on. Ja mistä tiedät Isäsi tahdon? Hän puhuu omassatunnossasi, puhtaassa järjessäsi ja sydämässäsi ja suurten profeettain suun kautta, ennen kaikkea Jeesuksen Kristuksen.

Ja kun sieluni ilosta ailahtaen huudahti: „Minulla on siis oikeus etsiä totuutta — Jumalaa — ennen kuin muuta teen?” vastasi uuden ystäväni kokenut sielu: „Se on enemmän kuin oikeutesi. Se on velvollisuutesi.”

En enää surrut, ettei ympäristössäni minua „ymmärretty.” Olin saanut ystävän ja opettajan, joka kaikki ymmärsi. En surrut enkä kärsinyt, kun minua nuhdeltiin ja neuvottiin. Olin löytänyt valon niin suuren, etten osannut muuta kuin sääliä ihmisiä, jotka pimeydessä vaeltavat. Ja kun minulle puhuttiin jokapäiväisestä leivästä ja nälkäkuolemasta ja siitä, että minusta tulee maailman hylkiö, jos tällä tavalla jatkan, ajattelin itsekseni, etten parempaa pyytänytkään. „Mitä siitä, jos totuutta etsiessäni sorrun? Mitä siitä, jos nälkään kuolen? Enhän mitään maallista pyydäkään.” Ja kun muutin pois isäni kodista „tullakseni omilla toimeen”, olin täynnä uskoa ja uskallusta, vaikka tulevaisuuteni oli hämärä kuin syksyinen yö.

Ah, kuinka ihmisen sielu on nuoruudessa voimakas! Se katkaisee kahleensa kuin leikillä. Henkiseen voimaan kutsuu meitä jokainen ihmiskunnan suuri profeetta. Mutta kun olemme ensimmäisen nuoruuden kadottaneet, on sielumme ympäri kasvanut kuori, kaikenlaisia kuoria, joiden läpi on vaikea murtautua.

Kuinka selvästi muistan sen syksyisen iltapäivän, jolloin ensi kerran minulle selveni, mikä elämäkirja uusi testa-

mentti on. Olin silloin vielä isäni kodissa ja satunnaisesti alakuloisella mielellä. Avasin raamatun ja luin seuraavat sanat vuorisaarnasta:

„Älkääät siis surulliset olko, sanoen: mitä me syömme, taikka mitä me juomme, eli millä me meitämme verhoitamme? Sillä kaikkia näitä pakanat etsivät: sillä teidän taivaallinen Isänne kyllä tietää teidän kaikkia näitä tarvitsevan. Vaan etsikääät ensin Jumalan valtakuntaa ja hänen vanhurskauttansa, ja niin kaikki nämät teille annetaan.”

Olinhan ennen monta kertaa lukenut uuden testamentin alusta loppuun, mutta mitä siitä olin saanut, mitä siitä ymmärtänyt? Nyt minulle vasta selveni, että se oli elämän kirja, ei kokoelma „kauniita ja jumalallisia lauselmissä”. Jeesus puhui kuin minun omasta sydäimestäni. Nuokin sanat olivat aivan kuin minun sielustani otetut. Niin tunsin, että oleman piti, semmoisen tiesin hengessäni elämän olevan. Tolstoi oli osoittanut minulle, kuinka evankeliumia luetaan.

Tämmöinen on nuoruuteni muisto Leo Tolstoista. Ehkä se lukijan mielestä on laiha, minun nuoruuteni muistoista se on sisältörikkain ja elävin.

Myöhempien tutkimusteni ja kokemusteni nojalla olen hänestä ymmärryksessäni etäännytynyt. En ole „tolstoilainen” sanan muodollisessa merkityksessä. Useimmissa „opin-kappaleissa” ajattelen ehkä toisella tavalla kuin hän.

Mutta hengessä en ole hänestä etäännytynyt. Kuinka ihmiset, jotka vilpittömästi totuutta etsivät, etäänntyisivät toisistaan hengessä? Muodot vaihtelevat, mutta henki on yksi. Se henki tekee meidät kaikki veljiksi.

Tolstoin edessä sieluni kumartuu. Hän on profeetta, hän on auttaja. Ja vaikka tässä olen puhunut itsestäni enemmän kuin hänestä, olen sillä vain tahtonut häntä kunnioittaa. Sillä voiko muuta kuin puhua omasta sielustaan niin rehellisen ja avomielisen ihmisen edessä kuin Leo Tolstoi on?

„Sampo”, 1908.

HENKISESSÄ ELÄMÄSSÄ pitää kaiken olla vapaata ja riemullista. Niin kauan kuin henkinen elämä on „kuivaa” ja pakotettua, ei se ole henkistä elämää. Ihmisen valmistus henkiseen elämään on siinä, että hän vapaaehtoisella päätöksellä pakottaa itsensä määrättyjä toimintoja noudattamaan. — Sehän on ylistystä Jumalalle, jos me jossakin kohtaa osaamme olla ilman vikaa!

Toimitussihteeriltä

48.

Ihminen, joka havahtuu etsimään elämän todellisia arvoja, useasti antaa ankaran tuomion niistä ulkonaisista muodoista, joiden tukemana hän on siihen saakka elänyt. Jos valtiokirkkomme on ollut hänen uskonnollisen elämänsä muotona, hän näkee nyt sen jumalanpalvelusmuotojen jähmettyneisyyden ja todennäköisesti hylkää kirkon eroamalla siitä. Hän näkee myös niiden muotojen lävitse, joita yhteiskunnassa yleensä pidetään arvossa, ja hän tuntee eräänlaista häijyä iloa voidessaan joskus „shokeerata” niitä kanssaihmissiään, jotka hänen mielestään ovat näiden merkityksettömien muotojen orjuudessa. Se, mitä ihmiset sanovat *moraaliksi* ja pitävät jonkinlaisessa näennäisessä arvossa, tuntuu hänestä toisinaan suorastaan vastenmieliseltä; osoittaahan tämä *tapaa* merkitsevästä *mos*-sanasta johdettu siveellisyyden nimitys, että kysymyksessä ovat vain *tavat* . . . „Tuuli puhaltaa mistä se tahtoo — niin on laita jokaisen, joka on hengestä syntynyt”, sanoo raamattu. Henki särkee kaikki kuolleet muodot, se ei suvaitse mitään esteitä. Sellainen hänkin tahtoo olla: Jumalan harppu, tuulikannel, joka soi silloin kun hengen tuuli sen kieliä koskettelee . . .

Myöhemmin, ensi innostuksen jälkeen, tämä asia alkaa häntä ajatteluttaa. Raamatun sana hengestä syntyneestä ihmisestä tuntuu pitävän paikkansa, mutta hän ei saa siitä enää samaa lohtua ja rohkaisua kuin aluksi. Jotakin on hullusti. Ehkäpä hän lopultakin oli liian ankara tuomitessaan ne muodot, jotka silloin tuntuivat hänestä merkityksettömiltä?

Totta on epäilemättä, että henkinen heräymys mullistaa ihmisen elämän ja saattaa hänet uudelleen arvioimaan kaiken. Sieluun tulvahtaneessa hengenelämän voimassa on suuria tulevaisuudenlupauksia, jotka tuon uuden elämän lakien nojalla tuntuvat sillä hetkellä saavutetuilta, loppumattomalta pääomalta, tyhjentyttömältä voimalähteeltä, jonka nojalla hän voi mielestään tehdä mitä tahansa. Useasti hän tekeekin kauaskantoisia päätöksiä, joskus viisaita, joskus lyhytnäköisiä. Muutos on kuitenkin tapahtunut, eikä sitä voi peruuttaa. Edessä on vain tulevaisuus, johon hänen on astuttava jatkuvasti persoonallisena ihmisenä, tosin hengenelämän virrassa kylpeneenä. Hän ei kuitenkaan vielä ole täydellinen. Eivät ainoastaan Jumalan lauhat tuulet soittale hänen

sydämensä kannelta, vaan myöskin ilmalvaltojen riekkuvat pyörremyrskyt tempovat „henkisen yön” hetkinä sen kielistä sorasointuja.

Jos olettamamme totuudenetsijän heräymys on ollut aito, hän varmasti ymmärtää, että hänen on koko olemuksessaan päästävä sopusointuun kokemansa todellisuuden kanssa. Kaaos on aina ennen kuin kosmos syntyy, mutta kosmoksen on synnyttävä. Totuudenetsijäkin saavuttaa kaaosmaisten ristiriitojen kautta uudet vaiheensa, mikä merkitsee, että hänen pitää tuoda kokemansa syventyneempi, kirkastuneempi elämä näkyväiseen, sielulliseen ihmiseensä ja sen välityksellä tähän maailmaan, missä hän elää ja toimii.

Tämänlaatuinen on pääjuonteissaan se tie, jota ovat kulkeneet monet muotojen ja muotomenojen halveksijat ja yhteiskunnallisten tapojen väheksyjät. He ovat kokeneet, että muotoja on siellä missä henkeäkin, ja he ovat ymmärtäneet, että hengen on elähytettävä vanhat muodot tai luotava uusia, jos entiset eivät kelpaa. Näihin muotoihin kuuluvat myös meidän *tapamme*.

*

Havelock Ellis, tunnettu englantilainen lääkäri ja tiedemies, kirjoittaa päiväkirjamuistiinpanoissaan („Impressions and Comments”, kolmas sarja, 1920—1923) seuraavasti:

„Elämän rituaalin halveksiminen nostattaa useasti mielessäni vastalauseen. Se on laaja levinnyt tunnelma, useimmiten tietenkin suunnattu uskontoa vastaan, meidän keskuudessamme varsinkin katolisen kirkon uskontoa vastaan, joka esiintyy vanhoissa ja fantastisissa, näennäisesti järjettömissä ja luonnottomissa hahmoissa. Kun viime vuosisadalla evankeliset keksivät „rituaalisen” nimityksen sellaiselle rituaalille, mistä he eivät pitäneet, he mielestään vetosivat pätevään elämän „terveen järjen” periaatteeseen.

Kuitenkin koko sosiaalinen elämä on rituaalia. Et voi kävellä kadulla tai mennä taloon noudattamatta rituaalia, jota et voisi rikkoa tuntematta ankeata syyllisyyden tunnetta. Lapsi ei vielä ole kasvanut tajuamaan rituaalia. Kuvittelepa tekeväsi julkisesti kaikkea sitä, mitä lapsi tekee! Inhimillinen yhteiskunta, sekä villi-ihmisten että sivistyneitten, näyttää käytännössä ellei teoriassa mahdolltomalta ilman rituaalia, kuinka paljon sitten olemmekin sitä yksinkertaistuttaneet tai sovinnaistuttaneet sen alunperin monimutkaisemmista ja merkitykseltään pyhistä muodoista. Vanhat kiinalaiset, joilla oli niin syvällinen vaisto elämän oleellisuille asioille, perustivat moraalien seremonialle ja musiikille. On mahdotonta rakentaa utopiaakaan ilman rituaalia, vaikka tämä olisi kuinka uusi tahansa, ja Thelemakin oli luostari.¹⁾

¹⁾ Viittaus Rabelais'n „Pantagruel”-teoksessaan esittämään utopistiseen luostariin. — Toim. siht.

Ei ainoastaan yhteiskunta, vaan koko elämä on täynnä rituaalia, ikivanhaa ja fantastista, näennäisesti järjetöntä ja luonnotonta rituaalia, joka todella on valettu itse elämän muutissa. Missä voimme tavata niin villin ja vaihtelevan omituisia rituaalin muotoja kuin Kew'n ansareissa tai [Lontoon] eläintarhan häkeissä? Luonto itse luo rituaaleja. Me olemme kaikki ritualisteja, ja suoritamme niin erilaisia riitoksia, ettemme osaa syventyä toistemme rituaalien henkeen. Mutta olipa se luonnon suoranaisen mekaanisen toiminnan keksimää tai inhimillisten aivojen keksimää, kaikki se on pohjimmaisena syvänä tarkoituksen ilmausta." —

Havelock Ellis katselee elämän „villiä rituaalia" biologin silmin, mutta samalla tiedemiehenä, joka on säilyttänyt herkkyytensä elämän esteettisille arvoille, ja juuri niiden kokeminen näyttää paljastaneen hänelle sen, mitä hän ylläolevilla sanoillaan tahtoo puolustaa: muutomenot, rituaalit sanan laajimmassa merkityksessä, ovat tärkeät ihmiselämälle siksi, että ne ilmenevät koko luomakunnassa biologisena välttämättömyytenä.

*

Kungfutselta kysyttiin kerran, mitä on oikea viisaus. Hän vastasi: „Omistautua täyttämään velvollisuutensa ihmisiä kohtaan, kunnioittaa demooneja ja jumalia ja pysytellä näistä loitolla: sitä voi sanoa viisaudeksi."

Näissä sanoissa on selvästi huomattavissa sitä „tämänpuoleisuutta", josta konfutselaista siveysoppia toisinaan moititaan. Jos kaikki keskittyy ihmiseen, missä ovat sitten kosmilliset näköalat, missä jumaluus, kaiken lähde, mihin ihminen sisimmässään kaipaa? Eikö Lao-tsen mystiikassa ole suurempaa viisautta, vaikka sen Tao, alkusyvyys, on vain kielteisesti määriteltävissä?

On vaikeata väittää kumpi heistä on suurempi, varsinkin kun totuus on, että Kungfutsekin tahtoi perustaa siveysoppinsa kosmillisiin totuuksiin. Lao-tse kertoi näkemyksistään paradoksein, koska niitä ei muutoin voinut esittää; Kungfutse esitti vain sen, minkä hän saattoi ilmaista ymmärrettävästi. Lao-tse oli tullut katkeriin kokemuksiin maailmanparannuksen turhuudesta; Kungfutse oli toivehikkaampi eikä katkeroitunut monista kokemistaan vastoinkäymisistä. Lao-tse vetäytyi eroon ihmisistä; Kungfutse eli elämänsä loppuun saakka ihmisten keskuudessa.

Ihmisrakkkaus on Kungfutsen opin mukaan korkein siveellisyys. Sen kiinalainen sana *jen* on koottu kirjainmerkeistä, joiden merkitykset ovat „ihminen" ja „kaksi". Tästä jo näkyy, että kysymyksessä on ihmisten keskinäinen suhde, sosiaalinen suhde, yhteisten olojen järjestäminen. Tapa,

millä nämä suhteet järjestetään oikein, on *tao*, — ei Lao-tsen kosmillinen, mekaaninen laki, vaan „ihmisen tie”, kaikkien ihmisten ykseys, mikä myös ilmenee kohtalomaisena „taivaan tahtona”. Sen nojalla, että ihmiskunta on ykseys, ihmisillä on myös yhteinen tie kuljettavanaan; viisas, joka intuitiivisesti „keskuksen tajunnassa” kokee tätä ykseyttä, voi antaa ohjeet ihmisten oikealle elämälle. Ihminen ei näinollen ole kosmoksesta erillään, vaan siihen kaikin puolin orgaanisesti kuuluva, mikrokosmos, käyttääksemme länsimaista sanontaa. Tähän viittaa Kungfutse sanoessaan: „Jos tahtoo oppia tuntemaan ihmisen, täytyy välttämättä tuntea taivas”.

Siinä „keskuksen tajunnassa”, missä ihmiskunnan ykseys koetaan, on samalla ihmisten samanarvoisuus, ihmisrakkauten perusta. (Aivan samaa me sanomme kosmisesta Kristuksesta). Ihmisrakkauten eli vastavuoroisuuteen pohjautuvat muut hyveet, mitkä ihmisillä ovat mahdollisuuksiensa mukaisina ihanteina. Näistä ihanteista antavat tiedon viisaat, pyhimykset. He näkevät taivaalliset esikuvat, alkuihanteet, ja välittävät ne muille: „Taivas näyttää kuvat, pyhimys ottaa ne esikuviksi.”

Esikuvien intuitiivinen näkeminen vie toimenpiteeseen, joka on erikoisesti Kungfutsen opille tunnusmerkkinen: *nimien oikaisemiseen* eli *sanojen pätevöimiseen*. Kungfutse sanoo tästä itse: „Jos käsitteet eivät ole oikeat, puheet eivät pidä paikkaansa; jos puheet eivät pidä paikkaansa, niin teot eivät synny; jos teot eivät synny, eivät siveellisyys ja taide menesty; jos siveellisyys ja taide eivät menesty, eivät rangaistukset tehoa; jos rangaistukset eivät tehoa, ei kansa tiedä, mitä tehdä ja mihin mennä. Siksi huolehtii jalo mies siitä että hän voi kaikissa olosuhteissa tuoda puheessaan ilmi käsitteensä ja kaikissa olosuhteissa tekoina toteuttaa puheensa. Jalo ihminen ei suvaitse puheissaan mitään epätasmoista. Siitä riippuu kaikki.”

Ts'in ruhtinas kysyi kerran Kungfutsen mielipidettä hallituksesta. Tämä vastasi: „Ruhtinas olkoon ruhtinas, palvelija olkoon palvelija; isä olkoon isä, poika olkoon poika.” Edelleen:

„Nimi syntyy todellisuudesta. Mikä ei todellisuudessa ole sitä, siitä ei saa käyttää sen nimitystä. Nimet ovat välineitä, joilla kutsutut pyhimykset ilmaisevat asioiden todellisuuden. Jos siis kaikenlaisten erilaisten käsitysten kesken vallitsee epäselvyys, tarvitsee vain palauttaa kukin todelli-

suuteensa, ja epäselvyydestä tulee selvyys. Jos tahtoo arvioida suoraa ja väärää, ei sen parempaa keinoa ole kuin mittanauhan käyttö. Jos tahtoo arvostella oikeaa ja väärää, ei sen parempaa keinoa ole kuin nimen käyttö. Nimet ovat oikean ja väärän arvostamiselle samaa kuin mittanauhan suoran ja väärän arvostamisessa. Kun pitää yhdessä nimen ja todellisuuden ja katsoo, ovatko ne ristiriidassa vai käyvätkö ne yksiin, silloin voi erehtymättömällä selvyydellä nähdä oikean ja väärän suhteen."

Yllä olevista esimerkeistä käynee ilmi, mitä Kungfutse tarkoitti nimien oikaisemisella. Sanat, jotka peittävät käsitesisältönsä, ovat oikeita ja suositeltavia, jota vastoin sanat, jotka eivät peitä käsitteellistä sisältöään, ovat hyljättäviä. Sellainen nimi kuin „punainen muste" olisi Kungfutsen mukaan ollut aivan harhaanjohtava. Yhtä hyvin voisi puhua kuusikulmaisesta neliöstä!

Että kysymyksessä ei ole pelkkä käsitesaivartelu, sen ymmärrämme, kun muistamme, että Kungfutsella kaikki tähtäsi ihmisten keskinäisen elämän oikeitten perusteitten löytämiseen ja toteuttamiseen. Jokaiseen nimeen sisältyy määrätty suhteitten kokoomus. Niinpä „isä"-nimi muodostaa „pojan" tai „tyttären" kanssa todellisuuden, joka on määrättyjen suhteitten, määrättyjen tekojen yhdistelmä, minkä mukaan isän ja pojan tai tyttären suhde elämässä on säännösteltävä. Tällä tavalla nimi vastaa todellisuutta. Ja ellei se vastaa, — jos esimerkiksi poika ei suhtaudu isäänsä niinkuin pojan nimeä vastaava todellisuus edellyttää tai päinvastoin, — on suhde korjattava todellisuutta vastaavaksi.

Voidaan kysyä, miksi Kungfutse ei puhu olosuhteitten korjaamisesta, vaan nimien oikaisemisesta. Syy on se, että nimien oikaiseminen on juuri keino olosuhteitten korjaamiseen. Nimien (käsitteitten) käytössä on aina jonkinlainen arvostelma, ja jokaiseen arvostelmaan sisältyy toiminnan siemen. Jos siis käsitteet ovat oikeat, toimintakin saa oikean suunnan.

Tämän yhteydessä on syytä muutamalla sanalla kosketella teosofista terminologiaa, teosofian monivivahteisia „nimiä", jotka useinkaan eivät tunnu helpoilta käyttäviä.

Ne nimitykset, jotka teosofiassa tuottavat suurinta vaikeutta, on luotu ilmaisemaan sellaisen todellisuuden puolia, joka on korkeammalla kuin persoonallinen ajatuselämämme, sen ominaisuuksia tai toimintamuotoja, jotka eivät ole helposti ilmaistavissa filosofisesti köyhien länsimaisten kielten sanastoilla. Useasti tuottaa vaikeuksia myös se, ettei huo-

mata nimitysten vertauskuvallisuutta, vaan yritetään tulkita ne persoonallisen sielunelämän kuvilla. Tällaisia ovat, mainitaksemme vain joitakin mieleemme johtuvia, sellaiset „nimet” kuin „Kristuksen syntymä ihmisessä”, „kastekokemus”, jopa suorastaan itse „Kristus”-nimitys (khristos= „voideltu”). Niillä on henkinen vastaavaisuutensa, mutta me emme saa siihen intuitiivista yhteyttä, ellemme „oikaise nimiä” juuri sillä, että *löydämme niiden käytäntö-suhteen jokapäiväiseen elämäämme* ja tosiasioihin yleensä; edellä mainittu esimerkki isästä ja pojasta antaa tähän viitteen. Liian paljon todella harrastetaan teoretisointia, joka on vailla tällaista suhdetta käytäntöön; ei siis ihme, että hämmennystä voi tulla niidenkin ajatuselämään, jotka tutkivat „jumalien viisautta”. Jos jotkut meitä viisaammat ovat olleet siksi rohkeita, että he ovat puhuneet „sanoin ilmaisemattomista” asioista puhtain vertauskuvain tai kieleemme käsitteitä vertauskuvina käyttäen, ovat he useasti ehdoin tahdoin vältäneet liian tarkkaa sanontaa, jotta eivät heidän kuulijansa jäisi ajatuksissaan yhden ainoan tulkinnan varaan, joka ilmaisee tutkivan ajatuksemme ja tutkittavan todellisuuden välisistä suhteista vain yhden tai joitakin harvoja. Heidän sanansa ovat tarkoitettut viitteeksi, rohkaisuksi, jotta itse heidän esimerkkiään seuraten pyrkisimme oikaisemaan käyttämämme „nimet” omalla elämällämme, ei sitä varten, että heidän sanoilleen rakentaisimme omia tuulentupiamme. —

Mainitsematta on vielä se keino, millä Kungfutsen opin mukaan nimien oikaisu suoritetaan. Tämä tapahtuu *tapojen* avulla. Kungfutse sanoo tästä itse seuraavasti:

„Pyhimys pystyy pitämään koko maata perheenä ja koko Keskuksen Valtakuntaa (Kiinaa) yhtenä ihmisenä. Eikä ainoastaan siten, että hänellä on joitakin yleisluontoisia ajatuksia, vaan siten, että hän tuntee tarkoin ihmisten tunteet, että hän tietää heidän velvollisuutensa, että hän tietää, mikä on heille hyväksi, että hän ymmärtää heidän kärsimyksensä: silloin vasta hän voi sen toteuttaa. Mitä ovat ihmisten tunteet? Ne ovat ilo, viha, murhe, pelko, rakkaus, viha ja pyyde: nämä seitsemän jokainen tuntee oppimatta niitä. Mitä ovat ihmisten velvollisuudet? Että isä on lempeä ja poika kunnioittava, vanhempi veli ystävällinen ja nuorempi mukautuvainen, aviomies oikeudenmukainen ja vaimo kuuliainen, vanhuus suopea ja nuoruus kuuliainen, valtiias rakastava ja palvelija omantunnontarkka: nämä ovat ihmisten kymmenen hyvettä. Levittää luottavaisuutta ja rakentaa rauhaa,

se on hyvää ihmisille. Se, millä tähän työhön kutsuttu järjestää ihmisten tunteet, kehittää heitä heidän kymmenessä velvollisuudessaan, levittää luottavaisuutta ja rakentaa rauhaa, edistää ystävällisyyttä ja suvaitsevaisuutta, poistaa riitaa ja ryöstöjä, mikä muu on tähän kaikkeen keinona kuin tapa?"

Valaisevaa on todeta, että se kiinalainen sana, *li*, millä Kungfutse tulkitse tavan, oli alkuaan jumalanpalveluksessa käytetty ja tarkoitti sitä täsmälleen määrättyä ja ainoaksi oikeaksi tunnustettua menetelmää, millä kukin uhri oli suoritettava täyttäkseen tarkoituksensa. Jumalanpalvelusmenojen ohella oli muita tapoja, rituaaleja, kuten häitä, hautajaisia, vieraitten vastaanottoa, juhla-aterioita y.m.s. varten. Näistä kaikista Kungfutse, joka oli niihin perusteellisesti perehtynyt, valitsi näkemyksensä mukaan parhaimmat ja jätti kansalleen oppilaittensa välityksellä.

„Muutosten kirjassa” Kungfutse ilmaisee tapa-käsitteen kirjoitusmerkillä, joka tarkoittaa *esiintymistä* tai esiin astumista. Siihen sisältyy ajatus, että joku astuu tiikerin hänälle, mutta tiikeri ei häntä pure. Miten tämä on mahdollista, sen ilmaisevat perusmerkin ominaisuudet: sisällä *hilpeys*, ulkopuolella *lujuus*. Tämä tarkoittaa siis, että esiintyminen, joka aiheutuu sisäisestä hilpeydestä eli suopeudesta, ja joka ulkonaisesti on voimakasta, on menestyksellinen vaikeimmissakin olosuhteissa. Tiikerikään ei pure ihmistä, joka näin esiintyy. Richard Wilhelm, tunnettu Kiinan tutkija, joka tästä kertoo Kungfutse-elämäkerrassaan, selvittelee tämän merkin symboliikkaa; meistä, kiinalaiseen ajattelutapaan tottumattomista ja sen merkitysriikkaaseen kirjoitukseen perehtymättömistä se tuntunee oudolta, mutta esitämme kuitenkin hieman enemmän hänen tulkintaansa osoitukseksi Kungfutsen opin metafyyillisistä perusteista.

„Kun etsimme selitystä tälle kuvalle, joka on koottu luovaa voimaa tarkoittavasta *k'ian*-merkistä ja sen alapuolella olevasta *tui*-merkistä, joka tarkoittaa hilpeästä, järveä, on meidän otettava huomioon, että kahdeksan alkumerkin kosmillisessa järjestyksessä tui-kuva, järvi, ilo, on lännessä, ja *k'ian*-merkki, joka tarkoittaa taivasta, voimaa, luoteessa. Taivaan länsiosa on valkoisen tiikerin alaisuudessa. Piste, missä nämä molemmat merkit kohtaavat, on tiikerin häntä. Tästä siis tiikerin hänälle astuminen. Tällä viitataan samalla toiseen vertauskuvastoon, Länsi, jota samalla vastaa syksy, on tuomion, kuoleman, hedelmien keruun ja sadonkorjuun seutu. Tiikeri, vaarallinen eläin, petoeläin, nähdään tässä hilpeyttä, järveä tarkoittavan tui-merkin yhteydessä. Hilpeys, joka on „virtaavaa”, tuo tullessaan vaaroja, se vaikuttaa hajoittavasti, ellei sitä saateta muotoihin ja rajoiteta, niinkuin se tässä tapauksessa suoritetaan *k'ianin*, taivaan, lujuutta, henkistä osoittavan merkin avulla. Kun siis henkinen puoli on ylhäällä hallitsemassa ja sielullinen alhaalla ja tottelevaisena, silloin vältetään tiikerin vaarat.

Esillä olevaan probleemiin sovitettuna tämä merkitsee: Tavan täytyy voimakkaasti henkisenä a'neksena lujittaa ja säännöstellä luontoa niin, ettei tälle tehdä väkivaltaa, vaan jotta se vapaaehtoisesti alistuu hengen ohjattavaksi. Näin toimien se tulee hyväksi, ja vaarat, jotka johtuisivat hengen ja lihan ristiriidasta (tiikerin hänälle astuminen) vältetään. Luonne saa lujutusta ja toiminta järjestystä, kun se, mikä on parasta, henkistä, pääsee oikeuksi'nsa, ja se, mikä on a'empiarvo'sta, ruumiillis-sielullista, saa sille kuuluvan paikan, niin että niitä ei sotketa to'isiinsa ja kumpikin on paikassaan rauhallisena."

Jos koetamme sovelluttaa tätä sisältörikasta vertauskuvaa sen ihmisen sielunelämään, joka ei vielä ole saavuttanut kykyä „astua tiikerin hänälle", niin huomaamme tunteita, jotka häntä siitä estävät, kun niitä erittelemme, olevan lähinnä kolme, niinkuin Wilhelm huomauttaa, nimittäin epäily, mu-rehtiminen ja pelko. Näillä on kuitenkin positiiviset vastaa-vaisuutensa, henkiset ominaisuudet, joita kasvattamalla ihminen voi voittaa nämä negatiiviset tunteet: „Tiedolla voite-taan epäily, hyvyydellä suru, päättäväisyydellä pelko".

Jotta hyvät tavat voivat levitä, täytyy niiden ensin tulla ilmi huomattavien henkilöitten välityksellä, joita muut jäl-jittelevät. Kun näkyvillä paikoilla on viisaita, niitä, jotka elävät kanssaihmississään, koko kansassaan niin kuin edellä on mainittu, s.o. tuntien ihmisten sielunelämän ja heidän velvollisuutensa sekä mahdollisuutensa, silloin myös kansa alkaa noudattaa heidän esimerkkiään.

Tässä, ottaaksemme vielä esille tärkeän seikan, Kungfutse painosti „ituihin vaikuttamista". Lapsille oli annettava alusta alkaen kaikin puolin oikea kasvatus. Heitä oli opetettava ajattelemaan ja tuntemaan oikein, ja tähän oli vanhempien ja kasvattajien itse oltava esikuvina. Koska siveyssäännöt on johdettu kosmillisista laeista, on jokaisessa ihmisessä sisimmässään niitä vastaava itu; jos siveyssäännöt saadaan *tavanomaisiksi* esikuvien avulla ja ituihin vetoamalla, koko kansan siveellinen taso nousee.

Kungfutse ei itse nähnyt mainittavampia tuloksia työstään, mutta hän oli vaikuttanut oppilaittensa „ituihin", ja nämä toteuttivat ja lujittivat pitkiksi ajoiksi sen, mihin hän oli pyrkinyt.

*

Meidän aikamme teosofia on uusi yritys toteuttaa sitä, mikä oli Kungfutsellakin silmämääränä: tuoda ilmi toteutettaviksi sellaiset oikean elämän periaatteet, jotka ovat elämän syvimpien lakien mukaiset. Sekä Kungfutsen että teosofian si-seysoppihan on käytäntöön sovellettua metafysiikkaa. Jos

teosofian käytännölliset eettilliset totuudet eivät ole toteutuneet niin yleisesti ja syvällisesti kuin olisi voitu odottaa, syynä on epäilemättä osittain meidän aikamme sivistyksen olosuhteitten monimutkaisuus; kastilaitos siinä luonnollisessa merkityksessä kuin se oli aikoinaan Intiassa, ei ole meidän päivinämmä toteutettavissa ilman että jouduttaisiin tekemään väkivaltaa kansojen ja ihmiskunnan kokonaisuuden saavuttamalle kehitysasteelle; ei myöskään perhe ole enää samalla tavalla yhteiskunnan perustana ja esikuvana kuin muinaisessa Kiinassa Kungfutsen vaikutuksen aikana. Suurimpana syynä teosofian käytännölliseen kyvyttömyyteen on nähdäksemme kuitenkin se, ettei teosofien keskuudessa yleisesti ole tutkittu ja ymmärretty henkisten totuuksien ja ihmiselämän välttämätöntä käytännöllistä vuorovaikutussuhdetta, — ei ole „oikaistu nimiä”.

Muutos on kuitenkin aikaansaataavissa. Uskomme, että nyt, niinkuin muinoin Kungfutsen aikoina, nuoret kasvattavat sen sadon, joka on kylvetty. Nuoret voivat omaksua teosofian opetukset tuoreeltaan, elämänläheisinä, koska he eivät ole vielä karmallisesti raskauttaneet elämäänsä. He voivat ottaa suuria hengenihmisiä esikuvikseen ja luoda omasta elämästään esikuvan itseään nuoremmille siten myös varmistuen aattemme jatkuvaisuuden. Nuoret ovat useasti vähemmän kuin vanhat tapojen ja tottumusten sitomia, niin että heiltä käy helpommin päinsä luoda uusia toiminnan muotoja, elintapoja, jotka ovat kiinteässä suhteessa hengenelämän lakeihin, ja jotka siis myös vaikuttavat kasvattavasti heihin itseensä ja heidän ympäristöönsä.

Länsimaiden aatelistosta levisivät ennen kansan keskuuteen n.s. hyvät tavat. Ne vastasivat silloisia ihanteita ja välittivät siis kaikkiin kansankerrokseen siveellisiä periaatteita. Nyt nämä tavat ovat useissa tapauksissa jäännöksiä, kuoria, joista elämä on paennut. Vanha aateli ei enää luo uusia muotoja, koska se ei enää ole eettillisten arvojen kannattaja. Yhteiskunnassamme ei nykyisin ole mitään kiinteitä julkisia kansanluokkia, jotka edustaisivat henkisiä ja siveellisiä arvoja.

Tämä on syntyvän uuden aateliston merkityksellinen tehtävä. Uuden aateliston voivat meidän aikamme luoda vain ne ihmiset, jotka ovat totuudenetsijöitä, totuudenetsijät, jotka ovat saaneet elävän, hedelmällisen suhteen itsensä ja elämän henkisten periaatteiden välille, ja jotka näin ollen pystyvät luomaan hengenelämän vaatimusten ja aikamme edellytysten

mukaisia näkyviä ihannekuvia: uusia yhteiskunnallisia tapoja ja tottumuksia, keskinäisen elämän seremonioita, jotka taianomaisesti vaikuttavat kaikkiin niiden vaikutuspiiriin joutuviin ihmisiin.

Tämä tulevaisuuden ihanne on ennen kaikkea nuorten toteutettavissa. Omissa pienissä piireissään heillä on mahdollisuus luoda sellaisia yhteisen elämän muotoja — tapoja, tottumuksia, seremonioita — joista myöhemmin tulee koko kansalle siveellisen elämän kannattajia, päteviä muotoja hyvälle, kauniille elämälle.

Tsunashima löytää Jumalan

Tsunashima oli japanilainen filosofi, joka eli vuosisatamme alkupuolella. Uuskantilaisen koulun idealismi johdatti hänet kristinuskoon. Hän sairastui vaikeasti — „rintatautiin”, niinkuin sanotaan — ja syventyi sairautensa aikana kristilliseen mystikkaan säilyttäen samalla mielenkiinnon buddhalaiseen ja taoistiseen mystiikkaan, jolle hän antoi suuren arvon.

Häntä ei kuitenkaan tyydyttänyt pelkkä mietiskely eikä hartaudentarjoituksiin omistettu elämä. Hän pyrki kokemuseräiseen jumalallisen valon tuntemukseen, ja lopulta hän sai näyn, jolla oli hänelle ratkaiseva merkitys. Tämän kokemuksen saadessaan hän oli tautivuoteella, eikä hän tämän jälkeen enää elänyt kauan. Hän kuoli v. 1906. Osoittakoot hänen omat sanansa tämän kokemuksen aitouden.

Jumalan läsnäolon eli immanenttiuden, itsen nousun eli valaistuksen, nämä aatteet olen useammin kuin yhden kerran tullut kokeneeksi eri tilanteissa ja erilaisissa tapahtumayhteyksissä.

Viime vuoden (1904) kesästä lähtien nämä kokemukset uudistuivat tuon tuostakin . . .

Se oli vuosi, joka oli uskonnollisessa kokemuksessani käännteentekevä, sitä olisi voinut sanoa valaistuksen eli ilmoituksen kaudeksi.

Ja todellakin, minua suosittiin yli odotusteni, sillä viime vuoden aikana olin kolmasti kosketuksissa erikoisen ja ihmeellisen valon kanssa, joka siihen saakka oli tuntematon, mutta kuitenkin vaikuttava ja miltei käsin kosketettava, ja viimeinen kerta oli kaikkein ihmeellisin, kaikkein yllättävin.

Ah! Se oli todella seesteinen yö!

Kirjoittelin lampun valossa.

En voi nyt tietää, millainen sieluni kokema „isku” oli, mutta hurmio oli yht’äkkäinen.

Yhdessä hetkessä olemukseni muuttui olennoksi, joka ei ollut enää entinen minäni.

Kynän liike, sen heikko rapina paperille, kaikki oli muutunut miltei absoluuttiseksi ja käsittämättömäksi, sulautui yhdeksi valaistukseksi silmiäni edessä.

Luullakseni tämä ei kestänyt kuin muutaman minuutin; kuitenkin tajunnantilani ylitti kaiken mielikuvituksen, kaiken kuvailun: se oli kuin äkillinen isku, turtuminen, humaltuminen, ikäänkuin olisin joutunut kasvoista kasvoihin näkemään henkisen olennon, korkeamman olennon, joka nousi majesteettillisena äärettömyyden kirkkaasta ja syvästä kuiltusta . . .

Tällä tavalla olen tavannut Jumalan, nähnyt Jumalan.

Puhua kohtaamisesta, näkemisestä, on vielä liian pintapuolista, liian ulkokohtaista, tyhjentääkseen tuon hetken sieluntilani.

Se oli liittyminen tai paremminkin oman itseni kiinteä yhtyminen Jumalaan itseensä.

Minä tulin Jumalaksi.

Ja tuon kaiken nojalla ei enää ollut välittäjää, ei edeltäkävijöitten auktoriteettia, ei omaa riippuvaisuuttani *heidän* kokemuksistaan puhumattakaan heidän epäsuorasta vaikutuksestaan.

Ja nyt tiedän, että se, mitä ennen luulin uskokseni, oli vähemmän minun oman kokemukseni saavutusta kuin uskoani Kristuksen ja muitten viisaitten persoonaan . . .

Myöhemmin, kun aloin tunkeutua sisäisen elämäni syvyyksiin, koetin teroittaa korvani kuulemaan Jumalan kutsua, minä itse yksikseni, vilpittömän sydämeni pyrkimyksen nojalla, hyljäten kaiken edeltäjäni auktoriteettiuden.

Harras toiveeni ei ollut turha.

Miten monasti sydämeni onkaan autuudesta sykkinyt koikiessani valoa, tuota kaikkialle levittäytyvää valoa, mistä löysin Jumalan vilpittömän sydämeni pyhäkössä!

Jumala, jonka olen nähnyt, ei ole enää vanha perinnäinen epäjumala eikä abstraktinen ihanne . . .

Ensimmäinen tapaamiseni Jumalan kanssa oli varma, merkityksellinen, mutta kuitenkin se oli ollut ylen heikko ja häipyväinen.

Nyt on toisin.

Minun Jumalani, taivaan ja maan Jumala, hänet olen tavannut kasvoista kasvoihin todellisuutena kirkkaassa päivänvalossa, hämmästyttävänä, valtavana todellisuutena . . .

Autuas hän, joka uskoo näkemättä, mutta vielä autuaampi se, joka uskoo nähtyään Jumalan . . .

Näin nähtyäni Jumalan tietoisuus siitä, että olen Jumalan poika, on noussut tajuntaani ikäänkuin kuilun pohjalta, kirkkaus, jota ei voi todellakaan verrata mihinkään muuhun, jota mikään muu taivaan ja maan välillä ei voi todeksi vaakuuttaa.

Nyt olen täysin varma siitä todellisesta asemasta, mikä minulla on avarassa maailmankaikkeudessa.

Minä en ole Jumala itse, en vuorenharja enkä aalto luonnon suuressa valtameressä.

Minä olen Jumalan poika, Jumalan poika, joka otan osaa ihmiselämän, taivaan ja maan johdatukseen . . .

Ah! Minä olen Jumalan poika, elämäni on oltava Jumalan pojan arvon mukaista, elämää, joka ansaitsee Jumalan kirkkauden . . .

Enkö ole kasvoista kasvoihin nähnyt Jumalaa, joka alituisesti on rinnallani ojentaen yleni näkymättömät kätensä? . . .

Suom. J. Ptn.

Z. Topelius:

Suomen kansan maailmankatsomus

(„Onko Suomen kansalla historiaa?”)

Kaiken kansallisuuden pohjana on lopultakin muuan välitön salaperäinen peruste, joka antaa kaikille sen vaihteleville muodoille omituisen, määrätyn värityksen, minkä turhaan yrittäisimme johtaa mistään muusta. Se on sanalla sanoen kansan maailmankatsomus. Tästä sisimmästä häviämättömästä perusteesta, johon aika, kohtalot ja kosketukset muokalaisten kanssa luovat lisää kokemusta muuttamatta kuitenkaan sen oleellista pohjaa, pulppuaa kansan koko usko, tieto ja toiminta, kaikki sen taruston, uskonnon, taiteen, siiveellisuuden ja älyn eri ilmaukset, sen ulkonainen toiminta, siis koko sen historia, joka on sen läpikutkema, ja jota sen avulla voi selittää. Yksinkertaisesti kiteytyy tämä maailmankatsomus tarustossa, jonka muutamissa harvoissa piirteissä voimme havaita mittaamattoman tulevaisuuden suunta-

viivat. Niinpä, mitä yksilöllisempi tarusto on, sitä jyrkemmin rajoitettu ja omituisempi on kansakin olemukseltaan, sitä varmemmin se pysyy aikojen vaihteluissa. Tuskinpa minkään kansan historia kumoo tätä väitettä, vaikkakin nykyään vain ani harvoilla kansoilla on tallella lapsuuden-aikansa ensimmäisen maailmankatsomuksen ja elämäntähtäyksen piirteet.

Kreikkalainen tarusto oli jo ennättänyt hahmottaa taruhenkilönsä yksilölliseen muotoon, loiehtia jumalansa esiin niiden loihtimista luonnonilmiöistä ja yleensä kehittyä järjestelmäksi, kun juuri tämän kehityksen johdosta mietiskely särki antiikkisen käsityksen, marmoriin suotta vangittu henki pakeni jumalankuvista, ja uusi aika koitti, jonka helmaan mennyt aika arvelematta heittäytyi. Skandinaivialainenkin tarusto, jos kohta vähemmän kehittynyt, yksityiskohdiltaan vaillinaisempi ja kokonaisuudeltaan vähemmän selväpiirteinen, tarjosi kristinuskon hävitettäväksi jo ontoksi ja sisällyksettömäksi käyneen kituvan käsitemaailmansa; kuitenkin, koskei sen yksilöllisyys ollut vielä täysin kehittynyt eikä liitekohtiaan murtanut, säilyi sen vastustuskyky vielä kolmisen-sataa vuotta, jonka jälkeen uuden opin voitto oli miltei täydellinen joka suuntaan. Suomalainen tarusto sitävastoin eli ruotsalaisten maahan tullessa vielä lapsuutensa vehmasta kasvuaikaa. Sen käsitteet olivat vielä epäselviä, hämäräpiirteisiä ja muotoköyhiä, jumal-olennot erottamattomasti luonnonesineisiin sidottuja, heikkoja ja ihmisen vallan alaisia; koko oppi vasta muodostumistilassaan, täynnä raitista, vielä keskittymätöntä elonvoimaa. Kristinuskko, joka täälläkin avasi uuden ajan latua, kohtasi siis vielä nuorekkaan voiman, kansan itsensä kaltaisen, voimakkaan, mutta järjestyttömän. Ollen liian heikko vastustamaan tuon itsekin nuorekkaan uuden uskonnon rajua hyökkäystä, mutta ei niin heikko, että olisi joutunut ensi ottelussa tappiolle, puolusti kansanuskonto askel askeleelta jokaista jalanleveyttä maata sitkeästi ja uupumatta kuusi kokonaista vuosisataa, silläaikaa kuin kristinuskko, alkaen Suomen lounaisimmasta kolkasta, rynnisti yht'aikaa pitkin etelä- ja länsirannikkoa ja vihdoin yhä ahtaammissa kehissä sisämaahan päin, piirittäen kansan kotimaisen uskonnon jäännöksen ja lopettaen pitkällisen taistelun pääsemällä täydellisesti voittajaksi taistelukentällä.

Vaikkapa siis suomalainen tarusto olikin muodoltaan sekava ja heikosti kehittynyt, jonka vuoksi sen järjestelmällinen kokonaisuus oli hajallinen, niin sillä oli kuitenkin sangen

omituinen sisällys, ja kansan alkuperäinen maailmankäsitys esiintyy sen puitteissa kyllin selväpiirteisenä kuvatakseen kansanluonnetta ja valaistakseen suomalaisten vaiheiden tuhatvuotista arvoitusta.

Kun skandinavilaisen maailmansyntyopin jättiläiskuvista turhaan haemme muuta ajatusta kuin että sattuma herätti kaaoksessa elämän siemenet, ja että ruumiillinen voima sitten rakensi maailman, esiintyy suomalaisessa käsityksessä kaiken lähtökohtana elämä, joka rakentaa maailman musiikin avulla, toisin sanoen sopusoinnun kautta, hengen voimalla kristillisessä muodossa. Sangen johdonmukaisesti rakentaa skandinavilainen tarusto maailman jättiläisen ruumista ja tekee Odinista viisaimman miehen, koskapa hän on väkevin. Yhtä johdonmukaisesti rakentaa suomalainen tarusto maailman munasta, pienimmästä ja vähäpätöisimmästä — läheten kristillistä käsitystä, että maailman alkuna oli tyhjiys — vain sentähden että viisaus saisi siinä toimessa suurimman osuuden, ja Väinämöinen on vain sen kautta voimakkain, että hän on viisain.

Skandinavilaisen käsityksen mukaan on siis viisaus voiman lisänä, suomalaisen mukaan päinvastoin. Suomalaisen taruston perusajatus on se, että *Sana* on hengen ase, on *kaikki kaikessa*. Mutta tämä kaikkivoima on alkuperäinen ja välitön, ei miettimisen tuote eikä hengen ja luonnon erkanemisen tulos, siten että edellinen olisi kohonnut jälkimmäistä mahtavamaksi ja anastanut käskijävallan. Luonto ja henki, esineet ja sanat ovat yhtä ja voivat molemminpuolisesti antaa toisilleen olomuodon, joten toiselta puolen elottomat esineet usein esiintyvät puhuvina, ja toiselta puolen viisas usein luo luonnonesineitä, niinkuin saaria, niemiä, puita, eläviä olentoja ja muuta sellaista Sanasta, jossa luomisvoima asuu. Viisaus on siis suomalaiselle välitöntä, jumalista kotoisin olevaa, jonka tähden kaikki loitsurunotkin johdetaan niistä. Ainoastaan siten on selitettävissä, minkä tähden tuo ylevä käsitys hengestä kaikkena kaikessa ei ollut omiansa herättämään samanlaista pelottavaa mietiskelyä, mikä kreikkalaisilla lähti Anaxagoraan *nous'*ista ja kuiluunsa nieli kokonaisen maailman antiikkista kauneutta ja objektiivista lapsenuskoa. Päinvastoin juuri tämä käsitys — jonka täydellisin ilmaus on suomalaisessa muinaisuudessa niin mahtavana esiintyvä *magia* — yhteisellä siteellä yhdisti ja koossapiti kaikki ne oikulliset kuvat, jotka kansan vilkas mielikuvitus eri aloilla loi. Muuten ei tätä perusajatusta huomaa tarustossa täysin

johdomukaiseksi ja selväksi. Moni oikullinen lisäys, moni muilta kansoilta lainattu käsite tekee sen epäselväksi; mutta se esiintyy kuitenkin kyllin perusteltuna antaaksensa alkuperäiselle suomalaiselle maailmankatsannolle omituisuuden, joka on läheisessä yhteydessä koko kansallisuuteen.

Kansa, jonka lapsenuskossa viisaus esiintyy korkeimpana hyveenä ja väkevimpänä valtavoimana, on luonnollisesti luonteeltaan sulkeutunut, vakaa ja tuumiskelevä. Semmoiset kansat — muistakaamme hinduja, hebrealaisia ynnä muita — elävät kauan poliittisessa lapsuuden tilassa, kehittyvät hitaasti yhteiskunniksi ja valtioiksi, rakastavat rauhaa ja perintöturvettaan, antavat suuren arvon riippumattomuudelle, mutta vielä suuremman rauhalle, esiintyen sen tähden sotänäyttämöllä enimmäkseen itsepuolustukseksi ja joutuen tavallisesti ennemmin tai myöhemmin voittajan saaliiksi. Pitäen itsepintaisesti vanhasta kiinni muodostavat he vanhoillisen painolastin ajan keikkuvassa aluksessa, mutta soluvat usein virran vietäväksi harkitessaan tuleeko heidän sitä seurata vai ei. Järkevyys, käytännöllinen äly, joka tutustuttaa ihmistä tähän ulkonaisten ilmiöitten maailmaan, esiintyy harvoin määräävänä sellaisten kansojen elämässä; he tekevät työtä ainoastaan hetken tarpeitten pakottamina, mutta antautuvat lepäämään kun tarpeensa ovat tyydytetyt, ovat yritteliäisyyttä vailla ja kohoavat harvoin korkealle taidokkuudessa ja käsiteollisuudessa. Sitä vastoin he rakastavat rauhallista mietiskelyä, ja heidän sieluntoimintansa suuntautuu etupäässä teoreettisiin ja spekulatiivisiin tutkimuksiin, joissa he tavallisesti osoittavat syvällisyyttä ja kestävyyttä, milloin maailman tuulenpuuskat suovat heille sellaisiin rauhaa. Ne ovat niitä kansoja, joiden keskuudessa, suotuisien olojen vallitessa, hiljaisuudessa kypsyy jaloja tulevaisuutta hedelmöittäviä sivistyssiemeniä, mutta heillä itsellään ei ole voimaa noiden siementen levittämiseen, vaan se jää heidän poliittisten voittajainsa tehtäväksi. He ovat muuten syvästi uskonnollisia; heidän kansanrunoutensa on omituisen syvämielistä, mieterikasta, ytimekästä ja painostavien olojen vallitessa surumielistä. Sellainen on koko heidän historiansakin; alkaen eepillisellä aseiden kalskeella muuttuu se pian liikuttavaksi, mutta yksitoikkoiseksi surulauluksi, joka miehekkäällä alistuvaisuudella laulaa ihmisen kovasta kohtalosta olla pakotettu luopumaan maasta voitakseen taivaan.

(„Pieniä kirjoitelmia”)

Uno Pore:

Jumalallinen ja maallinen rakkaus

„Rakkaani, rakastakaamme toinen toistamme, sillä rakkaus on Jumalasta; ja jokainen, joka rakastaa, on Jumalasta syntynyt ja tuntee Jumalan.

Joka ei rakasta, hän ei tunne Jumalaa, sillä Juma'a on rakkaus.

Pelkoa ei rakkaudessa ole, vaan täydellinen rakkaus karkoittaa pelon, sillä pelvossa on rangaistusta; ja joka pelkää, hän ei ole päässyt täydelliseksi rakkaudessa”. (I Joh. k. 4: 7).

Latinalainen teksti käyttää sanoja „*diligo*” ja „*caritas*” — ei siis sanaa *amor*, joka merkitsisi maallista lempeä. Meidän on siis valikoiden rakastettava Jumalaa (*diligo*=„valitsen”): täydellisesti tuntien muutkin rakkauden kohteet ja muodot me asetamme Jumalan rakkautemme korkeimmaksi kohteeksi. Siinä on se rakkauden kallio, joka ei sorru eikä petä. Ja se seikka, että rakkautemme korkeimmaksi kohteeksi kohotamme Jumalan, että rakastamme Häntä enemmän kuin ketään ihmistä tai mitään aatetta, se vasta on avain jumalallisen rakkauden heräämiseen meissä. Vanha lause sanoo, että Jumala rakastaa meitä samanlaisella rakkaudella kuin me rakastamme Häntä: vain siinä määrin pääsee Jumalan rakkaus meidän kauttamme ilmenemään kuin me olemme huomiotamme kääntäneet Häneen päin. Vain jos rakkautemme kukan annamme avautua Häneen päin, olemme turvallisella tiellä. Ja kun näin olemme osanneet tehdä, jumalallinen rakkaus meidät täyttää, ja me alamme harjoitella jumalallisen rakkauden magiaa: rakastaa ihmisiä sillä rakkaudella, jolla Jumala maailmaa rakastaa tai jolla Jeesus Natsaretilainen, Jumalan kuvan täydellinen ilmennys, rakasti ja rakastaa opetuslapsiaan ja ihmiskuntaa.

Elämä Jumalassa on ainaista kasvua rakkaudessa. Emme me äkkiä jumalallista elämää kokiessamme tule täydellisiksi rakkaudenkaan ymmärtämisessä. Kaikki kyllä jollakin merkillisellä tavalla kuin tulee yhdellä kertaa meihin, mutta vie aikoja, ennenkuin alamme ymmärtää, mikä se ihmeellinen ja uusi elämä on, joka meissä liikkuu. Me olemme ensin pieniä lapsia Taivasten Valtakunnassa, ja vasta vuosien mittaan kasvamme: tulemme nuorukaisiksi, keski-ikäisiksi ja vanhoiksi viisaudessa ja rakkaudessa. Voimme paljon tehdä erehdyksiäkin, mutta erehdyksistä pääsemme vapaiksi, kun aina vain pyrimme eteenpäin.

Persoonallisina olentoina me kuvittelemme, että jumalallinen rakkaus on jotakin pilvien tuolla puolen leijailevaa. Ajattelemme: siitä on haihtunut pois kaikki persoonallinen: se on vain (teosofisesti puhuen) kuin aatmaan, buddhin ja korkeamman manaksen rakkautta, ja siinä alemmilla periaatteilla ei ole mitään osuutta. Ja kun me elämme etupäässä juuri näissä n.s. alemmissa periaatteissa, me ikäänkuin kamoamme sellaista persoonatonta ja yli ymmärryksemme käypää rakkautta. Me pelkäämme, että me persoonallisina olentoina kokonaan kuivumme, näivetyimme, tukahdumme, jos meissä puhkeaisi jumalallinen rakkaus. Mutta tämä on ilmeinen väärinkäsitys. Sillä jumalallinen rakkaus on täyteys, kokonaisuus, joka kerran ihmisessä herättyään läpäisee kaikki „periaatteet”. Sen painopiste vain on ylemmissä periaatteissa, jotka hallitsevat ja jalostavat alemmat periaatteet, vetävät ne luokseen. Kun jumalallisen rakkauden tuli ihmisessä syttyy, se eläyttää hänen kaikki voimansa ja periaatteensa. Siinä on mukana myös fyysisen läsnäolon ilo, eetterivoimien magneettinen veto, astraalisen tunteen väkevyys, järjen ja mielikuvituksen toiminnan elävöitymisestä johtuva virkeyden ja elävyyden tunto. Kaukana siitä, että se olisi kalpeata ja veretöntä ja „persoonatonta”. Sillä meidän tehtävämme ihmisinä on juuri tuoda se, mikä on ylhäällä, alas tänne maan päälle: meidän on tehtävä jumalallinen rakkaus persoonalliseksi itsessämme.

Jos vaikka kuinkakin intiimissä piirissä syntyy keskustelu rakkaudesta, ja keskustellaan n.s. persoonallisen rakkauden ja jumalallisen rakkauden suhteesta, menevät mielipiteet hyvin vastakkain. Melkeinpä yksimielisesti ajattelemme sisimmässämme, että emme voi tulla toimeen ilman persoonallista rakkautta, käyttäkseni näin yleistä sanontatapaa. Me tunnemme olevamme kuin puolinaisia olentoja, ja vasta saadessamme rakastaa toisiamme „aivan tavallisella tavalla”, me tunnemme jollakin tavoin tulevamme kokonaisemmiksi. Ja epäilemättä niin onkin, niin kauan kuin me tahdomme elää ja elämme persoonallisuudessamme, niin kauan kuin tunnemme, että olemme miehiä ja naisia. Kysymyksen ratkaisu ei olekaan löydettävissä persoonallisuutemme puitteiden sisältä, sillä niinkuin Johannes sanoo tämän alkuun lainaamassani lauseessa, on rakkaus vain niillä, jotka ovat Jumalasta syntyneet. Niillä vain on „caritas” eli veljesrakkaus, jumalallinen rakkaus, joka karkoittaa pelon ja tuo täydellisuuden mahdollisuuden. Niissä, jotka eivät vielä elä Jumalassa, niissä

ei voi olla oikeata rakkautta, „caritasta”, vaan ne ovat tuomitut kaipaamaan „amoria” eli maallista lempeä. Kysymyksen ratkaisu on siis siinä, että koemme Jumalaa, jolloin me tulemme henkiolentoiksi. Ja henkiolentoina me emme enää ole puolinaisia, vaan saavutamme rauhan tuosta puolinaisuuden tuntemisesta — maallisen lemмен kaipuusta. Tämä rauha ei ole mitään kylmää ja tunteetonta olotilaa, sillä kun ihminen on osannut asettaa Jumalan korkeammaksi esim. persoonallista rakkauttaan johonkin ihmiseen, jos hän on osannut ikäänkuin siirtää tuon rakkauden Jumalaan, saa hän kokea ihmeellistä autuutta, ja hänen persoonallinenkin rakkautensa muuttuu uudeksi, jalommaksi. Sillä ei hän ystäviään hylkää, vaikka Jumala onkin ensi sijalla. Hän on kadottanut itsensä Jumalaan ja löytänyt itsensä uudelleen Jumalassa.

Me, jotka pyrimme täydelliseen rakkauteen ja aavistamme, että siinä on rauha, siinä on kokonaisuus, siinä tunne-elämämme tasapaino, raivatkaamme siis tiemme nopeasti Taivasten Valtakuntaan! Muuta tietä rakkauteen ei ole.

Mitä muualla tiedetään

Intialaista nuorennusta. Sanomalehdissä kerrotaan, että Intian kongressipuolueen entinen puheenjohtaja, pandiitti Ma'aviya, on käynyt lävitse „nuorennuskuurin” jonkun intialaisen joogamenetelmän mukaan ja saavuttanut erinomaisia tuloksia.

Tutkimuskomitea, johon kuuluu joukko lääkäreitä, on tutkinut tarkkaan tämän 77-vuotiaan oppineen ja todennut tällöin, että hän on ikäisekseen harvinaisen hyvissä voimissa. Hän ei näytä 50 vuotta vanhemmalta, ja hänen hiuksensa, jotka aikaisemmin olivat lumivalkeat, ovat muuttuneet jälleen mustiksi. Sitäpaitsi hänelle on alkanut kasvaa uusia hampaita.

Nuorennushoito, jota pandiitti Malaviya sai, alkoi viime vuonna. Häntä hoiti joogi, jonka samalla menetelmällä sanotaan saavuttaneen 170 vuoden iän. Mentelmästä kerrotaan sen verran, että hänen pitää olla täydellisessä hiljaisuudessa pimeässä huoneessa ja nauttia erilaisia rohdoksia, jotka kuulemma maistuvat erittäin pahoilta. Sitäpaitsi potilaan pitää juoda määrätynlaisen mustan lehmälajin maitoa. Lääkärikomitea seuraa tietenkin suurella jännityksellä tapahtumien kehitystä.

Antisemitismiä Japanissa. Käytännöllisesti katsoen Japanissa ei asu lainkaan juutalaisia. Jostakin syystä maan hallitus on katsonut soveliaaksi ryhtyä harjoittamaan juutalaisuudenvastaista propagandaa.

Hallitus ilmoittaa nyt paljastaneensa „koko maailman käsittävän juutalaisten salahankkeen”. Propagandatarkoituksessa levitetään kuvia ja lentolehtisiä, jotka osoittavat, kuinka juutalaiset ovat sitoneet Englannin, Ranskan, Venäjän ja Amerikan yhtymäksi, jonka päämääränä on estää

Japani pääsemästä voitolle Kiinan sodassa. Juutalaisiksi ei leimata ainostaan vapaamuurarit, kansainväliset sanomalehtien uutishankkijat, Pen-klubi ja esperantoliike, vaan myöskin kaikki raamattuseurojen kristilliset lähetysseuraajat, sitäpaitsi luonnollisestikin kaikki kansainväliset rauhanyhdistykset. Alkuklireessä otettiin luetteloon mukaan myöskin Rotary-klubit, mutta myöhemmin ne saivat poikkeusaseman.

Japanin antisemitistinen liike joutuu erikoiseen valaistukseen, jos otetaan huomioon, että vielä muutama vuosi sitten jotkut sikäläiset tiedemiehet koettivat osoittaa toteen, että juutalaiset itse asiassa olivat jonkunlaisia japanilaisia.

Uusia H. P. Blavatskyn elämäkertoja. Viime vuonna ilmestyi Mary K. Neffin laatima „Personal Memoirs of H. P. Blavatsky” (H. P. B:n henkilökohtaisia muistelmia). Kustantaja on Rider, Lontoo, hinta 18 sh. H. P. B. ei jättänyt jälkeensä varsinaisia muistelmia, mutta tekijä on koettanut mahdollisuuksiensa mukaan laatia hänen elämäkertansa ensi sijassa H. P. B:n itsensä esittämiin kertomuksiin ja muisteloihin perustuen. Oma arveluitaan hän esittää yleensä hyvin varovaisesti. Nti Neff kuuluu Adyarin T. S:aan. Myöhemmin on ilmestynyt Point Loman Teosofiseen Seuraan kuuluvan hra C. J. Ryanin teos „H. P. Blavatsky and the Theosophical Movement”. (H. P. B. ja teosofinen liike). Tätä kirjaa emme toistaiseksi tunne. Toht. Stokes mainitsee „Criticissään” ennakkouutisena, että teos vaikuttaa arvokkaalta. Sen hinta on 2 dollaria 50 c.

The O. E. Library Critic on pieni, mutta erittäin pirteä teosofinen lehti, jota suosittelemme kaikille englantia taitaville teosofeille. Lehti maksaa vain 2 shillingiä 6 penceä eli 62 c. vuodessa, ja sen tilausosoite on 1207 Q Street, N. W. Washington, D. C., U.S.A. „Critic” käsittelee etupäässä teosofisen maailman ilmiöitä ja edustaa pontevasti „takaisin Blavatskyy”-suuntaa. Tilauksia välittää myös „Ruusu-Ristin” toimitus-sihteri.

Tashi-laman kuolemasta kerroimme jo aikaisemmin. Selostamme seuraavassa vielä eräitä ulkomaisia lausuntoja.

„The Statesman” kirjoitti hänestä johtavassa artikkelissaan m.m. tähän tapaan: „Tashi-laman kuolema riistää Tibetiltä sen toisen suuren laman. Hän oli ollut maanpaossa yli 13 vuotta, mutta Dalai-laman kuoltua hänen odotettiin palaavan Tibeettiin. On paljon huhuiltu hänen ja Lhasan välisistä neuvotteluista. Tibetiläiset hallituspiirit näyttivät olevan huolissaan mahdollisesta kiinalaisen vaikutuksen lisääntymisestä, mitä pelättiin hänen paluunsa aiheuttavan. Kiinan nykyisten olojen johdosta tätä tuskin olisi voitu aiheellisesti pelätä, ja kerrottiinkin, että hänen paluunsa oli järjestetty. Luullaan, että Lhasassa ei pidetä pätevänä oletettua uuden Dalai-laman syntymistä Kuku Norin seuduilla, mistä kerrottiin. Jokainen Tashi-lama on Tashi Lhunpon luostarin esimies, ja häntä pidetään Amitaabhän ruumistuksena, jollainen myös aikoinaan oli Tsongkhapa, Tibetin uskonnollinen reformaattori 1300-luvulta. Näinollen hänellä on ollut suurempi arvovalta kuin Dalai-lamalla. Kun jompikumpi kuolee, toisen täytyy etsiä lasta, johon toinen on ruumistunut. Tästä johtui, että Tashi-lamakin etsi aikaisemmin kuolleen Dalai-laman uutta ruumistusta. Tibetissä ei nyt ole kumpaistakaan, ja sijaishallitsijan tehtävänä lienee nyt etsiä kumpaistakin. Tashi-laman kuolema ei näytä vaikuttavan mitenkään Tibetin sisäisiin oloihin, jotka ovat aivan rauhalliset.” —

„Tibet on nyt siis ilman Dalaitaan ja ilman Tashiaan”, huudahtivat Tashi-laman neljä oppilasta, kun Associated Pressin kirjeenvaihtaja kertoi heille Tibetin hengellisen pään kuolemasta.

Rva Gordon Cleather, seuran vanhin jäsen, sanoi: „On mitä yllät-

täyintä kuulla Tashi-laman äkillisestä lähdöstä. Hänen läsnäoloaan olisi kaivattu kipeästi kauko-idässä nykyisen kriisin aikana." „Tashi on", hän lisäsi, „työskennellyt koko ajan rauhan hyväksi Kiinassa näinä vuosina, vieläpä senkin jälkeen kuin Japanin hyökkäys Mandshuriassa alkoi."

Hra Basil Crump, Law T'mes'in entinen toimittaja (ja mainitun seureen jäsen), joka on kirjoittanut useita kirjoja Tibetistä ja buddhalaisuudesta ja muista itämaisistä uskonnoista, sanoi: „Häntä kunnioitettiin suuresti Mongoliassa, missä häntä pidettiin salaperäisen Sham-bha-lan kuninkaana, ja hän teki tuon tuostakin matkoja Mongoliaan, mistä käsin häntä pyydettiin ryhtymään mongolien henkiseksi hallitsijaksi. Hän pysyi kuitenkin uskollisena omalle kansalleen, joka ei milloinkaan ole lakannut murehtimasta hänen lähtöään. Da'ai-laman kuoleman jälkeen (hänen sanotaan kuolleen myrkytettyinä niinkuin edeltäjänsäkin), Tashi-lama koetti kaikin voimin päästä Tibeitiin toimia perinnäisen uskonnollisen velvollisuutensa mukaisesti uuden Dalain holhoojana ja sijaishallitsijana heti kuin tämä olisi löydetty ja asianmukaisesti identifioitu määrätystä ruumiissa nähtävistä merkeistä ja muista tunnuksista. Noin kaksi vuotta sitten hän muutti suuremman Kum Bum'in luostariin Kuku Norin provinssiin, mikä aikaisemmin oli ollut Tibeitin koillisuutta."

Kerrottiin, että Tashi-lama oli löytynyt uuden Dalain tässä maakunnassa, mutta että Lhasan hallituspiirit eivät olleet tyytyväisiä. Saavuttuaan Jyekundoon varhain tämän vuoden alkupäivinä, Tashi-lama huomasi, että hänen kiinalaista henkivartioistaan, jossa oli useita satoja miehiä, ei laskettaisi Tibeitin alueelle, ja tämä pulma odotti vielä ratkaisuaan, kun hänen kuolemastaan annettiin tieto. Hänen pyhytensä oli Tashilhumpun kuudes suurlama, ja hänen täydellinen nimensä oli Panchen Lobzang Tub-Ten Choe-Gyi Nyima. Hän oli syntynyt 1883 ja asetettu virkaansa 1888. Hänen tibetiläinen nimensä Panchen Rimpoche tarkoittaa viisauden tai tiedon jalokiveä; *panchen* on lyhennys sanskritin *pandita*-sanasta (oppinut) ja tibetin *chembo*-sanasta (suuri). Historian ja maailmantapahtumien tutkijat ymmärtävät, että o'emme nyt keskellä satoja vuosia sitten tapahtuneitten mullistusten toistumista.

Sodat ja vallankumoukset ovat leittäneet kaameata vaikutustaan itään päin, ja Aasia on nyt henkisten ja materialististen voimien jättäjämaisten taisteluiden näyttämönä, mitkä suuresti vaikuttavat ihmiskunnan tulevaisuuteen. Tashi-laman läsnäolo Kiinassa taistelun kriittisimpänä aikana oli sen tähden erittäin merkityksellinen. Vaara oli paljon suurempi kuin aikoinaan se, jonka Buddha Tsong-kha-pa'na voitti Tibetissä kuusisataa vuotta sitten, sillä koko buddhalaisuuden tulevaisuus Aasiassa on ollut kyseessä. Luonnollisesti mielissä herää kysymys, mitä nyt seuraa?" — „*The Canadian Theosophist*", tammikuu.

Henri Bordeaux, ranskalainen kirjailija, joka äskettäin kävi Suomessa ja esitelmöi Helsingissä, on kotimaahansa palattuaan antanut haastattelun „Paris Soirin" edustajalle. „Minulla on maagillinen muisto oleskelustani 60.000 järven maassa", hän sanoi, sekä muuta kaunista.

Maurice Bedel, kirjailija hänkin, joka myös on käynyt Suomessa, on ilmaissut kokemansa tunnelman suunnilleen samanlaisin sanoin.

„Les Nouvelles Littéraires"-lehdessä ilmestyi viime marraskuun 20 p:nä hänen kirjoittamansa pitkä etusivun artikkeli, jota koristi tunnettu Tolvajärven maisema, ja kirjoituksen otsakkeena olivat vaateliaat sanat: „Enemmän kuin milloinkaan valo tulee meille Suomesta." Seuraavassa muutamia otteita:

„Piru vieköön voiman ja väkivallan ideologiat! Sen uhan edessä, että huomaamme inhimillisen ymmärryksemme yksinomaan pohtivan sotilas-

liittoja ja poliittisia akseleita, ei ole muuta keinoa kuin etsiä turvaa rauhan puitten suojasta: siellä on elämää varjossa ja hiljaisuudessa, siellä kaikki on yksinkertaista totuutta ja inhimillistä varmuutta. —

Minä puolestani etsin näitä puita Pohjolasta. Minä tiedän Ruotsin koivut, Suomen kuuset, joiden varjo on tyyntävä ja hyviä neuvoja antava. Ihminen istuu sammalmättäälle niiden juurelle ja katselee elämän menoa. Ei näy ihmisiä kulkemassa joukotta'n ja tahdissa poluilla, jotka kiemurtelevat niiden runkojen lomitse; ei ole puhujia niiden oksilla keikkumassa ja huutamassa, että järki ei ole mitään, ja että väkivalta on kaikki. Silloin tällöin orava päästää ääniä uskotellen olevansa suuttunut, mutta se on oravan suuttumusta, jolla ei suinkaan ole seurauksena sota oravakansan ja metsän viattomain asujainten kesken; se ei ole muuta kuin erittä'n selvän riippumattomuusvaatimuksen ilmaus, arvokas sinänsä ja sisimmältään jalo.

Paitsi tätä oravaa ja sen pientä mielenpurkausta mikään ei täällä muistuta siitä, että kautta Euroopan on niitä järjettömiä, jotka pitävät kiihtymystä rauhaa parempana ja sotatorvia mieluisampina kuin aarniometsien tuulikanteleita."

Maurice Bedel jatkaa ihmettelyään, miksi on niitä, jotka ihailevat voimaa ja väkivaltaa: „Miksi suoda heille huomiotamme, kun meille opettavat niin suuria läksyjä kuulakkuuden maitten ihmiset, esimerkiksi Karjalan metsien asukkaat tai Pohjanlahden kalastajat, jotka etsivät elämänsä filosofiansa työn tapahtumista, luonnon esimerkeistä ja maansa perinnäistiedoista?"

Kirjailija sanoo sitten lukeneensa Sally Salmisen „Katrinan", „erittäin kauniin kirjan", jota hän suosittelee kaikille niille, „jotka kääntävät katseensa Tatshangia ja Kian Uan'a kohti, Josaphatin laaksoa kohti, ja jotka kyselevät minulta kaikenlaista kenraali Francosta." Kirjailija ottaa „Katrinan" henkilöt ja kohtalot esimerkkeinä tyypeistä, jotka herättävät hänen ihailuaan, ja asenteesta elämään, joka hänestä on arvokasta; „Katrina" on hänestä kuin vertaus arvoista, joita ei enää tapaa muualla maailmassa.

„Elämää ei ole muualla kuin siellä, missä on runoutta: kärsimyksen, ilon, työn, köyhyyden, rakkauden runoutta, mutta ennen kaikkea runoutta. Ne ne tappavat runouden, jotka marsittavat ihmisiä tahdissa, jotka ryhmittävät ne massoiksi ja työntävät kollektiivisiin päämääriin. Nyt nämä massat eivät enää ajattele; kohta ne ovat kaikelle tunteettomia."

„Tämän vuoksi käännyimme Sally Salmisen henkilöitten puoleen suurin toivein. — — — Nämä pohjoiset viisaat ajattelevat itsekseen, ja heidän arvostelunsa on inhimillistä: se ei pakota, se ei ole syntynyt pingotetuista ihanteista. He eivät mene kysymään, mikä on hyvää ja mikä pahaa päälliköltä, joka tiedustele tätä toiselta päälliköltä, joka puolestaan kääntyy korkeimman päällikön puoleen. He eivät kaipaa sitä, että heille pureskellaan valmiiksi siveysperiaatteet, että heille sulatetaan se tieto, minkä he saavat ulkomaailmasta."

Metsätyönjohtaja Karttunen, joka asustaa Laatokan länsirannalla, ja johon kirjailija on tutustunut, on hänelle tullut toiseksi symboliksi Suomen henkisistä arvoista. „Tunnen kolme suurta maata Euroopassa, joissa on asukkaita noin kaksisataakolmekymmentäviisi miljoonaa, ja joiden keskuudesta vaivoin voisitte löytää tällaista Karttusta." —

Näyttää todella siltä, että Maurice Bedel on *kokenut Suomea*, Suomen kansallishenkeä. Vai olemmeko niin itserakkaita, että kuvittelemme hänen saaneen nämä kauniit, rohkaisevat käsityksensä vain niistä ihmisistä, joiden kansa hän on joutunut tekemisiin täällä käydessään?

„Kirotuin rämäjuhla” — sota. Maailma on nykyään sotapsykoosin vallassa. Kaikkialla puhutaan vain sodasta. Jokaisessa kadunnurkassa, jokaisessa kodissa kysytään vain: koska se alkaa.

Ja vaikka keskusteluaihe on tuhansien vuosien ikäinen, tuntuu se aina uudelta, sillä ihmiskunta ei sitten ensimmäisten päiviensä ole lainkaan luonnoltaan muuttunut. Kirpeimmän arvostelunsa saavat sotia ihannoivat yksilöt ja kansat kuuluisan amerikkalaisen ajattelijan H. L. Menckenin kirjoituksesta, joka äskettäin on tullut julkisuuteen. Selostamme sen sisällön pääkohdittain.

Mikään ei tässä maailmassa voita sotaa, silloin kun kansansuosioista on kysymys. Yhdeksälle ihmiselle kymmenestä on se suurenmoinen näytelmä, sirkuksien sirkus, jonkalaista mahtavaa esitystä ei ole toista. Se on Hollywood, mutta kymmenen kertaa vahvistettuna. Sodassa yhdistyvät kaikki härkätaistelun, humujuhlan, junaonnettomuuden ja lynkkauksen kiihoitukset. Siinä metsästetään kansakunnan vihollisia ja metsästyksen kohteena ovat miljoonat kansakunnan „viholliset numero yksi”. Se on kiihoittavin, komein, räiskyvin, kirotuin rämäjuhla, jonka ihmismieli voi tajuta.

Kaikki ihmiset, korkeimmista matalimpiin asti, tulevat samankaltaisiksi kun marssin sävelet kaikuivat ja poikien korot lyövät tahdissa katukiviytykseen. Jokainen sydän muodostuu silloin kuin ryyppysekoittajaksi.

En erota edes sotilaitakaan tästä konkaronkasta. Sota oli luonnollisesti epämellyttävää haavoittuneille, mutta kaikki eivät haavoittuneet, ei edes kymmentä prosenttia haavoittunut ja suurin osa heistäkin, jotka ajoivat yhteen kranaatin kanssa, toipuivat myöhemmin ja heillä oli jotain, josta he saattoivat olla ylpeitä loppuelämänsä ajan. Oli tosin olemassa muutamia onnettomia nuoria, joista tuli raunioita loppuelämäkseen, mutta tilastomiehet selittävät, että heillä oli yhtä suuri mahdollisuus rampaantua rauhan aikana omassa maassaan.

Sota merkitsee keskinkertaiselle nuorukaiselle suurta vapautusta. Hänen hartioltaan kaikkoo silloin pulma, millä tavalla saisi elämän alkuun tässä tylsässä ja ymmärtämättömässä maailmassa. Hän pääsee nollan asemastaan, hänestä tulee julkisuuden henkilö, häntä ylistävät sukulaiset ja ystävät ja kansa yhtyy eläköönhuutoihin hänelle. Nyt ilmestyy hänen elämänsä joku, joka pukee hänet ja joka sanoo hänelle, mitä on tehtävä. Hänellä on pyssy käsissään ja hän tuntee itsensä mieheksi. Hänen maansa tarvitsee häntä ja sanoo sen hänelle ystävällisesti selkään taputtaen, vaikkakin sama maa sitten jonkin ajan kuluttua on valmis unohtamaan hänet. Ylväämpää elämää ei voi kuvitella. Sotilaan ammattiin yhtyy nyt kaikki varman tulolähteen, hyvän ja repäisevän seuran sekä jännittävän työn viehätykset. Sotilas seisoo ylpeänä tavallisten lakien yläpuolella. Jopa taloudellisetkin lait heittävät kuperkeikkaa hänen kanssaan yhteen jouduttuaan.

Olen seurannut kahden sodan aikana kansan mielialaa ja tiedän, mistä puhun. Ne, jotka jäävät kotiin, nauttivat sodasta vielä enemmän kuin ne, jotka sotivat. Jokainen päivä on täynnä jännitystä ja on senlaatuista jännitystä, jota rauha ei voi tarjota. Sillä hetkellä, jolloin sota puhkeaa, huokaisee koko maa helpotuksesta. Kaikki säännöstelyt lakkaavat yhäkkä. Jokaiselle avautuu uusia ja parempia työmaita, soittokunnat soittavat kaduilla. Sotilaat marsivat ohitse aseita kalisuttaen. Jokaisella työllä on kaksi heilaa ja jokaisella pojalla on kolme tyttöä. Vanhat miehet pitävät puheita, metsästävät vakoojia ja koettavat saada osansa helposta kultavirrasta. Vanhatpiilat ja vanhat naiset kutovat sukkia, huutavat eläköötä paraateissa ja uneksuvat komeista kenraaleista, jotka tulevat varastamaan heidät.

Uskon, että saamme sodat loppumaan, kun joku rauhanystävä tulee luokseni selittämään, millä tavalla pääsisimme irti kaikesta tästä, mitä tässä olen selostanut. Viittaaan luonnollisesti siihen, että ihmislunne olisi kokonaan uusittava. Tiede on mahtava ja selvittää ehkä aikojen kuluessa kaikki pulmat; ehkäpä se selvittää tämänkin pulman ja aikaansaa rauhan.

Vasta silloin uskon, että olemme nähneet viimeisen sodan. En ennen.
— („Seura” n:o 21, 1937.) J. Ptn.

Kutsu Ruusu-Ristin XVIII vuosikokoukseen

Ruusu-Ristin jäsenet kutsutaan täten Järjestön vuosikokoukseen, joka pidetään pääsiäisenä huhtik. 15—18 pnä Helsingissä Ruusu-Risti-Temppelissä, Meritullinkatu 33, seuraavaa ohjelmaa noudattaen:

Pitkänäperjantaina, huhtik. 15 pnä

- Klo 11 (tasan). V u o s i k o k o u s. Avaus. Tervehdykset. Selostuksia. Kesäkurssit y.m. Jäsenmaksujen kanto.
- „ 2 Järjestö tarjoaa kahvit jäsenille.
- „ 2.30 Vuosikokous jatkuu.
- „ 5.30 Uusien jäsenten vastaanotto (installatio), ainoastaan jäsenille. Kokoonnutaan klo 5.15.
- „ 8 Järjestön tarjoama veljesateria.

Lauantaina, huhtikuun 16 pnä

- Klo 12 Esitelmä „Jatkuva uskonpuhdistus: George Fox ja 'Ystävien seura'”, fil. maist. Jorma Partanen.
- „ 7 Kansalliskongressi (ainoastaan looshijäsenille).

Sunnuntaina, huhtikuun 17 pnä

- Klo 12 V u o s i j u h l a Kansallisteatterissa. Ohjelma: 1) Soittoa, esittää Sibelius-kvartetti. 2) Esitelmä „Minä olen tosi viinipuu . . .” (Joh. 15: 1), fil. maist. Uno Pore. 3) Yksinlaulua, esittää opperaulaja Martti Seilo, säestää säveltäjä Helvi Leiviskä. — Väliaika. — 4) „H. P. B.”, 4-kuvaelmaa 19:nneen vuosisadan sfinksin elämästä, kirj. Pekka Ervast, esittävät taiteilijat Hilda Pihlaja-

- mäki, Aapo Pihlajamäki, Jussi Snellman, Bertha Lindberg, Martti Seilo sekä joukko avustajia.
 Klo 5 Esoteristien kokous (kokoonnutaan 4.45).
 „ 7 V u o s i k o k o u s jatkuu.

Maanantaina, huhtik. 18 pnä

- Klo 11 Vuosikokouksen päättäjäiset.
 „ 4 „Väinämö” (ainoastaan looshijäsenille).

*

Kaikki tilaisuudet lukuunottamatta julkista vuosijuhlaa ja lauantain esitelmää ovat jäsenille vapaat, mutta vuosikokouksen yhteydessä kannetaan jäseniltä kuten ennenkin, vapaaehtoinen jäsenmaksu. Kuten aikaisempina vuosina järjestetään tälläkin kerralla yhteismajoitus. Majoitusasioissa ilmoittauduttava ajoissa neiti **M a r t t a P u t k o s e l l e**, os. Messeniuksenkatu 11 B 46, Helsinki.

Kaikki jäsenet lausuu sydämellisesti tervetulleiksi vuosikokoukseen

RUUSU-RISTIN JOHTAJA ja HALLITUS.

Tien varrelta

Helsingin Ruusu-Ristissä on pidetty seuraavat esitelmät: 27. II. Aimo Mela: „Bernhard Clairvauxlaisen ja Pietari Abelardin ristiriita”; 6. III. Katri Lindroos: „Pyhä Birgitta”.

Kalevala-juhla oli Helsingin Ruusu-Ristissä 27. II. Juhlasaliin oli kertynyt yleisöä erittäin runsaasti. Ohjelmasta mainittakoon lähinnä maist. Uuno Poreen esitelmä „Kalevalan Sampo ja Kolkhiksen kultatalja”. Musiikkia esittivät säveltäjä J. Pohjanmies, laulajatar Toini Ronimus säveltäjä Helvi Leiviskän säestämänä, sekä Ruusu-Ristin kuoro. Viimeisenä oli Uuno Poreen näyttämölle sovitama ja Hilda Pihlajamäen ohjaama Pekka Ervastian „Sydänsuru”, jossa esiintyivät Aapo Pihlajamäki ja Tuire Orri.

Helsingin Ruusu-Risti-ryhmän huhtikuun jäsenkokous on 3. IV. Kokouksessa esillä m.m. vuosikokouksen käytännölliset valmistelut.

Jyväskylän Ruusu-Ristin Kalevala-juhla vietettiin Jyväskylän Ruusu-Risti-temppelissä sunnuntaina helmikuun 27 pnä. Ohjelmassa oli musiikkia ja lausuntaa, fil, toht. Eino Krohnin esitelmä „Suomen kansan luonne” sekä Pekka Ervastian „Sydänsuru”-n’imisen kertomuksen mukaan sovitettu kuvaelma, jossa esiintyjät neiti Lahti ja hra Ilvas suorittivat osansa herkästi ja antaumuksella. Yleisöä oli runsas huone.

Mr. I. H. Leonard, amerikkalainen astrologi ja Max Heindelin perustaman „Rosicrucian Fellowship”-seuran jäsen, piti v.k. 22 pnä Helsingin

Ruus-Ristissä esitelmän „Mystillinen astrologia ja ihmisruumiin kemia.” Esitelmän, jota oli kuulemassa runsaasti ruusuristiläisiä ja asianharrastajia, tulkitse suomeksi toht. Eino Krohn.

Lieksan Ruusu-Risti-ryhmän jäsen *J. E. Toivanen* kuoli 19/2 -38 keuhkokuumeeseen ja sitä seuranneen keuhkopussintulehduksen murtamana. Syvästi kalpaavat tšekäläiset jäsenet hänen poismenoaan. Luonteeltaan hän oli hiljainen, aina auttavainen ja sydämellinen. Suuresti kiitollisia olemme hänelle, että hän monien vuosien aikana tarjosi kotinsa yhteisiä kokouksiamme varten. Toivotamme tunnollisesti päivätyönsä päättäneelle rauhaa ja siunausta.

T. H.

Unkarin La Fontaine-seurassa oli v.k. 27 p:nä m.m. esitys „Alexis” Tolan „Asariasta”, joka nyt on käännetty unkariksi, ja jonka esitys on suunnitteilla.

Opistolan Näyttämöluokkien liikuntakuoro antoi onnistuneen esityksen Konservatoriossa Helsingissä t.k. 4 p:nä. Ennen esitystä kertoi Näyttämöluokkien johtaja Bertha Lindberg „Helsingin Sanomien” edustajalle kuoron tarkoituksesta m.m. seuraavaa:

„Näin suuren kuoron lausumana saamme runon paremmin elämään. Siihen tulee enemmän voimaa, ja onhan tästä kaikesta myöskin se suuri-arvoinen etu, että Kalevalan ja muinaissuomalaisen runouden tuntemus leviää täten laajemmalti. Kaikki lausutaan luonnollisesti ulkoa. Kirjan käyttäminen olisi mahdoton. — — Ennen varsinaisia harjoituksia eritellen tietysti runon sisältöä ja sen tunnelmia, sen sielullisia ominaisuuksia y.m. Tärkeää tässä epäilemättä on eläytyminen, se, miten hyvin on sielun ja sen sielulliset ailahdukset tajunnut ja miten voimakkaasti niihin pystyy antautumaan. — En ole muuten tätä alunperin aikonut miksikään pohjaksi näyttämöopistolle. Mutta on joskus tapahtunut, että jotkut ovat päässeet täältä suoraan teatteriin.” —

Suomen Parapsykologinen Seura, ruotsia käyttävän Sällskapet för Psykisk Forskning i Finland-seuran sisarseura, perustetaan t.k. 26 p:nä Helsingissä. Tilaisuudessa pitää fil. maist. Sven Krohn esitelmän „Luonnon-tiede ja parapsykologia”.

80 vuotta täytti v.k. 11 p:nä Loviisassa useitten ruusuristiläisten tuntema raatimies Axel Ringström. Toivotamme puolestamme tälle ihmisystävälle, jota vuodet eivät tähän asti ole painaneet, vielä monia elinvuosia.

S I S Ä L L Y S:

Viha ja rakkaus	69
Toimittajalta	70
Muistoni Leo Tolstoista	71
Toimitussihteeriltä	76
Tsunashima löytää Jumalan	85
Suomen kansan maailmankatsomus	87
Jumalallinen ja maallinen rakkaus	91
Mitä muualla tiedetään	93
Kutsu Ruusu-Ristin XVIII vuosikokoukseen	98
Tien varrelta	99

Uusi Leninkiliike

T A M P E R E

Aleksanterink. 24, Varman talo.

*Myy vuosikkaita leninkejä.
Tilauksia otetaan vastaan.*

Ruusu-Ristin Talorahasto

työskentelee
tulevaisuutta varten.

*LüTTYKÄÄ jäseniksi
tai tehkää tilapäisiä
lahjoituksia!*

Jäsenten säännölliset tili-
tyspäivät ovat

1/1, 1/4, 1/8 ja 1/10.

Talorahaston hoitaja: YRJÖ V. RIMPPI,
H E L S I N K I,
Luotsikatu 12 A. 12.

Teosofisen Seuran kustannuksella
on ilmestynyt

SUOMEN TEOSOFINEN SEURA 30-VUOTIAS

Sisältö: 1) Sananen teoso-
fiasta ja Teosofisesta Seurasta. 2)
Katsaus maamme teosofisen liik-
keen vaiheisiin ennen seuran pe-
rustamista. 3) Suomen Teosofisen
Seuran perustamista. 4) Ensim-
mäiseltä vuosikymmeneltä. 5)
Tuonenkylän tarina. 6) Vaikeita
vuosia. 7) Toiset kymmenen vuot-
ta. 8) „Vanhan seuran” loppu-
aika. 9) Suomen Teosofisen Seu-
ran kustannustoiminta. 10) Loos-
hien toiminnasta. 11) Nuorten
toiminta. 12) Jälleen alusta. —
Liitteitä.

167 suurikokoista sivua. 67 ku-
vaa. Hinta 35 mk. nid., 45 mk.
sid. Saatavana m.m. T. S:n toi-
mistosta Yrjönk. 1 C, asiamiehiltä
ja kirjakaupasta Bulevardi 24.

PUHELIN 216

HYVINKÄÄN KIRJAPAINO OSAKEYHTIÖ HYVINKÄÄ

Suorittaa ensiluokkaisesti
kaikkia kirjapainoalaan kuu-
livia tehtäviä. Tiedustakaa
hintojamme.

Ostakaa paita,

jota

Olli, Tiitus,
Iso-Keisari,
Valentin

y.m.

kiittävät.

Patentoidut erikoisuudet.

RUUSU-RISTI-JÄRJESTÖ

Perustaja-Johtaja: PEKKA ERVAST

Johtaja: rouva Hilda Pihlajamäki, os. Helsinki, Mariank. 28 B.
Hallituksen varapuheenjohtaja: fil. toht. Eino Krohn, os. Helsinki, Maneesinkatu 2 A.

Sihteeri: fil. maist. U. J. Pore, os. Helsinki, Maneesinkatu 4 a A 12.

Rahastonhoitaja: herra Waldemar Kaade, os. Helsinki, Oikokatu 15 A 18.

Kanslia: Helsinki, Meritullinkatu 33, ovi 2. Puh. 23 609.

Ruus-Risti perustettiin Helsingissä marraskuun 14 p:nä 1920. Sen tarkoitus selviää seuraavasta ohjelmasta:

1) Ruusu-Risti on totuudenetsijain järjestö, jonka jäsenet tunnustaan kaikkien ihmisten veljeyden katsomatta rotuun, väriin, kansallisuuteen, uskontunnustukseen, yhteiskunnalliseen asemaan, sukupuoleen tai muihin ulkonaisiin rajoituksiin, osoittavat toisilleen mitä suurinta suvaitsevaisuutta ja ymmärtämystä sekä pitävät totuutta korkeampana kaikkia uskontoja.

2) Ruusu-Risti on vapaan ajattelun pyhäkkö, jonka jäsenet etsivät totuuden ydintä, salaista jumalviisautta, mikä piilee kaikkien alkojen uskonnoissa, mytologioissa, filosofisissa ja tieteellisissä järjestelmissä.

3) Ruusu-Risti on renkaana ihmisten näkymättömässä veljeyden kunnassa, ja sen jäsenet etsivät ikuisen elämään vievää tietä, joka kasvattaa ja kehittää ihmisessä veljeyden henkeä.

Ruus-Risti on itsenäinen järjestö. Ohjelmansa nojalla se kuuluu H. P. Blavatskyn v. 1875 alkuunpanemaan teosofiseen liikkeeseen.

Ruus-Ristin jäsenet ovat irto-, ryhmä- ja looshijäseniä. *Irtojäseneksi pyrkijä kääntyy suoraan, ryhmäjäseneksi pyrkijä paikallisryhmän välityksellä Ruusu-Ristin Johtajan rouva Hilda Pihlajamäen puoleen, os. Helsinki, Mariank. 28 B.*

Looshityö on järjestetty seremonialliselle pohjalle, ja looshijäseneksi saattaa Ruusu-Ristin jäsen pyrkiä asianmukaisilla suosituksilla.

Ruus-Ristin jäsenmaksut ovat määrältään vapaaehtoisia. Jäsenten toivotaan tuovan antimensa kolme kertaa vuodessa: maaliskuu- ja lokakuun kuluessa sekä vuosikokouksen aikana. Jäsenmaksut vastaanottaa rahastonhoitaja herra Waldemar Kaade, os. Helsinki, Oikokatu 15 A 18.

Vuosikokous pidetään keväällä, siinä uudet jäsenet juhlallisesti vastaanotetaan, vihittäin, sekä asetetaan oikeuksiinsa ja velvollisuuksiinsa (installoidaan).

Installoidut jäsenet ovat oikeutetut pyrkimään Ruusu-Ristin looshijäseniksi.

RUUSU-RISTI

TOTUUDENETSIJÄIN AIKAKAUSKIRJA

34:s vk.

Huhtikuu 1938

N:o 4

RUUSU-RISTI

Totuudenetsijain aikakauskirja - Suomen vanhin teosofinen lehti.

Toimitus: **Eino Krohn** (vastaava),
Jorma Partanen (toimitussihteeri).

Julkaisija **Ruusuu-Ristin Kirjallisuusseura r.y.**

RUUSU-RISTI ilmestyy 10 kertaa vuodessa, sisältäen vähintään 320 tekstisivua.

RUUSU-RISTIN toimitukselle tulevat kirjoitukset, kysymykset, uutiset y.m. ovat lähetettävät fil. toht. Eino Krohnille, os. Helsinki, Maneesink. 2 a C, tai fil. maist. Jorma Partaselle, os. Helsinki, Väinämöisenkatu 5.

RUUSU-RISTIN kirjoituksia saa lainata sillä ehdolla, että lähde tarkasti mainitaan. Sarjakirjoituksia ei saa lainata.

RUUSU-RISTIN tilaushinta on koko vuodelta Smk. 50:—, ulkomailla doll. 2:—. Yksityisnumeron hinta on postivapaasti lähetettynä Smk. 10:— tai 50 c.

RUUSU-RISTIN tilauksia ottavat vastaan postikonttorit, asiamiehet sekä aikakauskirjan taloudenhoitaja, hra *Waldemar Kaade*, os. Helsinki, Oikokatu 15 A 18.

Asiamiehille myönnetään 10 pros., kun vähintään kolme tilausta tehdään. Tilausraha on maksettava etukäteen.

Ruusuu-Ristin Kirjallisuusseura r.y.

Kaikkea ruusuristilläistä ja teosofista kirjallisuutta haluttaessa voidaan kääntyä Ruusuu-Ristin Kirjallisuusseuran toimiston puoleen os. Helsinki, Meritullinkatu 33, ovi 2, puh. 23 609 (toimisto) ja 24 430 (toimitusjohtaja).

Toivo Orma Kelloseppä

Iso Roobertink. 1. Puh. 38 302

Ostamalla uuden tai korjauttamalla vanhan kellonne meillä tulette aina olemaan tyytyväinen

Kihla- ja kivisormuksia sekä hopeaa edullisesti.

Yli 10 v. kokemus Pariisin ja New-Yorkin parhaissa liikkeissä ensimmäisenä pienten kellojen korjaajana.

Sairasaputoimisto ja Opas *Salve*

Helsinki. Vuorik. 5. Puh. 24 364.

Palvelee yleisöä ant. sairasapua koteihin, opastaen potil. lääkäreille ja sairaaloihin, noutaen ne asemalta eri pyynnöstä. Hyvä koti lääkärihoitoon saapuville ja toipuville.

Alppaurinkoa, sähköhoitoa ja hierontaa annetaan.

R U U S U - R I S T I

T O T U U D E N E T S I J Ä I N A I K A K A U S K I R J A

Ent. TIETÄJÄ, perustanut v. 1905

PEKKA ERVAST

T O T U U S O N K O R K E I N U S K O N T O

Ihmisen kutsumus

Ensimmäinen askel, sanotaan, on k u t s u m u s. Kuinka me teosofeina selitämme kutsumuksen? Kuka ihminen on kutsuttu? Jumalan kutsuma, henkisen totuuden kutsuma on ainoastaan se ihminen, joka etsii *totuutta*. Tämä on ensimmäinen ehto. Ihmisen täytyy totuutta etsiä. Jos hän tahtoo kulkea tiellä silmät auki, silloin hänen täytyy etsiä. Elämä voi kyllä kuljettaa meitä n.s. puhdistuksen tietä jonkun matkaa, mutta me emme koskaan voi päästä vihkimyksen portin lävitse, ellemmme itse sitä tahdo, ellemmme itse ole etsineet. Tosiaan, kuten kirkko sanoo armosta puhuessaan, ihmisen tulee itse valita. Mutta kysymyksessä ei ole ikuinen autuus ja ikuinen kadotus, kysymyksessä on ainoastaan valinta pimeydessä ja tietämättömyydessä vaeltamisen ja totuuden tiedon välillä. Siis aivan yksinkertainen, inhimillinen, luonnollinen asia. Eikä yksikään ihminen itsestään ala, elämä se pakottaa ihmisen etsimään totuutta. Hän kokee siksi paljon elämässään ja johtuu ajattelemaan siksi paljon ajatuksia kokemuksiensa johdosta, että hän lopuksi alkaa etsiä totuutta ja kysyy itseltään, mitä elämä on. Silloin tarjotaan hänelle kaikenlaisia elämän selityksiä. Monet uskonnot ja maailmanselitykset astuvat hänen eteensä, kukin sanoo: „Näin minä selitän elämän”, mutta hän, ihminen, joka todella etsii totuutta, hän sanoo: „Minä en ollenkaan voi tyytyä mihinkään sellaiseen, joka sitoo ajatukseni, joka määrättyllä tavalla vääntää ajatukseni ymmärtämään, vaan minä tahdon itse eläältä saada tietää, mikä on totuus. Minä toisin sanoen tahdon oppia tuntemaan Jumalaa itseään, en mitään kertomuksia Jumalasta. Niin kauan kuin tyydyn toisen tai toisen uskonnon tai ihmisen selitykseen Jumalasta, en vielä etsi Juma-

laa, en vielä etsi totuutta." Vasta silloin kun ihminen sanoo: „Minä tahdon nähdä ja tuntea Sinut, tahdon tietää Sinun nimesi, Sinä Elämän Jumala!" vasta silloin ihminen alkaa etsiä todellisella tavalla.

Toinenkin merkille pantava kohta on huomattava tässä etsimisessä. Totuuden etsijä näet ei saa etsiä ihmisiä. Häntä eivät saa kietoa puheet erikoisten ihmisten hyveistä ja rakkaudesta. Hän ei vielä etsi jumalallisen elämän totuutta, jos hän käy ympäriinsä etsimässä niitä ihmisiä, jotka „jotakin toteuttavat", jotka osaavat rakastaa, jotka eivät ainoastaan „puhu", vaan elämässäänkin näyttävät, että heillä on totuus, — jos ihminen käy ympäri näitä etsimässä, silloin ei hän vielä etsi Jumalaa. Silloin ovat hänen silmänsä vielä sokeat, niin ettei hän noita ihmisiä löydä. Elämä päinvastoin edellyttää totuuden etsijässä siksi kypsyyttä älyä, että hän näkee, ettei rakkautta ole maailmassa. Kuinka rakkautta olisi maailmassa, sitä, joka on kaiken jumalallisen elämän alku ja loppu? Jumalan oma olemus on rakkautta, — sitäkö olisi kuin kauppatavaraa ympäri maailman, sitäkö voisi löytää maailmalta? Silloinhan maailma olisi meille Jumala, maailma olisi ratkaissut meille arvoitukset, maailma voisi selittää meille, mitä elämä on! Niin sokea, niin tyhmä, niin itserakas ei saa ihminen olla. Se, joka totuutta etsii, älköön hän luulko, että on rakkautta. Hän älköön etsikö rakkautta. Päinvastoin hän tietäköön, että rakkautta ei voi olla muualla kuin täydellisten ihmisten luona. Täydellinen rakkaus on ainoastaan täydellisten ihmisten kesken. Miksikä olla sokkosilla itsensä kanssa? Miksikä ihminen, joka etsii totuutta, pettäisi itseään ja sanoisi itselleen: „Minä rakastan, tuo rakastaa", miksikä hän ei katsoisi totuutta suoraan silmiin ja tietäisi, että ihminen, joka ei ole täydellinen, ei osaa rakastaa täydellisesti. Itsekkään ihmisen rakkaudessa on vielä itsekkyyttä. Hänessä voi olla epätsekästä rakkautta, mutta on varmasti myös itsekkyyttä. Jos etsijä luottaisi ihmisiin, jos hän rakentaisi elämänsä ihmisten varaan, silloin hänen täytyisi läpikäydä katkeria ja säälimättömiä kokemuksia, heräämyksiä ja pettymyksiä. Sellaiselle sanalleko totuuden etsijä rakentaisi oman elämänuskonsa? Pois se! Pois sokea usko ihmisiin! Jumalaa pitää etsiä. Se joka totuutta tahtoo, etsiköön totuutta, joka rakkautta kaipaa, etsiköön rakkauden Jumalaa. Ja kun ihminen on herännyt älyllisesti, niin ettei hän odota mitään turhaa, mitään liikaa maailmalta, silloin voi Jumala häntä kutsua. Totuus voi hänelle ilmestyä, ja mikä on se

totuus, joka ihmiselle silloin ilmestyy? Mitä ihminen saa nähdä, mitä kokea, mitä tuntea? Hän saa silloin tuntea, nähdä ja kokea sen Kristuksen, sen Jumalan toisen persoonan eli Isän ikuisen Pojan, jossa on täydellinen rakkaus. Vaikkapa välähdykseltä, vaikkapa pieneltä välähdykseltä vain, — mutta hän saa nähdä Jumalan rakkauden. Ja kun hän näkee sen ihannekuvan ihmisestä, mikä on meidän Isämme Jumalan mielessä, elävän kuvan ja elävän tajunnan, Jumalan itsensä Pojan, kun hän näkee sen ja kokee sen elämää, tuntee sen rakkautta, vaikkapa vain hetken, silloin hän on tosiaan kutsuttu.

Pekka Ervast

„Kirkonopin teosofia”

Toimittajalta

Lukiessani Ruusu-Ristin viime numerosta maisteri Uno Poreen ajatuksia herättävää ja kiintoisaa kirjoitusta maallisesta ja jumalallisesta rakkaudesta tunsin selvästi, miten monivivahteinen tuo kysymys itse asiassa on, miten monella tavalla siitä voidaan puhua, miten vaikeata on määritellä rakkauden olemusta ja tarkoin todeta, mistä rakkaudesta on kulloinkin kysymys, maallisesta vai ko jumalallisesta. Kun koetamme pukea sanoiksi ajatuksiamme ja vaikutelmiamme siitä, on kuin yrittäisimme vangita auringonsäteen. Me saamme kiinni vain nopeasti vaihtuvia valoja ja varjoja.

Olen usein ajatellut, voimmeko milloinkaan puhua maallisesta rakkaudesta. Onko mitään muuta kuin yksi ainoa rakkaus, rakkaus, joka vain liittyy erilaisiin muotoihin, erilaisiin ihmisten välisiin suhteisiin ja tunteisiin? Kaikenlaisiin itsekäisiinkin tunteisiin kiedottuna ja rinnan niiden kanssa esiintyisi siis rakkauden jumalallinen auringonsäde vanhempien tunteissa lapsiinsa, miehen ja vaimon keskinäisessä lemmessä, sisaruksien ja ystävien kiintymyksessä toisiinsa j.n.e. Rakkaus olisi siinä aina samaa jumalallista auringonpaistetta, samaa hyvää tahtoa, samaa epäitsekästä itsensä unohtamista toisten hyväksi. Se olisi aina täydellistä. Ero olisi vain siinä, *kuinka paljon rakkautta* eri tapauksissa pääsee ilmenemään.

Jos meillä on tällainen lähtökohta, emme oikeastaan voi sanoa, että todellista rakkautta olisi vain määrättyllä asteella

olevissa ihmisissä, sellaisissa, jotka ovat *jumalasta syntyneet*, jonkinlaisissa heränneissä. Jumalallista rakkautta on kaikissa ihmisissä, sillä kaikki ovat oikeastaan jumalasta syntyneitä. Jumalallisen rakkauden määrä ja sen valta vain on eriasteista eri ihmisten sydämissä. Mutta ihmisessä, jolla on vaimo ja lapset tai hyvä ystävä ja toveri, jota hän tahtoo auttaa, ja jonka puolesta hän tahtoo uhrautua, on enemmän jumalallista rakkautta kuin sellaisella, joka ei tunne ainoakaan yksityiseen ihmiseen yltäkylläisen antamisen tahtoa. Mutta rakkaus kasvaa voimassa ja laajuudessa. Se sulkee vähitellen syleilyynsä yhä useampia ihmisiä, ja sen vahvistuessa heikkenevät kaikki muut itsekkäät tunteet ja vaistot, joihin se on ollut liittynyt. „Kun tulee se, mikä on täydellistä, katoaa se, mikä on epätäydellistä”, kirjoittaa Paavali.

Mutta emmekö sentään voi puhua maallisesta rakkaudesta miehen ja naisen keskinäisen lemмен yhteydessä, eikö meidän ole erotettava se jumalallisesta rakkaudesta, veljesrakkaudesta? Voimme tietysti nimittää sitä maalliseksi rakkaudeksi, jos vain pidämme mielessä, että se, mikä siinä on rakkautta, aina on jumalallista. Suuret kosmilliset, magneettiset voimat vetävät eri sukupuolta olevia ihmisiä yhteen. Tämä ei ole vielä rakkautta, vaan luontoa. Mutta useimmissa tapauksissa liittyy tähän luonnonvetovoimaan kipinä rakkautta. Ihmisissä, jotka luonto ja karma ovat tuoneet yhteen, syntyy tästä kipinästä vähitellen tasainen ja lämmittävä rakkauden liekki. Tai joissakin tapauksissa ehkä tämä liekki alunperin on yhtä voimakas kuin sen rinnalla esiintyvä luonnonvaisto. Silloin on meillä edessämme harvinaisen ehyt ja harmooninen suhde kahden ihmisen välillä, suhde, jossa molemmat tahtovat antaa toisilleen parastaan ja kiittollisuudella ottavat vastaan toistensa lahjat, mutta eivät mitään vaadi. Tällaisella kahden ihmisen välisellä rakkaus-suhteella on pyrkimys laajentua käsittämään yhä useampia ihmisyyksilöitä. Rakkaus yhteen ihmiseen aina opettaa rakastamaan myöskin toisia. Rakkaus vaimooni ja lapsiini opettaa minut yhä puhtaammin rakastamaan ystäviäni ja päinvastoin. Rakkaus ystäviini antaa minulle kyvyn uhrautua ja tehdä työtä yhä useampien puolesta ja laajentaa veljesrakkauteni piiriä. Tavallisesti on kuitenkin niin, että puhdas rakkaus saavuttaa ylivallan vasta vaihtelevan onnen ja nautinnon sekä kärsimyksen jälkeen. Ei tämä rakkaus kuitenkaan kärsimyksistä *synny*, opimme vain niiden pakottamana tähän olemuspuoleemme turvaamaan.

Puhutaan myös rakkaudesta Jumalaan, josta erotetaan rakkaus ihmisiin. Kaikissa kirkollis-uskonnollisissa piireissä on tällainen vastakohta varsin tavallinen. Rakkautta Jumalaan pidetään tällöin jollakin tavoin korkeampana ja puhtaampana kuin rakkautta ihmisiin. Tässäkin on mielestäni aivan keinotekoinen vastakohta. Ei Jumala ole mikään ihmisistä erillään oleva olemuspuoli, joka millään tavalla voisi kilpailla ihmisten kanssa rakkautemme etusijasta. Jumala on itse tämä rakkaus, ja juuri rakastaessamme todellisella tavalla yksityisiä ihmisiä ystävistämme alkaen, rakastamme Jumalaa, Ihmistä, Ihmisen Poikaa.

Ajatelkaamme Jeesuksen sanoja: „Minkä teette yhdelle näistä pienemmistä, sen teette minulle.” Jos rakastamme „näitä pieniä”, rakastamme Jumalaa.

Merkitseekö tämä nyt sitä, että rakkauden probleema voidaan ratkaista vain persoonallisuudessamme, astraalisissa tunteissamme? Merkitseekö tämä, ettei mikään erikoinen Jumala-kokemus ja Jumalan yhteyteen pyrkiminen lainkaan ole välttämätön? Ei suinkaan! Ensinnäkin rakkaus on aina, alusta lähtien, ensimmäisissä, heikoimmista ilmennyksissäänkin ylipersonallista, jumalallista. Tämä jumalallinen puoli siis juuri ratkaisee probleemamme tulemalla persoonalliseksi ja pakottamalla meidät toisten tähden unohtamaan itsemme itsekkäinä olentoina. Näin siis ikuinen jumalallinen rakkaus meissä alati laajentaa sitä piiriä, josta tunnemme olevamme vastuussa elämän edessä. Lähimmäistemme kärsimykset tulevat tällöin omiksi kärsimyksiksemme. Rakkaudessamme tahdomme auttaa heitä, mutta voimamme eivät riitä. Tuskinamme huudamme silloin suurempaa valaistusta ja enemmän voimaa elämän alkulähteestä, Jumalasta. Jos rakkaustahdomme on kyllin suuri ja koeteltu, saamme tätä apua, saamme kokea kosmillisen tajunnan rajattomia rakkauss mahdollisuuksia, ja työmme rakastamiemme ihmisten hyväksi saa siitä lähtien laajemman ja syvemmän merkityksen.

Ainoa Jumala, jonka kanssa ihminen joutuu kosketuksiin, on hänen oma jumalansa, jota on sanottu hengeksi, sieluksi ja järjeksi eli tajunnaksi, ja nämä kolme ovat yhtä.

H. P. Blavatsky.

Frater Vincentius Koffikhaus.

Jeesus Kristus elämän puuna.

Toimitussihteeriltä

49.

Elämän puun ja hyvän ja pahan tiedon puun vertauskuvat vetoavat luonnonomaisuudellaan niidenkin mielikuvitukseen, jotka eivät ole erikoisesti tutkineet yleismaailmallista vertauskuvakieltä. Vaikka lapsena opittu myytti paratiisin puista olisikin jäänyt käsittämättömäksi, niin nämä sanat, vedotesaan kaikkiin niihin tunnelmiin, mitä olemme kokeneet puita katsellessamme, tuntuvat kertovan muustakin kuin syntiinlankeemuksen hämäräperäisestä esihistoriasta. Meissä on, vaikkemme tahtoisikaan sitä aina myöntää, jonkinlainen aavistus luomakunnassa vallitsevista analogian ja korrespondenssien eli vastaavaisuuksien laista, joka Platonilla esiintyy tunnettuna idea-oppina. Tämän näkemyksen, jonka mukaan näkyväiset oliot ovat vain heijastuksia henkisessä maailmassa olevista alkutyypeistä eli ideoista, H. P. Blavatsky esittää „Salaisessa Opissaan” seuraavasti:

„Esoteerinen filosofia painaa ajatuksiimme kolme eri maailmankaikkeuden esitystä, sen kolmelta eri olemuspuolelta: *ennalta olevan*, joka on kehittynyt *aina olevasta*, ja *ilmiöllisen* — harhan maailman, sen heijastuksen ja varjon. Sen suuren eämänsalaisuuden ja näytelmän kestäessä, joka tunnetaan manvantaran nimellä, todellinen kosmos on niinkuin esineet valkoisen verhon takana, johon niiden varjot lankeavat. Todelliset kuvat ja kappaleet pysyvät näkymättöminä, ja kehityksen johtolankoja hoitavat näkymättömät kädet. Ihmiset ja oliot ovat siis vain valkoiselle kankaalle lankeavia heijastuksia niistä todellisuuksista, jotka ovat Mahaamaajaan eli Suuren Harhan tuolla puolella.” („Salainen Oppi”, suomal. painos I, 293).

„Kaikki, mikä on, on ollut ja tulee olemaan, on ikuisesti olemassa, vieläpä ne lukemattomat muodotkin, jotka ovat rajoitettuja ja katoavaisia vain ukohtaisessa, ei aatteellisessa muodossaan. Ne olivat ideoina olemassa ikuisuudessa, ja hävittyään ne olevat olemassa heijastuksina.

Salatiede opettaa, ettei millekään voida antaa mitään muotoa, ei luonnon yhtä vähän kuin ihmisenkään taholta, jonka ihannetyyppi ei olisi ennestään olemassa itsekohtaisella tasolla. Vieläpä enemmänkin: mikään sellainen muoto tai hahmo ei voi tulla ihmisen tajuntaan taikka kehkeytyä hänen mielikuvituksestaan, mikä ei olisi alkutyypinä olemassa, ainakin sitä lähellä olevana.” (S. O., engl. painos I: 282).

Tämän lain nojalla puukin siis on saanut syvälliset vertauskuvalliset merkityksensä. *Elämän puu* kuvaa maailmankaikkeuden ykseyttä: kaikki, mikä on ilmennyt, on kasvanut samasta juuresta. Käytännön kannalta katsoen tähän sisältyy ihmisen henkisen vapautumisen tie, sillä sanotaan, että elämän puun juuret ovat ylhäällä ja sen lehvät alhaalla. Elämän puu, Intiassa asvattha-puuksi sanottu, „oli toisenlainen kuin muut puut, ja sen juuret syntyivät taivaassa ja kasvoi-

vat kaikkiolevaisen juurettomasta Juuresta. Sen runko kasvoi ja kehittyi, läpäisi p l e e r o o m a n tasot, se kasvatti sekaisin lehteviä oksiaan, ensin vastikään erilaistuneen aineen tasolla, sitten alaspäin, kunnes ne koskettivat maa-tasoa". (S. O.). Tähän liittyy seuraava tulkinta:

„ . . . ASVATTHAN (elämän ja olemassaolon puun, käärmesauvan) runko kasvaa ja laskeutuu jokaisessa a'ussa (jokaisessa uudessa manvantarassa) Elämän Joutsenen (HANSAN) tummista siivistä. Nuo kaksi käärmettä, ikuisesti elävä ja sen harha (henki ja aine), joiden päät kasvavat siipien välisestä päästä, laskeutuvat alaspäin pitkin runkoa kiinteään syleilyyn kietoutuneina. Pyrstöt yhtyvät maassa (ilmenneessä maailmankaikkeudessa) yhdeksi, ja tämä on suuri harha, oi oppilas!" (S. O. I, 597).

Tästä harhasta johtuu, että elämän puu muuttuu *hyvän ja pahan tiedon puuksi*. Ihminen syö sen hedelmiä, jotka toisinaan ovat hyviä, toisinaan pahoja; hän viisastuu, mutta viisautensa hän saa maksaa katkerilla kärsimyksillä. Siksi sanotaankin, että ihmisen on katkaistava tämä harhojen puu päästäkseen nauttimaan *elämän puun* hedelmiä.

„Oikein ymmärtämällä se suuri puu, jonka vesa on siemenestä (Parabrahmanista) kasvanut [aisteilla] havaitsematon (luonnon salainen puoli, kaiken alku), jonka runkona on ymmärrys (*mahat* eli kaikkiallinen järk'sielu), jonka oksia ovat suuri itsekkyyt, jonka koloissa ovat idut, s.o. aistit, jonka kukkakimppuja ovat suuret (okkultiset eli näkymättömät) elementit, ja jonka pienempiä lehvistöjä ovat karkeat elementit (karkea, ulkokohtainen aine), joka aina on lehdessä, aina kukassa . . . joka on ikuisen, ja jonka siemen on Brahman (jumaluus); kun ihminen sen kaataa tuolla erinomaisella miekalla — tiedolla (salaisella viisaudella) — hän saavuttaa kuo'emattomuuden ja hylkää syntymän ja kuoleman." „Tämä on elämän puu, Asvattha-puu, ja vasta sen katkaistuaan IHMINEN, elämän ja kuoleman orja, voi saavuttaa vapautuksen". (S. O. I, 581—582).

Elämän ja kuoleman *vasta kohtien* puu, hyvän ja pahan tiedon puu, muuttuu ihmiselle tosi elämän puuksi vasta silloin, kun hän totuuden miekalla katkaisee itsekkyyden juuret, sen „suuren tammen", jonka lehdet estävät auringon ja kuun paistamista, niinkuin Kalevalan syvällinen taru kertoo.

*

Elämän puu, jossa ihmisen pelastus on, ja jonka tuntemukseen hän voi päästä, on se, mitä myös voimme sanoa *Logokseksi* eli *kosmilliseksi* tai *makrokosmilliseksi Kristukseksi*, ja joka *mystillisenä* eli *mikrokosmillisena Kristuksena* voi päästä ihmisessä vaikuttamaan. Kristus on todella ihmisen vapauttaja sen nojalla, että Kristuksessa on sekä hengen että aineen arvoituksen perimmäinen ratkaisu.

Kosmillisena periaattina Logos on ilmenemättömän jumaluuden ilmennys, tämän itsetietoisuuden korkein keskus,

maailmankaikkeuden todellisin minuus. Aineen juuret ovat itse ilmenemättömässä jumaluudessa eivätkä Logoksessa, mutta se välittyy, käyttääksemme tätä sanontaa, Logoksen kautta, sen „valona”. Logoksen valoa, joka siis on „ainetta” sanan hienoimmassa merkityksessä, sanotaan myös Pyhäksi Hengeksi, joka useasti vertauskuvallisesti esitetään naiselliseksi (esim. gnostikkojen Sophia, viisaus). Ylhäältä käsin katsoen Pyhä Henki eli Logoksen valo on siis Logoksen „tytär”, mutta alhaalta käsin katsoen, kun persoonallisuudessamme koemme Logoksen itsetietoisuuden syntymisen itsessämme, Pyhä Henki tavallaan on kristuslapsen äiti, ikuinen Neitsyt ja samalla Äiti, joka synnyttää taivaallisen Isän tahdosta. Tässä on toinen selitys n.s. saastattomaan sikiämiseen, joka on tuottanut paljon päänvaivaa kristikunnassa, ja joka yleensä on jäänyt täysin käsittämättömäksi. Toinen selitys, käytännöllis-siveellinen, tulkitsee tämän siten, että ihmisen sielun on tultava neitseellisen puhtaaksi, jotta Kristus voisi siinä syntyä. Ja ihminen puhdistuu vain siten, että juuri Pyhä Henki Kristuksen eli *totuuden* henki, pääsee hänessä vaikuttamaan.

Kristus kosmillisena ja mikrokosmillisena periaattina on siis todella elämän puu, „viinipuu”, jonka oksia me ihmiset olemme. Elämän lain mukaista on, että „jokainen oksa, joka ei tuota hedelmää, hakataan poikki ja heitetään tuleen”: persoonallisuus, joka ei ole täyttänyt tehtävänsä Kristuksen synnyttäjänä ja kasvattajana, on tuomittu häviämään; persoonallisuus toisensa jälkeen syntyy saman ihmisminuuden ilmennysyrityksenä, kunnes yhteys kosmoksen suureen Minään on saatu aikaan, ja siitä alkaen muuttuu persoonallisuuden elämä. Se ei vielä muodollisesti, elävänä sielullis-aineellisena muotona, ole saavuttanut kuolemattomuutta, mutta taivaallisen ruumiin siemen, mistä Paavali puhuu, on kylvetty näkymättömissä, ja siinä on yksilölle lupaus aineen harhan voittamisesta sen omilla syntysanoilla.

*

Kaiken edelläolevan nojalla ei meitä hämmästytä, että vihittyjä ihmisiä on jo kauan sanottu *puiksi*. „Jeesusta sanotaan 'Elämän puuksi' samoin kuin hyvän Lain adepteja, kun taas *vasemmanpuoleisen* Tien adepteja sanotaan 'kuivettu-neiksi puiksi.'” „Kautta koko Vähän Aasian vihittyjä sanottiin 'vanhurskauden puiksi' ja 'Libanonin seetreiksi', jollaisia myös olivat eräät Israelin kuninkaat”, sanoo H. P. B. Länsimailla on Jeesus Kristus erityisesti tullut elämän puun, kos-

millisen Kristuksen edustajaksi osittain hänen omien sanojensa nojalla, osittain epäilemättä sen nojalla, että jotkut mystikot todella ovat kokeneet hänen erikoisen asemansa kosmilisen Kristuksen ilmentäjänä. Mutta jokaiselle ihmiselle tulee kerran aika, jolloin Kristus hänessä niinkuin Jeesuksessakin sanoo: „Ottakaa ja syökää . . . Tämä on minun lihaani, tämä on minun vertani . . .” Kristuksessa on koko luomakunnan ykseys; Kristuksessa on kaiken olemassaolevan perusta niin henkisesti kuin aineellisestikin, — suotta eivät rosenkreutsiläiset kuvanneet Kristusta pelikaaniksi, joka sydänverellään ruokkii *omia* poikasiaan. Nämä ehtoollissanansa, jotka aikaan jokainen Kristus-ihminen lausuu omasta puolestaan, Jeesus lausui ennen Golgatan taistelua ja voittoa. „Pääkalonpaikka” odottaa samalla tavalla jokaista ihmistä, mutta vasta Jeesus Kristus voitti kuoleman siinä, missä muut olivat kuolleet ruumiillisesti. Vasta Jeesus ensimmäisenä voi sanoa: „Minä olen voittanut maailman.” Vasta Jeesuksen Kristuksen sanomiksi on voitu ilmoittaa nämä apokryfiset, mutta hengeltään aidot sanat: „Missä tahansa on kaksi, eivät he ole ilman Jumalaa, ja missä on ainoastaan yksi, totisesti minä olen hänen kanssaan. Nosta kivi, ja sieltä löydät minut; pilko puu, ja siinä minä olen.” Logos, kosmillinen Kristus, oli vihdoinkin täydellisenä saapunut maan päälle yhden ihmisen välittämänä. Tämän jälkeen on joka ihmisellä mahdollisuus tuoda maan päälle taivasten kuningaskunta juuri sen nojalla, että Kristuksessa on kaikkien ihmisten ykseys; yhden saavutukset koituvat kaikkien siunaukseksi ja ovat kaikkien ulottuvilla.

Nämä mahdollisuudet me näemme edessämme „kuin kuvastimesta, kuin arvoituksen tavoin”. Näköalamme ovat jumalallisen korkeat, mutta ne eivät voi viedä meitä itsepetokseen ja turhiin kuvitelmiin, jos pysymme uskollisina sille totuuden hengelle, joka sydämessämme vaikuttaa. Tämä totuuden henki rohkaisee meitä, se lohduttaa ja tukee, ja sen suomaan lohtuun kuuluu myös tietoisuus siitä, että totuus on miekka, joka katkaisee kuivuneet oksat ja kaataa hedelmättömät puut. Totisesti onnellisia olemme, jos muistamme, että totuus on ristimiekka, joka meidän kerran on itse työnnettävä omaan sydämeemme. Silloin saamme kokea sen ihmeen, että verestä, joka itsekkyytenä on vuotanut sydämeistämme, puhkeaa hehkuvan punainen ruusu ristimme keskukseen, siihen, missä taivas ja maa yhtyvät. Se on meidän itsekkään sydänveremme ruusu, ja samalla se on rakkauden ruusu, sen rakkauden, *joka on enemmän kuin me itse.*

Kristus, uudestisyntymisen sana

Katkelma alkemistisestä teoksesta

Nosta siis silmäsi ja katsele filosofista taivastamme, jota ihmeellisesti koristavat tähtien äärettömät joukot. Niinkuin näet yläisessä taivaassa noiden kappalten sikäli toisistaan eroavan, että toiset ovat suurempia ja loistavampia, mutta kuitenkin kaikki ovat luodut yhdestä ja samasta puhtaasta, läpinäkyvästä ja loistavasta aineesta, niin myös kaikki kappaleet tässä alamaailmassa, vaikkakin ne ulkonaisesti näyttävät paljon toisistaan poikkeavan, sisimmältään tutkittuina havaitaan yhdestä ja samasta alkulähteestä eli ensimmäisestä olevaisesta syntyneiksi. Tämä sisäinen alkulähde ei kuitenkaan ole mitään muuta kuin eräänlainen näkymätön aine, josta maan piiri on luotu, niinkuin Salomo sanoo Viisauden kirjassa VI luvussa, tai niinkuin Johannes evankelistasta sanoo I luvussaan, SANA, jonka kautta kaikki on luotu, ja jota paitsi mitään ei ole tehty, mikä tehty on. Sanonet kuitenkin: Jos siis sana on kaikkien olioiden alku, niin miten on käsitettävissä raamatun todistus siitä, että tuo sana ei milloinkaan häviä, vaan säilyy ikuisesti, eikä sitä siis pitäisi kysellä tai tutkia näiden kuunalaisten ja häviäväisten kappaleitten nojalla, jotka kaikki kuolevat, häviävät ja tuhoutuvat?

Vastatakseni tähän vastaväitteeseesi suppeasti ja lyhyesti: Tosiaan kaikki, mikä sanan kautta luotiin, oli totisesti hyvää, ja Jumala koristi sen korkeimman kauneuden täydellisyydellä. Mutta koska Adamin rikkomuksen vuoksi maakin kirottiin, kuolema tuli maailmaan, niin ettei maailmassa enää ole mitään, jolta ei olisi riistetty tuo alkuperäinen täydellisyys, ja joka ei olisi saatettu kuoleman alaisuuteen. Luomakuntaa säälien Kaikkivaltias lähetti maailmaan, vapauttaakseen sen kuolemasta ja saattamaan takaisin elämään, saman sanan, joka on maailman VALO ja ELÄMÄ, ja siten toisen kerran uudestisyntyi maailman tämän SANAN kautta. Yksi on näet aina elämän antaja ja uudestisyntyttäjä, Jumala, jonka ulkopuolella ei vapahdusta ole. Mutta tämän uudestisyntymisen kautta syntyi uusi luomus: Se, mikä on vanhaa, on kadonnut, katso, uusi on sijaan tullut (2. Kor. 5). Meidän on siis ajateltava tätä sanaa uuden luomuksen eikä vanhan mukaan. Ketään emme näet nyt tunne lihan, s.o. vanhan luomuksen mukaan, vaan hengen s.o. uuden luo-

muksen nojalla. Mutta niin kuin Kristus asustaa uudestisyntyneissään näkymättömästi eikä tule ilmi tässä, vaan kokonaan toisessa maailmassa, niin kaikissa olioissa piilee näkymättömänä uudestisyntymisen SANA; elementaarisissa ja karkeissa kappaleissa se ei kuitenkaan ilmene ellei niitä pelkistetä kvintessenssiinsä eli taivaalliseen ja astraaliseen luontoonsa. Tämä uudestisyntymisen sana on siis tuo lupauksen siemen eli filosofien taivas, äärettömistä tähtivaloista mitä loistavin, jonka tuntemukseen ja katselemiseen Abraham johdatettiin. Senpä vuoksi, kuka hyvänsä tahtoo katsella tätä taivastamme, joka pienen ja suuren maailman [mikro- ja makrokosmoksen] systeemin mukaan voi johtaa ajattelemaan kahden maailman vapahtajaa (sama Jumalahan saa kaiken aikaan), hän hyljäten Adamin silmät, s.o. lihalliset silmät, jotka ovat liian tylsät ja vain ulkonaisten ja häviäväisten kappaleitten näöstä saavat oppinsa, ottakoon itselleen uudelta luomukselta henkisen näön elimet: näillä hän helposti näkee, että luodun ja uudestisyntyneen maailman luoja on yksi ja sama, yksi kaikkien olioiden tekijä ja aiheuttaja, yksi alku, yksi alkuolevainen, joka ei milloinkaan erkane luonnosta, vaan päinvastoin sen häviöstä ja turmeltumuksesta puhdistaa, elvyttää ja saattaa alkuperäiseen täydellisyyden vapauteen. Älä siis ihmettele, vaikka kuolonolaiset oliot luovat yltään vanhan luomuksen hahmon ja ikäänkuin tyhjiin näkyvät pelkistyvän. Kuolema on näet elämän alku, ja vanha eli adamillinen ruumis kuolee, mutta uuden luomuksen Henki valmistaa itselleen ruumiin, joka on vanhaa paljon jalompi ja loistavampi. Se näet, mikä kylvetään, ei elvy eloon ennen kuin kuolee. Se kylvetään katoavaisuudessa, mutta nousee ylös katoamattomuudessa; kylvetään kunniattomuudessa ja nousee ylös kunniassa; kylvetään heikkoudessa ja nousee ylös voimassa (I. Kor. 15). Ja kaikki tämä tapahtuu, niinkuin Hermes sanoo Smaragditaulussaan, yhden kautta, yhden valmistuksesta. Sama Jumala näet, joka sanoi: Olet kuolemalla kuoleva, sanoi myös: Olet pelastettu. Kuolema ja elämä ovat siis tämän JUMALAN SANAN kautta saaneet tehokkaamman vaikutusvoiman ja vallan. Oleellista on sana, joka Jumalan suusta tulee. Eikä se ole tyhjä ja haihtuvainen henki tai huounta, niinkuin monet tietämättömät ja jumalattomat turmiollisen epäuskonsa vuoksi ajattelevat. Minun sanani, sanoi itse Kristus Vapahtajamme, ovat henki ja elämä, s.o. uuden luomuksen perussiemen ja -olemus. Joka tähän uskoo, hän on pelastettu ja olemuksessaan yhdistyy ja liit-

tyy Kristukseen, niin että pää ja jäsenet, s.o. Kristus ja seurakunta (ecclesia) ovat kaksi yhdessä lihassa. Mutta joka ei usko, hän pysyy synnissä, ja koska synnin palkka on kuolema, jokainen epäuskoinen on jo SANAN kautta tuomittu ja kuolee ikuisella kuolemalla. Niinkuin siis ihmisen vapahdus riippuu yksinomaan Kristuksen tuntemisesta ja oikeasta uskosta häneen, koska hän on ainoa mikrokosmoksen Vapahtaja, niin tosi filosofille on mitä tärkeintä makrokosmillisen Vapahtajan tuntemus, hänen, joka on filosofien taivas eli uudestisyntymisen sana, joka vain yhtenä kokonaisuutena kautta koko maailman levinneenä kaikkialla, kaikissa olioissa, eläinten, ihmisten, villipetojen, kasvien, puiden, hedelmien, metallien, kivennäisten ja kivien ruumiissa on löydettävissä. Tämän yhden jos kerran pääset tuntemaan ja kätket sydämesi salaisimpaan ja syvimpään kammioon, voit turvallisesti kantaa sen kerallasi kaikkien kansojen keskuudessa kävipä matkasi meritse, maitse taikka vuorten kautta taikka tulen lävitse.

„Hermes Trismegistoksen todella kultainen kirjoitus filosofisen kiven salaisuudesta”, tuntemattoman kirjoittajan tulkitsema. Painettu Leipzigissä 1616. S. 54—59.

Latinasta suom. J. Ptn.

H. P. B. opettaa:

. . . Siellä oli nainen, joka alituisesti puhui „jumaluuden kipinästä” itsessään, kunnes madame Blavatsky keskeytti hänet sanomalla: „Niin, hyvä ystävä, teillä on jumaluuden kipinä sisimmässänne, ja ellette ole erittäin varovainen saatte kuulla sen kuorsaavan”.

W. B. Yeats, „The Trembling of the Veil”, s. 223.

TEOSOFIN IHMISARVO on siinä, että hän asettaa *totuuden* korkeimmaksi vaatimukseksi. Emme voi olla totuudenetsijöitä, ellemmme itse aseta totuutta jokapäiväisessä elämässämme kaiken yläpuolelle.

Totuudenetsijä asettaa päämääräkseen *totuuden* eikä suvaitsevaisuutta. Jos tiedän, että $2 \times 2 = 4$, on ihmisarvoa loukkaavaa antaa muiden olla siinä käsityksessä, että $2 \times 2 = 5$. Totuus ei ole suvaitsevainen.

P. E.

Veri

Kautta aikojen on kansojen uskomuksissa sydämellä ja verellä ollut aivan erikoinen asema ja merkitys. Sydän on ollut sielun asuinpaikka ja veri sen elementti. Tämän uskomuksen tapaamme eri muodoissaan kaikilla eri kulttuuriasteilla. Vielä kolme sataa vuotta sitten pitivät Euroopan tiedemiehet sydäntä sielun tyyssijana, kunnes sitten v. 1628 tuli englantilainen Harvey ja esitti mullistavat oppinsa verenkierrosta, mikä antoi hänen aikalaisilleen aiheen pitää miestä hulluna. Ja olipa vielä siinä ja siinä, ettei häntä oppinsa tähden kivitetty. Kestikin yli sata vuotta, ennenkuin edes asiantuntijat hyväksyivät tätä uutta oppia, ja vasta aivan viime vuosikymmeninä se on kansanomaistunut.

Mutta — vaikka näin onkin opittu tuntemaan sydämen mekanismi ja veren kokoomus, niin onko tällä kaikella silti varsinaisesti kumottu vanhaa käsitystä siitä, että veri läheisemmin kuin ruumiin muut elimistöt liittyy sielun toimintoihin? Ei — vaan pikemminkin päinvastoin. Ovathan näet viimeaikaiset tutkimukset, lähinnä hormoonitutkimukset, osoittaneet yhä vääjäämättömämmin, että sielunliikkeillämme, lähinnä tunteillamme, on veressä uskollinen ja tarkka kaiku-pohja, tahi päinvastoin: veressä tapahtuvia kemiallisia muutoksia vastaavat erilaiset sielulliset tunneliikkeet ja elollistoinnatt. Niinpä nykyisin voimme puhua kaikella asiallisuudella esim. pelon ja rohkeuden, ilon ja alakuloisuuden, aloitteellisuuden, voiman ja saamattomuuden hormoneista j.n.e. Rehtori Salovaara mainitsee eräässä teoksessaan, kylläkin hiukan leikiten, kuinka tulevaisuudessa monet kasvatukselliset vaikeudet ratkaistaan hormoonivalmisteilla antamalla kasvatettavalle sitä valmistetta, mitä kulloinkin tavoiteltava luonteenomaisuus vaatii. On edelleen mielenkiintoista todeta, että tutkimuksen paljastamat hormoneja kehittävät sisäeritekeskukset ovat juuri niissä ruumiin osissa, joihin teosofisten oppien mukaan traditionaalisesti on sijoitettu sielulliset voimakeskukset, tsakrat.

Nämät muutamit, ylimalkaisetkin viitteet riittänevät osoittamaan, kuinka veremme ja siten koko näkyväinen, fyysillinen organismimme on kiinteässä vuorovaikutuksessa sielun sisäkohtaiseen maailmaan. Ja edelleen — tarkat havainnot ja kokeet viittaavat yhä pätevämmiin siihen suuntaan, että sielullinen toiminto on vaikutukseltaan primääristä, ja fyysillinen ilmaus, nimenomaan esim. juuri veressä, vain sekundää-

ristä seuraamusta siitä, mitä ensin on tapahtunut sielussa. Tämä merkitsee: kaikki sielulliset toiminnot heijastuvat tavalla tahi toisella ruumiissamme. Väkevät intohimot ja kiristävät sielulliset patoumat muuttavat yhtä mittaa veremme kokoomusta ja siten herkeämättä kristallisoivat ruumistamme sielullisten tapahtumien ja voimavaikutusten uskolliseksi jälkikuvaksi.

Näin voimme nykyisen luonnontieteellisen tutkimuksen opastamana ymmärtää, miten on mahdollista, että enkelit ja viisaat voivat jo ihmisen ulkomuodosta päätellä hänen sielunsa menneisyyden ja sisäisen laadun. Sillä onhan todellakin tieteelliseksi totuudeksi muuttunut vanha viisaus: mitä ihminen ajattelee, sitä hän on — jopa fyysillisestikin.

Tältä pohjalta lähtien saavat tutut sanat Kristuksesta ja Hänen verensä puhdistavasta ja lunastavasta voimasta uutta sisältöä ja kantavuutta (esim. 1. Joh. 1: 7). Ken Jumalan Pojan itsessään korottaa, seuraa Kristusta hengessä ja totuudessa, tavoittelee Kristuksen mielenlaatua, hän tulee kokemaan Kristuksen veren salaisuuden. Hän oppii tuntemaan tulen, joka ensin polttaa, puhdistaa, sitten vapauttaa ja viimein täyttää kuin sulasta armosta lankeavana sateena voimalla ja rakkaudella hänen sielunsa. Tämän ihmisen sisimmästä on todellakin juokseva elävän veden virrat (Joh. 7: 38). Virrat, jotka puhdistavat hänen sielunsa, verensä ja lopuksi ruumiinsa siksi todelliseksi Pyhän Hengen temppeliksi, jonka määränä on rakentua Jumalallisen Henkensä, Jumalan Pojan, ikuisiksi palvelijaksi ja työväliseksi.

L. P.

Jokaisen länsimaisen teosofin pitäisi oppia ja muistaa, eritänkin niiden, jotka tahtoisivat olla meidän seuraajiamme, että Veljeskunnassamme kaikki persoonallisuudet sulautuvat yhteen ainoaan aatteeseen — abstraktiseen totuuteen ja ehdottomaan käytännölliseen oikeuteen kaikkia kohtaan.

Viisaudenmestarien kirjeistä.

Lukeminen ilman ajattelua tekee tyhmäksi; ajattelu ilman lukemista vie harhaan.

Bernhard Clairvauxlainen.

Tuuli Reijonen:

Muuan nykyaikainen luostari

„Minun rauhani annan minä teille — — —”

Ruusupiha.

Se kuolemanenteinen tunnelma, joka ennen maailmansotaa tiivistyi näkymättömäksi paineeksi kansojen ylle, nostatti monessa ajattelevassa yksilössä myöskin vastakkaiset valoist voimat hereille. Niinpä tunnusomaista sodan edellisvuosille ovatkin eri tahoilla kansojen keskuuteen syntyneet uskonnolliset virtaukset, jotka kukin kohdaltaan olivat heijastuksia siitä valon ja varjojen kamppailusta, jota henkimaailmassa silloin kiihkeästi käytiin. Eräs merkillisin ja samalla kauaskantoisin tuon ajan herätysliikkeistä on Ruotsissa syntynyt nuorison ristiretki. Joukko sivistynyttä nuorisoa, etupäässä ylioppilaita, lähtee parittain maaseudulle hengen viestiä kuljettamaan. He ovat *Nathan Söderblomin* sanoista imeneet itseensä voimaa, heidän johtajanaan on tulieluinen *Manfred Björkquist*, Norrlannista kotoisin oleva papin poika, joka opiskelee Uppsalan yliopistossa. Hän oli kolmen lukukauden ylioppilas kun joutui voimakkaaseen henkiseen kriisiin — hänet heitettiin, omien sanojensa mukaan, erämaa-kiusauksiin. Näistä tulikokeistaan

hän herää uudestisyntyneenä. Hän on saanut korkean tehtävän, joka velvoittaa työhön. „Ruotsin kansa — Jumalan kansa” on se tunnus, jonka ympärille työ hahmoittuu. Hän saa kannattajia, hänen aatteensa leviää. Hän rakastaa palavasti kansaansa ja sen kirkkoa. Mutta hän tahtoo työskennellä maallikkona eikä anna — kirkollista hierarkiaa vieroksuen — kehoituksista huolimatta vihkiä itseään papiksi.

Työn laajetessa alettiin kaivata keskusta, johon voitaisiin kokoontua neuvottelemaan yhteisistä asioista. Ennenpitkää osoittautui keskuksen tarve aivan välttämättömäksi. Manfred Björkquist on jo kauan unelmoinut tällaisesta voimakkaasta elimestä, päämajasta, jonka puitteisiin mahdutettaisiin myöskin kansanopisto. Sivistyneistön on kuljettava käsikädessä kansan kanssa, ilman juopia, ilman rajoja, alkukristillisessä veljeyden hengessä.

Kenties tämä ajatus ei olisi toteutunut niin kivuttomasti, ellei sen kiteyttäjänä olisi ollut sellainen kulttuurihenkilö ja määrätietoinen käytännöllinen kyky kuin mitä Manfred Björkquist oli, samalla kuin koko hänen olemuksensa oli avoin ylöspäin vastaanottamaan sanomaa hengen maailmasta. Neroksi kutsuu häntä aikalaisensa, kulttuurikriitikko Sven Stolpe. Niin — ennenkaikkea tietysti aika oli kypsytynyt tällaiselle työlle. Näissä merkeissä syntyi siis *Sigtuna-Säätiö*, ylevänä tunnuksenaan sykähdyttävä vetoamus: „Ruotsin kansa — Jumalan kansa.”

Pieni Sigtunan kaupunki, jossa muinaisen luostarin rauniot todistivat paikkakunnan jo ennenkin olleen henkisenä keskuksena, oli valittu tulevan laitoksen työssijaksi. Vuonna 1916 lasketaan rakennuksen peruskivi, ja tämän jäljestä, hitaasti — elettiin sotavuosien kireitä aikoja — rakennus rakenukselta työ edistyy. Ja niinpä vähitellen kasvaa Sigtunaan merkillinen yhteiskunta, ainutlaatuinen Pohjoismaissa. Luostariksi kutsuvat sitä jotkut. Nimi on harhaanjohtava. Katolisuuden kanssa sillä ei ole tekemistä, mutta mikäli luostarilla tarkoitetaan todellisen rauhan ja hiljaisuuden työssijaa, jossa työskennellään määrätietoisesti hengen merkeissä, pitää nimi paikkansa. Merkillinen rauha vallitsee tämän rakennuksen suojissa. Se henkii jo portilla tulijaa vastaan. Se säteilee harmaista muureista, joita kesällä ruusuköynnökset ja syksyllä villiviinin lehdet hehkuttavat. Yhdyskunta käsittää nykyisin laajan rakennusryhmän, jonka keskellä sijaitsee nelion muotoinen suljettu piha. Erillisenä korkealla kummulla sijaitsee kreikkalaistyylinen upea rakennus, yli-

opistoon johtava sisäoppilaitos laajoine urheiluhalleineen. Tämän opiston työ on täysin itsenäistä, vaikkakin se toimii Sigtuna-säätiön kanssa yhteisessä hengessä.

Mitä työmuotoja itse Sigtuna-Säätiö sitten suojiinsa sisällyttää? Sen työkenttä on laaja. Siihen kuuluu nykyisin kristillishenkinen kansanopisto, maallikkokoulu, kappeli, ulkoilmakirkko, kirjasto, jossa on liki 20.000 teosta, ja jonne kerääntyy tutkijoita läheltä ja kaukaa. Säätiön johdossa toimii Manfred Björkquist. Sitten kuuluu laitokseen vielä lepokoti, jolla on suuri merkitys yhdyskunnan toiminnassa. Kokonainen kerros on täynnä vierashuoneita, viihtyisiä ja hillitynvärisiä, joiden ikkunoista aukenee viehättävä näköala joko ruusupihaan tai kauas yli sinisenä kimaltavan Mälarin.

Tänne lepokotiin on tervetullut jokainen, ken lepoa kaipaa ja tuntee näissä suojissa viihtyvänsä. Ja näissä huoneissa on aina käyttäjänsä. On kuin rauha, joka kaikkialla henkii, parantaisi maailmalla saadut haavat ja valaisi uutta voimaa väsyneeseen. Täällä tapaa taiteilijan, joka on tullut rikki-revityin hermoin, uudessa luomisvireessä, tiedemies on tänne paennut viimeistelemään teostaan, ulkomaalainen on vartavasten matkustanut laitokseen tutustumaan. Kaikki he hiljentyvät täällä yhteiseen rauhaan. Ja kuitenkin: mikään ei täällä sido, mitään ei määrätä, ei pakoteta. Ken tahtoo, saa tulla yhteiseen hartaustilaisuuteen tai musiikkihetkiin; jos haluaa, voi olla poissa, ja kuitenkin kaikki tavallisesti vähitellen liittyvät mukaan.

Kesällä on Sigtuna lukuisten kurssien, erilaisten päivien ja kongressien kokoontumispaikka. Hyvässä yhteisymmärryksessä mitä erilaisimmat piirit tapaavat täällä toisensa. Rauhallinen asiallisuus on tunnusomaista tänne kokoontujille, tai lieneekö niin, että Sigtuna valaa tuon rauhan heihin — sen aura elävöittää tunnetta, kirkastaa järkeä ja terästää tahtoa.

Ja lopuksi kysymys, joka varmaan nousee jokaisen mieleen: mistä on saatu varat tähän suurisuuntaiseen työhön? Pidettiin suoranaisena ihmeenä, mistä Manfred Björkquist tyhjin käsin kykeni loihtimaan rahat laitoksen perustamiskustannuksiin. Hän lienee saanut suuriakin lahjoituksia. Nykyisin kansanopisto nauttii valtion avustusta samoin kuin sisäoppilaitoskin. Lepokoti on luonnollisesti maksullinen. Säätiö sinänsä saa jatkuvasti vastaanottaa erilaisia lahjoituksia, m.m. kirjasto on tällä tavoin koottu. Lisäksi on henki-

Lepokodin vierashuoneita.

löitä, jotka säännöllisesti, kuka pienellä, kuka suurella summalla tukevat laitosta. Sitäpaitsi on huomioonotettava, että Sigtuna-Säätiö nauttii kirkon suojelusta, ja Ruotsin kirkko on rikas. Niinpä vuosittain kerätään määrättyinä aikana kirkkoissa kollehti Sigtuna-Säätiön hyväksi. Laitos ei kuitenkaan ole vielä päässyt vapaaksi veloista.

Mikä erikoisesti ilahduttaa, on se, että Sigtuna-Säätiö nauttii kaikkialla maassa suurta myötätuntoa. Tuntuupa siltä kuin Ruotsin kansa ymmärtäisi laitoksen hengen korkeammaksi omaksitunnokseen ja auliisti tahtoisi tukea sen työtä.

„Todellinen kristinusko on vietävä yhteiskuntaan”, sanoo Manfred Björkquist. „Kirkko ei saa eristäytyä omaan ahtaaseen piiriinsä unohtaen alkuperäisen sanomansa . . . Jumalalla on kansallemme erikoistehtävä . . . Kuin tuli kohoo ihmishengen jaloin pyrkimys taivasta kohti. Se on tulen tie. Ja helluntaitulen liekit lankeavat maahan. Tuli kohtaa tulen. Siitä syntyy kristitty ihminen . . .”

— — —
Niinä nopeasti ohikiitävinä, ihanina päivinä, jotka vietin Sigtunassa, alkoi eräs ajatus kyteä hiljaisessa mielessäni, ensin alitajuisesti, sitten pinnalle porautuen: milloinkaan saamme Suomeen — oman kansallishenkemme elävöittämänä — samankaltaisen laitoksen? Sen ei suinkaan tarvitse olla niin

suuri kuin Sigtuna-Säätiö, vaikka tyhjin käsinhän siinäkin aloitettiin. Mutta onko meillä tarvittava määrä uhrautuvaisuutta, uskoa ja kärsivällisyyttä tällaisen pienenkin keskuk- sen luomiseen? Ja ennen kaikkea rakkautta ja rauhan tah- toa muillekin jakaaksemme?

Jos meillä sitä on, niin totisesti syntyy keskellemme elävä temppele, jonka peruskivi on Suomen graniitista, ja jonka laki taivasta tavoittaa.

Sellaisia temppeleitä ihmiskunta juuri tällä hetkellä ki- peimmin kaipaa.

... Sen Jumalan armon mukaan, mikä minulle on annettu, olen taita- van arkkitehdin tavoin laskenut perustuksen, mutta toinen sille rakentaa. Katsokoon kuitenkin kukin, millä tavalla sille rakentaa. Sillä muuta pe- rustusta ei kukaan voi laskea kuin se mikä on laskettu, joka on Jeesus Kristus. Mutta jos joku rakentaa tälle perustukselle, rakensipa kullasta, hopeasta, jalokivistä, puusta, heinistä tai oljista, niin kunkin teko on tuleva näkyviin, sillä se päivä on saattava sen ilmi, koska se tulessa koetellaan, ja tuli on koetteleva, minkälainen kunkin teko on. Jos jonkun tälle pe- rustukselle rakentama rakennus kestää, on hän saava palkan. Jos jonkun rakennus palaa poroksi, hän joutuu vahinkoon; itse hän kuitenkin pelas- tuu, kuitenkin ikäänkuin tulen läpi.

Ettekö tiedä, että olette Jumalan temppele, ja että Jumalan Henki asuu teissä? Jos joku turmelee Jumalan temppele, Jumala on hänet tuhoava. Jumalan temppele on näet pyhä, ja se te olette. Älköön kukaan pettäkö itseään... — *Paavali*, I Kor. III: 5—18.

Pyyde ja tunteet

Vaisto — häilyvä muisto aikoinaan jumalallisesta kaikkitiedosta — hengestä.

Intuitio, näkijän erehtymätön opas.

Plotinus, suuren Ammonius Sakkaksen oppilas, uus-patonisen koulukunnan pääperustaja, opetti, että inhimillisellä tiedolla on kolme toisiaan seuraavaa astetta: mielipide, tieto ja *valaistus*. Hän selitti tämän sanoen, että „mielipiteen välineenä on aisti tai havainto, tiedon dialektiikka, valaistuksen intuitio (ei jumalallinen vaisto). *Järki on viimeksimainittua alempana*; intuitio on ehdotonta tietämistä, mikä perustuu sielun samaistumiseen tuntemisen kohteen kanssa.”

H. P. Blavatsky, *Isis Unveiled*, I. 433—434.

Vaisto ja järkiperäinen vaisto eli vaistomainen järki, mikä on intuitiota — molemmat ovat sukua olemuksemme tunnepuolelle. Ruumis tuntee kuumuuden ja kylmän siinä piilevän tuntemuskyvyn avulla. Suuri intialainen luonnontutkija, sir Jagadis Bose, on osoittanut, että kivennäiset vastaavat ulkopuolelta saamiinsa iskuihin niissä olevan „tuntemusvoiman” johdosta. Eläimet tuntevat vaistomaisesti vivisektorin julman veitsen, niinkuin ne vaistomaisesti etsivät ravintonsa, rakentavat pesänsä ja lisäävät sukuaan. „Salainen Oppi” väittää, että „eläimellä voi olla vain välitöntä tietoisuutta eli vaistoa.” (I, 234). „Paljastetusta Isiksestä” luemme (I, 432): „Eläimellä, joka on vailla ajattelukykyä, on vaistossaan erehtymätön kyky, mikä on vain kipinä epäorgaanisen aineen joka osasessa piilevästä jumaluudesta.”

Ihmiselämästä tulee suuri osa eletyksi ruumiin ja sen aistien tunnevoiman vaikutuksesta, ja myöskin suureksi osaksi pyyde-prinsiipin vaikutuksesta, jota esoteerisessa filosofiassa sanotaan *kaamaksi*. Tämä pyydeprinsiippi on ruumiista riippumaton, se ei synny siitä eikä se kuole, kun ruumis kuolee. Sillä on tärkeä tehtävä jokaisen inhimillisen muodon luomisessa, mikä syntyy lapsen syntyessä. Vielä tärkempää osaa se esittää inhimillisen elämän näytelmässä. Kuoleman jälkeen se jää elämään omaa elämäänsä.

Tutkijoiden pitäisi muistaa tästä prinssiipistä kaksi tosiasiaa:

1) Toisinaan tätä kaama-prinsiippiä sanotaan kaamaruupaksi, pyyteen muodoksi. On kuitenkin muistettava, mitä H. P. B. on selvästi teroittanut, että se ei ole laisinkaan mikään *ruupa* eli muoto ennen kuin vasta ruumiin kuole-

man j ä l k e e n. Kaama kiertää ihmisessä niinkuin veri kiertää elävässä ruumiissa ja jähmettyy vasta ruumiin kuollessa. Tutkijan on pidettävä mielessään ero persoonallisuudessa esiintyvän kaama-prinsiipin ja sen kaamaruupan välillä, joka on tämän prinssiipin verho kuoleman jälkeen.

Mitä tämä prinssiippi edustaa? Kaama- l. pyyde-elementit ovat ihmisessä kehityksen nykyisessä vaiheessa enimmäkseen eläimellisiä, kuten vihaa, himoa, kateutta, kostonhalua, j.n.e., itsekkyyden ja aineen — ei karkean, näkyvän aineen — tuotteita. Manaksen ruumistunut aspekti, s.o. ruumistunut sielu eli *deehi*, joutuu tavallisesti kaama-elementtien voittamaksi niihin liittyessään. Kaaman tai näiden kaamallisten elementtien virta kiertää aivoissa, aisteissa ja ruumiin elimissä vaikuttaen terveydentilaan ja muovailleen sen tulevaisuutta.

2) Toisinaan kuvitellaan, että kaama-prinssiippi on tulosta ruumiin aistitoiminnoista. Mr. Judge on ehdottomasti väittänyt, että ruumis ei synnytä intohimoja ja pyyteitä, vaan päinvastoin kaama-prinssiippi synnyttää ruumiin. Kaama aiheutti meidän syntymisemme. Tämän tärkeän opetuksen väärinkäsittäminen saa monen haatha-joogin kiduttamaan ruumistaan, jota pidetään intohimojen synnyttäjänä; onpa teosofejakin, jotka kuvittelevat, että ruumiilliset tavat ja harjoitukset tyynnyttävät heidän pyyteitään ja intohimojaan.

H. P. B. määritteli kaama-prinssiipin ei ainoastaan pahaksi pyyteeksi ja himoksi, vaan myöskin tahtomiseksi. Se saa ihmisen takertumaan maalliseen ja ruumiilliseen olemassa-oloon, ja tässä ominaisuudessaan se tunnetaan *tanhan* nimisenä, joka siis on elämishalua ja tähän maailmaan kiintymistä. Juuri tämä kiintyminen aiheuttaa jälleensyntymisen.

Kaikkiallisena *kosmillisena prinssiippinä* kaama on ensimmäinen tietoinen, kaikkea syleilevä pyyde, mutta tämä pyyde on olemassa lopullista hyvää tarkoitusta varten. Se on ensimmäinen äärettömän hellän säälin ja armeliaisuuden tunne, joka syntyi luovan voimaykseyden tietoisuudesta silloin kun tämä syntyi olemassaolon säteenä Absolutista. Tämä pyyde on jumalallinen ja siitä syystä kaikkiallinen ja persoonaton.

Niin kuin ihminen hengittää ilmaa ympärillään olevasta ilmakehästä, samoin kuin hän imee itseensä dshiivaa (*jiva*), elämää, muuntaen osan siitä praanaksi, energiaksi, samoin ihminen imee itseensä jonkun verran tätä kosmillista kaamaa eli pyydetä, pidättää sen itsessään, ja siitä tulee hänen seit-

senkertaisen olemuksensa keskimäinen prinssiippi. Ihminen hengittää puhdasta ilmaa ja huokuu myrkyllistä hiilihappoa; hän ottaa itseensä puhtaan elämän merestä praanaa ja turmelee sen itsekkäällä ajatuksillaan ja tunteillaan ja erittää itsestään huonoja magneettisia virtauksia; samaten hän imee itseensä jumalallista pyydettä ja käyttää sitä persoonallisiin tarkoituksiinsa muuttaen — lihallistuttaen sen niin että siitä tulee voima, joka tyydyttää pyydettä eläimellisellä tasolla. Ihminen itse vetää alas rakkauden Jumalan ja syöksee hänet helvetin kuiluun, missä hänestä tulee himon paholainen — kiusaaja ja viettelijä.

„Salainen oppi” (I, 260) viittaa selvästi tähän persoonallistettuun kaamaan seuraavassa tärkeässä kohdassa:

Mo'ekyläarisesti koottu aine — kaikkein vähimmin inhimillinen ruumis (*sthulasarira*) — ei ole karkein meidän kaikista „prinsiipeistämme”, vaan keskimäinen prinssiippi, todellinen e'äimellinen keskus; meidän ruumiimme on vain sen kuori, edesvastuuton toimija ja välittäjä, jonka välityksellä eläin meissä toimii elinaikansa. Jokainen järkevä teosofi ymmärtää todellisen tarkoitukseni.

„Todellinen eläimellinen keskus”, „eläin meissä”: eläimellisestä keskuksesta voima lähtee ja rakentaa eläimen; kaamamenteistä tulee kaamallisia elementaaleja. Elementaalit kuvaillaan alemman maailman luoviksi enkeleiksi; ihmisen eläimellinen keskus vetää kehäänsä näitä itsetiedottomia, mutta älyllisiä olentoja, ja niistä tulee kaaman ruokkijoita ja ylläpitäjiä ja kaamallisten elementaalien eli tanha-elementaalien synnyttäjiä. Kansojen mielikuvitus tekee näistä elementaaleista demooneja ja paholaisia.

Kun kaamaruupa eli n.s. „himoruumis”, joka siis muodostuu ruumiin kuoltua ja minuuden siirryttyä deevakhanitilaan hajaantuu, tanhalliset elementaalit vapautuvat ja joutuvat magneettisen vetovoiman eli vaaliheimolaisuuden lain nojalla muodostamaan uutta persoonallisuutta. Nämä kaamalliset elementaalit ihmisessä houkuttelevat häntä kanssakäymiseen vastaavanlaisten olentojen kanssa. Ellei ihminen tiedä kuinka alistaa ne hankkimalla todellista viisaus-taitoa, ne saavat hänet valtaansa ja johtavat hänet askel askelelta mediumisuuteen, mikä merkitsee siveellistä rappiota. Ihmisen kehityskulku alas aineeseen ja siitä ylös käy rinnan kaikkien näkyväisten ja näkymättömien luonnonvaltakuntien kanssa.

Hindut personifioivat tämän puhtaan jumalallisen kaaman Kaama Deevaksi ja kreikkalaiset Eerokseksi. Kaama on ihmisessä henkilöillistynyt: parhaimmillaan ollessaan se ilmenee inhimillisenä persoonallisena — ja lopullisesti eriteltyinä

— itsekkäänä rakkautena, ja pahimmoillaan ahneena ja rai-vokkaana intohimona. Tämä persoonalliseksi tullut kaama on päinvastoin kuin näkevä Eeros, sokea, ja sitä symbolisoi Cupido. Eeros on muuttunut eroottiseksi pyyteeksi. Shiva, suuri joogi, muutti tämän kaaman tuhaksi kolmannen silmänsä voimalla: allegoria kertoo, että kun Suuri Askeetti harjoitti *tapas*'ta, mietiskelyä, kaama liikahteli hänen ruumiis- saan ja hänen mieleensä nousi ajatuksia vaimosta ja avio- elämästä. Silloin Shiva lähetti kolmannesta silmästään tullen, joka kulutti kaaman ja muutti sen takaisin alkuperäiseen henkiseen muotoonsa. Tämä kaikkien joogien suojeluspyhi- myksen esimerkki on seuraamisen arvoinen. Korkeampaan elämään pyrkijän on otettava käsiteltäväkseen persoonallinen kaamansa — voitettava sen nurja puoli, tehtävä sen hyvä puoli persoonattomaksi ja pelkistettävä se omassa itsessään alkuperäiseen henkiseen muotoonsa.

Useasti persoonallisen kaaman toiminta rajoitetaan suku- puolisuuden ja himon käsittäväksi. Tämä ei ole täysin oikein. Vaikkakin sukupuolitoiminnot ovat kaaman ilmei- simmät toimintamuodot, niin tähän periaatteeseen pohjautuvat myöskin kaikki tunneilmaisuudet. Tämä pitää paikkansa kum- paiseenkin suuntaan — hyvään ja pahaan, rakkauteen ja hi- moon, kiintymykseen ja vastenmielisyyteen.

Sukupuolielämän karkea alennustila nykyaikaisessa sivi- tyksessä osoittaa, että kaama-periaatteelle on annettu vapaa valta, ettei sitä pyritä hillitsemään, ja tuloksena on hillittö- myys. Selvästi ja ilman kompromissia teosofia sanoo suku- puolielämän väärinkäyttöä pirulliseksi. Useammassa kuin yhdessä kohdassa H. P. B. on osoittanut, että se on mustaa magiaa. Kohtuuttomuus vie väärinkäyttöksiin, ja meidän aikamme antaa hyvän esimerkin opetuksesta:

„Älä usko, että himo koskaan voidaan surmata, jos sitä tyyndytetään tai tyydytetään, sillä tämä on Maaran mieleen johdattama kauhistus. Ravin- toa saadessaan pahe kasvaa ja varttuu vahvaksi niinkuin mato, joka kukan sydämessä lihotteleksen.“

Luonnossa kaama on elämäluova periaate, jonka ihmi- sessä pitäisi tulla portaaksi henkiselle tasolle, mutta tiedon puute ja meidän päivinämme harhaannuttavien ja vaarallisten tietojen olemassaolo — syntyneisyyden ehkäisystä suku- puolisuuden väärinkäyttöön saakka — on tehnyt siitä portaan sieluttomuuteen. Tämä voi tuntua aiheesta poikkeamiselta, mutta niin ei ole laita. Tämän sukupolven teosofisen tutkijan on oltava erikoisesti varuillaan, ellei hän halua joutua tämän

astraalivalon vaikutuksen uhriksi, vaikutuksen, joka vain näyttää alituisesti voimistuvan. Mustan Atlantiksen synnit löytävät toistajansa.

Tekosiveys ja körttiläisyys eivät auta ratkaisemaan tätä probleemaa, eivät myöskään tulevaisuudentoiveet, jotka perustuvat hyvälle päätöksille. Tänään on tehtävä se mikä on tehtävä, tällä hetkellä on hankittava tarpeellinen tieto siihen kaksinaiseen tehtävään, mikä vilpittömyyttä ja vakavaa kokelasta odottaa.

Mikä on tämä kaksinainen tehtävä? Ensiksikin hillitä ja puhdistaa kaama-elementtejä esoteerisen filosofian tiedolla. Ne, jotka ovat tunteisiin kiintyneet, eivät voi saada tietoa; he saattavat ymmärtää lukemansa, mutta he eivät pysty yhteyttämään olemukseensa viisauden totuuksia. Moraaliton ihminen ei voi tulla Hyvän Lain adeptiksi. Hänen sie-lunsa on väärin tunteitten nurjistama ja antaa siis hänelle väärää ymmärtämystä, ja hän joutuu toimimaan väärin. Hän, joka on kiintynyt tunteisiin, sallii orjuutetun alemman manas-prinsiippinsä jäädä kaaman alaisuuteen. Kuinka sitten voi arvioida menestystään kaaman puhdistustyössään? Tarkkaamalla ajattelunsa luonnetta. Itsekkyys on hienon hienoa. Itsekkyys on varsin ovela. Tunteitten epäitsekkyyttäkin on eriteltävä — onko ihminen epäitsekäs suhteessaan henkilöön, jota hän rakastaa tai haluaa miellyttää, tai tahtooko hän sillä komeilla, tai tahtooko hän vain tyydyttää omaatuntoaan? Pidä mielessäsi päämäärä, johon on päästävä; se ei todennäköisesti ole muutaman vuoden kuluttua saavutettavissa, mutta on viisasta silloin tällöin luoda siihen silmäys. Mikä on päämäärämme? Mestariimme sanoja käyttäkömmme:

Teidän täytyy kerrassaan panna syrjään persoonallinen aines, jos täh-dotte edistyä salatieteellisessä tutkimustyössänne . . . Huomatkaa, ystäväni, että sosiaalisilla tunteilla on kovin vähän, jos laisinkaan, vaikutusta tosi adeptiin hänen velvollisuuksiensa täyttämisen ollessa kysymyksessä. Sitä mukaa kuin hän nousee kohti täydellistä adeptiutta, hänen entisen itsensä kuvitelmat ja antipatiat heikentyvät: (niinkuin K. H. pääpiirteittäin on teille selittänyt) hän ottaa koko ihmiskunnan sydämeensä ja katselee sitä joukkona.

M. puhui hyvin ja todenmukaisesti sanoessaan, että koko ihmiskunnan rakkaus on hänen lisääntyvä innoituksensa; ja jos joku yksilö haluaa kääntää hänen huomionsa itseensä, hänen täytyy voittaa tämä laajemmalle alalle pyrkivä taipumus suuremmalla voimalla.

Tätä puolta taistelustamme pyydettyä vastaan voidaan sanoa tuhoavaksi, kuvainraastajan työkse, mutta *ellei sielua edes jossakin määrässä vapauteta persoonallisten tunteitten orjuudesta, korkeamman manaksen „minä” ei voi toimia käyttäen*

persoonallisuutta suoranaisena kanavana eli välineenä. Sielun vapautuminen kaamallisen mustekalan lonkeroista on kuin ruumiin syntyä; silloin vasta voi aivojen kasvatusta ja harjoitus alkaa. Tämän harjoituksen päämääränä on aforistinen kehoitus: *tee tunteesi persoonattomiksi.* Mestarit ovat esimerkkejä tämän prosessin täydellistymisestä.

Vakavan pyrkijän suoritettavana on myöskin luova ja rakentava työ — kaamaan sisältyvien voimien kehittäminen. Kaama on määritelty „tahtomiseksi”. Alemmassa persoonallistuneessa ja lihallistuneessa kaamassa tämä tahtominen ilmenee itsepintaisuutena, mikä useasti väärin tulkitaan „voimakkaaksi tahdoksi”. Tämä tahtominen kaamassa on voima, joka buddhin lailla on passiivisessa tilassa. Se voidaan saada toimintaan ainoastaan puhtaalla ajattelulla, s.o. silloin, kun sielunelämä on vapautunut kaaman painajaisesta. Kaama on kuin huono palvelija, jonka annetaan tehdä mitä huvittaa, joka unohtaa tehtävänsä ja ryhtyy hallitsemaan työnantajaansa. Kun se tällä tavalla toimii, sen synnynäiset voimavarat pienentyvät. Persoonallinen itsehemmoittelu heikentää ja lopulta voi tuhota tahdon, ja ihminen, joka vakuuttaa: „Minä teen niin kuin minua huvittaa”, voi lujittaa itsepintaisuuttaan, mutta heikentää tahtoaan. Itsepäisyys suhtautuu tahtoon niinkuin itsekkyyden minätietoisuuteen, itsevanhurskaus vanhurskauteen. Henkinen tahto ja itsepäisyys eivät toimi yhdessä, itsekkyyden ei auta sisäistä minuutta toimimaan eikä itsevanhurskaus edistä vanhurskauden kehittymistä.

Eräässä kohdassa H. P. B. sanoo vaistonomaista *tiedoitseväksi* (cognitional) (Salainen Oppi, I, 267). Tiedoitsemistoiminta on tavallisesti liitetty sieluun (mind), mutta eläimet tietävät myöskin, ja niiden tieto on monissa suhteissa pettämättömpää, koska niiden vaarinotto on välitöntä; tämä suoranaisen havaitsemisen kyky on suhteessa kaamaan: se ilmenee vainuamisena, ennakkoaavistuksena, selvänäköinä, univaikutelmina, epämääräisenä tunnelmana, joka osoittautuu oikeaksi näkemykseksi j.n.e.; missään näistä tapauksista ajatteleva sielu ei ole aktiivisena, positiivisena elämänprinsiippinä. „Kun ihminen menettää vaistonsa, ihminen menettää intuitiokykynsä, mitkä ovat vaiston kruunu ja korkein saavutus”, sanoo H. P. B. (Isis Unveiled, I, 433). Tavallisesti vaistotoiminta on ajatustoiminnalle alistettu. Kaama niin sanoaksemme menettää oman tiedoitsemiskykynsä silloin, kun se saattaa ajatuselämän orjakseen. Toisaalta tämä vaistonomai-

nen havaitseminen, kun se ei ole tiedon puhdistama ja viisauden ylevöittäjä ja toiminnassaan järjen käytöllä kontrolloitu, vetää haltijansa passiivisuuteen ja mediumisuuteen ja psyykkisiin sairauksiin. Siksi tutkijaa varotetaan tulemasta psyykkiseksi, passiiviseksi, mediumistiseksi.

Toisaalta suositellaan, jopa painostetaankin, *intuition kehittämistä*. „Intuitio”, sanotaan „Salaisessa Opissa” (I, 1), „leijaillee järkeilevän ajatuksen hitaan toiminnan yläpuolella”; järki on sielun kyky, mutta intuitio on sydämen pyhäkössä. (Vrt. Salainen Oppi, II, 516). Sydän-tunne on erotettava tunteista, jotka sykkivät pleksus solariksessa ja elävöittävät vatsanpohjaa. Intuitio kehittää sisäistä henkistä silmää; „kyky, joka sen välityksellä ilmenee, ei ole selvänäköisyyttä sanan tavallisessa merkityksessä, s.o. kykyä nähdä matkan päähän, vaan pikemminkin henkisen intuition kyky, jonka avulla suoranainen ja varma tieto on saavutettavissa” (Salainen Oppi, I, 46). Kolmas silmä, tosi selvänäköisyys ja intuitio ovat toisiinsa nähden selvässä suhteessa, niinkuin „Salainen Oppi” osoittaa.

Kun intuitio ei voi ilmetä psyykkisesti sairaisissa ja siveellisesti turmeltuneissa, sen virheetön toiminta valaisee järkipäristä ja järkeilevää toimintaa päinvastaisissa tapauksissa. Hawthorne on puhunut „terävä-älyisyydestä ja jostakin muusta nimettömästä — sanokaamme sitä vaikka intuitioksi”. Terävä-älyisyys on intuitiolle ominaista. Sydämen valo valaisee sielua, joka on kaamasta puhdistunut, ja saa tuon valon heijastumaan terävä-älyisyytenä. Tässä ominaisuudessa on kolminkertainen sielu: tyyneys, tieto ja toiminta. Viisaan toiminta on säälivää eikä yksistään viisasta: viisus-aspekti on syntyisin adeptin tiedosta, mutta hänen säälinsä on puhdas heijastus tuosta alkuperäisestä henkisestä kaamasta, joka hänessä on ruumistuneena; siksi hän haluaa vain sitä, mikä on kaikille hyväksi, hänen tunteensa on sitä äärettömän hellää sääliä, joka „ei tunne vihaa eikä anteeksiantamusta”.

Saadessamme tietoa me saavutamme viisautta, armeliaisuutta kehittäessämme me kehitämme sääliä; näin me vähitellen pääsemme siihen korkeampaan tuntemiseen, jolla havaitsemme täsmällisesti ja ymmärrämme olioiden totuuden.

Käytännöllinen askel on se, että teemme puhtaan ajattelun toimintamme perustaksi, ja tämän ajattelun tulisi kohdistua hyveeseen. Nykyisin alemman manaksemme pyyteet ja vaistonomaiset yllykkeet saavat ilmaisunsa teoissa, kun taas korkeampi manaksemme ilmenee vain sanoissa. Me tiedämme

ja puhumme siitä, mikä on hyvää, mutta meidän on opittava panemaan käytäntöön hyvät aikomuksemme ja oikeat näkemyksemme, meidän on toimittava sen mukaan mitä neuvomme toisille ja itsellemekin. H. P. B. kirjoittaa (Transactions of the Blavatsky Lodge, s. 142):

Esoteerisesti katsoen ajatus on vastuunalaisempi ja rangaistavampi kuin teko. Mutta eksoteerisesti on päinvastoin. Siksipä tavallisen inhimillisen lain mukaan toisen kimppuun käyminen rangaistaan ankarammin kuin ajatus tai aikomus, s.o. uhkaus, jotavastoin *karmallisesti* on päinvastoin.

Jokapäiväisten tekojemme takana olevat ajatukset ovat todellisen edistymisemme ponnahduslauta. Sovelluttaaksemme itseemme sen, mitä opimme esoteerisesta filosofiasta, meidän ei ole ainoastaan pidettävä kiinni oikeista ajatuksista ja oikeasta asenteesta, vaan meidän on myöskin päättäväisesti koettava tuoda elämässämme ilmi nuo aatteet, niin että asenteemme voi heijastua esiintymisessämme ja käyttäytymisessämme. Ajatelma, joka tässä yhteydessä on aina hyvä muistaa, kuuluu seuraavasti:

Tee ajatuksesi sääliväisiksi ja sydämesi älykkääksi.

Saavuttaaksemme menestystä tässä harjoituksessamme meidän on ymmärrettävä, että

- 1) Vaistolla tiedoitseminen on tuntemis-tietämistä.
- 2) Intuitio on tuntemis-havaitsemista.
- 3) Kaaman tahtomistoiminta on jumalallista tunnetta.

„*The Theosophical Movement*”, vol. VIII, n:o 1.
Suom. J. Ptn.

Teosofian historian opetuksia

Muuan näkijä.

. . . Suby Ram on todella hyvä mies, mutta palvoo toista erehdyistä. Ei gurunsa ääntä, vaan *omaansa*. Se on puhtaan, epäitsekkään, vakavan sielun ääni, sielun, jonka on vallannut harhaan johdettu, väärin ohjattu mystiikka. Lisätkää tähän kroonillinen häiriö siinä aivojen osassa, joka vastaa selvänäköä ja salaisuus on pian ratkaistu: tämän häiriön kehittivät *pakotetut* näyt, *hatha*-jooga ja pitkitetty askeettinen elämä. S. Ram on *päämedio* ja samalla tärkein magneettinen tekijä, joka tartuttamalla levittää taudin tietämättä siitä itse, ja joka näyillään turmelee kaikki muut oppilaat. On olemassa yksi yleinen laki (niin fyysillisille ja mentaalille kuin henkisillekin), mutta on olemassa myöskin rajoittava erikois-

laki, joka osoittaa, että kaikkinaiset näkemykset riippuvat ihmisen hengen ja sielun laadusta tai asteista ja myöskin hänen kyvystään kääntää erilaatuiset astraaliset aallot tajunnan kielelle. On vain yksi yleinen elämän laki, mutta lukemattomat lait rajoittavat ja määräävät niitä myриаadeja muotoja, jotka havaitaan, ja ääniä, jotka kuullaan. On niitä, jotka ovat ehdoin tahdoin, ja toisia, jotka ovat *vasten tahtiaan* — sokeita. Mediot ovat ensinmainittuja, sensitiiivit jälkimmäisiä. Ellei ole saanut säännönmukaista vihkimystä ja valmistettu näkemään asioiden henkistä puolta sekä arvostelemaan oletettuja ilmoituksia, joita kaikkina aikoina on annettu ihmisille Sokrateesta Swedenborgiin ja „Ferniin” saakka, ei yksikään itseoppinut näkijä tai selväkuuloinen henkilö koskaan ole nähnyt tai kuullut aivan täsmällisesti.

Mitään ikävyyksiä ei teille voi sattua, mutta paljon voitte oppia, jos liitytte hänen seuraansa. *Jatkakaa, kunnes hän pyytää teiltä sellaista, mikä teidän on pakko kieltää.* Oppikaa ja tutkikaa. Olette oikeassa: he sanovat ja vakuuttavat, että *yksi* ainoa maailmankaikkeuden Jumala ruumistui heidän guruunsa, ja jos tällainen yksilö olisi olemassa, hän varmasti olisi „planeettahenkiä” paljon korkeampi. Mutta he ovat epäjumalanpalvelijoita, ystäväni. Heidän gurunsa ei ollut vihitty, vaan mies, jonka elämä oli erinomaisen puhdas, ja jonka kestämisokyky oli ainutlaatuinen. Häntä ei koskaan saatu luopumaan käsityksestään persoonallisen jumalan, vieläpä jumalien olemassaolosta, vaikka sitä moneen kertaan yritettiin. Hän syntyi oikeaoppisena hinduna ja kuoli *itse-reformoituna* hinduna muistuttaen Rechub-Ch-sen'ia, mutta puhtaampana, korkeampana ja vailla kunnianhimon häivettä-kään kirkkaassa sielussaan. Moni meistä on valittanut hänen itsepetostaan, mutta hän oli liian hyvä, jotta häneen olisi voitu vaikuttaa. — —

Viisaudenmestarien kirjeitä, XL kirje (v:lta 1882).

Toimitukselle kirjoitetaan

Pari lainausta. Postinkantaja o'i erehdyksestä tuonut minulle toiselle henkilölle kuuluvan lehden. Kun ennen en ole nähnyt enkä kuullut sellaista lehteä olevan — „Huutavan Ääni”, laestadiolaisen herätysliikkeen äänenkannattaja — silmäilin lehteä lähemmin, ja eräs kirjoitus jäi askarruttamaan mieltäni ahdasmielisyytensä ja suvaitsemattoman kantansa takia. Seuraava lainaus saakoon tässä sijan:

„Mitä sitten ovat uskottomat papit, piispat ja koulujen opettajat muuta kuin hengellisiä varkaita, jotka eivät itse seuraa Jeesusta opissa, elämässä ja kärsimisessä, ja estävät muitakin seuraamasta. Heidän kadotuksensa on kauhea.

Ja mitä on sanottava niistä paljon maksavista teatterirakenuksista? Ovatko ne rakennetut Jumalan kunn'aksi ja lähimmäisen hyväksi ja palvelaanko niissä taivaan Jumalaa? Minä uskon, että niissä palvellaan Weenus-jumalaa. Ja tähän sopii, mitä Herran palvelija Jaakob sanoo: „Te huorintekijät ja huorat! Ettekö tiedä, että maailman ystävyys on viha Jumalaa vastaan?” Siis, vaikka sivistyksen nimessä teatteri- ja näytantö-elämä, jota niin ahneesti vietetään kaupungeissa ja maaseuduilla, on [se] pakanoilta perittyä ja sellaisenaan hengellistä huoruutta. Ja Jumala yksin täydellisesti tietää, kuinka paljon armaassa Suomessamme on pappeja ja papinkokelaita, jotka eivät vie äkkään ole vaihettaneet teatteripukujaan totiseen murhe- ja katumuspukuun.

Kuinka paljon sitten löytyykään niitä Jeesuksen pyhälä ja kalliilla verellä ostetuita sieluja, jotka ovat teattereissa jo varastaneet itseltään ja lähimmäisiltään lyhyttä ja kallista ainoata armonaikaa? Sekin tiedetään taivaassa, jossa pidetään erehtymätön kirjanpito jokaisen ihmisen elämästä. Ja Jumala tuottaa tuomiolle kaikki salatut teot, hyvätkin mutta myös pimeyden hedelmättömät pahat työt.”

Toinen lainaus on Vecko-Journalen N:o 10:n kirjoituksesta „Ei ketään hermosairaita mielisairaaloihin!” „Vanha helvetti-usko ja uskonnolliset kauhukuvaukset synnistä ja syyllisyydestä ovat aiheuttaneet niin suuressa määrin hermotautien (neuroosin) esiintymistä, että todellakin on aika pappien saada selväksi itselleen, miten he voisivat auttaa ihmisieluja, sen siasta että ajavat heidät tuskantilaan. Minä tiedän myöskin, että monilla nuorilla teologeilla on mitä suurin kiinnostus tämän lajiseen sielunhoitoon, ja minä uskon, että tulevaisuudella voi olla monenlaista odotettavaa heidän osallisuudestaan.” —

Kun lukee tarkaten molemmat lainaukset, huomaa, miten suuria on aikaan saanut helvettiopin poistaminen läntisen naapurimaan ajattelussa. Milö'n meillä Suomessa kirkko uskaltaa tehdä tuon tarpeellisen leikkauksen? Alati tulee mieleen P. E:n „Suuren seikkailun” rehellisen pappishahmon, rovasti Santa'an, harras toivomus: „Kunpa minäkin saisin nähdä sen päivän, jolloin kirkkomme puhdistuisi ja muuttuisi.” Ja vastaus: „Se päivä tulee.” T. H.

Mitä muualla tiedetään

Kanadan Teosofisessa Seurassa (Adyar) oli viime vuoden lopussa jäseniä 319. Jäsenmäärän pienuudesta huolimatta seura julkaisee erittäin hyvin toimitettua 16-sivuista, 2-pa'staista lehteä „Canadian Theosophist”. Lehden toimittajana on seuran ylishteeri Albert E. S. Smythe, vanha, tunnettu teosofi. Se edustaa „takaisin Blavatskyyn-suuntaa, ja siihen kirjoittelee tuon tuostakin myös Irlannin Hermeettisen Seuran johtaja, ystävämme kapteeni P. G. Bowen.

Itämerensuomalainen asutus ulottui keskiajan lopulla Saksan rajoille asti, on todennut maalaisemme, toht. V. Kiparsky, joka on viime aikoina ollut Baltian maissa ja Saksassa tutkimassa kuurilaiskysymystä.

Toht. Kiparsky viimestelee parastalkaa teosta, missä hän esittää tutkimustuloksensa, mutta „Uudessa Suomessa” (30. III) hän antoi eräitä tietoja, jotka suomalaisheimojen leviämisen kannalta ovat varsin mielenkiintoisia. Niiden nojal'a voitaneen nyt pitää todistettuna, että suomalaiset heimot, lähinnä kai liiviläiset, joita enää e'ää vain pienellä rantakaistaleella Rianlahden rannalla, Latviaan kuuluvalla alueella, ovat aikaisemmin, vielä 1200-luvulla, eläneet historiallisesti merkityksellisenä kansana nykyisen Latvian alueella Preussin rajoille asti.

„Vanhalla Kuurinmaalla näyttää siis asuneen vain latvialaisia ja liiviläisiä aivan seksaisin, viimeksimainittujen ulotessa rantaa pitkin aina Memeliin saakka. Vielä 1600-luvulla tavattiin liiviläisiä Kurisches Haffin ete'arannoilla, lähellä Königsbergiä. Sisämaassa oli liiviläisasutus voimakkaammallaan Goldingenin tienoilla noin 1300—1400-luvulla, sen sijaan 1500-luvulla alkaa jo liiviläisten nopea latvia'istuminen. Eräässä viita 1355 peräis'n o evassa Goldingenin seudun veroluettelossa on noin 20 % kaikista henkilönimistä itämerensuomalaista alkuperää, niiden joukossa esim. *Ygammele* = Ikämieli, *Yalemb* = Ihalempi, *Imedowe* = Ilmatoivo, *Ylmeleb* = Ilmalempi, *Kovkemele* = Kaukomieli, *Lembilepe* = Lempiläinen, *Meledowe* = Mielitoivo, *Melepowe* = Mie'ipovi, *Owelemb* = Auvolempi, *Waldeleb* = Va'talempi, *Vilalemb* = Viljalempi y.m. — Itämerensuomalaisia paikannimiä on Kuurinmaalla sen sijaan hyvin vähän vanhimmallakin a'ala, seikka, joka monien muiden rinnalla todistaa, että itämerensuomalaiset (liiviläiset) ovat muuttaneet Kuurinmaahan luultavasti mereltä päin sil'oin kun siellä on jo ollut balttilaisia (latvialaisia) asukkaita. Maahanmuutto oli luultavasti tapahtunut jo 700-luvulla j. Kr., sillä v. 854 jo mainitaan Kuurinmaan rannikolla Libaun tienoll'a Corininen heimo. Tämän nimen äänneasu osoittaa varmasti siellä asuneen myöskin itämerensuomalaisia . . . — Erään Muinaisvenäläisen kronikan mukaan olivat itämerensuomalaiset „tshuudit” Itämeren rannikolla muinaispreussiläisten naapureina, heidän asutuksensa oli siis silloin (1100-luvulla) jo ulottunut Memelin tienoille.

On usein väitetty (viimeksi on sitä ajatellut viro'ais-saksalainen P. Johansen), että liiviläiset olisivat esiintyneet valloittajina ja muodostaneet jonkinlaisen yläluokan Kuurinmaan latvialaisen alkuväestön yläpuolelle. Tämän puolesta puhuu se seikka, että v. 1230 mainitulla kuurilaisten kuninkaalla oli nimi, joka on todennäköisesti itämerensuomalaista alkuperää (*Lammekinus* = latinisoitu *Lemmikinen*-muodosta), varmana tätä ei voi kuitenkaan pitää, sillä olisi muuten odottanut, että valloittajien — liiviläisten nimi olisi yleistynyt koko maan nimeksi (esim. venäjänkielinen nimi *Rossija* perustuu valloittajien — ruotsalaisten nimeen, Ranskan *Normandie* on saanut nimensä valloittajista, normanneista y.m.). Näin ei kuitenkaan ole laita, vaan koko maan käsittäväksi on yleistynyt *kuurilaisten* nimi, joka on luultavasta alkuaan kuulunut jo'lekin pienelle latvialaiselle heimolle, mutta jo 880-luvulla on tullut merkitsemään sekä liiviläisiä että latvialaisia Kuurinmaan asukkaita.”

Yllä la'naamamme haastattelun ootteeseen voimme vielä puolestamme lisätä, että „Lammekinus, kuurilaisten kuningas”, sen asiakirjan mukaan, missä hänet mainitaan, ilmoitti eräitten kihlakuntien (kiligond) asukkaitensa kanssa alistuvansa paavin valtaan ja luovuttavansa maansa tämän hallintaan. — Lätiläiset ovat luonnollisesti pitäneet Lammekinusta omaan heimoonsa kuuluvana kuninkaana, eivätkä ymmärrettävistä kansallispoliittisista syistä pidä siitä, että hänen kansallisuutensa asetetaan kyseelliseksi. Samanlaiset vaikuttimet lienevät aiheuttaneet senkin, että liiviläisiä tutkinut eestiläinen toht. Looits karkoitettiin Latviasta.

Tien varrelta

Helsingin Ruusu-Ristissä on pidetty seuraavat julkiset sunnuntai-esitelmät: 13. III. Pekka Ervast: „Jeesus Kristus opettajana ja kuninkaan”; 20. III. P. E.: „Jeesuksen Kristuksen elämä esikuvana”; 27. III. P. E.: „Kristus ja Golgatha”, kaikki kolme Johtajan esittäminä; 3. IV. Aini Pajunen: „Jacob Böhme eettillisenä ajattelijana”; 10. IV. Hilja Kettunen: „Emanuel Swedenborg, tiedemies ja mystikko”.

Yleisöjuhla oli 20. III. He'singin Ruusu-Risti-temppelissä. Ohjelmassa oli rouva Hilja Kettusen sisältörikas esitelmä talismaneista ja runsaasti musiikkia, jota esittivät säveltäjä Helvi Leiviskä (piano), laulajatar Bertta Sipilä (yksinlaulua) ja taiteilija Erkki Kiilas (sellosooloja). Loppunumerona oli Tuire Orrin ja Jukka Kuusiston ansiokkaasti esittämä Runar Schildtin 1-näytöksinen „Hirsipuumies”.

Ruusu-Ristin vuosijuhlissa Kansallisteatterissa esiintyy oopperalaulaja *Martti Seilon* asemesta taiteilija *Reino Hallaperä*, joka äskettäin on palannut Suomeen ulkomalta, missä hän on ollut Kordelinin stipendiaattina opintojaan täydentämässä.

Ruusu-Ristin Kirjallisuusseuran vuosikokous on, niinkuin viime numeroa seuranneessa liitteessä mainittiin, toisena pääsiäispäivänä, huhtikuun 18:ntenä, klo 9 a.p. Kulmakoulussa Meritullinkatu 33.

„**Kirkonopin teosofia**”, P. E:n kolme esitelmää (teologia, kristologia ja käytännöllinen soteriologia) sisältävä kirjanen, joka ilmestyi v. 1914, ja joka on kauan ollut loppuunmyytyinä, ilmestyy tänä keväänä uutena painoksena *Ruusu-Ristin Kirjallisuusseuran* kustantamana. Kirjan hinta koetetaan saada mahdollisimman halvaksi, niin että mahdollisimman monet voivat hankkia sen itselleen ja ystävilleen.

Ruusu-Ristin tilaajia, jotka muuttavat asuntoaan tai asuinpaikkaansa, pyydetään osoitteen muutoksesta ilmoittamaan aikakauskirjamme taloudenhoitajalle hra Waldemar Kaadelle, os. *Helsinki*, Oikokatu 15 A 18.

„**Jeesus Kristus elämän puuna**”: Tämä kuva on jäljennös Nürnbergissä 1786 painetusta *Vincentius Koffskhiuksen* „Hermeettisistä kirjoituksista”. Kirjan alkulauseessa mainitaan, että sen tekijäksi esitetty Vincentius Koffskhius oli syntynyt Posenissa, elänyt Danzigissa saarnaajamunkiston jäsenenä ja kuollut 1488, ja että hänen kirjansa oli löydetty v. 1560 sekä saksannettu v. 1612. Ju'kaisemamme kuva on kuitenkin myöhäisempi. Taustalla näkyvät astrologis-alkemistiset merkit kuvaavat vassemmalta lukien rautaa, antimonia ja kultaa eli Marsia, Maata ja Aurinkoa.

S I S Ä L L Y S:

Ikuinen kutsumus	101
Toimittajalta	103
Toimitussihteeriltä	107
Kristus, uudestisyntymisen sana	111
Veri	114
Muuan nykyaikainen luostari	116
Pyyde ja tunteet	121
Teosofian historian opetuksia	128
Toimitukselle kirjoitetaan	129
Mitä muualla tiedetään	130
Tien varrelta	132

Uusi Leninkiliike

TAMPERE

Aleksanterink. 24, Varman talo.

*Myy vuosikkaita leninkejä.
Tilauksia otetaan vastaan.*

Ruusu-Ristin Talorahasto

työskentelee
tulevaisuutta varten.

*Liittykää jäseniksi
tai tehkää tilapäisiä
lahjoituksia!*

Jäsenten säännölliset tili-
tyspäivät ovat

1/1, 1/4, 1/8 ja 1/10.

Talorahaston hoitaja: YRJÖ V. RIMPPI,
H E L S I N K I,
Luotsikatu 12 A. 12.

Teosofisen Seuran kustannuksella
on ilmestynyt

SUOMEN TEOSOFINEN SEURA 30-VUOTIAS

Sisältö: 1) Sananen teoso-
fiasta ja Teosofisesta Seurasta. 2)
Katsaus maamme teosofisen liik-
keen vaiheisiin ennen seuran pe-
rustamista. 3) Suomen Teosofisen
Seuran perustaminen. 4) Ensimmäiseltä
vuosikymmeneltä. 5) Tuonenkylän tarina. 6) Vaikeita
vuosia. 7) Toiset kymmenen vuot-
ta. 8) „Vanhan seuran” loppu-
aika. 9) Suomen Teosofisen Seuran
kustannustoiminta. 10) Loos-
hien toiminnasta. 11) Nuorten
toiminta. 12) Jälleen alusta. —
Liitteitä.

167 suurikokoista sivua. 67 ku-
vaa. Hinta 35 mk. nid., 45 mk.
sid. Saatavana m.m. T. S:n toi-
mistosta Yrjönk. 1 C, asiamiehiltä
ja kirjakaupasta Bulevardi 24.

PUHELIN 216

HYVINKÄÄN KIRJAPAINO OSAKEYHTIÖ HYVINKÄÄ

Suorittaa ensiluokkaisesti
kaikkia kirjapainoalaan kuu-
luvia tehtäviä. Tiedustakaa
hintojamme.

Ostakaa paita,

jota

Olli, Tiitus,
Iso-Keisari,
Valentin

y.m.

kiittävät.

Patentoidut erikoisuudet.

RUUSU-RISTI-JÄRJESTÖ

Perustaja-Johtaja: **PEKKA ERVAST**

Johtaja: rouva Hilda Pihlajamäki, os. Helsinki, Mariank. 28 B.
Hallituksen varapuheenjohtaja: fil. toht. Eino Krohn, os. Helsinki, Maneesinkatu 2 A.

Sihtteri: fil. maist. U. J. Pore, os. Helsinki, Maneesinkatu 4 a A 12.
Rahastonhoitaja: herra Waldemar Kaade, os. Helsinki, Oikokatu 15 A 18.

Kanslia: Helsinki, Meritullinkatu 33, ovi 2. Puh. 23 609.

Ruus-Risti perustettiin Helsingissä marraskuun 14 p:nä 1920. Sen tarkoitus selviää seuraavasta ohjelmasta:

1) Ruusu-Risti on totuudenetsijain järjestö, jonka jäsenet tunnustaan kaikkien ihmisten veljeyden katsomatta rotuun, väriin, kansallisuuteen, uskontunnustukseen, yhteiskunnalliseen asemaan, sukupuoleen tai muihin ulkonaisiin rajoituksiin, osoittavat toisilleen mitä suurinta suvaitsevaisuutta ja ymmärtämystä sekä pitävät totuutta korkeampana kaikkia uskontoja.

2) Ruusu-Risti on vapaan ajattelun pyhäkkö, jonka jäsenet etsivät totuuden ydintä, salaista jumalviisautta, mikä piilee kaikkien aikojen uskonnoissa, mytologioissa, filosofisissa ja tieteellisissä järjestelmissä.

3) Ruusu-Risti on renkaana ihmisten näkymättömässä veljeydennä, ja sen jäsenet etsivät ikuisen elämään vievää tietä, joka kasvattaa ja kehittää ihmisessä veljeyden henkeä.

Ruus-Risti on itsenäinen järjestö. Ohjelmansa nojalla se kuuluu H. P. Blavatskyn v. 1875 alkuunpanemaan teosofiseen liikkeeseen.

Ruus-Ristin jäsenet ovat irt-, ryhmä- ja looshijäseniä. *Irtjäseneksi pyrkijä kääntyy suoraan, ryhmäjäseneksi pyrkijä paikallisryhmän välityksellä Ruusu-Ristin Johtajan rouva Hilda Pihlajamäen puoleen, os. Helsinki, Mariank. 28 B.*

Looshityö on järjestetty seremonialliselle pohjalle, ja looshijäseneksi saattaa Ruusu-Ristin jäsen pyrkiä asianmukaisilla suosituksilla.

Ruus-Ristin jäsenmaksut ovat määrältään vapaaehtoisia. Jäsenten toivotaan tuovan antimensa kolme kertaa vuodessa: maaliskuu- ja lokakuun kuluessa sekä vuosikokouksen aikana. Jäsenmaksut vastaanottaa rahastonhoitaja herra Waldemar Kaade, os. Helsinki, Oikokatu 15 A 18.

Vuosikokous pidetään keuhällä, siinä uudet jäsenet juhlallisesti vastaanotetaan, vihitään, sekä asetetaan oikeuksiinsa ja velvollisuuksiinsa (installoidaan).

Installoidut jäsenet ovat oikeutetut pyrkimään Ruusu-Ristin looshijäseniksi.

RUUSU-RISTI

TOTUUDENETSIJÄIN AIKAKAUSKIRJA

34:s vk.

Toukokuu 1938

N:o 5

RUUSU-RISTI

Totuudenetsijän aikakauskirja - Suomen vanhin teosofinen lehti.

Toimitus: **Eino Krohn** (vastaava),
Jorma Partanen (toimitussihteeri).

Julkaisija **Ruusuu-Ristin Kirjallisuusseura r.y.**

RUUSU-RISTI ilmestyy 10 kertaa vuodessa, sisältäen vähintään 320 tekstisivua.

RUUSU-RISTIN toimitukselle tulevat kirjoitukset, kysymykset, uutiset y.m. ovat lähetettävät fil. toht. Eino Krohnille, os. Helsinki, Maneesink. 2 a C, tai fil. maist. Jorma Partaselle, os. Helsinki, Väinämöisenkatu 5.

RUUSU-RISTIN kirjoituksia saa lainata sillä ehdolla, että lähde tarkasti mainitaan. Sarjakirjoituksia ei saa lainata.

RUUSU-RISTIN tilaushinta on koko vuodelta Smk. 50: —, ulkomailla doll. 2: —. Yksityisnumeron hinta on postivapaasti lähetettynä Smk. 10: — tai 50 c.

RUUSU-RISTIN tilauksia ottavat vastaan postikonttorit, asiamiehet sekä aikakauskirjan taloudenhoitaja, hra *Waldemar Kaade*, os. Helsinki, Oikokatu 15 A 18.

Asiamiehille myönnetään 10 pros., kun vähintään kolme tilausta tehdään. Tilausraha on maksettava etukäteen.

Ruusuu-Ristin Kirjallisuusseura r.y.

Kaikkea ruusuristiläistä ja teosofista kirjallisuutta haluttaessa voidaan kääntyä Ruusuu-Ristin Kirjallisuusseuran toimiston puoleen os. Helsinki, Meritullinkatu 33, ovi 2, puh. 23 609 (toimisto) ja 24 430 (toimitusjohtaja).

Toivo Orma Kelloseppä

Iso Roobertink. 1. Puh. 38 302

Ostamalla uuden tai korjauttamalla vanhan kellon meillä tulette aina olemaan tyytyväinen

Kihla- ja kivisormuksia sekä hopeaa edullisesti.

Yli 10 v. kokemus Pariisissa ja New-Yorkin parhaissa liikkeissä ensimmäisenä pienten kellojen korjaajana.

Sairasaputoimisto ja Opas *Salve*

Helsinki. Vuorik. 5. Puh. 24 364.

Palvelee yleisöä ant. sairaspua koteihin, opastaen potil. lääkäreille ja sairaaloihin, noutaen ne asemalta eri pyynnöstä. Hyvä koti lääkärihoitoon saapuille ja toipuille.

Alppaurinkoa, sähköhoitoa ja hierontaa annetaan.

RUUSU-RISTI

TOTUUDENETSIJÄIN AIKAKAUSKIRJA

Ent. TIETÄJÄ, perustanut v. 1905

PEKKA ERVAST

TOTUUS ON KORKEIN USKONTO

Totuudenetsijän auktoriteetit

... Iloisella ja toivottavasti itsenäisesti harkitulla luottamuksella teosofiset totuudenetsijät lähtevät seuraamaan näitä mestarien opetuslapsia. He puhdistavat elämänsä heidän neuvojensa mukaisesti ja omaksuvat heidän ihanteitaan ja näkemyksiään. Heidän tiensä on suojattu ja verrattain vapaa vaaroista. Se kulkee totuuden tietoa kohti samassa määrin kuin edellä kulkeva neuvonantaja-opetuslapsi itse pysyy suoralla tiellä ja on uskollinen mestareille. Se tulee vaaralliseksi vasta silloin, jos edelläkulkija joutuu harhaan.

Enimmäkseen kuitenkin väheksytään tätä vaaraa. Sitä ei edes oteta lukuun. Mahdottomana pidetään, että ihminen, joka elää ikäänkuin mestarin silmien edessä, voisi poiketa totuuden polulta ja erehtyä kulkemaan vääriä teitä. Jos tällainen asia on mahdollinen, mihinkä silloin on luottaminen? Silloinhan ei ole mitään pysyväistä, ei mitään tukikohtaa elämässä!

Niin, ei ainakaan kuolevaisissa persoonallisuuksissa. Semmoisesta „sokeasta uskosta” varoittivat sekä H. P. Blavatsky että muinaiset viisaat yhtämittaa. *Ei ole muuta tukikohtaa kuin Jumala, ei muuta perustusta kuin totuus.*

Vaan mikä on totuus?

Älkäämme unohtako, että H. P. Blavatsky aina viittasi myös ihmiskunnan suuriin historiallisiin vapahtajiin. „Minun oppini ei ole minun”, hän sanoi, „vaan sen, joka minut lähetti”. Hän taas on jäsenenä siinä veljeskunnassa, johon kaikkien aikakausien suuret tietäjät ja viisaat kuuluvat. Eivät kaksi n.s. teosofista mestaria ole ainoat mestarit. Kuuluvathan siihen veljeskuntaan kaikki entisetkin vapahtajalennot, sillä mestarit ovat tavallaan kuolemattomia persoo-

nallisuuksia. He vaihtavat fyysillistä ruumista, mutta heidän itsetajuinen minuutensa ei vaihdu; se pysyy samana kautta aikojen, kun he kerran ovat alemman itsensä lopullisesti voittaneet. Sentähden Laotse ja Buddha, Zarathustra ja Krishna, Mooses ja Elias, Orfeus ja Pythagoras, Jeesus ja Paavali y.m. y.m. yhä elävät ja toimivat. „Teosofian Avaimessa” H. P. Blavatsky alati viittaa Kristuksen ja Buddhan sanoihin ja nimenomaan terottaa, että heidän alkuperäinen oppinsa on samaa ikuista teosofiaa (jumalviisautta) kuin teosofisten mestarienkin oppi.

Siinä H. P. Blavatsky itse asiassa antoi teosofeilleen mittapuun, jonka avulla voivat arvostella opettajiensa lausuntoja, neuvoja ja ohjeita. *Ovatko nämä ohjeet henkisesti sopusoinnussa maailman suurimpien mestarien lausuntojen kanssa?* Jos ovat, voivat elävän opettajan seuraajat olla huoletti. Jolleivät, täytyy heidän olla varuillaan. Siveelliset opetukset eivät aikaa voittaen taannu. Niin kauan kuin niitä ei vielä noudateta, pysyvät ne muuttumattomina, ja kun niitä noudatetaan, nousee eteen korkeampia siveellisiä opetuksia. „Minun sanani pysyvät”, sanoi Kristus. Ne tosiaan pysyvät meidän tuomareinamme, kunnes niitä noudatamme.

Meillä on täten totuudenetsijöinä kaksi suurta auktoriteettia siveellisissä elämänkysymyksissä: *Buddha* ja *Kristus*. Ja miksemme täällä länsimailla tyytyisi sanomaan: *Jeesus Kristus?*

Täten supistuu kysymyksemme siitä, mitä olemme näinä kuluneina viitenäkymmenenä teosofisena vuotena oppineet, uuteen kysymykseen: *Mikä on suhteemme evankeliumien Kristukseen?*

Sivuutamme hänet kokonaan, riippuen kiinni jostain kuolevaisesta maallisesta auktoriteetistä? Teemmekö hänestä jumalan, jota rukoilemme ja huudamme avuksemme, mutta jonka neuvoista ja käskyistä emme edes tahdo tietää? Vai onko hän meille luotettava ystävä totuudenetsijä-elämässämme, ystävä, jonka rohkaisevat sanat, jonka siveelliset käskyt, neuvot ja ohjeet ovat meille kultaa kalliimmat? Tahdommeko häntä seuraamalla seurata kaikkia viisauden mestareita ja hänen viittomallaan tiellä kulkien päästä siihen totuuden tietoon, josta H. P. Blavatsky puhui, ja jonka teosofiset mestarit omaavat?

Osaammeko valita oikein? Osaammeko arvostella oikein?

Osaammeko nähdä itsemme ja toisemme oikeassa valossa, siinä, jossa elämä ja totuuden elävä Jumala meidät näkee? Osaammeko seistä Herran kasvojen edessä?

Pekka Ervast

„Ruusu-Risti”, tammikuu 1936.

Toimittajalta

Pääsiäispyhinä vietetty Ruusu-Ristin kahdeksastoista vuosikokous, josta on toisessa kohdassa lehteämme Aimo Melan pirteä selostus, oli mielestäni tarmokkaan ja päämäärästään tietoisien työtahdon ilmausta. Virkeiltä ja reippailta vaikuttivat kaikki puheenvuorot, täynnä uskoa Ruusu-Risti-työn merkitykseen. Tuntui kuin olisi kaikunut sanat: „Eteenpäin elävän mieli. Kirkas järki, puhdas sydän ja horjumaton tahto ohjatkoon askeleitamme.” Tunteessa, joka uhkui kaikista rakkauden ja kiitollisuuden osoituksista, oli myöskin jotakin kirkasta ja selkeätä — tahtoa säilyttää Ruusu-Ristin veljesketju lujana ja murtumattomana renkaana ihmiskunnan laajemmassa henkisessä piirissä.

*

Tällä kertaa tahtoisin puhua muutaman sanan parista lukemastani kirjasta. „Tien varrelta” osastossa on jo ollut maininta vanhan ystävämme Gösta Stenmanin viime jouluksi ilmestyneestä teoksesta „Mästare och imitatörer”. Se on kirja, joka todella on sydäntä lämmittävä ja kiehtova ja samalla kertaa äärimmäisen jännittävä kuin paras seikkailuromani. Se onkin kertomus tekijänsä „suuresta seikkailusta” taiteen mestariteosten parissa. Se, joka ei aikaisemmin tunne Gösta Stenmania, saa tämän kirjan avulla tutustua harvinaisen jaloon, herkän henkisen intuition innoittamaan ihmiseen, sillä hän on siinä kerran toisensa jälkeen — ehkä itse tietämättään — paljastanut rikkaan sydämensä. Kirjan ulkonainen sisältö liikkuu pääasiallisesti taidemarkkinoiden monivivahteisissa tapauksissa ja probleemeissa, joista ei ole suinkaan vähimmin tärkeä kysymys aidon ja epäaidon toisistaan erottamisesta. Harvinaisen voimakas aitouden vaatimus myös moraalisessa suhteessa on kenties yksi Gösta Stenmanin persoonallisuudessa piilevä avain, joka osaksi selittää

hänen ilmiömäisen kykynsä nähdä kaiken humbuugin läpi — *to see it through*. Lainaan tähän tekijän esipuheen, joka sisältää sen hengen, jossa hänen kirjansa on kirjoitettu:

„Muuan nuoruusunelmani oli kerran museoiden palveluksessa harmaantuneena, sopivansuuruiset korot käytettävissäni ja puettuna vihreään vivahtavaan bonjouriin saada kokonaan antautua Rembrandtin ja muun suurriistan etsimiseen. Asuisin Pariisissa ihmeellisen mutkikkaan, ikivanhan kadun varrella, joka olisi yksi niistä, jotka lähellä l'Institut de France'ia avautuvat Seine-virrälle päin, ja joka aamu hopeapoppeleitten laulaessa sursum cordaa penkoisin pienissä myymäläkojuissa Seine'in rannalla, Montmartren huutokauppa-kamarissa, Rue des Saints Pères'illä.

Rembrandt tavoitti minut pienessä huutokauppatilaisuudessa Lontoossa, ennenkuin olin ehtinyt saada vihreän bonjourin ja valkoiset hapsset. Juuri tästä — etsimisen viehätystestä ja sen vaaroista kertoo tämä kirja, ja vastaanotettakoon se sellaisena kuin se on, vaatimatta että se olisi kirjallinen, tyhjentävä tai virheetön käsitellessään aihetta, joka voisi täyttää nidoksia. Kuta pitemmälle aika on kulunut, sitä paremmin olen ymmärtänyt, että ilman rakkautta taiteeseen — sen kaipaaminen ei riitä — ei löydä mitään aitoa. Kun on päässyt sellaiseen yhteyteen mestareittensa kanssa, että keskustelee heidän kanssaan, tulevat he luoksemme ja ojentavat meille yksinkertaisesti ja kitsastelematta ruhtinaalliset lahjansa.”

*

Toinen kirja, jonka erikoisella mielenkiinnolla olen lue-
nut, on nimeltään „Pidot Tornissa”. Se on muutamien tun-
nettujen sivistyshenkilöitten keskusteluja tärkeistä, ajankoh-
taisista maataamme koskevista kulttuurikysymyksistä, kuten
esim. kansamme luonteesta, kulttuuriyhteyksistämme, kasva-
tuksesta j.n.e. Nämä keskustelut, jotka ovat tapahtuneet
pitopöytien ääressä Hotelli Tornissa, on pikakirjoitetuista
pöytäkirjoista toimitettu kirjalliseen asuun. Täytyy erikoi-
sella tyydytyksellä todeta, että tässä kerrankin saa lukea to-
della intelligentiä ja tavallisen julkisen sanan shabloneista
vapaata mielipiteitten vaihtoa, jossa vastakkaiset ja usein
sangen radikaalisetkin väitteet esitetään sillä persoonallisella
äänensävyllä, joka vasta varsinaisesti antaa jollekin näkö-
kannalle viehätystä ja arvoa. Tällaisilla keskusteluilla on
todella hedelmöittävä vaikutus, ne panevat jokaisen mää-

rittelemään oman kantansa esitettyihin kysymyksiin ja ovat siten merkityksellisiä, vaikka edustaisivat lukijan kannalta hyvin vastakkaistakin mielipidettä. Niinpä en esim. omasta mielestäni voinut kokonaan hyväksyä sitä kuvaa, jonka useimmat puheenvuorot antoivat Suomen kansan luonteesta. Varsinkin ei minusta tuntunut oikeutetulta se yliolkainen suhtautuminen vanhempaan Suomen kansallisten uranuurtajien edustamaan kantaan, n.s. romanttiseen, topelianiseen luonnekuvaukseen. Runebergin ja Topeliuksen kantaa pidetään liian ihannoivana. Vedetään esille kaikki ne negatiiviset ominaisuudet, jotka viimeisten vuosikymmenien kuluessa ovat ilmenneet kansassamme, eripuraisuus, riidanhalu, rikollisuus. Erikoisesti huomautetaan siitä viimeaikaisten statististen tutkimusten osoittamasta tosiseikasta, että Suomessa esiintyy enemmän kuin missään muualla väkivaltarikoksia ja tällöin pääasiallisesti alkoholin aiheuttamia. Vihdoin tuodaan esille se väite, ettei varsinaisesta pysyväisestä Suomen kansan luonteesta lainkaan voi puhua, koska luonne koko ajan muuttuu, vaihtuu ja kehittyy.

Teosofisina totuudenetsijöinä huomaamme pian, mikä virhepäätelmä tässä on tehty. Suomen kansa ulkonaisena ilmennyksenä on todella vaihteleva ja muuttuvainen. Hyvin erilaiset sekä hyvät että huonot ominaisuudet ilmenevät eri aikana kansamme elämässä ja toiminnassa. Tämä ei kuitenkaan estä sitä, että tällä kansalla syvemmin katsoen on jokin erikoinen sille ominainen suhtautumistapa, oma sisäinen ihanteensa, johon se vaistomaisesti pyrkii ja suuntautuu. Toisin sanoen voimme puhua kansan kuten yksilönkin yhteydessä korkeammasta minästä, jossa piilee kansan alati esille pyrkivä ihannekuva itsestään, ja alemmasta, persoonallisesta minästä, joka on moninaisille voimille ja vaikutuksille altis. Kun kansalliset suurmiehemme, sellaiset kuin Snellman, Runeberg ja Topelius, puhuvat siitä, miten Suomen kansa on hiljainen, sisäänpäin kääntynyt, viisautta ja rauhaa etsivä kansa, ovat he suuren isänmaanrakkautensa innoittamina joutuneet yhteyteen Suomen kansallishengen, sen korkeamman minän kanssa, ja tarkoittavat siis kuvauksillaan tätä Suomen kansan sisäisintä, todellista ja pysyvää luonnetta eikä sen persoonallista, vaihtelunalaista puolta.

Vieläpä sellaiset negatiiviset seikat kuin mainitsemamme väkivaltarikollisuus saa toisen luonteen, jos tarkastamme sitä näitten pysyväisten suuntautumisien kannalta. On luonnollista, että kansa, joka on sisäänpäin kääntynyt, kontemplatii-

vinen ja hiljainen, joka ei nopeasti ja vilkkaassa tahdissa toteuta omaa itseään, ilmaise tunteitaan ja aikomuksiaan, kuten esim. joku etelän kansa, on luonnollista, että tällainen kansa joutuu keräämään ja painamaan piilotajuntaansa paljon sekä hyvää että pahaa, joka sitten otollisena hetkenä purkautuu tavallista rajummin. Sellainen äkkinäistä, hillitsemätöntä purkautumista edistävä seikka on esim. väkijuoman käyttö, joka näin ollen suomalaiselle voi muodostua kohtalokkaaksi.

Mutta Johan Ludvig Runeberg mainitsee erään myönteisen seikan, joka tuntuu olevan yhteydessä tämän saman kansan perusluonteen kanssa. Tunnetussa kirjoituksessaan „Muutamia sanoja maisemista, kansanluonteesta ja elämäntavasta Saarijärven pitäjässä” hän mainitsee, miten on voitu osoittaa, että hiljainen, sisäänpäin kääntynyt suomalainen tultuaan siirretyksi toisiin oloihin saattaa hämmästyttävän lyhyessä ajassa kehittää ja käyttää voimiaan, vieläpä nopeammin ja osuvammin kuin mitä saattaisi odottaa sellaiseltakin henkilöltä, jolla on rikkaat kyvyt ja pitkäaikainen harjoitus takanaan. Tässä on ilmeisesti toinen, mutta myönteinen esimerkki siitä hiljaisuudessa, piilotajunnassa tapahtuvasta voimien keräytymisestä, joka määrättyissä edullisissa olosuhteissa voi päästä purkautumaan. Voimme vielä mainita kolmanneksi Suomen kansan runollisen ja soitannollisen mielen, joka sekin käy mahdolliseksi kansamme kontemplatiivisen luonteen kautta, ja tähän liittyy vielä syntyjen syvien näkeminen, suomalaisten tietäjien viisaus. —

Palatakseni vielä kerran siihen kirjaan, joka on aiheuttanut koko tämän pitkän selvittelyn: mielestäni siitä puuttuu muuan näkökanta. Muuan elämän puoli ei ole siinä lainkaan edustettuna, elämän puoli, joka kuitenkin valtavasti vaikuttaa kaikkiin kulttuuripyrkimyksiin, kaikkiin elämän ongelmiin. Tämä puoli on *uskonto*. Sitä kaipasi Tornin pitojen älykkäistä ja inspiroidusta kulttuuripolemiikista.

JOKAINEN KIRJA on siemen, josta vaikutuksia itää, mutta painettu sana on kaikkien oma, se on rajoittamaton. Painettu sana lentää ulos maailmaan kuin haavan höyry, jota kevätkuuli levittelee: ei kukaan tiedä, mihin se kerran on juurtuva. Ei kukaan voi laskea niitä taimia, jotka tänään, huomenna tai miespolvien kuluttua versovat sen siemenistä. —
Z. TOPELIUS.

Toimitussihteeriltä

50.

Ajatukset tahtovat tuon tuostakin palata Ruusu-Ristin 18:nteen vuosikokoukseen, vaikka pääsiäisestä, jolloin se pidettiin, on jo kulunut viikkoja. Siinä oli, niinkuin on ollut kaikissa aikaisemmissakin vuosikokouksissamme, jotakin, mikä tuntui jättävän häviämättömän muiston, ehkäpä suorastaan opetuksen. Ja kuitenkin on vaikeata sanoin tulkita tätä vaikutelmaa — kenties siksi, että se on jollakin tavalla sukua sille vaikutelmalle, minkä tavallisesti saamme todellisen taiteen välittämänä. Jos tätä analogiaa tahtoisimme asianmukaisella varovaisuudella käyttää, niin vertauskohdaksi ottaisimme *n ä y t e l m ä n*.

Joku sivullinen saattaa nyt hymähtää itsekseen: „Vai sitä . . . teatteria siis vain! Näytelmä kirjoitetaan valmiiksi, ja sitten se esitetään kaikkien osanottajien ylösrakennukseksi!” Malttakoon hän hetkisen mielensä; *s i t ä* emme tarkoita.

Totta on, että tätäkin vuosikokoustamme ruvettiin viikkoja ennen valmistelemaan, ja tuloksena oli tosiaan ohjelma, „työsuunnitelma”. Kuitenkin, työsuunnitelmasta, edeltäkäs in hahmotellusta ohjelmastaan huolimatta vuosikokouksemme on aina suuressa määrässä improvisation kaltainen. Sen esittämiseen osallistuvat kaikki kokoukseen saapuneet, nekin, jotka ilmeisesti ovat vain katselijoina ja kuuntelijoina. Jollakin ihmeellisellä tavalla hekin antavat kokoukselle oman osuutensa. Hekin tuovat mukanaan hiljaiset odotuksensa ja toiveensa, pyrkimyksensä ja ihanteensa, voittonsa ja tappionsa. Vaikka vuosikokous eräältä kannalta on juhlan kaltaista yhdessäoloa, on se ennen kaikkea voimien esittelyä — keskuudessamme vaikuttavien henkisten pyrkimysten tutkivaa ja arvostelevaa selvittelyä, ja juuri tässä, jäsenyksilöitten kannattamien ihanteitten kokonaisuudessa, on se „tuntematon tekijä”, joka lopulta määrää vuosikokouksen yleistunnelman ja antoisuuden. Niin siis on kokouksemme sitä sopusointuisempi, kuta täydellisemmät ovat ne ääriviivat, joilla yksityisinä jäseninä olemme piirtäneet ihanteittemme ääriviivat, sillä elämän laki on, että onni ja sopusointu seuraa totuutta värien lailla, jotka itsestään ilmestyvät elävöittämään oikein tehdyn piirustuksen.

Me kokoonnumme näennäisesti tavallisina ihmisinä, mutta me viemme aavistuksena tai tietona muiston siitä, että olemme

itse asiassa enemmän kuin persoonallisuuksia: olemme henkiolentoja, henkisiä minuuksia, joilla on perintöosuutenaan taivasten valtakunnan elämä. Hengen maailmassa vallitsee ykseys; siitä on kotoisin se yksimielisyys, joka tyynenä ja samalla pakahduttavan riemullisena laskeutuu yllemme. Alempi itsemme, tämä rikkiviisas, kärkevä, helmasyntejä helvivä persoonallisuutemme hiljentyy, sillä onhan se jo jollakin tavalla oppinut vastaamaan hengen yllykkeisiin; ellei näin olisi, se pillastuisi kuin vauhko hevonen ja yrittäisi riistäytyä ajajansa ohjannasta. — Tämä vaikutus, joka näin sielumme tulvii, on siis mielestämme sukua sille, minkä tosi taide meille antaa. Se on iloa, ykseyden tajuamista moninaisuudessa, sisäistä rikastumista ja oppimista, mikä ei sanoja kaipaa eikä ponsilausemia etsi ulkonaiseksi ilmaukseksen. Sanat ovat köykäiset silloin, kun hengen ääni puhuu, eikä ole ihme, kun yritämme kokemaamme ilmaista, että puheemme tällöin useasti supistuvatkin vain kiitollisuutemme koruttomiksi ilmauksiksi.

*

Erikoista viime vuosikokouksellemme oli, että se — ainakin tämän kirjoittajan kokemana — tapahtui H. P. Blavatskyn merkeissä. Teosofisen liikkeen alkuunpanijana hänellä on teosofian avaimet, „valta sitoa ja päästää”. Jokaisen teosofisen seuran teosofisuus on nähtävissä siitä, kuinka vakavasti se suhtautuu hänen opetukseensa. Ruusu-Risti perustettiin kannattamaan ja levittämään „vanhaa”, alkuperäistä teosofiaa; vuosikokouksemme henki todisti, ettei Ruusu-Risti ole häntä unohtanut. Tekeepä mielemme suorastaan sen nojalla ennustaa, että hänen teoksensa tulevat tutkimuksissamme saamaan yhä huomattavamman sijan. On luonnollista, että olemme ensi kädessä tutustuneet Pekka Ervastin, Ruusu-Ristin perustajan, runsaaseen ja harvinaisen monipuoliseen tuotantoon, mutta yhtä luonnollista on, että yhä useammat hänen kirjoituksensa opastamina alkavat näkevin silmin nähdä, kuinka usein hän viittaa H. P. Blavatskyyn ja kehoittaa välittömästi tutustumaan H. P. B:n kirjoituksiin. „Teosofian avaimen” toisen painoksen alkulauseessa P. E. sanookin: „Profeetat ovat aina puhuneet tulevia sukupolvia varten. Mutta kuta enemmän totuuden etsijä kokee henkisiä ja psyykkisiä asioita, sitä pätevämmän oppaan, sitä tietorikkaamman opettajan hän ymmärtää madame H. P. Blavatskyn olevan.” H. P. B. itse sanoo tästä kirjastaan „Luciferissa”: „Kun nyt

on julkaistu 'Teosofian avain', uusi teos, joka selvästi ja suurin sanoin selittää, mihin esoteerinen teosofiamme uskoo, ja mitä se on uskomatta ja suorastaan hylkää, ei enää ole tarjolla tekosyitä, joiden nojalla singota meitä vastaan mielikuvituksellisia syytöksiä."

H. P. B:n kirjoitukset — viivähtääksemme tällä kerralla hänessä — ovat suuremmassa määrässä auktoritatiivisia kuin monen muun teosofisen tutkijan ja kirjailijan teokset; tiedetäänhän, että monet kohdat hänen kirjoituksistaan, varsinkin „Salaisessa opissa", ovat toisten, häntä viisaampien, sanelemia tai tarkistamia. Tämän seikan pitäisi teosofisissa tutki-joissa herättää asianmukaista arvontoa hänen tuotantoaan kohtaan; kuitenkin oli jo P. E:lläkin aihetta valittaen todeta, että monet teosofit mieluummin tutustuvat helpotajuisiin teoksiin kuin H. P. B:n alkuperäisiin kirjoitelmiin. On välttämätöntä, että teosofia tehdään ymmärrettäväksi ja omaksettavaksi mahdollisimman suurille joukoille, mutta on murheellista, jos näistä helpotajuisemmista tai erikoiskysymyksiä käsittelevistä kirjoituksista tulee nauvoja, joihin ripustamme totuudenetsijävarusteemme: totuudenkaipuun ja selvän, kriittillisen järjen. Elleivät nämä yleistäen mainitsemamme myöhäisemmät teosofiset kirjailijat vie meitä H. P. B:n teosten tutkimiseen, on toisin sanoen tarjolla vaara, että riittämättömin perustein tehdään laajakantoisia päätelmiä, ja silloin ollaan todella matkalla pois teosofiasta.

On väärin olettaa, että teosofia ilman muuta juurta jaksain selviytyy normaalin järjen käsitettäväksi. Siihen se on liian syvällinen ja alaltaan liian laaja. Jokaisella vakavalla totuudenetsijällä on kuitenkin lohdutuksena se ennakkotieto, että hän on aikanaan saava sitä henkistä valaistusta, mitä hän tarvitsee. Tämä on tärkeintä, — ei ne *tiedot*, joita hän kerää muistiinsa ajatusten aineksiksi. Kun hän etsinnässään on saavuttanut yhteyden totuuden Pyhään Henkeen, silloin vasta hän uskaltaa puhua kokemukseen perustuvasta *tietämisestä*, ja tässäkin uudessa vaiheessa hänellä on apua, enemmän ehkä kuin hän oli alkuaikoina luullutkaan, tietäjästä sellaisista kuin H. P. B.

H. P. B:tä on siis sanottu vaikeatajuiseksi. Epäilemättä näin on laita. Puolustelukseen tätä ei voi kuitenkaan esittää kukaan muu kuin se, joka ei kaipaakaan omakohtaista tietoa. „Älyllisesti laiskalle tai tylsälle täytyy teosofian pysyä arvoituksena, sillä älyn maailmassa samoin kuin henkisessäkin jokaisen ihmisen täytyy edetä omin ponnistuksin", sanoo

H.P.B. „Teosofian avaimen” esipuheessa. Jos kuitenkin kaikesa rehellisyydessä tunnemme nykyiset mahdollisuutemme riittämättömiksi teosofian perusteelliseen tutkimiseen, on meillä sisimmässämme varma tieto, ettei elämämme suinkaan kulu hukkaan, jos pidämme silmiemme edessä ne käytännölliset ihmisen ihanteet, jotka erotuksetta kuuluvat kaikille. Vain niiden polulle lankeaa H. P. B:n varjo tuomitsevana, jotka luulevat kaiken tietävänsä tai kuvittelevat henkiseksi tiedoksi sitä, mitä ovat henkisistä asioista muilta kuulleet. Noista kuvitelmista, tuollaisesta „uskosta” juuri syntyvät dogmit, nämä totuuden loiskasvit.

Asialla on kuitenkin vielä muuan käytännöllinen puolensa: meillä ei ole „Salaista oppia”. Vv. 1910—1917 ilmestyi tosin P. E:n ja V. H. Valvanteen kuudennesta englantilaisesta painoksesta suomentamana „Salaista oppia” ensimmäinen osa kokonaan ja toista osaa 384 sivua, mutta siihen julkaiseminen pysähtyi sillä kerralla. Serkkumme „Teosofi” on myöhemmin liitteenään julkaissut S. O:n loppua; tiedossamme ei ole, minkä painoksen mukaan suomennos on suoritettu. Teos on ollut kauan loppuunmyytyinä, mutta vaikka joku sen saisikin hankituksi, hänellä ei ole sitä varmuutta että tietäisi koko ajan lukevansa H. P. B:n kirjoitusta. „Salaisesta opista” toimittivat näet myöhemmin Annie Besant ja G. R. S. Mead uuden, „korjatun” painoksen, mikä merkitsi yli 20.000 muutosta alkuperäiseen laitokseen; sen mukaaan suoritettiin siis suomalaisenkin käännöksen alkuosa. Viime aikoina on ulkomailla julkaistu eräitä „Salaisen opin” laitoksia alkuperäisen painoksen jäljennöksinä, ja kysymys on nyt meidän kohdaltamme tämä: Missä on se ihmisten ystävä ja auttaja, joka tekee „Salaisen opin” alkuperäisen laitoksen suomentamisen ja julkaisemisen mahdolliseksi?

*

Kirjallisuutemme ystäville voimme ilmoittaa sen iloisen uutisen, että P. E:n kirjasta „*Kirkonopin teosofia*” on nyt ilmestynyt toinen painos. Ensimmäinen painos ilmestyi jo v. 1914, ja se on kauan ollut harvinaisuuksia. Tämä kirja on jatkuvasti yhtä aktueelli ja pätevä kuin 28 vuotta sitten, niin, suorastaan ajankohtaisempi kuin silloin. Siinä meillä on viisaan esittämänä vastauksemme viime aikojen hyökkäysluontoihin tutkielmiin, joiden aiheena on muodossa tai toisessa ollut kysymys „mitä on teosofia?” Vastaus ei ole puolustuksen kaltainen, vaan varmaan monia ällistyttävä: „Niinkö

paljon hyvää teosofi voi löytää kirkkomme kristinuskosta!" Arvostelu on kauttaaltaan, niinkuin voimme P. E:ltä odottaa, positiivista, rakentavaa.

„Kirkonopin teosofia” on kirja, jolla te, lukijamme, voitte saada paljon hyvää aikaan. Varatkaa sitä itsellenne riittävästi ystävienne ja vakavien etsijöiden varalle.

*

„Ruusu-Ristin” seuraava numero ilmestyy k e s ä k u u s s a. Sen jälkeinen numero julkaistaan vasta kesäkurssien jälkeen, syyskuussa.

Uuno Pore:

H. P. Blavatsky ihmisenä ihmisten parissa

Esitelmä Ruusu-Ristin yleisöjuhlassa 12/5 1935

Toukokuun 8:ttä, teosofisen liikkeen perustajan H. P. Blavatskyn kuolinpäivää, vietetään kaikkialla teosofisessa maailmassa „Valkoisen Lootuskukan päivänä”, jolloin muistellaan paitsi H. P. B:tä vanhojen toisille tasoille siirtyneiden teosofiystävien elämässä sattuneita tapauksia. Meilläkin on Ruusu-Ristissä tullut tavaksi viettää „Valkoisen Lootuskukan päivää”.

Kaikki olemme kuulleet ja lukeneet paljon H. P. B:n matkoista, hänen kirjoistaan ja hänen elämänsä vaiheista, niin että en ole katsonut tällä kertaa tarpeelliseksi puuttua niin paljon näihin seikkoihin. Sen sijaan harvat ovat tutustuneet häneen sellaisena kuin hän oli persoonallisena ihmisenä vikoineen, puutteineen, mutta myös ihmeellisine kykyineen. Useimmat ovat tottuneet ajattelemaan häntä vain suurena tietäjänä, totuuden julistajana, Mestarien lähettiläänä. Joskin on totta, että hän meille enemmän merkitseekin totuuden julistajana, ei suinkaan ole pahaksi olla selvillä, millainen hän oli ihmisten parissa, millainen luonteeltaan, tavoiltaan, sillä persoonallisten seikkojen tunteminen jossakin ihmisessä tuo hänet lähemmäksi. Koetan siis seuraavassa — tietenkin

hajanaisin piirtein — kuvata H. P. B:n kaikille näkynyttä ulkonaista kuorta, en hänen ihmeellisen henkensä syvyyksiä, mihin en luonnollisesti pystyisikään. — Pääasiassa olen käyttänyt lähteenä Teosofisen Seuran perustaja-presidentin ja H. P. B:n monivuotisen työtoverin ja „vanhan huonetoverin” H. S. Olcottin teosta „Old Diary Leaves”, (vanhoja päiväkirjan lehtiä), jonka ensimmäinen osa varsinkin sisältää suuren joukon kaskuja ja kertomuksia H. P. B:n jokapäiväisestä elämästä.

Meidän on opittava tuntemaan ja hyväksymään H. P. B. myös persoonallisena ihmisenä, vikoineen ja puutteineen, meidän on osattava häntä rakastaa erehtyväisenä ihmisenä. Sillä jos hyväksymme ainoastaan sen henkisen sanoman, jonka hän toi maailmaan, mutta moitimme hänen heikkouksiaan, on se samaa kuin jos vieraisilta tultuamme kiittäisimme talon ruokaa, mutta parjaisimme ja halventaisimme isäntäväkeä.

Koettakaamme ensin luoda silmiemme eteen kuva hänen kaikkein ulkonaisimmasta kuorestaan, hänen ulkonäöstään. Kooltaan hän oli keskimittainen, lihavuuteen taipuvainen: „Isiksen” kirjoitettuaan (hänen Amerikassa olonsa aikana), jolloin hän oli joutunut istumaan sisällä yhtä mittaa kuusi kuukautta, saivat hänen ystävänsä hänet houkuteltua punnittavaksi, ja vaaka osoitti hänen painavan yli 110 kg. Hän tosin pian sen jälkeen lahtui nelisenkymmentä kiloa, mutta myöhemmin uudelleen lihoi ja pysyi sitten lihavana kuolemaansa asti. Lisäksi tuli sairaus, vesipöhö, mikä sai hänet näyttämään suorastaan turpealta. — Kasvot olivat kulmikkaat, usein puhuttiinkin hänen „kalmukkikasvoistaan”. Nenä oli suuri, „perunanenä”, josta hän itsekin usein vitsaili („minulla on tosin perunanenä, jonka luonto on minulle suonut, mutta en salli tehtävän siitä pilkkaa, vaikka se kuinkakin kuuluisi kasviksiin”). Tukka oli ruskea, paksu ja luonnonkihara. Silmät olivat suuret, vaaleansiniset, tavattoman ilmeikkäät. Kädet olivat erinomaisen kauniit ja aristokraattiset, kuin kuvanveistäjän muovailemat. Hänen ulkonäkönsä ei siten ollut suinkaan kaunis ainakaan hänen vanhoilla päivillään, mutta siitä huolimatta hänellä oli niin suuri henkilökohtainen viehätys, että ihmiset hänen seurassaan kokonaan unohtivat hänen ulkomuotonsa. — H. P. B. pukeutui tavallisesti sängen huolimattomasti ja mauttomasti herättäen tällä ihmisten pilkkaa ja naurua. Olcott mainitsee tapauksen, jolloin he menivät teatteriin. Olcott olisi toivonut vai-

puvansa maan alle seuralaisensa erikoisen ulkonäön herättämän ihmettelyn takia. H. P. B. erikoisine kasvoineen, satiiniseen „grande toilette'iin” pukeutuneena, täynnä rimsuja ja koristeita, päässä hyvin koketti työttöhattu, kaulassa paksut kultavitjat, joista riippui suuri siniemaljinen kello, sormissa toistakymmentä sormusta, suurta ja pientä, oli näky, jota ihmiset ällistymättä eivät voineet katsella.

H. P. B. ei ollut suinkaan kasvissyöjä, niinkuin monet ehkä ovat itsekseen saattaneet kuvitella. Päinvastoin hän erikoisesti piti liharuuasta ja rasvaisista ruuista. Hän yleensä söi runsaasti eikä vähentänyt syömistään sairaanakaan ollessaan. Mutta viiniä ja minkäänlaisia alkoholijuomia hän ei maistanutkaan; muistammehan muuten hänen mielipiteensä alkoholista „Teosofian Avaimessa”. Sen sijaan hän oli innokas kahvin ja teen juoja.

Epäilemättä kaikki ovat kuulleet, että H. P. B. oli kova tupakoitsija, ja suunnaton määrä kului savukkeita päivittäin hänen työskennellessään. Hän itse pyöritti hyppysissään paperossinsa, ja Olcott mainitsee hänen olleen niin taitavan tässä työssään, että hän saattoi vasemmalla kädellään pyöräyttää savukkeen samalla kuin hän oikealla kädellään täyttä päätä kirjoitti. Tupakoimisen kanssa on tekemisissä Olcottin ja H. P. B:n ensimmäinen kohtaaminenkin. He olivat molemmat eri tahoilta matkustaneet toisiaan ennen tuntematta Chittendenin pikkukaupunkiin tutkimaan eräitä spiritistisiä ilmiöitä. H. P. B. ja Olcott istuvat seurassa vastakkain, H. P. B. ottaa savukkeen kotelosta ja O. kohteliaana miehenä ja päästäkseen keskustelun alkuun tarjoaa tulta: „Permettez-moi, Madame”, („Sallitteko, rouva . . .”). Ja monet hetket he sitten viettivät yhdessä tupakan parissa: H. P. B. savuke hampaissa, Olcott piippua poltellen. Olcott kirjoittaa eräässä kohdassa: „Tuttavuutemme alkoi savussa, mutta se sytytti suuren ja kestäväen tulen”.

H. P. B. oli yllätysten ihminen. Ei koskaan saattanut ennakolta tietää ja aavistaa, minkälainen purkaus saattoi tulla. Hän saattoi joskus kiivastua hyvälle ystävilleen, Olcottillekin, aivan mitättömästä syystä ja käyttää silloin mitä karkeinta ja hiomattominta kieltä. „Hän kiroili kuin turkkilainen, mutta ei tarkoittanut mitään pahaa”, huomauttaa Olcott eräissäkin kohdassa. „Viisauden Mestarien kirjeissä” käy monessa kohdin ilmi H. P. B:n tulinen luonto. Kerran Kuut Huumi puhuu „väkipyyssyä muistuttavasta Vanhasta Rouvasta, joka ei voi olla räjähtämättä” kuullessaan siitä ja siitä asiasta, ja

eräissä toisessa yhteydessä hän arvelee, että „varmaankin pari seetripuuta tuhoutuu Simlassa”, kun H. P. B. saa kuulla sen ja sen asian.

Salatieteilijän, voidakseen edistyä Tiellä, on oltava huumorintajuinen. Ellei hän ymmärrä leikkiä, hän helposti kivetty kaavoihin ja joutuu harhateille. Salatieteilijän on osattava nauraa sekä itselleen että muille. H. P. B. (ja myös Olcott) ovat oivallisia esimerkkejä huumorintajuisista salatieteilijöistä. Lukuunottamatta H. P. B:n kirjoja ja puhe- tapaa, joka oli alusta loppuun höystetty huumorilla, hän oli valmis vapaahetkinään vastapainoksi vakavalle työlleen kaikenlaisiin koirankujeihin ja lystikkäisiin yrityksiin. Kerran H. P. B:n ja Olcottin vieraaksi oli tullut eräs ranskalainen kirjailija ja sanomalehdentoimittaja, jota he eivät ennestään lähemmin tunteneet. H. P. B. ja Olcott sattuiivat olemaan humoristisella tuulella ja päättivät leikkiä spiritismiä, ja Olcott oli meediona. Hän oli olevinaan erään korkeakirkollisen pappivainajan hengen vallassa ja suljetuin silmin (tarkastellen kuitenkin silmien raosta toisinaan vaikutusta) pääsasi kovasti aikakauden turmelusta vastaan, johon hän suurimpana syyllisenä piti Teosofista Seuraa ja sen ylipappia, pääpaholaista H. P. B:tä. H. P. B. nauroi katketakseen, mutta vieras otti asian toden kannalta, tuijotti Olcottiin kauhuissaan ja vaatimalla vaati H. P. B:tä lopettamaan Olcottparan kanssa tuollaisen vaarallisen kokeilun. Tämä oli liikaa H. P. B:lle ja hän pyysi Olcottia lopettamaan: „Lopeta Herran tähden, Olcott, tai minä kuolen!” Olcott lopetti jutun aivan äkkiä ja kääntyen vieraan puoleen pyysi tältä tulta piippuunsa mitä luonnollisimmalla äänellä. Vieräs hämmästyti kovasti Olcottin äkkinäisestä muutoksesta ja ihmetteli Olcottin erinomaista kykyä päästä eroon henkivaikutuksesta niin pian. Vielä seuraavana päivänäkään ei vieras uskonut, että koko juttu oli ollut vain pilaa. Tätä juttua H. P. B. sitten mielellään kertoi ystävilleen myöhemmin.

H. P. B:n ja Olcottin viimeisessä New-Yorkin asunnossa, „laamaluostarissa”, oli muiden ihmeellisten esineiden ohessa erinomaisen hyvin täytetty leijonantalja. H. P. B. ja Olcott asettivat joskus taljan sillä tavoin lattialle, että se näytti elävältä leijonalta. Kun sitten ensikertalainen tuli taloon, johdatettiin hänet taljan luokse niin, että hän vasta istahtaessaan näki sen edessään. Moni silloin säikähti perinpohjaisesti luullen sitä eläväksi leijonaksi. Ja isäntäväki nauroi sydämensä pohjasta.

Iltaisin, työn päätyttyä, tai joskus työn lomassa, tahtoessaan vähän levätä, H. P. B. ja Olcott pitivät tupakkatuntia. H. P. B. kertoili tarinoita magiasta tai seikkailuistaan, ja Olcott vihelteli, lauloi hauskoja lauluja tai kertoi kaskuja. Olcott sanoo H. P. B:n osanneen nauraa niin sydämensä pohjasta kuin olisi ollut itse ruumistunut nauru.

H. P. B. kiintyi helposti ihmisiin ja ihmiset samaten häneen, mutta monet suhteet katkesivat pian, sillä ihmiset eivät pieninä, ahdasmielisinä persoonallisuuksina jaksaneet kestää H. P. B:n olemuksen voimaa ja hänen läheisyytensä polttavaa tulta. H. P. B. näytti olevan tekemisissä vain ihmisten sisimmän puolen kanssa, käsitteli ihmisiä kuin he olisivat eläneet kaikki korkeammassa minässään. Hän jätti huomaamatta ihmisten persoonallisuuden ja ulkokuoren ja tuli sen johdosta yhä uudelleen petetyksi. Mutta se ei estänyt häntä taas seuraavassa tilaisuudessa tekemästä mitä arvottomimpia ihmisiä uskoutuikseen, jotka taas hänet pettivät ja kääntyivät hänen vihamiehikseen.

Kaikkien tuntema oli hänen säälinensä ja rakkautensa sorretuista ja kovaosaisia kohtaan. Monesti, jolloin hän itse oli kovassa rahapulassa, hän voidakseen auttaa toisia myi tavaroitaan ja antoi rahat tarvitseville. Kuvaava on kertomus hänen matkastaan Ranskasta Yhdysvaltoihin. Matkustaessaan Mestarin käskystä v. 1873 Le Havresta New-Yorkiin, hän satamassa laivaan astuessaan näki köyhän vaimon lapsineen itkevän laivan vieressä. Hän meni hänen luokseen ja sai tietää, että joku tunnoton keinottelija oli myynyt vaimolle väärennetyt laivaliput. Vaimolla ei ollut yhtään rahaa, ja hänen piti matkustaa Amerikkaan miehensä luo. H. P. B:llä ei ollut itselläänkään rahaa, ainoastaan ensiluokan laivalippu. Hän ensin kävi puhumassa laivakonttorissa vaimon puolesta, mutta vaikka hän käyttikin ominaista voimakasta kieltään, mikään ei auttanut. Lopulta hän keksi erinomaisen tuuman: hän vaihtoi oman ensiluokan lippunsa siirtolaisluokan lippuihin, antoi toisen lipun köyhälle vaimolle ja matkusti yli Atlantin siirtolaisluokassa.

Ihmeellinen puoli hänessä oli hänen kykynsä saada aikaan ilmiöitä, tehdä „ihmeitä”. Sitä puolta maailma on ymmärtänyt kaikkein vähimmin. Jo lapsesta alkaen hänellä oli ominaisuuksia, jotka hänen leikkitovereitaan ja omaisiaan pelottivat. Hän keskusteli henkiolentojen kanssa, hänen ympärillään kuului salaperäisiä koputuksia ja tapahtui kaikenlaisia ihmeitä. Varhemmin nämä ilmiöt olivat hänestä itses-

tään riippumattomia. Hän ei niitä hallinnut, mutta vuosien kuluessa hän tuli mediumistisuutensa herraksi, niin että hän omalla tahdollaan tietoisesti saattoi aikaan samoja ilmiöitä. Hän teki Amerikassa ja Intiassa ollessaan noita ihmeitä lakkaamatta, ilmeisesti useinkin harkitsematta, oliko niistä edes mitään hyötyä läsnäoleville. Hän oli kuin antelias miljonääri, joka jakaa aarteitaan ehtymättömistä varastoista. Mestari Kuut Huumi mainitsee eräässä kirjeessään, että H. P. B:n ilmiöt olivat monesti erikoisempia kuin monen korkean vihi-tyn oppilaan.

Kerron tässä muutamia Olcottin kertomia ihmetapahtumia, joiden silminäkijänä hän oli ollut.

Kerran H. P. B. ja Olcott istuvat yhdessä kirjoituspöydän ääressä työskentelemässä. Kuinka ollakaan, kun suuri musteläikkä tipahtaa H. P. B:n vaalealle aamunutulle. H. P. B. nousee ylös suutuksissaan ja purkaa ensin sisuaan muutamaiin klassillisiin lauseisiin, mutta sitten sivelee röiyyään ylhäältä alas, ja se on äkkiä muuttunut suklaanväriseksi, jossa mustetahraa ei enää näy. Se ei ollut mikään silmäkääntötempu, sillä samaa röiyyä H. P. B. sitten käytti pitkät ajat sen jälkeen.

H. P. B. ja Olcott istuvat taas kerran kirjoittamassa, H. P. B. savuketta, Olcott piippua poltellen. Olcott oli juuri ostanut uuden piipun ja siihen mielestään hyvää tupakkaa. Äkkiä H. P. B. tokaisee: „Miten hirveätä tupakkaa sinä oikein poltat, Olcott?” Tämä tietenkin puolustelee piippuaan ja tupakkaansa, mutta se ei tyydytä H. P. B:tä. „Mikset käytä turkkilaista piippua?” „Siitä yksinkertaisesta syystä, ettei minulla ole”, vastaa Olcott. Silloin H. P. B. panee kätensä tuolinsa taakse ja vetää sieltä esiin turkkilaisen piipun, jossa on punaisella kankaalla koristeltu varsi. Olcott on muuten tyytyväinen siihen, mutta häntä ei miellytä piipun punainen kangas. Silloin H. P. B. toistamiseen panee kätensä tuolin taakse ja vetää esille samanlaisen, mutta sinisellä kankaalla koristetun piipun. Se miellyttää Olcottia ja hän syyttää sen. Sitten H. P. B. vielä vetää tuolin takaa esiin pienen „lasten piipun” ja monia muita turkkilaisia pikkuesineitä. Nämäkään esineet eivät olleet mitään harhanäkyjä, sillä ne olivat Olcottin hallussa aina siihen asti, jolloin he muuttivat Intiaan. Silloin esineet jaettiin amerikkalaisille ystäville.

Ainakin kolme kertaa ilmestyi Amerikassa oltaessa tuoreita viinirypäleitä keskellä talveakin huoneeseen, jossa he työskentelivät. H. P. B. sanoi joidenkin hänen käskettävis-sään olevien luonnonhenkien tuoneen ne.

Olcott kysyi kerran H. P. B:ltä, kuinka hän sai aikaan nuo ihmeelliset ilmiöt, miten hän menetteli teknillisesti. Vastaukseksi H. P. B. kysyi Olcottilta, joka oli taitava viheltäjä, miten tämä viheltäessään osasi panna huulensa oikein ja miten säännöstellä tarvittavan ilmavirran. Samalla tavoin kuin taitava viheltäjä vaistomaisesti osaa löytää oikean äänen tarvitsematta tietoisesti ajatella miten asettaa huulensa ja kuinka voimakkaasti päästää ilmavirran huuliensa lävitse, samalla tavalla sanoi H. P. B:kin tekevänsä ilmiönsä. Hänen tahtonsa oli se voima, joka automaattisesti osasi löytää oikeat teknilliset tavat, millä ilmiöt syntyvät. Yksityiskohtaisesti hän ei osannut selvittää, miten ne syntyvät.

Koskaan ei H. P. B. ottanut maksua ilmiöistään, mikä on luonnollista. Monesti kääntyivät ihmiset hänen puoleensa tarjoten rahasummia hänelle, jos hän esittäisi heille joitakin ilmiöitä. Kerran Benaresin maharadsha lupasi lahjoittaa suuren summan käytettäväksi Teosofisen Seuran tarpeisiin, jos vain hän saisi nähdä jonkun ilmiön, mutta H. P. B. ei suostunut. Mutta kun ruhtinaan saattue oli mennyt, hän teki suuren joukon kaikenlaisia ihmeitään köyhien alkuasukkaiden ja varattomien katselijoiden iloksi.

*

H. P. B:n seura oli erinomaisen kiintoisa niille, jotka jakoivat hänen parissaan olla. Hänen keskustelutyylinsä oli säkenöivän nerokasta ja hänen arvostelunsa ihmisistä ja asioista aina paikalleen osuvat, monesti sangen purevat. Hän oli vihastuksen hetkinä „kuin räjähtävä pommi”, sanoo Olcott.

Hän osasi lukea ihmisten ajatukset kuin avoimesta kuvakirjasta, ja sen vuoksi, jos hän huomasi läsnäolevissa teko-pyhyttä tai turhaa kainoutta, hän kuin uhallaan koetti olla mahdollisimman erikoinen. Hän ei säästänyt läsnäolevia, vaan sanoi suoraan mitä heistä ajatteli. On selvää, että vain harvat jakoivat hänen seuraansa tästä syystä sietää.

Ei kellään toisella ollut sellaista määrää kiintoisia seikkailuita, sellaista tietoa okkultisista asioista, sellaista tunte-musta maailman maista ja kansoista kuin hänellä.

H. P. B. ei ollut maailmalla kulkiessaan joutanut harrastamaan kirjallisia asioita eikä tutkimaan maailman kirjastoissa. Hän oli ollut keskusteluissa ja käytännössä viisaitten ihmisten, tietäjien, noitien, poppamiesten parissa oppinut viisautensa. Senpä vuoksi on suorastaan satumainen hänen tarmonsä ja tahtonsä voima esim. hänen kirjoittaessaan „Isis

Unveiled"-teosta. Hänellä ei ollut kokemusta kirjallisista asioista, ja englanninkieltä hän ei sanottavasti osannut tullessaan Amerikkaan. Ja kuitenkin hän sitten istui yhteen menoon kuusi kuukautta, usein yhtämittä 17 tuntia vuorokaudessa kirjoittamassa. Ja kaiken hän toi „omasta päästään”, niinkuin ulkonaisesti voitaisiin sanoa, sillä harvoin hän käytti näkyväisiä lähdekirjoja. Olcott kirjoittaa teoksensa ensimmäisessä osassa: „Nähdä hänet työssä oli harvinaisen, koskaan unohtumaton kokemus. Me tavallisesti istuimme vastakkain suuren pöydän ääressä, ja minä vain nähdä hänen jokaisen liikkeensä. Hänen kynänsä lentää yli paperiarkin, äkkiä hän pysähtyy, tuijottaa avaruuteen selvänäkijän tuijottavin silmin, aivan kuin jotakin, joka on näkymättömänä hänen edessään, katsoo ilmaan lähemmäs ja alkaa kopioida, mitä näkee edessään. Kun lainaus on loppunut, hänen silmänsä saavat luonnollisen ilmeensä, ja hän jatkaa taas kirjoittamistaan, kunnes pysähtyy taas samanlaisesta syystä”. Olcottin tehtävänä oli tarkastaa kielellisesti, mitä H. P. B. oli kirjoittanut, ja tarkistaa hänen esittämänsä lainaukset. Kerrankin oli H. P. B. kirjoittanut otteen jostakin ranskalaisesta teoksesta, Olcott epäili sen oikeata muotoa, eikä hän suostunut päästämään paperiarkkia käsistään ellei saanut kontrolloida lainausta. Silloin H. P. B. ihmeellisellä taidollaan teki näkyväiseksi sen astraalisen kirjan, josta sitaatti oli. Olcott piti kirjaa käsissään ja korjasi sen mukaan sitaatin. Kun korjaus oli tehty, kirja hänen hämmästyksensä katosi näkyvästä. Tällaista sattui Olcottille parikin kertaa.

*

Olcott kertoo Mestarien hänelle persoonallisesti sanoneen, ettei H. P. B. suinkaan ollut paras ajateltavissa oleva Veljeskunnan lähettiläs maailmassa, mutta hän oli siihen työhön monin verroin sopivampi kuin kukaan muu länsimaalainen. Sillä se, mikä muista ihmisistä puuttui, ja jota taas hänellä oli täydellisessä määrässä, oli hänen epätietoisyytensä ja alttiutensa uhrautumaan ihmiskunnan puolesta. Hän oli oikeutettu pääsemään Veljeskunnan salaisuuksien tietäjäksi sen vuoksi, että hänen sydämessään paloi, niinkuin eräässä Mestarin kirjeessä määritellään vaatimuksena Tien kuljijoille, „ihmiskuntaa kohtaan sellainen rakkaus, joka täydellisesti käsittää käytännöllisen uudestisyntyttävän veljeyden aatteen”. Hänellä oli elämässä vain yksi ainoa motiivi: auttaa pimeydessä vaeltavaa ihmiskuntaa, tuoda sille uudelleen

takaisin se „kadonnut sana”, mystillisen Kristuksen valo, joka oli haihtunut länsimailta. Hän oli valmis luopumaan kaikesta siitä, mitä ihmiset yleensä pitävät arvokkaana ja rakkaana elämässä: tulevaisuudestaan, onnestaan, omaisistaan, kunniansaan. Hän itse kirjoittaa eräässä kirjeessään: „Olen antanut sanani, että olen auttava ihmisiä Totuuden luo niin kauan kuin elän, ja minä olen myös pitävä sanani”. Ja hän piti sanansa.

H. P. B:tä on kutsuttu 19:nneen vuosisadan sfinksiksi, suureksi osaksi juuri hänen olemuksensa merkillisyyden takia. Kuinka ihminen, jonka näkyväinen persoonallisuus on niin hillitsemätön, hiomaton ja voimakkaisiin tunteenpurkauksiin antautuva, voi esiintyä maailmassa niin suurten asioiden tulkkina? Varmaankaan emme saa selvitystä hänen probleemaansa edes alustavastikaan, jos katselemme häntä vain tuona näkyväisenä persoonallisena ihmisenä. Eivät Mestarit suinkaan hänen persoonallisuutensa ansiosta käyttäneet häntä sanomansa julistajana maailmassa. Heille merkitsi enimmin se kuolematon vihitty minäolento, joka asui tuossa persoonallisuudessa. Se se toi „hyvän sanoman”. Hän oli suuremmassa määrin kuin me tavalliset ihmiset kaksinainen olento. Hän itsekin puhui siitä, kuinka hän tässä näkyväisessä elämässä on vain H. P. B., tämä puutteellinen, raihmainen olento, mutta kun hän jää yksin, hänessä elää toinen olento, viisas, jumalallinen, joka hänelle selvittää kaikki probleemien. Hän eli samalla kertaa kahdessa maailmassa, kummassakin tajuisena olentona, niinkuin hän kertoo esim. eräässä Olcottin lainaamassa kirjoituksessa: „Siten yötä päivää menneisyyden kuvat kulkevat lakkaamatta sisäisen silmäni editse. Hitaasti ja hiljaa lipuen kuin satunäytelmän kuvat vuosisadat vuosisatojen jälkeen ilmestyvät näkyviini . . . ja minä yhdistän nämä aikakaudet määrättyihin historiallisiin tapahtumiin, ja minä tiedän, etten voi erehtyä. Sukukunnat ja kansat, maat ja kaupungit tulevat esiin jonkun aikaisemman vuosisadan kuluessa sitten haihtuakseen ja antaakseen tilaa seuraavan vuosisadan tapahtumille. Ja minulle ilmoitetaan täsmällisesti aikamäärät . . . ja jokainen tärkeä ja usein myös merkityksetön tapahtuma, jokainen vallankumous, uusi lehti kääntyy kansojen elämässä . . . jää kuin valokuva mieleeni häviämättömin värein painettuna”. Voiko ihmistä syyttää hänen persoonallisista puutteistaan, kun hän elää tällaista voimakasta henkistä elämää? Tunnetemmehan kukin itsensä, kuinka voimakkaiden henkisten elämysten jälkeen

kaipaamme jonkunlaista „vastapainoa” vapautuaksemme liian voimakkaista tunnelmista. Vakavan juhlan jälkeen voi tuntea halua keskustella muista asioista vähän kepeämmin, kertoa kaskuja, laskea leikkiä ja tuntea olevansa tavallinen persoonallinen ihminen. Tältä kannalta ainakin osaksi voimme ymmärtää H. P. B:n persoonallisia purkauksia.

H. P. B. toi valonsäteen materialismin pimittämään maailmaan. Häntä me kiitämme siitä jättäiläistyöstä, jonka hän meidänkin hyväksemme teki. Hän teki sen työn, joka oli hänelle uskottu, „hän teki kaiken, mitä sille sukupolvelle voitiin tehdä, hän suoritti työnsä hyvin”, niinkuin P. E. antaa Moorjan sanoa näytelmässään H. P. B:stä.

Me muistelemme rakkaudella H. P. B:tä, valontuojaa. Häntä kaikki nyk-vajan totuudenetsijät, miljoonat ihmiset, kiittävät.

H. P. Blavatskyn sanoja

Opetuslapsiuden määritteli taannoin muuan Mestari „sielulliseksi liuottimeksi, joka kuluttaa kaiken kuonan ja jättää jällelle vain puhtaan kullan”.

Tunteilu *ei* ole filosofiaa.

On helppoa tulla teosofiksi . . . Mutta on aivan toinen asia mennä polulle, joka vie tietoon siitä, mitä on hyvä tehdä.

Kun halu salatieteeseen kerran on todella herännyt ihmisen sydämessä, hänellä ei ole maailmassa enää rauhaa, ei lepoa eikä lohtua.

Länsimainen sivistys näyttää kehittävän taistelijoita enemmän kuin filosofeja, sotilaallisia teurastajia pikemmin kuin buddhoja.

Salatieteellistä totuutta ei voi käsittää sielu, joka on täynnä ennakkokäsityksiä, ennakkoluuloja tai epäilyksiä.

Salatieteilijä voi aiheuttaa „ilmiöitä”, mutta hän ei voi antaa maailmalle aivoja eikä sitä älyä ja hyvää luottamusta, mikä kaikki on välttämätöntä niiden ymmärtämiseen ja arvostamiseen.

Salatiede . . . sanoo ensimmäisenä, että kaikki sielullinen toiminta alimmasta korkeimpaan ilmennykseensä asti „on vain — liikunta”.

Jokaisella ruumiimme elimellä on oma muistinsa.

Aimo Mela:

Kahdeksastoista vuosikokouksemme

Jeesus sanoi niille, jotka uskoivat: „Jos te pysytte minun sanassani, niin todella olette minun opetuslapsiani, ja te tulette tuntemaan totuuden, ja totuus on tekevä teidät vapaiksi”. (Joh. 8: 31—32).

Sinivalkoiseen kalevalaiseen pukuun verhoutuneeksi Suomi-neidoksi, joka käsivartensa kohti avaruuksia kohottaa, kuvitellaan tavallisesti syntymämaamme. Muuan tietäjä näki kerran, kuinka tuohon Suomen niemen sinivalkoiseen pukuun alkoi ilmestyä hehkuvia vaaleanpunaisia pilkkuja, jotka tarkemmin katsottuina osoittautuivat ruusuiksi, jumalallisen rakkauden kasvattamiksi. Kuin jonkin näkymättömän langan vetäminä kokoontuivat ne kimpuksi, minkä keskeltä kohosi ihana temppele.

Uneksiija lähti sitten pois. Ja jokainen vuosi on ollut kuin koetus. Vieläkö — vieläkö kestää näkymätön lankamme!

Näin taaskin nousimme odotuksen vallassa nuo monet askelmat. Lämmin tunne tulvahtaa mieleemme! Siellähän ne taaskin ovat, Sydän-Suomi, Häme, Karjala, Auranrannat, Pohjanmaa ja Suomi muu!

Juhlallisesti valaistu sali on tällä kertaa ehkä niukemmin, mutta sirosti koristettu. Edessämme onkin jotakin, joka kahlehtii katseen. Siellä korokkeella seisoo P. E:mme luonnollisen kokoisena, taiteilija Ola Forsellin kankaalle kiinnittämänä. Huomattuamme, että taulu esittääkin häntä nuorempana kuin hänet olemme tottuneet näkemään, löydämmekin tuon silmien ilmeen, josta kukaan meistä ei saata erehtyä, ja myös tuon P. E:n olemukselle niin luonteenomaisen eleganssin ja hengen aateluuden, ja niistä olemme taiteilijalle kiitollisia. Pian täyttyy sali. Osanottajamäärä tänä vuonna oli miltei sama kuin edellisenäkin eli 281. Pitkäperjantain avajaiskokous alkoi kello 11 säveltäjien Helvi Leiviskän ja J. Pohjanmiehen yhteissoitolla. He esittivät osia Brahmsin sinfoniasta.

Sävelten vaimennuttua nousee Johtaja lausumaan juhliavieraat tervetulleiksi. Huomautettuaan ensin kuinka arki-työmme keskeyttävät juhlapäivät, ja tämä on meidän juhlamme, sulkien kaikki saapuneet sekä nekin, jotka eivät ole mukaan päässeet, Elämän ikuisen viisauden ja rakkauden

syliin, hän lausuu, että meille helsinkiläisille on riemukasta keskuudessamme nähdä maaseutulaiset vieraamme. Kaikilahan meillä on sama päämäärä, vaikka Elämän viisas koulu on järjestänyt kullekin omat erikoistehtävänsä. Toinen tällä kertaa kulkee kivisiä teitä, toisen tie taas näyttää helpomalta, mutta jokaisella on tuskansa. Eikä loistossa kulkevan tie suinkaan ole muita vaarattomampi.

Kun nyt olemme saapuneet 18:nteen vuosikokouksemme, me luonnollisesti kysymme, mikä on tämän ikäkauden tarkoitus? Alkavan vuoden prinssiippi, minkä olemme tottuneet läksyksi ottamaan, on alempi inhimillinen järki. Järki on lähellä korkeampaa minuuttamme ja samalla myös persoonallisuuttamme, ja niitten välillä on osattava tehdä valinta. Kahdeksannellatoista ikävuodellaan pitäisi nyt Ruusu-Ristin varttua täysi-ikäiseksi mieheksi, jolloin tuo valinta on tehty. Yksilöinähan sitä olemme saaneet jo kauan opetella, mutta nyt se olisi tehtävä myöskin kokonaisuutena.

Meidän on kunnioitettava isäämme ja äitiämme, jotta menestyisimme. Seuralle se merkitsee sitä, että kautta aikojen on ollut viisaita, jotka ovat pitäneet huolta kasvatuksestamme, aikojen aamusta alkaen on ollut totuudenetsijöitä, ja ilman heidän työtään emme olisi siinäkään, missä olemme. Alkavan vuoden läksynä olkoon, että yhä enemmän oppisimme käsittämään koko maailman viisautta, oppisimme antamaan arvoa toisin ajatteleville.

Kuoron esitettyä Helvi Leiviskän johdolla Madetojan laulun „Ihmisen henki” Johtaja, muistuttaen evankeliumin sanoista, että meidän on rakastaminen toinen toistamme niinkuin Hän on meitä rakastanut, jolloin uskomme siitä puhkeavan sen ruusun, jossa me toinen toistamme ymmärrämme ja Hänen läsnäoloonsa uskomme, julisti kahdeksannentoista vuosikokouksen avatuksi suurten opettajien H. P. B:n ja P. E:n muistojuhlana.

Tämän jälkeen kuoro esitti Helvi Leiviskän sävellyksen Uno Kailaan sanoihin „Psalmi aamusta”.

Seurasivat toispaikkakuntalaisten tervehdykset.

J. R. Hannula puhui P. E:n henkisen perinnön kahdesta puolesta, uskonpuhdistuksen työn jatkamisesta ja veljesrakkaudesta, mihin puhujakin tahtoi yhtyä. Edelleen lausuttiin tervehdyksiä, Lieksan ryhmästä T. Hänninen, Oulusta Juho Mäkelä, Lahden uudelleen toimintansa alottaneesta ryhmästä Selma Mäkelä. Jyväskylän ryhmän toimintaa kuvasi laajemmin Lyyli Kolkkala. Ryhmä on viettänyt temppe-

linsä kymmenvuotisjuhlaa ja toiminta on muutenkin ollut virkeätä. Viipurin terveiset toi Emma Salonen, Turun Martta Jalava. Tamperealaisten puolesta puhui Klaara Saario ja Sortavalan tervehdykset esitti Hulda Koivusalo. Olavi Kivikäs toi terveiset itse „valon lähteeltä”, Imatralta, jonne myös oli muodostunut pieni ryhmä.

Tämän jälkeen esitti s i h t e e r i vuosikertomuksensa, josta muutamia otteita:

Viimeisen jäsenkortin numero on 1233 ja lisäys 24, jota ei voida väheksyä ottaan huomioon, että vuosikokousten väli viime helluntaista tähän on tavallista lyhempi. Todellinen jäsenmäärä tarkistettujen tietojen mukaan on 881, edellisenä vuonna 874.

Esitelmöiminen Helsingissä on jatkunut entiseen tapaan alkaen syyskuun 26 päivänä P. E:n esitelmäsarjalla, minkä jälkeen jatkettiin edellisenä vuonna alettua sarjaa esoteerisista kouluista ja vihkimysjärjestelmistä. Välillä taas Johtajamme luki P. E:n esitelmiä. Sen jälkeen alettiin uusi esitelmäsarja länsimaaisista tietäjistä ja mystikoista. Näitä sunnuntai-luentoja ovat pitäneet Uuno Pore, Aimo Mela, Sven Krohn, Katri Lindroos, Aini Pajunen, Lauri Pautola, Tyyra Tolyanen, Kyllikki Ignatius, Leonard Koskinen, Hilja Kettunen ja Jorma Partanen.

Yleisöjuhlia entiseen tapaan on pidetty kerran kuussa ja niissä musiikki-ohjelman ohella on aina pidetty myös esitelmiä. Kuluneen talven aikana on erikoisen innokkaasti näytelty. Seuraavat näytelmät on esitetty: Kyberin „Kuolema ja pikkutyttö” Terttu Pajusen sovittamana, Akseli Tolan „Hämähäkki”, Andersenin satu „Pieni merenneito” Sven Krohnin sovittamana, Nina Pruschewskyn mukaelma intiaanikuvaelma „Hyvä ja paha” sekä P. E:n „Sydänsuru” Uuno Poreen sovittamana.

Tuonen viikate on keskuudestamme korjannut jäsenemme J. V. Hytösen, Johanna Lindströmin, J. E. Toivasen, Martta Maria Ronimuksen, Annikki Uimosen ja Vilkas Sippolan.

Työkauden aikana on saatu painosta P. E:n kirja „Christosophisia peruskysymyksiä I”.

Tavanmukaiset Jyväskylän kesäkurssit pidettiin elokuun 8—15 päivinä kaikinpuolin onnistuneesti. Samoin kaksi P. E:n muistojuhlaa, 22. V ja 26. XII vietettiin tavaksi käynein muodoin.

Ulkomaalaisia vieraita on luonamme käynyt amerikkalaisen Heindel-seuran „Rosicrucian Fellowshipin” jäsen Mr. J. H. Leonard, joka piti tempelissä julkisen esitelmän 22. I.

Muistiin on myöskin merkittävä suuren yleisön kasvanut, tosin pääasiassa negatiivinen mielenkiinto aatettamme kohtaan, mistä esimerkkinä on mainittava kirkkoherra Jokipiin ja tohtori Tiililän kirjat. Erikoisen huomion ansaitsee „Ajan Suunnassa” edellisestä ollut erään teologin kirjoittama asiallinen arvostelu, jonka olisi voinut yhtä hyvin kirjoittaa vaikka joku teosofi.

Merkkitapaukseksi koko Suomen kulttuurielämässä muodostui Akseli Tolan „Asarian” ensiesitys Kansallisteatterissa. Julkinen arvostelukin vapautuen ennakkoluuloistaan antoi tunnustuksensa tälle taideteokselle ja aidolle mysterionäytelmälle.

Yhdysvalloissa on Washingtonissa ilmestyvässä lehdessä „The O. E. Library Criticissä” ollut Jorma Partanen kirjoitus „Pekka Ervast ja teosofinen liike Suomessa”, jota eräs toinenkin ulkomaalainen lehti on selostanut myötämielisesti.

Yksi lomalla ollut ryhmä on jälleen alottanut toimintansa ja merkkejä uusien ryhmien syntymisestä parilla kolmella paikkakunnalla on olemassa.

P. E. on opettanut, ettei todellinen veljesrakkaus ole sitä, että me ikäänkuin asettelemme tyynyjä toistemme persoonallisten heikkouksien alle varoen toisiamme millään tavalla persoonallisesti loukkaamasta. Kristusrakkaus tunnustaa ihmisten veljeyden henkiolentoina. Mielipiteiden ja käsitteiden tarkistus ovat olleet omiaan sisäisesti voimistamaan järjestämme.

Sitten rahastonhoitaja esitti kertomuksensa, jota, varsinkin P. E:n rahaston suotuisaa kehitystä, varmaankin tyydytyksellä kuunneltiin.

Kuluneen vuoden erikoisyrittys kuitenkin on urkuhanke, jota J. Pohjanmies selosti tuoden terveisensä „sävelten alkulähteiltä”, Kangasalta. Vilkkaasti ja mukaansatempaavasti hän kuvaili P. E:n haavetta, omia urkuja. Tämä haave on nyt yhtäkkiä lähtenyt ihmeellisellä tavalla toteutumaan, puhujan mukaan Nuorten ryhmän omakseen ottamana. Näyttääpä, että tuskin velkaa tarvitaan hankkeen toteuttamiseksi, ja se voi tapahtua jo ensi syksynä.

P. E:n kirjaston esitteli Jorma Partanen. Sielläkin on tehty uurasta työtä.

Seurasi k e s ä k u r s s i e n järjestely, joka tällä kertaa tapahtui aivan nopeasti ja suuressa yksimielisyydessä. Sopivimmaksi ajaksi katsottiin viikko 31. VII—7. VIII. Paikkaa tuskin tarvinnee mainita, koska Jyväskylä omistaa kurssit jo „ikimuistaisen nautinnan” perustuksella.

Kokoukselle saapui tervehdyksiä Lyyli Rimpiltä ja Maria Viikiltä sekä Amerikasta Anna Eskeliseltä. Kun vielä oli toimitettu jäsenmaksujen kanto, seurasi kahvitauko.

Kello 14.30 jatkettiin kokousta Hans ja Gurli Liljeqvistin esitettyä aluksi kohtia Tartinin sonaatista. Helsingin työryhmät jatkoivat selostuksiaan. Esiteltiin jäsenkokous ja jäsenlehti, joka oli osoittanut tarpeellisuutensa jäsenten yhdistäjänä (erittäin tärkeätä olisi jäsenten aina ilmoittaa osoitteenmuutokset jäsenlehdelle), lainakirjasto, kirjeenvaihtoryhmä, joka myös oli osoittautunut tarpeelliseksi, kuoro, Greta Denfferin alottama uusi työmuoto, lootuskoulu ja Uuden testamentin tutkijain ryhmä, josta oli versonut syksystä alkaen toiminut uusi sisarryhmä.

Kello 17.30 toimitettiin tavanmukainen installatio, jossa 21 uutta jäsentä vastaanotettiin.

Illalla kello 20 kokoonnuttiin järjestön tarjoamalle v e l j e s a t e r i a l l e. Se olikin jotakin uutta, vaikei aivan ennen kokematon vanhemmille jäsenille. Hyvässä järjes-

tyksessä ja hartaalla mielellä asettui tuo suuri joukko pöytiin. Veisattiin virsi „Herraa hyvää kiittäkää”, minkä jälkeen ateria alkoi. Sven Krohn nousi puhumaan lausuen m.m.:

Perustaja-Johtajamme rakasti aterioida seurassa, sillä, kuten hän selitti, yhteinen ateria on myöskin henkistä aterioidista. Tulee mieleen ensimmäisten seurakuntien rakkausateriat, ja samoin muistuvat mieleen Jeesuksen sanat „ei ihminen elä yksinomaan leivästä . . .”, sekä hänen opetuslasten parissa viettämänsä ehtoollinen. Tulevat edelleen mieleen Perustaja-Johtajamme syvälliset selitykset siitä, kuinka aterioidessamme aina eräässä merkityksessä voisimme viettää ehtoollista ja saada osallisuuden Kristuksen ruumiiseen ja vereen. Kun nimittäin Kristus voitti kuoleman, tuli hän koko maapallon korkeammaksi minäksi, ja maapallo siis on hänen ruumiinsa. Tällä tavalla kansallisorinoijamme Runebergkin o'i ehtoollisen käsittänyt. Nämä selitykset veisivät syviin mysterioihin, mutta yleisemmältä kannalta puhuen voisimme sanoa, että yhteen ateriointinen yhdistää meidät luontoon. Se on alempien luonnonvaltakuntien uhria korkeampien hyväksi, tosin itsetiedotonta. Mutta sen takana on jumalallinen tietoisuus uhrista. Kun me siis joudumme tekemisiin aineellisuuden kanssa, joudumme tekemisiin itse elämänkin kanssa. Luonnontieteilijät alkavatkin yhä enemmän oivaltaa, että n.k. eloton aine on elämää. Atomit ovat muuttuneet sängen mystillisiksi ja monimutkaisiksi olennoiksi, jo'ta H. P. B. nimitti tulioiloiksi, nykyinen tiede protoneiksi. Yhä enemmän luonnontieteittenkin kautta vahvistuu H. P. B:n käsitys. Viime vuonna fyysikkojen jo onnistui muuttaa valo aineeksi, fotonit elektroneiksi, nuo sängen omituiset, ikäänkuin vapaatahtoiset olot. Sellaista on viime vuosisadan materialistien kuolleeksi luulema aine. Syöminen on siis suuri mysteerio, sillä siinä saamme uutta elämää ja uutta voimaa.

Mutta on myös käsketty nauttimaan jumalallisia antimia veljespiirissä, jotta aineellisuudesta, joka on se, mikä meidät erottaa, tulisi myös meidän yhdistäjämme. Sillä ykseydessä henki on Jumalan rakkauden helmassa. Kristus on ristiinnaulittuna aineellisuuteen, mutta lopulta aineellisuus muodostuu siksi yhteydeksi, jossa henget pääsevät tietoisiksi jumalsyntyisyydestään ja ihmiset muodostavat kuin yhden elimistön, jossa Kristus hallitsee. Risti on silloin saanut ruusut, jotka ovat muuttuneet valkeiksi. Olkoon veljesateriamme siitä vertauskuva ja samalla myös ennustus hetkestä, jolloin Jeesus Kristus tarjoo meille elämän viiniä ja leipää.

Musiikkiesitysten vaihdellessa jatkui veljesateria hillityn, iloisen mielialan vallitessa.

Lauantaina kello 12 kokoonnuttiin kuulemaan maisteri Jorma Partasen esitelmää kveekarien uskonlahkon perustajasta George Foxista ja hänen „Ystävien seurastaan”. Toista tuntia kestänyttä, tieteellisellä kritiikillä, mutta sympaattisessa hengessä pidettyä esitelmää seurasi runsas kuulijakunta herpaantumattomalla mielenkiinnolla.

Illalla oli kansalliskongressi.

Ensimmäisenä pääsiäispäivänä alkoi tavanmukainen v u o s i j u h l a m a t i n e a kello 12 Kansallisteatterissa. Yleisö täytti kuten ennenkin runsaslukuisena katsomon. Sibeliuskvartetin esitysten jälkeen alkoi maisteri Uno Poreen juhla-

esitelmä aiheesta „Minä olen tosi viinipuu” (Joh. 15: 1). Lähtien luonnonkansojen ja vanhojen kulttuurikansojen taruissa esiintyvistä uskomuksista, kuljettaen kuulijan Vanhan testamentin paratiisikertomuksen hyvän- ja pahantiedonpuun ja elämänpuun, Kalevalan suuren tammen ja Sampomysterioiden kautta Uuden testamentin elämänpuun pyhään vertauskuvaan, Kosmilliseen Kristukseen, puhuja, sisältönsä, muotonsa ja esitystapansa puolesta viimeiseen asti huolitellussa puheessaan loi katsauksen niihin aatteisiin ja tarkoituksiin, jotka Ruusu-Ristikin on omaksunut.

Reino Hallaperän komeitten lauluesitysten jälkeen seurasi väliaika ja sitten tämän vuosijuhlan huippu, Pekka Ervastian näytelmän „H. P. B:n” esitys.

Olihan joukossamme paljon niitäkin, jotka muistavat näytelmän ensiesityksen, jolloin tekijäkin vielä oli mukanaamme taiteilijoita innoittamassa, mutta tällä kertaa näytti kuin hänen henkensä tai oliko sitten H. P. B:n henki taikka kenties molemmat, olisivat valtavana voimana vyöryneet sekä esiintyjien että katsojien ylle. Tosinhan esityksen pääosat olivat suurten taiteilijoitien käsissä, nimiosa kuten viime kerrallakin, itse Hilda Pihlajamäellä ja tärkeimmät osat Aapo Pihlajamäellä, Jussi Snellmanilla ja Bertha Lindbergillä. Pienemmissäkin osissa oli päteviä voimia, Martti Seilo, Jukka Kuusisto, Annikki Kettunen, Oiva Luhtala, Jori Saarnio ja Mikko Holmberg sekä joukko amatööriavustajia, joten niukasta harjoitustilaisuudesta huolimatta taiteellinen esitys oli taattu. Mutta emme tarkoita yksin esityksen taiteellista puolta, joka varsinkin Hilda Pihlajamäestä puheenollen on arvostelumme yläpuolella, vaan sitä antaumuksen aikaansaamaa vaikutusta, millä pääosan esittäjä toi eteemme H. P. B:n. Oli suorastaan mahdotonta vapautua kuvitelmasta, että se oli itse H. P. B., joka puhui, liikkui, etsi, uskalsi, kärsi ja voitti. Ja mitä me opimmekaan! Se ei ole näissä tiloissa esiteltävissä. Mutta meistä tuntui, että oli eletty historiallinen hetki, nähty esitys, jossa suuri taide yhtyi suureen totuuteen.

Kello 17 kokoontuivat esoteristit.

Illalla kello 19 jatkui vuosikokous päivän suurten elämysten lumoissa ryhmien jälleen kertoillessa toiminnastaan. Waldemar Kaade selosti kirjallisuusseuraa, joka vaikeuksistaan huolimatta uskaltautuu uusiin julkaisuihin. Syyspuolella odotetaan kirjaa „Christosophisia peruskysymyksiä II”, ja vielä tämän kevään kuluessa uusintapainosta P. E:n teoksesta

„Kirkonopin teosofia” ja ehkä seuraavaan kevääseen mennessä sarjaa, joka käsittelee Jeesuksen Kristuksen elämää vertauskuvana.

Kuultiin myös Nuorten ryhmän reippaat terveiset ja samalla salaisuus, että J. Pohjanmies se on, joka urkuasian on alulle pannut. Edelleen lausuttiin lomalla olleen Kynäseppöjen ryhmän terveiset, annettiin selostus Opistolan näyttämöluokan menestyksellisestä toiminnasta sekä Kulmakoulun ja Talorahaston toiminnasta. Hämmästyttäviä varmaankin herättivät tämän miltei huomaamattomissa toimivan rahaston saavutukset. Seurasi Lauttasaarella toimineen kesäkodin selostus. Monelle lienee tullut yllätyksenä sairasputoimisto Salven toiminta. Yleisemmin tuskin on ollut mitään kunnollista käsitystä siitä siunauksellisesta työstä, jota tämä laitos harjoittaa, saavuttaen valtiovallankin tunnustuksen.

Olikin jo ennätetty kaivata jäsenveteraanimme Gösta Stenmanin sähkösanomatervehdystä, joka nyt saapui.

Ilta päättyi J. Pohjanmiehen musiikkiesitykseen.

Toisena pääsiäispäivänä kokoonnuttiin vuosikokouksen päättäjäistilaisuuteen kello 11. Helvi ja Sointu Leiviskän musiikkiesityksen jälkeen Johtajan esityksestä muistettiin hetken aikaa sairaana olevia jäseniämme. Sitten kuoro esitti Madetojan sävellyksen „Ihmisen henki”.

Johtaja lausui ilmi ilonsa siitä voimasta ja rakkaudesta, joka tässä vuosikokouksessa on vallinnut. „Kukin ryhmä on täällä selostanut toimintaansa, ja minun ryhmäni on koko tämä seura. Minun täytyy sanoa, että tässä vuosikokouksessa ei ole ollut ainoastaan tunteen hehkua, vaan on tuntunut kuin siinä olisivat olleet tasavertaisina myöskin äly ja tahto mukana. Lausun teille, ryhmälleni, sydämellisen kiitokseni. Ennen vuosikokousta olin ollut vähän omantunnonvaivoissa siitä, että olin hajoittanut työtäni muuallekin, mikä sattui juuri tälle ajalle. Mutta kaikki on mennyt kuitenkin hyvin, ja olen tyytyväinen, että olen voinut näinkin suoriutua. Teidän rakkauteenne on ollut minunkin voimani. Toivon, että ensi vuosikokouksessa taaskin tapaamme ja entistä voimakkaampina.”

J. R. Hannula muisteli omaa R.-R.-työtään ja eräitä kohdauksiaan P. E:n kanssa. Tamperelaiset muistivat kiitoksella paitsi Johtajaa myöskin kuoroa, minkä johdosta Aimo Mela kuoron puolesta huomautti, että kuoron henki on kyllä ylevä ja korkea, vaikka sen „alempi ilmennys onkin heikko ja mitätön.” „Tämä kuoro on nimittäin todennäköisesti ainut-

laatuinen maailmassa siinä, että se on tietäjän perustama ja inspiroima, mikä näkyy siitäkin, että sen 'isä' aina on pitänyt huolta, ettei kuoro koskaan ole potanut pätevän, taitavan ja innokkaan johtajan puutetta. Jos tunnette tarvetta kuoroa kiittää, niin osoittakaa kiitoksenne silloin kuoron johtajalle Helvi Leiviskälle."

Yrjö Rimppi kerrottuaan ensin Talorahaston keräystuloksesta kohdisti myös kiitollisuudenilmauksensa Johtajalle, mihin Johtaja vastasi. Kiitoksensa lausui myös Lyyli Kolkkala ihmetellen ryhmätoiminnan monipuolisuutta: „Seitsemän vuotta sitten ei sellaista ollut. Johtaja huomautti, että ryhmätoiminta on juuri sitä alkavaa itsenäistymistyötä. Meidän tulee oppia kaikkia asioita arvostelemaan. Ensin koettelemme sitä ryhmissä, vaikkapa pienissäkin. Parikin kertaa ennen poislähtöään P. E. minulle tästä itsenäisyydestä huomautti."

Viipurilaisten puolesta esitettiin Johtajalle leikkillisessä puheenvuorossa kiitokset siitä, että hän oli käynyt heitä „nykääsemässä", ja Savon kiitokset toi Helmi Friberg. Uutterille emännille lausuttiin myös hyvin ansaitut kiitoksen sanat.

Aapo Pihlajamäki tervehdyksessään m.m. lausui: „Sydän on ihmisen jaloin elin, ensimmäinen ja viimeinen. Olen kuvitellut, että Ruusu-Risti on kuin Suomen kansan sydän, joka kuljettaa elämän totuuden valon, hyvän tiedon, ihmisten sydämiin. Jos Ruusu-Risti pysyy sinä, miksi Perustaja-Johtaja sen tarkoitti, voisi siitä tulla suuri tekijä Suomen ja maailmankin elämässä. Sillä jokaisen ihmisen sisällä on suuri salaisuus, jos se vain pääsee esille, eivätkä nämä vuosikokouksetkaan ole silloin menneet jälkiä jättämättä."

Kiitoksensa esitti myös Martta Jalava. Sven Krohn omasta ja kaikkien puolesta lausui kiitokset Johtajalle puhuen siitä raskaasta, mutta ihanasta vastuusta, jonka hän on saanut. Vielä enemmän kuin valtio tarvitsee henkinen liike johtajan, joka uskaltaa ottaa vastuun. Puhuja muisteli myös P. E:n lausuntoa, että kaiken henkisen elämän todellisuus lepää kahdella pylväällä, totuuden ja rakkauden, jotka ovat toisiinsa kietoutuneet. Emme voi rakastaa, elleimme tule rehellisiksi, elleimme ole tosia, emmekä osaa löytää totuutta, elleimme rakasta, unohda itseämme.

Kuoron esitettyä „Mun kanteleeni" antoi Johtaja alkavan vuoden tunnuksen, joka on tämän esityksen mottona. Seurasivat Johtajan loppusanat ja tavanmukainen virsi „Sun haltuus rakas Isäni".

Lukuisten tilaisuuksien sarjaan liittyi vielä iltapäivällä „Väinämön” kokous.

*

Kahdeksastoista vuosikokous oli päättynyt. Jokaisen vuosikokouksen päätyttyä jää varmaankin tunnelma, että se oli kaikkein voimakkain. Noitten kokousten voima näyttää olevan siksi suuri, että ihmissielu pitkäksi aikaa jää värähtelemään siinä tunnelmassa, minkä ne luovat. Eikä sillä silloin ole mitään vertauskohtaa, mitään mahdollisuutta arvosteluun, yhtä vähän kuin kykenemme mittaamaan auringonvaloa sen keskellä ollessamme. Se hävittää yksilöllisyyksien rajat ja luo sijaan ykseyden.

Mutta jos tämän vuosikokouksen tunnelmasta pitäisi etsiä jokin erikoispiirre, niin eikö se ole aivan erikoinen sopusointu ja yhteisymmärrys? Ei pitkiä puheita, monia mielipiteitä, puhumattakaan erimielisyyksistä. Tuntuu kuin olisi helpposti ymmärretty toinen toistaan. Itsetehostus kokonaan puuttui, ja kaikkea hyvää ja kaunista nähtiin toisissa, ei epäilystä tulevaisuuden suhteen, ei masennusta. Asioita katsottiin todella myös tahdon ja järjen kannalta.

Onko voitettu koe, onko Ruusu-Risti tulemassa mieheksi? Sellaisen aavistuksen täyttämä oli temppeli. Temppeli, sehän todellakin taas kohosi, Suomi-neidon ruusut kerääntyivät, kävimme vuorella, josta oli ylhät näköalat.

Moni hyvä ja puhdas teosofi ehkä uskoo yliluonnollisiin, jopa jumalallisiin „ihmetöihin”, mutta kukaan salatieteilijä ei sitä tee. Sillä salatieteilijä harjoittaa *tieteellistä* teosofiaa, joka perustuu tarkkaan luonnon salaisten voimien tuntemiseen; mutta sellainen teosofi, joka kehittää n.s. „outoja” voimia *ilman* salatieteen valoa, kulkee suorastaan kohti vaarallista mediumisuutta, sillä vaikka hän pitää kiinni teosofiasta ja sen korkeimmista siveellisyyden vaatimuksista, toimii hän pimeässä, vilpittömän, mutta sokean uskon nojalla.

Mitä muualla tiedetään

Kirkkoritaa Ruotsissa. Turkulainen „Herättäjä” kertoi v.k. 22 pnä etusivun uutisessa Jumalan kolmiyhteisyyttä ja Jeesuksen sovintokuolemaa koskevasta riidasta, joka on aiheuttanut Ruotsissa runsaasti mielipiteitten ilmaisuja. Lainaamme kirjoituksen lyhennellen seuraavassa.

Ruotsin kirkollisissa piireissä on jo jonkin aikaa herättänyt suurta huomiota parin papin menettely. Viime vuonna salli Hosjön kappeliseurakunnan silloinen komministeri sosialidemokraattisen sanomalehdentoimittajan Rickard Lindströmin pitää päiväsaarnan Hosjön kirkossa, vaikka mainittu toimittaja on julkisesti ilmoittanut olevansa jumalankieltäjä.

Samoin piti viime keväänä Skepparslövin kirkkoherra Bruhn Tukholmassa Uskonnollisen uudistusliiton kokouksessa esitelmän, jossa hän m.m. lausui: „Meitä on monta, jotka emme enää tunnusta uskovamme kolmiyhteiseen Jumalaan. Meitä on monta, jotka emme voi hyväksyä kirkon sovinto-oppia. Meidän käsityksemme mukaan se herpauttaa persoonallisen vastuuntunnon ja on sen tähden sekä uskonnollisesti että siveellisesti väärä. Emme myönnä tulevamme autuaaksi uskomalla Kristuksen kärsineen ja kuolleen puolestamme. (Harvennus meidän). Emme voi puhua verestä, joka on vuodatettu tähtemme, sillä sellainen puhe aivan kuin takertuu kurkkuun.”

Kun khra Bruhnin saarnat eivät tyydyttäneet seurakuntalaisia, ja kun hän polkesi kirkkokäsikirjasta, häntä vastaan esitettiin kantelu tuomiokapituliin. Häntä vastaan kanteli myös „Raamatun uskolliset ystävät”-nimisen seuran johtaja, toimittaja Axel B. Svensson. Lundin piispa Rodhe saapui toimittamaan tarkastusta havaiten kantelun aiheelliseksi ja antoi kirkkoherralle varoituksen. Tuomiokapitulin enemmistö hyväksyi asiaa myöhemmin käsitellessään piispan toimenpiteen antaen asian samalla raueta, vähemmistö kannatti ankarampia toimenpiteitä. Toimittaja Svensson puolestaan esitti asian hovioikeuden tutkittavaksi, ja kehoitti „Nya Väktaren”-nimisessä aikakauslehdessään tunnustuksen pohjalla olevia pappeja allekirjoittamaan hänen laatimansa julkilausuman, jossa todetaan, että jumalankieltäjän on sallittu puhua kirkossa ja vaaditaan, että k.o. kirkkoherra on erotettava virastaan.

„Sanoudumme siis vakavasti irti tällaisista virkaveljistä ja heidän hengenheimolaisistaan ja olemme tahtoneet ilmoittaa tämän jokaiselle ruotsalaiselle! Jumala armahtakoon kirkkoamme!”

Julkilausuman allekirjoitti n. 1.200 pappia. Sitä paitsi joukko pappeja ilmoitti hyväksyvänsä julkilausuman tarkoituksen, vaikka he eivät olleet katsoneet voivansa erinäisistä syistä allekirjoittaa sitä.

Julkilausuman allekirjoitti noin puolet Ruotsin papeista. Koska muitten kanta näinollen jäi epäselväksi, arkkipiispa Eidem julkaisi kaikkien piispojen puolesta selityksen. Siinä sanotaan piispojen ymmärtävän sekä niitä pappeja, jotka katsoivat olevansa pakotetut allekirjoittamaan julkilausuman, samoin kuin niitäkin, jotka eivät sitä allekirjoittaneet; piispojen mielestä ei ole oikeutta tehdä johtopäätöksiä yksityisen papin suhteesta tunnustukseen sen nojalla, millainen on hänen asenteensa k.o. mielipiteen ilmaisuun.

Kirkkoherra Bruhnin tapaus on aiheuttanut runsaasti kirjoituksia lehdistössä, ja kysymys on keskusteltaessa laajentunut niin, että keskustelun aiheeksi on tullut, onko uskonnollinen uskonnopuhdistus tar-

peen. Suurta huomiota on herättänyt Karlstadin piispan Runestamin kirjoitus Vår Lösen-lehden kuluvan vuoden numerossa 2. Piispa kirjoittaa siinä m.m.: „En pidä erikoisen tärkeänä, että kristitty voi ajatuksissaan ja sanoissaan omaksua vanhan kirkon käsityksen Kristuksen jumaluudesta. Omalta kohdaltani olen vakuuttunut, että vanha aika sisällytti siihen käsitteitä, joita en voi hyväksyä”. Tämän piispan lausunnon on sosialidemokraattinen lehti Ny Tid sovittanut kirkkoherra Bruhnin asiaan ja kirjoitti siitä: „Tällä on jumaluusopin professori ja Ruotsin kirkon piispa antanut vapauttavan tuomion Bruhnille. Hän on tehnyt sen periaatteessa kahdessa merkityksessä. Hra Runestam on sanonut ei pitävänsä erikoisen tärkeänä, miten kukin käsittää Kristuksen jumaluuden. On vaikeata tietää, kuinka laaja tämä erivapautus on, mutta sanamuodosta päätäten se voi aivan hyvin sisältää, että voi uskoa Kristuksen olleen ihmisen, jolla oli korkea, jumalallinen kutsumus, ja että hän ilmoitti ihmisten ainoan pelastuksen tien. Jos tällaisen käsityksen omaaminen on sallittua, raukeaa sen mukana myös Jumalan kolmiyhteyden käsite. Sillä ellei Kristus ollut Jumala, katoaa hän loogillisesti kolmiyhteydestä ja se menee murskaksi. — Jos Skepparslövin kirkkoherra on hirtettävä, on hänen viereensä tehtävä hirsipuu myös Karlstadin piispalle”.

Vår Lösen-lehti ei ole seuraavassa numerossaan oikaissut Ny Tidin käsitystä piispa Runestamin kirjoituksesta, vaan on maininnut siitä selittämättä tulkintaa vääräksi.

Muuan toinen työväen lehti taas selittää piispa Runestamin kannan seuraavasti: „Hra Runestam korostaa oppivapautta ja näyttää siis ajattelevan, että voidaan olla hyvä kristitty uskomalla Kristuksen olleen vain ihminen, jolla oli korkea jumalallinen kutsumus ja joka ilmoitti toisille ainoan pelastuksen tien.”

Maisteri Hedegård kirjoitti Svenska Morgonbladetissa piispa Runestamin kirjoituksen johdosta: „On varmaan monta, jotka minun kanssani surevat tällaisen selityksen saanutta piispa Runestamin lausuntoa. Nykyisenä kieltämisen ja luopumisen aikana pitäisi piispoilla olla muutakin tekemistä kuin antaa aseita kristinuskon vihamiesten käsiin.”

Tien varrelta

Ruusuristin Johtajan osoite on kesäkuun 7 p:stä elokuun 15:nteen *Korpilahti, Tähtiniemi*.

Ruusuristin lainakirjasto Helsingissä on kesäkuukausina avoinna *k e s k i v i i k k o i s i n* klo 19—20, os. Meritullinkatu 33, ovi 2 (pihan perällä).

Helsingin Ruusu-Ristissä esitelmöi pääsiäislauantaina Jorma Partanen George Foxista ja „Ystävien seurasta”, 24. 4. toimittaja Erkki Rantalainen Pico della Mirandolasta, 8. 5. Lauri Pautola aiheesta „Nietzsche ja persoonallisuususkonto”.

H. P. B:n muistojuhlaa, „valkoisen lootuskukan päivää”, vietettiin Helsingin Ruusu-Ristissä tk. 8 p:nä. Ohjelmassa oli Helvi Leiviskän pianonsoittoa, kuorolaulua ja Reino Hallaperän yksinlaulua, V. Toivosen tervehdyspuhe, Kyllikki Ignatiuksen esitelmä H. P. B:stä ja katkelmia „Hiljaisuuden äänestä” Hilda Pihlajamäen esittämänä.

Ruus-Ristin kesäkurssit pidetään tavallisuuden mukaan Jyväskylässä 31. 7.—7. 8. Erikoisteoksena on tänä vuonna Pekka Ervastian „Uudestisyntyvä Suomi”. Ensi numerossamme, joka ilmestyy kesäkuussa, annamme vielä yksityiskohtaisemmat tiedot.

Helsinkiin TempPELLIAUKKIOLLE rakennettavan kirkon piirustukset, jotka on laatinut prof. J. S. Sirén, on opetusministeriö äskettäin hyväksynyt. Kirkon rakennuskustannukset nousevat 14,550,000—15,450,000 markkaan (1)

Akseli Tolan 1-näytöksinen legendanäytelmä „H o r n a n - K e r t t u l i”, joka kahdesti on esitetty Helsingin Ruusu-Ristin juhlissa Hilda Pihlajamäen ollessa nimiosassa, on nyt ilmestynyt W.S.O.Y:n näytelmä-sarjassa n:ona 155. Hinta 8 mk.

Naisten Äänen kahdesti kuukaudessa ilmestyvissä numeroissa olemme tuostakin huomanneet mielenkiintoisia kirjoituksia. Niinpä on viimeksi saapuneessa n:ossa 10 säveltäjä Helvi Leiviskän kirjoitus „Musiikki on henkisyyden kirkastamista”, ja teatterikatsauksessaan Tuuli Reijonen, joka esittelee Hilda Pihlajamäen tämäläisiä vierailunäytäntöjä, mainitsee myös kiittävin sanoin hänen esiintymisensä P. E:n „H. P. B”-näytelmän nimiosassa viime pääsiäisenä.

S I S Ä L L Y S:

Totuudenetsijän auktoriteetit	133
Toimittajalta	135
Toimitussihteeriltä	139
H. P. Blavatsky ihmisenä ihmisten parissa	143
H. P. Blavatskyn sanoja	152
Kahdeksastoista vuosikokouksemme	153
Mitä muualla tiedetään	162
Tien varrelta	163

Pekka Ervastian

Kirkonopin teosofia

on ilmestynyt *toisena painoksena*. Hinta nid. 5 mk., vähintään 10 kpl. tilattaessa 4 mk.

Kirja, jonka voi antaa jokaisen käteen.

RUUSU-RISTIN KIRJALLISUUSSEURA

Helsinki, Meritullinkatu 33, ovi 2.

Uusi Leninkiliike

T A M P E R E

Aleksanterink. 24, Varman talo.

*Myy kuosikkaita leninkejä.
Tilauksia otetaan vastaan.*

Ruusu-Ristin Talorahasto

työskentelee
tulevaisuutta varten.

*Lütykkää jäseniksi
tai tehkkää tilapäisiä
lahjoituksia!*

Jäsenten säännölliset tili-
tyspäivät ovat

1/1, 1/4, 1/8 ja 1/10.

Talorahaston hoitaja: YRJÖ V. RIMPPI,
H E L S I N K I,
Luotsikatu 12 A. 12.

*19. vuosisadan ihmeellisin teos
H. P. Blavatskyn*

SALAINEN OPPI

ilmestyy suomeksi.

Teosofisen Seuran

julkaisema aikakauslehti

TEOSOFI

jatkaa joka numerossaan Salai-
sen Opin suomennosta. Teosofi
voidaan tilata maan kaikista
kirjakaupoista, postikonttoreista
ja T. S:n taloudenhoitajalta.
Osoite: Signe Rosvall, Helsinki,
Kirkkokatu 14. Tilaushinta (ko-
timaassa) 40 mk. v:kerta.

PUHELIN 216

HYVINKÄÄN KIRJAPAINO OSAKEYHTIÖ

HYVINKÄÄ

Suorittaa ensiluokkaisesti
kaikkia kirjapainoalaan kuu-
livia tehtäviä. Tiedustakaa
hintojamme.

Ostakaa paita,

jota

**Olli, Tiitus,
Iso-Keisari,
Valentin**

y.m.

kiittävät

Patentoidut erikoisuudet.

RUUSU-RISTI-JÄRJESTÖ

Perustaja-Johtaja: **PEKKA ERVAST**

Johtaja: rouva Hilda Pihlajamäki, os. Helsinki, Mariank. 28 B.
Hallituksen varapuheenjohtaja: fil. toht. Eino Krohn, os. Helsinki, Maneesinkatu 2 A.

Sihtteri: fil. maist. U. J. Pore, os. Helsinki, Maneesinkatu 4 a A 12.
Rahastonhoitaja: herra Waldemar Kaade, os. Helsinki, Oikokatu 15 A 18.

Kanslia: Helsinki, Meritullinkatu 33, ovi 2. Puh. 23 609.

Ruus-Risti perustettiin Helsingissä marraskuun 14 p:nä 1920. Sen tarkoitus selviää seuraavasta ohjelmasta:

1) Ruusu-Risti on totuudenetsijain järjestö, jonka jäsenet tunnustaen kaikkien ihmisten veljeyden katsomatta rotuun, väriin, kansallisuuteen, uskontunnustukseen, yhteiskunnalliseen asemaan, sukupuoleen tai muihin ulkonaisiin rajoituksiin, osoittavat toisilleen mitä suurinta suvaitsevaisuutta ja ymmärtämystä sekä pitävät totuutta korkeampana kaikkia uskontoja.

2) Ruusu-Risti on vapaan ajattelun pyhäkkö, jonka jäsenet etsivät totuuden ydintä, salaista jumalviisautta, mikä piilee kaikkien aikojen uskonnoissa, mytologioissa, filosofisissa ja tieteellisissä järjestelmissä.

3) Ruusu-Risti on renkaana ihmisten näkymättömässä veljeydennä, ja sen jäsenet etsivät ikuisen elämään vievää tietä, joka kasvattaa ja kehittää ihmisessä veljeyden henkeä.

Ruus-Risti on itsenäinen järjestö. Ohjelmansa nojalla se kuuluu H. P. Blavatskyn v. 1875 alkuunpanemaan teosofiseen liikkeeseen.

Ruus-Ristin jäsenet ovat irto-, ryhmä- ja looshijäseniä. *Irtojäseneksi pyrkijä kääntyy suoraan, ryhmäjäseneksi pyrkijä paikallisryhmän välityksellä Ruusu-Ristin Johtajan rouva Hilda Pihlajamäen puoleen, os. Helsinki, Mariank. 28 B.*

Looshityö on järjestetty seremonialliselle pohjalle, ja looshijäseneksi saattaa Ruusu-Ristin jäsen pyrkiä asianmukaisilla suosituksilla.

Ruus-Ristin jäsenmaksut ovat määrältään vapaaehtoisia. Jäsenten toivotaan tuovan antimensa kolme kertaa vuodessa: maalisi- ja lokakuun kuluessa sekä vuosikokouksen aikana. Jäsenmaksut vastaanottaa rahastonhoitaja herra Waldemar Kaade, os. Helsinki, Oikokatu 15 A 18.

Vuosikokous pidetään keväällä, siinä uudet jäsenet juhlallisesti vastaanotetaan, vihitään, sekä asetetaan oikeuksiinsa ja velvollisuuksiinsa (installoidaan).

Installoidut jäsenet ovat oikeutetut pyrkimään Ruusu-Ristin looshijäseniksi.

RUUSU-RISTI

TOTUUDENETSIJÄIN AIKAKAUSKIRJA

34:s vk.

Kesäkuu 1938

N:o 6

RUUSU-RISTI

Totuudenetsijain aikakauskirja - Suomen vanhin teosofinen lehti.

Toimitus: **Eino Krohn** (vastaava),
Jorma Partanen (toimitussihteeri).

Julkaisija Ruus-Ristin Kirjallisuusseura r.y.

RUUSU-RISTI ilmestyy 10 kertaa vuodessa, sisältäen vähintään 320 tekstisivua.

RUUSU-RISTIN toimitukselle tulevat kirjoitukset, kysymykset, uutiset y.m. ovat lähetettävät fil. toht. Eino Krohnille, os. Helsinki, Maneesink. 2 a C, tai fil. maist. Jorma Partaselle, os. Helsinki, Väinämöisenkatu 5.

RUUSU-RISTIN kirjoituksia saa lainata sillä ehdolla, että lähde tarkasti mainitaan. Sarjakirjoituksia ei saa lainata.

RUUSU-RISTIN tilaushinta on koko vuodelta Smk. 50: —, ulkomailla doll. 2: —. Yksityisnumeron hinta on postivapaasti lähetettynä Smk. 10: — tai 50 c.

RUUSU-RISTIN tilauksia ottavat vastaan postikonttorit, asiamiehet sekä aikakauskirjan taloudenhoitaja, hra *Waldemar Kaade*, os. Helsinki, Oikokatu 15 A 18.

Asiamiehille myönnetään 10 pros., kun vähintään kolme tilausta tehdään. Tilausraha on maksettava etukäteen.

Ruus-Ristin Kirjallisuusseura r.y.

Kaikkea ruusuristoläistä ja teosofista kirjallisuutta haluttaessa voidaan kääntyä Ruusu-Ristin Kirjallisuusseuran toimiston puoleen os. Helsinki, Meritullinkatu 33, ovi 2, puh. 23 609 (toimisto) ja 24 430 (toimitusjohtaja).

Toivo Orma Kelloseppä

Iso Roobertink. 1. Puh. 38 302

Ostamalla uuden tai korjauttamalla vanhan kellon meillä tulette aina olemaan tyytyväinen

Kihla- ja kivisormuksia sekä hopeaa edullisesti.

Yli 10 v. kokemus Pariisiin ja New-Yorkin parhaissa liikkeissä ensimmäisenä pienten kellojen korjaajana.

Sairasaputoimisto ja Opas *Salve*

Helsinki. Vuorik. 5. Puh. 24 364.

Palvelee yleisöä ant. sairaspua koteihin, opastaen potil. lääkäreille ja sairaaloihin, noutaen ne asemalta eri pyynnöstä. Hyvä koti lääkärihoitoon saapuville ja toipuville.

Alppaurinkoa, sähköhoitoa ja hierontaa annetaan.

RUUSU-RISTI

TOTUUDENETSIJÄIN AIKAKAUSKIRJA

Ent. TIETÄJÄ, perustanut v. 1905

PEKKA ERVAST

TOTUUS ON KORKEIN USKONTO

Salatiede ja siveellisyys

Viime kuluneina seitsemänä vuotena on teosofisissa piireissä sekä Leadbeater- että Steiner-asiain johdosta pohdittu siveellisten elämänlakien suhdetta okkultiseen tietoon. Pinnalta katsoen tuntuu, ikäänkuin antroposofit olisivat voimakkaasti puoltaneet käytännöllisen salatieteen riippuvaisuutta eettillisistä periaatteista, ja ikäänkuin Mrs. Besant ja Mr. Leadbeater olisivat edustaneet jonkunmoista päinvaistaista kantaa. Tuntuu toisin sanoen, ikäänkuin antroposofit opettaisivat näin: „Sinä et voi hankkia mitään tietoa okkultisesta maailmasta, ellet täytä ankarimpia siveellisiä vaatimuksia käytännöllisen elämän suhteen.” Toiselta taholta tuntuu, ikäänkuin opetettaisiin näin: „Salatieteellisten tietojen hankinta ei ole ehdottomasti riippuvainen siveellisistä toteuttamuksista.” Näin tuntuu, kuten sanottu, pinnalta katsoen, sillä en luule, että kummankaan puolen kanta on näin jyrkkä, eikä se todellisuutta silmälläpitäen voisikaan sitä olla. Tämän kysymyksen ratkaisu riippuukin siitä, minkä merkityksen antaa sanalle okkultinen eli salatieteellinen.

Kun tätä sanaa käytetään ylimalkaisesti, tarkotetaan sillä näet kahta seikkaa, joiden välillä on tehtävä tarkka ero teknillisesti. Okkultinen eli salattu on sekä se maailma, jota toisella nimellä kutsutaan psyykilliseksi eli sielulliseksi eli henkimaailmaksi että myös se maailma, jota usein ja syystä nimitetään varsinaiseksi henkiseksi eli hengen maailmaksi. Ihminen tavallisessa inhimillisessä tajunnassaan elää n.k. kolminaismaailmassa, joka käsittää fyysillis-eetterisen ja astralismentaalisen tason. Fyysillinen taso on varsinainen ruumiillinen maailma. Eetteris-astralis-mentalinen on psyykillinen eli n.k. henkimaailma. Ihmishenki eli ihmisen korkeampi minä on kotoisin korkeammasta maailmasta ja elää niillä tasoilla,

joiden sanotaan olevan yläpuolella mentalista tasoa, siis kausalisella eli muotoa puuttuvalla mentalitasolla, buddhisella ja nirvaanisella tasolla. Tämä kausalis-buddhis-nirvaaninen maailma on siis varsinainen henkinen eli hengen maailma. Tavallisen ihmisen päivätajunta toimii ainoastaan fyysillisessä maailmassa. Kaikki muut tasot ovat häneltä salatut ja siis hänen tajunnalleen okkultisia, mutta ero on suuri psyykkillis-okkultisen ja henkis-okkultisen tiedon hankinnan välillä. Psyykkiselle tasolle ihminen voi pyrkiä ilman sanottavaa siveellistä valmistusta. Mutta hengen maailman portti on suljettu niiltä, jotka eivät ole siveellisesti valmistuneet.

Ihmisen astralis-mentaalinen käyttöväline on hänen tajuntaansa jokseenkin samanlaisessa suhteessa kuin fyysiset aistit. Tietomme fyysisestä maailmasta perustuu fyysisten aistiemme ja järkemme toimintaan. Tieteellinen työ ei ole riippuvainen siveellisistä näkökohdista. Paljon havaintoja tehdään vivisektioni-pöydän ääressä. Samaten voidaan havaintoja tehdä esim. astralitasolla, kun australianistit heräävät toimintaan, tai kun tiedemiehemme oppivat poistumaan fyysisestä ruumiistaan astrali- tai eetteriruumiissaan. Epäilemättä lähenemmekin aikaa, jolloin nämä psyykkilliset kyvyt alkavat ihmisissä yleensä herätä. Tosiseikat psyykkillisessä maailmassa ovat sitä laatua, että ne eivät sinään ole ristiriidassa ihmisen puhdistamattoman personallisuuden kanssa. Aivan toinen on laita henkisen maailman. Ei koskaan tutkija voi nousta siihen paljaan uteliaisuuden tai tiedonhalun kannustamana. Ainoastaan se ihminen, joka yhtyen korkeampaan minäänsä kulkee ahtaan portin läpi, voi avata silmänsä henkisen maailman kauneuksille. Okkultisia tietoja tästä maailmasta ei voi saavuttaa muu kuin se, joka pitkällisen ja voimakkaan siveellisen ponnistuksen kautta on puhdistanut personallisuutensa.

On siis oikein sanoa, että okkultinen tieto on riippuvainen siveellisyydestä, kun okkultisella tiedolla tarkotetaan tietoa hengen maailmasta. Mutta on myös oikein sanoa, että okkultinen tieto on riippumaton siveellisistä saavutuksista, kun okkultisella tiedolla tarkotetaan tietoa psyykkillisestä henki-maailmasta.

Tahdon kuitenkin edelliseen lisätä, että on olemassa vielä toinen, subjektiivinen kanta, joka ei anna arvoa semmoiselle tiedolle, joka on hankittu vain aistimien ja järjen avulla. Tämä on äärimmäinen siveellinen kanta, ankara arvosteluksaan ja tuomioissaan. Tämän kannan mukaan ei ole mitään

arvoa tiedolla, joka on saavutettu esim. eläimiä räykkäämällä. Saman kannan mukaan ei ole arvoa semmoisilla astralisilla tiedoilla esim., joita on hankkinut siveellisesti puhdistumaton ihminen. Tämä kanta, jota ehkä voisimme kutsua uskonnolliseksi, katselee yleensä elämän kaikkia ilmiöitä korkeamman tajunnan valossa. Auktoriteetteja tiedon alalla ovat tämän uskonnollisen kannan mukaisesti oikeastaan vain Mestarit. Ja Mestarin silmä näkee fyysillisen maailman toisessa valossa kuin tieteellinen luonnontutkija. Se katselee niinkään astraalista maailmaa toisella tavalla kuin astralinen selvänäkijä.

Teosofeina tietysti myönnämme, että tämä viimeinen näkökanta on korkein, vaikka sitä luonnollisista syistä usein on mahdoton toteuttaa käytännössä, kun ei aina ole saatavissa Mestarien lausuntoja joka asiasta. Ihmiskunta on saanut tehtäväkseen kulkea näennäisesti yksin eteenpäin kehityksen tiellä, ja sentähden on myös epäviisasta kieltää arvoa inhimillisiltä saavutuksilta.

Pekka Ervast

„Tietäjä” 1914, n:o 5—6.

KIRJALLISUUS — kirjoitti kerran muuan arvostelija — on yhteiskunnallisen elämän tunnustusta, joka heijastaa sen kaikkia syntejä ja kaikkia sen halpamaisia samoin kuin sen sankarillisiakin tekoja. Tässä merkityksessä kirja on paljon tärkeämpi kuin ihminen. Kirjat eivät edusta yhtä ihmistä, vaan ne ovat ihmisjoukon kuvastin. Tämän takia suuri englantilainen runoilija-filosofi sanoi kirjoista, että ne olivat yhtä vaikeasti surmattavissa ja yhtä hedelmälliset kuin tarun lohikäärmeen hampaat; kylvääkää niitä sinne tänne, niin niistä kasvaa asestettuja sotureita. Hyvän kirjan tappaminen on samaa kuin jos surmaisi ihmisen . . .

Ne, jotka kaiken nykyisen aineenpalvonnan, aineellisten etujen ja *itsekkyyden* joukkovallan keskellä ovat urheasti taistelleet ihmisoikeuksien ja *ihmisen jumalallisen luonnon puolesta*, lopulta tulevat, jos he vain voittavat, seuraavan vuosisadan joukkojen opettajiksi ja siis heidän hyväntekijöikseen.

H. P. Blavatsky.

Toimittajalta

— Onko Ruusu-Risti sinun mielestäsi liian personallisesti toimitettu, kysyi kerran aikakauskirjamme perustaja, P. E.

Ihmettelin hieman tätä kysymystä, sillä en ymmärtänyt lainkaan, miksi hän sellaista kysyi, ja miten saattoi ottaa arvostelun perustaksi tuollaisen ominaisuuden.

— Katsohan, jatkoi P. E., minulle on sanottu, että olen tehnyt Ruusu-Rististä omien personallisesti väritettyjen mielipiteitteni puhutorven, etten esitä elämän ja olemassaolon suuria totuuksia sellaisinaan täysin personattomasti ja anna niiden itse puhua puolestaan.

Omasta puolestani en kuitenkaan ymmärrä sellaisen arvostelun oikeutusta. En käsitä, mitä arvoa on totuudella, joka ei saa personallista ilmennysmuotoa. —

Tämä keskustelu palautui elävästi mieleeni, kun taannoin jouduin kuulemaan kahdeltakin eri taholta näkökantoja, jotka jossakin määrin kävivät yhteen tuon P. E.:lle esitetyn arvostelun kanssa.

Olemassaolon suuri totuus, sanottiin, on aina ja ikuisesti sama, yläpuolella kaikkia personallisia näkökantoja, jotka pyrkivät eroittamaan meidät eri leireihin himmentämällä ja värittämällä totuutta, jonka kannalta kaikki olemme yhdessä, mukana samassa työssä.

Tosiaankin, tuntuu kuin olisi tuossa väitteessä paljon perää. Olemmehan todella ihmiskuntana yhtä, olemmehan kaikki saman elämäntotuuden etsijöitä. Se mikä meidät toisistamme eroittaa on vähäistä verrattuna siihen, mikä meidät yhdistää. Mutta, kysymme, eikö tämäkin näkemys, jos sillä on mitään arvoa ja merkitystä jokapäiväisessä käytännöllisessä elämässä, ole voimakkaasti personallisen elämyksen täyttämä. Jokin pelkkä personaton toteamus, teoreettinen oivaltaminen, ei pysty yhdistämään eikä myöskään eroittamaan. On harhaluuloa ajatella, että jollakin personattomalla totuudella olisi minkäänlaista vaikutusta elämäämme ja toimintaamme. Kaikki motiivit ovat personallisia. Se kuuluu niiden luonteeseen. Jotta totuus tulisi elämässämme vaikuttavaksi tekijäksi, tai vaikkapa vain omakohtaisesti ymmärretyksi ja sulatetuksi, täytyy sen tulla personalliseksi.

Käytännöllisessä maailmassa on olemassa aste-eroa eri näkökantojemme personallisen merkitseväisyyden välillä. Jonkin totuuden tai tosiasian olemme kokeneet tärkeämmäksi, personallisesti merkitsevämmäksi kuin toisen. Se muodostuu

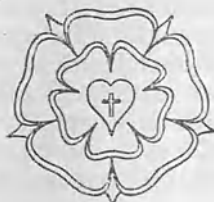
silloin ensi sijassa toimintaa määrääväksi. Toiset näkökannat ja toteamukset saavat alistua. Jos perheessä miehellä, vaimolla ja lapsilla on eri mielipiteitä joistakin filosofisista kysymyksistä, eivät nämä mielipiteet pysty eroittamaan heitä toisistaan, niin kauan kuin heitä yhdistävä rakkaus on persoonallisesti voimakkaampi tekijä kuin nämä filosofiset erimielisyydet. Mutta jos filosofiset kysymykset sisältävät tärkeitä, käytännöllistä toimintaa määrääviä näkökantoja, jotka ovat persoonallisesti sulatettuja ja pyrkivät saamaan persoonallisia ilmauksia, silloin ne voivat joutua ristiriitaan perhesiteiden kanssa, ja asianomaisilla on usein vaikea probleema ratkaistavanaan.

Samoin on myöskin asian laita, kun on kyseessä suhteemme johonkin seuraan. Uskon, että se henkilö pettää itseään, joka sanoo eroavansa jostakin seurasta puhtaasti personattomista syistä liittyäkseen johonkin toiseen seuraan, koska suuren totuuden kannalta on samantekevää, mihin seuraan hän kuuluu, jos hän vain etsii samaa totuutta. Uskon, että jos tämä henkilö tutkisi itseään, hän huomaisi, että todellinen syy ei ole näin personaton. Eiköhän se ole joko siinä, että jotkut mielipide-eroavaisuudet todella muodostavat persoonallisuuteen vaikuttavia ristiriitoja, jotka aiheuttavat eroamisen, tai sitten on seuraan yhdistävä persoonallinen side heikompi kuin se, joka vetää asianomaisen johonkin toiseen seuraan. Seura itse on nim. aina persoonallinen yhteys, jos se yleensä on elävässä toiminnassa. Se on keskinäiseen rakkauteen ja luottamukseen perustuva, persoonallisuuksien muodostama työyhteys, työtoveruus. Vain persoonalliset syyt voivat vaikuttaa siihen liittymiseen ja kuulumiseen tai siitä eroamiseen.

Teosofisissa piireissä on taipumusta käsittää väärin sana persoonallinen, pitää sitä jonakin alempana verrattuna henkiiseen, personattomaan totuuteen. Personallista on kaikki se, mikä on ilmennyt persoonallisuuden polttopisteen kautta. Se voi siis olla sekä alempaa että ylempää. Personallisuus voi tietysti usein olla voimakas, itsekkään pyydemaalman ilmenysmuoto, mutta se voi myöskin olla voimakas hengen ja totuuden käyttöväline. Tällaiseen persoonalliseen voimaan ja totuuteen meidän juuri on pyrittävä. Ja kuta täydellisemmin ja kokonaisemmin me siinä onnistumme, sitä läheisemmin liitämme koko ihmiskunnan yhteen *yhdeksi hengen läpäisemäksi persoonallisuudeksi*, jossa ei ole mitään erillisyyttä, mitään ristiriitoja. Siihen emme voi päästä, jos jäämme vain tuijottamaan olemassaolon suurta totuutta, joka kaikessa ylhäisyydessään lepää persoonallisuuksien yläpuolella.

Toimitussihteeriltä

51.

Martti Lutherin sinetissä, jonka tarkkan jäljennöksen näemme yllä, ovat monia hämmästyttävät vertauskuvat: ruusu ja risti.

On vaikeata lähteä arvailemaan, mitä kaikkea Luther itse sisällytti tähän vertauskuvayhdistelmään. Omituista vain on, että hän oli omaksunut henkilökohtaisiksi tunnuksikseen sydämen ohella nämä kaksi vertauskuvaa, jotka aina on liitetty rosenkreutsiläisiin, ja jotka myös Ruusu-Risti on ottanut nimeensä ja merkkiinsä tarkoituseriensä ja ohjelmansa tulkitsijoiksi.

Ristin merkityksen ymmärtää jokainen teosofiseen ajatteluun perehtymätönkin. Sehän on vallitsevan kristinuskon keskeisin symboli, ja se on sellaisenaan, kaikessa alastomuudessaan, tullut meille kärsimyksen luonnolliseksi vertauskuvaksi. Ristiä ovat meille surua ja kärsimystä aiheuttavat olosuhteet, mihin kohtalo on meidät rajoittanut; ristiksi voimme myös kokea ihmisen, joka herkemättä tuottaa meille sielullista kärsimystä. Mutta me voimme kokea ristiksi myös oman ruumiimme, jolle sielumme on naulittuna, — joka tuottaa meille kärsimystä siksi, että se epätäydellisenä tai vajavaisena alituisesti vääristää sisimmässämme piilevän täydellisyyden kuvan. Ristiksi saatamme tulkita koko aineellisen olemassaolomme — „koko olemassaolo on liekehtivää tuskaa” — jolloin me käytännössä pyrimme vapautumaan sen kahleista. Jos taas olemme kehityksessämme joutuneet länsimaiden henkisen inspiration vaikutuspiiriin, silloin näemme *Ihmisen* ristiksi sen *eläinihmisen*, Paavalin „lihan” (sarks), joka tavallisimmin esiintyy ihmisenä, mutta joka itse asiassa on verrattavissa mustekalaan, joka imee elinvoimaa lonkeroillaan. Ja nämä lonkerot ovat yleisesti hyväksytyjä ja suvaittuja

„tavallisen ihmisen” ilmennysmuotoja kuten kunnianhimo, nautinnonhimo, omanvoitonpyynti, pahansuopuus, turhamaisuus, y.m.s. Nämä ominaisuudet voimme tuntea niin kotoisiksi, että luulemme niitä itseksemme. Mutta niissä on myös meidän ristimme.

Mitä kuvaa sitten ruusu, joka on tähän ristiin liitetty? Se on se täydennys, jota risti kaipaa ollakseen ihmisen arvoinen vertauskuva. Risti, missä aineen vaakasuora ja hengen ilmennyksen kohtisuora viiva leikkaavat toisensa, kuvaa sitä kriittillistä kohtaa, missä nämä olevaisen kaksi ilmennystä koetaan vastakohdiksi kärsimyksen muodossa. Henki on luonut itsestään säteen aineeseen, ja tuloksena on inhimillinen persoonallisuus, yritys ilmaista henkeä sielunelämänä, joka on heikon minätajunnan kannattama, ja joka yrittää käyttää hyväkseen salaperäistä voima-ainetta. Risti tällaisena, kahden kohtisuorasti toisensa leikkaavan viivan muodostamana kuviona, on metafyyssillisesti katsoen lohduttomasti toteava: tähän asti on päästy Elämän ilmennyksessä, se toteaa, mutta se ei sinänsä osota tietä kärsimyksen voittamiseen. Symboli, jossa tämä jo tulee ilmi, on egyptiläisten ankh-risti. Siinä on T:n muotoisen ristin yläpäässä ympyrä. Se on vertauskuva, joka jo kertoo tulevaisesta kehityksestä ja samalla antaa viitteitä tästä kehitystiestä. Ympyrä, näet, kuvaa henkeä, ja esittämällämme tavalla sijaitessaan se osoittaa ihannetta, mikä vuosituhansia on ollut ihmiskunnassa vallitsemana: ihmistä, jonka aineellis-sielullisessa olemuksessa henki on saavuttanut hallitsija-aseman. Aine koetaan vielä hengen ulkopuolella olevaksi, mutta henki hallitsee sitä yksinvaltiaan kuninkaan tavoin. Ihmistä, jota tällaisella symbolilla kuvataan, kunnioitetaan jumalallisena olentona, hänen suuruutensa on kiistaton, ja ihmisten polvet notkistuvat hänen edessään.

On vielä toinen vertauskuva, joka kertoo ihmisen tulevaisuudesta. Siinä hengen ympyrä on laskeutunut hallitsija-asemastaan ristin keskustaani ympäröiden sen kehänsä piiriin tai koristaen sitä ruusunä. Tämä on ruusu-risti. Ympyrä ja ruusu ovat vertauskuvia, jotka ovat yleispiirtein katsoen toisiinsa vaihdettavissa — ympyrä, joka sulkee sisäänsä ristin, voi myös olla ruusu, jonka keskellä on risti — ja me näemme, että niiden keskinäisellä asemalla on tahdottu ilmaista uusi aineen ja hengen suhde. Henki on nyt kokonaan laskeutunut aineeseen. Oltuaan aikaisemmin sen ylhäisenä hallitsijana se on kerännyt aineen syliinsä. Inhimillistä sie-

lunelämää, mikä on tuloksena hengen vaikutuksesta aineeseen, käyttäeksemme näin yksinkertaista sanontaa, alkuperäisessä ristissä esittää viivojen leikkauskohdan muodostama piste, mikäli on kyseessä sielunelämä hengen heijastumana; aineen ja hengen yhteisvaikutuksen tulos, aineellis-sielullinen ihminen ja sen heijastuksenomainen minätajunta, on viimeisessäkin vertauskuvassa säilynyt, mutta se sisältyy nyt elimellisenä kokonaisuutena henkeen. Aine ei ole enää hengen käskyläinen, vaan sen veli; inhimillinen persoonallisuus — sielu — ei enää ole erillään hengen todellisesta minätajunnasta, vaan on sulautunut siihen niin, että mieluummin voidaan sanoa Jumalan tulleen ihmiseksi kuin ihmisen nousseen jumalien arvoluokkaan. Tämä symboli osoittaa kosmillisen kehityksen lopullisen päämäärän: henki ja aine, jotka ilmenemättömässä jumaluudessa ovat yhtä, mutta jotka aineen tasolla nähdään vastakohtina, koetaan jälleen ykseydeksi, ja ykseys koetaan kosmoksen todellisimmassa minuudessa, Sanassa eli Kristuksessa. Tämä voidaan myös ilmaista sanoen, että Jumala on tullut lopullisesti aineen herraksi, ei enää vain karkean aineen vaakasuoran viivan yläpuolella halliten; voimme sanoa, että kosmellinen Kristus on laskeutunut aineen tasolle, tai tunnettua vertauskuvaa käyttäen, että Kristus on noussut kuolleista.

Näistä vertauskuvista on ruusuristi se, jota vähimmin ymmärrämme. Paljas risti, kärsimyksen ja kuoleman tunnus, on meille tuttu. Ankh-risti eli silmukkaristi näyttää meistä saavuttamattomuudestaan huolimatta ymmärrettävältä ja tavoittelemisen arvoiselta, sillä se lupaa meille *rauhan*, joka on seurauksena sielun ja aineen alistamisesta hengen käskyvaltaan. Ruusuristi sitävastoin, missä aavistuksenomaisesti kokemamme henki ja inhimillisen tajunnan ulkopuolella oleva aine esitetään sopusointuisena kokonaisuutena, jättää älymme avuttomuuteen. Ennakoiden tunnemme, ettemme saa edes nauttia sitä tyyntä rauhaa, mitä meille lupaa ristiä ylhäältäkin hallitseva ympyrä, ankh-risti. Tai jos se meille rauhan suo, se on persoonallisuuden täydellistä mukautumista ikuiseen tapahtumiseen, — ei erilläänoloa, ei syrjään vetäytymistä ja nirvaanaan pyrkimistä. Ruusuristi-symboli lupaa meille alituista työtä, ja vain tämän työn tekemisessä on onni. Se on työtä, jota tehdään kaikin inhimillisin ja jumalallisoin voimin, kaikkia kykyjä ja avuja käyttäen, ja vain tässä on ihmisen onni. Ykseys on tämän vertauskuvan tunnus, ykseys moninaisuu-

nessa, ja tästä johtuu, että sen määräämä toiminta on *rakkautta*. Ankh kuvaa ihmisjumalaa, jossa vallitsee jumalallinen *sääli*, sillä hän ymmärtää kaiken samalla kuin hän kaikkea hallitsee; ruusuristi-symbolissa Jumala kulkee maailman turuilla huomaamattomana, useammin kerjäläisen kuin kuninkaan tavoin, mutta hänelle on mahdollista ilmetä kaikin tavoin, koska hän on yhtä lähellä kaikkia muotoja. Ruusuristi-vertauskuvan esittämä kristusihminen nostaa, auttaa, kirkastaa kaiken, minkä kanssa hän joutuu kosketuksiin, koska hän rakastaa kaikkea. Hän tekee hyvän työn, ja ihmiset sanovat: „Tämän tein minä, ja minä tein oikein”, ja näin he oppivat toimimaan oikein. Hän puhuu ihmisille totuuden sanoja, ja ihmiset tuntevat, että nämä sanat soivat heidän sydämessään heidän oman henkensä kuiskeina, ja he rohkaistuvat, saavat lohtua ja voimaa. Kristusihminen elää maailmassa, ja kuitenkin hän tuo maailmaan taivasten valtakunnan ajatustensa muodossa, jotka kirkkaudellaan karkoittavat sieluistamme pimeyden, ja hänen rakkautensa, missä maan ja taivaan voimat sulautuvat yhdeksi kokonaisuudeksi, on tulisena säilänä yllämme alati valmiina erottamaan totuuden valheesta, oikean väärästä. —

Me tavalliset ihmiset olemme taipuvaisia käyttämään omaa ristiämme mittanamme. Kun kärsimme, koetamme ristilläämme mitata muita ihmisiä ja heidän kärsimyksiään, eikä se meille koskaan onnistu. Vähitellen opimme ymmärtämään, mitä Jeesus Kristus tarkoittaa kehoittaessaan ihmistä ottamaan hänen ristinsä eli ikeensä kannettavakseen: risti eli ies tarkoittaa nyt niitä Jeesuksen tai jonkun muun suuren opettajan elämänohjeita, jotka ikeen lailla pakottavat alemman minämme kulkemaan uusia teitä, vähän tunnettuja, mutta oikeiksi aavistettuja. Nyt me rupeamme käyttämään mittanamme tätä ristiä siinä muodossa kuin sen olemme ymmärtäneet. Se on meidän oma tuomarimme, emmekä siis voi mitata tuomita, mutta se on samalla meille alituinen muistuttaja totuuden luotisuorasta luonnosta, sen suorakulmaisista teistä ja sen vesivaa'an herkästä tasapainosta, niin että me väistämättömästi joudumme tuomaan ilmi vakaumuksemme: *totuus on korkein uskonto*. Tämä on ristin tien alituinen muistutus ja sen korkein opetus.

Entä sitten ruusu, joka on ristiin liitetty? Minne jäi rakkaus, joka on ruusuristin suurin ihme?

Rakkaus on Jumalan, Totuuden täyteys *ilmenneenä*. Sääliä ja armoa voidaan odottaa ja toivoa ja saada toisilta ihmisiltä, koska näitä kaikkia voidaan perustella, mutta niin ei ole rak-

kauden laita. Inhimillisissäkin muodoissa ilmetessään se on salaperäinen, käsittämätön. Se tulee ihmeenä, valtaa ihmisen ja puhdistaa hänet tulellaan, jos hän on siihen valmistunut. Se tuottaa hänelle kärsimyksiä, mutta nämä eivät mitenkään ole ristiriidassa rakkauden kanssa. Rakkauteen sisältyy aina kärsimystä, vaikkemme yleensä tätä salaisuutta käsitä. Me emme käytännössä tunnusta oikeaksi teoriassa hyväksymäämme ajatusta, että esim. se, mitä sanomme karmaksi, ja jota kristillinen vertauskuvakieli sanoo Jumalan vihaksi, on ilmausta Totuudesta ja Rakkaudesta. Rakkautta kaivatesamme me tavoittelemme useimmiten passiivista onnen tilaa, missä kärsimyksillä on mahdollisimman vähän sijaa, ruusua ilman ristiä, emmekä ymmärrä, että tämä on rakkauden luonnon vastaista. Kun sitä kutsumme, me haastamme taisteluun koko vuosimiljoonaisen menneisyytemme ja kaikki eläimellishimillisen luonnon voimat, ja useimmiten on tuloksena, että me tunnustamme kykenemättömyytemme tosi rakkauteen syyttämällä toisiamme tai kuiskaamme nöyrästi sisimmässämme: „Minä en todellakaan osaa rakastaa . . .” Enemmän tai myöhemmin jokainen ihminen tulee siihen kohtaan, että hän näkee totuuden etsinnän — ristin tien — elämänsä ensimmäiseksi vaatimukseksi. Ilman totuutta rakkauskin muuttuu irvikuvakseen. Ilman totuuden elävää vaatimusta n.s. suvaitsevaisuuskin on vain sterilisoitua rakkautta, yhteisen kykenemättömyyden hedelmätöntä tunnustamista.

Näin siis ihminen, joka kaipaa rakkautta, pyytää elämältä enemmän kuin se, joka anoo sielulleen rauhaa. Rauhaa etsivä pyytää lykkäystä elämän asevelvollisuudesta, hän on heikko tai uupunut, ja hänen vaatimuksensa muihin ihmisiin nähden eivät enää ole suuret. Ihminen, joka janoaa rakkautta koko sydämestään, saa enemmän tai myöhemmin hämmästyksekseen oppia, että häntä voi lopullisesti tyydyttää vain se rakkaus, joka pyrkii ilmi hänen itsensä kautta, mutta joka ei etsi omaansa, ei se rakkaus, mitä muut hänelle mahdollisesti osoittavat. Rakkauden kohde on ihmisen „ulkopuolella”, rakkaus ei ole ihmistä itseänsä varten, vaan muita varten. Rakkaus on ykseyttä; siksi voi muiden rakkaudesta iloita vain se ihminen, jossa itsessään rakkaus on palavana, joka elää ykseydessä, Jumalassa. Onneton on vain se ihminen, joka ei rakasta, ei se, joka ei saa vastarakkautta. Kärsimykset taas voivat kohdata kaikkia ihmisiä erotuksetta, — ehkä enimmin sitä, joka rakkautta kaipaa, koska hän etsii kosmillisen ruusun salaisuutta, ja koska ruusun arvoituksen ratkaisee vain risti.

P. G. Bowen :

Opettajat ja kirjoitukset

On tärkeätä ymmärtää, ettei kaikki, mitä adepti-opettaja mahdollisesti puhuu tai kirjoittaa, välttämättä tule Hengen piiristä. „*Adepti ei ole aina adepti*”: näin on itse asiassa sanonut itsestään muuan, jolla tiedetään olleen adeptin voimat käytettävissään, ja näin ovat asian ymmärtäneet kaikki, jotka ovat päässeet todelliseen ymmärrykseen. Olipa ihminen kuinka edistynyt tahansa, niin kauan kuin hän kantaa ihmis-hahmoa, hän tavallisessa inhimillisessä kanssakäymisessä toimii ja puhuu tavallisen ihmisen lailla, — epäilemättä ihmisenä, jolla on erinomainen ymmärrys ja kyvykkyys, mutta kuitenkin ilman henkistä auktoriteettia. Oppilaalta, joka lähestyy pyhiä kirjoituksia Henkeä janoten, vaaditaan tämän takia erottamiskykyä, sillä ellei hänellä ole kykyä valita se, mikä todella kuuluu pyhiin kirjoituksiin, ja hyljätä se, mikä on ehkä vain älyllistä, hän saa tehdä työtä kauan ja hyöty-mättä. Varhaisemmissa yrityksissäsi sinua voi auttaa muuan suurimmista kokemuksista, mikä voi johdattaa sinut kirjojen luo, joissa on tosi Valoa, mutta lopulta sinun ja kaikkien pyhiinvaeltajien on käytävä tiellesi yksinäsi ja apua saamatta. Ennen kuin tämän voit tehdä, et ole korjaava kentiltä Totuuden täyttä satoa. Kukaan ei pääse välttämään lakia, joka on ilmaistu sanoissa: „*Jolla on, hänelle annetaan*”. Voin kertoa sinulle, että Valo loistaa ylläsi, jos kuljet tätä Tietä, mutta minä en voi antaa sinulle silmiä, jotta sen näkisit: voin vain toivoa, että voima, jota se valaa yllesi, jonakin päivänä herättää sinussa näkökyvyn. —

„*The Occult Way*”, s. 122.

Ei yhdenkään teosofin pidä tyytyä toimetttomaan ja turhaimaiseen elämään, josta ei ole todellista hyvää hänelle itselleen ja vielä vähemmän muille. Hänen pitää työskennellä niiden muutamien hyväksi, jotka tarvitsevat hänen apuaan, jollei hän kykene ahertamaan koko ihmiskunnan puolesta ja siten edistämään teosofian menestymistä.

On ihmisiä, jotka eivät milloinkaan ajattele käyttäen korkeampia sielunkykyjään.

H. P. Blavatsky.

Sântideva :

Viisauden tie

I

Bodhicitta¹

1. Tervehdittyäni kunnioittavasti Buddhoja, heidän poikiaan² ja Dharmakaajaa³ samoin kuin kaikkia kunnianarvoisia henkilöitä, selitän lyhyesti perintätiedon mukaisesti Buddhan poikien henkisen tien.

2. Minulla ei ole mitään sanottavaa, jota ei olisi ennen minua sanottu, enkä ole taitava kirjoittaja. En siis tee tätä teosta muiden hyvää ajatellen, vaan oman sydämeni pyhitykseksi.

3. Joka tapauksessa se lisää minun kohdalleni hurskauden voimavirtaa, joka edistää sitä, mikä on hyvää. Vielä enemmänkin: jos joku toinen, jonka luonne on samankaltainen kuin minun, sattumalta luo tähän katseensa, hänkin saattaa siitä hyötyä.

4. Hetken täyteys⁴ on vaikeasti saavutettavissa, se, joka kerran saavutettuna suo täyttymyksen kaikille ihmisen pyrkimyksille. Ellei ihminen ajattele hyvää tästä elämästä alkaen, kuinka hän tapaisi tämän suotuisan hetken uudelleen?

5. Samoin kuin yöllä, jolloin pilvet synkistävät pimeyden, salama loistaa hetkellisenä välähdyksenä, samalla tavalla Buddhojen voimasta ihmisten ajatukset toisinaan hetkeksi pysähtyvät siihen, mikä on hyvää.

6. Hyvä on siis aina heikko, kun taas pahan voima on suuri ja pelottava; mikä muu hyvä voisi tämän voittaa kuin bodhicitta?

7. Lukemattomien kalpojen⁵ aikana viisaitten kuninkaas⁶ ovat mietiskelleet; lopulta he ovat nähneet tämän Hyvän, jonka kautta kerääntyvät onnekkauudet saavat olentojen suunnattoman virran ilosta tulvimaan yli äyräittensä.

8. Joka tahtoo kulkea läpi elämän lukemattomien tuskien, poistaa kaikki elävien olentojen onnettomuudet, iloita monista sadoista onnekkuuksista, hän älköön milloinkaan jättäkö bodhicittaa.

9. Onneton, joka on kahlehdittuna olemassaolojen vankilaan, saa äkkiä nimekseen Buddhojen Poika; hän on tullut jumalien ja ihmisten kunnioittamaksi, kun hänessä on herännyt bodhicitta.

10. Tästä epäpuhtaasta kuvasta se tekee äärettömän kalliin timanttikuvan: Buddhan. Pitäkää lujasti hallussanne tämä kaiken läpäisevä eliksiiri⁷ jota sanotaan bodhicittaksi.

11. Ihmiskunnan karavaanin viisaat opastajat ovat todentaneet ja tunnustaneet sen suuriarvoiseksi: pitäkää lujasti hallussanne tämä jalokivi, joka on bodhicitta, te, jotka käyskenettele te näillä teillä, jotka ovat eläville olennoille määrättyt.

12. Kaikki muut ansiot tyhjentyvät kuin banaani, joka on antanut hedelmänsä; vain bodhicitta on puu, joka aina hedelmöi ja aina antaa sadon milloinkaan tyhjentyvät.

13. Mitä hirvittävimpien rikosten tekijä pääsee niistä siihen turvautumalla, niinkuin ihminen pääsee suuresta vaarasta sankarin suojelusta saadessaan. Onko niitä älyttömiä, jotka eivät siihen turvautuisi?

14. Niinkuin tulipalo maailmankauden lopussa se kuluttaa hetkessä suurimmatkin synnit; viisas Maitreya on Sudhanalle esittänyt sen äärettömät hyvät työt.

15. Tämä bodhicitta on kaksinainen: bodhin lupaus ja lähtö bodhin etsintään.

20. Niillä on keskenään, oppineitten mukaan, sama erotus kuin sillä, joka tahtoo lähteä matkaan, ja sillä, joka on matkalla.

21. Bodhin lupaus saattaa suuria hedelmiä tähän maailmaan, mutta se ei ole, niinkuin lähtö bodhin etsintään, ansioitten ehtymätön lähde.

21—22. Se, joka hyvänsuovasti suunnittelee joidenkin ihmisten pääkipujen parantamista, saa suuren ansion: kuinka paljon enemmän siis se, joka tahtoo vapauttaa heidät kaikki äärettömästä kärsimyksestä ja suoda heille äärettömästi avuja!

23. Ken äiti, ken isä kykenee tekemään yhtä anteliaan lupauksen? Mikä jumala, rishi tai brahmaani?

24. Yksikään heistä ei milloinkaan, ei edes unissaan, seläistä haaveillut itselleen, kuinka sitten muille?

25. Kuinka syntyy tämä olentojen helmi, tämä verraton [bodhisattva], koskapa muut eivät tunne taipumusta, ei edes pyyteenomaista, muiden hyvän ajatteluun.

26. Kuinka mitata kaikkea sitä ansiokkuutta, mitä tästä maailman ilosta, maailman tuskien lääkkeestä virtaa?

28. Ihmiset syöksyvät kärsimykseen kärsimystä paetessaan; onnea toivoessaan he typerästi turmelevat onnensa ikäänkuin olisivat omat vihollisensa.

29—30. He ovat onnennälkäisiä ja tuhansin tavoin kidu-

tettuja. Mistä löytää sellainen ihminen, ystävä, sellainen ansio, joka tyydyttää heidät kaikella onnella, joka keskeyttää heidän kärsimyksensä ja tukahduttaa heidän typeryytensä?

31. Sitä ylistetään, joka korvaa palveluksen palveluksella: mitä sanotaan bodhisattvasta, joka pyytämättä on antelias?

32—33. Joka ihmisrakkaudesta tarjoaa aterian joillekin, häntä kiitetään pyhäksi mieheksi siitä syystä, että hän on hetkeksi ja kunniaa tavoittelematta antanut niukan annoksen, joka ravitsee köyhiä puolen päivää. Mitä sanoa siitä, joka antaa äärettömille olentojoukoille äärettömän pitkän ajan kuluessa kaikkien toiveitten tyydytyksen, joka on tyhjentymätön siihen saakka, kunnes tyhjentyvät kaikkeutta kansoittavat olennot?

34. Se, joka tätä pitojen isäntää, bodhisattvaa, vastaan luosydämessään pahan ajatuksen, hän on oleva tuonelassa yhtä montaa kalpaa kuin tämän ajatuksen luominen kestää. Näin on Mestari sanonut.

35. Mutta se, jonka sydän hartaana kääntyy hänen puoleensa, hän saa hedelmän, joka on suurempi kuin hänen syntinsä. Ja hänen täytyy tehdä väkivaltaa itselleen voidakseen tehdä pahan teon bodhisattvoja vastaan, kun sitä vastoin hyvä teko syntyy ponnistuksesta.

36. Minä ylistän bodhisattvojen joukkoa, jossa on syntynyt tämän ylhäisen ajatuksen jalokivi; minä turvaudun näihin onnen lähteisiin, joita ei voi edes loukata saamatta hyvitystä.

Selityksiä:

„Viisauden tie”, josta yllä olemme hieman lyhentäen julkaisseet ensimmäisen luvun, on buddhalaisen munkin Sântidevan luultavasti 7:nnellä vuosisallalla j. Kr. kirjoittama opetusruno. Käyttämämme nimi ei täysin vastaa alkuperäistä (Bodhicaryāvatāra), joka voitaneen kääntää tarkemmin „Tie (tai „käytäntö”) bodhin saavuttamiseen”. Sana *bodhi* — sanskritissa o- ja e-äänteet äännetään aina pitkiksi — merkitsee korkeinta viisautta ja tietoa; olemme jättäneet sen kääntämättä, koska sanskritissa on muitakin tietoa ja viisautta tarkoittavia sanoja, joilla on omat vivahtuksensa, niinkuin *jñāna* (usein suomalaisittain kirjoitettuna *dshnaana*), joka merkitsee tietoa, ja *prajñā* (*pradshnaa*), joka merkitsee myös korkeinta tietoa, viisautta; molemmat sanat esiintyvät m.m. „Hiljaisuuden Äänessä”.

Sântideva on mahaajaana-suunnan edustajia ja kuuluu sen *mādhyamika* (*maadhjamika*)-lahkoon; tätä lahkoa on sanottu „nihilistiseksi”, mikä tarkoittanee osittain sitä, että sen kannattajat arvioivat ilmennyttä elämää ehdottoman jumaluuden kannalta päätyen tällöin siihen, että kaikki ilmennyt on harhanomaista. Yhtäkaikki tapaamme tässä useita piirteitä, mitkä ovat mahaajaanalle yleensä ominaisia, m.m. bodhisattva-ihanteen. Esitämme eräitä lukuja „Viisauden tiestä” toivoen sen täydentävän „Dham-

mapadaa" ja „Hiljaisuuden Ääntä". Seuravassa eräitä selventäviä huomautuksia:

¹*Bodhicitta* on termi, joka on vaikeasti käännettävissä. *Citta* (joka suomalaisessa kirjallisuudessa esiintyy tavallisesti *tshitta*-muodossa), tarkoittaa sanakirjojen mukaan ajatusta, tajuntaa, järkeä, tunnetta, aikomusta, tahtoa, sydäntä. Louis Finot, jonka ranskannosta olemme noudattaneet, kääntää sen „bodhin ajatus"-muodolla, mikä on hyvin lähellä sanan merkitystä sitä kuitenkaan tyhjentämättä; japanilainen Suzuki taas kääntää sen „äly-sydän" tai „älyn sydän". Hän huomauttaa („Outlines of Mahâyana Buddhism, s. 295), että bodhicitta on Dharmakâyan (ks. edempää) heijastus inhimillisessä sydämessä; Dharmakâya on perustyyppi, ja bodhicitta on sen heijastus, olemukseltaan yhtä sen kanssa. Sekä bodhicitta että Dharmakâya ovat näinollen olemukseltaan älyä ja viisautta ja rakkautta; kun bodhicitta herää ihmisen sydämessä, hän näkee ja tunnustaa oikeaksi *bodhisattva-ihanteen*. Nâgârjuna sanoo bodhicittasta kirjoituksessaan „Tutkimus bodhicittan transcendentiaalisuudesta": „Bodhicitta on vapaa kaikista rajoituksista, s.o. sitä ei lueta viiden skandhan, kahdentoista âyatanan ja kahdeksantoista dhätun joukkoon . . . Se on luomaton, ja sen olemus on tyhjä [*sunya*, transcendentti, aineeton]."

„Se, joka ymmärtää bodhicittan luonnon, näkee kaiken rakastavalla sydämellä, sillä rakkaus on bodhicittan olemus . . . Siksi bodhisattvat löytävät olemassaolon perustan tästä suuresta rakastavasta sydäimestä. Bodhicitta, joka on samanlaisuuden (*samatâ*) sydämessä, luo yksilöllisiä pelastuskeinoja (*upaya*). Se, joka ymmärtää tämän sydämen, vapautuu dualistisesta syntymän ja kuoleman käsituksesta ja tekee sellaisia tekoja, jotka ovat siunauksellisia sekä hänelle itselleen että toisille." Sthiramati esittää kirjoituksessaan „Tutkimus Mahâyana-Dharmadhätusta" saman käsitteen, joka yhteenvetona kuuluu: „Nirvâna, Dharmakâya, Tathâgata, Tathâgata-garbha, Paramârtha, Buddha, Bodhicitta eli Bhutatathâtâ — kaikki nämä nimitykset tarkoittavat vain yhden ja saman todellisuuden erilaisia aspekteja, ja bodhicitta on nimi, joka on annettu Dharmakâyan eli Bhutatathâtan muodolle sen ilmentyessä ihmis sydämessä, tai joka negatiivisesti katsoen on sen vapautumista kaikista itsekkäistä epäpuhtauksista eli nirvaana." Ja edelleen: „Sitä voidaan verrata alati paistavaan auringonvaloon, joka ajottain voi kätkeytyä pilvien taakse. Kaikki itsekkyydestä syntyneet intohimon ja synnin muodot saattavat toisinaan pimentää bodhicittan valon, mutta citta itse pysyy vapaana näistä ulkonaisista epäpuhtauksista. Sitä voidaan myös verrata kaikkea syleilevään avaruuteen, joka pysyy aina samanlaisena, mitä tapahtumia ja muutoksia sattuneekin siihen sisältyvissä oloissa. Kun bodhicitta ilmenee suhteellisuuksien maailmassa, se näyttää alituisen muuttumisen alaiselta, mutta itse asiassa se ylittää kaikki rajoitukset, se on syntymän ja kuoleman (*samsâran*) yläpuolella." — „Kuinka tahrattu ja sumentunut bodhicitta lieneekin epäpyhissä sydämissä, se on olemukseltaan sama kuin se, mikä on kaikissa buddhoissa. Siksi pâ Sâkyamuni Buddha sanookin: „Oi Sâriputra, elävien olentojen maailma ei ole erillään Dharmakâyasta; Dharmakâya ei ole erillään elävien olentojen maailmasta . . ." Bodhicitta on siis kaikissa elävissä olennoissa, täydellisimmin ilmenneenä tietysti buddhoissa. Se herää ihmis sydämessä, kun ihminen miettii buddhoja, tutkistelee aineellisen olemassaolon epäkohtia, tarkkailee elollisten olentojen yleistä kurjaa tilaa ja pyrkii elämässään noudattamaan jonkun buddhan hyveitä. (Suzuki s. 292—303). — Niinkuin huomaamme, bodhicitta ilmaisee omalla tavallaan sen, mistä länsimailla on puhuttu opetettaessa, että ihmisessä on

Jumalan kuva eli kosminen täydellisyysihanne, ja kun on puhuttu Kristuksen syntymästä ihmisyydessä.

² „*Buddhojen pojat*” tarkoittavat bodhisattvoja, niitä, joiden olemus on bodhia eli viisautta.

³ *Dharmakāya*, johon jo on viitattu edellä bodhicitta-käsitteen yhteydessä, tarkoittaa sananmukaisesti *dharman*, lain eli opin ruumista i. verhoa. Tämä mahaajaan runsaasti käyttämä sana tarkoittaa kaiken olevaisen takana ja perustana olevaa todellisuutta; se tekee yksilöllisen olemassaolon mahdolliseksi; se on olemassaolon ohjaava lakisiteisyys. Se on kaiken olevaisen ykseys, joka koetaan bodhin (bodhicittan) avulla. Nirvaana on niin sanoksemme sen negatiivinen puoli. *Dharmakāya*-nimityksen vastineina käytetään myös *Tathāgata* ja *Buddha*-nimityksiä — samoin kuin me käytämme Kristus-sanaa tarkoittamaan sekä Jeesusta Kristusta että Kristus-prinsiippiä; se on uskonnollisävyisempi kuin sitä vastaava filosofinen termi *Bhutatathāta* eli „sellaisuus”. Asanga ja Vasubandhu määrittelevät sen vastatessaan kysymykseen: „Kuinka bodhisattvat ajattelevat *Dharmakāyasta*?” seuraavasti: „Lyhyesti sanoen he kuvittelevat itsekseen sen seitsemän tunnusmerkkiä . . . 1) Ajattele *Dharmakāyan* vapaata, veratonta, esteetöntä toimintaa, mikä ilmenee kaikissa olennoissa. 2) Ajattele kaikkien täydellisten hyveitten ikuisuutta *Dharmakāyassa*. 3) Ajattele sen ehdotonta vapautta kaikesta älyllisestä ja tunteisiin liittyvistä enakkoluuloista. 4) Ajattele niitä omaehtoisia toimintoja, jotka keskeyttämättömästi virtaavat *Dharmakāyan* tahdosta. 5) Ajattele sitä tyhjentyvätöntä henkistä ja aineellista rikkautta, joka on *Dharman* ruumiiseen varastoituna. (Vrt. *Ālaya*, „varasto”). 6) Ajattele sen älyllistä puhtautta, jossa ei ole hitustakaan yksipuolisuutta. 7) Ajattele maallisia töitä, joita ovat suorittaneet kaikkien olentojen pelastukseksi *tathāgatat*, jotka ovat *Dharmakāyan* heijastumisia”. — *Dharmakāya* esiintyy tajunnallemme kolmessa muodossa: viisautena (*prajñā*), rakkautena (*karuṇā*) ja tahtona (*pranidhānabalā*).

⁴ *Heiken täyteys* tarkoittaa mahdollisimman suotuisien olosuhteiden yhdistymistä, tällaisia ovat miehenä syntyminen, aika, jolloin joku buddha vaikuttaa, tilaisuus opin kuunteluun y.m.s.

⁵ *Kalpa*: „maailmankausi”, johon tavallisesti luetaan yksi Brahmaan päivä ja yö eli 4,320 milj. vuotta.

⁶ *Viisaitten kuninkaat*: buddhat bodhisattva-vaiheeseensa (Finot).

⁷ *Kaiken läpäisevä eliksiiri*: alkemistinen vertauskuva; bodhicittaa verraan eliksiiriin, joka muuttaa epäjalon metallin kullaksi.

⁸ *Rishit*; muinaiset viisaat, joihin veeda-kirjojen sanotaan palautuvan.

J. Ptn.

Enemmän paha on matkaansaatettu tunnepitoisella ihmisrakkauksella kuin tunteilijat uskaltavat nähdä.

Ensimmäinen ja tärkein askel salatieteessä on se, että opitte, kuinka teidän on sovellettava ajatuksenne ja käsityksenne [ajatustenne ja mielikuvituksenne] plastilliseen voimaan.

H. P. Blavatsky.

Dion Fortune:

Panin tytär

Taverner silmäsi korttia, joka hänelle oli tuotu. „Rhodes”, hän sanoi, „jos tämän paikkakunnan asukkaat rupeavat juoksemaan täällä, niin minä panen luukut ikkunoitten eteen ja kirjoitan niille 'Ichabod', sillä minun on tietäminen, että kunnia on mennyt pois. Mitä Belsebubin, Asmodeuksen ja eräitten muitten ystäväni nimessä — joille sinua ei vielä ole esitetty — mitä ihmettä tämä nainen minusta tahtoo?”

Seudun keskiluokka katseli syrjäsilmillä Taverneria ja hänen hoitolaansa, ja koska hän puolestaan ei viitsinyt hoitaa tuhkarokkoa eikä influenssaa, me jouduimme harvoin tekemisiin naapuriemme kanssa. Vaikka virkaveljeni oli syvästi oppinut ja kosmopoliittisesti siloitettu mies, se ei olisi hyödyttänyt häntä vähimmässäkään määrässä paikkakunnan teekutsuissa, joissa miestä arvostellaan sen mukaan kuin hän osaa olla herättämättä pahennusta.

Kapealanteinen, ohuthuulinen nainen tuli huoneeseen. Hänen kultaisen tukkansa huolitellut laineet ja hänen porssiininen hiipiänsä olivat todistuksena hänen kamarineitsyensä taidosta ja siitä huolenpidosta, jota hän omisti ulkoasuun. Hänen vaatteissaan oli se verhoilun leima, joka saavutetaan vain silloin, kun nainen sovitetaan pukuun eikä päinvastoin.

„Tulin kysymään teiltä neuvoa”, hän sanoi, „nuorimman tyttäreni takia. Hän tuottaa meille paljon tuskaa. Me pelkäämme, että hänen sielunelämänsä ei kehity normaalisti.”

„Millaiset ovat oireet?” kysyi Taverner ammattityyllään.

„Hän on aina ollut vaikea lapsi”, sanoi äiti. Meillä oli hänestä paljon vaivaa, koska hän oli toisenmoinen kuin muut. Lopulta me lopetimme yrityksemme kasvattaa häntä muiden keralla ja hankimme hänelle erityisen hoitajattaren ja panimme hänet lääkärin valvontaan.”

„Johon luultavasti myös sisältyi ankara kuri?” sanoi Taverner.

„Tietysti”, vieraamme sanoi. „Häntä pidetään erittäin tarkasti silmillä. Olemme koettaneet tehdä kaikkemme, vaikka se onkin tullut maksamaan paljon, ja minun täytyy sanoa, että toimenpiteemme ovat jossakin määrin olleet suotuisat: hänen hirveät villiytymispuuskansa ovat käytännöllisesti katsoen loppuneet, emme ole vuoteen huomanneet niitä, mutta hänen kehityksensä näyttää pysähtyneen.”

„Minun on nähtävä tyttärenne ennen kuin voin sanoa mielipiteeni”, sanoi Taverner.

„Hän on ulkona autossa”, äiti sanoi. „Pyydän tuomaan hänet tänne.”

Hän tuli hoitajattarensa tuomana, joka näytti erinomaiselta kurin pitäjältä, niinkuin hänestä oli kerrottu. Hän vaikutti vanhan hyvän ajan preussilaiselta kapitulanttikersantilta, joka oli löytänyt ammattinsa. Tyttö itse oli mitä ihmeellisin nähtävyys. Hän muistutti tavattomasti äitiään. Molempien vartalo oli solakka, vaikkakin äidin tapauksessa kulmikkuudet esiintyivät taiteen pehmustamina, kun ne sitävastoin tytössä näkyivät räikeinä hänen vaatteittensa lävitse, jotka olivat sellaiset kuin olisi hän niissä nukkunut. Suora, hiirenvärinen tukka oli raskaina, rasvaisina palmikkoina kiedottu hänen päänsä ympärille; savekarvainen iho, kalamaiset silmät ja yleinen avuttomuuden ilme ja väärät sääret täydensivät tämän epämiellyttävän kuvan.

Kyyhöttäessään sohvalla naisten välissä, jotka näyttivät kuuluvan toiseen lajiin, ja jotka keskustelivat hänestä ikäänkuin hän olisi ollut eloton esine,

tyttö vaikutti tyyppilliseltä idiootilta. Tavallisesti henkisesti vajakykyiset eivät herätä minussa muuta kuin inhoa, ja säälini varaan heidän omaisilleen, mutta edessäni istuva tyttö ei herättänyt minussa inhoa, vaan ainoastaan sääliä. Hän toi mieleeni jonkin kurjan eläinkaupan häkkiin suljetun leivosen, jonka höyhenet ovat likaiset ja häkin säleissä kuluneet, joka on alakuloinen, sairas, surkea, joka ei tahdo laulaa, koska se ei voi lentää. Oli mahdotonta sanoa, mitä luonto oli hänestä aikonut, sillä hänen rinnallaan istuvat kurinpitäjät olivat niin perusteellisesti muokanneet häntä, että alkuperäisistä aineksista ei ollut mitään jällellä. Hänen persoonallisuutensa oli heille vastenmielinen, ja heidän oli todella onnistunut tukahduttaa se, mutta he eivät olleet voineet antaa mitään sen sijalle, ja heillä oli nyt edessään sieluton automaatti, jota he kuljettivat lääkäriltä toiselle toivottomassa yrityksessään saada vahinko korjatuksi niissä olosuhteissa pysyen, jotka olivat aiheuttaneet vahingon.

Heräsin ajatuksistani kuullakseni kuinka äiti, jolla ilmeisesti oli säästämis-kykyä ruman ankanpoikasen ollessa kysymyksessä, tinki Tavernerilta tämän palkkiovaatimuksia, ja tämä, joka aina oli kiinnostuneempi työnsä inhimillisestä kuin sen kaupallisesta puolesta, tuli enemmän kuin puolitehen.

„Taverner”, minä sanoin heti, kun ovi oli sulkeutunut heidän jälkeensä, „se, mitä he maksavat, ei peitä edes täysihoitokuttannuksia hoidosta puhumattakaan. Eivät he ole köyhiä, katsopa vain heidän autoaan. Miks'et hitto vieköön anna heidän maksaa?”

„Poikaseni”, sanoi Taverner, „minun piti suostua palkkioon, joka on kotiopettajattaren palkkaa alempi, taikka muutoin en olisi laisinkaan saanut tätä hommaa.”

„Ja sinun mielestäsi se on sen arvoinen?” minä murisin, sillä ei ole hauskaa nähdä vieraitten hyötyvän Tavernerin kaltaisen miehen kustannuksella.

„Vaikeata sanoa”, hän vastasi. „He ovat iskeneet nelikulmaisen tapin ympyräiseen reikään niin tarmokkaasti, että tappi on säröillyt, mutta kuinka pitkälti, sen näemme sitten vasta kun olemme saaneet sen pois reistä. Mutta mitä sinä ajattelet uudesta potilaastamme? Ensimmäiset vaikutelmat ovat yleensä tosimmat. Minkälaisen vasta vaikutuksen hän herättää sinussa? Ne ovat parhaimmat viitteet psykologisen tapauksen käsitelyyn.”

„Hän näyttää heittäneen elämisen sikseen, koska se on liian työlästä”, minä vastasin. „Hän on kaikkea muuta kuin miellyttävä, eikä hän kuitenkaan ole epämiellyttävä. En sääli häntä, vaan tunnen myötätuntoa, ja siinä on ero, niinkuin tiedät. En voi sitä sen selvemmin ilmaista.”

„Päinvastoin määrittelit sen hyvin selvästi”, sanoi Taverner. „Säälin ja myötätunnon erotus on tässä tapauksessa koetinkivi. Me säälimme sitä, miä me emme itse ole, mutta me tunnemme myötätuntoa, kun kysymyksessä saattaisi olla, ellei Herra olisi armollinen, jompikumpi meistä. Sinä tunnet heimolaisuutesi tuon sielun kanssa, koska, millaiset hänen akanansa lienevätkin, hän on 'yksi meistä', syntymässään viottunut.”

„Vieläpä aika pahasti!”, minä lisäsin. „Jos he olisivat köyhiä, niin tapaus joutuisi jonkun hyväntekeväisyysseuran huollettavaksi.”

„Erehdyt”, sanoi Taverner. „Se kuuluu eläinsuojeluyhdistykselle.” Ja tämän hämäräperäisen huomautuksen jälkeen hän poistui.

Seuraavana päivänä ilmestyi uusi potilaamme, joka tunsi Dianan huonosti sopivan nimen omakseen. Hän vaikutti noin viidentoista ikäiseltä, mutta oli itse asiassa lähempänä kahdeksaatoista. Hän oli lahtunut, veltto, kömpelö, alakuloinen niinkuin koira, joka on kovalla kohtelulla

pilattu. Hän ei suinkaan ollut mikään lisä paikan yhteiskunnallisimien viihdyttävyyksiin, enkä olisi laisinkaan ihmetellyt, vaikka Taverner olisi eristänyt hänet muista, mutta tähän hän ei näyttänyt halukkaalta, eikä hän myöskään pannut tyttöä valvonnan alaisuuteen, vaan antoi hänelle täyden vapauden. Tähän pakon puutteeseen tottumattomana tyttö ei näyttänyt tietävän kuinka olla ja hiipeli ympäriinsä sen näköisenä kuin olisi odottanut julmistumeitten valtojen millä hetkellä hyvänsä vaativan hyvitystä jostakin pahasta teosta.

Syntyä aika lailla tulkintoja siitä tavasta, millä uutta potilastamme laiminlyötiin, eikä hän suinkaan ollut laitokselle suositukseena, mutta minä aloin ymmärtää, mihin Taverner tähtäsi. Omiin hoteisiinsa jäädessään tyttö alkoi löytää oman tasonsa. Halutessaan ruokaa hän hiiviskeli ruokahuoneeseen suunnilleen niihin aikoihin kun ateriat tarjottiin, ja kun hänen käteensä tulivat epämiellyttävän tahmeiksi, hän pesi ne, niinkuin pyyheliinoista näkyi, sillä me emme aina voineet nähdä hänen käsissään minkäänlaista eroa. Tämän kaiken lisäksi hän ajatteli ja tarkkaili, mitä hänen ympärillään tapahtui.

„Pian hän herää”, sanoi Taverner, „ja silloin saamme nähdä, kuinka primitiivinen villieläin mukautuu sivistyneeseen yhteiskuntaan.”

Eräänä päivänä ravistunut ylihoitajatar kutsui meitä apuun, ja me menimme Dianan pesään, — huoneeksi sitä tuskin voi sanoa sen jälkeen kuin Diana oli sinä asustanut vuorokauden. Kun menimme käytävään, sieraimiimme lehahti palaneen haju, ja perille päästyämme näimme kysymyksessä olevan neidon istuvan jalat ristissä uuninedustatolla vuodepeitteeseensä kääriytyneenä, ja uunissa paloivat viimeiset jätteet vaatteista, joista hän oli tehnyt ilotulituksen.

„Miksi olet polttanut vaatteesi?” kysyi Taverner, ikäänkuin tämä mielenkiintoinen ja viaton eriskummallisuus olisi jokapäiväinen tapahtuma.

„Minä en pidä niistä.”

„Mitä vikaa niissä on?”

„Ne eivät ole 'minua'.”

„Tulepa huvitteluhuoneeseen penkomaan teatteripukuja, niin ehkä löydät siitä jotakin, mikä sinua miellyttää.”

Me läksimme huvitteluhuoneeseen, Diana vuodepeittoonsa kääriytyneenä Tavernerin pitkän hahmon jäljissä tepastellen, työlästynyt ylihoitajatar koomillisen kulkueen viimeisenä. Minua ei huvittanut esittää ni Dianan hoitajattaren osaa, ja siksi jätin heidät järjestämään asiansa ja menin katsomaan Tennant-nimistä miestä, joka oli hoidossamme. Hänen olemassaolonsa oli synkänpuoleista, sillä vaikka hän oli normaalitilassaan miellyttävä mies, hän oli useaan otteeseen yrittänyt itsemurhaa, ja hän oli sukunsa toimesta tullut vapaaehtoisena potilaana hoitolaamme vaihtoehtonaan mielisairaala. Häntä ei voinut sanoa hulluksi sanan tavallisessa merkityksessä, vaan oli esimerkki elämään kyllästymisen kummallisista tapauksista; elämishalu oli hänet jättänyt. Mikä tragedia pilli hänen menneisyydeseensä, sitä emme tienneet, sillä Taverner, päinvastoin kuin psykoanalyytikot, ei milloinkaan esittänyt kysymyksiä, hänellä oli omat keinonsa saada selville sen, mitä halusi, ja halveksi kaikkea sellaista kimpelöä mekanismeja.

Ihmeekseni näin Tennantin seläilevän nuotteja. Uteluillani sain selville, ettei hän ainoastaan rakastanut musiikkia, vaan oli tutkinut sitä vakavasti aikoen antautua muusikoksi. Tämä oli meille uutta, sillä suku ei ollut antanut tästä pienintäkään vihjettä sijoittaessaan hänet luoksemme, vaan oli jättänyt meidät vain siihen uskoon, että hänen varansa riittivät hänen elatukseensa, vaikkakaan ei ylen täyteläiseen elämään, ja että hän

oli passiivisesti alistunut kohtaloonsa vaipuen sen johdosta mielenmasenukseen.

Kerroin tästä Tavernerille, kun aterian jälkeen tapamme mukaan jälleen istuimme juttelemassa puolittain juoruten, puolittain selostaen toisillemme havaintojamme, mikä tapahtui iltaisin sikaarejamme poitellessamme. „Vai niin”, hän sanoi, nousi ja meni Tennantin huoneeseen, toi hänet alas, pani hänet istumaan pianon ääreen ja pyysi häntä soittamaan. Tennant aloitti soittonsa yhtäkkiä ja jatkoi sitä automaatin tavoin, kunnes alkuperäinen ylläke kuoli ja häipyi, mutta hän soitti sujuvasti, vaikkakin ilman pienintäkään tunnetta. Ymmärrän kovin vähän musiikkia, mutta tämä kuiva jauhaminen väsytti minuakin. Eräät seurusteluhuoneessa istuvista potilaista pakenivat.

Kappaleen päätyttyä hän ei alottanutkaan toista, vaan jäi hetkeksi istumaan liikkumattomana; Taverner istui samaten ääneti seuraten häntä katseellaan nähdäkseen, mitä hän sitten tekisi. Tennant käänsi pyörivän tuolin hitaasti ympäri, kunnes hän istui selkä koskettimiin päin ja kasvot meitä kohden, kädet veltoina polvillaan, katse kiinteästi kengänkärkiin kohdistettuna. Hän oli ennen aikojaan vanhentunut, kolmenkymmenenviiden tai kolmenkymmenenkuuden vuoden ikäinen mies. Hänen tukkansa oli raudanharmaa, hänen kasvonsa uurteiset. Otsa oli matala, mutta leveä, suu täyteläinen ja kaarteikas, silmät, jotka olivat kaukana toisistaan, loistivat erittäin kirkkaina silloin harvoin, kun luomet nousivat riittävästi paljastaakseen ne, mutta hänen korvansa herättivät enimmäin huomiotani. En ollut niitä ennen huomannut, sillä kun hän tuli hoitolaamme, hänen tukkansa oli joltisenkin pitkä, mutta ylihoitajattaremmme oli käynyt hänen kimppuunsa leikkuukoneella asetettuna ja kerinnyt hänet niin perusteellisesti, että kaikki oli paljastettuna, ja minä totesin, että korvalehdet olivat niin muodostuneet, että niiden yläosaan muodostui pieni kärki, mikä toi mieleeni Hawthornen tarinan marmorifaunista ja hänen piskuisista tupsukorvistaan.

Tätä inventaariota laatiessani Tennant oli veikkalleen nostanut silmänsä nähtäviksemme, ja minä huomasin, että ne olivat omituisesti hohtavat ja eläimelliset, varjostetun lampun valossa vihreältä välkähtelevät niinkuin koiran silmät yöllä.

„Minulla on viulu huoneessani”, hän sanoi värittömällä äänellä.

Tämä oli ensimmäinen oma-alotteellisuuden merkki, mitä hän oli osoittanut, ja minä painuin suoraa päätä noutamaan alas hänen soittokoneensa, Taverner antoi hänelle äänen pianosta, mutta hän sotki sen pois kuulumasta ja viritti viulunsa mielensä mukaisesti, vain hänen itsensä tuntemia intervalleja noudattaen. Kun hän rupesi soittamaan, se kuului aluksi kauhistuttavan typerältä, mutta muutaman hetken kuluttua me totuimme omituisiin soituihin, ja ainakin minuun ne alkoivat oudosti tehot.

Ne vaikuttivat erääseen toiseenkin henkilöön. Pimeästä nurkasta, mihin hän oli huomaamattamme hiipinyt, Diana ryömi esiin; hetkisen olin epävarma, kuka tulija oli, sillä hänessä oli aamuisen lupakan jälkeen tapahtunut perusteellinen muutos. Puvuista, jotka olivat teatteripukujemme varastossa, hän oli valinnut pienen vihreän nutun, joka oli ollut Puckilla, kun esitimme „Kesäyön unelman”. Joku (myöhemmin sain tietää tekijäksi Tavernerin) oli kähertänyt hänen tukkansa; pitkät vihreät sukat näkyivät nutun ripsireunuksen alta paljastaen hänen jäsentensä laihat ja kulmikkaat ääriviivat. Jokin mielikuvituksen oikku vei ajatukseni kouluaikaan, ja kun kuuntelin viulun omituisia vaikerointia, missä lokkien ja kahlaajien ja kaikkien maan ja ilman eläinten äänet tuntuivat huutavan ja kutuvan toisiaan, minusta tuntui kuin olisin ollut tulossa jämsäjähdistä, tuu-

len ja sateen pieksännästä hehkuen, kylpyyn ja seurusteluhuoneitten höyryyn ja hämminkiin. Hetken ajan, tuon musiikin magian vaikutuksesta, minussa oli jälleen voiman ja vallan tunne, sillä olin kouluaikani ollut suuri mies, vaikkakin sanojeni mukaan vain tavallinen rivimies. Jälleen oli kilpailujen kuningas, joka tutkivalla silmällä tarkasteli uusia poikia toivoen heissä löytävänsä jotakin lupaavaa, ja silloin silmänräpäyksessä löysin sen yhdistävän ajatuksen, joka oli vienyt minut noihin menneisiin, kaukaisiin päiviin — nuo väärät, vihreisiin sukkiin verhotut jäsenet olivat juoksijan sääret. Lihasien laatu, luitten pituus, tuo kaikki ilmaisi nopeutta ja kevyttä. Tyttö oli tuskin toivorikas näky vävyä etsivälle äiti-muorille, mutta hän olisi ilahduttanut kilpaleikkien kuninkaan sydäntä.

Ylihoitajatar ilmestyi ovensuuhun kuin kostava Nemesis; valojen sammutushetki oli lyönyt jo kauan sitten, mutta olimme unohtaneet sen eläytyessämme musiikkiin. Hän loi minuun nuhtelevan katseen, sillä järjestyksen ylläpidossa olimme tavallisesti liittolaisia, mutta tänä piana tunsin olevani kapinallinen pojannulikka, ja minua halutti liittyä Tennantiin ja Dianaan ja muihin edesvastuuttomiin tehdäksemme jotakin repäisevää ja lain ja järjestyksen vastaista.

Keskeytys särki lumouksen. Hetken Dianan silmät leimahtelivat, ja luulin jo, että saisimme osaksemme sellaisen temperamentin purkauksen, jollaisista olimme kuulleet, mutta joita emme vielä olleet nähneet. Silmät himmenivät kuitenkin tavalliseen kalamaiseen värittömyyteensä, ja tämä yksinkertainen naispuolinen poikaviikari laahusteli pois, kun arvovalta ylittasi.

Tennant sensijaan oli kotyan vastahankainen; hänet oli kutsuttu takaisin joltakin ylhäiseltä hengen laiturumelta, missä hän oli jälleen löytänyt vapautensa, ja hän oli erittäin taipuvainen paheksumaan häiriötä. Sormeni hänen käsiarrellaan ja painava sana hänen korvaansa palauttivat kuitenkin hänet tavalliseen tilaansa, ja hänkin ajautui pois hoitajattaren vanavedessä.

„Helkkarin nainen”, sanoi Taverner tarkistaessaan ikkunoiden salpoja, „hän ei kelpaa tähän työhön”.

Menin ukkopuolelle ikkunaluukkuja sulkemaan, mutta jäin seisomaan portaille.

„Herran tähden, Taverner”, minä huudahdin. „Tulepa haistamaan!”

Hän tuli terassille, ja yhdessä hengitimme sisäämme kukkivan puutarhan tuoksua. Kuura oli valkeana ruohikossa, ja kolea maaliskuun tuuli puhalsi purevasti, mutta ilma oli täynnä kukkien lemua, pohjavirtana auringon hehkuttamat männyt. Jokin liikahteli köynnöskasvien varjostossa, ja suuri jänis amputui ohitsemme piiskottaen soraa ympärilleen ja painui pensaikkkoon.

„Totisesti!” minä huudahdin. „Mikä sen tänne on tuonut?”

„Niin, mikäpä tosiaankin?” sanoi Taverner. „Tietäisimme eräitä jokseenkin tärkeitä asioita, jos sen tietäisimme.”

Tuskin olin päässyt huoneeseeni, kun minua kutsuttiin kovalla koputuksella ovelle. Aukaisin sen nähdäkseni erään potilaistamme yöpukimissaan.

„Tennantin huoneessa on jotakin hullusti”, hän sanoi. „Luulen, että hän koettaa hirttäytyä.”

Hän oli oikeassa. Tennant riippui aamunuttunsa nyörin kannattamana ikkunaverhotangosta. Katkaisimme nyörin, ja annettuamme hänelle jonkun aikaa ankarasti keinotekoista hengitystä saimme hänet henkiin. Tavernerkin oli nyt vakuuttunut siitä, että alituinen valvonta oli häneen nähden ainoa hoitotapa. Seuraavana päivänä hän lähetti minut noutamaan miespuolista hoitajaa, mutta sama juna, joka toi hänet, vei myös pois

ylilhoitajattaremme, syvästi loukkaantuneen naisen, jota eivät täysin lepyttäneet edes antelias maksuosoitus ja erinomainen todistus, jonka Taverner oli hänelle antanut erottaessaan hänet ilman syytä tai edelläkäypää ilmoitusta.

Tällaiset tapahtumat eivät herätä suurtakaan hämminkiä mielisairas-hoitolassa, ja tavanmukainen elämänjärjestys alkoi taas seuraavana aamuna. En saanut kuitenkaan pois mielestäni viulun lokkimaista ääntä ja kukkien outoa tuoksua. Ne tuntuivat käyvän yksin, ja jollakin käsittämättömällä tavalla ne olivat saattaneet minut epävarmaksi ja hämmennyksiin. Vaikka kevät ei vielä ollut näyttäytynyt, keväinen levottomuus oli minut vallannut. Voimatta kestää toimiston suljettuisuutta, minä aukaisin ranskalaiset ikkunat antaen kirpeän tuulen puhaltaa ylitseni kamppaillessani kirjeenvaihdon kanssa, jonka oli lähdeittävä matkaan ilta-postissa.

Siinä tilassa Taverner minut löysi, ja hän silmäili minua omituisin ilmein.

„Vai olet sinäkin sen kuullut?” hän sanoi.

„Kuullut mitä?” minä kysyin kärsimättömänä, sillä olin jostakin tunte-mattomasta syystä ärtynyt.

„Panin kutsun”, sanoi virkaveljeni sulkiessaan pyörretuulen huoneesta.

„Minä menen ulos”, ilmoitin, ja keräsin mukaani viimeiset kirjeet. Taverner nyökkäsi mitään virkkaamatta, mistä olin hänelle kiitollinen.

En tiedä mikä päähänpisto minuun meni, mutta nähdessäni Dianan leposohvalle kyyristyneenä kutsuin häntä kuin koiraa: „Tule tänne, Diana, tule juoksemaan!” ja hän nousi kuin koira ja seurasi minua. Unohtaen, että vaikka hän oli mieleltään lapsi, hän oli ikävuosiltaan nainen, unohtaen että hänellä ei ollut päällystakkia, hattua eikä ulkoilukenkiä, joita muuten minullakaan ei ollut, otin hänet mukaani vettätippuvan pensaikon kautta puutarhaportille.

Hiekoitettu tie, jonka varrella kirjelaatikko oli, päättyi nunnen kaner-vikkoon. Diana lähestyi sitä epävarmasti ja pysähtyi sitten katsoen taakseen minua. Tämä muistutti siinä määrin koiran tapoja sen pyytessä lupaa päästä mukaan juoksentelemaan, että minä antauduin tämän kuvitelman valtaan. „Tule mukaan, Diana!” minä huusin. „Tehdään pieni kierros.”

Minä juoksin polkua häntä kohden, ja hän oli ponnahduksella syöksynyt juoksuun yli nunnen. Eteenpäin me painuimme niin nopeasti kuin pääsimme yli mären, mustan maan vyöryviin sumupilviin. Vaivoim sain hänet pysytetyksi näköpiirissäni, sillä hän juoksi kuin hirvi.

Me menimme suoraan kautta tasangon, joka joskus oli ollut järven pohjaa, kohti Pirunvuorta. Minä saavutin edelläni kiitävän hahmon vasta sitten, kun maasto alkoi nousta. Kukkulan huipulla olevassa männikössä Diana kompastui puitten kiemurteleviin juuriin ja tuli kierien alas kuin koiranpentu. Minä hyppäsin sätkyttelevien vihreitten säärien ylitse ja pufosin hänen lähelleen.

Nousimme läähättäen seisomaan, katsoimme toisiimme ja purskahdimme sitten yhtäaikaa nauramaan. Silloin kuulin ensimmäisen kerran Dianan nauravan, hänen silmänsä olivat vihreät kuin kissan, ja hän paljasti erittäin terävät, valkeat hampaansa ja sievän vaaleanpunaisen kielen. Se ei ollut inhimillistä, mutta se oli tavattoman viehättävää.

Keräsimme voimamme ja ravasimme kotiin yli nunnen ja livahdimme keittiön ovesta, kun palvelijattaret olivat teellä. Koko juttu tuntui minusta kiusalliselta, ja toivoin vilpittömästi, ettei kukaan nähnyt pakoamme, ja ettei Diana siitä puhuisi.

Puhe ei kuitenkaan kuulunut hänen tapoihinsa, mutta hänellä oli suuri

varasto tiedottomia eleitä, ja pian hän oli ilmoittanut koko hoitolamme pienoismaailmalle, että meidän välillämme vallitsi yhteisymmärrys. Hänen silmänsä kiiluivat vihreinä minut nähdessään, ja hän paljasti terävät valkoiset hampaansa ja ruusunpunaisen kielensä. Jos hänellä olisi ollut häntä, hän olisi heiluttanut sitä. Kaikki tämä tuntui minusta varsin hämentävältä. — (Jatkuu).

Tekijän luvalla suom. J. Ptn.

Kirjallisuutta

Sigfrid Sirenus: Uskonnoton maailma — maallistunut uskonto. W.S.O.Y. 1937.

„Päämääränämme on siis oleva profeettojen ja evankeliumin ajatus maan päällä toteutuvasta Jumalan valtakunnasta.”

Nämä esiteltävänä olevan, kirjantekijän, teologian tohtori Sigfrid Sireniuksen, omat sanat sopinevat koko teoksen johtavaa aatetta edustaviksi mottosanoiksi. Tämä suurta huomiota herättänyt aikamme uskonnollisuutta arvioiva tutkielma edustaa kauttaaltaan kunnioitettavan rehellistä ja suoraa tutkijanasennetta, vastakohtana eräille muille vastaavanlaisille yrityksille, mikä heti alussa todettakoon.

Johdannossa lähdetään Dostojevskin sanoja lainaten kysymyksestä: Mitä olisi tehtävä, jotta Ihmisen Pojan lausuma suuri ajatus ei kuolisi? — ajatus siitä, että eristäytyneisyyden aikakausi päättyisi ja veljellisen yhteyden aikakausi alkaisi. Se suuri ristiriita, jota kirjassa käsitellään, on siinä, että maailma kaipaa kipeämmin kuin ehkä koskaan aikaisemmin elävää uskontoa — mutta uskonto häviää sen käsistä. Tarvitaan uskonnon todistajia, jotka toisaalta elävät hyvin lähellä maailmaa, sen hätää ja tuskaa omana ristinään kantaen — mutta jotka toisaalta ovat korkeamman maan kansalaisia ja toista luonnetta edustaen ovat kaukana maailmasta.

Käsitellessään kirjan alussa Suomen kirkon kehitystä ja erikoisesti sen suurten herätysliikkeiden luonnetta, kirjoittaja huomauttaa siitä, kuinka kristillisyytemme on yleensä ollut enemmän maailmaa karttavaa maalaiskristillisyyttä kuin yhteiskunnallisia vaikeuksia ja ristiriitoja kohti käypää kulttuurikristillisyyttä. Toisaalta taas herätysliikkeiden suurena ansiona korostetaan sitä, että niissä on torjuttu väärän papillisuuden vaara, tehdä epäevankeelisesti ero papin ja maallikon välillä. Puhuessaan siitä ristiriidasta, joka vallitsee toisaalta tieteen ja uskonnon, toisaalta työväestön ja uskonnon välillä, kirjoittaja vertailun vuoksi huomauttaa, kuinka nämä ristiriidat ovat Englannissa melkein kokonaan hävinneet, mikä todistanee, etteivät ne suinkaan ole välttämättömiä. Syytä on maailmassa, mutta myös uskonnossa, jonka tulisi voittaa maailma eikä sitä paeta, tahi Agathon Meurmanin sanoja käyttäksemme: „Mitä auttaa, jos synnytämme jonkin jumalisten nurkkakunnan, joka toimittaa itselleen iankaikkisen autuuden parjaten suuren maailman menoa . . . Kristillisyyden on otettava kaikki oikeutetut inhimilliset pyynnöt palvelukseensa . . . kristityn taistelu on maailman valloittaminen.”

Käydessään selostamaan tämän vuosisadan alussa alkavan työväenliik-

keen ja kirkon välillä käytyä taistelua, kirjoittaja toteaa, että kumpikin lähti kulkemaan omia teitänsä, „työväenliike ilman uskonnollisuutta, kirkko ilman sosiaalista ymmärtämystä”, minkä vakavat seuraamukset näkyivät vuosien 1905 ja 1918 välisessä kehityksessä. Tässä siis uskalletaan rehdisti tunnustaa, että kirkko kantaa osan vastuusta vuoden 1918 tragediaan.

Uraaurotavana settlementityön tekijänä on tohtori Sireniukselle etenkin työväestön uskonnollis-siveellinen asennoituminen tärkeä ja lähellä sydäntä. Hän on joutunut katsomaan asioita suoraan ytimeen ja toteamaan silloin, että materialistisen „kielteisyyden voimat ovat jättäneet työväestön sieluun sangen syvää jälkeä”, mutta toisaalta hänellä on ilo monin perustein väittää, että „materialistinen elämänymmärrys uskonnonvastaisena oppina ei koskaan ole saanut kovin laajalti otetta Suomen työväestön sieluun.” Lopputuloksena työväestön uskonnollisesta asennoitumisesta kirjoittaja esittää tilanteen epämääräiseksi ja kaikin puolin ratkaisemattomaksi. Tässä yhteydessä puhutaan eräistä uskonnollisista „korvikkeista”, kuten teosofiasta ja russellilaisuudesta, jotka ovat työväestön sielunelämää hämmäntäneet — viitataanpa tällöin J. F. Kantolaan ja hänen kuuluisaan kirjaansaakin. Kuitenkin todetaan, että työväestön sielu on heräämässä, se etsii jotain vapauttavaa, mutta pelkää kuten koko aikamme uskonnollista ratkaisua, se haluaa uskontoa ilman sielutuskaa, kilvoittelua ja taistelua, ilman syvää nöyrytystä. Näin luonnehditaan työväestön ja koko kansankin totuustahtoa nykyhetkellä. Aika on etsikkoaikaa niin työväelle kuin kirkollekin. Uskonnollinen tunne pölee kansan sielussa ja odottaa kirjoittajaansa, josta tekijä italialaisen Mazzinin sanoja lainaten lausuu, että tämä ihminen „tekisi kansalle suuremman palveluksen kuin se, joka antaa sille 20 uutta valtiollista oppia”.

Settlementi- eli työkeskustoimintaa ja sen suurta merkitystä nykyaikaisen yhteiskuntaelämän tervehdyttäjänä käsitellään laajasti ja asiantunteumuksella. Tämä osa kirjasta kertoo ihmisrakkaudesta, joka käytännöllisen elämän tullessa koeteltuna tahtoo löytää uusia keinoja nykyisessä yhteiskuntaelämässä esiintyvien puutteiden poistamiseksi. Meillä on sen näkyvänä ilmaisuna se laitos, Kalliolan vapaaopisto, jossa juuri kirjan tekijän johdolla on tehty ja tehdään siunauksellista ja rakentavaa kulttuurityötä. Tämän työn ja koko sosiaalisen kristillisyyden ohjelmalauseeksi sopisivat Augustinukselta lainatut sanat: *Dilige et quid vis fac! Rakasta ja tee sitten, mitä tahdot!*

Sirtyessään kolmannessa luvussa käsittelemään aikamme uskonnollis-siveellisen kriisin syytä ja ytimä on tekijällä paljon ja ylen arvokasta esitettävää. On kuin uuden ajan kellojen soittoa lukea hänen syyttäviä sanoaan vuorisaaarnasta. Tojohiko Kagawan ajatuksia myötäillen julistetaan rohkeasti, että kristillinen kirkko on tehnyt *opin* siitä, minkä piti olla *käytännössä* yksinkertaisen palvelemisen, veljesmielen ja ristin tie. Virhe on siinä — sanoo Kagawa — että *it-e lunastava rakkaus* on muutettu *lunastusopiksi* ja on kieltäydytty ottamasta lunastavan rakkauden ristiä ihmisten parissa. — *Se kristinuskko, joka jotain merkitsee, on vuorisaaarna.* Mihinikä häpeään joutuvatkaan tämän miehekkään ja totuudellisen asenteen edessä kaikki teologiset, vuorisaaarna vetistävät „käännösyhtykset”? Tältä pohjalta lähtien ja eräisiin myönteisiin teologisiin auktoriteetteihin vedoten kirjoittaja uskaltaa tuomita jokaisen yrityksen sivuuttaa vuorisaaarnan edustama rakkauden periaate. Ei edes valtio saa sitä tehdä. Sota saa niinkään tuomionsa. „Sotaa ei voi enää historiasta otetuilla perusteilla puolustaa. . . Se on muuttunut poliittiseksi järjettömyydeksi. Kysymys tämän taistelukeinon poistamisesta on tullut kysymykseksi inhimillisen kulttuurin olemassaolosta.” — *Vuorisaaarna ja Jumalan valtakunta* —

molemmat ovat käytännöllistä elämää ja täällä maan päällä toteutuvia — siinä ne kaksi kuningasajatusta, jotka tässä asetetaan selvästi ja tinkimättä jokapäiväisen elämän kulmakiveksi, sisällöksi ja tarkoitukseksi. Tältä osalta tri Sireniuksen todistelu on sitä julistusta, jolta tulevaisuuden uskonto kasvaa, ja juuri tässä mielessä hän on reformaattori, joka kompromissia tekemättä julistaa väkivaltaiselle aikakaudelleen sanat, joihin Ikuinen Rakkaus on hänet innoittanut ja velvoittanut.

Aivan oman lukunsa muodostaa kirjan loppuun otettu kahden suuren saksalaisen kristityn, isän ja pojan, J. C. ja C. F. Blumhardtin, elämäntyön ja opetusten esittely. Näitten miesten ihmeellisen selkeästä, yksinkertaisesta ja rakkaudentäyteisestä elämänymmärryksestä esitettäköön tässä vain muutamia tärkeimpiä ydinajatuksia. — Kristitty ei välitele eikä tuomitse. H y v ä on ainoa, pysyvä arvo. Jeesus on voittaja, Jumalan valtakunta toteutuu maan päällä. On hyviä ja pahoja henkivaltoja — mutta mistään miltei kaikkivaltiaasta antikristuksesta ei Raamattu puhu . . . pimeyskin on kokonaan riippuva Jumalasta . . . se on Jumalan vaikutusta. Itsekeskeisen autuustavoittelun vastakohtana korostetaan Jumalan valtakuntaa . . . „Tupakristittyjen” asemesta meidän on oltava „kansankristittyjä”, jotka eivät mitään ristiä eikä uhrausta pelkää. On luovuttava hurskaan autuuskristillisyyden lepotyynystä. On olemassa jatkuvaa ilmoitusta. Pahaa ja kärsimystä on, mutta se on ohimenevää. Helvettejä on, mutta ne häviävät. Ihminen ei kuulu helvetille, vaan kaikki ovat minun Taivaallisen Isäni . . . Ölittepa taivaassa tai helvetissä, te olette Jumalan . . . Helvettievankeliumi ja perkele-evankeliumi täytyy tallata maahan, jotta Jeesus vihdoinkin voi tulla kaikkien luotujen luo . . . on kysymys kaikkien pelastuksesta. Kristitty on vapaa kaikesta ulkonaisesta, hänen on elettävä lähellä maailmaa, lähellä ihmisiä. Ja siihen kyetäkseen hänen on ikäänkuin käännytävä kahdesti: ensin hengelliseksi ja sitten taas „luonnolliseksi” ihmiseksi, joka on sovelias tekemään työtä kaikkien pelastukseksi s.o. Jumalan valtakuntaan sisälle pääsemiseksi.

On todella pidettävä onnekaana, että tekijä on teoksensa loppuun sisällyttänyt tällaisia, tosikristillisiä, innoittavia aatteita, kertonut ihmisistä, joille kristinusko on käytäntöä, iloista ja antamuksellista, mutta vakavaa ja vaativaa. Tuntee harrasta kiitollisuutta siitä, että tämänluontoisessa, arvostelevassa teoksessa on vastapainoksi esitelty sellaisia kristillisen elämän vakuuttavia perustyyppisiä kuin Blumhardtit. He ovat sitä maan suolaa, joka turvaa nykyisen ihmiskunnan häviöltä, ja joka suojelee ja kantaa korkealla sitä Ihmisen Pojan lippua, joka alati innoittavana, eteenpäin kehoittavana ja tietä näyttäen edustaa Dostojevskin „suuria ajatusta” ihmiskunnan ylevintä ja korkeinta kuningasaatetta, *rakkautta*. Ken tämän mahdin kannustamana työtä tekee, rakentaa silloinkin, kun hän pakosta joutuu repimään, valhetta ja mädännäisyyttä hävittämään. Tri Sirenius on ollut tällainen „välskäri”, joka on arimpiakin kasvannaisia leikannut, mutta tarjonnut samalla rakentavaa ja uutta luovaa palsamia tilalle. Kirjoittajan omia sanoja käyttäen tahdomme loppuarvosteluna hänen teoksestaan sanoa, että se avartaa näköpiiriä ja sitä tehdessään juuria lujittaa. Tämän kirjan luettuaan selviää jokaiselle syvemmin kuin ehkä aikaisemmin, mitä ja millaista on *työ* Jumalan valtakunnan toteuttamiseksi maan päällä.

Pohjolan herääminen

Astrologin näkemyksiä

Avatkaamme silmämme ja tutkikaamme luonnon suurta kirjaa: Menneisyys ja nykyisyys ja tulevaisuus avautuvat niiden silmien nähtäviksi, jotka tahtovat lukea tämän mitä ihanimman tarinan pyhiä ja salaisia vertauskuvia.

Tosi etsijä, Hartaat sielut eivät voi olla vaistoamatta todellisuutta. Aamunkoitto. Suuren aikakauden herääminen on nyt alussa. (Tutki luonnon suurta kirjaa; siinä on jumaluuden leima). Miksi on suuren looshin pohjoiskolkka ollut niin kauan pimeydessä? Siksi, että rodun sielu (nainen) on menettänyt perintönsä. Mies on hallinnut maata, ja sielu on pidetty vankeudessa. Se on köyhtynyt. Se on verhottu syntiin ja laahattu materialismin liejussa.

Ajatelkaamme hetkinen kahta suurta vertauskuvaa. Hopea, sielun pyhä symboli, osoittaa, kuinka se on uhrattu ja saastutettu ostaen ja myyden — nyt näemme, kuinka kaikki ne arvomitat luhistuvat, jotka ovat hallinneet maailmaa vuosisatoja. Kultra ja hopea, nämä kalliit metallit, symbolisoivat henkeä ja sielua; nykyisin kuulemme kautta maailman useimmista sivistysmaista uutisia, että hopea arvomittana jätetään. Kullan laskeminen on merkki hengen ja sielun vapautumisesta aineen kahleista. Maailman valta. Itsekkyys. Tulevaisuudessa samoin kuin menneisyydessäkin, kultra ja hopea ovat vertauskuvia kauneudesta, joka kirkastaa kaiken, mikä on pyhää, puhdasta ja viisasta. Tänä päivänä jotkut kansat keräävät varastoihinsa kultraa; toiset kansat koettavat pidättää sitä maassaan; tämä on vertauskuvaa niiden lopullisesta häviöstä. Niiden kohtalonhetki on lähellä, rikkailta kansoilta riistetään rikkaudet, kun taas toisilla kansoilla ei ole paljon menetettävää. Jälkimmäinen kuvaa pienempää kohtalon koetelemusta taikka aikaisempaa henkisen vapauden löytämistä. Eräät pohjoiset maat ja tasavallat ovat parastaikaa käymässä näiden vertauskuvallisten muutosten lävitse, mikä taas on suhteessa Pohjolan heräämiseen. Rodun sielu alkaa nyt herätä pitkäaikaisesta unestaan. Se on ollut haudattuna kylmyyteen ja tietämättömyyteen, missä vallitsi kuoleman pimeys, mutta nyt se herää valaistuksen lämmöllä. Pohjola saa jälleen henkisen perintönsä, nainen kantaa jälleen kruunuaan. Suuren looshin pohjoiskolkka on säteilevä valoa, sillä henkinen valaistus on hallitseva koko ihmiskunnan sieluja. Pohjola herää pitkästä talviunestaan ja muuttaa vähitellen keskiyön auringon ainaiseksi keskipäivän kirkkaudeksi. Kukat, hedelmät ja kaikki kasvillisuus palajaa ja kasvaa yltäkyläläisenä maassa, missä oli vain jäätä ja lunta. Maan akseli muuttuu parhaillaan. Ihmiskunnan äärimmäiset vastakkaisuudet muuttuvat samalla tavalla epänormaalien muunnelmien kautta. Miehinen sukupuoli ilmentämässä naista. Mies ja nainen ilmenemässä yhdessä ruumiissa tai persoonallisuudessa tuloksena vastakohtien suurista muutoksista. Polariteettinen neutralisuus. Positiivinen negatiivinen. Sähköis-magneettinen — miehinen, naisellinen — kylmä, lämmin. Valo ja pimeys. Elämä ja kuolema. Tietämättömyys, tieto, j.n.e. Kaikki nämä lakkaavat vähitellen vastustamasta toisiaan kääntyen suoranaiseksi voimavirraksi, jonka lopputuloksena on tasapaino ja voima. Ymmärtäkää tulevaisuutenne suuri henkinen rikkaus, te Pohjolan sielut! Joutukaa virittämään itsenne sopuointuun tämän suuren aallon kanssa, joka vesimieskauden keralla luo uuden maailman.

Viljelkää intuitiota, noudattakaa sisäisen sielunne ääntä. Nykyinen aika on vaakakupissa punnittavana. Karman herrat valitsevat niitä, jotka ovat

valmiit osallistumaan kuudennen alirodun elämään, missä palvelus tulee olemaan korkein hyve ja henkisen valaistuksen tie. Ei ole korkeampaa hyvettä kuin palvelus („teoistaan te heidät tunnette“). Henkiset ryhmät koettavat nyt uudelleen järjestää Mestarin työtä maan päällä kautta Pohjoismaitten samoin kuin eteläisten ja keski-Euroopankin valtojen. Harvat sielut ymmärtävät, että heitä nyt näkymättömistä käsin valmennetaan palvelemaan ihmiskuntaa jumalallisessa työssä, missä heillä tulee olemaan tilaisuus maksaa ja täyttää karmansa. Lähivuosina inhimillisen ja henkisen palveluksen tarve vaatii miljoonia työntekijöitä kaikille elämän aloille, kuhnurit ja laiskurit ja loiset joutuvat pois, ja ne, jotka jäävät elämään suuren kriisin jälkeen, tuntevat elämän tarkoituksen ja ymmärtävät täydellisesti tehtävänsä ja tarkoituksensa suuressa suunnitelmassa.

Orjuuden ja tietämättömyyden aika lähenee loppuaan, sillä lähitulevaisuudessa perustetaan oppimisen kouluja. Luciferin hallitusajka lähenee loppuaan. Vesimiehen sielu tulee hallitsemaan, ja sen mukana tulee sukupuolien tasa-arvoisuus — miehinen ja naisellinen yhdessä muuttaen pakollisen kohtalon tiet vapaaehtoisen kohtalon teiksi. Suuren looshin neljä kolkkaa säteilee silloin valoa. Maan karma tulee täyttymään, vapaus tulee vallitsemaan sielussa ja mielissä, sillä vielä kerran rodun valaistu sielu tulee ylimpänä vallitsemaan Pohjolassa saavuttaen huippukohtansa seitsemännessä rodussa ja päättää siten kohtalonsa kehän.

„R u u s u - R i s t i l l e ” J. H. Leonard.

Mitä muualla tiedetään

Viime helmikuun numerossamme kerroimme Adyarin Teosofisen Seuran Melbournen haaraosaston tekemästä ehdotuksesta, joka koski maailman teosofisen nuorison keräämistä seuroista riippumatta yhteiseen liittoon. Alote esitettiin „Nuorten teosofien maailmanliiton“ presidentille, rva Arundalle, joka puolestaan jätti asian Seuran yleiskokouksen ratkaistavaksi. Adyarissa pidetyssä T.S:n nuorten teosofien kokouksessa hyväksyttiin tätä ennen päätös, jossa m.m. mainittiin:

„Otaen huomioon, että on eräitä väärinkäsityksiä vallalla monissa maissa Nuorten Teosofien Maailmanliiton suhteesta Teosofiseen Seuraan, tämä Nuorten Teosofien Maailmanliiton kokous haluaa toistaa, mitä sen ohjelmakäytännössä on sanottu, nimittäin että *Nuorten Teosofien Maailmanliitto hyväksyy jäsenikseen vain ne, jotka ovat Adyarin Teosofisen Seuran jäseniä*. Se hyväksyy kansalliseksi ja kansainväliseksi ryhmikseen vain ne, jotka kuuluvat Adyarin Teosofiseen Seuraan. *Nuorten Teosofien Maailmanliiton tarkoituksena on tukea ja lujittaa Adyarin Teosofista Seuraa*. Tämä selitys on tullut tarpeelliseksi siitä syystä, että maailmassa on useampia kuin yksi teosofinen seura.” (Kursivointi meidän).

The O. E. Library Critic'in toimittaja, toht. Stokes, joka ylläolevan esittää, huomauttaa, että k.o. seuran nimi on harhaanjohtava. „Adyarin Nuorten Teosofien Maailmanliitto“ ilmaisisi ohjelman ilman että Adyarin T.S:aa voitaisiin syyttää pyrkimyksensä esiintyä ainoana oikeana teosofisena seurana. Myöhemmin on ilmoitettu, että yleiskokous hylkäsi k.o. ehdotuksen.

Toht. Arundale, Adyarin T. S:n presidentti, on julkaissut äskettäin kirjan, jonka nimenä on „Kundalini”. Siinä hän kertoo m.m., että jos tahtoo vapautua epämieluisasta ajatuksimuodosta, sitä on ammuttava punaisella kundaliniinuoella. Hän väittää myös, että on olemassa kahdenlaista kundaliniä, maan kundaliniä ja „meidän Herramme Auringon”.

Selväänkijä Folkesson, joka vv. 1933—34 antoi täällä taidostaan paljon väittäilyä herättäneitä esityksiä, kuoli viime maaliskuussa junaonnettomuudessa Catanian lähellä Sisiliassa. Folkesson, jonka oikea nimi oli Palander, oli kuollessaan 27 vuotias. Suomesta hän oli siirtynyt Ruotsiin, missä v. 1935 todettiin tieteellisen lääkärikontrollin ansiosta, että hänen menetelmänsä „suureksi osaksi” olivat humbugia.

Kolme uutta pyhimystä ovat roomalaiskatolilaiset taas saaneet esirukoulijoikseen, tai käyttäyksemme L'Osservatore Romanon kieltä: „Kolme uutta tähteä loistaa taivaalla.” Nämä kolme „autuasta” (beati), jotka äskettäin kaikella paavillisella loistolla korotettiin pyhimysten arvoluokkaan, ovat puolalainen Andrea Bobola, syntynyt 1591, italialainen Giovanni Leonardi, syntynyt lähellä Luccaa 1541, ja espanjalainen Salvatore da Horta, synt. 1520 ja kuollut 1565 Sardinissa.

Kanonisatiojuhlan johdosta matkusti ihmisiä Roomaan pääsiäisjuhliin enemmän kuin tavallisesti. Puolasta oli jono erikoisjunia tuonut 7.000 pyhiinvaeltajaa, ja Sardiniaasta ja Luccasta oli myös saapunut kansaa suurin joukoin. Espanjastakin olisi epäilemättä tullut paljon kirkkorahvasta, jos vain olot olisivat maassa olleet normaalit.

Shri Krishnan syntymäpäivä, jota hindut viettävät, on elokuun 28:s. „Saksan valtion kansalliskirkko” on „Manchester Guardianin” tietämän mukaan uusi saksalainen kirkkokunta, joka aikoo taistella kristinuskoa vastaan. Sillä on kolmekymmentä ohjelmapykälää; kolmannen pykälän mukaan kristinusko „tuotettiin Saksaan kohtalokkaana vuonna 800, ja pakotettiin Saksan kansa se omaksumaan, vaikka se oli syntyperältään ja olemukseltaan täysin vieras.”

Kansalliskirkko, joka siis aikoo syrjäyttää kristilliset kirkot, vaatii raamatun ja muun kristilliseen kirjallisuuden pikaista painatuskieltoa. Alttareilla pitää edelleen poistettaman ristiinnaulitun kuva ja raamattu, jotka on korvattava hakaristillä, miekalla ja Hitlerin „Mein Kampf”-kirjalla, mistä päivän teksti on luettava. — ?

Amerikassa on muuan herra, joka tekee ritarivarustuksia, ja kummallista on, että hän ei kärsi asiakkaitten puutetta. Kerran hänen luokseen tuli vanhahko herrasmies hienossa Rolls-Roycessaan ja tilasi sepältämmen varustuksen, joka piti mahdollisimman paljon muistuttaa Vilhelm Valloittajan haarniskaa.

— Voitte tehdä se mirun kokoni mukaan, hän sanoi. Saattaa olla hauskaa ottaa se joskus ylleen.

Kun haarniska oli valmis, sovittu hinta suoritettiin, ja tekijä arveli, ettei hän sitä enää näkisi. Kuukauden kuluttua vanha herra tuli kuitenkin takaisin ja sanoi, että varustus oli hartiosta ahtaanlainen, ja seppä totesi tarkastaessaan, että varustusta oli varmaan käytetty ahkerasti. Vanha herra kumaroi kuiskaamaan:

— Minä olen Vilhelm Valloittaja jäl'eensyntyneenä.

Sitten hän kertoi, että joka päivä päivällisen jälkeen hän sen sijasta että istuutuisi polttelemaan mustia sikaareja pukeutuikin varustukseensa ja kävellä kalisteli ympäri asuntoaan paljastettu miekka kädessä. Hän sanoi saavansa tästä rohkeutta mennäksensä taas seuraavana aamuna Wall Streetille.

Seppä on tutustunut kahteen Jeanne d'Arciin. Toinen osti varustuksen

ja kertoi salaperäisenä olevansa ylönoussut Jeanne d'Arc. Toinen tarvitsi vain kypärän ja valitsi niin painavan, että hänen oli kaksin käsin tuettava päätään. Kun seppä kysyi häneltä, oliko hän jälleensyntynyt Jeanne d'Arc, nainen vastasi:

— Uudestisyntyntkö? En hituistakaan uudestisyntynyt! Minä olen Jeanne d'Arc.

Jesuittajärjestö on jälleen herätetty henkiin Espanjassa. V.k. 4 pnä ilmoitettiin Burgosista, kansallismielisen Espanjan pääkaupungista, että ministerineuvosto on hyväksynyt asetuksen, jonka mukaan tammikuun 23 pnä 1932 annettu asetus jesuiittajärjestön lakkauttamisesta ja sen omaisuuden takavarikoinnista kumotaan.

Ennen tätä Azañan hallituksen asetusta jesuiitoilla oli Espanjassa hallussaan monet sellaiset tehtävät, jotka muissa maissa ovat maallikkojen huollettavina. Ennen hajoitustoimenpidettä jesuiitit kontrolloivat useimpia Espanjan oppikouluja. Järjestöllä oli 70 koulukotia ja 30 korkeampaa koulua. Sarrián koulu lähellä Barcelonaa oli kuu'uisa kem'allisesta laitoksestaan ja biologian ja kokeellisen psykologian laboratorioistaan. Jesuiittojen tähtitieteellinen observatorio Tortosassa, joka kansallissodassa äskettäin vahingoittui, on ollut Euroopan parhaimpia.

Paavi tulkitsee vertauskuvia. Castel Gandolfosta ilmoitettiin 4. 5.: Tänäpäin pitämässään puheessa paavi valitti, että Hitlerin Rooman vierailun aikana Italiassa on nostettu hakaristilippuja. „Hakaristi“, selitti paavi, „ei ole suinkaan Kristuksen risti“. Hän huomautti, että eilinen päivä oli Pyhän Ristin päivä, minkä vuoksi on hyvin surullista, että tänä päivänä Roomassa on nostettu liehumaan toisenlaisen ristin lippuja, „joka risti ei varmaankaan ole Kristuksen risti. Tämän sanon minä, että te ymmärtäisitte, kuinka tarpeellista on rukoilla“. — (U. P.—H. S.)

Oxford-liikkeen alkuunpanija, toht. Frank Buchman, täytti t.k. 4 pnä 60 vuotta. Suomen ulkoministeri Holsti lähetti hänelle seuraavan sähkösanoman: „Oxfordin ryhmän henkiset arvot ovat ratkaisu kaikkiin nykypäivän tarpeisiin ja ongelmiin, kansallisiin, ryhmällisiin ja yksityisiin. Suuresti kiitollisena siitä elävästä vastauksesta, jonka Teidän elämäenne on tuonut meidän sekasortoiselle maailmallemme.“

Frank Buchman on syntyään amerikkalainen. Hän aloitti uransa luterilaisena pappina Philadelphiassa. V. 1908 hän koki henkisen kriisin muutamassa kirkossa Englannissa. Vv. 1909—15 hän johti NMKY-työtä Pennsylvanian state college'ssa, ja 1916—23 hän luennoi Hartfordin teologisessa seminaarissa Connecticutissa. Hän aloitti herätysliikkeensä, joka sittemmin sai Oxfordliikkeen nimen, v. 1921, ja kaksi vuotta myöhemmin hän antautui tälle työlle kokonaan. Buchmanin ansioihin on luettava, että hän on saanut yleisen huomion kiinnitettyksi entistä enemmän vuorisaarnaan ja lähentänyt toisiinsa eri kristillisten uskontokuntien ja yhteiskuntaluokkien jäseniä.

Ennustusten toinen puoli. Joku aika sitten tapahtui Fauborg-Saint-Antoine'issa lähellä Parisia traagillinen tapahtuma, jonka oli aiheuttanut povari. Toursista kotoisin oleva talonpoikaisnainen, madame Brun, oli tyttärensä kanssa menyt pääkaupunkiin povarille. Käynti oli kuitenkin ikävä, sillä madame Brun sai kuulla vain ikäviä asioita. Ennustaja kertoi m.m., että hänen asiakkaansa kokisi pian väkivaltaisen kuoleman. Äiti ja tytär palasivat synkkinä hotelliin. Varhain seuraavana aamuna äiti herätti tyttärensä ja sanoi, että heidän oli heti lähdettävä kotiinsa. Äkkiä, ennen kuin säikähtynyt tytär oli ehtinyt ehkäistä, äiti syöksyi ikkunalle ja hypäsi siitä, kolmannelta kerroksesta, pihamaalle. Tytär, joka oli tur-

haan koettanut pidättää äitiään, seurasi mukana. Molemmat kuolivat silmänräpäyksessä.

Chicagon poliisi pidätti taannoin 33-vuotiaan John Welshin, jota epäiltiin rikkaan setänsä, 71-vuotiaan William Forresterin murhasta. Forrester oli joitakin viikkoja aikaisemmin löydetty asunnostaan murhattuna ja ryövättyä. Kaikki jäljet viittasivat John Welshiin, jota ei kuitenkaan voitu osoittaa syylliseksi. Sitten poliisi sai tietää, että John Welsh oli hyvin taikauskoinen — hän eli horoskooppien mukaan. Yhdessä näistä oli, että Welsh tulisi rikkaaksi määrättyinä päivinä tapahtuvan kuolemantapauksen yhteydessä. Päivä oli juuri Forresterin murhapäivä. Welshiä kuulusteltiin uudelleen ja hän tunnusti rikoksensa.

Ennustusten suggestiovaikutusta tuskin voidaan kieltää.

J. Ptn.

Tien varrelta

Helsingin Ruusu-Ristissä luki Johtaja 15. 5. P. E:n esitelmän „Mitä on opetuslapsuus” ja 22. 5. samoin P. E:n „Suvaitsevaisuus”-esitelmän, joka päätti kevätkauden sunnuntaiesitelmät.

Viime vuosikokouksemme johdosta kirjoitti muuan jäsen innostuneen kirjeen, mistä muutama ote:

„Mutta jos menisi vieläkin vuosijuhliin, niin totean, että ne olivat ennenkuulumattoman korkeatasoiset. — Totean vielä kerran, että niin valtavassa, k o k o a j a n k e s t ä v ä s s ä sanoisinko inspiratiossa en ole koskaan elänyt kuin nyt viimeksi. Ei mitään arvostelun pahaa henkeä nousut, kaikki oli täydellistä, harmoonista. Mitäpä väliä, jos jälkepäin sairastuin ja olin apea. Sehän kuuluu asiaan, mutta Elämän raikkaalla keitaalla olin kunnollisesti levähtänyt, minkä jälkeen alkoi taas erämaantaival, sen alemman luonnon kanssa työskentely. —”

P. E:n muistojuhlaa, toukokuun 22:tta, vietettiin tuon päivän iltana klo 11 tavaksi tulleen hiljaisen hetken muodossa.

Ruusu-Ristin esitelmätilaisuus oli toukokuun 21 p:nä **V i h d i s s ä**. Esitelmän, „Varhaiskristityn sisäinen tie”, piti fil. maist. Uuno Pore, säveltäjä Helvi Leiviskä esitti pianonsoittoa ja säesti oopperalaulaja Martti Sellon esityksiä; lausuntaa esitti Julia Kohtala. Yleisö kuunteli esityksiä hartaana ja ilmeisellä mielenkiinnolla.

Ruusu-Ristin kesäkurssit ovat heinäkuun 31 p:stä elokuun 7:nteen Jyväskylän Ruusu-Risti-temppelissä Kauppakaadun 5:ssä. Kurssikirjana on P. E:n „Uudestisyntyvä Suomi”. Majoituskysymykset esitettävä osoitteella **Ruusu-Risti-temppeli**, J y v ä s k y l ä. Sekä yksityis- että yhteismajoitusta saatavana.

Viime numerossamme oli P. E:n kirjoituksen „Totuudenetsijän auktoriteetit” lopussa merkitty vuosiluvuksi 1936. Kysymyksessä oli tietysti 1926.

Hilda Pihlajamäestä, joka pääsiäisen aattona Helsingissä pidetyillä teatteripäivillä esiintyi Viipurin Kaupunginteatterin esittämässä „Äidissä” vierailijana, saksalainen „Deutsche Theater-Zeitung” (n:o 48, 24. 4.) kirjoittaa teatteripäiviä esittävässä artikkelissaan:

„Esityksen keskipisteenä oli Hilda Pihlajamäki (vierailijana) Anna

Bergerin osassa. Tämä esittäjätär on joka suhteessa suomalaisen näyttämötaiteen tyyppillinen edustaja. Hän on jo yli 70-vuotias ja voi kohtavietää 50-vuotista näyttämöjuhlaansa. Hän on suomalaisen näyttämötaiteen alkukaudelta, innokkaan ja tarmokkaan Kaarle Bergbomin (1843—1906) ajoilta. Hänessä näkyy suomalaisten yksinkertainen, mutkaton esitystapa, luonnollinen ja aito kaikissa liikkeissään, mihin liittyy voimakas kielellinen ilmaus. Hänen näyttelemisensä on nuoremmille esittäjille ja jälkipolvelle esimerkki sopusuhtaisesta esitystaidosta: ryhti, liikunta ja mimiikki ovat yhtenäisesti ja elimellisesti sanan soinnuttamat. Ja juuri siinä nähdään tämän näyttelijättären tavaton taito.

Niin ymmärtää jälkepäin varsin hyvin ne voimakkaat suosionsoitukset, joilla täysi teatteri tervehti tätä suomalaisen näyttämötaiteen edustajataria. Suosionsoitukset olivat yhtä aidot kuin esityskin. Sen tunti. Siinäkin Suomi on onnellinen teatterimaa.”

Artikkelin on kirjoittanut F r i e d r i c h E g e.

Kapteeni P. G. Bowen, Irlannin „Hermeettisen Seuran” johtaja, on äskettäin julkaissut uuden kirjan, jonka nimi on „The Occult Way” (Okkultinen Tie). Kirjan on kustantanut Rider & Co. Lontoossa, ja sen hinta on 10 s. 6 p. Tämä kirja on huomattava poikkeus ulkomailla runsaasti ilmestyvässä salatieteellisessä kirjallisuudessa, sillä se on sekä erittäin sisältörikas että lukiassa ajatuksia herättävä; sen esityksen ansioksi on myös mainittava sanonnan tiiviys. Suosittelemme tätä teosta yhtä vilpittömästi kuin H.P.B:n ja P.E:n kirjoja. Toivomme voivamme palata siihen myöhemmin erillisessä esityksessä.

Ruus-Ristin Kirjallisuusseuran uusi kustannusluettelo ilmestyy syksyllä.

Huomautamme vielä, että „Ruusu-Ristin” seuraava numero ilmestyy ensi syyskuussa.

S I S Ä L L Y S:

Salatiede ja siveellisyys	165
Toimittajalta	168
Toimitussihteeriltä	170
Opettajat ja kirjoitukset	175
Viisauden tie	176
Panin tytär	181
Kirjallisuutta	187
Pohjo'an herääminen	190
Mitä muualla tiedetään	191
Tien varrelta	194

Jokaisen vakavan
totuudenetsijän käteen

Pekka Ervastian

Kirkonopin teosofia,

josta on ilmestynyt **toinen painos.**

Hinta nid. 5 mk, vähintään 10 kpl.
tilattaessa 4 mk.

Ruusu-Ristin Kirjallisuusseura

HELSINKI,
Meritullinkatu 33, ovi 2.

Uusi Leninkiliike

T A M P E R E

Aleksanterink. 24, Varman talo.

*Myy vuosittain leninkejä.
Tilauksia otetaan vastaan.*

Ruusu-Ristin Talorahasto

työskentelee
tulevaisuutta varten.

*Littykää jäseniksi
tai tehkää tilapäisiä
lahjoituksia!*

Jäsenten säännölliset tili-
tyspäivät ovat

1/1, 1/4, 1/8 ja 1/10.

Talorahaston hoitaja: YRJÖ V. RIMPPI,
H E L S I N K I,
Luotsikatu 12 A. 12.

*19. vuosisadan ihmeellisin teos
H. P. Blavatskyn*

S A L A I N E N O P P I

ilmestyy suomeksi.

Teosofisen Seuran

julkaisema aikakauslehti

TEOSOFI

jatkaa joka numerossaan Salai-
sen Opin suomennosta. Teosofi
voidaan tilata maan kaikista
kirjakaupoista, postikonttoreista
ja T. S:n taloudenhoitajalta.
Osoite: Signe Rosvall, Helsinki,
Kirkkokatu 14. Tilaushinta (ko-
timaassa) 40 mk. v:kerta.

PUHELIN 216

**HYVINKÄÄN
KIRJAPAINO
OSAKEYHTIÖ**
HYVINKÄÄ

Suorittaa ensiluokkaisesti
kaikkia kirjapainoalaan kuu-
luvia tehtäviä. Tiedustakaa
hintojamme.

Ostakaa paita,

jota

**Olli, Tiitus,
Iso-Keisari,
Valentin**

y.m.

kiittävät.

Patentoidut erikoisuudet.

RUUSU-RISTI-JÄRJESTÖ

Perustaja-Johtaja: PEKKA ERVAST

Johtaja: rouva Hilda Pihlajamäki, os. Helsinki, Mariank. 28 B.
Hallituksen varapuheenjohtaja: fil. toht. Eino Krohn, os. Helsinki, Maneesinkatu 2 A.

Sihteeri: fil. maist. U. J. Pore, os. Helsinki, Maneesinkatu 4 a A 12.

Rahastonhoitaja: herra Waldemar Kaade, os. Helsinki, Oikokatu 15 A 18.

Kanslia: Helsinki, Meritullinkatu 33, ovi 2. Puh. 23 609.

Ruusu-Risti perustettiin Helsingissä marraskuun 14 p:nä 1920. Sen tarkoitus selviää seuraavasta ohjelmasta:

1) Ruusu-Risti on totuudenetsijäin järjestö, jonka jäsenet tunnustaan kaikkien ihmisten veljeyden katsomatta rotuun, väriin, kansallisuuteen, uskontunnustukseen, yhteiskunnalliseen asemaan, sukupuoleen tai muihin ulkonaisiin rajoituksiin, osoittavat toisilleen mitä suurinta suvaitsevaisuutta ja ymmärtämystä sekä pitävät totuutta korkeampana kaikkia uskontoja.

2) Ruusu-Risti on vapaan ajattelun pyhäkkö, jonka jäsenet etsivät totuuden ydintä, salaista jumalviisautta, mikä piilee kaikkien aikojen uskonnoissa, mytologioissa, filosofisissa ja tieteellisissä järjestelmissä.

3) Ruusu-Risti on renkaana ihmisten näkymättömässä veljeyden kunnassa, ja sen jäsenet etsivät ikuiseen elämään vievää tietä, joka kasvattaa ja kehittää ihmisessä veljeyden henkeä.

Ruusu-Risti on itsenäinen järjestö. Ohjelmansa nojalla se kuuluu H. P. Blavatskyn v. 1875 alkuunpanemaan teosofiseen liikkeeseen.

Ruusu-Ristin jäsenet ovat irto-, ryhmä- ja looshijäseniä. *Irtojäseneksi pyrkijä kääntyy suoraan, ryhmäjäseneksi pyrkijä paikallisryhmän välityksellä Ruusu-Ristin Johtajan rouva Hilda Pihlajamäden puoleen, os. Helsinki, Mariank. 28 B.*

Looshityö on järjestetty seremonialliselle pohjalle, ja looshijäseneksi saattaa Ruusu-Ristin jäsen pyrkiä asianmukaisilla suosituksilla.

Ruusu-Ristin jäsenmaksut ovat määrältään vapaaehtoisia. Jäsenten toivotaan tuovan antimensa kolme kertaa vuodessa: maaliskuu- ja lokakuun kuluessa sekä vuosikokouksen aikana. Jäsenmaksut vastaanottaa rahastonhoitaja herra Waldemar Kaade, os. Helsinki, Oikokatu 15 A 18.

Vuosikokous pidetään keväällä, siinä uudet jäsenet juhlallisesti vastaanotetaan, vihitään, sekä asetetaan oikeuksiinsa ja velvollisuuksiinsa (installoidaan).

Installoidut jäsenet ovat oikeutetut pyrkimään Ruusu-Ristin looshijäseniksi.

RUUSU-RISTI

TOTUUDENETSIJÄIN AIKAKAUSKIRJA

34 s vk.

Syyskuu 1938

N:o 7

RUUSU-RISTI

Totuudenetsijän aikakauskirja - Suomen vanhin teosofinen lehti.

Toimitus: **Eino Krohn** (vastaava),
Jorma Partanen (toimitussihteeri).

Julkaisija **Ruus-Ristin Kirjallisuusseura r.y.**

RUUSU-RISTI ilmestyy 10 kertaa vuodessa, sisältäen vähintään 320 tekstisivua.

RUUSU-RISTIN toimitukselle tulevat kirjoitukset, kysymykset, uutiset y.m. ovat lähetettävät fil. toht. Eino Krohnille, os. Helsinki, Maneesink. 2 a C, tai fil. maist. Jorma Partaselle, os. Helsinki, Väinämöisenkatu 5.

RUUSU-RISTIN kirjoituksia saa lainata sillä ehdolla, että lähde tarkasti mainitaan. Sarjakirjoituksia ei saa lainata.

RUUSU-RISTIN tilaushinta on koko vuodelta Smk. 50: —, ulkomailla doll. 2: —. Yksitysluumeron hinta on postivapaasti lähetettynä Smk. 10: — tai 50 c.

RUUSU-RISTIN tilauksia ottavat vastaan postikonttorit, asiamiehet sekä aikakauskirjan taloudenhoitaja, hra *Waldemar Kaade*, os. Helsinki, Oikokatu 15 A 18.

Asiamiehille myönnetään 10 pros., kun vähintään kolme tilausta tehdään. Tilausraha on maksettava etukäteen.

Ruus-Ristin Kirjallisuusseura r.y.

Kaikkea ruusuristiläistä ja teosofista kirjallisuutta haluttaessa voidaan kääntyä Ruusu-Ristin Kirjallisuusseuran toimiston puoleen os. Helsinki, Meritullinkatu 33, ovi 2, puh. 23 609 (toimisto) ja 24 430 (toimitusjohtaja).

Toivo Orma Kelloseppä

Iso Roobertink. 1. Puh. 38 302

Ostamalla uuden tai korjauttamalla vanhan kellon meillä tulette aina olemaan tyytyväinen

Kihla- ja kivisormuksia
sekä *hopeaa* edullisesti.

Yli 10 v. kokemus Pariisin ja New-Yorkin parhaissa liikkeissä ensimmäisenä pienten kellojen korjaajana.

Sairasaputoimisto ja Opas *Salve*

Helsinki. Vuorik. 5. Puh. 24 364.

Palvelee yleisöä ant. sairaspua koteihin, opastaen potil. lääkäreille ja sairaaloihin, noutaen ne asemalta eri pyynnöstä. Hyvä koti lääkärihoitoon saapuville ja toipuville.

Alppaurinkoa, sähköhoitoa ja hierontaa annetaan.

RUUSU-RISTI

TOTUUDENETSIJÄIN AIKAKAUSKIRJA

Ent. TIETÄJÄ, perustanut v. 1905

PEKKA ERVAST

TOTUUS ON KORKEIN USKONTO

Jumalan tuntemus

Jumalan tuntemus ei ole luonnollemme vierasta. Totuuden tieto kirkastaa ja vapauttaa järkemme, ja tietoon liittyvä jatkuva elämys on koko olemuksemme onnena. Ruumiimekin kylpee autuuden lauteilla.

Jumalan tuntemukseen pääsee ainoastaan etsijä. Kolkuttajalle avataan. Ja portin avaus on yksilöllinen asia, voisipa sanoa: persoonallinen salaisuus. Seurat ja koulut, eksoteeriset ja esoteeriset, ovat avuksi ja tueksi, mutta eivät korvaa yksilöllistä työtä, persoonallista ponnistusta. Lupaukset, korkeammalle itselle annetut, ovat suureksi siunaukseksi, jos ne ovat nöyrässä mielessä tehdyt, mutta kevytmielisinä voivat olla haitaksi, koska ne aina panevat etsijän koetuselle.

Täydellisyyden näkeminen ei saa sokaista silmiämme, niin ettemme älyä tien vaikeuksia ja esteitä tai huomaa omaa heikkouttamme. Päinvastoin meidän on nähtävä, kuinka kaukana meistä on päämäärämme, kuinka korkealla täydellisyys, — mutta kuinka varma on joka tapauksessa sen saavuttaminen, koska se ei sittenkään ole ulkopuolella meitä.

Jumalan valtakunta on meissä, — ja meissä on siis myös se Jumala, joka valtakunnassaan on hallitsijana.

Pekka Ervast

Ruus-Risti 1929: 9.

Toimittajalta

Kun puhutaan kristillisestä taiteesta, tarkoitetaan tavallisesti sellaista taidetta, joka käsittelee kristillis-uskonnollisia, raamatullisia aiheita. Kristillistä taidetta on tämän käsityksen mukaan maalaukset ja kuvanveistokset, jotka kuvittavat Raamatussa kerrottuja tapahtumia, hartauskirjallisuus, kirkkomusiikki, kirkkoarkkitehtuuri j.n.e. — Tämä antaa kuitenkin sangen pinnallisen kuvan kristillisestä taiteesta ja uskonnollisesta taiteesta yleensä. Jokin itsessään uskonnollinen aihe voidaan käsitellä kaikkea muuta kuin uskonnollisella tavalla, niin että sen vaikutus on mieluummin aistillisessa tehossa kuin minkään ylevän hartauden herättämisessä. Toiselta puolen on kaikella todellisella taiteella paljastaessaan elämän moninaisten ilmiöiden kauneuden, kyky kohottaa meidät jokapäiväisen elämän yläpuolelle tajunnantilaan, jossa olemassaolo koetaan jumalallisena läsnäolona. Voimme siis sanoa, että kaikki oikea taide jossain mielessä on luonteeltaan uskonnollista, ja uskonnollisen taiteen rajoittaminen vain joidenkin määrättyjen kirkollisten aiheiden piiriin on siis aivan harhaanjohtavaa.

Kaikkina aikoina on kuitenkin ollut uskonnollisia suuntia, joiden piirissä on rakennettu ahtaita raja-aitoja ja tarkkaan määrätty, mitkä harvalukuiset elämänmuodot ovat Jumalalle otollisia ja siis uskonnollisia. Tässä rajankäynnissä ovat varsinkin taiteen kirkkastamat kauneusarvot usein saaneet ankaran hylkäystuomionsa.

Maamme kulttuurielämässä on muuan juuri tätä kysymystä koskeva väittely tullut kuuluisaksi, koska kansallisorunoilijamme J. L. Runeberg oli toinen asianosainen. Sanomattakin on selvää, että Runeberg tällöin puolusti kauneuselämyksen merkitystä ja moitti ahdasmielistä uskonnollisuutta, joka ei sallinut ihmisten iloita Jumalan kirkaasta taivaasta. Hänen arvostelunsa kohdistui tällöin maassamme laajalle levinneeseen pietismiin, jonka piirissä hyljättiin kaikki iloitseminen kauneudesta luonnossa ja taiteessa, koska katsottiin sen kääntävän pois mieleemme Jumalasta.

Arvostelunsa Runeberg on, kuten tunnettua, esittänyt runollisessa „Vanhan puutarhurin kirjeissä”, joissa vanha mies esittää huolestumisensa tyttärensä vuoksi, joka jouduttuaan pietismin vaikutuksen alaiseksi, heränneeksi, kuihtuu kuin kukkanen, kadottaa entisen iloisen avomielisyytensä ja elää ainaisessa vavistuksessa omansa ja isänsä sielun autuu-

desta. Runebergin mielestä tämä oli itsestä oppia, joka ei ollut kristinuskon hengen mukaista. Kristinuskon rakkauten oppi sisälsi sen, että mieleemme aina piti olla kiitollinen ja iloinen suuren elämän edessä, joka oli Kristuksen ruumistuma, hänen lihansa ja verensä. Vastauksessaan Stenbäck selittää, ettei Runeberg ymmärrä mitään kristinuskosta, jonka mukaan elämä on saastaista ja syntistä, loitonnutta elämää. Ihmiskunta on tuomittu, ja ainoa pelastus on usko Kristuksen sovituksiin. Kaikki, mikä kääntää katseemme pois tästä on syntiä. Nimenomaan Stenbäck tässä yhteydessä lausuu tuomionsa runoudesta, jota hän pitää demonisen vaarallisena ihmisen uskonnolliselle elämälle. Maailma on läpeensä turmeltunut, ja meidän on herättävä etsimään Jumalan säättämällä tiellä sovituksia, armoa, Kristuksen hankkimaa pelastusta ja vapautusta. Runebergin näkemys tuntuu Stenbäckistä pakanalliselta panteismilta. Tämä väittely herätti aikanaan suurta huomiota, ja näemme selvästi tässä vastakkain kaksi erilaista näkökantaa — elämänkielteisen ja elämänmyönteisen maailmankatsomuksen. On tietysti toinen kysymys, onko Stenbäckillä oikeus nimittää kristilliseksi vain omaa kielteistä kantaansa. Taidefilosofian professori K. S. Laurila, joka viime joulukuksi julkaisi teoksen tästä väittelystä („Erään ikuisen taistelun muudan vaihe”), on huolimatta siitä, että vakuuttelee olevansa objektiivinen, kerrassaan puolueellisella tavalla asettunut puolustamaan Stenbäckin kantaa tuomien hänkin Runebergin epäkristilliseksi.

„Mutta jos Runebergilla olisi ollut katsomuksensa käsitteellisesti selvänä, niin hänen olisi pitänyt huomata, että hänen omaksumansa maailmankatsomus oli yhteensoveltumaton ei ainoastaan pietismin, vaan kristinuskon kanssa yleensä” kirjoittaa Laurila ja väittää Runebergin puhuvan kristillisistä käsitteistä kuin sokea väreistä niitä lainkaan tuntematta.

Erikoisen tärkeänä osoituksena Runebergin maallismielisyydestä pitää Laurila pientä tapausta, jolloin Runeberg oli, kun häneltä kysyttiin, miksi hän ei ollut kuuntelemassa muuatta saarnaa, vastannut: „Minä kuuntelin teerien kuherrusta, ja se saarna oli mielestäni paljon kauniimpaa.” Voiko ajatella naivimpaa todistelua? Sangen epäonnistunut ja pintapuolinen on myös Laurilan yritys selittää Runebergin myöhemmin kehittyneen kristilliseen suuntaan.

On ilmeistä, että Laurila, samoin kuin Stenbäck, on pitänyt kristinuskona omaa rajoitettua käsitystään. Siitä ruusu-

ristiläiseltä kannalta katsottuna voimme sanoa miltei päinvastoin, että Runeberg oli enemmän kristitty kuin Stenbäck, että Runeberg oli paremmin ymmärtänyt kristinuskon rakkauden opin kuin Stenbäck, joka oli lähempänä pakanallista vanhanliiton jyrkkää elämän vieroksuntaa. Runeberg ymmärsi myös, että taide saattoi johtaa meidät juuri Jumalan luo, että sekin on Jumalan työtä meissä. C. G. v. Essen kertoo, että Runeberg kerran, tavatessaan myöhemmin Stenbäckin, oli sanonut hänelle: „Niin niin, Lasse, kyllä sinä tietysti taivaaseen pääset! Ei siitä ole mitään epäilystä. Mutta aikamoisen selkäsaunan Sinä saat meidän Herraltamme sen takia, että lakkasit runoilemasta”. Muuan ruotsinmaalainen Laurilan kirjan arvostelija huomauttaa sattuvasti, että näitten suurenmoisten sanojen olisi pitänyt saada Laurilakin huomaamaan, että hän turhaan huolehtii Runebergin taivaaseen pääsystä.

Kysymys kristillisestä taiteesta, jolla aloitin tämän kirjoituksen, ei ole tietenkään ratkaistu sillä, että ymmärrämme miten rajoitettua on käsittää se vain kirkolliskristillisten oppikappalten esittäjäksi ja ilmentäjäksi. Vaikka siis, kuten huomautin, voimme sanoa, että kaikessa todellisessa taiteessa on uskonnollinen puolensa, on kuitenkin luultavaa, että voimme siitä eroittaa sellaisen taiteen, joka jossakin erikoisessa mielessä on *hengeltään* kristillistä. Se taide olisi silloin sitä, joka saa meidät tuntemaan ja kokemaan yhteisen vastuunalaisuutemme ihmiskuntana ja maailmana, niin että olemme valmiit ilolla, kiittollisuudella ja rakkaudella uhrautumaan toistemme hyväksi.

Sokea, epäviisas asketismi on sulaa hulluutta.

H. P. Blavatsky.

Ei ole sen hämmästyttävämpää syntyä kahdesti kuin yhden kerran; kaikki luonnossa on ylösnousemusta. *Voltaire.*

Häviämättömän täytyy myös olla syntymätöntä. Sielu on siis, jos se on kuolematon, ollut olemassa ennen syntymäämme . . . Jälleensyntyminen on sentähden ainoa tämänlaatuisen systeemi, jota filosofia voi kuunnella.

David Hume.

Toimitussihteeriltä

52.

Haastelin taannoin erään ystäväni kanssa, joka oli kokenut yllätyksen. Sen oli tuottanut hänelle viime kesäkursseiltamme lähetetty postikortti, johon monet hänen tuntemansa kanssajäsenet olivat kirjoittaneet nimensä yhteisen tervehdyksen alle.

— Niin, sellaiset tervehdykset ovat varmasti virkistäviä yksinäisyydessä olevalle, myöntelin, kun hän siitä kertoi.

— Nyt vasta alan mielestäni ymmärtää, mitä P. E. tarkoitti sanoessaan, että me „rakennamme” toisiamme hyvillä ajatuksillamme, hän sanoi.

Muistin tämän ja sanoin:

— Se on oikeastaan selviö, jos kerran ajatukset ovat voimia.

— Tietenkin se on selviö, hän sanoi, mutta milloinkaan luulet meidän sitä tajuavan? Tavallisimmin kai vain pieninä telepaattisina ilmiöinä, joilla ei ole eettillistä merkitystä: mieleen juolahtaa joku tuttava, joka sitten, ehkä muutaman minuutin perästä, soittaa tai tulee kadulla vastaan.

— Mitä uutta sitten koit tällä kerralla?

— Satu in olemaan huonovointinen. Kyselin ja etsin itsekseni sen syytä, mutta en löytänyt sitä. Sitten tuli tämä pieni tervehdys, ja pahoinvointini oli kuin pois pyyhkäisty. Minä suorastaan voimistuin.

— Toisinaan yllätykset ovat mieluisiakin, varsinkin jos niiden aiheuttajat ovat ystäviämme, ja jos itse olemme herkistyneessä tilassa.

— Se ei tullut yllätyksenä. Tiesin — tai aavistin, miten haluat — että se oli matkalla, ja tiesin siis sitä odottaa. En myöskään antaisi assosiatiiivisille tekijöille samaa merkitystä kuin sinä, sillä en todellakaan ehtinyt muistella lähettäjiä erikseen, jotta heihin liittyvät mieluisat muistot olisivat päässeet liittymään yleiseksi tunnelmaksi tajunnassani.

— Hm! Joka tapauksessa olit yksinäisyyden herkistämä ja koit siis voimakkaammin tapauksen, joka tavallisissa oloissa olisi herättänyt sinussa paljon laimeammat reaktiot.

— Entä sitten? Et päässyt vieläkään asian ytimeen. Tuntuu siltä kuin sinä pitäisit näitä „tavallisten olojen” reaktioita normaaleina. Minä näen tässä „epänormaalissa” tapauk-

nessa esimerkin ilmiöistä, jotka tavallisissa oloissa jäävät meiltä huomaamatta, mutta joilla on totisesti suuri merkitys.

— Jatka!

— Tämä postikortti antoi minulle kouriintuntuvan kokemuksen *sympatian siirrosta*. Tähän sisältyy paljon. Myötämielisyys ei ole pelkästään sähkövirtaan verrattavaa ajatusvoimaa, joka herättää tajunnassamme mielikuvia sen lähettäjistä; siihen sisältyy mitä moninaisimpia vaikutusaloja, sellaisiakin, jotka hienoudellaan välttävät määrittelymme, mutta jotka silti vaikuttavat, ehkäpä tietämättämme, alitajuisesti . . . Ne *rakentavat* meitä alituisesti.

— Ja antipatia, vastenmielisyys, eri muodoissaan repii ja hajoittaa.

— Niin, ystäväni huokasi, kunpa sen jaksaisimme muistaa . . .

Vaivuumme mietteisimme. Ystäväni keskeytti sitten hiljaisuuden:

— Yhtä minä vielä ihmettelen.

— Mitä?

— Että on ihmisiä, joilla on *sympatiaa* minua kohtaan.

Minua hymyilytti.

— Hyvä, että ihmettelet.

Hän katsoi minuun kysyvästi. Jatkoin:

— Sehän vain osoittaa, että olet kiitollinen.

— Tietenkin olen siitä kiitollinen. Mutta en tiedä ansainneeni kaikkea sitä hyvyyttä, mitä alituisesti saan muilta.

— Olisitko sen onnellisempi, jos tietäisit, missä määrässä olet ansioitunut? Etkö silloin punnitsisi „minttuja, tillejä ja kuminoita”? Luvallasi sanoen: ainakin minun *sympatiani* sinua kohtaan joutuisivat koetukselle, jos vertailun vuoksi rupeaisit esittelemään omia ansioitasi.

Olimme taas kotvan vaiti. Sitten ystäväni sanoi, puoliksi vakavissaan, puoliksi leikillään:

— Tämä taitaa olla sitä kristillisen nöyryyden opettelemista?

Enkä minä voinut vastata muuta kuin:

— Sitä se on. Me tunnemme aina olevamme velassa — kiitollisuudenvelassa — toisillemme ja Elämälle. Meillä on toisinaan rikkauden hetkiä, ja silloin me tunnemme voivamme „maksaa” paljonkin, ja me maksamme mielellämme, mutta tästä velanalaisuuden tuntemuksesta me emme voi vapautua.

— „Anna meille anteeksi meidän velkamme . . .”, ystäväni siteerasi.

— Juuri sitä ajattelin, sanoin. Se on ilmaus ihmisen ikuisesta kiitollisuudenvelasta, se muistuttaa meitä elinkautisesta työvelvollisuudestamme tässä maailmassa, missä välttämättömyyden rautainen rengas sulkee kaikki piiriinsä.

Vaikenimme. Ystäväni sanoi sitten:

— Välttämättömyys . . . niin, siihen on osattava alistua, ja se on ihmisen vapauden alku.

— Sinä sen sanoit. Ja miten paljon siihen sisältyykään! Se vie ihmisen siihen mullistavaan kokemukseen, että velan antaja ja ottaja ovat yhtä ikuisessa Itsessä. „Minkä te olette tehneet yhdelle näistä pienimmistä, sen te olette tehneet Minulle.”

Vain se, joka on *aina* rikas, voi aina antaa, ja se, joka alituisesti on köyhä, voi *aina* ottaa vastaan nöyränä, kiitollisena.

— Mutta kuinka sitten lopultakaan voi puhua vapautumisesta? ystäväni huomautti arasti. Sinun mukaasihan kaikki on suljettu ympyrään, josta ei ole ulospääsyä?

— Vapaus on kaikkialla läsnäoleva todellisuus. Ehdottomaksi eli absoluuttiseksi käsitettynä sen voisi korvata nirvaana-sanalla, jos se selittää enemmän. Meidän täytyy voida ajatella vapautta kaikessa ehdottomuudessaankin, mutta käytännön kannalta sillä ei ole meille muuta merkitystä kuin pakon eli välttämättömyyden täydentävänä vastakohtana. Kuinka minä voisin elää ehdottomassa vapaudessa, jos muut ihmiset, joissa minä elän, ja jotka elävät minussa, eivät myös siinä elä ja sitä koe? Todellinen *ehdoton* vapaus voi koittaa yksilölle vain koko ihmiskunnan — ellemme sanoisi luomakunnan — keralla.

*

A n t a m i s e s t a muistuu mieleeni pieni suomalainen legenda.

Rikas mies oli kuollut ja päätyi lopulta taivaan portille. Itsetietoisena maan kansalaisena, joka oli tottunut saamaan toiveensa toteutetuiksi, hän halusi päästä taivaaseen. Olihan hän työteliäällä elämällään, leivisköittäensä uskollisella hoidolla, ansainnut taivasosuutensa.

Pyhä Pietari, joka oli portilla vastassa, ei ollut samaa mieltä. Hän oli katsellut taivaallisia tilikirjoja, eikä hän

ollut huomannut ainoatakaan hyvää työtä rikkaan miehen osalta.

Rikas mies suuttui.

— Katsokaa tarkemmin, hän sanoi. Muistanhan minä hyvin, kuinka kerran annoin markan pyytäjälle!

Pyhä Pietari toimitti uuden tarkastuksen ja huomasi, että rikas mies oli oikeassa. Hän oli todella antanut markan pyytäjälle.

— Mitä minä sanoin! rikas mies sanoi. Portti auki!

Pyhä Pietari sivelä partaansa ja mietti. Hän tahtoi olla oikeudenmukainen, koska se on taivaan laki. Sitten hän teki päätöksensä ja sanoi apulaisilleen:

— Antakaa tälle miehelle markka ja toimittakaa hänet helvettiin.

Jumala sikana

Indra, jumalien kuningas, muuttautui kerran siaksi. Hän rypi loassa, hänellä oli seuranaan emakko ja paljon porsaaita, ja hän oli ylen onnellinen. Sitten muut jumalat näkivät hänen tilansa ja tulivat hänen luoksensa ja sanoivat: „Sinä olet jumalien kuningas, kaikki jumalat ovat sinun käskyläisiäsi. Miksi olet täällä?” Indra vastasi: „Mitäpä siitä! Minulla on hyvä olla. Mitä minua taivas liikuttaa, kun minulla on emakkoni ja nämä pienet porsaani.” Jumalat mykistyivät sanattomiksi. Jonkun aikaa mietittyään he päättivät tappaa kaikki porsaas yhdessä toisensa jälkeen. Näin he tekivät, ja kun kaikki porsaas olivat kuolleet, he surmasivat emakonkin. Indra rupesi itkemään ja voivottelemaan. Silloin jumalat halkaisivat hänenkin ruhonsa. Indra tuli siitä ulos ja purskahti nauramaan muistaessaan millainen painajaisuni hänellä oli ollut: ajatella, että hän, jumalien kuningas, oli muuttunut siaksi ja uskonut, että sian elämä on ainoa oikea elämä!

Intialainen kertomus.

Uno Pore:

Juoru

Rohkenen tässä kiinnittää huomiota kaikille tuttuun seikkaan senkin uhalla, että se jonkun mielestä voisi tuntua sopimattomalta. Tarkoitin juoruamista ja pahan puhumista toisista, mikä kaikkialla maailmassa kukoistaa. Varmaan meistäkin jokainen on siihen tehnyt itsensä syyppääksi.

Kuulee usein puhuttavan, että „sekin, joka on niin ollakseen henkistä ihmistä ja puhuu niin kauniisti, ei kuitenkaan ole sen parempi kuin että . . .” Mistä me tiedämme, kuinka joku yrittää ja tekee parhaansa, koettaa vapautua heikkouksistaan? On tapauksia, jolloin jotkut ovat arkoina vetäytyneet pois joukostamme sen vuoksi, että heitä on paneteltu. Voihan olla, että he ovat todella tunteneet itsensä heikoiksi juuri siinä, mistä heitä on moitittu. He ovat ehkä itsekin alkaneet uskoa olevansa *vain* huonoja ihmisiä, ja tämä on ollut heidän itsekasvatuksensa loppu. Me puheillamme ja juoruillamme olemme siten lopettaneet heidän henkiset pyrkimyksensä.

Tällaiset pahan puhumiset lähtevät yleensä aina väärältä kannalta. Ne edellyttävät ihmisen olevan vain yksinkertaisen olennon, *joko* sitä *tai* tätä. Ellei hän ole *enkeli*, niin hän on *paholainen*. Ja koska ihmisen heikkoudet yleensä helposti nähdään, tavallisesti se ihminen, josta jotakin aletaan puhua, luokitellaan huonoihin ihmisiin. Teosofeina ja ruusu-ristiläisinä tiedämme, että ihmisessä on *sekä* enkeli *että* paholainen (eli eläin). Hän on sekä hyvä että paha.

Tarkoituksemme on saada enkeli ihmisessä vahvistetuksi, niin että se ajaisi eläimen pois tai valjastaisi sen voimat hyvän palvelukseen. Ruusu-Risti tahtoo olla koulu, jossa kasvatetaan puutteellisista ja epätäydellisistä ihmisistä parempia. Terveet eivät tarvitse parantajaa, vaan sairaat. — Toisten huonoon arvosteluun aina sisältyy salainen henkinen ylpeys, tunne siitä, että itse on sen yläpuolella, jossa jotakin pahaa huomaa: „Minä olen sentään parempi ihminen”. Sanotaan, että henkisestä ylpeydestä on vaikea päästä eroon, ja että se on paljon suurempi synty kuin persoonallisuudessa olevat viat ja heikkoudet. Ihminen, vaikka eläisi persoonallisissa heikkouksissa ja synneissä, voi olla nöyrä, tuntea oman huonoutensa — ja siten siinä synnintunnossaan olla sangen lähellä Jumalaa, niin lähellä, ettei tarvita kuin askel, jotta hän

astuisi uuteen elämään, niinkuin joku Maria Magdalena tai Franciscus Assisilainen.

„Autuaita ovat armeliaat, sillä heitä kohtaan tullaan osoittamaan laupeutta”. Emme voi toivoa pääsevämme osallisiksi Jumalan kaikkiläpäisevän rakkauden tajunnasta, jos suhtaudumme tuomitsevasti kanssaihmisimme. Muistakaamme siis, kun puhumme pahaa toisesta ihmisestä, *olkoonpa se sitten kuinka totta tahansa*, me tuolla puheellamme voimme lopettaa hänen pyrkimisensä paremmaksi ihmiseksi. Ja siinä olemme tehneet raskaan rikoksen.

Ei yleensä liene syytä otaksua, että esim. Ruusu-Ristiin tulee ihmisiä, jotka eivät etsisi totuutta ja pyrkisi paremmiksi, sillä eihän meillä ole mitään ulkonaista annettavaa, ei kunniaa, ei mainetta, ei rahaa, ei nautintoja. Epäilemättä kaikki jäseniksi pyrkivät tahtovat vilpittömästi tulla paremmiksi. Siihen voinemme kaikki ilman muuta uskoa, ja tämä uskomme on vahvistava heissäkin uskoa ihmisessä olevaan enkeliin. Olemme elämän negatiivisten voimien palvelijoita, jos saamme ihmiset uskomaan itsestään, että he ovat niin huonoja, ettei heillä ole mahdollisuuksia pyrkiä eteenpäin.

Me emme suinkaan sulje silmiämme sillä tavoin, ettemme näkisi maailmassa ja ihmisessä olevaa pahaa. Tietenkin me sen näemme, mutta me emme usko sen olevan hyvää voimakkaamman. Rakennamme suhteemme ihmisiin ohi heissä olevan pahan, jonka tiedämme tilapäiseksi ja katoavaksi. Näemme pahan, mutta luomme katseemme lujalla luottamuksella hänessä olevaan hyvään. Siten rakastamme ihmisissä esiin piilossa olevan hyvän. Tämä on rakkauden magiaa.

Hän, joka ei ole käytännössä ihmisystävä; hän joka ei ole valmis jakamaan viimeistä suupalaansa itseään heikomman tai köyhemmän kanssa; hän, joka on auttamatta ihmisveljeään, kuuluipa tämä mihin rotuun, kansakuntaan tai uskontoon tahansa, milloin ja missä tahansa hän tapaakin kärsimystä, ja joka kääntää kuuron korvan inhimilliselle kurjuudelle; hän, joka kuulee viatonta ihmistä panetetavan, olipa tämä teosofiveli tai ei, eikä puolusta tätä niinkuin itseään — hän ei ole teosofi.

H. P. Blavatsky.

H. P. Blavatsky:

Karmallisia näkyjä

I

Sotaleiri täynnä sotavaunuja, hirnuvia hevosia ja legioonittain pitkätukkaisia sotilaita . . .

Kuninkaallinen telta, kirjava barbaarisessa loistossaan. Sen kangasseinät notkuvat aseitten painosta. Sen keskellä korokkeella istuin, joka on peitetty nahoilla, ja sillä istumassa kookas, villinnäköinen sotilas. Hän katselee sotavankeja, jotka vuoronsa jälkeen tuodaan hänen eteensä, ja joiden kohtalo riippuu sydämettömän yksinvaltiaan päähänpistosta.

Uusi vanki tuodaan hänen eteensä ja puhuttelee häntä kiihkeän vakavasti . . . Kun hän kuuntelee naista miehekkäällä, mutta julmilla kasvoillaan hillityn intohimon ilme, hänen silmänsä verestyvät ja pyörivät raivosta. Ja kun hän kumartuu eteenpäin jäykästi tuijottaen, hänen koko olemuksensa — hänen takkuiset hiuksensa, jotka lankeavat yli rypistyvän otsan, hänen luiseva, jäntereinen ruumiinsa ja vasemmalla polvella olevalla kilvellä lepäävät kätensä — näyttää tekevän oikeutta huomautukselle, jonka tuskin kuuluvana kuiskauksena esittää harmaapäinen sotilas naapurilleen:

„Ei ole pyhällä naisella armoa Klodovigin käsissä!”

Vanki, joka seisoo kahden burgundilaissotilaan välissä entisen saalilaisten ruhtinaan, nykyisin kaikkien frankkien kuninkaan edessä, on vanha nainen, jonka hopeanvalkoiset hapsset laskeutuvat kuihtuneille olkapäille. Hän on iäkkyydettään huolimatta suoraryhtinen, ja innoittuneet mustat silmät katsovat ylväästi ja pelotta Kilderikin petollista poikaa.

„Niin, kuningas”, hän sanoo kuuluvalla, sointuisalla äänellä. „Niin, sinä olet nyt suuri ja mahtava, mutta päiväsi ovat luetut, ja sinä hallitset enää vain kolme kesää. Pahana sinä synnyit . . . petollinen olet ystäviäsi ja liittolaisiasi kohtaan, useammalta kuin yhdeltä olet ryövännyt laillisen kruunun. Lähimmän sukulaisesi murhaaja, sinä, joka liitit avoimen sodankäynnin miekkaan ja keihäaseen tikarin, myrkyin ja petoksen, varo, kuinka kohtelet Nerthuksen palvelijaa!”¹⁾)

¹⁾ „Ruokkiva” (vrt. Tacitus, Germania XI) — Maa, äitijumala, germaanien suopein jumaluus.

„Ha, ha, ha! . . . vanha helvetin akka!” kuningas nau-
raa pahaenteisesti virnistäen. „Sinä olet todella ryöminyt
äitijumalasi sisuksista. Etkö pelkää vihaani? Hyvä. Mutta
minä en pelkää sinun loitsujasi . . . minä, kastettu kristitty!”

„Niin, niin”, vastaa sibylla. „Kaikki tietävät, että Klodovig on hyljännyt isiensä uskon, että hän on menettänyt uskonsa Auringon valkean hevosen varoittavaan ääneen, ja että alemanneja peläten hän meni polvillaan palvomaan Remigiusta, Nasaretilaisen palvelijaa, Rheimiin. Mutta oletko ollut sen uskollisempi uudelle uskollesi? Etkö kylmäverisesti ole murhannut kaikki veljesi, jotka luottivat sinuun, sekä vanhasta uskosta luopumisesi jälkeen että ennen sitä? Etkö luvannut uskollisuutta Alarikille, länsigoottien kuninkaalle, ja etkö surmannut häntä salaa, syösten keihään hänen ruumiiseensa, kun hän urheasti taisteli vihollista vastaan? Ja opettavatko sinua nyt uusi uskosi ja uudet jumalasi keksimään mustia juonia Teodorikia vastaan, joka sinut voitti? . . . Ole varuillasi, Klodovig, ole varuillasi! Sillä isiesi jumalat ovat nousseet sinua vastaan! Ole varuillasi, minä sanon, sillä . . .”

„Nainen!” huutaa kuningas raivoissaan. „Nainen, lopeta joutava jaarittelusi ja vastaa kysymykseeni. Missä on lehdon aarre, jonka Saatanan papit ovat keränneet ja kätkeneet, nyt kun pyhä risti on heidät karkoittanut? . . . Sinä yksin sen tiedät. Vastaa, taikka kautta taivaan ja helvetin työnnän häijyn kielesi kurkkuusi ainaiseksi!”

Nainen ei pelkää uhkausta, vaan jatkaa tyynesti ja pelottomasti ikäänkuin hän ei olisi kuullut.

„. . . jumalat sanovat, Klodovig, sinä olet kirottu! . . . Klodovig, sinun on jälleen synnyttävä nykyisten vihamiestesesi keskuuteen ja kärsittävä kaikki ne kärsimykset, joita olet tuottanut uhreillesi. Kaikki se koottu valta ja kunnia, jonka olet heiltä ryöstänyt, on sinun tulevaisuudessa, mutta kuitenkaan et koskaan sitä saavuta! . . . Sinun pitää . . .”

Profeetta ei saanut päättää lausettaan.

Kuningas, joka kyyristelee kuin villipeto nahkapeitteisellä istuimellaan, hypähtää kiroten hänen kimppuunsa ja kaataa hänet yhdellä iskulla maahan. Ja kun hän kohottaa murhaavan keihäänsä, auringonpalvojien „pyhä nainen” huutaa viimeisen manauksensa.

„Minä kiroan sinut, Nerthuksen vihollinen! Olkoon minun tuskani kymmenkertaisesti sinun! . . . Suuri Laki kostaan . . .”

Raskas keihäs putoaa ja naulitsee uhrin kurkustaan maahan. Punainen, lämmin verivirta syöksähtää haavasta ja peittää kuninkaan ja sotilaat häviämättömällä visvalla . . .

II

Aika — jumalien ja ihmisten rajamerkki ikuisuuden äärettömällä kentillä, jälkeläistensä ja ihmissuvun muistin surmaaja — aika jatkaa kulkuaan äänettömällä, väsymättömällä askelella kautta aioonien ja aikakausien . . . Miljoonien muiden sielujen joukossa muuan Sieluminä syntyy uudelleen — onneenko vai onnettomuuteen, ken sen tietää! Vangittuna uuteen inhimilliseen Muotoonsa se kasvaa sen keralla, ja yhdessä ne tulevat lopulta tietoisiksi olemassaolostaan.

Onnellisia ovat niiden kukoistavan nuoruuden vuodet, sillä puute ja suru eivät niitä pimitä. Kumpikaan ei tiedä mitään menneisyydestä eikä tulevaisuudesta. Niille on kaikki riemukasta nykyhetkeä, sillä Sieluminä ei tiedä, että se on milloinkaan elänyt muissa inhimillisissä temppeleissä, se ei tiedä, että se syntyy jälleen, eikä se huolehdi huomisesta.

Sen Muoto on tyyni ja tyytyväinen. Se ei tähän asti ole tuottanut Sieluminälleen vaikeita vaivoja. Sen onnellisuus johtuu sen luonteenlaadun lempeästä tyyneydestä, kiintymyksestä, jota se levittää ympärilleen, missä hyvänsä se liikkuukin. Se on jalo Muoto, ja sen sydän on täynnä hyväntahtoisuutta. Ei milloinkaan tämä Muoto ole hätkähdyttänyt Sieluminäänsä liian väkivaltaisilla otteillaan taikka muulla tavalla hämmentänyt asukkaansa tyyntä rauhaa.

Neljäkymmentä vuotta liukuu ohitse kuin lyhyt pyhiinvaellus; pitkä kävely elämän auringonpaisteisilla poluilla, joita varjostavat piikittömät ruusut. Ne harvat murheet, jotka kohtaavat näitä kaksoisia, Muotoa ja Sielua, näyttävät niistä pikemminkin kylmän pohjoisen kuun kelmeältä valolta, jonka säteet luovat syvemmän varjon kuun valaisemien esineitten ympärille, kuin yön pimeydeltä, toivottoman surun ja epätoivon yöltä.

Ruhtinaan poika, joka on määrätty itsekin jonakin päivänä hallitsemaan isänsä kuningaskuntaa, kehdestaan saakka kunnioituksen ja kunnianosoitusten ympäröimä, kaikkien arvontoa ja rakkautta nauttiva — mitä muuta voisi Sieluminä toivoa Muodolle, jossa se eli.

Ja niin jatkaa Sieluminä olemassaolon nauttimista voimansa tornissa rauhallisesti katsellen elämän kuvia, jotka

alati muuttuvat sen ikkunoitten — rakastavan ja hyvän miehen silmien — edessä.

III

Eräänä päivänä vaateliias ja pöyhkeä vihollinen uhkaa hänen isänsä kuningaskuntaa, ja villit sotilaan vaistot heräävät Sieluminässä. Se jättää unimaansa elämän kukkien keskellä ja saa savi-minänsä paljastamaan sotilaan miekan vakuuttaen hänelle, että se tapahtuu isänmaan puolustukseksi.

Yllyttäen toinen toistaan toimintaan, ne lyövät vihollisen pakosalle ja verhoavat itsensä kunnialla ja ylpeydellä. Ne saavat korskean vihollisen suutelemaan maata heidän jalkojensa edessä. Tästä ne saavat historialta urhoollisuuden kuihtumattomat laakeriseppeleet, jotka ovat menestyksen palkkiona. Ne tekevät tuhotusta vihollisesta astinlaudan ja muuttavat hallitsijansa pienen kuningaskunnan suureksi valtakunnaksi. Tyydytettynä ne eivät voi sillä kertaa saada enempää aikaan, ja ne palaavat eristäytyneisyyteen ja rakkaan kotinsa unimaailmaan.

On kulunut jälleen viisitoista vuotta, ja Sieluminä istuu tavanmukaisella vartiopaikallaan katsellen ikkunoistaan maailman menoa. Sen ylle kaareutuva taivas on sininen, ja avarat horisontit ovat noiden näennäisesti kuihtumattomien kukkien peitossa, jotka kasvavat terveyden ja voiman auriongonpaisteessa. Kaikki näyttää kauniilta kuin viheriöivä niitty keväällä . . .

IV

Mutta paha päivä tulee kaikille olemassaolon näyttämöllä. Se odottaa elämän ajan kuningasta ja kerjäläistä. Se jättää jälkensä jokaisen vaimosta syntyneen elämäkertaan, eikä sitä voida pelottaa, suostutella eikä hyvittää. Terveys on kaste-pisara, joka putoaa taivaista elävöittämään maan kukkia vain elämän aamunkoitossa, sen kevään ja kesän aikana . . . Se kestää vain lyhyen aikaa ja palaa sinne, mistä se oli tullut — näkymättömiin maailmoihin.

Hiekka, joka tuntilasissa juoksee, juoksee nopeammin. Mato on kalvanut terveyden kukan sydämen. Voimakas ruumis ojentautuu jonakin päivänä tuskien orjantappuravuoteelle.

Sieluminä ei enää ole hohtava. Se istuu hiljaa ja katselee alakuloisena ikkunoista, jotka nyt kuuluvat hänen vankilaansa, maailmaa, joka nopeasti kietoutuu kärsimyksen ruumisliinoihin. Onko ikuinen yö lähestymässä?

V

Kauniita ovat sisämeren rannat. Loputon rivi aaltojen iskemiä, mustia, rosoisia kallioita kultaisten hietikoitten ja lahden syvänsinisten vesien päärmääminä . . . Ne antavat luoteistuulen puhurien iskettäväksi graniittisen rintansa ja suojelevat siten rikkaitten asuntoja, jotka ovat sisämaan puolella sen juurelle ryhmittyneet. Avoimen rannan ränsistävät mökit ovat köyhien riittämättömänä suojana. Heidän likaiset ruumiinsa musertuvat usein muurien juurella, joita tuuli ja vihaiset aallot repivät ja huuhtovat. Mutta he noudattavat vain sitä suurta lakia, joka sanoo, että sopivimmat jäävät eloon. Kuinka *heitä* suojeltaisiin?

Suloinen on aamu, kun aurinko nousee kultaisen ambran värisenä sen ensi säteitten suudellessa kauniin rannan kallioita. Iloinen on leivosen laulu, kun se lämpimästä ruohopesästään nousten juo aamuista kastetta kukkien kalkeista, ja kun ruusunnupun kärki värisee ensimmäisen auringonsäteen hyväilystä ja maa ja taivas hymyilevät toisiaan tervehtiessään. Murheellinen on yksin Sieluminä, kun se korkealta vuoteeltaan, ison ikkunan takaa, katselee luonnon heräämistä.

Miten tyyni onkaan lähestyvä keskipäivä, kun varjo ryömii hitaasti aurinkokellolla kohti lepoetkeään! Kuuma aurinko alkaa sulattaa pilviä kuulakkaassa ilmassa, ja aamusvan viimeiset riekaleet, jotka ovat viipyneet kaukaisten kukkuloitten huipuilla, häviävät siinä. Koko luonto valmistautuu lepäämään keskipäivän kuumana ja toimettomana hetkenä. Siivekkäät heimot lopettavat laulunsa; niiden pehmeät, kirjavat siivet roikkuvat, ja niiden uneliaat päät torakahtelevat, ja ne etsivät turvaa polttavalta kuumuudelta. Aamupäivän leivokin on vaiennut.

„Sen ääni kuuluu yhtä iloisena jälleen huomenna!” huokaa Sieluminä kuunnellessaan hyönteisten vaimentuvaa surinaa. „Entä minun ääneni?”

Ja nyt kukkien tuoksuista raskas ilmanhenkeäys tuskin enää liikuttaa rehevien kasvien uneliaita päitä. Yksinäinen palmu, joka kasvaa sammalpeitteisen kallion kolossa, osuu Sieluminän silmiin. Sen ennen pystysuora, pyöreä runko on vääristynyt muodottomaksi ja miltei katkennut luoteistuulen öisten puuskien kourissa. Ja kun se ojentelee väsyneesti veltoja sulkaisia käsiään kuulakkaassa ilmassa heiluen, sen ruumis värisee ja uhkaa katketa ensi myrskyn kynsissä.

„Ja sitten sen sirpaleet putoavat mereen, eikä komeaa palmua enää ole”, ajattelee Sieluminä katsellessaan alakuloisena ikkunoistaan.

Kaikki palajaa eloon auringonlaskun vilpoisuudessa. Auringonkellon varjot käyvät joka hetki paksummiksi, ja elollinen luonto herää entistä puuhakkaampana lähestyvän yön vilheinä tunteina. Linnut ja hyönteiset sirkuttavat ja surisevat viimeisiä iltalaulujaan kookkaan ja vielä voimakkaan Muodon ympärillä, kun se hitaasti ja väsyneesti käyskentelee sorakäytävällä. Sen katse osuu mieltävänä tyynen meren siniseen poveen. Lahti säteilee kuin jalokivin koristettu sinisamettinen matto ja hymyilee kuin unelias lapsi, joka on väsynyt puuhailuunsa. Edempänä, tyynenä petollisessa kauneudessaan, avomeri ojentaa äärettömiin viileitten vesien pehmeän kuvastimen — se on suolainen ja katkera kuin ihmisen kyynelet. Se on salakavalassa levossaan kuin loistava, lepäävä hirviö, joka vartioi pimeitten syvyyksiensä mittamatonta salaisuuksia. Todella hautausmaa ilman muistomerkkiä niille miljoonille, jotka sen syvyyksiin ovat uponneet . . .

„hautaa vailla, ruumiskelloitta, ilman arkkua ja tuntemattomina . . .”

kun sitävastoin tämän aikoinaan jalon Muodon murheelliset jäännökset, kun sen hetki kerran koittaa ja syvä-ääniset kelot kuuluttavat sen sielun lähteneen, saatetaan lepoonsa loistolla ja komeudella. Sen hajoamisen ilmoittavat miljoonat torvet. Kuninkaat, ruhtinaat ja maan mahtavat ovat läsnä sen hautajaisissa taikka lähettävät edustajansa, joilla on murheelliset kasvot ja surunvalittelusanomat jälkeensäjääneille . . .

„Ainakin siinä suhteessa parempi kohtalo kuin noilla, jotka ovat 'ilman arkkua ja tuntemattomina'”, on Sieluminän katkera ajatus.

Niin liukuu päivä toisensa jälkeen, ja kun nopeasiipinen aika jouduttaa vauhtiaan, kun jokainen häipyvä hetki hävittää jonkun langan elämän kudoksesta, Sieluminän mielihiteet asioista ja ihmisistä muuttuvat vähitellen. Kahden ikuisuuden välillä häilyessään, kaukana synnyinseudultaan, yksinäisenä lääkäriensä ja palvelijoittensa keskellä, Muoto vetäytyy joka päivä lähemmäksi Henkisieluaan. Toinen valo, jota se ilon päivinä ei ollut lähestynyt eikä ollut voinut lähestyä, laskeutuu hiljaa väsyneen vangin ylle. Nyt se näkee sen, mitä se ei milloinkaan ennen huomannut . . . (Jatkuu.)

Väinö Kolkkala:

Kuin keskikesän linnut

(Ruusu-Ristin kesäkurssien alkajaisjuhlaan 31. 7. -38.)

KUIN KESKIKESÄN LINNUT
JOKA SUUNNALTA SAAVUTTE KYLÄÄMME PÄIN.
PÄÄMÄÄRÄ ON KAIKILLA MEILLÄ
TIE TOTUUDEN ETSIJÄIN.

ON TOTUUS USKONTO KORKEIN,
SE ON TUNNUSLAUSEEMME YLEVIN:
SEN AVULLA USKALLAMME
ELON KOVIIN KOURIHIN.

KUIN VÄINÄMÖ, VAKAA JA VIISAS,
ME TUTKIMME SYNTYJÄ SYVIÄ,
JA KEN HARTAASTI ETSII, LÖYTÄÄ
MYÖS TIEDON JYVIÄ.

ME TUTKIMME NÖYRIN MIELIN
RAJAN TOISENKIN PUOLEN ELÄMÄÄ.
ÄLY JOS EI VIELÄ RIITÄ,
SE SEURAAVAAN ELOON JÄÄ.

ELO TOISTUU NIIN MONTA KERTAA,
KUKIN KUNNES YHTYY KORKEIMPAAN,
VUOSTUHANNET SILLÄ AIKAA
NE JATKAVAT KULKUAAN.

NYT ALKAA MEILLÄ KOULU
TÄNÄ VIIKKONA KYPSYYDEN ELOKUUN,
PEREHDYMMME KUIN ENNENKIN AINA
TAAS TIETOON SALATTUUN.

TE OLKAA TERVETULLEET
TÄHÄN SUVISEEN AVARAAN TEMPPELIIN,
JA NOUSKOOT KATSEET JA MIETTEET
YLÖS HENGEN KORKEUKSIIN!

Dion Fortune:

Panin tytär

(Jatko ja loppu)

Seuraavana päivänä, kun Taverner ja minä menimme yhdessä postiin hengittääksemme hieman raitista ilmaa, huomasimme Dianan kintereillä lämmelä.

„Sinun lemmikkikoiras, näemmä”, sanoi Taverner, ja minä mutisin itsekseni jotakin libidon siirrosta ja fiksaatioista.

Taverner nauroi. „Huomaa, poikaseni”, hän sanoi, „hän ei ole kyllin inhimillinen rakastuakseen sinuun, niin että älä ole huolissasi.”

Tien päässä Diana toisti edellisen päivän merettelystä.

„Mitä hän tahtoo?” kysyi Taverner. Tunsin punastuvani epämielilyttävästi, ja Taverner loi minuun uteliaan katseen.

„Hän tahtoo minua juoksemaan kanssaan”, sanoin arvelen, että totuus oli ainoa mahdollinen selitys, ja että Taverner ymmärtäisi sen.

Hän ymmärsikin. Mutta hänen vastauksensa oli hämmentävämpi kuin hänen kysymyksensä.

„Mikäpä siinä”, hän sanoi. „Menkää vain juoksemaan. Se on teille molemmille hyväksi.”

Emmin aluksi, mutta hän ei hyväksynyt kieltäymystäni, ja hänen tahtonsa pakottamana läksin loikkimaan. Diana huomasi kuitenkin erotuksen. Edellisenä päivänä oli syvyys kutsunut syvyyttä, mutta nyt minä olin tavallinen poroporvari, eikä hän tahtonut juosta kanssani. Sen sijaan hän juoksi kehässä ja katsoi minuun sekava ilme silmissään, vaaleanpunainen kielensä alakuloisten huulien peitossa. Sydämessäni oli raivokas viha Taverneria ja itseäni ja kaikkea luotua kohtaan, ja hypäten yli aidan juoksin takaisin ja pakenin huoneeseeni, mistä en tullut ennen kuin vasta päivällisaikaan.

Tuon aterian aikana Diana tuijotti minuun omituisen vihreine silmineen, jotka miltei tuntuivat sanovan: „Nyt sinäkin tiedät, miltä minusta on tuntunut näinä vuosina”, ja minä lähetin telepaattisen vastauksen: „Niin tunnenkin. Hitto vieköön jok'ikisen!”

Taverner pidättäytyi hienotunteisesti viittaamasta asiaan, mistä olin hänelle ylen kiitollinen. Viikko kului, ja luulin asian jo unohtuneen, kun hän äkkiä katkaisi hiljaisuuden.

„En saa Dianaa juoksemaan yksikseen”, hän sanoi. Minä kiemurtelin, mutta en tahtonut vastata.

Hän meni ikkunan ääreen ja päästi kierrekaihtimen ylös. Täysikuu paistoi huoneeseen. Se ei laisinkaan soveltunut sähkövaloon.

„On kevätpäivän tasaus”, sanoi Taverner kuin ohimennen.

„Rhodes”, hän jatkoi sitten. „Aion yrittää hyvin vaarallista koetta. Jos se epäonnistuu, siitä tulee vaikeuksia, ja jos se onnistuu, siitä tulee kova meteli. Otapa päälystakkisi.”

Olohuoneessa tapasimme Dianan, täysin piittaamattomana takan ääressä istuvista, villapaitoja kutovista naisista. Hän oli kyyristynyt ikkunapenkille nenä painettuna vasten ruutua. Taverner aukaisi ikkunan, ja hän livahti ulos äänettömästi kuin kissa; työnsimme sääremme ikkunalaudan ylitse ja seurasimme häntä.

Hän odotti talon varjossa ikäänkuin etenemistä peläten. Kurintäyteiset vuodet olivat painaneet häneen merkkinsä, ja niinkuin häkkilintu, kun ovi

on jätetty auki, hän kaipasi vapautta, mutta oli unohtanut lentämisen taidon. Taverner kietoi hänen ympärilleen raskaan tweed-kankaisen vaappansa, ja asetettuaan hänet välimme suuntasimme kulkumme nummelle. Menimme samaan suuntaan kuin viimeksi kahden juostessamme, mäntymetsikköön, joka nousi kummaaltaan vanhalta merenpohjalta.

Skotlantilaiset männyt, joissa oli vain laihat latvustupsut, olivat liian harvat pimentääkseen maisemaa, vaan loivat outoja kummitusmaisia varjoja neulasten matottamalle maalle. Jossakin notkelmassa, kaukana näköpiiristämme, kuului virtaavan veden solinaa.

Taverner otti vaipan Dianan olkapäiltä ja työnsi hänet kuutamoon. Tämä empi ja pakeni sitten arasti turviimme, mutta Taverner, silmäten kelloaan, työnsi hänet uudelleen luotaan. Mieleeni muistui se viidakkotarina, missä penikat viedään neuvottelukalliolle, jotta lauman isot sudet tuntisivat ne ja tunnustaisivat joukkoonsa kuuluviksi. Dianakin luovutettiin omilleen.

Me odotimme, ja täyteläinen kuu purjehti yli taivaan kultaisen pilven ympäröimänä. Taverner silmäili tuon tuostakin kelloaan. Tuuli oli tyynytynyt, ja hiljaisuudessa puron ääni kuului vielä selvemmin. Vaikka en nähnyt enkä kuullut muuta, tiesin, että jokin oli lähestymässä meitä metsän varjostosta. Huomasin jäseneni värisevän, ei pelosta, vaan jännityksestä. Jokin sivuutti meidät, jokin suuri ja valtaisa, ja sen perässä paljon samanluontoista. Jokainen hermo ruumiissani alkoi laulaa, ja vasten tahtoani astuin askelen eteenpäin. Tavernerin käsi pysähdytti minut.

„Tämä ei ole sinua varten, Rhodes”, hän sanoi. „Sinulla on liian paljon sielunelämää voidaksesi parittaa täällä.”

Vastahakoisesti annoin hänen pidättää itseni. Hullu päähänpisto haihtui, ja kun silmäni jälleen selkenivät, näin tytön kuutamossa ja tiesin, että hänkin oli tuntenut Niiden tulon.

Hän kääntyi Niiden puoleen puolittain peläten, puolittain hurmaantuneena.

Ne houkuttelivat häntä, mutta hän ei rohjennut vastata. Sitten tunsin, että ne olivat ympäröineet hänet, ja että hänen oli mahdoton paeta, ja sitten näin hänen antautuvan. Hän ojensi kätensä Niitä kohti, ja olen varma, että näkymättömät kädet tarttuivat niihin; sitten hän ojensi ne taivasta kohden, ja kuu näytti paistavan suoraan hänen kämmentensä maljojen välitse hänen rintaansa; sitten hän laski ne maata kohden ja laskeutuen polvilleen painoi ne maan kamaraan, ja yhä alemmalle painuen puristi koko ruumiinsa maahan kunnes lopulta hänen jäsenensä olivat kokonaan imeytyneet kuohkeaan pintakerrokseen.

Hetken hän makasi hiljaa, sitten hän äkkiä ponnahti seisomaan ja heilauttaen käsiään kuin sukeltaja syöksähti nopeasti juoksemaan.

„Pian hänen jäljessään!” huusi Taverner iskien minua olkapäähän, ja samassa minäkin kiiruhdin kanervapolkua eteenpäin.

Mutta millainen ero viime juoksuimme verrattuna! Vaikka Diana nytkin juoksi kuin peura, minun jäseneni olivat lyijynraskaat. Elämä tuntui mauttomalta, ikäänkuin siinä ei enää koskaan olisi mitään mielihyvää. Vain velvollisuudentuntoni piti jalkani liikkeessä, ja pian sekin osottautui tehottomaksi. Jäin yhä enemmän jälkeen, tuuli ei keventänyt läähättävien keuhkojeni työtä, ja edelläni tuulen siivillä kiitävä hahmo häipyi pian näkyvistäni.

Vaivuin maahan läähättäen nyrjähdettyäni jalkani ensimmäisessä kuopassa. Kun makasin avuttomana kanervikossa, sydän kurkussani jyskyttäen, minusta tuntui kuin olisin nähnyt suuren virtaavan kulkueen, kuin

järjestymättömän armeijan, kulkevan yli taivaan. Risaiset liput lepattivat ja liehuivat, villi, epäsointuinen, mutta hulluannuttava musiikki kuului sieltä täältä tuosta kirjavasta joukkueesta. Karvaisia kuonoja inhimillisillä kasvoilla, sorkkajalkoja ihmisjäsenissä, viiniköyanöksen kaltainen tukka yhtä vihreitten loistavien silmien yllä ja siellä täällä puolittain pelästyneitä, puolittain lumoutuneita ihmisten kasvoja, jotkut houkutuksesta huolimatta epäröivinä, toiset kokonaan riehakkaaseen kulkuun antautuvina.

Minä heräsin siihen, että näin Tavernerin kumartuneena ylitseä.

„Jumalan kiitos”, hän sanoi, „silmiä ovat vielä inhimilliset.”

Dianaa ei kuulunut seuraavana päivänä, eikä Tavernerkaan ilmaissut oliko hän huolissaan vaiko ei.

„Hän tulee kyllä takaisin ruokittavaksi”, siinä kaikki, mitä hän sanoi.

Seuraavana päivänä hänestä ei näkynyt merkkiäkään, ja minä aloin tulla levottomaksi, sillä yöt olivat kylmät lämpimistä päivistä huolimatta, kun illalla, laitoksen yön alettua, meidän istuessamme toimistohuoneen takan ääressä, ikkunalta kuului heikkoa raapimista. Taverner nousi heti ja aukaisi ikkunan. Diana livahdi huoneeseen ja vaipui matolle jalkojeni juureen.

Hän ei kuitenkaan kääntynyt minun puoleeni, niinkuin ensi hämmästyksessäni olin luullut, vaan tulta kohden. Taverner ja minä emme merkinneet hänelle mitään.

Taverner palasi tuoliinsa, ja hiljaisuudessa tarkkailimme häntä. Puckin nuttu, kastunut, repaleinen ja nuhraantunut, niin että sitä tuskin oli tuntea, näytti ainoalta mahdolliselta vaatetukselta tuolle oudolle, villille, epäinhimilliselle olennolle jalkojemme juuressa. Äkkiä hän nousi istumaan ja haroi sormillaan sotkuista tukkaansa, joka nyt höyrysi kuumuudesta, ja katsoen minuun suortuviensa lomitse paljasti valkeat hampaansa ja vaaleanpunaisen kielensä outoon keijukaishymyyn ja nopealla lintumaisella liikkeellä hieroi päätään polveani vasten. Tämän tuntemyserkin jälkeen hän jälleen alkoi nauttia tulesta.

Taverner nousi hiljaa ja poistui huoneesta. Uskalsin tuskin hengittää, jotten olisi särkenyt lumousta, jonka voimasta vieraamme oli rauhallinen, ja jottei hän tekisi mitään hämmäntävää tai kammottavaa; levottomuuteni oli kuitenkin aiheeton, sillä en merkinnyt hänelle enää sen enempää kuin muutkaan huonekalut.

Taverner palasi kukkuraista tarjotinta kantaen, ja Dianan silmät hohtivat. Hän näytti paljon inhimillisemmältä syödessään veitsellä ja haarukalla. Olin odottanut hänen repivän ruuan hampaillaan, mutta juurtunut tapa oli säilynyt.

„Diana”, sanoi Taverner, kun tämän ateria oli päättynyt.

Hän hymyili.

„Etkö aio kiittää?”

Hän hymyili jälleen ja nopealla, lintumaisella liikkeellä hieroi päätään Tavernerin polvea vasten niinkuin oli tehnyt minullekin, mutta hän ei puhunut. Taverner ojensi kätensä ja alkoi silittää ja suoria hänen tukkaansa. Hän kyykistyi Tavernerin jalkoihin hyväilystä ja lämmöstä nauttien, ja äkkiä hänen kurkustaan nousi matala tyytyväisyyden kujerrus, joka muistutti paljon kissan kehräämistä.

„Tällä kertaa se on selvä!” Taverner sanoi.

Heiksen kuluttua Diana kuitenkin näytti heräävän. Kun hänen elämelliset tarpeensa oli tyydytetty, inhimillinenkin puoli alkoi vaatia osaansa.

Hän kiertyi ympäri ja painaen kynärpäätänsä Tavernerin polville katsoi häntä silmiin.

„Minä tulin takaisin, koska minulla oli nälkä”, hän sanoi.

Taverner hymyili ja jatkoi hänen päänsä silittelyä.

„Mutta minä menen taas pois”, hän lisäsi äänessään lievä uhman sävy.

„Saat mennä ja tulla mielesi mukaa”, sanoi Taverner. „Täällä on ruokaa, kun sitä tahdot, eikä ovia koskaan lukita.”

Tämä näytti miellyttävän häntä, ja hän tuli puheliuammaksi ilmeisestikin haluten jakaa kanssamme kokemukset, jotka hänellä oli ollut, ja sadakseen meiltä ihmettelyä ja myötätuntoa. Tämä oli hänen inhimillinen puolensa.

„Minä näin Heidät”, hän sanoi.

„Me tunsimme Heidät”, sanoi Taverner. „Mutta me emme nähneet Heidä.”

„Ette”, sanoi Diana. „Te ette näkisi. Mutta He ovat minun väkeäni. Minä olen aina kuulunut Heihin, mutta minä en tiennyt sitä, ja nyt He ovat löytäneet minut. Minun täytyy mennä takaisin”, hän toisti vakautuksellisesti.

„Palelsiko sinua?” kysyi Taverner.

„Ei, minun oli vain nälkä”, hän vastasi.

Taverner siirrätti hänen tavaransa pohjakerrokseen, huoneeseen, jonka ikkuna oli pensaikoon päin, ja joka salli hänen tulla ja mennä huomiota herättämättä. Hän ei koskaan nukkunut siellä, vaan tuli joka ilta, kun hoitolan valot oli sammutettu, toimiston ikkunan taakse. Päästimme hänet huoneeseen, ruokimme häntä, ja lämmitelyään hetken lieden ääressä hän liivahti jälleen yöhön. Sää ei hänelle merkinnyt mitään; silmää räpäyttämättä hän meni pahimpaankin rajuilmaan ja palasi vahingoittumattomana. Toisinaan hän jutteli meille katkotuin, lapsenomaisin lausein, koettaen välittää meille jotakin näkemästään, mutta useimmiten hän oli vaihi.

Seuraavan uudenkuun aikana hän kuitenkin palasi uutisista pakahtumaisillaan. *Heillä* oli ollut ihmeellinen tanssi, johon hänkin oli saanut ottaa osaa. (Tiesimme nyt, miksi keittiöpiika, palatessaan vapaailtaan, oli ollut hysteerinen koko matkan ja miltei saanut kohtauksen palvelijoitteen asunnossa). *He* olivat olleet niin ihmeellisiä, että hänen täytyi kertoa siitä kaikki, ja puhuessaan Heistä rajoitetuin sanavaroin hän käytti lausetta, jota toinenkin näkyjen näkijä oli käyttänyt: *He* olivat Herroja. Enempää hän ei osannut kertoa; häneltä uupuivat sanat, ja hän teki käsillään omituisia liikkeitä ikäänkuin muovaillen näkymätöntä savea. Nopeasti oivaltava Taverner antoi hänelle lyijykynän ja paperia, ja salamanopeasti etemme ilmestyi siivekkään olennon alaston hahmo hämmästyttävällä reippaasti ja täydellisellä tarkkuudella piirrettyinä.

Koko Dianan vaivalloisen kasvatuksen aikana ei kertaakaan oltu yritetty opettaa häntä piirustamaan — pidettiin riittävänä, jos hän oppisi sen, mikä kuuluu säädyllisyyteen, siehullisiin kykyihin pyrkimättä — eikä hän myöskään ollut saanut tilaisuutta tutkia anatomiaa, ja kuitenkin oli edessämme kuva, joka oli piirretty hämmästyttävällä taidolla ja sillä yksityiskohtien ehdottomalla tarkkuudella, mikä on mahdollista vain elävän mallin mukaan piirrettäessä.

Dianan mielenkiinto ja ilo oli yhtä suuri kuin meidänkin. Tässä oli toisaankin keksintö, ilmaisutapa hänen kuristetulle ja ahdistetulle sielulle, ja puolen tunnin kuluttua toimisto oli täynnä piirustuksia — liehuva lumen hengetär, joka näytti polkevan vettä; puun haltia, ikäänkuin pahkainen ihmisen vartalo, joka ulkoni sen rungosta ja sekaantui sen lehtiin; keijukaisia, demooneja ja outoja ja viehättäviä eläintutkielmia tuli yksi

toisensa perästä hämmäntävää vauhtia. Lopulta, askartelunsa jännityksen ja kiihtymyksen uuvuttamana, Diana suostui menemään vuoteeseen ensimmäisen kerran tuon oudon kevätpäivän tasausyön jälkeen.

Paperin tarve pidatti Dianan kotona, ja kuulijakunnan tarve sai hänet etsimään inhimillisiä suhteita. Taiteilija ei luo ainoastaan luomisilosta, vaan myöskin ihailun iloksi, ja Dianankin piti metsässä käyntiensä lomassa aina palata esittämään voittoaan.

Hänen vasta löytämänsä sopusointu toi matkassaan sielun ja ruumiin sopusuhtaisuuden: pitkät jäsenet eivät enää olleet epäsäännölliset, vaan viehättävät kuin saksanhirven. Hän oli ystävällinen kuin koiranpentu oltuaan ennen areä. Valitettavasti vain hänen valmiutensa vastauksiin antoi hänet alttiiksi erälle tuskallisille kolauksille tässä vääristyneitten elämien maailmassa, joka itsessään on sielullisesti sairaitten hoitola. Hetken hän oli masentunut, ja me pelkäsimme, että hän joutuisi samaan tilaan, missä hän oli ollut, mutta hän huomasi pian, että hänellä oli kynänsään koston väline yhtä hyvin kuin itseilmaisunkin keino, ja tämä keksintö pelasti hänet.

Hän piirsi muotokuvia vainoojistaan, aivan alastomina (sillä hän ei milloinkaan piirtänyt vaatteita), tavanmukaisesti anatomisella yksityiskohtaisuudella ja tarkkuudella, malleilla heidän tavallisen ilmeensä kasvoillaan, mutta heidän salatuun sielunsa ilme ruumiin jokaisessa viivassa. Nämä muotokuvat ilmaantuivat näkyviin paikkoihin kuin noiduttuina, ja niiden vaikutus on paremmin kuviteltavissa kuin kuvattavissa.

Diana oli löytänyt paikkansa elämän kuluksa. Hän ei ollut enää hylkiö, eriskummallinen ja töykeä. Hänen herkkä keijukaishilpeytensä, minkä hän oli tuonut takaisin metsästä, oli jo itsessään viehättävä; hiirenkarvainen tukka oli saanut kullan kimalluksen ja hohteen, tuhkanharmaa ihonväri oli nyt pähkinänruskea ja ruusunpunainen, mutta huomattavinta hänessä oli hänen juoksevaa leijuva liikuntansa, hänen hämmästyttävä elinvoimaisuutensa.

Sillä hän oli tavattoman elinvoimainen; hän imi elämänsä auringosta ja tuulesta ja maasta, ja niin kauan kuin hän sai olla niiden yhteydessä, hän hehkui sisäistä tulta, hengen polttoa, joka loisti, mutta ei kuluttanut. Hän oli elinvoimaisin olento mitä milloinkaan olen nähnyt. Hänen tukkansa oli niin sähköinen, että se nousi vaaleaksi pilvimäiseksi sädekehäksi. Veri hehkui hänen ihonsa alla, ja jos hän kosketti kädellään, terävät magneettiset värähtelyt levisivät yli ruumiin.

Tämä omituinen elinvoimaisuus ei rajoittunut yksistään häneen, vaan tartutti jokaisen hänen välittömässä läheisyydessään, ja ihmiset reagoivat siihen luonteenlaatunsa mukaan; jotkut menivät istumaan hänen viereensä kuin tulen ääreen, toiset tulivat miltei raivoiksi. Minusta hän oli lyrillinen, kuin elämän viini; hän meni minulle päähän kuin huumausaine; minä päihdyin hänestä ja näin opiumhunen näkyjä; sanakaan sanomatta hän houkutteli minut työstäni, velvollisuuksistani, kaikesta, mikä oli inhimillistä ja sivistynyttä, seuratakseni häntä nummelle seurustelemaan niiden olentojen kanssa, joiden piiriin hän näytti liittyneen tuona kohtalokkaana tasausyönä.

Minä näin, että Taverner oli kiusaantunut; hän ei moittinut sanallaan, vaan kaikessa hiljaisuudessa otti huostaansa jättämiäni lankojen päät; tiesin myös, että hän oli peruuttanut eräitä sopimuksiaan ja pysyi kotona, sillä minä olin epäluotettava, eikä hän uskaltanut jättää asioita minun hoidettavikseni. Inhosin itseäni, mutta en voinut sen paremmin kuin piintynyt morfinistikaan koota itseäni.

Minussa kehittyi nopeasti eräänlainen selvänäköisyys, ei Tavernerin läpituokea silmä, joka näki suoraan ihmisten ja kappalten sisimpään sieluun, vaan kyky havaita aineen hienompia värähtelyjä; voin selvästi nähdä magneettisen kentän, joka ympäröi jokaista elävää olentoa, ja voin tarkata sen tilassa tapahtuvia vaihteluita; äkkiä aloin olla tietoinen niiden näkymättömien olentojen tulosta ja menosta, jotka olivat Dianan palvomia jumalia. Voimakas tuuli, kuuma aurinko tai paljas, viljelemätön maa näyttivät tuovan ne läheisyyteeni, ja minä tunsin puitten suuren elämän. Nämä seikat ruokkivat sieluani ja voimistuttivat minua, koska maan kosketus aina antaa voimaa jokaiselle Maaemon lapselle.

Päivät pitenevät kohti juhannusta; pian olisi kulunut kolme kuukautta siitä kuin Diana palasi omiensa luokse, ja aloin ihmetellä, kuinka kauan Taverner vielä pitäisi huomassaan täydellisesti parantunutta potilastamme, mutta hän ei puhunut siitä mitään. Aloin kuitenkin vähitellen tuntee, että Diana ei ollutkaan enää potilas, vaan että minusta oli tullut sellainen, ja että minua pidettiin silmällä uhkaavaa kriisiä odotellen. Jonkin sielullisen mätäpaiseen oli kypsytävä, ennen kuin se voitiin puhkaista, ja Taverner odotti tämän prosessin päättymistä.

Mielessäni kasvoi hitaasti sellainen ajatus, että minun piti ottaa Diana vaimokseni; avioliitto ei ilmaissut suhdetta, jonka halusin solmia, mutta muuta tietä en löytänyt; en halunnut omistaa häntä, toivoin vain nykyisen suhteemme jatkumista ja sitä että voisin olla vapaa tulemaan ja menemään hänen kerallaan ilman vartioivien silmien tarkkailua. Taverner, sen tunsin, tiesi tämän ja vastusti sitä, enkä voinut käsittää syytä. Voin hyvin ymmärtää, ettei hän ollut mielissään, jos tuotin Dianalle vaikeuksia, mutta minusta oli käsittämätöntä, miksi en olisi saanut ottaa häntä vaimokseni. Aivoni olivat kuitenkin noina päivinä takapajulla, ajatukseni olivat kuvasarjoja, jotka häipyivät toisiinsa kuin unennäöt, ja minulle kerrottiin jälkeenpäin, että puheeni oli palanut varhaisen lapsuuden yksinkertaisuuteen.

Taverner odotti jatkuvasti.

Kriisi tuli yhtäkkiä. Kun juhannuspäivän aurinko oli laskemassa, Diana ilmestyi toimiston ikkunan taakse ja viittasi minut ulos. Hän näytti tavattoman kauniilta taustanaan hehkuva taivas; loistava, untuvanpehmeä tukka imi itseensä taivaanrannan valoa ja hehkui kuin sädekehä hänen viittoillessaan minulle kumman kaunopuheisilla käsillään. Tiesin, että minua odotti sellainen juoksu yli nummen, jollaista en vielä ollut kokenut, ja että sen päätyttyä kohtaisin ne Vallat, joita hän kunnioitti, kasvoista kasvoihin, ja että tuosta kohtauksesta alkaen ruumiini saattaisi palata taloon, mutta sieluni ei enää koskaan astuisi ihmisten asuinsioihin; se pysyisi luonnon keskellä, Dianan ja hänen kansansa keskuudessa. Tämän kaiken tiesin, vieläpä näinkin sisäisellä silmälläni heimojen kokoon-tumisen.

Dianan kädet viittoilivat, ja ikäänkuin loitsun lomoamana nousin pöytäni äärestä. Diana, ilmojen olento, kutsui minua luokseen. Mutta minä en ollut ilmaa, minä olin lihaa ja verta, ja ilmestyksen tavoin näin Dianan kauniina naisena samalla tietäen, että hän ei ollut se nainen, joka oli määrätty minulle; hän vetosi osaan luontoani, mutta hän ei vedonnut koko oleukseeni, ja minä tiesin, että paras osa minusta jäisi osattomaksi, jos liittyisin häneen.

Diana ei vahingoittanut Luontoon palaaminen, koska hän ei muokun pystynyt, mutta minussa oli enemmän kuin vaistot, enkä voinut palata korkeampaa minääni menettämättä. Huoneen seinät olivat täynnä kirjoja,

laboratorion ovi oli auki, ja sekotettujen lääkkeitten luonteenomainen haju tuli sieraimiini. „Tuoksut pystyvät paremmin kuin näkövaikutelmat katkomaan sydänjuuria.“ Jos tuulen suunta olisi ollut toinen, jos mäntymetsän tuoksu olisi tullut avoimesta ikkunasta, olisin luultavasti mennyt Dianan keralla, mutta sieraimiini lehahti laboratorion tuoksu ja sen mukana kaikki elämäni toiveet, ja minä vaivuin tuoliini ja hautasin kasvoni käsiini.

Kun nostin pääni, auringonlaskun viimeinen valo oli häipynyt ja Dianan keralla.

Sinä yönä uneni oli raskas ja vailla unennäkyjä, mikä oli suuri helpotus, sillä viime aikona sitä olivat häirinneet oudot, miltei aistivoimaiset vaikutelmat: päivän kuvitelmat, jotka tulivat pimeyden todellisuuksiksi. Dianan hyljättyäni lumous näytti särkyneen, ja aamulla heräsin normaali-tajuntaan, jolle olin monen päivän ajan ollut vieras. Otteeni laitoksen hoitoon oli palannut, ja minä tunsin olevani kuin maanpakolainen, joka vihdoinkin on saanut palata vieraasta maasta synnyinmaahansa.

Dianaa en nähnyt muutamia päiviä, sillä hän oli jälleen jäänyt nummelle, ja huhut erittäin älykkäitten ja taitavien mustalaisten puutarhoissa ja kanatarhoissa toimeenpanemista näpistelyistä selvittivät, miksi hän ei edes ollut tullut kotiin ruokittavaksi.

Kun omatuntoni soimasi minua viimeisestä lankeemuksestani, otin sen raskaanpuoleisen tehtävän, että vein Tennantin ulos kävelemään. Hänen itsemurhayrityksestään lähtien emme olleet uskaltaneet päästää häntä yksin kävelyille. Se oli murheellista puuhaa, sillä Tennant ei koskaan puhunut muulloin kuin puhuteltaessa, ja silloinkin hän käytti niin vähän sanoja kuin mahdollista. Hän ei suinkaan ollut tervehtynyt minä kuukausina, jotka hän oli viettänyt hoitolassamme, ja minua ihmetytti, että Taverner oli pitänyt häntä niin kauan, sillä tavallisesti hän kieltäytyi jatkamasta hoitoa tapauksissa, joita hän piti toivottomina. Päättelin sen vuoksi, että hänellä oli vielä toiveita Tennantiin nähden, vaikka hän ei ilmaissutkaan, minkälaisia nämä olivat.

Käännymme kanervikkopolkua kulkien Frenshamiin päin, ja äkkiä tein sen kiusallisen huomion, että olimme seuraamassa Dianan mielirataa noituuden ja pahanenteisyyden piereen männikköön. Olisin mielelläni välttänyt sitä, jos olisin voinut, sillä en halunnut muistella eräitä tapahtumia, jotka minun sielunrauhani vuoksi oli parempi unohtaa, mutta muuta mahdollisuutta ei ollut, ellemme tahtoneet vaelttaa peninkulman tai pari polvenkorkuisessa kanervikossa. Pysähdyimme puiden keveään varjoon, ja Tennant tuijotti runkojen solakkaa vartta pitkin tummiin latvuksiin, jotka olivat kuin saaria taivaalla.

„Wendyn koti puitten latvoissa!“ kuulin hänen sanovan itsekseen, läsnäoloni unohtaan, ja minä arvasin, että hänen väsynyt sielunsa olisi tahtonut nukkua ikuista unta oksien keinuvassa kehossa. Aurinko imi mäännyistä suitsutusta, ja taivaalla oli se Italian sini, jonka usein näkee näitten aukeitten maitten yllä; lämmin tuuli huokui yli kanervien kantaen muassaan mehiläisten ja etäisten lampaitten ääniä; heittäydymme auringonpahteiselle maalle, ja Tennantkin näytti kerran onnelliselta. Mitä taas minua tuli, niin jokainen henkäys tuota lämmintä, säteilevää ilmaa antoi rauhaa ja parannusta sielulleni.

Tennant, puuta vasten nojaten, hatutta päin, paita avoinna, pää karkeaa puunkuorta vasten painettuna, istui tuijottaen siniseen etäisyyteen ja vihelteli hiljaa itsekseen. Minä makasin selälläni männynneulasissa ja luultavasti nukahdin. Missään tapauksessa en kuullut Dianan tuloa, enkä

tiennyt hänen läsnäoloaan ennen kuin nostin pääni. Hän lepäsi Tennantin jalkojen juuressa tuijottaen tätä silmää räpäyttämättä kuin eläin, ja Tennant vihelteli yhtä pehmeästi kuin ennenkin, mutta hienolla, huilumaisella sävyllä, niitä outoja kadensseja, jotka olivat olleet kaiken hämmennykseni alkuna. Ajattelin vanhaa kentaurien ja titaanien Kreikkaa, jotka olivat vallassa ennen kuin Zeus ja hänen hovinsa tekivät taivaan inhimilliseksi. Tennant ei ollut pelkästään primitiivinen, hän oli esiaataminen, Diana taas ei ollut Eevan tytär, vaan tumman Lilithin, joka oli ollut ennen Eevaa, ja minä ymmärsin, että nämä kaksi olivat samasta maailmasta ja kuuluivat toisilleen. Vanhaa haavaani koski, kun tämän ymmärsin, ja siihen sekaantui kateuttakin, sillä heidän osansa oli onnellisempi kuin meidän sivistynyt orjuutemme, mutta pysyttelin hiljaa ja tarkkailin heidän idylliään.

Mäntyjen varjot olivat jo kaukana kanervikossa, kun herätin Tennantin palataksemme takaisin maan päälle, ja kun kultaaisessa iltaruskossa palasimme kotiin, Diana tuli kanssamme.

Kun kerroin tästä Tavernerille istuessamme päivällisen jälkeen tupakoi-massa ja juttelemassa, näin, ettei se häntä hämmästyttänyt.

„Toivoin, että niin tapahtuisi”, hän sanoi. „Se on ainoa mahdollinen ratkaisu tälle jutulle, sikäli kuin minä voin nähdä, mutta mitähän perhe sanoo?”

„Luultavasti he sanovat: 'Luojan kiitos!' ja ryhtyvät valmistamaan tytön kapiota”, minä sanoin, ja ennustukseni osottautui oikeaksi.

Se oli kummallisin vihkimistilaisuus, missä koskaan olen ollut mukana. Pappi oli kiusaantunut, mutta ei uskaltanut kieltäytyä suorittamasta seremoniaa; pyntätty äiti ja hänen ystävänsä tekivät kaikkensa saadakseen asiat menemään soveliaasti; sulhasen sukulaiset, joiden yritykset saada Tennant julistetuksi mielisairaaksi Taverner oli viime hetkessä tehnyt tyhjäksi, näkivät raivoissaan, kuinka kymmenentuhatta puntaa holhot-tavia rahoja meni heiltä sivu suun; morsian oli kuin vasta pyydystetty villi olio, joka olisi suoraa päätä livistänyt kirkosta, ellei Taverner olisi selvästi ilmaissut olevansa valmistunut sellaiseen tapahtumaan sekä päät-täneensä olla sitä sallimatta; sulhanen oli jossakin kaukaisessa taivaas-saan, ja hänen kasvoillaan paistoi kirkkaus sellainen, ettei sitä koskaan nähdä maalla eikä merellä.

Onnellisen avioparin lähtö kuherruskuukautensa viettoon oli jumalien arvoinen näky, jotka, siitä olen varma, tietenkin olivat läsnä. Kaikki häävieraat juhla-asussaan olivat kerääntyneet pääovelle, kun Diana tuli Puckin nutussaan ja hyppi kuin kaniini pitkin tietä; hänen ylkänsä tuli tasaisempaa käyntiä ja talutti aasia, jonka selkään oli kuormitettu teltta, ja jonka lavoilla keikkui kattiloita.

Ollessaan siinä miesten verkapukujen ja naisten silkin ympäröiminä, pensasaidan leikattuja laakeripensaita vasten, he tuntuivat ympäris-töönensä soveltumattomilta, degeneroituneilta, kaikelta siltä, miksi suku-laiset heitä nimittivät; mutta muutos tapahtui sinä hetkenä kun he olivat kulkenet portista ja astuneet nummen mustalle mullalle; Suuret Olen-not tulivat heitä vastaan. Kokivatpa häävieraat Näiden läsnäolon tai ei, hekin vaikenivat.

Kymmenen sekunnin kuluttua nummi oli ottanut heidät, miehen, nai-sen ja aasin, häivyttäen heidät harmaan-mustaan piirinsä ikäänkuin he olisivat lakanneet olemasta. He olivat menneet omaan ympäristöönsä, ja se oli toivottanut heidät tervetulleiksi. Sivistys, jonka kanssa heillä ei ollut mitään tekemistä, ei enää milloinkaan pääsisi kiduttamaan ja kah-

lehtimaan heitä siksi, että he olivat erilaiset kuin muut. Kuolemanhijaisuuden vallitessa hää-eurue meni nauttimaan hääateriaansa, eikä kukaan muistanut esittää maljoja vastaviihityksen onneksi ja menestykseksi.

Emme kuulleet matkalaisista mitään ennen kuin seuraavana keväänä, jolloin toimiston ikkunaan naputettiin sen jälkeen kuin valot oli sammutettu. Mieleeni muistui heti Diana. Naputtaja ei kuitenkaan ollut hän, vaan hänen miehensä. Taverner oli poissa, mutta vastaukseksi lyhyeen kyselyyn seurasin kutsujaani.

Meidän ei tarvinnut mennä etäänne, pieni ruskea teltta oli pystytetty miltei metsikkömme suo'aan, ja heti huomasin, miksi minut oli kutsuttu. Se oli kuitenkin tarpeetonta, sillä Luonnon jumalat huolehtivat omistaan; vain meidät, korkeammat olennot, on niskasta kiskottava maailmaan.

Elämän porttien saranat olivat joustavat, ja muutaman minuutin kulluttua käsissäni oli pieni Panin tyttärentytär, piskuinen, vasta valmistunut olio, joka oli täydellinen tupsukorvia lukuunottamatta. Ihmettelin itsekseni, mikä uusi kuolevaisten suku oli nyt tullut vanhaan sekavaan maailmaamme sen sivistystä hämmentämään.

„Voi, Taverner”, minä a'attelin, „mistähän tulevaisuus pitää sinua vastuunalaisena? Asettaako se sinut sen miehen rinnalle, joka vei kaniinit Australiaan, vai pitääkö se sinua . . . Prometheuksena?”

Tekijän luvalla suomentanut

J. Ptn.

Mitä muualla tiedetään

Korintekijästä Mussolinin hoviastrologiksi. Rooma, toukokuulla. — Melkeinpä kaikkialla suurpolitiikan maailmassa pidettiin yllätyksellisenä sitä, että kesti viisi päivää, ennenkuin Mussolini piti puheensa Genuassa antaakseen maailmalle silmäyksen Saksan—Italian neuvottelujen tuloksiin. Mutta selitys on sitä yllätyksellisempi. Asian ydin on se, ettei Mussolini, vaan hänen hoviastrologinsa oli puheen päivän määrääjänä. Tommaso Luinin täytyi selvittää sangen monta matemaattista pulmaa kyetäkseen babylonialaisten tähdistälukijoitten tietojen ja Camille Flammarionin paljon myöhempiaikaisten selvitysten nojalla saamaan tietoonsa „suotuisat” ja „epäsuotuisat” päivät ja siten valitsemaan sopivimman Genuassa pidettävää puhetta varten, ja sillä aikaa sai maailma odottaa ratkaisua.

Mussolinin isä, joka oli seppä Forlissa, oli suuresti kiinnostunut astrologiasta mieltelystä ja uskoi tähtien vaikuttavan ihmisen kohtaloihin, ja tämän hänen mielenkiintonsa astrologiaa kohtaan on pojalla Benitolla isän perintönä. Jo Faensassa sijaitseva Salesianilaisuostarin kuoripoikana ollessaan hän vietti vapaahetkinsä Ptolemaoksen tähtikarttojen ja astrologisten horoskooppien parissa, ja eräitä vuosia myöhemmin ollessaan kansakoulunopettajana Romagnassa, hän kirjoitti erääseen pikku viikkolehteen artikkelin „Eläinradan vaikutuksesta Italian kohtaloon”, juttu, joka aiheutti hänelle katkeria huomautuksia koulun johtajan taholta.

Venäläinen anarkisti Rosa Balabanow, joka Mussolinin marxilaisen nuoruudenkauden ajan seisoi uskollisena hänen vierellään, on myöhemmin kirjoittanut Mussolinin elämäkerran, josta kunnioitus puuttuu suuressa mitassa. Siinä hän m.m. kertoo Mussolinin melkeinpä lapsellisesta uskosta yliluonnollisiin vaikutuksiin. Äkillinen rajuilma, odottamaton kes-

kustelu sokean kerjäläisen kanssa, odottamaton kotoa tulevan kirjeen viivästyminen j.n.e. saivat nuoren Mussolinin tekemään päätöksiä, joista hän tuntia myöhemmin ei olisi voinut edes uneksiakaan. Kerran Mussolini istui eräässä Lukanon pikku ravintolassa ja piti Roca Balabanowille pitkän esitelmän taivaankappaleiden vaikutuksesta ihmisen elämään ja toimintaan, ja silloin hän kertoi tulkinneensa tähdistä, että hän jonakin päivänä „nousisi Capitoliumin portaita riemusaatossa”.

Eräänä koleana helmikuun päivänä v. 1935 näki Mussolinin hyvä ystävä Italo Balbo sattumalta Capitoliumin luona miehen, joka punoi koreja. Balbo sattui kuulemaan, että mies laati horoskooppeja chianti-lasillista vastaan, ja kaikki kertoivat Luinin horoskooppien olevan paikkansa pitäviä. Asia kiinnosti Balboa, joka vei Luinin Mussolinin puheille, ja tämän kirjoituspöydällä Luini teki joitakin ihmeellisiä kirjainmerkkejä ja mumiisi itseksensä.

— Tuolla portilla seisoo mies . . . hänellä on jotakin kädessään . . . nyt hän heittää jotakin . . . ei, siitä ei tullut mitään . . . tyhmä mies . . .

Kolme kuukautta myöhemmin heitti anarkisti Luzetti käsikranaatin Mussolinia kohden, joka kuitenkin säilyi aivan vahingoittumattomana, vaikka yhdeksän henkilöä hänen läheisyydessään menetti henkensä.

Tommaso Luini käytiin hakemassa Palazzo Veneziain, missä hänen asuntonsa on siitä lähtien sijainnut. Hän kuuluu Mussolinin hoviin, ja hänen tehtävänään on laatia diktaattorille horoskooppi joka päiväksi ja tutkia hänen viikko-ohjelmansa soveliaisuutta tähtiin nähden. Sitäpaitsi hänellä on pieni sivutoimi, joka sekun antaa hänelle tarpeeksi työtä. Hän pitää tilastoa diktaattorin päivittäisistä edesottamuksista. Kun Mussolini eräässä puheessaan fascistihallituksen 5-vuotispäivänä 12. p:nä maaliskuuta 1929 kertoi päivittäisestä työmäärästään, mainitsi hän m.m. kuluneiden viiden vuoden aikana pitäneensä 60.000 vastaanottoa ja lukeneensa lävitse 1.887.112 erilaista asiakirjaa! Mitä tämä tekee päivää kohti, tuntuu melkein pä uskomattomalta.

Matteottin murhan jälkeen oltiin Mussolinin lähimmässä ympäristössä sangen hämmästyneitä juttuun osallistuneiden fascistijohtajien Rossin ja Finchin osaksi tulleesta kummallisesta käsittelystä. Rossi sai osakseen sangen lempeän kohtelun, kun taas Finchiä käsiteltiin ankarasti. Väitetään, että Mussolini antoi laatia molempien horoskoopit, ja tällöin kävi selville, että Rossi ja Mussolini olivat „tähtiveljiä”, t.s. saman tähtikuvion alla syntyneitä, ja sen vuoksi Rossi säästettiin.

Muuan italialainen sanomalehtiattashea sattui eräässä tilaisuudessa kertomaan erälle ranskalaiselle lehtimiehelle, joka luonnollisesti ei voinut pysyä hiljaa, että Mussolinin alusa niin torjuva suhtautuminen Hitleriin oli yksinkertaisesti tulos vähemmän suotuisasta diagnoosista, jonka Luini oli tehnyt. Suunnanmuutoksen Italian politiikassa Sakaa kohtaan katsotaan luonnollisesti johtuneen nyt uudelleen laaditusta ja suotuisammasta horoskoopista. — „Ruusu-Ristille” *F. Erba*.

Wienin teosofisessa päämajassa ovat saksalaiset poliisit suorittaneet razzian. Seuran rahavarat ja nimiluettelot takavarikoitiin ja huoneusto sinetöitiin. — (The O. E. Library Critic).

Point Loman T. S:n tilukset myytiin kesäkuun 15 p:nä huutokaupalla. Ostaja saamamies Howard Throckmorton, hinta 24,560 dollaria.

Sylvan Muldoon, amerikkalainen parapsykologi, valmistele laajaa teosta, mihin hän kerää ulkopuolella ruumistaan olleitten ihmisten kokemuksia. Kirjoittaja toivoo teoksestaan yhtä arvokasta kuin on Gurneyn,

Myersin ja Podmoren „Phantoms of the Living” (Elävien haamuja). Hra Muldoon on ennestään tunnettu ruumiista poistumisilmion tutkijana. Hän toivoo saavansa tietoja tämänluontoisista omakohtaisista kokemuksista mahdollisimman täydellisinä. Hänen osoitteensa on: Mr. Sylvan Muldoon, Muldoon Building, Darlington, Wisconsin, U. S. A.

Toht. Arundale kirjoittaa huhtikuun „Theosophistissa”: „Olen parasta-aikaa suorittamassa tarpeellisia toimenpiteitä säilyttääkseni (Adyarin Teosofiselle) Seuralle „Salaisen Opin” copyright-oikeuden, niin että mahdollisimman suuressa määrässä voitaisiin säästyä valtuuttamattomien painosten varalta, painosten, joita H. P. Blavatsky ei olisi hyväksynyt, ja jotta suuri yleisö samoin kuin teosofiset tutkijat voivat olla varmoja siitä, että H. P. Blavatskya kunnioitetaan tunnontarkasti kaikissa hänen teostensa jäljennöksissä, joilla on Adyarin painatuslupa.” „Library Critic”, joka tästä kertoo, huomauttaa, että ainoa H. P. B:n valtuuttama painos ilmestyi hänen julkaisemanaan v. 1888. Tämä copyright on jo kauan sitten lakannut olemasta voimassa, ja toht. Arundalella on yhtä vähän oikeutta varata copyright-oikeutta siihen kuin raamattuun tai Iliadiin. Sama lehti kertoo toht. Arundalen myös vaativan palkkioprosenttia Rider & C:n julkaisemista H. P. B:n kootuista teoksista.

Alice Leighton Cleather kuollut. Rouva Alice Leighton Cleather, H. P. Blavatskyn oppilas, ystävä ja hänen rohkea puolestajansa, kuoli viime toukokuun 4 p:nä Darjilingissa Intiassa n. 84 vuoden vanhana. Hän oli syntynyt huhtikuun 24 p:nä 1854. Seuraavassa hieman hänen elämänsä vaiheista The O. E. Library Criticin mukaan.

Rva Cleather oli erään Englannin valtiokirkon papin tytär ja englantilaisen everstin William Barclay Gordon Cleatherin puoliso. Hän tutustui teosofiaan Sinnetin „Salatun maailman” (Occult World) välityksellä v. 1881 ja liittyi Teosofiseen Seuraan 1885. H. P. B:n hän tapasi vasta 1887 olosuhteissa, joista hän on kertonut kirjasessaan „H. P. Blavatsky as I Knew Her” („H. P. B. sellaisena kuin hänet tunsin”, ilmestynyt P. E:n kääntämänä „Ruusu-Ristissä” v. 1928). Myöhemmin hän pääsi kuuluisaan kahdenoista jäsenen muodostamaan „sisempään ryhmään” joka sai erikoisohjeita, joita esoteerisen osaston muut jäsenet eivät saaneet. Tästä ryhmästä hän ja E. T. Sturdy olivat ainoat elossa olijat, ja hän voi läheisen suhteensa vuoksi H. P. B:hen puhua auktoritatiivisesti tämän opeuksista ja myöhemmin esiintyneistä Annie Besantin aiheuttamista vääristelyistä.

Tunnetun Judge-jutun aikana rva Cleather asettui Judgen puolelle liittyen Point Loman Teosofiseen Seuraan. Saattoipa hän rva Tingley’äkin tämän „teosofiselle ristiretkelle” maailman ympäri. Myöhemmin, v. 1899, hän luopui Point Lomankin seurasta ja pysytteli sitten erossa kaikista teosofisista seuroista.

Rva Crumpin työtoverina on mainittava varsinkin Basil Crump, lontoolainen asianajaja, joka 11 vuotta toimitti „Law Times”-lehteä, ja joka vielä elää. Hra Crumpilla ja Cleatherien perheellä oli yhteisiä harrastuksia; molemmat miehet olivat vapaamuurareita, ja heitä yhdistivät myös yhteiset musikaaliset harrastukset. Rva Cleather ja hra Crump tekivät yhteisiä matkoja luennoiden Richard Wagnerin musiikkidraamoista ja niiden symboliikasta. He julkaisivat yhdessä neljä kirjaa Wagnerista, joista on ilmestynyt useita painoksia.

Eversti ja rva Cleather, hänen poikansa Gordon Cleather ja hra Crump matkustelivat paljon yhdessä. Talvella 1918—19 eversti Cleather kuoli. He oleskelivat Intiassa, ja nuori Cleather opiskeli tibetiä ja kiinaa. Siellä

he perehtyivät mahaajaana-buddhalaisuuteen ja „ottivat pansilin”, s.o. tunnustautuivat buddhalaisiksi niinkuin H. P. B. ja eversti Olcott aikoinaan. Intiassa rva Cleather sai kuulla Annie Besantin ja C. W. Leadbeaterin uusteosofisista aatteista ja maailmanopettajapuuhesta, ja hän ryhtyi kiivaasti puolustamaan H. P. Blavatskya ja tämän alkuperäistä teosofiaa. Tässä tarkoituksessa hän julkaisi Intiassa v. 1922 kirjan „H. P. Blavatsky, a Great Betrayal” (H. P. B., suuri kavallus), joka on purevimpia esityksiä silloisista teosofisista virtauksista. Tätä seurasi samana vuonna „H. P. Blavatsky: her Life and Work for Humanity” (H. P. B., hänen elämänsä ja työnsä ihmiskunnan hyväksi), joka alunperin ilmestyi „Maha Bodhi”-lehdes:ä Anagarika Dharmapalan pyynnöstä, ja 1923 „H. P. Blavatsky as I Knew Her”; tästä kirjasta toinen puoli käsittelee Sinnetin kirjaa „The Early Days of Theosophy in Europe” (Teosofian alkuajat Euroopassa), missä H. P. B:tä halvennetaan. Intiasta käsin rva Cleather teki myös luentomatkoja Australiaan.

Tuntien mielenkiintoa buddhalaisuutta ja tashi-lamaa kohtaan, joka silloin oli paennut Tibetistä, rva Cleather, hänen poikansa, hra Crump ja nti Cristobel Davey lähtivät 1925 Intiasta Kiinaan, missä he viettivät useita vuosia Pekingissä tavaten tällöin useasti tashi-lamaa. Tuona aikana (1928) rva Cleather ja hra Crump julkaisivat uusintapainoksen H. P. B:n „Hiljaisuuden Äänestä” tashi-laman suoranaisesta pyynnöstä, joka omakätisesti vahvisti sen oikeaksi mahaajaana-buddhalaisen siveysopin esitykseksi. (Huomautettakoon, että tämä painos oli monta vuotta ainoa alkuperäisen painoksen esitys. Suomalainen „Hiljaisuuden Ääni” on valitettavasti käännetty Annie Besantin toimittamasta ja muuttelimesta laitoksesta).

Pekingissä oloaikanaan rva Cleather ja hra Crump julkaisivat yhdessä 1928 kirjansa „Buddhism the Science of Life” (Buddhalaisuus elämän tiede), ja hra Crump yksin „Salaisen Opin” pohjalla erinomaisen kirjansa „Evolution as Outlined in the Archaic Eastern Records”; kirja on itse asiassa „Salaisen Opin” lyhennetty esitys, johon liittyy viittauksia tieteen viimeisiin saavutuksiin.

V. 1933 tashi-lama päätti palata Tiberiin, ja seurue lähti vaaralliselle matkalle Kum Bumiin tavatakseen hänet siellä, niin kuin hän oli määrännyt. Lähes 80-vuotias rva Cleather kesti matkan vaikeudet siinä missä muutkin. Dalai-laman kuolema aiheutti kuitenkin asioiden mutkistumisen, ja seurueen oli palattava takaisin Pekingiin. Viime vuonna, kun tashi-laman paluuta Tiberiin jälleen suunniteltiin, seurue lähti Pekingistä pohjois-Intiaan, Darjilingiin, aikoen sieltä kulkea rajan yli Tiberiin tashi-laman saavuttua perille. Tieto tashi-laman kuolemasta teki tyhjiksi heidän suunnitelmansa. On mahdollista, että tämä pettymys epäsuorasti vaikutti rva Cleatherin kuolemaan. Aikaisemmin, vähän ennen heidän lähtöä Pekingistä, häneltä oli eräessä onnettomuudessa katkennut käsi, joka ei sen jälkeen parantunut entiselleen.

Rva Cleather herätti rohkeilla kirjoituksillaan vastustusta. Varmaa on, että hänen vaikuttiminaan olivat ehdoton totuudenrakkkaus ja uskollisuus s i t ä teosofiaa kohtaan, jonka välittäjän hän oli henkilökohtaisesti tuntenut, ja johon hän oli oppinut luottamaan.

Nikolai II on sanomalehtitiedon mukaan Jugoslaviassa korotettu „autuaitten” arvoluokkaan, ja kerrotaan, että hänet aiotaan julistaa pyhimyksi. Tällöin hänen kuvansa tulee kreikkalaiskatolisissa kirkkoissa esintymään palvottavana „kristillisen uskon ja marttyriuden” vertauskuvana.

Tien varrelta

Ruus-Ristin tavanmukaiset sunnuntailuennot alkavat sunnuntaina t.k. 25 pnä, jolloin Johtaja lukee P. E:n esitelmän. Saman päivän iltana on syyskauden ensimmäinen yleisöjuhla.

Lokakuu on jäsenmaksujen kantoaikaa, pyytää Ruusu-Ristin rahastonhoitaja meitä huomauttamaan.

Ruus-Ristin lainakirjasto (Meritullinkatu 33, ovi 2) on entiseen tapaan avoinna sunnuntaisin luennon jälkeen ja keskiviikkoisin klo 19—20.

Ruus-Ristin kesäkurssit 31. 7.—7. 8. Jyväskylässä olivat kaikki puolin onnistuneet. Kurssella tutkittavana ollut teos, P. E:n „Uudestisyntyvä Suomi” antoi runsaasti aiheita keskusteluille, joissa monen puheenvuorot osittivat esittäjiensä vakavaa totuudenetsijämieltä ja vilpittöntä halua antaa parhaansa kansallemme. Kurssien johtaja fil. maist. Sven Krohn piti esitelmät „Ihmiskunnan ykseys”, „Ihminen ja Jumala”, „Kansa ja sen tehtävä” sekä „Kristus ja nykyaika”. Sunnuntaina 7 pnä luennoi fil. toht. Eino Krohn kristillisestä taiteesta. Kurssilla oli läsnä tälläkin kerralla Ruusu-Ristin Johtaja, joka lauantai-iltana olleessa yleisöjuhlassa esiintyi „Maria Natsearealaisessa”. Kurssiin osallistui satakunta jäsentä.

Toimitukselle on saapunut: *Yrjö J. E. Alanen*, Kilvoittelijoita ja voittajia. 191 siv., 25: —. Kustantaja Werner Söderström Oy. — Teos käsittelee aikamme kulttuurikriisiä. Toht. Alanen osoittaa, että monet sen ilmaukset eivät ole ominaisia ainoastaan meidän ajallemme, vaan ovat kautta aikojen olleet suuria kiistakysymyksiä.

Naisten Äänen n:o:ssa 15—16 huomasimme iloksemme nimim. L. J:n kirjoituksen „H. P. B. — Helena Petrovna Blavatsky — aikansa merkillisin nainen”. Asiallinen kirjoitus, jota koristaa H. P. B:n nuoruuden-aikainen kuva, esittää piirteitä H. P. B:n elämänvaiheista ja työstä. Samassa numerossa on Iida Sairasen mielenkiintoinen kirjoitus „Muutamia muistelmia Maalin Bergströmistä”.

80 vuotta täyttää t.k. 28 pnä vanha teosofi ja Ruusu-Ristin jäsen rouva *Alma Hedenström* Porissa. Parhaimmat onnittelumme!

„**Karmallisia näkyjä**”, kirjoitus, joka oli valitettavasti liian pitkä mahtuakseen tähän numeroomme kokonaisuudessaan, on H. P. Blavatskyn julkaisema kesäkuussa v. 1888 „Luciferissa”. Hän kirjoitti sen salanimellä *Sanjna*. Hän viittasi siihen myöhemmin (Transactions of the Blavatsky Lodge s. 64) kehoittaen tutkijaa „panemaan merkille kuvauksen tosi Minästä, joka on kuin sankarin elämän katselija, ja ehkäpä huomaatte jotakin.” Kursivoimme viimeiset sanat esittääksemme siten myös puolestamme toivomuksen, etteivät lukijamme anna H. P. B:n täyteläisen tyylin houkutella heitä pitämään „Karmallisia näkyjä” pelkkänä kaunokirjallisenä tuotteena.

Urut Ruusu-Ristille. Elokuun lopussa asennettiin Ruusu-Ristin temppeleihin Helsingissä Meritullinkadun 33:een kuvassa näkyvät urut, jotka ovat ainutlaatuiset. Niiden hankkiminen on käynyt mahdolliseksi keräyksen ansiosta, jonka ovat jäsenten keskuudessa toimeenpanneet Helsingin Ruusu-Risti-Nuoret. Alotteen tekijänä on ollut säveltäjä J. Pohjanmies, joka myöskin on luonut tämän uuden urkutyyppin. Seuraavassa eräitä teknillisiä tietoja urkujen rakenteesta.

Uruissa on kolme pohjaäänikertaa: Principale 8', jossa on 70 pilliä, Bordone-Flautocamino 16' (94 pilliä), Flauto cuspido 8' (94 pilliä) eli yhteensä 258 pilliä. Näistä pohjaäänikerroista on johdettu 29 siirtoäänikertaa; ääniala on yli 9 oktaavia. Lisäääänikertoina on 2' Celesta ja 4-

motiivinen Cymbelstern (kelloäänikertoja). Uruissa on täydellinen sähkökoneisto. Soittopöydässä on 2 sormiota ja jalkio. Lisälaitteita on paitsi tavallisia soittopöytäan kuuluvia koskettimia myös 4 nappulaa värivalaistusta varten, jota ei aikaisemmin liene käytetty urkupöydissä. Uutuutena, jota ei vielä ole missään uruissa käytetty, on J. Pohjanmiehen keksimä sähköllä toimiva vibraattorikone, jonka tehon soittaja voi soittopöydästä käsin säätää.

Urut on rakennettu kahteen osaan salin peräseinälle. Pillit seisovat pilareilla, joten lattiapintaa ei ole menetetty. Urut on saatu sijoitetuiksi pienimpään mahdolliseen tilaan, pienempään kuin aikaisemmin Suomessa. Tämän uudenaikaisimman urkutyyppin, mitä Suomessa on käytännössä, on J. Pohjanmiehen suunnitelmien mukaan valmistanut Kangasalan Urkutehdas. Pillien mittauksen ja äänityksen on suorittanut Kangasalan Urkutehtaan äänitysmestari Erkki Valanki.

Temppeli sali on kesän aikana maalattu uudelleen. Urkujen metallinhohtavat putket ja tammiset puosot antavat juhlanan lisän salille, joka näinollen entistä arvokkaampana palvelee Ruusu-Ristin kokouksia ja juhlia ja Kulmakoulun aamuhartauksia ja juhlatilaisuuksia.

Urut ovat jo nyt ehtineet herättää huomiota. Kuulemamme mukaan on lokakuun lopulla Helsingissä pidettävien oppikoulunopettajien kokouksen ohjelmassa myös tutustuminen näihin urkuihin.

Gösta Stenman, Ruusu-Ristin Suurneuvoston jäsen, täytti syyskuun 13 p:nä 50 vuotta ja sai syntymäpäivänään, jonka hän vietti kotimaassaan, vastaanottaa lukemattomia kunnianosoituksia ja onnitteluja laajalta ystävä- ja tuttavapiiriltään. Helsingiläiset ja tukholmalaiset lehdet kirjoittivat ylistäviä kirjoituksia hovi-indententti Stenmanista suurena lahjoittajana ja taide-elämämme elvyttäjänä. Ruusu-Ristin onnittelut esitti Johtaja Hilda Pihlajamäki ja varapuheenjohtaja Eino Krohn ojentaan juhlivalle kukkia sekä kultaisen Ruusu-Risti-merkin. Ruusu-Ristillä on erikoista syytä tuntea suurta kiitollisuutta Gösta Stenmania kohtaan, joka monena vuotena antoi arvokkaan tukensa Perustaja-Johtajalle Pekka Ervastille ja inokkaana otti osaa Ruusu-Risti-työhön sen eri muodoissa. Useita vuosia oli Ruusu-Ristillä kotinsa „Stenmanin Taidepalatsissa”, Helsinginkatu 10 ja monet ovat ne lahjoitukset, jotka Ruusu-Risti on Gösta

Stenmanilta saanut vastaanottaa. Ruusu-Risti-aikakauskirja pyytää saada puolestaan lämpimästi onnitella viisikymmenvuotista nuorukaista.

Stenmanin tytär, rouva Maja Rydman on perustanut Taidesalongin, jonka nimi on „Stenmanin Tytär”. Avustajina toimii hovi-intendentti Gösta Stenman ja tohtori Eino Krohn. Salongin ensimmäinen näyttely käsittää Eero Järnefeltin töitä.

Ida Heliö, kirjakauppa Elystican omistaja ja vanha innokas teosofi täytti viime kesänä 60 vuotta. Ruusu-Risti onnittelee!

S I S Ä L L Y S:

Jumalan tuntemus	197
Toimittajalta	198
Toimitussihteeriltä	201
Jumala sikana	204
Juoru	205
Karmallisia näkyjä	207
Kuin keskikesän linnut	213
Panin tytär	214
Mitä muualla tiedetään	222
Tien varrelta	226

*Te voitte saada suuria aikaan
levittämällä*

PEKKA ERVASTIN

Kirkonopin teosofiaa,

Kirkonopin teosofia on nyt ilmestynyt toisena painoksena. Sen hinta on 5 mk., vähintään 10 kpl. tilattaessa 4 mk.

UUNO POREEN

Ruusu-Ristin vuosijuhlassa Kansallisteatterissa viime keväänä pitämä juhlaesitelmä,

Elämänpuu,

on ilmestynyt. Hinta 2 mk.

RUUSU-RISTIN KIRJALLISUUSSEURA

HELSINKI, Meritullinkatu 33, ovi 2.

Uusi Leninkiliike

T A M P E R E

Aleksanterink. 24, Varman talo.

*Myy vuosikkaita leninkejä.
Tilauksia otetaan vastaan.*

Ruusu-Ristin Talorahasto

työskentelee
tulevaisuutta varten.

*Lütyykää jäseniksi
tai tehkää tilapäisiä
lahjoituksia!*

Jäsenten säännölliset tili-
tyspäivät ovat

1/1, 1/4, 1/8 ja 1/10.

Talorahaston hoitaja: YRJÖ V. RIMPPI,
H E L S I N K I,
Luotsikatu 12 A. 12.

*19. vuosisadan ihmeellisin teos
H. P. Blavatskyn*

SALAINEN OPPI

ilmestyy suomeksi.

Teosofisen Seuran

julkaisema aikakauslehti

TEOSOFI

jatkaa joka numerossaan Salai-
sen Opin suomennosta. Teosofi
voidaan tilata maan kaikista
kirjakaupoista, postikonttoreista
ja T. Sn taloudenhoitajalta.
Osoite: Signe Rosvall, Helsinki,
Kirkkokatu 14. Tilaushinta (ko-
timaassa) 40 mk. v:kerta.

PUHELIN 216

HYVINKÄÄN KIRJAPAINO OSAKEYHTIÖ

HYVINKÄÄ

Suorittaa ensiluokkaisesti
kaikkia kirjapainoalaan kuu-
luvia tehtäviä. Tiedustakaa
hintojamme.

Ostakaa paita,

jota

**Olli, Tiitus,
Iso-Keisari,
Valentin**

y.m.

kiittävät.

Patentoidut erikoisuudet.

RUUSU-RISTI-JÄRJESTÖ

Perustaja-Johtaja: **PEKKA ERVAST**

Johtaja: rouva Hilda Pihlajamäki, os. Helsinki, Mariank. 28 B.
Hallituksen varapuheenjohtaja: fil. toht. Eino Kröhn, os. Helsinki, Maneesinkatu 2 A.

Sihteeri: fil. maist. U. J. Pore, os. Helsinki, Maneesinkatu 4 a A 12.

Rahastonhoitaja: herra Waldemar Kaade, os. Helsinki, Oikokatu 15 A 18.

Kanslia: Helsinki, Meritullinkatu 33, ovi 2. Puh. 23 609.

Ruus-Risti perustettiin Helsingissä marraskuun 14 p:nä 1920. Sen tarkoitus selviää seuraavasta ohjelmasta:

1) Ruusu-Risti on totuudenetsijain järjestö, jonka jäsenet tunnustaan kaikkien ihmisten veljeyden katsomatta rotuun, väriin, kansallisuuteen, uskontunnustukseen, yhteiskunnalliseen asemaan, sukupuoleen tai muihin ulkonaisiin rajoituksiin, osoittavat toisilleen mitä suurinta suvaitsevaisuutta ja ymmärtämystä sekä pitävät totuutta korkeampana kaikkia uskontoja.

2) Ruusu-Risti on vapaan ajattelun pyhäkkö, jonka jäsenet etsivät totuuden ydintä, salaista jumalviisautta, mikä piilee kaikkien aikojen uskonnoissa, mytologioissa, filosofisissa ja tieteellisissä järjestelmissä.

3) Ruusu-Risti on renkaana ihmisten näkymättömässä veljeydessä, ja sen jäsenet etsivät ikuisen elämään vievää tietä, joka kasvattaa ja kehittää ihmisessä veljeyden henkeä.

Ruus-Risti on itsenäinen järjestö. Ohjelmansa nojalla se kuuluu H. P. Blavatskyn v. 1875 alkuunpanemaan teosofiseen liikkeeseen.

Ruus-Ristin jäsenet ovat irtto-, ryhmä- ja looshijäseniä. *Irttojäseneksi pyrkijä kääntyy suoraan, ryhmäjäseneksi pyrkijä paikallisryhmän välityksellä Ruusu-Ristin Johtajan rouva Hilda Pihlajamäen puoleen, os. Helsinki, Mariank. 28 B.*

Looshityö on järjestetty seremonialliselle pohjalle, ja looshijäseneksi saattaa Ruusu-Ristin jäsen pyrkiä asianmukaisilla suosituksilla.

Ruus-Ristin jäsenmaksut ovat määrältään vapaaehtoisia. Jäsenten toivotaan tuovan antimensa kolme kertaa vuodessa: maalisi- ja lokakuun kuluessa sekä vuosikokouksen aikana. Jäsenmaksut vastaanottaa rahastonhoitaja herra Waldemar Kaade, os. Helsinki, Oikokatu 15 A 18.

Vuosikokous pidetään keväällä, siinä uudet jäsenet juhlallisesti vastaanotetaan, vihitään, sekä asetetaan oikeuksiinsa ja velvollisuuksiinsa (installoidaan).

Installoidut jäsenet ovat oikeutetut pyrkimään Ruusu-Ristin looshijäseneiksi.

RUUSU-RISTI

TOTUUDENETSIJÄIN AIKAKAUSKIRJA

34:s vk.

Lokakuu 1938

N:o 8

RUUSU-RISTI

Totuudenetsijän aikakauskirja - Suomen vanhin teosofinen lehti.

Toimitus: **Eino Krohn** (vastaava),
Jorma Partanen (toimitussihteeri).

Julkaisija **Ruusuu-Ristin Kirjallisuusseura r.y.**

RUUSU-RISTI ilmestyy 10 kertaa vuodessa, sisältäen vähintään 320 tekstisivua.

RUUSU-RISTIN toimitukselle tulevat kirjoitukset, kysymykset, uutiset y.m. ovat lähetettävät fil. toht. Eino Krohnille, os. Helsinki, Maneesink. 2 a C, tai fil. maist. Jorma Partaselle, os. Helsinki, Väinämöisenkatu 5.

RUUSU-RISTIN kirjoituksia saa lainata sillä ehdolla, että lähde tarkasti mainitaan. Sarjakirjoituksia ei saa lainata.

RUUSU-RISTIN tilaushinta on koko vuodelta Smk. 50: —, ulkomailla doll. 2: —. Yksityisnumeron hinta on postivapaasti lähetettynä Smk. 10: — tai 50 c.

RUUSU-RISTIN tilauksia ottavat vastaan postikonttorit, asiamiehet sekä aikakauskirjan taloudenhoitaja, hra *Waldemar Kaade*, os. Helsinki, Oikokatu 15 A 18.

Asiamiehille myönnetään 10 pros., kun vähintään kolme tilausta tehdään. Tilausraha on maksettava etukäteen.

Ruusuu-Ristin Kirjallisuusseura r.y.

Kaikkea ruusuristiläistä ja teosofista kirjallisuutta haluttaessa voidaan kääntyä Ruusuu-Ristin Kirjallisuusseuran toimiston puoleen os. Helsinki, Meritullinkatu 33, ovi 2, puh. 23 609 (toimisto) ja 24 430 (toimitusjohtaja).

Toivo Orma Kelloseppä

Iso Roobertink. 1. Puh. 38 302

Ostamalla uuden tai korjauttamalla vanhan kellon meillä tulette aina olemaan tyytyväinen

Kihla- ja kivisormuksia sekä hopeaa edullisesti.

Yli 10 v. kokemus Pariisin ja New-Yorkin parhaissa liikkeissä ensimmäisenä pienten kellojen korjaajana.

Sairasaputoimisto ja Opas *Salve*

Helsinki. Vuorik. 5. Puh. 24 364.

Palvelee yleisöä ant. sairasapua koteihin, opastaen potil. lääkäreille ja sairaaloihin, noutaen ne asemalta eri pyynnöstä. Hyvä koti lääkärihoitoon saapuville ja toipuville.

Alppaurinkoa, sähköhoitoa ja hierontaa annetaan.

RUUSU-RISTI

TOTUUDENETSIJÄIN AIKAKAUSKIRJA

Ent. TIETÄJÄ, perustanut v. 1905

PEKKA ERVAST

TOTUUS ON KORKEIN USKONTO

Olemmeko oppineet mitään?

Inspiratsioonien ymmärtäminen

Salatieteilijä on realisti omalla alallaan. *Mystikko* voi olla haaveilija, hän voi työskennellä hengessään todistamattomienkin mielikuvain kanssa, eivätkä ne hänen sisäistä elämäänsä häiritse tai vahingoita, mutta salatieteilijä tahtoo mikäli mahdollista välttää tyhjiä spekulatsioneja, vääriä mielteitä ja ajatuksia. Hän tahtoo olla tekemisissä vain todellisuuksien, tosiseikkojen, kokemusperäisten tietojen kanssa. Samalla tavalla kuin ihminen, joka tahtoo tietää jotain esim. Indiasta, ei rupea omin päin haaveilemaan turhia, kuvittelemaan, että ihmiset siellä ovat sinisiä ja kulkevat pää alaspäin, että puutkin kasvavat latva alaspäin, vaan joko matkustaa itse Indiaan tai lukee ja kuuntelee, mitä ne, jotka ovat Indiassa käyneet kertovat, samalla tavalla salatieteilijäkin pohtiessaan elämän suuria kysymyksiä varoo mielikuvituksen houkutteluja. Vaikkakin hänellä on oma kokemuksensa Jumalasta, johon hänen mietiskelynsä voi perustua, tahtoo hän sittenkin ottaa vaarin siitä, mitä tietäjät sanovat, jotka ovat jumalallisista asioista paljon kokeneet, mitä he kertovat elämän suurista salaisuuksista. Silloin hän toimii tajunnassaan oikeiden, todellisten ajatuskuvien kanssa, ja hänen filosofoimisensa ei ole turhaa spekulatsionia, vaan hedelmällistä mietiskelyä, joka auttaa häntä hänen omassa persoonallisessa elämässään.

Olettakaamme nyt, että totuuden etsijällämme on salatieteilijän temperamentti, että hän tahtoo tutustua tietäjien ja okkultisten tutkijain lausuntoihin ja kertomuksiin. Mitä hän saa silloin kuulla? *Opi ymmärtämään inspiratsiooniasi*, sanovat tietäjät. Huomaa, että inspiratsioonia on monta laatua.

Opi tekemään ero erilaisten inspiratsioonilähteitten välillä. On korkeata inspiratsionia, on alempaa. Jumalan tunteminen perustuu korkeaan inspiratsiooniin. Tutustu siis inspiratsioonien skaalaan ja niiden koneistoon! Älä alota luulemalla itsestäsi liikaa. Muista, että kaikki ihmiset ovat samanlaisia olentoja kuin sinä. He ovat kaikki sielullisia olentoja, sieluja, jotka ovat suurempia kuin heidän päivätajuntansa. Mikä oikeastaan erottaa sinut muista tai useimmista muista ihmisistä? Se, että useimmat ihmiset eivät tiedä olevansa suurempia kuin heidän päivätajuntansa. Useimmat luulevat olevansa ainoastaan sitä, mitä heidän päivätajuntansa on, mutta sinä tiedät omasta kokemuksestasi, että he todellisuudessa ovat jotakin suurempaa. Katso nyt ihmisiä! Luuletko, ettei heillä ole koskaan inspiratsioneja sisästäpäin? Silloin erehdyt. Sillä kaikki ihmiset epäilemättä sanovat: kyllä meillä on inspiratsioneja sisästäkinpäin. Ne eivät kyllä ole semmoisia inspiratsioneja, jotka synnyttävät heidät uudestaan koko elämän ajaksi, vaan ne ovat pienempiä. He kuuntelevat kaunista soittoa tai laulua tai katselevat kaunista näytelmää. He siitä haltioituvat. He värähtelevät, he saavat uutta voimaa. Heidän inspiratsiooninsa kestää hetken, mutta jättää tunnelman, joka aikaa myöten heikkenee ja haihtuu. Nyt on sinun opittava tekemään ero, mistä inspiratsioni kulloinkin tulee, sillä **s i i t ä k a i k k i r i i p p u u.**

Totta on, että ihmiset useimmiten ottavat vastaan inspiratsiooninsa ulkonaisten aistimien avulla, mutta voimmeko silti sanoa, että tuo aistillinen havainto inspiroi, elähyttää ja antaa voimaa? Sehän on vain kuvan muodostumista tajunnassa ilmiöiden välityksellä, mutta inspiratsioni voimalähteenä, joka saa alkunsa tuosta näkemisestä, on muutos ihmisessä, joka tulee sisästäpäin, muutos hänen tilassaan, joka on ennen kaikkea psykologinen, mutta myös fysiologinen („myrkytysilmiö”). Mikä tämä sisäinen muutos on? Mikä sen aiheuttaa? Mistä se on lähtöisin?

Huomaa nyt, sanovat salatieteilijät, että tämä psykofysiologinen muutos, tämä inspiratsioni, on lähtöisin näkymättömästä mailmasta ja sen moninaisista voimista. Näkymättömässä maailmassa on **s i n u n o m a a l i t a j u n t a s i,** joka reagoiden ulkonaiseen ärsytykseen nousee tajunnan kynnyksen yli. Se on tärkeä, huomioonotettava tekijä. Mutta se ei suinkaan ole ainoa. Näkymätön maailma on täynnä tällaisia tekijöitä, jotka voimapatterin tavoin odottavat tilaisuutta, milloin ne alitajuntasi välityksellä voivat

päästä latauksestaan. Niitä ovat vainajat, luonnonhenget, jumalat, enkelit j.n.e. —

P. E., Jumala ja onni, ss. 61—63.

Vesikokeen vaarat

Elämänkoulun kokeita voisimme myös nimittää kiusauksiksi.

— — —
Vesikokeeseen joudumme silloin, kun meistä pienemmässä tai suuremmissa määrässä tulee ajattelevia totuuden etsijöitä, jotka ottavat huomioon sen tärkeän tosiseikan, että ihminen on järkevä olento.

— — —
Niin kauan kuin me ihmiset emme ymmärrä olevamme täällä elämässä kuin lapset, jotka olemme muualta saapuneet tänne koulua käymään, tulemme katkeriksi ja annamme vallan pahalle. Ja silloin ainoa pelastuksemme on, että emme heitä kirvestä mereen, emme huuda: Kurja on tämä maailma, perkele tätä hallitsee! vaan teemme itsestämme ajattelevia totuuden etsijöitä: mietiskelemme, luemme, kuuntelemme toistemme sanoja. Silloin otamme itse asiassa askeleen eteenpäin ja astumme vesikokeen maailmaan. Etsiessämme myöskin aina löydämme jotain, sillä vesikokeen maailma on kuin valtameri täynnä aatteiden virtauksia. Kun pienenkin kanavan avaamme omaan sieluunne, siitä tulvaa heti aatteita meihin. Mitä kiihkeämmin ajattelemme elämää, sitä enemmän virtaa lumoavia aatteita meidän järkeemme, täytäten sielumme kaikenlaisilla uusilla käsitteillä.

— — —
Uskonnolliset ihmiset lähestyvät hitaammin vesikoetta kuin filosofiset ja tiedemiehet, jos heidän uskonnollisuutensa on enemmän auktoriteettiuskoa kuin Jumalan tuntemista. Mutta jos heidän uskonsa on elävä ja personallinen, saattaa se kantaa heidät kauemmas keskelle vesikokeen pyörteitä kuin filosofin järkeily tai tiedemiehen olemassaolon ilmiöissä liikkuva tutkimus.

Tässä täytyy ottaa huomioon merkillinen tosiseikka, nim. se, että kun ihminen tulee vakavaksi totuuden etsijäksi, ei hänessä ainoastaan päivätajunta muutu, vaan myöskin se tajunta, joka ilmenee hänen nukkuessaan, hänen yötajuntansa. Totuuden etsijän unielämä rikastuu, hedelmöityy, elävöityy. Se voi tulla niin todelliseksi, että ihminen astuu

ulos fyysillisestä organismistaan, säilyttäen itsetietoisien personallisen minätajunnan, ja menee siihen maailmaan, josta on ollut tapana sanoa, että siinä vietetty elämä on hukattua aikaa. Hän on silloin unimaailmassa *sama* personallinen ihmisolento kuin fyysisessä olomuodossaan. Tämä on sie- lullisesti pitkälle menneen kehityksen tulos, mutta se on otet- tava lukuun siitä yöelämästä puhuttaessa, joka astuu todelli- suutena näyttämölle silloin, kun meistä tulee totuudenetsi- jöitä.

Vesikoe tuntuu täten olevan sangen hyväluontoinen, kas- vattava ja kehittävä elämänkoulun luokka, ja me kysymme miltei uteliaina: Voiko tätä vesikoetta olleenkaan katsella kiusauksen kannalta? Eikö ole erittäin hyvä, että ihminen, joka on totuuden etsijä, viisastuu yöelämänsä aikana? Millä tavalla siis vesikoe voi muodostua hänelle kiusaukseksi, joka sokaisee hänet, niin ettei hän näe totuutta eikä kumarra hen- gessään nöyränä elämän edessä?

Kahdella tavalla — ja molemmissa kiusauksissa piilee *ylpeys*. Molemmissa ihminen myös heittää etsimisensä kes- ken.

Vesikokeessa ihmiselle avautuu uusi maailma: ajatuksen vapaa ja taivaallinen valtakunta. Hän tuntee onnea filoso- foidessaan, spekuloidessaan, rakentaessaan järjestelmiä. Hän maistaa nautinnon mannaa antaessaan ajatuksen lentää ole- misen salaisuuksien korkeuksiin ja syvyyksiin, ja kuta her- käuskoisempi ja sagviinisempi hän on, sitä katkerampi on hänen heräämisensä, kun uuden tietoisuuden ääni alkaa kuulua keskellä iloa ja ilkkuen kysyä häneltä: „Oletko varma asiastasi? Ovatko johtopäätöksesi oikeat? Tiedätkö, onko totta, mitä ajattelet ja kuvittelet?”

Lähellä on silloin lankeemus. „Spekulatsioonit ovat kuvit- teluja”, hän huudahtaa, „unet ovat unia! Ei ole mihinkään luottamista. Ihmisen järki on liian lyhyt ratkaisemaan ikui- sia ongelmoita.” Ja kiusauksen ääni kuiskaa: „Ei mitään voi tietää. Hullu on se, joka luulee, että jumalallinen tieto on saavutettavissa. Totuus on, ettei mitään voi tietää.”

Ja totuuden etsijästä tulee kyynikko, kieltäjä, jyrkkä agnostikko.

Mutta toinen kiusaus on vastakkainen.

Totuuden etsijä löytäessään ratkaisuja, saadessaan inspi- ratsioneja, keksiessään uutta, tuntee povensa onnesta paisu- van. Lähellä on silloin kiusaus luulla itse olevansa viisas

ja kehittynyt ihminen, joka on saavuttanut tiedon huipun. Hän saattaa kyllä sanoa itselleen: „Minä olen nöyrä”, ja ihmisten edessä hän esiintyy vaatimattomana, mutta salaisesti, ehkäpä huomaamattaan, hän on vakuutettu omista tiedoistaan, omien näkökantojensa pätevydestä, omien sanojensa viisaudesta. Kuta enemmän hän esim. kehittyy yöllisessä elämässään, sitä enemmän hänen silmänsä sokaistuvat, niin ettei hän näe, että astraalinen elämä, samoin kuin tämä fyysillinenkin, on symbolia, vaan uskoo sen todelliseksi, ehkäpä ikuiseksi elämäksi. Ja salaisena kiusauksena hänen sydämessään on usko omaan tietäjäasemaansa ja korkeaan viisauteensa. Täten ihminen unohtaa elämän jumalallisuuden ja asettaen itsensä tiedon, taidon ja pyhyiden jalustalle antaa toisten ihailia sitä viisautta, mikä hänestä valuu.

Mutta kun ihminen ei anna vesikokeen muodostua kiusaukseksi, ei tavalla eikä toisella, vaan aina huomaa, kuinka rajoitettua ja pientä on kaikki inhimillinen saavutus, silloin hän tästä kokeesta voi onnellisesti suoriutua ja voittaa. Voitto on tavallaan kaukainen ihanne, mutta samalla se on ainoa käytännöllinen ratkaisu. Vesikokeessa voittaa totuudenetsijä, kun hän näkee kaikkien tietojensa ja ratkaisujensa läpi ja näkee, että ne ovat sittenkin harhoja, jotka nousevat hänestä itsestään. Tämä on vaikea koe, korkea ja vaikea, se pelottaa totuuden etsijää, hän ei voisi ymmärtää alkutai-paleella, mutta lopulta hän tulee siihen, että kaikki, minkä hän luulee totuudeksi, on harhaa, joka nousee hänen omasta sielustaan. Silloin hän joutuu ahtaan portin eteen, jonka vartija häneltä kysyy: Jaksatko heittää päältäsi harhat, jaksatko jäädä yksin, jaksatko seistä tyhjässä avaruudessa? Osaatko tulla ulos merestä, jossa olet kauan kalana elänyt, osaatko nousta pinnalle ja huomata olevasi lintu, joka voi lentää avaruudessa ilmojen halki? Voitko siinä määrin voittaa itsesi, että näet oman yksinäisyytesi iankaikkisessa äärettömyydessä? Tyydytkö olemaan elävä, tajuinen piste kehässä, jota ei ole olemassa, ja keskustassa, jonka ääret sinun itse tulee luoda? Voitko tämän tehdä? Jos voit, silloin pääset ulos vesikokeesta ja joudut tekemisiin ilmakokeen kanssa, silloin joudut sielussasi uuteen maailmaan, jossa ei enää ole kysymys tunteista ja ajatuksista, vaan omasta tahdostasi. Mitä sinä tahdot?

P. E., Kiusausten koulussa, ss. 53—66.

Toimittajalta

— Meidän aikamme pelastus on henkisessä tiedossa, sanoi ystäväni antroposofi. Sentähden meidän on tutkittava tohtori Steinerin kirjoja ja opetuksia tullaksemme osallisiksi hänen viisaudestaan ja ymmärtääksemme miten maailman-kaikkeus on rakennettu.

— Myönnän mielelläni, että henkinen tieto ja viisaus meidät pelastaa, vastasin, mutta en usko, että henkistä tietoa lainkaan voi saada mistään kirjoista. Onko mitään muuta todellista tietoa kuin se, jonka olemme saavuttaneet rakastamalla ja kärsimällä, omien kokemustemme ja ponnistustemme tuloksena?

— Etkö ole epäoikeudenmukainen suurille hengen sankareille, huomautti ystäväni, kun et tunnusta, että he todella kykenevät antamaan henkistä ja okkultista tietoa ihmisille. Miten muuten voisit tietää mitään näkymättömästä maailmasta?

— En olisi ainoastaan epäoikeudenmukainen, vaan suorastaan kiittämätön, jos kieltäisin heidän apunsa suunnattoman merkityksen, sanoin puolestani tähän. Olen omalta opettajaltani P. E:ltä saanut niin paljon apua ja valaistusta, etten voi sitä milloinkaan sanoin ilmaista. Enkä kuitenkaan sanoisi, että hän kirjojensa ja esitelmiensä kautta suorastaan olisi antanut minulle henkistä tietoa. Se mitättömän pieni osa, jota uskallan nimittää henkiseksi tiedokseni, on vain sellaista, jota olen kouraantuntuvasti, aidosti ja ehdottomasti kokenut.

— Sinä väheksyt siis kuitenkin sitä salatieteellistä viisautta, jota esim. Steiner tuo esille, ja jota myös arvelusi mukaan Pekka Ervast on opettanut, intti yhä edelleen antroposofi-ystäväni.

— En suinkaan. Tiedän omasta kokemuksestani, miten tuo viisaus voi olla kuin majakka yössä, joka näyttää tietä, kuin matkasauva, johon jyrkällä polulla voin nojata, kuin ystävällinen opas, joka on kartoittanut minulle tuntemattoman maan. Sen avulla voivat kokemukseni muodostua nopeammin hedelmällisiksi. Kun tuo valo on mukanani, voi kärsimykseni ja rakkauteni helpommin pusertaa esille henkisen tiedon helmen. Mutta mitä apua on majakasta, jollen itse purjehtien etsi reittiä ja satamaa myrskyisellä merellä? Mitä teen sauvalla, jolleivät askeleet johda minua kapeita kalliopolkuja, mitä kartalla ja oppaalla, jollen lähde itse

tutkimaan tuntematonta maailmaa? On kohtalokasta, jos luulen, että tämä viisaus on omaa henkistä tietoa. Tämä erehdys on kuitenkin yleinen juuri teosofisessa maailmassa. Besantin, Steinerin tai Ervastin luomat nerokkaat maailmankatsomuskuvat häikäisevät meidät niin tyystin syvyydellään, tietorikkaudellaan, loogillisella terävyydellään ja ennen kaikkea omakohtaisen kokemuksen niille antamalla vakuuttavuudellaan, että jäämme tuijottamaan niihin kuin lumottuihin satulinnoihin. Ajatuksemme alkavat askarrella näissä kysymyksissä ja kummallisesti perustella, puolustella ja väitellä niissä esitetyistä näkökohdista, joista on muodostunut jonkinlainen tulitikkurakennus, jonka pystyssä pitämiseen ja ihailamiseen uhraamme kaiken tarmomme ja voimamme. Siinä puuhaillessamme ja katsellessamme jäämmekin paikoillemme ja unohtamme pyrkiä henkiseen tietoon. Tämä on kaiken pelkällä ymmärryksellä omaksutun tiedon vaara, vaara, josta meidän tulee olla tietoisia. Sillä emme saa langeta vastakkaiseen äärimmäisyyteen ja hyljätä suurten viisaitten antamaa tiedonvaloa, jollaiseen esim. aikamme krishnamurtilaisuudella on taipumusta. Silloin käy polkumme paljon vaivalloisemmaksi ja raskaammaksi kulkea. Miksi emme tarttuisi ystävän käteen, kun se suuressa henkisessä rakkauksessa meille ojennetaan?

*

Olemme eläneet maailmanhistoriallisesti kohtalokasta aikaa. Suuri katastroofi on ollut kolkuttamassa ovelle ja ihmiskunta on vavissut. Kun sitten sovinto saatiin aikaan, antoi muuan lehti kirjoitukselleen nimen „Kymmenen miljoonaa kuolemaantuomittua on armahdettu.” Sitä olisi todella uusi maailmansota merkinnyt. Mutta Euroopan kansojen rauhan tahto ja sodan pelko oli kuitenkin niin suuri, että onnettomuus vältettiin ja sovinnontekijöistä tehtiin rauhansankareita. Ehkä myös hiljaisuudessa suoritettu henkinen työ oli kaikesta vastustuksesta huolimatta kylvänyt inhimillisyyden siementä niin runsaasti, että Eurooppa hiljensi mielensä. Ja näkymättömissä oli suuri riemu.

Mies, jolla ei ole tuntemusta „kansan” ajattelusta ja tuntemistavasta, joka ei myöskään halua tietää mitään oman kansansa uskosta ja tavoista, voi yhtä vähän harrastaa „mytologiaa” tai ymmärtää mitään uskontoa kuin se, jolla ei ole siimmässään minkäänlaista uskonnollista tunnetta.

Albert Dieterich.

Toimitussihteeriltä

53.

Uskon, että jumalat suovat suopean hymyn ihmiselle, joka on nähnyt rakkauden elämänsä korkeimmaksi ihanteeksi. He hymyilevät viisaudessaan ja lähettävät tälle ihmiselle rohkaisevat ajatuksensa, koska hän pian todella tarvitsee rohkeutta ja uskoa.

Elämän koulussa näet koetellaan ihanteitten kestävyyttä. Joka paljon vaatii, saa myös paljosta vastata. Se rakkaus, josta Paavali käyttää *caritas*-sanaa, on enemmän kuin *amor*, lempi, ja siihen pyrkijästä elämä karsii vakavalla kädellä turhat persoonallisuuden kasvannaiset, kaikki kuvitelmat millä korostaa omaa tärkeyttään. Elämän pätsi kuluttaa hänestä sentimentalisuuden, ahtaasti persoonallisen tunteilun ja haaveilun. Hänestä itsestään, jopa sivullisistakin, tuntuu ajottain siltä kuin tunteet, jotka elämän värittävät, kaikkoaisivat hänen maailmastaan jättäen sen mietiskelevän hämärän valtaan. „Minä en oikein ymmärrä häntä”, sanovat ihmiset hänestä, ja hän voi olla samaa mieltä itsestään. „Hän on laskelmoiva”, hänestä sanotaan, ja hän myöntää, että niin saattaa olla eräässä mielessä. Hän on päässyt eroon tunteittensa ylivallasta; on siis luonnollista, että hän tarkkailee niiden aaltoilua sekä itessään että muissa. Aistivaikutelmat ja mieleenjohtumat eivät yhtä välittömästi yllytä häntä tekoihin kuin ihmisiä yleensä, — hän ei ihmisenä enää ole automaatti. Tähän sisältyy paljon, m.m. se tosiasia, että hänen tunteensa yhtäkaikki elävät jatkuvasti — *voimina*.

Jonkinlaista „automatismia” on siis havaittavissa niissäkin suuresta joukosta eroavissa yksilöissä, jotka ovat nousseet persoonallista elämää korkeampaan minätajuntaan,

jotka ovat, niinkuin sanotaan, uudestisyntyneitä, tai jotka tätä käännettä lähestyvät. He ovat eräältä kannalta katsoen suuremmassa määrässä alttiita kosmoksen valtaisten voimien hyökkäyksille kuin ne ihmiset, jotka eivät ole puhkaisseet persoonallisuutensa suojaavaa kuorta. Kuta korkeammalle totuudenetsijä on noussut, sitä suurempi on hänen lankeemuksensa, on vanha toteamus. Jokaiselle, joka totuutta tavoittelee, ovat lankeemukset tuttuja, teot, jotka ovat hänen ihanteittensa vastaisia. Ne saavat osakseen ankaran tuomion ennen kaikkea häneltä itseltään, mutta myös sivullisilta, mikäli he ovat niihin joissakin suhteissa. Toisaalta taas pidetään luonnollisena — ehkäpä joskus liiankin luonnollisena — sitä, että ihminen erehtyy, ja samalla näyttään ajateltavan, että ihmiselle joskus tulevaisuudessa yhtäkkiä alkaa sellainen elämä, jolloin hän aina toimii hairahduksitta, jolloin hän, toisin sanoen, on täydellinen. Tämä jälkimmäinen käsitys, joka edustaa eräänlaista teosofisessa maailmassa tavattavaa eetilistä apokatastasis-oppia, on rinnastettavissa siihen kristillisen maailman olettamukseen, että ihminen eräin edellytyksin kuolemansa jälkeen tulee taivaskelpoiseksi eli täydelliseksi. Kumpaiseenkin sisältyy usko oletettuun kaiken muuttavaan ihmeeseen; edellinen, vaikka se onkin hienostuneempi, osoittaa kannattajillaan olevan täydellisyydestä inhimillisen rajoitetut kuvitelmat, jota paitsi he ilmeisesti ovat tietämättömiä siitä, mitä voisi sanoa *kehityksen heilurilaiksi*.

Tämä nimitys on ankarassa mielessä ottaen ymmärrettävä vertauskuvaksi, mutta se auttaa ymmärtämään monta arvoitukselta näyttävää vaihetta totuudenetsijöiden elämässä.

Ihminen, joka pyrkii avartamaan ja syventämään elämänsä piiriä, luo teoillaan syitä, jotka vaikuttavat häneen takaisin kahdella tavalla. Samalla kuin jokainen ihmisen yritys päästä entisestä tilasta uuteen vie häntä sitä kohden, hän myös antaa voimaansa olosuhteille, joissa hän elää, ja hän kokee vastavaikutuksen niiden taholta. Nekin olosuhteet, joissa ihminen tavallisesti elää, ovat erilaisten voimien keskinäisestä vaikutuksesta syntyneet ja siis *voimia*, jotka tosin useasti ovat tasapainotilassa. Niiden voimaluonteen ihminen k o k e e tavallisesti vasta silloin, kun hän pyrkii niitä muuttamaan, vaikka hän ei aina y m m ä r r ä, että hän on tekemisissä voimien kanssa, vaan käsittelee niitä samoin kuin ainetta, siis elottomana, „kuolleenä” esteenä.

Voimien keskellä elävänä, voimia synnyttävänä ja koke-

vana, ihmisen elämä siis on hyvällä syyllä heilurin heilahteluun verrattavissa. Jos „tavallisen” ihmisen elämä on sitä, niin vielä suuremmassa määrässä kokee sitä ihminen, joka pyrkii käytännölliseen totuuteen, elämän voimien herraksi. Tämä selittää, miksi heidän keskuudessaan voidaan tavata mitä oudoksuttavimpia ilmiöitä sekä hyvään että pahaan päin: epäonnistuessaan he ovat kuin sotapäälliköitä, jotka lähtevät vihollista vastaan ilman riittävää reserviä, mutta hekin tulevat ymmärtämään, että elämässä vaikuttavat aina ja kaikkialla *positiiviset* ja *negatiiviset* vastakkaisvoimat. Aktio ja reaktio eli vaikutus ja vastavaikutus ovat toisiinsa kytketyt kuin positiivinen ja negatiivinen sähkövirta; elämän vastakkaisten voimien synnyttämä virta myös vie totuudenetsijää eteenpäin sitä nopeammin, kuta selvemmin hän tämän ymmärtää toimintansa osviitaksi.

Itsekasvatusta harjoittava ihminen, mikäli hän tahtoo välttyä odottamattomilta, ikäviltä vastaiskuilta, ei siis voi pelkän ihannenäkemyksensä nojalla, päämääränsä hurmaamana, jättää huomiotta olosuhteita sanan laajimmassa merkityksessä. Ympäristö, missä hän elää, on tulosta hänen omasta työstään ja häneen suhteissa olleitten ihmisten toiminnasta; hän itse on vastaavalla tavalla tulosta siitä, mitä hän on vuosimiljoonaisen menneisyytensä aikana muiden ihmisten yhteydessä eläessään tehnyt. Lukemattomat tekojen — *karman* — langat liittyvät ihmisyksilössä, eikä hän voi vallitsevien syiden ja vaikutusten yhdistelmää muuttaa millään äkillisillä otteilla aiheuttamatta samalla häiriöitä omassa maailmassaan, mihin kuuluu paljon muitakin ihmisiä. Tämän selviön hyväksyminen ei merkitse fatalistista asennetta, passiivista kohtaloon alistumista. Sen hyväksyessään ihminen vain „auttaa luontoa ja työskentelee sen kanssa”, ja seurauksena on, niinkuin „Hiljaisuuden Äänessä” sanotaan, että „luonto on pitävä häntä yhtenä luojistaan ja totteleva”.

Vallitsevien olosuhteitten ymmärtäminen toiminnan ainoaksi mahdolliseksi lähtökohdaksi merkitsee myös sitä, että ihminen, joka niitä tahtoo muuttaa (mikä siis käy yksiin itsekasvatuksen kanssa), ymmärtää *lähimpien velvollisuuksiensa täyttämisen* henkisen elämän ensimmäiseksi ja viimeiseksi vaatimukseksi. Selväjärkiset, vakavat ihmiset ymmärtävät ilman salatieteellisiä harrastelujakin, että velvollisuus on kaikkien yhteiskunnallisten hyveitten avain, mutta tämä oivallus voi ilmaista paljon enemmän sille, joka pyrkii ulkonaisen elämän piiristä oman olemuksensa keskukseen.

Mitä sitten on velvollisuuden täyttäminen? Sitä, että ihminen tekee juuri sen, mitä vallitsevat olosuhteet häneltä kulloinkin vaativat. Mitä häneltä vaaditaan, se saattaa usein olla vaikeata nähdä ja ymmärtää, mutta juuri siinä hän joutuu harjoittamaan erottamiskykyään, ja vain tätä käyttämällä hän oppii käytännöllistä elämän viisautta, — juuri sitä, mitä ihminen tarvitsee. Velvollisuus, joka on tullut nautinnoksi, ei ole enää velvollisuus, sillä silloin ihminen on sitonut siihen itsensä pyyteellä; velvollisuus, jota vastaan ihminen kapinoi, pitää häntä taikapiiressään siihen saakka kunnes hän sen voittaa joko alkuperäisessä muodossaan tai jossakin johdannaismuodossa. Voittaminen on lähinnä sitä, että ihminen hyväksyy olosuhteet, joissa hän on, kieltäytyy vastustamasta sitä, mikä on „pahaa”, mutta se on myös positiivisesti katsoen sitä, että hän suorittaa tehtävänsä kaikella tarmolla. Elämän voimien kaksinaisesta luonnosta johtuu, että hän tällöin vapautuu velvollisuudestaan. Hän luo voimien tasapainon olosuhteisiinsa sillä, että positiiviset voimat, jotka hän niihin kohdistaa, herättävät negatiiviset, irrottavat voimat, ja hänellä on vapaa valta jäädä olosuhteisiinsa tai niistä vapautuneena käydä käsiksi uusiin tehtäviin. Tämän on jokainen varmaan huomannut todeksi määrättyihin tehtäviin nähden, joissa työn tulos on ulkonaisesti nähtävissä; harvemmin varmaan on ymmärretty, että olosuhteet sinänsä ovat „loppuun kulutettavissa.”

Tasapainotila, voimien tasapaino, on myös kaiken siveellisen elämän edellytys. Siveellisyys, jota ihminen osoittaa vain kieltämällä tai kiertämällä vallitsevat olosuhteensa omasta halustaan tai luonnon pakosta, ei vielä ole vakiintunutta siveellisyyttä, usein ei edes aitoa. Kun elämän heiluri heilahtaa vastakkaiseen asemaansa joko tässä tai seuraavassa elämässä, ihminen on yhä entisessä tilassaan; henkisen elämän kannalta ei paljon merkinne, onko silloin vallalla plus- tai miinus-merkkinen virta, käyttääksemme tätä vertausta. Hyvä ominaisuus, hyve, joka on olemassa ihmisessä vain vastakohtansa voimasta, ei vielä ole luotettava. Jollakin alalla, jossakin muodossa se voi ennemmin tai myöhemmin kieltää itsensä ja kääntyä vastakohdakseen. Suvaitsevaisuus aatteellisena hyveenä voi viedä sellaiseen holtittomaan suvaitsevaisuuteen omissa aatteissa ja periaatteissa, että se jo alustavasti sulkee ihmiseltä totuudennäkemyksen. Se voi myös esiintyä kannattavana periaatteena, millä inhimillisen tiedon suhteellisuutta puolustaen vastustetaan kaik-

kia henkisen elämän ehdottomuusvaatimuksia. Tämä riittää esimerkiksi. —

Sillä persialais-juutalais-kristillisellä dualismilla, jonka kahleissa länsimaiset totuudenetsijätkin kauan kulkevat, on siis kirouksensa. Joskin on rajoitetussa mielessä totta, että totuuden vastakohta on valhe, hyvän paha, valkoisen musta j.n.e., ei ole unohdettava, että meillä näitä sanoja käyttäessämme on taipumusta unohtaa niiden inhimillinen luonne ja tehdä niistä kosmillisia vastakohtia, vaikka olisimmekin oppineet, että elämän perusolemus on ykseyttä, ja että henkinen elämä vie ihmisen ykseyteen, saattaa hänet lähemmäksi muita ihmisiä, auttaa häntä käsittämään älyssään ja koko olemuksessaan yhä suurempia vastakohtapareja. Värien ollessa kyseessä me hyväksymme mustan samalla tavalla kuin valkoisenkin, mutta siveellisessä elämässä me hyväksymme „valkoisen” ja tuomitsemme „mustan”. Kun totuuden etsintä on kyseessä, tämä on oikein ja välttämätöntä; emme suinkaan esitä moraalista nihilismia, jolle nämä vastakohtat ovat pelkkiä sanoja. Ne ovat välttämättömät, mutta niillä on merkitystä vain sikäli kuin ne vievät meitä kohti elämän ykseyttä, jota olemme tottuneet sanomaan Jumalaksi. Tässä ykseydessä vain on tosi hyvyys, tosi rakkaus, pätevin totuus, mutta mikä tärkeintä: ykseys, Jumala, on koettavissa ja on koettava vastakohtien maailmassa.

*

Elämän vastakkaisvoimat, sen positiivinen ja negatiivinen pooli, ovat nähtävissä niissäkin ominaisuuksissa eli voimissa, jotka tavallisesti esitämme yllämainitun dualistisen kaavan mukaan pahojen ja huonojen vastakohtina. Kaikki hyveet, niin Buddhan kahdeksankertaisen tien esittämät kuin Jeesuksenkin käskyjen tai erilaisten salatieteellisten systeemien kuvaamat, ovat toisiinsa liittyneet, toisistaan riippuvia. Ne edustavat eri värejä tai heijastumia yhdestä ainoasta valon lähteestä, Elämästä, Jumalasta. Kuitenkin näemme, että nekin ovat kaksinaisia, „polaarisia”. Jeesuksen käskyistä tunnemme pahan vastustamisen kiellon. Jos sitä noudatetaan sen pelkkään sanamuotoon rajoittuen, se on kuin jokin Mooseksen laintaulujen pykälä, ja ellei se vie noudattajansa ulkokultaisuuteen, tekopyhyyteen, jolloin ihminen mielellään esiintyy mahtavampiensa uhrina, „karitsana, joka teuraaksi viedään”, se kehittää hänessä passiivista, naisellista

mukautumiskykyä, joka sinänsä voi olla kaunista, mutta joka ei riitä tähän maailmaan. Negatiivisen, „naisellisen” pahan vastustamisesta kieltäytymisen positiivisena, „miehisenä” täydentäjänä on rakkaus tai — jos tämä sana edustaa meille kaikkien hyveitten summaa — hyvä tahto, auttamishalu. Negatiivisessa aspektissaan tämä hyve on kieltäytymistä pahan tekemiseen, alistumista kärsimykseen, positiivisessa puolestaan taas pyrkimystä pahan, kärsimyksen syiden poistamiseen. Yhdessä vaikuttaessaan nämä molemmat ominaisuudet synnyttävät tosi ihmisrakkauden, jota polariteettinäkemysten kannalta parhaiten kuvaa P. G. Bowenin määritelmä: *„Ei ole tosi rakkautta ihmisessä, joka ei voi suoda kärsimyksen aiheuttajalle yhtä täydellistä ymmärtämystä kuin on se myötätunto, jota hän antaa kärsijälle.”*

Toinen toisiaan täydentävien hyveitten pari, joka ansaitsee erikoista huomiota, on *totuudenmukaisuus* ja *tyytyväisyys*. P. G. Bowen, joka on enemmän kuin muut länsimaiset okkultistit kiinnittänyt huomiota elämän voimien kaksinaisuuteen, esittää kirjassaan „Okkultinen tie” (The Occult Way) sitä koskevan hermeettisen aksioman: *„Todellisuuden ilmentäminen on totuudenmukaisuutta, sen hyväksyminen tyytyväisyyttä”*.

Näistä on tyytyväisyys miehisen totuudenmukaisuuden naisellinen täydennys. Totuudenetsijän tyytyväisyys on olemukseltaan toisenlaista kuin arki-ihmisen passiivinen tyytyväisyys vallitseviin olosuhteisiin; se on pikemminkin vallitsevien olosuhteitten käyttämistä henkisen pyrinnän lähtökohtana, niinkuin edellä on tullut mainituksi. Pyrkimys totuudenmukaisuuteen — totuuteen — voi sivullisesta näyttää tyytymättömyydeltä, mutta itse asiassa se on, koska se liittyy täydennykseensä, tyytyväisyyteen, ilontäyteistä etenemistä olosuhteista toisiin, nousua henkisen elämän kiertoportailta. *Se tyytymättömyys, joka totuudenetsijässä vallitsee, on itse asiassa täydellisyyden kaipuuta, etenemistä siitä, mikä on takanapäin, siihen, mikä on edessäpäin.* Yhdessä vaikuttaessaan nämä hyveet, tyytyväisyys niihin välineisiin, mitkä käsillä ovat, ja ainainen kaipuu yhä täydellisempään totuudennäkemykseen, tekevät ihmisestä totuudenetsijän, joka on aina sopusoinnun lähde ympäristölleen, koska hän on löytänyt oman tasapainonsa avaimen.

Elämän heilurilain vaikutukset koetaan aina ja kaikkialla. Erittäin voimakkaasti niitä saa tuta se ihminen, joka on ottanut rakkauden elämänsä ihanteeksi. Tämä päätös, milloin hän lieneekin siihen tullut, on ilmaus voimakkaasta positiivisesta pyrkimyksestä. Jos se on persoonallista, se on kiintymystä toiseen ihmiseen; ihminen kokee voimakasta tyytymättömyyttä vallitseviin olosuhteisiinsa ja tahtoo päästä uusiin olosuhteisiin. Hänessä on kuitenkin inhimillis-eläimellinen p y y d e myötävaikuttamassa, ja seurauksena on, että hänen persoonallinen ajatus- ja tunne-elämänsä joutuu heilahtelemaan vastakohtasta toiseen; tyytymättömyys olosuhteisiin ja pyrkimys uusiin on perussävyä antavana, ja tunnekylläisyys vaihtelee tunne-elämysten kaipuun kanssa siihen saakka, kunnes muuttuneet olosuhteet, „elämän opetus”, antavat hänelle selvyuden velvollisuuksista, jotka hänen on täytettävä. Tämä on hänen persoonallisen elämänsä tasapainon avain.

Ihminen on kuitenkin muutakin kuin pelkkä persoonallinen olento. Hänessä on totuudenkaipuun kipuna, käyttipä hän tästä mitä nimitystä tahansa. Se saattaa hänet persoonallisen elämän tasoa korkeammalla olevien voimien yhteyteen. Persoonallinen pyydeluonto vaikuttaa jatkuvasti ja mutkallistuttaa hänen probleemansa. Persoonallisten toiveitten kiihtämät kiintymykset voivat sivumotiiveina säestellä hänen uuden elämänpyrkimyksensä sävellystä ja tuottaa yllätyksiä sekä ihmiselle itselleen että hänen ympäristölleen. Vaikka persoonallisten pyyteitten osuus olisi vähentynyt, puhtaasti yleisinhimillisenkin rakkauden tavoittelu voi saattaa hänet harkitsemattomiin tekoihin — negatiivisiin ja positiivisiin — jotka vain vaikeuttavat hänen etenemistään. Kaikissa tapauksissa on *velvollisuuden tajuminen ja täyttäminen* se voima, millä hän pitää yllä tasapainoa, ja joka estää häntä eksymästä epäviisaaseen maailmanparantelu-puuhun tai lankeamasta miljoonien ihmisten syleilystä hengessä lähimmäisten vihaamiseen lihassa.

*

Maailmankaikkeuden vastakkaisia ja toisiaan täydentäviä voimia kuvaa kirjoituksemme alussa oleva vanha kiinalainen symboli. Prinsiipit eli voimat, joista maailma syntyy, ja jotka maailmassa aina vaikuttavat, ovat sen mukaan nimeltään *jang* ja *jïn* vastaten positiivista ja negatiivista, miehistä ja naisellista, luovaa ja synnyttävää, valkoista ja mustaa,

taivasta ja maata, kosteaa ja kuivaa j.n.e. Ne esitetään ympärön sisällä, eivätkä ne siis ole kosmillisen dualismin edustajia, vaan yhden ilmenemättömän ilmentäjät. Ne eivät myöskään ole lepotilassa, vaan luovat jatkuvalla vuorovaikutuksellaan ilmiömaailman. Lao-Tse, jolla nämä prinssiipit ovat tärkeinä periaatteina, esittää tämän Tao-Te-Kingissä seuraavasti: „Taosta virtasi Yksi, Yhdestä syntyi Kaksi, Kahdesta syntyi Kolme. Ja Kolmesta ovat johtuneet kaikki oliot. Kaikkien olioitien takana on ilmenemätön ja edessä ilmennyt. Niitä yhdistää aineeton hengitys.” — Jos näille täydentäville vastakohtille etsii vastineita muista uskonnollisista ja filosofisista systeemeistä, niitä vastaavat Intiassa Shiva ja hänen *shaktinsa*, samoin Vishnu ja *maajaa*, länsimailla taas Logos ja Pyhä Henki tai gnostikkojen Kristus ja Sophia.

Jang ja jin saavat käytännöllisen merkityksensä, kun ne liitetään elämän kehitysperiaatteeseen ja sen periodisuusperiaatteeseen („heilurilakiin”), joiden kaikkien takana on ykseys. Tämä ykseys on Tao. Se ei ole ainetta eikä henkeä, mutta se on niiden synnyttäjä. Tao ei ole määriteltävissä, vaan ainoastaan koettavissa. Jos maa (jin) ja taivas (jang) vertausta käyttäen ovat kuin huilu, jonka lävitse kulkeva ilmavirta synnyttää erilaisia ääniä (ilmennyt maailma), on Tao se, joka puhaltaa elämän taikahuilua. Tao vastakohtien ratkaisijana on ihmisen kehityksen päämäärä; tie sen kokeamiseen kulkee siis vastakohtien oikean ymmärtämisen kautta. Tähän viittaavat monet Tao-Te-Kingin mielettömiltä tuntuvat paradoksit:

„Joka taipuu, hän ojentuu suoraksi. Joka tyhjentää itsensä, hän täyttyy. Joka alentaa itsensä, hän ylenee. Joka ylentää itsensä, hän alentuu.” „Viisas ei aarteita kasaa. Mitä enemmän hän toisille antaa, sitä enemmän hänellä itsellään on.” — „Kun maailma puhuu kauneuden kauneudesta, silloin on rumuuskin määritelty. Kun hyvyys nähdään hyväksi, on pahakin heti selvänä.” Sillä, että ihmiset kiintyvät ominaisuuteen, joka on olemassa ainoastaan vastakohtansa voimasta, he samalla manaavat toimintaan sen toisen poolin, vastakohtan, sillä „taivaallinen Tao on kuin jousen jännittäjä. Se tuo alas kaiken, mikä on korkeata, ja nostaa sen, mikä on alhaista. Se vähentää, missä on liiallisuutta, ja lisää, missä on puutetta. Taivaallinen Tao tekee kaikki oliot samanvertaisiksi. Tämä Tao ei ole ihmisestä.”

Inhimillinen persoonallisuus on se, joka saa aikaan häi-

riöitä, ja joka samalla on vastakkaisten voimien heiteltävänä. Se pyrkii kunniaan, ja häpeä on sen varalle kypsymässä; se tavoittelee onnea ja kenties saavuttaakin sitä, mutta kärsimys kerääntyy samalla tuhotakseen sen, minkä ihminen tahtoi itselleen omistaa. Kun ihminen sulkee pois laskelmista oman persoonallisuutensa, silloin hän myös vapautuu vastakohtaparien vaihtelun levottomuudesta. Persoonallisuuden yläpuolella ja sisäpuolella oleva ykseys on, kun se koetaan, ja kun siinä eletään, ihmisen uudestisyntyttäjää. Samalla kuin ihminen pääsee oman olemuksensa vastakohtaparien yläpuolelle, hän joutuu elämän perusvoimien yhteyteen, mikä saattaa hänet kyvykkääksi käyttämään elämän voimia niiden sisäisten lakien mukaisesti. Hän palaa — käyttääksemme Tao-Te-Kingin sanoja — alkuperäiseen yksinkertaisuuteensa. Hän on lapsen suhteessa äitiinsä (Taon), eikä hän koskaan joudu vaaraan; tiikeri ja sarvikuono eivät tee hänelle pahaa, ja hän uskaltaa mennä aseitta ja varustuksitta sotajoukkojen lävitse. Koska hän, „Taon mies”, on elämän perusvoimien yhteydessä, hän osaa vaikuttaa siihen, mikä ei vielä ole olemassa ja saada järjestystä siihen, mikä ei vielä ole epäjärjestyksessä („siemeniin vaikuttaminen”): „Toimia ilman suunnitelmaa, puuhata olematta olevinaan, löytäen suuren siinä, mikä on pientä, ja paljouden vähässä, kostaen vääryyden hyvyys”, voittaen vaikeita asioita silloin kun ne ovat helppoja ja ohjaten suuria asioita niiden alussa — se on Taon tapaista.” Mikä näin on saatu aikaan, „istutettu”, asioiden „siemeniin” vaikuttamalla, sitä ei „kitketä maasta”; „hyvä sulkija ei tarvitse lukkoa ja salpaa”.

Tästä käy myös ilmi Lao-Tsen käsitys moraalista. Hän ei suinkaan ihannoisi siveellisyyttä sanan tavallisessa merkityksessä, koska se on mahdollista vain pahojen ominaisuuksien vastakohtana. Se ei ole sopusoinnussa elämän ykseyden kanssa, vaan näkee asiat yksipuolisesti *jang-* ja *jin-*periaatteiden taisteluna. Se on omiaan tekemään ihmiset luonnottomiksi ja keinotekoisiksi. Ihminen seisoo varpaillaan, mutta ennen pitkää hän väsyä siihen. Hän tulee persoonallisesti itsetietoiseksi kyvystään noudattaa „käskyjä”, ja vastaavassa määrässä lisääntyy alitajuisesti hänen tekopyhyytensä. Siveyskäskyjen tehtävä on saattaa ihminen „alkuperäiseen yksinkertaisuuteensa”; suotta ei Lao-Tse verrannut Taon ihmistä lapseen, niinkuin Jeesus puhui lapsenkaltaisuudesta taivasten valtakuntaan pääsyn ehtona.

Täten voimme ymmärtää Lao-Tsen korkean käsityksen

elämän vaatimuksista. Ihminen, joka on noussut vastakoh-
tien yläpuolelle ja kokenut ne toisiaan täydentävinä voima-
pareina, on hyvä hyvälle ja hyvä pahoille, sillä *yksi* vain on
hyvä, Elämä, Tao, Kristus, mitä nimeä käyttänemmekin, ja
koska hän siinä elää, hän ei voi tavallisten ihmisten lailla
tehdä erotusta olioiden välillä yhtä vähän kuin Taivaskaan
tekee: „Hän pitää kaikkia ihmisiä olioina, jotka ovat teh-
dyt pyhiä tarkoituksia varten.” Hän oppii kaikilta ihmi-
siltä: hyvät ovat hänen opettajiaan, pahat samoin omalla ta-
vallaan, ja hän osaa tunkeutua jokaisen olion sydämeen.

H. P. Blavatsky:

Karma — tasapainon laki

Länsimailla on kerrassaan unohdettu kreikkalaisen Neme-
siksen eli *karman* täydellinen ja kauhistuttava merkitys, kos-
kapa pakanallinen viisaus on tuomittu ala-arvoiseksi siksi,
että se muka on saanut alkunsa ja kehittynyt Mustien Voi-
mien vaikutuksesta, joiden oletetaan olleen alituisessa sodassa
ja vastarinnassa pientä heimo-Jehovaa vastaan. Muussa
tapauksessa kristityt olisivat paremmin ymmärtäneet sen
suuren totuuden, että Nemesis on vailla ominaisuuksia, että
samalla kuin tuo pelätty jumalatar on prinsiippinä ehdoton
ja muuttumaton, me itse — kansakunnat ja yksilöt — saa-
tamme sen toimimaan ja annamme suunnan sen toiminnalle.
Karma-Nemesis on kansojen ja kuolevaisten luoja, mutta kun
heidät kerran on luotu, he itse tekevät siitä joko raivottaren
tai palkitsevan enkelin. Todellakin —

Viisaita ovat ne, jotka palvovat Nemesistä,*)

niinkuin kuoro sanoo Prometheukselle. Ja yhtä epäviisaita
ovat ne, jotka uskovat, että tämä jumalatar voidaan lepyttää
uhrein tai rukouksin, tai että sen pyörä voidaan saada pois
suunnalta, johon se on lähtenyt. „Kolmimuotoiset kohtalot-
taret ja hyvämuistiset raivottaret” ovat hänen ominaisuuksiaan
vain maan päällä, ja me itse olemme ne luoneet. Ei
ole paluuta teiltä, joita se vierii, mutta nuo tiet ovat meidän
itsemme tekemiä, sillä me valmistamme ne joko joukkona

*) Pikemminkin: „Jotka pelkäävät karma-Nemesistä”.

tai yksilöinä. Karma-Nemesis on kaitsemuksen toinen nimi, kunhan siitä poistetaan suunniteltu hyvyys ja kaikki muut rajotetut ominaisuudet, jotka jälkimmäiselle on niin epäfilosofisesti annettu. Salatieteilijä tai filosofi ei puhu kaitsemuksen hyvydestä taikka julmuudesta, vaan samaistaen sen karma-Nemesiksen kanssa hän siitä huolimatta opettaa, että se suojelee hyviä ihmisiä ja varjelee heitä tässä niinkuin tulevissakin elämässä ja että se rankaisee pahan tekijää — niin, jopa hänen seitsemänteen jälleensyntymäänsä saakka — niin kauan tosiaankin, kunnes pienimmänkin atoomin häiriötila, jonka hän on aiheuttanut sopusoinnun ikuisessa maailmassa, on poistettu. Sillä karman ainoa säädös — ikuinen ja muuttumaton säädös — on ehdoton sopusointu aineen samoin kuin hengenkin maailmassa. Karma ei siis palkitse eikä rankaise, vaan me palkitsemme tai rankaisemme itsemme sikäli kuin toimimme luonnon keralla, sen välityksellä ja sen mukaisesti, totellen lakeja, joista sopusointu riippuu tai — rikkoen niitä.

Karman tiet eivät myöskään olisi tutkimattomat, jos ihmiset työskentelisivät yhdessä sopusoinnussa eivätkä erimielisyydessä ja riidassa. Sillä tietämättömyytemme näistä teistä — joita yksi osa ihmiskuntaa sanoo kaitsemuksen tuntematomiksi, mutkallisiksi teiksi, toinen osa taas näkee niissä sokean fatalismin toimintaa ja kolmas pelkkää sattumaa, jota eivät ohjaa jumalat eikä paholaiset — häviäisi varmasti, jos vain liittäisimme ne kaikki oikeaan syyhynsä. Jos meillä olisi se oikea tieto tai ainakin varma vakaumus siitä, että naapurimme eivät pyri vahingoittamaan meitä sen enempää kuin mekään heitä, kaksi kolmannelta maailman pahuudesta haihtuisi näkymättömiin. Jos kukaan ei loukkaisi veljeänsä, karma-Nemesiksellä ei olisi toiminnan aihetta eikä välineitä. Että keskuudessamme on alituisesti kaikkia riidan ja vastustuksen aineksia ja rotujen, kansakuntien, heimojen, yhteiskuntien ja yksilöitten jakoja Kaineihin ja Abeleihin, susiin ja lampaisiin, tämä on „kaitsemuksen teitten” tärkein syy. Me kuljemme päivittäin näitä kohtalomme kiertoteitä, vaikka kuvittelemme kulkevamme kunniallisuuden ja velvollisuuden valtatieitä, ja sitten valittelemme, koska nämä kiertotiet ovat niin sotkuisia ja niin pimeitä. Me olemme hämmentyneitä itse luomamme mysterion ja elämän arvoitusten edessä, joita emme halua ratkaista, ja sitten syytämme suurta sfinksiä siitä, että se tahtoo niellä meidät. Mutta totisesti ei ole ainoatakaan tapahtumaa elämässämme, ei epä-

onnistunutta päivää tai onnettomuutta, jonka jälkiä ei voitaisi seurata omiin tekoihimme tässä tai jossakin muussa elämässä. Jos ihminen rikkoo sopusoinnun lakeja eli, niin kuin muuan teosofi-kirjailija sanoo, „elämän lakeja”, hänen täytyy olla valmistunut siihen, että hän joutuu kaaokseen, jonka hän on itse aiheuttanut. Sillä saman kirjoittajan mukaan:

Ainca johtopäätös, johon voi tulla, on, että nämä elämän lait ovat omat kostajansa, ja että siis jokainen kostava enkeli on vain niiden vastavaikutuksen tyypillistetty edustaja.

Jos siis joku on avuton näiden muuttumattomien lakien edessä, me itse, kohtaloittemme luojat, emme sitä ole, vaan pikemminkin nuo enkelit, sopusoinnun vartijat. Karma-Nemesis ei ole muuta kuin meidän omien tekojemme aiheuttamien syiden ja toimintaan herättämien voimien henkinen dynaaminen vaikutus. Okkultisen dynamiikan laki on, että „määrätty voimamäärä, joka on käytetty henkisellä tai astraalisella tasolla, tuottaa paljon suuremmat tulokset kuin vastaava energiamäärä fyysillisellä ulkokohtaisella olemisen tasolla kulutettuna”.

Tämä asiointila kestää siihen saakka, kunnes ihmisen henkinen intuitiivinen näkemiskyky on täysin kehkeytynyt, ja tämä taas ei tapahdu ennen kuin me yksinkertaisesti luomme yltämme paksut ainevaippamme, kunnes alamme toimia *sisästäkäs*in sen sijasta että aina noudattaisimme *ulkoapäin* tulevia herätteitä, yllykkeitä, jotka ovat aineellisten aistiemme ja karkean itsekkään ruumiimme aiheuttamia. Siihen saakka ovat elämän kärsimysten ainoat lievittäjät yhteys ja sopusointu — veljeys *teossa* ja ihmisrakkkaus, joka ei ole vain nimellistä. Yhden ainoan pahan *syyn* tukahduttaminen tukahduttaa ei vain yhtä, vaan monta pahaa vaikutusta. Ja jos joku veljeskunta tai joukko veljeskuntia ei pysty estämään kansoja katkomasta toistensa kurkkuja, niin kuitenkin ajatuksen ja toiminnan ykseys ja olevaisen salaisuuksien filosofinen tutkimus estää aina joitakin ihmisiä, jotka koettavat käsittää sitä, mikä on tähän saakka ollut heille arvoitusta, luomasta uusia pahan syitä maailmaan, joka jo nyt on niin täynnä tuskaa ja pahuutta. Karman tuntemus antaa sen vakaumuksen, että jos

... kärsivä hyve ja voittoisa pahe
riistävät Jumalan ihmisiltä*).

*) Dryden.

se johtuu siitä, että ihmissuku on aina sulkenut silmänsä siltä suurelta totuudelta, että ihminen on itse oma vapahtajansa ja oma tuhoajansa. Hänen ei tarvitse syyttää taivasta ja jumalia, kohtaloa ja kaitsemusta siitä ilmeisestä vääryydestä, mikä vallitsee ihmiskunnan keskuudessa. Muistakoon hän ennemminkin ja toistelkoon tätä kreikkalaisen viisauden katkelmaa, joka varottaa ihmistä olemaan syyttämättä *Sitä*, joka

täynnä oikeutta, salaperäinen vaikk' onkin,
johdattaa meitä teitä tuntemattomia
erehtymättä rikoksesta rangaistukseen;

ja tällaisia ovat nyt tiet, joita Euroopan suuret kansat kulkevat. Jokaisella läntisten arjalaisten kansakunnalla ja heimolla samoin kuin niiden itäisillä viidennen rodun veljilläki on ollut kulta-aikansa ja rauta-aikansa, suhteellisen edesvastuuttomuuden aikansa eli puhtauden *satja*-aika, ja nyt useat niistä ovat saavuttaneet rauta-aikansa, *kalijugan*, aikakauden, joka on kauhujen mustaama.

„*Salainen Oppi*”, I: 702—704 (suomal. painos.)

*

Karman laki on erottamattomasti kietoutunut jälleensyntymisoppiin.

Vain tieto yhden ja saman yksilön jatkuvista jälleensyntymistä kautta elämänkierroksen; vakuutus, että samojen monadien — joiden joukossa on monia *dhjaan-tshoohaneita* eli itse „jumalia” — on kuljettava kautta „välttämättömyyden kehän” kokien palkinnot tai rangaistukset aikaisemmassa elämässä kestetystä kärsimyksestä tai tehdyistä rikoksista; että juuri nuo monadit, jotka pukeutuivat *pitrien* luomiin aistittomiin kuoriin eli astraalisiin kuviin,*) ovat samat, jotka nyt ovat keskuudessamme —, niin, ehkäpä me itse; vain tämä oppi, me sanomme, voi selittää meille hyvän ja pahan salaperäisen probleeman ja sovittaa ihmisen elämän kauhean *näennäisen* vääryyden kanssa. Vain sellainen varmuus voi tyynnyttää meidän kapinoivaa oikeudentunnettamme. Sillä kun ihminen, joka ei ole tähän jaloön oppiin perehtynyt, katselee ympärilleen ja toteaa syntymän ja hyvän onnen, älyn ja kykyjen erilaisuuden, kun hän näkee houkkioita ja irstailijoita kunnioitettavan, joille onni on kasannut suosiotaan

*) Ks. esim. *Pekka Ervast*: Christosophisia peruskysymyksiä I. [Suomi]

pelkän syntymän nojalla, ja heidän lähimmän naapurinsa kaikessa älykkyudessaan ja jaloine hyveineen — kaikin tavoin ansiokkaampana — köyhyydessä ja myötätunnon puutteessa nääntyvänä, — kun tämän kaiken näkee ja on pakotettu kääntymään pois voimatta keventää ansaitsematonta kärsimystä, ympärillä kaikuvien tuskanhuutojen soidessa korvissa ja sydän tuskasta pakahtumaisillaan — tuo siunattu tieto karmasta yksin estää häntä kiroamasta elämää ja ihmisiä samoin kuin heidän oletettua luojaansa.

Kaikista kauheista jumalanpilkan muodoista ja tosiasiallisista syytöksistä, joita monoteistit syytävät jumalaansa vastaan, mikään ei ole suurempi ja vähimmin anteeksiannettavissa kuin se (miltei aina) väärä nöyryys, joka saa oletetusti „hurskaan” kristityn vakuuttamaan kaiken pahan ja ansaitsemattoman kärsimyksen edessä, että „sellainen on Jumalan tahto”.

Pölkkypäät ja hurskastelijat! Jumalanpilkkajaajat ja jumalattomat fariseukset, jotka puhuvat samassa hengenvedossa jumalansa ja luojaansa äärettömästä säälivästä rakkaudesta ja huolenpidosta avutonta ihmistä kohtaan ja tästä jumalasta, joka *ruoskii hyviä, parhaimpia luomuksiaan, raadellen heidät kuoliaiksi kuin kyllästymätön Moolok!* Vastataanko meille tähän Congreven sanoin:

Mutta kuka uskaltaa syyttää ikuista oikeutta?

Logiikka ja selvä järki, me vastaamme. Jos meitä pyydetään uskomaan „perisyntiin”, yhteen ainoaan elämään, joka on varattu joka sielulle tämän maan päällä, ja ihmisenkaltaiseen Jumalaan, joka näyttää luoneen jotkut ihmiset vain iloitakseen siitä, että saa tuomita heidät ikuiseen helvetintuleen — olivatpa he hyviä tai pahoja, niinkuin predestinatio-opin kannattaja sanoo *) — miksi ei jokainen meistä, jolla on järki, puolestaan tuomitsisi sellaisen häijyläisjumalan? Elämä tulisi sietämättömäksi, jos pitäisi uskoa ihmisen epäpuhtaan mielikuvituksen luomaan jumalaan. Onneksi hän on olemassa vain inhimillisissä opinkappaleissa ja joidenkin runoniekkojen epäterveessä mielikuvituksessa, jotka luulevat ratkaisseensa probleeman puhuttelemalla häntä tähän tapaan:

Sinä suuri salaperäinen mahti, joka olet hämmentänyt ihmisviisauden ypeyden saattaaksesi hämmennyksiin uhmailevan tutkimuksen ja koetellaksesi itsestään liikoja luulevien luomustesi uskoa!

*) Kalvinistien oppi ja teologia.

Vaaditaan todella tukevaa „uskoa” uskomaan, että on „itsestään liikojia luulemista” asettaa sen oikeudenmukaisuus kyseelliseksi, joka luo avuttoman piskuisen ihmisen vain „hämmentääkseen” häntä ja koetellakseen „uskoa”, jonka tuo „mahti” sitäpaitsi on saattanut unohtaa antaa hänelle ellei ole suorastaan häntä laiminlyönyt, niinkuin toisinaan sattuu.

Verratkaa tätä oppia filosofiseen uskoon, joka perustuu kaikkiin järkeviin todennäköisyyspäätelmiin ja elämäkokemukseen, karma-Nemesikseen eli hyvityksen lakiin. Tämä laki — tietoinen tai tiedoton — ei ennalta määrää mitään eikä ketään. Se on ikuisuudesta ja ikuisuudessa, — onhan se itse ikuisuus, ja sellaisena, koska mikään teko ei voi olla yhtä kuin ikuisuus, ei voida sanoa sen toimivan, sillä se on itse toiminta. *Aalto* ei hukuta ihmistä, vaan ihmisraukan *persoonallinen* teko, ihmisen, joka ehdoin tahdoin asettautuu sen *persoonattomien* lakien vaikutuksen alaiseksi, joka hallitsee *valtameren* liikuntaa. Karma ei luo mitään eikä se myöskään suunnittele mitään. Ihminen itse suunnittelee ja luo syitä, ja vaikutukset säännöstelee karman laki, joka ei ole teko, vaan kaikkiallinen sopusointu, joka aina pyrkii säilyttämään alkuperäisen asemansa niinkuin oksa, kun se liian voimakkaasti painetaan alas, ponnahtaa takaisin vastaavalla voimalla. Jos se sattuu nyrjähdyttämään sijoiltaan käden, joka koetti taivuttaa sen luonnollisesta asennostaan, sanomeko, että oksa taittoi kätemme, vai että oma typeryytemme tuotti meille vahingon? Karma ei ole koskaan yrittänyt hävittää älyä ja yksilöllistä vapautta niinkuin monoteistien keksimä jumala. Se ei ole peittänyt säädöksiään pimeyteen tarkoituksella hämmentääkseen ihmistä; se ei myöskään rankaise ihmistä, joka uskaltaa tutkia sen salaisuuksia. Päinvastoin hän, joka tutkimuksin ja mietiskelyllä paljastaa sen mutkikkaat polut ja luo valoa noille pimeille teille, joiden sokkeloihin niin moni ihminen menehtyy syystä, että ei tunne elämän labyrinttiä — tämä ihminen tekee työtä kanssaihmissensä hyväksi. Karma on ehdoton ja ikuinen laki ilmennyksen maailmassa, ja koska voi olla vain yksi Ehdoton yhtenä ikuisesti läsnäolevana Syynä, karmaan uskojia ei voida pitää ateisteina eikä materialisteina — vielä vähemmän fatalisteina, sillä karma on yhtä Tunteettoman kanssa, josta — sen vaikutuksissa ilmiömaailmassa — se on yksi puoli.

Läheisesti — tai paremmin sanoen erottamattomasti — on karmaan siis liittynyt jälleensyntymisen eli reinkarnation

laki, laki, joka säätää, että sama henkinen yksilö ruumistuu jälleen pitkässä, miltei loppumattomassa persoonallisuuksien sarjassa. Jälkimmäiset ovat kuin saman näyttelijän esittämät eri osat, joiden kanssa näyttelijä samaistaa itsensä, ja joihin yleisö hänet samaistaa muutamaksi tunniksi. *Sisäinen* eli tosi ihminen, joka esittää näitä henkilöahmoja, tietää koko ajan, että hän on Hamlet vain muutaman näytöksen lyhyen ajan, mikä kuitenkin inhimillisen harhan tasolla edustaa Hamletin koko elämää. Hän tietää myöskin, että hän oli edellisenä iltana kuningas Lear, joksi sitä edellisen illan Othello puolestaan oli muuttunut. Ja vaikka ulkonaisen, näkyvän roolin oletetaan olevan tietämättömän asian todellisesta laidasta, ja itse elämässä tämä tietämättömyys onkin valitettavasti liiankin todellista, *pysyvällä* yksilöllisyydellä on siitä täydellinen tieto, ja aineellisessa ruumiissa olevan „henkisen” silmän surkastumisesta johtuu, että tämä tieto ei voi painua väärän persoonallisuuden tajuntaan.

„*Salainen Oppi*”, II: 317—320 (3. engl. painos)

Usko neljään mahaaraadshaan¹⁾ — neljän pääilmansuunnan hallitsijaan — oli yleismaailmallinen ja on nykyisin myös kristityillä, jotka nimittävät heitä Augustinuksen mukaan „enkelivoimiksi” ja „hengiksi”, kun he itse niitä luettelevat, ja „paholaisiksi”, kun pakanat niistä puhuvat. Mutta missä on pakanoitten ja kristittyjen ero tässä tapauksessa? . . .

Platonian seuraten Aristoteles selittää, että *stoikheia*-sanalla²⁾ ymmärrettiin ainoastaan ruumiittomia prinsippejä, jotka on pantu kuhunkin kosmilliseen maailmamme neljään suureen jaostoon niitä kaitsemaan. Niinpä eivät siis pakanat sen enempää kuin kristitytkään *jumaloi* ja *palvo* elementtejä ja (kuviteltuja) pääilmansuuntia, vaan „jumalia”, jotka niitä hallitsevat. Kirkolle on olemassa kahdenlaisia tähtiolentoja, enkeleitä ja paholaisia. Kabbalistille ja okkultistille on olemassa vain yksi luokka, eikä okkultisti sen enempää kuin kabbalistikaan tee erotusta „valon valtiaitten” ja „varjojen valtiaitten” (*rectores tenebrarum* eli *cosmocratores*) välillä; jälkimmäisiä Rooman kirkko näkee heti „valon valtiaissa”, kun jokin niistä mainitaan muulla nimellä kuin sillä, mitä kirkko itse käyttää. Tämä valtiias eli mahaaraadsha ei ran-

¹⁾ „Suurkuninkaaseen”. [Suom.]

²⁾ *Stoikheia* (kr.), elementit I. elementtien hallitsijat.

kaise tai palkitse „Jumalan” sallimuksesta tai käskystä tai ilman sitä, vaan ihminen itse — hänen tekonsa eli karmansa, jotka sekä yksilöiden että joukkojen ollessa kyseessä (niinkuin toisinaan kokonaisten kansakuntien tapauksissa) vetävät puoleensa kaikenlaista pahaa ja onnettomuutta. Me luomme *syitä*, ja nämä herättävät tähtimaailmassa vastaavat voimat, jotka magneettisesti ja vastustamattomasti vetäytyvät niiden luokse — ja purkavat heihin vastavaikutuksensa — jotka tällaisia syitä synnyttävät, joko nämä henkilöt ovat käytännössä pahantekijöitä tai vain „ajattelijoina”, jotka hautovat pahaa. Sillä ajatus on ainetta, niinkuin nykyajan tiede opettaa, ja „jokaista olemassaolevan aineen osasta täytyy pitää kaiken sen sisällysluettelona, mitä on tapahtunut” . . . Nykyaikainen tiede vetäytyy päivä päivältä yhä enemmän salatieteen pyörteeseen, epäilemättä tietämättään, mutta kuitenkin huomattavasti.

„Salainen Oppi”, I: 146—147 (suomal. painos).

Kaksi miestä

Oli kerran suuri viisas, jonka nimi oli Nārada . . . Hän teki pitkiä matkoja, ja kun hän eräänä päivänä kulki metsän läpi, hän näki miehen, joka oli mietiskellyt niin kauan, että valkoiset muurahaiset olivat rakentaneet suuren keon hänen ympärilleen. Mies sanoi Nāradalle: „Minne menet?” Nārada vastasi: „Menen taivaaseen.” Mies sanoi: „Kysy sitten Jumalalta, milloin Hän armahtaa minua, milloin saavutan vapauden.” Jonkun matkaa kuljettuaan Nārada tapasi toisen miehen. Tämä hyppeli ympäriinsä, lauloi ja tanssi. Mies kysyi Nāradalta: „Oi Nārada, minne menet?” Nārada vastasi: „Menen taivaaseen.” „Kysy sitten, milloin pääsen vapaaksi.” Nārada jatkoi matkaansa. Kun oli kulunut joitakin aikoja, hän kulki jälleen samaa tietä ja näki miehen, joka oli mietiskellyt niin kauan, että valkoiset muurahaiset olivat rakentaneet pesän hänen ympärilleen. Tämä sanoi: „Oi Nārada, esitkö Herralle kysymyksen?” „Kyllä.” „Mitä Hän sanoi?” „Herra sanoi, että saavuttaisit vapauden neljän eämän perästä.” Silloin mies rupesi itkemään ja valittelemaan ja sanoi: „Olen mietiskellyt niin kauan, että muurahaiskeko on noussut ympärilleni, ja minun pitää vielä syntyä tänne neljä kertaa!” Nārada meni toisen miehen luo. „Kysytkö miunusta?” „Kyllä. Näetkö tuota tamarindi-puuta? Sain tehtäväkseni ilmoittaa sinulle, että sinun on vielä synnyttävä tänne niin monta kertaa kuin on lehtiä tuossa puussa. Sitte vasta pääset vapaaksi syntymien pyörästä.” Silloin mies rupesi tanssimaan ilosta ja sanoi: „Niinkö pian pääsen vapaaksi!” Ja kuului ääni, joka sanoi: „Lapseni, pääset vapaaksi tällä hetkellä.” — *Kurma-purāna*.

Ihmismitta täyttyy kerran

MILJOONIEN VUOSISATAIN
KAUTTA AIKAIN IHMERATAIN

KIERSI, KIERTÄÄ IHMISLATU,
PIIRTYY TELLUS-TÄHDEN SATU.

KERTOON PYHÄT TIETOVARAT:
LUOMISKAUDET, AIKAIN RAJAT —

NIINKUIN AALLOT IKUISUUDEN —
HAUTAA RODUN, NOSTAA UUDEN,

PYYHKII VANHAT ASUINSIJAT,
MANTEREET JA KANSAIN VIAT,

HIEKAN, MERTEN ALLE AARTEET,
UNHOON, SALAAN ELONKAARTEET.

VYÖRYY AALLOT AIOONISET —
MISSÄ MÄÄRÄT LOPULLISET?

*

KAIKKEUDEN ARKKITEHTI,
LUONNOSKIRJASSASI LEHTI,

JOHON IHMISMITAT PIIRSIT —
TÄYTTYMYKSEN JOSKIN SIIRSIT

AIKAMÄÄRIIN ÄÄRETTÖMIIN —
LOGOS, TAHDOSTASI KÄY NIIN.

IHMISMITTA TÄYTTY Y KERRAN,
KYPSEY VILJA ELON HERRAN.

Anni Kaste.

H. P. Blavatsky:

Karmallisia näkyjä

(Jatko ja loppu)

VI

Miten valtavia, miten salaperäisiä ovat keväiset yöt meren rannalla, kun tuulet ovat kahleissa ja elementit levossa! Juhlaisa hiljaisuus vallitsee luonnossa. Vain hopeainen, vaivoin kuuluva aallon liplatus, kun se huolettomasti juoksee yli kostean hiekan suudellen edestakaisella matkallaan näkinkenkiä ja piikiviä, saavuttaa korvan kuin nukkuvan rinnan säännöllinen, heikko huounta. Miten pieneksi, miten merkityksettömäksi ja avuttomaksi tuntekaan ihminen itsensä, kun hän tällaisina rauhallisina hetkinä seisoo kahden jättiläismäisen suuruuden välillä, yllään tähtitaivas, allaan uinuva maa. Taivas ja maa lepäävät, mutta niiden sielut ovat hereillä, ja ne tarinoivat kuiskaillen toisilleen sanoin ilmaisemattomia salaisuuksia. Silloin juuri luonnon salattu puoli nostaa huntuksensa silmiemme nähden ja paljastaa salaisuuksia, joita turhaan koettaisimme vaatia siltä päivän aikana. Taivaan kansi, niin etäinen, niin kaukana maasta, näyttää nyt lähestyvän sitä ja kumartuvan sen ylitse. Tähtiniityt syleilevät maallisia sisariaan — tuhatkaunolaaksoja ja vihreitä, uinailevia niittyjä. Taivaallinen holvi lankeaa suuren, tyynen meren syliin, ja miljoonat tähdet kylpevät jokaisessa lammikossa. Tuskien uurtomalle sielulle nämä tuikkivat valot ovat enkelien silmiä. Ne katsovat alas sanomattomasti säälien ihmisuvun kärsimystä. Nukkuville kukille ei lankea yön kaste, vaan myötätunnon kyynelet, jotka noista tähtisilmistä tipput, kun ne näkevät suuren INHIMILLISEN KÄRSIMYKSEN . . .

Niin, suloinen ja kaunis on etelän yö. Mutta —

„Kun vaieten katsomme vuodetta kynttilän lepattavassa valossa, kun kaikki, mitä rakastamme, häipyy pois — miten kauhea onkaan yö . . .”

VII

Toinen päivä liittyy haudattujen päivien sarjaan. Kaukaiset vihreät kukkulat ja tuoksuavat granaattilehdot ovat sulautuneet yön tummiin varjoihin, ja suru ja ilo ovat vai-

puneet sielua lepuuttavaan uneen. Kaikki hälyt ovat vaimentuneet kuninkaallisissa puutarhoissa, eikä hiljaisuudessa kuulu ainoatakaan ääntä.

Nopsasiipiset unet laskeutuvat nauravista tähdistä kirjavinna joukkoina ja maahan saavuttuaan hajautuvat kuolevaisten ja kuolemattomien, eläinten ja ihmisten joukkoon. Ne leijailevat nukkujien yllä, jokainen sukulaisuuden ja lajinsa vetämänä; niissä on ilon ja toivon unia, lohduttavia ja viattomia näkyjä, kauhistuttavia ja kaameita näkyjä, jotka nähdään sinetöidyin silmin ja tunnetaan sielussa; jotkut valavat onnea ja lohtua, toiset saavat nukkuvan rinnan nyyhkytyksistä pakahtumaan, kyyneleitä ja sielullista kidutusta, kaikki valmistellen tajuttomasta käsin nukkujille heidän seuraavan päivänsä ajatuksia.

Sieluminä ei saa lepoa unessakaan.

Kuumana ja kuumeisena sen ruumis heittelehtii loputtomassa tuskassa. Onnellisten unelmien aika on sille nyt hävinnyt varjo, kauan sitten häipynyt muisto. Ihminen, joka siinä makaa, on sielun tuskien muuttama. Ruumiin tuskien vaikutuksesta siihen lepattaa täysin herännyt sielu. Harhan verho on pudonnut maailman kylmien epäjumalien silmiltä, ja maineen ja rikkauden turhuus ja tyhjiys on paljaana, usein rumanakin, sen silmien edessä. Sielun ajatukset putoavat kuin mustat varjot nopeasti hajaantuvan ruumiin ajatuskyvyn ylle vainoten ajattelijaa päivin, öin, kaikin hetkin . . .

Korskuvan ratsun näkeminen ei häntä enää miellytä. Muistot kivääreistä ja viholliselta vallatuista lipuista, tuhoista kaupungeista, juoksuhaudoista, tykeistä ja teltoista, sotasaalessävarastoista hivelevät vain vähän hänen kansallista ylpeyttään. Sellaiset ajatukset eivät enää häntä liikuta, ja kunnianhimo on käynyt voimattomaksi herättämään hänen pakottavassa sydämessään ainoankaan urhoollisen teon ylvästä muistoa. Muun laatuiset näyt kummittelevat nyt hänen väsyneitten päiviensä ja pitkien öittänsä aikana . . .

Nyt hän näkee pistimien kilahtelevan toisiaan vastaan savun ja veren huurussa; tuhannet silvotut ruumiit peittävät maan tieteen ja sivistyksen keksimien murha-aseitten pirstoamina, jotka ovat saaneet siunauksensa hänen Jumalansa palvelijoilta. Nyt hän näkee unta verta vuotavista, haavoittuneista ja kuolevista miehistä, jotka ovat jäseniä vailla, hiukset takkuisina, märkinä ja verivisvan liottamina . . .

VIII

Ilkeä uni erottautuu häviävien näkyjen ryhmästä ja laskeutuu raskaana hänen polttavalle rinnalleen. Painajainen näyttää hänelle miehiä, jotka heittävät henkensä taistelukentällä kiroten niitä, jotka johtivat heidät tuohon. Jokainen tuskanvihlaisu hänen omassa häviävässä ruumiissaan tuo hänelle unessa muiston vielä karmeammista kärsimyksistä, jotka on koettu hänen toimestaan ja hänen hyväkseen. Hän näkee ja *tuntee* kaatuneitten miljoonien kidutuksen, miesten, jotka kuolevat pitkien ja kauhistavien sielun ja ruumiin tuskaa uhoavien tuntien kuluttua, jotka kuolevat metsissä ja tasangoilla, maantienojissa, verilammikoissa savun mustaaman taivaan alla. Hänen silmänsä osuvat vielä kerran verivirtoihin, joiden jokainen pisara edustaa epätoivon kyyneltä, sydäntäsärkevää huutoa, elinikäistä surua. Hän kuulee uudelleen värisyttävät hyljättyjen huokaukset ja vuorten, metsien, laaksojen kautta kaikuvat kimeät huudot. Hän näkee vanhat äidit, jotka ovat menettäneet sielunsa valon, perheet, jotka ovat menettäneet ruokkivan käden. Hän näkee, kuinka nuoret lesket heitetään suureen, kylmään maailmaan, ja kuinka kerjäävät orpolapset tuhansittain valittelevat kaduilla. Hän huomaa, kuinka hänen urhoollisimpien vanhojen sotilaitensa tyttäret vaihtavat surupukunsa prostitution räikeisiin hetaleisiin, ja Sieluminä värisee nukkuvan Muotonsa sisällä . . . Hänen sydäntään raatelee nälkää kärsivien voihkina, hänen silmiään sokaisee palavien kylien, tuhottujen kotien, raunioiksi sortuneitten kaupunkien savu . . .

Kaameassa unessaan hän muistaa sen mielettömän hetken sotilaselämässään, jolloin hän, seisten kuolleitten ja kuolevien läjässä, heiluttaen oikealla kädellään paljasta miekkaa, joka oli punainen kahvaa myöten, ja vasemmalla kädellään kannattaen jaloissaan kuolevalta sotilaalta tempaamaansa lippua, hän oli kuuluvalla äänellä lähettänyt Kaikkivaltiaalle kiitoksensa saavuttamastaan voitosta! . . .

Hän hätkähtää unessaan ja herää kauhuun. Vavistus värisyttää hänen ruumistaan kuin haavan lehteä, ja vaipuesaan tyynyilleen muistojensa järkyttämänä hän kuulee äänen — Sieluminän äänen — joka hänessä sanoo:

„Maine ja voitto ovat omahyväisiä sanoja . . . kiitos ja rukoukset tuhottujen henkien johdosta — ilkeää valhetta ja jumalanpilkkua!”

„Mitä ne ovat antaneet sinulle tai isällesi, nämä veriset

voitot!" kuiskaa Sielu hänen sisimmässään. „Kansakunnan, joka on puettu haarniskaan”, se vastaa. „Neljäkymmentä miljoonaa ihmistä kuolleina tällä hetkellä kaikelle henkiselle pyrinnälle ja elämälle. Kansan, joka tästä lähtien on kuuro rehellisen kansalaisen velvollisuuden äänelle, vastahankainen rauhan elämälle, sokea taiteille ja kirjallisuudelle, välinpitämätön kaikelle muulle paitsi ylellisyydelle ja kunnianhimmolle. Mitä on tuleva kuningaskuntasi tällä hetkellä? Legiona sotanukkeja yksilöinä, suuri villipeto kokonaisuutena. Villipeto, joka tuon meren lailla lepää synkässä unessaan vain syöksyäkseen sitä raivokkaammin ensimmäisen vihollisen kimppuun, joka sille osotetaan. Ja kuka sen osottaa? On kuin jokin sydämetön, ylpeä sielunvihollinen, joka äkkiä anastaa vallan, ruumiistunut kunnianhimo ja valta, kuristaisi rautaisella kädellä koko maan asukkaitten sieluja. Millä kaa-mealla taialla hän on saanut kansan viedyksi takaisin niihin kansakunnan kaukaisiin päiviin, jolloin sen esi-isät, keltatukkaiset svaabit ja petolliset frankit, vaelsivat ympäriinsä sotaisen henkensä ajamina haluten tappaa, hävittää, kukistaa toisiansa. Millä pirullisella voimilla tämä on saatu aikaan? Muutos on kuitenkin tapahtunut ja on yhtä epäämätön kuin se tosiasia, että tämä sielunvihollinen yksin iloitsee ja pöyhekeilee aiheuttamastaan muutoksesta. Koko maailma vaikeenee henkeä salpaavassa odotuksessa. Ei ole vaimoa eikä äitiä, jota ei unissa ahdistaisi musta ja enteellinen myrskypilvi, joka varjostaa koko Eurooppaa. Pilvi lähestyy . . . Se tulee yhä lähemmäksi . . . Voi tuskaa ja surua! . . . Näen vielä kerran maata uhkaavan sen kärsimyksen, jonka todistajana jo kerran olen ollut. Euroopan kukkeimman nuorison otsalta kuvastuu kamala kohtalo! Mutta jos minä elän ja olen vallassa, maani ei enää koskaan ota siihen osaa! Ei, ei, en tahdo nähdä —.

IX

Yhä lujemmaksi vahvistuu Sieluminässä viha sitä kaa-meata teurastusta kohtaan, jota sanotaan sodaksi; yhä syvemmälle se painaa ajatuksensa Muotoon, joka pitää sitä vankinaan. Toivo herää ajottain pakottavassa rinnassa ja antaa väriä yksinäisyyden ja mietiskelyn pitkille hetkille; niinkuin aamuinen auringonsäde se karkoittaa usvaiset varjot ja valaisee yksinäisen ajatuksen pitkät tunnit. Mutta niinkuin sateenkaarikaan ei aina ole myrskypilven karkoittaja, vaan useasti vain laskevan auringon heijastuma ohi lipuvasta

pilvestä, niin seuraavat haaveellisen toivonkin hetkiä tavallisesti sitä mustemman epätoivon tunnit. Miksi, miksi olet sinä pilkallinen Nemesis näin puhdistanut ja valaissut tämän maan hallitsijoista hänet, jonka olet saattanut avuttomaksi, puhekyvyttömäksi, voimattomaksi? Miksi olet syyttänyt pyhän veljesrakkauden liekin ihmisen sydämeen, joka jo tuntee kuoleman ja mädänyksen jääkylmän käden lähestyvän, jonka voima alituisesti pakenee, ja jonka elämä on häipymässä kuin vaahto murtuvan aallon harjalla?

Ja nyt on Kohtalon käsi tuskien vuoteen yllä. Luonnon lain täyttymyksen hetki on vihdoinkin lyönyt. Vanha hallitsija ei enää ole olemassa; häntä nuorempi on tästä lähtien vallassa. Hän on äänetön ja avuton ja kuitenkin valtiassaan, miljoonien alamaisten yksinvaltiassaan hallitsija. Julma kohtalo on pysyttänyt hänelle valtaistuimen avonaisen haudan ääreen ja viittoo häntä kunniaan ja valtaan. Kärsimyksen kalvamana hänet kruunataan. Kulunut Muoto temmataa lämpimästä pesästänsä palmu- ja ruusulehdoista, se viehän tuoksuavasta etelästä kylmään pohjolaan, missä vedet kovettuvat kristallilehdoiksi ja „aallot aaltojen jälkeen nousevat jähmeiksi vuoriksi”; sinne hän nyt rientää hallitsemaan ja — rientää kuolemaan.

X

Eteenpäin, eteenpäin syöksyy musta, tultasyöksevä hirviö, jonka ihminen on keksinyt voittakseen osittain paikan ja ajan. Eteenpäin ja pois terveyttä antavasta, tuoksuavasta etelästä rientää juna joka hetki. Tulipäälohikäärmeen lailla se ahmiä etäisyyttä ja jättää jälkeensä pitkän, kipinöivän, löyhkäävän savupilven. Ja kun sen pitkä, kiemurteleva, taipuisa ruumis sätkytellen ja sähköisten kuin jättiläismäinen, tumma matelija liukuu nopeasti eteenpäin, kautta vuorten ja nummien, metsien ja tunnelien, sen heiluva, yksitoikkoinen liikunta liekuttaa väsyneen kuljetettavan, uupunen, sydänsurua kärsivän Muodon uneen . . .

Liikkuvassa palatsissa on ilma lämmintä ja balsamista. Ylellinen vaunu on täynnä eksoottisia kasveja, ja suuresta hyvältä tuoksuvien kukkien ryhmästä nousee tuoksun keralla unelmien keijukaiskuningatar saattueenaan hilpeät haltiat. Metsänneidot ilakoivat lehväisissä majoissaan, kun juna liukuu ohi, ja lähettävät tuulenhenkäyksen myötä unia vihreistä metsistä ja lumoavista näyistä. Pyörien kolina muuttuu vähitellen kaukaisen vesiputouksen kohinaksi lientyäkseen

kristallinkirkkaan puron hopeaiseksi helinäksi. Sieluminä pakenee unimaailmaan . . .

Se vaeltaa kautta aikakausien ja elämien ja tuntee ja hengittää mitä erilaisimmissa muodoissa ja hahmoissa. Nyt se on jättiläinen, jotuni, joka syöksyy Muspelheimiin, missä Surtur liekehtivine miekkoineen hallitsee.

Se taistelee pelottomasti hirviöeläinten joukkoa vastaan ja pakottaa ne pakosalalle pelkällä väkevän kätensä heilahduksella. Sitten se huomaa olevansa pohjoisessa Sumumaailmassa, se tunkeutuu urhoollisen jousimiehen hahmossa Helin valtakuntaan, vainajien maailmaan, missä Musta Haltia paljastaa hänelle sarjan sen elämiä ja niiden salaperäiset keskinäiset yhteydet. „Miksi ihminen kärsii?” Sieluminä kysyy. „Tullakseen ihmiseksi”, on ivallinen vastaus. Sitten Sieluminä on Sagan, pyhän jumalattaren, edessä. Tämä laulaa sille germaaniansankarien uroteoista, heidän hyveistään ja heidän paheistaan. Hän näyttää Sielulle ne väkevät soturit, jotka ovat kaatuneet sen monien entisten Muotojen iske-minä taistelukentällä samoin kuin kodin pyhässä suojassa. Se näkee itsensä tyttöjen, naisten, nuorten ja vanhojen mieste ja lasten hahmoissa . . . Se tuntee kuolevansa useammin kuin kerran noissa Muodoissaan. Se heittää henkensä sankarin henkenä, ja säälivät valkyriat johtavat sen veriseltä taistelukentältä onnen asumasijoille Valhallan loistavaan lehvistöön. Se huokuu viimeisiä kertojaan toisessa Muodossa, ja se singotaan omantunnonvaivojen kylmälle, toivottomalle alangolle. Se sulkee viattomat silmänsä viimeiseen uneensa lapsena, ja kauniit keijut kantavat sen heti toiseen ruumiiseen — tuskan ja kärsimyksen tuomittuun synnyttäjään. Jokaisessa tapauksessa kuoleman usvat hajautuvat Sieluminän silmistä, sillä ennen se ei pääse yli sen mustan kuilun, joka erottaa elävien valtakunnan vainajien asuinsijoista. „Kuolema” on vain merkityksetön sana, pelkkä ääni. Jokaisessa tapauksessa kuolevaisen uskomukset saavat ulkokohtaisen elämän ja hahmon kuolemattoman verhoksi, heti kun se kulkee yli sillan. Sitten ne alkavat häipyä ja katoavat kerrassaan . . .

„Mikä on menneisyyteni?” Sieluminä kyselee Urdilta, kohtalottarista vanhimmalta. „Miksi kärsin?”

Pitkä pergamentti kietoutuu auki Urdin käsissä ja paljastaa pitkän sarjan kuolevaisia olentoja, joista jokaisessa Sieluminä tietää asustaneensa. Kun se tulee viimeistä edelliseen, se näkee verentahraaman käden tekävän loppumattomia jultmuuden ja petoksen tekoja, ja se vapisee . . .

Petosta vailla olleet uhrin nousevat sen ympärillä vaatimaan Orlogilta kostoa.

„Mikä on lähin nykyisyyteni?” kysyy kauhistunut Sielu Verdandilta, sisaruksista toiselta.

„Orlogin päätös on sinussa itsessäsi!” on vastaus. „Mutta Orlog ei julista sitä sokeasti niinkuin kuolevaiset.”

„Mikä on tulevaisuuteni?” kysyy Sieluminä epätoivoisinaan Skuldilta, kohtalottarista kolmannelta. „Sekö, että minun on aina oltava epätoivon kyynelissä, aina vailla toivoa?”

Vastausta ei kuulu. Mutta uneksiija tuntee sinkoutuvansa kautta avaruuden ja äkkiä näyttämö muuttuu. Sieluminä huomaa olevansa paikassa, joka siitä on vanhastaan tuttu: kuninkaallisessa kammiossa, missä on istuin vastapäätä murtunutta palmupuuta. Sen edessä avautuu, niinkuin ennenkin, vesien laaja pinta kallioita kuvastellen; siellä on myös yksinäinen, pikaiseen tuhoon tuomittu palmu. Keveitten aaltojen herkeämättömän liplattelun pehmeä ääni kehkeytyy inhimilliseksi puheeksi ja muistuttaa Sieluminää lupauksista, jotka se on useammin kuin kerran antanut tällä paikalla. Ja uneksiija toistaa kiihkeästi ennen lausumansa sanat.

„En koskaan enää tahdo uhrata turhan maineen tai kunnian hyväksi ainoatakaan isänmaani poikaa! Maaailma on niin täynnä väistämätöntä kärsimystä, niin köyhä ilosta ja auvosta, — pitääkö minun vielä lisätä sen katkeruuden maljaan tuskan ja veren mittaamaton valtameri — SOTA? Pois se! . . . Ei koskaan enää . . .”

XI

Outo näky ja muutos . . . Katkennut palmu, joka on Sieluminän sisäisen silmän edessä, nostaa äkkiä pystyyn vaipuneeen runkonsa ja käy suoraksi ja vihreäksi kuin ennenkin. Vielä suurempi autuus: Sieluminä huomaa itse olevansa yhtä väkevä ja terve kuin entisinäkin päivinä. Kaikuvalla äänellä hän laulaa julki riemullisen laulun. Hän tuntee sisässään ilon ja onnen aallon ja näyttää tuntevan, miksi hän on iloinen.

Hän siirtyy äkkiä tarunomaiseen saliin, jota mitä kirkkaimmat valot valaisevat, ja joka on rakennettu ennen näkemättömistä aineksista. Hän huomaa kaikkien maapallon valtiaitten perillisten ja jälkeläisten kerääntyneen tähän saliin yhdeksi ainoaksi onnelliseksi perhekunnaksi. Heillä ei ole enää kuninkuuden arvomerkkejä, mutta — siltä hänestä näyttää — ne, jotka ovat hallitsevia ruhtinaita, hallitsevat

henkilökohtaisten ansioittensa voimasta. Sydämen suuruus, luonteen jalous, heidän erinomainen huomiokykynsä, viisautensa, totuudenrakkautensa ja oikeudentuntonsa ovat nostaneet heidät valtaistuinten perillisten, kuninkaitten ja kuningatarten arvoon. Kruunut, jotka ennen oli saatu Jumalan tahdosta ja armosta, on viskattu pois, ja he hallitsevat nyt „jumalallisen ihmiskunnan armosta”, valittuina heidän hallitsemiskykynsä yksimielisellä tunnustuksella ja heidän vapaaehtoisten alamaistensa kunnioittavalla rakkaudella.

Kaikki näyttää kummanlaisesti muuttuneelta. Kunnianhimoa, itselleen haalieleevaa ahneutta tai kateutta, jota väärin on sanottu *isänmaallisuudeksi*, ei enää ole. Julma itsekkyyks on tehnyt tietä epäitsekkyydelle, ja kylmä välinpitämättömyys miljoonien puutteesta ei enää löydä armoa valittujen harvojen silmissä. Hyödytön ylellisyys, valheelliset muodot — yhteiskunnalliset ja uskonnolliset — kaikki ovat hävinneet. Sodat eivät enää ole mahdollisia, sillä sotajoukot on hajotettu. Sotilaat ovat muuttuneet uutteriksi, työtä pelkäämättömiksi maanviljelijöiksi, ja koko maapallo kaikuu hänen ilolaulustaan. Kuningaskunnat ja maat hänen ympärillään elävät veljesten lailla. Suuri, kunniakas hetki on vihdoinkin tullut! Se, mitä hän tuskin uskalsi toivoa, jota hän vain rohkenei ajatella pitkien tuskantäyteisten öittensä hetkinä, on nyt toteutunut. Suuri kirous on poistettu, ja maailma on synneistään vapautuneena ja lunastuneena uudesti syntymisessään! . . .

Hurmion tunteesta värisevänä, sydän rakkautta ja veljeyttä tulvillaan, hän nousee pitääkseen puheen, josta pitää tulla historiallinen, kun hän äkkiä huomaa ruumiinsa menneen, tai oikeammin sen tilalla on toinen ruumis . . . Niin, se ei enää ole se kookas, jalo Muoto, joka on hänelle tuttu, vaan jonkun muun ruumis, josta hän ei vielä tiedä mitään . . . Jotakin pimeää tulee hänen ja suuren häikäisevän valon väliin, ja hän näkee jättiläismäisen kellon varjon eetteriaalloilla. Sen enteellisellä taululla hän näkee kirjoitettuna:

„UUSI AIKA: 970,995 VUOTTA SEN JÄLKEEN KUIN MAAPALLON LÄNTISELLÄ PUOLISKOLLA TUHOTTIIN PNEUMO-DYNAAMISELLA VRIL-VOIMALLA SILMÄNRÄPÄYKSELLESTI 2,000,000 VIIMEISTÄ SOTILASTA. 971,000 AURINKOVUOTTA EUROOPAN MANTEREN JA SAARIEN UPPOAMISEN JÄLKEEN. SEL-LAINEN ON ORLOGIN PÄÄTÖS JA SKULDIN VASTAUS . . .”

Hän tekee ankaran ponnistuksen ja — on jälleen oma itsensä. Sieluminän vaikutuksesta, joka kehoittaa häntä **MUISTAMAAN** ja **TOIMIMAAN** tämän mukaisesti, hän nostaa kätensä taivaaseen ja vannoo koko luonnon kasvojen edessä säilyttävänsä rauhan päiviensä loppuun saakka — ainakin omassa maassaan.

*

Kuuluu kaukaista rumpujen kuminaa ja huutoja, joiden hän unessaan kuvittelee olevan innostuneita kiitollisuuden ilmauksia hänen äskeisen lupauksensa johdosta. Äkkinäinen töytäys, äänekäs kolina, ja kun silmät avautuvat, Sieluminä katsoo niistä hämmästyneenä. Raskas katse kohtaa tavanmukaista juomaansa tarjoavan lääkärin kunnioittavat ja arvokkaat kasvot. Juna pysähtyy. Hän nousee vuoteeltaan väsyneempänä ja heikompana kuin milloinkaan ennen nähdäkseen ympärillään loppumattomia sotaväen rivistöjä, jotka on varustettu uusilla ja entistä murhaavammilla aseilla — valmiina taistelukentälle.

Suom. J. Ptn.

Mitä muualla tiedetään

Maailman lämpö määrä nousee, väittää norjalainen arktisten seutujen tutkija Adolf Hoel. Huippuvuorilla lämpötilavaihtelut ovat olleet suuremmat kuin missään muualla. — Vuodesta 1918 alkaen on talven keskilämpö noussut 7 asteella. Aikaisemmin esiintyi 50 asteen pakkasta, nykyisin vain ylen harvoin alle 30 astetta. Hoel arvelee syyn olevan auringossa ja toteaa, että lämpötila on nousemassa kautta koko maailman. Huippuvuorilla ovat jäät sulaneet huomattavasti, samoin etelänavalla. Huippuvuorilla voidaan nykyisin tarvittaessa lastata kivihiiltä ympäri vuoden, ja merilinnut talvehtivat nykyisin paikoissa, jotka aikaisemmin olivat aivan autiot.

„**Yllättävää** on todeta, että viimeajan sielutieteellisessä tutkimuksessa avartamistaan avartaa itselleen tietä käsityskanta, joka tietoisesti nojautuu Raamatun kivanhoihin oppeihin ihmisen *ruumiin, sielun* ja *hengen* yhteenkuuluvaisuudesta” kirjoittaa teol. toht. PaaVo Virkkunen Kristillisen sanomalehtitoimiston levittämässä artikkelissa „Uskonnonopetuksen asema koulun kasvatusohjelmassa”. Otteemme aiheuttavat kursivoimamme sanat, teologisella taholla todella yllättävä ihmisen kolmijako.

Arkkikiispa Kaila piti Lapuan kristillisessä ylioppilaskokouksessa juhlasaarnan 6. 8. lähtökohtaan „vuorisaarnan viimeiset lauseet puheen, miten vuorisaarnan säännöt sisältävät elämän viisautta ja ovat tarkoitettut kaikille ihmisille ja miten ne ovat luja perus, kallio ihmisen elämälle ja joiden seuraamisessa on ihmisen onni ja velvollisuus. — Ei tule jokainen taivaan valtakuntaan, joka sanoo Herrä, Herrä, vaan joka tekee minun Isäni tahdon taivaassa. Jumalan valtakunta ei ole sanoissa vaan teoissa.” (Lapuan Sanomat 33.)

J. Ptn.

Tien varrelta

Helsingin Ruusu-Ristissä on pidetty seuraavat sunnuntai-illat: 25. 9. Johtaja luki P. E:n esitelmäsarjasta „Uni ja kuolema” ensimmäisen osan ja 2. 10. toisen osan „Sielun toimintaa”-nimisenä; sarja jatkui 9. 10. esitelmällä „Mitä kuolemassa tapahtuu” ja 16. 10. esitelmällä „Ikuinen elämä”. — Luentoja on alusta saakka käynyt seuraamassa runsaasti kuulijoita.

Yleisöjuhla oli Helsingin Ruusu-Ristin toimeenpanemana v.k. 25 p:nä. Ohjelmassa oli runsaasti musiikkia, ensimmäisenä Helvi Leiviskän ja J. Pohjanmiehen flyygeillä ja uruilla esittämä Tshaikovskyn Andante cantabile, Terttu Pajunen-Kivikäs esitti Uno Kailaan runoita, ja mairitut taiteilijat Pohjanmiehen Linnunrata-ballaadin. Kahvitauon jälkeen improvisoi säveltäjä Pohjanmies uruilla, Sven Krohn puhui aiheesta „Persoonallisuuden kasvaminen”, ja Terttu Pajunen-Kivikäs esitti otteen Eino Leinon „Tuonelan joutsenesta”. Juhlan päätti säveltäjien yhteisölaulu. Yleisöä oli hyvä huone.

Ruusu-Risti-Nuorten musiikki-ilta, joka ennen kaikkea oli uusien urkujen esittelytilaisuus, oli t.k. 9 p:nä Helsingissä Ruusu-Ristin temppeleissä. Uruissa oli niiden konstruoija, säveltäjä J. Pohjanmies, ja häntä avusti flyygeillä säveltäjä Helvi Leiviskä. Monipuolinen ohjelma sisälsi eräitä urkukirjallisuuden arvokkaimpia teoksia kuten Bachin urkukonserton A-mollissa ja osia Guilmantin urkusinfoniasta n:o 1 (Largo Maestoso ja Finale). Vidorin värikylläinen Andante cantabile urkusinfoniasta n:o 5, jonka J. Pohjanmies esitti urkusoolona, toi selvästi ilmi sekä urkujen monipuoliset käyttömahdollisuudet että esittäjänsä taituruuden. Ohjelman keskiosa sisälsi monia tuttuja lyyrillisiä pikkukappaleita, jotka saavuttivat yleisön jakamattoman suosion. Mozartin Turkkilainen marssi A-duuri sonaatista, jossa urkujen kellokoneisto taitavasti käytettynä antoi bisarrin itämaisen tunnelin, oli yleisön vaatimuksesta toistettava.

Tilaisuudessa oli yleisöä suurin mahdollinen määrä, joukossa eräitä musiikkielämän merkkihenkilöitä. Toivottavasti tilaisuus ei jäänyt ainoaksi.

Eva Widenius, vanha uskollinen ruusuristiläinen, siirtyi viime kesänä raajan toiselle puolelle. Hänen ystävällinen ja viisas olemuksensa jätti kaikkiin, jotka hänet tunsivat, kirkkaan ja lämmittäväin muiston. Monet ovat ne, jotka suurella kiitollisuudella muistelevat Eva Wideniusta ja siunaavat hänen aulista ja auttavaista mieltään.

Lokakuu on jäsenmaksujen katoaikaa.

„Kolmannesta silmästä”, johon H. P. B. viittaa toisessa paikassa „Salaisesta Opista” esittämässämme otteessa, julkaisemme lähitulevaisuudessa selostuksen käyttämällä otteita hänen kirjoituksistaan.

Viime numeroon oli painovirhepaholainen (eli -elementaali, teosofisesti puhuen) työttänyt painovirheen viimeiselle sivulle latojan toimissa mediona. Huomautamme tästä niille, jotka eivät ole huomanneet, että Elystica-sanana sijaan piti olla *Mystica*. Valitamme!

Eduskunnassa oli t.k. 4 p:nä kirjallisuuskeskustelua. Aiheena oli erään antisemiitin toimittama venäläisten runoilijoiden käännöskokoelma, jota toiset antisemiitit väittivät bolshevistiksi, ja joka oli saanut avustusta valtion varoista. Tällöin huomautti sosialidemokraattinen kansanedustaja *Kilpi*, kertoo Suomen Sosialidemokraatti, että „jotkut teosofit olivat arvostelleet tri [!] Jokipiin Suomen teosofisesta liikkeestä kirjoittaman kirjan avustamista. Hän ei kuitenkaan ollut liittännyt miehtintöön tämän johdosta vastalausestaan, vaikkei hän pitänytään oikeana sitä, että tuetaan luteri-

laisen kirkon taistelua muita uskonsuuntia vastaan." Saman lehden se-
lostuksen mukaan esitti ruotsalaisen kansanpuolueen edustaja *Stenwall*
lukeneensa Jokipiin kirjan ja „tulleensa siihen tulokseen, että se on objek-
tiivinen tieteellinen teos. Sitäpaitsi antoivat professorit *Kaila*, *Grottenfelt*
ja *Salomaa* siitä hyvät lausunnot."

Keskustelu oli, niinkuin yllä esitetystä näkyy, hyvin mielenkiintoinen.
Paitsi sitä, että Matti Kurikka-vainaja ja ne muut sosialistit, jotka hänen
keralaan vuosisatamme ensimmäisellä kymmenluvulla esittivät teosofiaa,
varmaan hymyilivät harvinaisesta puolustuksesta kiitollisina vihreillä lai-
tumillaan, oli mielenkiintoista kuulla, ketkä olivat ne asiantuntijat, joiden
suositama teos sai aikakauskirjassamme viime vuoden elokuun numerosta
alkaen yksityiskohtaisen jatkoarvostelun osakseen maist. Sven Krohnin
kirjoittamana. Tämä arvostelu oli, niinkuin lukijamme muistanevat, suu-
remmaksi kunniaksi kirjoittajalleen kuin khra Jokipiin kirja; sen suo-
sittelijoiden asiantuntemus jää näinollen meille arvoitukseksi.

S I S Ä L L Y S:

Olemmeko oppineet mitään?	229
Toimittajalta	234
Toimitussihteeriltä	236
Karma — tasapainon laki	245
Ihmismitta täyttyy kerran	253
Karmallisia näkyjä	254
Mitä muualla tiedetään	262
Tien varrelta	263

**„Lue, poikani, kirjaa,
kyllä kirja palkan maksaa!“**

sanoo vanha suomalainen sananparsi.

Kirjoja, jotka todella palkitsevat lukijansa, ovat Ruusu-Ristin
Kirjallisuusseuran viimeiset uutuudet:

PEKKA ERVASTIN *Christosophia peruskysymyk-
siä, I osa: Jumala ja luominen.*
(Nid. 35 mk, sid. 50 mk).

PEKKA ERVASTIN *Kirkonopin teosofia. Toinen pai-
nos.* (Nid. 5 mk, vähintään 10
kpl. tilattaessa 4 mk).

UUNO POREEN *Elämänpuu. Esitelmä Ruusu-
Ristin vuosijuhlissa Kansallis-
teatterissa keväällä 1938.* (2 mk).

RUUSU-RISTIN KIRJALLISUUSSEURA
HELSINKI, Meritullinkatu 33, ovi 2.

Uusi Leninkiliike

TAMPERE

Aleksanterink. 24, Varman talo.

*Myy kuosikkaita leninkejä.
Tilauksia otetaan vastaan.*

Ruusu-Ristin Talorahasto

työskentelee
tulevaisuutta varten.

*Liittykää jäseniksi
tai tehkää tilapäisiä
lahjoituksia!*

Jäsenten säännölliset tili-
tyspäivät ovat

1/1, 1/4, 1/8 ja 1/10.

Talorahaston hoitaja: YRJÖ V. RIMPPI,
H E L S I N K I,
Luotsikatu 12 A. 12.

*19. vuosisadan ihmeellisin teos
H. P. Blavatskyn*

SALAINEN OPPI

ilmestyy suomeksi.

Teosofisen Seuran

julkaisema aikakauslehti

TEOSOFI

jatkaa joka numerossaan Salai-
sen Opin suomennosta. Teosofi
voidaan tilata maan kaikista
kirjakaupoista, postikonttoreista
ja T. S:n taloudenhoitajalta.
Osoite: Signe Rosvall, Helsinki,
Kirkkokatu 14. Tilaushinta (ko-
timaassa) 40 mk. v:kerta.

PUHELIN 216

HYVINKÄÄN KIRJAPAINO OSAKEYHTIÖ

HYVINKÄÄ

Suorittaa ensiluokkaisesti
kaikkia kirjapainoalaan kuu-
livia tehtäviä. Tiedustakaa
hintojamme.

Ostakaa paita,

jota

**Olli, Tiitus,
Iso-Keisari,
Valentin**

y.m.

kiittävät.

Patentoidut erikoisuudet.

RUUSU-RISTI-JÄRJESTÖ

Perustaja-Johtaja: PEKKA ERVAST

Johtaja: rouva Hilda Pihlajamäki, os. Helsinki, Mariank. 28 B.
Hallituksen varapuheenjohtaja: fil. toht. Eino Krohn, os. Helsinki, Maneesinkatu 2 A.

Sihteeri: fil. maist. U. J. Pore, os. Helsinki, Maneesinkatu 4 a A 12.

Rahastonhoitaja: herra Waldemar Kaade, os. Helsinki, Oikokatu 15 A 18.

Kanslia: Helsinki, Meritullinkatu 33, ovi 2. Puh. 23 609.

Ruus-Risti perustettiin Helsingissä marraskuun 14 p:nä 1920. Sen tarkoitus selviää seuraavasta ohjelmasta:

1) Ruusu-Risti on totuudenetsijain järjestö, jonka jäsenet tunnustaen kaikkien ihmisten veljeyden katsomatta rotuun, väriin, kansallisuuteen, uskontunnustukseen, yhteiskunnalliseen asemaan, sukupuoleen tai muihin ulkonaisiin rajoituksiin, osoittavat toisilleen mitä suurinta suvaitsevaisuutta ja ymmärtämystä sekä pitävät totuutta korkeampana kaikkia uskontoja.

2) Ruusu-Risti on vapaan ajattelun pyhäkkö, jonka jäsenet etsivät totuuden ydintä, salaista jumalviisautta, mikä piilee kaikkien aikojen uskonnoissa, mytologioissa, filosofisissa ja tieteellisissä järjestelmissä.

3) Ruusu-Risti on renkaana ihmisten näkymättömässä veljeyden kunnassa, ja sen jäsenet etsivät ikuisen elämään vievää tietä, joka kasvattaa ja kehittää ihmisessä veljeyden henkeä.

Ruus-Risti on itsenäinen järjestö. Ohjelmansa nojalla se kuuluu H. P. Blavatskyn v. 1875 alkuunpanemaan teosofiseen liikkeeseen.

Ruus-Ristin jäsenet ovat irto-, ryhmä- ja looshijäseniä. *Irtojäseneksi* pyrkijä kääntyy suoraan, *ryhmäjäseneksi* pyrkijä paikallisryhmän välityksellä Ruusu-Ristin Johtajan rouva Hilda Pihlajamäen puoleen, os. Helsinki, Mariank. 28 B.

Looshityö on järjestetty seremonialliselle pohjalle, ja looshijäseneksi saattaa Ruusu-Ristin jäsen pyrkiä asianmukaisilla suosituksilla.

Ruus-Ristin jäsenmaksut ovat määrältään vapaaehtoisia. Jäsenten toivotaan tuovan antimensa kolme kertaa vuodessa: maalisi- ja lokakuun kuluessa sekä vuosikokouksen aikana. Jäsenmaksut vastaanottaa rahastonhoitaja herra Waldemar Kaade, os. Helsinki, Oikokatu 15 A 18.

Vuosikokous pidetään keväällä, siinä uudet jäsenet juhlallisesti vastaanotetaan, vihitään, sekä asetetaan oikeuksiinsa ja velvollisuuksiinsa (installoidaan).

Installoidut jäsenet ovat oikeutetut pyrkimään Ruusu-Ristin looshijäseniksi.

RUUSU-RISTI

TOTUUDENETSIJÄIN AIKAKAUSKIRJA

34:s vk.

Marraskuu 1938

N:o 9

RUUSU-RISTI

Totuudenetsijän aikakauskirja - Suomen vanhin teosofinen lehti.

Toimitus: **Eino Krohn** (vastaava),
Jorma Partanen (toimitussihteeri).

Julkaisija **Ruusuu-Ristin Kirjallisuusseura r.y.**

RUUSU-RISTI ilmestyy 10 kertaa vuodessa, sisältäen vähintään 320 tekstisivua.

RUUSU-RISTIN toimitukselle tulevat kirjoitukset, kysymykset, uutiset y.m. ovat lähetettävät fil. toht. Eino Krohnille, os. Helsinki, Maneesink. 2 a C, tai fil. maist. Jorma Partaselle, os. Helsinki, Väinämöisenkatu 5.

RUUSU-RISTIN kirjoituksia saa lainata sillä ehdolla, että lähde tarkasti mainitaan. Sarjakirjoituksia ei saa lainata.

RUUSU-RISTIN tilaushinta on koko vuodelta Smk. 50: —, ulkomailla doll. 2: —. Yksityisnumeron hinta on postivapaasti lähetettynä Smk. 10: — tai 50 c.

RUUSU-RISTIN tilauksia ottavat vastaan postikonttorit, asiamiehet sekä aikakauskirjan taloudenhoitaja, hra *Waldemar Kaade*, os. Helsinki, Oikokatu 15 A 18.

Asiamiehille myönnetään 10 pros., kun vähintään kolme tilausta tehdään. Tilausraha on maksettava etukäteen.

Ruusuu-Ristin Kirjallisuusseura r.y.

Kaikkea ruusuristiläistä ja teosofista kirjallisuutta haluttaessa voidaan kääntyä Ruusu-Ristin Kirjallisuusseuran toimiston puoleen os. Helsinki, Meritullinkatu 33, ovi 2, puh. 23 609 (toimisto) ja 24 430 (toimitusjohtaja).

Toivo Orma

Kelloseppä

Iso Roobertink. 1. Puh. 38 302

Ostamalla uuden tai korjauttamalla vanhan kellon meillä tulette aina olemaan tyytyväinen

Kihla- ja kivisormuksia sekä hopeaa edullisesti.

Yli 10 v. kokemus Pariisiin ja New-Yorkin parhaissa liikkeissä ensimmäisenä pienten kellojen korjaajana.

Sairasaputoimisto ja Opas

Salve

Helsinki. Vuorik. 5. Puh. 24 364.

Palvelee yleisöä ant. sairaspua koteihin, opastaen potil. lääkäreille ja sairaaloihin, noutaen ne asemalta eri pyynnöstä. Hyvä koti lääkärihoitoon saapuville ja toipuville.

Alppaurinkoa, sähköhoitoa ja hierontaa annetaan.

RUUSU-RISTI

TOTUUDENETSIJÄIN AIKAKAUSKIRJA

Ent. TIETÄJÄ, perustanut v. 1905

PEKKA ERVAST

TOTUUS ON KORKEIN USKONTO

Kun ihminen herää . . .

Toivon, että olemme viisastuneet. Toivon, että ymmärrämme paremmin kuin ennen, mitä salainen koulu, salainen opetus ja salainen opettajantoimi on. Toivon, että tämän paremman ymmärryksemme nojalla voimme tynnemmin ja rauhallisemmin katsella henkilöitä ja tapahtumia. Sillä arvostelukykymme riippuu ennen kaikkea siitä, että olemme selvillä käsitteistä.

Kun ihminen on läpikäynyt sen henkisen herämyksen, joka paljastaa hänelle, että elämä on tie Jumalan luo eli totuuden tietoon, silloin hän luonnollisesti katsoo ympärilleen nähdäkseen onko ihmisiä, jotka ovat sen tien kulkenneet tai semmoisia, jotka sitä paraikaa kulkevat. Molemmilta hän voi odottaa opastusta ja ohjausta. Jos hän on tavallinen uskovainen, jäävät hänen käsityksensä verrattain hämäräksi. Hänelle kyllä selitetään, että „Kristus on tie, totuus ja elämä”, ja hän ymmärtää itse, että jokaisen papin ja „jumalanmiehen” pitäisi olla häntä edempänä henkisessä elämässä, mutta mitään tarkkoja osviittoja ja neuvoja hän ei ole tilaisuudessa saamaan; hän pianikin huomaa surukseen, että hänen kirkollaan on sangen vähän todellista tietoa näissä asioissa. Toisin on teosofin laita. Hän saa kuulla, että niitä ihmisiä on olemassa, jotka ovat kulkenneet tiedon tien, ja että näitä kutsutaan Mestareiksi, adepteiksi, mahaatmoiksi j.n.e. Heidän joukkoonsa eli veljeskuntaansa kuuluvat Jeesus Kristus, Gautama Buddha, Krishna, Zoroaster, Pythagoras, Mooses y.m. y.m. Heistä jokainen kelpaa tienviittaajaksi ja neuvojaksi. He ovat itse asiassa ihmiskunnan opettajia. Ja koska he ovat kulkenneet tien Jumalan luo ja yhtyneet Jumalaan, ovat he kuolemattomia olentoja, jotka totisesti ovat „meidän

kanssamme joka päivä maailman loppuun asti". Mutta paitsi näitä Mestareita elää maailmassa vielä heidän oppilaitaan, jotka ovat tietoisessa yhteydessä Mestarien kanssa. Nämä oppilaat ovat ihmisiä, jotka kulkevat tiellä, ja he tietenkin voivat neuvoa Mestarien, todellisten opettajien luo.

Kun kristitty herää, hän ei tiedä toisenlaisista opettajista kuin papeista. Onhan olemassa ammoisista ajoista lähtien kokonainen järjestetty virkaloitus — kirkko ja sen papisto — jonka erikoistehtävänä on ohjata ihmissieluja Jumalan luo! Vastaherännyt ei vielä älyä, että jumalalliset asiat ovat yhtä pyhiä kuin esim. taide. Niitä ei voi oppia minkäänlaisissa virkaloituksissa, ei yliopistoissa, ei akatemioiden, ei seminaareissa. Hutilus jää aina hutilukseksi, vaikka Münchenissä käy oppia. Todellinen taiteilija syntyy neron leima otsassaan. Ja tämä merkitsee henkisistä asioista puhuen, että jos ei ihminen kasvata sitä jumalallista siementä, joka piilee hänen omassa samoin kuin jokaisen ihmisen sielussa, ei hänestä tule „jumalanmiestä", vaikka minkälaisia „jumaluusopillisia" tutkintoja suorittaisi.

Kun teosofi herää, hän kysyy itseltään ja hengenheimolaisiltaan: „Missä on semmoinen ihminen, joka todella on kulkenut jonkun matkaa tiellä, joka todella jotakin tietää, ja joka minuakin voisi neuvoa kulkiessani?" Hän voi silloin kuulla useammastakin semmoisesta ihmisestä. Toinen esittää toista, toinen toista. Ja kuten alussa sanoin, tämä Mestarien oppilaiden lukuisuus saattaa monellekin tehdä valinnan vaikeaksi.

Sitä sen ei kuitenkaan tarvitse olla, jos punnitsemme asiaa. Minkä seikan täytyy nimittäin pakosta olla määrääjänä, kun valinta tapahtuu? Määrääjänä ei voi olla mikään muu kuin *luottamus*, sisäinen usko ja luottamus toiseen tai toiseen opettajaan. Jollei sitä luottamusta, sitä niin sanoakseni magneettista vetovoimaa ole opettajaan, ei pidä antautua oppilaaksi. Tässä ei ole kysymys virkaloituksista eikä ulkonaisista oppijärjestelmistä, vaan ihmissielun hienommista väreilyistä. Opettajan ja oppilaan välille muodostuu henkinen yhdysside, joka tekee molemmat (ja etenkin oppilaan) alttiiksi toistensa vaikutuksille. *Kaikki opettajan ominaisuudet voivat vähitellen siirtyä oppilaaseen, eivätkä ainoastaan hyvät, vaan mahdollisesti hänessä löytyvät pahatkin ominaisuudet.* Opettajantoimi on yhtä arkaa ja vastuunalaista kuin korkeata ja kunniaakasta; oppilaanaolo samaten yhtä vaarallista ja velvoittavaa kuin kaunista ja kehittäväää. Ellei opettaja ole ottanut vissiä askeleita henkisen elämän tiellä, ei hän osaa

oppilaassaan herättää sitä ominaisuutta, joka on kaikista tärkein tiedon tiellä: *itsenäisyyttä, itsenäistä ajatusta, tunnetta ja arvostelukykyyä.*

Pekka Ervast

(„Tietäjä” 1912, n:o 9, s. 308—309).

Toimittajalta

„Onko huumorilla mitään sijaa hengen elämässä?” kysyttiin minulta taannoin, ja jäin miettimään asiaa, vaikka mielessäni olikin jonkinlainen näkemys tuosta kysymyksestä.

Hengen elämää on aina pidetty vakavana asiana. „Elämän suuret kysymykset eivät siedä leikin laskua”, sanotaan. Kun uskonnollinen heräyminen on täyttänyt mieleni, kuljen kuin Jumalan koskettamana maan päällä ja julistan ikuisen, hengen elämän sanomaa. Tämä on vakava kysymys. Tahdon pelastaa ihmisveljeni siitä kadotuksesta, joka sisältyy heidän jokapäiväiseen, maalliseen elämäänsä. Tahdon kohottaa heidät ainoaan pysyväiseen ja kestäväan olemiseen, Jumalaan. Olen syvän innoituksen täyttämä. Tehtäväni suuruus ja vaikeus saa minut tuntemaan itseni miltei kuolemanvakavalta. Voiko nyt tällaiseen asenteeseen mahtua mitään humoristista puolta. Eikö kaikkalainen leikinlasku näitten asioitten yhteydessä ole kuin pyhään pilkkaa, joka ei voisi edes juolahtaa sellaisen henkilön mieleen, jossa elää voimakkaana henkinen innoitus.

On totta, että itse jumalallinen elämä sellaisenaan, itse ikuisen totuus, ei voi olla huumorin kohteena. Siihen ei mahdu muuta kuin rakkauden ehdotonta myönteisyyttä. Mutta se inspiratiotila, johon meidän henkinen elämämme moninaisissa muodoissaan pukeutuu, on rajoitettu ja suhteellisuuden lakien alainen. Siitä voimme jo kysyä, onko henkinen jumalallinen elämä saanut siinä puhtaan, kestäväan ja aidon ilmauksen, vai onko siihen sekaantunut vaihtelevien persoonallisten puutteellisuuksien, heikkouksien ja erikoisuuksien aiheuttamia korostuksia? Tähän henkisen elämän ilmauksien suhteelliseen puoleen voimme kohdistaa huumorimme. Ja jos voimme suhtautua huumorilla myöskin omaan itseemme, sen näytellessä kirjavaa rooliansa suuressa maailmanteatterissa, on meidän paljon helpompi suorittaa se naamion riistämistehtävämme, joka liittyy kaikkeen henkiseen kehitykseen.

Ihmiset rakastuvat omaan naamioonsa, omaan ajalliseen, sielulliseen ilmennykseensä, ja suhtautuvat siihen sillä absoluutisella vakavuudella, joka olisi säästettävä vain totuudelle. Näin syntyy kaikki se uskonnollinen ja aatteellinen liikehtiminen, joka kohottaa oman rajoitetun olemuksensa ehdottomaan yleispätevyyteen ja pakottaa voimiensa mukaan ihmiset samaan kannanottoon.

Vain ymmärryksen ja älyn suola, jonka yksi työväline on huumori, kirvoittaa meidät tästä kiteytymistäipumuksestamme. Sillä aito hengenelämä on siinä, että aina etsimme, että aina olemme valmiit luopumaan jostakin muodosta, jotta voisimme löytää vielä vastaavamman jumalallisen elämän ilmennysmuodon. Ja kuitenkin — itse innoituksen luonteeseen kuuluu, että koko sielumme innolla olemme siinä mukana. Ei elämä saa eikä voi olla pelkkää huumorinkyläistä sivulta katsomista. Täytyy olla myöskin koko sydämellään mukana jossakin. Mutta sillä olkoon oma aikansa! Älkäämme pysähtykö mihinkään ajalliseen!

Onnellinen ilta

*Alla iltataivaan ohenevan ruskon,
missä kuulua luoksepääsemätön kuva,
sinne siirrän nuoren, kirkkaan uskon.*

*Siellä sinisenä siintää pilvein silta
hohtaa kauan kultaisina kartanot,
siellä varmaan elää onnellinen ilta.*

*Ja täällä kukat peittää kultasadeyö,
ah, valmunterän sulkee illan siipi,
ma lepoon kumarrun, kun iltakello lyö.*

V i l j o S a r a j a.

Toimitussihteeriltä

54.

Tässä lehdessä on aikaisemmin käsitelty kysymystä aatteiden persoonattomuudesta ja niiden persoonallisesta ilmentämisestä.*) Aatteet ovat persoonattomia sikäli, että voivat ilmetä ajasta ja paikasta riippumatta mitä erilaisimpien yksilöiden välityksellä, mutta ne saavat ominaisen muotonsa välittäjiltään. Persoonalliset ihmiset antavat aatteille omaa elämäänsä, ja kuta voimakkaampia he ovat, sitä voimakkaammin myös aatteet tehoavat vastaanottavien ihmisten mieliin. Henkilökohtainen vakaumus, selviä kuvia luovan mielikuvituksen (imagination) voima ja kyky sanan käyttöön ovat ne välineet, joilla aatteita levitetään.

Henkilökohtainen vakaumus — jatkaaksemme kysymystä pohtimalla aatteiden todellisuutta ja niiden luotettavuutta — on ehdottomasti aitouden merkki. Kuitenkaan se ei yhtä vähän kuin imaginatiokyky tai sanan voiman käyttökään sinänsä ole takeena siitä, että esitetty aate, oli se mikä tahansa, myös on tosi, todellisuutta vastaava. Aate voi olla aito, se saattaa perustua esittäjänsä kokemuksiin eikä vain — niinkuin on yleistä — pelkkään märehdivään järkeilyyn, ilman että sen tämän kaiken nojalla myös täytyy olla tosi.

Tämä ajatusvirhe kuitenkin tehdään hyvin usein. On vaikeata sanoa, onko se harvinaisempi vaiko yhtä yleinen „tavallisten ihmisten” kuin teosofien keskuudessa. Ne teosofit, jotka tämän seurauksiltaan useasti kohtalokkaan ajatusvirheen tekevät, ovat säännöllisesti niitä, jotka ovat jonkun verran kehittäneet luovan mielikuvituksen kykyään. He ovat yllättyneinä todenneet uuden, lumoavan maailman avautuvan heidän „sisäiselle silmälleen”, ja he „näkevät” asioita yhtä selvästi kuin mitä tahansa ulkokohtaisessa maailmassa, jopa joskus selvemminkin. Ja tämä päätelmä on lähellä: Jos kerran pöytä, joka on edessäni, tai ihminen, jonka kanssa puhun, on todellinen, täytyy myös sen olla totta, minkä yhtä selvästi näen sisimmässäni!

Näin yksinkertaisesti ja kevytmielisesti ei asioita saa eikä voi ratkaista. Tuoli, jonka silmilläni näen, *on*, mutta kysymys sen *todellisuudesta* ei vielä tällä ole ratkaistu. Ihminen, N. N., jonka näen, ja jonka kanssa keskustelen, *on* ehdottomasti *olemassa*, mutta hän saattaa olla itse ensimmäisenä vakuuttamassa, että se ihminen, jonka näen, ja jonka kanssa

*) Toimittajalta, kesäkuun n:o.

keskustelen, ei suinkaan ole tosi ihminen, vaan puutteellinen ja epätäydellinen heijastus jostakin korkeammasta ja alkuperäisemmästä, että ruumis, joka on edessäni, on vain määrättyjen molekyylien, atoomien, elektroonien y.m.s. tilapäisluontoinen yhdistelmä j.n.e. Aistimin tajuttava N. N. on todellisuutena siis hyvin kyseellinen, jos hänen todellisuudellaan tarkotetaan sitä, mikä hänessä on sisintä, pysyvintä, alkuperäisintä, tai jos yleistäen tarkotamme todellisuudella sitä, mikä on itse ilmiöiden syytön *syy ja aiheuttaja*. Näin korkealle meidän on asetettava todellisuusvaatimuksemme, jos mieli meidän saada jonkunlaista selvyyttä maailman ilmiöistä ja aatteista, joilla maailmaa tulkitaan. Ymmärrämme selviöksi, että eksistenssi ei vielä ole realiteetin takeena, *ilmiöiden olemassaolosta ei seuraa niiden todellisuus*. Kairkella ankaruudella käytettynä tämä ojennusnuora voi saada järjestystä monen ajatusten kaaokseen.

Vielä pari sataa vuotta takaperin olivat lääketieteellisessä kirjallisuudessa yleisiä latinaiset nimitykset *causa proxima* ja *causa remota*, „läheisin syy” ja „kaukainen syy”. Nämä sanat, joita käytettiin verraten kaavamaisesti, osoittavat kuitenkin, että oli pyrkimystä tunkeutua ilmiöiden takaisiin syihin, jotka kokemus oli osoittanut moninaisiksi. Teosofian kansanomaistuksessa on huomattavissa samalla taipumusta syyn ja seurauksen lain (karman lain) yksinkertaistuttamiseen, josta ovat seurauksena hätiköiden tehdyt johtopäätökset. Seuraava esimerkki valaisee, kuinka näennäisesti yksinkertaisessakin ilmiössä voi olla monia syitä vaikuttamassa.

Olettakaamme, että omenapuun siemen kylvetään. Se on kaikin puolin hyvästä puusta, ja sen pitää siis puuksi kasva-neena antaa hyvää hedelmää. Siemen suhtautuu puuhun kuin syy seuraukseen. Kun se kylvetään, siihen alkavat vaikuttaa monet muut syyt, talvehtimisolosuhteet; se kasvaa taimeksi, ja vaikuttavat syyt lisääntyvät: mullan laatu, sääsuhteet, eläimet. Se varttuu puuksi, ja edellisten syiden lisäksi tulevat viljelijän monet toimenpiteet ja kukkia ja hedelmiä uhkaavien hyönteisten vaikutus. Kun siis siemenestä kasvanut puu lopulta kantaa hedelmää, tämä yksinkertainen syyn ja vaikutuksen suhde on itse asiassa ollut koottu mitä moninaisimmista toisistaan riippuvista syistä ja vaikutuksista.

Ylläoleva esimerkki osoittaa myös, mihin joudutaan, jos *todellisuus*-käsitteelle annetaan pätevyysasteita. Näin voidaan tietenkin tehdä ja määritellä, että jokin syy E on vähemmän todellinen kuin syy D, joka taas on vähemmän to-

del'inen kuin syy C j.n.e. alkuperäiseen ja siis todellisimpaan syyhyn A:han asti. Kun näin ajatellaan ja määritellään käytännöllisiä päämääriä silmällä pitäen, ei ole unohdettava, että sarjaa on jatkettava niin pitkälle kuin sitä voidaan seurata, olipa loppupisteenä vertauskuvallisesti puhuen joku A tai X tai uskonnollis-filosofisesti määritellen Kristus tai Brahman. Niin kauan kuin tähän perimmäiseen syyhyn ei ole päästy, kaikilla väliasteina olevilla syillä (l. syy- ja vaikutusyhteyksillä) on vain *suhteellinen todellisuusarvo*. Näin on ymmärrettävästi myös kaikkien ajatusten, aatteiden ja oppien laita. Nekin ovat, koskapa ne ovat ihmisten tajuamia ja inhimillisin välinein esitettyjä, todellisuusarvoltaan suhteellisia. Niiden arvo on — mikäli ne todella edustavat jotakin (suhteellista) todellisuutta eivätkä vain ole ilmauksia edustajansa ahtaasti persoonallisista aivoituksista — siinä, että ne viittaavat yläpuolelle itseään, alkuperäisempiin syihin, syvempänä piileviin totuuksiin ja lopulta kaiken ehdottomaan Totuuteen. Itämaista vertausta käyttäen: kaikki aatteet ja opit ovat parhaimillaankin kuin lehmän jälkiä, joita seuraamalla itse lehmä voidaan löytää.

Tämän olemme todella nähneet kaikkien pätevien oppien tuntomerkeiksi. Ihmiskunnan suuret auttajat, joiden opetuksia meille välittävät uskonnot ja filosofiat, ja joiden työn ilmausta teosofinen liikekin on, ovat esittäneet oppinsa siinä muodossa, että ne oikein omaksuttuina opastavat ihmisiä ilmiöistä syihin, näkyväisistä näkymättömiin, kehältä Keskukseseen. Milloin he ovat vedonneet omiin näkemyksiinsä, he ovat sen tehneet innostuttaakseen kuulijoitaan, vahvistaakseen sanansa omilla kokemuksillaan, ei suinkaan siksi, että nämä kyselemättä, nöyrästi tyytyen ottaisivat vastaan sen, mikä heille annetaan. — Lehmän jälkiä on paljon ja monenlaisia, ja monet lehmän etsintään lähteneet ovat jääneet tuijottamaan niihin ja niitä tonkimaan luullen löytäneensä *todellisuuden*, mutta itse todellisuutta, lehmää, he eivät ole löytäneet.

Uuden testamentin mukaan Jeesus sanoi niille juutalaisille, „jotka uskoivat häneen”:

„*Jos te pysytte minun opetuksissani, niin todella olette minun opetuslapsiani, ja te tulette tuntemaan totuuden, ja totuus on tekevä teidät vapaiksi.*” — (Joh. 8: 31—32).

Totuuden siemenen kasvua ihmisessä osoittaa m.m. se, että hän vapautuu sanojen ja muotojen orjuudesta. Hän ei näitä välineitä hylkää, mutta hän tahtoo aina nähdä, mitä on niiden takana, ja hän itse tahtoo käyttää niitä oikein. Tällöin hän

oppi ymmärtämään paitsi sitä, että totuuspitoisia aatteita voidaan haudata elävältä sanoista rakennettuihin kammioihin, myös sen, että on olemassa myös yleismaailmallisia, „ylipersonaalisia” aatteita, jotka eivät ole todellisia, s.o. jotka eivät opasta kohti elämän sisintä Todellisuutta. Ajatuksen tai aatteen yleisinhimillisyykskään ei siis välttämättä tee sitä todelliseksi. Niinpä oppi, joka vetoaa erityiseen ilmoitukseen, on sinänsä epäilyttävä, ellei se samalla ilmaise tietä, keinoja, millä muut voivat sen pätevyuden tarkistaa, ja on syytä olla varuillaan, jos jokin *henkiseksi* väitetty oppi tai aate on varustettu ainutlaatuisuuden takuuleimalla ja sellaisena monopolisoitu jonkun yksilön tai ryhmän asiaksi, vaikkapa se olisi *made in Finland*, jotteivät vaikeasti kitkettävät harhakäsitykset pääse juurtumaan. Inhimilliselle itserakkaukselle voi myöhemmin olla vaikeata kieltäytyä rakkaiksi käyneistä kuvitelmista, ja on vain kaksi mahdollisuutta: jäädä mieluisaan harhaan ja niittää sato niistä ohdakesiemenistä, joita tulee kylväneeksi, tai sitten ruveta huolehtimaan totuuden siemenen kasvusta omassa itsessään. Totuus on lopultakin enemmän kuin meidän ystävämme, perhekuntamme, kansamme — niin, jopa enemmän kuin me itse.

*

Näyt, s.o. mielikuvat, jotka vaihtelevat muodoiltaan epämääräisistä hahmoista hallusination tarkkuuteen ja näennäiseen „todellisuuteen” saakka, ja joilla on, niinkuin hyvin ymmärretään, kiinteä suhde moniin aatteisiin ja oppeihin, antavat myös esimerkkejä, jotka selvitettyinä hyvin valaisevat kysymystä *olevaisen* ja *tosiolevaisen* l. *todellisuuden* suhteesta. Meidän ei tällöin tarvitse puuttua kysymykseen selvänäöstä siten että pohtisimme ihmisruumiin eetterikeskusten (n.s. *tshakrojen* l. pyörien) toimintaa; päinvastoin se, mitä esimerkkeinä esitämme, riittää jo sinänsä osoittamaan monet selvänäön alaan kuuluvista ilmiöistä luovan mielikuvituksen l. imagination piiriin kuuluviksi.*)

Esimerkkimme ovat ranskalaisen tutkimusmatkailijattaren Alexandra David-Néelin kirjasta „Tibetin mystikkojen ja

*) Lienee syytä huomauttaa, että voidaan tehdä käytännöllinen ero vapaan, hillitsemättömän mielikuvituksen l. *fantasian* ja luovan mielikuvituksen l. *imagination* välillä. N.s. *visualisointi*, jota joskus harjoitetaan mietiskelyn alkuvaiheissa, tähtää juuri imaginatokyvyn vahvistamiseen l. kykyyn luoda selviä, kestäviä mielikuvia. Yksistään harjoitettuna sillä on ymmärrettävistä syistä vaaransa.

maagikkojen parissa", joka on ilmestynyt sekä ranskaksi että englanniksi.

Rouva David-Néel on viettänyt monia vuosia Tibetissä saaden m.m. nauttia sikäläisten hengenmiesten opetusta. Hän on matkoistaan kirjoittanut useita sisällsrikkaita, asiallisia teoksia ja m.m. ranskantanut Tibetin „kansalliseepoksen”, Lingin Gesarin elämänvaiheita kuvaavan teoksen. —

Mahaajaana-buddhalaisuuden perusnäkemystä on, että objektiivinen, ulkokohtainen maailma on subjektiivisesta l. sisäkohtaisesta hengestä syntynyt. Tästä näkemyksestä monet sikäläiset suunnat ovat tehneet äärimmäiset johtopäätökset päätyen filosofiaan, jota länsimailla on vastannut Berkeleyyn solipsismi. He esittävät kuitenkin erittäin päteviä todistuksia väitteittensä tueksi osoittamalla, kuinka ihminen ajatuksensa voimalla voi luoda olentoja, joita ei saata erottaa tavallista tietä syntyneistä olennoista. Niinpä kaikki jumalolennot, joita Tibetin lamaistisessa buddhalaisuudessa on epälukuinen määrä, ovat itse asiassa olemassa vain niihin uskovien ihmisten tajunnassa, sanovat sikäläiset viisaat. Ja kuitenkin on tapauksia, jolloin nämä ihmisten luomat olennot esiintyvät täysin ulkokohtaisina „todellisuuksina”.

Esitettyään tapauksia, jolloin hän itse luuli tällaisia keino-tekoisia, ajatuksen ja mietiskelyn voimalla luotuja olentoja todellisiksi ihmisiksi, rouva David-Néel kertoo, kuinka hän itse kerran loi samanlaisen olion.

„Paitsi sitä, että minulla oli vähän tilaisuuksia nähdä ajatusmuotoja, totunnainen epäuskoisuuteni vei minut itse tekemään kokeita, ja pyrkimykseni päätyivät eräänlaiseen onnistumiseen. Välttyäkseni saamasta vaikutusta lamaistijumaluuksien muodoista, joita päivittäin näin ympärilläni maalauksina ja kuvina, valitsin koettani varten mitä merkityksettömmän hahmon: munkin, joka oli lyhyenlätää ja lihava, tyyppinä harmiton ja huvittava.

Sulkeuduin *tsams*'iin*) ja ryhdyin suorittamaan määrättyjä ajatuksen keskitysharjoituksia ja muita menoja. Muutamien kuukausien kuluttua kummitusmunkki oli muodostunut. Hänen muotonsa tuli asteettain yhä kiinteämmäksi ja elävän näköiseksi. Hänestä tuli eräänlainen vieras, joka ei asunnossani. Silloin lähdin eristäytyneisyydestäni ja lähdin matkalle palvelijoineni ja teltoineni.

Munkki liittyi seurueeseen. Vaikka elin ulkoilmassa, ratsastaen päivittäin monta peninkulmaa, illusio säilyi. Minä näin tämän lihavan *trapan* [munkin], silloin tällöin minun ei edes tarvinnut ajatella häntä saadakseni hänet ilmestymään. Haamu suoritti erilaisia tekoja, jotka ovat luonnollisia matkailijoille, ja sitä minä en ollut käsenyt. Hän esimerkiksi

*) Kirjoittaja määrittelee tämän sanan toisessa yhteydessä seuraavasti: „Sana *tsams* tarkoittaa rajaa, alueen rajaa. Uskonno.lisessa kielenkäytössä 'pysyä *tsamsissa*' tarkoittaa eristettyä elämistä, vetäytymistä sisäpuolelle rajaa, jonka yli ei saa kulkea.”

käveli, pysähtyi, katseli taakseen. Illusio oli enimmäkseen näköharha, mutta toisinaan minusta tuntui kuin jokin vaippa olisi heikosti hiertänyt ihoani, ja kerran näin käden, joka näytti kosketavan olkapäästäni.

Piirteet, jotka olin luonut mie. ikuvituksessani, kun haamuani rakensin, muuttuivat vähitellen. Lihava, pulloposkinen veikko muuttui laiheemmaksi, hänen kasvoilleen tuli epämääräinen pilkallinen, kiero, pahansuopa ilme. Hän tuli yhä vaivaloisemmaksi ja rohkeammaksi. Lyhyesti sanoen hän pääsi vapaaksi valvonnastani.

Kerran muuan paimen, joka toi minulle voita lahjaksi, näki tämän *tulpan* [keinotekoisien hahmon] teltassani ja luuli sitä eläväksi laamaksi.

Minun olisi pitänyt antaa ilmiön kehittyä kulkuaan, mutta tämän toivomattoman seuralaisen läsnäolo alkoi koetella hermojani; siitä tuli „päivä-painajainen”. Sitäpaitsi olin ruvennut suunnittelemaan Lhassan matkaani, tarvitsin aivot, jotka olivat vapaat muista harrastuksista, ja siksi päätin hajoittaa haamun. Se onnistuikin minulle, mutta vasta kuuden kuukauden ankaran taistelun jälkeen. Ajatusteni luomus oli sitkeähenkinen.

Ei ole mitään ihmeellistä siinä, että olin luonut oman hallusinationi. Mielenkiintoinen kohta on se, että näissä aineellistumistapauksissa muutkin näkevät ajatusmuodot, jotka on luotu.”

Tämän parempaa esimerkkiä tuskin voidaan esittää osoitukseksi siitä, mitä kaikkea ihminen voi ajatuksellaan luoda, ja millaisia seurauksia tällaisista keinotekoisista luomuksista saattaa olla. Meille on kerrottu, että n. parikymmentä vuotta takaperin, kun n.s. maailmanopettajaa odotettiin, tämä olento *voitiin nähdä* mietiskelytilassa oltaessa. Miten moni silloin erehtykään pitämään *todellisena* sitä, mikä tosiasiallisesti *oli olemassa*, mutta joka itse asiassa oli mietiskelyllä luotu ja hartaiden, mutta harhaanjohdettujen uskovaisten mietiskelyllä elävöitetty ja ylläpidetty! Tuskin on tarpeellista huomauttaa, että vastaavia jumalia on jatkuvasti tarjolla.

On todella suuri ero itämailla ja länsimailla. Kaikkialla on riittämiin herkkäuskoisia ja palvonnankipeitä ihmisiä, mutta esim. Tibetissä harjaantuvat salatieteilijöiksi pyrkivät mietiskelyllä luomaan ulkokohtaisesti havaittavia *jidamejaan*, suojeludemoonejaan, oppiakseen kokeellisesti ymmärtämään, missä suhteessa ulkokohtainen maailma on hengen sisäkohtaiseen maailmaan. On vanha itämainen sanonta, että „viisaat ovat jumaliensa herroja”. Länsimailla, jopa teosofiipiireissäkin, sitävastoin ollaan valmiita heittäytymään polvilleen minkä hyvänsä näyssä nähdyn jumalolennon tai enkelin jalkoihin. Tämä murheellinen toteamus soveltuu yhtä hyvin spiritistien jumalanpalvelukseksi käyneeseen mediokulttiin, missä henget esiintyvät puolijumalina ja medioiden kontrollihenget välimiehinä. —

Rouva David-Néel esittää huvittavan tapauksen esimerkkinä mietiskelyssä vaaditusta keskityksestä. Sama kasku esiintyy myös pidempänä varianttina Intian puolella.

Muuan nuori mies pyytää henkistä opastusta mystikko-erakolta. Tämä toivoo, että mies alottaa opintonsa harjoittamalla keskitystä.

„Minkälaista työtä tavallisesti teet?” hän kysyy uudelta oppilaaltaan.

„Pa mennan jakkeja kukkuloilla”, mies sanoo.

„Hyvä”, sanoo *gomtshen* [erakko]. „Mietiskele jakkia.”

Kokelas menee luolaan, joka jol'akin tavalla käy asunnotta — sellaisia turvapaikkoja voi aina tavata silloin tällöin paimenten asuinsijoilla — ja majoittuu siihen.

Jonkun ajan kuluttua mestari menee paikalle ja pyytää oppilastaan tulemaan ulos luolasta.

Tämä kuulee *gomtshenin* äänen, nousee ja aikoo tulla primitiivisen asuntonsa oviaukosta. Mutta hänen mietiskelynsä on saavuttanut tarkotuksensa. Hän on samaistanut itsensä siihen, mihin hänen ajatuksensa ovat olleet keskitettyinä, hän on unohtanut oman persoonallisuutensa, hän tuntee olevansa jakki-härkä. Vaikkakin oviaukko on kyllin iso ihmisen kuljettavaksi, se on liian kapea suurelle härälle, ja mies, joka turhaan koettaa päästä mielikuvituksellisesta esteestään, vastaa *gurulleen*: „Minä en pääse ulos, *sarveni* ovat tiellä.”

Kertomus on verraton esimerkkinä tehokkaan mietiskelyn vaatimasta „yksipisteisyydestä”, mutta samalla siinä on viittaus niihin harhoihin, jotka voivat syntyä ihmisen esteeksi, jos hän persoonallisesti samaistaa itsensä johonkin „rooliinsa”, joka ei ole ihmisen arvoinen. Useasti juuri tällöin „sarvet” ovat tiellä, ja ihminen jää kaihomielisesti kammioonsa katsellen siitä „Jumalan Pojan kirkkauteen”, niinkuin Antti J. Pietilä kirjoittaa syntisen ihmisen suhteesta taivasten valtakuntaan.

Vielä kolmannen esimerkin otamme rouva David-Néelin kirjasta. Se osoittaa nasevasti, mitä voi saada aikaan *hartaus*, joka voimana ihmisestä virtaa ja keskittyy johonkin hänen ulkopuolellaan olevaan esineeseen; se selittää myös suurimman osan niistä „ihmeistä”, joilla Rooman kirkko pönkittää valtaansa, „ilmiöistä”, joihin jokainen henkisen elämän tiestä etääntyvä laiko vetoaa perusteita etsiessään.

Erään vuosittain Intiassa käyvän tibetiläisen kauppiaan iäkäs äiti pyysi poikaansa tuomaan hänelle pyhäinjäännöksen tästä buddhalaisuuden pyhästä maasta. Kauppias lupasi, mutta kun kauppa-asiat askarruttivat hänen ajatuksiaan, hän unhti lupauksensa.

Vanha äiti oli kovin alakuloinen, ja seuraavana vuonna, kun pojan karavaani jälleen lähti matkalle, hän uudisti pyyntönsä.

Jälleen kauppias lupasi tuoda tullessaan pyhäinjäännöksen, ja jälleen hän sen unohti. Sama juttu uudistui kolmantenakin vuonna. Kuitenkin kauppias nyt muisti lupauksensa, mutta vasta paluumatkalla, ja hän oli pahoillaan ajatellessaan pettymystä, minkä hän jälleen tuottaisi vanhalle äidilleen.

Kun hän mietti asiaa etsien keinoa millä korjata laiminlyöntinsä, hän huomasi tiepuolella olevan koiran leukaluun.

Hän sai äkillisen inspiration. Hän otti valkaistuneesta leukaluusta yhden hampaan, pyyhki siitä pois mullan ja kietoi sen silkin palaseen. Kotiin tultuaan hän antoi hampaan äidilleen sanoen, että se oli erittäin kallis-

arvoinen pyhäinjäännös, koska se oli Säriputran (erään Buddhan oppilaan) hammas.

Ylen määrin iloisena, sydän täynnä kunnioitusta, vanha nainen sijoitti hampaan lippaassa kotialttarille. Joka päivä hän palvoi sitä sytytellen lamppuja ja poltaen suitsutusta. Muitakin hartaita ihmisiä tuli mukaan osoittamaan sille kunnioitustaan, ja jonkun ajan kuluttua valonsäteitä alkoi nohtaa pyhäinjäännökseksi korotetusta koiran hampaasta.

”Tästä tarinasta on syntynyt tibetiläinen sananparsi:

„Jos on hartautta, niin koiran hammaskin säteilee valoa.”

*

Kaikki, mitä yllä olemme koettaneet tuoda ilmi, on täyttänyt lähimmän tarkoituksensa, jos jokainen lukijamme on käyttänyt siihen omaa, itsenäistä arvostelukykyään. Auktoriteettinamme on ollut se koeteltu ja hyväksi havaittu henki, mikä käy ilmi seuraavista buddhalaisten kirjoitusten otteista.

Eräänä päivänä, kun Buddha kulki Kälâman ruhtinaitten maan kautta, nämä tulivat hänen luokseen ja kyselivät:

„Herra! Brahmiinit ja lahkojen päämiehet tulevat luoksemme, ja jokainen heistä vakuuttaa juhlallisesti, että se, mitä hän opettaa, yksin on totta ja kaikki muu vain erehdystä. Tästä johtuu, Herra, että meissä on epäily, ja ettemme enää tiedä, minkä opin hyväksyisimme.”

Buddha vastasi: „Asioiden luontoon kuuluu, että epäily syntyy.” Ja hän neuvoi heitä olemaan uskomatta mitään, joka perustuu toisten sanoihin:

„Älkää uskoko perintätietoihin silloinkaan, kun ne ovat olleet suuressa kunniaassa sukupolvien aikana ja monin paikoin. Älkää uskoko asiaan siksi, että monet siitä puhuvat. Älkää uskoko menneitten aikojen viisasten uskonoppiin. Älkää uskoko sitä, mitä olette kuvitelleet uskoen, että joku Jumala on teitä inspiroinut. Älkää uskoko mitään opettajienne tai pappienne arvovallan nojalla. Tutkittuanne asioita uskokaa siihen, mitä olette itse koetelleet ja havainneet järkeväksi, siihen, mikä on teidän ja muiden todellisen hyvän mukaista.” — (Kâlâmasutta).

Toisen kerran, kertoo Majjhima-nikâya, Buddha keskusteli oppilaittensa kanssa syyn ja seurauksen laista ja esitti sitten heille kysymyksen:

„Jos nyt siis ymmärrätte ja näette asiat tällä tavalla, sanotteko muille: 'Me kunnioitamme Mestaria, ja kunnioituksesta häntä kohtaan puhumme näin'?”

„Siten emme sano, Herra.”

„Onko se, mitä kerrotte, oi oppilaat, teidän itsenne näkemää, teidän itsenne ymmärtämää, teidän itsenne käsittämää?”

„On, Herra.”

Uno Pore:

Varhaiskristityn sisäinen tie

(Esitelmä Helsingin Ruusu-Ristissä 17/X 1937).

Useiden kansojen keskuudessa on säilynyt selvempi tai hämäämpi muisto jostakin alkuperäisestä jumalallisesta ilmoituksesta. Monissa kansoissa on puhuttu menneestä kulta-ajasta, jolloin jumalat hallitsivat maan päällä. Ja on kaivattu sitä aikaa, jolloin ihmiskunta pelastuisi kärsimyksistään. Monin paikoin jo ennen Kristusta puhuttiin maailman vapahtajasta, joka kärsimyksillään lunastaa ihmiskunnalle vapahduksen. Sellaisia vapahtajia olivat esim. egyptiläisten Osiris, kreikkalaisten Bakhos-Dionysos ja vähäaasiaalaisten Tammuz. Paavalikin viittaa siihen, että Jumala ennenkin on ilmoittanut itsensä ihmiskunnalle kirjoittaessaan Hebr. 1: „Sitten kuin Jumala muinoin monin erin ja monin tavoin oli puhunut isille profeettojen kautta, on hän näinä viimeisinä päivinä puhunut meille Poikansa kautta, jonka hän on pannut kaiken perilliseksi, jonka kautta hän myös maailmat loi”.

Edelläolevasta ymmärrämme, että uskonnon synty on aina käsitetty jumalalliseksi. Samalla näemme Paavalin lauseesta, että hän ymmärsi kristinuskossa tulleen esille jotakin aivan erikoista, jota ei ole ollut muissa uskonnoissa.

Tiedemiehethän meidän aikanamme, tavallaan monet teologitkin, puhuvat kristinuskon kehittymisestä ja huomaamattaan usein ajatellen, että meidän nykyinen kristinuskomme on jotakin parempaa ja täydellisempää kuin silloin kuin ensimmäiset seurakunnat perustettiin. Ilmeisesti tämä on väärä kanta. Pikemminkin me voimme hyväksyä sen paikalleen osuvan huomautuksen, minkä Ruusu-Ristin Perustaja-Johtaja Pekka Ervast mainitsee kirjassaan „Paavali ja hänen kristinuskonsa”, että alkukristillisten seurakuntien kristityt olivat paremmin perillä todellisesta kristinuskosta kuin me. Heillähän oli opettajina Jeesuksen omat opetuslapset, ja Jeesus Kristus itsekin monesti oli läsnä heidän kokouksissaan lupauksensa mukaan: „Missä kaksi tai kolme kokoontuu minun nimeeni, siellä minä olen teidän keskudessanne”. — „Ainahan henkinen liike ensin on henkisesti voimakkain ja syvin”, sanoo edelleen P. E. Emme siis voine ylpeillä siitä, että me paremmin kuin nuo ensimmäiset kristityt tiedämme, mitä kristinuskko on.

Tulen tässä rajoittumaan vain n.s. *apostoliseen aikaan*, jonka katsotaan päättyneen ensimmäisen vuosisadan mukana. Silloin seurakuntia vielä johtivat itse apostolit, jotka olivat saaneet suoranaista opetusta Mestarilta itseltään. Mutta olisi vaikeata pelkän kirjallisuuden pohjalla, vaikka auktoriteetiksi hyväksyisikin Uuden Testamentin, noihin kaukaisiin asioihin tutustua, jos henkisen tien vaiheet olisivat vain jotakin historiaan kuuluvaa. Mutta silloisen kristityn henkisen tien vaiheet ovat edelleenkin yleisinhimillisiä ja päteviä. Jos joku todella alkaa kulkea Kristuksen jäljissä meidänkin päivinä, hänen on tultava ensin *totuudenetsijäksi* eli *katekumeeniksi*, käytävä sitten lävitse uudestisyntymiskokemuksensa eli kasteensa voidakseen edetä tiellä ottakseen myöhemmin osaa Herran Pyhään Ehtoolliseen tavatakseen Mestarinsa.

*

Astuessaan ylös taivaaseen opetuslastensa ihmettelevien katseitten saattamana Jeesus oli luvannut lähettää seuraajilleen Pyhän Hengen, Lohduttajan, joka oli heille muistuttava kaikesta siitä, mitä hän oli heille puhunut sekä opettava muutakin, jota hän ei ollut ennättänyt sanoa. Niin tapahtuikin, sillä kymmenen päivää sen jälkeen kuin opetuslapset lupauksensa mukaan olivat koolla Jerusalemissa viettääkseen juutalaisten helluntaijuhlia, Kristus lähetti henkensä heille: „Ja tuli yhtäkkiä taivaasta humaus niinkuin ankaran tuulispään käydessä ja täytti koko huoneen jossa he istuivat. Ja heille näkyi kieliä, jotka olivat ikäänkuin tulta, ja ne jakautuivat ja laskeusivat itsekunkin heidän päällensä. Ja he täytettiin kaikki Pyhällä Hengellä ja rupesivat puhumaan muilla kielillä, sen mukaan kuin Henki antoi heidän puhua” (Ap. t. 2: 2—4). Nuo uskovaiset, joita sanottiin olleen 120, tunsivat muuttuneensa uusiksi ihmisiksi ja tiesivät velvollisuudekseen lähteä saarnaamaan uutta hyvää sanomaa. Ja edelleen kerrotaankin Ap. t:ssä, kuinka 3000 henkeä sinä päivänä kääntyi ja antoi kastaa itsensä uuden uskon kannattajiksi. (Sivumennen sanoen täytynee ymmärtää, että nuo 3000 olivat jo monesti ennenkin kuulleet uudesta opista, vaikka he vasta nyt ottivat ratkaisevan askelen).

Tätä tapahtumaa on pidetty ensimmäisen Jerusalemin kristillisen seurakunnan syntyä, vaikka nuo kääntyneet edelleenkin katsoivat kuuluvansa entiseen Mooseksen uskoon ja synagoogiinsa.

Uuden uskon kannattajat eivät saaneet kauan rauhassa saarnata oppejaan, sillä saddukeusten ja fariseusten lahkot

lietsoivat vihaa heitä vastaan. Näissä vainoissahan v. 35 muuten eräs seurakunnan seitsemästä diakoonista, Stefanus, kivitettiin kuoliaaksi Jerusalemin kaupunginporttien ulkopuolella, Sauluksen, pakanain tulevan apostolin, katsellessa tapahtumaa ja niinkuin kerrotaan vartioidessa kivittäjien vaatteita. Välistä oli kaupungissa rauhallistakin, mutta yhä uudelleen puhkesivat vainot ilmiliekkiin ja pakottivat „köyhät”, niinkuin he itseään nimittävät, pakenemaan kaupungista maaseudulle ja naapurimaihin. Näillä matkoilla he sitten saarnasivat uutta oppia ympäri Vähää-Aasiaa.

Voimakas oli usko tuossa ensimmäisessä seurakunnassa, sillä kristityt silloin aina tunsivat ja tiesivät olevansa Mestarinsa Jeesuksen Kristuksen välittömässä suojeluksessa. Ap. t. kertoo, kuinka Jeesus neljäkymmenen päivän kuluessa usein näkyväisesti ilmestyi opetuslapsilleen. Paavali kirjoittaa 1 Kor. 15: 5 ja seur.: „... hän näyttäytyi Keefaalle (Pietarille), sitten niille kahdelletoista. Sen jälkeen hän näyttäytyi yhtä haavaa enemmän kuin viidelle sadalle veljelle, joista useimmat ovat vielä nytkin elossa, mutta muuttamat ovat kuoloon nukkuneet. Sen jälkeen hän näyttäytyi Jaakobille, sitten kaikille apostoleille. Mutta kaikkein viimeksi hän näyttäytyi minullekin, joka olen ikäänkuin kesken syntynyt”. Niin opetuslapset pääsivät siihen varmaan vakaumukseen, että heidän yhdessäolonsa Mestarinsa kanssa saattoi lakkaamatta hengessä jatkua, niinkuin sitten yhä uudelleen tapahtuikin, kun ehtoollisen vietossa usein Jeesus Kristus oli itse mukana heidän kanssaan. Tarvitsivatko he sen varmempaa vakuutta uuden uskonsa pätevydestä?

Ilman Paavalia olisi kristinuskon historia varmaan tullut toisin kirjoitetuksi. Kun hän, tuo entinen „köyhien” lahkon vainooja, Damaskoksen tiellä oli kokenut sen mullistavan tapahtuman, että hän oli nähnyt Jumalan ja siinä tuntenut ja kuullut Jeesuksen Kristuksen puhuvan, kolmen vuoden opiskeluaajan jälkeen alkoi saarnata evankeliumia pakanoille, sai uuden opin leveneminen aivan toisen suunnan. Paavali juutalaisena oppineena ja sivistyneenä miehenä selvemmin ja voimakkaammin kuin kukaan apostoleista ymmärsi Jeesuksen elämän, kuoleman ja ylösnousemisen merkityksen. — Ne suuret Jumalan mysteerit, jotka ennen olivat olleet saavutettavissa vain pitkien harjoitusten jälkeen, olivat nyt tulleet kaikille ihmisille mahdolliseksi. Kosmillinen Kristus, joka ennen vanhoissa uskonnoissa oli ollut saavutettavissa vain haltioihin menemällä ja näkymättömässä maailmassa, oli nyt laskeutunut tähän meidän keskellemme näkyväiseen

maailmaan. Koko näkyväinen maailma oli tullut tuon Jumalan Pojan läpäisemäksi, sen Jumalan tajunnassa olevan täydellisyyssajatuksen, joka oli ollut alusta saakka Jumalan tykönä, ja jonka kautta kaikki oli luotu, mikä luotu oli. Paavali oli perillä salaisopeista, juutalaisten uskonnosta ja kreikkalaisesta viisaudesta. Hän ymmärsi, että maailmanhistorian lehti oli kääntynyt. Oli tullut uusi aika, jota kaikki uskonnot, kaikki profeetat ja suuret näkijät olivat ennustaneet. Todellinen Maailman Vapahtaja oli tullut maailmaan. Ensimmäinen suuri maailmanuskonto oli perustettu. Ja hän tunsii olevansa kutsuttu tähän suurenmoiseen uuden valtakunnan työhön. Hän näki selvästi, että tätä uutta oppia oli saarnattava kaikille kansoille. Siksi hänestä tuli „pakanain apostoli” ennen muita, joka rikkoi ahtaat juutalaisen kansallisuuden kahleet.

Jerusalem oli ensimmäinen kristillisen seurakunnan syntymäpaikka ja juutalaiskristittyjen keskus. Paavali valitsi keskuspaikakseen Syyrian Antiokian, jolla tuli olemaan yhtä tärkeä sija n.s. pakanakristittyjen keskuudessa kuin Jerusalemillä juutalaiskristittyjen.

Aluksi oli voimakastakin erimielisyyttä apostolien kesken siitä, miten oli suhtauduttava pakanakristittyihin. Toiset, joiden johdossa oli Pietari, vaativat jyrkästi, että jos pakana kastettiin uuteen uskoon, hänet piti myös ympärileikattaman vanhan juutalaisen tavan mukaan, ja hänen piti sitoutua noudattamaan Mooseksen lakia. Paavali oli toista mieltä. Jotta riitaisuudet saataisiin selvitetyiksi pidettiin neuvottelukokous Jerusalemissa v. 50, jossa keskustelujen jälkeen Paavalin kanta pääsi voitolle. Mutta juutalaiskristityt pysyivät edelleenkin sillä kannalla, että uusi usko oli vain Mooseksen lain täydennys. — Tämä vanha hapatus vielä nykyäänkin kristikuntaamme vaivaa: ei vielä tänä päivänä esim. meidän kirkossamme anneta ratkaisevaa ylivaltaa Uudelle Testamentille Vanhaan nähden, vaan pidetään niitä suurin piirtein samanarvoisina. — Saksassahan muuten sanotaan nyttemmin valtiokirkon hyljänneen Vanhan Testamentin, koska pidetään sitä puhtaasti juutalaisena kirjana.

*

Paavali oli siis valinnut Antiokian toimintansa keskuspaikaksi. Täältä hän teki m.m. kuuluisat lähetysmatkansa. Seurakunta oli epäilemättä siellä hänen ylivalvontansa alaisena, ja kenties juuri siellä siis koetettiin järjestelmällisimmin toteuttaa sitä uutta elämänskoulua, jonka Paavali oli nähnyt

avautuneen Jeesuksen Kristuksen työn kautta. Antiokiassa muuten ensimmäiseksi uuden uskon kannattajia alettiin nimittää kristityiksi. — Kristityt eivät Paavalin seurakunnassa suuresti eronneet muista ihmisistä ulkonaisesti. He asuivat kuten ennenkin entisten naapuriensa läheisyydessä entisissä asunnoissaan, ja useimmat pysyivät entisissä ammateissaan. Toiset olivat köyhiä, toiset rikkaita edelleenkin, orjat pysyivät edelleenkin orjina. Mitään erikoisempaa sosiaalista mul- listusta ei pantu toimeen Antiokiassa. Kenties hieman tois- sin saattoi olla Jerusalemissa, jossa oli tavallista, että liittyvä antoi koko omaisuutensa seurakunnalle.

Kerran viikossa, sunnuntaisin (sillä sunnuntaita oli alettu viettää Jeesuksen Kristuksen muistopäivänä), olivat n.s. *agapeet* eli rakkaudenateriat, yhteisateriat, jonne kukin osan- ottaja toi ruokaa mukanaan. Ruuat pantiin pöydälle, ja siitä sitten jokainen sai ottaa, mikä häntä miellytti. Ateriat syötiin jonkun veljen talossa, kenties useammassakin paikassa yhtäikaa, ja talon isäntä toimi pitojen järjestäjänä. Jos ruo- kaa jäi jäljelle, se annettiin seurakunnan köyhille jäsenille.

Aina vuoteen 70 oli Jerusalemissa keskeinen asema kristi- kunnassa, mutta kun roomalaiset mainittuna vuonna hävit- tivät kaupungin, Jerusalem menetti kokonaan merkityksensä, ja kristinuskon jatkuva kehitys tapahtui tästä lähin kreik- kalais-roomalaisen kulttuurin pohjalla keskuspaikkoinaan Antiokia, Efesos, Rooma, Aleksandria y.m.

Jerusalemien ja Palestiinan apostolit ja opetuslapset hajo- sivat ympäri maailmaa, ei peloissaan ja piiloutuena, vaan roh- keina lähtien täyttämään Mestarinsa käskyä: „Menkää ja tehkää kaikki kansat opetuslapsiksi”. Seurakuntia syntyi joka puolelle silloista tunnettua maailmaa.

*

Saadaksemme yhtenäisen kuvan silloisesta kasvatusjärjes- telmästä seuratkamme erään tuollaiseen seurakuntaan pyr- kivän vaiheita.

Hän oli syntynyt kreikkalaisista vanhemmista eräässä Vähän-Aasian pikkukaupungissa. Hänen vanhempansa oli- vat varakkaita, ja kuten siihen aikaan usein sattui, heillä ei ollut aikaa uhrata lastensa kasvattamiseen. Nuorukaisemme sai viettää aikansa miten parhaiten itse taisi. Hän oli toisen- lainen kuin muut ikäisensä. Ei viehättänyt häntä kumppa- niensa sotaiset leikit, ei nuorten lemmenkuhertelut, sillä si- sässään hän tunsii olevansa kutsuttu johonkin korkeampaan. „Kummallinen nuorukainen”, sanottiin hänestä. Suurta kiin-

nostusta hän tunsi kaikenlaisia filosofioja ja elämänselityksiä kohtaan, ja hän kävi yksinään mielellään kuuntelemassa erilaisten puhujien ja filosofien opetuksia. Mutta hän ihmetteli itseksensä, miksi heistä jokainen puhui selvästi toistansa vastaan. Erään opettajan mielestä oli elämä olemassa sitä varten, että parhaan kykymme mukaan koetamme nauttia kaikesta, sillä ennen pitkää olemme kuolleet, eikä meitä enää ole. Joku toinen taas opetti, että parhaan onnensa ihminen käsittää kaikesta kieltäytymällä, sillä jokainen nautinto tuo vain kärsimyksen tullessaan. Kärsimyksiä täynnä on ihmisen elämä, se on suurin filosofia. Lisäksi nuorukaisemme saattoi huomata, etteivät nuo kummatkaan opettajat eläneet opetustensa mukaisesti: nuo nautinnonfilosofit eivät suinkaan aina olleet pahimpia elostelijoita, ja nuo kieltäytymisen opettajat saattoivat itse olla mitä iloisimpia nautiskelijoita. Hän ei ymmärtänyt sellaista filosofiaa, joka tunnustetaan vain suulla, vaan ei käytännössä. Hän kyysi ja ihmetteli. Hän etsi ja kolkutti.

Kerran hän sitten kuulee kaupunkiin saapuneen yksinkertaisen miehen, joka niinkään saarnaa jotakin uutta oppia. Hän menee kuulemaan. Tuo mies näyttää olevan kuin sisäisen tulen inspiroima. Ei ole hänen puheensa hidasta ja harkittua kuin noiden toisten opettajien. Hän on kuin jonkinlaisen kiihkon vallassa, kuin jonkin ylikuonnollisen voiman läpitunkema. Ja hän näyttää uskovan koko olemuksellaan siihen, mistä puhuu. Mies puhuu siitä tuntemattomasta Jumalasta, jonka läsnäolon jokainen ihminen tuntee sydämessään, siitä maailmanluojasta ja hengestä, joka kaiken on synnyttänyt, kaikki jumalatkin ja enkelit. Hän puhuu siitä, kuinka ihminen, joka koko olemuksellaan etsii, voi päästä sisässään sen Jumalan tuntoon. Se tuntematon Jumala on viimeisinä aikoina tullut ilmi maan päällä Pojassan Jeesuksessa Kristuksessa, joka ensimmäisenä ihmisistä on voittanut kuoleman omassa ruumiissaan. Tuossa uudessa ja aina kuitenkin vanhassa ja aina ikuisessa Jumalassa on onni ja autuus ja iankaikkinen elämä. Kaikkia ihmisiä nyt kutsutaan astumaan siihen kirkkautteen . . .

Nuorukaisemme kuulee miestä nimitettävän Paavaliksi, hän on kuulemma erään lahkon puhuja, lahkon, jonka jäsenet kutsuvat itseään kristityiksi. Mies matkustaa edelleen, mutta nuorukainen painaa hänen sanansa sydämeensä. Mies oli ollut Antiokiasta, ei kovin etäältä hänen kotikaupungistaan.

Nyt hän ei saa rauhaa päivällä eikä yöllä. Enemmän hän tahtoo tuosta uudesta opista kuulla, sillä salainen voima vetää häntä noihin asioihin. Muutaman viikon kuluttua hän on tehnyt päätöksensä. Hän jättää kotinsa ja matkustaa tuohon tuntemattomaan kaupunkiin.

Hän saapuu Antiokiaan eräänä aamuna aikaisin ja alkaa heti tiedustella tuosta lahkosta. Jonkin tunnin kuluttua pitäisi alkaa puhetilaisuuden, jonne kaikki voivat mennä. Näitä puhetilaisuuksia on kuulemma joka päivä. Hän kyselee kaupunkilaisilta ja majapaikkansa isäntävältä, mitä he tietävät noista kristityistä. Joku antaa erittäin kiittävän lausunnon: „Siinä on merkillinen ihmisjoukko. Eivät he ole kuin tavalliset ihmiset. He koettavat elää omien opetustensa mukaista elämää. Ja millaista elämää? „Kristityt ovat kätkeneet Herransa Jeesuksen käskyt syvälle sydämeensä ja noudattavat niitä odottaen tulevaa maailmaa: he eivät tee aviorikosta, eivät harjoita siveettömyyttä; he eivät sano väärää todistusta lähimmäisistään, eivät omista itselleen toisille kuuluvaa tavaraa eivätkä edes himoitse sitä, mikä toisten on; he kunnioittavat isäänsä ja äitiänsä ja rakastavat lähimmäisiään; niille, jotka tekevät heille väärin, he puhuvat ystävällisesti; vihollisiaan kohtaan he koettavat olla hyvät . . . He rakastavat toisiaan. He huolehtivat leskistään ja orvoistaan. Kellä on omaisuutta, se jakaa niille, joilla ei ole. Jos he näkevät vieraan, vievät he hänet kotiinsa ja iloitsevat hänestä kuin veljestään; sillä he eivät sano toisiaan veljiksi lihan mukaan, vaan sielun mukaan. Jos joku heidän keskuudessaan on köyhä ja avun tarpeessa ja muillakaan ei ole liikaa ruokaa, niin he saattavat paastota jopa kolmekin päivää antaakseen siten säästetyn ruuan tarvitseville . . . Jos vanhurskas tästä maailmasta eroaa, iloitsevat he ja kiittävät Jumalaa ja saattavat hänen ruumistaan ikäänkuin tuo veli vain muuttaisi paikkakunnalta toiselle . . .” (Apologiitta Aristeides).

Nuorukaisemme iloitsee sydämessään. Nyt hän varmaan on tavanut ihmisiä, jotka ainakin elävät oman oppinsa mukaan. Hän tosin vielä kuulee joidenkin puhuvan pahaa noista kristityistä, mutta hän vaistoa, että se lähtee ilkeästä mielestä. Vähän häntä tosin ihmetyttää, kun hän kuulee, että heillä on salaisia kokouksia, joihin vain harvat heidän omastakin keskuudestaan pääsevät, mutta ei hän sen perusteella osaa ajatella mitään pahaa. „Kenties kaikille ihmisille ei voi paljastaa korkeinta totuutta ilman koette-

lemistä", hän ajattelee. Sellaista hän on kuullut puhuttavan monasti ennenkin.

On tullut hetki, jolloin puhetilaisuuden pitäisi alkaa. Ihmisiä on kokoontunut monia satoja eräälle pihamaalle. Hän istuu maahan toisten joukkoon ja tuntee olevansa pieni ja huomaamaton tuossa suuressa ja tuntemattomassa ihmisjoukossa. Hänen ihastuksensa on suuri, kun hän näkee saman miehen, jonka hän oli kuullut puhuvan kotikaupungissaan, astuvan väkijoukon eteen talon ovesta isäntäväen saattamana. Taas sama ihmeellisen voimakas tunnelma. Hän on pelkkää silmää ja korvaa. Hän näkee ja kuulee vain puhujan. Paavali puhuu siitä, kuinka kaikki ihmiset ovat luonnostaan erilaisten ja useitten jumalien palvojia, sillä he kaikki ovat niiden voimien ja henkivaltojen vallassa, jotka asuvat heidän omissa heikkouksissaan. „Ihmisten heikkoudet ovat kuin noiden henkivaltojen eli jumalien käsivarsia ja puhetorvia, joiden avulla he pitävät ihmisiä vallassaan. Näkymättömässä maailmassa nimittäin vastaa jokaista ihmisessä ilmenevää heikkoutta, kunnianhimoa, rahanhimoa, irstautta jokin erikoinen henkiolento. Ihmisen tehtävä ihmisenä on vapautua noiden henkivaltojen otteesta. Ja se on mahdollista siten, että hän alkaa puhdistaa itseään sen kristushengen avulla, joka nyt Jeesuksen Kristuksen työn jälkeen on jokaisessa ihmisessä. Ihmisten on astuttava hengesään uuteen vapauden valtakuntaan, jossa aina tapahtuu elävän Jumalan tahto, sen Korkeimman Jumalan, jonka valtakunta on kaikkien noiden jumalolentojen ylä- ja sisäpuolella.”

Muutamana päivänä nuorukaisemme vielä käy kuuntelemassa kristittyjen puheita ennen kuin hän tekee sisässään päätöksen: „Tahdon enemmän kuulla heidän opeistaan, tahdon lähteä kulkemaan sitä henkistä tietä, joka minullekin omakohtaisesti paljastaa, mitä varten olen maailmassa, mikä on tuo ihmeellinen kaiho minun sydämessäni!”

Hän menee tuollaisen aamukokouksen jälkeen Paavalin luo ja pyytää päästä seurakunnan jäseneksi. Paavali katsoo häneen tutkivasti ja sydämellisesti ja esittää hänet joillekin lähellä oleville seurakuntalaisille. Eräs pyytää häntä seuraamaan mukanaan taloon. Ystävällisesti tämä selittää, kuinka häntä ei voida ottaa seurakunnan varsinaiseksi jäseneksi ennen kuin hän on jotakin todellista itse saavuttanut, ennen kuin hän on päässyt selville itsestään, että tietää mitä tahtoo. „Silloin kun et enää muuta tahdo kuin totuutta, Kristusta, Jumalaa, silloin saat jotakin merkittäviä

kokea: sen jälkeen sinut voidaan ottaa seurakunnan jäseneksi. Ihminen on näet sisimmässään jumalallinen olento niinkuin opettajamme Paavali sanoo: „Te olette jumalia”. Mutta tästä on sinun itse tultava tietoiseksi. Nyt voimme ottaa sinut vastaan kokelaaksi, jona sinua opetetaan valmistumaan vastaanotettavaksi. Tämä valmistusaika, jota sanotaan katekumeeniajaksi, kestää noin kaksi vuotta sinusta itsestäsi riippuen, ja sekin vielä jakaantuu kolmeen jaksoon: ensimmäiset ajat saat olla vain kuuntelijana seurakunnan kokouksissa, katsella syrjästä. Toisessa vaiheessa saat jo osittain ottaa osaa seurakunnan yhteisiin menoihin. Kolmannessa vaiheessa saat olla niin kauan kunnes olet löytänyt Kristuksen itsessäsi, sillä tämä kolmas aste on kasteeseen pyrkivien aste”.

Huomisaamuna nuorukaisemme saapuu sitten taas samaan taloon alkaakseen toisten kanssa opiskelun, kuunnellakseen vanhempien veljien puheita. Talossa näyttää olevan useita ryhmiä ja kullakin on oma opettajansa. Ystävällisesti hänelle kaikkialla hymyillään ja sydämellisesti otetaan vastaan siihen ryhmään, johon hänet on määrätty.

Lähes kaksi vuotta hän on hartaasti käynyt täällä opiskele-massa, joka päivä tavannut uusia veljiä innostuen yhä enemmän uuden opin ihmeellisyyksistä. Hänen järkensä on alkanut valistua. Hänelle on koko maailma ja koko ihmiskunnan elämä alkanut ilmetä kokonaisuutena, joka pyrkii määrättyyn päämäärään. Hän on oppinut näkemään, että kaikissa suurissa uskonnoissa on ollut puhe samasta ikuisesta viisaudesta, jota hänkin on kaivannut. Ei koskaan ihmiskuntaa oltu jätetty viisautta vaille. — Mutta hän on alkanut selvästi käsittää niistä opetuksista, joita hän oli saanut, että viisaus aivan uudella ja erikoisella tavalla on tullut ilmi Jeesuksessa Kristuksessa, hänellekin rakkaassa Mestari-ssa, jonka sanoja hänen opettajansa yhä uudelleen toisti. Hän, Jeesus Kristus, oli ikäänkuin ruumiillistuttanut tuon ikuisen viisauden omassa elämässään tässä näkyväisessä maailmassa, mitä kukaan toinen ennen häntä ei ollut osannut tehdä.

Nuorukaisemme alkaa aavistaa, että hänelle milloin tahansa saattaa tapahtua jotakin, sillä eihän hänen opettajaveljensäkään ollut lakannut toistamasta: „Se ihme voi tapahtua tänään tai huomenna, Jumala on aina valmis. Ole sinäkin valmis”.

Taas hän eräänä päivänä on ollut mukana jumalanpalveluksessa, jossa tunnelma on vienyt hänet mukaansa. Kun

jumalanpalveluksen alkuosa on päättynyt, kehoitetaan katekumeeneja poistumaan ja varsinaiset seurakunnan jäsenet saavat jäädä. Alakuloiseksi hän tuntee mielensä. Mitä hänestä puuttuu, ettei häntä oteta seurakunnan jäseneksi? — Hän lähtee kävelemään pitkin kaupungin katuja. Hänen korvissaan soivat vieläkin messussa kuullut voimalliset sanat: „Taivasten Valtakunta on teissä, ja jokainen, joka tuntee itsensä, on sen löytävä . . . Pyrkikää sentähden tuntemaan itsenne ja tulette huomaamaan, että olette Isän poikia; . . . ja te tulette tietämään, että te olette Jumalan kaupungissa ja te olette se Kaupunki . . .” „Mitä silmä ei ole nähnyt eikä korva kuullut, mikä ei ole ihmisen sydämeen noussut, sen Jumala on valmistanut niille, jotka häntä rakastavat”. „Etsikää suuria mysterioita ja pienet annetaan teille; etsikää taivaallisia ja maallisetkin teille annetaan” . . . Tuska painaa nuorukaisemme mieltä. „Enkö minä mihinkään kelpaakaan? Olenko tuomittu ikuiseen tietämättömyyteen, kun Jumala ei itseään minulle ilmaise? Sillä enhän tahdo enää mitään muuta kuin Hänen tahtonsa täyttymistä”. — Silloin tapahtuu jotakin merkillistä. Hän tietää edelleenkin kävelevänsä kaupungin katuja. Hän näkee kaiken, mitä ympärillä sattuu, mutta itse hän on kuin jossakin korkeammalla. Ihmeellinen elämä tunkee hänen sisäänsä. Hän tuntee kuinka hänen persoonallisuutensa muurit murtuvat, ja kuinka hän ikäänkuin sulautuu koko maailmaan. Hän on yhtä kaiken kanssa. Siinä kaikessa tuntee hän hallitsevan äärettömän tahdon ja rakkauden. Hän tuntee, että hän on hyvässä huomassa. Jumala pitää hänestäkin huolta. — Tätä se varmaankin oli, mistä hän vuosien kuluessa oli kuullut yhä uudelleen puhuttavan. Tämä oli siis se Jumalan Valtakunta, joka hänenkin sisällään on avautunut. — (Jatkuu).

Parhaat teosofit

Tähän mennessä ovat sopivimmat teosofisen työn tekijät, sen hartaimmat jäsenet, olleet niitä, jotka on saatu agnostikkojen, vieläpä materialistienkin riveistä. Ainoatakaan aitoa, ainoatakaan vilpitöntä totuudenetsijää ei koskaan voida löytää niiden joukosta, jotka *sokeasti* uskovat „Jumalan Sanaan”, tulipa tämä sitten Allahilta, Brahmalta tai Jehovalta tai vastaavasti Koraanista, Puraanoista tai Raamatusta.

H. P. Blavatsky.

Astrologiaa

Hitler

RUUSU-RISTISSÄ olleen uutisen mukaan Mussolini on vakuuttunut planeettojen konstellatioiden ja ihmiskohtaloiden keskinäisestä yhteydestä. Hänellä on suorastaan oma astrologinsa, ja hän noudattaa tarkoin tämän viitteitä. On lähellä otaksuma, että Hitlerkin luottaa astrologiaan. Tämä selittäisi hänen varman ja horjumattoman asenteensa äskettäin päättyneen kriisin aikana. Hän luotti hyvään tähteensä.

Kirjallisuudessa tapaa kaksi Hitlerin horoskooppia. Toisen mukaan Vaa'an merkki on nousevana, toisen mukaan Härän merkki. Edellinen horoskooppi on saksalaisten kalenterien mukaan laadittu hänen syntymäpaikkansa Braunaun virallisten tietojen perustalla. Kuitenkin on syntymäaika, 6.30 a.p., muutettu 6.40 i.p. eräitten hänen elämänsä tärkeitten tapahtumien nojalla. Toinen horoskooppi, jossa Härkä on nousevana, on laskettu jokseenkin saman kellonmäärän mukaan, mutta olettaen syntymän tapahtuneen aamulla eikä iltapuolella. Tämä johtuu epäilemättä väärinkäsityksestä, ja ei ole epäilystäkään siitä, etteikö iltahoroskooppi paremmin vastaisi Hitlerin luonnetta ja poikkeuksellisia elämänvaiheita. Erikoinen selkeä viimeisen maailmankriisin yhteydessä saattaisi ehkä puhua aamuhoroskoopin puolesta, mutta siitä myöhemmin. Erittelen nyt lyhyesti syntymähoroskooppia sen mukaan kuin se on esitettyä saksalaisissa kalentereissa.

Aurinko on Härän ja Kuu Kauriin merkissä, molemmat maamerkissä, mikä osoittaa, että hänelle on tärkeätä toteuttaa käytännössä aatteitaan ja mielipiteitään. Etevä englantilainen astrologi Alan Leo luonnehtii Härkä-Kauris-yhdistelmää seuraavasti: „Teillä on erittäin positiivinen, määrätietoinen ja riippumaton luonne ja kyky käsitellä yleisiä periaatteita ja liike-elämän kysymyksiä, musiikkia tai kuvaamataiteita. Teillä on erikoista mieltymystä suuripiirteisyyteen, ja te pyritte saavuttamaan aseman ja kunnian julkisessa elämässä. Teillä on myös taipumusta suunnitella hyvin ja olla varovainen ennen toimintaan ryhtymistänne. Samalla olette hyvin itsenäinen ja kuitenkin huomattavan sovinhainen. Teillä on erinomainen organisointikyky, voimakas tahto, kyky hillitä itseänne ja muita. Voitte pysyä kriittisissäkin tilanteissa niiden vaikutuksen ulkopuolella. Tämä yhdistelmä soveltuu siis paremmin julkiseen kuin yksityiseen elämään.”

Voitaneen sanoa, että tämä karakteristilikka sängen hyvin soveltuu kysymyksessä olevaan mieheen. Lisäksi on huomattava, että Uranus on täsmälleen nousevana horisontissa, ja että Venus, horoskoopin hallitseva planeetta, on miltei yhtymässä Marsin kanssa. Koska Uranuksella on niin huomattava asema, viittaa se erittäin itsenäiseen ja orginelliiin henkiöön, joka kulkee omia teitänsä ympäristöstään piittaamatta. Tästä konstellatiosta Alan Leo sanoo: „Jotakin romanttista tulee teidän elämäänne tai sitten jokin äkillinen tai aavistamaton muutos, joka tuo joko täydellisen muutoksen elämänvaiheissa tai sitten odottamattoman voiton.”

Hitlerillä, jolla on Vaaka nousevana ja Venus hallitsevana planeettana, on kyky saada ihmisiä puolelleen. Se viittaa tunnepuolen ylilotteisuuteen hänen luonteessaan. Tämän konstellation mukaan häntä voidaan pitää taiteilijaluonteena, päinvastoin kuin Mussolinia, jonka horoskoopissa hallitsijan luonne selvästi tulee näkyviin. Kuum ja Jupiterin suotuista konjunktio kolmannessa huoneessa samoin kuin eräät muutkin tekijät korostavat hänen erinomaisia puhujalahjojaan, joilla hän voi magnetisoida suuria ihmisjoukkoja.

Kuitenkaan ei Venuksen vaikutus horoskoopissa ole yksistään suotuisa. Jo se, että Uranus nousee, tuo levottoman, häiritsevän tekijän muutoin harmooniseen, asialliseen Vaaka-luonteeseen. Venuksen tarkka yhtymä-aspekti Marsin kanssa ja näiden planeettojen nelioaspektit Saturnukseen saavat aikaan terävämmin, synkemmän sävyn luonteeseen, taistelunhalua ja häikäilemättömyyttä, milloin on raivattava tie tulelle esteet. Saturnus on korkeammalla keskitaivaalla, ja se tahdonvoima ja määrätietoisuus, joka on luonteessa, vie hänet vastuunalaiseen, johtavaan asemaan. Mutta usein merkitsee kymmenennessä huoneessa oleva Saturnus, jos aspektit ovat epäsuotuisat, myös luhistumista ja kaatumista, sillä tämä asema herättää toimintaan voimakkaita vastavoimia. On siis mielenkiintoista nähdä, millaiseksi hänen elämänsä loppupuoli muodostuu.

Merkuriuksen vaikutus horoskoopissa on mielenkiintoinen. Merkurius on ennen kaikkea ymmärryksen planeetta. Niinkuin Aurinko, Venus ja Mars on Merkuriuskin seitsemännessä huoneessa, ja taivaankappalten näin runsas esiintyminen juuri tässä huoneessa painostaa hänen luonteensa suuntautuneisuutta ulospäin, suhteet ystäviin ja vihollisiin ovat tärkeimpiä ja huomattavimpia seikkoja hänen elämässään. Merkurius Oinaan merkissä osoittaa terävää huomiokykyä ja liikkuvaista älyä, alituista kaiken ympärillä tapahtuvan tarkkailua ja nopeutta alotteen teossa. Sen vastakkaisaspekti Uranukseen ei ole suotuisa ja saattaa johtaa hänet väärin johtopäätöksiin, ellei hän ole varuillaan.

Jos tämän syntymähoroskoopin nojalla nyt tarkastelemme Hitlerin nykyisiä planeetta-vaikutuksia, etenkin n.s. eteneviä aspecteja, näemme niiden olevan harvinaisen suotuisat. Auringon lähestyessä kolmioaspektia Uranukseen, mikä tulee täydelliseksi parin vuoden kuluttua, Mars on jo nyt tullut tällaiseen Uranus-aspektiin. Samanaikaisesti ovat molemmat onnenplaneetat, Venus ja Jupiter, kolmiossa toisiinsa. Voidaan siis aivan rauhallisesti todeta, että hänellä on nyt suuri mahdollisuutensa, niin että kaikki, mihin hyvänsä hän ryhtyykin, menestyy. Ja hänen kohtalonsa on myös Saksan kohta'o. Vaara on vain se, että hän menestyksen sokaisemana vaatii kohtalolta liian paljon ja siten laakee perustan tuleville onnettomuuksille.

Tässä suhteessa oli Uranuksen asema syys-lokakuun vaihteessa erittäin mielenkiintoinen. Jos mainitsemamme aamuhoroskooppi olisi ollut oikea, olisi tämä transiitti osunut täsmälleen horisontissa nousevaan pisteeseen Härkä 170. Mutta vaikka pysyttelimme iltahoroskoopissakin, on tämä transiitti merkityksellinen, sillä se lankeaa täsmälleen yhteen Venuksen ja Marsin aseman kanssa syntymähoroskoopissa. Aikaisemmat tapahtumat ovat osoittaneet, että Uranus-aspektit ilmeisesti vaikuttavat hänen elämänsä. Tällä kerralla Uranuksen transiitti saa myös Marsin ja Venuksen voimat toimintaan. Yleisesti ollaan sitä mieltä, että Uranus aiheuttaa äkillisiä muutoksia, nopeita päätöksiä ja pikaista toimintaa, mikä ilmeisesti erittäin hyvin on tunnusmerkillistä tälle vaaralliselle ajalle. Venus ja Mars vaikuttavat horoskoopissa vastakkaisin tavoin, edellinen henkiökohtaisella viehätöksellä vakamuksen tietä, jälkimmäinen terävyydellä ja väkivallalla. Venus merkitsee tässä rauhaa, Mars sotaa. Niinkuin näyttää, tämä planeettakonstellatio viittaa tienhaaraan, erilaisten toimintatapojen valintaan. Onneksi hänelle itselleen, hänen maalleen ja koko ihmiskunnalle, hänen valintansa on osunut Venuksen symbolisoimalle tielle.

Suotuisat Uranuksen aspektit voidaan ehkä tulkita siten, että hän ratkaisevana hetkenä sai apua niiltä hyviltä voimilta, jotka hallitsivat näkyvämmässä maailmoissa. Chamberlain oli varmasti näiden sanansaattaja, kun hän tarmokkaasti otti välittäjäntehtävän itselleen. Hitlerille tuli täten helpommaksi kulkea oikeata tietä.

On kummallista, että Kuu tänä vuonna kulkee viralisten tietojen mukaan laaditun horoskoopin kahdennentoista huoneen kautta. Tätä ei pidetä ulkonaisissa suhteissa erittäin onnellisena. Se asetetaan salaisten vihollisten yhteyteen. Kuitenkin näyttää Kuun hyvä aspekti Saturnukseen suunnilleen kesäkuussa osoittavan, että hänellä oli voimaa selviytyä niistä. Ja vuoden lopulla sivuuttaa etenevä Kuu horisontin ja menee ensimmäiseen huoneeseen, mikä merkitsee tavallaan uutta vaihetta hänen elämässään, muuttuneiden olosuhteiden vallitessa. Kuun kulku Uranuksen yli vuoden lopulla voi taas merkitä jotakin odottamatonta, tarmokasta otetta Hitlerin taholta.

Leo Krohn.

Kirjallisuutta

Karen Blixen: Eurooppalaisena Afrikassa. Arvi A. Karisto Oy. Hinta 50:—, 65:—.

Inasuttava muistelmateos. Värikäs kuvagalleria Afrikan luonnosta, eläinkunnasta ja mustasta ihmisrodusta, jonka lapsensielusta „vanha maailma” itse asiassa vielä hyvin vähän tietää. Useimmat sen aikaisemmat kuvaajat ovat katselleet koko mustien maanosan elämää valkoisen rodun omahyväisen rajoittuneisuuden näkökulmasta ja niin ollen antanut lukijoilleenkin varsin vajaan ja pintapuolisen kuvan.

Toisin tekee tämän teoksen luoja, tanskalainen paroonitar Karen Blixen, joka omisti 6000 acen suuruisen kahvifarmin Brittiläisessä Itä-Afrikassa ja viljellen sitä kahdeksantoista vuoden ajan ehti täydellisesti tutustua ympäristönsä kaikkinaiseen elämään. Rva Blixen on toht. Munthen henkisen sukulainen ja hänen kirjansa samaa ylevää, kiehtovaa tasoa kuin tuon aikaisemmankin humanin muistojensa kertojan ja todellisuuselämän kuvaajan tuotteet.

Tekijän maatila sijaitsi Afrikan korkeimman ylängön, Kilimandsharon alueella, Kenian siirtomaassa olevan Ngong-vuoren juurella, jokseenkin päiväntasaajan kämmenellä — „lähellä aurinkoa”, kuten hän itse sanoo, missä oli helppo hengittää, missä aamuisin herätessään totesi „olevansa siellä missä pitääkin.” — Miten elävästi tämä ylämaa kuvataankin — sen omituiset metsät, viljelykset, ilmasto, sen vuorenharjanteisiin särkyvät pilvet! Metsästysretkillään hän oppii „Afrikan rytmin”, sen oikean, hälisevälle Euroopalle niin vieraan elämänmuodon, oppii varomaan äkillisiä liikkeitä ja käyttämään eläimiltä oppimaansa hyväkseen seurustellessaan alkuasukkaiden kanssa. „Me sivistyneet kansanheimot olemme menettäneet taidon olla hiljaa ja meidän on vietettävä monta tuntia äänettömyydessä villiin elämään kera ennenkuin se taipuu ottamaan meidät joukkoonsa.” Sellaisen taidon saanti on varmaan kuin löytäisi salaisen tien aikojen aamun maille!

Karen Blixen asui Kikujū-heimon keskuudessa, ja lähimmät niistä olivat hänen jonkinlaisia „mäkitupalaisiaan”, maksaen maaveronsa päivätoissa. Heimon suuri päällikkö, jonka kuolemankuvauskin on kuin värikäs taulu, luotti häneen suuresti ja lähin ympäristö käytti häntä lääkärinä, riidantarkkijana, vieläpä esirikoilijanakin onnettomuuden kohdatessa. Hän on myötätuntoinen piirtäessään mustien henkisiä muotokuvia, ihmistuntija, ihmisystävä. Siinä hänen taitonsa lähde. Hän ei kuvaa massaa, hän kykenee erittelemään yksilöitä luonneperiteineen ja sielullisine ominaisuuksineen. — Voi sitä Kamanteakin! pientä kikujupoikaa, josta lo-

pulta kehittyi erinomainen kokki — ensitapaamassa hän oli täynnä paiseita ja visvaisia haavoja „niin että täytyi ihmetellä, kuinka niin paljon tuskaa o'i saatu mahtumaan yhteen ainoaan pieeneen (ihmis-) täplään." Jo yksistään Kamante-historia avaa monta veikeää ja liikuttavaa sielunelämän kuvaa.

„Eurooppalaisena Afrikassa" ei ole syyttä saanut maailmanmenestystä. Meilläkin se on varmaan paras tämän vuoden käännöskirja. Ei kenenkään pitäisi menettää sen lukemisen tuottamaa nautintoa. A. K.

Mitä muualla tiedetään

N.s. Oxford-liike, joka ansiosta on herättänyt suurta huomiota ja osaltaan vaikuttanut herättävästi aikamme hengelliseen elämään, on alusta saakka myös herättänyt arvostelua. Prof. Alma Söderhjelm kirjoitti taannoin gentlemannin hyveistä Svenska Pressenissä ja huomautti tällöin, tosin hieman yksipuolisesti, eräästä näkökannasta:

„Minä en ole kovin uskovainen, kun opinkappaleet ovat kysymyksessä, mutta minä uskon hyvän voimaan, urhoollisuuden ja inhimillisyyden tahdonponnistuksiin, itsekuriiin ja toisten kasvatukseen. Ja ehkä minä en pääse taivaaseen, mutta olen varma, että jos minä en sinne pääse, ei kukaan muukaan sinne pääse, eivät oxfordilaiset taikka muut. Ja varsinkaan en usko, että sinne pääsee muulla tavalla kuin vaikeuksia voittamalla. Mutta hyvät ihmiset, eivät oxfordilaiset näe mitään voittoa siinä, että ammentaa aviollisia pettymyksiään, vanhuudenvirheitään ja nuoruudensyntejään kaikkien ihmisten ylle. Ei ole erää eroa pahalla ja hyvällä."

Ruotsalainen taiteilija Adolf Hallman, joka on viimeiset kuusi vuotta asunut Tukholmassa, on Oxford-liikkeen menestyksen ajamana muuttanut Kööpenhaminaan. Hän kertoi eräässä haastattelussa:

„Minä olen paennut Oxford-liikettä. En jaksanut kestää sitä sen pitempään. Nämä ihmiset hiipivät kaikkiä teillä, ja he luovat ilmapiirin, joka on niin raskas ja painostava, että siinä ei voi hengittää. Sen jälkeen kuin Buchman piti suuren kokouksensa Visbyssä, olot ovat käyneet aivan sietämättömiksi. En tosin usko, että liike numeroin arvosteltuna merkitsee paljonkaan, mutta se on onnekseen saanut pari kuuluisaa nimeä kirjallisuudesta, ja nyt nämä vastakääntyneet määräävät lehdistön sävyä. Oxford-ihmiset ovat saaneet jalansijaa eri tahoilla Ruotsin kulttuuri-maailmassa, kustannusyhtiöissä, sanomalehdissä j.n.e., sillä seurauksella, että jos ei kuulu joukkoon, saa osakseen kylmän olkapään kohauksen ja luoksepääsemättömän ilmeen. Ja nämä viimeisten päivien pyhäthän tahtovat vääntää kehityksen sata vuotta taaksepäin, jos he vain saavat valtaa. Jo nyt huomaa kaikkiäalla heldän salaisen vaikutuksensa. Oxford on Ruotsissa pannut painon kakkien mielten ylle, ja minulle puolestani paino kävi niin raskaaksi, että minun täytyi paeta."

Edellä mainitun Tanskan muuttaneen Adolf Hallmanin ajatuksia Oxford-liikkeestä pitää ruotsalainen kirjailija E y v i n d J o h n s o n liioiteltuina. „Luonnollisesti täällä on Oxfordin kannattajia johtavilla paikoilla, mutta he eivät ole kiihkoilijoita", hän sanoi eräälle haastattelijalle. „Hallman suo Oxfordille liian suuren kunnian lausunnoillaan, hän yliarvioi sen merkityksen." Julkaisemassaan uudessa kirjassa „Nattöving" (Yöllinen harjoitus) hra Johnson käy myös Oxford-liikkeen kimp-puun. Oxfordilla on ennen kaikkea se vika, ettei sillä ole mitään an-

nettavanaan, se ei itse asiassa valaise mitään probleemoja, se on pikku-seikkoihin pakenemista. Ihmiset ripittäytyvät, raapivat itsestään pieniä syntipahasiaan ja luulevat siten voivansa selvittää maailman problemat. Todellisista, vaarallisista synneistä ei piitata."

Ruotsalainen toht. P o u l B j e r r e, joka taannoin kävi esitelmämatkalla Suomessa, mainitsi sanomalehtimiehille myöntämässään haastattelussa 24. 10. vastustavansa Oxford-liikettä. „Praktiikassani ovat niiden ristiriitojen ohella, jotka syntyvät lasten sidottuneisuudesta vanhempiinsa ja vanhempien yrityksestä pidättää lapset kotonaan, uskonnolliset tapaukset enemmistönä. Lasten, joihin alusta asti ajetaan syyllisyudentunto, on vaikeata päästä siitä milloinkaan eroon. Olen sitä mieltä, että Oxford-liike on meillä Ruotsissa nopeasti ohimenevä liike. Se on oikeastaan vasta Visbyn kokouksen jälkeen levinnyt huomattavammin. On mielenkiintoista, että Frank Buchmanin [Oxford-liikkeen alkuunpanijan] sai herätykseen muuan kenraali Boothin tytär, ja koko Oxford-liikettä voidaan niinmuodoin pitää pelastusarmeijan sivuhaarana, joka vaikuttaa sivistyneissä luokissa." — Toht. Bjerre oli ennen lähtöään esittänyt Ruotsin radiossa toimeenpannussa keskustelussa tämän kantansa ja saanut siitä sekä kiitosta että moitetta. Muuan kirjoittaja oli esittänyt käsityksekseen, että toht. Bjerren paikalla oli keskustelussa istunut itse pabolainen. Keskustelua näytään jatkettun sanomalehdistössä, koskapa Stockholms Dagbladetin numerossa 2. 11. oli useita mielipiteitten ilmaisuja toht. Bjerreä vastaan. Muuan „Muuttunut"-nimimerkillä kirjoittaja lopettaa kirjoituksensa kehotukseen: „Lukekaa vuorisaarna ja koettakaa elää sen opetusten mukaan!" Erään toisen kirjoittajan vastalauseesta ilmenee toht. Bjerren esittäneen raamatunkritiikin tukemaksi käsityksekseen, että „mies, jota evankeliumeissa kuvataan, ei sellaisena kuin hänet esitetään ole milloinkaan vaeltanut maan päällä".

Ruotsalainen kirjailija V i l h e l m M o b e r g, joka saapui Suomeen ol'akseen läsnä erään kappaleensa ensi-illalla 6. 11. Turun ruotsalaisessa teatterissa, esitti sanomalehtihaastattelijalle käsityksensä Oxford-liikkeestä:

„Oxford on hysteerinen kriisiajan liike, joka vaikuttaa tartuttavasti ja leviää kuin henkinen turpa- ja sorkkatauti. Muuten ovat vain ne kirjailijat kääntyneet, joista en koskaan ole pitänyt. Luulen, että Oxford unohdetaan pian. Onhan myös joukko pappeja, jotka ovat kääntyneet, ja se on hyvä, sillä sen pitäisi koitua kirkon hyväksi."

Tshekkoslovakian vapaamuurariutta vastaan kohdisti Saksan propaganda syyskuun lopussa taistelunsa. „Nu" kertoo, että tämä vaihe alkoi päivää ennen Godesbergin kokousta. Nyt painostettiin, että Tshekkoslovakia oli vapaamuurarivaltio, että presidentti Benesh ja Hodza ovat vapaamuurareita samoin kuin Masaryk aikoinaan, ja että Tshekkoslovakia oikeastaan on vain „maailman vapaamuurariuden" pirullinen rakenne-ma.

Slovakiassa on vapaamuurarijärjestöt lakkautettu, kertoo Bratislavasta Berlinin kautta saapunut tieto 16. 10. Valtio on takavarikoinut niiden omaisuuden jonka arvo on n. 1 milj. Tshekkoslovakian kruunua. Toimenpiteen syytä ei ilmoiteta, mutta ei ole kaukana olettamus, että se on johnutun Saksan painostuksesta.

Englannin vapaamuurarit julkaisivat äskettäin manifestin sen vainon johdosta, jota kansallissosialistinen Saksa on osoittanut vapaamuurariutta kohtaan. Siinä painostetaan, että [Englannin vapaamuurariuden] suurlooshi on „suvereeni ja riippumaton joukko, joka harjoittaa vapaamuurariutta vain kolmessa asteessa", ja että se ei „tunnusta mitään korkeampaa auktoriteettia, minkä niminen tämä sitten olisikin". Suurlooshi on aina „johdonmukaisesti kieltäytynyt ilmaisemasta minkäänlaisia mielipiteitä

ulko- ja sisäpoliittisista kysymyksistä, Englannista ja siirtomaista." Sen muuttumaton tapa on „välttää kaikkea kannanottoa kysymyksissä hallitusten ja poliittisten puolueitten keskinäisistä suhteista taikka kysymyksissä, jotka koskevat vastakkaisia hallitusperiaatteita". Se ei myöskään salli yhdenkään vapaamuurarin tässä ominaisuudessaan suurlooshiin suoje-luksessa esittää taikka pohtia mielipiteitä ja teologisia tai poliittisia kysymyksiä missään looshissa tai missään tilaisuudessa. Edelleen esitetään, että suurlooshi kyllä tietää olevan järjestöjä, joiden jäsenet sanovat itseään vapaamuurareiksi, mutta joilla ei ole niitä terveitä ja jaloja periaatteita, joille järjestö Englannissa rakentuu, ja se kieltäytyy ehdottomasti ylläpitämästä minkäänlaisia suoranaisia tai välillisiä suhteita sellaisten järjestöjen kanssa tai pitämästä niiden jäseniä vapaamuurareina.

Times tulkitsee seuraavasti tätä epätavallista julistusta: „Tämä manifesti on aiottu johtamaan yleisö oikeaan käsitykseen niistä mielikuvituksellisista väitteistä, joita esitetään sekä painetussa sanassa että ihmisten keskeisissä puheissa. On ihmisiä, jotka haluavat esiintyä asioista perillä olevina ja siksi väittävät, että vapaamuurarijärjestön kunnioitettavuus on vain ulkonaista harhaa, ja että halitsevat ovat varallisia ihmisiä, jotka hautovat kaameita suunnitelmia, jotka he aikovat toteuttaa ottamatta huomioon niitä kärsimyksiä, jotka tästä koituvat kunniallisille ihmisille. Sen johtohenkilöitä on syytetty kaikenlaisista asioista, jotka perustuvat kansan mielikuvitukseen, esim. sitä, että he ovat 'ratsionalisteja', 'Sionin viisaita', jesuiittoja, kommunisteja ja fascisteja. Onneksi ei ole mikään salaisuus, ketkä johtavat liikettä tässä maassa, ei myöskään se, mikä laatuista heidän tarkoituksensa ovat. Sivullinenkin tietää hyvin, että Connaughtin herttua on vasta 1901 saakka johtanut vapaamuurareita, ja että itse kuningaskin on valtaistuimelle tulonsa jälkeen osoittanut kiinnostustaan vapaamuurariutta kohtaan olemalla läsnä eräässä suurlooshiin varta vasten järjestämässä juhlassa Royal Albert Hallissa ja ottamalla vastaan suurmestarin arvon." — (*Nu*, 36).

Rabindranath Tagore, tunnettu intialainen runoilija ja Nobel-palkinnon saaja, joka nyt on 77-vuotias, on lähettänyt avoimen kirjeen japanilaiselle runoilijalle Nogutshille vastauksena tämän kirjeeseen. Seuraavassa osa tätä pitkäähköä kirjelmää.

Hyvä Nogutshi! Ihmettelen syvästi kirjettä, jonka olette minulle kirjoittanut; ei sen sävy eikä sen sisältö sovellu siihen Japanin henkeen, jota olen oppinut ihaillemaan kirjoituksissanne, ja jota olen päässyt rakastamaan henkilökohtaisesti tutustuessani teihin.

On murheellista ajatella, että militaristisen massan intohimo voi jossakin tapauksessa saada valtoihinsa luovan taiteilijankin, että todella älyllinen voima houkutellessaan uhraamaan arvonsa ja totuudenrakkautensa mustan sodanjumalan alttarilla.

Näytte olevan kansani yhtä mieltä tuomitessamme fascistisen Italian väkivallantyytöt Etiopiaa kohtaan. Mutta te tahdotte viedä murhaavat hyökkäykset Kiinan miljoonia vastaan toiseen luokkaan. Tuomiot nojautuvat periaatteisiin. Kun Japani antaa tuholsan sodan päästä hävittämään Kiinan asujamistoa, sodan, missä käytetään kaikkea sitä kuolemaantuottavaa tekniikkaa, joka on opittu länsimailta, ei mikään sofistinen todistelu voi horjuttaa sitä tosiasiaa, että tämä toimintatapa loukkaa jokaista moraalin periaatetta, joille sivistys rakentuu. Te väitätte, että Japanin asema on omalaatuinen. Te unohtatte, että sotatilan- teet ovat aina omalaatuisia, ja että hurskaat sotaherrat, varmoina julmuuksiansa yksilöllisestä vanhurskauttamisesta, eivät milloinkaan ole olleet solmimatta erityistä liittoa jumaluuden kanssa hävittääkseen ja piinatakseen suuressa mittakaavassa.

Monista lalminlyönneistään huolimatta ihmiskunta on uskonut perustavaa laatua olevaan siveelliseen yhteiskuntarakennukseen. Kun te puhutte „kaikessa kaameudessaan välttämättömistä toimenpiteistä uuden suuren maailman perustamiseksi Aasian manterelle“, ja kun te tällöin, niinkuin oletan, varmasti pidätte kiinalaisten naisten ja lapsien pommitamista ja vanhojen tempelien ja yliopistojen häpäisemistä keinona, millä Kiina voidaan pelastaa Aasialle, silloin annatte ihmiskunnalle toimintatavan, joka ei edes eläinten kesken ole välttämätön, ja joka varmastikaan ei sovi Idälle sen tilapäisistä erehdyksistä huolimatta. Minä olen, niinkuin syytä huomautatte, uskonut Aasian sanomaan, mutta en milloinkaan kuvitellut että tämä sanoma voitaisiin samaistaa sellaisiin urotekoihin, jotka kiihtivät Tamerlan rohkeutta hänen kauhistuttavassa ihmisteuraustuksessaan. Kun esitelmissäni Japanissa vastustin länsimaitten matkimista, asetin vastakkain toisaalta sen saaliinhimoisen imperialismia, jota eräät Euroopan kansat viljelevät, toisaalta sen täydellisyysihanteen, jota saarnasivat Buddha ja Kristus samoin kuin ne suuret kulttuuriperinnöt ja sen naapuruussovun, jotka ovat auttaneet luomaan sivistyksiä Aasiassa ja muualla. Tunsin velvollisuudekseni sanoa bushidon maalle, suuren taiteen ja jalojen sankariperinteitten maalle, varottavan sanan. Sitä tietelistä barbariaa, jonka uhriksi länsimaitten ihmiskunta on joutunut, ja joka on ajanut sen avuttomat ihmisjoukot moraaliseen ihmissyöntiin, sitä ei saisi milloinkaan jäljitellä miehekäs kansa, joka oli astunut kunniaakaan renessanssin vaiheeseen, ja jolla oli kaikki luovan tulevaisuuden mahdollisuudet. Oppilauseessa „Aasia Aasialle“, jota julistatte kirjjeessänne verona ryöväripoliitikalle, ei ole mitään siltä suuresta ihmisyydestä, joka yhdistää meidät läpi poliittisten etikettien ja raja-aitojen. Minua huvitti lukea erään tokiolaisen politiikon äskettäin lausuma väite, että Japanin sotilasliitto Italian ja Saksan kanssa oli solmittu „mitä korkeimmista henkisistä ja moraalista vaikuttimista“ eikä „perustunut minikäänlaisille materialistisille laskelmille“. Aivan niin. Yhtä hauskaa ei ole, että taiteilijat ja aittelijat toistavat tällaisia ihmeellisiä lauselmia, jotka kääntävät sotilaslörpöttelyn heikiseksi kerskumiseksi. Ei edes sota-psykoosin kriittisinä päivinä ole länsimaissa milloinkaan ollut puutetta suurista sieleista, jotka ovat voineet korottaa äänensä yli taistelun melun ja ihmisyyden nimesä uhmata omia sotakihkoilijoitaan. Sellaiset miehet ovat kärsineet, mutta he eivät ole milloinkaan pettäneet edustamiensa kansojen omaatuntoa. Jos Japani voi oppia sellaisista miehistä, se ei matki länsimaita. Uskon yhä, että sellaisia miehiä on Japanissa, vaikka emme kuule heistä niissä lehdissä, joiden on olemassaolonsa takia pakko toistaa sotaisan isäntänsä ääntä.

„Älymystön petos“, josta suuri ranskalainen kirjailija [Julien Benda] puhui Euroopan sodan jälkeen, on vaarallinen oire aikanamme. Te puhutte köyhien säästörahoista Japanissa, heidän äänettömistä ja kärsivällisistä uhrauksistaan, ja te pidätte ylpeytenänne ilmaista, että tätä valtavaa uhria käytetään naapurin talon ja kodin valtaamiseen ja ampumiseen, että inhimillisen jalomielisyyden rikkautta ryöstetään epäinhimilisiin tarkoituksiin. Minä tiedän, että propaganda on muutettu kaunotaiteeksi, ja että ei-demokraattisten maiden asukkaiden on miltei mahdollista vastustaa päivittäistä ja jokahetkistä myrkkymuutosta. Mutta olisi uskonut, että ajatuksen ja mielikuvituksen ihmiset säilyttäisivät itsenäisen arvostelukykynsä. Näin ei ilmeisestikään aina ole. Väärän todistelun takana näyttää olevan vääristynyt natsionalismi, joka antaa meidän aikamme „intellektuellien“ löpötellä „ideologioistaan“ sillä aikaa kuin he vetävät omat „massansa“ perikadon teille. Olen tuntenut teikäläiset, enkä usko, että he voivat osallistua Kiinan miesten ja naisten järjestelmälliseen myr-

kyttäm seen opiumilla ja heroinilla. Kuitenkin tekevät japanilaisen sivistyksen edustajat uutteraa työtä kietokseen salakavalasti kokonaisia joukkoja organisaatioverkkoon, jolla aiotaan kietoa ja saastuttaa ihmisiä joukottain. Todistuksia sellaisesta myrkytyksestä on jätetty täysin luotettava taholta. Mutta Japanista ei ole tullut mitään vastalauseita — ei edes sen runoilijoilta.

En ihmettele, että ne, joilla on samat mielipiteet kuin monella teidän älymyöstänne, saavat hallitukselta „vapaan sanan” edut. Toivon, että he nauttivat vapaudestaan, Minusta tuntuu tarpeettomalta vetäytyä sellaisesta vapaudesta kotilon kuoreen maistamaan „elämän toivorikkaan tulevaisuuden” mietiskelyn makeutta, vaikka te neuvotte Japanin taiteilijoita vaihteen vuoksi tekemään siten. Minä en voi suostua sellaiseen taiteilijan toimintaan ja hänen siveellisen tietoisuutensa erottamiseen. Nauttia erityisiä etuoikeuksia sen johdosta, että on samaa mieltä hallituksen kanssa, joka naapuristossaan yrittää hävittää elämän kaikki oleelliset perustat, vetäytyä samalla pakofilosofiaan turvautuen kaikesta suoranaisestä vastuusta, tämä on minusta toinen varma merkki nykyajan älymyösten petoksesta ihmiskuntaa kohtaan. Muu osa maailmaa on liian raukkamainen ilmaistakseen todelliset ajatuksensa — se näet hautoo oman tulevaisuutensa synkkiä mahdollisuuksia. Ja ne, jotka ovat taipuvaisia tuottamaan vahinkoa, jätetään rauhaan likaamaan historiaansa ja mustaamaan maineensa tuleviksi ajoiksi. Mutta sellainen rangaistuksettomuus ennustaa ajan pitkään onnettomuutta, samalla kuin sairaus, josta ei olla tietoisia, jatkaa turmiollista kehkeytymistään. —

Se murheellinen tosiasia jää, että Japani (madame Tshiangkaihekin sanojen mukaan, jotka varmasti olette lukenut *The Spectatorista*) manaa ilmi niin monta haamua. Kiinan taiteen ikivanhojen tuotteitten, korvaamattomien kiinalaisten laitosten, suurten rauhaarakastavien, myrkytettyjen, kidutettujen ja tuhottujen yhteiskuntien haamuja. „Kuka karkoittaa haamut?” hän kysyy. Toivokaamme, että Japanin ja Kiinan kansat lähitulevaisuudessa käsi kädessä hävittävät katkeran menneisyyden muistot. Asian tosi ihmisyyssynty uudelleen. Runoilijat korottavat äänensä lauluun eivätkä häpeä uudelleen tunnustaa uskoansa inhimilliseen tehtävään, joka ei voi suostua tieteelliseen veljesmurhan massatuotantoon.

Hengen voima koetuksella. Haagissa pääsi viime elokuun 28 pnä kaksi leijonaa karkuun eräästä sirkuksesta. Toinen niistä saatiin köysiin, mutta toinen käveli kadulla ja lähti kulkemaan valtaväyliä myöten päätyen lopuksi pyhän Mikaelin kirkkoon, jossa parhaillaan oli puolipäivämessu. Muutamat kirkossa olijoista pyörtyivät, toiset pakenivat. Kun väki oli poistunut kirkosta, leijona ajoi papit sakastiin, jossa sirkuksen palveluskunnan onnistui saada se kiinni. — (H.S.)

Mitä on voima? Sanomalehdissä on kiertänyt tieto Brittiläisessä Kolumbiassa elävästä 11-vuotiaasta pojasta, joka on arvoitus lääketieteellisellekin maailmalle. Hänen nimensä on Henry Andrews ja hän on aivan tavallisen 11-vuotiaan näköinen. Mutta hänen voimansa ovat kaikkea muuta kuin tavalliset. Viiden viikon vanhana hän jo käveli, ja kahden vuoden vanhana kiipesi nuoratikkaita pitkin korkealle katolle.

Täytettyään kolme vuotta hän nosti yli 30 kiloa painavan tytön, ja kahta vuotta myöhemmin hän jo nosti täysikasvuisen miehen. Nykyään ei painavimmakaan miehen nostaminen tuota hänelle vaivaa, ja lisäksi Henry Andrews on peloittava nyrkkeilijä. Lääkärit eivät pysty selittämään, mistä pojan voimat johtuvat.

Elmer Diktonius, ruotsia käyttävä suomalainen modernisti-kirjailija kirjoitti Göteborgs-Posten-lehteen viime syyskuussa vaikutelmistaan Kar-

jalan kannakselta artikkelissa „Peninkulman päässä rajalta”. Siinä hän kirjoittaa ilmehikkäällä, vaikeasti käännettävällä ruotsillaan m.m. seuraavasti:

„On mielenkiintoista katsella, kuinka kirjoittava ihminen, suomalainen kirjailija — sanottuna ilman vaateliaisuutta, mutta onhan sitä kirjoja takanapäin — sellaisessa paikassa, tässä pienessä sotien välisessä nurkassa reageeraa siihen, mikä liikkuu ajassa — kohtalokkaan uhkaavana, niinkuin näyttää. Mitä siis pitää kirjailijan tehdä tässä tilanteessa — pitääkö hänen heittää kirveensä järveen tai panna pegasusparkansa kuivumaan kunnes aurinko jälleen paistaa maailman yllä, vai pitääkö hänen ehkä ottaa kirjeenvaihtokursseja yleisessä aseopissa tai ryömiä ristin luosadakse ilon pimeään mieleensä, niinkuin on tapana Visbyssä ja muissa paikoissa? Patenttilääkkeitä on kaikkialla, ja häpeä sille, joka pahoin ajattelee.

Mutta ajatelkaa, jospa jatkaisi vain vanhaa rallia — syventyisi itseensä, koettaisi vain tunkeutua yhä syvemmälle luontoon, koettaa löytää sen suuri lepo, sen suoma sopousintu; ajatelkaa, jos vain tahtois ja koettaisi antaa suurimman rauhansa tällä hetkellä, kokonaisimpansa ja kauneimpansa — että voittaisi oman levottomuutensa ja samalla maailman. Tietoisena ajan kaikista pirunkureista, jotka ovat täysin panostettuja, räjähtäviä —: nostaa mörssärin suuta kohden pieni kukkansa, joka on perhosenhento väkivallan dynamiitin rinnalla, mutta ehkäpä kuitenkin sen kantomatkan saavuttamattomissa, sitä vanhemmaksi elävänä: karaistuna idyllinä. Sillä pahuuden mahtia ei saa aliarvioida, mutta ei myöskään yliarvioida, eivätkä mitkään tykit ole vielä tähän asti ampuneet rikki ruista.”

„Panin tytär” todellisuudessa? Romanian syrjäseuduilla, pienessä Sugagin kylässä, on sattunut tapaus, joka muistuttaa erästä Kiplingin tarinaa, ja joka myös tuo mieleen taannoin julkaisemamme Dion Fortunen „Panin tyttären”. Kerrotaan, että Joana Mandrila, susityttö, olisi jo toisen kerran — ja tällä kertaa vapaaehtoisesti — hävinnyt kotoaan metsän pimentoihin. Hän katosi ensimmäisen kerran toistakymmentä vuotta takaperin ollessaan metsässä marjoja poimimassa. Kun häntä ei kuulunut takaisin, otaksuttiin, että sudet olivat raadelleet hänet. Mutta kun eräät metsätyöläiset olivat jonkin aikaa sitten kaatamassa puita Romanian Karpaateilta, kylän lähettyviltä, hyökkäsi susilauma äkkiä heidän kimppuunsa. Miehet tempasivat kirveensä ja sytyttivät puunoksia palaamaan, jolloin pedot kääntyivät pakosalalle. Miehet aikoivat juuri ruveta ampumaan niitä, kun he huomasivat hennon olennon jääneen jälkeen toisista ja havaitsivat ihmeekseen, että tämä oli alaston tyttö. Tyttö ei osannut puhua, vaan ulvoi kuin susi, löi ja puri, niin että miehillä oli täysi työ hänen pitelemisessään. Tyttö oli kuolleeksi luultu Joana! Häntä oli sangen vaikea totuttaa jälleen ihmisten tavoille: hän ei olisi halunnut käyttää vaatteita eikä syödä keitettyä ruokaa. Mutta vähitellen hän tasaantui ja oppi jälleen puhumaan ihmisten kieltä. Tällöin hän kertoi, että hän muisti hämärästi joutuneensa eksyksiin metsässä ja lopulta nukahtaneensa. Herätessään hän näki susilauman ympärillään. Hän tosin luuli niitä suuriksi koiriksi. Ne eivät tehneetkään hänelle mitään pahaa ja hän jäi niiden joukkoon. Heistä tuli hyviä ystäviä ja sudet tasasivat aina saaliinsa hänen kanssaan. Joana näytti vähitellen tottuvan ihmisten elämään, varsinkin kun muuan nuori, varakas talonpoika rakastui häneen ja pyysi häntä vaimokseen. Mutta eräänä päivänä, kun molemmat nuoret olivat kävelemässä metsässä, Joana pysähtyi äkkiä kuin ki-

vettyneenä ja alkoi nuuskia ilmaa. „Tunnen susien hajua”, hän sanoi. Sulhanen nauroi ja alkoi vetää tyttöä mukanaan, mutta silloin ilmestyi tiheiköstä yhdeksän sutta. Nuorukainen pelästyi ja kiipesi puuhun. Mutta tyttö riistäytyi irti ja hävisi ulvoen susien mukana metsään. Senjälkeen hänestä ei o.e. nähty jälkeäkään.

Teosofisen maailman tapahtumat ovat aina lähellä sydäntämme. Toisinaan ne ovat miellyttäviä, toisinaan epämiellyttäviä kertoa. Erilaisia virtauksia ilmaistessaan ne ovat hyvin opettavaisia. Näitä on myös tietoa siitä, että Adyarissa, Teosofisen Seuran pääma'assa, vihittiin viime joulukuussa n.s. vapaamielisen katolisen kirkon kappeli. Samaa seuraa edustava „Canadian Theosophist” esittää asian ja jatkaa sitä omilla mietelmillään:

„Blavatskyn varjot! Seremonia suoritettiin vapaamielisen katolisen kirkon rituaalin mukaan, ja sen jälkeen oli Pyhä Ehtoollinen. Tämä oli ensimmäinen kerta, jolloin toht. Arundale oli toiminut pappina missään jumalanpalveluksessa sen jälkeen kuin hänet valittiin presidentiksi, koska hän oli valituksi tultuaan ajatellut olevan parasta välttää kaikkea Teosofisen Seuran ja vapaamielisen katolisen kirkon yhtymisvaaraa. Tässä tapauksessa hän teki poikkeuksen, koska rakennuksen pyhittämiseen vaadittiin piispa, ja koska hän on ainoa saatavissa oleva piispa Intiassa. Miksi hän ei kutsunut sinne jotakuta anglikaanisen kirkon veljistään? Se olisi ollut niin sievä ystävällinen ele. Ja tietenkin vapaamielisen katolisen kirkon rakennus Adyarissa on aiottu rohkaisemaan kaikkia muitakin kristillisiä kirkkoja tulemaan ja tekemään samoin. Mitä muuta se saattaa tarkoittaa? Ihmettelemme, kuinka toht. Arundale on hillinnyt itsensä niin kauan. Ja pettääkö hän tosiaan itseään kuvitellemalla, että hän tekee teosofian suosituksi kristittyjen keskuudessa tällä vapaamiel. katol. kirkon poliittikalaa? Kuvittelemme tletävämme, mitä H.P.B. sanoisi, ja mitä hän ajattelee.” — (The Canadian Theosophist, helmikuu 1938).

Muuan suurtyö. Amerikkalainen toht. Thaddeus Pomeroy Hyatt on kuudetta vuotta valmistellut bibliografiaa kaikista teoksista ja kirjoittajista, jotka H. P. Blavatsky mainitsee „Salaisessa Opissaan” ja muissa teoksissaan. Tästä luettelosta, joka vaatii suunnattomasti työtä ja kirjastollista tottumusta, tulee mitä tärkein todistuskappale H. P. B:n työn laajuudesta ja kantavuudesta. Tästä luettelosta mainitaan ennakkotietona, että siihen tulevat ei ainoastaan teokset ja tekijöitten nimet, vaan myös aiheet luokiteltuina, ja ristiviittauksin saadaan jokainen kirja, tekijä ja aihe toistensa yhteydessä esille.

Bhikkuilla on vaikeutensa. Kun Ananda Metteya, ensimmäinen buddhalainen lähetyssaarnaaja Englannissa, saapui sinne vuosia sitten, hän huomasi ensimmäisestä päivästä alkaen, että hänen oli vaikeata pitää bhikku- (muakki-)lupauksiaan länsimaisessa kaupungissa. Christmas Humphreys kertoo kirjassaan „Buddhalaisuuden kehitys Englannissa” (The Development of Buddhism in England) että „hän ei saanut nukkua talossa, missä oli nainen nukkumassa”, mikä lienee vaikeasti järjestettävissä suurkaupungissa. „Hän sai nauttia ruokansa määrätunteina, ei mitään keskiviikon jälkeen. Hän nukkui lattialle järjestetyllä vuoteella välttyäkseen rikkomasta 'korkeita ja pehmeitä vuoteita' koskevaa kieltoa. Hänen ei myöskään ollut lupa käsitellä rahaa, niin että hän ei koskaan voinut matkustaa seuralaisetta. Munkkikunnan loistavankeltainen puku herätti ihmettelevien joukkojen huomiota ja aiheutti epäkohteliaita huomautuksia. Päätettiin, että hänet oli vietävä kokouksiin ja tuotava niistä takaisin vaunussa. Tämä kulkuväline olisi ollut kielletty, elei autoja olisi ollut

saatavissa, sillä niitähän ei käytetty Buddhan aikana; hevosen vetämissä rattaissa ajaminen oli näet kielletty yleisyytenä ja turhana komeutena.

Uskollisesti säilytetyistä munkinkäskeyistä päätellen kyseessä oli eteläisen kirkkokunnan, n.s. hinajaan, lähetyssaarnaaja. Pohjoinen kirkkokunta, mahaajaana, japanilaisesta zen-buddhalaisuudesta puhumattakaan, lienee vapautunut tällaisesta toiminnan mahdollisuuksia supistavasta formalismista.

Hra Humphreys, joka tästä kertoo, on itse buddhalainen. Milloinkahan saamme kuulla teosofien itsensä kertomina muistelmia teosofian alkua ajoista Suomessa, jolloin eräät innotuneet nuorukaiset pilkan uhallakin pukeutuivat pitkään kaapuun, kasvattivat tukkansa pitkäksi ja vaikenivat pytagoralaisittain? Jos jotkut lukijamme vielä muistavat näitä aikoja, toimitussihteeri on kiitollinen saadessaan kuulla niistä, mieluummin kirjallisesti. Kenenkään tosiasiallinen arvo ei siitä alennu.

Mr. A. J. Hamerster, muuan teosofisen työn tekijä, on ollut varovaisempi kuin Ananda Metteya. Syyskuun „Teosofi” kertoo hänestä:

„Mr. Hamerster on kääntynyt buddhalaisuuteen, mutta ei ole vihkiytynyt bhikkuksi (henkilö, joka on antanut köyhyyden ja siveyden lupauksen ja julistettu pyhäksi), koska se olisi rajoittanut hänen työtään teosofina.” (Kursivointi meidän). —

Toisinaan on painovirhe, toisinaan jokin *lapsus linguae* lisäämässä teosofisten lehtien kirjoitusten viehättävyyttä seuroista ja suunnista riippumatta. Se ainakin on yksi yhdysside. Toinen, varsin pätevä, on kyky nähdä asiat komikaa ja huumorin valossa, mikäli mahdollista *sine ira et studio*. Honoré de Balzac esittää „Les contes drolatiques”-teoksensa alkulauseessa näkökannan, joka mielestämme on teosofisenkin maailman huomion arvoinen. Kunnioituksesta hänen käyttämänsä 1500-luvun ranskaa kohtaan toistamme sen mikäli mahdollista vastaavan ajan suomenkielellä:

„Muistatcat möös te rauvopeiset critici / se ombi / arnosteliat / janajatuvar-teliat / harpyiat / iotca tervelette iocahijen aicomuxet ia ferinnet / että me emme naura kuin Lappina / ia cosca me elemme / Navru jammuupi ia hewiepi meiste kuin öliu Lampusta. Se ombi / iotta me naura mahdhaihinme / meidhen pite oleman nyiferdhaiet ia puchiat Sydhemešte; iota paitze ollen te murdhatte teidhen Swlianne ia ryypistette teidhen Gulma Corvoianne niinquin on tapa Zuhimifien iotca fettenet heidhen pahwtens ia riettaudhens.”

Se ombi, toisin sanoen, että nauru sopii teosofillekin.

Kenraali Franco, n.s. kansallisen Espanjan diktaattori, on julistanut kielletyiksi 111 espanjalaista ja ulkomaalaista kirjailijaa ja määrännyt, että heidän kirjansa on heti poistettava kaikista kirjastoista. Kiellon alaisia ovat m.m. kirjailijat sellaiset kuin H. G. Wells, Carlyle, Goethe, Ibsen, Tolstoi, Victor Hugo, Ramsay McDonald, Emil Ludwig, Freud, Remarque ja 16. vs:lla elänyt espanjalainen kirjailija Juan Ruiz.

Marraskuun 27 p. on roomalaiskatolisen kirkon pyhimyskalenterin mukaan omistettu Pyhälle Josephatille. Tämän pyhimysnimen perustana on sanskritin sana *bodhisattva*.

Autuaaksi julistaminen, jonka Rooman kirkko silloin tällöin suo hartaille jäsenilleen, huonnollisesti kuolleille, maksaa 20.000 dollaria. Pyhimykseksi julistaminen tulee vielä kalliimmaksi; kanonisatio näet maksaa 50.000 dollaria. — (*Joseph. Wheless, Forgery in Christianity*).

Tien varrelta

Helsingin Ruusu-Ristissä on pidetty seuraavat sunnuntaiesitelmät: 23. 10. Uuno Pore: „Leo Tolstoi uskonnollisena ja eettisenä opettajana“; 30. 10. Jorma Partanen: „Teosofisten aatteiden historiaa“; 6. 11. Sven Krohn: „Ihmisen sisäisestä rakenteesta“; 13. 11. Aini Pajunen: „Mitä ihminen kylvää . . .“.

Yleisöjuhlassa 23. 10. oli keskeisenä Tyyra Tolvasen esitelmä „Katkelma Johannes Taulerin elämästä ja toiminnasta“; Hilda Pihlajamäki esitti Andersenin melodraaman „Viimeisenä päivänä“, jota flyygelillä säesti Helvi Leiviskä. J. Pohjanmiehen taidokkaasti myötäillessä uruilla. Urkuja flyygelimusiikkia oli ohjelmassa sekä sooloina että Martti Seilon lauluesitysten säestyksenä.

Yleisöjuhlassa 13. 11. oli ensimmäisenä J. Pohjanmiehen uruilla esittämä Bachin G-molli fantasia, Sven Krohn esitelmöi aiheesta „Uskontojen totuus“, Clara Bonsdorff esitti yksinlaulua Sointu Leiviskä säestämänä ja Hilda Pihlajamäki lausui Kasimir Leinon „Laulajan rukouksen“. Väliajan jälkeen esittivät taiteilijat Helvi Leiviskä ja J. Pohjanmiehen Beethovenia ja loppunumerona oli Lyyli Joen laatima ja Ilta Leiviskän liikunnalliseksi tutkielmaksi sovittama „Avattu lipas“, missä kuusi uskontojen edustajaa esitti otteita uskontojen pyhistä kirjoituksista. Lausuntakuvaelmaa säesti uruilla J. Pohjanmiehen, joka myös oli säveltänyt musiikin.

P. E:n kirjojen esittelytilaisuus järjestettiin Helsingin Ruusu-Ristissä sunnuntaina 20. 11. N. 10 minuuttia kestäviä esityksiä selostettiin 10 P. E:n teosta jotka vielä ovat saatavissa. Väliajalta yleisöllä oli tilaisuus tutustua P. E:n kirjalliseen tuotantoon, jota oli asetettu näytteille. Ellemme erehdy, näytteillä oli n. 65 hänen kirjoittamaansa kirjaa sekä niiden lisäksi vähän tunnettuja lehtikirjoituksia. Olipa pöydällä eräitä kirjoja, jotka Eino Leino oli hänelle kirjoittanut. — Esittelytilaisuudessa esitti musiikkia säveltäjä Helvi Leiviskä.

Väinö Lahti, pianisti, jonka taiteesta aikaisempina vuosina olemme saaneet nauttia runsain mitoin, antoi 27. 9. Helsingissä konsertin. Arvostelijat tofesivat yksimielisesti Väinö Lahden kuuluvan pianotaiturimme eturiviin. — Väinö Lahden taiteilijaluonteen filosofisesta pohjasävystä ovat osoituksena eräät hänen kirjoituksensa, jotka on julkaistu takavuosina aikakauskirjassamme.

Mv. Samuel Siniluoto, vakava teosofi ja Ruusu-Ristin hiljainen ystävä Sa'oisissa, kuoli t.k. 6 p:nä 55 v. ikäisenä.

50 vuotta täytti 10. 10. puuseppämestari *Pentti Salakari* Helsingissä, samo'n 50 vuotta 27. 10 professorin rouva *Hilja Kettunen*. Ruusu-Risti toivottaa uutterille työntekijöilleen lisää monta tuloksellista vuotta.

Prof. Rolf Lagerberg piti rohkean puheen t.k. 11 p:nä juhlassa, jonka olivat Helsingissä järjestäneet eräät rauhanliitot. Puheessaan hän esitti m.m. seuraavaa:

Mitä tarkotetaan „moraalisella rohkeudella“? Sitä, että käy oikeutta oman yhteiskuntansa kanssa, osoittaa sen vääryyden, sen itsekkyyden, se on moraalista rohkeutta. — Olettakaamme, että joku koskettelee jotakin niin arkaluontoista kuin on lisääntyvä isänmaallisuusharrasteu, tai että sodan syytettyä sanoo maamiehilleen, että vihollisen asia on oikea. Luuleeko kukaan, että tällainen ihminen pääsee vapaaksi tuomiosta, vaikka hän vetoaisi omaantuntoonsa? Olkoon, että monikin ka'kessa hiljaisuudessa on taipuvainen pitämään tämän uhkarohkeaa puolta, olkoon, että moni vaatii omantunnon kunnioittamista — siveellinen vastaus rangaistaan kiihotuksena, maanpetoksena. Sekin, joka rauha aikana liian äänekkääs-

ti vaatii rauhaa, saa osalleen salaasia poliisiraportteja ja menettää kansalaisluottamuksensa, toisinaan toimeentulonsakin. Jos sitä tietä etsii yhteistä hyvää, sen saavuttaa oman hyvinvointinsa uhrauksella.

Näin on aina ollut, ja niin tulee aina olemaan. „Toisia he surmaavat” Luukas sanoo, „toisia he vainoavat”. Tosin oli alkukristillisyydessä valtiomahtiin kohdistettua uhmaa, joka on vertaansa vailla. „Vanhimmat kristityt”, Westermarck on vakuuttanut, „olivat kaikkea isänmaallisuutta vailla . . . Kun heiltä kysyttiin, mistä maasta he olivat, he vastasivat: Minä olen kristitty. He kieltäytyivät myös osallistumasta valtakunnan puolestukseen. He selittivät, että kristityillä ei ole oikeutta kantaa aseita, että Kristus, riisuessaan Pietarin aseista, samalla otti aseet jokaiselta sotilalta tuleviksikin ajoiksi.”

Tuon ajan jälkeen kristityt ovat mukautuneet tähän maailmaan. Mutta minusta tuntuu, että on alettu etsiä taaksepäin — ehkä lähinnä hakaristin uhatessa. Kristuksen kirkon, niin on piispa Aulén julistanut, on käytävä ensimmäisenä vastustamaan sitä, että miljoonat ja jälleen miljoonat vuosiluokat vuosiluokkien jälkeen nuoria miehiä kasvatetaan pitämään vallan kunniaa korkeimpana maan päällä. Siten on luotu mielenlaatu, joka voi pitää kunniaakaan sitä, että ilmasta käsin voi myrkykaasulla ja palopommein tuhota turvattoman lähimmäisensä. Kristian Schjelderup kirjoittaa aikakauskirjassaan Fritt Ord, numero ilmestyi n. viikko sitten: „Olen varma siitä, että kristinusko itsessään on niin voimakas henkinen mahti, että kristityt voivat estää maailmansodan, jos he todella niin tahtovat. Mutta silloin on kirkon johtajien jätettävä akateeminen keskustelu . . . ja sen sijaan valittava vaarallinen linja”. Ottakoot he vaaria sanoista, jotka Norjan kirkollisministeri piti aiheellisena sanoa heille päättäjäiskokouksessa „Maailmanliitossa kansoenvälisestä yhteisymmärrystä varten kirkkojen välityksellä”. „On ollut aikoja”, hän sanoi, „jolloin kirkon miehet siunasiivat aseet, kun sotilaat menivät sotaan. Täytyy tulla ajan, jolloin kirkko tuo esiin arvovaltansa ja vaikutuksensa estääkseen sotilaita menemästä taisteluun. Jos vallanpitäjät jälleen haluavat syyttää maailmanpalon, sanokoon kirkko heille totuuden sanan. Voi olla vaarallista sanoa mielipiteensä siihen suuntaan. Niin on. Mutta se voi olla välttämätöntä, vaikkapa se maksaisi kirkolle vallanpitäjien suosion.”

Sama Schjelderup päättää kirjoituksensa siitä, kuinka pirua ei voi karakoittaa Belsebub'n avulla, kuinka väkivalta synnyttää väkivaltaa eikä koskaan johda rauhaan, seuraavalla tunnustuksella: „On vain yksi rauhanaatteen muoto, johon minä uskon. Se on se, joka sisältää k ä s i n luo ihmiset uudelleen, niin että kaikki, mikä koskee sotaa ja sellainen, mikä johtaa sotaan, käy persoonallisesti mahdottomaksi. Tiedän, että useimmat pitävät sellaista pasifismia utopistisena, todellisuudelle vieraina. Mutta muuta tietä rauhaan ei ole. Tämä on ainoa, joka vie eteenpäin, miten pitkä ja kaita se lieneekin.”

Näyn lailla näen, mitä tulisi tapahtumaan: Yksi toisensa jälkeen, kukin puolestaan, yhä useammat, tuhannet tuhansien jälkeen, vieläpä moninkertaisesti useammat, lopulta yksiaäninen kuoro huutaisi: M e e m m e m e n e m u k a a n ! Mihin sotaan tahansa meidän halutaankin mukaan, jos valtio määrää taikka muut koettavat meitä pakottaa — me vastaamme kieltävästi! Me emme voi! Me olemme ihmisiä, emmekä me voi surmata kanssaihmissiämme . . .

Tunnen vastatodistelut ja myönnän niiden vakavuuden. Tiedän myös, että siitä tulee äärettömän pitkä tie. Mutta jonkun on joka tapauksessa lähdettävä sille tielle. Vaikkapa se maksaisikin — eikö päämäärä ole uhrin arvoinen?

Tie voittoon vääryydestä käy kautta kärsimysten hyvän asian puolesta. Uskon että Gandhi, joka tämän on sanonut, ennustaa oikein."

Puolestani uskon, että Schjelderupin tie on oikea, jatko prof. Lagerborg. Esimerkit saavat vähitellen seuraajia; ne, jotka uhmaavat sitä, mikä on käynyt tavanomaiseksi, voivat raivata tietä uudistetuille kristillisille väärtimukille." — (*Sv. Pr.* 12. 11.).

Äskettäin suomennettu historiallinen romaani „Pontius Pilatuksen kirjeet”, jonka kirjoittaja on englantilainen W. P. Crozier, ja jonka suomentanut prof. Aapeli Saaristo, on herättänyt lukijoissa arveluita, että kysymyksessä olisivat todelliset Pilatuksen kirjeet, varsinkin kun suomentaja, Helsingin yliopiston seemiläisten kielten professori ja teologi, ei kirjoittamassaan alkulauseessa ole maininnut sanallakaan siitä, että kysymyksessä on romaani. On arveltu, että hän ei itsekään ole ollut perillä suomentamiensa kirjeiden romaaniluontoisuudesta. „Uudessa Suomessa” 6. 11. hän kuitenkin vastaa U.S:n arvostelijan, nimim. Arguksen arvosteluun lopettaen vastineensa: „En luule menetelleeni virheellisesti, kun olen pysytellyt teoksen omassa tyyliä: en ole etukäteen — muuta kuin viittauksin — halunnut poistaa lukijoilta sitä muinaisuuden tuoksua, joka kirjeromaanista huokuu.” Tähän vastaa „Argus”: „Lopetin arvosteluni seuraavin sanoin: „Suomenkielisessä käännöksessä on tämä sinänsä luvallinen kirjallinen pila viety luvallisuuden rajan yli sillä, että teokselle on koetettu antaa erikoista alkuperäisyysarvoa ilmoittamalla sen 'toimittaja' erehdyttävästi 'Oxfordin yliopiston professoriksi' ja 'kuuluksi historiantuntijaksi' sekä vielä tukemalla esipuheessa näin syntyneitä alkuperäisyysotaksumaa'. Minkä verran tämä luvallisuuden rajan ylittäminen korjautuu ylläolevalla selityksellä, siitä ei voine olla kuin yksi mielipide. Suomentajan (ja kustantajan ilmoituksissaan) harjoittama uskottelu, että kysymyksessä ovat Pilatuksen alkuperäiset kirjeet Senecalle, voidaan anteeksi antaa vain siinä tapauksessa, että se on tapahtunut naivissa tietämättömyydessä.”

Ruusu-Ristin Kirjallisuusseuran jäseniä, jotka eivät vielä ole suorittaneet jäsenmaksuaan, pyydetään tekemään se lähiaikoina.

Tämän numeron mukana lähetämme tilauslistan niiden käytettäväksi, jotka ystävällisesti tahtovat tukea työtämme lisäämällä „Ruusu-Ristin” leikkiä.

Urkukonsertti on Helsingissä Ruusu-Ristin tempelissä sunnuntaina 18. 12. Uruissa taiteilija J. Pohjanmies, flyygelissä avustajana säveltäjä Helvi Leiviskä.

S I S Ä L L Y S:

Kun ihminen herää	265
Toimittajalta	267
Onnellinen ilta	268
Toimitussihteerit	269
Varhaiskristityn sisäinen tie	277
Astrologiaa	287
Kirjallisuutta	289
Mitä muualla tiedetään	290
Tien varrelta	298

Uusi Leninkiliike

T A M P E R E

Aleksanterink. 24, Varman talo.

*Myy vuosikkaita leninkejä.
Tilauksia otetaan vastaan.*

Ruusu-Ristin Talorahasto

työskentelee
tulevaisuutta varten.

*Lütkykää jäseniksi
tai tehkää tilapäisiä
lahjoituksia!*

Jäsenten säännölliset tili-
tyspäivät ovat

1/1, 1/4, 1/8 ja 1/10.

Talorahaston hoitaja: YRJÖ V. RIMPPI,
H E L S I N K I,
Luotsikatu 12 A. 12.

*19. vuosisadan ihmeellisin teos
H. P. Blavatskyn*

SALAINEN OPPI

ilmestyy suomeksi.

Teosofisen Seuran

julkaisema aikakauslehti

TEOSOFI

jatkaa joka numerossaan Salai-
sen Opin suomennosta. Teosofi
voidaan tilata maan kaikista
kirjakaupoista, postikonttoreista
ja T. S:n taloudenhoitajalta.
Osoite: Signe Rosvall, Helsinki,
Kirkkokatu 14. Tilaushinta (ko-
timaassa) 40 mk. v:kerta.

PUHELIN 216

**HYVINKÄÄN
KIRJAPAINO
OSAKEYHTIÖ**
HYVINKÄÄ

Suorittaa ensiluokkaisesti
kaikkia kirjapainoalaan kuu-
livia tehtäviä. Tiedustakaa
hintojamme.

Ostakaa paita,

jota

**Olli, Tiitus,
Iso-Keisari,
Valentin**

y.m.

kiittävät.

Patentoidut erikoisuudet.

RUUSU-RISTI-JÄRJESTÖ

Perustaja-Johtaja: PEKKA ERVAST

Johtaja: rouva Hilda Pihlajamäki, os. Helsinki, Mariank. 28 B.
Hallituksen varapuheenjohtaja: fil. toht. Eino Krohn, os. Helsinki, Maneesinkatu 2 A.

Sihteri: fil. maist. U. J. Pore, os. Helsinki, Maneesinkatu 4 a A 12.

Rahastonhoitaja: herra Waldemar Kaade, os. Helsinki, Oikokatu 15 A 18.

Kanslia: Helsinki, Meritullinkatu 33, ovi 2. Puh. 23 609.

Ruus-Risti perustettiin Helsingissä marraskuun 14 p:nä 1920. Sen tarkoitus selviää seuraavasta ohjelmasta:

1) Ruusu-Risti on totuudenetsijain järjestö, jonka jäsenet tunnustaan kaikkien ihmisten veljeyden katsomatta rotuun, väriin, kansallisuuteen, uskontunnustukseen, yhteiskunnalliseen asemaan, sukupuoleen tai muihin ulkonaisiin rajoituksiin, osoittavat toisilleen mitä suurinta suvaitsevaisuutta ja ymmärtämystä sekä pitävät totuutta korkeampana kaikkia uskontoja.

2) Ruusu-Risti on vapaan ajattelun pyhäkkö, jonka jäsenet etsivät totuuden ydintä, salaista jumalviisautta, mikä piilee kaikkien aikojen uskonnoissa, mytologioissa, filosofisissa ja tieteellisissä järjestelmissä.

3) Ruusu-Risti on renkaana ihmisten näkymättömässä veljeydennä, ja sen jäsenet etsivät ikuisen elämään vievää tietä, joka kasvattaa ja kehittää ihmisessä veljeyden henkeä.

Ruus-Risti on itsenäinen järjestö. Ohjelmansa nojalla se kuuluu H. P. Blavatskyn v. 1875 alkuunpanemaan teosofiseen liikkeeseen.

Ruus-Ristin jäsenet ovat irto-, ryhmä- ja looshijäseniä. *Irtojäseneksi pyrkijä kääntyy suoraan, ryhmäjäseneksi pyrkijä paikallisryhmän välityksellä Ruusu-Ristin Johtajan rouva Hilda Pihlajamäen puoleen, os. Helsinki, Mariank. 28 B.*

Looshityö on järjestetty seremonialliselle pohjalle, ja looshijäseneksi saattaa Ruusu-Ristin jäsen pyrkiä asianmukaisilla suosituksilla.

Ruus-Ristin jäsenmaksut ovat määrältään vapaaehtoisia. Jäsenten toivotaan tuovan antimensa kolme kertaa vuodessa: maalisi- ja lokakuun kuluessa sekä vuosikokouksen aikana. Jäsenmaksut vastaanottaa rahastonhoitaja herra Waldemar Kaade, os. Helsinki, Oikokatu 15 A 18.

Vuosikokous pidetään keväällä, siinä uudet jäsenet juhlallisesti vastaanotetaan, vihittään, sekä asetetaan oikeuksiinsa ja velvollisuuksiinsa (installoidaan).

Installoidut jäsenet ovat oikeutetut pyrkimään Ruusu-Ristin looshijäseniksi.

RUUSU-RISTI

TOTUUDENETSIJÄIN AIKAKAUSKIRJA

34:s vk.

Joulukuu 1938

N:o 10

RUUSU-RISTI

Totuudenetsijain aikakauskirja - Suomen vanhin teosofinen lehti.

Toimitus: **Eino Krohn** (vastaava),
Jorma Partanen (toimitussihteeri).

Julkaisija Ruusuu-Ristin Kirjallisuusseura r.y.

RUUSU-RISTI ilmestyy 10 kertaa vuodessa, sisältäen vähintään 320 tekstisivua.

RUUSU-RISTIN toimitukselle tulevat kirjoitukset, kysymykset, uutiset y.m. ovat lähetettävät fil. toht. Eino Krohnille, os. Helsinki, Maneesink. 2 a C, tai fil. maist. Jorma Partaselle, os. Helsinki, Väinämöisenkatu 5.

RUUSU-RISTIN kirjoituksia saa lainata sillä ehdolla, että lähde tarkasti mainitaan. Sarjakirjoituksia ei saa lainata.

RUUSU-RISTIN tilaushinta on koko vuodelta Smk. 50: —, ulkomailla doll. 2: —. Yksityisnumeron hinta on postivapaasti lähetettynä Smk. 10: — tai 50 c.

RUUSU-RISTIN tilauksia ottavat vastaan postikonttorit, asiamiehet sekä aikakauskirjan taloudenhoitaja, hra *Waldemar Kaade*, os. Helsinki, Oikokatu 15 A 18.

Asiamiehille myönnetään 10 pros., kun vähintään kolme tilausta tehdään. Tilausraha on maksettava etukäteen.

Ruusuu-Ristin Kirjallisuusseura r.y.

Kaikkea ruusuristiläistä ja teosofista kirjallisuutta haluttaessa voidaan kääntyä Ruusu-Ristin Kirjallisuusseuran toimiston puoleen os. Helsinki, Meritullinkatu 33, ovi 2, puh. 23 609 (toimisto) ja 24 430 (toimitusjohtaja).

Toivo Orma Kelloseppä

Iso Roobertink. 1. Puh. 38 302

**Ostamalla uuden tai
korjauttamalla vanhan
kellonne meillä**
tulette aina olemaan tyytyväinen

Kihla- ja kivisormuksia
sekä *hopeaa* edullisesti.

Yli 10 v. kokemus Pariisiin ja New-Yorkin parhaissa liikkeissä ensimmäisenä pienten kellojen korjaajana.

Sairasaputoimisto ja Opas *Salve*

Helsinki. Vuorik. 5. Puh. 24 364.

Palvelee yleisöä ant. sairasapua kotelhin, opastaen potil. lääkä-reille ja sairaaloihin, noutaen ne asemalta eri pyynnöstä. Hyvä koti lääkärihoitoon saapuville ja toipuville.

Alppaurinkoa, sähköhoitoa ja hierontaa annetaan.

RUUSU-RISTI

TOTUUDENETSIJÄIN AIKAKAUSKIRJA

Ent. TIETÄJÄ, perustanut v. 1905

PEKKA ERVAST

TOTUUS ON KORKEIN USKONTO

Joulu — Jumalan Pojan juhla

Joulu lähestyy, juhla Jumalan Pojan, Valon ja Sanan. Joulu on muistojuhla rauhan ja rakkauden kunniaksi, mutta kuka on Jumalan Poika, jonka muistoksi se vietetään?

Jumalan Poika on Isän tajunnassa piilevä täydellisyyskuva eli Isä ilmenneenä elävänä täydellisyytenä, s.o. taivaallisena ihmisenä eli maailmankaikkeuden harmoniana.

Entä Isä? Kuka hän on? Isä on ensimmäinen, univertsaallinen, vielä ilmenemätön Sana eli Logos, joka „on Jumalassa ja on Jumala”. Isä on meidän kannaltamme yhtä Absoluutin, s.o. ehdottoman, äärettömän, iankaikkisen elämän eli todellisuuden kanssa, vaikka Isä metafysiillisesti katsoen on Ilmenemättömässä ikuisesti elävä ilmenemisen mahdollisuus.

Mikä sitten on Absoluutti? Se on ainoa todella Olevainen, jonka salaisuutta ei kukaan kykene ratkaisemaan, mutta joka on välttämätön filosofinen ja loogillinen edellytys ilmenneen olemassaolon ymmärtämiseen. Absoluutti on pimeys, jossa Logos valona loistaa, äänettämyys, jossa Logos sanana kaiuu, kaaos, josta Logos kosmoksena ilmestyy, äärettömyys, jossa Logos lukuna leikkii.

Eikö tämä kaikki ole spekulatsionia? Eihän näistä asioista voi mitään tietää? Ne ovat vallan abstraktisia ja yläpuolella meidän tajuntapiiriämme. Onko niiden ymmärtämisestä mitään hyötyäkään?

On. Eikä meidän tarvitse pysähtyä niiden ymmärtämiseen, vaan meidän on ne tietäminen. Sitä vapahtajammekin tahtoi meille opettaa.

Jeesusko?

Niin. Syvin metafysiikka on korkeinta käytäntöä. Isää emme voi tuntea, ellei Poika häntä meille ilmoita, mutta kun Isän näemme, silloin tiedämme ehdottoman Jumalan olevan.

„Puhtaat sydämeistä saavat nähdä Jumalan.” Heillä on jo Poika. Poikaa sanotaan myös kosmilliseksi ja mystilliseksi Kristukseksi, ja Pojan on meille ilmoittanut Jeesus Kristus. Kun Jeesusta seuraamme, tulee luoksemme Poika eli Kristus. Mutta kuinka löydämme Jeesuksen? Hänet löydämme, kun „Jumala meitä kutsuu”, s.o. kun olemme totuudenetsijöitä koko sielustamme ja koko mieleltämme.

Etsimme totuutta kaikkialta, myös maailman kaikista uskonnoista. Siten joudumme lopulta evankeliumien Jeesuksen luo, joka sanoo meille: Seuraa minua! Kun hänen käskyjensä noudattaen seuraamme häntä ajatuksissa, sanoissa ja teoissa, silloin täytymme totuuden Pyhällä Hengellä, ja Jeesus Kristus elävänä, iankaikkisena vapahtajana tulee meidän luoksemme, ja me jäämme tietoisuuteen Jumalan Pojasta, joka mystillisenä Kristuksena on itsessämme.

Tämä kuulostaa syrjäisen mielestä kokonaiselta teologiselta järjestelmältä, mutta se ei ole teologiaa, vaan teosofiaa, s.o. kokemukseen perustuvaa tietoa.

Ainoastaan Poika voi meidät vapahtaa, ja ainoastaan Pyhä Henki voi meille Pojan paljastaa. Mutta Pyhä Henki ei laskeudu meihin, ellemme „etsi Jumalan valtakuntaa (totuuden tietoa) ja hänen vanhurskauttaan (rakkauden elämää)” ennen kaikkea muuta maailmassa.

Pekka Ervast
(Ruusu-Risti, 1929).

HÄN, JOKA TAHTOO OLLA SALATIETEILIJÄ, ei saa eristää itseään tai mitään muuta muusta luomakunnasta tai *luomattomasta*. Sillä sinä hetkenä kuin hän eristää itsensä vaikkapa astiasta, joka on halpaa käytäntöä varten, hän ei voi liittyä mihinkään jalon käytännön astiaan [vrt. Rom. 9: 21]. Hänen täytyy ajatella olevansa jotakin äärettömän pientä, ei edes yksilöllinen atoomi, vaan osa maailman atomeista kokonaisuudessaan, tai sitten tulla harhaksi, ei-keneksikään, ja hävitä henkäyksen lailla jättämättä jälkeäkään. Harhoina me olemme eristettyjä, erillisiä ruumiita, jotka elämme Majaan antamissa naamioissa. Voimmeko väittää, että yksikään ruumiimme atoomi on selvästi omamme? Kaikki hengestä pienimpään aineosaseen saakka on osa kokonaisuudesta, parhaimmillaan rengas. Katkaise yksi ainoa rengas, ja kaikki käy tyhjiin, — mutta tämä on mahdotonta.

H. P. Blavatsky.

Toimittajalta

Uskonnollisessa elämässä ilmenee ihmisen pyrkimys liittää yhteen koko arvoelämänsä synteettiseksi kokonaisuudeksi. Etsiessämme uskontoa etsimme elämänmuotoa, jossa samalla kun koemme koko olemassaolossa henkisen todellisuuden läsnäolon, tunnemme tämän todellisuuden puhuvan sisässämme eettillisenä tahtona ja valaisevan järkeämme niin, että ymmärrämme elämän tarkoituksen. Tämä ymmärtäminen ei ole silloin asioiden ja syy-yhteyksien toteutamisesta, vaan näkemystä ja varmuutta siitä, että olemassaolo kokonaisuudessaan kaikesta moninaisuudesta ja näennäisestä ristiriitaisuudesta huolimatta tähtää korkeimman arvoelämän toteutumiseen. Niin monivivahteisia kuin eri uskonnonmuodot ovatkin ja erilaisia niiden selitykset, voimme kuitenkin nähdä tämän kolminaisen pyrkimyksen eriasteisesti ja erisuhteisesti ilmenevän.

Nyt voimme sanoa, että uskonnolliseen elämään liittyvä *elämyspuoli*, olemassaoloon sisältyvän henkisen todellisuuden intensiivinen läsnäolon kokemus on samaa kuin esteettinen kokemus, jolle on ominaista sama voimakas realisuuden tunne. Esteettinen suhtautuminen on tässä vain laajentunut kohdistumaan koko olemassaoloon, sen kaikkiallisen arvon näkemiseen, ja liittynyt eettilliseen tahdonsuuntaan synteettiseksi maailmankuvaksi. Täten olisi siis harmoonisessa uskonnollisessa elämässä myöskin esteettistä suhtautumista ainakin sen puhtaimmassa muodossa. Tämä näkyy selvästi verrattessamme juuri uskonnon elämyspuolta kehittyneisiin esteettisiin kauneusnäkyihin.

Elämyspuolta on uskonnon piirissä kaikkina aikana voimakkaimmin edustanut mystiikka. Mutta mystiikassa voi olla kaksi puolta, sekä introspektiivinen, sisäänpäin suuntautuva, että circumspektiivinen, ulospäin suuntautuva. Tämän on mielestäni tohtori Hans Ruin selvästi osoittanut väittelössään laajassa ja ansiokkaassa teoksessaan „Poesins mystik” Lehmanin ja Lindblomin ahtaampia käsityksiä vastaan. Mystiikan uskonnolliseen kokemukseen sisältyy sekä Jumalan täyteläinen näkeminen eri ilmiöitten kaikkiallisena olemuspuolena että Hänen olemuksettoman olemuksensa omistaminen siten, että kaikki ulkonaiset rajat ja muodot kokonaan häipyvät. Molemmissa tapauksissa koetaan joku henkinen todellisuus, jonka läsnäolo muodostuu korkeimmaksi elämänarvoksi.

William James on teoksessaan „Varieties of religious

experience" kertonut lukuisia esimerkkejä sellaisista kokemuksista. Lainaan tähän otteen eräästä, jonka hän on saanut prof. Starbuckin todistuskappalekokoelmasta.

„Jumala on todellisempi minulle kuin mikään ajatus, asia tai henkilö. Tunnen positiivisesti hänen läsnäolonsa ja sitä enemmän, kuta läheisemmin noudatan hänen lakejaan. Tunnen hänen olevan auringonpaisteessa ja sateessa, ja voin sanoa tunteitteni silloin sisältävän lähinnä pelokasta kunnioitusta, johon sekoittuu mieluinen rauhan tunne.”

Bucken kuvaus suuresta kosmisesta kokemuksestaan, jonka hän sai äkkiarvaamatta matkalla, liittyy myöskin tähän:

„— — — aivan äkkiä, ilman minkäänlaista ennettä, huomasin olevani kiedottu tuliseen pilveen. Ensi hetkessä ajattelin tulipaloa, jotakin suunnatonta paloa läheisyydessäni tuossa suuressa kaupungissa: seuraavassa hetkessä kuitenkin tiesin, että tuli oli omassa itsessäni. Heti sen jälkeen tuli sieluuni riemun tunne, ääretön iloisuus, jota seurasi välittömästi henkinen valistus, jota on mahdoton kuvailla. Muun ohessa en ainoastaan tullut siihen käsitykseen, vaan minä näin, että maailmankaikkeus ei ole kuolleista aineista kokoonpantu, vaan päinvastoin *e l ä v ä, l ä s n ä o l e v a t o d e l l i s u u s*” [minun harv.]. *Hans Ruin* on myöskin kertonut useita esimerkkejä mystikon kokemuksista, joissa painostetaan tätä läsnäolon tunnetta mainiten nimiä sellaisia kuin Sadhu Sundar Singh, Leuba, Hüler y.m.

Se panteistinen piirre, joka on ominainen varsinkin ulospäin suuntautuvalla mystiikalle, ilmenee myös usein puhtaasti kristillisessä uskonelämässä. Hyvä esimerkki on Franciscus Assisilainen, jonka suhtautumisessa luontoon on voimakasta yhteyden tunnetta kaikkiin elämän ilmiöihin, hänen puhutellessaan niitä tunnetussa aurinkolaulussaan veljinään ja sisarinaan.

Esteettistä arvopiiriä tutkiessamme huomaamme, että taiteellisessa näkemyksessä todella myöskin voimme yhdistyä koko luontoon siten, että elämme ominamme sen kaikki tunteet ja tunnelmat. Esteettiseen suhtautumiseen sisältyy näin ollen panteistinen piirre, joka yhä selvemmin esiintyy, kuta laajempaan todellisuuspiiriin se kohdistuu. Esteettisen arvon meissä herättämä rakkaus avaa silmämme elämän kaikki ilmiöt yhdistävälle todellisuudelle.

Mutta ei siinä kyllin. Esteettisellä kokemuksella on nimenomaan taipumus muodostua metafysisillisen todellisuuden, Jumalan kokemiseksi. Esteettiseen kokemukseen sen

puhtaimmassa muodossa liittyy voimakas tunne metafyyssillisen todellisuuden läsnäolosta, voimakas jumalallisen elämän tunne. Hans Ruin on edellä mainitussa teoksessaan, josta on ollut arvostelussa tässäkin lehdessä puhetta (toukok. 1937), seikkaperäisesti verrannut runoilijan metafyyssillistä kokemusta mystikon jumalkokemukseen ja osoittanut niiden kieltämättömän kokemuseräisen yhtäläisyyden. Ranskan akatemian jäsen, apotti Henri Bremond on suorastaan asettunut puolustamaan kantaa, jonka mukaan todellinen, „puhdas runous” on toisen, metafyyssillisen todellisuuden, Jumalan paljastaja ja ilmentäjä. Englantilaisen runoilijan Robert Browningin estetiikan mukaan taide paljastaa luonnon ja ihmisen yhtäpitävän olemuksen. „Kaikki taiteet ovat välittäjiä rajattoman hengen ja ihmissielun välillä”, hän kirjoittaa. Tässä lehdessä olen aikaisemmin puhunut J. L. Runebergin metafyyssillisen ja esteettisen todellisuuden yhdistämisestä. Koko maailma on Runebergin käsityksen mukaan jumalallisen, kosmillisen prinssiin elähdyttämä ja läpäisemä. Tämän prinssiin paljastaa taide:

„Runous näkee ja kuvaa todellista, varsinaista todellisuutta, jonka juuret ovat Jumalassa, ja joka puhkeaa kukkaan maailmana”, hän kirjoittaa.

Kun runoilijat kirkkaimpina hetkinään tuntevat olemassaolon kaikkiallisena kauneutena, kokevat sen henkisen arvotodellisuuden, joka liittyy kaikkiin ilmiöihin, he siis todella usein pitävät sitä uskonnollisena elämyksenä, jumalkokemuksena. Niinpä esim. Eino Leino sanoo:

„Kaikell' on kajastuksensa
Luojan suuresta suvesta,
ikuisesta auringosta
tähtitarhojen takana.”

Huolimatta siitä, että siis esteettinen kokemus jossakin mielessä yhtyy uskonnolliseen elämään, on kuitenkin syytä huomata sen rajoitukset. Ensinnäkään ei uskonnollinen elämä tyhjenny estettiseen elämykseen, joka muodostaa, kuten huomautin, vain yhden säikeen sen synteettisessä kokonaisnäkemyksessä. Ihminen, joka on yksipuolisesti esteettinen henkisessä elämässään, muodostuu helposti itsekeskeiseksi mystikko-haaveilijaksi, joka ei tunne sitä eettillistä vastuunalaisuutta ihmiskuntaan nähden, mikä on kehittyneen uskonnollisuuden yksi tärkeä tunnusmerkki, eikä omista sitä syvällistä ja viisasta elämänymmärrystä, jonka tulee liittyä kehittyneeseen ja harmooniseen hengenelämään. Tutkies-

samme eri uskonnollisia muodostumia voimme kuitenkin helposti huomata mihinkä yksipuolisuuksiin näiden molempien muidenkin puolien liiallinen tehostaminen johtaa: joko abstraktisiin ja dogmaattisiin oppirakennelmiin tai jyrkkiin, useimmiten rajoitettuihin ja kaavamaisen jäykkiin siveyssääntöihin.

Toinen huomioon otettava seikka on se, että esteettinen elämys käytännössä harvoin esiintyy puhtaana. Se voi liittyä moninaisiin ei-esteettisiin harrastuksiin ja sieluntiloihin, jolloin puhtaasti esteettinen kauneuden läsnäolo ei tule niin intensiiviseksi, että se kohoaisi metafyyksilliseksi elämykseksi. Sitten voi aito esteettinen kokemus olla myöskin kohdistunut niin rajoitettuun olemispiiriin, että siltä puuttuu se olemassaolon kokonaisuuden tajuaminen jumalalliseksi arvoksi, joka on tärkeä uskonnollinen toteamus.

Mutta silloinkin, kun nämä molemmat ehdot, puhtaus ja laajuus, on täytetty, tuntuu olevan jonkinlainen asenteen erilaisuus olemassa uskonnollisen ja taiteellis-esteettisen tajuamisen välillä. Voimme kenties sanoa, että taiteilija „näkee” olemassaolon henkisen todellisuuden ulkopuolellaan, siis tavallaan erillisenä ja eristettynä, jotavastoin puhtaasti uskonnollinen mystikko kokee ja elää sen kaikkiallisessa yhteydessään ja ennen kaikkea sisäisessä yhteydessä itsensä kanssa. Eino Leino on ilmaissut tämän eroavaisuuden sanoillaan: „Kaikki on kaunista minulle tämän ilman kannen alla”. Ja ranskalainen runoilija Paul Valery, n.s. „puhtaan runouden” huomattavin edustaja, on itse asiassa särkenyt rajat taiteellis-esteettisen ja uskonnollis-elämyksellisen suhtautumisen väliltä huudahtaessaan: „Ottakaa pois kaikki esineet, jotta voisın nähdä kirkkaasti!” Tällaisen asenteen johdonmukainen toteuttaminen merkitsisi kuolemaa taiteelle, joka lopuksikaan ei voi olla ilman kannattavaa muotoa, olkoon, että tämä muoto olisi vain symboli.

Se toteamuksemme, että esteettiseen suhtautumiseen sen täydellisimmässä ja puhtaimmassa muodossa sisältyisi uskonnollisen kokemuksen elämyspuoli, tuntuu olevan ristiriidassa niiden tapausten kanssa, joissa samassa henkilössä käy ankara taistelu juuri esteettisten ja uskonnollisten taipumusten ja pyrkimysten välillä. Hans Ordning on teoksessaan „Estetik och kristendom” nimittänyt tällaisia henkilöitä jännitysihmisiksi. Esimerkkeinä hän on maininnut m.m. Tolstoin ja Kierkegaardin. Lars Stenbäckä täällä meillä voidaan pitää saman jännitystyyppin edustajana.

S ö r e n K i e r k e g a a r d on kenties filosofisesti

katsoen syvällisimmin itse pohtinut tätä hänen sielussaan vaikuttavaa vastakohtaa, mutta hänen kirjoituksistaan huomaa, ettei hän milloinkaan tosiasiallisesti tunne ratkaisseensa ristiriitaa. Hän kyllä joutuu lausumaan verrattain jyrkän tuomion esteettisestä suhtautumisesta selittäen m.m., että se on sovittamaton eettillisen valinnan, varsinkin kristillisen synnintunnon kanssa, joka viimeksimainittu ratkaisevasti osoittaa, milloin ihminen on siirtynyt uuteen olotilaan. Mutta puhuessaan siirtymisestä eettilliseen vaiheeseen Kierkegaard kuitenkin huomauttaa, että esteettinen puoli tulee takaisin uudessa muodossa. Siten muodostuu uusi ristiriita „eettillisen esteettisyyden” ja kristillisen synnintunnon välille.

Prof. Laurila on kyllä oikeassa korostaessaan, että Kierkegaardin teoksesta ei saa mitään käsitteellisesti selvittävää tähän ongelmaan. Hän on itse liiaksi keskellä sisäistä taistelua voidakseen objektiivisesti ymmärtää sen eri tekijöitä. Kierkegaardin käsitys esteettisen suhtautumisen luonteesta, on ensinnäkin aivan toinen kuin yleisesti vallassa oleva. Hänestä on esteettinen elämys aistielämystä ja aistinautintoa, mikä ei vastaa esim. tässä tutkimuksessa esitettyä käsitystä, jonka mukaan esteettinen asenne välittää meille olemassaolon tunnepuolen intensiivisesti läsnäolevana todellisuutena. Kierkegaardin tapauksessa ei loppujen lopuksi ole kysymys yleispätevässä mielessä uskonnollisen ja esteettisen puolen välisestä ristiriidasta, vaan uskonnollisuuden erään määrätyn muodon ja kehittymättömän esteettisen aistillisen pyrkimyksen keskeisestä. Kierkegaard oli henkilö, joka ei vielä ollut saavuttanut sitä henkisen elämänsä synteesiä, jossa esteettinen, eettillinen ja filosofinen pyrkimys olisi luonut harmoonisen uskonnon. Hänessä näemme ennen muuta taistelevan totuudenetsijän.

Mainitsin tämän kysymyksen yhteydessä myös Lars Stenbäckin. Hänen tapaukseensa sopii suurin piirtein sama selitys. Ahdasmielinen uskonnollis-eettillinen elämänymmärrys aiheuttaa ristiriidan esteettisen pyrkimyksen kanssa. Mielestäni prof. Laurila on kirjassaan Runebergin ja Stenbäckin välisestä väittelystä mielivaltaisesti, kenties oman henkilökohtaisen uskonnollisen käsityksensä johdosta, rajoittanut kristinuskon ja uskonnollisuuden käsittämään vain määrätyn, tässä lähinnä pietistisen ja protestanttisen uskon suunnan. Väittäessään, ettei Runeberg ollut kristitty, on hän samalla väittänyt, ettei suuri osa kristillistä mystiikkaa ole kristittyä. Tämän mukaan keskiajan suurin Kristuksen

seuraa ja Franciscus Assisilainen ei myöskään ollut kristitty. Tällaiset väitteet johtavat objektiiviseksi tarkoitettun tutkimuksen henkilökohtaisten uskonnollisten mielipiteitten aiheuttamaksi uskonväittelyksi.

H. P. Blavatsky kristinuskosta

Muinaisten esi-isien uskonto on tulevaisuuden uskonto. Kirkko on menettänyt viisauden ja totuuden avaimen ja on koettanut tukea itseään auktoriteettiudella. Ihmiset ovat kasvattaneet itseensä kysymään „Miksi?” Ja he saavat vastauksen, tai sitten he hylkäävät kirkon ja sen opetukset, sillä he eivät hyväksy auktoriteettia. Uskonto ja sen perusteet täytyy osoittaa toteen yhtä matemaattisesti kuin joku Eukliideen probleema. Mutta voitteko sen tehdä? Vastaako mikään kirkon opeista arvossa yhtäkään Kristuksen vuorisaaran käskyä tai vastaavia lausuntoja, jotka ovat kaikissa uskonnoissa tavattavissa? — (*Lucifer* II, 5, 1888).

*

Voi, voi! Kuinka vähän on jumalallinen siemen, jonka lempeä juutalaisfilosofi kylvi ympäriinsä, menestynyt tai kantanut hedelmää! Jos hän, joka itse oli kaihtanut teko-pyhyttä, varotti julkisista rukouksista, osoittaen sellaista halveksuntaa kaikkea sen julkista esittämistä kohtaan, vain voisi luoda murheellisen katseensa maahan ikuisen onnen asuinsijoilta, hän näkisi, että tämä siemen ei pudonnut hedelmättömälle kalliolle eikä tiepuoleen. Ei, se loi juurensa mitä hedelmällisimpään maahan — maahan, joka on ylikyllästetty valheilla ja ihmisverellä! — (*Isis Unveiled* II, 303. 1877).

*

Jos tämän taivasten valtakunnan eli uuden Jerusalemin on oltava todellisuus, silloin täytyy löytää yhteinen perusta kaikille uskonnoille, luonnontieteille ja filosofioille. Tätä kristin-usko sinänsä ei voi asioiden luonnosta johtuen — eikä, mitä siihen tulee, mikään muukaan n.s. uskonnoista — sellaisenaan tarjota, sillä kaikki liioittelevat kohtuuttomasti perustajiensa persoonallisuutta, kristin-usko enemmän kuin muut, koska se tekee Jeesuksesta itse Jumalan Jumalan ja hänen *opettaja-veljistään Kristuksessa* (eli KHRISTOKSESSA)

vääriä profeettoja. Me puhumme nyt nykyaikaisesta kirkkokristillisyydestä, emme Khristoksen, LOGOKSEN, mystillisestä uskonnosta, joka on länsimainen muoto siitä yhdestä ainoasta uskonnollisesta filosofiasta, joka yksin voi sitoa kaikki ihmiset yhteen veljinä. — (*Lucifer* IV, 449, 1889).

*

Emme osaa ajatella, mikä saattoi Renanin sellaiseen [Jeesuksen] luonteen erheelliseen esittämiseen. Harvat niistä, jotka hyljäten natsarealaisprofeetan jumaluuden kuitenkin uskovat, ettei hän ollut mikään taruolento, voivat lukea tätä teosta [„Jeesuksen elämä”] kokematta kiusallista ja suorastaan suuttumuksen tunnetta sellaisen psykologisen typistelyn johdosta. Hän tekee Jeesuksesta eräänlaisen sentimentaalisen tyhmeliinin, teatraalisen hölmön, joka on rakastunut omiin runollisiin vuodatuksiinsa ja puheisiinsa haluten, että jokaisen on häntä jumaloitava, ja joka lopulta joutuu vihamiestensä ansoihin. Sellainen ei ollut Jeesus, tämä juutalainen ihmisystävä, adepti ja mystikko koulussa, jonka nyt ovat unohtaneet kristityt ja kirkko — jos ne sitä milloinkaan tunsivat: sankari, joka mieluummin kuoli kuin pidätti eräitä totuuksia, joiden hän uskoi hyödyttävän ihmiskuntaa. — (*Isis Unveiled* II, 340. 1877).

*

Kristinuskko on koetuksella . . . Minkä verran totuutta on sen teologiassa? Mitkä lahkot sen ovat välittäneet? *Mistä se alunperin saatiin?* Vastataksemme meidän täytyy seurata maailmanuskonnon jälkiä sekä salaisten kristillisten lahkojen että muiden ihmisrodun uskonnollisten aliosastojen lahkojen kautta; sillä *Salainen Oppi on Totuus*, ja tämä uskonto on lähinnä jumalallinen, joka on säilyttänyt sen vähimmin huontuneena. — (*Isis Unveiled* II, 292. 1877).

*

Vielä eräitä vuosisatoja, eikä missään ihmiskunnan suuressa uskonnossa enää ole jällellä mitään lahkolaisuskomuksia. Brahmanismi ja buddhalaisuus, kristinuskko ja muhamettilaisuus häviävät kaikki *tosiasioiden* valtaisan vyöryn edessä. „Minä vuodatan henkeni kaiken lihan ylle”, kirjoittaa profeetta Joel. „Totisesti minä sanon teille . . . te tulette teemmään suurempia tekoja kuin nämä”, lupaa Jeesus. Mutta tämä voi tapahtua vasta kun maailma palaa menneisyyden suureen uskontoon: noiden majesteettillisten systeemien *tietoon*, jotka olivat kauan ennen brahmanismia, vieläpä ennen muinaisten kaldealaisten alkuperäistä monoteismia. — (1877).

Toimitussihteeriltä

55.

Uskonnollisessa elämässä esiintyy niin paljon valhemystiikkaa, että hyvällä syyllä voidaan puhua siitä, kuinka henkisen elämän etsijää hänen hyvistä aikomuksistaan huolimatta uhkaa vaara joutua psykismin Skyllan tai mystiikan Kharybdiksen pyörteisiin. Mystiikan ansat ovat toisinaan vaikeammin vältettävissä kuin psyykkisten kykyjen harhat varsinkin jos ihmisen asennoituminen johtuu jostakin henkisen tien alkutaipaleen kokemuksista, n.s. uudestisyntymisestä tai siihen verrattavasta elämyksestä. Hän on jonkun aikaa saanut iloita kirkastuneista näkemyksistä, voimanlisästä, ennen aavistamattomasta onnen tunteesta, ja kun kaikki tämä on häipynyt jättäen jälkeensä muiston jostakin yli-inhimillisestä vaikutuksesta, ihminen useasti ottaa *menneen* kokemuksensa *tulevaisuutensa* päämääräksi, tällä tavalla, käytännöllisesti katsoen, jääden astumaan paikalleen. Voi olla, että hän myöhemminkin saa kokea samaa, mutta tämä ei todista, että se on paras mahdollinen kokemus ihmiselle, jonka aina pitäisi kulkea eteenpäin kiintymättä persoonallisesti niihin onnen ja voiman kokemuksiin, joita hän silloin tällöin saa.

Mystikko on ihminen, joka etsii lepoa, rauhaa, autuutta, ja kaiken tämän kokonaisuutta hän nimittää Jumalaksi, Rakastetuksi, Taivaalliseksi Yljäksi. Vaikkapa hän saavuttaisikin kaipaamansa rauhan ja onnen, häntä ei voida pitää ihanteellisena Jumalan etsijänä. Ei ole tarkoitus, että ihmisyksilö eristäytyy muista omaan sisäiseen, itsekeskeiseen onneensa, vaan päämääränä on oleva ihmisen yhtyminen siihen kosmilliseen Minään, Kristukseen, jossa eläminen käytännössä merkitsee osallistumista koko luomakunnan kehityskulkuun elämän näennäisesti vastakkaisia voimia kaihtamatta.

Jos on väärää mystikkaa, täytyy olla oikeatakin. Oikea mystikko vaatii kokemuksia, elämyksiä; hänelle ei riitä uskonnollinen teologia eikä filosofinen teoria. Kokemusten vaatimus tekee juuri mystikoista eräänlaisia tiedemiehiä, mutta he etäännyvät sisäisen elämän tieteestä heti kun he jäävät elämyksiinsä. Jos he sitävastoin tyhjentävät saavuttamansa kokemukset yhteyttämällä niiden opetukset olemukseensa ja jatkavat tutkimustyötään, vaikka edessä ammottaisi tyhjiys, joka uhkaa kaiken niellä, heitä voidaan parhaiten nimittää okkultisteiksi eli salatieteilijöiksi. Yksilöllisen

onnen ja autuuden houkutuksen voitettuaan he voivat, mikäli he eivät muutoin käy harhaan, antaa omien kokemustensa mukaisia ohjeita muillekin ihmisille.

Salatieteilijä näet etsii ja tutkii elämän lakeja, elämän lakiteisyyttä, sen *totuutta*. Kun hän opettaa, hän kertoo juuri niistä luonnonlakeihin verrattavista elämän vaatimuksista, jotka jokaisen henkiseen tietoon pyrkijän on täytettävä. Hän itse etsii yleispätevää totuutta, ja hän tahtoo myös antaa opetusta, joka on pätevä kaikkiin ihmisiin erotuksetta, — tieteen ottaen huomioon heidän kehitysasteensa.

Mystikko sitävastoin — etsijä, jossa ei ole salatieteilijää — vetoaa mielellään omiin yksilöllisiin kokemuksiinsa ilman että hän useinkaan pystyy näkemään niiden merkitystä elämän lakien valossa. Hän vetoaa sisäisiin elämyksiin, joiden määritelmät jo sinänsä osoittavat, että ne eivät ole muiden kontrolloitavissa. Mystikko, joka puhuu „armosta”, „onnesta”, „syntien anteeksiannosta” (Jumalan puolelta) kertoo kokemuksista, jotka ovat aitoja hänelle itselleen, mutta *joille ulkopuoliset eivät voi mitään rakentaa*. Tällaiset sanat ilmaisevat ainoastaan elämyksen tunnepuolen, sen „yleisvärityksen”, osoittamatta vielä niiden yhteyttä elämän lakeihin tai näyttämättä meille tietä näiden löytämiseen.

Kristillisen kirkon historiasta näemme, mihin on jouduttu, kun mystikon yksilöllisille kokemuksille on rakennettu oppeja. Ajattelen lähinnä „arhoa” ja „syntien anteeksi saamista”. Paavalin kirjeet kokonaisuudessaan osoittavat, että hänen kokemuksensa olivat aitoja, ja että hän myös pystyi pusertamaan niistä tietoa kansauskovaisten valaistukseksi. Kaikille muille jälkeentulevaisille hänen kokemuksillaan (esim. „armosta”) on vain psykologisen todistuskappaleen merkitys. Mutta sekin on paljon.

Paavali on aidolla äänenpainolla, vakuuttavin sanoin puhunut rakkaudesta, ja meidän rakkaudettomassa maailmassamme hänen sanansa ovat olleet rohkaisuksi monelle, joka on tuntenut oman rakastamiskykynsä heikkouden. Voidaan kuitenkin kysyä, paljonko on todellista hyötyä rakkauden s a a r n a a m i s e s t a, rakkauden julistamisesta kaikkein korkeimpana mahtina ja „totuutena” elämässä. Rakkaus ei ole dogmi, ei oppi, ei edes luonnon laki sanan varsinaisessa merkityksessä, vaan voima, elämä, joka voi yksilöittäin välityksellä vaikuttaa ja yksilöihin kohdistua. Tosi rakkaus on kaikkea sitä, mitä Paavali siitä kertoo, mutta se on käytännön, ei opin asia. Opiksi muunnettuna se esitetään erilaisissa asyayhteyksissä verukkeena, syytösten vaikuttimena,

pakotienä mihin turvautua, kun ei enää pystytä käsittelemään asioita asioina. Voisimme miltei muunnella Tao-tingin lausetta Taosta ja paradoksaalisesti sanoa: „Joka rakkaudesta puhuu, ei sitä tunne, joka sen tuntee, ei siitä puhu” — tarkoittaen ennen kaikkea sitä, että vaikka rakkaus rakentaa, rakkaudelle (opiksi käsitettynä) ei voida rakentaa mitään tieteellisesti ja salatieteellisesti pätevää oppia. Anteeksiantamuksen kokemukseen ei voida perustaa syntien anteeksisaamisen dogmia, jos totuuden vaatimukset pidetään riittävän korkeina, sisäisesti koetun „armon” nojalla ei myöskään ole oikeutta puhua armosta kosmillisena lakina, ja kuitenkin anteeksiantamus, jota yksilö osoittaa toista yksilöä kohtaan, on lain täyttymys samoin kuin sen sisarena kulkeva armelaisuus. Näin on myös rakkauden laita: sillekään ei voi eikä saa perustaa mitään oppia, vaikka rakkaudella koetellaankin oppien käytännöllinen vaikutus yksilöitten elämään, ja vaikka rakkaus on henkisen elämän ilmennysmuoto. Perusta, mille voi turvallisesti rakentaa, on elämän lakisiteisyys ja tieto elämän laeista; oppi, jota voi julistaa joutumatta hurskastelijan maineeseen ja salatieteellisen puoskarin asemaan, on sellainen, joka puhuu elämän Laista ja sitä opettaa — rakkaudesta huolimatta.

Väärä mystiikka on luonteeltaan *asosialista*, yhteisöjä kaihtavaa. Yksilö, jolle tärkeintä on oman sielun pelastus tai autuus Jumalan yhteydessä, ei piittaa seuroista eikä yleensä yhteisöistä paitsi jos nämä, siis muut ihmiset, heijastavat häntä itseään. Jos tällainen mystikko ryhtyy opettajaksi, hänelle itselleen ei ole opettajia olemassa, ja kaikki muut ovat hänen kannaltaan katsoen hänen opetettaviaan. Tällaisille alkeellista tai harhaantunutta mystiikkaa edustaville yksilöille on ominaista se, että he ovat separatistisia vaikutukseltaan; tämä piirre esiintyy myös niissä ryhmissä, jotka he ovat onnistuneet keräämään ympärilleen. Useasti tämä protestitekiä heidän sielunelämässään on niin voimakas, että heidän toimintansa, kun „protesti” on tuotu ilmi, ehtyy ja tyrehtyy. Tämä kaikki on mahdollista siitä huolimatta, että heidän joukossaan voi olla siveellisesti katsoen vakavia yksilöitä; perusvirhe on vain riittämättömin perustein suoritettussa sisäisten kokemusten tai oivallusten dogmatisoinnissa, joka on puolestaan käynyt mahdolliseksi siten, että k.o. mystikko on jäänyt yhdelle elämän kiertoportaitten askelmalle lepäämään.

Tuntomerkki, joka erottaa oikean mystikon väärästä, on hänen *intuitiokykynsä*, s.o. kyky saada kokonaisnäkemystä, missä asiat ovat toisiinsa oikeissa suhteissa. Voisi myös puhua taiteellisen aistin tai esteettisen näkemiskyvyn kehittyneisyydestä. Pekka Ervast antaa tälle ominaisuudelle suuren merkityksen kirjassaan „Salatiedettä omin päin”. „Se aikaansaa ihmeellisen muutoksen sielussa, kun ihminen sitä viljelee ja kasvattaa”, hän sanoo. „Se vaikuttaa näet, että ihminen osaa asettua ikäänkuin objektiiviselle kannalle elämän ja maailman ilmiöihin nähden. Hän ihmettelee ja ihaillee, hän kaikkialla etsii ja kaikkialla löytää ja kaikkialla näkee.” Tämä „taiteellinen aisti” voi vielä kehittyä ihmisessä niin, että se laajenee ja syventyy filosofiseksi intuitioksi, ja silloin vasta alkaa ihmiselle salatieteellinen tutkiminen. (P. E. itse asiassa erottaa nämä toisistaan erillisiksi kyvyiksi).

Intuitiokyky, sen esiintyminen tai puuttuminen niin taiteellisena aistina kuin filosofisena syntetisoimiskykynä, antaa meille erinomaisen arvostelun mittapuun. Ne näet ovat ominaisuuksia, jotka ovat tärkeitä tasapainon ylläpitäjiä ja ilmaissijoita. Mystikko voi nähdä „maailman hiekkajyvässä ja taivaan villissä kukassa”, niinkuin englantilainen William Blake runoilee aito mystikkona, mutta mystikon, jossa on taiteilijaa, pitää voida nähdä päinvastoin myös pieni suuressa, s.o. inhimillisen persoonallisuuden suhteellisuus. „Henkinen elämä on täynnä huumoria”, sanoi aikoinaan P. E. Ja kun mystikolla on filosofista intuitiokykyä, hän välttyy väärien analogiasuhteitten luomisen vaarasta ja siitä sairaalloisuutta lähenevästä vertauskuvien etsinnästä, joka on joittenkin teosofien keppihevosiä.

*

Mystikkojen hartauden ja rakkauden kohde vastaa täysin heidän konkreettisten kokemusten kaipuutaan: Jumala käsitetään persoonalliseksi (esim. Jeesus, Neitsyt Maria, Krishna, Kâli). Mystikko luo palvontansa kohteesta tahdon ja hartauden kiinteällä ponnistuksella kuvan, joka vähitellen elävöityy hänen sisässään ja lopulta ehkä astuu hänen ulkopuolelleen. Enemmän kuin tämä olennon näkyväiseksi tuleminen hänelle tosiasiallisesti merkitsee se työ, jota hän hartaudenharjoituksillaan tulee tehneeksi omassa itsessään. Niinpä Kâli, muuan intialaisen mystiikan kohde, joka käsitetään Shivan *shaktiksi* eli voima-aspektiksi, vastaa *kundaliniita* eli käärmeltä, joten Kâlin „realisoiminen” käytän-

nössä merkitsee kundaliniin herättämistä. Esimerkin tästä tarjoaa meille intialaisen mystikon Ramakrishnan harjoittama Kâlin palvonta. Monet mystikot jäävät kuitenkin tähän ensimmäiseen asteeseen: muoto, jonka he ovat luoneet, ja joka samalla on herättänyt heissä ruumiillisesti koettavan dionysisen hurmion, tulee heidän vankilakseen. Harvat pääsevät Ramakrishnan lailla sen jumaluuden kokemiseen, joka on vailla muotoja; itse asiassa hän vasta tämän jälkeen ryhtyi opettamaan muita, sillä siihen saakka hän oli vain „realisoinut” Kâli-Äitiä hurmiotilasta toiseen siirtyen.

Tämä mystiikka, jota Intiassa nimitetään *bhakti-joogaksi* (ja sen harjoittajaa *bhaktaksi*) edellyttää siis, että mystikko omistaa jollekin jumalolennolle koko rakkautensa voiman ja kaipuun, hartautensa, koko elämänsä. Jokapäiväinen — tai miltei jokapäiväinen — kokemuksemme osoittaa meille, ettei tätä menetelmää voi hyljätä täysin merkityksettömänä. Onhan jokaisessa rakastavassa ihmisessä bhaktia, hartauden ja rakkauden joogan harjoittajaa, ja hän kokee intialaisen hengenheimolaisensa lailla jotakin siitä jumaluudesta, jota hän on palvonut tietten tai tietämättään. Äiti, joka näkee lapsessaan Jeesus-lapsen, tai joka Krishnan kasvattiäidin Jasoosodhan lailla näkee poikasen silmissä koko maailmankaikkeuden ihmeet, on nähnyt syvemmälle elämän mysterioihin kuin ne, jotka eivät ole vastaavaa kokeneet, samoin rakastaja, joka rakastetussaan näkee jotakin käsittämätöntä, ehkäpä suorastaan jumalallista, mikä vetoaa hänen parhaimpiin ominaisuuksiinsa. Jos rakastava ihminen pysyisi uskollisena tälle alkuperäiselle, järkiperusteita vailla olevalle näkemykselle elämän vaikeuksista huolimatta, pettymystenkin häntä kohdatessa, hän todella kokisi jumaluutta tuon toisen ihmisen avulla ja oman sisäisen jumaluutensa voimasta. Yksi ehdoton ehto kuitenkin on: kohdistuipa tämä rakkaus mihin tahansa, lapseen, rakastettuun, ystävään, opettajaan j.n.e. *sen pitää tähdätä yläpuolelle persoonallisuuden*, Jumalaan tai jumaluuteen, joka kulloinkin kysymyksessä olevan muodon verhoamana ilmenee. Jos rakkaus pysähtyy pinnalle, persoonallisuuteen, se on samalla maallistunut tavallisten ihmisten tunteitten tasolle. Jumala on tiettenkin koettavissa tästä huolimatta, mutta tie siihen käy nyt toisenlaisten kokemusten, pettymysten ja kärsimysten kautta. Valitettavaa on, jos esim. oppilaan tunne opettajaansa kohtaan, jossa hän on aavistanut jumalan olevan enemmän hereillä kuin hänessä itsessään, pysähtyy tämän persoonallisuuteen. Opettaja ei ole sikäli tavallisten ihmisten asemassa, että hän särkisi oppi-

laansa harhakuvitelman tuottamalla tälle kärsimystä. Hän on tullut epäjumalaksi vasten tahtoaan, ja hän voi auttaa oppilastaan yhtä vähän kuin muutkaan epäjumalat. Ja kuitenkin: jos oppilas olisi persoonallisuuden sivuuttaen kiinnittänyt katseensa lähinnä siihen, mikä toisessa on ylipersonallista, jumalallista, hän olisi saanut parhaimman opetuksen ja avun sillä, että hänen oma sisäinen jumalansa olisi tullut hänessä itsetietoiseksi. Kaikissa tapauksissa, joissa oppilaitten kiintymys kohdistuu yksinomaan opettajan persoonaan joko hänen tahdostaan tai hänen tahtomattaan, ovat väärään suuntaan käyvät virtaukset vaarana. P. G. Bowen huomauttaa tästä: „On tosiasia, että henkilöt, jotka hartaudessa keraantuvat opettajan ympärille, varsinkin sellaisen, joka väittää olevansa salatieteilijä, tulevat magian välikappaleiksi. Mutta todella harvoin on tämä magia *valkoista*, koskapa hartaus on kohdistunut ihmisen itseän eikä ELÄMÄN todelliseen ITSEEN.”

*

Mystikoista voimme paljon oppia sekä sitä, mitä voimme käyttää sisäiseksi rakennukseksimme, että sitä, mikä näytettyy meille varottavana esimerkkinä. Varmimman oppaan ihminen saa niistä opeista, jotka kertovat jumalasta ihmisessä itsessään, ja jotka neuvovat tien tämän jumalan tuntemukseen tieteellisellä asiallisuudella ja salatieteen vaativaisuudella elämän peruslakeihin viitaten. „Tie ei löydy yksistään hartaudella, yksistään uskonnollisella mietiskelyllä, palavalla ponnistelulla, itsensä uhraavalla työllä, tarkalla elämän tutkistelulla. Yksikään näistä ei voi auttaa oppilasta enempää kuin yhden askelen eteenpäin. Kaikki askelmat ovat tarpeen, jotta portaat syntyisivät.” („Valoa Tielle”).

Älkäämme siis väheksykö teosofian opetuksia, niin „kylmiltä” kuin ne saattavatkin tuntua niistä, jotka tuntevat kutsumukseksi olla rakkauden trubaduureja, ja jotka luulevat ilmaisevansa elämän korkeimman viisauden sillä että vaativat rakkautta — muilta. Joka rakkautta julistaa korkeimpana ihanteenaan, osoittakoon hän omassa elämässään tämän rakkauden voiman. Joka totuutta palvoo korkeimpana ihanteenaan, vastatkoon hän käytännössä koko olemuksellaan niistä näkemyksistä, jotka hän on totuudeksi havainnut. Mutta muistettakoon, että rakkaus on tuli, joka kuluttaa palvojastaan kaiken kestäättömän, ja että totuus on miekka, joka erottaa toden epätodesta, aidon epäaidosta — rakkaudesta huolimatta.

*

Lienee aiheellista, väärinkäsitysten välttämiseksi, toistaa lyhyesti yhteenvetona, mihin olen tähännyt edellä esittämäni sisältyvällä kritiikillä.

Tiedon on lähdekö kokemuksesta, olipa kyseessä mikä tieto tahansa. Sisäiset, henkiset tai hengelliset kokemukset, joille mystikko ja jokainen henkiseen elämään pyrkijä rakentaa *oman elämänsä*, ovat välttämättömät, mutta sinänsä, pelkkinä kokemuksina, joista hän itse kertoo, tai joista muut kertovat, ne eivät vielä riitä *muille* käytännöllisen elämänfilosofian perusteiksi paitsi mahdollisesti sielullisina todistuskappaleina. Vasta silloin, kun elämysten kokija esittää niiden sisällön ajatuksella eriteltynä tietona, joka liittyy aikaisemmin saavutettuun tietoon, ulkopuoliset voivat omaksua sen tai olla omaksumatta. Kokemukset ovat yksilöllisiä, tieto yleismaailmallista.

Niin siis myös rakkaus elämän ihanteena on ankarasti yksilöllinen asia. Se voi olla ihmiselle tiedon *lähde*, mutta voimaluonteensa takia se ei ole tiedon *kohde*; se ei sinänsä kelpaa filosofisen tai teosofisen tiedon käsitteellisiin perusteisiin luettavaksi, mutta sen hedelmät — käytäntö ja tieto — ovat ravintoa, jota ihmiskunta todella kaipaa.

* * *

Toimitussihteerin ominaisuudessa haluan vielä kiittää niitä monia vanhoja ja uusia ystäviä, jotka monasti kuluneen vuoden aikana ovat myöteämielisyydellään tukeneet ja rohkaisseet Ruusu-Ristin toimittajia.

Toimituksen työ on aina jonkun verran yhteistyötä lukijakunnan kanssa. Elleivät lukijamme suorastaan esitä toivomuksiaan ja arvostelujaan, jotka ovat aina tervetulleita, he eivät suinkaan ole pelkkä äänemme kaikupohja, vaan muodostavat eräänlaisen „kollektiivipersoonallisuuden”, josta tulee tajuntaamme sisäisinä vaikutelmina erilaisia kysymyksiä, arveluita, huomautuksia, joskus hyväksymistäkin. Toimitus oppii puolestaan lehtensä lukijoista.

Ruusuu-Ristin toimittajat tuntevat työnsä rakkaaksi, vaikka heidän on pakko tehdä se varsinaisten velvollisuuksiensa ohella. Toivomme, että ne epätäydellisyydet, joita työssämme pakostakin ilmenee, ovat ymmärrettävissä.

Ohjelmamme ensi vuodelle on sama kuin tähänkin asti. P. E:ltä esitämme valittuja otteita, jotka tavalla tai toisella ovat mielestämme aktuelleja, samoin kuin pitempiä, vähän tunnettuja kirjoitelmia. Emme myöskään unohda H. P. Bla-

vatskyn kirjoituksia, jotka ovat mitä välttämättömimmät alkuperäisen teosofian ymmärtämiseen. P. E:kin aikoinaan painatti niitä Ruusu-Ristissä sikäli kuin häneltä liiken aikaa niiden suomentamiseen. Esitämme myös toimitukselle luonnollisen ja luvallisen parhaan harkinnan mukaan eri kirjoittajien käsityksiä teosofian ja kristosofian keskeisistä kysymyksistä, jotta jokaisella lukijallamme olisi mahdollisuus perustellusti muodostaa niistä oma mielipiteensä. Mehän emme ole „uskovaisia”, vaan itsenäisiä tai itsenäistyviä totuudenetsijöitä. Tätä silmällä pitäen painatamme myös silloin tällöin otteita maailman pyhistä kirjoista. Lopuksi: Dion Fortunen okkultisia novelleja julkaisemme myös edelleen tilaisuuden sattuessa. Olemme hankkineet niiden suomentamis- ja julkaisu-oikeuden, ja monet lukijamme ovat sanoneet pitävänsä niistä.

Ruusu-Ristin tilaushinta on edelleen 50 mk. koko vuodelta. Ottaen huomioon vuotuisen sivumäärän (yli 320 sivua), voimme liioittelematta sanoa, että Ruusu-Risti on alallaan pohjoismaiden suurin; sen tason jätämme lukijoittemme ratkaistavaksi. Yhtäkaikki on harras toiveemme, että ne ystävämmä, jotka toivovat aatteemme ja yksilöllisen totuudenetsimishalun leviävän, uhraisivat aikaansa saadakseen lehtemme tilaajamäärän lisääntymään. Jos jollakulla on varaa ja halua suorittaa tilauksestaan enemmän, kohdistuu häneen luonnollinen kiitollisuutemme. Omasta puolestamme teemme joka tapauksessa parhaamme.

Toivotan kaikille lukijoillemme, jokaiselle kirjeenvaihtajallemme erotuksetta, sitä tosi onnea ja sydämen rauhaa, joka on joulun syvin salaisuus.

KEINO miten tulla oman aikansa profeetaksi ja ihmemieheksi on tänä päivänä sama kuin aikoja sitten: meidän täytyy elää syrjässä, ja kun meillä on vähän tietoja, joitakin ajatuksia ja hyvin paljon korkeita ajatuksia itsestämme, niin lopulta meihin laskeutuu se vakava usko, että ihmiskunta ei voi tulla toimeen ilman meitä, koskapa me aivan ilmeisesti tulemme toimeen ilman sitä. Heti kun tämä vakaumus on meissä, saamme myös tarvitsemamme uskon. Lopuksi neuvo sille, joka sitä saattaa tarvita, (sen antoi Wesleylle hänen hengellinen opettajansa Böbler): „Saarnaa uskoa, kunnes sen saat itsellesi, ja sitten saarnaat uskoa, koska sinulla se on!” — (*Nietzsche, Morgenröthe*).

Uuno Pore:

Varhaiskristityn sisäinen tie

(Jatkoa ja loppu).

Muutaman päivän on kestänyt tuota autuaallista tilaa, jonka aikana hän huomaa olevansa merkillisessä käymistilassa: on kuin mullistus olisi käynnissä hänen olemuksessaan. Rakennuksia kaadetaan, toisia nousee entisten raunioista, ja pian on kuin uusi kaupunki olisi rakennettu hänen tajuntaansa entisen sortuneen kaupungin kivistä. Kaikki rakennusaine on käytetty, mikä on voitu — paljon hän ei nähnytkään kelvottomia kiviä jääneen jäljelle. Nyt hän tietää sisässään todeksi sen, mitä hän on näiden kahden vuoden kuluessa kuullut puhuttavan: Elämä on yksi ja me kaikki ihmiset olemme tuon Suuren Elämän lapsia, me kaikki olemme kutsutut ikuiseen elämään ja onneen.

Muutaman päivän kuluttua hän asiaa aprikoituaan menee opettajansa luokse ja alkaa varovasti kertoa kokemuksestaan. Opettajaveljen silmät näyttävät säteilevän rakkautta, kun hän yksinkertaisesti sanoo: „Pian sinut otetaan seurakunnan jäseneksi ja kastetaan”. Nuorukaisemme ymmärsi nyt, ettei tuo koeaika ollut mikään muotoseikka. Nyt hän käsitti, mitä merkitsi se, että tuli vastaanotetuksi seurakuntaan. Sen jäsenet eivät olleet enää aivan tavallisia ihmisiä. Heissä loisti jo Elämän Valo.

Jännittyneenä kulkee nuorukaisemme eräänä päivänä tuota tuttua taloa kohti. Tänään pitäisi hänet kastettaman. Jumalanpalvelus alkaa, ja kun katekumeenit alkuosan jälkeen tavanmukaisesti lähetetään pois, hän saa jäädä paikoilleen muutamien toisten katekumeenien mukana. Hänet johdetaan seurakunnan eteen. Hän lukee apostolisen uskontunnustuksen, ojentaa kätensä seremoniaa toimittavalle veljelle ja lupaa luopua ilmanvallan hallitsijasta ja hänen toimistaan. Hänet upotetaan kolmasti suureen kastemaljaan. Hänet voidellaan öljyllä, ja johtava veli panee kätensä hänen päälleen ja siunaa hänet. Hän on seurakunnan jäsen. Joku lukee Paavalin sanoja: „Etkö tiedä, että me kaikki, jotka olemme kastetut Jeesuksen Kristuksen nimeen, olemme kastetut hänen kuolemaansa? . . . että syntiruumis hävitettäisiin, niin ettemme enää syntiä palvelisi. Sillä se, joka on kuollut, on vapautunut synnistä . . . Muistakaa siis, että olette kuolleet synnistä ja elätte Jumalalle Jeesuksessa Kristuksessa . . .

Älkäämme siis antako synnin pitää vallassansa kuolevaista ruumistanne, niin että kuulette sen haluja". Te olette nyt uudestisyntyneitä ylhäältä, sillä Mestariimme sanoo: 'Ellei ihminen uudestisynty Hengestä, hän ei voi päästä Jumalan Valtakuntaan.' Te näette nyt edessänne tien, joka on kuljettava. — „Kun meidät kastetaan, meidät valaistaan, kun meidät valaistaan, tulemme lapsiksi, kun tulemme lapsiksi, tulemme täydellisiksi, kun tulemme täydellisiksi, tulemme kuolemattomiksi. Hän, jonka äiti synnyttää, syntyy kuolemaan ja maailmaan, hänet, jonka Kristus uudestisyntyttää, nostetaan elämään, korkeimpaan taivaaseen". (Klemens Aleksandrialainen). — „Olette nähneet ja kokeneet, mitä olette sisimmältä olemukseltanne. Olette kerran osanneet kuolettaa vanhan ihmisen ja antaa vallan Jumalalle. Uusi kasvunne on nyt siinä, ettette enää antaudu vanhan ihmisen pauloihin ja sen ääntä kuulemaan. Olette lapsia Jumalan Valtakunnassa. Teidän on kasvettava miehuuden täyteen mittaan uudessa ihmisessä voidaksenne ottaa osaa Herran Pyhään Ehtoolliseen. Sillä siihen saavat osaa ottaa vain ne, jotka ovat Hengessä vahvat". — „Ja älkää saattako murheelliseksi Jumalan Pyhää Henkeä, joka on pantu teihin sinetiksi lunastuksen päivään saakka" (Ef. 4. 30).

Mutta nuorukaistamme vielä kummastuttaa eräs seikka. Hän oli kuullut puhuttavan Paavalin kokemuksesta Damaskon tiellä, hän oli kuullut, että Paavali siinä oli kuullut Jeesuksen äänen. Itse hän ei ollut tuota ääntä kuullut, vaikka hän oli tottunut omaakin kokemustaan nimittämään Damaskoskokemukseksi. Mistähän se johtuu? Hän miettii ja pohtii asiaa. Hän kyselee toisilta. Hän liittää tosiasiat toisiinsa ja pian alkaakin hänelle selvitä, miksi oli eroa hänen ja Paavalin kokemuksen välillä. Paavali oli ilmeisesti jo ennen tuota kokemustaan enemmän voittanut kuin hän. Paavali oli itsensä puhdistanut täydellisemmin kuin moni muu. Siksi hänen kokemuksensa oli suurempi, täydellisempi, ihmeellisempi kuin hänen. Kenties se, mikä hänelle itselleen oli ollut vain kuin kaste, kenties se Paavalille oli ollut samalla myös kuin Herran Ehtoollinen, jota kohti hänen vasta oli pyrittävä, tuota merkillistä tapausta kohti, jossa hänkin saisi nähdä taivaitten aukenevan ja Jeesuksen Kristuksen enkeleineen astuvan alas ihmisten keskuuteen.

Nyt oli hänelle opiskelu merkillisen helppoa ja kuin uudella tavalla tuttua. Kaikki se, mistä hän kuuli uudessa tutkimusryhmässään puhuttavan, oli hänelle itsestään selvää: se vain kuin antoi muodon sille, minkä hän jo itsekin tiesi koke-

muksen varmuudella, vaikkei ilman muuta osannut sitä sanoiksi pukea, sillä kastekokemuksessaan hän oli kuin ratkaissut kaikki kysymykset, ratkaissut koko maailman arvoituksen. Kun siis nyt opetettiin, että kaikki ihmiset ovat kutsutut ikuiseen elämään, että Jumala on ennakoita määrännyt kaikki ikuiseen onneen ja autuuteen, oli se hänelle aivan selvää. Senhän hän tiesi itsessään todeksi: ovathan kaikki ihmiset saman Suuren Elämän lapsia. Samalla hän nyt uudessa valossa ymmärsi sen suuremmoisen lain, että ihmiset yhä uudelleen palaavat maan päälle tähän näkyväiseen maailmaan sitä varten, että he kaikki lopulta ottaisivat vastaan Jumalan Valtakunnan. Hän näki, etteivät läheskään kaikki ihmiset tulleet osallisiksi tästä uudesta hyvästä sanomasta, sillä kuolivat useimmat ihmiset ilmeisesti Jumalaa kokematta. Mutta hekään eivät olleet siis tuomitut ikuiseen kuolemaan ja kadotukseen. Suuri Elämä kutsuu heidät uudelleen maan päälle elämään ja antaa heille uuden tilaisuuden etsiä ja löytää.

„Uskollisena” (*pistos*) nuorukaisemme nyt ymmärsi sen rukouksen, jonka Jeesus Kristus oli opettanut opetuslapsilleen: „Isä meidän, joka olet taivaissa . . .” Siinä oli siis hänen nykyisen elämänsä sisäinen tie, että hän joka hetki osaisi muistaa olevansa Jumalan poika. Hänen oli valmistettava itsessään sija Kristukselle, että hän joskus saattaisi sanoa Paavalin lailla: „Nyt en minä enää elä, vaan Kristus minussa”. Jumalan työntekijäksi oli hänen tultava maan päälle. „Mitään en saa itselleni himoita enkä kaivata persoonallisena olentona. Minun on vain aina rukoiltava, että Isä antaisi minulle tänäkin päivänä henkisen ravintoni, niin että aina muistaisin, mikä on tärkeintä elämässä, mitä varten minä elän täällä maan päällä. Rakastavaksi kaikkia ihmisiä kohtaan on tultava, että kaiken osaisin anteeksi antaa”. Silloin hän ymmärsi Jumalankin anteeksi antavan sen, ettei hän, vaikka parhaansa yrittikin, aina osannut elää Jumalassa, aina toteuttaa hänen rakkaudenelämänsä ihmisten keskuudessa eläessään.

*

Vuosia on taas kulunut. Uusi elämä on alkanut hänessä kirkastua. Hän on kuin jollakin merkillisellä tavalla alkanut tulla tyhjäksi. Hän on kuin avaruuden tyhjiydessä. Yhä merkillisemmällä tavalla itsenäisemmäksi olennoksi on hän alkanut itsensä tuntea. „Minähän olen vapaa tekemään mitä tahansa”. Hän muistaa Paavalinkin sanoneen: „Kaikki on

luvallista". „Enkö minä ole vapaa"? — Kenties kerran, parikin kertaa nuorukaisemme horjahti synnin houkutukseen tuon vapauden hurman vallassa, vaikka ei se hänelle ollut „syntiä" siinä mielessä kuin hän sen ennen oli käsittänyt perinnöllisten sääntöjen ja kieltojen vielä hänen elämäänsä määrätessä. Hän horjahti, sillä hän ei osannut enää niin selvästi sanoa, mikä oli pahaa, mikä hyvää. Silloin hän uudella tavalla löysi Jeesuksen ja muisti, mitä Paavalikin oli sanonut lisätessään edellisiin lauseisiinsa: „... mutta ei kaikki ole hyödyksi"; „kaikki on luvallista, mutta ei kaikki rakenna" (1 Kor. 10. 23). Jeesuksen käskyjen ja ennen kaikkea Jeesus Natsarealaisen elämä päästivät hänet epätietoisuudesta. Jeesus oli olento, joka elämässään oli toteuttanut ensimmäisenä ihmisistä täydellisesti Jumalan tahdon. Hän oli siis ihmisen esikuva ja malli. Hänen käskynsä ja ohjeensa eivät olleet siis muita kuin Elämän omia lakeja. Ihminen jumallaisena henkiolentona on tosin vapaa tekemään mitä tahansa, mutta sinä hetkenä, jona hän rikkoo Lain, hän tunnustaa kuuluvansa sen alaisuuteen ja sitoo vapautensa, joka on Elämän tahdon täyttämiseksi. Uusi Hyvä Sanoma on kyllä vapauden evankeliumi, mutta se ei tee Lakia mitättömäksi. Se täyttää Lain, koska vasta se ihminen, jossa henki on elävä, osaa Lain täyttää. Nyt hän ymmärtää, mitä on vapaus, mitä Laki, kun hän on ennen ollut Lain alaisuudessa eikä sitä ole enää.

Nuorukaisemme sisällä alkaa toinen elämä puhjeta. Hän alkaa aavistaa elävänsä jo yhtäaikaa kahdessa maailmassa. On kuin hänen tajunnastaan joku osa ulottuisi näkymättömiin maailmoihin. Hän ikäänkuin keskusteleekin sisässään joskus merkillisten olentojen kanssa, joita hän ei tosin näe, mutta tuntee niiden läsnäolon. Kun hänelle sitten opetetaan, että kaikkien „uskollisten" on elämällään opetettava taivaallisia henkivaltoja ja olentoja, tuntuu se luonnolliselta. Nekin henkivallat, jotka vielä kuin tunnustavat „vanhaa koulua", on saatava „utta liittoa" ymmärtämään, niinkuin Paavali sanoo (Ef. 3. 10): „... että Jumalan moninainen viisaus seurakunnan kautta tulisi taivaisten hallitusten ja valtain tietoon".

Hän on vuosien kuluessa oppinut yhä jatkuvammin elämään uudessa ihmisessä. Kristuksen ihmeellisten inspiraatioiden tuntee hän yhä useammin itsessään vyöryvän. Silloin eräänä päivänä, käyskennellessään kaupungin katuja, hän kohtaa Paavalin, ihailemansa opettajan, joka taas pitkältä matkalta on palannut kaupunkiin. Paavali tuntee hänet ja

viittaa luokseen ja ehdottaa, että he yhdessä kävelisivät ulos kaupungista läheiselle keitaalle. Ilmielin hän suostuu. Mutta hän ihmettelee kovin, kun Paavali kulkee hänen rinnallaan äänettömänä, vain kuin omiin ajatuksiinsa vaipuneena. Tultuaan kaupungin muurien ulkopuolelle Paavali pysähtyy ja katsoo häntä miltei tukeasti silmiin, niin että hän tuntee halua painaa silmänsä alas. Mutta hän rohkaisee itsensä ja katsoo apostolia suoraan silmiin. Paavali vain yksinkertaisesti ja lyhyesti kysyy: „Luuletko uskaltavasi ottaa osaa Herran Ehtoolliseen, jos sinut kutsutaan? Ja tunnetko itsesi niin, ettet enää koskaan antaudu mihinkään synteihin? Oletko voittanut aistillisuuden, vallanhimon, rikkauden houkutuksen? Sillä tiedä, ellet ole itseäsi voittanut, voi se pyhä toimitus, jonka suoritamme kerran vuodessa, olla sinulle vaikka kuolemaksi. Useat, jotka luulivat olevansa valmiit, ovat tulleet sairaiksi tai kuolleet”. Nuorukaisemme ei emmi, sillä jo kauan hän oli tuota kysymystä odottanut ja kaivannut. Sitä vartenhan hän koko ajan on opiskellut ja pyrkinyt. Innostuksen punerruksen polttaessa poskipäitä hän vastaa olevansa valmis.

Tuo odotettu päivä on tullut. Tänä iltana on määrä viettää Herran Pyhää Ehtoollista. Sitä varten on Paavalikin järjestänyt matkansa päättyväksi vähän aikaisemmin. Pampailevin sydämin, hieman peloissaankin, nuorukaisemme asteele sitä taloa kohti, jossa juhlamenot pitäisi suoritettaman. Kaikki seurakunnan jäsenet ovat saapuvilla, ja ilta alkaa yhteisellä jumalanpalveluksella ja rukouksella.

Katekumeenit ovat jo aikaisemmin saatetut ulos. Silloin astuu esiin eräs veli ja juhlallisella äänellä lausuu: „Tulkoon armo ja kadotkoon tämä maailma, Hosianna Davidin pojalle. — Jos joku on pyhä, hän astukoon esille, jos joku ei sitä ole, hän kääntyköön takaisin, maranatha.” (*Didakhee*, ensimmäinen kristillinen katkismus). „Pyhää vain pyhille. Amen”. *Pistoi*, uskovaiset, lähtevät hiljalleen pois. Eräs veljistä, jota nimitetään *ostiariukseksi*, ovenvartijaksi, asettuu viereisen huoneen ovelle vartioon ja hänen ohitseen yksitellen verkkaisessa tahdissa astuvat täydellisten asteen saavuttaneet veljet (*teleioi*) sisähuoneeseen, jonne ateriapöytä on katettu. Veljet asettuvat heille etukäteen määrätyille paikoilleen.

Paavali johtaa ehtoollista. Hän antaa merkin ja kaikki yhtyvät hymniin:

„Tue loppuun asti niitä, joilla on profetoimisen lahjat,
vahvista niitä, joilla on parantamisen kyky.
Rohkaise niitä, joilla on kielilläpuhumisen taito.
Vahvista niitä, jotka opettavat.
Huolehdi niistä, jotka täyttävät tahtosi . . .

Anna niiden, jotka ovat osalliset Ehtoollisesta
ja vastaanottavat pyhät antimesi,
tulla yhdeksi Sinun kanssasi,
niin että he täytyisivät Sinun pyhällä hengelläsi . . .

Anna sen vuoksi, Oi Herra, sisäisen silmämme Sinut nähdä,
anna meidän ylistää ja kiittää Sinua,
juhlia ja palvella Sinua,
olla osalliset vain Sinusta,
Oi Jumalan Poika ja Sana, joka kaikkea vallitset”.

Paavali ottaa leivän, kiittää ja murtaa sen ja sanoo:

„Jeesus sanoi: 'Tämä on minun ruumiini, joka teidän edestänne annetaan; tehkää se minun muistokseni'.”

Hän ottaa kalkin ja sanoo:

„Tämä kalkki on uusi liitto minun veressäni; tehkää se, niin usein kuin juotte, minun muistokseni.” —

„Sillä niin usein kuin syötte tätä leipää ja juotte tämän kalkin, julistatte te Herran kuolemaa, kunnes hän tulee. Sentähden, joka kelvottomasti syö tätä leipää tai juo Herran kalkin, hän on oleva vikapää Herran ruumiiseen ja vereen”. (1 Kor. 11. 24—27).

Paavali jatkaa puhettaan:

„Ihmeellinen etuoikeus on seurakunnalle annettu, etuoikeus olla maan päällä Jumalan voiman kanavana, yhdistäjänä maan ja taivaan, sen ihmeellisen olennon kanssatyöntekijöinä, joka oli muuttanut maapallon elämänmahdollisuudet vallan toiseksi, sillä 'noita toisia pappeja on täytynyt olla useampia, koska kuolema ei ole sallinut heistä kenenkään pysyä; mutta tällä on katoamaton pappeus sentähden, että hän pysyy iankaikkisesti, jonka tähden hän myös voi täydellisesti pelastaa ne, jotka hänen kauttaan Jumalaa lähestyvät, koskapa hän aina elää rukoillakseen heidän edestään'.”

Jo alkuliturgian aikana on nuorukaisemme nähnyt, kuinka useiden silmät ovat merkillisellä tavalla alkaneet loistaa. He haltioissaan näyttävät tarkastavan sinne päin, missä Paavali istuu. Itsekin hän tuntee voimaa ja vapautuneisuutta: ja on kuin huoneen katto olisi poissa. Outoja värähtelyjä hän

tuntee ruumiissaan. Silloin äkkiä Paavalin puhuessa hänenkin sisäinen silmänsä aukenee. Aluksi hän ei näe muuta kuin äärettömän voimakkaan valon, joka aivan sokaisee hänen silmänsä, mutta vähitellen hän erottaa, kuinka joku majesteetillinen olento aivan kuin Paavalin kanssa tarttuu leipään ja maljaan ja on mukana leivän taittamisessa ja viinin antamisessa. Joukko valkoisia olentoja on tuon kuninkaallisen olennon takana ja ojentavat kätensä siunaavasti läsnäolevien yli.

Nyt hän on varma siitä, että on olemassa kuolemattomuus sellainen, josta hän ennen saattoi vain aavistella. On kuin hän itsekin uudella tavalla olisi tullut taas kuolemattomaksi olennoiksi, sillä hän havaitsee olevansa kuin puettuna toisenlaiseen ruumiiseen kuin tämä fyysillinen ruumis. Hän on puettuna „häävaatteisiin” ja ottaa osaa Jumalan pojan häihin. Nyt hän tietää olevansa Kristuksessa ja Kristuksen olevan hänessä. Nyt hän Paavalin kanssa osaa todistaa: „Sillä me tiedämme, että vaikka ruumiimme, tämä maallinen majamme hajoitetaankin maahan, meillä on asumus Jumalalta, iankaikkinen maja taivaissa, joka ei ole käsin tehty. Sen tähden huokaammekin ikävöiden, että saisimme pukeutua taivaiseen asumukseemme” (2 Kor. 5. 1.).

Juhlamenot ovat päättyneet ja veljet hajaantuvat hiljaisina ja mietteissään kukin taholleen.

Vieläkin on nuorukaisemme määrä harjoittaa tutkimuksia ennen kuin hänen katsotaan saavuttaneen kristityn täyden mitan. Hänen ratkaistavakseen annetaan, niinkuin P. E. sanoo, Isä meidän rukouksen kaksi viimeistä osaa: „Älä johdata meitä kiusaukseen, vaan päästä meidät pahasta”. Oman persoonallisuutensa tavalliset kiusaukset hän on jo voittanut. Ei häntä enää maailma houkutellut niinkuin tavallista ihmistä. Mutta hänelläkin oli vielä mahdollisuus langeta eräiseen hyvin hienoon ja ihmeelliseen kiusaukseen. — *Teleios*-kristittynä hän tietää, että ihmiskuntaa oli siihen asti kasvattanut Saturnuksen eli „Vastustajan” koulu, josta hän itse tunsi olevansa vapaa. Hän tietää itse puolestaan kuuluvansa Kristuksen uuteen kouluun. Mutta hän näkee mielestään selvästi, ettei suurin osa ihmiskuntaa ole vielä kypsä kokemaan samaa kuin hän itse. Vanha koulu on selvästikin kasvattanut ihmiskuntaa sille asteelle, missä se nyt on ja ilmeisesti edelleenkin tulee paljon kasvattamaan. Ilmeisesti vanha koulu on saanut hyvää aikaan. Eikö siis tuo vanha koulu edelleenkin ihmisten suurille joukoille ole sopivin. Ihmishän ovat vain laumaihmissä, ja uusi tie on mahdollinen

vain harvoille itsenäistyneille ihmisille. Tällaisia ajatuksia liikkuu hänen mielessään.

Hänelle selitetään, ja hän sen itsekkin vähitellen selvästi näkee, että Uusi Liitto on paras kaikille ihmisille. Vanha Liitto ei tehnyt mitään täydelliseksi, kärsimyksen koulu ei ole Jumalan tahdon syvin ilmaus. Jumala tahtoo vain, että ihmiset olisivat onnellisia. Siksi hänen on tehtävä lopullinen ero tuon vanhan koulun ja sen korkeitten henkiolentojen kanssa. P. E. kirjoittaa kirjassaan „Paavali ja hänen kristinuskonsa”: „Hänen piti itse asiassa asettua vielä voimakkaammaksi, vielä mahtavammaksi, vielä korkeammaksi kuin nuo vanhat, synkät, viisaat olennot, jotka hallitsivat maailmaa. Hänen täytyi seisoa niiden edessä ja sanoa: „Minä en usko teihin, minä en tahdo elää, niinkuin te tahdotte, että minun pitäisi elää, minä tunnen olevani Jumalan poika, toisen hengen synnyttämä, en ole Isästä Saatanasta, en teidän mahtavasta järjestöstänne, minä olen syntynyt Jumalasta, Jeesuksen Kristuksen avulla ja Pyhän Hengen kautta. Minussa on Kristus, ja Kristus on teidän yläpuolellanne. Kristus on toista kuin te. Kristus tuo uuden elämän, rakauden ja hyvyyden, ja minä tahdon palvella sitä Jumalan Valtakuntaa, joka ei vielä ole olemassa maan päällä, vaan ainoastaan siinä taivaassa, jossa vallitsee Isän tajunta, jossa elää Jeesus Kristus, ja jonne minunkin Poika-tajuntani ylettyy. Sillä taivasten valtakunta pitäisi meidän tuoda tänne maan päälle. Sentähden emme saa teihin enää uskoa”.

*

Nuorukaisemme on käynyt lävitse sen koulutuksen, jonka seurakunta on voinut hänelle antaa. Hän saa lähettiläänä lähteä saarnaamaan uutta hyvää sanomaa. Hän on hengessään astunut pois tavallisten ihmisten maailmasta, vaikka hän täällä liikkuu Kristuksen ritarina, kaikessa koettaen täyttää taivaallisen Isänsä tahtoa. Jätämme hänet valmistamaan siihen suureen Golgatha-taisteluun, jossa viimein-kin pisara maallista itsekkyyttä hänestä lähtee pois, jossa hänet uhrataan, että ihmisveljien elämä olisi onnellisempi elää.

Mitä Paavalille tapahtui Damaskoksen tiellä, ja mitä tapahtui jokaiselle katekumeenille ennen kuin hänet otettiin vastaan kristilliseen seurakuntaan, sen täytyy tapahtua meille jokaiselle vielä tänä päivänä. Ei ole muuta tietä Jumalan luo. Ennen emme ole kristityitä ennen kuin olemme tulleet

osallisiksi Pyhästä Hengestä. Sitä ennen olemme ulkopuolella Pyhän Yhteyttä.

Nykyään ovat asiat eräässä mielessä helpommat kuin silloin: meille opetetaan kaikkea sitä viisautta, mitä silloin opetettiin vain „uskollisille” ja „täydellisille”. Mutta siinä mielessä on asia taas vaikeampi, että meidän täytyy itseenäisemmin kuin silloin noista opetuksista löytää se tie, joka on kuljettava. Sisäisesti olemme kaikki katekumeeneja, vaikka saamme lukea ja kuulla niistäkin asioista, joista ennen kuulivat vain „täydelliset”.

Nyt taas koko maailma huokaa samanlaisen odotuksen ja painostuksen alaisena kuin kaksituhatta vuotta sitten. Taas on ilmassa odotusta. Taas kaivataan kaikkialla uutta uskoa, joka vapahtaisi maailman sen suunnattomista kärsimyksistä. Taaskin maailma kaipaa todellista, elävää uskontoa. — On ennustettu, että valo tulee Pohjolasta, Suomesta. Se valo on jo sytytetty. Se on olemassa siinä sanomassa, jonka Ruusu-Ristin Perustaja-Johtaja Pekka Ervast on meille jättänyt tutkimuksissaan totisesta kristinuskosta. Hän on antanut meille alkuseurakuntien kristinuskon sellaisena kuin sen toi maailmaan kristikunnan suuri Mestari Jeesus Natsaretilainen. Meille suomalaisille tarjotaan tilaisuus aloittaa jotakin samanlaista kuin silloin varhaiskristinuskossa. Kun tuosta näkemyksestä saamme kiinni, emmekö silloin tahdo yrittää parhaamme, unohtaa persoonalliset pienet pyyteemme ja uhrata itsemme sen uuden uskonpuhdistuksen puolesta, joka jo on pantu alulle. Jeesus Kristus elää vielä tänä päivänä. Me voimme vieläkin kokoontua Hänen nimessään niin, että hän, joka on maailman ja kuoleman voittanut, on näkyväisenä meidän keskellämme. Historian Jumala ja historian henki kutsuu meitä aloittamaan uutta aikakautta.

Uuno Pore: Elämänpuu. Suurten kirkkoisien joukossa edustaa Ireneus sitä käsitystä, että ihmiselämän pahin vika on ollut synnissä, maan katoavaisuudessa, kuolemassa ja että kristinuskon suurin sanoma oli sanomaa kuolemattomuudesta ja Kristuksen viitoittamasta tiestä siihen. Näin ollen kristinuskokin on syvimmitään julistusta siitä elämänpuun tiestä, josta jo huomiskertomus lupauksellisesti puhuu. Tästä elämänpuun ikivanhasta vertauskuvasta, sen esiintymisestä eri uskontojen ja kulttuurien myyttillisessä ja perintätiedossa kertoo ylämainittu kirjailija „Elämänpuu”, joka on „kirjaanpano” tekijänsä vuosijuhla-esitelmästä Ruusu-Ristin matineassa. Tätä kirjasta, jonka esitys on kauttaaltaan tieteellisen selkeätä ja asiantuntemuksen pätevöimää, on erikoisella ilolla tervehdittävä, sillä se suppeudestaan huolimatta ansiokkaalla tavalla täydentää sitä harvalukuista kirjallisuutta joka kertoo ihmisielon syvimmästä saavaisuudesta ja korkeimmasta, ihanimmasta toivosta: kuolemattomuudesta ja ikuisesta elämästä.

L. P.

Joulumietteitä

Elämä on jatkuvaa kiertokulkua, mutta kiertokulkua spiraalissa. Mikään ei toistu sellaisenaan, muuttumattomana, vaan tapahtumain sarjaan tulee aina jotain uutta, ennen tuntematon näkökulma, toinen elämysasenne, joka kaiken uudeksi suolaa. Tällainen toistuva tapaus on m.m. jouluku, joka vuotuisten kirkkojuhlien ketjussa tulee ensimmäisenä ja ehkä juhlavimpana.

Joulupäivä, 25. 12., on lukuarvoltaan jumalallisen ilmenyksen ja täydellisyuden edustaja. Ja niinhän onkin: Jumala astui alas aineen maailmaan, ja ihmistajunta saavutti korkeimman kaarensa. Tämä joulunihme kohtaa ihmistä suurimman pimeyden hetkellä, juuri silloin kun kaikki näyttää sortuvan, pimeyteen hukkuvan (Luuk. 21: 26—27). Missä on silloin pelastus? Sanoisin: pelastus on pikkujoulussa, adventissa. Silloinhan laulamme kuin ennakoiden kevään, palmusunnuntain lupauksellista ylistyshymniä, hoosiannalaulua, joka sisäisen ajatuksensa kannalta kuitenkin sopii siihen ajankohtaan, johon se traditionaalisesti on sijoitettu. Tämä hoosianna-sanahan nim. alkukielisenä (hebr. *hōšīānnā*) merkitsee: auta, pelasta. Ja eikö pelastuksemme pimeyden voimain painostuksessa ole juuri siinä, että me herkeämättä sielussamme rukoilemme Valon Herraa, että me henkemme koko voimalla ja palavalla hartaudella turvaudumme siihen jumalallisen rakkauden säteeseen, Jumalan Poikaan, joka meissä kussakin on voiman antajana ja odottaa ilmenemistään, vapautumistaan.

Jos sielumme Pistis-Sophian lailla pysyy lujana rukouksessa, kaipaa ennen muuta ikuista rakkautta ja alati etsii kaiken kirvoittavaa viisautta, niin se todellakin kestävyydellään ja sisäisellä järkkymättömyydellään (Luuk. 21: 19) voittaa pimeyden vallat. Ja niin tämä rukous muuttuukin ylistyslauluksi sille Valtiaalle, joka joulun ihmeellä on siunannut ihmisen sielun. Siitä sitten tunnetummekin Kristuksesta syntyneet, että heidän sielussaan kaikuu elämän kaikissa vaiheissa jatkuva kiitoslaulu kaiken hyvän antajalle. Jos heitä maallisen onnen antimilla rikastetaan, niin lahjaa on se ylhäältä; jos heitä petetään, maahan muserretaan, niin sielu silloinkin kiitosta laulaa, ja jos viimein tuoni sivuaa, heihin tarttuu, niin silloinpa henki elämän kärsimyksen kirvoittamana riemulla Vapahtajaansa tervehtää.

Joulun maaperästä kasvaa Kristuksen viinipuu, elämänpuu, jonka latva yleneikse ikuisen, häviämättömän valon ja

rakkauden taivaihin, ja jonka juuret tunkeutuvat yhä syvemmälle ja syvemmälle ihmissielun syvyyksiin Jumalan Pojan hallinnalle maata vallaten. Mustimman murheen, syvimmän epätoivon yöstä kasvaa korkeimman ja ihanimman toivon kukka, ikuisen elämän kultainen köynnös, jonka kasvu ja juurtuminen ihmisen sielussa alkaa sillä tapahtumalla, jota kutsumme joulunihmeeksi.

Lauri Pautola.

„Anokaa, niin teille annetaan...“

Salatieteessä ei ole muuta kuin hämminkiä ja pettymystä niille, jotka eivät tuo mitään lahjoja työhön. „Jolla on, hänelle annetaan, ja jolla ei ole, häneltä otetaan pois sekkin, mikä hänellä on” tuntuu ankaralta sanonnalta, mutta kuitenkin se ilmaisee syvän totuuden. Ei korkein opettaja, ei korkein olento maailmankaikkeudessa voi suoda tietoa ja voimaa ihmiselle, jolta puuttuu oppimiskyky. Ne taitamattomat, jotka vaativat opetusta, eivät saa mitään, kun opettaja vastaa heidän ahdisteluunsa, päinvastoin he menettävät, sillä siitä lähtien he ankkuroivat itsensä hänen auktoriteettiinsa ja menettävät senkin vähäisen itsensä ohjaamisen kyvyn, mitä heillä oli ennen. Tässä, mitä opetan, ei ole mitään uutta. „Anokaa, niin teille annetaan”, on sanottu, ja se on tosi sana. Tietämättömät ja valmistumattomat pyytävät, mutta heidän pyyntönsä mittana on heidän oma ahdas tietämättömyytensä, ja se vetää heidän luokseen ei suinkaan vapahtajaa, vaan orjuuttajan, ei opasta, vaan harhaanjohtajan. Varo opettajaa, joka vakuuttaa, että työ ja tie on helppo ja miellyttävä: ellei hän ole tahallinen petkuttaja, hän on sokeitten sokea opettaja. Tosi opettaja, jos häntä liian varhain ahdistetaan pyynnöin, koettaa auttaa sinua, mutta hän tekee sen herättämällä sinut tietoiseksi niistä kauhistuttavista esteistä, jotka sisimmässäsi piilevät kätkeytyinä, ja jotka sinun on voitettava, ennen kun voit astua askeltakaan kohti tietoa.

P. G. Bowen

(The Occult Way, s. 51—52).

Kirjallisuutta

Pekka Ervast: Kirkonopin teosofia. Toinen painos. *Ruus-Risti* 1938. Kun yli viisitoista vuotta sitten ensimmäistä kertaa luin Pekka Ervastin pienen teoksen „Kirkonopin teosofia”, muistan, miten siinä esitetty kuva Jumalan kolmiyhteisestä ilmennyksestä vastakohtana ilmenemättömälle ja ehdottomalle jumaluudelle, Logos ja Absoluutti, erikoisen elävöittäväällä tavalla painuivat mieleeni. Sillä, vaikka tuo vastakohta olikin esiintynyt useimmissa teosofisissa kirjoissa, joita o'min lukenut, kykeni juuri „Kirkonopin teosofia” antamaan jotakin senluontoista valaistusta ja innostusta järjelleni, mitä en muualla ollut saavuttanut. Samalla kävi tuota kirjaa lukiessani minulle täysin selväksi, että kristillinen uskonoppi, dogmatiikka, johon henkeni siihen saakka oli suhtautunut täysin kieltäisesti, sittenkin sekin traditiona oli säilyttänyt selvät jäljet kerran omistetusta henkisestä tiedosta, vaikka tradition vaalijat olivatkin kadottaneet miltei kaiken oivaluksen näiden jälkien merkityksestä. Kun nyt uudelleen tänä kesänä luin kirjan, josta äsken oli ilmestynyt uusi painos, muodostui se jälleen elämykseksi, mutta tällä kertaa ne näköalat, joita tekijä herättää kuvatessaan ikuisesti kutsuvaa jumalan tietoisuudessa kasvamisen ja kirkastumisen tietä kirkon uskonopissa käytettyjen nimitysten puitteissa, oivat tuon elämyksen virittäjinä. Edellisellä kerralla olivat ensimmäinen ja toinen luku, jotka käsittävät „teologian ja antropologian” sekä „kristologian” syvimmin minulle puhuneet. Nyt kolmas luku eli „käytännöllinen soteriologia” tuli minua lähimmäksi. Kutsumus ja kääntymys, vanhurskauttaminen, uudestisyntyminen ja kirkastus, nuo sanat saivat hohtoa ja elämää. Miten ihmeellisiä hengen rikkauksien lähteitä ovatkaan nuo dogmatiikassa mainitut asteet oikein ymmärrettyinä ja toteutettuina, täytyi ajatella.

Myös tein mielestäni erään erikoisen itseleni käytännöllisesti paljon merkitsevän havainnon. Tässä kirjassa, jonka ensimmäinen painos ilmestyi v. 1914, tekijä antaa selvemmin kuin ehkä missään muualla erään henkistä elämää ja mietiskelyä koskevan neuvon, joka nimenomaan on tullut mahdolliseksi Jeesuksen jälkeen Uudessa Liitossa.

„Kirkonopin teosofia” sisältää uudessa ukoasussaan vain 50 sivua, mutta miten valaisevia, kutsuvia! Kunpa ei kukaan jättäisi niitä lukematta. *Sven Krohn.*

Me emme julista itseämme, vaan Kristusta Jeesusta, että hän on Herra ja me teidän palvelijanne Jeesuksen tähden. Sillä Jumala, joka sanoi: „Loistakoon valo pimeydestä!”, on se, joka loisti sydämeemme, jotta Jumalan kirkkauden tunteminen valoansa levittäisi, sen kirkkauden, joka loistaa Kristuksen kasvoilla. Mutta tämä aarre on meillä saviastioissa, jotta tuo suunnattoman suuri voima olisi Jumalan eikä näyttäisi tulevan meistä. — Paavali, II Kor. 4: 5—7.

Mitä muualla tiedetään

Oxford. — Tukholmasta tiedoitettiin 26. XI: *J a r l H e m m e r* on nykyisin Ruotsissa Harry Blombergin vieraana. Hän on nyttemmin liittynyt Oxford-ryhmään, ja Borlängen lähetyskirkossa, missä Harry Blombergin tapana on saarnata, Jarl Hemmer nyt on lukeva runojaan. Dagens Nyheter on haastatellut Hemmeriä, joka sanoo mm.:

— En laisinkaan usko, että tulee huonommaksi runoilijaksi kun

liitty Oxford-liikkeeseen. Olen varma, että ainoa luonnollinen elintapa on kristittyinä eläminen — runoilijallekin. Tolstoi ei tahtonut olla taiteilija ja runoilija tultuaan profeetaksi, mutta se ei auttanut — hän oli runoilija ja pysyi runoilijana.

Jarl Hemmer sanoo vielä:

— Ainoa, mikä voi ratkaista Suomen kielikysymyksen, on kristinusko. Minun maassani ryhmäliike on toistaiseksi miltei tuntematon, mutta sillekin on vastakaikua — kansan luonne on sellainen. —

Runoilija Jarl Hemmerin sanat ovat vaarinotettavia. Tapaus sinänsä, Oxford-liikkeeseen tunnustautuminen, saa meidät haaveilemaan . . . Milloinkahan F. E. Sillanpää tuo julki myötätuntonsa Oxford-likettä kohtaan? Milloin Lauri Viljanen kertoo kehityskaudestaan Lawrencesta Buchmanin tai T. Vaaskivi näkee Freudissa Antikristuksen ja Buchmanissa parakleetin? — Entäpä jos esim. V. A. Koskeniemi julistaisi löytäneensä Rudolf Steineristä kaikkien kulttuurikysymysten ratkaisijan tai Yrjö Jylhä runoilisi buddhalaisittain elämän kärsimuksesta ja nirvaanan kaipuusta tai Olavi Paavolainen siirtyisi Rooman kirkon helmaan, koska se rippijärjestelmällään on osannut antaa arvoa ihmisten luonnollisille vieteille . . . ?

Adyar ja Rooma. — „The O. E. Library Critic” kertoo: Elokuun „Young Theosophist”-lehdessä Geoffrey Hodson esittelee „Vanhempien ihanteita” sanoen tulevasta äidistä: „Jos hän on uskonnollista tyyppiä, hänen pitäisi lukea ja ajatella paljon Herraamme Kristusta ja Neitsyt Mariaa (our Lady). Hänen äitiään, ja yrittää päästä niin lähelle Heitä kuin mahdollista anoen Heidän siunaustaan hänen kotiinsa ja syntymälle lapselle.” Koska Neitsyt Maria, niinkuin Phoebe Payne vakavasti väittää, on läsnä kaikissa synnytystilaisuuksissa kautta koko maailman, tulevien äitien pitäisi muistaa, että Hänellä on paljon työtä eikä pitäisi vaatia liian suuressa määrin Hänen aikaansa ja huomiotaan. Samassa julkaisussa on kuva eräästä vapaamielisen katolisen kirkon piispasta (A. G. Vreede) suorittamassa seremonioita, joilla osa Annie Besantin tuhasta haudattiin Huizenin (Hollantiin).

Kesäkuun „Theosophical World”-lehdessä esittää muuan kirjoittaja sen „vaatimattoman ehdotuksen”, „että Teosofinen Seura pitäisi liittää Rooman katoliseen kirkkoon sen esoteerisena osastona varaten sille kirkollisten toimitusten täydet oikeudet ja etuoikeudet”. Kirjoittaja tuntuu olevan vakavissaan, mutta samoin on lehden toimittaja, joka on toista mieltä.

Vapaamuurarius on nyt kielletty Puolassa. T.k. 17 p. ilmoitetaan, että Puolan hallitus on hyväksynyt asetuksen, jolla kaikki vapaamuurari-loosit Puolassa hajoitetaan ja kielletään perustamasta uusia loosheja. T.k. 24 p:nä ilmoitetaan Puolan tasavallan presidentin vahvistaneen m.m. vapaamuurarijärjestöjen hajoittamista koskevan asetuksen. Hajoittamis määräys koskee myös kaikkia sellaisia yhdistyksiä ja liittoja, jotka ovat vapaamuurareista riippuvaisia. Järjestöjen omaisuus käytetään erilaisiin hyväntekeväisyystarkoituksiin. Niiden arkistot ja asiakirjat joutuvat valtion viranomaisten haltuun.

Puola on, kuten tunnetaan, maa, jossa roomalaiskatolinen kirkko on vallalla, ja jossa nykyisin on puolittain diktatuurinen hallitus. Rooman kirkko vastustaa vapaamuurariutta kaikkialla periaatteesta, ymmärrettävistä syistä, mutta miksi diktatuurit sitä vastustavat, ei ole yhtä helposti ymmärrettävissä. Siksikö, että ne eivät suvaitse kasvatusta itseensä ajatteluun, vai siksikö, että ne epäilevät jokaisessa suljetussa seurassa systeeminsä vastustajaa? — Vapaamuurariutta vastaan kohdistetut toimenpiteet vaikuttavat usein siltä kuin niiden perusteina ei olisi ollut tarvittavaa asiantuntemusta.

J. Ptn.

Tien varrelta

Helsingin Ruusu-Ristissä on pidetty seuraavat sunnuntaiesitelmät: 20. 11. Tyyra Tolvanen: „Elämänpyörä”; 27. 11. Hilja Kettunen: „Tie täydellisyyttä kohti”; 4. 12. Aimo Mela: „Viisauden löytäjät”; 11. 12. Leonard Koskinen: „Menkää kaikkeen maailmaan . . .”

Yleisöjuhla oli Helsingin Ruusu-Ristissä t.k. 11 pnä. Keskeisenä ohjelmanumerona oli Johtajan lukema P. E:n esitelmä „Miten elämme kuoleman jälkeen?”, maisteri Iikka Kaakinen esitti kolme lausuntanumeroa, Hellin Kahila lauloi ja J. Pohjanmies esitti kolmeen otteeseen urkujensoittoa. Väliajan jälkeen oli Carl R. af Ugglasin „Natsaretin Maria”, jossa esiintyivät Hilda Pihlajamäki ja Annikki Kettunen. Yleisöä täysi huone.

Joululahjoja varattomille! Helsingin Ruusu-Risti-Nuoret välittävät tänäkin jouluna varattomille ja puutteenalaisille aiottuja lahjoja ja avustuksia. Lahjat pyydetään jättämään *Ruusu-Ristin kansliaan* os. Meritullinkatu 33, ovi 2, tai ilmoittamaan puhelimella (n:o 23 609), jolloin ne käydään noutamassa.

P. E:n syntymäpäiväjuhlaa vietetään Helsingin Ruusu-Ristissä tavalisuuden mukaan tapaninpäivänä klo 19. Jäseniä kehoitetaan ennakoita ilmoittamaan osanotostaan Ruusu-Ristin kansliaan. Osanottomaksu on 8 mk.

Toimitukselle on saapunut II osa Johannes Greberin teosta „Yhteydessä heikkomaailman kanssa”. Hinta nid. 40 mk., sid. 50 mk. Teoksen on suomentanut Helmi Krohn.

„Kirjojen Maailma”, Werner Söderström O.Y:n kirjallinen lehti, esittelee marraskuun numerossaan kustannusliikkeen äskeisen esikoisromaanikilpailun osanottajia. Näistä on kaksi saanut romaaninsa aiheen tavalla, joka ei ole aivan jokapäiväinen.

Tyyne Pyrhönen kertoo sinä „Mäkinyllyn kauniin Marjaanan” synnystä: „Romaanini on syntynyt mielessäni ehkä hieman erikoisella tavalla. Ollessani eräiden vaikeiden aikojen takia masentunut ja järkyttynyt, ajattelin keventää mieltäni kirjoittamisella, jota siihen asti pidin epävarmana ja epäviisaana yrityksenä ja johon minulla halustani huolimatta ei ollut aikaakaan . . . Juuri näinä aikoina näin kauniin Marjaanan ja hänen elämänprobleeminsa — unissani. Aihe valtasi minut niin että mietin sitä ihastuneena koko aamuyön ja jo illalla kirjoittelin tuoreeltaan näkemykseni paperille. Olen myöskin kotipitäjässäni Hartolassa itse todellisuudesta tavannut monta kaunista Marjaanaa ja häneä miehensä Tuoman tapaisia isäntiä.” —

Aino Alhovuori, „Älkää tuomitko”-romaanin kirjoittaja, kertoo kirjansa synnystä: „Ollakseni rehellinen, täytyy minun romaanini syntyvaiheista heti aluksi kertoa mystillinen juttu, jota ei kukaan usko. Kolme vuotta takaperin olin vaikeasti, hengenvaarallisesti sairaana, ja jonkinlaisessa tilassa unen ja toden rajamailla näin portin, josta minun olisi ollut mentävä. (Se portti, josta puhun kirjassani, ei ole mielikuvituksen tuotetta.) Minua peloitti kovin, niin kovin, että rupesin tinkimään henkeäni minua saattavalta Olenolta. 'Olisihan minun helpompi kuolla, kun elämä on niin vaikeata', — sanoin tekopyhästi ja diplomaattisesti. 'Mutta elämäni on ollut aivan tyhjää — en ole saanut mitään aikaan. Jos saisin elää kirjoittaisin sellaisen ja sellaisen kirjan.' Olento suostui siihen, ja minä jäin elämään lupauksen sitomana. Sen jälkeen tapahtui vielä muutakin, joka olisi liian pitkällistä kertoa, mutta joka varmasti osoitti minulle, ettei lupaukseni saisi olla mitään leikintekoa. Kirjan aihe

oli vuosikausia kypsynyt minussa, ja kun sitten paranin ja olosuhteet sen sallivat, ryhdyin kirjoittamaan." —

Arvostelu osoittanee, kuinka Tyne Pyrhönen on taiteellisesti hallinnut uni-inspiratiotaan, samoin kuin sen, kuinka Aino Alhovuori on pystynyt taiteellisessa (tai eettillisesti tehokkaassa) muodossa täyttämään lupauksensa. Tapaukset sellaiset kuin yllä esitetyt eivät sinänsä ole takeena tuloksena olevan teoksen taiteellisesta arvosta, mutta kirjoittajille itselleen samoin kuin niille, jotka tutkivat ihmisielun syvyyksiä, näillä inspiratioilla saattaa olla merkitystä.

Huumoria. „Työrintama” niminen lehti, joka ilmoittaa olevansa „taistelulehti Suomen kansan aineellisen ja henkisen vapauden puolesta” tietää kertoa marrask. 14 p:n n:ossaan artikkelissaan „Naamiot pois!” seuraavaa:

„Oltuaan alunperin tarkoitettu hyväntekeväisyysjärjestöksi, mikä pahoin repeillyt viitta vieläkin on käytännössä, on vapaamuurarijärjestö nykyään — maailmanjuutalaisuuden saatua sinä henkeen ja vereen asti ulottuvan ylimmän määräysvallan (kaikki vapaamuurarijärjestöt, joihin kuuluvat myös esim. Ruusu-Risti ja Rotary-liike, ovat tämän määräysvallan alaisia. Kansallisia vapaamuurarijärjestöjä ei ole, vaan kaikki ovat kansainvälisiä ja juutalaisten johtamia) — maailmanjuutalaisuuden tärkein ja vaarallinen ase taistelussa kansallisia valtioita vastaan” j.n.e.

Nyt mekin sen sitten tiedämme!

Manan majoille ovat siirtyneet Ruusu-Ristin jäsenet Toivo Kustaa Eränen Ikaalisista 3. 11. ja Emanuel Heino Helsingistä 13. 12.

Lääkintäeversti W. Angervo, Adyarin Teosofisen Seuran Suomen osaston tunnetuimpia edustajia, kuoli v.k. 23 p:nä 64 v. ikäisenä. Vainajan ruumiinsiunaus, joka tapahtui vapaan katolisen kirkon seremoniain, suoritettiin v.k. 29 p:nä Helsingin krematorion kappelissa.

Tämän n:on Toimittajalta-kirjoitus sisältyy osana kirjoittajansa, toht. Eino Krohnin, ensi vuoden alussa ilmestyvään teokseen „Esteettisen kasvatuksen ja kulttuurin peruskysymyksiä”.

Tämän vuosikerran sisällysluettelo seuraa ensi tammikuun numeroa.

Viime numerossa olleeseen astrologiseen tutkielmaan Hitleristä oli pujahtanut pari virhettä. Alkupuolella (s. 287) mainittu syntymäajan muutosta koskeva maininta on luettava: „Kuitenkin on syntymäaika, 6,03 i.p., muutettu 6,40:ksi i.p.” — Edempänä (s. 288, ensimmäinen rivi ylhäältä lukien) on Venuksen vaikutusta koskeva kohta oleva: „Kuitenkaan ei Venuksen vaikutus horoskoopissa ole yksistään määräävä.”

Samaan numeroon oli s:lle 297 tullut Balzac-sitaattin virhe, joka ei enää ollut toimituksen korjattavissa. Viimeisellä fraktuura-rivillä oleva sana „ketkenet” on luettava *ketkeuet*, eli nykyaikaisesti kirjoitettuna *kätkevät*.

S I S Ä L L Y S:

Joulu — Jumalan Pojan juhla	301
Toimittajalta	303
H. P. Blavatsky kristinuskosta	308
Toimitussihteeriltä	310
Varhaiskristityn sisäinen tie	318
Joulumietteitä	327
„Anokaa, niin teille annetaan . . .”	328
Kirjallisuutta	329
Mitä muualla tiedetään	329
Tien varrelta	331

Uusi Leninkiliike

T A M P E R E

Aleksanterink. 24, Varman talo.

*Myy vuosikkaita leninkejä.
Tilauksia otetaan vastaan.*

Ruusu-Ristin Talorahasto

työskentelee
tulevaisuutta varten.

*Liittykää jäseniksi
tai tehkää tilapäisiä
lahjoituksia!*

Jäsenten säännölliset tili-
tyspäivät ovat

1/1, 1/4, 1/8 ja 1/10.

Talorahaston hoitaja: YRJÖ V. RIMPPI,
H E L S I N K I,
Luotsikatu 12 A. 12.

*19. vuosisadan ihmeellisin teos
H. P. Blavatskyn*

SALAINEN OPPI

ilmestyy suomeksi.

Teosofisen Seuran

julkaisema aikakauslehti

TEOSOFI

jatkaa joka numerossaan Salai-
sen Opin suomennosta. Teosofi
voidaan tilata maan kaikista
kirjakaupoista, postikonttoreista
ja T. S:n taloudenhoitajalta.
Osoite: Signe Rosvall, Helsinki,
Kirkkokatu 14. Tilaushinta (ko-
timaassa) 40 mk. v:kerta.

PUHELIN 216

**HYVINKÄÄN
KIRJAPAINO
OSAKEYHTIÖ**
HYVINKÄÄ

Suorittaa ensiluokkaisesti
kaikkia kirjapainoalaan kuu-
livia tehtäviä. Tiedustakaa
hintojamme.

Ostakaa paita,

jota

**Olli, Tiitus,
Iso-Keisari,
Valentin**

y.m.

kiittävät.

Patentoidut erikoisuudet.

RUUSU-RISTI-JÄRJESTÖ

Perustaja-Johtaja: PEKKA ERVAST

Johtaja: rouva Hilda Pihlajamäki, os. Helsinki, Mariank. 28 B.
Hallituksen varapuheenjohtaja: fil. toht. Eino Krohn, os. Helsinki, Maneesinkatu 2 A.

Sihteeri: fil. maist. U. J. Pore, os. Helsinki, Maneesinkatu 4 a A 12.

Rahastonhoitaja: herra Waldemar Kaade, os. Helsinki, Oikokatu 15 A 18.

Kanslia: Helsinki, Meritullinkatu 33, ovi 2. Puh. 23 609.

Ruus-Risti perustettiin Helsingissä marraskuun 14 p:nä 1920. Sen tarkoitus selviää seuraavasta ohjelmasta:

1) Ruusu-Risti on totuudenetsijain järjestö, jonka jäsenet tunnustaan kaikkien ihmisten veljeyden katsomatta rotuun, väriin, kansallisuuteen, uskontunnustukseen, yhteiskunnalliseen asemaan, sukupuoleen tai muihin ulkonaisiin rajoituksiin, osoittavat toisilleen mitä suurinta suvaitsevaisuutta ja ymmärtämystä sekä pitävät totuutta korkeampana kaikkia uskontoja.

2) Ruusu-Risti on vapaan ajattelun pyhäkkö, jonka jäsenet etsivät totuuden ydintä, salaista jumalviisautta, mikä piilee kaikkien aikojen uskonnoissa, mytologioissa, filosofisissa ja tieteellisissä järjestelmissä.

3) Ruusu-Risti on renkaana ihmisten näkymättömässä veljeyden kunnassa, ja sen jäsenet etsivät ikuisen elämään vievää tietä, joka kasvattaa ja kehittää ihmisessä veljeyden henkeä.

Ruus-Risti on itsenäinen järjestö. Ohjelmansa nojalla se kuuluu H. P. Blavatskyn v. 1875 alkuunpanemaan teosofiseen liikkeeseen.

Ruus-Ristin jäsenet ovat irto-, ryhmä- ja looshijäseniä. *Irtojäseneksi pyrkijä kääntyy suoraan, ryhmäjäseneksi pyrkijä paikallisryhmän välityksellä Ruusu-Ristin Johtajan rouva Hilda Pihlajamäen puoleen, os. Helsinki, Mariank. 28 B.*

Looshityö on järjestetty seremonialliselle pohjalle, ja looshijäseneksi saattaa Ruusu-Ristin jäsen pyrkiä asianmukaisilla suosituksilla.

Ruus-Ristin jäsenmaksut ovat määrältään vapaaehtoisia. Jäsenten toivotaan tuovan antimensa kolme kertaa vuodessa: maaliskuu- ja lokakuun kuluessa sekä vuosikokouksen aikana. Jäsenmaksut vastaanottaa rahastonhoitaja herra Waldemar Kaade, os. Helsinki, Oikokatu 15 A 18.

Vuosikokous pidetään keuhällä, siinä uudet jäsenet juhlallisesti vastaanotetaan, vihittään, sekä asetetaan oikeuksiinsa ja velvollisuuksiinsa (installoidaan).

Installoidut jäsenet ovat oikeutetut pyrkimään Ruusu-Ristin looshijäseniksi.

RUUSU-RISTI

TOTUUDENETSIJÄIN AIKAKAUSKIRJA

35:s vk.

Tammikuu 1939

N:o 1

RUUSU-RISTI

Totuudenetsijain aikakauskirja - Suomen vanhin teosofinen lehti.

Toimitus: **Eino Krohn** (vastaava),
Jorma Partanen (toimitussihteeri).

Julkaisija Ruusuu-Ristin Kirjallisuusseura r.y.

RUUSU-RISTI ilmestyy 10 kertaa vuodessa, sisältäen vähintään 320 tekstisivua.

RUUSU-RISTIN toimitukselle tulevat kirjoitukset, kysymykset, uutiset y.m. ovat lähetettävät fil. toht. Eino Krohnille, os. Helsinki, Maneesink. 2 a C, tai fil. maist. Jorma Partaselle, os. Helsinki, Väinämöisenkatu 5.

RUUSU-RISTIN kirjoituksia saa lainata sillä ehdolla, että lähde tarkasti mainitaan. Sarjakirjoituksia ei saa lainata.

RUUSU-RISTIN tilaushinta on koko vuodelta Smk. 50: —, ulkomailta doll. 2: —. Yksityisnumeron hinta on postivapaasti lähetettynä Smk. 10: — tai 50 c.

RUUSU-RISTIN tilauksia ottavat vastaan postikonttorit, asiamiehet sekä aikakauskirjan taloudenhoitaja, hra *Waldemar Kaade*, os. Helsinki, Oikokatu 15 A 18.

Asiamiehille myönnetään 10 pros., kun vähintään kolme tilausta tehdään. Tilausraha on maksettava etukäteen.

Ruusuu-Ristin Kirjallisuusseura r.y.

Kaikkea ruusuristiläistä ja teosofista kirjallisuutta haluttaessa voidaan kääntyä Ruusu-Ristin Kirjallisuusseuran toimiston puoleen os. Helsinki, Meritullinkatu 33, ovi 2, puh. 23 609 (toimisto) ja 24 430 (toimitusjohtaja).

Toivo Orma Kelloseppä

Iso Roobertink. 1. Puh. 38 302

Ostamalla uuden tai **korjauttamalla** vanhan **kellonne meillä** tulette aina olemaan tyytyväinen

Kihla- ja kivilormuksia sekä **hopeaa** edullisesti.

Yli 10 v. kokemus Pariisin ja New-Yorkin parhaissa liikkeissä ensimmäisenä pienten kellojen korjaajana.

Sairasaputoimisto ja Opas *Salve*

Helsinki. Vuorik. 5. Puh. 24 364.

Palvelee yleisöä ant. sairasapua koteihin, opastaen potil. lääkäreille ja sairaaloihin, noutaen ne asemalta eri pyynnöstä. Hyvä koti lääkärihoitoon saapuille ja toipuille.

Alppaurinkoa, sähköhoitoa ja hierontaa annetaan.

RUUSU-RISTI

TOTUUDENETSIJÄIN AIKAKAUSKIRJA

Ent. TIETÄJÄ, perustanut v. 1905

PEKKA ERVAST

TOTUUS ON KORKEIN USKONTO

Kymmenen vuoden takaa

Uusi vuosi on alkanut ja onnen toivotuksia on kaikinut joka ilmansuuntaan. Kunpa me ihmiset pysyisimme hyvässä tahdossamme pitkin vuotta, niin että onni ja rauha voisivat asua luonamme ainakin ensi jouluun saakka.

Olen minäkin hiljaisuudessa toivottanut jotakin sekä Ruusu-Ristin lukijoille että itselleni. Olen toivonut, että kaikki lukijani rakastaisivat totuutta ylinnä kaikkea ja aina haluaisivat kuunnella totuuden ääntä mieluummin kuin lempiaatteittensa tai ennakkoluulojensa. Olen toivonut, että he Ruusu-Ristiä lukiessaan etsisivät hengen vilpittömyyttä pikemmin kuin muodon täydellisyyttä, antaen sydämestään anteeksi, mitä kyvystä puuttuu, ja kohdistuen huomionsa kirjoittajien sisäiseen tarkoitukseen. Tämä on outo toivomus toimittajan puolelta, sillä nykyajan vaatimukset ovat juuri suuria muodon suhteen. Mutta onhan lehtiä paljon, jotka näitä vaatimuksia täyttävät — Ruusu-Risti ei pyri niiden kanssa kilpailemaan.

Sillä mitä olen itselleni toivonut? Olen hiljaisuudessa toivonut osaavani toimittaa Ruusu-Ristiämme niin, että se olisi kuin huutajan ääni korvessa, joka pelkäämättä sanoo totuuden elämän suurista kysymyksistä. Totuus on puolueeton, sillä se ei katso ihmiseen. Mutta totuus ei ole suvaitsevainen merkityksessä välinpitämätön eli yhtäkaikkinen. Totuus on — milloin se tiedetään — tieteellisen tarkka ja matemaattisen selvä eikä siedä rinnallaan pienintäkään valhetta. Sentähden onkin tunnuslauseenamme H. P. Blavatskyn T. S:lle antama motto *satjaan naasti paroo dharmah* (uskonto ei ole totuutta korkeampi), joka latinankielisenä R.-R.-mottona kuulukoon: VERITATI NULLA PRAESTAT RELIGIO.

Pekka Ervast

(Ruusu-Risti, tammikuu 1929)

Viisaan vastaukset

Muuan sofisti lähestyi erästä muinaisen Kreikan viisasta miestä aikoen hämmentää tämän vaikeilla kysymyksillä. Miletoksen viisas oli kuitenkin todellinen tietäjä, ja hän vastasi jokaiseen kysymykseen ehdottoman täsmällisesti.

1. Mikä on vanhinta maailmassa?
„JUMALA, koska hän on aina ollut.”
2. Mikä on kaikkein kauneinta?
„MAAILMANKAIKKEUS, koska se on Jumalan työtä.”
3. Mikä on suurinta maailmassa?
„AVARUUS, koska siihen sisältyy kaikki, mitä on.”
4. Mikä on maailmassa pysyväntä?
„TOIVO, koska se jää ihmiseen silloinkin, kun hän on kaikesta menettänyt.”
5. Mikä on parasta maailmassa?
„HYVE, koska ilman sitä ei ole mitään hyvää.”
6. Mikä on nopeinta maailmassa?
„AJATUS, koska se voi silmänräpäyksessä entää maailmankaikkeuden äärille.”
7. Mikä on voimakkainta maailmassa?
„VÄLTTÄMÄTTÖMYYS, joka saattaa ihmisen kaikkiin elämän vaaroihin.”
8. Mikä on helpointa maailmassa?
„ANTAA NEUVOJA.”
9. Mikä on vaikeinta maailmassa?
Tähän viisas vastasi:
„TUNNE ITSESI!”

Muistakaa, ettei ihmiskunnan kurjuus koskaan vähene, ellei tule se päivä, jolloin ihmisten parhaimmisto totuuden, siveellisyyden ja kaikkiallisen armeliaisuuden nimessä hävittää väärien jumalien alttarit.

Viisaudenmestarien kirjeitä, X kirje.

. . . No hyvä, jos eri piireissä esitetään päinvastaisia oppeja, niin nämä opit eivät saata käsittää totuutta, sillä totuus on yksi, eikä siinä ole diametraalisesti vastakkaisia näkökohtia.

Mahaatma K. H. — Viisaudenmestarien kirjeitä, IX kirje.

Toimitussihteeriltä

56.

Oxford-liike.

Elokuun RUUSU-RISTISSÄ v. 1935 esittelin edellisenä vuonna Suomeen entäneen n.s. Oxford-liikkeen pääpiirteet ilmaisten samalla silloisten vaikutelmieni nojalla käsitykseni liikkeen mahdollisuuksista.

Näinä päivinä Oxford on jälleen antanut kuulla itsestään, vieläpä tavallista enemmän, kiitos sanomalehdistön myötävaikutuksen ja yleisradion auliin avun. Aulangolla on pidetty useita päiviä kestänyt kokous, missä monet osanottajat ovat tunnustaneet hairahduksiaan ja voittojaan sekä läsnäolijoiden että suuren maailman kuultaviksi.

Silloin tällöin ovat jotkut tiedustelleet tämän kirjoittajan yksityistä mielipidettä Oxford-liikkeestä. He ovat kuulleet sen, mutta saattaa olla paikallaan käsitellä Oxford-kysymystä uudelleen, semminkin kun eräät viime marraskuun numeroomme ottamamme kärkevästi arvostelevat ulkomaiset lausunnot ovat aiheuttaneet hämmästyneitä kyselyjä.

Ensinnäkin kysymys n.s. *avautumisesta*, missä ihminen tunnustaa erehdyksensä ja syntinsä joko yhdelle Oxford-liikkeen edustajalle tai pienelle ryhmälle.

Ystävysten kesken tapahtuvalla avautumisella, hairahdusten ja rikkomusten tunnustamisella, on pätevät sielulliset perusteensa ja uskonnolliset perinteensä. Paitsi monia kristillisiä suuntia, sitä on harjoitettu monien vanhojen uskontojen, jopa verraten primitiivistenkin uskontojen piirissä. Pääpaino synnintunnustuksessa on tietenkin siinä, että ihminen keventää mieltään, vapautuu asiasta, joka häntä painostaa, „salaisuudesta”, joka on vaikea kantaa. Jokainen salaisuus, jota ihminen sisimmässään hoivaa, pyrkii itse asiassa ilmi: „Ei mikään ole salattuna muuta varten kuin että se tulisi ilmi, eikä kätkeytyä muuta varten kuin tullakseen julki”, sanoo Jeesuskin Markuksen mukaan (4: 22).

Tunnustus tulee eettillisesti merkitseväksi, jos se osoitetaan sille, jota vastaan ihminen on rikkonut, milloin rikkomus on kysymyksessä. Tämä on neuvo, jonka Jeesus antaa vuorisaarnassaan. Vain se ihminen, jota vastaan olemme rikkoneet, voi suoda anteeksiannon, ei kukaan muu. Jos taas kysymyksessä on tapaus tai asia, joka ei liity yhteen tai useampaan ulkopuoliseen moraalisiin merkeissä, voi luot-

tamuksellinen avautuminen toiselle, *ystävälle*, olla keventävä toimenpide. Kuitenkin voi olla tapauksia, jolloin tämäkään toimenpide ei auta, silloin nimittäin, kun ahdistuksen *syy* jää jällelle. Ihminen ei silloin koe sielullista keventymistä, vaikka hän uskoisi huolensa kuinka monelle muulle ihmiselle tahansa.

Avautumisen psykologinen päämäärä on saattaa ihminen oikeaan suhteeseen kanssaihmissiinsä ja Jumalaansa. Muut ihmiset, jotka ottavat vastaan avautumisen, ovat oikeastaan kuin vertauskuvia. Jos ihminen osaa olla rehellinen omalle Jumalalleen, sisäiselle Itselleen, hän ei välttämättä tarvitse muita ihmisiä riippi-isikseen, ellei kyseessä ole, niinkuin sanottu, siveellisen tahdon sanelema hyvittämisyritys. Toisinaan, kun ihminen on kokenut sisäistä Jumalaansa ja persoonallisesti saanut voimanlisän, ja kun hän tämän nojalla suhtautuu omaan persoonallisuuteensa suuremmalla ulkokohtaisuudella kuin koskaan aikaisemmin, hän voi sulasta riemusta, miltei hienosti nauttien, paljastaa muille omat heikkoutensa ja hairahduksensa. Se on kuitenkin ohimenevää — tai jatkuessaan sairaalloista. Näyttää näet siltä, että ihminen, joka käytännössä on kokenut eron persoonallisuuden ja Itsen välillä, vuosien mittaan oppii suhtautumaan eräänlaisella humoristisella ymmärtämyksellä „vanhaan Aatamiinsa”. Tämä ei suinkaan merkitse, niinkuin voitaisiin otaksua, ohjaksien höllentämistä, välinpitämättömyyttä ja leväperäisyyttä, vaan sitä, että ihminen ei enää osaa suhtautua persoonallisuuteensa sellaisella juhlallisella itsetärkeydellä kuin ehkä ennen. Persoonallisuus on tärkeä hengen välineenä, ei sinänsä, oman arvonsa nojalla. Sen erehdykset ovat ihmisen elämän syvimmän tarkoituksen kannalta vähemmän tärkeitä kuin ne ihanteet, joita ihminen yrittää toteuttaa, ja nämä taas nousevat vuosien kuluessa arvossa niin, että ihminen ei mielellään kerro yksityisesti eikä julkisesti, mitä hyvää *hän* on tehnyt . . . Voimme tästä huolimatta myöntää, että julkiset tunnustukset *à l'Oxford* epäilemättä useasti rohkaisevat muita keventämään sydämensä kuormaa, samalla kuin ne lisäävät joukkokokousten suggestio-vaikutuksen tehoa.

Mitä taas tulee joukkokokouksissa tapahtuneisiin kääntymyksiin, ne ovat kestävyydeltään suuresti riippuvaisia yksilöistä itsestään sekä siitä ystäväpiiristä, mihin he sen jälkeen joutuvat. Voi olla, että ihminen yhtäkkiä löytää henkisen painopisteensä vakiinnuttaen sen samalla itsessään, mutta yhdeksässä tapauksessa kymmenestä heiluri heilahdtaa vastakkaiseen suuntaan, ja tuloksena on, mikäli ihmisessä

on pyrkimystä todella inhimilliseen elämään, alituinen kaipuu saada yhä uudelleen kokea *ensimmäisen* autuuttavan kääntymyshetken tunteita.

Psykologisesti arveluttavaa on, että „kääntyneet” joutuvat monta kertaa todistamaan entisistä hairahduksistaan ja löytämästään uudesta elämästä. Tämän ei suinkaan tarvitse viedä „synnillä koketeeraamiseen”, alitajuiseen persoonalliseen itsetehostukseen, mutta se voi hidastuttaa ihmisen kasvua. Siveellisyys, joka elääkseen vaatii vastakohtia, ei vielä ole ihmisen tosi luontoa; ihminen, joka elää siveellistä elämää alati muistaen entiset lankeemuksensa, on altis lankeamaan toistekin. „Synti”, josta liian usein puhutaan, saa todellisuuspitoisuuden, mikä ei sille kuulu; kristinuskon historia on todistuksena siitä, miten synti — mitä tällä sitten kulloinkin tarkoitetaan — on tullut suuremmaksi todellisuudeksi kuin se täydellisyysihanne, minkä Jeesus jätti seuraajilleen, jopa niin, että tämä on suorastaan unohtunut. Kuinka sanookaan Jeesus menneisyyteen tuijottamisesta? „Ei kukaan, joka laskee kätensä auraan ja katsoo taaksensa, ole kelvoinen Jumalan valtakuntaan” (Luukas 9: 62). Ja Heinrich Heine sanoo eräässä runossaan sanat, jotka sopivat tässä mainittaviksi:

„Nur wenn wir im Kot uns fanden,
dann verstanden wir uns gleich . . .”

s.o. „vain silloin, kun tapasimme toisemme loassa, silloin heti ymmärsimme toisiamme.” On liian helppoa „löytää toisensa” yhteisessä synnissä, paljon vaikeampaa on ihmisten löytää toisensa hengen verrattomasti korkeammalla tasolla. Yhteiselle synnille ei suuria rakenneta; kaikille ihmisille yhteiselle hengelle, Kristukselle, sitävästoin äärettömän paljon ja todella kestävää.

Oxford-liike näkyy kuitenkin huomanneen tämän. Se puhuu ehdottomista käskyistä, kuten ehdottomasta puhtaudesta ja ehdottomasta rakkaudesta. Käytäntöä silmällä pitäen odottaisi, että puhuttaisiin enemmän Jeesuksen vuorisaarnassaan antamista nimenomaisista käskyistä kuin niiden yhteenvedoista, „neljästä ehdottomasta”, mutta hyvä näinkin. Tässä Oxford-liike kerrassaan eroaa esim. meidän valtiokirkostamme, ja toivomme mitä vilpittömimmin, että se itsepintaisesti pitää nämä ehdottomat siveelliset vaatimukset julistuksensa ytimenä. Ehkäpä se silloin vaikuttaa reformoiden myös meidän kirkkoamme. Jos se sitävästoin niistä luopuu tai niitä laimentaa, tarjolla ovat heti opit sijaiskärsi-

myksestä, sovintokuolemasta y.m.s., jotka katkaisevat ponnen niihin uskovien siveelliseltä pyrkimykseltä.

Näemme siis Oxford-liikkeen tuen ja turvan ja sen todella merkitsevän julistuksen sen eettisessä ohjelmassa; sen arimpana kohtana taas näyttää olevan „johdatuksen” pyytäminen. Se, mikä meidän tästä täytyy sanoa, soveltuu myös eräisiin teosofiyksilöihin, mutta tässä on kyseessä kokonaisen uskonnollisen liikkeen hyväksymä „tie valaistukseen”.

Oxford-liikkeessä on näet oma mietiskelyohjelmansa. Ne, jotka ovat sitä tutkineet, väittävät sen suuresti muistuttavan niitä ohjeita, joita jesuiitat käyttävät koulutuksensa alkusteilla. Viimeisenä momenttina tässä joka-aamuissa rukousohjelmassa on siis mainitsemamme Jumalan johdatuksen anominen alkaneelle päivälle.

Ilman henkilökohtaista ohjeisiin tutustumista emme tietenkään voi antaa niistä lopullista arvostelua. Vaikka pidämmekin mietiskelyä parempana kuin meillä yleensä käytännössä olevaa rukousta, on varmaan myös niitä, joiden rukous lähenee mietiskelyä samoin kuin niitä, joiden mietiskely on hartaudenharjoitusta. Jos rukousta yleensä arvostelemme, arvostelu kohdistuu silloin kaikkien suuntien harjoittamaan rukouspraktiikkaan. Nyt tahdomme kuitenkin kiinnittää huomiota rukouksen muotoon, joka saattaa olla vaarallinen, kun sitä noudattavat yhteisen ohjelman ja työn sitomat ihmiset.

Ihminen, joka on perinjuurin puhdistanut itsensä, voi saada sisimmästään käsin inspiratioita, jotka ovat päteviä, intuitiivista tietoa, jolla todella on hänelle merkitystä. Tällaiset ihmiset ovat kuitenkin harvinaisuuksia länsimailla, — epäilemättä myös Oxford-liikkeen piirissä. Mutta uskovaiset, *enemmistö*, jotka joutuvat suorittamaan näitä rukouksiaan yksin, ilman pienintäkään *tietoa* niistä voimista, jotka inspiraatioina yrittävät purkautua ihmisen päivätajuntaan, voivat joutua vaikeuksiin. Pahin mahdollisuus on, että ihminen kehittyi mediumistiseksi. Jos hän ennestään on medio, hän saa todella „johdatusta”, hyvinkin yksityiskohtaisia ohjeita. Toinen asia on sitten, millaisia nämä neuvot ovat. Joku väittänee vastaan: Oxford-liikkeen ohjelman mukaan toivotaan johdatusta saaneen alistavan saamansa neuvon toisten, ystävien käsiteltäväksi. Se onkin välttämätöntä. Jos kuitenkin kyseessä on medio tai siksi kehittyvä, on vaikeata uskoa, että tällainen ihminen enää huolii muiden tarjoamasta avusta. Mediot ovat useimmiten arvostelun yläpuolella — omasta mielestään.

Jos olisin teologi, sanoisin tällaista pikkuseikkoihin menevän „johdatuksen” etsimistä Jumalan kiusaamiseksi. Missään tapauksessa se ei ole ihmisen ihanne. Ihmisenhän pitää oppia itse ymmärtämään ja ratkaisemaan, mikä on oikein, mikä väärin, ilman että hän yksityiskohtaisia neuvoja odottaessaan passiivisesti heittäytyy sisäkohtaisen maailman armoille, joka on hänelle täysin tuntematon. „Jumala varjelee!” vakuutti muuan Oxford-liikkeeseen kuuluva, kun tästä huomautettiin. Tämä on perustelematonta, sokeata uskoa. Omatunto, „Jumalan ääni ihmisessä”, on ihmisillä erilainen, epätäydellinen, yksilöiden kehitysasteen mukainen. Lisäksi osoittaa kokemus, ettei se „siivilöitynyt” vaikutus, minkä ihminen saa sisäisestä Jumalastaan, neuvo pikkumaisesti. Ihminen, joka on todella yhteydessä sisäiseen Itseen, ei saa neuvoja, jotka vihjaisivat hänelle, mitä hänen on tehtävä kunakin päivänä; hän saa tahto-inspiration, joka persoonallisuuteen heijastuu eettillisinä yllukkeinä. Ihmisen persoonallisuuden asia on löytää toimintansa muodot.

Siveellisesti pätemätön tai yleensä totuuden kannalta väärä inspiratio voi saada paljon hämminkiä aikaan, jos kysymyksessä on jokin uskonnollinen liike, ihmisten yhteys. Se, mitä yllä siitä on esitetty, on viittausluontoista eikä suinkaan tyhjentävää. Linaamme tähän vielä otteen Pekka Ervastian kirjasta „Alempi ja ylempi jooga”, kappaleen, millä hän päättää esityksensä jesuiittojen koulutuksesta. Se on sovellettavissa kaikkiin mietiskelymuotoihin, seuroista ja suunnista riippumatta, missä ei pyritä „erottamaan henkiä”, missä mietiskelyllä anotaan yksityiskohtaisia toiminnan ohjeita, ja missä mietiskelyrukouksin palvotaan jostakusta määrätystä henkilöstä tai olennosta luotua ajatuskuvaa.

„Näkymätön maailma on täynnä olentoja, jotka ovat ulkopuolella hyvän ja pahan, joilla ei ole samoja moraalisia käsitteitä hyvästä ja pahasta kuin meillä ihmisillä, mutta jotka mielellään käyttävät ihmisiä välikappaleinaan. He vievät alistuvaisen ihmisen turmioon, mikä ei suinkaan tapahdu sillä tavalla, että he houkuttelisivat häntä turmion teille, vaan sillä tavalla, että he esiintyen valkeuden enkeleinä houkuttelevat häntä kaikkeen hyvään. Jos ihminen on mietiskelyssä tottunut ajattelemaan esim. Jeesusta, kuvittelemaan häntä persoonallisena olentona, puhumaan hänen kanssaan ja sanomaan hänelle: „Neuvo minulle, mitä minun pitää tekemän”, jolloin hän ehkä vähitellen on kehittynyt jonkun veran selvänäköiseksi, kuinka helppoa on silloin tuommoisen näkymättömän maailman olennon mennä mietiskelijän aja-

tuskuvaan, käyttää sitä hyväkseen, ja antaa neuvoa pahaa aavistamattomalle tottelevaiselle!"

*

Totuudenetsijä, joka *teosofiasta* on saanut käytännöllistä apua omaan elämäänsä, jolle teosofia ei siis ole enää pelkkää teoriaa, ei kaikesta päättäen voi yhtä välittömällä innostuksella puhua Oxford-liikkeestä kuin sen kannattajat tällä hetkellä, mutta tämä ei, niinkuin edellä esitetystä ilmenee, suinkaan merkitse k.o. liikkeen käytännöllisen merkityksen kieltämistä. Hyväksyen Oxford-liikkeen esittämät siveelliset peruskäskyt, jotka ovat samat, mitä hänkin on oppinut kunnioittamaan, teosofi jää odottamaan, millaiseksi muodostuu tämän **j o u k k o l i i k k e e k s i** paisuneen uskonnollisen suunnan tulevaisuus. Että se antaa tarpeellisen henkisen ylläkkeen monille piireille, jotka sitä ovat tarvinneet, on epäämätöntä, mutta yhtä varmaa on, että tämän suunnan vilpittömmät kannattajat joutuvat sivuuttamaan sen nykyisen ohjelman rajan ryhtyessään vaatimaan vastauksia kysymyksiin, joihin kirkko ei osaa vastata, ja joihin tiede antaa monta vastausta: mikä on ihmisen olemus, mikä hänen syntynsä ja tulevaisuutensa, mikä maailman alku ja sen tulevaisuus — monista muista kysymyksistä puhumattakaan.

Jos nämä tällaiset Oxfordin kannattajat ovat kyllin ennakkoluulottomia, on todennäköistä, että he tällöin joutuvat omaksumaan eräitä teosofian perustotuuksia oppaikseen, ja jos heillä on omakohtaista kokemusta Kristuksesta, heidän elämänkäsityksensä muodostuu enemmän tai vähemmän *kristosofiaksi*.

Tässä — totuudenetsijälle ominaisessa ennakkoluulottomuudessa, joka ei sulje pois kritiikkiä — näyttää jo nyt olevan toivomisen varaa, mikäli on lupa tehdä johtopäätöksiä eräitten Oxfordin piiriin kuuluvien yksityistapausten nojalla. Halu pitää itseään eräänlaisena „Jumalan valittuna kansana”, joka yksin tietää, mitä on tehtävä, joukkona, joka yksin on kutsuttu meidän aikamme uudistajaksi, on liian tuttua tehotakseen. Emme tiedä, mikä on Oxfordin suhde muihin suuriin uskontoihin. Ehkä tämä kysymys on jo „dogmatiikkaa” eikä „elämää”. Vertauskohtina mainittakoon kveekarit, joiden todella epäitsekäs, kristillinen työ ihmiskunnan kovaosaisten hyväksi ja kansojen ristiriitojen poistamiseksi on yleisesti tunnustettu, ja joilla hiljaiset kokoukset avautumisineen ovat olleet käytännössä sitten George Foxin päivien: he, niin kristillisiä kuin ovatkin, tunnustavat, että „pyhien yhtey-

den" muodostavat *uskonnoista riippumatta* ne ihmiset, joissa Jumala on elävä.

Kuitenkin kaikitenkin: me näemme Oxford-ryhmäliikkeessä yrityksen tuoda ilmi sitä inspiratiota, mikä maailmassa, etenkin pohjois-Euroopassa vaikuttaen, pyrkii elvyttämään todellista käytännöllistä kristinuskoa. Vaikka sen kannattajat kieltäytyisivätkin „kunniaista” (näin on, sivumennen sanoen, tapahtunutkin), meidän on todettava, että he — sikäli kuin kristinuskon siveelliset arvot ovat kyseessä — tekevät samaa työtä kuin Ruusu-Ristikin on määrätietoisesti, omine muotoineen ja laajempaa ohjelmaa edustaen tehnyt v:sta 1920. Yksinkertainen, käytännöllisiin päämääriin keskittyminen on Oxford-liikkeen voima, mutta sen heikkoutena on, niinkuin sanottu, psykismin uhka rukousohjelmassa ja orgaanisen, yhtenäisen äyllisen maailmankuvan puute. Teosofian voima ja heikkous taas ovat sen monipuolisuudessa: käytännön voi helposti syrjäyttää psyykkisten asioiden harrastelu tai teoretisointi, „typerät tutkistelut ja sukuuettelot” (vihkimykset!), käyttäksemme Paavalin sananuotoa.

Oxford-liike on vielä nuori, vailla traditioita ja itseensä keskittynyt kuin tarun Narkissos, joka ihastuneena katselee omaa kuvaansa lähteen kalvossa. Oxford-liike on kuitenkin ottanut ohjelmaansa kristinuskosta unohtuneet eettiset käskyt ja tehostaa omakohtaisen uskonnollisen kokemuksen välttämättömyyttä. Vaikka se ei saakaan teosofipiireistä yhtä helposti käännyttäisiä kuin niistä piireistä, joille uskonto on ollut aivan vierasta, teosofit epäilemättä suhtautuvat siihen huomattavasti suuremmalla myötämielisyydellä kuin sen kannattajat puolestaan teosofiaan.

Tällä hetkellä me kaikki puhumme ja myös koetamme tehdä työtä, kukin omalla tavallaan. Tulevaisuus näyttää, millaiset ovat itsekunkin työn hedelmät.

Täytyy kuolla *Khreestoksessa*, s.o. tappaa persoonallisuutensa ja sen himot, hävittää olemattomiin pieninkin ajatus erilläänolosta omaan „Isäänsä”, ihmisessä piilevään jumalalliseen Henkeen nähden, tulla yhdeksi ikuisen ja ehdottoman *Elämän ja Valon (Sat)* kanssa, ennen kuin voi saavuttaa Kristoksen, uudestisyntyneen ihmisen, henkisesti vapaan ihmisen kirkastetun tilan.

H. P. Blavatsky (1887).

A. Walleen-Bornemann:

Henki, sielu ja ruumis

Älkää sammuttako henkeä!

Paavali, I Tess. 5: 19.

Me elämme pintapuolisuuden aikaa. Materialismi on kirkkaalla jäällä peittänyt unohdetut syvyydet, ja älyn teräviksi hiotuilla luistimilla piirtelee sekasortoisena hyöriä ihmiskunta koreita riimukirjoituksiaan jäähän.

Tarkoituksemme ei ole moittia materialismia, joka on välttämätön ja siksi myös täysin oikeutettu vaihe ihmiskunnan kehityksessä, mutta se on, niinkuin sanottu, vain vaihe. Ihminen on taipuvainen unohtamaan tämän. Yleensähan ollaan sitä mieltä, että ihmiskunta kehittyy loputtomasti yhä suurempaan täydellisyyteen, ja että meidän aikamme edustaa tähän saakka saavutettua tulosta, jota tulevaisuudessa jatkuvasti parannetaan ilman että se luopuu nykyisestä materialistisesta perusluonteestaan. Arvellaan, että yhä suuremmat nopeudet tekevät mahdolliseksi eräänlaisen aineellisen kaikkialla-läsnäolon, että tekniikka yhä suuremmassa määrässä tekee kättemme työn tarpeettomaksi, että ruumiillinen ponnistus pelkistyy yhä enemmän sormen painannaksi sähkö-t.m.s. napille. Ihanteena näyttää olevan ruumiillisen liikku-mattomuuden saavuttaminen mahdollisimman suuressa määrässä.

Vaistomainen, animaalinen vastavaikutus tätä mukavuus-pyrkimystä vastaan purkautuu ilmi nuorisossa lisääntyvän urheiluvimman muodossa, missä ruumista rasitetaan terveyden kustannuksella tai hengenvaaran uhalla pyrkien saavuttamaan sivistyksellisesti merkityksettömiä päämääriä.

Tämä meidän aikamme yksipuolisesti aineellinen suuntautumisen on sitä vaarallisempi, koska yhä enemmän — esim. opetuksessa — pyritään katkaisemaan yhteys menneisiin aikakausiin siten veltostuttaen jatkuvaisuustunnetta ja samalla kaukokatseisuutta tulevaisuuteen nähden, ja yhä kiinteämmin keskitytään nykyhetkeen sen väkevyyttä kiihdyttäen, niin että siitä tulee eräänlainen teknillinen „peikko”, joka nielee sekä menneisyyden että tulevaisuuden, kaiken, mikä ei ole „nykyhetkeä”, ja kaiken, mikä ei ole „peikkoa”. —

Vertauskuvallisesti tätä voisi kuvata siten, että ajattelemmes ihmistä, joka repii maasta juurineen kasvin, karsii siitä lehdet, kukat ja hedelmät ja yksinomaan omistaa huomionsa juurille. Tätä hän sitten koettaa kehittää yhä suuremmassa määrässä.

rässä, se paisuu ja käy kiinteämmäksi, kaikki ylöspäin pyrkivät silmujen alut leikataan pois ja samanaikaisesti koetetaan saada juuri kemiallisin ainein ja ruiskutuksin paisumaan yhä enemmän . . . Ja samalla tämä kukkaisviljelijä kuvittelee tätä parhaimmaksi tavaksi hoivata kyseessä olevaa „kukkaa”.

Vastaavalla tavalla toimii materialistikin. Ihmisluonnolle ominaista on kuitenkin kukoistaa ja kasvattaa hedelmiä ja siemeniä, ja kehityksen tarkoitus on juuri synnyttää kypsä hedelmiä ja itäviä siemeniä.

Me olemme kuitenkin vajonneet syvälle aineeseen. Olemme tulleet pohjaan saakka. Siihen emme saa jäädä. Meillä täytyy olla mahdollisuuksia nousta ylöspäin.

Tähän vajoamiseen on yhtenä ilmeisenä suuntamerkkinä ekumeeninen kirkolliskokous Konstantinopolissa v. 869.

Kristinusko on kuvaillut ihmistä oikein esittäessään hänet olennoksi, jossa on *henki*, sielu ja ruumis. Tämän on erittäin selvästi ilmaissut m.m. Paavali, joka ensimmäisen tessalonikalaiskirjeensä viidennessä luvussa, 23:nnessä jakeessa sanoo: „Itse rauhan Jumala pyhittäköön *teidän koko olemukseenne*, niin että koko teidän *henkenne* ja *sielunne* ja *ruumiinne* säilyisivät nuhteettomina Herramme Jeesuksen Kristuksen tulemukseen.” Ja 19:nnessä jakeessa hän kieltää sammuttamasta *henkeä*.

Tämä on kiistämättömästi kristillistä julistusta.

Kristinuskon otti kuitenkin ajan mittaan haltuunsa n.s. „kristillinen kirkko”, ja ajan kirjanoppineet kokoontuivat yleiseen kirkolliskokoukseen Konstantinopoliin v. 869 j. Kr. Näiltä kirjanoppineilta ei voitu odottaa paljonkaan, sillä jo Paavali huudahtaa (1 Kor. 1: 20): „Missä ovat viisaat: Missä kirjanoppineet? Missä tämän aikakauden älyniekat? Eikö Jumala ole tehnyt tämän maailman viisautta hullutukseksi?”

Yhdeksännen vuosisadan kirjanoppineet päättivät siis, että *ihmisellä ei ollut henkeä, vaan ainoastaan ruumis ja sielu*, ja sielulle annettiin eräitä „henkisiä ominaisuuksia”. Ei ole helppo ymmärtää, mitä tällä hyväntahtoisella myönnytyksellä tarkoitetaan. Joka tapauksessa — ihmisen sisin olemus, kuolematon henki, toimitettiin pois. Ja tämä tuli syyksi seuraavien vuosisatojen pimennykselle ja väärinkäsityksille.

Jos nyt esimerkiksi etsii sanaa „henki” (*ande*) vaikkapa Olof Östergrenin „Nykyruotsin sanakirjasta”, saa siitä lukea, että „sekä 'sielu' että 'henki' tarkoittavat toista niistä substansseista, joista ihmisluonnon sanotaan olevan kootun”, ja edelleen valaistaan, että „sana 'henki' pääasiassa rajoittuu

raamatulliseen (korkeampaan) kaunokirjallisuuteen tai filosofiseen tyyliin ja on normaaliproosalle ja tavalliselle puheelle vieras."

Kodittoman sanan lailla harhailee „henki" ympäriinsä ja otetaan toisinaan kiinni merkitsemään milloin yhtä milloin toista saamatta milloinkaan levätä vastaavassa käsitteessään: ihmisen ikuisessa ytimessä.

Kohtalokas tietämättömyys ja sekaannus on seurannut v. 869 tehdyn päätöksen kintereillä. Ihmisen hengestä puhuminen leimattiin kerettiläisyydeksi. Kaikki todellinen tieto ihmisestä on vääristelty epätodenmukaiseksi. Psykologian kohteenahan on kaksinkertainen olento, jollaista ei ole olemassa, sillä *ihminen on kolminkertainen*. Henki on, kuten sanottu, meidän korkeampi, meidän todellinen, kuolematon „minämme", kun taas se „minä", jota jokapäiväisessä puheessamme käytämme, on vain sielussa elävä *käsite* todellisesta „minästä", eräänlainen heijastus siitä. Kehityksen kulku on se, että todellinen „minä" yhä enemmän henkeistää sielua ja *tekee* sen osan sielua, joka tällöin henkeistyy, *kuolematomaksi* niinkuin on henki. Jos sielu pyyteitten ja alhaisten viettien täyttämänä vastustaa hengen vaikutusta, on ihmisen vaarana tulla *minättömäksi*. Sillä silloin voidaan henki karkoittaa takaisin yliaistilliseen maailmaan kuin haavoitettu, pahoinpidelty olento, koska siltä on riistetty maaelämän kehitysmahdollisuudet. Tämä on rikos maailman kehitystä vastaan, ja sillä on kohtalokkaat seuraukset.

Tanskalaisessa „Berlingske Tidendessä" on pastori Skovgaard-Petersen väittänyt, että koska kaikki ihmiset eivät pääse tietoon Kristuksen pelastustyöstä maaelämänsä aikana, niin täytyy heillä olla mahdollisuus „kääntymykseen kuoleman jälkeen". Tätä täytyy pitää vaarallisena harhaoppina, jolla ei ole mitään tukea raamatussa, kristikunnan pyhässä kirjassa. Tässä on kuitenkin probleemi, joka kaipaa ratkaisua. Sillä jos Kristus on ainoa pelastuksen lähde, niin täytyy siitä tehdä se johtopäätös, että ne ihmiset, jotka ulkonaisien olosuhteitten nojalla eivät edes ole kuulleet Kristuksesta, väistämättömästi ovat kadotettuja. Mutta probleemin ratkaisu on *jälleensyntymisessä*, s.o. siinä, että ihminen ei synny ainoastaan *yhden* kerran maan päälle, vaan elää kokonaisen sarjan elämiä maan päällä, mikä päättyy vasta sitten, kun maa ei enää tarjoa k.o. ihmiselle kehitysmahdollisuuksia, eli toisin sanoen, kun ihmisen kehitys on saavuttanut täydellisyyden. Että jälleensyntymistä ei julisteta n.s. kristillisissä kirkoissa, on luonnollista, koskapa mainittu ekumeeninen

kokous poisti hengen kristinuskosta.*) Sen mukana jää myös pois jälleensyntyminen, koska henki juuri ruumistuu ja jälleensyntyä. Raamatussa sitävastoin on jälleensyntyminen osittain mainittu „konkreettisesti”, osittain edellytetty tunnetuksi. Jos lukee raamattua tarkkaavasti, tämä ei voi jäädä huomaamatta.

Profeetta Maleakin viimeisissä jakeissa sanotaan: „Katso, minä lähetän teille profeetta Eliaksen, ennen kuin Herran suuri ja kauhistuttava päivä tulee.” Tämä voi tarkoittaa vain sitä, että Elias tulee takaisin maan päälle. Tämän vahvistaa Kristus, joka Johannes Kastajasta puheen ollen sanoo: „— ja jos tahdotte uskoa (Vulgata: si vultis *recipere*) hän on Elias, joka oli tuleva”. Ja tämä vahvistuu vielä siitä, että Jeesus lisää: „Jolla on kuulevat korvat, hän kuulkoon!” (Vrt. Matt. 11: 13—14; 17: 10; Mark. 9: 13; Luuk. 1: 17). Matteuksen evankeliumissa (17: 13) sanotaan, että opetuslapset *ymmärsivät* tämän tarkoittavan Johannesta, mikä osoittaa, ettei jälleensyntymisajatus ollut heille vieras. Tämä käy vielä selvemmin ilmi heidän kysyessään sokeana syntyneestä: „*Onko tämä* (tai hänen vanhempansa) *tehnyt syntiä*, jotta hänen piti syntyä sokeana?” (Joh. ev. 9: 2). Ellemme ota huomioon jälleensyntymistä, tämä kysymys on täysin mieletön. Eihän ihminen voi tehdä syntiä syntymishetkellään. Luonnollisesti tämän kysymyksen ympärille voidaan punoa kokonainen teologisten saivartelujen verkko, mutta ne ovat helposti ratkaistavissa.

Niinkuin sanottu: jälleensyntyminen poistettiin kristinuskosta samalla kuin henkikin tuossa kohtalokkaassa Konstantinopolin kokouksessa v. 869. Ellei ole henkeä, joka voi jälleensyntyä, ei myöskään ole jälleensyntymistä. Sielu ei voi jälleensyntyä ilman että se on sisäisen hengen henkeistämä.

Sivuhuomautuksena mainittakoon, että itämainen kirkko tunnustaa vain seitsemän ensimmäisen kirkolliskokouksen päätökset, ei siis kahdeksannen.

Jälleensyntymisen järkähtämätön tosiasia on ainoa, joka voi antaa meille järjellisen käsityksen ihmisen olemuksesta ja sen kehityksestä. Vain uusiintuvien maaelämien taustaa vasten voidaan ymmärtää ihmisyksilöiden erilaiset kyvyt ja elämänkohtalot. Vain syy-yhteyden nojalla, mikä ulottuu

*) Vrt. Konstantinopol'n kirkolliskokouksen päätöstä v. 553: „Se, joka opettaa sielun olema:saaloa ennen syntymää ja siitä johtuvaa kummallista uskoa, että sielu palaa maan päälle, hän olkoon kirottu!” — Suom.

maaelämästä toiseen, voidaan käsittää ihmisen jatkuva vapaa ja „vapaaehtoisesti tuloksellinen” pyrkimys täydellisyyteen. Ellei ihmistä ajattele todelliseksi henkiminäksi, joka käy elämän koulua luokalta toiselle, maaelämästä toiseen siirtyen, käy koko olemassaolo tarkoituksettomaksi. Tämä maallinen koulu on *välttämätön*, sillä jos hengen maailmassa voisi kehittyä *ihmiseksi*, olisivat maalliset elämät tarpeettomia, merkityksettömiä ja koko ihmiskunnan olemassaolo aistimaailmassa suunnitelmatonta ilveilyä. Vain aineellisessa maailmassa, joka tekee vastarintaa, voi henki „hioutua” niin, että siitä tulee itsenäinen, yksilöllisesti vapaa, henkinen olento, joka palaa hengen maailmaan — kotiin — rikkaampana ja täydellisempänä joka ruumistuman jälkeen, kunnes ihmiskunta maailmankauden lopussa voi tulla uudeksi henkiseksi hierarkiaksi ikuisuuden kosmoksessa.

Koko tällä maailmankaudella (kosmisessa merkityksessä) on *yksi* päämäärä: Luojan ajatuksessa syntyneen ihanneihmisen toteuttaminen. Tässä kehitysprosessissa maan nykyisessä muodossaan on vain yhtenä vaiheena, mutta se on joka tapauksessa keskeinen ja sikäli tärkein vaihe, koska ihminen täällä saa yksilöllisen *vapautensa* ja siten vastuunsa hengen ja aineen lisääntyvien vastakohtien taistelussa.

Tänä materialistisena aikanamme on paljon ihmisiä, joiden mielestä on samantekevää, onko ihmisellä henki vaiko sielu taikka ei kumpaistakaan. Materialistille on tärkeintä selviytyä hyvin tässä aineen maailmassa, muu ei häntä liikuta. „Syödä, juoda ja olla iloinen” on kirjaimellisessa tai johdetussa merkityksessä materialismin tunnus. Unohdetaan, että ihmiskunta on uhrannut mittaamattomia voimia tutkiakseen ihmisen kokoomusta; ja miten voi ihmiselle olla mahdollista löytää oikea suhteensa maailmaan, oikeat näkökannat ja suuntaviivat, ellei hän tunne ja ymmärrä omaa olemustaan? Siitä ei voi tulla muuta kuin sitä, missä nyt olemme: *neuvottomuutta* ja *hämminkiä*.

Taistelu hengen puolesta on alkanut, ja hitaasti lisääntyvät hengen puolesta taistelevien rivit, mutta taistelusta tulee ankara, sillä voimakkaita ovat ne mustat voimat, jotka pitävät ihmiskuntaa aineeseen sidottuna, ja tiukassa on side ihmisten silmillä. Monet ajattelevat ehkä, että „he kyllä selviävät” — „ei se ole niin vaarallista”. Mutta sillä ei selviydytä yksilölle tärkeästä „joko — tahi”-ratkaisusta. Kehitys käy vastustamattomasti ylöspäin hengen täydellistyvää elämää kohden tai alaspäin kohti tuhoutumista, ja ihminen

on vapaa tekemään valintansa näiden kahden vaihtoehdon välillä: *ikuinen elämä tai ikuinen kuolema*.

Tämä jätetään yleensä huomioonottamatta. Sitä ei uskota, tai sitä ei ajatella.

Ajatuskykymme on tylsistynyt. Sillä on tosin esitettävään loistavia urheilusaavutuksia materialismin kilpaken-tällä, mutta ilman siellä tavattavia hyppylautoja, trapetseja, „hevosiä”, juoksuratoja, uintialtaita ja lepohuoneita — ilman kaikkia näitä apuneuvoja nykyinen poroporvarillinen järkeisajattelu ei ole markankaan arvoinen. Itsenäinen, vapaa, luova ajattelu on tullut harvinaisuudeksi, jota harvoin tapaa.

Voimme mielellämme myöntää, että elämme kriisin aikaa, mutta sitä on ollut ennenkin, ja se loppuu kyllä aikanaan. Ei tahdota tai haluta nähdä, että se kriisi, joka nyt on alkanut, on merkitykseltään syvempi ja suurempi kuin kaikki muut. Nyt on kyseessä ihmissielun vapauttaminen aineen hypnoottisen vaikutuksen alaisuudesta, on vapaaehtoisesti ja rohkeasti asetettava henki arvoistuimelleen laillisena, taivas-syntyisenä hallitsijana, joka *tekee ihmisestä ihmisen* todellisessa ja alkuperäisessä merkityksessä.

Mutta ehkä jotkut tahtoisivat lykätä tuon „hengen ja henkisyuden kysymyksen” tuonemmaksi. He voivat odottaa, he arvelevat. „Tulkaa uudelleen tuhannen vuoden kuluttua, niin saamme nähdä. Koskapa meillä on niin monta ruumistumaa, ei ole kiirettä!” Tällöin unohdetaan *jälleensyntymien välinen aika*, jolloin tahtoen tai tahtomattaan ihminen joutuu oleskelemaan henkisessä maailmassa, jota hän ei tahdo tunnustaa, ja missä hän sen tähden tuntee olevansa kuin pakolainen tyhjässä ja tuskantäyteisessä yksinäisyydessä.

Tämänkaltaiset huolet jätetään tavallisesti papeille ja pyhäpäiville, näille valitettaville papeille, jotka kulkevat kahdeksannen ekumeenisen kirkolliskokouksen tekemän, *alkuperäistä kristillistä oppia vastaan sotivan päätöksen* ikeen alla! Kysymys hengestä, ihmisen kuolemattomasta „minästä”, on kaikkein jokapäiväisimmässä mielessä *joka päivän kysymys*, sillä siitä asenteesta, minkä omaksumme kysymykseen ihmiseen kolminaisuudesta, riippuu koko suhteemme elämään ja sen keralla koko kehityksemme, päämäärämme, pyrkimyksemme ylöspäin — tai alaspäin. Koko meidän elämämme on yhtä ainoata „joko — tahi”-ratkaisua.

Terve asennoituminen todellisuuden perustaan ei koskaan voi viedä lähetyssaarnaajamaiseen voivotteluun synnillisyy-

destä ja kelvottomuudesta tai pönkitettyyn lahkolaisriemuun siitä, että on „pelastettu”. Parasta on käsitellä itseään niinkuin laiskaa konia, jonka kärsivällisyydellä ja epäsentimenttaalisilla piiskaniskuilla saa ponnistelemaan ylös elämän vaikeakulkuista mäkeä.

Se, mitä ihmiseltä vaaditaan, on, että hän *hyväksyy todellisuuden* tinkimättä. Ihmisen täytyy asennoitua elämään rohkean vakavasti ja täynnä *tervettä elämäniloa* samalla horjumattomasti, mutta rauhallisesti tahtoen lähestyä kaukaista päämäärää: täydellistä ihmistä, joka loistavana on tulevien ruumistumien pitkän jonon päatekohdassa.

Sokeiksi ja ymmärtämättömiksi on materialismi tehnyt meidän aikamme ihmiset. Ei kukaan näy huomanneen, että monet niistä, jotka sivistyksellisesti ovat jotakin merkinneet, ovat tuoneet ilmi syvän kaipuunsa todelliseen tietoon henkisestä maailmasta. Vain pintapuoliset, mukavuutta rakastavat ihmiset ovat ajatuskorvikkeineen voineet tyytyä esim. spiritismin ilveilyyn. Mutta muut, heitä syvällisemmät, todella vakavat ihmiset eivät ole voineet nähdä, että etevät kulttuuripersoonallisuudet kuten esim. Fichte, Novalis, Maeterlinck, ovat jättäneet painettuja lausuntoja, jotka johtopäätöksissään viittaavat suoraan Rudolf Steinerin ajatusmaailmaan.*) Ihmiskunnan tunturivaelluksella on vain harvoja johtajia, ja vain harvat osaavat kuunnella näiden harvojen yksinäisten huutoa. Toiset ehkä lukevat jättiläisten kirjoituksia ja seuraavat heidän ajatustensa pinnalle näkyviä ääri viivoja, mutta he eivät pysty luotaamaan ajatusten syvyyttä. Ihmiset eivät *uskalla* luodata sukeltamisesta puhumattakaan. Ihmiset ovat tulleet aroiksi ja veltoiksi aikakauden taudista: mukavuudesta, automaattirutosta. Ihmiset eivät löydä riittävästi abstraktisia *määritelmii* ajatustensa kadun kiveämiseen. Ihmiset tapaavat vain elimellisesti yhtenäisiä, eläviä, kasvavia ajatuksia, jotka vaativat *elävää*, ennakkoluulotonta mielikuvitusta ja käsityskykyä. Sehän ei sovi automaattikulttuurin palvojalle! Yhtäkaikki on sitä tietä kuljettava. Ja ihmiset kyllä *tahtovat* kulkea sitä tietä, kun he kerran ovat tehneet sen löydön, että ihminen ei ole vain sielullinen ruumis, vaan *henki* — ikuinen henki — minä — joka asuu maaelämänsä ajan sielullisessa ruumiissa. Eläimelläkin on sielu. Henki on ihmisen taivaallinen aateli-merkki.

*) Tai — voimmme sanoa — teosofiaan yleensä. — Suom.

Ihmisen täytyy murtaa materialismin kova poroporvari-panssari ja herättää henkiin vapautta ja totuutta janoava henkensä. Hänen täytyy innolla oppia ymmärtämään totuutta ja siten tulla vapaaksi. „Te saatte ymmärtää totuuden, ja totuus on tekevä teidät vapaiksi.” — Ymmärtämyksen syvyys määrää vapauden syvyyden. Jokainen askel ymmärtämistä kohden katkaisee samalla renkaan painavista kahleista.

Me elämme suurten, valtaisien kriisien aikaa ihmiskunnan kehityksessä: aavistuksellisen uskon muuttumista selvästi tietoiseksi tiedoksi. Jos ajattelemmattomasti sallimme materialismin aavikkotuulen haudata hiekan peittoon elämän vesien lähteen, koituu siitä ihmiskunnan kehitykselle tuhoisat seuraukset. Silloin ihmiskunta suuntaa kulkunsa harhanäkyjen verhoamalle erämaavaellukselle kohden tukahduttavaa tuonelaa, sen sijaan että se selväpäisenä ja rohkeana nousisi hengen tuulien leyhyttelemille huipuille, mistä avautuvat alati avartuvat näköalat.

Muuttolintu

*Olen viipynyt suven saarilla autuailla.
 Olen hopeavirroissa uinut viileän veen.
 Olen illoin uupunut tuskien varjomaille
 ja aamuin herännyt Jumalan valkeuteen.
 Olen uneksinut satuja suurten rantain
 ja unessa nähnyt kukkivan aurinkomaan,
 ja tuntenut kuinka enkelsiivet kantain
 ovat vieneet kauaksi — saavuttamattomaan.*

*Olen herännyt aamuun silmin näkevin, suurin,
 ja kaipaus huima on täyttänyt rintani mun.
 Kun hopeavirrat murtavat tuskien muurin,
 nää kyönelet palaavat luoksesi aamuun sun.
 Tomusta nousen, tuskasta uupuvini siivin,
 käy matka muuttolinnun aurinkokorkeuteen,
 ja hiljaisen, pyhän muiston maille ma hüivin.
 Minä kaipaen luoksesi suureen ja ikuiseen.*

Viljo Saraja.

Itsetutkistelu

POIKANI, kiinnitä huomiosi enemmän elämäsi *syventämiseen* kuin *laajentamiseen*, sillä jälkimäinen houkuttelee sinut helposti keräämään sellaista materiaalia, joka ei ole ehdottomasti tarpeellista ja toimii vain turhana painolastina pitkällä matkallasi. Siinä piilee sitäpaitsi suoranainen vaarakin: keskipakoisvoiman vaikutuksesta pyrkii jokainen yksityiskohta itsenäiseksi, ja vain ne pystyt hallitsemaan, jotka liittyvät elimellisesti kokonaisuuteen. Vältä siis kaikkea turhaa elämässäsi ja tulet huomaamaan, että näin rajoitetullakin alalla sinulle riittää työtä loppumattomiin. Älä tahallasi haasta mitään voimia kilpasille kanssasi, mutta jos se on välttämätöntä, tulet siitä kyllä suoriutumaan muistaen, että „Herra on heikoissa väkevä.” Tämä edellyttää siis sitä ettet koskaan tee enempää etkä vähempää kuin mitä Luojan ääni omassatunnossasi käskee. Säilytä se yhteys selvänä ja ota itseäsi kohtaavat asiat vastaan rauhallisesti ja yksinkertaisesti ilman turhia eleitä tai vääriä paisutteluja.

*

VELJENI, kun tunnet itsesi epäonnistuneeksi, Mestarisi kieltäneeksi ja ihanteesi pettäneeksi, kuivaan erämaahan jääneeksi kauas Elämän virrasta, niin muista ettet ole yksin tuossa tunnelmassa. Tämä on yhteinen osa tuhansille ennen sinua ja tuhansille sinun jälkeesi. Ei ole syytä halveksia itseänsä eikä näitä toisiakaan, eikä missään tapauksessa ole vaiuttava epätoivoon. Uusi tulva-aalto voi temmata teidät kaikki jälleen mukaansa keskelle kohisevaa ja riemuitsevaa virtaa. Ellei tämä tapahdu aivan lähimmässä tulevaisuudessa, on silläkin oma tarkoituksensa: kenties et tähän saakka ole riittävästi kiinnittänyt huomiota Elämän suureen armoon ja lunastusvoimaan, kenties sittenkin olet pitänyt liian tärkeänä omaa *katoavaista* minääsi, ajattelematta että se on olemassa vain suorittaakseen sille annetun tehtävän, ei oman itsensä vuoksi.

On tavallaan ylevää ajatella „kaikki tai ei mitään”, mutta kuinka yksipuolista se onkaan! Valkoisen värin sanotaan sisältävän itseensä kaikki värit, mutta jos maailmassa ei olisi mitään muuta kuin valkoista, muistuttaisi se kuoleman kenttiä. Meidän tehtävämme on viedä läpi *oma osamme* niin puhtaasti kuin suinkin, ponnistaen kaikki voimamme. Enemästä emme tällä kertaa ole vastuuvollisia.

V. L.

William Brehon :

Paljon kirjoja — vähän ajatusta

„Kirjojen tekemisellä ei ole loppua”, sanoi raamatun viisas. Jos se oli totta hänen päivinään, samoin on laita nykyäänkin. Teosofisen Seuran jäsenten keskuudessa ovat laajalti levinneitä vikoja, että luetaan liian paljon alituisesti ilmestyviä kirjoja ja ajatellaan liian vähän sitä mitä on luettu. Jokainen, joka on tilaisuudessa näkemään tiedustelukirjeitä, joita saavat ne, jotka Seurassa ovat huomatuissa asemissa, tietää, että suurin osa esitettyjä kysymyksiä johtuu ajatuksen puutteesta, siitä, että kyselijät eivät ole osanneet laskea *yleisten periaatteitten perustusta*.

On ylen helppoa istuutua kirjoittamaan kirja, missä ei ole muuta uutta kuin muista poikkeava tyyli, niin että teosofi-vaeltaja voi pian hämmentyä, jos hän kiinnittää siihen huomiotaan. Tämä hämmentyminen johtuu etupäässä siitä, että yksikään kirjoittaja ei osaa ilmaista ajatuksiaan tavalla, jonka jokainen lukija käsittäisi täsmälleen ja täydelleen, ja *teosofisen kirjallisuuden kirjoittajat koettavat vain itse asiassa esittää oman käsityksensä vanhoista opeista, jotka lukijat käsittäisivät paljon paremmin, jos he käyttäisivät enemmän aikaa pohdiakseen niitä itse*.

Päivittäin ilmestyvien kirjojen joukossa on niin paljon kevyttä luettavaa, että pintapuolisen lukemisen tottumus on kaikkialla huomattavissa, ja se uhkaa tulla ilmi teosofienkin riveissä.

Niin varma on vakaumukseni siitä, että on liian paljon kirjoja meidän alallamme, että jos saisin nuoren ihmisen tässä suhteessa kasvatettavakseni, määräisin hänet pitkäksi ajaksi tutkimaan vain Bhagavad-Giitaa, Upanishadeja ja Salaista Oppia, kunnes hän pystyisi itse kirjoittamaan kirjoja näiden nojalla ja sovelluttamaan niistä löydettävät periaatteet kaikkiin olosuhteisiin ja omaan elämäänsä ja ajatuksiinsa.

Ne teosofit, jotka haluavat vain alituisesti nauttia uusia teosofisia ruokia, lukevat jatkuvasti kaikkia niitä uusia kirjoja, joita alituisesti ilmestyy, mutta toiset, jotka ovat vakavissaan, jotka tietävät, että me olemme täällä oppiaksemme emmekä vain iloitaiksemme, alkavat ymmärtää, että on parempi lukea hyvin, eritellä hyvin ja sulattaa perusteellisesti muutamat harvat kirjat kuin lukea monet kirjat yhden keran. He ymmärtävät, miksi kaikki se, minkä he näistä kir-

joista ensi lukemalta ymmärsivät, on jo heidän omaansa, ja että loppuosa, mikä ei ole yhtä selvää tai suorastaan on hämärää, on juuri sitä, mitä heidän pitäisi tutkia, niin että sekin, jos se todeksi havaittaisiin, tulisi heidän ajatuselämänsä erottamattomaksi osaksi.

Olive Schreiner:

Satu totuudenetsijästä

(Lyhennys alkuperäisestä).

Oli kerran metsästäjä. Päivästä päivään hän kulki metsässä lintuja pyydystelemässä. Kerran hän tämmöisellä matkallaan saapui suuren järven rannalle. Hänen seistessään kaislikossa lintuja tähystelemässä liiteli äkkiä suuri varjo hänen yllitsensä, ja oudon linnun peilikuva välähti veden kalvossa. Hän katsahti nopeasti taivaalle, mutta lintu oli jo kadonnut. Tällä hetkellä syttyi hänen sydämeensä outo, palava halu saada nähdä lintu vielä kerran.

Hän kävi raskasmieliseksi ja hiljaiseksi. Hänen toverinsa alkoivat kysellä ja ihmetellä: mitä olikaan hänelle tapahtunut. Parhaalle ystäväleen hän vihdoin kertoi: „Olen nähnyt sellaista, mitä en vielä koskaan ennen ollut nähnyt — suuren, valkoisen hopeasiipilinnun leijailevan taivaan sinisessä avaruudessa. Ja nyt minusta tuntuu kuin palaisi tuli rinnassani. — Vaikka se oli ainoastaan kajastus, kuva vedessä, en kuitenkaan voi enää ikävöidä mitään muuta koko maailmassa kuin tuota hopeasiipilintua.”

Hänen ystävänsä nauroivat: „Se oli ainoastaan tuulen henkäys, joka leikki laineilla, tai ehkä oman pääsi varjo. Unohda se.”

Mutta hän kävi yhä yksinäisemmäksi, kulki ja etsi eikä ampunut enää ainoatakaan lintua.

„Mikä häntä vaivaa?” ihmettelivät hänen toverinsa.

„Hän on hullu,” sanoi yksi.

„Hän taitaa olla itserakas”, sanoi toinen. „Hän luulee nähneensä semmoista, jota ei meistä yksikään ole nähnyt, ja nyt hän tavoittelee mainetta ja kuuluisuutta. Tulkaa, lakatkaamme seurustelemasta hänen kanssaan.”

Ja niin sai metsästäjä käyellä aivan yksinään ja etsiä.

Kun hän eräänä iltana kuljeskeli metsän siimeksessä surullisena ja mietteissään, selsoi äkkiä vanha mies hänen edessään, suurempi, kookkaampi kuin ihmisten lapset.

„Kuka sinä olet?” kysyi metsästäjä.

„Minä olen *Viisaus*, vastasi vanhus, tai *Tieto*, niinkuin muutamat minua nimittävät. Koko elämäni olen asunut näissä laaksoissa, mutta ainoastaan sellainen ihminen, joka on paljon kärsinyt, voi minut nähdä. Minä voin puhua ihmisille ainoastaan heidän kärsimystensä mitan mukaan.”

„Oi”, sanoi metsästäjä, „sinä, joka olet asunut täällä niin kauan, sano minulle, mikä on se suuri hopeanhohtoinen lintu, jonka näin sinisellä taivaalla purjehtivan?”

Vanhus hymyili: „Sen linnun nimi on *Totuus*. Joka kerran sen on

nähty ei saa konsanaan rauhaa. Kuolemaansa saakka hän sitä tavoittelee."

Silloin pyysi metsästäjä: „Sano minulle, kuinka vo'n sen tavottaa?"

Vanhus vastasi: „Koska olet paljon kärsinyt, kerron sinulle, mitä tiedän. Se, joka lähtee etsimään Totuuden hopeasiipilintua, täytyy iäksi jättää nämä taikauskon laaksot. Yksinään hänen täytyy vaeltaa Epäilyksien ja Kieltämyksien maahan, hänen täytyy osata vastustaa kaikkia kiusauksia, ja kun Kovan Todellisuuden vuoret ilmestyvät hänen tielensä, hänen täytyy kiivetä niiden huipuille, sillä niiden takana voi hän löytää Totuuden linnun."

Silloin metsästäjä nousi ja sanoi: „Minä tahdon lähteä etsimään!"

„Muista", sanoi Vanhus, „se, joka jättää nämä laaksot, ei enää koskaan palaja niihin takaisin. Sillä tiellä, jota tahdot vaeltaa, ei tarjota sinulle mitään palkintoa. Se, joka lähtee, menee vapaaehtoisesti — sen suuren rakkauden tähden, joka on hänen sydämessään."

„Minä menen", sanoi metsästäjä, „mutta sano minulle, mitä tietä minun on kulkeminen?"

„Jokaisen ihmisen täytyy itse valmistaa tiensä. Jokainen lähtee omalla vastuullaan. Minä olen vain Ajanjakojen kokoamain tietojen lapsi, minun ääntäni ei etsijä enää kuule. Minä voin häntä seurata, mutta en voi kulkea hänen edellään." Ja näin sanottuaan Viisaus katosi.

Mutta metsästäjä päätti alkaa pitkän vaelluksensa.

Päivästä päivään hän kulki kulkemistaan ja tuli vihdoin sen maan rajoille, missä on ikuni en yö. Koko maa oli siellä tuhkan peittämä, ja hänen jalkansa upposivat siihen joka askelella. Kauan vaellettuaan hän vihdoin istahti uupuneena kivelle, kätki kasvonsa käsiinsä ja odotti tässä Epäilysten ja Kieltämyksien Maassa edes pienen valonpilkahduksen saapumista. Ja juuri silloin, kun hänen sydämessäänkin alkoi olla yö, kaksi elävää virvatulta tuli tanssien hänen luoksensa ja kuiskutti hänen korvaansa: „Seuraa meitä, jää meidän luoksemme! Jalommatkin sydämet kuin sinun ovat olleet tässä pimeydessä ja odottaneet turhaan, turhaan . . . Lopulta he ovat tulleet meidän luoksemme. Kaikki maa on harhaa, me olemme todellisia. Totuuden lintu on vain harhanäky, maa on vai tomua — me vain elämme ikuisesti. Oi, tule luoksemme, seuraa meitä!"

Mutta metsästäjä muisti rakastamansa linnun kuvan, ja hän huusi: „Menkää pois, tässä tahdon odottaa vaikka kuolemaani asti! Menkää pois!" Ja virvaliekit katosivat.

Pitkän, pitkän yön jälkeen näkyi vihdoin heikko kajastus taivaanrannalla. Silloin kokosi metsästäjä viimeiset voimansa laahustaakseen sitä kohti. Ja vihdoin hän saapui perille ja astui Varjojen Maasta Kirkkaaseen auringonpaisteeseen. Nyt hänen edessään kohoutuivat Todellisuuksien korkeat vuoret. Kirkas auringonvalo liekehti niiden pilviin peittyvillä huipuilla, ja hän huomasi, että monta polkua alkoi niiden juurelta.

Hän valitsi suurimman niistä ja alkoi voimistuneena kiivetä. Kalliot ja luolat kaikuivat hänen laulustaan.

„Kenties he ovat liioitelleet", hän arveli, „kaikesta päättäen vuoret eivät olekaan niin korkeat eikä polku niin jyrkkä. Muutamia viikkoja ja kuukausia vielä, ja sitten olen huipulla." Ja hän riemuitsi hymyilevässä auringonpaisteessa ja lauloi ääneensä, sillä päämäärä tuntui olevan niin lähellä.

Kotvan kuluttua polku kävi jyrkemmäksi, oikealla ja vasemmalla kohosi suunnattomia kallonlohkareita, ja siellä täällä hänen silmänsä näki valkeita luita. Polku kävi yhä epäselvemmäksi ja hävisi sitten kokonaan.

Mutta hän alkoi raivata itse itsellensä tietä kunnes saapui silmäkantamattomiin ulottuvan kallioseinämän eteen.

„Minä hakkaan portaat tähän kiviseinään!” hän sanoi rohkeasti ja ryhtyi työhön. Hän hakkasi taltallansa portaan toisensa jälkeen ja pääsi ensimmäiselle harjanteelle. Siellä hän katsahti ympärillensä. Kaukana alhaalla olivat hänen jättämänsä laaksot ja yhä mahtavampina torniutuivat vuorensinämät hänen edessään. Tätä katsellessaan hänen kasvosensa kalpenivat, mutta hän päätti yrittää korkeammalle.

Ja niin hän alkoi työskennellä seuraavan kallioseinämän kimpussa. Se korkeus tuntui hänestä äärettömältä, mutta hän ei sanonut mitään.

Ja niin vierivät vuodet, — hän laski ne hakkaamistaan astuimista — hän hakkasi niitä vuodessa enää vain muutamia. Hän oli lakannut laulamasta, eikä hän enää sanonut: „Tahdon tehdä tämän tällä tavalla”, hän vain uurasti.

Mutta usein hämärän laskeuduttua öisin kallion onkaloista tirkisteli kummallisia, hurjia kasvoja.

„Lopeta työsi, yksinäinen mies,” ne sanoivat.

„Pelastukseni on työssäni,” hän sanoi. Jos lopettaisin sen silmänräpäyksikään, te matkaisitte päälleni”.

„Katsopa kuilua allasi”, ilkkuivat äänet, „katso, mitä siellä on — valkoisia luita. Monet yhtä rohkeat kuin sinä ovat yrittäneet ennen sinua, mutta he eivät ole koskaan Totuuden lintua saavuttaneet. He jäivät tänne nukkuakseen ainiaan. Et ole siis sinäkään ilman seuraa nukkuessasi.”

Metsästäjä vastasi hampaittensa välistä: „Olisinko riistänyt sydämeistäni kaikki, mikä minulle oli kalleinta, olisinko yksin yön maassa vaeltanut, olisinko seisonut lujana kiusausten keskellä, olisinko työskennellyt siksi, että nyt laskeutuisin levolle ja joutuisin teidän syötäväksenne, te hornan henget!” Ja hän naurahti ylpeästi — ja epätoivon äänet mykistyivät, sillä rohkean, vahvan sydämen hymy on niille kuin kuolemanisku.

Mutta eräs niistä ei antanut sittenkään rauhaa, se ryömi esille uudestaan ja uudestaan: „Tiedätkö, että hiuksesi ovat valkoiset!” se sanoi, „tiedätkö, että kätesi vapisevat kuin lapsen? Näetkö, että työkalusi kärki on katkennut. Jos voisitkin vaivoin valmistaa tämän portaan, on se kumminkin oleva viimeisesi.”

Hän vastasi vain: „Sen minä tiedän”, ja työskenteli edelleen. Vanhat, laihat kädet hakkasivat kiviä huonosti ja epätasaisesti, sillä sormet olivat kankeat ja vääristyneet.

Lopulta eräänä päivänä katsahtivat vanhat, lakastuneet ja ryppyiset kasvot kallioseinämän viimeisen reunan yli. *Nyt oli työ tehty.* Vanha etsijä risti kätensä ja laskeusi levolle harjanteelle kuilun reunalle. Vihdoinkin oli levon hetki tullut. Hänen väsyneet silmänsä katselivat alas kaukaisuuteen, lapsuuden lehtoihin ja laaksoihin.

„Olen etsinyt Totuutta”, kuiskivat väsyneet huulet, „olen etsinyt hopeasiipilintuani sinisten vuorten yksinäisyydessä, mutta en ole sitä löytänyt. Nyt ovat minun voimani loppuneet, mutta tässä, missä nyt lepään, seisovat kerran toiset ihmiset nuorina ja voimakkaana. He nousevat hakkaamaan portaita tietämättä koskaan sen nimeä, joka on ne kallioon hakannut. He kiipeävät minun portaitani, ja he löytävät Totuuden linnun.” Kyyneleet vierivät poskille ryppyisistä silmäluomista. „Sieluni kuulee kaukaa, hyvin kaukaa heidän iloiset askelensa, he nousevat, he nousevat . . . Ei kukaan ihminen saa elää vain itseänsä varten, eikä kukaan kuole vain itseänsä varten.”

Ja hän nosti kätensä silmillensä, jotka Kuolema jo oli sumentanut.

Silloin laskeutui kirkaalta taivaalta jotain hyvin hiljaa kautta tyynen ilman alemmaksi ja alemmaksi. Verkalleen se leijaili ja putosi vihdoin kuolevan vanhuksen kädelle. Hän tunnusteli sitä, nosti sen verhoutuville silmillensä, — ja katso: se oli Hopeasiipilinnun valkoinen höyhen. Ja hän nukahti autuaana höyhen käsissään.

Mitä muualla tiedetään

Saksalaiset häämenot. — Opaskirja, joka on aiottu saksalaisille aviopareille, „jotka ovat katkaisseet siteensä kristinuskoon, ja jotka tosi saksalaisten tavoin haluavat mennä naimisiin ilman papin siunausta”, esittää „saksalaisen uskonliikkeen” uuden liturgian ja häämenot; sen mukaan vain paluu siihen, mikä esitetään muinaisiksi saksalaisiksi perinteiksi, voi tehdä Saksan ja saksalaiset „onnellisiksi ja voimakkaiksi niinkuin pitäisi”. Saksalaisen uskonliikkeen seuraajat väittävät, että kristinuskko ei sovellu saksalaisten luonnonlaadulle.

„Pyhä tuli”, joka esitti tärkeitä osaa muinaisten germaaniheimojen seremonioissa, on etusijalla kansallissosialistisen Saksan uudessa avioliitto-seremoniassa, ja liturgiaan kuuluu myös Adolf Hitlerin ja Nietzschen sanojen luentaa. Tärkeimmät koristeet ovat Hitlerin rintakuva, hakaristiliput ja malja pyhää tulta varten, kukkaköynnökset ja murattilehvät. Hääjoukon odotetaan esiintyvän natsi-uniformuissa tai talonpoikaishousuissa tai valkoisissa puseroissa ja tummissa hameissa tai valkoisissa paidoissa ja tummissa housuissa — jättäen siten käytännöstä menneitten aikojen kepeän hienostelun.

Opaskirja hahmottelee erilaisia seremonioita, joista nuori morsian voi valita sen, mikä enimminkin häntä miellyttää. Siinä on sääntöjä ulkoilma-seremonioita varten ja sääntöjä talonpoikaishäihin ja sisällä pidettäviin häihin, jotka saattavat olla niin yksinkertaisia, että pyhän liekin sytyttää vain kaksi soihdunkantajaa, ja lausuntakuoro korvaa kalliin musiikin, tai sitten monimutkaisempia, missä soihdunkantajia on kuusi, ja missä on paljon lausuntaa Hitlerin ja Nietzschen kirjoituksista ja roturunoudesta sekä vaikuttavaa musiikkia.

Kirjanen varottaa seremoniaan osallistuvia, että heidän on „liikuttava juhlallisesti eikä niin kuin he marssisivat”. Kansallissosialistien monet puolisoitaalliset järjestöt ovat tehneet heistä hyviä marsijoita, mutta Saksan uskonliike haluaa saada jotakin vielä juhlallisempaa häämenoihinsa.

Kirjanen varottaa myös, että pyhää tulta ei missään tapauksessa saa sytyttää tulitikulla tai kynttilästä — soihdunkantajien on sytytettävä se seremonian alkaessa, ja järjestäjien on huolehdittava siitä, kun viimeiset seremoniat on suoritettu ja molemmat kansallislaulut laulettu, että „pyhä tuli sammutetaan huolellisesti kattilan kannella”.

Morsian kantaa kukkaseppelettä neitsyyden merkinä, ja hänen ystäviensä laulaessa roturunoja ja musiikin soidessa sepele heitetään liekehtivään tulimaljaan, ja hänelle annetaan uusi sepele, joka on punottu vihreistä oksista ja lehdistä.

Kautta koko seremonian morsianta ja sulhasta muistutetaan heidän velvollisuuksistaan kansakuntaa ja Hitleriä kohtaan. Nuori puhuja seisoo leimuavan tulimaljan edessä ja lausuu:

„Pyhä liekki, auringon sukuinen, leimu korkeuksiin!

Sinä edustat puhtautta ja kunniaa valaisten tietä tälle parille yön pimeydessä.

Sytytä palava rakkaus,

rakkaus kotimaahan, heimoon ja kansaan.”

Ote Nietzchen „Zarathustrasta” viittaa tulevaisuuteen, lapsen syntymään, ja vaimon velvollisuuksista kertovat seuraavat rivit:

„Me, kansa naiset,

kansan äidit,

me vaalimme kotilieden pyhää hiil’osta.

Me ohjaamme nuoren veren valoon.

Me ylläpidämme elämää

antamaan tuleville sukupolville pyhät kipumat.”

Morsian ja sulhanen vaihtavat sormuksia niinkuin „vanhamallisissa seremonioissa” ennen kuin luetaan Führerin sanat: „Me näemme naisessa kansamme ikuisen äidin ja miehen toverin kautta elämän, työn ja taistelun”. Sitten lauletaan kansallishymnit, ja nuori pari käy ulos vieraitten tervehtessä natsi-tervehdyksellä.

Seremoniaan voidaan lisätä erilaisia menoja. Jos sulhanen kuuluu johonkin kansallissosialistiseen järjestöön, hänen toveriensa pitäisi muodostaa kunniakuja, niin että vastaviihityt poistuessaan kulkiisivat tervehdykseen ojennettujen käsien muodostaman kunniakaaren alitse.

Ulkoilmavihkiäisin nuoria pareja kehoitetaan valitsemaan „keto, jolla kasvaa muistorikas tammi tai lehmus”, ja seremoniallinen tuli sytytetään kolminkertaiseen kivikehään, joka on laadittu uskonliikkeen antamien tarkkojen ohjeitten mukaan. — (*Timesin* mukaan *The Living Age*).

Ristiretkien muistoja? — Amerikkalainen Kenneth Collings esittää Abessinian äskeistä sotaa kuvaavassa kirjassaan „Just for the Hell”, jota Bertel Gripenberg selostaa „Finsk Tidskriftin” lokak. no:ssa, syyin siihen, etteivät italialaiset lentäjät kunnioittaneet punaisen ristin suojaavaa merkkiä, seuraavaan tapaan. Suomeksiimme Bertel Gripenbergin esityksestä otteen:

„Harrarissa oli todella kaksi sairaalaa, ranskalainen ja ruotsalainen. Mutta 99 % muista risteistä Harrarissa olivat — bordelleissa! Kumma kyllä nämä olivat ainoat paikat, missä punaisen ristin käyttöön ei sisällynyt petosta, sillä ikivanhoista ajoista asti on näiden Etiopian synnipesien kyltteinä ollut punainen risti valkoisella pohjalla! Mielikuvitusrikkaammat, jonkun verran sivistyneet abessinialaiset väittävät, että tämä on ristiretkeläisten jälkeensä jättämä perintö. — Koska jokainen sikäläisistä lukemattomista bordelleista komeili suurin, ikkunasta liehuvin verhoihin, joissa oli punainen risti, täytyi italialaisen lentäjän ylhäältä ilmasta käsin nähdä tuhat punaista ristiä. Voidakseen niin korkealta erottaa sairaalaa porttolasta lentäjän täytyi olla nero.”

Toht. Arundale ja hakaristi. — Parisissa esitelmöidessään toht. Arundale sanoi: „Olen kirjoittanut herra Hitlerille ja kysynyt häneltä, miksi tämä hakaristi kiertää väärään suuntaan. Kerroin hänelle, että on paha juttu hänen maalleen, jos sillä on pimeyden symboli. En ole saanut vastausta. Olen kirjoittanut myös toht. Goebbelsille, mutta sen parempaa tulosta ei ole ollut. Mutta olen tehnyt velvollisuuteni. On heidän asiansa vastata tai olla vastaamatta.” — Tästä puheesta kertoo syyskuun „Theosophist”. Toht. Stokes, joka tästä mainitsee, kehoittaa toht. Arundalea vielä kirjoittamaan Göringille.

Olisiko syytä huomauttaa, että Suomen lentovoimien tunnuksena olevan hakaristin päät on myös käännetty oikealle, siis väärään suuntaan, jos risti oletetaan pyöriväksi?

Toht. G. de Purucker, Point Loman Teosofisen Seuran johtaja, vastaa lokakuun Theosophical Forumissa eräälle, joka tiedustelee, mitkä ovat Mahābhāratan ja Rāmāyanan, Intian suureposten, henkilöiden vastaavaisuus-uhteet kosmisiin tasoihin ja periaatteisiin. Hän sanoo: „Jos minä olisin teidän sijassanne, en vaivaisi päättäni millään sellaisella . . . Jokseenkin samanlaista on koettava tehdä sitä hebrealaisen Vanhan Testamentin tai kristillisen Uuden Testamentin kanssa. Se joka on nokkela löytämään tai luulee löytävänsä okkultisia vastaavaisuuksia, voi löytää niitä tukuttain, todellisia tai mielikuvituksellisia, esim. Vanhasta Testamentista patriarkkojen ja luonnon tasojen eli periaatteiden väliltä tai Jeesuksen ja hänen oppilaittensa ja luonnon tasojen eli periaatteiden väliltä. Mutta sellaiset vastaavaisuudet, vaikkakin niissä olisi jonkun verran järkeä, ovat aina epävarmoja, ja ne ovat hauskoja pikemminkin ajanvietteenä kuin tosiasiallisena, vakavana esoteerisena tutkimuksena.”

Toht. Stokes, joka tästä kertoo Criticissään, on tästä vastauksesta niin riemuissaan että kehoittaa ottamaan hatun pois päästä toht. de Puruckerin edessä. Hän kertoo sitten etsineensä kolminaisuus-symbolin vastaavaisuuksia ja löytäneensä niitä useita. Brahma, Vishnu ja Shiva ja Isä, Poika ja Pyhä Henki ovat vanhastaan tuttuja, mutta seuraavat edustavat hänen löytöjään: Isä, äiti ja lapsi, Wein, Weib und Gesang, aamu, päivä ja ilta, Abraham, Iisak ja Jaakob, Chamberlain, Hitler ja Mussolini, eläinkunta, kivikunta ja kasvikunta, puheenjohtaja, sihteeri ja rahastonhoitaja, pituus, leveys ja paksuus, takki, liivit ja housut.

Rotaryklubit lopettivat Italiassa toimintansa t.v. alussa. Lakkautus tapahtui muodollisesti vapaaehtoisesti. Puoluesihteeri Starace on julki-
sesti kiittänyt liikettä ja tervehtinyt sen jäseniä. Italian rotaryklubit ovat toimineet jo 15 vuotta, ja niillä on ollut suuri merkitys. Klubeihin on kuulunut joukko Italian huomattavimpia henkilöitä. Mussolinikin on osoittanut suurta mielenkiintoa rotaryliikettä kohtaan.

Odd Fellow-järjestö on vuoden vaihteessa hajoitettu kahdessa maassa. Sen Puolassa toimineet osastot hajoitettiin marraskuussa, ja Tshekkoslovakias-
sa häviävät järjestön osastot tässä kuussa.

Arvokas hautalöytö. Lehtien tietämän mukaan löydettiin viime keväänä Turun kaupungin liepeillä, Maarian Taskulassa, vanha kalmisto. Turun historiallisen museon johtajan maist. Nils Cleven opastuksella suoritetuissa kaivauksissa tavattiin 17 hautaa, joista kymmenkunta sisälsi runsaasti esineitä, kuten keihäitä, miekkoja, rautakärkisiä nuolia ja rautaisia työkaluja. Esineitten todettiin olevan 1000-luvun lopulta. Mielenkiintoisimmat olivat hopeaketjussa riippuvat ristit, jollaisia löydettiin neljästä haudasta. Kahdessa oli ristinnaulitun kuva. Koska haudat ovat ajalta ennen ensimmäistä ristiretkeä, on oletettu, että jo siihen aikaan oli kristinuskoon kääntyneitä maassamme. Olivatko nämä suomalaisia, sitä ei uutinen tiedä kertoa; ei myöskään näytä oletettavan, että ristit ovat saattaneet olla talismaneja, joita on käytetty ilman että käyttäjät ovat olleet kristittyjä.

„Salaisen Opin” copyright. — RUUSU-RISTIN syyskuun numeroissa kerroimme (s. 224) toht. Arundalen, Adyarin T. S:n presidentin aikomuksesta varata T. S:lle H. P. B:n „Salaisen Opin” painatusoikeudet. Hra Stokes, „Criticin” toimittaja, on tiedustellut asiaa Yhdysvaltojen viranomaisilta, ja sikäläinen copyright-virasto on ilmoittanut, että S. O:n copyright Yhdysvalloissa, joka oli myönnetty 1888 28 vuodeksi loppui uudistamattomana, ja että „kolmatta tarkastettua laitosta”, Annie Besantin ja Meadin toimittamaa, ei esitetty Yhdysvaltojen viranomaisille painatusoikeuksia varaamista varten. Englannin nykyisen copyright-lain mukaan teoksen copyright on voimassa 50 vuotta tekijän kuoleman jälkeen, mikä

tässä tapauksessa tapahtui v. 1891 ulottuen siis vuoteen 1941. Vanhan lain aikana se olisi päättynyt 1930. Hra Stokes ei tiedä vaikuttaako Englannin uusi copyright-laki myös taannehtivasti. Hän kertoo kuulleensa syyksi siihen, että toht. Arundale puuttui „Salaisen Opin” julkaisemiseen Englannissa sen, että Adyarissa olisi löydetty äskettäin H. P. B:n testamentti; aikaisemmin tunnetun testamentin mukaan H. P. B. jätti „Salaisen Opin” oikeudet eversti Olcottille. Se on päivätty „Adyarissa tammikuun 31 p:nä 1886”, vaikka H. P. B. tuohon aikaan oleskeli Euroopassa. Hra Stokes huomauttaa, että toht. Arundale ei voi lykätä S. O:n alkuperäisen laitoksen julkaisemista missään tapauksessa sen myöhempään kuin v:een 1941.

Torsten Karling, Point Loman Teosofisen Seuran Ruotsin osaston presidentti, kuoli keuhkotautiin elokuun 17 p:nä.

Tukholmassa oli 1. XII. Opettajaseuran keskustelukokouksessa esillä kysymys nuorison huvilukemistosta. Monet puhujat tuomitsivat ankarin sanoin kirjallisuuden, joka muodoltaan epätaiteellisenä ja psykologiselta sisällöltään tyhjänä kuvailee raakoja rikoksia tai aistillista erotiikkaa todellisuudelle vieraassa, väärässä ympäristössä. Kokouksessa kertoi m.m. yliopettaja Lorenz Larson, että 200:sta „tutkitusta” pojasta tuskin yksikään oli lukenut „oikeita kirjoja”. Kokouksen olivat järjestäneet Sosiaalisen työn keskusliitto, Tukholman opettajaseura ja Tukholman kansakoulunopettajien yhdistys. Kokous esitti toivomuksen, että mainitun kirjallisuuden julkaiseminen lopetettaisiin.

Tavallista miellyttävämmän kuvan japanilaisten toiminnasta Aasian mantereella antaa Suomessakin kahdesta kirjastaan tunnettu tanskalainen Mongolian tutkija Henning Haslund-Christensen. „Kuninkaallisessa Keski-Aasian Seurassa” Lontoossa pitämässään esitelmässä „Mongolileireissä 1937” hän sanoo viitaten viimeiseen matkaansa Hsingan-Mongoliassa:

„Kiinan tasavallan sotilaat ryöstivät ja jättivät raunioina jälkeensä useimmat luostareista, mutta viime vuonna tapasin erässä luostareissa japanilaisia pappeja, jotka puhuivat erinomaista mongoliaa, ja jotka olivat lama-papeiksi pukeutuneita. Nämä japanilaiset hengenmiehet olivat uutterassa lamaistisen liturgian uudistamistyössä saattaakseen sen sopuun hinaajaana-buddhalaisuuden puhtaampien opetusten kanssa.” —

„Tämä asenne on virkistävä vastakohta verrattuna siihen, minkä tavallisesti omaksuvat kristillisten kirkkojen lähetyssaarnaajat itäisiä uskontoja kohtaan”, huomauttaa tästä kertonut *The Theosophical Movement* (lokakuun n:o).
J. Ptn.

Elleivät kristityt olisi kuormittaneet itseään pienen kansakunnan *ilmes-tyksillä* ja omaksuneet Mooseksen Jehovaa, gnostillisia aatteita ei milloinkaan olisi sanottu *kerettiläisiksi*; kun niistä kerran olisi poistettu dogmaattiset liioittelut, maailma olisi saanut puhtaalle platonistiselle filosofialle perustuvan uskonnollisen systeemin, ja silloin olisi varmasti voitettu jotakin.

H. P. Blavatsky, *Isis Unveiled*, II, 155.

Tien varrelta

Helsingin Ruusu-Ristissä aloitettiin kevätkauden esitelmätoiminta t.k. 1 p:nä, jolloin Johtaja luki P. E:n esitelmän „Esoteeriset koulut ja okkultinen maailma”; t.k. 8 p:nä hän luki samaten P. E:n esitelmän „Mestarin etsintä” sekä 15 p:nä esitelmän „Tie Isän luo käy Jumalan Pojan kautta”.

Urkuillan antoi 18. 12 säveltäjä J. Pohjanmies säveltäjä Helvi Leiviskän avustaessa flyygelillä. Tilaisuuteen oli runsaasti kerääntynyt yleisöä kuuntelemaan ohjelmaa, joka tällä kerralla oli „kansantajuisempi” kuin lokak. 9 p:n urkuillassa, jolloin urkujen mahdollisuudet ja esittäjien taito paremmin pääsivät oikeuksiinsa.

Helsingin Ruusu-Ristissä ovat jäsenkokoukset kevätkaudella seuraavina päivinä: tammikuun 22 p:nä, helmikuun 12 p:nä, maaliskuun 5:ntenä ja toukokuun 21 p:nä. *Yleisöjuhlat* ovat tammikuun 29:ntena, helmikuun 26:ntena, maaliskuun 26:ntena ja toukokuun 7 p:nä. P. E:n *muistolle* omistettu hetki on maanantaina 22 p:nä toukokuuta.

Ruusu-Ristin vuosikokous on 7—10 p:nä huhtikuuta.

Ruusu-Ristin toimitus huomauttaa, ettei aikakauskirjamme milloinkaan julkaise kirjoituksia, joiden lähettäjät eivät ilmoita nimeään.

Vapaaherra A. Walleen-Bornemann, jonka kirjoituksen „Henki, sielu ja ruumis”, julkaisemme tässä numerossa, on tanskalainen antroposofi, joka aikoinaan on moneen otteeseen luennoinut Helsingissäkin.

„**William Brehon**”, jonka kirjoitus „Paljon kirjoja — vähän ajatusta” on toisessa paikassa aikakauskirjamme, on *William Q. Judge*’in aikoinaan käyttämä salanimi.

Hilda Pihlajamäestä oli „Aamun” n:o:ssa 9—11, 1938, Lauri Haarlan kirjoitus „Näyttelijättären ja kynäniekan dialogeja”. Kirjoitus käsittelee Hilda Pihlajamäkeä kirjailija Haarlan näytelmien osissa. Samassa numerossa on myös valokuvajäljennös Väinö Aaltosen maalaamasta Hilda Pihlajamäen muotokuvasta sekä kuusi roolikuvaa.

„**Naisten Äänen**” n:o:ssa 23—24, 1938, oli kiertokyselyn luontoinen kirjoitussarja „Nainen ja uskonto”, missä viisi naista tuo ilmi käsityksensä. Hilda Pihlajamäki esittää siinä seuraavaa:

„Ajattellessani naista henkisenä sanansaattajana tulee lähinnä mieleen viime vuosisadan loppupuolella elänyt Helena Petrovna Blavatsky, joka puhui rohkeasti ihmisen henkisestä alkuperästä, jälleensyntymisestä, veljeydestä, naisen ja miehen tasa-arvoisuudesta, aikana, jolloin näissä käsitteissä vallitsi mitä suurin sokeus. — Naisella on tärkeä tehtävä uskonnollisessa elämässä, tunneihmisenä hän omaksuu elämän totuudet välittömämmin kuin mies. Vastaisuudessa tulevat uskonnolliset käsitteet paljon syventymään entisestään; samalla kuin miehen ja naisen persoonallinen osuus siinä selvenee, he yhtyvät henkisellä tiellä vapaina ihmisinä. Niinpä nainen pappina on tulevaisuudessa luonnollinen asia. Minusta tuntuu siltä kuin naisella olisi tähän tehtävään suuremmat edellytykset kuin miehellä. Nainen on sydämen ihminen, ja herkemmin kuin mies, jolla järki on etualalla, hän löytää oikeat keinot lähestyä kärsiviä, puhua syntisille ja auttaa sielun häädässä olevia. On otettava huomioon kuitenkin eräs seikka: kun tämä ala avautuu naiselle, täytyy tapahtua tarkka valinta, sisäisen kutsumuksen tulee olla ainoa määräävä tekijä tämän tien kulkijalle. Nykyiset rajoitukset pohjautuvat vanhoihin traditioihin. Jokaisella ajalla on omat ulkonaiset muotonsa. On elämäntilanteista takertua kulu-neisiin kaavoihin, silloin kun on kysymys henkisen vapautumisen tiestä.”

Herrnhutilaisuuden leviämistä Suomessa käsittelee Suomen Kirkko-

historiallisen Seuran toimitusten XII osassa ilmestynyt maist. **Henrik Grönroosin** tutkielma „Suomen yhteyksistä herrnhutilaisuuteen 1700-luvulla suomalaisten herrnhutilaisten omaelämäkertojen valossa”. — Saman seuran vuosikirjassa XXVI, 1936 (ilmestynyt 1938) on maist. **Jorma Partasen** *taivaankirjeitä* käsittelevä tutkielma „Taivaankirjeitä ja enkeli-ilmestyksiä Suomessa”.

Tampereen Ruusu-Risti-ryhmän jäsenkokouksessa 22. 10. oli paitsi musiikkia, Niilo Aaltosen melodraamana lausuma Jeesuksen vuorisaauna; musiikin oli sovittanut sen esittäjä Kauko Nevalainen. Klaara Saario esitelmöi aiheenaan Jeesuksen vertauksessa esitetty taivasten valtakunnan portti ja käskyjen tie. Julkisine yleisoesitelminä on luettu P. E:n esitelmiä.

RUUSU-RISTIN v. 1938 sisällysluettelo seuraa tätä numeroa. Meille esitettyjen toivomusten johdosta olemme koettaneet laatia sen tavallista monipuolisemmaksi liittämällä siihen suppean asiahakemiston. *Mitä muualla-tiedetään*-osaston kirjoitusten ensimmäiset sanat on otettu kursivoituina hakemiston jälkimmäiseen osastoon, jota paitsi itse kirjoituksista on tehty vittauksia. *Tien varrelta*-osaston pikku-uutisia ja henkilötietoja ei sitävastoin ole eräitä harvoja poikkeuksia lukuunottamatta mainittu. Toivomme sisällysluettelon edes jossain määrin tyydyttävän lukijoitamme.

OLIMMEHAN MEKIN ennen ymmärtämättömiä, tottelemattomia, eksyksissä, monenlaisten himojen ja hekumain orjia, olimme pahuudessa ja kateudessa, olimme inhoittavia ja vihasimme toisiamme. Mutta kun Jumalan, meidän vapahtajamme, hyvyys ja ihmisrakkaus ilmaantui, pelasti hän meidät, ei vanhurskaudessa tekemiemme tekojen johdosta, vaan laupeutensa mukaan *uudestisyntymisen* peson ja Pyhän Hengen uudistuksen kautta, jonka hän runsaasti vuodatti meihin vapahtajamme Jeesuksen Kristuksen kautta, jotta me vanhurskautettuina hänen armonsa kautta tulisimme iankaikkisen elämän perillisiksi toivoi mukaan.

Tämä sana on varma, ja minä tahdon, että näitä teroitat, jotta ne, jotka Jumalaan uskovat, ahkerolisivat hyvien tekojen harjoittamista. Nämä ovat hyviä ja hyödyllisiä ihmiselle. Mutta vältä mielettömiä tutkimuksia ja sukuluetteloita ja riitoja ja kiistoja laista, sillä ne ovat hyödyttömiä ja turhia. Harhaoppista ihmistä karta, varoitettuasi häntä kerran, vieläpä toisenkin, sillä tiedäthän, että semmoinen ihminen on joutunut harhaan ja tekee syntiä, ja hänellä on itsessään tuomionsa.

Paavali, kirje Tiitukselle 3: 3—11.

S I S Ä L L Y S :

Kymmenen vuoden takaa	1
Viisaan vastaukset	2
Toimitussihteeriltä	3
Henki, sielu ja ruumis	10
Muuttolintu	17
Itsetutkistelua	18
Paljon kirjoja — vähän ajatusta	19
Satu totuudenetäijästä	20
Mitä muualla tiedetään	23
Tien varrelta	27

Uusi Leninkiliike

TAMPERE

Aleksanterink. 24, Varman talo.

*Myy kuosikkaita leninkejä.
Tilauksia otetaan vastaan.*

Ruusu-Ristin Talorahasto

työskentelee
tulevaisuutta varten.

*Liittykää jäseniksi
tai tehkää tilapäisiä
lahjoituksia!*

Jäsenten säännölliset tili-
tyspäivät ovat

1/1, 1/4, 1/8 ja 1/10.

Talorahaston hoitaja: YRJÖ V. RIMPPI,
H E L S I N K I,
Luotsikatu 12 A. 12.

*19. vuosisadan ihmeellisin teos
H. P. Blavatskyn*

SALAINEN OPPI

ilmestyy suomeksi.

Teosofisen Seuran

julkaisema aikakauslehti

TEOSOFI

jatkaa joka numerossaan Salai-
sen Opin suomennosta. Teosofi
voidaan tilata maan kaikista
kirjakaupoista, postikonttoreista
ja T. S:n taloudenhoitajalta.
Osoite: Signe Rosvall, Helsinki,
Kirkkokatu 14. Tilaushinta (ko-
timaassa) 40 mk. v:kerta.

PUHELIN 216

HYVINKÄÄN KIRJAPAINO OSAKEYHTIÖ

HYVINKÄÄ

Suorittaa ensiluokkaisesti
kaikkia kirjapainoalaan kuu-
livia tehtäviä. Tiedustakaa
hintojamme.

Ostakaa paita,

jota

Olli, Tiitus, Iso-Keisari, Valentin

y.m.

kiittävät

Patentoidut erikoisuudet.

RUUSU-RISTI-JÄRJESTÖ

Perustaja-Johtaja: PEKKA ERVAST

Johtaja: rouva Hilda Pihlajamäki, os. Helsinki, Mariank. 28 B.
Hallituksen varapuheenjohtaja: fil. toht. Eino Krohn, os. Helsinki, Maneesinkatu 2 A.

Sihteerit: fil. maist. U. J. Pore, os. Helsinki, Maneesinkatu 4 a A 12.
Rahastonhoitaja: herra Waldemar Kaade, os. Helsinki, Oikokatu 15 A 18.

Kanslia: Helsinki, Meritullinkatu 33, ovi 2. Puh. 23 609.

Ruus-Risti perustettiin Helsingissä marraskuun 14 p:nä 1920. Sen tarkoitus selviää seuraavasta ohjelmasta:

1) Ruusu-Risti on totuudenetsijain järjestö, jonka jäsenet tunnustaan kaikkien ihmisten veljeyden katsomatta rotuun, väriin, kansallisuuteen, uskontunnustukseen, yhteiskunnalliseen asemaan, sukupuoleen tai muihin ulkonaisiin rajoituksiin, osoittavat toisilleen mitä suurinta suvaitsevaisuutta ja ymmärtämystä sekä pitävät totuutta korkeampana kaikkia uskontoja.

2) Ruusu-Risti on vapaan ajattelun pyhäkkö, jonka jäsenet etsivät totuuden ydintä, salaista jumalviisautta, mikä piilee kaikkien aikojen uskonnoissa, mytologioissa, filosofisissa ja tieteellisissä järjestelmissä.

3) Ruusu-Risti on renkaana ihmisten näkymättömässä veljeyden kunnassa, ja sen jäsenet etsivät ikuisen elämään vievää tietä, joka kasvattaa ja kehittää ihmisessä veljeyden henkeä.

Ruus-Risti on itsenäinen järjestö. Ohjelmansa nojalla se kuuluu H. P. Blavatskyn v. 1875 alkuunpanemaan teosofiseen liikkeeseen.

Ruus-Ristin jäsenet ovat irto-, ryhmä- ja looshijäseniä. *Irtojäseneksi pyrkijä kääntyy suoraan, ryhmäjäseneksi pyrkijä paikallisyryhmän välityksellä Ruusu-Ristin Johtajan rouva Hilda Pihlajamäden puoleen, os. Helsinki, Mariank. 28 B.*

Looshiytyö on järjestetty seremonialliselle pohjalle, ja looshijäseneksi saattaa Ruusu-Ristin jäsen pyrkiä asianmukaisilla suosituksilla.

Ruus-Ristin jäsenmaksut ovat määrältään vapaaehtoisia. Jäsenten toivotaan tuovan antimensa kolme kertaa vuodessa: maaliskuu- ja lokakuun kuluessa sekä vuosikokouksen aikana. Jäsenmaksut vastaanottaa rahastonhoitaja herra Waldemar Kaade, os. Helsinki, Oikokatu 15 A 18.

Vuosikokous pidetään keuhällä, siinä uudet jäsenet juhlallisesti vastaanotetaan, vihittään, sekä asetetaan oikeuksiinsa ja velvollisuuksiinsa (installoidaan).

Installoidut jäsenet ovat oikeutetut pyrkimään Ruusu-Ristin looshijäseniksi.

RUUSU-RISTI

TOTUUDENETSIJÄIN AIKAKAUSKIRJA

35:s vk.

Helmikuu 1939

N:o 2

RUUSU-RISTI

Totuudenetsijän aikakauskirja - Suomen vanhin teosofinen lehti.

Toimitus: **Eino Krohn** (vastaava),
Jorma Partanen (toimitussihteeri).

Julkaisija **Ruusu-Ristin Kirjallisuusseura r.y.**

RUUSU-RISTI ilmestyy 10 kertaa vuodessa, sisältäen vähintään 320 tekstisivua.

RUUSU-RISTIN toimitukselle tulevat kirjoitukset, kysymykset, uutiset y.m. ovat lähetettävät fil. toht. Eino Krohnille, os. Helsinki I, Maneesink. 2 a C, tai fil. maist. Jorma Partaselle os. Helsinki L, Väinämöisenkatu 5.

RUUSU-RISTIN kirjoituksia saa lainata sillä ehdolla, että lähde tarkasti mainitaan. Sarjakirjoituksia ei saa lainata.

RUUSU-RISTIN tilaushinta on koko vuodelta Smk. 50: —, ulkomailla doll. 2: —. Yksityisnumeron hinta on postivapaasti lähetettynä Smk. 10: — tai 50 c.

RUUSU-RISTIN tilauksia ottavat vastaan postikonttorit, asiamiehet sekä aikakauskirjan taloudenhoitaja, hra *Waldemar Kaade*, os. Helsinki I, Oikokatu 15 A 18.

Asiamiehille myönnetään 10 pros., kun vähintään kolme tilausta tehdään. Tilausraha on maksettava etukäteen.

Ruusu-Ristin Kirjallisuusseura r.y.

Kaikkea ruusuristiläistä ja teosofista kirjallisuutta haluttaessa voidaan kääntyä Ruusu-Ristin Kirjallisuusseuran toimiston puoleen os. Helsinki I, Meritullinkatu 33, ovi 2, puh. 23 609 (toimisto) ja 24 430 (toimitusjohtaja).

Toivo Orma

Kelloseppä

Iso Roobertink. 1. Puh. 38 302

Ostamalla uuden tai korjauttamalla vanhan kellon meillä tulette aina olemaan tyytyväinen

Kihla- ja kivistömuksia
sekä *hopeaa* edullisesti.

Yli 10 v. kokemus Pariisin ja New-Yorkin parhaissa liikkeissä ensimmäisenä pienten kellojen korjaajana.

Sairasaputoimisto ja Opas

Salve

Helsinki. Vuorik. 5. Puh. 24 364.

Palvelee yleisöä ant. sairaspua koteihin, opastaen potil. lääkkäreille ja sairaaloihin, noutaen ne asemalta eri pyynnöstä. Hyvä koti lääkärihoitoon saapuville ja toipuville.

Alppaurinkoa, sähköhoitoa ja hierontaa annetaan.

RUUSU-RISTI

TOTUUDENETSIJÄIN AIKAKAUSKIRJA

Ent. TIETÄJÄ, perustanut v. 1905

PEKKA ERVAST

TOTUUS ON KORKEIN USKONTO

Kalevala, kristinusko ja Suomen kansa

Suomen kansa ei ole vielä lopullisesti ratkaissut, millaisessa arvossa sen tulee pitää Kalevalaansa, s.o. vanhaa isiltä perittyä viisauttaan, vaikka kyllä on valmiina mielipiteitä siitä, mitä Kalevala muka on. Onhan tieteellinen katsantokanta, joka pitää Kalevalaa ja Suomen kansan vanhoja runoja yleensä osaksi esteettisinä todistuskappaleina kansamme runollisuudesta, osaksi historiallisina muistomerkkeinä kansamme menneisyydestä. Ennen kaikkea runot kuitenkin ovat taiteellisia todistuksia Suomen kansan rikkaasta mielikuvituksesta, syvästä luonnon ihailusta ja ehtymättömästä runosuonesta.

Onhan sitten toinen, jokapäiväinen katsantokanta, joka arvostelee Suomen kansan vanhaa runoutta kristityllä silmällä. Samalla kuin se myöntää Kalevalan taiteellisen kauneuden, se pitää siinä esiintyvää elämänymmärrystä aito pakanallisena, jonka tähden Kalevalalla ei ole mitään elävää ja oleellista merkitystä nykyajan ihmisille. Emme me nykyajan kristityt ihmiset saattaisi ottaa Kalevalan pakanallisia sankareita esikuviksemme ja oppaiksemme, olivat ne aikoinaan kuinka „viisaita” tahansa!

Tuntuu täten siltä kuin Kalevalan ja Suomen muinaisen runouden probleemi olisi jo tyystin ratkaistu — ja ratkaistu sängen yksinkertaisella ja luonnollisella tavalla.

Mutta on olemassa kolmas näkökanta Suomen kansan runouden ja muinaisuuden suhteen, näkökanta, joka on siksi selväpiirteinen ja voimakas, joka tuo Suomen kansan pakanuuden niin elävänä eteemme, että tämä ikäänkuin sanoo: „Tässä olen, Suomen kansan vanha pakanuus, tässä olen ka-

levalaisten runojen muodossa, ja tässä asetan itseni nyky-aikaisen kristillisen elämänkäsitelmän rinnalle. Olen niin voimakas ja elämää täynnä, että teidän pitää valita kristinuskon ja minun väliltä tai omistaa molemmista paras!" Tämä kolmas näkökanta ei ole vielä kaikkialla tunnettu, mutta sillä on kansassamme jo niin paljon kannattajia — ja minä tahtoisin lukea näiden joukkoon karjalaiset runolaulajat ja tietäjät itse — ettei sitä käy syrjäyttämisen. Ja vaikka väitettäisiin, ettei mistään valinnasta kristinuskon ja Suomen kansan pakanallisen elämänviisauden välillä ei voi olla kysymystäkään, koska se valinta jo on tapahtunut, täytyy asiaa harkitessa myöntää, että tuo kolmas näkökanta sittenkin on oikeutettu epäillessään, onko valinta tapahtunut. Sillä olemme me nykyajan ihmiset todella valinneet kristinuskon? Onko Suomen kansa todella omaksunut kristinuskon? Ei ole, sillä vielä ei olla selvillä eikä yhtä mieltä siitä, mitä kristinuskon on.

Itse asiassa on monenlaisia selityksiä kristinuskon olemuksesta, ja enimmäkseen levinyt on tietenkin kirkon selitys. Mutta jos olemme rehelliset itsellemme ja kristinuskolle, täytyy sanoa, että on olemassa selitys, jota ei voi kumota, vaikka sitä kuinka kierrettäisiin. Tämä selitys kuuluu: kristinuskon on Jeesuksen Kristuksen seuraamista ajatuksissa, sanoissa ja töissä. Kukaan ei voi kieltää, ettei olisi kristinuskon Jeesuksen seuraaminen. Päin vastoin täytyy jokaisen tunnustaa, että kristinuskon ainakin on sitä, että seurataan Jeesusta Kristusta elämässä.

Pitämällä kiinni tästä kristinuskon määritelmästä saatamme syystä kysyä, onko meidän aikamme, onko Suomen kansa kristitty, ja nöyrä vastaus kuuluu: Ei ole. Huulillamme tunnustamme olevamme, mutta todellisuudessa emme ole kristittyjä, koska emme seuraa Jeesusta Kristusta, koska emme aina kulje hänen jäljissään.

Mutta jos emme ole kristittyjä emmekä liioin pakanaita, mitä sitten olemme? Taistelevatko ehkä kristinuskon ja pakanuuden voimat meissä ylivoimaisesti? Älkäämme ainakaan hämmästykö, että esi-isäimme vanhan väinämöisviisauden ääni kuuluu kansassamme ja kysyy: „Osaatteko valita meidän välillämme, osaatteko valita vanhan pakanuuden ja kristinuskon väliltä? Osaatteko valita vai osaatteko mahdollisesti luoda jotain uutta?"

Mikä sitten on tuo kolmas katsantokanta, joka asettaa meidät tällaisen ristiriidan eteen? Se on vanhan väinämöisviisauden oma kanta. Kuten edellisestikin kannat se perus-

tuu määrättyyn maailmankatsomukseen, joka eroaa sekä tieteellisestä materialismista että lahkolaishenkisestä kristillisyydestä, maailmankatsomukseen, joka on sekä materialismin että lahkolaisuuden vastakohta. Tätä maailmankatsomusta kutsutaan erilaisilla nimillä, milloin teosofiaksi, milloin salatieteelliseksi näkökannaksi, milloin esoteeris-uskonnolliseksi, milloin spiritualistiseksi maailmankatsomukseksi. Sen pohjasävel on usko henkeen, se näkee hengessä, tajunnassa, sielullisuudessa elämän painopisteen. Se ei rajoita elämän todellisuutta näkyväiseen maailmaan, vaan uskoo ja opettaa, että näkyväinen maailma on vain todellisuuden ulkonaisin verho, jumalallisen puvun ulkonaisin lieve, ikäänkuin kosmoksen pinta. Näkyväinen maailma on henkisen eli todellisen maailman ilmennys, jonka sisässä ja takana on aattevaltojen todellisuus.

Tämä spiritualistinen maailmankatsomus on Kalevalan oma, sillä Kalevalakin näkee muodon takana todellisuuden, luonnon täynnänsä eloa ja eläviä olentoja.

Kun pidämme kiinni tästä Kalevalan elämänymmärryksestä, silloin heti luovumme materialistisesta maailmankatsomuksesta, koska uskomme sieluihin ja henkiin ja näkyväiseen maailmaan.

Eikä tämä kalevalainen kanta ole niinkään järjetön.

Millä tavalla esim. arvostelemme ihmisiä ja kansoja? Muuan arvostelutapamme turvautuu suorastaan sanaan „henki”. Sanomme näet, että toiset ihmiset ovat henkisesti kuolleita eli henkisesti nukkuvassa tilassa ja toiset taas henkisesti hereillä eli henkisesti eläviä. Henkisesti kuollut on mielestämme ihminen, joka syö ja juo, tekee työtään ja jatkaa sukuaan, mutta ei harrasta mitään henkisiä asioita, vaan on kokonaan kiinni aineellisessa maailmassa ja ruumiillisissa nautinnoissa. Kun taas sanomme ihmisestä, että hän on henkisesti hereillä, niin ajattelemme esim. työmiestä, joka täyttää velvollisuutensa tunnollisesti, mutta samalla harrastaa oman henkensä valistamista, ottaa osaa yhteiskunnallisiin rientoihin j.n.e. Henkisesti virkeä on myös uskonnollisesti herännyt ihminen, joka ei yksinomaan usko kivettyneihin dogmeihin, vaan samalla ja etupäässä koettaa siveellisesti kasvattaa itseään. Niinikään ovat runoilijat, kirjailijat, filosofit, oppineet, taiteilijat, luovat nerot, henkisesti hereillä, sillä heillä on näköaloja, heillä on ihanteita, joiden puolesta työskentelevät, heille on auennut elämän suuruus, koska heidän sydämessään palaa rakkaus aatteelliseen työhön ja toimintaan. Ja jos ajattelemme sotilasta, joka lähtee

sotaan rakkaudesta isänmaahansa, täytyy meidän sanoa, että hänkin on henkisesti herännyt.

Samoin on kansojen laita. Henkisesti kuolleen sanomme sen kansan olevan, joka ei tavoittele muuta kuin aineellista suuruutta ja sapelivaltaa, jonka harrastus rajoittuu kansalaisten aineelliseen mukavuuteen, joka on noussut rikkautteen, mutta ei käytä rikkauttaan kuin nautintojen hankkimiseksi, joka ei rakasta sielullisia ja henkisiä elämän arvoja. Me sanomme semmoisesta kansasta, että se kulkee rappiotaan kohti. Mutta se kansa, joka elämässään, taiteessaan, tieteessään tahtoo ratkaista suuria inhimillisiä probleemeja, se kansa on henkisesti elävä kansa.

Jos nyt kysymme itseltämme ja toisiltamme, minkä tähden kutsumme toista yksilöä tai kansaa eläväksi, toista kuolleeksi, emme saata muuta vastata kuin että tunnemme sen niin olevan, ilmaisemme sanoillamme sisäisen näkemyksemme ja arvostelumme. Ja kuitenkin voimme kysyä erityisellä äänenpainolla, *minkä tähden* toiset ovat henkisesti eläviä ja toiset henkisesti kuolleita? Jokapäiväinen ihminen, joka ei harrasta kuin omaa ja omaistensa aineellisia etuja, on henkisesti kuollut. Toinen ihminen haaveilee ja harrastaa yleishyödyllisiä asioita ja kysyy, eivätkö olot ja asiat voisi olla niin ja niin. Hän on henkisesti elävä. Tiedämme hänen elämällään olevan enemmän arvoa kuin toisen. Mutta miksi? Jos materialismi on oikeassa, ei tällä elämällä ole paljonkaan arvoa. Yksilön kannalta on yhdentekevää, eläkö hän ihmiskunnan vai oman onnensa eteen! Ihanteellisella elämällä on korkeintaan esteettinen arvo. Mutta minkä tähden itsekästä onnea kaipaava yksilö uhrautuisi estetiikan takia? Ja kansojen suhde on sama!

Meidän arvostelumme osoittaa siis tahtomattamme ja huomaamattamme, ettemme ole materialisteja! Emme hyväksy kielteistä kantaa. Emmekä kuitenkaan tiedä todellista syytä, minkä tähden arvostelemme niin kuin arvostelemme.

Silloin tulee meille avuksi tuo kolmas maailmankatsomus, Kalevalan oma elämänymmärrys. Se tulee meille avuksi ja selittää, minkä tähden meidän tulee kutsua toisia henkisesti eläviksi ja toisia henkisesti kuolleiksi. Tämä elämänymmärrys, joka uskoo henkimaailmaan ja tietää, että näkyvässä maailmassa toimivat ja vaikuttavat henkiset voimat, se sanoo, että aatteet ja ihanteet, mielikuvat ja ajatukset, kaikki nuo suuret tunteet, jotka elähyttävät yksilöitä ja kokonaisia kansoja, ne ovat todellisuuksia, ne ovat olemassa. Aatteet eivät ole olemassa ainoastaan yksilöiden sielussa

jonkinlaisina subjektiivisina voimina, jotka tilaisuuden satuessa purkautuvat pinnalle, vaan ovat objektiivisina todellisuuksina olemassa henkisessä maailmassa. Henkimaailman kannalta on sen tähden semmoinen yksilö ja kansa kuollut, jota ei elähytä mitkään henkiset voimat, mitkään todellisuudet näkymättömässä maailmassa, vaan joka on henkisesti katsoen ontto ja tyhjä, kuin nukkuva elämän näyttämöllä. Ja se kansa tai yksilö sitä vastoin uskoo henkisesti, jonka takana toimivat suuret henkivoimat, joka uskoo henkiseen todellisuuteen ja saa tarmonsaa ja elämänintonsa näkymättömiltä auttajiltaan.

Tältä kannalta katsoen kalevalaiset aatteet, kalevalaiset sankarikuvat, Kalevalassa esiintyvät henkilöt ja jumalat ovat olemassa näkymättömässä maailmassa elävinä todellisuuksina. Ne ovat suuria psykologisia voimia nuo Kalevalan Väinämöiset, Ilmariset, Lemminkäiset ja muut sankarit, sielullishenkisiä voimia näkymättömässä maailmassa. Sen tähden ovatkin eläneet läpi aikojen kansan muistissa, sen tähden ovat nyt tulleet päivän valoon Suomen kansassa. Ei Lönnrot löytänyt Kalevalaa sen tähden että Suomen kansa oli sattunut muistissaan säilyttämään joitakin runonpätkiä, vaan Kalevalan sankarit kutsuivat esille kansastaan Lönnrotin sen tähden, että Suomen kansa oli uskonut niihin henkivaltoihin ja niihin henkisiin todellisuuksiin, joita kuvataan kalevalaisten sankarien nimillä. Sitä enemmän, koska ne eivät ainoastaan ole psykologisia voimia, vaan myöskin henkisiä persoonallisuuksia, eläviä henkiolentoja, jotka omalla olemisellaan ylläpitävät muistoa itsestään kansan mielikuvituksessa.

Tältä kannalta ymmärrämme myös, kuinka nuo sankarikuvat alkuaan ovat syntyneet kansan mielikuvituksessa. Semmoiset kuvat astuvat kansan mielikuvitukseen sillä tavalla, että kansan keskuuteen syntyy yli-ihminen, jonka henki on rikkaampi kuin tavallisten ihmisten, joka aivan kuin personoi jonkun henkisen ihanteen.

Jokin yksilö näyttää ensin tuon ihanteen ruumistuneena, persoonallistuttaa aatteen, ja kun hän on poistunut elämän näyttämöltä, lisäävät jälkeläiset piirteitä ja voimia hänen kuvaamalleen henkiselle todellisuudelle. Näin syntyvät henkimaailman suuret psykologiset ja aatteelliset voimat, ja missä sankarivainajat yhä elävät ja vaikuttavat kansansa tajunnassa, siinä kansalla on mahdollisuus jatkuvasti edistyä ja kehittyä. Sillä *aatevallat yksin luovat historiaa.*

Ymmärrämme niinikään, millä tavalla kristinusko on syntynyt, ja mikä on kristinuskon voima. Me tiedämme sen

historiasta. Kristinusko on syntynyt sillä tavalla, että mah-tava henkipersonallisuus, Jeesus Kristus, on maan päällä esiintynyt, näyttänyt maailmalle ihanteellisen kuvan ihmi-sestä, personoinut suuren jumalallisen todellisuuden ja jättänyt jälkeensä sankarikuvan, johon myöhemmin on piirre piirteeltä tehty lisäyksiä. Mutta kuoltuaan hän ei ole hä-vinnyt olemattomiin eikä poistunut ihmiskunnan ilmoilta. Hänen luomansa kuva ihanteesta elää näkymättömässä maailmassa suurena psykologisena voimana, jota voimme kutsua Jeesukseksi Kristukseksi. Mutta hän itse elävänä henkipersonallisuutena elää kuvansa takana ja vaikuttaa niihin inhimillisiin sieluihin, jotka Jeesukseen Kristukseen uskovat.

Tällä hetkellä meillä suomalaisilla on edessämme paka-nuus ja kristinusko. Eikä ole pakanuus vanhaa ja kuollutta, ei ole kristinusko dogmisysteemiä eikä määrättyä kirkkoa, vaan molemmat ovat elävää todellisuutta. Suomen kansan pakanuus on ikivoimaista väinämöis-viisautta, se on niitä suuria psykologisia voimia näkymättömässä maailmassa, niitä elämän ihanteita ja niitä sankarikuvia, joiden takana ovat elävinä muinaiset henkipersonallisuudet, Väinämöiset, Ilmariset, Lemminkäiset: väinämöisvoimien takana Väinä-möinen, koko Suomen muinainen viisaus personoituna. Sa-malla tavalla on kristinuskon takana todellinen, elävä psy-kologinen voima näkymättömässä maailmassa, Jeesuksen Kristuksen mahtava voima ja sen takana Jeesus Kristus hen-kisenä persoonallisuutena.

Ja sen tähden meidän täytyy kysyä, niin kuin alussa kysyimme, tuleeko meidän valita pakanuus vaiko uusi kris-tinusko? Mitä meidän tulee valita? Ja kysymykseemme meidän täytyy saada vastaus, sillä kuten sanoimme; vielä kristinusko ei ole valittu. Onhan historiallinenkin tosisei-ka, että kun Suomen kansa tuli kristityksi, ei se tiennyt, mitä kristinusko oli, ei se vapaaehtoisesti valinnut kristin-uskoa pakanuutta etevämpänä elämänoppina. Kohtalon pa-kosta kansamme silloin tuli kristityksi, mutta nyt kansamme eteen tulee aika, jolloin valinta on tapahtuva. Tulee aika, jolloin kansaltamme kysytään, tahtooko se vapaaehtoisesti ruveta seuraamaan Jeesusta Kristusta, sillä muuta todellista kristinuskkoa ei ole. Ja silloin kansamme on ymmärtävä että kristinusko ei olekaan pakanuuden vastakohta, vaan pakanuuden jatkoa. *Tie kristinuskoon kulkee pakanuuden kautta.* Jaloimmassa itsessään jokainen ihminen ja jokainen kansa on pakana. Tähän jaloimpaan itseän jokaisen täytyy

eläytyä, ennen kuin hänestä voi tulla Kristuksen seuraaja. Suomen kansan, joka ei ole elänyt loppuun jaloa pakanuuttaan, vaan jonka sydämessä pakanuuden viisaus syrjäytettynä elää, Suomen kansan tulee käydä Kristuksen luo pakanuutensa kautta.

Tämä tapahtuu siten, että me suomalaiset omaksumme sen kalevalaisen maailmankatsomuksen, sen teosofisen elämännäköisyyden, joka hiljaa hiipii meidän sydämiimme. Silloin valmistumme vapaaehtoisesti omaksumaan kristinuskon, joka ei ole kirkkoa eikä dogmeja, vaan ainoastaan elävää elämää, ainoastaan kulkemista Jeesuksen Kristuksen jäljissä. Silloin annamme muinaisten sankarikuvien sydämissämme kasvaa ja kehittyä. Silloin Väinämöinen, Ilmarinen, Lemminkäinen ja muut sankarit meidän kauttamme omaksuvat, mitä kristinuskossa on pakanuutta korkeampaa. Silloin emme tee väkivaltaa kenellekään. Riemumielin Väinämöinen meissä tervehtii Kristusta siinä, missä Kristus on suurempi. Ja Suomen kansamme luo sivistyksen semmoisen, jossa väinämöisviisaus vaikuttaa, samalla kuin kansan yksilöt yrittävät kulkea Jeesuksen Kristuksen jäljissä.

Pekka Ervast

Esitelmä 25. II. 1917. — Tietäjä 1917, n:o 4.

Toimittajalta

Ajattelemme usein, että suuri osa ihmiskuntaa on kokonaan vailla henkistä elämää, että se elää päivästä päivään siinä sielullisten kokemusten virrassa, jota ohjaa sokeat vaitot ja erilaisten pyyteitten ja tarpeitten tyydyttämisvaatimukset. Niin ei kuitenkaan ole asianlaita. Useimmat ihmiset ovat elämänsä tiellä yhteydessä henkisen elämän kanssa, kokevat hengen voimia, vaikkeivät ole siitä tietoisia. Kenties moni sellainenkin ihminen, joka ajattelussaan on vakuutunut materialisti, joka julistaa Jumalan ja hengen maailman olemattomaksi, pelkiksi harhakuvitelmiä, sellainenkin ihminen saa voimansa juuri siitä, että hänellä on henkisiä kokemuksia. Hän ei jaksaisi elää kieltäjänä, jollei hän sisimmässä olemuksessaan tuntisi voivansa turvautua johonkin kestävään puoleen maailmankaikkeudessa, hengen voimaan, josta hän imee sen elämänuskon, mikä saa hänet pysymään

pystyssä ihmisenä. Tämä tiedoton henkinen elämä, se lähde, jossa kerta toisensa jälkeen on kylvettävä, jotta säilyisi elinkykyisenä, se voi joinakin hetkinä muodostua niin intensiiviseksi, että se valtaa hetkeksi koko olemuksen. Silloinkaan ei ole välttämätöntä, että olemme tietoisia siitä jonakin ikuisen hengen ilmennyksenä. Voi olla, että kun hetki on ohi, emme sitä paljon edes ajattele, vaan heittäydymme uudelleen jokapäiväisen elämämme hyörinään. Ja kuitenkin olemme kokeneet tuon hetken kaikessa täyteläisyydessään. Olemme omituisen innoituksen, yliluonnollisen rakkauden täyttiminä suorittaneet jalon ja uhrautuvaisen teon, ja kokonaan unohtaneet tavanomaisen elämänsuuntamme kaikkine itsekkäine pyrkimyksineen. Tai sitten jokin aate on hetken välähtänyt tajuntamme edessä ja täyttänyt meidät merkillisellä selvyydellä ja kirkkaudella. Joskus voimme myöskin suurenmoisen luonnon valtaamina unohtaa itsemme ja tuntiessamme oman pienuutemme koemme olemassaolon kosmilisen mahtavuuden, voiman ja ihanuuden niin intensiivisesti, että se ylittää tavallisen sielullisen tason ja vie meidät hengen maailman yhteyteen. Näin on ihminen todella aina henkisen elämän syleilemä, vaikka hän harvoin ja vain vähädyksittäin on siitä tietoinen. Mutta varsinainen tietoinen henkinen elämä alkaa vasta silloin, kun ihminen pysähtyy tavanomaista sielullista vaistoelämänsä tarkastamaan, vasta sitten, kun hän katselee elämänsä ikäänkuin unessa tietäisi näkevänsä unta, jonakin kummallisen epätodellisena ja varjomaisena, jonka syytä ja sisäisintä tarkoitusta hän kysyy. Kuolema usein ravistaa meidät niin, että näin heräämme kysymään elämän oikeata luonnetta, ja se oikea luonne on juuri henkisessä elämässä. Henkisen elämän kaipuu saa meidät etsimään sellaista elämänsisältöä, joka ei ole haihtuvaa ja harhanomaista, vaan jollakin tavoin todellista ja pysyvää. Siitä alkaa totuudenetsijän tie, monivaiheinen ja usein jyrkkä ja kärsimyksiä täynnä, sillä siinä ei ole kysymys ainoastaan järjen selvyydestä ja tiedosta, vaan myöskin korkeimmasta siveellisestä elämänmuodosta ja täyteläisestä maailmankaikkeuden kokemisesta jumalallisena arvona.

Toimitussihteeriltä

57.

Rukouksesta.

Yllä oleva kuva, joka on 1500-luvulla koristanut Sebastian Brantin „Narrien laivan” alasaksalaista muunnelmaa, ilmaisee, minkälaisesta rukouksesta seuraavassa varotetaan. Parimmalla vaistolla kuin Lutherin tulkinta Isä meidän-rukoukseen, tämä kuva on Brantin kirjassa liitetty runoon, jonka otsakkeena on „Turhista toiveista”. Sillä mitä sisällyttääkään Luther siihen „jokapäiväiseen leipään”, jota meidän pitäisi rukoilla?

„Kaikki, mitä ruumiin ravintoon ja tarpeisiin kuuluu, niin kuin ruoka ja juoma, vaatteet, koti ja kartano, pelto, karja, raha ja tavara, hurskas puoliso, hurskaat lapset, hurskaat palkolliset, hurskas ja uskollinen esivalta, hyvä hallitus, hyvät ilmat, rauha ja terveys, hyvät tavat, hyvä maine, hyvät ystävät, uskolliset naapurit ja muuta senkaltaista.”

Tämä kaikki on tietenkin tarkoitettu selitykseksi eikä suinkaan mietiskelyohjelmaksi. Ja se onkin tarpeetonta. Näitähän me „mietiskelemme” joka tapauksessa kehoituksettakin, varsinkin silloin, kun puoliso ei ole „hurskas”, tai kun hallitus ei ole mielestämme „hyvä” j.n.e. Kun peltomme kasvaa huonosti, me sentään yleensä ymmärrämme, että se on meidän korjattavissamme vuoroviljelyksellä, antamalla maalle sitä voimaa, mitä se kaipaa j.n.e., mutta jos naapurit käyvät

mielestämme sietämättömiksi ja ystävät kääntävät meille selkensä, tulemmeko aina ajatelleeksi, että hekin ovat viljelystä, joka kaipaa hoitoa, että, toisin sanoen, meistä itsestämmekin riippuu monen asian kehitys ja päätös?

„Tätä kaikkea pakanat tavoittelevat”, voisi Lutherin tulkintaan lisätä Jeesuksen sanoja käyttäen, „mutta taivaallinen Isänne kyllä tietää teidän tätä kaikkea tarvitsevan.”

On viehättävää kuulla pikku lapsen luottamuksella anovan hyvältä Jumalalta huomispäiväksi kaunista säätä tai paljon lunta tai uutta nukkea joululahjaksi. Yhtä viehättävää ei ole, jos täysikasvuiset ihmiset esittävät samanlaisia toivomuksia Kaikkivaltiaan täytettäväksi. Kuitenkin se on aivan jokapäiväinen ilmiö kaikkialla pakanamaailmassa uskonnoista riippumatta. Se, mikä lapsen asteella on luonnollista — tämä luottamuksellinen lapsen suhde — on lapsekasta täysikasvuissa. On vain valitettavaa, että eräitten tällaisten maallisten rukousten täytyminen silloin tällöin pitää yllä sitä harhaluuloa, että Jumala on „kuullut rukouksen”, ja että siis monet entistä vakavammin uskovat maalliset pyyteensä Jumalan hoitoon. Tätä on syytä valittaa, sillä ihmiset eivät tällöin ole laisinkaan halukkaita uskomaan, että kysymyksessä onkin ehkä vain heidän ajatustyönsä tulos, tapaus, joka saattaa kuulua suggestion tai telepatian l. kauko-vaikutuksen piiriin sanan laajimmassa merkityksessä. Vielä arveluttavammaksi siveelliseltä kannalta asia käy, kun suuret ihmisjoukot yhteisin rukouksin lähettävät pyyteen kylästämiä ajatusten voimavirtoja esim. rukoillessaan, että Jumala (niinkuin Hän Vanhassa testamentissa niin monta kertaa on sanonut tekevänsä) taistelisi kansansa puolesta sitä tai tätä vihollista vastaan. Rukous muuttuu tällöin kiroukseksi. „Ja koska useimmat ihmiset ovat sangen itsekkäitä ja rukoilevat ainoastaan itsellensä hyvää pyytäen, että Jumala *antaisi* heille heidän 'jokapäiväisen leipänsä', kun heidän pitäisi työllään se hankkia, ja ettei hän johdattaisi heitä 'kiusaukseen', vaan päästäisi heidät (nim. vain pyytäjät) pahasta, niin seurauksena siitä on, että rukous näin käsitettynä on kahdesta syystä turmiollinen: ensiksikin se hävittää ihmisen itseluottamuksen, ja toiseksi se kehittää hänessä vielä kauheampaa itsekkyyttä kuin mitä hän jo luonnolta on saanut.” Näin H. P. Blavatsky „Teosofian avaimessa”.

Ettei rukous saattaa heikentää ihmisen itseluottamusta ja hänen siveellistä tahtoaan, sen varmaan myöntävät kotvan mietittyään nekin, joita tällainen väite ensi kuulemalta kauhistuttaa. Muistelkoot he vain, kuinka monta kertaa he ovat

puhjenneet rukoilemaan, että Jumala päästäisi heidät kärsimyksistä tai vaikeuksista. Tällaisen asenteen perustana on perinnäinen käsitys Jumalasta, jonka ajatellaan olevan luomansa maailman ulkopuolella, ja jonka kaikkivaltiuteen yleinen käsitys sisällyttää myös aimo annoksen mielivaltaa. Ihminen, joka uskoo elämän lakisiteisyyteen — ei ainoastaan fyysilliseen, vaan myös siveelliseen ja henkiseen — tuskin erehtyy anomaan, että joku teko tehtäisiin tekemättömäksi, ja että elämän pyörä käännettäisiin kiertämään vastakkaiseen suuntaan. Yhtä hyvin hän silloin voi kuvitella, että aurinko jonakin aamuna „nousee” lännestä eikä idästä, tai että kivi, jonka hän heittää ilmaan, ei enää putoakaan maahan. Jos rukouksella saavutettaviin „ihmeisiin” uskomme, meidän on syytä varustautua vaikkapa sellaiseen tapaukseen, että jonakin päivänä ruumiimme rupeaa nuorentumaan palautuen lopulta protoplasmiseen alkutilaansa —.

Ei! Pikkumainen „johdatuksen” pyytäminen Jumalalta samaten kuin sellaisten asioiden rukoileminen, jotka joko ovat työllämme saavutettavissa, tai jotka eivät laisinkaan ole vaikutuspiirissämme, on sekä epäviisasta että siveelliseltä kannalta alkeellista ja hyljättävää, ellei joissakin tapauksissa pahempaa.

Paavaliin tai yleensä erilaisten raamatun kohtien auktoriteettiin vedoten voidaan huomauttaa, että on väärin ihmisen turvautua omaan tahtoonsa ja kehittää itseluottamustaan: tämä kasvattaa vain omahyväisyyttä ja itsevanhurskautta (mitä eräät teologit pitävät juuri teosofien tuntomerkinä). Ne, jotka tällaista väittävät, jakavat elämän ja sen arvot kahteen osastoon. Toisen muodostaa maallinen elämä pyyteineen, ja siinä luonnollisesti tarvitaan itseluottamusta; toisen piirin muodostavat jumalalliset asiat ja ihmisen hengelliset tarpeet, ja näissä asioissa on pyrittävä lapsenomaiseen asenteeseen, uskoon, että „Jumalan valtakunta tulee kyllä itsestensä ilman meidän rukoustamme” (Luther).

Tällainen dualistinen jako ei ole puolustettavissa muulla tavalla kuin välttämättömyytenä, joka johtuu siitä, että „suola on käynyt mauttomaksi”, että, toisin sanoen, ei tunneta hengen maailmaa. Jos henkinen elämä on käytäntöä, sen on juurruttava jokapäiväiseen elämään, ja ihmisen on itse opittava ymmärtämään, mikä on oikein ja totta ja toimimaan tämän parhaan mahdollisen tietonsa mukaan. Teosofi ei voi käsittää, että Jumalan valtakunta voi toteutua ainaakaan tässä maailmassa ilman ihmisten työtä. Jumala on ih-

misissä — „Kristus meissä” — ja ihmisten välityksellä Jumala voi maailman lunastaa.

Kristus meissä onkin tavallaan tämän kysymyksen ratkaisu. Sisäisen Jumalan tajuaminen hävittää väärän dualistisen asenteen ihmisestä, mitä monilla tahoilla vielä pidetään todellisen uskonnollisen asenteen tunnusmerkkinä. Ihanteena ei ole siihen vastakohtaan jääminen, minkä ihminen alkua-asteilla kokee alemman „minänsä”, persoonallisuutensa, ja Jumalaksi nimittämänsä korkeamman Minänsä välillä, vaan tämän vastakohdan häivyttäminen sillä, että ihminen kaikine mahdollisine kykyineen ja voimineen koettaa toteuttaa sitä jumalallista tahtoa, mikä hänen kauttaan pyrkii ilmi. Se rukous, joka siis on luonnollinen ja välttämätön, on toisin sanoen inhimillisen persoonallisuuden kurottautumista kohden täydellisyyttä, valmistumista kelvolliseksi jumalallisen elämän vastaanottajaksi ja välittäjäksi.

Kun ihminen tämän ymmärtää, silloin hän tietää, ettei hänen tarvitse rukoilla „sitä, mitä pakanatkin pyytävät”. Hän ymmärtää myös, että siunaavien, epäitsekkäitten ajatusten lähettäminen muille on oikeata työtä, jota ehkä myös voidaan sanoa rukoukseksi. Ihminen, joka on tietoinen siitä että todellisuudessa on Jumalan poika, henkiolento, voi lopulta ilmaista kantansa rukouskysymyksestä niinkuin H. P. Blavatsky, joka kysymykseen „uskotteko rukoukseen ja rukoiletteko koskaan?” vastaa „Teosofian avaimessa” lyhyesti: „Emme. *Me toimimme sen sijaan että puhuisimme.*” Ja hän jatkaa:

Salatietelijä ja teosofi kääntyy rukouksella *Isänsä* puoleen, joka on salassa (lukekaa ja koettakaa ymmärtää Matt, 6: 6), eikä maailman ulkopuolella olevan ja sen tähden rajallisen Jumalan puoleen. Ja tämä „Isä” on ihmisessä itsessään. —

Me sanomme „Isäksemme taivaissa” tuota jumalallista olemusta, jonka tunnemme sisässämme, sydämessämme ja henkisessä tietoisuudessamme, eikä sillä ole mitään tekemistä sen ihmisenkaltaisen kuvan kanssa, jonka siitä voimme tehdä fyysisissä aivoissamme tai aivojen mielikuvituksessa: „Ettekö tiedä, että te olette Jumalan temppeli, ja että (absoluuttisen) Jumalan henki asuu teissä?” Älköön kukaan teosofi, jos hän tahtoo nojautua jumalalliseen totuuteen eikä inhimilliseen, sanoko, että tämä „salassa oleva Jumala” kuulee häntä tai eroaa rajallisesta tai toiselta puolen rajattomasta olemuksesta — sillä kaikki on yhtä. Ja niinkuin äsken huomautin, älköön hän sanoko, että rukous on pyyntö. Se on pikemminkin mysteeri, salainen menettely, minkä avulla rajalliset ja ehdonalaiset ajatukset ja pyyteet, joita absoluuttinen henki ei voi kuulla, koskapa se on ehdoton, muuttuvat henkiseksi tahdoksi ja tahtomiseksi. Sellaista menettelyä on sanottu „henkiseksi muuttamiseksi”. — Kristus on antanut teille yhden rukouksen, jonka te olette tehneet huulten hyminäksi ja pöyhkeydeksi, ja jota ei kukaan muu kuin *tosi* salatietelijä täysin ymmärrä. Siinä rukouksessa te sanotte kuolleen kirjaimen mukaisesti: „Anna meille

velkamme anteeksi, niinkuin mekin anteeksi annamme velallisillemme" — mutta sitä ette koskaan tee. Sitten hän käski teitä rakastamaan vihollisianne ja tekemään niille hyvää, jotka teitä vihaavat. —

Olkoon siis ihmisen rukous jumal-ihmisen arvoista.

N.s. hartauskirjallisuus.

Kristikunnan uskonnollisen elämän suuntautumiselle on pitkän aikaa ollut tunnusmerkillistä tunne-elämysten — hartauden, synnintunnon, katumuksen y.m.s. — merkityksen lisääntyminen muiden sielullisten toimintamuotojen kustannuksella. Länsimailta on kauan ollut unohduksissa *mietiskely*, millä totuudenetsijä älyllisesti tutkii ja tarkistaa elämänsä siveellisiä suuntaviivoja ja yleensä maailmankatsomustaan, jonka avulla hän myös kärsivällisin ponnistuksin puhdistaa sisäistä silmäänsä intuitiivisille näkemyksille; mietiskelyn asemesta on kauan harjoitettu rukousta, joka tosin usein on ollut vilpittömpää sydämen sisimpien kaipausten sanatonta ilmaisua, mutta vielä useammin sanahelinää tai maallisten tavoittelua.

Kirjallisuudessa on vastaavana taantumuksen ilmauksena ollut *hartauskirjallisuuden* yletön lisääntyminen, varsinkin viime vuosikymmeninä, ja tähän on kiinteästi liittynyt asenteen epämääräistyminen yleisessä suhtautumisessa ainoaan tunnustettuun pyhään kirjaan, raamattuun. Tälle suhteen epävarmuudelle on ollut ominaista m.m. se, että monet eettisesti merkitykselliset raamatun kohdat on tulkittu vertauskuvallisiksi tai profeettallisiksi taikka vain runollisiksi näkemyksiksi jostakin uudesta kulta-ajasta, kun taas jotkut vertauskuvalliset kohdat on ymmärretty yksipuolisesti, usein kirjaimellisesti, tai turvaututtu raskaan kielitieteellisen koneiston automaattisiin tulkintoihin.

Lyhyesti sanoen: meillä on paljon kirjallisuutta, joka vain puutteellisesti täyttää tehtävänsä henkisen elämän oppaana, ja sitä kirjallisuutta, joka tähän kelpaa, ei useinkaan osata lukea.

Teosofinen liike on arvokkaimpien edustajiensa välityksellä tuonut uudelleen totuudenetsijöiden ulottuville sellaista kirjallisuutta, joka pätevästi *tulkitsee* elämän lakeja ja yksilöiden henkisen kehityksen tietä, ja kiinnittänyt heidän huomiotaan varsinaisiin *pyhiin kirjoihin*, joita varsinkin viime vuosisadalta asti on käännetty eurooppalaisten lukijoitten ymmärrettäviksi. Edempänä näemme, että teosofia reformatorisena liikkeenä myös opettaa oikealla tavalla *tutkimaan* pyhiä kirjoituksia.

Varsinainen teosofinen kirjallisuus on luonteeltaan tulkitsevaa, selittävää, älyyn ja parhaimmillaan intuitioon vetoavaa. Samoin kuin buddhalaisuus, teosofiakin on alusta asti — aina, milloin se väärentämättömänä esiintyy — teroittanut älyllisiin, järjen hyväksymiin perusteisiin rakentuvan maailmankatsomuksen välttämättömyyttä. Tunteille yksistään ei voi rakentaa, sen totesi Buddhakin aikoinaan, ja teosofiassa on meidän aikanamme esitetty suorastaan tieteellistä kuivakiskoisuutta lähentyvällä asiallisuudella elämän perustavia aatteita ja periaatteita.

Ihmisen tunne-elämää, varsinkaan sen jaloimpia ilmauksia, ei tietenkään saa hyljeksiä. Sitä voidaan verrata muurilastiin, joka sitoo rakennuksen kivet kokonaisuudeksi, tai veteen, joka liuottimena vasta tekee mahdolliseksi, että älyn suola pääsee vaikuttamaan, niin että se todella suolaksi havaitaan. *Corpora non agunt nisi soluta*, sanoo vanha kemiallinen aksioma: Aineet vaikuttavat vain liuotettuina.

Ihmisen, joka ihanteen mukaisesti haluaa olla sopusuhtainen ja tasapainoinen, on huolehdittava tunne-elämänsäkin puhdistuksesta, mikä alkuasteilla — vieläpä pitkän matkaa — merkitsee älyn sisällön selventämistä, toiminnan vaikuttimien selventämistä, tahtoelämän ensimmäisten itujen kasvua. Ja se, mistä ihminen saa harvoin yliarvioidun avun tunne-elämänsä kasvatukseen, on erilaisia välineitä ja vaikutusmuotoja käyttävä *taide*.

Tässä tulemmeikin seikkaan, jota emme voi hyväksyä hartauskirjallisuudessa. Se tarjoaa liian hyviä esimerkkejä epäonnistuneesta tendenssikirjallisuudesta. Se käyttää kirjallisuuden tehokeinoja, mutta ei edes aina parhaimpia. Se pyrkii olemaan proosarunoutta, missä melodramaattista tehoa tavoittelevat huippukohdat vuorottelevat sentimentaalisten vuodatusten kanssa, niin että kokonaisuutta voidaan verrata — kun otamme huomioon juonen laadun — oopperan libreton esittämään esteettiseen tehokäyrrään. Mitä taas tendenssiin tulee, se jää tehottomaksi tai osuu harhaan, koskapa vain harvoilla kirjoittajilla on todellista henkistä kokemusta ja siitä johdettua tietoa.

Myönnämme mielellämme, että suunnattoman laajassa hartauskirjallisuudessa on myös helmiä, enemmän tai vähemmän kokemukseen pohjautuvia esityksiä ihmisen velvollisuuksista ja hänen sisäisestä tiestään, mutta nämä, varsinkin eräitten mystikkojen teokset, jäävät valitettavaan vähemmistöön eivätkä vielä lunasta koko sitä hengellisen kirjallisuuden massaa, millä vuosittain tyydytetään meidänkin kan-

samme hengen nälkää. Hartauskirjallisuudella on, sen luonteesta johtuen, se arveluttava vaikutus, että se kasvattaa lukijakuntaansa suhtautumaan kaikkiin henkisiin arvoihin tunteella. Tästä eivät ole vapaita teosofitkaan. Tätä osoittaa osaltaan se, että liian usein annetaan tunnustus kirjoituksesta tai esitelmästä, joka on miellyttänyt, sanomalla sitä *kauniiksi*, vaikka paras ja vastaavin arvostelu olisi, jos esitystä voidaan sanoa *todeksi*, totuudenmukaiseksi tai totuuteen pyrkiväksi. Jos on erimielisyyttä siitä, mikä on totta, on toki vielä enemmän erilaisia käsityksiä siitä, mikä on „kaunis”. Tämän sanan käyttö on useasti osoitus väärästä suhtautumistavasta, ja jos on tarjolla vaara, että miellyttävä, siis „kaunis”, suullinen tai kirjallinen esitys harhaannuttaa kuulijat tai lukijat asioista, on totisesti parempi laiminlyödä esteettiset arvot, milloin kysymyksessä on älyllinen, opillinen valistustyö.

Eri taidelajien vaikutuksesta ja siitä tavasta, millä kutakin parhaiten lähestytään, voisi esittää enemmänkin, mutta tällä kertaa ei ole syytä niihin puuttua. Riittääköön, kun toteamme, että taiteelle voi paljon suoda anteeksi siksi, että se voi antaa meille niin paljon pysyviä arvoja ja sisältöä elämäämme. Enimmin siltä saa ihminen, joka on älyltään ennakkoluuloton, ja jonka tunne-elämä on „liotuskelpoinen”. Ihminen, joka on löytänyt sisäisen keskipisteensä, voi harhautumatta lähteä oman olemuksensa kehälle, siihen ilmiömaailmaan, mistä taiteilijat paljastavat hänen tajuttavakseen alati uusia Jumalan salaisuutta väreileviä ilmiöitä.

Älköön taidetta lopulta hyljeksittäkö senkään vuoksi, että jotkut taiteilijat tai heidän tyyliinsä ei ole juuri tällä hetkellä meidän makumme mukainen. *Taiteen* oikeauskoisuus on *taiteilijan* uskollisuutta näkemyksilleen.

Pyhien kirjoitusten tutkiminen.

Pyhät kirjat eivät ole hartauskirjallisuutta sanan kristillisessä tunneperäisessä merkityksessä, eivätkä ne myöskään ole tarkoitettut yksinomaan antamaan älyllistä tietoa elämän laeista. Niiden merkitys on ensi kädessä, ilmeisimmin, eettinen, siveellinen. Niissä on oikean elämän ohjeita joko suoranaisina käskyinä ja kieltoina tai paradoksien ja vertausten muotoon puettuina. Niiden kolmas merkitys on tavallaan siveellinen sekin, mutta ei millään tavalla yksipuolisesti älyllis-moraalinen: pyhät kirjoitukset auttavat ihmistä keräämään itseensä sitä *voimaa* eli sitä elämää, mitä hänen totuudenetsijänä pitäisi ilmentää.

Tämä on helposti sanottu, mutta pyhien kirjoitusten tutkiminen tällä syvällisimmällä, vaativimmalla tavalla on vasta kärsivällisellä harjoituksella opittavissa. Tässä ei ole enää kysymys persoonallisella älyllä harrastettavasta tutkimuksesta, vaan „aarteitten keräämisestä taivaaseen” käyttääksemme raamatun vertausta.

Teosofinen tutkija, joka on tottunut tutkistelemaan pyhiä kirjoituksia samalla tavalla kuin esim. „Teosofian avainta”, löytää monta kertaa vaikeille kirjoitusten kohdille ratkaisuja, jotka häntä tyydyttävät. Ne ovat kuitenkin aina yksipuolisia. Onpa lähellä se vaara, että tutkija tyytyy ensimmäiseen älylliseen ratkaisuun, joka hänen aivojensa tajuntaan sulkeutuu. Se saattaa olla oikea, mutta se ei suinkaan ole ainoa mahdollinen. Todelliset pyhät kirjoitukset eivät ole yksiviivaisia, tieteellisiä esityksiä, vaan ne on kirjoitettu henkisen Itsen tietoisuudessa, joka läpäisee monta ihmisen henkis-sielullisen olemisen tasoa, tajunnassa, joka osittain on persoonallinen, mutta ennen kaikkea ylipersonallinen. Tästä johtuu, että pyhät kirjoitukset saattavat olla monen monituisille ihmisille tyhjentyttömän avun, opastuksen ja *voiman* lähteitä, samoin kuin ne älyn kannalta ovat monin avaimin avattavissa.

Tutkija ei kuitenkaan saa jäädä yhteen älylliseen ratkaisuun, mutta ei yleensääkään älylliseen selvitykseen, vaikka se tuntuisi kuinkakin houkuttelevalta. Se ei vielä täytä hänen koko olemustaan voimana, ja juuri tätä hän käytännössä tarvitsee elämännäkemyksensä ilmaisuun.

Älyllinen mielenkiinto imee voiman, jonka kirjoitukset herättävät; se kuuluu mielikuvien kaavailuun. Ihmisen äly ehkä kasvaa, mutta hänen kokonaiskasvunsa on yksipuolista. Voimme tämän nojalla ymmärtää, että ensimmäisistä aidoista näkemyksistä voi muodostua muoto, josta on työlästä päästä eroon, ja että tästä muodosta, kun siihen vielä liittyy joitakin yksilölle rakkaita toivemielteitä ja salaisia pyyteitä, voi tulla vankila, johon totuuden etsijä sulkeutuu loppuelämäkseen. „*Älä anna taivaassa syntyneen upota Majaan mereen . . .*”, varoittaa „*Hiljaisuuden Ääni*”. Tällaisesta prosessista on kuitenkin yltäkyllin esimerkkejä sekä teosofisen liikkeen piiristä että sen ulkopuolelta.

On muistettava, että se korkein henkinen voima, jota ihminen pyrinällään etsii, ja jonka hän myös kutsuu toimintaan, ei piile hänen persoonallisuudessaan, vaan opetuksessa itsessään ja siinä, joka häntä opettaa. Ihmisen, joka tätä voimaa kaipaa, on kyettävä eläytymään siihen, hänen on

tunnettava — ei suinkaan ajateltava — *että hän on itse se, joka puhuu*, sitä, mikä puheessa (tai kirjoituksessa) ilmaistaan, eikä suinkaan se, jolle puhutaan.

Jälkimmäinen tapa on ominainen kristilliseen ajatteluun tottuneelle tutkijalle. Hänen on vaikeata vapautua siitä mielikuvasta, että koska Jumala on hänen ulkopuolellaan täydellisyydessään ja majesteettillisuudessaan, hänen on pidettävä yllä tätä dualisuutta, täydellisen ja epätäydellisen, pyhän ja syntisen vastakkaisuutta. Ihminen ei voi kuitenkaan toteuttaa Jumalaa maan päällä niin kauan kuin hän tuntee olevansa ulkopuolella Jumalan. Hän on silloin vielä „orja”, „palkkalainen”, „lain alainen”, ei suinkaan Isänsä poika, „vapaa”, käyttääksemme raamatun nimityksiä.

Kysymyksessä on siis pyrkimys yläpuolelle persoonallisuuden, toisin sanoen voimien yhteyteen, jotka ovat alemman älytason yläpuolella. Ihminen pyrkii *olemaan* se, joka puhuu pyhässä kirjoituksessa, Kristus, joka on kaikissa, mutta jonka ulkopuolella ihmiset ovat siitä syystä etteivät ole siitä tietoisia. „Hiljaisuuden Ääni” ilmaisee tämän toista muotoa käyttäen: „*Sinä et voi kulkea Tiellä ennen kuin itse olet tullut tuoksi Tieksi*”. Ja edelleen samasta asiasta: „*Vaimenna ajatuksesi ja kiinnitä koko huomiosi Mestariisi, jota et vielä näe, mutta jonka tunnet.*” — „*Saata kaikki aistimesi sulautumaan yhdeksi aistimeksi, jos tahdot olla turvassa viholliselta. Ainoastaan tuon aistimen kautta, joka kätkeytyy aivojen sopukkaan, voi sielusi hämärälle silmälle avautua jyrkkä polku, joka vie Mestarisin luo.*”

„*Saata kaikki aistimesi sulautumaan yhdeksi aistimeksi*” antaa viitteen siitä, minkälainen tieto on saavutettavissa tällaisella pyhien kirjoitusten tutkistelulla — joka myös on oikeata rukousta. Se on sitä tietoa, jota parhaiten voi sanoa *intuitiiviseksi*. Ideat, jotka ovat enemmän kuin pelkkiä käsitteitä eli mielikuvia, tulevat etsijän ulottuville. Hän voi nyt siis tehdä sen, mikä on vähemmän suotavaa, nimittäin älyllistyttää ne, koettaa muuttaa ne mielikuviksi, mutta hän voi myös *jättää ne vaikuttamaan tasolle, millä ne ovat syntyneet*. Tulevaisuudessa totuudenetsijä ymmärtää, mitä hyötyä on tämänlaatuisesta „aarteitten keräämisestä taivaaseen”. Jolloinkin tulevaisuudessa hänelle koittaa hetki, jolloin hän herää uudessa tajunnassa, uutta „verhoa”, käyttövälinettä halliten, ja tämän hän on itse Elämän avulla ja sen voimia käyttäen synnyttänyt ja kasvanut. —

Tuskin tarvitsee huomauttaa, että *seremoniat vertauskuvi-
neen*, jos ne ovat viisaitten laatimat, antavat samalla tavalla
suorittajilleen henkistä voimaa, joka siis, samoin kuin pyhien
kirjoitustenkin herättämä voima ja intuitiivinen näkemys-
kyky, voidaan käyttää yksipuolisesti älyllisiin tutkisteluihin
tai myös jättää valtaosaltaan vaikuttamaan päivätajunnan ja
ylitajunnan rajamaille.

Se, joka jo osaa ottaa vastaan *ulkonaisen luonnon* „ope-
tusta”, kerätä itseensä sen voimia ja soinnuttautua sen sisäi-
seen harmoniaan, hän ei tarvitse yllä esitettyjä viitteitä.

*

Täydentäviksi viitteiksi otan vielä tähän eräitä „Hiljaisuus-
den Äänen” sanoja.

„Koeta, alkaja, yhdistää mielesi ja sielusi” [„sielusi ja henkesi”, voimme
enkä suomentaa vakiintunutta sanontaa käyttäen]. —

„Et saa erottaa olemustasi Suuresta Olemassaolosta ja muista, vaan
upota valtameri pisaraan ja pisara valtameriin.” —

„Opettajia on paljon; Mestari-sielu on yksi, Aalaja, kaikkiallinen sielu.
Elä sinä Mestarissa niin kuin sen säde sinussa.” —

„Ennen kuin seisot Tien kynnyksellä, ennen kuin kuljet ensimmäi-
sen portin kautta, on sinun sulatettava kaksi yhdeksi ja uhrattava persoon-
allinen persoonattomalle Itselle ja siten hävitettävä silta näiden väliltä
— ahamkaara” [s.o. alempi manas]. —

„Sinun tulee kyllästää itsesi puhtaalla Aalajalla, yhdistyä luonnon Sielu-
ajatukseen. Sen kanssa yhtenä ollen olet voittamaton; erilläsi tulee si-
nusta samvritin, [s.o. suhteellisen totuuden] kaikkien maailman harhojen
temmellyskenttä.” —

„Sinun tulee tuntea itsesi kaikeksi ajatukseksi ja kuitenkin karkoittaa
kaikki ajatukset sielustasi.” —

„Samporuumis.”

Ne, jotka ovat tutustuneet Pekka Ervastin „Kalevalan
avaimeen”, voivat siitä löytää yllä esitetyn prosessin. P. E.
kirjoittaa siitä kuvaillessaan vanhaa suomalaista vertausku-
vastoaa käyttäen „kosintaretkeläisen” tien päämäärää ja
„samporetkeläisen” tietä, etenkin sen alkuvaiheita. Ja „sam-
poretkeläisen” päämääränä on juuri „taivaallisen ruumiin”
luominen. On selvää, että tämän sovelluttaminen riippuu
yksilöiden tähänastisista saavutuksista, mutta yhtä ilmeistä
on, että päämäärä odottaa kaikkia. Valaisen tätä „taivaalli-
sen ruumiin” kysymystä parilla „Kalevalan avaimen” otteella
eräitä sanoja kursivoiden.

„Ilmarinen alkaa muistaa, mikä valtava henkinen kokemus hänellä on menneisyydessä, ja hänessä herää aivan kuin uusi luottamus omiin voimiinsa. Ei hänen tarvitse pelätä mitään tajuttomuutta heittäytyessään oman salatajuntansa huomaan. Päivätajunnan takana ei ammota kuilu, ei tyhjä ja pohjaton avaruus, vaan *laajempi tajunta, suurempi ja syvempi tietoisuus*, joka jo ennestään on hänelle tuttu.

Ja Ilmarinen ymmärtää, että Sampoa ei muulla keinoin voi tavoitella-kaan. Päivätajunta yksin jätettynä ei omin voimin kykene sitä rakentamaan. Aurinkoinen ruumis on rakennettava *sisästä ja ylhäältäpäin*, sen siemenen täytyy jo olla olemassa, siemenen, joka aivan kuin itsestään kehittyy ja kasvaa. Ja siemen — se on elämän antama silloin, kun ihminen ihmiseksi syntyi. Mutta siitä siemenestä ihminen tuli tietoiseksi vihkimyksessä”. (S. 330).

„Matka käy sampolaisena *minuudesta alaspäin* ruumista kohti eikä päinvastoin niinkuin kosintaretkeläisenä.” (S. 340).

Tällaista pyhien kirjoitusten tutkimista voi vaikutuksensa nojalla nimittää maagilliseksi. Sitä voi myös hyvällä syyllä sanoa *luonnon elvyttämiseksi* tai, suorastaan käyttäen vanhaa suomalaista nimitystä osittain alkuperäisessä merkityksessä, *luonnon nostamiseksi lovesta*.

Prosessi, joka on kysymyksessä, on tällä tavalla viittauksin esitettyä altis arvosteluille, mutta näissä asioissa sanoo käyttäntö viimeisen sanan. „Ne, jotka oman henkensä tuntevat, voivat ymmärtää.”

MITÄ ME ETSIMME? *Totuutta*. Emme madame Blavatskya seuraa siten, että matkimme hänen tapaansa polttaa paperosseja, vaan siten, että otamme selvää hänen opetuksesta, pohdimme, mietiskelemme, arvostelemme niitä — uskomme niihin, seuraamme niitä. Ei Mr. Leadbeaterissä ole mielenkiintoista se, miten hän istuu ja miten hän kävelee, vaan se, mitä hän sanoo näkevänsä henkimaailmasta; siihen tahdomme tutustua, sitä punnita ja arvostella, siihen uskoa tai olla uskomatta.

Ei merkitse ihmiskunnan kehitykselle vähääkään, mitä persoonallisia hyveitä ja vikoja on ollut H. P. Blavatskylalla, Annie Besantilla, C. W. Leadbeaterillä y.m., mutta paljon merkitsee, *mitä he ovat opettaneet, mitä valoa tuoneet pimeyteen, mitä lohtua antaneet janoaville sieluille*. Ihminen kuolee, mutta hänen työnsä pysyy ja kantaa hedelmää. Ja selvää on, että ihminen tuo aitastaan näytteille, mitä siinä on, — eikä muuta.

H. P. Blavatsky:

Muuan kirje esoteristeille

The Canadian Theosophist julkaisi maaliskuun numerossaan v. 1938 myöhemmin samana vuonna kuolleen H. P. B:n ystävän ja oppilaan Alice Leighton Cleatherin lähettämän H.P.B:n „valmistavan selityksen” Teosofisen Seuran silloisen esoteerisen osaston (lyh. E. O.) opetuskirjeeseen n:o III. Tämä „valmistava selitys” tuli laajempien teosofiipiirien tietoon, kun Annie Besant painatti ohjeet uudelleen v. 1890—91, mutta hän jätti tällöin pois eräitä tärkeitä kohtia. Seuraavassa on hänen pois jättämänsä kohdat mainittu erikseen. Ne ovat omiaan luomaan valaistusta niihin uusiin virtauksiin, jotka tulivat teosofiseen maailmaan m.m. siitä syystä, että Annie Besant, T. S:n uusi presidentti, jätti H. P. B:n edustaman esoteerisen koulun ja ryhtyi intialaisen Chakravartin oppilaaksi. Myöhemmin hän, kuten tunnettua, jätti Chakravartinkin ja liittyi C. W. Leadbeateriin, mikä merkitsi psyykkisten harrastelujen huippukohtaa teosofisen liikkeen historiassa. Rva Cleather liittyy julkaisuunsa seuraavan todistuksen:

„Esoteerisen Koulun ja Sisäisen Ryhmän alkuperäisenä jäsenenä, samoin kuin Esoteerisen O:aston Neuvoston jäsenenä todistan, että seuraava on tarkka jäljennös H. P. B:n alkuperäisestä kirjeestä sellaisena kuin hra Judge Aryan Press sen oli painanut.

Olen lisännyt eräitä julkaisijan huomautuksia niiden opastukseksi, jotka eivät tunne niitä lähes viidenkymmenen vuoden takaisia asioita, joihin tässä viitataan.

Alice Leighton Cleather.

Darjeeling, Intia. Tammikuussa 1938.”

Valmistava selitys teosofian esoteerisen koulun opetuksiin n:o III.

Hra Judge'in E. O:n Neuvoston huomautus.

Seuraavat „Valmistavat selitykset” kirjoitti H. P. Blavatsky, E. O:n ulkonainen pää, vaikean kriisin tai oikeammin kriisien sarjan aikana, jotka Teosofisen Seuran oli kestettävä vv. 1889—90¹⁾). Petos itse E. O:n piirissä ja itsepintaiset hyökkäykset T. S:aa vastaan ulkoa päin, eritoten Amerikassa, tekivät välttämättömäksi uuden perussävelen löytämisen ja ohjeitten antamisen E. O:n rivien sulkemisesta. Kun ohjeet painettiin uudelleen Lontoossa 1890—91, ne, jotka määrättiin julkaisijoiksi²⁾), jättivät näistä „valmistavista selityksistä” tarkoituksella pois eräitä kohtia, jotka heidän mielestään olivat luonteeltaan liian persoonallisia voidakseen

¹⁾ Vain vuosi sen jälkeen kuin Mestarit olivat perustaneet E. O:n pelastaakseen sen epäonnistumiselta, mikä sitä uhkasi miltei alusta asti. Kts. Viisaudenmestarien kirjeitä (engl. painos) s. 266, 363. — *Julkaisija.*

²⁾ Annie Besant ja G. R. S. Mead. — *Julk.*

jäädä paikolleen. Tämä tehtiin, kun H. P. B. oli liian sairas valvoakseen työtä, ilman hänen suostumustaan ja, niinkuin hän jälkeensä sanoi, suuresti vaston hänen toivomuksiaan.

(*Julkaisijan lisäys*: Sen jälkeen kuin H. P. B. oli kuollut toukokuussa 1891, nämä kaksi julkaisijaa ulottivat turmiollisen vaikutuksensa hänen kirjoihinsa painattaen suuresti muunnellun kolmannen painoksen *Salaista Oppia*, jota seurasi n.s. III osa, missä julkaistiin E. O:n ja Sisäisen Ryhmän opetukset, samoin paljon muunneltuina, rikkoen täten lupauksen, millä he olivat sitoutuneet pitämään ne salaisina. Tämä viimeinen toimenpide tapahtui sen jälkeen kuin rva Besant oli hyökännyt hra Judge'in kimppuun v. 1894, mikä pirstosi T. S:n ja E. O:n. Niitä E. O:n jäseniä varten, jotka pysyivät hra Judge'in puolella, hän julkaisi uudelleen „valmistavat selitykset” tässä esitetystä alkuperäisessä muodossaan pannen pois jätetyt kappaleet hakasiin. Seuraavasta ilmenee, että pisin poisto kehoittaa puolustamaan hra Judge'ia, mistä rva Besant ei piitannut laisinkaan hyökätessään häntä vastaan. Sen pakottamana, että rva Besant julkaisi yksityisluontoisia opetuksia, hra Judge ilmoitti yhdellä tärkeällä varauksella, että „ne eivät enää ole salaisia”, mutta hän ei millään tavalla muutellut niitä. Rva Besant julkaisi myös muutetut painokset *Teosofian Avaimesta* ja *Hiljaisuuden Äänestä*).

Ensimmäinen poisto.

[Veljet ja sisaret teosofiassa: — Monet teistä, jotka liityttyään E. O:oon odottivat papereitaan ainakin joka toinen kuukausi, mutta saivat vain tammi—helmikuun ja maaliskuuhuhtikuun paperit, ovat varmaan pettyneitä, ehkäpä tyytymättömiä. Olen tästä vilpittömästi pahoillani, mutta johtuen asioiden nykyisestä tilasta Amerikassa, aluksi petoksesta ja vielä pahemmasta petoksesta äskettäin, erään sellaisen kavalluksesta, joka liittyi E. O:oon päättäen saada haltuunsa oletetut salaisuudet kaatakseen Teosofisen Seuran ja murskaamalla minut murskatakseen myös E. O:n olemattomaksi, tämä on väistämättömästi lopettanut opetukset.

Te olette lukeneet kirjoittamani „Avoimen kirjeen kaikille teosofeille”, totuudenmukaisen ja murheellisen kertomuksen entisestä veljestä, joka persoonallisista tai muista vaikuttimista suostui Juudaksen tehtävään. Vaikkakin hän epäonnistui yrityksissään löytää sitä, mitä hän niin uutterasti etsi tulemalla Lontooseen, hän on kuitenkin sen jälkeen tuot-

tanut meille mitä suurinta vahinkoa esittämällä valheita ja juoruja tosiasioina, onpa hänen onnistunut kääntää eräitä arvovaltaisia miehiä pois meistä. (Sen jälkeen kuin rupesin tätä kirjoittamaan, kaksi muuta huomattavaa jäsentä Bostonista on joutunut ymmälleen vihamiestemme „liigan” yhteisten yritysten ansiosta ja jäänyt pois joukosta mitä valheellisimpien suggeroitujen vaikutteiden alaisina). Miten sitten voisin jatkaa tällaisissa olosuhteissa? Olin kuitenkin ruvennut valmistelemaan n:o III:tta opetuspapereista, joka olisi lähetetty teille jo kauan sitten, ellei kolmatta estettä olisi ilmaantunut.

Täydellinen uudestijärjestely oli välttämätön, ja veljemme W. Q. Judge eräiden E. O:n Amerikan neuvoston jäsenten kanssa otti sen ystävällisesti suorittaakseen. Mutta nyt ovat itsepintaisten vihamiestemme myrkytetyt vasamat kääntyneet häntä vastaan, ja osittan tästä samasta panettelusta ja salakähmäisestä työstä johtuu, sikäli kuin tiedän, että jotkut teistä ovat kieltäytyneet suostumasta noudattamaan niitä uusia sääntöjä, jotka hän julkaisi minun nimissäni.

Harvat, paitsi niitä, jotka ovat lähimmässä ympäristössäni, tietävät tärkeintä syytä opetusten lopettamiseen, ja nyt saatte sen kuulla. — (*Ensimmäisen poiston loppu*).

Siitä tosiasiasta olin alusta asti selvillä, ettei mikään sellainen suuri ja alati kasvava seura kuin millaiseksi E. O. on tullut voisi jäädä ilman salaisia ja julkisia kavaltajiaan. Tiesin, mitä minun oli ensimmäisestä päivästä saakka odotettava. Tiesin, että tehtävä, johon olin ryhtynyt, veisi enemmän kuin milloinkaan minuun kohdistuviin moitteisiin ja väärinkäsityksiin, että se varmasti synnyttäisi paljon pahaa verta T. S:n (eksoteerisessa) pääjoukossa, mikä lopulta kohdistuisi erikoisesti ellei kokonaan minuun itseeni. Ja kaikki kävi niinkuin olin tiennytkin. Mutta jos suureksi osaksi johtuikin tästä, että opetusten jako viivästyi, se ei ollut, niinkuin sanoin, ainoa syy. Ilmaantui vakavampi este — minulle katkerin kaikista. Sain kaksi kirjettä ja moitteen Mestarilta.¹⁾ En saanut niitä millään sellaisella tavalla, että olisin voinut toivoa asian olevan vähemmän vakavan kuin miltä aluksi näytti. Molemmilla kerroilla sain selvällä kielellä kirjoitetun kirjeen, joka oli lähetetty postitse aivan proosallisesti Sikkimin rajalta, toinen maaliskuussa, toinen elokuussa (1889). Jälkimmäinen näistä ei jättänyt minulle hetkellistäkään toivoa, että

¹⁾ Kysymyksessä on H. P. B:n oma Mestari M., joka perusti E. O:n ja Sisäisen Ryhmän yrittäessään pelastaa T. S:n. — *Julk.*

olisin väärinkäsittänyt tai edes liioitellut tosiasioita. Ensimmäisessä kirjeessään Mestarimme olivat tyytymättömiä, ja heidän viimeisessä kirjeessään, joka saapui samalla kuin New Yorkista tuli tieto M. A. Lanen petoksesta, tämä tyytymättömyys kävi vielä selvemmäksi.

Tämä tapahtui elokuun lopulla, ja minua käskettiin pidättämään opetuspaperit n:o III asioiden kehitystä odottaen ja siten tehdä ne kohdat Mestarin kirjeestä, jotka liittyivät E. O.:oon, tunnetuiksi kaikille sen jäsenille molemmissa maanosissa jättämättä osoittamatta heille, kuinka epäonnistunut ja vaarallinen politiikkani E. O.:ssa oli alusta asti ollut. Neuvosto ja luotettavat ystäväni olivat varoittaneet minua vaarasta, mikä piili siinä, että hyväksyttiin niin paljon henkilöitä, jotka olivat hajallaan ympäri maailmaa, joka — lisättiin — ei minua tuntenut muutoin kuin kuulopuheelta, ja joita en voinut tutkia, *niinkuin he otaksuivat*, muutoin kuin heidän auransa ja valokuviansa välityksellä. Ymmärsin itsekin tämän vaaran, mutta en voinut sitä välttää, koskapa *Opin ja Sääntöjen kirja* määrää, että „keneltäkään älköön kielletäkö pääsyä tai mahdollisuutta totuuden oppimiseen ja sen kautta elämänsä parantamiseen *vain* sen nojalla, että joku tai vaikkapa kaikki hänen naapurinsa ajattelevat hänestä paha”. Sellainen on sääntö. Siitä syystä kuta suurempi on kokelaiden joukko, jotka *antavat* lupauksen, sitä suurempi on mahdollisuus auttaa suuria joukkoja. T.S:n jäsen saattaa olla kerrassaan sopimaton korkeampien tieteiden harjoittamiseen ja kykenemätön milloinkaan käsittämään okkultismin ja esoteerisen filosofian todellisia opetuksia, mutta kuitenkin, jos hänessä on tosi kipinä ja usko KORKEAMAN ITSEN todelliseen läsnäoloon hänessä itsessään, hän pysyy uskollisena lupaukselleen ja *koettaa* muovata elämänsä E. O:n sääntöjen mukaan ja siten tulla kaikissa tapauksissa jalommaksi ja paremmaksi.

Jäsenyys E. O:ssa, „lupaukset”, jotka on lähetetty, hyväksytty ja allekirjoitettu, eivät ole mitään suuren menestyksen takeita, eikä näiden lupauksen tarkoituksena ole tehdä jokaisesta tutkijasta adeptia tai maagikkoa. Ne ovat aivan yksinkertaisesti siemeniä, joissa piilee jokaisen totuuden mahdollisuus, sen edistymisen itu, mikä on oleva seitsemännen *täydellisen* rodun perintöosuus. Kourallisen tällaisia siemeniä antoivat minun hoitooni näiden totuuksien vartijat, ja velvollisuuteni on kylvää niitä sinne, missä näen kasvun mahdollisuuden. Tässä on vertaus kylväjästä vielä kerran käytäntöön sovelletuttuna ja tuore läksy opittavissa

sen uudesta sovelluttamisesta. Siemenet, jotka putoavat hyvään maahan, antavat satakertaisen sadon ja siten korvaavat jokaisessa tapauksessa niiden siementen haaskauksen, jotka ovat pudonneet tiepuoleen paatuneille sydämille ja inhimillisten intohimojen orjantappuroihin. Kylväjän velvollisuus on valita paras maaperä tulevia satojaan varten. Mutta hän on vastuussa vain sikäli kuin tämä kyky on suoranaudessa suhteessa epäonnistumisiin, ja sikäli kuin nämä johtuvat yksinomaan siitä; niiden yksilöiden karma, jotka saavat siemenet niitä pyytäessään, palkitsee tai rankaisee heitä, jotka jättävät täyttämättä *omat* velvollisuutensa KORKEAMPAA ITSEÄÄN kohtaan. Luonto ponnistelee alati, jopa n.s. epäorgaanisissa ja elottomissa valtakunnissaankin, edistymistä ja täydellisentymistä kohti olemalla hedelmällinen; kuinka paljon enemmän tietoisin ajattelevan ihmisen luonto! Jokainen meistä, ellei hänen luontonsa ole produktiivinen tai kylliin syvä itsessään, voi lainata ja saada aineksia maaperää varten niistä siemenistä itsestään, mitkä hän saa, ja jokaisella on keinot, millä hän voi todella sangen pienin ponnistuksin välttää paahtavaa aurinkoa ja pakottaa siemenet juurtumaan tai estää ohdakkeita tukahduttamasta niitä. Siksi erehdykseni ei ollut siinä, että olin liian valmis hyväksymään E. O.:oon pyrkivien anomukset.

En myöskään ole tehnyt syntiä hyväksyessäni miehiä ja naisia, joista en ole ollut *aiwan* varma, vaikkakin tilaisuus saada selkoa heidän *sisäisestä luonteestaan* oli mahdollinen ja käytettävissäni miltei jokaisessa tapauksessa. En ole tehnyt syntiä tässä mitä sanon, niinkuin jotkut ajattelevat, koska *Säännöt* opettavat jälleen, että se korkea etiikka, mitä näissä salaisissa Aarjaasanga-kouluissa opetetaan, ei ole pyhimysten hyväksi tai täydellistymiseksi, vaan todella syntisiä varten, jotka kaipaavat siveellistä ja älyllistä apua.

Missä yksityiskohdassa sitten olen ollut täyttämättä velvollisuuteni? Yksinkertaisesti tässä, niinkuin minulle on osoitettu: Olen ruvennut antamaan itämaaisia opetuksia niille, jotka eivät olleet perehtyneet itämaiseen kuriin, länsimaalaisille, jotka, jos he olisivat olleet perinpohjin selvillä sen oppikurin laeista, joka on niin vieras sivistyneille syntyperäisille kristityille, olisivat kahdesti ajatelleet ennen kuin liittyivät E. O.:oon. Kun heitä on opetettu luottamaan Vapahtajaansa ja syntipukkiinsa eikä itseensä, he eivät ole milloinkaan pysähtyneet ajattelemaan, että heidän pelastuksensa ja tuleva ruumistuksensa riippuu kokonaan heistä itsestään, ja että yksikään rikkomus Pyhää Henkeä (heidän Korkeampaa

Itseen) vastaan ei todellakaan tule anteeksiannetuksi heidän nykyisessä elämässään — tai *heidän seuraavassa ruumistuksessaan*: heidän karmansa vartioi heidän tekojaan, vieläpä ajatuksiaankin. Lyhyesti sanoen: minä olen alkanut opettaa heitä *tavaamaan* ennen kuin olin opettanut heille salatieteen *aakkoset*. Sen sijaan että olisin juhmallisesti varoittanut niitä, jotka allekirjoittivat lupauksensa, että rikkoessansa sen ja tullessaan syyllisiksi siihen, mitä heitä vannotettiin karttamaan, he joutuivat mitä vaarallisimpaan vastuuseen, mistä ennemmin tai myöhemmin koituisi mitä hirvittävimpiä seurauksia, todistamalla tämän elävin esimerkein heidän omasta elämästään ja muiden ihmisten elämästä, minä jätin heidät selviytymään omin neuvoin. Tällaisen varoituksen asemesta olin antanut heille sen valmistavan tiedon, mikä johtaa mitä kätkeyimpiin luonnon ja vanhan viisaisuuskonnon salaisuuksiin — ja jota vain ylen harvat osaavat arvostaa. Lopuksi olen, ilman että olen ensin *valmistanut heitä* määräten itsekunkin kahdentoista kuukauden *koetusajalle*, antanut heille tilaisuuden mennä helposti ja useimmissa tapauksissa heidän itsensä tietämättä harhaan. Tästä on ollut seurauksena, että niin paljon on ollut jäseniä, jotka eivät ole piitanneet muusta kuin *uusista* opetuksista, millä huvittautua, ja eräitä taaksepäin liukuneita, jotka jo ovat tuottaneet mitä suurinta vahinkoa Teosofiselle Seuralle E. O.:sta puhumattakaan. Tämä on tulos ja seuraus siitä laiminlyönnistäni, etten mukautunut sääntöihin ja vaatinut niiden noudattamista, ja nyt minä tunnustan tämän kaikessa nöyryydessä kaikille ystävilleni, jotka tämän lukevat.

Miten tosia ovatkaan nämä sanat Mestarin kirjeessä:

„*Kokemus osoittaa liiankin hyvin, että poikkeaminen ikivanhoista oppilaan opastusta ja opetusta varten laadituista säännöistä länsimaisten tapojen ja ennakkoluulojen hyväksi on kohtalokasta politiikkaa.*

Ennen kuin oppilasta voidaan opettaa, hänen on opittava, kuinka hänen on käyttäydyttävä suhteissaan maailmaan, opettajaansa, salaiseen tieteeseen ja SISÄISEEN ITSEENSÄ,” kirje lisää mainiten itämaisen ajattelman:

„*Väreilevä vedenpinta ei heijasta muuta kuin särkyneitä kuvia.*” Mestari tarkoittaa tällä, että niin kauan kuin oppilaat eivät ole tehneet itseänsä maailmallisten intohimojensa herroiksi ja ovat tietämättömiä *Totuudesta*, heidän valmentumattomat mielensä näkevät kaiken heidän *maailmallisen*, ei heidän todella henkisen esoteerisen arvostelunsa valossa.

„*Kuinka heiltä sitten voidaan odottaa*”, se kysyy, „*että he*

näkisivät mitään muuta kuin särkyneitä totuuksia, joita sellainen arvostelu on omiaan synnyttämään ja vielä lisäksi vääristeleämään? Vanhojen käytäntöjen loukkaamisesta on varmasti huonot seuraukset."

Meidän oma tapauksemme osoittaa, miten tosia nämä sanat ovat. Sillä mitä muuta kuin huolta ja pahennusta on koitunut T. S:lle ja yksilöllisille pyrkijöille, vieläpä ennen kuin E. O. oli perustettukaan, tuon ikivanhan käytön loukkaamisesta, joka kieltää puhumasta julkisuudessa tai tietämättömille ihmisjoukoille pyhistä asioista, mihin me, molemmat perustajat, olemme olleet syypäitä? Sokean houkkamaisesti, ilman valtuuksia ja harkintaa, me, eversti Olcott ja minä ennen kaikkea, olemme nostaneet joitakin Totuuden verhoja, antaneet eräitä ohimeneviä välähdyksiä luonnon ja Olevaisen salaisista laeista sokealle, tietämättömälle ja aistiensa hallitsemalle yleisölle ja siten nostattaneet vihaa, syventäneet epäilystä ja kiihdyttäneet monen vastustajan toiminnanhalua, vastustajien, jotka muutoin olisivat jättäneet meidät rauhaan. Ah, ystävät, se oli viisas laki ja järkevä rajoitus, tuo muinainen sääntö, joka piti pyhän, mutta vaarallisen tiedon (vaarallisen siksi, että se on kaksiteräinen) muutamiin harvoin rajoitettuna ja satoi nämä harvat lupauksella, joka, jos se rikottiin, vei heidät miltei perikatoon. Ja tähän päivään asti näillä harvoilla on ollut suurin vaara. Eräät teosofit, jotka vielä aivan äskettäin olivat T. S:n ja eritoten sen Mes-tarien ihailijoita, ovat menettäneet tai tietämättään parhailaan menettävät siveellisen tasapainonsa, jotkut niiden myrkyllisten sanojen johdosta, joita kavaltajat ovat puhuneet heidän korvaansa, kun taas toiset heittävät taivaan tuuliin hyvät karmalliset mahdollisuutensa ja kääntyvät katkeriksi ja periaatteettomiksi vihollisiksi. Sivistymättömältä yleisöltä tällaista olisi voinut odottaa, mutta ystäviltä, veljiltä ja tovereilta!

Nyt siis näyttää siltä, sikäli kuin E. O:n jäsenet ovat kyseessä, että tämä on suuressa määrin, ellei kokonaan, minun syytäni, ja juoma, jonka karma pakottaa minut rautaisesta maljastaan juomaan, on katkera. Jos minä, sen sijaan että osoitin sellaista toivorikasta luottamusta ja uskoa ihmisten *kunniasanan* loukkaamattomuuteen ja miltei sokeata uskoa siihen, että heidän lupauksensa pyhyys osottautuu varmimmaksi takeeksi jokaisen lupauksen tehneen jäsenen kunniallisuudesta; jos minä tämän asemesta olisin noudattanut itämaisen koulutuksen vanhoja okkultisia suuntaviivoja, sellaiset tapaukset kuin nyt esiintyneet eivät olisi olleet mahdolli-

sia. Mutta en milloinkaan antanut itseni edes uneksiakaan, että niin pyhä kaksinkertainen lupaus kuin se on, joka tehdään KORKEAMMAN ITSEN nimessä, milloinkaan voitaisiin rikkoa, niin vähän kuin ihmiset saattavatkin välittää „*pyhimmästä* kunniasanastaan”. Vieläpä niissäkin muutamissa tapauksissa, missä synkkä ja pahanenteinen aura valokuvan kasvojen ympärillä selvästi varoitti minua, minä kuitenkin koetin toivoa vastoin kaikkea toivoa. En voinut saada itseäni uskomaan, että yksikään mies tai nainen pystyy sellaiseen tahalliseen petokseen, minä hylkäsin pahana, synnillisenä ajatuksena sen, että tietoinen pahuus voisi milloinkaan jäädä hyviin väleihin ihmisen kanssa sen jälkeen kuin hän on sellaisen pyhän lupauksen allekirjoittanut, ja minä olen nyt ensi kerran oppinut ymmärtämään mahdolliseksi sen, mitä eräät teosofit niin totuudenmukaisesti ovat sanoneet „*vain huulilupaukseksi*”. Jos ankarasti olisin vaatinut sääntöjen noudattamista, olisin epäilemättä menettänyt kaksi kolmannesta lupauksen tehneitä jäseniämme — ne, jotka olivat allekirjoittaneet sen niinkuin he tekisivät mille kiertokirjeelle tahansa — mutta silloin ainakin ne harvat, jotka pysyvät viimeiseen saakka uskollisina, olisivat hyötyneet enemmän kuin nyt. Siitä, että olin laiminlyönyt koetusajan tavanmukaiset varovaisuustoimenpiteet, minun on kiitettävä vain itseäni, ja siksi on vain oikeudenmukaista, että itse olen siitä ensimmäisenä kärsimässä järkähtämättömän karman lain kourissa. Tästä en lopultakaan olisi välittänyt paljonkaan, sillä päivittäiset ja miltei joka tunti sattuvat epäoikeudenmukaiset hyökkäykset ovat takoneet minulle haarniskan, mutta valitan enimmin, katkeruudella, jonka vain harvat teistä voivat ymmärtää, sitä että sellainen joukko läpikotaisin vakavia, hyviä ja vilpittömiä miehiä ja naisia joutuu kärsimään näiden harvojen syyllisyyden vuoksi. Sillä vaikkakin minun puoleltani on kysymys laiminlyönnin rikkomuksesta, kuitenkin tämä syyllisyys, niinkuin tunnen, johtuu minun laiminlyönnistäni. Katsokaa, minun karmani tuli ilmi varoituksena miltei E. O:n alusta asti!

Alku oli ollut hyvä. Eräät niistä, joiden tiesin olevan aivan sopimattomia antamaan lupausta, evättiin aluksi, mutta minä osottauduin kykenemättömäksi vastustamaan heidän rukouksiaan, kun jotkut heistä ilmoittivat minulle, että se oli heidän „*viimeinen mahdollisuutensa elämässä*”. „*Lupauskume*” teki selvää jälkeä heidän lupauksistaan:

Toinen poisto.

[Eräs rikkoi lupauksensa vain neljä päivää sen jälkeen

kuin oli allekirjoittanut lupauksensa ja tuli vikapääksi mitä mustimpaan petokseen ja uskottomuuteen KORKEAMPAA ITSEÄÄN kohtaan. Ja kun en pitempään voinut pitää E. O:ssa tätä naista enkä hänen ystäväänsä, nämä molemmat järkyttivät koko seuraa panetteluillaan ja valheillaan.]

Sitten tämä vanha ihmettelevä kysymys „kuinka on mahdollista, että 'H. P. B. parka', siitä huolimatta että hänellä on Mestarit takanaan ja oma ymmärryksensä, on *ilmeisesti niin kykenemätön erottamaan ystävänsä vihamiehistään?*” kiersi vielä kerran ympäri teosofisissa piireissä sekä täällä että Amerikassa.

Veljet, jos *tahdotte* tuomita näennäisyyksien mukaan ja maailman kannalta, olette oikeassa, mutta jos vaivaudutte katsomaan sisäisiin syihin, jotka aiheuttavat ulkonaisia vaikutuksia, huomaatte olevanne ehdottomasti väärässä. Jottette enää tekisi minulle vääryyttä, sallikaa minun selittää, mitä tarkoitan.

Pitäkää jonkun aikaa itsestään selvänä (te, jotka vielä silloin tällöin epäilette sydämessänne), että minä teen todellisen, elävän Mestarin työtä. Ja jos niin on, silloin ei minulle suinkaan olisi uskottu sellaista tehtävää, ellen olisi peruuttamattomasti luvannut itseni HEIDÄN opettamiensa siveysopin, luonnontieteiden ja filosofian lakien alaisuuteen. Tuli mitä tahansa, minun *täytyi* pysyä näissä laeissa ja säännöissä vaikka kuolemantuomio olisi uhannut. Jos nyt laki, tavallisenkin lainsäädännön mukaan, vaatii, että ketään ei saa tuomita ennen kuin hänen syyllisyytensä on todistettu tai tulee ilmi, miten paljon ankaramman täytyy tämän lain olla meidän okkultisessa lakikirjassamme? Onko minulla oikeus erityisissä tapauksissa, kun näen, että jollakulla henkilöllä on itsessään ituja tai suorastaan selvä taipumus pahantekoon, pettämiseen, kiittämättömyyteen tai koston, että hän, lyhyesti sanoen, ei ole luotettava mies tai nainen, mutta että hän toisaalta on sillä hetkellä vakava ja vilpittömän kiinnostuksessaan ja myötämielisyydessään teosofiaa ja salatiedettä kohtaan; onko minulla oikeus, minä kysyn, kieltää häneltä tilaisuus tulla paremmaksi ihmiseksi vain pelätessäni sitä, että hän saattaa jonakin päivänä tehdä täyskäännöksen? Sanon vielä enemmän. Kun tietää, niinkuin minä, että *mitkään liittoutuneet maalliset voimat eivät voi tuhota T. S:aa ja sen totuuksia*, vaikka ne voivat loukata ja joka tapauksessa loukkaavatkin enemmän tai vähemmän minun ulkonaista ja kurjaa *persoonallisuuttani*, tätä kuorta, jota olen juhlallisesti luvannut käyttää palvelemani Aatteen *puskurina*, onko mi-

nulla oikeutta, ajatelkaa, pelkästä persoonallisesta raukkamaisuudesta ja itsepuolustukseksi kieltää keneltäkään mahdollisuutta saada itselleen hyötyä niistä totuuksista, joita voin hänelle opettaa, ja joista hän siten voi tulla paremmaksi? Että monet ovat kutsutut, mutta harvat valitut, sen tiesin alusta asti; että hän, joka puhuu totuutta, käännytetään pois yhdeksästä kaupungista, on vanha sanonta; ja että miehen (ja varsinkin naisen), joka julistaa uusia totuuksia uskonnossa tai tieteessä, kivittävät ja tekevät marttyyriksi ne, joille nämä eivät ole tervetulleita — siitä kaikesta olen tehnyt sopimuksen, en muusta. Annan teille esimerkin todellisesta elämästä:

Kun pahamaineinen rouva Coulomb tuli luokseni Bombayssa miehineen pyytäen leipää ja suojaa, vaikka olin tavannut hänet Kairossa ja tiesin hänen olevan petollisen, häijyn ja epärehellisen naisen, minä kuitenkin annoin hänelle kaikkea, mitä hän tarvitsi, koska se oli velvollisuuteni. Mutta kun ajan mittaan näin, että hän vihasi minua, kadehti asemaani ja vaikutusvaltaani ja panetteli minua ystäväilleni samalla kuin imarteli minua edessäpäin, inhimillinen luontoni kuohahti. Me olimme hyvin köyhiä siihen aikaan, köyhempiä itse asiassa kuin nyt, sekä Seura että me itse, ja tuntui vaikealta ylläpitää kahta vihollista omalla kustannuksellamme. Silloin käännyin guruni ja Mestarini puoleen, joka silloin oli kolmen päivän matkan päässä Bombaysta, ja alistin hänen ratkaistavakseen, oliko oikein ja teosofista pitää kahta sellaista käärmettä talossa, sillä ainakin tämä nainen, ellei hänen miehensä, uhkasi koko Seuraa. Tahdotteko tietää vastauksen minkä sain? Nämä ovat hänen sanansa *verbatim*; vastaus alkaa eräällä *Sääntöjen Kirjan* ajatelmalla:

„Jos huomaat nälkäisen käärmeen ryömivän taloosi ruokaa etsien, ja jos, peläten sen purevan itseäsi, ajat sen ulos kärsimään ja näkemään nälkää sen sijaan että tarjoaisit sille maitoa, sinä käännyt pois *Säälin Tieltä*. Näin toimii arka ja itsekäs.” „Sinä tiedät”, sanoma jatkui, „että sinua uhataan **PERSONALLISESTI**; sinun on kuitenkin opittava, että **NIN KAUAN KUIN TEOSOFISESSA SEURASSA ON KOLME IHMISTÄ, JOTKA OVAT MEIDÄN HERRAMME SIUNAUKSEN ARVOISIA — SITÄ EI MILLOINKAAN VOIDA HÄVITTÄÄ . . . Teidän kumpaisenkin karmat (hänen ja minun) ovat suunnaltaan vastakkaisia. Pitääkö sinun, halpamaisesti peläten sitä, mikä saattaa tapahtua, sekoittaa nämä molemmat (karmat) ja tulla hänen kaltaisekseen? . . . He ovat**

kodittomia ja nälkäisiä; hoivaa ja ruoki heitä sitten, ellet tahdo osallistua hänen karmaansa."

Tämän jälkeen olen toiminut enemmän kuin koskaan ennen tämän periaatteen mukaan koettaen auttaa jokaista riippumatta siitä, mitä minun on henkilökohtaisesti kärsittävä sen johdosta. Ei siis sula kykenemättömyys oikeaan arvoitukseen, vaan jokin kerrassaan toinen syy pakotti minut syrjäyttämään kaikki ajatukset mahdollisista seurauksista tässä tapauksessa, kun valitsin sopivia jäseniä E. O:oon. Ei, minä tein syntiä aivan toisella tasolla. Haluamatta hyötyä persoonallisista kokemuksistani minä tässä tapauksessa annoin helposti ymmärrettävän hienotunteisuuden ja arvannon länsimaista tuntemistapaa kohtaan olla suurempana vaikuttimenani kuin velvollisuuteni. Sanalla sanoen: en halunnut sovelluttaa länsimaisiin oppilaisiin itäisen koulun ankaria sääntöjä ja vaativaa kuria, minä pelkäsin, että jokainen vaatimus minun puoleltani, mikä koski ehdotonta alistumista sääntöihin, tulkittaisiin väärin haluksi vaatia paa- villista ja despoottista arvovaltaa.¹⁾

Lukekaa lupauksenne ja *valmistavat memorandumit* ja tutkikaa niitä;²⁾ sitten, kun olette huomanneet, kuinka suuren arvovallan olette lupauksen allekirjoituksella minulle antaneet, sanokaa rehellisesti, kuka teistä, jos yksikään, voi tulla valittamaan, puhumattakaan siitä, että milloinkaan olen väärinkäyttänyt, että edes olisin *käyttänyt* tätä arvovaltaa yhteenkään kokelaaseen nähden? Vain yhdessä tapauksessa

¹⁾ Ja juuri siksi, että aina olen kaihtanut laillisen arvovaltani käyttämistä E. O:ssa ja siten tehnyt syntiä, minä saan nyt rangaistukseni erään vakavan ja vilpittömän E. O:n jäsenen käsistä, joka juuri on eronnut ja syyttää nyt julkisesti omalla nimellään varustamassaan kirjoituksessa niitä, joita hän suvaitsee nimittää minun „persoonapalvojikseni”, „sankari-palvonnasta” ja huutaa puolestani T. S:lle: „Katsokaa jumalaanne . . . Polvistukaa ja palvokaa!” Tämä on mitä suurimmassa määrin epäoikeudenmukaista, ja toivon, ettei se missään tapauksessa ole *totta*. Tämä protesti sai alkunsa tämän jäsenen äkillisestä haluttomuudesta — hänen hienoon ja herkkään luontoonsa olivat tuohon suuntaan vaikuttaneet meidän vihamiehemme — haluttomuudesta alistua sääntöihin, jotka oli laatinut Amerikan E. O:n Neuvosto — sääntöihin, jotka ovat ehdottoman välttämättömät lupauksen tehneille jäsenille, ja joita on noudatettava, tai muutoin minun on kerrassaan luovuttava esoteerisestä opetuksesta. Kysyn nyt, jos jäsen kerran allekirjoitti lupauksensa vastalauseetta, miksi hän kieltäytyisi toistamasta sitä vielä kerran looshilleen, jonka jäsenten on tehtävä toisilleen lupaus yhteisen ja keskinäisen turvallisuuden vuoksi? *Karman vaikutusta kaikilla*, minä sanon, „Lupauskuumen” raivoaa!

²⁾ H. P. B:n „ensimmäinen valmistava memorandum” ilmestyi suomen- nettuna RUUSU-RISTISSÄ v. 1932, n:o:ssa 3 nimellä „Mitä esoteristilta odotetaan”. — *Suomentajan huomautus*.

— kyseessä oli ystävä, joka tuskin voisi ymmärtää väärin tekoni — olen vaatinut, että hän poistuisi Amerikasta joksin ajaksi. Ja painostaakseni tätä vielä: heti kun olen kuullut eräiltä niistä jäsenistä, joihin enimmin luotan, että lupaus nykyisessä sanamuodossaan oli altis kuolleen kirjaimen tulkinnoille, minä olen heti sen muuttanut, mistä nyt teille huomautan. Toinen ja kolmas pykälä kuuluvat nyt seuraavasti:

2) Lupaam kannattaa maailman edessä teosofista liikettä ja sen johtajia ja jäseniä, joihin täydellisesti luotan, ja erityisesti totella, ilman empimistä ja viivytyksiä, määräyksiä, jotka on annettu Osaston Pään kautta, kaikessa, mikä koskee teosofisia velvollisuuksiani ja esoteerista työtäni, sikäli kuin lupaukseni Korkeammalle Itselleni ja omatuntoni sallivat.¹⁾

3) Lupaam, etten milloinkaan kuuntele vastalauseetta, mitä tahansa pahaa puhutaankin väärin tai vielä todistamattomasti jotakuta teosofiveljeä vastaan, ja lupaan pidättyä muiden tuomitsemisesta.²⁾

Ylläoleva sääntö liitetään valmistavaan memorandumiin.

Olen tehnyt tämän, koska mielestäni on oikein selittää lupauksen todellista henkeä. Mutta juuri tästä, että olen ollut haluton johtamaan ketään teistä enempää kuin on ehdottomasti tarpeellista, on ollut pahoja seurauksia, ja tässä on minun rikkomukseni. Niinkuin sama kirje sanoo minulle:

„Sinä olet puhunut heille ennen kuin heidän korvansa oli harjaantunut kuuntelemaan, ja juuri tästä syystä, koska he kuulivat vain epäselvästi ja näkivät kukin omalla tavallaan, useammat kuin yksi (E. O:n jäsenet) ovat tehneet täyskäännyksen ja koettaneet repiä sinut (minut) vaivannäöstäsi.”

Kolmas poisto:

[Ja nyt minä vilpittömästi toivon, että te — ainakin jotkut teistä — opitte minun heikkoudestani ja osoitate, että sitä arvostatte sillä, ettette liian epäystävällisesti arvostele, jos

¹⁾ Koska tätä muotoa voidaan mahdollisesti väärinkäyttää, päätöksen tekeminen olkoon seitsemän E. O:n jäsenen muodostamalla välityslautakunnalla; neljä heistä valitsee kokelas ja kolme Osaston Pää.

²⁾ Alkuperäisen lupauksen toinen ja kolmas pykälä kuuluvat seuraavasti:

„2) Lupaam kannattaa maailman edessä teosofista liikettä, sen johtajia ja jäseniä ja erikoisesti totella, empimättä ja viivyttämättä, Esoteerisen Osaston Pään käskyjä kaikessa, mikä koskee suhteitani teosofiseen liikkeeseen.

3) Lupaam, etten milloinkaan kuuntele vastalauseetta mitään pahaa puhetta teosofiveljistäni, ja lupaan pidättyä muiden tuomitsemisesta.”

nyt hieman muutan menettelyäni. Sillä minun on joko tehtävä niin tai kokonaan jätettävä esoteeriset opetukset, ainakin niihin nähden, jotka ovat eri mieltä tästä järjestelystä. Välttyäkseni toistamasta erehdystä, tämä on, mitä aion tehdä: Jokainen opetuskirje lähetetään kuten tähänkin asti, mutta se ilmestyy *liitteenä* etiikkaan ja opetukseen, joissa annetaan opetuksen säännöt ja opetuslapsiuden lait, niinkuin kaikkien kokelaiden tapauksessa.]

Näiden, jotka hyväksyvät uuden järjestelyn, on tutkittava jälkimmäisiä, taikka muutoin he eivät saa mitään opetuksia minulta. Sillä, niinkuin Dzyanin koulujen Opin Kirja sanoo:

„Älä puhu salaisuuksista tavalliselle rahvaalle äläkä tilapäiselle tuttavalle tai uudelle oppilaalle. Järkevästi pitäen silmällä mahdollisia seurauksia pidä poveesi lukittuina saamasi opetukset, kunnes löydät kuulijan, joka ymmärtää sanasi ja tuntee myötämielisyyttä pyrintöjäsi kohtaan.”

Tämä ei tarkoita, että teillä olisi vapaa valta toistaa, mitä olette oppineet, kenelle hyvänsä, jonka uskotte vastaavan tätä kuvausta, mutta te voitte vaihtaa mielipiteitä oppilastoverienne kanssa, jotka ovat tehneet lupauksen samoin kuin tekin.

Luulen, etten voi sen parempaa tehdä kuin jos annan yksin tein eräitä suullisia ja kirjallisia käskyjä samasta yllämainitusta kirjasta ja Mestarin viittausta noudattaen:

„1. Vakavalle oppilaalle hänen opettajansa tulee isän ja äidin asemaan. Sillä näiden antaessa hänelle hänen ruumiinsa ja sen kyvyt, sen elämän ja tilapäisen muodon, opettaja näyttää hänelle, kuinka hänen on kehitettävä sisäisiä kykyjään saavuttaakseen ikuisen viisauden.

2. Oppilaalle jokainen oppilasveli tulee veljeksi ja sisareksi, osaksi häntä itseään¹⁾, sillä hänen harrastuksensa ja pyrkimyksensä ovat heidänkin, hänen menestyksensä on punoutunut heidän menestykseensä, hänen edistymistään auttaa tai ehkäisee heidän älynsä, siveellisyytensä ja käyttäytymisensä sen läheisyyden nojalla, minkä yhteinen oppilaanolo aiheuttaa.

3. Oppilastoveri ei voi luistaa taaksepäin tai horjahtaa rivistä vaikuttamatta niihin, jotka seisovat vakaina, sen sympatian siteen voimasta, joka heidät yhdistää toisiinsa, ja niiden sielullisten voimavirtojen vuoksi, jotka ovat heidän ja heidän opettajansa välillä.

¹⁾ „Niin on sinun oltava täydessä sopusoinnussa kaiken elollisen kanssa; rakasta ihmisiä, ikäänkuin he olisivat oppilasveljiäsi, saman Opettajan opetuslapsia, saman armaan äidin poikia.” (Kts. *Hiljaisuuden Ääni*, III).

4. Voi karkuria, voi kaikkia niitä, jotka ovat auttamassa hänen sieluansa siihen kohtaan, missä karkaaminen ensimmäisen kerran esittäytyy hänen sielunsa silmälle pienempänä kahdesta pahasta! Kultaa sulattimessa on hän, joka kestää koetuksen sulatuskuumuuden ja antaa vain kuonan palaa sydämeästään; karman toiminnan kiroamaksi huomaa itsensä hän, joka syyttää kuonaa opetuslapsiuden sulattimeen oppilastoverinsa turmelukseksi. Niinkuin jäsenet ruumiiseen, niin suhtautuvat oppilaat toisiinsa ja siihen Pähän ja Sydämeen, joka opettaa heitä ja ruokkii heitä Totuuden elävällä vedellä.

5. Niinkuin jäsenet puolustavat sen ruumiin päätä ja sydäntä, johon ne kuuluvat, niin on oppilasten puolustettava sen ruumiin päätä ja sydäntä, johon he kuuluvat (tässä tapauksessa teosofiaa) loukkauksilta."

Ennen kuin jatkan, sallittakoon minun selittää, pelosta että taasen tulisin väärinkäsitettyksi, etten tarkoita „Opettajalla” itseäni — koska olen vain tosi Opettajan halpa puhetorvi — enkä kirjoita yllä esitettyä yllyttääkseni ketään puolustamaan tai avustamaan minun omaa *persoonallisuuttani*, vaan tehdäkseni nyt kertakaikkiaan selväksi, että E. O:n ja teosofian (T. S.:n, sen näkyväisen ruumiin *sydämen* ja *sielun*) puolustaminen on jokaisen hyvän teosofin, eritoten E. O:n jäsenen velvollisuus. Niin on hänen „ehdoton velvollisuutensa” suojella hyökkäyksiltä ja puolustaa jokaista toveri-veljeään, jos hän tietää tämän viattomaksi, ja koettaa auttaa häntä siveellisesti, jos hän arvelee tämän olevan syyllisen. Viidennen jakeen tarkoitus ei myöskään ole, että hyökkääväisyys on paras menettelytapa, sillä sitä se ei ole: passiivinen vastarinta ja luja kieltäytyminen kuuntelemasta kaikkia panettelevia kertomuksia toisistanne, jos kysymyksessä on jäsen samoin kuin vieras taikka joku entinen jäsentoveri, siinä kaikki, mikä eräissä tapauksissa olisi tarpeellista, jotta kerrassaan saataisiin juonittelut ja paha tahto raukeamaan tyhjiin.

Toivoen, ettei minkäänlainen väärinkäsitys enää ole mahdollinen, minä tässä toivossa palaan *Sääntöihin* lainaten vielä niiden johdosta eräitä huomautuksia mainitusta kirjeestä. Ne tulevat tulkintana 5:nteen pykälään, ja minä lainaan ne *sananmukaisesti*:

„ . . . . Ja jos jäsenien on puolustettava ruumiinsa päätä ja sydäntä, miksi eivät siis myös oppilaat opettajiensa, jotka edustavat teosofian tiedettä, mihin sisältyy heidän etuoikeutensa 'pää' ja heidän henkisen kasvunsa 'sydän'? Pyhä kirjoitus sanoo: 'Hän, joka ei pyyhi pois lokaa, millä vihamies

on saattanut liata hänen vanhempansa ruumiin, ei rakasta vanhempiaan eikä kunnioita itseään. Hän joka ei puolusta vainottua ja avutonta, joka ei anna ruokaansa isoavalle eikä nosta vettä kaivostaan janoavalle, on liian varhain syntynyt ihmishahmoon!

„Katso totuutta edessäsi: nuhteeton elämä, avoin mieli, puhdas sydän, innokas äly, verhoton henkinen näkemyskyky, veljellisyys oppilastoveria kohtaan, aulius neuvon ja opetuksen antamiseen ja vastaanottamiseen, uskollinen velvollisuudentunne Opettajaa kohtaan, valmius tottelemaan TOTUUDEN viitteitä, kun kerran olemme oppineet siihen luotamaan, ja kun uskomme, että Opettajamme tuntee sen; urhoollinen henkilökohtaisen vääryyden kestäminen, rohkea periaatteitten julistaminen ja tunnustaminen, niiden rohkea puolustaminen, joiden kimppuun on epäoikeudenmukaisesti hyökätty ja alituisena silmämääränä se inhimillisen edistyksen ja täydellistymisen ihanne, minkä salainen tiede (gupta vidya) esittää — nämä ovat ne kultaiset portaat, joiden askelmia oppilas voi nousta jumalallisen Viisauden temppeliin. Sano tämä niille, jotka vapaaehtoisesti ovat tulleet opetettaviksesi.” — (Jatkuu).

Suom. J. Ptn.

Tien varrelta

Helsingin Ruusu-Ristissä on pidetty seuraavat sunnuntaiesitelmät: 22. I, Lauri Pautola: „Ruusu-Risti ja Jeesuksen oppi”; 29. I, Sven Krohn: „Tiede ja Ruusu-Risti”; 5. II, Kyllikki Ignatius: „Taide ja Ruusu-Risti”; 12. II, Uuno Pore: „Ruusu-Risti ja nykyajan ihminen.

Yleisöjuhla oli Helsingin Ruusu-Ristissä v.k. 29 p:nä, Ohjelmassa oli Lyyli Joen esitelmä „Onko tarujen Atlantis ollut olemassa?”, Helvi Leiviskän pianoesityksiä, Clara Bonsdorffin yksinlaulua ja Rauli Tuomen luentaa, Viimeisenä numerona oli Ilta Leiviskän suunnittelema 2-osainen liikunnallinen kuvaelma „Vaeltaajat”.

Konttoripäällikkö Alpi Räisänen, vanha teosofi ja Ruusu-Ristin jäsen, kuoli v.k. 9 p:nä Helsingissä. Vainaja oli syntynyt 15. 2. 1890 Kiu-ruvedellä. Ruumiinsiunaus suoritettiin Helsingissä Hietaniemen kappelissa. Tilaisuudessa oli runsaasti läsnä Alpi Räisänen tutkijatovereita; erään ruusuristolaisen tutkijaryhmän puolesta puhui A. Kotilainen.

Suomen IV uskonnonopettajien kokous pidettiin Helsingissä v.k. alussa H. S:n selostuksen mukaan puhui prof. Yrjö J. E. Alanen 5. I. esitelmässään „Ihmeitten käsittely raamatullisessa valossa” tähän tapaan:

Puhuja huomautti, että meidän aikanamme esiintyy paljon epätervettä ihmeuskoa, niinkuin esim. astrologiaa, spiritismiä, maskottien käyttöä y.m. Maagillinen ihmeusko on uskoa ihmisen omiin salaperäisiin ja yliluonnollisiin [!] mahdollisuuksiin, voimaan ja kykyyn. Kristillinen ihmeusko on

uskoa siihen, että Jumala on toiminnassaan riippumaton meidän käsittämästämme syy-yhteydestä. Jeesus julisti ihmejanoisille juutalaisille varsinaiseksi tunnusteokseen ylösnousemuksensa, ja Jeesuksen ylösnousemuksen valossa käsitämme raamatulliset ihmeet Jumalan pelastustahdon ilmauksiksi. —

Yllä olevan mukaan kristinusko on siis uskoa *ihmeitten* mahdollisuuteen.

Kuva, joka on t. n.:on Toimitussihteeriltä-kirjoituksen alussa, on, niinkuin siinä mainitaan, Sebastian Brantin „Narrien laivan” alasaksalaisesta painoksesta v:lta 1519. Runossa, johon se liittyy, kuvaillaan laavasti, millainen narri ihminen on, joka toivoo tarpeettomia asioita. Toisinaan hän toivoo hyvää ja hyödyllistä, mutta monasti sellaista, mikä toteutuessaan osoittautuu tarpeettomaksi. „Jumala antaa meille kaikkea mitä tahtoo; Hän tietää, mikä on kohtuullista, mikä liian paljon, mikä vahingoittaa meitä, mikä taas hyödyttää.” — Kuvassa esiintyvä aasinkorvainen mies on Midas, kreikkalaisesta tarustosta tunnettu kuningas, joka sai kyvyn muuttaa kaiken koskettamansa kullaksi. Hän joutui kuitenkin pian katumaan kykyään, sillä ruokakin, mitä hän aikoi nauttia, muuttui kullaksi. Midas joutui sitten Apollo-jumalan epäsuosiin väittäessään, että tämän ja Pan-jumalan kilpasoitannassa tuomarina toiminut Tmolos oli langettanut väärän tuomion. Apollo antoi tästä Midakselle aasin korvat. Midas koetti peitellä niitä päähineellään ja saikin häpeänsä salatuksi muilta paitsi parturiltaan. Parturia hän kielsi jyrkästi ilmaisemasta salaisuutta kenellekään. Parturi ei kuitenkaan voinut pidättää salaisuut- taan, vaan meni joen rantaan, kaivoi kuopan ja kuiskasi kuoppaan: „Kuningas Midaalla on aasin korvat!” Kuoppaan alkoi kasvaa ruokoja, ja ne kuiskasivat vuorostaan tuulen niitä huojuttaessa: „Kuningas Midaalla on aasin korvat!” Salaisuuden sai täten tietää koko maailma. — Kuvamme on yhdistänyt, niinkuin nähdään, molemmat varottavat tapaukset.

H. P. B:n esoteristille lähettämän kirjeen johdosta, minkä alun julkaisemme tässä numerossa, huomautamme, että eräissä aikaisemmissa „Ruusu-Ristin” vuosikerroissa on kirjoituksia, jotka liittyvät samoihin kysymyksiin. H. P. B:n „ensimmäinen valmistava memorandum!” julkaistiin v. 1932 n:o:ssa 3 nimellä „Mitä esoteristilta odotetaan”, ja v. 1927 oli tammikuun n:o:ssa hänen kirjoituksensa „Opetuslapset ja maallikko-oppiilat” sekä syyskuun n:o:ssa „Mahaatmat ja tšeelat”, samoin „Tietäjässä” 1920 ensimmäisen kerran julkaistu „Okkultismin suhde salaisiin taitoihin” uusintapainoksena 1936 helmikuun n:o:ssa. — Rva Alice Leighton Cleatherin muistelmat, missä H. P. B. ja eräät merkitykselliset T. S:n valheet ovat keskeisinä, ilmestyivät P. E:n suomentamina 1927; „Sisäistä ryhmää” käsitellään n:o:ssa 5.

„**Kalevalan avain**”. Ruusu-Ristin Kirjallisuusseuran jäsenille ja ystäville tiedoitetaan täten, että *Pekka Ervastian* „**K a l e v a l a n a v a i n**”, joka on kauan ollut loppuunmyytyä, julkaistaan tänä keväänä uutena painoksena. Painoksen suuruuden määrittelyä y.m.s. helpottaa, jos ne jotka aikovat kirjan hankkia, ilmoittavat tästä Kirjallisuusseuralle (os. HELSINKI I, Meritullink. 33, ovi 2, puh. 23 609). Ilmoitusta pidetään ennakkotilauksena, ja ennakkotilaa- jille lähetetään kirja postien- nakolla postikuluja veloittamatta. „**K a l e v a l a n a v a i n**” mak- samee nidottuna n. 50 mk.

Ruusu-Risti-juhla oli Vihdin kunnantalossa 21 p:nä tammik. Ohjel- massa oli pianomusiikkia, jota esitti säveltäjä Helvi Leiviskä, herra Väinö Rautjoen lausuntaa ja laulajatar Clara Bonsdorffin sooloesityksiä. Esitel- män „Mitä on Ruusu-Risti?” piti maisteri Uno Pore. Tilaisuuteen oli saapunut pieni harras kuulijakunta.

Kiitos teille helsinkiläisille, jotka niin auliisti lähdette maaseudullekkin tuomaan R.-R:n sanomaa!
A. F.

Heikki Meriläinen, tunnettu kansankirjailija ja kansantietouden kerääjä, kuoli 12. II. 91 vuoden ikäisenä. Meriläinen keräsi aikoinaan pohjois-Suomesta ja Venäjän-Karjalasta n. 3000 loitsua, satakunta satua, sadotta'n arvoituksia y.m.s. „Heikki Meriläisen elämä hänen itsensä kertomana”, joka ilmestyi joitakin vuosia sitten, on kirja, jota suosittelemme lukijoillemme.

RUUSU-RISTI Yhdysvalloissa, *The O. E. Library Critic*, pieni, mutta sisältörikas teosofinen lehti, joka kaikella kynän ja painomusteen voimalla urhoollisesti taistelee H. P. Blavatskyn teosofian puolesta taloudellisista vaikeuksistaan huolimatta, julkaisi viime loka—marraskuun numerossaan toimittajansa, hra Stokesin, laatiman suosittelun aikakauskirjastamme. Hra Stokes kirjoittaa näin:

„Elämän pienehköjä kiusoja on, etten pysty lukemaan suomea, ja siksi minun on miltei mahdotonta ymmärtää *Ruusuu-Ristin* artikkeleita, paitsi milloin, niinkuin toisinaan on laita, joku kirjoitus tai kohta *Criticistä* painetaan suomenkielellä. *Ruusuu-Risti* on samannimisen suomalaisen teosofisen seuran kuukausijulkaisu, seuran, jonka perusti kuuluisa suomalainen teosofi Pekka Ervast (kts. *Criticin* elokuun n:o:aa 1937). *Ruusuu-Risti* on antipoodinen Adyarin uusteosofialle, ja jos jotkut lukijoistamme ymmärtävät suomea, he saavat runsaan korvauksen tilatessaan tämän lehden.”

Kirjoituksessa kehoitetaan sitten lähettämään tilaukset aikakauskirjamme toimitussihteerille. —

On esitetty toivomuksia, että *Ruusuu-Ristiin* liitettäisiin englanninkielinen selostava yhteenveto kunkin numeron sisällöstä, m.m. toht. Stokes on tätä suositellut, mutta ajatus on toistaiseksi jäänyt toteuttamatta toimittajien entisestäänkin runsaan työmäärän vuoksi.

Omasta puolestamme tahdomme huomauttaa, että *Critic*, niinkuin siitä useasti lainaamamme uutiset osoittavat, on lehti, joka antaa erinomaisen yleiskuvan teosofisen liikkeen tapahtumista. Viime aikoina siinä on myös ollut pitempiä teosofiaa käsitteleviä kirjoituksia, jotka ovat lukemisen arvoisia. Englantia taitavat lukijamme Suomessa ja Yhdysvalloissa tekevät siis viisaasti tilatessaan *Criticin*. Sen tilaushinta on 62 c. vuosikerralta (tilaus voi alkaa milloin tahansa), ja tilausosoite on 1207 Q Street, N. W., Washington D. C., U. S. A. *Ruusuu-Ristin* toimitussihteeri välittää myös tilauksia.

S I S Ä L L Y S :

Kalevala, kristinusko ja Suomen kansa	29
Toimittajalta	35
Toimitussihteeriltä	37
Muuan kirje esoteristeille	48
Tien varrelta	62

Uusi Leninkiliike

T A M P E R E

Aleksanterink. 24, Varman talo.

*Myy vuosikkaita leninkejä.
Tilauksia otetaan vastaan.*

Ruusu-Ristin Talorahasto

työskentelee
tulevaisuutta varten.

*Lüütykää jäseniksi
tai tehkää tilapäisiä
lahjoituksia!*

Jäsenten säännölliset tili-
tyspäivät ovat

1/1, 1/4, 1/8 ja 1/10.

Talorahaston hoitaja: YRJÖ V. RIMPPI,
H E L S I N K I,
Luotsikatu 12 A. 12.

*19. vuosisadan ihmeellisin teos
H. P. Blavatskyn*

SALAINEN OPPI

ilmestyy suomeksi.

Teosofisen Seuran

julkaisema aikakauslehti

TEOSOFI

jatkaa joka numerossaan Salai-
sen Opin suomennosta. Teosofi
voidaan tilata maan kaikista
kirjakaupoista, postikonttoreista
ja T. S:n taloudenhoitajalta.
Osoite: Signe Rosvall, Helsinki,
Kirkkokatu 14. Tilaushinta (ko-
timaassa) 40 mk. v:kerta.

PUHELIN 216

HYVINKÄÄN KIRJAPAINO OSAKEYHTIÖ HYVINKÄÄ

Suorittaa ensiluokkaisesti
kaikkia kirjapainoalaan kuu-
luvia tehtäviä. Tiedustakaa
hintojamme.

Ostakaa paita,

jota

**Olli, Tiitus,
Iso-Keisari,
Valentin**

y.m.

kiittävät

Patentoidut erikoisuudet.

RUUSU-RISTI-JÄRJESTÖ

Perustaja-Johtaja: PEKKA ERVAST

Johtaja: rouva Hilda Pihlajamäki, os. Helsinki I, Mariank. 28 B.
Hallituksen varapuheenjohtaja: fil. toht. Eino Krohn, os. Helsinki I, Maneesinkatu 2 A.

Sihteeri: mil. maist. U. J. Pore, os. Helsinki I, Maneesinkatu 4 B A 12.

Rahastonhoitaja: herra Waldemar Kaade, os. Helsinki I, Oikokatu 15 A 18.

Kanslia: Helsinki I, Meritullinkatu 33, ovi 2. Puh. 23 609.

Ruus-Risti perustettiin Helsingissä marraskuun 14 p:nä 1920. Sen tarkoitus selviää seuraavasta ohjelmasta:

1) Ruusu-Risti on totuudenetsijain järjestö, jonka jäsenet tunnustaen kaikkien ihmisten veljeyden katsomatta rotuun, väriin, kansallisuuteen, uskontunnustukseen, yhteiskunnalliseen asemaan, sukupuoleen tai muihin ulkonaisiin rajoituksiin, osoittavat toisilleen mitä suurinta suvaitsevaisuutta ja ymmärtämystä sekä pitävät totuutta korkeampana kaikkia uskontoja.

2) Ruusu-Risti on vapaan ajattelun pyhäkkö, jonka jäsenet etsivät totuuden ydintä, salaista jumalviisautta, mikä piilee kaikkien aikojen uskonnoissa, mytologioissa, filosofisissa ja tieteellisissä järjestelmissä.

3) Ruusu-Risti on renkaana ihmisten näkymättömässä veljuskunnassa, ja sen jäsenet etsivät ikuisen elämään vievää tietä, joka kasvattaa ja kehittää ihmisessä veljeyden henkeä.

Ruus-Risti on itsenäinen järjestö. Ohjelmansa nojalla se kuuluu H. P. Blavatskyn v. 1875 alkuunpanemaan teosofiseen liikkeeseen.

Ruus-Ristin jäsenet ovat irto-, ryhmä- ja looshijäseniä. *Irtojäseneksi pyrkijä kääntyy suoraan, ryhmäjäseneksi pyrkijä paikallisryhmän välityksellä Ruusu-Ristin Johtajan rouva Hilda Pihlajamäen puoleen, os. Helsinki I, Mariank. 28 B.*

Looshityö on järjestetty seremonialliselle pohjalle, ja looshijäseneksi saattaa Ruusu-Ristin jäsen pyrkiä asianmukaisilla suosituksilla.

Ruus-Ristin jäsenmaksut ovat määrältään vapaaehtoisia. Jäsenten toivotaan tuovan antimensa kolme kertaa vuodessa: maalisi- ja lokakuun kuluessa sekä vuosikokouksen aikana. Jäsenmaksut vastaanottaa rahastonhoitaja herra Waldemar Kaade, os. Helsinki I, Oikokatu 15 A 18.

Vuosikokous pidetään keväällä, siinä uudet jäsenet juhlallisesti vastaanotetaan, vihitään, sekä asetetaan oikeuksiinsa ja velvollisuuksiinsa (installoidaan).

Installoidut jäsenet ovat oikeutetut pyrkimään Ruusu-Ristin looshijäseniksi.

RUUSU-RISTI

TOTUUDENETSIJÄIN AIKAKAUSKIRJA

35:s vk.

Maaliskuu 1939

N:o 3

RUUSU-RISTI

Totuudenetsijän aikakauskirja - Suomen vanhin teosofinen lehti.

Toimitus: **Eino Krohn** (vastaava),
Jorma Partanen (toimitussihteeri).

Julkaisija Ruusuu-Ristin Kirjallisuusseura r.y.

RUUSU-RISTI ilmestyy 10 kertaa vuodessa, sisältäen vähintään 320 tekstisivua.

RUUSU-RISTIN toimitukselle tulevat kirjoitukset, kysymykset, uutiset y.m. ovat lähetettävät fil. toht. Eino Krohnille, os. Helsinki I, Maneesink. 2 a C, tai fil. maist. Jorma Partaselle os. Helsinki L, Väinämöisenkatu 5.

RUUSU-RISTIN kirjoituksia saa lainata sillä ehdolla, että lähde tarkasti mainitaan. Sarjakirjoituksia ei saa lainata.

RUUSU-RISTIN tilaushinta on koko vuodelta Smk. 50: —, ulkomailla doll. 2: —. Yksityisnumeron hinta on postivapaasti lähetettynä Smk. 10: — tai 50 c.

RUUSU-RISTIN tilauksia ottavat vastaan postikonttorit, asiamiehet sekä aikakauskirjan taloudenhoitaja, hra *Waldemar Kaade*, os. Helsinki I, Oikokatu 15 A 18.

Asiamiehille myönnetään 10 pros., kun vähintään kolme tilausta tehdään. Tilausraha on maksettava etukäteen.

Ruusuu-Ristin Kirjallisuusseura r.y.

Kaikkea ruusuristiläistä ja teosofista kirjallisuutta haluttaessa voidaan kääntyä Ruusu-Ristin Kirjallisuusseuran toimiston puoleen os. Helsinki I, Meritullinkatu 33, ovi 2, puh. 23 609 (toimisto) ja 24 430 (toimitusjohtaja).

Toivo Orma

Kelloseppä

Iso Roobertink. 1. Puh. 38 302

Ostamalla uuden tai korjauttamalla vanhan kellon meillä tulette aina olemaan tyytyväinen

Kihla- ja kivisormuksia sekä *hopeaa* edullisesti.

Yli 10 v. kokemus Pariisin ja New-Yorkin parhaissa liikkeissä ensimmäisenä pienten kellojen korjaajana.

Sairasaputoimisto ja Opas

Salve

Helsinki. Vuorik. 5. Puh. 24 364.

Palvelee yleisöä ant. sairaspua koteihin, opastaen potil. lääkäreille ja sairaaloihin, noutaen ne asemalta eri pyynnöstä. Hyvä koti lääkärihoitoon saapuville ja toipuville.

Alppaurinkoa, sähköhoitoa ja hierontaa annetaan.

R U U S U - R I S T I

TOTUUDENETSIJÄIN AIKAKAUSKIRJA

Ent. TIETÄJÄ, perustanut v. 1905

PEKKA ERVAST

TOTUUS ON KORKEIN USKONTO

---

*„Minun täytyy pyytää, että
Mr. Albertus lähtee.“*

Johdanto

Kohtaloni näkyi tahtovan, kun kerran olin maailmalle joutunut, että lyhyessä ajassa tekisin useammanlaatuisia ulkonaisia havaintoja, joista minulle oli oppia vastaisuuden varalle. Niinpä vielä samana keväänä 1897 sain nähdä eron luulotellun ja todellisen itsetunnon välillä kuin myös humbugin ja todellisen henkisyuden.

Huhtikuussa muuan T. S:n jäsen ilmoitti pitävänsä teosofisen esitelmän ruotsiksi Uusmaalaisen Osakunnan talolla. Väkeä kokoontui melko paljon kuulemaan, ja esitelmä, jonka puhuja luki ääneen paperista, oli sangen onnistunut. Yleisön nähtävästi tyytyväisenä poistuessa ilmoitti esitelmänpitäjä puhuvansa seuraavana sunnuntaina jälleensyntymisestä samassa paikassa. Ja juuri lähtiessään hän lisäsi jotakin, joka kovasti hämmästytti minua. Hän sanoi: „Jos joku tahtoo minua tavata ja kysyä jotain näissä teosofisissa ja uskonnollisissa asioissa, niin olen tavattavana siellä ja siellä lähimpinä päivinä.” Pelästyin ja ajattelin: „Kuinka ihminen uskaltaa sanoa noin, jos ei hän itse vielä ole valmis? Joku voi mennä sielun tuskassa hänen luokseen, ja mitä hän silloin tietää antaa?” Olin nimittäin näkevinäni, ettei mies ollut kyllin kokenut voidakseen esiintyä toisten henkisenä opastajana.

Määräpäivänä olimme taas koolla Uusmaalaisen Osakunnan talolla. Tällä kertaa esitelmöitsijällä ei ollut mitään pape-reita, vaan rupesi puhumaan vapaasti. Mikä uhkarohkea yritys tottumattomalta puhujalta! Parin kolmen lauseen perästä hän takertui. Katselin häntä suurin silmin ja tunsin,

kuinka hänen tuskansa tarttui minuun. Maailma nähtävästi musteni hänen silmissään. Hän ei ollut kylliksi valmistautunut, oli luottanut omaan kykyynsä ja kirjatietoihinsa. Kukaties miesparka oli kuvitellut, että hyvät henget eli mestarit auttaisivat, kun hän kerran tahtoi tehdä heidän työtään! Olihan Jeesus sanonut, että totuuden henki tuo heille sanat suuhun . . . Suuri oli lankeemus hänen omissa silmissään, se näkyi, ja myötätuntoinen yleisö olisi mielellään antanut anteeksi pettymyksen. Mutta viimeisiä voimiaan ponnistaen onneton esitelmänpitäjä vielä rupesi puhumaan: „Jälleensyntyminen on senkin takia niin suuri oppi, että kun ihminen syntyy monta kertaa maan päälle ja karma johtaa hänen ruumistuksiansa, niin hyvä saa palkkansa ja paha saa rangaistuksensa, ja ajatelkaamme, kuinka siveellinen tämä maailmanlaki on, kun kaikesta hyvästä tulee palkka ja kaikesta pahasta tulee rangaistus ja ihmiset täten oppivat valitsemaan hyvän . . .” Silloin koko kuulijakunta ajatteli, että se hyvä ei ole mistään arvosta, joka tehdään palkan vuoksi, se vielä ei ole siveellistä hyvää. Ja yleisön voimakas ajatus heijastui puhujaan, hän huomasi tyhmit sanansa ja mykistyi sanattomaksi. Siihen se esitelmä loppui — ja samalla kymmenkunta minuuttia kestänyt tuska.

Situationsi oli tietenkin hieman vaikea, mutta sen pelasti etevällä tavalla professori H. puhjeten sanomaan: „Koska olemme täällä näin paljon asianharrastajia koolla, emmekö voisi ruveta keskustelemaan jälleensyntymisopista ja valita arvoisan esitelmänpitäjän puheenjohtajaksi?” Ehdotus hyväksyttiin heti, ja onnistumattomasta esitelmätilaisuudesta muodostui täten sangen hauska, opettavainen ja mieltäkiinnittävä keskustelu. —

Mr. Albertus astuu näyttämölle

Kun kokous oli loppunut ja olimme menossa pois, tuli minua vastaan tervehtien pieni lihavahko ja punakka herrasmies suuret arvokkaat silmälasit nenällä. Hän ojensi minulle nimikortin ja sanoi: „Nimeni on John Albertus. Olen suomalainen, vaikka olen kaksitoista vuotta elänyt Amerikassa.” Koetin poistaa mielestäni epämiellyttävän vaikutelman, minkä miehestä sain, ja rupesin kyselemään teosofiasta Amerikassa. Hän kertoi teosofian y.m. olevan Amerikassa suuressa vauhdissa ja pyysi puhutella minua yksityisesti. Jonkun verran uteliaana käskin hänen joskus saapumaan teosofiseen kirjastoon jatkamaan keskustelua. Hän tulikin

sinne pian, hänet esitettiin teosofeille, ja hänen kertomuksensa Amerikan oloista herätti mielenkiintoa.

Mr. Albertuksen „yksityinen” asia minulle oli peräti odotamatonta laatua.

Ehkä joku helsinkiläinen lukija muistaa tämän henkilön vuodelta 1897. Hän omisti sanojensa mukaan plantaashin Keski-Amerikassa eikä siis ollut varaton, olipa johonkuhun helsinkiläiseen pankkiinkin sijoittanut tullessaan muutamia tuhansia käsirahaa. Mutta hänellä oli tuumanaan perustaa kolonia etelä-Amerikan Paraguay-valtioon. Hän oli kirjeenvaihdossa Paraguayn hallituksen lontoolaisen edustajan kanssa ja oli kuullut, että ilmanala oli suotuisa, kasvullisuus hyvä j.n.e., joten kaikin puolin olisi edullista sinne muuttaa semmoisten ihmisten, jotka tahtoivat pois vanhoista yhteiskunnista luodakseen uusia ihanteellisia oloja. Hän sai minutkin jonkunverran tuumaan innostumaan, vaikka innostukseni ei mennyt niin pitkälle, että olisin tahtonut mukaan mennä. En saattanut voittaa vastenmielisyyttäni Mr. Albertusta kohtaan, vaikka tein hänelle pieniä palveluksia kieli- taidollani.

En aio viivähtää tässä asiassa sen enempää, tahdon vain mainita, että tämä mies oli tullut tielleni opettamaan minulle suurta totuutta, vaikka hänen antamansa opetus kyllä ei asettanut häntä itseään edulliseen valoon.

Eräänä kesäisenä iltana hän tuli kotiin luokseni. Ja silloin hän puhui oikein sydämensä kyllyydestä. Tähän tapaan hän puhui:

„Kyllä teidän täytyy välttämättömästi minua auttaa. On näet sillä tavalla, että jos tahtoo perustaa uuden yhteiskunnan, täytyy hankkeella olla henkinen pohja ja yleensä voimakas henkinen edustus. Veljeskunta ei onnistu, jos se rakennetaan aineelliselle perustalle, jos järjestetään valtio ilman uskontoa.”

Tämän ymmärsin ja myönsin, että hän sekä psykologisesti että poliittisesti katsoen oli oikeassa. Mutta sitten hän jatkoi:

„Uusi uskonto”

„Ettekö ymmärrä minun toivovan, että auttaisitte minua? Aikomukseni on perustaa uusi yhteiskunta Tres Naciones paraimpien sosialististen ja veljellis-teosofisten periaatteitten pohjalle. Minä olen sen ulkonainen pää, sen valtiollinen johtaja eli presidentti. Teistä voisi tulla sen henkinen johtaja, sen piispa eli paavi. Olen koko ajan nähnyt päältänne,

että olette kuin luotu ihmisiä henkisesti johtamaan ja kurissa pitämään. Teistä tulisi erinomainen uuden maan ja kansan profeetta. Miksikä ette tahtoisi auttaa ihmisiä olemalla heidän profeettansa? Tiedättehän, mitä sillä tarkoitan. Teidän tulee luoda uusi uskonto! Ajatelkaa esim. amerikkalaista profeettaa Smithiä, joka perusti mormoonien seurakunnan. Niinhän mekin voisimme tehdä. Valitsemme parhaimmat otteet maailman pyhistä kirjoista ja muodostamme niistä uuden pyhän kirjan, jonka nojaan voimme rakentaa oikein teosofisen uskonnon, ja sitten julistamme: Tässä on Jumalan profeetta, joka on saanut uuden jumalallisen ilmestyksen! Voisimmehan löytää raamattumme jonkun puun juurelta, ja voisimmehan niinkuin Smith löytää silmälasit, jotka avaavat profeetan silmät, niin, vaikka kultasanakaiset, ja voisimmehan kirjoittaa pyhän kirjamme pergamentille ja salaperäisillä kirjaimilla. Älkää peljätkö, etteivät ihmiset uskoisi! Ajatelkaa, mikä kunnia Teille tulee, kun Teidät nostetaan Jumalan edustajaksi maan päällä!"

Mr. Albertus lähtee

Minä kuuntelin hänen puhettaan, kuuntelin hyvin hiljaa ja tarkkaan. Hän innostui puhumaan yhä selvemmin ja selvemmin, niin että minä lyyhistyin aivan mitättömäksi hengessäni ja ajattelin: „Olenko maan päällä vai maan alla?" Hän ei olleenkaan huomannut sieluntilaani, vaan jatkoi puhettaan yhä innostuneemmin. Vasta kun hän oli lopettanut, nousin istuoltani ja lausuin:

„Minun täytyy nyt sanoa, että meillä ei enää voi olla mitään tekemistä toistemme kanssa. Kaikki minun ajatukseni uskonnosta ja totuudesta käyvät niin peräti toiseen suuntaan, etten voi sanoa mitään muuta kaikesta mitä olette puhunut kuin että se on humbugia, jonka tähden minun täytyy pyytää, että Mr. Albertus lähtee."

„No, no, no, kyllä", hän mutisi sangen alakuloisesti ja lähti tiehensä.

Ja mikäli tiedän, ei hänen kolonia-hommistaan tullut sen valmiimpaa.

P. E:n teosofisia muistelmia
„Tietäjä" 1915, n:o 9.

Jumala

Memfiin pappien sanoja n. v:lta 4000 e. Kr.

1. Jumala on yksi ja ainoa, eikä mitään muuta ole hänen rinnallaan. Jumala on yksi, yksi, joka on kaiken tehnyt.

2. Jumala on henki, salattu henki, henkien Henki, suuri Egyptin henki, Jumalhenki.

3. Jumala on, hän on ollut alusta asti, hän on alkuaikainen ja oli olemassa ennen kuin mitään muuta oli. Hän oli olemassa ennen kuin mitään muuta oli, ja hän loi kaiken sen, mikä tuli ilmi hänen ilmestymisensä jälkeen. Hän on alkusiementen Isä.

4. Jumala on ikuinen, ikiaikainen ja ilman loppua. Hän on ikiaikainen ja ikuinen. Hänen voimansa kestää loppumattomiin, ja hän on kautta ikuisuuden.

5. Jumala on salattu, ei kukaan tunne hänen muotoaan. Ei kukaan ole löytänyt hänen näköään. Hän on kätkeyty jumalilta ja ihmisiltä. Hän on salaisuus kaikille luomuksilleen.

6. Ei yksikään ihminen tunne nimeä, millä häntä kutsua. Hänen nimensä on salattu hänen lapsilleen. Hänen nimensä on salainen hänen lapsilleen. Hänen nimensä ovat lukemattomat, hänen nimensä ovat monet, ei yksikään ihminen tiedä niiden määrää.

7. Jumala on Maät (Totuus). Hän elää totuudesta, hän ruokkii sillä itseään. Hän on Totuuden Kuningas, jonka totuus saattaa kielen vapaaksi. Hän lepää totuudella, hän luo totuuden ja levittää sen maailman ylle.

8. Jumala on elämä, ja vain hänen kauttaan on elämää. Hän valaa elämää ihmisiin, hän puhalttaa elämän hengen sieraimiin.

9. Jumala on isä ja äiti, isien Isä ja äitien Äiti. Jumala synnyttää eikä itse ole synnitetty, hän luo eikä ole luotu. Hän siitti itsensä ja synnytti itsensä. Hän muovailee eikä ole kenenkään muovailema. Hän on oman muotonsa luoja ja oman ruumiinsa tekijä.

10. Jumala itse on olemassaolo. Hän on kaikissa olioissa, hän pysyy kaikissa olioissa. Hän on kaiken kannattava alkuaine, joka lisääntyy häviämättä. Hän on se Yksi, joka moninkertaistuu miljoonittain, monimuotoisena, jäsenistä rikkaana.

11. Jumala on tehnyt kaiken. Hän on kaiken luoja, mikä nyt on olemassa, kaiken sen luoja, mitä ikinä on maailmassa.

Hän se muotoili maailman käsillään aikojen aamuna, ja hän antoi sille kaiken, mikä hänestä itsestään uloskäy. Hän on taivaitten ja maitten luoja, taivaan, maan ja syvyyden luoja, taivaan, maan, syvyyden, vesien ja vuorten luoja. Jumala ripusti taivaat ylhäältä ja laski kiinteän maan perustukset. Jumala teki taivaan, muovasi maan, hän saattoi vedet virtaamaan ja muovaili jähmeät vuoret.

12. Mitä hyvänsä hänen ajatuksensa suunnitteli, tuli samalla olemassaolevaksi, ja kun hän oli lausunut sanan, se tuli olevaiseksi ikiajoiksi.

13. Jumala on Isä, Äiti, kaikkien jumalien alkuaikainen Isä. Hän lähetti äänensä, ja jumalat syntyivät. Jumalat syntyivät hänen suunsa sanasta. Hän loi ihmiset ja antoi muodot jumalille. Hän on suuri Mestari, muinaisaikojen Savenvalaja, joka sai ihmiset ja jumalat syntymään käsiensä työstä, Savenvalaja, joka valuupyörällään muovaili ihmiset ja jumalat.

14. Taivaat lepäävät hänen päänsä päällä, ja maa kannattaa hänen jalkojaan. Taivas kätkee hänen henkensä, maa kätkee hänen muotonsa, ja syvyys kietoo itseensä hänen kätketyn mysteerionsa. Hänen ruumiinsa on ilman kaltainen, taivaat lepäävät hänen päänsä päällä, ja Niili-joki verhoaa hänen muotonsa.

15. Jumala on armahtavainen palvojiaan kohtaan. Hän kuulee ihmistä, joka häneen vetoaa. Hän suojelee heikkoja voimakkaita vastaan. Jumala kulee ahdistetun huudon, hän on sääliväinen ihmistä kohtaan, joka häneen vetoaa, hän suojelee niitä, joita öykkärit ja julmurit ahdistavat, ja hän on tuomari niiden, jotka ovat väkeviä, ja niiden, jotka ovat heikkoja. Jumala tunnustaa ihmisen, joka hänet tunnustaa, ja palkitsee sen, joka häntä palvelee, ja suojelee sitä, joka hänen tietänsä vaeltaa.

E. A. Wallis Budge'in mukaan.

Näin puhui teologi

Minäkin luulen, että aivan turhaan puhun niiden kuultaviksi, jotka ovat joutuneet teosofian pauloihin. En usko voivani vakuuttaa heitä yhtään mistään, en edes siitä, mikä on kaikkein selvintä. Eivät edes kristillisen kirkon historian totuudet tehoa heihin. Kaikki muut ihmiset ne uskovat, mutta teosofit eivät usko, he kun luulevat, että heillä on käytettävään yliluonnollinen viisaus, jonka kautta heidän johtajansa ovat saaneet tietoja, joista me olemme kokonaan osattomia. — Antti J. Pietilä, Teosofia (s. 28).

Toimitussihteeriltä

58.

Sanojen muoto ja merkitys

Sanojen, äänneyhdistelmien, ja niiden merkitysten suhteet ovat olleet tutkimuksen kohteina siitä alkaen, kun ensimmäinen kielioppi laadittiin, ja siitä asti kuin loogillisen ajattelun säännöt syntyivät. Vielä tänä päivänä askarruttavat kieli-miehiä sanojen syntykysymykset, ja senkin jälkeen kuin ihmiset luulivat oppineensa ajattelemaan johdonmukaisesti, on jatkettu oikean ajattelun lakien pohdintaa, viimeksi n.s. logistiikassa. Kielitieteen tutkimukset ovat luoneet runsaasti valoa kielten muinaisuuteen, niin että on voitu, kun kerran on sääntöjä etsitty ja löydetty, myös säännöstellä kieliä niiden nykyisissä kehitysvaiheissa; filosofien pyrkimykset taas ovat auttaneet selvään, yksimerkitykselliseen sanontaan, mikä on tieteellisen ajattelun ja esittelyn ihanne. Kieli, elävä kieli, ei kuitenkaan „luonnontilassaan” ole tieteellisen yksiviivainen. Siinä on äänteellisesti samanlaisia, mutta syntyperältään erilaisia sanoja, jotka tarkoittavat eri asioita, ja siinä on yksille sanoille kertynyt useita, monasti suurestikin toisistaan poikkeavia merkityksiä.

Tämän monivivahtaisen kysymyksen eteen saattaa myös toisinaan pysähtyä teosofinen totuudenetsijä, joka ei ole tieteellinen tutkija sanan totunnaisessa merkityksessä. Hän toteaa, että muinaiset viisaat, joilta hän on saanut käytännössä merkityksellistä opastusta elämäänsä, eivät ole suinkaan aina ilmaisseet ajatuksiaan niin, että ne muodollisesti noudattaisivat kaikkia logiikan sääntöjä puhumattakaan loogillisen ajattelun nykyaikaisista hienouksista. Tai ehkä asia on toisin: kenties heillä on ollut vielä täsmällisempiä sanoja käytettävänä kuin meidän tiedemiehillämme, jotka nyt, esim. koettaessaan kääntää itämaista kirjallisuutta, kamppailevat vaikeuksissa, kun eivät löydä vastaavia sanoja omista kielistään?

Jos luemme suurten opettajien opetuksia, huomaamme, että he erikoisen mielellään käyttivät vertauksia. Sellaiset Jeesuksen vertaukset, kuin esim. kameelin kulku neulansilmästä (tai Neulansilmästä), vertaus kuninkaan pojan häistä, kylväjästä, joka lähti pellolleen, saattavat ankaran muodollisesta tieteellisestä tutkijasta tuntua täysin „mielettömiltä”, koskapa kuulijat käsittävät ne omalla tavallaan, kehitys-

asteensa mukaisesti. Puhumattakaan sitten paradokseista, joissa „totuus seisoo päällään”, ja mieltelmistä, jotka ovat arvoitusten kaltaisia, esim. Jeesuksen sana „Jolla on, hänelle annetaan, jolla ei ole, häneltä otetaan pois sekin, mikä hänellä on.” Tai mainitakseni muutaman ajattelman, jotka elävät ilman että niiden ensimmäinen lausuja tunnetaan: „Kun kuljen sillan yli, katso! vesi ei virtaa, vaan silta.” — „Kokemus on kaljupään kampa.” — „Minä itkin mereen: se ei tulvinut yli äyräittänsä.” — „Tule siksi mitä olet!” —

Sanan ja sen merkityksen probleeman totuudenetsijä tapaa myös silloin, kun hän lukee nykyaikaisten opettajien kirjoituksia ja kuulee heidän puheitaan. Hän joutuu tahtomattaankin kysymään itseltään, onko se, mitä hän lukee tai kuulee, *aitoa*, kokemukseen perustuvaa, totuudenmukaiseen näkemykseen pohjautuvaa.

Silloin tällöin voi sivullisena todeta, että monet tekevät tämän kysymyksen valitettavan myöhään, niin että heihin on kasaantunut eräitä ennakkoluuloja ja kuvitelmia, joiden lävitse he näkevät ja kuulevat. Sitä suurempi oli hämmästykseni, kun taannoin sain kirjeen eräältä vasta teosofiaan tutustuneelta ystävältämme, missä hän iloisena huomionaan toteaa, että „P. E. on kokenut sen, mistä hän kirjoittaa”, jota vastoin hän ei sano tapaavansa samaa kokemuksen tuntua erään nimeltä mainitseman henkilön kirjoissa.

Joudutaan oudoille poluille, jos käytäisiin kiistelemään siitä, mitä kukin on kokenut tai ollut kokematta, varsinkaan jos k.o. henkilö ei itse ole puhumassa puolestaan, ja koska ihminen, joka todella on *kokenut* henkisen elämän mysteeriä, mieluummin kertoo kokemustensa hedelmistä kuin itse tapauksista, jotka eivät sellaisinaan, meille kerrottuina, paljonkaan auta. Ne ovat toisen ihmisen työn tuloksia, eivät meidän omiamme.

Jotkut, jotka jo ovat oppineet tarkkailemaan toisten henkisiä elämyksiä, odottavat, että heille nimenomaan kerrotaan niistä, jotta he — vaikka itse eivät ole kokeneet — saavat niitä arvostella ja antaa niistä arvostelunsa. Toiset taas, saatuaan varmuuden jonkun arvossa pitämänsä henkilön omakohtaisista kokemuksista yleensä, ryhtyvät rakentelemaan niistä muodostamilleen käsityksille omia systeemejään, labyrinttejä, joilla on selvä pohjapiirustus, mutta joista on vaikea päästä ulos, kun niissä harhailee; hepä myöskin samalla kehittävät useasti suorastaan yllättävän valmiuden rivien välistä lukemisen taidossa — taidossa, josta juuri nyt aion kirjoittaa tarkoittaen kuitenkin oleellisesti toista, sitä, mistä

mainitsemani kirje oli minulle *i t s e l l e n i* mieluisa osoitus.

Tahtoisin näet kehoittaa niitä, joita nämä asiat kiinnostavat, harjoittamaan *sisäisen kuulon herkistämistä*, niin että yhä selvemmin oppii erottamaan puhtaat äänet epäpuhtaista, toden epätodesta, aidon epäaidosta. Tuloksesta, minkä kukin saavuttaa, en halua lausua ennakkoarvostelua. Tärkeintä on muistaa, että tämä on muuan tapa oppia *erottamiskykyä*, taitoa, joka on ensimmäisiä totuudenetsijältä vaadittavia.

Harjoitus on itse asiassa hyvin yksinkertainen, kun sen kerran oppii. Meidän on vain oltava varuillamme, kun luemme sellaista, mistä oletamme mahdollisesti hyötyvämmekö henkisesti, niin että samalla kuin järkemme ymmärtää sanojen luonnollisen merkityksen, me koetamme pysyä avoimina sille *tarkotukselle*, joka on kirjoituksen aiheuttanut, sille näkemykselle, mistä se on juontunut. Useasti näet on niin, että kirjoituksen ydin supistuu muutamaan sanaan. Ne ovat ehkä muodollisesti vaatimattomia, suorastaan jokapäiväisiä, ja vain se, jonka „korva” on herkkä, pysähtyy niihin ja saa niistä enemmän kuin se, joka etsii mahtipontisia lauseita tai uusia ihmeellisiä tarinoita Olevaisen mysteριοista. Toisinaan, tietysti, kirjoittajan perusnäkemys ja tarkoitus levittäytyy yli koko kirjoituksen, jolloin siitä saatu yleisnäkemys antaa vastauksen sitä kaipaavalle.

Puheitten, esitelmien laita on samoin kuin kirjoitustenkin. Niistä vain saattaa joskus olla helpompi erottaa oikeat korostukset vääristä; kirjoitettu sanahan kahlehtii katseen ja sokaisee silmät helpommin kuin puhuttu esitys, missä sanojen tarkka merkitys useinkaan ei ole sama kuin kirjoituksessa (olettaen, että esitys ei ensin ole kirjoitettu).

Oli miten oli —: me voimme yllätykseksemme huomata, jos näin sisäistä korvaamme harjoittelemme, että jonkun puhujan korvin kuuluvasta kaunopuheisuudesta huolimatta kuulomme todistaa meille: „Hän ei ole kokenut sitä, mistä hän puhuu”, tai „hän puhuu vain älyllisten päätelmiensä nojalla.” Voimme myös yllättäen joutua sellaiseen tapaukseen, jolloin sanallista koreutta vailla olevasta esityksestä sisäinen korvamme iloksemme erottaa kokemuksen vakuuttavan äänen. Kun sen kerran olemme kuulleet, tämä havaintomme vaikuttaa suuresti myös siihen, kuinka vastaisuudessa suhtaudumme tämän puhujan tai kirjoittajan esityksiin.

Päättyessäni kirjoittaa yllä olevasta mieleeni muistui muuan Patandshalin jooga-aforismien lause, joka tuntui liittyvän juuri tähän kysymykseen. Etsin sen ja löysinkin:

Harjoittamalla samjamaa sanasta, merkityksestä ja tiedosta, mitkä tavallisesti sekotetaan, saadaan tieto kaikkien elollisten olentojen äänistä. (III, 17).

Vivekaanandan toimittamassa laitoksessa, mistä käänös on, tätä seuraa hänen tulkintansa:

„Sana edustaa ulkonaista syytä, merkitys edustaa sitä sisäistä värähtelyä, joka *indrijoiden* [indriyas=aistimet] kanavien kautta tulee aivoihin tuoden muassaan ajatukselle ulkonaisen vaikutelman, ja tieto edustaa ajatuksen vastavaikutusta, jonka keralla tulee havainto. Nämä kolme yhdessä synnyttävät aistiemme kohteet. Olettakaamme, että kuulen sanan. Ensimmäisenä on silloin ulkopuolinen värähtely, seuraavana sisäinen aistimus, jonka kuuloelin välittää sielulle, sitten sielu reagoi ja minä tunnen sanan. Tuntemani sana on sekobus näistä kolmesta, värähtelystä, aistimuksesta ja vastavaikutuksesta. Tavallisesti nämä kolme ovat erottamattomat, mutta harjoituksen avulla joogi voi oppia erottamaan ne toisistaan. Kun ihminen on tähän päässyt, niin hän suorittaessaan samjamaa mistä äänestä tahansa, ymmärtää merkityksen, mitä ilmaisemaan tämä ääni oli aiottu, oli se sitten ihmisen tai jonkun muun eläimen aiheuttama.”

Patandshali selittää toisessa yhteydessä (III, 4), mitä on *samjama*. Se on prosessi, missä yhtyvät dhaarana, dhjaana ja samaadhi*). Vivekaananda täydentää tätä määritelmää tulkinnallaan:

„Kun ihminen osaa suunnata ajatuksensa johonkin kohteeseen, kiinnittää sen siihen ja pitää sitä siinä kauan, samalla erottaen kohteen sisäisestä puolestaan, tämä on samjamaa eli dhaaranaa, dhjaanaa ja samaadhia, jotka seuraavat toisiaan. Tarkastelun alaisen olion muoto on hävinnyt, ja vain sen merkitys jää mieleen.”

Nämä Patandshalin jooga-suutrojen kohdat osoittavat kirjoittajansa tarkoittaneen samjamalla enemmän kuin mihin omasta puolestani olen tässä pyrkinyt. Ellei totuudenetsijä oppisikaan kovin pian ymmärtämään, millaiset alkeellisen sielunelämän liikeyhdyskunnat synnyttävät erilaisten luontokappaleitten äänet, hän voi oppia paljon harjoittamalla sisäisen kuulonsa herkistämistä kanssakäymisessään muiden ihmisten kanssa. Lähin käytännöllinen tulos: asteittainen vapautuminen ennakkoluuloista ja lempikäsitteistä, näistä totuuden kahdesta paulasta, on vaivannäön arvoinen.

*) Näistä nimityksistä kts. *Pekka Ervast*, „Suuret uskonnot”, luku „Kuinka vanhassa Intiassa totuutta etsittiin”.

Ihanteet ja elämä

(Puhe P. E:n syntymäpäiväjuhlassa 26. XII. 1938).

„Älköön kukaan unohtako elämäntehtäväänsä toisen elämäntehtävän takia, olkoonpa se sitten vaikka kuinka korkea”, kuuluu vanha itämainen lause. Se sisältää sen merkillisen totuuden, jonka käytännössä usein unohdamme, että me kehitymme ainoastaan siten, että koetamme toteuttaa niitä näkemyksiä, sitä ihannetta, jonka omassa itsessämme ymmärrämme oikeaksi. Meillä kaikilla saattaa olla sangen merkillistä viisautta ja näkemyksiä, joita olemme lukeneet kirjoista, mutta ilmeisesti erehdymme, jos ilman muuta s o k e a s t i alamme heti toteuttaa korkeinta ihannetta, minkä olemme kuulleet tai kirjoista lukeneet. Ymmärtääkseni meidän kyllä täytyy aina koettaa järjessämme nähdä enemmän kuin osaamme heti paikalla toteuttaa. Meidän pitää joka hetki koettaa ymmärtää kaikkein korkein ihanne ja totuus, mutta en usko olevan viisasta, että luulemme heti olevamme kypsät toteuttamaan kaikkein korkeinta ihannetta. Meidän pitää nähdä korkein ihanne ja samalla olosuhteet eli edellytyksemme tällä hetkellä. Ymmärrämme ja tunnustamme esim. sukupuolisen puhtauden korkeimmaksi ihanteeksi, mutta jo Paavali sanoi: „Älköön mies vetäytykö pois vaimonsa luota, ellei se tapahdu yhteisestä sopimuksesta ja ajaksi ollaksenne kykenevämmät rukoukseen.”

Ihminen kehittyä vain siten, että hän koettaa elää omaa ihannettaan, korkeinta ihannetta, minkä hän ymmärtää. Tämän käsittävät viisaat, ja sen mukaan he koettavat aina rohkaista jokaista totuudenetsijää juuri itsekunkin omissa ihanteissa ja aatteissa, jotka kenties eivät aina ole ehdottoman päteviä. Viisaat ymmärtävät, että ihanteita toteutettaessa voimat kasvavat, ja vastaavasti lisääntyy ihanteiden laajempi ymmärtämiskyky.

Tämä seikka on hyvin tärkeä ymmärtää P. E:nkin suhteen. Yksi ja toinen meistä silloin tällöin sanoo, että P. E. sanoi näin ja P. E. sanoi niin. — P. E. tahtoi kysyjää rohkaista ja vahvistaa tämän oman ihanteen näkemisessä ja toteuttamisessa. Joskus saattoi kaksi järjestömme jäsentä, jotka olivat olleet P. E:n puheilla, joutua vastakkain melkein vastakkaisine ihanteineen, joita kumpaakin P. E. oli rohkaissut, ja kiven kovaan vakuuttaa, että P. E. oli sanonut näin eikä noin. Ja P. E. epäilemättä oli hyväksynyt kummankin mieltäpiten.

Toinen asia oli, että jos kysyjä ei ollut niin täydelleen oman ihanteensa „pauloissa”, vaan näki asiat laajemmalti, hän saattoi P. E:ltä saada tietää enemmänkin. Mutta kysyjät tiedustelivat tavallisesti P. E:ltä siinä muodossa, että „miten Sinusta tuntuu, eikö olisi hyvä tehdä niin kuin minä olen ajatellut”. Ja P. E. vastasi: „Tietenkin on hyvä tehdä niin kuin omassa sydämessäsi ajattelet oikeaksi.”

Tässä muutamia tapauksia.

Kaikki tiedämme P. E:n suhteen sotaan. Kerran eräs jäsenemme kesäkursseilla kertoi, kuinka hän meni ennen asevelvollisuuskutsuntaa P. E:n luokse tiedustellakseen hänen mielipidettään sotaväkeen menemisestä. P. E. vastaa kirkkain silmin: „Totta kai Sinun on mentävä sotaväkeen. Sehän on kansalaisvelvollisuus. Kuinka Sinä pois jäisit?” — Tämä kysyjä ei sitten kuitenkaan joutunut sotaväkeen, vaan vapautettiin täydelleen.

Kerran taas eräs nuori jäsenemme pyysi audienssia P. E:ltä kysyäkseen, oliko hänen mentävä naimisiin vai ei. Hän aloitti keskustelun vielä siihen tapaan, että „olen pitkän aikaa ajatellut, että minun pitäisi tässä mennä naimisiin — ja se tyttökin niin pitää minusta”. P. E. sanoi siihen: „No, on aivan luonnollista, että menet naimisiin. Ihmisethän yleensä menevät naimisiin, ja mikä on luonnollisempaa kuin että kaksi ihmistä todella rakastaa toisiaan.” Mutta tämä kysyjämme oli yhtä paljon ajatellut päinvastaistakin mahdollisuutta, sillä hän jatkoi: „Mutta olen kovasti ajatellut, ettei se avioliitto taida olla sittenkään omiaan minulle. Sitä paitsi tuntuu siltä kuin avioliitto vaikeuttaisi minun R.-R.-harrastuksianikin.” — „Sitähän minäkin”, oli silloin P. E. sanonut, „minä olen aina Sinusta ajatellut, ettet menisi naimisiin, sillä kyllä se on viisaampaa.”

Tällaisia tapauksiahan on vaikka kuinka monta. Viittaa vielä lopuksi vain erääseen tapaukseen, josta P. E. itse kertoo v. 1930 Ruusu-Ristin helmikuun numerossa. Linaan hänen omia sanojaan:

„Oli kevättalvi 1897. Tuskin puoli vuotta oli kulunut „kasteesta”, josta kerron kirjassa „Ruusu-Ristin syntysanat Suomessa”; . . . . (hänen luokseen tulee eräs hänen ystävänsä J. N., joka alkaa puhua): „Kuten tiedät, taistelevat kreikkalaiset paraikaa isänmaansa ja vapautensa puolesta turkkilaisia vastaan. He ottavat mielellään vastaan vapaaehtoisia armeijaansa — ja minun tekee mieleni lähteä heitä auttamaan. Sitä varten tarvitsen matkarahaa kaksisataa markkaa. Voitko lainata ne minulle?” . . . . (P. E. hankki hänelle

rahat). „Onnellisena J. N: läksi Kreikkaan, otti osaa vaupussotaan, saavutti kunniaa . . . Yhteinen tolstoilainen ystävämmme sanoi minulle kerran tavatessamme samana keväänä puoleksi nuhdellen: „Kuinka Sinä Buddhan oppilaana annoit J. N:n mennä sotaan?” P. E. toteaa: „Periaatetta vastaan olin kai rikkonut, — jos minulla yleensä muita periaatteita oli kuin rakkaus ihmisiin. Omatunto ei soimannut, ja sydän sanoi, että olin tehnyt parastani . . . En tiedä voiko toinen ottaa oppia muistelmastani. Kerroin sen kuvaavana esimerkkinä nuoruuden aikuisesta reaalipolitiikastani, enkä osaa sanoa, olenko vieläkään sen viisaammaksi käynyt. Ehkä yhä menettelisin samalla tavalla . . .”

Kun siis kuuntelemme toistemme puheita siitä, että P. E. sanoi niin taikka näin, olkaamme viisaat ja muistakaamme, että P. E. muiden viisaiden lailla tahtoi jokaisessa meistä vahvistaa *m e i d ä n o m a a n ä k e m y s t ä m m e i h a n t e i s t a*. Hän ei suinkaan väittänyt eikä tarkoittanut, että meidän yksityiset näkemyksemme ja ihanteemme, joille hän antoi siunauksensa, olisivat olleet niin ehdottomia, että ne olisivat sellaisinaan soveltuneet muittenkin noudattaviksi. Niillä oli merkitystä yleensä vain kysyjälle itselleen ja kenties vain juuri sillä hetkellä. Ja tästä taas hän pääsi tietoon sillä, että toteutti parhaimman totuudennäkemysensä elämässään.

Uuno Pore.

Ikä ihmisen arvon mittana

Suuruutta eivät määrää vuodet, eivät valkoiset hapsot, eivät rikkaudet, eivät sukulaisuussuhteet. Viisaat ovat säästäneet tämän lain: „Hän, joka tuntee *veedat* ja *angat*, on suuri meidän joukossamme.”

Etevämmyyden määrää brahmaanien keskuudessa tieto, kshatrijoiden keskuudessa urhoollisuus, viljan ja muun kauppatavaran rikkaus vaishjojen keskuudessa ja suudrojen joukossa ikä.

Mies ei ole vanha sen nojalla, että hänen päänsä on harmaa; sitä, joka jo nuorena on tutkinut pyhiä kirjoituksia, jumalat pitävät vanhana.

Manun lait, II, 154—156.

H. P. Blavatsky:

Muuan kirje esoteristeille

(Jatko ja loppu)

Nämä ovat suurten Opettajien sanoja, ja noudatan vain erään heikäläisen käskyä toistaessani ne teille. Sen, mitä kirjeessä on, minä, H. P. B., nyt sanon teille alkuperäisin sanoin: „AJATTELE, ja ajateltuasi YRITÄ: päämäärä on totisesti kaiken mahdollisen pyrinnän arvoinen.” Paljon siitä, mitä on Opin Kirjassa, te löydätte katkelmissa, jotka vastikään käänsin „Kultaisten sääntöjen kirjasta” ja julkaisin „harvojen” hyödyksi.¹⁾ Nämä säännöt ovat yhtä vanhat kuin maailma. Ja juuri näitä, huomaan sen nyt, minun odotettiin terottavan niille, jotka pyysivät minulta opetusta. Tämän velvollisuuden tiesin hyvin, ja kuitenkin laiminlöin sen täyttämisen. En halua pyytää anteeksi sanomalla, että unohdin tehdä sen, sillä tämä ei olisi totta, vaan minä sanon ja tunnustan, että jätin sen pois idioottimaisesta kunnioituksesta länsimaisia ennakkoluuloja ja ajatustapoja kohtaan. Minä tiesin, että valmistavan etiikan lakikokoelma, jollainen on välttämätön itämaisille oppilaille, ja jota heidän on noudatettava, raapisi, jopa suorastaan loukkaisi monen amerikkalaisen ja eurooppalaisen kokelaan tunteita. Alituisesti väärinkäsitettyinä, näennäisyyksien mukaan tuomittuna, halvennettuna, paneteltuna ja vainottuna minä pelkäsin, että loukkaisin Seuraa pakottaessani eräitä ellei monia jäsenistämme katkaisemaan yhteytensä siihen, jos he huomaisivat, että tein säännöt liian vaativiksi. Ensimmäisen kerran elämässäni minä toimin kuin raukka omissa silmissäni ja miltei velvollisuuteni pettäen tehdessäni sellaisen kompromissin omantuntoni kanssa. Siksi, vaikkakin minua ensimmäisenä rangaistaan, minä en valita, ja toivon vain, ettei kukaan muu joudu kärsimään heikkouteni vuoksi.

Puhun toisen ja viimeisen kirjeen suhteesta E. O.:oon. Ensimmäisen sisältönä oli, että niiden, jotka halusivat saada itämaisii opetuksia, oli mukauduttava itämaisiin sääntöihin, ja että minun oli parempi keskeyttää opetukseni siihen asti kunnes olin ilmoittanut tästä heille muistuttaen heitä myös heidän lupauksensa kolmannesta säännöstä, mikä, *ellei minulla ollut rohkeutta vaatia sen noudattamista, minun oli*

¹⁾ Viittaus „Hiljaisuuden Ääneen”. — Suom.

parempi muuttaa, koska se vain sai jäsenet tulemaan uskotomiksi lupauksilleen. Toistin tämän E. O.:n Neuvostolle, ja se johti siihen, että he lähettivät tuon lisäohjeen esoteristeille, mikä luvattomasti luovutettiin R. P. J:n¹⁾ toimistolle ja julkaistiin.

Nähkää nyt, te kaikki, milloinkaan erehtymättömän, joutuisan karman työ! Ellen olisi poikennut Opin Kirjan vanhoista säännöistä, sellaista murheellista tapahtumaa ei olisi sattunut, sillä silloin ei olisi tarvittu mitään sellaista asiakirjaa kuin tämä Neuvoston laatima. Sillä Sääntö sanoo *tsheelalle*:

„Ellet voi pitää lupaustasi, kieltäydy antamasta sitä, mutta kun kerran olet sitonut itsesi johonkin lupaukseen, täytyt se, vaikka sinun olisi kuoltava sen vuoksi.”

Ja opettajalle:

„Sinun ei pidä muistuttaa oppilasta, joka osoittaa olevansa tietien tahtoen tai tahtomattaan uskonon jonkun lain kirjaimelle ja hengelle, useammin kuin KAHDESTI; kolmannella kerralla sinun on erotettava hänet joukosta”, s.o. pyydetävä häntä eroamaan tai karkoitettava hänet.

Mutta niinkuin valitettavasti yleensä on laita, vaikka tässä tapauksessa suureksi onneksi, jokainen kourallinen mutaa, mikä heitetään T. S:aa vastaan, osuu vain minuun itseäni, ja kun E. O:n jäsenillä ei ollut mahdollisuutta puolustaa kehtään muuta kuin minua, olin haluton vaatimaan tämän säännön noudattamista. Olin erittäin haluton lähettämään edelleen tiedoitusta, mikä koski minua *persoonallisesti*. Mutta toisen kirjeen jälkeen en enää voinut vaieta; se on laki, ja minun on vain toteltava käyttäen nyt tätä tilaisuutta pyytäkseen jokaista lupauksen tehnyttä E. O.:n jäsentä, joka tuntee olevansa kykenemätön alistumaan sellaisiin ohjesääntöihin, eroamaan. Kun tuntee niinkuin minäkin vapaat amerikkalaiset ja vapaat brittiläiset, kuinka voin tulla ja sanoa kenellekään heistä esim. tähän tapaan:

„Aasialaiset esi-isämme pitivät opettajan tointa aina sangen vakavana ja vastuunalaisena, ja oppilas velvoitettiin aina kuuliaisuuteen ja lojaalisuuteen. Tämä sinun on kerrottava heille neuvoen heitä tutkimaan Manua.” (Kirjeestä).

Ja kuinka saisin heidät ymmärtämään, että Opettajalla tarkotettiin Mestaria eikä minua itseäni, kun tiesin, että monet, monet heistä, vaikka he tunsivat minut, ja vaikka heillä on-

¹⁾ *Religio-Philosophical Journal*, muuan amerikkalainen spiritistilehti. — *Julk.*

neksi ei ollut minkäänlaista aihetta epäillä *minun* olemassaoloani, he kuitenkin eräitä harvoja lukuunottamatta epäilivät Mahaatmojen olemassaoloa? Sellainen on ainoa anteeksi-pyyntöni. Kun en pystynyt siirtämään varmaa tietoani Mes-tarien olemassaolosta ihmisinä teosofien, en edes lupauksen tehneitten jäsenten tajuntaan viimeisten neljäntoista vuoden aikana, olen aina koettanut olla painostamatta heitä tällä to-tuudella. Kun en kuitenkaan halunnut esittää riikinkukon höyheniin verhoutuneen variksen osaa, *minun oli vakuutet-tava*, että ne Opettajat ovat olemassa, jotka olivat opettaneet minulle kaiken minkä tiedän.

Ja koska opetuslapsiuden säännöt Opettajien ja oppilaitten henkilökohtaisista ja muista suhteista kuitenkin ovat niin ylen ankarat, minulla ei ole muuta valinnan mahdollisuutta. *Gurua* pidettiin aina tsheelan hyväntekijänä, koska hän antoi sitä, mikä oli kalliimpaa kuin maailmallinen rikkaus tai kunnia, sitä, mitä ei rahalla voinut ostaa ja mikä koski oppilaan sielun menestystä ja tulevaista onnea tai onnetto-muutta. Kuitenkaan guru ei ole ainoa, jolle tsheelaa ke-hoitetaan osoittamaan kunnioitusta, vaan myös niille, jotka auttavat oppilaita tavalla tai toisella jatkamaan opintojaan ja edistymään niissä.

Neljäs poisto.

[Tässä minun on sanottava muutamia sanoja juuri näistä. Ja taaskaan en minä ole kysymyksessä, vaan puhun muista „auttajista”. Pahimmassa tapauksessa *minä voin aina huo-lehtia itsestäni persoonallisesti* enkä tarvitse kenenkään puo-lustusta, vaikka aina olen kiitollinen niille, jotka sitä ovat suoneet. Mutta tarkoitan „auttajilla” sellaisia kuin Wil-liam Q. Judge’ia, ja nyt kehoitan kaikkia niitä, jotka tah-tovat pysyä uskollisina lupaukselleen, täyttämään velvolli-suutensa kumpaistakin kohtaan, kun aika tulee, eritoten amerikkalaista veljeään kohtaan. Kumpaistakin uhkaavat ja molempia vihaavat eräät henkilöt yhtä epäoikeudenmu-kaisesti kuin minua eräät periaatteettomat vihamiehet, jotka vielä tahtovat sanoa itseään teosofeiksi.

[*Julkaisijan selventävä huomautus.* — Kun rva Besant pani alulle „Judge’in tapauksen” v. 1894, rva J. C. Keightly — Jasper Niemand — joka johti puolustusta Englannissa, kiinnitti erityistä huomiota koko tähän pois jätettyyn katkelmaan ja varsinkin H. P. B:n kehoitukseen E. O:n jäsenille täyttää velvollisuutensa heidän amerikkalaista veljeään kohtaan „kun aika tulee”. Huolimatta niiden E. O:n ja T. S:n jäsenten kaikista yrityksistä, jotka kannattivat puolustusta, rva Besant, joka silloin oli täydelleen G. N. Chakravartin vaikutusvallan alaisuudessa, miehen, jonka hän oli omaksunut intialaiseksi gurukseksi 1893 memessään hänen

kerallaan uskontojen parlamenttiin Chicagoon, oli piittaamatta H. P. B:n varoituksesta, ja seurauksena oli kohtalokas kahteen puolueeseen jakautuminen.]

Kiittämättömyys on rikos *okkultismissa*, ja minä selvennän tämän viittaamalla W. Q. Judge'in tapaukseen. Hän on yksi Teosofisen Seuran kolmesta perustajasta, ainoista kolmesta, jotka ovat pysyneet aatteelle uskollisina kuin kallio. Muiden kääntyessä karkureiksi tai vihollisiksi hän on aina pysynyt uskollisena ensimmäiselle lupaukselleen. Jos joku haluaa tietää, millaisia ovat Mestarien tunteet häntä kohtaan, luetakoon, mitä muuan heistä kirjoittaa eversti Olcottin uskollisuudesta ja siitä, millaisen arvon he sille antavat, kirjeessä, joka on julkaistu *Occult World*-teoksessa. Vaikka käytettiin voimakasta painostusta tarkoituksella saada hänet suostutetuksi eroamaan työtovereistaan (m.m. Judge'ista) toisen — vasta tulleen — hyväksi, ja vaikka kaikenlaisia lahjoja luvattiin T. S:lle, Mahaatma „K. H.” kieltäytyi jyrkästi sanoen, ettei kiittämättömyys ollut milloinkaan ollut heidän paheitaan. [Kts. *Väisäudenmestarien kirjeitä*, II kirje, s. 15—16]. Nyt sen, minkä eversti on suorittanut Intiassa ja Aasiassa, W. Q. Judge on tehnyt Amerikassa. Hän on teosofian elvyttäjä Yhdysvalloissa ja tekee parhaansa mahdollisuuksiensa ja kykyjensä mukaan ja suurin uhrauksin liikkeen hyväksi; ja nyt on hänen kimppuunsa häpeällisesti hyökännyt ja häntä vastaan vehkeillyt tämän takia muuan, joka ei ole koskaan tehnyt mitään T. S:n hyväksi, vaan koettaa nyt murskata sen olemattomaksi. Alusta alkaen tämä aatteemme vihollinen, vaikkakaan hän ei ole milloinkaan uskonut minkäänlaisiin Mahaatmoihin, heidän voimiinsa taikka edes olemassaoloonsa, on tehnyt työtä yhtä tarkoitusta varten; tämän vuoksi hän on yli kaksi vuotta pöyhkeillyt omilla ihmeellisillä kyvyillään ja kanssakäymisestään Mestariemme kanssa. Hän se on, joka julkaisi *Chicago Tribunes* häpeällisen väärennyksen Mestari K. H.:n nimissä, hän, joka sai kaikki halukkaat uskomaaan että oli säännöllisessä yhteydessä „Adeptien” kanssa. Ja nyt, kun hänen päämääränsä — hallita yksinvaltiaana koko Amerikan Osastoa — on tehty tyhjäksi; kun muuan Mestareista (K. H.) on jyrkästi kieltänyt kirjoittaneensa ainoatakaan riviä kenellekään Englantiin taikka Amerikkaan viimeisten viiden vuoden aikana ja on täten paljastanut hänet petturiksi, ja kun hra Judge ei ole, yhtä vähän kuin minäkään, halukas auttamaan häntä yleisön petkuttamisessa tai liittymään häneen vielä suurempaan petokseen teosofeja kohtaan, hän tekee nyt täyskäännöksen, kieltää Mestarit ja

Mahaatmat ja koettaa korvata heidät joillakin Kalliovuorten kummitusadepteilla ja siten saattaa aatteemme perikatoon. [Eräät muut amerikkalaiset vaikutusvallan tavoittelijat ovat viime vuosina esittäneet samanlaisia väitteitä. — *Julk.*]

Koetettuaan turhaan murskata minut ja huomattuaan minut mahdottomaksi muokata, hän nyt kiinnittää myrkylliset lonkeronsa veli Judge'iin. Hänellä on viekasta älykkyyttä, tarmoa, uupumatonta puolustusvalmiutta ja paljon rahaa. Nämä ovat vakavia syytöksiä ja saattavat monista tuntua „epäteosofisilta”, niinkuin ne epäilemättä olisivatkin, jos vaara uhkaisi vain joitakin Seuran yksikköjä. Mutta Seura itse, meidän AATTEEMME, joka on niin rakas ja niin pyhä monille meistä, on se, jota uhataan — ei, jonka kimppuun käydään — ja sen pelastaakseni en empisi hetkeäkään näyttää koko maailman silmissä epäteosofiselta vaikka kaksikymmentä kertaa. Sillä, ymmärtäkää oikein: ellemme yhdistä kaikkia voimiamme tätä vihamiestä vastaan, me emme voi voittaa, emme edes saada tunnin ajan täyttä rauhaa ja varmuutta Seuraa varten tai sen piirissä. Hän on varakas, ja me olemme köyhiä; hän on häikäilemätön, ja me tunnemme olevamme lupaustemme ja teosofisen velvollisuutemme sitomia. Hän valehtelee luontevuudella, mikä ansaitsee Loyolan poikien ihailun, ja me teosofit olemme sitä mieltä, että kuka hyvänsä valehtelee, vaikkapa voittaakseen vihollisen tai pelastaakseen itsensä tuomiosta, ei ole kyllin arvokas saadakseen sanoa itseään teosofiksi. Hän käy kimppuumme kaikin mahdollisin keinoin ja kieroilulla; me voimme vain puolustautua ja voittaa hänet totuudella ja *vain totuudella*. Kuitenkaan ei tätä totuutta saa pidättää, ellemme hänen hillitsemättömän vihansa johdosta ja sen takia, että *hän on tehnyt liiton jokaisen vihollisen kanssa, joka tähän saakka on meitä ahdistanut avoimesti tai salaisesti*, — ellemme halua, että itse teosofian nimi ja sen Seura varsin pian tulee julkiseksi herjaus-sanaksi.¹⁾

¹⁾ Tämä osoittautui jälkeinpäin todeksi seurauksena niistä sisäisistä eripuraisuuksista ja heikkouksista, joihin H. P. B. tässä viittaa. Alkaen julkisesti vain kaksi vuotta hänen kuolemansa jälkeen sillä, että rva Besant hyökkäsi hra Judge'ia vastaan, joka oli hänen rinnallaan toisena E. O:n Ulkonaisena Päänä, ja mikä aiheutti sängen vakavan hyökkäyksen lehdistössä, se tuli yhä pahemmaksi, varsinkin Leadbeaterin vaikutuksen aikana. Niinkuin hra Smythe äskettäin sanoi toimittaja-kirjoituksessaan *Canadian Theosophistissa*, (vol. XVII, s. 26), tämä aiheutti 15.000 jäsenen eroamisen v. 1908 ja 28.000 eroamista v. 1928. Näin siis „itse teosofian nimikin” on liitetty paljoon sellaiseen, mikä itse asiassa on alkuperäisten opetusten suoranainen vastakohta. — *Julkaisijan huomautus.*

Veli Judge kieltäytyy puolustautumasta, vieläpä enemmän kuin minä olen kieltäytynyt puolustamasta itseäni Coulombien salaliiton jälkeen. Ei kukaan, joka tietää olevansa vian, milloinkaan haluakaan. Mutta onko tämä riittävä syy, jotta *me* antaisimme hänen mennä ilman puolustusta? Meidän ehdoton velvollisuutemme on tukea häntä kaikin tavoin myötätunnollamme ja vaikutusvallallamme, tarmokkaasti, ei puolella sydämellä ja arasti. Olkoon protestimme vain puolustavaa eikä hyökkäävää. Sillä, jos tosi teosofian henki ei salli käytettävän hyökkäystä, se kuitenkin eräissä tapauksissa vaatii aktiivista puolustusta, ja se käskää jokaista meistä ottamaan itselleen aktiivisen mielenkiinnon velvollisuuden veljen menestykseen, varsinkin vainotun veljen, jollainen hra Judge nyt on. Onko „toveri-veljen” osana jäädä välinpitämättömäksi ja toimeettomaksi, kun yhtä, joka on tehnyt niin paljon jalon ja pyhän AATTEEN hyväksi, joutuu sen johdosta, siis jokaisen teosofin takia, halvennetuksi; kun vihollinen valitsee hänet niiden valehtelun ja turmiollisten hyökkäysten maalitauluksi, jotka tahtovat tuhota Seuran rakentaakseen sen raunioille toisen, samannimisen *kummitus*-seuran, ja sulkea tähän pyhättöön epäjumalan, jolla on savijalat ja sydän täynnä itsekkyyttä ja pahuutta, herkkäuskoisten hölmöjen ihailtavaksi? Voimmeko sallia, että he tämän tarkoituksensa saavuttavat, kun he koettavat varmistaa voittonsa mustaamalla tämän mitä epäitsekimmäisen T. S.:nme esitaistelijan maineen? Asettukaa uhrin sijalle ja tehkää niin kuin teidän mielestänne veljienne pitäisi tehdä teitä kohtaa vastaavissa olosuhteissa. Esittäkäämme vastalause, minä sanon, *me* kaikki; vastalause sanoin ja teoin. Paljastakoon jokainen, joka osaa kynää käyttää, jok’ikisen valheen, mikä on sanottu ystävästämme ja veljestämme jokaisessa tapauksessa, missä tiedämme valheen olevan.

Te kaikki tunnustatte toivoksenne saada esoterista tietoa, ja eräät teistä — ne, jotka uskovat siunattuihin Mestareihin — saada Opettajiemme tunnustuksen. Tietäkää siis, veljet, että he kunnioittavat vain sellaista, mikä on yhdenmukainen heidän suhtautumisensa kanssa sääntöihin, joihin olen viitannut, Mestariimme luvalla, *Hiljaisuuden Äänessä* toisessa ja kolmannessa kirjoitelmassa. Teosofisen Seuran maine on jokaisen teidän huollettavananne, ja se menestyy sikäli kuin te huolehditte siitä tai laiminlyötte sen. Mutta teidän on muistettava, että myöskin E. O.:n elämä riippuu Seuran elämästä. Sinä hetkenä kuin T. S. kaatuu Amerikassa (se ei voi kuolla Intiassa eikä edes Euroopassa, niin

kauan kuin eversti ja minä olemme elossa) teidän välinpitämättömyytenne tai huolettomuutenne johdosta, jokainen E. O:n jäsen, joka ei ole täyttänyt velvollisuuttaan, menee sen mukana. Tuosta päivästä lähtien ei ole minkäänlaista toivoa saada todellista itämaista salaista tietoa ennen kuin kahdennenkymmenennen vuosisadan lopussa.

Jos minulta kysyttäisiin, millaista puolustavaa protestia toivoisin, muistuttaen minua siitä, että veli Judge ei suostu tekemään *Pathistaan* [aikakauskirjastaan] kiistakenttää, ja ettei suurin osa päivä- ja viikkolehdistä suostu painattamaan sellaisia teosofien kirjeitä, — minä vastaan yksinkertaisesti ja suoraan: On kyllä keinoja miten tehdä se, mutta halua ja tarmoa, mikä vaaditaan, jotta tämä saataisiin aikaan, ei ole E. O:n amerikkalaisissa jäsenissä ja teosofeissa, jotka suorastaan kieltäytyvät tukemasta *Pathia* niinkuin sitä pitäisi tukea. Ja kuitenkin, veljeni ja sisareni, katsokaa ympärillenne! Ei ole lahkoa, ei kilttaa tai seuraa, ei niin vähäpätöistä ja hyödytöntä, paljon pienempiäkin kuin meidän teosofinen seuramme, jolla ei olisi tunnustettua äänenkannattajaansa. Adventisteilla, christian-scientisteilla, ajatuksella parantajilla, swedenborgilaisilla, kauppiailta ja ties kenellä kaikilla on *päivälehtensä, viikko- ja kuukausijulkaisunsa*. Kerran viikossa taikka vain kerran kuukaudessa ilmestyvä, vain nelisivuinen arkki on parempi kuin ei mitään, ja ellei meillä olisikaan sellaisen puolustavan äänenkannattajan ehdoton ja kiireellistä tarvetta nyt, se palvelisi kaikkina aikoina teosofisten opetustemme levittämistä suurten joukkojen älyn mukaiseksi sovelletun teosofian ja itämaisen siveysopin *kansanomaisuuttamista*. Niiden ymmärtäminen vaatii kasvatusta saaneita lukijoita ja useissa tapauksissa eteviä metafysikkoja, ja siitä syystä mikään näistä aikakauskirjoista ei voi koskaan tulla kansanomaiseksi. Se mitä te amerikkalaiset teosofit tarvitsette, tosiaankin, on otteet, joita julkaitaan *kerran viikossa* ilmestyvässä lehdessä niin halpahalpintaisena kuin mahdollista. Perustakaa äänenkannattaja, missä puolustatte aatettamme salakavalilta hyökkäyksiltä, väärinkäsityksiltä ja valheilta, ja ennen pitkää vihollisella ei ole meistä otetta. Opettakaa tavalliselle työläiselle totuuksia, joita hän ei löydä kirkoista, ja pian olette pelastaneet puolet sivistyneitten maitten ihmisistä, sillä POLKU on helpompi köyhälle ja sydämeltään yksinkertaiselle kuin sivistyneille ja rikkaille.] — *Neljännän poiston loppu.*

„Huomatkaa”, Mestari kirjoittaa, „että ensimmäinen kultaisista portaista, jotka nousevat kohti Totuuden Temppeliä,

on — PUHDAS ELÄMÄ. Tämä tarkoittaa ruumiin puh-
tautta ja vielä suurempaa mielen, sydämen ja hengen puh-
tautta.”

Ja jälkimmäisiä tapaa enemmän köyhien maalaisluokkien keskuudessa kuin sivistyneitten ja rikkaitten keskuudessa. Että Mestarin silmä on yllänne, teosofit, sen osoittavat seuraavat saman kynän kirjoittamat rivit:

„Kuinka monet heistä (teistä) rikkovat yhtä tai useampia näistä (oikean Polun) ehdoista ja kuitenkin odottavat saavansa vapaasti korkeimman viisauden ja korkeimpien tieteitten, jumalien viisauden opetusta. Niinkuin kadunlakaisijan sankkoon kaadettu vesi saastuu ja käy käyttökelvottomaksi, samoin on laita jumalallisen Totuuden, kun se vuodatetaan aistillisen, sydämetään itsekkään ja mieleltään välinpitämättömän ja oikeudenmukaisuudelle ja säälille kylmän ihmisen tajuntaan . . . On sängen, SANGEN vanha periaate, paljon vanhempi roomalaisten tai kreikkalaisten, vanhempi egyptiläisten tai kaldealaisten aikaa. Se on periaate, joka heidän kaikkien (teosofien) pitäisi muistaa, ja jonka mukaan heidän pitäisi elää. Ja se on, että terve ja puhdas sielu vaatii terveen ja puhtaan ruumiin. Jokainen adepti huolehtii ruumiillisesta puhtaudesta . . . Useimmat teistä (teosofeista) tiedätte tämän.”

Ja kuitenkin, vaikka tämän tietävätkin, kuinka monet elävät sen mukaan! Minun ei pitäisi sanoa, sisällyttääkö kirje tähän moitteeseen teosofit yleensä vaiko vain esoteristit. Se nimeää muutamia, mutta tämä on minun yksityistä tietoaani, nämä sanat sitävästoin on omistettu kaikille:

„Mutta vaikka heille on yhä uudelleen kerrottu tästä teosofian Polun ja opetuslapsiuden sine qua non-säännöstä, kuinka monet heistä ovat kiinnittäneet siihen huomiotaan . . . Katso, kuinka monet heistä ovat laiskoja aamuisin ja ajan tappajia iltaisin; ahmatteja, jotka syövät ja juovat siitä koituvan aistillisen mielihyvän takia; laiskoja toimessaan; itsekkäitä kun on kyseessä naapurien ('veljien') etujen silmälläpitäminen; niitä, jotka lainailevat rahoja teosofiveljiltään, tekevät rahaa lainastaan ja jättävät maksamatta takaisin; jotka ovat laiskoja tutkimuksissaan ja odottavat, että muut ajattelevat heidän puolestaan ja opettavat heitä; jotka eivät kiellä itseltään mitään, EI EDES YLELLISYYKSIÄ, auttaakseen köyhempiä veljiään; jotka unohtavat aatteen yleensä ja sen vapaaehtoiset, utterat työntekijät, — vieläpä eräät ovat irstailijoitakin, SALAISEEN MORAALITTOMUUTEEN VIKAPÄÄT useammassa kuin yhdessä muodossa. Ja kui-

tenkin kaikki sanovat itseään teosofeiksi, ja kuitenkin kaikki puhuvat ulkopuolisten kanssa 'teosofian siveysopista' ja asioista pöyhistelevä, turhamainen omahyväisyys sydämessään . . ."

Voi! Jos nämä sanat soveltuvat Teosofiseen Seuraan yleensä, useimpien jäsenten itsekääseen kylmyyteen ja mitä suurimpaan välinpitämättömyyteen sen aatteen tulevaisuudesta, jolle he kuuluvat, mutta jota palvelemaan he eivät halua tieltään poiketa, eivätkö useimmat yllä mainituista tapauksista sovellu myöskin eräisiin esoteristeihin ellei kaikkiin? Emmekö tapaa heidän keskuudessaan kateutta ja vihaa työtovereitaan kohtaan, epäluuloa ja panettelua? Kuka teistä, jotka tämän luette, on valmis sanomaan, ettei yksikään yllä luetelluista virheistä koske teitä?

Ah, ystävät, veljet ja monet teistä rakkaista työtovereista, tosiaankin, tosiaankin vähän tiedätte sielun kehityksen ikuisista, muuttumattomista ehdoista, ennen kaikkea järkähtämättömistä okkultisista laeista! Uskokaa Opettajaa, jonka kirjeestä esitin lainauksia, ellette uskoa minua, että

„Vaikka sellainen henkilö, jolla on mikä tahansa yllä esitetyistä vioista, täyttäisi maailman hyvillä töillään ja tekisi nimensä tunnetuksi kautta kaikkien kansojen, hän ei edistyisi, vaan alituisesti liukuisi taaksepäin. 'Ylimailmalliset hyveet, kuusitoista luvultaan', paaramitat, eivät ole yksistään täysikasvuisia joogea ja pappeja varten, vaan kaikkia niitä varten, jotka tahtovat astua 'Polulle'."

Jos tätä selittääkseni lisää, että lempeä ystävällisyys kaikkia olentoja kohtaan, ehdoton rehellisyys (ei maailmallisten mittapuitten, vaan karmallisen toiminnan mukaan), hyveelliset tavat, ehdoton totuudenmukaisuus ja kohtuullisuus kaikissa asioissa; että vain nämä ovat ne avaimet, jotka avaavat maallisen onnen ja auvoisan mielenrauhan ovet, ja että kaikki tämä on soveliasta lihan ihmiselle hänen kehittyäkseen täydelliseksi henki-Minäksi — pelkään, että monet teistä pitävät minua naurettavana siitä syystä, että olen tämän sanonut. Ajattelette ehkä, että kannan kivihiliä Newcastle'iin, ja että jokainen teistä tietää tämän ainakin yhtä hyvin kuin minä. Saatatte huomauttaa, ehkä, että otan „opettajan" roolini kerrassaan liian korkealta kannalta kohdellen teitä, täysikasvuisia älykkäitä miehiä ja naisia niinkuin pieniä koulupoikia ja -tyttöjä. Ja jotkut teistä ehkä viehättyvät ajatukseen, että on hyödytöntä minun opettaa teitä olemaan „herttaisen hyviä" sen sijaan että jatkaisin *Opetuksiani* ja antaisin selityksiä „tuosta värin ja äänen okkultisesta sotkusta ja niiden

vastaavista suhteista ihmisen prinssiipeihin”, niinkuin jotkut jo ovat valittaneet.

Mutta sanon jälleen, jos ette tunne sellaistenkaan kuluneitten totuuksien kuin „isoäidin saarnaani” sisältyvien todellista okkultista arvoa, kuinka voitte toivoa voivanne ymmärtää tiedettä, jota tutkitte? Voiko sähköinsinööri, vaikka hän olisi kuinka perehtynyt tahansa sähköfluidumiin ja sen erilaisiin virtoihin, antaa niiden vaikuttaa itseensä tai jonkun elävän ihmisen ruumiiseen, ellei hän tunne ihmisruumiin anatomiaa ja ole samalla hyvä lääkäri, ilman vaaraa että surmaa potilaansa tai itsensä? Mitä hyödyttää tietää kaikki luonnonvoimien ja ihmisen prinssiippien salatieteellisistä suhteista, jos, pysymällä ehdoin tahdoin tietämättöminä ITSESTÄ, me samalla pysymme yhtä tietämättöminä siitä, mikä vaikuttaa tai ei vaikuta kuhunkin eri prinssiippiin? Ymmärrättekö, että nälkiinnyttämällä, jos niin voi sanoa, yhden prinssiipin taikkapa vain keskuksen toisen prinssiipin tai keskuksen kustannuksella, me voimme menettää edellisen ja vahingoittaa toivottomasti jälkimmäistä? Että pakottamalla korkeamman *Minämme* (ei ITSEÄ, muistakaa) pysymään toimeettomana ja äänetönnä, mikä saavutetaan helposti ruokkimalla liian paljon alempaa *manasta*, mikä aina taipuu alas *kaamaruupaan* päin, meillä voi olla vaarana nykyisen persoonallisuutemme täydellinen tuhoutuminen?

Koska tämä voi aiheuttaa kysymyksiä joidenkin jäsenten taholta, jotka eivät ole erikoisemmin perillä edes *eksoterisista* teosofian opeista, täydennän tätä *selitystäni*, mikä oli tullut väistämättömäksi, tehdäkseni tarkoitukseni selvemmäksi, liittämällä tätä käsittelevän esityksen seuraaviin Opetuksiini, mikä selittää tämän asian. Tulkoon kaikkien tietoon se kauhea mahdollisuus, että ihminen voi menettää „sielunsa” mikä ei ole niinkään harvinainen tapahtuma, ja minkä monet näkijöiden ja selvänäköisten opettajien rivit ovat vahvistaneet. Tähän *sisäisten* koulujen oppiin on kirjallisuudessamme usein viitattu, mutta sitä ei vielä tähän saakka ole selitetty. Se voidaan tehdä *vain* niille muutamille, jotka ovat luvanneet olla saattamatta sen yksityiskohtia julkisiksi.

Ne, jotka vielä haluavat pysyä E. O.:n työtä tekevinä jäseninä, saavat tästä lähtien *Opetuksensa* niin säännöllisesti kuin se on mahdollista.

N:o III on valmis ja monistettavana: se lähetetään ennen pitkää.

Ja nyt minun on lopetettava. Eräille teistä, epäilen hieman, tästä tulee „eron” *jäähyväiskirje*. Sellaisia voin siis myös

nyt kiittää siitä luottamuksesta, jota he ovat minulle osoittaneet, ja millä he ovat minua kunnioittaneet, vaikkapa vain muutaman kuukauden ajan, ja toivotan heille „Herran huo- maan!” jonkun muun tieteen tutkisteluissa, joka on vähem- män kurin ja sääntöjen vaikeuttama. Mutta niille, joita eivät mitkään vaikeudet, kunhan ne johtavat ikuiseen TOTUU- TEEN, voi koskaan saada masentumaan, omistan seuraavat suuren amerikkalaisen runoilijan, jonka huulet nyt ovat kylmät ja mykät, lausumat sanat: „Ylös ja alati eteenpäin!” Olkoon tämä E. O.:n motto, joka muistuttaa meitä siitä, että itsekkyys ja synty *kuolevat* tällä hetkellä TEOSOFIANA tunnetun jumalallisen tieteen ylösnousemuksen loistavassa aamunkoissa.

H. P. B.
Suom. J. Ptn.

Mitä muualla tiedetään

J. B. Priestley, tunnettu englantilainen kirjailija, on menettänyt monta sataa puntaa kirjoittamallaan ja rahoittamallaan näytelmällä, joka käsittelee Johnson-nimisen päähenkilön kokemuksia kuoleman jäl- keen. Näytelmässä esiintyi 40 henkilöä, ja siihen kuului 20-henkinen orkesteri. Näytelmä meni vain kolme viikkoa.

Ihmettelemisen aihetta antaa muillekin kuin maallikoille se 3- vuotias poikalapsi, jota hoidetaan ja tutkitaan New Yorkin Lenox-sairaala- lassa. Hän on 160 cm. pitkä, kun hänen ikänsä kolmivuotiaat tavalli- sesti ovat vajaan metrin mittaisia. Poika kasvaa nopeasti, ja lääkärit arvelevat vastaavien tapausten nojalla, että kyseessä on joku rauhas- häiriö. Erikoista tämän pojan tapauksessa on, että hän kehittyvä tasa- puol'sesti; elimet ovat sopusuhtaiset, ja älyltään hän on kuin 12-vuotias. Hän osaa lukea ja kirjoittaa ja voi kaikin puolin hyvin. Hänen nimensä pidetään salassa.

Aivojen hapetusreaktiot. Suomen Kulttuurirahaston tämän ke- vä'sten tutkimusapurahojen jaossa sai m.m. Helsingin yliopiston professori P. E. Simola suurehkon apurahan. Prof. Simola on sanomalehdistölle antanut tietoja tutkimussuunnitelmistaan mainiten m.m. seuraavaa:

„Apurahan olen ajatellut käytettäväksi lähinnä aivo- ja hermo- sekä syöpäkudoksen aineenvaihtumisen tutkimiseen. On tunnettua, että esim. lihaksen kemiaan verraten aivoissa ja hermoissa esiintyviä reaktioita on tutkittu vähän, vaikkakin aivojen ja hermoston toimintojen selvittämisessä on aivo- ja hermosolujen elämään liittyvien perusreaktioiden tuntemi-ella osaltaan oleellinen merkitys. Tiedetään esim., että *aivojen hapen tarve on erittäin suuri, mutta tiedot aivojen hapetusreaktioista ovat erittäin niu- kat.* Aivojen perusmas-ana toimivien lipoidiaineksien syntymisestä ja ha- joamisesta ei tiedetä juuri mitään.” —

Kursivoimani kohdat toivat mieleeni kysymyksen: Paljonko tiedetään joogahengityksen vaikutuksesta ihmisen elämistään? Mitä reaktioita ai-

tin sijaishallitsijan Hutushiun kanssa nimittämään toisen pojista Dalai lamaksi.

Itävallan munkkijärjestöt hajotetaan? Helmikuun lopulla ilmoitti Timesin kirjeenvaihtaja Wienistä, että hallituksen politiikan seurauksena on ollut monien munkki- ja nunnajärjestöjen päätös lopettaa toimintansa ja lähteä maasta. Useisiin luostareihin on sijoitettu sotaväkeä, m.m. Francois de Sales-nunnaluostariin 150 sotilasta. Wienin katalilaiset ovat loukkaantuneet siitä, että Stefanin katedraalin torilla on karnevaalikulkuksissa ollut kuvia katolilaisista laitoksista. Wienin arkkipiispan Innitzerin kerrotaan myös aikovan jäädä Roomaan konklaavin päätyttyä, koska hän tuntee asemansa Wienissä epävarmaksi.

Indokiina ja pohjoismaat! Victor Golubjeff, l'Ecole francaise d'Extrême Orientin jäsen, joka on suorittanut arkeologisia tutkimuksia Indokiinassa, kertoi käydessään helmikuussa luennoimassa Tukholmassa löytäneensä yhtäläisyyksiä pohjoismaisten kansojen ja kiinalaisten kulttuurissa ja ornamenttikassa. Hän on johtunut olettamaan, että Skandinavian ja Kiinan sivistyksillä on ollut yhteinen lähde. Hän esitti tarkemmin ajatuksiaan esitelmässä, mutta sen sisällöstä meillä ei ole tietoa.

Henri Dunant. Punaisen Ristin perustaja, kuoli syksyllä 1910 82 vuoden ikäisenä. Hänen testamentissaan oli pyyntö: „Toivon, että minut kannetaan hautaan kuin koira, ilman teidän seremonioitanne, joita en tunnusta. Luotan ystävytyenne toivoen, että näin tapahtuu. Amen. Olen Kristuksen opetuslapsi niinkuin I vuosisadalla enkä mitään muuta.” — Dunant sai puolet ensimmäisestä Nobelin rauhanpalkinnosta v. 1901. Hän antoi saamansa rahat pois ja eli loppuelämänsä köyhänä. Hänellä ja Tolstoilla oli sama syntymä- ja kuolinvuosi (1828—1910). Hänestä on äskettäin ilmestynyt kirja, „Dunant. Roman des Roten Kreuzes”. Tekijä on Martin Gumpert. Kirja on painettu Tukholmassa (Bermann-Fischer Verlag).

Susien on sanottu pelkäävän viulunsoittoa. Lontoon eläintarhassa suoritettiin äskettäin kokeita, mitkä tuntuvat vahvistavan todeksi tämän vanhan väitteen. Eurooppalaisen suden häkin taakse vietiin viulunsoittaja, joka soitti hidasta ja tunteellista säveltä. Susi alkoi heti västää ja syöksähteli kiihtyneenä sinne tänne häkissään. Viulunsoittaja etäännytti hitaasti, ja kuta kauempaa sävel kuului, sitä villimmäksi susi kävi. Lopulta se syöksähti kuin mielettömänä häkin tankoja vasten. Koe suoritettiin myös intialaisten susien kanssa, ja tulos oli suunnilleen samanlainen.

Runoilija—näkiä on ikivanha rinnastus, joka toisinaan saa yllättävällä tavalla vahvistuksen. Viime aikoina on tanskalainen pappi ja näytelmäkirjailija Kaj Munk profeettallisesti ennakoanut näytelmässään eräitä myöhemmin todella sattuneita tapahtumia. Sanotaan hänen ehättäneen tapahtumien edelle näytelmässään „Hän, joka istuu sulatusupokkaan äärellä” (näytelmä on mennyt m.m. Helsingin ruotsalaisessa teatterissa) sekä viimeksi näytelmässään „Voittaja”, joka on herättänyt huomiota Tukholmassa. Kerrotaan, että samaan aikaan kuin näytelmällä oli Tukholmassa ensi-iltansa, kaksi tapahtumaa, jotka Munk on esittänyt näytelmässään, toteutui, nim. Englannin lähettilään käynti Mussolinin („Kanslerin”) luona ja mielisairaana tekemä murhayritys. — Kerrotaan, että Sherwoodin „Kesällä Eurooppaa” on nyt aivan aktuaali, vaikka se on kirjoitettu kaksi vuotta ennen kuin olosuhteet muuttuivat näytelmän kuvausta vastaaviksi.

Toukokuun lopussa 1938 kaatui Parisissa Champs Elysées'llä vanha, laho kastanja. Vain yksi ohikulkijoista jäi sen alle, ja hänen päänsä

murskautui niin, että hän kuoli. Ohikulkija oli unkarilais-saksalainen emigranttikirjailija Ödön von Horváth. Hänen jäämistöstään löydettiin romaanin käsikirjoitus, ja siinä on m.m. tällainen kohta: „Puu kasvaa, kuollut puu” —. Romaanin, „Jugend ohne Gott”, on julkaissut muuan amsterdamilainen emigranttien kustannusliike.

H. P. B:n puolustus. Rva Beatrice Hastings, „Madame Blavatskyn Ystävien” seuran perustaja ja hänen älykäs puolustajansa, on lähettänyt meille julkaisemansa H. P. B:n puolustukselle omistetun „New Universe”-lehtensä (n:o 6). Rva Hastings omistaa teosofeille painavia sanoja:

„Teosofeja on moitittu siitä, että he eivät ole puolustaneet häntä [H. P. B:tä]. En ole varma siitä, että tosi puolustus olisi ollut mahdollinen ennen kuin julkaistiin *Viisaudenmestarien kirjeet*, missä niin suuri määrä vahvistavia olosuhteita ja päivämääriä on avustamassa puolustusta. Mutta minä sanon teosofeille, että heitä täytyy ja heitä tullaan pitämään syyllisinä, elleivät he kerro suurelle yleisölle kautta maailman niitä tosiasioita, jotka osoittavat hänen syyttömyytensä kaikkeen siihen, mistä häntä on syytetty. On mahdollisesti eräitä syytöksiä, jotka välttyvät selitykseltä, koska selitys, joka voitaisiin antaa, koskee H. P. B:n esoteerista elämää, ja jota ei koskaan voisi todella selittää ulkopuolisille, mutta nämä tapaukset ovat *ylen harvat* verrattuna siihen syytösten määrään, mistä voidaan selviytyä täydellisesti vain tutkimalla asiakirjoja, syytöksiä, jotka jokainen rehellinen ihminen hylkäisi rikoksellisesti sepitettynä. Teosofien velvollisuus on kiinnittää ihmisten huomiota kautta maailman „Madame Blavatskyn puolustukseen”, jota olen valmistellut tavattomin vaivoin ja esittääkseni vastalauseen uusiintuvaa panettelua vastaan, mikä aina on ollut perusteeton ja mikä nyt yksityiskohdittain osoitetaan perättömäksi. Älkääkään vastatko, että te teette oman osanne lukemalla „Salaista oppia” ja opettamalla sitä muille. Se olisi samaa kuin jos lukeutuisitte samaan joukkoon kuin mies, joka kuulisi ihmisten sanovan, että hänen hyvän tekijänsä oli huiputtaja, ja joka vastaisi, että hänellä on liian paljon kiirettä omaisuutensa kuluttamisessa välttääkseen siitä. Okkultismi tuhoaa ihmiset, jotka väärinkäyttävät sitä. Jos milloinkaan annettaisiin ilmi „Salaisen opin” avain, sitä ei ilmeisestäkään voitaisi antaa ihmisille, joiden siveellinen perusta on epäterve; aivan varmasti epäterve on jokaisen teosofin siveellinen perusta, joka lyö laimin oman osansa H. P. Blavatskyn puolustamisessa” (s. 2—3).

Voiko kukaan väittää näitä sanoja aiheettomiksi tai perustelemattomiksi?

Muuan arvostelija on väittänyt, että H. P. B. tekaisi Koot Hoomin (tai niin kuin me luemme: Kuut Huumin) nimen Olcottin ja Humen nimistä. Rva Hastings huomauttaa, että Kuut Huumin nimi on tosin hyvin harvinainen, mutta kuitenkin vanhimpia Intiassa. Calcuttan Aasian Seura on julkaissut Sama-vedan tekstin 'Kuuthuumin koulun mukaan'. Rva H. kysyy: Kuinka voi H. P. B. saada käsinsä juuri tämän nimen muualta kuin tähän järjestöön kuuluvalta?

Viime syyskuun 22 p:nä, „jolloin hra Chamberlain otti sateenvarjonsa Berchtesgadeniin”, niinkuin rva Hastings huomauttaa, „Madame Blavatskyn ystäville” oli esitelmälaisuus Lontoossa, jolloin georgialaisen aatelismies, ruhtinas Melikoff, esitelmöi aiheesta „Tifli: ja Kaukasos madame Blavatskyn aikoina”. Esitelmöitsijä kertoi m.m., että Kaukasos

oli vuosisatoja lännen ja idän porttina, ja hän huomautti, miten merkityksellistä oli, että H. P. B. vietti lapsuutensa ja varhaiskypsyytensä väliset vuodet juuri noilla seuduilla.

Rva Hastings kertoo myös pari kaskua H. P. B:stä. Toistamme ne siitä huolimatta, että ne saattavat tuntua käsittämättömiltä lukijasta, joka ei ole ennestään tutustunut H. P. B:n suorasukaiseen luonteeseen.

Tämä tapahtui Lontoossa H. P. B:n asuessa Lansdowne Roadin varrella. Hän piti seurusteluiltoja, joihin halukkaat saivat tulla. Isäntäväki piti yllä seurustelua hienojen vieraittensa kanssa, kun äkkiä muuan vähemmän hieno mies kävelee kainosti esiin ja etsii istuinta. H. P. B. lähetti heti noutamaan hänet ja järjesti hänelle paikan viereensä. Yhtäkkiä H. P. B. ilmoittaa, että mies aikoo laulaa koomillisen laulun. Kauheata! Mies lauloi laulunsa. Mutta silloin H. P. B. pyytää miestä laulamaan sen uudelleen. Sinnetti tuli silloin hänen luokseen ja pani vastalauseensa. „Mutta etkö huomaa, hyvä ystävä”, H. P. B. sanoi luoden kuninkaallisen katseen puhujaan, „etkö näe, että se on ainoa mitä hän osaa tehdä?” —

Toinen tapaus:

H. P. B. vihasi keikailua kaikissa muodoissa. Kun Avenue Roadin ihmisiin oli tarttunut Nirvaanan kaipuu kulkutaudin tavoin, ja kaikki „harjoittivat joogaa” tehden samalla H. P. B:stä paavillisen epäjumalan, hän käytti suoranaisia „hevoskuureja” parantaakseen „uskovaiset” siitä. H. P. B. tapasi kerran erään tulevan teosofisen suuruuden kyyhöttämässä huoneessa polvillaan edestakaisin huojuen. „Mitä ihmettä sinä nyt teet, Sejase?” H. P. B. kysyi lauhkeasti. „Oh, H. P. B., minä olen yhteydessä Hiljaiseen Vartijaan.” Hiljaisuus. „Helvettiin sellainen Hiljainen Vartija!” Ja kun hartaudentarjoittaja havahtui, huone oli tyhjä.

„Pipusta ja tupakasta puhuttaessa ehdotan”, kirjoittaa rva Hastings humoristinen pilke silmissään, „että jokaisena H. P. B:n syntymäpäivänä kaikki tupakoimattomat Madame Blavatskyn ystävät polttaisivat savukkeen tai lahjoittaisivat jollekulle tupakoitsijalle paketin tämän erikoismerkkiä. Tämä olisi „yleisestä periaatteesta ja lojaalisuuden merkkinä heitä kohtaan”, niinkuin hän [H. P. B.] sanoi eräässä tilaisuudessa ja snobsmiin lääkkeeksi. Tupakan vastustamisdiktatuuri on dugpojen konsti, vaikka tupakoimattomat kannattaisivat sitä kuinka innokkaasti tahansa; se sulki Mestari Moryan ja H. P. B:n monista paikoista, ja minne he eivät pääse, sinne eivät muutkaan tule.” —

Mutta tämä ehdotus taitaa olla punainen vaate monille tosi teosofeille.

Kaikesta huolimatta: „Madame Blavatskyn Ystäviin” voivat halukkaat liittyä suorittamalla rva Beatrice Hastingsille vähintään yhden shillingin (oso tteella 4 Bedford Row, Worthing, Sussex, England); ja „New Universe” maksaa 12 numerolta 6 sh. 6 d. ja 6 numerolta 3/3.

Ja niille, jotka eivät ole lukeneet aikaisempia selostuksiamme: Rva Hastingsin tarkoituksena on painostuksella saada Englannin Psykkinen Tutkimusseura tai yleensä ne piirit, jotka aikoinaan julistivat H.P.B:n petkuttajaksi, uudistamaan tutkimuksensa, koska hän itse on vakuutettu ja myös on esittänyt erittäin terävä-älyisesti uusia huomioita siitä, että H. P. B. todella joutui juonien ja väärän todistuksen uhriksi.

Mikä on Mestarien lyhin ohje? "Viisaudenmestarien kirjeitten" lukijat tietänevät, että se on vain: „Yrittäkää!”

Myöhästyneet terveiset. Hra Clive W. F. Bellgrove, Melbournen „Nuorten Teosofien” ryhmän puheenjohtaja, kirjoitti joitakin kuukausia sitten allekirjoittaneelle selostaen ryhmän työtä ja pyytäen välittämään sikäläisten teosofisten nuorten terveiset lehtemme välityksellä vastaaville tutkimusryhmille. „Haluan kertoa Teille, että täällä Melbournessa on eloisa nuorten ryhmä. Me opiskelemme puhdasta, väärentämätöntä oppia niin nopeasti kuin voimme, koska tällä hetkellä on „teosofian nousu-veden aika”, niinkuin voisi sanoa”, kirjoittaa hra Bellgrove Shakespearen vertausta käyttäen. „Teosofisesti katsoen nyt on sellainen aika, ja kaikki, jotka osaavat ottaa siitä vaarin, se voi nosta korkealle, ja samalla voi teosofinen liikekin siitä tuntuvasti voimistua. On suuri vastuunalaisuus sinä, kun huomaa, että nuoruutta ja tarmoa ja *tilaisuutta* on käytettävä ja käytettävä oikealla tavalla.”

Hra Bellgrove kertoo sitten, kuinka kävi sikäläisten teosofisten nuorten Adyarin „Nuorten teosofien maailmanliitolle” esittämän ehdotuksen (vrt. RUUSU-RISTI, helmikuu 1938): „Niille meidän laillamme ajatteleville, jotka olivat Adyarin T. S.:n jäseniä, ilmoitettiin suorastaan, että elleivät he hyväksyneet tuon seuran antamia opetuksia, heidän oli parasta lähteä Seurasta”, ikäänkuin sillä, vastoin Olcottin perusajatusta, s.o. olla eri suuntien demokraattisena yhtymäpaikkana, olisi *määrätty* ohjelmansa, kuten eräillä muilla teosofisilla seuroilla, esim. Ruusu-Ristillä.

Melbournen nuorilla teosofeilla on lukuksasti kirjeenvaihtajia ympäri maapalloa, ja „meidän vakava toivomme on pitää yllä tätä koko maailman käsitteävää kirjeenvaihtoa, niin että voimme välittää edelleen kaiken sen hyvän ja kauniin ja veljellisen, minkä kanssa joudumme kosketuksiin, ja omasta puolestamme olemme halukkaita oppimaan. — Koko tarkoituksemme on tällä intiimillä ja henkilökohtaisella tavalla lähettää edelleen muuhun maailmaan kaikki se, mikä meille on parasta, ja mitä voimme löytää.” Hra Bellgrove kertoo sitten nuorten teosofisen tutkijaryhmän veljellisestä työtavasta; huumori on siinä myös mukana.

Joitakuita lukijoitamme ehkä haluttaisi ryhtyä kirjeenvaihtoon hra Bellgroven tai jonkun muun Melbournen ryhmän jäsenen kanssa. Hra Bellgroven osoite on 32 Prospect Hill Road, *Camberwell*, Melbourne, Australia.

Käykö buddhanoppi sotaa? Näin voimme kysyä kuultuamme, että Tokiosta 18. I. saapuneen uutisen mukaan 73.000 buddhalaistemppeiliä on päättänyt luovuttaa pronssiesineitä, kuten suitsutusastioita, kynttiläjalkoja ja maljakoita sotaministeriölle ja amiraliteetille sotatarvikkeitten valmistukseen. Emme ole kuulleet mainittavan, että Japanin buddhalaistemppeilit olisivat ylettömän rikkaita, mutta oletamme, että tämä toimenpide merkitsee monien taiteellisten esineitten hävittämistä.

Kuolemanrangaistus poistetaan Englannissa. Viime marraskuussa hyväksyi Englannin parlamentin alahuone 114 äänellä 89 vastaan Vivian Adamsin, vanhoillisen edustajan, esityksen kuolemanrangaistuksen poistamisesta viideksi vuodeksi kokeilutarkoituksessa. Samoihin aikoihin esitettiin rangaistusreformi, jonka mukaan ruumiillinen kuritus poistettaisiin käytännöstä lukuunottamatta karkeimpia vankiloissa tehtyjä rikkomuksia.

Kutsu Ruusu-Ristin XIX vuosikokoukseen

Ruusu-Ristin jäsenet kutsutaan täten Järjestön XIX vuosikokoukseen, joka pidetään pääsiäisenä huhtikuun 7—10 pnä Helsingissä Ruusu-Risti-Tempelissä Meritullinkadun 33:ssa seuraavaa ohjelmaa noudattaen:

Pitkänäperjantaina huhtik. 7 pnä

- Klo 11 (täsmälleen) Vuosikokouksen avajaiset; tervehdykset; selostuksia; kesäkurssit y.m. Jäsenmaksujen kanto.
- „ 2 Järjestö tarjoaa kahvit jäsenille.
- „ 2.30 Vuosikokous jatkuu.
- „ 5.15 Uusien jäsenten vastaanotto (installatio), vain jäsenille. (Kokoonnutaan klo 5).
- „ 8 Järjestön tarjoama veljesateria.

Lauantaina huhtik. 8 pnä

- Klo 12 Fil. maist. *Lauri Pautolan* esitelmä „Usko ja tieto”.
- „ 7 Kansalliskongressi (ainoastaan looshijäsenille).

Sunnuntaina huhtik. 9 pnä

- „ 12 **V u o s i j u h l a** Kansallisteatterissa. Ohjelma: 1) Soittoa, *orkesteriyhtye*. 2) Juhlaesitelmä „TULEVAISUUS JA JUMALAN SUUNNITELMA”, fil. maist. *Sven Krohn*. 3) Yksinlaulua, oopperalaulaja *Martti Seilo*, säest. säveltäjä *Helvi Leiviskä*. 4) Lausuntaa *Bertha Lindberg* (*Uno Kailas*: „Kuva”). — Väliaika.— 5) „IHMISEN NAAMIO”, 1-näyt. (3-kuvaelmainen) moraliteetti, kirj. *Jorma Partanen*, esittävät taiteilijat *Rauli Tuomi*, *Väinö Rautjoki*, *Helmi Liukkonen*, *Hilda Pihlajamäki*, *Martti Seilo*, *Irja Haapanen*, *Helvi Aunio*, *Bertha Lindberg*, *Oiva Luhtala*, *Jori Parmas-Saarnio*, *Ilta Leiviskä* sekä joukko avustajia.
- „ 5.15 Esoteristien kokous (kokoonnutaan klo 5:ksi).
- „ 7 Vuosikokous jatkuu.

Maanantaina huhtik. 10 pnä

Klo 9.30 Ruusu-Ristin Kirjallisuusseuran vuosikokous.
 „ 11 Vuosikokouksen päättäjaiset.

*

Kaikki tilaisuudet lukuunottamatta lauantain esitelmää ja julkista vuosijuhlaa ovat jäsenille vapaat, mutta vuosikokouksen yhteydessä kannetaan jäseniltä, kuten ennenkin, vapaaehtoinen jäsenmaksu. Vuosikokoukseen saapuvat jäsenet, jotka haluavat yhteismajoitusta, kääntykööt hra *Kalevi Stenbäckin* puoleen os. Meritullinkatu 32, Helsinki I.

Kaikki jäsenet toivottaa vuosikokoukseen sydämellisesti tervetulleiksi

RUUSU-RISTIN JOHTAJA JA HALLITUS.

Tien varrelta

Helsingin Ruusu-Ristissä luki Johtaja 19. II. P. E:n esitelmän „Teosofian sanoma nuorisolle”, 26. II. sen jatkon „Teosofian sanoma eläinkunnalle ja 3. III. „Ihmismmän syntyminen eläinsielussa”.

Kalevala-juhlaa vietti Helsingin Ruusu-Risti 26. II. Salintäyteinen yleisöjoukko oli kerääntynyt seuraamaan monipuolista ohjelmaa, missä oli kahdesti taiteilija Ulla Katajavuoren kanteleensoittoa, Helvi Leiviskän pianosoolo, Hilda Pihlajamäen lausuntaa, Martti Seilon yksinlauluja Helvi Leiviskän säestyksellä ja Uno Poreen juhlaesitelmä „Kalevalan käsityksiä kuolemasta”. Viimeisenä ohjelmanumerona oli Eino Leinon runonäytelmä „Tuonelan joutsen”, missä esiintyivät Hilda Pihlajamäki, Väinö Rautjoki, Helmi Liukkonen-Seilo ja Jukka Kuusisto.

Ruusu-Ristin Kirjallisuusseuran sääntöjen määräämä vuosikokous pidetään maanantaina 10 pnä huhtikuuta klo 9.30 Kulmakoulussa Meritullinkadun 33:ssa Helsingissä.

Tiedoksianto. *Ruusu-Ristin Kirjallisuusseura* ilmoittaa täten erhdysten ja väärinkäsitysten välttämiseksi, esitettyjen tiedustelujen johdosta, että se ei viime vuosina ole kustantanut ainoatakaan kirjailija *J. R. Hannulan* teosta, vaan ne ovat ilmestyneet hänen omalla kustannuksellaan ja vastuullaan. Eräissä hänen viimeaikaisissa kirjoissaan olevat Kirjallisuusseuran ilmoitukset on kirjailija Hannula painattanut omavaltaisesti, ilman Kirjallisuusseuran lupaa.

Ruusu-Ristin maaliskuun jäsenmaksuista huomauttaa Rahastonhoitaja kauttamme.

Hilda Pihlajamäen muotokuva paljastettiin v.k. 23 pnä Kansallisteatterissa. Kuvan, jonka oli maalannut taiteilija Väinö Aaltonen, lahjoittivat teatterille Hilda Pihlajamäen taiteen ystävät. Tilaisuudessa puhui lahjoittajatoimikunnan puolesta lehtori Hilja Vilkemaa kiittäen „elä-

män ja sydämen taiteilijaa monen monista nerokkaista välkähdyksistä, henkeä salpaavista elämyksistä, vapauttavan riemullisista näkemyksistä". Tilaisuudessa puhui myös johtaja Eino Kalima hahmotellen muutamin sanoin Hilda Pihlajamäen taidetta, minkä jälkeen kunniavieras kiitti kaikkia läsnäolijoita hänelle osoitetusta huomaavaisuudesta.

Saman päivän illalla oli muutokuvahankkeesta vastannut komitea kut- sunut Hilda Pihlajamäen illallisille ravintola Mikadon yläsaliin. Näillä illallisilla oli läsnä paitsi komitean jäseniä myöskin joukko Hilda Pihlajamäen ystäviä. Ilta kului raitoisasti vanhoissa teatterimuistel- missä sekä runojen ja tervehdysten lukemisessa. Kunniavieraan poistut- tua muuan teatterinjohtaja lausui eräitä mieleenpainuvia sanoja Hilda Pih- lajamäestä ihmisenä ja taiteilijana. Hilda Pihlajamäki, hän m.m. sanoi, on jaloimpia persoonallisuuksia, mitä milloinkaan olen tavannut, sillä vaikkakaan hän ei ole teatterissa saavuttanut sitä asemaa, joka hänelle suurten näyttelijäkykyjensä mukaan olisi kuulunut, en milloinkaan kuul- lut hänen nurkuvan ja valittavan tai pienimmälläkään sanalla huo- mauttavan siitä. Tämä on jalon luonteen tunnusmerkki.

Vain totuudenetsijöille:

PEKKA ERVAST: *Christosophisia peruskysymyksiä I.* (Nid. 35 mk, sid. 50 mk).

PEKKA ERVAST: *Kirkonopin teosofia.* Toinen painos. (Nid. 5 mk, vähintään 10 kpl. tilattaessa 4 mk).

PEKKA ERVAST: *Kalevalan avain.* Ilmestyy tänä kevää- nä toisena painoksena. Hinta nidottu- na n. 50 mk. Ennakkotilauksia otetaan vastaan.

RUUSU-RISTIN KIRJALLISUUSSEURA
Helsinki I, Meritullinkatu 33, ovi 2.

SISÄLLYS:

„Minun täytyy pyytää, että Mr. Albertus lähtee” ..	65
Jumala	69
Toimitussihteeriltä	71
Ihanteet ja elämä	75
Muuan kirje esoteristeille	78
Mitä muualla tiedetään	88
Kutsu Ruusu-Ristin XIX vuosikokoukseen	94
Tien varrelta	95

Ruusu-Ristin Talorahasto

työskentelee
tulevaisuutta varten.

*Liittykää jäseniksi
tai tehkää tilapäisiä
lahjoituksia!*

Jäsenten säännölliset tili-
tyspäivät ovat
1/1, 1/4, 1/8 ja 1/10.

Talorahaston hoitaja:
Yrjö V. Rimppi,

HELSINKI,
Luotsikatu 12 A. 12.

*19. vuosisadan ihmeellisin teos
H. P. Blavatskyn*

SALAINEN OPPI

ilmestyy suomeksi.

Teosofisen Seuran

julkaisema aikakauslehti

TEOSOFI

jatkaa joka numerossaan Salai-
sen Opin suomennosta. Teosofi
voidaan tilata maan kaikista
kirjakaupoista, postikonttoreista
ja T. S:n taloudenhoitajalta.
Osoite: Signe Rosvall, Helsinki,
Kirkkokatu 14. Tilaushinta (ko-
timaassa) 40 mk. v:kerta.

PUHELIN 216

HYVINKÄÄN
KIRJAPAINO
OSAKEYHTIÖ
HYVINKÄÄ

Suorittaa ensiluokkaisesti
kaikkia kirjapainoalaan kuu-
luvia tehtäviä. Tiedustakaa
hintojamme.

Ostakaa paita,

jota

**Olli, Tiitus,
Iso-Keisari,
Valentin**

y.m.

kiittävät.

Patentoidut erikoisuudet.

RUUSU-RISTI-JÄRJESTÖ

Perustaja-Johtaja: PEKKA ERVAST

Johtaja: rouva Hilda Pihlajamäki, os. Helsinki I, Mariank. 28 B.
Hallituksen varapuheenjohtaja: fil. toht. Eino Krohn, os. Helsinki I, Maneesinkatu 2 A.

Sihteerit: fil. maist. U. J. Pore, os. Helsinki I, Maneesinkatu 4 a A 12.

Rahastonhoitaja: herra Waldemar Kaade, os. Helsinki I, Oikokatu 15 A 18.

Kanslia: Helsinki I, Meritullinkatu 33, ovi 2. Puh. 23 609.

Ruus-Risti perustettiin Helsingissä marraskuun 14 p:nä 1920. Sen tarkoitus selviää seuraavasta ohjelmasta:

1) Ruusu-Risti on totuudenetsijain järjestö, jonka jäsenet tunnustaan kaikkien ihmisten veljeyden katsomatta rotuun, väriin, kansallisuuteen, uskontunnustukseen, yhteiskunnalliseen asemaan, sukupuoleen tai muihin ulkonaisiin rajoituksiin, osoittavat toisilleen mitä suurinta suvaitsevaisuutta ja ymmärtämystä sekä pitävät totuutta korkeampana kaikkia uskontoja.

2) Ruusu-Risti on vapaan ajattelun pyhäkkö, jonka jäsenet etsivät totuuden ydintä, salaista jumalviisautta, mikä piilee kaikkien aikojen uskonnoissa, mytologioissa, filosofisissa ja tieteellisissä järjestelmissä.

3) Ruusu-Risti on renkaana ihmisten näkymättömässä veljeyden kunnassa, ja sen jäsenet etsivät ikuliseen elämään vievää tietä, joka kasvattaa ja kehittää ihmisessä veljeyden henkeä.

Ruus-Risti on itsenäinen järjestö. Ohjelmansa nojalla se kuuluu H. P. Blavatskyn v. 1875 alkuunpanemaan teosofiseen liikkeeseen.

Ruus-Ristin jäsenet ovat irtto-, ryhmä- ja looshijäseniä. *Irttojäseneksi pyrkijä kääntyy suoraan, ryhmäjäseneksi pyrkijä paikallisryhmän välityksellä Ruusu-Ristin Johtajan rouva Hilda Pihlajamäen puoleen, os. Helsinki I, Mariank. 28 B.*

Looshityö on järjestetty seremonialliselle pohjalle, ja looshijäseneksi saattaa Ruusu-Ristin jäsen pyrkiä asianmukaisilla suosituksilla.

Ruus-Ristin jäsenmaksut ovat määrältään vapaaehtoisia. Jäsenten toivotaan tuovan antimensa kolme kertaa vuodessa: maaliskuu- ja lokakuun kuluessa sekä vuosikokouksen aikana. Jäsenmaksut vastaanottaa rahastonhoitaja herra Waldemar Kaade, os. Helsinki I, Oikokatu 15 A 18.

Vuosikokous pidetään keväällä, siinä uudet jäsenet juhallisesti vastaanotetaan, vihitään, sekä asetetaan oikeuksiinsa ja velvollisuuksiinsa (installoidaan).

Installoidut jäsenet ovat oikeutetut pyrkimään Ruusu-Ristin looshijäseniksi.

RUUSU-RISTI

TOTUUDENETSIJÄIN AIKAKAUSKIRJA

35:s vk.

Huhtikuu 1939

N:o 4

RUUSU-RISTI

Totuudenetsijän aikakauskirja - Suomen vanhin teosofinen lehti.

Toimitus: **Eino Krohn** (vastaava),
Jorma Partanen (toimitussihteeri).

Julkaisija **Ruusuu-Ristin Kirjallisuusseura r.y.**

RUUSU-RISTI ilmestyy 10 kertaa vuodessa, sisältäen vähintään 320 tekstisivua.

RUUSU-RISTIN toimitukselle tulevat kirjoitukset, kysymykset, uutiset y.m. ovat lähetettävät fil. toht. Eino Krohnille, os. Helsinki I, Maneesink. 2 a C, tai fil. maist. Jorma Partaselle os. Helsinki L, Väinämöisenkatu 5.

RUUSU-RISTIN kirjoituksia saa lainata sillä ehdolla, että lähde tarkasti mainitaan. Sarjakirjoituksia ei saa lainata.

RUUSU-RISTIN tilaushinta on koko vuodelta Smk. 50: —, ulkomalla doll. 2: —. Yksityisnumeron hinta on postivapaasti lähetettynä Smk. 10: — tai 50 c.

RUUSU-RISTIN tilauksia ottavat vastaan postikonttorit, asiamiehet sekä aikakauskirjan taloudenhoitaja, hra *Waldemar Kaade*, os. Helsinki I, Oikokatu 15 A 18.

Asiamiehille myönnetään 10 pros., kun vähintään kolme tilausta tehdään. Tilausraha on maksettava etukäteen.

Ruusuu-Ristin Kirjallisuusseura r.y.

Kaikkea ruusuristilläistä ja teosofista kirjallisuutta haluttaessa voidaan kääntyä Ruusuu-Ristin Kirjallisuusseuran toimiston puoleen os. Helsinki I, Meritullinkatu 33, ovi 2, puh. 23 609 (toimisto) ja 24 430 (toimitusjohtaja).

Toivo Orma

Kelloseppä

Iso Roobertink. 1. Puh. 38 302

Ostamalla uuden tai korjauttamalla vanhan kellon meillä tulette aina olemaan tyytyväinen

Kihla- ja kivisormuksia
sekä *hopeaa* edullisesti.

Yli 10 v. kokemus Pariisin ja New-Yorkin parhaissa liikkeissä ensimmäisenä pienten kellojen korjaajana.

Sairasaputoimisto ja Opas

Salve

Helsinki. Vuorik. 5. Puh. 24 364.

Palvelee yleisöä ant. sairasapua koteihin, opastaen potil. lääkäreille ja sairaaloihin, noutaen ne asemalta eri pyynnöistä. Hyvä koti lääkärihoitoon saapuville ja toipuville.

Alppaurinkoa, sähköhoitoa ja hierontaa annetaan.

R U U S U - R I S T I

TOTUUDENETSIJÄIN AIKAKAUSKIRJA

Ent. TIETÄJÄ, perustanut v. 1905

PEKKA ERVAST

TOTUUS ON KORKEIN USKONTO

Tosi ihminen

Uudestisyntyminen

Luonnollisessa tilassaan on ihminen tietoinen eri voimista, jotka ovat toiminnassa hänessä, ja jotka hän syystä pitää omaan minuuteensa kuuluvina. Samalla tavalla on ihminen tieteen avulla keksinyt monet niistä voimista, jotka toimivat luonnossa, ja joiden aikaansaannoksia hän havaitsee ympärillään. Mutta niinkuin hän ei ole kokeellisesti löytänyt sitä voimaa, johon sopusointuisesti yhdistyvät kaikki maailman-kaikkeuden luovat, ylläpitävät ja tuhoovat voimat, vaikka hän järjellään käsittää sen välttämättömäksi, niin hän ei myöskään itsessään ole havainnut sitä voimaa, joka on muiten summa ja ydin.

Mutta henkisessä, uudestisyntyneessä olotilassaan ihminen on ratkaissut probleemin.

Uudestisyntymä on tietoisuuden siirtyminen voimien moninaisuudesta niiden ykseyteen. Kaaoksesta on tullut kosmos, taistelusta rauha.

Jätän filosofien ratkaistavaksi, näkeekö ihminen uudestisyntymän hetkellä ilmestyksen Ainoasta monien joukossa jonkinlaisen kuudennen aistin, sisällisen havainnon tai selvänäköisyyden avulla. On totta, että hän nyt on tietoinen asioista, jotka ennen olivat häneltä salattuja, että hän tuntee uuden, harmoonisen, yhtenäisen elämän puhkeavan sielun aavistamattomista syvyyksistä. Mutta totta on myös, ettei hän rohkene nimittää tätä uutta voimaa omakseen kuten muita tuntemiaan: siksi se on liian ylevä, jalo ja kunnioitusta herättävä. Hän kuiskaa sentähden autuaassa palveluksessa: Herrani ja Jumalani!

Jätän niinkään filosofien pohdittavaksi, onko tämä voima, josta ihminen tulee tietoiseksi uudestisyntymän hetkellä, itsessään älyä ja järkipерäinen, vai tuleeko se järkevaksi ja

itsetietoiseksi vasta herätessään ihmisessä tietoisuuteen. Kiistämätön tosiasia on, että sen läsnäolo vaatii hiljaisuutta ja palvontaa. Eivät mitkään alemmat voimat pääse kuuluviin, kun se puhuu sielulle, ja se innoittaa mitä kauneimpaan totuuden, hyvyyden ja puhtauden elämään. Ei ole ihmettä, jos ihminen hurmiotilassaan ympäröi sitä kaikilla korkeimmilla vanhurskauden ja täydellisyyden ominaisuuksilla, joita hänen mielikuviuksensa milloinkaan on omistanut maailmankaikkeuden Jumalalle, jopa niinkin, että hän suorastaan identifioi sen Jumalan kanssa, sen mahtavan voiman kanssa, joka on koko olemassaolon perustana. Yksinkertaisinta onkin ajatella, että ihminen uudestisyntyessään tulee tietoiseksi siitä, että maailmankaikkeuden kaikkiallinen, näkymätön alkuvoima on läsnä hänenkin sisässään.

Voimme nimittää tätä panteistiseksi teoriaksi; on kuitenkin olemassa toinen, yhtä järkevä, joskin ehkä monen silmissä vaikeammin hyväksyttävä, nimittäin individualistinen selitys, jota kannattavat useimmat transcendentalistit, teosofit, okkultistit ja spiritistit.

Tämän toisen teorian mukaan persoonallinen ihminen semmoisena kuin hänet tunnemme taipumuksineen, haluineen ja ajatuksineen, ei ole koko ihminen, vaan ainoastaan enemmän tai vähemmän vääristelty „aineeseen heijastunut kuva” ihmisen todellisesta Minästä, hänen hengestään eli kuolemattomasta sielustaan. Tämä Minä kahlehdittuna elimistöön, joka kuuluu ruumiilliseen ilmiömaailmaan, elää itse osittain riippumattomana omassa puhtaasti älyperäisessä maailmassaan. Se on jumalallisen kaikkeuselämän kipinä, ja siinä piilevät tämän ominaisuudet: tieto, hyvä tahto ja kyky; ollen puhtaasti henkistä alkuperää se ei koskaan voi tahraantua pahasta, s.o. ajatuksista ja haluista, jotka sotivat maailmankaikkeuden harmoniaa vastaan. Mutta koska tämä Minä on vain siemen, jossa jumalalliset ominaisuudet piilevät mahdollisuuksina, täytyy sen kasvaa maaperässä, jossa sen luonto voi kypsyä. Tämä maaperä on rajoitettu, ilmiöllinen elämä aineellisessa ruumiissa. „Henki inkarnoituu”, kuten sanotaan; koko Minä ei astu ruumiiseen; ruumis saa siltä vain sielunsa, tullen siten tietoiseksi, ja maaelämän aikana kehittyy siinä persoonallinen itsetietoisuus. Hengen lihaantulon tarkoituksena on tietysti, että se heräisi tietoiseksi omista mahdollisuuksistaan, s.o. itsetietoiseksi. Tämä voi tapahtua vain siten, että hengen heijastus aineeseen, ruumiillinen itsetajunta, henkevoituu siihen määrin, että molemmat minuudet eivät enää erotu toisistaan kuten kaksi rantaa,

joita silta yhdistää, vaan sulavat yhteen yhdeksi ainoaksi Minäksi, ylipersonalliseksi itsetajunnaksi.

Jotta tämä kävisi mahdolliseksi, on kuitenkin tarpeen pitkä persoonallisen ihmisen puhdistus. Henki tahtoo luontonsa mukaisesti sitä mikä on järkevää ja hyvää — sen tahto on, kuten sanomme, epätsekäs; ruumiillinen tietoisuus sitä vastoin pyrkii luontonsa mukaisesti siihen, mikä on järjettöntä ja pahaa, mikä aikaansaa epäsopua maailmassa, — sen tahto on, kuten sanomme, itsekäs. Yksi lyhyt maallinen elämä ei näin riitä pitkään puhdistustyöhön. Tämä jatkuu sen tähden ruumiillisen kuoleman jälkeen, väitetäänpä myös, että henki, Korkeampi Minä, monta kertaa inkarnoituu eri ruumiisiin, — mikä näkyy olleen yleinen usko vanhalla ajalla, niinkuin vielä tänä päivänä kaikki itämaalaiset uskonnot julistavat tätä oppia jälleensyntyemisestä eli reinkarnatsioonista.

Tämän teorian mukaan olisi nyt uudestisyntyminen — tarkoitan psykologista ilmiötä — persoonallisen tietoisuuden hetkellistä haihtumista tai yhtymistä Korkeampaan Minään, jolloin se näkee tämän ja samalla oman tarkoituksensa elämässä. Tästä korkeamman tajunnan kosketuksesta johtuva oman luonteen jalostus ja hyvän puolesta työskentely vie sitten ihmistä askel askelelta kohti täydellistä yhtymistä todelliseen, henkiseen Minään, ja tekee hänestä lopulta „jumalan maan päällä”.

Älä anna näiden teoriain häiritä sinua pyrkimyksissäsi. Älä astu eteeni vanhalla lapsellisella kysymyksellä, mikä näistä kahdesta selityksestä on tosi. Molemmat ovat tosia — kunnes löydämme vielä paremman. Pääasiahan ei ole ilmiön selitys, vaan ilmiö itse. Paljon kurjuutta maailmassa johtuu siitä, että ihmiset ovat taipuvaisia sekottamaan mielipiteitä jostakin asiasta asiaan itseensä. Älä sinä siihen ansaan takerru.

Pysyttele elämässä pikemmin kuin opissa. Teologia on paikallaan, kunhan se on toisella sijalla. Onhan totta, että ihminen kieltäisi oman olemuksensa, jollei hän etsisi havaitsemansa ilmiön lakia, mutta järki käskee, että kokemus on ensin tehtävä. Koeta sentähden sielusi koko voimalla löytää sisästäsi uudestisyntyttävä voima, niin näet sitten itse, mikä teoria sinua parhaiten miellyttää.

P e k k a E r v a s t

(„Framtidens religion”, 1900, „Ruusu-Risti” 1932, n:o 2).

Korkeampi minä

. . . Kristuksen vastaanottaminen tapahtuu paraiten sillä tavalla, että tutustumme Jeesus Kristuksen opetuksiin ja

koetamme niitä noudattaa. Avaamme sydämemme Kristukselle, niin että Kristus-elämä tulee meihin ja elähyttää meitä. Mitä tämä kosmillinen Kristus muuttuessaan ihmisessä mystilliseksi Kristukseksi saa aikaan? Sen se vaikuttaa, että pyrimme päivätajunnassa yhteyteen korkeamman minämme kanssa. Korkeamman minämme luo voimme päästä Kristuksen avulla. Siinä on pelastuksen salaisuus. Kun sanotaan, että ihminen ei voi omin voimin mihinkään päästä, on tämä liioiteltua, sillä ennen Kristusta ihmisen täytyi omin voimin päästä Kristuksen luo. Ja vanha tie on vieläkin ihmisille avoin. Voimme omin voimin puhdistaa itseämme ja päästä ulkopuolella fyysillistä ruumista Kristuksen yhteyteen. Se on vaikeata, mutta se on mahdollista. Mutta samalla on olemassa tämä toinen pelastuksen mahdollisuus. Ihminen avaa sydämensä Kristukselle nyt tässä päivätajunnassa, ja silloin Kristus-prinsiippi ihmisessä auttaa häntä ja antaa hänelle voimia pääsemään korkeamman minän yhteyteen, ja kun hän on saavuttanut korkeamman minänsä ja lopulta suorittanut mystillisen avioliiton kahden minänsä välillä, korkeamman ja alemman, niin että hänellä ei ole enää mitään alemmaa minää, silloin hän minuuden maailmassa pyrkiessään eteenpäin pääsee tietoiseen yhteyteen Kristuksen kanssa. Tämä kaikki tapahtuu päivätajunnassa, ei transseissa, ei loveen lankeemisissa tai ekstaaseissa. Ja kun tämä yhtyminen Kristukseen on tapahtunut, silloin sanotaan, että mystillinen Kristus on ihmisessä syntynyt. —

... Merkillinen kokemus jokaiselle ihmiselle on Kristuksen avulla päästä korkeamman minän yhteyteen. Se on ihmeellinen tapahtuma hänen elämässään. Siinä on mukana jotakin yliluonnollista. Jotakin salaperäistä ja selittämättömyyttä. Siinä näet ihminen objektiivisen ulkokohtaisen realistisesti näkee korkeamman itsensä. On kuin kaksi olentoa. Hän itse on personallinen minä, joka kauan on kaivannut vapahtajaa. Toinen on ylempi, henkinen minä, joka hänelle nyt elävänä näyttäytyy. Ei hän silti tiedä, näkisivätkö toiset ihmiset tämän hänen toisen minänsä, vaikka se tulee hänen luoksensa objektiivisena olentona. Pikemmin ja mieluummin hän otaksuu, että näky ja kokemus on yliluonnollista laatua. Joka tapauksessa se on hänelle itselleen objektiivinen kokemus. Hänen kaksoisminänsä tulee hänen luoksensa taivaallisena olentona ja nostaa hänet itsensä luo.

P e k k a E r v a s t

(„Kristuksen tutkimaton rikkaus”,
s. 92—93, 95).

Toimittajalta

Minulle kerran sanottiin: „Sinä et aina ole aivan aito puheessasi. Sinä käytät joskus puhetapaa, jonka sävyssä on jotakin tarkoituksellista ja keinotekoista opettavaisuutta, joka vaikuttaa tyhjänpäiväiseltä ja hieman mahtailevalta.” Nämä sanat eivät olleet vieraan epäystävällistä moitetta, vaan hyvän ystävän varoittavaa huolenpitoa.

Olen usein muistellut tätä huomautusta ja tarkkaillut itseäni muutamissa tilanteissa. Olen silloin todennut, kuinka puheessani todella on joskus voinut kaikua vieras ja outo sävy, joka ei ole ollut todellisen minäni yksinkertaista kieltä. Mutta sitten olen vielä tarkemmin syventynyt siihen mielentilaan, josta nuo sanat ovat puhjenneet esille, ja silloin olen huomannut, etteivät ne ole olleet aivan niin epäaitoja kuin miltä ne ensi hetkessä ovat tuntuneet. Ne ovat monesti olleet naamio, joka samalla kuin se on yrittänyt peittää jotakin kuitenkin omalla tyhjänpäiväisyydellään herkälle korvalle kenties olisi paljastanut asian oikean laidan. Olisin tahtonut itkeä, mutta kerron sensijaan onnistumattoman jutun. Olisin tahtonut paljastaa sydämeni, mutta en uskalla, ja änkytän sensijaan kehnosti jotakin „runoa”. Olisin tahtonut tuoda esille näkemyksen, mutta pidänkin opettavaisen puheen, jottei kukaan huomaisi, kuinka vakavissani olen.

Joskus ovat myös tällaiset sanat olleet yritystä peittää ja suojata t o i s t e n mielentiloja, yritystä ohjata sitä toiseen suuntaan, jottei mitään ikäviä paljastuksia tapahtuisi. Tämä kaikki tuntuu nyt melkein kuin itsepuolustukselta ja samalla itsekeskeiseltä omien persoonallisten mielentilojen selostukselta, joka on tarpeetonta suorittaa painetun sanan välityksellä. Mutta siinä on kuitenkin muuan yleispätevä opetus niin minulle itselleni kuin muille. Ihmissielu on niin monivivahteinen, ettei helposti voi nähdä, mitkä sen ilmaukset ovat aitoja, mitkä epäaitoja. Naamiotkin ovat omalla tavallaan yhtä aitoja kuin palavan sydämemme yksinkertaiset sävelet. Tosin ne kertovat siitä, että sielumme sopissa monenlaiset otukset viihtyvät, että meissä elävät sekä kyyhkyyset että porsaas ja käärmeet, kuten toimitussihteeri näytelmässään „Ihmisen naamio” on osoittanut. Tässä elämässä meidän usein on osattava suvaitsevaisella lempeydellä suhtautua tuohon omituiseen sekasikiöön, jota nimitetään *ihmissiksi*.

Viime vuoden syyskuussa iloitsimme siitä, että maailman kansat kykenivät hillitsemään itsensä, että niiden valtiomiehet saivat estetyksi suuren maailmanpalon syttymisen, että maailmanrauha pelastettiin rehellisten neuvottelujen ja sovittelujen tuloksena. Ihmiskunta alkoi toivoa, että se sitenkin oli päässyt sille asteelle, jolloin asioita voidaan ratkaista järjen eikä sokeitten vaistojen perusteella. Sitä suurempi on pettymys, kun nyt, muutamia kuukausia myöhemmin, olemme saman uhkaavan vaaran edessä, kun kansat vavisten tarttuvat aseisiin peläten ja epäillen, että naapuri minä hetkenä tahansa hyökkää heidän maahansa. Todellinen sotapsykoosi on valtaamaisillaan Euroopan, ja silloin pienikin aihe voi syyttää ruutitynnyrin.

Ja kuitenkin — maailma ei tahdo sotaa, ihmiskunta rukoulee rauhaa. Eikö siis ole mitään mahdollisuutta torjua uhkaava vaara? Eivätkö neuvottelut ja riitapuolien välinen sovinnollinen vaatimustensa tarkistaminen ja kompromissi vielä voisi pelastaa tilannetta? Valoisalta ei suinkaan näytä. Kansansielujen eettillinen kypsytys ei ole vielä niin suuri, että se olisi kirkastanut mielet ja opettanut kansat ymmärtämään, miten lyhytnäköistä itsekäs ja omanvoitonpyynteinen häikäilemättömyys on, mihin surkeuteen ja yleiseen onnettomuuteen väkivaltaisuus välttämättä johtaa. Suurimpana vaarana on se, että kansojen väliset suhteet ovat niin toisiinsa kietoutuneet, että väkivalta yhdessä ainoassa kolkassa helposti herättää maailmansodan.

Kun tilanne on näin kärjistynyt, ei voida enää ajatella mitään valistukseen vetoavaa kasvatusta. Paniikkimieliä ei enää kuuntele järkevää totuutta. Ihmiskunta on elävä kokonaisuus, ja sentähden olemme jokainen vastuussa siitä mitä tapahtuu; jollemme olisikaan vastuussa siten, että olisimme suoranaisesti aiheuttaneet mahdollisen sodan, niin olemme sitä siinä mielessä, että olemme laiminlyöneet joitakin mahdollisuuksia vaikuttaa ihmiskunnan yleiseen mielipiteeseen tai sen eettilliseen tasoon yleensä. Olemme oman yksilöllisen mukavuutemme ja rauhamme tähden ja persoonallisten harrastustemme johdosta välittäneet liian vähän yleisestä tilanteesta. Emme ole olleet hengessämme kyllin keskittyneitä, sillä jokainen yksilö ja ryhmä, joka vakavasti ja väsymättä työskentelee sen puolesta, että ihmiskunta oppisi tuntemaan ja tietämään oman sisäisen kohtalonyhteytensä, se työskentelee myöskin rauhan hyväksi. Ei auta, että syyttelemmme valtiomiehiä ja diplomaatteja. Me itse olemme kukin omalla tavallamme vastuullisia.

Ennen kaikkea on syytä kaikkien uskonnollisten liikkeiden ja yhtymien tuntea tämä omakohtainen vastuunsa. Eräs ystäväni, filosofian professori, huomautti minulle joku aika sitten, että hänestä n.s. Oxford-liike oli hedelmätön siksi, ettei se keskittänyt koko voimaansa eurooppalaisen sivistyksen pelastamiseen sodan uhalta. „Saarnataan ehdottomasta puhtaudesta ja rehellisyydestä”, hän sanoi, „mutta ei yritetä opettaa maailmalle sitä, mitä se kipeimmin tarvitsee, *oikeudenmukaisuutta*.” Vastasin siihen, että uskonnollinen liike, joka on ottanut Kristuksen käskyt ihanteikseen, samalla myöskin työskentelee oikeudenmukaisuuden puolesta maailmassa, koska ehdottomaan epäitsekkyuteen ja rakkauteen sisältyy myöskin kyky välttää epäoikeudenmukaisuutta. Sanoin puolestani, että minusta uskonnollisten liikkeiden suurin vaara oli siinä, että ne saavat yksilöt liaksi kiinnittämään huomionsa o m a a n hyveellisyyteensä ja pelastukseensa ja unohtamaan, että ne ovat suuren kokonaisuuden, ihmiskunnan, osia, että ennen kaikkea on uhrauduttava sen kokonaisuuden puolesta ja hengessään ajateltava sitä.

*

Ruus-Risti-järjestön yhdeksättätoista vuosikokousta vietettiin pääsiäisenä täällä Helsingissä. Tämän vuosikokouksen tunnussanat olivat *rauha ja ilo*. Epäilemättä sangen outoa, kun ajattelee nykyistä maailmantilannetta! Voiko iloita, kun maailma on täynnä kauhistusta? Voiko puhua rauhasta silloin, kun kansat parhaillaan aseistuvat veriseen yhteentörmäykseen? On olemassa laki, jonka mukaan se, jota ihmiskunnan henkisesti valveutuneet voimakkaasti tuntevat ja kokevat, voi suggestion tavoin vaikuttaa laajemman yhteisön tajuntaan ja sytyttää siinäkin vastaavia värähtelyjä. Rauh ja ilo, aikamme mielentilan vastakohta, olkoon siis Ruusu-Ristin sanoma maailmalle. Älkäämme antako myrskyvihurin viedä meitä mukanaan!

TEATTERISSA on kaiken kansallis-runollisen ja kansallis-siveellisen sivistyksen henkinen siemen ja ydin. Ei mikään muu taiteenhaara voi koskaan todella menestyä tai edes auttaa kansansivistystyössä, ennen kuin teatterin kaikkivoipaa apu on tunnustettu ja taattu . . .

Richard Wagner.

Toimitussihteeriltä

59.

Ihmisen minä

Ruus-Ristin vuosijuhlissa Kansallisteatterissa esitettiin tänä vuonna kirjoittamani näytelmä „Ihmisen naamio”. Tämän „moraliteetin” aiheuttamien kyselyjen johdosta lienee paikallaan käsitellä erikseen ihmisen minän ongelmaa puuttumatta näytelmän juonen yksityiskohtiin.

Näytelmän keskustushenkilönä oli ihminen, joka löysi tosi minänsä, jumalansa eli korkeamman minänsä, ja keskeisenä kohtana oli ihmisen ja hänen minänsä sisäinen vuorokeskustelu.

Näytelmän ihminen sai tämän kokemuksen tavalla, joka ei suinkaan ole ainoa mahdollinen, mutta ei myöskään harvinaisimpia. Persoonallisuuden pyyteet yhtyneinä ehdottomuusvaatimukseen ja uskollisuuteen veivät hänet siihen, että se ulkonainen kohde, johon hän oli kaikki toiveensa kiinnittänyt, petti, niinkuin aina tapahtuu elämässä. Hänen persoonallisuutensa tuli tavallaan „devalvoiduksi”, mutta hänen pelastuksensa oli hänen uskossaan hyvyteen ja hänen uskollisuudessaan toista ihmistä kohtaan; persoonallisuus ei särkynyt, vaan kesti järkytyksestä huolimatta, ja hän löysi toisen olennon, jonka hän tunsu korkeammaksi osaksi itseään, todelliseksi minäkseen.

Korkeamman minän „näkeminen” tapahtuu, niinkuin jo mainitsin, yksilöllisesti vaihtelevin muodoin, itsekunkin menneisyydestä ja nykyisistä mahdollisuuksista riippuen. „Pistis Sophian” legenda Jeesuksesta, joka tapaa oman minänsä, on tuttu monille: Maria näkee kaksi Jeesus-lastaa, jotka sulautuvat toisiinsa yhdeksi. Toisinaan taas ihmispersoonallisuuden päivätajuntaan siivilöityy ainoastaan tietoisuus minätietoisuuden nousemisesta entistä korkeammalle, jumalalliselle tasolle, ilman mitään „näkemistä”, mutta hedelmät ovat tässäkin samat.

Nimitys sellainen kuin paljon käytetty „korkeampi minä” ei ole aiheeton. Se osoittaa, mikä asiassa on keskeisin kohta; voisi puhua myös persoonallisuuden jumalasta tai ihmisen suojelusenkelistä, mutta nämä nimitykset ovat mielestäni liian uskonnollisvoittoisia auttaakseen ihmistä lähestymään tätä korkeampaa tajuntaa ja sulautumaan siihen, jotta niitä

olisi syytä yleisemmin käyttää. Kalevalan „Pohjan neito” taas on mitä sisältörikkain kuva ihmisen tosi minästä, ja ansiotyöt, jotka kosijan on suoritettava, ovat kuvausta työstä, mikä persoonallisuus-Ilmarisen on tehtävä, ennen kuin hän voi saada neidon omakseen.

Persoonallisuuksina me ihmiset olemme henkiolennon naamioita, välikappaleita, tai — käyttäakseni tuttua vertausta — kuin näytelmän henkilöitä, jotka elävät näyttämöllä niin kauan kuin näyttelijä niitä esittää. „Näyttelijä” lainaa „minänsä” roolille; samalla tavalla on persoonallisten ihmisten itsestään käyttämä minä-sana vain lainaa, välttämätön tosin, mutta kuitenkin vain lainaa, sillä ihmiselle, joka on saavuttanut yhteyden korkeampaan minäänsä ja tuntenut hänet itsekseen, persoonallisuus muuttuu „häneksi” tai „sinäksi” joutuen yhtä ulkokohtaiseksi kuin ovat persoonallisuuden ulkopuolella olevat muut ihmiset, joista näitä sanoja tavallisesti käytämme.

Tämä minä-kokemuksen psykologinen sisältö antaa viitteen siitä, kuinka yleensä on mahdollista päästä siihen ilman järkyttäviä ja persoonallisuuden olemassaoloa uhkaavia elämyksiä, joiden vammat saattavat tuntua vielä pitkiä aikoja jälkeensä. Menetelmä, joka täten tarjoutuu, on itse asiassa yksinkertainen, ja se perustuu jo osittain esittämiini tosiasioiden.

Persoonallisuus, siis tavallinen ihminen, on tosi ihmisen eli korkeamman minän naamio, mutta sama vastaavaisuus-suhde on, tosin korkeammalla tavalla, myös minän ja kosmillisen minän eli kosmillisen Kristuksen välillä. Tämän suhteen tulkitsee erinomaisen havainnollisesti T. Subba Row'n vertaus:

Jos otat kuvastimen ja heijastat auringon valon metallilevylle, niin että valonsäteet heijastuvat levyltä seinälle, niin muodostuu kolme heijastuskuvaa, joista ensimmäinen on kirkkain ja kolmas himmein. Valonlähde, aurinko, kuvaa Logosta eli kosmillista Kristusta, kuvastin on *kāraṇa śharira* eli syyruumis, korkeamman minän verho, metallilevy kuvaa ihmisen „astraaliruumista”, persoonallisen minän „verhoa”, ja seinä karkeaa aineellista ruumista. Astraaliruumiiseen heijastunut valo aiheuttaa minätietoisuuden fyysisessä ruumiissa, ja syyruumiiseen syntynyt minätietoisuus on siis lähtöisin kosmillisesta minästä, Kristuksesta.

Vaikka siis korkeampi minä on persoonalliselle ihmiselle jumala, korkeampi minä puolestaan on, niinkuin vertaus osoittaa, myös heijastus, sillä lopullisin ja korkein minä on

kosmoksen ainoa minä, Logos. „Ellei ihmisen yksilöllisyyttä eli minää voida siirtää Logokseen”, Subba Row kirjoittaa, „kuolemattomuus on vain sana.” Tässä on ilmeisesti viittaus siihen, mitä länsimaisessa salatieteessä nimitetään Golgata-tapahtumaksi: ihmisen on *minuutena* antauduttava kosmillisen minän välineeksi, kieltäytyttävä jumalallisesta yksilöllisyydestään, suoritettava uhri, joka persoonallisuuden kannalta katsoen on miltei käsittämätön. Persoonallisuushan näkee hyvin helposti jo omissa kärsimyksissään Golgata-tapahtuman, vaikka kysymyksessä on vain puhdistuminen, jotta yhtyminen korkeampaan minään voisi aikanaan tapahtua. Golgata-tapahtuma on siis kokonaisen minäihmisen kokemus, ei persoonallisuuden muulla tavalla kuin vertauskuvallisesti. „Hiljaisuuden Äänessä” mainittu *pratjeeka-buddhan* ihanne, joka H. P. B.:n mukaan on „itsekkyyden korkein muoto”, on se, että ihminen kasvattaa itseään vain saavuttaakseen minuutensa ja **j ä ä d ä k s e e n s i i h e n**. Aikaisempina aikoina tämän päämäärän omaksuminen oli suurempana vaarana kuin nykyisin, jolloin ihminen jo persoonallisuudessaan saa kokea kosmillisen minän itsekieltäytykseen ja rakkauteen kehoittavaa inspiratiota, ja jonka avulla ihminen nykyisin itse asiassa saavuttaakin yhteyden korkeampaan minäänsä päivätajuisesti, vaikka hän ei persoonallisesti olisikaan tietoinen tästä avusta.

Kun pidämme mielessä minätietoisuuden luonteen kosmillisen minän eriasteisina heijastumisina, ymmärrämme, että ihmiselle on mahdollista „kiivetä minätietoisuuden köyttä” ruumiistaan ja persoonallisuudestaan lähtien ylöspäin, niin omituiselta kuin tämä kuulostaneekin. Ihminen on mitä erilaisimpien voimien kokoomus; hänessä on luonnonvoimia, jotka kuvastuvat hänelle persoonattomina, mutta myös erilaisia viettejä ja vaistoja, tunteita ja ajatuksia, jotka lähemminkin liittyvät hänen tajuiseen elämäänsä. Kun hän ryhtyy itsetutkisteluun, karkean aineellinen ruumis kokonaisuudessaan käy ensin hänelle ulkokohtaiseksi, sitten vähitellen ajatukset ja tunteet ja vietit. Nämä voimien yhdistelmät ovat hänelle nyt ulkopuolisina vertauskohtina, joiden avulla hän voi kontrolloida tajunnanasteensa nousun, kunnes hän saavuttaa minätietoisuuden.

Tämä on uuden tien alku. Jos ihminen aikaisemmin on ollut „negatiivinen” kieltäessään itseään vastaamattomina kulloisenkin minätietoisuutensa ulkopuolelle asettuneet voimat, hänen työnsä muuttuu nyt positiiviseksi ja aktiivisemmaksi. Hänen päämääränään on nyt korkeamman minän

ja persoonallisuuden voimien yhdistäminen edellisen alaisuuteen, niin että yksi minä, tosi ihminen, käyttää persoonallisuutensa naamiota ja hallitsee siihen liittyviä voimia. Ja kun näytelmän „Mies” ja „Tuntematon” ovat yhtyneet, ihminen valmistuu siihen, mitä olemme tottuneet sanomaan ensimmäiseksi suureksi vihkimykseksi. —

Menetelmä, jota itseään tutkiva ihminen siis käyttää, on se, että hän pyrkii kehältä keskukseen, persoonallisuutensa ilmiöistä ja voimista ja niiden heijastus-minästä aina uuteen, syvempään minätajuntaan. Tämä menetelmä on lyhyesti ilmaistuna: „*Tutki tutkijaa, arvostele arvostelijaa, tuomitse tuomitsijaa.*”

*

Esimerkin tämän menetelmän tuloksellisesta noudattamisesta antaa englantilainen sanomalehtimies ja kirjailija Paul Brunton kirjassaan „A Search in Secret India”. Hra Brunton oli kierrellyt Intiaa etsien ja haastatellen viisaita miehiä, ja lähellä Arunachalaa hän tapasi Maharishin („suurtietäjän”) nimellä kulkevan opettajan, joka tenhosi häneen erikoisesti. Hän jäi Maharishin läheisyyteen, kuunteli tämän opetuksia ja mietiskeli, ja hän sai kokea sellaista mitä ei ollut osannut aavistaakaan. Seuraavassa esittämäni otteet ilmaisevat myös hänen käyttämänsä mietiskelyohjelman.

Kuka minä olen?

Olenko minä tämä ruumis, joka on lihaa, verta ja luuta?

Olenko minä sielu, ajatukset ja tunteet, jotka erottavat minut kaikista muista ihmisistä?

Näihin kysymyksiin on tähän saakka hyväksynyt luonnollisesti ja kyselemättä myöntävät vastaukset, mutta Maharishi on varottanut minua pitämästä niitä itsestään selvinä. Hänen sanomansa ydin on:

„Kysy herkeämättä: 'Kuka olen?' Erittele koko persoonallisuuttasi. Koeta löytää, missä minä-ajatus alkaa. Jatka mietiskelyjäsi. Pidä huomiosi sisäänpäin kääntyneenä. Jonakin päivänä ajatuksen pyörä hidastuu, ja eräs intuitio herää salaperäisesti. Seuraa tätä intuitiota, pysähdytä ajatukseksi, ja mahdollisesti se vie sinut päämäärään.”

Ja ettei Bruntonin mietiskelytyö ollut aivan vaivatonta, sen näemme seuraavasta:

Noudatan tätä itse-riisumisen prosessia päästäkseni puhtaaseen, jakamattomaan olemukseeni. Tuon tuostakin tajuan, että Maharishin ajatus lähettää jotakin minuun, vaikka emme vaihda sanoja. Pian tapahtuvan lähtöni varjo on yritysteni yllä, mutta minä pitkitän oloaikaani, kunnes huono terveys uudelleen puuttuu tapahtumien kulkuun ja joututtaa peruuttamattomasti päättämään, että lähdän. Siitä syvästä sisäisestä pakosta, joka veti minut tänne, on todella tullut tarpeeksi tahdonvoimaa voittaakseni väsyneen sairaan ruumiin ja uupunneiden aivojen valitukset ja voidakseni viipyä tässä kuumassa, liikkumattomassa ilmassa,

Mutta luonto ei kauan anna vastustaa itseään, ja ennenpitkää ruumiillinen murtuminen tulee uhkaavan lähelle. Henkisesti elämäni on lähestymässä huippuaan, mutta — kummallinen paradoksi! — ruumiillisesti se liikuu alemmaksi kohtaan, missä se ei vielä ole ollut. Muutamia tunteja ennen käänteentekevän kokemuksen tuloa alan väristä ja hikoilla epätavallisen runsaasti — saapuvan kuumeen merkkejä. —

Brunton jouduttautuu silloin yhteiseen mietiskelyhalliin, istuutuu ja kerää harhailevat ajatuksensa.

Ajatuksissani tekemät kysymykset, jotka ovat olleet tunnusmerkillisiä suurimmalle osalle aikaisempia mietiskelyjäni, ovat viime aikoina alkaneet lakata. Olen yhä uudeleen kysynyt ruumiillisten aistimusteni, tunteitteni ja ajatusteni luonnetta vuorollaan, mutta saamatta tyydytystä itsen etsinnässä olen lopulta jättänyt ne kokonaan. Olen sitten keskittänyt tarkkaavaisuuteni omaan keskukseensa koettaen päästä selville sen akuperästä. Nyt tulee korkein hetki. Tässä hiljaisuuden keskityksessä, sielu sisäänpäin vetäytyneenä, tuttu maailma alkaa häipyä varjomaiseen epämääräisyyteen. Tuntuu siltä kuin hetken olisi pelkän tyhjyyden ympäröimä, ikäänkuin olisi tullut eräänlaisen sielullisen tyhjän seinän eteen. Ja kuitenkin on niin kiinteästi kuin mahdollista pidettävä yllä tarkkaavaisuutta. Mutta kuinka vaikeata jättää pintapuolisen elämän laiska nahjustelu ja kiristää ajatus sisäänpäin keskityksen neula-kärjeksi!

Tänä iltana siirryn nopeasti tähän kohtaan käytyäni vain pienen kahakan ajatusten yhtämittaista virtaa vastaan, joka tavallisesti on alkusoittona sen tulolle. Jokin uusi ja väkevä voima ryhtyy dynaamiseen toimintaan sisäisessä maailmassani ja kantaa minut sisäänpäin vastustamattomalla nopeudella. Ensimmäinen suuri taistelu on ohi, ja miellyttävä, onnellinen, keventävä tunnelma seuraa sen korkeajännitystä.

Seuraavassa asteessa olen erilläni älystä, tietoisena siitä, että se ajattelee, mutta intuitiivisen äänen varottamana, että se on vain pelkkä väline. Tarkkaan näitä ajatuksia omituisella irrottuneisuudella. Ajattelijan kyky, mikä tähän asti on ollut vain tavallisen ylipöydän aihe, tulee nyt sellaiseksi, mitä pitää paeta, sillä huomaan nyt hätkähdyttävän selvästi, että olen ollut tietämättäni sen vanki. Sitä seuraa äkillinen halu olla älyn ulkopuolella ja vain olla. Haluan sukeltaa pakkaan, joka on ajatusta syvemmällä. Tahdon tuntea, millaista on vapautua aivojen alituisesta orjuudesta, mutta tahdon tehdä sen siten, että tarkkaavaisuuteni on hereillä ja valppaana.

On omituista voida olla syrjässä tarkkaamassa aivojen toimintaa, aivan kuin ne olisivat jonkun toisen, ja katsella, kuinka ajatukset syntyvät ja kuolevat, mutta vielä omituisempaa on tajuta intuitiivisesti, että on tunkeutumisillaan mysterioihin, jotka kätkevät ihmisen sielun sisimmät sopukat. Tunnen olevani kuin joku Columbus, joka on astumaisillaan maihin kartoittamattomalle manterelle. Täysin hallittu ja tukahdutettu ennakointi värisyttää minua tynnosti.

Mutta kuinka vapautua ajatusten ikivanhasta tyranniudesta? Muistan, ettei Maharishi milloinkaan ole kehoittanut minua lakkauttamaan ajatustani. „Seuraa ajatusta sen synnyinpaikkaan”, on hänen alituisen neuvonsa, „tarkkaa ja odota tosi itsen ilmestymistä, ja silloin ajatuksesi kuolevat omasta alotteestaan.” Tuntien löytäneeni ajatusteni synnyinsijan minä luovun tästä voimakkaan positiivisesta asenteesta, mikä on saattanut huomioni kiintymään tähän seikkaan, ja alistun täydelliseen passiivisuuteen pysyen kuitenkin yhtä tarkkaavaisena kuin saalistaan vaaniya käärme.

Tasapainotila vallitsee, kunnes huomaan tietäjän ennu-tuksen pätevyyyden. Ajatusaalot alkavat luonnonmukaisesti vähetä. Loogillisen järjen toiminta lähestyy nollopistettään. Kummallisin tuntemus mitä koskaan olen kokenut valtaa nyt minut. Aika tuntuu pyörivän päätähuimaavasti, kun nopeasti kasvavan intuitiioni tunto-arvet alkavat ulottua tuntemattomaan. Ruumiillisten aistieni raporteja en enää kuule, tunne, muista. Tiedän, että millä hetkellä hyvänsä olen asioiden *ulkopuolella*, maailman salaisuuden partaalla . . .

Lopulta se tapahtuu. Ajatus sammuu kuin niestetty kynttilä. Äly vetäytyy todelliselle maaperälleen, s.o. tietoisuuteen, mitä ajatukset eivät häiritse. Huomaan, mitä olen epäillyt jonkun aikaa, ja mitä Maharishi on varmana väittänyt, että sielu [mind] on kotoisin transcendentiaalisesta lähteestä. Aivot ovat siirtyneet täydellisen levon tilaan, niinkuin tapahtuu unessa, eikä kuitenkaan ole pienintäkään tajunnan menetystä. Pysyn täysin tyyneenä ja tietoisena siitä kuka olen ja mitä tapahtuu. Kuitenkin on tiedoitsemiskykyäni vetäytynyt ulos eristetyn persoonallisuuden ahtaista rajoista; se on muuttunut joksikin ylevästi kaikkea syleileväksi. Itse on yhä olemassa, mutta se on muuttunut, säteilevä itse. Sillä jokin, mikä on paljon korkeampi kuin se merkityksetön persoonallisuus, joka *oli* minä, joku syvempi, jumalallisempi olemus nousee tietoisuuteeni ja *tulee* minäksi. Sen keralla tulee häikäisevä uusi tunne ehdottomasta vapaudesta, sillä ajatus on kuin sukula, joka aina kulkee edestakaisin, ja sen tyrannimaisesta liikunnasta vapautuminen on astumista ulos vankilasta.

Löydän itseni maailman tajunnan partaalta. Planeetta, joka tähän asti on ollut kotini, katoaa. Olen keskellä häikäisevän valon valtamerta. Tämä jälkimmäinen, tunnen pikemminkin kuin ajattelen, on sitä alkuaikaista ainetta, mistä maailmat luodaan, aineen ensimmäinen tila. Se ulottuu sanomattomaan, äärettömään avaruuteen, uskomattoman *eldvänd*.

Kosketan, kuin välähdykseltä, tämän salaperäisen kaikkiallisen näytelmän merkitystä, mikä näytellään avaruudessa, ja palaan sitten olemukseni alkukohtaan. Minä, uusi minä, lepään pyhän onnen helmassa. Olen nauttinut platoonikkojen Lethen maljan, niin että eilispäivän katkerat muistot ja huomispäivän ahdistavat huolet ovat täydellisesti hävinneet. Olen saavuttanut jumalallisen vapauden ja miltei kuvaamattoman onnen. Käsiharteni syleilevät koko luomakuntaa syvällä sympatialla, sillä minä ymmärrän syvimmällä mahdollisella tavalla, että kaiken tietäminen ei ole vain kaiken anteeksiantamista, vaan kaiken rakastamista. Sydämeni muuttuu uudeksi hurmiossa.

Vaikka Paul Bruntonin kokemusten sarjassa on eräitä tyyppillisesti itämaisia piirteitä, se lopputulokseltaan vastaa sitä, mihin pääsee jokainen ihminen, joka on totuutta etsinyt, ja joka — ainakin länsimailla — on miettinyt ja koettanut noudattaa Jeesuksen antamia ohjeita.

Voidaankin kysyä, hyvällä syyllä, mikä merkitys on Jeesuksen käskyillä, jotka varsinkin Ruusu-Ristin piirissä ymmärretään salatieteellisesti päteviksi elämänohjeiksi ja mietiskelyaiheiksi, jos kerran on mahdollista päästä yli persoonalliseen tajuntaan niitä tuntematta.

Niiden tai vastaavien ohjeitten välttämättömyys käy ilmeiseksi, jos muistetaan, että kokemus, mistä on kysymys, ei

kerran saavutettuna suinkaan ole pysyväinen. Jos pidämme sitä „valmistavan tien” päätepisteenä, tätä seuraa „puhdistuksen tie”. Puhdistuksen voi persoonallisuudessaan suorittaa parhaiten se, joka jo tietää, mitä elämä häneltä odottaa; ennen sitä hänelle on vaarana, että hän yrittää muokata persoonallisuudestaan ihmisille kelpaavan tai omaa itserakkauttaan miellyttävän „mallikappaleen” vastoin syvempää tarkotustaan. Kuitenkin on se työ välttämätön, minkä ihminen suorittaa ennen henkisen painopisteensä löytämistä; mitä paremmin hän on sen tehnyt, sitä nopeammin häneltä käy toisen tien kulku, ja sitä pikemmin saa — kalevalaista vertausta käyttäen — Pohjan neidon nähnyt Ilmarinen viettää hänsä hänen kanssaan. Valmistavan tien itsekasvatus työ muuttaa myös ihmistä sikäli, että jos hän saa tavata Jumalansa „myrskytuulessa”, persoonallisuus ei säry, vaan kestää ja tulee käyttökelpoiseksi hengen työvälineeksi.

Valmistavan tien siveellisen itsekasvatuksen tärkeyttä osoittaa sekin, että ennen aikaansa — siis persoonallisesti puhdistumaton ja voimakas — henkistä voimalähdettään kokenut ihminen saattaa pahimmassa tapauksessa alistaa sisäisen jumalansa persoonallisuutensa orjuuteen. Ihmiset yleensä vetävät alas jumalallisia voimia itsekkäitä tarkoituspäiriään palvelemaan, mutta tällaisessa tapauksessa, mikä varoituksena tulkoon mainituksi, ihminen voi tuottaa suurempaa kärsimystä ja pahuutta maailmaan kuin tavallinen ihminen, jolla ei ole samaa tietoa, ja joka ei ole koskettanut samoja sisäisiä voimalähteitä. Lisääntynyttä tietoa ja voimaa seuraa aina lisääntynyt vastuu.

Siveellisen itsekasvatuksen lähimpänä päämääränä on se, mitä on sanottu Kristuksen syntymäksi ihmisessä. Voimme sanoa, puuttumatta erilaisten nimitysten ilmaisemiin yksityisseikkoihin, että tässä yksilöiden kokemukset hieman vaihtelevat, niinkuin edellä viittasin. Joku kokee tämän siten, että hänelle avautuu yhteys tosi minäänsä ja hengen elämään; toinen taas muotoja näkemättä tuntee ihmeellisen elämän virtaavan sydämeensä ja valaisevan tajuntaansa, ja hän tietää, että Kristus on häneen syntynyt ihmisten pelastukseksi. Mutta olivatpa tavat mitkä tahansa, kaikkien näiden totuudenetsijöiden on vielä paljon tehtävä työtä, paljon kärsittävä, paljon voitettava.

Vastaanotto

MINÄ SEISOIN OVELLA TEMPPELIN
SYDÄN VAVISTEN, HARTAANA ODOTIN.
MONET ERHEENI, SYNTINI MUISTIN MA,
SUA RUKOILIN, ARMIAS AUTTAJA,

ETTÄ TUKISIT, VOIMIA ANTAISIT,
YLI KUILUJEN SYVIEN KANTAISIT.
OMAT VOIMANI RIITÄ EI ALKUUN EES
VAAN LUOTAN SUN, MESTARI, RAKKAUTES.

HYVIN TUNNET JA TIEDÄT HEIKOKSI MUN
NÄET TUSKAT SYÖMMENI POLJETUN,
ON TAHTOA MULLA, MUTT' VOIMAA EI
JA TOIVONKIN MILTEI JO MAAILMA VEI,

KUN LÖYSIN SUN, AINUT, JA YMMÄRSIN
SINÄ JOHDAT MUN VARMASTI KOTIHIN,
JA JALKANI OKAAT JOS VERILLE SAA
SINÄ VOIT MINUN HAAVANI PARANTAA.

YHÄ SEISOIN MA OVELLA TEMPPELIN
JA HARTAANA, RUKOILLEN ODOTIN;
SYDÄN ITKI JA RIEMUI'TSI KUITENKIN
KUN MUISTELIN SANOJA MESTARIN:

„KEN ANOO, HÄNELLE ANNETAAN,
KEN KOLKUTTAA, HÄLLE AVATAAN.”
JA ETSIJÄ VARMASTI PERILLE SAA,
VAIKKA KULKU ON TYÖLÄSTÄ, HAPUILEVAA.

OVET TEMPPELIN AUKEE, KÄYN SISÄLLE NYT:
MINÄ KULJEN KUIN UNESSA, HÄLVENNYT
ON SYNTINI, SYYNI JA RAUHATTOMUUS,
SYVÄ ONNI MUN VALTAA JA TIETOISUUS,

ETTÄ VIHDOIN ON LÖYTYNYT MÄÄRÄNPÄÄ,
MITEN KERTOAA, KUVATA NÄKEMYS TÄÄ!
PYHÄ MESTARI VARMASTI VIERELLÄ KÄY,
HÄN ON LÄSNÄ, VAIKKA EI HÄNTÄ NÄY.

ON HOHTAVA GLORIA YMPÄRI PÄÄN
MONEN, MONEN, JA SELVÄSTI TUNNEN, NÄÄN:
JOKA ASKEL YLEMMÄ, YLEMMÄ VIE,
KÄYN KOTIA KOHTI, NIIN TUTTU ON TIE.

SOI SOITTO NIIN HARRAS JA HILJAINEN
KUIN KUULISIN SÄVELEN TAIVAISEN,
JA TEMPPELIN YLLÄ EI KATTOA LAIN,
NÄEN Tähtien loisteen lempeän vain.

MINÄ KATSON JA ITSEÄN TUNNE EN,
SAMA RUUMIS JA ATOOMI JOKAINEN,
TOKI MUUTTUNUT KAIKKI — KUIN SELVITTÄÄ
VOIN IHMEESI, MESTARI, SUURET NÄÄ!

KOKO SIELUNI LAULAA KIITOSTA SUN,
SINÄ ISÄNI LAUPIAS, LUOJANI MUN.
OLET NOSTANUT IHMISEN TOMUSTA MAAN,
HÄNEN KATSEENSA NOSTANUT JUMALAAAN,

JOSTA LÄHTÖISIN SIELU ON JOKAINEN,
ME OOMMEHAN SUKUA JUMALIEN.
JA KERRAN MYÖS KOTIHIN JOKAINEN SAA
KUN MESTARIN OHJEITA NOUDATTA.

H. T.

Tasapaino

Suuressa maailmankaikkeudessa eli makrokosmoksessa ilmenee erilaisia jopa vastakkaisiakin voimia, kuten tiedämme teosofisista opinnoistamme. Maailmankaikkeudessa on paljon olentoja, joita olemme tottuneet sanomaan hyviksi, paljon korkeita jumalia ja enkeleitä. Mutta olemme myös kuulleet, että on myös paljon niitä olentoja, joita olemme tottuneet pitämään pahoina; siinä on kaikenlaisia perkeleitä, saatanoita, ahrimaaneja, lusifeereja, jotka ovat todella eläviä, vaikuttavia tekijöitä ja joiden koulussa ihminen on käynyt yhtä paljon kuin hyvienkin koulussa. Ja tästä huolimatta maailmankaikkeus on *kosmos* eli sopusointuinen kokonaisuus. „Jumala antaa aurinkonsa paistaa niin hyvälle kuin pahoillekin”. Maailmankaikkeus ei siis ole ainoastaan hyvien voimien yhdistelmä, vaan se on sekä hyvien että pahojen voimien tasapaino. Siihen viittaa Eino Leinokin sanoessaan „Alla kasvon Kaikkivallan”-teoksessaan nuoresta Väinämöisestä: „Hän lauloi elämän vaatimuksesta, joka on pienimmälläkin maan madolla, ja elämän jännityksestä, josta syntyy sen voimien tasapaino”. Maailmankaikkeuden sisin salaisuus on rauhaa ja sopusointua, tasapainoa, vaikka se ilmenneenä on meidän mielestämme hyvien ja pahojen voimien ristiriitaa.

Me ruusuristolaiset, alkaessamme kulkea siveellisen itsekasvatuksen tietä, aluksi kuin olosuhteiden pakosta tulemme jollakin ahtaalla tavalla „siveellisiksi”. Me saamme moraaliset itsekasvatusohjeemme, vuorisäärän käskyt, ja me

koetamme päästä eroon kaikesta siitä, mikä ei ole näiden käskyjen kanssa sopusoinnussa. Muulla ei ole meissä elämisen oikeutta. Ja kuten on tavallista kaikkialla ihmisten keskuudessa, me helposti tulemme fanaattisiksi ja ahdasmielisiksi, toisia tuomitseviksi, koska näemme, etteivät muut eläkään siten kuin meidän mielestämme heidän ja kaikkien muidenkin tulisi elää.

Mutta kummallisen paradoksaaliseen tilaan saattaa ihminen joutua, kun hän edes jossain määrin alkaa ymmärtää tuomitsemattomuuden — tahtoisin sanoa — pahan vastustamattomuuden käskyä, kun hän astuu uuteen elämään. Hän ei enää osakaan niin täsmällisesti ja varmasti määrittellä, mikä on hyvää, mikä paha.

Pahaa ja syntiä on vain se, mikä estää meitä elämästä Jumalassa, ja hän toteaa kokemuksista, etteivät n.s. synnit sitä välttämättä suinkaan tee. On kuin kaikki arvosteluperusteet olisivat hajonneet tuhkana tuuleen. Hän itsekin alkaa omasta mielestään tulla entistä huonommaksi olennoiksi. Voimia, joita hän ei itsessään olisi luullut olevankaan, pyrkii näkyviin, pyyteitä, jotka hän jo kauan sitten luuli voittaneensa, syntyy kuin taikavoimasta. On kuin koko helvetti ja maailman kaikki synnit ja paheet syntyisivät häneen, tulisivat hänen sielunsa eläviksi voimiksi. Hän voi joutua suuren levottomuuden tilaan, ellei hän saa kiinni siitä, että hän on kehkeytymässä eläväksi makrokosmoksen kuvaksi. Hänessä elävoityvät makrokosmoksen, suuren maailman, kaikki pahat voimat, mutta samalla, muistettakoon se, myös hyvät voimat. TIEN kulkija saavuttaa rauhan, kun hän ymmärtää, ettei maailmankaikkeudessa ole mitään pahaakaan siinä mielessä kuin me ihmiset olemme tottuneet ajattelemaan. Maailmankaikkeus on vain voimien tasapainoa ja sopusointua. Siis hänenkin on tultava voimien tasapainoksi. Hän elää itsessään koko maailman, sen riemut ja hyveet, sen kärsimykset ja synnit. Hän saa osansa maailman rististä. — Tämä kaikki on tietenkin etupäässä vain sisäistä. Ehk'ei hänen teoissa tarvitse kokea kaikkea n.s. pahaakaan ja syntiä, johon hän sisässään tuntee itsensä mahdolliseksi, mutta on hyvin mahdollista, ettei hän aina osaa sittenkään pitää yllä voimien tasapainoa, vaan hairahtuu tekoihin, joita saa katua.

Ajatellessamme näin ihmistä, mikrokosmosta, makrokosmoksen kuvana, meille saattaa uudelta puolelta ilmetä pahan vastustamattomuuden käsky, puolelta, joka meitä pieniä ihmisiä saattaa aluksi pelottaa sitä persoonallisuudessamme pohtiessamme.

Uuno Pore.

Savimaljakko

Maalaji
 lieteaineksista muodostunut,
 savi olin, imin vettä.
 Ah, vedenpitävänä olin yhä plastillisen tuores.
 Näin säilyi
 vuorilajikivennäisten jauhe.
 Saviaineet — nekin siinä säilyi.
 Ja sadetta mä sainkin,
 mullan, hiekan läpäissyttä lisää.
 Huuhtouduin
 tuonne virran vuolaan suiston pohjaan.
 Niin sameana painuin mereen syvään.
 Ah, liukenevat suolat
 säilyttelin, kasvijätteet kaikki.
 Kuin hauta olin,
 johon yhä painui raskas rauta,
 maalaji
 lieteaineksista muodostunut.

Vuostuhat
 yhä toinen toista seurasi, mutta
 savi olin yhä, imin vettä
 ja vedenpitävänä
 olin yhä plastillisen tuores.
 Taas meren laskeutuen
 kuuluin kuivaan mantuun.
 Mut' saviaineet siinä yhä säilyi.
 Niin savenvalaja nyt kerran saapui,
 mun punaiseksi poltti.
 Miilu-uunin hehku
 muodot kovetutti.
 Maljakkona säilyin kautta aikain
 ja ihmishormen jäljet
 säilyttelin
 ornamentteinani.

Punainen olen,
 mutta muodoissani piilee rauta.
 Maalaji,
 lieteaineksista muodostunut,
 savimaljakko mä olen.

Esikko Koitere.

Persoonallisuus ja periaate

Suurimpia onnettomuuksia, mitkä ovat kohdanneet Teosofista Seuraa, on ollut taipumus sankaripalvontaan. On ilmeistä, ettei mikään voi olla sen vastakkaisempaa kaikille niille periaatteille, jotka sen opetuksissa on esitetty, sillä jos on asia, joka selvemmin kuin mikään muu seuraa jälleensyntymisen ja karman suurista opeista, joiden elähyttäminen ja painostaminen länsimaissa on ollut seuramme tehtävänä, niin tällainen asia on varmuus ehdottomasta yksilöllisestä vastuunalaisuudesta — täydellisen itseluottamuksen välttämättömyydestä. Kuitenkin on sen historian aikana havaittu, että sen jäsenet silloin tällöin ovat pystyttäneet epäjumalia yksityistä palvontaansa varten, ja useasti, tähän tyytymättä, he ovat kuin mitkäkin Nebukadnesarit kehoittaneet koko maailmaa lankeamaan polvilleen ja palvomaan heidän pystyttämäänsä kultaista kuvaa. Ovatpa jotkut menneet niinkin pitkälle että ovat esittäneet oman erikoisen epäjumalansa palvonnan jäsenten teosofialle ja sen periaatteille osoittaman uskollisuuden mittapuuksi.

On varmaan tarpeetonta luetella onnettomuudet, mitkä koituvat tällaisesta sielullisesta asenteesta; vähänkin asiaa ajateltuaan huomaa, että siitä seuraa mitä vakavin vaara sekä epäjumalalle että palvojille. Useampi kuin yksi älykäs mies, joka yksikseen jätettynä olisi tehnyt epäitsekästä ja hyödyllistä työtä teosofian hyväksi koko elinaikansa, on ollut kykenemätön vastustamaan herkeämättömän jumaloinnin salakavalaa myrkkyä ja on siten tullut täyteen henkistä ylpeyttä ja langennut korkeasta asemastaan, ja voi silloin palvojia, jotka huomaavat, että heidän kultainen kuvansa olikin loppujen lopuksi vain kullattua savea! Toisinaan he kaikesta huolimatta sokeasti takertuvat häneen kieltäytyen mitä selvimmistä todistuksista huolimatta näkemästä hänessä muuta kuin sen, mikä on jalointa, puhtainta ja pyhintä hänen luonteessaan tai käyttäytymisessään; toisinaan he heräävät hurmiostaan — tavallisesti kyynillisessä epäuskossa inhimillisen hyvyyden olemassaoloon, ja liian usein järjettömässä närkästyksessä, mikä on taipuvainen pitämään teosofiaa tai Teosofista Seuraa vastuunalaisena siitä kärsimyksestä ja pettymyksestä, mitkä ovat vain välttämätön tulos heidän omasta toiminnastaan. Ja vaikkapa sankari olisikin kaikkea sitä taikka enemmän kuin kaikki se, mitä hänen ihailijansa hänestä uskovat, hän on kuitenkin vain kuolevainen — hän ei voi iankaiken olla heidän johtajanaan, ja kun luonnon-

mukaisesti hän siirtyy tästä elämänmuodosta toiseen, hän jättää jälkeensä hyljättyneisyyden ja avuttomuuden tunteen seuraajiansa sydämiin, mikä voitaisiin kokonaan välttää, jos he vain olisivat olleet voimakkaita ja itseensä luottavia ja omistaneet vähemmän hartautta persoonallisuudelle, joka aina muuttuu, kuin periaatteelle, joka on ikuinen.

Lancelot a Tristram
(„The Theosophist” 1883).

Rose Henderson:

Ruusut ja miekka

Lontoon kansallisessa taidekokoelmassa on G. Kingin taulu, jonka nimi on „Elämän proloogi”. Kuva esittää sielua, joka on syntymäisillään jälleen maailmaan. Teosofia opettaa, että sellaisena hetkenä jokaisella sielulla on mahdollisuus valita uuden elämänsä tie. Tämä kuva on antanut aiheen kauniiseen kertomukseen.

Kuvassa on kolme naishahmoa keskeisinä: kaunis sielu ennen syntymäänsä, yksi joka pitää kädessään ruusuköynnöstä, ja toinen, jolla on kädessään miekka. Taustalla on puolittain hunnutettuna kohtaloa edustava miehen hahmo.

Sielu, jonka piti syntyä, oli elänyt monta hyödyllistä elämää ja oli tulossa takaisin oppiakseen vielä uuden läksyn. Kohtalo puhui hänelle sanoen: „Menneissä elämässäsi olet maksanut kaikki velkasi. Tässä elämässä saat siis rauhaa ja onnea, jos sitä haluat.” Ja kun hän näin puhui, sielun katse osui kahteen hahmoon, jotka olivat hänen vierellään. Kun hän katsoi ruusuja hurmaantuen niiden tuoksusta ja väreistä, vanhat muistot, joiden hän oli luullut kuolleen, palasivat. Hän näki itsensä kauniina neitona, jota hänen vanhempansa rakastivat, sitten vaimona, keskeisenä kodissa, missä vallitsi miehen ja lasten rakkaus.

Kun hän oli tarttumaisillaan ruusuköynnökseen, hän katsoi kohtaloon ja kysyi: „Herra, jos valitsen sen, mitä ruusut kuvaavat, mikä on oleva osani?”

„Jos valitset ruusut, ensi elämässäsi olet mies, voimakas ruumiiltasi ja mieleltäsi ja itseesi luottava. Olet urhoollinen, ihmisten johtaja, joka aina koetat johdattaa heitä oi-

keaan suuntaan innostaen heitä palvelukseen ja rakkauteen. Kaikki yrityksesi kruunaa menestys, niin että ihmiset pitävät kunniana saada sanoa sinua ystäväkseen. Joukko maan valiosieluja on ystävinäsi. Suuri rakkauden lahja odottaa sinua. Jalo sielu on oleva toverinasi."

„Entä mikä on tämän opetus?" sielu kysyi.

„Velvollisuus ja veljiesi palveleminen ja rakastaminen, suuren ihanteen seuraaminen."

Sielun silmät pysähtyivät miekkaan, ja hän kysyi: „Herra, entäpä jos valitsen miekan?"

„Jos valitset miekan, sinusta tulee nainen. Jalkasi joutuvat vaeltamaan maan harmaissa kolkissa. Ilo, voima ja onni eivät ole sinua varten. Saat etsiä ikuisesti sanomaa maailmaa varten, ja maailma hylkää sen. Päiväsi ovat täynnä kamppailua ja yösi unettomia. Sydämessäsi palaa tuli, joka sinua kuluttaa. Sinä olet kuin öinen vartija, joka odottaa aamun sarastusta, mutta aamunkoi ei tule sinun hämäräsi. Sinä astut elämään hämärän vallitessa, ja niin myös sen jätät."

„Jos valitsen ruusujen tien, Herra, mikä on nimeni?"

„Ihmiset sanovat sinua Rakastetuksi, sillä niin onnekas on elämäsi."

„Ja jos valitsen miekan, jos tahdon olla tämä nainen, oi Herra, eikö minua sanota murheitten naiseksi?"

„Kyllä", sanoi Herra, „mutta toisenkin nimen antavat ihmiset sinulle, ja se on Lohduttaja."

„Lohduttaja!" toisti sielu itsekseen. Hän kääntyi pois ruusuista, ja katso: miekkaa ympäröi outo hohde. Hän tunsi äkkiä olevansa voimakas, ja hän ojensi kätensä tarttuakseen miekkaan.

Herra, jos elän naisena, eikö tämä rakkauden lahja tule osakseni lohduttajakseni miekan tiellä?" hän kysyi.

„Kyllä, sinä tapaat ihmisen, jota rakastat, vain erotaksesi hänestä päiviesi loppuun saakka."

„Herra, onko minun elettävä naisena, joka ei tiedä mitään naisen onnesta? Enkö voi saada rakkautta? Enkö tapaa toista, joka minua rakastaa? Enkö saa puristaa lapsia rintaani vasten? Onko minun elettävä yksin, ypyöksin, oi Herra, elämäni loppuun asti?"

„Yksin on sinun elettävä, jos valitset miekan."

Sielu vaikenä hetkeksi koettaen ymmärtää voidakseen valita oikein.

„Herra", hän vielä kerran kysyi, „jos inhimillinen rakkaus on minulta evätty, eikö jumalallinen rakkaus tule voimakseni? Eikö jumalallinen rakkaus loista ja valaise tietäni?"

„Kyllä. Ne, jotka tulevat läheisyyteesi, saavat innoitusta palavista sanoistasi ja silmiesi hehkusta. He sanovat: 'Tänä päivänä olemme tulleet lähelle totuutta.' Mutta sinusta itsestäsi polku näyttää synkältä ja yksinäiseltä. Sinä rukoilet tunnusmerkkiä, mutta sitä et saa, niin että ajottain sinusta tuntuu kuin itse Jumalakin olisi kääntänyt kasvonsa sinusta.”

Ahdistuksessaan sielu huudahti: „Miksi, oi Herra, miksi?”

Ja Herra puhui:

„Niiden, jotka tahtovat tulla ihmiskunnan opettajiksi ja auttajiksi, on opittava tehtävänsä ristillä, olkoonpa tämä risti näkyvä tai näkymätön. Sillä vain silloin he voivat laskeutua Tuonelaan herättämään vankeudessa kituvia sieluja. Vain siten, että he ajan täytyttyä itse ovat tulleet nostetuiksi, he voivat toisia nostaa. Tämä on viimeinen läksy, mikä ihmisen on opittava, ennen kuin hän sulautuu Jumaluuteen. Se on itseuhrin ja itsekieltäytyksen läksy jumalallisen säälin ristillä. Vasta tämän opittuaan ihmisestä tulee mestari.

Jos valitset ilon elämän, voit antaa rikkaudestasi. Näin opit ihmisrakkautta. Mutta jos valitset miekan tien, sinulla ei ole muuta annettavaa kuin oma itsesi. Elämänvertasi on sinun annettava, jotta heillä olisi elämä. Valitse nyt, sielu, ruusut tai miekka.

Sielu kumartui ja sanoi: „Minä olen tehnyt valintani, oi Herra.”

Ja hän valitsi miekan.

Isänmaanrakkaus

. . . Niin, rakas hyvä Milia, lähinnä Jumalaa saat luvan pitää minusta, mutta sinun on myös rakastettava armasta suomalaista isänmaatasi niin sydämellisesti kuin minäkin sitä rakastan. Tiedätkö, että täällä maan päällä on Suomen kansa ainoa kauhistuttava kilpailijasi — joutavia, minä tiedän, että te kyllä sopeudutte toisiinne. Mutta jos joku, joka ei milloinkaan valehtele, sanoisi minulle: Luovu Emilistä, niin olet pelastanut kansasi! niin minä sanoisin: Ota hänet! — se olisi sama asia kuin jos sanoisin: Ota elämäni! — mutta sittenkin sanoisin niin.

Teatteria

„Ihmisen naamio”

Ruus-Ristin juhlamatineassa Kansallisteatterissa pääsiäissunnuntaina oli ohjelman viimeisenä numerona *Jorma Partasen* kirjoittama 1-näytöksinen, 3-kuvaelmainen, moraliteetti „I h m i s e n n a a m i o”.

Kirjoittamalla esityskelpoisen näytelmän Jorma Partanen on antanut uuden todistuksen monipuolisuudestaan kynänkäyttäjänä, samalla kun hän, vetoamalla näytelmässään voittopuolisesti katsojan älyyn, on selventänyt kuvaansa intellektuaalisena kirjailijana. Jorma Partanen on ennen kaikkea ajattelija, syntyjen syvien mieltiskelijä, ikuisten arvoitusten ratkoja. „Ihmisen naamiossa” hän esiintyy, varsinkin näytelmän keskeisimmässä, toisessa kuvaelmassa, Miehen ja Tuntemattoman välisessä keskustelussa, niin syvällisenä filosofina, että katsoja tipahtaa hänen kannoiltaan, ainakin sellainen katsoja, joka ei itse aikaisemmin ole etsinyt vastausta niihin kysymyksiin, joita sanotussa kuvaelmassa pohditaan. Ensimmäinen kuvaelma sen sijaan todellisen elämän tuntuksena virittää katsojan jännittyneeseen odotukseen. Yleisenä vaikutelmana täytynee kuitenkin sanoa, että Jorma Partanen ei esikoinnäytelmässään ole piirtänyt satukirjaa, jonka mitkään kuvat eivät selitystä kaipaisi. Toisin sanoen: välittömän vaikuttavuuden kannalta arvosteltuna tuntuu, ainakin allekirjoittaneesta, siltä kuin ehdottoman kiitoksen valoläikät olisi palkotellen varjostettava pidättyväisyydellä, johon kuitenkin sisältyvät tulevaisuuteen nähden mitä parhaat toiveet, sillä „Ihmisen naamiossa” kaikissa tapauksissa orastaa laiho, joka lupaa antaa ei ainoastaan olkea, vaan jyvänkin tähkään. Jorma Partasen onnistumiseen näytelmäkirjailijanakin lisää uskoa hänen elämänmyönteisyytensä yleensä, se, että hän osaa antaa arvoa myös päämme päällä loistavalle ja hehkuvalle tulipallolle eikä yksinomaan vain kaukoputkessa näkyville mystillisille aurinkokunnille.

Niille tämän lehden lukijoille, jotka olivat läsnä matineassa, ei „Ihmisen naamion” sisällystä tarvitse selostaa. Poissa olleet taas ymmärtävät, mistä näytelmässä on kysymys, kun lausun kaksi käsitteparia: minä ja MINÄ, ihminen ja JUMALA. — Elämä on kuin naamiohuvit, joissa jokainen koettaa kätkeä persoonallisuutensa naamarin taakse, kuitenkaan onnistumatta. Ihminen ja hänen naamionsa ovat yhteneväiset: kyyhkysellä on kyyhkysen naamari, porsaalla porsaan, käärmeellä käärmeen. Ihminen, joka on tullut tuntemaan oman alemman minänsä kaikessa mitättömyydessään, alkaa ikävöidä korkeampaa MINÄÄ, JUMALAA. Tämä ikävöityy saapuikin hänen luokseen, mikä ei merkitse kuolemaa, vaan uuden elämänymärryksen alkua.

Näytelmän oli ohjannut *H i l d a P i h l a j a m ä k i*, jonka ansiota on, että kokonaisesitys harjoitusajan suhteellisesta niukkuudesta ja monen osan suorittajan melkoisesta näyttämötottumattomuudesta huolimatta onnistui varsin hyvin. Suurinta huomiota herätti *R a u l i T u o m i* näytelmän päähenkilönä, Miehenä. Hänen miellyttävä, hiljainen vakavuutensa sopi erinomaisesti korkeampia elämänarvoja janoavan nuoren miehen munkinkaapuun. Hänen sielukuudessaan oli aitoutta, jonka mielihyvin pani merkille ja joka oikeuttaa toivomaan hänestä paljon tulevaisuudessa. *V ä i n ö R a u t j o k i* pienessä Ystävän osassa antoi itsestään sellaisen käsityksen, että hänet tohtisi nähdä jossakin suuremmassakin tehtävässä. *H e l m i L i u k k o n e n - S e i l o*, Naisena, antoi aavistuksen siitä, että hän sopisi puhenäyttämöllekin. *M a r t t i S e i l o*, Kavaljeerina, pistäytyi näyttämöllä kavaljeerina.

Bertha Lindberg oli kiltti, hyvää tarkoittava Käärme, joka ei kuitenkaan onnistunut houkuttelemaan miestä kylmään syleilyynsä; demaskeerauksen jälkeen hänen kasvoista olivat melkein kammottavat. Kyyhkysen osaa esitti Helvi Aunio. Hänessä oli oikeata kukertelevaa naisellista suloutta. Valio Hytönen, Porsaana, pitikin häntä sylissänsä onnen paiste kasvoillaan. Oiva Luhtalaan Eteisvartija oli oikeata rahaa. Ikävä vain, että hän oli enimmäkseen eteisessä, jota emme saaneet nähdä. Herttaisena Kukkaistyttönä oli Irja Haapanen.

Kuten jo aikaisemmin mainittiin, Hilda Pihlajamäki vastasi ohjauksesta. Sitäpaitsi hän oli ottanut tehtäväkseen TUNTEMATTOMAN, KORKEAMMAN MINÄN, JUMALAN erittäin vaativan osan esittämisen. Valitettavasti Hilda Pihlajamäki ei ollut sellaisissa ruumiinvoimissa, että hän olisi voinut täydellisesti antaa sitä, mitä häneltä tälläkin kertaa odotettiin.

Esityksen päätyttyä, kun taiteilijat oli kukitettu, huudettiin tekijä esiin, ja Ruusu-Ristin lähetystönä rouva Laina Helle ja tohtori Eino Krohn ojensivat hänelle kukkavihot hyvin ansaituksi kiitokseksi.

A. T.

Mielenkiintoinen näytelmä: Thornton Wilderin „*Meidän kaupunkimme*”. — Warsovan kevätkauden teatteriohjelmistosta jäi yhtenä ehjimpänä elämyksenä mieleeni amerikkalaisen Thornton Wilderin draama *Meidän kaupunkimme*, jonka sikäläinen Kansallisteatteri esitti erittäin korkeatasoisesti. Wilder kuuluu amerikkalaisten kirjailijojen eturintamaan. Hänen teoksiaan on suomennettu kaksi, näinä päivinä Gummeruksen kustannuksella julkaistu ANDROKSEN NAINEN sekä maailmanmaineen saavuttanut SAN LUIS REIN SILTA, jonka ensimmäinen amerikkalainen painos, 180.000 kpl., myytiin uskomattoman nopeasti loppuun.

Viimemainitun teoksen tapahtumapaikkana on 1700-luvun värikäs Peru. Se on tarina viidestä ihmisestä, jotka joutuvat riippusillaan sortumisen takia yhteisen onnettomuuden uhriksi. Kuolemantapauksen järkyttämänä muuan munkki ryhtyy ottamaan selkoa näiden ihmisten elinvalheista, hän haluaa päästä selvytyteen, miksi juuri nämä toisilleen vieraat ihmiset ovat joutuneet saman kohtalon alaisiksi. Teos on runollinen, tiivis, kompositioltaan harvinaisen omaperäinen. Kirjoittajan hieno elämänilosofia paljastuu voimakkaana nousuna teoksen lopussa” — on olemassa elävien maa ja kuolleiden maa, ja siltana niiden välillä on rakkaus, ainoa, mikä jää jällelle, ainoa, millä on tarkoitus.”

„*Meidän kaupunkimme*” sai viime vuonna toisen palkinnon Teatterikriitikot-kerhon näytelmäkilpailussa Amerikassa. Puolalainen esitys oli ensimmäinen Euroopassa. Näytelmä on pikkukaupungin elämän kuvaus — samanlaisen kuin satojentuhasten muitten pikkukaupunkien ympäri maailmaa. Arkinen elämä aamusta iltaan, syntymästä kuolemaan liukuu katsojan silmien eteen. Näytelmän alussa tohtori Gibbs tulee aamulla vaimonsa luo oltuaan mukana koko yön erään siirtolaisvaimon synnyttäessä kaksoet. Ja näytelmä loppuu hautajaistilaisuuteen, nuori äiti on kuollut lapsivuoteeseen. Näiden kahden tapauksen välille punoutuu elämän monikirjavainen kudos. Jokaisella kaupunkilaisella on oma kohtalonsa, omat murheensa ja pettymyksensä, ilonsa ja harrastuksensa, kenellä kuorolaulu kaupungin lukkarin johdolla, kenellä historiantutkimus, toisella koulutyö, puutarhan- tai lastenhoito, joillakin kyläily ja naapurin virheet. Kirjailija piirtää henkilöistään vain luonnokset, kat-

selija saa oman näkemyksensä perusteella hahmoitella niistä elävän kuvan. Juuri tuo kirjallijan persoonaton ote ja kuitenkin samalla mitä syvin myötäeläminen tekee tunnelman niin tehoavaksi. Kirjailija on sijoittanut teatterinjohtajan mukaan näytelmään, hän on sivullisena selittämässä tilanteita, esittämässä uusia henkilöitä, hän keskeyttää yhtäkkiä jonkin kohtauksen ja aloittaa toisen. Teatterinjohtajan osan esitti Kansallisteatterin johtaja Aleksander Zelwerowicz, joka osoittautui erinomaiseksi näyttelijäksi — tai näyttelikö hän? — ei, hän yksinkertaisesti eli jokaisen repliikkinsä. Hän tulkitsti osansa inhimillisen lämpimästi, joustavana ja herkkävireisenä, tuntui kuin hänen kätsensä viitteestä olisivat elämät syntyneet ja sammuneet, hän oli tavallaan kuin luovan voiman vertauskuva.

Tulkoon tässä yhteydessä mainituksi, että kappale näyteltiin ilman minkäänlaista rekvisiittaa, ainoastaan pari pöytää ja muutama tuoli oli kuvaamassa sisäinteriöörejä, taustana verho, jonka edessä vaihtuivat erilaiset katukuvat. Olisi luullut että tällaisella näyttämöasetuksella olisi ikävyyttävä vaikutus, mutta teho olikin päinvastainen. Äärimmäisellä pelkistämällä saatiin niin tiivis ja sisäistynyt tunnelma, että suorastaan hätkähti sen aitoutta.

Mieleenpainuvin oli viimeinen näytös. Toisella puolella näyttämöä joukko sateenvarjojen alle kyyristyneitä olentoja hautausvirttä veisauksessa, toisella joukko tuoleja, joilla istuu alkunäytöksistä tuttuja kaupunkilaisia, he ovat jo siirtyneet rajan toiselle puolelle. Eturivissä istuu nainen, jonka kasvot säteilevät ihanaa rauhaa, hän elää onnellista taivastilaansa, vieressä on itsemurhan tehnyt lukkari, kirkkokuoron entinen innokas johtaja, joka syyttää suustaan katkeria sanoja, kuolema on hänelle vain tuskaa. Hautakummusta, laulavien keskeltä, nousee nuori äiti tyttömäisen hentona valkoisessa hääpuvussa, hän liukuu näyttämön yli kuolleitten maahan, jossa tuoli on tyhjänä häntä odottamassa. Hän ei ymmärrä olevansa vielä kuollut. Hän ei voi tajuta, kuinka hänen miehensä, joka hautajaisvieraitten poistuttua on jäänyt yksin haudalle suremaan, ei näe häntä. Silloin kirkkaskatseinen hänen vierellään selittää tilanteen, mutta hän ei käsitä sitä vielä. Kään, hän haluaa kiihkeästi palata takaisin maailmaan. Ja hänelle annetaan siihen tilaisuus, mutta elämällä menneitä vuosia, ei nykyisyyttä. Omaiset eivät kuitenkaan näe häntä ja silloin vasta hän tajuaa kuoleman salaisuuden ja asettuu varatulle tuolilleen istumaan, vierellään itsemurhan tehnyt ja kirkkaskatseinen.

Hautajaisvirren äänet ovat jo ammoin sammuneet, yksi ainoa tuli loistaa pikkukaupungin ikkunasta. Kuu nousee. Vainajat vaihtavat hiljaisiin ääniin ajatuksia yön pimeydessä, he puhuvat elämän murheista ja sen ihanoudesta ja kaiken olevaisen haihtuvaisuudesta.

Kappale on herättänyt Puolassa vilkasta mielipiteiden vaihtoa, sen runoutta ja mystiikkaa eivät kenties kaikki ymmärrä, mutta sen tulkinnalle on kuitenkin annettu mitä kiittävimmit tunnustukset. Olen kuullut, että näytelmä kenties tulisi ensi syksynä meidän Kansallisteatterimme. Ei voi muuta kuin ilolla tervehtiä sen ottamista ohjelmistoomme. Enemmän tämäntapaisia näytelmiä! Enemmän todellista tietoa taiteemme tarvitsee!

Tuuli Reijonen.

Toimitukselle kirjoitetaan

Turku 29/3 -39.

Tahtoisin saada kuulla, mikä on teosofian käsitys Nikodemuksen ja Jeesuksen keskustelusta (Joh. 3. luku), joka koskettelee uudestisyntymistä. Oma ehdoton käsitykseni on, että sillä tarkoitetaan todellista jälleensyntymää, eikä ainoastaan parannusta ja mielenmuutosta, kuten kirkot ja lahkot opettavat.

Teosofia opettaa että ihminen monen ruumistuksen aikana oppii ja kehittyy ja vähitellen saavuttaa yli-inhimillisen täydellisyyden, jolloin ei enää ole pakko uudestisyntyä. Tällaisen täydellisyyden jo saavuttaneita olivat ainakin Jeesus ja Buddha.

Nikodeemus tuli yöllä Jeesuksen luo sanoen, että Jeesuksen oppi on Jumalasta, koska eivät muut kykene sellaisia ihmetöitä tekemään kuin hän. Jollei uudestisyntymisellä tarkoiteta todellista uudestisyntymistä, kuulostaisi Jeesuksen vastaus Nikodemukselle aivan kuin: „Hyvää päivää!” — „Kirvesvartta.” Todelliseksi jälleensyntymiseksi myös Nikodeemus Jeesuksen puheen ymmärsi. Vielä tänä päivänäkin tekevät jälleensyntymisopin kieltäjät saman ajatusvirheen kuin Nikodeemus, joka sanoi: „Taitaako ihminen äitinsä kohtuun jälleen mennä ja syntyä?” Nikodeemus ei osannut erottaa todellista ihmistä kuolevasta liharuumiista. Ei liha mitään merkitse, vaan henki, joka lihan eläväksi tekee. Lihallinen ruumis on luotu ihmisen käyttövälineenä kestäämään aikansa ja kuluu ja kuolee, mutta ihminen itse on kuolematon ja syntyy uudelleen lihaan oltuaan aikansa henkimaailmassa.

Tosin ei ihminen muista edellistä maaelämäänsä eikä tiedä minne ja minkälaisiin olosuhteisiin syntyy seuraavassa elämässään. Tästä sanoi Jeesus Nikodemukselle: „Tuuli puhaltaa missä hän tahtoo ja sinä kuulet hänen humunsa, mutta et tiedä mistä se tulee, etkä mihinkä se menee, näin on myös uudestisyntymisen laita.”

Nikodeemus ihmetteli, mutta Jeesus ei mitenkään ottanut sanojansa takaisin, eikä niiden merkitystä antanut pienentää, vaan sanoi: „Totisesti teidän pitää uudesti syntymän”.

Jos uudella syntymisellä tarkoitettaisiin ainoastaan parannusta ja mielenmuutosta, niin tietysti Jeesus sen olisi lopulta selittänyt Nikodemukselle, eikä olisi jättänyt häntä ihmettelemään. Jos uudella syntymisellä tarkoitetaan mielenmuutosta, niin pitääkö silloin lapsenuskonsa säilyttäneiden luopua uskostaan ja yhtyä Jumalan kieltäjiin?

*

Toimituksen vastaus:

Uudestisyntyminen, mistä mainitussa raamatun kohdassa on kysymys, on enemmän kuin „parannus ja mielenmuutos”; viittaamme esim. tässä numerossa julkaistuihin kirjoituksiin. Ja kirjoittaja tuntuu itse tietävän, mitä *jälleensyntymisellä* tarkoitetaan.

On mahdollista, että Jeesus sisällytti uudestisyntymisensänsä sekä uudestisyntymisen että jälleensyntymisen, sillä jälleensyntymisen tarkoitushan on, että ihminen jossakin persoonallisuudessaan tulisi uudestisyntymiseen. Nikodeemus taas ymmärsi asian aivan persoonallisesti, ikäänkuin Jeesus

olisi tarkottanut, että ihminen persoonallisuutena, esim. Nikodemuksena, voisi jälleensyntyä. Sanat „vedestä ja hengestä” osoittavat kuitenkin, että pääpaino on uudestisyntymisellä. Vedellä kastetuksi tuleminenhan tarkoittaa persoonallista puhdistumista, ja hengestä syntyminen on sitä, mitä voidaan sanoa uudestisyntymiseksi sanan ahtaammassa merkityksessä: ihminen saa yhteyden korkeampaan miinänsä eli totuuden pyhään henkeen, toista sanontaa käyttäen. Kehoitamme kysyjää lukemaan Pekka Ervastin teoksesta „Tähtikoulut” luvun „Uudestisyntyminen”, ja asia käynee selväksi.

Mitä taas „lapsenuskoon” tulee, ei ole helppo sanoa, kuinka sen käy, kun me Nikodemukset uudestisyntymme, sillä sitä hän on monenlaista. Mutta varmaa on, että se, mikä on vain ihmisistä, häipyä pois, kun tulee se, mikä on Jumalasta.

Mitä muualla tiedetään

Intian rappeutumisen syistä. (Ote Intiasta saapuneesta kirjeestä). — Kokemukseni bombaylaisen *college*'ini oppilaista ovat olleet alkuna tutkimuksilleni Intian nykyisistä oloista samoin kuin niistä syistä, jotka ovat aiheuttaneet nämä olosuhteet. Koetan tehdä yhteenvedon siitä mitä tästä olen oppinut omien havaintojeni nojalla sekä niistä suullisista ja kirjallisista tiedoista, jotka olen voinut saada.

Ensiksi täytyy tehdä ero kaupunkien asukkaitten ja maalaisten välillä. Niinkuin miltei kaikkialla muuallakin, kaupungit ovat turmeluksen liesiä. On kuitenkin sanottava, että rikollisuus Intian kaupungeissa on pienempi ja tavat vähemmän turmeltuneet kuin useimmissa länsimaitten kaupungeissa. Kaupunkielämässä on silmiinpistäväntä kurittomuus, epäjärjestys, melu ja katujen silvottomuus; olemukseltaan ja puvultaan hindut ovat kuitenkin yleensä sängen siistejä paitsi kastittomat („*panchamas*”). Kaupunkien hallitusviranomaiset eivät tee mitään saadakseen tässä suhteessa parannusta aikaan; ei ole, mainitakseni pari esimerkkiä, minkäänlaisia liikenneohjeita katujen risteyksiä varten eikä määräyksiä radion melua vastaan (ei edes öisin). Yksityiselämässä, alempien kastien keskuudessa, rehellisyyden ja totuudenmukaisuuden puute on huomattava, varsinkin palveluskunnassa; viimeksimainitut ovat usein myöskin ylen laiskoja. Suurin osa huonoista palvelijoista on kääntynyt kristinuskoon, ja varsin monet heistä (varsinkin „*ayat*”) ovat kotoisin Goasta, portugalilaiselta siirtoma-alueelta; tämän seudun alkuausukkaat ovat kehnoimpia kalkista, jopa siinä määrin, että nykyisin käytetään muotoa „Goan”, jos haluaa olla kohtelias, sillä vanhempi muoto „Goannais” on tullut herjaussanaksi.^{*)}

Vanhat tavat, varsinkin uskonnolliset juhlamenot, ovat säilyneet, jopa kaupungeissakin, paljon paremmin kuin länsimailla. Esim. hindujen uute-

^{*)} Kirjoittaja käyttää ranskankielisiä muotoja. — *Toim.*

navuotena kauppa-aiikkeet aloittavat uuden liikevuoden seremonialla, missä uudet konttori- ja tilikirjat saavat pappien siunauksen; lukuisissa kulleissa viedään „epäpyhäksi käyneet“ elefantinkärsäisen viisautta symbolisoivan Ganesha-jumalan kuvat joen rannalle, missä ne heitetään veteen; sitten papit tulevat koteihin siunaamaan uudet patsaat. Suurin piirtein katsoen uskonnolliset juhlit, niin hindujen, musulmaaniien kuin parsienkin, vievät suuren osan kaupunkien ja maaseudun elämästä. Onnetonta vain, että nämä juhlit ovat useasti aiheena eri lahkosten keskinäisiin tappeluihin; puhun siitä edempänä. Minulla ei suinkaan aina ole sitä vaikutelmaa, että kansa ymmärtäisi paljonkaan paremmin kuin länsimaille seremonioitten todellista merkitystä, mutta uskonnollista tunteita on varmasti.

Kansa on luonnoltaan raitista, enkä ole milloinkaan tavannut humalaisia, vaikkakin näyttää siltä, että monet kutomotyöläiset kuluttavat hyvän osan viikkopalkastaan juomaan. Rahvaanomaisuuden puute, jopa alhaisimmissakin kasteissa, on huomattava, ja työläisten (varsinkin naisten), jotka ovat tottuneet kantamaan suuria ja raskaita taakkoja päänsä päällä, käyntitapa on täynnä arvokkuutta. Käytöksen miellyttävyys on kuitenkin nopeasti huonontumassa, varsinkin alemmissa kasteissa (brahmaanit ovat yleensä vielä ihailtavan kohteliaita ja hienotunteisia); ei ole harvinaista tavata kasvoja, joiden ilme on kova tai halveksiva, aivan kuin Pariisissa, ja samoista syistä. Niin kuin kaikki sorretut kansat, hindutkin ovat alakuloisia; he nauravat, vieläpä hymyilevätkin harvoin.

Kaikki nämä erilaiset tunnusmerkit vaihtelevat muuten enemmän tai vähemmän kaupunkien mukaan. Merisatamissa niinkuin Bombay'ssä tai Calcuttassa älyllinen parahisto on pelkistynyt minimimääräänsä (Bombay'ssä sitä tuskin on laisinkaan), kaupallinen intressi on vallitsemassa, johtavat piirit eivät ajattele muuta kuin taskuaan eikä millään tavalla sosialista järjestystä tai kansan hyvinvointia; pieneläjät koettavat viikkokaudella lisätä pieniä tulojaan, suurteollisuuden harjoittajat ovat miljoonamiehiä, ja köyhät työläiset saavat tyytyä muutaman pennin päiväpalkkaan. Calcuttassa on yhtäkaikki enemmän älymystöä kuin Bombay'ssä; Madras on niitä kaupunkeja, missä sitä on enimmäin, ja Poona on kuuluisa etevistä oppineistaan. Benares on, niinkuin aina ennenkin, pyhä kaupunki ennen muita ja samalla likaisin kaikista — vastakohta, joka saa selityksensä myöhemmin.

Maaseudun olosuhteissa kiinnittää enimmäin huomiota köyhyys, vaikka se valitettavasti on selvästi nähtävissä myöskin kaupungeissa. Monet ihmiset asuvat savesta, risuista tai laudoista (toisinaan, kaupunkien lähellä, aaltopellistä) kyhättyissä olkkikattoisissa tavallisten telttojen kokoisissa majoissa. Itse kylissäkin nämä ovat mökkejä, jotka usein muistuttavat Ranskan maalaisasumuksia, eritoten provencelaisia. Kuitenkin näiden kurjien hökkellen asukkaat, mukaan luettuina lapset, ovat usein reippaan ja hyvinvoipien näköisiä. Joskin terveydenhoito näyttää siellä olevan vielä enemmän takapajulla kuin kaupungeissa (missä sairaudet tekevät hirvittävää jälkeä), epäilemättä elämä auringonpaisteessa ja ulkoilmassa ja tapojen yksinkertaisuus korvaa osaltaan puutteet.

Suurin piirtein voi sanoa, että rehellysyyttä, totuudenmukaisuutta, kohteliaisuutta tapaa useimmin maaseudun kuin kaupunkien asukkaissa. Pohjoisissa maakunnissa, Himaalajan llepeillä, nämä hyveet ovat samoja kuin muinaisina aikoina: ovia ei suljeta, varkauksia ei tapahdu, luottamuksellisuus on vallalla, ja kohteliaisuus ja vieraanvaraisuus ovat sääntönä.

On vahinko, että lapset eivät enää saa sitä kasvatusta, jota he saivat ennen, eikä kovinkaan kauan sitten, ja suuri määrä kyliä on vailla kou-

luja; ilman perhekasvatusta, joka vielä välittää perintätiedon lauseita, kylien asukkaat olisivat vajonneet räikeään tietämättömyyteen. Mutta uskonnollinen henki ja rituaalitavat ovat vielä elävämmät kuin kaupungeissa.

Ei ole laisinkaan mahdollista määritellä paremmuutta siinä, mikä koskee maaseudun olosuhteita, yhtä vähän kuin maaseudun asukkaitten luonnetta ja älyä, koska kaikki tämä vaihtelee maakuntien mukaan. Bengallilaiset ovat joukkona, ottaakseni esimerkin, varmasti älykkäämpiä kuin monien muiden maakuntien asukkaat; pohjoisseutujen asukkaat ovat vieraanvaraisimpien maineessa, ja etelän ihmiset innokkaimpia uskonnollisissa asioissa. Yleistäen voimme sanoa, että puolittain itsenäisten maakuntien, kuten esim. Barodan, Mysoren ja Travancoren yhteiskunnallinen elämä on korkeammalla tasolla kuin niiden maakuntien, jotka ovat välittömästi Englannin hallinnan alaisia.

Ei ole myöskään unohdettava, että kastit, vaikkakin ne ovat kokonaan etäännyneet alkuperäisestä puhtaudestaan, ovat kuitenkin paljon vähemmän sekottuneet kuin länsimailla, missä voi tavata „brahmaanin” kadunlakaisijoiden joukossa ja „suudran” ministeriön johdossa. Kastitahan vastaavat aluperin tapumusten ja kyykyjen erilaisuuksia, eikä siis ole yllättävää todeta brahmaanien silmännähtävästi olevan älyllisesti ja siiveellisesti korkeimmalla tasolla, kun taas typeryyttä ja huolimattomuutta tapaa useimmin suudroissa. Monista epäkohdista huolimatta ei yleensä ole vallalla, niinkuin länsimailla, „luokkien” vastakohtaa tai ylempien kastien hälveksivää asennetta alempia kohtaan (korkeampien kastien jäsenet sanovat näitä usein „nuoremmiksi veljiksi”). Voipa toisinaan nähdä brahmaanien kokoontuvan rakentamaan kyliä kastittomille. Ja jos joskus tapahtuu, että joku suuri pyhimys ilmaantuu shuudra-kastissa tai vaikkapa kastittomien keskuudessa, häntä kunnioittavat korkeimmatkin brahmaanit. Ei ole sekotettava „sekaantumattomuuden” henkeä hälveksuntaan ja vaateliaisuuteen. On kuitenkin myönnettävä, että alempien kastien asenne käy vähemmän kunnioittavaksi ja toisinaan hyökääväksi, ja että brahmaanien hyveet ovat vähemmän päin.

Paljon vakavampia kuin kastien väliset väärinkäsitykset (milloin niitä on) ovat uskonnollisten ja poliittisten lahkosten erimielisyydet, jotka hämmentävät Intiaa usein verisesti ja aiheuttavat loputtomiin jakautumisia ja vihamielisyyksiä. Tästä johtuu, että lahkolaiskiistat saavat ihmiset menettämään näkyvistään Intian korkeimman päämäärän ja vaikeuttavat niiden toimintaa, jotka sen näkevät. Tämä on sitäkin murheellisempaa, kun missään muualla ei ole ollut enemmän tietoa prinssiipeistä, jotka ovat määränneet maailmankaikkeuden synnyin, ja joiden analogisesti pitäisi johtaa ihmisiä heidän töissään; tästä seuraa, että Intia on niin sanoakseni ihmiskunnan luonnollinen opettaja, tämä on sen lähetystehtävä maailmassa, tehtävä, mutta on vaarana, että se nykyisissä olosuhteissa tulee uskottomaksi tälle tehtävälleen. On totta, että Intian henki ei vielä ole tukahdutettu, periaatteitten, tietoa on siellä verrattomasti enemmän kuin länsimailla. Voittaako tämä henki? Säilyykö sen ymmärtäminen? Voidaksemme arvioida mahdollisuuksia, katsokaamme, mitkä syyt ovat vieneet Intian rappeutumiseen. — *Jatk.*

Välähdys etelä-Amerikan henkisestä elämästä. Kun tunnettu T. S:n johtohenkilö hra Jinarajadasa oli viime vuoden lopulla etelä-Amerikassa, Cubassa ja länsi-Intiassa, hänen ei sallittu jäädä Peruun, koska hallitus ilmeisesti pelkäsi, että hänen luentonsa saattaisivat johtaa mielenosoituksiin sikäläistä arkkipiispaa vastaan, kertoo „The Canadian Theosophist”. Venezuela kielsi häneltä samaten maahan pääsyn.

Tien varrelta

Helsingin Ruusu-Ristissä luki Johtaja sunnuntaina 12. III. P. E:n esitelmän „Teosofian sanoma luomakunnille“; 19. III oli Sven Krohnin esitelmä „Ihminen ja hänen auttajansa“; 26. III. oli Aini Pajusen esitelmä „Apokryfinen Eenokin kirja“ ja 2. IV. puhui Aimo Mela aiheesta „Sillä Henki tutkii kaikki . . .“; pääsiäislauantaina 8. IV. oli Lauri Pautolan esitelmä „Usko ja tieto“; 16. IV. puhui Eino Krohn „Henkisestä elämästä“; ja 23. IV. oli Jorma Partasen esitelmä „Paavaliin suhde mysteeriouskontoihin“.

Maisteri Sven Krohn vieraili maalisk. 4 ja 5 p:nä Oulun Ruusu-Ristissä. Kysymyksissä 4 p:nä hän vastasi esitettyihin kysymyksiin ja esitelmöi sunnuntaina 5 p:nä aiheesta „Euroopan tulevaisuus ja Ruusu-Risti“. Valaisevia tilaisuuksia. — *J. M.*

Ruusu-Ristin XIX vuosikokous pidettiin pääsiäisenä huhtikuun 7—10 p:nä Ruusu-Risti-tempelissä Helsingissä. Ruusu-Ristin jäsenlehti julkaisee yksityiskohtaisemman vuosikokousselostuksen, joten tyydymme tässä vain lyhyesti mainitsemaan muutamista kokouksen tärkeimmistä tilaisuuksista. Vuosikokouksen juhlalliset avajaiset olivat pitkänäperjantaina klo 11. Ruusu-Ristin Johtaja Hilda Pihlajamäki avasi kokouksen ja puhui siinä, miten rauha ja ilo oli tämän vuosikokouksemme tunnus. Hän kertoi myöskin yhdeksännentoista vuosikokouksen vanhojen Perustaja-Johtajan alulle panemien traditioitten mukaan tapahtuvan korkeamman älytason merkeissä. Kokous voi siis olla korkeamman älyn inspiroima. Avajaiskokouksen ohjelmassa herätti myös huomiota kaunis urkusoitto ja Ruusu-Ristin kuoron esittämä mieliin painuva Helvi Leiviskän säveltämä Litania, jonka sanat oli sepittänyt Aino Eloniemi. Vuosikokouksen kuluessa esittivät maaseuturyhmät ja -jäsenet sydämellisiä ja lämmittäviä tervehdyksiään. Sihteeri maist. Uuno Pore piti tervehdyspuheen ja luki vuosikertomuksensa, rahastonhoitaja herra Waldemar Kaade antoi selostuksen järjestön rahataloudellisesta tilasta, joka osoitti ilahduttavaa paranemista etenkin monien lahjoitusten ansiosta. Ruusu-Ristin moninaiset työryhmät kertoivat edustajiensa kautta toiminnastaan. Kesäkurssit päätettiin pitää heinäkuun viimeisellä viikolla Jyväskylässä, mutta niistä annetaan vielä tarkemmat tiedot sekä tässä lehdessä että Jäsenlehdessä. Muistorikkaaksi tilaisuudeksi muodostui perjantai-illan veljesateria, joka vahvisti jäsenissä sisäisen yhteenkuuluvaisuuden henkeä. Tässä tilaisuudessa puhui varapuheenjohtaja Eino Krohn.

Erikoisen kohokohdan vuosikokouksessa muodosti juhla Kansallisteatterissa. Kauniin kvartettisoiton jälkeen esitti oopperalauluja Martti Seilo tunnetulla taidollaan muutamia Melartinin lauluja, Bertha Lindberg lausui Uuno Kailaan teosofisen runon „Kuva“, ja maisteri Sven Krohn piti juhlaesitelmän aineesta „Tulevaisuus ja Jumalan suunnitelma“. Kiintoisasti kertoi hän Nostradamuksen y.m. ennustuksista, jotka koskevat Euroopan valtiollista tulevaisuutta, mutta hän lopetti esitelmänsä korostamalla, että Jumalan suunnitelma tulevaisuuteen nähden oli vain se, että Hänen valtakuntansa, Hänen tahtonsa tapahtuisi maan päällä. Sanat „tapahtukoon Sinun tahtosi“ olivat keskeisinä myös maisteri Jorma Partasen syvämielteisessä moraliteetti-näytelmässä „Ihmisen naamio“, josta on teatteriarvostelu toisessa kohdassa lehteämme.

Sunnuntai-iltana jatkui vuosikokous ja maanantaina olivat päättäjäiset, joille antoi leimansa elävästi koettu ja ilmaistu kiitollisuus. Tämä kiitollisuuden tunne kohdistui erikoisen voimakkaana Ruusu-Ristin Johtajaan Hilda Pihlajamäkeen. — *E. K.*

Ruus-Ristin Kirjallisuusseuran r.y. vuosikokous pidettiin maanantaina huhtikuun 10 p:nä klo 9,30. Kokouksen puheenjohtajana toimi toht. Eino Krohn ja sihteerinä professorin rouva Hilja Kettunen. Seuran toimitusjohtaja, herra Waldemar Kaade esitti vuosikertomuksen, josta kävi ilmi, että seuran kustantamien kirjojen myynti oli ollut hieman pienempi kuin edellisellä vuonna, mutta, että lahjoitusten (ennen kaikkea Opistolalta saatujen) johdosta taloudellinen asema kuitenkin oli vakava, niin että velkoja oli lyhennetty ja seuralla oli tilaisuus vielä tänä keväänä julkaista uusintapainos taiteellisessa asussa Pekka Ervastian teoksesta „Kalevalan avain” ja ensi syksynä saman tekijän käsikirjoituksen „Christosophias peruskysymyksiä II”. Toimitusjohtaja kertoi myös ilahduttavan uutisen, että muuan Ruusu Risti-järjestön ulkopuolella oleva henkilö oli lahjoittanut Mk 10.000:— P. E:n kirjojen lahjoittamiseksi maaseutukirjastoihin.

Rahastonhoitaja neiti Aini Pajunen luki tilikertomuksen ja tilintarkastajien lausunnon, jonka jälkeen kokous yksimielisesti myönsi toimikunnalle tilivapauden. Arvan kautta erovuorossa olevat toimikunnan jäsenet Hilja Kettunen, Tyyra Tolvanen, Waldemar Kaade ja J. R. Hannula valittiin yksimielisesti uudelleen. Kokouksessa lausuttiin se toivomus, että *liittyisi enemmän kannattavia jäseniä Ruusu-Ristin Kirjallisuusseuraan*, joka suorittaa niin perin tärkeätä Ruusu-Risti-työtä, Ilmoitukset liittymisestä voidaan tehdä toimitusjohtaja Waldemar Kaadelle osoitteella Helsinki I, Oikokatu 15. A. 18.

Puheenjohtaja lausui lopuksi kiitoksensa herra Waldemar Kaadelle ja hänen apulaisilleen uhrautuvasta työstä ja kiitti myös lämpimästi Ruusu-Risti-lehden toimitussihteerii, maist. Jorma Partasta hänen uutterasta ja epäitsekästä tehtäviensä suorituksesta. — E. K.

Opistolan 10-vuotisjuhlaa vietettiin 22. 4. Helsingissä Kulmakoulussa, jonne oli runsaasti saapunut koulun entisiä ja nykyisiä oppilaita. Juhlan ohjelman, jonka koulun entiset ja nykyiset oppilaat kokonaan suorittivat, aloittivat *Ilta ja Sointu Leiviskä* urku- ja flyygeliesityksellä. Tervehdyspuheen piti Opistolan nykyinen johtajatar *Bertha Lindberg* kertoen koulun historiikista ja sen vaiheista. Yksinlaulua esitti rouva *Impi Aro Sointu Leiviskän* säestämänä. Tämän jälkeen Opistolan näyttämöluokan lausunta-liikuntakuoro esitti johtajatar Lindbergin johdolla suomalaisia loitsuja, suomalaisia muinaisrunoja, *Emo Leinon „Meren virren”*, *Uuno Kailaan „Kohtalon”* ja *Aleksis Kiven „Yö ja päivä”*-näytelmän loppureplikin, joista varsinkin viimeainittu sai osakseen suuren suosion. *Hellin Kahilan* lauluesitysten jälkeen, joita *Sointu Leiviskä* säesti, lausui johtajatar Lindberg ruotsiksi kohtauksia *Strindbergin* näytelmästä „*Ett drömspel*”. Lopuksi oli ohjelmassa *Ilta Leiviskän* esittämät kaksi tanssia.

Legenda-ilta oli Helsingin Ruusu-Ristissä sunnuntaina 26. III. Ohjelmassa oli Hilja Kettusen mielenkiintoinen esitelmä „Legendojen maailma”, J. Pohjanmiehen urkuimprovisatio sekä *Helvi Leiviskän* ja J. Pohjanmiehen esittämät *Melartinin I ja II* legenda. Taiteilija *Edvin Ruotsalainen* lausui *Gorkin „Sinihaukan laulun”*, ja viimeisenä ohjelmanumerona oli *Selma Lagerlöfin „Luccan kaupungin pyhä kuva”* näyttämösovituksena. Tässä 2-kuvalmaisessa legendanäytelmässä esiintyivät *Jukka Kuusisto, Tyyra Tolvanen, Lyyli Joki, Väinö Rautjoki* ja *Valio Hytönen*. Yleisöä oli täysi huone.

Panacean käyttäjiä kehoitetaan kääntymään suoraan k.o. seuran puoleen os. *The Panacea Society, 19 Rothsay Road, Bedford, England*. Kirjoittajat voivat käyttää myös suomea.

Tämä numero myöhästyy järjestömme vuosikokouksen johdosta.

Näytelmäkirjoituskilpailusta, johon Ruusu-Ristin Hallitus kutsuu halukkaita Järjestön jäseniä ja ystäviä osallistumaan, tiedoitetaan täten valmistavasti. Näytelmien on oltava 1-näytöksisiä ja Ruusu-Ristin elämänyymmärrystä edustavia. Kilpailuaika päättyy 15. 9. Kilpailuehdot ja palkinnot julkaistaan ensi toukokuun „Ruusu-Ristissä”.

Aleksis Huttunen, tunettu selvänäkijä ja salatiiteilijä, Ruusu-Ristin jäsen, siirtyi hiljattain manan majoille. Huttunen oli henkilökohtaisesti läpikäynyt vanhan suomalaisen tietäjäkasvatuksen ja hän saattoi kertoa paljon, joskin usein hieman vaikeatajuisesti selvänäkökokemuksistaan ja tutkimuksistaan. Monet totuudenetsijät ovat hänelle varmaankin paljosta kiitollisia.

Insinööri Alexander Shklowsky, Ruusu-Ristin vakavahenkinen jäsen kuoli äkkiä t.k. 16 p:nä. Hautajaistilaisuudessa puhui m.m. Sven Krohn.

Neiti Malla Lindholm, Ruusu-Ristin perustavia jäseniä täytti t.k. 16 p:nä 80 vuotta. Neiti Lindholmin ystävät olivat järjestäneet hänelle Ruusu-Risti-kerhoon illanvieton, jossa kunniavieraille puhui Sven Krohn. Kiitollisia tunnustuksen sanoja lausuttiin tälle uskolliselle vielä pirteästi järjestössä toimivalle ruusuristiläiselle.

Oikaisuvedokset, joita olemme nähneet tänä keväänä valmistuvasta Pekka Ervastian „*Kalevalan avaimen*” uudesta painoksesta, osoittavat, että tästä välttämättömästä ja jo kauan kaivatusta kirjasta tulee ulkoasultaankin erittäin arvokas. Taiteilija Ola Forsell on piirtänyt erikoiset kalevala-aiheiset vinjetit, jotka tuntuvat antavan kirjalle erikoisen viehätöksen. „*Kalevalan avaimen*” toisesta painoksesta tulee ilmeisesti teos, jota ulkoasunkin nojalla voi suositella lahjakirjaksi.

Ruusu-Ristin Kirjallisuusseuran jäsenmaksut lankesivat maksettaviksi viime kuussa.

Fraternization News, vol. IV, n:o 1 (helmikuu) on saapunut toimitukselle.

S I S Ä L L Y S:

Tosi ihminen	97
Toimittajalta	101
Toimitussihteeriltä	104
Vastaanotto	111
Tasapaino	112
Savimaljakkio	114
Persoonallisuus ja periaate	115
Ruusut ja miekka	116
Teatteria	119
Toimitukselle kirjoitetaan	122
Mitä muualla tiedetään	123
Tien varrelta	126

Ruusu-Ristin Talorahasto

työskentelee
tulevaisuutta varten.

*Liittykää jäseniksi
tai tehkää tilapäisiä
lahjoituksia!*

Jäsenten säännölliset tili-
tyspäivät ovat
1/1, 1/4, 1/8 ja 1/10.

Talorahaston hoitaja:
Yrjö V. Rimppl,

HELSINKI,
Luotsikatu 12 A. 12.

*19. vuosisadan ihmeellisin teos
H. P. Blavatskyn*

SALAINEN OPPI

ilmestyy suomeksi.

Teosofisen Seuran

julkaisema aikakauslehti

TEOSOFI

jatkaa joka numerossaan Salai-
sen Opin suomennosta. Teosofi
voidaan tilata maan kaikista
kirjakaupoista, postikonttoreista
ja T. S:n taloudenhoitajalta.
Osoite: Signe Rosvall, Helsinki,
Kirkkokatu 14. Tilaushinta (ko-
timaassa) 40 mk. v:kerta.

PUHELIN 216

**HYVINKÄÄN
KIRJAPAINO
OSAKEYHTIÖ**

HYVINKÄÄ

Suorittaa ensiluokkaisesti
kaikkia kirjapainoalaan kuu-
luvia tehtäviä. Tiedustakaa
hintojamme.

Ostakaa paita,

jota

**Olli, Tiitus,
Iso-Keisari,
Valentin**

y.m.

kiittävät.

Patentoidut erikoisuudet.

RUUSU-RISTI-JÄRJESTÖ

Perustaja-Johtaja: PEKKA ERVAST

Johtaja: rouva Hilda Pihlajamäki, os. Helsinki I, Mariank. 28 B.
Hallituksen varapuheenjohtaja: fil. toht. Eino Krohn, os. Helsinki I, Maneesinkatu 2 A.

Sihteri: fil. maist. U. J. Pore, os. Helsinki I, Maneesinkatu 4 a A 12.

Rahastonhoitaja: herra Waldemar Kaade, os. Helsinki I, Oikokatu 15 A 18.

Kanslia: Helsinki I, Meritullinkatu 33, ovi 2. Puh. 23 609.

Ruus-Risti perustettiin Helsingissä marraskuun 14 p:nä 1920. Sen tarkoitus selviää seuraavasta ohjelmasta:

1) Ruusu-Risti on totuudenetsijän järjestö, jonka jäsenet tunnustaan kaikkien ihmisten veljeyden katsomatta rotuun, väriin, kansallisuuteen, uskontunnustukseen, yhteiskunnalliseen asemaan, sukupuoleen tai muihin ulkonaisiin rajoituksiin, osoittavat toisilleen mitä suurinta suvaitsevaisuutta ja ymmärtämystä sekä pitävät totuutta korkeampana kaikkia uskontoja.

2) Ruusu-Risti on vapaan ajattelun pyhäkkö, jonka jäsenet etsivät totuuden ydintä, salaista jumalviisautta, mikä piilee kaikkien aikojen uskonnoissa, mytologioissa, filosofisissa ja tieteellisissä järjestelmissä.

3) Ruusu-Risti on renkaana ihmisten näkymättömässä veljeyden kunnassa, ja sen jäsenet etsivät ikuseen elämään vievää tietä, joka kasvattaa ja kehittää ihmisessä veljeyden henkeä.

Ruus-Risti on itsenäinen järjestö. Ohjelmansa nojalla se kuuluu H. P. Blavatskyn v. 1875 alkuunpanemaan teosofiseen liikkeeseen.

Ruus-Ristin jäsenet ovat irt-, ryhmä- ja looshijäseniä. *Irtjäseneksi pyrkijä kääntyy suoraan, ryhmäjäseneksi pyrkijä paikallisyryhmän välityksellä Ruusu-Ristin Johtajan rouva Hilda Pihlajamäen puoleen, os. Helsinki I, Mariank. 28 B.*

Looshityö on järjestetty seremonialliselle pohjalle, ja looshijäseneksi saattaa Ruusu-Ristin jäsen pyrkiä asianmukaisilla suosituksilla.

Ruus-Ristin jäsenmaksut ovat määrältään vapaaehtoisia. Jäsenten toivotaan tuovan antimensa kolme kertaa vuodessa: maalisi- ja lokakuun kuluessa sekä vuosikokouksen aikana. Jäsenmaksut vastaanottaa rahastonhoitaja herra Waldemar Kaade, os. Helsinki I, Oikokatu 15 A 18.

Vuosikokous pidetään keväällä, siinä uudet jäsenet juhlallisesti vastaanotetaan, vihitään, sekä asetetaan oikeuksiinsa ja velvollisuuksiinsa (installoidaan).

Installoidut jäsenet ovat oikeutetut pyrkimään Ruusu-Ristin looshijäseniksi.

RUUSU-RISTI

TOTUUDENETSIJÄIN AIKAKAUSKIRJA

35:s vk.

Toukokuu 1939

N:o 5

RUUSU-RISTI

Totuudenetsijän aikakauskirja - Suomen vanhin teosofinen lehti.

Toimitus: **Eino Krohn** (vastaava),
Jorma Partanen (toimitussihteeri).

Julkaisija **Ruusuu-Ristin Kirjallisuusseura r.y.**

RUUSU-RISTI ilmestyy 10 kertaa vuodessa, sisältäen vähintään 320 tekstisivua.

RUUSU-RISTIN toimitukselle tulevat kirjoitukset, kysymykset, uutiset y.m. ovat lähetettävät fil. toht. Eino Krohnille, os. Helsinki I, Maneesink. 2 a C, tai fil. maist. Jorma Partaselle os. Helsinki I, Väinämöisenkatu 5.

RUUSU-RISTIN kirjoituksia saa lainata sillä ehdolla, että lähde tarkasti mainitaan. Sarjakirjoituksia ei saa lainata.

RUUSU-RISTIN tilaushinta on koko vuodelta Smk. 50: —, ulkomaille doll. 2: —. Yksityisnumeron hinta on postivapaasti lähetettyä Smk. 10: — tai 50 c.

RUUSU-RISTIN tilauksia ottavat vastaan postikonttorit, asiamiehet sekä aikakauskirjan taloudenhoitaja, hra *Waldemar Kaade*, os. Helsinki I, Oikokatu 15 A 18.

Asiamiehille myönnetään 10 pros., kun vähintään kolme tilausta tehdään. Tilausraha on maksettava etukäteen.

Ruusuu-Ristin Kirjallisuusseura r.y.

Kaikkea ruusuristiläistä ja teosofista kirjallisuutta haluttaessa voidaan kääntyä Ruusu-Ristin Kirjallisuusseuran toimiston puoleen os. Helsinki I, Meritullinkatu 33, ovi 2, puh. 23 609 (toimisto) ja 24 430 (toimitusjohtaja).

Toivo Orma Kelloseppä

Iso Roobertink. 1. Puh. 38 302

Ostamalla uuden tai korjauttamalla vanhan kellonne meillä tulette aina olemaan tyytyväinen

Kihla- ja kivisormuksia sekä hopeaa edullisesti.

Yli 10 v. kokemus Pariisiin ja New-Yorkin parhaissa liikkeissä ensimmäisenä pienten kellojen korjaajana.

Sairasaputoimisto ja Opas *Salve*

Helsinki. Vuorik. 5. Puh. 24 364.

Palvelee yleisöä ant. sairasapua koteihin, opastaen potil. lääkäreille ja sairaaloihin, noutaen ne asemalta eri pyynnöstä. Hyvä koti lääkärihoitoon saapuville ja toipuille.

Alppaurinkoa, sähköhoitoa ja hierontaa annetaan.

RUUSU-RISTI

TOTUUDENETSIJÄIN AIKAKAUSKIRJA

Ent. TIETÄJÄ, perustanut v. 1905

PEKKA ERVAST

TOTUUS ON KORKEIN USKONTO

Kolme suuntaa

Madame H. P. Blavatsky, teosofisen liikkeen alkuunpanija, selitti sanan „teosofia” oikean merkityksen näin: „Jumalallinen viisaus, *theo-sophia*, on jumalain viisaus, niinkuin *theogonia* on jumalain syntyoppi. Kreikkalainen sana *theos* merkitsee jumalaa, mutta ei suinkaan 'jumalaa' siinä merkityksessä kuin sitä sanaa meidän päivinämme käytetään. Sentähden ei teosofia merkitse 'jumalan viisautta', kuten muutamat kääntävät, vaan 'jumalallista viisautta', viisautta sellaista kuin on jumalilla. Nimi on tuhansia vuosia vanha.”

Nykyaikainen *teosofinen maailmankatsomus* on tavallaan ilmoituksen muodossa madame Blavatskyn välityksellä saatu mestareilta, jumalviisailta ihmisiltä, adepteilta eli „jumalilta”, kuten heitä myös nimitetään. Teosofia on siis todellisuudessa „viisaus sellainen kuin on jumalilla”.

Tohtori Steiner, *antroposofisen suunnan* alkuunpanija, selittää sanan „antroposofia” merkitsevän sellaista viisautta eli tietoa, mikä on ihmisen saavutettavissa inhimillisin kyvyin ja järjellä, jolloin inhimillisiin kykyihin ennen kaikkea luetaan ne yliaistilliset salaiset kyvyt, jotka ihmisessä yleensä vielä uinuvat. Antroposofisista opeista sanotaan, että ne ovat läpeensä tohtori Steinerin tarkistamia, ja että ne siis kauttaaltaan nojautuvat hänen yliaistillisiin tutkimuksiinsa, mikä ei tietenkään estä toisia tutkijoita joutumasta samoihin tuloksiin. Antroposofia on siis „viisaus sellainen kuin on ihmisen salaisilla kyvyillä saavutettu ja saavutettavissa”.

Entä *kristosofia*?

Kristosofia on silloin analogian mukaan ja teknillisesti „viisaus sellainen kuin on Kristuksella” ja samalla „viisaus sellainen kuin mitä Kristus antaa” eli „sellainen kuin Kristuksen avulla on saavutettavissa”.

Teknillisen *teosofian* yhteydessä puhutaan mestareista. Mestarit ovat auktoriteettinä teosofisten oppien takana. Ihminen, joka etsii teosofista viisautta eli tietoa, etsii samalla mestareita ja „omaa mestariaan”.

Teknillisen *antroposofian* yhteydessä puhutaan ihmisen kyvyistä ja tietämismahdollisuuksista. Varsinaisena auktoriteettinä antroposofisten oppien takana on tohtori Steiner, joka toistaiseksi on ainoa tunnettu ja tunnustettu yliaistillisiin tutkimuksiin kykenevä ihminen antroposofisessa leirissä. Pyrkijä, joka etsii antroposofista viisautta, etsii täten nimellisesti omia salaisia kykyjään, mutta todellisuudessa ainakin aluksi tohtori Steineriä.

Teknillisen *kristosofian* yhteydessä puhutaan *ex analogia* Kristuksesta. Kristus on auktoriteetti kristosofisten opetuksen takana. Ihminen, joka etsii kristosofista viisautta, etsii täten Kristusta.

Nyt on muistettava, että samoin kuin kristillisen uskonopin pääkohdat eivät ole ristiriidassa keskenään, vaan muodostavat sopusointuisen kokonaisuuden, jota nimitetään yleensä „teologiaksi”, joskin kolmas pääkohta, kristologia, on sen varsinaisena keskustana, — samoin teosofisenkin elämänymmärryksen teknilliset pääkohdat, teosofia, antroposofia ja kristosofia, eivät ole ristiriidassa keskenään, vaan muodostavat harmoonisen kokonaisuuden, jota yhteisnimityksellä nimitetään „teosofiaksi”, vaikka siinäkin kolmas pääkohta, kristosofia, aikaa myöten arvatenkin tulee varsinaiseksi keskustaksi.

Sillä jos teosofinen totuudenetsijä etsii *mestareita yleensä*, antroposofinen totuudenetsijä *viisasta ihmistä*, ja kristosofinen totuudenetsijä *Kristusta*, niin voimme sanoa, että kaikki kuitenkin todellisuudessa etsivät samaa. Mestarit ovat ihmisiä, viisaita ihmisiä, ja koska tohtori Steiner on viisas ihminen, on hän antroposofeille mestari; Kristus on niinkään ihminen ja mestari, ja täten kaikki etsivät mestaria eli viisasta ihmistä ja viisauden mestarien veljeskuntaa. Mutta *Kristus* joutuu kaiken keskustaksi, kun ymmärretään, että hän ihmisenä oli esikoinen monista veljistä ja jumalana veljien yläpuolella; kun sovitaan siitä, että hän on se, josta on sanottu, että „yksi on teidän mestarinne”.

Pekka Ervast

(„*Christosophia*”, s. 94—96).

Toimitussihteeriltä

60.

Lupauksista ja vertauskuvista

Tarkkaavaiset lukijamme muistavat, mitä H. P. Blavatsky aikanaan kirjoitti *lupauksen pyhyydestä* silloisen Teosofisen Seuran esoteristeille kirjelmässä, minkä julkaisimme viime helmi- ja maaliskuun numeroissamme.

„Minä en milloinkaan antanut itseni edes uneksiakaan, että niin pyhä kaksinkertainen lupaus kuin se on, joka tehdään KORKEAMMAN ITSEN nimessä, milloinkaan voitaisiin rikkoa, niin vähän kuin ihmiset saattavatkin välittää 'pyhimmästä kunniasanastaan',” H. P. B. kirjoittaa ja toteaa katkerasti pettyneenä ymmärtävänsä mahdolliseksi sen, „mitä eräät teosofit niin totuudenmukaisesti ovat sanoneet 'vain huulilupaukseksi'.”

„Teosofian avaimessa” H.P.B. kirjoittaa esoteristeihin viitattuun ihmisistä yleensä:

„Miehelle tai naiselle, jolla on vähänkin kunniantuntoa, on vaitiolon lupaus kuolemaan asti sitova, jos se on *kunniasanalla* annettu, ja vielä enemmän, jos se on annettu hänen korkeampaan minäänsä — hänessä asuvaan Jumalaan — vedoten. — *Ja kukaan kunniantuntoinen mies ja nainen, vaikka hän jättäisi osastonsa ja koko seuran, ei saata ajatellakaan ahdistaa tai loukata seuraa, jolle hän on antanut sellaisia lupauksia.*” (Kursivointi minun).

En malta olla lainaamatta vielä hänen loppusanojaan:

„Kuinka voi kukaan odottaa saavansa salaista tietoa, jos hänellä on vapaus milloin niin tahtoo riistäytyä irti kaikista sitoumuksistaan? Kuinka ihmisten kesken voisi olla luottamusta ja turvallisuutta, jos tämänkaltaisilla lupauksilla ei olisi laisinkaan sitovaa voimaa? Uskokaa minua, koston laki (karma) piankin tapaa sellaisen lupauksenrikkokojan, ehkä yhtä pian kuin häntä kohtaa jokaisen kunniallisen ihmisen ylenkatse tällä fyysillisellä tasolla. Oikein on lausuttu N.Y. *Path*'issa:

'*Kerran annettu lupaus on ainaaksi sitova sekä siveellisissä että salaissa maailmoissa. Jos me rikomme sen kerran ja kärsimme rangaistuksen, ei se oikeuta meitä sitä uudelleen rikkomaan, ja niin kauan kuin sen teemme, (karman) lain mahtava käsi on meidät saavuttava.*' (*The Path*, heinäk. 1889).”

H.P.B:n sanat lupauksen pyhydestä ovat tulleet monasti mieleeni kuultuani kerrottavan, kuinka erään entisen teosofin opetusten seurauksena esiintyy sellainen „tavallisiakin ihmisiä” oudoksuttava käsitys, että ihmisten ihmisille antamat lupaukset ovat „vain vertauskuvallisia” todellisuuteen verrattuna, ja että ne siis eivät sido antajaansa, kun tulee se, mikä on todellista, tai että riittää, kun täyttää ne vain kirjaimellisesti; (kuinka tämä jälkimmäinen tapa on ajanmittaan mahdollinen, sitä en käsitä).

Olisi yksinkertaisinta jättää tällainen ajatustapa käsittelemättä vain yksinkertaisesti toteamalla se sairaaksi tai jesuiitamoraalin mukaiseksi, mutta on myös houkuttelevaa eläytyä sielunelämään, mistä tällainen järkeily juontuu.

Yleistäen voi sanoa, että tämänsuuntaisissa erheellisissä ajatustavoissa, varsinkin tapauksissa, jotka ovat sitkeimpiä, perustana on ollut jokin todellinen sielullinen avartuminen, näkemys, joka on paljastanut ihmiselle jotakin elämän muotojen moninaisuudesta ja alempien vertauskuvallisuudesta korkeampiin nähden. Samalla huomaamme kuitenkin, että se „minä”, joka on tämän kokemuksen saanut ja siis tavallaan hetkeksi elävöittänyt ne elämän muotojen piirit, jotka se nyt uskoo tuntevansa, onkin itse asiassa jäänyt niihin: näkemys, joka olisi saattanut auttaa ihmistä jossain määrin vapautumaan ulkonaisista rajoituksista, onkin tullut luoneeksi hänelle uudet rajoitukset, vaikeimmat kuin ne, joissa hän oli aikaisemmin elänyt. Tällaisissa tapauksissa tulee erittäin selvästi ilmi, mikä on seuraus, jos ihminen samaistaa itsensä ajatusmuotoihin sillä, että luulee ajatusrakennelmiaan ja systeemejään sinänsä totuudeksi, vaikka ne itse asiassa parhaimmillaankin ovat *totuuden* vertauskuvia, huonoimmillaan pienen *persoonallisen minän* vertauskuvia.

Tämän tosiasian kuitenkin unohtavat ne, jotka etsivät vertauskuvallisuutta omista lupauksistaankin, mikäli he sen tuntevat. Heidän loogillinen ajattelunsa on uinahtanut, ja heidän analogiapäätelmänsä ovat epätäydellisiä ja virheellisiä, koska epätäydellinen, selväpiirteiseen muotoon sulkeutunut persoonallisuus on niiden määrittelijänä. He eivät yksinkertaisesti huomaa, että myös heidän omat väitteensä „vertauskuvallisuuden” ja „todellisuuden” vastakohtaisuudesta on käsitettävä yhtä vertauskuvallisiksi. Ja kun tämä havaitaan, silloin „totuuskin” paljastuu persoonalliseksi näkemykseksi, joka kussakin yksityistapauksessa on psykologisesti käsitettävissä.

Toisaalta taas, katsellen asiaa todellisuusperiaatteen kan-

nalta, on sanottava, että on totuudenvastaista esittää todellisuus ja vertauskuvallisuus toistensa vastakohtiksi. Ristin vertauskuva, ottaakseni tutun esimerkin, jolla kuvataan syntymistä tähän maailmaan, kärsimystä yms., ei suinkaan ole sisältönsä vastakohta. Se on ulkonainen, aineellinen merkki ja muoto, symboli, joka kertoo kärsimyksestä ja viittaa siihen; jos se on syntynyt luonnollisena ilmauksena määrätystä sielullisista elämyksistä, se myös tavataan aina, kun nämä sisäiset asiat tulevat ihmisen kokemuspintaan, vaikka hän olisi kuinkakin kieltänyt merkin todellisuuden väittämällä sitä *vain* vertauskuvaksi.

Toisin sanoen: jos me koemme jotkut elämän muodot, olivatpa ne mitä tahansa, vertauskuviksi, meidän on ne ratkaistava, meidän on löydettävä se totuus, mihin ne viittaavat. Mutta tämä ei luonnollisestikaan tee niiden merkitystä tyhjäksi, pikemminkin ne saattavat tulla meille entistä arvokkaammiksi. Ja jos jotkut antamamme lupaukset tuntuvat meistä vertauskuvilta, ei tämä oivalluksemme suinkaan vapauta meitä niistä; päinvastoin se velvoittaa meitä tekemään todelliseksi sen, minkä olemme tajunneet „kuin kuvastimesta”, toteuttamaan entistä täydellisemmin sen, mistä lupauksen antaessamme ehkä tajusimme vain muodollisen puolen.

Katsoen asiaa aivan yksinkertaisesti, ilman „vertauskuvallisuutta”: ellemme jokapäiväisessä elämässämme huomaa, kuinka usein väärinkäytämme puhelajahjaamme, sanan voimaa, tämä murheellinen tosiasia voi meille valjeta, jos pysähdymme miettimään niiden monien lupausten merkitystä ja kantavuutta, jotka itse olemme antaneet, ja joita olemme saaneet muilta. Miten paljon pettymyksiä, suunnitelmien epäonnistumisia tai raukeamisia, aineellisia tappioita ja sielullisia kärsimyksiä onkaan ihmisten keskinäisessä kanssakäymisessä johtunut harkitsemattomasti tai petollisessa mielessä annetuista lupauksista! Ja henkisen elämän pyryssä, kun ihminen on tehnyt hyvän, oikean elämän lupauksia sen jumalallisen olennon edessä, jota hän on tottunut sielunsa hädässä avukseen huutamaan, sisäiselle Jumalalleen, lupausten pettäminen tuottaa arvaamattoman vaikeat seuraukset. Näin sanovat Viisaat. Elämä ei anna itseänsä pilkata, ei edes totuuden nimessä esitetyillä mielipiteillä lupausten vertauskuvallisuudesta.

Kun me teemme lupauksia sisäisen Itsemme edessä, me lupaamme aina sellaista, minkä täyttäminen persoonallisuudestamme voi myöhemmin tuntua ylivoimaiselta. Me lan-

keamme ja erehdymme ja epäonnistumme, mutta tämä kuulune asiaan. *Hyvässä* me emme koskaan voi tuntea itseämme täydellisiksi, päinvastoin pienentyä persoonallisuutemme arvo kuta selvemmin näemme Elämän vaatimukset. Mutta kuuluu myös asiaan, että Elämä oikeudenmukaisuudessaan mittaa meille rangaistukset ja palkkiot ansiomme mukaan, vaikka tämä ei olekaan pääasia henkisen elämän kannalta. Tärkeintä on, että koetamme pitää katseemme suunnattuna sitä päämäärää kohti, jonka olemme nähneet uskaltaessamme riemullisesti luvata pyrkiä epätodesta todelliseen, muodoista henkeen, hyvistä päätöksistä niiden ilmaisemaan elämään.

Toisinaan on epäilemättä tapauksia, erikoisia ja harvinaisia elämässämme, jolloin olosuhteet — meidän oman toimintamme ja muiden ihmisten toiminnan yhteisvaikutuksen tulos — vapauttavat meidät lupauksestamme ja sitoumuksestamme. Hyvin tehty työ, loppuun saakka toteutettu suunnitelma, vapauttaa aina tekijänsä sitoumuksestaan. Milloin näin käy, sen tiedämme itsekkin; ihminen on tällöin kohdassa, missä hän voi vapaasti suunnitella uutta toimintaa — sitoakseen itsensä uuteen työhön. Jos meidän joskus on oman tuntomme nimessä, tutkittuamme itseämme ja huomattuamme lupauksemme epäviisaaksi, toimittava niin, että tulemme rikoneeksi lupauksemme ja siten tuottaneeksi kärsimystä tai vaikeuksia muille, me luonnollisesti olemme valmiit kärsimään ne seuraukset, mitkä todennäköisesti aiheutuvat meille tuottamiemme karmallisten seurausten johdosta elämän puolueettoman lain nojalla. Tällaista voi ihmiselämässä sattua, mutta totuudenetsijälle se on vakava muistutus siitä, että hän toiste harkitsee ennen kuin antaa lupauksensa.

Viittasin edellä päätöksiin. On omituista todeta, että lupauksien ja päätösten välillä on hyvin pieni ero, mikäli sitä on laisinkaan. Vuosien kuluessa totuutta etsivä ihminen käy yhä varovaisemmaksi ei ainoastaan lupauksien annossa, vaan myös päätösten teossa. Hän tuntee aina lupauksien painavuuden, ja hän on monta monituista kertaa kipeästi kokenut epäonnistumisensa niiden täyttämisenä. Samalla hänelle käy yhä ilmeisemmäksi, että päätöksetkin, vaikka ne eivät ole saaneet sanallista asua eivätkä ole tulleet välineiksi, millä hän olisi sitonut itsensä muihin ihmisiin, tästä huolimatta usasti ovat lupauksia, jotka ihminen antaa itselleen, omalle jumalalleen. Totuudenetsijän päätöksistä monet liittyvät hänen omaan henkiseen pyrintäänsä tai hänen työhönsä toisten hyväksi; ei siis ihme, että ne lupausvoimaisina muistutta-

vat itsestään ja nöyryyttävät persoonallisuutta, joka tahtoo tuoda hengen elämää tähän „muotojen vertauskuvalliseen maailmaan”.

Lupaukset sitovat jokaista ihmistä, mutta varsinkin totuudenetsijää, eikä niistä ole muuta turvallista vapautumistietä kuin niiden täyttäminen. Kärsimyksistään huolimatta tämä tie on helpoin.

P. G. Bowen:

Teosofia ja salatiede

Että mielipide-eroavaisuuksia, joita ajoittain saattelee eräänlainen tunnekatkeruus, on niiden teosofien, jotka niin tarkasti kuin heidän ymmärryksensä sallii, pitävät kiinni H. P. B:n opetuksista, ja niiden välillä, jotka *pitävät parempina* myöhempien opettajien *oppeja* ja menetelmiä, on luonnollista ja väistämätöntä; *luonnollista* ei sitävastoin ole, että samanlaiset erimielisyydet, vieläpä suurempi katkeruus, ovat erottamassa yksilöitä toisista yksilöistä ja ryhmiä toisista ryhmistä, joille on yhteistä lojaalisuus Sanansaattajaa ja hänen sanomaansa kohtaan.

Etsiä ja paljastaa mustat eristävät voimat, jotka vaikuttavat teosofisessa seurassa, ei ole pelkästään velvollisuus, vaan jokaisen kiihkeä halu, joka suoranaisesti tai epäsuorasti sanoo olevansa teosofi, sillä kun nuo „voimat” kerran on vedetty näköksälle ja saatettu selvän arkipäiväisen järjen auringon valoon, ne paljastuvat todelliselta luonnoltaan harhanomaisiksi varjoiksi.

Teosofisen yrityksen läheinen tarkastelu, silmämääränäni löytää eristykseen vaikuttavat syyt niiden keskuudessa, jotka tähän työhön osallistuvat, on saanut minut vakuuttuneeksi, että kaikkein voimakkaimpia näistä syistä on (ilmeisestikin) miltei kaikkiallinen teosofian sotkeminen salatieteeseen [okkultismiin], mikä on teosofeille ominaista. Ei näytä olevan tunnettua, tai jos se on tunnettua, se on ilmeisestikin unohdettu, että teosofia ja salatiede ovat kaksi selvästi erilaista asiaa. Teosofin ja salatieteilijän ero ei ole pelkkä aste- ja askelmaero: se on salmi, jonka ylitse suurin osa teosofeja ei pääse.

Aivan äskettäin tajusin edellä mainitun odottamattoman,

mutta nyt erittäin selvän eron. Ymmärsin tämän tutkiesani muuatta *Teosofian avaimen* jaksoa, minkä siihen saakka olin laiminlyönyt, ja silloin, niinkuin useasti tapahtuu, kun tällainen löytö tulee tehdyksi, minä muistin, että H. P. B. oli viisikymmentä vuotta sitten opettanut samaa totuutta kahdessa *Luciferissa* julkaisemassaan kirjoituksessa: *Käytännöllinen salatiede ja Okkultismin suhde salaisiin taitoihin.**) Selityksissä, jotka näissä kirjoituksissa on annettu, ja niistä riippumattomassa oivalluksessa, jonka sain, minulle selvisi välähdyksenä syy siihen, miksi eräänlainen juopa oli syntynyt erään arvostamani teosofiystävän ja itseni välille. Olin ollut siinä harhaluulossa, että teosofi ja salatiede olivat sama asia, ja että kaikki teosofit, ainakin ne, joilla oli kokemusta, ymmärsivät okkultisen elämän säännöt ja koettivat niitä noudattaa; nyt kuitenkin huomasin, että näin ei ollut, ja että olin sen syvän erehdyksen partaalla, että olin erheellisesti pitämäisilläni ystävääni „säännöstä” taantuneena, kun totuus oli se, että hän ei ollut milloinkaan ryhtynyt sitä noudattamaan, vaan oikein toimi parhaimman ymmärryksensä mukaan *teosofina*.

Vanhempi tutkija ei voisi tehdä sen suurempaa palvelusta muille vähemmän kokeneille kuin kehoittaa heitä tutkimaan näitä kahta kirjoitusta, *Käytännöllinen salatiede ja Okkultismin suhde salaisiin taitoihin*. Edellisen kirjoituksen alussa H. P. B. antaa teosofista määritelmän, mikä mielestäni on paras mitä milloinkaan on annettu. Linaan sen tähän:

„Jokainen, jolla on tavalliset älyn lahjat ja taipumusta metafyyssillisiin asioihin, joka on elämältään puhdas ja epäitsekäs, joka enemmän tuntee iloa lähimmäistään auttaessaan kuin itse apua saadessaan, joka aina on valmis uhraamaan omat ilonsa muiden hyväksi, ja joka rakastaa totuutta, hyvyttä ja viisautta niiden itsensä takia eikä sen hyödyn vuoksi, mitä ne saattavat tuottaa — hän on teosofi.”

„Teosofi” on siis ihminen, jonka hyveen mittapuut ovat hyvin korkeat, mutta vaikka ne ovat korkeat, ne ovat *inhimillisiä* mittoja, eivät korkeampia kuin mitkä moni ihminen, joka ei ole milloinkaan kuullut teosofiasta, tunnustaa omikseen tietämättä olevansa millään tavalla ansioitunut. Mutta H. P. B. esittää ne ihanteena ja tarkotuksella, jonka pitäisi olla selvä jokaiselle älykkäälle tutkijalle. Hän tahtoi itse asiassa osoittaa, että pelkkä hyve, vaikka kuinkakin harvi-

*) Molemmat kirjoitukset julkaistu viimeksi *Ruusuristissä* v. 1936. — J. Ptn.

nainen ja ihailtava, ei saata ihmistä oppilaan Polulle, koska siihen soveltuvat inhimilliset arvot, jotavastoin salatieteessä voimassa olevat arvot eivät ole inhimillisiä, vaan *kaikkiallisia*.

Okkultista elämää vallitsevien „sääntöjen” kaikkiallinen luonne on ilmaistu sellaisissa käsikirjoissa kuin *Valoa Tielle* ja *Hiljaisuuden Ääni*, mutta harvat sen huomaavat, sillä vain harvat kykenevät lukemaan kaikkiallisella silmällä. Niistä, jotka uutterasti tutkivat mainitsemiä kaltaisia kirjoja — ja heitä on paljon — suurin enemmistö, vaikka he olisivat erinomaisia teosofeja, ei niitä käsitä, sillä he eivät ole astuneet sitä ensimmäistä askelta kohti totuutta, mikä on, että ihminen vaihtaa inhimillisen katsantokannan kaikkialliseen. Sellaiset teosofit lainaillessaan okkultisia „sääntöjä”, niinkuin he alituisesti tekevät, inhimillisen asenteensa tueksi, joutuvat syyllisiksi rikkomukseen, joka olisi todellinen *pyhäinloukkaus*, jos sen tekisi joku, joka on jonkun verran perillä asioista.

Ajatelkaa tunnettua sääntöä: „*Tapa kaikki eristyksen tunto.*” Teosofit siteeraavat sitä erittäin useasti tehdäkseen oikeutta sille että puuttuvat jokapäiväisiin maailmallisiin asioihin. He haluavat osoittaa „veljellisyyttä”, ja he tuntevat, että näin tehdäkseen heidän on taisteltava valaistakseen olosuhteita, jotka näyttävät raskaina painavan muita. Aivan oikein he tuntevat ja toimivat siten ihmisinä ja teosofeina — ja kuitenkin, kaikesta tästä huolimatta, he loukkaavat okkultista „sääntöä”, ja heidän on ennemmin tai myöhemmin nitettävä loukkauksellaan kylvämänsä karma.

„*Tapa kaikki eristyksen tunto*” on vain yksi puoli „säännöstä”. Sen vastakkainen muoto, „seiso yksinäsi ja eristettynä, sillä sinua ei voi auttaa mikään, mikä on ruumistunut, mikään, mikä on ulkopuolella ikuisuuden”, on tarpeen täydennykseksi. Ja silloin nämä molemmat, kun ne luetaan yhdessä kaikkiallisella silmällä, havaitaan, ei käskyiksi eikä käskyksi, vaan aivan yksinkertaiseksi kaikkiallisen LAIN toteamukseksi. Eristyksen tunto hävitetään vain olemalla irroituneena, yksin ja eristettynä. Jos näemme ihmisen olosuhteistaan erillisenä, niiden ahdistamana, me näemme eristyksen silmällä. Jos näemme yhden ihmisen sortavan toista ja menemme sorretun puolelle, me elämme eristyksessä. Jos huomaamme välttämättömäksi mennä tarjoamaan ystävyttämme muille tai anomaan heidän ystävyyttään, me hyväksymme eristyksen ja elämme eristettyinä. Siitä syystä meidän on elettävä erossa eristyksen maailmasta voidaksemme kokea YKSEYDEN elämää.

Ajatelkaa sitten tätä vielä okkultisempaa *Hiljaisuuden Äänen* „sääntöä”: „*Kallistakoon sielusi korvansa jokaiselle kärsimyksen huudolle.*” Tässä tarkotetaan *sielua*, ei aineellista olemusta. Aineellinen olemushan ei ilmeisestikään voi suoda kuulevaa korvansa *jokaiselle* tuskanhuudolle, ja ihminen, joka on tämän korvan johdattama, ei voi välttyä joutumasta eristyksen tekoihin. Hän huomaa olevansa pakotettu vastustamaan, jopa suorastaan *tuottamaan kärsimystä* niille, jotka hänestä näyttävät kärsimyksen aiheuttajilta, *huomaamatta sitä, että kärsimys aina saa lyöjän iskemään.* Mutta *sielu*, olemus, joka vetäytyy Ääretöntä Lähdeään kohden, tulee kykeneväksi kuulemaan *jokaisen* olennon huudon, joka elää eristyksessä, ja tietää sen totuuden, joka on vertauskuvallisesti esitetty Kristuksen mysterionäytelmässä, että vain kuoleamalla maailmalle voi maailman pelastaa. Vääryyden — sillä vääryyttä se on, oli se tehty tietoisesti tai tietämättömyydestä — mikä on siinä, että vetoamme tällaisiin käskyihin saadaksemme tukea puhtaasti inhimillisille asenteillemme, pitäisi olla ilmeinen jokaiselle älykkäälle tosofikselle *tutkijalle.*

Katsokaamme nyt H. P. B:n omaa artikkelia — otteita „yksityisistä säännöistä opettajia varten”, joita hän lainaa:

Ensimmäinen sääntö sanoo: „Opetuksen vastaanottamiseksi täytyy valita paikka, joka ei hajoita mieltä.” Ja H.P.B. lisää tulkinnassaan: „Sen täytyy olla erillään . . . olla vapaa pahoista vaikutuksista, joita taistelut ja riidat synnyttävät.”

Onko kuviteltava, että vaaditut ehdot tarkottavat vain temppeleitä tai tutkimushuonetta? Varmastikaan ei. Kaikessa, mitä okkultisti tekee, hän näkee *vertauskuvan* suuremmasta Elämästä. Kun hän rakentaa erityiset olosuhteet temppeleihinsä tai tutkimuspaikkaansa, hän luo vertauskuvana aatteellisen pienoiskuvan maailmasta, ja sen mitä hän kokee ja saa itseensä tässä mikrokosmoksessa, sen hän jälkeinpäin tuo ulos suurempaan maailmaan. Maailma on todellinen „*opetusten vastaanottopaikka*”. Kuinka se voi olla „erillään” ja kuinka olla vapaa taisteluiden ja riitojen vaikutuksista? Vastaus on sen valossa, mistä äsken oli puhe: „tappamalla kaikki eristyksen tunto” — „olemalla yksin ja eristettynä”.

Ja III sääntö vaatii, että oppilaan mielen on oltava puhdas ja rauhassa kaikkien kanssa, sillä muutoin opettajan hyvät (pyhät) sanat hajaantuvat tuuliin.

Tulevatko nämä pyhät sanat ainoastaan kirjasta tai opettajan suusta? Kaukana siitä. Ne lausuu Kaikkiällisen

Elämän Ääni — jokainen sen aspekti, mutta ne kuulee vain kaikkien kanssa rauhassa olevan itsen korva. Jos, niinkuin on oikein tehdä kun olemme pelkkiä teosofeja, jaa'amme ihmiskunnan loukkaajiin ja loukattuihin ja asetumme jälkimmäisiä puolustamaan, meidän täytyy välttämättömästi jäädä kuuroiksi noille pyhille sanoille ja jättää ne taivaan tuulten vietäviksi.

Sääntö VIII sanoo: „Oppilaan on pelättävä ainoastaan ulkonaisia eläviä vaikutuksia . . . Tästä syystä, ollen yhtä kaiken kanssa *sisemmässä luonnossaan*, hänen on eristettävä ulkonainen ruumiinsa kaikesta vieraasta vaikutuksesta.”

Ei ole tarpeellista osoittaa, mitä tähän sääntöön sisältyy, kun se viedään ulos maailmaan.

Vielä selvempi on IX sääntö: „Mielen on oltava tylsä kaikelle muulle paitsi luonnon kaikkiallisille totuuksille, jottei 'Sydämen Opista' tulisi vain 'silmän oppi'.”

Salatieteellisten tai kaikkiallisten lakien sovelluttaminen puhtaasti inhimillisen asenteen ja toiminnan oikeuttamiseen on Sydämen Opin muuttamista silmät opiksi, ja se on okkultinen pyhäinloukkaus.

H. P. B:n tulkintoja näihin sääntöihin pitäisi tutkia kokonaisuudessaan, mutta voi olla hyödyllistä lainata seuraava ote hänen artikkelistaan:

„Ja jokapäiväisen elämän yksityisseikat, käsky, ettei saa edes koskea lähimpänsä ja rakkaimpansa kättä. Miten vastakkainen länsimaisille käsityksille kiintymyksestä ja hyväntahtoisuudesta! Miten kylmältä ja kovalta se näyttää! Ja onhan itsekästä, ihmiset sanovat, olla oman kehityksensä vuoksi suomatta iloa muille. Hyvä, lykätkööt sitten näin ajattelevat toiseen elämään yrityksensä todenteolla astua Tielle. Mutta älkööt he ylpeikö kuvittelusta epäitsekkyystään. Sillä itse asiassa he antavat vain näennäisten asioiden pettää itseään . . . (jotka perustuvat turhaan, ylenmääräiseen tunteellisuuteen eli n.s. kohteliaisuuteen, epätodellisen elämän asianhaaroihin) eikä totuuden käskyihin.”

H. P. B. teroitti vain yksinkertaisesti teosofeille — T. S:n jäsenille — sitä viisautta, oikeastaan aivan tavallista asiaa, että he tyytyisivät yrittämään hyvinä *teosofeina* elämistä ja lakkaisivat kuvittelemasta itseänsä salatieteilijöiksi, tai että he voivat kulkea salatieteen Tietä, jonka sääntöjä he eivät mitenkään ymmärrä. Se mitä hän kirjoitti ansaitsee huomiota vielä enemmän meidän päivinämme kuin hänen aikanaan. Hänen toinen artikkelinsa, „*Okkultismin suhde salaisiin taitoihin*”, lähestyy samaa kysymystä toisesta kul-

masta. Siinä hän vetoaa teosofeihin, että nämä tuntisivat rajoituksensa ja maltaisivat olla heittäytymättä seikkailemaan piireissä, missä heillä ei ole voimaa eikä taitoa kulkea turvallisesti. Vaikkakin hän tässä kirjoituksessa puhui vain yhdestä ansasta, salaisten taitojen ansasta, johon valmistumattomat seikkailijat ovat taipuvaisia lankeamaan, on itse asiassa olemassa kaksi ansaa, joista toinen on pantu pyydystämään „katolisen” tyyppin teosofeja, toinen „puritaaneja”. Edellisiä houkuttelevat salaiset taidot. Kirjaimen palvonta saa jälkimmäiset ansaan. Ensimmäiset seuraavat mielellään jokaista uutta (ja väärää) profeettaa. Jälkimmäiset ovat useasti todellisen profeetan kivittäjiä. Tämä onneton ajatus on tullut monasti mieleeni: tuntisivatkohan monet, jotka nyt niin äänekkäästi ja varmasti julistavat olevansa H. P. B:n oppilaita, hänet, jos hän tulisi opettamaan heitä toisessa ruumiissa ja toisen nimisenä, tai menisivätkö he ensimmäisinä etsimään kiveä?

Olen myös ajatellut teemmekö oikein uskoessamme todellisia okkultisia opetuksia, sellaisia kuin *Valoa Tielle* ja V. O. S., alottelijoille, jotka ovat kerrassaan kykenemättömät ymmärtämään niitä. On olemassa todellinen salaisuuden sääntö, ei ihmisten tekemä itsekkäisiin tarkoituksiin, vaan henkisen luonnon tosiasia, joka käskee ymmärättäviä vaikenemaan muualla paitsi seurassa, missä tosi puhetta ymmärretään. Ajattelen, että kaikki, jotka julkisesti ovat opettaneet okkultisen Tien totuuksia, ovat kasanneet raskaan karman kannettavakseen. Tähän H. P. B:kin viittaa laveasti kirjoituksessaan puhuessaan siitä ankarasta vastuusta, minkä jokainen opettaja ottaa itselleen, joka antaa *todellista* opetusta.

*

Olen varma, että monet teosofit ovat toista mieltä kuin minä näissä kysymyksissä. Muuan ystäväni, joka pitää itseään kunnon tutkijana, ja jolle olen lukenut edellä kirjoittamani, epäilee, että ajatukseni eivät ole terveet, ja kysyy, kuinka tämä oppi, joka vaatii pysymään erossa maailmallisista asioista, soveltuu siihen hyväksytyyn tosiasiaan, että etevät salatieteilijät ovat tunnetusti ottaneet osaa poliittisiin puuhiin, vieläpä sotaankin?

Mielestäni *Bhagavad Gita* antaa vastauksen. Krishna kehottaa Ardshunaa suorittamaan *velvollisuutensa* sotilaskastin jäsenenä, vieläpä täydellä sydämellä, mutta kuitenkin „ilman pelkoa, suosiota tai ennakkoluuloa” taistelussa. Tä-

män opetuksen tarkoitus näyttää mitä selvimmältä, vaikkakin, kumma kyllä, useimmat tutkijat hyppäävät sen ylitse ja ajattelevat, että siinä on „jotakin vinossa”, tai että Krishnan neuvo soveltuu ainoastaan ihmisen yksilölliseen sisäiseen ristiriitaan — toinen „kansanomainen” erehdys, sillä on vain *yksi* elämä ja *yksi* laki. Krishna yksinkertaisesti kehoittaa oppilastaan hyväksymään kastinsa velvollisuudet, toisin sanoen *karmansa*, ja kokemalla sen täydellisesti hävittämään sen ikiajoiksi. V. O. S:ssa huomaamme saman käskyn: „Älä ärsytä karmaa.”

Oppilasta voi kohdata, ja tavallisesti kohtaakin, odottamaton karma, ja se vaikuttaa pitämällä häntä eliniän jossakin maailmallisen toiminnan piirissä. Tässä piirissä hän voi täydellisesti totella „sääntöä” „ole yksin ja eristetty”, sillä ihmisen karma — hänen *kastinsa* — on ihminen itse, ja hänen pitää eristäytyä ehdottomasti sen piiriin.

Kun tekee velvollisuutensa, mikä se lieneekin, kaikella voimallaan — mikä tietenkin merkitsee ehdotonta keskittymistä siihen — samalla eläen erossa työn tuloksien huolehtimisesta, silloin tottelee oikein Lakia. Niiden erehdys, jotka lukevat Laista sitä ymmärtämättä, on se, että he „rikkovat *kastin*” — syöksymällä muuanne ehdottoman velvollisuutensa laiminlyöden „pannakseen asiat järjestykseen” (järjestämällä uudelleen ihmisten kastit), sen ivailevan demoonin opastamina, jonka nimi on Tulosten Pyyde.

En kuitenkaan kirjoita, että kukaan omaksuisi minun käsitkseni ja tulkintani, vaan että ne, jotka kunnioittavat Sanansaattajaa, kääntyisivät hänen sanomaansa tutkimaan ja ymmärtäisivät sen paremmin. Niille, jotka lukevat, ei vain eristettyjä kappaleita, vaan sanoman *kokonaan*, niinkuin se oli tarkotettukin, H. P. B. voi antaa todellista ymmärtämystä, jos on halua ymmärtämiseen. Jokainen, joka on todellisessa mielessä teosofi, voi ainakin ymmärtää, kun H. P. B. kehoittaa häntä, niinkuin hän tekee kirjoituksissaan, joihin olen viitannut, pysähtymään ja huomaamaan rajoituksensa ja olemaan ottamatta kannettavakseen mitään taakkaa, jota hän ei jaksakaan kantaa, sekä olemaan harhailematta karman määräämien rajojen ulkopuolelle. Jos hän kuulee ja tottelee, hänestä voi tulla, H. P. B. sanoo hänelle, „ihmiskunnan vaatimattomia hyväntekijöitä”, mutta jos hän ei tottele, hänestä voidaan silloin sanoa:

„Ja jokaista, joka kuule nämä sanat,
eikä niitä ymmärrä,

eikä niitä tottele,
 verrattakoon houkkioon,
 joka rakensi huoneensa hiekalle:
 ja sade lankesi,
 ja tulvat tulivat,
 ja tuulet puhalsivat
 ja syöksyivät tätä huonetta vastaan,
 ja se kaatui:
 ja sen kaatuminen oli suuri.”

Suom. J. Ptn.

Sielun hymni

I.

Kun olin alaikäinen lapsi
 isäni palatsissa

ja lepäsin kasvattajieni rikkaudessa ja ylellisyydessä,
 Idästä, synnyinmaastani, vanhempani varustivat minut mat-
 kalle ja lähettivät minut.

Ja aarteistonsa rikkauksista he keräsivät taakan,
 joka oli suuri ja kevyt, niin että yksin jaksoin sen kantaa.

II.

Taakkanani oli kultaa Gilânin maasta,
 ja suurten aarteistojen (*tai*: suuren Ganzakin) hopeaa,

Intian kalsedoneja,
 ja helmiä Kushânin maasta.

Ja he aseistivat minut timantilla, joka murtaa raudankin
 ja he ottivat yltäni puvun, joka oli jalokivin koristettu, kulta-
 solkinen,

jonka he rakkaudessaan olivat minulle tehneet,
 ja puku, joka oli väriltään purppurainen (*tai*: keltainen),
 oli tehty kokoni mukaiseksi.

III.

Ja he tekivät kanssani liiton;
he kirjoittivat sen sydämeeni, jotten sitä unhottaisi:

„Jos menet Egyptin maalle ja tuot sieltä takaisin helmen,
joka on siellä meren keskellä
sähisevän käärmeen vartioimana,

saat jälleen pukea yllesi jalokivin koristetun pukusi
ja vaipan, joka sen ylle kuuluu,

ja veljesi keralla, joka on meitä arvossa lähin,
olet pääsevä kuningaskuntamme perilliseksi.

IV.

Ja minä läksin Idästä,
mukanani kaksi opasta,

sillä tie oli vaikea ja vaarallinen,
ja minä olin nuori sitä kulkemaan.

Ja minä kuljin Maishânin rajamaiden kautta,
missä on Idän kauppiaitten kokoontumispaikka,

ja minä saavuin babylonialaisten maahan
ja tulin Sarbugin muurien sisäpuolelle.

Mutta kun olin tullut Egyptin maalle,
seuralaiseni jättivät minut.

V.

Suorinta tietä menin käärmeen luokse,
hänen luolallensa minä menin odottaen,

että hän vaipuisi uneen ja nukkuisi,
jotta voisin ottaa häneltä helmeni.

Yksinäni siellä olin, ypöyksin,
ja näytin ihmisten silmissä vieraalta.

Mutta näin siellä heimolaiseni Idästä,
nuoren miehen, kauniin ja jalosyntyisen, ruhtinaitten' (tai:
voidellun) pojan;
hän tuli ja liittyi minuun.

VI.

Hänestä tuli valioseuralaiseni,
toveri ja osallinen tavaroihini.

Hän varotti minua egyptiläisistä,
jotten sekaantuisi epäpyhiin.

Sillä minä olin pukeutunut heidän pukuunsa,
jotta he eivät arvaisi minun tulleen

vieraasta maasta helmeä etsimään,
ja jotta he eivät nostattaisi käärmettä minua vastaan.

VII.

Mutta he huomasivat, en tiedä milloin,
etten ollut heidän maamiehiään.

He pyrkivät viekkaudella tuttavuuteeni
ja antoivat minulle ruokaansa syötäväkseni.

Minä unhotin olevani kuninkaan poika,
ja minusta tuli heidän kuninkaansa orja.

Minä unohdin myös helmen,
jonka etsintään vanhempani olivat minut lähettäneet,

ja heidän ruokansa raskauttamana
minä vaivuin syvään uneen.

VIII.

Mutta kun tämä minulle tapahtui,
vanhempani saivat sen tietoonsa ja olivat murheissaan.

Kuningaskunnassamme annettiin silloin julistus,
jotta kaikki kiiruhtaisivat porteillemme —

Parthian kuninkaat ja päämiehet
ja kaikki Idän ruhtinaat.

Ja tämä oli päätös, minkä he tekivät:
minua ei jätetä Egyptin maalle.

Ja he kirjoittivat minulle kirjeen,
ja jokainen jalosyntyinen kirjoitti sen alle nimensä:

IX.

„Isältäsi, kuninkaitten kuninkaalta,
ja äidiltäsi, Idän kuningattarelta,

ja meistä arvossa seuraavalta, veljeltäsi,
sinulle, pojallemme Egyptin maalla, tervehdys!

Nouse ja herää unestasi,
kuuntele kirjeemme sanoja!

Muista, että olet kuninkaan poika,
katso, kuinka olet joutunut orjuuteen.

Muista helmi, jota noutamaan
sinut lähetettiin Egyptin maalle.

X.

Muista kultaloistainen pukusi,
muista loistava vaippasi,

jonka saat yllesi ja koristukseksi,
[kun] nimesi on elämän kirjassa,

ja seuraajamme, veljesi, keralla,
voit olla valtakuntamme perillinen.”

Minun kirjeeni oli [totisesti] kirje,
kuningas oli sinetöinyt sen oikealla kädellään

Babylonin ilkeitten lasten,
ja Labyrintin (Sarbugin) tyrannimaisten demoonien vuoksi.

XI.

Se lensi kuin kotka,
lintujen kuningas,

se lensi ja laskeusi luokseni
ja muuttui kokonaan puheeksi.

Sen puhe ja sen siipien havina
minut herätti syvästä unestani.

Minä otin sen käteeni ja suutelin sitä,
minä mursin sinetin ja luin sen.

Ja niin kuin oli sydämeeni kirjoitettu,
sellaiset olivat kirjeenkin sanat.

XII.

Minä muistin silloin, että olin kuninkaan poika,
ja arvoni kaipasi sukuansa.

Minä muistin myös sen helmen,
joka etsintään olin tullut Egyptin maalle.

Minä ryhdyin silloin loitsimaan
tuota kauhistuttavaa käärmettä,

minä vaivutin hänet uneen
isäni nimen voimalla,

ja nimessä hänen [veljeni], joka arvossa on seuraava,
ja nimessä äitini, Idän kuningattaren.

XIII.

[Sen jälkeen] sieppasin helmen
ja käännyin kotimatalle isäni luo.

Heidän likaisen ja epäpuhtaan pukunsa
riisuin yltäni ja jätin sen heidän maahansa.

Tielle, jota tulin, nyt läksin,
kohti kotini, aamuruskon maan, valoa.

Ja tielläni löysin edessäni
kirjeen, joka minut herätti,

niinkuin se äänellään oli minut herättänyt,
niin se nyt valollaan johdatti minua.

XIV.

Silkille kirjoitettuna, punaisin kirjaimin [?]
se loisti edessäni [?],

se rohkaisi minua johdatuksellaan,
ja rakkaudellaan se veti minua eteenpäin.

Minä kuljin Sarbugin kautta,
ja Babylonin jätin vasemmalle puolelleni,

ja minä saavuin suureen Maishâniin,
kauppiaitten kokoontumispaikkaan,

joka on meren rannalla.

XV.

Loistavan pukuni, jonka olin riisunut,
ja vaippani, joka oli ollut sen verhona,

Hyrkanian kukkuloilta vanhempani
olivat sinne lähettäneet,

aarteistonhoitajiensa tuomana,
joille, uskollisille, se oli uskottu.

Sen muotoa en muistanut,
sillä lapsi olin ollut jättäessäni sen isäni palatsiin,

mutta nyt, kun sen näin,
sen loisto oli kuin itseäni.

XVI.

Minä näin siinä itseni kokonaan
ja näin sen kokonaan itsessäni, —

että me olimme kaksi erillämme
ja kuitenkin yhtä yhdessä näössä.

Näin myös, että aarteistonhoitajia,
jotka olivat sen minulle tuoneet,

oli kaksi ja kuitenkin yhtä näköä,
sillä yksi oli heissä kuninkaan merkki.

Rahaa ja rikkautta he kantoivat
ja maksoivat oikean hinnan [?].

XVII.

Kirkkauden puku [minkä sain],
oli kaikista väreistä loistava,

koristettu kullalla ja berylleillä,
kalsedoneilla ja sateenkaarenvärisillä [opaaleilla?],

ja eri värisillä korneliaaneilla,
ja se oli tehty täydelliseksi

timanttikivillä, millä kaikki saumat
oli taidolla kiinnitetty.

Ja kuninkaitten kuninkaan kuva
oli kirjailtu kaiken ylle,

ja niinkuin safiirit loistavat
olivat kaikki sen ihanat värit.

XVIII.

Minä näin, että sen kautta
tuli tiedon (*gnoosis*) vaikutusta,

minä näin myös kuinka se valmistautui
ikäänkuin puhuaksensa.

Minä kuulin sen äänien soinnun
kun se kuiskasi tullessansa [?]:

„Katso häntä, teoissa toimeliasta,
jota varten minut kasvatettiin Isäni luona,

ja minäkin näin sen itsestäni,
kuinka kokoni kasvoi hänen tekojensa mukaan!”

XIX.

Ja [nyt] kuninkaallisin liikkein
se liiteli minua kohden,

ja kiirehti antajiensa käsissä,
jotta [ottaisin ja] saisin sen.

Ja minuakin rakkauteni kiihti eteenpäin,
juostakseni sitä vastaan ja saadakseni sen.

Ja minä kurottauduin eteenpäin saadakseni sen;
väriloistollaan se koristi minut,

ja vaippani, loistavavärisen,
minä kiedoin ympärilleni.

XX.

Minä puin sillä itseni ja nousin
rauhan ja kunnian portille.

Minä taivutin pääni ja palvoin
kunniaa hänen, joka sen lähetti,

jonka käskyt nyt olin täyttänyt,
ja joka myös oli tehnyt, minkä lupasi.

Ja hänen palatsinsa portilla
kävin hänen ruhtinaittensa joukkoon,

sillä hän oli ottanut minut iloiten vastaan,
ja minä olin hänen kerallaan hänen valtakunnassaan.

XXI.

Häntä kaikki hänen palvelijansa
ylistävät suloisin äänin. —

Hän lupasi, että hänen kerallaan,
pääsen kuninkaitten kuninkaan palatsiin,

ja ottaen mukaani helmeni
voin hänen kanssaan päästä kuninkaan eteen.

Yllä olevan johdosta:

SIELUN HYMNI eli, niinkuin sitä myös sanotaan, KIRKKAUDEN PUVUN HYMNI, esiintyy apokryfisten APOSTOLI JUUDAS TUOMAAN TEKOJEN yhteydessä Tuomaan esittämäksi ilmoitettuna. „Tuomaan teot”, alkuaan kreikkalainen kirjoitus, on käännetty syyriaksi; „Sielun hymni”, jonka täydellisin ja alkuperäinen laitos on syyriankielinen, on tavattu myös kreikkankielisenä, jota paitsi siitä on Tessalonikan arkkipiispan Nikeetaan yhteenveto. „Sielun hymni” on aivan ilmeisesti gnostilainen, ja sen kirjoittajaksi arvellaan syyrialaista gnostikkoja Bardaisania (kr. Bardésanes), joka eli toisella vs:lla j. Kr.

Hymnin ymmärtämistä saattavat helpottaa eräät viittaukset.

Niinpä löydämme raamatusta tutun vertauksen *helmestä* (Matt. 13: 45—46), missä kauppias, joka löytää jalon helmen, myy kaiken, mitä hänellä on, saadakseen sen. Apokryfisissä JOHANNEKSEN TEOISSA on myös selventävä viittaus: „Me ylistämme ylönousemusta, joka Sinun

kauttasi on meille näytetty, me ylistämme Siementäsi, Sanaa (Logosta), Armoa, Uskoa, Suolaa, sanoin kuvaamatonta totista Helmeä." Helmi kuvaa tässä ihmisen Itseä, sisäistä Kristus-siementä, jonka „löytäminen" vie siihen, että ihminen saavuttaa „kirkkauden puvun". *Egypti* taas esiintyy gnostikoilla ihmisen ruumiin tai yleensä aineellisen elämän vertauskuvana; *vesi* ja *meri* tarkoittaa syntymän ja synnytyksen „merta" ja *käärme* synnytyksen jumaluutta vastakohtana todelliselle Käärmeelle, (*ophis*) Kristukselle. *Puvun* 1. vaipan vertauskuvasta on lukuisia esimerkkejä Pistis Sophiassa; Paavali myös käyttää puvun ja pukeutumisen vertauskuvaa, esim. II Kor. 5: 1 —. Siitä, kuinka Egyptistä palannut kuninkaanpoika yhtyy „pukuunsa", on vastaava esimerkki Pistis Sophian kertomuksessa Jeesuksesta, joka löytää korkeamman minänsä. Puvusta edelleen kts. Joh. ilm. XIX: 16, III: 5; *elämän kirjasta* Joh. ilm. XX: 12, XXI: 27; *kirjeestä* II Kor. 3: 1—3; kuvasta ja sen kaltaisuudesta esim. II Kor. 3: 18. Tämän yhteydessä ansaitsee kiinnittää huomiota myös Hesekieliin. — *Saattajat* eli oppaat, jotka kuninkaanpoikaa saattavat Egyptiin, edustavat ilmeisesti hänen menneisyytensä hyviä ja pahoja tekoja; vaikka tekstissä mainitut paikannimet ovat todellisia, niiden käyttö on, samoin kuin Egypti-sanankin, allegorista.

J. Ptn.

Kirjallisuutta

W. Angervo: Kalevalaisten esi-isiemme usko. 292 sivua. Mystica. Hinta 30 mk.

Laajaksi paisuneeseen Kalevala-tutkimusten joukkoon on viime vuonna manalle mennyt teosofinen kirjailija W. Angervo antanut oman osuutensa yllämainitulla kirjalla, joka on julkaistu tänä vuonna Mysticin kustantamana ja painoasultaan miellyttävänä. Kirjoittaja ilmoittaa alkulauseessaan saaneensa ensimmäisen sysäyksen kirjansa laadintaan J. W. Snellmanin kirjoituksesta Litteraturbladetin toukokuun n:o:ssa 1847, missä Snellman, arvostellen Kajaanin Suomen historiaa, asettuu puoltamaan suomalaisten muinaista uskontoa. Tästä erikoisesta kirjoituksesta ansaitsee muutama lause tulla siteeratuksi:

„Pätemättömänä voidaan kaiketi pitää tekijän yleistä käsitystä, että pakanallinen jumalaisoppi on tärveltynttä jätettä jostakin alkuperäisestä oikeasta ilmoituksesta. Semmoinen käsitys halventaa Kaitselmuksen viisautta, joka niin muodoin ei olisi tarjonnut ihmisluvulle niin selvää ja voimakasta uskonnollista tietoa, että se voitaisiin säilyttää ikuisesti, ja se on yhtä alentava ihmiskunnalle, jonka auttamattomana kohtalona niin muodoin olisi vaipua yhä syvemmälle eläimelliseen tietämättömyyteen ja välinpitämättömyyteen. Olisi näet kaiketi mielivaltaista edellyttää, että toinen jumalallinen ilmoitus on arvokkaampi kuin toinen." Ja Snellman ymmärtää maataan ja uskontoaan puolustavia muinaisia suomalaisia: „Taistelevissa suomalaisissa on näet hänen nähdäkseen eräs vika, että he ovat 'pakanoita', jotka hylkäävät 'autuaaksitekevän kristinuskon'. Me puolestamme voimme pitää heitä ainoastaan jalona kansana, joka taistelee urheasti ylivoimaa vastaan uskonsa ja itsenäisyytensä puolesta, ja kristinuskon voittoa voimme pitää ainoastaan tämän kansan henkisenä ja aineellisenä sortona." — Toht. Angervo toteaa puolestaan, että „vuosituhanen ajan on se [Suomen kansa] elänyt lainatavaralla, jonka se on saanut katkerasti maksaa takaisin korkoineen lainatavaran tuomien er-

hetysten ja hapanomisten muodossa." Tuontuostakin, mielestäni aiheettoman usein, kirjoittaja sitten esittää näkemyksensä kalevalaisten esisielimelle uskosta tässä hengessä vastakohtana myöhäisemmälle kristinuskolle ja juutalaisten myyteille.

Esitettävään johdannossa yleiskatsauksen myytteihin ja myyttitulkintaan hän käy tutkimaan Kalevalan keskeisiä kysymyksiä maailman luomisesta alottaen. Hän esittää verraten runsaasti vertailukohtia muitten kansojen mytologisista systeemeistä; hänellä on nähdäkseni selvimmin havaittavissa mieltyästä kosmisen tulkinta-avaimen käyttelyyn, vaikka hän, aiheitten luonnosta johtuen, johtuu myös käyttämään muita. Ihmisen okkultista kehitystä kuvaavat tulkinnat ovat heikoimmin onnistuneet, ehkä siksi, että kirjoittaja ei itse ole ollut salatieteilijä, vaan vertaileva teosofinen tutkija. „Rinnakkain on aina pidettävä silmällä myytin historiallinen, teogoninen ja maagillinen puoli", hän esittää tutkimusperiaatteekseen (s. 26); hänen vertaileva tutkimuksensa pääsee parhaiten oikeuksiinsa kahden ensimmäitun puolen valaisussa. Kalevalan etiikasta kirjoittajalla on ylevä käsitys: „Se seisoo ylevänä ja kirkaana kalkkien muiden pyhien kirjojen moraalisten opetusten rinnalla, eikä sen korkeampia siveellisyysohjeita esiinny muuallakaan."

„Kalevalan tammessa" kirjoittaja esittää vertailukohtia yleisestä puusymboliikasta ja päättyy oletamaan, että „kalevalainen tammi-myytti kuvannoisi yksinomaan ihmiskunnan henkisyysasteen pimenyskautta, ajanjaksoa, jolloin aineellisuus ihmiskunnan tajuntatilassa sai jalansijaa niin suuressa määrin, että siltä unohtui hengen valkeus aika." Pohjan neitoa käsitellessään hän korostaa tämän astrologista, „sideeristä" merkitystä, mutta samalla „mytologisessa mielessä Pohjan neito on erikoisen osuva kuvaus siitä, kuinka vertauskuvakin, ihanne, on alituisesti muodonvaihdoksen alainen . . ." Neito on samalla ihanteen personoituma, ja se kuvannoi sattuvasti ihmishanteiden olemuksen, sen muuntumisen alkuperäisestä puhtaudesta aistilliseen tahrautumiseen saakka."

Joukahaista kirjoittaja käsittelee vertaamalla tätä myyttiä Kainin ja Abelin taruun ja viittaamalla tässä yhteydessä Atlantiksen mustaan magiaan ja sen seurauksiin. Joukahaismentaaliteetistä kirjoittaja antaa sattuvan psykologisen kuvauksen kirjoittaen persoonallisuutensa pauloihin joutuneesta totuudenetsijästä m. m. näin:

„Tämän laatuinen sielullinen tilanne on omiaan kiihdyttämään itsekkäitä vaistoja, ja syytä tähän etsitään useimmiten ulkonaisista tekijöistä eikä huomata, että syy onkin itsessä. Suurimpana onnettomuuden aiheuttajana pidetään tällöin usein henkilöä, joka aikoinaan ensimmäisenä herättäjänä auttoi näkemään erotiuksen ihmisen korkeamman ja alemman minuuden välillä. Entinen opettaja joutuu onnettoman harhailijan vihan esineeksi. Tätä hän syyttää selussaan, tätä hän parjaa ympäriltään, syytäen tätä vastaan vihansa myrkytettyjä nuolia jokaisessa sopivassa tai sopimattomassa tilanteessa, luullen siten ottavansa onnettomuutensa aiheuttajan hengiltä ja saavuttavansa takaisin kadottamansa sielullisen tasapainon. Tällöinen menettely pahentaa vain tilannetta ja johtaa lopulta siihen, mitä tietäjät nimittävät sielun kuolemaksi."

Psykologisesti syvästi huotaavan Joukahais-tutkielman rinnalla Ainin tulkinta tuntuu epäonnistuneelta, ilmeisestikin siitä syystä, että hän on pannut Ainin merkitsemään Joukahaisen korkeampaa minää.

Väinämöistä tulkittaessa kirjoittaja alussa huomauttaa osuvasti, että „pohjana Väinämöis-kuvaukselle on kaksi valtavinta iäisyysvertauskuvaa — valtameri ja aurinko." Luku sinänsä ei sisällytä kaikkea, mitä kirjoittaja Väinämöisestä esittää.

Antero Vipusessa kirjoittaja on löytänyt babylonisen Dagon-Oanneksen, ja hän lähenee tässä hieman P. E:n „Kalevalan avaimessa" antamaa tul-kintaa. Sampo on hänen mukaansa käsitettävä „ihmearkuksi" joka mer- kitsee ainetason tuntemusta, ja hän kuvailee verraten laveasti niitä ele- mentejä, joita edustavat ainekset mistä sampo taotaan. Lemminkäisen ja Kullervon erilliset kuvaukset ovat, sikäli kuin on kyseessä kumpaisenkin persoonallisuuden karakteristiikka, miellyttävät lukea; Marjatassa tekijä on löytänyt, ei kristillisen Neitsyt Marian jäljennöstä, vaan kalevalaisen kansan ja rodun ensimmäisen äidin. „Kantele"-luvussa kirjoittaja huo- mauttaa, että kantele „edustaa koneellista mantrika-shaktia", mutta hän jättää mielenkiintoisen shakti-avaimen lopultakin käyttämättä.

Kirjassa esiintyy siellä täällä pieniä virheitä, joista lienee syytä huo- mauttaa kirjan lukijoita ajatellen. Niinpä hän s:lla 61 puhuu Mimer- maagikoista, vaikka tällä tarkotettiin tietääkseni yhtä jättäjäistä ja maa- gikkoa. Hän kertoo, että mehiläinen esiintyy sielun vertauskuvana „Kuol- leitten kirjassa", mikä kalvannee kontrollointia, ja mainitsee balsamoin- nin tarkotukseksi (s. 198), että „ruumiin elinaine säilyisi uutta ruumistusta varten". Tämä tuskin lienee ollut tarkoituksena. Pandora-nimen hän kääntää „kaikkikultaiseksi", vaikka hänen silmämääränään ollut *dooron-* sana merkitsee l a h j a a. Hän käyttää Hephaistos-sepästä muotoa Hep- haiston, puhuu „orpheolaisesta huilusta (!)", käyttää s:lla 197 „aiheen pimeimmästä elementaalista" nimeä Sut tunnetun Set-nimen ase- mesta ja väittää Isiksen etsineen p o i k a a n s a „Amentan sotkuisista vesistä"; Osiris oli kuitenkin Isiksen veli ja puoliso.

Seuraavassa vielä eräitä kirjoituserheitä ja painovirheitä. Kirjoittaja on esittänyt muutamat nimet ranskalaisittain kirjoitettuin, mistä niiden oudoksuttavuus. Niinpä on s:lla 62 muoto Konboun, ilmeisestikin H. P. Blavatskyn „Isiksestä" lainattuna, missä se on ranskalaisessa muo- dossa Koumboun, eli siis Kumbum meikäläisittäin. Egyptiläiseksi „Hi- den koiraksi" hän esittää foneettisesti haukahteleavan Oupouaut-muodon; Upuaut tai Upuatu on helpommin luettavissa. Egyptiläisten feeniks- lintu on myös (s. 205) muodossa Benou (Benu). — Eräät sanskritin- kieliset nimitykset, joita muuten on vaikea saada johdonmukaisiksi kie- lällisten ja kirjapainollisten vaikeuksien vuoksi, ovat hieman oikoiltavissa; niistä olen merkinnyt muistiin s:lta 206 sanan Kaamadug (p.o. Kaa- madhuk) ja s. 238 Matsyn-avataara (p.o. Matsyävätära t. Matsya- avataara). Puhtaita painovirheitä ovat myös Abamman (s. 103), joka aikaisemmin esiintyy oikein Abammon-muodossa ja s. 177 sana „trans- substatiossa" (p.o. transsubstantiatiossa). —

Kirjaa lukiessani odotin jännityksellä, milloin tapaan H. P. Blavatskyn nimen, jonka „Salaista Oppia" ja „Isistä" kirjoittaja on käyttänyt hy- väkseen, mutta sitä en tavannut. En myöskään Pekka *Ervistin* nimeä enkä viittausta hänen „Kalevalan avaimensa", jonka toht. Angervo vanhana teosofina varmasti on tuntenut. Tuntuu siltä kuin hän olisi koettanut vältellä „Kalevalan avainta" ja esittää sellaista, mitä P. E. ei ole esittänyt, niin vaikeaksi kuin se palkotellen onkin käynyt. P. E:n tutkimusten „tunteminen" ja tunnustaminen olisi päinvastoin auttanut kirjoittajaa tutkimuksissaan, ja hän olisi voinut vapaammin tuoda ilmi omat näkemyksensä joutumatta esittämään niitä — niinkuin nyt on käy- nyt — ehdottomasti ominaan ja myös sellaisina muihin vertailtaviksi, ja että tästä olisi ollut hyötyä lukijoille, sen tietää jokainen, joka tuntee „Kale- valan avaimen". Mutta sinänsä, ilman tällaisia vertailuja, mitkä jokai- nen lukija itse suorittakoon, voimme todeta, että toht. Angervon kirja kertoo utterasta tutkijasta, jolle kaikkien uskontojen yhteinen ydin on käynyt ilmeiseksi, aatteeksi, jonka puolesta kannattaa taistella, eikä hä-

nen antagonistinen asenteensa kristinuskoon nähden estä lukijaa suinkaan näkemästä sitä rakkautta, mitä hän tunsi kansansa kalevalaista menneisyyttä kohtaan; voimme ehkä vain pahoitella, että tämä käytännöllinen ristiriita nykyisyydessä heikentää hänen ihanteellisten näkemystensä vaikutustehoa.

Oletan, että innokkaat Kalevala-tutkijat tutustuvat tähänkin tutkielmien kokoelmaan.

J. Ptn.

Dion Fortune:

Josephus

Olin ajaa retuuttanut Tavernerin rattaila Charing Cross Roadia jotakin vanhaa kirjaa etsiskelemässä, joka sai seudun kauppiat luomaan meihin syrjäsilmäyksiä. Lopulta Taverner luopui yrityksestään ja lupasi minulle kärsivällisyyteni palkkioksi teetä erässä kahvilassa, jonka seinät olivat koristetut erikoisesti valikoiduilla pirunkuvilla. Minun ihallinen sieluni janoi ostericocktailia, joita saa Tottenham Court Roadin kulmassa, mutta Taverner, joka piti teestä kuin vanhapiika, oli ilmeisesti tehnyt vakavan päätöksen mennä pirujen luolaan, niin että minä uhrasin hyvinvointini hänen pyyteilleen.

New Oxford Street lakkaa olemasta säädyllinen Charing Cross Roadin itäpäässä ja muuttuu nukkavierun hienoksi ja epäilyttäväksi, kunnes Holbornin selväpiirteinen kaupallisuus palauttaa sen itsekunnioituksen. Sivukadut ovat kapeita ja vievät Bohemiaan; herkkukaupat ja hämmästyttävän loisteliaat ja epämääräiset vaatetusliikkeet pilottelevat niiden ahtaissa kanjoneissa; omituisia kasvoja kurkistelee niiden kallioseinien kaltaisten julkisivujen ikkunoista. Se on kerrassaan epäenglantilaista, likaista ja epämääräisesti pahanenteistä. Alamaailmaa peittävä kuori on täällä ohut.

Meidän oli pakko pysähtyä korokkeelle keskelle pauhaavaa liikennevirtaa. Avopäinen, sileäksi suittu naisen iski torivasunsa takapuoleeni, ja siitä työntyvän leivän pää pisti Taverneria, jonka kyynärpään alta pilkistivät näkyviin pikkutytön kalpeat, terävät piirteet, joka puristi pienessä punertavassa nyrkissään kiiltokuvia, ikäänkuin elämä olisi niistä riippunut. Ohitsemme mylvi kaupallisen Lontoon vuorovesi, ja tämän aallokon lävitse syöksähti toinen liikenteen hylky paiskautuen kulun aallonmurtajaan osuen saarekkeellemme. Mieleeni muistui heti koulukirjojeni kuvat Rikhard III:nneista. Samat älykkäät näädänkasvot, lyhyt vartalo ja hieman köyry selkä, joka sulki rintakehän tavattoman voimakkaan, vaikkakin kömpelön rakennelman sisään. Ihon harmaus todisti kroonillisesta sairaudesta taikka epäterveestä elämästä tunkkaisessa ja auringottomassa ilmassa, josta tämän seudun asukkaat niin pitävät. Silmät olivat vaaleanharmaat ja loistavat ja helmimäiset niinkuin tavallisesti kengännappityypin mustat silmät. Suu, suuri ja ohuthuulinen, vaikutti julmalta, kylmän aistillisen ihmisen suulta, jolla on vain aisti-vaikutelmia, mutta ei tunteita.

Nämä kasvot kiinnittivät huomiotani tuona lyhyenä silmänräpäyksenä, sillä ne olivat voimakkaat, mutta miehen käyttäytyminen seuraavina sekunteina kiinnitti kaikki yksityiskohdat muistiini, sillä heti kun hän oli nostanut katseensa ja tavannut Tavernerin silmät, hänen ilmeensä muut-

tui valppaan naakan ilmeestä nurkkaan ajetun kissan katseeksi. Hän päästi äänen, joka miltei oli sihahtus, ja syöksyi suoraa päätä takaisin liikenteen virtaan mistä oli pulpahtanut näkyviimme.

Kiljahdus, rämähdyks ja jarrujen ulvonta osoittivat, että oli tapahtunut se mitä voitiin odottaa, ja mies makasi jalkojemme juuressa tajuttomana veren valuessa haavasta, jonka hän oli saanut päähänsä sen osuessa korokkeen reunaan. Ennen kuin auto, joka hänet oli kaatanut, oli ehtinyt peruutua, Taverner ja minä kumarruimme miehen ylitse, minä tutkien hänen haavaansa, Taverner — suureksi hämmästyksekseni — tutkien hänen taskujaan. Hän veti rintataskusta kuluneen, pullistelevan muistikirjan, selaili sitä nopeasti, näytti tekevän sielullisia merkintöjä ihmeelliseen muistiinsa, palauttaen sen taas sinne mistä oli otanutkin, ja kun kalvokkaaksi valahtanut autonkuljettaja oli vierellämme, hän jo antoi mitä ammatillisimmin oikeaoppista ensiapua. Poliisin kypärä hämööitti liikenteen keskeltä, ja Taverner nykäsi minua liepeestä, ja me vuorostamme painuimme kasautuneitten ajoneuvojen lomitse päästen katukäytävälle paremmalla onnella kuin nädänkasvoinen mies. Siitä livahdimme sivukadulle, joka vei Tavernerin pirujen asuinpaikkaan jättäen miehen sairaalaan toimittamisen asiasta innostuneitten hoidettavaksi.

„Erinomaisen onnellinen sattuma”, Taverner sanoi. „Tunsitko hänet? Hän oli Josephus. Hänen luullaan oleskelevan Tunisissa, sillä Pariisikin on käynyt hänelle liian kuumaksi, ja tässä hän nyt on, jälleen Lontoossa, vieläpä varakkaan tuntuksena, niin että hän on varmasti jälleen tehnyt pahojaan, ja meillä on nyt hänen osoitteensa.”

En voinut yhtyä Tavernerin innostukseen Josephuksen löytymisestä, koska minulla ei ollut iloa tuntea häntä ennestään, ja Taverner ryhtyi heti nauttimaan paahdetusta voileivästä ja oli liian innostunut seinäfriisin pirujen vertauskuvastoon kiinnittääkseen huomiotaan niin maailmallisiin asioihin; sillävälän minä koetin kietoa sääreni pienen pöydän jalkojen ympäri, joka oli suunniteltu tällaisissa paikoissa käyvien aliravittujen ihmisten käyttöön, Taverner sijoitti pitkät jalkansa ojentamalla ne pöydien väliselle käytävälle, ja pelkäänäpä että me kaksi veimme enemmän tilaa kuin meille olisi kuulunut.

Onneksi saimme pitää palkan miltei kokonaan hallussamme, sillä tee aika oli ohi, eikä muita poroporvareita näkynyt tunkeutuneen tähän länsi-keskuksen boheemien pesään kuin muuan mies ja nainen, jotka viivytelivät ruuanjätteittensä ääressä naapuripöydässä, ja he olivat liian keskittyneitä keskusteluunsa kiinnittääkseen huomiotaan muuhun kuin omiin asioihinsa.

Taikka oikeastaan, täsmällisesti puhuen, mies oli keskittynyt, sillä nainen näytti kuuntelevan väsyneesti, vastahakoisen välinpitämättömästi, ikäänkuin hän olisi odottanut sopivaa tilaisuutta keskustelun päättämiseen ja mahdollisuutta päästä livahdamaan toverinsa kiusaavasta seurasta. Voin erottaa hänen piirteensä huoneen hämärässä valaistuksessa, niiden ilmeettömän tyyneyden vastakohtana hänelle puhuvan miehen jännittyneisyydelle; naisen suuret harmaat silmät, jotka oli upotettu soikeitten kasvojen kalpeuteen, tuntuivat tuijottavan johonkin kauniiseen horisonttiin unohtaen kokonaan Bloomsburyn kapeat kujat.

„Unohtaan”, tämä sana ilmaisi hänestä paljon. Hän ei muistanut seuralaistaan, tämän näkökantaa, tämän tarpeita; hänen silmänsä olivat kiintyneet johonkin näkyyn, jota mies ei voinut hänen kanssaan jakaa.

Kun näin tarkastelin, nainen nousi lähteäkseen, ja nyt huomasin, että hän oli verhoutunut löyhään burnuusimaiseen pukuun, joka ei ollut missään suhteessa muotiin, ja hänellä oli sandaalit jaloihinsa. Mies

nousi myös, mutta nainen teki torjuvan eleen, ja hänen äänensä kuului selvästi pöytäämme:

„Ei, Pat, sinä lupasit olla seuraamatta minua”, hän sanoi.

Mies, joka oli naisen ja oven välissä, pysähtyi päättämättömänä, mutta sitten hän leimahti pingoitettulla raivolla: „Hän turmelee sinut”, hän huusi. „Ruumiin ja sielun, hän turmelee sinut. Kunhan saan hänet käsiini, taitan hänen niskansa vaikka joutuisin hirteen.”

„Se on hyödytöntä”, kuului vastaus. „Sinä et voi tehdä mitään. Anna minun mennä. Asia ei muutu, vaikka tekisit mitä tahansa.”

Mies nosti molemmat kätensä päänsä päälle, ja vaikka hänen selkänsä oli meitä päin, me voimme nähdä koko hänen ruumiinsa vapisevan kiihkosta.

„Kirous hänelle!” hän huusi. „Kirous hänelle! Mikaelin musta kirous hänelle!”

Irlantilaismurre ryöppysi tunteen kirvoittamana hänen huuliltaan ja tuntui antavan iskeyttä hänen kirouksilleen, mikäli se oli mahdollista. Hämmästyneet tarjoilijattaret räikeissä kretonkipuvuissaan tuijottivat nurkasta pelästyksissään, ja pyylevä emäntä laahusteli esiin jostakin helmiverhon takana olevasta pyhäköstä, mutta ennen kuin hän ehti välittämään, burnuusinainen oli sulavasti pyörähtänyt pienen pöydän ympäri ja livahtanut ovesta hämärään. Mies, joka kääntyi nopeasti seurataksaan häntä, kompastui Tavernerin sääriin ja kaatui ryntälleen pöydällemme.

Hän painui istumaan läheiselle tuolille, kalpeana ja kiihkosta väristen, meidän katsellessamme murhemielin särkyneitä astioita ja valuvaa maitoa.

Hän toipui ensimmäisenä ja pyyhkäisten kädellään otsaansa näytti heräävän painajaisestaan.

„Suokaa anteeksi”, hän sanoi, ja irlantilaismurre hävisi hänen sanoistaan. „Tuhannesti anteeksi. Neiti, siistikää näiden herrojen pöytä ja tuokaa heille uutta teetä.”

Ravintolan emäntä laahusteli luoksemme ja tuijotti mieheen.

„En voi kyllin pyytää anteeksi”, mies sanoi hänelle. „Olin kuohuksissani — perheasioiden takia, ja pelkään, että tunteeni saivat minusta ylitteen.”

Hän nojasi tuolinsa selustaan kuin lopen uupuneena. „Hän on mennyt, ruumiineen ja sieluineen”, hän mutisi, enemmän itsekseen kuin meille. „Rukoile Pyhää Neitsyttä”, niin sanoi isä O'Hara, ja niinhän olenkin — hänen puolestaan, mutta Pyhää Mikaelia minä rukoulen Josephuksen takia, ja olkoon musta kirous hänen yllään!”

Taverner kumartui miehen puoleen ja laski kätensä tyynnyttävästi hänen käsivarrelleen.

„Näyttää siltä kuin rukouksenne olisi kuultu”, hän sanoi, „sillä ei ole puoltakaan tuntia siitä kun näin, kuinka hänet vietiin sairaalaan ilkeä haava päässään. En tiedä, mistä häntä syytätte”, hän jatkoi, „mutta minä tunnen Josephuksen, ja voin kuvitella, että syytöksenne on oikeutettu.”

„Tunnetteko te Josephuksen?” mies sanoi tuijottaen meihin häikäistyneenä.

„Tunnen”, sanoi Taverner, „ja voin yksin tein kertoa teille, että olen itse hänen 'jälissään' yhden tai parin pikku asian vuoksi, ja koska luulen, että voin saada hänet tilille, niin saanko ehdottaa, että ryhtyisimme yhteistyöhön?” Hän pani käyntikorttinsa pöydälle vapisevan, harmaakasvoisen miehen eteen.

„Taverner, tohtori Taverner”, sanoi mies ajatuksissaan hypistellen korttia. „Olen jossakin kuullut tämän nimen ennenkin. Ettekö kerran tavannut muuatta Coatesia omituisen käsikirjoitusvarkauden yhteydessä?”

„Kyllä”, vastasi Taverner.

„Sitä sanottiin, että siinä oli muutakin kuin mitä silmä voi nähdä”, uusi tuttavamme jatkoi. „Mutta en minä uskonut sellaisiin asioihin ennen kuin näin, mitä Josephus voi tehdä.”

Hän loi Taverneriin syvistä silmistään kiinteän katseen.

„Uskon, että te olette ainoa mies Lontoossa, joka voisi auttaa tässä asiassa”, hän sanoi.

„Jos voin, olen iloinen saadessani auttaa teitä”, vastasi Taverner, „sillä, niinkuin jo sanoin, minä tunnen Josephuksen.”

„Nimeni on McDermot”, sanoi uusi tuttavamme, „ja nainen, jonka näitte, oli vaimoni. Sanon 'oli vaimoni'”, hän lisäsi intohimon leimahdaessa jälleen liekkiin hänen silmissään, „sillä hän on nyt mennyt minun luotani. Josephus on ottanut hänet. Ei, ei tavallisessa merkityksessä”, hän lisäsi nopeasti, jotta ajatuksemme eivät tahraisi hänen vaimoaan, „vaan siihen erikoiseen ryhmäänsä, jonka kanssa hän pitää istuntojaan, ja minä olen nyt menettänyt hänet niin kuin jos hän olisi mennyt luostariin. Ihmettelettekö, että kiroan miestä, joka on tuhonnut kotini? Jos hän olisi ottanut vaimoni siksi että rakasti häntä, minä olisin voinut helpommin antaa anteeksi, mutta tässä ei ole kysymys rakkaudesta; Josephus on ottanut hänet siitä syystä että tarvitsee häntä joihinkin tarkoituksiinsa, niin kuin hän on ottanut monia muita naisia, ja mitä hyvänsä se lieneekin, hän menettää siinä sielunsa. Tämä on paha asia, sen minä sanon”, hän jatkoi uudelleen kiihtyen. „En tiedä, mitä se on, mutta tiedän, että se on häijyä. Teidän tarvitsee vain katsoa sitä miestä nähdäkseenne, että hän on läpikotaisin paha, ja kuitenkin vaimoni luulee, että hän on pyhämys, innoitettu opettaja, adepti, miksi sitä nyt sanotaankin”, hän lisäsi katkerasti. „Mutta minä sanon teille, miehet eivät saa sellaisia kasvoja puhtaasta elämästä ja ylevästä ajattelusta.”

„Voitteko kertoa jotakin hänen puuhistaan? Menetin yhteyden Josephukseen silloin, kun hänen viimeksi oli pakko lähteä maasta, mutta kuvittelen, että hänen toimintansa on aika lailla samansuuntaista kuin ennenkin.”

„Sikäli kuin tiedän”, McDermot sanoi, „hän ilmaantui näyttämölle noin vuosi sitten, ei kukaan tiedä mistä, ja ilmoitti antavansa psyykkisen kehityksen opetusta. Tämä saattoi hänet kosketuksiin monien ihmisten kanssa, jotka ovat sellaisista asioista kiinnostuneita — minä en ole, kirkkoni ei sitä salli, enkä yhtään ihmettele — Mary, vaimoni, kuului jonkinlaiseen okkultiseen kerhoon, jonka Coates perusti St. John's Woodiin. Coates oli typerä, hän otti joukkoonsa Josephuksen, poltti näppinsä ja jätti hänet, mutta sitten vasta kun Josephus oli ottanut mukaansa pari kolme naista, myös minun vaimoni. Silloin Josephus näytti päässeen jaloilleen ja rupesi voimaan erinomaisesti. (Hän oli vaikuttanut sievännäköiseltä, rappautuneelta seikkailijalta tullessaan ensi kerran näkö-sälle). Ja nyt hänellä on talo jossakin, vaikka kukaan, joka ei ole vihitty salaisuuteen, ei tiedä, missä se on, ja hänellä on joukko naisia, vaimoni sanoo, jotka auttavat häntä hänen työssään. Täsmälleen en osaa sanoa, mitä he puuhaavat, mutta hänellä näyttää olevan suunnaton vaikutusvalta heihin. He näyttävät kaikki olevan rakastuneita häneen, ja kuitenkin he elävät riitelemättä samassa talossa. Se on kerrassaan kummallinen juttu. Ei hän aja takaa rahaa sisäisessä ryhmässään, vaikka hän saa sitä runsaasti kannattajiltaan, vaan sikäli kuin ymmärtän, erikoista naistyyppiä, ja näyttää siltä, että kun hän voi hyvin, he riutuvat. Joka tapauksessa hänen on ajoittain saatava tuoretta verta ryhmäänsä, ja toisinaan he etsivät epätoivoisesti uutta rekryyttiä Josephuksen hitaasti näivettyessä, ja sitten, kun he ovat löytäneet uuden suosikin, hän näyttää

äkkiä toipuvan ja voimistuvan. Koko juttu on kummallinen, ja jo ennen kuin se tuhosi kotini, se oli minusta sietämätöntä."

Taverner nyökkäsi. „Hän on tehnyt sellaista jo monta kertaa aikaisemminkin. Teitä kiinnostanee kuulla, että opintoaikani olin mukana antamassa Josephukselle selkäsäunaa ja uittamassa häntä hevosten juotoltaassa, sen jälkeen kuin meillä oli ollut osastollamme perätysten monta hänen uhriaan. Siihen aikaan oli kokonainen seura, joka käytti hänen systeemiään, mutta luulen, että se on järjestönä hävinnyt. Hän näyttää kuitenkin yrittävän sitä uudelleen, ja kuta pikemmin saamme hänet käsiimme sitä parempi, jottei hän saa jalansijaa kansakunnan alitajunnasta. Sellainen on nähkääs mahdollista."

„Voitte luottaa minuun", sanoi McDermod otentaen jäntevän kätensä silmät säteillen taisteluintoa. „Ensimmäinen tehtävämme on ottaa selvää hänen asunnostaan ja seuraava päästä sinne, ja sitten —"

„Mitä ensimmäiseen tulee, niin se on jo selvä", sanoi Taverner. „Toinen on tehtävä, joka on edessämme, ja uskon, että se kyllä ratkeaa. Mutta mitä kolmanteen tulee, siitä en ole varma. Josephus pitää noita naisia näkymättömässä maailmassa vallassaan tavalla, jota ette käsitä, ja heitä on valkea vapauttaa ilman heidän yhteistyötään, ja on miltei mahdotonta saada heitä sellaiseen yhteistyöhön; olen käsitellyt tällaisia tapauksia ennenkin, ja minä tiedän, kuinka vaikeita ne ovat. Rakastunut nainen on kaikissa tapauksissa vaikeasti käsiteltävissä, mutta kun heidät on vihitty johonkin veljeskuntaan rituaalia käyttäen, he ovat miltei mahdottomia. Ensimmäinen tehtävä on kuitenkin päästä hänen taloonsa tavalla tai toisella."

„Luulen, että voin olla avuksi", minä sanoin. „Voin mennä sinne tarjoutumaan tapaturman todistajaksi ja sitten luikertaa piiriin käännyttäisenä."

„Siinä ajatuksessa on mahdollisuuksia", Taverner myönsi, „vaikkakaan en usko, että Josephus tarvitsee toista Aatamia paratiisiansa, mutta lääkärillä on aina arvonsa, varsinkin jos teet vaarallisia asioita, joista haluat välttävän. Täällä on kokonainen verkko sairaaloita, joihin hänet on saatettu viedä; soita niihin, kunnes saat kuulla, minne hän meni, esitäydy sairaaloissa perheen jäseneksi ja sairaalan henkilökuntaan kuuluvaks! perheelle, ja koeta onneasi. Tämä on sellaista ajoa, josta minä pidän. Häntä limaisempaa lurjusta ei ole, joka pitäisi hävittää, eikä Josephus ole mikään kevyen sarjan mies. Hän kyllä järjestää ottelun, joka on näkemisen arvoinen".

Varhaiset päivällisvieraat saapuivat pieneen teehuoneeseen, ja seurueemme hajaantui keskinäistä hyvää tahtoa vakuuttaen, Taverner palatakseen Hindheadiin, McDermod ja minä puhelimen ääreen. Ensimmäinen arvaukseni osoittautui oikeiksi. Josephus oli viety Middlesexiin, hänen päänsä oli neulottu, ja hänet oli lähetetty kotiin. Lähettään McDermodin odottamaan Tottenham Court Roadin osteriravintolaan minä menin kortteliin, joka ei ollut edes viidenkymmenen jalan päässä ja soitin kelloa komean näköisen talon ovella, jonka alakerroksen ikkunat olivat epävieraanvaraisesti peitetyt.

Oven aukaisi siniseen burnuusiin puettu tyttö, ja hänelle esitin asiani. Hän ei näyttänyt epäilevän mitään ja vei minut jokapäiväiseen ruokailuhuoneeseen, jonne muutaman minuutin kuluttua saapui vanhahko nainen. Hän oli kookas, ja hän oli jolloinkin ollut sievä, mutta nyt hänen kasvonsa olivat äärimmilleen riutuneet, kalpeat ja pingoittuneet, ja minä muistin McDermodin huomautuksen, kuinka Josephuksen oppilaat kulhulivat samalla kuin heidän mestarinsa voi hyvin.

Huomasin, että hän oli varuillaan, vaikkakin hän samalla oli halukas

käyttämään hyväkseen apuani, mutta puheeni oli suoraa ja sillä oli lisäksi se etu, että sanani olivat tosia. Minä olin ollut katukorokkeella, kun Josephus oli isketty maahan. Minä annoin ensiavun, mutta en jäänyt antamaan nimeäni ja osoitettani poliisille, koska minulla oli kiire, mutta käytin tätä tilaisuutta korvatakseni lainminlyöntini. Esityksessäni ei ollut aukkoa, ja hän hyväksyi sen, mutta kun otin esille käyntikorttini, missä oli Harley Streetin osoite, hän kävi äkkiä hajamieliseksi.

„Suokaa anteeksi, hetkinen”, hän sanoi ja poistui joutuin huoneesta.

Hän viipyi enemmän kuin yhden hetken, ja aloin jo epäillä, että suunnitelmani oli epäonnistunut, ja rupesin pohtimaan, kuinka päästä talosta ilman epämiellyttäviä kohtauksia, kun hän tuli taas näkösälle.

„Olisin kiitollinen”, hän sanoi, „jos tahtoisitte tulla tohtori Josephuksen huoneeseen keskustelemaan hänen kanssaan.”

„Omasta puolestani erittäin mielelläni, mutta tällaisessa tapauksessa, kun päässä on vamma, pitäisi pysyä levolla”, minä sanoin, ja lääketieteellinen minäni riemuitsi uudesta salaliittolaisroolistani. Helputukseksi hän pyyhkäisi syrjään huomautukseni.

„Se tekee enemmän hyvää kuin pahaa”, hän sanoi, „sillä jos hän hyväksyy teidät, me voimme antaa hänet teidän hoitoonne. Hänen kanssaan on kovin vaikea tulla toimeen”, hän lisäsi hymyillen kuin äiti, joka puhuu hemmottelemastaan pienokaisesta, jonka oikuttelukin on viehättävää.

Hän opasti minut, ei yläkertaan, vaan alas pohjakerrokseen, ja siellä, huoneessa, joka ilmeisesti oli ennen ollut astiainpesuhuone, ja joka oli piian puolella, löysimme Josephuksen. Huone oli yhtä ihmeellinen kuin mieskin. Seinät, lattia ja katto olivat kaikki pikimustat, niin että huone oli ontto, kiiltävänmusta kuutio, jonka pimeyttä valaisi vain varjostettu lamppu Josephuksen kyynärpään vaiheilla. Hän itse ei ollut vuoteessa, niinkuin olin odottanut, vaan lepäsi divaanille kasatuilla pieluksilla puetuna burnuusiin, joka näytti olevan tämän oudon veljeskunnan käyttämä puku. Hänen tapauksessaan se oli leimuavan tulipunainen, ja nojatessaan pieluksiinsa, omituisen harmaat kasvot valkoisten kääreitten kehystämänä, hän vaikutti siltä kuin olisi tullut suoraan Tuhannen ja yhden yön tarinoista.

Kookas nainen istuutui jakkaralle Josephuksen viereen, joka käden viittauksella kehoitti minua istuutumaan divaanin kulmalle. Hän näytti hämmästyttävän hyvinvoivalta siitä tosiasiasta huolimatta, että hänen päänsä oli ollut auki kello viiden aikaan tuona iltapäivänä, ja minäkin, vaikka olen mies ja tunsin hieman hänen ansioluetteloaan, saatoin tuntea hänen persoonallisuutensa erikoisen viehätöksen.

Kookas nainen esitti meidät toisillemme, ja voi miltei nähdä, kuinka hän huolehtivaisesti koetti silittellä toisen höyheniä ja saada lemmikkinsä näkymään niin hyvässä valaistuksessa kuin suinkin mahdollista, ja tämä puolestaan, erittäin mielellään, tahtoi antaa hyvän vaikutuksen. Voin kuvitella näkymättömien sonnien tunnustelevan seluani etsien parasta tapaa millä käsitellä minua. Tunsin, että hänen halukkuutensa kysyä neuvoani oli ilmeistä opportunistia; minä olin hänen käsissään, ei päinvastoin, ja minä muistin Tavernerin sanat, että tohtori on hyödyllinen, kun on suunnitteilla vaarallinen työ, joka kaipaa salaamista. — (*Jatkuu*).

Näytelmäkirjoituskilpailu

Ruus-Ristin Hallitus kutsuu täten näytelmäkirjoituskilpailuun halukkaita Järjestön jäseniä ja ystäviä. Aiheitten valinta on vapaa, käsittely on suoritettava teosofis-ruusuristiläisessä hengessä.

Kilpailussa on noudatettava seuraavia lisäehtoja:

- 1) Näytelmän on oltava mieluummin 1-näytöksinen.
- 2) Henkilöitä saa olla enintään 5—6.
- 3) Näyttämölleasetuksen on oltava mahdollisimman yksinkertainen, eikä se saa olla suuria kustannuksia vaativa.
- 4) Kilpailuun aiottuihin salanimellisiin näytelmiin on liitettävä kirjoittajan oma nimi erilliseen kuoreen suljettuna, ja ne on lähetettävä kirjattuina postilähetyksinä ennen syyskuun 15:tä päivää 1939 rouva Hilda Pihlajamäelle, os. *Helsinki I*, Mariankatu 28.

Kilpailussa jaetaan kolme palkintoa, joista ensimmäinen on 2000 mk, toinen 1000 mk ja kolmas 500 mk. Palkintolautakunta voi kuitenkin harkintansa mukaan jakaa palkintosumman toisinkin kuin yllä on ilmoitettu.

Palkintolautakuntaan kuuluvat Hilda Pihlajamäki (puheenjohtajana), Aapo Pihlajamäki, Bertha Lindberg, Eino Krohn, Tuuli Reijonen ja Lyyli Joki (sihteerinä).

Ruus-Risti-Järjestö pidättää itselleen oikeuden palkittujen näytelmien ensiesityksiin ja käyttöoikeuden kaikkiin lähetettyihin näytelmiin.

Mitä muualla tiedetään

Teosofia ja politiikka. The Canadian Theosophistissa kirjoitti kapteeni P. G. Bowen v. 1937:

„Syvä vakaumukseni on, ettei voi koitua muuta kuin mitä suurinta vahinkoa sille henkiselle pyrinnölle, jota sanomme teosofiseksi liikkeeksi, niiden, jotka väittävät siihen kuuluvansa, julkisesta tai salaisesta liittymisestä joihinkin erityisiin poliittisiin puolueisiin tai poliittisen mielenpitoon vivahdukseen ja ennen kaikkea liittymisestä johonkin puolueeseen, joka on toista vastaan avoimessa sodassa.

Espanjan sota on murheellinen, mutta niin on aina sodan laita, eikä tässä sen enempää kuin muissakaan sodissa ole mahdollista oikein väittää, että toinen puolue on parempi tai huonompi, enemmän oikeassa tai enemmän väärässä kuin toinen. Me tiedämme kuinka ja miksi sotaa on (se on aivan yksinkertaisesti luonnollinen seuraamus eristyksen tunteesta), mutta miksi teosofin pitäisi alistua saman demoonin alaisuuteen ja itse asettua sotimaan julkisesti liittymällä sotaa käyvään puoleen, on vähemmän helposti käsitettävissä.”

Kaliforniassa on nykyisin 38 buddhalaisryhmää ja -temppeliä.

Potifar. Äskettäin on tehty tärkeä löytö, joka valaisee vanhan testamentin esittämää Joosefin tarinaa. Ensimmäisen kerran on löydetty „Potiphera“- ja Potifar-muotojen alkuperäinen muoto. Se on „Pedi-pa-Re” ja tarkoittaa sananmukaisesti „Hän, jonka (auringon jumala) Re on antanut”. Tämä nimi löydettiin hautakivestä, joka joku aika sitten hankittiin Kairon museoon. — (*The Canadian Theosophist*).

Tien varrelta

Helsingin Ruusu-Ristissä puhui 30. IV. Leonard Koskinen aiheesta „Kristus meissä ja meidän puolestamme”, 7. V. Tyyra Tolvanen aiheesta „Sakari Topeliuksen satujen uskonto”.

Yleisöjuhla, joka samalla oli „Valkoisen Lootuskukan päivän”, toukokuun 8:n muistojuhla, oli Helsingin Ruusu-Ristissä 7. 5. Kyllikki Ignatius esitti H. P. B:n muistelmia ja Hilda Pihlajamäki luki otteita Hiljaisuuden Äänestä; musiikkia esittivät säveltäjä Helvi Leiviskä pianolla ja tait. Tori Kernaala (laulu); Väinö Rautjoki esitti eräitä lausuntonumeroita, ja lopuksi oli uusintaesityksenä Lyyli Joen sommittelema liikunnallinen lausuntakuvaelma „Uskontojen sanoma”.

P. E:n Kalevalan avain, josta paraillaan on toinen painos valmis, ilmestyy todennäköisesti kesäkuun alkupäivinä.

„**Ruusu-Ristin**” k e s ä n u m e r o ilmestyy kesäkuussa, eikä elokuussa, mistä täten huomautetaan. Sitä seuraava numero, seitsemäs, ilmestyy syyskuussa.

Toht. Eino Krohn esitelmöi 7. 5. Jyväskylän Ruusu-Ristissä aiheesta „Kristillinen mysterioajatus”.

Maisteri Uno Pore kävi esitelmämatkalla Viipurissa ja Sortavalassa puhuen Viipurissa 7. 5. aiheesta „Henkinen tiemme” ja piti seuraavana päivänä Sortavalassa esitelmän „Suomen heimon käsityksiä kuolemasta”.

Ruusu-Ristin Johtajan k e s ä o s o i t e on kesäkuun 8 p:stä elokuun 15:n Vammelsuu, Merilä.

Ruusu-Ristin kesäkurseista, jotka pidetään 23. 7.—30. 7. on tarkempi ilmoitus ensi numerossa. Kurssikirjana käytetään P. E:n „Kalevalan avainta”.

Toht. Eino Krohnin „Esteettisen kulttuurin ja kasvatuksen peruskysymyksiä” on ilmestynyt Werner Söderström OY:n kustantamana „Sivistys ja tiede”-sarjan n:ona 110. Teoksessa on 160 sivua, ja sen hinta on 45 mk, sid. 60 mk.

S I S Ä L L Y S:

Kolme suuntaa	129
Toimitussihteriltä	131
Teosofia ja salatiede	135
Sielun hymni	142
Kirjallisuutta	150
Josephus	153
Näytelmäkirjoituskilpailu	159
Mitä muualla tiedetään	159
Tien varrelta	160

Ruusu-Ristin Talorahasto

työskentelee
tulevaisuutta varten.

*Liittykää jäseniksi
tai tehkää tilapäisiä
lahjoituksia!*

Jäsenten säännölliset tilityspäivät ovat
1/1, 1/4, 1/8 ja 1/10.

**Talorahaston hoitaja:
Yrjö V. Rimppi,**

HELSINKI,
Luotsikatu 12 A. 12.

*19. vuosisadan ihmeellisin teos
H. P. Blavatskyn*

SALAINEN OPPI

ilmestyy suomeksi.

Teosofisen Seuran

julkaisema aikakauslehti

TEOSOFI

jatkaa joka numerossaan Salaisen Opin suomennosta. Teosofi voidaan tilata maan kaikista kirjakaupoista, postikonttoreista ja T. S:n taloudenhoitajalta. Osoite: Signe Rosvall, Helsinki, Kirkkokatu 14. Tilaushinta (koti- ja kaupassa) 40 mk. v:kerta.

PUHELIN 216

HYVINKÄÄN KIRJAPAINO OSAKEYHTIÖ

HYVINKÄÄ

Suorittaa ensiluokkaisesti kaikkia kirjapainoalaan kuuluvia tehtäviä. Tiedustakaa hintojamme.

Ostakaa paita,

jota

**Olli, Tiitus,
Iso-Keisari,
Valentin**

y.m.

kiittävät.

Patentoidut erikoisuudet.

RUUSU-RISTI-JÄRJESTÖ

Perustaja-Johtaja: **PEKKA ERVAST**

Johtaja: rouva Hilda Pihlajamäki, os. Helsinki I, Mariank. 28 B.
Hallituksen varapuheenjohtaja: fil. toht. Eino Krohn, os. Helsinki I, Maneesinkatu 2 A.

Sihtteri: fil. maist. U. J. Pore, os. Helsinki I, Maneesinkatu 4 a A 12.

Rahastonhoitaja: herra Waldemar Kaade, os. Helsinki I, Oikokatu 15 A 18.

Kanslia: Helsinki I, Meritullinkatu 33, ovi 2. Puh. 23 609.

Ruus-Risti perustettiin Helsingissä marraskuun 14 p:nä 1920. Sen tarkoitus selviää seuraavasta ohjelmasta:

1) Ruusu-Risti on totuudenetsijäin järjestö, jonka jäsenet tunnustaan kaikkien ihmisten veljeyden katsomatta rotuun, väriin, kansallisuuteen, uskontunnustukseen, yhteiskunnalliseen asemaan, sukupuoleen tai muihin ulkonaisiin rajoituksiin, osoittavat toisilleen mitä suurinta suvaitsevaisuutta ja ymmärtämystä sekä pitävät totuutta korkeampana kaikkia uskontoja.

2) Ruusu-Risti on vapaan ajattelun pyhäkkö, jonka jäsenet etsivät totuuden ydintä, salaista jumalvlisautta, mikä piilee kaikkien aikojen uskonnoissa, mytologioissa, filosofisissa ja tieteellisissä järjestelmissä.

3) Ruusu-Risti on renkaana ihmisten näkymättömässä veljeydennä, ja sen jäsenet etsivät ikuisen elämään vievää tietä, joka kasvattaa ja kehittää ihmisessä veljeyden henkeä.

Ruus-Risti on itsenäinen järjestö. Ohjelmansa nojalla se kuuluu H. P. Blavatskyn v. 1875 alkuunpanemaan teosofiseen liikkeeseen.

Ruus-Ristin jäsenet ovat irto-, ryhmä- ja looshijäseniä. *Irtojäseneksi pyrkijä kääntyy suoraan, ryhmäjäseneksi pyrkijä paikallisyryhmän välityksellä Ruusu-Ristin Johtajan rouva Hilda Pihlajamäen puoleen, os. Helsinki I, Mariank. 28 B.*

Looshityö on järjestetty seremonialliselle pohjalle, ja looshijäseneksi saattaa Ruusu-Ristin jäsen pyrkiä asianmukaisilla suosituksilla.

Ruus-Ristin jäsenmaksut ovat määrältään vapaaehtoisia. Jäsenten toivotaan tuovan antimensa kolme kertaa vuodessa: maaliskuu- ja lokakuun kuluessa sekä vuosikokouksen aikana. Jäsenmaksut vastaanottaa rahastonhoitaja herra Waldemar Kaade, os. Helsinki I, Oikokatu 15 A 18.

Vuosikokous pidetään keuhällä, siinä uudet jäsenet juhallisesti vastaanotetaan, vihitään, sekä asetetaan oikeuksiinsa ja velvollisuuksiinsa (installoidaan).

Installoidut jäsenet ovat oikeutetut pyrkimään Ruusu-Ristin looshijäseniksi.

RUUSU-RISTI

TOTUUDENETSIJÄIN AIKAKAUSKIRJA

35:s vk.

Kesäkuu 1939

N:o 6

RUUSU-RISTI

Totuudenetsijän aikakauskirja - Suomen vanhin teosofinen lehti.

Toimitus: **Eino Krohn** (vastaava),
Jorma Partanen (toimitussihteeri).

Julkaisija Ruusuu-Ristin Kirjallisuusseura r.y.

RUUSU-RISTI ilmestyy 10 kertaa vuodessa, sisältäen vähintään 320 tekstisivua.

RUUSU-RISTIN toimitukselle tulevat kirjoitukset, kysymykset, uutiset y.m. ovat lähetettävät fil. toht. Eino Krohnille, os. Helsinki I, Maneesink. 2 a C, tai fil. maist. Jorma Partaselle os. Helsinki L, Väinämöisenkatu 5.

RUUSU-RISTIN kirjoituksia saa lainata sillä ehdolla, että lähde tarkasti mainitaan. Sarjakirjoituksia ei saa lainata.

RUUSU-RISTIN tilaushinta on koko vuodelta Smk. 50: —, ulkomailla doll. 2: —. Yksityisnumeron hinta on postivapaasti lähetettynä Smk. 10: — tai 50 c.

RUUSU-RISTIN tilauksia ottavat vastaan postikonttorit, asiamiehet sekä aikakauskirjan taloudenhoitaja, hra *Waldemar Kaade*, os. Helsinki I, Olkokatu 15 A 18.

Asiamiehille myönnetään 10 pros., kun vähintään kolme tilausta tehdään. Tilausraha on maksettava etukäteen.

Ruusuu-Ristin Kirjallisuusseura r.y.

Kaikkea ruusuristiläistä ja teosofista kirjallisuutta haluttaessa voidaan kääntyä Ruusu-Ristin Kirjallisuusseuran toimiston puoleen os. Helsinki I, Meritullinkatu 33, ovi 2, puh. 23 609 (toimisto) ja 24 430 (toimitusjohtaja).

Toivo Orma Kelloseppä

Iso Roobertink. 1. Puh. 38 302

Ostamalla uuden tai korjauttamalla vanhan kellon meillä tulette aina olemaan tyytyväinen

Kihla- ja kivisormuksia sekä hopeaa edullisesti.

Yli 10 v. kokemus Pariisiin ja New-Yorkin parhaissa liikkeissä ensimmäisenä pienten kellojen korjaajana.

Sairasaputoimisto ja Opas *Salve*

Helsinki. Vuorik. 5. Puh. 24 364.

Palvelee yleisöä ant. sairaspua koteihin, opastaen potil. lääkäreille ja sairaaloihin, noutaen ne asemalta eri pyynnöstä. Hyvä koti lääkärihoitoon saapuville ja toipuville.

Alppaurinkoa, sähköhoitoa ja hierontaa annetaan.

R U U S U - R I S T I

TOTUUDENETSIJÄIN AIKAKAUSKIRJA

Ent. TIETÄJÄ, perustanut v. 1905

PEKKA ERVAST

TOTUUS ON KORKEIN USKONTO

Elias Lönnrotia etsimässä

... Äsken kävin Sammatissa, Paikkarin torpalla.

Aivan niinkuin ne lukijat, jotka eivät tarkkaan muista, mikä Paikkarin torppa on, olin minäkin mielessäni sekottanut Paikkarin torpan, jossa Elias Lönnrot syntyi, ja Lammin kartanon, jossa hän eli loppuvuotensa ja kuoli. Muistin nim., että Lönnrot olisi ostanut syntymäkotinsa vanhuutensa päivien tyyssijaksi. Tähän erehdykseen oli m.m. syynä Suomen valtio, joka ei ole kiittolisten kansalaisten pyhiinvaelluspaikaksi valinnut sitä suuren miehen kotia, jossa hän ajatteli ja työskenteli ja kuoli. Tietysti mikään ei olisi estänyt kansalaisia käymästä Lönnrotin syntymäkotiakin kunnioittamassa, sillä onhan Lammin kartano samalla paikkakunnalla; mutta Elias Lönnrotin auraa (kuten me teosofit sanomme) ei sanottavasti ole Paikkarin torpalla, jota vastoin sitä runsaassa mitassa tietenkin olisi ollut Lammin kartanossa. Ikävä väin, että asianomaiset eivät ajoissa heränneet velvollisuutensa näkemiseen: kun Lönnrot-museota ruvettiin ajattelemaan, oli Lammin kartano jo hävitetty ja irtaimisto myyty huutokaupalla.

Suuri oli hämmästykseni, kun en Paikkarin torpalla mitenkään saanut kiinni Lönnrotista. Huoneet sisällä suorastaan tympäisivät minua. „Kuinka on mahdollista”, ajattelin, „että kirjailijaihminen on tehnyt työtä tässä pienessä kamarissa, jossa ei kunnollinen työpöytä edes olisi saanut sijaa. Onko Lönnrot tosiaan valinnut tämän paikan työahjokseen?” Ja minä koetin terästää henkisiä aistejani ja avata silmäni näkemään suuren miehen nöyrää työtä, mutta turhaan. En nähnyt Lönnrotia missään. Menin ulos pihalle ja katselin mäenrinteeltä koivujen välistä siintävää järveä. Ihana näköala ja kas, tässä oli Lönnrotia. Mikä on tämä puoliksi tietämätön,

aivankuin heräävä rakkaus Suomen luontoon, kansaan, jumalaan? Mikä on tämä kaino ihastelu, tämä pyhä halu kantaa sielunsa uhriksi jumalan ja kansan onnen alttarille? Asuiko Elias Lönnrot joka aamu ulos auringonnousua ja luontoa ihailemaan, ja saiko rakkaus hänen sydämessään joka kerta aivan kuin uuden neitseellisen heräyksen? Pääni meni sekaisin, ja vasta kun oppaalleni paljastin tietämättömyyteni kysymällä: „Täälläkö se Elias Lönnrot sitten eli ja työskenteli?” ja hän ehätti sanomaan, että „eihän se täällä, tämä on vain syntymäkoti”, vasta silloin asiat minulle selvenivät. Lapsena ja nuorena tuo suuri sielu oli kokenut noita rakkauten heräyksiä, joita ulkona havaitsin, mutta sisällä torpassa ei hänen henkensä sen enempää ollutkaan. Ja kun kuulin Lammin kartanosta, tuli mieleni perin surulliseksi ja apeaksi.

Ei sentään käyntini tulokseton ollut, sillä Sammatin kirkkomaalla on Lönnrotin hauta. Ja tätä hautaa katsellessani jouduin kosketuksiin Eliaan hengen kanssa, ja suuri oli lohdutukseni. Minun sieluni sanoi: „Viime vuosisadalla oli teitä niin monta, teitä suuria kansan rakastajia, teitä nerokkaita ihmisenpoikia. Nyt olemme kuin orvot yksin heitettyinä, me kaikki pienet, joiden pitäisi jatkaa teidän työtänne. Jos nyt maamme ja kansamme kulkee kohti merkillistä tulevaisuutta, kuka meistä osaa sen kulkua ohjata? Kenen silmä on niin näkevä, kenen käsi niin luja, että me hänelle uskomme antaisimme? Vaikea on tämä murrosaika, jolloin uutta valmistetaan . . .”

Ja silloin kuului vastaus Eliaan sielusta:

„Epäiletkö sitä? Etkö tiedä, että Herrassa on heikkojenkin tuki ja turva? Ja epäiletkö sinä meidän rakkauttamme? Epäiletkö meidän työtämme ja läsnäoloamme? Me rakastamme tätä kansaa, tätä Herran valittua, ja teemme lakkaamatta työtä sen onnen ja kasvun puolesta. Mutta älä kutsu meitä suuriksi. Mehän kaikki olemme yhtä ja seisomme näkymättöminä auttajina niiden kaikkien takana, jotka, kuten sanoit, jatkavat työtämme — sitä työtä, jota emme mekään ole alulle panneet, vaan johon vain heikoilla voimillamme otimme osaa ja yhä otamme. Älä epäile. Käy rohkeasti työhön käsiksi. Aamu varmasti koittaa, ja kun aurinko on noussut, silloin mekin palajamme.”

Kyynelet valuiivat silmistäni, ja uudestisyntyneenä poistuinkin Elias Lönnrotin haudalta.

P e k k a E r v a s t
(„Tietäjä”, 1915, n:o 9)

Toimittajalta

Silloin tällöin ilmestyy tieteellisiä teoksia, jotka ovat ratkaisevan tärkeitä siksi, että osoittavat, mitkä ovat tieteellisen tutkimuksen rajoitukset, ja selvittävät, missä kohdin tämän tutkimuksen menettelytavat ovat riittämättömiä totuuden etsinnässä. Länsimaiselle kulttuurille on nim. ominaista eräänlainen tieteellisen tutkimuksen ja sen tulosten yliarviointi, niin että jollakin asialla tai näkökannalla on arvoa ja merkitystä vain siinä tapauksessa, että se on *tieteellisesti* todettu ja määritelty. Tästä seuraa, että kaikki ne elämänskysymykset, joihin tämä loogilliskäsitteellinen tietämistapa ei pysty, syrjäytetään epäoleellisina. Sanomattakin on selvää, että tällainen määrättyjen elämänpuolien syrjäytyminen voi muodostua kulttuurin kannalta kohtalokkaaksi. Juuri tähän seikkaan on prof. Erik *Ahlman* kiinnittänyt huomiota hiljattain ilmestyneessä nerokkaassa ja henkevässä teoksesaan „Olemassaolon järjellisyys arvometafysiillisenä ongelmana”.

Tässä kirjassa prof. *Ahlman* osoittaa, miten tiede itse asettamiensa rajoitusten johdosta ei voi sanoa mitään elämän arvoista, ei voi sanoa mitään pätevää esim. moraalista tai kauneudesta, ei julistaa mitään arvoarvostelmia. Kuitenkin ovat kaikki nämä asiat elinkysymyksiä. Ihmisen tietämishalu ei rajoitu pelkästään tieteellisesti todettaviin asiasuh-teisiin. Ihminen etsii olemassaolon järjellisyttä myös arvoelämässään. Ihmishenki ei pidä olemassaoloa selitettynä eikä voi rauhoittua ennen kuin on osoitettu, että olemassaolo kokonaisuudessaan, todellisuus itsessään, on arvokasta. Tämä johtaa aina metafysiilliseen ajatteluun.

Erittäin kiintoisaa on se, mitä *Ahlman* teoksensa loppuluvussa on kirjoittanut nykyisestä kulttuurielämästämme. Todetessaan, että elämän kannalta tiede ei voi korvata metafysiikkaa, joka ilmaisee meille jotakin henkisistä arvoista, hän arvostelee länsimaista kulttuuriamme, jossa halveksitaan metafysiikkaa ja ollaan aivan avuttomia ja neuvottomia moraalil- y.m. arvokysymyksissä. Tiede on pyrkinyt korottamaan itsensä yksinomaiseksi henkiseksi asenteeksi ja julistamaan muut tietämismuodot lievästi sanottuna alempiarvoisiksi. Tiede on ylittänyt valtuutensa, kun se esim. ruotsalaisen filosofin Axel Hägerströmin tavoin ottaa motokseen lauseen: „Sitäpaitsi olen sitä mieltä, että metafysiikka olisi hävitettävä.” Tämä ei ole suinkaan mikään tieteellisesti puolustettava asenne, vaan ainoastaan määrätyn rajoitetun

tietämistavan mielivaltaista käsittämistä arvokkaimmaksi ja ainoaksi päteväksi.

Tiede on teoreettisella kritiikillään heikentänyt uskonnon asemaa. Tämä kritiikki on tietysti oikeutettua, milloin uskonto esittää tietona näkökantoja, jotka ilmeisesti ovat ristiriidassa loogillis-kokemusperäisten tosiasiain kanssa. Mutta kun uskonnon asema länsimailla on heikentynyt, on samalla uskonnon arvonäkökohtien merkitys vähentynyt. Tiede ei ole voinut asettaa mitään tilalle, ja niin on jouduttu siihen epämääräisyyteen, mikä elämän taidossa ja suuntautumisessa nykyisin on vallalla.

Tämä kulttuurimme metafysiillisen puolen heikkous on ollut omiaan synnyttämään kouristuksentapaista arvofantasmia. Esimerkkinä tekijä mainitsee poliittiset ideologiat, jotka voivat koroittaa esim. jonkun määrätyn kansallisuuden korkeimmaksi arvoksi; sen tarkoitusperien toteuttamiseksi ovat sitten mitkä tahansa keinot luvallisia.

Professori Ahlman lopettaa teoksensa huomauttamalla, miten tärkeää olisi länsimailla metafysiikan vahvistuminen tai myöskin vähemmän dogmaattisen ja enemmän metafysiillisen uskonnon voimistuminen. Puolestamme voimme lisätä tähän, että tämä juuri on teosofis-ruusuristiläisen maailmankatsomuksen pyrkimys.

Arvoelämään perustuvan metafysiikan pitäisi olla itsenäinen kulttuuriala, arvelee Ahlman. Sillä pitäisi olla omat auktoriteettinsä, kuten nytkin on taiteen alalla. *Meillä pitäisi olla „viisaitamme” samassa merkityksessä kuin antiikin aikoina Euroopassa ja vielä tänä päivänä itämailla.*

Omasta puolestani haluaisin lisätä näihin Ahlmanin tärkeisiin huomautuksiin, että filosofiaa („viisauden ystävyttä”) ei saisi rajoittaa pelkästään loogillistieteelliseksi rakennelmaksi, vaan että pitäisi säilyttää filosofian ikivanha etuoikeus suorittaa ihmishengelle ja kulttuurille elintärkeä maailmankatsomuksen luominen.

VELVOLLISUUTEMME on rohkaista ja auttaa yksityisiä jäseniä älyllisessä, siveellisessä ja henkisessä itsekasvatuksessa eikä moittia ja tuomita niitä, jotka huonosti onnistuvat. — H. P. Blavatsky.

Toimitussihteeriltä

61.

„Kalevalainen uskontomme”

Puheessa ja kirjoituksessa esitetään silloin tällöin toivomuksia, että meidän vanhan kansallisen kalevalaisen perintömme pitäisi vähitellen päästä vaikuttamaan kansassamme. Onpa menty niinkin pitkälle, että on yritetty eräänlaisen „uuspakanallisen” uskonnon perustamista.

Kaikki yritykset luoda kansallinen uskonto ovat etukäteen tuomitut epäonnistumaan, elleivät ne pohjaudu henkiseen kokemukseen, jonka on voimakkaasti värittänyt kansayhteisömme oma henki. Sen, mikä siinä voi olla kannattavana perustana, täytyy olla yleispätevää totuutta; kansalliseksi sen tekee muoto, missä se esitetään. Teoreettinen tietämys, vaikka kuinkakin laaja, ei tähän riitä, eikä se edes auta ymmärtämään siitä „uskonnosta”, mikä esi-isillämme on ollut, muuta kuin niitä piirteitä, mitkä sillä on ollut yhteisinä muiden vanhojen uskontojen kanssa.

Vanhassa Intiassa luotiin monia filosofisia esityksiä elämän perusperiaatteista, ihmisen olemuksesta ja hänen päämäärästään. Paljon siitä filosofiasta, minkä itä on synnyttänyt, on nykyisin vaikuttamassa länsimailla teosofian välittämänä. Sitä ei ole syytä väheksyä, sillä se tarjoaa ihmisille oikean ajattelun suuntaviivat ja oikean elämän yleispätevät ohjeet; se ei vielä anna ihmiselle käteen avaimia, millä hän ilman muuta voi aukaista ovet luonnonvoimien suureen valtakuntaan, sillä ihmiset eivät kuitenkaan osaisi käyttää oikein näin saavuttamiaan voimia.

Se viisaus, joka on menneitten aikojen perintönä kätöksä kansamme sisätajunnassa, on ollut luonteeltaan toisenlaista. Se ei ole ollut filosofiaa, eikä se ole ollut uskontoa siinä merkityksessä kuin me tätä sanaa olemme tottuneet käyttämään. Se oli pikemminkin magiaa, opastusta *tietoon*, joka samalla oli *taitoa*. Se ei kasvattanut teoretisoivia filosofeja, vaan tietäjiä tai — väärin käytettynä — noitia.

Tämän kun muistamme, silloin myös voimme arvailla, miten on mahdollista saada „sanat salasta julki”. Me voimme „ymmärtää” sitä miten kuten suorittamalla vertailevia kosmogonisia ja teogonisia tutkimuksia ja laatimalla mytologisia systeemejä, joihin mahdollisesti itsekin uskomme, mutta nämä eivät vie meitä kalevalaisiin mysterioihin. Me olemme kuin

Mooses, joka sai katsella luvattua maata ja arvailla sen ihannouksia itse sinne pääsemättä.

Jos tutkimuksissamme löydämme käytännöllisiä eettillisiä opetuksia, me niitä noudattamalla lyhennämme matkaamme voimatta itse päätellä, paljonko vielä on matkaa lopulliseen päämäärään, sillä siitähän meillä ei ole tietoa. Ja kun jonakin hetkenä olemme oivaltaneet, että meidän on osattava myös unohtaa teoretisoimisemme voidaksemme kokea elämän henkisiä arvoja, me samalla valmistumme käytännössä kokemaan sitä perusasannoitumista, mistä käsin ainoastaan voidaan tunkeutua kalevalaisiin mysterioihin. Teoriamme me voimme pitää varalla, mikäli ne perustuvat viisaitten opetukseen, sillä meidän on aina kontrolloitava henkiseksi otaksumamme elämykset ja kokemukset mahdollisimman ankarasti.

Luonto ja luonto.

Tähän „perusasannoitumiseen” kuuluu luonnollisesti voimakas tuntemus kalevalaisen hengen omalaatuisuudesta, vanhan viisautemme maagillisesta luonteesta. Mutta se, mikä käytännössä vie kalevalaisittain esitettyjen voimatotuuksien kokemiseen, on *luonnon* oikea kokeminen. Ja tämä ei ole suinkaan teoreettinen kysymys. Se on käytännöllinen siinä määrin, että siitä on vaikea puhua tai kirjoittaa, eikä sitä lopultakaan voi kenellekään „opettaa”.

Sen nojalla, että loitsuissa ja vanhoissa runoissa yleensä luonto esitetään personoituna, on todettu, että vanhojen suomalaisten uskonto oli n.s. animismia: luonto kuviteltiin enemmän tai vähemmän ihmistenkaltaisten henkiolentojen kansoittamaksi. Tämä teoreettinen toteamus ei auta meitä kysymyksemme selvittelyssä. Lévy-Bruhlin alkukantaisesta ajattelusta käyttämä nimitys „participation mystique”, „mystillinen osallistuminen”, sen sijaan antaa viitteen siitä, kuinka esi-isämme suhtautuivat luontoon, ja kuinka meidän on siihen suhtauduttava, jos tahdomme päästä alustavasti kokemuseräiseen tietoon heidän vanhan viisautensa perusluonteesta.

Että vanhat suomalaiset kokivat maailman ja luonnon elävänä, „elävöitettyinä”, on tosiasia. Voisimme suppeasti määritellen sanoa heidän käsityksensä olleen vakaumuksen, että *maailma on voimien kokoomus*. Ja toisena totuutena heillä oli tieto siitä, että *samat voimat vaikuttavat ihmisessä ja luonnossa*, — ihminen on mikrokosmos, sanoivat vanhat länsimaiset salatieteilijät, makrokosmoksen vastine.

Näille tosiasioille perustuu se menettely, joka voi auttaa meitä sekä luonnon että kansamme voimien lähteille. Sitä sanotaan *invokatioksi* latinaisittain, tai kalevalaisella nimityksellä vaikkapa *luonnon nostatukseksi*.

Luonnon nostattamisesta on ollut aikaisemminkin puhetta tämän lehden palstoilla. Kysymyksessä oli silloin pyhien kirjoitusten tutkiminen. Totesimme, lyhyesti sanoen, että pyhien kirjoitusten vaikutus ei tyhjenny siihen äylliseen tai eettilliseen valistukseen, minkä niistä saamme, vaan että osa, ehkäpä yhtä tärkeä puoli niiden vaikutuksesta, jää persoonallisen päiväajantamme yläpuolelle. Vertasimme tätä luku- tapaa „aarteitten keräämiseen taivaaseen”.

Menettely, mitä on viisasta sovelluttaa pyhien kirjoitusten tutkimiseen, on ainoa mahdollinen, kun on kysymyksessä ulkopuolinen *l u o n t o*. Me olemme sivistyksen erikoistumispyrkimyksen johdosta oppineet suhtautumaan luontoon esteettisesti. Se on erittäin merkityksellinen suhtautumistapa, mutta siinä on monta vivahdusta. Ihminen, joka haluaa päästä muotoa vailla olevien luonnon sisäisten voimien yhteyteen, ei saa jäädä *nauttimaan* niistä tunnevaikutelmista, mitä hän saa, sillä tällöin hän on samalla eristäytynyt luonnosta. Ainoa mahdollisuus osallistua luonnon voimista on se, että eläytyy tahdonponnistuksella siihen, mikä luonnossa on väriä, muotoa, tuulta, ääniä, — eläytyy kaikkeen tähän ja *siihen, mikä on kaikkien näiden ilmiöiden takana*.

Ja näin tehden hänelle elävöityvät kaikki vanhat kalevalaiset nimitykset: hän elää Panuna, auringon poikana, ja kuuman kallion kivenväkenä; hän on vellovassa Vetehisen valtakunnassa, missä kalaparvet kisailevat; hän on ylhäällä tuulen poikien parissa ja metsän väen hilpeässä seurassa; hän iloitsee laululintujen livertelyssä, ja haukassa, joka varjona liitelee, hän tähyilee saalista.

Kalevalaiset runot antavat puolestaan neuvoja tämän taidon oppimiseen. Paitsi runoja, joissa tämä luonnon kokemistapa esiintyy näkemyksin ilmaistuna, on myös loitsuja, joissa tietäjä nostattaa *luontoaan*. Me huomaamme, että tietäjän oma *luonto* on yhtä sen *luonnon* kanssa, joka vaikuttaa hänen ulkopuolellaan esiintyvissä luonnonilmiöissä, niinkuin osoittaa seuraava eräistä *luonnon* nostatussanoista yhte-näiseksi kokoamamme loitsu:

Nouse, luontoni, lovesta,
haon alta, haltiani,
kiven alta, auttajani,
sammalista, saattajani,

luontoni kivenkovainen,
 karva rauan karkiainen,
 ukon luonto, eukon luonto,
 isoni, emoni luonto,
 luonto valtavanhempani,
 oman luontoni lisäksi.
 Nouse pois makoamasta
 lehos:a lepeämästä,
 viikon oot jo maassa maannut,
 kauan kaihessa sijassa. —
 Nouse niin kuin nousit ennen
 minun nostatellessani!
 Silloin vuoret voina vuoti,
 kalliot sian lihana,
 simana salot siniset,
 oluena umpilammet,
 alahaiset maat yleni,
 ylähaiset maat aleni,
 jumaloista tunnon tullen,
 mielen miehistä hyvistä.

*

Kuinka määritellä elämyksiä ja kokemuksia, mitkä tällaisesta *luonnon* nostattamisesta ovat seurauksina? Että kalevalaiset runot ja niiden ilmaisema vanha viisaus käy läheiseksi ja rakkaaksi, se on luonnollista, ja yhtä luonnollista on, että ihminen tästä voi oppia paljon muutakin, vaikeasti sanoin tulkittavaa. Viisas hän, joka osaa olla vaatimatta tästä koituvaa oppia persoonalliselle päivätajunnalleen, sillä sitä varten se ei ole ensi sijassa aiottu. Jos joku tätä yrittää, muistakoon hän alusta alkaen, että henkinen kehitys ei ole ensi kädessä persoonallisuuden kehittämistä, vaan hengen kehitystä ja kasvua ihmisessä, älköönkä hän siis yrittäkö käyttää tästä koituvaa voimanolisää itsekkäisiin tarkoituksiin, sillä siten hän vain eristää itsensä muista, myös luonnosta, ja voi lisäksi synnyttää uusia, vaikutuksiltaan raskaita syitä. On myös syytä muistaa ennakolta, etteivät luonnon voimat ja sen ilmiöt nykyiseltään suinkaan vastaa meidän ihanteellisia toiveitamme: mato kalvaa puuta, lintu syö madon, kissa tappaa linnun ja vielä näyttää nauttivan saadessaan rääkätä sitä . . . Luonto ei ole sentimentaalinen, emmekä me voi oppia sitä ymmärtämään, jos suhtaudumme siihen tunteilevasti. Meidän täytyy siis omaksua puhtaasti asiallinen asenne tällaisiin ilmiöihin ja ymmärtää, että meiltä vaaditaan enemmän kuin mihin tällä hetkellä pystymme voidaksemme läsnäolollamme ja vaikutuksellamme saada aikaan sen, että luonnossa vallitsevat ristiriitaisuudet ja vihollisuudet loppuvat meidän

vaikutuksestamme. Tällainen vaikutusvalta, jollainen on joillakin kehittyneillä ihmisillä, on meille mahdollinen vasta silloin kun elämyksellinen tietomme luonnosta on tullut meille taidoksi, niin ettemme enää ole persoonallisen, eristyneen tajunnan kahlehtimia, vaan vapaina voimme käydä siitä ulos ja eläytyä näiden „nuorempien veljiemme” tajuntaan korkeampana elämänlakina vaikuttaen. Tämä on sitä, mitä tarkottavat raamatun sanat: „Luomakunta odottaa Jumalan poikien ilmestymistä.”

On sanottu, että totuudenetsijä vasta silloin on päässyt todellisen oppimisen tien alkuun, kun hän osaa nostattaa *luontonsa* ulkonaisen luonnon avulla. Tämä ei siis ole niitä varten, jotka tuntevat tasapainonsa horjahtelevan luonnon valtaisien voimien vaikutuksesta. Hyvä ja paha *inhimillisesti* arvostettuna ei riitä tueksi sille, joka täten aikoo *luontoansa* nostattaa; hänen on täytynyt kokemusperäisesti päästä tietoisuuteen luonnon vastakohtien suuresta ykseydestä, sillä siinä on hänen tasapainopisteensä. Mutta luonnosta saa aina mielenlennystä jokainen, jolla on sille avoin silmä, ja pyhät kirjoitukset ovat aina turvalliset *luonnon* nostattamisvälineenä.

*

„Teosofia ja salatiede”

Viime numerossa ollut kapteeni Bowenin kirjoitus on aiheuttanut kaksi kyselyä, enkä ihmettelisi, vaikka useampiakin vielä tulisi ennen kuin tämä numero ilmestyy. Kirjoitusta lukiessani ja kääntäessäni tunsin, että se sanontansa suppeuden johdosta voi herättää väärinkäsityksiä, mutta otin sen siitäkin syystä, että se on omiaan antamaan ajatuksille terveellistä ärsykettä.

Toinen lukijoista, vanha teosofi, ei ollut vielä lukenut kirjoitusta loppuun asti, mutta hän kysyi tavatessamme, ilmeisesti hieman huolissaan, mitä tarkoittaa puhe „erillään olost” ja „eristymisestä”, ja „ettei saa ottaa osaa ihmisten keskinäisiin asioihin”; „ihmisten parissahan se pitää tehdä”, hän huomautti, „kaikki se mitä tehdään; emmekö me ole oppineet, että eristyminen yksinäisyyteen on väärin? Onhan P. E:kin siitä kirjoittanut . . .”

Kehoitin ystäväämme lukemaan kirjoituksen loppuun saakka ja vielä toisenkin kerran, jos tämä hänen käsityksensä yhä viivyttelä, sillä kirjottaja ei ole tarkottanut mitään sellaista, sen tiedän. Asia jäi kuitenkin kiusaamaan

minua; ehkäpä se sittenkin kaipaa muutaman tulkitsevan sanan, arvelin.

Mitä siis itse kirjoituksen probleema-asetteluun tulee, P. E. tuskin olisi esittänyt teosofiaa samalla tavalla okkultismista erottaen kuin kapt. Bowen. Johtuen siitä, että hän oli itse kokenut Jeesuksen vuorisäärän käskyt salatieteelliseksi tieksi, hän myös vastaavasti esitti asiat ja selvitti, kuinka yksilöt näitä käskyjä noudattaessaan samalla kasvattavat itsessään niitä kaikkiallisesti päteviä ominaisuuksia ja henkisiä kykyjä, jotka ovat salatieteilijän päämääränä. Hän puhui kokemuksestaan ja sillä luontevuudella, minkä vain aito ja käytännössä todeksi havaittu kokemus voi antaa; me sitävastoin olemme monessa tapauksessa omaksuneet hänen esittämänsä asiat liian luontevasti ilman vastaavaa kokemusta, jääden ja tyytyen siihen, mitä olemme kirjoista lukee, ja samalla kuin parkkiinnumme eräänlaisessa „käskyjen noudattamisessa” tulemme tietämättämme mataloittaneeksi niitä korkeita vaatimuksia, mitkä salatiede esittää siihen pyrkiville. Jos vielä olemme tulleet tehneeksi näistä säännöistä „silmän opin”, niin että olemme unohtaneet niiden kertovan „taivasten valtakunnan” elämästä, todella okkultistin päämäärästä, silloin on sellainen käsittely kuin kapt. Bowenin esittämä erittäin tervetullut muistuttamaan meitä, mistä on kysymys.

Yhtenä hänen kirjoituksensa aiheuttajana lienee myös ollut teosofian nykyinen asema muualla maailmassa. Tarvitsee vain lukea ulkomaisia teosofisia lehtiä todetakseen niiden teoreettisen luonteen. „Takaisin Blavatskyyyn”-suunnan lehdistö julkaisee tosin suurella pieteettiydellä H. P. B:n kirjoituksia ja tekee täten arvokasta työtä, mutta H. P. B:n elävästi koettu suuruus tuntuu haittaavan heidän omaa toimintaansa. Toisaalla taas on salatieteen nimissä menty haittaluun, joka on saattanut itse teosofian nimenkin huonoon huutoon. Ennen kaikkea teosofisesta maailmasta näkyy unohtuneen henkisten kokemusten välttämättömyys, jopa niiden mahdollisuuskin. Tämä on varteenotettava seikka eri suuntia arvosteltaessa.

Palatakseni kysymyksiin, jotka minulle esitettiin, lähinnä siihen, joka koski aktiivista osanottoa muiden ihmisten asioihin heitä auttaen ja rakastaen, haluan korostaa, että kapt. Bowen on ehdottomasti oikeassa väittäessään, että eräänlainen syrjässäolo on välttämätön ihmiselle, joka todella tahoo auttaa lähimmäisiään.

Kun ajattelemme rakkautta ja kaikkia siihen liittyviä hy-

veitä, olemme oikeassa siinä, että ne ovat mahdollisia vain ihmisten kesken. Ne eivät ole muita ihmisiä kaihtavan yksilön ominaisuuksista. Asian ydin on siinä, kuinka laaja ja syvä rakkautemme on. Ei se, että kaikella inhimillisellä ja persoonallisella rakkaudellamme autamme ja tuemme toisiamme, suinkaan vielä ole korkeinta, *kaikkiallista* rakkautta. Jos me omaisiamme, seuraamme, kansaamme rakastamme kaikesta sydämestämme, mutta samalla jääme kylmiksi kaikelle sille inhimilliselle kärsimykselle, mitä on meidänkin aikanamme kaikilla puolilla maailmaa, tai jos rakkautemme nimessä tunnemme vihaa muita ihmisiä kohtaan, meidän on tunnustettava rakkautemme rajoittuneisuus ja nähtävä, missä asteessa olemme. Ei ole kuitenkaan käsitettävä inhimillisen rakkauden halveksunnaksi sitä, että huomautetaan kaikkiallisen rakkauden olemassaolosta, eikä tätä huomautusta ole ymmärrettävä kehoitukseksi luopua persoonallisten suhteitten viljelemisestä päämääränä muka kaikkiallisen rakkauden saavuttaminen. Tämä tällainenhan on mahdotonta, koskapa me olemme maailmassa juuri oppiaksemme tätä. „Ei ole todellista rakkautta ihmisessä, joka ei voi antaa kärsimyksen aiheuttajalle yhtä täydellistä ymmärtämystä kuin on se myötätunto, jota hän tuntee kärsijää kohtaan”, kirjoittaa kapt. Bowen toisessa yhteydessä ihmisrakkaudesta.

Jos nyt siis näemme, että meidän teosofinenkin rakkautemme ihmiskuntaan itse asiassa rajoittuu hyvin pieneen piiriin ja käytännössä lunastaa ja vapahtaa ylen vähän, meidän on helpompi varjeltua harhakäsityksistä omasta teosofisesta etevämmyydestämme muihin ihmisiin nähden tai työmme kantavuuden liioittelusta. Kuitenkin, kun näin opimme edes jollakin tavalla todellisuutta vastaavasti näkemään yksilöllisen asemamme maailmassa, me myös saamme olla varmat siitä, että työmme teho vastaavasti lisääntyy: me seisomme tukevasti kestäväällä perustalla, me näemme selvästi edessämme kulloisenkin maalitaulumme, ja me amumme nuolemme silloin kun tunnemme osuvamme, — ja silloin varmasti harvemmin amumme yli maalin. Teosofisia Donkihotteja on aina riittämiin, ja maailma olisi epäilemättä köyhempi, ellei olisi komiikan ja huumorin aiheita heidän kuvitelluissa urotöissään ja astraalisissa Dulcinea-vihkimyksissään; me voimme myös olla kiitollisia, että he ja monet mielikuvitusriikkaat „okkultistit” luovat vaikutuksellaan muurin todellisen teosofian ja tosi salatieteen ympärille, niin että tunnemme etsijäksi jokaisen, joka siitä mur-

tautuu. Mutta kuitenkin: olkoon *meillä* tukeva maa jalokojemme alla ja ääretön taivas yllämme. —

Jokapäiväisen elämän käytäntö osoittaa meille teorioiden hämmäntämättä, millaista „erilläänoloa” meiltä vaaditaan, jotta voisimme olla lähimmäisillemme hyödyksi. Oletta-kaamme, että joku perheen jäsen on sairastunut. Tapaus koskee kaikkiin muihin perheen jäseniin, heidän sydäntään vihloo, he miettivät parhaimpia mahdollisia auttamiskeinoja, he ovat valmiit uhraamaan kaikkensa sairaan hyväksi. Oletta-kaamme, että sairaus osottautuu pitkäaikaiseksi. Kuinka muut nyt siihen suhtautuvat? He huomaavat käytännön vaatimukseksi, että heidän on vapauduttava tunnepohjaisesta asenteestaan, — eiväthän he voisi muuten elää ja tehdä työtään ja toimia sairaan hyväksi. On varmaa, että he monta kertaa itsekseen kysyvät, onko oikein, että he sillä tavalla „kylmenevät”, „tuo toinenhan kärsii, ja minun pitäisi ottaa osaa hänen kärsimyksiinsä . . .” Lopputuloksena on kuitenkin se, että ihmisen on luovuttava näistä herkistäkin tunteistaan käytännön vaatimuksesta, mutta se ei merkitse sitä, että hänen auttava tahtonsa olisi tästä heikentynyt. Päinvastoin. Ehkäpä hän siinä sivussa, tätä probleemaa pohtiesaan, myös tulee oivaltaneeksi, että ihmisten yhteys onkin oikeastaan paljon syvemmällä, persoonallisten tunteitten yläpuolella, hengessä.

Esimerkissämme pysyen voimme liittää siihen lääkärit ja sairaanhoitajattaret. Mitä tulisi heidän työstään, jos heidän pitäisi myötäelää kaikkien potilaitten tuskat ja kärsimykset? Epäilemättä hekin kärsivät, mikäli he ovat herkkiä sydämeltään, mutta se ei saa lamauttaa heidän työkykyään. Se vain yllyttää heitä tekemään parhaansa, ja muuta heiltä ei voi vaatia. Heidän käytännöllinen asenteensa potilaihin nähden on periaatteessa sama kuin salatieteilijän. Varmastikin he auttavat enemmän sillä tiedolla, mikä heillä on ihmisen ruumiista ja sielusta, ja myötämielisyydellään, joka ei tajuntaa sumenna, kuin sairaan omaiset, joiden sympatia on monasti persoonallisen menettämispelon ja itsekeskeisen kärsimyksen värittämä.

*

Toisen ystävämme esittämät kysymykset kävivät samaan suuntaan, joskin persoonallisemmassa sävyssä:

— Ihmiset yleensä ovat niin kylmiä. Maailmassa ei ole tarpeeksi sydämen lämpöä. Ihmiset eristäytyvät toisistaan

eivätkä edes suo lämmittävää hymyä —. Suositteletko sinä sellaista?

— Kuka on sanonut, ettei saisi hymyillä ja olla ystävälinen? kysyin.

— Niin, tarkoitan sitä „erillään oloa”, „eristymistä”, — ja mitä kaikkia siinä kirjoituksessa nyt olikin. Ei sillä tavalla voi ihmisiä auttaa.

— Vaan millä tavalla?

— Elämällä heidän parissaan, auttamalla heitä, lohduttamalla, — niin, vaikka hymyilemällä. Ihmiset kaipaavat persoonallista osanottoa, persoonallisia otteita.

— Tietävätkö ihmiset aina, millaista lohdutusta he kaipaavat?

— Eivätköhän.

— Uskotko, että he aina „tietävät” oikein?

— Mitä tarkoitat?

— Sitä, ettei ihmisen kaipaus aina suinkaan ole paras mahdollinen eikä heidän „lohdutuksen” ja „avun” tarpeensa aina Elämän korkeimpien päämäärien mukaista. Otetaanpa esimerkki: alkoholisti, joka kaipaa „lohdutusta” —

— Riittää, riittää!

— Pitääkö minun „veljeyden” tai „ihmisrakkauden” nimessä laskeutua hänen tasolleen voidakseni auttaa häntä? Eikö ainoa auttamisen mahdollisuus ole siinä, että pysyn omassa „eristyneisyydessäni”, lujana jaloillani seisten, „erosa” siitä, mitä hän tuntee kaipaavansa? Ja paras auttamistapa tässä ja monissa muissa vastaavissa tapauksissa on tietenkin se, että saan hänet luottamaan itseensä, omiin hyviin mahdollisuuksiinsa, niin että hän kärsimystenkin uhalla oppii ymmärtämään oman yksilöllisen vastuunalaisuutensa — totuuden, joka meidän päivinäimme liian usein unohdetaan.

— Olet oikeassa. Esimerkkisi on vain verraten räikeä.

— Hyvä ystävä, me ihmisethän olemme kaikki jollakin tavalla tällaiseen tapaukseen verrattavia. Meillä on ehkä vain hienommanlaatuisia kaipauksen ja lohdutuksentarpeen muotoja, hienompia, mutta samalla vaikeammin voitettavia. Tietysti on totta, että me voimme auttaa toisiamme mitä moninaisimmin, sanoin ja hymyin, ajatuksin ja teoin, mutta —

— Mitä?

— Etkö toivoisi, sinäkin, että apu, jota saat, olisi juuri sitä, mitä todella sisimmässäsi kaipaavat, sitä mitä Elämä tahtoo

sinulle antaa, ei korviketta eikä lievikettä, joka vaikutukseltaan on huumausaineeseen verrattavissa?

Ystäväni pää painui alaspäin.

— Tietysti, sitä pitäisi toivoa. Mutta me olemme kuitenkin ihmisiä —, hän sanoi, ja hänen äänensä oli hiljainen.

— Sinä sen sanot: IHMISIÄ.

Ystäväni nosti päänsä ja katsoi minuun, ja hänen huulilleen tuli hymy. Luulen, että hän oli ymmärtänyt sanani oikein.

H. P. Blavatsky :

Kuusikulmio ja viisikanta

[Tähän liittyvän H. P. B:n kirjoituksen „Viisikanta” julkaisimme *Ruusuristin* n:o:ssa 9 1936. Hakasiin pannut huomautukset ovat suomentajan].

Auktoriteettimme, joiden mukaan *pentagramma* eli viisikulmainen tähti kuvaa *mikrokosmosta* ja kuusikulmainen kaksinkertainen kolmio *makrokosmosta*, ovat kaikki parhaimmin tunnetut keskiaikaiset ja nykyaikaiset länsimaiset kabbalistit. Eliphas Lévi (Apotti Constant) ja luullaksemme myös Kunrath, joka oli menneitten aikojen suurimpia okkultisteja, esittävät perustelunsa tälle väitteelleen. Hargrave Jenningsin kirjassa *Ruusuristoläiset* esitetään asianmukainen kuva mikrokosmoksesta, missä on *ihminen* pentagramman keskuksessa. Heidän ajatelmiensa julkaisemiselle ei ole mitään estettä paitsi yksi ainoa — tilanpuute aikakauskirjassamme, koska kaivattaisiin suunnattomasti selityksiä tekemään selväksi niiden esoterinen merkitys. Mutta aina on tilaa sen verran, että voimme oikaista muutamia luonnollisia väärinkäsityksiä, jotka saattavat syntyä eräitten lukijoittemme mielessä toimittaja-huomautustemme välttämättömän suppeuden johdosta. Sikäli kuin kyseenalainen asia ei herätä keskustelua, joka ilmaisee aiheen herättämän mielenkiinnon, nämä huomautukset koskettelevat vain pintapuolisesti jokaista kysymystä. Edellä julkaistun tutkielman erinomaisuus*) ja monet siihen sisältyvät arvokkaat huomautukset antavat meille hyvän tilaisuuden oikaista tällaiset kirjoittajan mielessä olleet erehdykset.

*) Tämä kirjoitus on H. P. B:n vastaus K. Lalshankarin samannimiseen artikkeliin.

Niinkuin länsimailla ymmärretään, *todelliset* kabbalistit näkevät *hengen* ja *aineen* tärkeimmän vertauskuvallisen merkityksen näiden kahden toisiinsa kietoutuneen kolmion *vastaavissa väreissä*, eivätkä ne ole missään suhteessa mihinkään viivoihin, jotka yhdistävät itse nämä kuviot. Kabbalistille ja hermeettiselle filosofille jokainen olio luonnossa esiintyy kolmiyhteisenä; kaikki on moninaisuutta ja kolminaisuutta ykseydessä, ja hän esittää sen siten vertauskuvallisesti erilaisin geometrisin kuvioin. „Jumala geometrisoi”, sanoo Platon. „Kolmet kabbalistiset kasvot” ovat EN-SOPHIn (länsimaalaisten Parabrahman), jota myös sanotaan „näkyttömäksi keskusaurinkoksi, „kolme valoa” ja „kolme elämää”. „Maailmankaikkeus on hänen henkensä, sielunsa ja ruumiinsa”, hänen „kolme emanatiotaan”. Tämä kolmiyhteinen luonto — puhtaasti *henkinen*, puhtaasti *aineellinen* ja väliluonto (tai painoton aine, josta on koottu ihmisen astraalinen sielu) ovat edustettuina tasasivuisessa kolmiossa, koska nämä kolme prinssiippiä ovat levittäytyneet kautta maailmankaikkeuden samoissa suhteissa, ja koska AINOA LAKI luonnossa on täydellinen TASAPAINO, ne ovat ikuiset ja yhdessä olemassaolevat. Länsimainen symboliikka on siis, ottamatta huomioon pientä eroa, olennaisesti sama kuin arjalaistenkin. Nimitykset saattavat vaihdella, ja pieniä yksityisyyksiä on tullut lisää, mutta perusajatuksukset ovat samat. Kaksinkertaiseen kolmioon, joka vertauskuvallisesti edustaa MAKROKOSMOSTA eli suurta maailmankaikkeutta, sisältyy paitsi *kaksinaisuuden* ajatusta (niinkuin näkyy *kahdesta* väristä ja *kahdesta* kolmiosta — HENGEN maailmankaikkeudesta ja AINEEN maailmankaikkeudesta) — myös ykseyden, kolminaisuuden, pythagoralaisten TETRAKTYKSEN — täydellisen neliön — jopa dodekagonin ja dodekahedronin [kaksitoistakulmion tasakuviona ja kappaleena] ajatus. Muinaiset kaldealaiset kabbalistit, juutalaisen kabbalan mestarit ja innoittajat, eivät olleet nykypäivien vanhan testamentin antropomorfisti-tutkijoita. Heidän EN SOPHillaan — Äärettömällä ja Rajattomalla — „on muoto ja kuitenkin hänellä ei ole muotoa” sanoo *Sohar**) ja selittää arvoituksen lisäämällä: „*Näkymätön otti muodon kutsuessaan maailmankaikkeuden olemassaoloon,*” s.o. jumaluus voidaan nähdä ja käsittää vain ulkokohtaisessa luonnossa, mikä on puhdasta panteismia. Kolmioiden kolme sivua kuvaavat okkultistille samoin kuin

*) *Sohar* eli Loiston kirja, jonka kirjoitti Simon ben Jochai I. vs:lla e. Kr., toisten mukaan v. 80 j. Kr.

arjalaisillekin *henkeä, ainetta ja väliluontoa* (jälkimmäinen on merkitykseltään sama kuin *avaruus*), tästä myös johtuvat *luovat, hävittävät ja säilyttävät* voimat, joita kuvaavat „kolme valoa”. *Ensimmäinen* valo vuodattaa älyllistä, *tietoista* elämää kautta maailmankaikkeuden vastaten siten *luovaa* voimaa, *toinen* valo synnyttää lakkaamatta muotoja kosmisesta alkuajaisesta aineesta kosmisen piirin sisällä ja on siis *säilyttävä* voima; kolmas valo luo koko maailmankaikkeuden karkeasta fyysisestä aineesta, ja koska jälkimmäinen asteittain etäännyy henkisestä keskusvalosta, sen kirkkaus heikkenee, ja siitä tulee *pimeys* eli PAHA, joka vie kuolemaan. Näin siitä tulee *hävittävä* energia, jonka näemme vaikuttavan ajallisiin ja muuttuviin muotoihin ja hahmoihin. „MUNAISAIKAISEN” *kolmet kabbalistiset kasvot* — hänen, jolla „ei ole kasvoja” — ovat arjalaiset jumaluudet joiden nimet vastaavasti ovat *Brahma, Vishnu ja Rudra* eli *Siva*. Kabbalistien kaksinkertainen kolmio on suljettu ympyrään, jota edustaa häntäänsä pureva käärme (egyptiläinen ikuisuuden symboli) ja toisinaan yksinkertainen ympyrä. Ainoa ero minkä voimme nähdä kaksinkertaisen kolmion arjalaisessa ja länsimaisessa symboliikassa — kirjoittajan selityksistä päätellen — on siinä, että hän jättää mainitsematta sen syvällisen ja erityisen merkityksen, mikä on siinä, mistä hän käyttää sanoja „zeniitti ja nolla”, jos ymmärrämme hänet oikein. Länsimaisilla kabbalisteilla valkoisen kolmion yläkärki (ja sama on egyptiläisen pyramiidin merkitys*) hukkuu zeniittiin, puhtaan aineettomuuden eli sekottumattoman hengen maailmaan, kun taas mustan kolmion alakärki, joka viittaa alaspäin kohden *nadiiria*, kuvaa — käyttäksemme kovin proosallista keskiaikaisten hermeetikkojen sanontaa — puhdasta tai pikemminkin „epäpuhdasta ainetta”, joka on „taivaallisen tulen karkeita puhdistustuloksia” — henkeä, joka on vedetty tuhoutumisen kurimukseen, tuohon alempaan maailmaan, missä muodot ja hahmot ja tietoinen elämä häviävät hajaantuakseen ja palatakseen takaisin alkulähteeseensä — kosmiseen aineeseen. Niinpä myös keskus piste ja keskusaukko on puraanojen opetusten mukaan „Avyaktabrahamin eli ilmenemättömän jumaluuden paikka”.

*) Muuan joltisestikin tunnettu ranskalainen arkeologi, toht. Rebold, osoittaa, miten korkea kulttuuri egyptiläisillä oli 5000 v. e. Kr. todetessaan eri auktoriteetteihin nojautuen, että siihen aikaan kokonaista „kolmekymmentä tai neljäkymmentä pappiskollegiota tutki salatietettä ja käytännöllistä magiaa”.

Okkultistit, jotka yleensä piirtävät tämän kuvan täten sen sijaan että panisivat siihen yksinkertaisen geometrinen keskuspuoleen (joka, koska sillä ei ole pituutta, leveyttä eikä paksuutta, edustaa näkymätöntä „keskusauringoa”, „ilmeneväntönnön jumaluuden” valoa), useasti sijoittavat *crux ansatan* (silmuksaristin eli egyptiläisen TAUn), jonka zeniittiin he pelkän pystysuoran viivan asemesta panivat ympyrän — rajattoman, luomattoman avaruuden symbolin. Näin syntyneellä ristillä on miltei sama merkitys kuin muinaisten egyptiläisten hermeetikkojen „maailman ristillä”, jossa on risti ympyrän sisällä. Siksi on väärin sanoa toimituksen huomautuksen tarkottaneen, että kaksinkertainen kolmio edusti „vain henkeä ja ainetta”, sillä se esittää niin monia symboleja, että kokonainen kirja ei riittäisi niiden tulkitsemiseen.

Kriitikkomme sanoo: „Jos, niinkuin sanotte, kaksinkertainen kolmio pannaan edustamaan ainoastaan kaikkiallista henkeä ja ainetta, tulkintaa vaille jää vastaväite, että kaksi kylkeä — tai mitkä tahansa kaksi asiaa — eivät voi muodostaa kolmiota, tai että *kolmio ei voida saattaa merkitsemään yhtä* — ainoastaan henkeä tai ainoastaan ainetta — niinkuin näytte tehneen tehdessänne *valkoisen ja mustan välillä eron*”. Uskoen, että nyt olemme riittävästi selittäneet eräitä vaikeuksia ja osoittaneet, että länsimaiset kabbalistit aina ottivat huomioon „kolminaisuuden ykseydessä” ja päinvastoin, voimme lisätä, että pythagoralaiset ovat selittäneet tämän „vastaväitteen”, jota yllä mainittujen sanojen kirjoittaja erityisesti painostaa, noin 2500 vuotta sitten. Tämän koulun pyhät luvut — jonka pääajatus oli, että maailmankaikkeuden kaikkien voimien ja ilmiöiden muutosten takana oli pysyväinen ykseysperiaate — eivät ottaneet lukua *kaksi* eli *duadia* muiden joukkoon. Pythagoralaiset kieltäytyivät hyväksymästä tätä lukua edes abstraktisena aatteena juuri siitä syystä, että geometriassa oli mahdotonta piirtää kuvio

vain kahta suoraa viivaa käyttäen. On ilmeistä, että symbolisiin tarkotuksiin tätä lukua ei voida samaistaa minkään piirretyn kuvion, tasokuvion tai kappaleen kanssa, ja kun sillä ei voitu ilmaista ykseyttä moninaisuudessa niinkuin kaikilla muilla monikulmioilla, sitä ei voitu pitää pyhänä lukuna. Luku *kaksi* kuvattiin geometriassa kaksinkertaisella vaakasuoralla viivalla = ja roomalaisten lukusanoissa kahdella kohtisuoralla viivalla ||, ja koska viivalla on pituutta, mutta ei leveyttä eikä paksuutta, siihen oli liitettävä toinen luku ennen kuin se voitiin hyväksyä. Vasta *yhden* kanssa, jolloin siitä tulee tasasivuinen kolmio, sitä voidaan sanoa kuvioksi. Käy siis ilmeiseksi, miksi, kuvatessaan *henkeä* ja *ainetta* — kosmoksen a:ta ja o:ta — hermeetikkojen oli käytettävä kahta toisiinsa kietoutunutta kolmiota — jotka molemmat ovat „kolminaisuus ykseydessä” — antaen edelliselle „hengen” merkityksen — joka oli valkoinen, liidulla piirretty — ja tarkottaen jälkimmäisellä — *mustalla*, hiilellä piirretyllä — „ainetta”.

Kysymykseen, mitä muut *valkoiset* kärjet merkitsevät, jos „taivaaseen päin nouseva piste symbolisoi henkeä”, me vastaamme, että kabbalistien mukaan kaksi alemmaa pistettä merkitsevät „synnytykseen langennutta henkeä”, s.o. puhdasta jumalallista kipinää, joka jo on sekaantunut ilmiömaailman aineeseen. Sama selitys pitää paikkansa vaakasuoran viivan kahdesta mustasta kulmasta; kumpainenkin kolmansista pisteistä osoittavat hengen etenevää puhdistumista ja — vastaavasti toinen — aineen lisääntyvää karkeutta. Sanoa, että „jokainen ajatus ylöspäisestä tai alaspäisestä kosmoksen ylevän aatteen yhteydessä” näyttää „ei ainoastaan vastenmieliseltä, vaan epätodelta”, on kaiken abstraktisen karkeissa kuvissa esittämisen vastustamista. Miksi ei sitten luopua kaikista merkeistä, myös Vishnusta ja Puraanojen siitä antamista oppineista selityksistä, jotka kirjoittaja esittää? Ja miksi olisi *kabbalallinen* ajatus sen kauhistuttavampi kuin „kuolema — nielijä — aika”, joista jälkimmäisin edustaa ääretöntä ikuisuutta — ympyrä, joka on kaksinkertaisen kolmion ympärillä? Kummallista epä johdonmukaisuutta, vieläpä sellaista, että se on ristiriidassa kirjoituksen muitten kohtien kanssa! Jos kirjoittaja ei ole tavannut „missään sitä ajatusta, että toinen kolmio on *valkoinen* ja toinen *musta*”, se johtuu siitä, että hän ei ole milloinkaan tutkinut, todennäköisesti ei edes nähnyt länsimaisten kabbalistien kirjoituksia ja niiden kuvia.

Yllä antamamme selitykset sisältävät avaimen yleiseen

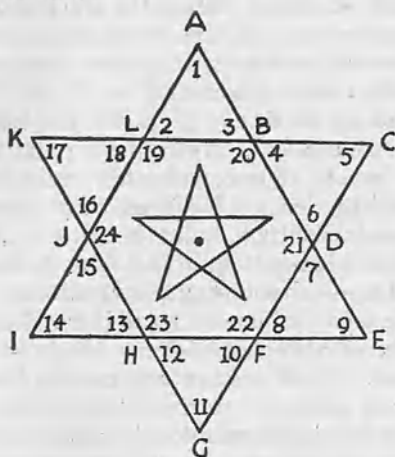
pythagoralaiseen kaavaan, joka ilmaisee ykseyden moninaisuudessa, *yhden*, joka itsestään kehittää monet ja kaiken. Heidän salaperäinen DEKADINSA $1+2+3+4=10$, ilmaisee koko ajatuksen; kaukana siitä että olisi „vastenmielinen” se on suorastaan ylevä. YKSI on jumaluus, KAKSI *aine*. Luku, jota he niin halveksivat ainetta ilmaisevana, ei milloinkaan voi olla tajuntapitoinen ykseys*, KOLME (eli kolmio), missä *monadi* ja *duadi* [1 ja 2] yhtyvät, muodostaen ilmiömaailman triadin [3]. Tetradi eli pyhä TETRAKTYS, täydellisyyden muoto pythagoralaiden mukaan, ilmaisee samalla kaiken tyhjyyden — MAYAN, kun taas DEKADIN, kaiken summaan, sisältyy koko kosmos. „Maailmankaikkeus on tuhansien elementtien yhdistelmä, ja kuitenkin yhden ainoan elementin — ehdottoman sopusoinnun eli hengen — ilmaus, aisteille kaaos, järjelle täydellinen kosmos,” me sanomme *Isis Unveiled*-teoksessamme. Pythagoras oppi filosofiansa Intiassa. Tästä johtuu muinaisten brahmaanivihittyjen ja pythagoralaiden perusaatteiden samankaltaisuus. Ja kun *shatkôn*'ia [kuusikulmiota], määritellesään kirjoittaja sanoo, että se „edustaa suurta maailmankaikkeutta — Brahmandaa — koko loputonta Mahākāshaa — kaikkine siihen sisältyvine planeetta- ja tähtimaailmoineen”, hän vain toistaa toisin sanoin selityksen, minkä Pythagoras ja hermeetiset filosofit ovat antaneet kuusikulmaisesta tähdestä eli „kaksinkertaisesta kolmiosta”, niinkuin yllä on esitetty.

Emme myöskään huomaa vaikeaksi täyttää aukkoa, joka jäi lyhyeseen huomautukseemme elokuun numerossa, mitä tulee „näiden kahden kolmion muihin kolmeen pisteeseen” ja kumpaisenkin „kaksinkertaisen kolmion” kolmeen sivuun tai kuviota ympäröivään ympyrään. Koska hermeetikot esittivät vertauskuvin kaiken näkyvän ja näkymättömän, he tekivät samaten *makrokosmokselle* kokonaisuudessaan. Pythagoralaiset, jotka sisällyttivät DEKADIINSA koko kosmoksen, kunnioittivat vielä enemmän lukua 12, koska se edusti pyhää TETRAKTYSTA kolmella kerrottuna, mikä antoi tuloksena täydellisten neliöitten kolminaisuuden, ja joita sanottiin *tetradeiksi*. Hermeetiset filosofit eli okkultistit, jotka seurasivat heidän jälkiään, esittivät luvun 12 „kaksinkertaisessa kolmiossa” — suuressa maailmankaikkeudessa

---

*) Vrt. tähän Kapilan sankhjan *purushaa* ja *prakritia*: vain nämä molemmat yhtyneinä ja muodostaen täydellisen ykseyden voivat ilmetä aistien maailmassa.

eli *makrokosmoksessa*, niinkuin tämä kuva osoittaa, ja sisällyttivät sen viisikantaan eli mikrokosmokseen — pieneen maailmankaikkeuteen.

Jakaen ulkokulmien kaksitoista kirjainta neljään *triadien* ryhmään tai kolmeen *tetraktys*-ryhmään he saivat *dodekagonin*, säännöllisen geometrisen monikulmion, missä on *kaksitoista* samanlaista kylkeä, ja joka sisältää kaksitoista yhtä suurta kulmaa, mitkä kaldealaisilla symbolisoivat kahtatoista „suurta jumalaa”*) ja hebrealaisilla kabbalisteilla kymmentä sephirothia eli luonnon luovaa voimaa, jotka virtaavat Sefhirasta (jumalallisesta valosta), joka itse on korkein sephiroth ja *Hakoman*, korkeimman viisauden (*ilmenemättömän* viisauden) ja äärettömän EN-SOPH:n ilmennystulos, s.o. kyseessä on kolme sephirothien triadirymää ja neljäs triadi, jonka muodostavat Sefhira, En-Soph ja „Hakoma”, korkein viisaus, „jota ei voi ymmärtää ajattelulla”, ja joka on kätket-

*) Haugin toimittaman *Aitareya Brahmanan* mukaan hindujen *manas* (järki) eli Bhagavant ei luo sen enempää kuin pythagoralainen *monas* [ykseys]. Hän menee maailmanmunaan ja ilmenee siitä Brahmana, koska sillä itsellään (Bhagavant) ei ole ensimmäistä syytä (apuurva). Brahmaa Prajapatina ilmenee ensin mies-naisellisenä Sefhirana niinkuin kymmenen sephirothiakin — kahtenatoista ruumiina eli ominaisuutena, joita edustavat kaksitoista jumalaa, joilla on seuraavat vertauskuvalliset merkitykset: 1 — Tuli, 2 — Aurinko, 3 — Sooma, 4 — kaikki elolliset olennot, 5 — Väyu, 6 — Kuolema, Shiva, 7 — Maa, 8 — Taivas, 9 — Agni, 10 — Aditya, 11 — Järki, 12 — suuri ääretön kierros, jota ei voi pysähdyttää. Tämä on eräitä harvoja muunnoksia lukuunottamatta kabbalistinen käsitys sephirotheista.

tynä Pitkäkasvoisen pään sisäpuolelle ja ulkopuolelle"), ylöspäisen kolmion ylin pää muodosti „kolmet kabbalistiset kasvot”, mistä summana on *kaksitoista*. Tämän lisäksi nämä kaksitoista kuviota antavat kaksi neliötä eli kaksinkertaisen *tetraktyksen*, joka pythagoralaisessa vertauskuvastossa edusti kahta maailmaa, henkistä ja aineellista, 18 sisempää ja 6 keskuskulmaa antavat tulokseksi, paitsi 24, pyhän makrokosmisen luvun kaksinkertaisena eli 24 „jumalallista ilmenemättömyyttä voimaa”. Olisi mahdotonta luetella nämä näin pienuudessa tilassa. Sitäpaitsi on paljon järkevää meitä epäileväisenä aikanamme noudattaa Jamblikhoksen viittausta, joka sanoo, että „jumalalliset voimat vihastuivat aina niihin, jotka ilmaisivat julkisesti *ikostagonuksen* piirtämisen”, s. o. jotka ilmaisivat menetelmän, millä ympyrään piirretään dokekahedron, yksi geometrian *viidestä* kappalekuvioista, joka sisältyy kahteentoista samanlaiseen ja säännölliseen viisikulmioon. Vastustajamme tekisivät viisaasti tutkiessaan tämän salaista kabbalistista merkitystä.

Kaiken sen lisäksi, mitä yllä on esitetty „kaksinkertaisesta kolmiosta”, sen keskustassa oleva viisikanta antaa avaimen hermeettisten filosofien ja kabbalistien tarkotukseen. Niin tunnettu ja laajalti levinyt tämä kaksinkertainen merkki on, että se voidaan löytää *lha-khang'in* (buddhalaisia kuvia ja patsaita sisältävän temppelein) oven yläpuolelta jokaisessa *gom-pa'ssa* (luostarissa) ja useasti pyhänjäännöskaapin (jonka nimenä Tibetissä on *dung-ting*) yläpuolelta. Keski-aikaiset kabbalistit antavat kirjoituksissaan sen merkityksen avaimen. „Ihminen on pienoismaailma suuressa maailmankaikkeudessa”, Paracelsus opettaa. „Mikrokosmoksena makrokosmoksen sisällä, kuin sikiö, hän on kolmen tärkeimmän henkensä kannattamana maailmankaikkeuden kohdussa.” Nämä kolme henkeä kuvataan kaksinkertaisina: (1) Elementtien henki (maallinen ruumis ja elollisprinsiippi); (2) tähtien henki (sideerinen eli *astraalinen* ruumis ja sitä hallitseva *tahto*), (3) henkisen maailman henget (eläimelliset ja henkiset sielut) — *seitsemäs* prinsiippi, joka on miltei *aineeton* henki eli jumalallinen *Augoeides*, *Aatmaa*, jota edustaa keskuspiste, ja joka vastaa ihmisen napaa. Tämä *seitsemäs* prinsiippi on jokaisen ihmisen *persoonallinen* jumala, sanovat länsimaiset ja itämaiset salatieteilijät.

Selitykset, jotka kriitikkomme antaa *shatkônista* ja *panchkônista* [kuusikulmiosta ja viisikulmiosta] pikemminkin siis

*) *Idra Rabba*, VI, s. 58.

vahvistavat teoriaamme kuin kumoavat sen. Puhuessaan viidestä kulmiosta, jotka muodostuvat „viisi kertaa viidestä” eli 25:sta pisteestä, hän huomauttaa viisikannasta, että se on „kuvio, joka muuten vastaa niitä kahtakymmentäviittä *elementtiä*, jotka muodostavat inhimillisen olennon”. Oletamme, että kirjoittaja tarkoittaa „elementeillä” juuri sitä, mitä kabbalistit sanovat opettaessaan, että 24:n jumalallisen „ilmenevämmän voiman” emanatiot — „olemattoman” eli „keskuspisteen” ollessa 25:s — luovat täydellisen ihmisolennon? Mutta missä muussa suhteessa yllä mainittu lause — kiistelemättä sanojen „elementti” ja „emanatio” suhteellisesta arvosta — saaden vielä lisävahvistusta kirjoittajan huomautuksesta, että „koko mikrokosmoksen kuvio . . . yksilöllisen elävän olennon sisäinen maailma . . . kuvio, joka on Brahmaan, jumalallistutetun *luovan voiman merkki*” — missä suhteessa, kysymme, se on ristiriidassa meidän väitteemme kanssa, että eräät pätevät tutkijat (hermeettisen filosofian tuntijat) ja kabbalistit pitävät viisikannan viittä kärkeä ihmisruumiin viiden tärkeimmän elimen vertauskuvana? Me emme ole mikään *länsimaisten* kabbalistien innokas oppilas tai seuraaja, mutta me väitämme, että tässä he ovat oikeassa. Jos ne kaksikymmentäviisi elementtiä, joita edustaa viisikulmainen tähti, luovat „elävän ihmisolennon”, silloin nämä elementit ovat kaikki elollisvoimaisia, joko sielullisia tai aineellisia, ja kuva, joka symbolisoi „*luovaa voimaa*”, antaa sitä enemmän painavuutta tälle kabbalistiselle ajatukselle. Jokainen viidestä karkeasta elementistä — maa, vesi, tuli, ilma (tai „tuuli”) ja eetteri — on mukana luomassa ihmistä, ja jos puhumme „viidestä toimintaelimestä” tai „viidestä jäsenestä” tai „viidestä aistista”, se on aina hiusten halkomista, sillä kyseessä on yksi ja sama asia. Aivan varmasti „asiantuntijat” voisivat selittää *oman väitteensä* vähintään yhtä tyydyttävästi kuin kirjoittaja sitä vastustaa ja sen kieltää selittäessään omansa. *Codex Nazaraeuksessa*, kaikkein kabbalistisimmassa kirjassa, Korkein Valon Kuningas ja ylin aioni — MANO — emanoi viisi aionia itse ollen yhtä Herra Ferhon kanssa (joka on „tuntematon muodoton elämä”, ja jonka emanatio hän on) mikä tekee yhteensä *seitsemän*, jotka taas edustavat ihmisen *seitsemää* prinssiippiä; näistä on viisi puhtaasti aineellisia ja puoliaineellisia, ja kaksi korkeinta ovat miltei *aineettomia* ja *henkisiä* (katso „Fragments of Occult Truth”-teosta). *Viisi* loistavaa valonsädettä lähtee jokaisesta näistä *seitsemästä* aioonista, viisi kulkee läpi pään, kumpaisenkin ulospäin ojennetun käden ja *ihmisen* jalkojen

kautta, niinkuin viisikulmainen tähti kuvaa, *yksi* verhoaa hänet ikäänkuin sumuun, ja *seitsemäs* asettuu kirkkaan tähden tavoin hänen päänsä päälle. Tämä kuva voidaan löytää useista vanhoista kirjoista, jotka käsittelevät *Codex Nazaraeusta* ja *Kabbalaa*. Mikä ihme siis, kun sähkö eli eläimellinen magnetismi lähtee voimakkaimmin ihmisen viidestä pääjäsenestä, ja kun nykyisin „mesmeriseksi” sanotun voiman ilmiöitä oli tutkittu muinaisen Egyptin ja Kreikan temppelissä ja hallittu tavalla, jota ei voida saavuttaa meidän aikamme, jolle on ominaista idioottimainen ja ennakoiva kieltäminen, että vanhat kabbalistit ja filosofit, jotka esittivät vertauskuvallisesti jokaisen voiman luonnossa, syistä, jotka ovat täysin selvät niille, jotka tuntevat jonkun verran salaisia tieteitä ja salaperäisiä suhteita, mitkä vallitsevat lukujen, kuvien ja aatteitten välillä, valitsivat viisikannan viiden kärkipisteen edustamaan „ihmisen *viittä* pääjäsentä” — päätä, kahta kättä ja kahta jalkaa? Eliphas Lévi, nykyaikainen kabbalisti, menee yhtä pitkälle, joskaan ei pitemmälle kuin hänen muinaiset ja keskiaikaiset veljensä, sillä hän sanoo kirjassaan *Dogme et Rituel de la Haute Magie* (s. 175): „Kabbalallinen viisikannan käyttö voi määrätä syntymättömien lasten ulkonäön, ja vihitty nainen voi antaa pojalleen Nereuksen tai Akhilleen samoin kuin Ludvig XV:n tai Napoleonin piirteet. „Länsimaisten okkultistien *astraalivalo* on hindujen akâsa. Monet jälkimmäisistä eivät halua tutkia sen salaperäisiä suhteita, ei vihittyjen kabbalistien eikä heidän omien vihittyjen brahmaaniensa opastuksella, vaan pitävät parempana *Prajnâ Pâramitâ*’ta — omaa keksintöään. Ja kuitenkin nämä molemmat ovat olemassa ja ovat identtiset J. K:n, lontoolaisen „adeptin” typeristä ja tietämättömistä väitteistä huolimatta.

Suom. J. P t n.

TÄYTYYKÖ sitten sen aina olla *pahaa*, jota vastaan on pakko taistella, jota on pidettävä aisoissa, tai joka on asiahaarojen mukaan kerrassaan unohdettava! Eikö ole halpamaisten ihmisten kaltaista ajatella, että *vihollinen* on aina paha! — *Nietzsche*, *Morgenröthe*.

Dion Fortune:

Josephus

(Jatko ja loppu)

Me juttelimme muutaman minuutin ajan, mutta minä tunsin, ettei hänellä ollut halua esittää vahingonkorvausvaatimusta autonkuljettajalle, ilmeisestikin siitä syystä, että hän piti yksityiselämänsä mahdollista hyvitystä arvokkaampana; hän väitti yhtäkaikki haluavansa minun todistukseni, mutta minä omaksuin puolestani selvän kannan.

„Katsokaapa, hyvä herra”, minä sanoin. „Teillä on ollut aikamoinen tärähdys, ja te tarvitsette nyt vain pimeyttä ja lepoa. Minä tulen katsomaan teitä muutaman päivän kuluttua, jolloin olette riittävästi voimistunut voidaksenne ryhtyä pohtimaan asiaa. Nyt olette liian heikko. Ja nyt minä en puhu mitään muuten kuin lääkärinominaisuudessani.”

Minä huomasin kookkaan naisen hämmästyneestä ilmeestä, ettei Josephus ollut tottunut tällaiseen puhuttelutapaan, mutta tämä suhtautui siihen suopeasti.

„Ah”, hän sanoi ja virnisti tavalla, joka herätti kaiken minussa piilevän vastenmielisyyden tätä miestä kohtaan, „minulla on keinoja, joista te tavalliset lääketieteilijät ette tiedä mitään.” Ja me erosimme keskinäistä kunnioitusta vakuutellen.

Etsin McDermotin osteriravintolasta, ja hän vei minut asuntoon, joka ennen oli ollut hänen kotinsa, ja siellä sovimme, että jättäisin muutamaksi päiväksi sikseen neuvottelut Josephuksen kanssa. Huoneet osoittivat selvästi hänen kertomuksensa todenperäisyyden. Voin nähdä epäjärjestyksessä olevat todistuskappaleet, jotka osoittivat, että hän oli ensin pannut pois kaikki esineet, mitkä muistuttivat hänen vaimostaan, ja sitten epätoivoisensa ottanut ne jälleen esille. Me istuuduimme keskelle sekamelskaa piippuunemme, ja McDermot kertoi tarinansa kahdennenkymmenennen kerran. Hän ei kertonut mitään, jota en jo olisi osannut ulkoa, mutta kertominen sinänsä näytti helpottavan häntä. Siinä oli vanha juttu melojasta, joka meni syville vesille joutuen noihin odottamattomiin hiidenkirnuihin, jotka näkymättömissä uhkaavat kylpijiä, jotka eivät osaa uida jos uskaltavat nolle mustille ja kartoittamattomille vesille.

En käynyt tapaamassa Josephusta seuraavana päivänä, sillä en halunnut näyttää liian innokkaalta, mutta sitä seuraavana päivänä soitin hänelle puhelimesta. Suurmies itse vastasi ja oli enemmän kuin sydämellinen.

„Toivoin, että olisin tiennyt mistä löytää teidät”, hän sanoi, „olisin pyytänyt teitä tulemaan jo eilen.”

Minä otin auton ja olin pian rakennuksen edessä, jonka alakerroksen ikkunanluukut näyttivät olevan aina suljetut. Jälleen minut vietin maanalaiseen pyhäkköön, joka näytti todella sopivalta ympäristöltä sellaiselle omituiselle persoonalle kuin tohtori Josephukselle. Hänen päänsä oli luonnollisesti vielä kääreissä, vaikkakin hän oli vaihtanut burnuusin harmaaseen kotitakkiin, mutta sellaisenakin hänet olisi huomattu kaikkialla. Olin ajatellut, että Taverner oli tuntemistani ihmisistä erikummallisimman, mutta hän oli normaali verrattuna Josephukseen.

Hän keitti itse kahvia turkkilaiseen tapaan, otti esiin omituiseen kulta-paperiin käärittyjä savukkeita, jollaisia en ollut ennen nähnyt, ja sitten hän ryhtyi ruokkimaan mielikuvitustani, yritykseen, mikä onnistuikin hänelle siltä huolimatta että tunsin hänen ansioluettelonsa. Niinkuin Tavernerin hänenkin sivistyksensä oli tietosanakirjamainen, ja hän näytti matkustelleen maailman useimmissa kolkissa yleisiä valteita noudatta-

matta. Myönnän suoraan, että todella nautin hänen juttelustaan. Eikä kestänyt kauan ennen kuin puhe kiertyi salatieteeseen, johon myönsin tuntevani kiinnostusta, ja silloin Josephus alkoi levitellä höyheniään, ensin varovasti, kuin jäätä kepillä koetellen, ja avasi sitten sydämensä kun oli huomannut, että minulla oli hieman tietoja asioista, ja etten tuntunut moraalisesti turhantarkalta.

„Tämänlaatuisissa asioissa on vaikeinta”, minä sanoin, „se, että vaikka saakin kuulla teoriaa kuinka paljon tahansa, on erittäin vaikeaa löytää mitään käsin kosketeltavaa. Joko ne, jotka kirjoittavat ja luennoivat, eivät todella tiedä mitään, tai sitten heillä ei ole luontoa panna tietoaan käytäntöön.”

Hän tarttui syöttiini kuin kala.

„Ah”, hän sanoi, „osuite aivan naulan kantaan. Ylen harvoilla miehillä on todella salatieteessä tarvittavaa luontoa”, ja hän suori höyheniään tavalla, joka osoitti, missä oli miehen heikko kohta.

Josephus vaikeni hetkeksi ja tuntui puntaroivan minua vaa'assaan, ja sitten, pitäen minua tarkkaan silmällä ja punnitien jokaisen sanansa, hän puhkesi puhumaan.

„Oletan teidän tietävän”, hän sanoi, „että tulisitte hyvin pienellä harjoittelulla selvänäköiseksi?”

Olin vilpittömästi hämmästynyt ja samalla, myönnän sen, salaaisesti imarreltu, sillä minua oli aina pidetty materialistisen tylsyyden perikuvana. Sitten muistin, että Taverner oli usein nauraen käyttänyt samoja sanoja esittäen ne tämänlaatuisen huijausyritysten luonteenomaiseksi johdannoksi, ja minä keräsin ajatukseni havahtuen äkkiä puolustautumaan, sillä oli hätkähdyttävää huomata, missä määrin Josephus oli päässyt vaikuttamaan mielikuvitukseeni lyhyen keskustelumme aikana. Salasin kuitenkin epämiellyttävän tuntemukseni ja vastasin puolestani.

„Selvänäköisyys on paikallaan lajissaan”, minä sanoin, „mutta minä olen oikeastaan kiinnostunut seremonialisesta magiasta.”

Se oli nuoli, jonka ammuin umpimähkään, ja huomasin ampuneeni yli maalin niinkuin tavallisesti käy, kun yritän uida „hakamiesten” kanssa salatieteen syvissä vesissä. Josephus ei näyttänyt pitävän siitä, miksi, siitä en päässyt perille, mutta hän tuntui sielullisesti perääntyvän.

„Ja tiedätkö paljonkin seremonialisesta magiasta?” hän kysyi näytellen helpotusta, mitä hän ei suinkaan tuntenut.

En tiennyt minne hän pyrki, ja kun en halunnut joutua kiikkiin, noudatin Mark Twainin neuvoa ja palasin totuuteen.

„En”, sanoin suoraan, „en tiedä”. Ja kun näin helpotuksen ilmeen Josephuksen kasvoilla, lisäsin itsekseen: „Etkä sinikään tiedä.”

Hän puhui jälleen harvakseltaan, valeten joka sanan jälkeen.

„Jos olette vakavissanne ja uskalias, minä näytän teille sellaista, mitä harvat miehet meidän aikamme ovat edes uneksineet. Mutta”, hän jatkoi, ja minä näin, että hänen nopeat aivonsa kypsyttelivät suunnitelmaa, „minun on ensin koeteltava teitä”.

Pyysin häntä ilmoittamaan koetuksen laadun.

Pitäen minua jatkuvasti silmällä, ilmeisestikin valmiina peräytymään aikomuksestaan heti kun osottaisin epävarmuuden merkkejä, hän jatkoi:

„Koettelen ensin teidän selvänäkökykyenne alkeita nähdäkseni, onko teillä riittävästi kykyä intuitiivisesti tajuta aikomukseni itseänne kohtaan ja luottaa minuun kyselemättä.”

Ajattelin, että tämä oli sievin luottamuksen osoittamistemppu mitä olin koskaan nähnyt, ja minä ilmaisin suostumukseni kumartaen.

„Te tulette tänä iltana neljännessä vailla yhdeksän näiden rakennusten takana olevaan kujaan; siellä on kivihiilikellarin ovi, ja minä olen

siellä päästämässä teidät sisään. Teidän on odotettava kellarissa siihen asti kunnes olen palannut taloon, ja te kuulette laulua, ja silloin teidän on tultava kellarin toisesta ovesta, mikä on piian puolella. Tuon ikkunan tangot irtaantuvat, jos painatte niitä alaspäin, ja ne pysyvät paikoillaan vierierien varassa, ja te voitte päästä tähän huoneeseen, mutta muistakaa panna tangot paikoilleen, sillä en halua, että kukaan näkee ne irrallaan. Täällä te löydätte pielustan takaa kirkkaanpunaisen vaipan, jossa on hilkka kuin inkvisiittorin kaavussa. Ottakaa se yllenne ja vetäkää hilkka silmillenne; siinä on silmänreijät, niin että kyllä näette. Kävelkää sitten rohkeasti ensimmäiseen kerrokseen ja naputtakaa viidesti olohuoneen ovelle. Kun ovi avataan, sanokaa: 'Seitsemän Neuvoston nimessä: rauha kanssanne', ja käykää sisään minun luokseni. Minulla on samanlainen puku kuin teilläkin, mutta te tunnette minut, sillä minunkin pukuni on kirkkaanpunainen. Minä olen huoneen toisessa päässä korokkeella. Kun tulette minun luokseni, minä nousen, ja me annamme kättä toisillemme, ja sitten te istuudutte minun tuoliini, ja minä istuudun teidän oikealle puolellemme. Te ojennatte kätenne ja sanotte:

'Tulen Suurten Päämiesten nimessä.'

Sitten me käymme työhömmä. Te vastaatte 'kyllä' tai 'ei', mutta ei mitään muuta. Ja jos epäonnistutte —" ja hän työnsi rumat kasvonsa silmiensä eteen, „silloin joudutte tekemisiin herättämienne näkymättömien voimien kanssa. Onko selvä?"

„Aivan selvä", minä sanoin. „En vain ole varma muistanko tuon kaiken, ja mistä tiedän, milloin minun on vastattava myöntävästi tai kieltävästi?"

„Teidän on pidettävä minua silmällä. Jos liikutan oikeata jalkaani, te vastaatte myöntävästi, jos vasenta jalkaani, vastaatte kieltävästi. Ja kun liitän käteni yhteen, silloin teidän on noustava ja sanottava: 'Se on päättynyt', ja lähдете pois. Tulkaa sitten tänne ja poistukaa samaa tietä kuin tulittekin, mutta huolehtikaa siitä, että puku tulee hyvin piilotetuksi pielusten alle, ikkunatangot paikoilleen ja hiilikellarin ovi kiinni."

Kun Josephus oli lopettanut, hän katsoi minua tiukkaankin silmiin, ja minä vastasin yhtä kiinteällä katseella. Annoin hetken kuluu ennen kuin vastasin, sillä en halunnut näyttää liian innokkaalta.

„Minä suostun", sanoin.

Tyydytyksen kinnallus valaisi Josephuksen tutkistelevat silmät. Hän oli kuin naakka, joka on saanut siepatuksi helyn.

Erosimme mitä parhaimpina ystäviksinä, ja minä palasin Harley Streetille missä Taverner, päätettyään päivän haastattelut, oli minua odottamassa.

„Se kertoo monista asioista", hän sanoi. „Olen kanssasi samaa mieltä siitä, ettei Josephus ole harjaantunut salatieteilijä, mutta hän tietää aika lailla sukupuolen ja huumausaineitten salaisesta puolesta, ja hän osaa taitavasti käsitellä ihmislouontoa, ja hän pitää juonista niiden itsensä takia, niinkuin tämäkin suunnitelma osoittaa."

„Mitä sinä saat siitä irti?" minä kysyin. „Mihin hän tähtää?"

„Sanoisin, että hänen ryhmänsä on käymässä levottomaksi", Taverner sanoi. „Hän ei kaikesta päättäen halua uskoa heille salaisuuksiaan, niinkuin ikkunatangotkin osoittavat. Ilmeisesti on tarkoituksena, että sinun on esinnyttävä jonakin korkeampien voimien lähettinä, jonka hän on kutsunut arvovaltaansa tukemaan. Tämä saa minut uskomaan, että hän johtaa yhden miehen näytelmää, ja kun asetamme tämän sen yhteyteen, mitä ajattelemme hänen tietämättömyydestään seremoniallisesta magiasta, voin ajatella, ettei häntä ole koskaan vihitty mihinkään veljeskuntaan. Mutta, hyvä Jumala, mitä hän olisikaan tehnyt, jos hänellä

olisi tietoa voimanimistä, kun tiedämme hänen luonnolliset kykynsä! Veljeskunnat ovat hyvin vartioituja, Rhodes, meillä ei useasti ole pettureita.

Nyt lähde mukaan, meillä on juuri sopivasti aikaa aterioidaksemme ennen illan huvituksia."

Me menimme siihen Sohon ravintolaan, missä metafyyssillinen ylitarjoilija, jolla näytti olevan samat harrastukset kuin Tavernerillakin, oli valtiaana. Kuten tavallista meidät toivotettiin tervetulleiksi lämpimästi, mutta kunnioittavasti, ja meidät opastettiin syrjässä olevaan pöytään, ja kun metafyyssikko liehui ympärillämme vlinilistoineen, Taverner viittasi hänet lähemmäksi ja sanoi:

„Giuseppi, me menemme tänä iltana Malvern Square'n 7:ään, lähelle Gower Streetiä. Sen toisella puolella, kujassa, on ovi, ja takapihan ikkunan rautatangot voidaan irroittaa painamalla alaspäin. Soittakaa minulle Harley Streetille huomisaamuna kymmeneltä, ja ellen ole palannut, ryhtykää asian vaatimiin toimenpiteisiin. Tiedätte mitä tehdä."

Kun olimme yksin, Taverner otti esille pienen hopeaisen taskumatin ja sideharsokäärön ja antoi ne minulle pöytäliinan suojaan.

„Se on kloroformia", hän sanoi. „Pidä tukko valmiina ja paina se hänen sieraimilleen niin pian kuin hän avaa oven. Minulla on köyttä taskussani, Josephus ei tule mukaan tähän näytökseen."

„Mutta mitä minun pitää tehdä, kun istun tämän herran istuimella, eikä Josephus ole siellä liikuttamassa varpaitaan, kun muut esittävät pulmallisia kysymyksiä?" sanoin hädissäni.

„Odota ja katsele", sanoi Taverner. Minä huomasin, että hänen tuolin: a vieressä oli pieni matkalaukku.

Me saavuin juuri sopivaan aikaan takakujaan, ja minä kuulin hiilien narskuntaa, mikä osoitti Josephuksen saapuvan, juuri kun kaasin kloroformia sideharsotukkoon.

„Nyt!" kuiskasi Taverner, ja minä naputin hiljaa nokiselle ovelle.

Se avautui tuuman verran.

„Tekö, Rhodes?" kuiskasi ääni pimeydestä. „Tulkaa hiljaa sisälle, heitä on täällä joka puolella, hitto vieköön. Puuhaavat illallista. Mikseivät naiset osaa jättää asioita rauhaan?" Ääni kuulosti ärtyisältä.

„Missä olette, vanha veikko?" minä sanoin hapuillen häntä pimeydessä. Käteni osui hänen kurkulleen ja samalla puristin sormeni sen ympäri. Lämäytin tukon hänen kasvoilleen ja työnsin häntä taaksepäin koko voimallani. Me kauduimme hiilille, minä hänen päälleen. Hän oli voimakas mies ja riuhtoi kuin kissa, mutta minä olin kookkaampi, ja hän jäi alakynteen. Hänen tempoilunsa heikkeni, kun kloroformi alkoi vaikuttaa, ja kun Taverner, joka oli sulkemassa ovea, valaisi meitä varjostetulla taskulampulla, minä olin polvillani Josephuksen tajuttoman ruumiin vieressä.

Taverner sitoi hänet kätevyydellä, joka osoitti harjaantumusta, ja sitten hän katseli ympärilleen etsien paikkaa mihin kätkeä hänet.

„En halua, että hänet löydetäisiin liian varhain, jos joku sattuisi tarvitsemaan sangollisen hiiliä", hän sanoi.

„Voisimmehan kaivaa kuopan ja haudata hänet", minä ehdotin, kun olin päässyt paikan henkeen. „Tässä on lapio. Kaiva kuoppa ja pane hänet siihen kaulaa myöten, ja pane tuo vanha pohjaton sanko hänen pänsä päälle."

Taverner hihitti, ja kahdessa minuutissa Josephus oli ikäänkuin häntä ei olisi koskaan ollutkaan, ja jättäen hänet siten säädyttömästi haudattuna menimme varovaisesti pihalle. Oli pilkkosen pimeää, mutta tietoni paikan maantieteenstä auttoi minua löytämään ikkunan, ja pikemmin

kuin voi kertoa olimme irroitaneet ikkunatangot, hiipineet huoneeseen, vääntäneet sähkön palamaan ja sulkeneet oven sisäpuolelta.

„Tässä on pukusi!” sanoi Taverner vetäen divaanin pielusten alta leimuavanpunaisen puvun ja pukien sen ylleni niin nopeasti, että huomasin hänen tuntevan sen anatomian entisen kokemuksen nojalla.

Ovelta kuului heikko koputus, ja minä pidätin henkeäni. „Oletteko valmis, rakkaani? Kaikki ovat jo koolla,” sanoi naisen ääni.

„Menkää sisään ja alkakaa”, murisi Taverner äänellä, joka muistutti siinä määrin Josephuksen puhetta että vaistomaisesti katsahdin taakseni.

Kuulimme askelten kuolevan käytävään (ilmeisesti Josephus oli opettanut heidät olemaan väittelemättä), ja muutaman minuutin kuluttua alkoi yläpuoleltamme kuulua laulua.

Taverner aukaisi matkalaukkunsa ja otti siitä ihmeellisemmät vaipat mitä koskaan olin nähnyt. Suuri kaapu, joka oli jäykkä koruompeluksista ja raskas kullasta ja hopeasta, oli kuin Ofirin katkokset himmeään huoneen valaistuksessa. Taverner puki sen smaragdinvihreän alinutun ylle ja minä kiinnitin sen jalokivin koristetun rintasoljen. Sitten hän antoi minulle, sillä hän ei voinut nostaa käsiään, egyptiläisen päähineen, ja minä panin sen hänen päähänsä. En koskaan ole nähnyt sellaista näkyä. Tavernerin lihath piirteet, joita kehysti egyptiläinen puku, hänen kookas vartalonsa, jonka suuri valppa teki jättiläismäiseksi, ja jalokivistä kimalteleva ankh-risti hänen kädessään (joka oli, huomasin kiitollisena, riittävän painava käydäkseen aseesta), — kaikki tämä loi kuvan, jonka muistan vielä kuolinpäivänäni. Hänen liikkeussaan monien rituaalien suitsutuksen tuoksu huokui puvun laskoksista, silkki kahisi, kultakoristeet kilisivät; oli kuin kadonneen Atlantiksen pappiskuningas olisi tullut, vastauksena kutsuun, vaatimaan palvojiaan kuuliaisuuteen.

Me menimme kapeita portaita hämmennettyyn halliin ja siitä olohuoneen kerrokseen, missä tuntuva suitsutuksen lemu osoitti, että olimme oikeilla jäljillä. Taverner iski viisi lyöntiä ovelle, ja me kuulimme äänen sanovan: „Ovenvartija, katso kuka pyrkii sisään.”

Ovi avautui, ja me näimme edessämme lihavan ja kömpelön, mustaan kaapuun verhotun hahmon, joka miltei horjahti kumoon nähdessään Tavernerin. Tulipunainen pukuni sai ovenvartijan varmaan luulemaan minua Josephukseksi, koska meidät päästettiin viivytyksettä sisään, ja me huomaamme olevamme huoneessa, joka kaikesta pättään oli hänen johtamansa oudon seuran temppele.

Menin suoraa päätä korokkeelle, niin kuin minua oli neuvottu, ja istuuduin ennen kuin kukaan oli huomannut kokoani, ja olen jokseenkin varma, että jokainen luuli heidän tavallisen maagikkonsa istuvan tuolillaan. Taverner sitävastoin lähestyi alttaria ja ojentaen kultaisen ankh-ristinsä seurakuntaa kohden sanoi kaikuvalla äänellään:

„Rauha kaikille olennoille.”

Tämä oli ilmeisestikin se alku, jota he odottivat, sillä hahmo, joka istui korokkeella toisessa päässä huonetta, ja jonka koosta päättelin tapaamakseni pitkäksi naiseksi, vastasi:

„Keneltä tuot tervehdyksen?”

„Minä en tuo sitä”, sanoi Taverner. „Minä annan sen.”

Tämä ei nähtävästikään ollut oikea sana, sillä koko looshi tuntui joutuvan hämmennyksiin, mutta siinä määrin Taverner hallitsi heitä, että he unohtivat osansa.

Sitten Taverner puhui jälleen.

„Seitsemän Neuvoston nimeä on huudettu avuksi, ja minä, joka olen Vanhin Seitsemästä, olen tullut luoksenne. Tuntekaa minut tästä merkistä”, hän sanoi ja ojensi kätensä. Hänen etusormessaan välkkyi suuri

sormus. En usko, että yksikään huoneessa istujista tuli siitä hullua hurskaammaksi, mutta looshin virkailijat, joiden oletettiin tietävän, olivat häpelönsään tunnustaessaan etteivät he sitä tunteneet, ja niin tekivät muutkin.

Huoneessa oli kuolemanhiljaisuus, mutta sen keskeytti äkkiä puvun kahina, kun kolmannella korokkeella vasemmalla puolellani istunut hahmo nousi, ja minä kuulin Mary McDermotin äänen puhuvan.

„Pyydän anteeksiantoa etten uskonut”, hän sanoi, „Minä vetosin Seitsemän Neuvostoon, koska kuulin, ettei heitä ole olemassa. Mutta nyt huomaan erehtyneeni. Minä näen voiman ja tunnustan sen. Kasvosi puhuvat suuruudestasi, ja persoonallisuutesi värähtelyt puhuvat totuudestasi ja hyvydestäsi. Minä tunnustan ja tottelen.”

Taverner kääntyi hänen puoleensa.

„Mistä tulit uskoneeksi, ettei Seitsemän Neuvostoa ole olemassa?” Hän esitti kysymyksensä kaikuvalla äänellään.

„Koska mieheni oli häirinyt velvollisuuksieni täyttämistä järjestöä kohtaan. Koska hänen rukouksensa ja anomuksensa pyhiinmyksille olivat pilven tavoin tulleet erottamaan minut Mestarin kasvojen kirkkaudesta, niin etten voinut nähdä hänen kunniaansa, vaan luulin häntä karkeaksi aistilliseksi ihmiseksi ja petkuttajaksi, joka vain käytti hyväkseen meidän herkkäuskoisuuttamme.”

„Tyttäreni”, sanoi Taverner, ja hänen äänensä oli lempeä, „uskotko minuun?”

„Uskon”, hän huudahti. „En vain usko, minä tiedän. Sinut olen nähnyt unissani, sinä olet se vihkiäjä, jota aina olen etsinyt. Mestari Josephus lupasi tuoda sinut minun luokseni, ja hän on pitänyt sanansa.”

„Lähesty alttaria”, käski Taverner.

Hän tuli ja polvistui käskyä odottamatta Tavernerin eteen. Tämä kosketti hänen otsaansa kultaisella ankhilla, ja minä huomasin naisen horjahtavan kosketuksesta.

„Epätodesta johdata minut Todelliseen. Pimeydestä johdata minut Valoon. Epäpuhtaudesta puhdistat minut ja pyhität minut”, kuului syvä sointuva ääni. Sitten hän otti naista kädestä, nosti hänet ja asetti hänet istumaan viereeni korokkeelle.

Taverner palasi alttarille, pysähtyi sen eteen ja loi katseen yli koko huoneen. Sitten hän otti kaapunsa alta oudonnäköisen metallirasian. Hän aukaisi sen toisen pään ja otti siitä kourallisen valkoista jauhetta ja ripotteli sitä alttarille ristin muotoon.

„Likainen”, hän sanoi, ja hänen äänensä oli kuin kellon soitto.

Hän aukaisi rasian toisen pään ja otti siitä kourallisen tuhkaa, ja sen hän myös kylvi alttarille tahraten sen valkoisen liinan.

„Likainen”, hän sanoi jälleen.

Hän ojensi ankhinsa, ja sen kärjellä hän sammutti lampun, joka paloi alttarilla.

„Likainen”, hän sanoi kolmannen kerran, ja kun hän sen teki, kaikki voiman tuntu näytti häviävän huoneesta, ja se tuli latteaksi, jokapäiväiseksi ja jokseenkin kirjavaksi. Taverner yksin vaikutti todelliselta, kaikki muu uskottelulta. Hän oli kuin elävä ihminen vahakuvakokoelmassa.

Hän kääntyi, ja minä nousin, ja me poistulimme huoneesta välillämme Mary McDermot. Suljin oven hiljaa jälkeemme, ja kun huomasin avaimen olevan ovesa, kiersin sitä varmuuden vuoksi.

Himmennetyssä hallissa, missä ei ollut muuta valaistusta kuin se mikä tuli katulampusta oven päällisestä ikkunasta siivilöityen, Taverner seisautui hämmentyneen tytön eteen. Mary oli työntänyt hilkan niskaansa,

ja hänen vaalea tukkansa ympäröi sotkuisena hänen kasvojaan. Taverner laski kätensä hänen olkapäälleen.

„Tyttäreni”, hän sanoi, „Et voi päästä eteenpäin muutoin kuin velvollisuuden tietä kulki. Et voi nousta korkeampaan elämään rikutun lupauksen ja laiminlyötyjen velvollisuuksien nojalla. Mies, joka oli antanut nimensä ja sydämensä huomaasi, ei voi saada kotia ellet sinä sitä hänelle anna. Sinä voit vapautua hänestä, mutta hän ei voi vapautua sinusta. Tässä ruumistuksessa olet valinnut kotlieden Tien, ja siitä syystä mikään muu ei ole sinulle avoinna. Palaa ja pidä huolta siitä, että valo sytytetään ja lieji puhdistetaan ja koristetaan, ja minä tulen luoksesi ja osoitan, kuinka valaistuminen saavutetaan sillä Tiellä. Olet kutsunut avuksesi Seitsemän Neuvostoa, ja niinmuodoin olet tullut Seitsemän Neuvoston kurin alaisuuteen, ja tullessasi kurin alaisuuteen olet tullut sen suojeluksen. Lähde rauhassa.”

Hän aukaisi oven ja työnsi hänet ulos.

Me keräsimme kamppeamme ja seurasimme häntä. Alakerrasta kuuluva sähkökellon soitto osoitti, että yläkerran ihmiset olivat huomanneet joutuneensa teljetyiksi.

Yöllinen ajo Hindheadiin selvitti aivoni, joita omituisesti huimasi. Muistikuva Tavernerista kaavussa ja päänhineessä tanssi silmissäni eikä ottanut väistyäkseen sen tutun kuvan tieltä, mikä minulla oli esimiehestäni. Lopulta saavuimme perille, panimme auton levolle ja seisoiimme hetken tyynien tähtien alla ennen kuin menimme hiljaiseen taloon, joka jo kauan oli ollut uneen verhottuna, ja kun ajattelin illan tapahtumia minusta tuntui kuin olisin kulkenut unissa. Akkia muuan muistikuva iski minua pleksus solarikseen, ja minä heräsin hätkähtäen.

„Taverner!” minä sanoin, „mitä jos joku kaataa kuormallisen hiiliä Josephuksen päälle — ?”

Suom. J. Ptn.

Kirjallisuutta

Eino Krohn, Esteettisen kulttuurin ja kasvatuksen peruskysymyksiä, (Sivistys ja tiede, 110). Porvoo — Helsinki, WSOY, 1939. — 160 s., hinta 45 mk, sid. 60 mk.

Että *taide* kuuluu kaikille, ja että *esteettinen* itsekasvatus kuuluu erotamattomasti totuudenetsijän itsekasvatukseen, tämä on RUUSU-RISTIN ominaisimpia opetuksia. Pekka Ervast puhuu kirjassaan „Salatiedettä omin päin” suorastaan „taiteellisesta aistista” ja kirjoittaa tämän aistin viljelemisestä m.m. täten:

„Se aikaansaa ihmeellisen muutoksen sielussa, kun ihminen sitä viljelee. Se vaikuttaa näet, että ihminen osaa asettua ikäänkuin objektiiviselle kannalle elämän ja maailman ilmiöihin nähden. Hän ihmettelee ja ihailee, hän kaikkialla etsii ja kaikkialla löytää ja kaikkialla näkee. Niinkuin vanhat filosofit sanovat: filosofia alkaa ihmettelystä. Taiteellinen aisti ihmisessä tekee sen, että hän voi ihmetellä ja ihailla. — Todellinen taiteilija on ihminen, joka osaa nähdä kauneutta kaikkialla eikä siis tuomitse, vaan on suvaitsevainen.” —

Tämä on myös yllä mainitun teoksen kirjoittajan perusnäkemys. Hän tutkii taiteen merkitystä ja vaikutusta elämän eri piireissä, eli lainatakseni hänen alkulauseensa sanoja: „Näitten tässä ilmestyvien vaatimat-
tomien tutkimusteni tarkoitus on kiinnittää huomiota esteettisen elämän

yle'sinhimilliseen merkitykseen, sen läheiseen suhteeseen muihin kulttuuria rakentaviin voimiin, moraaliiin, tietämiseen ja uskontoon. Tutkielmani ei pyri olemaan tyhjentävä, vaan tahtoo ainoastaan osoittaa, miten esteettisellä arvopiirillä on yleisessä kulttuurielämässä olemisoikeutensa, miten siihen sisältyy erityinen suhtautumistapa, jonka kehittyminen ja vahvistuminen rinnan muitten arvoelämän muotojen kanssa on välttämätön kulttuurin kehitykselle."

Toht. Krohnin teos liittyy perusnäkemykseltään kirjoittajansa väitöskirjaan („Objektivistinen estetiikka", v. 1935), mutta on täysin itsenäinen. Väitöskirjassaan toht. Krohn on, lyhyesti sanoen, korostanut esteettisten kokemusten *arvoautoisuutta* ja *todellisuutta*, että, toisin sanoen, esteettinen kokemus paljastaa kokijalleen maailmasta todellisuusaspektin. Näin siis taide, joka välittää esteettisiä kokemuksia pelkistetyimmässä muodossa kuin mitä tavallinen arkipäiväinen ihminen kokee, tulee samalla välineeksi elämän sisäisten arvojen tuntemukseen, jolla on suuri yksilöllinen ja sosiaalinen merkitys. Kirjoittaja ei kuitenkaan samaista *esteettistä* kasvatusta *taidekasvatuksen* kanssa, millä lähinnä on ymmärretty *kuvaamataiteitten* käyttöä kasvatuksen palveluksessa, vaan käyttää tätä sanaa sen laajimmassa merkityksessä: „Jos esteettisessä näkemyksessä vapaudumme pitämästä olemassaolosta vain vitaalisten tarpeitten tyydyttäjänä tai vahingoittajana, on selvää, että tuollaisessa vapaassa, intressittömässä tilassa olemme myöskin vastaanottavaisempia uusille intellektuaalisille näkemyksille ja moraalille virikkeille."

Toisessa luvussa tekijä esittää katsauksen esteettisen kasvatusaatteen historiaan selostaen m. m. uusplatonismia ja sen tunnettua englantilaista edustajaa Shaftesburya, Schillerin merkityksellisiä kirjoituksia esteettisestä kasvatuksesta, John Ruskinia, joka vaatii moraalista taiteen perustaksi lankeamatta kuitenkaan pietistiseen hurskasteluun, ja viime vuosisadan taidekasvatusta yleensä. Tämä luku on johdantoa seuraavaan, missä kirjoittaja perusteellisemmin käsittelee esteettisen arvopiirin suhdetta eettilliseen arvopiiriin ja joutuu näin esittämään kantansa kysymyksistä, joita meillä on viimeksi yrittänyt ratkoa prof. K. S. Laurila Runebergin ja Stenbäckin ristiriitaa käsittelevässä kirjassaan sekä tutkielmassaan „Taide ja siveellisyys". Toht. Krohn toteaa, että eettillisen ja esteettisen arvopiirin välillä vallitsee vuorovaikutussuhde, eikä hän hyväksy näiden esittämistä toisilleen vastakkaisina. Esteettiseen kokemukseen sisältyy sinänsä psyykkillisesti avruttava vaikutus, mikä siis myös on omiaan vapauttamaan ihmisen ahtaista persoonallisista pyyteistä, joiden seurauksia n. s. pahat teot tunnetusti ovat. Ja kun otamme huomioon, että ihmistä arvosteltaessa on otettava huomioon ihminen kokonaisuutena, on ilmeistä, että sekä eettillisen että esteettisen kehittymisen tuloksena on, kun kumpainenkin on ainoa, että ne vaikuttavat positiivisesti toisiinsa. „Jos taide paljastaisi kauneusarvona vain ruusun sulouden tai kauniin tytön lempeät piirteet, olisi se vielä köyhää ja pinnallista. Mutta esteettiseen arvoon, olemassaolon irrationaalisen todellisuuden kokemukseen sisältyykin vastustamaton pyrkimys sulkea k o k o o l e m a s s a o l o kauneusnäkemukseen", kirjoittaja huomauttaa ytimekkäästi. Yhtä selvä ja problemeeja ratkova on tekijän esitys taitelijan moraalista: taitelijalle asetettavista vaatimuksista on *uskollisuus* ensimmäisiä, ja kun hän pyrkii esteettisten arvojen paljastamiseen, hänen on luonnonmukaisesti toteutettava myös muita elämän arvoja. „Siveellisen ja siveettömän taiteen" probleemia käsitellessään tekijä viittaa m. m. tätä kysymystä pietistisimminkin käsitelleen prof. Laurilan näkemyksiin huomauttaen, että prof. Laurilan omista taideteoreettisista näkemyksistä (taide käsitettynä tunteen ilmaisuksi ja sen tartuttamiseksi) on johdettavissa väite, että taideteos taideteoksena on

sitä parempi, kuta paremmin sen on onnistunut herättää nauttijassaan epäsiiveillisiä tunteita! Kirjoittaja ei halua kieltää, etteikö korkeakin taide voi joskus vaikuttaa alentavasti ihmisiin, mutta tällöin on vika heidän omassa sielunelämässään.

Neljännessä luvussa, „Taide ja uskonto“, toht. Krohn huomauttaa, mikä tietääkseni tapahtuu ensimmäisen kerran suomalaisessa tieteellisessä tutkimuksessa, että esteettisen, eettillisen ja uskonnollisen arvoelämän kehityksen painostaminen *tietämisen ehtona* on teo:ofisen liikkeen painavia ja kauaskantoisia kulttuurisaavutuksia. Tekijä käsittelee sitten erillisissä aliluvuissa esteettisen piirin kehitystä tiedon laajenemisen edellytyksenä ja uskonnollista ja esteettistä kokemusta, missä esimerkkien joukossa näemme m.m. harvojen tunteita Runebergista, jotka osoittavat, että Runeberg oli kokenut Kristuksen kosmilleksi todellisuudeksi, jonka näkyvänä verhona ilmiömaailma on, ja että hänen mukaansa runous näkee ja kuvaa todellisuutta, jonka juuret ovat Jumalassa.

Teoksen viidennessä luvussa „Esteettinen kulttuuri ja esteettinen kasvatus“ kirjoittaja määriteltään esteettisen kulttuurin käsitteen tarkastelee taidetta esteettisen kulttuurin kehittäjänä, tyypejä ja tyyliä esteettisen piirin määräjänä ja taidearvostelua. Taidearvostelijan tehtäväksi hän näkee pyrkimyksen tutkia, missä määrin kulloinkin taideteos ilmaisee ja välittää luojansa näkemyksiä ja intentsioneja, ja että taiteesta voidaan sanoa ilman subjektiivisia tunnevaikutelmia, onko se hyvää vai huonoa. Luvun loppuosa on omistettu esteettisen kulttuurin sosiaalisille kysymyksille. Siinä kirjoittaja viittaa myös aktuaaliin kysymykseen vapaaajan käytöstä ja esteettisen kasvatuksen merkitykseen kansalaiskasvatuksessa.

Teoksen viimeinen luku, „Esteettinen pedagogikka“, tarjoaa asiallista luettavaa, jolle antaa erityistä viehätystä se, että kysymyksessä ovat lasten esteettiset kokemukset ja taiteelliset yritykset. On mielenkiintoista todeta, että kirjoittaja pitää lasten kykyä esteettiseen suhtautumiseen täysin todistettuna. Lapsi on vapaa monista käytännöllisistä intresseistä, jotka häiritsevät täykasvuisen esteettistä suhtautumista elämän ilmiöihin, jopa suorastaan vääristävät sitä; jos lapsi ei pysty kokemaan esim. traagillista ja ylevää kauneutta, kirjoittaja huomauttaa, se johtuu siitä, että traagillisen ja ylevän ei-esteettiset tunne-elämykset, arvoperustat, eivät vielä ole lapsen tajunnan piirissä. Vasta taiteen avulla täysikasvuinen valloittaa takaisin sen, minkä hän jo lapsena on esteettisesti kokenut ja omistanut. Sellaiset tämän luvun jaksot kuin „Lasten taidearvostelu ja sen rajoitukset“, „Lapsi kuvaamataiteilijana“, „Lapsi kirjailijana“, „Esteettisen pedagogikan tehtävä“ ja „Nuorison esteettinen kasvatus“ osoittavat niiden kysymysten moninaisuuden, mitä tässä kahteentoista aljaksoon jaetussa luvussa käsitellään.

Tietäen esteettisen kulttuurin ja kasvatuksen laajuuden tutkimusalana hämmästyin nähdesäni, että toht. Krohn oli saanut sanottavansa mahdumaan kymmeneen painoarkkiin ja kävin kirjaan käsiksi vastaavin enakkoluuloin. Koin kuitenkin miellyttävän pettymyksen. Olen jatkavasti sitä mieltä, että tekijä olisi voinut omistaa yksin tein enemmänkin sivuja näille erittäin mielenkiintoisille kysymyksille, ilman että esitys olisi käynyt puisevaksi. Joistakin saattaa kirja tuntua vaikealukuiselta sen suppean esityksen vuoksi. Itse puolestani pidän kuitenkin enemmän niukkasanaisestä esityksestä kuin paisutetusta (omhan lyhyys „viisauden sielu“, niinkuin Shakespeare sanoo), ja olen varma, että tällainen suppea esitys on enemmän omiaan antamaan virikkeitä lukijoille kuin laava. Ja miehuinen pettymykseäni oli siis se, että totesin toht. Krohnin todella anta-

neen kirjassaan paljon sen vaatimattomasta koosta huolimatta, eli käyttäkseni hänen esittämänsä taidearvostelun mittapuuta: tekijä on saanut ilmaistuksi aikomuksensa. Jos vielä valittavan vivahturikkaat ja esteettisesti häiritsevät painovirheet olisivat olleet poissa, typografista täydellisyyttä vaativa lukijan silmänikin olisi ollut tyytyväinen.

Tämä teos saattaa kirjoittajansa kulttuuriryömyä tekijöiden eturiviin. Toivotan teokselle laajaa menekkiä, jonka se on ansainnut.

J. Ptn.

Mitä muualla tiedetään

Intian rappeutumisen syistä. (Jatk.)

Syistä vanhin on Intian oma; joka tapauksessa se on veeda-ajan jälkeinen. Muinaiset rishit eivät ainoastaan saavuttaneet henkisen kehityksen korkeimpia huippuja, vaan kunnioittivat maailmaa Jumaluuden ilmennyksenä ja tiesivät, että ihmisen tärkein tehtävä ihmisenä on auttaa tämän ilmennyksen täydellistymistä omassa itsessään ja ympäristössään. He olivat myös laatineet „smritit“ eli käskyt, jotka pohjautuivat kosmisiin periaatteisiin, ja joiden mukaan he järjestivät yhteiskunnalliset olot. Kylissä maa oli yhteistä omaisuutta, virkailijat ja koulujen johtajat saivat palkkaisen luonnon antimia, ja hallitusvalta oli „viiden neuvoston“ (*panchayat*) käsissä. Hallitsija ei puuttunut asioihin kuin suojelijana ja korkeimpana oikeusasteena. Kotoisen opetuksen, ja — ylemissä kasteissa — sen opetuksen lisäksi, jota saatiin joltakulta „gurulta“, joka samalla oli perheellinen, joka kylällä oli koulunsa. Siinä älyllinen opetus seurasi vasta varsinaisen kasvatuksen jälkeen, s.o. vasta sitten, kun oppilaille oli opetettu ruumiinharjoituksia, yksilöllisen ja perheen puhtautta, sielullista itsehillintää, keskitystä ja mietiskelyä, pyrkimystä jaloon ihanteeseen.

Muinainen Intia ei ollut kuuluisa ainoastaan korkeasta henkisyydestään ja yhteiskunnallisen järjestyksensä sopusointuisuudesta, vaan myös, kin taiteistaan, tieteistään, teollisuudestaan ja kaupastaan. Se oli maailman rikkain maa (nykyisin kaikkein köyhin!), ja sinne tuli ihmisiä kaikilta ilmansuunnilta ostamaan mitä kallisarvoisimpia tuotteita ja rikastumaan niillä.

Mutta niinkuin tapahtuu kaikissa maailman maissa, brahmaanit, „dharman vartijat“, s.o. kaikkiallisen sopusoinnun lain opettajat, rupeivät vähitellen laiminlyömään velvollisuutensa, hankkivat itselleen maalista valtaa ja etsivät omaa etuaan yhteishyvän kustannuksella. Toiset brahmaanit puolestaan, epäilemättä väistämättömästi vastavaikutuksesta, syvenyivät yksipuoliseen henkisyyteen halveksien maailmaa ja paeten sitä sulautuakseen Kaikkeuteen. Heikentyessään näin vähitellen henkisesti ja sosiaalisesti Intia lopulta, erilaisten vaiheitten kautta, joutui moguulien vallanalaisuuteen, toisinaan hyödykseen, milloin sellaiset viisaat keisarit kuin Akbar hallitsivat, useasti myös ja lopulta turmiokseen. Moguulien hallituskautta seurasi Englannin hallituskausi, ja Intian rappeutuminen korostui.

Ensi sijassa hävisivät koulut, sillä maa oli kylissä tullut yksityisomaisuudeksi ja rahavalta vakiintunut, eivätkä kylien asukkaat, joita verot painoivat, voineet enää huolehtia koulumestariensa toimeentulosta eivätkä kustantaa lastensa opetusta siellä, minne oli perustettu joitakin länsimaisen mallin mukaisia kouluja. Kuten tavallista tämä epäkohta oli

tuntuvin niissä maakunnissa, jotka olivat suoranaisesti Britannian hallinnon alaisia. Eräissä puoli-itsenäisissä valtioissa miltei kaikki lapset ovat nykyisin koulussa, jota vastoin useimmissa välittömästi englantilaisten hallitsemissa maakunnissa koulua käy vain 3 %. On valitettavaa, että puolittain itsenäisissäkin valtioissa muinaisten aikojen todellinen opetus on korvattu eurooppalaisella opetuksella, ja yksilön täydellistymistä sijaan on tullut pähänpönttääminen.

Samanaikaisesti lisääntyy köyhyys, kun teollisuus hyödyttää miltei yksinomaan Iso-Britanniaa . . . Kansan suuret joukot, jotka eivät enää saa riittävästi ravintoa, ovat saaneet huomata henkisen voimansa, tarmonsa ja vastustuskykynsä heikentyvän lyhyessä ajassa.

Näin siis, kasvatuksen puutteesta ja heikentymisestä sai alkunsa maaperä, joka oli hedelmällinen tyytymättömyyden, kateuden ja erimielisyyksien kasvuille. Kansat ei ota huomioon muita kuin laukojen johtajia, jotka kiihoittavat ihmisiä toisiaan vastaan . . . ; puoli-itsenäisissä valtioissa ei ole juuri koskaan häiriöitä, esim. hindujen ja islaminuskoiden kesken, jotka elävät hyvässä rauhassa ja toisinaan auttavat toisiaankin.

Mitä tulee korkeampiin luokkiin, mädännys on päässyt niihinkin brittiläisen kasvatuksen välityksellä. Brahmaanit luonnollisesti ovat taipuvaisia omaksumaan vapaita ammatteja, mutta he eivät voi niitä harjoittaa ilman brittiläisen hallituksen yliopistojen myöntämiä diplomeja. Monet niistä onnettomista, jotka ovat suorittaneet yliopistokurssejensa omassa maassaan tai Englannissa, ovat menettäneet paljon siitä mikä oli heidän etevämyytensä. Niinkuin tästä huomauttaa Sir John Woodroffe (Arthur Avalon): „Ei ole harvinaista, että brittiläisen kasvatuksen vaikutuksena on saattaa eroon ne, jotka ovat joutuneet sen alaisiksi, ei vain hindujen „shaastrojen” tutemuksesta, vaan myöskin mahdollisuudesta ymmärtää niitä.”

Mutta nyt on muutos tapahtumassa. Eräiden tarmokkaitten ja etevien miesten vaikutuksesta (joista eräät olivat englantilaisia), Intian henki on elpynyt, on ravistanut tarmokkaasti hartioiltaan Englannin ikeen ja hyljännyt länsimaisen vaikutuksen. Intia on tällä hetkellä hyvin lähellä, ellei suorastaan itsenäisyyttä, niin ainakin „home rule”a, joka sillä itse asiassa onkin jo osittain. — *Gaston de Mengel*.

Eurooppa ja Golf-virta. Joitakin vuosia sitten tapahtui Atlantin valtameressä, Itäisen Kanadan ja Newfoundlandin vaiheilla, maanjäristyksiä, jolloin suuri osa sikäläisistä riutoista (Grand Banks) kaikesta päätäten lipui syvemmälle valtamereseen. Nyt on ilmeisestikin tähän liitettävä Golf-virran suunnan muuttuminen. Ainakin selittää tämän asian näin muuan torontolaisen *Star Weeklyn* kirjoittaja. Näyttää näet siltä, että tämä 50-mailia leveä lämpimänveden virta, joka lähtee Meksikon lahdesta ja kulkee pitkin Amerikan itärannikkoa, nyt tekee mutkan itäänpäin mainittujen riuttojen luona levittäen lämpöään Englantiin ja Skandinaviaan. Golf-virta tulee nyt myös lähemmäksi Kanadaa, ja sikäläinen ilmasto on myös muuttumassa lämpöisemmäksi, ehkä noin yhdellä asteella vuosittain. (*The Canadian Theosophist*).

C. G. Jung Hitleristä. „Cosmopolitan Magazine”in tammikuun numerossa kirjoitti tunnettu psykologi prof. Jung Hitleristä. „Canadian Theosophistin” selostuksen mukaan hän esittää Hitlerin kollektiivisen alitajunnan („taju-ton”) hallitsemaksi. „Hitlerin voima ei ole poliittista” Jung sanoo. „Se on magiaa.” Ja edelleen: „Hän on kuin mies, joka kuuntelee tarkkaavasti suggestion virtaa, jotka kuiskauksina kuuluvat salaperäisestä lähteestä, ja sitten toimii niiden mukaan.”

Lehden selostaja huomauttaa, että Jungin „taju-ton” on verrattavissa astraalivaloon, ja mitä tämä merkitsee, sen kaikki teosofiset tutkijat tie-

tävät. (Ks. esim. Pekka Ervast: „Jälleensyntymismuisti”). Lehti viittaa myös H. P. B:n „Paljastettuun Isikseen”, missä on vastaavia tapauksia mainittuna (I: 34—35): „Näin siis kaikki nuo suuret luonteet, jotka kohoavat jättiläisten tavoin esiin ihmisyvun historiasta, niinkuin Buddha-Siddharta ja Jeesus henkisten ja Aleksanteri Makedonialainen ja Napoleon Suuri aineellisten valloitusten maailmassa, olivat vain heijastuneita kuvia ihmistyypeistä, jotka olivat olleet olemassa kymmenen tuhatta vuotta sitten, aikaisemmassa kymmen-tuhantiskaudessa, maailmaamme hallitsevien salaperäisten voimien jäljentämänä. Ei ole ainoatakaan huomattavaa luonnetta pyhän tai profaanin historian kirjoissa, joiden alkutyyppejä emme tapaisi puolittain tarunomaisista ja puolittain todellisista menneiden uskontojen ja mytologiojen perintätiedoista. Niinkuin tähti, joka kimmeltelee mittaamattomissa etäisyyksissä päämme päällä, taivaan äärettömyydessä, heijastuu järven hiljaisiin vesiin, niin heijastuvat vedenpaisumusta edeltäneiden aikojen ihmisten mielikuvat aikoihin, jotka ovat historian ulottuvilla.”

William Butler Yeats, tunnettu irlantilainen runoilija, kuoli Ranskassa tammikuun 28 p:nä 73 v. ikäisenä. Yeatsin osuus Irlannin runouden ja näytelmätaiteen nousussa on erittäin suuri; v. 1923 hän sai Nobel-palkinnon. Yeatsin kehitykselle ja tuotannolle merkityksellistä oli hänen tutustumisensa teosofiaan. Hän tunsi H. P. B:n ja oli George W. Russelin („AE”:n), Charles Johnstonin, Daniel Dunlopin, Claud Falls Wrightin, Magee-veljesten y.m. kanssa perustamassa Dublinin looshia ja osallistui „The Irish Theosophistin” julkaisemiseen. Myöhemmin hän vierautui varsinaisesta teosofiasta, osaksi kai syystä että tunsi suurta vetäymystä psyykkisiin ilmiöihin. Näitä hän on kuvaillut ja tulkinnut m.m. mielenkiintoisessa autobiografisessa kirjoituksessaan „The Trembling of the Veil” ja esseissä (esim. „Per amica silentia lunae”). Yeatsin runoudella on syvät juuret Irlannin kansantietoudessa, ja hänestä on sanottu, ehkä hieman liioitellen, että hän „osaamatta sanaakaan gaelia tunteui druidien magian esoteeriseen maailmaan”.

Tien varrelta

Ruus-Ristin kesäkurssit ovat heinäkuun 31:stä p:stä elokuun 7:nteen Jyväskylän Ruusu-Risti-tempelissä Kauppakadun 5:ssä. Kurssikirjana on Pekka Ervastian „Kalevalan avain”. Kurseja johtaa maist. Sven Krohn. Kurssimaksu on 100 mk. Kurseille voivat ilmoittautua Ruusu-Ristin jäsenet.

Kesäkurssien ajaksi järjestetään entiseen tapaan yhteismajoitus koululle lähelle Tempeliä. Yhteisasuntoon aikovien on tuotava mukanaan peite, linavaatteet ja pyyheliinat. Maksu yhteismajoituksesta on kurssijäljältä 20 mk.

Yksityisasuntoja hankitaan myös niitä haluaville. Osanottoilmoitukset samoin kuin ilmoitus halutaanko yhteis- vaiko yksityisasunto pyydetään lähettämään hyvissä ajoin ennen kurssien alkua osoitteella neiti Katri Lahti, *Jyväskylä*, Vapaudentie 43. Ohjaus asuntoihin tapahtuu Tempelistä. Väärinkäsitysten välttämiseksi pyydetään osanottajia ilmoittamaan koko nimensä.

Englanninkielinen, selostava yhteenvedo aikakauskirjamme sisällöstä litetään nykyisin kaikkiin ulkomaille lähetettäviin „Ruusu-Ristin” numeroihin.

Järkyttävä onnettomuus tapahtui helatorstain vastaisena yönä Pilpalan Saarenmaassa. Ruusu-Ristin Perustaja-Johtajan Pekka Ervastian monista mui toista rakas koti paloi silloin perustuksiaan myöten, jolloin samalla P. E:n kasvattipoika Jaakko Liukkonen ja tämän kaksi pientä tytärtä Pirkko ja Tytti saivat surmansa liekeissä. Jaakko Liukkosen oli rat P. E:n kodin lämmittävässä piirissä monet ruusuristiläiset oppineet tuntemaan auttavaiseksi ja sydämellisen välittömäksi ihmiseksi. Onnettomuuden uhrin haudattiin ensimmäisenä helluntaipäivänä Lopen kirkonkylässä. Haudalla puhui m.m. Ruusu-Ristin varapuheenjohtaja Eino Krohn, joka laski Järjestön sepeleeseen, Ruusu-Risti-Nuorten puolesta herra Valio Hytönen sekä Saarenmaassa useita vuosia asunut kirjailija J. R. Hannula.

Helsingin Ruusu-Ristissä päättivät kevään työkauden seuraavat sunnuntaiesitelmät: 14. V. Lauri Pautola: „Alla kasvon Kaikkivallan”; 21. V. P. E:n esitelmä: „Kirkko mysteriolaitoksena”, Johtajan esittämänä.

P. E:n kuolinpäivän muistojuhlaa vietettiin hiljaisena hetkenä 22. 5. Helsingin Ruusu-Ristissä.

„**Ruusu-Ristin**” seuraava numero ilmestyy ensi syyskuussa.

S I S Ä L L Y S:

Elias Lönnrotia etsimässä	161
Toimittajalta	163
Toimitussihteeriltä	165
Kuusikulmio ja viisikanta	174
Josephus	184
Kirjallisuutta	190
Mitä muualla tiedetään	193
Tien varrelta	195

Kesäkuun puolivälissä
ilmestyy

PEKKA ERVASTIN
Kalevalan avain

toisena, vinjetein somistettuna painoksena.

Hinta nid. 50 mk, sid. 70 mk.

RUUSU-RISTIN KIRJALLISUUSSEURA

Helsinki I, Meritullink. 33, ovi 2. Puh. 23 609.

Ruusu-Ristin Talorahasto

työskentelee
tulevaisuutta varten.

*Läittykää jäseniksi
tai tehkää tilapäisiä
lahjoituksia!*

Jäsenten säännölliset tili-
tyspäivät ovat
1/1, 1/4, 1/8 ja 1/10.

Talorahaston hoitaja:
Yrjö V. Rimppe,

HELSINKI,
Luotsikatu 12 A. 12.

*19. vuosisadan ihmeellisin teos
H. P. Blavatskyn*

SALAINEN OPPI

ilmestyy suomeksi.

Teosofisen Seuran

julkaisema aikakauslehti

TEOSOFI

jatkaa joka numerossaan Salai-
sen Opin suomennosta. Teosofi
voidaan tilata maan kaikista
kirjakaupoista, postikonttoreista
ja T. S:n taloudenhoitajalta.
Osoite: Signe Rosvall, Helsinki,
Kirkkokatu 14. Tilaushinta (ko-
timaassa) 40 mk. v:kerta.

PUHELIN 216

HYVINKÄÄN KIRJAPAINO OSAKEKEYHTIÖ

HYVINKÄÄ

Suorittaa ensiluokkaisesti
kaikkia kirjapainoalaan kuu-
luvia tehtäviä. Tiedustakaa
hintojamme.

Ostakaa paita,

jota

**Olli, Tiitus,
Iso-Keisari,
Valentin**

y.m.

kiittävät

Patentoidut erikoisuudet.

RUUSU-RISTI-JÄRJESTÖ

Perustaja-Johtaja: **PEKKA ERVAST**

Johtaja: rouva Hilda Pihlajamäki, os. Helsinki I, Mariank. 28 B.
Hallituksen varapuheenjohtaja: fil. toht. Eino Krohn, os. Helsinki I, Maneesinkatu 2 A.

Sihteeri: fil. maist. U. J. Pore, os. Helsinki I, Maneesinkatu 4a A 12.

Rahastonhoitaja: herra Waldemar Kaade, os. Helsinki I, Oikokatu 15 A 18.

Kanslia: Helsinki I, Meritullinkatu 33, ovi 2. Puh. 23 609.

Ruus-Risti perustettiin Helsingissä marraskuun 14 p:nä 1920. Sen tarkoitus selviää seuraavasta ohjelmasta:

1) Ruusu-Risti on totuudenetsijain järjestö, jonka jäsenet tunnustaa kaikkien ihmisten veljeyden katsomatta rotuun, väriin, kansallisuuteen, uskontunnustukseen, yhteiskunnalliseen asemaan, sukupuoleen tai muihin ulkonaisiin rajoituksiin, osoittavat toisilleen mitä suurinta suvaitsevaisuutta ja ymmärtämystä sekä pitävät totuutta korkeampana kaikkia uskontoja.

2) Ruusu-Risti on vapaan ajattelun pyhäkkö, jonka jäsenet etsivät totuuden ydintä, salaista jumalviisautta, mikä piilee kaikkien aikojen uskonnoissa, mytologioissa, filosofisissa ja tieteellisissä järjestelmissä.

3) Ruusu-Risti on renkaana ihmisten näkymättömässä veljeydennä, ja sen jäsenet etsivät ikuisen elämään vievää tietä, joka kasvattaa ja kehittää ihmisessä veljeyden henkeä.

Ruus-Risti on itsenäinen järjestö. Ohjelmansa nojalla se kuuluu H. P. Blavatskyn v. 1875 alkuunpanemaan teosofiseen liikkeeseen.

Ruus-Ristin jäsenet ovat irt-, ryhmä- ja looshijäseniä. *Irtjäseneksi pyrkijä kääntyy suoraan, ryhmäjäseneksi pyrkijä paikallisryhmän välityksellä Ruusu-Ristin Johtajan rouva Hilda Pihlajamäen puoleen, os. Helsinki I, Mariank. 28 B.*

Looshityö on järjestetty seremonialliselle pohjalle, ja looshijäseneksi saattaa Ruusu-Ristin jäsen pyrkiä asianmukaisilla suosituksilla.

Ruus-Ristin jäsenmaksut ovat määrältään vapaaehtoisia. Jäsenten toivotaan tuovan antimensa kolme kertaa vuodessa: maaliskuu- ja lokakuun kuluessa sekä vuosikokouksen aikana. Jäsenmaksut vastaanottaa rahastonhoitaja herra Waldemar Kaade, os. Helsinki I, Oikokatu 15 A 18.

Vuosikokous pidetään keuhällä, siinä uudet jäsenet juhlaallisesti vastaanotetaan, vihittäin, sekä asetetaan oikeuksiansa ja velvollisuuksiansa (installoidaan).

Installoidut jäsenet ovat oikeutetut pyrkimään Ruusu-Ristin looshijäseniksi.

RUUSU-RISTI

TOTUUDENETSIJÄIN AIKAKAUSKIRJA

35:s vk.

Syyskuu 1939

N:o 7

RUUSU-RISTI

Totuudenetsijän aikakauskirja - Suomen vanhin teosofinen lehti.

Toimitus: **Eino Krohn** (vastaava),
Jorma Partanen (toimitussihteeri).

Julkaisija Ruusuu-Ristin Kirjallisuusseura r.y.

RUUSU-RISTI ilmestyy 10 kertaa vuodessa, sisältäen vähintään 320 tekstisivua.

RUUSU-RISTIN toimitukselle tulevat kirjoitukset, kysymykset, uutiset y.m. ovat lähetettävät fil. toht. Eino Krohnille, os. Helsinki I, Maneesink. 2 a C, tai fil. maist. Jorma Partaselle os. Helsinki I, Väinämöisenkatu 5.

RUUSU-RISTIN kirjoituksia saa lainata sillä ehdolla, että lähde tarkasti mainitaan. Sarjakirjoituksia ei saa lainata.

RUUSU-RISTIN tilaushinta on koko vuodelta Smk. 50: —, ulkomailla doll. 2: —. Yksityisnumeron hinta on postivapaasti lähetettynä Smk. 10: — tai 50 c.

RUUSU-RISTIN tilauksia ottavat vastaan postikonttorit, asiamiehet sekä aikakauskirjan taloudenhoitaja, hra *Waldemar Kaade*, os. Helsinki I, Oikokatu 15 A 18.

Asiamiehille myönnetään 10 pros., kun vähintään kolme tilausta tehdään. Tilausraha on maksettava etukäteen.

Ruusuu-Ristin Kirjallisuusseura r.y.

Kaikkea ruusuristillistä ja teosofista kirjallisuutta haluttaessa voidaan kääntyä Ruusu-Ristin Kirjallisuusseuran toimiston puoleen os. Helsinki I, Meritullinkatu 33, ovi 2, puh. 23 609 (toimisto) ja 24 430 (toimitusjohtaja).

Toivo Orma

Kelloseppä

Iso Roobertink. 1. Puh. 38 302

Ostamalla uuden tai korjauttamalla vanhan kellonne meillä tulette aina olemaan tyytyväinen

Kihla- ja kivismuoksia sekä hopeaa edullisesti.

Yli 10 v. kokemus Pariisin ja New-Yorkin parhaissa liikkeissä ensimmäisenä pienten kellojen korjaajana.

Sairasaputoimisto ja Opas *Salve*

Helsinki. Vuorik. 5. Puh. 24 364.

Palvelee yleisöä ant. sairasapua kotelhin, opastaen potil. lääkäreille ja sairaaloihin, noutaen ne asemalta eri pyynnöstä. Hyvä koti lääkärihoitoon saapuville ja toipuville.

Alppaurinkoa, sähköhoitoa ja hierontaa annetaan.

RUUSU-RISTI

TOTUUDENETSIIJÄIN AIKAKAUSKIRJA

Ent. TIETÄJÄ, perustanut v. 1905

PEKKA ERVAST

TOTUUS ON KORKEIN USKONTO

Sota

Teosofiselle sydämelle on ylentävää nähdä, millä rauhallisella tyyneydellä kansamme on valmis alistumaan kohtaloon, kun siltä vaaditaan uhrauksia nyt puhjenneen eurooppalaisen sodan yhteydessä. Vaikkei itse sota ulottuisikaan Suomeen, on sen aiheuttama sotatila maassamme omiaan häiritsemään yksityistä ja yhteistä elämäämme monella tavalla . . . Vaikkei veremme vuotaisikaan, saamme taloudellisesti ja sielullisesti suorittaa osamme Euroopan kovasta karmasta. Siitä huolimatta kansamme on iloinen ja tyyni, tietäen, että mitä tapahtuneekaan, se on „sallittua”, ja sanomalehtemme puhuvat yhdellä suulla siitä arvostelevasta maltillisuudesta, jolla meidän on otettava vastaan kaikki huhut, ja siitä velvollisuudesta, joka meillä on hallitustamme kohtaan.

Olemmehan odottaneet tätä kriisiä Euroopan historiassa. Asiain entinen tila ei saattanut jatkua. Muutoksen piti tapahtua. Ja muutos kääntää asiat entistä paremmalle kannalle . . .

Synnytystuskat ovat kaikille yhtä vaikeat. Suojelkoot sentähden jumalat kaikkia lapsia ja kaikkia niitä, joissa on lapsen mieli, tai jotka ovat lapsen asemassa: viattomia, puhdassydämiä, vanhoja, heikkoja, sairaita, rampoja, sokeita, eläimiä, mielenvikaisia, avuttomia, suojelkoot! Ja tehkoot hyvät ihmiset jumalien töitä!

(„Tietäjä”, n:o 7—8, 1914).

*

Tämmöinen aika, jossa nyt elämme, järkyttävine maailmantapauksineen, asettaa kansat ja yksilöt monenlaisille koetuksille.

Ajattelen meitä teosofejia. Me olemme tottuneet pitämään teosofista maailmankatsomusta varmana ihmisten pelastajana tietämättömyydestä ja saamattomuudesta. Minkätähden?

Sentähden, että teosofia opettaa meitä katsomaan elämää sisästäpäin, opettaa meille, että ajatus luo ja hallitsee muotojen elämää. Ei kukaan ihminen jää tietämättömäksi, jos hän rupeaa järkeään käyttämään. Ei kukaan ihminen jää saamatomaksi, jos hän ajatustaan käyttää. Mutta taito on siinä, että säilyttää mielenmalttinsa ja käyttää ajatustaan kriittillisissäkin olosuhteissa.

Teosofia on ollut ja on meille suureksi avuksi — kuinka suureksi se voikaan olla meidän jälkeläisillemme, jotka ovat viisaampia kuin me? Suurin palvelus, minkä me kriittisenä hetkenä voimme maailmalle teosofeina suorittaa, on, että säilytämme teosofisen liikkeen ja teosofisen sanoman eheänä ja puhtaana vaikean ajan yli. Lähin velvollisuus meille teosofeille on katsoa, ettei teosofia jää nääntymään meidän harrastuksemme ja uskomme puutteesta. — („Tietäjä”, n:o 10, 1914).

P e k k a E r v a s t.

Toimittajalta

Se, mitä vavisten olimme pelänneet ja kauhulla ajatelleet, on tapahtunut. Rakas Eurooppamme on joutunut uuden kaamean sodan jalkoihin. Useita kertoja olen tässäkin paikassa kirjoittanut tästä vaarasta, ja aina lausunut suuren toiveeni, että hyvät voimat ihmiskunnassa vielä voittaisivat ja saisivat tuhoisan maaailmanpalon vältetyksi. Emme, kaikki me, jotka olemme rukoilleet rauhaa, kuitenkaan ole olleet hengessämme kyllin vahvoja niitten demoonisten voimien edessä, jotka ovat riehuneet kansojen sydämissä. Avuttomia me olemme nyt, kun raudan aika vallitsee. Emme voi estää sitä julmuutta ja epäinhimillistä kaikesta piittaamattomuutta, jota kaikkialla harjoitetaan. Ja kuitenkaan emme saa heittäytyä siihen masennukseen, joka tarttuvana tautina leviää ihmissydämiin. Meidän täytyy kerätä voimamme ja säilyttää hengen linnoituksemme murtumattomana, keskellä kauhuja. Meidän täytyy uskoa valon voittoon ja tehdä henkistä työtämme ikäänkuin kaikki olisi ennallaan. Meidän täytyy auttaa ja rakastaa.

*

Pari tapausta läheisessä ystäväpiirissäni on viime aikoina herättänyt mielessäni monenlaisia ajatuksia, ajatuksia, jotka

minun on täytynyt myöskin osittain ilmaista sanoin, koska asianomaiset ovat vaikeuksissaan kääntyneet puoleeni neuvoja pyytäen. Kysymykset ovat koskeneet arkaluontoisia ristiriitoja, sellaisia, joita niin usein syntyy miehen ja naisen välillä heidän avioliitossaan. Mikään ei ole vaikeampaa kuin tarkkojen neuvojen antaminen tällaisissa asioissa silloinkin kun luulee ymmärtävänsä tapauksen ja on olevinaan selvillä määrätystä periaatteista. On olemassa hienoja yksilöllisiä vivahduksia, jotka määräävät eri yksityistapaukset, ja tämä juuri tekee asian oikean arvioimisen ja neuvojen antamisen niin vaikeaksi.

Ikä tuntuu näyttelevän määrättyä osaa, niin että esim. nuorten eroottiset konfliktit ovat aivan erilaisia ja eri tavalla ymmärrettäviä kuin kypsän iän saavuttaneiden ihmisten seksuaaliset ristiriidat. Nuorissa ihmisissä on painopiste tavallisesti astraalisessa käyttövälinessä. Voimakas tunteitten ylipursuaminen on luonteenomaista nuorille. Kun he rakastuvat, ovat he huikaisevan autuuden hurmiossa tai täyttää heidät sietämätön tuska. He elävät voimakasta jännitystilaa heilahdellen herkästi tuskasta autuuteen ja päinvastoin. Harvoin he tulevat vanhemman henkilön luo pyytämään neuvoja ja selityksiä, sillä heidän rakkautensa on kuin pyhä ilmestys, jonka vieras katse tai kosketus voisi tahrata ja tehdä jokapäiväiseksi. Se on sentähden salaisuus, yksityisasia, joka ei liikuta ketään toista.

Kypsyneen ihmisen rakkauselämä on aivan toisenlaista. Siihen tavallisesti painaa leimansa avioliitto ja sukupuolinen yhdyselämä avioliiton suojassa tai sen ulkopuolella. Avioliittokonfliktit ovat useimmissa tapauksissa tekemisissä seksuaalisen sopeutumattomuuden ja tyytymättömyyden kanssa. Ne, jotka ovat menneet avioliittoon, odottavat siitä useimmiten seksuaalista tyydytystä. Kun rakastumisen astraaliluontoinen hurmiotila on ohi, siirtyy painopiste säännölliseen seksuaaliseen tyydytykseen. Jos tämä syystä tai toisesta jää saamatta, on konflikti valmis. Tavallisin konfliktin muoto johtuu nautinnon heikkenemisestä tullessaan jokapäiväiseksi, jolloin toinen tai molemmat asianomaiset kenties etsivät kaipaamaansa muualta. Mutta tiedämmehän, että monet suorastaan fyysiset seikat aiheuttavat seksuaalista sopeutumattomuutta. Myöskin psyykkiset ristiriidat ja monenlaiset suggestiot voivat heijastua sukupuolielämän alalla. Esim. alemmuus- tai ylemmyystunteet aviopuolisojen kesken ovat usein salaisia syitä näköjään fyysisiin seksuaalilmiöihin.

Seksuaaliset konfliktit tulevat vielä monimutkaisemmiksi, kun niihin liittyy eroottisatraalisen onnen vastakohta, — mustasukkaisuudesta johtuva kärsimys ja suuttumus. Jonkin verran mustasukkaisuutta esiintyy tavallisesti onnellisessakin avioliitossa sikäli kuin eroottisseksuaalinen puoli on siinä hyvin kiihkeätä, mutta juuri seksuaalikonfliktien ilmapiirissä kasvavat ja rehoittavat mustasukkaisuuden myrkyllisimmät ja pirullisimmat loiskasvit.

Loppujen lopuksi avioliittokonflikti on asia, joka jokaisen omakohtaisesti tulee ratkaista. Emme oikeastaan voi antaa mitään neuvoja. Voimme vain vedota tärkeään puoleen, joka vaikuttaa meissä ja jolla on oma sanansa sanottavana aviollisen elämän myrskyissä ja ristiriidoissa. Se puoli on sitä voimakkaampi, kuta enemmän olemme ihmisiä sanan varsinaisessa mielessä, emmekä vain miehiä ja naisia. Se on ystävyys ja rakkaus, hellyys ja hyvä tahto, joka ei vaadi mitään itselleen, ei odota hurmiota eikä nautintoa, vaan iloitsee ja on kiitollinen toisen olemassaolosta ja tahtoo hänelle kaikkea hyvää. Kysymys on siis siitä, kuinka paljon meidän avioliittosuhteessamme on rakkautta. Tätä rakkautta tarvitaan sitä enemmän, kuta vaikeampia ristiriidat ovat. Nautinnon hurmiossa ja toistensa omistamisen onnen auringon paisteessa, tuossa *égoisme à deux*'ssä, josta H. P. B. puhuu, siinä ei vielä rakkauden ja ystävyyden voimaa ole asetettu koetukselle. Mutta juuri avioliiton ristiriidat ja vaikeudet, kuten myöskin yhteiset vastoinkäymiset, kysyvät tällaista tosi-inhimillistä rakkautta.

Seksuaaliset konfliktit voivat aiheuttaa sen, että ystävyytemme ja rakkautemme vaatii meitä olemaan puhtaita. Se on uhrauksemme.

Puhtaus on silloin kasvanut esille kuin rakkautemme kukka eikä ole mikään keinotekoinen asenne. Puhtautta ei ole suinkaan seksuaalinen pidättyväisyys sinänsä, vaan vaatimattomuus, nöyryys ja kiitollisuus elämän nautintojen ja tuskien edessä.

Meillä ihmisillä on vaikeata uskoa rakkauteen, säilyttää rauhamme ja autuutemme ja olla keskittyneitä hyvään tahtoon, kun onnen aurinko ei ole paistamassa, vaan on mennyt pilviin; kun olemme kadottaneet ne, joita olemme rakastaneet; kun meidät on heitetty yksinäisyyden pimeyteen. Silloin sydämemme täyttää outo kaipaus ja ikävä. Emme ehkä kaipaa seksuaalista nautintoa ja tyydytystä. Voi olla, että sellainen tuntuu meistä ainakin useimmiten itsessään sangen karkealta, vähäpätöiseltä ja toisarvoiselta asialta,

mutta kaipaamme ehkä sitä sielullista lepoa ja turvallisuutta, joka aina sisältyy hellän ystävän läsnäoloon. Tulemme tunteellisiksi, sentimentaaliseksi. Kaikki kauniit muistot hiipivät mieleemme. Olemme joutuneet siihen astraaliseen tunnealokkoon, jota niin suuri osa länsimaalaista kansanomaista musiikkia ja kaunokirjallisuutta on tulvillaan. Todellinen rakkaus voi vaatia meitä luopumaan siitäkin itsekkyyden muodosta. Meidän on osattava vapautua hengessämme. Emme saa samaistaa itseämme astraalisten tunnelmien välkkyvään hämähäkin seittiin. Tällaista on irlantilainen okkultisti Bowen voinut myöskin tarkoittaa puheellaan eristymisestä, joka on herättänyt niin paljon mielipiteitten vaihtoa piirissämme.

Emme saa kaivata, emme uneksien ikävöidä ystävää. Ja kuitenkin —.

Toimitussihteeriltä

62.

Tiedot ja tieto

Teosofien keskuudessa, niinkuin muuallakin maailmassa, erehdytään usein pitämään lukemalla tai kuulemalla saatuja *tietoja* tietona. Näillä on kuitenkin suuri ero. Se tietojen määrä, mikä nykyisellä ihmiskunnalla on käytettävissään laajoihin piireihin levinneenä, on suurempi kuin ehkä milloinkaan. *Tietoa* sanan ankarassa mielessä se on kuitenkin vain niille, jotka sen ovat hankkineet ja päteväksi havainneet, ja niille, jotka sitä joutuvat käyttämään. Tieto on teoreettista ja vierasta siihen saakka kunnes se sovelletaan käytäntöön; yksinkertainen kertomataulukin on teoriaa, jonka koululainen voi ulkomuististaan esittää, mutta jota hänen on opittava käyttämään, vaikkapa oppiminen tapahtuisi itkien ja hammas-ta purren. Teoreettista tietoa ovat myöskin vieraat kielet siihen saakka kunnes niistä tulee ilmaisuvälineitä, joiden muodot eivät enää orjuuta itsetietoisuuttamme, vaan jotka äidin-kielen tavoin ovat valppaita palvelijoitamme.

Teoreettinen tieto tulee käytännölliseksi harjoituksella. Samalla kuin kykymme käyttää uutta välinettä kasvaa, samalla myös valloitamme uutta tiedon maata, mistä aikaisempi teoreettinen näkemyksemme on antanut summittaisen, useasti hyvin epämääräisen käsityksen. Että harjoitus ei suinkaan

ole aivan yksinkertaista, sen todistavat lukuisat käytännön elämän esimerkit. Viulunsoitossa ei vasemman käden sormien ja oikean jousikäden käyttelyn teoreettinen tieto suinkaan tee meistä soittajaa; taidon oppii ja sen voi säilyttää vain uutteralla harjoittelulla. Osa näin hankitusta taidosta tulee vaistonomaiseksi, mutta herkkyyks häviää, ellei viulua soita säännöllisesti.

Esimerkit osoittanevat, että tiedon tuntomerkinä on sen yhteys käytäntöön, taitoon. Tosi tieto on aina kykyä hallita piiriä, mitä se koskee, kykyä käyttää tämän alueen voimia. Kaikki muu „tieto” on puolittaista, teoreettista, muiden tietoa, jota kuvittelemme omaksemme, tai parhaimmillaan tosi tiedon alkeita. Meillä on paljon lainatietoa päässämme, mutta vähän omaa tietoa, joka — vertauskuvallisesti puhuen — täyttäisi koko ruumiimme.

Se, mikä on totta tavallisen elämän tiedosta, pitää paikkansa myös siihen tietoon nähden, jota on sanottu okkultiseksi eli salatieteelliseksi. Tästä on olemassa mitä erilaisimpia käsityksiä. Usein se omituisesti eristetään siitä maailmasta, mistä ihmiset yleensä ovat tietoisia. Tätä harhakäsitystä lienevät ennen kaikkea ruokkineet monet salatieteen kannalta epänormaali „näkiät”. He liikkuvat tai ovat liikkuvinaan „korkeammissa maailmoissa” — useimmiten tietysti öisin, nukkuessaan — ja esittävät tietona ja totuutena sitä mitä ovat kokeneet noissa tajuntansa tiloissa. Kuitenkaan he eivät yleensä pysty todistamaan voivansa hallita k.o. maailman voimia, ja useimmiten he myöskin ovat täysin kykenemättömiä liittämään näkemyksensä aikaisemmin hankkimaansa käytännölliseen tietoon elämästä ja maailmasta. Heidän näkemyksensä, joissa tosin heille itselleen saattaa olla totuuden jyväsiä, ovat meille merkityksettömiä, jos ne ovat meidän todentamispiirimme ulkopuolella ja käytännöstä irrallaan. Salatiede on *elämän tiedettä ja elämisen taitoa*, määrittelee H. P. Blavatsky. „Salaista” se on siksi, ettei se ole ilman muuta kaikkien ihmisten hankittavissa, omalaatuista sikäli, että ihminen itse on erikoisena tiedon välineenä ja lähteenä; pyrkiessään yleismaailmallisesti pätevään käytännölliseen tietoon se monasti ylittää ne vaatimukset, mitkä tieteellisessä työssä ovat totuuden ehtoina.

Kaikki salatieteelliset väittämät on näinollen ymmärrettävä käytännössä päteviksi koetuiksi toteamuksiksi elämän ja maailman laeista. Ne eivät ole hedelmättömiä dogmeja, vaan määritelmiä, jotka jokainen totuudenetsijä voi soveltaa käytäntöön oman elämänsä piirissä. Erheellinen käsitys

totuuden luonteesta ja tästä johtunut väärä suhtautuminen ihmiseen, jolla on salatieteellistä tietoa, saa aikaan sen, että pätevistä okkultisesta määritelmästä helposti tulee kuollut opinkappale ja opettajasta orjuuttaja. Muistan tapauksen, jolloin muuan henkilö sanoi lopullisesti ymmärtävänsä ja tietävänsä erään asian, joka käytännöllisesti katsoen ei ollut hänen ulottuvillaan, kuultuaan P. E:n selityksen siitä. Itse asiassa hän sai tajuntaansa ajatuskuvan — millainen se sitten lieneekin ollut — jolle asianomaisen luottamus P. E:n salatieteelliseen tietoon antoi auktoritatiivisen leiman; hän luuli P. E:n tietoa omakseen, ja näin tuli P. E:n sanoista vain uusi kivi muuriin, jota hän rakensi ympärilleen, eikä tienviittaa omakohtaiseen tietoon. Syy ei ollut P. E:n, vaan tämän luottamuksessaan lapsenomaisen, joka etsi vain *varmuutta*, ei *tietoa*. Tämä tapaus oli negatiivinen; monet meistä tuntevat kokemuksestaan myös tapauksia, jolloin opettajan sana, ehkä P. E:n, selvitti ajatuksia askarruttaneen pulman, joka näin vallattuna alueena siirtyi hallintamme alaisuuteen.

Totuuden etsinnän ja varmuuden kaipuun välillä on ero, joka usein jää huomaamatta. Rärkeimpänä seurauksena siitä saattaa olla skolastis-teologinen todistusten etsiminen jonkun edistyneemmän tutkijan väitteitten tueksi. Totuuden etsinnässä särkyvät epäjumalat; varmuutta etsittäessä niitä luodaan omista heikkouksista ja salaisista toiveista. Etsintämme on useasti haparoivaa, mutta tämän eroituksen muistaminen säästää meidät monilta eksymyksiltä.

Ruusuristin välitettävänä on paljon toisenkäden tietoa, jota jäsenet ja tutkijat eivät ilman muuta osaa sulattaa ja yhteyttää henkiseksi ravinnokseen. Älköön tämä kuitenkaan olko kenellekään murehtimisen aiheena. Totuudenetsijä, joka tuntee omat vaikeutensa ja tarpeensa ja etsii niille vapahduttavaa ja kirvoittavaa ratkaisua, tutkii oikein ja viisaasti, jota vastoin se, joka yrittää saada onkeensa kaiken mahdollisen, ei opi eikä viisastu lainkaan. Kysymyksessä on keskeistä se, mihin suuntaa ja keskittää huomionsa polttopisteen, mitä asioita pitää lähinnä silmällä. Samat asiat eivät aina ole kaikille samanaikaisesti tärkeitä, mutta yhteisistä tutkisteluista huolimatta jokainen voi keskittyä etsimään ratkaisua oman olemuksensa arvoitukselle. Se, mikä toistaiseksi on saavuttamattomissa, jääköön kannustimeksi; harhauttajaksi se voi tulla, jos yritämme sitä tavotella edesämme tie, jota emme ole kulkeneet.

Ruusuristoläisen ihanteena pidän kykyä ratkaista ne pulmat, jotka jokapäiväinen elämä hänelle esittää. Kaikki oi-

kein ratkaistut kysymykset muuttuvat hänelle tiedoksi ja viisaudeksi, joka samalla on taitoa. Tämä on sitä, mitä teosofisesti voisi sanoa karman voittamiseksi. Olosuhteet, joissa ihminen on, ovat hänen karmaansa. Tiedämme, mitä olosuhteisiin voi kuulua: ne ovat kaikki voimia, joiden keskellä on ihminen, itse mitä erilaisimpien voimien kokoomus. Me emme voi päästä eteenpäin elämässä muulla tavalla kuin voittamalla olosuhteittemme karman, ja kokemus osoittaa, että kaikki ihmiset ja tilanteet voivat tällöin olla opettajiamme. Lisääntynyt sopusointu ja *tasapaino* osoittavat, että ruusuristolainen on saavuttanut tietoa, joka ainakin sillä hetkellä on hänelle merkityksellistä. Mikään tieto ei ole lopullista, mutta jokaisella askelella on oma suhteellinen merkityksensä välttämättömyyden tiellä. Jokaisessa vaiheessamme näemme kappaleen matkaa eteenpäin; jokainen saavutus lunastaa menneisyyttämme ja auttaa saavuttamaan uuden, entistä korkeamman ja syvällisemmän itsetietoisuuden, mistä käsin valloittaa omaa maailmaamme.

Tämä on myös sitä „kykyjen kehittämistä”, mitä ruusuristolainen harjoittaa. Yhdeksässä tapauksessa kymmenestä, missä opetetaan kehittämään esim. selvänäköä, tämä tapahtuu siten, että ihmisen luonnollinen tai joudutetun luonnollinen kehitys syrjäytetään ja laiminlyödään: kasvatetaan ja voimistutetaan kykyjä, jotka ovat persoonallisia, siis rajoitettuja, vaikkakin ne ovat heijastumia kosmoksen voimista ja ihmisen henkisen minän kyvyistä. Voimistuessaan persoonallisen, eristyksessä elävän ihmisen tahdosta, ne sitovat hänet entistä lujemmin siihen maailmaan, jota hänen pitäisi voida hallita. Ja hän voi hallita maailmaansa vain löytämällä yhä syvemmältä ja korkeammalta olemuksensa painopisteen. Liian usein unohdetaan — taikka ollaan tietämättömiä siitä — että ihmisellä on sisimmässään jumalalliset tieto- ja voimavarat vuosimiljoonaisena perintönään, ja että hän nykyisine välineineen voi ilmentää niitä vain sikäli kuin hänen itsetietoisuutensa nousee „Jaakopin tikapuita” porras portaalta. Että hänen nykyiset kykynsä ja mahdollisuutensa samalla lisääntyvät, on itsestään selvää. Jos hänelle tällöin siveellisen selvänäköisyyden ohella kehittyy kyky nähdä muiden maailmoiden asioita, hän osaa myös sulattaa näkemänsä tiedoksi. Eikä hänen tarvitse odottaa yön pimeyttä „nähdäkseen”.

Jos hän joskus löytää korkeamman opettajan, „oman mestarinsa”, niinkuin teosofisesti sanotaan, on se luonnollinen saavutus hänelle, yhtä luonnollinen kuin ihmisten keskinäinen

kanssakäyminen. Sokkosilla oloa se ei ole eikä tajunnan pimennoista kuuluvien äänten tulkintaa. Salatieteen oppilas voi löytää opettajansa sen nojalla että on löytänyt vakaan painopisteen kosmisesta Itsestä, Kristuksesta, joka on opettajankin viisauden lähde. Vain Kristuksessa löydetään ja tunnetaan oikea opettaja.

Jos siis todella tahdomme hyötyä teosofisista opinnoistamme, meidän on yksilöinä opittava keskittämään huomiomme merkityksellisiin asioihin. Meitä ei tee hituistakaan paremmiksi, vaikkapa joku kirkkoisä Theophilus Melopompos olisikin elänyt vähän tunnetun paroonin Wilhelm von Galgenfristin hahmossa, eikä neiti Deevalempi Karmankaiho pääse jumalallisen Itsen tuntemukseen, vaikka hän olisikin elänyt Klaksophonian kuningattaren Kāmadevi III:n hahmossa tai olisi taivaan kautta sukua jollekulle muulle suuruudelle, niinkuin joku näkijä saattaa väittää. Esimerkkejä hyödyttömästä tai suorastaan vahingollisesta tutkistelusta voi löytää riittämiin teosofisesta maailmasta. Valitettavasti sitä ei aina havaita sellaiseksi, syystä että se monissa tapauksissa on ympäröity harhautuneen kunnioituksen ja väärän hartauden auralla. Myönnettävä on, että mitä omituisimmat vähäpätöiset asiat saattavat johdattaa ihmisen totuuden etsintään ja vakavaan tutkimustyöhön, mutta teosofisista tietoleikeistä huolimatta voimme aina kontrolloida vaikuttimiamme ja päämääriämme.

*

Ruus-Risti on totuutta etsivien ihmisten järjestö. Tämä merkitsee m.m. sitä, että ne, jotka ovat vastuussa Ruusu-Rivistä, eivät voi suosia ja helliä ennakkokäsityksiä ja lempihaaveita. Parhaimman tietonsa ja vakaumuksensa mukaan he koettavat huolehtia siitä, etteivät mitkään oppien kaavaelmat pääse uskonkappaleina muuttamaan Ruusu-Ristiä eristävien ja totuuden etsinnästä eksyttävien innoitusten ja voimien välikappaleeksi. Teosofienkin maailmassa on riittämiin varoittavia esimerkkejä siitä, että joku opettaja korotetaan ehdottoman auktoriteetin arvoon, ja että hänen sanansa ja näkemyksensä alistetaan jonkun loisnäkemyksen kannattajaksi. Sanat, joilla henkisiä näkemyksiä tulkitaan, pätevienkin opettajien sanat, ovat aina karkean epätäydellisiä ilmaisuvälineitä. Tulkinta ilmaisee aina vain pienen osan asiasta; mahdollisesti se on lisäksi annettu määrätyn yleisön ymmärtämiskykyä ja tarvetta silmälläpitäen. Merkitys ja tarkoitus on niissä kuin tuoksu, joka haihtuu kukkien kuih-

tuessa. „Mikään elämän kirkkaus ei pysy kauan yhdessä asunnossa, ja ajalla ei ole ainoatakaan tarinaa, joka olisi tosi toisen kerran kerrottuna”, sanoo irlantilainen runoilija A. E. rohkean paradoksaalisesti eräässä runossaan.

Eräitten väärinkäsitysten välttämiseksi lienee vielä aiheellista huomauttaa, millainen on suhteemme Ruusu-Ristin perustajaan, Pekka Ervastiin.

Vaikka järjestössämme useasti julkiluetaan hänen esitelmään ja lainataan hänen sanojaan, ei tämä merkitse sitä, että jäsenemme olisivat sitoutuneet vannomaan hänen nimeensä. Jos näin olisi, emme etsisi totuutta, vaan „ihmistä, kauniisiin vaatteisiin pukeutunutta”. Kun hän eli ja vaikutti, järjestömme oli eräässä merkityksessä hänen luomuksensa ja „käyttövälaineensä”; hän puhui ja kirjoitti ja auttoi monin monituisin tavoin, ja ne lukuisat ihmiset, jotka tunsivat, että hänen sanoistaan huokui omakohtaisen tiedon elämä, kerääntyivät hänen ympärilleen. Sen jälkeen kuin hän päätti työnsä tämän elämän osalta, yksilöiden oma totuuden etsintä, joka hänen eläessään monasti unohtui tietojen janoa tyydytetäessä, on käynyt keskeiseksi. Selvemmin kuin hänen eläessään näemme oman vähäisen tietomme valossa, että hänen jättämänsä henkisten näkemysten perintö voi opastaa meitä itseämme ja muita. Samalla tiedämme velvollisuudeksemme yhä ankarammin valvoa itseämme, niin että aina osaamme erottaa oman todellisen tietomme teorioista, toisenkäden tiedoista. Kun näin etsimme totuutta, ei ole pelkoa, että silmämme sokaistuvat ja jalkamme juuttuvat tiemme alkupäähän. Ei myöskään ole pelkoa siitä, että P. E., joka eläessään tahtoi auttaa ihmisiä omakohtaisen tiedon vapauteen, nyt, kuoltuaan, tulisi toimineeksi itseään vastaan. Muis-tettakoon, että häntä suuremmat ovat vastoin omaa tahtoaan tulleet ihmiskunnan orjuuttajiksi vain siitä syystä, että on ruvettu palvomaan heidän muistoaan ja saivartelemaan heidän sanojaan. Syy ei ole heidän, vaan meidän, jotka „kuullemme sanan emmekä tee sen mukaan”.

Totuudenetsintä ei ole leikkiä, vaikka se usein antaakin meille aihetta hymyillä itsellemme ja toisillemme.

Puolueettomuus voimana

Sen jälkeen kuin yllä olevan kirjoitin, monet kohtalontäyteiset syyt ovat lähteneet purkamaan järkyttäviä vaikutuksiaan. Keski-Euroopassa raivoaa sota. Suunnattomin kärsimyksin ja menetyksin ostetaan ja maksetaan tasapaino-tila, johon joskus päästään, joskus . . .

Maailmansota on meillä vielä tuoreessa muistossa. Muistamme myös, millaiseen inhimilliseen erehdykseen lankesivat valtaisten joukkointohimojen suggestioin vaikutuksesta monet teosofiset suuruudet ja heidän seuraajansa: ympärystävallat olivat „valkoisten” voimien välikappaleita, keskusvallat „mustien”, sanottiin silloin. Näin tai päinvastoin saatetaan sanoa nytkin, samalla tavalla erehtyen. Olkoon tämä meille varottavana esimerkkinä.

Sota on aina pahasta levittäessään hävitystä ja tuottaessaan kärsimystä, mutta vielä pahempia ovat syyt, jotka sodiksi purkautuvat. Me, jotka sanomme etsivämme totuutta, muistakaamme tämä totuus ja koettakaamme toteuttaa sitä käytännössä.

On inhimillistä asettua myötätuntoisesti heikomman ja sortetun puolelle, mutta yhtä inhimillistä on myös ihaila sitä itsekieltäymystä vaativaa velvollisuudentuntoa, mitä näemme kumpaisellakin puolella. Sikäli kuin käsitämme kumpaisenkin puolen vaikuttimet, sikäli myös arvostelustamme poistuu tunnepitoinen syyttely tai puolustelu. Ihmisten kesken on yleensä vallalla se käsitys, että aina on oltava jollakin puolella, puolustettava myötätunnolla ja vastustettava vastaavasti toista. Tasapuolisuutta pidetään usein selkärangattomuutena. Totta on, että käytännön elämä vaatii meitä monasti valitsemaan jonkun toimintamuodon ja täten ratkaisemaan kantamme, mutta on myös asioita ja tilanteita, joissa meille tarjoutuu mahdollisuus älyssämme lähestyä ja elämässämme jossain määrin toteuttaa *elämän ykseyden* puolueettomuutta. Aurinko loistaa kaikille samalla tavalla; jumalallinen rakkaus sulkee syliinsä niin hyökkääjät kuin puolustajatkin. Siihen sulautuvat kaikki vastakohtat, eikä se asetu yhdelle puolelle toista vastaan. Ilmiöiden maailmassa säännöstelee järkähtämätön oikeuden laki, karma-Nemesis, yksilöiden ja kansojen kohtalot palauttaen tasapainon, jonka ihmiset ovat rikkoneet. „Älä suutu, älä vihaa!” sanoo Jeesus. Viha ei muutu hyvän voimaksi silloinkaan, kun se meidän mielestämme on oikeutettua.

Jos meillä on tietoa ja viisautta, voimme suojella omaa maatamme turvautumalla jumalallisen puolueettomuuden voimaan. Rauhan tahdolla, joka käsittää kaikki ihmiset, me voimme rakentaa muurin suojaamaan itseämme ja sitä hyvän tahdon, oikeuden ja totuuden pyrkimystä, jonka täytyy säilyä Euroopan todelliseksi onneksi. Pelko on voima, joka heikentää ja lamauttaa; se luo eräänlaisen negatiivisen voimapatterin, joka vetää puoleensa sen, mitä pelätään. Jos

jotakin pelkäämme, pelätkäämme vihaa, joka etsii asuinsijoja ihmisyydämistä; jos jotakin vihaamme, vihatkaamme epäluuloa ja pelkoa, joka myrkyin tavoin pyrkii kuluttamaan voimamme.

„Autuaita ovat sävyisät, sillä he tulevat perimään maan.”

„Autuaita rauhan rakentajat, sillä heitä tullaan sanomaan Jumalan pojiksi.”

Syksy

Kuka pääsee voitolle tästä maasta ja Tuonen maailmasta ja jumalien maailmasta? Kuka löytää selvästi viitoitetun tien, niin kuin taitava mies löytää oikean kukan?

Opetuslapsi on pääsevä voitolle maasta ja Tuonen maailmasta ja jumalien maailmasta. Opetuslapsi on löytävä hyveen selvästi viitoitetun tien niin kuin taitava mies oikean kukan.

Joka tietää, että tämä ruumis on vaahdon kaltainen, ja on oppinut, että se on yhtä epätodellinen kuin kuvastin, hän tahtaa kiusaajan kukkaisnuolet eikä ensinkään näe kuolon kuningasta.

Kuolema vie saaliikseen ihmisen, joka kokoilee kukkia ja jonka mieli on hajallaan, niin kuin tulvavesi huuhtoo pois nukkuvan kylän.

Kuolema kukistaa ihmisen, joka kokoilee kukkia, ja jonka ajatukset ovat hajallaan, ennen kuin hän on saanut nautinnoistaan kylläkseen.

Niin kuin mehiläinen kokoo mettä ja lentää pois turmele-matta kukkaa tai sen tuoksua tai väriä, niin asukoon viisas kylässään.

Ei muiden paheita, ei heidän syntejään tai laiminlyöntejään, vaan omat pahat tekonsa pitää viisaan ottaa huomionsa.

Kuin kaunis kukka, värikäs, mutta tuoksuton, niin ovat hienoja, mutta hedelmättömiä hänen sanansa, joka ei toimi sanojensa mukaan.

Mutta kuin kaunis kukka, rikasvärinen ja tuoksuva, ovat hienoja ja hedelmällisiä sen sanat, joka toimii sanojensa mukaan.

Niin kuin monenlaisia seppeleitä voidaan tehdä kukkaiskasasta, niin voi kuolevainen suorittaa monta hyvää asiaa kerran tultuaan tähän maailmaan.

Dhammapada, IV, 44—53.

Paras teistä on kahdeksankertainen; paras totuuksista neljä sanaa; paras hyveistä himottomuus; paras ihmisistä hän, jolla on silmät nähdä.

Tämä on tie; ei ole muita, jotka johtaisivat järjen puhdistumiseen. Kulje tätä tietä! Tämä saattaa Kiusaaajan hämennykseen.

Jos kuljet tätä tietä, teet kärsimyksestä lopun. Minä saarnasin tästä tiestä, kun olin käsittänyt ohdakkeitten poistamisen.

Sinun itsesi täytyy ponnistaa. Buddhat ovat vain saarnaajia. Ajatteleva ihminen, joka astuu tielle, vapautuu Kiusaaajan orjuudesta.

„Kaikki luotu on surua ja tuskaa”, — joka tämän ymmärtää, tulee tuskassa tunteettomaksi. Tämä tie vie puhtauteen.

„Kaikki luotu katoaa”, — joka tämän tuntee ja näkee, tulee tuskassa tunteettomaksi. Tämä on puhtauden tie.

„Kaikki muodot ovat epätodellisia”, — joka tämän tuntee ja ymmärtää, tulee tuskassa tunteettomaksi. Tämä tie vie puhtauteen.

Joka ei nouse, kun on aika nousta — joka, vaikka hän on nuori ja voimakas, on täynnä velttoutta, ja jonka tahto ja ajatus on heikko, tällainen laiska ja toimeton ihminen ei löydä tiedon tietä.

Puhettaan valvoen, mielessään hillittynä, ihminen alati pidättyköön tekemästä ruumiillaan mitään pahaa. Pitäköön ihminen vain nämä kolme toiminnan tietä selvinä, niin hän saavuttaa sen tiedon, jota viisaat opettavat.

Dhammapada, XX, 273—281.

*

Fariseukset menivät pois ja neuvottelivat, kuinka saisivat hänet kiinni jostakin hänen sanastaan.

Ja he lähettivät hänen luoksensa opetuslapsensa herodilaisien kanssa sanomaan: „Opettaja, me tiedämme, että sinä olet totinen ja opetat Jumalan tietä totuudessa, sillä sinä et katso henkilöön.

Sano siis meille, miten sinusta on: Onko luvallista antaa keisarille veroa vai ei?”

Mutta Jeesus huomasi heidän ilkeytensä ja sanoi: „Miksi koetatte kietoa minua, te ulkokullatut? Näyttäkää minulle veroraha.”

Niin he toivat hänelle denarin.

Hän sanoi heille: „Kenen kuva ja päällekirjoitus tämä on?”

He vastasivat: „Keisarin.”

Silloin hän sanoi heille: „Antakaa siis keisarille, mikä keisarin on, ja Jumalalle, mikä Jumalan on.”

Kun he sen kuulivat, ihmettelivät he . . .

Matt. 22: 15—22.

*

Vahvistukaa Herrassa ja hänen väkevyytensä voimassa.

Pukekaa yllenne Jumalan koko sota-asu voidaksenne kestää perkeleen kavalat juonet; sillä meidän taistelumme ei ole taistelua verta ja lihaa vastaan, vaan hallituksia vastaan, valtoja vastaan, tässä pimeydessä vallitsevia maailmanvaltiaita vastaan, pahuuden henkiolentoja vastaan taivaan avaruuksissa.

Sentähden ottakaa yllenne Jumalan koko sota-asu voidaksenne pahana päivänä tehdä vastarintaa ja kaikki suoritettuanne pysyä pystyssä.

Seisokaa siis kupeet totuuteen vyötettyinä, ja olkoon pukunanne oikeudenmukaisuuden haarniska ja kenkinä jaloissanne se alttius, minkä rauhan evankeliumi antaa.

Kaikessa turvautukaa uskon kilpeen, jolla voitte sammuttaa kaikki pahan palavat nuolet, ja ottakaa vastaan pelastuksen kypäri ja hengen miekka, joka on Jumalan sana.

Ja tehkää tämä kaikin rukouksin ja anomisin, rukoillen joka aika hengessä ja sitä varten valvoen kaikessa kestävyudessa ja anomisessa kaikkien pyhien puolesta.

Paavali efesiläisille, IV: 11—18.

VELVOLLISUUTEMME on pitää ihmisten henkinen aavistustieto heireillä. Meidän on taisteltava sokeata uskoa vastaan — kun tutkimuksi-lamme olemme todistaneet sen järjettömäksi — ja vastustaa sitä esiintyköön se missä muodossa tahansa, uskonnon, tieteen ja yhteiskunnan alalla, ja ennen kaikkea *tekopyhyyttä* vastaan, esiintyköön se uskonnollisena lahkolaisuutena tai uskona ihmetöihin tai johonkin ylikuonnolliseen. Meidän on koetettava saavuttaa *tietoa* kaikista luonnonlaeista ja levittää sitä; herätettävä harrastusta niiden lakien tutkimiseen, joita nykyajan ihmiset vähimmin tuntevat, rohkaista tutkimaan n.s. salatieteitä, jotka *perustuvat todelliseen luonnon tuntemukseen* eikä, niinkuin nykyisin, sokeaan uskoon ja auktoriteettiin nojautuviin taikauskoihin käsityksiin. Kansantietous ja perintätiedot ovat toisinaan hyvin mielikuvituksellisia, mutta seulottuina ne voivat auttaa löytämään kauan unhossa olleita, mutta tärkeitä luonnon salaisuuksia. — *H. P. Blavatsky*, „Teosofian avain”, s. 63—64.

H. P. Blavatsky:

Todellisuus ja harha

(Otteita „Salaisesta opista”)

Maailmankaikkeutta ja kaikkea, mitä siinä on, sanotaan MAAJAAKSI, koska kaikki siinä on ajallista tulikärpäsen päivän kestävästä elämästä auringon elämään saakka. YHDEN ikuiseen muuttumattomuuteen ja tämän prinssiipin vaihtumattomuuteen verrattuna maailmankaikkeuden häipyvine ikuisesti vaihtelevine muotoineen täytyy filosofista ehdottomasti tuntua vain virvatulelta. Maailmankaikkeus on kuitenkin riittävän todellinen siinä oleville tietoisille olennoille, jotka ovat yhtä epätodellisia kuin sekkin. — (I. 274, engl. painos).

Kaikki mitä on virtaa EHDOTTOMASTA, mikä jo sanan merkityksen nojalla on ainoa todellisuus; tästä johtuu, että kaiken, mikä on tämän Ehdottoman, synnyttävän ja syynä toimivan elementin ulkopuolella, *täytyy* kiistattomasti olla harhaa. Mutta näin on laita vain puhtaasti metafyyilliseltä kannalta. Ihminen, joka mielestään on sielullisesti terve, ja jollaisena häntä naapuritkin pitävät, nimittää *mielisairaana* veljensä näkyjä — jonka harhanäyt tekevät uhrin asianhaaroista riippuen *joko onnelliseksi tai mitä onnettomimmaksi* — samaten harhoiksi ja kuvitelmiksi. Mutta missä on se mielisairas, jolle hänen oman epäjärjestykseen joutuneen mielensä varjot, hänen harhansa, eivät sillä hetkellä olisi yhtä tosia ja todellisia kuin kaikki se, mitä hänen lääkäriinsä tai hoitajansa näkee? Kaikki on suhteellista tässä maailmankaikkeudessa, kaikki on harhaa. Mutta kunkin tason kokemus on todellisuutta havaitsevalle olennolle, jonka tajunta on samalla tasolla, vaikka puhtaasti metafyyilliseltä kannalta katsoen mainitun kokemuksen huomataan olevan vailla ulkokohtaista todellisuutta. — (I. 295—6).

Maajaa eli harha on elementti, joka sisältyy kaikkiin rajoitettuihin olioihin, sillä kaikella, mikä on olemassa, on vain suhteellinen todellisuus, ei ehdotonta, koska ilmennysmuoto, johon salainen alkusyy pukeutuu itsekullekin havaintojentekijälle, riippuu hänen tiedoitsemiskyvystään. Villi-ihmi-

sen kokematon silmä näkee maalauksen ensin merkitykset-
tömänä viivojen ja väriläiskien sotkuna, jota vastoin harjaan-
tunut silmä heti näkee kasvot tai maiseman. Ei mikään muu
ole pysyväistä paitsi se ainoa piilossa oleva ehdoton olemin-
nen, johon kaikkien todellisuuksien alkusyyt sisältyvät. Jo-
kaiselle olemistasolle kuuluvat olennot korkeimpaan dhjaan-
tshoohaniin saakka ovat asteittain varjojen kaltaisia, jotka
taikalyhty on luonut värittömälle varjostimelle; mutta kaikki
oliot ovat suhteellisesti todellisia, sillä tunnitsija on myös
heijastus, ja hänen tiedoitsemansa oliot ovat siis hänelle yhtä
todellisia kuin hän itsekin. Mitä hyvänsä todellisuutta
olioilla onkin, se on etsittävä ennen sitä tai sen jälkeen kuin
ne välähdyksen tavoin ovat kulkeneet kautta aineen maail-
man; emme kuitenkaan voi tajuta mitään sellaista olevaista
suoranaisesti, niin kauan kuin meillä on aistivälineet, jotka
tuovat vain aineellisen olemassaolon tajuntamme kenttään.
Millä hyvänsä tasolla tajuntamme toimineekin, me itse ja
tuolle tasolle kuuluvat oliot ovat sillä hetkellä ainoat todelli-
suutemme. Kehityksen portaita noustessamme havaitsem-
me, että niiden vaiheitten aikana, joista olemme päässeet, pi-
dimme erheellisesti varjoja todellisuuksina, ja minuuden
ylöspäinen edistyminen on sarja perättäisiä heräämisiä; jo-
kaiseen eteenpäin astumaamme askeleeseen sisältyy ajatus,
että nyt, vihdoinkin, olemme saavuttaneet „todellisuuden”,
mutta vasta silloin, kun olemme saavuttaneet ehdottoman
tietoisuuden ja liittäneet omamme siihen, olemme vapaat
maajaan synnyttämistä harhanäyistä. — (I. 39—40).

Aine erillään havainnosta on vain pelkkä abstraktio . . . .
Ehdottoman tarkasti puhuen — välttääksemme hämmennystä
ja väärinkäsityksiä — „aineen” nimitystä pitäisi käyttää vain
mahdollisista havainnon kohteista yleensä ja „substanssin”
nimitystä *alkusyistä* (*noumena*), sillä sikäli kuin *meidän* ta-
somme ilmiöt ovat havaitsevan minän luomuksia — sen oman
subjektiivisuuden muunnelmia — „aineen tilat, jotka edus-
tavat kaikkia havaittuja olipita” voivat meidän tasomme
lapsille olla vain suhteellisessa mielessä ja puhtaasti ilmiöllis-
esti olevaisia . . . Tämä ei välttämättä vie siihen johtopää-
tökseen, että samoin on laita kaikilla muillakin tasoilla . . .
Näiden kahden [s.o. kosmillisen substanssin ja kosmillisen
ideation l. „aatteilun”] yhteistyö niiden seitsenkertaisen eri-
laistumisen tasoilla antaa tulokseksi seitsenkertaisen ilmiö-
joukon, jotka samaten *itsessään* ovat ei-olevaisia, vaikkakin

ne ovat kouriintuntuvia todellisuuksia niille olennoille, joiden kokemusten osana ne ovat, samalla tavalla kuin kalliot ja virrat ympärillämme ovat todellisia luonnontieteilijän kannalta, vaikkakin epätodellisia aistiharhoja metafysiikon kannalta. . . . Korkeimman metafysiikan kannalta koko maailmankaikkeus, jumalat mukaanluettuina, on harhaa, mutta sen harha, joka itsessään on harhaa, on jokaisella tasolla erilainen, eikä meillä ole sen enempää oikeutta laatia dogmeja minuuden havaitsemiskyvyn mahdollisesta luonteesta esim. kuudennella tasolla kuin olemme oikeutetut samaistamaan omat havaintomme muurahaisen havaintojen kanssa tai mittaamaan jälkimmäisiä edellisillä, kun on kysymyksessä *sen* tajuntamuoto. Puhdas tajunnasta riippumaton kohde on meille tuntematon, niin kauan kuin elämme kolmiulottuvaisen maailmamme tasolla, koska tunnemme vain ne sielulliset tilat, jotka se herättää havaitsevassa minässä. Ja niin kauan kuin subjektin ja objektin vastakohta kestää, s.o. niin kauan kuin käytämme vain viittä aistiamme emmekä osaa erottaa kaikkinäkemyksellistä *Minäämme* (korkeampaa itseä) näiden aistien orjuudesta — niin kauan on *persoonallisen* minän mahdotonta murtautua sen esteen lävitse, joka erottaa sen *oliot itsessään (eli substanssin)* käsittävästä tiedosta. Tuon minän on nousevan subjektiivisuuden kaarta edeten tyhjennettävä jokaisen tason kokemukset. Mutta silloin vasta kun yksikkö on sulautunut KAIKKEEN tällä tai jollakin muulla tasolla, ja kun subjekti ja objekti samalla tavalla häviävät nirvaana-tilan ehdottomaan kielteisyyteen (kielteisyyteen, huomattakoon, vain *meidän tasoltamme katsoen*), silloin on päästy kaikkitiedon huipulle — tietoon olioista itsessään — ja lähestytty vielä kauhistuttavamman arvoituksen ratkaisua, jonka edessä korkeimmankin dhjaantshoohanin on kumarruttava ääneti ja tietämättömänä — sen sanomatonta mysteriota, jota vedantistit sanovat PARABRAHMANiksi. — (I. 329—30).

Objektiivista idealismia opettaessaan esoteerinen filosofia — vaikkakin se pitää ulkokohtaista maailmankaikkeutta ja kaikkea siihen sisältyvää *maajaana*, ajallisenä harhana — erottaa käytännössä toisistaan kollektiivisen harhan, *mahaamaajaan* (puhtaasti metafysiilliseltä kannalta) ja erilaisten siinä olevien tietoisten *minuuksien* keskinäiset ulkokohtaiset suhteet niin kauan kuin tätä harhaa on. — (I. 631).

„*Musta aikakausi*“

(Otteita *Vishnu-puraanasta*)

MAITREYA: Kunnioitettava herra, sinä osaat kuvata, millainen on *kâli*-aikakausi, jona nelijalkainen hyve kokonaan häviää.

PARASARA: Kuule, Maitreya, millainen on *kâli*-aikakausi, josta kyselet, ja joka nyt on aivan lähellä.

Kastia, järjestystä ja periaatteita ei noudateta *kâli*-aikakautena, ei myöskään Sama-, Rig-, ja Yajur-veedoissa määrättyjä seremonioita. Avioliitot eivät tuona aikana ole rituaalin mukaisia; säännöt, jotka liittyvät toisiinsa henkisen opettajan ja hänen oppilaansa, eivät myöskään ole voimassa. Säännöt, jotka säännöstelevät aviomiehen ja vaimon elämää, laiminlyödään, eikä jumalille enää anneta tuleen kaataen juomauhreja. Mahtavaa ja rikasta miestä, missä perheessä hän lieneekin syntynyt, pidetään oikeutettuna ottamaan vaimonsa kaikista heimoista. Uudestisyntynyt mies vihitään millä tavalla tahansa, ja katumusharjoitukset, joita saatetaan suorittaa, eivät anna mitään tuloksia. Mikä hyvänsä kirjoitus voi olla ihmisille pyhä kirja; kaikki jumalat tulevat olemaan jumalia niille, jotka niitä palvovat; kaikki elämänalat yhteisiä kaikille. *Kâli*-aikana paastoamista, itsekieltäymystä, anteliaisuutta, joita harjoittajansa suorittavat omaksi ilokseen, pidetään vanhurskautena. Pienetkin omaisuudet herättävät [rikkauden] ylpeyttä. Kauneuden ylpeyttä kiihdetään [ellei muulla niin kauneilla] hiuksilla. Kultra, jalokivet, timantit, vaatteet, kaikki ovat hävinneet, ja silloin on tukka ainoa koriste, jolla naiset voivat itseään kaunistaa. Vaimot hylkäävät miehensä, kun nämä menettävät omaisuutensa, ja vain niitä, jotka ovat rikkaita, naiset pitävät hertoinaan. Hän, joka antaa paljon [rahaa], on ihmisten mestari; määrättyyn sukuun kuuluminen ei enää anna ylemmyysarvoa. Kerättyjä rikkauksia kulutetaan [ylellisiin] rakennuksiin. Ihmisten mieltä askarruttaa vain rikkauden hankkiminen, ja rikkautta käytetään vain itsekkäitten tarkoituserien saavuttamiseen. Naiset noudattavat mieltymyksiään ja ovat aina nautinnonhaluisia. Miehet kiinnittävät pyyteensä rikkauteen, vaikkapa se olisi epärehellisyydellä hankittua. Ei kukaan luovu pienimmästäkään lantista, vaikka ystävä sitä anois. Kaikkien asteitten ihmiset kuvittelevat olevansa brahmaanien vertaisia. Lehmiä kunnioitetaan ainoastaan maidon antajina. Miltei aina ihmiset tulevat pel-

käämään puutetta ja niukkuutta ja siitä syystä aina tarkkai-levat taivaan merkkejä: kaikki he tulevat elämään askeet-tien lailla lehdillä ja ruohoilla ja hedelmillä ja lopettamaan elämänsä nälän ja puutoksen pelolla. Itse asiassa kâli-aikana ei ole milloinkaan yltäkylläisyyttä, eivätkä ihmiset nauti iloa ja onnea. He syövät ruokansa peseytymättä ennen aterioitaan ja palvomatta tulta, jumalia tai vieraita tai uh-raamatta juomauhreja kuolleitten vanhempiensa muistolle. Naiset ovat epäluotettavia, pienikokoisia, hekumallisia. Heillä on paljon lapsia ja vähän varoja. He raapivat molemmin käsin päätään eivätkä tottele miestensä tai vanhempiensa käs-kyjä. He ovat itsekkäitä, kurjia, siivottomia; he ovat äkä-pusseja ja valehtelijoita; he ovat käytöksessään säädyttömiä ja moraalittomia ja liittyvät aina irstaileviin miehiin. Nuorukaiset, vaikkakin he ovat välittämättä opiskelun säännöistä, tutkistelevat veedakirjoja. Perheenisät eivät uhraa eivätkä harjoita soveliasta anteliaisuutta. Erakot saavat elatuk-sensa maalaisten suomasta ruuasta, ja kerjäläisiin vaikuttaa kunnioitus ystäviä ja tovereita kohtaan. Ruhtinaat ryöstä-vät alamaisiaan sen sijaan että heitä suojelisivat ja tullimaksujen varjolla riistävät kauppiailta näiden omaisuuden. Kâli-aikana jokainen, jolla on vaunuja ja elefanteja ja rat-suja, on herra; jokainen, joka on heikko, on orja. Vaishjat luopuvat maanviljelyksestä ja kaupasta ja saavat elatuk-sensa orjuudella tai harjoittamalla koneellisia ammatteja. Suudrat, jotka etsivät elatustaan kerjäänällä ja esiintyvät ulkonaisesti uskonnollisina kerjäläismunkkeina, tulevat juma-lattomien ja harhaanjohtavien oppien epäpuhtaiksi seuraa-jiksi.

Nälänhädän ja verotuksen ahdistamina ihmiset jättävät syn-nyinmaansa ja menevät maihin, missä on enemmän viljaa. Kun veedojen tie on hävitetty ja ihmiset eksyneet harha-oppeihin, vääryys kukoistaa ja [sen tähden] ihmisen elinikä lyhenee. Kauhistuttavien katumusharjoitusten johdosta, joita pyhät kirjat eivät ole määränneet, ja hallitsijoiden pa-heitten vuoksi lapset kuolevat varhaisella iällä. Naiset syn-nyttävät lapsia viiden, kuuden tai seitsemän vuoden ikäisinä; miehet, jotka ne siirtävät, ovat kahdeksan, yhdeksän tai kymmenen vuoden ikäisiä. Mies harmaantuu kahdentoista vuoden vanhana, eikä kukaan ylitä kahdettakymmenettä ikävuottaan. Miehillä on vähän älyä, tarmoa tai hyvettä, ja siksi he menehtyvät lyhyessä ajassa. Sitä mukaa kuin har-haoppisuus leviää, Maitreya, viisaat tietävät kâli-ajan kulu-van. Sikäli kuin pienentyy niiden lukumäärä, jotka nou-

dattavat veedoja, sikäli kuin hyvettä harjoittavien yksilöiden yritykset veltostuvat, sikäli kuin ensimmäinen poikalapsista ei enää ole uhrien kohde, sikäli kuin kunnioitus veedojen opettajia kohtaan pienenee, sikäli kuin harhaoppisuuden levittäjiä pidetään arvossa, sikäli voivat viisaat päätellä kâli-aikakauden edistyvän.

Kâli-aikana, Maitreya, ihmiset epäuskoisten turmelemina lakkaavat palvomasta Vishnua, uhrin herraa, kaiken luoja ja herraa, ja sanovat: „Mikä arvovalta on veedoilla? Mitä ovat jumalat tai brahmaanat? Miksi pitää puhdistaa vedellä?” Silloin pilvet antavat niukalti vettä; silloin tähkäpäävät ovat keveitä, vilja [vähäistä ja] heikkoa. Vaatteet tehdään enimmäkseen *san*-kasvin kuiduista; puista on tärkein *sami*; vallitsevana luokkana suudrat. Tattari on yleisempi vilja; maito, mitä käytetään, on enimmäkseen vuohien; voiteet tehdään *usira*-ruohosta. Anoppia ja appea kunnioitetaan vanhempien asemesta; miehen ystäviä ovat hänen vävynsä tai joku, jolla on kevytmielinen vaimo. Ihmiset sanovat: „Kenellä on isä? Kenellä on äiti? Jokainen syntyy tekojensa mukaan.” Ja siitä syystä he pitävät vaimon tai aviomiehen vanhempia ominaan. Vähä-älyisinä ihmiset, joita vaivaavat kaikki sielun, puheen ja ruumiin heikkoudet, tekevät päivittäin syntejä, ja kaikki, mikä on omiaan tuottamaan olennoille kärsimystä, kaikki, mikä on paheellista, epäpuhdasta ja surkeata, syntyy kâli-aikana. — Silloin, kâli-aikana, ihminen saavuttaa vähäisellä ponnistuksella yhtä suuren maineen hyveessä kuin mikä on tuloksena ankarista itsekieltäymyksistä krita-aikana [eli puhtauden aikakautena]. — (V: 1).

*

... Näin lisääntyy rappeutuneisuus yhtämittaa kâli-aikana, kunnes ihmisrotu lähestyy häviötään.

Kun veedojen opettamat teot ja lain säädökset ovat miltei kokonaan hävinneet käytännöstä, ja kun kâli-aikakauden loppu lähenee, osa sitä jumalallista olentoa, joka on olemassa henkisen luontonsa voimasta Brahmaana, ja joka on alku ja loppu, ja joka käsittää itseensä kaikki oliot, laskeutuu maan päälle: hän syntyy Kalkina Vishnuyasan — kuuluisan Sambhalan kylästä olevan brahmaanin — perheeseen, ja hänellä on kaikki kahdeksan yli-inhimillistä kykyä. Vastustamattomalla voimallaan hän hävittää kaikki mleetshat [hylkiöt] ja varkaat ja kaikki, joiden mieli on kääntynyt vääryyteen. Hän palauttaa silloin oikeudenmukaisuuden maan

päälle, ja niiden sielut, jotka elävät kâli-ajan lopulla, ovat heränneitä ja kirkkaita kuin kristalli. Ihmiset, jotka täten muuttuvat tuon erikoisen ajan voimasta, ovat ihmisolentojen siemeniä ja synnyttävät rodun, joka noudattaa krita-aikakauden lakeja. — (IV: 24).

Kaarle Akseli Gottlund:

Danhain suomalaisten viisaus ja opin-keinot

(Otteita)

Koska Jumala loi ihmiset hyväksi ja ei pahoiksi, niin on arvattava että *H y v y y s* ja *V i i s a u s* aina ovat *vanhemmat* maailmassa, kuin *p a h u u s* ja *m i e l e n p i m e y s*; sillä hyö ovat luontonsa puolesta lähteneet Jumalasta, vaan nämä siirtyneet ihmisten omista muallisista himoista. Tahii, kansat eli koko ihmisen sukukunta, ovat ensin olleet luotut ja valaistut hyvyessä ja viisauvessa, mutta sitten oman turmelluksen ja vapatahtoisen mielikäyttelemisen kautta joutuneet turhuuteen ja hulluuteen, josta sokeudesta heijän nyt tuloo mielen valistuksen ja syvän-henkellisyyven kautta, ikään kuin omin voimin, jälleen omistaa tätä heijän entistä luonnon onnellisuutta ja henken pyhyttä. Tähän tarkoittaavat kaikki viisauen-opit kaikki Jumalan-palvelimiset, ja kaikki tavoin ja elämisen sivistymiset. Tästä meijän entisestä ja luonnollisesta täyvellisyydestä, on ehkä se puhe lähtenyt, että hyö ennen aikana ovat olleet paljon paremmat, onnellisemmat, jaloimmat ja voimallisemmat; tästä se luonto, joka kussakin yksinäisessä ihmisessä on juurtunut, nimittäin: että hänen nuoruuden ikä on ollut nykyjään monta lykylisempi. Eikä se ouk mikä hairaus eli tyhjä luulo, mutta yksi arvattava totuus, sillä hään eli pienuuvessa luonnollista luontonsa myöten, tyytyväisyydessä ja täyvellisessä suosiossa muihen luotuihen ja oman olenonsa kanssa; vuan vanhempana eroittivat häntä tästä maailman mielikoitsemiset ja hänen omat lihalliset himot. Niin kuin on käynyt yksinäisen ihmisen kanssa, niin se myös käypi koko kansakunnan keralla. Hyö ovat syntymisessänsä ja alussansa, luontonsa ja luojansa uskollisia, vaan sitten viettelevät heitä halut ja

mielet turmellukseen; kuinekka hyö havattaissa omoo onnettomuutensa, jälleen palajavat valistuksen tielle; ja sillä tavalla synnyttävät uuden kansan, tahi uuvistavat ja oikaisovat tätä vanhoa. —

Jos myö sen eistä ottaisimme koittellaaksemme että toteksi näyttää, *Suomalaisia ennen olleen viisaampia ja enempi valaistuneita kuin nykyisin* (myö puhumme ainoastansa moarahvahasta) niin tätä ei millä tavalla vastaan soti Luojan laitoksia, ihmiskunnan vajejemisiä ja vajeltamisia valistuksen tiellä, ja meidän omat jo suatut kokemukset. —

Mitä toas Tacitus puhui meistä, niin ei sekään ole tietoon verrattava, koska hänen kirjutti sitämyöten mitenkä juoksupuheet tulivat hänen korviinsa. Jokainen tuntoo kuinka valheet ja joutavat puheet juoksoovat likeimmistäkin nuapurista, satikka semmoisen matkan takaisista. Lukekamme ainoastansa heidän monet joutavat tarinat *Hippopodiloista, Hellusiloista, Oxioniloista, Arimaspiloista*, ja muista pohjoisessa asuvista kansoista kuka mielellinen rupia heihin uskomaan? Myö ei taho sen eistä lykätä Tacituksen puheita Suomalaisista aivon valheiksi, sillä hyö taitavat olla sopivaisia yhellen osallen meistä, vuan että uskoa, että koko Suomalainen kansa on niiltä tullut selitetyksi ja tietyksi tehty, oisi minusta melkein yhölläistä, kuin että sanoa Suomalaisia ei ennen olleen tilassakaan, ennen kuin heidän nimet tarinamuksessa mainittiin. Se on kyllä tosi, että Tacitus piti meitä aivan ruakana ja köyhänä, vaan millä hänen on tätä totistanut, sillä hänen suusanansa ei toimita mitään? Myö tunnemme jo hyvin, mitenkä kansat toisiansa soimaavat, mitenkä äkinäisiä, erinomattain pohjoisessa asuvia kansoja, alenetaan ja raukkoina pietään. Moni luuloo vielä nytkin meidän asuvan karhuin ja suttein luolissa, ja elävän melkeen kuin mehän pevot. Nämät oatokset olivat vielä viimeisellä vuos-sa'alla omassa nuapurissa, Ruotin muassa, tavalliset että varsin julkiset; ja ovat vielä nytkin mielessä monen miehen. Myö olemme näihin tyytynyt, ja ite heihin uskoinnut; että kun huastamaan ryvemme meidän muan-vanhimmista, niin aloitamme myös heidän puheilla kuhtua meitä ruakoiksi ja varsin valaistamattomiksi. Se ei oisi aikaisin minun mielestäini, jos ruveisimme kerran tutkimaan meidän omat vanhuukset*), ja kansan omista käytöksistä ja opin laitoksista, tiustella meidän esivanhempien olentoa ja elämätä.

Kun ruvetaan tutkimaan *Suomalaisia kansoja*, niin löyvämmme myö, että hyö monessa tarkoituksessa, ovat aivan merkilliset. Hyö ovat ensinnik siitä mainittavat, ettei mikä

kansa maailmassa, on ollut niin ympärinkuultuiksi heijän Taikauksista ja Noitumisistaan, kuin tämä Suomalainen kansa. Nämät keinot ovat heissä kohottaneet ihtiensä varsin yheksi Opiksi eli Tietomukseksi**); joka kyllä ulkopuolellansa osoittaiksen, osittain ruakoilla ja ouvoilla kuvilla, osittain merkillisillä tapauksilla, *joit' ei ykskään ole vielä tutkinut*. Sisällensä osottaa tämä Oppi ynnä turhuutta, monta myöskin *isoa tietoa ja viisautta*, joka selittää, että ehkä Suomalaiset silloin elivät melkein mielen pimäyvässä, niin oli heillen kuitenkin yksi luonnollinen ehkä erikummallinen *Viisaus*, joka oli aivan iso, vaikka se tehtiin luonnottomaksi; ja osotettiin ouvolla tavalla. Tällä heijän viisauvellansa ja turhuuvellansa peloittivat hyö muita kansoja, ja piettiin voimallisimpinä ja tietävimpinä muista ihmisistä. Sanottiin kyllä että hyö olivat liitoksessa perkeleen kanssa, ja siltä saivat sekä viisauvensa että voimansa. Luonnottomalla tavalla ovat ihmiset aina olleet nopiat selittelemään käsittämättömiä tapauksia; ja jos taikausten harjoittaminen osottaisi Suomalaisissa mielen valistamattomuutta, niin eivät hyökään ollut heitä viisaammat, jotka taisivat tätä uskoa, ja siihen luottivat. —

Myö ja'amme sen eistä *Vanhoin Suomalaisen Viisauen ja Opinkeinon* kolmeen erinäiseen ja erilaiseen luatuun; ja pitämme uskottavaksi että kukin opetusluatu on vuorollansa loistanut mejän muassa. Nimittäin ensin se *Viisaus*, kuin *vanhoissa sananlaskuissa* on suljettu; toiseksi se *Viisaus* kuin toimitetaan *vanhoissa luonnollisissa Viisaus-runoissa*, ja *tarinoissa*; ja kolmanneksi se *Viisaus* kuin heijän *taikauksissa ja loihtimisissa on salaistu*. Ne jotka eivät suostu tähään jakamiseen, niin tehkөөn toisen paremman! Ne jotka tuas luulovat että kaikki nämät opetus keinot ovat yhellä ajalla suataneet sopia Suomalaisten suuhun, niin pitäkөөn luulonsa. Pääasiassa se on yhtä, jos olivat yhellä tahi eri ajalla, ainoastansa ne ovat siinä olleet. —

Meijän luonto on aina vihelliäinen ja puuttuvainen, vaan se on viisaus ja mielen valaistus joka on häntä hoivauttava, ja jotka ovat meillen oikian arvon ja kunnian antava. Sillä Viisaus ja Opinkeinot ovat aina maailmassa ihmisiä hallinneet ja onnistanneet; ja jotka ovat olevoinaan heijän päämiehiä ja suattajoina, ovat ainoastansa tämän toimittajat ja palveliat, uskolliset — jos ovat oikeen tätä käsittäneet ja har-

*) *Vanhuukset*, Häfder. **) *Tietomus*, wettenskap.

joittanneet, uskottomat — jos ovat käyttäneet sitä väärin. Hyö homehtuuvat ja katoovat toinen toisensa perästä; ainoastansa Viisaus ja Totuus elää iankaikkisesti, ja ovat ikuiset niin kuin Luoja, josta ne ovat lähteneet. Käykäämme sen eistä muailman opinlaitoksia tutkistellen, työ jotka harjoittatte viisautta, ja levitätte ihmisillen mielenvalaisemusta! Myö Suomenpojat, mejän tuloo mejän piävanhimpää tiustella! Se on kauniin luettavaksi mejän töistämme, oppia tuntemaan meitä ihtiämme ja mejän vanhempiamme. Sillä kun tiustamme heitä, heijän tapoja, heijän käytöksiä, heijän toimituksia ja opetuksia, ja piemme nämät heijän vanhat muistot arvossa ja kunniaassa, niin myö mejän Vanhoissamme kunnioitamme meitä ihtiämme, ja suamme muiltakin sen arvon, kuin on niillen tuleva, jotka pitäävät kunniaastansa vaarin; mutta jos myö halpaaksi kahomme ja ouoistamme tätä mejän omoo sukua, näitä mejän omia vanhempiamme, niin myö sillä häpäisemme meitä ihtiämme, ja tulemme muiltakin ansion perästä pietyksi pilkan ja nauron alaiassa. Senpä tautta jokainen kansa tahtoo mieleen johtattaa heijän esivanhempien elämätä, että sillä kohottaisivat keskenänsä innon ja luonnon, nouvattamaan vanhoin jaloutta ja kylkemään heijän turhuutta. Ainoastansa myö Suomalaiset, myö vieraistumme ja kajoomme omoa kieltämme ja omoa sukuamme, tahä toisinpäin sanottu, meitä ihtiemme. Ehkä jos oikeen tuntisimme mejän perujamme ja mejän omia vanhuksiämme, jos oikeen käsittäisimme mejän vanhoin viisautta, rehellisyyttä ja urhoollisuutta, jos oikeen ymmärtäisimme, mejän omoa hartautta ja vakautta, niin meillä oisi ehkä syytä kyllä kiittää ja ylistää mejän isiämme, ja koroittaa meitä ihtiämme rinnallen muihen kansoihen. Kun nyt kuulemme tässä heijän aatoksia ja opetuksia, heijän tapojansa ja nevojansa ikään kuin heijän omasta suusta, niin tarkoittakaamme näitä heijän sanoja mejän mieleemme, ja muistakaamme heitä mejän syvämessämme, että ne mahtaisi sytyttää meissä innon heitä nouvattamaan, että ne mahtaisi kasvattaa meissä rakkautta hyvyyteen ja viisauteen, ja suattaisivat meistä miehiä heijän mokomia. —

„Otawa”, I, 1831.

Kirjallisuutta

Herbert Casson: Hyvä puhuja. WSOY, Hinnat 20 ja 30 mk.

Kielellemme on nyt suomennettu kirja, jota haluaisin suositella aivan erikoisesti lukijoillemme. Mehän tarvitsemme jo keskuudessammekin paljon „suunoittoa” ja tietysti jokainen muuallakin maailmassa. „Hyvä puhuja” käsittelee 101 kultaista neuvoa äänenkäytöstä, ääntämisestä, puheitten sommittelusta y.m. Suurten asiointien esilletuominen vaatii hyvää tulkitsemistaitoaakin. Kirja on helppotajuinen, halpa, ja kuitenkin arvokas sekä rohkaiseva.

I. T.

René Allendy: Paracelse, le médecin maudit. Paris, Gallimard, 1937. 24 fr.

Tohtori Allendyn „Paracelsus, kirottu lääkäri”, tarjoaa sujuvasti kirjoitetun esityksen kirjan nimen osoittamasta lääketieteeseen ja salatieteen merkkihenkilöstä. Kirjoittaja esittää hänen elämänsä vaiheet, mikäli niistä on tietoa, ja hänen oppien ja pääpiirteet. Esitys ei siis ole tyhjentävä, mutta sitä voimme suositella niille, jotka haluavat yleiskatsausta täydentääkseen näin saamiaan tietoja tutkimalla Paracelsuksen teoksia.

Tohtori Allendy on itse lääkäri (jolla on sympatiaa homeopatiaan), joten hänen esitystään, mitä lääketieteelliseen puoleen tulee, on pidettävä asiantuntijan kirjoittamana. Hän omistaakin erityistä huomiota vaikutukseen, mikä Paracelsuksella oli lääketieteeseen, ja hänen ennakoimiinsa, myöhemmin todettuihin tosiasioihin. Kirjoittaja ei jätä käsittelemättä myöskään Paracelsuksen okkultismia, ja hänen käsittelevästä huomaa, ettei sekään ole hänelle tutkimusalana vieras.

Paracelsuksen elämässä on paljon epäselviä kohtia. Hänen lapsuudesta ja nuoruudesta varsinkin on vähän tietoja, ja hänen luonteensa omalaatuisuudet ovat antaneet aihetta hyvin ristiriitaisiin otaksumiin ja väitteisiin. Tekijä, joka tuntee myös psykoanalyysin, on osittain tähän turvautuen yrittänyt selvittää eräitä näistä Paracelsuksen luonteen probleemoista ja koettanut olettamuksin luoda valoa niihin vuosiin, joiden kuluessa Paracelsus kehittyi omalaatuiseksi lääkäriksi ja kypsäksi okkultistiksi.

Kirjaan liittyy useita kuvajäljennöksiä, mm. useimmat Paracelsuksen kuvista, jotka kaikki poikkeavat toisistaan.

Länsimainen salatiede olisi köyhä ilman Paracelsusta. Hänen työnsä vaikutuksia on vaikea liioitella.

Alexandra David-Néel: Magie d'amour et magie noire. Paris, Plon, 1938. 18 fr.

Rouva David-Néelin viimeisin teos, jonka käsikirjoituksen hän on lähettänyt Tibetistä kustantajalleen, on valitettavasti saanut banaalilta tuntuvan nimen. Nimi vastaa kuitenkin sisältöä: kehyskertomuksen puitteissa lukija saa tutustua päähenkilöiden, Garab-ryövärin ja hänen rakastettunsa Detshehan vaiheisiin, joissa erilaiset magian muodot esittävät keskeistä osaa. Kirjan lukee henkeä pidättäen, ja kirjoittajan Tibetin tuntemus on takeena siitä, että ne magian alaan kuuluvat ilmiöt, joita hän kuvailee, ovat joko hänen näkemäänsä tai kuulemaansa. Kirjoittajan kaikille Tibetiä käsitteleville kirjoille, tällekin, antaa erityisen tennon hänen rakkautensa Tibetin maahan ja kansaan, ja tämä aitouttava tunnus tekee niistä kirjoja, joita lukee useamminkin. „Le lama aux cinq sagesse” („Viiden viisauden lama”)-teoksen, joka ensin ilmestyi Revue de Paris'n jatkoromaanina, olen lukenut kahdesti, enkä usko, että se vielä unohtuu kirjahyllyyni.

Yllä mainitun romaanin juonta en halua selostaa. Se jääköön ranskantaitoisten lukijoittemme nautittavaksi.

J. Ptn.

Mitä muualla tiedetään

„The O. E. Library Critic” kirjoittaa kesäkuun numerossaan erittäin inartelevasti aikakauskirjastamme, Rohkenemme välittää tämän ystävällisen leikillisen suosittelun ystäviemme tietoon suomennettuna.

„Erinomainen suomalainen teosofinen kuukausijulkaisu, *Ruusuristi*, jonka perusti Pekka Ervast, on siinä epäedullisessa asemassa, että vaikka sen kirjoitukset olisivat kuinkakin hyviä, niistä saavat tietoa vain ne, jotka ymmärtävät tätä kieltä. En tunne suomalaisia sanoja puoltakaan tusinaa, mutta se, että *Ruusuristissä* on usein kirjoituksia tai oteita, jotka on lainattu *Criticistä* ja *The Canadian Theosophistista*, osoittaa, että se tietää, mistä on kysymys, ja on antanut minulle aihetta kysymykseen, eikä aika, joka kulutetaan tri Arundalen vuodatusten lukemiseen, tulisi paremmin käytetyksi siihen, että hankkisi taidon ymmärtää painettua suomalaista tekstiä. Epätoivoissani ehdotin sen toimittajalle, että hän hieman enemmän ajattelsi muidenkin kuin omien kansalaistensa pelastusta ja liittäisi ulkomaille meneviin numeroihin englanniksi käännettyjen otteitten yhteenvedon. Tätä ehdotusta on noudatettu toukokuun numerossa. Mutta minun on ikäväkseni sanottava, että sen sijaan että se olisi rauhoittanut minua, se on vain lisännyt haluani päästä yksityiskohtia myöten selville siitä, mistä *Ruusuristi* puhuu. Niin että jos tulevissa *Criticin* numeroissa on vähänlaisesti kommentaareja, se johtuu siitä, että koetan oppia suomea saadakseni selvää painetusta tekstistä.”

Lopuksi tri Stokes ilmoittaa *Ruusuristin* ulkomaisen tilaushinnan ja antaa toimitusohjeen.

A. P. Warrington, tunnettu amerikkalainen teosofi, kuoli kesäkuun 16 p:nä Ojaissa 73 v. ikäisenä.

Teosofista taikauskkoa. „The O. E. Library Critic” julkaisi toukokuun numerossaan kirjeen, jonka on kirjoittanut Robert Walton, „vapaa-mielisen katolisen kirkon” arkkidiakooni, joka samalla oli T. S:n huomattavimpia virkailijoita Krotonassa, Kaliforniassa. Kirjeessä, joka on erinomainen esimerkki siitä, mihin joudutaan, jos teosofiasta tulee uskon asia, viitataan Leadbeaterin „Sakramenttien tiede”-teokseen, jota jotkut vielä nytkin — vakavassa mielessä — suosittelevat teosofien luettavaksi.

Isä Walton kirjoitti seuraavasti:

69 Hunter Street, Sydney, Australia. Joulukuun 30 p:nä 1918.

„Hyvä . . .

Kirjeessänne marraskuun 2 p:ltä on hyviä ja tervetulleita uutisia. Ruokojen puolestanne joka aamu. Piispa Leadbeater sanoo, että jokaiselle [kyllin] arvokkaalle henkilölle, jonka puolesta rukoillaan, messun johtava enkeli antaa erityisen enkelin, joka määrätyn merkin saatuaan etsii sairaan ihmisen ja antaa siunauksen leyhkän (a puff of blessing) siitä voimasta, jonka messu on vetänyt alas.

Tämä erittäin tärkeä asia on monesti tullut toteennäytetyksi, mikäli sellaista kaivataan Tätä käsitellään hänen tulevassa kirjassaan, mutta asiaa ei pitäisi päästää ennen sitä julkisuuteen. Kerron tästä, koska haluan, että saatte sen tietää heti. Odottakaa siis enkeliänne miltei joka päivä n. klo 2 j.p.p. tai joiakin päivinä muutamia tunteja myöhemmin. Sunnuntaisin harvoin.

Toivon paljon aineellisesta hyödystänne, mutta, niinkuin sanotte, hen- gen saaminen on tärkeintä.

Kirjoittakaa minulle jälleen.

Vilpittömästi teidän
Robert Walton.”

Kotiapulaisillakin on vapaata sunnuntaisin, huomauttaa Critic.

Káli-juga eli „musta aikakausi”. Toisessa paikkaa aikakauskirjaamme olevat otteet tapasimme The O. E. Library Critic-lehden kesäkuun numerossa. Ne ovat Wilsonin julkaisemasta Vishnu-puraanasta.

H. P. Blavatsky kirjoittaa „Teosofiassa sanakirjassa” káli-jugasta seuraavaa:

K a l i y u g a (sk.) Nykyisen aikamme neljäs, *musta* eli rautainen kausi, joka kestää 432,000 vuotta. Viimeinen ajanjaksoista, joihin ihmisen kehityskausi on jaettu. Se alkoi v. 3,102 e. Kr. Krishnan kuolinhetkenä, ja ensimmäinen 5,000 vuoden jakso päättyy vv. 1897—1898.

K a l k i - a v a t a r a, johon toisessa otteessa viitataan, on brahmaanien mukaan Vishnun viimeinen manvantarinen ruumistuma, pohjoisten buddhalaisten mukaan Maitreeja-buddhan ruumistuma, parsien mukaan zoroasterilaisten viimeisen sankarin ja vapahtajan, Sosioshin, ruumistuma ja Ilmestyskirjan valkoisella hevosella ratsastava „Uskolinen ja totinen” (19: 11). Tullessaan kymmenentenä avataarana Vishnu ilmestyy taivaitten avautuessa „ratsastaen maidonvalkealla hevosella kädessään paljastettu miekka, joka loistaa kuin pyrstötähti, tuhotakseen lopullisesti kaikki pahat ihmiset, uudistaakseen 'luomisen' ja 'palauttaakseen puhtauden!’” (vrt. Ilmestyskirjaan). Tämä tapahtuu káli-aikakauden lopulla. Tämän pitäisi siis tapahtua 426,959 v. kuluttua. Jokaisen jugan loppuaikaa sanotaan „maailman hävitykseksi”, koska silloin maan ulkomuoto muuttuu mantereitten vajotessa ja uusien noustessa.

Muuan mysterionäytelmä. Viime maaliskuun n:ossamme mainitsimme pikku-uutisena *J. B. Priestleyn* näytelmistä, joka käsitteli Johnsonin miehen kuolemanjälkeisiä kokemuksia. Nyt julkaisi „The Theosophical Movement” huhtikuun numerossaan selostuksen tästä näytelmästä; lainaamme tästä pääkohdat.

Näytelmän nimi on „Johnson over Jordan” („Johnson tuollapuolen Jordanin”), ja se on tekijänsä määrittelemänä „nykyaikainen moraliteetti kolmessa näytöksessä”.

Kirjoittaja näyttää saaneen näytelmänsä aiheen tibetiläisestä „kuolleitten kirjasta”, Bardo Thödolista, jota oikeammin voisi nimittää kuolevien kirjaksi, sillä se esittää niitä rohkaisuja ja ohjeita, joita Tiberin lamat antavat kuoleville. Monet tibetiläis-buddhalaiset näytelmät, joita vielä tänä päivänä esitetään kansanjoukoille, kuvaavat juuri kuolemanjälkeisen elämän, näiden jälleensyntymän välisen bardo-tilan eri vaiheita. Tekijä siteeraa Bardo Thödonin „suojelusrukousta”:

„Kun vaellan yksin, erossa rakastavista ystäväistä,
kun tyhjiä ajatusmuotojeni hahmot tulevat täällä minua vastaan,
suokoot buddhat, jumalallisen säälinsä voimalla,
ettei ole kauhua eikä pelkoa Bardossa.”

Lehti selostaa näytelmää:

Tämä on vähemmän näytelmä kuin sielullinen ja henkinen kokemus. Katsoja elää pääosan keralla, ei, *hänessä*, tässä näytelmässä, joka hra Priestleyn huomautuksen mukaan on „olennaisesti tulkinta erään aikalaisemme uudesta elämänmuodosta”. Tämä henkilö voi olla kuka tahansa, te tai minä koska kuolema kohtaa kaikkia, ja kaikkia odottavat kuolemanjälkeiset tilat, ja koska tässä ei ole kyseessä erityisen yksilön kokemukset, vaan tavallisen kuolevaisen, miehen, jolla on koti, vaimo, lapsia, työ, ystäviä, lyhyesti sanoen kaikki tavalliset inhimilliset suhteet.

Me joudumme heti alussa hänen kotinsa tavalliseen, ahtaaseen halliin ja näemme hautajaisvieraitten saapuvan, kuulemme papin kuluneita sanoja joka kerta kun hallin ovi aukaistaan, tunnemme lesken surun painostavuuden, näemme tyttären pyörtyvän, huomaamme hänen veljensä, vainajan

pojan, toveruuden, hautajaisasioloitajoiden ja velvollisuutensa täyttävien ystävien kyllästyneisyyden. Kaikki se on tavallista, jokapäiväistä.

Sitten joudumme seuraavassa näytöksessä Johnsonin sieluelämään. Hänen ajatuksensa menee toimistoon ja tulee hämmennyneeksi, tunnottomaksi. Tämän tunnelman välittävät suggestiivisella voimalla konekirjoittajat ja konttoristit, jotka suorittavat eräänlaisen juokutusnäytöksen täynnä merkityksettömiä, hyödyttömiä liikkeitä, syökyksen tarkotuksettomassa kiireessä saamatta mitään aikaan ja päätyttyä minnekään. Se on kuin uni, missä kaikki vaihtelee ja muuttuu ilman syytä ja tarkotusta. Siinä sielu tapaa omantuntonsa kahden syyttävän henkilön hahmossa, joita sanotaan Tutki-oiksi. Nämä sinkoavat kysymyksiä nopeasti ja ankarasti kuin konekivääri. On myös muita henkilöitä, jotka tulevat ei-mistään, selittämättömiä kuin unen hahmot, syytetty, jota hän olisi voinut auttaa, mutta ei auttanut, poliisi, jolla on hänen mainetodistuksensa, vaikka hän ei tiedä jättäneensä sellaista, hänen nuoruutensa koulumestari ja „ruumiinpolttomies“.

Näyttämö muuttuu yöklubiksi, joka on karkea ja kauhistuttava jokaisesta herkästä sielusta, mutta muistoissaan elävälle sielulle se on paikka, missä voi „työdä, juoda ja olla iloinen, sillä huomenna me kuolemme“. Siellä ilonpito jatkuu, ja mukana on sellaisia naamioita kuin herra Kyy, herra Susi, rouva Korppikotka y.m.s., ja sielu erehtyy luulemaan katin-kultaa kullaksi ja demoonien juomia elämän eliksiiriksi, kunnes aivan lyhyeksi hetkeksi jokin hänessä havahtuu, vapautuu ja huutaa: „Minä en ole pelkkä eläin, minä olen jumala!“ Tämä muistuttaa sitä ihmeellistä riviä *Peer Gyntissä*, missä kaama-lookassa sielu sanoo: „Kunpa pääsisin hereille!“ — ja herääminen alkaa. Mutta tässä rouva Korppikotka tuo hänelle hänen himoitsemansa tytön, joka on sitä viehättävämpi, koska hän vastustelee. Tytöstä riideltäessä nuori mies tulee tytön avuksi, miehet tappelevat, ja nuori mies saa surmansa. Nyt sielu huomaa surmanneensa oman poikansa, joka oli tullut suojelemaan hänen omaa tytärtään. Kauhistuttava herääminen ja naamioidut hahmot ympärillä. „Minä en tiennyt — minä en tiennyt — oma poikani, oma tyttäreni!“

Naamioidut hahmot rauhoittavat: „He ovat kaikki poikia ja tyttäriä.“ „Mutta minä surmasin hänet.“

„Ei, he olivat varjoja.“ Varjoja! Niinkuin kaikki persoonallisuutemme naamioita, jotka kätkevät sen mikä on todellista, Sielun.

Hän tulee „Maailmanäären majataloon“. Tämä on liikuttava ja kaunis kohtaus, missä todellisuuksina tulevat esille ne hahmot, jotka olivat kansoittaneet hänen ajatusmaailmansa. Krikitinpelaaja, jota hän ihaili poikana, ottaa hänet „kantajakseen“, ilveilijä, jota hän rakasti, ja jonka tempuille hän aikoinaan nauroi, on „tarjoilijana“, ja siellä ovat myös Sindbad, Mr. Pickwick, Falstaff, Don Quijote, kaikki nämä tyytit, joista hän oli pitänyt. „Me emme olisi täällä ellet sinä olisi“, sanoo Koulumestari. Sinne tulevat myös hänen lapsensa liikuttavassa kohtauksessa, missä kaikki hellät, lausumattomat ajatukset vihdoinkin lausutaan ilmi ja ymmärretään, ja siellä on myös hänen nuori vaimonsa sellaisena kuin hän oli heidän rakastumisensa aikana, ei vielä hänen vaimonaan. Ja he tanssivat — aivan toisenlaista tanssia kuin se, mikä aikaisemmin oli yöklubissa. Musiikki on myös muuttunut, metallisoittimien räike on tauonnut, ja jouhisoitettimien ja puupuhaltimien soitanto säestää onnellista kohtautusta.

Sitten tulevat jälleen naamioidut hahmot mukanaan määräävä Ääni: „Robert, sinun on aika jättää tämä paikka ja mennä sinne minne olet matkalla.“

„Onko se kaukana?“ sielu kysyy.

Lempeästi, suopeasti Ääni sanoo: „Sitä en tiedä, Robert.”

Muut äänet sanovat lempeästi: „Näkemiin Robert, näkemiin — näkemiin.” Kunnes ne häipyvät kuulumattomiin.

Ja vielä kerran näyttämö muuttuu, ja me näemme sielun onnellisena, voimistuneena, lohdutettuna, jatkavan matkaansa eetterihorisonttien kaukaiseen sinea, joka altuisesti etääntyy.

Lehti huomauttaa, että näytelmän esitykset piti lopettaa sen jälkeen kuin se oli mennyt 21 kertaa, mikä on vähän Lontoossa. Lehti toteaa, että tämä antaa huonon kuvan Englannin suuren yleisön asenteesta, ja tämä näyttää olleen myös kirjoittajan käsitys, joka News Chronicle-lehdessä (maaliskuun 1. p. n:ossa) mainitsee m.m.: „Jos se (näytelmä) ei kiinnosta yleisöä *juuri siksi, että sen onnistuu liikuttaa kuulijakuntaansa syvällisesti*, silloin minä väitän, että me englantilaiset olemme sielulliselta terveydeltämme mätiä, ja etä olemme matkalla huonosta parempaan. Me emme oaa käsitellä itseämme oikein. Me emme käyttäydy kuin täysikasvuiset miehet ja naiset, vaan kuin arat lapset.”

News Chronicle'n huhtikuun 29. p:n n:ossa antaa Scott Goddard erittäin hyvän arvostelun alkusoitosta ja näytelmämusiikista, jonka Priestleyn näytelmään on säveltänyt *Benjamin Britten*. „Ei kenenkään, joka on kiinnostunut teatterimusiikista, pitäisi jättää kuulematta (sitä)”, hän kirjoittaa. —

Yllä esitetystä selostuksesta päättäen Priestleyn moraliteetti ei ole tuomittu unohtukseen.

Mitä on karma? Tähän kysymykseen vastaa ruotsalainen teosofi *Oscar Ljungström* kirjassaan „Karma in ancient and modern thought” (Karma muinaisessa ja nykyaikaisessa ajattelussa), jonka olemme saaneet hänen lähettämänään. Hra Ljungström, joka on ollut Point Loman Teosofisen Seuran jäsen, on julkaissut eräitä teosofisia lentolehtisiä ja ainakin yhdessä aikaisemmin käsitellyt karmian problemaa („Ansaitematon kärsimys ja karma”). Karmatonta kärsimystä hän käsittelee myös yllä mainitussa kirjassaan m.m. viitaten H. P. Blavatskyn sanoihin: „Ihmiset kärsivät usein toisten tekojen vaikutuksista, vaikutuksista, jotka täten eivät ehdottomasti kuulu heidän karmaansa, ja näitten kärsimysten johdosta he tietenkin ansaitsevat hyvitystä.”

Kysymys on tosiaan mielenkiintoinen ja tärkeä pohdittavaksi. Tuntuu siltä, että liian usein (kuten kaikesta päättäen ainakin Point Loman T. S:ssä), karmasta tulee automaattinen säännöstelyn periaate, jolla kuitataan monet asiat, jotka eivät koske meitä itseämme. Tri Stokes huomauttaa arvostellessaan hra Ljungströmin kirjasta, että ehdottomasti ansaitun kärsimyksen käsitys ilmeisesti johtuu seuraavasta loogilisesta harhapäätelmästä: koska kaikki vääryydet synnyttävät kärsimystä, niin kaikki kärsimykset siis johtuvat entisistä pahoista teoista. Hän viittaa myös „Kuningas Milindan kysymyksissä” esiintyvään Nāgasenan vastaukseen. Tämä näet sanoo: „Ei ole totta, että kaikki kärsimys johtuu karmasta. Sappi, ruumiin nesteet, niiden yhdistelmät, ruumiinlämmön vaihtelut, ulkoisten tekijöitten vaikutukset . . . saattavat aiheuttaa kärsimystä. Näin siis ne, jotka väittävät, että karma on ainoa kärsimyksen aiheuttaja, erehtyvät . . . Niiden tapahtumien määrä, jotka johtuvat karmasta, on pieni verrattuna niihin, jotka ovat muitten syitten synnyttämiä.”

Hra Ljungström huomauttaa, että vaikeudet ja kärsimykset eivät suinkaan aina ole pahaa, minkä olemme ansainneet pahojen tekojemme seurauksena. Usein vaikeudet voimistuttavat ihmisiä, ja itsekieltäymyksessä

toisten hyväksi on säännöllisesti kärsimystä, jota ei voida pitää entisten pahojen tekojen seurauksena; kuitenkin on ihminen ansainnut niistä hyvityksen, vaikka hän ei sitä odottaisikaan. Eikä elävien olentojen aina tarvitse odottaa taivastilaansa kokeakseen hyvitystä, hän huomauttaa viisaasti. Samoin kuin ansaitsemattomia kärsimyksiä on myös ansaitsematonta onnea. Meistä itsestämme riippuu, kuinka siihen suhtaudumme, ja millaisia syitä luomme siitä nauttiessamme.

Hra Ljungströmin kirja osoittaa hänen syventyneen aiheeseensa. Suosittelemme sitä samoin kuin sen aihetta niille, jotka eivät vielä ole aivan varmoja siitä mitä karma on.

Hra Ljungströmin osoite on Lund, Trädgårdsgatan 17.

Uusi dalai-lama on viiden vuoden etsiskelyjen jälkeen löydetty. Hän on 5-vuotias talonpojan poika Kukurorista, Taherszen pienestä kylästä. Erikoiset tibetiläiset lähettiläät ja Kiinan kansallisen hallituksen edustajat saattavat hänet Lhasaan. Uuden dalai-laman nimi on Tantsu.

Valentin Paul Zeileis, itävaltalainen „ihmetohtori“, jolta monet suomalaisetkin saivat apua, kuoli heinäkuun 15 p:nä sanatoriossaan.

Bertil Malmberg, Ruotsin suurimpia runoilijoita, jonka kehitykselle Oxford-liike on ollut merkityksellinen, täytti eok. 13 p:nä 50 vuotta. Stockholms Tidningenille antamassaan haastattelussa hän tunnustaa kiitollisuutensa Oxford-liikkeelle sanoen samalla, että hänen kuitenkin nyt täytyy kulkea omaa tietään, „yksityisen kristityn tietä“. Bertil Malmberg on kirjoittanut näytelmän, „Excellensen“, jonka keskeisenä aatteena on kärsivä kristinusko. Sen tapahtumapaikkana on Wien, ennen Itävallan liittämistä Saksaan. „Uskotteko kristinuskon renessanssiin?“ kysyi lehden haastatteli'a. „On näet niitä, jotka ovat näkevinään tähän viittaavia merkkejä maailmassa. — „Uskon että kristinusko on kriisivaiheessa“, Malmberg vastasi. „Kristinuskosta itsestään ja kristillisistä dogmeista ei ole kysymys, vaan siitä, miten suhtaudumme kristinuskoon, kuinka sen omaksumme. Epäilen kuitenkin, että kristinuskon renessanssista ei tule tilastollisesti mitattavaa joukkoliikettä. Toivon suorastaan, ettei niin käy! Sillä voittoisaa, aitoa kristinuskoa ei ole! Uskon — nyt — että aito kristinusko voi elää ainoastaan „katakombeissa“. Yksityinen ihminenhan voi tulla kristinuskoon vain kärsimysten kautta, ja silloin lienee niin, että myös kristinuskon itsensä on kärsittävä.“ — „Onko kristinusko 'marssimassa' Ruotsin kirjallisuudessa?“ — „Sitä en tiedä! Mutta on ilmeistä ja ymmärrettävää, että maailman tila on lisännyt mielenkiintoa uskonnollisia arvoituksia kohtaan.“

Ennustuksia. Viime vuoden joulukuussa, tarkemmin sanottuna jouluaattona, julkaisi Helsingin Sanomat Michael Lorantin kirjoitelman unkarilaisen käsialantuntijan ja Budapestin kuu'uisimman ennustajan Boriska Silbigerin tulevien sekä viimeksikuluneiden vuosien maailmantapahtumia koskevista ennusteista. Siinä julkaistiin m.m. haastattelu, jonka tämä „mannermaan suurin näkijä“ oli antanut p.o. kirjoittajalle v. 1936 sekä edelleen lopuksi haastattelu, joka v:n 1937 lopussa ja vuoden 1938 alussa o'i ollut julkaistuna useiden Euroopan maiden sanomalehdissä.

Tässä viimeksimainituissa ennustuksissa on eräs kohta, joka juuri tällä ajankohdalla — jo osittain toteutuneenakin — on omiaan herättämään erikoista mielenkiintoa. Se kuuluu:

„Venäjä alkaa eräät neuvottelut, jotka se kuitenkin äkkiä lopettaa, saatuaan odottamatta tärkeän liittolaisen“. Näin pitkälle jo tiedämmekin. Näin on tapahtunut. Mutta ennustus jatkuu sangen mielenkiintoisena:

Venäjällä tapahtuu suuria sisäisiä muutoksia, joiden tuloksiksi tulee

erinäisiä myönnytyksiä. Venäjä osoittautuu hämmästyttävän ylevämieleiseksi eräessä suhteessa. V. 1940 tulee olemaan ratkaiseva vuosi Venäjän historiassa.

Edelleen ennustaa Boriska Silbiger myös paljonpuhuttua Euroopan kulttuurin tuhoa: Euroopassa syntynyt ja kehittynyt taide ja tiede rappeutuvat tällä mantereella ja kehittyvät jatkuvasti toisella. Se, mitä olemme tottuneet nimittämään eurooppalaiseksi kulttuuriksi, lakkaa menestymästä Euroopassa.

Mutta useita nuoren Boriska Silbigerin v. 1936 ja v. 1937 tekemistä ennustuksista voidaan jo tällä hetkellä myös tarkistaa. Niinpä on maailmalla jo ollut tilaisuuksia nähdä ja kuulla, miten ovat pitäneet paikkansa seuraavat „tiedot tulevista tapahtumista“:

„V. 1938 joutuu Tshekkoslovakia hyvin epämiellyttävään tilaan. Englannissa koetaan suurta jännitystä joka päättyy suurenmoiseen eleeseen, jonka tulosta koko maailma kiittää.“

Jo joulukuussa v. 1936 on eräessä Romanian unkarinkielisessä sanomalehdessä julkaistu tämän nykyajan Pythian tiedoitus: „Vuoteen 1939 mennessä Itävalta on lakannut olemasta, Tshekkoslovakiassa tapahtuu myllerrystä ja Eduard Benes joutuu suureen ahdinkoon. Minusta tuntuu, että Romaniakin tulee kärsimään poliittisesti ja varsinkin taloudellisesti, mutta se on vain ohimenevää.“

Ja samalta vuodelta on ennustus: „Sairaus odottaa erästä Euroopan diktaattoria tammikuussa 1939. Se ei ole vakavaa laatua ja hän toipuu pian, mutta sairaus uusi keuhalla. Heinäkuun 22. tai 23. päivä on kohtalokas tämän diktaattorin eämälle. Hän voi sairastua vakavasti, hänelle voi tapahtua onnettomuus ja hän voi myös kuolla.“

Vielä on Boriska Silbigerin aikaisemmissa ennusteluissa mainittu, että v. 1938—1939 on kohtalokas eräälle hallitsijalle Euroopan eteläosassa, luultavasti Baikanilla sekä Englantiin nähden m.m. „Englannissa varustaudutaan ja vahvistetaan maan puolustuslaitosta kovaa vauhtia. Tämä maa, joka on rauhallinen ja tyyni voimassaan, näyttää maailmalle voimakkaasti yhtyneen rintamaan. Mutta se joutuu kuitenkin pitkällisiin väittelyihin ja selkkauksiin erään toisen maan kanssa. — Kaksi valtiota solmii odottamatta liiton, ja tämä tärkeä poliittinen tapahtuma tulee herättämään hämmästystä koko maailmassa.“

Niissä ennusteluista, joita Boriska Silbiger on tehnyt vuoden 1939 loppukuukausille sekä vuosille 1940, 1941 ja 1942, mainittakoon esim.:

„Sota uhkaa ja puhkeaa luultavasti v. 1939. Joulukuussa v. 1939 Euroopan kohta o joutuu tärkeään käännevaiheeseen. 1939 on oleva suurten poliittisten tapahtumien vuosi ja siitä tulee ratkaiseva vuosi monelle valtiolle siitä huolimatta, ovatko ne sekautuneet uuteen maailmansotaan vai eivät.“

Ennen sodan puhkeamista tapahtuu eräälle maalle suuri onnettomuus, joka aiheuttaa sellaista kurjuutta, että tämä maa saa koko maailman myötätunnon osakseen.

Saksa kokee tietyn pettymyksen ja määrättyyn pisteeseen saakka se joutuu eristettyyn asemaan ja saa tulla toimeen omin neuvoin. Se ei kuitenkaan tingi hiventäkään uusista aueellisista ja muista vaatimuksistaan.

Italia ryhtyy odottamatta rohkeaan ja hurjapäiseen yritykseen ja alkaa jankuttaa uutta teemaa.

Amerikan poliittisessa elämässä tapahtuu tärkeitä muutoksia. — Etelä-Amerikan muutamissa osissa alkaa sellainen kukoistuskauti, että tämä mantere voi sulattaa kaikki sinne virtaavat ulkomaalaiset.

Ranskan koko poliittisessa suuntautum'sessa tapahtuu muutoksia. Hallitus järjestetään uudelleen. Suuri ulkomainen kumouksellinen järjestö palastetaan.

Puola saa kärsiä erään toisen maan poliittisen kypsymättömyyden ja kykenemättömyyden takia.

Palestinan kohtalo ratkaistaan odottamatta ja vieläpä hyvin radikaalisti. Eräs toinen valtio päättää sen kohtalon voimakkaalla kädellä. Erään valtion laivastosta tulee poikkeuksellisen vahva, erään toisen valtion ilmavoimat taantuvat pahasti."

Valosampaa ennustetaan myöhemmin: „Vaikka vuosi 1940 edelleen onkin v. 1939 alettujen sotien vuosi, se hitaasti johtaa hieman parantuvia oloja kohti. V. 1941 on enää vain muutama maa vihollisuussuhteissa toisiinsa. V. 1942 nämäkin tyyntyvät ja uusi yleinen vapaamielinen hallitumuoto kehittyy. Ne, jotka silloin elävät, saavat nauttia maailmanrauhasta."

J. Ptn.

Tien varrelta

Ensimmäinen julkinen luento Helsingin Ruusu-Ristissä on t.k. 25 pnä, jolloin Johtaja lukee P. E:n esitelmän.

Lokakuun jäsenmaksuista huomautamme Ruusu-Ristin jäseniä. „**Kalevalan avain**”, P. E:n laadultaan perustava salatieteellinen tutkimus Kalevalasta, on ilmestynyt toisena painoksena. Kirjasta tulee esitys ensi numeroomme.

Helsingin Ruusu-Ristissä ovat syyskauden jäsenkokoukset 1/10, 29/10, 26/11, 17/12; yleisöjuhlat ovat 24/9, 22/10, 19/11, 10/12.

Tuoni on korjannut kesän aikana keskuudestamme useita jäseniä, eräät vasta sen jälkeen kuin he olivat pitkän aikaa sairastelleet. Tiedossamme ovat seuraavat: J. F. Soldan, k. 1/5, Hilja Rauhala, k. 8/6, Edit Loimaraanta, k. 14/7, Elin Söderlund, k. 31/7, Vendla Wessman, k. 10/8, Yrjö-Kalevi (Jori) Saarnio, k. 31/8.

S I S Ä L L Y S:

Sota	197
Toimittajalta	198
Toimitussivteeilta	201
Syk-y	208
Todellisuus ja harha	211
„Musta aikakausi”	214
Vanhain suomalaisten viisaus ja opinkeinot	217
Eurooppa palaa	210
Kirjallisuutta	221
Mitä muualla tiedetään	222
Tien varrelta	228

Ruusu-Ristin Talorahasto

työskentelee
tulevaisuutta varten.

*Littykää jäseniksi
tai tehkää tilapäisiä
lahjoituksia!*

Jäsenten säännölliset tili-
tyspäivät ovat
1/1, 1/4, 1/8 ja 1/10.

Talorahaston hoitaja:
Yrjö V. Rimppi,

HELSINKI,
Luotsikatu 12 A. 12.

19. vuosisadan ihmeellisin teos
H. P. Blavatskyn

SALAINEN OPPI

ilmestyy suomeksi.

Teosofisen Seuran

julkaisema aikakauslehti

TEOSOFI

jatkaa joka numerossaan Salai-
sen Opin suomennosta. Teosofi
voidaan tilata maan kaikista
kirjakaupoista, postikonttoreista
ja T. S:n taloudenhoitajalta.
Osoite: Signe Rosvall, Helsinki,
Kirkkokatu 14. Tilaushinta (ko-
timaassa) 40 mk. v:kerä.

PUHELIN 216

HYVINKÄÄN
KIRJAPAINO
OSAKEYHTIÖ
HYVINKÄÄ

Suorittaa ensiluokkaisesti
kaikkia kirjapainoalaan kuu-
luvia tehtäviä. Tiedustakaa
hintojamme.

Ostakaa paita,

jota

Olli, Tiitus,
Iso-Keisari,
Valentin

y.m.

kiittävät.

Patentoidut erikoisuudet.

RUUSU-RISTI-JÄRJESTÖ

Perustaja-Johtaja: PEKKA ERVAST

Johtaja: rouva Hilda Pihlajamäki, os. Helsinki I, Mariank. 28 B.
Hallituksen varapuheenjohtaja: fil. toht. Eino Krohn, os. Helsinki I, Maneesinkatu 2 A.

Sihteeri: fil. maist. U. J. Pore, os. Helsinki I, Maneesinkatu 4 a A 12.

Rahastonhoitaja: herra Waldemar Kaade, os. Helsinki I, Oikokatu 15 A 18.

Kanslia: Helsinki I, Meritullinkatu 33, ovi 2. Puh. 23 609.

Ruus-Risti perustettiin Helsingissä marraskuun 14 p:nä 1920. Sen tarkoitus selviää seuraavasta ohjelmasta:

1) Ruusu-Risti on totuudenetsijain järjestö, jonka jäsenet tunnustaa kaikkien ihmisten veljeyden katsomatta rotuun, väriin, kansallisuuteen, uskontunnustukseen, yhteiskunnalliseen asemaan, sukupuoleen tai muihin ulkonaisiin rajoituksiin, osoittavat toisilleen mitä suurinta suvaitsevaisuutta ja ymmärtämystä sekä pitävät totuutta korkeampana kaikkia uskontoja.

2) Ruusu-Risti on vapaan ajattelun pyhäkkö, jonka jäsenet etsivät totuuden ydintä, salaista jumalviisautta, mikä piilee kaikkien aikojen uskonnoissa, mytologioissa, filosofisissa ja tieteellisissä järjestelmissä.

3) Ruusu-Risti on renkaana ihmisten näkymättömässä veljeydennä, ja sen jäsenet etsivät ikuisen elämään vievää tietä, joka kasvattaa ja kehittää ihmisessä veljeyden henkeä.

Ruus-Risti on itsenäinen järjestö. Ohjelmansa nojalla se kuuluu H. P. Blavatskyn v. 1875 alkuunpanemaan teosofiseen liikkeeseen.

Ruus-Ristin jäsenet ovat irto-, ryhmä- ja looshijäseniä. *Irtojäseneksi pyrkijä kääntyy suoraan, ryhmäjäseneksi pyrkijä paikallisryhmän välityksellä Ruusu-Ristin Johtajan rouva Hilda Pihlajamäen puoleen, os. Helsinki I, Mariank. 28 B.*

Looshityö on järjestetty seremonialliselle pohjalle, ja looshijäseneksi saattaa Ruusu-Ristin jäsen pyrkiä asianmukaisilla suosituksilla.

Ruus-Ristin jäsenmaksut ovat määrältään vapaaehtoisia. Jäsenten toivotaan tuovan antimensa kolme kertaa vuodessa: maaliskuu- ja lokakuun kuluessa sekä vuosikokouksen aikana. Jäsenmaksut vastaanottaa rahastonhoitaja herra Waldemar Kaade, os. Helsinki I, Oikokatu 15 A 18.

Vuosikokous pidetään keuhällä, siinä uudet jäsenet juhlallisesti vastaanotetaan, vihittäen, sekä asetetaan oikeuksiinsa ja velvollisuuksiinsa (installoidaan).

Installoidut jäsenet ovat oikeutetut pyrkimään Ruusu-Ristin looshijäseniksi.

RUUSU-RISTI

Totuudenetsijain aikakauskirja - Suomen vanhin teosofinen lehti.

Toimitus: **Eino Krohn** (vastaava),
Jorma Partanen (toimitussihteeri).

Julkaisija Ruusuu-Ristin Kirjallisuusseura r.y.

RUUSU-RISTI ilmestyy 10 kertaa vuodessa, sisältäen vähintään 320 tekstisivua.

RUUSU-RISTIN toimitukselle tulevat kirjoitukset, kysymykset, uutiset y.m. ovat lähetettävät fil. toht. Eino Krohnille, os. Helsinki I, Maneesink. 2 a C, tai fil. maist. Jorma Partaselle os. Helsinki L, Väinämöisenkatu 5.

RUUSU-RISTIN kirjoituksia saa lainata sillä ehdolla, että lähde tarkasti mainitaan. Sarjakirjoituksia ei saa lainata.

RUUSU-RISTIN tilaushinta on koko vuodelta Smk. 50: —, ulkomailla doll. 2: —. Yksityisnumeron hinta on postivapaasti lähetettynä Smk. 10: — tai 50 c.

RUUSU-RISTIN tilauksia ottavat vastaan postikonttorit, asiamiehet sekä aikakauskirjan taloudenhoitaja, hra *Waldemar Kaade*, os. Helsinki I, Oikokatu 15 A 18.

Asiamiehille myönnetään 10 pros., kun vähintään kolme tilausta tehdään. Tilausraha on maksettava etukäteen.

Ruusuu-Ristin Kirjallisuusseura r.y.

Kaikkea ruusuristilläistä ja teosofista kirjallisuutta haluttaessa voidaan kääntyä Ruusu-Ristin Kirjallisuusseuran toimiston puoleen os. Helsinki I, Meritullinkatu 33, ovi 2, puh. 23 609 (toimisto) ja 24 430 (toimitusjohtaja).

Toivo Orma

Kelloseppä

Iso Roobertink. 1. Puh. 38 302

Ostamalla uuden tai korjauttamalla vanhan kellon meillä tulette aina olemaan tyytyväinen

Kihla- ja kivismuoksia sekä hopeaa edullisesti.

Yli 10 v. kokemus Pariisiin ja New-Yorkin parhaissa liikkeissä ensimmäisenä pienten kellojen korjaajana.

Sairasaputoimisto ja Opas

Salve

Helsinki. Vuorik. 5. Puh. 24 364.

Palvelee yleisöä ant. sairasaapua koteihin, opastaen potil. lääkäreille ja sairaaloihin, noutaen ne asemalta eri pyynnöstä. Hyvä koti lääkärihoitoon saapuville ja toipuville.

Alppaurinkoa, sähköhoitoa ja hierontaa annetaan.

RUUSU-RISTI

TOTUUDENETSIJÄIN AIKAKAUSKIRJA

Ent. TIETÄJÄ, perustanut v. 1905

PEKKA ERVAST

TOTUUS ON KORKEIN USKONTO

Elämämme

Pyhiinvaellusta on ihmisen elämä. Kaukana taivaanrannalla häämöttää auringonnousun maa, joka on matkamme päämäärä. Mutta pitkä on kulku pimeään erämaan läpi ja vaivalloinen, sillä jokaisella ihmislapsella on taakkansa kannettavana, ruumiillisen elämän taakka, joka monelle on synnin taakaksi muuttunut. Onnettomimmat ovat ne ihmiset, jotka eivät taakastaan mitään tiedä, autuaat taas ne, jotka siitä ovat tietoisia. Sillä ne ihmiset, jotka selvästi näkevät elämän taakan, he samalla tuntevat itsensä taakan kantajiksi, sielullisiksi olennoiksi, jotka ovat ruumiillisen elämän päälensä pukeneet astuakseen eteenpäin erämaassa luvattua maata kohti. Heitä taakka ei enää paina, koska he tuntevat sitä vapaaehtoisesti kantavansa. He yhtyvät Mestarin sanoihin: „Minun kuormani on kevyt.”

*

Ah, mikä ilo ja onni on meille ihmisille varattu elämänvaelluksemme aikana! Ilman sitä olisi vaelluksemme todella synkkää. Mutta sen auttamina nekin meistä, jotka eivät vielä vapaaehtoisesti kannan elämän taakkaa, tuntevat esimaun siitä vapauden autuudesta, joka auringonnousun maassa lankeaa osallemme.

Tämä ilo ja onni tulee Jumalasta. Jumala on rakkaus ja viisaus meidän kaikkien sydämien takana. Jumala rakastaa meitä kaikkia yhtä hellästi, hyviä ja huonoja, väkeviä ja heikkoja, suuria ja pieniä. Jumala näkee yhtä viisaasti, mitä jokainen meistä tarvitsee. Ja kuulkaa nyt, kuinka Jumala menettelee. Hän kuiskaa meidän sydämeemme: „Auta tuota sisarta tai tuota veljeä!” Harvoin me kuulemme Hänen äänensä, mutta aina kun Hänen kuiskeensa kuuluu, puhkeaa

meidän sydämessämme rakkauden ruusu sitä ihmistä kohtaan, jota Jumala käski meidän auttaa.

Meidän keskinäisestä rakkaudestamme kasvaa ilo ja onni. Jumala meissä on se, joka rakastaa, ja Jumala se on, jota rakastamme. Niinkuin vanhat hindulaiset sanoivat: „Ei ole vaimo kallis miehelleen vaimon itsensä takia, vaan vaimo on kallis miehelleen — ja mies vaimolleen — aatmaan (Itsen eli Jumalan) takia, joka hänessä asuu.” Älkäämme sentähden koskaan moittiko toisiamme: „Kuinka sinä voit rakastaa tuota ihmistä, jolla on semmoinen luonteenvika? Kun niin sanomme, unohdamme, että rakkauden olemus on auttamista.

*

Jospa aina muistaisimme, että mielenrauha on ihmisen paras ase sekä työssä että hädässä! Mielenrauha on järjen sisar ja viisauden äiti, sillä rauhattomuutta, pelkoa, vihaa, ahneutta ja himoa täynnä oleva mieli ei viisautta saavuta. Mutta kun järki puhdistaa mielen ja antaa Järjen auringon sitä valaista, silloin viisauden rauha asettuu siihen asumaan ja rakkauden hengetär seisoo kynnyksellä.

Älkäämme ajatelko raskaita ja painostavia ajatuksia! Täytäkäämme maailma jumalanuskolla ja iloisella kuormamme kantamisella.

Pekka Ervast
„Tietäjä” 1914, n:o 9.

Usko ja mielikuvitus.

„Jos tietäisin kuinka käyttää luonnon elementtivoimia, tekisin paljon suurempia tekoja. On sanottu, että jos meillä olisi uskoa edes sinapinsiemenen verran, me voisimme siirtää vuoria . . .“ jatkoi Pancho. „Sellaiset asiat eivät ole mahdottomia, ja minulla on jo huostassani sen avain. Schopenhauer sanoo: *’Maailma on mielikuvitukseni tuote’*. Jos voin muuttaa mielikuvitukseni, silloin voin muuttaa maailman.“

„Parasta olisi“, sanoi Conchita, „kun tapaisi hra Schopenhauerin ja pyytäisi häntä hieman muuttamaan mielikuvitustaan.“ — „*Ururin puhuva kuva*“.

Anna Luoja, suo Jumala

*Anna Luoja, suo Jumala,
anna onni ollakseni,
suo rauha eleäkseni,
hyvin ain' asuakseni
oman pellon pientarella,
kaiken kartanon navalla,
iltapäiväni iloksi,
aamupäivän armahaksi!
Ole puolla poikiesi,
aina lastesi apuna,
aina yöllisnä tukena,
päivällisnä vartijana,
vihoin päivän paistamatta,
vihoin kuun kumottamatta,
vihoin tuulen tuulematta,
vihoin saamatta satehen,
pakkasen palelematta,
kovan ilman koskematta!
Aita rautainen rakenna,
kivilinna liitättele,
ympäri minun eloni,
kahen puolen kartanoni,
maasta saaen taivosehen,
taivosesta maahan asti,
asukseni, ainokseni,
tuekseni, turvakseni,
jotta turvin työt tekisin,
varan vettä souteleisin,
ett'ei liika liioin söisi,
vastus viljalta vetäisi!*

Toimitussihteeriltä

63.

Elämän heiluri

Poikkeuksellisissa tiloissa ja poikkeuksellisina aikoina voidaan selvemmin kuin muulloin ymmärtää *tasapainon* merkitys ihmisen elämässä. Meistä riippumattomat syyt, tuntemattomat voimat, tempaavat itsetietoisien minätajuntamme pois normaalielämän tasapainosta, ja keinolla millä hyvänsä me pyrimme takaisin entiseen tilaan; tämä ei kuitenkaan ole mahdollista, jos tasapainoa häirinneet voimat ovat voimakkaita ja vaikutukseltaan mullistavia, ja seurauksena tästä on, että painopisteemme heilahtaa toiseen äärimmäisyyteen, ehkäpä useammin kuin yhden kerran. Kun sitten pääsemme tasapainoon, on minätietoisuutemme tasapainopiste uusi entiseen verrattuna, ja me olemme rikastuneet uusista kokemuksista.

Tätä kaikessa kasvussa tapahtuvaa heiluriliikettä ei riittävän usein muisteta, siitä huolimatta että tiedetäänkin vaikutuksen aina synnyttävän vastavaikutuksen. Syy lienee osaksi siinä, että liian yksipuolisesti kiinnitetään huomio itse tajuntaan ja sen piirissä esiintyviin ilmiöihin ja tällöin unohdetaan ne *voimat*, joiden vaikutuksesta muutokset tajuntamme sisällössä ja minätietoisuutemme asteessa johtuvat.

Näitä voimia on neljää laatua. Alimmat (ei välttämättä siveellisessä merkityksessä) ovat puhtaasti aineellisia, ja ne ovat minätietoisuuden ulkopuolella. Toisen ryhmän muodostavat alemmat tunteet ja pyyteet, kolmannen ihmisen ajatukset ja mielikuvat ja neljännen korkeammat tunteet, intuitiot ja inspiratiot, jotka taas enimmäkseen ovat minuuden ulkopuolella. Näiden voimien vaikutuksen alainen siis ihminen on asianhaaroista riippuen enemmän tai vähemmän itsetietoisena. Huomattavaa on, että silloinkin, kun hän tietoisena etsii kokemuksia, hänen tajunnassaan tapahtuu sama heiluriliike kuin silloin, kun hän on voimien heiteltävänä. Positiivista, aktiivista, ulospäin suuntautuvaa toimintaa seuraa tai saattaa negatiivinen, passiivinen sulattamis- ja yhteyttämisprosessi, esim. jos ihminen lukee ja koettaa ymmärtää vaikeatajuista kirjaa. Vasta nämä molemmat toiminnat yhdessä — heilurin liike äärimmäisyydestä toiseen — muodostavat uuden kokemuksen.

Olisi liian mutkatonta selvittää kaikki asiat yksistään tä-

män lain avulla, mutta elämän ilmiöiden tutkiminen sen valossa selvittää monia muutoin käsittämättömiä asioita, kun samalla otetaan huomioon aikaisemmin saavutetun yksilöllisen tasapainotilan koko merkitys ja kantavuus.

On väitetty, muistaakseni viittaamalla amerikkalaisen uskontopsykologin William Jamesin kertomaan, Buckiin palautuvaan tapaukseen, että esim. jokin huumausaine voi antaa ihmiselle metafyyssillisiä kokemuksia. Buckin tapauksessa kysymyksessä oli naurukaasu.

Pintapuolisesti katsoen näin on laita, varsinkin jos „metafyyssillisellä” tarkoitamme tajunnantilaa, jota ihminen ei hallitse nykyisestä minätajunnastaan käsin. Voipa olla niinkin, että ihminen todella saa jonkun kokemuksen, jonka hän riittävän kehittyneenä pystyy yhteyttämään ja käsittämään, esim. aavistuksen elämän ykseydestä, mutta on syytä olla liioittelematta tällaisten keinotekoisesti saatujen elämysten merkitystä. Jos naurukaasun sijaan otetaan joku muu aine, joka samalla tavalla antaa „metafyyssillisiä” elämyksiä, huomataan, etteivät kaikenlaiset „kokemukset” ole suositeltavia. Sanotaan, että esim. opiumin ja hashishin nauttijoilla on erittäin ihania näkyjä; tiedämme kuitenkin, että heistä tulee näkyjensä uhreja samalla tavalla kuin 75 %:sta selvänäkijöitä. Voimme sanoa kaikkien näiden „kokemuksia” kaipaavien pyrkimystä positiiviseksi, mutta samalla on todettava, että he ovat kykenemättömät yhteyttämään elämyksiään aikaisemmin elämästä saamiinsa kokemuksiin; elämän heilurin negatiivinen liike on heistä joko kärsimystä tai ainakin hyvin kiusallinen, ja tästä johtuu, että he koettavat alituisesti pysytellä positiivisessa pyrkimyksessään, joka täten käy luonnottomaksi ja tämän elämän kannalta useimmiten hedelmättömäksi. He ovat tekemisissä väkevien voimien kanssa, mutta voimat eivät ilman muuta anna viisautta; viisautta on se, minkä he saavuttavat vain suorittamalla tasapainoitusprosessin omassa itsessään.

Tähän samaan ryhmään kuuluvat elämykset, joissa joku henkilö luulee saaneensa armonosoituksen Jumalalta tai enkeleiltä tai Mestareilta. Ihminen, joka elää ja kokee, on tajunnallisesti, itsetietoisuudessaan, alemmalla asteella tai joissakin tapauksissa laadullisesti toisenlaisessa piirissä; min-käänlainen tajunnallinen vaikutus korkeammasta alempaan ei siis ole mahdollinen, vaan ainoastaan *voimavaikutus*, jonka ihminen kokee mahdollisuuksiensa mukaan. Toisin on asia silloin, kun kokija on itsetietoisuudessaan samalla asteella kuin joku Mestari tai jumala. Tämä selittää syyn siihen,

että on niin paljon ristiriitaisia jumalallisia ilmoituksia ja vääriä näkemyksiä jumalallisista asioista.

Tasapainoitusprosessi, josta on ollut kysymys, käy varmimmin päinsä siten, että ihminen aina pysyttelee aikaisemmin saavuttamassaan käytännöllisessä elämänviisaudessa, mihin myös sisältyvät hänen siveelliset periaatteensa ja velvoituksensa. Pitämällä kiinni *omasta*, lähimmästä *velvollisuudestaan*, ihminen säilyy monilta pettymyksiltä ja epäonnistuneilta maailmanparannusyrityksiltä. Ja ihmistä ympäröivät olosuhteet sinänsä ovat positiivisia ja negatiivisia voimia, jotka ovat jokaisen ensiarvoisia opettajia, jos ihminen vain osaa käyttää niitä hyväkseen. Niiden opastamana, omassa elämäntehtävässään pysyen ja omat velvollisuutensa täyttäen, ihminen voi saada alituisesti pätevää tietoa elämästä ja samalla joka päivä luoda uudelleen tasapainotilansa. „Täivasten valtakunta on valloitettava aina uudelleen”, sanotaan. Se on tasapainoa ja rauhaa jos mitään, eikä se meille ole ensi sijassa mikään tuonpuoleinen asia.

Suomi

Tätä kirjoittaessani tunnen, että kansamme on yhtenäisempi ja yksimielisempi kuin koskaan ennen. Se on päättäväinen, itsetietoinen, varaväkevä. Se odottaa, kuuntelee ja tahtoo toimia oikein. Tämän tunnelmani tahtoisin pukea muotoon, joka joillekin on tuttu ja tajuttava, toisille fantastinen, tarunomainen: Väinämöinen on levittänyt siunaavat ja suojelevat kätensä kansansa ylle. On kuin ylitse sodan melskeen ja intohimojen myrskyn kaikuisi hänen äänetön äänensä, on kuin kuuluisivat kautta maamme hänen sanattomat sanansa: „Suomi on pyhä maa . . .”

Suomi on pyhä maa, rauhan tyyssija, hyvän tahdon kolikka sodan kauhuista ja vaaroista huolimatta. Suomi on osa yhtenäistä, vapaata ja voimakasta Pohjolaa, oman puhtautensa ja henkisen voimansa suojelema. Jos voisin, tahtoisin painaa tämän ajatuksen jokaisen suomalaisen mieleen, joka päivä muistettavaksi, joka hetken toiminnan osviitaksi. Levittäkäämme tämä valkoinen ajatus vakavan, kiihkottoman tahdon siivittämänä, ilman vihaa, ilman riitaa, ilman vastenmielisyyttä ja pelkoa maamme ilmapiiriin ja kansamme tajuntaan: Suomi on pyhä maa!

Tämä vaatii meiltä itsekieltämystä, suurta uskoa monissa asioissa, ei vähiten siinä, että kieltäydymme alistumasta monien vanhojen ja uusien suggestioiden valtaan, mutta kaikes-

ta huolimatta tietäkäämme, tuntekaamme ja ajatelkaamme hengen voimaan turvautuen me, jotka uskomme Suomen henkiseen tehtävään maailmassa:

Suomi on pyhä maa!

8. X.

Länsimaiden ihanne

Pelkkä aineellinen ihmisystävyyys, ilman että vuodateetaan uusia vaikutuksia ja jalostavia elämäkäsiytyksiä ihmismassojen sieluun, on arvotonta. Vain se, että ihmis-suku asteettain omaksuu suuria henkisiä totuuksia, voi muuttaa sivistyksen kasvot ja antaa yleislääkkeen, joka on tehokkaampi kuin pintakurjuuden korjailu. Ehkäisevä toiminta on tehokkaampi kuin parannus. Yhteiskunta luo hylkiönsä, rikoksellisensa ja irstailijansa ja sitten tuomitsee ja rankaisee omat Frankensteininsa määräten lapsensa, „luun luustaan ja lihan lihastaan“, kadotuksen elämään maan päällä. Kuitenkin tuo yhteiskunta tunnustaa ja pakkottaa tunnustamaan mitä tekopyhimmin kristinuskoa, s.o. „kirkonuskoa“. Pitääkö meidän vai eikö meidän pidä tehdä se johtopäätös, että jälkimmäinen ei vastaa ajan vaatimuksia? . . .

Elipä Uuden testamentin Jeesus tai ei, olipa hän olemassa historiallisena olentona tai vain maallikkohahmona, jonka ympärille raamatun allegoriat kerääntyivät — Matteuksen ja Johanneksen Jeesus Nasaretilainen on jokaisen tulevan tietäjän ja länsimaisen teosofikokelaan seurattava ihanne. Että hänen kaltaisensa olento oli muuan „Jumalan poika“ on yhtä epäämätöntä kuin sekin, ettei hän ollut a i n o a „Jumalan poika“, ei ensimmäinen eikä myöskään viimeinen, joka olisi päättänyt „Jumalan poikien“ eli jumalallisen viisauden lasten sarjan tämän maan päällä.

H. P. B l a v a t s k y.

Uno Pore:

Parsifal — Kristus meissä

Paavali puhui aikanaan „Kristuksesta meissä”. „Hänessä me elämme, liikumme ja olemme”, hän sanoi, „Hänen tulee kasvaa, minun vähentyä”. Mutta vuosisatojen kuluessa on yhä vähemmän pantu painoa tälle ajatukselle, joka on saanut väistyä toisen käsityksen tieltä: „Kristus meidän puolestamme”. Niin, voimmepa melkein sanoa, että nykyinen kirkonoppi käytännössä tuntee vain tämän jälkimmäisen.

Angelus Silesius, eräs mystikko, sanoi: „Vaikka Kristus syntyisi tuhat kertaa Betlehemissä, muttei sinussa, sinä kuitenkin jäisit ikuisesti kadotetuksi.”

Me tavalliset ihmiset emme tunne tietävämmä mitään Kristuksesta, emme meissä itsessämme olevasta sen enempää kuin ulkopuolellammekaan olevasta, jos rehellisesti kysymme itseltämme, mitä me todella *kokemuksesta* tiedämme, ja kuitenkin Kristus meissä jokaisessa tekee joka hetki työtä; jokainen meistä on usein kuullut Hänen äänensä, vaikka emme varsinaisessa mielessä olisikaan Häntä kokemusperäisesti tajunneet. „Kristus meissä” tavallisissa ihmisissä on se voima, joka omanatuntona kehoittaa meitä elämään elämämme oikein, saa meidät nauttimaan luonnon ja taiteen kauneudesta ja etsimään totuutta, siis puuhaamaan asioiden parissa, joista ei meille ole mitään aineellista hyötyä. Meissä tavallisissakin ihmisissä jo kuuluu Kristuksen ääni. Tätä voisi mielestäni nimittää *Kristuksen ilmenemisen ensimmäiseksi asteeksi*. Tavallisissa ihmisissä on vielä maalliset asiat etualalla. Me emme ole materialisteja, koskapa olemme kiinnostuneet näistä henkistäkin asioista, mutta useimmille meistä lienevät maalliset asiat voimakkaammat kuin henkiset. Jos meille esim. tarjottaisiin 10 miljoonaa markkaa sillä ehdolla, että jättäisimme tämän RR-työn, niin kestäisimmekö kaikki kiusauksen?

Kuljettuaan tietä jonkun aikaa, etsijä tulee sellaiseen kohtaan, että hänen kiinnostuksensa maailmaan vähitellen haippuu pois: ehkäpä hän joutuu ratkaisemaan vaikean kysymyksen maallisen rakkauden ja totuudenetsimisen välillä esim. siinä muodossa, että hän kieltäytyy maallisesta rakkaudesta, koska se estäisi hänen täydellisen vapaata antautumistaan henkiseen elämään. Tai voi probleemi olla joku muu. Mutta joka tapauksessa voi ihminen asettaa kerran, elämänsä vaikeassa kriisitapauksessa, totuuden ja henkisen elämän edelle

maallisia ja maailmallisia asioita. Silloin voi hänelle sattua se autuas kokemus, jota on sanottu *uudestisyntymiseksi*. Hän saa elävän kokemuksen Kristuksesta itsessään. Ainakin jonkun aikaa hän on itse tuo Kristus, tuo Jumala, joka samalla kuin se on hänen oma sisäisin itsensä samalla on koko maailman ja kaikkien toistenkin ihmisten takana ja sisällä. Nyt „Kristus meissä” on läsnäoleva todellisuus hänen sisässään ja uusi elämä on hänessä puhjennut. Tosin hän on jonkun ajan kuluttua ikäänkuin lakannut olemasta Kristus, sillä hän on taas entinen persoonallinen ihminen. Mutta hänelle on jäänyt uusi merkillinen valonsäde sydämeensä joka vaikuttaa, että hän sen valossa osaa entistä paremmin arvostella ja ymmärtää kaikkia asioita. Vuosien kuluessa hän saattaa vielä huomata, kuinka tuo kanavakin hänen sisässään olevaan Kristukseen saattaa mennä tukkoon milloin pitemmäksi milloin lyhyemmäksi ajaksi, ellei hän alituisesti mietiskelyllä pidä kanavaa puhtaana, korjaa pois tielle kertyvää rojua.

Tällaisen ihmisen voisi sanoa saavuttaneen *toisen asteen* „Kristuksessa meissä”, ja hänen tiensä on selvästi siinä, — hän tuntee sen itse joka hetki — että hänen on saatava tuo valon kanava laajentumaan niin, ettei se enää koskaan mene kiinni, että hän voi olla ainaisessa yhteydessä korkeamman minänsä — Kristuksen kanssa.

Kolmas vaihe tai aste „Kristuksen meissä” kehityksessä on silloin siinä, ettei ole enää persoonallisuuden ja minuuden kaksinaisuutta. On olemassa vain yksi olento. Alemman ja korkeamman minän mystillinen avioliitto on tapahtunut. Puhdistuksen tie on kuljettu ja pyrkijä on puettuna loistaviin, valkoisiin häävaatteisiin. Kristus on silloin meissä aina elävänä. Me olemme silloin vihittyjä olentoja, Valkoisen Veljeskunnan jäseniä.

*

Erään Parsifal-tarun mukaan nuori Parsifal oli puettuna *siniseen* viittaan sen elämän tiensä alkutaipaleilla, joka vuosien kuluttua vei hänet lopullisesti Graalin linnaan. Jo tarinan alussa hänen saattajansa vie hänet Graalin linnaan, jossa hän saa *nähdä* Graalin ritarit ja pyhän Graalmaljan. Mutta hänet ajetaan pois linnasta, koska hän ei vielä sinne kuulu. Hän saa lähteä maailmalle taistelemaan köyhien ja sorrettujen puolesta, oikeutta puolustaen. Ja hänellä on nyt *punainen* viitta. Vuosikausia näin kul-

jettuaan ja taisteltuaan hän viimein löytää valkoisen kuningattarensa, saa itsekkin *valkoisen* puvun ja yhdessä kuningattarensa kanssa lähtee Graalin linnaan, jossa hänet otetaan juhlallisesti vastaan, ja jossa hänestä tulee entisen Graal-kuninkaan Amfortaan seuraaja ja pyhien Graal-menojen johtaja.

Parsifal tiensä alkuvaiheissa sinisine viittoineen (sininen = hartaus) kuvaa totuudenetsijää, joka etsii valoa elämäänsä, joka, vaikkakin tietämättömyydestä erehtyvänä, lopulta välähdykseltä pääsee näkemään Graalin linnan. Sieltä hänet ajetaan kuitenkin pois. Tämähän on kuin ihmisen uudestisyntyminen, jossa hän ensi kerran kokee tämän maailman takana olevaa Kristuksen tajuntaa, jonka hän samalla löytää omasta itsestään. Punaviittainen Parsifal on varsinaista puhdistuksen tietä kulkeva Kristuksen soturi, (punainen = vastelu) jonka uuden näkemyksensä valossa on voitettava maailma, s.o. oman itsensä heikkoudet ja pahuus.

Mikä on silloin Parsifalin valkoinen kuningatar ja hänen valkoinen pukunsa muuta kuin symbolia siitä, että hän on nyt tullut yhdeksi oman korkeamman minänsä kanssa puhdistettuaan itsensä, tullut ehjäksi, kokonaiseksi olennoksi, tullut vihityksi. Graalin linna on silloin Valkoinen Veljeskunta, jonka veljespiiriin hänet lausutaan tervetulleeksi elämän suurelta mereltä voittajana palattuaan.

„Kristus meissä” on tiemme ja lunastuksemme lupaus. Hänen ilmenemistään on koko henkinen elämä. Hän se nostaa meidät kuolemasta jo tässä näkyväisessä ruumiissamme eläessämme; Hän kantaa meidät kuoleman porttien lävitse. Kristus on elämämme perustus ja turvamme kuolemassa.

Kun tietämättömillä ihmisillä on aatteita, he vain puhuvat niistä, mutta viisaat miehet pitävät ne mielessään ja toteuttavat ne. On myös joukko ihmisiä, jotka istuvat hiljaa ja koettavat pitää mielensä tyhjänä; he koettavat olla ajattelematta mitään ja sanovat sitten itseänsä „suuriksi”. Minulla ei ole kärsivällisyyttä käsitelläkseni tätä kerettiläiskantaa.

H u i - n e n g.

Aimo Mela:

Tien alussa

„Uskonnoton maailma”, „henkien taistelu”, „kulttuuri-kriisi” nämä ovat tuollaisia aikamme iskulauseita, joitten merkitystä tuskin aina tullaan selvästi ajatelleeksi. Yhteisenä piirteenä niillä kuitenkin lienee jonkinlainen epämääräinen kuva aikamme ihmisestä uskonnosta piittaamattomana materialistina, pintapuolisena, nautinnonhimon viettelemänä ja ylikulttuurin degeneroimana.

Mutta olisikohan asia niin?

Tiedämmehän sentään toiselta puolen, ettei materialismi meidän aikamme enää vietä sellaista triumfia, jota se on elänyt aina valistuksen ajasta oman vuosisatamme ensi kymmenlukuihin asti. Lisäksi materialisminkin edellytyksenä on ainakin luuloteltu totuudenkaipuu, määrätty sivistyspohja ja tutkimukseen tarvittava tarmo. Kerrassaan väärin on, kuten usein tehdään, antaa materialismin nimi sille raa'alle, älyttömälle, kaikkien uskonnollisten ja eettisten arvojen vihamieliselle kieltämiselle, mikä esiintyy aikamme yhteiskunnallisissa kumousliikkeissä, ja joka vaatii vain fyysillisen elämän eläimellisten viettien tyydyttämistä siten menen niin pitkälle että kieltää sen ainoankin jumalallisen, minkä koko ihmiskunta pitkän kehityskautensa aikana on saavuttanut: yksilöllisen ihmisminuuden.

Näillä kahdella jumalankieltäjäryhmällä on suunnaton ero. Edellinen luottaa ihmisen yksilölliseen kehitykseen fyysillisen luonnon kautta uskoen myöskin eettisten arvojen kasvavan siitä, jälkimmäinen taas pyrkii palautumaan eläimelliseen, kollektiiviseen joukkotajuntaan tukahuttamalla yksilöllisyyden ihmisessä, luovan tahdon, jotta sen kautta muka poistettaisiin yksilölliset kärsimyksetkin.

Materialismia vastaan taisteltaessa on myöskin teosofisella liikkeellä kieltämättä ollut kunniakas osuus. Olkoon se sitä edelleen taisteltaessa niitä vastaan, jotka yrittävät sammuttaa jumalhengen ihmisestä.

Mutta ei kaikki aikamme uskonnottomuus ole näin tietoisesti vastustavaa, mustaa, toivotonta. On myöskin olemassa ihmisryhmiä, uskallammepa sanoa ihmiskunnan enemmistö, jonka ainoastaan on vallannut jonkinlainen kyllästymisen uskontoon, kirkkoon, henkisiin asioihin yleensä. Meidän polvemme nuorisoa kuulee moitittavan siitä, ettei mikään ole sille pyhää. Olemassaolon taistelu on sille ankarampi

kuin aikaisemmille polville, ja siksi se on kyllä ahkeraa, kyvykästä ja edesvastuuntuntoistakin ulkonaisessa elämässä. Mutta samalla se on nautinnonhaluista, itsekästä, vieläpä nautinnoissaankin vailla romantiikkaa ja synnintuntoa. Se on julkean voimakasta. Ja joku sitten lisää: se ei ole muuta kuin materialismia ja henkistä bolshevismia.

Kuinka tavatonta käsitteiden sekaannusta!

Vallankumoukseksi ajatusten maailmassa sitä kenties saataisi sanoa, mutta ei bolshevismiksi. Sillä sen toimeenpanijat eivät pyri mihinkään henkiseen kollektivismiin, vaan vaativat mitä jyrkintä individualismia, ihmisyyksilön tunnustamista.

Sitä ajatellessa saattaa sydän riemastua. Hio ainoastaan pois nuorisosta tuo itsekkyytensä ja kömpelö kulmikkuus, ja edessäsi on tulevan ajan voimaihminen, joka voi olla suuri myöskin hyvässä!

Mutta miten?

Tässä me joudumme tarvitsemaan uskontoa.

Tämän lahjakkaan polvemme ihminen nimittää itseään milloin agnostikoksi, milloin skeptikoksi. Tekisi mieli suomentaa nämä sanat yksinkertaisesti: tietämätön ja turhanauraja, sillä sekä ne, jotka väittävät, ettei mitään voida tietää, että ne, jotka kaiken tietämättömyytensä ylimieliseen hymyyn kätkevät, tietävät kuitenkin yhden asian aivan varmasti: sen, että kuolemme, eikä siinä asiassa ole hymylle sijaa.

Agnostikko asiaa miettiessään joutuu vallan merkillisiin sokkeloihin. Kaksi mahdollisuutta tietämiseen hän näki, tieteen ja uskonnon. Mutta filosofia ei pystynytäkään ratkaisevasti todistamaan kuolemanjälkeistä elämää totuudeksi, ja luonnontieteet taas johtivat miltei materialismin partaalle kuitenkin pystymättä sitäkään todistamaan, kun oli saavuttu aineen ja hengen rajamaille. Skeptikko oli laiskempi luonne eikä viitsinyt nähdä näinkään paljon vaivaa.

Molemmilla näillä ihmisryhmillä on kuitenkin kosketus kirkkoon. Skeptikko suhtautuu siihen alunperin ylimielisesti, mutta kuuluu yleensä kirkon kiivaimpiin kannattajiin, yhteiskunnallisista syistä, vaikkei itse avaakaan temppelin ovea muuten kuin ehkä häitteen, hautajaisten t.m.s. sattuessa ja jouluaattona. Agnostikko sensijaan etsittyään turhaan tieteen vastausta kysyy myöskin kirkolta. Ja hän saa kirkolta suorastaan vahvistuksen epäilykseensä. Hänelle sanotaankin, ettei kuolemanjälkeisestä elämästä mitään voida tietää, eikä sitä saa edes kysyä, tulee vain uskoa. Jos hän

nyt olisi henkisesti laiska, hyvinvoipa, nautinnonhimoinen ja vähän pintapuolinen luonne, tulisi hänestäkin skeptikko, joka päättäisi elää tämän yhden elämän niin hauskasti kuin voi. Mutta hän onkin mielessään rehellisempi, ja hän aivan kuin vihastuu sisimmässään.

Hän ei voi hyväksyä epämoraalista oppia iankaikkisesta kadotuksesta, jolla ihmisiä pelotellaan uskoon, eikä muutamien harvojen yhtä ansaitsematonta pelastusta ikuiseen autuuteen. Hän tuntee toki itsensä syylliseksi moniin rikkomuksiin, mutta eihän niitä voi seurata rangaistus niin julma, ettei sitä minkään ihmisen mielikuvitus pysty edes kuvittelemaan. Ja minkä tähden häntä kehoitetaan nöyrytymään Jumalan edessä? Eihän tarvita kuin aivan alkeellinen ihmisjärki, jotta huomattaisiin, että maan matonen, tomua ja tuhkaa, on ihminen kaikkeuden Luojan edessä. Imarrella sellaisen majesteetin edessä tuntuu agnostikosta pikemminkin Jumalan pilkalta, jollaista hän sydämessään syvästi halveksuu. Ja silloin hänestä saattaa tulla kirkolle ja uskonalle vihamielinenkin ihminen.

Kaikkien uskontokuntien, suuntien ja lahkojen uskovainen on se ihminen, jota varsinaisesti pidetään uskonnollisena, mutta onko ollenkaan totuudenkaipuu hänet kirkkoonsa tuonut siinä määrässä kuin rangaistuksen ja edesvastuun pelko, n.s. synnintunto, kuoleman pelko? Jos hän olisi veriruskeita syntejään kauhistunut, olisi hän toki ponnistanut kaikkensa niistä luopuakseen ja mahdollisuuden mukaan niitä lähimmäiselleen sovittaakseen. Toisinaan niin tapahtuu, mutta keskeisimpänä asiana se ei uskovaisella suinkaan ole, vaan hänen koko huomionsa on kohdistunut vain oman sielunsa pelastumiseen tästä uppoavasta laivasta, jollainen ihmiskunta on.

Katolinen kirkko jossain määrin julistaa hyvien töitten tarpeellisuutta ja elämänmuutoksen välttämättömyyttä, jonka viimeksimainitun se kuitenkin enimmäkseen korvaa ripillä ja kirkon anteeksiannolla; protestanttinen kirkko taas, varsinkin evankeelisimmissa suunnissaan, on mennyt toiseen äärimmäisyyteen peläten ihmisen kaikissa ponnisteluissa aivan yksipuolisesti itsevanhurskauden ja Kristuksen sovitusuhrin väheksymisen vaaraa, ikäänkuin Kristus olisi pikkumainen ja arka tuon ansionsa kunniasta. Tämä on aiheutunut Lutherin syvästi mystillisen opin ihmisen alemman persoonallisuuden lunastamisesta yksistään Kristuksen armosta käsittämisestä peräti aineellisella ja profaanilla tavalla. Kristikunnan suurimman mysteerion julistaminen maailman tu-

ruilla ja toreilla on vienyt siihen, että uuden liiton armo-opista on suurille joukoille tullut eräänlainen taikamenetelmä.

Tuollainen syntinen, epämoraalinen, vapiseva ihmisraukka siis polvistuu ja hokee alituisen julman ja peloittavan tuomarin edessä olevansa maailman kurjin syntinen, saavuttaakseen siten ainoan pelastavan uskon. Tätä kurjuuttaan hänen on tietenkään vaikea itsekään uskoa, sillä jos sellaiselle uskovaiselle, joka väittää olevansa maailman kurjin ihminen, myöntäisimme, että „niin minustakin, siinä olen kanssasi samaa mieltä”, niin ettekö usko, että hän suuttuisi silmittömästi, sillä se olikin tarkotettu vain Jumalalle kahdenkeskisesti ja pyrkii olemaan „uskonkilvoittelua”, mutta sisimmässään uskovainen ei ole nöyrä. Ja kuinka voisiakaan olla, sillä nöyryys on suuri asia, suuri saavutus, oikeastaan juuri se, sanalla sanottuna, on meidän henkisen elämämme päämäärä. Tavalliselle kuolevaiselle se on jonkinlaista auto-suggestiota hänen koettaessaan pitää kiinni sijaissovituksen ajatuksesta, jolloin Jeesuksen veren vertauskuva mielikuvituksessa saa pöyristyttävän konkreettisia muotoja eroten tuskin ollenkaan vanhan liiton tahi pakanauskontojen teurasuhrien verihurmion näkemyksistä.

Tällaisesta ajatuksesta tietysti sinänsäkin aiheutuu, että uskovaisen elämä mitä täydellisimmän on minäkeskeistä, joka kaikesta nöyryydestä huolimatta mitä suurimmassa määrässä korostaa tämän pienen persoonan tärkeyttä. Oman autuutensa puolesta hän lakkaamatta rukoilee ja siitä itse kaikkeuden Luojaa kiittää, monisanaisesti kuin pakanat. Liittää hän siihen tosin anomuksia lähimpien omaistensa ja muitenkään puolesta, mutta hänen autuudentuntoaan ei estä se, että hänen yhä uudelleen on pakko nähdä omaisiaan ja vieraita siirtyvän rajan toiselle puolen ilman hänen ainoata pelastavaa uskoaan. Tuollaiset kaikkein kauheimmat toteamiset vain saavat hänet valvomaan oman uskonsa puolesta, vieläpä tuntemaan järkyttävää liikutusta omasta pelastumisestaan, jota hän silloin kuvittelee Pyhän Hengen ääneksi itsessään.

Tällainen ei liene liioiteltu kuva n.s. uskovaisesta yleensä, sellaisesta, joita meidän kristillinen uskonnollisuutemme kehittää, mutta kuitenkin on kaikkina aikoina kirkkomme piirissä ollut syvällisiä kristityitä, jotka tämän opin ovat käsitäneet henkevämmällä tavalla.

Ihmisen suhtautuminen uskontoon riippuu jossain määrin luonteesta, mutta suurimmaksi osaksi sielullisesta kehitys-

asteesta. Me voisimme ajatella, että materialisti on järki-ihminen, skeptikko flegmaattinen nautiskelija, agnostikko rehellinen tahtoihminen ja uskovainen yleensä puhdas tunneihminen. Jos siirtymisiä uskovaisten ryhmästä noihin toisiin paljon tapahtuu, niin merkitsisikö se ihmiskunnan älylistä tai siveellistä rappeutumista?

Kuitenkaan ei uskonnottomuutta ole pidettävä parempana kuin sanokaamme kirkollista uskonnollisuutta. Se olisi väärä johtopäätös. Positiivisena puolena tahtoisin tässä ainoastaan merkille panna sen, että aikamme ihmiselle näyttää olevan mahdotonta tukahduttaa esiin pyrkivää ääntä, epäilyksen ääntä, jota kirkko kyllä nimittää kiusaajan ääneksi, mutta joka pikemminkin on Jumalan ääni ihmisessä. Jos se johtaa ihmisen henkisyuden kieltämiseen, on se epäilemättä kiusaajan ääni, persoonallisuuden ääni, mutta se ei aina tee sitä, ja silloin se voi olla ihmisen henki. Uskovaisessakin tämä ääni elää alati, ja hän taistelee sitä vastaan niin kauan kuin voi, agnostikossa se myös elää ja hän taistelee sen puolesta niin kauan kuin voi, mutta kumpikaan ei anna h e n g e n i t s e n s ä taistella puolestaan. Molemmissa tapauksissa järjen ristiriidan on suurimmaksi osaksi aiheuttanut kristillinen kirkko.

Meidän ei tarvitse tästä kuitenkaan yksinomaan syyttää kirkkoa taikka väittää sen tahtovan johtaa ihmisiä harhaan. Jos ihmiset olisivat edes sen opetuksia noudattaneet, olisi ihmiskunta varmaankin paljon parempi. Jos taas sanotaan, että kirkko kieltää ajatuksen vapauden, niin onhan se ollut totta kautta historian, mutta meidän aikanamme kirkko ei siihen enää pysty. Joskin kirkko on syyppää noitten järjen ristiriitojen syntymiseen, niin mitä ovat ihmiset itse tehneet niitten selvittämiseksi? Meidän aikanamme saa kukin ajatella niinkuin tahtoo. Jos siis ihmisten totuudenkaipuu on ylen suuri, niin miksikä ei ole sankoin joukoin riennetty etsimään totuutta edes kirkon ulkopuolelta? Ei ole mitään syytä sekaantua kirkon työhön. Sillä näyttää työsarkaa riittävän suunnattomasti, koska yhä on olemassa ihmisiä, jotka eivät välitä kysyä, ihmisiä, jotka tyytyvät suhtautumaan uskontoon noilla eri tavoilla. Heitä ei millään keinotekoisella tavalla voi saada hereille. Heräämisen täytyy lähteä ihmisestä itsestään, ihmisen hengestä, joka tutkii kaikki . . .

Onkin vielä olemassa ihmisryhmä, pienin kaikista, se, joka pyrkii *tiedon tielle* mistään kielloista huolimatta, niinkuin apostoli Paavali kehoittaa. Nämä ihmiset tahtovat tutkia Jumalan valtakunnan syvyyksiä, maksoi mitä maksoi, hei-

dän henkensä tahtoo tietoa ikuisesta elämästä, Jumalasta, ihmisen elämän tarkoituksesta ja tehtävästä, eivätkä he tätä tietoa etsi rangaistuksen pelosta tahi autuuden toivosta, vaan siksi, että heidän sydämessään on herännyt totuuden ehdoton vaatimus. Vain *totuuden* he tunnustavat uskonnokseen, kaikkia kirkkoja, kaikkia uskontoja korkeammaksi.

Eivät he suinkaan kirkkoja kiellä eivätkä uskontoja. Päinvastoin he näkevät niissä Jumalan itsestään antamia ilmoituksia, missä hämäämättä, missä selvemmin, mutta voisiko joku vaillinainen ilmoitus olla itse jumalallisen totuuden kriteerio? Ei, siihen kelpaa vain Jumalan ääni meissä itsessämme. Näin sanovat nämä meidän aikamme positiiviset epäilijät, eivätkä he suinkaan ole mitään kapinallisia anarkisteja, vaan intomielisiä rakentajia, jotka vanhan totuuden pohjalle tahtovat pystyttää jotakin, mikä kestää.

Yli kuusikymmentä vuotta sitten teosofinen liike toi itämaisen filosofian länsimaille avaten monen mielen kysymään totuutta. Onko tuon filosofian itämaista pukua pidetty liian vieraana, koska se ei yleisemmin ole päässyt ihmisten enakkoluulojen muurien yli? Kokonaan sammuneena ei myöskään länsimainen ajattelu totuudesta ole ollut, vaan kristillinen maailmakin on keskuudessaan säilyttänyt monen nimisten ja usein aivan tuntemattomien liikkeittensä piirissä tuon saman totuudenkaipuun, saman filosofian. Kristillisten mystikkojen joukkoon onkin luettava miltei kaikki todella suuret kristilliset persoonallisuudet. Näistä piireistä löysi myöskin teosofia vastakaikua. Jo madame Blavatsky te roitti aikanaan kyllin selvästi, ettei hän tuonut kristikunnalle mitään uutta erikoisesti itämaista tai pakanallista filosofiaa, vaan ihmiskunnan yleisen, *kaikkien aikojen viisaususkonnon*, joka länsimailla oli liiaksi kätkeytynyt, mutta itämailla oli yleisemmin tunnettuna.

Me tiedämme sitten, että tämä teosofinen liike juurtui sangen voimakkaana Suomeen ja sittemmin antoi sysäyksen länsimaisen mystillisen ajatussuunnan ja järjestön synty miseen täällä. Symbolisoidakseen aatteitaan, mutta myöskin muista syistä, tämä liike otti tuon vanhan kunniakkaan, mutta salaperäisen RUUSU-RISTIN nimen ja ilmoitti ohjel makseen maailman uskontojen, filosofian ja yleensä sisäisen uskonnon tutkimisen. Yksistään tästä ohjelmasta selviää, ettei Ruusu-Risti pyri supistamaan työtään kristillisen kirkon tehtäviin eikä myöskään kilpailemaan teosofisen filosofian kanssa. Se näkee tehtävänsä niitten harvojen, mutta toivonsa mukaan yhä lukuisempien ihmisyksilöitten kas-

vattajana, auttajana ja yhdyssiteenä, jotka agnostikkojen lailla ovat päätyneet kokonaan kielteisiin tuloksiin, taikka uskovaisina epäilyksen ristiriitoihin, mutta jotka tästä huolimatta eivät ole lakanneet etsimästä. Näille se tahtoo osoittaa totuuden tietä — kristillisessä maailmassa vaikuttaessaan — lähinnä sen mukaisesti kuin sitä on neuvonut Jeesus Kristus.

Tästä syystä ruusuristiläisyys aidoimpana myös on kristinuskoa, mutta teosofisine filosofioineen tämän sanan sisäisessä, mystillisessä mielessä. Se on apostoli Paavalin inspiroima liike meidän aikanamme, Paavalin, joka niin selvällä tavalla esittää, mitenkä tuo Kristus, joka meidän puolestamme on kuollut, ylösnousseena kuitenkin elää ja on kohdatavissa meissä itsessämme, Kristuksena meissä. Kirkko tosin mainitseekin tästä joskus, mutta se ei kiinnitä siihen keskeisintä huomiotaan. Kuitenkin siinä on lunastuksen koko salaisuus. Ja tässä näkemyksessä on myöskin Ruusu-Ristin käytännöllinen salaisuus.

Ruusuu-Risti kehoittaa: Lähtekää seuraamaan Mestaria, Jeesusta Kristusta, ja te tulette tiedon tielle, sillä *ei ole ole-massa uskoa ilman tietoa*. Usko on vaihe tiedon tiellä, ja tiedon tie on elämän esteistä rikas kaita tie.

Eurooppa palaa

*Eurooppa, tämä armas manner palaa,
ja korkealle tuhon lieskat lyövät,
nälissään kaiken edestänsä syövät,
ei auran sijaa jää ei kylvön alaa.
Lomitse loimun sadatukset soivat
ja rukoukset, tuskan parahdukset.
Nyt aukenevat kaikki kalman ukset,
se kaatuu, minkä sukupolvet loivat.
Eurooppa, tämä armas manner palaa.
Sen sieluun pahalaisen peitsi pisti.
Nyt verenkärvaisenä nousee Risti
ja kaiken yli hehkuansa valaa.*

Sven Krohn.

Aristoteles :

Jumalasta

(„*Maailmasta*”, VII luku, 401 A—401 B)

Jumalalla, vaikka hän on yksi, on monta nimeä niiden eri tilojen mukaan, jotka hän itse säättää. Hän on meille Zen ja Zeus, ja me käytämme näitä kahta nimeä ikäänkuin puhuisimme „hänestä, jonka kautta me elämme”.¹⁾ Häntä sanotaan Kronoksen ja Ajan pojaksi, koska hän on ikiajoista ikiaikoihin. Hän on salaman ja ukkosen jumala, kirkkaan taivaan ja eetterin jumala, ukonvaaajan ja sateen jumala saaden nimensä sateesta, ukonvaaajoista ja muista luonnoilmiöistä. Sitäpaitsi häntä sanotaan hedelmien nojalla Hedelmälliseksi Jumalaksi, kaupunkien mukaan Kaupunkijumalaksi; hän on syntymän jumala, perheen jumala, sukulaisten jumala ja isiemme jumala osallistumisestaan näihin asioihin. Hän on toveruuden ja ystävyyyden ja kestiystävyyden jumala, sotajoukkojen ja voitonmerkkien jumala, puhdistuksen ja koston ja armonannon ja sovituksen jumala, niinkuin runoilijat sanovat, ja todellakin vapahtaja ja vapauden jumala, ja täydentääksemme hänen nimiensä luettelon, taivaan jumala ja alamaailman jumala, saaden nimensä kaikista luonnollisista ilmiöistä ja tiloista, koskapa hän itse on kaiken syy. Siksi sanotaankin hyvin orfikkojen hymneissä:

„Leimuavan ukonvaaajan Zeus syntyi ensimmäiseksi ja viimeiseksi,
 Zeus on pää ja keskus, Zeuksesta on kaikki luotu;
 Zeus on maan tuki ja tähditetyn taivaan tuki;
 Zeus on mies ja nainen, ikiaikainen morsian;
 Zeus on kaiken hengitys ja talttumattoman tulen kohina;
 Zeus on meren juuri ja aurinko ja kuu taivaissa;
 leimuavan ukonvaaajan Zeus on kuningas ja valtiass kaikkien ihmisten,
 hän kätkee heidät näkyvistä ja tuo jälleen takaisin
 tahtonsa mukaan auringon hilpeään valoon kauhistuttavia ihmeitä tehden.”

Arvelen myös, että Jumalaa eikä mitään muuta tarkotetaan, kun puhumme Välttämättömyydestä, joka on ikäänkuin voittamaton²⁾ olento, ja Kohtalosta, koska hänen toimintansa on jatkuvaa³⁾, ja koska hänen kulkuansa ei voida keskeyttää;

¹⁾ Zeus-sana on tässä johdettu verbistä *zeen*, 'elää'.

²⁾ *Anánkee*, 'välttämättömyys', on tässä johdettu sanasta *anikeetos*, 'voittamaton'.

³⁾ *Heimarménee*, 'kohtalo', sanasta *eirein*, 'nivoa yhteen'.

samoin Säädokseksi⁴⁾), koska kaikilla asioilla on rajansa, ja koska mikään olemassaoleva ei ole rajaton, ja Osaksi⁵⁾ siitä syystä että kaikki, mitä meillä on, on ositeltu itsekullekin, ja Nemesikseksi⁶⁾ siitä osuudesta, mikä kullekin on suotu, ja Adrasteiaksi⁷⁾), mikä on luonnon määräämä ja väistämätön syy, ja Jakeluksi⁸⁾), koska se on aina olemassa. Se, mitä on sanottu Kohtalottarista ja heidän varttinästään tähtää samaan johtopäätökseen, sillä heitä on kolme, valliten kolmea eri ajanjaksoa, ja heidän varttinänsä langasta on osa käytetty, osa varattu tulevaisuutta varten ja osa kehrättävänä. Yksi kohtalottarista on säädetty huolehtimaan menneisyydestä, nimittäin Atropos⁹⁾), sillä mitään mennyttä ei voida muuttaa; Lakheis on tekemisissä tulevaisuuden kanssa, sillä lakkaaminen luonnon kulussa odottaa kaikkia olioita¹⁰⁾); Kloothoo vallitsee nykyhetkeä määräten ja kehräten itsekunkin 'kohtalon'). Taru on hyvin ja asianmukaisesti seipitetty. Kaikki nämä eivät ole mitään muuta kuin Jumalaa, niinkuin arvoisa Platoonkin kertoo¹²⁾).

Jumala siis, niinkuin vanha taru kertoo; jonka hallussa on kaiken olevaisen alku, loppu ja keskikohta, saattaa kaiken suoraa tietä kulkién luonnon tapahtumissa päätökseensä, ja hänen kerallaan kulkee aina Oikeus, kostaja kaiken sen, mikä poikkeaa jumalallisesta Laista — Oikeus, johon alusta alkaen siunatusti ja onnellisesti osallistukoon hän, joka tahtoo olla onnellinen!

4) *Peprooménee*, 'kohtalo', 'säädös' sanasta *peratuun*, 'bitoa'.

5) *Moirá*, 'osa', sanasta *meritseín*, 'antaa osana'.

6) *Némesis* sanasta *némein*, 'jakaa suhteellisesti'.

7) *Adrasteia* sanoista *a-*, 'ei', ja *didráskein*, 'juosta pois'.

8) *Aisa*, 'jakelu', 'dispensatio', sanoista *aei uusa*, 'aina oleva'.

9) *Atropos*, sanoista *a-*, 'ei', ja *trépeín*, 'kääntää'.

10) *Lakheis* sanasta *leegeín*, 'lakata'.

11) *Kloothoo* sanasta *klootheín*, 'kehrätä'.

12) Vrt. *Platoon*, Valtio, 616 B—621.

Sisäisen tien avaimet on annettu käsiisi: käytä jokaista välinettä tai voimaa, jonka saat; älä ajattele sen laatua äläkä tuloksia, jotka saattavat sinulle koitua sen käytöstä, sillä nekin ovat välikappaleita, joita on käytettävä, jotka on kulutettava loppuun ja unohdettava. Tällä tavalla opit.

Mitä muualla tiedetään

Lasten itku. Muuan sotakirjeenvaihtaja kirjoittaa Puolasta syyskuussa:

Muistoni koko siltä ajalta, jonka oleskelin sodan hävittämässä Puolassa, liittää toisiinsa käsittämätön lanka — pikkulasten itku. Missä tahansa olinkin — junassa, jossakin kylässä, pommitetussa kaupungissa tai makaamassa ratavallilla odottamassa, että juna pimeän tullen lähtisi liikkeelle — aina on joku lapsi itkenyt jossakin, itkenyt heikolla äänellä, hyljätynä ja valittaen.

Varottava tapaus. „The O. E. Library Critic“ kertoi viime helmikuun numerossaan eriskummallisen tapahtumien sarjan, joka ansaitsee tulla käännetyksi kokonaisuudessaan. Tri Stokes kirjoittaa:

Muuan naishenkilö, joka asuu eräässä Euroopan pienistä maista, ja jonka olen kauan tuntenut kirjeenvaihtomme nojalla, jonka sanoihin luotan täydelleen, ja jonka nimen monet vanhemmat Criticin lukijat tuntisivat, on lähettänyt minulle päiväkirjansa n. kolmen viikon ajalta — alkuperäisen, ei jäljennöstä — käyttäkseni sitä parhaimmaksi katsomallani tavalla. Nimitän häntä yksinkertaisesti vain „neiti X:ksi“, ja mainitsen, että hän on kääntänyt H. P. Blavatskyn „Teosofian avaimen“ ja „Salaisen opin“ äidinkielelleen (minulla on jälkimmäistä kappale), ja että hän seuraavien tapahtumien sattuessa käänsi „Viisaudenmestarien kirjeitä“. Ennen tapahtumia, jotka seuraavassa esitetään yhteenvetona, hän ei omien sanojensa mukaan ja muutaman vuoden kirjeenvaihdostamme päätellen ollut kiinnostunut spiritismistä eikä psyykkillisestä tutkimuksesta eikä hanessa myöskään ollut ilmennyt psyykkillisiä omituisuuksia; hänen ainoa intressinsä oli H. P. B:n ja „Viisaudenmestarien kirjeiden“ kääntäminen äidinkielelleen maamiestensä luettaviksi. Hänen kertomuksensa esitetään tässä osotuksena vaaroista, jotka uhkaavat niitäkin, jotka kaihtavat sellaisia asioita elleivät he ole varuillaan. Kokemukset alkoivat kesäkuun 3 p:nä 1938, ja hän piti niistä yksityiskohdittain tarkkaa kirjaa päivittäin, ja ne loppuivat kesäkuun 25 p:nä, sen jälkeen kuin hän oli vakavasti päättänyt lopettaa ne. Päiväkirjassa on paljon yli 100 sivua, ja henkilökohtaisissa kirjeissä on lisäselityksiä.

Vaikkakin neiti X on teosofi, hän oli epäillyt dugpojen ja mustien maagikkojen olemassaoloa. Luettuaan erään saksalaisen professorin täysin epäilevällä kannalla olevan teoksen, missä mainittiin „psyykillinen heiluri“, joka liikkuu ajatusvoimalla, jopa vastaa kysymyksiinkin, jotka sille esitetään määrättyä koodea käyttäen, hän päätti kokeilla sillä. Heilurina oli lankaan ripustettu nappi; selvää ei ole, pitikö hän sitä kädessään vaiko ei. Joka tapauksessa heiluri hänen hämmästyksensä heilui ja vastasi kysymyksiin. Sitten alkoivat esineet liikkua hänen käsissään, vieläpä hänen koskemattaankin. Hän tunsii olevansa pakotettu kirjoittamaan automaattisesti, ja täten hän sai objeiteja miten rakentaa eräänlainen laatikko, mihin katsomalla hän näki näkyjä, suuressa määrin samalla tavalla kuin kristalliin katsomalla.

Sitten hän sai automaattikirjoituksella sanomia, jotka muka tulivat „mestareilta“ ja „tsheeloilta“; nämä ilmoittivat nimensä ja väittivät kuuluvansa Valkoiseen Veljeskuntaan. Heidän joukossaan oli kaikkiaan kaksitoista n.s. mestaria, joiden nimet enimmäkseen olivat tuntemattomia, mutta heidän joukossaan olivat myös mestarit Morya, Hilarion ja Serapis, jotka ovat kaikille teosofeille nimeltään tuttuja.

Jotkut olivat intialaisia, toiset kreikkalaisia ja egyptiläisiä, ja yksi oli tibetiläinen. „Oppilaitten“ joukossa, joita oli yksitoista, oli tibetiläisiä, egyptiläisiä, intialaisia ja kreikkalaisia. Neiti X:ää määrättiin pitämään edessään valkoinen paperiarkki, jolla mestarin tai tsheelan kasvot näkyivät tämän puhuessa tai oikeammin antaessa tiedotuksensa automaattisella kirjoituksella. „Olen-tojen“ sanat ja neiti X:n vastaukset ja kysymykset on loppumattomin yksityiskohdin esitetty päiväkirjassa.

Tällaiset tapaukset eivät ole harvinaisi- ja spiritismin ja psyykkillisen tutkimuksen aikakirjoissa, oli niiden selitys mikä hyvänsä, vaikkapa mielisairaus. Mutta tässä on pulma: Neiti X ei ole musikko; itse asiassa hän ei ollut kajonnut mihinkään soittokoneeseen elämänsä aikana. Hän sai määräyksen etsiä käsille vanhan sitran, jonka hän oli perinyt eräältä sukulaiseltaan, ja joka oli ollut kaapissa käytämättömänä. Ilman omaa ponnistusta hän alkoi soittaa sitä, ja myöhemmin hän soitti myös viulua, jonka hän määräyksestä oli hankkinut. Miltei heti hän esitti erinomaista musiikkia; näin todistivat häntä kuulleet musiikin tuntijat. Se ei tullut hänen omasta yrityksestään; hänen kätensä liukuivat hänen tahtomattaan, ja tuloksena oli musiikkia, jonka „olennot“ sanoivat olevan „muinaista egyptiläistä temppelemusiikkia“ ja myös „tibetiläistä tanssimusiikkia“. Jälkimmäisen yhteydessä sattui, että pienet muovailuvahasta tehdyt kuvat tanssivat kuulijoiden käsissä musiikin tahdissa. Mikään teoria hänen mielipuoisuudestaan tai psyykkillisestä epänormaalisuudestaan ei pysty selittämään tätä.

Esiintyvät olennot halusivat hänen kirjoittavan muistiin heidän esityksiään, m.m. historiallisia esseitä, musiikkitutkielmia ja astrologiaa, mistä hänellä ei ollut minkäänlaista tietoa. Hän kirjoitti sanelun mukaan suuren määrän tällaista aineistoa, minkä hän myöhemmin hävitti. Tässä käy ilmi yksi tällaisten ilmiöiden tuntomerkki: olennot lupailivat alituisesti, mutta ne eivät koskaan pitäneet mitään lupastaan, jolla oli merkitystä. Miltei koko päiväkirja on täynnä mitä jokapäiväisimpiä latteuksia, sopimuksia seuraavasta tapaamisesta v.m.s. Lyhyesti sanoen tuntee halua huudattaa: „Jos nämä ovat Mestareita, Jumala varjelkoon meitä heistä!“ Koko kirjassa ei ole ainoatakaan arvokasta ajatusta, sikäli kuin minä huomaan, ei mitään muuta kuin arkipäiväisyyksiä. Niiden kirjoittajia ei kukaan hyväksyisi opettajikseen. Hänelle kerrottiin edelleen, että muuan rikas intialainen, joka oli kiinnostunut hänen työstään, oli jo matkalla hänen kotikaupunkiinsa ja lahjoittaisi hänelle suuren rahasumman, antaisi hänelle viehättävän talon maaseudulla ja huolehtisi siitä, ettei hänen enää olisi tarvis, niinkuin siihen saakka, nähdä vaivaa elatuksensa vuoksi. Luvattiin myös, että hän saisi takaisin ja säilyttäisi nuoruutensa voidakseen suorittaa ne jokseenkin fantastiset tehtävät, joita „mestarit“ häneltä vaativat. Hän sai myös määräyksen — ja tämä on kuvaavaa — keskeyttää „Viisaudenmestarien kirjeitten“, käännöstyönsä, koska hänelle oli varattu tärkeämpää työtä.

Mitä seurasi? Olennot alkoivat esittää ilmeisesti epäjohdonmukaisia väitteitä, ja lopulta muuan niistä kertoi, että koko juttu rikkaasta intialaisesta ja tämän lupauksista oli pötyä. Tästä alkoi erimielisyys. Neiti X vetosi „Moryaan“, johon hän erityisesti luotti, uskoen tämän olevan teosofiipireissä tunnetun kuuluisan mahaatman, ja tämä kertoi hänelle, että kaikki muut sanomien antajat olivat mustia, hän yksin oli aito. Mutta oliko tämä mahdollista? Jos hän oli oikea Morya, miksi hän oli yhteistyössä petkuttajien kanssa? Neiti

X pyysi Moryaa vahvistamaan henkilöllisyytensä kirjoittamalla nimensä, jota hän voi verrata „Viisaudenmestarien kirjeissä“ esitettyyn oikeaan Moryan nimikirjoitukseen. Olento yritti, mutta tulos oli huono: vain epäselvä töherryks. Tämä sai neiti X:n lopulta uskomaan, että koko joukko oli vain elementaaleja, dugpoja tai mustia maagikkoja, jotka esiintyivät Valkoisen Veljeskunnan jäseninä estääkseen häntä välittämästä „Viisaudenmestarien kirjeitä“ teosofitovereilleen näiden omalla kielellä. Neiti X esitti selvin sanoin ajatuksensa kummitus-Moryalle ja lähetti hänet hiiteen, jonka jälkeen tämä ja muut „mestariit“ ja „oppilaat“ lähtivät matkoihinsa.

Tämä oli viimeinen niistä kaameista kokemuksista, joita hänellä oli ollut n. kolmen viikon ajan. Vähän aikaa sen jälkeen hän vielä näki kasvoja, mutta pian kaikki epänormaali ilmiöt hävisivät. Hän oli nyt ilman kuvitelmia, mutta varma siitä, että lopultakin oli olemassa perää siinä, mitä on puhuttu dugpoista ja mustista maagikoista. Päästäkseen eroon huonoista vaikutuksista hän suorastaan hävitti suuren osan omaisuuttaan, vaatteitaan, taulujaan, porseliinesineitään y. m. s. ja on nyt, viimeksi saamani tiedon mukaan, niin kuin evankeliumin mies, vaateettuna — joskin huononpuoleisesti — ja oikeassa sielunolossaan. Hän ei osaa soittaa sitraa eikä viulua.

Miten hyvänsä selittänetekin nämä tapaukset, eritoten musiikin esittämisen, opetus on selvästi nähtävissä. Älkää leikkikö psyykkillisillä asioilla, sillä jos niin teette, ette voi tietää, mitkä vaikutukset voivat tulla teitä riivaamaan, eikä käytännöllinen selväjärkisyyskään aina auta — niin kuin yllä mainitussa tapauksessa. Tämän kokeilun alotti luonnostaan epäilevä ihminen heilurilla. On kuin kokematon ihminen kokeilisi myrkyllisillä mikroobeilla ja virus-aineilla. Sellaiset asiat täytyy jättää ammattimiehille ja harjaantuneille tutkijoille, jotka ottavat ennakolta huomioon epäonnistumisetkin voidakseen hyödyttää tiedettä ja ihmiskuntaa.

Edelleen voidaan huomauttaa, että eräät teosofiset teoriat ja oletetut Mestarien sanomat, jotka ovat olleet tunnusmerkillisiä uudemmassa teosofiassa, ja jotka eivät ole sopusoinnussa järjen eikä aikaisempien opetusten kanssa, on mahdollisesti saatu samalla tavalla; esimerkiksi mainittakoon „Viisaudenmestarien kirjeet“ verrattuina oletettuihin Mestarien sanomiin, jotka on esitetty „vapaamielisen katolisen kirkon“ tueksi, ja jotka ovat rva Besantin ja C. W. Leadbeaterin julkaisemia.

Ihmiset, jotka koettavat kehittää itseään psyykkillisillä harjoituksilla, vieläpä n. s. mietiskelyllä, josta on puhuttu niin ylistävästi, saattavat vain itsensä negatiiviseen eli passiiviseen tilaan, missä he ovat alttiita pahoille vaikutuksille.

Lisäyksenä yllä kerrottuun tarinaan lienee syytä kiinnittää huomiota kokemukseen, jonka taannoin esitti Geoffrey Hodson („Theosophy in Australia“, kesä—heinäkuu 1938, liite). Hra Hodson kertoo osallistuneensa jonkun aikaa spiritistisiin istuntoihin, mutta hän jätti ne huomattuaan, ettei niissä ollut mitään filosofista arvoa, ja ryhtyi lukemaan filosofisia teoksia ja harjoittamaan joogaa. Hän sanoo, puheen kolmannessa persoonassa:

„Silloin alkoi psyykkinen vaino, jota kesti yli vuoden ajan, mikä vaikutti sängen pahasti hänen ruumiilliseen ja sielulliseen terveyteensä. Itse asiassa hän joutui kolmen ensimmäisen kuukauden aikana hermostollisen luhistumisen partaalle. Hyökkäykset alkoivat heti, kun valot sammutettiin yöksi. Aluksi ne esiintyivät seiniltä ja huonekaluista kuuluvina koputuksina, ja kun hän väsymyksestä lo-

pulta vaipui uneen, kirjoittajan herättivät hänen kasvoissaan ja pieluksessaan tuntuvat lyönnit. Ilmiöiden voimakkuus lisääntyi vähitellen. Vaatekaapin ovi, vaikka se oli luja-ti suljettuna, avautui, ja sieltä näkyi kauhistuttavia, irvistäviä hahmoja. Eteerisestä kaksoispuolesta vedettiin ainetta — mitä epämiellyttävän tunne — ja siitä muodostui rumia, uhkaavia muotoja vuoteen ympärille. Kaikkea tätä saattoi miltei hypnoottinen kehoitus palata takaisin spiritistisiin istuntoihin. Sitten hän tunsi suuren hämähäkinkaltaisen hahmon ryömivän peitteellään. Vaikeudet saavuttiivat huippunsa, kun kirjoittaja, vaipuesaan uneen pelkästä uupumuksesta, huomasi käsiensä nousevan kurkulleen. Yhdessä tapauksessa, kun hän ei herännyt kyllin nopeasti, hän oli vähällä kuristaa itsensä." (!)

Lopulta hänen onnistui karistaa yltään tämä vaikutus, joka oli kestänyt noin vuoden. Olivatko nämä painajaiset puhtaasti subjektiivisia, vai olivatko ne johtuneet ulkokohtaisten olentojen vaikutuksesta, jotka hän oli vetänyt luokseen istunnoissa tai epäviisaalla joo-gaharjoittelullaan, kuka osaa sanoa? Varmaa on kuitenkin, että aikaisempien kokemusten tuloksena ja ehkä synnynnäisestä taipumuksesta tällaisiin asioihin, hän oli vähällä tuhoutua sielullisesti. Ainoa johtopäätös on, että on mitä uhkarohkeinta leikkiä niillä. Joka päivä tarjoutuu riittävästi tilaisuuksia itsehallinnan harjoittamiseen, tilaisuuksia keskittyä kunkin hetken probleemiin ja ajaa pois ulkopuoliset ajatukset. Ne, jotka eivät halua tätä tehdä, jotka laiminlyövät tai suorittavat huonosti elämän selvät velvollisuudet „kehittyäkseen“, vääriä menetelmiä käyttäen, ovat vaarassa joutua siihen asemaan, että heille maksetaan siinä rahassa minkä he ovat ansainneet typeryydestään. Aikomatta vähintenkään moittia sitä teosofiaa, joka esiintyy „Viisaudenmestarien kirjeissä“ ja muissa tunnetuissa klassillisissa teoksissa, voidaan kysyä, eivätkö sen n.s. teosofian nykyaikaiset sävelmät, joka painostaa psyykkisyyttä ja täyttää ajattelemattomien ihmisten mielet mahdottomilla toiveilla, saa enemmän aikaan pahaa kuin hyvää. H. P. B. vastasi kerran, kun häneltä kysyttiin, kuinka voi aloittaa työnsä tullakseen hyväksi teosofiksi: „Liimatkaa postimerkit täsmällisesti kirjeillenne.“ Tähän voisi lisätä: Kun peset astioita, pidä huolta siitä, että todella peset niitä etkä anna ajatuksesi harhailta kuvitelmissa „kehitymisestä“. Jättäkää kaikki tämä puhe „miestiskelystä“, mikä useimmille ihmisille on sitä, että he muuttavat mieltänsä tyhjiöksi. Me olemme täällä saadaksemme kokemuksia kunkin hetken velvollisuuteen keskittymällä, emme laiminlyödäksemme sen, jotta voisimme pyrkiä korkeuksiin, joihin emme ole valmistuneet.

Vaikka on totta, että teosofisessa kirjallisuudessa — varsinkin vanhemmassa — on suurenmoista filosofiaa, joka on ainoa tosi elämän filosofia, suuri osa tätä kirjallisuutta pitäisi karkoittaa kirjastojen patologiseen osastoon, ja sen kirjoittajat pitäisi unohtaa. Vapaana käyskentelevien tai sairaalaan suljettujen hullujen synnyttäjänä se on voittamaton.

Oletteko rehellisesti puolueettomia? kysyi Alma Söderhjelm „Svenska Pressenissä“ v.k. 9 p:nä. Suomennamme seuraavassa suurimman osan hänen kirjoituksestaan.

Maa, valtakunta, julistaa painavin sanoin puolueettomuutensa. Me emme tahdo olla mukana, ne sanovat. Mikään mahti ei voi pakottaa meitä heittäytymään tieteen tahtoon tähän raakuuden, pahuuden, julmuuden ja hulluuden kaaokseen, mitä sota edustaa. Muut tehkööt mitä tahtovat — me emme tahdo.

Kun maa kuuluttaa julkisesti puolueettomuutensa, on se varsi-

naisesti ennen kaikkea ihmisyyss julistus. Tosin liittyy tähän usein myös huolenpito tämän valtakunnan taloudellisesta toimeentulosta ja tämän kansan rauhasta ja onnesta. Mutta loppujen lopuksi sillä ei tahdota sanoa ei, vaan kyllä: loppujen lopuksi se ei ole jarrutusta, vastustamista, vaan myöntävä, positiivinen väite: me uskomme — me uskomme tulevaisuuteen, me uskomme ihmisen jalostumis- mahdollisuuteen, me uskomme maailman kehittyvän inhimilliseksi ja hyväksi, barbarian pimeydestä tahdomme sen vetää opettaaksemme sen luomaan katseensa valoon . . . Puolueeton asennoituminen ei siitä syystä ole, niinkuin se tavallisesti esitetään, negatiivinen asenne, vaan positiivinen. Se on myös karanteeni. Syvällä hallitusten aivojen sopukoissa on toive säästää maa, tehdä se immuuniksi henkisten kulkutautien, henkisten hävitysbasillien tartunnalle, joita kaikki sodat aina kuljettavat mukanaan automaattisina korollarioina, ja joita ne kaikkina aikoina tuovat mukanaan.

Puolueettomuus esitetään aina hallitusten yksinomaisena asiana. Mutta onko puolueettomuus vain hallituksen asia?

Me olemme kaikki kansamme osia ja työruuveja siinä suuressa koneistossa, jota sanotaan isänmaaksi. Rauhan aikana meillä on siitä tuntemus, jokainen meistä, luulisin, ainakin meillä Suomessa, tuntee sen. Me tiedämme ja tunnemme ja ymmärrämme, että jokapäiväinen työemme on joko suuri ruuvi, erikoisruuvi, josta koko koneisto riippuu, tai pieni ruuvi tubansien muiden pienten ruuvien joukossa, jotka yhdessä muodostavat kerroksen tai osan koneistosta. Rauhan aikana siis tunnemme sen. Kaikki olemme saaneet pirkahduksen kansalaishenkeä. Jokainen meistä tietää, että sen työn laadusta, mitä sinä ja minä teemme, riippuu tuotteen ja tuotannon laatu, ja että tuotannon laadun mukaan ulkopuolinen, samoin kuin vieraskin, oli hän ystävä tai vihollinen, arvostelee kansasi tai maasi laadun.

Rauhan aikana — niin. Silloin sen ymmärrämme. Mutta on kuin se kansalaishenki, jonka elävöittämiä olemme, muuttuisi pieneksi pilvenhattaraksi myrskyisellä taivaalla, kun sota on ovella — joka on yhtä helppo hajotettavaksi tai varjostettavaksi kuin pilvenhattara myrskytaivaalla. Ei sotaa käyvien kansojen keskuudessa, vaan puolueettomien keskuudessa. Sotaa käyville tulee solidaraisuus isänmaata ja sen hallitusta kohtaan onnettomuuden ja vastoinkäymisen päivinä ankaraksi ja raskaaksi velvoitukseksi, ja solidarisuuden puute rangaistaan rikoksena. Mutta puolueettomissa maissa, meidän puolueettomien kansojen keskuudessa, se haihtuu kuin pilvenhattara rajuilman tieltä.

On kuin yksilöt näissä maissa eivät edes ymmärtäisi, mitä puolueettomuus-sanaan sisältyy. Toimitaan ikäänkuin uskottaisiin, että puolueettomuus on vain hallituksen yksityinen asia, jonka kanssa yksityisellä ihmisellä ei ole mitään tekemistä. Mutta tämä on virhe. Puolueettomuus on asia, joka koskee meitä kaikkia, jokaista yksilöä, henkilökohtaisesti, isääsi, vaimoasi, miestäsi, poikaasi ja ennen kaikkea sinua itseäsi.

Olen näinä päivinä — niinkuin kaikki muutkin — viettänyt pitkiä hetkiä päivästäni seisomassa sanomalehtien lisälehti- ja sähkösanomatoimistojen edustalla ja lukemassa tiedoksipanoja, jotka suurin kirjaimin painettuina tulevat toinen toisensa jälkeen ikkunoihin. Siinä on tavallisesti 25—50 ihmistä, jotka kaikki lukevat. Muutamat heistä pysyttelevät puolueettomina, s. o. ovat vaiteliaita ja alakuloisia tai katkeria, mutta he pidättävät tyydytyksensä tai katkeruutensa sisässään. Toiset sitävästoin lausuvat julki mielipiteensä, ilmaisevat

suuttumuksensa tai tyytyväisyytensä, vihansa yhtä hallitusta kohtaan tai myötätuntonsa toista kohtaan. Tavallisesti moititaan niitä, joihin on luotettu, ja jotka ovat aiheuttaneet pettymyksen. Onhan niitä, jotka huudahtavat yleensä, ja jotka vain huutavat „kauheaa“ ja „maailma pörkä“ ja „kamalat ajat“. Ja tämä kai voidaan sallia heille. Mutta useimmat ilmaiseksi suuttumuksensa yhtä tai toista sotaa käyvää valtaa kohtaan, vieläpä sellaisin rumin ja kovin sanoin, jotka kuuluvat oudoilta heidän kielellään. Eilen alotti muuan herra suoranaisen sanallisen hävityssodan muuatta valtaa ja sen hallitusta vastaan — senkin lurjus — heittiöt —. Ja niin hän toivoo, että juuri jonkun määrätyn henkilön ylle Jumalan viha purkautuisi . . .

Ja kun tämä sanotaan ääneen meidän puolueettomilla kaduilamme — mitä sanotaankaan neljän seinän sisällä? Voin vakuuttaa teille, etten näiden viiden päivän aikana ole tavannut ainoatakaan ihmistä, joka olisi ollut puolueeton. En ainoatakaan, joka ei olisi asettunut jollekin puolelle.

Tämä ei ole viisasta. Se on kansalaistunteen puutetta. Se on sitäpaitsi väärin. Se on ristiriidassa kansalaisvelvollisuuden kanssa. Kansalaisen ei tarvitse pitää hallituksestaan, mutta sanoissaan hänen täytyy olla solidaarinen maataan ja kansaansa kohtaan. Se, että sodan aikana ajattelemattomasti lausuu muita mielipiteitä kuin ne, jotka hallitus lausuu, on samaa kuin jos keskellä taistelua luopuisi vartiopaikastaan tai heittäisi pois aseensa.

Tiedän, että monet nyripistävät nenäänsä ja sanovat: tuskin merkitsee mitään, mitä minä arvelen tai sanon. Varsinkaan se, mitä sanon neljän seinän sisällä. Ei kai tarvitse sensuroida itseään.

Juuri tätä täytyy tehdä: sensuroida itseään. Jos kaikki sitä tekisimme, tuskin tarvittaisiin minkäänlaista virallista sensuuria.

Ja uskokaa minua: se, mitä sanomme, merkitsee. Se kuullaan. En nyt tarkoita vain sitä, että on niitä erityisesti kuulevia — sillä heitäkin on. Ei milloinkaan vakoilu kukoista siten kuin sota-aikana, ja missä 30 tai 50 on koossa, voi olla varma siitä, että kolme tai viisi on niitä, jotka kertovat edelleen.

Mutta se kuullaan myös toisella tavalla. Salaperäisellä menetelmällä, jota emme voi käsittää, ja johon emme osaa tunkeutua. Jonakin päivänä keräytyvät ilmaan heittämämme sanat, tiivistyvät ja ja muodostuvat kokonaiseksi, ehkäpä pommiksi, joka putoaa omaan maahamme. Tai ehkäpä ne suorastaan itse ilmapiirissä ympärillämme muodostavat äänen, joka puhuu — juoruaa, kertoo sen vihollisen korvaan, jota me puolueettomuudestamme huolimatta vihaamme ja sätimme, samalla salaperäisellä menetelmällä, joka kerää ääniosaset radiomme tai vie sähkösanomamme perille ilman lankoja.

Gandhi täytti t.k. 2 pnä 70 vuotta. Hänen kunniakehen alottivat Rajkotin asukkaat elokuun 3 pnä 70 päivän kehuun. Kuten tunnettua, Gandhi on suositellut intialaisille kehuuta yhtenä menetelmänä Intian sielullisten, taloudellisten ja poliittisten sairauksien parantamiseksi. Rajkotissa kehuulle kerrotaan annetun erityinen rituaalinen muoto; sitä säestettiin varta vasten laadituin rukouksin. Gandhi antoi siunauksensa aikomukselle ja määräsi, että kehuun tulokset on myytävä Kathiawarin asukkaitten hyväksi siellä uhkana olleen nälänhädän välttämiseksi.

Therese Neumann, Konnersreuthissa Saksassa elänyt stigmati-soitu kansannainen, joka herätti aikoinaan suurta huomiota tiedemiespiireissä ja myös „ihmeenä“ vaikutti Rooman kirkon hyväksi, on askettäin kuollut.

Sigmund Freud, psykoanalyysin tunnettu perustaja, joka viime aikoina on elänyt Englannissa, kuoli v.k. 24 p. vastaisena yönä 83 v. ikäisenä. Hänen viimeinen teoksensa oli nimeltään „Moses and monotheism“.

Muuan „siamilaisten kaksosten“ tapaus. Parisilaisessa „Mariannessa“ on Maurice Condekett kirjoittanut „siamilaisista kaksosista“, hindutyöistä, joiden nimet ovat Kurabhai ja Gangabhai, ja jotka syntyivät lähellä Bangalorea Mysoren valtiossa noin 21 v. sitten. Kun lapset syntyivät, isä luuli saaneensa heidät lahjana joltakin pahansuovalta hengeltä ja heitti heidät rikkatunkiolle. Siellä he olivat kymmenen päivää, kunnes muuan naapuri löysi heidät sieltä yhä elävinä ja otti heidät huomaansa; hän puolestaan piti heidän monia jäseniään merkkinä jumalallisesta ruumistumasta. Sen jälkeen heitä on näytelty eri puolilla Intiaa, ja he ovat myös olleet Euroopassa. He ovat käyneet koulujakin.

Toisen potissa vilustumisen seurauksia, toinen vastaili haastattelijan, hra Gondeketin kysymyksiin. Tästä huomataan, että he ovat kaksi eri yksilöä; vyötäisiitä alkaen he ovat erillisiä, ja kumpaisellakin on oma vatsalaukunsa. Mutta vaikka heillä on neljä jalkaa, vyötäristä alkaen heillä on yhteiset sisälmykset y.m. elimet.

„Toisinaan“, kaksokset sanoivat, „me neuvottelemme keskenämme, koska luonteemme ovat erilaiset, ja koska aivomme työskentelevät erikseen, mutta kun kumpikin tuntee toisen ruumiilliset aistimukset, ei ole paljoakaan asioita, jotka voisimme salata toisiltamme.“

Kun nämä tytöt tulivat 13 vuoden ikään — missä iässä heidän kansansa tytöt menevät naimisiin — heidän ensimmäinen vakava riitansa johtui jostakin romanttisesta tapauksesta, jota toinen tahtoi rohkaista, mutta joka ei miellyttänyt toista. „Minä op'n taidon salata ajatukseni siltä, joka oli osa itseäni. Epäoivoissani huorasin, että tunteeni sisartani kohtaan olivat sukua vihalle. Minä kärsin hirveästi, ja sisareni osallistui levottomuuteeni sen syytä tietämättä.“ Ankaralla ponnistuksella hänen onnistui salata ajatukset ensi ja olla näyttämättä murhettaan, mutta jännitys oli niin kireä, että itsemurhan ajatukset tulivat hänen mieleensä. „Vuoteemme yllä seinällä oli tikari. Miten monta kertaa ojensinkaan käteni sitä kohden yön pimeydessä, mutta joka kerta sisareni heräsi ja tahtoi tietää, mistä oli kysymys. Lopulta Shiva antoi minulle takaisin järkeni ja minä kerroin kaiken Kurabhaille. Tämä tunnustus vapautti meidät molemmat painajaisesta, joka oli ahdistanut meitä kuukausimäärä.“ Vuosien kuluessa ja heidän terveytensä parantuessa he ovat ruvenneet tuntemaan kiinnostusta filosofiaan ja suunnittelevat johonkin „eristettyyn rauhan satamaan“ vetäytymistä. — (*The Canadian Theosophist*).
J. Ptn.

Tien varrelta

Helsingin Ruusu-Ristissä alkoi syyskauden esitelmätoiminta 24. 9., jolloin Johtaja luki P. E:n esitelmän „Miten elämme kuoleman jälkeen“; jatkona sille oli 1. 10. „Antavatko kuolleet itsestään tietoa?“

Yleisöjuhlaan 24. 9. oli kerääntynyt runsas yleisöjoukko seuraamaan ohjelmaa, josta mainittakoon Lauri Pautolan esitelmä „Kirkkojen pyhät toimitukset“ ja Terttu Pajunen-Kivikkään näytelmä „Minun kuninkaani“, jossa esiintyivät Terttu Pajunen-Kivikäs, Aini ja Kirsti Pajunen, Väinö Rautjoki ja Eero Hallaperä.

Jorma Partasen kaunokirjallinen esikoisteos, runokokoelma „*Pendelstag*“ ilmestyy marraskuussa Söderström & Co:n kustantamana.

Lokakuun jäsenmaksut pyydetään lähettämään rahastonhoitajalle, hra Waldemar Kaadelle, os. Helsinki I, Oikokatu 15 A 18.

Toht. Eino Krohn esitelmöi sunnuntaina 8. 10. Viipurissa aiheesta „henkinen elämä“

Näytelmäkilpailun tulokset. Määräpäivään, syyskuun 15. pv:ään mennessä oli palkintolautakunnalle saapunut 6 näytelmää, jotka kaikki kukin kohdallaan todistivat suurta harrastusta kilpailua ja täten myös Ruusu-Risti-aatetta kohtaan. Näytelmien taso oli verraten hyvä. Niistä kuitenkin erottautui muuan ehjempänä toisia.

Jokaisen palkintolautakunnan jäsenen luettua näytelmät tarkoin, kokoonnuttiin tekemään ratkaisua taiteilijat Pihlajamäkien luokse. Lautakunnan yhteinen mielipide oli, että ensimmäinen palkinto lankeksi nimimerkki Liekki Öiselle näytelmällään „Risakasa“, toiseksi arvioitiin Seije Välkeen kirjoittama „Se oikea tie“ ja kolmannelle sijalle „Kauneuden palvelijat“, kirjoittajana nimimerkki Lysanderi.

Tämän jäljestä tapahtui kirjekuorien avaaminen, josta selven: kirjoittajien oikeat nimet. Näin olien tuli ratkaisuksi seuraava tulos,
1 palk., 2000 mk, näytelmä „Risakasa“, nimim. Liekki Öinen kirjoittaja Akseli Tola,

2 palk., 1000 mk, näytelmä „Se oikea tie“, nimim. Seije Välke, kirjoittaja Sirkka Helle.

3 palk., 500 mk, näytelmä „Kauneuden palvelijat“, nimimerkki Lysander, kirjoittaja Terttu Pajunen-Kivikäs.

Ruusu-Ristin kansliassa vietettiin t.k. 7. p:nä palkintojenjakotilaisuus, jossa oli mukana, paitsi palkinnon saajia, lukuunottamatta 3 palkinnon voittajaa, joka oli toispaikkakuntalainen, palkintolautakunta sekä Ruusu-Ristin hallituksen jäseniä.

Puheenjohtaja, Hilda Pihlajamäki, kiitti sanoin ja kukin palkinnonsaajia heidän osoittamastaan harrastuksesta kilpailua kohtaan sekä selosti yleensä kilpailun tuloksia.

Varsinkin hän kohdisti kiitoksensa Akseli Tolalle, joka monista kirjallisista töistään huolimatta aina auliisti muisti Ruusu-Ristiäkin näytelmillään ja jälleen oli antanut sille arvokkaan mysterionäytelmän.

Sirkka Helteen näytelmä osoitti taas dramaattista tiiviyyttä ja ilahduttavaa ehjyyttä vasta-alkajan työksi.

Juhlallinen pieni tilaisuus päättyi vilkkaaseen seurusteluun kunnisti kynttilöillä valaistun kahvipöydän ääressä.

Tuuli Reijonen.

Poikkeuksellisten olojen aiheuttamien käytännöllisten vaikeuksien johdosta tämä numero ilmestyy myöhästyneenä ja kooltaan hieman pienempänä.

Ajankohtaisia kirjoja ovat nyt

Pekka Ervastian

Uudestisyntyvä Suomi,

hintaa 10 mk,

Kalevalan avain,

toinen painos, hinta nid. 50 mk,
sid. 70 mk.

RUUSU-RISTIN
KIRJALLISUUSSEURA

Helsinki I, Meritullinkatu 33, ovi 2.

Puh. 23609

SISÄLLYS:

Elämämme	229
Anna Luoja, suo Jumala	231
Toimitussihteeriltä	232
Länsimaiden ihanne	235
Parsifal — Kristus meissä.....	236
Tien alussa.....	239
Eurooppa palaa.....	245
Jumalasta	246
Mitä muualla tiedetään	248
Tien varrelta.....	254

Ruusu-Ristin Talorahasto

työskentelee
tulevaisuutta varten.

*Lähtykää jäseniksi
tai tehkää tilapäisiä
lahjoituksia!*

Jäsenten säännölliset tili-
tyspäivät ovat
1/1, 1/4, 1/8 ja 1/10.

Talorahaston hoitaja:
Yrjö V. Rimppi,

HELSINKI,
Luotsikatu 12 A. 12.

*19. vuosisadan ihmeellisin teos
H. P. Blavatskyn*

SALAINEN OPPI

ilmestyy suomeksi.

Teosofisen Seuran

julkaisema aikakauslehti

TEOSOFI

jatkaa joka numerossaan Salai-
sen Opin suomennosta. Teosofi
voidaan tilata maan kaikista
kirjakaupoista, postikonttoreista
ja T. S:n taloudenhoitajalta.
Osoite: Signe Rosvall, Helsinki,
Kirkkokatu 14. Tilaushinta (ko-
timaassa) 40 mk. v:kerta.

PUHELIN 216

HYVINKÄÄN
KIRJAPAINO
OSAKEYHTIÖ
HYVINKÄÄ

Suorittaa ensiluokkaisesti
kaikkia kirjapainoalaan kuu-
luvia tehtäviä. Tiedustakaa
hintojamme.

Ostakaa paita,

jota

**Olli, Tiitus,
Iso-Keisari,
Valentin**

y.m.

kiittävät.

Patentoidut erikoisuudet.

RUUSU-RISTI-JÄRJESTÖ

Perustaja-Johtaja: **PEKKA ERVAST**

Johtaja: rouva Hilda Pihlajamäki, os. Helsinki I, Mariank. 28 B.

Hallituksen varapuheenjohtaja: fil. toht. Eino Krohn, os. Helsinki I, Maneesinkatu 2 A.

Sihteeri: fil. maist. U. J. Pore, os. Helsinki I, Maneesinkatu 4 a A 12.

Rahastonhoitaja: herra Waldemar Kaade, os. Helsinki I, Oikokatu 15 A 18.

Kanslia: Helsinki I, Meritullinkatu 33, ovi 2. Puh. 23 609.

Ruusu-Risti perustettiin Helsingissä marraskuun 14 p:nä 1920. Sen tarkoitus selviää seuraavasta ohjelmasta:

1) Ruusu-Risti on totuudenetsijäin järjestö, jonka jäsenet tunnustaan kaikkien ihmisten veljeyden katsomatta rotuun, väriin, kansallisuuteen, uskontunnustukseen, yhteiskunnalliseen asemaan, sukupuoleen tai muihin ulkonaisiin rajoituksiin, osoittavat toisilleen mitä suurinta suvaitsevaisuutta ja ymmärtämystä sekä pitävät totuutta korkeampana kaikkia uskontoja.

2) Ruusu-Risti on vapaan ajattelun pyhäkkö, jonka jäsenet etsivät totuuden ydintä, salaista jumalviisautta, mikä piilee kaikkien aikojen uskonnoissa, mytologioissa, filosofisissa ja tieteellisissä järjestelmissä.

3) Ruusu-Risti on renkaana ihmisten näkymättömässä veljeydennäköisyydessä, ja sen jäsenet etsivät ikuisen elämään vievää tietä, joka kasvattaa ja kehittää ihmisessä veljeyden henkeä.

Ruusu-Risti on itsenäinen järjestö. Ohjelmansa nojalla se kuuluu H. P. Blavatskyn v. 1875 alkuunpanemaan teosofiseen liikkeeseen.

Ruusu-Ristin jäsenet ovat irto-, ryhmä- ja looshijäseniä. *Irtojäseneksi pyrkijä kääntyy suoraan, ryhmäjäseneksi pyrkijä paikallisryhmän välityksellä Ruusu-Ristin Johtajan rouva Hilda Pihlajamäen puoleen, os. Helsinki I, Mariank. 28 B.*

Looshityö on järjestetty seremonialliselle pohjalle, ja looshijäseneksi saattaa Ruusu-Ristin jäsen pyrkiä asianmukaisilla suosituksilla.

Ruusu-Ristin jäsenmaksut ovat määrältään vapaaehtoisia. Jäsenten toivotaan tuovan antimensa kolme kertaa vuodessa: maalisi- ja lokakuun kuluessa sekä vuosikokouksen aikana. Jäsenmaksut vastaanottaa rahastonhoitaja herra Waldemar Kaade, os. Helsinki I, Oikokatu 15 A 18.

Vuosikokous pidetään keväällä, sinä uudet jäsenet juhlallisesti vastaanotetaan, vihitään, sekä asetetaan oikeuksiinsa ja velvollisuuksiinsa (installoidaan).

Installoidut jäsenet ovat oikeutetut pyrkimään Ruusu-Ristin looshijäseniksi.

RUUSU-RISTI

TOTUUDENETSIJÄIN AIKAKAUSKIRJA

35:s vk.

Marraskuu 1939

N:o 9

RUUSU-RISTI

Totuudenetsijän aikakauskirja - Suomen vanhin teosofinen lehti.

Toimitus: **Eino Krohn** (vastaava),
Jorma Partanen (toimitussihteeri).

Julkaisija **Ruusuu-Ristin Kirjallisuusseura r.y.**

RUUSU-RISTI ilmestyy 10 kertaa vuodessa, sisältäen vähintään 320 tekstisivua.

RUUSU-RISTIN toimitukselle tulevat kirjoitukset, kysymykset, uutiset y.m. ovat lähetettävät fil. toht. Eino Krohnille, os. Helsinki I, Maneesink. 2 a C, tai fil. maist. Jorma Partaselle os. Helsinki I, Väinämöisenkatu 5.

RUUSU-RISTIN kirjoituksia saa lainata sillä ehdolla, että lähde tarkasti mainitaan. Sarjakirjoituksia ei saa lainata.

RUUSU-RISTIN tilaushinta on koko vuodelta Smk. 50: —, ulkomailla doll. 2: —. Yksityisnumeron hinta on postivapaasti lähetettynä Smk. 10: — tai 50 c.

RUUSU-RISTIN tilauksia ottavat vastaan postikonttorit, asiamiehet sekä aikakauskirjan taloudenhoitaja, hra *Waldemar Kaade*, os. Helsinki I, Oikokatu 15 A 18.

Asiamiehille myönnetään 10 pros., kun vähintään kolme tilausta tehdään. Tilausraha on maksettava etukäteen.

Ruusuu-Ristin Kirjallisuusseura r.y.

Kaikkea ruusuristiläistä ja teosofista kirjallisuutta haluttaessa voidaan kääntyä Ruusu-Ristin Kirjallisuusseuran toimiston puoleen os. Helsinki I, Meritullinkatu 33, ovi 2, puh. 23 609 (toimisto) ja 24 430 (toimitusjohtaja).

Toivo Orma

Kelloseppä

Iso Roobertink. 1. Puh. 38 302

Ostamalla uuden tai **korjauttamalla** vanhan **kellonne meillä** tulette aina olemaan tyytyväinen

Kihla- ja kivisormuksia sekä **hopeaa** edullisesti.

Yli 10 v. kokemus Pariisiin ja New-Yorkin parhaissa liikkeissä ensimmäisenä pienten kellojen korjaajana.

Sairasaputoimisto ja Opas

Salve

Helsinki. Vuorik. 5. Puh. 24 364.

Palvelee yleisöä ant. sairaspua koteihin, opastaen potil. lääkkäreille ja sairaaloihin, noutaen ne asemalta eri pyynnöstä. Hyvä koti lääkärihoitoon saapuville ja toipuville.

Alppaurinkoa, sähköhoitoa ja hierontaa annetaan.

RUUSU-RISTI

TOTUUDENETSIJÄIN AIKAKAUSKIRJA

Ent. TIETÄJÄ, perustanut v. 1905

PEKKA ERVAST

TOTUUS ON KORKEIN USKONTO

Ajan aallot

Pettymys

Viime vuosisadan kuluessa oli ehtinyt muodostua ystävällinen ja hyvä väli Suomen ja Venäjän välille. Suomen kansa oli unohtanut vanhan emämaansa Ruotsin ja alkanut pitää Venäjää luonnollisena isäntänään ja suojelijanaan, jonka turvissa se yhä vapaammin saisi kehittää omaa — venäläisestä suuresti poikkeavaa — sivistystään. Mutta vuosisadan viime vuosikymmeninä saivat asiat uuden käänteen. Panslavitinen Venäjä alkoi huomauttaa, että sillä olikin toisenlaiset ihanteet kuin Suomen kansalla: ei Venäjän suuressa valtakunnassa tarvinnut olla pikku valtoja omine sivistyksineen — siinä kaiken piti olla suurta ja yhtenäistä; Suomi, joka erottamattomasti kuului Venäjän valtakuntaan, oli sentähden liitettävä siihen sivistyksensäkin ja kansallisen elämänsä puolesta ja sanalla sanoen venäläistytettävä; Suomi sai heittää vanhat ihanteensa ja väistyä väkevämmän tieltä. Kansamme ei kuitenkaan suostunut muitta mutkitta tervehtimään uutta venäläistä politiikkaa. Se nousi vastarintaan, sitkeään, aseettomaan, passiiviseen vastarintaan, taistellen sanan ja ajatuksen voimalla, niinkuin sen omat sankarit muulloin. Sen itsetunto oli herännyt, se tiesi, että sorto oli väärä historian tuomion edessä, se tunsu henkensä koko vakaumuksella, että suuremmalla kansalla ei ollut oikeutta estää ja rajoittaa pienen kansan elämisvapautta. Väkevämmän „oikeus” ei ollutkaan oikeutta. Missä oli oikeastaan se jumalallinen oikeus, jonka mukaan Suomi oli „erottamattomasti” kytketty Venäjään?

Kun nämä epäilykset heräsivät Suomen kansassa, silloin sen elämä alkoi tuntua raskaalta. Yhteys Venäjän kanssa

kävi päivä päivästä sietämättömämmäksi. Ei suurlakkokaan tuottanut kuin hetken kevennyttä. Pian reaktioni sai uutta vauhtia, ja kun eurooppalainen sota alkoi ja Suomi, joka ei pienimmässäkään määrässä ollut mukana sitä sotaa päättämässä, joutui sen johdosta kärsimään sekä suunnattomia aineellisia vahinkoja että sanomatonta sielullista tuskaa ja häpeää, niin kärsimyksen malja oli ääriään myöten täynnä, ja kansan henki voihki ja valitti salaa jumalalleen: „Ota pois minulta tämä kalkki!” Mutta malja oli tyhjennettävä, ja kansamme alistui kohtalon tahdolle.

Silloin yö äkkiä muuttui päiväksi. Venäjän kansa nousi ja heitti ikeen hartioiltaan. Tsaarivalta kukistettiin. Kansa oli vapaa, Venäjän valtakunnan kaikki kansat olivat vapaat. Ensi hetken huumaus oli mahtava. Niin suurta oli tapahtunut, että mikä tahansa viisas ja jalo teko tuntui mahdolliselta venäläisten taholta. Minullakin oli uneton yö. Yksi ainoa ajatus kummitteli aivoissani: nyt venäläisten sotajoukkojen täytyy heti vetäytyä pois Suomesta. Ja minusta tuntui, että tästä täytyi puhua jollekin, virkaa tekeväälle kenraalikuvernöörille tai väliaikaiselle hallitukselle. Mutta mikä poliitikko minä olin? Mitä arvovaltaa minulla oli? Eihän kukaan maailman mahtavista välittäisi tuntemattoman kirjailijan löpötyksistä. Ja vaikka minulla jo oli kirjoitettuna ajatukseni huhtikuun Tietäjää varten, pyyhin sen käsikirjoituksesta ja korjasin paikan, ettei näyttäisi, ikäänkuin minä tahtoisin viisaampia neuvoa. —

Puoli vuotta ollaan nyt keinuttu tunteitten aalloilla, mutta ensi hetken innostukseen ei olla enää noustu. Päinvastoin ollaan tasaisesti luisuttu alaspäin uskossa venäläisten ihanteitten kestävyYTEEN. Olisimme niin mielellämme seisoneet venäläisten kanssa rinnatusten taistelussa totuuden ja oikeuden puolesta. Mutta me olemme todellisuuksien kansa. Me emme tyydy sanoihin, joissa ei ole tahtoa takana. Me vaadimme itseltämme ja toisilta, että sanat ovat elämää, että niissä on luova voima, että ne ovat tietäjän sanoja. Me aina odotamme, että sanat vievät tekoihin, että niissä pysytään, että ne ovat lupauksia. Jos puhumme ihanteista, aiomme niitä toteuttaa. Jos haaveilemme, ovat haaveemme ennustuksia. Koko sydämellämme olisimme vanhalla karaistulla tahdon sitkeydellämme työskennelleet Venäjän kansan kanssa käsi kädessä vapauden ja kansanvallan suurten ihanteiden puolesta. Nyt me sensijaan olemme täynnä hämmästyttä. Onko Venäjän kansa niin epävakaa? Heiluuko se aina toisesta äärimmäisyydestä toiseen, despotismista anarkiaan ja

anarkiasta despotismiin? Eikö se voi tunteitaan hillitä eikä tahtoaan hallita? Eikö se osaa katsella elämän todellisuutta silmiin? Niin äkkiäkö se unhotti saavutuksensa, niin äkkiäkö se petti ihanteensa? — („Tietäjä”, syyskuu 1917).

Pyhä velvollisuus

Kuten kirjassani „Suomen kansallishaltia” ja muualla olen esiintuonut, ei Suomen kansa ole sotilaskansa. Suomen kansan tehtävä ei ole saavuttaa ulkonaista mahtavuutta valloittamalla toisia valtakuntia ja sortamalla vieraita kansallisuuksia. Suomen kansan historiallinen tehtävä on henkistä laatua. Tämä ei silti merkitse, ettei Suomen kansa olisi sotakuntoinen kansa. Päinvastoin. Suomen kansa kykenee sotiin yhtä hyvin kuin toinenkin kansa — ehkä todistettavasti paremminkin kuin moni muu kansa. Sen historia meille näyttää, ja tuorein esimerkki historiasta on äskeninen kansallissota. Jos vihollinen hyökkää rajoillemme tai jos murhamiehiä esiintyy omassa keskuudessamme, silloin nousee kansamme yksimielisesti vaaraa torjumaan. Ulkonaiset asianhaarat herättävät silloin sen taistelukunnon ja sen oikeutetun vihan. Ja kansamme tuntee, että sotiminen on silloin pyhä velvollisuus. Olemmehan äsken liikutettuina nähneet, kuinka nuoret alaikäiset pojat lähtivät sankareina kuolemaan sen puolesta, minkä he tuntevat oikeaksi. — („Tietäjä”, lokakuu 1918).

Lokakuun hämärässä

Istun tässä lokakuun harmaassa päivänvalossa ja odotan maailmanrauhan tuloa. Olen väsynyt ihmisten ja kansojen ylpeään itsekkyyteen. Miksi yhä jatkavat järjetöntä tappamista, kun kaikki jo totuuden näkevät ja kaikki sen jo tunnustavat? He näkevät kaikki, että sotimalla eivät mitään voita. Heidän ahneutensa, vihansa ja kostonhimonsa houkuttelee heitä yhä uusia yrityksiä tekemään, jotta lopullisesti nujertaisivat vihollisen — mutta se loppu ei tulekaan, sillä kansat eivät sillä tavalla ole tuomitut maan pinnalta häviämään. Jos sota loppuisikin toisen voitolla, toisen tappiolla, ei voittokaan olisi muuta kuin tappio. Kaikki kansat olisivat lopen uupuneet. Ja vaikka voitettu saisikin korvata voittajalle tämän kärsimät tappiot, ei voittajalle koituisi siitä pienintäkään iloa. Jokaista voitetun maksamaa korvausta raskauttaisi ääretön uuden vihan ja kostonhimon uhkaus, ja ajan täytyttyä se pukeutuisi uuden vielä julmemman sodan

muotoon. Ei, kukaan ei sillä tavalla saata voittoa. Jatkaamalla sotaa molemmat puolet vain rajattomiin uuvuttaisivat toisiaan. Sillä ovathan tässäkin maailmansodassa toiset arvot kysymyksessä. Ihmiskunta on yksi, kansat ovat sen perheenjäseniä, ja ihmiskunnan aivoissa liikkuu nyt uusia aatteita. Tämänkin totuuden kaikki kansat jo tunnustavat. Kaikki tunnustavat, että maailmaa on opittava hallitsemaan toisella tavalla kuin ennen. Pois sorto ja väkivalta! Pois pienten kansojen polkeminen! Samat oikeudet elää vapaudessa on kaikilla. Kaikki kansat, pienet ja suuret, ovat kutsutut yhdenvertaisina sisarina kehittymään ja kasvamaan Jumalan kasvojen edessä. Kaikki ottakoot perheen jäseninä osaa ihmiskunnan suureen kulttuurityöhön. — („Tietäjä”, marraskuu 1918).

P e k k a E r v a s t

Brâs-ss-Pungs'issa mongolinen kollegio, missä yli kolmesataa maagikkoa (*sorciers*, niinkuin ranskalaiset lähetyssaarnaajat heitä nimittävät) opettaa 12—20 vuoden ikäisiä oppilaita, joita on noin kaksi kertaa niin paljon, jälkimmäisten on monta vuotta odotettava lopullista vihkimystään. Ei edes yksi sadasta saavuta korkeinta päämäärää, ja niistä monista tuhansista lamoista, joiden hallussa on miltei kokonainen erillisten rakennusten muodostama kaupunki, jotka ovat ryhmityneet sen ympärille, ei enempää kuin kaksi prosenttia tule ihmeittäjäkijöiksi. Voi oppia ulkoa joka rivin *Kadjurin* 108:sta osasta ja kuitenkin olla keho käytännöllisenä maagikkona. On vain yksi keino, joka vie siihen varmasti, ja tähän erikoistutkimukseen viittailee useampi kuin yksi hermeettinen kirjailija. Muuan, arabialainen alkemisti Abipili, puhuu näin: „Kehoitan sinua, kuka hyvänsä lienetkin, joka haluat sukeltaa luonnon sisimpään; *ellet löydä sitä, mitä etsit, sisästäsi, et milloinkaan löydä sitä itsesi ulkopuolelta*. Ellet tunne oman asuntosi oivallisuutta, miksi etsit muiden tavaroiden etevämyyttä? . . . Oi ihminen, tunne itsesi! *Sinussa on kätkeytyneä aarteitten aarre.*”

H. P. B.: *Isis Unveiled*, II: 617—618.

Toimitussihteeriltä

64.

Pahan vastustamisen ongelmasta

Kun on kyseessä pahan vastustamisesta kieltäytyminen, lähinnä vuorisaarnan neljäs „käsky”, mutta myös ensimmäinen ja viides, monen mieleen tulee varmaankin kuva maailman murjomasta ihmisestä, kaikkien loukkauksille ja mielivallalle alttiista marttyyristä, joka kärsii ilomielin mitä hyvänsä tietäessään, että hänen palkkansa on suuri taivaassa, ja joka raamatullisin sanoin antaa anteeksi niille, jotka eivät tiedä mitä tekevät.

Kristinuskon alkuajat näyttävät osoittavan, sikäli kuin meillä on niistä tietoja, että tämänkaltainen, ilmeisesti passiivinen asenne on ollut seurauksista rikas. Tietäen kuitenkin kaikkialla maailmassa vaikuttavien voimien kaksinaisuuden, on syytä kysyä, millainen on ollut näiden marttyyrien positiivinen asenne, vai ovatko he todella olleet vain passiivisesti kärsiviä ja tuhoutuvia, joiden „verikasteesta” oli seurauksena vain se, että vallalle pääsi kristinuskko, joka ei ollut alkuperäisen mukainen.

Selvää näet on, että *kieltäytyminen* jostakin, esim. pahan vastustamisesta tai oikeuden vaatimisesta, on *negatiivista* ja siis sinänsä yksipuolista ja tasapainoa kaipaavaa. Se pääsee oikeuksiinsa vasta silloin, kun siihen liittyy ehdottomasti välttämätön *positiivinen* asenne, tässä tapauksessa r a k k a u s. Ihminen voi oikein olla vastustamatta pahaa vain silloin, kun hän rakastaa. Ellei rakkautta ole, pahan vastustamisesta pidättyminen osottautuu joko sokeaksi kirjaimen noudattamiseksi, itsepetokseksi tai suorastaan teko-pyhyhdeksi ja teeskentelyksi, joka näyttää oikean karvansa muissa muodoissa, ajatuksissa, sanoissa, ja vaikkapa epäsuorasti „asiamiesten” käytössä. Kapt. Bowen ilmaisee ytimekkäästi yksipuolisuuden vaaran: „Koettaessanne olla positiivisesti pahaa tekemättä te joka hetki olette pakotetut negatiivisesti tuottamaan pahaa sillä, että toimintanne sallii tehtävän pahaa muille.” Toisessa yhteydessä hän kirjoittaa:

„Pahan tuottamisesta pidättyminen ilmiönä, niin kuin kaikki muutkin asiat ja ominaisuudet tässä ilmenneessä maailmassa, näyttäytyy kahdenlaisena, positiivisena ja negatiivisena, ja se voidaan yleensä tuntea vain näiden vastakkaisten napojen vuorovaikutuksessa tai vastakohtassa. Todellisuudessaan HYVEENÄ se ei ole ilmennyt, sillä se on, niinkuin

ovat kaikki oliot, ELÄMÄÄ itseänsä. ELÄMÄ yksin on täydellinen. ELÄMÄSSÄ positiiviset ja negatiiviset voimat ovat yhtäläiset ja yhtenäiset *alkusyyssä*, joka on kumpaistakin eikä ole kumpaistakaan. Ilmenneessä elämässä positiiviset ja negatiiviset voimat (ja kaikki oliot) esiintyvät erillisinä, mutta koska ilmennyksistä on täydellisin se, jonka tila on lähimpänä ELÄMÄÄ itseään, seuraa tästä, että täydellisyys *ilmiöiden* maailmassa syntyy, kun „vastakohtaparien” välille luodaan *tasapaino*. Sen tähden ihminen ilmentää hyvettä täydellisimmän, kun hän tasapainoittaa sen positiivisen ilmennyksen täsmälleen sen negatiivisella kaksoispuolella. Omassa maailmassaan — olosuhteissaan — hän vähimmin synnyttää pahaa, kun hän samalla tavalla pidättyy sekä tuottamasta kärsimystä että sallimasta kärsimyksen tuottamista muille. Jos lisää tai vähentää joko positiivisen tai negatiivisen puolen voimaa, tämä ei lisää sen todellisuutta maailmassa, vaan tulos on päinvastainen. Kaikki, mitä tästä on seurauksena, on yhä suurempi tasapainottomuus, ja muinaisen rituaalin sanojen mukaan: *’Tasapainottomuus maan päällä on kaaoksen tulien savua.’* („The Occult Way”, s. 69).

Kaikkia kysymyksiä, joissa suhteemme ulkopuoliseen pahaan on pulmana, on siis käsiteltävä ottamalla negatiivisen asenteen lisäksi positiivinen, rakkaus. Tällöin kysymys itsestään muuttuu, ellei se ole sitä ennestään ollut, *sosiaaliseksi*. Se koskee silloin muitakin kuin minua itseäni ja sitä, joka mahdollisesti minua loukkaa. Yksilönä minun on suhteellisen helppoa kieltäytyä reagoimasta loukkaukseen; rakkaus positiivisena tekijänä ottaa lukuun ei vain loukkaajaa, vaan myös muut ihmiset, jotka tavalla tai toisella ovat minusta riippuvaisuussuhteissa, ja joiden kohtaloon suhtautumiseni pahaan, loukkauksiin y.m.s., voi suuresti vaikuttaa.

Tapaukset, joita jokainen lukija voi kuvitella, ovat luonnollisesti teoreettisia, mutta tässä meidän ihmeellisessä maailmassamme ja nykyisenä barbaarisena aikanamme ne ovat kaikki muodossa tai toisessa mahdollisia ja siis ratkaistavia, jos yleensä pyrimme näkemään totuuden ja toimimaan mahdollisimman suuressa määrin oikein. Ratkaisussa ei riitä, että pidämme silmällä vain sitä, mitä on kirjoitettu, koskapa silloin olisimme kirjaimeen uskojia ja sokeita auktoriteettien seuraajia. Edellä on jo viitattu voimien kaksinaisuuteen. Tämän lisäksi on syytä pitää mielessä se monasti nöyryyttävä tosiasia, että *olosuhteet*, missä elämme yksilöinä ja kansoina, aina rajoittavat toimintaam-

me tavalla tai toisella, määräävät, millaisten rajojen puitteissa toimintamme — parhaimpammekin — täytyy tapahtua. Näiden rajojen ylittämisestä, jotka jokaisen on itse nähtävä, aiheutuu vain sekasortoa, anarkiaa, niin yksilön kuin kansankin elämässä. Ruumiissaan eläessään jokainen ihminen on mitä moninaisimmissa syy- ja seuraussuhteissa, siiveellisissä kiitollisuus- ja velvollisuussuhteissa kansansa muihin yksilöihin. Niiltä, jotka pyrkivät totuuteen, voi vähimmin odottaa, että he kieltävät nämä todelliset suhteet ja katkaisevat tai kieltävät nämä siteet.

Syyn ja seurauksen laista käytämme myös *karman* nimitystä. Että toimintamme mahdollisuudet ovat olosuhteitten voimasta rajoitettuja, tämä on tulosta sekä yksityisestä että kansallisesta karmastamme. Joudumme olosuhteisiin ja tilanteisiin, joissa meidän on pakko toimia tavalla, joka ei vastaa kaikkein korkeinta ihannetta, jopa sellaiseenkin tilanteeseen, että jokainen valitsemamme toimintatapa on epätäydellinen. Meidän on tähän tyydyttävä, ja varmaa on, että lähimmän velvollisuuden täyttäminen myös vapauttaa meidät voimien näkymättömien lankojen pauloista ja auttaa meidät uuteen tilaan, missä voimme toimia vapaammin ja viisastuneina luoda parempaa karmaa tulevaisuutta varten.

Edellä ei ole otettu huomioon sanan täydessä merkityksessä *henkisen elämän* käytännöllisiä vaikutuksia ja seurauksia. Ja näistä tahdon erityisesti huomauttaa, niin vaikeasti selitettäviä kuin ne ovatkin.

Joka kerran on osannut oikealla tavalla olla „vastustamatta pahaa”, hän tietää, että ihminen siinä itse asiassa joutuu uuteen suhteeseen maailmassa vaikuttaviin voimiin, suhteeseen, joka pinnalta katsoen on esteettinen, mutta syvemmältä katsoen *maagillinen*. Sellaisessa tapauksessa ihminen irrottautuu ahtaasta loukkauksenalaisesta persoonallisuudestaan; myöhemmin hän ehkä myös ymmärtää, että hänen asenteensa muuttuu sisäisesti aktiivisemmaksi sillä, että hän voi löytää itsestään ne voimat, jotka häntä uhkaavat; hän antaa niille vapaan vallan hyökätä alemman itsensä kimppuun, ja samalla hän niiden yläpuolella ollen hillitsee ja hallitsee niitä. Voi sanoa, että ihminen tällöin ottaa nämä ulkopuoliset voimat siivikseen nousten niiden avulla ristiriidan yläpuolelle, palvelijoikseen, joita hän hallitsee siinä korkeammassa tajunnassaan, johon hän on noussut persoonallisuudestaan, ja jossa ei taistelua ole.

Tämän ovat käytännössä toteuttaneet kaikki ne pyhimykset ja hengen jättiläiset, joiden opetuksia vajavaisesti yri-

tämme toteuttaa. Se, mistä he ovat puhuneet, on heille ollut käytäntöä kaikissa maailmoissa, ei teoriaa aivojen sopukoissa. Käytäntöä on ollut myös siinä, mitä Tao-te-king väittää:

On sanottu, että ihminen, joka tuntee elämän salaisuuden, voi vaeltaa kauutta maan varustautumatta sarvikuonoa tai tikkeriä vastaan.

Hän voi mennä taistelun tuoksinaan miekkaa pelkäämättä.

Sarvikuono ei löydä paikkaa, mihin sarvensa työntää.

Tiikeri ei löydä paikkaa mihin kyntensä ikskeä.

Miekka ei löydä paikkaa m'hinkä tunkeutua.

Ja miksiä ei?

Sen tähden että hän on voittanut kuoleman. — (50).

Mies, joka on Taon täyttämä, on kuin pien lapsi.

Myrkylliset eläimet eivät häntä pistä, villieläimet eivät käy häneen käiksi, eivätkä petolinnut iske kynsiään häneen. — — —

Tästä näkyy hänen sopusointunsa luonnon kanssa.

Tämän sopusoinnun tieto on ikuinen Tao.

Tämä ikuinen Tao on hengen valaistuminen. — (55).

Tästä elämästä ovat myös vuorisäärnan käskyt osoituksena. Niille, jotka eivät niitä ymmärrä hengen elämän kokonaisuuden yhteydessä, heille ne tulevat muodossa tai toisessa kompastuskiveksi.

Nämä muutamat sanat tahtovat osoittaa, että ihminen, totuudenetsijä, ei ole pelkästään elämän voimien armoilla. Sisimmältään jumalallisena olentona, jumaluudestaan tietoisena, hän voi pahaa synnyttämättä hallita niitä puolittain sokeita voimia, jotka useasti ihmisiä välikappaleinaan käyttäen riehuvat maailmassa tuhoten henkisesti alaikäiset. Elämän positiiviset ja negatiiviset voimat ovat alituisessa kappelussa toisiaan vastaan; voiton saa ihminen, joka itsestään löytää kumpaisetkin niitä halliten, sillä hän luo tasapainon tilan omaan maailmaansa.

Tähän voi pystyä hengessään itsetietoinen yksilö. Kansalta emme tavallisissa oloissa voi sitä odottaa. Onhan tunnettu totuus, että joukot aina mataloittavat ja tasoittavat luoden keskiverron, jota vastoin yksilöille voidaan antaa esoterisia ohjeita. Ja kuitenkin meidän on todettava, niin harvinaista ja ihmeellistä kuin se onkin, että Suomen kansa on viime aikoina suurella määrällä suhtautunut ulkoa päin uhkaavaan vaaraan tavalla, jota olen koettanut kuvata. Omasta kansastaan ovat monet suomalaiset voineet ottaa oppia. Vaaran vaistotessaan kansa tajunnassaan kääntyi sisäänpäin; se kuunteli kansallishenkensä, Väinämöisen, ääntä, ja se noudatti sitä päättäväisenä, rohkeana, yksimielisenä ja uhrauksiin valmiina. Se irrottautui omista sisäisistä ristiriidoistaan, ja mikä vielä ihmeellisempää: se nousi vanhan, ulospäin

suuntautuneen katkeruutensa yläpuolelle ja tuli tällöin tietoiseksi todellisesta voimastaan.

Tätä kirjoittaessani tunnen, että uhkaavat pilvet ovat poistumassa yltämme. Kuluu aikaa, ennen kuin elämä on palautunut luonnollisiin uomiinsa — itse asiassa tämä on mahdollista vasta sen jälkeen kuin Euroopassa vallitsee rauha — sillä meidän on jatkuvasti oltava varuillamme, valmiina puolustamaan vapauttamme ja riippumattomuuttamme, kansallisia elinehtojamme, vaikeata sanaa millaisin itsekieltäyöksin ja uhrein. Me teemme minkä tunnemme velvollisuudeksemme; me vastaamme siitä, mistä olemme kansakuntana vastuussa. Ja jos edelleenkin pystymme siihen, minkä nyt olemme kokeneet, olemme turvassa ja suojatut, ja voimme Elämälle kiitollisina muiden yksimielisen Pohjolan kansojen keralla antaa entistä enemmän omastamme koko Euroopalle.

Se, mistä P. E. puhui, muistaakseni vv. 1932—33, on näinä vuosina askarruttanut yhä useampien ajatuksia ja on nyt, Suomen joutuessa uhatuksi, alkanut toteutua teoissa, jotka täyttävät sydämemme kiitollisuudella ja avaavat silmämme näkemään jotakin ihmiskunnan veljeyden todellisuudesta käytännössä: Pohjolan valtakuntien yhteys ei enää ole haave, vaan tosiasia. Sen perusta on laskettu, ja luottavaisin mielin voimme odottaa, että rakennus, joka tulevina vuosina rakentuu, vastaa parhaimpiakin odotuksiamme, kenties ylitääkin ne. Kaikki riippuu meidän uskollisuudestamme totuudelle ja herkkyydestä, millä sisäinen korvamme kuulee kansamme hengen viitteet.

*

Joku väittänee, että yllä esittämässäni olen kiertänyt pahan vastustamisen kysymyksen. Tiedän, että tämä ongelma on monisäikeinen, enkä kuvittele käsitelleeni sitä kaikilta puoliltaan. Toisaalta en ole halunnut kirjoittaa mitään, mikä muka ratkaisisi yleispätevästi tämän kysymyksen jokaisen noudatettavaksi. Minua pätevämmät ovat ennen sitä käsitelleet. Niille, jotka pysyttäytyvät siinä, mitä „on kirjoitettu”, en usko voivani mitään antaa. Huomatkoot he kuitenkin, mitä aikoinaan todisti Paavali, joka ilmeisesti tunsu kristuselämän hengen ja eli siinä enemmän kuin kukaan meistä. Hän ei kantanut aseita, ja kuitenkin hän kirjoitti taistelusta, mitä kristitty joutuu käymään „avaruuksien henkivaltoja” vastaan. Me elämme aikaa, jolloin kansa — pieni Suomen kansa — on varautunut aseellisestikin, mutta samalla tiedämme, että se *tahtoo* rauhaa ja taistelee hengen asein, oikeuteen

vedoten, sanan ja sävelten voimalla, — ennen kaikkea Väinämöisen väellä, ylipersoonallisen kansallisuutensa voimalla.

Elämä on aina taistelua muodossa tai toisessa. Mikä ilo meille, että saamme elää ja taistella ja voittaa juuri nyt.

9. XI.

Syksy

TÄÄ SYKSYN ILTA SURUINEN,
 NIIN HARMAA, PILVIPEITTEINEN,
 SUA RAKASTAN, SUA RAKASTAN.
 SUN HÄMÄRYYTES HYVÄ ON,
 NIIN HELLÄ ON
 KUIN HYVAILY SEN OLENNON,
 MI MULLE MAAILMASS RAKKAIN ON.

KAIKK KESÄN HEHKUT HAJOAA
 SUN HÄMÄRYYTEES UPPOAA.
 JA TALVEN KOVA KOSKETUS
 JÄÄ ETÄISEKS KUIN KANGASTUS.
 VAIN TUNNEN: HYVÄ OLLA MUN,
 KUN PÄÄSIN LUOKSES, SYKSY, SUN.

OOT SYKSY, UUDEN ELÄMÄN
 SÄ SIEMEN, TÄYDEN, KYPSEMMÄN
 KUIN MINKÄ KEVÄT, KESÄ TOI
 TAI KOSKAAN TALVI TUODA VOI.
 SIKS SYKSYN ILTA SURUINEN,
 TÄÄ HARMAA, PILVIPEITTEINEN
 NIIN SUA RAKASTAN.

Tuuli Reijonen.

Kiinalaista valtioviisautta

Hyvä sotilas on urhoollinen, kun tilanne vaatii, mutta hän ei pane itseään vaaralle alttiiksi vallan vuoksi.

Urhoollinen hän on, kun tilaisuus vaatii, mutta hän ei sorra.

Urhoollinen hän on, kun tilaisuus vaatii, mutta hän ei kerskaile.

Urhoollinen hän on, kun tilaisuus vaatii, mutta hän ei ole ylimielinen.

Urhoollinen hän on, kun tilaisuus vaatii, mutta hän ei ole halpamainen.

Urhoollinen hän on, kun tilaisuus vaatii, mutta hän ei kiihastu. — (30).

*

Kohtuuttomat tavat puhkeavat ihmisessä, ja kun mieli antaa intohimoille perään, ne kasvavat päivä päivältä.

Mutta päästyään huippuunsa ne vievät ihmisen perikatoon.

Tämä on vastoin Taon luontoa. Mikä on vastoin Taoa, sen loppu on lähellä. — (55).

*

Minä pidän kiinni kolmesta kalliista asiasta, joita myös harrastan.

Ensimmäinen on sävyisyys.

Toinen on säästäväisyys.

Kolmas on nöyryys.

Tällä sävyisyydellä voin olla uskalias.

Tällä säästäväisyydellä voin olla antelias.

Tällä nöyryydellä voin olla suuri palveluksessa kuten kunnian astia.

Mutta näinä päivinä ihmiset hylkäävät sävyisyyden ja tulevat tunkeileviksi.

He heittävät säästäväisyyden ja tulevat tuhlaaviksi.

He jättävät nöyryyden ja tavoittelevat etevämmyyttä ja niinmuodoin kuolemaa.

Sävyisyys on aina voittoisa hyökkäyksessä ja varma puolustuksessa.

Sen tähden, kun taivas tahtoo säilyttää ihmisen, se ympäröi hänet sävyisyydellä. — (67).

*

Taivaallinen Tao ei kilpaile ja voittaa kuitenkin kaiken; se ei puhu ja on kuitenkin taitava vastaamaan; se ei kutsu, ja kuitenkin tulevat esineet sen luo.

Se on hiljainen menettelytavoissaan, ja sen toimenpiteet ovat täysin tehokkaat.

Taivaan verkolla on suuret silmät, ja kuitenkaan mikään ei pujahda niistä karkuun. — (73).

*

Kun sovinto on tehty pitkän kiistan jälkeen, toinen puoli jää aina napisemaan. Ja kuinka tätä voitaisiin sanoa hyväksi riidan ratkaisuksi?

Sen tähden viisas ottaa oman osansa sitoumuksesta eikä vaadi itselleen muuta.

Kunnon mies ottaa varteen ainoastaan omat sitoumuksensa sopimuksessa, mutta kunnoton etsii omaa etuaan.

Taivaallisella Taolla ei ole suosikkeja.

Se auttaa aina hyviä. — (79).

Lao-tse, Tao-te-king.

Taivas on oikeudenmukainen ja puolueeton ja epätsekäs. Kauniin ja ruman, kaiken se peittää. Myöskin maa on oikeudenmukainen ja epätsekäs. Se kannattaa pientä ja suurta.

Jotta hedelmöittävän siunauksen virrat samalla tavalla virvoittavat ihmisiä, hallitsija liittyy kolmantena taivaaseen ja maahan. Hallitsija olkoon taivaan kaltainen, joka epäitsekästi peittää kaiken. Hän olkoon maan kaltainen, joka epäitsekästi kannattaa kaikkea. Itsekkydestä johtunut valtiut vie anarkiaan.

Kun hallitsija seuraa Taoa ja siitä on seurauksena oikeudenmukaisuus, silloin tulevat kaukana olevat toistensa sukulaisiksi. Mutta jos hän luopuu Taosta ja hallitsee itsekkäästi ja puolueellisesti, silloin vallitsee vihamielisyys jopa äidin ja lapsen välillä.

Kwan-tse.

Sung-hallitsijasukuun kuulunut keisari Hsiao Tsung (1162—1189) oli ottanut häijyn eunukin Kan Piänin uskotukseen ja käytti häntä tärkeissä valtiollisissa tehtävissä. Kuuluissa Tshu Hsi jätti eräänä päivänä keisarille anomuksen ja vaati audienssin saatuaan, että eunukki oli erotettava virastaan. Keisari vastasi hänelle: „Mutta hänhän on kieltämättä erit-

täin taitava", johon Tshu Hsi vastasi: „Juuri hänen taitavuutensa tekee tämän halpamaisen miehen kaksinverroin vaaralliseksi.”

*

Keisari Shun puhui ministereilleen:

„Ajattelen vanhaa keisarillista pukuamme, jota kannan juhlatilaisuuksissa. Sen yläosaan on kuvattu aurinko, kuu, tähtiä, vuoria, lohikäärme ja fasaani; alaosassa on kirjailtuna sateenkaari, uhrimalja, vesikasvi, liekki, riisin jyviä, sotatappara ja kirjoitusmerkki fo [tarkoittaa erottamista].

Kyseessä on keisarin ominaisuuksien havainnollistuttaminen, jotka meillä täytyy olla hallitessamme. Järjen, joka on kirkas kuin aurinko, kuu ja tähdet, on johdettava meitä. Vuorenvankkana on meidän pysyteltävä hyvässä. Lohikäärmeen taitavalla nopeudella on meidän löydettävä kaikki keinot, jotka auttavat hyvyyttä voittoon. Loistava kuin fasaanin höyhenten komeus on oleva esimerkki, jonka annamme kansalle oikeasta käyttäytymisestä. Sateenkaaren viisi väriä muistuttavat viidestä perushyveestä, joiden on säännösteltävä kaikkea kansalaiselämää: uskollisuudesta valtiota kohtaan, vanhempien ja lasten rakkaudesta, puolisoitten rakkaudesta, sisarusten rakkaudesta ja iän kunnioittamisesta. Uhrimalja, jota käytetään esi-isien uhreissa, on merkki lapsenomaisesta kunnioituksestamme vanhempiamme ja esivanhempiamme kohtaan. Mielenlaatumme epätsekkyden on oltava puhdas kuin vesikasvi, hehkuva kuin tuli alttiutemme kaikkeen, mikä on hyvää. Riisin jyvät merkitsevät hyvinvoinnin yltäkylläisyyttä, joka meidän on varmistettava kansalle. Sotatapparan voimalla on meidän murskattava pahuus. Kirjoitusmerkki fo tarkoittaa lopulta sitä selvää eroa, minkä on vallittava oikean ja väärän välillä.

Nämä vertauskuvat, jotka on osittain ommeltu, osittain maalattu keisarilliseen juhlapukuamme, eivät ole tarkotettu yksinomaan hallitsijan tarkasteltaviksi, vaan myös ministereitä varten: Jy, jos etäännyin oikealta tieltä (Taosta), anna apuasi, jotta kääntyisin sille takaisin. Älä anna alamaiskunnioituksesi estää itseäsi siitä, mutta älä myöskään arvostele minua selkäni takana, ellet voi todistaa moitteitasi. Ja te ministerit, älkää tyytykö itse olemaan rehellisiä ja oikeamielisiä, vaan huolehtikaa myös muiden jalostamisesta. Varsinkin sinä, Jy, joka olet valtakunnan kansleri, pidä silmällä niitä, jotka tulevat läheisyyteesi, tutki tarkoin, teeskentelevätkö he ja saavatko he taitavasti halpamaisia aikomuksia.”

*

Suuri Dshengis-khaani Temudshin oli vuonna 1219 eräällä valloitusmatkallaan keski-Aasiassa saapunut Kuen-lun-vuoriston läheisyyteen. Siellä asusti vuoriston yksinäisyydessä laajalti kuuluisana viisas Kin Tshu Ki oppilaittensa keralla. Mongoolihallitsija noudatti hänet luokseen, otti hänet kunnioittavasti vastaan ja piti hänet siitä lähtien luonaan neuvonantajana. Eräänä päivänä puhkesi hirvittävä rajuilma. Dshengis-khaani katseli mietteliäänä luonnonilmiötä ja kysyi Kin Tshu Kiltä: „Mitä tarkoittavat salammat ja ukkonen?” Viisas vastasi: „Niiden tarkoituksena on tuoda ilmi taivaan majesteettius. Taivas käyttää niitä pelottaakseen syyllisyytensä tuntevia ja pakottaakseen heidät sisäiseen itsetutkisteluun. Teidän mahtinne on siitä kotoisin. Salama ja ukkonen näyttävät teille, kuinka teidän on käytettävä valtaanne”. —

„Mikä on hallitsijalle pääasia vallan käytössä?” hän kysyi kerran viisaalta.

„Vastuunalaisuuden tunne taivasta kohtaan ja isällinen rakkaus kansaansa kohtaan”, kuului vastaus.

„Ja kuinka elää pitkäikäiseksi?”

„Hillitsemällä intohimonsa.”

Rajalla

VAHTIMIEHET KUMMALLAKIN PUOLEN
KULKEE RANTAA RAUTAPEITSIN.
RUUSUT KUKKII, JOKI LAULAA,
SINI-IIRIS, LUMME RANTAA KAULAA,
MEREN KOHU KUULUU IKUINEN.

LINTU LENTÄÄ YLLÄ RAJAJOEN VAPAA,
MILLOIN SUOMEN, VENÄLÄISEN MAAHAN TAPAA
MIELIJOHTAIN, AIVAN SATTUMIN.
PÄIVÄ PAISTAA YHTÄ HELEÄSTI
YLLÄ RANNAN KUMMANKIN.

Tuuli Reijonen.

A. P. Sinnett:

Buddha

(Otteita „*The Occult World*”-teoksen IX luvusta).

Historiallinen Buddha, sellaisena kuin hänet tuntevat esoteerisen opin vartijat, on olento, jonka syntymälle eivät suinkaan olleet tunnusmerkillisiä ne oudot ihmeet, joilla kansantietous on sen ympäröinyt. Ei myöskään hänen kulkuaan adeptiuteen saatelleet kirjaimellisessa merkityksessä ne ylläluonnolliset taistelut, joita vertauskuvallinen legenda esittää. Toisaalta ei salatiede suinkaan pidä sitä ruumistumaa, mitä ulkonaisesti voidaan sanoa Buddhan syntymäksi, tai sitä henkistä kehitystä, jonka Buddha suoritti maelämänsä aikana, pelkkänä äyllisen kehityksen prosessina niinkuin muiden filosofien sielun historiaa. Erehdys, jonka tavalliset eurooppalaiset kirjoittajat tämänkaltaista probleemaa käsitellessään tekevät, on se, että he ovat taipuvaisia pitämään eksoteerista legendaa joko kertomuksena ihmeestä, josta ei enempää ole tarvis sanoa, tai puhtaana myyttinä, joka fantasian kiertokasvin lailla ympäröi erikoista elämää. Tämä elämä on kuitenkin täytynyt, niin arvellaan, elää niiden teorioiden mukaan, jotka yhdeksännentoista vuosisadan tiede on omaksunut. Mitä edempänä olen sanonut, lienee helpottanut sen ymmärtämistä, mitä nyt aion esoteerisen opin mukaan esittää Buddhasta, joka — niinkuin nykyajan tutkimus aivan oikein on todennut — syntyi v. 643 e. Kr. Kapilavastussa lähellä Benaresia.

Eksoteeriset käsitteet — jotka ovat täysin vieraita niille laeille, jotka ohjaavat luonnon tapahtumia sen korkeammilla alueilla — voivat selittää erikoiseen syntymään liittyvän epätavallisen arvokkuuden vain olettamalla, että henkilön fyysillinen ruumis on ihmeellisellä tavalla syntynyt. Tästä se kansanomainen käsitys Buddhasta, että hänen ruumistumansa tässä maailmassa johtui saastattomasta sikiämisestä. Salatiede ei tunne muuta aineellisen ihmislapsen syntymistapaa kuin se, mikä on luonnonlakien määräämä, mutta se tietää aika lailla enemmän niistä rajoista, joiden puitteissa kehittyvä „elämänykseys” eli „henkinen monaadi” eli ruumistumien yhtenäinen lanka voi valita määrättyjä lapsiruumiita inhimillisiksi majoikseen. Tavallisten ihmisten ollessa kyseessä tämän valinnan suorittaa karma — tiedottomasti, mitä tulee deevakhanissa olevaan henkiseen minuuteen. Mutta näissä epänormaaleissa tapauksissa, missä elämänyksikkö jo on pääs-

syt seitsemänteen prinssiippiin saakka — s.o. missä ihminen on tullut adeptiksi ja saanut vallan ohjata omaa henkistä minuuttaan täysin tietoisena siitä mitä tekee, sen jälkeen kuin hän on määrääjäksi tai ainiaaksi jättänyt sen ruumiin, missä hän saavutti adeptiuden — sen mahdollisuuksien rajoissa on valita seuraava jälleensyntymänsä. Jo elämänsä aikana ihminen silloin vapautuu deevakhanin vetovoimasta. Hänestä tulee tietoinen, johtava voima siihen planeettajärjestelmään, johon hän kuuluu. Ja miten suuri lieneekin tämän itse valitun jälleensyntymisen mysterio, ei se kuitenkaan sovellutuksissaan ole rajoitettu sellaisiin erikoistapauksiin kuin jonkun Buddhan syntymään. Se on niitä ilmiöitä, joita korkeammat adeptit meidän päiviimme saakka ovat suorittaneet, ja vaikkakin paljon siitä, mitä kansanomaisessa itämaisessä mytologiassa kerrotaan, on joko pelkkää tarua tai vertauskuvallisesti käsitettävää, ovat kuitenkin dalai-laman ja teshu-laman jälleensyntymiset Tibetissä asiallinen, tieteellinen tosiasia. Sellaisissa tapauksissa adepti etukäteen määrää, milloin, missä ja mihin lapseen hän tahtoo syntyä, ja hän epäonnistuu hyvin harvoin. Sanomme: hyvin harvoin, sillä fyysillisessä luonnossa on eräitä tapauksia, joita ei kokonaan voida ehkäistä, eikä ole ehdottoman varmaa, että edes kaikkea sitä huolenpitoa käyttäen, mihin adepti pystyy, lapsi, joksi hän päättää — jälleensyntyneenä — tulla, saavuttaa onnellisesti ruumiillisen kypsytyden. Ja sinä aikana hän on *ruumiissaan* suhteellisen avuton. Paitsi ruumista hän on täsmälleen sama kuin hän oli tullessaan adeptiksi, mutta mitä tulee uuteen ruumiiseen, jonka hän on valinnut asunnokseen, hänen täytyy antaa sen kasvaa luonnon tavallisen järjestyksen mukaisesti, kasvattaa sitä tavallisten menetelmien mukaan ja vihkiä se säännönmukaisten salatieteellisten menetelmien mukaan adeptiuteen, ennen kuin hänellä jälleen on ruumis, joka on täysin valmis okkultiseen työhön fyysillisellä tasolla. Kaikki nämä prosessit ovat tällöin tosin suunnattomasti yksinkertaistuneet sen omalaatuisen henkisen voiman takia, joka hänen sisimmässään vaikuttaa, mutta aluksi lapsen ruumiiseen sidottu adeptisielu aivan varmaan tuntee olevansa sidottu ja toiminnasta estetty — niinkuin jo keskinkertainen mielikuvitus voi kuvitella — erittäin alakuloinen ja hämentynyt. Lukija erehtyisi suuresti, jos hän kuvittelisi, että tämänlaatuinen jälleensyntymä on erikoisoikeus, jota adeptit mielellään käyttävät hyväkseen.

Buddhan syntymä oli tämänkaltainen mysterio, ja sen valossa, mitä edellä on sanottu, on helppoa vapautua siitä, mitä

kansantaru kertoo hänen ihmeellisestä syntymästään, ja seurata tilanteen tosiasioihin liittyviä vertauskuvallisia viitteitä, jopa eräisiin kummallisimpiin taruihin saakka. Niinpä ei mikään tunnu sen vähemmän viittaavan tieteelliseen tosiasiaan kuin esim. kertomus siitä, kuinka Buddha tuli äitinsä kohtuun nuoren, valkean elefantin hahmossa. Mutta valkoinen elefanti on aivan yksinkertaisesti adeptiuden symboli, ja sitä pidettiin lajissaan harvinaisena ja kauniina. Näin on myös muiden legendojen laita, jotka liittyvät aikaan ennen hänen syntymäänsä. Ne viittaavat siihen, että tulevan lapsen ruumis oli valittu suuren hengen asunnoksi, joka jo oli saavuttanut viisauden ja hyvyyden korkeimman asteen. Indra ja Brahma tulivat osoittamaan lapselle kunnioitustaan sen syntyessä — s.o. luonnon voimat olivat jo sen sisällä olevan hengen vallanalaisuudessa. Ne kolmekymmentäkolme Buddhan tuntomerkkiä, jotka legendat esittävät kirjavan luonnon-symboliikan avulla, ovat vain adeptiuden eri kykyjä.

Sen ruumiin valinta, joka tunnetaan Siddhartana ja sittemmin Gautamana, Suddhodanan poikana Kapilavastusta, ei ollut näitä harvinaisia epäonnistumisia, joista yllä olemme puhuneet; valinta oli päinvastoin kaikissa suhteissa erittäin onnistunut, eikä mikään estänyt Buddhaa saavuttamasta adeptiutta uudessa ruumiissaan. Kertomukset hänen erakontaiteluistaan ja siitä, kuinka hän lopulta saavutti buddhauuden „bo”-puun varjossa, ei luonnollisestikaan ole muuta kuin eksoteerinen esitys hänen vihkimyksestään.

Tästä ajasta lähtien hänen työnsä oli kahdenlaatuista: hänen tehtävänään oli reformeerata ja elvyttää uuteen eloon kansan moraali ja adeptien tiede — sillä itse adeptiuskin on aikakautisten vaihteluitten alainen. Aiheemme tämän osan selvä esitys ei ole mielenkiintoinen ainoastaan itsessään, vaan sillä on merkitystä kaikille, jotka tutkivat eksoteerista buddhalaisuutta, sillä se on omiaan valaisemaan eräitä vaikeatajuisemman „pohjoisen opin” hämäriä ja mutkikkaita lausemia.

Joku buddha tulee maan päälle jokaisessa suuren planeettakauden seitsemästä rodusta. Se buddha, jonka kanssa nyt olemme tekemisissä, oli sarjassa *neljäs*, ja siksi hän on järjestyksessä neljäntenä siinä luettelossa, jota hra Rhys Davids sitteeraa Burnoufin mukaan — esimerkkinä siitä, kuinka pohjoinen oppi on hra Davidsin mielestä saanut vaikutusta metafysiillisistä hiustenhalkomisista ja mielettömyyksistä, jotka ovat kasaantuneet sen yksinkertaisen siveysopin ympärille, jota kansalle esitetään. *Viides* eli Maitreya-buddha tulee viidennen rodun lopullisesti hävittyä, ja jolloin kuudes rotu jo

on ollut maan päällä joitakin satojatuhansia vuosia. *Kuudes* tulee seitsemännen rodun alussa ja *seitsemäs* saman rodun lopussa.

Tämä järjestys ei ensi silmäykseltä näytä olevan sopusoinnussa ihmisten kehityksen yleisen suunnitelman kanssa. Me olemme nyt viidennen rodun keskivaiheilla, ja kuitenkin samaistetaan neljäs buddha tämän rodun kanssa, eikä viides buddha tule ennen kuin tämä rotu on tosiasiallisesti hävinnyt. Selityksen tähän saamme esoteerisen maailmansyntyopin pääpiirteistä. Jokaisen suuren planeettakauden alussa, kun pimeys on saavuttanut loppunsa ja inhimillinen elonaalto tulvahtaan kautta koko maailmanketjun tulee pallolle, jolla miljaardien vuosien aikana ei ole ollut ihmiskuntaa, tarvitaan alussa opettaja sitä itävää ihmiskuntaa opettamaan, joka nyt on versoamassa. Muistettakoon, että valmistava kivennäis-, kasvi- ja eläinkunnankehitys on päättynyt valmistukseen uutta kierroskautta. Kun elämänvirta on ensimmäisen kerran vuodattunut „puuttuvan renkaan” rotuun, alkaa uuden sarjan ensimmäinen rotu kehittyä. Silloin ilmaantuu se olento, jota voidaan sanoa ensimmäisen rodun buddhaksi. Planeettahenki eli dhjaan-tshoohan, joka on — tai jottemme herättäisi vääriä käsityksiä sillä, että käytämme verbiä yksikössä, voimme uhmata kielioppia ja sanoa: jotka ovat — buddha kaikkine kehityksineen, ruumistuu uuden ihmiskunnan nuoriin, viattomiin, oppivaisiin edeltäkävijöihin ja painaa ensimmäiset yleiset periaatteet oikeasta ja väärästä ja esoteerisen opin ensimmäiset totuudet riittävän moniin vastaanottaviin mieliin, jotta näin istutettujen aatteiden jatkuvaisuus taattaisiin tulevienkin sukupolvien aikana miljoonien tulevien vuosien kuluessa, ennen kuin ensimmäinen rotu on suorittanut tehtävänsä. Tämä jumalallisen olennon ilmestyminen kiertokauden alussa on jättänyt kaikkiin eksoteerisiin uskontoihin häviämättömän käsityksen ihmisenkaltaisesta Jumalasta.

Ensimmäinen buddha siinä sarjassa, jossa Gautama Buddha on neljäntenä, on niinmuodoin Avalookiteeshvaran — joka on näiden dhjaantshoohanien eli planeettaketjuumme kuuluvien planeettahenkien nimi — toinen ruumistuma, ja vaikka Gautama siis on eksoteerisen laskelman mukaan valon neljäs ruumistuma, hän on itse asiassa ollut todellisessa sarjassa *viides* ja kuuluu niinollen meidän viidenteen rotuumme.

Avalookiteeshvara on, niinkuin huomautimme, dhjaantshoohanien salainen nimi; sana merkitsee varsinaisesti ilmennyttä viisautta, samoin kuin Aadi-buddha ja Amitaabha merkitsevät abstraktista viisautta.

Se hra Davidsin siteeraama oppi, että „jokaisella maallisella, kuolevaisella buddhalla on puhdas ja ihana vastineensa salaisissa maailmoissa, vapaana näistä aineellisen elämän alentavista olosuhteista — tai, paremmin sanoen, että aineellisen elämän ehtojen alaisuuteen tullut buddha on vain ilmiö, jonkun dhjaani-buddhan heijastus, emanatio” on täysin paikkansa pitävä. Dhjaani-buddhojen, dhjaan-tshoohanien eli planeettahenkien, edellisten maailmankausien täydellistyneitten ihmishenkien lukumäärä on ääretön, mutta vain viisi on käytännössä identifioitu eksoteerisessa ja seitsemän esoteerisessa opissa, ja on muistettava, että tämä identifioiminen on puhetapa, jota ei saa käsittää liian kirjaimellisesti, sillä k.o. korkeassa henkisessä elämässä on vallalla ykseys, jossa ei ole sijaa millekään eristetylle yksilöllisyydelle. — Dhjaani-buddhat eli dhjaan-tshoohanit ovat menneitten manvantaristen kausien täydellistynyt ihmiskunta, ja heidän kollektiivista älyään sanotaan „Aadibuddhaksi”. —

Kun Buddha ruumistui, adeptius ei ollut se tiiviisti suljettu, kiinteä hierarkia, joksi se sittemmin hänen vaikutuksensa alaisuudessa on tullut. Ei mikään aikakausi ole ollut vailla adeptejaan, mutta he ovat toisinaan olleet hajallaan ympäri maailmaa; he ovat toisinaan olleet eristettyinä erillisissä rakennuksissa; heillä on ollut keskuksensa milloin yhdessä, milloin toisessa maassa; ja lopulta — muistettakoon tämä — heidän tietonsa ja mahtinsa ei ole aina ollut sen korkean ja ankaran siveysopin innoittamaa, jonka Buddha valoi viimeiseen ja korkeimpaan järjestöönsä. Se okkultisen maailman uudistus, jonka välineeksi hän tuli, oli itse asiassa hänen suuren uhrinsa tulos, sen itsekieltämyksen seuraus, joka sai hänet kieltäytymään nirvaanan autuudesta, johon hän elettyään Buddhana maan päällä oli oikeutettu, ja ottamaan kantaakseen uusien ruumistusten taakan voidakseen täydellisemmin toteuttaa sen tehtävän, jonka hän oli ottanut suorittaakseen, ja tehdäkseen ihmiskunnalle vastaavasti suuremman palveluksen. Gautama Buddhana oltuaan Buddha ruumistui sen suuren opettajan persoonassa, josta buddhalaisuutta käsittelevät eksoteeriset teokset tietävät kovin vähän kertoa, mutta jonka elämää huomioon ottamatta olisi mahdotonta saada oikeata käsitystä esoteerisen tieteen asemasta itämailla — nimittäin Sankaraatshaarjana. Tämän nimen loppuosa — *acharya* — tarkoittaa vain opettajaa. Koko nimi on arvoniemenä säilynyt meidän päiviimme asti omalaatuisissa olosuhteissa, mutta sen nykyiset kantajat eivät ole Buddhan henkisten ruumistumien suoranaista linjaa.

Sankaraatshaarja esiintyi Intiassa — missä ei osoitettu min-käänlaista huomiota hänen syntymälleen, joka näyttää tapah-tuneen Malabarin niemellä — noin 60 vuotta Gautama Buddhan kuoleman jälkeen. Esoteerinen oppi sanoo, että Sankaraatshaarja oli Buddha kaikissa sulhteissa — uudessa ruumiissa. Tämä käsitys ei tosin sovellu vihkimättömien hindu-auktoriteettien mielipiteeseen, jotka sijoittavat Sanka-raatshaarjan esiintymisen myöhäisempään ajankohtaan*) ja pitävät häntä aivan riippumattomana, vieläpä buddhalaisuutta vastustavana opettajana, mutta kaikesta tästä huolimatta on se, mitä juuri on sanottu, esoteeriseen tieteeseen *vihittyjen* todellinen käsitys, olivatpa he buddhalaisia tai hinduja. Olen saanut tämän tiedon, jonka tässä välitän, eräältä eteläintia-laiselta advaitistilta — en suoraan tibetiläiseltä opettajaltani — ja kaikki vihityt brahmaanit, hän vakuuttaa, sanoisivat sa-moin. Eräät Buddhan myöhäisemmät ruumistumat kuvail-laan toisenlaisiksi — tapauksiksi, joissa hänen henkensä on ollut varjostamassa — mutta Sankaraatshaarjan persoonassa hän uudelleen esiintyi maan päällä. Hänen päämääränään oli täyttää eräitä aikaisemman oppinsa aukkoja ja oikaista eräitä sen erehdyksiä, sillä esoteerinen buddhalaisuus ei suinkaan väitä, että edes joku buddhakaan on oikeassa jokaisessa elä-mänuransa kohdassa.

Asianlaita oli seuraava: Buddhan aikoihin asti Intian brah-maanit olivat kateellisina pitäneet salatiedettä oman kastinsa perintöosuutena. Poikkeuksia tehtiin toisinaan joidenkin so-tilaskastiin kuuluvien yksilöitten hyväksi, mutta vallitseva sääntö oli suuressa määrin eksklusiivinen. Tämän säännön Buddha rikkoi ja avasi kaikille kasteille erotuksetta tien adeptiuteen. Tämä muutos lienee ollut täysin oikea periaat-teellisesti, mutta se valmisti myös tietä levottomuudelle ja, niinkuin brahmaanit arvelivat, oli omiaan mataloittamaan salatiedettä, millä he tarkoittivat sen jättämistä arvottomiin käsiin, arvottomiin ei ainoastaan kastialemmuutensa puo-lesta, vaan moraalisen alemmuutensa nojalla, joka heidän mielestään tuli okkultiseen veljeskuntaan alhaissyntyisten veljien keralla. Brahmaanien mielipide ei suinkaan ollut se, että miehen sen nojalla, että hän on brahmaani, välttämättä täytyy olla hyveellinen ja luotettava, mutta he ajattelivat näin: on mitä välttämättömintä sulkea pois vihkimyksen salaisuuksista ja voimista kaikki muut paitsi hyveelliset ja luotettavat. Tätä varten on välttämätöntä ei ainoastaan an-

*) Eurooppalaisten tiedemiesten mukaan hän eli vv. 788—820. — (Suom.)

taa heille kaikkia mahdollisia kokeita suoritettavaksi, vaan myös ottaa kokelaat vain siitä luokasta, joka suurin piirtein, perinnöllisten ansioittensa nojalla, todennäköisesti on paras alkeiskoulu sopiville kokelaille.

Jälkimmäinen kokemus, arvellaan kaikilla tahoilla, on tuntuvassa määrässä vahvistanut oikeaksi brahmaanien käsityksen, ja Buddhan seuraava ruumistuma Sankaraatshaarjan persoonassa esiintymisen jälkeen tunnusti tämän myös käytännössä, mutta väliaikana Buddha ryhtyi Sankaraatshaarjan persoonassa etukäteen tasottamaan sitä lahkojen taistelua Intiassa, jonka hän näki uhkaavan. Brahmaanien aktiivinen buddhalaisuuden vastustaminen alkoi Asookan aikana, jolloin tämän hallitsijan suuret buddhalaisuuden levittämispyrkimykset herättivät heissä pelkoa heidän yhteiskunnallisen ja poliittisen valta-asemansa säilymismahdollisuuksista. Täytyy muistaa, että vihityt eivät kaikissa tapauksissa ole vapaita niistä ennakkoluuloista, jotka ovat kasvaneet heidän yksilöllisyyteensä. Heillä on *eräitä* niin jumalallisia ominaisuuksia, että ulkopuoliset, kun he alkavat saada näistä jonkunlaisen käsityksen, ovat liian taipuvaisia mielikuvituksessaan riisumaan heiltä kaikki inhimilliset heikkoudet. Yhteinen osallisuus vihkimyksestä ja okkultisesta tiedosta on tosin kaikkien kansojen adeptien välillä yhdysside, voimakkaampi kuin mikään muu, mutta se on kuitenkin monissa tapauksissa havaittu riittämättömäksi poistamaan muut mielipide-eroavaisuudet. Niinpä eivät esim. buddhalaiset ja brahmanistiset vihityt olleet k.o. aikana suinkaan yksimielisiä kaikissa kysymyksissä, ja brahmaanit kieltäytyivät mitä päättävimmän hyväksymästä buddhalaista reformatiota sen eksoteerisessä muodossa. Tshandragupta, Asookan isä, oli nousukas, ja perhe kuului *suudra*-kastiin. Tämä riitti saattamaan hänen buddhalaispolitiikkansa epämiellyttäväksi oikeauskoisen brahmanistisen uskon edustajille. Taistelu kävi mitä katkerammaksi, vaikka tavallinen historia antaa siitä meille vähän tai ei yhtään tietoja. Alkuperäisen buddhalaisuuden puolue oli kokonaan voitettu ja brahmalaisuuden ylivaltius täydelleen palautettu ennalleen Vikramaditjan aikana n. v. 80 e. Kr. Mutta ennen tätä suurta taistelua Sankaraatshaarja oli matkustanut ympäri Intiaa ja perustanut erinäisiä *mathameja* eli filosofisia kouluja useisiin huomattaviin keskuspaikkoihin. Vain joitakin vuosia hän käytti tähän työhön, mutta hänen opetuksensa vaikutus on ollut niin hämmästyttävä, että itse sen suuruus kätkee näkyvistämme muutoksen, joka sillä saavutettiin. Hän saattoi eksoteerisen hinduismiin käytännölli-

seen sopusointuun esoteerisen „viisaususkonnon” kanssa ja jätti jälkeensä kansan, joka vielä iloitsi vanhoista jumalaisy-taruistaan, mutta samalla etsi tukea filosofisista opettajista, jotka olivat sanan täydessä merkityksessä esoteerisia bud-dhalaisia, mutta jotka olivat tehneet sovinnon kaiken sen kans-sa, mikä oli kitkemätöntä brahmalaisuudessa. Perusvirhe aikaisemmassa eksoteerisessa brahmalaisuudessa oli siinä, että se oli pidättäytynyt tyhjiin seremonioihin ja riippunut hindujen pantheonin epäjumalakäsityksissä. Sankaraatshaarja painosti Upanishadi-tulkinnoissaan ja alkuperäisissä kirjoi-tuksissaan *dshnaan* [viisauden] tavoittelemisen ja *mookshan* [vapautuksen] saavuttamisen tärkeyttä — s.o. salatieteen tär-keyttä henkisessä pyrinnässä ja sen täydellisyyttä. Hänestä tuli veedaanta-systeemin perustaja — sana *vedānta* tarkoittaa var-sinaisesti tiedon viimeistä päämäärää eli kruunua*) — vaikka hän perustaakin tämän systeemin Vjaasan kirjoituksille, joka oli Mahabhaaratan, puraanojen ja brahmasuutrojen kirjoit-taja. Nämä tietoni eivät perustu — sen tahdon lukijalle huo-mauttaa — omiin tutkimuksiin — joihin minulla ei ole riittä-västi oppineisuutta — vaan erään brahmaanivihityn auktori-teettiin, joka itse on ensi luokan sanskritisti sekä salatieteen tutkija. — —

Kaikki veedaanta-filosofian johtavat miehet kunnioittivat Sankaraatshaarjaa ja hänen perustamiaan mathameja, ja hei-dän sisin uskonsa palautuu kaikissa tapauksissa samaan eso-teeriseen oppiin. Itse asiassa ovat Intian kaikkien koulujen vihityt erottamattomasti toistensa yhteydessä. Ellemme ota lukuun kysymystä terminologiasta, vihityt brahmaanit hy-väksyvät ja ovat hyväksyneet jo ennen Buddhan syntymää koko sen maailmansyntyopin, joka on buddhalaisilla arhateil-lakin, ja joka esitetään tässä kirjassa. Mistä he sen saivat? lukija kysynee. Heidän vastauksensa olisi tämä: planeetta-hengeltä eli dhjaan-tshoohanilta, joka ensimmäisen kerran tuli tälle planeetalle ihmissuvun aamunkoitossa nykyisessä kiertokaudessa — useampia miljoonia vuosia takaperin kuin uskallan mainita, koska voin vain arvailla sen tähden, että todellista tarkkaa lukua ei ilmaista.

Sankaraatshaarja perusti neljä pää-mathamia, yhden Srin-gariin, etelä-Intiaan, yhden Juggernathiin Orissaan, yhden Dvarakaan Kathiawariin ja yhden Gungotriin Himaalajan pohjoisrinteelle. Sringarin temppelin johtajalla on aina ollut

*) *Vedānta* = *vedan* 1, tiedon päätös 1. loppu. — (Scom.)

yksilöllisen nimen ohella Sankaraatshaarjan nimi.*) Nämä neljä keskusta ovat perustaneet muita kouluja, ja nyt on mathameja ympäri Intiaa, ja niillä on mitä suurin vaikutus hinduismiin.

Olen sanonut, että Buddha kolmannessa ruumistumassaan tunnusti sen tosiasian, että hän oli — liian paljon luottaessaan rakastettavassa uskossaan ihmiskunnan täydellistymiskykyyn — avannut okkultisen pyhäkön portit liian avoimiksi. Hänen kolmas esiintymisensä tapahtui Tsong-kha-pa'n persoonassa, tässä suuressa tibetiläisessä adeptireformaattorissa 14:nnellä vs:lla. Tässä persoonassa hän käsitteli ainoastaan adeptien veljeskunnan asioita, joka sinä aikana kokoontui etupäässä Tibetissä. — —

Mahaatmat olivat muinoin suuremmassa määrässä kuin nykyisin yli maailman hajautuneita. Sivistyksen edistyminen oli kuitenkin — luomalla sitä magnetismia, joka heistä on niin vastenmielistä — siihen aikaan, josta nyt puhumme, s.o. 14:nnellä vs:lla, saanut aikaan varsin yleisen Tibetiin suuntautuvan liikkeen aikaisemmin hajallaan elävien okkultistien keskuudessa. Salatieteen huomattiin silloin olevan laajemmalle levinneenä kuin voitiin pitää ihmiskunnan turvallisuuden kannalta suotavana. Tsong-kha-pa ryhtyi nyt saattamaan sen ankaran sääntöjen ja lakien systeemien kontrollin alaiseksi.

Rakentamatta uudelleen systeemiä aikaisemmalle epäviisaalle kastivalintaperustalle, hän laati adeptien noudatettavaksi sääntöjen lakikirjan, jonka seurauksena oli, että okkultisesta järjestöstä karsittiin pois kaikki muut paitsi niitä, jotka etsivät okkultista tietoa korkeimpien siveellisten periaatteitten hengessä.

Muuan kirjoitus *The Theosophistin* maaliskuun numerossa 1882 „jälleensyntymistä Tibetissä”*), jonka täydellisestä luotettavuudesta — miten mystilliseltä se vaikuttaneekin — minulla on mitä parhaimmat todistukset, antaa koko joukon tärkeitä tietoja juuri siitä aiheemme puolesta, jota nyt käsittelemme, ja esoteerisen buddhalaisuuden ja Tibetin suhteesta, joita ei milloinkaan voi liian tarkoin tutkia se, joka haluaa täysin ymmärtää buddhalaisuutta sen todellisessa merkityksessä.

*) Paul Brunton kuvaa kirjassaan „A Search in Secret India” nykyistä „Sankaraa”, etelä-Intian hengelistä johtajaa, joka on järjestyksessä 66:s Järjestysluvusta päättäen ensimmäinen Sankaraatshaarja eli ennen Kristuksen syntymää. — (Suom.).

*) Kirjoitus on H. P. B:n. — (Suom.).

„Lamaistinen 'Sangjas'in' (eli Buddhan) ruumistumien säännönmukainen järjestelmä”, siinä sanotaan, „alkoi Tsongkha-pa'sta. Tämä uskonpuhdistaja ei ole minkään taivaallisen dhjaanin eli buddhan ruumistuma, jotka, viisi luvultaan, Saakjamunin [Buddhan] sanotaan luoneen noustuaan Nirvaanaan, vaan hän on Amitan (joka on Buddhan kiinalaisia nimiä) ruumistuma. Ne asiakirjat, joita säilytetään Tda-shi Hlum-po'n *gon-pa*'ssa (luostarissa) osoittavat, että Sangjas ruumistui Tsongkha-pa'an siksi, että hänen oppinsa olivat rappeutuneet. Siihen asti ei muita sellaisia ruumistuksia ollut tapahtunut kuin viiden taivaallisen buddhan ja näiden bodhisattvojen. Jokainen edellämäinuituista oli luonut (s.o. taivaallisella viisaudellaan varjostanut) viittä jälkimmäisistä . . . Siitä syystä että Tsongkha-pa monien muiden uudistusten ohella kielsi kuolleitten manaamisen — jota tähän päivään saakka ovat mitä vastenmielisimmin seremonioiden harjoittaneet *bhönit*, Tiberin alkuperäiset asukkaat, joitten kanssa punamyssyt eli shammarit ovat aina veljeilleet — viimeksimainitut vastustivat hänen arvovaltaansa. Tästä oli seurauksena lahkojen ero. *Dugpat* (punamyssyt), jotka alusta asti olivat vähemmistönä, erosivat kokonaan *gjalugpoista*, „keltamyssyistä”, ja asettuivat asumaan eri osiin Tiberiä, varsinkin sen rajamaihien ja etupäässä Nepaliin ja Bhutaaniin. —

Tashi-lamat olivat aina mahtavampia ja kunnioitetumpia kuin dalai-lamat. Jälkimmäisten hallituslinjan pani alulle tashi-lama Nabang-lob-sang, Tsongkha-pa'n kuudes ruumistuma, joka itse oli Amitaabhän eli Buddhan ruumistuma.”

TEE VOITAVASI löytääksesi „menettämäsi lapsentilan”. Lapsen muodossa Eämä pitää silmiesi edessä opetuksesi elävää esimerkkiä todellisesta oppilaasta. Länsimaisen tutkijan täysikasvuisen arvokkuus painaa hänet maahan ja sulkee hänet oppimisen Polulta, niin kuin evankeliumin kertomuksen rikkaan miehen „suuri omaisuus” sulki hänet taivasten valtakunnasta, koska se saa hänet karkean aineellisesti sulkemaan sisäisen Olemuksensa tietoisuuteensa aineellisesta kypsydestään. Vihemies, *Auktoriteetti*, on ylenmäärin sirotellut tietoja, joita väärin sanotaan tiedoksi, aikuisen tielle, joka niitä rakentaa vankilan, mistä ei ole ulospääsyä, ja istuu siinä ja kuvittelee olevansa vapaa. Samasta aineksestä sitävastoin lapsi, oppilas, rakentaa itselleen sillan tietoon ja vapaudessa kulkee sitä myöten turvassa Vihämiehen ansoilta. P. G. Bowen („The Occult Way”)

Aimo Mela:

„Sillä henki tutkii kaikki . . . “

Tiedon tiestä on Pekka Ervast monissa esitelmissään ja kirjoissaan antanut kuin kaavakuvan tahi kartan, joskus tavattoman suurpiirteisesti käyttämällä hyväkseen avaruuksien ja tähtimaailman vertauskuvia, varmaankin edes jollakin tavoin tehdäkseen mielikuvituksellemme tajuttavaksi, mistä mittaamattomista äärettömyyksistä on kysymys henkisen kehityksen vaiheista ja päämääristä puhuttaessa, mikäli päämääristä ollenkaan voidaan puhua. Pääasiassa hän kuitenkin on rajoittunut selittämään oman aurinkokuntamme henkistä vastinetta, mikä jo ihmisyksilön kannalta on äärettömyys. Tämän kehitysjakson eri vaiheille on vertauskuvallisesti annettu planeettojen nimet ja lisäksi kuun ja auringon, jolloin noita vaiheita on saatu kaikkiaan kymmenen. Viimeinen, aurinkovihkimys, kuvaa Kristuksen asemaa, minkä ainoastaan Jeesus Natsarealainen on saavuttanut.

Tällaisten asioiden esittämisessä luonnollisesti piilee sama vaara, mikä on puhuttaessa astronomisista suureista. On helppo asia lausua, että jokin kertotähti on vaikkapa miljoonan valovuoden päässä meistä, mutta kuka kykenee mielissään mitään sellaista kuvittelemaan. Mielikuvituskin väsyä. Ja samoin käy kuviteltaessa noita henkisiä välimatkoja. Tätä vaikeutta lisää suuressa määrässä vielä se, että P. E:n mukaan on olemassa myöskin pienempi kymmenjärjestelmä, yhdeksän psykologisen kokemuksen ja sen päättävän ensimmäisen suuren vihkimyksen järjestelmä, joka on analoginen tuon suuren tähtijärjestelmän kanssa. Kun näistä asioista usein puhutaan rinnan ja monasti on erinomaisen vaikeata käsittää, kummasta on kysymys, saattaa se aiheuttaa monenlaisia harhakuvitelmia ja suorastaan haittaneluja jonkun ihmisolennon ylettömästä henkisestä korkeudesta, jopa niin, etteivät edes nuo planetaariset näköalat riitä. Tällainen ei kuitenkaan ole Pekka Ervastin opetusta. Me teemmekin viisaasti pysytellessämme vain tämän maapallomme kamaralla ja sitä vastaavalla henkisellä tiellä, jota esittää tuo pienempi kymmenjärjestelmä, jota tahtoisimme nimittää tiedon tieksi, sillä vain se ylimalkaan saattaa olla meidän käsityskykymme rajoissa.

Tiedon tien henkiset kokemukset eivät millään ehdottomalla tarkkuudella noudata määrättyä järjestystä, vaan

saattavat kulkea usein rinnakkain ja limittäin ja voimaansa nähden olla riippuvaisia siitä, koetaanko ne ensi kertaa vai ovatko ne uusiintuvia kokemuksia. Itse tuo vertauskuva-kieli teoksissa sellaisissa kuin „Kalevalan avain”, „Salatiedettä omin päin” ja „Tähtikoulut” on melkoisesti erilainen muotonsa puolesta.

Meidän on kuitenkin helppoa havaita, että jokaisessa niistä tuo tie jakaantuu kolmeen vaiheeseen. Ensimmäistä niistä voisi nimittää *valmistavaksi tieksi*, mihin johtaa älyllinen herääminen, toista *puhdistuksen eli joogan tieksi*, johon johtaa tunteen herääminen, ja kolmatta varsinaisesti voitaisiin nimittää *tiedon tieksi*, jolloin ihminen on sisäisen opettajan ohjaama saavutettuaan tahdon heräämisen.

Ensimmäistä kokemussarjaa voisivat „Kalevalan avaimessa” kuvata Joukahainen, Aino ja Lemminkäinen—Ilmarinen. „Tähtikoulujen” mukaan se merkitsisi henkistä yksinäisyudentunnetta, mikä ennen pitkää johtaa jonkun järjestön luo, nöyrytmistä, jolloin ei vaadita hyveellisyyttä muilta, sekä vapautumista kärsimyksen pelosta. Tällöin olisi ensi kädessä voitettava kolme kiusausta: persoonallisuuden kiusaus, epäily ja muotomenojen sekä kirjaimen orjuuden harha.

Toisessa sarjassa on „Kalevalan avaimen” mukaan niinkään kolme tapahtumaa: hiiden hirven hiihtäminen tahi kyisen pellon kyntäminen, petojen voittaminen ja Tuonelan joutsenen ampuminen eli suuren suomuhain pyytäminen. Nämä merkitsisivät ajatusten hallitsemista ja loogillisen maailmankatsomuksen saavuttamista, tunteitten hallitsemista jopa unitajunnassakin sekä rauhaa säteilevän mielialan voittamista, jolloin myöskin kolme kiusausta on voitettu, aistillisuus, pahansuopuus ja itsekkyyys, mikä tapahtuu pääasiassa joogan avulla, ja ulottuu myöskin unitajuntaan.

Kolmannessa sarjassa Kalevala edellyttää, että Tuonelan joutsen on ammuttu „yhellä yrittämällä” tahi hauki pyydetty „nuotan nostamatta”. Silloin tien kulkija on sampo-retkeläinen ja saa veneen käyttövälineekseen Pohjolan matkalleen ja tätä seuraa myös kanteleen soitto ja lopullinen sammon saavuttaminen. „Tähtikoulut” kuvaa tätä olotilaa siten, että siinä ihminen salatussa tajunnassaan aivan kuin ulkopuolelta omaa itseään, fyysillistä ruumistaan, saattaa punnita objektiivisesti ja rauhallisesti itseään, ja hänellä on silloin rauhoittava vaikutusvalta, ja lopulta hän „häävaatteisiin puettuna” voittaa esteistä suurimman, tietämättömyyden, ja tulee opetuslapsiksi. Näissä kolmessa kokemuk-

nessä hänen on täytynyt voittaa psyykkisyyden harha, erottaa oikea ja väärä vaikutusvalta sekä lopullisesti itserakkauten kiusaus ja musta magia.

Tällainen järjestelmä saattaa tuntua sangen monimutkaiselta ja vaikealta, ja meissä voi herätä kysymys: mitä hyötyä on kristityillä siitä uskonelämässään? Mutta toiselta puolen meidän ei ole vaikeata havaita, ettei tällainen vertauskuvallinen järjestelmä ole mitään muuta kuin mitä taitavinta psykolog'ista havainnoimista sellaisista hengenelämän kokemuksista, joita monilla syvällisillä kristityillä kyllä on ollut. Ja meillä tosiaankin olisi syytä tarkastella sitä tavallisen kristityn kannalta.

Persoonallisuuden harha, ensimmäinen este, mitä se olisi? Meidän on opittava voittamaan oma persoonallisuutemme. Kirkkokin kyllä siihen tähtää vaatiessaan syntien ja kurjuuden tunnustamista, mutta vähän on meillä siitä hyötyä, ellemmme osaa itessämme erottaa noita kahta luontoa, alemmaa persoonallisuuttamme ja ylempää varsinaista ihmisminuuttamme, joista apostoli Paavalikin usein puhuu. Mikään outo ajatus ei tämä sentään ole meidänkään aikanamme, eikä tämän seikan havaitseminen omassa itsessä ole erikoisen vaikeata. Kuka ei olisi Goethen tavoin rinnassaan tuntenut noita „kahta sielua”, joista toinen houkuttelee valheeseen, itsekkyyteen ja kaikenlaisiin himoihin, mutta toinen vaatii totuutta, oikeutta ja puhtautta.

Nuoren Gautaman tavoin on meidän myös nähtävä ympärillämme kurjuus, kärsimys, sairaus ja kuolema, tunnettava säälin tuskan viiltelevän sieluamme. Silloin me opimme käsittämään persoonallisen elämän harhan, ymmärtämään, että se onkin ainoastaan välikappale eikä mikään päämäärä. Me lakkaamme uskomasta persoonalliseen onneen ja luovumme sitä tavoittelemastakin. Tässäkin on kuitenkin useampia vaiheita. Aluksi ihminen etsii onnea fyysillisten aistiensa välityksellä, mutta huomaa sitten sen aina johtavan kärsimykseen. Onnenkaipuu muuttuu silloin jalommaksi. Katsokaa taidetta, kirjallisuutta, todellista kaunista rakkautta, siinä ihmisen elämän onni! Näin saarnaavat kaikki ihmiskunnan suuret taiteilijat. Mutta sitten ihminen huomaa, ettei tunteen tarvitsekaan kohdistua kehenkään ihmiseen, vaan ihanteeseen, työhön, totuuteen, ja hänen suhteensa elämään muuttuu älylliseksi. Lopulta hän huomaa, että ihanteen palvontakin pettää, kaikki pettää, ja maa vajoaa hänen jalkojensa alta. Hän tulee aivan tyhjäksi elämän edessä eikä pyydä siltä enää mitään, mutta täyt-

tää velvollisuutensa. Tämä on ensimmäisen esteen poistamista, heräämistä totuudenetsintään, itsepetoksen harhan voittamista, onnenkaipuun voittamista.

Ihminen kohtaa sitten piankin toisen esteen, epäilyksen. Edellinen oli tunteitten kiusaus, tämä on järjen kiusaus. Totuudenetsijä, sellainen hän nyt on, on kokenut tiettyjä pettymyksiä uskonnollisten suuntien ja lahkojen suhteen ja on tullut kriittilliseksi. Järkeä asettaa hänen eteensä taas nuo vanhat kysymykset, enkä todellakaan saata kuvitella, kuinka hän niistä suoriutuu, ellei hän millään hinnalla suostu perehtymään teosofiseen maailmankatsomukseen. Jollakin epämääräisellä tavalla työntämällä kysymyksen syrjään, koettaen uskoa Jumalan vanhurskauteen ja rakkauteen, se lienee mahdollista, koska ilman sitäkin uskon tiellä on voitu tästä edetä. Mutta itse asiassa sellainen varauskin sisältää kuitenkin päätelmän, ettei ainakaan iankaikkista kadotusta ole, vaan jollakin tuntemattomalla tavalla ihmissielut lopulta pelastetaan, mitä käsitystä kuitenkin ei uskalleta tuoda julki, koska se miltei pakosta johtaisi jälleensyntymisopin tunnustamiseen. Mistähän syystä juuri tämä jälleensyntymisoppi, tämä suuri ja vapauttava ja varhaiskristillisyydessäkin tavattu oppi, on niin kammottu kristikunnassa?

Tien tässä vaiheessa esittää Ruusu-Ristikin teosofisen maailmankatsomuksen pyrkijän rohkeasti mietiskeltäväksi, mutta tietenkin ilman mitään pakkoa. Ja kun niin tehdään, niin huomataan, että se aivan hämmästyttävän helposti avaa ja ratkaisee jotenkin kaikki esiin pyrkivät kysymykset järkeä ja sydäntä tyydyttävällä tavalla. Tämä maailmankatsomus on kyllä laajuutensa ja rikkautensa vuoksi jonkun verran vaikea ymmärtää, eikä sitä saavuteta ilman työtä. Monasti on myöskin ankara kamppailu vanhan ennakkoluulojen luoman pelon ja totuudenvaativuuden välillä. On kuitenkin niitä, joille tuo uusi vakaus tulee aivan vaivattomasti, ehkäpä siksi, etteivät he ole olleet erikoisemmin uskonnollisia tavallisessa mielessä, vaan kentiespä juuri agnostikkoja. Tähän kiusaukseen liittyy kuitenkin varsinaisesti kokemus, että sitten, kun jo on tutustuttu näihin oppeihin, alkaa epäily.

Kuinka nyt tällainen epäily on voitettavissa?

Olisi kaiketi vastattava Mestarin omilla sanoilla: „Ja teille sanotaan, katso tuolla hän on, tahi katso täällä, älkääkä lähtekö sinne, älkääkä rientäkö perässä”. Emmekö voi ymmärtää tätä niin, että meidän ei tule rientää kenenkään auktori-

teetin perässä, sillä „yksi on meidän mestarimme”, Kristuksemme, hän, joka puhuu meissä itsessämme. Kun me kuuntelemme opettajia, tutkimme uskontoja, niin ei meidän tule uskoa siksi, että joku on niin sanonut, vaan ainoastaan, jos tuo sisällämme oleva henki itse todistaa opettajan puolesta. Kun me niin olemme oppineet suhtautumaan kaikkeen tietoon, siis myöskin teosofian opetukseen, olemme me suoriutuneet tästä toisesta kiusauksesta. Tämä ei suinkaan merkitse sitä, että me helposti voisimme tajuta mitä tahansa maailmankaikkeuden oppeja. Ja vaikka järkemme niitä hyväksyisikin, puuttuu meiltä kuitenkin usko. Uskoon emme voi itseämme pakottaa, eikä se mitään hyödyttäisi. Usko syntyy ainoastaan siitä, että olemme jonkun asian hengesämme hyväksyneet. Se on silloin vain tuon asian iloista toteamista, aivankuin sielussa välähtäisi: „Mutta minähän saatan tätä ymmärtää”. Ja kirjoitukset avautuvat kuin itsestään, vertaukset evankeliumeissa tuntuvat aivan luonnollisilta ja helpoilta ymmärtää, kun ottaa huomioon jälleensyntymisopin. Tämä tapahtuu sitäkin helpommin, jos on lukenut P. E:n kirjan „Jeesuksen salakoulu”. Alkaapa tuntua kuin saisi omaakin intuitiivista totuudennäkemystä.

Totuudenetsijä mielestään tarvitsee nyt kaiken sen avun, minkä ulkopuolelta ainakin luulee saavansa, ja hän kiintyy helposti uskonnollisuuden ulkonaisiin muotoihin, joka myös saattaa muodostua harhaksi. Se tapahtuu varsinkin, jos hän on tehnyt eräänlaisen henkisen kokemuksen, jota useinkin on voitu nimittää kristuskokemukseksi tahi uudestisyntymiseksi, mutta jota lienee katsottava vain tuollaiseksi pieneksi helluntai-ihmeeksi*), jolloin ihmissielu kirkkaimpana hetkenään saa kuin lupauksen ja lohdutuksen taivaalliselta Isältään, ja joka on kuin tuhlaajapojalle saapunut henkilökohtainen kutsu lähteä paluumatkalle kotiin. Me voimme kyllä kirkon lailla sanoa, että sellainen ihminen on „lunastettu”, kun vain muistamme, että lunastus ja uudestisyntymisenkin ovat jatkuvia ja kasvavia kokemuksia. Ihmisen täytyy siinä tulla kuin oksastetuksi elämänpuuhun, Kristukseen. Mutta siinä on myös määrä kasvaa, eikä toimeettomana kuihtua. Se tapahtuukin, koska rungosta juoksee oksaan alati virtaava elämänneste, uuden liiton ihme, opettaa tämä sisäinen kristinusko.

*) Vrt. tähän, mitä P. E. kirjoittaa mm. kirjassaan „Kristuksen tutkimaton rikkaus” ja kirjoituksessaan „Kirje opetuslapsitoverille” (Ruusu-Risti, helmikuu 1932). — *Toim.siht.*

Kuinka elämän puolelta jatkuvasti tapahtuu armotekoja, jotka estävät oksaa kuihtumasta?

Sellaisiksi muodostuvat usein lankeemuksetkin, sillä juuri ne poistavat luulottelut ja itsevanhurskauden. Ihminen huomaa piankin, että hänen sielunsa kirkkaus oli vain lähteen kirkas pinta, mutta jouduttuaan vuorisaarnan käskyjen kouluun havaitsee hän pinnalle nousevan sellaista, jota ei ikinä olisi luullut sielussaan olevankaan. Tätä sielun sisäistä työtä varten on olemassa järjestelmällinen jooga, josta P. E. sanoo, että ainoa täysin vaaraton ja varma menetelmä on juuri kristillinen jooga. Se on puhdistuksen tietä, jolla tulevat näkyviin „isäin pahat teot” ja myös hyvät, sillä ponnistelut jatkuvat siitä, mihin edellisissä elämissä on päästy. Mutta mikään vanha karma ei toki estä tässä elämässä yrittämästä niin suurella innolla kuin haluaa. Puhdistuksen tielläkin on vain omat koettelemuksensa, jotka on voitettava. Siinä saa pyrkijä tutustua itseensä totisen tuomarin edessä, jolle ei voi vilpistellä, sillä se tuomari on hänen Itsensä. Ja hän saa oppia tuntemaan itsensä sielunsa viimeistä sopukkaa, salaisintakin vaikutinta myöten.

Puhdistuksen tien kokeita on vertauskuvallisesti nimitetty usein maa-, tuli-, vesi- ja ilmakokeiksi. Ne sisältyvät myöskin vuorisaarnan käskyihin ja autuudenjulistuksiin. Maakokeen kanssa olemme tulleet tekemisiin suhteessamme omistukseen. Ulkonaiset teot eivät siinä ensi sijassa ole kysymyksessä, vaan on opittava olemaan Jumalan taloudenhoitaja. Se on veljeyden oppimista. Tulikoe kulkee usein sen kanssa rinnan, joskus edellä, joskus perässä. Usein se käsitetään vain aistillisuuden voittamiseksi, mutta siihen sisältyy epäilemättä kaikenlaisten fyysillisten houkutusten voittaminen. Yksityiskohtiin ei kuitenkaan ole takerruttava, vaan kukin asia on alistettava tuon lahjomattoman tuomarin tarkastettavaksi, emmekä me saa asettaa itsellemme ja varsinkaan toisillemme mitään rajoituksia. Meidän on pyrittävä siihen kristityn vapauteen, josta Paavali puhuu. Tämä ei tietenkään merkitse heikkouksiemme hemmottelua, vaan ainoastaan sitä, että kullakin meistä on valta itsellämme tuomita omat heikkoutemme. Tunteitten voittaminen puhtailla ajatuksilla, tämän ulottaminen unitajuntaankin ja toisten tuomitsematta jättäminen, siten suojellen näitä kiusauksilta, vievät „Tuonelan joutsenen ampumiseen”. Se on itsekkyyden voittamista, rakkauden valtaanpääsyä ihmisessä.

Pyrkijän ponnistelut hyveellisen elämän tiellä, olivatpa ne pienemmät tai suuremmat, kuitenkin osoittautuvat ikään-

kuin turhiksi, aivan kuin entisetkin heikkoudet hänet saavuttaisivat, ja hän saattaa käydä tuskallista taistelua niitä vastaan, hyvin tietäen, että ne on voitettava. Kuinka kauan sellaista kriittillistä tilaa kestääkään! Mutta hetkenä, jota hän ei aavista, „ihmisen poika tulee”. Silloin pyrkijä joutuu omituiseen mielen ja tajuamisen tilaan, jolloin saattaa ikäänkuin katsella itseään ulkopuolelta, nähdä fyysillisen ruumiinsa, jonka hämmästykseseen huomaakin vain nöyräksi, kuuliaiseksi palvelijaksi ja itsensäkin sellaiseksi, joka ei muuta tahdo kun hyvää. Hän on kuin egyptiläinen, joka saapuu osirifioitavaksi ja saattaa huudahtaa: „Olen puhdas, puhdas, puhdas”, ja saa autuaallisen elämyksen korkeammasta olemuspuolestaan kaikkiallisen Jumalan rakkaudessa, missä ymmärtää kaikkien muittenkin olentojen olevan ääretömässä veljeydessä persoonallisen käsityskyvyn ylittävällä tavalla. Kuvaukset tästä ihmissielun varsinaisesti lunastavan uskon heräämisestä, ovat mitä suurimmassa määrässä yhtäpitäviä, Siitä varsinaisesti alkaa lunastus, ei kadotuksen kauhuilta, vaan synneistä ja heikkouksista, luullakseni ensi sijassa juuri sen elämän n.k. helmasynnistä, mikä kuuluu dharmaan. Pyrkijä huomaa hämmästykseseen, ettei mitään taistelua olekaan. P. E:n mieliparadokseja oli: syntiä vastaan ei tule taistella, se tulee voittaa. Tuollainen kokemus on sitä.

Tuollaista ylevää mielentilaa jatkuu jonkun aikaa, mutta sitten ihminen kuitenkin taas palaa arkeen. Siinä on oikeastaan saatu paljon enemmän kuin mihin sielu on valmistunut ja minkä se voi sulattaa. Varmaankin sillä elämän puolelta on määrätty tarkoitus. Siitähän muodostuu juuri tuo lunastava voima. Aikaisemman kokemuksen tarkoitukseksi oli alistaa ihmisen alempi persoonallisuus hengen alaisuuteen, nyt on tarkoituksena alistaa myöskin ihmisminuus kosmille Kristukselle, jolloin alkaa sisäisen opettajan työ itse ihmisessä, ei enää ihmisen ulkopuolelta ja kauempaa seuraten. Käyttääkseni jälleen Kalevalan vertauskuvaa, ihminen on ampunut Tuonelan joutsenen. Nyt se on opittava tekemään „yhellä yrittämällä”. Toisin sanoen, tuo Jumalan Pojan hallitsema olotila on saatava pysyväiseksi. Tällä tiellä on myöskin monta vaaraa, psyykkisyys, väärän vaikutusvallan tavoittelu j.n.e. mutta ne on voitettava, jotta sisä-tajunta avautuisi. Ymmärtääkseni ei siihen tajunnantilaan voi ollenkaan aktiivisesti pyrkiä minkään n.k. teknillisen jooگان avulla, vaikkapa sellainen saattaa jatkuakin, koska pyrkijällä ei silloin ole, niin sanoakseni, omaa tahtoa, sillä se-

hän on kokonaan alistettu jumalallisen Hengen johtoon, mistä Paavali käyttää sanontaa, „että hän on Kristuksen vanki”. Näistä ylen pyhistä asioista tuskin voi edeltäkäsintietää. Sen vain tiedämme, että vasta silloin tosi teolla alkavat hälvetä tietämättömyyden pilvet, kun pyrkijää opetuslapsena kuljetetaan kohti „Damaskon” kirkastumista.

Tien varrelta

Helsingin Ruusu-Ristissä on Johtaja lukenut Perustaja-Johtajan esitelmää sunnuntaisin tavalliseen aikaan lyhyttä väliaikaa lukuunottamatta säännöllisesti. Seuraavat esitelmät on luettu: 22. X.: „Ihmiskunnan auttajien kuolemanjälkeinen elämä”; 29. X.: „Suomen itsenäisyys ja kohtalon käsi”; 5. XI.: „Kristus ja kansallishaltia”; 12. XI.: „Väinämöisen auttajia”.

Syystä, että osa Kulmakoulua on ollut varattuna toisiin tarkoituksiin, esitelmät on pidetty kansliassa.

Rajaseudulta evakuoitujen vähävaraisten perheitten avustamiseen lahjoitti *Ruusu-Risti-Järjestö* kansanhuoltoministeriölle 26. 10. päivätyllä kirjelmällä 7.000 mk.

S I S Ä L L Y S:

Ajan aallot	257
Toimitussihteeriltä	261
Syky	266
Kiinalaista valtiovierautta	267
Rajalla	270
Buddha	271
„Sillä henki tutkii kaikki . . .”	281
Tien varrelta	288

Ruusu-Ristin Talorahasto

työskentelee
tulevaisuutta varten.

*Lähtykää jäseniksi
tai tehkää tilapäisiä
lahjoituksia!*

Jäsenten säännölliset tili-
tyspäivät ovat
1/1, 1/4, 1/8 ja 1/10.

Talorahaston hoitaja:
Yrjö V. Rimppi,

HELSINKI,
Luotsikatu 12 A. 12.

*19. vuosisadan ihmeellisin teos
H. P. Blavatskyn*

SALAINEN OPPI

ilmestyy suomeksi.

Teosofisen Seuran

julkaisema aikakauslehti

TEOSOFI

jatkaa joka numerossaan Salai-
sen Opin suomennosta. Teosofi
voidaan tilata maan kaikista
kirjakaupoista, postikonttoreista
ja T. S:n taloudenhoitajalta.
Osoite: Signe Rosvall, Helsinki,
Kirkkokatu 14. Tilaushinta (ko-
timaassa) 40 mk. v:kerta.

PUHELIN 216

HYVINKÄÄN KIRJAPAINO OSAKEYHTIÖ HYVINKÄÄ

Suorittaa ensiluokkaisesti
kaikkia kirjapainoalaan kuu-
luvia tehtäviä. Tiedustakaa
hintojamme.

Ostakaa paita,

jota

**Olli, Tiitus,
Iso-Keisari,
Valentin**

y.m.

kiittävät.

Patentoidut erikoisuudet.

RUUSU-RISTI-JÄRJESTÖ

Perustaja-Johtaja: PEKKA ERVAST

Johtaja: rouva Hilda Pihlajamäki, os. Helsinki I, Mariank. 28 B.
Hallituksen varapuheenjohtaja: fil. toht. Eino Krohn, os. Helsinki I, Maneesinkatu 2 A.

Sihtteri: fil. maist. U. J. Pore, os. Helsinki I, Maneesinkatu 4 a A 12.

Rahastonhoitaja: herra Waldemar Kaade, os. Helsinki I, Oikokatu 15 A 18.

Kanslia: Helsinki I, Meritullinkatu 33, ovi 2. Puh. 23 609.

Ruus-Risti perustettiin Helsingissä marraskuun 14 p:nä 1920. Sen tarkoitus selviää seuraavasta ohjelmasta:

1) Ruusu-Risti on totuudenetsijain järjestö, jonka jäsenet tunnustaan kaikkien ihmisten veljeyden katsomatta rotuun, väriin, kansallisuuteen, uskontunnustukseen, yhteiskunnalliseen asemaan, sukupuoleen tai muihin ulkonaisiin rajoituksiin, osoittavat toisilleen mitä suurinta suvaitsevaisuutta ja ymmärtämystä sekä pitävät totuutta korkeampana kaikkia uskontoja.

2) Ruusu-Risti on vapaan ajattelun pyhäkkö, jonka jäsenet etsivät totuuden ydintä, salaista jumalviisautta, mikä piilee kaikkien aikojen uskonnoissa, mytologioissa, filosofisissa ja tieteellisissä järjestelmissä.

3) Ruusu-Risti on renkaana ihmisten näkymättömässä veljeydennäköisyydessä, ja sen jäsenet etsivät ikuisen elämään vievää tietä, joka kasvattaa ja kehittää ihmisessä veljeyden henkeä.

Ruus-Risti on itsenäinen järjestö. Ohjelmansa nojalla se kuuluu H. P. Blavatskyn v. 1875 alkuunpanemaan teosofiseen liikkeeseen.

Ruus-Ristin jäsenet ovat irto-, ryhmä- ja looshijäseniä. *Irtojäseneksi pyrkijä kääntyy suoraan, ryhmäjäseneksi pyrkijä paikallisryhmän välityksellä Ruusu-Ristin Johtajan rouva Hilda Pihlajamäen puoleen, os. Helsinki I, Mariank. 28 B.*

Looshityö on järjestetty seremonialliselle pohjalle, ja looshijäseneksi saattaa Ruusu-Ristin jäsen pyrkiä asianmukaisilla suosituksilla.

Ruus-Ristin jäsenmaksut ovat määrältään vapaaehtoisia. Jäsenten toivotaan tuovan antimensa kolme kertaa vuodessa: maalisi- ja lokakuun kuluessa sekä vuosikokouksen aikana. Jäsenmaksut vastaanottaa rahastonhoitaja herra Waldemar Kaade, os. Helsinki I, Oikokatu 15 A 18.

Vuosikokous pidetään keväällä, siinä uudet jäsenet juhlallisesti vastaanotetaan, vihitään, sekä asetetaan oikeuksiinsa ja velvollisuuksiinsa (installoidaan).

Installoidut jäsenet ovat oikeutetut pyrkimään Ruusu-Ristin looshijäseniksi.

RUUSU-RISTI

TOTUUDENETSIJÄIN AIKAKAUSKIRJA

35:s vk.

Joulukuu 1939

N:o 10

RUUSU-RISTI

Totuudenetsijän aikakauskirja - Suomen vanhin teosofinen lehti.

Toimitus: **Eino Krohn** (vastaava),
Jorma Partanen (toimitussihteeri).

Julkaisija **Ruusuu-Ristin Kirjallisuusseura r.y.**

RUUSU-RISTI ilmestyy 10 kertaa vuodessa, sisältäen vähintään 320 tekstisivua.

RUUSU-RISTIN toimitukselle tulevat kirjoitukset, kysymykset, uutiset y.m. ovat lähetettävät fil. toht. Eino Krohnille, os. Helsinki I, Maneesink. 2 a C, tai fil. maist. Jorma Partaselle os. Helsinki I, Väinämöisenkatu 5.

RUUSU-RISTIN kirjoituksia saa lainata sillä ehdolla, että lähde tarkasti mainitaan. Sarjakirjoituksia ei saa lainata.

RUUSU-RISTIN tilaushinta on koko vuodelta Smk. 50: —, ulkomailla doll. 2: —. Yksityisnumeron hinta on postivapaasti lähetettynä Smk. 10: — tai 50 c.

RUUSU-RISTIN tilauksia ottavat vastaan postikonttorit, asiamiehet sekä aikakauskirjan taloudenhoitaja, hra *Waldemar Kaade*, os. Helsinki I, Oikokatu 15 A 18.

Asiamiehille myönnetään 10 pros., kun vähintään kolme tilausta tehdään. Tilausraha on maksettava etukäteen.

Ruusuu-Ristin Kirjallisuusseura r.y.

Kaikkea ruusuristiläistä ja teosofista kirjallisuutta haluttaessa voidaan kääntyä Ruusuu-Ristin Kirjallisuusseuran toimiston puoleen os. Helsinki I, Meritullinkatu 33, ovi 2, puh. 23 609 (toimisto) ja 24 430 (toimitusjohtaja).

Toivo Orma

Kelloseppä

Iso Roobertink. 1. Puh. 38 302

Ostamalla uuden tai korjauttamalla vanhan kellon meillä tulette aina olemaan tyytyväinen

Kihla- ja kivisormuksia sekä *hopeaa* edullisesti.

Yli 10 v. kokemus Pariisiin ja New-Yorkin parhaissa liikkeissä ensimmäisenä pienten kellojen korjaajana.

Sairasaputoimisto ja Opas

Salve

Helsinki. Vuorik. 5. Puh. 24 364.

Palvelee yleisöä ant. sairasa-pua koteihin, opastaen potil. lääkä-reille ja sairaaloihin, noutaen ne asemalta eri pyynnöstä. Hyvä koti lääkärihoitoon saapuille ja toipuille.

Alppaurinkoa, sähköhoitoa ja hierontaa annetaan.

RUUSU-RISTI

TOTUUDENETSIJÄIN AIKAKAUSKIRJA

Ent. TIETÄJÄ, perustanut v. 1905

PEKKA ERVAST

TOTUUS ON KORKEIN USKONTO

Aikojen vaihteessa

Murrosaikaa.

„Mitä uskotte näistä nykyajan kauheuksista, uskonvainoista naapurimaassa y.m.” kysyi äsken minulta eräs kirjeenvaihtaja. „Uskotteko, että sittenkin olemme menossa kohti sitä aikaa, jota raamatussa nimitetään tuhatvuotiseksi valtakunnaksi, ja että jumalattomuus sitten loppuu?”

Koko ihmiskunnan historia, vastaan tähän, on tuhatvuotisen valtakunnan valmistusta, sillä n. s. m i l l e n n i u m on inhimillisen yhteiskehityksen lopputulos. Elämme nyt maan päällä viidennen juurirodun aikakautta, ja tuhatvuotinen valtakunta toteutuu seitsemännen juurirodun aikana, jolloin kansat ja yksilöt uudestaan elävät paratiisin autuudessa ja rauhassa kaikkien elävien olentojen kanssa.

Mutta jo kuudennen juurirodun aikana veljeys tulee näkymään maallisissa oloissa ja yhteiskuntaelämässä. Sota tulee mahdottomaksi, ja yhteisvoimin tehdään yhteistyötä.

Ja ennen sitä — pian jo — koettaa ihmiskunta jaloimpien yksilöittensä johtamana valmistua uutta aikaa vastaanottamaan. Pimein aika on ohi, ja Vesimies-ajan aamu koittaa taivaanrannalla. Sen tähden vastustavat voimat tekevät parastaan, jottei valo loistaisi. Elämme murrosaikaa — kuten monasti ennenkin — mutta kohtalokkaampaa ja suurempia lupaavaa.

Totuudenetsijän ei tarvitse tulla levottomaksi eikä kadottaa tasapainoaan.

Ranskan suuri vallankumous 18:nnellä vuosisadalla on uudistunut Venäjällä meidän päivinämme, ja kaikki tapahtuu nyt suuremmassa mittakaavassa. Kuten silloin on nytkin rääkätty ja murhattu sivistyneistöä ja aatelistoa. Kuten silloin on nytkin vainottu kirkkoa, uskontoa ja uskovaisia. Kuten silloin on

nytkin Jumala asetettu viralta, Kristus kielletty ja materialistinen alempi järki korotettu taivaan ja maan ainoaksi hallitsijaksi. Kuten silloin on tämä nytkin merkinnyt johdon luovuttamista väkivallan, julmuuden ja tyranniuden paholaisille.

Mutta kuten silloin tämä nytkin on vain ohimenevää ilmiötä. Se kestää kauemmin, se koskee kipeämmin, mutta kuoleman se kantaa kohdussaan. Vaikka otaksuisimme, että Venäjällä nyt ovat jälleensyntyneet jotkut atlantilaiset mustat maagikot tai että he ovat näkymättöminä johtajina kulisien takana, mitä he aikaa voittaen voivat Mikaelin valkoisille joukoille, jotka itsensä voittaneina jo ovat maailman voittaneet?

Ja onhan jokaisella mitalilla toinenkin puolensa. Jos musta ja nurja puoli aluksi näkyy, tulee lopulta kirkaskin puoli näkyviin. Ei ole sitä tuskaa maan päällä, josta ei mitään kaunista syntyisi. Soitto on suruista tehty, murehista muovaeltu, hymy on kyynelten tytär, ja kärsimys on onnen isä. — (*Ruusuristi*, huhtikuu 1930.)

Kuka hallitsee maailmaa?

Ylläolevaan kysymykseen vastaavat kristityt uskovaiset epäilemättä: Jumala, ja useimmat hartaat teosofit rientävät sanomaan: Mestarit tietysti! Mestarithan ohjaavat ihmiskunnan kohtaloita; pyhässä Shamballahissa sommitellaan ne päätökset, joiden toimeenpaneminen fyysillisessä maailmassa uskotaan valtiomiehille ja sotapäälliköille.

Mutta on niitäkin, jotka väittävät, että paha henki hallitsee maailmaa, tai että sokeat voimat ja sattuma sitä ohjaavat. Kuinka muuten on selitettävissä esim. semmoinen järjettömyys kuin äskeinen maailmansota? Ei suinkaan kaikkiviisas ja kaikkia rakastava Jumala sitä alkuunpannut? Tai Jeesus ja muut Valkoisen Veljeskunnan mestarit?

Kumpi puoli on oikeassa?

Katkerimpia kokemuksia totuuden etsijälle on, kun hänen pitää oppia huomaamaan ja ymmärtämään, että Jumala ei hallitse maailmaa, että valkoiset mestarit eivät määrää kansojen kohtaloita, vaan että päinvastoin Jumalakin ja Hänen viisaansa ovat voimattomia sen mahdin edessä, jota teosofia itämaalaisella sanalla nimittää k a r m a k s i, kohtaloksi, sallimukseksi. Sillä jos Jumala hallitsisi maailmaa, mihin silloin paha joutuisi? Ja jos valkoiset mahtajat käyttäisivät ihmisiä nukkeinaan, missä olisi silloin ihmisten vapaus?

Tietäjät eivät koskaan erehdy sellaiseen luuloon. Jos Jeesus Kristus olisi uskonut Jumalan hallitsevan maailmaa, miksi hän silloin olisi puhunut siitä taivasten valtakunnasta, jonka kuninkaana Jumala oli, joka oli hänenkin valtakuntansa, ja joka ei ollut tästä maailmasta? Miksi hän olisi opettanut seuraajiaan rukoilemaan, että Jumalan valtakunta tulisi maan päälle, ja että Isän tahto tapahtuisi maan päällä, niinkuin se tapahtui taivaissa? Ja minkätähden hän olisi opettanut ihmisiä etsimään ensin Jumalan valtakuntaa ennen kuin huolehtivat ruoasta, juomasta, vaatteista y.m. maanpäällisistä asioista, jos nämä semmoisinaan olisivat kuuluneet taivastenkin valtakuntaan?

Jumala on rakkaus, hyvyys ja totuus, ja Hänen henkensä on edustettuna Kristuksessa, Valkoisessa Veljeskunnassa ja ihmisissä siinä määrin kuin heissä vallitsee rakkaus, hyvyys ja totuus. Jumala on vapaus, ja Jumala on henkisen ja aineellisen väkivallan vastakohta. Jumalan kuninkuus on olemassa ainoastaan sille vapaaehtoiselle ja iloiselle tottelevaisuudelle, joka ihmisen sielussa myöntää yliherruuden rakkaudelle, hyvyydelle ja totuudelle. Kukaan ei väitä, että rakkaus, hyvyys ja totuus olisivat olleet tai olisivat määräävinä voimina elämän oloissa maan päällä. Ne vaikuttavat salassa ihmiskunnan sydämessä, ja niiden vaikutus tulee lopulta näkyviin ihmiskunnan historiassa — mutta vasta sitten, kun ihmiset itse ovat siihen määrin kehittyneet että antavat niiden voimien viedä itsessään voiton pahuuden, itsekkyyden, valheen ja pimeyden voimista. Miksi siis ajattelemattomasti väitettäisiin, että Jumala nyt jo hallitsee maailmaa, että viisauden mestarit nyt jo pitävät ohjaksia käsissään?

Jumala on vielä voimaton, voimaton vapaasta tahdostaan, ja samaten on Valkoinen Veljeskunta.

Ken siis hallitsee maailmaa?

Lopullisesti ja ehdottomasti kaikkea tasoittava kohtalo eli karman laki, mutta välillisesti ja näennäisesti varjon veljet ja „ilmavallan hallitsijat”, jotka käyttävät hyväkseen ihmisten itsekkyyttä ja tietämättömyyttä eli „suurta lohikäärmettä”, kunnes ihmiskunta itse liittymällä Kristuksen Valkoiseen Veljeskuntaan voittaa niiden vallan. Kohtalo on tuomari, joka mittaa jokaiselle ansion ja oikeuden mukaan, mutta ikuisen onnen antaa yksin Jumala. — (*Ruusuriisti*, huhtikuu 1922).

Toimitussihteeriltä

65.

Susi ja karitsa.

„Susi ja karitsa” on muuan opettavainen eläinsatu, jonka on kirjoittanut Jean de La Fontaine, ja joka kuuluu seuraavasti: *)

Ken voimakkaampi on, hän oikeass' on aina;
jos tuota epä'let, tää juttu mielees paina.

Karitsa pieni janoissaan
joi kerran puron kirkkaan vettä;
mut siihen ilmestyi myös susi juoksullaan
ja etsi nälän lievikettä.
Näin julmistunut hukka huus:
„Sekoittaa tohditko sa juomaveden multa?
Pian rangaistuksen saa noin suuri kataluus.”
„Oi, teidän armonne”, pääs ääni uhatulta,
„vihansa hillitköön, myös ottain huomioon,
ett' alajuoksun puolla oon,
ja että teistä,
jos suvaitette siellä seistä,
kaksikymment' askelta on tänne, missä juon.
Niin muodoin, koska siis käy virta sieltä tänne,
en sekoittaa voi vesiänne.”
„Sekoitat sittenkin!” soi syytös pedon tuon.
„Jo tunnen sinut, muistan nimen:
sun tiedän parjanneen mua viime vuonnakin.” —
„Kuink' oisin parjannut, kun niihin aikoihin
en ollut syntynyt? Viel' emon rintaa imen.” —
”Jos et lie olutkaan, niin veljes oli se.” —
„Ei mulla veljeä.” — „No, joku laumastanne
se oli sitten, sillä te
ja paimenenne, koiranne
panettelette mua, on tullut siitä kanne;
mut hyvittää se täytyy sun.”
Ei hukka kauan kärejöinyt
vaan metsään raahas tuomitun;
ja siellä uhrinsa se söi nyt.

Mutta joskus susikin erehtyy . . .

Marraskuun 30:s.

Niin syvälle on meihin juurtunut usko ihmisissä pohjimmiltaan asuvaan hyvään tahtoon, että tyrmistymme sanattomiksi, kun meidän on tunnustettava joutuneemme pahan tahdon ja

*) Suomennos Yrjö Jylhän. WSOY. 1935.

keinoista piittaamattoman hyökkäyksen uhreiksi. Niin vilpittön on oma rauhantahtomme, ettemme tahdo voida ymmärtää sodan puhjenneen, vaikka ilmasta pudotetut pommit ovat surmanneet kymmeniä viattomia kansalaisiamme ja tuhonneet paljon omaisuutta. Niin puhdas on omatuntomme, että vain aniharvojen mieleen muistunee rauhan aikana usein toistettu oman syntisyyden tunnustus. Niin mustalta ihmeeltä tuntuu kaikki se, mitä on tapahtunut, että vaistomaisesti odottelee toista, valkoista ihmettä tapahtuvaksi . . .

Ja kuitenkin me emme rakenna elämäämme ihmeille, vaan todellisuuksille. Todellisuuksia, jotka jotakin merkitsevät, on tällä hetkellä yhtenäinen, yksimielinen Suomen kansa. Me olemme oppineet jotakin v:n 1918 jälkeen. Olemme umpeuttaneet veljessodan iskemät haavat, oppineet luottamaan toisiimme ja herättämään luottamusta muissa sivistyskansoissa. Olemme vaalineet sivistystämme ja osoittaneet käytännössä antavamme kansakuntanakin arvoa elämän henkisille arvoille.

Mutta me olemme todellisuuksien kansaa myös sikäli, ettemme tahdo kuvitella liikoja itsestämme. Vaikka keskuudessamme olisi minkälaisia pyhimyksiä ja profeettoja tahansa, jotka omalta osaltaan olisivat valmiit surmattaviksi ilman muuta, me emme kansana voi toimia muulla tavalla kuin parhaimman totuuden- ja oikeudentajumme mukaan. On arvoja, joita haluamme puolustaa, vaikka itse jäisimme niistä osattomiksi. Monet sukupolvet ennen meitä ovat tehneet työtä ja kuolleet, toiset koteihinsa, toiset vainolaisen pahan tahdon uhreina, mutta kiitos heidän työnsä me olemme voineet elää ja toimia itzenäisenä kansana, eikä meidänkään työmme ole mennyt hukkaan.

Taistelumme on vapaustaistelumme jatkoa, on sanonut sotamarsalkka Mannerheim, Suomen kruunaamaton kuningas. Jokin sisässäni sanoo, että hän on oikeassa. Olisiko todella niin, että jotkut syyt, jotka juontuvat kahdenkymmenen vuoden takaa, nyt vasta pääsevät lopullisesti purkautumaan seurauksiksi? Seuraukset siitä, mitä itse olemme tehneet pahaa, kannamme miehuullisesti, mutta tiedämme myös, että ansaitsemattomista kärsimyksistä koituu aina aikanaan hyvitys. Suru sydämessä näemme uhrien luvun lisääntyvän päivä päivältä, mutta oikeudentajumme ääni soi sisimmässämme: „Voi rauhan rikkojia!”

Me uskomme oikeuteen, rauhan tahtomme voittoon ja Suomen suureen tulevaisuuteen.

Joulu 1939.

Jeesuksen Kristuksen syntymän muistojuhla on ovella. Monet monituiset suomalaiset viettävät sitä tänä vuonna suojakammioissa kuin entisajan kristityt, toiset muistavat sen sydämessään hiljentyen metsissämme, keskellä pimeyttä ja pakasta, itsenäisyytemme vartiona.

Olisimme tahtoneet viettää tämänkin joulun rauhan merkeissä, rauhan juhlanä. Sitä onnea meille tuskin suodaan. Taistelu, jota koko syksy käytiin näkymättömissä, ei vienyt lopulliseen tulokseen, vaan puhkesi ilmi aineen maailmassa siinä lopullisesti ratkaistavaksi.

Me, jotka olemme uskoneet Suomen tulevaisuuteen, uskoimme myös, että sota ei tässä muodossa syntyisi. Kuvittelimme samalla itäisen naapurimaamme ovelia vallanpitäjiä siksi älykkäiksi, että he ymmärtäisivät Suomen aseellisesta ahdistamisesta aiheutuvan muitakin seurauksia maailmassa. Erehdyimme tässä olettamuksessamme. Ehkäpä saamme vielä nähdä uuden esimerkin vanhan sanonnan totuudesta: „Jonka jumalat tahtovat tuhota, hänet he sokaisevat.” Valta, joka ei rakennu totuudelle, ja jota vuodesta vuoteen pidetään yllä alati uusin valhein, on itse tuominnut itsensä perikatoon. „Taivaan verkolla on suuret silmät, ja kuitenkin mikään ei pujahda niistä karkuun”.

Me, jotka olemme oppineet pitämään henkisiä arvoja korkeimpina, ymmärrämme, etteivät taistelussa, jota käydään, ole kyseessä ainoastaan aineelliset, vaan näitä paljon korkeammat, vaikkakin toteuttamisessaan näihin kytketyt arvot. Ei ole kyseessä ainoastaan nykyinen järjestetty ulkonainen vapautemme ja henkisen elämämme vapaus kaikkine hedelmiineen, vaan koko tulevaisuutemme. Hyökkäys on kohdistettu myös Suomen ja pohjolan tulevaisuutta vastaan. Se on yritys tuhota se henkisen sivistyksen orastava kylvö, joka on lupauksena koko Euroopalle.

Monille meistä voi olla nöyryyttävää todeta, että monista unelmista ja ennustuksista huolimatta sota puhkesi. Älköön se kuitenkin meitä lannistako. Tiedämmehän ennestään, että Jumala — rakkaus, hyvyys — on kaikkivaltias vain hengessä, ei vielä maan päällä. Sodastakin huolimatta meidän on suunnattava katseemme henkemme taivaalla loistavaan tähteen ja pidettävä mielemme avoimena sille lohdulle, siunaukselle ja voimalle, mitä hävityksenalainen maailma ei voi antaa. Ja tuntien kohtaloyhteytemme ja yhteisvastuumme tahdomme täyttää ne velvollisuudet, mitkä itsekullekin meistä lankeavat.

Silloin vapaudumme myös meitä ahdistelevien voimien painostuksesta.

Olemme saaneet kokea, että meillä on paljon ystäviä, ei vain muissa pohjoismaissa, jotka tuntevat asiamme omakseen, vaan myös muissa Euroopan sivistysmaissa ja Yhdysvalloissa. Saakoot Amerikassa asuvat lukijamme ja ystävämme tämän välityksellä tervehdyksen ja vilpittömät kiitoksemme kaikesta, mitä he ovat tehneet ja yhä tekevät rakkaan Suomeksi.

Meille suomalaisille olkoon joulu 1939 kansallisen uudestisyntymisemme juhla.

»Ruusu-Risti»

Ensi vuonna alkaa „Ruusu-Ristin” 36:s vuosikerta. Toivomme saavamme pitää entiset ystävämme ja uskomme, että he nytkin tahtovat tilauksia keräämällä kannattaa asiaamme.

Aika on ankara, ja meiltä vaaditaan paljon uhrauksia. Monet mieliteot ja sivuharrastukset on jätettävä toistaiseksi. Totuuden etsintä ei kuitenkaan ole „harrastusta”. Se on ihmisen jumalallisinta pyrkimystä oman olemuksensa salaisuuteen. Se on kaipausta, etsintää, taistelua, jonka vaikeat ajat panevat koetukselle, mutta jota ne eivät voi tukahduttaa, jos se on aito. Päinvastoin.

Totuudenetsintä on yksilöllistä. Yksilöinä pyrimme ymmärtämään ja voimiemme ja mahdollisuuksiemme mukaan toteuttamaan Elämän lakeja; yksilöinä nostamme kukin osaltamme kansamme yleistä henkistä tasoa, sikäli kuin itse olemme nousseet persoonallisuutemme yläpuolelle; yksilöinä voimme rikastuttaa kansamme henkistä elämää, sikäli kuin itse olemme päässeet hengen elämän rikkauksista osallisiksi.

Työmme ei ehkä ole ulkonaisesti kiitollista, eikä se tuota meille maailmallista kunniaa. Se on meille välttämättömyys, sisäinen pakko, joka voittaa ulkonaisetkin esteet.

Me yritämme kaikesta huolimatta.

Ja „Ruusu-Ristin” toimitus yrittää omalta osaltaan. Jos joku numero joskus on tavallista ohuempi, jokainen lukijamme ymmärtää syyn siihen. Ja jos lehden saapumisessa ilmenee epäsäännöllisyyttä, sekin saattaa johtua syistä, jotka eivät ole meidän vallassamme. Jälkimmäisessä tapauksessa pyydämme lukijoitamme ilmoittamaan siitä „Ruusu-Ristin” taloudenhoitajalle, hra Waldemar Kaadelle hänen henkilökohtaisella osoitteellaan (Helsinki I, Oikokatu 15 A 18).

„Ruusu-Ristin” tilaushinta on sama kuin ennenkin, 50 mk, ulkomaille 2 dollaria, koko vuodelta.

Tuokoon vuosi 1940 Suomelle ja koko maailmalle rauhan ja saattakoon ihmisten hyvän tahdon voittoon!

„Minä mies Jumalan luoma“

Minä mies Jumalan luoma
näitä töitä tehtäessä
aina armolla Jumalan,
toimella totisen Luojan,
jos mulle tuho tulevi,
häätäpäivä päälle saapi,
mistä mä anon apua,
mistä huuan hoivausta
avukseni, armokseni,
tuekseni, turvakseni,
etten seikkoihin sekoisi,
hätihini hämmentyisi?

Tuolta ma anon apua,
tuolta huuan hoivahutan
pääni päältä taivosesta,
Isältäni, Luojaltoni;
otan ma kurelta kulkun,
kajavalta kaulan pitkän,
joutsenelta juorottimen,
sääkseltä säveän äänen,
jolla huuan huijahutan
ylähälle pääni päälle.

Isäni, ikuinen Luoja,
esivanhemman Jumala,
avun mulle antakohon,
turvan mulle tuottakohon,
ettei mua syyttä syö
eikä tauitta tapeta,
ei luvatta suuren Luojan,
suomatta jalon Jumalan!
Tulkohon Jumalan turva,
apu Herran astukohon,
apu kuusta, auringosta,
apu einetten emistä,
turva luonnon tyttäristä,
vara vaimoista pyhistä!

Hermes Trismegistos:

Sielun taistelu

„Hermes puhuu Tatille”.

T a t: Ellei siis ole mitään todellista täällä alhaalla, mitä on ihmisen tehtävä, isä, elääkseen elämänsä oikein?

H e r m e s: Hänen on oltava hurskas, poikani. Ja se, joka koettaa olla hurskas, harrastaa filosofiaa. Ilman filosofiaa ei voi olla hurskas, mutta hän, joka on oppinut, mitä oliot ovat, ja kuinka ne on järjestetty, kuka ne on järjestänyt ja mitä varten, kiittää kaikesta Luojaa pitäen häntä hyvänä isänä ja lempeänä kasvattajana ja uskollisena vartijana. Ja näin k'ittäessään hän on hurskas.

Joka tutkii filosofiaa sen korkeimpiin kysymyksiin saakka oppii, missä todellisuus¹⁾ on, ja mitä se on, ja tämän opittuaan hän on entistä hurskaampi. Siitä lähtien hänen on mahdotonta langeta pois Hyvästä. Sillä milloinkaan, poikani, ei sielu, joka on noussut niin korkealle että on nähnyt tosi hyvän ja todellisen, voi langeta takaisin siihen, mikä on pahaa ja epätodellista, sillä sielu saa ihmeellisen kaipuun Hyvään ja unohduksen kaikesta pahasta, kun se on oppinut tuntemaan Esi-isänsä. Tämä, poikani, tämä²⁾ on hurskauden täyttymys, ja kun sen olet saavuttanut, silloin elät elämäsi oikein ja olet kuolemasasi onnellinen, sillä sielusi tietää, minne sen on suunnattava nousunsa.

... Sillä tämä³⁾, poikani, on ainoa tie, joka vie todellisuuteen. Se on tie, jota esi-isämme ovat kulkeneet, ja se tie vie Hyvään. Se on pyhä ja jumalallinen tie, mutta sielulle on raskasta kulkea sitä, niin kauan kuin se on ruumiissa. Sillä sielun on alotettava taistelemalla itseään vastaan ja herättämällä itsessään suuri sota, ja yhden osan sielua on voitettava muut, jotka ovat lukuisimmat. Se on yhden sota kahta vastaan;⁴⁾ yksi osa koettaa nousta ylöspäin, kaksi muuta koettaa vetää sitä alaspäin, ja niiden kesken on paljon kamppailua ja taisteluja. Ja on suuri ero sillä, kumpi puoli voittaa, sillä yksi osa

¹⁾ *Aletheia*, totuus, todellisuus.

²⁾ S.o. tieto Jumalasta, ihmisen esi-isästä.

³⁾ Ehkä: [Mutta sinun on alotettava sillä, että vapaudut ruum'in alentavasta vaikutuksesta.] sillä j. n. e.

⁴⁾ 'Yksi' tarkoittaa ihmisen jumalallisinta osaa, 'kaksi' pyyteen kahta muotoa (*thymos* ja *epithymia*). Vrt. H. P. Blavatsky, Teosofian avain, 2. pain, s. 110—147.

pyrkii kohti Hyvää, muut tekevät kotinsa pahuuden keskuuteen; yksi osa kaipaa vapauteen, muut tyytyvät orjuuteen. Ja jos nämä kaksi osaa voitetaan, ne pysyvät rauhallisina ja alistuvat tottelemaan hallitsevaa osaa; mutta jos tämä yksi osa joutuu tappiolle, muut vievät sen vangikseen, ja elämä, jota se viettää maan päällä, on kidutusta. Sellainen on taistelu tiestä ylhäällä olevaan maailmaan. Sinun on aloitettava, poikani, voittamalla tässä taistelussa ja sitten, voitettuasi, noustava ylöspäin.

C o r p u s H e r m e t i c u m (Scott), exc. IIB.

Minun rakkauteni

*Minun rakkauteni,
minun suuri rakkauteni,
etkö olekin kaukaa,
pilvien takaa,
Jumalan jalkojen juuresta,
enkelien sydämistä,
tomuhiukkaseen
muuttanut majaa?*

*Minun rakkauteni,
minun suuri rakkauteni,
etkö joka vuosi purjehdikin
kuusihankaisella Abydokseen
etsien kuolemaa, ylösnousemusta
ja iankaikkisen valkeuden kasvoja,
Itsesi salaisuutta,
siihen hukuttautuaksesi?*

*Mutta rakkauteni,
minun suuri rakkauteni,
jonka aikojen aamuna
jo tunsin omakseni,
miksikä Sinulla vieläkään ei ole
riemuitsevan enkelin kasvoja
ja miksikä palaa
vain yksi tuohus
alttarillani?*

*Sinua varten,
suuri rakkaus!*

A r m a s U o t i l a.

Uuno Pore:

Ikuinen työmme

Meidän rakas isänmaamme, jonka tulevaisuudesta olemme niin paljon ja kaunista toivoneet ja odottaneet, on joutunut keskelle sodan kauhuja. Näinä vaikeina viikkoina meistä itse kukin on varmaan yhä uudelleen kysynyt: Miten on laita Suomen suuren tulevaisuuden? Miten käy Ruusu-Ristin työn? Persoonallisina olentoina olemme varmaan olleet pessimistisiäkin tulevaisuuden suhteen: hiekkään on juossut P. E:n ja Ruusu-Ristin työ.

Mutta kesken tilapäistä toivottomuuttamme meille muistaukkin mieleen usein kuulemamme ja lukemamme sanat: „Me olemme henkiolentoja, Jumalasta syntyneitä”. Olemme ikuisia ja kuolemattomia olentoja, jotka olemme olleet jo tämänkin maan päällä miljoonia vuosia ja edelleen tulemme täällä vielä työskentelemään miljoonia vuosia. Koskaan ei mene hukkaan se työ, minkä olemme tehneet hyvän valtakunnan rakentamiseksi maailmassa. Ja se seikka, että olemme tehneet työtä Ruusu-Ristissä ja koettaneet kasvattaa itseämme henkiolentoina, on todistuksena siitä, että aikaisemmissa ruumistuksissamme olemme jo olleet ties kuinka monta kertaa samanlaisessa työssä. Se on samaten lupauksena siitä, että tulevaisuudessa saamme olla tällaisessa työssä mukana, työssä, joka on ikuinen. Näin ymmärtäessämme asiat suuri rauha laskeutuu sydämeemme: aina, kaikissa olosuhteissa, elävinä tai kuolleina, maan päällä elävinä tai vainajina toisilla tasoilla voimme olla mukana todellisessa ruusu-risti-työssä.

On sanottu, että elämänsä suunnitteleminen kuin eläisi ikuisesti on persoonalliselle ihmiselle vaikeimpia läksyjä. Tämän opetuksen eteen on elämä meidät kaikki nyt asettanut. Aina muistakaamme siis, että olemme henkiolentoja, joihin ei koske kuolema eikä elämän olosuhteet.

Edellä olevan tapaan kulkevat ajatuksemme, jos ajatlemme kaikkein pahimman tapahtuvan Suomelle ja Ruusu-Ristille. Mutta mehän emme ole uskoneet emmekä usko, että tämän merkillisen kansan ja tämän suuren työmme historia loppuisi tähän. Olemme tarkastaneet ajan ja taivaan merkkejä ja elämme toivorikkaina ja luottavaisina nykyisenkin Suomen ja nykyisen ruusu-risti-työmme suhteen. Kaikki suuri syntyy tässä näkyväisessä maailmassa suurten kärsimysten ja mullistusten kautta, mutta kesken ristiriitojen me jo näemme uuden aamun pilkistävän pilvien lomasta. Merkil-

liset ja meille paljon merkitsevät lauseet: „Suomi on herättänyt maailman omantunnon”, „Valo tulee pohjoisesta”, „Suomi on ylimys Euroopan kansakuntien joukossa” j.n.e. esiintyvät päivälehdissä. Suuret valtiomiehet puhuvat aivan yleisesti, että Suomen esiintyminen varmaan tulee muuttamaan koko Euroopan rakenteen. Olemme näinä viikkoina nähneet, että Suomi on elämän hyvien voimien huomassa — kaikkien valtakuntien myötätunto on puolellamme.

Me elämme maailmanhistorian kenties merkittävintä aikaa: suuria asioita on syntymässä. Pahakin yrittää silloin vastustaa, mutta hengen voimat ovat väkevämmät. Ken voi meidät kaataa, kun turvamme on Kuninkaassamme Jeesusessa Kristuksessa ja hänen Valkoisessa Veljeskunnassaan, ja kun heidän uskollinen palvelijansa, kansallishaltiamme Väinämöinen, pitää suojaavat kätensä yllämme!

Väinämöisen rukous

Elelevi Väinön kansa
 Suomen niemellä hyvällä,
 Kalevalan kankahilla.
 Tunsi tiiot, taisi taitot
 myöten syntyjä syviä,
 aivan alkuluottehia.
 Niitä laulellen elivät,
 kasvattivat Suomen kansan
 perijäksi tietojensa,
 taitojensa jatkajaksi.

Yks' on tieto tietämättä,
 taito suuri tuntematta
 noilla Väinölän uroilla,
 Kalevalan sankareilla:
 tieto ristin Kiesuksesta,
 esikosta ihmiskunnan.

Tuli mies merentakainen,
 astui maihin Auran suussa;
 kasto i lähteellä Kupitsan
 oppiin uuteen Suomen kansan.
 — Väistyi tieltä Väinämöinen,
 siirtyi taivahan tupihin.

Saipa sanan Väinämöinen
kulkeissansa taivosia,
kuulemahan, oppimahan,
Kiesuksen suloista suuta,
opetusta jumalaisen,
jonk' oli maailma hylännyt,
ripustanut ristin puulle
oman syntinsä takia.

Näki viisas Väinämöinen
tahtomattansa tajusi:
Jo oli ollut maailmassa
täydellisin ihmisistä
mukanansa uudet käskyt
itse Luojalta pyhältä
Jumalalta kaikkivallan.

Väinö polville paneui,
laskeuvi lattialle.
Vieri silmistä syvistä
kyynelhelmet posk'päille.
Painoi päänsä hartahana
alas eessä mestarinsa.
Risti kädet rinnoillensa,
ylös silmänsä kohotti.
Sai sanat sanoneheksi,
luokse Luojansa lähetti:

„Rakas taatto taivahinen,
johda kansani poloinen
oman tietosi tuville,
taitojesi tanhuville,
että oppisi jaloksi
käskyjesi kaitsijaksi,
oman tahtos täyttäjäksi.

Anna valon valtakunnan
tulla Pohjolan perille,
Kalevalan kankahille,
heimot suuret sortunehet
saata toinen toisehensa,
kaikki yhtehen yhtä
rauhan töitä toimimahan.

Suo'os suvi Suomelleni,
 kesä kaunis kansalleni,
 ikionni ihmisille,
 halu altis auttamahan,
 mieli harras muistamahan
 ikuisinta Itseänsä,
 taivaallista taattoansa,
 suurta elon antajata,
 kaiken alkua Elämän".

E. H—ä.

„Ruusu-Ristin“ tilaajille

Vaikka elämme koettelemusten aikaa saattaessamme nyt painokuntoon tämän vuoden viimestä numeroa, sydämestämme ei toivon kipinä ole sammunut. Uskosta ja luottamuksessa lähestymme vuoden vaihdetta toivoen, että tämän lehden lukijoita elähyttää sama tunne. Siksi odotamme, että kaikki Ruusu-Ristin ystävät jälleen kiirehtivät tilaamaan lehtensä; toivomme heidän myös ymmärtävän ne taloudelliset vaikeudet, joiden edessä Ruusu-Ristin Kirjallisuusseura on yrittäessään ylläpitää kirjallista toimintaansa ja selviytyäkseen entisistä sitoumuksistaan. Yrittäkää siksi pitää yllä tätä ainoata ulkonaista yhdysidettä, joka liittää meidät toisiimme. Ehkä se monen mielestä on puutteellinen, mutta uskomme kuitenkin teidän ymmärtävän, että se on vilpittömän työn tulos.

Vaikka idän taivaalle ovat synkät pilvet nousseet, salamät ja sodan jylinä häiköivät taivaankantta, emme kuitenkaan saa unohtaa, että sieltä keran on nouseva keväinen aurinko. Puut käyvät viheriöimään ja linnut virittävät kevätlaulunsa. Me kohotamme kätemme kohti sen kultaistakehrää taivaan sinen aivautuesra meille, ja sydämestämme käännyimme Elämän Herran puoleen rukoillen: „Isä, tapahtukoon Sinun tahtosi maan päällä, niinkuin se aina on tapahtunut taivaissa.“

Lähetämme tämän numeron mukana myös tavanmukaisen sinisen postiosoituskortin toivoen tilaajien sitä käyttäen uudistavan tilauksensa, joka tänäkin vuonna voidaan tehdä ainoastaan koko vuodeksi. Niille lehtemme tilaajille, joita lehti kiinnostaa sinä määrin, että he haluavat kartuttaa tilaajiemme määrää, lähetämme tavanmukaisen tilauslistan. Toivomme jokaisen saavan tilauslistan täyttymään. Postiosoituskortin toisella puolella huomaatte eri sarakkeet niille, jotka haluavat avustaa „Ruusu-Ristää“ suuremmalla summalla kuin tavanmukaisella tilausmaksulla, joka tänä vuonnaakin on 50 mk vuosikerralta. Toivomme, että varsinkin tänä vuonna on niitä, jotka suorittavat tämän ylimääräisen avustuksen lehdelle. Heidän ansiokseen saamme lukea sen, että lehti kannattaa itsensä. Käitollisuudella olemme havainneet, että vaikka P. E. ei ole itse toimittamassa aikakauskirjaa omalla intiimillä tavallaan, se on saanut pitää kaikki nämä ystävämmä. Heille kiitos luottamuksestaan! Maaseudulla asuva voi tilata myös posti-toimiston kautta, jos haluaa säästää postiosoituksesta ko'tuvat ylimääräiset kulut.

„Ruusu-Risti” katsoo luottavaisena tulevaisuuteen ja uskoo totuuden voittoon maan päällä. Pitäkää se edelleenkin ystävänänne.

„Lyökämme käsi kätehen,
sormet sormien lomahan!”

Näkem’in siis ensi vuonna!

Waldemar Kaade,
Taloudenhoitaja.

Tien varrelta

Helsingin Ruusu-Ristissä luki Johtaja 19. 11. Perustaja-Johtajan esitelmän „Suomen tehtävä” ja 26. 11. esitelmän „Vänämöinen ja Kristus”.

Maria Wiik, vanha Ruusu-Ristin jäsen, kuoli Helsingissä joulukuun alussa.

Tämän vuosikerran sisällysluettelo on aikomus liittää johonkin ensi vuoden numeroon.

Helene Schjerfbeck-näyttelyn avasi Gösta Stenman tukholmalaisessa taidealongissa 17. 11. Näyttely sai mitä loistavimmat arvostelut. Svenska Dagbladetissa kirjoitti Gotthard Johansson m.m. seuraavasti:

„Helene Schjerfbeck ei ainoastaan ole uhrannut elämäänsä taiteelle, niin kuin tämä usein väärinkäytetty ja banalisoitu lause kuuluu, hän on myös taiteessaan uhrannut kaiken paitsi oleellisen — ja sille, mikä on oleellista. Se mikä hänen maalauksissaan pintapuolisesta katsojasta tuntuu summittaiselta luonnokselta, on itse asiassa pitkästä ja tuskaisasta henkisestä ja taiteellisesta puhdistusprosessista syntynyt synteesi, missä kaikki, mikä on ulkonaista ja tilapäistä, on pudonnut pois alkuperäisestä todellisuusaiheesta kuin käytetty puku. Sitä puhdistusta, sitä katarsista, josta Aristoteles on puhunut arvoituksellisissa sanoissaan tragediasta, mitkä ovat hämmäntäneet niin monia kirjallisuuden professoreita, ei voida havainnollistaa selvemmin ja yksinkertaisemmin kuin Helene Schjerfbeckin maalauksessa.”

Gustaf Näsström kirjoitti Stockholm's Tidningenissä 18. 11:

„Äskettäin on Ruotsin akatemia antanut suomalaiselle kirjailijalle maailman arvokkaimman kirjallisuuspalkinnon. Jos maalareita varten olisi samanlainen palkinto, se olisi voitu samalla tavalla jakaa niille kahdelle suomalaiselle maalariille, jotka ovat huomattavasti korottaneet tämän syksyn taidekautta Tukholmassa: Tyko Salliselle ja Helene Schjerfbeckille. He edustavat molemmat paria suomalaisen kulttuurin tyypillistä piirrettä: Sallinen Suomen karkean, väkivaltaisen kansanluonteen juurevuutta, joka hänen maalauksissaan on hienostunut jalokivihoitaiseksi värikauneudeksi, Schjerfbeck eurooppalaisten vaikutusten vastaanottavuutta, jotka kypsyvät yksinäisyyden norunluotorniin suikeutuneen aristokraattisen ihmisen persoonallisesti syvennetyiksi ilmauksiksi, Suomen taidelähettiläs Tukholmassa, hovi-intendentti Gösta Stenman, on järjestänyt molemmat näyttelyt. . . Se, mitä tässä meille tarjotaan haaveilumme aiheeksi ja iloksemme muutaman pimeän syksyviikon ajaksi, kuuluu ehdottomasti pohjoismaiden nykyisen taiteen välttämättömään parahiin, ja katoja kysyy itseltään, eikö Schjerfbeckin luomisen murtumaton luonteenlujuus ole taiteellinen ilmaus siitä siveellisestä voimasta, jonka merkeissä koko Suomi nyt toimii.”

Jorma Partasen runokokoelma „Pendelslag” on ilmestynyt. Kustantaja on Söderström & Co., sivu'a 92, hinta 35 mk.

Marraskuun jäsenmaksuista esittää rahastonhoitaja Waldemar Kaade kauttamme huomautuksensa. Vaikka o'lot ovat poikkeukselliset, toivomme jäsenen muistavan järjestöämme kaivatulla ja tervetulleella avustuksellaan.

Ihmeellinen näky. Marrask. 13 pnä meni horrostilaan Säyneisissä 29-vuotias neiti A. P. ja näki seuraavan näyn:

Näkyviin tuli sata punaista hevosta, joiden selässä istui 100 sotapukuihin puettua ratsastajaa täyissä varustuksissa. Noiden johtajana oli mies, jolla oli punaiset housut ja punaisenruskea takki.

Toiseen riviin vastapäätä edellämäinnittuja ilmestyi 10 valkoista hevosta, joiden selässä istui kirka'kasvoisia, valkoisiin puettuja miehiä, jolla ei ollut mitään sota-aseita, ja joita johti Herran enkeli, jolla oli kultainen miekka kädessä.

Valkoiset hevoset olivat valkoisella tiellä ja punaiset mustalla.

Punaiset ratsumiehet asettuivat kaarevaan ketjuun ja siihen ilmestyi myös vihreänharmaaseen sotapukuun puettuja jalkaväkisotilaita täyissä varustuksissa. Punainen sotaherra ylittyi joukkojaan noita vastaan. Siihen ilmestyi joukko siviilikansaa, lapsia, jotka hälsivät hätääntyneinä.

Tällöin Herran enkeli sanoi: Älkää punaiset ratsastajat ryhtykö ta'stelemaan noita harmaita miehiä ja siviilikansaa vastaan, sillä „minä noiden valkoisten ratsastajien kanssa sodin teitä vastaan”. Tä'vaasta tuli alas Jumala, jolloin punaiset ratsastajat pakenivat punaiseen järveen.

Sanottiin: „menkää ja tehkää parannus”. Näkiä sai nähdä, että joka 5:s ihminen oli tehnyt parannuksen. Sanottiin, että ellei kahden vuoden kuluessa enemmän ihmisiä tee parannusta, tulevat punaiset ratsastajat uudelleen mukanaan sota.

Näkiä näki, että Suomen ja Venäjän rajalle rakennettiin raja-aita kulta-levyistä ja sitä pitkin alko' kulkea suurilukuinen enkelten ja pyhien joukko ve'ra'ien Jumalalle ja Karitsalle kiitosvirttä. — (N. S.)

Syistä, joiden vä'stäminen ei ole ollut meidän vallassamme, tämä numero myöhästyy huomattavasti.

S I S Ä L L Y S:

Aikojen vaihteessa	289
Toimitussihteeriltä	292
„Minä mies Jumalan luoma”	296
Sielun ta'stelu	297
Minun rakkauteni	298
Ikuinen työmme	299
Väinämöisen rukous	300
„Ruusu-Ristin” tilaajille	302
T'ien varreita	303

Ruusu-Ristin Talorahasto

työskentelee
tulevaisuutta varten.

*Liittykää jäseniksi
tai tehkää tilapäisiä
lahjoituksia!*

Jäsenten säännölliset till-
tyspäivät ovat
1/1, 1/4, 1/8 ja 1/10.

Talorahaston hoitaja:
Yrjö V. Rimpä,

HELSINKI,
Luotsikatu 12 A. 12.

*19. vuosisadan ihmeellisin teos
H. P. Blavatskyn*

SALAINEN OPPI

ilmestyy suomeksi.

Teosofisen Seuran

julkaisema aikakauslehti

TEOSOFI

jatkaa joka numerossaan Salai-
sen Opin suomennosta. Teosofi
voidaan tilata maan kaikista
kirjakaupoista, postikonttoreista
ja T. S:n taloudenhoitajalta.
Osoite: Signe Rosvall, Helsinki,
Kirkkokatu 14. Tilaushinta (ko-
timaassa) 40 mk. v:kerta.

PUHELIN 216

HYVINKÄÄN KIRJAPAINO OSAKEYHTIÖ

HYVINKÄÄ

Suorittaa ensiluokkaisesti
kaikkia kirjapainoalaan kuu-
luvia tehtäviä. Tiedustakaa
hintojamme.

Ostakaa paita,

jota

**Olli, Tiitus,
Iso-Keisari,
Valentin**

y.m.

kiittävät.

Patentoidut erikoisuudet.

RUUSU-RISTI-JÄRJESTÖ

Perustaja-Johtaja: PEKKA ERVAST

Johtaja: rouva Hilda Pihlajamäki, os. Helsinki I, Mariank. 28 B.
Hallituksen varapuheenjohtaja: fil. toht. Eino Krohn, os. Helsinki I, Maneesinkatu 2 A.

Sihteerit: fil. maist. U. J. Pore, os. Helsinki I, Maneesinkatu 4 a A 12.

Rahastonhoitaja: herra Waldemar Kaade, os. Helsinki I, Oikokatu 15 A 18.

Kanslia: Helsinki I, Meritullinkatu 33, ovi 2. Puh. 23 609.

Ruus-Risti perustettiin Helsingissä marraskuun 14 p:nä 1920. Sen tarkoitus selviää seuraavasta ohjelmasta:

1) Ruusu-Risti on totuudenetsijän järjestö, jonka jäsenet tunnustaan kaikkien ihmisten veljeyden katsomatta rotuun, väriin, kansallisuuteen, uskontunnustukseen, yhteiskunnalliseen asemaan, sukupuoleen tai muihin ulkonaisiin rajoituksiin, osoittavat toisilleen mitä suurinta suvaitsevaisuutta ja ymmärtämystä sekä pitävät totuutta korkeampana kaikkia uskontoja.

2) Ruusu-Risti on vapaan ajattelun pyhäkkö, jonka jäsenet etsivät totuuden ydintä, salaista jumalviisautta, mikä piilee kaikkien aikojen uskonnoissa, mytologioissa, filosofisissa ja tieteellisissä järjestelmissä.

3) Ruusu-Risti on renkaana ihmisten näkymättömässä veljeyden kunnassa, ja sen jäsenet etsivät ikuiseen elämään vievää tietä, joka kasvattaa ja kehittää ihmisessä veljeyden henkeä.

Ruus-Risti on itsenäinen järjestö. Ohjelmansa nojalla se kuuluu H. P. Blavatskyn v. 1875 alkuunpanemaan teosofiseen liikkeeseen.

Ruus-Ristin jäsenet ovat irtto-, ryhmä- ja looshijäseniä. *Irttojäseneksi pyrkijä kääntyy suoraan, ryhmäjäseneksi pyrkijä paikallisryhmän välityksellä Ruusu-Ristin Johtajan rouva Hilda Pihlajamäen puoleen, os. Helsinki I, Mariank. 28 B.*

Looshiyö on järjestetty seremonialliselle pohjalle, ja looshijäseneksi saattaa Ruusu-Ristin jäsen pyrkiä asianmukaisilla suosituksilla.

Ruus-Ristin jäsenmaksut ovat määrältään vapaaehtoisia. Jäsenten toivotaan tuovan antimensa kolme kertaa vuodessa: maalisi- ja lokakuun kuluessa sekä vuosikokouksen aikana. Jäsenmaksut vastaanottaa rahastonhoitaja herra Waldemar Kaade, os. Helsinki I, Oikokatu 15 A 18.

Vuosikokous pidetään keväällä, siinä uudet jäsenet juhlallisesti vastaanotetaan, vihitään, sekä asetetaan oikeuksiinsa ja velvollisuuksiinsa (installoidaan).

Installoidut jäsenet ovat oikeutetut pyrkimään Ruusu-Ristin looshijäseniksi.